NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
2 E
6

13-3, ii, 42

DE OFFICIIS,

EORVMQVE REGIMINE.

OPVS

DECISIONIBVS

SVPREMORVM MAGISTRATVVM ILLVSTRATVM.

Digitized by Google

Digitized by Google

DE OFFICIIS EORVMQVE REGIMINE

OPVS DECISIONIBVS

SVPREMORVM MAGISTRATVVM ILLVSTRATVM.

In quo luculenter diſſeritur

De
Officiorum vacandorum,
Beneficiorumque conceſſionibus.
Ampliationibus.
Subſtitutionibus.
Alienationibus, earumue
Reuocationibus.
Præcedentijs inter Magiſtratus.
Facultatibus Dñi Proregis, eiuſq; deuetu.

De
Aſſenſu ſuper feudalibus.
Caſtellanorum munere, eorumq; coerctione.
Stipendijs Militum, Penſionibuſq;
Commiſſario Contrabannorum, & Campaneæ.
Præfecto Claſſis, ac Iuribus fiſcalibus circà bona naufragata, & prædata.

De
Adminiſtratione noſtræ Ciuitatis;
Platearumque Prærogatiuis.
Titulatorum Priuilegijs,
Electorum Iuriſdictione, ac
Annonæ Præfecti
Syndici
Oratoris.
Facultatibus, Electionibus, earũq; Nullitatibus.

AVCTORE

FRANCISCO ROCCO

In Sacro Neapolitano Conſilio Regio Conſiliario, Curiæ Regij Cappellani Maioris Regio Conſultore, Tribunalis Reuerendæ Fabricæ S. Petri de Vrbe, in hoc Regno Iudice Primarum Cauſarum; ac peculiari iuſſu Excellentiſſimi Regni Moderatoris in Regijs ſeſſionibus Perceptorum, bonorum vacantium, & extrahentium res abſque Regio permiſſu, Commiſſario Generali; & vno ex Iudicibus in negotijs Regalis Iuriſdictionis, in Supremo à latere Conſilio peragendis, ac Regiæ Iunctæ contrà Exules conſtitutæ, & in negotijs Regij Arrendamenti Serici Commiſſario Delegato.



NEAPOLI, Ex Regia Typographia Ægidij Longhi MDCLXIX.

Expenſis Iacobi Antonij Bagnuli cum Priuilegio.

Digitized by Google



EXCELLENTISSIMO DOMINO

D. PETRO ANTONIO DE ARAGONIA,

Militi, & Clauiculario Ordinis Alcantarenſis, Optimati Cubiculario, atque Belli Conſiliario Catholici Monarchæ, Præfecto Cohorti Germanicæ, Principali Militum grauis armaturæ, veterum Caſtellæ Cuſtodum, Legato apud Summum Pontificem extraordinario ipſiuſmet Inuictiſſimi Hiſpaniarum Regis, eiuſdemq; Vices gerenti, Supremoq; in hoc Regno Militiarum Duci.

FRANCISCVS ROCCVS.

NOTISSIMVM Principis Apoſtolorum præceptum eſt, [1] quo ſuis Principibus ſubditi obtemperare adſtringuntur. Quin & ſummus ipſe Cœlorum Princeps adeo vehementer id fieri iubet, vt libro Regum hæc ver-

1 *Cap. 5. de maior. & obed.*

2 Cap.2.eod.

verba edat: [2] *Qui non obedierit Principi, morte moriatur*. Quippe vel ipſius Dei Optimi Maximi legem tranſgredi quodammodo videtur, qui ſui Principis imperium cõtemnit; cum vniuerſi Terrarum Principatus progrediantur à Deo, [3] dicente: *Per me Reges regnant*. [4] Hæc alta ego mente reponens, Principis dicto iugiter parere propoſui; etſi non modica familiarium rerum pernicies inde mihi contingeret: quam tamen pretioſiori virtutis obediẽtiæ theſauro vberrimè inſtauratum iri dignoueram. Quapropter, cum in Regijs Tribunalibus lucroſum poſtulandi munus geſſiſſem annos circiter 25. libentiſſimè ſtatim abſtinui ac Excellentiſſimus Comes Caſtrilli, huius Regni tunc Prorex, præcepit, vt onera Iudicatus M. C. V. ſubirem, tum Ciuilis, tum Criminalis; vtque deinde Regij Patroni munus hic exercerem. Mox inter Senatores S.C. Sãctę Claræ me recẽſuit. Cumq; per cœleſtes Rotas Tribunalis tam Sacri motu perenni, tribus hactenus luſtris, circumagerer; adhuc Excell. Proreges nouis alijs, varijſq; laboribus mea terga ſubiecere. Quãdoquidem generalem mihi Iuriſdictionem mandauerunt in Collegio, aduerſus eos inſtituto, qui contra Principis edictum extra Regnum bona diſtrahunt. Itidemque Ius dicendi mihi dedere in Senatu, pro bonis vacantibus, Regijſque Quæſtoribus congregato: atque in eo, qui pro Regia Iuriſdictione in Supremo Collaterali Conſilio exiſtit. Gladij poteſtatem in Cœtu, aduerſus exules graſſatores formato, mihi tribuerunt. Sæpiuſque ad temporalia Concilia, pro rebus grauiſſimis indicta, me arceſſiuere. In Tribunali Reuerendæ Fabricæ Diui Petri ab Vrbe me Iudicem primarum cau-

3 Iuſt. Nouell. quomodo opor. Epiſcop.

4 Epiſt. inter claras, C. de Sum. Trin. & fid. Cath.

ſarum,

ſarum: Regijque Cappellani Maioris Conſultorem elegerunt. Tot labores, tantique, quibus vndique paſſim afficior, ſunt quidem permulti, ſunt quidem permagni: ſed animo, quo noſtro Catholico Monarchæ inſeruire conflagro, ſunt longè minores. Parum eſſe mihi duco, tot tantiſque Officiorum ponderibus compreſſo, frontē ſudore manare pro Rege amatiſſimo; cuius gratia, & cruorem è venis hilari fronte perfunderem. Quia verò togatæ militiæ, cui ſum ego adſcriptus, calamos, non gladios tractare fas eſt; hinc ad publicum bonum, à Catholico noſtro Principe (tanquam optimo ſemper ſpectatum [5]) literario atramento folia conſperſi; ſi bellico ſanguine caſtra non rigaui. Reſponſorum Legalium Volumen duplex, diuerſorum Tribunalium diffinitionibus refertum, typis iamdudum edidi. Nunc Tractatum vberem prelo mandaui de omnibus conſpicuis Regni Officijs, quæ veluti ab Oceano flumina, ab Regia profluunt Maieſtate. Quænam ſit cuiuſque Officij poteſtas, quonam pacto quodcumque rite geri debeat, quænam & Regi, & Regno beneficia inde progrediantur, quale nam ijſdem ineſſe debeat politicum moderamen; hic plenè demonſtro. Nec alij hoc dicare opus conſtitui, ac tibi, Princeps Excellentiſſime, qui quemadmodum cūctis hiſce pręcellis Officijs; ita & pręcunctis, & Regem, & Regnum cumulare ſtudes beneficijs. Tu in verum vtriuſq; bonum (ideoque publicum) oculatè intendens, egregia tua patrare opera à Sūmo ipſo Bono incępiſti, memor Apoſtoli reſcribentis: *Omne datum optimum, & omne donum perfectum deſurſum eſt, deſcendens à Patre luminum.* [6] Quod nec ipſum latuit Latinū Vatem canentem. [7] *Ab Ioue principium Muſa.* Idque

5 Inſt. Nouell. 127. vt fratrum filij.

6 Diu. Iacob. in ſua Can. 1.

7 Maro in Buc.

que ipſũ de Magno Alexandro ſcribens Quint.
8 Lib. 3. Curt. [8] *Nihil*, inquit, *niſi Diuina ope aggredi videbatur*. Hinc, cum pauperes hac in Vrbe penè innumeri cibo carerent, ipſique faucibus rabidæ famis deuorarentur; amplum tu Ptochotrophium extruxiſti, vbi copioſis inopum cateruis copioſiſſima conſtituiſti alimenta. Tartareuſq; Draco, qui lapides in deſerto panes fieri fruſtra popoſcerat; inuidus tunc infremuit: Quinam fieri poteſt, vt in Vrbe vna ex Petra tot panes fiant? Quatuor inibi marmoreas ſtatuas curauiſti erigendas. Primam D. Petri, indicans, teipſum & nomine, & re Apoſtolum imitari, cuius vel ipſamet vmbra vitalem lucem tot languentibus inſtaurabat, Secundam D. Ianuarij, demonſtrans, te tot egenos ab ingluuie famis liberantem, veſtigijs inhærere Paſtoris, qui Neapolim toties à voraci Veſeui gutture intactam ſeruauit. Tertiam Catholici noſtri Regis, inſinuans hoc inexpugnabili pietatis vallo, longè fortius, quã Troiam Palladio, Parthenopis Ciuitatem ſuo Monarchę cęlitus cuſtodiri. Quartam tui ipſius, tuã oſtendens fidem erga Deum, erga Regem, inſtar marmoris, & candidam, & ſolidam: atq; innuens, tuis in viſceribus, æquè ac in ſinu marmoris, fauillas charitatis exardere. Ideoque de te congruè quis ea verba proferret, quæ Paul. Diac. [9] de Auguſta Theodoſij vxore pronunciauit. *Summa eius religio pauperum neceſsitatibus largè ſuccurrit: claudorum, atque debilium maximam habet curam*. Nouum vlterius à fundamentis Monaſterium erexiſti, vbi Theatinæ Moniales Venerabilis Sororis Vrſulę eremiticam vitam traducerent, ſic edocens (non quemadmodum tumens Nembroth incaſſum tentauit) poſſe molem humi humiliter cõſtrui,

qua

Hoſpitium Pauperum.

9 Lib. 13. hiſt. Miſcell. cap. 10.

Cœnobium Monialium Eremitarum.

qua quis ad Cœlum pertingat. Hoc fortè myſterium clanculum ſignificaſti, cum nouam adeuntibus Eccleſiam, à te quoque inibi ædificatam, Scalæ Sanctæ indulgentias à Summo Pontifice impetraſti: alteramque quodammodo Scalam Iacob animis pijs exhibuiſti, qua ſuper alas Angelicas ad ſidera eueherētur. Nec tibi defuit in tanta pietate conſortium: cum & tua ipſa Excellentiſſima Conſors D. Anna de Corduba Dux Feriæ, eodem in Tēplo aram dicauerit Aſſumptioni Deiparæ: quæ ſuper Cœlos euecta, ſtelliſque coronata, vera eſt, non ficta Ariadna: cuius nō filum, ſed Filius ab inextricabili Tartari labyrintho, ſæuoque Stygis Minotauro nos eduxit. Decuit, vt quam Diua peperit Anna, pia quoque honoraret Anna. Quapropter cum Apoſtolus [10] coniuges eſſe dixerit duos in carne vna; dicamus hic nos oportet, eſſe duos in ſpiritu quoque vno. Quotidiana Monialibus alimenta ære tuo diſtribuiſti, lege adiecta, vt & piiſſimę Sorores pro noſtro Catholico Monarcha, te ipſo, tuiſq; cognatis Deo preces quotidiè effunderent. Sic mutua charitas effecit, vt corporales cibi ſpirituali eſca in centuplum compenſarentur. Sacrum Tabernaculum, vbi caput & ſanguis D. Ianuarij ſeruatur, duabus ianuis, argento tuo conflatis, obſeraſti. Sanguinea Martyris coralia argenteis valuis recondi optimo Iure voluiſti; cum & rubentia ipſa coralia argenteis ponti vndis concludātur. Ianuas Ianuario dicaſti, argento emicantes, vt & is tibi ſuarū precum clauibus Cœlorum portas reſeraret, margharitis enitentes. Statuā D. Michaelis Archangeli, in ſpecu Gargani Montis effulgentem, argenteis ornamentis effeciſti clariorem: tramiteſque aſperos, præruptoſ-

Ara ab Excellētiſſima D. Anna de Corduba erecta.

10 1. ad Corinth. 6.

Ianuæ argenteæ, Diuo Ianuario elaboratæ.

Ornamenta Diu. Michaeli Archāgelo adiecta: arduaque Montis Gargani via explanata.

ruptoſque rupium, reddidiſti molles facileſque; quò deuoti Peregrini Sacram Baſilicam viſerent expeditiùs. Sic Xerſi præis, qui Montem dirumpens efficis, non quidem vt Maris vndæ, ſed vt piæ fideliũ lacrymæ Mõtis antrum irrigent. Decuitq; præterea abs te, religioſe Princeps, difficilem aditum ad cęleſtis militiæ Principem explicari. Vt pueri 30., quos dira arcebat paupertas, ad Collegium Nobiliũ admitterentur, literarijs, alijſque diſciplinis optimis imbuendi; annuas mille aureorum penſitationes, Angelico Doctore admonente, " dediſti. Facinus profectò tam conſpicuum, vt erga Propertium Celerem vel ipſum molliuiſſet prędurum Tiberium. " Sed quid cœleſtis tuæ pietatis opera ſingillatim recenſere conabor? anne innumera Cęlorum ſidera enumerare auſerim? Sit ſatis pauca tetigiſſe, vt ex vngue Leo, ex digito arguatur Alcides. Alia me manent tuæ itidem gloriæ documenta, ad rem militarem pertinentia. In Promontorio Lucullano Caſtrum vaſtiſſimum, quod militum quatuor millia commodiſſimè capiat, extruxiſti: cunctiſq; rebus, ſiue ad bellum inferendum, ſiue ad obſidionem eliminandam neceſſarijs, adeo prudenter præmuniſti; vt neq; Momus ipſe, quamuis mille Argi oculos circumuolueret, defectũ vllum inſpicere, notareque poſſet. Neque Pallas ipſa, tametſi tum literariæ, tum Martialis diſciplinæ Antiſtes, quicquam addere, quicquam detrahere, alterare quicquam ſciret vnquam. Mons, vbi Caſtrum ſitum eſt, Threijcijs Montibus Rhodopes, atque Pangęi nil prorſum inuidet: cum & ipſe ſuum habere Martem videatur. Id certè mirum, quod cum Alpinum illud, rigidumq; Iugum aquis natura haudquaquam do-

30. Nobilium puerorum inopię proſpicitur.

11 *De Regim. Princip, cap. 15.*

13 *Tacit. lib. 1. Ann. prop. fin.*

Caſtrum in Promontorio Luculli confectum.

donauiſſet; tu (ne viridis militum ſitientium vigor areſceret) arte tua ſurſum traxiſti aquam, plurimiſque fontibus montuoſam ſterilitatem fecundaſti. Verumtamen demirari quiſque deſinat: namq; cum è Petra ſcaturiant aquæ; monſtroſum non fuit, vt etiam è Petro erumperent fontes. Concinunt Vates, Pegaſum è ſaxeo Parnaſſi culmine Aonidum eduxiſſe riuum. Quod fabuloſè dicitur altiuolans feciſſe Equus, verè hìc videtur ſublimis potuiſſe Eques. Septem quoque fontes, Palepolim rigantes, refeciſti: vt cum Ægyptium flumen, à Terreſtri Paradiſo oriens, ſeptem oſtijs in Oceanum ingrediens, depereat; tua ope intercedente, fontes in delicioſo Parthenopes horto, & naſcerentur, & viuerent ſepteni. Vetuſta Regum Parthenopenſium Regia, quam funditus euerſam, Magnus ille Alphonſus Primus in Caſtrum Nouum redegit, [13] potiſſimam huius Vrbis arcem, in compluribus deficiebat, quæ tu pleniſſimè inſtaurasti. Armamentarijs, ingenti tormentorum aliarumq; Martialium machinarum apparatu, addidiſti armamenta: quorum vel ſolus fulgor foret in hoſtes fulgur. Tot armorum, quæ non quidem Ætnęa parturijt Vulcani fornax, ſed tua compoſuit cœleſtis ſolertia, tot, inquam, armorum ſplendor, quemadmodum hoſtiles territat oculos; ita & Catholicæ militiæ pectora efficit ſolidiora, iuxta ea, quę Caſſiodor. ſcripſit, atque Vegetius. [14] Hos tantùm radios belligeros inter tuas voluiſti phalanges enitere: non auri, non gemmarum, alioſue luxurioſos nitores (quos enixè interdixiſti) emicare. Memor Magni Macedonis fuiſti, qui Tracas, & Illyricos aciem hoſtiũ, auro purpuraq; amictam, intueri iubebat; prædam, non arma geſtantem.

Aquæ Regiæ inſtaurantur.

13 Æneas Piccolom. de Regn. Neap. cap. 60. Kochier in theſ. Aphoriſ. Polit. cap. 16. exempl. 8.

Armamentum Caſtri Noui.

14 Caſſiod. 7. Var. to. 18. Veget. de Re Milit. lib. 2. cap. 14.

Quod

15 *Quint. Cur. lib.3.*
16 *Liuius decad. 1. lib.9.cap.299.*

[15] Quod & Papyrius Curſor apud Liuium [16] agnouit, admonens, *Horridum militem eſſe debere, non celatum auro: ſed ferro, & animis fretum.* Ita planè res habet, nam prælijs Mars ferreus præeſt, non Sol aureus. Deerant & Caſtro Nouo horrea, quæ tu vaſtiſſima ſtruxiſti, frumentoque copioſo repleuiſti prope fontem inibi ſcaturiētem; vt proinde aptè tibi cōgruerent illa Suetonij verba: [17] *Nihil non excogitaſti, vt rei frumentariæ copiam faceres.* Frumentum ſecus aquam in Arce poſuiſti, ne cohortes ferro ineluctabiles, ſqualida fame, aridaque ſiti alioquin expugnarentur. Turrim, ſolido adiecto pariete, refeciſti, quæ prope Templum Sanctiſſimæ Deiparæ Carmeli exiſtens, proprio debilitata pondere, iam nunc curuabatur, magiſq; triumphalis hoſtium arcus, quàm tutum Ciuium præſidium videbatur. Aramque inibi compoſuiſti, quæ arx tutiſſima illius eſſet arcis; cum ibi Diuinus ille immoletur Agnus, qui Deus exercituum eſt, bellicoſque hoſtium retundit arietes. Dauidicum illud mente recoluiſti effatum: [18] *Niſi Dominus cuſtodierit Ciuitatem, fruſtra vigilat, qui cuſtodit eam.* Reliquæ Regni arces, Piſcariæ, Aquilæ, Hydrunti, Gallipolis, Tarenti, Brunduſij, Ænariæ, Crotonis, Barij, Caietæ: Extera quoque Hetruriæ præſidia prius ferè deſtituta, te accuratè operante, ſunt iam nunc vberrimè reſtituta. Imo verò nedum Turres in maritimis Regni locis fabrefactas, ruinamque minantes, inſtauraſti: ſed & nouas adieciſti, vt noſtris à maribus pyratas (maribus ipſis rapaciores) eminus arceres, præcepta diligenter ſeruans Vegetij, atque Polybij. [19] Cum Lupi fumanti igne à paſtoribus terreantur, ne gregem adeant, dilacerentque: tu, prouide Ciuium Paſtor, pyratas Lupis

Horreorum in Caſtro Nouo cōſtructio.

17 *Suet. ad Claud. cap.18.*

Turris prope Templum Carmelitarum refectio.

18 *Dauid. pſal. 126.*

Totius Regni, & Hetruriæ Arces inſtauratæ.

Turres in locis maritimis extructæ.

19 *Veget. lib.3. cap.1. Polyb. 10. circ.fin.*

Lupis rapaciores, territos vndequaq; propulſari iubes,diurno fumo,nocturnoque igne hiſce Turribus excitato, quo inopinata hoſtilium nauium inuaſio populis litorum accolis ſignificetur, cautiuſque repellatur. Hiſpanam aciem, ab Inuictiſſimo Carolo V.Imperatore hic inſtitutam, mox temporum incuria ad numerum nimis exiguum redactam, nedum peruigil tua induſtria reſtituit; verum & ſummopere adauxit vſque ad milites quatuor mille. Felix defectus, cui tantum contigit obtinere ſupplementum. Militare noſtri Monarchæ Ærarium, ſuperfluis impenſis, inutilibuſque ſtipendijs iam penè exhauſtum, atque ad ſummas ferè anguſtias compreſſum, optima tua moderatione intercedente, adeo numorum copijs excreuit, vt ſuo ipſo priſtino ſtatu videretur maius; cum annua, qua nunc dotatur, præſtatio ad centum vſque ſexaginta millia aureorum peruenerit. Quapropter(quod & Tacitus [20] de Galba dixit) pecuniæ publicæ fuiſti laudabiliter auarus; vt proinde auaritia quæ, Apoſtolo teſte, [21] *Radix omnium malorum eſt*, in te glorioſa metamorphoſi tranſierit in virtutem. Sic, inſtar vigilis Draconis (innocui tamen,& nectare,non veneno ſcatentis:nec vel ipſam Herculeā clauam formidātis) aureos Heſperij Regis fructus,in hoc fęcundo Syrenum horto renaſcentes, tutiſſimè cuſtodis. Noſti enim, ad bella gerenda non minus aurum expoſci, quàm ferrum: ideoque ferrei Martis, aureique Phębi Orbes cęleſtes inuicem confines circumuerti. Hinc facile tibi fuit in Belgiam à Gallis inuaſam, in Hiſpanias, aliaſq; noſtri Regis Regiones, hoſtiū vel armis,vel minis vexatas, copioſam militantiū opem opportunè, celeriterque tranſmittere. Tuliſti Regnis

Hiſpana Cohors adaucta.

Regij Ærarij augumentum.

20 *Tacit. lib. 1. Hiſt.*

21 *Apoſt. ad Timoth. 6.*

Militum ſubſidia in lōginquas regiones trāſmiſſa.

✠† re-

Trium Triremiũ conſtructio. repentè opem, qui Regis diligenter ſeruaſti opes. Nec tua in terris tantum, verum & in mari facinora prçclara conſulgent. Par non fuerat, vt tãta virtutis tuæ vaſtitas intra limites vnius dumtaxat elementi coarctaretur. Tres condidiſti Triremes, quas ita feſtinanter (quemadmodum oportebat) perfeciſti, vt cum Caſſiod.[22] dixerim: *Penè quanta velocitate nauigari ſolet, conſtructio earum tanta velocitate completa eſt*. Tres fuerunt Triremes; ſiue quia vel in ipſomet numero ternario perfectum opus, omnibuſq; numeris abſolutum referebant: ſiue quia fretum ſibi, æquè ac Neptunio Tridenti, ſubditum fore ſignificabant. Statio male fida carinis in ipſomet litore Parthenopçi Maris naufragium ſæpenumero inferebat; adeo vt litus ipsũ Sirenis Sirenem ſuam imitaretur, quãdo ſub portu celabat Syrtem. Tu nouã excogitaſti ſtationem (quam Tarſenãm appellant) quò & vndæ & venti fruſtra ruunt. Naues, illuc appellentes, nec ſpumãtem Amphytritis rabiem, nec tonantem Iunonis iram reformidant. Sic & tumentes Maris fluctus confregiſti, & frementes Aeris turbines refrænaſti: propriumque oſtendiſti munus eſſe Petri, tuta à tempeſtatibus nauigia ſeruare. Illic & viam aperuiſti ſpatioſam, quà vel quadrigis vecti ſpatiarentur Ciues; vt & illic mirum quodãmodo Xerſis opus inſpiceretur, quo Perſæ vel in mari equitarunt. Te quoq; perficiente, fons inibi nectareus erumpit: ſtupetque Doris, ſalſum ſuum gremium, te duce, dulces aquas peragraſſe. Propterea de te itidem, qui magnanimam prætefers Leonis fortitudinem, verum eſſe videtur Sampſonis ænigma: cum in amaro ipſo Tyrrheno æquore de forti egreſſa ſit dulcedo. Supra fontem arcum eleuaſti, altareque extru-

22 Caſſiod. 5. Var. epiſt. 17.

Tarſenæ opus.

extruxiſti: vbi remiges Incruentum Domini Sacrificium adorantes, à Deo, cui venti obediunt & mare, arcum ſignum fęderis haberent, ne amplius aquis obruerentur. Noſocomion inſtituiſti, quò ægri nauigantes conuenirent, morbiſque ſanarentur; ideoque duplici medela & ſpiritus, & corporis languoribus proſpexiſti. Ædes, à maritimis Officialibus inhabitādas, aptiſſimè diſtribuiſti. Aditum ad Regium Palatium, iam penè anguſtum, ſcalis magnificè triplicatis, præſtitiſti latiorem. Eandemq; Regiam delicioſo ambulacro decoraſti: vnde delectabiliter perſpici fas eſt & claſſem in Mari, & nouā militiæ ſedem in Terris, à te conditam: à qua pergitur ad Regiam per viridarium, amęniſſimo Diocletiani horto coæquale. In eo tamen ſuperius, quod Diocletianus Imperij curis omnimodo ſeſe ſubtraxit; plantis, floribuſque colendis perpetuò ſeſe addixit. Tu vero florenti loco interdum oblectaris, vt mens tua fortior ad ſtudiū regiminis mox redeat. Vt facilis eſſet ad nauale greſſus, callem prius erectum, atque ſcabrum, reddidiſti æquum atque planum. Hoc tuæ quodammodo hyeroglyphicum fuit ſolertiæ, cui alta quæq; fiunt plana. Ciuium Regni deſcriptionem (quam focorum numerationem vocant) ab anterioribus Excellentiſſimis Proregibus iamdudum inchoatam, ſed nunquam abſolutam; tu denique perfeciſti, plurium habito prudentiorum congreſſu, te iugiter intercedente, atque inſtar Intelligentiæ, ſublimem eiuſmodi Collegij Sphęram Angelicis motibus moderante. Fuerat olim ſanè res iſthæc rapinis, & fraudibus parata, [23] Miniſtris auidè graſſantibus. Focorum numeratio fuerat quidem antea focorum deſertatio: Ciuiumque deſcriptio, fue-

Noſocomium inſtituitur.

Maritimorum Officialiū habitacula.

Regij Palatij ſcalæ.

Delicioſum ambulacrum.

Via Regij Naualis.

Focorum numeratio.

23 *Garc. de Barrion. in paneg.*

fuerat iampridem Ciuium proſcriptio. Cum enim Vrbium ſubſtantiæ adunco vulturum roſtro efferè deuorarentur; frequenter Vrbes rapacibus obnoxiæ feris, in ſyluas degenerabãt deſertas. Quippe Ciues ad turpem redacti egeſtatem, cum cenſum eorum humeris imparem contribuere cogerentur; auitis focis patrijſque
24 *Celſ. l. in fundo 39. de rei vend.* laribus abire miſerrimè compellebãtur. " Omnique amplius viuendi ſpe deſtituti, facinoroſa crebrò petebant nemora, rapinas atque clades, quas ab alijs ipſi iam paſſi fuerant, alijs quoque innoxijs truculentiùs illaturi. Hinc in Deum, hinc in Regem, hinc in Regnũ crimina patrabantur innumera. Tanti cauſa mali, te medẽte, ſucciſa fuit. Stymphalides truces & Zethes, & Calais, Borea nati, fugauere. Tu autem auidas Harpyas, quæ non Strophades Ionij Maris Inſulas, ſed Vrbem prope Tyrrhenũ habitabant; eminus abire compuliſti. Tu, inquam, non Boreæ Soboles: ſed inde nate, vbi quanquam
Regio Patrimonio in Apulia exiſtenti, optime adminiſtrãdi regulæ preſcribuntur. non perflat Auſter; Carolus tamen imperat ab Auſtria. Ad hæc, peruigiles Dracones, æripedeſque Tauros, qui aurea vellera ouium ad Dauniam appellentium, Inuictiſſimo noſtro Monarchæ (qui & Equitũ Aurei Velleris Magiſter Supremus eſt) optimo Iure debita, diripiebant, magis quàm cuſtodierant; tu non quidem Tartarea Medeæ virga, ſed Ætherea Aſtreæ Libra prudentiſſimè ſopiuiſti, validiſſimè perdomuiſti. Paſcua gregibus æqua lance diſtribui, & cenſus contribui, & rationes reddi, omniaq; penè cõfuſa ad concinnum ordinem redigi nouis tuis Inſtructionibus iuſſiſti; adeo vt informe quodammodo Chaos formoſam in ſpeciem transformaſſe videreris. Cumque Apulia *pa-*
25 *Garc. Barion. in Paneg.* *ſcendis, augendiſque armentis, ac " gregibus ita*

glo-

glorietur ; vt non hyemem, non Cœli rigorem timeat: impræſentiarum gloriari quoque poterit, à ſe nil prorſum formidatum iri nubilas illas Stygiaſque fraudes, quas auidis hominum animis procellarum Spiritus inſpirant. Stipendia Magiſtratibus Magnæ Curiæ Vicariæ (vt Ius dicerent hilariùs) tuo proprio peculio conſtituiſti pleniora. Sacra auri Fames, quę pectora mortalia cogit, vincitque firmiora; tunc obſtupuit, medijſque ſuis palloribus erubuit, quòd ſola virtute tua vinceretur. Aurum, quod profundis terrarum eruitur fodinis, non eò vſque attollitur, vt præcordia inuadat etiam cœleſtia. Magnum Regiæ Cameræ Archiuum reddidiſti maius: nouumque Regiæ Cancellariæ formaſti, vt ſcripturæ tum Regi, tum Regno neceſſariæ perpetuò vtrobique ſeruarentur: earumque notio ad poſteros tranſmitteretur perennis. Sed & Fama tuum nomen ſuis pennis in deaurato gloriæ folio deſcriptum, nulla vnquam temporis pluma obliterandum, ad Archiuum immortalitatis adamantinum pertraxit. Regno vniuerſo conſuluiſti, Sanctiones nouas promulgando, eò potiſſimum tendentes, ne lites fierent penè immortales, & vitæ hominum modum excederent. [26] Noſti quidem, à Principe legibus antiquis non eſſe tam facilè quicquam innouandum; cum ad ſeruandas leges plurimum valeat inueterata Ciuium conſuetudo. [27] Sed & illud quoque noſti, nempe leges non aliud, ac publicum bonum perpetuò reſpicere. [28] Ideoque, quoties publica ſiue neceſſitas, ſiue vtilitas id expoſcat; leges mutari, ijſdemue aut adijci, aut detrahi oportet. [29] Quoniam & Deus ipſe immutabilis hanc itidem ob cauſam nonnulla ex ijs, quę in veteri teſtamento

Stipendia Iudicibus adaucta.

Noua Archiua, nouaq; loca Secretis Regni ſtatuuntur.

26 *Iuſtian. l. properandum 10. C. de Iudic.*

27 *Ariſt. Polit. lib. 2. c. 6. prope fin. D. Thom. p. 2. q. 97. art. 2. ad primum, Nicol. Põtifex can. 5. diſt. 12. Marcell. l. 8. de Reſt. in integr. & l. nihil 144. de Reg. Iur. Iuſt. §. vt autem, Auth. de non alien.*

Pragmaticæ nouiter conditæ.

28 *Paul. l. penul. de Iuſt. & Iur. D. Iſid. can. 2. diſt. 4. Tull. 2. de Legib. cateriq; penes Turam. ad Rub. Pandectar. de Legib. lib. 2. c. 6. nu. 4. & ſeqq. Quod & cõſtat ex ipſamet legis definitione, prę ſtita à D. Thom. p. 2. q. 90. art. 4. corpore, cui Theologi vniuerſi adſtipulantur, teſte Sayro in Claui Regia lib. 3. cap. 1.*

29 *D. Thom. d. q. 97. art. 2. corpore ad fin. eoque prius*

to

Artaxerſes Perſarũ Rex Eſther cap. vlt. Stephanus Pōtif. can. quia Sancta 28. diſt. 63. Bonif. 8. c. alma mater 24. de Sent. Excom. in 6. Marcell. loc. cit. Iuſt. nouella 22. de Nuptijs, §. nos autē, & nouella 127. vt fratruum filij.

30 Innocent. 3. c. 8. de Conſanguin.

31 3. Tuſcul.

to ſtatuerat, mutauit in nouo. [30] Quid quod? nedum legibus nouis animorum infirmitatibus mederis, vt recta ratione vitam traducant, quacunque rebelli ſenſus inſania profligata: verum vt & multiplices corporum languentium morbi curentur, accuratiſſimè curas. Quamobrem ſi Latinæ Princeps eloquētiæ [31] ſcripſit: *An cum corpora curari poſsint, animorum nulla medicina ſit?* contra ego dixerim: cum tuo ingenio animi curari poſſint: corporum quoque multa medicina eſt.

Salubria Puteolorum balnea reficiuntur.

Salubria Puteolorum balnea iamdudum collapſa, mutuòque confuſa, lethifero obliuionis gurgite obruta, delitescebant. Tuum fuit opus, vt in priſtinum ſtatum reſtituerentur lymphæ, quæ ad priſtinam ſalutem tot ægrotos reſtituerent; quin & animos, iamiam corporea ſede abituros, ad auras reſpirandas vitales, penè reuocarent. Propterea Puteolana Ciuitas, à Samijs olim condita, Samij Philoſophi deliriũ, in ſeipſa quodammodo ſanum nũc eſſe demonſtrat; cum ſpiritum, corpore iam ferè egreſſum, Stygiaſque per vndas iam quaſi traiectum, ſuis vndis mirificis, tua prudentia inſtauratis, ad vitam iterum degendam reducere videatur. Benigna facilitas, faciliſque benignitas, qua Ciuium te adeuntium preces iugiter audis, & frequentiſſimè exaudis; Cleomenis, hac de re per quàm multum à Plutarco [32] commendati, encomia promeretur. Imo verò & Regni delicias te appellare non dubitauerim; cum & tu, inſtar Titi Cæſaris, amiſſum plerunque fateri videaris diem, quo tua bonitas otietur, nilque beneficij ſubditos inter diffundat.

32 In Vit. Cleom.

Bibliotheca.

Tandem bibliothecam inſtituiſti, ſcientiarum omnium libris refertam, in hoc maximè Principem te digniſſimum oſtendens. Quippe literarias æquè

ac

ac militares diſciplinas ad Principem ſpectare, ſenſerunt optimè: Veteres, effingentes, ex mente Iouis Olympi Monarchæ, ortam fuiſſe Mineruam, calamo armatam, & gladio decoratam; itidemque Phæbum (qui Cyclopes, Argiuos, & Pythonem arcu bellico interemit) ſcientiarum Antiſtitem extitiſſe. Hinc Philippus, Rex Macedonum, Dijs meritas agebat gratias, quòd Stagirita viuente, genuiſſet Alexandrum. Mitto Cæſarem, gloriosiùs in Parnaſſo, quàm in Capitolio laureatũ. Mitto Principes reliquos, Cathedris præfulgentes, & Caſtris: Tentorijs inſidentes, & Lycea perambulantes. Solius meminerim Alphonſi tui Aragonenſis, cuius Regiæ purpuræ ſuam togam, ſuumq; paludamentum æqua laude Pallas intexit; vt proinde veriſſimum eſſe demonſtraret, tunc ſumma felicitate Regnum perfrui, cum vel Philoſophus regnaret, vel Rex philoſopharetur. Hiſce veſtigijs tu inhærens, Aulam Regiam vniuerſæ ſapientiæ libris referſiſti. Hos inter & hũc meum, rogo, reponas librum; non quòd ego tanti hunc faciam, vt tanto in loco reponi mereatur (nec enim mea mihi tenuitas ignota eſt) ſed hoc indulgeas, obſecro, vt quoties graui regiminis moli ſubtractus, tot inter codices ſpatiaberis; mei ſaltem voluminis tibi dicati frontem inſpicias, meique animi erga te obſequentiſſimi reminiſcaris: atque in ipſomet libri veſtibulo tuas proprias laudes recenſere leteris, meo calamo, etſi non plenè, ſaltem officiosè exaratas. In tuas laudes, Excellentiſſime Princeps, *Dixi prope plura, quàm potui: ſed pauciora, quàm debui.* Illud præterea me impulit, vt opus hoc tuo nomine, Petre Excellentiſſime, præmunirem; quod ſi quis fortè Zoilus ore venenato, dente anguineo librum

Paneg. Maxi. Aug. dict.

aggre-

aggredi meditabitur; noſcat, greſſum ſibi haud facilem huc parari: cum & ſapientiſſimo ipſi Salomoni difficilis videatur via colubri ſuper Petram. Vale diu, Petre, luculento virtutum omnium candore conſulgens: cunctoſque tuæ vitæ dies traducas ſerenos, Petriſque notandos candidiſſimis.

Digitized by Google



Franciscus Roccus Regius Consiliarius

Digitized by Google

IOANNES BAPTISTA ROCCO
AVTHORIS FILIVS
In Regijs Subſellis Cauſarum Patronus
BENEVOLO LECTORI.

PRodit in lucem ſub auſpicijs Excellētiſsimi Principis Domini Petri Antonij de Aragonia Regni claues ſubſtinentis, hoc mei Opus Parentis, de Officijs, ac eorum Regimine; & meritò ſanè diem ſalutat, ac Solem ſub tanti Principis vmbra; qui ſui muneris partes ratus, Officialium bonis Regias curas impendere eorum ſtipendia de ſuo ſuppleuit. Habebit itàque Parens Mœcenatem ſuum, cuius in nomine apricabitur, & quamuis ipſe ſatis luce ſe prodat ſua, in auguſtam tamen, & Imperijs aſſuetam adoptatus familiam nomen clarius aſſequetur, erit etiam cur à ſalibus, quiſque à conuicijs temperet: ſolita enim & facta nec niſi à doctiſsimis viris legibuſque hauſta, & Supremi cuiuſque Magiſtratus deciſionibus aſſerit comprobata; Aſſertiorum curæ magis quam copia ſtuduit, non alia proferens quam quæ ad Munerum Adminiſtrationem, ac Rei Vniuerſim Publicæ vtilitatem facientia, Capitalium, Ciuiliumque cauſarum cognitor, Fiſci Patronus, & in præſentia Conſiliarius Sacri Neapolitani Senatus, vſu ipſo egregio ſanè Magiſtro didicit. Excepit olim Lector, & quidem (abſit verbo inuidia) oculis, & manibus, à quis excepit Aduocationis labores duos nimirum tomos in binas diſtinctas centurias legalia complectentes reſponſa deciſionibus referta, vna cum opuſculo in ſex titulos diſpertito, in quo Vniuerſa Mercatura ratio, & indi geſtum Commercij corpus in partes, ac membra digeſtum eſt; Erat igitur opera pretium, & hos Magiſtratus Labores, quos vnos haurit à Magiſtratu, quem obit, typis tradere; vt quæ à Maioribus noſtris, qui hoc muneri functi, ac defuncti ſunt accepta fuere, ad poſteros, etiam tranſmittantur. Prodibit breui pars altera de Criminibus Officialium, vt ſi quæ peragenda per hanc, mox per illam quæ fugienda oſtendantur. Vale.

IN Congregatione habita ſub die 29. Aprilis 1667. coram Reuerẽdiſſimo Dño Generali Vicario Neapolitano, de ordine Eminentiſſimi, & Reuerendiſſimi Domini Cardinalis Caraccioli Archiepiſcopi Neapolitani fuit dictum, quod V.I.D. Iulius Caponus reuideat, & in ſcriptis referat eidem Congregationi.

Paulus Garbinati Vic. Gen.

Canonicus D. Matthæus Renzi S.T.D. & Conſult. S. Officij.

REVERENDISSIME DOMINE.

VIdi iuſſu Dominationis Tuæ Reuerendiſſimæ, Opus ſatis curioſum, de Officijs, eorumque Regimine, &c. illius nunquam ſatis laudati viri Regij Conſiliarij Dñi Franciſci Rocco, olim in noſtris Tribunalibus Aduocati Primarij, poſtmodũ proprio Excellentiſs. Comitis Caſtilli iuſſu, Iudex in Ciuilibus M.C. & omnium I.C. applauſu Regius Conſiliarius ab eodem creatus, ac Regij Cappellani Maioris Conſultoris, Tribunalis Reuerendæ Fabricæ S. Petri de Vrbe in hoc Regno Iudicis primarũ Cauſarum, & in illa Regali Iuncta Iuriſdictionis, quæ Pupilla noſtri Inuictiſſimi Monarchæ dicitur, vnus ex iudicantibus, in alijs Iunctis grauiſſimorum negotiorum vnus ex Conſeruatoribus, in quibus, quod vidit, quod egit, atq; notauit, in hoc opus ſummo cum labore, candidaq; doctrina collegit, & ſanè vellem opus appellare vnicum, ſubſidiarium, ac tutamen Miniſtrorum in Regalibus negotijs occupatorum, ad illud enim recurrentes Miniſtri ſuperioris ſpheræ omnia tanquam in vero ſpeculo, atque tutamine laborata, ac doctè deguſtata inuenient. Quod ſi tutamen Pauperum Apicella compoſuerit; Patrocinium, ac Tutamen debitorum Gaſpar Mantius; Aſylum refugiatorum alius ſcripſerit, hic optimè tutamen, & ſubſidiarium Miniſtrorum in dictis negotijs occupatorum verè compoſuit, non ergo amplius ad Gaſparis Khok in ſuis pro Ærario conſilia, non ad Peregrinum, Olibanum, Alpharum, Garronium, Larream, Calicium, alioſque qui Iura Fiſci ſtrenuè defenderunt, ſed ad hoc opus recurrendum eſſe arbitror, non ad Maſtrillum, Borrellum, Bouadillam, Villadiego, Solorzanum, Beſoldum, Arumeum, Lyneum, Zoeſium, Arniſeum, Carpzonium, atque Bodinum de Magiſtratibus agentes, ſed noſtrum Authorem rogo Miniſtros omnes perlegendum, tuo ergo iuſſu Reuerendiſſime Domine cum perlegiſſem opus, eſt mea ſententia, magno iudicio, ingenio, & labore digeſtum, ſumma rerum Forenſium doctrina collectum, varium, ac tanto Authore dignum, non ſolùm primis Reſponſis duorum voluminum germanum, ſed eruditione exceſſius, Solis ad inſtar, qui in meridie elucet magis, quàm in ortu; Summo ergo cum applauſu, & vtilitate à noſtris conſumatis in Iuris prudentia Miniſtris recipiendum præuideo. Author enim eſt, qui facit noteſcere non eſſe, ità defectuoſam noſtram ætatem, vt non ſubminiſtret futuris ſeculis de glorioſis viris, vti hic eſt exempla æternæ memoriæ: & cum nihil in eo inuenerim contrà Eccleſiaſticam Iuriſdictionem ſcriptum, nec contrà bonos mores imprimendum cenſeo ad communem Reipublicæ Literariæ vtilitatem, ſi Dominationi tuæ Reuerendiſſime placuerit. Datum Neap. die 25. Iulij 1667.

Dominationis Tuæ Reuerendiſſime,

Humillimus Seruus
Iulius Caponus.

IN Congregatione habita ſub die 20. Auguſti 1667. coram Reuerẽdiſſimo Domino Generali Vicario Neapolitano, de ordine Eminentiſſimi Domini Cardinalis Caraccioli Archiepiſcopi Neapolitani, fuit dictum, quod ſtante ſupradicta relatione imprimatur.

Paulus Garbinati Vic. Gen.

Canonicus D. Matthæus Renzi S.T.D. & S. Officij Conſult.

EC

ECCELLENTISSIMO SIGNORE.

IL Conſigliero Franceſco Rocco eſpone à V.E. come vuol dar alle Stampe vn'Opera legale intitolata de Officijs, eorumque Regimine, ſupplica V.E. commettere la viſione di eſſa, acciò ſe poſſi imprimere, vt Deus.

Magnificus V.I.D. Iudex Thomas de Luca videat, & in ſcriptis referat.

Galeota Reg. *Carrillo Reg.* *Nauarra Reg.*

Prouiſum per S.E. die 5. menſis Decembris 1667.

Conſtantinus.

EXCELLENTISSIME PRINCEPS.

IVſſu Excellentiæ Veſtræ euolui nouum hoc opus celeberrimi Iuriſconſulti Franciſci Rocco Nobilitate præclari olim facundiſſimi, ac Primarij cauſarum Patroni, nùnc verò Regij Conſiliarij digniſſimi; æditum profectò non ſine magnis vigilijs, ob materiæ grauitatem, eruditionis copiam, ac laboris vtilitatem; totum percurri diligentèr, nihilque reperi, quod iuri publico, aut Regiæ Iuriſdictioni noxium fuerit; Author enim præclariſſimus, & æquè Regalis Iuriſdictionis vindex acerrimus, curalitèr differere patiebatur, quando integrum volumen ad Regalis Patrimonij tutelam, iuriumque fiſcalium elaborauerit, igitur Princeps Excellentiſſime Typis tradendum cenſeo; vt tanti viri teſtimonium ergà Regale miniſterium cunctis innoteſcat, pariterque ſit admirationis, quantùm deſudauerit inter grauiſſimas ſuorum munerum curas, quibus ſumma vigilantia præfuit de ordine Catholicæ Maieſtatis, ac Excellentiſſimorum ProRegum, vt nedùm eluceſcerent Iuris prudentiæ radij in laborioſo, ac perdocto opere ſuorum Reſponſorum, verùm paritèr in præſenti, ſed longè clariores, ac nitidiores, veluti, illa ad priuatorum comoda ædita, hoc ad fiſci tutamen deſertiſſimè lucubratum, proindè dignum, vt quamcitiùs in publicum euulgetur ſub auſpicijs Excellentiæ Veſtræ. Neap. die 21. Decembris 1667.

Excellentiæ Veſtræ,

Deditiſſimus Seruus
Thomas de Luca Iudex M.C. in Ciuilibus.

Viſa ſupradicta relatione imprimatur, verùm in publicatione ſeruetur Regia Pragmatica.

Galeota Reg. *Carrillo Reg.* *Nauarra Reg.*

Prouiſum per S. E. Neap. die 18. menſis Ianuarij 1668.

Conſtantinus.

INDEX

INDEX
RVBRICARVM,
ET §§.

PRoemium fol.2.
De conceſſione officiorum vacandorum rub.1. fol.4.
De officijs, & beneficijs Eccleſiaſticis; naturalibus Regni concedendis rub.2. fol.9.
De officiciorum ampliatione rub. 3. fol.16.
De ſubſtitutione in officijs rub. 4. fol.29.
De præcedentia inter Regia Tribunalia, eorumque Senatores rub.5. fol.34.
De præcedentia inter Senatores Supremi à latere Conſilij Regni noſtri §.1. fol.36.
De præcedentia inter S.R.C.& Tribunal Regiæ Cameræ, §.2.fol.40.
De præcedentia inter Præſidem S.C. & Locumtenentem Regię Cameræ, ac Regentes Regalem Cancellariam §.3. fol.45.
De præcedentia inter Regios Conſiliarios, & Præſidentes Regiæ Cameræ §.4. fol.49.
De præcedentia inter Præſidentes Reg.Camerę,eiuſq;Fiſci Aduocatũ,& Iudices M.C.V. §. 5. fol.53.
De ordine præcedendi in M. C. V. §.6. fol.55.
De præcedentia inter Fiſci Patronum R.C. & alterum M. C. §. 7. fol.60.
Præcedentia, an detur Regio Conſiliario,Pręſidenti R.C.vel fiſci Patrono eiuſdem, creato,§.8.fol.63.
Præcedentia, an tribuatur Regenti Italiæ Senatus, adſcito ad Regalem Cancellariam Regni, contrà Decanum §.9. fol.68.
De præcedentia inter Officiales eodem tempore, ad eandem dignitatem aſſumptos rub.6. fol.73.
Officialis ſupernumerarius, an & quando præcedat ordinarium ſibi recentiorem rub.7. fol.84.
De officio Proregis Regni Neapolis, & quæ facere poteſt rub. 8. fol. 90.
De Capitaneo, & Vicario Generali §.1. fol.108.
Prorex, an Caſtellanos coerceat,qua Caſtellani fulciantur authoritate, & quibus Caſtrorum erectio permittatur rub.9. fol.111.
De militum ſtipendijs, & penſionibus, ipſorumque fruitionibus, ac coerctione fraudantis eorumdem ſtipendia rub.10.fol.119.
Locumtenentem, an Prorex creare poſſit rub.11. fol.137.
Prorex Regni Neapolis, quæ facere nequeat rub.12. fol.140.
Aſſenſum ſuper alienatione feudorum, quando Prorex concedere non valeat. Ad ornatum prag. 4. de feud. rub.13. fol.149. Hic nouem caſus dictæ Sãctionis explantur, ac illuſtrantur, & illorum.
Primus caſus eſt; vbi bona feudalia

ad

ad Eccleſiam, Monaſteria, vel Vniuerſitates deuenire poſſent, §. 1. fol. 150.

Secundus caſus eſt, vbi is qui de bonis ſuis feudalibus diſponit, aut tractat certo, ac legitimo ſucceſſore careat, qui iuxtà conſtitutionem in feudo ſuccedere deberet, §.2.fol.153.

Tertius caſus eſt, vbi feudi alienatio fit in eum, qui, aut ipſe parum fidelis fuerit; aut à non fidelibus originem trahit, §.3.fol.172.

Quartus caſus eſt, vbi natura feudi mutatur, ſucceſſorem extrà terminos conſtit. Regn. Inſtituendo, §.4. fol.172.

Quintus caſus eſt, vbi feudum, quod ab vno tenetur, in duos, tres, vel plures inſolidum, aut pro parte, vel retento vſufructu, vel dominio tranfertur, §.5. fol.189.

Sextus caſus eſt, vbi in teſtamento, vel contractu adeſt ſubſtitutio, §.6.fol.197.

Septimus caſus eſt, vbi maxima pars feudi, vt puta medietas; aut tertia, vel quarta pars alienatur, §.7. fol.232.

Octauus caſus eſt, vbi qui feudum poſſidet ad beneplacitum noſtrũ, id ad alium, ſeù alios transferre vult, vt mutata perſona, beneplacitum ſublatum eſſe videatur, §.8. fol.247.

Nonus caſus eſt, vbi Principatus, Ducatus, Marchionatus, aut Baronia, ſeù quoduis aliud magni momenti feudum alienatur, §. 9. fol.252.

De officio Commiſſarij Contrabannorum, rub.14. f.260. hinc agitur.

De priuilegijs criminis extractionis rerum contra deuetum, §. 1. f. 262.

An nauis, & cæteræ res, quæ licent aſportari, incidant in commiſſum, ex rebus illicitis oneratis, §. 2. fol.270.

Nauis, & animalia aliena, aſportans, vel aſportãtia res vetitas, an incidant in commiſſum, §. 3. fol.275.

Clerici, & perſonæ Eccleſiaſticæ, an comprehendantur, ſub prohibitionibus, contrà extrahentes præſcriptis, §.4. fol. 278.

Pœnæ pecuniariæ, & tranſactiones, quæ ad euadendum crimen extractionis fiunt, fiſci vel Conſignatariorum Arrendamentorum commodis, cedere debeant, §.5.f.289.

De Naui onerata frumentis, quæ vi ventorum appulit extrà Regnum, quãdo hic caſus excuſet reum, vel non, à crimine, §.6.fol.303.

De tractis, pro extractionibus concedendis, & quãdo reuocari queant, §.7.fol.310.

Indultu generali an gaudeant inquiſiti de contrabannis, §.8. fol.318.

Pœnæ ſtatutæ contrà extrahentes res vetitas, quando aduerſus hæredes tranſeant, §.9.fol.342.

Res extractę à Regno in Contrabannum, & captæ extrà Regnum, an ſint fiſco Regni reſtituendæ, §.10. fol.349.

Præfectus Triremium capiens res extractas in Contrabannum à Regno, tenetur illas reſtituere Fiſco Regni, neç reputatur legitima præda, §.11.fol.355.

Euellens à poſſe Officialium bona intercepta, vtrum ſubijciatur pœnis contrà extrahentes delatis, §.12.fol.359.

De compoſitionibus, & tranſactionibus

nibus faciendis in delictis Contrabannorum,& quid in Officiali, §.13.fol.363.
De modo procedendi in cauſis Contrabannorum,§.14. fol.371.
Monetæ quando, & quo in loco intercipi queant; & nùm prætextu vſus itinerantium à cōmiſſo quis excuſetur,§.15.fol.386.
De officio Commiſſarij generalis Campaneæ, rub.15.fol.389.
De officio Præfecti Claſſis, & Generalis Triremium, ad quæ illud ſe extendat; & an delicta commiſſa in terra per claſſicos, & milites Triremium cognoſcat, rub. 16. fol.411. hinc diſcutitur.
De bonis naufragatis, & prædatis ad Regem ſpectantibus, §. 1. fol. 422.
De præda bonorum hoſtium, quando,& quo in loco,illa ſit legitima, & quid in bonis Iudæorum, §. 1. fol. 442.
De officio Platearum Ciuitatis Neapolis, rub.17. fol.461. hinc prætractatur.
De facultatibus Platearum, earumque Nobilium prærogatiuis, ac de Plateæ Popularis honoribus, §.1. fol.463.
Gabellæ quando à Plateis ſuperimponi valeant; & an indictæ cenſeantur ex concurſu maioris partis Platearum,§.2.fol.470.
Plateæ quomodo congregentur; & nunquid talis Congregatio vetari poſſit per Excell. Proregem, quid vigentibus litteris S. C. M. §.3. fol.472.
De electione quinque, vel ſex Nobilium de Sedilibus, eorumque munere, &
De priuilegijs Titulatorum, ac
De officio, & dignitate Syndici, §.4. fol.477.
De donatiuis Regi faciendis, §. 5. fol.486.
De officio, & poteſtate Electorum Ciuitatis,eorumque facultatibus, & iuriſdictione,ac munere Plateæ Popularis, §.6.fol.502.
De Annonæ Præfecti inſtituto,Iuriſdictione, ac facultatibus, & ſuprema poteſtate Excellentiſſimi Proregis circà annonæ regimen, §.7. fol.516.
Legatorum electio, an & quando, quibus in caſibus, & qua præcedente ſolemnitate Ciuitati permittatur, §.8.fol.528.
De nullitatibus excitandis, vel remouendis, aduerſus electiones à Sedilibus peractas, §. 9. fol. 539.
De Alienatione, hypotheca, locatione, & reſignatione officij,eiuſque emolumentorum, rub. 18. fol.544.
Contractus diſtractionis officij, procul aſſenſu; an reuocari queat, ad ornatum Conſt. Regn. Conſtitutionem Diuæ memoriæ, rub. 19. fol.552.
Additio, fol.563.

FINIS.

DE OFFICIIS,

EORVMQVE REGIMINE.

OPVS

DECISIONIBVS

SVPREMORVM MAGISTRATVVM ILLVSTRATVM.

AVCTORE

FRANCISCO ROCCO

In Sacro Neapolit Conſilio Regio Conſiliario,
Curiæ Regij Cappellani Maioris Regio Conſultore, Tribunalis Reuerendæ Fabricæ Sancti Petri de Vrbe, in hoc Regno Iudice Primarum Cauſarum; ac peculiari iuſſu Excellentiſſimi Regni Moderatoris in Regijs ſeſſionibus Perceptorum, bonorum vacantium, & extrahentium res abſque Regio permiſſu, Commiſſario Generali; & vno ex Iudicibus, in negotijs Regalis Iuriſdictionis, in Supremo à latere Conſilio peragendis, ac Regiæ Iunctæ, contrà Exules conſtitutæ, & in negotijs Regij Arrendamenti Serici Commiſſario Delegato.

PROÆMIVM.

SVMMARIVM.

1 *OFficiorum rectum, & legale regimen eſt Reipublicæ baſis; & in tali exercitio tota fœlicitas, aut miſeria collocanda, nu. 2. & 7.*

3 *Officiorum recta adminiſtratio ſalutem Reip. ſeruat, non autem opes, diuitiæ, vel milites; quid ſi fallat, nu. 4.*

5 *Officiorum rectum regimen ſalus Principis appellatur.*

6 *Officiales ſunt neceſſarij Principi ad Reipublicæ tutamen.*

8 *Officiales ſunt Miniſtri Diuinæ Iuſtitiæ, & ſimulacra Dei, & Reipublicæ capita, n. 9. & membra corporis Principis, n. 10.*

11 *Officialis vtitur authoritate Principis.*

12 *Officialium obligatio refertur, & nu. 14.*

13 *Officiales debent habere manus mundas, & ſe abſtinere tenentur à muneribus, nec in hoc Rex poteſt diſpenſare.*

15 *Officialis tenetur inſeruire, & laborare; negligens autem, vel indebita perpetrans, infamis redditur, num. 16. & rigoroſè coercendus eſt, nu. 17.*

18 *Principes rigoroſam Iuſtitiam exercere tenentur, contrà facinoroſos Officiales.*

19 *Vitia Officialium in Ciuitates infunduntur, & ipſi plus exemplo, quam peccato nocent, num. 20.*

21 *Auctor quare agit de Officijs, & eorum regimine, & qua de cauſa eſt indè ſcripturus de Criminibus Officialium.*

22 *Auctoris opera Typis tradẽda recẽſentur.*

PROÆMIVM.

1 EXploratum, & vndique indubita-
tum eſt axioma; vt baſis, & Rei-
publicæ fundamentum ſit officiorum
rectum, & legale regimen; in hac enim
2 officiorum conſtitutione, & exercitio to-
ta fęlicitas, & beatitudo, aut pernicies,
& miſeria eſt collocanda; vndè eruditi
ſapientes inquierunt; proùt *Plato dialog.
6. de legib. in princ. Ariſtot. lib. 6. politic.
ſeù de Republic. cap. 8. Cicer. lib. 3. de legib.
n. 9.* & confirmat ex Iure Conſultis *Pom-
pon. in l. 2. §. poſt originem, ff. de orig. Iur.*
nimirùm quod non opes, non diuitiæ.
non auri argentique copia, non nume-
3 roſi exercitus, Terra, marique diffuſi, nō
militum pedeſtrium copioſæ ſalanges,
non cataphractorum equitum turmæ
ſalutem Reipublicæ tuentur, ac ſeruant;
ſed ſolummodò officiorum recta admi-
4 niſtratio; ea inquam, ſi fallit, euertit Ci-
uitates, & à gente, in gentem tranſert
Regna, non autem hoſtes, non arma,
non inſidiæ, non facultatum inopia;
proùt lepidè ſentit *Conſil. Carleual de
Iudic. tom. 1. diſp. 1.*

5 Meritò nàmque *Marcus Tull. in orat.
pro Roſcio*, officiorum rectum regimen
ſalutem Princi pis, mentiſque publicæ
6 appellauit; Officiales enim, apprimè ne-
ceſſarij ſunt Principi ad Reipublicæ tu-
tamen, & magno adiumento, ad ſuble-
uandum Reipublicæ pondus, dùm in of-
ficijs ſubiectorum pax, Coronæ ſtabili-
tas, omneque Reipublicæ bonum exo-
riatur, vt perbellè ſentit *Reg. Galeot. reſp.
fiſc. 12. nu. 85.* ideò *Saluſtius de Republic.
7 ordinand. epiſt. 2.* ait: omnia Regna, na-
tiones, Ciuitateſque vſquequo proſpe-
rum Imperium habuiſſe; dùm apud eas
verum, rectumq; officiorum exercitium
valuit; hinc *Ariſtotil. Politic lib. 5. cap. 6.*
impoſſibile eſſe, tradit, vt ſalubriter Prin-
cipatum diſponat, qui non agit, vt offi-
ciorum exercitium legaliter expleatur.

8 Quinimò Officiales ſunt, Miniſtri Di-
uinæ Iuſtitiæ in Terris, & ſimulacra Dei
*cap. nec is 15. quaſt. 1. cap. non ſolum, cap.
qui malas 23. quaſt. 5.* & habetur in diui-
nis paginis, *prouerb. cap.* 8. ibi, *per me
Domini dominantur, & regnant omnes
Iudices Terræ*; idemque aſſeuerat *Nar-
bon. ad leges Regias lib. 4. tit. 1. l. 20. gl. 18.
nu. 28. Paris de Puteo de ſindicat. §. Iudi-
9 ces puras nu. 12.* idcircò ſunt Reipublicæ
capita, ſeù patres, vt tradit *gloſ. in auth.
vt Iudices ſine quoque ſuffragio, §. ex di-
uerſo, verſ. amantiſſimis*, ſunt etiam, loco
Regis, publicæ adminiſtrationi præpoſi-
ti; ità ex pluribus aſſeuerat *Farinac. in
prax. criminal. q. 103. nu. 126. & 199.*
quod etiam confirmat *Narbona loc. cit.
10 nu. 28.* ſunt vlterius membra corporis
Principis, vt autumnatur *in l. quiſquis,
C. ad leg. Iul. Maieſt.* idemque tradit *Guil-
lelmus Lerouill. in tract. de Iuſtit. & iniu-
ſtit. lib. 3. cap. 2. nu. 12. Azor. in ſumm. tit.
de offic. Præfecti Prætor. Oriental. litt. C.*
11 vndè vtitur Officialis, eadem authorita-
te, qua Princeps fulgitur; ſic ad litteram
loqui-

Digitized by Google

loquitur *text. in proem. inſt it.* §. *cumque hoc*; ibi, *vt ipſi noſtra authoritate componant*, ad quod etiam conferunt *verba Eccleſ. cap.* 10. *magnus eſt Iudex*; & *potens eſt in honore.*

12 Propterea obligantur Rectores, benè, & fideliter, cum pura conſcientia adminiſtrare, ſubiectoſque Regi illeſos vndique cuſtodire; & nulli partium citrà quã iuſtum eſt præſtare, vt diſponitur in §. 1. *in auth. Ius iurand. quod præſtatur ab ijs*, quod expendit *Reg. Galeot. reſp. fiſcal.* 15. *num.* 128. ſubnectens, *nu.* 131. Officiales oportere, vt habeant manus mundas; & abſtinere à muneribus; tripliciter, manu,
13 lingua, & obſequio, adeò vt nec Rex de poteſtate ordinaria, valeat ſuper his diſpenſare; vt ex *Reſtaur. Montal.* cæteriſque latiſſimè probat, *Auiles in cap.* 1. *prator. verb. dadiuas nu.* 2. & 5. *per tot.*

14 Contrahunt nàmque Officiales duplicem obligationem, poſitiuam, nimirum ad faciendum; & negatiuam ad non faciendum; ità tamen præcipua, & directa officij obligatio eſt quoque poſitiua; nàm officium ſignificat obligationem faciendi, quo fit, vt beneficium detur propter officium, *cap. vlt. de reſcript. in 6. Trident. ſeſſ.* 21. *decreto de reform. cap.* 3. *Flamin. Pariſius de reſignat. beneficior. lib.* 6. *q.* 1. *num.* 37. & 41. non enim officium eſt res emortua, & inanimis,
15 vt quis poſſit dormiendo officio ſatisfacere; ſed eſt viua, & actiua, & Officialis de eo inueſtitur, vt inſeruiat agendo, & laborando, quod ſatis apertè demonſtrat Euangelica parabula de talentis, ſeruis à Domino peregrè profecturo cõmiſſis, & reprehenſio ſerui illius, qui duritiam, & moroſitatem Domini timens, nihil ſuperlucratus, talentum humi deffoſſum, quod ille cũ vſuris expetebat aduenienti Domino reſtituit; ità *Matth.* 25.

16 Hinc Officialis ſuum officij inſtitutum negligens, aut indebita perpatrans infamis, & Periurus redditur, ità ex *Auiles in cap. pratorum verb. dadiuas nu.* 2. & 5. *per totum*, *Reg. Galeot. reſp. fiſcal.* 15. *nu.* 131. ad idem *Conſil. Carleual de iudic. to.* 1. *diſp.* 2. *nu.* 519. *ex Ianſenio Cornelio*
17 *in concordia euangelica, cap.* 107. & 126. & rigoroſè venit coercendus, omniq; honore deſtitutus, dùm qui flagitijs ſe commiſcuit, non debet honoris habere munimen; vt annuit *Reg. Galeot. reſp. fiſcal.* 15. *nu.* 70. proindè animaduertere
18 debent ſuprẹmi Principes, qui in Terra præſunt, rigoroſam in facinoroſos Officiales iuſtitiam exercere, ſi Deo placare cupiant, ad hoc, vt iudicium pacis, & quietis in ſubditos faciant; non enim quies aliqua in Ciuitate adeſſe poteſt, nec bonis Ciuibus ſecuritas, quando ſceleſti Officiales tollerantur; & non plectuntur, ad quod conferunt ij quæ Rex Pſalmiſta docet: *Diligite iuſtitiam, qui iudicatis Terram*; & meliùs in *pſalm.* 105. *Beati, qui cuſtodiunt iudicium, & faciunt iuſtitiam in omni tempore*; ex criminibus quoq; & vitijs Officialis tota Ciuitas in-
19 fici ſolet; ità quod non ſolùm vitia ipſe concipit, ſed ea in Ciuitatem infundit; & non tantùm obeſt, quod ipſe corrumpitur, ſed etiam quod corrumpit: cum plus
20 exemplo, quàm peccato noceat; proùt ſunt verba patris eloquentiæ, *Cicer. lib.* 3. *de legib.* idem confirmant *Tiraquell. de nobilit. cap.* 20. *nu.* 137. *Reg. Tap. lib.* 2. *Iur. Regn. rub. de Official. in regn. conſtituend. nu.* 10. & 11. *Conſil. Carleual lib.* 1. *tit.* 1. *diſp.* 1. *nu.* 5. & 6.

21 Propterea decreui aliqua de officijs attingere, ac de obligationibus, facultatibus, poteſtatibuſque quorundam Officialium, nedùm in Ciuitate, & Regno noſtro; ſed alibi vſufrequentium differere. Et cuncta omnia, quæ ad regimen eorumdem attinent perpendere, perſcrutatis Iuris communis tramitibus, noſtrique municipalis penſatis, DD. placitis relatis, ſolida poſtmodùm conſtituta ſententia, rationibus munita, ac deciſionibus Supremorum Magiſtratuum circumuallata; indè in ſecunda parte, quam citius Deo fauente prælò tradenda crimina, quę contrà ipſos Officiales objici valent, oſtenditur Iudex, qui contrà huiuſmodi iudicium reddit, conſtituitur excuſationes, quæ promouere poſſunt, remouentur, illorumq; flagitium inſinuatur, Sanctionibus tàm iuris cõmunis, quàm Regni innixis rationibus fretus, & rerum iudicatarum authoritate ſuffultus, quæ non iniucunda arbitror, vt ipſi Officiales ex præfatis pœnis deterriti ab huiuſmodi criminibus abſtineant, & ſubditi innoxij reddãtur ex recto officij regimine. Et hæc habes poſt primos exantlatos la-

bores in duobus voluminibus Reſpõſorum legalium dipartitos, dùm ingentẽ negotiorum mole depreſſus exiſto in arduiſſimis negotijs detentus ob mei muneris præſtantiã, cæteriſq;mihi tributis; & inter tantos nunquam peperci laboribus, omnibuſq;ſatisfeci,& ſatisfaciam, mei ſaluti non proſpiciens;quinimò tertiam partem de Officio Regij Cappellani Maioris, & quartam de Tribunali Reuerẽdæ Fabricæ Diui Petri de Vrbe; & alterum tractatum in duobus voluminibus diſtributum. De Fiſco Regalis Iuriſdictionis Typis tradere ſuppono,quos ad pennam habeo,Diuina fauente Clementia, Deiparæq; auxilio,Sanctæ Matris Annæ, ac Diui Thomæ Aquinatis Patrocinio,

De conceſſione officiorum vacandorum.

RVBRIGA I.

SVMMARIVM.

1 *PRinceps poteſt concedere feuda vacatura,poſt mortem alterius,etiam non cõſentiente illo, qui feudum tenet, nec ſubiacet dicta conceſſio diſpoſitioni,* l.fin. C. de pact. *quia non conceditur futura ſucceſſio, ſed caducitas ſucceſſionis,nec ſucceſſor poteſt reuocare dictam conceſſionem; niſi ex iuſta cauſa.*

Quod limitatur in officijs,& alijs priuilegijs, ne inducatur votũ captandæ mortis ex d.l.fin. *niſi poſſeſſor conſentiret.*

2 *Promiſſio de officio vacaturo non valet.*

3 *Conceſſio officij,quod non vacat,facta purè,quando vacabit,omninò eſt nulla.*

4 *Prorex nequit officia prouidere, vacatura,poſt ſuam adminiſtrationem.*

5 *Anteceſſor non poteſt immittere falcem in ſegetem ſucceſſoris.*

6 *Rectores nequeunt eligere cuſtodes carcerum, vltima die ſui regiminis, duraturos poſt finitum regimen.*

7 *Princeps poteſt concedere primum officiũ vacaturum in Senatu; & ſic in genere cum de certa perſona non agatur.*

8 *Princeps de poteſtate abſoluta,etiam ſine conſenſu poſſeſſoris, concedit officia vacatura; ſecùs de poteſtate ordinaria, quod obſeruatur per Regem noſtrum, nu.*10.*prout etiam in Curia Romana.*

9 *Sũmus Pontifex eſt Dominus beneficiorũ.*

11 *Conceſſione facta ad officium vacaturum duobus,vter eorum præferatur.*

12 *Officij poſſeſſionem,obtinens, etiãſi habeat titulum poſteriorem præfertur,& n.*14.

13 *Clauſula conſtituti,& precarij transfert realem poſſeſſionem; ſecus eſt in officijs, nu.*14.

15 *Beneficium obtinet, qui prior eſt in data, licèt ſit poſterior in poſſeſſione.*

16 *Officium obtinet, qui prior eſt in data.*

17 Tex.in l.quoties, C.de reiuendic. *habet locum in officijs: contrarium,nu.*18.

19 *Principis voluntas transfert dominium, & poſſeſſionem.*

20 *Clauſula in priuilegio,*præſtito prius iuramento de benè,& fideliter adminiſtrando, *non impedit translationem dominij.*

21 *Iuramẽtum de benè, & fidelitèr adminiſtrãdo requiritur ad actuale exercitiũ.*

22 *Principis contractus,differt à Priuilegio conceſſionis; nàm in contractibus præfertur, cui prius fuit data poſſeſſio, nu.*23.*in priuilegijs verò ſecus,nu.*24.

25 *Officij conceſſionarius primus; ſi eſt inhabilis,præfertur* 2.*conceſſionario, cui fuit tradita poſſeſſio.*

26 *Officij ſi duo obtinuerunt conceſſionem eodem die, quis præferendus ſit; vbi deciſio Regiæ Cameræ,nu.*27.

28 *Beneficium obtinens à Papa cum data anteriori, præfertur ſecundo conceſſionario, qui prius obtinuit litteras prouiſionales.*

29 *Conceſſio facta per Principem officij vacaturi poſt mortem poſſeſſoris, locum non obtinet, ſi officium vacauerit per renunciationem,priuationem, vel per tranſitum ad maius officium,& nu.*30.

31 *Sed cõtrà iuxta magis veram opinionẽ.*

32 *Feudũ Martini ſi Rex conceſſerit Titio, quẽ credebat eſſe mortuũ,nõ debetur,niſi fuerit dictũ deuolutũ,vel deuoluendũ*

33 *Caſus mortis, deportationis, remotionis, ſuſpenſionis, inhabilitatis, vel priuationis de Iure ad idem ſonant: & idem eſt, aliquem remoueri ab officio, quàm mori,nu.*36.

34 *Mandatum expirat morte Epiſcopi, prout remotione, vel renunciatione.*

35 *Electio facta per Principem de aliquo offi-*

officio vacaturo, per mortem alterius, nihil aliud eſt; niſi ſubſtitutio, qua licèt ſit expreſſa in caſu mortis, in omni alio caſu extinctionis idem operat.

37 *Verbum vacare comprehendit omnem modum vacationis.*

38 *Officium computatoris cohortis Lancearum Domini Proregis, collatum per Proregem, fuit, alteri conceſſum per Suã Maieſtatem, quis eorum præferendus erit, num. 39.*

40 *Deciſio Collateralis Conſilij in dicta cauſa officij computatoris confirmata per Supremum Italiæ Conſilium, nu. 43.*

41 *Officium Computatoris alteri conceſſum per Suam Maieſtatem.*

42 *Auctor vti aduocatus ſcripſit pro primo Conceſſionario; & ſuccumbuit in Collaterali Conſilio, nu. 43. Et introducta cauſa in Supremo Conſilio Italiæ, fuit confirmatum primum decretum Collateralis Conſilij, nu. 43.*

RVBRICA I.

1 PRinceps, an poſſit concedere officia vacantia, poſt mortem alterius, quemadmodùm valet conceſſio feudi, nondùm aperti, nec Regiæ Curiæ deuoluti; & per dictam inueſtituram non fit illi, qui feudum tenet, aliquod præiudicium, cum Rex dat Ius ſuum poſt mortem tenentis, ità eſt *tex. in cap. moribus ſi de feud. fuer. contr. inter dom. & agnat.* vbi *And.* vndè dicitur facta inueſtitura de caducitate ſucceſſionis, non verò de futura ſucceſſione, *Bal.* ibi, & ità ſeruatũ fuiſſe per Reg. Robertum, Ferdinandum, & Federicum, deciſum teſtatur *Afflict. dec. 292. Petr. de Gregor. de conc. feud. p. 1. q. 3.* vbi ampliat etiam non conſentiente illo, qui feudum poſſidet, ſequitur *Scardèr. de feud. p. 3. cap. 5. nu. 17.* nec ſubiacet dicta conceſſio diſpoſitioni, *l. fin. C. de pact.* non enim inducitur votum captandæ mortis, quia vt diximus non conceditur futura ſucceſſio, ſed caducitas ſucceſſionis per delictum, vel per mortem, & Rex non concedit ex nunc, ſed ad tempus habile, quo effectum ſortire poteſt, *Bal. Aluar. & Afflict. in cap. ſi quis inueſtierit de feud. dato in vim leg. comm. Clar. in §. feudum q. 14.* teſtatur de communi, *Gaill. obſer. 15. l. 2. Caualc. de vſufr. nu. 55.* Neque dicta conceſſio reuocari poteſt, niſi adeſſet aliqua iuſta cauſa, *Petr. de Gregor. d. qu. 3. Rol. conſ. 1. nu. 44. vol. 1. Roſental de feud. c. 4. concl. 9. nu. 2.* cum alijs per *Maſtrill. de Magiſtr. l. 1. cap. 25. nu. 1. vſque ad 6.*

Hoc tamen in feudis ſancitum, fallit in officijs, & alijs priuilegijs, cum de Iure communi non poſſint concedi, ne inducatur votum captandæ mortis, *cap. 2. de præbend. in 6. & cap. conſtitutus de conceſſ. præbend. Cagnol. in d. l. fin. C. de pact. And. in c. 1. qui ſucc. ten.* hinc ab his conceſſionibus Princeps ſe abſtinere, & officia concedere non debet, niſi vacata fuerint *Petr. de Greg. de conc. feud. q. 3. nu. 9. & 10. Cagnol. d. l. fin. nu. 58.* cum alijs per *Maſtrill. d. cap. 25. nu. 10. & ſeq.* qui *nu. 20. & 21.* teſtatur in Regno Siciliæ adeſſe plura capitula Regum anteceſſorum, vt ſcilicèt officia non vacantia non poſſint concedi, niſi cum conſenſu illius, qui officium poſſidet, nè inducatur votum captandæ mortis, quod conſenſu poſſeſſoris ceſſat, *Dec. & Salic. in d. l. fin. Roſent. de feud. cap. 4. concl. 9. num. 3.*

2 Idque ampliatur, vt nec etiam promiſſio de officio vacaturo valeat, *Rebuf. to. 2. Conſt. Franc. tit. de benef. ante vac. gl. 2. verſ. imò, Afflict. d. dec. 192. nu. 4. Petr. de Greg. d. q. 3. nu. 17.*

3 Imò conceſſio officij, quod non vacat, ſi fuerit facta purè, & non ſub conditione quando vacabit, omninò eſt nulla, ex *text. in cap. 1. qui ſucc. tenen.* vbi *Afflict. & de commun. opin.* teſtantur *Aluar.* ibi *Roſent. d. c. 4. concl. 9. num. 1. Scarder. de feud. cap. 2. n. 19.* cum alijs per *Maſtrill. d. deciſ. 25. nu. 26.*

4 Hinc eſt, quod Proreges non poſſunt prouidere officia vacatura poſt eorum adminiſtrationem, *Bal. in d. cap. 1. qui ſucc. tenen. & in l. emptorem, verſ. quæro, ff. loc.* etenim nemo poteſt in ſegetem ſucceſ-

5 ſoris falcem immittere, niſi acceſſerit conſenſus poſſidentis officium, *Andr. & Afflict. in d. c. 1. qui ſucc. tenen. Cagnol. in in d. l. fin. nu. 56.* Et Rectoribus prohibetur, vltima die ſui regiminis eligere

6 cuſtodes carcerum, vt poſt finitum regimen debeant durare in eorum officio, *Præſ. de Franch. deciſ. 393. Maſtrill. d. cap. 25. n. 28. & 29. de Magiſtr. lib. 1.*

7 Ve-

7 Verùm limitatur concluſio ſupra fir-
mata, in caſu quo Princeps concedit
primum officium vacaturum in Senatu,
& ſic in genere, nàm eo caſu, cum non
agatur de certa perſona, valet conceſſio
Cagnol. in d. l. fin. nu. 58. *&* 150. *Roſental.*
d. c. 4. concl. 9. nu. 4. Gaill. obſer. 155. *nu.* 6.
Maſtrill. nu. 25. plenè *Velaſc. dec. Luſitan.*
72. *par. 1. ex tex. in cap. ex parte de offic.*
deleg. cum alijs relatis per *Reg. Capyc. La-*
tro lib. 2. conſult. 145. *nu.* 146. *&* 148.
8 Inſupèr prædicta concluſio locum
vindicat de poteſtate ordinaria Princi-
pis, qui non poteſt concedere officia
vacatura, ſine conſenſu poſſeſſoris; ſed
de poteſtate abſoluta id facere ei non
prohibetur, & valet conceſſio, vt fate-
tur idem *Cagnol. in d. l. fin. nu.* 16. *C. de*
pact. Salic. ibid. nu. 11. *Affl. d. dec.* 192. *nu.*
5. proùt in beneficijs probat *tex. in d. c.*
2. *de prabend. in* 6. vbi *Gemin. nu.* 3. alle-
9 gat rationem; quia Summus Pontifex
eſt Dominus beneficiorum, ad *tex. in*
cap. propoſuiſti, §. licet de conceſſ. prab. &
licèr hac abſoluta poteſtate cum diffi-
cultate Principes vtantur; vt inquit *Go-*
mez in tract. de grat. eſpec. nu. 2. & ſequi-
tur *Maſtrill. de magiſtrat. l. 1. c. 25. nu.* 27.
10 tamen hodiè obſeruamus, quod Rex
noſter concedit officia vacatura, illo-
rumque futuras ſucceſſiones poſt mor-
tem poſſeſſoris, vt ex multis comprobat
Reg. Capyc. Latr. d. conſult. 145. *nu.* 62. qui
nu. 149. id ampliat in quolibet Principe,
non recognoſcente ſuperiorem, ex *Ga-*
bed. dec. 24. *in fin. par.* 2. *& nu.* 150. ſubdit
ita ſeruari in Curia Romana.
11 Et quandoque reperitur facta con-
ceſſio duobus, ad idem officium vacatu-
rum, & dubitatur, quis nàm eorum præ-
feratur; in quo articulo eſt videndus,
Alua. Velaſ. dec. Luſit. 27. *par.* 1. eund. arti-
culum agit *Reg. Reuert. in dec.* 508. & cõ-
cludit, vt potior ſit, qui anteriorem con-
ceſſionem obtinuit, nec præualere in-
quit in beneficium ſecundi cõceſſionarij
cauſam prioris poſſeſſionis, *tex.* enim *in*
l. quoties, C. de rei vendic. vbi cauetur,
12 quod ille præferatur inter duos empto-
res eiuſdem rei, qui prius aſſequitur cor-
poralem poſſeſſionem, etiam ſi habeat
titulum poſteriorem, quam diſpoſitio-
nem, etſi procedere autumnent, etiam
in feudis; ità *Barboſ. in collect. ad d. l. quo-*
ties, Reg. Sanfel. decis. 105. *lib. 1. num.* 13.
& tàm in venditione, quàm donatione,
Ludouic. decis. Peruſina 29. *nu.* 18. *Barbat.*
ſuper pragm. de aſſiſtent. gloſ. 7. *nu.* 43. *Cal-*
das Peiera de Iure emphyt. lib. 4. cap. 10.
nu. 33. *Reg. Merlin. lib. 2. controu. cap.* 18.
nu. 9. etiam in locatione *Reg. de Marin.*
lib. 2. reſol. cap. 240. niſi in primo contra-
13 ctu fuerit adita clauſula conſtituti, &
præcarij, quæ vim habet realis traditio-
nis, & per illam transfertur vera poſſeſ-
ſio; quamuis per actum fictum, *Angel.*
conſ. 167. *in fin. & conſ.* 387. *in princ. Car.*
Tuſch. litt. V. concluſ. 64. *nu.* 8. *add. ad Car-*
din. Ludouiſ. dec. 567. *litt. C. addit. ad Mo-*
linam de Hiſpan. primogenitura, lib. 4.
cap. 2. *Marcian. conſ.* 40. *lib.* 1. *Reg. de Ma-*
rin. ad Reg. Reuert. dec. 107. *nu.* 3.
14 Secùs tamen eſt in officijs; in quibus
poſſeſſio anterior nemini opitulatur; ſed
poſtponitur illi, qui anteriori conceſſio-
ne fulcitur; ſic ſeruari teſtantur *Carro-*
cius decis. 19. *nu.* 26. *Cacheran. decis.* 172.
nu. 2. *Episc. Sperella dec.* 115. *nu.* 1. *Nouar.*
ſuper pragm. 13. *collect.* 13. *nu.* 2. *&* 3. *Reg.*
Rouit. dec. 82. *Reg. Reuert. d. dec.* 508. *Reg.*
de Marin. in obſeru. ad d. dec. Reg. Reuert.
508. *Reg. Marcian. diſput.* 36. *nu.* 1. & ità
deciſum per Regiam Cameram teſtatur
Reg. Reuert. ibidem, & per S.C. *Reg. Mar-*
cian. loc. cit. idemque pronunciatum per
Reg. Rouit. fatetur ipſemet *Reg. Rouit. d.*
decis. 82.
15 Et ratio eſt, quia idem ſtatuendum
eſt in officijs, quod ſtatutum eſt in be-
neficijs, ſed in beneficijs, prior in data
eſt ſemper præferendus poſteriori, quã-
tumuis poſſeſſori, *cap. ſi tibi abſenti; &*
cap. Sede Apoſtol ca de prabend. in 6. cap. ſi
duobus, & cap. tibi de reſcriptis in 6. ideò
16 ità etiam in officijs ſeruandum eſt, vt
probant pluribus glomeratis, *Barboſ. in*
d. l. quoties nu. 17. *C. de rei vendic. Reg. Sa-*
lern. dec. 11. vbi *Thor. in addit. Reg. de*
Marin. ad Reg. Reuert. decis. 107.
Verùm me non latet, aliquos aſſeue-
17 raſſe, *tex. in d. l quoties*, locum obtinere
etiam in officijs; proùt habetur apud
Mangrell. in addit. ad Bart. in d. l. quoties,
& Reg. Rouit. in pragm. 5. de Baronib. nu.
5. *&* 21.
Tamen hæc ſententia non adaptatur
18 in caſu conceſſionis officij, factæ à Prin-
cipe, ex cuius ſolummoda conceſſione
tranſ-

Digitized by Google

transfertur, non ſolum dominium, ſed
19 poſſeſſio *Io: Andr. in cap. olim de ver. ſignif. Bald. in prælud feudor. nu. 29. Andr. in cap. 1. quid ſit inueſtitura, Gabriel lib. 3. commun. opinion. tit. de empt. & vendit. concluſ. 2. n. 39. & 40.* idemque ſatis perbellè tradit *Reg. Galeot. reſp. fiſcal. 7.* ſubdens, quod huic concluſioni non obſtat
20 clauſula, quę adijcitur in priuilegio, *præſtito tamen prius per te ſolito iuramento de benè, & fideliter adminiſtrando,* hæc enim clauſula non impedit quin dominium, & poſſeſſio ſtatim tranſeant;
21 verùm quoad exercitium facti, ſcilicèt actuale procedat iuramentum; vt ipſe *Reg. Galeot.* inquit, *ex mente Gregorij Lopez par. 5. tit. 4. lib. 7. verſ. poſſeſſio in prinr. Molin. de primog. lib. 2. cap. 12. nu. 16.* idemque ſequitur *Reg. de Marin. in obſer. ad d. dec. 508.* vbi prætereà diſcri-
22 men obſeruat, inter contractum à Principe geſtum, & priuilegium ab eodem conceſſum; in contractu, vtpotè, donationis; vel venditionis, potior eſt, qui
23 poſſeſſionem nactus fuit, licèt poſteriorem titulum habeat; in priuilegio verò
24 ſecus eſt, ratio autem huius diſcriminis, idem *Reg. de Marin. ibid.* non obſeruat; ſed illa conſtat ex dictis per *Iaſ. in d. l. quoties, C. de rei vendic.* nàm in contractibus vtitur Princeps iure priuati, quod non eſt in priuilegijs, ad idem faciunt allegata per *Afflict. in cap. 1. quid ſit inueſtitura* per *Reg. de Curte in diuerſ. par. 1. cap. 11. nu. 19. Gabedo dec. 30. nu. 9. par. 2. Burgos de pax conſ. 25. nu. 2. Caldas conſ. 28. nu. 23. Mieres de Maiorat. par. 1. q. 26. nu. 13. & 16.*

25 Pariterque conferunt, quæ in proprio caſu ſcripſit, idem *Reg. Rouit. d. dec. 28.* ad limit. *d. l. quoties,* quando agitur in officijs, & inſuper ſubnectit, quod inhabilitas primi conceſſionarij, tempore electionis, iuſtam cauſam retentionis non præbet, ſecundo conceſſionario, poſſeſſionem anteriorem aucupanti; vt poſſet ſe eadem poſſeſſione tueri, ad quod expendit *tex. in cap. capitulum Sanctæ Crucis, & in cap. nullus de temporib. ordinat. in 6.*

26 Verùm ſi de anteriori data in conceſſione non liqueat, & vtraque conceſſio eodem die fuit emanata, quis autem de huiuſmodi Conceſſionarijs præferatur? hic articulus fuit exitatus in Regia Camera, prout refert *Reg. Reuert. d. decif. 508.* vbi inquit, quod vno eodemque die compertum fuit, Carolum Cęſarem tùnc Regem noſtrum in eius Curia, contuliſſe Petro de Mudara officium Capitanei, quod dicitur *dell'artiglierie;* inſimùl ſcripſiſſe Domino Proregi, quod illud conferret Lucio de Trano; qui litteras cum præſentaſſet officij poſſeſſionem, ſeù quaſi fuit adeptus; ſuperueniente demùm dicto Petro, & prælationem in aſſequendo officium efflagitan-
27 te, Regia Camera pro Petro reſoluit, innixa diſpoſitioni, *textus in cap. duobus de reſcript.* vbi ſi Papa vno eodemque die; beneficium alicui contulerit; idemque vt alteri conferreretur certis exequutoribus iuſſerit, ſuppoſito, quod non appareat, quis primo impetrauerat, licèt hic litteras prouiſionales dictis exequutoribus prius præſentauerit; & benefi-
28 cium aſſequutus fuerit; tamen ille, cui Papa beneficium contulit, prærfertur, & hanc diſpoſitionem extollunt *Io: Andr. Archidiac. Dominicus, Philippus Franeus, caterique Canoniſtæ in d. cap. duobus,* & rationem aſſignant, quia hic prouiſus à Rege, pinguius Ius habere dicitur.

29 Prætereà ambigitur, etiam ſi conceſſio, facta per Principem alicuius officij, vacaturi poſt mortem poſſeſſoris, trahatur in caſu, quo officium vacauerit per renunciationem, vel priuationem, aut
30 per tranſitum ad maius officium. Pro
31 negatiua opinione facit *textus in cap. ſuſceptum de reſcript. in 6. Guid. Pap. dec. 547 Guttierez canon. quæſt. lib. 2. cap. 15. nu. 60.* quia differt vacatio per mortem, vel per translationem.

32 Ad quod etiam facit; vt ſi Rex conceſſerit, Titio, ſeu ſum Martini, quem credebat eſſe mortuum; ſi Martinus viuit, & poſt conceſſionem deceſſerit, non debetur feudum; niſi in conceſſione fuerit quoque dictum, deuolutum, vel deuoluendum, *Camer. in cap. Imperialem 156. n. 3. Anna alleg. 62. nu. 15 & ſing. 64. & in cap. 1. de vaſſ. decrep. ætat. nu. 264. Reg. de Pont. conſ. 3. nu. 12. Lanar. conſ. 18. nu. 3.* & alijs probat *Maſtrill. de mag. l. 1. cap. 26. nu. 2. cum ſeq.* ſequitur *Mont. de Regal. in tit. de Regal. offic. nu. 79. in fin.*

Sed contrariam opinionem magis veram

ram

33 ram ſequuntur alij, nàm in Iure caſus
mortis,deportationis,remotionis,ſuſpē-
ſionis,inhabilitatis, priuationis,vel alius
idem ſonant ad *text.in cap. in apibus*, §.
*ecce 2.q.1.clem.fin.*vbi *Card.n.13.de pro-*
34 *cur.gloſ.in cap.ſicut in verbo moriamur de*
*prabend.in 6.*vbi ęquiparat mortem Prę-
lati renunciationi, & ſicut mandatum
expirat per mortem Epiſcopi,ità per re-
motionem,vel renunciationē,*Ann.alleg.*
92. vbi refert deciſum,& *Fabius Anna*
*conſ.14.nu.11.*cum alijs probat *Maſtrill.*
d.cap.26.nu.16.cum ſeq. Ratio eſt, quia
conceſſio facta per Principem de aliquo
35 officio vacaturo per mortem alicuius,
nihil aliud eſt, niſi ſubſtitutio, quæ licet
ſit expreſſa in caſu mortis, idem opera-
tur in omni alio caſu extinctionis il-
lius officij, & adminiſtrationis finitę in
perſonam primi poſſeſſoris, & ſemper
ſubſtitutus admittitur,*l.iam hoc iure de*
vulg.& pup. l.gallus, §.*& quid ſi tantum*
de lib.& poſth. vbi *Garzia n.72.& Andr.*
in d.c.1.§.moribus nu.1. ſi de feud. defun.
mil. qui ęquiparat caſum mortis alteri
36 vacationi feudi, cum idem ſit,quem re-
moueri ab officio, quam mori, *Gloſ. in*
clem.1.in verb.mori,vt lite pēdente Ruin.
conſ.87.nu.1.vol.2.Vin.dec.2.n 10.& 43.
Surd.deciſ.202.nu.1. Reg.Tap. de conſtit.
*Princ.par.2.cap.11.nu.*80.& verbum va-
37 care cōprehendit omnem modum va-
cationis in officio,loquitur *Cabed.dec.23.*
n.10.par.2.Anna d.conſ.14.Couar.in cap.
quamuis,§.4.n 5 de reſt. & ità concludit
cum 2.*opin.Maſtrill.d.lib.1.de mag.c.26.*
in fin. & reſpondit ad contraria.

Tandem quæ diximus *num.* 11. confirmantur rei iudicatæ authoritate, habitæ in cauſa Ioſephi Salutij cum Melchione Guttieres.

Mortuo nàmq; Luca Guttieres com-
38 putatore cohortis lancearū D. Proregis
Dominus Admiratus Caſtellę,tùnc tem-
poris huius Regni Prorex contulit offi-
cium prædictum Melchioni Guttieres
filio dicti Lucæ minori, cum clauſula,
(quod adminiſtret per ſubſtitutum)ſub
die 16.Ianuarij 1646.

Sed Catholica Maieſtas Inuictiſſimi Regis noſtri conceſſit officium prædictum Ioſepho Salutio per mortem dicti Lucæ ex priuilegio expedito ſub die 12. Nouembris 1646.

Quod priuilegium fuit exequutoriatum ad beneficium Salutij, per Dominum Proregem Neapolitanum ſub die 12. Septembris 1647. Præſtitoque iuramento ſub die 18.eiuſdem, fuit Salutius deſcriptus in libro Regij Scribæ portionis ſub die 22.eiuſdem menſis,& tradita fuit ei poſſeſſio.

Melchior Guttieres porrexit preces Domino Proregi dicens dictum priuilegium expeditum ad beneficium Salutij eſſe ſubreptitium;ex quo dictus Salutius non expreſſit conceſſionem factam per Dominum Proregem ipſi Guttieres, & cauſa prædicta fuit commiſſa Marchioni Sancti Sebaſtiani Regenti Caracciolo ſub die 8.Ianuarij 1648.

Salutius excepit,quod de conceſſione
39 facta per Dominum Admiratum Ca-
ſtellæ nulla erat habenda ratio; tam-
quam nulla, & inualida, ex quo erat
contrà Regias Pragmaticas, & litteras
Suæ Catholicæ Maieſtatis.

* Per decretum Collateralis Conſilij
40 ſub die 8.Februarij 1648. fuit deciſum,
quod pro obſeruantia Priuilegij Suæ
Catholicæ Maieſtatis manuteneatur in
officio Computatoris Ioſeph Salutius,
qui valeat dictum officium exercere,
oppoſitis non obſtantibus per Melchio-
nem Guttieres.

Salutius pro maiori confirmatione dicti officij iterùm adiuit Suam Maieſtatem, & exponens omnia prædicta de prouiſione ſcilicèt facta per Dñm Admiratū Caſtellæ in perſonam dicti Melchionis minoris, & quod prætendebatur officium eſſe ſub prouiſione Proregis, obtinuit à Catholica Maieſtate, nouam confirmationem dicti officij, non obſtantibus prædictis, & ordinatum fuit quod dicta conceſſio,ad ſui beneficium facta, debitæ exequutioni demandetur, vt ex littera ſub die 22.Iunij 1647. præſentata S.E. cum decreto, quod notetur in libris.

Deindè Guttieres produxit aliud pri-
41 uilegiū Suę Maieſtatis datum ſub die 19.
Februarij 1653.per quod annullatur cō-
ceſſio dicti officij facta ad beneficium
Salutij de anno 1645. & præcipitur, vt
ſolutis eidem Salutio ducat. 1000. reſti-
tuatur officium dicto Guttieres.

Et licèt ſcripſerim,tanquam Aduoca-

tus

Digitized by Google

42 tus dicti Ioſeph Salutij, vt in *meo reſponſo* 100. *p.* 2. ſubſtinens, non eſſe exequendum dictum vltimum priuilegium, præſentatum per Guttieres, tanquam ſubreptitium, cum non fuerit facta mentio de alijs conceſſionibus præcedentibus, factis per ſuam Maieſtatē ad beneficiū Salutij, & ex alijs rationibus exaratis in dicto reſponſo; nihilominus ſuccubui; nam ſub die 23. Martij 1654. per Colla-
43 terale Conſilium fuit prouiſum, quod dictæ Litteræ Suæ Maieſtatis, vltimo loco obtentæ per Guttieres, debitæ exequutioni demandentur, qua de re Salutius recurſum habuit ad pedes Suæ Catholicæ Maieſtatis, & repreſentauit conceſſiones, primo loco ei factas de officio prædicto, & remiſſa cauſa ſupremò
44 Conſilio Italiæ, vt de Iuſtitia prouideret; in quo agitata cauſa, auditis partibus, fuit latum decretum, quod conceſſiones, primo loco obtentæ à Salutio, debitæ exquutioni demandarentur, non obſtantibus conceſſionibus, factis ad beneficium Guttieres, & poſſeſſione officij, in qua reperiebatur; reſtitutis tamen per Salutium, quantitatibus, ſolutis pro ſeruitio Suę Maieſt. per Guttieres. Hæc deciſio fuit de anno 1656. & indè Neapoli fuit exequutioni demandata.

De Officijs, & beneficijs Eccleſiaſticis, naturalibus Regni concedendis.

RVBRICA II.

SVMMARIVM.

1 *Officia Magiſtratus non ſunt concedenda Ciuibus loci adminiſtrationis, & de ratione, nu. 2. ſed contrà, nu. 4. 10. & 66.*

3 *Ciues ex amicitia, vel coniunctione cum Officiali, anſam delinquendi ſumunt.*

4 *Ciues originarij in magiſtratibus eligendi ſunt, & Prelati, nu. 5. 7. 66. & 67.*

5 *Prelati eligendi ſunt de ciuibus.*

6 *Ciues longè melius adminiſtrant, quàm Peregrini.*

9 *Ciues, concurrentes cum exteris, etiam ſi exteri celebriores ſint, ipſi Ciues præferuntur, dummodò mali non ſint.*

10 *Ciues præferuntur in magiſtratuum electione de conſuetudine apud Hiſpanos, nu. 8. apud Venetos, in Regno Nauarræ, in Auguſta, & imperiali Camera, in Regno Aragonia, & Taurini, & quaſi in toto orbe.*

11 *Officia, & magiſtratus concedendi ſunt Ciuibus in Regno Siciliæ, & in Ciuitate Panormi, Meſſana, & Catana, excluſis penitus exteris.*

13 *Officia conceduntur naturalibus in Regno Neapolitano, & Priuilegia, ac capitula, Neapolitanis conceſſa, recenſentur.*

14 *Beneficia intrà diſtrictum Neapolis, Neapolitanis tantum ſunt concedenda.*

15 *Officia ſeptem Regni, Regnicolis, & naturalibus, ſunt concedendi.*

16 *Epiſcopatus, Archiepiſcopatus, Abbatiæ, Prelaturę, & IusPatronatus conferuntur cum Alternatiua, vna vice Regnicolis, alia ad beneplacitum Regis.*

17 *Regnicolæ, reperti habiles, etiam gratificantur in his beneficijs, quæ ſunt ad beneplacitum Regis.*

18 *Beneficia conceduntur Regnicolis ortis, vel oriundis, vel Ciuibus allectis, vel feuda tenentibus, vel habitantibus per decennium.*

19 *Viceregęs ad beneplacitum Regis ſunt.*

20 *Officia ſeptem Regni quatuor conferuntur Regnicolis, & tria ad beneplacitum Regis.*

21 *Regentes Collateralis Conſilij ſi vacauerint, in locum Regnicola eligitur alter Regnicola, nu. 22.*

23 *Theſaurarius generalis, Secretarius, & Scriba portionis eliguntur Regnicolæ.*

24 *Præſidens S. R. C. ad beneplacitum Suæ Maieſtatis, nu. 52.*

25 *Conſiliarij S. R. C. pro duabus partibus Regnicolæ, & pro tertia parte arbitrio S. M. & 52.*

26 *Officiales minores S. C. ſunt Regnicolæ.*

27 *Locumtenens Cameræ Summariæ ad beneplacitum Suæ Maieſtatis, & 52.*

28 *Præſidentes Regiæ Cameræ pro tertia parte arbitrio Suæ Maieſtatis, & pro duabus partibus Regnicolæ ſunt, & 52.*

29 *Regens M. C. vno anno Regnicola eligitur, alio ad beneplacitum.*

30 *Iudices M. C. pro me dietate ſunt* Regni*colæ, pro alia medietate arbitrio S. M.*
31 *Aduocatus Fiſci, & Procurator ad beneplacitum, & 53.*
32 *Magiſtri actorum, & omnes alij officiales ſunt regnicolæ.*
33 *Capitany, deputati ad cuſtodiam Ciuitatis cum alternatiua eliguntur.*
35 *Capitanij, & Aſſeſſores terrarum annales pro duabus partibus ſunt regnicolæ, & pro tertia ad beneplacitum, & 64.*
35 *Caſtellani, & Capitanei Armigerorum ad beneplacitum* Regis.
35 *Magiſtri Portulani, & Secreti pro medietate ſunt* Regnicolę.
37 *Dohanerius Dohanæ menepecudum Apuleæ, ad beneplacitum* Regis, *cæteri autem officiales* Regnicolæ *tantum.*
38 *Perceptores Prouinciales pro duabus partibus* Regnicolæ.
39 *Dohanerij, credenzerij, & omnes alij officiales* Regnicolæ *tantum.*
40 *Magiſtri actorum S. C. &* Regia *Cameræ, & Scriba* Regnicolæ *tantum.*
41 *Beneficia omnia Eccleſiaſtica, & Prælaturæ pro medietate ad beneficium* Re*gnicolorum, & pro alia medietate ad beneplacitum, cum alternatiua.*
42 *Ciuium oriundorum appellatione in Priuilegio Neapolitano, qui nam contineantur, ex declaratione Regis Philippi Secundi.*
43 *Præfecti, ſeu generalium triremium officium, quibus ſit prouidendum.*
44 *Cappellani maioris officium naturalibus cum alternatiua competit.*
45 *Prothomedici officium ſemper naturalibus* Regni *datur, & 85 & 87.*
46 *Priuilegia Neapoli conceſſa pro electione officiorum, & beneficiorum in perſonam* Regnicolarum, *ſunt in obſeruantia.*
47 *Fauda tenentes in* Regno, *vel ciuilitatem adepti, non tractantur, vti naturales* Regni *in practica prouiſionis officiorum.*
48 *Interpretatio communiter recepta, non eſt mutanda.*
49 *Conſuetudo eſt optima legum interpres.*
50 *Voluntas contraria, ex facto Principis deſumitur.*
51 *Priuilegium per non vſum decennij, & per actus contrarios amictitur.*
53 *Fiſci Patroni* R. C. *& M. C. ſemper fuerunt regnicolæ.*

54 *Exteri Iura* Regni *ignorant, & ea ſernare negligunt.*
55 *Officia omnia, ad* Regiam *Curiam pertinentia, ſunt hodiè ad prouiſionem* Re*gis, & quæ ſint, nu.* 58.
56 *Proreges, non poſſunt vendere, nec concedere officia, quæ ſunt ad* Regis *prouiſionem.*
57 *Proregis ſalarium eſt duc.* 24. *mille moneta hiſpaniæ.*
58 *Proreges poſſunt cõcedere officia, & beneficia, quæ nõ excedunt redditus duc.* 100.
59 *Officialis, ſubrogatus in locum* Regnicolæ, *an debeat eſſe eiuſdem qualitatis.*
60 *Officialis, ſubrogatus ad modicum tempus, non eſt opus, eſſe eiuſdem qualitatis.*
61 *Domicilia duo habens, electo vno, non poteſt ad aliud redire, reſpectu officij.*
62 *Hiſpanorum fily, qui orti ſunt in Ciuitate Neapolis, vtrumq; domicilium retinent, & vno electo, nõ redeunt ad aliud. DD. Didacus de Soria laudatur.*
63 *Officiales minores* Regni *poſſunt eſſe cuiuſque domicilij.*
64 *Capitanij terrarum* Regni, *debent eſſe regnicolæ.*
65 *Penſiones an comprehendantur ſub gratijs, & Priuilegijs conceſſis* Regnicolis.
66 *Beneficia omnia* Regni *non ſunt alienigenis concedenda, de Iure communi, ciuili, & canonico.*
66 *Beneficia naturalibus conferuntur ex Concil. Tridentino, & illi ſunt præferendi, ex quorum bonis Eccleſia ſunt fundata, nu.* 68.
69 *Beneficia etiam minima, reſidentiam requirunt.*
70 Regis *intereſt, ne arcana* Regni *exteris reuelentur.*
71 *Eleemoſinarum in diſtributione* Regni*colæ ſunt exteris præferendi.*
72 Regnicola *eſt magis inſtructus circà vitia* Regni, *& magis idoneus.*
73 *Penſiones poſſunt concedi ad libitum* Re*gis, quià penſio eſt ſeparata à beneficio, & deciſio Sup. Conſil. nu.* 80.
74 *Penſio eſt certa portio, ex menſa beneficij ad tempus, & non perpetuò concedenda.*
75 *Penſio nihil ſpiritualitatis habet, ſed commodum temporale.*
76 *Penſio poteſt laico concedi.*
77 *Penſionarius, ſi efficiatur miles, vel vxorem ducat, non vacat penſio.*

Pen-

Digitized by Google

79 *penſiones conceduntur arbitrio Suæ Maieſtatis, ità obſeruatum de conſuetudine.*

80 *Penſiones nõ comprahenduntur ſub gratijs, & Priuilegijs, Regnicolis conceſſis, & Deciſio Sup.Conſ.Italiæ refertur.*

81 *Prioratus Eccleſiæ S. Nicolai Barenſis ad Regiam Collationem ſpectat, & comprahenditur ſub gratijs, & Priuilegijs, Neapolitanis conceſſis, & Deciſio Sup.Conſ.Italiæ adducitur.*

82 *Prioràtus S.Nicolai Barenſis; an dicatur Vàcare, ex quo prouiſus defunctus eſt antè poſſeſſionem captam, vel dicatur collationem non habuiſſe effectum ad finem alternatiuam ſeruandi.*

83 *Beneficium dicitur vacare per mortem, defuncto beneficiato antè poſſeſſionem captam, & Deciſio Sup. Conſilij Italiæ recenſetur.*

84 *Beneficij collatio, facta illegitimo, eſt nulla, abſque diſpenſatione Pontificis.*

85 *Prothomedici officium Regni Neapolis, quod naturalibus eſt concedendum, an poſſit concedi Hiſpano Medico Proregis, qui legebat cathredam medicinæ in Gymnaſio Neapolitano, & allectus erat in Ciuem Baruli, vbi Deciſio Supremi Conſil.*

86 *Regnicola, ſiuè naturalis dicitur ortus in Regno, & non qui ciuilitatem fuit aſſecutus.*

87 *Prothomedici officium Ciuitas Neapolis ſupplicauit S.M. in comitijs de anno 1617. vt ſemper prouideri dignaretur in perſonam orti in Regno, & non in Ciuem, per Priuilegium declaratum, & obtinuit.*

De Officijs, & beneficijs Eccleſiaſticis, naturalibus Regni concedendis.

RVBRICA II.

1 OFficia, & Magiſtratus de Iure communi, non ſunt concedenda ciuibus eiuſdem loci, vbi adminiſtratio exercenda eſt, *l.51. eadem, ff. de off.aſſeſſ.*
l.3.C.de diuerſ.offic.lib.12. vbi *Luc.de Pen.*
Marſil. ſing.553. cum alijs per Bouad.in
pol. lib.3.c.12.n.23. & rationem aſſignat
2 inter alios *Gugl. de Bened.in c.Rainutius*
in verb.vxorem 5.dec.nu.489. quia prop-
ter notitiã, & familiaritatem, quam ha-
bent, vel habere præſumitur, cum illis
de loco, & conciuibus ſuis, quibus fortè
nimis fauerint, aut odio contrà alios ex
æquali, vel inæquali conuerſatione
3 concepto, illos contra iuſtitiam læde-
rent, vel Ciues, amicitię, ſiuè coniunctio-
nis occaſione cum officiali, causã delin-
quendi ſumerent, *Caſſan. in catal.glor.*
mund. par.12. conſ.12.in princ. & hoc vti
ſacrilegium fuit exiſtimatum, *per l.parti-*
tarum 11.tit.18. q.1. Ant.Gomez in Reg.
Cancell.tit.de idiomat.
4 Sed in cõtrarium facit cõmunis con-
cluſio, ex Iure nouiſſimo authenticorum
deprompta, vt ſcilicet originarij in ma-
giſtratibus eligendi ſint, prout ſtatue-
runt *Valentianus, & Martin. Imperato-*
res in l.2.C de offic.prætor.auth.interim de
defenſ.ciuit.gloſ.in l.in Conſiliarijs, C. de
5 *aſſeſſo.* & de electione Prelati eſt *tex. in*
cap.in nomine ver.eligant 3.diſt. etenim
6 longè melius Ciues adminiſtrant,
quàm Peregrini *Cagnol.in l.2.§.ex actis,*
7 *n.28.de orig.Iur.* & ciuibus magis, quàm
alienigenis, deferendum eſt, *l.2.C.de an-*
non.ciuil.diuid.lib.11.c.fin.de elect.perag.
quam opinionem tenuerunt *Abb. in*
cap. Abbate de verb.ſig. Luc. de Pen.in l.
quiſquis n.2.& ſeq.C.de omn.ag.deſer.lib.
10. Surg.de Neap.illſtr.cap.17.n.17.Auil.
in cap.4.per tot. nu.6.Afflict.in conſt.reg.
vt vniuerſis nu.56.Greg.Lopez in gloſ.10.
lib.9.tit.1. p.2.Burg de Pàx in l.2.Taur.
nu.83. Capiblanc. de Bar.prag.5.nu.93.&
8 *prag.10. nu.74.* & in hoc extat lex in Hi-
ſpania, *Imbr.de Ind.reg.p.poſt.n.2.& ſeq.*
9 *Maſtrill. de mag.lib.2.c.7.n.47.* qui illam
ampliat, etiam ſi exteri concurrentes
doctrina, & moribus celebriores eſſent,
nam ſufficere, ait, vt Ciues, & prouincia-
les mali non ſint, ſed boni, a notata
per *Gloſ. in d. cap.in nomine, Luc.de Pen.*
in d. l. quiſquis, & Gugl. de Bened.loco ci-
tato.
10 Et hanc conſuetudinem obſeruari
apud Venetos poſt *Caſſan. loco cit.* ad-
uertit *Rip. in tit.de remed. ad vbert.con-*
ſer.cap.5.nu.155. in Regno Nauarræ *Mi-*

chel. Vlcur. de regim. mund.par.4.q.2.nu.
11.& quaſi in toto orbe, conſuetudo hęc
recepta eſt, & etiam priuilegijs fuit con-
firmata, *Bologn. in d.l.1.nu 8.de off.aſſeſſ.*
cum alys per Maſtrill. de mag.d.lib.2.c.7.
nu.68.& in Aguſta, & Imperiali Came-
ra teſtantur, *Miſing.cent.4.obſer.*50.in
Regno Aragoniæ, *Seſſ. de inib.c.1.*§.4.
nu.11.de conſuet. Taurinę teſtatur, *Theſ.*
dec.268.nu.2.
11 Imò in Regno Siciliæ vltrà ſarum
excepto D. Prorege, eius Conſultore,
ac Regij Patrimonij Conſeruatore, cæ-
tera officia; non niſi Siculis conferri poſ-
ſint, excluſis perſonis exteris, *ex cap.*
Regis Alfonſi 386.confirmatum per eun-
dem Regem *in c.416.& per Imperatorem*
Carolum Quintum in cap. 18. & 189.&
nouiſſimè per *Maieſtatem Philippi Ter-*
tij, vt teſtatur *Maſtrill.d.l.2.de mag.cap,*
7.*num.*27.
12 Et in Ciuitate Panormi, Meſſanæ, &
Catanę in Magiſtratibus omnibus maio
ribus, & minoribus debent eligi Giues,
eiuſdem Vrbis, *Mar.Muta ſuper conſuet.*
Panorm.68. Nepit. ſuper conſuet.Catanæ
tit.1.nu.1.cum ſeq.
13 In Regno Neapolis habentur plura
capitula, & Priuilegia, vt officia conce-
dantur naturalibus regnicolis, quæ à
retro Sereniſſimis Regibus fuerũt elar-
gita, nimirum Rex Ferdinandus Secun-
dus ſanciuit, vt officia, & beneficia con-
cedantur Regnicolis *in cap.* 4. *fol.* 27,
*idem Rex Federicus in cap.6. & d.fol.*23.
*Magnus Capitaneus in cap.*22. & 25.*fol.*
35.& *Rex Catholicus in c.*25.& 26*f.*58,
reſcripſit, vt in S. C. Regia Camera, &
M.C.V.eligi debeant Regnicolæ, & be-
14 neficia intrà diſtrictum Neapolis con-
ferri Neapolitanis, dumtaxat, idemque
diſponitur in eiſdem *Capitulis Neapolis*
*fol.*43.& 58.
15 Septem officia Regni debent proui-
deri Regnicolis, & naturalibus vt decre-
uit Cæſarea Maieſtas Caroli V. de an-
no 1532.*fol.*87.& idem in omnibus alijs
officijs *cap.2.fol.*102.
16 In reliquis Prælaturis, Archiepiſco-
patibus, Epiſcopatibus, Abbatijs, & Iu-
riſpatronatibus ſeruatur alternatiua, vt
ſcilicet prima Vice concedantur Regni-
colis, & pro alia ad beneplacitum, & re-
pertis habilibus Regnicolis erit curæ il-
17 lis gratificari, etiam in ijs, quæ ſunt de
Regio beneplacito, *cap.* 28. & 29. *anni*
1559.*fol.*156.vbi etiam confirmatur *Ca-*
pitulum eiuſdem Ceſarea Maieſtatis, da-
tum Bruſſelles die 12. *Martij* 1550. re-
ſpectu aliorum officiorum.
18 Quod *cap. Ceſarea Maieſtatis editum*
die 12.*Martij* 1550.quod dicitur confir-
matũ, eſt inſertum *in lib.Cap.Neap.f.*148,
cap.4. in prag.1.de off.prouiſ.fac.regnico-
lis, quę diſponit, quod officia, & beneficia
concedantur Regnicolis ortis, & oriun-
dis, vel Ciuibus allectis, vel fæuda te-
nentibus, vel habitãtibus per decennium
cum vxoribus, & poſſidentibus bona ſta-
bilia hoc modo, vt ſcilicet.
19 Vicereges ad beneplacitum Suæ Ma-
ieſtatis.
20 Septem officia Regni, quatuor con-
ferantur Regnicolis, & tria ad benepla-
citum Suæ Maieſtatis.
21 In Collaterali Conſilio cum vacaue-
rint loca Baronum, ſeù militum regni-
colarum eligantur, & creentur Regni-
colæ.
22 Regentes Cancellariam in loco Re-
gnicolæ, creetur regnicola; cæteri verò
eligantur ad beneplacitum.
23 Theſaurarius generalis, Secretarius,
& Scriba portionis conſtituantur Re-
gnicolæ.
24 Præſidens S. R. C. ad beneplacitum
Suæ Maieſtatis.
25 Conſiliarij debent eſſe pro duabus
partibus Regnicolæ; pro tertia parte ar-
bitrio Suæ Maieſtatis.
26 Cæteri officiales dicti Conſilij de-
beant creari Regnicolæ tantum.
27 Cameræ Summariæ Locumtenens
28 ponatur ad beneplacitum Suę Maieſta-
tis, Pręſidentes verò pro duabus parti-
bus Regnicolæ tantum ſint.
29 Regens M.C.V.debeat prouideri ſin-
gulis annis, vno anno Regnicola, & alio
ad beneplacitum.
30 Iudices verò M. C. pro medietate
Regnicolæ ſint, & pro alia medietate ad
beneplacitum.
31 Aduocatus Fiſci, & Procurator ad
beneplacitum.
32 Magiſtri actorum, & omnes cæteri
officiales regnicolæ tantum ſint.
33 Capitanij, deputati ad cuſtodiam Ci-
uitatis, alternis Vicibus, ſcilicet vna vi-
cc

ce prouidetur regnicola, alia ad beneplacitum.

34 Capitanei terrarum annales, & aſſeſſores pro duabus partibus, prouideatur Regnicolæ, pro tertia ad beneplacitum.

35 Caſtellani, Capitanij armigerorum, peditum, & triremium ad beneplacitum Suæ Maieſtatis.

36 Magiſtri Portulani, & ſecreti pro medietate ſint Regnicolæ, & pro alia ad beneplacitum.

37 Dohanerius Dohanæ menę pecudum Apuleæ ad beneplacitum, cæteri officiales dictæ Dohanæ Regnicolæ tantùm.

38 Perceptores Prouinciales pro duabus partibus eligantur Regnicolæ, pro tertia ad beneplacitum.

39 Dohanerij, credenzerii, & omnes alii officiales omnium Dohanarum Regnicolæ tantum ſint.

40 Magiſtri actorum S.C. & R.C. & Prouinciales, Scribæ à mandatis omnes Regnicolæ tantum ſint.

41 Beneficia Eccleſiaſtica. v3. Archiepiſcopatus, Epiſcopatus, Abbatiæ, Prioratus, Canonicatus, Præbendæ, & cœtera beneficia, ſpectantia, ad collationem, nominationem, & præſentationem S. M. conferantur pro medietate Regnicolis, pro alia ad beneplacitum, & cum vacauerint, alternatim prouideantur, prout ſeruatur in Regno Siciliȩ vltra farum.

Et dictum capitulum, & pragm. fuerunt confirmata per Regiam Maieſtatem Philippi Secundi in anno 1557. vt *c.1. fol.158.* & in anno 1561. *c.2. fol.165.*

42 vbi etiam declarauit Rex, quod oriundorum appellatione, hi tantum, & non alii comprehendantur, vtpotè omnes orti in dicto Regno, omnes exteri, qui patrem, in dicto Regno ortum, habuerunt, omnes feudatarii Regni, poſſidentes feuda, quȩ habent Iuriſdictionem, & omnes exteri, ſi per decennium continuum in eo habitauerint, cum vxoribus, poſſidentes bona ſtabilia.

43 Amplius Ciuitas noſtra ſupplices preces Suȩ Maieſtati porrexit, vt officium Præfecti, ſeù generalis triremium Regnicolis concederetur, & S.M. iniunxit D. Proregi, vt benemeritos. & habiles viros inquirat, illoſque S.M. referat, quod capitulum inſerit *Reg. Tap. Ius reg. lib.1. tit. de offic. in reg. conſtit. fol.115.*

44 Officium autem Cappellani maioris prouideri, fuit ſancitum naturalibus Regni, alternatim, vt ex *cap.35. Ceſ. Maieſt. anni 1554. fol.156. Iudex Taſſon. in prag. de Anteſat. verſ.3. obſer.3. nu.272.*

45 Sed officium Protomedici ſemper prouidetur in perſonam naturalis Regni, vt ex *cap.34. Ceſ. Maieſt. anni 1564. fol.136.* & confirmatum de anno 1617. vt infrà.

46 Quȩ capitula, & Regiȩ Pragmaticȩ ſunt in viridi obſeruantia, tàm in Regno Neapolis, quam Siciliȩ vltrà farum, vt teſtantur *Afflict. in conſt. Reg. vniuerſis, nu.56. Surg. de Neap Ill. cap.17. n.17. Capiblanc. de Baron. prag.5. nu.93 & prag. 10. nu.74. Maſtrill. de magiſtr. lib.2. cap.7. nu.27. & 69. Cæſar. imbria. de Iudic. Reg. part. poſter. nu.10. Reg. Tap. Ius Reg. lib.2. tit. de official. in Regno conſtituend. fol.109.* vbi inſerit omnia capitula, & gratias Neapolitanis conceſſas, & *fol.111. nu.5. & 6. in annotationibus.*

47 Nihilominus huiuſmodi officia, pro Regnicolis præfixa, occupari nequeunt exteri, feuda in Regno poſſidentes, vel ciuilitatem aſſequentes, etiam vigore declarationis ſupra poſitȩ à Sereniſſimo Philippo II. habitȩ; etenim dicta declaratio circa officia, nunquam fuit à Regnicolis recepta, nec à Rege practicata; à regnicolis inquam recepta non fuit, quia poſt annum 1550. quo tempore fuit facta dicta declaratio, nunquam ſucceſſit huiuſmodi prouiſio, & nemo auſus fuit illam petere, neque Rex in prouiſionibus, quas fecit, hanc declarationē ſeruauit. Ex quo deducitur, quod

48 cum dicta declaratio hanc contrariam receperit praxim, non ſit ſeruanda, ad *text. in l. minime, ff. de leg.* conſuetudo

49 enim eſt optima legum interpres, *l. ſi de emancip. & l. ſi quis ff. de leg.* & hæc declaratio erat obſeruāda per Principem, qui illam promulgauit; vndè cum idem

50 Princeps tanto tempore illa vſus non fuerit, ſed contrarium fecerit, credendum eſt, contrarium obſeruari voluiſſe, quod nedum verbis, ſed facto demonſtrauit, *l. paulus, ff. rem rat. hab. l. de qui-*

51 *bus in fin. ff. de leg.* Nec dicti Ciues, & Regnicolȩ hoc prȩtēdere poſſūt, quia amiſerunt hanc facultatem, ex non vſu non ſo-

ſolum per decenniũ,*l.1.ff.de nundin.*ſed
etiam ex lapſu tot annorum vſque ho-
die 109. & ex actibus contrarijs amicti-
tur priuilegium,ex dictis per *Reg.Tap.de
coſtit.princ.l.fin.cap.*2. & aduertit *d.Reg.
Tap.ſuper d. Regia Prag.in lib.2.Ius reg.
fol.*111.*nu.*5.*ad* 9.

52 Præterea quod diſponitur *in cit.prag.
1.de offic.prouiſ.faciend.regnic.* vt Aduo-
catus Fiſci ſit ad beneplacitum, hodier-
næ praxi etiam inueteratæ contradicit,
ſiquidem ſemper vidimus obſeruari , &
prouideri huiuſmodi munus, tàm in Re-
53 gia Camera, quàm in M.C.V. in perſo-
nam Regnicolę, qui tanquam magis in-
formatus de Iuribus Regni, poteſt dictũ
munus rectè explere, nam dicitur, quod
54 Tuſci, & Peruſini Iura Regni penitùs
ignorant, & ea ſeruare negligunt, ita
*Sebaſt. Neap. in cap.reg.ad perpetuam rei
memoriam nu.*275.*fol.*185.*& Præſ.de
Franch. dec.*479. *nu.*2. *Reg. Tap.dec.*15.
Sup.Conſ.nu. . . .

55 Et hodie omnia officia,ad Regiam
Curiam pertinentia,ſunt ad Regis pro-
uiſionem, & per ipſam Regiam Curiam
56 venduntur , neque Proreges poſſunt
amplius dicta officia vendere , quæ ad
prouiſionem Regis ſpectant, cùm ad
hunc finem Dom.Proregibus fuit coſti-
57 tutum ſalarium ducat. viginti quatuor
millium ſingulis annis in moneta Hi-
ſpaniæ, & fuit eiis iniunctum, vt non
vendant officia; qua de re expeditæ fue-
runt Regiæ ordinationes in Villa Bruxel
les die 25.Aprilis 1558.vbi declarantur
58 omnia officia ad Regis prouiſionem
ſpectantia, vt *in prag.* 2. *de offic. ad Reg.
Maieſt.collat.ſpectant.* Sed Dom.Prore-
ges poſſunt,tantum prouidere officia ,
quæ non excedunt ſalarium ducat.cen-
tum, vel emolumenta duc. centum pro
quolibet anno, vt *in prag.*1. *eod.tit.* &
excipiuntur reliqua officia,declarata *in
d.pragm.*2.quæ ſpectant ad Regis colla-
tionem , & idem eſt in beneficijs , quæ
excedunt redditum ducat. centum ,
non enim poſſunt per Proreges conce-
di, ſed ad collationem Suæ Maieſtatis
ſpectant, vt *in prag.* 11. §. 12. *de offic. &
quæ eis prohibetur.*

59 Vlterius eſt notandum , quod ſi offi-
cialis Panormitanus, ſeù Meſſanenſis,
vel Regnicola in Regno Neapolis fuerit
impeditus adminiſtrare, ex aliqua cau-
ſa, vel obierit,quamobrem eſſet alius in
ſuo loco, ſeù officio ſubrogandus , tunc
ille debet eſſe eiuſdem qualitatis, ſcili-
cet de eodem loco , vel Regnicola, vt
dixit *Bal. in l. Parabolanos de Epiſc. &
Cler. Luc. de Pen. in l.pen.C.de agent.in
reb. l.*12 *Aules in cap.prætorum* 4.*gloſ.*1.
*nu.*2. *&* 3. *Marſ. ſing.*553. niſi ſubroga-
60 tio eſſet ad modicum tempus, nàm tùnc
poſſet ſubrogari de alio loco,*Guttier:* li-
mitans *Bal.* doctrinã,*pract.qq.ciuil.lib.*1.
*q.*3.*de Franch.dec* 98.*nu.*4.*Bouad.* & alij,
quos adducit *Maſtrill. de magiſtr. lib.* 2.
*cap.*7.*nu.*77.*&* 78.

61 Sed ſi quis habeat duo domicilia,ele-
cto vno,non poteſt ad aliud redire , vn-
dè Ciuis Panormitanus , & Meſſanenſis
vna ſemel , quod magiſtratum habuerit
vti Panormitanus,cenſetur renunciaſſe
priuilegio meſſanenſi, *Bocr.dec.*13.& in
Regno Siciliæ adeſt *cap.Reg.Ferdinandi
II.* & idem practicatur in Regno Nea-
62 polis, nam filij Hiſpanorum, qui orti
ſunt in Ciuitate Neapolis, vtroq; gau-
dent Domicilio,& propterea,ſi tanquam
Regnicolæ, & Itali ſint electi in officio
ad collationem Regnicolarum, & Ita-
lorum, non poſſunt poſteà redire in of-
ficijs ad prouiſionem exterorum, & Hi-
ſpanorum , aut è contra, vt tradit *Affl.
dec.*134.& ſatis lepidè agit *Reg.Rouit.in
prag.*1. *nu.*3. *de offic. prouiſ.ſeu diſtribut.
Regnic.&c.nu.*3.& vidimus obſeruàtum
in perſonam Domini D. Didaci de So-
ria, Marchionis Criſpani, natalium
candore, & integritate valdè præditi,
ac doctrinæ conſpicui quando fuit na-
ctus munus Regij Conſiliarij ad proui-
ſionem Regnicolarum.

63 In officialibus autem minoribus Re-
gni ſeruatur Ius comune, *Afflict.& Fol-
ler. in conſt. Reg.iuſtit.per Prouinciam* ,
*Put. de ſind. in verb. aſſeſſor, de Franch.
dec.*98.refert deciſum in Actuario,*Maſtr.
de mag. lib.*2. *cap.*7.*nu.*70.licet in Capi-
64 taneo , qui debet eſſe Regnicola ,
refert deciſum *de Franch.dec.*479.

Hinc quæritur, an gratiæ, & priuile-
gia, conceſſa Regnicolis Regni Neapo-
65 lis, & Siciliæ, vt beneficia Eccleſiaſtica
illis ſint conferenda, compræhendant
etiam penſiones,vt exteris non ſint con-
cedendæ? & pro parte affirmatiua pri-
mò

mò facit Iuris communis diſpoſitio, vt
66 ſcilicet omnia beneficia Regni non ſiut alienigenis concedenda, *l. in Eccleſiis, C.de Epiſc.& Cler.* idemque eſt de Iure canonico *in cap. hortamur 71. diſt. Gon-*
67 *zal. in Reg.Cancell.10.q.1.nu.2.Ann.al-leg.57.nu.7.* Imò Patres Sac. Concil. Tridentini decreuerunt, vt beneficia non alijs, quàm naturalibus conferantur, *Co-uar. pract.cap.35.nu.5.* Secundò quia illi ſunt præferendi in aſſignatione beneficij Eccleſiaſtici, ex quorum bonis Eccleſiæ fuerunt fundatę, & quia exteri, & parentes illorum, nihil dederunt, pro fundandis, aut conſtruendis, & dotandis Eccleſijs Regni, quas Regnicolæ fece-
69 runt, ideo excluduntur. Tertio quia beneficia, etiam minima reſidentiā requirunt. Quartò quia Regi, & Regno inte-
70 reſt, nè arcana eiuſdem Regni reue-
71 lentur exteris. Quintò quia indiſtributione elemoſinarum Regnicolę ſunt ęteris pręferēdi, cum bona Eccleſiaſtica Pauperum appellentur. Sextò quia Regnicola eſt magis inſtructus circa vitia Regni, & magis idoneus, quam exterus, & docet Populum verbo, & exemplo, & diſtinguit lepram, & leprem.

73 Contrariam verò partem amplectimur, vt penſiones poſſint ad libitum Suę Maieſtatis exteris concedi, licet beneficia ſint conferenda Regnicolis, quia penſio eſt ſeparata à beneficio, & eſt
74 certa portio, ex menſa, vel beneficio ex cauſa ad tempus, & non perpetua concedenda, *Paul. Rom.de penſ.Eccleſ.cap.1.*
75 & nihil ſpiritualitatis habet, ſed merè commodum temporale eſt, ſicut vſusfru-
76 ctus, & poteſt etiam laico concedi, *Ro-doan. de ſimo. par.2. cap.14.nu.7.Gigas de*
77 *penſ. q.* 30. & ſi penſionarius efficiatur miles, vel vxorem ducat, non vacat pen-
78 ſio, *Gigaſ.q.55.nu.4.* cum nullum acquirat titulum penſionarius, nec ad reſidentiam tenetur, *Rom. d. tract. de penſ.*
79 *cap.7. nu.24.* & ita de conſuetudine ſeruatur, tàm in Romana Curia, quàm in Regali Suę Maieſtatis, vt penſiones concedantur arbitrio S. M. & ſic diſcuſſo
80 articulo in Supremo Italię Conſilio, fuit reſolutum, vt conceſſio penſionum non comprehendatur ſub capitulis, & gratijs, conceſſis dictis Regnis, & reſponſum fuit Ciuitati per reſcriptum S.M. habiturum fuiſſe rationem deſideriorum Regnicolarum ſuo tempore, refert *Regens Tap. dec. 15. Sup. Conſ.*

81 Rurſum dubitatur, an Prioratus Eccleſię S. Nicolai Barenſis, quod eſt ad Regiam Collationem, num comprehendatur, ſub dictis capitulis? & Supræmus Italiæ Senatus cenſuit, compræhendi ſub nomine beneficij, & ſeruari debeat alternatiua vigore *cap. Regis Cattolici fol.* 58. vbi diſponitur, quod beneficia, Prælaturæ, & commendæ huius Regni, cuiuſcunque ordinis Regnicolis concedantur, quod confirmatum fuit per Cæſaream Maieſtatem in anno 1554. *cap. 29 fol.156.* vbi loquitur de Archiepiſcopis, Epiſcopis, Iuriſpatronatibus, & Prælaturis, quæ ſpectant ad Regiam Collationem, & in illis ſeruari debeat alternatiua, & ſic etiam confirmatum per Regem Philippum Secundum ſub die 25. Iunij 1557. fol. 158. vt refert *Reg. Tap.dec.18.Sup.Conſ.*

82 Hinc etiam ſe offert altera quæſtio, quæ agitata fuit in Supremo Conſilio Italiæ, nàm prouiſo in eodem Prioratu Don Ferdinando de Aragonia, Regio Conſiliario S.C. accidit ipſum mori ante poſſeſſionem captam, fuit dubitatum, nunquid teneatur S.M. dictum munus conferre Regnicolæ, dum defunctus Prior erat exterus, vel collatio ſortiri debeat in perſonam exteri, dum prima conceſſio non habuit effectum.

83 Ratio dubitādi eſt, quia vacare etiam dicitur beneficium, mortuo prouiſo, ante poſſeſſionem captam, & vacatio dicitur per mortem, vt ex *Rebuf. Nauar. & alijs,* tenet *Put. dec.160. l.2. Gonzal. ad reg.8. Cancel.gloſ.15.§.1 nu.24 Garzia de benef. par.2. cap.14. nu.12 & 14.* Tamen per S. Maieſtatem fuit facta prouiſio in perſonā D.Franciſci Salutij Regnicolæ, vt refert *Reg. Tap.d dec.18.* & licet idem Regens aduertat, quod collatio facta in
84 perſonam D.Ferdinandi de Aragonia erat nulla, quia non erat legitimus, & non coſtabat de diſpenſatione Summi Pontificis, vnde reſcriptum fuit per S.M. Duci Albæ Regni Proregi, vt proponeret S.M. in dicto Prioratu, etiam exteros ex cauſa prædicta; nihilominus fuit poſteà facta prouiſio in perſonam dicti Salutij Regnicolæ.

Amplius fuit diſceptatum in Supremo Italiæ Senatu in officio Protomedici Regni Neapolis, quod ex *cap. 34. Caſarea Maieſtatis conceſſo de anno* 1564. *fol.*

85 *fol.*136.concedendum eſt ſemper natu-
rali huius Regni, an poſſit prouideri in
perſona, Hiſpani Medici Proregis, qui
allegabat, fuiſſe allectum in Ciuem in
Ciuitate Baruli, & actu exponebat ca-
thredam medicinę in Vniuerſitate Nea-
politana, Sed contrà electionem oppo-
nebatur, quod verba dicti capituli di-
86 cunt, concedatur naturalibus, & natura-
lis, ſiuè Regnicola dicitur ortus in Re-
gno, ſiuè oriundus, & non ille, qui ci-
uilitatem fuerat aſſecutus, vt in *pragm.*
vnic. de offic. prouiſ. faciend. reg. & ex alijs
ſupradictis, & in hanc ſententiam incli-
nauit Supremum Italię Conſilium, refert
Reg. *Tap. dec.* 14. licet non fuit amotus
dictus Medicus Hiſpanus, quia Ciuitas
Neapolitana non conquerebat. Sed po-
87 ſteà Ciuitas in comitijs Regni de anno
1617. iterum ſupplicauit S.M. vt officium
prædictum prouidere dignaretur in
perſonam orti in Regno, & non in Ci-
uem per Priuilegium declaratum, & per
Suam Maieſtatem fuit conceſſum Re-
gno ſecundum eius petitionem, vt refert
Reg. Tap. d. dec. 14.

De officiorum ampliatione.

RVBRICA III.

SVMMARIVM.

1 *OFficia ſunt perſonalia, & morte extinguuntur; etiam ſi in conceſſione fuit addita clauſula (in perpetuum) nu. 2. limitatur, quando conceſſio fuit facta hæredibus, nu. 3.*

4 *Officia poſſunt per Principem ampliari in hæredem.*

5 *Filij Officialis mortui ſi ſint habiles præferuntur alijs; & pro eodem met pratio, ab alijs oblato, nu. 6.*

7 *Ampliatione officij facta pro vno hærede, ſufficit eſſe hæredem in re certa, aut ſingulari.*

8 *Hæres particularis non eſt proprius hæres, nec legatarius.*

9 *Clauſula (quibuſcunque) in officijs quid importat.*

10 *Officij cõceſſio pro ſe, & hæredibus de primo hærede, & cæteris vlterioribus ſumitur.*

11 *Frater ſuccedit in officio fratris, decedentis ſine hærede.*

12 *Legatum annuum pro ſe, & hæredibus peruenit ad hæredes in infinitum.*

13 *Hæredum appellatione veniunt omnes in infinitum; limitatur, nu. 14.*

15 *Ampliato officio in caſu mortis, ab inteſtato non ſuccedit nominatus, ſi officialis fuerit forindicatus.*

16 *Ampliatione officij, facta poſt mortem directa in hæredem expreſſè nominatum per mortem ciuilem officialis conſequitur officium.*

17 *Nominatio officij facta ab exule, vel deportato, vel bannito valida eſt.*

18 *Ampliatione officij facta pro filio, vel genero, aut hærede admittitur nominatus; ſi ſit habilis, licet careat cæteris qualitatibus.*

19 *Ampliato officio pro perſona nominanda, fieri poteſt nominatio per contractum, per vltimam voluntatem, & per ſcripturam priuatam, vel etiam coram duobus teſtibus, abſque ſubſcriptione.*

20 *Officium ampliatum ſpectat ad hæredem nominatione non facta; contrarium n. 21. ſed primam opinionem amplectitur auctor. nu. 23.*

22 *Nominatio non poteſt per procuratorem fieri.*

24 *Nominatione non facta, ſuccedit hæres, etiam ſi officialis fecerit teſtamentum, & mentionem non fecerit de officio.*

25 *Officialis habens poteſtatem nominandi, ſi decedat pluribus relictis filijs, quis eorum in officio ſuccedat.*

26 *Iuriſdictio ad omnes filios ſpectat, tamen tenentur nominare vnum Vicarium, qui illam exerceat; vel diuidere inter eos adminiſtrationẽ per tẽpora diuerſa, nu. 27. limita niſi fuerit fœmina, vel perſona inhabilis; ſed fructus diuiduntur inter omnes, nu. 28. & ampliatur etiam ſi inter filios concurrat hæres extraneus, nu. 29.*

30 *Filius primogenitus ſuccedit in officio, pecunia acquiſito pro vno hærede nominando, & affertur deciſio, nu. 33.*

31 *Officium eſt indiuiſibile, & ad vnum tantum ſpectat.*

32 *Officia magis ſimbolum habent cum feudo, quam cum allodio.*

34 *Filius ſuccedens in officio, tenetur fru-*

ctus

ctus cum alijs fratribus conferre.

35 Feudum ſi ſit nouum, in quo ſuccedit ſolum primogenitus; tenetur tamen ad partem pretij ſecundogenitis.

36 Officium ſi ſit relictum à fratre, an teneatur frater primogenitus, cum alijs conferre pretium.

37 Officium, ampliatum pro herede, an hereditate non adita, deuoluatur ad Regem, vbi deciſio Regiæ Cameræ, cum diſtinctione adducitur, nu.38.

39 Officio ampliato, cum poteſtate nominandi, an poſſit officialis nominare feminam.

40 Femina non admittitur in officijs, tanquam inhabilis; contrarium, num.41. præcipuè data poteſtate ſubſtituendi, num.42.

43 Nominatio in officijs, non poteſt vendi; ſed contrarium eſt verius, nu.44.

45 Officium poſſidens, cum facultate nominandi; an poſſit grauare nominatum, ſed diſtingue, ſi facultas nominandi eſt de vno hærede, vel vno ex filijs, vel de ſucceſſore, nu.46.

47 Officij ſucceſſor quando non poſſit à Creditoribus defuncti moleſtari.

48 Nominatio facta de perſona inhabili, vel quæ non habuit effectum; an poſſit iterum fieri.

49 Delictum patris poſſidentis officium non nocet filio expreſsè nominato, quando conceſſio eſt facta pro ſe, & filijs, ſeù liberis; & de ratione, nu.50.& 53. dummodò nominatio non ſit facta poſt condemnationem, n.51. ſecus ſi conceſſio officij ſit facta pro hærede, vel cum facultate nominandi hæredem, nu.52.

54 Officium ampliatum, an ſit idem officium.

55 Officium ampliatum mediante nominatione, eſt obnoxium creditoribus nominantis.

56 Officium, peruentum ad filium ex nominatione patris, an imputandum ſit in legitimam.

57 Creditores nominantis in officio in actione perſonali, vel legatarij quando poſſint conuenire nominatum in officio ad ſoluendum eius credita; & an compellere ad vendendum officium, prout in feudo, nu.58.

59 Nominatione facta in officio, creditores nominantis poſſunt ſequeſtrare emolumenta; & compellere ad vendendum officium, nu.60. contrarium, nu.61.

62 Aſſenſus ſuper obligatione, & hypotheca officij, denegatur ex ſtylo Regiæ Cancellariæ.

63 Officia faciliùs ad Regem (à quo fluunt) deuoluuntur, quàm feuda.

64 Officia dicuntur conceſſa in adminiſtrationem.

65 Officia dicuntur herere oſſibus Principis, & in eis nullum tranſit dominium in conceſſionarium, ſed tantùm quidam titulus vtendi, & adminiſtrandi, & omne dominium eſt penès Regem; ſecus in feudis, vbi tranſit vtile dominium ad hæredes, & ſunt longioris vitæ, num.66. quàm officia, quæ ſunt perſonaliſſima, nu.67.

68 Officia non poſſunt vendi, nec pignorari abſque Regis aſſenſu.

69 Officia ſi ſint conceſſa in allodium, adhùc in eorum obligatione, & commutatione requiritur aſſenſus Regis.

70 Regalia, in allodium conceſſa, non deſinunt eſſe regalia, & alienari non poſſunt.

71 Regalia ſemper ſub concedentis iuriſdictione cenſenda ſunt, ſiuè magna, ſiuè parua, & ſi priuatis perſonis conceſſa ſint, ſemper regalia ſunt, & non poſſunt transferri ſine aſſenſu, etiam ex titulo locationis, nu.72.

73 Deciſiones, quod creditores ſinè aſſenſu poſſint vendi facere officia refelluntur.

74 Mulier pro credito dotali, poteſt officium retinere, & excludere creditores ſine aſſenſu.

75 Creditores officialis ſine aſſenſu fuerunt excluſi ad inſtantiam mulieris, quæ retinebat officium pro ſua dote.

76 Mulier pro credito dotali poteſt retinere bona feudalia mariti.

77 Mulier Neapolitana habet aſſenſum Capituli ſuper feudalibus, & poteſt ſibi ſatisfieri ſuper officio, quia aſſenſus capituli eſt aſſenſus Regis, & non Proregis, nu.78. & parit omnes effectus aſſenſus Regij, etiam ſuper bonis titulatis, num.79.

78 Aſſenſus capituli Neapolitani ad beneficium mulierum reputatur aſſenſus Regis, & non Proregis.

80 Nominatio in officio facienda à minore, debet fieri cum authoritate tutoris,

ris, & decreto Iudicis.

81 *Nominatio in officio facta in teſtamento, poteſt reuocari, ſecus ſi facta ſit in contractu.*

82 *Nominatio in officio poteſt fieri ſub condictione.*

83 *Nominatio in officio, ſi non habuit effectum, poteſt iterum fieri.*

84 *Nominans in officio, an poſſit ſubſtituere nominatum, & multiplicare gratiam.*

85 *Nominandi facultas in officio eſt ſtrictè interpretanda.*

86 *Officij conceſſio cum poteſtate nominandi vnum filium, vel hære dem, pro ſecunda vita dicitur conceſſa tantùm.*

87 *Subſtitutio in officio habet locum, ſi fiat antè quam inſtitutus obtineat officij poſſeſſionem.*

98 *Nominatus in officio poteſt inquiri, & puniri pæna pecuniaria, vel priuationis officij pro delictis nominantis.*

89 *Hæres officialis tenetur pænis pecuniarijs, & priuationis officij pro culpis officialis defuncti.*

90 *Officium, à patre acquiſitum, poteſt ipſe illud reſignare in manu Regis, vt conferat ſuo filio, & tunc dicitur nouum officium in perſonam filij, & non obligatum creditoribus patris.*

91 *Reſignationem officij in manu* Regis, *in fraudem creditorum quando poſſit* Rex *acceptare, & quid contradicentibus creditoribus.*

92 Reſignans *officium in manu* Regis, *quando poſſit ſe pœnitere ante acceptationem, vel poſt, & quid ſi reſignatio fiat conditionata, vel cum aliqua reſeruatione, nu 93.*

94 Reſignatio *facta à patre de officio, quod ſibi, & filio erat conceſſum, quando filio noceat poſt mortem patris, vbi refertur deciſio, nu.96.contrarium, n.97.*

95 *Pater poteſt alienare donata filio, contemplatione ipſius patris.*

98 *Cancellaria* Regia *non expedit ſcripturas, niſi illis viſis, & bene formatis.*

99 *Memorialia, porrecta* Principi, *in quibus aliquid petitur, non probant ſupplicantem porrexiſſe.*

100 Re*ſignatione officij facta, ſi ante acceptationem deceſſerit reſignans, officium deuoluitur* Regi.

101 *Officio ſi priuatus fuerit officialis, ob culpas, priuatio nocet creditoribus ſine aſſenſu.*

102 *Fiſcus pro pœnis in officio præfertur creditoribus officialis ſine aſſenſu, & de ratione, nu. 103.*

104 *Fiſcus ob culpas in officio commiſſas auocat, quod ſuum eſt.*

105 *Officia non poſſunt vendi, nec hypotecari abſque* Regis *aſſenſu, neque reſeruari dominium, neque ſpecialem hypothecam, etiam in emolumentis officij, abſq; aſſenſu* Regis, *n.106.*

107 *Venditio officij abſque aſſenſu* Regis *corruit, & officium ſemper remanet primo conceſſionario.*

108 *Aſſenſus in venditione officij poteſt impetrari à venditore, et ab emptore.*

De officiorum ampliatione.

RVBRICA III.

1 Officia ſunt perſonalia, & de ſui natura morte extinguuntur, neq; ad filios hæredes ſanguinis tranſeunt; prout cauetur *in l.1.* vbi *Bart. ff. de fideiuſſor. tutor. et in l.cui bonis, C. de curat. furioſi, Imol. et Aret. in l. marito, ff. ſol.*
2 *matr.* etiam ſi in conceſſione fuerit addita clauſula *in perpetuum, gloſ. in cap. fundamenta, §. vt autem de elect. in 6.* nam per hanc dictionem *in perpetuum*, officij natura non dicetur alterata; & illa interpretatur, donec conceſſionarius viuet, ità *Barboſ. in l. tale pactum n.10. ff. ſol. matr. Franciſcus Marcus dec.617. in fin. et 626. n.6.* Reg. Reuert, *dec.230.* Reg. *de Marin. in obſ. ad d. dec.230. nu.1.* niſi
3 conceſſio fuerit facta hæredibus: & eatenus hæredes extranei admictuntur ea ratione; quia tùnc videtur diſceſſum à natura officij; vndè poſtquam ſemel eſt diſceſſum, intelligitur nomen hæredis, prout Ius intelligit; nimirum quod veniant omnes in infinitum; vt ait Reg. Reuert. *dec.230.* & hanc rem latè pertractat *Montan. de regalib. offic. n.7. et 8.* declarans, de quo hærede intelligatur, num ſanguineo, vel extraneo.

4 Praxis autem inoleuit, officia huiuſmodi, quæ perſonalia eſſe diximus, à Principe ampliari in hæredem illius officia-

ficialis pro vna vita,ſoluto certo pretio,
quod etiam de Iure communi ſancitur,
vt *in l.2.§.nouiſſimè, ff.de orig.Iur.& cap.*
venerabilis de elect. Io: Andr. in cap. fin.
*col.pen.extr.de Iud.*Et vt plurimum in fi-
lios ampliatio dirigitur, ex *l.iubemus*, §.
pro ſportulis, *verſ. & filias*, *C. de aduoc.*
*diuerſ.Iud.*Filij namque officialis mortui
5 ſi ſint habiles, ipſi pręferuntur omnibus
alijs concurrentibus, & Rex ſolet potius
concedere illis, quàm alijs, *Petr.Gregor.*
de conceſſ.fæud.par.1. q.4.nu.18.Velaſc.
dec.Luſitan.129.nu.53. & ità ſeruari per
Catholicum Regem noſtrum, teſtantur
R.de Pont.dec.27.Maſtr.de magiſtr.lib.1.
*cap.28.nu.5.*Imò vidimus pluries practi-
caſum per Dominos Proreges, ac Tri-
bunalia Regiæ Cameræ Neapolis, &
Regij Patrimonij Siciliæ, quod in officij
6 venditione, præferantur filij, & con-
ſanguinei officialis mortui pro eodem
met prętio, ab alijs oblato; & quandoq;
minori, quod etiam teſtatur *Maſtrill. ibi*
nu.7. Bellug. in Specul.Prin.rub.26.verſ.
Princeps nu.9.
7 Hinc quoque plura notabilia oriun-
tur. Et primò quod facta ampliatione
pro vno hærede, ſufficit illum eſſe hære-
dem in re certa, àut ſingularem ſucceſ-
ſorem; nàm in officio intelligitur nomen
hæredis, prout de Iure Romanorum in-
telligitur, ſic tenent *Petr. de Gregor. de*
conceſſ.fæud.par.4.q.15.nu.8.Maſtrill.d.l.
1.cap.28.nu.69.
Hoc tamen eatenus vigere, inquit
*Reg. Reuert.dec.390.*quatenus in conceſ-
ſione concepta fuerit clauſula, *quibuſ-*
cunq: tùnc enim hæres particularis, in
re certa inſtitutus, admictitur, *Imol. in l.*
quod dicitur, ff. de verb. oblig. Alex. Soc-
cin.& Aretin.in l.gallus, §.etiam ſi à pa-
*rente, ff.de liber.& poſthum.*alioquin du-
bitari poterat; an veniret hæres particu-
laris, cum Iure Codicis cautum ſit; vt
8 inſtitutus particularis non ſit neque
proprius hæres, neque proprius legata-
rius, *l.quoties, C.de hared.inſtituend.*vbi
*Bart.*hęc enim clauſula *quibuſcunque* in-
9 dicat, vocatos fuiſſe hæredes quoſcunq;
idcircò venit hæres in re certa, ſiuè ſin-
gularis ſucceſſor, *Bald.in cap.Imperialem*
col.penult. de prohib.feud.alienat.pèr Fe-
dericum, & in cap. 1. §.donare qualiter
olim pot.fæudum alienari, Roman. in l.
id tempus, ff.de vſucap.Alex.in l.quædam
§.nihil intereſt, ff.de edend.Curt.Iunior.
conſ.61.Alciat.in l.hæredis appellat. ff.de
verb.ſignif.Peregrin.de fideicomm.art.32.
Anton.Gabriel comm.concluſ.tit.de verb.
ſignif.concl.4. nu.3. Fuſar. de ſubſtitut.q.
331.nu.7. Auguſt.Barboſ.tract.varij de
appellat. verſ.vtriuſque Iuris appel.113.
*nu.29.*Idemque obſeruat in noſtra ſpe-
cie, *Reg.de Marin.in obſer.ad dictam dec.*
390 *Reg.Reuert.nu.2.* & hoc pariter fuit
deciſum per Regiam Cameram, teſte
Reg.Reuert.d.dec.390.
10 Hinc etiam deſumitur, quod conceſ-
ſio officij pro ſe, & hæredibus, non ſo-
lùm intelligitur de primo hærede,
ſed de cæteris vlterioribus, vt probat
Reg. Reuert. dec.364. ſubdens, pronun-
ciaſſe Regiam Cameram, vt frater de-
ſcendens à primo acquirente, ſuccedat
11 fratri; ſine prole decedenti, in officio
conceſſo pro ſe, & hęredibus; idemque
autumnat *Montan.de regalib.col.2.ante*
numerum 10.& probat aſſumptum *text.*
12 *in l.in annalibus, C.de legat.*vbi ſi quid
annuum pro ſe, & hæredibus eſt alicui
legatum, omnes hæredes veniunt in in-
finitum, confert etiam *text.in l.ſciendum*
in l.alienātis appell.& in l.hæredis appel-
lat.ff.de verb.ſignific. vbi regula conſti-
13 tuitur, quod quādo de hæredibus eſt fa-
cta mentio, hæredum appellatione om-
nes veniunt in infinitum, nec contradi-
cit *text. in l. antiquitas, C. de vſufr.* per
quod diſponitur, vt in his, quæ de ſui
14 natura ad hæredes non tranſeunt, hæ-
redis appellatione, ſolùm de primo hæ-
rede, & non vlterioribus intelligatur, il-
la namque diſpoſitio de vſufructu lo-
quens, de vſufructu eſt intelligenda, ne
alias proprietas perpetuò inutilis re-
maneret in beneficium hæredis pro-
prietarii, cui relicta fuit, vt aduertit *Gl.*
in d.l.in annalib.C.de legat.
15 Secundò nōta, quod ampliatio con-
ceſſa in caſu mortis alicuius ab inteſta-
to, non porrigitur in caſu, quo ille fue-
rit foriudicatus, quia foriudicatus nō de-
cedit ab inteſtato, *Ann.alleg.135.Maſtr.*
*ibi n.65.*ſecus ſi ampliatio facta in caſu
mortis, dirigitur in beneficium filij, vel
hæredis expreſsè nominati, nàm tùnc
per condemnationem ad mortem ciui-
lem patris, filius, vel hæres nominatus

ſtatim officium acquirit, *And. in cap.* 1. §. *moribus ſi de feud. defunct. mil. Bal. in cap.* 1. *per illum text. ſi vaſſall feud. priu.* etenim appellatione mortis venit mors naturalis,& ciuilis, *Bar. in l. ex ea parte*, §. *in inſulam, ff. de verb. obl.* cum aliis adductis per *Ceſ. conſ.* 395. *n.* 32. *Menoch. conſ.* 575. *nu.* 3. *vol.* 6. *Ceuall. com. contra com. q.* 63. *Maſtrill. ibi nu.* 44.

17 Tertiò nota, quod nominatio, facta ab exule, vel deportato, valet, *l. cum pater* § *hæreditatem, l. ex facto*, §. *ſed quia rogatus, ff. ad trebell.* quia pœna exilij, vel deportationis neminem priuat poteſtate nominandi, & eligendi ſibi ſucceſſorem in officio ex conceſſione Principis ſibi tributa, nam in hac nominatio. ne quis non habet, niſi nudum miniſterium facti, & propterea contumax, vel bannitus poteſt durante eius contumacia, vel banno nominare, *Reg. de Ponte*, qui refert ita iudicatum *de pot. Pror. tit. de prouiſ. fier. ſolit.* §. 1. *num.* 7. *& num.* 8. *Maſtrill. d. cap.* 28. *lib.* 1. *de magiſtr. num.* 46. *Conſil. Staib. reſol.* 89. *num.* 1. *Mont. de regal. offic. nu.* 26. *Reg.* Rouit. *conſ.* 104. *&* 105. *vol.* 2.

18 Quartò nota, quod conceſſa ampliatione pro vno filio, vel genero, aut hærede, ſi fuerit nominata aliqua perſona; qualitatem filiationis, vel alteram expræſſam non habens, nominatio adhuc ſubſtinetur, nàm ſufficit, quod perſona ſit habilis, licet non habeat illam qualitatem, ità ex *Text. in l. quæſit.* §. *fin. ff. de fund. inſtru.* refert deciſum per Collaterale Conſ. *Anna alleg.* 32. quam ſequitur *Maſtrill. ibi nu.* 50. *Dom. Conſil. Staib. reſol.* 59. *nu.* 31. idemque confirmat *Reg. Reuert. dec.* 390. dummodo tamen conceſſio contineret clauſulam, ſiuè verba *quemlibet hæredem*; nàm tùnc compræhenditur etiam hæres extraneus, *cap.* 1. *de feud. non habente propriam naturam feudi*, *Bald. in l.* 2. *in* 50. *q. ff. de rer. diuiſ. Abb. conſ.* 3. *lib.* 1. *Io: Vinc. de ann. alleg.* 32. *Montan. de regalib fol.* 215. *Reg. de Marin. in obſer. ad d. dec.* 390. *Reg. Reuert.* idemque deciſum per Regiam Cameram, tradit idem *Reg. Reuert, ibidem*.

19 Quintò nota, quod nominatio poteſt fieri tam per cõtractũ inter viuos, quam per Teſtamentum, imò facta coram duobus teſtibus, valet vt *ex Caſt. Ant. de Padil. Molin. & alijs*, concludit *Maſtril. de mag. lib.* 1. *cap.* 28. *nu.* 51. & etiam poteſt fieri in codicillo, & confecta in apoca, duobus Teſtibus roborata, licet non ſit ad formam, *l. ſcripturas, C. qui pot. in pig. hab.* adhuc valet, quia *tex. in d. l. ſcripturas*, loquitur ad effectum, vt quis præferatur creditoribus, *Montan. de regal. offic. nu.* 48. *in fin.*

20 Sed quæritur quis nàm in officio ſuccedat, mortuo officiali, nominatione non peracta? Reſp, quod hæres ab inteſtato officium nanciſcitur, *l. ſecundum reſp. C. de contr. & commiſſ. ſtipul. Præſ. de Franc. dec.* 45. *Iacob. Maur. alleg.* 43. *Frecc. de ſubfeud. q.* 43. *lib.* 2. *cum alijs per* Maſtrill. *d. l.* 1. *cap.* 28. *nu.* 53.

21 Verùm contrarium affirmat *Marin. Frecc. de ſubfeud. q.* 44. vbi tradit, quod facultas nominandi, cõceſſa alicui, perſonalis dicitur, propterea non tranſmittitur ad hæredes, & extinguitur nominatione non ſecuta, *l. Illud, aut illud, ff. de opt. leg. l. huiuſmodi*, §. *fin. de leg.* 1. & ratio eſt, quia videtur electa induſtria perſonæ in eligendo ſucceſſorem in officio, vt idoneum eligat, *cap. is cui* §. *ſed ſi de off. deleg* & ſequitur *Mont. de Re-*
22 *gal. tit. de regal. offic. nu.* 44. vndè per Procuratorem nec poteſt nominationem fieri.

23 Sed ego primam opinionem amplector; quia quando officium eſt conceſſum cum poteſtate nominandi heredem per aliam vitam, illa conceſſio nunquam amittitur, & licet primus conceſſionarius perſonã expreſsè non declarauerit, nec nominauerit, videtur enim nominaſſe hæredem ab inteſtato, *ex l. conficiuntur de Iur. Codicillor. de Franch. dec.* 600. & hanc opinionem ſectantur *Ann. ſing.* 391. & ſeq. *idem* Montan. *d. tit. de re-*
24 *gal. offic. nu.* 11. quod procedit etiam condito teſtamento, hæredeque Vniuerſali inſtituto, nullaque de officio facta nominatione; nàm adhùc in officio illemet hæres ſuccedit, *Freccia d. lib.* 2 *de ſubfeud. q.* 45. & ſequitur *Montan. d. tit. nu.* 50. ideò prima opinio eſt vera; idemque confirmatur ex deciſis in propria ſpecie per R. C. prout teſtatur Reg. *Reuert. dec.* 155.

25 Succedit inſuper aliam diſpũgi quæ-

ſtio-

Digitized by Google

ſtionem; nimirum ſi officialis facultatem nominandi hæredem habens, plures filios hæredes inſtituerit; numquid omnes ad officium admittantur?

26 Ratio hæſitandi eſt; quia iuriſdictio mortuo patre eſt penès quemlibet filium hæredem inſolidum, qui tamen debent conſtituere vnum Vicarium, vt illam exerceat, *ad text. in cap. omnes filij ſi de fæudo defuncti fuerit controuerſia*, vbi *Bald. Menoch. conſ. 229. nu. 9. Cancer. var. reſol. lib. 3. cap. 13. nu. 303. Peregrin. dec. 10. Fontanell. de pact. nuptial.*
27 *clauſ. 4. gloſ. 9. par. 2. nu* 20. poſſunt etiam diuidere exercitium iuriſdictionis inter ipſos hæredes per regiones, aut tempora diuerſa, *Bald. in cap. Imperialem, §. præterea ducatus col. 1. & 2. de prohib. fæud. alienat. per Federic. Iacob. Maur. alleg. 19. Maſtrill. loc. cit. nu.* 15. niſi inter ipſos hæ-
28 redes fuerit perſona inhabilis, putà fœmina; nam tunc poteſt per alios heredes adminiſtrari, fructus autem inter omnes diuidi debent, *ad tex. in l. in comm. diuid. ff. de comm. diuid. Padilla in l. cum quidam nu. 14. de legat. 2. Surd. conſ. 369. Maſtrill. loc. cit. nu. 59.*

29 Quod ampliatur procedere, etiam ſi inter ipſos filios concurreret coheres extraneus, *Soccin. conſ. 83. n. 7. lib. 4. Natta conſ. 226. nu. 9. Menoch. conſ. 210. n. 50. & de præſumpt. lib. 2. præſumpt. 27. Montan. de regalib. offic. nu. 73. in fin.*

30 Verum tamen in cōtrarium exploratū Ius eſt; nimirum vt filius tantùm primogenitus, & nō omnes filij ſuccedant patri in officio, per illū pecunia acquiſito pro ſe, & vno hærede nominando; ità *Roder. Suarez in l. quoniam in priorib. in 10. ampliat. nu. 25. C. de inoff. teſtam.* inquiens, hoc eſſe perpetuò menti tenendum, ſequitur *Franciſcus de Amicis in repetit. tit. de his qui fæud. dare poſſ. in vſu fæudor. fol. 61. col. 2. Reg. Capyc. Latr. dec. 26. nu. 4. & 5. Conſil. Arias de Meſa variar. reſolut.*
31 *lib. 3. cap. 49. nu. 26.* eſt enim officium de ſui natura indiuiſibile; ſicque ad vnum tantùm illud ſpectare poteſt, & ad inſtar fæudi indiuiſibilis intelligendum eſt;
32 cum officia maius ſimbolum habeant cum fæudis, quam cum allodijs, ſequitur *Reg. de Ponte dec. 28. nu. 5. Montan. de*
33 *regalib. fol. 175. nu. 11.* & hoc pariter decreuit Regia Camera contrà Andreanam Muſcettola in officio à Secretis Regiæ Audientię Terrę Hidrunti, quem ſpectare reſcripſit ad Beatricem primogenitam; quamquā pro Andreana ſcripſerunt *Reg. Lanar. conſ. 59. & Io: Vinc. de Ann. alleg. 139.* ſed ſententiam contrà clientem reportarunt, idemque obſeruat *Reg. de Marin. in obſer. ad d. dec.*

34 Tamen tenetur primogenitus, qui in officio ſuccedit illius ęſtimationem cum fratribus ſuis ſecundogenitis conferre, ità *Bart. Bald. Salicet. Paul. de Caſtr. & cæteri omnes in l. omnimodo, §. imputari, C. de inoff. teſtam. & in l. 1. §. nec caſtrenſe, ff. de collat. bonor. Rip. in l. in quartā n. 163. ff. ad l. falcid. Vaſquez,* poſt multos, quos refert *de ſucceſſ. creat. lib. 3. §. 30. par. 2. limit. 34. nu. 218. Guttierez pract. quæſt. lib. 1. q. 64. nu. 7. Vitalis in tract. de collat. q. 18. nu. 35. Gama dec. Luſitan. 29.* quidquid contrà eius votum deciſum fuiſſet; & malè, vt per addentes ibi, *Aluar. Valaſc.* ſatis benè *in prax. partitionum, & collat. cap. 13. nu. 72. verſ. ſed ſi verum amamus, Dom. Reg. Coſtant. in l. 1. nu. 61. cum ſeq. C. de filijs official. lib. 12. Mangil. de imputat. q. 33. Merlin. de legit. lib. 2. tit. 2. q. 23. Reg. Rouit. conſ. 106. nu. 6. lib. 3.*
35 *Conſil. Arias de Meſa var. reſol. lib. 3. cap. 49. num. 26. Conſil. Staib. reſolut. forenſ. cent. 1. reſol. 59. num. 68. & ſequentibus,* & quemadmodum in fæudo nouo, à patre pecunia acquiſito, licet filius primogenitus ſolus ſuccedat, tenetur tamen illius æſtimationem, cum fratribus ſecundogenitis conferre, idque ex conſuetudine ſic iudicandi, quæ ſumpſit originem ex vulgatiſſima theorica, *Andreæ in cap. Imperialem, §. præterea ducatus in 2. addit. nu. 39. de prohib. fæud. alien. per Federic. Reg. de Marin. reſol. Iur. cap. 12. & lib. 2. cap. 45. nu. 18. Ego in reſponſ. 100. par. 1.*

Et id quod conſtitutum eſt in linea deſcendenti; in linea verò Collaterali,
36 quia in ea ceſſat collatio, vt per *DD. in l. ſi emancipati, C. de collationibus* ſecus dicendum eſt; nimirum vt non poſſit cogi æſtimationem officij, quod frater defunctus reliquit, cum cæteris fratribus conferre, ità *Reg. Rouit. dec. 38. Reg. de Marin. reſol. Iuris lib. 1. cap. 126. nu. 57. & ſeq. & idem in obſer. ad dec. 551. Reg. Reuert. Ego in d. reſp. 100. p. 1.*

Hinc

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Hinc emergit altera elegans dubita-
37 tio, ſi filius deceſſerit, patris hæreditate adhuc nō agnita, an officium ad Regiam Curiam deuoluatur, aut alteri hæredi ab inteſtato officialis defuncti acquiratur? hanc dubitationem excitat *Reg. de Marin. in obſer. ad d. dec. 551. Reg. Reuert.* illamque ſatis perbelle agit, hinc, & indè rationes diſcuriens; poſtmodum diſtinctione reſoluit; aut .ſ. officium tenens à Rege pro ſe, & vno hærede acquiſitum, deceſſerit, filiò ſuperſtite ſub poteſtate conſtituto, qui demum patris hæreditate non agnita, obijt, & officium dictur ad Regiam Curiam reuerſum; prout decreuiſſe teſtatur Regiam Cameram in anno 1657. in officio Campionis Regiæ Siclæ ab Antonio Battimello acquiſito pro ſe, & vno hærede nominando, quod reuerſum eſſe ad Regiam Curiam pronunciauit, ſtante morte dicti Antonij, ſuperſtite filio, qui intrà paucos dies mortis Patris deceſſerat, non aliter illius hæreditate agnita, reiecta prorſus prætentione ſororis, quæ Antonio fratri ſuo in officio, vti eiuſdem hæres ſuccedere intēdebat, ex eo ꝙ filius hæreditate nō adita obierat; ꝙ ſecus eſſe affirmat, idem R. *de Mar.* ſi emancipatus extitiſſet hic filius, qui dùm nō adijt, hæres nunquam extitit; proindè officium ad alterum hæredem officialis defuncti pertinet; ratio huius diſcriminis depromitur, ex diſpoſitione *tex in l. 3. in 2. reſponſ. C. de Iure delib.* in quo cum dubitatum eſſet, an frater potuiſſet ſuccedere fratri, qui deceſſerat ſuperſtite filio, defuncto demum intrà paucos dies mortis patris, paterna non agnita hæreditate, nullatenus poſſe eum ſuccedere, reſpondit Imperator, ſi filius, qui poſtremò deceſſit, ſub patria poteſtate conſtitutus erat; ſecus verò ſi fuiſſet emancipatus, *& gloſ. in verb. quod ſi cum*, cauſam diſparitatis inſinuat; quia .ſ. filius, ſub patria poteſtate poſitus, ſiuè ſe immiſcuerat hæreditati paternæ, ſiuè non, cum primum deceſſerat, hæreditatem illam paternam ad ſuos hæredes tranſmiſit; ſicque pàtruus vti hæres patris, nihil conſequi poteſt, licet poſſit adire vti heres nepotis; ſi autem filius erat emancipatus, quia habetur, ac ſi filius ille poſt mortem patris defunctus, nunquam in mundo extitiſſet; ideò frater fratri ſuo ab inteſtato defuncti ſuccedere poteſt; proindè quia acquiſitio illa officij pro vno hærede, ſuum ſortita non fuit effectum; idcircò alter hæres venit.

39 Quæritur etiam an officialis, facultatem nominandi retinens, poſſit nominare fœminam? dic quod illa non admittitur *Frecc. de ſubſc. q. 53. lib. 2.* Sed con-
40 trarium obſeruant *Velaſc. dec. Luſit. 129. de Ponte de poteſt. Proreg. rub. de prohib. ſuſtit. nu. 4. Tapia de Conſtit. Princ. p. 1. c. 3. nu. 54. Maſtrill. ibi nu. 50.* idem ſequitur *Reg. de Marin. obſer. ad dec. 364. Reg. Reuert.* ſubdens, hoc iure vti in Regno noſtro; etenim fœmina eſt habilitata ad ſuccedendum, & venit appellatione hæredis in defectum maſculorum, vt in *Conſt. Regn. vt de ſucceſſ. Minad. in conſt. in aliquibus nu. 52. Loffred. conſ. 29. nu. 9.* & ità fuit deciſum per R.C. in cauſa illorum de Morella, & per S.C. in cauſa D. Iuliæ Muſcettulæ, quæ ad preſens poſſidet officium à Secretis in Regia Audientia Bari, contrà Alfonſum Piſcicellum, non obſtantibus quæ contrà ipſam allegat, *Franc. de Amic. de feud. fol. 60.* & idem in officio Catapaniæ Ciuitatis Auerſæ, refert *Conſ. Georg. alleg. 40. in fin.* & fundat *Lanar. conſ. 9. Taſſon. de antephat. verſ. 4. obſer 2. nu. 93. Montan. de regalib. offic. nu. 17.* idemque deciſum per R.C. affert *Reg. Reuert. dec. 551. tom. 2.*

42 Quod etiam procul omni ſcrupulo viget, quando fuit data poteſtas ſubſtituendi, cum poſſit ſeruire per ſubſtitutum, & tùnc ſubſtituens tenetur de culpis, & defectibus ſubſtituti, *Reg. Moles dec. 86. n. 10. Taſſon. ibi*, qui refert, ità deciſum in cauſa illarum de Bernaudo, quę (licet feminę) fuerunt admiſſę in poſſeſſionem officiorum die 13. Maij 1597. & reſpondit *ad Frecc.*

43 Queritur inſuper, an nominatio poſſit fieri mediante pretio, & ſic vendere nominationem? negatiuè reſpondit, *Ma-*
44 *ſtrill. lib. 1. de mag. c. 28. n. 6. & c. 20. verſ. quinto intellige*, ſed practica eſt in contrarium, nam conceſſa ampliatione cum facultate nominandi, poteſt quis nominationem dirigere in beneficium cuiuſlibet perſonę, quę ipſi placuerit, & voluerit, & etiam poteſt nominare illum, qui pecuniam exoluit, dummodo ſit per-

ſona

ſona habilis, & ità obſeruatur in Regia Camera.

45 Hinc etiam quæritur, quid ſi quis poſſideat officium cum poteſtate nominandi vnum filium, vel hæredem, numquid poſſit grauare nominatum? *Frecc. lib. 2. de ſubſe. q. 53. n. 4.* tenet, quod nò, quia ille vocatur ex prouidentia Regis, ſed dicta opinio eſt vera, quando in priuilegio conceſſionis eſt contemplata certa perſona; ſed quando eſt data poteſtas nominandi, in arbitrium conceſſionarij, tùnc illum grauare poteſt, dum ſuccedit cum qualitate hæreditaria, quod tradit *Reg Reuert. dec.* 390. firmans, ſic decreuiſſe Regiam Cameram; quoniam Iuris certi eſt, vt non modo hæres vniuerſalis poſſit legatis, & fideicommiſſis grauari, ſed etiam legatarius, *l. ab eo grauari, C. de fideicomm. l. planè la 2. §. fin. cum l. ſeq. ff. de legat. 1. l. quibus diebus, §. terminus*, vbi *Bart. ff. de cond. & demonſtr. Salic. ad Aret. in l. omnia, ff. ſi cert. petat.* idemque admittit *Montan. de regal. off. n.* 38. 41. 42. *&* 43. dicens quod conceſſio officij ſi ſit facta, cum poteſtate nominandi vnum

46 hæredem, poteſt nominans illum grauare, ſed ſi eſt facta cum poteſtate nominandi vnum ex filijs, vel ſucceſſorem, quia verbum ſucceſſor intelligitur non de hærede, ſed de ſucceſſore in officio,

47 tùnc non poteſt illum grauare, nec creditores Patris poſſunt moleſtare filium, quia adminiſtratio tantum erat Patris, cuius morte eſt extincta, *Reg. de Ponte dec. 28. Franc. de Amic. in cap. 1 fol. 62. de his qui feud. dar. poſſ. Montan. ibi n.* 43.

48 Rurſum nota, quod facta nominatione per habentem poteſtatem, alicuius perſonæ, quæ eſſet inhabilis, vel illa reperitur mortua, vel poſt nominationem deceſſit, antequam obtinuiſſet poſſeſſionem officij, aut ex alia ſimili cauſa nominatio non habuit effectum, poteſt iterum nominare, donec dicta nominatio habuerit effectum, *cap. ſi electio*, vbi *Gloſ. de elect. in 6. Alber.* in ſpecie *in l. 2. per illum Tex. ff. de option leg. Tiraq. in l. Boues, §. hoc ſermone de verb. ſig. lim. 1. n. 1. Surd. conſ.* 264. *nu.* 7. Ratio eſt, quia hæc poteſtas nominandi non expirat, facta nominatione, niſi ſequuto effectu, *Innoc. in c. cum cauſa de elect. Ann. alleg.* 139. *nu.* 26. & idem procedit in feudis, *And. in cap. 1. vol. 1. ſi vaſſall. feud. priu. Capyc. dec.* 111. *nu.* 31. *Maur. alleg.* 75. *num.* 5. & latè *Fontan. de pact. nupt. cl. 4. Gloſ. 10. par. 1. nu.* 42. *Maſtrill. d. cap. 28. nu.* 41.

Imò ſi nominatus præmoriatur nominanti, poteſt iterum fieri nominatio, cum illa non habuerit effectum, *Molin. de Iuſt. & Iure diſp.* 483. *Montan. de regal. offic. nu.* 46. ad idem conferunt, quæ tradit *Berous in conſ.* 105. *nu.* 20. *in fin. lib. 1. Gratian. diſcept. forenſ. cap.* 58. *nu.* 5. *&* 7. & ibi inſuper ſic decreuiſſe Rotam Romanam teſtatur, ſequitur *Dom. Conſil. Staib. in obſer. ad reſol.* 59. *nu.* 7.

49 Sexto nota, quod ſi habens officiũ cum poteſtate nominandi filium, vel hæredem, ſi per delictum fuerit officio priuatus, ſolet dubitari, nunquid delictum huiuſmodi noceat filio; vel hæredi, vt non poſſit nominare, hoc dubium reſoluitur pro affirmatiua opinione, quando conceſſio eſt facta pro ſè, & filio nominato, vt dixit *Alex. in l. fil. fam. §. diui. de legat. 2.* prout ſi feudum quis amittat propter delictem, illud perdunt etiam filij, *Capyc. dec.* 121. *cum alijs per Maſtrill. loc. cit. n.* 13. Sed contrarium vt delictum patris non noceat filio expreſsè nominato, tenet *Couar. lib. 2. var. cap. 8. Farin. de delict. & pœn. q.* 24. *nu.* 25. cum alijs per *Maſtr. ibi n.* 16. quia ex illa expræſſa nominatione de filio, facta in cõceſſione, dicitur contemplata perſona filij, *Menoch. conſ.* 261. *nu. 6. vol. 2. & de præſumpt. lib. 2. præſumpt.* 28. & latè confirmat hanc ſecundam opinionem, & reſpondit ad contraria, *Maſtrill. ibi nu. 16. cum ſeq. Reg. Rou. conſ.* 104. *nu. 9. vol. 2. Conſ. Staib. reſol.* 59. *nu.* 6. idemque eſt, ſi conceſſio fuerit facta pro vno filio, vel hærede nominando, tùnc delictum patris non

50 nocet filio, vel alteri nominato, quia pater eligens, ſeù nominans, non habet electionem Iure proprio, ſed alieno Iure; conceſſio enim videtur reſpicere nominatum, vt electum à Rege, & electio fit authoritate ſuperioris concedentis, & non ipſius delinquentis, ità diſtinguit *Bar. in l. 1. §. 2. de opt. leg. Rom. conſ.* 116. cum alijs per *Maſtrill. ibi nu.* 35. *Reg. Rouit. conſ.* 104. *nu. 3. vol. 2. Reg. de Pont. de pot. Proreg. tit* 7. §. 2. *nu.* 50. *Montan. de regal. tit. de regal. offic. nu.* 53.

51 Quod intellige, dummodo nomina-

natio non ſit facta poſt condemna-
tionem, & priuationem officij, quia tùnc
per priuationem, officium reuertitur ad
concedentem, & ita intelliguntur re-
uerſæ omnes appēdices, poteſtates, arbi-
tria, & facultas eligēdi, remanet extincta
Bal. & Affl. in c. 1. §. rurſus de contr. inueſt. &
reuocato officio principali, dicitur reuo-
cata cōceſſio, *l. 1. & 2. ff. de pen. leg.* & prop
tereà tùnc recurrēdum erit ad Principē
pro nominatione, ita *Maſtr. d. c. 28. n. 38.*
Ad idem confert diſtinctio, quam
agit *Mont. de regal. in tit. de regal. offic. nu.*
53. aut ſcilicet conceſſio eſt facta ſibi, &
52 & hæredi, vel cum facultate nominan-
di hæredem, & tùnc culpa patris nocet,
quia cum officium iuxtà dictam conceſ-
ſionem, non poſſit obtineri, niſi ſit hæres,
idcò ſicut defunctus alienādo poteſt no-
cere, cū hęres nō inueniret, in quo ſucce-
deret, ità pariter nocere poteſt delinquē-
do, *l. 3. ff. de int. & releg. Alex. conſ. 1. vol.*
1. Peregr. de fid. art. 32. & ità deciſum fuit
in cauſa Iulij Guadagni, qui habebat fa-
cultatem nominandi hęredem in officio
Tabellionis Regiæ Curiæ, vt refert *Re-
gens Rouit. conſ. vlt. vol. 2.* Quando autem
officium eſt conceſſum ſibi, & liberis,
vel cum facultate nominandi vnum ex
filijs, cum hic deficiat qualitas hæredita-
53 ria, delictum prædeceſſoris non nocet
filijs, nam illud capiunt ex propria per-
ſona, *Gloſ. in l. Diui fratres in verbo fuiſ
ſe, de Iur. Patron. l. 4. eod. tit.* & di-
citur in primo caſu tacitè mandatum re-
uocatum per Regem ob culpam in eo-
dem officio, *Reg. de Pont. dec. 1.* in ſecun-
do caſu non.
54 Septimo nota aliud dubiū, an ſcilicet of-
ciū ampliatū ſit idem officiū? in quo du-
bio diſtinguit, *Bar. in l. dies caut. de dan.
infec.* & ſequitur *Bal. in l. Titius de ſubſt.*
inter electionē, & prorogationem, vndè
quando eſt conceſſa à Rege ampliatio,
habetur, ac ſi tempus ampliationis fuiſ-
ſet prorogatum, *Beninten. conſ. 156.
par. 3. Caſtr. in d. l. dies cautionis, Maur.
alleg. 10. Maſtrill. ibi nu. 67. Reg. de Pont.
de poteſt. Proreg. tit. 10. de diuerſ. prou. de
ſubſtit. in officijs, nu. 61.*
55 Hinc quæritur an officium ampliatū
in alterius perſonam mediante nomina-
tione, ſit obnoxium creditoribus nomi-
nantis? *Reg. Rouit. dec. 72. in fin.* refert de-
ciſum in officio actuarij Prouinciæ Ca-
labriæ, illorum de Bernaudo, quod po-
teſt vendi pro ſolutione æris alieni no-
minantis, idemque refert deciſum *Reg.
Reuert. dec. 56.* & idem tradit *Reg. Rouit.
conſ. 106. vol. 2. & 104. Reg. Capyc. Latr.
dec. 26.* vbi teſtatur ſic deciſum per S. C.
iunctis aulis, hoc pariter deciſum eſſe
aſſeuerat, *Dom. Conſil. Staib. reſol. 59.* ra-
tio eſt, quia officium non poteſt haberi à
nominato, niſi cum qualitate hæredita-
ria, ideò hæres tenetur habere ratum
factum defuncti, proinde tenetur ad one
ra, *Frecc. de ſubfeud. l. 2. auth. 1. q. 53. n. 4.
Reg. Tapia in conſtit. Reg. offic. qua perſo-
nis, n. 10. par. 1. Iur. Reg. tit. 2. Mont. in
cap. Imperialem, §. præterea ducatus
num. 31. Regens Reuert. d. dec. 56. par. 4.
Reg. Rouit. d. conſ. 106. Staib. ibi nu. 10. &
26.* & latè *Conſ. Arias de Meſa lib. 3. var.
cap. 49.* & procedit etiam ſi tantummodo
ſit hæres in officio, *Frecc. lib. 2. in diff. 16.
inter feud. ex pact. & hæred. Rouit. d. conſ.
196. nu. 4. vol. 2. Ann. alleg. 32. Conſ. Staib.
loco citato.*
56 Quod officium ad filium peruentum,
ex nominatione patris, imputandum eſt
in legitimā, attento tempore mortis pā-
tris, ex *l. omnimodo §. imputari C. de inoff.
teſtam. l. illud C. de collat. Merlin. de leg.
lib. 2. tit. 2. q. 23.* latè *Reg. Coſtant. in l. 1. &
2. nu. 61. C. de fil. off. l. 12. Reg. Rou. d. conſ.
106. nu. 6. Staib. ibi nu. 34.*
57 Hinc etiam ſequitur, quod credito-
res nominantis in actione perſonali,
vel legatarij, poſſunt conuenire nomina-
tum ad ſoluendum eorum credita; quia
ex acceptatione nominationis, factæ in
officio, vbi qualitas hęreditaria eſt ex-
prēſſa, videtur quaſi contrahere cum cre-
ditoribus, & legatarijs, *§. fin. inſt. de obli-
gat. qua ex quaſ. contr. naſcunt.* & per
conſequens conueniri poteſt, *l. vnic. C.
vt action. ab hære. Mont. de regal. in tit. de
regalib. offic. nu. 43.* qui ſubdit, quòd dicti
58 creditores in actione perſonali, poſſunt
etiam compellere dictum nominatum
ad vendendum officium pro eorum ſa-
tisfactione, vt in fęudo hęreditario pra-
cticātur, *Præſ. de Franch. dec. 704.* in ſub-
ſidium tamen, deficientibus alijs bonis
allodialibus, *Reg. de Pont. de poteſt. Pro-
reg. in tit. de eff. Reg. ſup. dot. rub. nu. 17.*
69 *Montan. ibid.* & poſſunt etiam ſequeſtra-
re

ri emolumenta dicti officij, non in ſubſi-
dium, ſed principaliter,nam prout hæres
in allodio eſt obligatus ad debita; ità eſt
nominatus in officio hæreditario; vt pro-
batur ex dictis per *Præſ. de Franch.* ibi, &
tenet *Montan.d.nu.43.circa fin.*

60 Hanc quoque opinionem, vt poſſint
creditores nominantis, etiam aſſenſu ca-
rentes compellere nominatum,vt vendat
officium,& indè ex pretio ſibi ſatisfaciant,
*Præſ.de Franch.dec.*704.ſectantur Reg.*Ro-
uit.conſ.*104 *to.2.Conſil.Staib.reſol.59.per
totam*, Reg. *Capyc.Latr.dec.6.nu.1.& dec.*
26.qui teſtantur, pluries ità deciſum, &
*Reg.Capyc.Galeot.reſponſ.fiſcal.*13.

61 Verum alij affirmant contrarium, cum
non valeat argumentum de fæudis ad of-
ficium; quando illud non in fæudum, ſed
vt officium fuit conceſſum; ſic in ſpecie
notant Reg. R*ouit. d. dec.72.nu.35.& 36.*
*eg. Capyc Latr.d dec.26.nu.5.Montan.in
d.cap.Imper.§.præterea ducatus nu.*28.ſtri-
ctius enim in Regno proceditur in offi-
62 cijs, quàm in fæudis, & ex ſtilo Regiæ
Cancellariæ non conceduntur, ſed de-
negantur aſſenſus hypothecæ in officijs,
teſtibus *Reg. de Pont. dec.28.nu.62.& 63.*
Reg. *Capyc.Latr.d.dec.26.nu.6.*Reg.R*ouit.
d.dec.72.nu.37.& Montan.vbi ſup.*

63 Officia namque facilius ad Regem, à
quo ipſa fluunt, deuoluuntur, quàm fæu-
da, *Capyc.dec.77.n.12.*& latè fundat Reg.
*Galeot. reſponſ.fiſc.12.nu.88.& 89.*vbi of-
64 ficia dicuntur conceſſa in adminiſtratio-
nem, ex Reg.*de Curt.de fæud.p.1.c.10.n.6.*
65 *&* 8.& videntur hærere oſſibus Princi-
pis, & in hijs nullum tranſit dominium
in conceſſionarium, ſed tantùm quidam
66 titulus ad finem vtendi, exercendi, & ad-
miniſtrandi, ſed dominium omne penès
Regem remanet; ſecus eſt in fæudis, in
quibus transfertur vtile dominium, illaq;
tranſeunt ad hæredes, & ſunt longioris
67 vitæ, quàm officia, quæ dicuntur perſo-
naliſſima, vt ex *Iſer. in cap.1.nu.2. & 4.
quis dicatur Dux,de Pont.d.dec.*28.fundat
Reg.*Galeot.d.reſponſ.12.nu.91.& ſeq.*Reg.
R*ouit. d. dec.72. à n.38.Conſ.Theod.alleg.
41.nu.14.& Ioſuè de regal.offic.q.9.*

68 Proindè non poteſt officium vendi,
nec pignorari abſque Regis aſſenſu,vt in-
ferius dicam, quibus adde Reg. *Capyc.
Latr.d.dec.6.n.17.* vbi loquitur in officio
actuariatus, quod eſt de regalib. & alle-
gat alios *DD.*Regnicolas, nempè Reg. *de
Ponte, conſ.137. vol.2. Præſ.Amat.conſ.49.
Medic. conſ.169. &* Reg.*Galeot.d.reſp.fiſc.
12. cap.5. nu.84. & ex pragm.2. de offic.ad*
Reg.*Maieſt.collat.ſpec.nu.*85.mandatur, vt
officium Actuarij, & Credenzerij ſit de
regalibus.

69 Imò notatur à fortiori, quod ſi of-
ficium expræſsè concedatur in allo-
dium, adhuc in ipſius alienatione,& com-
70 mutatione Regis aſſenſus requiritur;nàm
regalia in allodium conceſſa, non deſi-
nunt eſſe regalia,quia nõ minus fæudalia,
quàm regalia alienari prohibentur de
Iur. com.& Reg.vt ex *Bar. Berthacch.Ca-
pyc. Frecc. Afflict.Franc.de Amic.&* R.*Co-
ſtant.*fundat R.*Galeot.d.reſp.fiſc.12.n.131.*

71 Regalia enim ſemper ſub concedentis
iuriſdictione cenſenda ſunt, & abſque
eius aſſenſu alienari non valent, ſiuè
parua, ſiuè magna, ſiuè priuatis perſonis
ſiuè in allodium, ſiuè in fæudum conceſſa
ſint ſemper regalia ſunt, & ex quocunq;
72 contractu transferri non poſſunt, etiam
locationis, abſq; Regis aſſenſu, ità fundat
*Cam.de Med.conſ.147.n.13.Conſ.de Georg.
in repet. fæud. cap.54. nu.37. Staib. Senior
conſ.19. nu.7.* Reg. *de Pont. dec.28. nu.30.
Maſtrill. de* Magi*ſtrat. lib.1.cap.13.nu.16.
Conſil. Theod.d.alleg.*41.*n.1.*Mart.*vot.*40.
Ioſuè de regal.off.q.6.

73 Nec in contrarium opitulantur deci-
ſiones ſupra adductæ, vtpotè *Præſ. de
Franch. dec.*704. Reg.*Capyc.Latr.dec.6.nu.
17. & 18. & Dom. Conſil. Staib.reſol.*59.
affirmantes, creditores ſine aſſenſu poſſe
compellere nominatum in officio ad il-
lud vendendum; nam reſpondetur, non
ſolum ex ante dictis, quod non poſſint
habere obligatum officium ſine aſſenſu,
ſed vlterius contra dictam ſententiam
aliæ deciſiones ſucceſſerunt, quarum al-
teram in beneficium Fiſci refert Reg. *de
Ponte dec.28.* Reg.*Coſtant. in tit. C.pœnis
fiſcal. cred.præfer.nu.*108. *Pater* Merolla
*de Priuil.diſp.6.cap.8.diffic.17.nu.*501.

74 Confert etiam altera deciſio, relata
per Reg.*Capyc.Latr.d.dec.6.nu.*18. in cau-
ſa Coſtantiæ Criſpæ cum creditoribus
Io: Baptiſtæ Criſpi ſui patris, cuius erat
hęres cum beneficio legis,& inuentarij, &
creditrix ex cauſa dotium, in qua ſub die
21. Februarij 1633. fuit iudicatum, quod
abſoluatur dicta Coſtantia ab impetitis

per creditores patris, inſtantes, procedi ad venditionem officij, & hanc deciſionē, aduertit idem *R. Capyc. Lat. n. 36.* nō aduerſari dictis ꝑ ipſumet *in dec. 26.* quia termi-
75 ni ſunt diuerſi; erat enim Coſtantia creditrix patris pro ſuis dotibus, & virtute crediti prædicti poſſidebat officium, illudq; retinere petijt, & propterea non poteſt moleſtari à creditoribus ſine aſſenſu, & alias deciſiones ſimiles contra creditores ſine aſſenſu refert, *Cizz. in addit. ad dictam dec. Capyc. Latr. 26.*

76 Præterea ex alijs comprobatur dicta deciſio, nam mulier pro credito dotali poteſt retinere bona fæudalia mariti, ex doctrina *Andr. in cap. 1. §. donare, qualiter olim feud. poter. alien. Ann. allegat. 186. num. 6. Reg. Merlin. contro u. tom. 2. cap. 60.* Ego *reſp. 45. nu. 25. tom. 1.* & ità me patrocinante fuit deciſum per S. C. Quod procedit in muliere neapolitana, quę habet
77 aſſenſum tacitum ſuper obligatione feudalium pro ſuis dotibus, & antephato, ex capitulis, & priuilegijs conceſſis per Reges, Neapolitanis, vt in *prag. 2. 3. & 8. de feud.*

78 Et hic aſſenſus ad fauorem mulierum Neapolitanarum dicitur aſſenſus Regis, & non Proregis, & operat ſuos effectus, tanquam aſſenſus Regis, in puncto *Reg.*
79 *Rouit. in d. prag. 2. nu. 4. de feud.* & procedit etiam dictus aſſenſus capituli contrà bona feudalia titulata, vbi aſſenſus Regis requiritur, vt dicunt verba *cap.* & declarat *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſu Regio, ſuper dote nu. 76.*

80 Octauò nota, quod quando nominatio eſt facienda à pupillo, & minore, fieri debet cum authoritate tutoris, ac Iudicis decreto, *Caldas de nomin. emphyt. q. 4. nu. 5.* Molin. *de Iuſt. & Iur. to. 2. diſp. 480. n. 10.* ſed *Montan. d. tit. de regal. off. n. 45.* dicit, non requiri decretum Iudicis, quia pupillus non diſponit de re ſua, ſed domini.

81 Nonò nota dubium, an facta nominatione in officio, poſſit illa reuocari, & alius nominari? & videtur dicendum, quod ſic ex *text. in l. vnum ex familia,* vbi *Bar. & Caſt. de leg. 2.* ſed in contrarium facit, quia per nominationem factam cōſummatur actus miniſterij, & acquiſitum dicitur Ius nominato, ex *l. ſtat. liberum, § ſtichum, aut Pamphilum, ff. de leg. 2.* & huius opinionis eſt *Molin. de iuſt. & Iur. to. 2. diſp. 483. n. 2.* Tamen veritas eſt, vt ſi nominatio ſit facta in teſtamento, quod naturā habet variabilem, ſemper poteſt nominatio mutari, vt ex mente *Molin.* ſequitur *Montan. d. tit. de regal. offic. nu. 46.* ſi autem facta ſit per contractum nullum, poteſt iterum nominare per actum validum, *Montan. ibi nu. 48. verſ. quod ſi nominatio.*

82 Decimò nota aliam quęſtionem, quę excitatur, an poſſit nominans facere nominationem ſub conditione, & reſpondeas, quod ſic ex *Molin. de Iuſt. & Iur. d. diſp. 483.* vndè ſi conditio deficeret ante mortem nominantis, poſſet iterum nominare; Huic opinioni non arridet *Montan. in d. tit. de regal. offic. nu. 47.* ea ratione, quia exceſſit nominans fines mandati, nam mandatum, datum à Rege erat ſimplex, ipſe nominauit ſub conditione, vndè actus nominationis extinſit mandatum, nec poteſt duplicari, vel reuiuiſci abſque domini voluntate. Sed ego non recedo à placitis *Molinæ*, quia ſi vera ſunt quę ſupra fundauimus, quod nomi-
83 natio facta ſi non habuit effectum, poteſt iterum nominare, & nominatio ſemper ante mortem eſt reuocabilis, re integra, ideò in caſu propoſito, poteſt etiam iterum nominare.

84 Vndecimò nota alterum dubium, an nominans poſſit ſubſtituere nominato? *Molin. d. diſp. 483.* reſpondit, quod poſſit, ſed hoc impugnat *Mont. in d. tit. de regal. offic. nu. 48.* ea ratione, quia eſſet multiplicare gratiam nominandi, dum ſubſtitutio eſt ſecundus actus, *gloſ. in rub. inſt. de vulg.*
85 *ſubſtit. Alciat. lib. 4. parc. cap. 6.* & facultas nominandi ſtrictè eſt interpretanda, quia eſt exorbitans à recta natura officij, & per nominationem ſucceſſoris in officio dicitur alterata natura ipſius, & propterea intelligitur de primo actu nominationis, *l. Bones §. hoc ſermone de verb. ſignif.* quam opinionem *Mont.* ſequor, & in practica vidimus obſeruatum, nempè ſi Rex
86 noſter concedat officium cum poteſtate nominādi per vnum filium, vel hęredem, illa ſecunda vita di itur conceſſa; vndè ſi admicteretur ſubſtitutio nominati, daretur alia prorogatio vitę, quæ eſſet tertia, contra formam conceſſionis; ſi verò
87 fieret ſubſtitutio, antequam inſtitutus, ſeù primo nominatus obtinuerit officij poſſeſ-

ſeſſionem rectè procederet,quia ſecunda
tantùm vita admicteretur,ſeruata forma
conceſſionis .
88 Duodecimo nota , quod nominatus in
officio poteſt inquiri , & puniri pena pe-
cuniaria , vel priuationis oſſicij,pro deli-
ctis commiſſis à defuncto officiali in eo-
dem officio, ex *l.2.ff.ad l.Iul.reput.*in quo
caſu limitatur doctrina, *Bar. in l. 1. nu.5.
ad l.Iul.repet.*nempè dari actionem cõtrà
hæredem intrà annum,ſi fuerit lis conte-
ſtata cum defuncto,quam opinionē multi
ſequuutur ; tamen communis opinio eſt ,
89 vt in pęnis pecuniarijs, & priuationis of-
ficij, ipſo Iure inflictis à lege,procedatur
cõtrà hęredem,*R.Rot.dec.64.n.9.cum ſeq.*
cum hęc actio priuat.officij ſit merè ciuilis
rei perſecutoriæ contrà poſſeſſorē,& Rex
reuocat poſſeſſionem rei ſuę,vt concludit
Montan. de Reg. in tit. de reg.offic.num.54.
quæ autem ſint culpæ priuationis officij ,
declarat *Mont. ibi n.70.& ſup.in verb.po-
teſtas conſtit.mag.ad iuſt.nu.*40.
90 Decimotertio nota , quod pater poteſt
reſignare officium in manu Regis,vt illud
conferatur ſuo filio , & ſi Rex hanc reſi-
gnationem acceptat , & conferat filio,di-
citur nouum officium , & non remanet
obligatum creditoribus paternis, licet ip-
ſe hoc faciat in fraudem, quia actenditur
primus actus licitus reſignationis,à lege
permiſſus in manu domini,quo caſu non
dicitur dolo facere , cum Iure ſuo vtatur,
*ex l. nullus de reg.iur.*probat *Reg.de Ponte
dec.28.nu.7.& 17.* quod multis compro-
bat *Montan.de regal.offic.nu.*55.Sed onera,
& obligationes , contractæ cum aſſenſu
domini, non reſoluuntur; cum hypotheca
illa dicatur affixa officio mediante aſſen-
ſu domini, & tranſit cũ illo; reſpectu vero
creditorum,qui contraxerunt ſine aſſenſu,
& ſic in actione perſonali, procedunt di-
cta per *R. de Pont.d.dec.28.n.18.Mont.ibi.*
Hoc tamen non poteſt facere officialis
inuito Rege , prout in fæudis admiſſa eſt
communis doctrina, vt poſſit fęudatarius
inuito Rege renunciare fæudum , & illud
reſignare in manu Regis , vt liberetur à
ſeruitio , *Ann. de vaſſal. decrep. etat.num.*
147.*Reg.de Ponte dec.19.nu.7.Montan. ibi*
91 *n.*55.debet autem dominus ante reſigna-
tionis ipſius acceptationem inſpicere cau-
ſam,& quando illā fraude ſuſpectā videt,
non debet eam acceptare, ad *tex.in l.pen.
ff. de hered inſt. l. res, §.litis de Iur.fiſ* .Et
licet *de Pont.d.dec.28.in fin.*dicat fuiſſe ad.
miſſam reſignationem officij cõtradicen-
tibus creditoribus, tamen Reg. *Lanar.in
repet. §.ſed etiam rei nu.58.& 59.per quos
fiat inueſt.* tenet, quod creditores poſſunt
contradicere , & ex æquitate dominus
hoc facere poteſt ; ſed de rigore iuſtitiæ
poterit dominus reſignationem acceptare,
& creditores non poſſunt contradicere ,
Montan.ibi nu.60.in fin.
92 Hinc ſe offert quæſtio, an reſignans of-
ficium in manu Regis, poſſit ſe pęnitere
antequam Rex acceptet reſignationem ?
& reſpondetur,reſignationē valere in prę-
iudicium ipſius reſignantis , ſed non in
præiudicium ſuperioris, de cuius intereſſe
agitur, *Pariſ.de reſig.benef.lib.7.q.1.nu.*12.
*& 25. Conſil. de Georg. in repet.faud.c.24.
nu.*71. Contrarium tamen exiſtimat *Gar-
zia de benef.to.2. par.11.cap.3.de renunc.
not.4.nu.*223.etenim renunciatio ante ſu-
perioris acceptationem non nocet domi-
no , nec renuncianti , & officialis poteſt
concedere ſuum officium , tanquam non
vacans , pendente acceptatione, *Maſtrill.
lib.1.de mag.c.24.n.21.22.& 27.* Nihilomi-
nus *Georg.d.c.24.n.62.& Ceuall.com.contr.
comm.cap.*283.tenent , reſignantem non
habere amplius regreſſum ; ſed *Montan.*
diſtinguit, aut reſignatio eſt pura , & ſim-
plex facta in manu ſuperioris, & tùnc re-
ſoluitur titulus conceſſionis, & abdicatur
93 ius à reſignante, ſequuta tamen accepta-
tione ſuperioris; ſi autem fuerit conditio.
nata ad beneficium alterius, vel ex cauſa
permutationis alterius officij , ſaluo , &
reſeruato Regis aſſenſu , licet hæc verba
non habeant vim conditionis , tamen ſi
non ſequatur collatio, eo modo, vt facta
fuit reſignatio , nihil videtur actum , &
officium non vacat , & hæc opinio eſt
abſque ſcrupolo in profanis , vt ſunt offi-
cia Regia, *Soccin. conſ.168. nu.1.ibi quic-
quid ſit in rebus vol.2.R.Lanar. in cap.1.n.
53. de vaſſall. decrep. etat. Rebuf. de pacif.
poſſ.nu.146.Montan d.tit. de reg off.nu.65.*
94 Vlterius ambigi nõ poteſt,ꝙ reſignatio
facta à patre officij,ipſi, eiuſq;filio inſoli-
dum conceſſi, vt vno mortuo penès ſu-
peruiuentem illud remaneret, noceat in-
quam dicta reſignatio huiuſmodi filio ;
itàut ſequuta vigore dictæ reſignationis
collatione , non poſſit filius poſt patris

mortem officium aſſequi; quoniam officium, patri, & filio elargitum, patris intuitu, & contemplatione conceſſum fuiſſe videtur, licet perſona filij proprio nomine in priuilegio expreſſa fuerit; prout probat *text. in l. annua* §. *à Titio, ff. de ann. legat. l. ciuibus ff. de reb. dubys, l. ſed et ſi plures* §. *in arrogato*, vbi *Bart. ff. de vulgar. & pupillar. l. dedit dotem ff. de collat. dotis, Bart. in l. cum oportet C. de bonis qua liberis, Alex. conſ.* 179. *lib.* 5. dicitur enim officium prædictum reſpectu filij peculium profectitium, & ſucceſſiuè poteſt pater in filij perniciem, & citrà illius conſenſum alteri renunciare, *Andr. in cap.* 1, §. *ſi libellus, vbi Afflict. de alienat. feud. patern. Aret in. in l. Africanus*, §. *ſi quis alicui, ff. de legat.* 1. idemque comprobant *Soccin. conſ.* 127. *nu.* 9. *verſ.* 4. *lib.* 3. *Canter. lib.* 1. *tit.* 7. *nu.* 137. *Mantic. de coniect. vltim. volunt. lib.* 4 *tit.* 9. *nu.* 23. 24. & 25. quibus
95 in locis concludunt, quod datum filio patris contemplatione, patri quæritur, & totũ poteſt alienari, ſiuè emancipatus, ſiuè in poteſtate ſit filius; imò quando filij patris contemplatione inſtituti ſunt, præſumuntur onerati, vt totum patri quæratur nec temporis momento penès filios reſideat, ità *Cardin. Mantic. loc. cit.* idemque ſequitur, & deciſum tradit per S.C. in anno 1653. ipſo patrocinante, *Reg. de Marin. in obſer. ad dec.* 295. *Reg. Reuert.*
96 Et hanc concluſionem aliqui cenſent, roborari deciſione Regiæ Cameræ in facti contingentia ſequuta, in officio Perceptoris Prouinciæ Baſilicatæ, Paulo Toloſa, eiuſque filio inſolidum conceſſo, qui Paulus idem officium in manibus Regiæ Curiæ renunciauit ad fauorem Pauli Reſtiliani, in cuius perſonam fuit expeditum priuilegium, & indè in contradictorio cum filio dicti Pauli, qui ſtante obitu eius patris nanciſci efflagitabat poſſeſſionem, ſeù quaſi dicti officij; Regia Camera reſpondit in fauorem dicti Pauli reſignatarij, vt teſtatur *Reg. Reuert. dec.* 295.

Sed exiſtimo, dictam deciſionem aſſeueratæ concluſioni non adaptari; imò ex
97 illa contrarium oriri; ſi quidẽ in priuilegio conceſſionis dicti officij vigore huiuſmodi reſignationis narratum fuit, officium vacaſſe per renunciationem factam, tàm per Paulum patrem, quàm per eius filium; deindè negabat filius renunciationem à ſe factam, qua de re petebat officij adeptionem; tamen Regia Camera perpendidit atteſtationem factam à Principe in dicto priuilegio, cui omninò eſt credendum; cum non præſumatur, Principem, eiuſque ſupremos Conſiliarios in præfatũ priuilegiũ manus appoſuiſſe, in quo dicebatur, quod officium vacabat per renunciationem factam per Paulum Toloſa, eiuſque filium; niſi renunciationem proprijs oculis vidiſſent, nuſquam
98 enim à Regia Cancellaria ſcripturæ expediuntur; niſi ſint iuſtæ, & benè formatæ, *Ioannes de Platea in l.* 2. *col.* 2. *C. de petit. bonor. ſublat. lib.* 11. *Andr. in cap.* 1. *nu.* 15. *qui ſucceſſores teneantur, & in cap.* 1. §. *ſed nec inſtitor nu.* 42. *quæ ſit prima cauſa beneficy amittendi, & in cap.* 1. *in fin. de controu. feud. patern. Frecc. lib* 2. *de ſubfeud, q.* 24. *Federic. de Senis conſ.* 117. *Conſ. Theodor. alleg.* 60. vbi ſcripſit, quod licet memoriale, porrectum Principi, in quo ali-
99 quid peritur, non probat ſupplicantem porrexiſſe; niſi aliundè conſtet; tamen ſi Princeps aliquid in priuilegio affirmat, hoc fidem facit adeò indubitatam, vt probationem in contrarium non admictat, quod etiam habetur in *text. in cap. ſi Papa de reſcript. in 6.*

Decimoquartò nota, quod pendente acceptatione reſignationis, iam producte
100 in Curia Regia, ſi moriatur reſignans officium, deuolutum dicitur in beneficium Curiæ; & ratio eſt, quia reſignatio perficitur ex conſenſu vtriuſque, ſcilicet reſignantis, & Regis acceptantis, & ſicutreſignans cogi non poteſt ad reſignandum; ità quoque Rex erit in libertate acceptandi; actus enim dependens ex conſenſu duorum, dato conſenſu vnius, expletus non dicitur, ex *text. in puncto in l. fin. ff. comm. pr. eaior.* & Rex re integra poteſt exprimere conſenſum, vt tenet *Mont. d. tit. de Reg. offic. nu.* 68. & *Reg. Moles in dec. manuſcript. tit. de deuolut. q.* 12.

Decimoquinto nota, quod culpa officialis, qua priuatur officio, nocet credi-
101 toribus, & Fiſcus prefertur creditoribus pro pena, ità *Reg. de Ponte dec.* 28. qui re-
102 fert, Fiſcum fuiſſe prælatum creditoribus pro pena duc. 10. mille, ad quos fuit condemnatus officialis pro mala adminiſtratione ex culpis in officio commiſſis,

ea

ea ratione, quia creditores illi carebant aſſenſu domini, qua de re aliter ſentit in creditoribus cum aſſenſu, *Reg. Coſtant. in l.1. nu.108. circa med.C.pen.fiſc.cred.praef.* per illum *tex.* & idem *R.Conſt.* dubitat de hoc dicto *R.de Pont.* & pro Fiſco tenet *Pater Merol.de Priuil.diſp.6.c.8.diff.17.n.501.*

103 Sed aduerſus creditores cũ aſſẽſu ſic argui poteſt: in qualibet cõceſſione officij apponitur clauſula, *donec conceſſionarius benè, & fideliter ſe geſſerit in adminiſtrat. officij*, *de Franch.dec.457.in fin.* ex qua clauſula reuocatur priuilegium, ſi officialis malè ſe geſſerit, & dictam clauſulam intelligi, etiam ſi non apponatur, inquiunt *Reg. Coſtant.& R.de Pont.dec.16.in fin.* vnde ex dicta clauſula reſolutiua conceſſionis officij etiam creditores cum aſſenſu excluduntur, quia eſt appoſita in erectione officij, & ex ea officium redit ad concedentem, nec in hoc caſu tractatur de pęna,

104 vbi fiſcus eſt poſterior, quia ex culpis, commiſſis in officio, Fiſcus auocat, quod ſuum eſt, non pęnã, quia adminiſtratio eſt conceſſa in officijs tantùm, & dominium ſemper remanſit penès Regem, *Reg. de Ponte d. dec.28. nu.7.* & ità pro fiſco concludit *Montan.* & ad còntraria reſpondit *d.tit.de reg.offic.nu.69.*

Decimoſexto nota, officia non poſſe hypothecari, nec vendi abſque Regis aſ-

105 ſenſu, *l. officia, C. de off. quaeſt.& ex conſtit.reg.ſcire volumus*, vbi *gloſ. in verb.locare*, & hic aſſenſus circa hypothecam difficillimè conceditur, & quaſi ſemper à Rege denegatur, *de Ponte dec. 28. nu.62.* licet alij tenuerunt contrarium, qui loquuntur de Iure communi, non de obſeruantia Regni noſtri, *Reg.Rouit.dec.4.nu.6. Reg. de Pont. dec.16.nu.26.& 32.* & conferunt etiam in propria ſpecie ſcripta, per idem *Reg. Rouit. in dec.72. Reg.Marcian. diſp.28. lib.1. Dom.Conſil.Staib.reſol.100. nu.42.* & in illis habet locum reuocatio vigore Conſtit.Regni *Conſtitutionem Diuae memoriae Reg. de Curte in 2.par.diuerſ. feud. fol.242.nu.151.Montan.de regal.in princ. nu.46.fol.42.Amicangel.de regal.offic.cap.9.Biloctus conſ.23.* nec valent venditores reſeruare dominium, neque ſpe-

106 cialem hypothecam in officio, eiuſque emolumentis, pendente ſolutione prętij, abſque Regio aſſenſu, imò ſi aſſenſus Regis fuerit praeſtitus ſuper venditione, omiſſa expreſſione dictae clauſulae ſpecialis hypothecae, corruit aſſenſus, & etiam ſecunda venditio facta per dictum emptorem officij in beneficium alterius, & non obſtantibus dictis contractibus, competit actio primo cõceſſionario ad relaxandum dictum officium contrà vltimum emptorem, & reuocandi dictas alienationes illegitimè factas, vt latè fundat *Montan. in d.tit.de regal.offic.nu.79.* vbi etiam tradit,

108 quod aſſenſus ſuper venditione officij poteſt impetrari tàm à venditore, quàm ab emptore.

De ſubſtitutione in Officijs.

RVBRICA IV.

SVMMARIVM.

1 *Subſtitutio in officio permittitur de Iure canonico, ſecus de iure ciuili, & regni, nu.3.*

2 *Seruire quis non poteſt per ſubſtitutum, niſi habeat priuilegium.*

4 *Subſtituens, & ſubſtitutus olim per ſubſtitutionem factam in officio puniebantur pęna capitis.*

5 *Officium habet annexam induſtriam perſonae.*

6 *Officialis non poteſt per ſubſtitutum ſeruire ex ordine Suae Maieſtatis, niſi in caſu abſentiae per duos menſes in anno, nu.7. ſed pro maiori dilatione eſt recurrendum ad Suam Maieſtatem, nu.8.*

9 *Officium venditur, quando officialis impeditus non poteſt illud exercere, vel tali caſu deputatur perſona ad illud exercendum, certa mercede ſoluta, & reliquum officiali ſoluitur, nu.10.*

11 *Infirmitas excuſat officialem ab exercitio officij, & ſtatur aſſertioni officialis, nu. 12. verùm ex literis Suae Maieſtatis admittitur ſubſtitutio per ſex menſes tantùm, n.13. ſed maior dilatio à Sua Maieſtate eſt concedenda, n.14. & alia noua nõ elargitur ſi iterum aduerſa valetudine vexetur, nu.15.*

16 *Minor nominatus in officio ab habente poteſtatem nominandi, poteſt per ſubſtitutum deſeruire, concurrente aſſenſu Regio, nu.17.* Offi-

18 *Officij venditio pro perſona nominanda fieri non debet, niſi prius perſona nominata ſit habilis.*

19 *Subſtituendi facultatem in officijs nemo habet, niſi ex Regis beneplacito, quod debet eſſe expreſſum in priuilegio, nu.20.*

21 *Subſtituendi facultas in officio non datur à Prorege, niſi ſucceſſor in officio eſſet fœmina, vel Mutus, & Surdus, num. 22. & poteſt etiam ad tempus concedi per Collaterale Conſilium, nu.23.*

24 *Officialis, diſceſſurus pro ſeruitio regio, poteſt ſeruire per ſubſtitutum.*

25 *Subſtitutus in officio in caſibus permiſſis dicitur officialis ordinarius, & gaudet eiſdem immunitatibus, nu.26.*

27 *Officialis exulatus poteſt ſubſtituere in officio, dummodo delictum non ſit in offitio commiſſum, quia tùnc ſubſtitutio fit per* R.C.

28 *Subſtitutus in officio debet eſſe habilis, peritus, & regnicola, prout principalis, & debet approbari per R.C. nu.29.*

30 *Subſtituens in officio tenetur de culpis, & defectibus ſubſtituti, nu.44.*

31 *Officialis ſubſtituens neſcientem legere, nec ſcribere, fuit inquiſitus in Regia Iuncta, & tranſactus, nu.33.*

32 *Subſcribens acta* con la ſtampiglia *non poteſt officium exercere, vbi deciſio Regia Cameræ.*

34 *Subſtitutus in officio, mortuo ſubſtituente, vel bannito, an poſſit continuare.*

35 *Officium locari non poteſt abſque Regis licentia: limitatur quando fuit conceſſum* pro ſe, & hæredibus, *nu.36.*

37 *Officij vſuſfructus non poteſt per teſtatorem legari, & prohibetur diſpoſitio illi, qui non eſt comprahenſus in inueſtitura, num.38.*

39 *Officiũ, conceſſum cum poteſtate alienandi, vel pro hæredibus, poteſt alienari abſque aſſenſu.*

40 *Facultate conceſſa ſeruiendi per ſubſtitutum, non requiritur nouus aſſenſus in ſubſtitutione.*

41 *Officium poſſidens cum facultate ſubſtituendi, eligit ſubſtitutum abſque licentia.*

42 *Monaſterium, poſſidens officium cum poteſtate ſubſtituendi, illud locat perſonæ habili.*

43 *Subſtituti in officio ſunt approbandi per Collaterale Conſilium, & per Præſidem illius Tribunalis, vbi adeſt officium.*

44 *Subſtituens, & nominans in officio tenetur de culpis, & defectibus ſubſtituti.*

45 *Hæredes plures, poſſidentes emolumenta officij, ſi vnus adminiſtrat, & deliquerit, omnes conueniri poſſunt; verùm ipſi habent regreſſum contrà culpatum, num.46.*

47 *Expenſæ, factæ pro expeditione Priuilegij officij, vel in literis Regijs, aut in ingreſſu, ſpectant ad omnes hæredes, licet pater vnum nominauerit.*

48 *Officium conceſſum pro certo, & determinato tempore, ſi conceſſionarius moriatur infra tempus, non tranſmictitur ad hæredes pro tempore, quod ſupererat.*

49 *Legatum factum per certum tempus, mortuo legatario infra illud tempus, tranſmictitur ad hæredes, ſecus ſi ſit factum pro alimentis: idemque procedit in donatione.*

De ſubſtitutione in Officijs.

RVBRICA IV.

1 QVod Iure Canonico permictitur, vt quilibet ordinarius poteſt ſibi conſtituere Vicarium, vt *in tit. decretal. de offic. Vicar.* & notat *Capyc. in dec. 151. nu.1.* Iure Ciuili tamen vetitur, ſubſtituere aliquem in officio, *l.1. ff. de offic. eius, auth. vt nulli iudicum in princ. & in auth. de collat. §. ad hæc prohibemus, l. nullus, qui nexu, C. de decur.* vbi hoc dicitur
2 in ſumma, *non poteſt quis ſeruire per ſubſtitutum, niſi habeat de hoc priuilegium, aut verò illuſtris perſona ſit*; quam legis ſanctionem latè exornat, & extollit *Reg. Conſtant. in comment. ſuper libris Cod.*

Et idem Ius noſtrum municipale ſectatur, vt conſtat ex *ritu M.C.7. & 399.*
3 *& in cap. Reginæ Ioannæ ſecundum ordinem Ioannis Antonij de Nigris 276. & ex prag.1. ſub tit. de actuar. & ſcribis, & 1. & 2. ſub tit. de adminiſtr. &c. & 2. §.12. de offic. Iudic.*

Imò antequam dicta Iura eſſent emanata, extabat Guglielmi conſtitutio inci-
4 piens, *officia quæ perſonis*, qua conſt. pœna capitis erat impoſita, nedùm ſubſtituenti

ali-

aliquem in officijs; ſed etiam ſubſtituto quæ poſteà ad penam bonorum publicationis per conſtitutionem Friderici *dura*, *& diram* fuit mitigata; vndè dixerunt Patres, omni Iure interdictam eſſe ſubſtitutionem in officijs; ſic *Andr. in c.1. de feud. Marchia*, *Capyc. dec.151. Reg. de Pont. dec. 28. nu.45. Reg. Conſtant. in d.l. nullus, qui nexu nu.6.* ſequitur *Reg. de Marin. in obſer. ad dec.390. Reg. Reuert.*

5 Et meritò, quia in officijs eſt electa induſtria perſonæ, *l. inter artifices ff. de ſolut. cap. fin. de offic. deleg.* vndè tenentur officiales in loco adminiſtrationis reſidere, vt diſponitur in *prag.2. §.8. de offic. Iudic.* & non poſſunt à loco prædicto diſcedere, *Bald. in l. illud ff. de offic. Prætor. Puteus de Sindic. verb. licentiam, Maſtrill. de magiſtr. lib.1. cap.29. nu.6. Reg. Tap. Ius Regn. tit. de adminiſtr. offic. Montan. de regal. offic. nu.3.*

Quinimò Sereniſſimus Dominus Rex noſter ſuis Regijs litteris ſub da-
6 tum Madrid die 18. Iulij 1622. expreſſis verbis mandauir, non licere officiali per ſubſtitutum deſeruire, niſi in
7 caſu abſentiæ per vnum, vel duos menſes cuiuslibet anni, vel in caſu infirmitatis per menſes ſex; & vbi maior deſideraretur dilatio, quod ad ſuam Cattholicam
8 Maieſtatem ſit recurrendum; ità vt ſi infrà menſes ſex in Tribunali Regiæ Cameræ, Regia hæc facultas non præſentaretur, eiuſdem Tribunalis ſit onus, vſum, & exercitium officij officialis
9 impediti, vita durante, perſonæ habili, & idoneæ vendere, illiuſque pretium eidem officiali ſolui, & vbi emptor non inueniretur, quod eligatur perſona habi-
10 lis ad officium illud exercendum; cui ex emolumentis officij certa mercede ſoluta, reliquum eidem officiali ſoluatur, prout patet ex dictis litteris, quas recenſet *R. de Marin. in obſ. ad dec.390. R. Reuert.*

11 Hinc primò deducitur, vt quamuis impedimentum infirmitatis ſit adeo præciſum, vt quis per ſubſtitutum deſeruire debeat; prout ſcripſerunt *Bald. in cap.1. §. ſi quis deceſſerit nu.2. tit. ſi de feudo defuncti controu. fuerit, &c. & in l. fin. ff. de excuſat. tutor. Felin. in cap.1. nu.5. de Sum. Trinit. & fid. Cathol. Caran. rit.2. nu.20. verſ. limita, Montan. in repet. cap. Imperia-*
12 *lem*, *§. præterea ducatus nu.43.* & ſtatur aſſertioni ipſius officialis, *Gloſ. in cap. Paſtoralis de offic. deleg. Bal. in cap. de cauſis eod. tit. Menoch. de arbitr. lib.1. q.76. nu.2. Maſtrill. de magiſtr. lib.1. cap.29. nu.16.* nihilominus vigore huiuſmodi Regiarum
13 litterarum, facultas ſubſtituendi, ſtante præfato impedimento infirmitatis, intrà ſpatium ſemeſtris ſolummodo reſtringi-
14 tur, adeò quod ſi optaretur alia dilatio, Catholica Maieſtas eſt adeunda; imò poteſtas ſubſtituendi in caſu prædicto
15 infirmitatis elargita, non porrigitur ſi iterum aduerſa valitudine vexaretur, *Marius Muta in cap.19. Regis Alfonſi nu.16.*

16 Secundò, quia minor nominatus in officio ab habente facultatem nominandi, alioquin valeat per ſubſtitutum deſeruire, cum ipſe durante minori ætate ſit inhabilis, ſic eſt *Gloſ. in cap. paſtoralis verb. exonerare de offic. deleg. Felin. in cap.1. nu.5. de Summa Trinit. & fide Cattholica*, *Montan. in repet. cap. Imperialem §. prate-*
17 *rea Ducatus nu.43.* tamen vigore dictarum Regiarum litterarum, non licet minori abſque Regis permiſſu per ſubſtitutum deſeruire, vt annuit *Reg. de Marin. in d. obſer. ad d. dec.390.*

Et amplius ſubnectit, quod attento tenore aliarum Regiarum litterarum, in
18 quibus Rex noſter egrè ferens, quod multoties contingit officia vendi, emptoreſque declarare emere velle pro perſona nominanda, & poſteà nominatur minor, cui facultas tribuitur per ſubſtitutum deſeruire, quod ipſi ſolùm eſt reſeruatum, mandat verbis expreſſis; vt quando quis vellet officium emere pro perſona nominanda, declaretur prius perſona, pro qua emitur, & vbi exiſtimaretur conueniens, declarationem non eſſe prius faciendam, ad minus ſi perſona, quæ poſteà nominatur ad officium exercendum, non eſt habilis, quod abſque expræſſa Regis diſpenſatione non admittatur, vt conſtat ex dictis literis recenſitis per *Reg. de Marin. ibid.*

Tertiò deducitur, quod facultas ſeruiendi per ſubſtitutum, regiam expoſcit
19 indulgentiam, *Andr. in §. firmiter nu.39. de prohib. feud. alienat. per Federic. ex l.1. C. de propoſit. agend. in rebus lib.12. Maſtrill. de magiſtr. cap.29. nu.25. lib.1. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de diuerſ. prouiſ.* proindè nemo poteſt illa vti; niſi fuerit ſpecialiter tributa, vel expræſsè in priui-
20 legio fuerit conceſſa, ex *text. in d. l. nullus,*

Digitized by Google

lus, C. de decur. lib.12. Reg. *de Ponte loc. cit.num.*1.

21 Idcircò vetitum eſt Domino Proregi, huiuſmodi facultatem dare, cum Sua Maieſtas illam ipſi reſeruauerit, vt liquet ex relatis litteris per dictum *Reg. de Marin in obſer.ad d.dec.*330.*in fin.* idemque notat R*eg.de* P*onte loc.cit.*niſi collatio of-
22 ficij ſucceſſerit in perſonam fęminę,muti, Surdi,vel aliter notoriè impediti,qui non poſſunt de perſona ſeruire, *Andr. in cap. qui Clerici ſi de fæud. defunct.milit.Capyc. dec.*31.M*aſtrill.de magiſtr.lib.*1.*cap.*24.*nu.*30. quemadmodum etiam poteſt prædictam facultatem impartire cum Collaterali Conſilio ad tempus certum, cauſa
23 etiam concurrente; prout etiam ſeruatur in Regno Siciliæ, vt ex *cap.* 29. *Regis Alphonſi,* & eſt quoque de Iure prouiſum,ex *l.*1.*C.de propoſit.agend.in reb.lib.*11.*Andr. in* §.*firmiter nu.*33.*de prohib.fæud.alienat. per Federic.Auiles in cap.prætorum* 4.*verb. iuſtitia, nu.*1.

Et hoc pariter eſt,ſi pro ſeruitio Regis
24 ſit officialis diſceſſurus, *Carauit.rit.*3.*nu.*20.M*aſtrill.de magiſtr.lib.*1.*cap.*29.*nu.*18.
25 ſubdens *nu.*33. quod ſubſtitutus in caſibus permiſſis dicitur ordinarius officialis;
26 & occupat eundem locum ſubſtituentis, eiſdemque immunitatibus gaudet, *Bart. in l. comperimus, C. de proxim.ſacr. ſcrinior. lib.*12. *Alex.conſ.*178. *lib.*2.*Natta conſ*638.*nu.*8.

Rurſum condemnatus in exilium poteſt in officio ſubſtitutum conſtituere,
27 accedente ſolummodo Regiæ Cameræ permiſſu; vt conſtat ex decreto eiuſdem Regiæ Cameræ 319.ſecundum ordinem, *Reg. de* M*arin. collect. poſt* 2. *tom. dec.Reg. Reuert.* quod procedit, ſi delictum non fuerit commiſſum in officio, ſi autem deliquerit in officio, & ſuſpenſus fuit officialis, pendente inquiſitione, tunc perſona ſubſtituitur per R. C.vel per D.Proregem: cui ſubſtituto datur medietas ſalarij,& emolumentorum,prouenientium ex officio, vt iudicauit Regia Iuncta fraudum Arrendamenti vini,me referente de anno 1667. in cauſa Iacobi Spiriti penès Viuum Act.

Subſtitutus autem debet eſſe perſona habilis, & idonea; prout ſubſti-
28 tuens, ac eiuſdem peritię, & doctrinę, & etiam debet eſſe regnicola, vt principalis, *Bart. in l.*2. per illum *text.C.de propoſ.Sacror. Scrinior.lib.*12.*Bouad.lib.*1.*polit.cap.*2. *nu.*12. M*aſtrill.d cap.*29.*nu.*43.*& lib.*2.
29 *cap.*7.*Reg.Reuert.dec.*182. imò ſubſtitutus debet approbari per Tribunal Regiæ Cameræ, vt liquet ex decreto eiuſdem Tribunalis 77.ex collectis per *Reg.de* M*arin.*

Sed ſubſtituens tenetur de omnibus culpis, & defectibus ſubſtituti, *Guttierez*
30 *q. ciuil.* 34.*Contrad. in templo Iudic.lib.*1. *cap.*1.*de Imper.*§.3.*verſ.*25.*nu.*1.M*aſtrill. d.cap.*29.*nu.*42.*Reg.de Ponte de poteſt.ſubſtituendi in offic.nu.*1.& de hijs interius diffusè agemus.

Quibus adde, nam in Regia Iuncta ad cohercendum fraudes in arren-
31 damento vini fuit quidam delatus poſſidens officium ſcribæ interceptorum eiuſdem arrendamenti,illud exercebatur per Antonium Ametrano, qui legere, & ſcribere neſciens ſcripturas, ſubſcribebat *con la ſtampiglia*; qua de re contrà dictum Officialem iudicium criminale fuit excitatum, cum non poſſit officialis etiam morbo Chiragrico laborans,ſcrip-
32 turas ſubſcribere *con la ſtampiglia* ſine Regia diſpenſatione; prout Regia Camera decreuit contrà Regentē Fornarium,Locumtenentem ipſius, vt conſtat ex decreto dictæ Regiæ Cameræ 534.ex dictis collectis per *Reg. de* M*arin.* tamen dicta inquiſitio tranſactione duc. nouemmille
33 fuit ſopita contrà dictum Officialem, & Anellum Aſcione, non dumtaxat pro dictis, ſed etiam pro cæteris capitibus inquiſitionum.

Prætereà ex ſupràdictis quoque infraſcripta notabilia deſumuntur, & primo, quod facta ſubſtitutione in officio, ſi ſubſtituens moriatur, vel per delictum ſit
34 bannitus, poteſt ſubſtitutus continuare adminiſtrationem officij, vſque ad nouam creationem, & præſentationem litterarum noui officialis, vt in caſu mortis loquitur *Alber.in l.quæſitum per illumtex. ff.de tutel.Boer.dec.*149.*nu.*14.15.*Maran. in Specul.*1. *diſcept.princ.nu.*18.R*om.ſing.*390.cum alijs per M*aſtrill.d.cap.*29.*n.*31. & in bannito *Bart. in l. more maiorum nu.*15.*ff. de Iur. omn.Iud.Soccin.ibi nu.*61. *& in cap.ſacrum, nu.*281.*de ſent.excomm.* M*aſtrill.num.*38.

Secundò nota, quod officia locari non poſſunt abſque Regis licentia, tùm ex na-

35 natura rei, tùm etiam quia in officijs electa eſt induſtria perſonæ, vt diximus, & notant *Capyc. dec.* 151. *R. de Pont. dec.* 28. *n.* 45. *tex. eſt ſingularis in l. officia*, iuncta *gl. ff.* 36 *de off. quaſt.* quod tamen limitatur, quando alterata eſt natura officij; puta ſi ſit dictum, *pro ſe*, *& hæredibus*; quia cum futuros hæredes non cognoſcat Rex, non dicitur electa induſtria perſonæ, *Cyn. & Bald. in l. quiſquis, C. de Epiſc. & Cleric. Felin. in cap. præſentia extrà de probat. col.* 24. *Montan. de regal. offic. nu.* 25. qui tamen aduertit *nu.* 66. vt contrahentes ſuper officijs, non trahunt officium, antequam Rex aſſenſum præſtet, quia inciderent in penam, *l. officia*, *C. de offic. quæſt.* & contractus eſt etiam nullus.

Nec etiam vſusfructus officij poteſt 37 per teſtatorem legari abſque Regis aſſenſu; nàm prohibita alienatione, prohibetur etiam conſtitutio vſusfructus; cum vſusfructus ſit pars dominij, *l.* 4. *ff. de vſufruct. Andr. in c. Imperialem in princ.* & in Regno hoc prohibetur per Conſtit. Re-38 gni *ſcire volumus*; & ibi *Andr. dicit quod prohibetur diſpoſitio in non comprahenſum in inueſtitura abſq; Regis voluntate, Montan. de regal. offic. nu.* 25. *verſ. & infertur*.

Verùm ſi officium conceſſum fuerit cum poteſtate alienandi, vel pro hæredi-39 bus, non requiritur aſſenſus Regis in alienatione, vel ſubſtitutione, vt affirmat *Montan. de regal. offic. num.* 7. *in fin. fol.* 171. & refert deciſum per Regiam Cameram in Collaterali Conſilio de menſe Iulij 1627. in cauſa D. Martę Arcatizą cum Saluatore de Maio, & in dicto ca ſu ſucceſſio in dicto officio regulatur ſecundum Ius Romanorum, non fæudorum, *Montan. ibid. nu.* 9. *&* 61.

Vndè data hac poteſtate ſeruiendi per ſubſtitutum, non tenetur quis certiorare 40 Principem pro eligendo ſubſtitutum, nec requiritur nouus aſſenſus, nec licentia in ſubſtitutione facienda, dùm generalem licentiam Princeps dedit, & ità practicatur in Regno Neapolitano, dùm conceſſo officio magiſtri Actorum Regię Audientiæ Aprutij Monaſterio S. Catharinæ ad 41 Formellum cum poteſtate ſeruiendi per ſubſtitutum, Monaſterium locat officium, 42 nulla data notitia Proregi, nec Præſidi Regiæ Audientiæ de perſonis ſubſtituendis. Eſt verum, quod ſi reperti fuerunt minus habiles, Præſes, & Auditores interdicunt illi exercitium, & denunciant 43 Eccleſiæ; vt ſubſtituat habiles infrà certum tempus, teſtatur *Montan. ibid. nu.* 18. Tamen in noſtris Tribunalibus expeditur littera Regia per Collaterale Conſilium pro admiſſione ſubſtituti, & poſteà ſi perſona eſt habilis, Præſidens S.C. in ſuo Tribunali concedit executionem, & in M. C. Regens, & Iudices interponunt decretum, quod exerceat, & ſoluuntur propinæ Regenti duc. ſex, & Iudicibus duc. trium in officio magiſtri actorum.

Quartò nota, quod nominans, & ſubſtituens non ſolùm tenetur de culpis ſubſtituti, vt diximus; ſed etiam ex delictis, 44 commiſſis per nominatum, priuatur officio, quia ex ſola nominatione confertur officium nominato abſque alia electione, & approbatione Regis, *l. exactores. C. de ſuſcept. lib.* 10. *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit. de abund. Ciuit. nu.* 10. & in ſubſidium ipſe nominans obligatur, fundat *Montan. de regal. in tit. de regal. offic. nu.* 73. & latiùs de hoc dicemus in *rub. de off. & delict. Percept.*

Quinimo ſi plures ſint heredes in emo-45 lumentis officij participantes, ſi vnus adminiſtrans deliquerit omnes hæredes tenentur. Verùm iſti habent regreſſum contra culpatum, pro indemnitate eius, quod paſſi ſunt, *l. quoties, ff. ad municip.* quem-46 admodum ex delicto nominati à patre defuncto omnes hæredes conueniri poterunt, *Mont. ibid. n.* 73. & inſuper omnes filij tenētur ad expēſas erogatas in Priui-47 legio, & litteris Regijs, & pro ingreſſu officij, vnde ſi pater nominauerit vnum filiū in adminiſtratione, tamen omnes filij heredes cōtribuunt in expenſis, ex *reg. l.* 2. *ff. de Iur. omn. iud.* tenet *Montan. de reg. in tit. de reg. off. nu.* 73. *in fin.*

Præterea nota, quod officium, conceſ-48 ſum pro certo, & determinato tempore, puta per decem annos, ſi moriatur conceſſionarius intrà tempus prędictum, non tranſit officium ad hæredes pro tempore, quod ſupererat, quia in re, non tranſmiſſibile ad hæredes, expræſſio temporis nihil operatur *l. vxori vſumfructum, ff. de vſufr. Bar. in l. quia tale, nu.* 78. *fol. matr. Montan. loco cit. nu.* 5. idemque confirmat 49 *Reg. de Marin. in obſeru. ad dec.* 230. *Reg. Reuert.* ſubdens, contrarium cautum eſſe in legato annuo, alicui relicto per decennium,

nium, ex *l. ſi cum præfinitione 20. ff. quando dies legat. cedat*, & conferunt dicta per eundem *Reg. de Marin. lib. 1. reſol. cap. 242. nu. 6.* niſi cauſa alimentorum factum diceretur legatum, vt concludit idem *Reg. de Marin. in d. obſer.* prout idem militare in annua donatione, abſque præfinitione temporis facta, vt morte donatarij extinguatur, inquit *Theſ. qq. for. lib. 1. quæſt. 25. Anel. Amat. conſ. 81.*

De Præcedentia inter Regia Tribunalia, eorumque Senatores.

RVBRICA V.

SVMAMRIVM.

1 *Præcedentiarum quæſtiones ſunt inutiles, & improbatæ, nu. 6. proinde prætermittendæ nu. 8.*
2 *Locus viro cohoneſtatur, non loco vir.*
3 *Curandum non eſt, quo loco collocemur, ſed vt quibus adſidemus.*
4 *Locus non ſanctificat hominem, ſed homo locum.*
5 *Locus, vel ordines Creatori noſtro nos proximiores non faciunt, ſed merita.*
7 *Diuus Mattheus Phariſeos reprehendit, quia amabant primos recubitos in cœnis, & primas cathedras in ſynagogis.*
9 *Ordo in omnibus rebus ſpectandus eſt.*
10 *Bonum omne in ordine conſiſtit.*
11 *Ordo vbi negligitur, confuſio oritur.*
12 *Ordo eſt ſeruandus in deferendis honoribus, in diſponendis cætibus publicis, & priuatis, n. 13. in dicenda ſententia, n. 14.*
15 *Præcedentiæ certamen ad ordinem ſeruandum neceſſarium.*
16 *Præcedentiæ ſunt Iuris publici, quemadmodum ſunt Magiſtratus.*
17 *Præcedere dum minor maiorem non tentat, humana ſocietas in pace conſeruatur.*
18 *Dignitas magiſtratus ex præcedentijs refulget, & in ſedendo demonſtratur, num. 19.*
20 *Dignitatem maiorem habet, prope Principem incedens.*
21 *Statutum Principis, præcedentiam prohibens, non valet.*
22 *Iure naturali omnibus conceſſum eſt amplificare ſuas prærogatiuas.*
23 *Princeps naturalia immutare nequit.*
24 *Præcedentiam renunciare partes non valent, etiam cum iuramento.*
25 *Præcedentiam defendere vnuſquiſque tenetur, etiam manu armata.*
26 *Quæ diſcutienda proponuntur in hac obſeruatione, nu. 30.*
27 *Dignitatum ordo duplex eſt maioritatis, & temporis.*
28 *Ordo qualitatis potior eſt ordine temporis.*
29 *Dignitatem maiorem habens, alios tempore anteriores præcedit.*

De Precedentia inter Regia Tribunalia, eorumque Senatores.

RVBRICA V.

1 Præcedentiarum quæſtiones inutiles eſſe conſpicimus, ex traditis à *Plutarcho tom. 1. moral. in apotheſm. laconic.*
2 dicente: non loco vir, ſed viro locus cohoneſtatur, dignitaſque loci ex viro, non è contrà conciliatur, idque confirmat in *lib. de conuiu. ſeptem ſapient.* & ait: non
3 enim curandum eſt, quo loco, aut poſt quos collocemur, ſed vt quibus adſidemus, cum ijs nobis bene conueniat, cuius dicta comprobat *Tiraq. de nobil. cap. 7. nu. 3. q. 10. Auezed. in rub. tit. 2. l. 6. noue recomp. nu. 105. Aluar. Pelag. l. 1. de planctu Eccl. cap. 3.* illiſque etiam confert *Diui Ioannis Chriſoſtomi ſententia ad Mattheum*
4 *homil. 43. cap. 23.* non locus ſanctificat hominem, ſed homo locum, & *Diuus Gregorius ad Anaſtaſium præsbyterum, lib. 6.*
5 *epiſt. 29.* in propoſitum ſubdere videtur, non loca, vel ordines Creatori noſtro nos proximiores faciunt, ſed nos, aut merita bona coniungunt, aut mala diſiungunt.
6 Imò improbatas illas eſſe dignoſcimus per ea, quæ Diuus Mattheus, Phariſeos

ſeos repræhendendo, inquit in *cap.* 23.
7 amant primos recubitus in cęnis, & primas cathedras in ſynagogis, & ſalutationes in choro, ac proindè prætermit-
8 tendas fore, omnes affirmant, quos *Natta* congerit *in conſ.* 637. *nu.*49.
9 Veruntamen legale dictum ignotum
10 non eſt, quod in omnibus rebus ordo ſpectandus eſt, cum omne bonum in ordine conſiſtat, vt ex *Diuo Auguſtin.* tradit *Lucas de Penna l.* 2. *circa princ. C. de*
11 *proxim. ſacr. ſcrin. lib.*22. & vbi negligitur, confuſio oritur, *auth. de hæred. & falsid.* §. *inordinatum*.
12 Vndè illum ſeruari ſummopere leges exoptauere in deferendis honoribus, *l. vt gradatim, ff. de muner. & honor.* in diſpo-
13 nendis cętibus publicis, *Io: de Platea in l.* 1. *C. vt dignit. ordo ſeruet*, imò, & priua-
14 tis, in dicenda ſententia, *cap. à ſubdiacono* 95. *diſtin. cap. cleros* 91. *diſtin.*
15 Hinc non puto ab re eſſe, ad ordinem ſeruandum, de præcedentia certare, imò neceſſarium eſt de ea contendere, vt bi-
16 fariam demonſtratur. Primò, quia prælationes, & ea quæ pertinent ad dignitates, ſunt Iuris publici, quemadmodum ipſiſuut Magiſtratus, dum minor maiori
17 præferri non tentat, humana ſocietas in pace, & concordia conſeruatur, *cap. vlt.* 89. *diſt. auth. quomodo oportet Epiſcopi*, *l. honor*, §. *gerendorum, ff. de muner. & ho-*
18 *nor. Decian. conſ.* 19. *vol.* 3. *nu.*40. Secundò quia magiſtratus dignitas ex præcedentijs refulget, *cap. cum olim de conſuet. l. quoties, ibi Bald. nu.*2. *ff. vbi Senator, vel clariſſimus, l. obſeruare*, §. *antequam, nu.* 3. *ff. de offic. proconſ.* & in ſedendo demonſtra-
19 tur, iuxta *Text. in cap. cum olim de conſuet. Caſſan. in conſuet. Burgun. tit. de ſ. infans, rub.*6. §.4. *Gloſ. ennegens, nu.*5. *Azeued. in addit. ad Cur. Piſan. l.* 2. *cap.* 2. *nu.*20.
20 etenim prope Principem incedere, & honorificentiorem apud eum habere locum maiorem affert gloriam, & dignitatem, *Surg. de Neap. Ill. cap.*27. *nu.*1. *Reg. Capyc. Latr. conſult.*44. *nu.*2. *tom.*1.
21 Inde eſt, nō valere Principis ſtatutū, ex quo huiuſmodi præcedentiæ certamen prohibentur, ſi quidem ſuas prerogatiuas amplificare, iure naturali omnibus
22 conceſſum eſt, *l. obſeruare*, *verſ. magni enim, ff. de offic. proconſ. Mut. Surg. de Neap. Illuſ. cap.*27 *nu.*1. *Reg. Capyc. Latr. cit. con-*
23 *ſul.*44. *nu.*3. Princeps autem ea, quæ de iure naturali ſunt, immutare nequit, vulgatum eſt axioma, ergo quidquid contrarium huic prærogatiuæ ſtatuerit, non tenet.
24 Neque poſſunt partes huic præcedentiæ prærogatiuæ renunciare, nec expreſſè cum iuramento, nec conuentione, nec pacto ea induci, queit vt probat *Decian. conſil.*21. *n.*69.70. *vol.*1. *Menoch. conſ.*902. *nu.*29. & 81. *l.*10. *Gratian. diſcept. forent. c.*298. *nu.*99. ſed Ius ſuum, ſuamq; prærogatiuam vnuſquiſque defendere tenetur,
25 etiam manu armata, *Caſſan. in conſ. Burgun. rub.*6. §.4. *gloſ.*1. *num.*1. *vſque ad* 20. *Azeued. in rub. tit.*2. *l.*6. *recomp. nu.* 102. *Reg. Valenz. conſ.*34. *nu.*28. *to.*1. & plures conglomerant.
26 Quamobrem cum res tanti ponderis ſit, & quotidie de ea dubitetur, vt in poſterum hæſitationi non ſit locus, duo inueſtigare opere pręcium eſſe duxi. Primò quis nam ordo præcedendi ſeruetur inter Regia Tribunalia, eiuſque Regios Miniſtros. Secundò quis nam ordo attendatur inter illos, ad idem officium eodem tempore promotos.
27 Quapropter ſcire debes, quod duplex eſt ordo dignitatum, & prioritatis, nempè qualitatis, ſiuè maioritatis, & temporis, *l.*1. *C. de conſul. l.*12. *Io: de Platea in l.*2. *nu.*1. *C. vt dignit. ordo ſeruet. Rebuff. in l.* 1. *nu.*1. *C. de conſul. l.*12. *Caſſan. in catalog. Glor. par.*1. *conſid.*78. *Maſtrill. de magiſtr. tom.*2. *l.*5. *cap.*4.
28 Ordo namque qualitatis potior eſt ordine temporis, *l.*1. *C. de conſul. l.*12. *l.*1. *in fin. C. qui accuſ. non poſſ. Luc. de Penna in rub. C. vt dignit. ordo ſeruet. l.*12. idem aſſeuerant *Frecc. l.*1. *de ſubſeud. de differ. int. feud. titul. & feud. nobil. nu.*24. *Reg. Coſtan. in tit. C. de conſul. l.* 12. *nu.*11. *Maſtrill. loco quo ſup. nu.*5.
29 Hinc eſt, quod qui maiori dignitate refulget, cæteros tempore anteriores pręcedit, *Præſ. de Franch. dec.*144. & 365. *Conſ. Anna conſ.*44. *nu.*33. & *conſ.*46. *nu.* 137. *Maſtrill. dec.*130. *nu.*19.
30 Hoc iacto fundamento, vt primo ſatisfaciamus, plura veniunt perſcrutanda. Primò qui nam præcedant in Supremo à latere Conſilio. Secundò S. R. C. quos præcedat. Tertiò an Tribunal R. C. S. illud M. C. præcedat, & quid ſeruetur in-

ter Iudices M. C. V. & Fiſci Aduocatum R.C.S. Quartò quis nam ordo præcedendi in M. C. V. ſeruetur. Quintò ex Fiſci Aduocatis, quis nam præcedat, an ille R. C. aut M.C. Sextò an illi, qui à maiori ad minorem dignitatem conuolant, collegas præcedant,

De Præcedentia inter Senatores Supremi à latere Conſilij Regni noſtri.

§. I.

SVMMARIVM.

1 *Septem Regni officia in Collaterali Conſilio præcedunt cæteros Conſiliarios à latere, tempore antiquiores, & titulis, aut alijs dignitatibus decoratos, quod pluries fuit obſeruatum, nu.2.*

3 *Officium magis dignum habens, præcedit inter ſeptem Regni Proceres, non qui prius fuit creatus, vt fuit practicatum, num.4.*

5 *Regentes Regiam Cancellariam præcedunt Conſiliarios Status antiquiores, & ita fuit deciſum, nu.11.12.& 13.*

6 *Regentes ordinariam habent in Regno adminiſtrationem, votumque deciſum in concernentibus iuſtitiam.*

7 *Conſiliarij Status, ſunt Conſiliarij bellici, aſſiſtunt dùm res belli tractantur, deinde recedunt, nullamque habent iuriſdictionem, niſi à Domino Prorege delegatam.*

8 *Dignitatem habens cum adminiſtratione, præfertur alij illam habenti ſine adminiſtratione.*

9 *Regentes ſunt Doctores Conſiliarij à latere, & Reg.Cancel.præſunt.*

10 *Dignitates plures habens, præfertur alteri vnam æqualem habenti.*

14 *Conſiliarij Status præcedunt Regentes, congregato toto Collaterali Conſilio pro tractandis rebus bellicis.*

15 *Milites præcedunt togatos in negotijs belli.*

16 *Conſiliarij Status titulati ſemper præcedunt Regentes, alioſque Conſiliarios, titulo carentes in omnibus functionibus, & ſic deciſum, nu.17.*

18 *Vincula duo fortius ligant.*

19 *Dignitas maior prioritatem temporis non attendit.*

20 *Cardinalis Epiſcopus præfertur Cardinali non Epiſcopo, ſic Cardinalis præsbiter Diacono.*

21 *Epiſcopus Doctor non Doctori, etiam prius promoto ad Epiſcopatum.*

22 *Regens titulatus præcedit Conſiliarios Status titulatos iuxta ſui tituli antiquitatem.*

23 *Conſiliarius Status titulatus extrà Regnum, vt titulatus ſedet, ſed non præcedit alios Regnicolas, etiam recentiores, nu.24. quod fuit deciſum, n.27.& 28.*

25 *Forenſis titulatus non poteſt iuſtitiam in Regno adminiſtrare inter homines ſuos ſine licentia.*

26 *Dignitatem habens cum adminiſtratione præfertur habenti ſine illa.*

29 *Titulati miniſtri præcedentiam ex titulo non habent, quod in omnibus Tribunalibus obſeruatur, nu.30.*

31 *Titulati ſi in Tribunali aſſiſtunt, dum eius cauſa diſcutitur, in vltimo loco ſedent, niſi in Collegio, & parlamento generali, & ad ſalutandum Regem, nu.32.*

De Præcedentia inter Senatores Supremi à latere Conſilij Regni noſtri.

§. I.

1 QVO ad primum dico, quod ſeptem Regni officia in Collaterali Conſilio omnes Conſiliarios, etiam tempore antiquiores, & titulis, aut quibuſuis dignitatibus decoratos præcedunt, quemadmodum de Iure firmat latiſſimè, *Frecc. de ſubfeud. l.1. & Taſſon. de anteſ. verſ.3. obſer.3. nu.38.* & fuit pluries
2 obſeruatum, prout in Duce Amalfiæ, qui tanquam huius Regni magnus Iuſtitiarius

rius

rius, Principem Biſiniani, maiori titulo decoratum, & tempore priorem in Collaterali Conſilio præceſſit, teſte *Reg. Conſil. de Georg. alleg.* 35. *nu.* 5. *& Reg. Rouit. conſ.* 84. *nu.* 13. In Comite Caſtri, qui vti magnus Cancellarius, Principi Salerni fuit prælatus, vt ait *Frecc. lib.* 1. *de ſubfeu. in quæſt. inter Comitem Caſtri, & Principem Salerni*. In Principe Conchę, namtanquam magnus Admiratus, & ſi nouiſſimus de Collaterali Conſilio, Marchionem Gruptularum eiuſdem Conſilij Decanum præceſſit, vt fatetur *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de aſſ. Reg.* §. 1. *nu.* 1.

3 Ibique etiam adnotat, & præcipuè *nu.* 5. ordinem præcedendi inter ipſos ſeptem Regni proceres, nam is eminentiorem, & priorem habet locum, qui officium magis dignum retinet, non autem qui fuit prius creatus, & de iure fundat *Conſ. Anna conſ.* 122. *Conſ. de Georgio alleg.* 35. *præcit. Reg. de Ponte in dec.* 8. *Col-*

5 *lat. Conſ.* ſubdens, ità deciſum inter Principem Conchę, & D. Cæſarem de Aualos, nam Conchę, vt magnus Admiratus, D. Cæſarem magnum Camerarium, & tempore anteriorem præceſſit, idemque refert *Reg. Capyc. Latr. conſult.* 43. *n.* 20. *vol.* 1. & Hodierna praxis docet.

5 Præcedunt quoque Regentes Regiam Cancellariam, & ſi recentiores, omnes Conſiliarios Status antiquiores, quod depromitur ex *l.* 1. *C. de offic. Vicar.* & firmant *Mut. Surg. de Neap. Illuſ. cap.* 23. *n.* 37. *Reg. de Ponte conſ.* 14. *vol.* 1. *nu.* 41. *& de poteſt. Proreg. tit. de aſſen. Reg.* §. 5. *nu.* 4. *fol.* 326. *Reg. Coſtant. in l.* 1. *C. de conſul. l.* 12. *nu.* 33. *Reg. Tap. dec. Ital. Senat.* 21. *nu.* 26. *Reg. Rouit. conſ.* 84. *num.* 2. *Conſ. Anna conſ.* 122. *Conſ. de Georg. alleg.* 35. *Taſſon. de anteſ. verſ.* 3. *obſer.* 3. *nu.* 37. *Reg. Capyc. Latr. conſult.* 43. *tom.* 1.

6 Ratio eſt, quia Regentes ordinariam habent Iuriſdictionem in Regno, imò votum deciſum in concernentibus iuſtitiam ex ordinatione Caroli V. de qua meminit *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit. de aſſen. Reg.* §. 5. *nu.* 7. *verſ. nec omittam aliud, & latius in tit. de deleg. cauſ. nu.* 11. *Reg. Sanfel. dec.* 223. *nu.* 12. *Taſſon. de anteſ. verſ.* 7. *obſer.* 3. vbi complura notat quoad eorum poteſtatem, & præheminentias.

7 Conſiliarij verò Status dicuntur Conſiliarij bellici, & aſſiſtunt, dum res belli tractantur, quibus finitis, à Collaterali Conſilio recedunt, nec vllam aliam habent authoritatem, & iuriſdictionem, niſi eam, quam illis Dominus Prorex delegat, aut committit, vt dixit *Frecc. in trac. de ſubfeud. l.* 3. *in* 1. *diff. inter ſæud. Reg. titul. & alia ſæud. nobil. nu.* 20. *verſ. penes ipſos ſedent Dom. Conſil. bellici*, & firmant *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſ. Reg.* §. 5. *verſ. refert vſum, Reg. Sanfel. dec.* 223. *nu.* 11. *lib.* 2.

8 Cum ergo habentes dignitatem cum adminiſtratione, preferantur illis, eandem habentibus ſine adminiſtratione, *l.* 2. *C. vt dign. ordo ſeru. l.* 12. *Caſſan. in Catalog. glor. mund. par.* 10. *Camill. de Curte in diuerſ. ſæud. cap.* 5. *nu.* 6. *cum ſeqq. Reg. Sanfel. d. dec.* 223. *nu.* 13. *tom.* 2. *Reg. Capyc. Latr. tom.* 1. *conſult.* 43. *n.* 30. *verſ. & qui habent*, ideò Regentes Conſ. Status præcedunt.

9 Altera ratio eſt, quia Regentes habent in ſe dignitatem doctoralem, quæ dignitas eſt, habent etiam munus Conſiliarij Status à latere Domini Proregis, & inſuper Regentes Regiam Cancellariam ſunt, vt notant *Reg. de Ponte, Reg. Sanfel. & Reg. Capyc. Latr. loco cit.* Et quando

10 in vna perſona concurrunt plures dignitates, tunc ipſa prefertur alteri, vnā tantū æqualem dignitatem habenti, *Bald. in l. ſed, & milites in princ. ff. de excuſat. tut. nu.* 43. *Goffred. in paraphor. ſuper tit. ſi de ſæud. fuer. controu cap. omnes col.* 2. *in fine, verſ. confirmantur prædicta, Conſ. Anna conſ.* 122. *n.* 32. *Conſ. de Georg. alleg.* 35. *n.* 6. quibus adde *Reg. Rouit. conſ.* 84. *nu.* 3. *tom.* 1. *Reg. Capyc. Latro conſult.* 43. *tom.* 1. *num.* 127.

11 Accedat prædictis deciſio relata per *Reg. Sanfel. dec.* 223. *tom.* 2. in cauſa *Reg.* Scipionis *Rouiti*, cū D. Alonzo de Cardenas Conſiliario Status, nam cum erecta fuerit quædam Iuncta, in illa interuenire iuſſit, Dominus tunc Prorex dictum Reg. Rouitum, & præfatum D. Alonſum, qui præcedere efflagitauit *Reg. Rouit.* qua controuerſia per eundem Dominum Proregem delegata Regijs Conſiliarijs Ioanni Franciſco Sanfelicio, D. Gregorio Angulo, & Scipioni Theodoro, hi deindè decreuerunt, quod *Reg.* Rouit. precedat D. Alonſum de Cardenas Conſiliarium Collateralis Conſilij in Regia Iuncta, per Dominum Proregem erecta,

tam

tam in ſedendo, quàm in votando, & prę-
dicta deciſio refertur ab ipſomet, *Reg. Ro-
uit. dec.* 77.

12 Alia ſimilis diſceptatio orta fuit in-
ter Regentem Carolum Tapia, Marchio-
nem Belmontis, & Marchionem Manze-
ræ, Regentem M. C. V. & Ducem Tho-
mam Caracciolum, nam antecellere prę-
ſuppoſuere prædicti Manzeræ, & Carac-
ciolus prefatum Reg. Tapiam, duobus in-
nixi argumentis, quia ſcilicet Reg. Tapia
carebat priuilegio officij Coll. Conſ. ſed
tantum retinebat Regentis Regiam Can-
cellariam, & inſuper quia idem Tapia
erat in poſſeſſione adepta poſterior: & in-
troducta cauſa coram quibuſdam Dom.
Iudicibus, ad id ſpecialiter deputatis per
Dominum Ducem Albentinm, tùnc in
hoc Regno vices Regis gerentem, qui-
bus pręerat Don Franciſcus Antonius de
Alarcon de Supremo Regali Hiſpania-
rum Conſilio, & tunc in hoc Regno Vi-
ſitator Generalis, non fuit articulus iudi-
cialiter terminatus, ſiquidem obijt Ca-
racciolus, & diſceſſit in Hiſpaniam Mar-
chio Manzerę, vt refert R*eg. Capyc. Latr.
conſult.* 43. *to.* 1. vbi iura Marchionis Bel-
montis Reg. Tapię fuſo calamo indicat,
& in fine teſtatur, ſemper, adhuc pendente
lite ſupradicta, Reg. Tapiam in ſua poſſeſ-
ſione præcedendi permanſiſſe.

13 Et modo omnis ambiguitas remoue-
tur; ſi quidem ſecundum ſupra poſita,
ità communiter obſeruatur, prout faten-
tur quinterniones Ianitorum Reg. Palatij;
vbi id exaratum inſpicitur, s. præcellere
Regentes Regiam Cancellariam Conſi-
liarios Status, etiam antiquiores; & in-
quit R*eg. Sanfel. cit. dec.* 223. *tom.* 2. *in fin.*

14 Verum fallit hæc concluſio; quando to-
tum Collaterale Conſiliũ, quod erigitur
ex Regentibus Regiam Cancellariam, &
Conſiliarijs Status, vnitur, & congrega-
tur in conſeſſu Collateralis Conſilij co-
ram Excellentiſſimo Domino Prorege,
pro tractandis negotijs Status, & belli;
Conſiliarij enim Status præcedunt Re-
gentes Regiam Cancellariam, tàm in ſe-
dendo, quàm in votando, cum ſedeant
omnes ad dexteram, & ſunt in votando
primi, ſiuè priuati, ſiuè titulati ſint; Re-
gentes verò ad ſiniſtram, & poſteriores
ſunt in ſuffragijs ferendis, exceptis illis ti-
tulo decoratis, qui occupant etiam locum
ad dexteram, *l.* 1. *C. de offic. Vicar.* vbi hoc
Imper verbis apertis indicat, & ità ſen-
tentierunt M*ut. Surg. de Neap. Illuſ. c.* 23.
nu. 37. Reg. *de Ponte de poteſt. Prorcg. tit. de
aſſenſ.* Reg. §. 5. *nu.* 4. *& in conſ.* 14. *nu.* 41.
nu. 11. *& in dec.* 8. *nu.* 5. Reg. *Conſtant. in l.*
1. *C. de conſul. lib.* 11. *Reg. Tap. dec.* 21. *n.* 26.
Reg. R*ouit. dec.* 77. *n.* 8. *Reg. Sanfel. dec.* 223.
nu. 9. *tom.* 2. *Taſſon. ſup. prag. de antef. verſ.*
3. *obſer.* 3. *cum ſeqq.*

Et meritò, quia in illo conſeſſu totius
Conſilij Collateralis, vtriuſque ordinis,
togati, ſcilicet, & militaris, tractatur ſo-
lum de negotijs, & rebus bellicis, & con-
ſeruationem ſtatus totius Regni concer-
nentibus, in quibus admittunt *DD.* quod
15 milites præcedant togatos, vt poſt *Alex.
in l. cent. nu.* 14. *vol* 1. *ff. de vulg. & pupill.
ſubſtit. & Io: de Platea in* §. *penult. nu.* 18.
inſtit. de teſtam. milit. Arct. in §. *fin. inſtit.
cit. tit.* tradiderunt *Bocr. de author. magiſ.
nu.* 55. *Afflict. in cap.* 1. *n.* 14. *tit. quis dica-
tur Dux Gratian. diſcept. for. cap.* 111. *in
fin.* R*eg.* R*ouit. dec.* 77 *nu.* 8. *&* 9. ſed extrà
illum conſeſſum, & illum cætum in om-
nibus alijs actibus, omnibuſque locis,
negotijſuè non poteſt controuerti, quin
Regentes præcedant omnes alios Con-
ſilios Collaterales, etiam antiquiores,
prout dixerunt ſupracitati *DD.* & nos ſu-
perius fundauimus.

16 Quod rurſum modificatur; quando il-
le, qui muneri Conſiliarij Status vacet,
titulo aliquo refulgeat, nam pręcedit Re-
gẽtes Reg. Cancell. cęteroſq; Conſiliarios
Status, dignitate titulari deſtitutos, ne-
dum in conſeſſu Collateralis Conſilij,
verumtamen in omnibus actibus, fun-
ctionibus, negotijſuè, ità dixerunt *Marc.
Ant. Surg. de Neap. Illuſ. cap.* 23. *nu.* 37.
Reg. *Tap. dec. Ital.* 21. *nu.* 26. *Reg. de Ponte
de poteſt. Prorcg. tit. de aſſenſ.* Reg. §. 5. *nu.*
4. *& conſ.* 14. *nu.* 41. *vol.* 2. *& in dec.* 8. *nu.* 5.
17 aſſerens; ſic deciſum in cauſa Marchionis
Orioli, Reg. *Conſtant. in l.* 1. *C. de conſul.
lib.* 11. *n.* 33. *Conſ. Anna conſ.* 122. *nu.* 31.
Conſ. Georg. alleg. 35. *nu.* 6. Reg. *Sanfel. dec.*
223. *nu.* 9. *tom.* 2. *Reg. Capyc. Latr. tom.* 1.
conſult. 43. *nu.* 19. *Reg. Rouit. dec.* 77. *nu.* 6.

18 Nec immeritò, ſiquidem duo vincula
fortius, quã vnum, ligant, §. *ſed hodie inſt.
de act. Bal. in l. ſed, & milius in princ. ff. de
excuſ. tut.* & dupplicatio gradus maiorem
19 inducit dignitatem, & vbi maior eſt di-
gni-

gnitas, prioritatem temporis non attendi, dicit, *Gloſ. in cap placuit verſ. Iſidorus*, 16.
20 *diſt.* & notatur in *c. ſtatuimus de maiorit. & obedien.* vndè Cardinalis Epiſcopus,
1 Cardinali non Epiſcopo præfertur, ſicut etiam Cardinalis præsbyter Cardinali Diacono, *clem. 2. §. irritum de elect. cap.*
21 *cleros* 21. *diſtin.* ſic etiam Epiſcopus Doctor Epiſcopum non Doctorē, licet prius ad Epiſcopatum promotum, antecellit *Alex. in l. cent. ff. de vulg. & pupill. ſubſtit. Din. in l. cum quid, ff. ſi cert. pet.* ità quoque eſſe debet, vt Conſiliarius Status titulatus, duabus dignitatibus decoratus, Regentem Regiam Cancellariam præcedat; prout depromitur *ex. tex. in l. 1. C. de offic. Prætor. l. 11. & in l. 1. C. de offic. Vicar.* & præter relatos firmat *Freccia de ſubſeu. regal. & tit. diff. 1. nu. 18.* quemadmodum obſeruatur, ſi Regens Reg. Cancellariam
22 titulatus ſit; nam ſedet quoque ad dexteram: & inter eos præcedendi ordo attenditur, iuxtà vnius cuiuſque antiquitatem, ità *Mut. Surg. de Neap. Illuſ. cap 23. nu. 32. Reg. Sanfel. dec. 223. nu. 9. tom. 2. Reg. Tap. dec. Ital. 21. nu. 26. Reg. Rouit. dec. 77. nu. 18. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de aſſ. Reg. §. 5. nu. 4. Reg. Capyc. Latr. conſult. 43. tom. 1.*

Quid autem reſpondendum, ſi hic titulatus extrà Regnum ſit, num vt titulatus ſederet.

23 Et certè affirmatiuè, ſi quidem per litteras noſtri Monarchæ de anno 1568. Alcalanorum Duci directas, tunc in hoc Regno Proregi, ſancitum eſt, vt titulatus extrà Regnum, vt titulatus Regnicola ſedeat, verum in loco, prout videbitur eidem Domino Proregi; ità *Reg. Capyc. Latr. tom. 1. conſult. 43. nu. 30.*

Hinc habes, titulatos exteros præcedere Conſ. à latere titulo carentes; verum ſi idem ordo præcedendi ſpectandus ſit ergà alios Conſiliarios, titulo decoratos ipſis forenſibus recentiores, litteræ prædictæ nō decernunt; ſed Domino Proregi decernendum remittit, prout ſibi videbitur.

24 Vndè ſi rationabilem quæras terminationem titulati huius Regni, titulatos extrà Regnum præcedere debeant in Conſilio Collaterali, & ſi illi iſtis ſint recentiores, ità de communi ſententia, *Camill. de Curte in diuerſ. cap. 5. num. 6. Reg. de Pont. dec. 8. nu. 9. in fin. & Surg. de Neap. Illuſ. cap. 27. nu. 10. & ſeqq. & cap. 23. nu. 29. Reg. Conſtant. l. 1. C. de conſul. l. 12. nu. 34. Lanar. conſ. 72.* & optimè *Ruin. conſ. 19. 1. vol. nu. 17.*

25 Nec id ratione caret; nàm indubitati iuris eſt, forenſi deeſſe adminiſtrationem ſui tituli; ſi quidem ſi vellet iuſtitiam diſtribuere in Regno inter homines ſuos, non poſſet ſine permiſſu Rgis, vt probat *Text. in cap. vt litigantes, ibi gloſ. in verb. expenſis de offic. ordin. in 6.* ibique *Io: Andr. in nouell. Bal. in l. ſi qui ex conſenſu nu. 9. & 10. C. de Epiſc. audien. Alex. in l. fin. nu. 7. ff. de iuris omn. iudic.*

26 Cum ergo habens dignitatem cum adminiſtratione, præferatur illi habenti ſine adminiſtratione, *l. 1. C. vt dignit. ordo ſeru. l. 12. Io: de Platea in 1. notab.* ibique *Bar. & Luc. de Penna, Iaſ. conſ. 192. 3. col. vol. 2. Natta conſ. 638. num. 6. vol. 3.* ideò præfertur Regnicola alienigenæ.

27 Quod fuit bis deciſum, ſcilicet in cauſa D. Aſcanij de la Cognia, Marchionatus titulo à Summo Pontifice decorati, qui præcedere ſuppoſuit in Collaterali Conſilio alios Conſ. Collaterales, ſibi moderniores, ſed decreto eiuſdem ſupremi à latere Senatus cauſa ſuccumbuit, vt refert *Lanar. conſ. 72.* vbi ſatis optimè fundat vanam D. Aſcanij prætenſionem, varijſque rationibus exornat, quas recenſere non puto.

28 Idemque petijt Marchio Marcellus Pignone, & fuit oppoſitum, adminiſtrationem ſui tituli non habere; proindè præcellere haud poſſe, ſed fuit deciſum, vt in Collaterali non præcederet Marchio, extrà verò etiam in ingrediēdo, & exeundo à Tribunali, ac etiam in omnibus actibus publicis, proceſſionibus, & in præſtandis votis in rebus bellicis, & militaribus negotijs potior eſſet, vt teſtatur *Surg. de Neap. Illuſ. cap. 27. nu. 18. vſque ad 23. nu. 29.* & ponit *Reg. Conſtant. in l. 1. C. de conſul. l. 12. nu. 34.*

Ex his ergò habes, Regentes Regiam Cancellariam præcedere Conſiliarios Status, illiqué titulo decorati Regentes præcellere. Verum aduerte, quod id tan-
29 tummodo viget in conſeſſu Collateralis Conſilij vtriuſque ordinis, nam in ſubſellijs, vbi iuſtitia regitur, diſtribuitutque, titulati præcedentiæ dignitate carent, &

is

is antecellit, qui poſſeſſionem, vel quaſi ſui muneris prius nactus fuit, *l.1.C.de oſſ. Vicar. l.1.C.de conſul.lib.12.* ibi, *quod ſi quis prior conſul poſteriori conſuli, eidemque Patrocinio poſt habitus*, Marc. *Anton. Surg. de Neap. Illuſ.cap.23.nu.39.fol.227. Taſſon. in pragm. de anteſ. verſ.3. obſer.3. nu.*83. vbi praxim docent, dicunt enim, quod ſi inter Regentes aliquis titulo decoratur, non præcedit cæteros, titulo carentes, ipſique antiquiores, ſed ſecundum electionẽ in Collat.Conſ.ſedet, eamque praxim in viridi eſſe obſeruãtia terminus, nedum in Collat. Conſilio, vbi complures Regentes titulo colluſtrantur, & tamen præcedentiam non habent, niſi prius electus, ſed etiam in S.R.C. vbi reſident quamplures titulati, & nihilominus prælationem ex titulo non conſequuntur, ſed ab antiquitate muneris. In R. C. S. nonnulli ex Præſidentibus titulo refulgent, & præcedentia carent, quia moderniores; In M.C.V. aliqui ex Iudicibus titulo decorabantur, ſed non præcedunt collegas, in iudicatu anteriores.

31 Quemadmodum etiam non præcederent titulati; ſi Tribunal petierint, vt valeant aſſiſtere, dum eorum cauſa diſcutitur, vel pro eorum conſanguineis interuenire; vſu enim receptum eſt, vt in vltimo loco ſine enſe ſedeant, dum cauſa diſputatur, *Præſ.de Franch.dec.128.in fin. & in dec.138.in fin.* facitque *tex.cum gloſ. in l.1.C.de conſul.lib.12.* & conferunt dicta per *Marin. Frecc. lib.3. de ſubfaud.tit. differ. diff.48.fol.437. & fol.433.diff.10.* ſubdens etiam titulatos, & ſi inquiſitos ſedere coram Iudice, & confirmat *Io: Domin. Taſſon.de anteſ.verſ.7.obſer.3.*

32 Verum ſi in alijs actibus indifferentibus interuenirent, putà in collegio, aut in parlamento generali, vel in fæſtiuitatibus, ſiuè ad ſalutandum Regem, tunc enim titulati omnes miniſtros præcederent, *Lanar. conſ.88. nu.18. Frecc.de ſubfeud. lib.1.fol.23.nu.27.Reg.de Ponte dec. 15. per tot.* imò inter miniſtros non conſideratur antiquitas muneris ergà illos titulo colluſtratos, ſed Regens titulatus præcedit Regentem ſimplicem antiquiorem, *Frecc. de ſubfeud.l.3.tit.de differ.inter fæuda regal.nu.18 fol.329.* & aſſeuerat *præcit.Taſſon.d.verſ.7.obſer.3.nu.80.*

De Præcedentia inter S. R. C. eiuſue Senatores, & Tribunal Regię Camerę, eiuſque Præſidentes.

§. II.

SVMMARIVM.

1 S. *R.C.precedit Tribunal* R.C.
2 *S.R.C. Principis eſt, & in eo Princeps præeſt, nu.3. & Princeps adoratur; num.5.*
4 *Alphonſus Primus Aragonenſium* Rex *S.R.C.erexit, illiuſque caput fuit.*
6 *Praces porriguntur S.R.C. addito titulo S.R.M.*
7 *S.R.C.nemini obuiam vadit, niſi Regi, & Proregi, & exempla recenſentur, num.* 8. *&* 9.
10 *S.R.C. maximam habet authoritatem in* Regno, *& extrà, & Decium S.C. deterruit.*
11 *S.R.C. iudicat reiectis ſubtilitatibus, veritate, non ſcriptura proſpecta.*
12 *S.R.C.ſe mouet non ex plena probatione, ſed conſiderata perſona agentis, conuentiq; Rei.*
13 *S.R.C.æquitati innititur, maturè, & benignè partes audit, liteſque dirimit.*
14 *S.R.C. cauſas ciuiles, & criminales inter quaſcumque perſonas vertentes cognoſcit.*
15 *S.R.C. coerctionem ſuorum officialium, quomodocumque delinquentium habet priuatiuè ad alios.*
16 *S.R.C. ipſum iniuriantem cognoſcit.*
17 *Sententiæ S.R.C. paratam exequtionem habent, manuque armata exequuntur.*
18 *Appellatio non datur à ſententijs S.C. ſed reclamatio, quæ exequtionem illius non impedit.*
19 *Prorex non valet impedire exequtionem ſententiarum S.C. pendente reclamatione.*

20 Dec.

20 *Deciſiones S.C.legem in Regno faciunt.*
21 *Indices Regni iudicare tenentur, prout S. C.iudicauit.*
22 *Decreta bina S.C.ius in Regno faciunt.*
23 *Tribunaliu omnia Regni S.C.ſubſunt.*
24 *S.*R.*C.relationes cauſarum M.C.qualibet die Iouis audit.*
25 *S.*R.*C.*Reg.*Conſ.ſine hærede decedentibus ſuccedit,excluſo fiſco.*
26 *Pragmaticas valet S. R. C. interpetrare, & ita bis deciſum refertur.*
27 *S. R. C. arbitrio vtitur,quemadmodum Rex facit.*
28 *S.R.C. cogit partes ad compromittendum in eius arbitrium.*
29 *S. R. C. condemnare valet conuentum, etiam ad non petita.*
30 *S.R.C.cauſas fiſcales cognoſcere poterat.*
31 *Princeps abſolutus Iudex eſt in cauſa inter ipſum, & ſubditum, ſed tutius illam delegare, nu.32.*
33 *R.C.Tribunal quare fuit conſtitutum; à quo coſtructum, nu.34.vbi regebatur,& vbi modo regitur, & qui nam ibi præeſt, nu.35.qui nam ibidem conueniunt.*
36 *Magnus Camerarius in R. C. non aſſiſtit, ſed locumtenens creatur.*
37 *Illuſtris perſona poteſt per ſubſtitutum ſeruire.*
38 *Ærarij Regij cura quibus demandata fuit, ac Præſ.officium Procur.Cæſ.vendicauere.*
39 *Tribunal R.C.de cauſis fiſcalibus tantummodo cognoſcit, & extra illas iuriſdictione caret, nu.40.*
41 *Tribunal R. C. de illis cognoſcit cauſis, vbi fiſcus eſt actor, reus, vel author laudatus;alias autem S. R. C.cognoſcit,vbi fiſcus aſſiſtit.*
42 *R.* C. *agere non poteſt cauſas alias,præter enunciatas, etiam ex conſenſu partium.*
43 *R.*C.*cauſas ſuorum ſubditorum,ſiuè ciuiles, ſiuè criminales non tractat, niſi deliquerint intuitu officij, quod fuit deciſum, nu.44.*
45 *R.* C. *non cognoſcit, qui eius aures offenderunt.*
46 *Significatoriæ R.*C.*exequutionem habent ſicut ſententia S.*C.
47 *R.*C.*qualibet die Veneris cauſas refert in* Collaterali Conſilio, *vbi merita diſcutiuntur, & de illius deciſionibus factis agitur.*
48 *Appellatio à decretis R.* C. *dabatur ad M.C.V.*
49 *S.R.C.præcedit Tribunal R.C.& ità ſeruatur, nu.50.*

De Præcedentia inter S. R. C. eiuſue Senatores, & Tribunal Regiæ Cameræ, eiuſque Præſidentes.

§. II.

1 HIS poſitis conuenit, vt ad ſecundum deſcendemus, vbi quæritur, quos nam S. R. C.præcedat, vndè dic S. R.C.præcedere Tribunal R. C. S.quemadmodum reſponderunt,*Marc.Ant.Surg. de Neap.Illuſ.cap.37.nu.22.Reg.de Ponte de poteſt. Proreg.tit.3.de elect.offic.*§.8.*nu.* 33.*Thor. in compend. dec.par.1.verb.Tribunal fol. mihi* 558. *Taſſon.in prag.de anteſ.verſ.3.obſer.3.n.*144.

2 Nec immeritò, nàm Sacrum Conſilium Principis eſt; *Lancell.* C*orrad. lib.2. cap.1. de Pontifice* Maximo, *verſ. conciſtorium fol.*138.*Thor.tom.1.compend.in præ-*
3 *fat.Taſſon.in prag.de anteſ.verſ.3.obſer.3. nu.72.in fin.*& in eo Princeps præeſt, *l.ius Senat.* C.*de dignit.lib.*12.vbi *Luc.de Penna, Vinc. de Franch.dec.*5.Reg.*Tap.de off.*
4 *S. C. nu.*8.*Taſſon.ibid.nu.*63. tradens, Alphonſum I. Aragonenſium Regem huius Senatus primordium,primum fuiſſe, qui
5 in illo præfuit, & in illo Senatu Princeps adoratur, porriguntur que præces, titulo
6 addito S. R.M *l.1.*iuncta *gloſ.*C.*de ſilent. lib.12. Thor.tom.1.comp.in præfat.Præſ.de Franch. dec.* 5. quamobrem nemini ob-
7 uiam vadit,niſi Regi,& Proregi,*Taſſon.in d. pragm. de anteſ.verſ.3.obſer.2.num.*72. quemadmodum fuit obſeruatum, quan-
8 do Sereniſſima Infans Maria de Auſtria, Soror Regis noſtri nuper defuncti, & Hungariæ Regina per Neapolim tranſiuit, ad eius virum Regem Hungariæ, filium Diui Imperatoris Ferdinandi de Auſtria eunda S. C. vnite ſalutauit, ſed dùm in anno 1627. Romam petierit Na-

uarrę Comeſtabulus, filius Ill. Dom. Ducis
9 Aluæ, tùnc Regni Proregis, vti orator
extraordinarius Regis noſtri ad Summ.
Pontificem Vrbanum VIII. & indè Nea-
polim venit, fuit hæſitatum, num S. C.
Comeſtabulum adire deberet, cumque
vnitim ſalutare, dum ad ſalutandum ac-
ceſſerunt Tribunalia R. C. & M. C. V. &
fuit concluſum negatiuè, ſed quod ſin-
guli Conſiliarij ad ſalutandum prædi-
ctum Comeſtabulum diuiſim accede-
rent, & ità exequutum, teſte *Iudic. Taſſon.
in prag. de anteſ. verſ. 3. obſer. 3. nu. 72.*
10 Habet quoque maximam authoritā-
tem, nedum in Regno, ſed extrà Regnū,
vt aſſeuerant *Thor. in comp. par. 1. in præf.
& Taſſon. in ſupracit. nu. 72.* taliter quod
eius authoritas Decium deterruit, vt ip-
ſemet indicat in *conſ. 179. in princ.* iudicat
11 etenim reiectis ſubtilitatibus, veritate
potius, quam ſcriptura proſpecta, *l. 2. C.
de emancip. liber.* & ſancitur in *Reg. prag. 1.*
12 *de ordine iudic.* Se mouet non ex plena
probatione, ſed conſiderata honeſtate
agentis, & eius, qui conuenitur, & quan-
titate rei petitæ, *And. in c. 1. §. cum autem
nu. 5. circà finem de contr. inueſt.* Nimium
13 æquitati innititur, *Reg. de Ponte conſ. 83.
nu. 4. vol. 2.* nimiumque maturè, benignè,
ac plenè partes audit, liteſque determi-
nat, iuxtà illud bona concilia mora vale-
ſcunt, ſicuti ſcelera impetu, *Tacit. lib. 1.
hiſtor. fol. mihi* 161. Ordinariam exercet
Iuriſdictionem, *Ant. Corſetus in tract. de
poteſt. Reg. par. vlt. nu. 56. in tract. tom. 16.
fol. 133. Andr. Gail. pract. obſer. lib. 1. obſer.
31. & 32. Taſſon. in cit. verſ. 3. obſer. 3. nu.*
73 merum, miſtumque Imperium habet
Præſ. de Franch. dec. 601. nu 5 Thor. tom. 1.
14 *comp. in præfat. Taſſon. loc. cit. nu. 72.* co-
gnitioneq; omnium cauſarū, ſiuè ciuilium
inter qualcunque perſonas vertentium,
ſiuè criminalium in gradu appellationis
retinet, *prag 44. de off. S. C. Præſ. de Franc.*
15 *d. dec. 601. nu. 5. Thor. & Taſſon. loc. cit.* co-
hertionem ſuorum officialium, quomo-
documque delinquentium conſequitur
priuatiuè ad alios, *Reg. de Ponte dec. 36.*
16 *Collat. Conſ. Reg. Rouit. in prag. 1. de offic. S.
C.* ipſumq; iniuriantem cognoſcit, *Andr.
Gail. pract. obſer. l. 1. obſer. 39. Taſſon. ibid.
nu. 37.* facit optimè *text. in l. nullum, C. de
teſtibus*, & accumulata per *Præſ. de Franc.*
17 *dec. 702.* eius ſententiæ paratam exequu-
tionem habent; manuque armata exe-
quutioni demādātur, *prag. 5. de off. S. C.* &
appellari ab illis nequit, ſed tantummo-
18 do reclamari permictitur ad idem S.
C. taliſquè reclamatio exequutionem
non impedit, *auth. quæ ſupplicatio, C. de
precib. Imper. offer. Præſ. de Franch. dec.
290. Taſſon. ibid. n. 76. verſ. ſententiæ*, imò
19 nec Prorex ordinare valet, quod ſuper-
ſedeatur in exequendo ſententias S.
C. donec cognitum fuerit de meritis cau-
ſæ reclamationis, *l. reſcripta, & auth. quæ
ſupplicatio, C. de prec. Imper. offer. Giurba
dec. 7. Iudex Taſſon. in d. prag. de anteſ. ver.
2. obſer. 2. nu. 128. & ver. 3. obſer. 3. nu. 76.*
20 *in fin.* illius deciſiones legem in Regno
noſtro faciunt, *l. 2. C. de off. Præfec. Prætor.
orien.* & notat *Præſ. de Franch. dec. 90. n. 5.*
21 *Afflict. dec. 169. & 190. in fin. & 383. cir-
cà finem*, Iudiceſque Regni iudicare te-
nentur, vt iſte Senatus iudicauit, *Aluar.
Velaſc. in conſult. 68. nu. 3. ver. verum, Taſ-
ſon. ibidem nu. 71.* & confert *tex. in l. 1. cir-
ca fin. C. de veter. iure enucleando*, ibi, de-
bere omnes Ciuitates conſuetudines
Romæ ſequi, & leges, quæ caput eſt or-
bis terrarum, non ipſam alias Ciuitates;
Roma autem nō ſolum veterē, ſed etiam
22 Regiam noſtram. Imò bina decreta hu-
ius Senatus, ius in Regno cōſtituunt, *prag.
47. de off. S. C.* illi ſubſunt omnia Tribu-
23 nalia Regni, nec ipſū maiorem recogno-
ſcit, ac Tribunal M. C. V. quod luminare
maius dicitur, iuſtitię ſpeculum nuncu-
patur, & fons, ex quo cæteræ Iuriſdi-
ctiones defluunt, & refluunt, immediatè
24 ſubijcitur iuriſdictioni S. C. nam in die
Iouis vniuſcuiuſque hebdomodæ iſtud
Tribunal, prout cæteri Iudices, & con-
ſultores aliorum Tribunalium, S. R. C.
petit, cauſas, ſiuè ciuiles, ſiuè criminales,
iuxtà ordinem datum per Præſidem eiuſ-
dem Senatus, refert, ibique decreta re-
formantur, reuocantur, aliter decernen-
dum præcipitur, quandòque cauſæ auo-
cantur, & quandoque eidem Tribunali
remictuntur, data ei norma, quid erit
agendum in cauſis relatis, ita ex *Reg.
prag. 41. de off. S. C.* quam extollunt *Præſ.
de Franch. dec. 88. Andr. Gail. pract. obſer. l.
1. obſer. 132. Taſſon. in prag. de anteſ. verſ.
3. obſer. 3. nu. 190.*
25 Prætereà prærogatiua potitur, quam
procul nomine abſolutæ poteſtatis habe-

re

re nequit; ſuccedit etenim Regijs Conſiliarijs, ſine hærede decedentibus excluſo fiſco, *l.1.C.de hær.decur.lib.*10.vbi *Bart. Mar. Laudenſ. in tract.de Conſil. Princ. quæſt.*5. *& in tract.de principe quæſt.*505. conferunt expoſita per *Præſ. de Franch. dec.* 198. *nu.*3. & optimè allegata per ſupracit.*Taſſon.loc.dicto nu.*75.

26 Inſuper pragmaticas interpræntare valet, quod tantummodo Principi videtur permiſſum, ità *Taſſon. prag.de anteſ.verſ.* 12. *obſer.*2.*nu.*21.quod etiam nedum firmat, *Gizzar. dec.*23.ſed exemplis corroborat; dicit enim S.C.decreuiſſe, pragm. interpretãdo, exulatum à propria patria, exulatum cenſeri ab eius territorio, & altera *dec.*25,refert S. C. interpræntaſſe,pœnam mortis non eſſe infligendam percutienti aliquem cum ictu ſcopictæ, morte non ſequuta.

27 Vtitur etiam S C. arbitrio, quemadmodum Rex facit *Præſ.de Franch. dec.*5. *& dec.*220.*nu.*6.*Affl.dec.*244.*Gayll.pract. obſer.l.*1.*obſer.*1.*in princ.* poteſt enim par-
29 tes cogere ad compromictendum in arbitrium eiuſdem S. C. ſi cauſa in iure, & in facto ſit inuoluta, *Afflict.dec.*13.*nu.*29. *Reg. de Ponte de poteſt.Proreg.fol.*4.*nu* 10. prout ſeruatum fuit in cauſa Fabij Cicinelli cum Antonio de la Quadra, teſte
29 *Taſſon.ibi. verſ.*12. *obſer.*2.*nu.*22.poteſt quoque ad non petita per actorem,reum condemnare, *l. ex diuerſo* 36.§.1.*ff.de rei vendic. Afflict. dec.*83. *nu.*8.*in fin.& dec.* 45. *in fine, Reg. de Ponte conſ.*137.*nu.*12. contrà regulam à iure deſumptam, quod ſcilicet ſententia conformis eſſe debeat libello, *Gramat.dec.*19.*poſt cit.Afflict.in dec.*95.

Et hoc Supremum Conſilium tot authoritatibus inſignitum, tot inſignijs decoratum, tot præheminentijs colluſtratũ,
30 & ſi poterat cauſas fiſcales dirimere,cum valeat Princeps, ſuperiorem non recognoſcens, Iudicem eſſe in lite propria,
31 quam habet cum ſuo ſubdito, ſecus cum alio, *Soccin. conſ.*120. *col.*63.*in princ.vol.* 1. *Andr. Alfar.in conſ.*63.*in fine*, attamen conſiderans pijſſimus, ac clementiſſimus Rex Alphonſus, tutius eſſe illas alijs de-
32 legare, vt teſtatur *Andr. in c. Imperialem* §. *prætereà ſi inter col.* 7. *&* 8. *de prohib.*
33 *feud. alien. per Freder.* meritò Tribunal R.C.fuit conſtitutum, teſte *Iudice Taſſon. prag. de anteſ. verſ.* 3. *obſer.*3.*nu.*237. & ſuadetur ex *tex.in l.*4.*ff.de orig.iur.*

34 Hoc namque Tribunal in ampliorem formam ab Alphonſo conſtructum, vt idemmet *Taſſon.ibid.nu.*142.refert,in caſtro,ſcilicet Saluatoris ad mare,nũc Ca-
35 ſtrum oui denominato,regebatur, vt in regiſtro Caroli Primi legitur,ſed deindè fuit vnitum in Caſtro Capuano cum S. R. C. & M. C.V.Ibidem præeſt magnus Camerarius,quartus ex ſeptẽ Regni pro-
36 ceribus,qui hodiè perſonaliter nõ aſſiſtit, ſed eius Locumtenens creatur, *Marc.Anton. Surg.de Neap.Illuſ.lib.*1.*cap.*26.*n.*24. *fol.* 289. prout fuit introductum ab anno 1441. quo tempore fuit magnus Camerarius creatus D. Franciſcus de Aquino Comes Laureti, qui nullatenus voluit in Regia Camera aſſiſtere,innixus illo lega-
37 li adagio, quod perſona Illuſ.poteſt per ſubſtitutum ſeruire, *l.nullus* 60.*& l.neminem* 64. *C. de decur.lib.*10.

Cum Locumtenente, inquam magni Camerarij alii officiales conueniunt, modò Præſidentes nuncupati, & fiſci Patronus, *Mar.. Anton. Surg. de Neap. Illuſ.l.*1.*cap.*26.*nu.*23.*fol.*288.& his Regij
38 ærarij cura demãdata fuit,ac ipſi officium procuratoris Cæſaris vendicauere, *l.*3.*ff. de offic.Proc.Caſ.l.vlt.C.de aduoc.fiſci, l.curator, C.de modo mulct.*Marc.Anton.Surg. *loc.ſupracit.Iudex Taſſon.d.prag.de anteſ. verſ.*3.*obſer.*3.*nu.*150.& adde *Afflict.in Conſt.* Reg.*Præſes Prouinciæ n.*18.*Loffred.*
39 *conſ.*36. *nu.*10. limitatam habent cauſarum cognitionem, etenim Tribunal non cognoſcit, niſi de cauſis fiſcalibus, vt habetur *ex toto titulo, C. vbi cauſæ fiſcales*, & notat *Marc.Anton.Surg.de Neap.Illuſ. lib.*1. *cap.*26.*nu.*23.*Iudex Taſſon.loc.prox.*
40 *cit.nu.*152.*Reg Galeota reſp.fiſc.reſp.*1.*nu.* 13.*Ego tom.*1.*reſp.*55.& extrà illas iuriſdictione carent, *l.*1. *C.de iuriſd.omn.Iudic.l. nullum, C. vbi cauſæ fiſcal.l. vlt.C.de aduoc. fiſc.* de quo ratiocinamur in tractatu de fiſco Regalis Iuriſdictionis, typis non dum excuſſo,quibus addimus *Marc. Ant. Surg. d.lib.cap.*26.*nu.*23.*in princ.*imò in illis fiſcalibus contentionibus reſtrictam
41 retinet cognitionem,ſi quidem non agit, niſi de ijs; vbi fiſcus eſt actor, vel reus, vel author laudatus, cæteras autem Sacrum Conſilium decernit, ibique fiſcus pro ſuo intereſſe aſſiſtit, ſic de iure com-

F 2 mu-

muni cauetur, vt in *l. fin. C. ſi aduerſ. fiſcum*, & notant Marcheſ. *in prax.commiſſ. par.2.cap.14.nu.126.cum ſeqq.Cancer.lib.2.var.cap.16.nu.40.Peregr.de iure fiſci lib.7.tit.1.per tot.Reg.Rouit ſup.pragm.61.de offic.Procur.Caſ.nu.2.& 3.* & à iure Regni ſancitur, vt in *prag.14.51.& 62.de offic. Proc.Caſ.*& ibi additur alter caſus, declarandus per Proregem, concurrente præciſo, & apparente fiſci intereſſe, ac maximè conſiderationis, vt firmant, & dictam pragmaticam exornant, *Reg.* R*ouit. in prag.62. cit. tit. de off.Proc.Caſ.nu.1.Reg. Conſil. Carleual de Iudic. lib.1.nu.706.D. Franc.Alfaro.de offic.fiſc.gloſ.16.nu.148.*& nos latè *in tract. ſup. relato*, & etiam ſcripſimus in *reſp.tom.1.reſp.55.*

42 Nec valent partes conſentire, vt R.C. de aliqua cauſa præter expræſſas cognoſcat, ità *prag.37.de off.S.C.*quod extendit etiam ſi Regia delegatio adeſſet, & notat *Reg.*R*ouit.in d.prag.61.de off.*P*rocur.Caſ. num.4.*

43 Neque habet animaduerſionem ergà ſuos ſubditos, vt ex *text. in l. nullum, C. vbi cauſa fiſcales*, vbi apertis verbis cauetur, officiales Procuratoris Cæſaris in cauſa criminali coram Præſide accuſari, & idem in *l. cum aliquid, C. cit. tit.* colonum Principis, in cauſa criminali coram Præſide conueniri præſente Cæſaris Procuratore, quod etiam liquet ex *prag.14. de offic.*P*rocur.Caſ.*vbi ſancitur, quod Regia Camera vacet ſolummodo in cauſis Patrimonij, onus aliarum cauſarum ſuppleant Iudices aliorum Tribunalium, idemque ſatis expræſsè habetur in *prag. 61.§.20.cit.tit.de off.*P*rocur.Caſ.* nam ordinatur, quod M. C. V. cognoſcat de delictis, commiſſis ab officialibus R. C. niſi deliquerint intuitu eorum officij, & ſequuntur *Carau.rit.132.in fin. Frecc. de ſubfeud.tit. de magiſtr. camer. nu.13.Reg. Reuert. dec. 6.par.2.Reg.Tap.ius Reg.l.2. ſup. prag.14. de offic.*P*rocur.Cæſar.fol.203. verſ. officialis*, qui inſuper tradit, cauſas

44 quorumdam Rationalium, & ſcribarum R.C. delinquentium in numeratione ſibi commiſſa, extorquendo pecunias ab Vniuerſitatibus fuiſſe M. C. V. remiſſas, & ab ea deindè appellatum ad S.R.C.& *R.Sanfel.dec.291.* copioſè de re tractat, & plura exẽpla recolligit, & ego obtinui in cauſa Andreę Egiptij Porterii Tribunalis R.C. inquiſiti in M.C. de alapis, & aſportatione armorum prohibitorum, remiſſionem in ſuo Tribunali efflagitantis, tempore quo iura fiſcalia ibidem agebam; qua in cauſa latè ſcripſi, pluraque exempla recollexi, vt eſt videre *in tract. de fiſco Regia Iuriſdictionis*.

45 Caret etiam dictum Tribunal iuriſdictione aduerſus illos, ipſum Tribunal lędentes, etenim qui falſificauit prouiſiones R. C. fuit condemnatus ad mortem per S.R.C. teſte *Reg.Salernit.dec.28.*& refert *Iudex Taſſon. in prag.de antef.verſ.3. obſer.3.nu.138.*

46 Eius ſententiæ, & ſignificatoriæ, & ſi exequutioni demandentur, ſicut illę S.C. prout ordinat *prag.38. de offic.procur.Caſ.* tamen videmus, decreta, aliæque ordinationes promptuariam exequutionem

47 non habere, nam in die Veneris cuiuſlibet hebdomadæ R. C. Collaterale Conſilium petit, ibi ratiocinia reddit; cauſas, ſuaſque ordinationes refert, iuxtà ordinem per eumdem Collaterale Conſilium datum, ibique quandoque reformantur R.C. decreta, quandoque confirmantur, & quandoque aliter decernitur, iuxtà facti qualitatem, quemadmodum antiquitus ſeruabatur, nam à decretis R. C. S.

48 appellabatur ad M.C.V. vt expræſsè notatur in *Conſt.Reg.incip.de offic.perieuloſa*, & in *pragm. 37. §. volumus etiam de offic. procur. Cæſar.* quod etiam aduertit *Iudex Taſſon. in d.prag. de antef. verſ.3.obſer.3. num.138.*

Hinc ſatis optimè proſpicitur Tribunal R.C.S, ſuam iuriſdictionem deſumpſiſſe à S. R. C. eamque limitatam, & in certum genus cauſarum retinere, ac in illa alteri ſupponi, proindè ſatis meri-

49 rò conſtituimus S. R. C. præcedere Tribunal R.C.

Quod ſic indifferenter, & indiſtinctè ſeruatur in omnibus negotijs, & functionibus, ſiuè publicis, ſiuè priuatis, nam in obſequijs Dom. Proregis præſtandis

50 in die Natiuitatis Domini, vel Paſchatis Reſurrectionis Domini, S.C. prius ingreditur, & prius Proregem ſalutat, & poſteà R.C. ſic in Regia Capella, nam in eodem ſcamno primum locum occupat S. C. & poſt omnes Conſiliarios. Præſidentes ſedent, ſic in Regio Collaterali Conſilio, nam ad dexteram ſedet S. C. eiuſque

Con-

Conſiliarij ſunt primi in ſuffragijs ferendis,at R.C.leuem manum occupat, prout fatetur indiuidualiter *Marc. Anton.Surg. cap.27. num.22.* Sic etiam in omnibus alijs occaſionibus, vbi S.C.& R.C.côueniunt, ſic quoque quando noſter Monarcha, eiuſque Prorex in ſuis litteris, aut ſanctionibus iſta Tribunalia nominat; nàm prius ponit S.R.C.& deindè Regiã Cameram Summariç, & poſteà M.C.V. quemadmodum Iuſtinianus condidit, nàm prius poſuit titulum de officio Præſidis, & deindè illum de officio Procur, Cæſar.

Et ex his quoque ſatis apertè deſumitur, miniſtros, qui in S. C. præſunt,antecellere illos, qui R.C.vacant.

De Præcedentia inter Prçſidem S.C.& Locumtenentem Regię Cameræ, ac Regentes Regalem Cancellariam.

§. III.

SVMMARIVM.

1 PRæſes S.C.præcedit Locumtenentem R.C.

2 *Præſes S.C. Principis locum tenet, tit. S.* R. *M.habet,*Regis *nomine libella decretat.*

3 *Locumtenens* R.*C.Mag.Cam.vices gerit, officiumque regit.*

4 *Præſ.S.C.quibus ſupereſt, & quam cognitionem habet.*

5 *Præſ. S. C. interuenire poteſt in qualibet aula S.C.*

6 *Præſ. S. C. interuenire debet in decretis interponendis, vbi acceſſus ſuper faciem loci expoſcitur.*

7 *Præſ.S.C.arbitrare valet, ſi cauſa iunctis aulis erit decidenda, & aulas vnire quando poſſit.*

8 *Præſ.S.C.transferre Conſil.de vna ad alteram aulam quando poſſit.*

10 *Præſ.S.C.in paritate votorum, vbi ipſe non interuenit, adiunctos dat, & quando poſſit illos aſſignare, ſi in paritate interfuerit, nu.10.*

11 *Præſ. S.C.adiunctos ponit in paritate votorum, in Tribunali* Reg. *Siclæ habita.*

12 *Prçſ.S.C.concedit minoribus reſcriptum, an reſtitutio in integrum ſit deferenda.*

13 *Præſ. S. C. quas cognoſcit cauſas, & quarum perſonarum, & num ipſe ſolus, num.16.*

14 M*agiſtri actorum S. C. priuilegium habent, vt cauſa ipſorum à* P*ræſ. S. C.ſint agitandæ.*

15 *Cõtumaciæ incurſum à decreto citationis M.C.euitant Magiſtri actorum, Scribæ,* Portery, *alyque S.C.ſeruientes, ſi coram S.C.Præſ.comparuerint.*

17 P*ræſ.S.C.crudeles vindictas à* Prorege *demandatas per 30. dies differre valet.*

18 P*ræſ. S. C.appellationem concedere valet à decretis M.C.ſi timor comminatæ torturæ ineſſet.*

19 *Appellatio datur à grauamine cominato.*

20 P*ræſ.S.C.poteſt reſtaurare inſtantias,lapſu trienn̄ali peremptas.*

21 P*rçſ.S.C.carcerare valet Regentem M.C. ſuis ordinibus inobedientem, & ita ſeruatum traditur, nu.22.*

23 P*ræſ.S.C.officium* P*rotonotary exercet,& quare.*

24 *Vice* P*rotonotarius à* R*ege creatur, & quilibet officialis eſſe poteſt, ſed modo* P*ræſ.S.C.eligitur.*

25 P*rotonotary officium magna eſt præheminentię, quomodo in Iure vocetur.*

26 P*rotonotarius omnimodam habet poteſtatem, Notarios, & Iudices ad contractus creat.*

27 P*riuilegium legitimationis ſubſcribere tenetur* P*ræſ.S.C.*

28 P*ræſ. S. C.expedit commiſſarios per* P*rouincias, vt viſitent Notarios,ſi in protho collo fuerint inſtrumenta deſcripta.*

29 P*ræſ. S. C.cognoſcit Commiſſarios prædictos deputatos ſi delicta in expeditione commiſſionis patrauerint.*

30 *Officialis loci cognoſcit delicta in ſuo territorio commiſſa.*

31 *Locumtenens* R. *C. qua authoritate fungitur.*

32 P*ræſ.S.C. in Conſilio ſtatus præcedit* R*egentes Regiam Cancellariam,& Locumtenen-*

tenentem R. C. *etſi antiquiores ſint* .
33 *Dignitatem maiorem habens preferri al-
teri dignitatem minorem habenti, & ſi
antiquiorem* .
34 *Praſ.S.C.ſi* Regens *Cancellaria ſit, non
praecederet Locumtenentem* Regentem
Regiæ Cancellaria, antiquiorem, ſi vti
Regentes *conuenirent* .
35 *Praſ. S. C. non prefertur Viſitatori gene-
rali accedenti ad S. C. & ità bis ſerua-
tum refertur* .
36 *Preſ. vel* Propreſ.*S.C.precedit Regentem*
R*egiam Cancellariam, S.C. accedentem,
vti Gonſil. & ita etiam procedit, quoad*
Preſ.*R.C.nu.37.*
38 *Epiſcopus quando ſedet, vt Canonicus
ſedet immediatè poſt Decanum.*
39 Preſ.*S.C.ſi vti* Preſ.*interueniret in Col-
laterali Conſilio*, Regentibus *poſtponi-
tur, niſi Regens fuerit, & antiquior
alijs, quia tùnc poſt Decanum ſederet,
& ità obſeruatum recenſetur* .

De Præcedentia inter Preſidem S.C.& Locumtenentem Regię Cameræ, ac Regentes Regalem Cancellariam.

§. III.

1 PRæſidem S. C. Locumtenentem R.
C. præcellere noſtrates firmauere,
*Fab. de Anna conſ.22. nu.43. Io. Andr. de
Georg. alleg.25.nu.11.Reg.de* Ponte *dec.8.
nu.11. Iudex Taſſon. ſup. pragm. de anteſ.
verſ.3.obſer.3.nu.125.verb.*Preſidens .
Et meritò nàm Præſidens reſidet in ſe-
2 natu, qui Principis eſt, tot prærogatiuis,
& autoritatibus dotatus, quot ſupra re-
tulimus, ibique Principis locum tenet,
cum ipſe non valeat ſemper intereſſe, ac
titulum S. R. M. in deprecatiuis libellis
habet, illoſquæ vti Regis perſona, Re-
giſque nomine decretat, ità *Frecc. l.1. de
ſubfeud. tit. de antiquo ſtatu* Reg. *num.*18.

fol.67. Preſ. *de Franch. dec.5.Reg.de Tap.
Ius Reg. prag.2. de offic. S.C.nu.*10.Reg.Ro-
*uit.in prag.70.de offic.S.C.cit.tit.n.15.No-
uar. ſup. prag.collect.d.tit.de offic.S.C.nu.7.
Iudex Taſſon. ſup. prag. de anteſ.ver.3.ob-
ſer.3. n.*111.*verſ.eſt tamen verum,* ad idem
*Marc. Ant. Surg. de Neap. Illuſ.cap.26.nu.
22.fol.*288.nec prætereas *Lancel.conrrad.
lib.2.cap.1.de Ponte Max. verſ.conciſto-
rium*, cuius dicta ſatis ad propoſitum
faciunt.
3 Quod in R.C. Locumtenẽte fallit, nàm
ipſe ſubſtitutus eſt Magni Camerarij,
quia ille noluit aſſiſtere, ideò eius Vices
gerit, eius officium regit, eius nomine, ac
titulo ordinationes exeunt, eiuſque no-
mine illas ſubſcribit, *Frecc.de ſubſeud.lib.
1.tit.de off.Mag.Camer.Loffred.conſ.36.nu.
10.Thor. compend.dec.tom.1.in praſ.verſ.
Tribunal R.* C. proindè rectè dixi, vt hic
ab illo præcedatur.
4 Idq; rurſum ſuadetur ex poteſtate, &
authoritate, quam Præſidentes conſe-
quuntur, nàm ſupereſt omnibus Conſi-
liarijs, & Tribunalibus M. C. V. M. C. ad-
miratiæ, cæteriſque alijs, & cognoſcit de
grauaminibus omnium decretorum, la-
torum Domi, per *DD.* Conſiliarios, ac
etiam per S. C. & per ſupradicta Tribu-
nalia, ſoletque prouidere, quod fiat ver-
bum, ideſt relatio in S. C. vt expediens
ei videbitur pro reparandis grauamini-
bus prædictis, vt de praxi teſtatur *Taſſon.
5 loc. ſuper alleg.nu.*111.*verſ.huius Domini*;
Poteſt interuenire in qualibet aula S. C.
& in quibuſcunque diebus, & horis, &
cauſis, prout ſibi melius videbitur, & ne-
ceſſum fore cognouerit, *prag.41. de off.S.*
C. Interuenit Præſidens in decretis in-
6 terponendis per S. C. quando agitur de
acceſſu, faciendo ſuper faciem loci, & ſi-
ne eius interuentu decreta prædicta eſ-
ſent nulla, ſecundum pragm. Dom. Comi-
tis Mirandæ de anno 1557. collata, *ſub
tit.de off.procur.*C*aſ.prag.46.*§.7.
7 Arbitrabitur, ſi cauſa erit decidenda
iunctis aulis, *prag.41. & 66. de offic. S.* C.
Poteſt vnire aulas in diebus Mercurij,
vel Sabati, prout ſibi expediens videbi-
tur, *prag.41. de off. S.* C. & ſi aliqua ex
8 aulis numero Conſiliariorum diminuta
foret, poteſt de alia aula, in qua maior eſt
numerus Conſil. transferre aliquos ad di-
minutam aulam, argumento *tex.in auth.*
vt

Digitized by Google

vt clerici ex vna eccleſia ad aliam transferantur ad ſupplendum deficientium ſtatutum numerum; poterit dare adiunctos, quando adeſt paritas votorum, ſi ipſe non interuenit in votando, verum ſi ipſe votauerit, ad Dominum Proregem re-
9 currendum eſt pro adiunctis habendis,& ſi paritas inciderit in votandis incidentibus, vbi ipſe Præſidens votauerit, vnum adiunctum dare poteſt, *prag.1.de cauſis decidendis*, vbi *Reg. Rouit.Praſ.de*
10 *Franch. dec.* 252.& ſi paritas inter duos
11 Magiſtros Rationales Regię Siclæ fuerit, Præſidens S.C.dat adiunctum, etiam dicto Tribunali Regiæ Siclæ, vt aduertit *Mut. Surg.in addit.ad Marc.Anton.Surg. eius germanum de Neap. Illuſ.fol.* 144. & notat *Io. Dom.Taſſon.prag.de anteſ.ver.*3.
12 *obſer.*3. Poteſt concedere Regias decretationes de verbo faciendo, an ſit deterendum in integrum reſtitutioni petitæ à minoribus, alijſue perſonis priuilegiatis,
13 *prag.*3.*de offic.S.C.& l.1.ff.de offic.praſec. prætor.* cognoſcit cauſas magiſtrorum actorum S.C.Scribarum, Porteriorum, vel hoſtiariorum,aliorumque officialium dictis S.C.ſiuè cauſę ſint ciuiles,ſiuè criminales, ſiuè ſuper præſentatione inſtrumẽtorum via ritus M. C. ſint conuenti, quod Iure communi ſumpſit exordium, vt *in l. comperimus* 12. *C. de proxim.Sacr. Scrin. lib.*12. *l.*3.*C.de corniculariјs l.*12.& Iure municipali cauetur, vt in *cap.* 54. *Reg.Cathol.fol.*46.*& in cap.*41.*Magni Capitanij pag.* 36. ſicque noſtrates firmauere, *Praſ.de Franch.dec.*88.*Reg.de Ponte*
14 *dec.*36.*R.Rouit.in prag.*28.*nu.*6.*de offic.S. C. &* 7. conſtat etiam ex priuilegio, quod tempore collati muneris magiſtri actorum conſequuntur, vt notat *Taſſon. prag.de anteſ.verſ.*3.*obſer.*3.*in* 18.*author.* & in viridi obſeruantia eſt;nam ità ſeruatum vidi, & ſeruaui nedum quando fiſcales cauſas agebam in M.C.V.ſed modo dum reſideo in S. C. vbi fui Commiſſarius nonnullorum inquiſitionũ dictorum ſcribarum, ac aliorum;quinimo ſi prædi-
15 cti,ſupra enarrati,per M. C. V. ad informandum fuiſſent citati, poſſunt comparere coram Præſidente, & contumaciam impedient, non obſtante *Ritu M.C.V.* 269. quæ nullam exceptionem admictit, præter captiuitatis,abſentiæ,& infirmitatis,quoniam in hoc caſu ritus nõ procedit

ità ex *l. magiſteria, C. de iuriſdict. omn. Iudic. Praſ. de Franch. dec.* 88. *& Conſil. Patinnus, in comment. prag.Reg.Rouit.in pragm.* 15. *de milit. Iudex Taſſon. loc.cit.*
16 *verſ. quinimo*. Verum non poſſet Præſidens has cauſas per ſe ſolum cognoſcere,ſed commictere debet Regiis Cõſiliariis,& vna inſimul examinare,iuxtà *Tex. in auth.ad hæc de iudic.*& aduertit *Taſſon. ibid.nu.*117.*in fin.*poteſt etiam Preſidens
17 videns, quod D. Prorex, iracundia motus,ſine cauſæ cognitione crudeles vindictas mandauerit executioni, infrà 50. dies differre, *Andr. in §.ſi aliquis num.*1. *apud quod, vel quem controuerſia feud. definiri debet*, ad hoc vt interim Principis iracundia ceſſet, *text.eſt aureus in l.ſi vindicari* 20.*C.de pœn.*& ratio eſt,vt interim corrigatur, quod furore promulgatum eſt, *cap.cum apud* 11. *quæſt.*3.*Cepoll. in caut.*2. *nu.*5. *Carau. ritu* 259.*nu.*4.po-
18 teſt inſuper appellationem concedere, nedum à decretis latis per M. C. V. ſed etiam ſi timor comminatæ torturæ, vel grauaminis inferendi ineſſet, nam prouidet, vt ſat relatio in S. C. quoniam idem eſt timor tormentorum, vt ipſum tormentum, *cap.*1. *in verſ. timentes ſe à Iudicibus grauari de dilat. Anchar. conſ.* 87. *poſt Senecam,dicentem, quod peior eſt*
19 *belli timor, ipſo bello*, quia etiam à grauamine comminato datur appellatio, *l.ſi quis prouoc.* C. *de appell.* poteſt quoque
20 reſtaurare inſtantiam, lapſu triennali peremptã,per inſufflationem ſpiritus vitę, quæ gratia vocatur, ſolique Principi immediatè, vel S. C. ſiuè ipſius Præſidi, vti illius perſonam repræſentanti,concedere competit,*prag.*1.*in princ.de offic.S.*C.*Reg. Rouit. ſup. prag.in rub.de inſtan.cauſę non*
21 *reſtit.ſine expen.nu.*18.*&* 19. poteſt carcerare Regentem M. C. V. obtemperare nolentem Regijs decretationibus, vel cæteris ordinibus S. C. vt ponit *Taſſon. ſuper pragm. verſ.*3. *obſer.*3.*in* 16.*author.* & exemplo confirmat, dicit enim de menſe Maij 1621.eueniſſe,Regentem M. C.V.Io.Thomam Scurriolum Hiſpanum
22 Regiæ decretationi,expeditæ per Dom. Præſidentem S. C. Marcum Antonium de Ponte, non paruiſſe; vndè fuit ordine eiuſdem Præſidis, accedente voto quatuor aularum antiquiorum, carceribus mancipatus, & ab officio ſuſpenſus; ve-

rum

rum poſt quinquè dies ab eodem Præſide fuit liberatus, & ad officium reintegratus.

23 Præterea Præſ.Sac.Conſ. Prothonotarij munus exercet, cum ipſe Prothonotarius vnus ex ſeptem Regni officijs aſſiſtere non poſſit, *Frecc. de ſubfeud. l.1.tit. de offic.locothetę, & protbonotarij*, vndè 24 vice Protonotarius à S.C.M.creatur, qui & ſi quilibet officialis poſſit eligi, prout aliquando Miniſtri fuerunt, vt notat *Afflict. in dec.120.Reg.Tap.Ius Reg.de offic.S.* C. verum ad Præſidem S. C. tale munus pertinet, vt de iure fundat *Reg.Salern.in ſuis dec.* firmans, ſua tempeſtate ſemper obſeruaſſe S. C. Præſidem vice Prothonotarium fuiſſe creatum, eiuſque officium expleuiſſe, & teſtatur *Taſſon. in prag. de anteſ.verſ.3.obſer.3.nu.135.verſ. Preſidenſque*, & nos iſtud etiam obſeruatum, & obſeruare videmus.

24 Et hoc officium magnæ eſt præheminentiæ, vt *Frecc.* inquit *lib.1. de ſubfeud. tit.de offic.Mag.Prothonot.fol.*24. primicerius in Iure vocatur, cuſtodiens Arcam, & inſtrumenta, & acta Principis, ac ſcrinium Curiæ, & ſollicitat, ac regulat alios, vt per *Io.de Platea in rub.de primicerio, & ſecundicerio lib.12. ſic in l.fin.col. 2.C.de decurio lib.* 10. & ponit *Lancell. Conrrad. in tit. de imper. lib.1.§.4.fol.92. col.1.* omnimodam habet poteſtatem; ità 26 *Taſſon.loc.cit.nu.286.verſ. ſed hodiè, vice prothonotarius*. Notarios, ac Iudices ad cōtractus creat, & legitimādi poteſtatem filios naturales retinet, *Afflict. in Conſt. Reg.loc.deman.nu.17.& 21.Frecc.d.lib.1.* 27 *de ſubfeud.tit.de offic.Mag.Proton.nu.9.&* 10. ſubſcribitur etenim Priuilegium legitimationis à Domino Prorege, vno Regente, & Vice Prothonotario, Viſitare 28 facit Vice Prothonotarius omnes Notarios in Regno; ſi in protocollo fuerint inſtrumenta deſcripta ſecundum Regias Sanctiones æditas, habetque in eos iuriſdictionem, vt per *Maſtrill.dec.51.* ſed 29 ſi Commiſſarij iſti aliquod delictum, vel exceſſum commiſſerint, nil refragante regula, quod ſcilicet officialis loci poſſit 30 delictum, vbi fuit commiſſum cognoſcere, *Alber.in l.ſi quos C.de offic.Prefect.Pretor.orien.* debet tamen officialis loci Vice Prothonotario delictum denunciare, & illum delinquentem capere, & ad eum remictere cum informatione, vt puniat *l.2.C.de exact.tribut.l.11.gloſ.in l. officiales, C. de offic.rector.Prouin.l.ſenatus, ff.de off.Preſid.Auend.de exenq.mand. Reg.par.1.cap.11.in fin.& cap.2.nu.12.*

31 Quamobrem, procul omni dubio firmandum venit, Præſidentem S. C. præcellere debere Locumtenentem Regiæ Camerę, qui huiuſmodi auctoritate non potitur, imò limitatam, & reſtrictam habet, certumque genus cauſarum non excedit, Magni Camerarij Locumcumtenens eſt, eius muneri incumbit, eius nomine ordinationes vadunt, eius nomine decretat, eiuſque nomine ſubſcribit, nec promptam executionem habent, ſed eius Tribunalis decreta à Collaterali Conſilio iuxtà ordines, ob id emiſſos, reuidentur, ità *Frecc.* præter alios ſupra congeſtos *de ſubfeud.lib.1.tit. de off. Mag. Cam. Loffr.conſ.36.nu.10.Thor.in comp.dec.10.1.in prefat.ver.Tribunal R. C.*

32 Idem aſſeuerandum veniret, ſi ambo munere Conſiliarij Status fungerentur, præcelleret namque Præſidens S. C. Locumtenentem R. C. quemadmodum ipſe Præſidens in Concilio Status Regentes Regiam Cancellariam antecellit, & ſi antiquiores ſint, *Conſ. Anna conſ.122.nu. 43.lib.2. Conſ. de Georg.alleg.35.num.11. Reg. de Ponte dec.8. nu.15.Reg.Rouit.conſ. 84.nu.15.& 16.tom.1.* vbi ter ſic deciſum affirmat, *Thor. in comp.p.1. verſ. Præſid. fol.410.Iudex Taſſon.in prag.de anteſ.ver. 3. obſer.3.nu.115*, qui ità teſtantur fuiſſe obſeruatum in Dom. Præſ. S.G. Santillano, qui cum poſt D. Andream Ponz.de Leone R. C. Locumtenentem Conſiliarius Status creatus eſſet in eodem Status Conſ. dicto Locumtenenti prælatus fuit.

33 Et ratio eſt, quia habens præheminentiorem dignitatem, etiam ſi ſit poſterior in tempore, præfertur alteri habenti dignitatem minorem, *Reg.Rouit.conſ.84. nu.15.tom.1.*

Quod fallit, ſi in Conſilio Collaterali, tàm Præſid. quàm Locumtenens conuenirent, vti ambo Regentes Regiam Can-34 cellariam, nàm tùnc præcederet antiquior, in munere Regentis allectus, quod ſecùs erit, ſi Locumtenens in Collaterali Conſilio conueniret, vti Locumtenens, nàm tùnc præcedit Præſes S. C. & ſi poſterior ſit in munere Regentis, ità *Reg.de*

Pon-

Ponte de poteſt. Proreg. tit. 3. de elect. offic. §. 8. *nu.* 33. *Thor. in comp. par. 1. verſ. Tribunal nu.* 558. *Taſſon. in prag. de antef. verſ.* 3. *obſer.* 3. *nu.* 125. *in fin.* Marc. Ant. *Surg. de Neap. Illuſtr. cap.* 27. *nu.* 24. *fol.* 302. Reg. *Rouit. conſ.* 84. *nu.* 16. *tom.* 1.

35 Præceditur etiam Præſid. S. C. à Viſitatore generali, ſi ad S. C. accederet, vt inquit *Taſſon. loc. cit. verſ.* 3. *obſer.* 3. *nu.* 136. *verſ. aduerte tamen*, & inſuper teſtatur, ſic obſeruatum fore in anno 1630. & nos ità quoque ſeruatum vidimus in anno 1645. quando Dom. D. Franciſcus Ciaccon. de Supremo Caſtellę Conſilio, & Viſitator generalis huius Regni S. C. poſtulauit, vbi eminentiorem locum occupauit, & Præſid. tùnc temporis S. C. Dom. Andreas Marcheſius inferiorem locum petijt.

36 Verùm pręcedit Pręſidens, vel Propræſidens S. C. Regentem Regiam Cancellariam in eodem S. C. accedentem, vti Conſiliarium, vt notant *Conſ. Anna conſ.* 49. *nu.* 39. *Præſ. Camill. de Curte in diuerſ. Iur. feud. fol.* 13. *& ſeqq.* & experientia docuit, nàm Reg. Conſ. Carolus Tapia, poſt adeptum munus Regentis Regiam Cancellariam, continuauit venire ad S. C. tùnc temporis pro expediendis cauſis, & ſedebat immediatè poſt Propræſidem S. C. illius temporis D. Ioannem Sanchez de Luna Reg. Conſiliarium, vt teſtatur *Taſ-*
37 *ſon. d. verſ.* 3. *obſer.* 3. *num.* 25. ſubdens, idemque obſeruatum reſpectu Regentis Regiam Cancellariam D. Ferdinandi de Montaluo per priùs Præſidentis R. C. S. dum pro expediendis cauſis veniebat, vt Præſidens in R. C.

38 Et hoc ratione nititur, nàm Epiſcopus interueniens, vt Canonicus ſedet vti Canonicus, verùm ratione dignitatis immediatè poſt Decanum, *Abbas in cap. poſtulaſti de conceſſ. preben. Boer. in tract. de auctor. Magn. Conſ. n.* 79. *&* 80.

Quod fallit in Collat. Conſilio, nàm
39 ibi Præſidens, ſi tali nomine interuenit, præcedentia caret, & ipſi, Regentes præferuntur, niſi Regentis munere fuerit decoratus; tùnc etenim cæteros, in munere Regentis poſteriores, præcellit, ſed Decano eiuſdem Collateralis Conſilij poſtponitur, & ſi antiquior non ſit, *Reg. Conſtant. in l.* 1. *C. de conſul. lib.* 12. *n.* 35. *Iudex Taſſon. in prag. de antef. verſ.* 3. *obſer.* 3. *nu.* 126. *&* 144. *in fine*, firmans, ſic pluries obſeruatum fuiſſe. Idemque affirmat *Conſil. Marcian. conſ.* 28. *per tot. lib.* 2. & in fine teſtatur, articulum deciſum inter Regentem Marcum Antonium de Ponte, & alios Regentes Collateralis Conſilij, qui cum præferri eidem Reg. de Ponte autumarent, dum S. C. Præſidens fuit creatus, quem regulariter Reg. præcedunt, tamen fuit deciſio emanata pro ipſo Regente de Ponte, vt præcedat omnes alios, ipſi moderniores; verum quoad Decanum nos nuper vidimus, ità ſeruatum, quandò Dominus Didacus Bernardus Zuſia, Marchio Matontis Reg. Cancell. Regens, & Præſ. S. C. Collaterale Conſilium petijt, tanquàm S. C. Præſidens, nam ſellam habuit apud tunc Regen. Decanum D. Ioannem Burgos, quamuis ipſe dicto Regēti Decano in huiuſmodi munere eſſit antiquior. Verum, quandò vti Regens Regiam Cancellariam interueniēbat, Excellentiſſimi Proregis iuſſu, prædictum Regentem Decanum præcedebat, & campanulam pulſabat, & hoc peculiari ordine noſtri Catholici Monarchæ.

De Præcedentia inter Regios Conſiliarios, & Præſidentes Regiæ Cameræ.

§. IV.

SVMMARIVM.

1 *Reg. Conſil. præcedunt Præſidentes Regiæ Cameræ.*
2 *Reg. Conſil. Principis Conſil. ſunt.*
3 *Princeps eſt de numero Conſiliariorum.*
4 *Reg. Conſil. aſſeſſores Principis dicuntur.*
5 *Reg. Conſil. patres Principis ſunt, & loco patris à Principe coluntur, nu.* 6.
7 *Reg. Conſil. olim conueniebant cum Regent. Reg. Cancellariam, nedum in negotijs ſtatus, ſed iuſtitia.*
8 *Regentes dabantur adiuncti S. C. ad quod veniebant ad votandum.*
9 *S. C. accedit ad votandum in Collaterali Conſilio.* G 10 *Con-*

10 *Conſiliarij præcedunt Comites, alioſque titulo decoratos, ſed non Proceres Hiſpaniæ.*

11 *Reg. Conſil. qua authoritate, & præheminentia fungantur, nu. 13. & 14.*

12 *Præſ. S. C. cauſas committendo, non videtur illas delegare, ſed diſtribuere.*

15 *Conſiliarij in omnibus functionibus præcedunt Præſidentes Regiæ Cameræ.*

16 *Reg. Conſil. ſi in Collaterali Conſilio conueniant cum Tribunali R.C. quo ordine ſedeant.*

17 *Reg. Conſil. ſi interueniant vti adiuncti in lite vertente in R. C. decidenda in Collat. Conſil. præcedunt quoque Tribunal R. C. & ità ſeruatum refertur, nu. 23. 24. & 25.*

18 *Eſſentia, & proprietas ſemper accidenti præferuntur.*

19 *Quilibet ſuis prærogatiuis, & honoribus vti debet.*

20 *Honor ſuperueniens auget ſtatum.*

21 *Senator, adoptatus à plebeio, non perdit ſenatoriam dignitatem, nec nobilis amittit nobilitatem.*

22 *Nobilis non præiudicat ſuæ nobilitati, ſi inter Plebeios aggregetur, vt potiatur beneficio, Plebeis tributo.*

26 *Conſil. ſi vti fiſci Patronus in aliqua cauſa interueniret, quæ vertebatur in R.C. & erat decidenda in Collaterali Conſilio, præcederet Tribunal R. C. & ità obſeruatum recenſetur, nu. 27.*

28 *Conſ. ſi in R.C. conuenirent decidendi cauſa litem, in eadem vertentem, quo ordine ſederent.*

29 *Quilibet in domo propria maior eſt quolibet extraneo.*

30 *Epiſcopus eſt maior Archiepiſcopo in ſua Diœceſi, dummodo non ſit eius ſuffraganeus.*

31 *Archiepiſcopus ſi in Diœceſi Epiſcopi deliquerit, ab eodem Epiſcopo cognoſcitur.*

32 *Præſid. ſi vti adiuncti conuenirent cum Reg. Conſil. in S.R.C. aut in Camerino S. C. ſeù alibi, quo ordine ſederent.*

De Præcedentia inter Regios Conſiliarios, & Præſidentes Regiæ Cameræ.

§. IV.

1 SAtis diximus, quoad pręcedentiam
Pręſidis S. C. reſtat, ea, quę ad pręcedentiam Regiorum Conſiliariorum
ſunt conſtituta congerere. Regula eſt,
Regios Conſiliarios pręcedere R. C. Pręſidentes.

Quę regula non ſolum à *DD.* eſt approbata, cum ita ſentierunt *Frecc. de ſubfeud. tit. de differen. int. fęud. Reg. & tit. diff. 6. n. 23. Reg. Conſtant. in l. 1. C. de conſul. l. 12. nu. 37. in fine, Taſſon. in prag. de anteſ. verſ. 3. obſer. 3. nu. 144. verſ. Tribunal, Thor. in comp. par. 1. verſ. Tribunal, fol. 558. Reg. Rouit. conſ. 102. tom. 2. nu. 2.*
2 Sed ratione munitur, nàm ipſi Cōſiliarij
3 Principis ſunt, imò idem Princeps de numero dictor. Conſiliarior. eſt, & caput
4 Senatus, *l. ius Senatorum*, C. *de dignit.*
5 *l. 11.* vbi *Luc. de* Pen. & quamuis aſſeſſores
Principis dicantur, ex *tex. in l. 3. cum gl. C.*
6 *de aſſeſſor.* Patres tamen Principis ſunt, §.
filius famil. inſtit. quibus modis ius patr. poteſ. ſolu. & in *auth. conſtitutio, quæ de dignit. in princ.* & loco Patris à Principe
coluntur, *Eſther. 16. nu. 11. l. fin.* C. *de conſul. l. 12.* & olim cum Dominis Regētibus
Regiam Cancellariam conueniebant,
nedùm in negotijs Status, ſed etiam in
7 illis iuſtitiæ, vt eſt videre in *capit. & priuil. Neap. f. 161. cap.* 8. Quinimò Regi Philippo Secundo fuit ſupplicatum, vt ſolitum prædictum obſeruaretur, & reſponſum extitit, quod conſiderabitur, teſte
Iudice Taſſon. in prag. de anteſ. verſ. 3. ob-
8 *ſer. 3. nu. 109. verſ. olim.* Et ſimiliter Regentes dabantur adiuncti S. C. ad quod
veniebant ad votandum, vt in *prag. 41.*
9 *cap. 1. de offic. S. C.* edita Bononiæ per Carolum V. de anno 1533. ſed indè ſeruatum fuit, vt S. C. accedat ad votandum
in Collaterali Cōſilio. Siquidem Regen-

tis

Digitized by Google

tis officium præcedit, *Fontanel. de pact. nupt.p.1.clauſ.3.gloſ.2.n.9.in fin.* Sed præcedere debent Regij Conſiliarij cunctos titulatos Regni, quemadmodùm in Re-
10 gno Aragonenſi ſeruatur, vbi Regentes, & Conſiliarij præcedunt Comites, alioſque titulo decoratos, non tamen Proceres Hiſpaniæ, vt teſtatur *Fontanel. de pact.nupt.tom.1.par.1.clauſ.3.gloſ.1.nu.8.*
11 & in *addit.nu.2.in fine*, & aſſeuerat *Taſſon.prag. de anteſ. verſ.3. obſer.3. nu.4.*& magnam retinent auctoritatem, & pręeminentiam; cognoſcunt etenim de omni genere cauſarum, ſiuè ciuiles, ſiuè criminales, ſiuè iuriſdictionales ſint: ordinariam in illis poteſtatem conſequuntur, *Bal.in l.præcipimus,C.de appell.Conſ.Marcian.cap.25.nu.9.*& ante eum *Conſ.Carle-*
12 *ual.de iudic.l.1.tit.1.diſp.2.q.8.ſect.4.nu.1151.*cum Præſidens, dùm cauſas committit Reg.Conſil.non videtùr illas delegare, ſed potiùs inter eos diſtribuere, excitando exercitium iuriſdictionis, quã Reg. Conſil. ſanè habent aptitudine, vt de Rotæ Romanæ Auditoribus habetur in *deciſ. Rot. 60.& 61. tit. de appellat. in nou. & in tit. de offic. delegat. deciſ.13. Felin. in rub. de reſcript. in 3.col.verſ.hos quinque, & in rub.de offic.& poteſt.Iud.deleg.3. col. nu.4.verſ.quæro vtrum Auditores,* optimè *Bald. in l.fin C.vbi Senat.vel claris,nu.4.* & ad rem noſtram ſatis benè præcit. *Conſ.Marcian.conſ.25.nu.9.tom.1.*

13 Prętereà Regij Cõſiliarij omnia cõcludunt, omnia diſponunt, ac ſub eorum tantũmodò nomine ordinationes exequuntur, exequutionemq; promptuariam conſequuntur, quolibet impedimento remoto, vt notum eſt, & quotidiè experitur, ſicque allegationes non curo.

14 Inſuper vnuſquiſque ex Reg. Conſil. omnimodam iuriſdictionem de per ſe habet, nàm M.C. mandat, vt in cauſa aliqua non procedat, vndè ipſe ſolus iuriſdictionem M. C. Tribunali competentem, aufert, & M. C. ligat manus, adeò vt amplius in illa procedere nequeat, ſed eiuſdem ordinantis iuſſu.

15 Hinc ſatis meritò ſuccedit, Reg.Conſil.pręferri debere Præſidentibus R.C. huiuſmodi dignitatibus, & præheminentijs deſtitutis, & ità hodiè communiter obſeruatur in omnibus functionibus, negotijſue, prout in obſequijs Dom.Proregi prębendis prius ingrediuntur, & pręcedunt Reg.Conſil.in Reg.Cappella, ac primum locum occupãt Reg.Conſil.in Col-
16 lat.Conſil.ſi contingat intereſſe, nam dexteram manum habent Reg. Conſ. læuam manum retinet Tribunal R. C. eiuſque Præſidentes, quemadmodum per litteras Suæ Catthol.Maieſt.fuit declaratum ſub die 26. Ianuarij 1593. & teſtantur *Marc. Anton. Surg. de Neap. Illuſ.cap.27. nu.24. Reg.Rouit.conſ.102.lib.2.nu.3.Iudex Taſſon.in prag.de anteſ.verſ.3.obſer.3.n.144. verſ.Tribunal.*

Idquè locum vindicat, non ſolum
17 quandò Reg. Conſil. & Præſ.Collaterali Conſilio adiunguntur pro terminanda cauſa, ibidem pendente, ſed etiam in caſu quo aliqui *R*egij Conſiliarij dantur adiuncti Tribunali *R.* C. ſuper lite in dicto Tribunali vertente, & decidenda in Collaterali Conſilio, nàm adhùc *R*eg. Conſ. Tribunal *R.* C.præcedunt, ità ſenſerunt M*arc.Ant.Surg.de Neap.Illuſ.cap.*23. *Reg.Conſtant. in l.1. C.de conſul.l.12. nu.37. Reg. Rouit.conſ.*102.*tom.1.Thor.in comp. tom.1. verſ.Tribunalia tom.2.verſ. præcedere,fol.*478.

18 Et ratio eſt, quia eſſentia, & proprietas ſemper præferuntur accidenti, *l. qui habent.ff.de tutel.*& ſic eſſentia, quæ ineſt Conſiliario ex propria perſona, præferenda ſemper eſt illi accidenti, quod ex adiunctione euenit. Quia etiam ex huiuſmodi adiunctione, cum ſit principaliter, & de per ſe, non reſultat incorporatio in
19 vnum corpus; proindè quilibet ſuis prærogatiuis, & honoribus vti debet *Bart.in l. ſi conuenerit, §. ſi nuda ff. de pignor. act. Ang.conſ.*247.*Curt.ſen.conſ.56. nu.8.verſ.quarto,*benè facit *Gregor.Lopez l.2.tit.15.par.2.verſ.ſino el hyo maior, Io: de Platea in l. vnic. nu.4. C. de* Metropol. *Biritro, l.11. Ripa conſ.3.nu.6.lib.1.cum alijs per Reg. Rou.conſ.102.l.2.n.16.in fin.*

20 Nec per hunc actum, vllum infertur præiudicium prærogatiuæ, & priuilegio Conſiliarij, neque mutatur prioris conditio, imò tanquam honor ſuperueniens auget ſtatum, *ad text.in l.maior dignitas, C.de dignitatibus lib.12. l.eos, C.de excuſ. muner. lib.10. l. decurionibus, C. de ſilent. lib.12. l.falſa, §.ſed ſicut, ff. de condit. & demonſtrat.* prout Senator adoptatus à
21 Plebeio non perdit ſenatoriam dignitatem,

tem , nec nobilis nobilitatem amittit,
22 *Cuiac.conſul.56.*imò nobilitati non præiudicat ſi inter Plebeios agregetur , vt aliquo beneficio,ſolis Plebeis tributo, ipſe nobilis potiatur, *Bal. in l.per adoptionem, ff. de adopt. Peguer.dec.96.in fine.*

Vndè ſatis optimè conſtituimus, Reg.
23 Conſ.præcedere Tribunal R. C. & ſi eidem Tribunali adiungantur, terminandi cauſa litem, in eod. pendentem , & in Collaterali Conſilio decidendam.

24 Quod etiam rerum iudicatarum auctoritate roboratur, nàm in cauſa deuolutionis Baroniæ Caſepeſellæ ad Regiam Curiam,in Tribunali R.C.vertente, & in Collaterali Conſilio terminanda , cum adiuncti fuerint duo ex Reg. Conſiliar. nimirum Io. Baptiſta Melior , & Scipio Rouit.Præſidentes R.C.præcedere petierunt , eò quod in hoc caſu , Conſiliarij adiuncti,iudicantur, vt acceſſorij ad Tribunal R.C.cui adiunguntur,nihilominus articulum , & cauſam ſuccubuerunt ; ſiquidem fuit per Collaterale Conſil. ordinatum, quod præcedant Reg. Conſil. adiuncti, vt fatentur *Reg. Conſtant.in l.1. C. de conſul. lib.12. nu.33.Reg.Rouit.conſ. 102. lib. 2.* ſubdens, ſic communiter obſeruari.

25 Et idem cum fuerit hęſitatum in anno 1655. inter idem Tribunal R. C. & Regios Conſiliarios Thomam de Aquino , Aloyſium Gamboa, & Antonium Mirobalium , qui in lite vertente in dicta R. C.inter Regium Fiſcum , & Ill.Principem Biſiniani , & in Collaterali Conſilio votanda, interueniebant, fuit deciſum, vt Regij Conſiliarij præcederent .

25 Qua in cauſa vidi etiam terminatũ alterum præcedentiæ articulum, nàm Reg. Conſ.Aloyſius Gamboa,qui iura fiſcalia in hac cauſa tuebatur, fuit prælatus Tribunali R.C.vbi lis erat,& partes fiſci ſuſtinebat, quemadmodum alias fuit iudicatum, nimirum in perſonam Petri Antonij Carauita Reg. Conſ. qui fiſci Patroni munere fungebatur in cauſa , quæ per R. C. in Collaterali Conſilio terminanda erat inter Dominos de Sabellijs , & Ill.Marchionem Antredoci , ſuper articulo , an in Regno in dubio viuebatur iure feudor.vel iure francor.vt refert *Regen.Conſtan.in l.1.C.de conſul.l.12.nu.38.* & etiam in perſonam Reg. Conſ. Fabij Capicij Galeota inde Reg. qui in nonnullis cauſis in R.C.pendentibus Fiſci Patronus erat , vt teſtatur *Iudex Taſſon. in prag. de anteſ.verſ.3.obſer.3.nu.145.*

27 Et nuper vidi idem obſeruatum in cauſa,quæ in Regio Collaterali Conſilio erat inter Reg .Fiſcum, Io.Vandainde, & Gaſparem Romer , vbi iuſſu Excellentiſſimi Proregis , interueniebant *D.* tùnc Reg.Conſ.D.Franciſcus Ortiz Cortes , modo meritiſſimus Regens Regiam Cancellariam . Ego, & *DD.* Præſidentes R.C.D.Didacus Moles, & Donatus Antonius de Marinis, & Reg. Conſil. Aloyſius Gamboa, vt partes fiſci ageret ; præceſſit enim præfatus Conſ.Gamboa,tanquam miniſter antiquior , cæteros collegas, & ſi iura fiſcalia tuebatur.

28 Verùm ſi aliqui ex Reg.Conſ.interuenirent in R.C.decidendi cauſa litem,ibidem pendentem,Regii Conſiliarii lęuam manum occupant , at dexteram Præſ. eiuſd. R.C.*Reg.Rouit.conſ.102.nu.14.Iudex Taſſon. in prag. de anteſ. verſ.3.obſer. 3.nu.145.*

Quod non fundatur in prærogatiua
29 cauſarum, nec perſonarum,ſed tantummodò in mera prærogatiua loci , quilibet enim in domo propria maior eſt quolibet extraneo, *gloſ.2.in l.apud eum, ff.de manumiſ.*etiam in maiori dignitate conſtituto . Exemplum eſt in Epiſcopo, qui licet dignitate ſit inferior Archie-
30 piſcopo, tamen in propria Diœceſi eſt maior Archiepiſcopo , dummodo non ſit eius ſuffraganeus , vndè ſi delinquat
31 Archiepiſcopus in Diœceſi Epiſcopi non ſui ſuffraganei , poterit Epiſcopus illum punire, vt ex communi reſoluit *Felin. in cap. cum inferior num. 2. ext. de maior. & obed.*

32 Et hoc adeò eſt verùm, nàm ſi Præſidentes , vti adiuncti, conuenirent cum Regijs Conſ.in S.R.C.aut in Camerino , ſeu alibi vbicunque , ſiuè cauſa ſit ordinaria S. C. ſiuè commiſſa particulariter aliquibus Reg.Conſiliariis, etiam vti delegatis, ſemper Regii Conſiliarii præcedunt Præſ.R.C.nam occupant Conſ.prius vtrumq;latus dexterum,& ſiniſtrum,& in poſtremo loco poſt omnes Conſil.ſedent

Præ-

Digitized by Google

Præſidentes R. C.ità *Reg.Rouit.conſ.*102. *nu.*22.*lib.*2. dicens,ſic deciſum fuiſſe per Collaterale Conſilium,quod vt in poſterum obſeruetur, Regni à ſecretis certiorem reddidit Reg.Conſ.D.Didacum Lopez,tùnc S.C.Propræſidem,& Dom.Proregis nomine mandauit, vt ità exequutioni demandaret.

De Præcedentia inter Præſidentes Regiæ Cameræ, eiuſque Fiſcalem,& Iudices M.C.V.

§. V.

SVMMARIVM.

1 *TRibunal R.C.præcedit illud M.C.V. & quarè, nu.*2.

3. *Præcedere debet, qui à maiori, & digniori habet officium.*

4 *Ordinatus à Papa, vti à maiore, cæteros præcedit.*

5 *Officialis perpetuus temporali præfertur.*

6 *Præcedere debet, qui maiora ſtipendia obtinet.*

7 *Fiſci Patronus R.C.Iudices M.C.non antecellit, niſi iunctim cum ſuo Tribunali incederet, & ratio diuerſitatis adducitur, nu.*8.*& deciſio affertur, nu.*19.

9 *Iudices M.C.olim cognoſcebant grauamina, illata per Magnum Camerarium.*

10 *Iudices M.C.qua poteſtate, & authoritate fruantur,& eis ſubſunt ſeptem Regni officia.*

11 *Fiſci Patronus R.C. quàm iuriſdictionem habeat.*

12 *Fiſci Patronus R.C.ſub nomine officialis non continetur.*

13 *Antonius Orificius Fiſci Patroni munere in R.C.& M C.V.fungebatur, & Iudices non præcedebat.*

14 *Quaſi poſſeſſio in materia præcedentiæ vnico actu acquiritur.*

15 *Fiſci Patroni munus M.C.& R.C.diſtinctum fuit ob commodiorem cauſarum expeditionem.*

16 *Fiſci Patronus præcedere valet Iudices M.C. & quæ ſint rationes, ſed reijciuntur, nu.*17.

18 *Honor, & dignitas non in ſalario, ſed in honore conſiſtunt.*

De Præcedentia inter Præſidentes Regiæ Cameræ, eiuſque Fiſcalem,& Iudices M.C.V.

§. V.

1 HIS dictis, quæ attinent ad explanationem ſecundi propoſiti articuli, ad tertium ergo deuenimus, pro quo notandum Tribunal R. C. eiuſque Præſ. præcedere illud M.C.V.*Caſſan.in Cathalog.glor. mund.*8.*par.conſid.*8.*Taſſon.de anteſ. verſ.*3.*obſer.*3.*nu.*148.*Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit.*3.§.8.*nu.*36.*Frecc.de ſubfeud.lib.*1.*tit.de offic.*Mag.*Iuſt.nu.*18. & optimè confert *prag.* Reg. 5. *de offic.Proc.*
2 *Cæſar.in nouiſſ.*Ratio eſt, quia Præſidentes R.C.S. Patrimonio noſtri Monarchæ continuam operam præbent. Hinc illis prior ſedes, locus conſpectior loquendi, decernendique facultas tribui debet, argumento *tex. in l.*2.*C.de offic.Præf.Prætor. Io: de Platea in l. fin. C. de decur.lib.*10.*& in l.*1. *C. de præpoſ. Sacr. Cubic.* & arguit *Marin. Frecc. de ſubfeud.d.lib.*1.*tit.de off. Mag.Iuſt.nu.*18.

Prætereà,quia Pręſidentes immediatè ab ipſo Rege eligũtur,illiſq;ab eodem eis priuilegiũ tribuitur; Iudices autem M.C.
3 eliguntur à Prorege,at ille præcedere debet, qui à maiori, & digniori habet officium, vel dignitatem, *cap. per tuas de maior. & obed.* vbi *Card.Butr.& Anchar. Fel. in rubr. nu.*4. *eod.tit. Abbas nu.*9.*& in cap. poſtulaſti de conceſſ. præben. Iaſ. in l.ſi quis maior nu.*31.*C. de tranſact. Gratian. diſcept.foren.lib.*5.*cap.*845.*nu.*54.*Reg.Valenz.conſ.*1.*nu.*16.vndè ordinatus à Papa
4 vti à maiori, cæteros præcedit,ex notatis *in d.cap.per tuas, & per Hyppolit. Riminald.*

*nald.in rub.nu.17.ff.de offic.eius Signorell.
in d.rubr.nu.33.Dec.conſ.19.nu.214.lib.3.
Natta conſ.637. nu.14.& 41.Burſat.conſ.
443.n.10.lib.4.Caſſ.in Cathal.glor.mund.
par.7.nu.39.*

5 Inſuper, quia Præſidentes R. C. ſunt
miniſtri, vita durante, at Iudices M. C.
ſunt biennales: & officialis perpetuus eſt
temporali præferendus, *Boerius de ordine
graduum vtriuſque fori*, *nu.21. Menoch.
conſ 50. nu 7. lib.1.& conſ.302.nu.35.lib.
4.Martin.Lauden.de dignit.q.32.*

Rurſum,quia Præſidentes maiora ha-
bent ſtipendia, nempè ann. duc. ſexcen-
6 tum, vltrà alia ipſis conceſſa, quæ aſcen-
dunt ad alios ducatos quadrigentum;Iu-
dices M. C. ſinguli tantùm annuos duca-
tos quadrigentum pro ſtipendio acci-
piunt; at debet præcedere, qui maiora
ſtipendia obtinet, *l.2.C.de off.magiſtr.off.
l.1.C.de agen.in rebus l.12.DD.in l.cum
quid, ff.ſi certum petatur*, vbi *Alex. nu.8.
Iaſ. nu.15.in 1.lectura nu.19.& in c.Cle-
rici nu.10. de iudic. Boer.de auctor.magni
conſilij nu.9. Natta conſ.638.nu.12. Me-
noch.conſ.784 nu.2.lib.8.*proindè conſen-
taneum eſt, vt Præſidentes R. C. Iudici-
bus M.C. præferantur, quemadmodum
obſeruatur in omnibus functionibus,
actibus publicis, ſiuè priuatis, Iunctis,
præcipuè in obſequijs Dom. Proreg.& in
Regia Cappella.

7 Verum Fiſci Patronus eiuſdem Tribu-
nalis Iudices Magnæ Curiæ Vicariæ nõ
antecellit, *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg.
tit.3.de elect offic.§.8.nu.36.Thor.in comp.
dec.par.1.verſ.Aduocat.Fiſcalis,fol.22.*niſi
iunctim collegialiter Fiſci Patronus R.
C.incederet cum ſuo Tribunali, nàm
tùnc ipſi Iudices præcederet, prout fuit
deciſum in funeralibus noſtri Sereniſſimi
Regis Philippi Secundi,teſte *Reg.de Pont.
d.loc.*

8 Et ratio differentiæ eſt, quia in ſecũdo
caſu cõſideratur vnicũ corpus indiuiſibi-
le. Hinc cũ Tribunal antecellit, ipſe quo-
que, cum in illo ſit deputatus, & in illo
vacet,præcedit. At ſegregato à Tribuna-
li, iuri conſonum non eſt, vt præcedat
Iudices, dùm Iudices digniores ſunt fiſci
patrono, tùm ex ipſorum exercitio,nàm
ipſi iudicant, ille petit, tùm ex ipſorum
præheminentia, nàm olim Iudices Ma-
9 gnæ Curiæ Magno Camerario præerant,
illiuſque grauamina cognoſcebant, vt in
conſtit.Reg.offic.pericula, tùm etiam ex ip-
10 ſorum poteſtate, nam amplam habent
poteſtatem, iuriſdictionemque ordina-
riam in toto Regno retinent, ita,vt eis
maiora Regni ſeptem officia ſubſint, vt
tradit *Reg. de Ponte de poteſt.Proreg.tit.7.
§. tantummodo per tot. Reg. Tappia dec.
Ital.Senat.3. nu.37. Reg.Rouit.in prag.1.
cum ſeqq. de titulor. abuſu, Reg. Merlin.
controu.64.per tot.lib.2.*

11 At Fiſcalis Regiæ Cameræ iura tan-
tummodo fiſcalia proponit, defenditque,
nullam iuriſdictionem habet, nec exer-
cere valet, *l.ſi quis, C.de poſtul. Auiles in c.
3. Prat.ver.Abogados nu.1.& 3.fol.85.*nec
12 ſub nomine officialis complectitur, *Ca-
rau.ritu M.C.11.Marcell.de Maur.*Regiæ
Cameræ Fiſci Aduocatus *alleg. 77. nu.4.*
hinc non compræhendi *ſub prag. 1. de
muner.offic.*firmat *præcit.Marcell.de Mau-
ro loc.cit.* vndè ſatis optimè diximus, vt
Iudices fiſci Patronum præcedant.

Quod rurſum probatur,nàm tempore,
quo vnus erat fiſci Patronus, qui & cau-
ſis criminalibus in M.C.V.& Regalis Pa-
13 trimonij in R.C.S. vacabat,Iudices Fiſci
Patronum præcedebant taliter, quod
Antonius Orificius, qui vtroque munere
fungebatur, poſtremum locum poſt Iu-
dices occupabat, teſte *Frecc. de ſubfeud.
lib.2. tit.2. de differ.inter feuda Regis nu.
23.& Marc. Anton. Surg. de Neap.Illuſtr.
14 fol.289.* vndè in hac materia præceden-
tiæ, quaſi poſſeſſio vnico actu acquiri-
tur *Menoch. conſ.126.nu.6.lib.2.Conſ.An-
na conſ.135. nu.10. Auend. de exequend.
mandat. cap.19. nu. 16.* & in poſſeſſione
præcedendi Iudices fuerunt, quarè mo-
dò fiſci patronum Iudices præcedere nõ
debeant? dùm prius præceſſerunt, & hu-
iuſmodi diuiſio cauſarum, & criminal.&
15 Regalis patrimonij, quæ in præſenti in-
ter duos proſpicitur,ex alio non euenit,
niſi ob commodiorem expeditionem
cauſarum, vt teſtatur *Taſſon.prag. de an-
tef.verſ.3.obſer.3.nu.33.*

Nec valet dicere, quod Fiſci patronus
16 à Rege eligitur, & Conſiliarius vocatur,
at Iudices à Prorege creantur: quod ille
miniſter eſt, vita durante, & iſti annales,
quod ille maiora ſtipendia habet,nempè
ducatos ſexcentum,vltrà alia ſibi conceſ-
ſa, quæ aſcendunt ad ducatos quadri-
gen-

Digitized by Google

gentum, & iſti ducator. 400. dumtaxat pro ſtipendio accipiunt, & proindè præcedendi cauſas adeſſe, conſtat ex *tex. in cap. per tuas de maior.& obed.l.2.C.de offic. magiſtri off. l.1.C.de agen.in reb.l.12.Gratian. diſcept.foren.tom.5.cap.845.nu.54. Menoch.conſ.50.nu.17.l.1.& conſ.302.nu.35. lib.4.Caſſan.in catal.glor.mund.par.7.cap. 37. Martin. Lauden. de dignit.q.32. Boer. de auct. Magn.Conſ.n.9.Reg.Valenz.conſ.1.nu.16.*

17 Ratio tamen promptuariá eſt, quia hę
circumſtantiæ effectum non pariunt, vt
Iudices ſuas prærogatiuas, & præhemi-
nentias, maioritati dignitatis innixas,
amictant, prout videre eſt in Fiſci Patrò-
no M.C.V. iſte enim à Rege quoque de-
putatur, & Conſiliarius denominatur, mi-
niſter eſt, vita durãte, & maiora habet ſti-
pendia, nihilominus Iudices non præ-
cedit, ſed à Iudicibus præceditur, quem-
admodum oculo cernimus, & infra diſ-
feritur; ideò vanum eſt, ſuprapoſita in
contrarium cumulare, tanto fortius, quia
quandò cum ſalario, & perpetuitate offi-
cij non concurrit dignitas præheminen-
18 tiæ maioris officij, non eſt in illis aliquod
conſtituendum ius, cum honor, & digni-
tas non in ſalario; ſed in honore conſi-
ſtant, vt adnotant *Reg.Rouit.conſ.84.vol.
1.Reg.Capyc.Latr.conſul.34.vol.1.*

Accedat prædictis deciſionis auctoritas, nam præcedere efflagitauit Iudices Magnæ Curiæ Vicariæ D. Didacus Moles tempore, quo Fiſci Patroni munus in R.C. gerebat, in Reg. Iuncta per Dom. Comitem Onnatte, tùnc Regni moderatorem erecta, vbi interuenire mandauit duos Iudices M.C.& dictũ D. Didacum, vt partes fiſci ageret, vndè introducta lite, Regium Collaterale Conſilium decreuit, vt Iudices præcederent Fiſci patronum R.C. & ita exequutum penès Lombardum Scribam à Mandatis ad relationem ſpectabilis Regentis D. Hieronymi Garſia.

De ordine Præcedendi in M. C. V.

§. VI.

SVMMARIVM.

1 Magiſter Iuſtitiarius præeſt in M.C.V. qui hodiè non aſſiſtit, ſed alter à Prorege creatur, & Regens vocatur.

2 Iudices ciuiles Iudicibus criminalibus prę̄feruntur, & quare, nu.3.4.5.& 6.

7 Nobilior eſt, qui pluribus præeſt.

8 Iuriſdictionem ciuilem habens, Dominus territorij, eique omnia pertinent, quæ Domino competerent.

9 Officialis Baronis, iuriſdictionem ciuilem habens, interuenit in Concilio Vniuerſitatis.

10 Iuriſdictionem criminalem habens, Iudex delegatus dicitur ad illam exercendam.

11 Iudices ciuiles qua authoritate, & præheminentia fruantur.

12 Iudices criminales quam authoritatem conſequantur, nu.15.

13 Iudices criminales obſeruantia docet prę̄cedere Iudices ciuiles, & ratione nititur, nu.10.

14 Conſuetudo in honoribus attenditur.

16 Merum Imperium dignius eſt, quàm iuriſdictio, & ad vtilitatem publicam pertinet.

17 Miſtum Imperium concernit, quæ priuatorum vtilitatem reſpiciunt.

18 Curia, vbi inſtrumenta vigore ritus liquidantur, & alia conficiuntur, à Iudicibus criminalibus regitur, ſed modo à Iudicibus ciuilibus, & quare.

19 Authoris ſententia oſtenditur circa præcedentiam inter Iudices ciuiles, & criminales, rationeque munitur, & deciſ. roboratur, nu.20.& 21.

22 Iudices ciuiles tempore, quo curia regitur, criminalibus Iudicibus anteferuntur.

23 Iudices M.C. Fiſci Patronum M.C.V. præcedunt, & quare n.24.& 45. ſicque ſeruari refertur, nu.46.

25 Auctor fuit electus Iudex M.C. ab Excellentiſſimo Caſtrilli Comite.

26 Bea-

26 *Beatus Ioannes à Capiſtrano fuit Iudex M.C.V.*
27 *M.C.V. eſt aliorum Tribunalium caput, & fons, ex quo aliæ Iuriſdictiones, tanquam riuuli fluxerunt.*
28 *Iudices M.C. vbi adſunt, ceſſare faciunt Iuriſdictionem aliorum officialium Regni.*
29 *M.C.V. ordinariam retinet Iuriſdictionem in Ciuitate, & Regno, nu. 34.*
30 *M.C.V. duplici nomine fuit decorata, & explicantur, & quid producant, num. 31. & 32.*
33 *Regis primogenitus, vti Vicarius* Regis *in M.C.V. reſidebat.*
35 *M.C.V. cognoſcit de cauſis illorum, qui ſunt de ſanguine* Regio.
36 *M.C.V. cognoſcit, & caſtigat* Regentes, *& ſeptem* Regni *officia.*
37 *Principe inconſulto regulariter non poteſt procedi contra perſonas Illuſtres, ſed hæc regula in deſuetudinem abijt, n. 38.*
39 *M.C.V. habet Præfecti vigilum authoritatem.*
40 Regens M.*C.V. dicitur Præfectus vigilum.*
41 *Præfecti vigilum munus, cui incumbere debet, recenſetur.*
42 *Fiſci Patronus* M.*C. qua præheminentia, & poteſtate fruatur.*
43 *Fiſci Patronus an ordines carcerandi, vel exequendi expedire valeat.*
44 *Fiſci Patronus ſecundum Petrartham quomodo denominetur, & num præcedat Iudicem Curiæ Admiratiæ.*
47 *Fiſci Patronus* M.*C. ſi fuerit electus, qui Iudex* M.*C. antiquior erat, præcedentiam amittit, & vltimum locum tenebit; ſed contrarium fuit obſeruatum, & qua ratione præceſſit, nu* 48. *&* 49.
50 *Octauius* Picolella *Fiſci* Patronus M.*C.V. ordine tunc Domini Proregis Iudices M.C. præceſſit, & idem in perſonam Thomæ Brandolini, nu. 51.*
52 *Fiſci patronus in ſubſcribendis mandatis pecuniarum fiſcalium præcedit Iudices.*
53 *Author dum Iudex M.C. erat, Fiſci patronus fuit electus.*
54 *Author poſt adeptum munus Reg. Conſil. continuauit exercere officium Fiſci patroni, & Iudices præceſſit.*

De ordine Præcedendi in M. C. V.

§. VI.

1 Congruum eſt annuere, quis nam ordo præcedendi ſeruetur in M.C.V. vbi præeſt Magiſter Iuſtitiarius, qui hodiè minimè aſſiſtit, ſed Regens M.C.V. à Domino Prorege creatur, & illius locum habet. Diuiditur iuriſdictio M.C.V. in ciuilem, & criminalem, regiturque vnaquæque ex ipſis iuriſdictionibus à Iudicibus diſtinctis, vt in *conſt.* Reg. *Magiſter*
2 *Iuſtitiarius.* Hinc qui nam ex iſtis Iudicibus præcedant, num ciuiles, aut criminales, erit diſcutiendum in præſenti, dùm noſtrum non eſt de origine, & præheminentia Tribunalis ratiocinari, ſed ea, quæ ad præcedentiam officialium pertinent, conſtituere.

Iudices ciuiles ex ſequentibus patet,
3 præcedere debere Iudices criminales. Primò, quia id ſancitum conſtat, ex *tex.* nimis expræſſo *in l. 1. C. de offic. Vicar.* ibi, *Vicarius, qui ciuiles controuerſias dirimit, ſi cum Comite militum, qui facinora coercet, conuenerit, priorem ipſe locum occupat.*

4 Secundò, quia ratione fulcitur, nàm, & ſi ciuilium officium petentibus impartiatur, ex illo quoque Reſpublica ſubſtinetur, dùm ipſi finem imponunt litibus, & controuerſijs, ex quibus iurgia continuò oriuntur, *arg. l. ſi quis ingenuam* §. *in ciuilibus, ff. de captiu.* & diffiniendo lites per ſententiam, exercent ea, quæ publicam ſapiunt vtilitatem, *l. properandum, C. de iudic.*

5 Tertiò additur altera ratio, nàm prolixior eſt ciuilium labor, quàm criminalium; cum cauſarum ciuilium plenior, & amplior ſit numerus, & penè infinitus, quibus mox illicò, & confeſtim oportet, vt plurimum dare reſponſum, audire pauperes, mulierculas, artiſtas, pupillos, aduenas, carceratos, & peregrinos, ità *Frecc. de ſubfeud. tit. de offic. magiſtr. iuſtit. num. 27.*

6 Hinc etiam reſultat, digniores eſſe ciuiles, quàm criminales, dùm ciuiles pluribus

ribus præſunt, quod habetur ex *text.in auth conſtitutio*, *qua de dignitatibus*, §. *generaliter*, vbi *gl.* inquit, *nota nobilio-*
7 *rem propter ſubiectos*, eſt enim præmium dignitatis habere plures ſubiectos, *Caſſan. in catal. glor. mund. par.4.conſid.*52. *verſ.*8.

8 Quartò, quia habens iuriſdictionem ciuilem, Dominus territorij dicitur, & vaſſallor.eique præſtatur à vaſſallis fidelitatis iuramentum, & ſubuentio datur,
9 eiuſque miniſter interuenire debet in conſil.vniuerſitatis, *Capyc. dec.*27.*nu.*21. *Annaſing.* 368. *Capiblanc. in prag.*1. *nu.* 51. *de baron.Thor.in comp.par.*1.*verſ.officialis*, *fol.*370. quod fallit in habente iu-
10 riſdictionem criminalem, quoniam ille eſt ſolummodò Iudex delegatus Regis ad exercendam iuriſdictionem criminalem in perſonas vaſſallor. *Frecc.lib.*1.*de ſubfeud. tit. de offic. Magiſtr.Iuſtit:nu.*26. *fol.*39. *& lib.*1. *auctor.* 2.*baron.nu.*21.*fol.* 268.*Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit.de diuerſ.prouiſ rubr.de don.vniuer.fol.*323. *nu.*14. *Capyc.in inueſt.verſ ſaudor.aſſecurat.rub.*2.*col.*2.*verſ quid autem erit*, *Vinc. de Franch. dec.*131. *nu.*3.vbi ſic obſeruatum prodijt *Iudex Taſſon. in prag. de anteſ.verſ.*3. *obſer.*3. *nu.*131. notans ità iudicatum.

11 Quintò, quia Iudices ciuiles vices Præfecti gerunt, *l.*1.§.*hi quibus.ff.de leg.*3. & ſpectabiles vocantur, Comitibus æquiparantur, magiſtratus dignitatem conſequuntur, & ordinariam iuriſdictionem habent, *l.à Proconſulibus*, *& l.præcipimus*, C.*de appel. Cæſar.à Coſta in lib.*2. *variar.ambiguit.cap.*7.*Taſſon.prag.de anteſ.verſ.*3.*obſer.*3.*nu.*178.

12 At Iudices criminales delegati nuncupãtur, titulo magiſtratus, eiuſque inſignijs carent, eorumque poteſtas ad certum genus cauſar. rantummodò reſtringitur, *l. ſolemus*; §.*latrunculator de Iudic.Frecc.de ſubfaud. tit. de offic. Magiſtr. Iuſtit.nu.*24. Vndè rationi conſonum eſt, vt Iudices ciuiles Iudicibus criminalibus præferantur.

Verùm contrarium obſeruatur, vt teſtantur, *Frecc. de ſubfaud.lib.*1.*tit.de offic.*
13 *Magiſtr. Iuſtit. nu.*28. *Iudex Taſſon. in prag. de anteſ.verſ.*3.*obſer.*3.*nu.*181.*verſ. ſed contraria*, & adde *Montan. de adminiſtr. vniuer.nu.*281.*ſeq.Ricc.Collect.dec.* 147. *Maſtrill. in tract. de magiſtr. par.* 2. *lib.*5.*cap.*4.*nu.*65.*Thor.in comp.dec.par.*1. *verſ. offic.fol.* 367. & nos ità oculo cernimus, nàm Iudices criminales ciuiles precedunt, ſiuè in obſequijs Domino Proregi præſtandis, ſiuè in Regia Cappella, ſiuè in cæteris actibus, functionibuſque, vbi cuncti conuenire debent.

14 Nec id ratione caret, prout *Taſſ.in loc. cit.* firmat, nàm in honoribus actenditur conſuetudo, *Vincen.de Fran.dec.*388.*n.*4. quin etiam Regens M. C. V. ſemper reſidet cum Iudicibus criminalibus, & rarò tranſit ad aulas ciuiles, & inſuper ibi reſident duo Regij Conſiliarij, & M.C.V. crimin. ſic vnita in qualibet die Mercurij ad Collaterale Conſil. accedit, pro faciendis relationibus cauſarum, iuxtà ordinem datum, idcircò talis præcedentia ratione maioris præheminentiæ fuit introducta, vt idem *Taſſon.* loquitur.

15 Prætereà addimus, quia Iudex criminalis de his cognitionem indifferenter habet, quæ ſunt de mero Imperio, vt eſt animaduertere in facinoroſos homines, *l. Imperium*, *ff. de iuriſdict. omn.Iud.Caſſan. in conſuet.Burgun.rub.deſ.Iudices.* Et
16 merum Imperium dignius eſt, quam iuriſdictio, & excellentius alijs, quia officio Iudicis nobili expeditur, & ad vtilitatem publicam; intereſt enim Reipubl. nè delicta impunita remaneant, *l.ità vulneratus ad fin.ff.ad l.Aquil.cap.vt famæ* §. 1 *extra de ſent.excommunicationis*. Mix-
17 tum verò Imperium, & iuriſdictio concernunt ea, quæ reſpiciunt priuatam vtilitatem, & commoda priuator. *l. vnic.*§. *pen.* C. *de caduc. toll. d. l.Imperium.* Ideò criminales Iudicibus ciuilibus præferri debent, quemadmodum firmat *Caſſan. in cathal.glor.mund.par.*6.*conſid.*26.*verſ. ex quo*, dicens, ſic communiter obſeruari in Statu Mediolanenſi, & Gallia.

18 Accedat prædictis, quod M.C. vbi inſtrumenta publica, via ritus, producuntur, ſententiæ foriudicationis promulgantur, contumaciæ incuſantur, inquiſiti vocantur, regitur à Iudicibus criminalib. verum quia ipſi maioribus incumbunt, & vt celeri expeditioni facinorum vacent, ciuiles Iudices, deindè fuerunt ſubrogati, vt ſancitur in *prag.* 1. *de offic. Magiſtr.Iuſtit.* meritò præcedere debent.

19 Verum magis rationabile eſſet, ſi inter huiuſmodi Iudices is præcederet, qui prius poſſeſſionem muneris nactus fuit;

H ſiqui-

ſiquidem vnicā eſt Magna Curia Vicariæ, & vtrumque Imperium habet; verum
30 exercitium Iuriſdictionis, & ciuilis, & criminalis per Iudices eiuſd. Mag. Curiæ diſtinguitur, vt celeriter cauſæ expediantur, & nè vna per aliam impediatur, tamen omnes, ſiuè ciuiles, ſiuè criminales ead. dignitate decorantur, eodem tempore perdurant, eodem ſalario fruuntur, eiſdem prærogatiuis potiuntur, eiſdem oneribus ſubijciuntur; nàm omnes excubijs incumbunt, ſub eiſdem ordinibus, & ſanctionibus complectuntur, eidem Regenti ſubſunt; quamobrem ex ſola diſtinctione exercitij, quæ ob commodiorem cauſarum expeditionē fuit emanata, præcedentia adaptari non debet inter ciuiles, & criminales ius dicentes, ſed prior in exercitio potior eſſe debet in præcedentia, quemadmodùm Illuſtriſſimus, & Excellentiſſimus Caſtrilli Comes Regni
21 Neapolis Vicerex, omni æuo memorandūs ſuo diplomate, declarauit de anno 1655. & mandauit Præſ. R. C. Donato Antonio de Marinis, dum Iudex M. C. V. erat, & ciuiles cauſas peragebat, vt criminalibus cauſis incumberet, & quod præcederet collegas, qui poſt ipſum poſſeſſionem eiuſdem muneris adepti fuere. Ac inſuper rationem huiuſmodi ordinationis patefecit, nàm is præcedere debet inter Iudices, qui prius iuramentum tempore collati muneris apud Regent. eiuſdem M. C. præſtitit, & hæc eſt ſententia certa, & iuridica.
22 Nec contrarius ſtilus ſemper obſeruatur, nàm vidimus Iudices criminales præcedere illos, in ciuilibus cauſis conſtitutos, & è conuerſo ciuiles criminales; ſiquidem quando Curia regitur, vbi ciuiles conueniunt, & ſuccedit ſententiam foriudicationis promulgari, Iudex criminalis, cui lectura illius ſententiæ incumbit, poſt ciuiles ſedet, ideò talis ſtilus non eſt fixus, tutus, aut incontrouertibilis, proindè non recedas à poſtrema ſententia.
23 Vndè ex his vidimus, quæ ad præcedentiam Iudicum M. C. V. concernunt, ſupereſt, vt pro complemento huius quæſiti fateamur eoſdem Iudices præcedere Fiſci patronum eiuſdem M. C. V. tùm ex eorum qualitate, nàm ſemper fuerunt viri eminentis ingenij, & nunquam ſatis
24 laudati, ac noſtra tempeſtate floruit M. C. V. hominibus rari, & excellentis ingenij, vltrà morum probitatē, nàm à primario aduocatorum cœtu Excellentiſſimus
25 Prorex Comes Caſtrilli excerpſit illos, inter quos me enumerauit, ac etiam in dicta M. C. Beatus Ioannes à Capiſtrano in Iudicē fuit electus, ſecundum *Parid. de*
26 *ſyndic. cap. vlt. verſ. ſequitur in fin.* Tum ex eorum præheminentia Iudices præce-
27 dentiam habent, nàm præſunt cæteris Tribunalibus Regni, aliæque iuriſdictiones ab ipſis emanarunt, tanquam à fonte riuuli, vt in *conſt. honorem debitum*, vbi *Andr. & Affl. in conſtit ſtatuimus, & in*
28 *conſtit. M. C. V. noſtra*, & quando Iudices M. C. V. adſunt in aliqua Ciuitate, Terra, vel loco Regni, ipſi cognoſcunt de omnibus cauſis, quæ ad ordinarium ſpectatent; ceſſat namque ordinarij iuriſdictio per aduentum, & præſentiam ſuperioris, vt expreſſè ordinatur *per cit. conſt. honorem debitum, & per Rit. M. C. 48. ex Regul. tex. in c. denique 21. diſt. in c. volentes de offic. legat.* cum concordant. de quibus per *Andr. & Afflict. in d. conſtit. honorem, & conſtit. ſtatuimus, q. 11. Carau. d. rit. 48. nu. 5. & ſeq* & cumulat *Maſtrill. dec. 261. n. 11. cum ſeqq. & in tract. de magiſt. lib. 5. cap. 8. nu. 6.*
29 Tùm ex eorum poteſtate, nam M. C. V. Tribunal (vbi ipſi Iudices præſident) fuit primitus inſtitutum, & ordinariam retinet iuriſdictionem in Ciuitate, & toto Regno, ſub titulo magni iuſtitiarij, ac
30 duplici nomine fuit decoratum, nempè de magna Curia, & de Vicaria. Magna namque dicitur, quia illi cætera inferiora Tribunalia ſupponuntur, & pleniſſimā
31 habet iuriſdictionem, & omnimodā omnia officia complectens, ſupra quam nullum, Tribunal adeſt, niſi Collateralis, &
32 S. C. ex eo quia illa Tribunalia Regi aſſiſtunt, & vnum faciunt corpus alterum cum Rege, alterum cum Prorege *prag. 9. de ſuſpict. offic. & in prag. 1. de offic. S. C.* vbi latè *Reg. Tap. in Iure Regni*.
33 Vicaria etiam nuncupatur, quia Principis, & Regis Vicem gerit cum mero, & mixto imperio, ac gladij poteſtate, qua cætera Tribunalia Neapolitana carent, & in ea reſidebat Vicarius Regis, ſcil. primogenitus ipſius, vndè omnimoda iuriſdictio, cæteraq; officia, quæ Iure Romano

mano in Vrbem erant diſtributa, in ſo-
lam M.C. V. fuerunt communicata, vt in
34 ea reſiderent cum poteſtate ordinaria, nõ
delegata Iure Magiſtratus, & cognoſce-
ret, prout cognoſcit de cauſis illorum,
35 qui ſunt de ſanguine Regis, vt in cap. Re-
gis Roberti in ord. 258. Affl. in conſt. Reg.
ſtatuimus, nu. 2. & 3. & latiſſimè tractant
Frecc. de ſubfeud. lib. 1. de offic. Magiſtr. Iu-
ſtit. Reg. Tapia in Iure Reg. eod. tit. Iudex
Taſſon. de anteſ. verſ. 3. obſer. 3. n. 157. Reg.
Sanfel. dec. 290. in alleg. n. 13. Reg. Rouit. in
prag. 1. nu. 6. de titul. abuſu inſcriben.
36 Regentes etiam, & ſeptem Regni offi-
cia cognoſcuntur, & caſtigantur à M. C.
V. & quamuis omnes hi ſint Perſonæ Il-
luſtres, & contra eos non poſſit procedi,
37 Principe inconſulto, vulgata l. grauius,
C. de dignit. lib. 12. cum concordant de
quibus per Frecc. in tit. quis dicatur Mar-
38 chio, nu. 9. Id tamen in deſuetudinẽ abijt
ſublata diſputatione de iure commu-
ni, ex text. in l. fin. C. vbi Senatus, vel cla-
riſſ. cum concordant. ſicq; ſeruarã in praxi,
teſtatur R. de Pont. de pot. Proreg. tit. 7. §. 1.
per tot. ſequitur R. Tap. in dec. Suprem. Ital.
Senat. 3. nu. 34. & ſic communiter recep-
tum, & iudicatum in Magno Admirato,
teſtatur Reg. Rouit. in prag. 1. de titulor.
abuſu, num. 1. vſque ad num. 23.
39 Habet quoq; M.C. Prefecti vigilum au-
ctoritatem, alijs non communicatam,
proindè retinet Capitaneos plures in Ci-
uitate, diuiſos per quarteria, Reg. de Ponte
de poteſt. Proreg. tit. 10. de diuerſ. prouiſ.
rubr. de Capitan. deſtin. ad cuſtodiam Ciui-
tat. nu. 1. & 4. Taſſon. de anteſ. verſ. 3. obſer.
3. nu. 205. nu. 14. & Regens M. C. V. dici-
40 tur Præfectus vigilum, cuius Præfecti vi-
gilum munus, vt docuit Paul. iureconſult.
in l. 3. de offic. Præfect. vigil. eſt cuſtodire
41 Ciuitatem, & ſuis cohortibus, & militi-
bus, opportunis locis conſtitutis, delicta
vitare, malefactores capere, & vt quili-
bet tàm de die, quàm de nocte à delictis,
& legum cõtrauentionibus ſe abſtineat,
vt aduertit Veſſembec. in Paratr. tit. de off.
Præfect. vigil. Reg. de Ponte de poteſt. Pro-
reg. tit. 10. de diuerſ. prouiſ rubr. de Capit.
deſtin. ad cuſtodiam Ciuit. nu. 4.
42 Fiſcalis verò eiuſdem M. C. V. huiuſ-
modi præheminentia, & poteſtate non
potitur, imò talibus caret, iuriſdictio-
nemque non habet, carcerandi, vel exe-
43 quendi, ordines expedire nec valet abſq;
Iudicis mandato, vt in priuil. & capit.
Neap. de anno 1541. pag. 145. àt. in fine, &
Taſſon. verſ. 3. obſer. 3. nu. 213. ſed tantum-
modo aſſiſtit in M.C.V. vbi cauſæ delin-
quentium tractantur, & vindictam pu-
44 blicam efflagitat, vndè ſecundum Pe-
trarch. de remed. vtriuſq; fortun. dial. 47.
lib. 1. denominatur hoſtis publicus, &
Reipublicæ inimicus.
45 Hinc rationabile eſt, vt Iudices Fiſci
Aduocatum M. C. V. præcedant, quem-
admodum ſcripſerunt Caſſan. in catal.
glor. mund. par. 7. conſid. 33. Mut. Surg. in
addit. ad Marc. Anton. Surg. de Neap. Illuſt.
pag. 288. & idem Marc. Ant. Surg. cap. fin.
nu. 46. in fin. fol. 314. Inde Taſſon. in prag.
de anteſ. verſ. 3. obſer. 3. nu. 209 Reg. Conſt.
in l. 1. nu. 36. C. de conſul. lib. 12. Quinimò
Iudex Admiratiæ etiam ipſum præcedit
Frecc. de ſubfeud. lib. 3. tit. de differ. inter
feud. regal. & alia num. 23. fol. 432. & Taſ-
ſon. loco allegato.
46 Quibus accedit communis obſeruan-
tia, nàm in Tribunali, Fiſci Patronus vl-
timum locum habet, quemadmodum in
ingrediendo, & exeundo: ſic ſi ad Pala-
tium Principis accederet, ſic ſi Collate-
rale Conſilium, vel S. C. peteret, ſic ſi ad
ſalutandum Principem conueniret, ſic in
Regia Cappella, ſic in cęteris functioni-
bus, ſiue publicis, ſiue priuatis, ſemper
enim Iudices Fiſci Patrono præferun-
tur.
Quod rurſum confirmatur, nàm ſi Iu-
47 dex M.C. in Fiſci Patronum eiuſdem M.
C. eligatur, non in loco, vbi reperitur, ſed
locum, pro Fiſci Patrono deputatum, oc-
cupare tenetur, vt fundat Reg. Conſt. in l.
1. nu. 36. C. de conſul. lib. 12. ſequitur Re-
gens Donat. Anton. de Marin. reſol. quotid.
p. 1. cap. 202. nu. 4. & deciſum prodijt in
perſonã Fiſci Patroni M.C. Iulij Maſtrilli
deindè Reg. Conſ. Io. Baptiſta Thor. in com-
pend par. 2. verſ. præcedere, fol. 480.
48 Verum contrarium fuit obſeruatum
in perſonã Octauij de Piccolellis, qui cum
eſſet de antiquioribus Iudicibus M. C.
in Fiſcalẽ eiuſdem Tribunalis aſſumptus,
non aliter è loco, in quo vti Iudex ſe-
debat, diſceſſit, vt refert præcit. Reg. de
Marin. loco dic. & Taſſon. ibid.
Et nil mirum, quia id euenit ex
Domini Proregis mandato; eo enim

tempore Regnum hoc pro Domino Rege noſtro Oſſonenſium Dux moderabat, qui iuſſit, vt Fiſci Patronus Piccolella Iudices præcederet, attentis meritis eius ſeruitiorum, nam per plures annos exercuit munus Regij Commiſſarij Campaneæ: poſtmodum tàm in ciuilibus, quàm criminalibus audientijs Iudicatui præfuit, ac etiam quia ætate longe erat maior cæteris miniſtris.

49 Vndè peculiaris hæc determinatio perſonam potius,quam officium reſpicit, prout etiam expræſsè ſonant verba diplomatis Proregis, cuius verba infra inſeruntur, proindè tale exemplum nihil ponit in eſſe, ita *Thor. in comp. p.2.verbo præcedere, fol.*480. *Taſſ. in prag. de anteſ. verſ.* 3. *obſer.* 3. *num.*210. *Reg. de Marin. reſol.quotid.lib.*1.*cap.*202.*nu.*5.Imò Iudices tali reſcripto non aſſentierunt, ſed grauatos ſe ſentientes,Proregẽ adierunt, reuocationem petentes, & fuit ordinatum, vt Collaterale Conſil. de Iuſtitia prouideret, vbi introducta lite iura iudicum M.C.V.fuerunt deducta, & fuſo calamo demoſtrata per Ferdinandum Rouitum Iudicem eiuſdem M. C. V. cuius allegationes *Reg.de Marin.in cit.cap.*202. inſerit: è conuerſo Octauius de Piccolellis ſuam prærogatiuam conſeruare intendens,allegationes edidit, quas *Taſſon. in loco cit.*inſerit. Verum cauſa deciſione non fuit ſopita, prout ſcire poſſum.

Verba reſcripti S.E.ſupra denominati hæc ſunt. Et habentur à *Taſſon. loco cit.*

50 Su Excellencia tiene por bien, que Otauio de Picolelis Fiſcal de eſſe Tribunal tenga el miſmo lugar, que tenia antes de eſte oficio, en conſideracion, que es vno de los mas antiguos miniſtros de eſte Reyno, y ha ſido quatro veçes iuez de eſſa Gran Corte, aduertiendo, què eſta merced la haze S. E.à ſu perſona,por las dichas, y otras cauſas, y por ſu edad, y no al dicho oficio de Fiſcal, que tiene,de que me ha mandado le auiſe à V. S.que aſſi lo haga executar de oy en adelante, y haga conſtar à lor iuezes de eſſa Gran Corte, que aſſi conuiene al ſeruicio de Su Mageſtad, y es la voluntad de S.E.

Vlterius audio idem practicatum fuiſ-
51 ſe in perſonam qu. Dom.Thomæ Brandolino, poſtmodum Regentis Supremi Italiæ Senatus in Regnis Hiſpaniarum; ſiquidem cum M.C.V.iudicatus per plures aſſiduos annos exercuiſſet, Fiſci Patroni munus fuit ei collatum, & tamen priſtinum locum non dereliquit,ſed Domini Proregis iuſſu primæuam præcedentiam conſeruauit.

52 Ad hoc eſt adnotandum, quod Fiſci Aduocatus R. C. in ſubſcribendis mandatis pecuniarum fiſcalium, præcedit omnes Iudices M. C. V. etiam ſi ex illis duo ſint Conſiliarij, vt ait *Marc. Anton. Surg. de Neap.Illuſtr.cap.fin.fol.*314.*n.*47. & ego practicaui,dùm Fiſci Patroni mu-
53 nus in M. C. V.per annum expleui, ſed ego indifferenter præceſſi omnes Iudices M.C.V. ea ratione, quia dum Iudex M. C. V.in ciuilibus cauſis eſſem, voluit Ill. & Excellentiſſimus Dominus Caſtrilli Comes, tunc Regni moderator, vt ego Fiſci Patroni M. C. V.munus exercerem, durante impedimento infirmitatis Honofrij de Palma Fiſci Patroni dictæ M.C. & dum tali munere vacabam, à munificiſſimo noſtro Monarcha Philippo IV.
54 in Regium Cõſiliarium fui aſſumptus, & poſt adeptam poſſeſſionem huiuſmodi muneris, mandauit idem Excellentiſſimus Dominus vtad M. C. V.redirem, & ſupradictum munus Fiſci Patroni explerem, vſque quo alter à potentiſſimo noſtro Rege crearetur,exiſtimando ſic conuenire regali ſeruitio,vnde obtemperaui, & per vnicum fere annum permanſi,præcedendo Iudices ſic in ingrediendo ſedendo, egrediendo, aliiſque functionibus.

De Præcedentia inter Fiſci Patronum R. C.& alterum M.C:

§. VII.

SVMMARIVM.

1 **P**Ræcedere is debet ex duobus Fiſci Patronis *R. C. & M.C.V.qui prius fuit creatus, & quare, nu.*3. *ſed limitatur, num* 2.

4 Fi-

4 *Fiſci Patronus M.C. pracedere debet Fiſci Patronum* R.C.*& quare, nu.*5.
6 *Antonius Orificius, qui vtrumque munus gerebat, data ipſi optione, elegit illum M.C. vti digniorem.*
7 *Aduocati computorum non præcedunt Aduocatos Fiſcales Præſidatum, extra locum præfecturæ quaſtorianæ.*
8 *Fiſci* Patronus M. C. *eſt de corpore Sacri Conſilij.*
9 *Fiſci Patronus M C. idem habet ſalarium, quo* Regij *Conſil. potiuntur.*
10 *Fiſci Patronus* M.C *gaudet eodem augmento ſalarij, quod in beneficium Conſiliariorum proceſſit.*
11 *Fiſci Patrono M. C. aſtante cum duobus Conſiliarijs in Capella S. C. Sacrum celebrari poteſt.*
12 *Fiſci Patronus* M.C.*in* Regno *Siciliæ illum R.C præcedit; ſed de veriori ſententia, num.* 20. *& ità pluries deciſum, num.*25.*&* 26.
14 *Fiſci Patronus* R *C. quam habeat poteſtatem, & qua præheminentia decoretur, num* 15.
16 *Fiſci Patronus* R. C. *Conſiliarius* Principis *dicitur, & tali nomine decoratur, num.*17.
18 *Fiſci* Patronum R.C.*offendens crimen læſæ* Maieſtatis *incurrit.*
19 *Fiſci* Patronus *pars* Principis *eſt.*
21 *Fiſci Patroni officium in cauſis criminalibus* Romanis *legiſlatoribus incognitum erat.*
22 *Fiſcus non ſe ingerit, vbi de crimine agitur.*
23 *Fiſci nomen verſatur circa* Patrimonium Principis, *& ad pecuniariam vtilitatem refertur.*
24 *Fiſcales cauſæ non vocantur, vbi de crimine agitur.*

De Præcedentia inter Fiſci Patronum R.C. & alterum M. C.

§. VII.

1 ANceps quæſtio inter noſtrates eſt, quis nam ex Fiſci Patronis R. C. vel M.C. præcedat diuerſimodè reſoluitur, & tres diſſentientes ſententię à Doctoribus traduntur. Prima eſt, vt pręcedat is, qui in munere antiquior eſt. Secunda, vt præcedat ille, qui cauſis criminalibus incumbit. Tertia, vt ille R.C. illi M.C.V. præferatur.

Primam ſententiam tenet, *Taſſon. in prag. de antef. verſ.*3.*obſer.*3.*nu.*214.*verſ. hodie*, & eam limitat, quando Fiſci Patronus R. C. cum ſuo Tribunali accederet, quia tunc præcederet Fiſci Patronum M.C. vt inquit *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.*3.*de elect. offic.* §.*fin. n.*36.

3 Cui *Taſſon.* ſententiæ rationem addo, quia ſua Catholica Maieſtas duos Aduocatos conſtituit, alter, vt cauſis criminalibus vacet, alter cauſis patrimonialibus, hinc inter illos nemo eorum maiori prærogatiua potitur, ſed ambo eodem nomine denominantur, ab eodem fonte procedunt, eamdem perſonam repræſentant, & pro eodem aſſiſtunt, tamen in ſeparatis cauſis, nempe vnus in criminibus; alter in patrimonialibus, quod proceſſit ex cauſarum magno numero, nam olim vnus erat Fiſci Patronus, & quia cauſarum tam criminalium, quam patrimonialium erat adeo longus numerus, quod vnus, qui vtrumq; munus gerebat, non ſufficiebat, ne cauſarum expeditio retardaretur, fuerunt illę diuiſæ in duos aduocatos, ſed eſſentia, & qualitas vnius non fuit meliorata, nec alterius deteriorata, aut diminuta; proinde, dum pares ſunt ad *Text. in l.*1.*&* 2.*ff. de alb. ſcrib. l.* 1. *C. de conſul. lib.*12.*l. binos, C. de aduoc. diuerſ. Iudic. Præſ. de Franch. dec.*144.*n.*2. is præcedit, qui eſt antiquior.

4 Secundã ſententiam, quòd ſcilicet pręcedat Fiſci Patronus M. C. tenet *Mut. Surg. in addit. ad Marc. Ant. germanum de Neap. Illuſtr. pag* 446. & loquens de ordine ſolemnis equitatus tempore, quo poſſeſſionem nanciſcitur Dominus Prorex, dicit, quod præcedit Fiſci Patronus M. Curię.

Quod etiam ratione nititur, nam munus Fiſci patroni M.C.V. dignius eſt illo
5 R.C. vt conſiderat *Iudex Taſſon. prag. de antef. verſ.*3.*obſer.*3. *nu.*214. eo quia ibi de perſonis tractatur, in Tribunali verò R. C. de rebus agitur, & antiquitus à decretis Magni Camerarij ad M. C. V. appellabatur, vt conſtat ex *conſtit.* Reg. *officiorum periculoſa.*

Va-

6 Vnde D. Antonius Orificius tempore, quo fuit diuiſum exercitium, data ipſi optione, miniſterium in M.C. ſibi elegit tanquam dignius, vt teſtatur *Taſſon. loco cit. & Mut. Surg. in addit. ad cit. Marc. Anton. pag. 446. in fine*.

7 Et de iure quoque cauetur, vt Aduocati in Camera computorum ſint, vt alij Aduocati Fiſcales, priuilegiati, ſed extrà locum ſuę Præfecturę quæſtioriang non debent præcedere Aduocatos Fiſcales Præſidatuum, vt probat *Caſſan. in catal. glor. mund. par. 7. conſid. 43.*

His accedit, quod Fiſci Patronus M.
8 C. de corpore S.C. eſt, prout cauetur in poſtrema Regia ſanctione, *vulg. d. riforma de Tribunali 28. in ordine, nu. 4.* ex his verbis, *ya ſi ſe podra encargar al Abogado Fiſcal, come de corpore S. C. el acudir*, & firmant *Carauit. rit. 2. nu. 15.* dicens, duo ſunt Aduocati fiſci, vnus, qui cauſis criminalibus S. C. & M.C.V. vacat Alter, qui cauſas patrimoniales defendit, *Mut. Surg. in addit. ad Marc. Ant. Surg. de Neap. Ill. pag. 446. Larrea allegat. fiſc. 1. num. 12.*

9 Quod adeo eſt verum, nam reſpectu ſalarij tractatur vti vnus ex Regijs Conſil. *Reg. Rouit. in prag. 6. de commiſſ. num. 6.* etiam quoad augumentum ſalarii, datū per Regem ann. duc. 400. in beneficium
10 Conſiliariorum; nam etiam auctum fuit Fiſci patrono M.C.V. *Thor. in 2. par. compend. dec. verb. ſalarium, fol. 621.* & inſuper Fiſcalis M. C. habet Conſil. prærogati-
11 uam reſpectu Miſſæ, quæ celebratur in S.C. vt ſcilicet ipſo aſtante cum alijs duobus Conſiliarijs in Cappella S.C. Sacrum celebrari poteſt, quemadmodum permictitur tribus aſtantibus Regijs Conſiliarijs, adeout ipſe in hoc reputatur, vti vnus ex Conſil. *Reg. Rouit. prag. de commiſſ. n. 6.*
12 Prætereà in Regno Siciliæ patronus M. R. C. præcedit Fiſci Aduocatum patrimonialem, *Maſtrill. de Magiſtr. to. 2. l. 2. cap. 8. nu. 69.*

13 Poſtremam verò ſententiam, quod ſcilicet Fiſci patronus R. C. Aduocato fiſci M.C. præferatur multis optimis medijs ſatis lepidè demonſtrat, *Reg. Caracius in eius alleg. inter recollectas per Reg. de Marin. 86. tom. 3. reſol.* & vltra ibi exarata, ego puto veriorem hanc ſententiam eſſe, ex eius muneris poteſtate,
14 nam ad tutelam Regij Ærarij eſt deputatus, conſeruationi, ac tuitioni regalium incumbit, cauſas Iuriſdictionales, & Status defendit, ac delictorum animaduerſioni in R. C. vacat, vt ratiocinatur *Lar-*
15 *rea alleg. fiſcal. 2.* Idemque conſtat ex eius præheminentia, quæ ſatis benè depromitur, ex *text. in l. prox. ff. de his, quæ in teſt. delen.* vbi Aduocatus Fiſcalis iudicium proferre poteſt, nam ibi in *tex.* habetur, quod Calfurnius Longinus Aduocatus Fiſci Iudicium proferendo dixit, non poteſt illud teſtamentum valere, quod hæredem non habet, & facit *auth. de Iudic. collat. 5. nouel. 2. cap. 2. ad finem*. Dici-
16 tur etiam à Conſilijs Principis, quia ſi Conſiliarius ille eſt, qui Regi ſalubria conſulit, & dirigit *Ariſtol. lib. 3. Politic. cap. 12. Philon. lib. de creato Princ. Simancas de Repub. lib. 6. cap. 3. cum ſeqq. & lib. 9. cap. 22. Barthol. de Philip. in tract. de conſil. & conſil. diſcurſ. 6. cum ſeqq.* nulli magis tale nomen conuenit, quam Aduocato Fiſcali, ille enim conſulit neceſſaria Principi, & non ſolum dirigit, ſed ſuis ſtudijs & magno labore ad bonum exitum perducit, proindè Conſiliarius Principis Fiſci Patronus dicendus eſt, vt notarunt *Anton. Rub. conſ. 43. nu. 1. Maſtrill. dec. 214. nu. 6. Taſſon. in prag. de anteſ. obſer. 3. nu. 7. & obſer. 21. nu. 3. Petr Greg. lib. 49. Syntag. Iur. cap. 7. nu. 6. Amaya in l. fin. C. de decur. cap. 3. nu. 34.*

17 Et ità Sacra Maieſtate iuſſit, Fiſcales honorifico nomine Conſiliarij decorari, teſte *Io: Baptiſta Larrea alleg. fiſc. 1. num. 11.*

18 Hinc qui Patronum Fiſci Regalis Patrimonij necauerit, pena Læſæ Maieſtatis tenetur, ac ſi Conſiliarium occideret, quia talis Fiſci Patronus pars Principis
19 eſt, *l. quiſquis, C. ad l. Iul. Maieſ. l. 1. verſ. cuiuſque opera, ff. eodem, Platea in l. nemo, C. de immunit. l. 12. Andreas de Iſern. in tit. quæ ſint Reg. verb. bona comictentium crimen. Capyc. dec. 130. nu. 1. Bart. Philipp. in tract. de conſil. priuil. 8. Boſſ. tit. de crim. Læſæ Maieſt. nu. 9. & 14. Iul. Clar. lib. 5. ſenten. §. Læſæ Maieſt. crim. nu. 12. & 13.* optimè *D. Franc. Alfar. de offic. fiſcal. gl. 31. nu. 10. Io. Baptiſta Larrea alleg. fiſcal. 2. num. 12. & 13.*

20 Quamobrem valet aſſeuerare Fiſci patronum R. C. illum M.C.V. præcedere, qui tali præheminentia non potitur, teſtę

Io.

Io. Baptiſta Larrea loco cit. Imò Romanis
21 legiſlatoribus Fiſci patronus in crimi-
num quæſtionibus incognitus erat, Fi-
22 ſcus enim ſe non ingerit, cum de crimi-
ne quæritur, *l. 1. & 2. C. vbi cauſ. fiſci*, ſed
dumtaxat quando tractatur de iure fiſci,
23 *ff. & C. de iure fiſc.* quod ſanè Ius, circa
patrimonium Principis verſatur, ex quo
Fiſci nomen ſumpſit, *Peregr. de Iure fiſci
lib. 1. tit. 1.* & ſemper quod de fiſco in iu-
re mentio habetur, ſemper ad pecunia-
riam vtilitatem refertur *Briſon. de verb.*
24 *qua ad eius pertin. ſignif. lib. 6.* Nec cauſæ
fiſcales denominantur, vbi criminis quę-
ſtio ventilatur, vt dicunt *Iaſon. conſ. 100.
vol. 1. Peregr. de Iure fiſc. lib. 7. tit. 1.*

25 Vndè quo ad hanc præcedentiam in-
ter Fiſci patronum R. C. & illum M. C.
ſemper fuit obſeruatum, præcedere Fiſci patronum R. C. & nuper dum ſuppoſuit Conſiliar. Honophrius de Palma annis retro elapſis, dum ipſe huiuſmodi Fiſci Patroni M. C. munus occupabat, pręcedere Dominum Hieronymum de Philippo Fiſci aduocatum R. C. tam quando ambo conuenirent, tam quando Tribunàlia vnirentur, & accedere ſupoſuit ipſe Fiſci patrous M. C. poſt S. R. C. vndè quęſtione introducta in Regio Coll. Conſilio, fuit tamen decreto eiuſdem ordinatum, vt præcedat Fiſci patronus R. C. & ille M. C. incedat poſt Iudices M. C. V.

26 Et antea fuit idem diſceptatum inter Conſiliar. Iulium Maſtrillum, tunc Fiſci patronum M. C. & Regen. Io. Camillum Cacacium, tunc Fiſci patronum R. C. qui pro præſtantia ſui muneris ſatis docte, & accuratè de more ſcripſit, vt videre eſt ex eius allegatione inter recollectas per *Reg. de Marin. allegat. 86. tom. 3. reſol.* & tandem deciſio prodijt in ſui ipſius perſonę beneficium.

Præcedentia an detur Regio Conſiliario, Præſidenti R. C. vel Fiſci Patrono eiuſdem creato.

§. VIII.

SVMMARIVM.

1 P*Ræcedentia an potiatur, qui à maiori ad minorem tranſit dignitatem.*

2 *Præcedentiam primæ dignitatis non retinet, qui ad minorem dignitatem tranſit.*

3 *Præcedit is, qui prior in poteſtate officij eſt.*

4 *Officiale, tranſeunte de maiore ad minus officium, non conſideratur priſtina dignitas.*

5 *Vicarius incedens vti Canonicus, locum Canonici, non Vicarij conſequitur, & ità deciſum per* Rotam. *nu. 6.*

7 *Conſiliarius, creatus Fiſci Patronus R. C. locum Fiſci patroni habet, & ita obſeruatum, nu. 8. ſed declaratur, nu. 9.*

9 *Conſiliarius electus Fiſci Patronus* R. C. *præcedit Præſidentes, creatos poſtquam ipſe in Conſiliarium fuit electus, & ità obſeruatum, nu. 10.*

11 *Conſiliarius, creatus Fiſci patronus R. C. extra Tribunal R. C. an præcedat Præſidentes, ipſi antiquiores, & quid obſeruatum, nu. 12.*

13 *Conſil.arius, creatus* Pręſidens R. C. *quos nam præcedat, nu. 14. & quid reſpectu Præſ Decani, nu. 15.*

16 *Decanus in dignitate conſtitutus eſſe dicitur.*

17 *Decanus, Prælatus vocatur.*

18 *Decanus Archidiacono eſt æqualis.*

19 *Decanus in Eccleſia cathedrali maiorem dignitatem habet poſt pontificalem, & dicitur capituli caput, nu. 20.*

21 *Decanus habet adminiſtrationem rerum capituli, poteſtque agere ſine capitulo, niſi*

Digitized by Google

niſi ſint res arduæ.

22 *Decanus quem locum occupat.*

23 *Antiquiores nobilioribus præferuntur.*

24 *Conſiliarius, electus* Præſidens R.C. *Decanum non præcedit, etiam ſi ipſe Conſil. antecelleret reſpectu temporis adepti muneris Conſiliarij, & ità deciſum, & obſeruatum, nu.25.*

36 Rex *in Conciſtorio Cardinalium antiquiorem Cardinalem præsbyterum præcedit, quemadmodum Imperator ante coronationem.*

27 *Decanus Conſiliarius, munus Præſidis S.C. exercet Vacante dicti Præſ. officia, ſiuè per infirmitatem, ſiuè per abſentiam, ſiuè per mortem, & exempla referuntur.*

28 *Marchio Latertiæ laudatur.*

Præcedentia an detur Regio Conſiliario, Præſidenti R.C. vel Fiſci Patrono eiuſdem creato.

§. VIII.

1 HIS exaratis poſtremum ſuccedit quæſitum, vbi proponitur, ſi ille, qui à maiori ad minorem conuolauit dignitatem, collegas præcedat.

2 Regula eſt negatiua, nam qui primam dignitatem dimiſit, & aliam impetrauit, locum vltimæ dignitatis obtentæ habere debet, nec poteſt retinere locum primæ dimiſſæ, *Moneta de optione canon. c.5. q.1. nu.12. Gratian. diſcept. foren. tom.5. c.845. nu.10. per text. in cap. ex inſinuatione 26.* vbi *Gloſ. in verb. prima de Simon. & verb. accepit in cap. Nabuchodonoſor 23. quæſt.4. Zerol. in prax. Epiſcopali par.1. verſ. canonica, §.8. & cenſuit Sac. Rit. Congreg. in vna Callien. 21. Martij 1609.* vt teſtatur *Aguſ. Barboſ. de canon. dignit. q.18. nu.16.*

3 Et ratio eſt, quia præcedentia illi competit, qui prior in poſſeſſione officij reperitur, *Cabed. dec.3. p.1. Gratian. dec.16. in addit. nu.6. & 7. Gonzalez ad reg.8. cancell. §.3. Proem. num.23.* Reg. *Valenz. conſ. 34. nu.36. tom.1. Surg. de Neap. Illuſtr. cap. 27. nu.59. in fine, per text. in l.1. C. de conſul. l.12. Reg. Sanfel. dec.333. nu.6.* proinde præcedere nequit alios collegas, actu exiſtente.

4 Tum etiam quia hic non accedit, tanquam occupatus maiori dignitate, quia illam iam depoſuit, ſed vti acquiſitor huiuſmodi inferioris, ſicque non venit conſideranda priſtina dignitas, *Andr. de Barul. in l. iubemus, C. de prox. Sacr. Scrin. lib.11. Rebuff. in l.1. C. de præpoſ. Cubic. lib. 12.* vnde in loco recentiori ſedere debet,
5 vti homo nouus, prout in ſimili de Vicario Generali Canonico, *DD.* dixerunt, qui etſi tanquam Vicarius cæteris Canonicis antiquioribus præferatur; ſed tamen ſi canonicali habitu indutus concurriſſet, locum primæuum non tenebit, ſed illum iuxtà ſui canonicatus antiquitatem occupabit, *Epiſc. Ricc. in prax. par.4. reſol.389. Seraph. dec.437. nu.5. Theodoſ. de* Rubeis *ſing. Rotæ tom.2. par.4. nu.52. pag. 490. Lotter. de re benef. lib.1. q.16. nu.63.* Michael. *Ferret. de præced. Eccleſ. cap.52.*
6 *num.16.* Et ita quoque cenſuit Sacra Rituum congregatio in *Calaguritana 2. Auguſ. 1603. in Caſalen. 5. Iulij 1614. & in Ampurien. 7. Decembris 1630. & in Acernen. 21. Iulij 1632.* teſte *Auguſt. Barb. de canon. dignis. q.18. nu.32.*

Idemque vt ſcilicet prouocatus à maiori ad minorem dignitatem, collegas non præcedat optimè tuetur, *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit.3. de elect. offic.* §.8. *n.7.* hinc ſuccedit, quod ſi Iudex M. C. Fiſci patronus crearetur dimiſſo priori loco alium inferiorem occupabit, vt ſupra annuimus multis authoritatibus innixi.

7 Hoc idem eſſe deſumitur ſi Reg. Conſ. eligeretur in Fiſci Patronum R. C. nam nulla præcedentiæ prærogatiua tanquam Conſiliarius potiretur, ſed locum Fiſci patroni tenebit, vt in propoſito firmarunt *Reg. Conſtan. in l.1. C. de Conſul. l.12. nu.3. Iudex Taſſon. prag. de antef. verſ.3. obſer.3. nu.175. Reg. de* Marin. *quot. reſol. cap.202. nu.2.* qui *DD.* teſtantur, ita obſeruatum fuiſſe in perſonam Antonij Baraptutij, qui fuit Regius Conſiliarius, & poſtea electus in Fiſci aduocatum, & ſedit poſt omnes: in perſonâ Ioannis Thomæ
8 Maſtrilli, qui fuit Reg. Conſ. & Præſ. R.C.

& de-

& demum creatus Fiſci patronus, fuit etiam poſtpoſitus Præſidentibus: in perſonam Vincentij Corcioni, qui cum eſſet Regius Conſiliarius, fuit creatus Fiſci Patronus R. C. & ibidem cunctis Præſidentibus poſtpoſitus: in perſonã Fabij Capicij Galeota, qui cum eſſet Regius Conſiliarius S.C. in fiſci Patronum fuit electus, & Præſidentibus poſtpoſitus.

Quod intelligitur, vt ſolumodo poſtponatur illis Præſidentibus creatis, antequam ipſe in Cõſiliarium fuit electus, vt teſtatur *Taſſon. prag. de antef. verſ. 3. obſ. 3. nu. 145.* & practicatum refert, idemque firmat Reg. *Rouit. conſ. 102. nu. 21.* inquiens aberraſſe *Reg. Conſtant. ſup. alleg.* qui aliter ſentijt.

Verùm poteſt hęſitari ſi ẽxtrà locum, vbi Tribunal R.C. conuenit, & præcipuè in Regijs Iunctis, fiſci Patronus, anteà Conſiliarius præcedat Præſidentes R. C.
12 & hic Articulus diſceptari euenit inter Dominum Hieronymum de Philippo Fiſci Patronum Regiæ Cam. antea Regium Conſiliarium, & quondam D. Ioſephum Filiù Præſ. R. C. antiquiorem, qui ambo cum conuenire deberent in Regia Iuncta contrabannorum, vbi ego quoq; reſideo, ſuppoſuit dictus Dominus Hieronymus præcedere dictum Don Ioſephum ſtante munere Regij Conſiliarij in ſui perſona concurrente, vnde pro vtraque parte fuit ſatis ſcriptum, & Dominus Hieronymus ſatis lepide, ac erudite, imò docte allegationem compoſuit, & magiſtraliter reſpondidit, prout de more, & ſemper ſolet ex ſumma eius doctrina, & eloquentiæ facundia, qui maximis eius meritis inter Præſidentes fuit coaptatus, dictaſque allegationes perpendidit Collaterale Conſilium, & re plenarie diſcuſſa, inde Excellentiſſimus Dominus Comes Pegnarandæ, tunc Prorex ſuo particulari diplomate, nedum quæſtionem præcedentiæ ad fauorem Conſiliarij de Philippo terminauit, ſed generaliter iuſſit, vt Regij Conſiliarij tàm in Regijs Iunctis, quam in Collaterali Conſilio, & vbicumque, ſemper prę-cedant Præſidentes R.C.

Et meritò ità decreuit, nam donec in Regia Camera pro eiuſdem Senatus cauſis peragendis conueniunt Præſidentes, & Fiſci Patronus anteà Conſiliarius, temporis prioritas, incorporationis virtute, operabitur, ſed extrà locum vnuſquiſq; ſua propria fruetur dignitate, & Conſiliarius altiori inſignitus, Præſidentẽ, licet tempore anteriorẽ præcellet, ad *Text. in l. 1. verſ. quod ſi quis, C. de Conſulib. lib. 12. gloſ. ibid. in uer. poſthabitus, l. vnicuique verſ. niſi, C. de proxim. ſacror. ſcrinior. eod. lib. cap. ſtatuimus de maiorit. & obedien. gl. in can. placuit, verſ. proponemus 16. diſt. Lucas de Penn. in rub. C. eod. lib. tit. vt dignit. ordo ſeruet. Surg. de Neap. Illuſtr. cap. 27. nu. 20. Reg. Conſtan. in repet. cit. l. 1. C. de Conſulib. lib. 12. nu. 33. & 34. Reg. de Ponte dec. 8. nu. 5. Reg. Tap. dec. Supr. Conſ. Ital. 21. nu. 26. Reg. Rouit. cit. dec. 77. nu. 3. cum ſeq. Reg. Sanfel. dec. 223. nu. 9. cum ſeq. tom. 2. Epiſcop. Rice. collect. par. 4. collect. 1446. Maſtrill. de magiſtr. lib. 5. cap. 4. n. 4. cum ſeq. tom. 2. Conſil. Anna conſ. 40. nu. 14. & 17. Caſtill. quotid. controu. Iur. lib. 6. cap. 41. nu. 29. cum ſeq. Reg. Cacacius alleg. 85. nu. 61. inter collect. per Reg. de Marin. tom. 3. Larrea alleg. 51. nu. 8. par. 1. Reg. Rouit. conſ. 84. nu. 11. lib. 1. ex Abb. in cap. ſtatuimus de maiorit. & obedien.*

Quoniam prior dignitas labore quæſita, ſuperueniente ſecunda, non auffertur, nec perit, ſed augetur quaſi vna alteri adiciatur, ità *Tex. in l. iubemus 4. C. de prox. ſacr. ſcrin.* his verbis, quod autem omnibus cõſtat deferri adiectui a terius dignitatis perire non patimur, vt etiam ſi proſperioris fortunæ iudicio ad honoris ornamenta proceſſerint, vetera tamen eis ſcrinij labore priuilegia quæſita ſeruentur, & cõcordantia allegat, ibi, Iura *gloſ. in fin. in verb. ſeruentur, & poſt Oltrad. conſ. 265. poſt n. 4. Franciſcus Marzar conſ. 26. n. 42. & 45. & ex l. in Alexandrinis, C. de decurionib. lib. 10. & in l. 1. C. de præfect. qui in Vrbe conſtit. lib. 12. Conſil. Marcian. conſ. 28. nu. 7. lib. 2. Andr de Barulo in ead. l. iubemus circà princ.* inquiens ex *l. 3. C. de dignit. eod. lib. alijſque Iuribus:* poſſe quempiam multiplicis dignitatis priuilegia retinere in *l. iubemus circà fin.* cuncta comprobat inſigniter *Reg. Galeot. reſp. fiſc. 2. à nu. 3. vſque ad 29.* Dignitas enim ſemel collata inſeparabilis efficitur à ſubiecto, vt probat *Conſ. Anna conſil. 40. nu. 43. lib. 1. Conſil. Georg. alleg. 35. nu. 13.* Idcircò non poteſt ab ipſo Conſiliario euelli, nam alioquin ſuperueniens

priuilegium priuilegiato damnoſum eſſet, quod ferri non valet, *l. diuus, ff. de teſtib. Peguera dec.96. nu.6.Marcian conſ. 26.nu.*47. licet poſterius priuilegium minorem dignitatem contineret, nam adhuc priſtinæ dignitati non obeſſet, *l. per adoptionem* 35. *ff.de adoption.l.ſenatorius filius, ff.de ſenator.Maſtrill.de magiſtrat.lib.*5.*cap.*4.*nu.*68.*Reg.Galeot.reſp.fiſcal.*2.*nu.*29.*Conſ.Marcian.conſ.*28.*nu.*4. vbi pro ratione ait, ſuperuenientem dignitatem, nequaquam ad diminuendos, ſed ad honores ampliandos à Summis Principibus conceſſã exiſtimari, proinde contrarium effectum operari nullatenus deberi.

Satis ergo rectè pronunciauit, vt diximus Excellentiſſimus Comes Pegnaranda, re diſcuſſa in Collaterali Conſilio, vt Conſiliarij in quocunque loco præcedant Præſidentes, & ità liquet ex eius diplomate, cuius tenor talis eſt.

Hauiendoſe viſto en Colateral las Alegaciones, que han hecho el Conſejero Iuan Geronimo de Phelipe, y el Preſidente Don Ioſeph Feliù ſobre la precedencia en la Iuncta de Contrabandos, ſea acordado en el, que ſe obſerue la poſeſion, en que eſtan los Conſejeros actuales, ò los que lo han ſido de preceder en las Iunctas à los Preſidentes de Camara E eſto ſin periuicio de las partes, paraque oydos ſe pueda hazer Iuſticia. E hauiendoſe S.E.confermado con el dicho acuerdo hà reſuelto, que haſta otra orden ſuya ſe continuen las Iunctas de aqui adelaute con la miſma precedencia, que haſta aqui ſe ha hecho, declarando S.E.como por eſte Villete lo declara, que eſto non haya de periudicar, ne periudique à las pretenciones de los Miniſtros intereſados en la precedencia, porque en eſto ſe eſtarà deſpues, a lo que ſe reſoluiere oydas las partes, de que S.E. me manda auiſar à V. S. paraque de orden à los Miniſtros del Sacro Conſejo, que lo executen aſſi, que el Lugar Teniente de la Camera ſe da la meſma orden, per lo que toca à los de aquel Trib. guarde Dios à V.S.Palacio à 20.de Octobre 1662. D. Martin de Otermin.

Señor Regente Marques de Matonti.

13 Verum ſi Regius Conſiliarius Præſidens R. C. crearetur, omnes alios R. C. Præſidentes præcelleret, præter Decanum *Marc. Anton.Surg.de Neap.Illuſtr.cap.fin. Reg. Conſt an.in l.* 1.*C.de conſulib.l.*12.*Index Taſſon. in prag. de anteſ.verſ.*3.*obſer.*3.*nu.*144. quemadmodum etiam fuit obſeruatum in perſonã Ioannis Thomæ de Maſtrillis, qui cum Regius Conſiliarius eſſet, Præſidens R.C. fuit creatus, & ordinatum, vt in primo loco partis ſiniſtræ ſederet: Amplius in perſonã R.Conſ.Montoya de Cordoua, qui Præſ.R.C.Electus, & omnibus præter Præſidentem Decanum prælatus, vt fatentur *praecit. Marc. Anton. Surgen. loco cit. nu.*23.*Index Taſſon. ibid.Reg.Conſtant.d.loc.cit.nu.*23.

14 Sed hodie hoc in praxi non eſt receptum, at quando Règius Conſiliarius ad huiuſmodi munus eligitur, præcedit tantummodo illos, qui poſt adeptam Reg. Conſ. muneris poſſeſſionem ſunt electi, ita hodierna praxis docet, quam ſolus annuere videtur, *Marc. Anton. Surg. de Neap. Illuſtr. cap.*27.*nu.*23.*in fin.* ſequitur *Reg.Rouit conſ.*102.*nu.*20.*l.*2.

15 Hinc ſe offert quæſtio, ſi inter illos Præſidentes R. C. moderniores ſit Decanus. numquid Regius Conſiliarius, Præſidens R. C. effectus, Decano quoque præferatur?

16 Et negatiuè reſpondetur, ſiquidem Decanatus dignitas eſt, Decanuſue in dignitate conſtitutus eſſe dicitur, vt meminit *Rota dec.* 173. *in nouiſ. nu.* 2. *& melius dec.*442. *nu.*1.*Dec.in cap.ad aures*,

17 *nu.*2.*de reſcript.* & Prælatus vocatur, ſicu-

19 ti cæteri, Archidiaconi, Archipresbyteri, & Abbates, *Raguc. in tract. de voce canon.in cap.in* 2.*quaeſt.* Imò Archidiacono videtur æqualis, *cap.innouamus* 60.*diſtin.Luc.de Penn.in rub.C.de decan.lib.*12. Ac in Eccleſia Cathedrali Decanus ma-

19 iorẽ dignitatẽ habet poſt Pontificialem, *ſan in catal. glor. mund. par.*4. *conſid.*37.

20 dicitur enim capituli caput, nec eſt priuata perſona, niſi quoad extraneos *Luc. de Pen.in rubr.C.de decan.l.*12.*Puteus dec.* 210. *nu.* 2. habet generalem capituli re-

21 rum communium adminiſtrationem, & poteſt vti Prælatus ſine capitulo in rebus communibus agere, niſi eſſent arduæ, *Puteus dec.Rot.*210.*nu.*2.*p.*3.

22 Inde eſt, quod ſecundum locum poſt Epiſcopum, ſeù alterum ſuperiorem vin-

vindicare debet, imò primum, quando nullus alter ſuperior interuenit, *Caſſan. in catal. glor. mund. par. 4. conſid. 37. Marta in tract. de Tribun. Vrbis cap. 4. nu. 18.* antiquiores enim nobilioribus præferun-
23 tur, & altiori loco ſedere debent, *Bald. in l. obſeruare, §. antequam, ff. de offic. Proconſul.*

24 Quamobrem ſatis optimè liquet Regium Conſiliarium, R. C. Præſ. creatum Præſidenti Decano non præferri, etiam ſi Regius Conſiliarius tempore adepti muneris ſit antiquior, vt firmarunt *Reg. Conſtant. in l. 1. C. de conſul. lib. 12. nu. 35. Maſtrill. dec. 34. nu. 4. Conſ. Anna conſ. 130. nu. 4. Marc. Anton. Surg. de Neap. Illuſtr. cap. 27. nu. 23. Thor. in comp. tom. 2. verſ. præcedere, fol. 480.* & ſecundum id pluries
25 fuit quoque iudicatum, ſcilicet in perſonam Scipionis Brandolino Præſ. Decani R.C. qui præceſſit D. Didacum de Salinas Regium Conſiliarium, & Præſ. R.C. creatum, quamuis dictus Salinas antiquior miniſter erat, teſte *Thor.* qui alias complures *dec.* attulit, vt eſt videre.

26 Sed præter ſupra, & hucuſque exarata, conſtat hæc ſententia, ex quadam inconuincibili ratione. Certum enim eſt Regem ſupremum Monarcham præcedere cunctos Sacræ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſiuè antiquiores, ſiuè moderniores ſint, vti ſingulos; verum ſi ipſe Rex Cōciſtorium ingredere vellet, ſubtus primum Epiſcopum, vel poſt antiquiorem Cardinalem præsbyterum ſedebit, quemadmodum Imperator ante coronationem, vt teſtatur *Carœmoniale Pontificium ſub rubr. de recept. fratr.* & tradidit *Gratian. diſcept. for. cap. 111. nu. 6. to. 1. & cap. 298. nu. 27. tom. 1.* Idcircò arguendo à ſimilitudine rationis procul omni dubio venit illud affirmandum, quod ſupra annuimus.

Quinimò adeo ſumma eſt Decani prærogatiua, nam vacante officio Præſidis S. C. per mortem, aut per aliud impedimentum, munus huiuſmodi expleri debet per Conſiliarium Decanum, prout Iure authenticorum cauetur in *auth. qua ſupplicatio, C. de precib. Imper. offer.* ibi decernitur ſupplicationes abſente Præſide legi debere coram Conſiliarijs, & *gloſ. ibid. annuit*, vt ad euitandas confuſiones coram antiquiore legendæ ſunt.

Idemque Ius noſtrum municipale ſanciuit, etenim in anno 1554. Regia Sanctio fuit edita, qua diſponitur, vt abſente Præſide, aut infirmo, vel impedito, officium regere debeat Conſiliarius Decanus, vt conſtat ex dicta *prag.* quam recenſet *Reg. Tap. Ius Regn. lib. 2. de offic. S.C. fol. 161.*

Hoc pariter liquet ex *prag. 8. de offic. S. R.C.* vbi dicitur, quod abſente Præſide antiquior Conſiliarius præeſt; Idemque de Iure reſpondent, *Reg. Tap. Ius Regn. lib. 2. tit. de offic. S.C. fol. 161. in ſuis annotationibus ad pragmaticam Domini D. Federici de Toledo Regni Proregis, Reg. Rouit prag. 15. nu. 10. de offic. & Taſſon. de anteſt. verſ. 3. obſer. 3. nu. 219. & verſ. 14. obſer. 2. nu. 14.*

Quod etiam exemplis confirmatur, nam in anno 1486. per abſentiam Præſ. S.C. Antonij de Alexandro munus exercuit Conſ. Decanus Andreas Mariconda, & durante decrepita ętate Præſ. Antonij de Ianuario, officium rexit Conſ. Decanus Ciccus Loffredo, inſuper in anno 1558. Dominus D. Federicus de Toledo ob impedimentum tùnc Præſidis S. C. Hieronymi Seuerino Propræſidem, conſtituit Conſiliarium Franciſcum de Aurrier, tùnc antiquiorem.

Idemque obſeruatum in anno 1553. quo tempore cum fuerit aſſumptus ad aliam dignitatem Alphonſus de Santiſlan Præſ. S. C. in Propræſidentem fuit conſtitutus Conſ. Decanus Io. Andreas de Curte, quemadmodum in anno 1566. fuit creatus Propræſ. Io. Thomas Altomare Conſ. Decanus per abſentiam Præſid. de Curte.

Et inde ob abſentiam Præſidis D. Petri de Vera fuit in Propræſidentem electus Io. Thomas Salamanca Conſiliarius Decanus, & poſtmodum per mortem eiuſdem Præſidis de Vera, in Propræſidentem fuit creatus Conſiliarius D. Io. Sanchez de Luna, tùnc Decanus; Et amplius per obitum Præſidis Marci Antonij de Ponte, licet Dominus Dux Aluæ, tùnc Regni Prorex elegerit in Propræſidentem Regentem Valenzuola; tamen illo vocato ad Supremum Hiſpaniæ Conſilium, idem Dominus Prorex in Propræſidentē nominauit Conſiliarium D. Didacū Lopez, tùnc ſubdecanum eo,

quod Conſiliarius Decanus D. Felix de Ianuario, eatenus comperiebatur impeditus, ſed indè remoto impedimento, idem D.Felix de Ianuario munus huiuſmodi exercuit, vt teſtatur *Taſſon. loc.cit.*

Et amplius per mortem Præſ. Vrſini fuit in Propræſidentem electus Conſil. Salinas Decanus.

Itidemque obſeruatum conſpeximus in obitu Præſidis S. C. Andreæ Marcheſij, nam Dominus Dux de Arcos, tùnc Regni Prorex in Propræſidentem deputauit Conſiliarium D. Didacum Varela, tunc Decanum.

Verum alij Domini Proreges aliter decreuerunt, nàm Dominus Comes Lementium per mortem Præſidis Camilli de Curte reſcripſit, vt officium explerent quatuor aularum Decani, vt teſtatur *Taſſon.verſ.14.obſer.2.nu.16.*

Et inſuper Dominus Comes Ognatte per obitum Præſidis S. C. D. Franciſci Merlinò ad huiuſmodi officij exercitium conſtituit Regentem Zuſiam, qui deindè fuit à Potentiſſimo Rege noſtro qu.Philippo IV.ad idem munus adſcitus.

Sed indè idem Sereniſſimus Rex noſter Philippus IV.nuper defunctus Regalibus literis, peculiariter reſcripſit, vt in poſterum huiuſmodi muneris regimen comendaretur Conſiliario Decano, durante Sede Vacante.

Modo ergo per obitum eiuſdem Regentis Zuſia Præſident.S.C.Excellentiſſimus Dominus D. Petrus Antonius de Aragona, nunc Regni moderator in Propręſidentem creauit Dominum Con. ſiliarium Decanum D.Antonium Nauar. retta Marchionem Latertię, habitus In ſignijs Sancti Iacobi de Spada decoratum, ex nobiliſſima proſapia natum, omnium, virtutum genere large colluſtratum, qui pro hoc munere à nobis, ac roto cętu Conſiliariorum fuit magnopere exoptatus, & vniuerſaliter à cunctis omnibus præcipuè Proceribus, Magnatis huius Ciuitatis hilari animo receptus, quod munus magna cum admiratione, & ſatisfactione exercet.

Præcedentia an tribuatur Regenti Italię Senatus, adſcito ad Regalem Cancellariam Regni, contra Decanum.

§. IX.

SVMMARIVM.

1 *Regens in Supremo Italię Senatu in Regno Hiſpaniarum, tranſiens ad Supremum Collaterale Conſilium Regni Neapolis, præcedit Regentes ipſi moderniores, etiam Decanum, ſi prior ſit in tempore reſpectu adepti muneris in Senatu Italiæ, & ità deciſum, verum quæ obſtant huic deciſioni recenſentur, nu.2. ſed refelluntur, & deciſum refertur, nu.6.& 14.*

D.Iacobus Capycius Galeot.Reg.laudatur.

2 *Regens in Senatu Italiæ non eſt de corpore Collateralis Conſilij, & munus diuerſum habet.*

3 *Regens in Senatu Italiæ maiorem habet dignitatem, quam Regens Collateralis Conſilij Neapolis.*

4 *Regens in Supremo Italia Senatu ſi Collaterale Conſilium peteret, vti Regens illius Senatus omnes præcederet.*

5 *Regenti in Supremo Italię Senatu, in Collaterali Conſilio Neap. deputato, nouum expeditur priuilegium, & quare, n.14.*

7 *Regens in Supremo Italię Senatu ſedet vti Regens Regiam Cancellariam.*

8 *Regens in Senatu Italia adminiſtrat, vt de corpore Collateralis Conſilij Neapolis.*

9 *Regens in Senatu Italię gaudet munuſculis, vti de Collaterali Conſilio Neapolit.*

10 *Regens in Senatu Italia, idem dicitur habere officium, quam Regens Collateralis Conſilij Neap.*

11 *Præcedit is inter Regentes Senatus Italiæ*

lia, & Collateralis Conſilij Neap. qui prius fuit creatus Regens, & ita obſeruatum, nu. 12.

13 *Regens in Italico Senatu ad Collaterale Neap. tranſiens, ſi reuerteretur ad Italicum Senatum, precedit alios Regentes poſt ipſum electos.*

15 *Priuilegium nouum quare expeditur Regentibus in Italico Senatu, tranſeuntibus ad Collaterale Neap.*

16 *Iudex criminum, in ciuilibus deputatus, præcedentiam habet iuxtà muneris antiquitatem, & ita obſeruatum.*

17 *Officialis exiſtens in Tribunali Regiæ Audientiæ cum præcedentia prærogatiua, tranſiens ad aliud Tribunal eiuſdem generis, eadem prærogatiua gaudet, & ita obſeruatum, ſed in contrarium, nu. 18. & 20.*

18 *Prorogatio obtenta intra tempus primi officij, non retrotrahitur in præiudicium tertij.*

19 *Officialis exiſtens in officio, & electus pro ſequenti anno, nouum dicitur in ſui perſonam officium.*

21 *Prorogatione facta ad idem officium intra primum tempus, non dicitur nouum officium, & de ratione, nu. 22. ſed alij contra, nu. 31. reſpondetur, nu. 32.*

23 *Prorogatio, quæ dicatur.*

24 *Renouatio quando fieri dicatur, & quando protelatio.*

25 *Officium nouum dicitur, officiali admiſſo ad officium poſt lapſum primi temporis, & de ratione, nu. 26.*

27 *Prorogari non dicitur quod elapſum eſt.*

28 *Precedentiam non recuperat reſtitutus ad dignitatem, niſi reſtitutio fieret de iuſtitia, nu. 29. & ità obſeruatum, nu. 30.*

31 *Præcedit Iudex antiquior, qui interuenit vt Aduocatus partis, moderniori Iudici interuenienti, vt Iudice, ſed contrarium tenet* Reg. Conſtan. *nu. 32. ſed reijcitur ex* dec. Præſ. de Franch. *qui ita obſeruatum refert, nu. 33.*

Præcedentia an tribuatur Regenti Italię Senatus, adſcito ad Regalem Cancellariam Regni, contra Decanum.

§. IX.

1 EX his, quæ de Decano dicta ſunt apprimè contradicit decretum Collateralis Conſilij, nuper emanatum in caſu, quo mortuo ſpectabili Regente D. Ioanne de Burgos, y Oliuares Collat. Conſ. Decano, ſucceſſit in Decanatu Reg. Franciſcus Antonius Muſcettula, qui dum locum Decani in Collat. Conſ. occùpabat, eiuſq; prærogatiuis potiebatur, aduenit Neap. ſupercilio receptus ab vniuerſali cætu, magnopere expectatus Dominus D. Iacobus Capycius Galeota Dux Sancti Angeli, natalium nobilitate valde præclarus, ſapientiæ doctrinæ integritate ſummopere ditatus, eloquentiæ, ac iuris prudentiæ vndique conſpicuus, optimus mecenas noſtræ inclitæ Ciuitatis, Patritius clariſſimus: hic Dominus peculiari beneplacito Regis à Conſilio Supremo Italiæ in Regno Hiſpaniarum, vbi pro ſuo munere degebat, ad Collat. Conſ. Neap. fuit euectus, & efflagitauit præcedere Regentem Muſcettulam Decanum eiuſdem Conſil. ſiquidem tempore adepti muneris Regentis erat ipſe Reg. Galeota antiquior, vnde per Collat. Conſ. de menſe Martij 1661. referente Spectabili Regente D. Felice Lanzina, y Vlloa fuit decretum, quod præcedat D. Reg. Galeota Regen. Muſcettulam, penes Ioſeph Criuella Scribam à Mandatis.

Quæ deciſio eo fortius videtur obſtare, quia Regen. in Supremo Italiæ Conſilio de corpore Collateralis Conſ. non
2 ſunt, nàm illud officium apud Regem eſt
pro negotijs huius Regni, eſtque penitus
diuerſum, & ſeparatum ab officio Regen-

tis

tis Regiam Cancellariam, vt inquit *Marin. Freccia lib. 2. de ſubſeu. tit. quis dicat. Dux in alleg. pro Dom. Regent. illius tempeſtatis, contra Regentem Albertinum, nu. 52. & 53. fol. 133.* ſequitur *Taſſon. in prag. de anteſ. verſ. 3. obſer. 3. nu. 19. & verſ. 14.*
3 *obſer. 2. nu. 25. & 26.* & maior eſt dignitas in Supremo Italiæ Senatu, quam in Collaterali Conſilio Neap. nam illi maiorem habent ſalarium, iſti minorem, illi aſſiſtunt Inuictiſſimo noſtro Regi: iſti Proregi: illi vacant gubernio Regnorum Italiæ ditionis noſtri Regis, iſti negotijs tantummodo huius Regni, vt conſiderat *Frecc. loc. cit. n. 25. in fin.* hinc eſt, vt ſi illi Regentes ad ſedendum penes Dominum Proregem pro exercendo officium Regentis in Collat. Conſ. in hoc Regnũ venirent moderniori ſederent loco, & alios Regentes hic exiſtentes non præcederent, cũ nouiter ſint ad hoc mu-
4 nus adepti; ſecus autem eſſet quãdo Collater. Conſilium, vti Regentes Supremi Conſ. ingrederentur, quia tunc præcederent, vt fuit ſeruatum tempore aduentus Imperatoris Caroli V. ad hoc Regnum, vt teſtatur *Frecc. ibid. nu. 62. verſ. deciſio autem*, & notat *Taſſ. loc. cit. n. 27. in fin.*
5 Præterea prædicta comprobantur, quia Reg. in Supremo Italiæ Conſilio præfixus quando Neap. deſtinatur ad ſeruiendum in Collaterali Conſilio, nouum priuilegium ei expeditur, vt notat *Reg. Capyc. Latro conſult. 43. nu. 38. tom. 1.* Ideo ſi nouo indiget priuilegio, nouum officium collatum ei videtur, & proinde alios Regentes in Collaterali Conſilio exiſtentes præcedere non poteſt.
6 Sed relata deciſio Collat. Conſ. nuper ſecuta ſupra poſitis de præcedentia Decani nihil obſtat, tùm ex his, quæ in hoc ſpeciali articulo concurrunt, tùm etiam ex his, quæ ex facto ponderantur de Iu-
7 re, etenim Reg. pro hoc Regno in Supremo Italiæ Conſilio ſedet, vti Regens Regiam Cancellariam huius Regni, & hoc ex ſpeciali gratia conceſſa per ſuam Cæſaream Maieſtatem in parlamento anni 1536. quæ gratia reperitur inſerta inter capitula, & gratias huic Regno conceſſas, vt in *cap. 24.* dicti parlamenti de anno 1536. quæ fuit etiam confirmata in *cap. 25.* parlamenti de anno 1554. & ſic videmus, quod Reg. electus per S. M. pro Supremo Italiæ Conſilio, ante-
8 quam diſcedat, poſſeſſionem Regentis in hoc Collaterali Conſilio meretur, ibique vti de corpore illius Conſilij adminiſtrat, & omnia, quæ alij Regentes pro gubernio huius Regni ſolent, facit, & ita multoties fuit obſeruatum, & licet dicatur hoc fieri præter ordinem S. M. & contra illius iuſſiones, tamen vidimus, ità fuiſſe, pluries obſeruatum, vt teſtatur *Regens Capyc. Latr. conſult. 43. tom. 1. nu. 36.* vbi quoque refert, quod poſtquam illi à
9 Regno diſceſſerunt in Supremo Conſilio reſidẽdo, eiſdẽ traduntur munuſcula ſalis ſaccari, & ferri, quæ cæteris Collateralibus huius Regni Conſiliarijs dantur.
10 Vnde nunquam fuit dubitatum; quod ſit vnum, idemque officium & quod ibi aſſiſtant vti huius Regni Regentes, de quo etiam fatentur *Surgen. de Neap. Illuſtr. cap. 27. nu. 40. in fin. & 41. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 12. de deleg. cauſ. nu. 17. Reg. Valenz. conſ. 91. nu. 71. Reg. Tapia Ius Regn. tit. de offic. magn. Cancell. nu. 4. Reg. Capyc. Latr. conſ. 43. to. 1. nu. 30. & 37.* & faciunt complura tradita *ſupr. de Conſ. Sup. Italiæ.*
11 Hinc eſt, quod inter ipſos præcedit, qui antea Regens fuit creatus, vt fundat *Frecc. lib. 2. de ſubfeud tit. quis dicatur Dux, nu. 45. Surg. de Neap. Illuſtr. d. cap. 24. Reg. Capyc. Latr. loc. cit. Taſſon. d. verſ. 14. obſer. 2. nu. 26.* & ità fuit pluries obſeruatum in perſonam Regentis Albertini, qui
12 licet dignitatem, & poſſeſſionem Regentis in Supremo Italiæ Conſilio adeptus fuiſſet, tamen Neapol. reuerſus alios Regentes, qui antequam veniret, poſſeſſionem habuerunt, præceſſit, teſte *Frecc. ibid. nu. 45.* idemq; in perſonam Regentis Caroli de Tapia, teſtatur *Reg. Capyc. Lat. loco citato*, & hoc pariter in perſona Dom. Reg. Antonii Capoblanchi.
13 Simile obſeruatur ſi Regens reuerteretur ad Conſil. Italiæ, vndè diſceſſit, nàm præcederet omnes alios poſt ipſum creatos, prout fuit deciſum pro Regente Celeſte cum Regente Riuera, vt fatetur *Reg. Capyc. Latr. d. conſult. 43. nu. 39.*
14 In facto etiam concurrebat ad fauorem Domini Regentis Galeota, quod ipſe tempore, quo fuit creatus Reg. in Supremo Italiæ Conſilio, meruit poſſeſſionem nanciſci in Collat. Neap. & cum

per

permanebat in adminiſtratione ſui muneris, fuit indè ad Coll. Conſilium adſcriptus Dominus Reg. Muſcettula, qui fuit poſtpoſitus in omnibus actionibus functionibus, ferendiſque ſuffragijs Regenti Galeota, tanquam antiquiori; vnde Reg. Galeota erat in poſſeſſione præcedendi Reg. Muſcettula, quam poſſeſſionem ſemper continuauit in Conſilio Italiæ, tum quia vt eſt dictum, idem eſt officium, tùm, & quia peculiari littera S. M. cauebatur, vt Reg. Galeot. præcederet omnes alios Regentes poſt ipſum creatos, & inſuper quia tempore, quo vacauit locus Decani in Collaterali Conſilio per obitum Regentis Burgos, iam reperiebatur deputatus in Collaterali Conſilio Reg. Galeota, ſed ſuis occupationibus detentus, longo itinere vexatus, non potuit intereſſe, ideo videbatur, quod Reg. Galeota debebat præcedere Regentem Muſcettulam.

15 Nec facit, quod Regenti Supremo Italiæ Senatus quando ille reuertitur expeditur priuilegium, nàm hoc fit, non vt nouum ei præbeatur officium, ſed ad finem, vt ſciant Domini Proreges Regentem reuerſum retinuiſſe nedum dignitatem Collat. Conſiliarij, ſed etiam Supremi Italiæ Regentis, & etiam quia vt maius habeat ſalarium, vt teſtatur *Reg. Capyc. Latr. conſult. 43. nu. 38. tom. 1.* vbi ſubdit, quod in priuilegijs, quæ prædictis expediuntur, iubet S. M. vt præcedant omnes alios Regentes poſt ipſos creatos, quam anterioritatem adipiſcuntur à die, quo fuerunt Regentes creati pro Supremo Conſilio Italiæ.

16 Vlterius eſt adnotandum ad materiam huius poſtremi quæſiti, quod ſi Iudex qui criminibus præeſt, in ciuilibus deputatur, conſocios non præcedit, ſed locum iuxta ſui muneris antiquitatem tenet, quod ex his conſtat, quæ ſupr. deduximus circa differentias præcedentiæ inter Iudices ciuiles, & criminales, & optimè confirmatur ex *dec.* ibidem relata, & alia quæ ſucceſſit in perſonam, tunc Iudicis M. C. Franciſci Mariæ Prato, & antea fuit obſeruatum in perſonam Iudicis Marci Mareſca, qui cum in aula cauſarum criminalium vacaret, ad aulas ciuiles tranſijt, & collegas antiquiores nõ præceſſit, ſed vltimum locũ habuit, alias deciſiones tradit *Thor. in comp. p. 3. ſect. 2. ver. præcedere, f. 301.* ſed ibidè inquit, quod

17 officialis exiſtens in officio, & cum præcedentia aliorum, ſi fuerit ad aliud Tribunal eiuſdem officij generis tranſlatus, cum eadem prærogatiua præcedentiæ tranſlatus videretur, ex quo continuatio muneris iniuncta diceretur, & ſic per Regium Collaterale Conſilium declaratum fuiſſe addit in perſonam D. Franciſci de Vico Auditoris Prouinciæ Principatus citra aulę prædictæ capitis, tranſlati inde in Prouincia Calabriæ citrà cum eadem prærogatiua præcedentiæ, ſimiliter in perſonam Fabritij Ametrani Auditoris Aprutij, eiuſque Audientiæ Capitis, indè tranſlati ad Prouinciam Calabriæ vltrà cum eadem prærogatiua præcedentiæ, teſte *Thor. in comp. to. 3. p. 2. verſ. præcedere.*

18 Sed huic obſtat, quod huiuſmodi tranſlatio parti præiudicium inferre nequeat, ſiquidem nec prærogatio obtenta intra tempus primi officij retrotrahitur in præiudicium tertij, *Tiraq. in 2. retract. §. 1. gloſ. 7. verſ. præterea Giurba, text. in l. Titius filius 48. ff. de excuſ. tut. Reg. Galeot.*

19 *l. 2. contron. 43. nu. 13.* vndè ſi officialis pro ſequenti anno ſit de nouo electus, ex noua Principis commiſſione, omnino cenſetur in ſui perſonam nouum officium, *Natta conſ. 57. nu. 1. in fin. & nu. 5. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de diuerſ. prouiſ. & propriè de poteſt. ſubſtit. in offic. §. ſolent, & nu. 6. Garſ. Maſtrill. de magiſtr. lib. 1. cap. 28. nu. 24. & 25. Reg. Galeot. d. contron. 45. nu. 14. to. 2.*

20 Nihilominus diſtinctione adhibita oppoſita nõ officiunt, nàm ſi talis tranſlatio fit tempore, quo adhuc primæua occupatio perdurat, & tunc ſatis rectè pręcedẽtię prærogatiua competit, vt ſup. annuimus, quemadmodum eſt ſi prorogatio in offi-

21 cio fiat ante primi temporis lapſum, cum non cenſeatur tempus prorogatum nouũ eſſe, ſed idem cum primo, prout de precario dicitur, *l. ſed etſi manere,* vbi *Bar. Ang. & cæteri, ff. de precar. & in compromiſſo, l. ſi cum dies in princ.* vbi *gloſ. & Bald. ff. de*

22 *arbr.* tempus enim prorogatum cenſetur eſſe eiuſdem naturæ, cum primo, omniaque ſecũ trahit, vt infinitis probat *Tiraq. in 2. retract. §. 1. gloſ. 7. nu. 26. verſ. ſed id quærimus cum ſeqq.* & confirmat *Gabriel cit.*

cit. de dilat. concluſ.2. dicens prorogatio
23 eſt labentis temporis, non dum lapſi extenſio, quem ſequitur *Reg. Galeota contr. 42. l.2. nu.17.* qui ad hoc comprobandum vtitur doctrina *Boer. dec. 294. nu. 2. 8. & 9.* vbi dicit, renouationem fieri poſt diem,
24 & proinde eſſe nouam dilationem, & nouum actum, prorelationem vero fieri durante die, & proinde eſſe eandem dignitatem, ſiuè actum prorogatum, quod idem probant *Cuttier. de iuram. confirm. par.1. cap.49. Barboſ. in l.1. art.1. nu.73. ff. de iudic. Borrell. in comp. dec. tit.47. de dilat. nu.47.*

Si vero translatio prædicta fiat poſt primi temporis lapſum, & tunc præcedentiam non conſequitur, prout ſi officialis elapſo tempore primi officij, ad
25 idem admittatur, nouum cenſetur officium adipiſci, *Bart. in l. dies cautionis, nu.3. ff. de dan. infec. Bald. in l. ſi a te 7. nu.2. C. de pact. int. emot. & vend. Caſtr. in l.2. §. etſi Iudex, nu.6. ff. de indic. Bal. in conſ.51. incip generali ſtatuto*, vbi aureis verbis hoc probat, & idem tradit *Reg. Galeota d. controu.45. nu.19. l.2. Theſ. dec.125. nu. 2.* quia elapſo tempore primi officij Iu-
26 dex deſinit eſſe Iudex, & remanet vt priuatus, *l.3. ff. de offic. Præſ. l. fin. ff. de iuriſd.*
27 *omn. Iudic.* non enim dicitur prorogari, quod elapſum eſt, ſed ex noua cauſa fieri videtur, *l. ſi ſtipulatus ſum à proculo*, vbi *DD. ff. de verb. oblig. Specul.* & alij, quos refert *Tiraq. in 2. retract. §.1. gloſ.7. n.24. verſ. & vt verum, Anna alleg.11. nu.7.* & impoſſibile eſt prorogari, quod eſt extinctum. vt idē *Galeot.* ibidem affirmat *n.18.*
28 Sic quoque diſponitur in reſtituto ad dignitatem, qui non recuperat locum, medio tempore ab alio cum præcedentia occupatum, ſed erit tanquam nouiſſimus *l.2.* vbi *Bart. ff. de decur. Frecc. vbi ſupra nu.57. & 58. Dec. in l. cum quid nu.11. Cagnol. nu.59. ff. ſi cert. pet. Menoch. conſ.186. & de recup. poſ. remed.10. n.106.* cum alijs per *Sfort. Odd. de reſtit. q.96. art.4. Brun. reſol. q.19. nu.7. Greg. Lop. lib.2. tit.31. p.7. verſ. primer eſtado, Anna cap.1. nu.262. de Vaſſall. decrep. etat. Reg. Galeota d. controu. 45. nu. 27.* ſubdens, hanc concluſionem procul dubio vigere, quando adeſt determinatus numerus in collegio, quemadmodū *Sfort. Odd. vbi ſup.* inquit, niſi fie-
29 ret reſtitutio ad idem officium de iuſtitia, ex traditis per *Anna filium conſ.32. 33. & 34. Peregr. de iure fiſc. tit.2. lib.5. nu.44.* eò enim caſu locum priſtinum haberet, alioſque præcederet, prout vidimus nuper obſeruatum in perſonam D.
30 Gregorii Ganauerro Hiſpani Militis R. C.S. Preſ. qui in viſitatione in hoc Regno generaliter peracta, fuit ab huiuſmodi munere ſuſpenſus, & deindè poſt complures annos reſtitutus, vndè communi voto conuentum fuit, vtſuum primæuum locum recuperaret, & alios præcederet, tanquam antiquior. Verum morte præuentus illum non obtinuit.
31 Vlterius non deficiunt *DD.* qui primam diſtintionis partem impugnant, dicunt enim, quod tempus prorogatum intrà primum tempus, idem tempus non iudicatur, quando de tertij præiudicio agitur, *Gail. obſer.191. lib.1. nu.22. Surd. conſ.56. n.15.* dicens prorogationem impedire preiudicium tertij, *Theſ. dec.125. nu.2. Gabriell. tit. de dilat. concl.2. nu.24. Tiraq. de retract. §.1. gloſ.7. num.32. verſ. præterea, Giurba dec.58.* & allegat *text. in l. Titius filius de excuſ. tutor.*
32 Sed reſpondetur, quod in caſu, de quo in præſenti tractamus nemini iniuria infertur ob talem prorogationem, nec Ius tertij læditur, nam officiales de quorum præiudicio loquitur, numquam præcedendi prærogatiuam cum collega prorogationem obtinente adepti fuere, nec ante prærogationem, quia eatenus non præcedebant, nec poſt prærogationem, quia ſemper videtur continuare tempus primæ adminiſtrationis, ſecundum *Tiraq. in 2. retract. §. 1. gloſ.7. nu.26. verſ. ſed id quærimus*, & alios vſq; ad Nauſeam relatos per *Gabriel. tit. de dilat. concluſ.2. Reg. Galeota controu.45. nu. 17. l.2.* & nunquam deſinit eſſe officialis, vt alij præcedentiam occupare poſſint, proindè cum ex prærogatione, huiuſmodi Ius nemini læditur, conſentaneum non eſt, vt de præiudicio loquatur.
33 Notandum denique eſt ad ornatum huius materię, quod ſi ſunt duo æquales dignitatis, & vnus interuenit in Conſilio, tanquam Iudex; alter, tanquam Aduocatus partis, prę quia diſpenſatione S.E. & iſte qui interuenit, tanquam Aduocatus ſit an-

Digitized by Google

tiquior illo, qui tanquam Iudex interuenit, hic præcedit illum vt Iudicem interuenientem, prout deciſum refert *Praſ. de Franch. dec.* 138. & notat *Reg. Tap. dec.* 21. 34 *nu.* 3. *ſed Reg. Conſtan. in l.* 1. *C. de conſul. lib.* 12. *nu.* 36. hunc caſum quoque refert, & inquit, quod non præcedit miniſter ille, qui vt Aduocatus interuenit, ad quod allegat *Praſ. de Franch. dec.* 138. ibi, *& ſi plura iura probent, non debere præcedere* 35 *illum, qui vt Aduocatus interuenit*: ſed contrarium fuit obſeruatum in ſui perſonam, qui etſi vt Iudex in cauſa quadam interueniebat, tamen præceſſit eum Conſiliarius Io: Felix Scalaleo, qui vt Aduocatus in eadem cauſa interueniebat.

De Præcedentia inter Officiales eodem tempore ad eandem dignitatem aſſumptos.

RVBRICA VI.

SVMMARIVM.

1 *Præcedere quis debeat ex duobus promotis ad eandem dignitatem eodem tempore.*

2 *Præcedere is debet, qui maioribus qualitatibus decoratur, & de ratione, nu.* 3. *& qui ita videantur, nu.* 4.

5 *Præcedere is debet, qui doctoratus inſignia prius accepit, & ità deciſum, nu.* 6.

7 *Præcedere is debet ex duobus Doctoribus, eodem tempore doctoratis, qui V.I.D. ſit nu.* 9. *aut ille, qui aduocati munus exercet, nu.* 10. *quod fallit, nu.* 11. *vel qui lector eſt, nu.* 12. *& de ratione, nu.* 13.

14 *Præcedere is debet de duob. eodem tempore ademptis ad eandem dignitatem, qui libros edidit, etiam ſi concurrat cum Doctore nobili, nu.* 15. *vel concurrat cum Doctore prius doctorato, nu.* 16. *ſed contrarium fuit deciſum, nu.* 17.

18 *Præcedere is debet inter illos, qui ad eandem dignitatem eodem tempore ſunt promoti, qui præfulget meritis paternis.*

19 *Officialis filius Doctoris præfertur alteri officiali,*

20 *Officialis Baro præcedit non Baronem.*

21 *Doctor, & miles præfertur Doctori tantum.*

22 *Præcedentiam habet, qui prius fuit nominatus in literis creationis, & de ratione, nu.* 23.

24 *Præcedere is debet inter duos eodem tempore aſſumptos, qui exequutionem literarum prius habuit.*

25 *Præcedunt ſeniores iuniores, ſi in cæteris ſint æquales.*

26 *Seniores iunioribus præferuntur in ſuffragijs proferendis, & in electionibus.*

27 *Nobiles præcedunt alios, qui vno eodemque tempore ſunt creati.*

28 *Præcedere is debet, qui de alio Magiſtratu ad alterũ aſſumptus fuit, & de ratione.*

29 *Præcedere is debet ex duobus Conſiliarijs eodem tempore creatis, qui prius Iudex M.C. fuit, & ità deciſum bis, nu.* 30.

31 *Præcedere is debet ex duobus Ducibus creatis, qui antea fuit Comes, & ita deciſum.*

32 *Præcedere is debet ex duobus, ad eandem dignitatem eodem tempore adeptos, qui antea dignitatem aliquam habuit, licet actu tempore electionis careat, ſed contraria opinio refertur, nu.* 33. *eaque refellitur, nu.* 35.

33 *Præcedere non debet ex duobus ad conſulatum electis, is, qui antea fuit Conſul, ſed actu non eſt.*

34 *Dignitas dimiſſa non prodeſt ad effectum præcedendi ſi iterum aſſequatur eandem dignitatem.*

35 *Præcedere is debet ex duobus Conſil. electis, qui fuit Iudex M.C. licet actu non ſit, tempore electionis, quod probatur, nu.* 36. *&* 37

38 *Præcedit in aſſequendo maiorem dignitatem, qui Iudex M. C. tempore electionis reperitur, licet alius iudicatum exercuit, ſed inde depoſuit, & ita deciſum, nu.* 41. *&* 42.

39 *Dignior dicitur, qui tempore electionis in dignitate eſt.*

40 *Præcedentiam non confert preterita dignitas contra illum, qui actualiter dignitatem retinet.*

41 *Præcedere is debet de duobus iudicibus M. C. Conſiliarijs electis, qui in iudicatu M.C. tempore electionis præcedebat, & de ratione, nu.* 42.

43 *Præcedit Iudex M. C. Fiſci patronum eiuſdem M.C. in aſſequendo maiorem dignitatem*

gnitatem, ad quam eodem tempore fuerunt adſciti, quod impugnatur, n.44. ſed refellitur, nu.45.

44 Iudex vt poſſit nouam dignitatem nanciſci ſindicatum præſtare tenetur, quo in caſu dicitur priuatus.

45 Præcedentiam habet, qui tempore electionis in maiori dignitate eſt conſtitutus.

46 Præcedit Iudex M.C. Fiſci patronum in aſſequendo maiorem dignitatem, licet Iudex ſyndicatui ſubijciatur, & Fiſci patronus non, & de ratione, & ita deciſum bis refertur, nu.48. & 49.

47 Aſſenſus Apoſtolicus non requiritur, vbi Eccleſia renunciat hæreditatem delatam.

50 Præcedere quis debeat ex duobus ad eundem munus euectis, qui prius creatus fuit, aut qui prius poſſeſſionē habuit, pro, & contra diſcutitur, & diſtinctione reſoluitur, nu.51. & 52.

53 Tempus datę attenditur in gratioſis.

54 Reſcriptum prius in data, præualet ſecundo poſteriori.

55 Gratia Principis eo ipſo, quod eſt facta dicitur perfecta, etiam ſi exequuta non ſit.

56 Præcedentiam conceſſiſſe videtur Princeps concedendo officium, & ſic à die creationis.

57 Princeps poteſt transferre dominium, & poſſeſſionem abſque traditione.

58 Præcedentiam habet, qui poſſeſſionem officij apprehendidit, licet alij prius fuerint prouiſi.

59 Præcipuè in officijs annexam habentibus adminiſtrationem, quod contrarium eſt in officijs annexam non habentibus adminiſtrationem, nu.61.63.

60 Donatio prima facta à Principe præfertur poſteriori.

62 Poſſeſſio, ſeù quaſi in præcedentijs attenditur, non autem dies muneris collati, nu.93. & 94.

64 Præcedentiam tribuit vnius momenti ſpatium.

65 Præcedentiæ poſſeſſio èx vnico actu acquiritur.

66 Præcedentia quæritur ex temporis qualitate, quo ampliatur, nu.67.

68 Præcedere vt quis poſſit in officijs annexam habentibus adminiſtrationem, tria requiruntur, & quæ, ſed vltimum requiſitum ſpectandum eſt, nu.69.

70 Officialis is dicitur, qui cepit adminiſtrare.

71 Salarium, tùnc officiali debetur, quando cepit adminiſtrare.

72 Præcedere non poteſt officialis, qui iuramentum præſtitit, ſed officium non exercuit, alios, qui illud exercent, licet poſt iuramentum ab illo præſtitum, & ità deciſum, nu.73.

74 Iuramentum per procuratorem in officijs præſtari poteſt.

75 Præcedit in officijs adminiſtrationem habentibus, qui prius poſſeſſionem cepit contra illum prius prouiſum, licet impedimento detemptum non potuit poſſeſſionem nanciſci, etiam ſi ſit infirmatis, vel ex facto Principis, nu.92.97. & de ratione, nu.98. & ita deciſum, nu.99. 100. 101.107. & per Sup.Conſ.Ital.nu. 102.103.104. limitatur, nu.76.

77 Princeps concedendo officium non cenſetur ex ſolo priuilegio transferre dominium, niſi iuramentum præſtiterit, & priuilegium fuerit exequutoriatum, & ſic deciſum.

78 Officialis is dicitur antiquior, qui prius fuit receptus, non autem qui prius fuit inſtitutus.

79 Impeditus non dicitur negligens.

80 Impeditus impedimento facti excuſatur etiam à pena contemptus, nu.81. à contumacia, nu.82. & à pena, & à mora, num.83.

84 Impedito legitime non currunt tempora ab homine, & à iure ſtatuta.

85 Impedimentum iuſtum æquiparatur impoſſibili.

86 Obligatio impoſſibilium nullius entis eſt.

87 Impoſſibilia, vel nimis difficilia ſunt extra naturam humanam.

88 Impedimentum ex facto Principis proueniens, iuſtum dicitur, & quemlibet excuſat.

89 Impedimentum iuſtum eſt, quod ex infirmitate oritur, & quem excuſat.

90 Impedimentum infirmitatis ęquiparatur impedimento neceſſariæ abſentiæ.

91 Præcedentiā non habent inter plures Conſiliarios eodem tempore creatos, qui poſſeſſionem ceperunt, ſi alter propter impedimentum non valuit poſſeſſionem capere, & ſic deciſum, quæ deciſ. declaratur, n.107.

95 Interdicta poſſeſſoria competunt ei, qui

de

de conſeruanda præcedentiam in ſuo munere agit.

96 *Actio iniuriarum, & officium Iudicis datur illi, quæ de facto turbatur in poſſeſſione præcedentiæ.*

98 *Præcedentia quare non detur illi, qui iuſto impedimento detemptus, non potuit poſſeſſionem muneris nanciſci, & rationes, quæ in contrarium cumulantur, refelluntur, nu. 106.*

108 *Poſſeſſio muneris Conſil. capta dicitur per appoſitionem togæ in præſentia Regis.*

De Præcedentia inter Officiales eodem tempore ad eandem dignitatem aſſumptos.

RVBRICA VI.

1 Annuimus præcedenti rubrica ordines præcedentiarum, inter Regia Tribunalia; ſupereſt obſeruare, quis nam ordo præcedendi ſit ſpectandus inter illos, qui eodem tempore ad eandem dignitatem ſint promoti. Fingitur caſus, duo à Munificentiſſimo Rege noſtro fuerunt ad eandem dignitatem, eodemq; tempore adepti, puta ambo creati Regentes Reg. Cancel. vel Reg. Conſ. vel Præſidentes R. C. quis nam eorum præcedentiam conſequatur.

Curioſa eſt huiuſmodi quæſtionis indagatio, cum quotidie contingat controuerti, ideò hæſitationi locus funditus remouendus eſt, proindè pro conſtanti regulam firmamus, vt ſcilicet inter plures

2 Magiſtratus, ſeù officiales eodem tempore creatos ille præferri debeat, qui maioribus qualitatibus ſeu prærogatiuis refulget, ità *Præſ. de Franc. dec.* 365. *Garc. Maſtrill. dec. Sicil.* 130. *nu.* 19. *vol.* 2 *& de Magiſtr. l.* 5. *cap.* 4. *nu.* 14. data enim pari-

3 tate temporis, ille dicitur dignior, qui plures habet, & maiores qualitates præcedendi, *Burſat. conſ.* 443. *nu.* 16. *lib.* 4. *Decian. conſ.* 84. *nu.* 14. *l.* 5. *Reg. de Ponte conſ.* 14. *nu.* 43. *Conſ. de Georg. alleg.* 35. *nu.* 19. 20. *Auguſt. Barboſ. de canonic. dignit. cap.* 18. cum multis allegatis per *Caſtill. de tert. deb. tom.* 7. *cap.* 41. *nu.* 36. 37.

4 Hinc videndum, qui nam dicantur maioribus qualitatibus, ſeù prærogatiuis colluſtrari, vt valeant præcedentiam conſequi.

5 Itaque primus eſt, qui doctoratus inſignia prius accepit, & ideò præcedentiam habet, ità *Pet. Leonard. de priuil. doct. p.* 3. *quæſt.* 4. *Reg. Valenz. conſ.* 34. *nu.* 33. *& 66. cum ſeqq. Garc. Maſtrill. dec. Sicil.* 130. *nu.* 21. 22. *Ricc. in addit. ad dec.* 365. *Præſ. de Franch. Marta in vot. nouiſſ. dec. vot.* 101. *nu.* 6. *Hermoſil. ad Greg. Lop. ad gloſ.* 2. *proe. par.* 5. *nu.* 29. *Maſtrill. de Magiſtr. l.* 5. *cap.* 4. *nu.* 14. *Præſ. de Franch. dec.* 144. *nu.* 1. *Reg. Tap. dec. Ital.* 21. *n.* 5. quod fuiſſe deciſum

6 teſtatur in quæſtione vertente inter Cæſarem Vitellum, & Iacobum Antonium de Bottis, qui eodem tempore Reg. Conſil. fuerunt creati, ſed præceſſit Vitellus, dùm ipſe primo gradum doctoratus fuerat aſſecutus.

7 Si autem ſunt duo doctores, eodem tempore doctorali Laurea decorati, tùnc ætate maior præcedit, *Caſſ. in catal. glor.*

8 *mund. par.* 7. *conſid.* 46. *Maſtrill. conſ.* 136. *nu.* 6. *inter Conſ. Fab. de Ann. l.* 2. *Maſtrill. de Magiſtr. l.* 5. *cap.* 4. *nu.* 15. aut ille, qui vtriuſque Iuris Doctor eſt, cum præfera-

9 tur illi, qui vnius tantum gradum aſſumpſit, *Gramat. conſ.* 116. *vol.* 2. *Frecc. de ſub. feud. tit. quis dicatur Dux nu.* 41. *Vrſil. ad Afflict. dec.* 1. *nu.* 18. *Præſ. de Franch. dec.* 144. *nu.* 3. idem inquit *Dec. in l. cum quid, ff. ſi cert. petat. Auguſt. Barboſ. de canonic. dignit. cap.* 18. *nu.* 4. *Garſ. Maſtrill. de Ma-*

10 *giſtr. l.* 5. *cap.* 4. *nu.* 19. aut ille, qui Aduocati munus exercebat, ad *text.* & ibi *Alber. in l. laudabile, C. de Aduoc. diuerſ. iud.* latè proſequitur *Caſſan. cat al. glor. mund. par.* 7. *conſid.* 18. *cum ſeq. & p.* 4. *conſid.* 43. *Cirus Maſtrill. conſ.* 138. *n.* 13. 14. *Maſtril. de Magiſtr. l.* 5. *cap.* 4. *n.* 37. niſi per annum aduocationis munus exercere deſiſſet;

11 Aut ille, qui lector eſt *Boer. de auct. Mag.*

12 *Conſ. nu.* 145. *Reg. Lanar. conſ.* 72. *num.* 3. *Reg. Tap. dec. Ital. Senat.* 21. *nu.* 9. is nam-

13 que præponi debet, qui alium ſuperat cooperatione laborum, *l. contra publicam, C. de re milit. l.* 12.

14 Secundò, qui edidit aliquem librum ſiuè legalis, ſiuè cuiuſque ſcientiæ, quo caſu præferendus eſt, vt latè declarat

Caſſan. in catal. glor. mund. par. 10. *conſid.*
28. ſequitur Rebuff. *in tract. de nominat.*
quæſt. 21. *nu.*49. *Iac. Ben. de priuil. doctor.*
*par.*3. *nu.*6. *Fab. de Anna conſ.*135. *nu.*1.
*Maſtrill d. conſ.*136. idemque firmat *Ca-*
rau. rit. 101. dicens vnum notabile, vt
ſcilicet hæc prærogatiua præcedat præ-
15 rogatiuam nobilitatis, itaut inter *DD.*
ille, qui libros compoſuit pręferatur, data
paritate temporis, & ætatis Doctori no-
biliſſimo, Rice. *in addit. ad Præſ. de Franc.*
*dec.*144. *verſ. ſecunda*, *Garſ.* Maſtrill. *de*
*Magiſtr. l.*5. *cap.*4. *nu.*23. *Auguſt. Barboſ. de*
*canonic. dignit. cap.*18. *nu.*6.
16 Imò aliqui voluerunt, vt is, qui li-
bros compoſuit præferatur alteri, qui
prius doctoratus gradum ſuſcepit, *Caſſ.*
in catal. glor. mund. par. 10 *conſid.*28. Petr.
Rebuff. de nominat. quæſt. 21. *nu.*49. *Iacob.*
*Ben. de priuil doct. par.*3. *nu.*6. *Carau. rit.*
101. *nu.*6. *Conſ. Anna conſ.*136. *nu.*52. Reg.
17 *Rouit. dec.*65. *nu.*2. Verum in contrarium
ſucceſſit deciſio, quam refert *Reg. Rouit.*
dec. 65. *in fin.* contra ipſum promulga-
tam, nàm tempore, quo ipſe Conſiliarius
fuit creatus, præcedere ſuppoſuit colle-
gas eodem tempore electos, eo quod co-
mentarium ſuper pragmaticis typis de-
dit, ſed ſuccubuit, dum fuit iudicatum,
vt priores graduati præcederent, vt re-
fert idem R*ouit. d. dec.*65. *in fin.*
18 Tertiò, qui refulget meritis paternis
præcedentiam rectè poſtulat, *Rice. in ad-*
*dit. ad Præſ. de Franch. dec.*144. *verſ. ter-*
tia. Inde eſt, quod Officialis filius Do-
ctoris, præfertur alteri officiali tali præ-
rogatiua carenti, *l. iubemus, C. de aduoc.*
19 *diuerſ. iudic.* vbi *gloſ. in verb. ſumptibus*,
Bar. ibid. & in l. nemini, C. eod. tit. Alex. ad
*Bart. in l.*1. *C. de dignit. & c. l.*12. *Io. de* Pla-
*tea in l. in filijs, C. de decurion. l.*10. *Rebuf.*
*in tract. de nomin. q.*21. *nu.*18 *Fab. de An-*
*na conſ.*135. *nu.*1. Maſtrill. *conſ.*136. *n.*36.
& ſeq. inter Conſ. eiuſdem Fab. de Anna
*l.*2. *Garſ. Maſtrill. de Magiſtr. l.*5. *cap.*4. *nu.*
16. *Auguſt. Barboſ. de canonic. dignit. cap.*
18. *nu.*7. duo enim vincula, vbi concur-
20 runt, faciunt aliquem magis honoran-
dum, ſic Officialis Baro præcedit non
Baronem, ſecundum R*imin. ſen. conſ.*92.
*nu.*2. *l.*2. *Tiraq. de nobil. cap.*17. *in ſpecie*
21 *Menoch. conſ.*126. *n.*7. & 15. ſic etiam mi-
les, & Doctor præfertur Doctori tantum,
*Alex. in l. centurio col.*5. *verſ. adde tamen*
de vulg. & pupil. ſubſtit. Tiraq. in tract. de
*nobil. cap.*4. *nu.*8. *Garſ. Maſtrill. loc. prox.*
*cit. nu.*18. & 21.
22 Quartò, qui prius fuit nominatus in lite-
ris creationis pręcedentiam conſequitur,
l. qui ſoluendo non erat ſeruum, vbi *gloſ. &*
l. qui ſoluendo non erat duos Apollonios de
hæred. inſtit. l. cum pater, §. *ante*, *ff. de leg.*
2. *cap ſi quis iuſto*, §. *verum in fine*, vbi *gl.*
verſ. nominatus de elect. in 6. *Fab. de Anna*
*conſ.*406. *nu.*12. *Rice. in addit. ad Præſ. de*
*Franch. dec.*144. *verſ. & primo Garſ. Ma-*
ſtrill. de Magiſtr. *lib.*5. *cap.*4. *nu.*24. & 25.
Reg. *de Ponte conſ.*14. *nu.*58. *Auguſt. Bar-*
boſ. de canon. dignit. cap. 17. *nu.* 15. talis
enim ordo arguit etiam ordinem pręla-
tionis, quia præſumitur maior, *gloſ. in*
cap. quorundam de elect. in 6. *Anna conſ.*
40. *nu.*12. & *conſ.*135. *nu* 4. Reg. *de Ponte*
conſ. 14. *nu* 58. *Præſ. de Franch. dec.*138.
Reg. *Tap dec. Sup. Sen. Ital.*21. *nu.*1. *Caſtill.*
*de tert. deb. to.*7. *c.*41. *n.*44. diçens, ordinem
23 ſcripturæ actendi in electione plurium
inſimul facta, idem firmat *Garſ. Maſtrill.*
*l.*5. *cap.*4. *nu.*24. *de magiſtr.* vbi etiam al-
teram præcedendi prærogatiuam addit,
dicit namque M*aſtrill. nu.* 28. inter illos
eodem tempore ad idem officium pro-
24 motos eum præferri, qui exequutionem
ſuarum litterarum prius cõſequutus fuit,
*Afflict. dec.*253. *Gabedo dec.*3. *nu.*7. *Præſ. de*
Franch. dec. 144. *in fin. Caſtill. ibid. nu.*46.
præſentans enim prius literas ſuas præ-
cedentiam habet, ad *text. notab. in cap.*
duobus, verſ. ſi verò de reſcript. in 6. *Garſ.*
*Maſtrill. loc. cit. nu.*29.
25 Quintò, ſeniores, iunioribus ętate, præ-
feruntur, ſi in cæteris ſint æquales, ad
text. in l. ſemper in princ ff. de iur. immun.
*l. vlt. C. de tyron. lib.*10. *Garſ Maſtrill, de*
*magiſtr. l.*5. *cap.*4. *nu.*42. Reg. *Rouit. dec.*65.
*nu.*1. *ex tex. vbi gloſ. in l. cum quid, ff. ſi*
cert. pet. latè Port. *Imol. conſ.*70. in tantum,
quod in electionibus, & ſuffragijs, ſenio-
26 res iunioribus præponuntur, *l. Alexan-*
*drinis, C. de decur. lib.*10. *Iaſ. conſ.*192. *l.*1.
vnde Ariſtotelis dicebat, naturam hu-
mano generi dediſſe hos ſeniores, alios
iuniores, quorum quidem primos prin-
cipari, ſecundò verò ſubijci.
27 Quibus etiam adde, alteram pręceden
di causã, vtpotè nobilitas eſt, vndè inter
plures magiſtratus eodem tempore ele-
ctos nobiles pręferuntur, §.1 *in verb. viri*
ob-

Digitized by Google

obſcuri, §. *interim*, *in ver. vniuerſi nobiliores*, §. *vlt. auth. de deſenſor. Ciuit. gloſ. in cap. ſtatuimus, verſ. potiorem, de maiorit. & obedien. Cepoll in tract. de Imper. milit. eligen. in cap. incip. nobilitatis, n. 23. Laud. in tract. de Official. domin. cap. 38. incip. magiſtratus debent, Borrell. de poteſt. Proreg. cap. 4. nu. 2. Viu. dec. 455. nu. 2.* & optimè *Alberic. in auth. Præſides, C. de Epiſc. audien.* & latius materiam proſequitur *Garſ. Maſtrill. de magiſtr. lib. 2. cap. 8. nu. 8. cum ſeq. & lib. 5. cap. 4. nu. 40.*

28 Sextò præcedit, qui de alio magiſtratu ad preſentem, de cuius precedentia agitur aſſumptus fuit, *l. 1.* vbi *Io. de Platea in 2. notab. C. de Conſul. lib. 12. Rebuff. in tract. nominat. queſt. 21. nu. 2. Garſ. Maſtril. de magiſtr. lib. 5. cap. 4. nu. 26. Auguſt. Barboſ. de canonic. dignit. cap. 18. nu. 3.* etenim rationabile eſt, vt qui in dignitate eſt conſtitutus, & iuſtitiam rexit, ac adminiſtrauit, antecellat illum, qui dignitatem non habuit, ac iuſtitiam adminiſtrari efflagitauit.

29 Et ità pluries fuit obſeruatum, prout euenit in anno 1566. nam cum fuiſſent creati Preſidentes R. C. S. Alphonſus de Salazar, Annibal Moles, & Franciſcus Antonius Dauid, contendentes de precedentia inter ſe, fuit iudicatum, vt precederent dicti Alphonſus, & Annibal, dum ipſi iudicatus M. C. V. munus tempore collationis exercebant, ſicque in 30 dignitate conſtituti erant, quod in perſonam Dauid ſecus erat, qui dum eſſet Aduocatus, coram ipſis, & in eorum Domibus multoties comparuerit, & ab illis ius poſtulauit, vt teſtatur *Præſ. de Franc. dec. 144.* vbi etiam aliam deciſionem refert in cauſa inter Scipionem Buccinum, & Berardinum de Sancta Cruce, & de eadem meminit *Reg. Tap. dec. 21. nu. 4.*

31 Alteram quoque deciſionem tradit, idem *Præſ. de Franch. dec. 365.* vt ſcilicet creatis duobus Ducibus vno, eodemque tempore, quorum vnus erat iam Comes, alter verò nullum titulum habebat, fuit prelatus in ſedendo alijs, qui titulum Comitatus habebat.

Quid autem erit, ſi omnes tempore electionis dignitate carent, ſed alter illam habuit, quam indè deſijt; nunquid ex hoc dumtaxat collegas precedet?

32 Et pro negatiua opinione ſe offert argumentum, quod ex *text. in l. 1. C. de conſul. lib. 12.* elicitur ibi diſponitur, quod is, qui ſemel aſſecutus fuit dignitatem illam continuat, nec dimittit, adeout tempore, quo promouetur ad aliam dignitatem, reperitur in adminiſtratione, & exercitio precedentis, quam nunquam dimiſit; hinc eſt, quod quando illam ſemel dimiſit, tùnc illa ſemel dimiſſa non prodeſt amplius ad tribuendam aliquam præcedentiam in dignitate de nouo delata, ità punctualitèr tradit *Odofred. in l. 1. verſ. ſecundo dicit, C. de conſul. lib. 12.* in-33 quiens per illum *text.* quod ſi aliquis conſul, deponat officium Conſulatus, & poſtea ipſe, & quidam alius ſimul conſules eliguntur, qui primo fuit conſul, & iterato eligitur cum alio, non propterea debet precedere collegam, nam repetita dignitas, illam non auget, ſed merita tantum comprobat iterata electio, hoc idem ſequitur *Iacob. Rebuff. in d. l. 1. nu. 5.* qua doctrina innixus *Reg. Rouit. dec. 65. nu. 6.* ad propoſitum dixit, quod dignitas 34 ſemel dimiſſa non prodeſt ad iterum aſſequendam eandem dignitatem, multò minus prodeſſe debet in aſſequendo maiorem dignitatem.

35 Verùm in contrarium eſt ſtylus, quem refert *Reg. Tap. dec. Ital. Senat. 21. ex Præſ. de Franch. dec. 144.* qui vnanimiter obſeruant, quod inter duos eodem tempore ad eandem dignitatem promotos, præcedat is, qui antea in dignitate fuit conſtitutus, putà ſi vnus fuit Iudex, alter non, ille Iudex, etſi actu iudicatu careat, prefertur alteri priuato in aſſequendo dignitaté, & hec conſuetudo ſummoperè attendenda eſt in precedentijs, *Bald. in cap. 1. §. Marchio, col. 2. verſ. ex quo ordine, de his, qui feud. dar. poſſ. in cap. cum olim in 1. notab. ext. de conſuet. Affl. in proem. conſt. verſ. vigeſimo ſexto col. 1. in fin.*

36 Imò ſtylus huiuſmodi iuribus comprobatur ex *text. in l. 2. C. vt dignit. ordo ſeru. l. 12. & text. in l. 2. C. de Præfect. Prat. l. 12.* in primo diſponitur, vt illi, qui vacant ab officio, quod adminiſtrauerunt, & poſtea deſierunt adminiſtrare, præferantur honorarijs: in ſecundo ſtatuitur, quod inter plures eodem tempore officiales creatos, is præcedat, qui in adminiſtratione vacauit.

37 Quibus etiam facit, quæ ſupra diximus,

mus, vt ſcilicet is præcedat inter illos eodem tempore electos, qui maioribus qualitatibus decoratur, cum ille dicatur maioribus dignitatibus colluſtrari, qui prius fuit officialis, iuſtitiam rexit, diſtribuitque, dignitatem habuit, hominumq; ſubiectionem, vndè dignior eſt, proindè præcedere debet, ſecundum *Reg. Tap. dec. Sen. Ital.* 21.

38 Verum ſi inter hos duos ad dignitatem eodem tempore adeptos, ſit alter, qui Iudicatui actu præeſt, & alter, qui huiuſmodi dignitatem conſequutus fuit, ſed actualiter ab ea deſtitutus comperitur, is præcedit, qui tempore collati muneris Iudex eſt, hic enim maioribus prærogatiuis, & præheminentijs, qualitatibuſque decoratus reperitur tempore electionis, proindè præcedentiam habet, *Bart. in l.* 1. *ff. de obſeq. à lib. patr. in l.* 1. *C. de alb. ſcrib. in l.* 1. *C. de conſul. lib.* 12. *Praeſ. de Franch. dec.* 365. *Maſtrill. de magiſtr. l.* 5. *cap.* 4. *nu.* 14. *& dec.* 130. *nu.* 19. *Reg. Tap. dec. Sup. Sen. Ital.* 21. *nu.* 6.

39 Quod etiam ſuadetur, quia ille dicitur dignior, qui tempore electionis in dignitate conſtitutus eſt, *Burſat. conſ.* 443. *nu.* 6. *l.* 4. *Decian. conſ.* 14. *l.* 4. *nu.* 5. *Reg. de Ponte conſ.* 14. *nu.* 43. *Conſ. de Georg. alleg.* 35. *nu.* 19. *&* 20. *Auguſt. Barboſ. de canonic. dignit. cap.* 18. *nu.* 2. nec conſideratur dignitas habita à collega, quia illa remota

40 dicitur, ſed proxima, & actualis ſpectanda eſt, præterita inquam dignitas ſtatum nec auget, nec præcedentiam confert, contra illum, qui actualiter dignitatem retinet, *text. eſt in l.* 1. *C. de conſul. l.* 12. vbi *Odofred. nu.* 1. *verſ. ſecundo dicit, Iacob. Rebuff. in l.* 2. *C. de Praefect. Praetor. lib.* 12. *nu.* 20. *ibique Io. Platea nu.* 3. latè *Reg. Rouit. dec.* 65. vbi per totam ferè *dec.* articulum tractat, & præcedentiam nullo modo dari ex dignitate habita, concludit, ſicq; deciſum prodijt in fine, vt eſt videre.

Sed ante prædictam *dec.* proditam à *Reg. Rouit.* fuit identice, idem articulus hæſitatus inter Ferdinandum Fornarium, & Auguſtinum Carauita, vt teſtantur *Praeſ. de Franch. dec.* 144. fuerunt illi eodem tempore Regij Conſiliarij creati, Carauita præcedere ſuppoſuit Fornarium innixus, quia Iudex M. C. & in ciuilibus, & in criminalibus fuit. Dicebat Fornarius ipſum præcedere debere, quia tempore collati officij Iudex erat, deciſio prædicta non prodijt, ſed vidit præcedere Fornarium, *Praeſ. de Franch. dec.* 144.

41 Vndè concluditur, quod is præcedit inter illos eodem tempore electos, qui in dignitate eſt, ſiuè maiori, ſiuè minori, etſi alter collega ſimilem, vel maiorem dignitatem habuerit, ſed actu non habet; ſi autem omnes eadem dignitate fruuntur tempore electionis, is præcedit, qui in dicta dignitate præcedere conſueuit, vt fundat *Reg. Tap. dec. Sup. Ital. Senat.* 21. *nu.* 10. in huiuſmodi enim præcedentijs ſola ipſa quaſi poſſeſſio, & conſuetu-

42 do attendenda eſt, quæ locum aſſignat, *Bald. in cap.* 1. *§. Marchio, col.* 2. *verſ. ex quo ordine de his qui feud. dar. poſſ. cap. cum olim* 1. *not. ext. de conſuet. Afflict. in proem. conſt. verſ. vigeſimo ſexto col.* 1. & ſecundum hanc quaſi poſſeſſionem in materia præcedentiæ eſt iudicandum, *Cardin. Zabar. conſil.* 62. *col.* 2. *Menoch. conſil.* 51. *num* 40. *conſ.* 126. *num.* 6. *Conſil. Anna conſ.* 40. *num.* 10. & latè *Reg. Rouit. dec.* 65. *num.* 7.

43 Si verò alter maiorem dignitatem retinet, alter verò minorem occupat, exemplum eſt, vnus Fiſci Patronus M C. reperitur, alter Iudex eiuſdem Tribunalis eſt, tunc non ambigitur, quin Iudex præcedere debeat, quemadmodum cæteri, qui in maiori dignitate ſunt, vt probat *Frecc. de ſubfeud. lib.* 1. *tit. de offic. magiſtr. iuſtit. nu.* 18. *Reg. Tap. dec.* 21. *nu.* 12. & ratio eſt, quia maiorē dignitatē habet tēpore collati muneris, quod attenditur inter eos eodem tempore creatos, & amplius quia Iudex in poſſeſſione præcedendi eſt, contra Fiſci patronum in cunctis functionibus, negotijſuè, vt ſuperius latè demonſtrauimus, vt ibi eſt videre.

44 Sed in contrarium ſic arguit fouens Fiſci Patroni partes, nimirum Iudex, vt valeat nouam dignitatem ſuperiorem nanciſci, tenetur Sindicatui parere, *l.* 1. *C. vt omn. Iudic. prag.* 1. *de ſindic. offic.* & ob id iudicatus dignitatem derelinquere videtur, & proindè quando accedit ad adipiſcendum nouum officium priuatus homo dicitur, quod in Fiſci Patrono non iudicatur, quia cum Sindicatui nō ſubijciatur dignitate indutus accedit ad nouum officium, & ideo ille, qui fuit Iudex præcedentiam conſequi non poteſt.

At

At facili negotio reijcitur hoc argumentum, etenim ad tribuendam præce-
45 denriam in aſſequendo nouum munus, ſufficit,vt quis reperitur in maiori dignitate tempore electionis, & collati muneris, vt præter *DD.ſup.cit.*latè fundat *Camill.de Laratt.conſ.*87.*nu.*53.*&* 54.ſindicatus verò non præſtatur, quia iam deſijt
46 primum officium, ſed vt valeat nouum adipiſci, proindè illud non habetur in conſideratione, cum in ſimili iudicatur in renunciatione hereditatis facta ab Eccleſia, nam etſi non poſſit Eccleſia,neque
47 alienare, neque in alium transferre res ſuas abſque aſſenſu Apoſtolico, tamen quando renunciare velit hereditatem, non requiritur aſſenſus, quamquā vt valeat renunciare indiget, vt antea acquirat, quia ille actus acquiſitionis ſubordinatus eſt ad renunciationem, & ſic non venit conſiderandus, vt diffusè agit *Praſ. de Franch.dec.*u4.& deciſum refert,& ità àſimil dicendum eſt in caſu noſtro,nam actus prçſtationis ſindicatus non fit,quia officium deſijt, ſed quia nouum tenetur officium adipiſci, & ſic deficit argumentum.

48 Et ita fuit pronunciatum, nàm cum fuerunt creati Reg. Conſil. Scipio Brandolinus, & D. Chriſtopharus Morales, primus Iudex erat M. C.V. ſecundus Regius Auditor Generalis exercitus,ſuppoſuit Brandolinus vti maiori dignitate decoratus prçcellere Morales, qui obijciebat, quod etſi iudicatus ſit maior dignitas, nihilominus quia Brandolinus indigebat ſindicatum prçſtare, quo fit,vt dicatur dignitate huiuſmodi ſpoliatus, quod in ipſo non verificatur, nàm cum ſit à ſindicatu immunis,videtur ad maiorem dignitatem accedere dignitate primæua indutus. Verum fuit per Collaterale Conſilium iudicatum ad relationem Marchionis Belmontis Reg. Tapia, vt præcederet Brandolinus, vt Iudex M. C. teſte *Io: Baptiſta Thoro in compend.tom.*2. *verſ.Pracedere, fol.*482. *& propriè, fol.* 483.*col.*1.*in princ.*

49 Quod nuper fuit iudicatum per Reg. Collaterale Conſilium menſe Feb.1657. inter me,Dom. Eraſmum de Ponte natalium candore, doctrina, & integritate magnopere conſpicuum, & qu. Honophrium de Palma, ſiquidem fuimus nos electi Regij Conſiliarij eodem tempore, Palma propoſuit præcedere, quia etſi Fiſci Patronus M.C.reperiebatur, at ego,& Dom.de Ponte Iudices illius, tamen dicebat, nos parituros eſſe ſindicatui, & proindè dici ſpoliatos dignitate, quod in eo non ſic, quia ſindicatu non tenebatur. Verum fuit determinatum ad relationem Domini Marchionis Matontis Reg. Zufia, vt ego, & Dom. de Ponte præcedamus dictum Palma, & ità exequutum, Villanus eſt ſcriba à mandatis.

50 Ex his dictis vidimus iam cauſas, quæ præcedentiam dant, inter illos eodem tempore creatos,ſuccedit quæſtio,ſi cauſam prçcedendi tribuat tempus datę prouiſionis contra eum, qui fuit admiſſus, & poſſeſſionem nactus. Exemplum eſt; fuit quidam creatus Officialis, deindè alter fuit ad idem officium allectus, hic ſecundus ante primum creatum, poſſeſſionem cæpit, dubitatur, numquid primus tempore datæ præcedat ſecundum poſteriorem in tempore prouiſionis, ſed anteriorem tempore poſſeſſionis?

51 Aliqui tenent, Officiales anteriores tempore creationis præcedere debere cæteros poſteriores in prouiſione, licet in poſſeſſione priores, ità *Reg.Valenz. conſ.*34.*nu.*37.*tom.*1.*Gonzales in ſuis var. quæſt.*4.*per tot. Auguſt.Barboſ.de canonic. dignit.cap.*18 *nu* 8.

52 Quod probatur ex *l. ſancimus* 4.*C. de conſul.* ibi, *& in adoranda noſtra purpura, vel in conſequendis cunctis conſulum honoribus,& priuilegijs ex anteriori tempore prouectionis ordinem ſibimet nouerint vindicandum*, & concordat cum *cap. ſi à*
53 *ſede de praben. in* 6. & ratio eſt, quia in gratioſis attenditur tempus datæ,*cap.eam te de reſcript. Rebuff. reſp.*24.*verſ.contrarium, Reg. Valenz. conſ.*34.*l.*1.*Reg.Tap.in comment.ad l.fin.ff.de conſt.Princip.nu.*13. *& dec.*21.*Senat.Ital.nu.*17 *&* 18.*Reg.Capyc. Latr.dec.*154 *n* 5.*lib* 2.*Praſ.de Franc. dec.* 62. *Conſ. Afflict. dec.*253. *nu.*3.*Conſ. Anna conſ.*42.*nu* 10.*Frecc.de ſubfeud pag.* 97.*nu* 66.*Gabed.dec.*3.*nu.*2. Vndè reſcrip-
54 tum prius in data præualet ſecundo poſteriori, *cap.capitulum Sanctæ Crucis de reſcript. cap. ſi duobus, ibique gloſ. eod.tit. in* 6.*Ioann.Gratian.reg.*404.*nu.*1.

55 Prætereà, gratia Principis eo ipſo, quod eſt facta, dicitur perfecta; etiam ſi exe-

exequuta non eſſet, Lap. alleg. 17. Surd.
conſ.103.nu.7.Molin.de primogen.Hiſpan.
lib.2.cap.7.nu 46.Princeps enim officium
concedendo; adminiſtrationem, & præ-
56 cedentiam conceſſiſſe videtur, à die crea-
tionis, & datæ, non expectans actum poſ-
ſeſſionis; quoniam quod Princeps dari
mandat, pro dato habetur l. fin. C.de an-
non. ciuil. Luc. de Penn. in l.fin.C.de locat.
prædior. ciuil.lib. 11.& latè Camill.de La-
rath.conſ.87.nu.55.& ſeqq.cum Princeps
57 tanquam lex animata poteſt transferre
dominium, & poſſeſſionem abſque tra-
ditione, ad tex.in l.fin.C.de Sacroſ.Eccleſ.
l.1.C.de leg.auth.de conſul.§.penult.collat.
4.vbi gloſ.verſ.legem animatam.
58 Alij verò tenent, quod qui præuenit
in appræhendenda poſſeſſionem, ex anti-
quiori receptione, præcedere debet
alios, quamuis ſint priores in prouiſio-
ne, & poſteriores in poſſeſſione, ità Ce-
phal. conſ.644.nu.5.Gonzal.ad reg.8.Can-
cellar.§.3.procem.nu.23.cum ſeq.Mich.Fer-
rus de præceden. Eccleſ. quæſt.10.nu.9.cum
ſeq. Mohedan. dec.21.de renunc.nu.1.verſ.
nam cum locus.
59 Sed in hac opinionum diſparitate di-
ſtinguere puto, nàm aut ſumus in officijs,
annexam non habentibus adminiſtratio-
nem, & tùnc tempus datæ, & conceſſæ
gratiæ, aut priuilegij attenditur, vt præ-
cedentiam quis obtineat, Gambar. de
offic. & poteſt. leg.l.11.nu.496. Anna conſ.
42. nu. 10. l.1. de Franch. dec. 62. Valenz.
conſ.34. nu.37. cum alijs per Caſtill. de
tert. debit.tom.7.cap.41.n.62 prima enim
60 Principis donatio poſteriori præfertur,
l. prædia, C. de locat. præd. ciuil. lib. 12.
Gayll.pract.obſer.lib.2.obſer.55. & conſe-
runt ſuperiora exarata.
61 Aut verò ſumus in officijs adminiſtra-
tionem continentibus, & tùnc tempus
adeptæ poſſeſſionis, & adminiſtrationis
officij attenditur, proindè his præfertur,
qui prius adminiſtrare cæpit, Caputa-
quen. dec.357.nu.2.p.2.Seraphin.dec.437.
nu.3. Rot. dec.2.nu.1.de conſuet.in nouiſ.&
dec.867. nu.1. in collect.per Farinac.par.4.
Grattan. dec. March.16. Ricc. in prax.for.
Eccleſ.reſol.555.in 2.edit.Gabed.dec.Luſit.
5. nu.4. par.1. Marc.Ant.Genuen.in pract.
Archiep. Neap. cap.52.Rota dec 44 nu.1.p.
recent. Iudex Taſſon.prag.de anteſ.verſ.3.
obſer.2. nu.31.Praſ.de Franch.dec.62.144.
& 393.Auguſ.Barboſ.de canon.dignit.cap.
18.nu.12.idem firmant Frecc. de ſubfeud.
lib.2.verſ.quis dic.Dux, nu.44. Marc. Ant.
Surg. lib.2. de Neap. Illuſtr.cap.27.nu.40.
Becc.conſ.192. nu.3. Caſſan.in Catal.glor.
mund.par.4.conſid.17.verſ.non ſolum Reg.
Sanfelic. dec.333 n.9.Reg.Valenz.conſ.34.
nu.36. lib.1. Reg. Tap.dec.Sup.Senat.Ital.
21. Reg. Conſtan.in l.1.C.de conſul.lib.12.
num.26.
62 Quod ratione, ac iurium diſpoſitione
vltrà prædicta DD. placita fundatur, ra-
tio eſt, quia in præcedentijs poſſeſſio, ſeù
quaſi muneris attenditur, non autem
dies collationis, ſiuè elargitionis, & ipſe
anteferendus eſt, qui prior poſſeſſionem
adeptus fuit, non enim prodeſt creatio,
niſi ſequuta ſit adminiſtratio, nec verè
officialis dicitur, niſi capta poſſeſſione,
l. ſed, & milites, §. quæſitum, ff. de excuſ.
tut.vbi Bald.& in l.2.C.de conſul.
63 Idemque probat text.in l.nemo, C.de
magiſtr.offic.ibi, vel labor prolixior in l.2.
C. de primit. ibi, temporum ratione calca-
ta, in l.1.C.de primipil.ibi, Commoda pri-
mipilatus poſt adminiſtrationẽ incipiunt,
in l.1.ff.de alb.ſcrib.ibi, Antiquiſſimus quiſ-
que prior, idem firmat text.in cap.vlt.75.
diſtin.in cap.ſtatuimus. iuncta gloſ.de ma-
ior. & obedien. cum dicat, quod is præ-
fertur, qui prius literas præſentauit.
64 Hinc DD. tradiderunt, quod vnius
momenti ſpatium ſufficit ad præceden-
tiam tribuendam. Maſtrill.de magiſtr.l.5.
cap.4. Larath.conſ.87.nu.1.Reg.Sanfel.dec.
296. nu.2. Reg. Galeot. contron.illuſtr.l.2.
cap.45. nu.8 Pat. Molfeſ. conſ.15. nu.15.
Caſtill. Sotomayor de tert.debit.tom.7.cap.
41.& conſtat ex text. in cap. cum Eccleſiæ
ſutrina de cauſ.poſſeſſ.& propriet.vbi Abb.
& alij, quem text. adducit Andr.de Iſern.
in cap.1. §.ſimiliter in oſtenditijs de capit.
Corrad. imò vnicus actus, & ſingularis
65 ſufficit, vt quis conſtituatur in poſſeſſio-
ne præcedendi, Bart.in l 1.§.hoc interdi-
ctum, ff. de itiner. actuq; priuat. Anna pa-
ter alleg.131. Caſtill.loc.cit.nu.59.& 61.
66 Idemque altera ratione comproba-
tur, nam in officijs alia qualitas non at-
tenditur ad pręcedentiam conferendam,
niſi temporis, quo quis ingreſſus eſt in
Conſilium, ſiuè ad officium, Afflict.dec.1.
nu.7. dicens, quod qui prior ingreditur,
dicitur maior, & ille; qui poſterior, mi-
67 nor vocatur, licet ſit prior, aut ætate ma-
ior, aut doctrina excelſior, aut qualitate

ſu-

Digitized by Google

ſublimior, aut ſanctitate dignior, exemplum eſt in perſonam Diui Iacobi minoris, idémque probat *Thor. in comp.par.2. verſ.præcedere, fol.*426. in officijs enim
68 annexam habentibus adminiſtrationem, vt valeat quis priuilegijs gaudere, tria copulatiuè requiruntur, vtpotè electio, acceptatio, & adminiſtratio, *Marc. Ant. Surg. de Neap.Illuſtr.lib.*1.*cap.*4.*nu.*28.*ex text. in l. publicus, ff.de condit.& demonſtrat. Bart.in l.*1.*C.de dignit.Pariſ.de Puteo de ſyndic.verſ.electio, cap.*3.*nu.*1. *Affl. dec.*62. *nu.*10. *Boer.dec.*150.*col.*2.*Frecc.de ſubfeud. l.*2.*tit.quis dicat.Dux, nu.*64. &
69 hoc poſtremum requiſitum ſummopere ſpectandum eſt, cum ex ipſo perfici dicatur magiſtratum, *l.*1.*ff.de offic.Præfec. Auguſt. Præſ. de Franch. dec.* 62. *&* 144.
70 *Pat. Molfeſ. conſ.*15. *nu.* 20. & tùnc quis denominatur officialis, quando adminiſtrationem ceperit, *Frecc. loc. cit. nu.* 50. *Præſ.de Franch.dec.*62.*n.*10.*Anna conſ.*42
71 ac eatenus ſalarium debetur, idem *Frecc. d.loc.nu.*56.*Taſſon.pragm.de anteſ.verſ.*3. *obſer.*2.*nu.*3.imò ſi officialis nouitèr creatus iuramentũ occaſione muneris ſuſcepti
72 præſtiterit, ſed officium non exercuerit, nec etiam præcedere valeret, neque ſalarium haberet, vt firmat *Taſſon. loco cit.* & ità fuit deciſum, nàm Antonius de Au-
73 ria fuit creatus Collateralis Conſiliarius, cumque Hiſpania domicilium haberet,
74 iuramentum per Procuratorem præſtitit, prout de iure permictitur, *cap.* 1. §. 1.
74 *per quos fiat inueſt. Bal. in cap.ſancimus il* 1. *quo temp. mil. Aret. in l.Gallus, §.forſitan, ff. de liber. & poſthum.* indè Neapolim venit, & adminiſtrare cæpit, petijt ſalarium ipſi eſſe ſoluendum à die iuramenti, fuit tamen iudicatum, deberi ſalarium à die adminiſtrationis.

Vndè ex his concludimus, quod inter plures electos is præcedit, qui muneris quaſi poſſeſſionem prius nactus fuit, etſi alter Collega collationem muneris anteriorem haberet, aut dignitatem aliquam, quæ præcedentiam alioquin conferret, retineret.

75 Quæ opinio adeò vera eſt, vt procedat etiam ſi per collegam non ſteterit, vt poſſeſſionem prius non cæperit propter aliquod impedimentum, vel aduerſæ valetudinis, vel litis, vel facto Principis procedentem, vel caſu, vel alterius cauſæ etiam iuſtæ, vel ſi fuerit impeditus in expeditione alicuius rei ſibi commiſſæ, aut à Reipublica, aut à Rege, cum etiam prior in ſuſceptione poſſeſſionis priorem locum occupauerit, *Gonzal.ad reg.*8.*Cancell.*§.3.*proem.nu.*24.*Surd.conſ.*374.*Card. Bellarmin. in add. ad Gregor.XV.dec.*341. *in fin. Auguſt. Barboſ.de canon.dignit.cap.* 18. *nu.*13. qui limitare videtur, quando impedimentum euenit culpa, cauſa, aut
76 facto aduerſarij, ex doctrina *Gregor.XV. dec.*341. *nu.*1.*Cabed.dec.Luſit.*5.*nu.*4.*p.*1. *Afflict. dec.*302. *n.*1.*Gonzal.loc.cit.nu.*43. *Auguſt.Barboſ.nu.*13.*in fin.*

77 Etenim Rex in priuilegio, dum concedit officium more ſolito, non intendit, quod ex ſolo priuilegio transferatur dominium, donec præſtiterit iuramentum, & fuerit in hoc Regno exequutoriatum, iuxtà ſtatuta in Reg.pragmaticis, quibus non adimpletis, nullum ius poteſt cenſeri quæſitum electo, tanquam electio facta ſub cauſa, & qualitate per prius adimplenda, *cap ſi pro te de reſcript. in* 6.*Feder.de Sen.conſ.*69. & optimè ad rem noſtram *Reg.Conſtant.in l.vnic.C.de conſul. l.*12. *nu.*28. allegans *Rebuff. in tract. nominationum, quæſt.*21.vbi *nu.*6.ſolemnitèr deciſum refert, tùnc de præceden-
78 tia eſſe diſceptandum, quando omnes, inter quos de ea controuertitur, in actu poſſeſſionis, vel quaſi ſunt præſentes, ſed quando alter ex eis abſens eſt, tùnc ille dicitur antiquior, qui prius inſtitutus, & receptus fuit, quamuis abſens fuerit prius inſtitutus, quàm ipſe præſens.

79 Verum contrà hanc ampliationem cumulatur, impeditum non dici negligentem, *cap.quia diuerſitatem, de conceſſ. prabend. Flam. Pariſ. de retign.benef.lib.* 11. *quæſt.*13. *nu.*4. imò excuſari impedi-
80 tum impedimento facti, & remanere illæſum, *cap.ſignificante de pignor. cap.imputari de reg.iur.in* 6.*Rota dec.*21.*de preben. in antiq.* etiam à pęna contemptus
81 ſecundum *Bald.in l.ſi cum dies, § ſi quis, nu.*1.*ff. de recept. arbitr.* itidem à contu-
82 macia, *l.*2. vbi *DD.* §. *quod diximus, ff.ſi quis caution. l.ſancimus,* vbi *Iaſ.C.de Iud. Menoch.*cum alijs, quos glomerat *l.*2.*de arbitr. Iud.caſ.*135.*nu.*3.*Guttier.l.*3.*pract.*
83 *cap.*34.*nu.*20. inſuper à pęna, & mora, *cap.ſicut de iureiur.* vbi *Hoſtien. & Abb. Bal. in l. non exigimus in addit. nu.* 3. *ff.*

L *ſi quis*

ſi quis caut.in l.ſi,cum dies in addit.nu.3.
ff.de recep. arbitr. Gregor. Lopez l.37. tit.
11. par. 5.gloſ.4. Ludou. dec. Peruſ. 105.
num.9.
84 Indè manat, quod legitimè impedito
non currunt tempora,ab homine, vel à
iure ſtatuta, *cap.1. de praſcrip.cap.illud,*
cap. quia diuerſitatem de conceſſ.praben.
cap.ſi electiò de elect. in 6. cap.ſicut in fin.
de appell. Nauarr.conſ.8. de renunc.nu.3.
Reg.Valenz.poſt multos conſ.44.nu.28.
85 Ad quod comprobandum ea commu-
nitèr affertur ratio, quia iuſtum impedi-
mentum æquiparatur impoſſibili, vt tra-
dit *Iaſ. in l. apud, §.conſtat, nu.7.ff.de leg*
*1. Bero.conſ.88.nu.35.l.1.*impoſſibilium
86 autem obligatio nullius entis eſt, ad *tex.*
in l.impoſſibilium, ff. de reg. iur. l.ſi ſtipu-
ler, ff. de verbor. oblig. l.cum hares, §.1.ff.
de ſtat. liber.§.impoſſibilis, inſtit.de hared.
*inſtituen. cap.nemo de reg.iur.in 6.*idem
probat *Bal.in cap. cam acceſſiſſent col.4.de*
87 *conſt.* inquiens, impoſſibilia, vel minus
difficilia eſſe cxtra naturam humanam.
88 Vndè impedimentum Principis man-
dato præcedens, iuſtiſſimum impedi-
mentum nuncupatur, & quemlibet cxcu-
ſat, per *text. in cap. in memoriam 19. di-*
ſtinct. cap.contra morem diſtin.100. Bel-
lam.conſ.16,col.1.Crau.conſ.33.nu.2.Mon-
tal. ad 11. for.l.1.tit.4.gloſ.5.Mexia ad l.
Tolet.alias de Taxa pan. tit. de los termi-
nos par. 2.fundam.11.nu.30.cap. quidcul-
patur 23. quaſt.1.cap.ſi Epiſcopus 18. di-
ſtin. Azeued. in l.1. tit. 1. lib.4.recomp.
num.45.
89 Quemadmodum etiam iudicatur iu-
ſtiſſimum impedimentum, quod ex infir-
mitate oritur, & impeditus excuſatur,
Bart. in l.fin.ff.de reſtit.in integr.cap.1.§.
fin. de ſubſaud.vacant.in 6.Seſſe dec.Ara-
gon.57.nu.2. Giurb.dec.9.nu.8.Bouad.in
polit.l.2.cap.16.nu.40.& eſt *text.in cap.2.*
de proc. in 6. cap.cum Bertoldus *de re iud.*
cap. ex literis de in integr.reſtit.cap.ſi ve-
rè aliquis de ſentent. excomm. cap. quare-
lam de proc. Criſtin. dec. Belig.204.*nu.*32.
verſ.abſentia, Reg. *Rouit.in pragm.2.de*
90 *admin.vniuer.nu.*13.dicens, impedimen-
tum infirmitatis compræhendi ſub impe-
dimento abſentiæ, imò æquiparari im-
pedimento neceſſariæ abſentiæ, idemq;
probat *tex.in l.non enim, ff.ex quib.cauſ.*
maior.

91 Vlterius comprobatur opinio rei iu-
dicatæ authoritate, nàm cum fuerunt ad
munus Regij Conſiliarij eucċti Ioann.
Valdeuieſo, Cæſar Freccia, & Iacobus
de Franchis, Freccia, & de Franchis mu-
neris poſſeſſionē cæpere. Valdeuieſo pe-
tijt præcedere Freccia de Franch. quia
ipſe moram trahebat in partibus Hiſpa-
niæ, vnde itinere impeditus, non valuit
vna inſimul poſſeſſionem capere, & fuit
per Collaterale Conſilium iudicatum
de anno 1613.quod præcedat Valdeuie-
ſo prędictos de Franchis, & Freccia, vt
teſtantur *Camill.de Larath. conſ.87.n.47.*
& 48.& conſ.ſeq.in fin.Thor.in comp.p.1.
verſ.pracedere an debeat officialis.
92 Nihilominus non eſt diſcedendum à
ſupra relata ampliatione, vt is præce-
dat, qui prius poſſeſſionem fuit aſſecutus
contra collegam, & ritè impeditum poſ-
ſeſſionem nanciſci, nam poſſeſſionis co-
modum magnum effectum producit,
pręcipuè in pręcedentijs, vt is iudice-
tur prior, qui in poſſeſſione inuenitur, &
in illa conſeruandus eſt, Reg. *de Ponte*
conſ.14. nu.67. Portius *conſ.164.nu.84.*
93 vbi inquit, quod pręlatio ex quaſi poſ-
ſeſſione iudicanda eſt, *Bald.conſ.387.l.1.*
Menoch.conſ.126. nu.6.Perez de Lara de
Cappell. & anniuer. l.1.cap 24. nu.25. &
26. Pacianus de probat.l.2.cap.26.nu.136.
Anna conſ.136. nu.10. l.2. conſ.40.nu.10.
94 *l.* 1. dicens, quod in pręcedentijs atten-
ditur quaſi poſſeſſio, & in ea quaſi poſſeſ-
ſione tuendus eſt primus occupator loci,
vel ſeſſionis.
95 Vndè interdicta poſſeſſoria adipiſcen-
dę, & recuperandę conceſſa ſunt ei, qui
de iure, aut honore ſuo conſeruando, aut
retinendo, ſeù recuperando agit, ſi in
illo turbatur, aut inquietatur, aut de facto
ſpoliatur, & actio quoque iniuriarum,
& officium Iudicis eidem datur, *Maſtr.de*
96 *magiſtr. l.5.cap.5.nu.71.Gratian.l.2.cap.*
298. nu.11.Garcia de expenſ.& meliorat.
cap.8. nu.51.Cenedus collect.96.ad decret.
*& collect. 17. ad decret.*Benold.*diſſert.iu-*
iuriſd.polit.de praced.& ſeſſ.prarog.cap.3.
num.5.
97 Quamobrem *DD.* communiter con-
ſentierunt, eum, qui poſſeſſionē muneris
collati prius nactus fuit, anteponi cęteris
eodem tempore, vel ante, in eadem di-
gnitate electis, ſiuè maiori dignitate de-

co-

corentur, ſiuè ob iuſtum impedimentum poſſeſſionem adipiſci nequierint, ità vltrà ſup.allegatos, *Caſtill. & diffusè in tract. de tert. debit. cap.*41.*tom.*7.*Reg. Conſtant. in l.*1.*C. de conſul.l.*12.*Reg. Sanfel. dec.*269.*nu.*2. vbi rationes adducit, & inter alia ponit, quod ſi impeditus admitteretur ad poſſeſſionem adipiſcendam, cum
98 præcedentia, fingi deberet, quod hic præſens fuerit tempore datæ poſſeſſionis Conſenatori, quæ fictio nullatenus dari poteſt, quia extrema à quo, & ad quod deficiunt, cum etiam retrotractio neceſſaria ad eam inducendam non detur, cùm in præiudicium tertij, cùm in præiudicium Regis, quia ſalarium deberetur tempore, quo munus non expleuit, idem firmat *Reg. Capyc. Latr. dec.* 154. *tom.* 2. *Molfeſ. conſ.*15.*nu.*2.*ſuper conſuet. Neap.*

99 Quod pluries fuit ſic deciſum, vt inter Reg. Conſil. Quiros, & Veſpolo, idem inter Reg. Conſil. Miſtanſa, & Montoya, pariter inter Regios Conſiliarios Sanchez, & Curtis, teſte *Pater Molfeſ. d. conſil.* 15. *num.* 23. idem inter Regentes Catena, & Dauid, idem inter Reg. Dauid, & Tabuada, qui impeditus fuit ob Regium ſeruitium, vt fatetur citatus *Molfeſ. d. loc. nu.*22.

100 Idemq; deciſum inter Reg. de Ponte, & Lanar. qui præceſſit Reg. de Ponte, eo quia poſſeſſionem antea cæpit, etſi de Ponte in expeditione Regij ſeruitij detemptus, illam nanciſci non potuerit, vt refert *Molfeſ. conſ.*15. *nu.*14. *nil refragante Conſ. Fab. de Anna* 42. vbi iura *Reg. de Pont.* latè glomerat, que procedunt in dignitate non habente iuriſdictionem annexam, vt obſeruat *Reg. Sanfel. dec.* 259.*nu.*3.

101 Amplius fuit deciſum per Collaterale Conſilium in anno 1641. inter R. Azcon, & Reg. Sanfelicium, fuit Ferdinandus Azcon creatus Regens, & obtinuit Priuilegium, ſed poſſeſſionem non habuit, quia impeditus in expeditione Regalis ſeruitij. Deindè fuit electus Reg. Regiæ Cancell. Io: Franciſcus Sanfelicius, & poſſeſſionem cępit; petijt poſtmodum Reg. Azcon cum Neap. acceſſerit, præcedere Reg. Sanfelicium, quia ipſe impeditus ob Regale ſeruitium non valuit poſſeſſionem nanciſci, & fuit deciſum, vt præcederet Reg. Sanfelicius; verùm quia à decreto prædicto reclamationem interpoſuit Reg. Azcon, fuit ſpeciale diplomate, tùnc temporis Domini Proregis demandatum, vt per hebdomadam dicti Collitigatores præcedentiam haberent, inchoando à Reg. Sanfelicio, teſte *eod. Reg. Sanfel. d. dec.* 269.

102 Idem fuit deciſum per Suprem. Ital. Conſ. Regalis Curiæ Madrid inter Reg. Antonium Caracciolum, & Reg. D. Michaelem Salamanca, fuerunt hi creati Reg. dicti Suprem. Conſil. Antonius habuit poſſeſſionem, D. Michael cum ibidem peruenerit, petijt pręcedere Reg. Caracciolum, eo quod non valuit poſſeſſionem eodem tempore adipiſci, cum impeditus fuerat in expeditione Regalium ordinum, ſed fuit deciſum, vt præcederet Caracciolus.

103 Hoc pariter fuit deciſum per eundem Senat. inter Reg. D. Alonſum de Agras, & Reg. D. Franciſcum Merlinum; electi fuerunt Reg. in Sup. Ital. Senatu, & Agras poſſeſſionem habuit, Merlinus deindè non valuit poſſeſſionem eodem die conſequi, quia tempeſtate detemptus, accedere non potuit, proindè petijt pręcedere cum ſi eodem tempore concurrerent, ad eundē pręcedētia ſpectaret, nàm maiori dignitate decorabatur tempore electionis, nihilominus fuit deciſum, vt pręcederet Agras, prout occaſione cuiuſdam colloquij mihi retulit Dominus Don Gaſpar de Sobremonte Reg. Cancell. Regen. & Locumtenens R. C. & ipſe vti vnus ex dicto Conſ. Sup. interfuit in deciſionibus prędictis.

104 Idem fuit iudicatum per eundem Sup. Senat. inter Reg. Petrum Iordanum Vrſinum, & Reg. D. Io: Rodriquez de Salamanca, qui etſi antea munus prędictum meruerit, tamen quia Reg. Vrſinus prius poſſeſſionem habuit, fuit deciſum, nil refragante impedimento allegato per Reg. Salamanca, vt pręcedat Reg. Vrſinus, vt teſtatur *Reg. Tap. in dec. dicti Sup. Sen.* 21.

105 Et nuper fuit idem deciſum per Conſilium Collaterale Neapolitanum de anno 1657. inter me, D. Eraſmum de Ponte, & Honophrium de Palma, nàm S. C. M. eodem tempore nos in Reg. Conſ. elegit: ego, & de Ponte cepimus poſſeſſionem, Palma deindè poſt ferè menſes duos illam obtinuit, petijt pręcedere nos, & al-

legauit, ipſum nō valuiſſe poſſeſſionē adipiſci, quia aduerſa valetudine vexatus accedere nequiuit, fuit tamen dictum, vt nos præcederemus Palmā, & inſtante eodem Palma compilato termino impartito, fuit idem in iudicio petitorij pronunciatum, acta ſunt penes Villanum Scribam à mandatis.

106 His poſitis ſupereſt, vt contrariorum obiectiones reijciamus, iura enim ſuperius allegata, vbi probatur impedimentum legitimam excuſationem afferre, non procedunt in materia præcedentiæ, vbi antiquitas temporis in adminiſtratione tantummodo conſideratur, vt is præcedat, qui antea magiſtratu functus fuerit, *l. nemo, C. de offic. magiſtr. offic.* vbi claris verbis indicat *Reg. Tap. dec. 21. nu. 7. Praſ. de Franch. dec. 144. Reg. Sanfel. d. dec. 269. num. 4.*

107 Neque *dec.* ſuperius in contrarium allata ad rem facit, nàm ſucceſſit pluribus ex Dom. contradicentibus, & ex multis in facto ponderatis, ibi enim Valdeuieſo, Franch. & Frecc. fuerunt Reg. Conſ. electi eodem die, Valdeuieſo, quia in Regia Cur. degebat, togam induit, & deindè iter accepit verſus Neap. vbi inuenit Frecciā, & de Franch. ſuos collegas poſſeſſionem cepiſſe, petijt præcedere, quia ipſe poſſeſſionem habuit per appoſitionē togę in Hiſpania in pręſentia Regis, & ordine eiuſdem, & amplius ipſe nulla mora peracta Neap. petijt, imò ipſe iudicatus M. C. munere fuit decoratus, & alij non, vndè fuit deciſum, vt pręcedat, ideò caſus eſt ſpecialis, & ſola togę appoſitio

108 poſſeſſionem arguit, vt fundat *Camill. de Larath. conſ.* 87. *Reg. Sanfel. dec.* 269. aliique præcitati, *Taſſon. de anteſ. verſ. 3. obſer. 2. nu. 31.*

Officialis ſupernumerarius an, & quando præcedat ordinarium, ſibi recentiorem?

RVBRICA VII.

SVMMARIVM.

1 *Officiales ſupernumerarij antiquiores non præcedunt ordinarios recentiores.*

2 *Dignitas ſupernumeraria non concurrit cum ordinaria.*

3 *Officialis ſupernumerarius cum alijs de numero non connumeratur, & antequam ſubrogetur in locum numerarij, non dicitur de corpore, nec gaudet priuilegio, nu. 4. nec ſtipendia, nec immunitates, nu. 6.*

5 *Fori priuilegium ordinarijs indultum, ſupernumerarijs non competit, etiam in materia delictorum, de quibus ſola M. C. cognoſcit, nu. 7.*

8 *Officiales ordinarij moderniores præferuntur ſupernumerarijs antiquioribus.*

9 *Lector ordinarius præcedit extraordinarium.*

10 *Officialis ſupernumerarius non habet vocem in capitulo, nec commodum; ſed dicitur ius quoddam vētoſum, quod procedit etiam in Conſiliarijs Status, nu. 11. ac etiamſi priuilegium habeat clauſulam, vt fruatur omnibus honoribus, quibus gaudent cæteri Conſiliarij, nu. 12.*

13 *Officialis, qui in propria dignitate eſt, præfertur illis, qui impropriè in dignitate ſunt; nàm qualitas naturalis præfertur accidentali, nu. 14.*

15 *Canonici recepti vltrà numerum, quando habeant vocem in Capitulo, nam ſupernumerarij non dicuntur habere Ius integrum, ſed præparatorium tantum ad futurum, nu. 16.*

17 *Legatum factum Canonicis alicuius Eccleſiæ, ſupernumerarij de eo non participant.*

18 *Pro-*

18 *Prorex non poteſt ſuprà numerum Officiales conſtituere.*
19 *Officialis ſupernumerarius in poſſeſſione officij exiſtens, ſi de numero ordinariorum fuerit creatus, non præcedit ordinarium.*
20 *Officiales vacantes, vel honorarij non habens præcedentiam aduerſus actuales.*
21 *Dignitates in tres gradus diſtinguuntur.*
22 *Officiales actuales dicuntur, qui actu ſeruiunt: & vacantes, qui aliquando adminiſtrationem habent, & habere deſierunt, nu.23. & ſunt in duplici differentia, nu.24.*
25 *Officialis ſupernumerarius ſi obtineat actuale exercitium, & ſalarium, ac primum locum vacaturum; tùnc præcedit alios recentiores ordinarios.*
26 *Regentes Regiam Cancellariam ſupernumerarij cum exercitio primum locum obtinerunt.*
27 *Præcedentiæ quæſtio inter Regentem D. Antonium Iuan de Centellas, & Regentem D. Franciſum Ortiz recenſetur, qui compoſuerunt, nu.30.*
28 *D. Antonius Iuan de Centellas, Locumtenens Regiæ Cameræ laudibus extollitur.*
29 *D. Franciſcus Ortiz Reg. Regiam Cancellariam laudibus exornatur.*
31 *Regens Regiam Cancellariam, qui poſſeſſionem, & exercitium obtinuit, præcedit collegas in tempore poſteriores.*
32 *Locumtenentis Regiæ Cameræ munus ſuma dignitas dicitur; & illud Tribunal Præfecto Prætorio comparatur, nu.33. & inter Regentes adminiſtrantes Locumtenens connumeratur, nu.34.*
35 *Dignitatem ordinariam habens non indiget, vt adminiſtrationem aſſequatur in eodem genere dignitatis.*
36 *Conſiliarius Status, & belli magnam dignitatem habet, & connumeratur inter actuales adminiſtrantes.*
37 *Regens Regalis Cancellariæ Valentiæ, ſi ad dignitatem Locumtenentis Regiæ Cameræ tranſeat, retinet honores, & præcedentiam priſtinæ dignitatis.*
38 *Dignitates maiores habens præcedit in eodem officio habentes minores dignitates.*
39 *Regens Regiam Cancellariam ſi fuerit effectus Præſes S.C. non amictit priſtinam dignitatem.*
40 *D. Iacobus Capycius Galeota Dux Sancti Angeli, laudibus extollitur.*
41 *Deciſio Collateralis Conſilij in articulo præcedentiæ inter Regentes D. Antonium Iuan de Centellos, & D. Franciſcum Ortiz recenſetur, ſed cauſa deuoluta ad Supremum Italiæ Conſilium contrarium fuit deciſum, vt præcedat Reg. D. Antonius Iuan de Centellos, nu.42.*

Officialis ſupernumerarius an, et quando præcedat ordinarium ſibi recentiorem?

RVBRICA VII.

1 QVamquã ex ſupra enucleatis priori, rub. enixa concluſio eruatur, vt ſcilicet in præcedentijs potior ſit cauſa poſſeſſionis, in officijs annexam adminiſtrationem retinentibus, fallit autem illa in officialibus ſuprà numerum præfixum, electis, qui etiam ſi antiquiores ſint in exercitio, iuniores ordinarios non præcedunt, deſumitur namq; hæc limitatio, ex *text. in l. vnicuique, C. de proxim. Sacr Scrin. l.* 1. §. *quod autem, C. de collegiat. lib.* 11. *l. petitioni, & l nemini, C. de aduoc. diuerſ. iudic. l. final. C. de apparitorib. magiſtr. milit. lib.* 12. *l.* 2. *C. de*
2 *Caſtrenſ. & Miniſterian. eod. lib.* dignitas enim ſupernumeraria non concurrit cum habentibus dignitatem de numero, *d. l.* 1. §. *quod autem, C. de Collegiat. lib.* 11. vbi *Io: de Plat. nu.* 1. *Anton. Corſet. ſingul. incipien. ſupernumerarius, fol.* 631. *Bart. in l. ſi duas,* §. *grammaticè nu.* 10. *de excuſat. tutor.* per illum *cit. text. in l.* 2. *C. de Caſtren. & Miniſterian. lib.* 12. dum ait; *Si quis prima, vel ſecunda, vel tertia formæ ſpecialiter inter ſtatutos gradum calitus valuerit impetrare ſupernumerarius, vltimus formæ tertia in matricula.*
2 Vndè ſupernumerarius, cum alijs de numero connumerari non poteſt, *Abb. & Felin. in cap. cum M. de conſtit. Io. de Platea*

in

Digitized by Google

*in l.vnicuique,C.de prox.Sacr.Scrin.lib.*12
4 & ſupernumerarius antequam ſubroge-
tur in locum numerarij, non eſt de cor-
pore Collegij, nec gaudet priuilegijs or-
dinariorum, ad *tex. in l.decurionibus, C.
de ſilent.lib.*12.ibi dictatur, quod trigin-
ta numero inſtituuntur Conſiliarij, & illi
immunes dicuntur, vndè ſi alij creentur
ſilentiarij, non gaudebunt priuilegijs il-
lorum, qui ſunt numerarij, confirmat
*text. in l.fin.C.de apparitorib.magiſtr.mi.
lit.*vbi diſponitur, quod illi, qui ſunt ſu-
pra numerum,non gaudent priuilegijs.
5 Qua de re priuilegium fori ordinariis
indultum, ſupernumerarijs non compe-
6 tit, quemadmodum nec ſtipendia,neque
7 immunitates ordinariis tributa, prout
etiam M. C.non cognoſcit de delictis of-
ficialium ſupernumerariorum, ità *Ma-
ſtrill. dec.*156. *Reg. de Pont.de poteſt.Pro-
reg. tit.*4.*de regal.impoſitionib.*§.8.*nu.*54.
*Aloiſius de Leo l.*4.*nu.*11.*C.de Sacroſ.Ec-
cleſ. Nouar. de elect.& variat fori, ſect.*4.
*q.*35.*Franciſcus Marc.dec.*384.*nu.*5.*par.*1.
*Reg.Valenz.conſ.*190.*n.*36.Reg.*de Marin.
lib.*2.*reſol.Iur.cap.*113.
8 Hinc indubitanter ſequitur, quod or-
dinarii, etiam moderniores,præferuntur
ſupernumerariis antiquioribus, *Io.Fran-
ciſcus Purpurat. in l. cum quid nu.*75.*ff.ſi
cert. petat. Præſ. de Franch.dec.*234.*nu.*6.
*Maſtrill. dec.*156.*nu.*31. *Reg.Valenz.cit.
conſ.*190.*nu.*37.*Reg.de Marin.reſol.Iur.d.
cap.*113.idemque conſuluit *Menoch.conſ.*
784.*nu.*2.*lib.*8.tradens,quod lector ordi-
narius præcedit extraordinarium,quem-
admodum decreuit Collaterale Conſi-
lium in anno 1632.referente Reg.Rouit.
in beneficium Doct. Ioan.Dominici Co-
ſcię,vt ipſe tanquam Iuris canonici ante,
ceſſor in hac Vniuerſitate Neapolitana
præcederet Nauarrum extraordinarium
interpretem abſque ſalario, vt teſtatur
idem *Coſcia in opuſcul. de pręced. reſponſ.*
1.*nu.*53 & de hoc latè dixi, & alia exem-
pla reportaui in *tract. de offic. Cappellani
maioris, quam primum Deo dante impri-
mendo.*

Hoc pariter confirmant *Manriquez de
prec.q.*10.*n.*5.idem *Menoch.in conſ.*1179.
*lib.*12. ſic inquiens in officiali ſuper-
10 numerario; ibi,*ſimpliciter Ius eius exile
eſſe, & non habere vocem in Capitulo, nec
aliquod commodum, ſed eſſe Ius quoddam
ventoſum,* ſequitur *Franciſcus Marc. dec.*
1045.*nu.*5.*par.*1.& deciſum per Senatum
Siciliæ contrà Dominum Ducem Terre-
11 nouæ Conſiliarium Status ſupernume-
rarium, teſtatur *Maſtrill. d. dec.*156. licet
in priuilegio indulto, Rex noſter reſcrip-
ſerit, vt dictus Dominus Dux frueretur
11 eiſdem honoribus, pręheminẽtiis,exem-
ptionibus,& gratiis, quibus gaudent cæ-
teri Conſiliarii: conferunt etiam, quæ
idem *Maſtrill.ſcripſit in tract.de magiſtr.
lib.*1. *cap.*21. *nu.*98. *& Noguerol. alleg.*8.
13 ſemper enim is, qui in vera, & propria
dignitate eſt, præfertur illis, qui impro-
priè in dignitate ſunt, *Ferrentill. ad Bu-
rat. dec.*993. *pag.*268.*nu.*3.*Locterius de re
benef.lib.*1.*q.*17.*nu.*20. cum præcedentia
debeatur ei, qui habet naturaliter eam-
14 dem dignitatem, dùm qualitas naturalis
præfertur accidentali, *Altograd. conſ.* 1.
*nu.*40.*&* 42. *Barboſ. de canon. dignit.cap.*
18.*nu.*24.*& cap.*37.*nu.*15.

Ad idem concordat Ius Canonicum,
habemus namque *cap.cum M.ferrarienſis
de conſtitut.* vbi idem cauetur, & *gloſ.
ibid. querens*, ſi Canonici recepti vltrà
numerum, habeant vocem in electione,
& concludit,ſtandum eſſe conſuetudini,
& ſi nulla ſit conſuetudo, dicit, quod
non debent vocari ad huiuſmodi tracta-
tus, vel electiones, cum nondum ha-
beant plenum Ius, neque etiam poſſeſſio-
nem, idem diſponit *text. in cap.tibi qui*,
vbi *gloſ. & Archidiac. de reſcript.in* 6.ſe-
quitur *Abb.nu.*32.*Felin.nu.*23.*Rip.n.*189.
*in d. cap.cum M.ferrarien.Locterius de re
benef. lib.*1.*q.*19.*n.*42.*Gratian.diſcep.cap.*
867. *nu.*6. *Barboſ. de canon. dignit. cap.*3.
16 *nu.*6. Canonicus enim ſupernumerarius
non dicitur habere Ius integrum, ſed
tantum obtinere quoddam Ius præpara-
torium, ad futurum Ius integrum conſe-
quendum, vt inquit *Reg.de Marin. d. cap.*
113.*tom.*2.*reſol.Iur.*
17 Vndè ſi appareret factum legatum
Canonicis; nimirum Eccleſiæ Sancti Sa-
turnini, & in illius Eccleſia eſſent aliqui
vltrà numerum, illi nil de legato partici-
pare debent, ità *Rebuff.in l.decurionibus,
nu.*7.*C.de ſilent.& decurion.lib.*12.*Maſtr.
cit.dec.*156.*nu.*31.32.*&* 33.
18 Quibus propterea,hodiè Iure vtimur,
vt Domini Proreges ſupra numerum of-
ficiales cõſtituere nequeant, prout etiam

Iure

Iure præſcriptum eſt *auth. de referendar.* §. *maneant igitur*, *Præſ. de Franch. dec.* 370. *nu.* 4. *Maur. alleg.* 18. *Larr. allegat.* 119. *tom.* 2. *Reg. Valenz. conſ.* 121. *nu.* 51. *tom.* 2. *Giurb. obſer.* 100. *nu.* 2. *ex Caſtren. in l. ſi eadem, nu.* 4. *de offic. aſſeſſor.*

19 Quinimò idem obſeruandum venit, conſtituto aliquo ſupernumerario in Senatu, eique tradita poſſeſſione, vel quaſi, ſi indè alter intrà numerum ordinarium eligatur, & poſtmodum idem ſupernumerarius de numero ordinariorum fiat, nullam præcedentiam conſequitur aduerſus Electum de numero ordinariorum, prout ſatis optimè probat, *Cabed. dec. Luſit.* 4.

20 Quemadmodum, nec præcedentiam poſtulare poſſunt officiales vacantes, vel honorarij aduerſus actuales, ſiquidem dignitates diſtinguuntur in tres gradus; quorum primus eſt adminiſtrantium, ſiuè actualium, ſecundus vacantium, & tertius honorariorum, & inter hos gradus potior, & primus eſt adminiſtrantium, deindè vacantium, & poſtremò ordinariorum, ſic eſt *text. in l. omnes* 2. *C. vt dignit. ordo ſeruet. l.* 5. *C. de honor. Codicill. in Theodoſianum, l. officijs* 6. *ibidem l. fin. C. vbi Senat. vel clariſſimi auth. vt ordinaria præfectura, l. ex agentib.* 4. *C. de princ. agen. in reb. lib.* 12. & notant *Puteus dec.* 105. *nu.* 3. *lib.* 3. *Caſſan. Catal. glor. mund. p.* 6. *conſid.* 5. *Manriq. de præced. q.* 17. *num.* 3. *& q.* 27. *nu.* 7. *Reg. Rouit. in prag.* 1. *de titul. abuſu num.* 36. *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit.* 3. §. 8. *num.* 9. vbi *Thor. in add. nu.* 7. *in fin.*

22 Et dicuntur actuales, ſiuè adminiſtrantes, qui actu ſeruiunt, & habent adminiſtrationem, & officii exercitium, vt *in d. l.* 2. *C. vt dignit. ordo ſeruet.* vacantes,

23 ſunt, qui aliquando adminiſtrationem habuerunt, & habere deſierunt, quia conceſſa eſt illis vtcunque vacatio, *gloſ. in d. l.* 2. *verb. vacantibus, & in l. fin. verb. poſt depoſitam, C. de primicer. lib.* 10. & hi

24 ſunt in duplici differentia, alii præſentes, & alii abſentes, vt probat *text. in d. l.* 2. *verb. ſecundo veniant*; Honorarii verò ſunt, qui nomen, ſiuè titulum tantummodo dignitatis adepti ſunt ſine adminiſtratione, & illi; ſiunt per Codicillos, aut per inſignia, vt diſponit *tex. in d. l.* 2. *verſ. quartum honorarium*.

25 Veruntamen ſi ſupernumerario iuriſdictio, & actuale exercitium dignitatis fuerit collatum, eidemque ſalarium ordinarium conſtitutum, ac primum locum vacaturum deſignatum; tùnc præcedit alios recentiores, etiam ordinarios, prout tractat *Manriq. de præced. q.* 10. *nu.* 5. *&* 211. *Barboſ. de canon. dignit. cap.* 3. *nu.* 6. quod

26 vidimus obſeruatum in perſonas Dominorum Ioannis Franciſci Sanfelice, Ferdinandi Brancia, & D. Ferdinandi Aſcon, qui adepti fuerunt munus Regentis Regiam Cancellariam, quamquam ſupernumerarium, tamen iuriſdictio, actuale exercitium, & ſalarium, primumq; locum vacaturum fuit eiſdem tributum.

27 Pręthereà pro Coronide ſupra enucleatorũ eſt apprime conſentaneum, vt recenſeatur celebre certamen retro elapſis annis habitum, inter recolendos ſemper viros noſtræ iũriſprudentiæ tropheos, & Regis noſtri Monarchę propugnacula, nimirum Dominum Marchionem D. Antonium Iuan de Centelles, Regiæ Cameræ Locumtenentem, à latere Conſiliarium, Regiam Cancellariam Regentem, & Dominum D. Franciſcum Ortiz Cortes à latere Conſiliarium, Regiam Cancellariam Regentem.

Hic inquam D. Marchio natalium candore conſpicuus, Calatrauæ militiæ inſigniis Illuſtratus, poſt expletum munus Regentis Regalem Cancellariam, & Præſidentis Sacri Regalis Conſilij Regni Valentiæ annorum octo interſtitio magna cum laude, omniumque illorum Procerum admiratione, & Regis noſtri beneficio, prout publicè circumfertur, ad Præſidendum in Tribunali R. C. Regni noſtri fuit Sereniſſimi Regis noſtri nuper defuncti motu proprio præfixus, & Locumtenens creatus, dictumque munus cunctorum applauſu, & Regij Ærarij Patrocinio cum exerceret, idem Inuictiſſimus Rex noſter, eidemq; proprijs meritis ſuffulto cõtulit Regentis Regiam Cancellariam, & Conſiliarij à latere dignitatem, cuius poſſeſſionem, ſeu quaſi nactus fuit, iuramentumque præſtitit.

29 Indè Dom. Reg. Ortiz nobilitate, valdè pręclarus doctrinę mirabilis poſt magnos exantlatos labores proprijs meritis, & virtutibus euectus à Sacro Neapolitano Conſilio ad Supremum à latere Con-

ſilium

ſilium adſcitus, & intrà numerum ordinariorum conſtitutus; efflagitauit præcedere dictum Dominum Marchionem; putans illi ſolummodo honores, & prærogatiuas Conſiliarij à latere, & Regentis Regiam Cancellariam fuiſſe collatas; proindè poſtponi debere Domino D. Franciſco Regenti ordinario,& proprietario.

30 Vndè iurgio excitato in Supremo à latere Conſilio prædicti eruditiſſimi, & doctiſſimi Iuriſconſulti allegationes cópoſuere, quilibet ſuas rationes inſinuauit Iuris tramitibus perſcrutatis,quas habeo, à prædictis *DD.*mihi traditas,& optarem poſteritati commendare ad publicum bonum, dùm in ipſis res latè deguſtatur, & ſatis eleganti calamo Iuris articuli diſpunguntur.

31 Aiebat namque Dominus Marchio ipſum enumerari inter actuales,& adminiſtrantes, de quibus in primo gradu loquitur, *text. in l.2. C. vt dignit.ord.ſeru.* quoniam nedum Regentis dignitate fulgitur ob poſſeſſionem, vel quaſi quam cępit, & ob exercitium, quod expleuit, etenim in Supremo à latere Conſilio ſuffragium præſtitit in cauſis ciuilibus, & criminalibus, decretaque vt Regens ſubſcripſit, idcircò circa præcedentiam, quoad cæteros collegas prioritas temporis eſt obſeruanda, ex *l.1. C. de conſul. lib. 11.*

32 Sed inſuper ipſe Dominus Marchio munus Locumtenentis Regiæ Cameræ regit, quod Supremum eſſe Tribunal autumat ex *Reg. Tap. lib.2. Iur. Reg.de offic. proc.Cæſar.rub.6.nu.5.Reg.Galeot.in reſp. 1.nu.59.Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit. 4.§ 8.nu.56.* illudque Præfecto prætorio
33 comparari, ex *Praſ. de Franch. dec. 714. ex Reg. Rouit. in prag. 37. de offic. procur. Cæſar. ex Reg. de Marin. in obſer. dec. 7. Reuerter.*qua de re dicitur ipſum habere actualem adminiſtrationem,ad quod dictus Dominus Marchio expendit verba, *text.in d.l.2.C.vt dignit.ord.ſeruet.*ibi,*& inter adminiſtratores,illos etiam numerari decernimus, quibus illuſtribus in Sacro*
34 *noſtro Conſiſtorio cinctis, aliquid ordinariæ dignitatis, vel antea commiſimus,vel poſteà committemus peragenda*, & ponit exemplum,ibidem *textus* per hæc verba, (*Si vacanti magiſtro militum belli cura committatur. cur autem vir magnificus germanus magiſter militum vacans appelletur, cui bellum contrà hoſtes mandauimus, aut cur Excellentiſſimus Pentadius non egiſſe dicatur præfecturam; cuius Illuſtribus cunctis diſpoſitionibus vice Prætoriana Præfectura, miles in expeditione copia comeatuum abundauit.*)

35 Et non expoſcitur, vt adminiſtrationem aſſequatur in eodem genere dignitatis, ad hoc vt inter actuales dicatur connumerari, ſufficit autem,quod aliqua ordinaria dignitate colluſtretur, vt clarè indicant verba eiuſdem *tex. in d. l. 2.* ibi *aliquid ordinariæ dignitatis*, & notant *Cuiac. in d. l.2.litt.E.verſ.illuſtribus, Gotofred. in notis ad eamdem l. 2. litt.B. Caluin. in lexicon Iur. in verb. dignitatum gradus, Anton. Perez in prælect. ad tit. C. vt dignit. ord.ſeruet.n.3.D.Io.de Solorzano in tract.de plazas honorarias nu.211.*

36 Pariterque idem Dominus Marchio dignitate Conſiliarii à latere Status, & Belli decoratur ex priuilegio,à Sereniſſimo Rege noſtro ei elargito, quamobrem videtur inter actuales, & adminiſtrantes conſtitutus, hæc enim dignitas ſumma eſt, nàm à Cæſaribus Comites Conciſtoriani, vel Sacri Conciſtorij dicuntur, qui intimo Principis conciſtorio aſſiſtunt *toto tit.C.de Comitib.Conciſt.lib.12.Surg. de Neap.Illuſtr.cap.26.nu.27.* vndè ob defectum Domini Proregis ipſi Conſiliarij negotia Status,& belli agunt,& Regnum regunt, *Reg. de Pont. de poteſt.Proreg.tit. 7. §.5.n.4.* imò illorum Decanus expeditiones, quæ à Cancellaria peraguntur ſubſcribit, ità *Reg.de Pont.loc.cit.*tamen ipſi Conſiliarij in negotiis, iuſtitiam tangentibus, non interueniunt ex reſcripto immortalis memoriæ Caroli V. Imperatoris de ann.1542. vt refert *Reg.de Pont. loc. cit.*

37 Præterea inquiebat idem Dominus Marchio,ipſum exercuiſſe plurium annorum circulo munus Regentis Regalem Cancellariam in Regno Valentiæ, eiuſdem Ditionis Regis noſtri; vndè quando fuit aſſecutus dignitatem Locumtenentis Regiæ Cameræ, videtur retinere honores priſtinæ dignitatis, eiuſque præcedentiã, *l.1. C.de præfect.prætor.lib.12.l.1. C. de præpoſ. Sacr.Cubic.lib.12.Caſſan.in catal. glor. mund. par.4.conſid.34.Reg.Ronit.*

uit. in prag. rub. de titulor. abuſu nu. 14. *Reg. Galeot. reſp. fiſcal.* 2. *nu.* 3. Quemadmodum conſtitutum eſt, ſi Præſidens S. C. creetur Locumtenens Regiæ Cameræ, vel Conſiliarii Præſidentes eiuſdem, nam retinent primam dignitatem, *Surg. de Neap. Illuſtr. cap.* 27. *n.* 23. *Reg. Conſtan. in l.* 1. *C. de conſul. lib.* 12. *nu.* 35. *Taſſon. de anteſ. verſ.* 3. *obſer.* 3. *nu.* 144. & nos late ſupra egimus.

38 Hinc etiam infert ipſe Dominus Marchio, quod ex concurſu maioris dignitatis in eius perſonam, præcedentia procul omni dubio ipſi competit, ex *l. vnic. C. de prapoſ. Ann. conſ.* 4. *nu.* 16. *Praſ. de Franch. dec.* 365. *Manriq. de praced, q.* 23. *nu.* 4. *Felix Contalor. de praced. q.* 1. *nu.* 5. *Maſtrill. de magiſtr. lib.* 5. *cap.* 4. *nu.* 41. quamobrem ſi conueniret eodem tempore cum Domino Regente Ortiz in aſſequendo poſſeſſionem, vel quaſi munus Regentis Regiam Cancellariam, ipſe Dominus Marchio præcederet, tanquam maiori dignitate innixum, *Frecc. de ſubſeud lib.* 1. *Conſ. Ann. conſ.* 122. *nu.* 43. *lib.* 2. *Conſ. Georg. alleg.* 35. *nu.* 11 *Reg. de Pont. dec.* 8. *n.* 13. *Reg. Tap. Sup Ital. dec.* 21. *nu.* 26.

39 Præterea prędicta comprobat dictus Dominus Marchio ex deciſis per Senatum Mediolani, vt refert *Menoch. conſ.* 902. & per Supremum Collarerale Conſilium Neap. *Conſ. Marcian. conſ.* 28. *to.* 2. qui ſcripſit pro Domino Marco Antonio de Ponte, Marchione Sancti Angeli, qui dum muneri Regentis Regiam Cancellariam vacabat, Præſes S.C. fuit electus, & reſcriptum etiam habuit, vt tractaretur, vt Regens; qua de re ipſo efflagitante præcedentiam contra alios Regentes ipſi poſteriores, dictam præcedentiam obtinuit.

40 Re tamen diſcuſſa in Collaterali Conſilio, referente Domino Regente Iacobo Capicio Galeota, Duce Sancti Angeli, eximio Iure conſulto, nunquam ſatis laudato, ob eximias virtutes, morum pro-
41 bitatem, nataliumque claritatem, dictum Collaterale Conſilium pronunciauit, vt manuteneatur Dominus D. Antonius Iuan de Centellas in poſſeſſione honoris, & prærogatiuæ, præterquam in Collaterali Conſilio, vbi propriam ſedem habet Dominus Reg. D. Franciſcus Ortiz de menſe Feb. 1665. acta ſunt penes Scribam à mandatis Ianuarium de Anaſtaſio.

Nihilominus cauſa deuoluta ad Supremum Italiæ Senatum Curiæ Madrid, ille ſequentem deciſionem protulit, cuius tenor talis eſt.

42 DON PHELIPE por la Gracia de Dios Rey de Caſtilla, de Aragon, de Leon, de las dos Sicilias, de Hieruſalem, de Portugal, de Nauarra, de Granada, y de las Indias, &c. Muy Reuerendo en Chriſto Padre Cardenal Aragon mi muy charo, y muy amado Amigo, de mi Conſejo de Eſtado, mi Virrey, Lugarthemente, y Capitan General en mi Reyno de Napoles. Hauiendoſe viſto en Iuſticia en eſte mi ſupremo Conſejo de Ytalia la controuerſia pendiente entre Don Antonio Iuan de Centellas Lugartheniente de eſſa mi Regia Camara, y Regente de eſſe mi Conſejo Colateral, y Don Franciſco Ortiz Cortes Regente en el miſmo Conſejo, ſobre la precedencia de aſiento, y lugar, de que me diſteys quenta en carta de 13. de Marzo de eſte año, y juntamento los memoriales, y papeles preſentados por ambas partes, ſobre la indemnidad de ſu derecho, y accion, hà parecido, que el dicho Regente Don Antonio Iuan de Centellas, deue preceder, y ſer preferido al dicho Regente Don Franciſco Ortiz Cortes, no ſolo en todos los actos publicos, y priuados, pero tambien quando interuenieren en eſte mi Conſejo Colateral, y aſſi lo declaro por eſta mi Real Cedula, y os encargo, y mando la hagais publicar, dando para ſu execucion, y cumplimiento la orden, que conuenga, que aſſi combiene a la recta adminiſtracion de la Iuſticia, y procede de mi Voluntad, la preſente reſte al preſentante, y ſea muy Reuerendo en Chriſto Padre Cardenal Aragon mi muy charo, y muy amado Amigo Nueſtro Señor en vueſtra continua Guarda. Dat. en Buen Retiro à 25. de Iulio de 1665.

YO EL REY.

Zarate Secret.

Vidit Oca Reg.
Vidit de la Torre Reg.
Vidit Torre Reg.

M Vidit

Vidit Comes de Mora Conſ.
Vidit Galara Reg.
Vidit Capiblanco Reg.
In par. Neap 31 fol. 351.
Nihil ſoluat, quia exemptus pro ſigillo.
Baſterra pro taxatore.

Al Virrey de Napoles, declarando què el Regente Don Antonio Iuan de Centellas deue preceder, y ſer preferido al Regente Don Franciſco Ortiz Cortes, aſſi en los actos publicos, y priuados, como en el Colateral.

Die nono menſis Septembris 1665. Neap. Eminentiſſimus Dominus Vicerex, Locumtenens, & Capitaneus Generalis prouidet, decernit, atque mandat, quod retroſcriptæ Literæ Suæ Catolicæ Maieſtatis exequantur iuxtà ſui ſeriem, continentiam, & tenorem. Hoc ſuum, &c.
Galeota Reg. Carrillo Reg. Marinis Reg.

Ianuarius Anaſtaſius Regius à mandatis Scriba.

De officio Proregis Regni Neapolis, & quæ facere poteſt.

RVBRICA VIII.

SVMMARIVM.

1 *Prorex Neap. officium habet Præſidis, & Proconſulis Prouinciæ.*
2 *Præſes, & Proconſul Prouinciæ iuriſdictionem exercet, in homines Prouinciæ tantum.*
3 *Prorex iuriſdictionem habet in homines Regni tantùm.*
4 *Prorex iuriſdictionem habet Capitanei generalis in milites, & Præfecti prætory in Prouinciales.*
5 *Prorex tribus nominibus decoratur, & quæ ſint.*
6 *Prorex Regem repreſentat, & Regis vice fungitur.*
7 *Prorex pro tempore, quo gubernat, Rex reputatur.*
8 *Proregi ſuprema Regis poteſtas datur.*
9 *Prorex à Rege alter ego conſtituitur.*
10 *Proregi debetur ſimilis reuerentia, quæ Regi tribuitur.*
11 *Prorex omnia gerere poteſt, quæ Rex gerere valet.*
12 *Proregis poteſtas non ceſſat mortuo Rege, ſed quid ſeruetur à ſucceſſore Regni, num. 13.*
14 *Proregis poteſtas deficit, Rege præſente.*
15 *Prorex poteſt paritatē votor. in Collaterali Conſilio dirimere, ſed in mitiorem partem inclinare debet, nu. 17.*
16 *Prorex hodie dat adiunctos ad dirimendum votorum paritatem in Collaterali Conſilio.*
18 *Prorex cogit ſubditos inter ſe rixantes, vt pacificantur.*
19 *Præſides Prouinciæ ad quid Irenarchæ conſtituebantur.*
20 *Equites ſex in vnoquoque ſedili conſtituti, præſunt etiam ad ſedandas differentias inter æquites ſedilium.*
21 *Differentias, & quæſtiones inter nobiles ſedilium nullus officialis ſedare poteſt, niſi ſex ſedilium.*
22 *Equites ſex ſedilium non componunt differentias inter nobiles, quando interuenit ſanguinis effuſio.*
23 *Proregi prouidere incumbit, quando inter nobiles rixantes ſanguinis effuſio interuenit.*
24 *Proregi comendatur pacificus Status Regni.*
25 *Cautionem de non offendendo cogitur quis præſtare ex Iudicis officio*
26 *Cautio de non offendendo præſtari debet, etiam ſi ſatiſfactum ſit parti læſæ, quoad penam.*
27 *Cautio de non offendendo præſtari debet, etiam ſi fuerit abſolutus ille qui timetur.*
28 *Cautio de non offendendo præſtatur, etiam ſi pars, quæ timet offendi, idem per prius offenderit.*
29 *Cautio de non offendendo ab vtraque parte præſtari debet.*
30 *Cautio de non offendendo, non ſolum præſtari debet pro ipſis principalibus, ſed etiam pro eorum conſanguineis, & affinibus, ſed aliy contra, nu. 31. de ratione, nu. 32. Tamen prima vera, nu. 33. & quare, nu. 34.*
35 *Cautio de non offendendo præſtari debet pro filio emancipato.*
36 *Cautio de non offendendo præſtari debet pro*

pro clerico conſanguineo, & ità obſeruatum, nu.37.

38 *Cautio de non offendendo præſtari debet pro conſanguineis vſque ad quartum gradum, & affinib. in ſecundo genere affinitatis.*

39 *Prorex ordinare valet, vt cautio de non offendendo præſtetur pro quibuslibet conſanguineis, nullo gradu, & perſona attenta.*

40 *Obligatio de non offendendo aliquando loco cautionis præſtatur.*

41 *Promiſſio de nō offendēdo ſub verbo, & fide Regia inter magnates, & nobiles datur.*

42 *Promiſſio de non offendendo capitur ordine Proregis à Secretis Regni.*

43 *Prorex an ſubditis imponere poſſit charitatiuum ſubſidium, & quando, nu.44. & quæ bona ſubyciantur.*

45 *Prorex poteſt compellere ad compromittendum cauſas inter magnates vertentes.*

46 *Index poteſt cogere partes, vt lites amicabiliter componant via facti.*

47 *S.C. cogit partes compromittere cauſas in facto, vel in iure dubias.*

48 *Bona priuatorum poteſt Prorex per viam legis capere, & alteri concedere, nec ad emendam tenetur.*

49 *Princeps poteſt iuri naturali derogare ob publicum bonum.*

50 *Prorex confinare poteſt perſonas ſubditorum, ex ſola tamen ſuſpictione mali, abſque proceſſu, ſed contra, n.53. reſpondetur, nu.56.*

51 *Prorex decernere poteſt, vt homines ſeditioſi à Regno exfrattent.*

52 *Prorex cauere poteſt, vt perſona illuſtres ſcandalorum authores, à Regno, & Ciuitate exulent.*

54 *Regi denunciare tenetur Prorex homines ſcandaloſos.*

55 *Prorex non debet faciliter ordinare ſine vrgenti cauſa, vt ſubditi à Regno exfrattent.*

56 *Carceratio rei, antequam de crimine conſtet, ordinari poteſt, & quando.*

57 *Carceratio eſt arbitraria in delictis occultis, & quando fieri debeat.*

58 *Carcerari quis poteſt, ex ſola tamen ſuſpictione criminis ab extra, non inſigura iudicy.*

59 *Appellans à captura poteſt interim detineri.*

60 *Seditioſum an poſſit quis necare propria manu.*

61 *Priuilegia poteſt Prorex reuocare ob publicum bonum.*

62 Prorex *valet* Priuilegia *ad libitum reuocare ſine cauſa, & partis citatione.*

63 *Prorex Neap. plenitudine poteſtatis fruitur.*

64 *Prorex Siciliæ, & Cataloniæ plenitudine poteſtatis potitur.*

65 *Iudices M.C.V.* Prorex *creat.*

66 *Iudex M.C.V. à Rege creatus, ſupernumerarius remanet, & quare, nu.67.*

68 *Iudicis M.C. officium annale eſt, ſed hodiè biennale, nu.69.*

70 *Iudices M.C.* Prorex *remouere poteſt ante expletum biennium.*

71 Princeps *priuare poteſt officialem, cuius officium ad tempus conceſſit.*

72 *Iudices M.C.* Prorex *remouere poteſt, nulla inquiſitione præcedente.*

73 Prorex *priuauit continuum Regij* Palatij, *à Rege creatum, abſque iudicio.*

74 *Officialis abſque cauſa ab officio priuari non poteſt, ſed id procedit in officialibus perpetuis.*

75 *Officiales temporales etiam abſque cauſa priuari poſſunt.*

76 *Officialis temporalis dicitur ex iuſta cauſa priuatus, quando ità* Princeps *expediens iudicat, & quare, nu.77.*

78 Principis *voluntas, & motus ſufficit pro cauſa iuſta in priuatione officialis ad tempus, nu. 80. nec datur probatio in contrarium, nu.81.*

82 Principis *cauſa motiua ſufficit ad priuandum officialem temporalem.*

83 Proreges *Neap. complures M. C. Iudices priuauere abſque proceſſu, alioſque creauere, & qui ſint.*

74 *Iudicem, qui minus grauiter ſe gerebat in exercitio, amouit ante tempus Dux Oſſunæ.*

85 *Officia perpetua, vel temporalia rationabili cauſa poſſunt à* Principe *auferri.*

86 *Officialis ex tribus cauſis poſſit ab officio priuari.*

87 *Barone contumace,* Prorex *conſtituit officiales in ſuis territ, qui valeant iuriſdictionem exercere.*

88 *Baroni per contumaciam ſuſpenditur exercitium iudicaturæ.*

89 *Baro per contumaciam reputatur infamis infamia facti, ob quam non poteſt ſtare*

M 2 in

in Curia ſine dedecore.

90 Officialium creatio computatur inter fructus iuriſdictionis terræ baronalis.

91 Cauſæ vaſſallorum à Baronalibus Curijs poſſunt abdicari.

92 Baronibus aliquando non debent cauſas vaſſallorum remicti, etiam contrà formam priuilegij.

83 Baronibus aliquando ordinatur, vt in cauſa vaſſalli procedant in Ciuitate, vel cum certo Iudice deputato.

94 Prorex prouidet, vt loca pia à laicis gubernata, ab Epiſcopo non viſitentur.

95 Epiſcopus viſitare nequit ſine Regis licentia loca, Regiæ Iuriſdictioni ſubiecta.

96 Epiſcopus non poteſt recognoſcere computa laicorum adminiſtrantium loca pia, Regiæ Iuriſdictioni ſubiecta.

97 Proregi competit deputare perſonam, quæ recognoſcere debet computa laicorum gubernantium loca pia, Regiæ Iuriſdictioni ſubiecta.

98 Forma appoſita in fundatione locorum piorum ſeruanda eſt, & ità S.Congreg. EE.DD.Card.cenſuit.

99 Officiales etiam dato ſindicatu, & obtentis litteris liberatorialibus poſſunt ſuper geſtis in officijs inquiri.

100 Exteros à Regno quando poſſit Prorex expellere, num. 102. & de ratione, num.101.

103 Prorex mandat, vt vaſſalli, qui alibi domiciliũ transtulerint, ad proprias patrias redeant, & ratio, nu.104.

105 Prorex cauſa habitationis terrarum poteſt homines capere ab alijs locis, & ibi transferre.

106 Ciues non poſſunt à patria, vbi munera ſubſunt, recedere, & ire alio ad habitandum.

107 Barones poſſunt reuocare vaſſallos, alio incolatum transferentes, ac etiam illos, qui ad ſeruitia perſonalia non poſſunt adſtringi, nu.108.

109 Baronibus interdicta eſt noua angariarum impoſitio, non obſtante clauſula priuilegij (cum angarijs, & per angarijs)

110 Baronibus debentur iura angariorum, & perangariorum de Iure, & conſuetudine eis ſpectantia.

111 Rex reuocat vaſſallos domaniales, abſq; probatione, illos eſſe obligatos ad ſeruitia perſonalia, idemq; etiam poteſt facere Baro.

112 Baronibus dicitur tranſlatum eſſe Ius, quod habebat Rex cum vaſſallis per clauſulam, quod vaſſalli non recedant à Terra, vnde ſunt, nu.113.

114 Baro crudelis etiam perangarios non reuocat vaſſallos, & poteſt feudo priuari, num.115.

116 Baro non poteſt de Ciuitate domanij reuocare vaſſallos, niſi ſint perangarij, quod fallit in Terra Baronali, vbi ſufficit eſſe angarios, vt deciſum videtur, nu.117. limitatur, ſi eſſent pauci, n.118.

119 Baro poteſt reuocare vaſſallos, etiam non angarios, quando Terra eſſet nimis depopulata.

120 Legitimare poteſt Prorex filios naturales, & ſpurios, quoad honores, reſtitutionem natalium, & cæt.

121 Legitimãdi filios naturales poteſtas Proregi tribuitur in litteris patentibus.

122 Vicario Principis competit filios naturales legitimandi poteſtas, licet de reſeruatis Principi ſit.

123 Legitimatio fieri debet nemine audito, aut citato, nu.125.

124 Legitimatio vt fiat, ſolum requiritur patris voluntas, quomodocumque concepta, ſiuè in teſtamento, ſiuè actu inter viuos.

125 Legitimationis priuilegium donum Principis gratioſum eſt.

126 Princeps priuilegia concedit nemine citato.

128 Filiationis probatio in actu legitimationis, facienda per Principem, non requiritur.

129 Legitimationis priuilegium non requirit partis citationem, nec filiationis probationem, etiam prole legitima exiſtente.

129 Legitimatio quando à filio illegitimo petitur, partis citatio requiritur.

130 Legitimationis priuilegium ad inſtantiam filij expeditum, proli legitimæ non præiudicat.

131 Priuilegium legitimationis quas continet clauſulas.

132 Legitimatus non ſuccedit in feudis, nec in bonis antiquis.

133 Legitimationis priuilegium à quibusnam ſubſcribatur.

134 Legitimationis priuilegium quare ſubſcribitur à Præſide S.R.C.

135 Præſes S.C. in ſubſcriptione priuilegij legiti-

gitimationis exigit ducatum vnum.

135 *Præſes S. C. non poteſt dare formam priuilegio legitimationis, & quare, n.* 136. *ſic deciſum, nu.* 137.

138 *Prorex dilatare poteſt tempus ſolutionis in contractibus promiſſum.*

139 Prorex *ordinare poteſt, vt debitores paulatim ſoluant.*

140 Prorex *poteſt creditores cogere, vt remittant partem eorum crediti debitori, nu.* 142.

141 *Creditorum maior pars minorem cogere poteſt ad remictendam partem debiti.*

143 *Moratorias pro debitis ciuilibus concedit* Prorex *Maſſarys, ſeu Colonis.*

144 *Saluaguardias contra Barones ad inſtantiam vaſſalli, vt cõtra ipſum non procedat* Prorex *concedit, & ratio, num.* 145.

146 *Officia, & dignitates cum prærogatina præcedentia concedere poteſt Prorex.*

147 *Rex concedere poteſt officium cum prælatione aliorum magiſtratuum.*

148 *Prorex priuilegia concedere poteſt.*

149 *Præcedentiæ conceſſio priuilegy ſpecies eſt.*

150 *Prorègem prouidiſſe refertur quoſdam in officys, & præcedentiam conceſſit aduerſus antiquiores in eod. offic.*

151 *Prorex concurrentibus meritis, fortius concedit prouiſo in officio præcedentia prærogatiuam.*

142 Prorex *nec viſitationi, nec redditioni computorum ſupponitur.*

153 *Præfectum prætory Imper. creauit. eũ altiſſima poteſtate etiam ſupra ipſum.*

154 *Priuilegia alieque prouiſiones Regiæ exequutionem non habent, niſi fuerint* Proregi *præſentate, & ab eo exequat. expeditum.*

155 Prorex *poteſt ordinationes Regias exequutioni non demandare cauſa conſulendi, & expectare ſecundam iuſſionem.*

156 *Iudex cui nuda exequutio commiſſa fuit quando poteſt ſuperſedere in exequẽdo mandata* Principis, *& expectare ſecundam iuſſionem.*

157 *Iudex loci poteſt ſuſpendere exequutionem ſententiæ* Principis, *quam nullam eſſe apparet, & ita deciſum, nu.* 158.

159 *Exequatur Proregis, ordinibus* Regalibus *quare adinuentum.*

160 *Rex per importunitatem, & ſubreptionem non concedenda concedit.*

161 *Clauſulæ, quæ contineri cenſentur in Regali conceſſione recenſentur, & ſi omiſſæ, additæ præſumuntur, nu.* 162.

163 *Conceſſio Regis per obreptionem impetrata, vel aliquod continens tertio præiudicans nulla redditur.*

164 *Princeps ex ſuperſeſſione in exequẽdo eius mandata, turbari non debet.*

165 *Delegare poteſt Prorex alteri cauſas pendentes, vel ſpectantes ad Tribunalia Ciuitatis.*

166 *Cauſæ Neapolitanorum, vel Regnicolarum non poſſunt à Tribunalibus ordinarys euelli, ex capit. huius Ciuitatis, quæ explicantur, nu.* 168. *&* 169.

168 *Delegationes cauſarum Regi, & Regno pernicioſæ ſunt.*

170 *Delegari poſſunt cauſæ Neapolitanorum ex literis S. M.*

161 *Delegari vni non poſſunt cauſæ contra Neapolitanos.*

182 *Iuncta quæ à Prorege erigi valet, non poteſt eſſe minus quatuor.*

173 *Delegari non poſſunt cauſæ ciuiles perſonarum particularium, vel Vniuerſitatum* Regni.

174 *Delegari poſſunt cauſæ nationum alienigenarum.*

175 *Prorex leges condere, leges tollere, & legibus diſpenſare valet, & ratio, nu.* 178.

176 *Banna poteſt* Prorex *concedere præter ius.*

177 Prorex *poteſt facere delictum, quod erat permiſſum, illudque punire etiam pena mortis.*

179 *Prorex gaudet priuilegÿs, quæ* Regi *debentur.*

180 Proreges *habent mandatum cum libera, etiam in reſeruatis.*

181 Pena *mortis, quæ contra inſignes malefactores viget, poteſt ordinari à Prorege, quod eadem pena puniantur receptatores.*

182 Receptatores *bannitorum incidunt in penas contra crimínoſos læſæ Maeſt. ſtatutas ex pragmat. D. Comitis Caſtrilli, quæ fuit exequuta in caſu relato, nu.* 183.

184 *Banna emanata à* Prorege *abſque Collat. Conſil. interuentu expirant finito officio contrarium, nu.* 187.

185 *Banna Viceregia penalia anno durant ex cap.*

*cap.Reg.Ioannæ, ſed procedit tamen in Regno Sicilia, nu.*193.

186 *Pragmatica à Prorege ordinatæ perpetuo durant .*

188 *Prorex quodcunque per epiſtolam conſtituit lex eſt , & durat etiam finito eius officio, nu.*189.*& ità dec.nu.*190.

191 *Prorex poteſt condere iura dnratura etiam finito officio .*

192 *Edicta nomene* Regio *prolata perpetuo durant, & quare .*

193 *Officialis ordo expirat finito officio .*

194 Prorex *in negotijs concernentibus militiam ſolus prouidere poteſt, legeſque condere abſque Collat.Conſ.*

195 *Prorex ſolus decernere , & prouidere poteſt in negotijs pertinentibus gubernio , & ſtatus Regni .*

196 *Regentes Reg. Cancell. in negotijs ſtatus votum conſultiuum habent .*

197 *Votum conſultiuum* Regentium Reg.*Cancell.ſequi non tenetur Prorex, exploſis contrarijs, nu.*198.

199 *Prorex ſolus ipſe prouiſiones facit tempore peſtis .*

200 *Prorex ſolus ipſe prouidet quoad cuſtodiam Ciuitatis .*

201 *Prorex ordines dat in negotijs reſpicientibus gubernium Tribunalium, & præcipuè Collat .Conſ.*

202 Regentes *Reg. Cancell.omnimodam poteſtatem habent in negotijs iuſtitiæ, etiam abdicatiuam, quoad Proreges .*

203 *Prorex non poteſt impedire prouiſiones iuſtitiæ à* Regentibns *expeditas, ſed poteſt illas retardare , vt conſulatur S. M. nu.*204.*& quando, nu.*205.

206 *Vendere poteſt* Prorex *bona domanialia Regis ſine ſubhaſtationibus , & quare , nu.*207.*ſicque deciſum, nu.*208.

209 Repreſalias *concedere poteſt Prorex , & quare, nu.*210.

De officio Proregis Regni Neapolis, & quæ facere poteſt.

RVBRICA VIII.

1 SAtis conſentaneum, ac materiæ, de
qua ratiocinamur, apprime neceſſarium
conſpicimus, de Proregis munere
agere, eiuſq; præſtantia diſſerere, ac facultates
eiuſdem explanare , & cenſeo
non iniucundum , etiam poſt doctiſſimas
elucubrationes , ab aliquibus ex noſtratibus
congeſtas in hac peculiari re, cum
aliqua ſubnectam iuri magis congrua, &
noſtræ praxi vſufrequentia.
Prorex inquam Regni noſtri, alteriuſue
ditionis noſtri Inuictiſſimi Monarchę,
idem officium habet , quod Præſes , &
Proconſul Prouinciæ, vt inquiunt *Capyc.
in repet. cap. Imperialem col.* 32. *Camer.
ibid.pag.*78. *litt.N.Purpur.in l.*1.*nu* 209.
*ff. de offic.eius, cui mand.eſt iuriſd.*Reg *de
Pont. de poteſt.* Proreg. *tit.*7.§.5.*nu.*2.*Reg.*
2 *Sanfel.tom.*1.*dec.*62.*nu.*1. itaut ſicut Præſes,
& Proconſul iuriſdictionem exercere
nequit, niſi in homines Prouinciæ, ex
*l.*3.*ff.de offic.Præſid.Luc.de Penn.in l.quinque
ſummates, C.de decur.lib.*10.ità etiam
3 Prorex , qui iuriſdictionem non habet,
niſi in homines Regni , vt perbellè tradit
*Reg.Sanfel.cit.dec.*62.*nu.*2.
4 Alij vero autumant eadem poteſtate
fulciri, qua Capitaneus generalis, & Præfectus
Prætorij, vt illã exerceat in milites,
& iſtã in Prouinciales, vt firmant cæteris
omiſſis, *Reg.Tap.dec.*3.*n.*3.*Sup.Conſ.Ital.
Taſſon. prag. de anteſ. verſ.*2. *obſer.*2.*in
5 princ.*quod ſuadetur, quia Peorex tribus
nominibus decoratur, ſcilicet Viceregis,
Locumtenentis, & Capitanei Generalis.
6 Sed his circumſcriptis, puto quod Prorex
Regni Neapolis Regem repreſentat,
Regiſque vice fungitur, *Marſ. in l.ſi quis
ob repetit.nu.*2.*ff.de falſ.Anton.Scapp.de
iur. non ſcrip.tit. de Princ.cap.*1.*Io.Grand.
7 de bell.exul.quæſt.*1.*nu.*9.imo pro tempore,
quo adminiſtrat, ipſemet Rex reputa-

tur,

tur, Maſtrill. de magiſtr. lib. 5. cap. 6. nu. 24.
& 80. Reg. Capye. Latr. dec. 190. lib. 2. n. 10.
8 Reg. Sanfel. dec. 221. nu. 9. tom. 2. ſiquidem
ſuprema, & plenaria Regis poteſtas ipſi
9 tribuitur, & alter ego conſtituitur, Reg.
de Ponte tit. de prouiſ. fier. ſol. §. 1. nu. 1. &
in tit. de aſſenſ. Reg §. 6. nu. 3. Reg. Tap. dec.
3. n. 3. Sup. Conſ. Taſſon. prag. de anteſ. verſ.
2. obſer. 2. in princ. Reg. Sanfel. dec. 221. nu.
9. tom. 2.
10 Quamobrem ſimilis reuerentia, quæ
Regi tribuitur, ipſi debetur, cap praecipi-
mus 90. diſtin. §. fin. auth. de trien & ſemiſ.
11 Et omnia quæ Rex gerit, ipſe gerere va-
let, l. 1. & 2. ff de offic. e us, l. ſi Auguſta, ff.
de leg. 2. & l. 2. & l ſi in aliquam, ff. de off.
Proconſ. Alex. in rub. ff. de offic. eius, qui vic.
alter ger. Reg de Pont. tit. de aſſenſ. Reg. §.
5. nu. 3. Reg. Tap dec. 3. nu. 3. Sup. Conſ. Taſ-
ſon. prag. de anteſ. verſ. 2. obſer. 2. fol. 41.
Reg. Capyc. Latr. dec. 19. lib. 2. nu. 12. Reg.
Sanfel. dec. 221. nu. 9. tom. 2. quod confir-
matur ex cap. Regni Neap. 28 fol. 101.
12 Nec eius poteſtas ceſſat mortuo Rege,
Taſſon. loco cit. verum ſolet Regni ſucceſ-
13 ſor Ciuitati ſcribere, vt illius Proregis
mandatis pareat, vt habetur in cap. Reg.
noſtri de anno 1515. fol. 78. ceſſat autem
14 eius poteſtas Rege præſente, vt pluribus
citatis, teſtatur Taſſ. ibidem ex text. in
cap volentes de offic. deleg.
Ex hac inquam generali poteſtate,
quæ ſequuntur ſpecialia excerpo, Iuri
conſona, & praxi vſufrequentia.
15 Primò, in deciſionibus cauſarum in
Collaterali Conſilio vertentibus, ſi vota
paria fuerint, poteſt Prorex inclinare in
illam partem meliorē ei viſam, & parita-
tem dirimere, vt teſtatur Præſ de Franch.
dec. 252. num. 6. idemque tradit cæteris
omiſſis, Taſſon. in d. prag. de anteſ. verſ. 2.
16 obſer. 2. nu. 42. ſed hodie Proreges raro
vtuntur huiuſmodi poteſtate, & tres mi-
niſtros aliorum Tribunalium dare ſolent
in adiunctos, ad dirimendam paritatem,
vt fatetur idem Taſſon. loc. cit. & nos ſic
17 quotidiè practicari videmus. Tenetur ta-
men Prorex, qui hac facultate vti velit,
in mitiorem partem inclinare, vt de iure
communi cauetur ex l. inter pares 38. ff.
de re indic. Præſ. de Franch. dec. 252. Reg.
Tap. dec. S. C. 46.
18 Secundò, poteſt cogere ſubditos inter
ſe rixantes, vt paciſcantur pro quiete
Reip. Bal. in l. 1. §. cura carnis, ff. de offic.
Præſ. vrbis, Felin. in rub. ext. de treg & pa-
ce in princ. Reſtaur. Caſtald. in tract. de Im-
per. quæſt. 110. priuil. 102. & ad hoc anti-
19 quitus per Præſidem Prouinciæ conſti-
tuebantur aliqui particulares officiales,
qui Irenarchæ vocabantur, l. vnic. vbi gl.
C. de Irenarch lib. 10. ſed hodie ſex ſedi-
20 lium differentias inter nobiles ipſorum
ſedilium componunt, mandata faciunt,
vt vnuſquiſque in ſua domo permaneat,
21 donec paciſcantur, nec alius Officialis
ſuperior ſe ingerere valet, vt notat Reg.
de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de prouiſ.
fier. ſol. tit. 1. nu. 6. de quibus infra tracta-
bimus.
22 Verum quando interuenerit ſangui-
nis effuſio, nobiles illi ſe intromictere non
poſſunt, vt decernitur in cap. Ciuitati con-
ceſſo tempore Regis Ferdinandi, de quo
23 meminit Reg. de Pont. loc. cit. & tùnc Do-
mini Proreges ſolent manus apponere,
& prouidere, prout facti qualitas expo-
ſcit, vt notat idem de Ponte ibid. & ratio
eſt, quia ipſis comendata eſt pax, & quies,
24 & datum arbitrium ſuper bono, & pa-
cifico Statu Regni, Bart. in l. ambitioſa,
ff. de decret. ab ordin. facien. nu. 18.
25 Vndè cogere poteſt, vt quis cautio-
nem præſtet de non offendendo, vel po-
teſt pœnale mandatum iniungere, tam
ex officio, quàm ad inſtantiam partis,
quæ timet offendi, Gugl. de Cun. in l. illi-
citas, §. ne potentiores, ff. de offic. Præſ. Bar.
in l. denunciamus in fin. C. de his, qui ad
Eccl. confug. Præſ. de Franch. dec. 359. quod
26 procedit etiam ſi fuerit ſatisfactum parti
læſæ, quo ad pœnam, & intereſſe, Franc.
Victor. Relect. Theol. 6. de iur. bel nu. 18.
27 Reg. Sanfel. dec. 142. nu. 4. to. 1. vel ſi fuerit
abſolutus ille, qui timetur Præſ. de Franc.
dec. 359. Reg. Sanfel. loc. cit nu. 10. vel ſi
28 pars illa, quæ offendi timet, per prius
alium, à quo cautionem petit, offenderit,
ex quo inimicitia iuſta ortum habuit, Io.
Andr. in addit ad Spec. tit. de pignor. §. ſeq.
verſ. quid ſi timeo, Bart. in l qui bona, § ſi
quis iuſta, ff. de dam. infec. Reg. de Ponte
ibidem nu 8.
29 Sed huiuſmodi ſecuritas de non offen-
dendo altrinſece præſtari debet, vt in-
quit Bart. & DD. in l. illicitas, § ne poten-
tiores per illum tex. de offic. Præſ. Reg. de
Pont. loc. cit. nu. 17. Reg. Sanfel. d. dec. 142.
Imò

39 Imò non ſolum pro ipſis principalibus præſtari debet, ſed etiam pro filijs, deſcendentibus, conſanguineis, affinibus, familiaribus, & amicis cuiuslibet ex eis, vt notant *Bart. in d. §. ne potentiores, Tiraq. in tract. de retract. lignag. gloſ. 16. in princ. verſ. vlterius quaeritur, fol. 165. Cabal. reſol. crim. caſ. 231. Vulpell. de pace quaeſt. 34. Sebaſt. Guazzin. de caut. de non offend. par. 2. quaeſt. 10. nu. 4. 5. Morot. de treg. & pace, quaeſt. 130. nu. 8. Franc. Hercul. de caut. de non offend. cap. 8. nu. 1. Farin. in pract. crim. quaeſ. 107. nu. 26.*

31 Verum in contrarium ſic arguitur, vt tunc ſcilicet quis pro altero de non offendendo cauere cogẽdus ſit, cum is, pro quo cautio exigitur, in eius poteſtate eſt conſtitutus, eique ſubiectus, veluti pro
72 filijs deſcendentibus in poteſtate poſitis, vel pro eius familiaribus, quos omnes prohibere poteſt, ne delinquant. Non autem idem eſt pro alijs, puta conſanguineis, & adherentibus, ab eius poteſtate, & authoritate eſemptis, ità *tex. in l. familia, ff. de public.* Bart. ibi, *Panorm in c. conſtit. de cenſib. Curt. iun. conſ.* 41. R*ipa in rub ff. de damn. infect. n.* 6. Pari*ſ. conſ.* 168. *vol.* 4. *Laderch. Imol. conſ.* 208. *Cephal. conſ.* 587. *nu.* 37. *vol.* 4. *Hier. de Monte quaeſt.* 8. *nu.* 7. *cum ſeq. Sebaſt. Guazzin loc. cit. nu.* 2.
3 *Vulpel. ibid. quaeſt* 83 *nu* 2.

33 Nihilominus nil refragante huiuſmodi argumento, primam ſententiam amplectuntur pluribus citatis, *Sebaſt. Guazzin. loc. cit. cap.* 10. *num.* 7. *Farinac. pract. crim. quaeſt.* 107. *nu.* 34. R*eg. Sanfel. dec.* 142.

34 Idemque patet, nàm ſi verum eſſet, vt pro coniunctis tantummodo in poteſtate conſtitutis teneatur cautionem pręſtare, ſequeretur, vt pro filio emancipato, &
35 fratre non obligetur cautionem dare, ſed hoc eſt abſurdum, vt admonet *Guazzin. loc. cit. nu.* 21. R*eg. Sanfel. ibidem loco cit.* igitur prima opinio vera eſt.

36 Quæ fortius confirmatur, nàm poteſt laicus pro clerico coniuncto compelli, vt ſe obliget de non offendendo, & ità practicatum refert *Reg. Sanfel. cit. dec.* 142.
37 *nu.* 12. cum Michaele Franco, qui tùm ſuo nomine, quam Nicolai fratris clerici ſe obligauit ſub verbo, & fide Regia non offendere Franciſcum Coppula.

38 Regula tamen indubitatà eſt, vt ſecuritas de non offendendo detur pro conſanguineis vſque ad quartum gradum, & pro affinibus in ſecundo affinitatis genere conſtitutos, *Tiraq. de retract. lignag. gloſ.* 16. *in princ. verſ. vlterius quaeritur, fol.* 165. *Cabal. reſol. crim. caſ.* 231. *Vulp. de pace quaeſt.* 34. *Farinac. pract. crim. quaeſt.* 107. R*eg. Sanfel. dec.* 142. *nu.* 9.

39 Sed Prorex prædictis regulis non ſubijcitur, & poteſt mandare, vt huiuſmodi ſecuritas de non offendendo præſtetur pro quibuſlibet coniunctis, nulla attenta perſonarum qualitate, & gradu, vt notat R*eg. Sanfel. d. dec.* 142. *verſ. nec ad mictenda in fin.*

40 Inſuper D. Prorex cauere poteſt, vt partes paciſcentes ad inuicem ſe obligent de non offendendo, nulla interueniente cautione, *Bal. in l.* 1 *C. de Epiſc. & Cleric. Fel. in rub. de treg. & pace, Reg. de Ponte d. tit.* 1. *nu* 17.

41 Quod vt plurimum decerni ſolet inter nobiles, & magnates, à quibus hoc promittitur ſub verbo, & fide Regia, vt notant R*eg. de* P*onte loco cit. nu.* 17. *in fin.* R*eg. Sanfel cit. dec.* 142. quæ promiſſio
42 de mandato Proregis capitur à Regni Secretario, qui de Collaterali Conſilio eſt, & ipſe in ſuis libris facit de omnibus debitam annotationem, vt teſtatur prędictus R*eg. de* P*onte, &* R*eg. Sanfel. loco citato.*

43 Tertiò, charitatiuum ſubſidium poteſt D. Prorex imponere in caſibus extremæ neceſſitatis, oppreſſionis publicæ Populi, aut Regni, vt tueantur perſonæ, & bona particularia omnium, ità aſſeuerat *Bouad. in pòlit. tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 16. *nu.* 162. *& tom.* 2. *cap.* 18. *num.* 299. quod deciditur 1. Reg. 8. & iure ciuili ſancitur, *l. tutius, ff. de euict. l. item ſi verberatum* 15. §. 1. *ff. de rei vendic. l.* 2. *C. in quib. caſib. ſerui praemium libert. accip.* vbi diſponitur, poſſe Dominos contributionem imponere ſuper vaſſallis, idemque probant *Andr. in tit. de Capitan. qui Cur. vendid. Caſſan. catal. glor. mund. par.* 5. *conſid.* 24. *reg* 162. *Index Taſſon. prag. de anteſ. verſ.* 2. *obſer.* 2.
44 *nu.* 50. ſed quorum bona ſub hoc charitatiuo ſubſidio ſubiaceant, tractat *Gigan. in tract. de penſion. quaeſt.* 9. *nu.* 8. *in tract.*
45 *tom.* 15. & an imponi valeat pro manutenendo exercitus aduerſus inimicos in

par-

partibus, agit, & reſoluit *Pat. Diana mo. ral. reſol. tract. de immun. Eccleſ. reſol.* 78. *& reſol.* 132. & nos diffusè materiam per. tractabimus infra, vbi eſt videre.

46 Quartò, poteſt Prorex compellere partes, vt compromictant ciuiles cauſas inter magnates pendentes, maximè quando ex controuerſia ſcandala produci poſſunt, *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 1. *de prouiſ. fier. fol. num.* 10. *Reg. Capyc. Latr. dec.* 192. *num.* 71. *lib.* 2. *& Bal. in l. aequiſſimum, ff. de vſufruct.* ſubdit poſſe quo-

47 que Iudicem tali caſu tractare, vt partes litem amicabiliter componant via facti, & non iuris, & ità inquit *gloſ. in cap. placuit* 90. *diſtin. Bellug. in ſpec. Princ. rub.* 11. *tit. de propoſ. grauamin.* §. *compendioſe.*

48 Quodque in S.R.C. noſtro practicatur in cauſis in facto, vel in iure valdè dubijs vt teſtantur *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit.* 1. *de prouiſ. fier. ſolit. nu.* 10. *Gramat. dec.* 9. *Reg. Rouit. dec.* 95. *nu.* 18 *Reg. Capyc. Lat. cit. dec.* 192. *nu.* 71. *tom.* 2.

49 Quinto, bona priuatorum ob publicum bonum capere poteſt, & alteri concedere, nec ad emendam tenetur, ſi per viam legis faciat, *Alex. conſ.* 19. *vol.* 2. *Dec. conſ.* 520. *Reſtau. Caſtal. de Imper quaſ.* 98. *in tract. tom.* 16. *Taſſon. de anteſ. verſ.* 2. *obſer.* 2. *nu.* 52. idem affirmant *Pat. Steph. Fagund. de contract. in gen. lib.* 1. *cap.* 20. *nu.* 6. *Egid. Luſitan. in l. ex hoc iure, ff. de iuſt. & iure, cap.* 1. *nu.* 26. *Reg. Capyc. Latr. dec.* 188. *nu.* 71. & ratio eſt, quia poteſt Prin-

50 ceps ratione publicæ vtilitatis iuri naturali, etiam derogare, *l.* 1. *ff. de vſucap. Loffred. conſ.* 14. *nu.* 22. *Reg. Capyc. Latr. cit. dec.* 188. *nu.* 74 *lib.* 2.

51 Sextò, poteſt Prorex, ſi expedire ei viſum fuerit, confinare perſonas ſubditorum, ex ſola tantum ſuſpictione abſque alio proceſſu, *Ang. in* §. *vnum auth. de reſt. & ea, quæ parit in vndec. menſe, Reg. de Ponte cit. tit.* 1. *nu.* 11. maximè ho-

52 mines ſeditioſos, & ſcandaloſos, *Auend. de exeq. mand. lib.* 2. *cap.* 6. *n.* 14. quos etiam denunciare debet Regi, *l.* 2. *C. de offic. Rector. Princ.*

53 Imò ordinare poteſt, vt etiā perſonæ Illuſtres ſcandalorū authores à Ciuitate, & Regno exulent, *Marc. Anton. Surg. de Neap. Illuſtr. cap.* 18. *nu.* 19. *fol.* 176. *Taſſon. in prag. de anteſ. verſ.* 7. *obſer.* 1. *nu.* 5. & ità etiam de iure communi ſtatuitur, *l. certa forma, C. de iur. fiſc. l.* 10. vbi habetur, quod Princeps ex cauſa iubet, vt perſonę, quę poſſunt ſcandala cauſare Ciuitatibus, transferantur in alias Ciuitates, & Prouincias, & hæ perſonę olim Metroici appellabantur.

54 Sed contrarium firmat *gloſ. in d. l. certa forma*, dicens quod talis trāſlatio abolita fuit, nam ex ea bellum ciuile Reipublicæ ſucceſſit.

55 Tamen reſpōdetur, quod bellum ciuile eatenus euenit, quia de illis ſolis perſonis loca particularia replebantur, & iunctim inhabitabant, & proindè, tumultuabant; Quod ceſſat quando hę prouiſiones fiunt cum certis, & particularibus perſonis, non iunctim deſtinatis in eiſdem locis, vt inquiunt *Bal. in d. l. certa, Reg. de Ponte ibi nu.* 12.

56 Nihilominus hoc perpendere, & penſare debent Proreges, & non paſſim, & indifferenter ad id peruenire, niſi iuſta, & vrgenti cauſa ſuadente, & quando alio remedio ſuccurrere nequeant, quia hoc legibus, & capitulis Vrbis noſtræ aduerſatur, vt notat idem *Reg. de Ponte ibi.*

57 Verum ordinare poteſt aliquem capi, & carcerari, antequam de crimine conſtet, ſi quoque modo, ex potentia, & qualitate perſonæ poteſt impediri informatio capienda ad eruendam veritatem, *Ang. in* §. *audient auth. de defenſ. Ciuit. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 1. *nu.* 18.

58 Imò *Bar. in l. conſentaneum, C. quomodo, & quan. Iudex*, tradidit, quod in criminalibus captura eſt arbitraria præcipuè in delictis occultis, & quæ ſecreto perpetrantur, vndè vt plurimum ſufficit habe-

59 re ſuſpictionem ab extra, non in figura iudicij, *Salic. in l.* 2. *C. de cuſtod. reor. & in l. nullus, C. de exhib. reis*, & poteſt in delictis grauibus carcerari ex ſuſpictione, & dum quis à captura appellat, interim po-

60 teſt detineri, *l. eos,* §. *quod ſuper his, C. de appell. Innoc. in cap. vt fama de ſenten. excomm. Bellug. rub.* 38. *de Praeſ.* § *conqueruntur, nu.* 8.

61 Sed nunquid poſſit propria manu ſeditioſum necare, *vide Lancell. Corrad. tract. de Imper.* §. 4. *de praeſt. & poteſt. Imperat. fol.* 100. vbi articulum largè diſputat.

62 Septimò, poteſt Prorex priuilegia con-

cõceſſa reuocare,publica exiſtente vtilitate, Bart. in l. qui ſe patris, C. vnde lib. Luc. de Penn. in l. fin. num.47. C.de locat. præd.ciuil.lib.11. And.Gail.lib.2.obſer.60. in fin. pract. obſer. Taſſon.de anteſ.verſ.2. obſer.2.nu.53.

63 Imò eidem Proregi licet, conceſſiones, & priuilegia ſubditis collata ad libitum reuocare, etiam ſine cauſa, & rei cognitione, & partis citatione, Soccin.conſ.156. nu.8. lib.2. Ang.in l. Antiochenſium, ff.de Priuil. credit. Boſſ.de Princ.nu.22.Peregr. de iure fiſc.l.1.tit.3.nu.19.Reg.de Ponte conſ.152. nu.14.l.2.Decian.reſp.18.n.285. l.1.Acacius de priuil.l.3.cap.2.

64 Ratio eſt, quia in hoc Regno Proreges habent à Cattholica Maieſtate ſupremarum plenitudinem poteſtatum, Maſtrill. de magiſtr.l.5.cap.6.nu.80.Praſ.de Franc. dec.165.nu.2.& 455.nu.5.Reg.Capyc.Lat. conſult.47.nu.36.tom.1. quemadmodum
65 eandem ſupremam poteſtatem habet Prorex Regni Siciliæ, Burg. de modo proced ex abrup. quæſt.55. nu.6. & etiam ille Regni Cathaloniæ, Cancer. l.3.var.reſol. cap.3. nu. 330. quamobrem illud ei permictitur, vt aſſeuerant DD.ſup.allegati.

66 Octauò, Iudices M. C. V. Prorex conſtituit, & creat Afflict. in conſt.ſtatuimus nu.7.Caran.in prag.1.§.1.nu.9 ad Mac.

67 Vndè quando à Rege noſtro aliquis
creatur Iudex, vt in dies videmus, ſuper
numerarius eſt, & extraordinarium lo-
cum occupare debet, & Prorex ſolitas
prouiſioues Iudicum facere poteſt, ſiqui-
68 dem Rex cum his prouiſionibus Prore-
gis poteſtati præiudicare non creditur, cap. dudum, cap.in ſuis, cap.paſtoralis de priuil. l.4.C.de emancip.liber.& ſic obſeruat Taſſon. de anteſ. verſ.2.obſer.2.nu.85.

69 Illorum autem officium per annum durat, quo completo mutari debet, vt conſtituit prag.1. de offic. Magiſtr.Iuſt.

70 Tamen hodie per duos annos exercent officium, quibus elapſis a Prorege remouentur, vt notat Reg. Tap.Ius Reg.l. 1. tit. de offic.Magiſtr.Iuſt.prag.1.verſ.ſingulis annis,fol.272.

71 Sed poteſt etiam ante expletum an-
num, vel biennium Iudices remouere, &
ſucceſſores creare, ſiquidem poteſt Prin-
72 ceps ex ſuprema poteſtate aliquem offi-
cio priuari, cuius exercitium per tempus conceſſit, Boer. dec.149. nu.16. Io.Rodin. de Maeſt. Princ. verſ.ſed etiam per legitimos tramites nu. 165. tom. 16. tract. Cap. dec.121. nu.20.ex Bal.in l.mancipia, C.de ſer. fugit. Borrel. de Magiſtr. edict.lib.1.c. 12. nu.68.Reg.Capyc.Latr.conſ.48.nu.38. to. 1. Maſtrill. de magiſtr.lib.1.cap.27.in princ. Reg. Moles dec.3. tit. de offic. in manuſe.

73 Nec inquiſitionem formare tenetur, neque proceſſum conſtruere, ſed prolibito eius voluntatis nulla patefacta cauſa poteſt Iudices remouere, Marc. Anton. Surg. de Neap. Illuſtr. l. 1. cap. 17. nu.36. Reg. Tap Ius Reg. lib.1.tit.de offic.Magiſtr. Iuſt. prag.1. verſ. ſingulis annis, Reg. Capyc.Latr.conſult.47.nu.49.verſ.hinc videmus, Mar. Burg. de mod. proced. ex abrup. quæſt. 51. nu.16. Praſ.de Franch. dec.455.
74 vbi tradit etiam deciſum, Proregem
Neap. priuaſſe continuum Regij Palatij à S.M. creatum abſque iudicio.

75 Verum alij DD. dixerunt, non poſſe officio, aliquem priuari abſque cauſa, Maſtril.de Magiſtr.l.1.c.27.n.15.Reg.de Ponte dec 7. Anna alleg.103.num.4.

Tamen loquuntur in officijs perpetuis,
in quibus procedi debet iudicialiter ad
priuationem, ſeù ſuſpenſionem, & ideò
requiritur, vt cauſa probetur, & illa ſit
76 ſufficiens, quod ſecus eſt in officijs tem-
poralibos, prout iudicatus M C. vt aduertunt Taſſon.d.obſer.2 n.85. Reg.Capyc. Latr.conſul.47 nu.78.lib.1.

77 Et in dictis officijs, ad priuandum Of-
ficialem ſolus Principis iuſſus dicitur iu-
ſta cauſa, voluntas enim Principis præ-
78 ſumitur iuridica, & rationabilis, gloſ in
cap. paratus 23.q.1. Luc.de Penn. in l. fin. nu.90.C.de locat.præd.ciuil.lib.11. Roland. Cauagnol.dec.57.nu 79.& pro iuſta cauſa
79 habetur, gloſ. in l.relegati, ff.de pen. vndè
80 aduerſus eam probatio in contrarium
non admictitur, Cin in l.reſcriptum, & l. fin. C.ſi contr.ius,vel vtilit. publ Ant.de Butr. in cap qua in Eccleſiarum de conſtit. Gramat. dec.65 nu.13.Decian.reſp.18.l.1. nu.274. Maſcard. concluſ. 1234. Farinac.
81 quæſt.63.nu.7.cum ſola voluntas, & mo-
tus Principis, iuſta dicatur cauſa, gloſ.& Bart.in l.relegati, ff.de pen. Abb.in cap.niſi
82 ſpec.de off.deleg.& ſufficit cauſa motiua
ſecundum Bal. in l. fin. col. vlt.C.de proc. Imper. offer. Ruin.conſ.230.nu.9.l.1.Grat. diſcept. for. l.2.cap.167. nu.49 Marta de iuriſdi-

iuriſdict. p.4. cent.1.caſ.74.nu.17.

83 Quod fuit pluries obſeruatum in hoc Regno, vbi Proreges pro eorum voluntatis libito Iudices M.C. ante annum, vel biennium abſque aliquo proceſſu priuarunt, alioſque in eorum locũ crearunt, prout euenit in perſonas Horatij Galluccio, Alexandri Confalone, Octauij de Amabile, & aliorum, vt teſtatur *Reg. Capyc. Lat. conſul.* 47. *nu.*49.*verſ.hinc videmus.*

Idemque fuit obſeruatum tempore præſidatus D. Petri de Toledo, qui Iudices priuauit, vt teſtatur *Surg. de Neap. Illuſ. lib.*1.*cap.*17.*nu.*36. ſic etiam accidit

84 tempore, quo Regnum moderabat D. Dux Oſſunæ ſenior, nàm Iudicem remouit, quia minus grauiter ſe gerebat in adminiſtratione ſui muneris, vt fatetur *Reg. Tap. Ius Reg l.*1.*ſup.prag.*1.*de off. Magiſtr. Inſtit. verſ. ſingulis annis, fol.*272. ſubdens ità quoque practicatum fuiſſe tempore D. Ducis Alcalanenſium Proregis.

Et inſuper gubernante Regno Dom. D. Petro Giron Duce Oſſunæ fuerunt peculiari ſuo diplomate, vna inſimul priuati tres Iudices M. C. antequam tempus adminiſtrationis complerent, & fuerunt ſucceſſores creati. Imò cum dicti Iudices priuati petijſſent coram Domino Cardinali Borgia Prorege ſucceſſore reintegrationem in eodem officio, non ſolum nihil obtinuerunt, ſed idem Dominus Card. Prorex alios Iudices priuauit, antequam tempus explerent, & ſucceſſores nominauit, vt teſtatur *Reg. Capyc. Latr. d. conſ.*47.*in fin.*

85 Verumtamen Reuerendus *P. Baptiſta Frageſ. in tract. de regim. Reip. par.*1.*lib.*3.*diſp.*5.*nu.*42. plenè tractat articulum, an Princeps poſſit auferre officia, ſubditis conceſſa, ſine rationabili cauſa, & ex multis concludit, non poſſe abſque cauſa ſiuè ad vitam, ſiuè ad annum ſint officia conceſſa.

86 Et cauſæ ex quibus poſſunt officiales priuari tempore non expectato, ſunt ſtuprum, adulterium, Baractaria, Inobedientia, Negligentia in magno delicto, vt firmant *Afflict. in conſt. ſtatuimus, nu.*50. *verſ. fallit, Maſtrill. dec.*188.*num.*18. item præuaricatio, officij contemptio, vel inſufficientia, *Menoch. de arbitr. q.*55.*nu.*14. 15.16.*Maſtrill. lib.*6.*cap.*5.*de Magiſtr.* & de prædictis nos in ſecunda parte diffuſe tractabimus.

87 Nono, Barone exiſtente contumace, Prorex in eius terris officiales conſtituit, vt valeant iuriſdictionem adminiſtrare, *Frecc. de ſubfeud. author.* 19. *Baron. Cap. dec.*131. *Add. ad And. in cap.*1.*de milite vaſſall. qui contum. eſt Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par.*1.*q.*10.*Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.*1. *de prouiſ. ſier. fol.*§.1.

88 *nu.*4.& ratio eſt, quia per contumaciam exercitium iudicaturæ ſuſpenditur, *Iſer. in conſt. Reg. clem. Imperialis*, & reputatur

89 infamis, infamia tamen facti adeò quod ex contumacia non poteſt ſtare in Curia ſine dedecore, idẽ *Andr. in cap.* 1. §.1.*an ille, qui interf. frat. Dom. ſui*, quapropter officiales Prorex ereare poteſt, cum inter

90 fructus iuriſdictionis computetur creatio officialium, vt iuriſdictionis prouentus, *Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par.*1.*q.*10. *Reg. de Ponte loco cit.*

91 Decimò, abdicare poteſt cauſas à Baronalibus curijs, quando de grauitate delicti, aut de aliqua eſorbitanti cauſa agi-

92 tur, & etiam poteſt dictas cauſas illis non remictere, etiam ſi id redundaret contra formam ſuorum priuilegiorum, *Frecc. de ſubfeud. in* 35 *author. Baron. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 3. *de elect. offic.* §.1.*nu.*19.

93 Sed quando cauſæ remictuntur ipſis Baronibus, ſolet prouideri, vt procedatur in Ciuitate, vel cum certo Iudice deputato, vt notant idem *Frecc. & Reg. de Ponte loco cit. & Reg. Sanfel. dec.*63.*tom.*1. vbi diffusè rem tractauit ex *dec. Reg. Reuert.* quam punctualiter inferit, vt in omnibus eſt videre.

94 Vndecimò, Prorex prouidet, vt loca pia à laicis gubernata, & Regiæ iuriſdictioni immediatè ſubiecta, ab Epiſcopo non viſitentur, vt inquiunt *P. Diana moral. reſol. tract. de immun. Eccleſ. reſol.*83. *fol.*67. *Taſſon. in prag. de antef. verſ.*2.*obſer.*2. *nu.*64. *Epiſcop. Ricc. in prax. probat. iuriſpatron. reſol.*140. *nu.*2. & 3. *Reg. Capyc. Latr. dec.* 193.*lib.*2.*nu.*38.& ratio eſt,

95 quia expræſsè prohibetur Epiſcopis ſine Regis licentia viſitare loca Regiæ iuriſdictioni ſuppoſita ex *Sac. Concil. Trident. ſeſſ.*22. *cap.* 8. *Reg. Capyc. Latr. loc. cit. Taſſon. ibid.*

N 2 Nec

96 Nec etiam poſſunt Epiſcopi recogno-
ſcere computa laicorum gubernantium
dicta loca Regiæ Iuriſdictioni ſubiecta,
97 ſed Proregi competit prouidere perſo-
nas,vt videant computa laicorum guber-
nantium dicta loca, *l. orphanotrophos* 31.
*C. de Epiſcop.& Cleric.*P.*Diana moral.re-
ſol. tract.de immun.Eccleſ.reſol.*83.*fol.*67.
*Taſſon.loc.cit.nu.*57. ſicque cenſuit Sacra
98 Congregatio Emin. Cardinal. vt s. ſer-
uetur forma in fundatione appoſita, vt
teſtantur *P.Diana, & Taſſon.loc.cit.*& de
prædictis latè tractabimus in *tract.de iu-
riſdict.Dom.Cappellani maioris*.
99 Decimotertiò, Inquiſitores contra Of-
ficiales poteſt per Regnum mittere,
quamquam ſindicatui paruerint, & libe-
rationis literas obtinuerint, vt practica-
tum fuit,teſte *Reg.de Ponte dec.*26.*& Taſ-
ſon.in prag.de anteſ. verſ.*2.*obſer.*2.*nu.*84.
100 Decimoquartò, exteros poteſt Pro-
rex à Regno reijcere, præcipuè quando
ſuſpicatur denigrari puritas, & ſinceritas
fidei Regnicolarum, & natio prouocat,
vel deterret *Andr.in cap.Imperialem in*
1. *addit. poſt nu.*7.*col.*3.*& in rub.quæ ſint
regal. in fin. Bal. in cap.*1.§.*Dominus de*
101 *form.fidelit.*& ratio deſumitur ex *l.mer-
catores, C. de commerc. & mercat.* ex his
verbis, ibi, *ne alieni Regni, quod non con-
uenit ſeruentur arcana, & ſic fuit pluries
practicatum*, vt teſtatur *Reg.de Ponte de
poteſt.Proreg.tit.*2.§.2.*nu.*3.
102 Et inſuper conſueuerunt DD. Prore-
ges expellere exteros,quando annona
adeo vrgeat, vt frumenti copia tam ma-
gno Ciuitatis populo vix ſufficiat, nec
poteſt Ciuitas aduenas ex omnibus Re-
gni partibus ad eam confluentes, alere,
vt notat Reg. *de Ponte de poteſt.* Proreg.*d.
tit.*2.§.2.*nu.*1.& ita quoque iuris eſſe
cenſuit.
103 Decimo quintò, decernere valet Pro-
rex,vt vaſſalli ad alienas terras conuo-
lantes, & proprias patrias deſerentes
quaſi inhabitatas,ad eaſdem redeant, &
ſolita munera ſubeant, imò poteſt cauſa
104 habitationis terrarum capere perſonas
ex alijs locis, & ibi transferre, ità eſt *tex.
in l* 4. *C. de iur. fiſc. l.*10. *l.*1.*C.de priuil.
corp. vrb. Rom.* ex his verbis *cura autem
Rectorum Prouincia corporatum Vrbis Ro-
ma, qui in Peregrina transgreſſi ſunt re-
dire cogantur, vt ſeruire poſſint functioni-
bus, quas impoſuit antiqua ſolemnitas.*
105 Ratio eſt, quia alias Regnum depopu-
laretur, & fiſcus dānificatetur ex impotē-
tia terrarum, quæ ex defectu habitan-
tium non poſſunt debitas functiones ſol-
uere, vt inquit *text. in auth. de quaſtor.
per tot.*& conſiderat *Reg.de Ponte loc.cit.*
106 Nec poteſt quis à patria recedere, vbi
munera ſubeſt pro functionibus fiſcali-
bus ſoluendis, & ire alio ad habitandum
*Bart. in l. incola, ff. ad Municip. Martin.
Lauden.in tract.de Fiſco, q.*50.
Quinimò idem permittitur Baroni-
bus, vt probat ſatis optimus *tex.in l.met-
tallarij, C. de mettallar. lib.* 12. *l.*1. *C.ſi
Curiales relicta Ciuitates lib.* 10. vbi ca-
107 uetur,poſſe reuocari vaſſallos alio inco-
latum transferentes, hoc etiam ſuadetur
ex *conſtit.*Regni *quiſquis de Burgenſ.in* 2.
*par. rubr.de reuocand.tranſeuntes ad alias
habitationes*, imò ibi ſtrictior eſt facta
108 prouiſio, & Baronibus tribuitur reuo-
catio vaſſallorum, qui in perſonalibus
ſeruitijs minimè adſtringi poſſunt,& con-
firmant *cap. Regis* Roberti 119 *& aliud*
108. *incip. item ſtatuimus ſecundum ordi-
nem Campagnæ*,imò hoc peculiariter de-
cernitur in *cap. Papa Honorij ad nouas cō-
munantias*, cuius memores fuere *Petrus
de Monteforte in d.conſt. quiſquis Reg.Mo-
les dec.*17.*verſ & cum eſſent angaria*.
108 Amplius hoc idem Regijs pragmaticis
non fuit innouatum, nam licet per *prag.
16.de baronib.* fuit interdicta fœudatarijs
nouarum angariarum impoſitio,non ob-
ſtante clauſula priuilegiorum,cum anga-
rijs, & perangarijs; verum expreſsè fue-
runt confirmatæ antiquæ eis de iure, vel
110 conſuetudine debitæ;vndè quando Ba-
roni debentur ſeruitia perſonalia, quæ
tendunt in angariam; per iſtam Sanctio-
nem non fuerunt ſublatæ, ſed confirma-
tæ, & ideò poſſunt reuocari illi, qui ad
ea præſtanda ſunt obſtricti, quemadmo-
dum aſſeuerauere *Andr.de Iſer.in d conſt.
quiſquis de Burgenſib Afflict. in d.conſtit.*
111 *in* 4.*notab. nu.*7. dicens quod ſicut Rex
reuocat vaſſallos domaniales abſque eo,
quod probet illos eſſe obligatos ad ſer-
uitia perſonalia, ità pariter Baro, cui eſt
211 venditum Caſtrum cum vaſſallis, quia
in eum eſt tranſlatum Ius, quod habet
Rex cum vaſſallis, nimirum vt Burgenſes
non poſſint ire ad habitandum in alia

Ter-

Terra, & hoc Ius dicitur Rex vendidiſſe,
idem confirmat *citat. Afflict. in dec.*265.
113 *nu.*81. vbi rationem inſinuat, quia Rex
ſolet concedere Terras Baronibus,& no-
bilibus perſonis,cum vaſſallis, & cum
hac conditione, quod vaſſalli non rece-
dant à Terra vndè ſunt,& quia hæc clau-
ſula eſt conſueta apponi,ſi non exprimi-
tur, videtur expræſſa, ita *Reg. Tap.
lib.2. Iuris. Regn. in conſtit. ea quæ ad ſpe-
ciale decus, nu.*42. ſequitur Reg.*Ronit.in
prag.16.nu.5. de Baronib. Anna alleg.*64.
*Ricc.dec.*346.*nu.5.par.4.Reg.de Marin re-
ſol. Iur.cap.*107.*nu.*16.*l.*1.*& in obſer.ad
dec.*398.*Reg.Reuert.*
114 Verum quando Baro eſt nimis crude-
lis, & terribilis, non reuocat vaſſallos,
etiam perangarios, *Luc.de Penn.in l.ſi Co-
lon. C de agricol. lib.*11 *Capyc.in inueſtit.
fæudal.verſ fæudum amictitur, n* 51.*Petr.
de Gregor. de conceſſ. fæud par.*7.*q.*4.*nu.*5.
115 & eo caſu poteſt etiam fæudo priuari,
Afflict.in conſtit.ea. quæ ad ſpeciale decus,
vbi *Reg Tap lib.2.Iur.Regn.*
116 Quemadmodum non poteſt Baro re-
petere vaſſallos habitantes in Ciuitate
de domanio Regis, niſi eſſent peranga-
117 rij, prout etiam à Terra alterius Baro-
nis reuocare non valet illos,qui non ſunt
angarij, vndè ſi ſint angarij, licet ad mo-
dicum ſeruitium, adhuc poteſt illos re-
uocare,prout decisum refert per Regiam
Cameram, *Reg.Moles in deciſ.*17.*verſ.
ſed his non obſtantibus*, idemque refert
Reg.*Reuert.in cauſa Ioannis Tomacelli,vt
in dec.* 398. *tom.* 2. & hoc pariter tradit
pronunciatum *Capyc. dec.* 168. imò ſi eſ-
ſent angarij, vel perangarij, nec etiam
118 repetere queit; quando vaſſalli,qui la-
res proprias alibi tranſtulerũt, pauci eſ-
ſent, vt reſpondit *Capyc. in d.dec.* 168.&
fundat Reg.*Moles d.dec.*17.
119 Tamen ſi Terra prorſus depopulata
eſſet,Baro poteſt repetere vaſſallos,etiam
non angarios, vt ſentit *Capiblanc. in prag.*
10.*de Baron.nu.*61.
120 Decimoſextò, legitimare poteſt Pro-
rex filios naturales, & ſpurios nedum
quoad honores,& reſtitutionem nataliũ,
ſed ad ſucceſſionem bonorum, vt ex *text.
in auth. quibus mod.natur. effic. ſui.* Praſ.
*de Franch.dec.*163.Reg.*de* Ponte *de poteſt.*
Proreg. tit. de diuer. prouiſ. §. *de legit.ſeu
reſtit. natal.Reg.Tap.dec.Senat.Ital.*13.*nu.*
10. *Taſſon.in prag.de antef.verſ.2.obſer.*2.
*nu.*106. *in fin. Reg. de Marin. quot. reſol.
cap.*255. *tom.*1. *Reg. Capyc. Latr.dec.*166.
*nu.*155.
121 Ratio eſt, quia Prorex in literis paten-
tibus collatam habet huiuſmodi legiti-
mandi poteſtatem, vt teſtantur Reg. *Cap.
Lat.& Iudex Taſſon.loc.cit.*imò ipſi com-
122 petit vti Vicario Regis,ſiquidem Vica-
rijs Regis, huiuſmodi facultas commu-
nicatur, licet de regalibus, & de reſerua-
tis Supremo Principi ſit, vt aſſeuerant ex
l. qui in prouinciam, §. *diuus, ff. de ritu
nupt. Bal. in l.*2.*nu.*7.*C de ſeruit.& aqua,
& in l.cum filius, ff.de milit.teſtam.*Pere-
*grin. de fideicomm. art.*23.*num.*9.*Reg.Ca-
pyc.Latr.cit dec.*166.
123 Imò non tenetur aliquem audire, aut
citare tempore legitimationis, ſufficit
autem vt pater petat filium legitimari,
124 vel ordinauit in vltimis tabulis, vel in
alio actu inter viuos,vt filius legitimetur
text. eſt in §. *illud tamen nobis*, vbi *Bart.
& Ang quib.mod.nat.effic.ſui Card.Seraph.
dec.*1331.*Gratian.diſcep.foren.c.*635.*n.*37.
& 40.*& cap.*49.*nu.*66.*Molina de Hiſpan.
primogen lib.3.cap.3.nu.2.Brun.à ſole in
comp verſ.citatio Mareſcott.var.reſol.cap.*
35.*lib.*1.*Molina de iuſt. & iure cap.* 174.
*Franc.Baron.in tract.de citat.quæſt.*19.*nu.*
111. *Reg.de* Ponte *loc.cit.nu.*3.*Alex.Tren-
tacinq. var. reſol. cap.*35.*lib.*1.Reg.*Capyc.
Latr. dec.* 166. *nu.* 6. *&* 9. vbi complures
*DD.*congerit.
125 Quod ratione fundatur, nàm legiti-
matio,priuilegium, & donum Principis
eſt gratioſum, proindè non debent, nec
de iure, nec de more partes audiri, *Bal.
in l. nam ita diuus, ff. de adopt.in l.fin.col.
fin.C.de fruct.& lit.expenſ.*Paul.*de Caſtro
conſ.*338.*vol.*1.*Alex.in l.de vnoquoque, ff.
de re iud. Card.Flor.in c.per venerabilem,*
126 *qui fil.ſint legit* Princeps enim ſicuti le-
gem condere poteſt,ſic in eius poteſtate
eſt priuilegia concedere nullo citato,
*Dec. conſ.*193. *nu.* 3.*Menoch.conſ.*140.*nu.*
3. *Rimin al. conſ.*425.*nu.*34.*Io.And.in cap.
cum olim de priuil. Becc. conſ.*142. *nu.*27.
Aſin. in prax.iudic.§.7.*cap.*15.*limit.*3.*nu.*
1.*Borrell.ſumm.dec.tit.*45.*de citat.n.*317.
*Franc.*Baron.*tract.de citat.quæſt.*19.*n.*51.
*Sarmient.lib.*1.*Select.cap.*8.*nu.*5.

Præterea non requiritur, vt in actu le-
gitimationis, filiatio probetur, ſiquidem
ius

Digitized by Google

ius,& ſtilus Regię Cancellariæ ſuadet,vt
in priuilegio legitimationis ad patris in-
ſtantiam, vel ipſo mandante Principi
petito,nulla admittatur probatio, vt te-
ſtantur *Bart. in l.nàm ita Diuus, ff.de na-
tural. liber. Merlin. de legit. lib. 1. tit. 2.
quæſt.8.num.30. Reg.de Ponte d.§.de legit.
ſeù reſtit. natal. num.2. Reg.Capyc.Latro
deciſ.166.*

Quod etiã procederet,ſi legitima proles
exiſteret, nàm adhùc non requireretur
partis citatio,& filiationis probatio, *Bar.
in l.Gallus,§.& quid ſi tantum, poſt Iacob.
de Beluiſ. Caſtrenſ. Aluarot. & Salicet. ff.
de liber. & poſthum. Alex.in l. ex facto, ff.
de liber. & poſthum. & in l. ex facto ff.de
vulg.& pupill.ſubſtit. Gabriel.comm.concl.
lib.6. tit. de legitim. concluſ.6. num.8. Pe-
regr.de fideicom.art.23. num.58. Gail. ob-
ſeru.142.num.7. lib.2. Reg Capic.Lat. dec.
166. num.* 112. vbi refet ſic deciſum per
Collaterale Conſilium in cauſa legiti-
mationis Scipionis Fazzali filij natura-
lis quon.Ioannis Thomæ cum Cornelia,
& Beatrice Fazzali eiuſdẽ Ioannis Tho-
mę filiabus legitimis,& naturalibus.

127 Verumtamen quando legitimatio fie-
ret, ſolummodo ad inſtantiam filij, poſt
mortem patris,tùnc requireretur agnato-
rum citatio, *Bart. in l.Gallus,§.quid ſi tã-
tùm num.14. ff. de liber. & poſthum. Reg.
Capic.lat.d.deciſ.166.num.13.*

128 Nec talis legitimatio in hoc caſu legi-
timæ ſoboli præiudicaret,ſiquidem ſtilus
Cancellariæ erit apponere clauſulam,
*citra praiudicium liberorum, vel ab inte-
ſtato venientium*, vt teſtatur *Reg. Capyc.
Lat.dec.166. nu.*105.

Vlterius notandum, quod licet legiti-
matus in omnibus bonis,& feudis ſucce-
dat, & ad honores Sedilium admittatur,
vt copioſè tractant *Reg.de* Ponte, *&* Reg.
Capic. Lat. loc. cit. Nihilominus de ſtilo
129 Regiæ Cancellarię apponitur clauſula
in priuilegio legitimationis, *demptis bo-
nis feudalibus*,cùm non ſit ſolitum legiti-
130 matos admictere ad bonorũ feudaliũ
ſucceſſionem, vt teſtatur Reg. *Capic. lat.
d.deciſ.166.num.*171.

131 Et alia inſuper additur clauſula,vt idẽ
*Capic.lat.*recẽſet, *demptis bonis antiquis.*
Et ratio eſt, quia legitimati in dictis bo-
nis antiquis non poſſunt ſuccedere cùm
ſint vocati agnati ex pacto ciuium,& pro-
uidentia cõſuetudinis, vt firmant *Napol.
in conſuet. Si quis, vel ſi qua de ſucceſſ. ab
inteſt.ver.legitimus num.161. Capic.deciſ.
194. Conſ.Prouenzalis obſeru. 10. per tot.
Reg.Capic.lat. d. dec.166.nu.172.*

132 Subſcribitur priuilegium legitimatio-
nis à Prorege,ab vno ex Regentibus Re-
giam Cancellariam, & etiam à Præſide
133 S.R.C. non vti Præſes illius Senatus,
ſed tanquam Logotheta, & Viceprotho-
notarius Regni, cuius officium erat in
Regno loco Magiſtri Scriniorum, vt di-
xit *Andr. de Barulo, & Luc. de Penna in
rubr.C.de Magiſtr.Sacr.Scrin.lib.12.Frec.
de ſubfeud. lib.1 tit. de offic. Logothetę, &
Prothonotarij num.4. Reg.Capic.lat. deciſ.
166.nu.*175. vbi etiam refert, quod Præ-
ſes Sac.C. pro huiuſmodi ſubſcriptione
134 exigit ducatum vnum, & idem teſtatur
*Taſſon. in pragm. de anteſ. ver. 3. obſer.3.
num.*137.

135 Sed non poteſt Præſes S. C. dare legẽ,
aut formam ipſi legitimationi, nàm illa
pertinet ad Proregem concedentem,
eiuſque Collaterale Conſilium, vt teſta-
tur cæteris omiſſis Reg.*Capic.lat.dec.166.
num.*173.

136 Ratio eſt, quia Præſes Sac.C. vt dixi-
mus, priuilegium huiuſmodi ſubſcribit
vti Logotheta, & Viceprothonotarius,
cuius officiũ eſt ſcribere, quod Princeps
ordinauit, *Freccia de ſubfeud lib.1. tit.de
offic.Logothetæ,& Viceprothonot.nu.*28.

137 Et fuit deciſum per Collaterale Con-
ſilium in eadem cauſa legitimationis Sci-
pionis Fazzali filij naturalis Ioãnis Tho-
mæ,nàm cum per decretũ Præſidis S. C.
nonnulla diſpoſita fuerunt, circa legem,
& formã legitimationis, deinde per Col-
laterale Conſilium alia fuerunt ordina-
ta, & dictum,ſublato de medio decreto
interpoſito per Spectab. Præſidem S.C.
vt fatetur Reg.*Capic.lat.d.dec.166. n.*173.

138 Decimo ſeptimò, Poteſt Prorex contra
formam contractus inter debitorem, &
creditorem initi differre tempus ſolu-
tionis promiſſæ, & etiam ordinare,
vt paulatim debitor ſoluat, vt firma-
139 runt DD. etiam in foro poli, *Gregor.
Sayr.in Claui regia lib.10. tract.5. cap.6.
D.Anton.p.2.tit.2.cap.8.Silueſt.in ſumma
ver.reſtitutio 5. q.13. Nauarr.in manuali
Confeſſ.cap.17. Seſſ.de iuſt. & iure cap.16
dub.1.quæſt.vlt.punct.1.num.25. Medina,*

q.5.

quaſt.5. de reb. reſtituen. Reg. *Capic. latro deciſ.192.num.71.*
140 Imò poteſt etiam cogere creditores ad remittendam partem debiti in beneficiũ debitoris. Quod probatur, nàm ſi maior pars creditorum concurrentium, mino-
141 rem non concurrentem cogere poteſt ad concedendam dilationem quinquennalem, & ad remittendam aliquam partem crediti, vt inquiunt *Affl. deciſ.* 288. *Brun de ceſſ bon. quaſt.26. Ricc. collect. dec. 66. Seraph. dec. Rot. Rom.*1233. *Marcheſ. de commiſſ. p.2. cap.6. num.*57. *Menoch. de arbitr. lib.*1. *caſ.*203. *num.*15. *Barz. deciſ. Bonon.*78. *Guttierez de iuram. confirm. p.* 1. *caſ.*65. *Molina de iuſt. & iure tract.2. diſp.* 572. Multò ergò fortius id facere poteſt
142 Princeps, vt *ex tex. in l. fin. C. de Conſul. lib.*12. *Reg. Tap. dec.*19. *num.*11. *Reg. Capic. latro dec.* 192. *nu.*29. *tom.*2.
143 Solet inſuper Prorex guidatica, & moratorias expedire pro debitis ciuilibus in beneficium Maſſariorum, ſeù Colonorũ, vt vacent culturæ, & meſſi, quod concernit publicam vtilitatem, vnde durante tẽpore ſtatuto à nemine inquietari queunt, *l.*1. vbi *And. de Barulo l. Coloni la* 2. *C. de agric. & cenſit. lib.* 10. *Reg. de Ponte de poteſt. proreg. tit.*10. *de diuer. prouiſ.* §. *de inſignibus, & armis num.*12.
144 Similes quoque ſaluaguardiæ expediuntur in beneficium vaſſallorũ Baronis, vt de facto non procedant contra vaſſal-
145 los, nec pro delictis antiquis inconſulto Principe, *Auend. de exeq. mand. p.*1. *cap.*11. *Reg. de Ponte loc. cit.* & ratio eſt, ne indebitè à Baronibus vaſſalli vexentur, *Capiblanc. in pragm.*3. *nu.*75. *de Baron.*
146 Decimo octauò, cõferre põt dignitates, & officia cũ præcedentię prærogatiua, *c. ſi officialis* 59 *diſt. l. nemo, C. de off. Mag. Offic.* vbi *Gloſ. Bar. Bal & Alex. Purp. in l.1. ff. de offic. eius. Caſſan. Catal. Glor. Mundi conſid.* 39. *Io. de Plat. in l. vnicuique*, per illum *tex. C. de proxim Sac. Scrin. lib.*12. *Franc. Marc. deciſ.*806. & 807. *Maſtrill. de magiſtr. c.*4. *nu.*73. *lib.*5. *Reg. de Ponte conſ.*7 *n.*4. *vol.*2. *Taſſon. in prag. de anteſ. ver.*3. *obſer.*3. *fol.* 147. *ver. Ita quoque*, *Reg. de Marin. quot. reſol. lib.*1. *c.*102. *num.*18.

Et ratio eſt, quia Prorex, Regis poteſtatem habet, vt ſupra diximus, & notat *Taſſon. loc. cit. Io. Grand. de bello exerc. q.*1.
147 *nu.* 9. Vnde quemadmodum Rex concedere poteſt alicui officium cum prælatione aliorum Magiſtratuum, vt firmant *Rebuff. in l.*1. *C. de Conſul. lib.*12. *Franciſc. Marc. dec.*806. *Frecc. de ſubfeud. lib.*2. *tit. quis dicatur Princeps in princ. num.*2. *fol.* 140. Ita quoque Prorex facere poteſt, & conferre dignitates cũ præcedentiæ prærogatiua, vt vltra citatos firmarunt *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de prouiſion. fier. ſolit.* §.2. *nu.*8. *Maſtrill. de magiſtr. lib.* 5. *cap.*4. *num.*73.
148 Quibus additur ratio, etenim poteſt Prorex priuilegia concedere, *Oliban. de iur. fiſc. cap.*4. *num.*58. *Boſſ. de Principe, & eius priuil. num.*87. *Cance. var reſol. lib.*3. *c.*3. *num.*329. *Maſtrill. d. tract. de Magiſt. lib.*5. *c.*6. *num.*245. Ius autem præceden-
149 di priuilegij ſpecies eſt, *Cephal. conſil.* 615. *num.*90. *vol.*5. *Io. Bapt. Coſta conſ.*24. *num.*9. *Alex. Caluan. conſ.*29. *num.* 6. ideò decernere poteſt, vt prouiſus in dignitate alios antiquiores præcedat.
150 Quod fuit pluries obſeruatum, præcipuè tempore præſidatus in hoc Regno Comitis de Beneuento, nàm deputauit Ferdinandum Barburum Auditorem in Prouincia Calabrię Vltra cum prælatione, ſeù præcedentia omnibus alijs Auditoribus antiquioribus. Idem practicatum tempore regiminis D. Ducis Oſſunenſiũ, nã particulari diplomate decreuit, quod Octauius Piccolella prouiſus fiſci Patronus M.C. pręcedat cũctos Iudices ipſius, vt teſtantur *Iudex Taſſon. pragm. de anteſ. ver.*3. *obſer.*3. *in allegat. Conſ. Piccolella.* Et alia exempla diffuſè refert *Thor. in comp. deciſ. tom.*3. *p.*2. *verb præcedere.*
151 Et hoc tãtò fortius Prorex gerere valet, quando in ſubiecto concurrunt merita, maior ętas, nobilitas, vel alia in Principem, vel Rempublicam collata beneficia, vt aſſeuerat *Frecc. de ſubfeud. tit. quis dicatur Princeps*, vbi etiam refert vidiſſe in Collaterali Conſilio nouum Conſiliarium aſcitum, primam tenere ſedem, & primam ſentẽtiam ferre, antiquitatis ordine neglecto.
152 Decimonono, viſitationi Prorex nõ ſubeſt, nec cõputa, ſeù rationes ſuę adminiſtrationis reddere tenetur, ſiquidẽ *Plato* vniuerſalis Legiſlator ſtatuit, omnes Officiales ſubditos eſſe ad reddendũ rationẽ ſui officij, præter Proregem: & Imperator
153 Traianus aiebat, Præfectum Prætorio creaſſe

creaſſe cum altiſſima poteſtate, etiam ſu-
pra ipſum, idcircò viſitationi, aut reddi-
tioni computorum non ſubijcitur, vt fir-
mant *Bouad.in polit.tom.1.lib.1.cap.6.nu.*
10.*fol.99.Taſſon.in pragm.de anteſ.ver.2.*
obſer.2.num.21.Gubernat.Chriſtian.lib.1.
*c.*18.& optimè confert *text. in l.1.ff.de*
offic. præfect. prætor. vbi *Aurelius Iurecon-*
tus inquit, *Quod Princeps eos, qui ob ſingu-*
larem induſtriã, exprobata eorum fide, &
grauitate ad huius officij magnitudinem
adhibet, non aliter iudicaturos eſſe pro ſa-
pientia, & luce dignitatis eorum, quam ip-
ſe foret iudicaturus.

154 Vigeſimò, literæ, aut ꝓuiſiones, vel pri-
uilegia à S.M. expedita exequutioné non
habent, niſi fuerint Proregi præſentatæ,
& ab ipſo recognitæ, & ab eodẽ litteræ
exequutoriales expeditæ, vt cauetur *in*
pragm.1.de priuil.infr.ann.exhiben. ex his
verbis. *Quod omnes, qui à manibus noſtris*
obtinebunt reſcripta, priuilegia, literas,
ſcripturas, & alias quaſcunque proui-
ſiones de negotijs, & rebus ad dictum Re-
gnum, & perſonas quomodocunque ſpectã-
tes, teneantur præſentari Viceregi, & ab
eo exequtoriales obtinere.

155 Imò poteſt Prorex ordinationes, ſeù
conceſſiones Regias detinere, exequutio-
niquè non demandare cauſa conſulendi
Regem, & expectare ſecundam, & tertiã
iuſſionem, maximè quando ſunt iniuſta,
& ſubreptitia, vt inquiunt *Maſtrill. de*
Magiſtr.lib.5.cap.6.num.222. Sola in con-
ſtit.Sabaud.tit.de interinat.gloſ.2.num.8.
& 18.*Reg.de* Ponte *deciſ.23.in princ. Reg.*
Galeota controu.49.num.6.& 7.lib.2. Reg.
Capic.lat.deciſ.174.num.6.& 7.lib.7. Ego
reſp.100.num.1.vol.2.

156 Quod etiam iure communi fundatur,
nàm Iudex, cui nuda exequtio demanda-
ta fuit, poteſt ſuperſedere in exequendo
mandata Principis, eumque conſulere, &
expectare ſecundam iuſſionem, quando
ei videretur obreptitiè, vel ſubreptitiè im-
petrata, vel aliter tertio præiudicarent, vt
habetur *in l.4. C. ſi contra ius, vel vtil pu-*
blic. ex his verbis, *Et ſi non cognitio, ſed*
exequutio mandetur, & de veritate precũ
inquiri oportet, vt ſi fraus interuenerit, de
omni negotio cognoſcatur, & que notant
Rebuff.in l.1.circa finem, ver hic eſt. C.de
apoc.publ.l.10 Petr.Greg.ſyntag.iur.lib.50.
cap.1.num.15.& 16. Alex.Raud.conſil.50.
idquè etiam ſuadetur *ex text.in* §. *& hoc*
vero, vbi *Gloſ.in auth. vt nulli Iudic. & in*
§. *deinde, auth. de mandatis* Princip. *Reg.*
Rouit.*in pragm.1. tit.de priuil. infr.ann.*
exhib.

157 Et ratio triplex eſt. Prima, quia poteſt
Iudex exequutor, qui iuriſdictionem or-
dinariam habet in loco, detinere ſenten-
tiam, vel prouiſionem aliquam à Princi-
pe expeditam, quam ei nullam, vel iniu-
ſtam eſſe apparet, non ad finem deter-
minandi, ſed ad finem retardãdi exequ-
tionem, *Innoc. in cap. ad aures de ætat. &*
qualit.Dec.conſ.8.Reg.de Ponte *dec.23.n.3.*
158 vbi refert non fuiſſe datam exequtionẽ
ſententiæ interpoſitæ per Supremũ Ita-
liæ Senatum, & ordinatũ fuiſſe per Col-
laterale Conſilium, vt fiat conſultatio
S.M.

159 Altera ratio eſt, quia exequutoriatio
ordinibus Regalibus ad hunc finem or-
dinata fuit, vt omnia, quæ in dictis ordi-
nibus continentur, à Prorege examinen-
tur, reſcribendo ea, quæ ſibi oc currũt pro
160 iuſtitiæ augumento, quia multoties per
importunitatem, & ſubreptionem Prin-
ceps non concedenda concedit, *Anton.*
Sola in conſt.Sabaud.tit.de interinat.gl.2.
num.8.& 18.Reg.Capic.lat.dec.174.

161 Poſtrema ratio eſt, quia in omni Re-
gali cõceſſione duę continentur clauſulę,
ſcilicet, *vt præces veritati nitantur, & ſal-*
uo iure tertii, quę clauſulę &si omiſſę ſint,
162 additæ cenſentur, *Ant.Sola loc.cit.gl.2.*
num.9.Andr.Gaill.pract.obſer.lib.1. obſer.
14.*in princ.Reg.Capic.lat.conſul.174.n.11.*
163 Hinc eſt, quod ſi conceſſio aliquid cõ-
tineret in perniciẽ tertij, vel illa per præ-
ces obreptitias fuerit impetrata, redditur
ipſo Iure nulla ob defectum voluntatis
Principis concedentis, *Capic.dec.32.n.13.*
Afflict. deciſ.21.num.2. Menoch. de arbit.
caſ.201.num.9.Maſcard de probat.concluſ.
896. *Marta de clauſ. p.2. clauſ.71.num.8.*
Anton.Sola loc.cit.num.15. Reg.*Capic.lat.*
d.dec.174.num.12.cum ſeqq.tom.2. Vnde
ſequitur, quod quando conſtat de con-
ceſſionis obreptione, vel ſubreptione, aut
tertij nõ auditi manifeſto præiudicio, po-
teſt illã Prorex detinere, & exequtioni nõ
demandare. Nec Princeps ex huiuſmodi
ſuperſeſſione in exequẽdo turbari debet,
quia hoc modo Senatores, legi, & Regi in-
ſeruiũt, vt inquit *R.Capic.lat.d.dec.174.n.8*
to.2. Po-

Digitized by Google

164 Vigeſimo primo, poteſt Prorex Neapolis alicui delegare negotia, & cauſas ſiuè ciuiles, aut criminales, pendentes, vel ſpectantes ad S. C. vel ad Tribunalia R. C. aut M. C. vt firmant ex multis *Auendan. de exequen. mand. Reg. tit. 19. Iudex Taſſon. in prag. de antef. ver. 3. obſer. 3. nu. 242. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 2. de abund. Ciuit. §. 1. nu. 24. & de delegat. cauſ. tit. 12. nu. 1.*

165 Sed hoc aduerſari videtur capitulis huius Ciuitatis, vbi Ciuitas petijt ordinari, quod cauſæ Neapolitanorum, vel aliorum Regnicolarum, quæ Neap. agitantur in eiſdem Neapolitanis ordinarijs Tribunalibus debeant eſpediri, non autem per alios Iudices, & fuit conceſſum per hæc verba: *Placet, quod cauſa determinentur in dictis tribus Tribunalibus, prout hactenus factum fuit, reſeruato, quãdo aliter viſum fuerit pro vberiori cultu iuſtitia*, vt habetur *in cap. 5.* inter cõceſſa de anno 1508. *fol. mihi 66. à ter.* & idẽ fuit cõfirmatum, & prouiſum de anno 1554. quod ſcilicet in cauſis Neapolitanorum noua non creentur Tribunalia, ſiuè ciuiles, vel criminales ſint, ſed in ordinarijs Tribunalibus dirimantur, vt *in cap. 17. fol. mihi 154. à ter. in priuil. & cap. Neap.*

166 Quod etiam ratione nititur, quia ſi aliter fieret, eſſet ſubuertere totam mundi machinam, decipere ſubditos, Regnum, hanc Ciuitatem, & proprium Regem, qui tot deputauit Tribunalia, totque Iudices, vt ab omnibus omnium iuſtitia adminiſtretur, diligenter examinetur, & ab illis, non vno, ſeù aliquibus deputatis

167 perſonis iudicium reddatur, & proindè triſtitia maxima afficerẽtur populi, ſi cauſæ delegarentur. Tribunalia etiam exauthorantur, & inderiſum veniunt, cum ab illis quaſi inconfidentibus, & nullius exiſtimationis iuriſdictio abdicatur, quãobrem ab ordinarijs Tribunalibus cauſæ remoueri non debent.

168 Nihilominus dicta non procedunt, quando delegationem fieri conueniat ob rectam, & neceſſariam iuſtitiæ adminiſtrationem, vel ob publicum bonum, vel ad celerem rei expeditionem, vel ob qualitatem cauſæ, puta ſi ſit exemplaris, aut ardua, aut maximæ importantiæ, vel ob qualitatem perſonarum, vt in puncto dixerunt *Auendan. de exequen. mand. d. lib. 1. cap. 19. Gramat. voto. 28. in fine, Taſſon. loc. cit. nu. 242. Reg. de Ponte d. tit. de delegat. cauſ. nu. 1.*

169 Idemque deſumitur ex *eod. cap. 5.* nàm ibi fuit conceſſum, quod cauſæ Neapolitanorum per ordinaria Tribunalia diſcutiãtur, Et non per alios Iudices deputandos, ſed tamen ibi concedens reſeruauit, quando aliter viſum fuerit pro vberiori cultu iuſtitiæ; vndè quando Prorex ſic ipſi iuſtitiæ conſonum eſſe exiſtimat, poteſt cauſas omnes delegare.

170 Quod etiam ex literis S. M. ſub die 29. Decembris 1602. directis D. D. Franciſco de Caſtro Proregi cauetur, nàm demandatum fuit, poſſe cauſas criminales delegare, præcipuè vbi de criminibus læſæ Maieſ. vel Campaniæ ageretur, vt teſtatur *Reg. de Ponte loc. cit. nu. 10.* & ità quotidiè practicari videmus.

171 Verùm cauſæ criminales contra Neapolitanos vni tantùm delegari non poſſunt, ſed Prorex Iunctam erigere valet, quæ non debet eſſe minus quatuor, inclu-

172 ſo Cõmiſſario, vt ſancitur *in prag. edita per D. Card. Zapata ſub die 13. Ianuarij 1602.* & teſtatur *Iudex Taſſon. in prag. de antef. ver. 3. obſer. 3. nu. 243.*

173 Tamen non poteſt delegationes concedere in cauſis particularium, vel Vniuerſitatum Regni, aliarumque perſonarum, ſed per ordinaria Tribunalia tractari debent; ſiquidem ex particularibus literis S. M. tempore Præſidatus Dom. Ducis Medinæ de las Torres de anno 1640. prohibetur, prædictas concedere delegationes, imò datas reuocari ordi-

174 natur, ſed tantũmodò firmas remanere ſancitur cauſarum Nationum Aliegenarum, prout Venetæ, Belgicæ, quibus permittit Proregi, poſſe illas concedere, quemadmodum etiam concedere valere decernitur Bancis huius Ciuitatis pro cauſis ſummarijs, & exactionis, vt teſtatur *Reg. Sanf. in prax. Iudic. ſect. 17. nu. 11.* vbi dictas Regias literas inſerit, quæ etiã fuerunt confirmatæ ex alijs literis S. M. nuper tranſmiſſis Domino Comiti de Ognatte.

175 Vigeſimo ſecundo, poteſt Prorex Bãna emanare, pragmaticas promulgare, & ſtatuta pro ſui velle facere, & etiam antiqua tollere, ac ſuper eis diſpenſare, & præſcriptas pœnas augere, *Bal. in auth.*

O *ſed*

ſed nouo iure, C.de ſeru.fugit. & l.1. §.bis
quibus, vbi Bart.nu.2.ff.de legat.2. Alex.
conſ.180. ad fin.vol.6. Andr.& Affl. in c.
Imperialem de prohib.feud.alienat.per Fe-
deric. ibiq; Capyc.ver.tertio notandum,
Frec.de ſubfeud.lib.2.tit.quis dicatur Dux
nu.31.Capiblanc.de Baron.prag.1.n.20.&
23. Menoch.cõſ.1201.n.20.Surg.de Neap.
Illuſ.in adnot.ad Marc.Ant.fratrem cap.
22. num 9. Craſſ.de exceptionib.except.1.
nu.48.Giurba conſ.12.nu.1. quod etiam
fundatur ex l.1.ff.de conſt.Princ.l.1.ff.de
legib. Andr. in proem. conſt. Reg.Lopez in
l.12.tit.1.par.1. Franc.Marc. deciſ.1804.
tom.1. Nouar.in collect.ſuper prag.in præ-
fat.propoſ.2.nu.1.idem inquiunt Andr.&
Affl.in c.Imperialem de prohib.feud.alien.
per Federic.ibiq;Capyc.ver tertio notandũ.
176 Imò poteſt præter ius banna condere,
Bart.in l.1.nu.11.ff.de public.iudic.Brunor.
Sole quæſt.35.nu.18.Polid.Ripa de noctur.
tempor.cap.7.nu.3.Surg.de Neap.illuſt.lib.
1.cap.11.nu.28. Giurba conſ.12.nu.4.
177 Et inſuper poteſt ſuo proclamate fa-
cere delictum ſub pœna, quod aliàs erat
permiſſum, eamque pœnam ad vltimum
ſupplicium extendere, Petra de Princ.
poteſt.cap.10. nu.8. Reg.de Ponte de poteſt.
Proreg. tit.1.§.3. nu.29. Caualc. de brac.
Reg.par.4.nu 459.460.& par.6.num.659.
Praſ.de Franch.dec.434. Giurba d.conſ.12.
nu.13. idem inquiunt Rom. conſ.59.nu.2.
& 3. Abb. conſ.17.dub.2. Caball.conſ.109.
n.9.Surd.conſ.152.vol.2.Menoch.conſ.604.
vol.8.
178 Et ratio eſt, quia Proreges Regis per-
ſonam repræſentant vti Vicarij, omnia-
que poſſunt, quæ & idem Rex cuius vices
gerunt ad tex. in l.1. & 2. ff. de offic.eius,
Praſ.de Franc.deciſ.165. Gabriel Berart.in
ſpec.viſitat.cap.9.tit. de Illuſtriſs.& Ex-
cellentiſs. Prorege, Maſtril.dec.205.par.3.
& eiſdem priuilegijs, ac prærogatiuis
179 fruuntur, quibus & ipſe Rex gaudet, l.
vnicuique,C.de proxim.ſacr.ſcrin. lib.12.
etiam ſi eſſent ſpecialia, & perſonalia,
Milanen.deciſ.8.lib.1. Nouar.in collect.ſu-
per prag.in præfat.propoſ.3.nu.6. habent-
180 que mandatum cum libera etiam in re-
ſeruatis, Muta deciſ.44.Nouar.ibidem n.7.
181 Hinc infertur, poſſe Proregem ſuo edi-
cto ordinare, vt mortis pœna, quæ con-
tra inſignes malefactores viget, punian-
tur eorum receptatores, vt inquiunt Fol-
ler.in conſt.Reg.pateranerum, Io:Ant.de
Nigr.ſuper conſt.Reg.incip. licet contra re-
cept. Reg.de Ponte de poteſt. Proreg. tit.1.
de prouiſ.fier.ſolit.§.3.nu.14.
182 Quod fuit obſeruatum tempore, quo
Regni moderator erat Excellentiſſimus
Caſtrilli Comes, qui in anno 1657.prag-
maticam ordinauit, vbi ſtatuit, recepta-
tores quorundam bannitorum incidere
in pœnas, contra criminoſos læſæ Maie-
ſtatis indictas, vndè cum fuerit de huiuſ-
183 modi receptatione inquiſitus Marchio
Valuę Prouinciæ Salernitanæ, fuit per
Regiam Iunctam, ad id delegatam, ad pę-
nam mortis damnatus, & bona Regiæ
Curiæ applicata, & fuit ſententia exe-
quuta in menſe Octobris 1658. penès
Leonardum de Viuo Actuar.aſſumptum.
184 His poſitis emergit examinanda quę-
ſtio, nùm Banna à Domino Prorege
emanata abſque Collateraralis Conſilij
interuentu, expirent finito eius officio?

Et videtur affirmandum, vt dixerunt
Bart.in l.honorarij.ff.de action.& obligat.
in l.fin.vbi Alex.in addit.ff.de pęn. Bal.&
& alij in l.1.C.de poſtul.Mattcſ.ſing.190.
Affl. deciſ.388. Borrell.de magiſtrat. edic.
lib.1.cap.12.nu.37.Caſtil.deciſ.113.num.4.
Capiblan.de Baron.prag.14.n.44.Farinac.
lib.1.fragm.lit.B.nu.5. Medic.de legib. &
ſtatut.par.1.quæſt.17.nu.9.Tiraq.in tract.
ceſſan.cauſ.par.1.nu.41.
185 Et hæc Doctorum opinio confirmatur,
non dumtaxat ex cap.59. Regina Ioanna,
ſed inſuper additur, quod banna pęnalia
Viceregia anno durant, quo elapſo expi-
rant, vt patet ex his verbis: Nulla banna
proclamata, ſeù reſcripta Regia, ſiuè Vice-
regia, ſeù cuiuſcumque Officialis pęnalia
habeant vires, & effectum ſuum poſt an-
num, ſed anno tantùm ſint duratura, &
concordat cum cap. plerumque de reſcrip.
& iuri, ac rationi inniti, fundant Turret.
conſ.9.nu.80.vol.1. Caſtill.deciſ.113.nu.3.
& 8.Giurb.conſ.12.nu.23.vbi inquit, præ-
186 dicta tantummodò limitari in pragma-
ticis ſanctionibus, quæ perpetuò durant,
vt habetur ex eod. cap. Reg.Ioanna 59.ex
his verbis, ibi exceptis pragmaticis ſan-
ctionibus, & ſic loquitur Alex. conſ. 39.
nu.4.vol.3.Caſtill.dec.113.
187 Contrarium tamen de iure verius eſt,
nàm non ſolùm pragmaticæ à Prorege
emanatæ perpetuò durant, ſed quodcũ-
que

que Prorex per epiſtolam conſtituit, lex
eſt, §.*ſed & quod Principi placuit inſtit. de*
188 *iure nat. gent. & ciuil.* & durat etiã poſt
diſceſſum eiuſdem Proregis finito officio
Capyc. in repet. cap. Imperialem de prohib.
feud. alienat. Maſtrill. de magiſtrat. lib. 5.
cap. 6. n. 43. ver. tertio infertur, Mut. Surg.
in addit. ad M. Ant. fratr. de Neap. Illuſ.
c. 22. n. 9. fol. 369. ver. ſane vero, Capiblanc.
in pragm. 14. de Baron. nu. 68. Reg. Sanfel.
deciſ. 221. nu. 6. & 7. vbi in fine ſic refert
189 per Collaterale Conſ. iudicatum, nàm
tempore quo Regnum regebat D. Dux
Alcala fuit quidã deſertor militiæ dam-
natus ad pœnam mortis, quæ pœna ſta-
tuta fuit contra deſertores militiæ præ-
uio diplomate Dom. Ducis Albæ præ-
deceſſoris Proregis, quamuis fuerit op-
poſitum, quod ordo huiuſmodi fuit per
diſceſſum prædicti Ducis. Albæ expira-
tus, & proindè non poterat inquiſitus
pœna prædicta mulctari.

Ratio tamen huius ſententiæ eſt, quia
190 Prorex tanquam Regis Vicarius po-
teſt condere iura, duratura etiam finito
officio, *l. apertiſſimi, C. de iudic. Camer. in*
l. Imperialem fol 78. lit. O Mut. Surg. loc.
cit. Reg. Sanſ. ibidem nu. 10.

191 Altera ratio eſt, quia ordinationes, vel
edicta huiuſmodi vidẽtur nomine Regis
proferri, proindè perpetuò durant, quiã
perpetua eſt Regis iuriſdictio, *Vrſil. ad*
Affl. dec. 290. n. 2. Bellug. in ſpec. Princ. rub.
11. §. *compẽdioſe, Farinac. lib. 1. fragm. lit.*
B. Strac. de mercat. tit. quomodò in cauſ. ſit
proced nu. 52. Rom. conſ. 228. Maſtril. de
magiſtrat. lib. 5. cap. 6. num. 44. Vaſq. lib. 1.
Illuſ. controuer. 50. nu. 11. Giurb. conſ. 12.
nu. 20. & 21.

192 Nec aduerſantur, quæ ſupra in contra-
rium adduximus, nàm *DD.* illi, qui eam
ſectantur opinionem, in Vicerege non
loquuntur, ſed in ſimplici Officiali, vt
notat *Giurba cit. conſ. 12. nu. 19.* Neque
193 *cap. 59. Reg. Ioanna* viget in Regno Nea-
polis, proceſſit tantummodò in Regno
Siciliæ, vt notat *Giurba ibidem num. 23.*
Reg. Sanſ. d. dec. 222. nu. 10. in fine, qui in-
quiunt, in Regno noſtro talem non adeſ-
ſe conſtitutionem.

194 Vigeſimo tertio, Prorex ſupra mili-
tiam tanquam Capitaneus generalis ma-
ximam habet authoritatem, & ipſe ſolus
in negotijs cõcernentibus militiam pro-
uidere poteſt, legeſque condere valet
abſque Collateralis Conſil. interuentu,
vt firmat *Iudex Taſſon. in prag. de anteſ.*
verſ. 3. obſer. 1. nu. 1. & ſic cauetur *in prag.*
edita tempore D. Comitis de Lemos ſub die
12. Octobris 1614. ibique habentur pro-
uiſiones conditæ à Prorege ſuper nego-
tia militaria.

195 Imò poteſt prouiſiones ſtatuere abſq;
Collateralis Conſilij ſuffragio, in negotijs
pertinentibus ad ſtatum, & beneficium
Regni, quemadmodum ipſe ſolus proui-
dere poteſt in concernentibus guberniũ
Ciuitatis, vt dixerunt *Reg. de Ponte de po-*
teſt. Proreg. tit. 12. de delegat. cauſ. num. 12.
Taſſon. loc. cit. nu. 12. Et ratio eſt, quia in
concernentibus ſtatum ipſe ſolus proui-
det, vt cauetur *in cap. 20. huius Ciuitatis*
196 *de anno 1353. fol. 153. à ter.* Et Regen-
tes Collateralis Conſilij in his negotijs
votum tantũmodò conſultiuum habent,
quod Prorex ſequi non tenetur, ſed ſe-
cundum eius arbitrium ordines ſtatuere
197 poteſt, vt inquit *Reg. de Ponte ibidem*
nu. 16. dicens ſic expreſsè mandaſſe Se-
reniſſimum Regem Philippum II. ſub die
10. Ianuarij. 1559. in ordinibus expeditis
in Ciuitate Bruſelles, quemadmodum
idem ſtatutum erat per Cæſ. Maieſt. Im-
per. eius patris Barcinonæ ſub die 30.
Octobris 1542. vt idem *Reg. de Ponte*
ibidem fatetur, ſed de iure firmauit con-
198 trarium *Belluga ſpec. Princ. rub. 10. tit. de*
offic. examin. nu. 7. & 8. dicens teneri Pro-
regem votum conſultiuum ſequi.

199 Hinc eſt, quod ſolus Prorex prouiſio-
nes extraordinarias, & exorbitantes fa-
cit tempore peſtis, & etiam ſolus proui-
det in concernentibus cuſtodiam Ciui-
200 tatis, vt habetur *in pragm. Ducis Albæ*
condita ſub die 16. Auguſti 1624. & de
his infra eſt videre.

201 Et inſuper ipſe ſolus ordines dare po-
teſt in negotijs reſpicientibus gubernium
Tribunalium huius Regni, & præcipuè
Collateralis Conſilij, vt inquit *Taſſon.*
loco cit. nu. 9. vbi refert ordines datos per
D. Ducem Albæ circa prædicta.

202 Verùm in negotijs concernentibus iu-
ſtitiam Reg. Collat. Conſ. omnimodam,
& abſolutam habent poteſtatem, etiam
abdicatiuam quòad Dominos Proreges,
vt firmat *Reg. de Ponte loc. cit. tit. 12. n. 16.*
Reg. Tap. de poteſt. Reg. Cancel. fol. 94. n. 35.

203 Imò Prorex non poteſt impedire prouiſiones à Collaterali Conſilio expeditas in negotijs iuſtitiæ, vt firmat idem *Tap. nu.36.* & caueri inquit ex reſcripto Imperiali Inuictiſs. Caroli V. in anno 1554. ad petitionem huius Ciuitatis, & Regni, vt legitur *in cap.7 fol.153.à ter.*

204 Verumtamen in ordinibus datis per Philippum II. Bruſſelles de anno 1559. habetur, quod votato negotio, exequatur concluſum per maiorem partem; ſed ſi Proregi videbitur ex potiſſima cauſa aliter eſſe exequendum, tùnc quando

205 periculum non eſt in mora, poteſt concluſionem ſuſpendere, & Regem certiorare, vt fatetur *Reg. de Ponte loco cit. n.15.*

206 Vigeſimo quarto, vendere poteſt Prorex bona demanialia Regis abſq; ſubhaſtationibus, quia reputatur, ac ſi Rex ipſe venditiones celebraret, *l.1. ff de offic.*

207 *Proc. Cæſ. Iacobin. in ſua inueſt. feud. ver. Princeps 7. limit. Afſt. in conſt. Reg. Dohana ſecreti 7. notab. Minad. in repet. conſt. in*

208 *aliquibus not.5. nu.7.* & ità fuit deciſum in R.C. facta relatione in Collat. Conſilio in cauſa venditionis Regij ſigilli Regal. Cancell. inter hęredes Franchi Iarcarij, & Reg. fiſcum, vt teſtatur *Reg. de Ponte in lect. feud.8. nu.14. poſt. 20. dec. Collat. Conſ.*

209 Vigeſimo quinto, poſſunt Proreges repręſalias concedere, etſi referantur inter ea, quæ ſunt reſeruata ſupremis Principibus, ità notant *Franc. Marc. deciſ.358. num.5. par.2. & Conſ. Arias de Meſa var. reſol. lib.2 cap.22. n.7.* Et ratio eſt, quia ſe-

210 piſſimè ab huius Regni Proregibus cōceſſæ ſunt, tradit idem *Conſ. Arias de Meſa ibidem*, & facultas concedendi repręſalias conſuetudine non ſolùm probatur, ſed etiam acquiritur *Veſembeec. conſ. 46. n.17. Fontanell. de pact. nupt. clauſ.3. gloſ. 2. nu.25. Franc. Marc. d. deciſ.358. num.4.* Tùm etiam quia Proreges habent merum, & mixtum imperium, & ius gladij, *l. illicitus, §. qui vniuerſas, ff. de offic. Præſ.* & poſſunt concedere repræſalias, *de Canibus tract. de repræſal. nu.22.* præſertim quando non poteſt adiri facilè Princeps ſupremus, quia tùnc receditur ab ordinarijs iuris regulis, & etiam inferior poteſt repræſalias concedere, *ex argum. l. ait prætor, §. ſi debitorē, ff. de his quæ in fraud. credit. l. ſi alius, §. belliſſime, ff. quod vi, aut clam, de Canibus vbi ſup. nu.37. Bart. de repræſal. quæſt.2. nu.12. & deciſ.3. in fine, Franc. Marc. d. deciſ.358. nu.6. Conſ. Arias de Meſa cit. cap.22. nu.8.*

De Capitaneo, & Vicario generali.

§ I.

SVMMARIVM.

1 *Capitaneus generalis habet officium magiſtri militum, nu.2.*

3 *Capitaneus generalis habet iuriſdictionem in milites.*

4 *Capitaneus generalis ſuperior eſt militibus, & etiam Duci belli.*

5 *Capitaneus generalis ergà milites leges condit.*

6 *Capitaneus generalis contrà milites procedit abſque ordine iudiciario.*

7 *Capitaneus generalis poteſt pœnam corporalem infligere contrà milites, etiam ex proceſſu informatiuo.*

8 *Militibus ſine hærede decedentibus ſuccedebat Capitaneus generalis.*

9 *Hoſpitale S. Iacobi Hiſpanorum hodiè ſuccedit Hiſpanis, ſine hærede morientibus.*

10 *Capitaneus generalis diuidit inter ipſum, & milites bona mobilia prædata à militibus.*

11 *Bona immobilia prædata ad Regem ſpectant.*

12 *Capitaneus generalis ter in menſe recognoſcit milites equites, & pedites tranſeundo.*

13 *Capitaneus generalis curare debet, vt milites adſcribantur in libro.*

14 *Capitanei militum aſſerentes habere ſub ſe plures milites, quàm re vera habent, ad quæ teneantur.*

15 *Capitanei militum habentes ſub ſe milites ſuppoſitos, & fictitios, ad quæ teneantur.*

16 *Magnus Comeſtabulus quibus prærogatiuis gaudeat.*

17 *Ducis militum officium quaenam cōcernat.*

18 *Milites damnum inferentes vaſſallis Regis puniuntur.*

19 *Vica-*

19 *Vicarij generales aliquando ſunt perpetui, & qui ſint.*
20 *Vicarius Regis eſt primogenitus ipſius Regis.*
21 *Dux Calabriæ eſt primogenitus Regis.*
22 *Vicariorum commiſſio diuerſimodè fit.*
23 *Vicarij aliquando conſtituuntur cum omnimoda poteſtate, & qui tùnc eligantur.*
24 *Marchio Varuazes electus Vicarius à Rege noſtro cum omnimoda poteſtate.*
25 *Vicarius quando gerere poteſt, quæ Rex gerit.*
26 *Vicarius an exerceat merum, & mixtum Imperium, & corporalem pœnam imponat.*
27 *Vicarius, an leges condat,etiam in tertij præiudicium.*
28 *Ferdinandus II. Aragoneus cum eſſet Regni Vicarius, multa capitula ſtatuit.*
29 *Vicarius, an donare poſſit immobilia.*
30 *Vicarius an confirmet alienationes ſeudorum.*
31 *Vicarius an gabellas imponat.*
32 *Vicario debetur honor, quod Regi tribuitur,& ratio.*
33 *Vicarius gaudet eiſdem priuilegijs Regis.*
34 *Vicarius non poteſt facere, quæ Rex prohibuit.*
35 *Rex aliquando Vicarium ſuum conſulit in occurrentijs.*
36 *Vicarium ſubſtituere non poteſt alium Vicarium.*
37 *Vicarium ſolus Princeps creat.*
38 *Vicarij commiſſio ſimpliciter expediri ſolet.*
39 *Vicarius ſimpliciter conſtitutus omnia gerere poteſt.*
40 *Vicarius ſimpliciter conſtitutus ſolita tantùm gerere valet,& ratio, nu.41.*

De Capitaneo, & Vicario generali.

§ I.

1 PRæterea fulcitur, vt diximus Dñs Prorex munere Capitanei Generalis, qui idem habet officium, quod Magiſter militum peditum, & equitum, *l.1.*
2 *& 2.C.offic.magiſtri militum*;& in milites plenam retinet iuriſdictionem *gloſ. in l.*
3 *magiſteria, C.de iuriſd. omn.iudic.* & omnibus militibus etiam Duci belli, & militum, ſuperior eſt, vt notat *Frecc.lib.1.de ſubfeud. tit. de offic. mag. Comeſt.* & plenè *Taſſon.ibid.*
4 Vndè poteſt ergà milites legem condere, *l.fin.C.de legib.l.1.ff.de conſtit.Prin-*
5 *cip.* & etiam contrà ipſos procedere de facto,leuato velo abſque ordine iudicia-
6 rio. Imò poteſt ex proceſſu informatiuo pœnam de facto infligere; vt probant *Frecc.& Taſſ.loc.cit.* & optimè *Conſ.Gizzarell.deciſ.30.nu.31.*
7 Militibus etiam ab inteſtato ſine hærede decedentibus ipſe ſuccedit, *l.2.C.de hæred. decur.l.ſi quis filio,* §.*eius,ff. de his*
8 *quib.vt indig.* Sed hodiè non ſuccedit; ſi quidem Rex noſter pijſſimus hæreditatibus militum abſq; hęrede, ſucceſſorem dedit Hoſpitalem Sancti Iacobi Hiſpanorum; vbi milites ægrotantes eius nationis curantur; vt teſtatur *Surgens de Neapol.Illuſtrat.lib.1.cap.2.nu.13.*
9 Bona autem mobilia hoſtium à militibus capta, ipſe Capitaneus generalis diuidit inter ipſum, & milites, *Alber.in l. ſi quis pro redemptore,C.de donat.Corn.conſ. 31.lib.1. Lanar.conſ.*84. Sed immobilia
10 capta ſunt Regis, indicentis bellum, *l. Diuus,ff.de iur.fiſc.Bart.in l.ſi qui in bello, ff.de capt.& poſtlim.reuer. DD.in l.1. ff.de acquir.poſſ.& in l.1.C.de petit.bonor.ſubl. Taſſon.in prag de anteſ.verſ.2 obſer.4.nu. 31.* & nos materiam hanc pleniſſimè tractabimus infrà.
11 Tenetur tamen Capitaneus generalis ter in menſe recognoſcere tàm milites equitantes, quàm pedites, vt ſemper ſint ad ſellam parati,*Nicol.de Neap.in l.milites, C.de erogat.milit.anno.And.de Barulo in l.fin.eod.tit.* Et hæc recognitio vulgariter *la moſtra* nuncupatur, vt inquit *Budeus per tex. in l.2.ff.de in ius voc. Valer. Maxim.lib.2.cap.de inſtit. & antiq.tẽpor.*
12 Curare etiam debet, vt milites deſcribantur in libro, qui à vulgo *Rollo* appellatur, *l.iure militari. & l ex eo,ff.de iur.milit.* & optimè *Frecc.de ſubfeud.l.b. 2.tit.quis dicat.Dux.*
13 Aduertere, quoque debet, vt Capitanei militum habeant ſub ſe t[illegible] milites, quot habere aſſerunt, vndè ſi ſub ſe habere aſſerent plures milites,quàm rei vérita-

ritate habent, tenerentur ipſi Capitanei ad reſtitutionem totius quantitatis receptæ vltrà verum numerum militum, &
14 pœna quatrupli punirentur, quemadmodum etiam ad prædicta obligarentur, ſi ſub ſe haberent milites ſuppoſitos, & fictitios, ad militandum non aptos, puta famulos, vel alias ſimiles perſonas, quæ *paſſauolante* vulgo appellantur, *l.2. C.de curſor.publ.& angari lib.12.l.agentis,& l. excellentia,C de erogat.militar.annon.lib. 12.Carroc.par.2.de locat. & conduc.tit.de ſublocat.lo primo,quaſt.31.& quaſt.41.nu. 2.P.Molf.ad conſ.Neap.tom.3.par.14.tit. de ſeruit.quaſt.12.nu.4.*
15 Præterea notatur, quod Magnus Comeſtabulus primus ex ſeptem Regni officijs in Regno Neapolis eſt Dux militũ, & habet cohortem militum, vt inquiũt *Frecc.lib.1.de ſubfeud.tit.de offic.Mag.Comeſtab.Marc.Anton.Surg.de Neap.Illuſtr. cap.22.nu.10. Maſtrill. de magiſtrat.to.2.*
16 *lib. 5. cap. 13.* retinet etiam multas alias prærogatiuas, quas refert *Taſſan.prag.de antef.verſ.2.obſeru.4.nu.11.*
17 Inſuper notatur, quod officium Ducis militum eſt cuſtodire, & ampliare confines Reipublicæ, & Prouinciarum, *l.2.C. de offic. Praf. Prator.* & curare debet, vt milites beneuoli ſint ergà vaſſallos, nul-
18 lumque damnum inferant, aliàs puniuntur, vt habetur *in Nouell.conſt.86.§.porro ſi contingat, Taſſon.loc.cit.nu.6.*
19 Ampliùs Vicarius Regis in Regno noſtro nuncupatur quoque Dominus Prorex; ſunt autem Vicarij in duplici differentia, vtpotè aliqui perpetui,& ſunt,qui habent imperium pro ſe, & ſuis, vt fuerunt Duces Mediolaui ſecundùm *Bal. conſ.333.ad intelligentiam vol.1.Caſtren. conſ. 34. lib. 1.* & ſunt Duces Sabaudiæ, *Marta de iuriſdict.p.1.cap.33.nu.72.Maſtrill.de magiſtr.l.1.cap.6.*
20 Alij ſunt Vicarij Regum,& de conſuetudine Regni Vicarius Regis eſt primogenitus ipſius,iſte enim eo ipſo,quod na-
21 ſcitur, Vicarius Regis eſt, & Dux Calabriæ, *§.1.auth.de Comit.Iſaur.Afflict.de prohib.feud.alien.per Feder.in princ.n.4. Camer.in l.Imper.fol.79.lit.O.*
22 Solet quoque Rex ſicut res poſtulat, alias perſonas in Vicarios conſtituere, illiſq; tamen diuerſimodè fit commiſſio, nàm quandoque eligitur cum omnimo-
23 da poteſtate Regis, & talis conſtituitur filius, aut vxor, aut conſanguineus Regis,aut aliæ perſonæ eximiæ,& excellentes,vt refert *Taſſon. in d.pragm. de antef. verſ.2.obſer.4.nu.51.* Ibique etiam refert, quod vigentibus bellis in Lombardia
24 contrà Ducem Mantuæ Rex noſter Vicarium conſtituit Ambroſium Spinola Marchionem Varuazes, eique omnimodam poteſtatem contulit confederandi pacem,vel bellum iniendi.
25 Quandoque commiſſio Vicarij indefinitè expeditur,& tùnc facere poteſt cuncta, quæ Rex gerere valet, *Andr.in cap.1. nu.21. de prohib.feud.alien.per Feder.Camer.in l.Imperialem fol.78.lit.F.*
26 Vndè poteſt exercere in quaſcumque perſonas merum, & mixtum Imperium, illiſque corporalem pœnam imponere, quod alij non permittitur, *Bal. in aut ḣ. ſed nouo, C.de ſeru.fugit. Bar. in l.1. §. hi quibus de legat.3. Paul.de Caſt. in l.2.de off. eius cui mand. eſt iuriſd.Cuman. conſ. 157.158.& 162.Bal.conſ.313.vol.3. Frecc. de ſubfeud.lib.2.tit.quis dicat Dux.nu.34.*
27 Poteſt leges condere etiam in præiudicium tertij, *Alex.conſ.180.vol.6.Frecc. ibidem num. 35.* Et in Regno habemus multa capitula condita per Ferdinandum II. Aragoneum tùnc Vicarium, &
28 per Carolum filium Regis Ruberti, quæ vt leges obſeruantur, & iſti vt Vicarij tùnc omnia gerebant ſecũdùm indigentias Regni,vt teſtatur *Taſſon.loc.cit.n.33.*
29 Poteſt donare etiam immobilia, & liberalitatem exercere, *gl.in cap.ſtatutum, verſ. literarũ de reſcrip. in 6.Barbat.conſ. 18. 1.col. vol.2. Bertrand.conſ.156.vol.3. Salic. in l. cum indulgentia, C. de ſenten. paſſ.Frecc.ibid.nu.33.in fine, & 35.*
30 Venditiones fæudorum confirmare poteſt, *Andr.in cap.Imperialem 4.col. de prohib.feud.alien. per Frider. vbi Camer. fol.78. lit.F. Caſſan.conſ.12.Frecc.loc.cit. nu.35.Tiraq.de vtroq.retract.fol.253.*
31 Gabellas imponere valet, vt diffusè tractat *Raphal. Cuman. conſ. 363. Frecc. ibidem nu. 35.*
32 Ei debetur idem honor, quod Regi conſtituenti tribuitur *cap.grandi de ſuppl. neglig.Prælat.* Vicarius enim imago conſtituentis dicitur *c.1.de cõtrou.int.vaſſall. & Domin.*
33 Inſuper gaudet omnibus priuilegijs,& præ-

prærogatiuis, quibus Dominus Rex potitur, *l.vnicuiq; C.de proxim.ſacr.ſcrin.lib.* 10.& cenſetur eſſe corpus illius, cuius locũ tenet, *cap.ſignificaſti ext. de elect. l. tutor ſecundùm dignitatem de admin. tut. Barbat.conſ.26.Frecc.loc.cit.nu.*33.

34 Tandem omnia concludere, & indiſtinctè agere valet, quæ Rex poteſt, niſi illa, quæ Rex prohibuerit; at in non prohibitis Regi imputatur: ſiquidem vaſſalli non tenentur quærere Regem extra

35 Regnum, ſed aliquando Rex Vicarium ſuum conſulit in occurrentijs, *l.1.C. non. ve ctig.inſt.non poſ.Taſſon.ibidem.*

36 Verùm Vicarius alium Vicarium ſubſtituere nequit, *c. Clericos de offic. Vicar. Bald. in l. aliquando, ff. de offic. Pronconſ.*

37 ſolus enim Princeps Vicarium creat, *tex. in §. eos autem, auth.de mandat.Princ.*

38 Rurſùm commiſſio Vicarij ſimpliciter fieri ſolet, & tùnc licet aliqui dixerint, quod omnia gerere valet, *Reg. de*

39 *Ponte conſ.156.nu.50.vol.2.Andr.in c.1. num.12.de prohib.feud. alien. per Frider.*

40 Tamen id intelligitur de ſolitis, nàm inſolita non tranſeunt, idem *Andr. loc. cit. Taſſon.ibidem nu.*41.

Prorex an Caſtellanos coerceat, qua Caſtellani fulciantur authoritate, & quibus Caſtrorum erectio permittatur?

RVBRICA IX.

SVMMARIVM.

1 *Caſtellanorum delicta à Prorege Regni mulctantur, & ità deciſum, nu. 4. & dicitur Vicarius Regis magna poteſtate ſuffultus, nu. 2.*

3 *Prorex Regni Capitaneus generalis dicitur, & ad eum ſpectat coërctio militum.*

5 *Prorex Regni ex litteris S. M. cognoſcit cauſas contrà Caſtellanos; ſed ſententiam mortis non poteſt exequutioni demandare, niſi Rege conſulto.*

6 *Caſtellani officij collatio ad Regem ſpectat, & ratio, n.7.*

8 *Prorex non poteſt officium Caſtellani concedere, nec aſſentire ſuper venditione Caſtri.*

9 *Prorex qua officia concedere poteſt.*

10 *Prorex aſſentire non poteſt ceſſionibus officij Caſtellani.*

11 *Prorex aſſentire nequit ſubſtitutioni officij Caſtellani ſed quando n.12.*

13 *Caſtra quilibet ædificare poteſt in fundo proprio, non tamen limitropho, ſed contra, n.17.*

14 *Barones poſſunt in eorum terris Caſtra conſtruere abſque vlla licentia, & quare, ſed contra, n.18.*

15 *Caſtra, & fortellitia veniunt ſub conceſſione feudi.*

16 *Barones reguli appellantur, & pro eorum defenſione neceſſarium eſt, vt Caſtra munita habeant.*

18 *Barones in eorum terris abſque Regis licentia caſtrum ædificare nequeunt, ſed poſſunt habere domum baſſam ad habitandũ, competenter vallatam foſſatis cũ curte cincto muro non perforato, n.19.*

20 *Caſtra erecta à tempore Regis Guglielmi, Rex Fridericus mandauit dirui, & n.25.*

21 *Turres in locis demanialibus non licet erigi.*

22 *Caſtra Barones cõſtruere nequeunt etiam ex conſt.Reg.*

23 *Caſtrorum ædificium quare* Baronibus *non permittitur in eorum terris.*

24 *Vtilitas publica anteponitur bono priuato.*

25 *Caſtra erecta à tempore Regis Guglielmi dirui mandauit Rex Fridericus, qui ex eadem conſtit. videtur prohibuiſſe nouorum caſtrorum ædificiũ, quod probatur, reiecta And.contraria ſententia, n.29. 30.*

26 *Caſtra in locis* Baronalibus *ædificari poſſunt, & quare, ſed contra.*

27 Barones *vſque ad tempus Ferdinandi I. Aragonei tenuerunt caſtra in eorum terris.*

28 *Prohibitum deinceps cenſetur illud, quod factum improbatur.*

31 *Caſtrorum refectio prohibita intelligitur, etiam nouorum ædificio vetito, n.34.*

32 *Prohibita conſtructio noui ædificij non dicitur prohibita refectio antiqui.*

33 *Nun-*

33 *Nunciatio noui operis fieri nequit reſicienti antiquum.*

35 *Statuentis mens tacita ſufficit, vt cenſeatur aliquid diſpoſitum.*

36 *Caſtrorum ædificatio prohibita in locis demanialibus, videtur prohibita etiam in Baronalibus, & quare, nu 37.*

38 *Caſtra habere Regnantibus tantummodò licet.*

39 *Baroni alienæ iuriſdictioni ſubiecto armorum vſus eſt prohibitus.*

40 *Armorum vſus non venit ſub conceſſione feudi, & ratio.*

41 *Caſtra veniunt ſub armorum vſus interpretatione.*

42 *Baronibus non licet caſtrorum ædificium, & in quibus caſibus ex Aſſ.*

43 *Caſtrorum conſtructio dat cauſam tumultuandi, & bellum indicendi, quod ſub Ferdinando I. viguit.*

44 *Barones à tempore Ferdinandi I. caſtra non tenuerunt, & quare.*

45 *Caſtrorum ædificatio à Regibus Normandorum fuit prohibita Baronibus, quæ hodiè viget in Regno vtriuſque Siciliæ.*

46 *Caſtrorum ædificatio in Regno Franciæ Baronibus eſt interdicta.*

47 *Caſtrorum peractio ſatis arctior vetitur apud Octomanicum Imperium.*

48 *Caſtra habere nemini licet in confinibus* Regni, *niſi per tempora vetuſta habuerint, nu. 49.*

50 *Caſtra, vel turres in locis maritimis nemo tenere poteſt, vndè refertur, quod Imperante Carolo V. fuit deuaſtata quædam turris* Mergellinæ, *& alia domus ad formam turris capta erigi in littore Pauſilippi, n. 52.*

51 *Terra facilè dominatur, cui mare dominatur.*

53 *Barones in locis ſuſpectis, & maritimis caſtra non poſſunt ædificare, nec collapſa reſtaurare.*

54 *Vniuerſitates caſtra ædificare non poſſunt abſq; Regis licentia, & quare, n. 55.*

56 *Vniuerſitas Plani Ciuitatis Surrenti in anno 1649. conſtruxit campanile ad formam turris in Eccleſia S. Mariæ de Lauro, ſed deindè fuit ordinatum dirui, num. 57.*

58 *Conſtructio campanilis S. Claræ fuit impedita. ſic etiam Palatij Ducis Grauinæ.*

59 *Conſtructio* Monaſterij, *& Eccleſiæ S. Franciſci Xauerij PP. Societ. Ieſu ad formam fortellitij fuit impedita, & indè impedimentum remotum.*

60 *Ciuitas, quæ habet fortellitium propè fines Regni, non debet alteri concedi, & ſi concedatur Ciuitas, illi reſiſtere poteſt, & ſic decisum, n. 61.*

62 *Terræ habentes caſtra vendi non debent, & ità ordinatum.*

63 *Rex poteſt caſtrum vaſſalli ipſo inuito fortificare, & cuſtodire.*

64 *Rex poteſt caſtrum à vaſſallo auferre, nec ad aliquid ſoluere tenetur.*

65 *Caſtro conceſſo remanet Regi ius ſuperioritatis.*

66 *Caſtrum vaſſalli à Rege poteſt demoliri, & quando.*

67 *Eccleſiæ turrim poſſunt laici fortificare.*

68 *Rex poteſt Barones cogere, vt proprijs expenſis caſtrum muniant.*

69 *Caſtrum conceſſum Eccleſiæ nunquam dicitur conceſſum exemptum à ſuperioritate, & appellatione.*

70 *Prælatus habens caſtrum à Rege iudicatur, vt Baro, aliuſque laicus.*

71 *Epiſcopus Termularum ædificauit turrim in Caſali S. Iacobi à Rege conceſſo, quæ dirui fuit ordinatum per Dom. Proregem Regni, & exequutum.*

72 *Turris conſtructa à Prælato feudatario Regis in ſua terra poteſt à Rege ordinari, vt diruatur pro bono pacis.*

73 *Caſtellani quam iuriſdictionem habent, num. 79.*

74 *Iuriſdictio Caſtellani intra fines caſtri procedit.*

75 *Caſtellanus non cognoſcit delicta commiſſa à ſuis ſubditis extra arcem, & ità decisum.*

Caſtellanus non cognoſcit delicta patrata in foſſato caſtri, & ità decisum.

76 *Caſtellanus Caſtri noui ex particulari priuilegio cognoſcit crimina patrata à ſuis ſubditis extra arcem, & ità obſeruatum, n. 77.*

78 *Auditor generalis exercitus in prima inſtantia non cognoſcit cauſas militum in Caſtris degentium.*

80 *Caſtellanus petere debet remiſſionem ſui ſubditi à Iudice ordinario loci, & ratio.*

81 *Iudex certarum rerum, & perſonarum cognoſcere nequit, an ſua ſit iuriſdictio in aliquo negotio, ſed ſpectat ad Iudicem ordinarium.*

82 *Caſtellanus propter deditionem caſtri*

factam

Digitized by Google

*factam inimicis, an ſit puniendus pœna mortis, & quid deciſum, n.*87.
83 *Caſtellani per dationem caſtri, factam inimicis, incidunt in crimen læſæ Maieſtatis.*
84 *Caſtellani nulla ex cauſa etiam propriæ mortis, poſſunt caſtrum deſerere, & ità iurant.*
85 *Caſtellani tenentur etiam de leuiſſima culpa.*
86 *Caſtellani propter deditionem caſtri factam inimicis, quando & ex quibus excuſantur pœna læſæ Maieſt.*

Prorex an Caſtellanos coerceat, qua Caſtellani fulciantur authoritate, & quibus Caſtrorum erectio permittatur?

RVBRICA IX.

INter cæteras ſupremas facultates Dominis Proregibus tributas contra Alexandri Placitum *in l. Imperialem, ff. de Iuriſdict. omn. iudic. & Decij opinamentum*
1 *in rub. de offic. eius nu.* 7. comperitur Caſtellanorum coerctio; ipſi enim rei criminis à Dominis Proregibus plectuntur, qui
2 ſunt Vicarij Regis pleniſſima poteſtate fulſulti, *Iſern. in cap. Imperialem nu.* 17. *de prohibit feud. alienat. per Federic. Frecc. de ſubfeud. l.* 2. *tit. quis dicatur Dux, num.* 33.
3 & dicuntur Duces belli, ad quos ſpectat cognitio cauſarum militis, *Frecc. ibid. nu.* 16. Imò in litteris patentibus ſpecificè tribuitur eis cognitio Caſtellanorum facinorũ, vt teſtatur *Iudex Taſſon. in prag. de anteſ. verſ.* 2. *obſeru.* 2. & nos *in tit. de*
4 *Prorege.* Et ſic fuit deciſum per Suprem. Conſ. Italiæ, vt cognitio delicti commiſſi per Caſtellanum Manfredoniæ ad Proregem pertineat, & ne in futurũ difficultas oriatur, fuerunt tranſmiſſæ litteræ à
5 S.M. Proregi Neap. ſub die 15. Septembris 1620. vbi mandauit, quod Prorex procederet cõtrà Caſtellanos Regni, vti Capitaneus Generalis; verùm ſi ſententia ſe extẽderet ad mortem, vel ad aliam grauem pœnam, fiat conſultatio ſecretè S.M. *teſte Reg. Tap. deciſ.* 13. *Supr. Conſ. nu.* 13. *in fin.*
6 Verumtamen huiuſmodi officij collatio ad Catholicum Regem noſtrum ſpectat, vt expreſsè ſancitur *in prag.* 1. *n.* 47. *verſ.* 9. *tit. de offic. ad R.M. collat. ſpectan. Taſſ. ſuper pragm.* 2. *de anteſ. verſ.* 4. *obſer.* 2. *nu.* 71. & tandem *Conſ. de Greg. de feud. c.* 54. *nu.* 41. *Conſ. Theod. alleg.* 41. *num.* 4. cum huiuſmodi officia ſint de regalibus,
7 & Rex illa confert perſonę cognitæ, & fideliſſimæ; quia circà collationem officij Caſtellani maxima cura adhibetur, ex quo eſt maximæ confidentiæ; quemadmodum experientia docet.
8 Vndè non poteſt Prorex Regni noſtri tale officium dare, nec aſſenſum præſtare ſuper ipſius Caſtri, & Iuriſdictionis Caſtellani venditione, *Mut. Surg. in add. ad M. Ant. fratrem de Neap illuſtr. priuil.* 42. *l.* 1 *fol.* 405. *verſ.* 7. *ex Hor. Montan. de regalib. ver. Palatia in Ciuitatibus conſueta nu.* 4 *fol.* 288. *Cutel. deciſ. orat.* 1. *nu.* 67. 68.
9 & 78. Prorex enim conferre poteſt officia non excedentia valorem ducatorum ſexcentum, *Reg. de Ponte deciſ.* 28. *nu.* 62. cum alijs relatis *per Amicang. de regalib. offic. quæſt.* 10. *nu.* 24. officium autem Caſtellani maiorem redditum dat.
10 Imò nec aſſenſum dare poteſt ceſſionibus eiuſdem officij Caſtellani; ità *ex conſtit. Reg.* ſcire volumus *Reg. de Ponte conſ.* 54. *nu.* 7. *l.* 1. *Reg. de Marin. c.* 187. *n.* 7. *l.* 1. *Giurb. obſeru.* 12. *nu.* 30. maximè ſi pretium interceſſerit.
11 Neq; aſſentire valet ſubſtitutioni eiuſdem officij; niſi in cauſa infirmitatis, vel
12 ſenectutis, *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. de diuerſ. prouiſ. tit.* 10. *de poteſt. ſubſtit. in offic.*
13 Quinimò aliqui aſſeuerauere, quod Caſtella, ſeù Caſtra, quilibet ædificare valet ſine Principis licẽtia in area, ſeù terra, ac ſolo, & fundo proprio, non tamen limitropho, proùt de iure communi cauetur, *l. per prouincias, C. de ædific. priuat.* vbi *Salic. l. cum eo, l. Imperatores, l. cuius ædificiũ, ff. de ſeruit. ſpecul. tit. de religioſ. domibus, §.* 1. *verſ. quid ſi petatur Ciuitas, Rebuff. in in l. quicumq; C. de fund. limitro. lib.* 11.

14 quodque ſummopere Baronibus permittitur, ſiquidem poſſunt Barones, & milites habentes omnimodam iuriſdictionē, ſua propria loca ſine authoritate alicuius incaſtellare, & turres pariter conſtruere, & ædificare, pro tuitione ſui, rerumque ſuarum, & id probat *tex. in l. ex hoc iure*, ibi, *ædificia priuata, ff. de iuſt. & Iure*, *Martin. Laudent. in tract. de Caſtella. §.9.* & eſt *tex. in cap. in cauſis, §. Ciuitates muratæ*, ibi, *extra munitiones eis facere licet, de Pace conſtan. Cepoll. in tract. de ſeruitut. vrban. prædio. cap. 39. tit. de ſolo, ſeù area, ver. Caſtella. autem*, idem affirmat *Cancer. var. reſolut. lib. 3. cap. 13. Roland. conſ. 84. nu. 21. lib. 1. Anna conſ. 72. Io: Franc. Capiblanc. in prag. 8. de Baron. p. 2. nu. 8. & 13. Maſtrill. de magiſtrat. lib. 4. cap. 16. nu. 169.*

15 Et ratio eſt, quia ſub conceſſione feudi veniunt caſtra, & fortellitia, præcipuè ex clauſulis in inueſtitura, vbi inter cæteras eſt illa, cum caſtris, & fortellitijs, ità *Capyc. in inueſtit. feud. Luc. de Penna in l. quicumque la 2. n. 2. C. de fund. limitroph. lib. 11. Reg. de Ponte conſ. 57. idem Capiblanc. loc. cit. nu. 13.*

16 Prætereà alia adaptatur ratio, nàm Barones Reguli appellātur, iuriſdictionēq; habent in territorio; ideò pro ipſorū defenſione, neceſſariū eſt eorum caſtra munita habere, *Reg. Tappia in conſtit. Regni in locis demanij, verſ. hanc tamen concluſionem*, ad quod allegat *Diu. Thom. de regim. Princ. lib. 2. c. 12. Petr. Gregor. Tholoſ. de Republ. lib. 2. c. 3.*

17 In contrarium tamen, non poſſe priuatum in ſolo proprio, quod alterius iuriſdictioni ſubeſt, caſtrum ædificare, *Afflict. in cap. 1. quæ ſint regalia, verſ. Palatia nu. 5. Andr. in conſt. Reg. caſtra, Luc. de Penna in rubric. de metatis lib. 11. Baldus in l. final. C. de pact. int. empt. & vendit. & in c. 1. de controu. int. Dom. & vaſſall. Boer. dec. 320. Fontan. de pact. nupt. clauſ. 4. gloſ. 11. nu. 9.* vbi ſic deciſum per Senat. Cataloniæ, refert *Maſtrill. de magiſtrat. l. 4. cap. 16. num. 175. Auend. de exequen. mand. cap. 20.*

18 Quod in Baronibus quoq; procedit, ſiquidem nequeunt in propria terra procul licentia Regis Domini directi caſtrū conſtruere, fortellitium ædificare, barbacanas, Archerias, & cannonerias facere, *tex. in l. opus nouum, ff. de oper. publ.* vbi *Bar. Io: Andr. in cap. ſi Ciuitas in nouella de ſenten. excommun. Io: Fab. in l. per Prouincias, C. de ædific. priuat. Boer. dec. 320. n. 6.* vbi ſic deciſum in Parlamento Franciæ, *Auendan. de exequend. mandat. cap. 20.*

19 Benè verùm poſſunt domum baſſam habere ad habitandum competenter, vallatam foſſatis, cum curte cincto muro non perforato, ad tutelam, & defenſam domus, *Bal. in l. final. verſ. ſed pone quidam nobilis, C. de pact. inter empt. & vendit. idem Boer. d. deciſ. 320. nu. 6. verſ. benè tamen.*

Et huic ſententiæ vti veriori adſtipulatur *Regni conſtit. incip. caſtra munitio-*
20 *nes de ædific. priuat.* vbi à Rege Federico cauetur, vt caſtra, munitiones, & turres ab obitu Reg. Guglielmi erectæ diruantur ſub pœna publicationis caſtrorum, vel noui ædificij, ſi vſque ad diem Natiuitatis Domini illius anni, non fuerit exequutum, & inſuper prohibetur dirutas munitiones refici, abſque licentia Suæ Maieſtatis.

Quæ confirmatur alia ſequenti *Reg.*
21 *conſtit. incip. in locis demanij eod. tit.* vbi ſancitur, in locis demanialibus Regis noſtri non licere priuatis perſonis turres erigere, etiam ſi fierent ad defenſionem, ſed ſufficere eis munitiones Regias, & ſecuritatem protectionis Regiæ.

Vndè *DD.* qui ſecundum tramites hārum conſtitutionum alloquuntur, negant
22 poſſe Barones, alioſque ſubditos in eorum terris tenere, aut conſtruere ad formam fortellitij Palatia, ſeù caſtra, ſcilicet cum pontibus verſatilibus, turribus, bombardiſque æneis, cæteriſque armorum generibus munita, ità *gloſ. Marin. de Caramanico in cōſtit. caſtra munitiones, verb. contemnat, Affl. in eadem conſtit. caſtra munitiones nu. 2. & melius in deciſ. 265. n. 70. Camerar. in l. Imperialem. f. 52. col. 2. Petra in d. conſtit. fol. 12. nu. 18. Montan. tract. de regal. fol. 289. nu. 5. verſ. hæc Palatia.*

23 Et ratio eſt, quia nè ſub ſpecie propriæ defenſionis detur occaſio ſubditis rebellandi, vel ſaltim inter eos rixandi, quare etiam de iure communi prohibentur, *l. per prouincias, C. de ædif. publicis, l. denotum, C. de metatis, lib. 12. l. 2. C. de fund. li-*
24 *mitroph.* Vtilitas enim publica priuato

bono

bono anteponitur, *l. Lucius, ff. de euict. l. item ſi verberatum, ff. de rei vendic.* & ità ſentit *Andr. de Iſern. in conſtit. caſtra munitiones in fine, Affl. in eadem conſtit. caſtra munitiones nu.* 45. *Montan. d. tract. de regal fol.* 289. *nu.* 5.

Verùm ad prædicta tria obijciuntur ex mente *Andr. in d. conſtit. caſtra, & mu-*
25 *nitiones*; primò, quia conſtitutio *caſtra, munitiones* loquitur in certo tempore præterito, quod ſcilicet à tempore Regis Guglielmi caſtra erecta, demoliantur, vndè patet, quod in futurum non vetuit prædicta erigi, neque pœnam exigi ob caſtrorum ædificijs.

26 Secundò, quia conſtitutio *caſtra, munitiones*, quando futurum reſpiceret, non vigeret in locis Baronalibus, cum per ſubſequentem conſtit. incip. *in locis demanij* prohibetur priuatis perſonis caſtrorum ædificium, ergò ſequitur, quod in locis non demanialibus, ſed Baronalibus permittitur, ità *ex Affl. in d. conſt. caſtra* aſſeuerat, *de Marin. reſol. quot. l.* 2. *cap.* 219. *nu.* 7.

Tertiò, quia vſque ad tempus Ferdinandi I. de Aragona fuit obſeruatum,
27 quod Barones in eorum terris tenuerunt caſtra, & turres munitas, ſeù fortellitia, teſte *Andr. loc. cit.*

Sed facili negotio reſoluuntur, & ad
28 primum dic, quod verba conſtitutionis *caſtra, munitiones* ſatis expreſsè prohibent, caſtrorum in futurū erectionē, idq; inſpicitur, nàm in principio mandat demoliri caſtra erecta, deindè pœnam inrogat contra illos, qui caſtra non dirue-
29 rint, vndè dùm factum improbat, illudq; punit, videtur expreſsè dicendum in futurum prohibitum eſſe *ad tex. in l.* 1. *ff. de his quæ pro non ſcript. hab.*

Quodque ſuadetur ex ratione, quæ edicto cauſam dedit ſupra adducta, ſiqui-
30 dem eadem ratio, qua noluit Rex Federicus ædificia huiuſmodi in Regno tempore, quo ipſe dominabatur, vrget quoque in futuro tempore ſuorum ſucceſſorum, nàm eadem occaſio rixandi, tumultuandi, rebellandi, quietem ſtatum perturbandi vigeret nunc, & in futurum, quemadmodùm in præteritum viguit ex huiuſmodi ædificijs, teſte *Carol. Sigonio de Regn. Ital. lib.* 12.

31 Sed melius id probatur ex finalibus verbis eiuſdem *conſtit. caſtra munitiones*, ibi enim expreſsè interdicitur reficere caſtra demolita; vndè ſi caſtra dirura refici non valent, multò minus caſtra noua fieri, ſi enim minus eſt prohibitum, multò fortius maius; non diceretur tamen prohibita refectio antiqui, ſi noui conſtructio
32 non ſit interdicta, *c. Iudei il primo, c. conſuluit*, vbi *Io: de Anan. Ant. de Butr. & Felin. extr. de Iudeis, l.* 1. vbi *gloſ. ver. reficere, ff. de mort. inferen. l.* 1. §. *ſi quis ædificium ff. de oper. nou. nunciat. l.* 5. § *reficere, ff. de itiner. act. priu. Dec. in l. domum, ff. de reg. Iur. Caſtrenſ. conſ.* 257. *l.* 2. *Carpan. ad ſtat. Mediolan. tit. quod habentes anti-*
33 *quam ſedem cap.* 240. *lit. N. & R.* Imò reficienti antiquum ędificium nouum opus nunciari non poteſt, *Bar. Caſtrenſ. & Alex. in l.* 1. §. *ſi quis ædificium, ff. de nou. oper. nunciat. Bolognin in l. qui viam n.* 69. *ff. cit. tit. Reg. de Marin. reſol. quot. c.* 214. *nu.* 4. *tom.* 2.

34 Ideò conſtruere prohibitum eſſe cenſetur, cui refectio eſt interdicta, *Bolognin. in l. qui viam nu.* 78. *ff. de nou. oper. nunciat. Affl. deciſ.* 392. *Boer. deciſ.* 44. *Cepoll. tract. de ſeruit. vrbanor. præd. tit de refect. c.* 59. *Auguſt. Berous conſ.* 144. *l.* 3. *Grat. conſ.* 112. *nu.* 4. *Surd. conſ.* 121. *nu.* 7. *lib* 1.

Vndè tam ex apertis verbis, quàm ex
35 mente ſtatuentis colligitur noua caſtrorum ædificatio eſſe ſub lege compreheſa, quæ mens ſufficit etiā tacita, adeò quod verba ipſius legis regulantur à mente, & non mens à verbis, & dicitur id comprehendi ex mente, non extendi *ad tex. in l.* 1. § *ſi is qui autem, ff. de exercit. act. l. ſi ità facta, ff. de inius rup. teſtam.* & ità in propoſito arguit *Camer. in l. Imperialem, fol.* 52. *col.* 2. *Montan. de regal fol.* 289. *ver. ex qua ratione, ex Andr. in d. conſt. caſtra munitiones col.* 3.

Ad ſecundum multifariam occurritur. Primò, quia conſt. dicta *in locis demanij* generaliter loquitur, comprehenditque
36 omnes Regni ſubditos, nàm inquit: munitiones etenim noſtras, & quod eſt ſecurius protectionis noſtræ munimen, omnibus Regni noſtri fidelibus plenè ſufficere credimus ad tutelam; vndè diſtinctione perſonarum non vtitur, proindè Barones ſubnectuntur, ità arguit *Montan. de regal. fol.* 290. *verſ. collegit gloſa.* Se-
37 cundò, quia ratio prohibitionis in fine conſt.

Digitized by Google

conſt. *in locis demanij* addita vrget reſpectu omnium ſubditorum Regni, imò defectiua eſſet prohibitio, ſi reſpectu quorundam partium Regni tantùm adeſſet, dùm politica ratio ſtatus conſeruandi vrget in ſingulis partibus Regni, ideò nõ eſt facienda huiuſmodi impertinens interpretatio, ſic idem *Montan. loc. cit. verſ.*
38 *cumque ratio prohibendi*. Tertiò, quia caſtra Regnantibus tantummodò ſunt licita, nedùm pro defenſione ſuæ perſonę, & domeſticorum ſuorum ab extremo inſultu, ſed etiam vt in officio, & obedientia retineant ſubditos, vt optimè probauit *Diu. Thom. lib. 2. de regim. Princ. c. 11.*
39 Vndè Baronbus, qui alienæ iuriſdictioni ſubijciuntur, & armorum vſus ipſis eſt prohibitus, nec in cõceſſione feudi venit,
40 cum armorum vſus ſit de regalibus, caſtrorũ conſtructio denegatur, vt *in tit. C. vt armorũ vſus, Luc. in l. quicumq; C. de fund. limitroph l. 11. Capiblanc. de Baron. prag. 8.*
41 *par. 2. nu. 6. & 7.* Non poſſunt ergò ipſi Barones caſtra tenere, quia armorũ vſus interpretatione caſtra veniunt *Peregr. de Iur. fiſc. tit. 1. nu. 14.* Quartò, quia *Affl. in d. conſt. caſtra munitiones*, cuius munimine loquuntur *Reg. Tap. & de Marin. ſup.*
42 *cit.* multos caſus refert, vbi non liceret Baronibus caſtra conſtruere, ſcilicet ſi fieret ad emulationem, & iniuriam alterius Ciuitatis, ſi eſſent periculoſa alicui Ciuitati, ſi fierent in confinibus Regni, ſi præberent materiã ſeditionis, & ſcandali, quibus in caſibus nullatenus permitti poſſe affirmat, vndè *Afflict.* non abſolutè contrariã opinionem tenet, ſed limitat in dictis caſibus, & quando occaſio ſcandali, & ſeditionis eſſet, contrarium aſſeuerat. Quintò, nàm *Io: Franc. Capiblanc. in loc. allegat.* non loquitur ſecundum ius conſtit. Sextò, ratio ſuper allata, quod ſcilicet caſtra veniant in conceſſione feudi, non probat, quod poteſt caſtrum conſtrui, vbi non adeſt.
43 Ad tertium reſpondetur, nàm, & ſi vſque ad tempus Ferdinandi I. Barones caſtra tenuere, tamen ſub eodem Ferdinãdo cum plurimi Barones coniuraſſent agere bellum, & penè exitiale illi intulerunt, quorum audacia repreſſa difficilis fuit recuperatio Regni ob munita ca-
44 ſtra, vbi Barones ſe receperant. Idque aduertens Rex, inito fędore cum Baronibus, feuda illis reſtituit, retentis penès ſe fortellitijs, vt ait *Portius de Coniur. Baron.* & refert *Montan. de regal. fol. 291. verſ. fateor tamen*, ſubdens, quòd ab eo tempore, hucuſque caſtella nõ munita, ſed erema retinuerunt, & retinent.

Siquidem experientia docuit, vt apud *Hiſtor.* legitur, quàm pernicioſum & periculoſum publico bono fuit permittere
45 caſtrorum erectio Baronibus, vndè à Regibus Normandorum prohibitio hæc habuit exordium, quæ in viridi obſeruãtia in Regno vtriuſque Siciliæ eſt, vt teſtatur *Horat. Montan. tract. de regal. offic. fol. 290. col. 2. in fin. verſ. tenemus igitur*,
46 & etiam viget in Regno Franciæ, teſte *Barthol. de Capua in d. conſtit. caſtra.* Et
47 apud Ottomanicum Imperium Turcarũ arctior eſt prohibitio, ſic teſtante *Paulo Iouio lib. 14. hiſtor. fol. 290.*

Quæ tamen prohibitio ſummoperè, & ſinè ſcrupolo etiam viget in confinibus,
48 cum in confinibus Regni tàm iure communi, quàm municipali attento nulli licet caſtra erigere, aut conſtruere, vel habere, ſiuè tenere, ſed in ruinam poni debent, præſumitur enim ſuſpicio futuri ſcandali, *l. 2. C. de fund. limitr. lib. 11. l. per prouincias, C. de ædif. publ. l. deuotum, C. de metatis, l. 12. Ang. in l. lex duodecim tabul. ff. ad l. Iul. Maieſt. Bar. in l. fin. ff. de Colle. Affl. in conſt. Regn. caſtra munitiones nu. 4. Montan. de regal. fol. 291. col. 1. verſ. in limitibus, Capibl. prag. 8. de Baron.*
49 *par. 2. nu. 8.* niſi per tempora vetuſta caſtra poſſederint, vt firmat idem *Affl. loc. cit.* quia tùnc talis vetuſtas pro lege habetur, *l. 2. ff. de Aqua pluu. arcen.*
50 Prætereà eadem prohibitio militat in locis maritimis, vbi nemini licet turres, caſtra, nec immunita habere, nè hoſtibus detur receptus, ibique fortes effecti, Regnum inuadãt, nàm Themiſtocle autho-
51 re vtilis fertur ſententia, facilè dominari terrę eum, qui mari dominatur, idque ob facilitatem ſuccurrendi, quæ paratior, & expeditior eſt per mare, quàm per terram, & ità in caſu noſtro aſſeuerat *Montan. d. loc. cit.* dùm ad illum compro-
52 bandum exempla adducit, teſtatur enim, quod Imperante Carolo V. deuaſtata fuit quædam turris Mergellina, quæ propè Neapolim ſupra mare erat. Et inſuper fatetur, quod cum quidam conſtruere

cepiſ.

Digitized by Google

cępiſſet in littore Pauſilippi domum in
formam turris ad recreādos animos æſti-
uo rempore,fuit eis inhibitum.

53 Quo etiā in caſu Barones nullo priui-
legio ſuffragantur,cum in locis ſuſpectis,
& maritimis caſtra non poſſint ædifica-
ri, nec collapſa reſtaurari, niſi Principe
mandante, *Petra de poteſt.Princ.ſpec.*182.
*fol.*52. *Capiblanc. de Baron.tit.*2.*cap.*95.
*nu.*2.*& in ſing.*49.

54 Neque Vniuerſitates Regni circa hoc
priuilegium habent, nàm ipſis quoq,non
licet caſtra, ſeù turrim, aut fortellitium
conſtruere,& tenere abſque Domini Re-
gis beneplacito, *l.turres, C.de oper. publ.*
*Luc.de Penna in l.fin.C.ex quib. cauſ.l.*11.
& ratio eſt, quam ſupra annuimus,nàm
55 armorum vſus, cuius interpretatione ca-
ſtra veniunt, de regalibus eſt, & omni-
bus denegatur *Peregr. de iur.fiſc. tit.* 1.
*nu.*14. *Capiblanc.de Baron.prag.*8. *par.*2.
*num.*10.

56 Vndè in anno 1649. per Dom.Comi-
tem Onnatte Proregem Neap. fuit ordi-
natum, quod diruatur campanile Eccle-
ſiæ Sanctæ Mar æ de Lauto conſtructum
in plano Ciuitatis Surrenti ad formam
turris cum ponte, & ciſterna aquæ in-
tus, quamuis à multis annis fuerit ere-
ctum, ſed non completum, quod fuit
exequutum, cōtradicente dicta Vniuerſi.
tate,& Æconomis dictæ Eccleſiæ,qui al-
legabant dictum Campanile deſeruire
dictæ Vniuerſitati pro defentione Tur-
carum, & ſaluandis fœminis, & pueris
tempore inuaſionis, quæ ſæpius occur-
rit.

57 Et cum in anno 1657. dicta Eccleſia
cępiſſet ædificare dictum Campanile in
formam antiqui ædificij, per Dom. Co-
mitem Caſtrilli Proregem, habita rela-
tione experti, & Ingignerij Regiæ Cu-
riæ fuit ordinatum, quod demoliatur di-
cta noua fabrica, & ità exequutum.

58 Imò ſunt alia exempla intus Ciuita-
tem Neap. in qua minor ſuſpictio ſubeſt,
& tamen fuit Regijs ordinibus impedita
conſtructio Campanilis S. Claræ, Pala-
tij Ducis Grauinæ in Platea Montis
Olіueti, & nuper de anno 1657. ordine
D. Comitis Caſtrilli Proregis fuit inhi-
59 bitum conſtrui Eccleſiam,& Collegium
S.Franciſci Xauerij PP. Ieſuitarum, pro-
pè Palatium D.Proregis, quia præfata
ædificia principium, & formam habe-
bant caſtri, & fortellitij.

Vlteriùs nota, quod Ciuitas, vel ter-
ra, quæ habet caſtrum, & fortellitium,
60 quod eſt poſitum propè fines Regni, vel
ſtatus Eccleſiaſtici, vel in alio loco ne-
ceſſario pro defentione, & propugna.
culo Regni, non debet Rex alteri illam
concedere, & ſi concedatur alicui Ma-
gno Principi, à quo nequit de facili re.
cuperari, poteſt etiam Ciuitas in hoc ca.
ſu de facto reſiſtere, vt probatur *in l.qui-*
*cumque.C.de fund.limitr. lib.*11. *l.legatū,*
§.fines publicos, ff. de oper.publ. ibi, *fines*
publicos à priuatis detineri non oportet,
*Gregor.Tholoſ. ſyntag.iur. c.*2. *nu.*8.*&* 9.
lib. 26.*Claud. Sayſell. in ſpec.feudi in ru-*
*brie.qui feud.dar.poſſ.col.*9.*ver.auth.* & ità
61 fuiſſe deciſum in Supremo Ital.Conſ.te-
net *Reg. Tap. deciſ.*5. *Sup.Conſ.num.*121.
& 122.

Et ità practicatū fuit in Regno Neap.
in quo vrgentibus Regis noſtri neceſſi.
tatibus, pro defentione Status Mediola-
62 ni,fuit ordinatum, quod vendantur om-
nes terræ demaniales Regni, ſed tamen
fuit concluſum in Collaterali Conſilio
cum R. C. non vendi terras habentes ca-
ſtra, & fortellitia, quæ ſunt in loco pro
defentione, & propugnaculo Regni, &
inter alia fuit reuocata venditio Inſulæ
Capræ, quæ reperiebatur facta, & emp-
tori fuit reſtituta pecunia.

Hinc etiam nota,poſſe Regem,Caſtrū
vaſſalli ipſo inuito fortificare, noua for-
63 tellitia conſtruere, milites imponere,
illudque cuſtodire, & etiam auferre, ſi
bellum immineat ab hoſtibus, *Ang. in l.*
*fin.C.de litig. Bal.in c.*1. §.*quid ergo de in-*
*ueſt.de re alien fact.Frecc.lib.*2.*de ſubfeud.*
*author.*12.*Roland.conſ.*69. *l.*2. *Palat. Rub.*
in cap. per veſtras de donat. int. vir. &
*vxor. Anna alleg.*94.*nu.*9.dicens,ità fuiſ-
ſe iudicatum per Collaterale Conſil. *Vin.*
*deciſ.*4. *num.*40. *Maſtrill. de magiſtr. lib.*
4. *c.*16. *num.* 176. ſubdens *nu.*177. non
64 teneri Regem ſoluere aliquid Baroni,ſeù
alteri Domino, cum auferatur caſtrum
ad cuſtodiam pro cauſa neceſſitatis;
65 conceſſo enim caſtro per Regem, rema-
net ſibi ius ſuperioritatis, idem *Bal. in l.*
ſi aliqua in fin.ff.de off.proconſ. Alber.de
Roſat.

Roſat. in l. ſi ità legatus, ff. de vſu, & habit. Aff. in conſt. Reg. in locis demanij num. 3. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de elect. offic. §. 1. nu. 25. Montan. de regal. verb. & plauſtrorum nu. 23. ſequitur Gaſpar Theſaur. quaeſt. for. lib. 4. q. 28. & etiam po-
66 teſt Rex illud demoliri facere, putà ſi hoſtibus eſſet adiuuamentum, Gaill. obſ. 56. in fin. lib. 2.

Quinimò pro tuitione publici ſtatus
67 poſſunt laici fortificare turrim Eccleſiæ, Bal. in l. fin. C. de ſumm. Trinit. Alber. in l. fin. ff. de vſu, & habit. Aff. d. conſt. in locis
68 demanij nu. 4. Et inſuper cogere Baronem, vt proprijs expenſis caſtrum muniat Bal. conſ. 138. lib. 1. Natta conſ. 557. nu. 5. Garſ. de expenſ. & meliorat. cap. 21. nu. 3. Maſtrill. d. loc. lib 4. cap. 16. nu. 179. verſ. quinimò.

Caſtrum autem conceſſum Eccleſiæ, an liberum præſumatur vel feudale, di-
69 ſputat Capyc. in inu. verb. feudales appellationes, ſed illud nunquam præſumitur exemptum à ſuperioritate, & ab appellatione, vt tenent Cabed. deciſ. 11. n. 3. & dec. 40. nu. 17. Surd. conſ. 275. lib. 1. Peregr. conſ. 1. nu. 1. Marta de Iuriſd. caſ. 198. nu. 2.
70 vbi ſubdit, quod Prælatus tùnc iudicatur, vt Baro, & ratione iuriſdictionis quam habet à Rege, iudicatur vt laicus, & non vt Clericus, Andr. in c. 1. de Cap. Corr. Frecc. de ſub. lib. 2. de differ. inter feud. reg. diff. 33. Cancer. var. lib. 7. cap. 13. nu. 345. Bamac. in tit. ſi de feud. def. mil. §. qui Clericus, q. 6. nu. 6. Olib. de Iure fiſc. c. 10. nu. 13. Maſtrill. de mag. lib. 3. cap. 8. nu. 30.

Quemadmodum cenſuit Collaterale Conſilium in cauſa Epiſcopi Ter-
71 mularum N. Mandelli, qui cum haberet Iuriſdictionem ciuilem in Caſali Sancti Iacobi ſuæ Diœceſis, ex conceſſione in feudum à Rege noſtro, & in dicto Caſali aderat antiqua turris, fortificauit dictam turrim cum Raſtellis, Tronerijs, Archerijs, & alijs fortificationibus, incidendo arbores, quæ erant circum circa, vt potuiſſet turrim defendere ab incurſu; Sed quia in ea tanquam ad aſylum confugiebant Banniti, & delinquentes, patrantes homicidia, & furta, aliaq; delicta, quã ob rem per Almam Vrbem fuit contra Epiſcopum ad aliqua pro-
72 ceſſum, & etiam per D. Proregem, & Collaterale Conſilium fuit ordinatum, dirui dictam turrim, & ità concluſum die 11. Decembris 1659.

Vlteriùs Caſtellani, quibus cuſtodia Caſtri à Rege demandata eſt, habent ſub
73 ſe milites, cæteraſque perſonas deputatas pro cuſtodia caſtri, & in ipſos milites, & perſonas, Caſtellani habent Iuriſdictionem, merum, & mixtum Imperium ex tex. in l. 1. §. cum vrbem, ff. de offic. praf. vrb. Angel. in conſ. 35. quidam circa fin. verſ. conſtat autem, Ant. de Nigr. in cap. reg. Caſtellanorum num. 34. Reg. Sanfelic. in pract. in addit. ad ſection. 19. fol. 263. num. 1.

Quæ iuriſdictio intelligitur conceſſa intra fines caſtri tantùm, nàm ſi milites
74 caſtri deliquerint extra caſtrũ, nõ ſpectat cognitio ad Caſtellanum, licèt ſua iuriſdictio ſit ad certas perſonas, eſt tamen
75 circumſcripta territorio, ideſt menijs caſtri, & ſic intra caſtrum, vt habetur in conſt. Reg. Caſtellanorum, & in c. Reg. Caſtellanos, Minad. deciſ. 18. & ità ſæpius obtinui vti fiſci Patronus M. C. nàm fuit per M. C. & S. C. denegata remiſſio cauſæ cuiuſdam militis ad Caſtellanum S. Erami, qui deliquit extra caſtrum, & propè ipſum caſtrum.

76 Hinc eſt, quod ſi delictum ſit commiſſum in foſſato caſtri, quod foſſatum eſt circa menia caſtri, nec etiam illius cognitionem haberet, vt pluribus defendit, deciſumque tradit per M. C. & S. C. Horat. Montan. controu. 72.

Secus tamen eſt in Caſtro nouo Ciuitatis Neap. cuius Caſtellani iuriſdictio
77 ex particulari priuilegio S. Maieſtatis extenditur extra caſtrum, & cognoſcit ſuos milites delinquentes extra caſtrum, & intus Ciuitatem Neap., vt teſtantur de Franch. deciſ. 45. Reg. Tapp. ius reg. l. 2. in d. cap. Caſtellanos de offic. Caſtell. Montan. de regal. in cap. poteſtas conſtituen. magiſtr. nu. 39. verſ. hinc infertur ad iuriſdictionem, Reg. Sanfelic. in d. loc. nu. 3. & ego obſeruaui vti fiſci Patronus M. C. in cauſa cuiuſdam fabri deſcripti pro ſeruitio Caſtri noui, qui habebat ſtipendium Regium in dicto Caſtro, & commiſit delictum in platea marinæ Vini, & fuit remiſſus ad Caſtellanum Caſtri noui

noui de anno 1657.

Hinc eſt,vt nec etiam Auditor Generalis Exercitus, qui omnibus militibus
78 præeſt,cognoſcat milites caſtri in prima inſtantia, teſtatur *Reg.Tapp.in d.cap. Caſtellanos*,& dicit vidiſſe ſcripturas,& *Reg. Sanfel.in d.pract.fol.264.verſ.circa.*

Declara tamen hanc concluſionem, nempè Caſtellanos habere iuriſdictionē
79 in milites ſui caſtri,vt intelligatur de infima iuriſdictione,quæ tantùm circa modicam cohertionem verſatur, nàm in alijs cognoſcit Reg. Auditor Generalis Exercitus à Prorege conſtitutus, *Reg. Tap. ius reg.ſuper conſt. Reg.Caſtellanorū, Reg.Sanfel.loc.cit.verſ.circa quod.*

Secundò, declara, vt Caſtellanus petere habeat remiſſionem cauſæ ſuorum
80 militum à Iudice ordinario, & ſic à M.C. in Regno Neap. nàm ad Iudicem ordinarium ſpectat cognoſcere, an ſua ſit iuriſdictio, *l. ſi quis in aliena iuriſdi-*
81 *ctione 4. ff.de Iudic.* Iudex verò reſpectu certarum rerum, vel perſonarum, vel ratione feudi, vel priuilegij,non poteſt cognoſcere, an ſua ſit iuriſdictio, *gloſ. in c.1. de inueſt. de re aliena facta*, vbi *Bal.* hoc notat pro ſingulari *Reg. de Ponte dec. 33.nu.4. verſ. imò plus, Montan. de regal. c. poteſtas conſtituend. magiſtr. nu.1. Reg. Sanfel.in pract.fol.264. nu.4.& 5.*

Rurſus notandum, an Caſtellani propter deditionem Caſtri factam inimicis,
82 debeant puniri pœna mortis, etiam ſi cauſam habuerint illud tradendi.

83 Et contra Caſtellanum adducitur, quod per dationem Caſtri inimicis ipſe incidit in crimen læſæ Maieſtatis, *l.3. ff. ad l. Iul.Maieſt. Luc. de Penna in l.3. & 7. de exactor.tribut. l.10.* & in Regno adeſt
84 *cap. incip. nuper apud Tranum*, vbi ex forma iuramenti, quod præſtant Caſtel[illegible] nulla ex cauſa, nec propriæ mortis, [illegible]liorum, nec aliorum tormentorum [illegible]ſſunt caſtrum deſerere,tenentur enim etiam de leuiſſima culpa, quando pro illo cuſtodiendo ſtipendium conſequerentur *Martin. Lauden. de Caſtell. quæſt. 36. Gramat. conſ. crimin. 40. num. 1.*

Tamen excuſantur, quando deficiunt victualia, quando mors eſſet ineuitabi-
86 lis, quando euidenter agnoſcitur, vtile magis fore ſeruitio Principis, ſeruare Ducem, & milites, quàm locum, vt dicunt *Ang. in l. metus num.5. ff. quod met. cauſa, Hier.Fracchett.in ſemin. de ration. ſtatus c. 75.* vel quando traditio Caſtri accidit ex repentina inuaſione inimicorum, itaùt reſiſtere nequiuerit, ſi tempus non habet denunciandi,nec defendendi, *Rom.conſ.395.*vel quando inimici intraſſent, & ipſe ab arce deſcenderet, *Angel. in l.metus, ff.quod met.cauſa, Iacobin.de S. Georg. in inueſt. feudi in ver.de Caſtro, de Niger. in c.* Reg. *Caſtellanos nu. 16. Farinac. pract. crim. quæſt.117. nu.7.* & vlteriùs quando fecit ex ſui parte, quod poterat, perduellionis pœnam euitat *Gramat.conſ.13. nu.10. de Niger ibidem*, latè *Humada ad l.5. tit.18. par.2. gloſ.6.* cum non debeat Caſtellanus expectare mortem, ſed ſufficit, quod periculum ſit proximum, *Gramat.deciſ.18.nu.17.*

87 Vndè ex his per Sup. Conſ. Ital. fuit ordinatum, Caſtellanum Manfredoniæ non eſſe puniendum pœna mortis naturalis, neque incidiſſe in crimen læſæ Maieſtatis, ſed condemnetur ad carceres vita durante, teſte Reg. *Tap. deciſ. Supr.Conſ.13.*

De militum ſtipendiis, et penſionibus, ipſorumque fruitionibus, ac coerctione fraudantis eorumdem ſtipendia.

RVBRICA X.

SVMMARIVM.

1 *QVies gentium ſine armis haberi nequit.*

2 *Militibus leges noſtra multa priuilegia conceſſerunt.*

3 *Militum exercitus in* Republica *reſidere debet,*

debet, & quare, nu. 8.
4 *Milites dominantis potentiam augent.*
5 *Populus* Romanus *quas res fecerit, vt ſibi Orbem Terrarum ſubegiſſet.*
6 *Stipendia militum fauorabilia ſunt.*
7 *Stipendia militibus ſoluenda ſunt ex publico ærario etiam in pace.*
8 *Stipendia militum præferuntur in ſatiſfactione, cæteris alijs ſumptibus, & debitis etiam neceſſarijs.*
9 *Salarium Iudicum anteponitur cæteris alijs fiſcalibus creditoribus, & ratio.*
10 *Stipendia debentur militi infirmo durante infirmitate, quod limitatur, nu.* 11. *& quid ſeruetur Neap. n.* 12.
13 *Stipendia quando militi carcerato pro tempore carcerationis debeantur.*
14 *Stipendia debentur militi abſenti cum licentia pro tempore abſentiæ.*
15 *Stipendia, quando debeantur militi deſertori pro tempore, quo militiam deſeruit, ſi indè fuerit reſtitutus, n.* 16.
17 *Stipendia debentur militi capto ab hoſtibus pro tempore, quo apud hoſtes fuit; ſed contra, & verius, nu.* 20. *&* 21. *& ità pluries deciſum per R.C.*
18 *Miles captus ab hoſtibus, perindè habetur, ac ſi militaret; ſed declaratur vigere quoad honores tantùm, nu.* 24.
19 *Salarium debetur etiam famulo ægroto; ſed contrà, nu* 26. *& verius.*
22 Tex. in l. 1. C. de re milit. lib. 12. *recenſetur.*
23 *Milites videntur operas ſuas Principi locare, & quid ex hoc ſequitur.*
25 *Verbum* emerita *in lege ſtatutum ſtipendia non comprehendit.*
27 *Stipendia militi captiuò non deberi decidit Reg. Cam. num.* 28. 29. *etiam habito recurſu ad Suam Catholicam Maieſtatem, nu.* 30.
31 *Stipendium duplicatum non poteſt miles, tenens duas militias, conſequi.*
32 *Miles non poteſt habere duas militias, & ſi vnã petierit, de alia non faciens mentionem, vtramque amittit.*
33 *Salarium duplicatum haberi prohibetur per litteras Suæ Maieſtatis, neque Proreges hoc permittere poſſunt, n.* 34.
35 *Officialis in adminiſtratione iuſtitiæ conſtitutus duplex habens officium, duplex habere debet ſalarium; & de ratione n.* 36. *& ità deciſum n.* 37.
38 *Decanus Conſiliariorum exercens officiũ Præſidentis S. C. vtrumque habet ſalarium; & ità deciſum.*
39 *Decanus Præſidentium Regiæ Cameræ exercens munus Locumtenentis Regiæ Cameræ, duplex habet ſtipendium.*
40 *Præſidens Regiæ Cameræ exercens per hebdomadã munus Locumtenentis Reg. Cameræ, habet duplicatum ſtipendium.*
41 *Præſidens Regiæ Cameræ exercens officiũ Aduocati fiſcalis eiuſdem Tribunalis, vtrumque habet ſtipendium.*
42 *Præſidens Prouinciæ ſi fuit creatus Regius Conſiliarius, vel Præſidens Regiæ Cameræ, vtrumque habet ſalarium.*
43 *Stipendia militum fraudantes grauiſſimè ſunt corrigendi.*
44 *Stipendia militum fraudantes, maximũ afferunt Reipublicæ detrimentum, vt de Romanis legitur.*
45 *Stipendia ſunt bellorum neruum, qui ſi deficiant, deficit victoria.*
46 *Stipendia militum vt ſuppleantur, res Sacræ poſſunt capi.*
47 *Stipendiorum largitio tollit militum meſtitiam; & Imperij iucunditatem parit.*
48 *Stipendia fraudantes in Gallia fuerunt ſtrangulati, & bona confiſcata, n.* 49. *& idem legitur in hiſtorijs, nu.* 50.
51 *Stipendia fraudantes de iure communi quatruplo, & officij priuatione plectuntur.*
52 *Frumentum vſurpans, qua pœna puniatur.*
53 *Stipendia militum fraudantes, puniuntur pœna vltimi ſupplicij.*
54 *Stipendia militum non poſſunt ſequeſtrari, nec exequi ad inſtantiam creditorum.*
55 *Milites non poſſunt torqueri ex proceſſu informatiuo, tanquam eiues Neapolitani.*
56 *Vſurpans Regios introitus, & rega... capite plectitur.*
57 *Introitus Regij, ſiuè* Regni *tributa ad ſtipendia ſoluenda conſtituta ſunt.*
58 *Milites ſunt exempti, & immunes à muneribus perſonalibus.*
59 *Milites à quibuſcumque hoſpitijs, & contributionibus ſunt immunes.*
60 *Milites ſunt immunes à gabellis.*
61 *Mili-*

61 *Milites habent frāchitiam à functionibus fiſcalibus; & à quibuſcumque impoſitionibus, & gabellis pro eorum vſu, domus, & familia, & ſuorum equorum.*

62 *Milites facti antè numerationem focularium, etiam ſi poſteà ſint numerati, ſunt franchi à ſolutionibus, ſimiliter milites poſt numerationem, qui non fuerunt numerati.*

63 *Milites habent immunitatem à gabellis etiam pro eorum filijs minoribus, dummodò non excedant duos annos, & n.64.*

64 *Miles, qui olim fuit grauis armaturæ per annos 25. gaudet immunitate gabellarum.*

66 *Miles tenetur ſoluere bonatenentiam in illis Terris; vbi territoria poſſidet.*

67 *Milites effecti poſt numerationem focularium ſi reperiantur priùs numerati, tenentur ſoluere fiſcalia, & in oneribus perſonalibus contribuere in pecunia.*

68 *Milites Staticotæ tenentur ſoluere fiſcalia, & bonatenentiam, ſed ab impoſitionibus extraordinarijs, & hoſpitijs ſunt immunes.*

69 Milites *Caſtri Brundusij, qui ſunt Ciues, & numerati cum Ciuitate, & habitant extrà Caſtrum, ſoluunt cum Ciuitate; idemque eſt in militibus Caſtri Aquilæ, nu.70. & in militibus Campaneæ, n.71.*

72 *Milites Hiſpani ſiſtentes in Regno ad ſtipendia Suæ Maieſtatis, non numerantur pro focularibus; in Terris vbi habitant.*

73 *Milites vulgò* Piazze morte *deducuntur à numeratione.*

74 *Milites Hiſpani vulgò* intertiniti *pro ſeruitio Suæ Maieſtatis, gaudent immunitate bonatenentia.*

75 *Milites tenentur ſoluere collectas pro territorijs, quæ tenent in affictum ab Eccleſijs, & ad quam ratio: m.*

76 *Milites nouæ militiæ habent franchitiam pro eorum capite; ſed ſoluunt reſpectu induſtriæ.*

77 *In prouiſionibus in beneficijs militum pro ſuis frāchitijs, quæ clauſula apponātur.*

78 *Milites tenentur Vniuerſitates Regni hoſpitare.*

79 *Hoſpitandi onus, an ſit patrimoniale, vel perſonale, aut reale.*

80 *Vniuerſitates, quæ teneantur pro hoſpitio militum præbere, tàm iure communi attento, quàm municipali, nu.81. & 82.*

83 *Militibus deficientibus pecunijs, Vniuerſitates tenentur illas mutuare.*

84 *Milites in hoſpitijs non debent grauare populos.*

85 *Militibus quomodò ſuccurratur, ſi non inuenerint victualia iuſto pretio, vt ſe ſubuenire habeant.*

86 *Ciuitates, & Terræ, quæ ſint in Regno immunes ab hoſpitijs.*

87 *Barones facultatem habent eligendi Terras in Cammeras reſeruatas, quæ de re poſſunt à vaſſallis annuas præſtationes exigere, nu. 88.*

89 *Vniuerſitates in Cameras reſeruatas electæ, quæ immunitate gaudeant.*

90 *Barones hodiè ne quidquam ab Vniuerſitatibus exigere poſſunt ex cauſa Cammeræ reſeruatæ; niſi ſolutiones voluntariæ fierent.*

91 *Militibus, quæ immunitates deferantur, & quando priuilegio fori tribuatur.*

92 *Milites, quando deliquiſſe cenſeantur, prout ſi tranſgreſſerint illa, quæ diſciplina militaris exigit.*

93 *Milites quando exuantur cingulo militari.*

94 *Miles ignominiosè eiectus nunquam reſtituitur, licèt fuerit à delicto abſolutus.*

95 *Penſiones etiam ex cauſa meritorum conſtitutæ, poſtponuntur cunctis omnibus fiſci creditoribus.*

96 Princeps *non tenetur dominicas largitiones præſtare; niſi deducto ne egeat, & omni ære alieno.*

97 *Penſionarijs nulla actio datur ad penſionem conſtitutam conſequendam.*

98 *Penſionarij ob cauſam meritorum inter milites adſcribuntur, ſed hoc refellitur, num. 99.*

100 *Penſiones ob cauſam meritorum conſtitutæ præſumuntur ex mera Principis liberalitate proceſſiſſe.*

101 *Penſionarius ſuper aliquo vectigali conſtitutus, an ſit aliorum creditorum numero aggregandus.*

102 *Penſiones conſtitutæ cum clauſula, vt donantis bona ſint hypotheca affectatum pro illorum ſatisfactione pēſionarij ſint vt alij creditores reputandi.*

103 *Dictio* ſupra, *hypothecam importat.*

104 *Corpus deſignatum pro præſtatione aliqua annua, intelligitur taxatiuè, & non demoſtratiuè, & hypothecam importat.*

105 *Penſionarij ratam dominij habent pro penſione conſtituta ſuper aliquo corpore.*

106 *Penſionarij ex cauſa ſeruitiorum, creditores ex iuſtitia dicuntur.*

107 *Penſiones condictionem habent, vt penſionarius ſeruitium praſtet.*

108 *Penſionarij etſi pro penſione hypothecam habeant, tamen Dominus eodem priuilegio ſuccurritur, vt non teneatur, niſi deducto ne egeat, & omni are alieno.*

109 *Penſionarijs ſuper arrendamentis conſtitutis fuit ordinatum per R. C. liberari aliquam quantitatem, licèt fiſcus ſuppoſuerit, non poſſe concurrere cum creditoribus ex Iuſtitia.*

110 *Penſiones interttenitis conſtituta, fuerunt de anno 1613. ſuſpenſa.*

111 *Penſiones conſtituta publica vrgente neceſſitate, an poſſint ſuſpendi, modificari, vel reuocari, & in hoc* Reg.Rouit. *tres diſtinxit caſus; ſed eius diſtinctio refellitur, nu.112.*

113 *Donatio eſt remuneratio in eo, quod excedit merita ſeruitiorum.*

114 *Penſiones reuocare non poſſunt à Principe, etiam publica vrgente neceſſitate, ſed contrà, nu.118. & verius n.122. & traditur, cauſam meritorum nihil ponere in eſſe, nu.123.*

115 *Donationes dependentes ex obligationis vinculo, dicuntur debiti ſolutiones.*

116 *Princeps non poteſt ſine cauſa auferre conceſſa, praſertim, quando fuerunt conceſſa per viam contractus, n.117.*

119 *Princeps poteſt reſtringere, & reuocare, quod dedit.*

120 *Princeps ob publicam vtilitatem poteſt alterare contractum, reuocare decreta, & conuentiones Reip. & alia, qua ſunt irreuocabilia.*

121 *Princeps ob publicam vtilitatem poteſt ſtatuere contra naturalem aquitatem.*

124 *Penſiones reuocari poſſunt, etſi in ipſarum conſtitutione ſit appoſita clauſula, vt neq; ob as alienum, nec ob alias quaſcumque fiſci neceſſitates poſſit ſolutio differri contrà* Capyc.

125 *Pactione priuata tolli non poſſunt, qua Reip. expoſcit vtilitas.*

126 *Princeps reuocans, vel minuens donationes factas benemerentibus, tenetur reficere damnum donatario, ſed non procedit, ſi id faceret cogente publica neceſſitate, nu.127.*

128 *Penſiones ad inſtantiam creditorum penſionarij exequi non poſſunt; niſi in ſubſidium, & relicto tantum vt ſe alat.*

129 *Stipendia militum nunquam exequi poſſunt ad inſtantiam creditorum, & ratio, n.130.*

Penſiones veteranis conſtituta nunquam exequi valent ad petitionem creditorum.

Salarium Reg. Continuorum Palatij exequi nequeunt ad inſtantiam creditorum.

131 *Penſiones, vel ſtipendia poſſunt à Prorege ſuſpendi penſionarijs prouiſis in officio.*

132 *Penſionarius ſi vſque ad certum tempus penſionem obtinuit, ſi pendente termino deceſſerit, reſiduum temporis ad haredes tranſmittitur, & ità deciſum per Supr. Ital. Senat. n.135. & 136.*

133 *Legata annua relicta cum prafinitione temporis, ad haredes tranſeunt pro reſiduo temporis, mortuo legatario.*

134 *Conceſſio aliqua ad tempus tributa tranſmittitur ad haredes, conceſſionario mortuo pendente termino; & ità deciſum per Sup. Ital. Conſ. n.135. & 136.*

137 *Penſiones ad haredes penſionarij quando tranſmittantur.*

138 Pen*ſiones quando dicantur perſonales; ità vt ad haredes penſionarij non tranſeant, nu.139. & 140.*

141 Pen*ſiones, etſi perſonales nō extinguuntur morte conſtituentis, nec confirmatione ſucceſſoris indigent.*

142 *Penſione conſtituta in beneficium patris, & filij ob merita patris, alienatione vel delicto à patre commiſſo priuabitur ea filius.*

143 *Pater filium praiudicare poteſt in feudo donato à Principe ipſi patri, & filio ob merita patris.*

144 *Pater filio praiudicium inferre poteſt in emphiteuſi conceſſa pro ſe, & filio expreſsè nominato.*

145 *Officio conceſſo patri, & filio, vnicuique ipſorum, poteſt pater in illo, filium praiudicare, illudque alienare, & ità bis deciſum per R.C. nu.146. & 147.*

148 *Officio eiuſque exercitio duobus conceſſo, ſi vnus ex permiſſu alterius exercet, & delictum in officio committat, non officit conſocio non exercenti, & ità deciſum per Collaterale Conſilium.*

149 *Pen-*

Digitized by Google

149 *Penſione conceſſa gratia patris in perſonam duorum filiorum,quos ipſe nominauerit, ſi pater delictum committat, ob quod venit penſione priuandus,non præiudicat filijs, nec acquiritur creditoribus; & ratio,nu.150.*

151 *Penſione conſtituta,& tempore ſolutionis non præſcripto, quando ſolutio fieri debeat.*

152 *Penſio conſtituta ſuper certo vectigali, tunc ſolui debet, quando fructus vectigalis exiguntur.*

153 *Legatum pro alimentis in principio anni debetur.*

154 *Legatum factum de decem modijs frumenti,tempore meſſis eſt præſtandum, etſi in cauſam alimentorum concipiatur.*

155 *Penſiones tot annorum reddituum ſuper Dohana pecudum Apuleæ, in menſe Aprilis ſolui debent, & ità R.C.S. cenſuit; & ratio, nu.156.*

De militum ſtipendiis, et penſionibus, ipſorumque fruitionibus, ac coerctione fraudantis eorumdem ſtipendia.

RVBRICA X.

DEmonſtrauimus, ſuprà quod inter
cæteras dignitates, quibus collu-
ſtiatur Dominus Porex, eſt munere Ca-
pitanei generalis, illudque inter militum
cohortes circumfertur,eoſdemq;milites
ſtipẽdijs ſuccurrere, & releuare tenetur,
1 ſiquidem nec quies gentium ſine armis,
nec arma ſine militibus, nec milites ſine
ſtipendijs, nec ſtipendia ſine tributis ha-
beri queunt ex ſinodali ſententia *Taciti
lib.4. hiſtor.* itàque congruum eſſe decre-
ui de militum ſtipendijs diſſerere, ac de
penſionibus veteranis militibus à Rege
noſtro elargitis ratiocinare.

Nemo eſt, qui ambigit Iura noſtra,
2 ſiuè communia, ſiuè municipalia, ſiuè
Canonica plura ſpecialia militibus in-
dulgere non dumtaxat circà perſonas,
ſed circà bona;proùt tradidere *Antonius
Perez in lib.12.Codic.tit.36.de re militar.
Reg.Rouit.ſuper pragm.tit.de militib.Reg.
Conſtant tit.de re militar. in Cod.*

Et non ab re; etenim bono Reipubli-
3 cæ etiam conuenit,vt in ea præſideat mi-
litum exercitus; quoniam nemo prouo-
care facilè audet, aut iniuriam facere
Regno,aut populo,quem intelligit expe-
ditum, atque promptum ad arma fore,
Vndè *Antonius Perez loc.cit.* inquit,mili-
tes Rempublicam nedùm à latronum
incurſu reſeruare, ſed dominantis po-
4 tentiam augere, eique ſubditas facere
nationes,& Prouincias,quemadmodùm
tradidit *Quintilian.* aiens, nulla alia re
5 populo Romano ſibi Orbem Terrarum
ſubegiſſe,niſi armorum exercitatione,di-
ſciplina Caſtrorum,vſuque militiæ,cum-
que deindè corruptis moribus per lu-
xum,& laſciuiam armorum diſciplinam
neglexerit, Romani illi, qui antè belli
gloria omnes populos ſuperauerant, ab
omnibus ſuperati ſunt.

6 Idcircò ſatis meritò conuenit, vt ſti-
pendia militum fauorabilia ſint, illaque
7 ſolui debeant ex Regio Ærario primo,
& antè alios cæteros ſumptus, & expen-
ſas etiam neceſſarias; imò antè debita
8 fiſcalia etiam ex cauſa oneroſa contra-
cta, vt perbellè tradunt *Lipſius de milit.
Roman.lib.5. dialog.16. Lucas de Penna
in l.neminẽ, C.de ſuſcept.lib.10.Ancharan.
cõſ.*378. viſo ſupradicto *n.7.Affl.in conſt.
Magiſt.Camer.& in c.1.§.illicitas de pace
tenen.int.ſubdit.& iur. Reg. de Ponte de
poteſt.Proreg.tit.de tractis nu.13. Reg.Cõ-
ſtant.in l.1. C.de fil.Offic.lib.12.num.*107.
9 Quod etiam vigere dixit in ſalario Iudi-
cum, ipſi enim,& milites ſua opera Rem-
publicam totam, atque ſummam rerum,
quaſi totius pignoris cauſam,ſaluam fa-
ciunt, proindè alijs in ſatisfactione ante-
poni debent, *argum.tex.in l.interdum,ff.
qui pot.in pig.habeant.*

Nec aliquo prætextu, vel cauſa poſ-
ſunt ſtipendia prædicta retardari, ſed
10 debentur etiam militi infirmo pro tem-
pore, quo durauit infirmitas, vt notat
*tex.in cap.1.de Cleric.ægrotant.gl.in l.ar-
boribus, §. de illo in ver. ægrotante,ff.de
vſufruct. Reg.Conſtant. in l.1.C.de re mi-
11 lit.nu.*24. niſi infirmitas eſſet diuturna,

vt ipſemet *Reg. Conſtant.* fatetur, quod
in Regno Neapolis per bimeſtre tantùm
12 admittitur, quo elapſo ſtipendia ſuſpen-
duntur, proùt idem *Reg. Conſtant.* ibidem
teſtatur.

Debentur quoque militi carcerato
pro tempore, quo carceratus permanſit
13 dummodò à crimine, pro quo detineba-
tur, fuerit abſolutus; vndè ſi pœnã repor-
tauerit, vel dictum fuerit, carcerem in
pœnam cedere, ſtipendia non conſeque-
retur, vt docuit *ex tex. in l. qui cum vno, §. examinantur, & l. qui commeatus, ff. de re milit. Reg. Conſtant. in l. 1. nu. 22. C. de re milit. lib. 12. Reg. de Marin. reſol. quot. c. 310. nu. 3. tom. 1.*

Rurſum debentur etiam ſtipendia mi-
liti peregrinanti, vel aliter abſenti cum
14 licentia ab exercitu pro tempore abſen-
tiæ, ſic *tex. in l. hac lege, C. de proxim. ſacr. Scrintor. lib. 12. Roman. ſing. 453. Reg. Ron. ſuper pragm. in rub. tit. de milit. nu. 7.*

15 Verùm non debentur ſtipendia militi
deſertori pro tempore, quo militiã de-
ſeruit, quamuis deindè fuerit reſtitutus,
ità *tex. in l. 5. & in l. cum allegatis, C. de re milit. lib. 12. Reg. Conſtant. in cit. l. 1. nu. 18. Taſſon. in pragm. de anteſ. verſ. 3. obſer. 3. nu. 372. Antòn. Perez in lib. 12. Cod. tit. 36. de re milit. nu. 27.*

16 Quod tamen procedit, ſi reſtitutus
fuerit ex gratia, quia ſi ex iuſtitia reſti-
tueretur, ſecus eſſet, vt ait *tex. in l. penul. ff. de re militari*, ex his verbis, *Quod ſi ratio conſtiterit, neque deſertorem fuiſſe apparuerit, omnia ſtipendia citrà temporis finem redduntur*, idem probat *tex. in l. qui excubias, ff. de re militari, Cuiac. in l. 1. C. de re milit. lib. 12. Reg. Conſtant. in eadem l. 1. nu. 18.*

Idemque eſt in Officiali ob delictum,
vel ob malam adminiſtrationem ab offi-
cio ſuſpenſo, ſi indè fuerit abſolutus, non
ſolùm .n. in officio reſtituitur, ſed ei etiã
debent reſtitui fructus, & ſalariũ exſolui
pro tempore, quo durante ſuſpenſione
illud non percepit, vt de iure optimè
fundat *Reg. Fornarius in quodam eius manuſcripto impreſſo per* Reg. *de Marin. to. 1. reſolut. quot. c. 310.* ibique refert, ſic iudi-
caſſe R.C. Limitat verò ibidem hanc cõ-
cluſionem, quando in locum Officialis
ſuſpenſi, ſtatim fuit ſuffectus alter, duran-
te ſuſpenſione, tùnc enim pro tempore
ſuſpenſionis, ſalarium non debet reſtitui,
& ità iudicaſſe R. C. teſtatur, & inſuper
rationem docet, vt eſt videre.

Nunquid autem debeantur ſtipendia
militi capto ab hoſtibus pro tempore,
quo apud hoſtes fuit?

17 Et in hac quæſtione diuerſimodè *DD.*
loquuntur, aliqui affirmant, & ſunt *Specul. in tit. de locat. §. poſtea quam, verſ. ſed ſi mercenarius nu. 20. Gemin. in cap. 1. de Cleric. non reſident.* vbi *Io: de Plat. Io: Bap. de Sancto Seuer. in l. diem functo nu. 46. ff. de offic. aſſeſſor. Cagnol. ibidem num. 170. Aufer. in addit. ad dec. Cappell. Tholoſ. 360. Caroc. de locat. par. 1. quæſt. 20. pag. 35. col. 3. nu. 32. Surd. de alimen. tit. 1.*

Qui probant hanc opinionem. Primò
ex tex. in l. 3. §. ſed ſi ex improuiſo, ff. de re milit. vbi inquit Modeſtinus, *ſed ſi ex improuiſo, dùm iter quis facit, capitur ab hoſtibus, inſpecto vitæ eius præcedentis actu*
18 *venia ei dabitur, etſi expleto tempore mi-
litiæ redeat, vt veteranus reſtituetur, & emerita accipiet*, hinc arguunt *DD.* quod
dùm miles captus ab hoſtibus perindè
habetur, ac ſi militaret, & eiſdem priui-
legijs fruitur, ideò ſtipendia eis deben-
tur, vt loquitur *Ant. Perez d. tit. 36. de re milit. nu. 26.*

Secundò probant *ex tex. in l. non omnes, §. fin. ff. de re milit.* vbi idem cauetur.

19 Tertiò probant, nàm quemadmodùm
famulo ægroto dixerunt *DD.* deberi ſa-
larium, ita à fortiori militi capto ab ho-
ſtibus, vbi maior concurrit ratio, ſic *Specul. loc. ſup. cit. ex l. arboribus, §. de illo, ff. de vſufructu, l. cum hæres, §. ſtichus, ff. de ſtat. liber.*

Accedat etiam, quod de iure, compe-
tunt poſtliminio reuerſo omnia priſtina
ſua iura, ſic ſunt verba *tex. in §. ſi ab hoſtibus inſtit. quib. mod. Ius patr. poteſt. ſolu.* ibi, *Quia ij qui ab hoſtibus capti ſunt, ſi reuerſi fuerint, omnia priſtina iura recipiunt*, & reddit rationem, *quia poſtliminium fingit eum, qui captus eſt, in Ciuitate ſemper fuiſſe.* ideò recuperat ſtipendia
medij temporis, & probatur à fortiori
ex l. ait Prætor, §. item ei qui, ff. quib. ex cauſis maior. vbi ait Vlpian. *Capto ab hoſtibus vſufructuario, ac poſtliminio reuerſo, qui poſſeſſionẽ fundi, vel quaſi poſſeſſionem vſusfructus per captiuitatem amiſit, ſuccurrendũ eſſe, vt fundi poſſeſſio reſtituatur,*

tur, & adiecit, *& fructus, quoque medio*
tempore ab alio, ex vſufructu perceptos de-
bere captino reſtitui, æquum putat.

20 Alij verò contrarium affirmant, dixe-
runtq; non deberi ſtipendia militi capto
ab hoſtibus pro tempore, quo apud ho-
ſtes fuit, ità *Bal.in l.fin.C.de condit.inſert.*
*Iaſon.in l.diem functo,ff.de offic aſſeſſ.n.*38.
vbi *Cur.iun. nu.*27. *Laudenſ.in tract. de*
*bello quæſt.*9. *Caſſan. in conſuet. Burgund.*
*tit des iuſtices, ver.nouella nu.*2. *Rip.in*
tract.de peſt. in tit. de priuileg. conceſ. ex
*cauſ.peſt.n.*113.*Claud.Cotoreus de iuribus,*
*& priuilegijs milit.lib.*2.*quæſt.*45.

21 Et hanc ego ſequor opinionem vti ve-
riorem, ipſamque vltra citatos ſectantur
*Arrias in opuſc.de Bello nu.*179. *Reg.Con-*
*ſtant.in l.*1.*C.de re milit.nu.*8. *Ant.Perez*
ſuper 12.*lib.Cod.tit.*36. *de re milit. n.*27.
*Reg.de Marin.reſol.quot.c.*310.*to.*1.*Præſ.*
*Ganauerro deciſ.*24.

22 Nititur enim *tex.in l.*1. *C. de re milit.*
*lib.*12. vbi ex his verbis ſtatuitur, *Stipen-*
dia, & donatina temporis, quo apud hoſtes
fuiſſe te dicis reſtitui tibi poſtliminio re-
greſſo, reſtitutoque non iure deſideras.

Nititur inſuper ſolidiſſima ratione,
23 quia milites, qui Principi operas loca-
runt, nullam habere poſſunt actionem
ad ſtipendia petenda pro tempore, quo
captiui detempti fuerint, ſiquidem pro-
ſpicere potuerunt, hoc ſibi accidere po-
tuiſſe, & locando operas ſuas voluntariè,
conductor non tenetur ad reficienda
damna, *l.*1. *l.in iudicio, C. locat. Innoc.&*
*Abb.in c.ſicut il terzo de iur.iurando n.*17.
*Martin.Lauden. in tract.de bello quæſt.*6.
*Arrias in loc.cit.nu.*179.*Reg.Conſtant.ibi.*
*num.*9.

Sed melius comprobatur ex ratione,
quam in propoſito ponit, *gl.in d.l.*1.*ver-*
*bo non iure, C.de re milit. lib.*11. vbi no-
tat, quod ea, quæ facti ſunt, non conti-
nentur poſtliminio, & inquit *tex.in l. de-*
nique, ff.ex quib.cauſ.maiores, ea verò, quæ
ſunt iuris captiui, illaſa poſtliminio cõſer-
uantur, l.in bello, §.Codicilli, verſ.cætera,
ff.de captiu. & poſtlim. reuerſ. Cumque
ſtipendia in facto conſiſtant, & actualem
exercitium requirant, & præſupponant,
vt fundat *P.Ganauarro deciſ.*24. *num.*10.
Ideò pro tempore captiuitatis iure poſt-
liminij non debentur, quod diffusè fun-
dat multis *DD.*concordantibus P. *Gana-*
*uerro d.deciſ.*24. & ità refert per R.C. iu-
dicatum.

Non tamen aduerſantur iura ſupra
relata, & præcipuè *tex.in l.*3. *§.ſed vt ex*
improuiſo, ff. de re milit. cum concordanti-
24 *bus.* Ratio eſt, quia ſi benè aduertatur,
diuerſa penitùs ſpecies facti fuit propo-
ſita in citatis iuribus, quam hic in præ-
ſenti agitur, ſiquidem iura loquuntur de
emeritis, & præmijs, quæ veteranis de-
bentur, pro quorum conſequutione cap-
tiuitatis tempus connumeratur, vndè di-
uerſus eſt caſus, nàm ibi legislator talia
indulſit, quia agebant de honore captan-
do, quod nemini præiudicium, aut dam-
num inferebat. Hic autem agitur de præ-
ciſo intereſſe Ærarij Principis, vt tenea-
tur illi ſoluere ſtipendia, qui in exercitu
reſidet. Et proindè non poteſt adaptari
horum iurium diſpoſitio, eò magis, quia
25 de iure verbum *emerita* in dictis iuribus
ſtipendia non ſignificat, nec illa com-
prehendit, *l.* 3. *§. his qui apud hoſtes, ff.*
de re milit.Bud.in annot. ad Pandect.*p.*1.
*fol.*258.*Claud.Cotoreus de iur. priuil. mi-*
*lit. lib.*1.*quæſt.*34.*verſ.ſed hac nimia, Reg.*
*Conſtant.in cit.l.*1.*num.*15.*C. de re milit.*
& faciunt plenè tradita *per Præſ. Gana-*
*uerro deciſ.*24. *à n.*25.

Nec aduerſatur *tex.in l.ait* Prætor, §.
item ei qui, ff.ex quib.maior. ea ratione,
præter adductas *per* Præſ. *Ganauerro dec.*
24.*n.*40. quia ſtipendia ex cauſa non de-
bentur, illa namq; ſunt merces locationis,
quæ operarum ſuarum fit à milite, ideò
deficiente ſeruitio, iuſta cauſa detinentur
à fiſco; fructus verò fundi ſunt acceſſio-
nes naturales, quæ reſtituta, condicta, vel
repetita re, ipſo iure ſimul veniunt, *l. in-*
debiti, ff.de condict. indeb. l. hæc actio 66.
ff. cit. Bar. in l. in ſumma, §.ei qui, ff. eo-
*dem, Bal.in l.*1.*nu.*16.*in fin.C.eod.*

Neque aduerſatur *Specul.* argumentũ
26 de famulo ægroto ad militem apud ho-
ſtes, quia in contrarium eſt veritas, vt
famulo infirmo non debeatur ſalarium;
ſic *Bar.in l.ſi vno, §.cum quidam per illum*
*tex.ff.loc.Gomeſ.in Reg.Cancel.q.*9.*nu.*54.
*Ant.Gomeſ.cit.loc.nu.*3.*verſ.*4.*infero. Co-*
*uarr.var.reſol.lib.*3 *c.*13.*nu.*8.*Carroc. de*
*loc.par.*1. *q.*10. *nu.*23. *Reg.Conſtant. in l.*
1. *nu.*13. *C.de re milit.*

Vndè concluditur, non deberi militi
capto ab hoſtibus ſtipendium pro tem-
pore

Digitized by Google

pore captiuitatis;& ità deciſum per R.C. tàm antiquis, quàm modernis temporibus, prout ſub die 17. Aprilis 1638. referente Spectabili Regente Io: Camillo
27 Cacacio tùnc Præſidente R.C. ſuper inſtantia facta per Lucam de Alcala Alferium reformatum, vt declaretur ſibi deberi ſtipendium pro tempore, quo fuit captiuus in manibus Turcarum eo modo, prout fuerat ſibi conſtitutum ante captiuitatem,& prout per prius illo fruebatur; Per R.C. fuit prouiſum ſtipendia pro tempore captiuitatis non deberi, ac proindè non eſſe locum petitis per dictũ Alferium Lucam de Alcala, ſic teſtatur *Praſ.Ganauerro cit.deciſ.*24. vbi ad ornatum nonnulla enucleat, & etiam huiuſmodi decretũ refertur *in decret. collectis per Reg.de Marin. in fine 2.vol. deciſ.Reg. Reuert.ſecundũ ordinem decretorum* 621.

Idemque pronunciatum fuit ſub die 31.Auguſti 1658. referente Spectabile
28 Regente Donato Antonio de Marinis tùnc Præſidente R.C. ſuper memoriali Excellentiſſimo Domino Proregi porrecto per Dominicum Actricem,& ad Regiam Cameram remiſſo pro facienda conſultatione S.E. ad hoc vt declaretur deberi ipſi Dominico ſtipendium pro tempore, quo fuit captiuus in poſſe Turcarum, cum captus eſſet præliando ſuper Trireme Sanctæ Agathæ, R.C. decreuit eſſe faciendam conſultationem S.E. in qua dicatur, Cameram eſſe voti non deberi ſtipendium pro tempore captiuitatis, ac proindè non eſſe locum petitis per dictum Dominicum, ſic habetur in decreto 688.R.C.ex collectis per eundem *Reg.de Marin.in fine 2.to.deciſ. Reg. Reuerter.*

Ruſum idem iudicatum per R.C.ſub die 27.Maij 1659. ſuper memoriali porrecto S.E. pro parte Ludouici Graſſi
29 olim Officialis ſiuè militis Regiæ Triremis ſub dicta denominatione S. Agathæ prætendentis, fore & eſſe declarandum ſtipendium ſibi conſtitutum pro munere in dicta Regia Trireme explendo ab illa die, qua à Turcis fuit captus, ſic in mare præliando, dùm in dicta Regia Trireme, & alia à Maritimis Hiſpaniarum ducebatur Sereniſs.Dom. D.Ioannes ab Auſtria iter ſuum agens Belgicam verſus per R.C.referente Præſidente D.Didaco Moles fuit decretum non eſſe locum petito ſalario pro parte Ludouici Graſſi pro tempore, quo fuit captus, & apud hoſtes detentus, ſic refertur in decreto 693. ex collectis *per Reg. de Marin. in fine 2.tom. deciſ.Reg.Reuert.*

Et amplius idem *Reg. de Marin.* ibi-
30 dem refert, quod Inuictiſſimus Rex noſter iuſtitiæ cultor de anno 1568. Domino Duci de Alcala in Regno Vicesgerenti remiſit quaſdã ſupplicationes quorundam militum, qui cùm eſſent in captiuitatem detenti ob bellum, ſupplicarunt ipſis præſtari ſalarium pro tempore captiuitatis, & per dictum Dom. Proregem fuit articulus examinandus remiſſus R.C. vt de iuſtitia conſuleret ipſum Dominum Proregem; & R.C. conſuluit nõ deberi ſtipendium militibus pro tempore captiuitatis, quam conſultationem inſerit *dictus Reg. de Marinis ibi.* & notat, quod hodiè hoc iure vtimur in Regno Neapolis.

Itidem eſt, ſi miles duas teneat mili-
31 tias, hic non poteſt dupplicatum conſequi ſtipendium; & hoc de iure communi probatur,etenim ſancitum eſt,quod quis vno,eodemq;tẽpore duas militias habere non poſſit; imò vbi quis vnam petie-
32 rit,de alia,quam tenet,non faciens mentionem, vtramque amittit,*l.fin.C. de cohortal.lib.12.Aret.in c.3.de probat.*& melius probat *tex.in l.ſiquidem,C.qui milit. poſſ.vel non.lib.*12.& ſequitur *Io:de Platea in l.3.C.de dignit.lib.*12.*Reg.Reuert.deciſ.* 308.*to.* 1.ex collectis *per Reg. de Marin.* vbi ita refert deciſum per R.C.

Quodque hodiè controuerti non po-
33 teſt, ſtantibus geminatis Suæ Maieſtatis ordinationibus diuerſis temporibus proditis ſignanter de anno 1602.1611. 1619. 1625. quibus expreſsè Dominis Proregibus huius Regni vetitum agnoſcimus,
34 ne permittant duplicata à militibus exigi ſtipendia, vt teſtatur *Reg. Galeot. in diſſert.vnic.poſt primum reſp.fiſc.à nu.* 71. *per tot.*91. & ſequitur *Reg.de Marin. in obſer.ad deciſ.*308. *Reg.Reuert.to.*1.

Sed animaduertendum eſt prædictas Regias iuſſiones prohibentes duobus in-
35 ſimul frui ſtipendijs, non niſi militaria reſpicere ſtipendia, non autem ea,quæ à Magiſtratibus togatis deberi contingeret;etenim ſi quis in Magiſtratu conſtitu-

tus

tus duplex exerceret officium, hic duplex conſequeretur ſalarium, ſic affirmat *Reg. Galeot. loc. cit.* vbi ad hoc comprobandum innumera exempla adducit. Et
36 rationem addit; nàm cum duplex ſit onus, duplex ſollicitudo, conſequens eſt dicere, vt duplex vtriuſque officij debeatur emolumentum; & ità reſpondet Regijs litteris contrarium dictantibus de anno 1625. quas refert *Reg. Sanfel. deciſ.*
37 328. Et ità fuit deciſum per R. C. in Collat.Conſ.affirmant *Reg.de Marin. reſol.quot.lib.1.cap.312.& in obſer.ad deciſ. 308. Reg.Reuert.tom.1. Thor.in compend. deciſ.par.1. verb.ſalarium duplex, & in ſupplem. eod.verb.*

Idemque comprobat *Reg. Camill. de Curte in 2.par. oper.feud.cap.1.num.156.* vbi amplius teſtatur prædicta ſeruata in
38 perſonâ D. Io: Andreæ de Curte ſui patris, qui priuſquam ad officium Præſidis S. C. fuiſſet promotus, Regius exiſtens Conſiliarius, & vti S. C. Decanus exercens officium Propræſidis, per R.C. audito fiſco iudicatum extitit vtrumque ſalarium ei deberi,& legitur in decreto 287. R.C.ex collectis *per Reg.de Marin.in fine 2.tom.deciſ.* Reg.Reuert. Et inſuper idem
39 determinatum ad fauorem Præſidentiũ R.C. qui cum abſente, vel mortuo Domino Locumtenente hoc officium alternatim per hebdomadam exercent vigore *Reg.pragm.8.ſub tit.de offic.procur.Caſ.* ſalarium illud D. Locumtenenti conſtitum, inter ipſos Præſidentes fore diuidendum mandatum extitit, & decretum R.C. in hac re habetur per *Reg.de Marin. in fine 2.tom.deciſ.Reg.Reuert. in ordine decretorum* R.C.285.

Hoc idem nuper fuit obſeruatum in
40 perſonâ quondam Io: Baptiſtæ Amendola Præſidentis R.C. nàm cum vacauerat munus Locumtenentis R. C. ob diſceſſum Spectabilis D. Gaſparis Sobramonte de Supremo Regali Conſilio Caſtellæ, & Regentis Conſil.Ital. iuſſu Excellentiſſimi Domini Proregis Comitis de Pignoranda fuit eidem Præſidenti Amendola huiuſmodi munus demandatum de anno 1660. tanquam eiuſdem Tribunalis R.C.Decanus; vndè pro tempore, quo illud expleuit, vtrumque fuit conſequutus ſalarium accedente, quoq; ordine Collat. Conſil.

Similè fuit iudicatum in R.C. in Præ-
41 ſidente eiuſdem Tribunalis R.C. exercente officium Aduocati fiſcalis eiuſdem Tribunalis, vt habetur in decreto 654.&
42 in Præſidente R. C. qui mittitur Præſes Prouinciæ, vt cernitur in decreto 660. collectis *per Reg.de Marin. in fine 2.tom. deciſ.*Reg.Reuert.

Præterea adeò fauorabilia ſunt mili-
43 tum ſtipendia; vt illa fraudantes grauiſſimè ſunt corrigendi, habetur *in l. eos in fine, ff.de falſ.* & confirmat *Alber. in l.2. C.de offic. Praſ.prator.* dicens, *& acriter eſt in eos animaduertendum, qui militum nummos, vel ſtipendia, aut etiam commeatum ex fraude tractant*; ſi quidem ea res
44 maximum infert Reipublicæ detrimentum, cuius exempla non ſunt longè quærenda Romanorum res, quæ diù praue infeliciterque geſta fuere ob diminuram militiæ ſtipendia, vt author eſt *Lat. in l.*
45 *Iunia*, ſuntque ſtipendia bellorum nerui, qui ſi deficiant, deficit & victoria, & proindè non defuerunt, qui pro illis ſupplendis, nedùm ſuis non pepercerint pecunijs, & facultatibus, ſed nec amicorũ,
46 nec publicis,nec ſacris, atque adeò quæ templis erant, vt *Herodian.* teſtatur *l. 2.*
47 ſtipendiorum enim largitio omnem tollit militibus meſtitiam, eoſque Principi beneuolos reddit, imperijque incolumitatem parit,vt notat *cit.Herodian.d.lib.2.* idemque affirmat *Mut.Surg. in addit. ad Marc.Ant.fratrem de Neap.Illuſt.fol.*338.

Vndè ſtipendia fraudentes ſatis meri-
48 tò debent atrocioribus pœnis ſubijci, vt in Gallia practicatum fuit, nàm quidam Generalis Exercitus Franciæ, eo quod militum ſtipendia vſurpauit, detentus fuit,& carceratus Pariſijs in arce,& deindè fuit condemnatus per Iudices commiſſos à Rege, vt in patibulo Montisfalconis ſuſpenderetur, & ſtrangularetur,
49 quod exequutum fuit, ac etiam omnia bona eius fuerunt confiſcata, & inſuper ordinatum,ſummam tercentum millium Pariſienſium ſuper dictis bonis, & confiſcationibus accipi, pro reſtitutione ſummarum, & partium malè captarum per dictum Generalem ſuper Finãtijs Regijs, & alijs damnis, & intereſſe in eis factis, dictamq; ſummam adiudicauerunt Regi pro reſtitutione prædictorum, vt teſtatur *Caſſan.in catalog.Glor.mũd.par.6.cõſid.*19.

50 Nec

50 Nec minus eſt exemplare, quod de
Sultano Selymo narrat *Pau.Iou.hiſtoriar.
lib.* 18. Is Princeps ſubacta Ægypto eius
regimen Ciaierbeio commiſit, iuſſitque
Iunuſſo Baſſano ſummo in eo bello Im-
peratori, vt militibus ſtipendia augeret,
quo præteritos labores præſenti com-
penſaret præmio, militeſque in pugnan-
do deinceps alacriores redderet, Iunuſ-
ſus principio Selymi voluntati obſequu-
tus fuit, non multum tamen poſt tempus
deſtitit, idque conſultò vt milites tra-
ſcenderentur, ſeditionemque patrarent
in Ciaierbeium, cui emulabatur, quod
ille ad Ægypti præfecturam, quam ipſe
ambierat, prælatus fuiſſet, eam rem vt
agnouit Ciaierbeius, ſtatim Selymo ſi-
gnificauit, ille Iunuſſum coram ſe trahi,
ſtrangulari, dilacerari, canibuſq; diſcer-
pendum objici iuſſit.

Sed de iure communi huiuſmodi frau-
51 dantes militum ſtipendia mitius, & dul-
cius puniuntur, nàm ſancitum eſt, vt in
quatruplo, & officij priuatione plectan-
tur, *l.2. verſ.nam ſi vſurpauerit, C. de off.
Præfect.Prætor.Africæ.*

Et *in l.vltima, C.quæ res vendi non poſſ.*
52 cauetur, vt qui frumentum exercitui de-
ſtinatum in proprium verterit lucrum,
honeſtior quidem proſcriptioni: humi-
lior autem capitis ſupplicio ſubiaceat.

53 Nihilominus pluribus rationibus inni-
xus defendit *Iul.Ferret.in tract.de milit.
iuſt. & pæn.deſert.nu.*106.*&* 107. vt Du-
ces Exercitus fraudantes ſtipendia mili-
tum teneantur pœna vltimi ſupplicij,
quod ſequitur ex noſtris *Reg.Rou.in prag.
rub.de milit.nu.*5. vbi quoque refert iuris
communis diſpoſitionem, idemque tenet
*Mut.Surgente in addit.ad Marc.Ant.fra-
trem de Neap.Illuſt.fol.*340.

Vbi amplius obſeruat huiuſmodi mi-
54 litum ſtipendia non poſſe ſequeſtrari;
nec ad inſtantiam creditorum exequi,
neque poſſunt milites ex quocumque de-
55 licto ex proceſſu informatiuo torqueri,
tanquam Ciues Neapolitani, vt diſcur-
rit *Surg. ibid.* & ad propoſitum noſtrum
allegat *conſtit. Regn. ea quæ ad ſpeciale
56 decus*; vbi regios introitus, regaliaque
vſurpans capitis feritur pœna; ideò ca-
dem pœna in præſenti ſpectanda eſt cō-
57 trà huiuſmodi fraudantes, ſiquidem re-
gij introitus, Regnorum tributa ad ſti-
pendia cōſtituta ſunt, *D.Thom.2.2.quæſt.
63. Andr. in conſtit. ſuper inciſionibus, &
c.1.de pace tenend.Mut.Surg.ibid.*

Amplius milites ſunt exempti, & im-
58 munes à muneribus perſonalibus, vt de
iure communi cauetur *in l.fin.§.fin. ff.de
muneribus, & honoribus, l.* 3. *§.ii qui, ff.
eod.tit.l.2.C.de munerib.patrimon. lib.*10.
l.à muneribus, ff.de vacat.muner. & teſtan-
tur *Guid.Pap.deciſ.*388.*nu.*3.*Maſtrill. dec.*
173. *in fine, Nouar.in pragm.2. de milit.
collect.2.nu.*13. *&* 14. *Reg.Rouit.in prag.*
11. *de milit. num.*44. prædictis etiam
adſtipulatur vltra *cit. ſanctiones Reg.* 2.
§.8.& prag.6.§.10.de milit. vbi diſponi-
tur milites eſſe exemptos, & francos; ità
59 vt eorum domus ſint immunes à quibuſ-
cumque hoſpitijs, & contributionibus
tàm militum grauis armaturæ, quàm le-
uis, ac etiam Regiorum Commiſſariorū,
Barricellorum, nec non à contributioni-
bus guaſtorum, curruum, beſtiarum, one-
rum, & equitiarum, & à contributioni-
bus victualiū tàm tempore ſeruitij, quàm
extrà quod etiam recenſet, *Nouar. in cit.
prag.2.collect.2.de milit.nu.*13.

Sunt etiam immunes à gabellis, alijſ-
60 que contributionibus, vt conſtat de iure
communi *in l.his oneribus* 10. *ff. de va-
cat. muner.* ibi, *Angariorum præſtatio, &
recipiendi hoſpitijs neceſſitas, & militibus,
& liberalium artium profeſſoribus inter
cætera remiſſa ſunt*; facit etiam *tex. in l.
prætor, §. duo, ff. cit.* ibi, *Duo genera tri-
buenda muneris publici vacationis ſunt
vnum plenius, cùm & militiæ datur*, vbi
gl. verb. datur, idem apertis verbis con-
firmat, quod etiam ſequitur *Gregor. Lo-
pez in l.7. tit. 25. par.4.* idemque ſan-
citur *in pragm.* 11. *de milit.* ibi, *que ſea
franco de gabelas, y contribuciones*, & te-
ſtatur *Reg.Rouit. in d.pragm.*11. *nu.*44. *de
milit.*

Et ità R.C. in facti contingentia de-
61 creuit, vt ſcilicet milites habeant fran-
chitiam à functionibus fiſcalibus, & à
quibuſcumque impoſitionibus, & gabel-
lis pro eorum vſu, & equis; prout fuit de-
ciſum in anno 1546. referente Domino
Regente D.Franciſco Reuert. tùnc Præ-
ſidente R.C. quod ſcilicet milites tàm
grauis, quàm leuis armaturæ in hoc Re-
gno habitantes, tàm Hiſpani antiqui, qui
venerunt cum Illuſtr.Magno Capitaneo,
quàm

quàm Hiſpani, & Itali, qui ſeruiunt Cæſareæ Maieſtati,& ad eius ſtipendia morantur,non ponantur pro focularibus:etſi aliqui fuerint aggregati in præſenti numeratione,deducantur,cõſtito per fidem Ill.Scribæ portionis,quod ſunt adſcripti, & adnotati in ſtipendijs Regijs; & propterea non teneantur contribuere in functionibus fiſcalibus ordinarijs, & extraordinarijs, ſed ſeruentur immunes pro eorum vſu, ſuarumque domorum familiæ, & equorum ſuorum, ab omnibus, & quibuſcumque datijs, gabellis, & impoſitionibus Vniuerſitatum Regni prædicti, tàm domanialium, quàm Baronum impoſitis, & imponendis, vt habetur in decreto 83. eiuſdem R.C.ex compilatis per *Reg.de Marin tom.2. dec.Reg.Reuert.*

Idemque fuit deciſum per R.C.in an.
62 no 1579. inter milites Ciuitatis Brunduſij cũ Vniuerſitate eiuſdem,fuit namq; declaratum, referente Præſidente R. C. D.Io:Dominico Brancaleone, quod milites, qui fuerunt creati ante numerationem focularium, & perſiſtunt in militia, etiam ſi ſint numerati, ſint immunes à ſolutionibus functionum fiſcalium, ac aliarum impoſitionum, & milites, qui fuerunt, & ſunt milites poſt numerationem, & non ſunt numerati,ſimiliter ſint exempti; quod decretum refertur *per Reg.de Marin. decr* 415. *inter decreta* R. C. *compilata in fine* 2. *vol. deciſ. Reg.Reuert.*

Hac eadem immunitate gabellarum
63 potiuntur milites pro eorum filijs licèt minoribus, vt fuit deciſum in R.C. referente Spectabili Regente Fabio Capycio Galeota tùnc Præſidẽte illius, inter milites grauis, & leuis armaturæ Ciuitatis Tricarici cum Vniuerſitate eiuſdem, fuit enim prouiſum, quod prædictis militibus detur immunitas ad rationem vnius rotuli panis pro perſona quolibet die iuxtà taxam R. C. verùm ſi maluerint, vel opus fuerit eiſdem dari immunitatem in farina, detur præcedente ſtima, ſeù ſcannagio faciendo ab expertis, ità quod non excedat taxam R.C. & ſimiliter quod filij dictorum militum,à bimatu ſupra,gaudeant prædicta immunitate panis, & non infra: quòad famulos, & famulas exteras, non gaudeant immunitate aliqua, niſi doceant ſubire onera in eorum proprijs Patrijs, iuxtà decretum Cameræ generale; quo verò ad famulos exteros, qui non ſunt de Regno, non ſeruetur immunitas, & expediantur prouiſiones, ſic habetur in eiſdem decretis R.C.699. in ordine *verſ. in cauſa.*

64 Cumque deindè fuerit hoc iterum controuerſum per Gabellotas farinæ Ciuitatis Trani, qui efflagitabant denegari immunitatem gabellæ filijs minoribus Alferij Michaelis de Campos Hiſpani Capitanei Regiorũ tormentorum æneorum Ciuitatis prædictæ, ſed tantũmodò illa dari reſpectu dicti Michaelis, aliorumque de eius familia maiorum, fuit tamen per R.C. referente Spectabili Regente de Marinis tùnc Præſidente eiuſdem ſub die 10.Aprilis 1660.ordinatum, quod ſupradictum decretum latum per R. C. ad relationem Spectabilis Regentis Fabij Capycij Galeota tunc Præſidentis R.C. obſeruetur, ac proindè ſi illius filij conſtituti ſunt in ætate à bimatu ſupra, hoc eſt, excedant annos duos, tractent,ac tractare faciant dictum Michaelem patrem immunem etiam reſpectu perſonarum dictorum filiorum, adhùc cum illis ſeruata taxa Regiæ Cameræ vnius rotuli panis pro quolibet, ſingulo quoque die cum reſtitutione exacti, vt habetur in decreto 699. ex cõpilatis per *Reg.de Marin.in fine* 2.*vol.deciſ. Reg.Reuerter.*

65 Inſuper hac eadem immunitate gaudere olim militem grauis armaturæ per ſpatium annorum viginti quinque R. C. decreuit ſub die 3.Iulij 1599. in cauſa Angeli Maffei olim militis grauis armaturæ cum Vniuerſitate Venuſij, vt habetur in decreto 520. ex compilatis per eundem *Reg.de Marinis ibidem.*

66 Verùm non excuſantur milites ſoluere bonatenentiam in illis terris, in quarũ territorio bona poſſident, prout R. C. iudicauit ſub die 25. Octobris 1546.& habetur in decreto 83. R. C. ex compilatis *per Reg.de Marin. in fine* 2.*vol.deciſ. Reg.Reuerter.*

67 Quemadmodum ſoluere tenentur milites functiones fiſcales, qui ſunt effecti milites poſt numerationem focularium, & reperiuntur prius numerati, qui etiam in oneribus perſonalibus debent contri-

R buere

buere in pecunia, ità R. C. pronunciauit ſub die 2. Septembris 1579. in lite, quæ agitabatur inter milites Ciuitatis Brundusij cum dicta Vniuerſitate, & habetur in decreto 415. ex compilatis *per dictum Reg. de Marin.*

68 Nec etiã immunitate ſupra poſita fruũtur milites cohortis de numero tercentũ Staticote, nàm R. C. in cauſa vertente inter huiuſmodi milites, & nonnullas Vniuerſitates huius Regni ſub die 24. Nouembris 1651. facta etiam relatione in Collaterali Conſilio iudicauit, quod prædicti milites teneantur ad ſolutionem iurium fiſcalium ordinariorum tantùm, quocumque modo, & forma exigantur per Vniuerſitates, ſiuè per gabellas, ſiuè aliter: item teneantur vti bonatenentes, & ad debita contracta ſeruata forma decretorum R. C. à cæteris verò impoſitionibus extraordinarijs hoſpitijs, & contributionibus ſeruentur immunes, & expediantur certificatoriæ, & ordines neceſſarij, ſic continetur in decreto 559. ex compilatis *per dictum Reg. de Marin.*

69 Neq; huiuſmodi immunitate potiuntur milites Caſtri Ciuitatis Brundusij, qui ſunt Ciues; vel numerati in eadem Ciuitate, & habitant extrà Caſtrũ, prout fuit declaratum per R. C. ſub die 23. Decembris 1578. in cauſa vertente inter milites dicti Caſtri, & Vniuerſitatem Ciuitatis Brundusij, quod ſcilicèt Bombarderij, & alij milites Caſtri Brundusij, qui ſunt Ciues vel numerati in eadem Ciuitate, & habitant extra Caſtrum, ſoluant cum dicta Vniuerſitate, non obſtante prętenſa per eos immunitate, iuxtà tamen prouiſiones alias in ſimilibus per Regiã Curiam expeditas, ità habetur in decreto 409. ex compilatis *per Reg. de Marin. loc. cit.*

70 Hoc etiam fuit alias deciſum, & præcipuè ſub die 15. Ianuarij 1614. R. C. iudicauit, quod milites Caſtri Aquilæ, qui ſunt Ciues Aquilani, ſoluãt onera, prout alij Ciues, vt habetur in decreto 571. ex compilatis *per Reg. de Marin.* vbi teſtatur, quod ſecùs erit, ſi milites exteri eſſent, nàm tunc immunes forent, prout R. C. decreuit ſub die 7. Septembris 1627. & habetur in decreto 600. ex compilatis per eundem *Reg. de Marin. in fine 2. tom. deciſ.* Reg. Reuerter. vbi aliud ſimile decretum in hac re interpoſitũ per R. C. ſub die 13. Martij 1632. refert, & habetur in decreto 612.

71 Idemq; obſeruatur reſpectu militum Campaneæ, vt ſcilicet illi ſint immunes à gabellis, qui ſunt exteri, Ciues vero nequaquam, vt declarauit R. C. ſub die 26. Maij 1614. & habetur in decreto 572. eiuſdem *Reg. de Marin.*

72 Verùm in militibus peditibus Terzerij Hiſpanorum in hoc Regno ſiſtentibus ad ſtipendia noſtri Regis, fuit deciſum per R. C. quod non numerentur pro focularibus in terris, vbi habitant, & numerati deducantur, vt habetur in decreto 247. R. C. ex compilatis *per Regentem de Marin.*

73 Quod etiam fuit deciſum per R. C. in militibus, qui fuerunt grauis armaturæ, & nunc gaudent, vt dicitur *piazza morta*, quod ſcilicèt deducantur à numeratione focularium in terris, vbi habitant, vt habetur in decreto 514. ex compilatis *per Reg. de Marin.*

74 Et milites Hiſpani vulgariter *intratteniti* gaudẽt immunitate ſolutionis bonatenentiæ, pro annuis introitibus, quos poſſident cum Vniuerſitatibus tanquam Neapolitani, vt fuit per R. C. pronunciatum referente Spectabili Regente Io: Camillo Cacacio tùnc Præſidente R. C. in cauſa vertente inter Capitaneos D. Frãciſcum de Orue, & D. Antonium Xinenes de Oruiedo, & Vniuerſitatem Terræ Tauiani, vt habetur in decreto 663. ex compilatis *per Reg. de Marin. ibid.*

75 Sed tenentur Milites ſoluere collectas pro territorijs, quæ tenent in affictum ab Eccleſia ratione induſtriæ, deducta penſione, quæ ſoluitur pro affictu; ſi verò territoria fuerint particularium, ſoluunt ſimpliciter collectas, vt habetur in decreto 669. R. C. ex coacervatis *per dictum Reg. de Marin.* & alias fuit deciſum per

76 dictam R. C. quod milites nouæ militiæ habeant franchitiam pro eorum capite, ſed ſi faciunt induſtriam, ſoluant reſpectu induſtriæ, vt cauetur in decreto 433. & 616. ex compilatis *per Reg. de Marin. in fine 2. to. deciſ. Reg. Reuerter.*

77 Accedat etiam ſupradictis, quod ſub die 22. Augusti 1586. per R. C. fuit prouiſum, quod in prouiſionibus ab hodie in antea expediendis ad inſtantiam mili-

tum

tum tàm equeſtris, quàm pedeſtris militiæ, ſuper immunitatibus, quibus gaudere prætendunt, apponatur clauſula, dummodò miles equeſtris militiæ retineat penès ſe equum, & arma ad militiam aptum, & apta, & miles nouæ pedeſtris militiæ, quæ dicitur *del Battaglione*, dummodò retineat archibugium, & murrionem, & fuit amplius ordinatū, vt in huiuſmodi prouiſionibus expediendis, dicatur hos milites ad ſeruitia perſonalia non teneri, ſic continetur in decreto 564. ex compilatis *per Regentem de Marin. loc. ſup. dicto*.

78 Vlteriùs inter reliquas fruitiones, quæ militibus cōferuntur, ſunt hoſpitationes; proùt patet de iure communi, vt *in l. 1.*
79 *C. de Epiſc. & Cleric.* & hoc onus hoſpitandi, aliqui cenſent eſſe munus patrimoniale, non autem perſonale; ità eſt *tex. in l. 3. C. de muner. patrimon. lib. 10. Plotus in l. ſi quando nu. 27. verſ. turmæ equorum, C. vndè vi, Mauſon. de cauſ. execut. lib. 1. ampliat. 29. nu. 103.* nihilominus dicitur onus reale; cum teneantur
80 Vniuerſitates domum tantummodò accommodare, vt hoſpitari queant, non tamen tenentur alimenta præbere; imò conſuetudo in contrarium deducta non ſubſiſtit, vt notat *Plotus loc. cit.* & facit additio *ad Deciū in c. de Monacis in verb. armigeros extr. de præbend.* & habemus in Regno noſtro *prag. 3. §. 21. de milit.* vbi ſtatuitur, quod pro alimento militum
81 nihil detur gratis, nec ſal, neque oleum, ſed ſolummodò domus, quam non licet Vniuerſitati indè mutare, proùt de iure communi quoque ſancitur, vt *in l. 1. C. de metatis, & epidemetic. lib. 12.*

82 Verùm tenentur Vniuerſitates hoſpitantibus dare paleam, & fœnum; imò obligātur Ciues, cæterique Prouinciales deferre paleam, & fœnum vſque ad domum militum, *l. non videtur, C. de munerib. patrimonial. lib. 10. l. in prouincia, C. de erogatione milit. annonæ lib. 12.* idemque diſponitur *in d. prag. 3. nu. 20.*

83 Et inſuper quando militibus deficit pecunia, proùt plurimum accidit, in hoc caſu Vniuerſitas ſubminiſtrat pecunias illis nomine mutui ſingulis diebus, recuperandas poſteà à Regia Curia de ſtipendijs ipſorum militum, ad beneficium Vniuerſitatis; & ità praxis obſeruat de iure communi, patet *ex gl. in l. neminem in verb. Perangar. C. de Sacroſ. Eccl. & in l. fin. §. erit autem in fin. de re milit. lib. 12.* & in Regno ità mandat *pragm. 3. de milit. num. 22.*

84 Licèt milites in hoſpitijs non debeant grauare populos, & vicinos, *l. milites, C. locati*, tamen quādoq; excuſantur, quādo
85 non inueniunt victualia pro ſe, & equis pretio congruenti; hinc ſi pro neceſſarijs milites extendunt manus, excuſantur à pęna, ſed tenētur ad emendā dāni *Lucas de Pēna in l. 2. propè fin. verſ. & nota, C. de Paſcuis publicis lib. 11. Rolan. à Valle conſ. 66. nu. 6. Auiles in cap. Prætorum 8. n. 5. & ſequenti, Bertald. conſ. 57. lib. 3. par. 1.* qui etiam dicunt, quod ſi ruſtici eſſent adeò tenaces ad vendendum, vel ſi deficeret pecunia, poſſunt accipere victualia à Prouincialibus, *Molina de iuſtit. & Iur. tract. 2. diſp. 116. in fin. Theſaur. lib. 1. quæſt. forenſ. quæſt. 93. nu. 6. & 7.* licèt dicat, quod peccant, & tenentur ad reſtitutionem, latè *Bouad. lib. 4. c. 1. nu. 13. Reg. Rouit. in d. pragm. 3. de militibus nu. 1.*

Verùm in noſtro Regno ſunt exemptę
86 ab onere hoſpitandi milites, Ciuitates, & Terræ, quæ ab eorum Baronibus ſunt
87 electæ in Cameras reſeruatas iuxtà priuilegia conceſſa Baronibus huius Regni, vt *in c. 32. Regis Catholici fol. 61. in Capitulis, & Priuilegijs Neap. c. 8 fol. 66. c. 4. Cæſareæ Maieſtatis f. 124.* & plura tetigit *Surgens de Neap. Illuſtr. c. 23. num. 32. & Mutius in add. & Reg. Rouit. in d. prag. 3.*
88 *de militibus, nu. 12.* Imò licèt Baronibus exigere pecuniam à Vaſſallis pro Terris, quas eligūt in Cameras reſeruatas, *Reg. Rouit. in pragm. 5. §. 19. nu. 39. de admi-*
89 *niſtr. Vniuerſ.* Et hæ Cameræ reſeruatæ non ſolùm gaudent immunitate hoſpitationis actualis; ſed etiam fuit prætenſum, quod gaudere debeant immunitate contribuendi in pecunijs illis Oppidis, à quibus actualiter hoſpitantur, vt diſputat *Theſaur. quæſt. for. 93.* tamen hoc non conceditur, imò in publicis comitijs huius Regni, licèt hoc fuerit pluries ſuppoſitum, ſemper tamen per Suam Maieſtatem fuit denegatum, vt in gratijs conceſſis per Cæſaream Maieſtatem in anno 1533. *c. 4. fol. 124. in priuileg. & Capitulis Neap.* quamuis *Reg. de Ponte* contrarium ſentijt *de poteſtat. Proreg. tit. de prouiſio-*

nib. fieri ſolutis, §.*6. num.*19. vt aduertit Reg.Rouit.*in d.pragm.3.de militib.nu.*14. & ibi additio *Laganar.* ponit alias quæſtiones.

Modò tamen in Regno noſtro prædi-
90 ctæ Cameræ reſeruatæ ſunt voluntariæ reſpectu Vniuerſitatum, & Vaſſallorum, vt Barones non poſſint compellere vaſſallos ad accipiendum Cameras reſeruatas, & ſoluendum pecunias pro ipſis ex ordinibus emanatis tempore Præſidatus Dom.Comitis de Ognatte, qui etiam ſtatuit modos eligendi milites, exemptiones, & priuilegia ipſorum, & in qui-
91 bus delictis priuilegio fori potiantur, & Vniuerſitates, quæ eis præſtare debeant, vt *in prag.edita ſub die 3.Iunij* 1652.quę eſt *prag.20.in tit.de militib.*

92 Vlteriùs milites ſi ſęuitiam geſſerint, aut contumaciam patrauerint, vel deſidiam, aut tranſgreſſerint illa, quæ communis diſciplina militaris exigit, deliquiſſe cenſentur, etiam ſi alias prædicta inter paganos fortaſsè nullum delictum ſaperet,*l.omne delictum, ff.de re milit. in princ. l. quadam, ff. de pœnis, l. fruſtra, C. de re militar. lib.*12. Vndè ex
93 tribus cauſis licentiatur miles; ſcilicèt honeſta, vel cauſaria, aut ignominioſa: honeſta dicitur illa, quæ datur impleto tempore militiæ: cauſaria cum quis vitio animi, vel corporis minus idoneus militię renũciatur. Ignominioſa cauſa eſt, cũ quis propter delictum Sacramento ſoluitur,& etiam ſi ſine ignominiæ mẽtione miſſus eſt, nihilominus ignominia miſſus intelligitur, ità *tex. in l. milites agrum*, §. *1.verſ.miſſionem, ff.de re militar.*

94 Et qui commiſit delictum militare, ſemper dicitur ignominia miſſus,nec volens poſteà militare,recipiendus eſt,licèt à delicto, per quod fuit miſſus, ſit abſolutus, ità *tex. formal. in l.* 4. *verſ.ignominia miſſus, ff. de re milit. Claud.Cochier. in tract.de iur.milit.lib.*3. *c.*14. Reg. Rouit.*in prag.3.de militib.nu.*17.18.*&* 19.

His poſitis aliam conuenit ad materiam præſentis rubricæ queſtionem adnotare circà penſiones, vel annuas præſtationes à Rege,alicui militi conſtitutas ob bellica ſeruitia, vel ob alia merita. Num illę penſiones aliquo fruantur priuilegio quòad exactionem, & vtrum aliqua ſuadente neceſſitate poſſint dictæ penſiones ſuſpendi, vel modificari, vel in totum reuocari.

Circà primam partem,iuris concluſio eſt,vt huiuſmodi penſiones etiam ob cau-
95 ſam meritorũ cõſtitutæ nullo gaudeant priuilegio, imò creditores ſiuè anteriores, ſiuè poſteriores, ſiuè in actione hypothecaria, ſiuè perſonali anteponuntur huiuſmodi penſionarijs, ità *Aluarot. in cap.*1.§.*ſed & res,per quos fiat inueſt. Aff. in conſ. Magiſtri Camer. & in c.*1. §. *illicitas de pact.tenen. int. ſubdit. Capyc. in inueſt.ver.feudum de Cauena,Gramat conſ.* 160.*num.*9. *Aluar. Velaſc. de iure emphit. quaſt.*40.*nu.*19. *in fin.Taſſon.in pragm.de anteſ.verſ.*3.*obſer.*3.*nu.*48. *verſ.eſt tamen verum, Reg Conſtant. in l.*1.*C.de fil. Offic. lib.*12. *nu.*110.

96 Quodq;patet ex priuilegio,quod Principi donauti competit, qui non tenetur Dominicas largitiones præſtare, niſi deducto,ne egeat,& omni ęre alieno,ſic expreſsè probat *tex. in c.* 1. *de notis feudor.* & notat *Reg.Conſtant. ibidem*, idemque firmant *Molina de primogen. lib.* 2. *cap.* 5. *nu.*58. *Surd.conſ.*219. *nu.*12.*lib.*3. *Marc. Anton.Surg. de Neap.Illuſtr. lib.*1. *Afflict. deciſ.*307.*nu.*7.

97 Quinimò non datur penſionarijs vlla actio ad huiuſmodi penſiones cõſequendas, vt aſſeuerant *Molina, Surd. Surg. & Affl.loc.cit.Iudex Taſſon. d.prag. de anteſ. verſ.*2 *obſeru.*2.*nu.*89.

98 Sed in contrarium arguitur, quod huiuſmodi penſiones Princeps cõſtituit ob bellica ſeruitia, ac inſignia in Rempublicam merita, & ideò illi penſionarij inter milites adſcribi debentur, ipſorumque priuilegia conſequi, cum ipſam Rempublicam ſuo ſanguine, & ſudore ſint tutati.

99 Nihilominus reſpondetur,quod Principes ad has penſiones cõſtituendas nullo iure fuere obligati, quia iſti tempore, quo militarunt, ſtipendia habuere, *Affl. deciſ.*307.*nu.*13.*Ganau.deciſ.luſit.*29.*nu.*1. *Vrſill.ad Affl. d.dec.*307.*in princ. Rouit.in conſult.in mater.donat. nu.*10.*poſt tom.*1. *conſ.* vel quia ex aliqua obligatione militare tenebantur, vndè donationes iſtæ
100 ex ſola liberalitate proceſſerunt, & proindè cæteris forè poſtponẽdas exiſtimant DD.vt *Aluarot.loc.ſup.cit.Reg.Conſtant.in d.l.*1.*C.de fil.Offic.lib.*12.*nu.*112.

101 Sed

101 Sed quid dicendum, quando huiuſmodi Dominicæ largitiones his verbis ſint conſtitutæ, vt donantis bona ſint hypothecæ affecta, vel quãdo Rex annuum redditum alicui largitus fuerit ſuper vectigali, aut portorio; nunquid his caſibus donatarij iſti ſint creditorum numero aggregandi, vt ſimilem habeant ſatiſfactionem.

102 Et affirmatiuè reſponderi videtur, tùm quia ſiuè in primo, ſiuè in ſecundo caſu penſionarij prędicti hypothecam habent. In primo caſu, quia expreſſis verbis con-
103 cipitur. In ſecundo caſu, ob dictionem (ſupra) quæ importat hypothecã, *l.quintus de ann.leg.*& corpus ibi nõ deſignatur
104 cauſa demonſtrationis, ſed taxationis, vt inquit *Bar.in l.codicillis.* §.*inſtituto de leg.2.Roman.conſ.*388. *nu.*1.*Aluar.Velaſc. de iure emph. quæſt.*32. *nu.*17. *Padilla in l.& in Prouinciali, C. de ſeruit.& aqua*; Hinc eſt, quod corpus illud taxatiuè additum ſpecialiter obnoxium eſt ſatisfactioni penſionis conſtitutæ, & proindè penſionarij illi inter alios creditores ſunt connumerandi, eandemque ſatisfactionem habere debent.

105 Prætereà ſuper dicto corpore conſtituto ipſi penſionarij habent ratam dominij, *Præſ. de Franch. deciſ.*159. & etiam ſunt creditores ex iuſtitia, quia eorum cuſtodia, & opera Regnum ſaluatur, &
106 cuſtoditur, & tenentur militare, quandocumque ſunt vocati, ſiquidem conditionatè, & oneroſè ſub ſeruitio dantur, vt affirmat *Taſſon.d.verſ.*2.*obſer.*2.*nu.*89.
107 & proindè alijs creditoribus ſuper eodem vectigali poſtponi non debent, ſed cum illis concurrere poſſunt.

108 Sed contraria ſententia nititur ſolidiſſima ratione, nàm is qui donationem habuit, licèt hypothecam adeptus fuerit, non per hoc donantem vrgere poterit, itaùt beneficium amittat, ne teneatur, vltrà quam facere poſſit, hoc enim per hypothecam non tollitur, ne donans ex ſua liberalitate damnum patiatur, *cap.*1. *de not.feud.l.Diuus,ff.de regul.iur.l. inter eos,* §.*ijs quoque,ff. de re iud.* Hypotheca namque efficacius obligat, cum perſonam, & bona oneri ſubijciat, ſed exceptionem non aufert, ne teneatur, vltra quam facere poteſt, & deducto ære alieno, vt notat *Reg.Conſtant.in d.l.*1.*C.de fil. Official. nu.*114.*verſ.ego vero,* & ideò alijs creditoribus ſuper eodem vectigali poſtponi debent ipſi penſionarij, ſed concurrere ſuper augumento.

109 Nihilominus cum hæc omnia fuerint diſceptata in R.C. contra huiuſmodi penſionarios ad iſtantiam Regij fiſci, qui efflagitabat, ipſos penſionarios eſſe conſignatarios meræ, & puræ gratiæ, & non poſſe concurrere cum creditoribus ex iuſtitia, fuit deciſum per R.C. vt liberetur prædictis penſionarijs quædam quantitas in computum, vt teſtatur *Iudex Taſſon. pragm.de anteſ.verſ.*3. *obſer.*3.*nu.* 48. *in fine.*

110 Sed tamen alias vrgentibus neceſſitatibus Patrimonij Regalis fuerunt de anno 1613. ſuſpenſæ mercedes, & annuæ ſolutiones conceſſæ militibus, vulgariter dicti *l'intratteniti* pro præterito, vt teſtantur *Reg.Valenz.conſ.*99.*Reg.Rouit. in fine ſuor.conſil.vol.*1.

Circà ſecundum quæſitum, an ſcilicèt poſſint huiuſmodi penſiones, publica vrgente vtilitate, ſuſpendi, modificari, vel in totum reuocari.

111 Et in hoc quęſito *Reg.Rouit.in conſult. in mater.donat.poſt.*1.*tom. conſil.* diſtinxit tres cauſas, ex quibus conſtitui ſolent prædictæ penſiones. Prima cauſa eſt nulla præcedente ſeruitiorum præſtatione, ſed ex ſimplici Regis munificentia, & in hoc caſu concludit, poſſe huiuſmodi penſiones ad libitum reuocari. Secunda cauſa eſt ob remunerationem ſeruitiorum, quæ tamen non ſunt æqualia penſioni cenceſſæ, ſed ipſa excedit merita ſeruitiorum, & in hoc concludit, etiam poſſe reuocari, quia remuneratio in eo, quod excedit merita ſeruitiorum, eſt donatio. Tertia cauſa eſt, quando penſio eſt commenſurata ſeruitijs præſtitis, itaùt in nihilo, ſeù modico merita ſeruitiorum excedit, & in hoc caſu etiam concludit, poſſe reuocari.

112 Sed hæc diſtinctio alijs videtur impertinens, cum caſus ſup. diſtincti omnes in partem affirmatiuam quæſitum reſoluant, imò videtur, quod idem *Reg. Rouit.* ſibimet aduerſetur in ſecunda cauſa diſtinctionis, dixit enim ibi, quod quando penſio conſtituta eſt ob remunerationem ſeruitiorum, quæ non ſunt æqualia penſioni conceſſę, ſed ipſa exce-

dit

dit merita ſeruitiorum , poteſt in totum
reuocari . Et ratio eſt, quia remuneratio
in eo, quod excedit merita ſeruitiorum,
113 eſt donatio, *c.relatum ext.de teſtam.Ti-
raq. in l.ſi vnquam, verſ.donatione largi-
tus n.8.* Hæc autem ratio ipſi aduerſatur,
quia eadem iura,& authoritates cōgeſtæ
ſtatuerūt,vt in exceſſu tātummodò poſſit
reuocari donatio ob cauſam meritorum
ex dicta ratione, ſiquidem in eo, quod
excedit merita,eſt donatio. Et proindè
dicta ratio contradicit, & non confirmat
ſuam concluſionem, quod ſcilicèt poſſit
penſio in totum reuocari.

114 Vndè omiſſa hac diſtinctione aliqui
*DD.*dixerunt,quod huiuſmodi penſiones
nec reuocari,nec modificari poſſint *ex l.
ſi pater*, §.*vlt.ff.de donat.Capyc.deciſ.*121.
*nu.*13. *Gramat. deciſ.64. nu.* 24. *Anna in
c.*1.*de vaſſal.decrep.ætat.nu.*198. *& ſing.*
209. *Surd. conſ.*419. *Reg.de Pont.conſ.60.
nu.22.tom.1. Hier.Gigas tract. de penſion.
quæſt.54. nu.1.*

115 Et ratio eſt,quia huiuſmodi penſiones
dependent ex obligationis vinculo,vndè
non erit donatio , ſed debiti ſolutio , &
proindè reuocari nequeunt , vt probat
Iuriſconſ.in l.hoc iure. §.1. vbi *gl. in ver.
teneatur, & l.aquilius, ff.de donat.* Tùm
116 etiam quia alienum à Principe eſſe de-
bet,ſine cauſa auferre conceſſa, *l.fin.C.de
locat.præd.ciuil. l.*11. *auth.de referend.* §.
1. *And.in cap.*1. *quid ſit inueſt. Bal. in tit.
de his qui feud.dar.poſſ.* §.*notandum nu.2.
& in c.quid dilectio de conſanguin. & af-
finit. Affl. in cap.1.nu.4. de nat.feud. Gra-*
117 *mat. deciſ.* 166. *nu.* 3. præſertim ſi aſſi-
gnationes,vel conceſſiones factæ fuiſſent
per viam contractus, *Grauet. de antiq.
temp.par.1. nu.54. Pinell.in l.1. C.de bon.
mater.p.3. nu.6. Maſtrill. deciſ.164.nu. 6.
& 7. Molina de iuſt.to.2. diſp.261. verſ.
verùm.*

118 Sed alij *DD.* quos ſequor, contrarium
tenent, quod ſcilicèt publica ſuadente
neceſſitate, poſſint huiuſmodi penſiones
ſuſpendi,modificari, & in totum reuoca-
ri, *l.item ſi verberatum,* §.*item ſi forte, ff.
de rei vend. Nicol. Feſtaſ. de æſtimo p. 4.
c.4. nu.45. & c.6. nu. 7. And. tit. quæ ſint
regal.verb.moneta nu.23. verſ.item multi
Reges, Præſ. de Franch.deciſ.723. num.16.
Matthienſe l.6.tit.10.lib.5. recompil.gl.1.
Azeued. ibidem nu. 3. Bouad. in pol. lib.2.
cap.18.nu.269. Reg.de Ponte conſ.15. n.8.
to.2. & in tract. de poteſt.Proreg. tit.5. de
tract.nu.10. Oſaſc.deciſ.140. num.12.Reg.
Rouit.in conſult.in mater.donat. nu.8. poſt
to.1.conſil.Reg.Valenz.conſ.99. nu.33.to.1.*
aliosque congerit *Reg.Conſtant. in l.1. C.
de fi.offic.nu.117. lib.12.*

119 Et ratio eſt, quia de poteſtate , & iu-
ſtitia Principis legis condentis dubitan-
dum non eſt, etiamſi videatur reſtringe-
re, vel reuocare,quod dedit, quia omnis
legum poteſtas eſt in pectore ſuo , *l. qui
fundos, C.de omn.agr.deſer.lib.11. Bal.in l.
nuptæ, ff.de ſenat. Gozadin. conſ.5. nu.21.
Caſtal. tract. de Imper. q.98. Reg. Valenz.
cit.conſ.99.nu.36.lib.1.*

120 Quod inſuper confirmatur,quia Prin-
ceps ex cauſa publicæ vtilitatis poteſt al-
terare contractum, reuocare decreta , &
conuentiones Reipublicæ, & alia , quæ
regulariter eſſent irreuocabilia , *l. quod
ſemel, ff.de decret.ab ordin.faciend. c.in no-
ſtra de iniur. Alciat.conſ.165. nu.5. lib.6.
Io:Ant.de Nigr. in c.cum nihil rub.de por-
tulan.nu.18. c. exercere nu. 23. de compoſ.
& commut.pœnar. Alex.conſ.101. num.7.
lib.1.* R*uin.conſ.229. nu.12. lib.1. Io:de
Plat. in l. vacuatis ad fin. C. de decurion.
lib.11.* R*eg.Valenz. conſ 99. nu.35. & 37.*
121 *lib.1.* Imò contra naturalem æquitatem
ſtatuere poteſt ex cauſa publicæ vtilita-
tis, *gl.in l.1. ff.de vſucap.* R*ainal.Corſ.lib.3.
indagat.iur.ciuil.cap.7.nu.2. Loffred.conſ.
14.nu.22.* R*eg.Valenz.ibid.*

Hinc deſumitur, poſſe etiam reuocare
huiuſmodi penſiones,etiam ex cauſa ſer-
122 uitiorum conceſſæ , vt dixerunt præter
citatos R*oman. conſ.78. Io:Lopez in c. per
veſtras in rub.*§.*50.nu.5.verſ.ex iſtis, Ar-
rius Pinel.in l.1.C.de bon.mater.p. 3. in
15.& 16.illat.Gregor.Lopez in l.1.Taur.
in fin. tit.26. p. 4.* vbi teſtatur, ſic ſerua-
tum fuiſſe in Hiſpania in donationibus
ab Henrico Rege factis , idemque pra-
cticatum in Luſitania, ſicut præcit. *Lopez*
refert.

123 Nec de iure,cauſa illa meritorum in
conſtitutione huiuſmodi penſionum me-
morata, aliquid ponit in eſſe , ſed ad ni-
hilum deſeruit, & poſſunt reuocari, etſi
cauſa illa expreſſa ſit, *c. ſuggeſtum de de-
cim.l.Lucius 11. ff.de euict. Affl. in tit.hic
finit.lex Corrad.not.ab.6 nu.25. & in tit.
quæ ſint regal.* §.*poteſtas nu.52. & in c. 1.
de*

*de Capitan. qui Cur.vendid.num.*16.*Gramat.deciſ.*65.*nu.*29. *Reg.Valenz. conſ.*99. *nu.*36.*lib.*1.

124 Quod adeò verùm eſt,nàm etſi in conceſſionibus huiuſmodi penſionis, apponeretur clauſula, vt neq; ob æs alienum, nec ob alias quaſcumque fiſci neceſſitates poſſit ſolutio differri, quæ clauſula, vt inquit *Capyc.in inueſt.in ver.feudum de Cauena*, valdè proficit, vt non poſſint illæ reuocari; attamen adhuc penſiones iſtæ, publica vrgenta vtilitate,reuocabiles ſunt. Et ratio eſt, quia pactum hoc

125 minimè validum erit, neque priuatis pactionibus tolli vnquam poterit, quod Reipublicæ vtilitas expoſcit, *l. nemo poteſt,ff.de leg.*1.*Barboſ.in l.alia ſol.matrim. Bal.& Aluarot. loc.ſup.cit. Reg.Conſtant. in d.l.*1.*C.de fil.Official.lib.*12.*nu.*115.

126 Et his non obſtat, quod aliqui dixerint, vt ſcilicèt Princeps reuocans vel minuens donationes, iam factas benemerentibus, teneatur reficere damnum donatario, *Innoc.in c.niſi cum pridem de renunc.Fœlin.in c.quæ in Eccleſiarum de conſtit. Iaſ.in l.fin.ſi conc. ius, vel vtilit. publ. Arrius Pinel.loc.ſup.cit.* Quia reſ-

127 pondetur,quod quando id fit cauſa publicæ vtilitatis, vel neceſſitate vniuerſali cogente, aut lege lata,& vi ſupremæ poteſtatis, ad nihilum Princeps tenetur, vt firmarũt iidem *DD.cit. & Affl.in prælud. feud.q.*4.*nu.*17.*Reg.Conſtant.d.l.*1.*nu.*118. Et ratio eſt, quia ſi Princeps ad tantundem teneretur, nihil prodeſſet, aut ſatiſfaceret reuocatio, nàm quod vna manu auferret, altera reſtituere deberet, nec commodum aliquod indè ſentiret,& cõſequenter ad emendam non tenetur.

128 Sed huiuſmodi penſiones hoc ſcilicet gaudent priuilegio, vt non poſſint ad inſtantiam creditorum penſionarij exequi, niſi in ſubſidium, ac tanto debitori relicto, vt ſe honeſtè alere poſſit, *l. commodis de re iud. Bal.in l.ſpem præmiorum, C.quæ res pignor.obligar.poſſ.Reg.Cõſtant. in d.l.*1.*C.de fil.Official.lib.*12.*nu.*122.

129 Quod priuilegium ſatis amplum procedit in ſtipendijs militum, & in penſionibus veteranis cõſtitutis, vel illis, qui *intrattenuti* vocantur,& etiam in ſalario Continuis Regij Palatij præſtando, non poſſunt etenim ſtipendia militum penſiones, & ſalarium prædictis conſtitutum exequi ad petitionem eorum creditorũ, nec etiam in ſubſidium, vt perbelle tradunt *Salic.in l.ſpem præmiorum,C.quæ res pignor.oblig.poſſ.* vbi *Bal.Marc.Ant.Surg.*

130 *de Neap. Illuſtr. lib.*1.*c.*26. Et ratio eſt, ne à ſeruitio Reipublicæ,vbi aſſiſtere debent, abſtrahantur *Reg.Conſtant.in cit.l.* 1.*nu.*122.*C.de filijs Offic.lib.*12.

131 Præterea eſt notandum, quod poteſt Prorex Regni Neap. ſtipendiarijs, ſiuè alijs penſionarijs prouiſis in officio, vel gubernio ſuſpendere ſtipendia, vel penſiones, donec prouiſioni incumberent, *l.*1.*§.ſed ſcimus,* ibi,*vel quo poterat eũ adiuuare,C.de latin.libert.tollẽd Iudex Taſſon.in prag.de anteſ.ver.*2. *obſer.*2.*nu.*89. idemque in ſimili tradit *Præſ. de Franch. deciſ.*178.*nu.*4.

132 Rurſum notandum eſt, quod hæ penſiones conſtitutæ in beneficium alicuius, quandoque tranſmittuntur ad eius hæredes; & Primus caſus eſt, quando præſtatio huiuſmodi penſionis certum,& determinatum tempus reſpiceret, nàm ſi penſionarius ante temporis complementum deceſſerit, tranſmittitur rata illius temporis in beneficium hæredum, argumento *tex.in l.ſi cũ præfinitione.ff.quand. dies legat.ced. l.codicillis de ann.legat.* vbi

133 cauetur, quod ſi legata annua relicta ſint cum præfinitione alicuius temporis, veluti per decennium, ad hæredes tranſeunt pro reſiduo tẽporis deſignati,mortuo legatario:& ex dictis iuribus *DD.*inferunt,

134 diſpoſitionem quamlibet, quæ morte conceſſionarij expirabat,ad hæredes tranſmitti pro illo tempore, quo fuit facta conceſſio, *Alex.in l. apud Iulianum, §.ſi quis alicui,ff.de legat.*1. *Dec.conſ.*262. *nu.*2. *circa med.*

135 Et id confirmatur deciſione Supremi Italiæ Senatus, nàm cum Dux Medinæ Reuiſicci preces Regi porrexerit,vbi petebat ſibi concedi, vt donec viueret, à Regno Siciliæ frumenta, quæ naſcerentur in ſua ditione, quam in ea Prouincia ſatis amplam poſſidebat, abſque aliqua ſolutione extrahere poſſet, Rex noſter facultatem hanc illi conceſſit, non, donec vita fungeretur, ſed per ſex tantummodò annos: elapſo biennio, mori contigit Dux conceſſionarius; fuit controuerſum, an ſuis hæredibus ius eſſet pro reſiduo temporis conferendum; Et

136 per

136 per ſupradictum Italicum Senatum fuit ad fauorem hæredum Ducis pronunciatum, vt teſtatur *Reg. Conſtant. in d. l. 1. C. de fil. Offic. nu. 125. & 128. lib. 12.*

137 Secundus caſus eſt, quando quantitas penſionis conſtitutæ, non correſpondet meritis ſeruitiorum, vt ſi illa ſit exigua, & iſta forent magna, tunc enim, ne ingratitudinis notam Dominus ſubeat, præſumendum eſt, voluiſſe largationem illam ad hæredes peruenire, *Aleiat. conſ. 203. nu. 12. Siluan. conſ. 4. nu. 16.* & optimè *Reg. Conſtant. loc. cit. nu. 129. verſ. eſt alia.*

138 Iudicantur autem huiuſmodi penſiones perſonales, vt morte conceſſionarij finiantur, quando in cauſam alimentorum conſtitutæ ſint, vt probat cæteris omiſſis, *Surd. in tract. de aliment. tit. 1.*
139 *quæſt. 12. nu. 5.* Vel quando nulla mentio hæredum facta ſit, nec ex parte concedentis, neque ex parte conceſſionarij, *ex l. Sticchum, §. ſtipulatio, ff. de verbor. obligat.* vbi *Accurſ. & Bart. Odoffred. & Paul. Caſtrenſ. in §. omnes inſtit. de actiõn.*

140. Perſonalis quoque conceſſio cenſetur ex qualitate rei conceſſæ, quãdo eius naturæ ſit, vt perſonam nõ tranſeat; vndè dicendum, annonas, panes ciuiles, ac ſoldatas perſonam non egredi, *c. 1. quis dicatur Dux,* latè *Io: Thom. de Mar. de gen. & qual. feud. tit. 25. & 26. Reg. Conſtant. in d. l. 1. nu. 134.*

141 Sed modo moribus receptũ eſt, vt huiuſmodi penſiones perſonaliſſimæ ſint, & morte concedentis finiantur, vt perbelle tradunt *Caſtr. de annon. ciuil. in l. 1. nu. 49. Reg. Conſtant. in l. 1. ſup. cit. nu. 135.*

Nunquid autem penſiones conſtitutæ in beneficium Titij, v. g. & eius filij expreſsè denominati, extinguantur non ſolùm morte, ſed delicto, aut alienatione facta per patrem, itaùt filius ſubconceſſionarius remaneat priuatus huiuſmodi penſionibus?

142 Et reſpondetur, quod ſiuè filius ſubconceſſionarius ſit ſub paterna poteſtate, vel emancipatus, ſemper remanet extincta, etiam in perniciem filij ob delictum, vel alienationem factam à patre, quando tamen conſtitutio huiuſmodi penſionis reſpiceret merita patris, *l. dedit in dotem de collat. bonor. l. ſed ſi plures, §. in arrogato, ff. de vulg. & pupil. Bal. in l. 1. C. per quas perſon. nobis acquiritur, & in auth. ſi quas ruinas, C. de Sacroſ. Eccl. Capyc. deciſ. 121. nu. 31. Andr in cap. 1. ſi vaſſall feud. priuet. Reg. Conſtant. in cit. l. 1. nu. 147.*

143 Vndè etiam poteſt pater filio præiudicare in feudo, donato à Principe ipſi patri, ac eius filio, etiam nomine filij proprij expreſſo, ſi donationis cauſa fuerint merita paterna, nec de filio principaliter, niſi parentis intuitu ratio habita fuerit, *Andr. in c. 1. §. & ſi libellum de alien. feud. pater.* & optimè *Liparul. & Aff. ibidem,* plenè *Menoch. de præſumpt. præſ. 28.*

144 Sic quoque procedit in emphiteuſi, vt notant *Clar. in §. emphiteuſ. qu. 16. Morquec. de diuiſ. bonor. lib. 1. c. 6 nu. 29. Aluar. Velaſc. de iure emphit. qu. 49. Petr. de Greg. de conceſſ. feud. p. 3. q. 7. Reg. de Ponte conſ. 130. vol. 2. nu. 9.*

145 Idem etiam viget in officijs patri, & filio, & vnicuiq; ipſorum conceſſis, *Capyc. deciſ. 121. nu. 31. Andr. in cap. 1. ſi vaſſall. feud. priuet. Reg. Conſtant. in l. 1 ſupr. cit. nu. 142. verſus finem.*

146 Et ità fuit iudicatum pluries per R. C. in cauſa Pauli Tholoſe cum Paulo Reſtiliano; conceſſo enim officio à Rege Paulo Tholoſe ſeniori, & eius filio eiuſdem nominis, vnicuique eorum inſolidũ, itaùt ſuperſtes ex eis illud haberet poſt mortem alterius, iudicatum fuit licuiſſe patri, ob cuius merita largitio illa facta fuit, officium alteri renunciare, nec dari filio reiuendicationem etiam patre mor-
147 tuo. Idemque iterum fuit deciſum in ſimili ſpecie in officio Magiſtri Actorum M. C. in cauſa quorundam de Dato, vt refert *Reg. Reuert.* quam deciſionem recenſet *R. Conſtant. in d. l. 1. nu. 142. verſus finem,* & nos ſup. egimus *in rub. de ampliat. offic.*

148 Sed contrarium fuit deciſum in conceſſione officij, eiuſque exercitij facta inſolidum duobus, nàm ſi vnus ex eis exerceat alterius permiſſu, & delictum committat, ob quod venit officio priuandus, non officeret conſocio non exercenti, vt cenſuit Collaterale Conſilium in cauſa Gaſparis, & Hieronymi Funati, teſte eod. *Reg. Reuert. & Reg. Conſtant. loc. cit.*

149 Sic etiam non præiudicat delictum, vel alienatio facta à patre in conceſſione annuæ penſionis facta gratia patris in perſonam duorum filiorum, quorum ipſe

pater

pater nominauerit, vt probat *Reg. de Ponte conſ.* 109. *vol.* 2. Et rationem ipſe
150 tradit, quia nihil ſibi quæſiuit pater, niſi ius nominandi, quod eſt nudum miniſterium, nec aliquod ius in eius perſona fuit fundatum, quod ſibi, & eius creditoribus proficuum eſſe poſſet.

Vlteriùs eſt animaduertendum, quod
151 ſi in principali largitione annuæ quantitatis non fuerit ſolutionis tempus præfixum, ſolutio illa in tres partes ſcindi debet, & ſingulis quatuor menſibus portio vna ſolui debet, vt teſtatur *Præſ. de Frāch. deciſ.* 797. *Reg. Conſtant. in cit. l.* 1. *nu.* 110.
152 Verùm ſi vectigal aliquod deſignatum fuerit, vbi quantitas donata ſolui debet, intelligetur illud tempus ſolutioni adiectum, quo fructus, vel penſiones illius corporis exigentur, vt docuit *tex. in l. nec ſemel, §. in habitatione, ff. quando dies leg. ced.* vbi *Accurſ.* inquit legatum pro
153 alimentis in principio anni deberi, quod ſi in alimenta decem frumenti corbes ſint relicti, non niſi meſſis tempore
154 peti poſſunt, & idem probatur *in l.* 1. *ff. de condit. & demonſtrat.* Et ità cenſuit
155 R.C. in cauſa conceſſionis annui redditus ſuper Dohana pecudum Apuleæ, nàm non deberi ſtatuit penſio, niſi in
156 menſe Aprilis, quo tempore vectigal illud à paſtoribus exigitur, ſvt teſtatur *Reg. Conſtant. in l.* 1. *nu.* 152. *C. de fil. Offic. lib.* 12.

Locumtenētem an Prorex creare poſſit.

RVBRICA XI.

SVMMARIVM.

1 *Prorex Locumtenētem in* Regno *creare non poteſt, & quando valet, n.* 6.
2 *Proregem* Rex *conſtituendo, videtur eligere induſtriam perſonæ.*
3 *Delegari non poſſunt cauſæ meri, & mixti Imperij.*
4 *Princeps ſolus creat Vicarium.*
5 *Prorex quare alter ego à* Rege *conſtituitur.*
7 *Prorex in caſu ſuæ abſentiæ à* Regno *poteſt Locumtenentem facere.*
8 *D. Petrus de Toleto Prorex* Regni *in caſu abſentiæ quem Locumtenentem creauit.*
9 *Prorex* Regni *Dux Albæ an Locumtenentem creauerit.*
10 *Prorex* Regni *Comes de Lemos in caſu abſentiæ, quem Locumtenentem conſtituit.*
11 *Prorex* Regni *Comes de Ognatte in caſu abſentiæ Locumtenentem ſibi fecit eius fratrem.*
12 *Prorex* Regni *Siciliæ in caſu abſentiæ Locumtenentem relinquere an poſſit.*
13 *Gubernator Status Mediolani an in caſu abſentiæ Locumtenentem conſtituere valeat nu.* 26.
14 *Prorex poteſt Locumtenentem ſibi facere etiam in caſu abſentiæ animo non redeundi, quid ſeruatum Neap. nu.* 15. *& quid in* Regno *Siciliæ, nu.* 16.
17 *Prorex in caſu infirmitatis poteſt Locumtenentem creare.*
18 *Infirmitatis impedimentum æquiparatur impedimento legitimæ abſentiæ.*
19 *Infirmitatis impedimentum comprehenditur ſub impedimento abſentiæ.*
20 *Infirmus appellari poteſt abſens.*
21 *Infirmitas quare impedimentum eſt.*
22 *Infirmitas iuſtum impedimētum dicitur.*
23 *Delegari poſſunt cauſæ meri, & mixti Imperij, tàm in caſu abſentiæ, quàm infirmitatis.*
24 *Prorex* Regni *Neap. Comes de Lemos tempore infirmitatis Locumtenentem ſibi fecit eius filium.*
25 *Prorex* Regni *Siciliæ in caſu infirmitatis an poſſit Locumtenentem conſtituere.*
27 *Locumtenens à Prorege creatus alium Locumtenentem creare non poteſt, & ratio, nu.* 28.
29 *Locumtenens à* Rege *electus in* Regno *noſtro Locumtenentem eligere non valet, & ratio, n.* 30.
31 *Forma literarum commiſſionalium Locumtenentis remiſſiuè.*
32 *Locumtenentis in ingreſſu quæ ſolemnitates ſeruari debeant, & quid ſeruatum fuit, nu.* 33.
34 *Collaterale Conſilium vtriuſque ordinis* Regnum *gubernat deficiente Prorege, Locumtenente non relicto.*
35 *Collaterale Conſilium omnia gerere poteſt, quæ Prorex agit.*
36 *Aſſenſum præſtat Collaterale Conſilium alie-*

alienationibus feudorum.

37 *Diſpenſare poteſt Collaterale Conſ. Regiæ pragmaticæ prohibentis obligationes mulierum.*

38 *Contumacibus Collaterale Conſ. indulgentiam concedere poteſt.*

39 *Collaterale Conſ. adminiſtrat, & regit, quando Prorex diſcedit ob lapſum temporis, & ſucceſſor expectatur.*

40. *Magnus Comeſtabulus, vel alter ex ſeptem* Regni *officijs* Regnum, *regit, deficiente Prorege, ſed contrarium obſeruatur.*

Locumtenẽtem an Prorex creare poſſit.

RVBRICA XI.

ELegans quæſtio ſequitur modo examinanda, núm poſſit Prorex Regni aliquo impedimento detemptus, Locumtenentem in Regno conſtituere?

1 Et prima fronte videtur negandum, vt probat *tex. in* §. *nulla auth. de defenſor. Ciuit. in* §. *eos auth. de mandat. Princ. in* §. *1. auth. vt nulli iudic. lic. hab. loci ſeruat. & in l. 1.* §. *quibus aquis, ver. à Præfecto, ff. de legat.* 3. concluditur enim in dictis iuribus, non poſſe Viceregem ſibi Locumtenentem facere, ſine licentia Principis, idemque annuit *Capyc. deciſ.* 151. *in primo dubio.*

2 Et ratio eſt, quia ex magnitudine dignitatis, & ponderis rei, videtur electa induſtria perſonæ, & propterea huiuſmodi munus per alium exerceri, aut explicari non poteſt vulgata *l. inter artifices,*
3 *ff. de ſolut.* Ex quo etiam dixerunt *DD.* quod cauſæ meri, & mixti Imperij delegari non poſſunt, *Alex. in l. 1. in primo not. ff. de offic. eius cui mand. eſt iuriſdict. poſt Bart. ibidem in prima quæſt. Purpur. num. 446. cum ſeqq.*

4 Altera ratio eſt, quia ſolus Princeps, & non alius Magiſtratus creat Vicarium, *Marc. Ant. Surg. de Neap. Illuſ. lib. 1. cap. 15. in fine,* & ibi *Mut. in addit. fol. 444.* Reg. *de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de abund.*
5 *Ciuit.* §. *1. nu. 6.* Et licèt Prorex alter ego à Rege conſtituatur, tamen clauſula illa, alter ego, appoſita cenſetur, vt ſubditi illum reuereantur, & etiã procedit clauſula prædicta, vbi non eſt limitata poteſtas, vt dixit *Maſtrill. de magiſtr. lib. 1. c. 6. nu. 166.* & nos inferiùs aliqua dicemus.

6 Verùm prædicta eatenus militant, quando vellet Vicerex ſibi Locumtenẽtem creare ſine cauſa legitima, ſeù potiùs ſine iuſto impedimento pro libito voluntatis, vt inquit Reg. Rouit. *in prag. 2. tit. de adminiſtr. & quod ipſimet ſeruiat num. 5.*

7 Sed quando Vicerex iuſtè, & neceſſariè à Regno abeſt, poteſt ipſe, durante eius abſentia Locumtenentem facere, vt eſt *tex. expreſſus in auth. de collatorib.* §. *ad hæc ſancimus in final. verbis,* quod etiã admiſit *Capyc. deciſ. 151. in 2. dub.* Reg. Rouit. *in cit. prag. 2. nu. 6.* Reg. *Conſtant. in l. 60. C. de decur. lib. 10. nu. 56.* idemque probatur *ex tex. in l. 1.* ibi, *ſi proficiſcatur,* & iterum ibi, *ſi abeſſe cœperit, ff. de offic. eius cui mand. eſt iuriſd.* & notat *M. Ant. Surg. de Neap. Illuſ. cap. 25. nu. 31. ver. & an diſcedendo,* Reg. *de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 7. §. 6.*

8 Quodque fuit pluries in hoc Regno noſtro obſeruatum, nàm Dominus D. Petrus de Toleto Regni Prorex, dùm in Tuſciam proficiſceretur, creauit ſibi Locumtenentem D. Aloyſium eius filium, vt firmant *Mut. Surg. in cit. addit. fol. 444.* Reg. *Rouit. in cit. pragm. 2. nu. 2.*

9 Et idem practicatũ fuit tempore Præſidatus D. Ducis Albæ, teſte *Reg. Rouit. ibidem,* & etiam refert idem obſeruatum
10 tempore D. Comitis de Lemos Regni moderatoris, qui tempore ſui acceſſus ad Almam Vrbem pro præſtando fidelitatis iuramento nomine Catholicæ Maieſtatis Romano Pontifici, delegit in ſuum Locumtenentem D. D. Franciſcum de Caſtro eius filium adoleſcentem, vt fatetur *Maſtrill. de magiſtr. lib. 1. c. 6. nu. 167.*

11 Nuper Dominus Comes de Ognatte Regni Prorex, dùm ad bellum Portus Lugoni proficiſceretur, Regni Locumtenentem creauit de anno 1652. D. D. Beltranum de Gueuara eius fratrem.

12 Idemque ſeruatum fuit in Regno Siciliæ, nàm D. Marcus Antonius Columna illius Regni Prorex, dùm Melite eſſet nauigaturus, Locumtenentem reliquit D. Principem Scillæ, vt inquit *Maſtrill. loco citato.*

13 Et

13 Et in Statu Mediolanēſi habetur,quod Magnus Caſtellæ Comeſtabulus, illius Status Gubernator, dùm Burgentiam proficiſceretur, Locumtenentem creauit Comitem de Haro eius filium, teſte *Reg. Tap.deciſ.9. Sup.Conſ.Ital.*

14 Prædictis accedat, quod non ſolùm poteſt Prorex huius Regni Locumtenentem creare, pro tempore abſentiæ à Regno, ſed etiam in diſceſſu animo non redeundi, vt inquiunt *Marc.Ant.Surg. de Neap.Illuſ.lib.1.c.25. nu.31. Maſtrill. de magiſtr.lib.5.c.6.nu.167.Reg.Tap.cit.dec. 9.Sup.Conſ.Ital.*

15 Et ità practicatum fuit tempore, quo Regni Prorex erat Marchio de Mondeiar, qui reliquit Vicarium in Regno D.Berardinum de Mendozza, vt teſtatur
16 *Surg.loc.cit.* Et in Regno Siciliæ D. Ferdinandus de Gonzaga illius Regni Prorex Vicarium creauit Marchionem Licodiæ, vt aiunt *Maſtrill. & Reg.Tap. loco citato.*

17 Præterea notandum, quod etiam in caſu infirmitatis poteſt Prorex infirmus Locumtenentem creare,vt dixerunt *Maſtrill.de magiſtr.lib.5. cap.6. nu.167. Reg. Rouit. cit.pragm.2. ſub tit.de adminiſt. & quod ipſimet ſeruiat, Reg. Tap. deciſ.9. Sup.Conſ. Reg. Conſtan.ſup. l.60. C.de decur.lib.10. nu.56. idem Reg. Tap. in conſt. officia quæ perſonis nu. 12. Reg. de Ponte de poteſt.Proreg.tit.de aſſenſ.Reg.§.6.Ferrer.in obſer.Catal.p.1.c.7.*

18 Et ratio eſt, quia impedimentum infirmitatis æquiparatur impedimento neceſſariæ abſentiæ, *Gl. in l. quaſitum in ver. iudicata, ff. de re iudic. Bart. in l.fin. n.4.ff.de in integr.reſtit.l.pen.nu.18.§.ad crimen. ff. de public.iudic. Iaſ. in* §. *rurſus nu. 3. inſtit. de actiõ.* & probatur *in l.ſi longius in princ. ff. de iud. l. aut ſi valetudinem, ff. de procur. c.2. de procurat. in 6. l.2. §.furioſus, ff. de iur.codicill.* Imò im-
19 pedimentum infirmitatis comprehenditur ſub impedimento abſentiæ, *Affl. in conſt.de quaſt.in 5.notab.Sforza Od. de reſtit.in integ. p.1.quaſt.11.art.6.nu.16. & 17. Rebuff. tom.3. conſt. Gall. tit. de recuſ.*
20 *art. 6. nu. 12.* quia infirmus largè appellari poteſt abſens, vt voluit *Alex. in l. 1. nu. 59. ff.de offic. eius cui mand. eſt iuriſd.*
21 nàm negari non poteſt, quin infirmitas propter nimiam perturbationem mentis, & memoriæ,cuique rei impedimento ſit, vt eſt *tex. in l. quaſitum, ff. de re iudic.* & quemadmodum dicitur iuſtum impedi-
22 mentum abſentiæ, quo imponitur nobis à Principe, vel à Republica,multo iuſtius erit impedimentum infirmitatis, quod imponitur nobis à Deo,cum omnis infirmitas à Deo ſit, *Bart. in l.fin. ff.de in integ.reſtit.* & eſt *tex. in c.cum infirmitas ext.de pœnit. & remiſ.*

23 Hinc eſt, quod cauſæ meri, & mixti Imperij ſicuti poſſunt delegari in caſu abſentiæ, vt habetur *in l.1.de offic.eius cui mand. eſt iuriſd.* eodem modo poterunt delegari propter infirmitatis impedimẽtum, non obſtante illa dictione, *non aliter,* appoſita *in d.l.1.* vt dixerunt *Bart. in d.l.1.quaſt.4. Alex.ibidem nu. 56. Iaſ. ibi nu.77. Reg.Rouit. in prag.2. nu.14. de adminiſtr. & quod perſonal.ſeruiant.*

24 Vndè ſequitur, poſſe Proregem Locumtenentem creare in caſu ſuæ infirmitatis, quod ſeruatum fuit in Regno noſtro, nàm D. Comes Lemenſium Regni Prorex tempore, quo erat infirmus, Locumtenentem creauit D.Franciſcum de Caſtro eius filium, vt notat *Reg.Tap.dec. 9.nu.12.Sup.Conſ.Ital.* ſed *Reg.Rouit in prag.2.nu.20.* teſtatur non fuiſſe dictum D.Franciſcum in Locumtenentem Regni à patre electum, quia etſi deliberauerit, etiam accedente voto Collat. Conſ. id facturum; tamen morte præuentus, non habuit effectum.

25 Idemque in Regno Siciliæ practicatum fuit, nàm Dux Montisleonis, illius Regni Prorex, Locumtenentem ſibi conſtituit Comitem Burrelli eius filium: Marchio Piſcariæ; Comitem Ludriani: Dux Machedę;D.Gregorium de Cardenas eius filium,vt teſtatur *Maſtrill.loc.cit.*

26 Et in Statu Mediolani, dùm D.Petrus de Toleto illius Status Gubernator,exiuit cum Exercitu aggreſſurus Statum Sabaudię,Locumtenentem reliquit D.Sancium de Luna Mediolani Præfectum,qui indè fuit à Rege confirmatus, de anno 1616. vt refert *Reg.Tap. cit.deciſ.9. Sup. Conſ.*

27 Sed nota, quod non poteſt Locumtenens Regni,à Prorege creatus,alium Locumtenentem creare, ità *Bal. in l.1. §. à Præfecto, ff. de leg. 3. Iacobin. de Sancto Georg.de feud. ver.Vicarius in fine.* Et ra-

28 tio eſt, quia Locumtenens minorem authoritatem habet, quam Prorex, qui poteſt Locumtenentem creare, vt inquit *Taſſon.in pragm.de anteſ.verſ.2. obſer. 3. nu. 14.*

29 Idque etiam procedit, ſi à Rege Locumtenens fuerit electus, nàm adhùc nō poteſt alium Locumtenentem creare in caſibus enarratis, vt firmat ex pluribus

30 *Taſſon. loc. cit.* quia ei minor tribuitur poteſtas in literis commiſſionalibus, &

31 forma illarum legitur apud eundem *Taſſon. verſ.2. obſer.3. num. 17.* hinc eſt,

32 quod Locumtenens in ingreſſu in Ciuitatem non habet in Molo pontem, ſicuti Proreges habent, ſed ipſi deſcendunt propè turrim Sancti Vincentij, & ibi à Sindico Ciuitatis recipitur, & ad Palatium Regium comitatur, vt inquit *Taſſon.*

33 *d. obſer.2. nu. 15.* Et ità practicatum fuit de anno 1620. & 1621. quando à Rege noſtro fuerunt Locumtenentes creati D. Gaſpar Cardinalis Borgia, & D. Antonius Cardinalis Zabatta, vt refert *Taſſonus loc.cit.nu.15.*

Sed quid dicendum, quando Prorex à Regno diſcederet, Locumtenente non relicto, vel decederet, illo non conſtituto, quiſnàm tùnc Regnum gubernaret?

34 Reſpondendum eſt, quod tùnc Regnū gubernaret Collaterale Cōſilium vtriuſque ordinis belli, & ſtatus, vel tùnc in Locumtenentem eligeretur Decanus illius Senatus, vt dixerunt *Maſtrill.de magiſtrat.lib.5.cap.6.nu.175. Reg.Tap.dec.9. Sup.Conſ. nu.13. verſ.ad id.*

35 Et poteſt tùnc Collaterale Conſilium omnia gerere, quæ Prorex agit, vndè aſſenſum præſtare poteſt alienationibus

36 feudorum, & alijs contractibus, ſuper feudis initis, *Camer. in l. Imperialem car. 79. lit.N.*

37 Diſpenſare Regiæ Pragmaticæ, prohibentis obligationes mulierum, *Affl.deciſ. 311. Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.rub.de diuerſ.prouiſ.§.de decret. Collat.Conſ. fol. 487. Taſſon.in prag.de anteſ.verſ.4.obſer. 2. num. 142.*

38 Et contumacibus indulgentiam concedere, vt notat *Frecc. de ſubfeud. lib. 1. tit.de offic.Magn Cancell. num.19.* & alia ponit diffusè *Reg.Tap.de poteſt. Reg.Cancel.fol.90.cum ſeqq.*

39 Accedat prædictis, quod hodiè ſeruatur, nàm quando Prorex à Regno diſcedit ob lapſum temporis ſui muneris, & ſucceſſor expectatur in Regio Palatio pro danda poſſeſſione, Collaterale Conſilium in vnum coadunatur, & per illas paucas horas ſe conſeruat in poſſeſſione gubernandi Regnum, & iuſtitiam adminiſtrat, preces legit, gratias concedit, & ordinationes conſtituit, quod ſic ſemper vidi obſeruatum, & hęſitari non valet.

40 Et licet aliqui ex noſtratibus dixerūt, quod deficiente Prorege ab hoc Regno, ſi præſens eſſet Regni Comeſtabulus, vel alius ex ſeptem officijs Regni ſecundum ordinem præcedentiæ, inter eos, ad illum ſpectaret Regni, & Ciuitatis regimen, vt aiunt *Frecc. lib. 1. de ſubfeud. tit. de offic. Magn.Comeſtab. Reg. Conſtant. in l. vnic. nu.4. C.vt armorum vſus lib.11. Taſſon.in pragm.de anteſ. verſ.2. obſer.4. nu. 38. & verſ.3. obſer.3. nu. 36.* tamen contraria eſt longæuis obſeruantia.

Prorex Regni Neapol. quæ facere nequeat.

RVBRICA XII.

SVMMARIVM.

1 *Prorex Regni Neap. quæ facere non poſſit.*

2 *Prorex tenetur inſtructiones ipſi datas obſeruare, reiecta omni contraria interpretatione.*

3 *Inſtructiones dantur Proregi, ad limitandam eius poteſtatem, quæ in literis patentibus eſt ampliſſima.*

4 *Proreges non debent eorum poteſtatem ampliare.*

5 *Proregi ſi ſit impoſitum aliquid gerēdum in caſu particulari, non poteſt in alijs ſe extendere.*

6 *Inſtructiones Proregi datæ, non recipiunt declarationem à literis patentibus.*

7 *Prorex omne quod gerit contra inſtructiones, nullum eſt.*

8 *Prorex non poteſt quidquam diſponere contra ordines S.M. etiam ex clauſula,* alter nos, *quam habent.*

9 Pro-

9 *Proregibus clauſula*, alter nos, *qua confertur in literis patentibus, datur potiùs ad decorem.*

10 *Proreges ex clauſula*, alter nos, *non poſſunt omnia gerere, quæ* Rex *gerit.*

11 *Proregibus ex clauſula*, alter nos, *non intelliguntur conceſſa, quæ* Regi *competunt.*

12 *Prorex in negotijs iuſtitia, & patrimonij S.M. nihil facere poteſt, abſque* Re*gentium voto.*

13 Regentes Reg. *Cancell. ſunt de latere Principis, & pars corporis eius.*

14 Regentes Reg. *Cancell. habent eandem ſupremam authoritatem cum ipſo Prorege.*

15 *Collaterale Conſil.Neap. formatur ex tribus, vel quatuor* Regent. *quibus praeſt Prorex.*

16 Prorex *delinquentes aggratiare nequit abſque* Regentium *voto.*

17 *Gratia delicti à Prorege conceſſa abſque interuentu Collat. Conſ. non tenet, & ità S.M. declarauit, & in facto contigenti refertur fuiſſe gratiam reuocatam per Proregem ſucceſſorem, n.* 18.*& quare, n.*19.

20 *Prorex nec de plenitudine poteſtatis poteſt ordinata per* Reg.*Cancell. tollere.*

21 Regia *Cancell. poteſtas, eſt æqualis cum ipſo* Rege.

22 *Prouiſiones* Regia *Proregi directa, continent clauſulam (vt omnia explicentur cum voto* Regent.)

23 *Prorex non poteſt gratiam delinquentibus concedere, abſque partium remiſſione.*

24 *Gratia delinquenti conceſſa abſque partium remiſſione nulla eſt.*

25 *Gratia delinquenti facta abſque remiſſione partis, exequi non debet, & ità deciſum, nu.*28.

26 Princeps *non poteſt intereſſe partis remittere.*

27 *Gratias conceſſas delinquentibus per Ducem Oſſuna, S.M. ſpeciali ordine reuocauit.*

29 Prorex *poteſt delicta remittere data dilatione ad procurandam remiſſionem.*

30 *Delictis poteſt* Princeps *Biſinani indulgere abſque partium remiſſione, quo priuilegio vtitur Monaſterium Cartuſia Sancti Nicolai in Valle Clarimontis.*

31 Prorex *non poteſt ſui prædeceſſoris mandata reuocare, & ratio, num.* 32.

33 Tex.in c.1.qui ſucceſſ.teneantur, *quando procedat.*

34 Prorex *ſi ſua cupit obſeruari mandata, prædeceſſoris ordines cuſtodire debet.*

35 Prorex *tenetur exequi aſſenſum, datum à ſuo prædeceſſore.*

36 Prorex *vxorem in* Regno *ducere nequit, ſed diſpenſatio* Regis *requiritur, n.*37.

38 *Filius* Proregis *non poteſt in* Regno *contrahere matrimonium ſine diſpenſatione* Regis.

39 Prorex *poteſt filias collocare ſine vlla diſpenſatione.*

40 *Tutor, & Curator etſi non poſſit ſuam filiam in vxorem dare pupillo, poteſt tamen pupillam in vxorem dare ſuo filio.*

41 *Ædificia non poteſt* Prorex *in* Regno *facere.*

42 *Naues, & triremes non poteſt* Prorex *in* Regno *conſtruere, contrarium fuit obſeruatum tempore Ducis Oſſuna, nu.*43.

44 Prorex *non poteſt bona vendere, aut illa conducere in* Regno.

45 Proreges *non poſſunt donationes accipere.*

46 *Donatiua* Proregibus *fieri non poſſunt in Comitijs publicis, niſi aliquid modicum ei donaretur ob publicam lætitiam, nu.* 47.*vel ſi adeſſet* Regis *licentia, n* 48.

49 Tex.in l. vnic. C. vt publicæ lætitiæ, & cæt.lib.12.*declaratur.*

50 *Proregi, vt poſſit donatiuum præſtari, requiritur, vt omnium interueniat conſenſus, nec ſufficit maior pars, ſed contra, nu.*51.

52 Prorex *non poteſt tollere recuſationem Iudicis ſuſpecti.*

53 *Delegare non poteſt* Prorex *cauſam, cum clauſula* appellatione, vel recuſatione remota.

54 Prorex *non poteſt ordinare, vt fiſci* Pa*tronus in aliqua cauſa, vbi fiſci intereſt, non interueniat.*

55 Prorex *poteſt vti ſuſpectus recuſari, & ità obſeruatum in* Regno *Siciliæ, nu.*56. *& Neap. nu.*57.

58 *Tribunalia* Regni *ſuſpecta erunt, recuſato* Prorege, *ſed non ſeruatur ex* Reg.*lit. nu.* 59.

60 *Officiales perpetuos creare non poteſt, ſed illorum nominationem habet, nu.*61.

62 Prorex *non poteſt* Proconſiliarios, *&* Pro*præſides* R.C. *creare: ſed contrarium fuit ſeruatũ tempore Ducis Oſſunæ, n.*63.

quod

Digitized by Google

quid de iure communi, num. 64. Poteſt autem Proregentes,& Propræſidem S.C. Prolucumtenentem R.C. facere, nu. 65. Ratio diſparitatis, n.66.

67 *Imperator eligi ſolebat in Conſulem Romanum.*

68 *Prorex non poteſt officia vacatura poſt aduentum ſucceſſoris prouidere, licèt ipſe adminiſtret,vſq; quo nouus poſſeſſionem capit, mediante iuramento, n.69.*

70 *Prorex non poteſt diſpenſare* pragmaticę 1. tit. de priuil. inf. ann. *vbi irritantur priuilegia Regalia, ſi infra annum non producantur,ſed quid practicari ſoleat, nu.71.*

72 *Prorex non poteſt diſpenſare, vt Officiales, qui tanquam arbitri interueniunt, trigeſimam accipiant.*

73 Prorex *non poteſt diſpenſare, vt Officiales munera accipiant, niſi iuſta cauſa intercedente, n. 74.*

75 *Prorex poteſt diſpenſare, vt Officialis pro delegatione recipiat aliquam mercedem, qua non excedat ſuum ſtipendium.*

76 *Prorex poteſt diſpenſare, vt Officialis,qui duo exercet munera, duplicatum habeat ſalarium, quod de iure eſſe fundatum oſtenditur, n. 77.*

78 *Conſil.Decanus S.C.exercens munus* Præ*ſidis S.C. vtrumque habet ſalarium.*

79 Præ*ſidens R.C.Decanus exercens officium Locumtenentis R.C. duo habet ſalaria.*

80 *Regentes Regiam Cancell. non ſubyciuntur prohibitioni facta Proregi,nè facultatem concedat Officialibus, vt munera accipiant: ſed contra verius, nu.81.*

82 *Prorex non poteſt diſpenſare, vt Miniſtri mercaturas exerceant,etiam in eorum terris.*

83 *Prorex non poteſt concedere licentiam ædificandi in loco publico,& quare n.84. & 85. quid per ſpatium cannarum centum circa menia Ciuitatis, nu.86. quid in Suburbijs,nu.87.& quid obſeruatum in hac materia, n.88. Nunquid in littore maris, vel infra 100. pedes à conſpectu Vrbis licentiam ædificandi concedere poſſit, nu. 91. quid ſi conſuetudo vigeat, nu. 92. vel peteretur licentia pro refectione domus,n.93.*

89 *Clerici comprehenduntur ſub ſtatuto, ne ædificetur in loco publico, ſed contra* Reg. de Ponte,*nu.90.*

94 *Prohibitio de non faciendis nouis ædificys, non comprehendit antiqua reſtaurare, ſed ampliora fieri nō poſſunt, n.95.*

96 *Prorex vendere non poteſt terras Regias, vel Regi deuolutas abſque ſpeciali ordine S. M. quid ſeruatum tempore Præſidatus D.Petri de Toledo,nu.97. quid ſi vrgeret neceſſitas, nu.98. & quid in hoc caſu ſeruatum fuit Romæ, nu.99.*

100 Prorex *non poteſt Iuriſdictionem criminalem alicuius terra vendere.*

101 Prorex *non poteſt Baroni habenti primas cauſas, vendere ſecundas.*

102 *Prorex non poteſt vnire, vel diuidere Prouincias Regni abſq; ſcientia Regis.*

103 *Legatus Papæ non poteſt Diœceſes vnire, aut diuidere procul* Pontificis *notitia.*

104 Prorex *poteſt Villas, & Caſalia à Ciuitate, cui ſubſunt, ſeparare: limitatur, nu.106.*

105 *Iuriſdictiones non ſolùm ſingulorum, ſed etiam Ciuitatum, poteſt* Prorex *diuidere: limitatur, n.106.*

107 *Ciues retinent antiqua priuilegia etiam facta ſeparatione terrarum.*

108 *Caſalia Ciuitatis licèt ſint vendita, gaudent eiſdem priuilegys, quibus Ciues Neapolitani potiuntur.*

109 *Ciues Caſalium huius Ciuitatis etiam venditorum pro delicto in alieno territorio commiſſo, gaudent priuilegio fori M.C.*

110 *Iuriſdictio intelligitur conceſſa, facta ſeparatione terrarum.*

Prorex Regni Neapol. quæ facere nequeat.

RVBRICA XII.

1 FAcultas ſuprema Proregibus tributa, quæ ex ſpecialibus recenſitis obſeruatur, in nonnullis particularibus coarctatur, & ſunt, quæ ſequuntur.

2 Primò tenetur Prorex inſtructiones, quæ ipſi dantur ad literam ſeruare, reiecta omni contraria interpretatione, vt docet *tex. in* §. *vt autem, auth. de Præſ. Pyſidia*; ſiquidem inſtructiones dantur ad

3 limitandam Proregis poteſtatem, quæ in eius commiſſione legitur ampliſſima,

4 vndè non debet illam ampliare; inducta enim ad diminutionem,non poſſunt operari

rari augumentum, *l. legata inutiliter, ff. de adim.legat. Reg.Tap.deciſ.2. Sup.Conſ. num.68.* & optimè *Reg. Sanfel. deciſ. 61. num.113.*

5 Hinc eſt, quod quando S.M. aliqua Protegi imponit,vt in caſu quodam particulari obſeruet, non poteſt in alijs ſe extendere, vigore clauſularum generalium in literis, ſeù patentibus contentarum,ſic inquit *Gl.in l.ſciendum,verſ.compelli,ff.qui ſatiſd.cogan.* vbi *Iaſ.nu.5.*cum alijs relatis *per Decian.conſ.44.n.1.lib.5.*

6 Inſtructiones enim non debent recipere declarationem à literis patentibus, quæ amplam poteſtatem Proregi concedunt:cum S.M. intentio ſit, vt ad literam ſeruentur, aliàs declaratur nullum, quod

7 factum fuit contra inſtructiones, & de hoc adeſt particulare *cap.175.*in eiſdem inſtructionibus Proregi datis, vt inquit *Reg.Tap d.deciſ.3.Sup.Conſ. nu.68.& 70.*

8 Nec ex clauſula *alter nos*,in literis patentibus deſcripta, poſſunt Proreges aliquid diſponere contra ordines S.M.quia

9 dicta clauſula potiùs ad decorem Dom. Proregis apponitur, non autem vt poſſit

10 omnia, quæ ipſe Rex poteſt,vt firmat *ex Diu. Thoma de regim. Princ.lib.3.cap.10. Reg.Tap.d.deciſ.3.nu.22.Reg.Sanfel.deciſ. 62. num. 124.*

11 Imò idem *Tap.*ibidem addit, quod ex dicta clauſula, *alter nos*, non intelliguntur conceſſa, quæ Regi competunt in ſignum ſuæ Supremæ poteſtatis.

12 Secundò in omnibus negotijs iuſtitiæ, & patrimonij S.M. nihil Prorex facere, & concludere poteſt ſine Regentium Regiam Cancellariam votis, vt patet ex literis Imperat.Caroli V. datis Barchinonæ die 30. Octobris 1542. & Regis Philippi II. datis Bruxelles die 10. Ianuarij 1559. de quibus meminit *Reg. de Ponte de poteſt.Proreg.tit.de delegat.cauſ.nu.12. 13.& 14.*& de iure firmat *Reg.Tap.dec.3. Sup.Conſ.nu.91.*

13 Et ratio eſt, quia Regentes Regiam Cancellariam ſunt de latere Principis, & pars corporis eius, vt *in l.quiſquis, C.ad*

14 *leg.Iul.Maieſ.* habentque eandem ſupremam, & ordinariam iuriſdictionem cum ipſo Prorege,quia vnicum eſt Conſilium

15 Collaterale, quod conſtat ex tribus, vel quatuor Regẽtibus,quibus præeſt Dom. Prorex, vt habetur *in cap.9. inſtruct.*quæ Proregi dantur, & notat *Reg.Tap.cit.dec. 3. Sup.Conſ.Ital num.90.*

16 Quamobrem non poteſt Prorex delinquentes aggratiare, & delicta indulgere,abſque prædictorum Regentium voto, vt expreſsè habetur *in cap. 176. inſtruct.* ſic notat *Reg. Tap. deciſ.3. nu.100.*

17 & ſi talis gratia ſequeretur abſque Regentium ſuffragio, nulla redderetur,prout declaratum fuit per S. M. nullas eſſe, & inualidas gratias factas à Prorege abſque Regentium voto, in anno 1620. vt teſtatur *Reg.Tap.cit.deciſ.3.Sup.Conſ. nu. 101.* Quodque fuit confirmatum peculiari lege,in Regno noſtro, vt *in prag. 4. & 7. de fide memor.* ibi enim dicitur, quod gratia delicti conceſſa à Prorege abſque interuentu Collateralis Conſilij, non ſubſiſtat.

18 Idemque deciſum me patrocinante in cauſa D.Portiæ Sanſeuerino,& Victoriç de Studio,quærelantis contra Franciſcum Antonium Pertetta; fuit enim ordinatum per Collaterale Conſilium coram Domino Duce Medinæ de las Torres, tùnc Prorege Neap., quod M.C.iuſtitiam faciat in cauſa inquiſitionis dicti Perretta, non obſtante gratia delicti cõceſſa per Dom. Comitem Montiſregij prædeceſſoris Proregis, dùm gratia illa non proceſſit cum voto Collateralis Cõſilij, & fuit deindè confirmatum in gradu reclamationis, vt ego teſtor *in reſp. 37. tom. 2.*

19 Ratio eſt, quia intereſt Reipublicæ,vt delicta puniantur; vndè quando agitur de delictis condonandis, tractari debent in Collaterali Conſilio cauſæ, quæ Proregem mouent ad gratiam impartiẽdam, vt notat *Reg. Tap.dicta deciſ.3.Sup.Conſ. num. 101.*

20 Tertiò non poteſt Prorex, nec etiam ipſe Rex, de plenitudine poteſtatis tollere, quæ iuſſit Regia Cancellaria, *Auendan.de exequen.mand.lib.1.cap.19. Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit.de delegat.cauſ. nu.18. Reg.Tap.d.deciſ.3.Sup.Conſ.nu.95.* nàm poteſtas Regalis Cancellariæ eſt adeò lata, quod videtur æqualis cum ip-

21 ſo Rege. Hinc eſt, quæ omnes Regiæ prouiſiones Proregi directæ, continent clauſulam (omnia fieri, & explicari cum

22 voto Regentium Regiam Cancellariam) vt aiunt *Reg.de Ponte,& Reg.Tap. loc.cit.*

Re-

Digitized by Google

Regentes enim Reg.Cancell.vt diximus,
vnitam habent poteſtatem cum Domino
Prorege, quod etiam habetur in *capit*.7.
8.9. *&* 10. inter conceſſa Ciuitati noſtræ
in anno 1554.

23 Quartò non poteſt Dom.Prorex ex or-
dinaria poteſtate gratiam delinquenti-
bus concedere abſque partis offenſæ re-
miſſione: niſi cauſa publica aliter ſua-
deat, ſic dixerunt *Reg. de Ponte de poteſt.
Proreg.tit.*1.*de diuer.prouiſ.* §.4.*num.*11.
36.*&* 37.*Præſ.de Franch.deciſ.*379.*Iudex
Taſſon.de anteſ. verſ.*2.*obſer.*2.*num.*99.
*Nouar.in prag.*4.*de compoſ.Reg.Capyc.lat.
conſult.*92.*nu.*37.*to.*2.*Seſſe de inhibit.c.*1.
§.5.*nu.*11.*cum ſeqq. & deciſ.*178.*par.*2.
*Theſ.dec.*21.*Guazzin.de pac.p.*1.*quæſt.*38.
cum alijs relatis *per Reg.Rouit. in rub. de
abolit.in fine, & in prag.*7.*de compoſ. nu.*
18.*per Reg.Sanfel.deciſ.*55.*nu.*16.

24 Imò ſi concederetur, nulla erit *Cabed.
deciſ.luſit.*75.*Nouar.in prag.*4.*de compoſ.*
& poſſunt Officiales, ad quos ſpectat, il-
25 lam exequutioni non demandare, vt ob-
ſeruant *Taſſon.loc.cit.num.*99. *Præſ. de
Franch.deciſ.*370. Princeps enim non po-
26 teſt intereſſe partis remittere, *l.venia*, §.
*cum igitur, C.de in ius vocan. Rebuff.in re-
petit.l.vnica, C.de ſentent.quæ pro eo quod
intereſt num.*3.*Mierez de maiorat.par.*4.
*quæſt.*1.*nu.*118.*Reg.Capyc.latr.deciſ.*192.
*num.*37.*lib.*2.

27 Imò ſpeciali ordine S.M.de anno 1621.
ex literis directis Cardinali Zapata tùnc
Regni Proregi fuerunt reuocatæ gratiæ
conceſſæ per D. Ducem Oſſunæ, & Car-
dinalem Borgia, retro Proreges abſque
partium remiſſione, & amplius S.M. pro-
hibuit illas in futurum concedi, vt teſtã-
tur *Taſſon.d.verſ.*2.*obſer.*2. *num.*99. *Reg.
Tap.cit.deciſ.*3.*Sup. Conſ. nu.* 101. & ità
28 fuit deciſum per Collaterale Conſiliũ,
in gratia delicti à Dom. Comite Mon-
tiſregij conceſſa ſine partis remiſſione, vt
fateor *reſp.* 37. *to.* 2. vbi plura ad mate-
29 riam àdduxi, vt eſt videre. Solet tamen
delicta indulgere, data tamen dilatione
ad obtinendam pacem, vt inquit *Reg.
Sanf.d.deciſ.*55.*nu.*16.

30 Sed Princeps Biſiniani particulare pri-
uilegium à Rege habet, quo conceditur
poteſtas indulgendi delicta in ſuis terris,
etiam parte non concordata, & dicto
priuilegio, quoque vtitur Venerabile
Monaſterium Cartuſiæ Sancti Nicolai in
Valle Clarimontis, vti Baro Terræ Frã-
cauillæ Prouinciæ Baſilicatæ, quia ab eo-
dem Principe Biſiniani cauſam habuit,
vt notant *Præſ.de Franch. cit. deciſ.*370.
*Iudex Taſſon. d.verſ.*2.*obſer.*2.*nu.*99. *in
fine*.

31 Quintò tenetur Prorex mandata ſui
prædeceſſoris ſeruare, nec illa reuocare
debet, vt inquiunt *Bal.conſ.*126.*col.*3.*lib.*
1.*Muta in proem.conſuet.Panorm.nu.*60.
& 61.*& cap.*4.*nu.*34. Et ratio eſt, quia
32 imperium prædeceſſoris, & ſucceſſoris
vnicum dicitur: & *tex. in cap.*1.*qui ſucc.
33 tenean.in vſib.feudor.* procedit in muta-
tione dominij, non autem in mutatione
Officialium ſub eodem dominio; Prin-
ceps enim ſi ſua cupit obſeruari manda-
34 ta, prædeceſſorum ordinibus veneratio-
nem, & cuſtodiam præſtare debet, & illa
non ſeruans, materiam præbet, ſua geſta
per ſucceſſores diſſoluendi; itaùt contra-
ueniens, ſibi contrauenire dicatur, *c. in-
ſtitutionis* 25.*quæſt.*2 *Taſſ.in pragm.de
anteſ.verſ.*2.*obſer.*2.*num.*129. *& verſ.*3.
35 *nu.*211. *verſ. nec ſucceſor.* Hinc eſt, quod
tenetur Prorex exequutioni demandare
aſſenſum datum à ſuo prædeceſſore, vt
notat *Camer. in cap. Imperialem fol.* 59.
lit. R. licèt *Capyc. deciſ.*151. id in dubium
reliquerit.

36 Sextò vxorem in Regno ducere non
poteſt. *l.ſi quis officium* 38.*ff.de ritu nupt.
Nicolaus Vigel lib.*14.*ff.cap.*2.*except.*24.
*fol.*38.*p.*2.*Taſſon.de anteſ.verſ.*2.*obſer.*2.
37 *nu.* 136. Sed Regis diſpenſatio requiri-
tur, quemadmodum illa neceſſaria fo-
38 ret, ſi filium in matrimonio collocare
vellet, *l. qui in prouincia, ff. de rit. nupt.*
39 Verùm ei non interdicitur, filias in Re-
gno maritare, *l. ſi quis officium, ff. de rit.
nupt.* Et ratio eſt, quia tutori, vel cura-
40 tori prohibetur matrimonium contra-
here, inter ſuum filium, & pupillam adul-
tam; ſed tamen poteſt ſuam filiam pu-
pillo adulto in vxorem dare, *l. curato-
rem, C.de interdic.matrim.*

41 Prohibetur etiam Proregi in Regno,
quod regit, ædificia noua conſtruere, niſi
Regis interfuerit permiſſus præcedente
conſultatione Collateralis Conſilij, ità
de iure communi conſtat *in l.vnic. C. de
contract.iudic. l. aufertur ei* 46. *ver. quid
à Præſ.de in fine, ff.de iur.fiſc. Taſſon. in
prag.*

*pragm. de anteſ. verſ.2. obſer.2. num.*157.
idemque peculialiter cauetur *in prag. à*
Rege ſancita 11.§.11.*de offic.quæ ijs prohib.*
42 Nec etiam naues, & triremes cõſtrue-
re poteſt, *l. aufertur* 46. *verſ. nam & na-*
uem,ff.de iur. fiſc. Sed Dux Oſſunæ, dùm
43 Regnum moderabat, quatuor triremes
in Regno conſtruxit, quas deindè ven-
didit Regiæ Curiæ, vt teſtatur *Taſſon. in*
*pragm.de anteſ.verſ.2.obſer.2.nu.*157.
44 Neque poteſt Prorex bona vendere,
aut illa conducere, *l.non licet* 46. *ff. de*
contrahen.empt.& notat etiam *Iudex Taſ-*
ſon.loc.cit.
45 Septimò, non poſſunt Proreges dona-
tiones accipere, *l. plebiſcito* 18. *ff.de offic.*
Præſ. l.quod contra legem 8. *ff. ad leg. Iul.*
*repetun. l.*6. §.*non vero, ff.de offic.Proconſ.*
vel legat.
46 Hinc prohibetur, Proregi donatiua
fieri in Comitijs publicis, vt cauetur *in*
pragm. condita ſub die 18. Nouembris
1617. per quam renouantur aliæ editæ
47 per Philippum II. de anno 1565. niſi ex
cauſa publicæ lætitiæ aliquid modicum
daretur, *ex tex. in d.l.plebiſcito* 18.*de offic.*
*Præſ.l.vnic.C.vt publ.lætitia lib.*12.& licèt
48 *tex.*loquatur ih portãtibus nuncium læti-
tię, poteſt etiam ad gubernantes extendi,
vt fundat pluribus citatis diſputato arti-
culo, *P.Diana moral.reſol.trac.*3.*reſol.*29.
fol. 103. *Taſſon. in prag. de anteſ. verſ.*2.
*nu.*126.*&* 134.
49 Sed accedente Regis permiſſu, poſſunt
donatiua Proregibus indiſtintè fieri in
publico parlamento, vt adnotant *P.Dia-*
na, Maſtrill.& Taſſon. loc.cit. verùm in
illis eſt expectandus communis omnium
conſenſus, quia ſi vnus diſſentiret, dona-
50 tiuum non teneret, maior enim pars, &
ſi ſufficiat ad concludendum, donatiuum
Regi præſtandum: non tamen ſufficit pro
donatiuo Proregi præſtando, quia huiuſ-
modi donatiua omninò voluntaria ſunt,
vt aduertit P.*Diana,& Iudex Taſſ.loc.cit.*
51 Sed contrarium dicerem, nàm exi-
ſtente licentia Regis ad donatiuum fa-
ciendum, maior pars minori præiudicat
ex l.quod maior, ff. ad municip. & proce-
dit etiam in actibus voluntarijs, vt notat
pluribus citatis *Præſ.de Franch.deciſ.*2.
Octauò, tollere non poteſt Prorex re-
cuſationem Iudicis ſuſpecti, quia eſſet
defenſionem remouere, vt inquiunt *Ge-*
min. in c. penult. de offic.de leg. Nouar. in
*prag.*1. *de ſuſpict.Official. nu.*3. *Hipol.de*
53 *Marſil.ſing.*292. Hinc eſt, quod non po-
teſt cauſam delegare cum clauſula, *ap-*
pellatione, vel recuſatione remota, Hi-
pol. de Marſil. ſing. 292. *Taſſon. de anteſ.*
*verſ.*2. *obſer.*2. *nu.*107.
54 Nec etiam prouidere poteſt, vt fiſci
Patronus R.C. non interueniat in aliqua
cauſa, vbi fiſcus eſſet actor, vel reus, vt
ait *Reg.Rouit.in prag.*5.*de ſuſpict.Official.*
& cauetur in literis S. M. de menſe Maij
1606. quas refert, & inſerit *Reg. Rouit.*
ibidem, & etiam teſtatur *Iud.Taſſon. d.*
*verſ.*2.*obſer.*2.*nu.*133.
55 Poteſt autem Prorex, vt ſuſpectus re-
cuſari, Port.*Imol.conſ.*91. *Canalc.de brac.*
*Reg. p.*3.*nu.*315.*Decian.conſ.*21.*lib.*1.*Bar-*
batia tract. de Card. leg. quæſt. 3. *Roman.*
*conſ.*3.*R.Rouit.in pragm.*1.*de ſuſpict.Offic.*
*n.*8.*Taſſon.in prag.de anteſ.verſ.*2.*obſer.*2.
56 *nu.* 114. Et fuit ſeruatum pluries in Re-
gno Siciliæ, vbi Prorex fuit ſuſpectus al-
legatus, vt teſtantur *Anton.de Bal. lib.* 5.
*tit.de recuſ.Iudic. nu.*26.*fol.*205.*Lancell.*
*de attentat.p.*2.*c.*6.*nu.*41.*Giurba deciſ.*27.
57 Idemque practicatum in Regno Nea-
polis, nàm Dux Albæ huius Regni Pro-
rex fuit ſuſpectus allegatus, vt refert
*Taſſon.d.verſ.*2.*obſer.*2.*nu.*114.
58 Nunquid autem, admiſſa ſuſpictione
Proregis, Tribunalia cætera Regni, tan-
quam membra capitis ſuſpecta erunt? Et
affirmatiuè reſpondent *Giurba deciſ.* 27.
*n.*9.*Brun.conſ.*31.*n.*9.*Menoch.reſp.*2.*cauſ.*
*finarien.n.*90.*&* 91.*& conſ.*90.*n.*11.*lib.*1.
59 Sed hoc, hodie non ſeruatur, nàm per
literas S. C. M. fuit reſcriptum, recuſato
Prorege, non eſſe Conſiliarios ſuſpectos,
imò poteſt delegare cauſam, in qua pro-
cedatur abſque eius interuentu, vt te-
ſtantur *Reg. Rouit. in pragm.*1. *de ſuſpict.*
*Offic.nu.*8. *Maſtrill. deciſ.*151. *num.*76. *&*
*deciſ.*235.*l.*3. *Caſtil.deciſ.*53.*nu.*10.*Conſ.*
*Staib.to.*2. *reſol.for.*110. *nu.*14. *&* 15.
60 Nono, Officiales perpetuos Prorex crea-
re non poteſt, quia id ſoli Regi licet, §.*ſi*
61 *quis autem, auth.de iudicib.* Et ipſe tãtum-
modò nominationẽ habet; Rex verò vnũ
eligit ex tribus per Proregem nominatis,
illiq; dignitatem confert, vt notant *Reg.*
Rouit.in rub.de offic.ad Reg. Maieſt. & Vi-
*ceregis Collat.ſpect. nu.*5.*fol.*352. *Taſſon.*
*prag.de anteſ.verſ.*14. *obſer.*2. *nu.*10.

T 62 Nec

6 Nec poteſt Proconſiliarios, vel Propræſidentes Reg. Cameræ creare, *Taſſon. in prag. de anteſ. verſ. 2. obſer. 2. nu.* 38. *verſ. ſed quidquid ſit, & verſ. 14. obſer. 2. num.* 8. ibique refert, quod Dux Oſſunæ
63 tùnc Regni Prorex, plures Proconſiliarios, & Propræſidentes R. C. conſtituit, qui in aduentu Dom. Cardinalis Borgia ſucceſſoris ordine S.M. fuerunt ſublati.

64 De Iure autem communi, poteſt Prorex concedere adminiſtrationem officij illi, quem Regi in eodem officio nominauit, *l. ſi quos iudicetur, C. de offic. Præfect. orient.* & habetur quoq; *in cap. Reg. incip. item quod prædicti Officiales non ordinent pag.* 322.

65 Sed hoc non eſt vſu receptum, poteſt tamen Proregentes in Collaterali Conſilio creare, & etiam Propræſidentem S.C. facere, & Prolocumtenentem R.C. conſtituere, vt firmat *Taſſon. loc. cit. verſ.* 14. *obſer. 2. nu.* 7.

66 Ratio diſparitatis eſt, quia Conſiliarij, & Præſidentes R.C. à Rege creantur pro iuſtitia, populis adminiſtranda; Regentes verò Collateralis Conſilij principaliter ſunt conſtituti pro conſulendo Proregem, & ideò dùm Prorex aduertit in eius Throno, ſeù Conſilio, plenum, & accuratum dictamen deficere, pro ſeruitio S.M. ac recta adminiſtratione, & Gubernatione Regni, & Superintendentia negotiorum, poteſt prouidere, ſupplere, & addere, vt probat *tex. notab. in l. licet* 12. *C. de aſſeſſor.* Prorex enim caput eſt Senatus, & de numero Conſiliariorum,
67 *l. Ius Senatorum* 8. *C. de dignitat. lib.* 12. & Imperator in Conſulem Romanum eligi ſolebat, quemadmodum Iuſtinianus ter Conſul fuit, vt inquit, *gl. in l. vltima, C. vt publ. lætit. lib.* 12. Proindè eius Senatum ſupplere, & alios ei ſubrogare poteſt.

68 Sed non poteſt Prorex prouidere officia vacatura poſt aduentum ſucceſſoris, *Cancer. var. reſol. cap.* 15. *n.* 54. & 55. quia eſſet ponere manus in ſegetem ſucceſſoris, *Taſſon. in pragm. de anteſ. verſ. 2. obſer. 2. nu.* 5. licet vſque ad aduentum, & poſ-
69 ſeſſionem captam mediante iuramento adminiſtret, vt inquiunt *Petr. Rebuff. in prax. benefic. tit. de Simon. in reſignat. n.* 19. *fol.* 380. *Præſ. de Franch. deciſ.* 543.

70 Decimo, non poteſt Prorex diſpenſare diſpoſitioni *Regiæ pragmaticæ* 1. *tit. de priuil. infr. ann. exhiben.* qua irritantur priuilegia à Rege conceſſa, ſi infrà annum non producantur, & exequutio non
61 petatur; ſed ſolet à S.M. expediri ſuper carta, vt dixerunt *Reg. de Ponte conſ.* 3. *nu.* 30. *lib.* 1. *Freec. de ſubfeud. lib.* 2. *tit. quis dicat. Dux in alleg. pro Regente Albertino nu.* 68. *Reg. Rouit. in cit. pragm.* 1. *nu.* 5. *tit. de priuil. infrà ann. exhibend. Reg. Galeot. controu.* 17. *lib.* 1. *Reg. Capyc. Latr. conſult.* 52. *nu.* 19. *conſult.* 80. *nu.* 38. & *deciſ.* 154. *nu.* 63. *lib.* 2.

72 Vndecimo, non poſſunt Officiales, qui tanquam arbitri in aliquo negotio interueniunt ex Proregis beneplacito, trigeſimam accipere, vt habetur in literis S.M. ſub die 18. Iulij 1625. aliaſque recenſet *Reg. Sanfel. deciſ.* 365. *nu.* 10. Imò attentis peculiaribus literis S. C. M. non poſſunt nec præcedēte diſpenſatione, in arbitros eligi, nec baliatum, aut tutelæ regimen eis comendari.

73 Neque poſſunt Proreges diſpenſare, vt Miniſtri Regij aliquid accipiant à quauis perſona pro quauis cauſa contrà *Reg. pragm.* 12. *ſub tit. de Official. & quæ eis prohib.* vt fundant *Reg. de Ponte conſ.* 146. *nu.* 32. *vol.* 2. *Taſſon. in pragm. de anteſ. verſ. 2. obſer. 2. num.* 104. *Reg. Rouit. in prag.* 12. *cit.*

74 Verùm ſi iuſta cauſa diſpenſandi acceſſerit, puta ſi interceſſerit labor omni remuneratione dignus, tùnc ceſſaret ratio pragmaticæ prædictæ, & poterit Prorex diſpenſare, licèt Pragmatica prohibuerit Proregi facultatem diſpenſandi, vt not. *Reg. Rouit. in cit. pragm.* 12. *nu.* 5. & *Tiraq. in tract. ceſſante nu.* 138. & 139. & inſuper refert, quod id fuit diſcuſſum, & concluſum tempore viſitationis generalis Archiepiſcopi Compeſtelli.

75 Poterit quoque Prorex ordinare, vt liceat Miniſtris recipere mercedem, non excedentem quantitatem debitam pro ſtipendio ordinario muneris, pro delegationibus iniunctis vltra adminiſtrationem, & onus proprij officij; cum illæ non coherent officio ſuo, quod de Iure communi fund. *Maſtrill. de magiſtrat. cap.* 31. *nu.* 79. *lib.* 1. & habetur ex particularibus literis S.M. quas refert *Reg. Sanfel. deciſ.* 365. *nu.* 12. *cum ſeq.* ibique etiam teſtatur, quod in earum exequutione fuit pluries

per

per Proreges, eiuſque Collaterale Conſilium Officialibus permiſſum.

76 Et inſuper poterit Prorex ex cauſa diſpenſare, vt Miniſtro Regio detur duplicatum ſalarium, quando bina officia exercet, licèt id ex literis S.M.prohibeatur, vt affirmat *Reg.Sanf.d.dec.*365.*n.*19.

77 idemque confirmat *Reg. Rouit. in prag.* 15. *de Official. & quæ eis prohib. num.*18. dicens poſſe Officialem, qui iuſſu Superioris, vel priuilegio aliquo duo exercet officia, duo exigere ſalaria, quod de Iure defendit. Vndè Conſiliarius

78 Decanus S.C. qui iuſſu Principis munus Præſ. S.C. exercet, poteſt vtrumque ſalarium conſequi, quod non licet, ſi tale officium exerceret de natura Decanatus, qui annexum habet onus exercendi munus Præſ. S. C. ob illius mortem, vel aliud impedimentum, vt notat *Reg.Rouit.in cit.prag.*15.*nu.*18.& vidimus ob-

79 ſeruatum non ſolùm in Decanis S.C.ſed R.C.| Nàm Præſ·Io: Baptiſta Amendola illius Tribunalis Decanus, dùm per aliquos menſes exercuit officium Locumtenentis R. C. ex particulari commiſſione Excellentiſs. Comitis Pegnaranda tùnc noſtri Proregis, habuit vtrumque ſalarium.

Prætereà ad prædicta eſt notandum id quod *Reg.Rouit. in d. pragm.*12. *nu.*1. ſcripſit in hac materia, vt ſcilicet prohibitio expreſſa in *dicta prag.*12. ne poſſint Proreges diſpenſare, vt valeant Officiales recipere munera à quolibet genere perſonarum, non comprehendit Regen-

80 tes Regiã Cancellariã, & rationem aſſignat, quia in diſpoſitiuis dictæ prohibitionis non fit expreſſa mentio de Regentibus, ſed tantùm de Conſiliarijs:& licèt ſequantur verba,*ni a otro Miniſtro*,intelliguntur de Officialibus ſimilibus, iuxtà naturam dictionis *alijs*,proùt ſunt Præſidentes R. C. Iudices M.C.V. non autem porrigitur dictio illa ad Regentes, qui maiores ſunt dignitate cæteris omnibus, tantò magis quia in alijs pragmaticis vbi voluit legiſlator comprehendere Regentes,eos expreſſit;ideò ſuccedit regula,vbi voluit, dixit. Sed credo hanc doctrinam *Reg. Rouit.* non vigere, eſt enim in hac materia ſuſpectus: nàm cum ipſe erat munere Reg. R.Cancell. decoratus, potius ex dictis videtur decorem dignitatis, quam veritatem defendere voluiſſe: & de iure non procedit eius ſcriptum,nàm *dicta prag.*12. nil noui addit,ſed tantummodò expreſsè prohibet Proregi, ne poſſit diſpenſare, vt Officiales recipiant munera, quod antea fuit vetitum etiam reſpectu Regentium, & Conſiliariorum. Cum autem prohibitio accipiendi mune-

81 ra omnes comprehendat,& præcipuè Regentes, vt *in prag.*2.*&* 3.*de muneribus* legitur; ſequitur ergò,quod in eadem prohibitione diſpenſationis Reg. ſint comprehenſi, eò magis quia cauſa prohibitionis fuerunt diſpenſationes, quæ à Proregibus geſtę fuere reſpectu Regentium. Vndè ſi illud quod Regentibus fuit elargitum à Prorege, Rex in poſterum prohibuit, quare igitur ipſi comprehendi non debeant, ſunt enim Officiales, & iuſtitiam adminiſtrant ſicut alij.

82 Duodecimo,diſpẽſare nec poteſt Prorex,vt Miniſtri Regij valeant mercaturas exercere, etiam ſi eſſent in eorum terris, iuriſdictionibus, vel defenſis, aut nemoribus, quoniam hoc expreſsè Proregi prohibetur ex literis S.M. quas recenſet *Taſſon.in prag.de anteſ.verſ.*2.*obſer.*2.*nu.*104.*verſ.*3. plura ad materiam conſert *Reg. Rouit. in prag.* 2. *de mercat. Official. prohib.* vbi *Laganar.in addit.*

83 Decimotertio, Licentiam ædificandi in loco publico, neq; poteſt Prorex concedere, *l.*1.*C.de diuerſ.præd.vrban.lib.*11. *l.*3. §.*plane,ff quod vi, aut clam, l.*2. §.*ſi quis à Principe,ff.ne quid in loc. publ.* vbi

84 diſponitur, quod Præſes Prouinciæ non poteſt facultatem cõcedere in publicum ædificare, idemque affirmat *Afflict. in conſt. Reg. beneficium nu.* 4. Quod etiam procedit in Locumtenẽte, & Vicegerẽte, vt ait *Luc.de Pen. in l.*1. *C.de diuerſ.præd. vrban. lib.*11. & in Prorege extendit *Capyc.in repet. c.Imperialem car.*32. *à t. ver. ſeptimo notandum, & in inueſt. feud.fol.*277. *Reg.de Ponte de poteſt.Proreg. tit. de abund.Ciuit.*§.4.*nu.*5. *Taſſon.in prag.de anteſ.verſ.*2.*obſer.*2.*nu.*91.

85 Ratio eſt, quia ſolus Princeps hoc concedere poteſt, & ſolet: vel ille, cui ſpecialiter hæc poteſtas tributa fuit, *l.* 2. *& l.ſeruitores,* §.*publico, ver.an Princeps, ff. de ſeruit.*

86 Imò non poteſt licentiam concedere ædificandi per ſpatium cannarum cen-

T 2 tum

tum circum circa mœnia Ciuitatis Nea-
87 polis, prout etiam in Suburbijs Ciuitatis, nàm ità Sereniſſimus Philippus II. peculiari ſuo ordine mãdauit; & ratio fuit, ne Ciuitas Populo augeretur, Regnumq; comminueretur, & focularia deperderétur in damnum functionum fiſcalium, poſtquam ſtantibus grauaminibus per Regnum, commiſſis tàm à Baronibus, quàm à Commiſſarijs, omnes aufugiunt, & Neapolim veniunt,& in dies coaleſcit, & idem firmant *Reg. de Ponte loc. cit. n. 6. Taſſon. ibidem nu. 21. verſ. nec etiam*, & confert optimus *tex. in* §. 1. *auth. de Quæſtore conſt.* 80.

88 Et ità fuit practicatum tempore Præſidatus D. Comitis Mirandæ, nàm Dux Seminariæ facultatem ædificandi contra tales prohibitiones à Prorege petijt, & fuit ordinatum, vt S. M. adiret, à qua fuit deindè huiuſmodi licentia denegata; licet in ſui beneficium præceſſerit cõſultatio facta à Prorege, eiuſque Collaterali Conſilio, vt teſtantur *Reg. de Ponte loc. cit. n. 6.* vbi ſubdit, quod demum Proreges ſucceſſores hoc nõ ſeruauerunt, ſed malè, ſtante notorio poteſtatis defectu.

89 Vlteriùs ſub hac prohibitione ædificandi in Suburbijs Ciuitatis, tãquam publicum bonum concernente, comprehenduntur etiam Clerici, vt aiunt *Molin. de iuſt. & iure tract. 2. diſp. 31. Menoch. conſ.* 100. *nu.* 3. ſed *Reg. de Ponte ibidem nu.* 10.
90 affirmat ſub tali prohibitione fabricandi Eccleſias non includi, nàm ita ſpecialiter fuit prouiſum per Catholicum Monarcam noſtrum.

91 Neque poteſt Prorex licentiam ædificandi concedere in littore maris, ſi incõmodum publicum eueniret, quemadmodum ædificari nõ poteſt infrà centum pedes in conſpectu Vrbis, vt aiunt *Capyc. in inueſt. feud. fol.* 277. *Taſſon. in pragm. de anteſ. verſ. 2. obſer. 2. ver. nec etiam.*

92 Verùm licentiam ædificandi dare valet, quando ſic conſuetudo loci dictaret, vt inquit *tex. in l. 3. §. plane, ff. quod vi, aut clam*, & notat *Reg. de Ponte loc. cit. nu.* 5.

93 Et inſuper poteſt eandem facultatem concedere, ſi peteretur pro refectione domus, vt docet *tex. in c. 3.* vbi *gl. extr. de Iudeis, Taſſon. loc. cit. nu.* 9. Et ratio eſt, quia reficere eſt, quod corruptum extat, in priſtinum ſtatum reſtaurare, *l. 1. ver. reficere, ff. de riuis*, & ſub prohibitione de
94 non conſtruendis ædificijs non cõtinentur refectiones veterum ædificiorum, *Nouar. in pragm. 2. de ædif. priuat. prohib.*
95 *verſ. ſed ſi quis*, verùm ampliora fieri non poſſunt, *gl. in c. 3. de Iudeis, & in c. conſuluit eod. tit.*

96 Decimoquarto, vendere non poteſt Prorex Caſtra, vel Terras Regias, vel Regi deuolutas abſque ſpeciali mandato S. M. quod ad tempus ſolet concedere, vt firmant *Reg. de Ponte conſ.* 49. *circa finem vol. 1. Taſſon. de anteſ. verſ. 2. obſer. 2. nu.* 125. Et ità tradunt ſeruatum fuiſſe
97 tempore, quo Regnum moderabat Dominus D. Petrus de Toledo, nàm fuit ei mandatum iniunctum per Inuictiſſimum Imperatorem Carolum V. ſub die 18. Iulij 1552. ad alienandum terras deuolutas ob rebellionem Principis Salerni D. Ferdinandi Sanſeuerini, vt videre poterit in venditione facta de Ciuitate Marſici
98 in demanium. Verũ tempore neceſſitatis, inquit *Taſſon. ibidem*, aliter credere, nàm & Roma ob pecuniæ penuriã Co-
99 mitatum Capuæ vendidit, teſte *Tito Liuio lib. 8. decad. 3. fol. 334. lit. C.*

100 Nec poteſt Prorex vendere iuriſdictionem criminalem alicuius Terræ, *Anna in repet. conſtit. Diua memoria nu.* 72.
101 quinimò ſi vnus Baro haberet primas cauſas, non debent ſecundæ cauſæ alteri concedi, vt notant *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſ. ſuper dot. §. 2. fol. 272. Taſſon. prag. de anteſ. ver. 2. obſer. 2. nu.* 98.

102 Neque poteſt Prorex vnire, vel diuidere Prouincias Regni abſq; Regis ſcientia, quemadmodùm non poteſt legatus Diœceſes vnire, aut diuidere ſine Ponti-
103 ficis notitia *Io: Brunel. in tract. de poteſt. legati concluſ.* 13. Principi enim competit diuiſiones prædictas facere, vt habetur *in auth. de deſcript. quatuor Praſ. Armeniæ collat.* 10. *Taſſon. in prag. de anteſ. verſ. 2. obſer. 2. nu.* 113.

104 Verùm Proregi licitum eſt Villas, & Caſalia à Ciuitate, cui ſubſunt ſeparare, *Socc. iun. conſ. 126. nu. 10. vol. 3. & conſ. 1. nu. 76. vol. 4.* cum alijs relatis *per Maſtril. de magiſtrat. lib. 3. cap. 4. nu. 270. Caualc. deciſ. 4. nu. 50. par. 2. Staib. conſ. 17. nu. 15. Camil. de Medic. conſ.* 149. *nu.* 36. *Cutell. dec. Sicil. orat.* 21. *nu.* 11. & etiam iuriſ-
105 dictiones non ſolùm ſingularum perſo-

narum,

narum, verùm etiam Ciuitatum diuidere ad notata per *DD. in l. 1. C. de Metrop. Birit.lib.11.& in l.omnes populi,ff.de iuſt. & iure*, poſt multos relatos *per Maſtrill.*
106 *d. lib.3.cap.2. nu.21.* niſi ex hac ſeparatione grauiter lęderetur dignitas, & ſtatus ipſius Principis, *Maſtrill.d.c.4.n.270. Surd.conſ.325.n.22.to.3.*& eleganter agit *Reg.Merlin.controu.for.to.1.cap.99.*
107 Tamen facta huiuſmodi ſeparatione iuriſdictionis, quòad munera, cæteraque priuilegia, loca prædicta ſeparata, eiuſq; Ciues gaudent antiqua ciuilitate, *d. l. 1. C.de Metrop.Birit.lib.11.Vinc.de Franch.*
108 *deciſ. 316.* loquens in Caſalibus huius Ciuitatis Neapolis, quæ licèt ob venditionem eorum factam particularibus videātur ſeparata à Ciuitate, tamen fruuntur eiſdem priuilegijs, & prærogatiuis, quibus anteà potiebantur, & hoc ſequūtur *Camill. de Medic. d. conſ. 149. nu. 33. 34. & 35. Calnac. loc.cit. num.54. Horat. Mont. in repet.cap.Imperialem,§.prætereà ducatus nu.102. de prohib.feud. alien. per Feder.Fabius de Anna conſ.59.vol.1. Reg. Merlin.controu.for.cap.99. nu.14.* quo lo-
109 co etiam agit, quod Ciuis Caſalis Paniſcoculi huius Ciuitatis pro delicto cōmiſſo in Caſali Iuliani, pertinentiarum Ciuitatis Auerſæ, debet ad inſtantiam illius Rei remitti ad M.C., dùm vigore priuilegiorum huius Ciuitatis ſui ciues ſiuè agant, ſiuè conueniantur, iudicium ſuſcipere non tenentur, niſi in Tribunalibus Regijs Neap. exiſtentibus, quo priuilegio fruuntur etiam Caſalia, licèt ob venditiones ſint ſeparata.
110 Iuriſdictio autem facta ſeparatione, intelligitur conceſſa, quia aliàs eſſet acephalum, & iuriſdictio reſidet in caſtro, tanquam nebula ſuper palude, *Socc.conſ. 74. par.1. verſ. primo quia, Franc. Marc. deciſ.565.nu.33.Card.Tuſc.in concluſ.iur. ver.caſtra, concluſ.118. Camill. de Medic. conſ.149.nu.12.ad idem* Reg. *Merl.loc.cit. num.15.*

Aſſenſum ſuper alienatione feudorum quando Prorex concedere nequeat. Adornatum prag. 4. de feud.

RVBRICA XIII.

SVMMARIVM.

1 *Feudalia bona non ſunt in commercio noſtro, & diſtrahi non poſſunt.*
2 *Feudi alienatio abſque Regis aſſenſu eſt nulla, & feudum tùnc Regi aperitur.*
3 *Prorex poteſt præſtare omnes aſſenſus tanquam Vicarius Regis.*
4 *Prorex poteſt facere ea, quæ Regi reſeruata ſunt.*
5 *Aſſenſus alienandi feudum Prorex concedit cum Collaterali Conſilio.*
6 *Collaterale Conſilium abſente Prorege, concedit aſſenſus.*
7 *Aſſenſus recipit vires à ſubſcriptione Principis.*
8 *Aſſenſus expeditur ſub nomine Regis, & à Regentibus ſubſcribitur, & quare.*
9 *Aſſenſus concedendi facultas Proregi fuit limitata in nouem caſibus.*

Aſſenſum ſuper alienatione feudorum quando Prorex concedere nequeat. Ad ornatum prag. 4. de feud.

RVBRICA XIII.

1 Feudalia bona, quæ à nobis poſſidentur, in commercio noſtro non ſunt, ità iura communia, & municipalia præſcripſere, vt legitur *in c.1. verb. commercium de prohib.feud.alienat. per Lothar.& in conſtit. Regni conſtitutionem Diuæ memoriæ*; Non poſſumus itàque feudum diſtra-

diſtrahere, vel donare, vel obligare, aut alium actum ſuper feudo dirigere procul Domini Regis noſtri conſenſu; vndè ſi feudum diſtraheretur, donaretur, vel
2 obligaretur ſine Regis aſſenſu, actus huiuſmodi nullitatis vitio laboraret,& feudum Regi aperiretur, vt iura ſupradicta decreuerunt, & ſatis lepide, omiſſis alijs, tractat *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 8. de refut. feudor.* §.11. *nu.6.7.& 8.*

Hoc tamen nullitatis vitium etiam remouetur, ſi Domini Proregis huius Regni interueniret conſenſus ſuper diſtractione rei feudalis; ſi quidem poteſt Pro-
3 rex tanquam Regis noſtri Vicarius præſtare omnes, & quoſcumque aſſenſus ſuper bonis feudalibus, vt notant *Andr. in c. Imperialem nu.11. in fin. verſ. ſed an Vicarius, & nu. 22. de prohibit. feud. alien. per Feder.* & ibidem *Camerar. car.26. col. 4. Reg. de Ponte conſ.1. nu. 2. vol. 1. Reg. Rouit. in pragm. 3. de feud. nu.20. Reg. de Marinis reſol. quot. lib.1. c.21. nu.3. in fin.*

Ad Vicarium enim Principis ſiuè Regis vniuerſaliter, ac ad omnia conſtitu-
4 tum, cuncta tranſeunt ſiuè ſolita ſint, ſiuè inſolita, etiam perſonalia, & quæ eidem perſonæ Principis ſunt reſeruata in ſignum præeminentiæ, & ſuperioritatis, vt notat *Andr. in c. Imperialem de prohib. feud. alienat. per Feder. Camerar. ibidem fol.77. col.1.* & tractat *Horat. Montan. in repet. eiuſdem leg. Imperialem n.112. & ſeq.*
5 Cenſuit tamen *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſu*, §.5. *nu.3.* quod hæc
6 poteſtas aſſentiendi cōceſſa videtur tàm Proregi, quàm Collaterali Conſilio, ſed hoc procedit abſente Prorege, quo in caſu Collaterale Conſilium Proregis vices ſuſtinet, prout ipſe *Reg. de Ponte* inferiùs indicat. Præſente verò Prorege id fallit; ſiquidem Regentes Regiam Cancellariam aſſiſtentes perſonæ eiuſdem Principis, etſi ſubſcribant aſſenſus, hoc videtur per eos expleri tanquàm Conſultores; conceſſio autem ſumit vires
7 à ſubſcriptione Principis: ſiquidem aſſenſus cum gratia ſit, & de reſeruatis Principi, vt ait *Andr. in c.1. col.2. qualit. olim poſſit feud. alien.* nō includitur in conceſſione iuriſdictionis meri, vel mixti Imperij, quæ Regijs Miniſtris fuit demandata, idemque ſequitur *Montan. in d. l. Imperialem nu.213.* & ità videmus in praxi obſeruari; quod priuilegium aſſenſus
8 ſemper concipitur ſub nomine Regis, ſiuè Proregis,& verba conceſſionis in eius perſonam referuntur, licèt cum Prorege ſubſcribant Regentes, vt *in prag. 1. de fide memorial.* & notat *Horat. Montan. in d. repet. l. Imperialem nu.213.*
9 Verùm huiuſmodi ampla, & generalis poteſtas aſſentiendi ſuper qualibet rei feudalis alienatione, in nouem caſibus fuit limitata, & à prædicta generali facultate, Proregi tributa, nouem caſus fuerunt excepti, vigore cuiuſdam particularis ſanctionis, quæ fuit per Sac. Cathol. Maieſtatem edita ſub die 17. Octobris 1531. & eſt *prag.4. ſub tit. de feud.*

Vndè ad ornatum materiæ, de qua in præcedenti rubrica tractauimus, hic recenſere placet, quinàm ſint caſus illi, quibus rationibus nitantur, quando procedant, quando ceſſent, an hodie ſeruentur, & an derogauerint diſpoſita iuris communis feudorum.

Primus caſus Reg. prag. eſt; vbi bona feudalia ad Eccleſiam, Monaſteria, vel Vniuerſitates deuenire poſſent.

§. I.

SVMMARIVM.

10 *Aſſenſus non conceditur, vbi feudum perueniret ad Eccleſiam, Monaſteria, vel Vniuerſitatem.*
11 *Prorex non præſtat aſſenſum ſuper emptione feudi facta per Cardinalem.*
12 *Vniuerſitates non admittuntur ad domanium, niſi terras deſcribant in capite particularium.*
13 *Aſſenſus iuſtè denegatur per Regem, ſi feuda ad Eccleſiam peruenirent.*
14 *Aſſenſus Rex præſtare poteſt in beneficiū Eccleſiæ, quando aliqua quantitas ei ſoluitur, vel releuium ſingulo quindennio, nu.15. quod declarari debet in priuile-*

uilegio, nu.16. alioquin videtur remiſſum releuium, nu.17.

18 *Feuda poſſunt eſſe Eccleſia, dummodò deſcribantur in faciem Laici, & quare, num.19.*

20 *Eccleſiæ, & Monaſteria, quæ in Regno retinent feuda, referuntur.*

21 *Aſſenſus ſuper obligatione feudorum in beneficium Eccleſiæ Prorex concedere poteſt, & de ratione.*

22 *Actio ad feudum idem eſt, quod feudum.*

23 *Actio ad feudum peruenire poteſt ad hæredes extraneos, etiam quod non ſint hæredes in feudalibus.*

24 *Eccleſiæ, & Monaſteria ex hypotheca ſuper feudo contracta non poſſunt, prætextu venditionis illud poſſidere, ſed vendere debent perſonis habilibus, & ſtylus Cancell.recenſetur, nu.25.*

Primus caſus Reg.prag. eſt; vbi bona feudalia ad Eccleſiam, Monaſteria, vel Vniuerſitates deuenire poſſent.

§. I.

10 ET ratio, qua fulcitur, hic primus caſus eſt, quia non poteſt Prorex ea concedere, quæ tendunt ad diminutionem dominij Regis noſtri, ità *Bouad.in polit.lib.5.c.5.n.6. Bellug.in ſpecul.Princ. rub. 9.* vndè ſi Prorex aſſentiret ſuper alienatione feudi, facta in beneficium Eccleſiæ, vel Vniuerſitatis, deueniret feudum ad manus mortuas, vel ſemper viuas, & Regi noſtro derogaretur dominium feudi, & ius deuolutionis, quia Eccleſia, vel Vniuerſitas nunquam deſinit eſſe hæres, *Andr.in cap.1. de alienat.feud.* Quare non poteſt Prorex in caſu prædicto aſſenſum ſuum præſtare, vt ex noſtris de obſeruantia teſtantur *Reg. de Ponte de poteſt Proreg.tit.7.de aſſenſ.Reg. §.7.nu.2. Reg.Galeota reſpon. fiſc. 29. num.22. Reg. Capyc. Latr.conſult. 140.nu.11.& 18. to.2.*

11 loquens, quod Prorex nec etiam valet aſſenſum dare ſuper emptione feudi, facta per Cardinalem, *Reg. Rouit. in prag. 63.de offic.procurat.Caſar.nu.29.*

12 Imò inquit idem *Rouit. ibidem*, quod non poſſunt Vniuerſitates Regni admitti ad Regium Domanium ſine Regis noſtri aſſenſu; & amplius ſubdit, quod inſtante Regio Fiſco per Collaterale Conſilium fuit ordinatum, vt omnes Vniuerſitates, quæ præcedente Proregis aſſenſu fuerũt admiſſæ ad Regium Domanium, venderent terras, vel illas transferrent in capite particularium, eligendorum per eaſdem Vniuerſitates, ſtante quod aſſenſus Proregis eis non iuuabat, ſed requirebatur, vt Regis interuenerit aſſenſus; idemque affirmat *Iudex Taſſon. in prag.de anteſ.verſ.2.obſeru.2.nu.115.*

13 Quinimò in hoc caſu nec Rex teneretur aſſenſum præſtare, & haberet iuſtam cauſam illum denegandi ad hoc, ne feudum duret apud Eccleſiam in infinitum, *Bal.in c.Imperialem col.3. verſ.quaro ergò de prohib.feud.alienat. per Feder. Afflict. not. 12. nu.46. & in conſtit. hac edictali, Camerar. in eodem cap. Imperial. car. 23. col.2. lit.H. & O. Andr. in c. 1. de alienat. feud.* vbi *Liparul. lit. D. in addit. Bellug. in ſpecul.princ.rub.14. Fontanell. de pact. nupt.clauſ.4.gl. 12. nu.25. fol.298.tom.1.* ſiquidem venditio feudi in beneficium Eccleſiæ amortizatio nuncupatur; ideò Rex non tenetur aſſentire, *Reg. Galeota reſp.fiſc.29. nu.13. Fontanell.loc.cit.n.25. Petr.Pecchius in tract.de amortizat.c.14. in tract.tom.11.par.1.fol.324.*

14 Verùm obligaretur Rex aſſenſum præſtare, ſi Eccleſia, vel Vniuerſitas ſoluerent aliquam conuenientem quãtitatem ad beneficium Regiæ Curiæ, *Egid. in tract. deciſ.inſign. de amortizat. c.1.nu.4. in tract. to.13. par.2.fol.458. Iudex Taſſon.in prag.de anteſ.verſ.6.obſer.2.nu.119.* ibique affirmant, hanc quantitatem ex conſtitutione Regis Caroli francorum in tertiam partem æſtimationis rei feudalis conſtitutam fuiſſe.

15 Vel ſi ſoluerent adhoam, & releuium ſingulo quindénio, *Afflict.in d.c.Imperialem,verſ.16. quaro nu.2. Frecc. de ſubfeud. lib.2.in 3. author.Baron. nu.15.circa med. fol. 318. Petr. Pecchius d.tract. de amortizat.nu.4. Iudex Taſſon. loco cit. num.121. Reg.de Martin.in obſer.ad deciſ. 404. Reg.* Reuer-

Reuerterij num. 3. ſubdens, quod volens Dominus Rex noſter ſuper huiuſmodi feudi diſtractione aſſentire, tenetur ſpecificè declarare in ipſo priuilegio aſſen-
16 ſus, vt Eccleſia illa, cui feudum transfertur, ſingulis quindecim annis releuium ſoluat Regiæ Curiæ. Vndè ſi de hoc onere verbum vllum in aſſenſu ſiuè conceſſione non proferatur, Rex ſic aſſentiens
17 ſaltem videtur releuium remittere; ſciebat enim feudum ad Eccleſiam deuenire, quæ nunquam moritur, ſicque ei obſtat regula, .ſ. in cõtractibus omiſſum haberi pro omiſſo in damnum ſtipulantis, cum in poſſe ipſius erat, verba latiùs concipere, & ſibi prouidere *ad tex. in l. quidquid adſtringenda, ff. de verbor. obligat. in l. ſi extraneus, ff. de condit. ob cauſ. in l. ſi cum dotem in princ.* vbi *Alex. nu.* 14. *ff. ſol. matrim. Bart. in l. ſi coſtante nu.* 53. *ff. eod. tit.* & alij penès *Surd. deciſ.* 202. *nu.* 9. *&* 10. & ità in noſtro propoſito aduertit *Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ.* 204. *Reg. Reuerter. nu.* 3.

18 Prætereà ſi Eccleſia, aut Vniuerſitas ponerent feudum in capite Laici, vel cuiuſdam particularis, tùnc poteſt Prorex aſſenſum Regium interponere, *Taſſon. in prag. de anteſ. verſ.* 2. *obſeru.* 2. *à nu.* 117. *Reg. Capyc. Latr. conſult.* 140. *nu.* 11. *&* 18. *tom.* 2. *Reg. Rouit. in prag.* 63. *de offic. Procurat. Caſar. nu.* 28.

19 Et ratio eſt, quia tùnc feudum remanet obnoxium Regi, eique deuolueretur, ſi Eccleſia non adimpleret, *Andr. de Barulo in l. vlt. nu.* 2. *C. de exactor. tribut. lib.* 11. & hoc in caſu teneretur Rex aſſentire, *Luc. de Penna in l. ſi qui, C. de diuer. præd. lib.* 11. *Petr. Pecchius in trac. de amortizat. c.* 14. *in trac. to.* 11. *par.* 1. *fol.* 324. *Paris de reintegrat. feud. tit. aſſenſum an cogatur Rex præſtare nu.* 1. *fol.* 144. *col.* 4. *in fin. & ſequenti, Bouad. in polit. to.* 1. *lib.* 2. *c.* 17. *nu.* 14. *fol.* 675. *Egid. tract. deciſ. inſign. de amortizat. c.* 1. *nu.* 4. *in tract. to.* 13. *par.* 2. *fol.* 454. *Fontanell. de pact. nupt. clauſ.* 4. *gloſ.* 12. *nu.* 25. *fol.* 298. tali enim pacto poteſt feudum ab Eccleſia detineri, ſicut à quocumque alio §. *fin. de his qui feud. dar. poſſ. c.* 1. *de natura feudi, Andr. in conſtit. Iuſtitiarij nomen, & normam col. fin. verſ. ſed quid in Eccleſia, & Lsparul. in addit. ad Andr. in* §. *inde poteſt de alienat. feud. titul. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 7. *de aſſenſ. Regio,* §. 8. *num.* 3.

20 Accedant inſuper ad confirmanda prædicta nonnullæ deciſiones, in diuerſis temporibus interpoſitæ, ac præcipuè ſuper venditione feudorum Montis Pauonis, & Sanguinarij, facta à Duce Nuceriæ in beneficium Venerabilis Monaſterij Sancti Martini Ordinis Ciſtercienſis, fuit per Sacram Catholicam Maieſtatem præſtitus aſſenſus, ſolutis per Monaſterium in beneficium Regij fiſci ducatis octomille, & releuijs ſingulis quindecim annis, præcedente conſultatione facta in hac cauſa per Dominum Ducem Oſſunæ tùnc Regni moderatorem, cum voto Collateralis Conſilij, adiuncto Tribunali R. C. ſic teſtatur *Iudex Taſſon. verſ.* 2. *obſeru.* 2. *nu.* 224. *de anno* 1619.

Et idem aſſenſus fuit per Suam Maieſtatem conceſſus ſuper emptione Caſalis Apranij pertinentiarum Ciuitatis Auerſæ, facta per Venerabile Monaſterium Montis Oliueti cum onere ſoluendi releuium ſingulo quindennio, vt affirmat *Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ.* 404. *Reg. Reuert. nu.* 4. ac nuper Rex noſter conceſſit feudum Suriani Monaſterio Sancti Dominici eiuſdem Terræ cum ſolutione certæ quantitatis.

21 Poteſt autem Prorex Regni noſtri aſſenſum concedere ſuper obligatione feudorum, contracta in beneficium Eccleſiæ, Monaſterij, vel Vniuerſitatis, *Schader. de feud.* 7. *par. c.* 2. *nu.* 26. *& c.* 3. *nu.* 10. *Reg. Lanar. conſ.* 84. *Capyc. deciſ.* 10. *nu.* 10. *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 7. *de aſſenſ. Reg.* §. 8. *nu.* 3. Et ratio eſt, quia non agitur de feudo, ſed de hypotheca, quæ eſt obligatio acceſſoria ad principalem, & pro ea nulla recognitio debetur, nulla fidelitas præſtatur, & nulla recipitur inueſtitura, ità *Schader. loc. cit. & par.* 7. *c.* 3. *num.* 10. Quamobrem aliqui dixerunt, quod diſponere poſſumus de iure hypothecæ ſuper feudo abſque Domini aſſenſu, ità *Hartam. Piſtor. in ſuis quæſt. iur. lib.* 1. *q.* 33. *Cacheran. deciſ. Pedemon.* 27. & poteſt in illa quilibet ſuccedere, tanquã res allodialis, ſiuè ſit capax feudi, ſiuè incapax, vt notat *Schader. ibidem*, quam opinionem, *Reg. de Ponte* non ſequitur, dicens, quod licèt non ſit feudum formatum, eſt tamen ius feudale, de quo nulla poteſt fieri diſpoſitio abſque aſſen-

ſu,

22 ſu, & idem iudicatur de feudo, quod de
actione ad illud, & propterea regulabi-
tur ſucceſſio, & diſpoſitio ſecundum le-
gem feudi. Verùm in hoc videtur *Reg. de
Ponte* ſibimet contradicere, nàm ſi ve-
rum eſt, quod ipſe fatetur, vt Monaſte-
rium non poſſit ſuccedere in feudo, nec
illud acquirere, ſi ergò actio ad feudum
regularetur quòad ſucceſſionem iuxtà
terminos feudi; Monaſterium nec etiam
poterit illam acquirere, quod negat *Reg.
de Ponte*, dicens, quod poteſt actionem
hypothecariam ſuper feudo acquirere;
igitur videtur ſibi contrarius.
23 Attamen non poteſt Monaſterium vir-
tute huiuſmodi obligationis ſuper feudo
contractæ feudum habere, & poſſidere,
24 ſed ſolummodò valet iura ſua experiri,
vt feudum perſonæ habili vendatur, vt
indè poſſit ius ſuum conſequi, vt notat
Capyc. deciſ. 10. *nu.* 10. idemque ſequitur
in proprio caſu *Reg. de Ponte de poteſt.
Proreg. tit.* 7. § 8. *n.* 4. Quamobrem indu-
ctus mos eſt in Regia Cancellaria, in ca-
ſibus præſtandi huiuſmodi aſſenſus clau-
25 ſulam adijcere, vt ſcilicet adueniente
caſu exercendi iura ſuper feudo, minimè
feudum poſſideat Eccleſia, ſed vendatur
perſonis habilibus, vt teſtatur *Reg. de
Ponte loc. cit. nu.* 9. Sed quando non age-
retur de feudi dominio penès Monaſte-
rium perpetuò retinendo, & ſeruitium
indè præſtandum, eſſet naturæ talis, vt
poſſit æque præſtari per Monaſterium,
ſicut per Vaſſallum, tùnc Monaſterium
poteſt illud poſſidere durante vita feu-
datarij, vt notat *Capyc. deciſ.* 10. *nu.* 10.
& ſequitur idem *Reg. de Ponte d. tit.* 7. §.
8. *num.* 4.

Secundus caſus eſt, vbi is qui de bonis ſuis feudalibus diſponit, aut tractat, certo, ac legitimo ſucceſſore careat, qui iuxtà conſtitutionem Regni in feudo ſuccedere deberet.

§. II.

SVMMARIVM.

1 *Feudum non poteſt alienari ab eo, qui legitimo ſucceſſore caret, nec Prorex aſſentire, & de ratione, nu.* 2.

3 *Aſſenſum præſtare Rex non tenetur ſuper alienatione feudi, geſta à carente ſucceſſore, quid ſi alienatio fieret in morte, n.* 4. *quid in vita, n.* 5.

6 *Aſſenſus an præſtari poſſit à Prorege ſuper obligationibus feudorum factis à carente ſucceſſore, & ſtilus Cancellariæ refertur, n.* 7.

8 *Aſſenſus præſtatur ſuper obligatione feudi pro pretio debito à feudatario carente ſucceſſore.*

9 *Aſſenſus præſtatur ſuper ceſſione actionis hypothecariæ ſuper feudo, facta à carente ſucceſſore, & de ratione, nu.* 10.

11 *Aſſenſus an requiratur ſuper ceſſione hypothecæ, acquiſitæ ſuper feudo cum conſenſu Domini.*

12 *Aſſenſus requiritur ſuper ceſſione, etiam data facultate alienandi, & cedendi feudum, licet alij contra.*

13 *Aſſenſus conceditur ſuper alienatione facta à carente ſucceſſore, quando legitimè ſperare poſſit ſucceſſorem, & de ratione, nu.* 14. *quid ſi eſſet naturaliter caſtratus, vel ſenex, vel largo tempore filios non genuerit, n.* 15.

16 *Statuti verba non extenduntur, nec reſtringuntur.*

17 *Aſſenſus vt concedi valeat, requiritur,*

. vt ſucceſſores habeat tempore conceſſionis aſſenſus, non mortis, nu. 22. & de ratione, n. 18.

19 Diſpoſitio vt valeat, attenditur, vt requiſita interſint tempore actus, non autem quod indè euenire poteſt.

20 Refutatio vt valeat in proximè ſucceſſurum, ſufficit, vt tempore actus ſit proximè ſucceſſurus.

21 Aſſenſu dato cum clauſula quòad bona feudalia, in quibus habet ſucceſſores, attenditur tempus præſens.

23 Aſſenſum non valet Prorex concedere ſuper diſtractione feudi, condita ab eo, qui ſucceſſorem habet, morbo laborantem, & alium non habet ſucceſſorem, & de ratione, nu. 24.

25 Aſſenſus non conceditur ei, qui habet ſucceſſorē, qui eſt de alio ſucceſſore deſperatus, cōtrarium n. 30. & ità pluries obſeruatū, n. 31. & reſoluūtur argumēta, n. 34.

26 Aſſenſum non poteſt dare Prorex, vbi Rex habet ſpem debolutionis feudi per lineam de proximo extinguendam, & ità deciſum per Collaterale Cōſilium, n. 27.

28 Aſſenſus eſt gratia, & iuſta ſuadente cauſa poteſt denegari: Et quæ ſit iuſta cauſa, nu. 29.

32 Succeſſoris verbum intelligitur de primo, & immediato ſucceſſore, non de ſucceſſore ſucceſſoris, & nu. 33.

34 Deuolutionis ſpes remota non habetur in conſideratione.

35 Aſſenſus iuſtè denegatur, quando ſucceſſor, ſucceſſore caret, ſed ſi fuerit conceſſus à Prorege, valet conceſſio.

36 Aſſenſum an præſtare valeat Prorex ei, qui ſucceſſorem habet Clericum in minoribus ordinibus, nu. 37.

38 Clerici in minoribus ſuccedunt in feudo, ſi habitum dimiſerint re integra ante motam controuerſiam.

39 Clericis ſolet concedi tempus ſex menſium ad deliberandum, ſi velint in feudo ſuccedere, & Clericatum renunciare.

40 Clericus eſt in potentia legitimus ſucceſſor in feudalibus, quando vult.

41 Aſſenſus non denegatur ei, qui habet ſucceſſorem Clericum, & poteſt à Prorege præſtari.

42 Feudatarius, Clericatum aſſument, priuatur feudo; ſecus eſt, ſi ante deuolutionem feudi erat Clericus, & re integra habitum dimiſerit, nu 43.

44 Clericus, qui re integra habitum dimiſerit, non dicitur habitum aſſumpſiſſe.

45 Religioſus trium votorum Societatis Ieſu, qui poſt mortem Patris à Religione migrauit, fuit admiſſus ad ſucceſſionem feudi, excluſo fratre ſecundogenito.

46 Aſſenſus ſubſtinetur, ſi fuerit conceſſus ei, qui ſucceſſorem habet Clericum in feudo ſuccedere nolentem, nec ipſe renūciauit Clericatum, imò prædeceſſit, & ità deciſum per Collat. Conſ. nu. 47.

48 Aſſenſu conceſſo alienanti feudum, qui habebat filiam monialem, ſed non profeſſam, quæ poterat ſuo arbitrio à Monaſterio exire, valet alienatio, etiam ſi dicta filia poſt alienationem profeſſionem emiſerit.

49 Clericus beneficiatus an dicatur legitimus ſucceſſor in feudo.

50 Clericus beneficiatus ſine conſenſu Prælati beneficium renunciare nequit.

51 Clericus beneficiatus non habet liberam poteſtatem dimittendi clericatum.

52 Beneficij renunciatio abſq; conſenſu Prælati non valet, nec beneficium dicitur vacare.

53 Aſſenſus poteſt præſtari à Prorege ſuper alienatione celebrata ab habente ſucceſſorem Clericum beneficiatum.

54 Clericus beneficiatus poteſt ad libitum habitum dimittere, & in feudo ſuccedere, non expectato conſenſu Superioris.

55 Clericus beneficiatus tacitè videtur renunciare clericatum, & beneficium, ſi matrimonium contraheret, aut miles fieret, & de ratione, nu 56.

57 Clericus beneficiatus excluditur à ſucceſſione feudi, quando tempore quo feudum deuoluitur, beneficium obtineret.

58 Aſſenſus, vt validus exiſtimetur, attenditur, vt ſucceſſor ſit habilis tempore expeditionis, licèt in eadem habilitate non permanſerit, nu. 59. & 101.

60 Aſſenſus ſuper alienatione feudi, celebranda non valet, ſi contractus ſequutus non fuerit infra tres menſes, & quid ſi feudum mutaret ſtatum, quod non procedit in aſſenſu Suæ Maieſtatis, nec in alienatione facienda pro confirmatione contractus præcedentis, nu. 61.

62 Aſſenſus præſtitus ſuper contractu faciēdo, mutato feudi ſtatu, quo erat tempore aſſenſus, non valet.

Aſſen-

63 *Aſſenſu præſtito ſuper alienatione feudi ob aliquam cauſam, an illa ceſſante ſubſtineatur, & quid actu conſummato.*

64 *Aſſenſus cōceſſus ſuper feudo, empto à Titio, quem Dominus putabat eſſe viuum, qui reperitur mortuus, vel ſuper conceſſione facta de feudo Titij, quem putabat mortuum, & erit viuus, non valet.*

65 *Aſſenſus verba ſunt interpretanda, prout cantant, nec eſt licita extenſio.*

66 *Aſſenſus eſt ſtrictè intelligendus, nec extenditur de perſona ad perſonam, nec comprehendit hæredem nominati, licèt ſit eadem perſona cum defuncto.*

67 *Aſſenſum petens videtur cogitare de hærede, ſed non Dominus concedens.*

68 *Aſſenſus expeditus ſuper venditione facta à Titio, non operatur ſuper venditione facienda eidem Titio.*

69 *Aſſenſu præſtito ſuper venditione facienda à Titio, qui habebat ſucceſſorem, ſi ante venditionem Titius deceſſerit, hæres poteſt ex dicto aſſenſu vendere feudum, etiam ſi careat ſucceſſore, & de ratione, nu.70.*

71 *Aſſenſu impetrato à feudatario ante contractum, hæres eius, celebrando contractum, vtile dominium acquirit.*

72 *Aſſenſus impetratus poſt mortem contrahentis non ſubſtinetur, niſi nouus contractus cum hærede interueniat.*

73 *Feudatarius ſi licentiam habuit alienandi feudum* Regio *interueniente aſſenſu, vtrum* Rex *ſuper alienatione ſecuta teneatur aſſentire, & num quid poſſit impetrari à Prorege, ſi careat ſucceſſore, num.78.*

74 Conceſſionis *verba (cum poteſtate alienandi Regio aſſenſu interueniente) important requiri aſſenſū pro notitia perſonæ.*

75 *Aſſenſus conceſſus tranferendi feudum ad quoſcumque ſucceſſores, operatur etiam, ſi ſucceſſores ſingulares ſint.*

76 *Aſſenſum Prorex præſtare nequit ſuper alienatione facta à carente ſucceſſore, etiam ſi feudatarius habuit facultatem alienandi in conceſſione feudi.*

77 *Aſſenſus continens clauſulam (feudi natura non mutata) quid operetur.*

79 *Aſſenſus licèt ſit gratia, eſt tamē impartiēdus, quādo nulla cauſa denegandi adeſt.*

80 *Aſſenſum Rex non tenetur præſtare, ſi iuſta adeſt cauſa denegandi.*

81 *Aſſenſum iuſta cauſa denegādi eſt, ſi adeſt præiudicium tertij, vel Vocatorum in inueſtitura, vel penderet lis.*

82 *Aſſenſu impartito, conſideratur in eo intereſſe voluntatis.*

83 *Aſſenſus non præſumitur cōceſſus in actu expleto à carente ſucceſſore, & quare.*

84 *Licentia data in conceſſione feudi alienandi illud cum Regio aſſenſu, nihil ponit in eſſe, & quid importet*

85 *Feudum alienandi licentia data interueniente Regio aſſenſu, non facit, vt Rex teneatur aſſentire.*

86 *Feudo dato illi, qui ſucceſſorem non habebat cum facultate alienandi cum aſſenſu, ſecuta alienatione, Rex tenetur aſſentire.*

87 *Aſſenſus datus per Regem ſuper alienatione feudi, facta à carente ſucceſſore, non dicitur ſubrectitius, etiam ſi in precibus non fuerit expreſſa talis carentia, ſed contrarium ſubſtinetur, nu.88.*

89 *Rex per aſſenſum nihil intendit de nouo concedere, nec ſibi in aliquo præiudicare.*

90 *Aſſenſum concedens videtur tantummodò tollere obſtaculum.*

91 *Dominus ſimpliciter aſſentiendo non videtur remittere ius directi dominij, nec ſibi præiudicat, nec aliquid videtur dare de ſuo.*

92 *Aſſenſus datus ſuper actu facto à carente ſucceſſore, dicitur diſpenſatio, & iuris correctionem importat.*

93 *Dominus aſſentiendo non dicitur inſolita concedere, nec à lege inueſtitura recedere.*

94 *Feudo vendito ad inſtantiam creditorum debitoris ſucceſſore carentis, illis ſatisfactis, quod ſupereſt, implicari debet in emptionem loco deuolutionis feudi.*

95 *Aſſenſus conceſſus ſuper alienatione feudi hæreditarij facta à carente filijs, non præiudicat legitimis ſucceſſoribus, etiā ſi eſſent fœmina, & feudatarius lineam maſculinam proſpexerit, n.96.*

97 *Feuda hæreditaria de nouo acquiſita poſſunt ab acquirēte donari, ſi filios non habet, in præiudicium legitimi ſucceſſoris.*

98 *Feudum ex pacto, & prouidentia poteſt alienari inuito filio ſucceſſore; quando eſt acquiſitum ab ipſo alienante.*

99 *Feuda hæreditaria poſſunt alienari cum aſſenſu, etiam contradicentibus ſucceſſoribus, ſiuè filij ſint, ſiuè Collaterales.*

Digitized by Google

100 *Feudi ſucceſſio ex noua gratia protrahitur vſq; ad quartum gradum linea Collateralis incluſiuè,& ceſſat* Pragmatica *prohibitionis aſſenſus in carente ſucceſſore ſecundùm* Conſt.Reg.

101 *Feudi diſpoſitio prohibita carenti ſucceſſore dicitur conditionalis,& quem ſtatum conſideret prohibitio, quo quis caret ſucceſſore, quid ſi ex noua gratia detur ſucceſſor.*

102 *Statuti mens, & ratio attenditur, non verba.*

103 *Aſſenſus præſtitus cum clauſula (vt ſucceſſio feudi non extendatur, niſi ad gradus comprehenſos in Conſtitutione, & Capitulis Regni) non extēditur ad gratias, deinde ſuper venientes, quibus ampliatur ſucceſſio.*

104 *Feudi conceſſio cum ſpeciali clauſula (vt extendatur vſque ad tertium gradum) non extenditur ad quartum gradum ex generali gratia comprehenſum.*

105 *Aſſenſus comprehendit futura , licèt non exprimantur, in certis tamen caſibus.*

106 *Aſſenſu præſtito à Rege in teſtamento, quo à feudalium ſucceſſione excluduntur fœminæ, vocatis maſculis, iuxtà gradum à conſtit. præſcriptū, ſi maſculi in quarto gradu exiſterent, fœminæ in tertio gradu, ipſæ ſuccederent.*

Secundus caſus eſt, vbi is qui de bonis ſuis feudalibus diſponit, aut
1 tractat, certo, ac legitimo ſucceſſore careat, qui iuxtà conſtitutionem Regni in feudo ſuccedere deberet.

§. II.

HÆc diſpoſitio expreſſa in dicto ſecundo caſu à iure cōmuni quoq; ſancita, vt *in l.1.§.permittitur,ff.de aqua quot. & æſtiu.* optima nititur ratione,
2 nam Proregi tantum permittitur aſſentire ſuper feudorum alienatione, non tamen poteſt alienare rem, vel ius Domini directi, illiuſque rem ab illo abdicare, & in alium transferre, aut præiudicium eidē inferre, *Andr.in c.1.de eo qui ſibi, vel hæred.ſuis, & in c.Imperialem nu.12. Camerar. in c.Imperialem car.79.col.4. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg.tit.7. de aſſenſu Regio,* §.3.*nu.*14.*& tit.*8.*de refut.feudor.* §.11.*nu.*26.*Conſil.Carleual de iudic.to.*2.*lib.*1.*tit.*3.*diſp.*23.*nu.* 49. Si ergò Prorex aſſentiret in huiuſmodi feudorum alienationibus, à carentibus ſucceſſore celebratis, remitteret ius deuolutionis, illudque à Rege noſtro abdicaretur; proindè non poteſt in his feudorum alienationibus aſſenſum præſtare, proùt ſic in praxi obſeruari teſtantur ex noſtris, *Capyc.in c.Imperialem col.*101.*in fin.verſ. limita, Afflict.in d.cap.Imperialem not.*16.*quæſt.*17.*in fin.Camer.in eodem c.Imperialem fol.* 86.*col.* 2. *verſ. quinta concluſio, Loffred.de prohib.feud.alienat.per Lothar. col.* 1. *in medio, verſ.ſuper dubio autem tacto, Frecc.de ſubfeud.lib.*2.*authorit.*29.*nu.* 7. *in fin.* idem affirmat *Andr.in c.*1.§.*neceſſitate qual.olim poter.feud.alien.& in c.*1.*de eo qui ſibi, vel hæred.ſuis, Reg. Lanar.conſ.*6.*Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit.*7.*de aſſenſu Regio,* §.3.*num.*14.*& tit.*8.*de refutat.feud.* §.11.*num.*26.*Reg. Rouit.in prag.*4.*de feud.nu.*33.*Reg.Reuert. deciſ.*284 *& deciſ.*352.*nu.*1.*&* 2.*ex collect.per Reg.de Marin.*

3 Imò in hoc caſu, quo feudatarius ſucceſſore caret, nec tenetur Rex aſſenſum præſtare, ſed poteſt illum denegare, & iuſtā dicitur habere cauſam denegandi, idcircò nō videtur petenti aſſenſum iniuriā inferre, *Camer.in c.Imperialem car.*29.*&* 20.*Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit.* 7. §.3.*nu.*13.

Sed in contrarium ſic arguitur, etenim litera eiuſdem prohibitionis in dicto ſecundo caſu, cum videatur ratiocinari de
4 diſpoſitione rei feudalis facta à carente ſucceſſore, cenſetur tantummodò includere ſub prohibitione diſpoſitionem illam, quæ in morte fit, quia verbum *diſponere* morientium proprium eſt, *auth. vt licet matri, & auiæ.* §.1. *l.*1.*C.de imponen. lucrat. deſcript.lib.*10.*Napod. in conſ.*

Digitized by Google

conſ. etſi teſtator, verb. diſponere, vndè non comprehendit actum alienationis, quæ à viuente feudatario carente ſucceſſore celebratur, & proindè poteſt ſuper illo Prorex aſſenſum concedere.

5 At reſpondetur primò, quia non verba legis, ſed ratio illius, quæ anima legis dicitur, proſpicienda eſt; cumque ratio huiuſmodi prohibitionis, quam ſupra annuimus, ne dùm actum diſpoſitionis, ſed cuiuſlibet alienationis recludit: ideò in omnibus militat prohibitio. Secundò, quia verbum *diſponere*, trahitur ad omnem alienationem, *c. cum ſatis in princ. extr. de reb. Eccleſ. non alienan.* ſiquidem quoties agitur de bonis noſtris à nobis ſeparandis, & transferendis in alium, poſſumus dici diſponere de eis, quaſi ſeparatim à nobis ponere, & notat idem *Napod. in d. conſ. etſi teſtator verb. diſponere*, vbi etiam inquit, quòd qui condit legem, dicitur diſponere, *l. extraneus*, §. *fin ff. de iure dot. auth. de nup.* §. *nobis ergo coll.* 7. vnde verbum *diſponere* eſt generale, & multa comprehendit, & ideò non obſtat obiectum.

Hinc eſt obſeruandum, quod non ſolùm Proregi interdicitur aſſentire ſuper feudi alienatione, facta à carente ſucceſſore, ſed neque valet aſſenſum concedere ſuper obligationibus feudorum ab
6 eodem carente ſucceſſore celebratis, tùm quia verba prohibitionis obligationem quoq; bonorum feudalium comprehendunt, nàm ibi dicitur, qui de bonis ſuis feudalibus diſponit, vel tractat; tùm etiã quia vrget eadem ratio deuetus: nàm ſi Prorex aſſentiret ſuper obligationibus feudalium, priuaretur Rex Dominio feudi proximè aperiendi, illudq; Regi fraudaretur; ſiquidem ob æs alienum cum aſſenſu ſuper feudo contractum, cogeretur fiſcus feudum vendere, vel illud creditoribus aſſignare, vt ſatisfierent.

7 Quamobrem inoleuit ſtilus in Regia Cancellaria in aſſenſibus expediendis, tàm ſuper feudorũ alienationibus, quàm obligationibus apponere clauſulam, ſcilicet (quòad ea bona feudalia, in quibus habet feudatarius ſucceſſores) vt teſtatur *Reg. de Ponte dec. Collat. conſ.* 4. *nu.* 1.

8 Verùm ſi ageretur de obligatione feudi pro ipſius pretij ſolutione, tùnc poterit Prorex ſuper huiuſmodi obligatione aſſenſum interponere, licet actus celebraretur à carente ſucceſſore, vt tradit *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 7. *de aſſenſu Regio*, §. 4. *nu.* 12. & rationem ponit, quia prohibitio habet locum in feudis acquiſitis, nõ autem in acquirendis, vndè pragmatica prohibens aſſenſus præſtationem ei, qui non habet ſucceſſorem, intelligitur in eo, qui tempore alienationis eſt Dominus feudi, non autem in eo, qui in acquiſitione feudi illud obligat pro pretij ſolutione.

Quemadmodùm Proregi nec prohibetur aſſentire ſuper translatione, ſeù ceſſione actionis hypothecariæ tantùm
9 ſuper feudo, facta ab habente ſolũ actionem hypothecariam ad feudum, licèt hic ſucceſſore careat, vt fundat *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſ. Regio*, §. 8. *nu.* 5. *Reg. Lanar. conſ.* 8. *Reg. Rouit. in pragm.* 4. *de feud. nu.* 2. & 17.

10 Et ratio eſt, quia non dicitur feudum formatum, & ceſſat intereſſe deuolutionis, ſeruitij, & fidelitatis, ac releuiorum, & ceſſante ratione, ceſſat prohibitio, vt ait *Reg. Ronit. in d. prag.* 4. *nu.* 17.

Imò *Schrad. de feud. part* 7. *c.* 2. *nu.* 26.
11 tenet, quod in alienatione pignoris acquiſiti ſuper feudo cum conſenſu Domini, conſenſus nouus non expoſcitur, quia reputatur res burgenſatica: ſed hoc noſtrates reprobarunt, & erraſſe exiſtimauere *Schrad.* quia ſcilicèt nouus Domini cõſenſus requiritur in alienatione actionis ad feudum, vt docent *Praſ. de Franch. deciſ.* 75. *Anna allegat.* 127. *Conſ. de Georg. in repet. feud. c.* 33. *nu.* 26. *Reg. Rouit. in prag.* 4. *de feud. nu.* 12. & 17.

12 Quod adeò eſt verum, vt requiratur aſſenſus ſuper ceſſione, etiam ſi data fuerit cedenti ampla facultas alienandi, ſcilicet cedendi, vel alio modo transferendi, vt probat optimis innixus medijs *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 8. *de refutat. feud.* §. 11. *nu.* 15. *verſ. contrariam*, contra *Capyc.* aliter ſentientem *in deciſ.* 51. & *inueſ. verb. neceſſitas, verſ. quaro ſecundo.*

13 Vlterius poterit Prorex aſſentire ſuper alienatione feudi, quæ fieret à carente ſucceſſore, qui rationabiliter quoque modo, legitimum poſſet ſperare ſucceſſorem, vt inquit *Andr. in c. Imperialem*, §. *præterea Ducatus circa princ. verſ. ſecus ſi tempore diuiſionis de prohib. feud. alienat.*

per

per Federic. Afflict. ibidem in 3. notab. nu. 13. Reg. de Ponte tract. de poteſt. Proreg. tit. 7. de aſſenſu Regio, §. 3. num. 29. Reg. Rouit. in prag. 4. nu. 18. verſ. nam quando rationabiliter Reg. de Marin. reſol. quot. c. 21. nu. 2. Conſ. Staiban. reſolut. foren. 33. nu. 24. tom. 1.

Et ratio eſt, quia paria ſunt habere filios, vel eſſe aptum ad illos procreandũ;
14 ſufficit enim, quod alienans, ſit validus, & aptus ad procreandum, nec attenditur, quod deindè non procreauerit, experientia enim docet, vt vidimus cum multis, qui cũ vna vxore filios nõ genuere, & demum cum alia habuerunt, & ſic è contra vidimus cũ mulieribus: nàm idẽ eſt, vt inquit *Andr. in d. §. præterea Ducatus*, habere filios, quàm rationabilem ſpem illos habendi, & *Conſil. Staibanus d. reſol. 33. nu. 24.* ad hoc propoſitum ſubdit, ſemper quod adeſſe poteſt aliqua ſpes generandi, non poteſt aſſenſum negari, quoniam tunc poteſt denegari, quãdo deuolutio ad Dominum eſſet certa, vtpotè quando naturaliter eſſet caſtratus, vel adeò ſenex, quod communiter deſperatus de prole cenſeretur, vel dubitatur non eſſe generaturum, vt quia longo tempore vxoratus filios non genuerit, vt ait *Camerar. in d. c. Imperialem, §. præterea Ducatus car. 106.* Sed hoc vltimum improbatur authoritate *Regentis de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 7. nu. 3.* Fretus doctrina *Andr. in d. §. præterea Ducatus*, ſufficere inquit, vt ſit habilis ad procreãdum; cum illi, qui cum vna vxore filios non habuerunt, cum alia procreauerunt.

16 Sed ego in hoc certamine aliter ſentirem, ſiquidem verba ſtatuti non ſunt extendenda, nec reſtringenda contrà formalem eorum ſenſum, vel intentionem ſtatuentis, ſed ſunt eodem modo, & forma, qua concipiuntur, accipienda, & intelligenda; in noſtra ſanctione in ſecundo caſu diſponitur, quod vbi is, qui de bonis feudalibus diſponit, aut tractat, certo, ac legitimo ſucceſſore careat: ex quibus verbis deſumitur, quod tempore quo diſponitur, aut tractatur diſponi de re feudali, requiritur, vt verè, & actualiter ſucceſſor viuat, ad hoc, vt valeat Prorex aſſentire: ſed ſi feudatarius hoc tempore præexiſtente, non habeat ſucceſſorem, certè Prorex non poteſt aſſentire. Vndè ex eiſdem verbis non videtur fuiſſe permiſſum Proregi, vt poſſit aſſenſum dare, quando feudatarius eſt habilis, & aptus ſuſcipiendi filios, imò hoc excluditur per requiſitam præexiſtentiam ſucceſſoris tempore, quo actus celebratur.

Quod itidem confirmatur, nàm cau-
15 tum eſt, vt ſubſtineatur aſſenſus à Prorege datus, requiri, vt habeat feudatarius in bonis feudalibus ſucceſſores tempore aſſenſus præſtiti, licèt tempore mortis feudatarij non ſuperſint, *Camer. in c. Imperialem car. 30 à ter. lit. P. Andr. in d. c. Imperialem, §. præterea Ducatus, Afflict. ibidem in 3. notab. Marcell. de Mauro alleg. 17. num. 2. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 7. §. 4. nu 7. & dec. 4. Collat. Conſ. nu. 22. Reg. Capyc. Latr. deciſ. 42. nu. 14. & in conſult. 75. nu. 182. & 183.* ſubdens, quod tali caſu nec poteſt fiſcus feudum ab emptore vendicare, ſequitur *Reg. de Marin. in obſer. ad deciſ. 407. Reg. Reuerter. to. 2.* idem obſeruat *Conſ. Staib. reſol. for. 33. nu. 33. & 34.* ac deciſum per S. C. teſtatur.

Ratio eſt, nàm vbi lex requirit aliquid fieri, vel adeſſe certo, & determinato
18 tempore, punctualiter illud tempus exequendum eſt, & alia tempora non curantur, *l. eum qui, §. publiciana, ff. de public. in rem actio, Ang. in l. ſciendum, §. fin. ff. qui ſatiſd. cogant. Dec. conſ. 25. Marcell. de Mauro d. alleg. 17. nu. 2.* præcipuè in aſſenſibus, & quòad poteſtatem diſponendi, ac actus validitatem ſemper attenditur ſtatus præſens, nec quod deindè
19 euenire poteſt, conſideratur *ad tex. in l. inter ſtipulantem, §. ſacram*, vbi *Bar. & Iaſ. in 2. notab. ff. de verbor. obligat. in l. 1. ff. de in litem iurando, Reg. Reuert. dec. 99. nu. 2. in fine ex collec. per Reg. de Marin.* idem notant *Camer. in c. Imperialem fol. 30. lit. P.* ſequitur idem *Reg. de Marin. reſol. quot. c. 150. to. 1.*

Quemadmodum conſtitutum eſt, in refutatione feudorum, quæ vt valeat
20 tanquam facta proximè ſucceſſuro, ſufficit, vt is cui fit refutatio, immediatus ſucceſſor ſit tempore ipſius refutationis, non autem mortis refutantis, ità *Camer. loc. cit.* ſequitur *Reg. de Marin. ibidem*, licèt in hoc contrarium ſenſerit *Io: Vincentius de anna in repet. c. 1. de vaſſall. decrep. atat. num. 187.* tamen eius ſententia re-

pro-

Digitized by Google

probat *Reg. de Ponte deciſ.* 4. *num.*22.

Accedat etiam prædictis, quod aſſenſus à Prorege datus, continet clauſu-
21 lam, ex ſtilo Regiæ Cancellariæ, vt diximus,ſcilicèt(quòad bona feudalia,in quibus habet ſucceſſores)quę verba tempus præſentem reſpiciunt, non verò futurum,ideò ſi tempore actus geſti ſucceſſores non habeat, aſſenſus redditur nullus, tùm ex defectu poteſtatis, tùm etiam ex defectu voluntatis.

Ex quibus deſumitur ad caſum noſtrum, quod ſuperexiſtentia ſucceſſoris
22 requiritur tempore, quo aſſenſus datur, non autem ſufficit habere ſpem ſuſcipiendi ſucceſſorem, nàm ſi hoc eſſet, ſequeretur, quod aſſenſus firmitatem reciperet poſt mortem feudatarij, quod eſt contra iura, & contrà diſpoſita in ſecundo caſu *Regiæ ſanctionis* 4.*de feud.*

23 Nunquid autem Prorex poſſit aſſenſum concedere, vbi feudatarius alienare volens feudum, habeat ſucceſſorem,qui in ea ætate eſſet,vel mala conſtitutus valetudine,vt non modò alium poſt ſe non habeat ſucceſſorem, verùm vt nec etiam probabilem ſpem teneat, illum habere poſſe.

Et in hoc articulo negatiuè reſpondit *Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit.*7. *de aſſenſu Regio*, dicens, vt quemadmodùm non poteſt Prorex aſſentire, ſucceſſore carenti, idem etiam in eo, qui in ſucceſſorem habet ſenem,aut de filijs deſperatum;ſiquidem militat eadẽ ſpes proximę deuolutionis, quam habet Rex per lineã de proximo extinguendam, *Camer. in c. Imperialem car.*79. *col.*4.*in fine, Andr. in d.c.Imperialem nu.*13.*verſ. quia ergo prohibuit de prohib. feud. alienat. per Feder.*
24 & paria ſunt non habere ſucceſſorem, vel illum habere inhabilem quòad effectum tollendi deuolutionem;verba enim legis debent intelligi quòad effectum, *l.*1.§.*hac autem, ff.quod quiſque iuris*, ibi, *hac autem verba, quod ſtatuerit,qui iuriſdictioni praeeſt cum effectu accipimus,non verbotenus*, ad idem eſt *tex. in l. non putauit*, §.*non quanis,ff.de bonor. poſſeſ. contra tabul.Bal.in l.*4. §.*condemnatum, ff. de re iudic.* Cumque ratio inducendi prohibitionem Proregi, ne poſſit aſſenſum præſtare ſuper alienatione feudi, inita à carente ſucceſſore, fuit ad hoc, vt Rex non priuetur iure deuolutionis fęudi; quod per mortem feudatarij ſine ſucceſſore veniret aperiendum: & hæc ratio militat quoque, ſi ſucceſſor feudatarij
25 ſit de alio ſucceſſore prorſus deſperatus; nàm adhùc perderet Rex ius proximæ deuolutionis, vndè cum effectus rationis ob quam fuit emanatum ſtatutum, concurrat etiam in hoc themate, proindè concurrere, & procedere debet diſpoſitio prohibitiua.

Et amplius quia quãdo eadem militat ratio,licèt ſimus in correctorijs, ex identitate rationis fit extenſio per viam comprehenſionis, *l. commodiſſime , ff. de liber. & poſthum.l.ſi vero*,§.*de viro ſol.matrim. Andr. in c ſed & res, per quos fiat inueſt. nu.*11.*Camerar.in repet. cap. Imperialem, car.* 51. *&* 52. vbi inſuper inquit, quod ſucceſſor feudatarij alienantis,ad hoc,vt Prorex valeat aſſentire ſuper alienatione feudi, opus eſt, vt filios habeat.

26 Prædicta etiam comprobant notata per *cit. Camerar. in c.Imperialem car.* 79. *col.* 4. *in fine*, vbi declarat doctrinam *Andr.* dicentis *in cap. Imperialem num.* 13. *verſ. quia ergo prohibuit de prohib. feud. alienat. per Federic.* quod Vicarius Regis habet prohibitionem, ne alienet rem, vel ius Domini,& *Camerar.* inquit, quod per illam vocem *rem* intelligitur de dominio, & per illam vocem *ius* intelligitur de iure forte aperiendo: & ſic de illa ſpe deuolutionis, quam habet Rex per lineam de proximo extinguendam. Vndè deſumitur, quod in omni caſu proùt in præſenti, in quo adeſt ſpes probabilis deuolutionis feudi ad Regem,non poſſit Prorex præſtare aſſenſum ex prohibitione huius *pragmaticæ.*

Vlteriùs idem *Reg.de Pont.loco cit.* refert hunc articulum pro dicta opinione
27 negatiua deciſum per R.C.facta relatione in Collaterali Conſilio in cauſa Fabritij Stendardi olim Domini Caſalis Sancti Antami cum Regio Fiſco, & de hac eadem deciſione recordatur *Conſil. Staiban.reſol.foren.*33.*nu.*22.*tom.*1.

Hanc quoque opinionem negatiuam firmauit *Reg. Reuert. deciſ.*99. ex collect. *per Reg.de Marin.to.*1. ſubdens fuiſſe hũc articulum diſceptatum in R. C. ſed non deciſum, quia feudatarius, qui aſſenſum petebat ſuper alienatione feudi, quam

agere

agere intendebat, audiens huiuſmodi
oppoſitionem, quòd ſcilicèt ſucceſſor,
quem in feudo tenebat, erat de alio ſuc-
ceſſore omninò deſperatus, declarauit,
nolle feudum alienare; tamen pro hac
opinione negatiua concludit ipſe *Reg.*
Reuerter. & alteram rationem ad con-
28 firmationem addit, quia aſſenſus eſt gra-
tia *Afflict.deciſ.*398. *Camer.in c.Imperialem*
*fol.*29. *&* 30. vndè iuſta ſuadente cauſa
poteſt denegari, *c.bona il primo*, vbi *Abb.*
*de poſtulat.Prælat.Loffred.in c.*1. §.*donare*
qual.olim poter feud. alien. Sed iuſta cau-
ſa diceretur, quando feudatarius legiti-
mo caret ſucceſſore, cum ille, qui de iure
29 poterat ſuccedere, ſenex eſt, hæredem-
que legitimum non habet, ideò aſſenſus
à Prorege præſtari non poteſt, quod pro-
cedit etiam ſi in conceſſione feudi, fue-
rit conceſſa alienandi facultas, interue-
niente Regio aſſenſu: nàm adhùc non
poterit aſſentire, ſi feudatarius ſucceſſo-
rem, quem habet, ſit alio ſucceſſore or-
batus; ſiquidem hæc facultas nihil ope-
ratur, cum ſolùm inducat quandam mo-
nitionem, & declarationem: non autem
neceſſitatem, niſi proùt alias de iure te-
nebatur *ad tex.in l.*3.*ff.de legati.* & firmat
*Reg.Reuert.deciſ.*99. *nu.*31. *in fine ex col-*
*lectis per D.Reg.de Marin.tom.*1.

Sed affirmatiuam ſententiam in hoc
30 articulo ſequor, quam tenet *Reg. Ro-*
uit. in prag. 4. *de feud. num.* 18. & hanc
opinionem pluribus rationibus exornat,
ac in conſulendo, & iudicando ſeruan-
dam eſſe aſſeuerat, & inſuper reſpondit
deciſioni, & rationibus à *Reg. de Ponte*
relatis, ſubdens in fine idem *Reg. Rouit.*
eius opinionem adeò eſſe verã, vt *dictus*
Reg. de Ponte vti veritatis amator hoc
diſcuſſo articulo cum *P. Andr. Molfeſio*
Theatino ſententiam mutauit, & cum
eodem *P.Molfeſio* firmauit, benè poſſe
Dominos Proreges ſuper diſtractionibus
feudorum aſſenſum præſtare, etſi ſucceſ-
ſor, quem tenet, alio ſucceſſore ſit deſpe-
ratus, vt teſtatur idem *P. Molf. in addit.*
*ad par.*2.*ſuper conſuet.Neap.tit.de ſucceſſ.*
*ex teſtam.quæſt.*1.*nu.*19. ibiq; refert, quod
pluries ſic fuit obſeruatum, & exequu-
tum ſignanter in alienationibus duarum
31 terrarum cuiuſdam Illuſtris Dominæ,
quam nominare noluit, ſed *Reg. Rouit.*
dicit, quod fuit Duciſſa Cerbiæ, quæ fi-
lios non habens, ſed tantùm duas Ami-
tas ſenes Monaſterium ingreſſa fuit, &
in ſuorum feudorũ diſtractionibus Col-
laterale Conſiliũ aſſenſum preſtitit: ideq;
ſequuntur *Reg.de Marin.quot.reſol. lib.*1.
*cap.*21.*nu.*4. *& in obſeru.ad deciſ.*99. *Reg.*
*Reuerter.nu.*2.*tom.*1. *Nouar.in collect.ſu-*
*per prag.tit.de feud. collect.*5. *num.*9.*verſ.*
tamen.

Et ratio eſt præter alias rationes do-
ctè, & copioſè exaratas per *Reg. Rouit.*
loc. cit. nàm ante huius noſtræ *pragm.* 4.
ſub tit. de feud. emanationem poterant
Proreges vti Regis Vicarij cunctis feu-
dorum alienationibus aſſentire, etiam
vbi alienantes ſucceſſoribus carerent;
cumque deindè hanc poteſtatem voluiſ-
ſet Rex noſter reſtringere, nouem exci-
piendo caſus, in ſecundo caſu dixit hæc
verba, *Secundo vbi is, qui de bonis feuda-*
libus diſponit, aut certo, aut legitimo ſuc-
ceſſore careat. Hæc enim verba nõ impor-
tant, vt alienantis ſucceſſor habeat ipſe,
quoque legitimum ſucceſſorem, ſed ſim-
32 pliciter dixit legiſlator, & contentus re-
manſit, vt ipſe feudatarius alienare cu-
piens legitimum habeat ſucceſſorem; er-
gò non poteſt extendi huiuſmodi diſpo-
ſitio ad ſucceſſorem ſucceſsoris, de quo
ſtatutum non loquitur, eò magis quia
in correctorijs exorbitantibus à iure
communi, proùt ſunt caſus in dicta *prag-*
matica comprehenſi, talem non permit-
tunt extenſionem *ad tex.in l.*1.§.*hac au-*
tem verba, vbi *DD.ff.quod quiſque iur.l.ſi*
vero, §.*de viro,ff.ſol.matrim.*

33 Præterea verbum, *ſucceſſor*, in dicta
pragmatica expreſsum, de ſui propria ſi-
gnificatione intelligitur de primo, & im-
mediato ſucceſsore; non autem de ſuc-
ceſsore ſucceſsoris; quemadmodum ver-
bum, *hæres*, de propria ſignificatione in-
telligitur de primo, & immediato hæ-
rede, non autem de hærede hæredis, *l.*
qui liberis, §. *hæc verba, ff. de vulg.& pu-*
pill. per quem *tex.* ità determinat *Bal. in*
*l.*1. *col.*1. *nu.*3. *verſ. quæro an dicatur, C.*
de condit.inſert. Dec.in l.qui per ſucceſſor-
*em, nu.*3. *ff.de regul. iuris*, & notant in
proprio caſu *Reg.Rouit.in dicta prag.*4.*de*
*feud. nu.*20.*Reg.de Marin.reſol.quot.tom.*
1.*cap.*21. *nu.*4.

Contrarijs autem argumentis à *Reg.de*
34 *Ponte* relatis licèt accuratè reſpondeat
Reg.

Reg.Rouit.in d.prag.4.à n.4.tamen pręter ibi relata euidenter conſtat, illa non obſtare, ea ratione, quia tùnc Prorex videretur remittere ius deuolutionis feudi: & proindè non poterit ipſe aſſentire, quando ageretur de iure aperiendo per ſpem proximam, & immediatam: non autem per ſpem remotam, & mediatam; & ideò cum in hoc caſu non proxima, ſed remota ſpes deuolutionis conſideretur, proindè poteſt aſſentire, vbi feudatarius habeat ſucceſſorem, qui de alio ſit deſperatus, vt notat *Reg.Rouit.ibid.nu.*39.

Nec obſtant adnotata in contrariũ per *Reg.Reuerter.cit.decis.*99. tùm quia articulus ibi non fuit terminatus, tùm etiam quia iura, & rationes per eum coaceruata ad ſuam opinionem fundandam, nihil concludunt, nàm ſolummodò probant, quod non poſſit Prorex aſſentire, vbi feudatarius careat ſucceſſore, idq; etſi ſit de iure indubitatum, & diſputationem non mereatur: tamen nihil confert ad caſum noſtrum.

35 Verùm idem *Reg. Rouit.* qui hanc noſtram ſententiam optimè tuetur, tamen indè vt verum inſequatur, declarat in *dicta prag.* 4. *nu.*33. *de feud.* quod iuſta cauſa eſſet, vt Prorex denegaret aſſensũ, ſi ſucceſſor alienantis ſucceſſorẽ habeat, ſpe alterius ſucceſſoris prorſus orbatum; vndè ille, cui eatenus denegatur aſſenſus, non poteſt conqueri, quod fieret ſibi iniuria, ex regula *tex.in l.*1.§.*permittitur, ff.de aqua quotid.& æſtiu.*& faciunt tradita *per Capyc. in cap. Imperialem fol.* 101.*in fin. verſ.limita, Afflict.ibid.notab.* 16. *quæſt.*17.*in fine, Camer.in d.cap. Imperialem fol.*86.*col.*2.*verſ.*5.*conc l.Loffred. de prohib feud. alien. per Lotharium col.*3. *in medio verſ. ſuper dubio autem tacto, Frecc.de ſubfeud. lib.*2. *authorit.*29.*nn.* 7. *poſt Andr.in cap.*1. §.*neceſſitatem,qualiter olim poterat feudum alienari*, & ad hunc ſenſum adaptantur iura,& rationes,quas conſiderat *Reg.Reuert.cit.decis.*100.

Attamen poſtquam aſsenſus eſt præſtitus etiam per verbum, fiat in forma, non poteſt in dubium reuocari, quin ſit legitimè præſtitus; & ad hunc caſum nõ refertur prohibitio in noſtra ſanctione circumſcripta, vt annuit *Reg.* Rouit. *in prag.*1.*nu.*33. *de feud.*

Vlteriùs eſt obſeruandũ,nunquid poſſit Prorex aſsẽſum præſtare ſuper aliena-
36 tione feudi, facta ab eo, qui in ſucceſſorem habet Clericum minoribus ordinibus inſignitum?

Et certè, quod non poteſt,quia Clerici ex iuris diſpoſitione feudorum incapaces ſunt, & illa retinere nequeunt, *c.*1.*de vaſſall.milit.qui arm.bel.depoſ.*& ſi habuerint, ſtatim amittunt *cap.* 1. *de feud.fœmineo*: idemque ſancitur *in c.* 1. §. *qui Clericus, tit. ſi de feud. defunc. contron. ſit*, quibus concordat ius municipale, vt *in conſt.errores eorum.*

Quam concluſionem licet aliqui dixerint,vt procedat in Clerico in Sacris Ordinibus conſtituto iuxtà *tex. in c. porrectum extr.de regular.& in c.* 1. *de voto in* 6. *Affl. decis.*320.*Capyc. decis.*10. *&* 32. *Staiban.conſ.*55. *nu.*1.Reg.*de Ponte dec.*4. *Collat.Conſ.*

Tamen idem eſſe in Clericis primæ tonſuræ, cum adhùc illi à feudorum ſucceſſione excludantur, proùt etiam Cardinales, vt tradit Reg. *de Ponte de poteſt. Proreg. tit.*7.§.4. *nu.*10. *& decis.*4. *nu.*2. *in fine, Conſ. Staiban. reſol.for.* 33. *nu.*4. *tom.*1.

Sed contraria opinio eſt verior, nàm
37 Clerici in minoribus ordinibus conſtituti, defuncto feudatario ſuccedunt in feudis, ſi re integra habitum dimiſerint, *Andr.in c.*1. *nu.*5. *de feud.fœmin.in c.*1. *de vaſſal.milit.qui arm.bellic.depo. in c.*1.*an mut. vel alias imperfect. Aluarot. in c.* 1. *col.*3.*cit.tit. de vaſſall.milit.&c. Iacob. de Belviſ.in c.*1. *ver.quæritur de feud.fœmin.*
38 dicens hanc eſſe cõmunem opinionem, & de conſuetudine ſeruandam, vt Clericus ſuccedat in feudo, ſi dimiſerit habitum re integra, ideſt ante motam controuerſiam ſuper feudi ſucceſſione, *Reg. Tap.in auth.ingreſſi in ver.ſua,c.*14. *n.*22. *Menoch.de arbitr.caſ.*231.*nu* 10.*Veſembec. conſ.*55. *nu.*21.*verſ.itàque minus,l.*2.*Clar.* §.*feudum q.*78.*nu.*5.*Intrigl.tract.de feud. cent.*2.*art.*1.*n.*172.*Carol.de Graſſ.* innumeros allegans *de effect.cleric. effect.*4.*n.*82. *Io:Vinc.de Anna alleg.*98. Reg. *de Ponte lect.*4. *nu.* 35. *& decis.*4. *nu.* 12. Reg. *de Marin.in obſeru.ad decis.*99. Reg.*Reuert. nu.*2 *in fine*, ego ipſe *reſp.*67.*nu.*9.*to.*1.

Et ſolet concedi ſpatium ſex menſium huiuſmodi Clericis ad deliberandum, ſi
39 clericatui renunciare velint, ac in feu-

Digitized by Google

do ſuccedere, prout fuit practicatum in cauſa Abbatis delli Caruuni ob mortem Baronis Languſiorum eius fratris, teſte *Io: Vinc. de Anna alleg.* 98. & ſequitur *Reg. de Marin. quot. reſol. lib. 1. cap. 21. num. 7. verſus finem.*

Hinc deſumitur, quod Clericus in minoribus, qui ad feudorum ſucceſſio-
40 nem admittitur, benè dicitur in feudalibus legitimus ſucceſſor: Et licèt non ſit in actu; negari non poteſt, quin ſit in potentia, dùm ipſe quandocumque vult ad ſui libitum poteſt ad ſeculum redire, *cap. hi qui poſt Sanctum* 30. *diſtin. Mart. Vran. conſ. 9. lib. 1. Carol. de Graſſ. d. effect. 4. nu.* 83. & idem indicatur de potentia de fa-
41 cili reducibili ad actum, quod de ipſo actu, eò magis, quia noſtra *pragm. 4. in ſecundo caſu*, quæ requirit exiſtentiam ſucceſſoris tempore alienationis, vt Prorex poſſit aſſentire, non intellexit de ſucceſſore in actu, cum viuente alienante non detur ſucceſſio, ſed de ſucceſſore in potentia, reſpiciendo tempus futuræ ſucceſſionis, vt ait *Reg. de Marin. reſol. quot. lib. 1. c. 21. nu. 7. in fine*, ideò poterit Prorex aſſentire ſuper alienatione feudi facta ab eo, qui in ſucceſſorem habet Clericum in minoribus; prout de iure reſpōderunt, *Conſ. Staiban. reſol. for. 33. nu. 13. Reg. de Marin. reſol. quot. lib. 1 cap. 21. n. 7. in fine, & in obſeru. ad deciſ. 99. Reg. Reuerter. tom. 1.*

Nec in contrarium vrget, quod Cle-
42 rici primæ tonſuræ à feudalibus repelluntur. Nàm procedit, quando feudatarius feudum poſſidēs, clericatus inſignia, vel Religionis aſſumpſerit, tùnc enim feudo priuatur *Carol. de Graſſ. d. effect. 4. in prima ampliat.* & meritò, nàm facit actum contrarium, & adeſt incompatibilitas ſtatus *l. volūtarie, ff. excuſat. tutor.* Neque feudum recuperat, ſi deindè ſe penituerit, & habitum dereliquerit, vel è Religione exierit, vt notat *Dom. Conſil. Staiban. d. reſol. 33. nu. 5.*

43 Secus eſt, ſi ante delationem feudi reperiatur Clericus, nàm tùnc, vt diximus, ſi re integra ante habitam feudi quæſtionem, habitum dimiſerit, ſuccedit in feudis; vt diſtinguit *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 7. §. 4. nu. 13. & deciſ. 4. nu. 4. Affl. in cap. qui Clericus num. 11. ſi de feud. defunct. milit. Luc. de Penna in l. nulli, C. de muner. lib. 12. Conſil. Staiban. in addit. ad Staiban. ſeniorem eius patruum cōſ. 55. nu. 12.*

Ratio eſt, quia Clericus, qui poſt mortem patris, vel alterius feudatarij habi-
44 tum re integra dimiſerit, non videtur priùs habitum, ſeù clericatum aſſumpſiſſe, vt docet *Andr. in d. c. 1. de Vaſſall. milit.* & ideò ſequitur, quod nullā vnquam habuit reſiſtentiam in acquiſitione dominij, & ſemper illud ſtetit penès ipſum ſucceſſorem, manifeſtatum ex declaratione voluntatis.

Et in fortioribus terminis celebris eſt notanda deciſio, nàm in Regno Siciliæ quidam filius primogenitus, qui tempo-
45 re mortis patris reperiebatur Religioſus trium votorum in Societate Ieſus, & poſt aliquor menſes à dicta Religione migrauit, petijt in Senatu, vt admitteretur ad feudorum ſucceſſionem, excluſo fratre ſecundogenito, qui bona illa occupauit; quod obtinuit per Senatum, fuitque admiſſus ad ſucceſſionem feudorum excluſo ſecundogenito, teſte *Caſtil. deciſ. 201. lib. 3. nu. 1. verſ. ſed ex parte*, & confirmat *Cutell. de donat. contemplat. matrim. tract. 1. diſcurſ. 2. partie. 4. nu. 16. vſq; ad finem.*

Nec minus obſtat id, quod aliqui dicunt, poſſe ſcilicèt euenire, vt hic Clericus habitum non dimittat poſt feudatarij mortem, vel quod præmoriatur in eodem habitu, itaùt ſemper inhabilis cenſeatur.

Nàm reſpondetur, ſatis eſſe ad rem
46 noſtram, quod tempore ſucceſſionis nō ſit omninò, & perpetuò excluſus, ſed ſucceſſibilis, eo volente, quia etſi poſteà præmoriatur, vel in feudo ſuccedere nollet, aut in clericatu permaneret, hoc erit ex futuro euentu, quod attendi non debet, ad tradita *per Bal. in l. precibus, nu. 6. C. de impuber. & alijs ſubſtit. & in auth. ſed quis nu. 6. C. de ſecund. nupt. Soce. in l. cognatis, C. de reb. dub.* & in noſtris terminis ſic reſponderunt *Reg. de Ponte cit. deciſ. 4. Reg. Rouit. in prag. 4. nu. 39. verſ. inſuper quatenus de feud. Reg. de Marin. reſol. quot. tom. 1. c. 21. verſus finem.*

47 Quodque ſic pluries fuit iudicatum, & primò per Collaterale Conſilium in cauſa Marchionis Briatici, vbi fuit validus declaratus aſſenſus præſtitus alienationi feudi, facta ab habente Clericum ſucceſſorem in feudo, vt teſtatur *Reg. de Ponte lect.*

lect.4.de feud. tit.de his qui feud. dar.poſſ. nu.35.& deciſ.4.nu.12. Reg.de Marin. reſol.quot.to.1.c.21.nu.7.in fine.

Idemque fuit per R.C. pronunciatum
48 in cauſa D.Lucretiæ Petrarola cum Regio fiſco, vbi tractabatur, quod venditis per dictam D.Lucretiam duobus Caſalibus, quæ poſſidebat in Prouincia Hidruntina, & expedito aſſenſu per Dominum Proregem, fuit fiſco inſtante ſequeſtratum pretium depoſitatum per emptorem, eo ſuppoſito, quod non poterat D. Prorex ſuper prædicta alienatione aſſentire; ſi quidem dicta D. Lucretia venditrix non habebat in ſucceſſorem, niſi D. Ioannam Petrarolam, quę dùm erat Monialis in Monaſterio Sancti Ioannis Euãgeliſtæ Ciuitatis Litij, à feudorum ſucceſſione repellebatur; tamen quia fuit deductum, quod dicta Monialis profeſſionem in dicto Monaſterio non emiſerat, vndè poterat ad ſui arbitrium à dicto Monaſterio exire, quamobrem per R.C. fuit ordinatum, quod tollatur ſequeſtrũ factum ſuper pretio dictorum Caſalium, quapropter aſſenſus vt legitimè expeditus fuit habitus, vt refert *Conſil. Staiban. reſol.for.34. nu.37. & per tot.reſol.*

Quid autem erit dicendum, ſi Cleri-
49 cus ille, quem in ſucceſſorem habebat feudatarius feudum alienare cupiens, ſit beneficiatus, nùm adhuc poſſet Prorex aſſentire.

Ratio dubitandi eſt, quia Clericus beneficiatus abſque licentia, & conſenſu
50 Prælati beneficium renunciare non poteſt, *c.admonet, & c.niſi cum pridem, §.verũ de renunc.Innoc. Io:Andr.Abb.& Butr. ibidem in 3. notab.* idemque fuit confirmatum per *Pontificem Pium V. in bulla de anno 1568. incip.* Quanta Eccleſia Dei, quæ legitur apud *Quarãta in ſumm. bullar.ver.beneficiorum reſignationes fol.* 123. & in dicta bulla aliquæ aliæ continentur cauſæ, quæ ſpecificè requiruntur, vt Prælati ſimiles renunciationes admittere poſſint, vt plenè tractaui *in reſp.67, nu.5.to.1.*

Vndè Clericus beneficiatus non dicitur habere liberam poteſtatem dimitten-
51 di clericatum, ac beneficium, & ſic in feudis ſuccedere nequit, dùm pendere videtur eius ſtatus mutatio ab alieno arbitrio, *Abb.in c.fin.nu.3. de Poſtulat.Prælat.* Imò ſi beneficium huiuſmodi renun-
52 ciaret, & habitum dimitteret, non ſolùm renunciatio non teneret, nec diceretur beneficium vacare, ſed poſſet Prælatus illum cogere, vt habitum reaſſumeret, *Abb.in c.ad aures de his quæ vi col.penult. Card. in c.quod in dubijs de renunc. Felin. in cap. noſtra col.34. de reſcript.Caſſiador. deciſ.2. de renunc. Nouar. in c. accepta de reſtit.ſpoliat.nu.23. Rebuff.in prax.tit. de reſignat.expreſ.n.11.& 13.Fuſc.de viſitat. lib.2.cap.10.nu.19.Azor.inſtit.moral. p.2. lib.7.c.29. quæſt.4. Leo in theſ. iur.Eccleſ. par.2.cap.3.nu.66. Garzia de beneſ.par.11. c.3. nu.223. P. Laiman in ſumm. Theolog. moral. tit.de Eccleſ.beneſic.cap.17. num.3. Maynard. deciſ.Tholoſ.63. Borrell.ſumm. dec.tom.1. tit.26.nu.116. & 121. Gam.dec. luſit.28. nu.11.*

Nihilominus contrarium eſt de iure Verius, vt ſcilicet poſſit Prorex aſſenſum
53 præſtare ſuper feudi diſtractione facta ab illo, qui in ſucceſſorem tenet Clericum beneficiatum, ſic teſtantur *D.Reg.de Ponte dec.4.Collat.Conſil. nu.12.verſ. ex aduerſo, D.Reg.de Marin.quot.reſol. to.1. cap.21.nu.5. & in obſer.ad dec.99.Reg.*Reuerter.*to.1. in obſer.ad deciſ.103. & idem* Reg.Reuert.*deciſ.563. & in dec.94.* quod limitat, ſi in Sacris Ordinibus conſtitutus eſſet *ex tex.in c.1.§.qui Clericus ſi de feud. defunct. content. ſit int. Domin. & agnat.vaſſal.c.1. de vaſſal.milit. qui arm. bel.depoſ.c.1. an mutus, vel alias imperfectus.* Et ità fuit iudicatum per Collaterale Conſilium, nàm fuit declaratus validus aſſenſus per Dominum Proregem, præſtitus ſuper alienatione terræ Briatici, factæ in beneficium Ioannis Alphonſi Bisbal tempore, quo venditor in ſucceſſorem feudorum non habebat, niſi fratrem Clericum beneficiatum, ſic teſtatur *D.Reg.de Ponte d.deciſ.4.in fine.*

54 Et ratio eſt, quia Clericus beneficiatus ad ſui libitum poteſt habitum dimittere, & beneficium renunciare, non expectato conſenſu, aut alia licentia Superioris, *Hoſtienſ. in c.ad monet. nu.4. verſ. tamen Ioannes de renunc. Abb. ibidem nu. 12. verſ.& prædicta dicit Hoſtienſ. Ioan. Andr.nu.16.Butr.nu.13.Anchar. nu.2. in fine, Imol. num. 7. verſ. & prædicta dicit Hoſtienſ.*D.Reg.*de Ponte dec.4.nu.13.* vbi ſubdunt, quod *tex.in c.admonet de renũc.*

ſuperiùs in contrarium allegatus,non eſt in obſeruantia, nàm Superiores non curant, quod beneficiati recedant de beneficijs, ſed potius contentantur,vt poſſint beneficia alijs conferre, idemq; declarat *Bellam.in d.c.admonet nu.3.verſ.quid dicendum, Butr.2.col.verſ.oppono ad hoc,Io: Vinc.de Anna alleg.98.nu.8.*

Imò non ſolùm poteſt Clericus bene-
55 ficiatus expreſsè beneficium ad ſui velle renunciare, ſed etiam tacitè,ac illud cēſetur renunciaſſe, ſi matrimonium contraheret, vel miles fieret, aut alium actū contrarium gereret, quo in caſu beneficium perdit, & illud vacare dicitur, *tex. in c.1.de cleric.coniug.gl.1.in c.qualiter de cleric.non reſident.Capp.Tholoſ.deciſ.239. Camill. da Medic. conſ.2.12. & 107.* conferunt notata *per Abb.in cap. ex ore de his quæ fiunt à maiore parte capit.* dicens, quod vera ratio perditionis beneficij eſt renunciatio tacita, faciendo actum contrarium, quia reddit ſe impotentem ad vtrique ſeruiendum, & ſic per actum
67 contrarium amittitur beneficium,& hāc eſſe communem limitationem *ad tex.in c. admonet. idem Abb.* ſubdit, & ſequitur *Io:Vinc.de Anna alleg.* 98. vbi amplius inquit, quid Clericus beneficiatus petendo inueſtituram feudi ſui fratris præmortui videtur renunciare, ac dimittere Clericatum, & beneficium, idemque ſectatur optimis innixus medijs *Camil. de Medic. conſ.2.nu.110.*

Nec obſtat, quod Clericus beneficiatus à feudorum ſucceſſione excluditur,vt affirmant *Carol.de Graſſ.* alijque innumeri *DD.* per ipſum allegati *effect. Cleric.4.*
57 *num.* 91. quia id procedit, quando vno eodemq; tempore, quo feudum ad eum deuoluitur, beneficium Eccleſiaſticum acceptauit, tùnc enim inconueniens eſt, vt quis eodem tempore habeat beneficium, & feudum, ideò non admittitur ad ſucceſſionem. Contrarium eſt, quādo antequam ei perueniat feudi ſucceſſio, Clericus beneficiatus reperiatur, nàm tùnc poteſt, aperta ei feudorum ſucceſſione,re integra beneficium renunciare, & feudum acceptare, vt fundant cæteris omiſſis *Reg.de Ponte deciſ.4.Anna cit.alleg.98. Camil.de Medic. conſ.2. num.107. cum ſeq.*
58 Præterea eſt obſeruandum, quod aſſenſus per Proregem cōceſſus ſuper alienatione feudi facienda ab habente ſucceſſorem, non ſubſiſtit, ſi alienatio indè fieret tempore, quo idem feudatarius reperitur ſucceſſoribus orbatus, *Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit.8.§.5.num.19. vbi Io:Baptiſta de Thoro in addit.fol.235. Ann.alleg.35.nu.3. & 4.Reg. Reuert.dec. 407.* ibiq; *Reg.de Marin. in obſeru.*

Ratio eſt, quia quando res deuenit ad
59 caſum, à quo incipere non poteſt, actus reuocatur, *Bar.in l. pluries,§.& ſi placeat, ff.de verb.obligat.*& licèt dici poſſet,gratiam fuiſſe perfectam, non tamen vltima cōſummatione conſummatam,cūm non contraxerat,dùm legitimus ſucceſſor exiſtebat,ideò aſſenſus nequaquam prodeſt, vt in noſtro caſu aduertit *Reg. Reuert. d. deciſ.407.to.2.* facit etiam,quod in aſſenſu videtur ineſſe clauſula (ſi in eadem habilitate, & ſtatu, conceſſionarius permanſerit) *Andr.in c.1. quæ ſit prima cauſa benef.amitt. nu 13. poſt verſ. audiui iudicatum, & in c.1. ex quib.cauſ.feud.amitt. & in c.1.verſ.intellegebatur,quid duraret de contron. inter vaſall. & alium de benef.&c.*

Qua in re habemus in Regno noſtro particularem ſanctionem 10.*ſub tit. de*
60 *feud.* vbi diſponitur,quod licentia impetrata alienandi feudum,non operatur, ſi cōtractus initus non fuerit poſt tres mēſes immediatè ſequentes, ex ratione ibi. Verùm huiuſmodi Regia ſanctio cauſam heſitandi non tollit, ſi quidem datur caſus, vt intra curſum trimeſtris feuda in eadem qualitate,& ſtatu non permaneāt, quo erant tempore impetrationis aſſenſus, idcircò ſi talis aſſenſus ſubſiſteret ſuper alienatione, tanquam facta intra trimeſtre, cederet in damnum, & fraudem Regiæ Curiæ.
61 Vndè aliqui dixerunt,quod hæc pragmatica non eſt in obſeruantia, & contrà illam fuit deciſum pro validitate aſſenſus ſuper alienatione facta poſt tres menſes, vt teſtatur *Io: Vinc. de Anna d.alleg.* 55. & idem firmat *Reg. de Ponte d. tit.* 8. *n.22. Reg.Ronit.conſ.12. nu.28. tom.1.* & amplius *nu.* 27. inquit dictam *Regiam Pragm.* vindicare locum in illis tantummodò aſſenſibus, qui impetrantur à Proregibus, & ſuper alienationibus faciendis per viam principalis, & noui contractus,

ctus, non autem quando aſſenſus impartiretur à Rege noſtro, vel quando alienationes faciendæ reſpicerent confirmationem contractus præcedentis pro actus validitate, quod probat idem *Reg.* Rouit. verbis eiuſdem pragmaticæ, quæ recolet.

Tamen ego teneo, quod actus nunquam circumſcribitur tempore, ſi res in
62 eodem ſtatu permaneat, ſed ſi res proût erat tempore aſſenſus non permanet, etiã ſi momentum temporis interceſſerit, non iuuaret aſsẽſus, vt ſonant verba eiuſdem Regiæ ſanctionis in aſſignãda ratione ibi (ſed differunt in tempus, in quo feuda in eorum non permanent ſtatu, & qualitate, &c.) & ſic firmat Reg. *de Ponte d. tit.* 8. §. 5. *nu.* 19. 20. *&* 23. *verſ. & licet*, quibus facit concluſio, quod ceſſante cauſa ceſſat aſſenſus, & quælibet conceſſio *Paris de Put. de re integr c. ſi ſiat venditio poſt annum impetrati aſſenſus car.* 55. *num.* 5. dicens, quod licentia impetrata intelligitur reuocata, ſi ante ipſius vſus res non permanet in eodem ſtatu; ſemper enim quod rei ſtatus mutatur, reducitur res ad ſtatum ſecundum, quem Rex non conceſſiſſet, nec in tali caſu concedere animum habuiſſet.

Prædicta cõfirmantur deciſis per Col-
63 lat. Conſ. ad relarionem R.C. in beneficium fiſci, qui cum prætendiſſet ob mortem Comitis Burgentiæ Alphonſi Caraccioli ſine filijs apprehendere poſſeſſionem Terrarum Valuani, & Reciglianí, oppoſuit Iacobus Caracciolus defuncti feudatarij ex fratre Barnabo præmortuo nepos, dicens, eſſe ipſum in dictis feudis legitimum ſucceſſorem, ex quo Comes Patruus in ſuis Codicillis vigore poteſtatis, quam obtinuit à Domino Prorege Regni diſponendi tàm per contractum, quàm per vltimam voluntatem in vnum ex filijs dicti Barnabi ſui fratris vtrinque coniuncti, diſpoſuerat in beneficium dicti Iacobi; ſed replicante fiſco, poteſtatem huiuſmodi Comiti tributam nullius eſſe momenti, ſiquidem tempore quo Prorex aſſenſum præſtiterat Comiti diſponendi de dictis feudis, habebat ille fratrem vtrinque coniunctum, qui legitimus dicebatur ſucceſſor, iuxtà *conſt. Regni, vt de ſucceſſionibus*, ſicque poterat Prorex cuilibet diſpoſitioni aſſenſum præſtare, nàm aliàs aſſenſum dare non potuiſſet tùnc tempore; ſed quia tempore diſpoſitionis frater mortuus reperiebatur, ideò cum ceſſet cauſa, quare Prorex aſſentijt, aſſenſus ille reuocatur; & licet ex parte conuenti fuerit reſponſum, quod habito reſpectu ad Dominum Proregem, qui aſſenſum conceſſerat, res erat perfecta, & cõſummata, & nil vltra erat faciendum ex parte Regis Dñi directi, & ideò non videtur, quod actus ex ſuperueniẽti caſu poteſt reuocari, cũ à principio res perfecta ſit, ad quod poteſt expendi, *tex. in l. qui in poteſtate*, §. *mutus, & ſurdus, ff. de teſtam.* vbi ſi quis tempore habili teſtamentum condiderit, licèt demum mutus, & ſurdus efficiatur, teſtamentum quidem non irritatur, quamuis res deueniat ad eum caſum, à quo incoari non poterat, quia mutus, & ſurdus teſtamentum condere non poteſt, cõfert etiam ad materiam, *tex. in l. ſicut*, §. *ſi debitor, ff. quib. mod. pign. vel hyp. ſoluit.*

Tamen vt dixi per R.C. in Collaterali Conſilio relata cauſa coram Domino Prorege fuit in fauorem fiſci pronunciatum: verùm deindè Dominus Prorex mandauit, vt dictus Iacobus Caracciolus de dictis Caſtris inueſtiretur ſolutis Regiæ Curiæ ducatis duodecim mille, vt teſtatur *Reg. Reuert. deciſ.* 407. *tom.* 2. *in collect. per* Reg. *de Marin.*

Hæc autem contentio ceſſat hodiè ex iure nouarum gratiarum, quibus mediantibus nepos ex fratre, vel ſorore, ſiuè ex vtroque latere, ſiuè ex altero tantùm in feudo nouo patrui, vel auunculi benè ſuccedit; quamuis inueſtitura canat pro ſe, & hæredibus ex corpore legitimè deſcendentibus, vt *in prag.* 25. *&* 29. *de feud.* ad cuius ornatum videndi ſunt, *Cõſ. Theodor. alleg. vlt.* Reg. Rouit. *dec.* 32. Reg. *Vrſin. de ſucceſſ. feud. par.* 2. *quæſt.* 4. *art.* 3. *nu.* 26. Reg. *de Marin. lib.* 1. *reſol. cap.* 126. *num.* 55.

64 Ex quibus dictis etiã deſumitur, quod aſſenſus conceſſus ſuper feudo empto à Titio, quem Dominus putabat eſſe viuũ, non operatur, ſi reperiatur mortuus, *Reg.* Rouit. *in pragm.* 1. *de fide memor. num.* 27. quemadmodùm conceſſio facta Sempronio de feudo Titij, quem putabat mortuum, non confirmatur, ſi poſtea moriatur, *Andr. in c. minoribus ſi de feud. fuer. contron.*

Digitized by Google

controu. Frecc. de ſubfeud. lib. 2. author. 1. quæſt. 11. nu. 6. Reg. *Rouit. loc. cit. n. 26. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 4. de regal. impoſ. §. 7. nu. 13.*

Ratio eſt, quia in materia aſſenſus ver-
ba ſunt interpretanda, prout cantant, nec
65 eſt licita vlla extenſio, & quod eſt omiſ-
ſum, habetur pro omiſſo, *Andr. in c. Im-
perialem nu. 5. circa finem, Camer. ibidem
car. 44. col. 1. in 2. concluſ.*

Ad quod etiam facit, nàm aſſenſus eſt
ſtrictiſſimè intelligendus, *Loffred. conſ. 9.*
66 *nu. 21.* & non extenditur de perſona ad
perſonam, *Camer. poſt Andr. in c. Impe-
rialem car. 44. in 2. concluſ.* Nec etiam
comprehendit hæredem nominati in aſ-
ſenſu, qui aliàs dicitur eſſe eadem perſo-
na cum defuncto, ſed re vera eſt diuer-
ſa perſona non eadem *Paul. conſ. 197. lib.
3. Dec. in l. hæredem, & l. qui per ſucceſſio-
nem, ff. de regul. iur. Frecc. lib. 2. de ſubfeud.
author. 1. quæſt. 5. nu. 7. Reg. Rouit. in prag.
1. de fide memor. nu. 24. & 25.* licèt impe-
67 trans aſſenſum videatur cogitare de hæ-
rede, tamen Dominus, qui dedit aſſen-
ſum, cogitare non cenſetur de hærede
eius, vt expreſsè ponderat *Camerar. in
in c. Imperialem car. 46. col. 4. lit. S.* ſequi-
tur *Reg. Rouit. in d. prag. 1. nu. 29. de fide
memor.*

Et adeò eſt ſtricta huiuſmodi materia
aſſenſus, nàm ſi fuerit præſtitus ſuper
venditione facta Titio, non operatur ſu-
68 per venditione facienda eidem Titio, &
ſic non ſuffragatur aſſenſus, licèt ſit eadē
perſona, cui acquiritur, & idem genus
contractus, *Frecc. de ſubfeud. author. 1.
quæſt. 11. Reg. Rouit. in d. prag. 1. nu. 23.*

Verùm ſi Rex aſſenſum præſtiterit in
beneficium Titij, vt vendat feudum Sem-
pronio tempore, quo ipſe Titius habebat
ſucceſſorem, ſed ſi ante factam venditio-
nem ipſe Titius decedat, huius Titij hæ-
69 res in feudo poterit vti eodem aſſenſu,
& vendere feudum Sempronio, licèt ipſe
hæres tempore quo vendit, non habeat
ſucceſſorem in feudo, *Frecc. de ſubfeud.
lib. 3. diff. 8. inter feud. ex pac. & hæredit.
fol. 449. Liparul. ad Andr. in l. Imperialem
nu. 4. in fine, ver. hæredi,* licet idem *Frecc.*
videatur hoc in dubium reuocare *lib. 2.
ſubfeud. author. 1. quæſt. 5.* tamen hæc eſt
communis opinio Peritorum Regni, teſte
Reg. Rouit. in prag. 1. de fide memor. nu. 32.

Et ratio habetur apud *Camerar. in l.
Imperialem car. 46. col. 3. in 5. concluſ.* quia
70 aſſenſus cōceſſus Titio tàm actiuè, quàm
paſſiuè tranſit etiam ad eius hæredem,
& ſic hæres Titij poteſt emere, & vende-
re feudum cum aſſenſu conceſſo Titio.

Sed prædictis repugnant, quæ paulò
ſupra diximus, quod materia aſſenſus
adeò eſt ſtrictiſſimè interpretanda, quod
non extenditur de perſona ad perſonam,
etiam ſi eſſet hæres nominati de cuius
perſona, etſi præſumatur conceſſionariū
cogitaſſe, non autem cogitaſſe videtur
Dominum concedentem.

Nihilominus Reſpondetur, quod præ-
dicta non procedunt, quando aſſenſus
71 eſt impetratus ante contractum, & ſic
hæres celebrando contractum, ſtatim ac-
quirit dominium, quia aſſenſus præce-
dens facit ceſſare obſtaculum, cum inter-
uenit tempore congruo ad acquirendum
dominium, vt inquiunt *Anna alleg. 67.
nu. 8. Reg. de Ponte conſ. 81. nu. 22. lib. 1.*

Benè tamen procedunt, quando aſſen-
ſus eſt impetratus poſt contractum, &
poſt mortem cōtrahentis, & ſic tempore
72 incongruo ad acquirendum dominium,
& vt aſſenſus operetur effectum ſuum, de-
bet interuenire congruo tempore, *Andr.
in l. Imperiam in addit. ante nu. 17. Reg.
Rouit. in prag. 1. de fide memor. nu. 35.* vbi
quoq; accuratè agit, & ſatis lepide, quod
aſſenſus impetratus poſt mortem empto-
ris feudi, non ſubſtinetur, niſi nouus con-
tractus cum hærede emptoris interfuerit,
& ità concludit pluribus innixus rationi-
bus *à nu. 17. contra Affl. in c. Imperialem
poſt 12. notab. quæſt. 34. nu. 45. Reg. de Pon-
te de poteſt. Proreg. loc. cit.*

Præterea eſt obſeruanda altera non
inutilis quæſtio, nunquid ſuper aliena-
73 tione feudi à carente ſucceſſore facta,
valeat Dominus Prorex aſſentire, ſi ille
in conceſſione eiuſdem feudi facultatem
obtinuerit feudum alienandi, obligandi,
vendendi, donandi, ac in dotem dandi,
Regio interueniente aſſenſu.

Et videtur affirmandum, ſiquidem
data huiuſmodi facultate, tenetur Rex
ſuum aſſenſum præſtare in caſu aliena-
tionis, itaùt ſi requiſitus denegaret, ha-
betur eo caſu aſſenſus pro præſtito; quia
dùm Rex ipſe conſentire promiſit, ſe
obligauit obſtaculum ſuum tollere, quod

ſi

ſi non facit, iudicatur factum, aliàs enim
facultas huiuſmodi data, deſeruiret de
vento, ſi hunc effectũ non induceret, ità
*Andr in conſt. ſi quis poſt litem, & in c. 1. §.
quid ergo de alienat. feud.* quod procedere
ſubdit in omni alio caſu, in quo Dñus
aſſentire tenetur ex neceſſitate, ſequitur
*Affl in conſt. ſi quis poſt litem nu. 12. & in
c. 1. §. feudum ea lege ſi de feud. defunct.
fuer. contron. Camerar. in c. Imperialem
fol. 29. lit. P. Loffred. in c. 1. §. donare qual.
olim poter. feud. alien. Capyc. in c. Imperia-
lem, fol. 22. col. 1. Marin. Frecc. lib. 2. de
ſubfeud. in 29. author. nu. 7. Marcell. de
Mauro alleg.* 18. *nu.* 4. & ibi *Abb. Io: Hie-
ron. de Mauro eius filius in addit. Reg. de
Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 8. §. 11. *nu.* 15.
& conſ. 2. num. 6. vſque ad 10. *& conſ.* 81.
nu. 54. *lib. 1. Reg. de Marin. in obſer. ad dec.*
252. *num.* 1. *Reg. Reuert.* & idem *Reg. Re-
uerter. in deciſ.* 264. *Conſ. Marcian. conſ.* 9.
nu. 20. *to.* 2. vbi amplius ſubdit, quod illa
verba (Regio interueniente aſſenſu) nihil
aliud important, niſi quod intelligantur
appoſita ad cognoſcendam nouã perſo-
nam, qua cognita, & comperta, non eſſe
74 illam Regi noſtro odioſam, aſſenſus erit
neceſſariò concedendus, aliàs habetur
pro præſtito, vt diximus, & vltrà citatos
allegat *Minad. in deciſ.* 43. *nu.* 9. *circa finẽ,
& in conſ.* 10. *nu.* 38. *& poſt nu.* 43. *Reg.
Lanar. conſ.* 40. *nu.* 9 *& conſ.* 30. *n.* 13. idem
fundat *Reg. Rouit. conſ.* 17. *nu.* 3. & inſuper
inquit, quod feudum ſupra poſita facul-
75 tate conceſſum, ad quoſcumque ſucceſ-
ſores tranſit cum eadem natura, & facul-
tate, etiam ſi ſucceſſores ſingulares ſint ex
*Frecc. lib. 3. de ſubf. in 2. form. inueſt. poſt
nu. 2. verſ. contrariam tamen partem, Cor-
bul. in rub. de cauſ. priuat. ob alienat. ampl.
2. num.* 18.

Si ergo tenetur Rex caſu poſito aſſen-
ſum dare, poteſt etiam in huiuſmodi ca-
ſu illum Prorex præſtare, nàm iſte caſus
non comprehenditur in prohibitione,
quæ procedit, & intelligi debet eo caſu,
quo Rex non tenebatur aſſenſum conce-
dere, & ſic in caſu voluntario, & non
neceſſario, in quo ceſſat fraus, & ratio
illius pragmaticæ, quamobrem poteſt
Prorex in caſu prędicto aſſentire per *tex.
in l. ſi hominem, ff. mandati.*

Nihilominus veritas eſt in contrariũ,
76 vt etiã in caſu præmiſſo nequeat Prorex
aſſenſum concedere, duplici ex capite.
Alterum ex defectu Poteſtatis, quia
Prorex facultate caret aſſentiendi his,
qui ſucceſſores non habent, vt *in prag.
4. de feud.* quod etiam priùs ei non licue-
rat, vt dixit *Camer. in cap. Imperialem. fol.
79. lit. V.* ſequitur Reg. *Reuert. deciſ.* 83.
*Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſ.
Reg.* §. 3. *nu.* 10. Alterum caput eſt ex de-
77 fectu voluntatis, nàm ex clauſula, quæ
in quolibet aſſenſu apponitur, nempè, *feu-
di natura in aliquo non mutata*, non vide-
tur Prorex aſſenſum voluiſſe concedere,
quoties feudi natura in aliquo lædatur;
vndè cum in caſu præſenti feudi natura
mutetur, cum feudi natura ità ſe habeat,
vt ad ſucceſſores ex corpore illud tran-
ſeat, ſi indè decedente feudatario abſq;
ſucceſſore ex corpore feudũ ad eum, qui
ex corpore ſucceſſor non eſt, tranſiret,
feudi natura mutaretur, quamobrem
ſtante hac clauſula, nedùm non videtur
Prorex cõſentijſſe ſuper huiuſmodi alie-
natione, ſed expreſsè diſſentijſſe cenſetur
*Reg. de Ponte conſ. 3. nu. 38. vol. 1. Affl. in
c. feudum ea lege ſi de feud. fuer. cont. nu. 1.
Anton. de Alex. relatus à Capyc. in c. Impe-
rialem fol. 22. de prohib. feud. alienat. per
Federic. Minad. conſ. 10. nu. 46. Thor. in
comp. dec. to. 3. par. 1. verb. aſſenſus fol. 70.*

Imò Rex in caſu præſenti iuſtã quoq;
dicitur habere cauſam contradicendi, &
78 denegandi aſſenſum, nec tenetur ſuper
huiuſmodi alienatione aſſentire, etiam
data facultate alienandi, &c. ità contra
Camerar. aliter ſentientem *in cap. Impe-
rialem car. 48. 3. col.* tenuerunt *Reg. La-
nar. conſ. 6. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg.
tit. 8. §. 11. nu. 15. verſ. contrariam, Reg.
Reuerter. deciſ.* 352. vbi relatis contrarijs
eorumque dictis reſolutis, pro hac opi-
nione concludit, eamque tuetur, & ſe-
cundùm illam deciſum fuiſſe teſtatur, ſe-
quitur *Reg. de Marin. in obſer. ad dictam
deciſ. 352. Conſil. Staiban. reſol. for. tom. 1.
cap. 1. nu. 92. & c. 2. nu. 51. Thor. in compẽd.
deciſ. tom. 3. par. 1. verb. aſſenſus fol. 70.*
Conferunt etiam tradita per *Reg. de
Ponte in conſ. 42. vol.* 2. vbi hanc opinio-
nem confirmat. In vno tamen contradi-
cit, ſcilicet carere aſſenſum ſubreptione
in non exprimendo illum, à quo fiebat
feudi alienatio, ſucceſſorem non habere,
& de hoc inferius.

Et,

Et ratio eſt, quia aſſenſus licèt gratia ſit, tamen eatenus eſt impartiendus, quatenus nulla cauſa adeſt, ex qua poteſt
79 denegari, quia tùnc tenetur Dominus aſſentire, & gratiam facere, ne vaſſallus iniuria afficiatur, *Praeſ. de Franch. deciſ. 605. nu.3. & 4. Reg.Lanar. conſ.6. nu.10. & 12. Staiban.ſenior conſ.62.n.3.* Si verò iuſta cauſa contradicendi, & denegandi
80 concurrat, tùnc aſſentire non teneretur, *Io:Vinc.de Anna alleg.39.per tot.* ſequitur *Conſ.Staiban.reſol.for.1.n.4.& n.99.to.1.* Et amplius idem *Staiban.* ſubdit, iuſtam fore cauſam denegandi, ſi tractaretur de præiudicio tertij, vel penderet lis ſuper
81 prælatione petita per agnatum in alienatione feudi facta per feudatarium, vel inferret præiudicium alijs vocatis in inueſtitura feudi, qui ipſi, vel eius prædeceſſores Regi noſtro inſeruierunt, vt videre eſt apud *dictum Conſil.Staiban. d. reſol.1.nu.95. cum ſeqq. & reſol.2.nu.19. & 51.*

Sed alij prædictam concluſionem altera confirmant ratione, quia in feudis, &
82 præcipuè in materia aſſenſus conſideratur intereſſe voluntatis, & eo caſu intelligitur Rex aſſenſum præſtare voluiſſe, quo feudatarius legitimo non careat ſucceſſore, ſiquidem non præſumitur aſſenſum concedere voluiſſe in caſu talis ca-
83 rentiæ, quia tùnc non diceretur ſimplex aſſenſus, ſed rem ſuam futuram dare videretur, quod non præſumitur, niſi apertis verbis exprimatur, ità *Andr. in c. 1. qui ſucceſſ.tenean. Reg.Reuert. d.dec.352.* & ibi *Reg.de Marin.in obſeru.to.2.*

Et dictum pactum ſiuè licentia conceſſa, vt ſcilicet poſſit feudum alienare,
84 vendere, obligare, & in dotem dare, &c. interueniente Regio aſſenſu nihil ponit ineſſe, & indicare videtur, quod de iure communi cauetur, vt ſcilicèt non poſſit feudum diſtrahi ſine Regio aſſenſu; vndè ſi hoc pactum ſiuè facultas data aliter intelligeretur, nempè quod Princeps teneatur conſentire, vbi non adeſt iuſta cauſa denegandi, tale pactum corrigeret ius commune ſtatuens Principem non teneri conſentire, ſed ſic eſt, quod quando in pactum deducitur illud, quod erat de iure communi, nunquam pactum illud inducit læſionem iuris communis ex *l. qui mutuam, ff. mandat.* & intelligitur appoſitum cauſa tollendæ dubitationis, ideò dictum pactum, ſeu licentia aliena-
85 di interueniente Regio aſſenſu non intelligitur, vt Princeps teneatur conſentire, ſed potiùs gratia dubitationis tollendæ, ità notat *Affl. in cap.feudum ea ſi de feud. fuer. controu. inter Domin.& agnat.n.43.* ſequitur *Conſ.Staiban. reſol.for.2. nu.15. & ſeqq.* vbi ex dictis *per Affl.* ipſe infert, quod verba illa (Regio interueniente aſſenſu) conditionem, potiùs quam Domini promiſſionem inducere videntur.

86 Verùm ſi tempore conceſſionis feudi cum huiuſmodi poteſtate alienandi conceſſionarius legitimum in feudalibus ſucceſſores non habebat, tùnc tenetur aſſenſus ſuper huiuſmodi alienatione interponere, ſic notat *Thor.compend. dec.to.1. fol.54. verb.aſſenſus col.2. Reg. de Marin. in obſer.ad dictam deciſ.352. Reg. Reuer.* ſubdens in hoc caſu procedere dicta *per Reg.de Ponte conſ.42.nu.16.lib.2.* & ratio eſt, quia tùnc Rex ſciebat, vel ſcire debebat feudatarij conditionem.

Prædictis quoque conferunt notata *per Reg.Rouit. in conſ.12. nu.18.to.1.* vbi referendo dicta *per Reg.de Ponte conſ. 2.
87 nu. 42. in fine*, inquit, quod non poteſt de ſubreptione iudicari aſſenſus ſuper feudi alienatione à Rege impetratus per feudatarium ſucceſſore carentem, quamuis talis carentia in precibus expreſſa non fuerit, quia hoc ſatis fuit expreſſum per ſolum acceſſum ad Regem pro huiuſmodi aſſenſu, qui aliàs fuiſſet inutilis, ex quo Prorex potuiſſet illum præſtare in caſu, quo habuiſſet legitimos ſucceſſores, ad quod idem *Reg.Rouit.* allegat *Affl. in §.in generali ſi de feud.fuer.controu.n.28. Marcabr. conſ.26. nu. 269. Milanenſ. dec. Sicil.1. num.138. circa fin. 2.par.* Et amplius ſubdit idem *Reg.Rouit.* quod dùm conſtat de corpore, non eſt in conſideratione qualitas omiſſa, quæ etiam tacita non inducit diſſenſum, *l.in venditionibus, ff.de contrah.empt.*

Sed contrarium eſt verius, vt ſcilicet non ſubſtineatur aſſenſus ſuper aliena-
88 tione feudi à Rege conceſſus ad inſtantiã feudatarij tempore præſtationis ſucceſſore carentis, niſi huiuſmodi carentia fuerit in ſupplicatione expreſſa, quodque non ſolùm probat idem *Thor.in compen. deciſ. to.3.par. 1. verb. aſſenſus fol.71.* & docet

Digitized by Google

docet Reg. Reuerter. deciſ. 352. ex collec. per Reg. de Marin. tom. 1. ea ratione, quia cauſa iuſta denegandi aſſenſum, eſt ſucceſſorum defectus, ideò nunquam præſumitur aſſenſum cōcedere voluiſſe, niſi talis defectus ipſi Regi expreſsè notus fuerit.

Et inſuper hęc opinio probatur ex traditis per eundem Reg. de Ponte in tract. de poteſt. Proreg. de refutat. feudor. tit. 8. §. 11. nu. 17. vbi ad noſtrum propoſitum
89 inquit, quod Dominus per aſſenſum nihil intendit de nouo concedere, neque ſibi in aliquo præiudicare, ſed tantùm aſſentitur alienationi, quę fit per vaſſallū iuris feudalis, penès ipſum vaſſallum reſidentis eo modo, quo vaſſallus illud habet, & tenet, ità Andr. in c. Imperialem, nu. 12. verſ. ſed ſi venderetur de prohib. feud. alienat. per Feder. idem Andr. in c. 1. §. ſed nec eſt alia iuſtior nu. 38. qua ſit prima cauſ. benef. amitt. Camer. in cap. Imperialem fol. 74. à ter. verſ. nunc Iſern. ſubdens,
90 quod Dominus aſſentiendo videtur, tantummodò tollere legis prohibitionem, quę feudi alienationem interdicebat, qui Dominus aſſentiendo. nihil alienat, ſed vaſſallus ius ſuum transfert, & Dominus conſenſum præſtat, idemque confirmat Andr. in d. cap. Imperialem nu. 13. 5. col. verſ. conſenſus Domini, ibique declarans, quid operetur in alienatione feudi, Domini conſenſus, concludit, quod videtur conſentire in hoc, vt venditor, qui ſine ſuo conſenſu non poteſt vendere, nec alienare, transferat in emptorem ius, quod habet, ſcilicet vtile dominium, & ibidem Add. ad Andr. latiùs declarant, quod Dominus nihil transfert, & nihil concedit aſſentiendo, ſequitur Camerar. in d. c. Imperialem, fol. 44. verſ. ſecunda concluſio, & fol. 52. 2. col. in princ.

Hinc eſt, quod Dominus ſimpliciter
91 aſſentiendo, non videtur remittere ius directi dominij, Andr. in d. c. Imperialem nu. 15. vbi etiam tradidit, quod ſi feudum eſſet deuolutum, & Dominus ſciens aſſentiret alienationi factę per vaſſallum, nihilominus ſibi non præiudicat, quia per aſſenſum nunquam intelligit, aliquid dare de ſuo, & ſequitur Reg. de Ponte conſ. 3. in princ. 1. vol. & de poteſt. Proreg. tit. de refutat. feud. 8. §. 11. nu. 20.
92 Vndè ſi aſſenſus, qui petitur ad tollendum obſtaculum alienationi iuris feudatarij ſe extenderet in caſu deficientiæ ſucceſſoris, operaretur duo, nempè conceſſionem iuris Domini, & mutationem naturę feudorum, & illud quod importaret gratiam, nunc importaret diſpenſationē, & iuris feudorum correctionem, ad quæ nullo modo aſſenſus extenditur, vt inquit Andr. in c. 1. qui ſucceſſ. tenean. Reg. de Ponte d. tract. de poteſt. Proreg. tit. 8. de refutat. feudor. §. 11. nu. 23. non enim
93 cogitauit Dominus aſſentiendo inſolita concedere, nec à lege inueſtituræ recedere, niſi expreſsè loquatur, imò omnes inueſtituræ erroneæ præſumuntur, quæ à prima deuiant, vt affirmat idem Reg. de Ponte d. tit. 8. §. 11. nu. 23. in fine.

Prædictis quoq; accedat, quod ſi contingerit feudum, vendi ad inſtantiam
94 creditorum, in quorum beneficium illud obligatum fuit ab eo, qui ſucceſſore caret, tùnc demum illis ſatisfactis, quod ſupereſt, implicari debet in emptionem loco feudi ſubiectam iuri deuolutionis, tex. in cap. 1. de inueſtit. de re alien. fac. c. 1. ſi de feud. vaſſal. ab aliquo inter. fuer. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 4. §. 7. nu. 8.

Vlteriùs ſciendum eſt, quod in feudis hæreditarijs, quæ ad libitum alienari
95 poſſunt à patre, vel à fratre, ſi de illis vult fieri diſpoſitio, dùm filijs carent, aſſenſus denegatur, & ſi detur, cum ſit gratia, quoquo modo ſucceſſoribus non præiudicat, ità annuit Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 10. de diuerſ. proniſ. num. 8. ad quod comprobādum plura adducit exēpla, & inter alia practicatum fuiſſe teſtatur cum Beatrice de Ebulo, quæ dùm alios non habebat ſucceſſores, niſi ſo-
96 rorem eiuſque filios, voluit feuda alienare, fuit denegatus aſſenſus, quia deſperata de filijs alienationem faciebat in ſucceſſorum præiudicium, fuit etiam denegatus aſſenſus alijs, qui feuda hæreditaria habentes pro ſucceſſoribus vtriuſque ſexus, volebant maſculina facere, cum qualitate tamen hæreditaria in excluſionem fœminarum, licèt non tractabatur de alteratione naturæ ſucceſſionis in reliquis, & erat in beneficiū fiſci, quia reſtringebatur ſucceſſio. Ni-
97 hilominus non fuit aſſenſus impartitus, hoc tamen in feudis hæreditarijs de nouo acquiſitis fuit aliquando diſpenſa-

tum, vt poſſit primus acquirens illa donare, quando filijs caret, cui melius viſum fuerit in preiudicium fratrum legitimorum ſucceſsorum, proùt apparet ex aſsenſu expedito per Suam Maieſtatem præcedente conſultatione Collateralis Conſilij ad inſtantiam Marchionis Mottæ Boualinæ, qui habens fratres, & nepotes ſucceſſores in feudalibus, de illis diſpoſuit in beneficium vxoris, vt teſtatur *Reg. de Ponte d. tract. de poteſt. Proreg. de diuerſ. prouiſ. tit.* 10. §. *de legitimat. ſeù reſtit. natal nu.* 8.

Quodq; in feudo nouo eatenus procedit, quia fuit acquiſitum ab ipſomet alienante, vndè etiã ſi eſſet ex pacto, & pro-
98 uidentia, & haberet filium ſucceſſorem, poſſet illud alienare inuito filio, *Andr. in c.* 1. §. *& ſi bellum nu.* 9. 10. *&* 11. *de alien. feud. pater. & in c.* 1. §. *quid ſi Titius in fin. ſi de feud. defunct. fuer. contron. Loffred. cõſ.* 8. *nu.* 23. *& conſ.* 14. *num.* 53. *& conſ.* 52. *nu.* 1. vbi fatetur neminem ab hac concluſione diſcrepare, *Cornaz. deciſ. Lucenſ.* 40. *&* 150. *Gam. deciſ. luſit.* 84. *in fin. Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par.* 3. *quaſt.* 7. *cum alijs per Reg. Rouit. conſ.* 36. *num.* 7. *tom.* 2.

Sed in hac quæſtione contrariam veriorem exiſtimo opinionem, vt ſcilicet poſſit feudatarius totum corpus feudi
99 cum aſſenſu in alium transferre, ſiuè ſucceſſores ſint filij, ſiuè collaterales, nec aliter immediatus ſucceſſor contradicere poteſt, ità omiſſis alijs hanc opinionem tuentur *Reg. Rouit. conſ.* 36. *to.* 2. *Reg. de Marin. ad Reg. Reuert. obſ. ad deciſ.* 532. *nu.* 2. *to.* 2. & de hoc inferius diſſeruimus.

Præterea ad materiam noſtræ Regiæ ſanctionis in ſecundo caſu eſt adnotandum, quod licèt vigore eiuſdem ſanctionis Proregi prohibeatur aſſenſum interponere ſuper contractibus de re feudali celebratis à carente ſucceſſore, qui iuſta conſtitutionem Regni in feudo admittitur, & proindè videatur includere illos, qui ſunt coniuncti in tertio gradu, in vlterioribus verò videtur prohibitionem locum vindicare,
100 Attamen quia poſt dictam Regiam pragmaticam ſuperuenerunt nouæ gratiæ, quæ ampliauerunt ſucceſſionem collateralem in bonis feudalibus vſque ad quartum gradum incluſiuè de iure ciuili, ideò huiuſmodi prohibitiò non vltra tertium, ſed vltra quartum gradum viget, vt dixerunt *Reg. Rouit. in d. prag.* 4. *de feud. num.* 40. *verſ. ſed veritas*, & idem latiùs fundat *in conſ.* 83. *nu.* 7. *lib.* 2. *Reg. de Marin. quot. reſol. to.* 1. *cap.* 21. *in fine, Nouar. in collect. ſuper prag. tit. de feud. collect.* 5. *nu.* 9. *verſ. tamen.*

Ad quod *Regens Rouit. ſuper dicta prag.* 4. *nu.* 40. rationem expendit, dicens,
101 quod intentio Regis reſtringentis poteſtatem non fuit diſtinguere tempus præſens, aut præteritum à futuro, ſed denegare aſſenſum non habenti ſucceſſorem; hinc eſt, quod quotieſcumque de poteſtate Proregis in aſſentiendo, quæreretur; locus fit diſpoſitioni huius pragmaticæ inſpecto tempore, quo accidit caſus, non autem tempore editæ pragmaticæ, itaùt ſi tempore petiti aſſenſus adſit ſucceſſor de Iure Regni, quamuis introducto poſt hanc pragmaticam, poteſt Prorex aſſenſum præſtare etiam ſi inſpecto iure, quod vigebat tempore legis conditæ, ſucceſſor non adeſſet; idemque probatur ex ſinodali doctrina *Io: Andr. in c. ne aliquid de priuil. in* 6. In *d. tex.* diſponitur, quod priuilegia cõceſſa cuiuis perſonę, nè interdici, aut excõmunicari poſſit, non comprehendunt ſententias ordinariorum, & ſic *tex.* loquitur de priuilegijs conceſſis pro præterito, & quæ reperiebantur conceſſa tempore illius conſtitutionis promulgatę: ſubdit tamen *Io: Andr.* ibi, quod comprehendit etiam priuilegia conceſſa poſt illam conſtitutionem editam, & ſic etiam ea, quæ non vigebant tempore legis conditæ, ſed fuerunt de nouo conceſſa, & rationem addit, quia intentio legis non fuit diſtinguere tempus præteritum à futuro, ſed vt quotieſcumq; de viribus alicuius priuilegij dubitari contingeret, locus fit diſpoſitioni illius *tex.* proindè ſequitur in caſu noſtro, quod dùm legiſlatoris intentio non fuit diſtinguere tempus præteritum à futuro circà gradum ſuccedendi, ſed tantùm decernere, ne valeat Prorex aſſenſum præſtare tempore, quo alienans caret ſucceſſore, videtur ergò includere ſucceſſores, qui per gratias de nouo conceſſas vocantur in feudalibus.

Alteram etiam rationem ibidem adducit idem *Reg. Rouit.* quod ſcilicet diſpo-
ſitio

102 ſitio huius pragmaticæ eſt in diem, imò conditionalis, dùm conſiderat tempus, & ſtatum, quo quis careat legitimo ſucceſſore, ſed quotieſcumque diſpoſitio eſt in diem, vel conditionalis tùnc non diſpoſitionis tempus, ſed ipſius diei, vel cõditionis euentus attenditur, vt loquitur *tex. in l. eum qui, ff. de condit. & demoſtrat. l. non oportet, ff. de leg. 2. gl. in extrauag. antiquorum de pœniten. & remiſſ. & in extrauag. communibus verb. confitebuntur circa med.* ideò ſequitur, quod dùm tempore alienationis venditor habere com. peritur ſucceſſorem per nouas gratias conceſſum, non vindicat propterea locum prohibitio dictæ pragmaticæ.

103 Sed circumſcriptis prædictis alia fundatur ratione magis ad propoſitum congruente, nàm ſcilicet mens ſtatuentis, & ratio ſtatuti, non autem verba illius, ex quibus ſtatutũ concipitur, ſpectanda ſunt *ad tex. in l. digna vox cum ſeqq. ff. de legibus*; Cumque ratio prohibitionis in dicta pragmatica ſit, quia Regi ex tali contractu alienationis feudi tolleretur ius proximè deuolutionis eiuſdem feudi, quod ſtatim ipſi Domino acquireretur ſequuta morte dicti alienantis, dùm alijs ſucceſſoribus in feudalibus caret; ſed hæc ratio in caſu, de quo agitur, non militat, quia dùm coniuncti in quarto gradu ad feudalium ſucceſſionem admittuntur, nõ videtur ex huiuſmodi contractu alienationis Regi tolli deuolutionem feudi, & proindè dùm ratio, & cauſa ſtatuti deficit, deficit etiam prohibitio ibidem contenta.

104 Sed ad rem hanc in contrarium facit, quæ ſcripſit *Conſil. Marcianus conſ. 16. to. 1. nu. 14.* agens, quod appoſita in aſſenſu clauſula, vt ſcilicet ſucceſſio feudi non extendatur, niſi ad gradus comprehenſos in conſtitutionibus, & capitul. Regni, quæ iura tempore aſſenſus præſtiti vigebant; ex gratijs verò deindè ſuperuentis, ex quibus fuit ampliata ſucceſſio vſque ad quartum gradum, non poterit aſſenſus extendi vſque ad dictum quartum gradum, etenim clarum eſt, aſſenſum eſſe ſtricti iuris, *Andr. in c. 1. §. donare, qualiter olim feudum poterat alienari, & in conſt. Regni, ſi vaſſallus, Frecc. de ſubfeud. in 2. lib. quæſt. 20. nu. 8.* nec ex maioritate rationis extenditur, *Camer. in c. Imperialem lit. R. fol. 60.* maximè in non expreſſis, idem *Camer. lit. C. fol. 62.* neque aſſenſus trahitur ab incogitata, *l. cum aquiliana, ff. de tranſact. Andr. in c. Imperialem col. 4. Frecc. d. lib. 2. quæſt. 4. nu. 5.* proindè quia Rex expreſsè conceſſit aſſenſum quòad eos, qui comprehenduntur in gradibus contentis in conſtitutionibus, & ſic in tertio gradu, non poteſt extendi ad quartum gradum, de quo nõ loquitur, & quando aſſenſus exprimat

105 caſum ſpecialem reſpectu illorum, qui ſunt in tertio gradu, ius ſuperueniens nõ prodeſt, *Camer. in c. Imperialem lit. P. fol. 56.* Imò ſi verum eſt, quod aſſenſus non extenditur de perſona ad perſonam, vt eſt notiſſimum, arctior eſt extenſio, quæ ſit de gradu ad gradum, quàm de perſona ad perſonam, *Aretin. & Iaſon. in l. Gallus, §. & quid ſi tantum, ff. de liberis, & poſthum. Tiraq. in l. ſi vnquam verbo libertis nu. 26. & ſeqq. C. de reuocandis do-*

106 *nationibus.* Futura etenim tùnc in aſſenſu comprehenduntur, licèt non exprimantur, quando illa tempore aſſenſus euenire poſſunt ex prouidentia legis, & Rex aſſentiens eo tempore ſcit, vel ſcire præſumitur, venire futura, ſicut diximus in aſſenſu generaliter præſtito in obligatione feudorum, in quo licèt non fiat mentio futurorum, illa tamen comprehenduntur ex iuris miniſterio, & aſſenſus tùnc operatur tanquam in connexis, ità *Frecc. de ſubfeud. lib. 2. quæſt. 3. nu. 5.* quod diuerſum eſt à ſpecie, de qua agimus cũ tempore præſtiti aſſenſus prorogatio iſta, nedùm aliquo iure non poterat excogitari, quod ſuccedere potuiſſet, ideòque aſſenſus ad illam extendi non poterit.

107 Verùm prædictis reſpondetur, loquitur enim *Conſil. Marcianus* in caſu, quo quis ſuper teſtamento condito de re feudali, aſſenſum obtinuit, & ex illo feudalium ſucceſſio defertur maſculis de domo teſtatoris, excluſis fœminis, onere ſolummodò adiecto dotandi illas, itaùt in futurum fœminę nullo vnquam tempore ſuccedant, ſed tantùm maſculi, quorum ſucceſſio, fuit tamen præſcriptum, vt non extendatur, niſi ad gradus comprehenſos in conſtitut. & capitul. & non vltrã. Euenit, quod maſculi prætendentes ſucceſſionem coniuncti erant in quarto gradu, & aderant fœminæ priori gradu cõiunctæ,

iunctæ, inquit *Conſil. Marcianus*, quod maſculi prædicti, quia nec expreſsè, nec tacitè cogitati fuerunt, non poſsunt excludere fœminas. Contrarium eſt in caſu noſtro, ſi poſset Prorex aſsenſum concedere in contemptũ dictæ prohibitionis ſtante dicta noua gratia, & in hoc caſu non poteſt hæſitari, quin Prorex poſſit, non obſtante dicta prohitione, aſsenſum dare, proùt annuit idem *Conſil. Marcianus d.conſ.16.to.1.nu.15.*

Tertius caſus eſt, vbi feudi alienatio fit in eũ, qui, aut ipſe parum fidelis fuerit, aut à non fidelibus originem trahit.

§. III.

SVMMARIVM.

1 *ASſenſus à Prorege præſtari non poterat ſuper diſtractionem feudi facta in perſonam, quæ parũ fidelis fuit, vel originem traxit à non fideli, hodiè tamen hoc fuit derogatum.*

Tertius caſus eſt, vbi feudi alienatio fit in eũ, qui, aut ipſe parum fidelis fuerit, aut à non fidelibus originem trahit.

§. III.

HIc autẽ caſus hodiè nõ obſeruatur, nàm huiuſmodi diſpoſitio *per prag. 7. ſub tit. de feud.* fuit derogata, & contrarium ibi cautum, quod ſcilicet poſſint
1 Proreges aſsenſus interponere ſuper cõtractibus donationis, venditionis, vel obligationis feudorum, factis his, qui fuiſsent parum fideles, aut originem traherent ab infidelibus, non obſtante quò ad hoc, *prag.4.de feud.* in tertio caſu, ad quod ornatum plura enucleãtur *per Reg. Rouit.in cit.prag.4.*

Quartus caſus eſt, vbi natura feudi mutatur, ſucceſſorem extrà terminos conſtitut. Regni inſtituendo.

§. IV.

SVMMARIVM.

1 *ASſenſus non datur à Prorege, quando feudi natura mutatur ex diſtractione facta à feudatario; & quando ſic dicatur, nu.2. exploſa littera ſanctionis reiecto, contrario intellectu, n. 3.*

4 *Feudatarius ex aſſenſu Proregis nũ valeat in contractu feudi naturam mutare, quid in diſpoſitione facta in morte, & nu.5.*

6 *Feudatarius non poteſt contrahere ſub alia forma, & natura feudi, quam ipſe habet, nec alterare naturam inueſtitura, num.7.*

8 *Feudorum nouas inueſtituras Prorex facere non poteſt, & quare.*

9 *Aſſenſus datus à Prorege clauſulam continens,* feudi natura non mutata, *conditionalis dicitur, nu.10.*

11 *Feudi diſpoſitio contra eiuſdem feudi naturam non valet.*

12 *Aſſenſus cum clauſula* feudi natura, in aliquo non mutata, *explicat intentionem Regis.*

13 *Aſſenſus cum clauſula* feudi natura non mutata, *non extenditur ad ea, quæ expreſsè ſunt mutata, & conceſſa, & de ratione, nu.14.*

15 *Aſſenſus non videtur derogare primam inueſtituram, niſi expreſsè ſit dictum.*

16 *Aſſen-*

16 *Aſſenſus à Prorege præſtitus nunquam derogat primam inueſtituram.*

17 *Aſſenſus à Rege præſtitus cum clauſula* feudi natura non mutata, *videtur limitatè conceſſus.*

18 *Aſſenſus non ſubſtinetur, ſi non fuerint narrata Regi feudi natura, & qualitates, ſed ſi expreſſa fuerint, dicitur voluiſſe derogare primam inueſtituram, nu.19.*

20 *Feudi naturam mutare eſt maximum intereſſe Regis.*

21 *Feudi conceſſio cum clauſula* feudi natura non mutata, *non operatur in expreſſis, in quibus remanet alterata ex voluntate Regis, & habet locum in alijs, quæ non ſunt expreſſa.*

22 *Aſſenſus continens clauſulam* iuribus noſtræ Curiæ reſeruatis, *non interpretatur contra expreſsè conceſſa.*

23 *Aſſenſu dato ſuper contractu, in quo feudi natura mutatur, cenſetur feudum in manibus Regis refutatum, & deindè conceſſum.*

24 *Feudum nouum dicitur ex forma noua data, ac natura mutata nu.25.*

26 *Aſſenſum Prorex dare non poteſt, vbi feudum natura alteratur in minimo.*

27 *Feudi diſpoſitio quando dicatur alterare naturam ipſius feudi.*

28 *Feudi natura quando valeat quoad tempus mutare.*

29 *Feudi inſtitutio præter vocatos in conſtitutionibus Regni non valet, & aſſenſus eſt præſtandus à Rege.*

30 *Feudi immiſſio datur proximo legitimo ſucceſſori, nulla diſpoſitione defuncti exiſtente, & habet locum remedium* legis final. C. de edict. Diui Adr. tol.

31 *Feudi diſpoſitio contra legem inueſtituræ operatur, vt nec etiam æſtimatio debeatur.*

32 *Feudi diſpoſitio in beneficium ſecundogeniti an valeat cum aſſenſu Proregis, & an requiratur conſenſus primogeniti.*

33 *Feudum poteſt Pater alienare, ſiuè nouũ, ſiuè antiquum, contradicente filio primogenito, & per S.C. deciſum valere aſſenſum, nu.* 34. *contrarium probatur, nu.*35. *& per Collaterale Conſilium deciſum, nu.*36.

37 *Primogenitus ſolus ſuccedit in feudo in Regno, vbi viuitur iure francorum, & inſtituto ſecundogenito, dicitur inſtitutus extraneus contra formam pragmaticæ, nu.*38.

39 *Pater non poteſt feudum in ſecundogenitum donare, nec in feudo vbi viuitur iure longobardorum cauere, vt ſolus primogenitus ſuccedat, nu.*40.

41 *Feudum alienare poteſt Pater etiam primogenito contradicente, ſed non donare ſecundogenito, quia in primo caſu lex, & natura feudi non ſubuertitur, limitatur, ſi adeſt conſenſus primogeniti, nu.*42. *nec aſſenſus Domini requiritur, nu.*43. *& de ratione, nu.* 44. *& an ſufficiat conſenſus tacitus, vel requiratur expreſſus, nu.*45.

46 *Feudum non poteſt pater donare ſecundogenito in teſtamento, vel donatione cauſa mortis abſque Regali beneplacito, ſecus in donatione inter viuos, vbi ſufficit aſſenſus Proregis, nu.*47. *Et quæ ſit ratio diſparitatis, nu.*48.

49 *Feudo donato ſecundogenito non conſideratur fraus Domini, nec ſucceſſoris.*

50 *Feudum hæreditarium poteſt alienari inter viuos cum aſſenſu, & ſucceſſores ſiuè filij, ſiuè collaterales non poſſunt contradicere, nu.*51. *Et fuit datus aſſenſus donationi facta vxori, nu.* 52. *& referuntur exempla deciſa, nu.*53. *&* 54.

55 *Feuda poſſunt maſculo remotiori relinqui, & fœminas proximiores excludi ex gratia Neapolitanis conceſſa; quod procedit etiam, vt filia fœmina poſſit excludi, & maſculus proximior vocari, etiam ſi feuda ſint titulo decorata, & tàm in vltima voluntate, quàm inter viuos, nu.*56. *& quæ requirantur, vt habeat locum dicta gratia, nu.*57.

58 *Feudatarius, vt ritè excludat à feudorum ſucceſſione fœminas proximiores virtute gratiæ, an exprimere debeat, velle vti dicta gratia.*

59 *Diſpotio præſumitur fieri ſecundum ius municipale, non autem ſecundum ius commune, & quis cenſentur velle, vti poteſtate, vt actus ſubſtineatur, n.*60.

61 *Feuda, vt maſculus vigore gratiæ acquirat cõtra fœminam proximiorem, requiritur, vt ſit in gradu ſucceſſibilis.*

62 *Feudum poteſt relinqui maſculo, excluſa fœmina proximiori, licèt dictus maſculus non ſuccederet ab inteſtato.*

63 *Fœmina excluſa vigore gratiæ ei relinqui debet dos, aut aliquid amoris cauſa, ſi ſit dotata.*

64 Feu-

Digitized by Google

64 *Feudatarius habens vnicam filiam, ac nepotem ex fratre ſecundogenito præmortuo, & fratrem tertiogenitum viuum, an poſſit dictumfratrem tertiogenitum inſtituere hæredem vigore gratiæ.*

65 *Feudatarius habens filios maſculos, & fœminam, num diſponere poſſit vigore gratia, vt maſculo moriente ſine liberis, ſuccedat alius maſculus de ſua familia in gradu ſucceſſibili; ſed contraria argumenta referuntur, nu.67.& 68. & indè refelluntur nu. 69. de veritate, nu.70.*

66 *Feudatarius non poteſt ſubſtitutionem facere in feudis.*

71 *Feudatarij diſpoſitio ſemper eſt interpretanda, vt minus noceat concedenti, nec facienda eſt extenſio ad fauorem conceſſionarij.*

72 *Feudatarius an poſſit vigore gratia in feudis nouis filiam excludere, & fratrem inſtituere, etiam ſi inueſtitura eſſet concepta pro hæredibus ex corpore, num.73.*

74 *Feuda noua empta à Regia Curia, vel particularibus, poſſunt in eis ſuccedere fratres, & ſorores, etiam conſanguinei tantùm, vel vterini tantùm, ac eorum filij ex gratijs conceſſis Regno, non obſtante clauſula, ex corpore, quod in omni alio feudo extenditur, nu.75.*

76 *Feudo à Rege donato, non ſuccedunt fratres: nec in feudo nouo de iure conſtitutionis Regni, ſed vigore gratiarum ſic: in feudo antiquo ſecus, non obſtante clauſula, ex corpore, nu.77.*

78 *Feuda noua circa ſucceſſionem fratrum regulantur ſecundum feuda antiqua vigore gratiarum.*

79 *Fratres vterini, & conſanguinei excluduntur à ſucceſſione feudi noui ab vtrinque coniunctis.*

80 *Feudo relicto maſculo remotiori, excluſa fœmina proximiori vigore gratiæ, an eo mortuo ſine filijs detur ſucceſſio in beneficium fratris, ſororis, & nepotis vigore gratia.*

81 *Gratiæ strictè ſunt intelligenda, & quare, Gratia pro ſucceſſione feudorum conceſſa, ſufficit, vt adimpleantur in prima ſucceſſione.*

82 *Feudi ſucceſſio diſpenſata vigore gratiæ fauore certæ perſonæ in alys ſucceſſionibus retinet rectam naturam feudorum.*

83 *Feudum in perſonam maſculi vigore gratia eſt antiquum; & proindè ſucceditur vltimo morienti.*

84 *Feudum antiquum datur deſcendenti ex communi ſtipite feudi acquiſitoris.*

85 *Feudi natura alterata fauore certæ perſonæ, in alijs perſonis retinet rectam feudalem naturam.*

Quartus caſus eſt, vbi 1 natura feudi mutatur, ſucceſſorem extrà terminos conſtitut. Regni inſtituendo.

§. IV.

EX hoc caſu deducitur cõcluſio, quod ſcilicet tùnc prohibitio prædicta vigeat, quando feudatarius vellet ali-
2 quem hæredem inſtituere in feudalibus, qui eſt coniunctus vltrà gradum conſtitutionis Regni, vel reſtringere ſucceſſionem ad maſculos; ſed quando feudi natura in alio mutatur, vtpotè ſi feudum ex pacto fieret hæreditarium, vel hæreditarium ex pacto, vel res feudalis allodialis, fieret, tùnc non habet locum dicta prohibitio, & poteſt Prorex in contractibus, vbi talia fierent, aſſentire, quemadmodũ etiam poterit, quando diſponeret quis de feudo legando, vt inquit *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſ. Reg.* §. 1. *num.*30.

Et ratio colligitur ex verbis eiuſdem
3 prohibitionis, nàm hæc ſanctio eatenus cõceſſionem aſſenſus Proregi prohibuit, quatenus natura feudi mutatur extrà terminos conſtitutionis Regni; cum ergò conſtitutio Regni diſponat modum, & & formam ſucceſſionis in feudalibus, nõ autem ſtatuit, vt res feudalis non poſſit fieri allodialis, vel quod natura feudi ex pacto non poſſit mutari in naturam feudi hæreditarij, & è contra, ideò dùm talia conſtitutio non diſpoſuit, non videtur in his egredi terminos conſtitutionis Re-

gni

gni, & ſucceſſiuè non eſt locus prædictæ
prohibitioni.

Sed veritas eſt incontrarium,quia ver-
ba illa pragmaticæ (ſucceſſorem extra
terminos conſtitut. Regni inſtituẽdo)ſunt
poſita exemplificatiuè,non autem reſtri-
ctiuè, vt teſtatur *Reg.Capyc.Latr. conſult.*
70. nu.30. to.2. nàm aliàs ſequeretur ab-
4 ſurdum, quod poſſet feudatarius in vita
contrahendo feudi naturam mutare ex-
tra terminos conſtit. Regni, quod eſt
falſiſſimum; ſi quidem non poteſt vaſſal-
lus alio iure dare,niſi quo ipſe habet *c. 1.*
§.porrecto de leg.Corrad. ideò ſupradicta
non procedunt, & vtrumque ſub prohi-
bitione comprehenditur, vt ſcilicèt non
poſſit aſſentire, nec inſtituendo extrà ter-
minos conſtitutionis Regni, nec aliter
contrahendo, vel diſponendo feudi na-
turam mutare.

Vndè cum lex noſtra vtrumque mo-
dum ſub prohibitione includat. de vtro-
que conuenit ratiocinari.

Ad primum ſcilicet,vt non poſſit Pro-
rex virtute huiuſmodi prohibitionis aſ-
5 ſenſum concedere ſuper contractibus
alienationis feudorum, vbi in aliquo
quomodocumque mutatur natura faudi,
in priuilegio inueſtituræ circumſcripta
ità dixerunt,*Præſ.de Franch.deciſ.1.n.25.*
Reg.de Marin.reſol.quot. to.2. cap.30. nu.
18. Capyc.deciſ.100. & 156. Reg. Marcian.
diſput.80.nu.5.to.2. Reg.Capyc.Latr.to.2.
conſult.79. nu.3. 23. & 26. idemq;etiam
probat ius commune, ſtatuitur enim in
§.porrecto de lege Corrad. vt quando tra-
ctatur de alteratione naturę feudalis,ſpe-
ctat aſſenſus conceſſio ad ſolum Princi-
pem, ſimile diſponit *tex. in c.1. de ſucceſ.*
feud. & in c. 1. §. donare qual. olim feud.
pot. alien. vt ſcilicet feudatarius non
poſſit formam, & originem feudi muta-
re,quod etiam latè comprobant *Martin.*
Laudenſ.in c.1.in principio col.1.qui feud.
dar.poſſ.Bald.in d.c.1. §.donare qual.olim
feud.pot. alien. & in c.imperialẽ in princ.
col. 6. de prohib.feud. alienat. per Feder.
Aluarot.in c.1.col.4. an agnatus, Reg. de
Ponte de poteſtate Proreg.tit.de aſſenſ.Reg.
ſuper alien. §.3.Lanar.conſ.15.

Et ratio eſt, quia feudatarius non po-
6 teſt ſuper feudo contrahere ſub alia na-
tura, & forma, quam ipſe habet *cap. 1. §.*
porrecto de leg.Corrad. Bald.in c.1. §.vaſ-
ſallus poſt nu. 4. ſi de feud. defunct. milit.
fuer. controu. mutare enim naturam feu-
dorum, & eis nouam imponere formam
ſoli Regi, & non feudatario permittitur,
vt inquit notabiliter *Gulielm. de Pern. in*
conſ. 18. incip. circa feuda nu. 5. & 6. &
ſequitur *Reg.Capyc.Latr.conſult.81. n.16.*
to. 2. imò nec etiam Rex ſine conſenſu
7 vaſſalli mutare, vel alterare poteſt natu-
ram inueſtituræ, *Andr. in conſtit. Regni,*
vt de ſucceſſionibus col. 2. in princip. Bal.
conſ.82.vol.1.incip.proponitur,quod inue-
ſtitura; etenim poſtquam feudum habet
ſubſtantialia, & naturalia ex contractu
inito inter Regem, & vaſſallum, non po-
teſt vnus ſine alio mutarę deducta in cõ-
tractu, & naturalia illius, *Andr.in c.1.col.*
penult. ibi, *ſi verò quod conceſſit de con-*
trou.feud.apud par.term. Loffred. conſ.37.
num. 5. & proindè non poteſt vaſſallus
abſq; Regis conſenſu de feudo diſpone-
re citrà formam illius collationis.

Sed melius alia comprobatur ſpeciali
8 ratione, nàm non poteſt Prorex nouas
facere inueſtituras, & conſtituere de no-
uo feuda, quia inueſtiendo de nouo, vi-
detur feudum donare,vt habetur *in c fin.*
de offic. Vicar. & firmàt *Camerar. in c.Im-*
perialem, fol.79. col.2. lit.H. ver.quia in-
ueſtiendo ipſe donat, Prorex autem non
poteſt donationes facere, *gloſ. in c.fin. in*
ver. non poteſt de offc. Vicar. in mandato
enim quantumcumque generali, & ge-
neraliſſimo non venit poteſtas donandi,
l.contra iuris, §.fin.de pactis.

Quamobrem inoleuit vſus Regię Cã-
9 cellariæ in aſſenſus priuilegio apponere
clauſulam *natura feudi in aliquo non mu-*
tata, vt teſtatur omiſſis alijs *Reg. Capyc.*
*Latr.conſult.79. num.*40. & hæc clauſu-
la importat conditionem,cum ſit poſita
per ablatiuum abſolutum, ex quo oritur
conditio, *l.euictis agris, ff.de acquir. rer.*
domin.l.à teſtatore, ff.de condit.& demon-
ſtrat. ſed alij dixerunt, quod huiuſmodi
clauſula facit aſſenſum nullum, non au-
10 tem conditionalem, quia hæc conditio
non ſuſpendit aſſenſum, dùm non in fu-
turum, ſed in præſens confertur *ad tex.*
in l.itàque, ff. ſi cert.petat. l. inſtitutio ta-
lis, ff.de hæred.inſtituen. & in noſtro pro-
poſito probant *Reg.Lanar.conſ.15. nu.11.*
Reg. Capyc.Latr. conſul.80. nu.40. Quid-
quid tamen ſit, ſemper cenſetur ex vi di-

ctæ

11 ctæ clauſulæ, vt quatenus diſpoſitio ſit
facta contra naturam feudorum, non va-
leat, etiam ſi minimum naturæ mutare-
tur propter illud verbum, in aliquo, vt
inquit *Frecc. de ſubfeud. 2. lib. 1. quaſt. in-
cipit ſupereſt, num.* 10. *&* 11. *fol.* 122. eſt
enim tantæ potentiæ dicta clauſula, vt in
nihilo videatur receſſum à prima inueſti-
tura, vt declarat *Afflict. in c. 1. 6. col. qui
ſucceſſ. teneant.* & ex hac clauſula vide-
tur declarare, mentem ſuam intelligere
non voluiſſe in minimo, quidem ſolitam,
& veteram feudi naturã in aliquo modo
immutare, & quod eius intentio eſt in-
12 tantum aſſentire, in quantum feudorum
natura non mutatur iuxtà Regiam ſan-
ctionem, vt inquiunt *Andr. in c. 1. nu. 7.
qui ſucc. ten. Frecc. de ſubfeud. quaſt. 12.
nu. 12. Imola in cap. 1. de pact.* Reg. *Capyc.
Latr. conſul.* 80. *num.* 83. *& conſul.* 82.
num. 45.

Sed in contrarium vrget, quod clau-
13 ſula iſta intelligitur de alijs, præter illa,
quæ expreſsè alterant naturam feudo-
rum, ne videatur Prorex incontinenti ſe
corrigere, & mutare voluntatem *ad tex.
in l. nam ad ea, ff. de condit. & demonſtrat.
Andr. in c. 1. qui ſucceſſores teneantur.*

Sed bifariam reſpondetur primò, quia
14 non eſt verum, quod Prorex priùs con-
cedit, & deindè clauſulam ſuperaddit,
nàm antequam aſſentiat, illam apponit
expreſsè, & deindè aſſentit, vt fatetur,
Reg. *Capyc. Latr. conſult.* 82. *nu.* 46. *verſ.
nàm reſpendetur.*

Secundò, quia non videtur, quis aſſen-
15 tiendo velle derogare primæ inueſtitu-
ræ, niſi expreſsè hoc dicat. *Bal. in l. pe-
nult. per illum tex. C. per quas perſ. nob.
acquir. Dec. conſ.* 390. *nu.* 3. *&* 498. *nu.* 18.
Hinc *gl. Paris* §. 35. *n.* 10. *in fin.* dicit, quod
attenditur prima inueſtitura, & quatenus
reperiatur alterata, præſumitur ex errore,
niſi expreſsè fuerit mutata animo nouum
ſtatum rei inducendi ab habentibus po-
teſtatem, & illud quod verbis claris, &
expreſſis in aſſenſu non conceditur, vide-
tur denegatum, *Frecc. lib. 2. quaſt. 5. col. 4.
in princ. fol.* 131. & propterea aſſenſus
ſimpliciter pręſtitus non alterat feudi na-
turam, ſed illa firma in omnibus rema-
nente facit tranſire feudum in accipien-
tem, proùt penès alienantem, quod ali-
ter transferri non potuiſſet, *Iſer. in* §. *ſed
nec alia iuſtior col. 3. quæ ſit prima cauſa
benef. amitt.*

16 Præterea ſupradicta in contrarium re-
lata, nullatenus procedere poſſunt in aſ-
ſenſu à Prorege præſtito, quia cum Pro-
rex careat huiuſmodi poteſtate, non po-
teſt parti opitulari, tàm ex defectu pote-
ſtatis, quàm voluntatis *ad tex. in l.* 1. *&*
2. *C. ſi à non compet. Iudic. cap. 1. ext. de
ſent. & re iudic.* Prorex enim præſumitur
aſſenſum præſtare voluiſſe modo per-
miſſo, & non prohibito *ad tex. in l. 2. C. de
petit. hared. Bart. in l. non ſolum,* §. *ſed vt
probari nu. 3. de nou. oper. nunciat Reg. Ca-
pyc. Latr. conſul.* 81. *nu.* 50. *to.* 2. quod in-
dicare videntur verba illa, *feudi natura
in aliquo non mutata*, nàm eatenus vo-
luiſſe cenſetur aſſenſum concedere, qua-
tenus natura feudi non mutatur, nàm ſi
in aliquo mutatur, noluiſſe aſſenſum con-
cedere, apertè ex illa clauſula dignoſci-
tur.

Imò ſi Rex aſsẽſum daret ſuper huiuſ-
17 modi contractibus, vbi feudi natura
mutatur, addita prædicta clauſula *feudi
natura in aliquo non mutata*, videtur aſ-
ſenſum limitaſſe, *Andr. in c. 1. col. 4.* ibi,
ſed ſi generaliter qui ſucceſſ. teneantur,
quem refert, & ſequitur *Lanar. conſ.* 60.
nu. 125. & etiam cenſetur non intendere
eam naturam immutare, quæ feudo eſt
aſſignata à lege, vel ab homine; ideò
præſtans aſſenſum ſub ea conditione, nè
feudi natura mutetur, diſponere videtur,
vt ſcilicet quæ erant in alienante, rema-
neant in accipiente, vt inquit *Frecc. lib. 2.
de ſubfeud. quaſt. 1. incip. ſupereſt. num.* 10.
fol. 122. præſertim ſtante clauſula in eo-
dem aſſenſu appoſita, quòad expreſſa tã-
tùm, quæ reſtringit vires aſſenſus ad ſpe-
cificata, vt inquit idem *Frecc. lib. 2. quaſt.
3. & 15. in fine.*

Et amplius eſt notandum, quod Rex
18 debet certiorari de antiqua feudi natu-
ra, nàm ſi qualitas, qua feudatarius poſ-
ſidebat feudum in precibus Regi porre-
ctis, non exprimatur, etiam ſi Rex ſuper
nouo contractu de feudo inito aſſentiret,
aſſenſus, non ſubſiſteret, vt firmant *Go-
zadin. conſ. 26. nu. 41. verſ. primo quia non
fuit narratum, Loffred. conſ. 11. nu. 38. ver.
nec etiam obſtat, Afflict. deciſ. 195. col. 2.
verſ. ſecundo dicebat, Dec. conſ. 390. nu. 30.
Reg. Capyc. Latr. conſul. 82. num. 53. tom. 2.*

quia

quia omnia tenentur exprimere,aliàs aſ-
ſenſus ex his redditur nullus vitio ſub-
reptionis, ſi talis qualitas non exprime-
19 retur, nàm Rex non videtur aſſentire,
cum in dubio non præſumatur, voluiſſe
derogare primæ inueſtituræ,mutando na-
turam feudorum in præiudicium vocato-
rum,& ſui: dùm maximum adeſt intereſ-
20 ſe Regis in mutatione naturæ feudi,
proùt eſt in feudo ex pacto, In quo non
eſt aperta in omnibus caſibus deuolutio,
ſicuti in feudo hæreditario, vt latiſſimè
diſtinguit *Camerar. in cap. 1. an agnatus*
*fol.*378.*nu.*58. idemque in propoſito fir-
mant *Frec.de ſubfeud.lib.*2.*quæſt.*15.*nu.*4.
*fol.*143. *Reg.Capyc.Latr.conſult.*82.*n.*54.
*tom.*2.

21 Sed animaduertendum eſt,quod con-
ceſſo per Regem aſſenſu, addita huiuſ-
modi clauſula, *feudi natura non mutata*,
illa non operatur in expreſſis, in quibus
remanet alterata feudalis natura ex vo-
luntate Regis aſſentientis, benè tamen
procedit in aliis, quæ non ſunt expreſſa,
vbi feudum retinet propriam naturam,
*c.*1.*de feud.non hab.propr.feud.natur.Frec.*
*de ſubfeud.lib.*2.*author.*1.*quæſt.*12. *nu.*13.
*Camer.in c.Imperialem fol.*35.*lit.I.Lanar.*
conſ. 69. *nu.* 138.*&* 140. *Anna alleg.*41.
*nu.*13. *vſque ad* 37.*Reg.de Ponte conſ.*49.
*nu.*14.*lib.*1. quod etiã procedit in omni-
bus clauſulis reſeruatiuis, & præcipuè in
22 clauſula *iuribus Curiæ, & alienis ſemper*
ſaluis, Andr. in c. 1. §.*ſed nec alia iuſtior*
nu. 35. *quæ ſit prima cauſ. beneſ. amitten.*
*& in c.*1. *nu.*9. *qui ſucceſſ.tenean.* & ſuffi-
cit alteratio abſq; expreſſione mutatio-
nis naturæ feudi, quoniam alteratio fit
ex pacto contrahentium, & in expreſſis
non regulabitur pactum à natura,ſed na-
tura à pacto, *Camer. in c.* 1. *an agnatus*
*quæſt.*21. *nu.* 144.*fol.*462. *Vrſill. ad Aff.*
*deciſ.*112. *nu.*7. *Conſ. Marcianus conſ.*69.
*num.*55.

Vlterius dato Regio aſſenſu ſuper cõ-
tractu, ex quo alteratur feudalis natura,
23 cenſetur feudum in manibus Regis con-
cedentis refutari, & indè per Regem de-
nouo concedi ſub alia forma, ità quod
occultari videtur vnus actus, *Bal. inc. ſi*
facta col. 1. *ſi de feudo defuncti militis*,
*Andr.in cap.*1. §.*ſed nec alia iuſtior col.*3.
verſ.quia cum dicant moderni, quæ ſit pri-
ma cauſa beneficij amittendi, *Aff. deciſ.*
112. *verſ. ſecundo caſu, Reg. Lanar. conſ.*
15.*nu.*3. *Conſil.Marcian. conſ.*69.*num.*16.
24 & noua cauſa, & noua forma facit no-
uum feudum *Aff. deciſ.* 148. & licèt aſ-
ſenſus ſimpliciter præſtitus ſit gratia; ta-
men quando per aſſenſum, nedùm tolli-
tur obſtaculum voluntatis Domini, ſed
etiam tollitur obſtaculum naturæ ipſius
feudi, alterando illius primæuam natu-
ram, tùnc dicitur noua conceſſio, *Reg.de*
Ponte conſ. 3. *num.*91. *Reg. Rouit. conſ.*1.
25 *nu.*15. & facta huiuſmodi conceſſione
feudorum ſub alia forma ex contractu
feudatarij cum Regis aſſenſu; attenditur
hæc noua forma tãquam principium, &
radix, *Curtius in tract.feud.* 2.*p.*7.*quæſt.*
*Aff. deciſ.*195.*nu.*5. quod fundamentum
inſpiciendum eſt, vt primus ſtipes,& cõ-
ſenſus Domini concedentis, *Curt. ſenior*
*conſ.*49.*col.*9. *verſ.nec mirum*, vndè alia
ſubſequens inueſtitura regulatur à præ-
dicta, *Pariſ. conſ.*23. *nu.* 64. *&* 65. *vol.*1.
*Petrus de Gregorio de conceſſione feudi p.*3.
*quæſt.*10. *nu.*3.

Et ex his etiam deſumitur ad confir-
26 mationem ſupradictorum,quod ſcilicet
non poſſit Prorex aſſenſum præſtare, vbi
mutatur natura feudi, vel vbi illius quali-
tas alteratur,& quælibet alteratio,quam-
uis minima ſufficit ad mutationem natu-
ræ rei feudalis, *c.*1.*de feud.non hab.propr.*
*nat. feud. Bal. in cap.*1. §. *ſi vaſſall. nu.*9.
ſi de feud. def. milit. Reg.Capyc. Latr. con-
*ſult.*80. *nu.*67.

Vndè ſi feudatarius vellet per indire-
27 ctum eximere feudum à ſolutione one-
rum, & quod ſuccedens haberet illud
præcipuum: eſſet mutare naturam feudi,
cum ad ſucceſſorem abſq; titulo hære-
ditario feudum tranſiret,vt ait *Guglielm.*
de Perno in 4.*notab.* quem refert *Reg.de*
Ponte de poteſtate Proreg. tit. de aſſenſu,
Reg.ſuper dicto §.3.*Præſ.de Franch.dec.*1.
*nu.*25. *Reg.Capyc.Latr. conſul.*79.*nu.*22.
& 72. idemque procedit, ſi feudum ven-
deret,illudque eximeret à ſolutione one-
rum, nàm licet emens non habeat feudũ
ex titulo hæreditario, tamen tenetur ra-
tione feudi ad onera, cum ſit illud one-
ribus obnoxium, vt diſcurrit *Reg. de Pon.*
te de poteſt. Proreg. tit. de refut. feud. §.8.
*nu.*18. eumque ſequitur *Reg. Capyc.Latr.*
*conſult.*79.*nu.*19.*to.*2.
28 Verùm ſi tractetur de mutatione feu-

di ad tempus, & non perpetuò, non requiritur aſſenſus Regis, quia facilius permittitur naturam mutari ad tempus, cum ad priſtinum ſtatum certo ſit reuerſurũ, ità Frecc. de ſubfeud. lib. 2. quæſt. 35. nu. 19. & 20. Capyc. deciſ. 64. num. 8. Reg. Capyc. Latr. cit. conſult. 79. nu. 32. to. 2.

29 Ad ſecundum caput contentũ in quarto caſu noſtræ ſanctionis, quod ſcilicèt non poſſit inſtituere alios, præter vocatos in conſtitutionibus Regni, facit ad confirmationem tex. in c. 1. de ſucceſſ. feud. vbi cauetur, quod ad Principem ſpectat aſſenſum concedere, vbi tractatur de diſpoſitione rei feudalis, præter perſonas in lege inueſtituræ contentas; & ratio eſt, quia mutare legem inueſtituræ, & nouam imponere formam, Regi ſoli permittitur; feudatarius autem non poteſt de feudo diſponere ſub alia natura, & forma, quam ipſe habet, c. 1. §. porrecto de leg. Corrad. Gugliel. de Perno in conſ. 18. incipit circa feud. nu. 5. & 6. & faciunt tradita per Reg. Capyc. Latr. conſult. 81. nu. 16. tom. 2.

30 Hinc eſt, quod poſt mortem feudatarij immittendus eſt in poſſeſſionem feudi proximus, & immediatus ſucceſſor, nulla ordinatione, vel alia diſpoſitione defuncti ſine aſſenſu Regis valente, vel manente, vt docet tex. cit. in d. cap. 1. de ſucceſſ. feud. quod etiã comprobant Andr. in c. Imperialem, §. illud, Reg. de Ponte conſ. 20. nu. 6. Conſ. de Georg. in repet. feud. c. 48. nu. 12. in princ. & conferunt plenè tradita per Conſ. Staiban. reſol. for. 199. nu. 4 & 99. to. 2. ibique ſubdit, quod licèt in feudis habeat locum remedium, l. fin. C. de edic. Diui Adrian. toll. iuxta dicta per Affl. deciſ. 119. id procedit, quando inſtituitur is, qui eſt immediatus ſucceſſor, vt notat idem Afflict. ibi nu. 2. & tradunt Minad. in conſtit. Regni in aliquibus nu. 22. verſ. ideòque ſi pater, Staiban. ſenior conſ. 81. nu. 13. & 14. & Conſil. Staibanus dicta reſol. 199. nu. 7.

31 Imò facta diſpoſitione rei feudalis in beneficium perſonæ, cui non defertur feudi ſucceſſio, non debetur eidem æſtimatio, ità Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 6. de aſſenſ. Regio ſuper dot. §. 1. nu. 7. verſ. alioquin, ex tex. in l. apud Iulianum, §. fin. de legat. 1. ſequitur Conſ. Staiban. reſol. for. 99. nu. 38. to. 1. Et ratio eſt, quia nulla eſt diſpoſitio de re feudali ſine aſſenſu, etiam quòad æſtimationem, quando aſſenſus non eſt ſolitus concedi, Camer. in c. Imperialem car. 27. lit. E.

Præterea quid dicendum, ſi feudatarius in feudalibus filium ſecũdogenitum
32 inſtituerit, an vt ſubſiſtet inſtitutio, ſufficiat Proregis aſſenſus.

Et affirmatiuè reſponderi prima fronte videtur; ſiquidem feudum ex pacto, & prouidentia adhùc pater poteſt donare ſecundogenito, accedente cõſenſu primogeniti; ſed feudum hæreditarium poteſt pater donare ſecundogenito, non ſolùm abſque conſenſu primogeniti, ſed etiam ipſo primogenito contradicente, proùt abſq; heſitatione firmarunt Conſ. Gizzar. deciſ. 22. Minad. in conſtit. in aliquibus num. 27. & 28. Reg. de Ponte de poteſtate Proreg. tit. 6. de aſſenſ. Reg. ſuper dotib. §. 2. num. 14. vbi Thor. in addit. qui moltos allegat. hanc quoque opinionem ſequitur Conſil. Marcian. conſ. 3. nu. 7. ad id expendens, Andr. in c. 1. de alienat. feud. pater, vbi rationem indicat, etenim lex feudalis non prohibet, quod pater non poſſit donare feudum filio ſecundogenito cum aſſenſu, quia feudi natura non mutatur; ſed eadem durat etiam ex lege poſita in aſſenſu; natura nàmq; feudi non eſt, vt pater in vita cum aſſenſu diſponere non poſſit, vt feudum ad alium filium perueniat, vndè cum eadem primæua natura durat in recipiente, quæ erat in tradente; non dicitur ergò alterata.

33 Imò poteſt pater feudum hæreditariũ ſiuè nouum, ſiuè antiquum in extraneum alienare, accedente Proregis conſenſu, licèt filius primogenitus futurus hæres, & ſucceſſor contradicat, ſic inquit, Andr. in c. 1. §. hoc quoque de ſucceſſ. feud. in c. 1. §. Titius ſi de feudo defunc. milit. Reg. Rouit. in pragm. 1. nu. 124. vſque ad 128. de titul. ab vſu, & in conſ. 39. lib. 2. vbi refert, ſic bis fuiſſe iudicatum per S.C.

Præterea conferunt dicta per Marin. Frecc. lib. 2. de ſubfeud. in 1. quæſt. incip.
34 ſupereſt vt prima, vbi refert, quod fuit in S.C. diſceptatum, an ſubreptitius ſit iudicandus aſſenſus impetratus ſuper feudi donatione per patrem ſecundogenito facta, dùm in ſupplicatione nulla de primogenito fuit facta mentio, & concludit optimis fratus rationibus, aſſenſum va-

rele.

lere, nec ſubreptitium iudicari poſſe; &
licèt contrarium fuit per S.C. iudicatum,
tamen fuit reclamatum, & pendente re-
clamatione partes articulum iudicandũ
compromiſerunt Regẽti Reuerterio, qui
deindè pro aſſenſus validitate pronun-
ciauit, quemadmodum aliàs S.C. decre-
uit, vt ipſe *Frecc.* refert, ideò ſequitur in
caſu noſtro, quod dùm aſſenſus Proregis
ſufficiat in donatione, alium non debet
expoſci in inſtitutione.

Sed in contrarium vrget communis
35 opinio, vt ſcilicet Regis requiratur aſ-
ſenſus, tàm ſuper teſtamento à Patre
condito, vbi in feudalibus inſtituit hære-
dem ſecundogenitum, quàm ſuper dona-
tione facta ab eodem, in beneficium eiuſ-
dem, excluſo primogenito, ità dixerunt
*Taſſon.pragm.de anteſ.verſ.2. obſer.2. nu.
130.fol.67.* Reg.*de Marin. reſol.quot. lib.
2.cap. 29. nu.10. Octau. Bambac.ad tit. ſi
de feud. defunct. content. ſit inter Domin.
& agnat. vaſſall. c. omnes filij in quaſt. 4.
per tot.fol.103.*

Idemque probat *Camerar. in c. Impe-
rialem fol.44. lit.C. & fol.57. lit. C. verſ.
36 nec iudicio meo*, vbi etiam teſtatur, quod
per Collaterale Conſilium nunquam fuit
aſſenſus conceſſus ſuper donatione feudi
hæreditarij facta à patre in beneficium
filij ſecundogeniti, excluſo primogenito,
& quod tali facultate Prorex careat, ſed
tamen quandoq; fuit aſſenſus præſtitus,
vbi tria eſſent feuda, & pater vellet de
tribus vnum ſecundogenitum donare, de
quo etiam teſtatur R*eg.de Marinis loc.cit.
nu.5.& 9. in fin.*

37 Et ratio huius opinionis eſt, quia in
feudis, in quibus viuitur iure franco-
rum, primogenitus ſolus ſuccedit, vigo-
re Regni conſtitutionum, cum onere vi-
tæ militiæ ſecũdogenitis tribuendæ, dùm
ergò inſtituitur ſecundogenitus, feudi
natura mutatur, non enim Cõſtitutiones
ſecundogenitos immediatè vocarũt, ſed
ætatis prerogatiuam attendi mandarunt,
proindè dùm illi inſtituuntur, inſtitutio
38 fieri dicitur in perſonam ſucceſſoris ex-
tra terminos conſtitutionis, quo in caſu
Proreges aſſentire nequeunt, vt expreſsè
cauetur in ſupradicto quarto caſu *noſtræ
pragm.4. de feud.* & ità firmarunt *Bamba-
car.Taſſon.*Reg.*de Marinis loc.cit.*

39 Prædictis accedat, quæ eleganter, ac
diffusè ſcripſit *Cannet. in repet. c. volen-
tes* Regni *Siciliæ fol.83.verſ. At retenta
opinione nu.6.* vt ſcilicèt pater non ſolùm
feudum in ſecundogenitum donare ne-
queat, ſed in primogeniti perniciem nec
alienare, quod etiam comprobat *Reg.de
Marin.reſol.quot.to.2. c. 97. nu.9.* vbi ad-
40 dit, non poſſe patrem teſtamento caue-
re, vt in feudo, vbi viuitur iure longo-
bardorum, vt ſolus primogenitus ſucce-
dat, ad quod fundandum inſerit ſcripta
in hac materia, *per Io:Angelum Piſanellũ*
pro fundanda dicta ſententia, proùt ibi
eſt videre.

Nec ſupra in contrarium relata ad-
41 uerſantur, nàm etſi poſſit pater in extra-
neum feudũ alienare, etiam filio primo-
genito contradicente, non per hoc ſequi-
tur, quod poteſt ſecundogenito donare,
quia in primo caſu feudi lex, & natura nõ
ſubuertitur, quod ſecus eſt in ſecundo: &
ratio diuerſitatis eſt, quia quando pater
vendit feudũ extraneo, pecunia ex dicto
feudo vendito redacta, in hæreditate re-
peritur, nullaq; afficitur iniuria filius pri-
mogenitus, dùm voluit ſecundogenitum
in pretio æquare: ſed quando vult donare
ſecundogenito, in re, & pretio grauatur
primogenitus, & proindè id fieri non po-
teſt, *Andr.in c. ſi omnes filij ſi de feud. de-
funct. milit. Guglielmus de Perno conſ. 7.
col.2.verſ.vnde licet.& conſ.12.col.3.verſ.
non obſtat, Reg.de Marin. loc.ſupra cit.*

42 Verumtamen hæc omnia tùnc locum
habent, quando abſque conſenſu primo-
geniti fit alienatio in ſecundogenitum:
ſed ſi fieret cum conſenſu primogeniti,
tùnc non ſolùm diſpoſitio ſubſiſteret;
43 imò nec aſſenſus Domini opus erit; quia
ſublato de medio primogenito, remanet
ſecundus primus, & reſoluitur donatio
in vim veræ refutationis, *cap. præterea
quibus modis feudum amittatur*, vbi *gloſ.
& Andr.* nec aſſenſus Domini requiritur
in hoc conſenſu primogeniti, quia non
44 habet ius formatum in vita patris, ſed
ſpem tantùm, ac etiam conſenſus hu-
iuſmodi reſoluitur in vim refutationis in
beneficium ſecundogeniti, & proindè aſ-
ſenſu non indiget, vt adnotat *Reg. de
Ponte de poteſtate Proreg.tit.8. de refuta-
tionibus feudorum, §. 10. nu. 25. Loffred.
conſ.11. num. 46. Ioann: de Lignano inter
conſ. 77. Frecc. lib.2. ſubfeud. cap.pluribus*

*autem modis limit.*24. *Reg.Rouit. conſ.*31. *num.*5.

45 Nunquid autem conſenſus tacitus ſufficiat, vel expreſſus requiratur, & an ille inducatur, ſi ſcientiam habuit de huiuſmodi alienatione, & tacuit per annum, accuratè pertractat articulum, *Reg. de Ponte de poteſt.Proreg.tit.*8.§.9. *nu.*26.& diſtinctionem ponit inter feudum ex pacto & hæreditarium, ad quæ me remitto.

46 Sed circumſcriptis prædictis poſtrema hæc ſententia, & ſi vera ſit, procedit tantummodò, quando in teſtamento, vel donatione cauſa mortis dantur ſecundogenito feuda, excluſo primogenito, illæ etenim diſpoſitiones, quæ poſt mortem Patris feudatarij in beneficium ſecundogeniti ſortiuntur, Regale expoſcunt beneplacitum, vt notant ex noſtris, *Reg. de Ponte de poteſt.Proreg. tit. de refutat feudor.*8.§.10. *nu.*15. *Montan.de regal.§.fin. nu.*12.*verſ.ſed tunc inſpexit fol.*326.

Sed in donatione inter viuos ſecus eſt, 47 nàm vt valeat donatio inter viuos de feudo hæreditario filio ſecundogenito, per Patrem facta, excluſo primogenito, ſufficit, vt Proregis interueniat aſſenſus, nec illum de ſubreptione argui poteſt, ſi non exprimatur exiſtentia filij primogeniti, vt copioſè tractat, varijſque modis, & iuribus exornat, *Reg. de Ponte loco cit.* §.10.*per tot.* & ad illum me remitto, ne ſcriptis ſcripta faciamus.

Et ratio diſparitatis, cur Pater donans 48 inter viuos, vel alienans feudum ſecundogenito cum aſſenſu Proregis, non dicatur diſponere contra naturam feudi, & ſubſtinetur diſpoſitio, ſi autem inſtituat hæredem ſecundogenitum cum aſſenſu Proregis, corruit diſpoſitio ex defectu poteſtatis in aſſentiente, tanquam contra naturam feudi, illa eſt apud *Reg.de Ponte ibidem n.*14.*&* 15.quia natura feudi eſt, vt cum aſſenſu Domini ſit illud in commercio, & ſic alienabile, quo fit, vt tàm ex parte alienantis, quàm aſſentientis, nõ alteretur natura, dùm natura eſt talis, quod ſecus eſt, quando diſponitur in vltima voluntate inſtituendo alium, quàm vocatum ex lege inueſtituræ, tunc enim ſuccedit, qui ſuccedere debet ſecundùm naturam feudi, proindè incidit actus in prohibitionem *Reg.Pragm.*4.*de feud.*

Sed hanc diuerſitatis rationem impugnat *Horat.Montan.loc.cit.* dicens, rationem prędictam differentiæ non probare, quia ſi cum aſſenſu Domini feudum eſt in commercio, & natura ipſius eſt alienabilis, ſequitur ergò, vt quocumq; modo fiat diſpoſitio, ſiuè per viam contractus, ſiuè vltimæ voluntatis, non dicitur contra naturam feudi, dùm verbum hoc, in commercio, ſiuè verbum, alienare, ſunt verba generalia, & importãt quamcumque tranſlationem dominij.

Vndè alia ratio diſparitatis affertur, quæ efficax eſt, nàm in diſpoſitione in actu vltimæ voluntatis videtur alterari naturam feudi, quia cum in feudo hæreditario filius primogenitus ſit comprehenſus in inueſtitura, in actu ſucceſſionis videtur ipſe, & non ſecundogenitus vocatus, proindè quando vigore diſpoſitionis factæ à patre, ſecundogenito peruenirent feuda, videretur ſuccedere perſona non vocata in inueſtitura, ideòque diſpoſitio corruit; diſpoſitio autem in contractu inter viuos in aliam perſonam facta, quam in hęredem vocatum ex lege inueſtituræ, non dicitur contra naturam feudi, quia dùm Dominus, & primus acquirens primogenitum vocauerunt poſt mortem; in vita feudatarij non dicitur vocatus filius primogenitus ex tenore inueſtituræ, & ſic filius primogenitus non habet ius in hoc feudo hæreditario, vt inquit *Andr.in c.*1. §. *etſi libellum nu.* 11.*de alienat.feud.paterni*, proindè diſponens in vita, non dicitur facere actum contra naturam feudi, vel contra tenorem inueſtituræ, à qua feudum naturam capit, *c.*1.*de duobus fratribus,à Capit.inueſtit.* & hanc rationem differentiæ refert *Horat.Montan. ibidem*, illamque vt ſuam expendit, impugnando aliam ſupradictam poſitam *per Reg. de Ponte*. Sed ſi benè aduertatur, & legantur ſcripta per *Reg. de Ponte loc. cit.* hanc eandem rationem diſparitatis, quam *Montanus* ibidem in ſuam extollit, idem *Reg. de Ponte* verbis compẽdioſis vtens, ibidem directè conſtituit, vt ex illiſmet verbis clarè liquet, vndè peſſimum eſt alienos labores abrogare, & ſibi ipſi inſcribere.

49 Accedat etiam prædictis ex huiuſmodi donatione in ſecundogenitum, nec reſpectu Domini, nec reſpectu ſucceſſoris,

ris fraus conſideratur; ſiquidem reſpectu Domini tùnc conſideraretur, quando fieret fraus de contractu ad contractum, vt puta ſi quis ſub ſpecie contractus refutationis, ſeù infeudationis, feudum venderet, *c. beneficium vbi Andr. ſi de ſeud. defunct. mil. controuer ſuerit, c.* 1. §. *commercium de prohibita feudi alienatione per Lothar.* Reſpectu verò ſucceſſoris ſi ageretur de feudo ex pacto, & prouidentia, quod debetur ſucceſſori filio, vel agnato, ſiuè velit, ſiuè nolit feudi poſſeſſor, & tùnc non eſſet permiſſa alienatio, quia per alienationem priuaretur ſucceſſione ille, cuius iura non dependent à perſona defuncti, ſed à pacto maiorum, & prouidentia legis, quibus non poteſt derogare poſſeſſor. Vndè in tali feudo ex pacto, & prouidentia fraus eſt conſiderabilis, ità vt non debeat permitti alienatio, per quam talis ſucceſſor fraudaretur feudo ſibi debito, etiam ſi poſſeſſor vellet refutare directo Domino, *Andr. in c.* 1. §. *etſi libellum nu.* 6. *verſ. ſed nunquid ergo exiſtente filio, de alienatione feudi paterni, & in c.* 1. §. *ſed & res, per quos fiat inueſtitura, Anna in rubr. de vaſſall. de crepitæ ætatis nu.* 131.

In feudo verò hæreditario ſecus erit, cum per contractum inter viuos poterit 50 feudatarius illud alienare cum aſſenſu, ſiuè ſucceſſores eſſent filij, ſiuè collaterales, nec poſſunt contradicere, *Andr. in c.* 1. §. *etſi libellum num.* 9. *verſ. ſed quid ſi acquiſiuit, Reg. Rouit. conſ.* 36. *nu.* 3. *Frecc. de ſubfeud. lib.* 3. *de diferentijs inter feudum ex pacto, & prouidentia, & feudum hæreditarium differ.* 2. *Reg. de Marinis in obſeruat. ad deciſ.* 532. *Reg. Reuerterij n.* 2. *tom.* 2.

51 Et ratio eſt, quia in feudo hæreditario nullum ius acquiritur, aut acquiri poteſt huiuſmodi filijs, vel collateralibus, niſi quatenus illud remanſerit in hæreditate defuncti; porrò in vita nullum habent intereſſe conſiderabile, per quod impugnare poſſint diſpoſitionem feudatarij cum ius illorum non poſſit metiri, niſi mediante perſona defuncti, vt pluribus probat *Frecc. loco citato d. differ.* 2. aliam ſubdens rationem, quia in his feudis hæreditarijs illa formula inueſtituræ non prouidet poſteris, vt poſteris, ſed recipienti tantùm, & ſuis hæredibus, ſi recipiens vult, etſi nolit, quia in vita diſtrahit, non læditur hæres de ſuo; ergo ſi non adeſt læſio, non poteſt cõſiderari fraus ſucceſſoris, eo fortius quia feudum hæreditarium iudicatur, vt res allodialis, quando in diſpoſitione adaptatur Domini voluntas, nemo enim tùnc læditur, cum diſpoſitio fiat ab eo, qui poteſt liberè diſponere, accedente licentia Domini, vt notat *Frecc. d. tract. de ſubfeud. de differentijs inter feudum ex pacto, & prouidentia, & feudum hæreditarium, differ.* 33. *Reg. Rouit. d. conſ.* 35. *nu.* 6. *& in pragm.* 2. *de titul. ſeù inſcript. abuſu nu.* 121. *cum ſeq.*

Quibus terminis attentis idem *Reg. Rouit. d. conſ.* 35. refert fuiſſe conceſſum 52 aſſenſum ſuper donatione Terræ Boualinæ, facta in beneficium D. Beatricis Vrſinæ per Marchionem eiuſdem Terræ eius virum, habentem fratrem, & nepotes ſucceſſores in feudalibus.

Idemque obſeruatum cum Principe Montis Caueoſi, ad cuius inſtantiam fuit 53 à Domino Rege noſtro præſtitus aſſenſus donationi factæ vxori ſuæ, de omnibus feudis, etiam titulis decoratis, non obſtante cõtradictione eius fratris vtrinque coniuncti, qui huiuſmodi donationem fraudolentam annuebat, dictamque donationem nullam declarari efflagitabat, ſed indè S. C. iunctis aulis pro validitate reſpondit, definitiua ſententia mediante, vt refert *Thorus in compendio p.* 3. *verbo diſpoſitio feudalis fol.* 308. & hoc pariter obſeruat *Reg. de Marinis ad dictam deciſ.* 532. *Reg. Reuerterij.*

Et quamquam hic in caſu relato per R. *Rouit.* aſſenſus fuerit præſtitus per Suã Maieſtatem, tamen alia cauſa non ſucceſſit, niſi quia tractabatur de donatione feudi, facta in beneficium extranei per feudatarium habentem fratrem, eiuſque filios in feudalibus legitimos ſucceſſores, & idem in caſu relato *à Thoro* de eadem donatione agebatur, & inſuper feuda, quæ donata proponebantur, erant titulo decorata; vndè validè fuit impetratus aſſenſus à Sua Catholica Maieſtate.

In re autem, de qua agimus, donatio feudi proponitur factã in beneficium filij ſecundogeniti comprehenſi, & expreſſè contemplati in inueſtitura feudali.

Vndè in proprio caſu R.C. facta relatione

tione in Collaterali Conſilio decreuit, poſſe patrem in vnum ex filijs ſecundogenitis, quem eligeret in vita, feudum donare, vt refert *Reg. Reuerter. deciſ.* 458. in cauſa D. Federici Carrafa Marchionis Sancti Lucidi, idemque refert pluries per S.C. deciſum, *Reg. Rouit. in prag. 2. n. 119. tit. de titul. ſcript. abuſu.*

54 Et in caſu fortiori fuit pro validitate donationis pronunciatum per Regium Collaterale Conſilium, referente Regia Camera in cauſa Conſtantiæ Bonifacio, quæ cum poſſidebat Caſalem Fringiani Parui, ex donatione cum Regio aſſenſu, ſibi facta à Mutio Mormile eius filio, mortuo dicto Mutio ſine filijs, comparuit in Regia Camera D. Victoria Mormilis ſoror defuncti, & inſtetit inueſtiri de dicto Caſali, aſſerens ipſam fuiſſe filiam primogenitam quondam Antonij Mormilis eius Patris, à quo feudum illud prouenerat, & ſororem conſanguineam dicti Mutij, & proindè ad eam ſpectabat huiuſmodi ſucceſſio, eo fortius, quia donatio celebrata in beneficium Conſtantiæ, futilis erat, vti facta in fraudem legis, nimirum noſtræ Regiæ ſanctionis, iubentis, ne Regni huius Proreges aſſentire poſſint illis feudorum diſpoſitionibus, quæ mutata feudi natura fiunt, vtpotè quando extrà terminos cõſtitutionis Regni feudatarius alios ad ſucceſſionem vocat, idcircò in caſu propoſito Conſtãtia mater filio ſuo in feudo prædicto ſuccedere non poterat, *c. 1. de natura ſucc. feud.* proindè per illam donationem fuit fraus commiſſa, & de contractu ad contractum, *l. ſi ſponſus, §. circa, ff. de donationibus inter virum, & vxorem.*

Excipiebat tamen Conſtantia donataria, validitatem donationis ipſi factam ſupponens, nullatenus de ea dubitari poſſe, nàm cum feudum prædictum non niſi hæreditarium eſſet, benè permiſſum erat Mutio de illo per quemcumque contractum diſponere, ſiuè donando, ſiuè vendendo, ſiuè permutando, Regio tamen interueniente aſſenſu, nec aliquis requirebatur agnati conſenſus, *Andr. in c. 1. §. ſi libellus de alienatione feud. paterni.* Idemque permittitur etiam, ſi in extremis eſſet conſtitutus, cum nulla lege caueatur, vt infirmus etiã in nouiſſimo vitæ ſpiritu poſitus, donationem inter viuos facere non poſſit *ad tex. in l. ſcia, §. fin. ff. de donation. cauſa mortis, Bart. & Bal. in l. qua dotis, ff. ſoluto matrimonio,* nec dici poterat in fraudem legis fuiſſe factã, quia poſtquam ego vtor iure meo, lege permittente, in pœnam aliquam non incido, *l. Græcus, C. ad leg. Iul. de adulter.*

Quapropter in Collaterali Conſilio coram Domino Duce Albæ tùnc Prorege fuit iudicatum donationem factam à Mutio Conſtantiæ matri, fuiſſe, & eſſe de iure validam, & aſſenſum potuiſſe præſtari, neque Regiam Pragmaticam obſtare, concordantibus in hoc decreto omnibus Præſidentibus Regiæ Cameræ, diſcrepantibus verò duobus Dominis Regentibus, ſcilicet Polo, & Villano, prout teſtatur *Reg. Reuerter. deciſ. 532. ex collectis per Reg. de Marin. to. 2.*

55 Præterea quid erit dicendum, ſi feudatarius maſculum remotiorem in feudalibus inſtitueret, & fœminas proximiores ſucceſſione feudalium priuaret, nunquid talis diſpoſitio ſubſiſteret.

Porrò hodie illa ſubſiſtit per gratiam Ciuitati conceſſam, quæ recenſetur *in pragm. 33. de feudis*, qua attenta poteſt feudatarius, qui in immediatum ſucceſſorem habet fœminam, illam à feudi ſucceſſione excludere, & maſculum remotiorem, in gradu tamen ſucceſſibili inſtituere, ſic pluries obſeruatum fuiſſe, tradunt *Lanar. in addit. ad* Regentem *eius Patrum in repet. c. 1. n. 2. de ſucceſſ. feud. Reg. Rouit. deciſ. 94. nu. 3. Montan. in c. Imperialem, §. præterea Ducatus num. 28. de prohib. feud. alienat. per Feder. & de Regal. §. fin. nu. 7. cum ſeq. Reg. Sanfel. deciſ. 242. par. 1. Reg. de Marin reſol. quot. to. 1. q. 126. nu 75. Conſil. Staiban. reſol. foren. 199. in princ. to. 2. Ego reſp. 44. to. 1.* vbi ad hæc plura retuli exempla.

56 Imò vigore dictæ gratiæ poteſt feudatarius filiam fœminam à ſucceſſione feudali repellere, & maſculum remotiorem in illa vocare, tàm in actu vltimæ voluntatis vt diximus, quàm inter viuos, etiã ſi feuda titulo decorata eſſent, vt notãt verba eiuſdẽ gratiæ, & tradiderunt *Fulu. Lanar. in addit. ad Reg. Lanar. in rep. c. 1. n. 2. de ſucceſſ. feud. Ego reſp. 44. n. 2. in fin. to. 1.* & ratio fuit conſeruare feuda, tàm titulata, quàm nõ titulata in familia Maſculina, & ad hoc, vt ea quæ per multum temporis

poris

poris ſpatium, ac cum laboribus, & ſeruitijs pluribus acquiſita erant in propria familia acquirentium manutenerentur, quæ cũ obtineri non poterant, ſi fœmina proximior ſuccedebat, cum illa ſe nuptui tradendo viro extraneo in alienas familias feuda trãsferebat; idcircò ad petitionem Ciuitatis in comitijs publicis fuit feudatarijs tributa licentia diſponendi de dictis feudis in beneficium maſculi, licet in gradu vlteriori, ad hoc, vt feuda in eorum familia conſeruarentur, proindè gratia prædicta latiſſimè eſt etiam interpretanda, vt inquit *Conſil. Staiban. reſol.199. to.2. nu.70.*

Sed vt gratia hęc effectum pareat, tria copulatiuè concurrere debent. Primò,
57 quod feudatarius in eius teſtamento expreſsè dicat, velle vti huiuſmodi gratia, & ſecundùm illius tramites diſponere. Secundò, quod maſculus in feudalibus inſtitutus, eſſet ab inteſtato ſucceſſurus, fœminis non exiſtentibus. Tertiò, quod fęminæ, quæ ſucceſſione feudali priuantur, relinquatur dos, vel aliqua quantitas amoris cauſa, ſi nupta ſit; his deficientibus locum non habere gratiam prædictam, tenuerunt ex noſtris *Reg. de Marin. reſol. quot. c.126. nu.75. tom 1. Reg. Capyc. Latr. to.2. conſul.86. nu.24. Conſ. Staiban. reſol.199. per totam to.2. ego reſp.44. to.1.* vbi in materia latè ſcripſi, ibique tamen tradidi, quod ex clauſula, omni meliori modo in teſtamento appoſita videtur vigore gratiæ prædictæ expreſsè diſpoſitũ, & quod etiam poteſt fieri mentio de gratia prædicta in codicillis, ibique quoad hoc inſtitutionem declarare, & alia ibi ſcripſi in hac materia, ſubſtinẽs tutamen D. Io: Baptiſtæ Bucca de Aragona Ducis Montis nigri contra D. Lucretiam Bucca de Aragona, pro qua ſcripſit *Conſil. Paulus Staibanus, vt habetur in ſua reſol. 199. tom. 2.*

Nihilominus vt verùm fatear, non
58 omnia tria ſupra exarata, gratia prædicta perneceſſaria habet, vt illius effectum ſortiatur: nàm primum, quod ſcilicet fiat expreſſa mentio, velle feudatarium diſponere ſeruata forma gratiæ, præciſè nõ expoſcitur; ſiquidem gratia prædicta dicitur lex municipalis, cum ſit incluſa in Regijs ſanctionibus huius Regni, vt in puncto faciunt dicta per *Montan. de regal. §. fin. nu.7. verſ. num poſſit in fine,* quod ſcilicet aſſenſus dictæ pragmaticæ ſit legis diſpoſitio, & ego dixi *in cit. reſp.44.*
59 *nu.12.* Cùm igitur vnuſquiſque in dubio præſumatur diſponere, & teſtamentum facere ſecundùm ius municipale, non autem ſecundum ius commune, vt multis probat *Card. Mant. de coniect. vltim. vol. lib.4. tit.10. nu.8. & lib.6. tit.7. per tot. Simon. de Petr. de interpret. vlt. volunt. lib.1. ſol.3. nu.4. Molſ. par.3. quæſt.3. nu.3.* idem firmant *Bart. in l. hæredes mei, §. cũ ità, ff. ad Trebell. Loffred. conſ.39. nu.18. Afſl. deciſ.129. eſt tex. in l. prædiorũ, C. de agric. & cenſ. lib.11.* nàm appellatione iuris intelligitur de iure ſtatutario, quod eſt attendendum tanquàm poſterius, & corrigens ius commune, vt docet *Bertazzol. de clauſ. inſtrum. clauſ. 4. gl. 35. Grat. diſcept. foren. cap.99. Coſta de clauſ. conuent. clauſ.24.* ſubdens, quod ſi diſponens dixiſſet, ſecundùm ius ciuile velle diſponere, videtur iuxtà legem ſtatutariam diſpoſuiſſe, cum appellatione iuris ciuilis, veniat ſtatutum, & conſuetudo, adducit *Caſtren. in l. non ambigitur, C. de legibus,* ideò ſequitur, ſemper quod feudatarius diſponit iuxta tenorem, ac formam gratiæ, non requiritur, vt de illa fiat ſpecifica mentio, nàm forma, & tenor ſeruatus expreſsè arguit, feudatarium illa vti voluiſſe, vt inquit *Montan. ibidem nu. 7.*

Præterea quia ſemper cenſetur diſpoſitionem fieri virtute illius poteſtatis, ex
60 qua ſubſtineri poteſt, licèt non exprimatur, ſic in ſimili inquit *Molina de primogen. hiſpan. lib.2. c.7. nu.69. & 70.* & in noſtris terminis *Reg. Capyc. Latr. conſult. 140. nu.12. to.2.* eo magis, quia hæc gratia eſt diſpenſatio concepta in fauorem Baronum, vt eorum feuda in agnatione, & familia conſeruentur, vt inquit *præcit. Montan. d. §. fin. nu.7.* ideò cum ſit fauorabilis, ſemper præſumitur feudatarium virtute illius facultatis diſponere voluiſſe, licèt non exprimat, vt inquit *tex. in l. Gallus, §. quidam rectè, ff. de liber. & poſthum. l. eum creditor, ff. de furt. Corn. conſ. 237. nu.3. vol.1. Reg. Capyc. Latr. conſult. 65. nu.329. & 330. to.1.*

61 Quòad ſecundum requiſitum, vt ſcilicet maſculus in feudalibus inſtitutus, eſſe debeat ab inteſtato ſucceſſurus, ſi fœmi-

næ

Digitized by Google

næ non extarent; Certum eſt, quod ità tradiderunt noſtrates, vt teſtātur *Reg. de Marin.reſol.quot. c.126.nu.75.to.1. Reg. Capyc.Latr.conſult.86. to.2.Conſ Staiban. reſol.for.199.to.2.Ego reſp.46.to.1. Horat. Montan.tract.de regal.* §.*fin.nu.7.* certum eſt etiam, quod hoc deſumitur ex verbis eiuſdem gratiæ, ibi, *Poſſano tanto in atto inter viuos, quanto d'vltima volontà diſponere delli detti feudi, e tituli in beneficio di quel maſcolo delle loro famiglie, quale nel tempo della diſpoſitione ſuccederà, non eſſendoci femina in proximiori gradu*; hinc eſt, quod gratia expreſsè requirit, vt ille inſtituatur, qui, fœminis in proximiori gradu deficientibus, eſſet tempore diſpoſitionis feudatario ſucceſſurus.

Verùm negari non poſſunt verba, quæ indè ſequuntur in huiuſmodi gratia, ibi, *Non oſtante ei fuſſero donne ſimilmente in gradu ſucceſſibili, & proximiori, alle quale donne poſſa detto feudatario ſopra detti ſuoi ſtati, e feudi ſtabilire tanto, quanto li parerà per la ſua dote, ò eſſendo maritata per amoreuolezza di donarli, e laſciarli, ſopra le quale diſpoſitioni per il preſente capitolo s'intenda dato il Reg.aſſenſo, quali feudi reſtino antichi, & hereditarij, per queſto ſi proroghi la ſucceſſione più di quello ſi conuiene nelle conſtitutioni, capitoli, e gratie, nè apportarà danno alcuno al ſuo Real Patrimonio, atteſo, che come ſoccederia la femina, ſocceda il maſcolo, ne cauſaria molto danno alla femina, poſſendoſi hoggi grauare vſque ad valorem feudi.*

62 Ex his verbis hanc conſtituo concluſionem, quod licèt maſculus ſuperſtes in feudalibus inſtitutus, non eſſet ab inteſtato ſucceſſurus in eiſdem bonis feudalibus, fęminis proximioribus non exiſtentibus; Tamen poteſt ſeruata forma dictæ gratiæ fieri diſpoſitionem in feudalibus in eius beneficium, & valida remanet, nàm verba gratiæ ſupra relata, *in beneficio di quel maſcolo delle loro famiglie, quale nel tempo della diſpoſitione ſoccederà, non eſſendoci femina in proximiori gradu*, referuntur ad ſucceſſionem bonorum burgenſaticorum, non autem feudalium.

Quod verùm eſſe dignoſcitur ex verbis illis, *per queſto ſi proroghi la ſucceſſione più di quello ſi conuiene nelle coſtitutioni, capitoli, e gratie*; non enim erat neceſſarium prorogare ſucceſſionem in feudalibus pluſquam à conſtitutionibus, capitulis, & gratijs fuit terminata, ſi requireretur, vt ille inſtituatur, qui eſſet ſucceſſurus ab inteſtato in feudalibus, fœminis non exiſtentibus. Ratio eſt, quia agnatus, qui eſt legitimus ſucceſſor in feudalibus, fœminis non exiſtentibus, opus non habet, vt ei prorogetur ſucceſſio pluſquam à legibus ſtatuta, cum ipſe ſit in legibus comprehenſus, ideò dùm voluit lex in agnato inſtituto prorogare ſucceſſionem intellexit, de illo, qui non erat ſucceſſurus in feudalibus, fœminis deficientibus, proindè ſequitur, quod etiam non concurrente ſecundo requiſito, gratia prædicta ſuum haber effectum.

63 Quòad tertium requiſitum non eſt immorandum, cùm interuenire debeat, ſic dictant verba gratiæ, ibi, *alle quale donne poſſa detto feudatario ſopra detti feudi ſtabilire tanto, quanto li piacerà per la ſua dote, ò eſſendo maritata per amoreuolezza di donarli, e laſciarli*; vndè etſi dicatur *per amoreuolezza*, quæ verbo non important obligationem, tamen neceſſarium eſt, vt aliquid fœminæ relinquatur amoris cauſa, vt inquit *Reg.Capyc.Latr. conſult.86. to.2. Ego cit.reſp.44. to.1. Reg. de Marin. d. c. 126. nu.75. Conſ.Staib.cit.reſol.199.*

Circumſcriptis prædictis ex littera huiuſmodi gratiæ aliæ deducuntur quæ-

64 ſtiones. Et prima, an poſſit feudatarius vnicam habens filiam, ac nepotem ex fratre ſecundogenito præmortuo, & fratrem tertiogenitum iam viuum, fratrem ipſum tertiogenitum, attenta gratia prædicta inſtituere hæredem.

Et reſpondetur, non poſſe, dictamque diſpoſitionem nullā habere firmitatem, vt notat *Reg.de Marin. quot.reſol. tom.2. c.29. nu.11.* & rationem aſſignat, quia gratia prædicta aliud non dixit, niſi vt poſſit feudatarius illum de familia inſtituere hæredem, qui fœmina non exiſtente, diſpoſitionis tempore, ſecundùm leges Regni eſſet legitimus ſucceſſor, ſed in illo caſu diſpoſitionis tempore ſecundùm leges Regni legitimus ſucceſſor erat nepos ex fratre ſecundogenito, ergò illum poterat, filia excluſa, inſtituere hæredem, gratia enim voluit, vt in hac ſucceſſione feudi natura (fœmina de medio ſublata) omninò ſeruetur; ſed ſi verè fœmina non extaſ-

extaſſet, in viuentibus de iure francorum non poterat, niſi nepotem ex ſecundogenito inſtituere: cum ille dicatur legitimus immediatè ſucceſſor ſecundùm iura Regni, idcò diſpoſitio in fauorem fratris tertiogeniti celebrata, exiſtente nepote ex ſecundogenito, futilis eſt.

Nec dicas, quod verſamur in re gratioſa, ac proindè non eſſe rigoroſè procedendum, ſed ſat eſt, quod inſtituatur perſona, quæ eſſet in eodem gradu cum illo, qui ætatis prærogatiua attenta ab inteſtato ſuccederet; nàm bifariam obiectioni occurritur. Primò, quia gratia iam diſpoſuit, vt diximus, vt ille maſculus poſſit in feudo hæres inſtitui, qui eſſet legitimus ſucceſſor, fœmina non exiſtente diſpoſitionis tempore, & ſic ad alium, qui eo tempore non poſſet ſuccedere, quamuis in eodem gradu cum immediatè ſucceſſuro, extendi non poteſt. Secundò reſpondetur, nàm licèt perſona inſtituta ſit comprehenſa in inueſtitura, tamen non eſt proxima, & immediatè ſucceſſura: ſiquidem in inueſtituris ſolitus Cancellariæ Regni, & Regularis ſtilus eſt, pro te, & hæredibus ex corpore legitimè deſcendentibus, ſexus, & ætatis prærogatiua ſeruata, quod etiam ſtatutum eſt *in conſtitut. vt de ſucceſſionibus*, vndè eo ipſo, quod ætatis prærogatiua in feudi ſucceſſione non ſeruatur, feudi natura ab homine inueſtiente, & à lege Regni data, mutata cenſetur; ideò cum frater tertiogenitus non dicatur immediatè ſucceſſor exiſtente nepote ex ſecundogenito propter ætatis prærogatiuæ defectum; proindè meritò inualida debet cenſeri talis diſpoſitio, prout in ſimili ratiocinatur *Bammacarius in comment. ad tit. ſi de feud. defun. conten. ſit inter Dom. & agnat. in c. omnes filij nu. 63. & 64.*

Neque prædicta videntur contradicere illis, quæ ſupra annuimus, cum diſpar ratio concurrat: etenim ſuperius exarata locum obtinent vnico tantummodò ſuperexiſtente maſculo proximiori, remotis fœminis; verùm paulò ante dicta locum vindicât pluribus maſculis concurrentibus, ſegregatis fœminis, quibus exiſtentibus, non poteſt feudatarius de feudo diſponere, niſi ætatis prærogatiua ſeruata.

65 Secunda quæſtio, ſi feuda tenens haberet filios, maſculum, ſcilicet & feminã, nùm inſtituendo maſculum, valeat in vim huius gratiæ diſponere, vt eo moriēte ſine liberis ſuccedere deberet alius maſculus de familia feudatarij in gradu ſucceſſibili, itaùt caſu occurrente, quod defuncto ſine liberis filio, ad eius ſororis excluſionem in vim ſubſtitutionis admittendus veniat maſculus ſubſtitutus.

Et reſpondetur talem diſpoſitionem nullam habere poſſe ſubſiſtentiam, vt inquit *Reg. de Marin. reſol. quot. to. 1. c. 126. num. 76.*

Idque trifariam probatur; primò, quia nullibi in gratia illa legitur hoc feudatario permitti, fuit enim ille tantùm habilitatus, quod vbi fœminam haberet in immediatum ſucceſſorem, & haberet etiã maſculum de familia, etſi remotiorem, ſed in gradu ſucceſſibili, vt fœminæ dote aſſignata, poſſet maſculum de familia inſtituere, at in caſu propoſito feudatarius non aliter habebat fœminam in immediatum ſucceſſorem, ſed maſculum, quem inſtituit, ergò verba gratiæ hunc caſum non comprehendunt. Secundò, quia voluit Rex in gratia prædicta, vt poſſet feudatarius illum de familia inſtituere hæredem, qui fœmina non exiſtente diſpoſitionis tempore eſſet legitimus ſucceſſor, ſed in caſu poſito diſpoſitionis tempore legitimus ſucceſſor erat ille, qui fuit inſtitutus, non autem ſubſtitutus, ergò diſpoſitio inualida eſt. Tertiò, quia
66 ſi diceretur talem valere diſpoſitionem, ſequeretur, licere feudatario ſubſtitutionem in feudis facere, ſed hoc eſt expreſsè prohibitum, vt *in pragm. 4. cap. 6. de feud.* & nos infra; ergò vndique remanet inanis diſpoſitio huiuſmodi, tùm quia in præfata gratia non comprehenditur, tùm etiam quia expreſſam habet iuris reſiſtentiam.

Eiſdem fretus rationibus in hoc articulo reſpondit *Horat. Montan. de regal. §. fin. nu. 7. verſ. ſed num poſſit in ſimili quæſtione*, vt ſcilicet non poſſit feudatarius ex gratia prædicta inſtituere maſculum proximiorem, omiſſa fœmina, quæ illum præcedebat, ac eidem maſculo ſubſtituere alium maſculum remotiorem comprehenſum tamen in gradibus ſucceſſionis.

67 Sed duo in contrarium ſupradictis vrgent. Primò, quod poſſit fieri multiplex diſpoſitio, quia aſſenſus huius pragmaticæ eſt diſpoſitio legis, quæ non impletur in primo actu, & diſpoſitione, ſed multiplicari poteſt ſecundùm *Iaſ. in l. duobus, §. ſi ei qui nu.*20. *ff. de iur. iurando.*

68 Secundò, quia cauſa expreſſa in dicta gratia, ſcilicet conſeruatio bonorum in familia feudatarij, fortiùs concurrit in pluralitate diſpoſitionum, dùm plura bona conſequitur maſculus familiæ, quo fit, vt ſi cauſa legis cōcurrat, dicitur permiſſa diſpoſitio ex mente, vt inquit *Præſ. de Franch. deciſ.* 302. *circa finem, Montan. in repet. l. Imperialem, nu.*33. *& ſeq.*

69 Verùm prædictis accuratè reſpondet idem *Montan. de regal. § fin. nu.7 fol.*322. *col.*1. *verſ. contraria opinio*, dicens, quod impleta eſt gratia in prima diſpoſitione, & non poteſt multiplicari *ex Minad. conſ.* 8. *nu.*56. *Loffred. conſ.7. nu.6. in fine*, & adducit *tex. in l. matrimonij, ff. qui & à quibus*, quæ lex loquitur in diſpoſitione legis ad acquirendum, & negat multiplicitatem actus, ſeù diſpoſitionis.

Sed aliter, & melius contraria reſoluuntur, nàm etſi ratio conſeruationis feu-
70 dorum in familia, quę dedit cauſam gratiæ, concurrat tàm in inſtitutione facta in perſonam maſculi remotioris, quàm in ſubſtitutione concepta in beneficium alterius maſculi; attamen non poteſt extendi in ſubſtitutione, cùm ſolummodò lex reſpiciat inſtitutionem: ſiquidem in correctoris, in quibus lex loquitur in vno caſu, non extenditur ad ſimilem, etiam ſi ſubſit eadem ratio, *Calderin. conſ.* 147. *aliàs conſ. vnic. vt lite pendente, verſ. per prædicta, Portol. in tract. de conſort. & fideicomm. cap.6. num.*15. *Card. Tuſc. pract. concluſ. lit. R. concluſ.*31. *nu.*43. *Barboſa tract. var. axioma* 198. *nu.*6. Cùm igitur in hoc caſu verſemur in correctoris, dùm aliter leges Regni ſucceſſionem ſtatuerunt, ideò non poteſt fieri huiuſmodi comprehenſio.

Præterea reſpondetur, quia conceſſio ſemper eſt interpretanda, vt minus no-
71 ceat concedenti, non enim debet fieri extenſio, etiam ex vi comprehenſiua, in fauorem conceſſionarij, ſed in odiū concedentis, eiuſque perniciem, *Menoch. de præſumpt. lib.*3. *præſ.*13. *nu.*7. *Maſcard. de probat. concluſ.*1272. *Pariſ. de reſignat. beneſic. lib.*1. *quæſt.*18. *nu.*23. *Molfeſ. in comment. ad conſ. Neap. to.*1. *tit. de renunciat. quæſt.*1. *nu.*45. Sed ſi fieri permitteretur ſubſtitutio, læderentur iura Regalia, & mutaretur feudi natura; ſiquidē porrigeretur ſucceſſio feudalium ad eos, quos leges Regni non vocauerunt; ideò gratia prædicta ex indemnitate eiuſdem rationis non extenditur ad ſubſtitutionem, & conſequenter obiectiones ceſſant.

72 Tertia quæſtio eſt, an proſit huiuſmodi gratia feudatarijs in feudis nouis conceſſis pro ſe, & hæredibus ex corpore, itaùt poſſint in illis filiam fœminam excludere, & fratrem admittere.

Et reſpondetur affirmatiuè, nàm ex
73 gratijs à Rege noſtro conceſſis huic Regno, frater, ſoror, eorumque filij ſuccedunt fratri in feudo nouo, etiam ſi inueſtitura concepta eſſet pro hæredibus ex corpore, vt habetur *in pragm.* 19. *&* 24. *de feud.* & ex noſtris tradiderunt *Præſ. Mormil. in conſtit. in aliquibus nu.*3. *Montan. de regal. §. fin. num.*14. *& in rep. leg. Imperialem, §. præterea Ducatus nu.*87, *in fine, Reg. Rouit. in pragm.*11. *nu.*9. *ver. Reges enim de feud. Reg. Galeota reſp. fiſc.*4. *nu.*19. Cùm ergò frater ſit proximus ſucceſſurus etiā in feudo nouo, poſito, quod filia fœmina non exiſteret, conſequens eſt, vt poſſit vigore dictæ gratiæ illum in feudo nouo admittere, excluſa filia fœmina.

74 Verùm non in omni feudo nouo pro hæredibus ex corpore conceſſo gratiæ prædictæ pręſcribunt ſibi vim, ſed in feudis emptis à Regia Curia, vel à particularibus, ſic enim loquuntur reſcripta Regia. Primum fuit de anno 1570. à Philippo Secūdo impartitum, vt *in lib. capit. huius Ciuit. & Regni fol.* 169. *cap.*3. regiſtratum *in prag.*18. *ſub tit. de feud.* & hoc reſcriptum ponere falcem ad radicem, inquit *Montan. loc. cit.* nàm ibi fuit petitum, quod in feudis emendis ſuccedat frater, & ſoror, & ad alliciendum Regem, ad ſic concedendum, fuit tradita ratio, eſſe ſcilicet impeditum commercium emendi feuda à carentibus prole, cùm frater non ſuccedat emptori, ſtante clauſula *ex corpore*; quodque Rex conceſſit in feudis emendis à Regia Curia, ſi tempore celebrati contractus emptores ca-

reant liberis, quæ clauſula fuit deindè ſublata, & inſuper ampliata gratia in emptoribus à particularibus, vt *in prag. 22. de feud.*

Alterum fuit reſcriptum ab eodem Rege Philippo II. conceſſum, quod habetur *in prag. 27. de feud.* vbi fuit hac forma ſupplicatum, *Perche nelle precedenti gratie è ſtato per V. M. conceſſo, che nelli feudi nuoui ancorcorche l'inueſtitura dica pro ſe, & hæredibus ex corpore, poſſono ſoccedere li fratelli, e ſorelle, e li loro figli vtriuſque ſexus, e dubitandoſi, ſi ſe includeuano in detta gratia li fratelli, e ſorelle conſanguinei tantùm, & vterini tantùm, e li loro figli vtriuſque ſexus, ſi ſupplica dichiararſi, quod includantur.* Et Rex cõceſſit *per verbum placet.*

Ex hac petitione generali, non ſolùm
75 apertè deducitur, quod huiuſmodi ſucceſſio in feudis nouis etiam ad fratres vterinos, & conſanguineos, eorumque filios porrigitur; ſed alterum deſumitur ex verbis illis, *che nelli feudi nuoui*, & ex conceſſione ſimplici *per verbum placet*, quod in omni feudo nouo conceſſo cum clauſula *ex corpore*, frater ſuccedit fratri, vt dixerunt *Fabius de Anna conſ. 125. vol. 2. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de ſucceſſione mulier. §. 1. Conſ. de Georgio alleg. 21.* Tamen hoc ſuppoſitum non eſt verum, quia petitio hæc licèt generica eſt relatiua ad gratias præcedentes, ibi, *Perche nelle precedente gratie è ſtato per V. M. conceſſo, che nelli feudi nuoui.* Sed ex gratijs præcedentibus facta eſt conceſſio in certa ſpecie feudi noui, ſcilicet emendis à Regia Curia, vel à particularibus, ergò petitio prædicta declaratur, & reſtringitur ex relato ad feuda emenda iuxta tradita in ſimili *per Dec. in l. iubere cauere nu. 8. ff. de iuriſdict. omn. iudic.*

76 Hinc ſequitur, quod non ſolùm in feudis à Rege donatis fratri, non ſuccedit frater, vt enunciatur *in prag. 18. de feud.* ſed etiam in feudis donatis à particularibus cum aſſenſu Domini, & ratio datur *à Montano in tract. de regal. §. fin. nu. 16.* quia diſpenſatio fuit in certa ſpecie feudi noui, qua excepta cæteræ ſpecies remanent ſub lege prohibitiua, non ſuccedendi in feudo nouo.

Nunquid autem attenta Regni *conſtitut.* vt *de ſucceſſionibus* frater ſuccedat fratri in feudo nouo, diſputant accerrimè noſtrates, & *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de ſucceſſ. mulier. §. 1.* affirmatiuam tenet opinionem, etiam ſi inueſtitura dictaret *pro te, & hæredibus ex corpore.* Contrarium defendit *Montan. d. §. fin. nu. 14. verſ. conati ſunt*, vbi multis rationibus ſuam tuetur opinionem impugnando dicta *per Reg. de Ponte.* Verùm limitat, ſi inueſtitura ſonaret per verba *pro te, & hæredibus*, nàm tùnc procul dubio ſuccederet frater vigore *Conſtit. Re-*
77 *gni*, etiam ſi eſſet vterinus, vel conſanguineus, proùt etiam ſuccederent in feudo antiquo fratres vtrinque coniuncti, etiam ſi in inueſtitura haberentur verba, *pro te, & hæredibus ex corpore*, quia tùnc non eſt neceſſarium, vt ſit ex corpore vltimi morientis, ſed ſufficit hanc qualitatẽ adeſſe reſpectiuè ad primum acquirentem, vt notat *Reg. de Ponte loc. cit. nu. 15.* & in hoc concordat *Montan. ibid.* Verum fratres vterini, vel conſanguinei licet vigore dictæ *Conſtit. Reg.* ſuccedant fratri in feudo antiquo, conceſſo pro te, & hæredibus, etiam ſi ſit obuentum ex alio latere, quam ex eo, quo coniuncti ſunt, vt inquit *Andr. in d. conſt. & de ſucceſſionib. Cumia in c. ſi aliquem Regni Sicil. ver. non communibus fol. 88. Reg. de Ponte. ibidem nu. 6. Montan. loc. cit. nu. 16. in fine.* Tamen in eodem feudo antiquo, cuius dictaret inueſtitura *pro te, & hæredibus ex corpore*, non ſuccedit vterinus eiuſque filij fratri ſibi coniuncto non ex latere feudi, vt probant multas coadunando rationes, *Reg. de Ponte d. tit. 9. de ſucceſſ. mulier. §. 1. nu. 11. Montan. ibidem num. 16. verſ. ſed ex gratijs dictarum pragmaticarum*, vt ibi eſt videre.

Præthereà prædictis accedit, quod hu-
78 iuſmodi gratiæ ſuper ſucceſſione fratrũ, ſororum, eorumq; filiorum in feudis nouis emptis, regulantur iuxtà ſucceſſionem feudi antiqui, tàm reſpectu prærogatiuæ ſexus, quàm ætatis, itaùt maſculus præfertur fœminæ, & filius fratris primogeniti iure ſubingreſſionis, excludit alium fratrem minorem feudatarij, ſic inquit *Montan. tract. de regal. §. fin. nu. 18. & in repet. l. Imperialem, §. præterea ducatus nu. 121.* & probat *Andr. in c. ſciendum in verbo ſucceſſione in princ. de feud. cognit.*

ſicq; decifum per S. C. refert *Anna conſ.* 123.*n.*58.*& ſeq. vol.* 2. & nouiſſimè *Reg. Ronit. deciſ.* 32.

Sed fratres vterini, vel conſanguinei
79 excludũtur à ſucceſſione feudi noui exiſtentibus fratribus vtrinque coniunctis, tùm quia ex præſumpta voluntate acquirentis, vt bona conſeruentur in familia, tùm etiam quia in illis maior prædilectio concurrit, vt copioſè defendit idem *Mon. tan. d.* §. *fin. nu.* 18. *& in repet. leg. Imperialem*, § *præterea ducatus nu.* 124. & docet *Andr. in conſtit. vt de ſucceſſionib. verbo fratres col.* 2. *Cumia in cap. ſi aliquem Regni Sicil. ver. non communibus nu.* 11. *in fine, Conſtant. Capriolus in tract. de ſucceſſ. feud. lib.* 3. *nu.* 133. & diffuſè rem pertractat *Reg. de Marin. reſol. quot. tom.* 1. *c.* 126. Verùm inter fratres conſanguineos, & vterinos attenditur latus feudi, vt ille ab altero excludatur, qui coniunctus eſt ex latere, vndè feudũ obuenit, dũ in eo illud conſeruatur, vt obſeruant *Montan. loc. cit. aliiq́ue DD. ſup. cit.* & copioſè *idem Reg. de Marin. d. c.* 126.

Quarta quæſtio oritur ex ſupradictis, dùm enim poteſt emptor feudi vigore
80 *Regiæ prag.* 31. *de feud.* fœminam à ſucceſſione feudi repellere, & in beneficium maſculi proximioris de eo diſponere, & hic dicitur frater, nepos, etiam vterinus vigore gratiæ noſtro Regno elargite, qua attenta omnes hæ perſonæ poſſunt ſuccedere in feudis. Nunquid facta diſpoſitione in maſculum proximiorem, impleta ſit litera huius Regiæ ſanctionis, ità quod ſi moriatur deindè maſculus ſine liberis, non detur ſucceſſio ex gratijs prædictis in beneficium fratris, ſororis, & nepotis.

Et reſpondetur affirmatiuè, quia feudum in perſonam huius maſculi eſt in ſua recta feudali natura; quamobrem per clauſulam *ex corpore*, excluduntur collaterales: nec eſt locus gratijs prædictis, cùm iam impletæ ſint per illam diſpoſitionem factam per emptorem in beneficium huius maſculi, non enim potuiſſet emptor diſponere in hunc maſculum, ſi hic maſculus non potuiſſet illi ſuccedere, vt dicitur *in dicta pragm.* 31. ſic illa diſpoſitio ſubrogata in locum ſucceſſionis permiſſę ex gratijs, implet gratias, quę de prima vice intelligendæ ſunt, vt latè agit in noſtro propoſito, *Mõtan. de regal.* §. *fin. nu.* 7. *& nu.* 21. *ver. exiſtimamus & ver. hinc infertur fol.* 349.

Quod etiam probatur, quia ſi ſuccederet maſculo inſtituto eius frater, eſſet multiplicare diſpenſationes, dùm emptori ſucceſſit frater nempè Caius, qui nõ eſt de corpore illius, ecce vna diſpenſatio. Et Caio deindè mortuo ſine liberis, ſi ſuccederet eius frater, vel ſoror, qui pariter non ſunt deſcendentes ex corpore nec Caij, cui ſuccedere intendunt, nec primi acquiſitoris feudi, eſſet altera diſpẽſatio. Et Rex in gratijs prædictis clarè ſenſit de vna diſpenſatione ad fauorem emptoris feudi, vt alliciãtur ad emenda, vt *in pragm.* 18 *tit. de feud.* ideò ad aliam
81 non extenditur; Eo magis quia gratia hæc eſt diſpenſatio aduerſus rectam feudorum naturã, quæ requirit, vt ſucceſſor deſcendat à corpore primi acquirentis, & proindè ſtrictè intelligenda eſt in caſu expreſſo, ideò ſequitur eſſe impletam in prima ſucceſſione, quę fit emptori *ad tex. in l. boues*, §. *hoc ſermone, ff. de verbor. ſignif. l. hac cõditio filia mea, ff. de condit. & demonſtrat.* in materia enim reſtringibili, & ſtricti iuris, conceſſio intelligitur facta de prima vice, & vnico actu, & non de pluribus, *Alberic. de roſat. in* 2. *par. ſtat. quæſt.* 182. *incip. per Dom fratrem, Archidiac. in c.* 1. *de fil. presbyt. in* 6. *Alex. conſ.* 16. *vol* 4. *facit tex. in c. non poteſt*, §. 1. *de præbend. in* 6.

Idemque altera confirmatur ratione, quia per hanc diſpenſationem conceſ-
82 ſam emptoribus feudorum, vt in illis habeant ſucceſſorem fratrem; non eſt data, & præſcripta natura huic feudo, vt tranſeat ſucceſſio de fratre in fratrem, ſed diſpenſauit fauore certæ perſonæ, ſcilicet emptoris, ità quod in alijs ſucceſſoribus retinet rectam naturam feudorum, quod tuetur *ex tex. in c.* 1. *de benefic. fœmina*, vbi *Andr. in princip.* inquit, quod ſi Rex concedat feudum fœminæ, non ex hac vice dicitur diſpenſatum in ſequentibus ſucceſſoribus, vt etiam fœmina ſuccedat in hoc feudo, ſed mortua illa fœmina, ſuccedet maſculus iuxtà rectam naturam feudalem.

Sed in contrarium vrget, nàm ſi in per-
83 ſona maſculi inſtituti vigore gratiæ, de cuius ſucceſſione agitur, feudum erat quæſitum ſucceſſione, nàm ſucceſsit feu-

di

di emptori, feudũ ideò in perſona huius maſculi eſt antiquum, & per conſequens frater huius maſculi vltimo loco mortui ſuccedit, nàm in feudo antiquo datur ſucceſſio inter fratres, §. *his verò de gradib. ſucced. in feud.*

84 Tamen bifariam reſpondetur, & Primò, quia non ex quo feudum antiquum denominatur, collaterales admittuntur ad illius ſucceſſionem, ſed eo feudo antiquo ſuccedunt, quod deſcendit ex communi ſtipite ipſius feudi acquiſitoris, ſic dictat idem *tex. in* §. *his verò de ſucceſſ. fratr.* aliàs incipit *de gradib. ſuccedentium in feudo*, & ſequitur *Roſenthal de feud. par.* 1. *concluſ.* 13. *nu.* 1. *&* 4.

85 Secundò reſpondetur, quia feudi natura, alterata fauore certæ perſonæ, in alijs perſonis retinet rectã ſui feudalem naturam, vt inquit *tex. in c.* 1. *de benefic. fœmin.* quem in propoſito extollit *Montan. de regal.* §. *fin. nu.* 21. *verſ. ſed contra fol.* 347. ideò quia feudum non dicitur propriè antiquum, cùm non dependeat à communi ſtipite, quia etiam in alijs prçter primam perſonam contemplatam, retinet rectam ſui naturam, conſequenter facta diſpoſitione, non poteſt inſtitutus in alium virtute huiuſmodi gratiæ de feudo diſponere.

Quintus caſus eſt, vbi feudum, quod ab vno tenetur, in duos, tres, vel plures inſolidum, aut pro parte, vel retento vſufructu, vel dominio transfertur.

§. V.

SVMMARIVM.

1 FEudi alienatio in plures perſonas facta, vel retento vſufructu non valet.

2 *Vſufructuarius dicitur Dominus, cùm pars dominij vſusfructus ſit.*

3 *Feudum eſt indiuiduum, & duo eſſe non poſſunt Domini illius, & de ratione, n.* 4.

5 *Prorex non poteſt Domini conditionem deteriorem facere, etiam ſi in meliorem ſtatum eſſet mutata.*

6 *Feudatario prohibetur conſtituere ius in rem feudalem, nec ſeruitutem in feudo; neque illud diuidere in plures perſonas.*

7 *Feudi diuiſione ceſſante, ceſſat diſpoſitio* pragm. 4. de feud.

8 *vſusfructus retentio in feudo prohibetur, licèt non inducat diuiſionem.*

9 *Aſſenſus Regis non requiritur in diſpoſitione feudi à feudatario facta, retenta aliqua annua praſtatione, ex fructibus feudi; & de ratione, nu.* 10.

11 *Feudalis non dicitur reſeruatio annuæ praſtationis, ex fructibus feudi à feudatario facta.*

12 *Fructuum perceptio, eorumque commoditas in feudalibus abſque aſſenſu alienari poteſt.*

13 *Aſſenſu Regis non indiget diſpoſitio feudi facta à feudatario reſeruatis aliquibus fructibus pro annua praſtatione ſoluenda.*

14 *Fructus tanquam à ſolo ſeparati in feudo dicuntur burgenſatici.*

15 *Vſufructu fundi legato, poterit legatarius propria authoritate percipere fructus.*

16 *Feudatarius in diſpoſitione feudi rectè ſibi reſeruare poteſt fructus feudi, vt percipere valeat; tanquàm procurator feudi poſſeſſoris.*

17 *Feudi diſtractio reſeruatis etiam fructibus, non indiget aſſenſu Regis.*

18 *Fructuum reſeruatio, & alienatio feudi retento vſufructu differunt.*

19 *Feudatarius de fructibus feudi poteſt diſponere pro toto tempore vita ſua, nec Domino præiudicare dicitur, etiam translato feudo alteri, nu.* 20.

21 *Aſſenſus Regis requiritur facta donatione feudi retentis cũctis redditibus ipſius cum facultate libera diſponendi, n.* 22.

23 *Fructuum conceſſio ad longum tempus facta per feudatarium, non valet abſque Regis aſſenſu, etiam cum clauſula reſeruationis vtilis dominij, nu.* 24.

25 Refutatio *feudi per contractum inter viuos facta proximo ſucceſſori valet, ſi ſimplex, & pura ſit, etiam cum reſer-*

uatione

uatione aliquorum fructuum, non manu propria percip endorum per refutantem, nu.26. ſed ſi fieret cum retentione vſuſfructus, indiget Regis aſſenſu, n.27. contrarium nu. 28. & an reſeruatio vſuſfructus irritetur, & refutatio firma remaneat, nu.29.

30 *Vtile per inutile non vitiatur in feudis.*

31 *Pacta extranea, & ſeparata in refutatione non valent, & refutatio ſubſiſtit; ſed correſpectiua refutationem annullant.*

32 *Refutantis indiuiduum voluntatis conſideratur.*

33 *Refutatio in proximè ſucceſſurum valet: cætera pacta, ideſt cæteri contractus, qui cum extranei fiunt, non valent, contrarium, n.34.*

35 *Refutationes, quæ fiunt filijs contemplatione matrimonij, cum aliquibus reſeruationibus valent, & Prorex poteſt aſſenſum præſtare ex gratia conceſſa Neapoli, quæ procedit etiam in feudis titulatis, n. 36. ac etiam ſi ſint factæ donationes ex nunc pro tunc ſequuta morte donantis, num. 37. verùm gratia viget cum duabus clauſulis, & quæ n.38.*

39 *Gratia petita per Ciuitatem in materia aſſenſus ſuper refutatione feudi contemplatione matrimonij fuit contra ipſam.*

40 *Donatio feudi ex nunc pro tunc ſequuta morte transfert dominium, & poſſeſſionem à die donationis, nec inducit feudi diuiſionem, & poteſt Prorex aſſentire ex gratia facta Ciuitati.*

41 *Releuium non eſt ſoluendum ex refutatione facta inter viuos.*

42 *Refutatarius non priuatur feudo ex delicto refutantis, etiam ſi refutatio fuerit facta ex nunc pro tunc ſequuta morte.*

43 *Refutatio feudi facta contemplatione matrimonij ex nunc pro tūc ſequuta morte refutantis, valet etiam ſine aſſenſu Proregis, & ità deciſum, nu.44. quid attenta gratia Ciuitati conceſſa, n.45.*

46 *Gratia petita per Ciuitatem Regi, & non obtenta, eidem Ciuitati non præiudicat.*

47 *Actus nullitas non inducitur ex adhibitione maioris cautelæ.*

48 *Aſſenſus impetratus ſuper contractu, in quo non erat neceſſarius, in nihilo præiudicat.*

49 *Donato feudo contemplatione Matrimonij, ſi illa eſt nulla, an debeatur æſtimatio.*

50 *Feudo legato an debeatur æſtimatio in vltima voluntate, quid in contractu inter viuos, & ratio diſparitatis, num.51.*

52 *Legatum acquiritur ſine facto legatarij.*

53 *Feudalis contractus in tribus perſonis conſiſtit.*

54 *Dominus non tenetur alium recipere Vaſſallum, niſi quem ipſe vult.*

55 *Donationes contemplatione matrimonij pro lege ſunt obſeruandæ, & iudicantur acta correſpectiua cum dote, nu. 56. & quare, nu.57. ſunt irreuocabiles, illiſq; præiudicium inferri non poteſt à marito, vel filijs, & annullantur cautelæ contrariæ, nu. 58. habent cauſam oneroſam, vt decenter viuant n.59. Donato feudo contemplatione matrimonij non debetur æſtimatio, nu.60.*

61 *Feudum in dotem dari non poteſt abſque aſſenſu; etſi abſq; aſſenſu daretur, æſtimatio debetur, & quare, nu.62.*

Quintus caſus eſt, vbi feudum, quod ab vno 1 tenetur, in duos, tres, vel plures inſolidum, aut pro parte, vel retento vſufructu, vel dominio transfertur.

§. V.

Ratio, qua munitur hic quintus caſus, eſt quia facta feudi alienatione in plures, vel cum vſusfructus reten-

2 tione, vſufructuarius dicitur Dominus, cùm vſusfructus pars dominij ſit, *l.4.ff.de vſufruct. l.qui vſumfructum,ff.de verbor. obligat.* Vndè vnius feudi, duo eſſent Do-

3 mini, vtpotè vſufructuarius, & alter proprietarius vtilis dominij cōtra propriam naturam feudi, quod eſt indiuiduum, vt inquit *Sigiſmund.Loffred.conſ.3.num.13.* proindè quemadmodum non poteſt Prorex feudi naturam mutare, ità etiam non

poteſt

poteſt in dicto caſu aſſentire.

4 Præterea ex huiuſmodi alienatione damnum Domino oriretur, quia ſi interea Domino feudum aperiretur, non rediret illud integrũ ad eum, vt notat *Loffred.loc.cit. nu.*40. & vaſſallo imò Prore-
5 gi, non licet Domini conditionem facere deteriorem, vt *in d. c.*1. §.*Profecto de leg. Corrad.* Etiam ſi in meliorem ſtatum res commutata ſit, nàm adhùc dicitur illa deterior fieri, vt habetur, *in l.fin. ff.de vſu, & habit. l.penul.& fin. ff.ſi ex noxal. cauſa agat. l. ſoluendo, ff. de negot. geſt. l. quamuis melius, ff.de vſufruct.& quemad. & cæt.* meritò ergò non poteſt tali caſu, vbi feudum in plures, vel reſeruato vſufructu transfertur Prorex aſſentire.

6 Quod etiam de iure communi exploratum eſt, Ius enim prædictum prohibet feudatario alteri conſtituere ius in rem ſuper feudo, præcipuè imponere ſuper illo ſeruitutem, eiuſdemq; dominij conditionem deteriorem facere, diuidendo feudum in duas perſonas, nimirùm vtilis Domini, & vſufructuarij, ità *in l.arboribus, ff.de vſufructu, l. fin.C.de rebus alien. non alienandis,* & teſtatur *Andr.in c. Imperialem in princip.* 1.*col.de prohib. feud. alienat.per Feder.*& alij relati *per Loffred. d.conſ.*3.*nu.*11. *&* 14. Et in terminis noſtræ Regiæ ſanctionis idem firmant *Reg. Rouit. conſ.*59. *lib.*2. *Conſ.Fab.de Anna conſ.*46.*Conſ.Theodor.alleg.*4.*nu.*14. *Reg. Galeota controuer.*6. *lib.* 2. *Ego to.* 1. *reſp.* 100. *nu.*21. Reg.*Marcian. tom.*2. *diſp.*80. *nu.*7. *idem* Reg.*Rouit. in prag.*4.*nu.*46. *de feud.Montan.in c.Imperialem nu.*4.*& ſeq.* idem probat *Nouar. in pragm.* 7. *de feud. collect.*8. vbi inſuper inquit *nu.* 6. reſeruationem vſufructus intelligi etiam per illa verba, *voglio eſſere Padrone, ſino che io viua.*

7 Sed in contrarium vrget opinio *Bolognet. in conſ.*6. vbi pluribus fundare conatur, vt ex retentione iuris vſufructus, feudi diuiſio minimè inducatur, vndè videtur dicendum, quod diſpoſitio prohibitiua pragmat. dùm fundatur ſuper euitanda feudi diuiſione, ceſſante feudi diuiſione, ceſſare etiam debet prohibitio.

Nihilominus reſpondetur, quod opinio *Bolognet.* non procedit in caſu noſtro particulari, vbi diſtinctè prohibuit Rex Proregibus aſſenſum præſtare, tàm ſuper
8 diuiſione, & diſmembratione feudi, vt inferiùs dicèmus, quàm ſuper retentione vſusfructus, quaſi vnus caſus ab altero differat; vndè non poteſt ex hoc euitari nullitas aſſenſus, quoniam dicta pragmatica vtrumq; voluit prohibere, ſcilicet diuiſionem, vt *in* 7. *caſ.* de quo infra, & retentionem vſusfructus, & hoc non ratione diuiſionis euitandæ, ſed ſpeciali ratione, qua motus fuit Rex, ad ità decernendum. Propterea ad vnguem erit obſeruanda diſpoſitio, etiam ſi ex vſusfructus retentione non induceretur diuiſio, vt videntur ſentire Reg.*Rouit.prag.*4.*nu.*6. *&* 8. *de feud.* Reg.*Marcianus diſp.*80. *nu.*17. *tom.* 2.

9 Verùm ſi feudatarius de feudo diſponens, ſibi reſeruauit aliquam annuam perceptionem de fructibus feudi, tùnc nõ indiget talis contractus Regis aſſenſu, vt fundant *Fab.de Anna conſ.*46.*nu.*25.*Reg. Tap.ad prax.*20. *de feud.collocata ſub tit. de refutat feud.lib.*6. *ius* R*egni nu.*5.*&* 6. R*eg.Merlin.controu.for.cent.*2.*c.*57.*nu.*14. R*eg.Marcian.diſp.*80. *nu.*9. *Ego reſp.*100. *cent.*2. *nu.* 24. quamuis contrarium aliquando conſuluit R*eg. de Ponte conſ.* 12. *nu.*5. qui deindè ſeipſum correxit, vt latius eſt videre *in dicto tractatu de poteſt. Proregis tit.de refutat.*§.1.*per tot.*

10 Ratio eſt, quia reſeruatio præfatæ annuæ perceptionis, non eſt actio ad feudũ, nec vſusfructus, ſed tantùm annua præſtatio ab hærede ſoluenda, vt conſiderant *Conſ.Theodor.alleg.*30.*nu.*10. *&* 11. R*eg.Galeota controu.*6.*nu.*23.*&* 24. *lib.*2. R*eg.Merlin. cit. cap.*57. *nu.*14. R*eg.Marcian. dicta diſput.*80. *nu.* 11. vnde ex tali reſeruatione nil aliud acquiritur, niſi ſola perſonalis actio contra alienantem, vel concedentem ad illam penſionem tradendam, quæ nihil penitùs feudum
11 afficit; annua enim illa perceptio in pecunia reſeruata, non dicitur feudalis, nec pars feudi, cum conſideretur, vt fructus à ſolo ſeparati, vt ſentiunt vltra citatos *Loffred.conſ.*3.*num.*39. R*eg.Galeota lib.*2. *controu. c.*6. *nu.*16. *Molin. de Hiſpan.primogen.lib.*1.*c.*20. *nu.*11. *Peregrinus de fideicommiſſ. art.*4. *num.*117. *Camer.in cap. imperialem fol.* 18. *lit. D. ex tex. in c.* 1. §.*etſi libellum de alienat.feud.pater.* quã-
12 obrem poteſt huiuſmodi, fructuũ commoditas, ſiuè perceptio etiam in feudalibus

bus

bus concedi, & alienari abſque aſſenſu,
vt dicunt *Andr. in c. Imperialem nu.2. de
prohibit.feud. alienat.per Federic. Afflict.
ibidem num. 2. & 13. Cur. de feud. par.4.
quaſt.15.nu.106. Tiraq.de retract.lignag.
§.3.gloſ.7. n.42. Capyt.in inueſtitur.verb.
feud.alienationes fol.37. limitat.70. & in
verb. feudi fructus fol. 205. Anna in repe-
titione conſtit. Diua memoriæ nu.245. Me-
noch.de recup.poſſ.rem.9.nu.260.* & cæteri
quos citat *Roſenth.de feud.c.9. membr.1.
concluſ.10.lit.A.*
13 Idemque patet, quia huiuſmodi reſer-
uatio non importat vſumfructum for-
malem, nec conſtituit ius in re, ſiuè in
corpore feudi, ſed conſiderantur fructus,
14 ex quibus percipi debet annua præſtatio,
tanquam à ſolo ſeparati, qui Burgenſa-
tici nuncupantur, vt affirmant *Loffred.
conſ.3.nu.39. Alex.conſ.19. vol.5. Iſern.in
c.1. §.ſi vero nu.5. de pace tenend. Camer.
in c. Imperialem fol. 57. col.3. verſ. primo
igitur,* Reg. *Galeota controu.6. nu.8. cum
ſeqq.lib.1.* Reg. Rouit. *in pragm.4. de feud.
nu.15. & 16. Præſ. Merlin. c.52. num.14.
lib.2.controu. Ego reſp.100. cent.1.*
15 Sed in contrarium arguitur, quod vſuſ-
fructus fundi legatus cenſetur, quando
legatarius poterit propria authoritate
fructus ex feudo percipere: ſic inquit *gloſ.
in l.fundi Trebatiani 38.ff.de vſu, & vſu-
fructu leg. & in l. ſiquis ità 23. ff.de vſu.
fruct. & quemadmodum, &c. Menoch. lib.
4. præſumpt.136. Pinel.in l.1. par.2.nu.11.
cum ſeq. C. de bon. mater. Anna conſ.46.
nu.19.cum ſeqq.* idemque tradit *Bart. in
l.cotem ferro, §.quis maximos nu.9. & 10.
ff.de publicanis, & vectigal.*
16 Attamen reſpondetur, quod in caſu
huiuſmodi reſeruationis videtur quis
exigere fructus vti procurator emptoris,
aut poſſeſſoris feudi, quod eſt permiſſum,
vt fundant *Afflict.in conſtit.conſtitutionē
Diua memoria col.7. ver. itē quaro, Gomeſ.
ad leg.Taur.in l.40. nu.84. Gram.dec.223.
nu.3. Theodor.allegat.3.nu.7. Ego reſponſ.
100. nu.22.*
17 Quinimò opus non erit Regis aſſen-
ſus, ſi feudatarius ſibi reſeruauit tot feudi
fructus, vt fundant *Conſ. Anna conſ. 46.
nu.10. & ſeqq.* Reg. *Rouit. in pragm.4. de
feud. nu.16.* Reg. *Galeota lib.2. controu.6.
nu.9.* Reg. *de Marin.reſol.quot.to.1.c.119.*
Reg. *Marcian.diſp.80.nu.14. tom.1.* Et ra-
18 tio eſt, quia ſatis differunt inter ſe feu-
dum alienare retento vſufructu, vel illud
diſtrahere reſeruatis fructibus, vt notant
*Andr.in c.imperialem in princ.nu.2.in fin.
& nu.3.de prohibit.feud.alienat.per Feder.
Camerar.ibidem fol.17. col.2. verſ.quinta
concluſio, Reg.Rouit. loco cit.* non enim vi-
detur relictum ius vſusfructus, fructibus
relictis, ſed tantùm fructuum perceptio
relicta cenſetur, *d.l.fundi Trebatiani, ff.de
vſufructu legat.* præcipuè quando relicta
eſt certa pars fructuū, tùnc hoc ſine du-
bio locum obtinere firmarunt *Bart. in d.
l.fundi Trebatiani nu.1. verſ.ſecundo caſu,
Alber. in l.defuncta, §. Sempronio, ff. de
vſufructu,* & eſt *tex. in l.ſiquis ità, ff. eod.
l.cum ità, ff.de vſufruct.legato.*
19 Ideòq; poteſt feudatarius de fructibus
feudi diſponere, quamdiù feudum ſibi
permanſerit, & ſic pro toto tempore vi-
tæ ſuæ, vt firmant *Andr.in c. Imperialem
col.1.* vbi *Afflict de prohibit.feud. alienat.
per Federic. Io:Vinc.de Anna in repet.dicti
cap.Imperialem nu.245. Capyc.in inueſtit.
fol.37. col.1. Conſil. Anna conſ.46. num.11.
Frecc. de ſubfeud. lib. 2. in limitat.ad con-
ſtit.conſtitutionē Diua memoria nu.42. fol.
159. Reg.de Marin.quot.reſol.c.119. nu.2.*
quodq; Domino directo præiudicium
non irrogat, nàm caſu quo feudū ei ape-
riretur, ceſſaret huiuſmodi fructuum per-
ceptio: reſoluto enim iure datoris, reſol-
uitur ius acceptoris, vt in ſpecie inquit
*Andr.in conſtit.Regn.conſtitutionem Diua
memoria, Camerar. in c. Imperialem de
prohibit.feud. alienat. per Frideric. fol.18.
lit.D.* hinc ſequitur, quod ſicut vaſſallus
poteſt de fructibus diſponere, feudo apud
20 ſe, vel alium exiſtente, ſic etiam poterit
in feudo alteri trāslato retinere fructus,
qui conſiderantur, vt ſeparandi, vel à
ſolo ſeparati, vt arguit *Conſil. Anna dicto
conſ.46. nu.17.* & ego latè ſuper articulo
ſcripſi pro Domino Principe Schalæ, vt
eſt videre *reſp.100. tom.1.*
21 Verùm contrarium eſt, ſi feudatarius
ſibi reſeruauit omnes fructus, & reddi-
tus terræ donatę, vel aliter diſtractæ, tùnc
enim ex pręfata reſeruatione, vſusfructus
conſtitutus dicitur, ideò talis pactio Re-
gis indiget aſſenſu, probant *ex Bart. in l.
fundi Trebatiani nu.1. ff. de vſufruct. leg.
per tex. in l. cum ità 41. ff. de vſu, & vſu-
fruct.leg.* ibi dicitur, *cùm ità legatum eſſet*

fructus

fructus annuos fundi Corneliani Publio Menio do, lego, perindè putat accipiendum eſſe labeo, ac ſi vſusfructus fundi ſimiliter eſſet legatus, quia hæc mens fuiſſe teſtatoris videtur, concordat etiam *Vlpianus in l.ſi quis ità* 23. *ff.de vſufruct.& quemadmodum,&c.* vbi *ſiquis*, inquit, *ità legauit fructus annuos fundi Corneliani, Caio Menio do, lego, perindè accipi debet hic ſermo, ac ſi vſusfructus fundi legatus eſſet*, idemq; cauetur *in l. cotem ferro*, §. *qui maximos nu.9.de publican. & vectigal. verſ.ſi verò omnes fundi*, ibiq; *Caſtren. verſ. quartus caſus, Menoch.lib.4. præſ.*136. *nu.*4. *Scarder. de feud.*2.*p. nona par. princ. ſection.*4. *nu.*56. & ex noſtris *Reg.Rouit.in prag.*4. *de feud.nu.*46. *Reg.Marcian.diſp.*80. *n.*14.

22 vbi quoq; ſubdit, prædicta fortiùs procedere, ſi fuerit reſeruata facultas de prædictis fructibus diſponendi liberè, & proùt melius placuerit, & videbitur, & etiam, vt illi ſint in ſua libera diſpoſitionè, & poteſtate, hæc enim verba clarè inducunt translationem, ſiuè conſtitutionem iuris vſusfructus, vt optimè reſpondit *Alex.conſ.*214.*n.*2.*verſ.pro hoc etiam, & conſ.*175.*nu.*9.*lib.*6.*Gozzadin.conſ.*21. *nu.*17. *& conſ.*91.*nu.*7. *Socc. iun.conſ.*72. *nu.*4. *lib.*2. *Menoch.conſ.*330.*nu.*9.*& cit. præſ.*136. *nu.*9. *verſ.ſeptimus caſus.*

23 Idemq; procedit, ſi eſſet per feudatarium facta conceſſio fructuum feudi per longum tempus, quia hoc caſu vtile dominiũ, vel ſaltim ius in re dicitur tranſlatum, & conſtitutum iuxtà *tex.in l. filio familias*, §.*ſi vir in quinquennium*, *ff. ſol. matrim.* Imò in ſpecie ius ipſum vſusfructus cenſetur inductum, & alienatum, proindè in huiuſmodi conceſſione Regis interuenire debet aſſenſus, vt tradunt *Iacobinus in tract.de fend. verſ. ità etiam n.*13. *Afſl.in conſtit. conſtit.Diuæ memoriæ nu.*19. *verſ. concludo ergo, Corbul. de iure emphit.c.*14. *ampliat.*49. *nu.*20. *Hartam. Piſtor q.*15. *nu.*47. *lib.*1. *Reg. Marcianus diſp.*80. *num.*28. idemq; firmat *Bal. in c. Imperialem nu.*7. *de probib. feud.alienat. per Frideric.* dicens, conceſſionem huiuſmodi ad longum tempus non valere,

24 abſq; Regis aſſenſu, etiam ſi fuerit expreſsè dictum, vt ſcilicet vtile dominium, vel ius aliquod non transferatur, quia hæc reſeruatio, ſiuè proteſtatio cenſetur in fraudem legis appoſita, ad notata *per Din.in l.codicillis*, §.*inteſtato*, *ff.de leg.*2. idem *Bald.in c.*1. *nu.*23. *&* 24. *de his qui feud.dare poſſ.Tiraq. de retract.lignag.* §. 1. *gl.*2 *nu.*38.

Contrariam tamen opinionem *Felin.* tenet *in c. quæ in Eccleſiarum col.* 3. *verſ. ſexta declaratio de conſtitut.* eumq; ſequitur *Ruin.conſ.*57.*nu.*9.*lib.*1. *Camerar. in c.Imperialem car.*18.*à ter. lit.F. eum ſeqq.* inquientes, vt per locationem ad longus tempus non intelligatur translatum vtile dominium, ſi hoc expreſsè caueatur, vt non intelligatur translatum, quia cenſetur eo caſu ſolummodò tranſlata commoditas fructuum, dùm ità expreſsè contraxerunt, non autem in fraudem factum videtur, ſed hanc opinionem multis medijs impugnat, & reprobat *Reg.Marcian. diſp.*80. *nu.*29.*verſ. verum*, vt ibi eſt videre.

Quid autem dicendum in refutatione feudi, quæ per contractum inter viuos fieret in beneficiũ proximi, & immediati ſucceſſoris; illa vtiq; nùm ſubſiſteret accedente Proregis aſſenſu, ſi cõtineret reſeruationem vſusfructus, aut alia pacta, ius in feudo conſtituentia.

25 Porrò refutatio facta in fauorem proximi, & immediati ſucceſſoris ſine aſſenſu valeret, ſi ſimplex, & pura eſſet, nulla conditione, aut reſeruatione admixta, itaùt refutans omninò tollat ſe de medio, & refutatarius omnem feudi commoditatem in ſe recipiat, ità *Bald. in c.*1. *num.*6. *de alienatione feudi paterni*, facit *tex. in c.*1. *de eo qui fecit finem agnato*, §. *præterea quibus modis feudum amittatur, Reg.de Ponte conſ.*12.*num.*16. *&* 17. *Reg. Rouit.in prag.*4.*de feud.nu.*8. *idem Reg. de Ponte de poteſt.Proreg. tit. de refutationibus feud.* §. 1. *Reg. Merlin. controu.foren. centur.*2.*c.*57.*nu.*5. *Reg.Marcian.diſp.*80. *nu.*19. *ad idem Præſ.de Franch. dec.*3.*n.*9. *Molfeſius ad conſuetud.Neapol.p.*4. *tit.de renunciat.q.*1.*nu.*6.

26 Proùt etiam valeret talis refutatio, ſi contineret reſeruationem aliquorũ fructuum, itaùt non poſſint manu propria, per refutantem percipi, ſed per refutatarium, tradi debeant, vt notát *Conſ.Anna conſ.* 46. *nu.*25. *Conſ.Staiban. reſol.foren.* 99. *nu.*79.*tom.*1.

27 Si autem retento vſufructu formali, ſuper feudo, refutatio collata fuerit, tùnc

ſinè aſſenſu Regis non cõfirmatur, etiam
ſi in beneficium primogeniti concipia-
tur, ità Reg.de Ponte d.conſ.12. & cit.§.1.
Cònſ.Georg.alleg.17.nu.45. Molf. in con-
ſuetud.Neapol. in rub. de renunciat. qu.1.
nu.5. Conſ.Paſcal de virib.patr.poteſt.p.4.
c.1.nu.55. Camill. de Medic. conſ.49.n.8.
vbi Reg.Cap.Galeot. in addit. Reg.Rouit.
conſ.59. lib.2. nu. 6. idemq; in puncto fir-
marunt Loffred.conſ.3.per totum, & conſ.
9. nu. 16. & 17. Cannet. in cap. volentes
fol.162. Camer. in cap. Imperialem fol.32.
tol.2. lit.G. Conſ.Anna conſ.41.nu.6.Reg.
de Ponte d.tit.8.de refutat.feud.§.1.nu.22.
verſ. caſus, Reg.Marcian. diſp.80.nu.19.
28 Sed in contrarium proponitur doctri-
na Andr.in c.1. §.etſi libellum de alienat.
feud pater. vbi inquit, In quantum refuta-
tur agnato, valebit ſine conſenſu Domini,
cætera pacta non, per conſtitutionem iſtam.
29 Vndè dixerunt DD. quod valet refu-
tatio etiam ſine aſſenſu Regis, reſeruatio
autem vſusfructus ſolummodò annulla-
tur, ità Frece.de ſubfeud.quæſt.16.nu.4. &
q.34. nu.5. Io:Vinc.de Anna in allegat.35.
in princ. Conſ.Georg. allegat.17. num.44.
Intrig. ſing.33. lib.2. Bambac. in repet. c.
beneficium nu. 23. ſi de feud. fuer. controu.
Præſ.de Franch.deciſ.591.nu.2. Camil. de
la Rath. in theatr.feud. p. 8. dilucid 79.
30 nu.5. Et ratio eſt, quia in feudo vtile per
inutile non vitiatur, vt inquit tex. in c.1.
§.profecto de leg.Corrad.& in c.1.de allod.
idemq; intelligit Loffred.conſ.3.nu.1.
Verùm Camer.in c. Imperialem fol.33.
31 in fin. col. 1. declarat Andream, dicens,
quod verba illa cætera pacta intelligun-
tur, vt cætera pacta extranea, & ſeparata
ab ipſa refutatione non valeant, ſed va-
lida ſit refutatio; ſecus quando pacta ſunt
correſpectiuè ad refutationem, & refu-
tans non eſſet aliàs refutaturus, tùnc etiã
32 refutatio corruit, eo quod in indiuiduis
vtile per inutile vitiatur ad tex. in l.quod
ſi vno, ff. de in diem adiect. idemque
affirmant Conſil.Theodor.alleg.4. num.15.
Fab.de Anna conſ.41.nu.9. Bambacar.in
c.beneficium ſi de feud.fuer. controu. qu.1.
Reg.Tapia ad prag.20. de feud.collocatam
ſub tit.de refutat.feud.lib.6.iur.Reg. nu.5.
& 6. Reg.Rouit.conſ.41.nu.13.lib.1.
Sed circumſcripta hac declaratione,
33 Camer. alij aliter doctrinam Andr.intel-
ligunt, vt ſcilicet valeat refutatio, & ſub
eius nomine omnis cõtractus cum agna-
to proximè ſucceſſuro initus ſine Domini
conſenſu, quia reſoluuntur in vim refu-
tationis, & in illa nullum Domini, nec
agnatorum intereſſe conſiderari poteſt;
cetera verò pacta, id eſt cæteri cõtractus,
qui cum extraneis fiũt, prohibiti cenſen-
tur ſine conſenſu Domini per conſtit.con-
ſtitutionem Diuæ memoriæ, & hanc inter-
pretationem Andr. excogitauit Loffred,
conſ.3.nu.18. ſed eam docet Reg.de Ponte
de poteſtate Proreg.tit.de refutatione feud.
§.1.nu.20.vſque in finẽ dicti §.1.eamque
ſequitur Reg.Lanar.conſ.73.nu.3.& Reg.
Merlin.contrcu.foren.cent.2. c.57. nu.15.
cum ſeqq. qui hunc intellectum ad Andr.
à Reg. de Ponte traditum inconcuſsè de-
fendit multis medijs, vt eſt videre.
34 Sed pace tanti viri intellectus huiuſ-
modi nihil declarat doctrinam Andr.ſed
confirmat, vt refutatio valeat, & pacta
inualida ſint, ſiquidem traditur à ſupra-
dictis DD. quod omnis contractus, qui
cum agnato initur, valet ſine Domini
conſenſu, nàm reſoluitur in vim refuta-
tionis: ex quo ſequitur, quod licèt cum
agnato fiat contractus refutationis feudi,
conditionatus, & pactionatus, reſoluitur
in ſimplicem refutationem, & ſucceſſiuè
annullantur pacta, vndè iuxtà hanc de-
clarationem refutatio conditionata, &
pactionata, ac cum reſeruatione vſusfru-
ctus valet, vt ſimplex refutatio: ſed pacta,
conditioneſque irritantur.
35 Quidquid autem ſit de hac quæſtione,
in Regno noſtro hodie tollitur omnis
difficultas per gratiam conceſſam huic
Ciuitati à Sua Maieſtate de anno 1535.
ex qua poteſt Prorex aſſentire refutatio-
nibus feudorum, quæ fiunt filijs per pa-
trem, aut matrem contemplatione ma-
trimonij per eoſdem filios contrahendi
cum dictis reſeruationibus dominij, vel
vſusfructus, vt conſtat in prag.7. de feud.
ibique fuit expreſsè reuocatum, quod
antea fuit prohibitum in cit.cap. 5. dicta
prag. 4. & ità practicari teſtantur Reg. de
Ponte de poteſt. Proreg. tit. 8. de refutat.
feud. nu.1.Reg.Galeota controu.6.nu.3. &
4. lib.2. Reg Rouit. in pragm.4. nu. 5. &
prag.7. de feud. Conſ.Anna conſ.41.nu.26.
Ego reſp.100. tom.1. n. 31. quodque pro-
36 cedit, etiam in feudis titulatis, tùm quia
prohibitio contenta in pragm. 4. de feud.
lo-

Digitized by Google

loquebatur in feudis titulatis, tùm etiam quia gratia prædicta elargita fuit ad ſupplicationem factam per Barones, & titulatos, vt fateor *d.reſp.*100.*nu.*32.

Idemque fuit conceſſum per aliam
37 ſpecialem gratiam noſtræ Ciuitati impartitam de anno 1557. in eiſdem donationibus contemplatione matrimonij, quæ fiunt ex nunc pro tunc ſequuta morte donantis, nàm adhuc ſuper illis poteſt Prorex aſſenſum concedere, vt habetur *in prag.*16. *de feud.* & ex noſtris teſtantur Reg. *de Ponte de poteſt. Proreg. tit.*7. *de refutat. feud. nu.*1. Reg. *Capyc. Latr. conſult.* 80. *num.*34. *tom.*2. *Ego reſp.*42. *num.*28. *tom.*1. *Conſ. Staiban. reſol. for.*172. *n.*469.

Verùm vt dicta gratia ſuum obtineat
38 locum, duas clauſulas in huiuſmodi aſſenſu Proregis deſcribi oportet; Altera quod adueniente caſu ſucceſſionis ſoluatur releuium, altera quod ſuccedente caſu deuolutionis in perſonam refutantis, illa gratia habeatur pro non facta, ità ſpecificè prouidetur per dictam *prag* 16. *de feud.* & notarunt noſtrates ſupra citati.

39 Quamobrem dixerunt Reg. *de Ponte d. tit.* 8. *de refutat. feud. nu.*2. Reg. *Capyc. Latr. d. conſult.* 80. *nu.* 34. *tom.*2. *Conſil. Staiban. ibidem nu.*49. quod Ciuitas gratiam contrà ipſam impetrauit; ſiquidem Proregibus vetitũ erat per noſtrã Regiã ſanctionem dictam *delli noui capi* aſſentire refutationibus, quæ fiebant reſeruato dominio, vel vſufructu, nàm cum ex hoc inducebatur diuiſio feudorum, proptereà fuit prohibitum; ſuper quo poſteà per Cæſaream Maieſtatem fuit diſpenſatum, ac prouiſum, vt Proreges poſſint in caſibus prædictis aſſentire ſuper donationibus contemplatione matrimonij celebratis, vt ſupra diximus demum in anno 1557. petitur, quod poſſint aſſentire donationibus faciendis contemplatione
40 matrimonij ex nunc pro tunc, ſequuta morte, quodque non erat neceſſarium efflagitari: nàm ex regulis iuris donationes huiuſmodi ſunt puræ, & transferunt dominium, & poſſeſſionem ex nunc, & ſolùm exequutio dilatatur in morte, ità quod non adeſt diuiſio feudorum, ſecundum vulgatum conſilium *Oltradi*, & multa cumulat ad propoſitum *Frecc.* 3. *lib. de ſubfeud.* 3. *auth. nu.*17. ideò in huiuſmodi donationibus non erant prohibiti Proreges aſſentire, nec illę donationes aſſenſu indigebant, quod præter DD. ſuperius allegatos fundat Reg. *Rouit. conſ.*31. *nu.*5. *tom.*1. etiam ſi pro facienda prædicta refutatione interueniret pretium, *Camer. in cap. Imperialem carta* 33. *lit. N. idem* Reg. *Rouit. conſ.*21. *nu.*9. *to.*1.

41 Nec releuium erat ſoluendum cum feuda refutata, quis habet ex contractu inter viuos, non autem ſucceſſione, quapropter nõ tenebatur ad ſolutionem releuij, quod ex more introductum tantum fuit, quando ſucceditur defuncto, ſecundum communem doctrinam *Andr. in c.*1. §. *ſed & tres, per quos fiat inueſtitura*, *Frecc. de ſubfeud. lib.*2. 3. *author. nu.*17. Reg. *Rouit. in prag.*2. *nu.*9. *de officio Procuratoris Cæſaris, Iacobus de Franchis in præludijs feudorum rub. ſpecies feudorum n.*185. *Maurus iunior allegat.*35. *nu.*11. Reg. *de Ponte de poteſtat. Proreg. tit.*8. *de refutationibus feudorum num.*3. *& repetitione feudali lectura* 2. *nu.*50. *&* 52. *Thorus in addit. ad* Reg. *de Ponte d. tract. de poteſtat. Proreg. tit.*8. *nu.*3. *& Ego* plenè materiam differui *in reſp.*43. *n.*9. *& reſp.*52. *n.*7. *to.*1.

42 Præterea vigore huiuſmodi donationis factæ ex nunc pro tunc ſequuta morte, dùm transfertur dominium perfectè in vita in refutatarium, non poterat ex delicto ſuperueniente in perſonam refutantis dari pœna deuolutionis feudi, iam acquiſiti refutatario, proùt prouiſum fuit per *capitulum* 6. *Catholicæ Maieſtatis anni* 1558. *fol.* 161. *inter capitula Neapol.* & idem notat Reg. *de Ponte d. tit.*8. *de refutationibus feudorum nu.*8.

Vndè vigore dictæ gratiæ neceſſariò depromitur refutantem, & refutatarium adſtrictum cenſeri in illis, quibus non obligabatur, idcircò benè concludunt DD. ſentientes gratiam prædictam, non fuiſſe neceſſariam poſtulari.

43 Nihilominus nullatenus ſuffragante gratia prædicta, donatio, ſiuè refutatio feudorum contemplatione matrimonij facta, adiecta clauſula ex nunc pro tunc ſequuta morte, non vitiatur, etiam ſi ſuper ea aſſenſus Proregis non fuerit obtentus, vt copioſè fundat *Fabius de Anna conſ.*39. *nu.*1. *vſq; ad nu.*18. *& nu.*19. ſic
44 iudicatum fuiſſe teſtatur in cauſa Federici Tomacelli, & inſuper rationem ponit,

nit, nàm illud capitulum fuit petitum reſpectu aſſenſus Proregis ad euitandum dubium, ſi requirebatur, vel non require-
45 batur aſſenſus, vt caſu quo requireretur, poſſet per Proreges præſtari, ideò non inducit, neceſſarium aſſenſus interuentum, nàm dixerunt DD. in proprijs ter-
46 minis, ſupplicationem Ciuitatis factam Regi pro obtinenda aliqua gratia, illa non obtenta, in nihilo præiudicare, ſi de iure dicta gratia non erat neceſſaria, & tunc cenſeri Ciuitatem ſupplicaſſe pro maiori cautela, & ad euitandam omnem diſceptationem, & dubietatem, *Andr. in cap. 1. §. ſed nec alia iuſtior poſt nu. 38. quæ ſit prima cauſ. benefic. amitt. Reg. de Ponte d. tract. de poteſt. Proreg. tit. 8. de refutat. feudor.* §. 5. *nu. 4. Staiban. conſ.* 82. *nu.* 30. 31. & 32. & de iure conſtitutum eſt, quod
47 ex adhibitione maioris cautelæ, illa non ſuffragante, non inducitur nullitas actus, nec tollitur beneficium contractus de iure validi, ità in noſtris terminis, *Camerar. in cap. Imperialem fol. 28. lit. S.* allegat *Andr. in c. 1. §. quid ergo de inueſtit. de re alien. fac.* quemadmodum in ſimili di-
48 citur, quod aſſenſus impetratus ſuper contractu, in quo non erat neceſſarius, in nihilo præiudicat, & æſtimatur ſicut verba ſuperflua in ſupplicatione, *Andr. in c. 1. §. ſed nec alia iuſtior nu. 38. quæ ſit prima cauſ. benef. amitt. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 8. de refutat. feudor.* §. 5. *nu. 4. Staiban. d. conſ. 82. à nu. 26. vſque ad* 32. prædicta quoque comprobat *Conſil. Paul. Staiban. reſol. for. tom. 2. reſol. 172. nu. 50. cum ſequent.*

Sed in locis vbi gratia ſupra enarrata locum non vindicat, & ſeruatur diſpoſi-
49 tio iuris communis feudorum, annullans quaslibet diſpoſitiones, celebratas de re feudali ſine aſſenſu, vt *in cap. Imperialem de prohibit. feudi alienat. per Federicum*, heſitari ſolet, nũquid donato feudo contemplatione matrimonij procul aſſenſu Domini, debeatur æſtimatio illius.

Certum eſt, quod ardua fuit quæſtio, an legato feudo debeatur æſtimatio, & in
50 hac quæſtione Noſtrates varias conſtituerunt ſententias, vnam ab alio longè diuerſam, vnaquæque copioſo numero DD. munitur, ac ſolidiſſimis rationibus roboratur, vndè vix diſcerni poteſt, quęnam ſit communis, & rationabilis; quid tamen ſit in actu vltimæ voluntatis, vbi aliqui voluerunt æſtimationem deberi, quos recenſet *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 6. de aſſenſu Regio ſuper dotibus*, §. 1. *nu.* 17. licèt ipſe mordicus contrarium tueatur, in contractu verò inter viuos æſtimatio nullo modo debetur.

51 Ratio diſparitatis præter illas congeſtas per *Regentem de Ponte ibidem*, ea eſt, quia in contractu inter viuos imputatur ſtipulatori, quare ſtipulatur rem, cuius commercium haberi non poteſt, quæ ra-
52 tio ceſſat in legatario, cũ ſine eius facto legatum fiat, *Bart. in l. multum intereſt*, vbi *Imola ff. de verbor. obligationib. Camer. in cap. Imperialem cart.* 8. *à ter.* vbi etiam hanc concluſionem altera ratione confirmat, dicens, quod contractus feu-
53 dalis conſiſtit ex tribus perſonis, ſcilicet dantis, recipientis, & Domini conſentientis; indubitatum enim eſt, infeudationem eſſe contractum nominatum ſecundum *Andr. in prælud. feud.* & dùm Vaſſallus vigore primi contractus inueſtituræ eſt Domino obligatus, quando demum vult alienare, venit eximendus ab obligatione contracta cum Domino, alium ſui loco ſubrogando, & ſic quod
54 Dñus alium recipiat in Vaſſallum, ipſe Dñus hoc facere non tenetur, cũ non cogatur in vaſſallum recipere alium, quàm quem ipſe vult, & obligatio contracta primo loco per vaſſallum infeudatum, quæ erat voluntaria, ex poſtfacto dicitur neceſſaria, & cum natio prouocat, & deterret, proſpicere debet Dominus, cum quo contrahit, cùm in feudis Domini intereſt, ſi placet, vel diſplicet: vndè ſi contractus perficitur ex conſenſu contrahentium, & antea non eſt contractus, quia defuit ſubſtantia, & eſſentia; vndè cùm inter cæteros contrahentes ſit Dominus, ideò ipſius conſenſu deficiente non dicetur contractus, nec concluſus, nec perfectus, & conſequenter ex contractu imperfecto, & non firmato non poteſt oriri actio ad æſtimationem, ideò que in donationibus factis contempla-
55 tione matrimonij à patre in filium, idem eſſe cenſendum, vt copioſè ſcripſit *Reg. Rouit in prag. 2. tit. de Titul. ſeù inſcript. abuſu à nu. 129.*

Tamen contrarium, vt fatetur *Reg. de Ponte de poteſtate Proregis tit. de aſſenſu*

aſſenſu

Digitized by Google

aſſenſu Reg. ſuper dot. §. 1. *& 2. & Conſ.*
*Gizzar.deciſ.*22. dicens, vt debeatur æſti-
matio feudi donati, ſiquidem tales do-
nationes ſunt pro lege ſeruandæ, & cen-
ſentur pars contracti matrimonij, ſine
quibus matrimonium non eſſet contra-
ctum, & aliàs contrahentes decępti re-
manerent, vndè dixit *Guid.Papa dec.*145.
56 quod illa ſunt pacta correſpectiua appo-
ſita in contractibus dotalibus, eritque
contractus innominatus, do tantam do-
tem, vt facias tantam donationem,& ob
id oritur actio in factum adintereſſe,ma-
trimonio iam conſũmato irretractabili-
ter, & dote conſequuta, *ad tex. in l. na-
turalis*, §. *& ſiquidem, &* §. *at cum do, ff.*
57 *de præſcriptionibus.* Et de generali cõſue-
tudine habito reſpectu ad dotes, & etiã
ad qualitatem matrimonij fiunt ſimiles
donationes, vt latiùs explicat *Praſ. de*
58 *Franch.dec.*436. dicens, has donationes,
taliter eſſe firmas, & irreuocabiles,vt ne-
que mariti, aut filij poſſint mulieribus
præiudicare, propter quod fuerunt ſem-
per annullatæ cautelæ factæ in præiudi-
cium talium donationum, idemque tra-
dit idem *Praſ. de Franch. deciſ.* 705. vbi
refert, ſic paſſim iudicatum, habet enim
vxor inſimul cum filijs, & cæteris con-
iunctis cauſam oneroſam, *tex. notab. in
l.* 1. *C. de imponend. lucrat. deſcription.
lib.*10.

59 Ideò cum hæ donationes ſint pars
contractus matrimonialis, fiant vt mu-
lieres, ac filij commodè viuant, ac de-
centem vitam ducant,habeantq;cauſam
oneroſã, proindè omninò æſtimatio de-
60 bebitur. Quod etiã probatur ex dictis *per
Andr.in c.*1.§.*contrario col.fin. de inueſti-
tura de re aliena facta*, qui loquens in
quarta,conſtituta in feudo abſque aſſen-
ſu, ſubdit, quod re euicta debetur vxori
æſtimatio, quia eſt cauſa oneroſa, & re-
ſpectiuè ad dotes conſtituta fuerat quar-
ta, licet abſque aſſenſu in feudi cõſtitui
non poterat, idem ſequitur *Camer. in c.
Imperialem carta* 28. *col.*2. *in fin. verſ. ſed
quid verbis moror, Freec. in differ.feud.ex
pacto,& prouidentia, & hæreditarij in* 12.
differentia.

Faciunt etiam notata per idem *Andr.*
61 *in c.* 1. §.*donare, & in additione qualiter
olim poterit feudum alienare*, vbi inquit,
quod licèt non poſſit dari feudum in do-
tem abſq; aſſenſu, ſi tamen fuerit datum,
etiam cum ſcientia tàm viri, quàm vxo-
ris,fauore matrimonij debetur ęſtimatio,
non obſtante nullitate contractus, & ra-
tio eſt, quia huiuſmodi ſcientia, vt ſcili-
cet ſit res feudalis, mulieri nocere non
debet, nàm ipſæ ſcire non conſueuerunt
62 rigoroſas has prohibitiones feudorum,
vt notant *idem Andr.in d.*§.*donare quali-
ter olim poterit feudum alienare*,ſubdens,
ad hoc limitari diſpoſita *in c. Imperialem*,
idemque tradit *Andr. in conſtitut. Regni
fratribus*, & ſequitur *Capyeius in repet.
Imperial.fol.*16. *verſ.*4. *notandum,Reg.de
Ponte de poteſtat. Proreg. tit.* 6. *de aſſenſu
Regio ſuper dotibus*, §.1. *nu.* 24. *verſ. ſed
magis.*

Sextus caſus eſt, vbi in teſtamento,vel contractu adeſt ſubſtitutio.

§ VI.

SVMMARIVM.

1 *Subſtitutiones de re feudali in teſta-
mento,vel in contractu appoſitæ,non
valent,& feudum ad legitimum ſucceſ-
ſorem ſpectat, non obſtantibus ſubſtitu-
tionibus,legatis, & fideicommiſſis,nu.*2.
3 *Feudi ſucceſſio defertur nulla ordinatio-
ne defuncti valente, nec manente, nec
teſtamentum factum de re feudali ad
beneficium extranei ſubſtinetur, nu.* 4.
5.*&* 6.
7 *Delictum vnius quòad priuationem feudi
alijs non nocet.*
8 *Fideicommiſſum in feudis ſine aſſenſu Re-
gio non ſubſtinetur, cum feudatarius
non poſſit contra legem inueſtituræ di-
ſponere.*
9 *Hæres non tenetur habere ratam diſpoſi-
tionem defuncti factam de re feudali.*
10 *Feudi diſpoſitio ſinę aſſenſu, nec etiam
pro anima valet.*
11 *Fideicommiſſum cum Regis aſſenſu poteſt
fieri in feudo, ſiuè hæreditarium ſit, ſi-
uè ex pacto, & prouidentia,nu.*12. *cum
conſenſu tamen vocatorum,nu.*13.

14 *Fru-*

14 *Fructus feudi poſſunt diſtrahi, vel de illis diſponi valet abſque conſenſu Domini; dummodò feudatarius ſucceſſor poſſit honorificè viuere, & ſeruitia præſtare, n.15. contrarium, n.16. & quare nu.17. ſed prima ſententia eſt verior, n.18. & de ratione, nu.19.*

20 *Fructus rei poſſunt vendi à prohibito rem alienare; & ratio datur, nu.21. nec decretum requiritur, ſi à minore vendantur, n.22. vel ab Eccleſia nu.23.*

24 *Aſſenſus Domini non requiritur in alienatione fructuum feudi, & ratio nu.25.*

26 *Delegari poteſt ius exigendi fructus feudi ſine aſſenſu, durante vita legatarij, & ità deciſum refertur.*

27 *Aſſenſus Regis non requiritur, ſi de fructibus feudi diſponatur, vt fiat multiplicum; & de ratione, n.28.*

29 *Feudatarius poteſt grauare primogenitū ſucceſſorem in feudalibus, vt fructus diuidat cum alijs fratribus; contrarium nu. 30. niſi filij diſpoſitionem approbauerint num.31. ſed requiritur aſſenſus nu. 34.*

32 *Teſtatoris diſpoſitio nulla, approbata per hæredes redditur valida, & indè talis conſenſus reuocari non poteſt.*

33 *Feudatarius poteſt de fructibus feudi nouè diſponere ad beneficium ſecundogenitorum ratione partis pretij.*

34 *Aſſenſus Regius non requiritur ſuper diſpoſitione facta de fructibus feudi, quando ius ſuper feudo non conſtit utur, & de ratione n.35.*

36 *Legatario pro fructibus feudi ei relictis datur actio perſonalis contra hæredem in feudalibus.*

37 *Feudatarius poteſt grauare ſucceſſorem vſque ad valorem feudi; nec aſſenſus requiritur, dummodò non ſit filius, cui debetur legitima in feudo ſine onere nu.38.*

39 *Feudi ſucceſſor tenetur ad omnia onera hæreditaria vſque ad valorem feudi, etiam ſi inuentarium confecerit, vel in feudo ſucceſſerit contrà eius voluntatem nu.40 ſed in eo quod excedit valorem feudi grauamina, nec legata ſuſtinentur nu.41.*

42 *Feudi ſucceſſor tenetur ad grauamen impoſitum, ſi bona fide, & ſincerè ſine odio, & fraude fuerit indictum, & fraus, quando præſumatur nu. 43. contrarium num. 44. & quare num. 45.*

46 *Legitima filij eſt totum feudum, contrarium nu. 47. nàm licèt feuda ſint indiuidua, legitima eſt tertia pars feudi, nu. 48. limitatur in feudo ex pacto, & prouidentia ſimplici, vbi legitima eſt totum feudum, nu. 49. in feudo autem hæreditario dempta tertia parte præsij feudi pro legitima primogeniti, alia duæ remanent ad diſpoſitionem teſtatoris, num. 50.*

51 *Feudum ex pacto, & prouidentia poteſt à primo acquirente grauari, nec inuentarium ſucceſſorem releuat, nu. 52. ſed contrarium eſt verius, nu.53. Itaùt neq; etiam pro anima grauari poſſit, nu. 54. & de ratione, nu. 55. & hoc feudum eſt ſeparatum ab hæreditate, n.56. neque requiritur, quod ſucceſſor ſit hæres, ſed tantùm filius, & deſcendens, n.57.*

58 *Inuentarium ſucceſſori in feudo ex pacto, & prouidentia prodeſt, & ſecundū alios etiā eo non confecto, nō tenetur ad onera, n. 59. limita reſpectu primi acquirentis, quando diſpoſuis cum aſſenſu Dñi, n.60.*

61 *Feudatario contrahente ſuper feudo ex pacto, & prouidentia, datur creditoribus actio perſonalis, ex qua nec fructus feudi exequi poſſunt.*

62 *Feudo conceſſo Titio, & liberis, Rex videtur prouidere liberis ex propria perſona, & nullus adeſt fauor acquirentis, nec tenētur habere ratum factum defuncti, & limitatur* textus in l. cum à matre, C. de reiuend. *n.63.*

64 *Feudatarius non poteſt relinquere annuā præſtationem ex fructibus feudi, quando ex ea transfertur ius ſuper corpore feudi; ſecus quando hæres grauatur, vt præſtet fructus legatario, nu.65.*

66 *Feudatarius poteſt ordinare, vt legatarius feudum retineat, donec ei quantitas legati ſoluatur, ſed contrarium, quod ſine aſſenſu hoc non permittitur, nu.67. ſed prima opinio ſuſtinetur, n.70.*

68 *Iuriſdictio eſt de regalibus, etiam in poſſe Baronis, & eorum Officialis Regius dicitur, & ad inſtantiā creditoris aſſēſu carētis non poteſt ſequeſtrari, nec valet legatū, vt ea pignoretur ſine aſſenſu, n.69.*

70 *Feudi tenuta, & naturalis poſſeſſio ipſius poteſt legari.*

71 *Tenuta feudi, quæ conſiſtit in ſola commoditate percipiendi fructus, poteſt trans-*

transferri, & legari etiam incapaci ſucceſſionis feudi, nec poſſeſſor tenetur oſtendere eſſe hæredem, nu. 72.

73 *Fœmina licèt de iure communi ſit incapax ſucceſſionis feudi, poteſt tamen pendente controuerſia cum agnato retinere poſſeſſionem feudi.*

74 *Creditor feudatarij, qui feudum obligatum non habet, poteſt obtinere immiſſionem ſuper commoditate percipiendi fructus feudi.*

75 *Feudi tenuta legatario relicta donec ſoluatur certa quantitas, legatarius poteſt exercere iuriſdictionem nomine Domini.*

76 *Procurator conſtitui poteſt ad adminiſtrandum feudum ſine aſſenſu.*

77 *Locatio feudi poteſt fieri ſine aſſenſu, etiã cum iuriſdictione.*

78 *Legatarius tenuta feudi habet commoditatem percipiendi emolumenta iuriſdictionis, quod eſt diuerſum ab exercitio iuriſdictionis, n. 79.*

80 *Emptor feudi cum aliena pecunia ſi in beneficium Domini pecuniæ inſtrumentum recognitionis celebrauerit, non dicitur Dominus, nec Baro; neque cogit Vaſſallos ad adiutoria præſtanda nu. 81. ſed Dominus pecuniæ emptor, & Baro denominatur, & in parlamentis accedit, & mortuo ſine legitimo ſucceſſore feudũ ad Dominum reuertitur, & ab eo exigitur releuium, nu. 82.*

83 *Recognitione feudi facta ad beneficium illius, cuius pecunia feudum fuit emptũ, poteſt conſequi immiſſionem ſuper commoditate percipiendi fructus, ac exercendi iuriſdictionem feudi.*

84 *Tenuta feudi validè legari poteſt, donec certa quantitas legatario ſoluatur ex pura opinione* Regentis de Marinis, *& contra ipſam iudicatum refertur, nu. 85.*

86 *Teſtator poteſt diſponere de fructibus feudi ſeparatis, vel ſeparandis, & poteſt grauare hæredem vſque ad feudi valorem, & legatarius poſſeſſionem ingredi, nu. 87. & poteſt dictus legatarius æſtimationem feudi petere, n. 88.*

89 *Tenuta feudi legata, nõ extinguitur morte legatarij, ſed ad hæredes tranſit, quia illa commoditas percipiendi fructus de ſui natura ad hæredes tranſit, n. 90.*

91 *Legatarij diſpoſitio in morte poteſt aſſenſu conualidari, ſed requiritur conſenſus hæredis ſucceſſoris in feudo, nu. 92. & quare, n. 93.*

94 *Hæredes Feudatarij poſſunt compelli ad præſtandum conſenſum pro impetratione aſſenſus ſuper diſpoſitis per teſtatorem, & ipſis recuſantibus poteſt adiri Iudicem, vt deputetur perſona pro ſtipulatione actus, n. 95.*

96 *Feudatarius poteſt iniungere hæredi, vt ratificet diſpoſita ad hoc, vt ſuper illo conſenſu, impetretur aſſenſus: verum in contrariũ refertur practicatũ reſpectu feudi relicti vxori vita durante, & poſt mortem fuit denegatus aſſenſus, nu. 97. ſed declaratur, nu. 98.*

99 *Teſtamentum eſt indiuiduum, nec poteſt hæres pro parte acceptare, ſecus quando plures ſunt diſpoſitiones, ſeù legata, nu. 100.*

101 *Sententia licèt ſit indiuiſibilis, tamen quando diuerſa capitula continet, poteſt pro parte valere, & pro parte non, & tot ſunt ſententiæ, quot ſunt capitula, nu. 102.*

103 *A ſententia, quæ pro parte aliquem condemnauit, & pro alia abſoluit, non obſtante exequutione in parte, poteſt pro parte reclamari.*

104 *Hæres non tenetur obſeruare præcepta teſtatoris, quæ iuri repugnant, & euertunt naturam feudalem, nu. 105.*

106 *Hæredis conſenſus ſuper diſpoſitione à defuncto facta, non requiritur ſpecificus, ſed ſufficit generalis.*

107 *Aſſenſus nunquam operatur in damnum directi Domini.*

108 *Aſſenſus non requiritur in diſpoſitione de annuis redditibus ſuper fructibus feudi.*

109 *Cenſus conſtitutus ſuper feudo requirit aſſenſum Regis ſpecialiſſimum.*

110 *Annui introitus venditi ſuper feudo, non ſpectant ad primogenitum, ſed ad omnes filios; nec ex eis exigitur releuiũ per Fiſcũ, exploſis dec.* Preſ. de Frãch. *n. 111.*

112 *Annui introitus venditi ſuper feudo cum Regio aſſenſu non ſunt feudales.*

113 *Hypotheca contracta ſuper feudo ex venditione annuorum introituum ſuper eo, tranſit ad quoſcumque hæredes etiam extraneos, ex gratia conceſſa per Catholicam Maieſtatem de anno 1589.*

114 *Gratia Suæ Maieſtatis, vt hypotheca pro annuis introitibus ſuper feudo cum aſ-*

ſenſu

ſenſu contracta, tranſeat ad hæredes extraneos, & ad omnes fratres, etiam procedit ad beneficiū forenſiū, n.115. ſed alij dicūt extēdi ſolùm ad beneficiū Regnicolarū tātum, n.116. contrariū quia gratia conceditur Ciuitati, & Regno, & contractibus, qui in eo celebrantur, vndè extenditur ad quaſcumque perſonas in eo contrahentes, nu.117. & ità deciſum refertur, n.118.

119 *Annui introitus venditi in feudum ſuper feudo, remanent feudales.*

120 *Conceſſiones annuorum introituum ſuper feudo percipiendorum, vel alibi in feudū expreſsè non facta, ex quibus clauſulis feudales diudicentur, n.121. & 122.*

123 *Refutans feudum reſeruata certa quantitate diſponendi cum Regio aſſenſu, non poteſt de dicta quantitate teſtari ſine nouo aſſenſu.*

124 *Actio ad feudum non poteſt in teſtamento relinqui, nec de ipſa ſubſtitutio fieri ſine aſſenſu.*

125 *Aſſenſus impetratus ſuper diſpoſitione facienda ſuper feudo in beneficium certarum perſonarum, an habeat locum in diſpoſitione facta in teſtamento cum ſubſtitutione, & quid in concurſu creditorum cum aſſenſu, n.126.*

127 *Aſſenſus in diſpoſitione facienda in teſtamento, vt ſuſtineatur, debent exprimi perſonæ, & modū diſpoſitionis, contrarium, nu.128. & præcipuè ſi agatur de actione ad feudum. 129.*

130 *Aſſenſus in refutatione præſtitus, vbi adeſt poteſtas diſponendi, operatur ſuper diſpoſitione facta in teſtamento, & ità decſſum per S.C.*

131 *Aſſenſus datus ſuper facultate diſponendi de certa ſumma in beneficium certæ perſonæ, non opitulatur ſubſtitutioni factæ inter eaſdem.*

132 *Aſſenſus datus ſuper diſpoſitione facienda ad beneficium certæ perſonæ, ſi diſpoſitio ſequatur in beneficium alterius, non prodeſt, n.136.*

133 *Aſſenſus non extenditur de contractu ad contractum, nec de caſu ad caſum, nec de tempore ad tempus, nec de præſenti in futurum, & præcipuè ex clauſula in eo poſita (quoad expreſſa tantùm) n.134. quæ etſi non ſit appoſita, etiam id operatur, nu.135.*

137 *Feudatarius poteſt filium ſecundogenitum in feudalibus inſtituere cum conſenſu primogeniti, nec requiritur aſſenſus, & de ratione, num.140.*

138 *Primogenitura poteſt cedi, & vendi.*

139 *Nepos ex filio primogenito excludit patrum filium ſecundogenitum.*

141 *Refutationes ſi fiant ſecundogenitis, vel illis, qui non immediatè ſuccedunt cum conſenſu primogeniti valēt ſine aſſenſu, dummodò conſenſus interueniat in ipſo actu refutationis, n.142. ſed alij contra vt poſſit ſubſequi conſenſus. n.143.*

144 *Ius ſuperueniens in feudis, an & quando non opituletur in n.142.*

145 *Primogeniti conſenſus pretio acquiſitus, poſt refutationem feudi factam alijs, valet refutatio.*

146 *Feudatarius non poteſt filium ſecundogenitum inſtituere etiam cum conſenſu primogeniti abſque Proregis aſſenſu; & de ratione, n.147.*

148 *Iuris feudalis remiſſio indiget aſſenſu.*

149 *Refutatio feudi facta vlteriori agnato cum conſenſu citerioris agnati, non valet ſine aſſenſu.*

150 *Feudi hæreditarij ſucceſſor nō poteſt impugnare factum defuncti.*

151 *Aſſenſus Regis requiritur, ſi per actum vltimæ voluntatis feudum datum ſit vlteriori agnato, cum conſenſu proximioris agnati.*

152 *Succeſſor in feudo non poteſt transferre ius illud abſque aſſenſu.*

153 *Filius ſi in vita patris renunciauit hæreditati, non ſibi præiudicat poſt mortem in feudo.*

154 *Feudi natura dicitur mutata, quando primogenitus non inſtituitur in feudo.*

155 *Teſtatoris diſpoſitio de feudalibus in plures filios non valet, vbi viuitur iure francorum.*

156 *Feudi inſtitutio in proximè ſucceſſurum valet ſine aſſenſu, & inſtitutus immittitur in poſſeſſionem.*

157 *Diſpoſitio feudi facta à matre in beneficium filij ſecundogeniti, etiam cum conſenſu primogeniti, non valet abſque Regio aſſenſu.*

158 *Refutatio feudi facta à patre in beneficium ſecundogeniti, cum conſenſu primogeniti ſubſtinetur abſque aſſenſu; & ità deciſum per Regiam Cameram, quæ deciſio refellitur, n.159.*

160 *Feudo inueſtito agnato remotiori cum*

con-

Digitized by Google

conſenſu proximioris, eidem proximiori non datur regreſſus ad ſuccedendum in feudo,n.161.

162 *Feudum ad Dominum reuertitur, quando agnati nolunt illud.*

163 *Inueſtitura nouiter facta à Domino, conſentiente agnato proximiori, valet.*

164 *Refutatio facta ad beneficium ſecundogeniti, vel alterius agnati vlterioris gradus, non requirit aſſenſum, ſi adſit conſenſus primogeniti ex ſententia* Regentis Rouit. *quæ impugnatur,nu.165.*

166 *Succeſſor legitimus in feudo vt quis dicatur, attenditur tempus mortis feudatarij.*

167 *Filio, vel agnato nulla datur actio ſuper feudo, viuente patre.*

168 *Aſſenſus requiritur ſuper qualibet diſpoſitione feudi, cum intereſt, vt Dominus ſciat, cui feuda, transferantur,nu.169.*

170 *Aſſenſus requiritur in tranſlatione feudi, non autem ſuper extinctione iuris proprij ſuper feudo, nondum delato.*

171 *Eccleſia quando poſſit alienare bona, aut transferre iura abſque aſſenſu Apoſtolico,n.172. & 173. & quid dicendum ſuper ceſſione,n.174.& 175.*

176 *Prælatus cum capitulo poteſt repudiare hæreditatem, & legatum factum Eccleſiæ, ſine ſolemnitate; & ità deciſum per Rotam,nu.178.*

177 *Monaſterium poteſt conniuentibus oculis pati, vt hæreditatem delatam monaco alij poſſideant; ſecus ſi Monaſterium adiuit, & poſteà hæreditatem ceſſit; ſuper qua ceſſione requiruntur iuris ſolemnitates,n.179.*

180 *Filio primogenito renunciante feudum in manibus patris fratri ſecundogenito, non indiget talis actus aſſenſu; & de ratione,nu.181.*

182 *Refutatio feudi in proximè ſucceſſurum non indiget aſſenſu.*

183 *Filius renuncians ſucceſſionem feudalem, non dicitur donare, ſed tantùm hæreditatem repudiare.*

184 *Repudiatio hæreditatis non dicitur donatio.*

185 *Filia renuncians patri, nihil in renunciatarium transfert, ſed dicitur renunciatio extinctiua.*

186 *Renunciatio ſucceſſionis feudi antequam fuit delata, non indiget aſſenſu; & de ratione,n.187.*

188 *Feudatario inſtituente filium ſecundogenitum in feudo cum conſenſu primogeniti, indiget inſtitutio Regis aſſenſu; ſecus in refutatione facta in vita; & ità deciſum per S.C.nu.189.*

190 *Renunciatio feudi facta à primogenito patre viuente, valet abſque aſſenſu; & ità refertur deciſum per Regiam Cameram.*

191 *Filius primogenitus ſi noluerit conſentire refutationi factæ per patrem de feudo ad beneficium ſecundogeniti; poteſt pater in vita illud donare cum aſſenſu Proregis.*

192 *Refutatio dicitur præmatura ſucceſſio.*

193 *Donatio feudi in vita feudatarij ad beneficium ſecundogeniti valet, abſque conſenſu primogeniti,cum aſſenſu.*

194 *Fideicommiſſum, & prohibitio facta ſuper feudo, non valet, niſi legitimus ſucceſſor eam acceptauerit, & tunc tenet in vim pacti, ſed feudum non ligat, neque ad æſtimationem,nu.195.*

196 *Hæres alienando rem legatam,tenetur ad æſtimationem legatario in allodialibus, nu.197.*

198 *Legato feudo, an debeatur extimatio, in quo articulo facienda eſt conſultatio Suæ Maieſtati, & opinio magis recepta eſt, vt non debeatur, neque corpus, neque æſtimatio, nu.199. ſecus ſi conſtet de voluntate teſtatoris,n.200.*

201 *Alienationis prohibitio in feudalibus licèt non liget ſucceſſorem; tamen præbet cauſam Regi ad denegandum aſſenſum ad inſtantiam intereſſe habentis.*

Sextus caſus eſt, vbi in teſtamento,vel contractu adeſt ſubſtitutio.

§. VI.

1 EX hoc caſu, quamquam prohibitio dirigatur contrà ſubſtitutiones de re feudali in teſtamento, vel contractu ordinatas; nihilominus prædicta prohibitio comprehendit etiam inſtitutiones fideicommiſſa, legata, aut alias quaſcūque diſpoſitiones, ſuper feudis circumſcrip-

2 ſcriptas, ſiquidē is in feudis ſuccedit, qui legitimus, & immediatus ſucceſſor eſt, iuxta diſpoſita per cōſtitutionem Regni, & illi remedium edicti Diui Adriani cōpetit; ſi autem teſtamentum incontrariū per feudatarium factum fuerit, illud nullatenus
3 ſubſtinetur, vt cauetur *in c.1.de ſucc. feud* ibi, *nulla ordinatione defuncti valente, vel manente; Reg.de Ponte conſ.20.n.6. Minad.in conſtit.Regn. in aliquibus, verſ. ideòque ſi pater, Conſ. de Georgio in repet. feud.c.48.nu.11. ad idem Bald. conſ.356. vol.4 & in d.c.1.de ſucceſſ.feud.Reg Rouit. in prag.4.de feud. nu.51.57.& 81.Conſil. Staiban reſol for.60. nu.14.reſol.61.n.45. tom.1.reſol.172.nu.74.& reſol.199.nu.4. tom.2.* idem probant *Capycius deciſ.64. Magon. deciſ.Floren.54.nu.20. Nonar.in collect.ſuper pragm. 4. de feud. collect.5. nu.9.*

Vndè licèt fuerit inſtitutus hæres in feudalibus extraneus, qui accipitur pro
4 omni eo, qui non eſt proximus, & immediatus ſucceſſor; tamen non obſtante teſtamento feudum ſemper obtinet, qui habet pro ſe legem inueſtituræ, cum teſtamentum nihil operetur in beneficium perſonæ, quæ iure aperto excluderetur à ſucceſſione feudi, *Andr. in c.1.§. inter filiam ſi de feud.defuncti militis, Reg.Tapia dec.S.C.1.nu.26.Conſ.de Georg.in repetit feud.d.c.48.nu.20 & 27. allegat.12. nu.36.ad idem Afflict.deciſ.119.Reg. de Ponte conſ.22.nu.7.& 8.Staiban.conſ.81.* & plenè ad hanc materiam *Conſ.Staiban. reſol.foren. to.1. reſol.99. nu.8. cum ſeqq.* vbi pluries etiam deciſiones glomerat, & idem *tom.2.reſol.99.nu.12. Conſ.Marcian.conſ.26. nu.7. lib.1.* complures DD. in propoſito congerentes.

5 Et ratio eſt, quia inſtitutio, ſeù ſubſtitutio, aut legatum de feudo in beneficiū extranei, importat illius alienationem, *Andr. in c.1. verſ.filij tamen nu.2. de conceſſione feudi*; & proindè cum prohibita ſit alienatio ſine aſſenſu, prohibita etiam erit teſtandi factio, & ideò inſtitutio, & legatum ſine aſſenſu vitiantur, *Reg. de Ponte de poteſtate Proregis tit.8. de refut. feudor.§.2.nu.17.& 18.& tit.6.§.1.nu.11. Conſ.Staiban.reſol.foren.99 n.11.& 199. num.16.*

Sed hæc ratio ad noſtrum propoſitum non benè confert, cùm adhùc ſuper alienatione feudi poſſit Prorex aſſentire, dummodò alienans non careat legitimo ſucceſſore; vndè ratio, quæ dubium tollit, eſt, quia dato aſſenſu ſuper huiuſmo-
6 di fideicommiſſo, aut alia diſpoſitione de re feudali, facta in teſtamento, non dicitur amplius res feudalis, ſed mere burgenſatica, & libera allodialis, ac de ea iudicatur, proùt de re burgenſatica, *Frecc.de ſubfeud.lib.3.in 6.diff.in fin.Camer.in c.1.an agnatus, q.22.nu.155. verſ. feud.tamen hæreditarium*, ſequitur *Conſ. Marcianus d.conſ.69. nu.51.* & in huiuſmodi feudis fideicommiſſo ſuppoſitis fideicommiſſarius admittitur iudicio teſtatoris, quemadmodum in quolibet fideicommiſſo conſtitutum eſt, per quod teſtatori, & non grauato ſucceditur, *l. cohæredi, §.cum filia, ff.de vulgari, & pupillari*, & ità in peculiari caſu notat *Camill. de Medic. conſ.2. nu.43.* Hinc eſt,
7 quod delictum vnius alteri non nocet quòad priuationem feudi, vt notat *Andr. in c.1. poſt nu.5. ſi vaſſall.feud.priuet. Camill.de Medic. conſ.2. nu.4.* etiam ſi fuerint apposita verba, *fidelitate noſtra ſemper ſalua*; idem *Camill. de Medic. conſ.2. nu.51. ex Andr.in c.1.§.hoc quoque nu.5. de ſucceſſ. feudi*, licèt contrarium ſentierint *Camill.de Curte in diuerſ.feud fol.34. nu.22. Reg. Galeota lib.2. controuerſ.49. nu.20. lib.2.* & ratio depromitur ex ante dictis, quia cum ſint feuda illa debita iudicio teſtatoris, quilibet venit iure proprio ex propria perſona, & quot ſunt perſonæ, tot cenſentur eſſe donationes ad tempus factæ, *l.3. C.de donat. quæ ſub modo*, facit ad propoſitum, *c.1. §. vaſſall. culpam ſi de feud. fuerit conorouerſia, c.1. vbi Andr.ſi vaſſall.feudo priuetur*, idem notat *Andr. in c.1.§. hoc quoq; poſt nu.5. verſ.hæc differentia, & in c.1.poſt nu.1. de eo qui ſibi, vel hæredibus ſuis*, proindè culpa vnius alijs damnum inferre non debet: quamobrem non poteſt Prorex ſuper huiuſmodi diſpoſitionibus taliter alterantibus, & ad nihilum reducentibus naturam feudi, aſſenſum concedere.

8 Hinc deſumitur, quod non ſubſiſtit fideicommiſſum ſuper feudis impoſitum ſine Regis aſſenſu, etiam ſi fieret inter deſcendentes illos, qui eſſent vocati ad ſucceſſionem, licèt contrarium teneant aliqui relati *per Conſ.Staib. reſol.for.158. nu.1.*

nu.1.to.2. quia ſi feudum ſubiectum eſſet fideicommiſſo, etiam in beneficium vocatorum, nō ſic de facile deuolueretur, & proindè non poteſt Prorex aſſentire, *Reg. de Curte de feud.2.p.c.5. nu.170. Reg. Galeota lib.2.controu.49.nu.19.& 20.* idem notat *ex Camer. in c.1. an agnat. nu.125. verſ.finem, Reg.Capyc.Latr.deciſ.170.nu. 53.* aliam rationem aſſignans, quia prouidentia illa hæreditaria transfunderetur de voluntaria reſtitutione in neceſſariam: & quamuis in aſſenſu eſſet appoſita clauſula, *feudi natura in aliquo non mutata*, intelligeretur præterquam in expreſſis, *c.1. de feud. non haben. propr. nat. feud.* & feudo remanente in ſua natura hæreditaria, diſpoſitio tantùm interdiceretur huic feudum tenenti, poſtquam neceſſariæ reſtitutioni eſt ſubiectum, proindè Regis requiritur aſſenſus, ad idem *Conſ. Marcian. conſ.69.tom. 2. nu.53.* & ità decreuiſſe R.C. refert *Reg.Reuert. deciſ.476. tom.2.* facta relatione in Collat. Conſil. in cauſa Marchionis Sancti Lucidi, cui per Comitem S. Seuerinæ fuit donata Ciuitas Vici æquenſis, eo pacto adiecto, vt in dicta Ciuitate ſuccedere deberent deſcendentes maſculi Marchionis, gradus, & ætatis prærogatiua ſeruata, fœminis excluſis, ad hoc, vt dicta Ciuitas perpetuò permaneret penès deſcendentes, cum prohibitione alienationis, niſi inter eoſdem donatarij deſcendentes; nihilominus fuit ordinatum per R. C. dictam Ciuitatem fideicommiſſo ſubiectam non eſſe, & poſſe illā etiam extraneo obligari, licèt ſuper dicta donatione aſſenſus Proregis concurrebat.

9 Nec poteſt feudatarius de feudalibus diſponere alio modo, quàm in inueſtitura deſignato, *Reg. de Ponte conſ.20.nu.6. Conſ.de Georgio in repet.feud.c.48. nu.14. in princ. Conſ.Staib.reſol.199. nu.4.to.2.* etiam ſi feudum hæreditarium ſit, quia non tenetur hæres ratum habere factum defuncti nullum, & à iure improbatum, & in dicto caſu limitatur diſpoſitio, *tex. in l.cum à matre, C. de rei vendicatione,* proùt in dicta materia voluit *Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit.de aſſenſ.Reg.ſuper dot.§.1.nu.17. & in conſ.61.nu.31.Lucas de Penna in l. quemadmodum, C.de agric. & cenſit lib.11. Piſtorius quæſt. iur. lib.2. quæſt.11.n.49. Reg.Tapia in deciſ.ſuprem. Italiæ Senat. deciſ.2. nu. 395. Reg. Capyc. Latr.conſult.23.nu.15.to.1.*

10 Neque poteſt ſuper feudo grauamen imponere, & ſi fuerit ſine aſſenſu impoſitum, non tenebit, etiam ſi fauorem animæ reſpiceret, *Frecc.de ſubfeud.lib.3.in differ.inter feud. hæredit. & feuda ex pacto differ 5 Reg.Capyc.Latr.conſul.23.nu. 10. to.1. Reg Rouit. in pragm.4. de feudis nu.51. & latius nu.77. & 78. Conſ. Staibanus reſol.foren.172.nu.74.*

11 Verùm accedente Regis aſſenſu, poteſt feudatarius liberè de feudo hæreditario diſponere etiam per fideicommiſſum, *Frecc.de ſubfeud. lib.3.in 6. differ.feud.ex pacto fol.441. in nouiſſimis Camer. in cap. Imperialem fol.60. à ter. lit.N. Cannet.in c.volentes, §.at non erit inutile nu.80. in fin. Clarus in §.feudū quæſt.85.Intrigliol. de feud.cap.7. q.1.& 11. Afflict.deciſ.186. nu.3. Thomas Gramat. deciſ.103. nu.110. Nicolaus Reuſnerius in dec. German.1. nu. 12. lib. 2. Pirrus Angleber. in conſuetud. Aurelian.tit.de feudis c.2. Lopidius in alleg. deciſ.117. Iacob. de S.Georgio in inueſt. feud. in verbo, & cum pacto de ipſo feudo, Curtius de feudis 4. part quæſt. pen. Guglielmus Hannettonius iuris feudorū lib.2. c.10 Franc.Sonsbec.ad vſus feud. p.13. nu. 149. Matthias Coler.in deciſ.German. 12. nu.59. Reg.Capyc.Latr.conſult.23.nu.8.& 9. Conſil.Marcian.conſ.69.nu.51.*

12 Idemque eſt in feudo ex pacto, & prouidentia, in quo licèt poſſit primus acquirens, nedùm filijs, ſed omnibus deſcēdentibus præiudicare iuxtà aliquorum DD. ſententiā, vt *per Afflict.in c.Imperialem, §. prætereà Ducatus n.75. de prohib. feud. alienat. per Federic. Io: Antonium Cannettum in c. volentes Regni Siciliæ, verſ. quibus explicatis fol. mihi 80. Thomam de Marinis de generibus, & qualitate feudorum de feud.ex pacto, & prouidentia tit.3. Hart. Piſtorium quæſt. iuriſd. lib. 2. cap. 4. per totum*; tamen verius eſt, vt alienatio, ſiuè obligatio ſuper huiuſmodi feudo contracta, non ſubſtineatur, niſi Domini conſenſus acceſſerit, *Afflict. & ibi addent.in deciſ.112. Iaſ.in l.2.C.de iur. emphyt.nu.214. Camer.in d.c.Imperialem, §. præterea Ducatus car. 97. lit. B. Sigiſmund.Loffred.in conſ.1. & conſ.51. Thom. de Marinis d.tit.3. de feud.ex pact.& prouid.*

uid. verſ.ſic quid dicemus, Piſtorius quaeſt. iurid. c.4.lib.2.nu.75. Vincent.de Franch. deciſ.1.n.30. Iacob. Thomingius in deciſ. Lipſienſi 2. n. 30. & deciſ. 23. n. 3. Octau. Bambacar. in tit. ſi de feudo defuncti con- trou. fuer. c. omnes filij quaeſt. 2. num. 46. cum ſeqq. Io: Franc. de Ponte in tract. de poteſt. Proreg. tit. de refutat. feud. §.10. *n.* 14.*Reg.Capyc.Latr.conſult.*23.*n.*7.*to.*1.

13 Imò in caſu quo huiuſmodi feudi alienatio fieret ab eiuſdem feudi poſſeſſore, non ſolùm interuenire debet conſenſus Domini, ſed cæterorum vocatorum in inueſtitura, vt latiſſimè fundat *Io: Koppen. deciſ. German.* 39. *per totum*, ſequitur *Reg. Capyc.Latr. d.conſult.* 23. *n.* 61. ſolus enim conſenſus Domini in ipſius feudi alienatione non poteſt aliquod præiudicium agnatis inducere, ſed eorum ius ſemper ſaluum intelligitur, *Andr.in c.Imperialem de prohib.feud. alienat. per Feder. Hartaman. Piſtorius quaeſt.*15.*nu.*29.*Petrus de Gregorio de conceſſ.feud.p.*3. *quaeſt.*6.*n.*9. *Cannet. in cap. volentes*, §. *procedit etiam n.*14. *prag.*77. *Ioan.Koppen.deciſ.German.*39.*n.*17. *Reg. Tappia deciſ.*2.*n.*303.

14 Præterea poteſt vaſſallus ſine permiſſu Domini de fructibus feudi diſponere,
& licèt cõtrarium tueatur *Vulteius in c.*1.
de feudis n. 57. & 58. exiſtimans inhibitionem *Lotharij*, & *Federici*, ex quibus
fuit introducta prohibitio alienationis
feudorum, ne honor Imperij minuatur,
& debita ſeruitia perdantur, comprehendere etiam fructuum diſpoſitionem, ſine
15 quibus Vaſſallus non poterit honorificè
viuere, & Domino ſuo ſeruire: ſiquidem
ſeruitia militaria debita Domino feudi
metiri ſolent ad menſuram fructuum, qui
ex feudo percipiuntur, *c.*1. §.*ſimiliter de
c.Corradi.c.Imperialem*, §.*firmiter de prohibita feudi alienatione per Federic.Andr.*
16 *in c.*1. *in fine, quis dicatur Dux*, vndè ſi
ceſſat fructuum perceptio, non poſſunt
ſeruitia militaria circumſcribi, & proindè ſine aſſenſu Domini non poteſt feudatarius de illis diſponere.

17 Adſtipulantur etiam prædictis, quod fructus ſunt acceſſorij ad feudum, idque patet, nàm obligata re, tacitè cenſentur etiam fructus obligati, *l.* 3. *C. ex quibus cauſis, pignus tacitè contrahatur*, & vendito feudo, etiam cenſentur venditi fructus illius, *l.Iulianus*, §.*ſi fructibus, ff.de actionibus empti*, & *legato feudo, ſimiliter veniunt fructus pendentes, l.ſi pendentes, ff.de vſufructu*, & ideò fructus rem ſequũtur, vt fundus, & fructus non plures, ſed tantùm vnam rem conſtituant, *tex. eſt ſingularis in l. fin.* §.*fructus, ff. de his quæ in fraudem creditorũ*, ſi ergò fructus ſunt ad rem acceſſorij, & rei pars, eadem erit ratio totius, quàm partis, *l. quæ de toto, ff. de rei vendicatione*, & acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis, *l. Lucius, ff. qui potiores, l.cum principalis, ff.de regulis iuris*, & ideò quemadmodum prohibita eſt feudi alienatio, ſimiliter cenſetur interdicta fructuum diſtractio.

18 Verumtamen non eſt recedendum à ſuprafirmata concluſione, vt ſcilicet valeat diſpoſitio ſine aſſenſu de fructibus feudi, quam concluſionem conſtituerunt *ex tex.in c.*1.§.*donare qualiter olim poterat feudum alienari, Iacob.de Beluiſio, Bal. Aluarot Afflict.in d.*§.*donare, gloſ.in conſtitut.Regni, hac edictali la* 2. *in fin. gloſ. in conſtit. Regni conſtitutionem Diuæ memoriæ verbo locare, Andr.in c.Imperialem n.*3. *de prohibita feudi alienatione per Federic.* & *in conſtitut. conſtitutionem in verbo tranſactionis, Camer. in c. Imperialem, fol.*18.*in* 3.*caſu, lit.K.Frecc.in conſtit. conſtitutionem n.*42. ibi *Anna n.*245.*Loffred.conſ.*46.*n.*9.& 10. *Anna conſ.* 27. 31. & 115. *Amicangel. q. feud.*18. *n.*4. *Conſ. Marcian.conſ.*26.*n.*13.*to.*1.

19 Et ratio eſt, quia fructus feudi, ſiuè à ſolo ſeparati ſint, ſiuè vt ſeparandi, iudicantur ſemper burgenſatici, & non feudales, *c.*1.*de fratribus de nouo beneficio inueſtitis, Camerar.in cap.Imperialem fol.*19.
lit.T. Vndè licèt conſtitutum ſit, vt ſoluto matrimonio fundus dotalis reſtituatur hæredibus mulieris cum fructibus,
tamen fructus illius vt ſeparati à lege iudicantur, adeò vt non ſequantur poſſeſſorem, ſed marito debentur pro rata
temporis, quo onera matrimonij ſubſtinuit, *l.diuortio*, §.*interdum, ff. ſoluto matrimonio*, vbi *Bart. Bald.* & *Iaſon.* idem
20 eſt in re prohibita alienari, de ea tamen
poterit grauatus vendere fructus, *l.Codicillis*, §.*inſtituto*, vbi *Bart.Bald.Paulus de
Caſtro*, & *alij, ff.de legatis* 2. *Bald. in c.* 1.
21 *n.* 8. *de ſucceſſione feudi.* Et hoc non alia
ratione conceditur, niſi quia fructus iu-

dican-

dicantur, vt ſeparati, vel ſeparandi; hoc pariter eſt defuncto vaſſallo ſine legitimo ſucceſſore poſt Kal. Martij, nàm licèt feudum aperiatur Domino, tamen fructus erunt hæredum vaſſalli; ea attenta ratione, quia fructus quamuis eſtantes, & non recollecti, vti à feudo ſeparandi, Burgenſatici dicuntur, & ad hæredes vaſſalli pertinent, *c.* 1. §. *his conſequenter, hic finitur lex*, *Reg. de Ponte in lecturis feudalib. lection.* 14. *n.* 42. ſimile eſt in mi-
22 nore, qui non valet bona alienare ſine decreto, ad libitũ tamen diſponit de fructibus ſecundũ *gloſ. in l. vnic. C. ſi aduerſus vſucap. Alex. conſ.* 49. *n.* 4. *vol.* 1. quod
23 pariter procedit in bonis Eccleſiæ, quæ non alienantur ſine debita ſolemnitate, & nihilominus eſt permiſſa fructuum diſpoſitio ad modicum tempus, *cap. fin. vbi Abb. & alij ne Prælati vices ſuas*; Proptereà ex prædictis deſumitur, vt id quod reſpectu fundi proprietatis ſancitur, locum non vindicet reſpectu fructuum, & ideò licèt de feudis futilis ſit diſpoſitio, tamen valet, ſi concipiatur de fructibus.

Nec obſtant argumenta *Vultei*, tùm
24 quia facta huiuſmodi diſpoſitione, nullũ conſideratur intereſſe Domini, nec reſpectu deuolutionis feudi, quia omnis obligatio facta per vaſſallum, dicitur reſoluta, *l. lex vectigalis, ff. de pignoribus, Andr. in c. Imperialem n.* 3. vbi *Camer. fol.* 18. *lit. A. Afflict. in conſtit. conſtitut. n.* 12. *Anna conſ.* 27. *n.* 2. neque in præſtatione ſeruitij intereſſe Domini reſpicitur, dùm feudatarius, qui feudum poſſidet, præſtat ſeruitium, *Afflict. in conſt. Regni conſtitut. Diuæ memoriæ n.* 12. *Camer. in c. Imperialem, fol.* 20. *col.* 2. & ſemper cauſa dominij dicitur potior, & cæteris creditoribus præponenda, dùm agitur de ſeruitij præſtatione, *l. etiam, ff. qui potiores*, & probatur *in conſtitut. Regni, ſiuè regali.*

Tùm etiam quia eatenus procedit opinio *Vultei*, quando de fructibus diſponitur, vt acceſſorij ad feudum, ſed quando principaliter de fructibus eſt facta diſpoſitio, eo caſu, licèt non poſſit feudum alienari ſine aſſenſu, tamen rectè alienantur fructus feudi, debiti tãtùm actione perſonali, *Bart. Bald. & alij in l. Codicillis, §. instituto, ff. de legatis* 2. *idem Bal. in c.* 1. *n.* 8. *de ſucceſſ. feudi*, *Tiraq. de vtroque retract.* §. 1. *gloſ.* 7. *n.* 42. & 44. ſequitur *Hartamanus Piſtorius p.* 1. *quæſt.* 24. *n.* 13. *Roſental. cap.* 20. *de feud. concluſ.* 42. *n.* 36. *& ſeq.* Proptereà eſt omnium re-
25 ceptiſſima ſententia, vt vaſſallus valeat de fructibus feudi diſponere abſque alia Domini licentia.

26 Imò poteſt legari ius exigendi fructus feudi, vita durante legatarij, quod non importat vſumfructum formalem, nec conſtituitur ius in re, ſiuè in corpore feudi, ſed conſiderantur fructus tanquam à ſolo ſeparati, adeòque burgenſatici, vt affirmant *Loffred. conſ.* 3. *n.* 39. *Alex. conſ.* 19. *vol.* 5. *Andr. in c.* 1. §. *ſi verò n.* 5. *de pace tenenda, Camer. in c. Imperialem fol.* 57. *col.* 3. *verſ. primo igitur, Reg. Galeota contron.* 6. *n.* 8. *&* 9. *lib.* 2. *Reg. Rouit.* qui ſic refert deciſum *in prag.* 4. *de feud. n.* 15. *&* 16. *Præſ. Merlin. cap.* 52. *n.* 14. *lib.* 2. *controuerſ. Ego reſp.* 100. *num.* 24. *tom.* 2.

Inſuper poteſt feudatarius ordinare, vt de integris fructibus feudi fiat multipli-
27 cum vſque ad certum tempus in beneficium hæredis, vt probat *Reg. Rouit. in prag.* 4. *de feud. à n.* 47. & id inconcuſsè defendit, iura tuens Philippi Grimaldi, & refert, ſic iudicatum per Arbitros, interuenientibus duobus Dominis Cardinalibus Seraphini, ſcilicet & Blanchecti, ac duobus etiam Dominis Conſiliarijs, nempè Ioanne Thoma Veſpoli, & D. Didaco de Vera, y Prado in cauſa multiplici inſtituti per Ioannem Baptiſtam Grimaldum, vtilem Dominum ſtatus Terræ nouæ, quorum omnium ſingula vota idem *Reg. Rouit.* in fine inſerit, ac fallacem appellat opinionem *Martæ* cõtrarium aſſerentis; & ratio eſt, quia hoc
28 onus non tangit ipſum feudum, ſeu corpora feudalia, conſtituendo ius in re ſuper feudis, ſed grauat perſonam tantùm feudatarij abſq; aliqua diminutione ſuæ legitimæ, vt tradit *Præſ. de Franch. deciſ.* 1. *n.* 39. *verſ. nec conuenit*, quod etiam ſatis lepidè probat *Conſ. D. Didacus de Vera* in voto dato in dicta cauſa, vt eſt videre apud *Reg. Rouit. loco citato*, qui ſatis abbundanter articulum pertractat, & ſequitur *Conſ. Staiban. reſol.* 172. *n.* 76.

29 Prætereà an poſſit feudatarius filium primogenitum in feudo nouo inſtituendo ipſum, eiuſque hæredes, & ſucceſſores grauare, vt ordinarios feudi fructus inter

inter alios filios, hæredes inſtitutos, eorumque ſucceſſores perpetuò pro æquali portione diuidat.

30 Quo in articulo negatiuè reſpondit *Reg. de Marinis reſol. quot. lib. 1. cap. 119. n. 5.* & rationem aſſignat, quia ſi valeret diſpoſitio huiuſmodi, abſq; aſſenſu facta, traheret ſecum neceſſariam conſequentiam, vt cohæredes propter eorum formatum intereſſe reſpectu conſequutionis partis fructuũ, feudi alienationem impedire poſſent, & ſic tacitè per teſtatorem prohiberetur, ne feuda eius legitimus ſucceſſor alienare poſſet, quod expreſsè ordinari non poteſt, vndè vt iure licito valeat abſque impedimento ſucceſſor feudũ alienare, nec ei cohæredes, qui fructus diuiſionem habent, oppugnare poſſent, annullari debet teſtatoris ſic facta diſpoſitio, nec alienatione ſequuta poſſunt cohæredes prætendere fructus pretij ex alienatione peruentos.

Duobus autem modis limitat hanc
31 ſententiam idem *Reg. de Marinis num. 6.* Primò, ſi primogenitus, hæres, eiuſque ſucceſſores non modo inter primos cohæredes, ſed, & inter eorum ſucceſſores talem paternam diſpoſitionem, etſi nullam, expreſsè approbãdo, fructuum diuiſionem continuatis temporibus peregerint: quoties enim teſtator non ritè diſpoſuit, ſed hæredes poſt eius mortem
32 diſpoſitionem approbauerint, implendi eam neceſſitatem habent, dixit *tex. in l. non dubium, C. de teſtam. & in l. 2. C. de fideicom.* in tantum quod talis conſenſus reuocari amplius non poteſt, *Bald. in l. Neſennium, C. qui teſtam. facere poſſ. Crauet. conſ. 24. nu. 10. Simon de Petr. lib. 5. de interpretat. vltim. vol. dubit. 3. nu. 25. Bal. conſ. 356. vol. 5. & in c. 1. de ſucceſſ. feud.* vbi in terminis id comprobat, ſed aduertendum, quod ex hoc non ſequitur, vt per hanc paternæ voluntatis approbationem, quæ vim pacti habet, non poſſit feudatarius de feudo diſponere, illudque in aliud venditionis titulo transferre, verùm cogeretur quantitatem offerre annuam, in quam feudalis introitus aſcendere eſt conſuetum, iuxta terminos, *tex. in l. fundi Trebatiani, ff. de vſufruct. legat. Reg. de Marin. ibidem nu. 9.*

33 Secundò limitat, quando Pater filium primogenitum in feudo nouo inſtituit, & de fructibus illo modo diſpoſuit, tunc enim quia in feudo nouo ſecundogenitis partem pretij debetur, videtur ea ratione feudatarium huiuſmodi conſtituere voluiſſe diuiſionem, habita conſideratione ad pretij partem, quam in feudo nouo ſecundogeniti habebant, ad eorum poſteros trãſmiſſibilem, vt notat idem *Reg. de Marinis ibidem nu. 11.*

34 Nihilominus prædictæ negatiuæ ſententiæ non adhæreo, ſed teneo, relatam feudatarij diſpoſitionem adhuc ſine Regis aſſenſus interuentu ſubſiſtere; ſiquidem illa diſpoſitio abſque Regis aſſenſu irritatur, quæ feudum ipſum concernit, vel quæ conſtituit ſuper feudum ius in beneficiũ tertij, vt habetur *per Reg. Rouit. in d. prag. 4. de feud. nu. 46.* quando autem de feudo non diſponitur, nec ius ſuper feudo alteri confertur, prout eſt, ſi ſuper fructibus feudi hæres grauetur, vel quando de fructibus feudi aliquid annuum ſoluendum relinquatur, tunc nec Regis, nec alterius perſonæ aſſenſus expoſcitur, vt firmant *Bald. in c. 1. nu. 8. de ſucceſſ. feud. Alex. conſ. 18. lib. 5. Capyc. in inueſt. feud. verſ. feudorũ fructus, & ver. futuri fructus, fol. 205. Camer. in c. Imperialẽ fol. 18. lit. V. & fol. 20. lit. F. Frecc. de ſubfeud. in 21 limit. ad conſtit. conſtit. Diuæ memoriæ, Reg. de Ponte in lection. feud. lect. 14. nu. 33. Bertus conſ. 95. nu. 5. Conſ. de Anna conſ. 46. nu. 10. cum ſeq. Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. p. 2. q. 2. nu. 14. Intrigliol. de feud. par. 7. c. 2. nu. 25. Caldas Pegueira de iure emph. par. 3. c. 17. nu. 1. & ſeqq. lib. 4. Io: Schard. de feud. par. 6. num. 10. Reg. Rouit. in pragm. 4. de feud. num. 109. idem Reg. de Marin. quot. reſol. to. 2. cap. 81. nu. 3.*

35 Et ratio duplex eſt, prima, quia tunc non dicitur diſponere de re feudali, ſed de fructibus ab hærede percipiendis, & à ſolo ſeparandis, de quibus, vt de re hæredis diſponit feudatarius, hæredem ſuum hoc modo grauando, ſicque feudũ non tangitur, nec illud ius ſuper eo conſtituitur, proindè huiuſmodi diſpoſitio ſubſiſtere debet *ad tex. in l. vnum ex familia, §. ſi rem, ff. de leg. 3.* & notant *Reg. Rouit. d. prag. 4. de feud. nu. 109. ex Camer. in c. Imperialem car. 18. col. 4. lit. V.*

Altera ratio eſt, quia fructus huiuſmodi perueniunt ex re hæreditaria, hoc eſt ex re, quam iure hæreditario defunctus tranſ-

tranſmiſit ad hæredes: etenim res hæreditariæ cenſentur fructus feudi, & iudicatur de eis, ſicuti de alio patrimonio defuncti, *Andr. in c.1.§.quid ergo de inueſtitura de re alien. fact. Caſſan. in conſuet. Burgund. rub.7.§.4. nu.19. Vrſill. ad Affl. deciſ.26. Reg. Rouit. in d. pragm.4. de feud. nu.*109. Quod adeò eſt verum, nàm poſſunt fructus feudi ad inſtantiam creditoris ſine aſſenſu ſequeſtrari, *Reg. Rouit. in pragm.3.nu.16. de ordine Iudic. & in conſ. 77.nu.5.lib.1.* vndè meritò diſpoſitio facta de fructibus feudi valet, nec illam infringere ſucceſſor poteſt, ſed eam ratam habere debet, etiam ſi cum beneficio legis, & inuentarij hæres eſſet, *Reg. Rouit. in prag.4.de feud.nu.*128.

36 Præterea facit, quod ſtante huiuſmodi teſtatoris ordinatione, diuidendi, ſcilicet fructus feudi inter fratres cohæredes, illis alia non competit actio, niſi perſonalis contra primogenitum hæredē in feudalibus, vt fructus feudi inter ipſos fratres ſecundogenitos diuidat, retenta ſua portione; ſed primogenitus Dominus feudi dicitur, ipſiuſque fructuũ habet dominium; vndè ſecundogeniti nec feudum obnoxium habent, nec ius ſuper feudo acquirunt, neque poſſunt impedire, vt primogenitus feudum alienet, ſi velit: & quoties legatarius ius ſuper fundo non habet, non poteſt impedire hæredem, nè fundum vendat, licèt aliquorum fructuum fundi præſtatio annua fuerit ei relicta, ſic expreſsè notat *tex. in l. fundi Trebatiam* 38. *ff. de vſufruct. leg.* & eleganter hoc tractat idem *Reg. de Marinis reſol.quot.to.1.c.*119. *& to.2.c.*81.*nu.*4. & hanc opinionem in proprio caſu, vt poſſit grauare fructus feudorum in beneficium ſecundogeniti, confirmat *Conſil. Staiban.reſol.*172.*nu.*71.

Inſuper poteſt feudatarius ſucceſſorem in feudo hæreditario grauare, vſq;
37 ad eiuſdem feudi valorem, nec aſſenſus requiritur, quodque licèt non admittat *Praeſ.Camill.de Curtis in diuerſ. feud. fol.* 54. *à n.*109. vbi ſatis abundè fundat, non poſſe feudatarium, hæredem in feudo grauare pro concurrenti feudi valore, cũ hæredi ſuper feudo tantùm relinquendũ eſt, vt militare poſſit; verumtamen hodiè ex receptiſſima, qua vtimur ſententia, poteſt feudatarius in feudo hæreditario legitimum inſtituendo ſucceſſorem, illum pro concurrenti feudi valore grauare in alterius beneficium, dummodò non ſit
38 filius, cui cum legitima ſuper feudo debeatur, non poteſt onerari pro concurrenti feudi valore, ſed tantùm in eo, quod legitimæ valorem excedit, ſic dixerunt *Praeſ. de Franch. deciſ.1. nu.39. Franc. de Amico in tit. de his qui feud. dar. poſſ. fol.11 nu.3. Reg. de Ponte conſ.*88. *nu* 50. *&* 53. *vol.1. Reg. Rouit. in pragm.1. de tit. abuſ. nu.*112. *& in pragm.4. de feud. nu.*60. *&* 61. *Reg. de Marin. reſol. quot. to.1. cap.*70. *nu.*35. *Conſ. Staib. reſol. foren.*99.*n.*51.

39 Quod etiã procedit reſpectu onerum hæreditariorum, cum teneatur feudatarius ad omnia onera defuncti, vſque ad concurrentem valorem feudi, etiam ſi inuentarium confeciſſet, *gloſ. in conſtit. Regni, vt de ſucceſſionibus, verſ. ex vtroque parente, Minad. conſ.*10. *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.6. de aſſenſu Regio ſuper dotibus,§.3.nu.19. Conſ. Staib. reſol foren.* 172.*nu.*78. ſubdens amplius *nu.*71. poſſe grauari fructus feudi pro ſoluendis creditoribus.

40 Idemque procedit, quamuis ſucceſſor in feudalibus non fuerit à teſtatore inſtitutus, vel in feudis ſuccederet contrà voluntatem defuncti, nàm adhuc tenetur oneribus impoſitis per defunctum vſque ad concurrentem feudi valorem, *Praeſ. de Franch. deciſ.1. & deciſ.*704. *num.1. & 2. Conſ. Staiban. reſol. foren.*59.*nu.*12.*&*13.*& reſol.*172.*nu.*23.

Sed non poteſt feudatarius hæredem grauare vltra feudi valorem; vndè ſi pe-
41 cunia, quã teſtator præſtandã legauit de fructibus feudi, excederet volorem eiuſdem feudi, grauamen illud tenet pro vera quantitate valoris feudi, in eo autem quod illius valorem excedit, non ſubſiſtit, vt probat *Reg. de Marinis quot. reſol. to.2. c.*82. vbi quoque addit, quod ſi hæres velit legatario ſoluere integrum feudi valorem, non tenetur feudum vendere, licèt emptor reperiatur, qui illud emeret, pluſquam feudi valor eſt, ex qua poterit legatarius integrum conſequi legatum.

Verùm non ſubſtinetur diſpoſitio ſu-
42 per feudi valore directa, ſi ad fraudandum legitimum ſucceſſorem feudi concipiatur, nàm tùnc illa teneret, quando ſin-

ſincerè bona fide, ſine odio, & fraude fieret, vt notatur *in cap.* 1. §. *ſed & res, per quos fiat inueſtitura*, ibi, *feudum tamen cuilibet dare poteſt, niſi fiat in fraudem*, vbi *gloſ. in verb. in fraudem*, ſubiungit, *ſi ideo fecit, vt priuet eum, qui ſuccedere deberet ad ſuam ſucceſſionem*, idem notatur *in c.* 1. *qualiter olim poteſt feudum alienari*, ibi, *quod tamen hodie ſincerè, & ſine fraude licet ei facere*, & vtrobique *Andr. & Feudiſtæ.*

43 Et conſideratur diſponentis fraus, nedum concurrente titulo lucratiuo, legati ſcilicet, vel donationis, vt teſtatur *ex Napodano in conſuetudine, etſi teſtator. verſ. diſponere nu.* 14. *Reg. de Ponte de poteſtate Proregis tit.* 6 *de aſſenſu Regio ſuper dotibus*, §. 2. *nu.* 27. *verſus finem*, ſequitur *Conſ. Staiban. reſol. foren.* 99. *nu.* 19. *to.* 1. *& reſol. foren.* 200. *nu.* 98. *to.* 2. conſideratur etiam fraus ex onerum magnitudine, feudo impoſitoru, ex quibus per indirectum quis expoliatur ſucceſſione feudi, qua ſucceſſione non poteſt priuari, cum ad perſonam immediatè ſucceſſurã, ex lege feudi vocatam pertineat, nulla manente, aut valente contraria teſtatoris diſpoſitione, *c.* 1. *de ſucceſſione feudi*, & habetur in conſtitutione Regni, *vt de ſucceſſionibus*, & latè annuit *Reg. de Ponte conſ.* 22. *n.* 6. *vol.* 1. *Conſ. Staiban. reſol.* 99. *num.* 8.

44 Nihilominus prædicta non reſtringũt, concluſionem ſupra affirmatam, quod ſcilicet poſſit feudatarius ſucceſſorem grauare vſque ad concurrentem valorem feudi, nàm circumſcripto, quod hæc eſt communis, & vniformis ſententia, facit etiam, quia hæc eſt fraus permiſſa per modum cautelæ, à lege introducta, vt latè demonſtrat *Loffredus conſ.* 46. *n.* 7. *verſ. quoad ſecundum*, eum ſequitur *Reg. Lanar. conſ.* 80. *nu.* 26. *& Reg.* Ronit *ſuper prag.* 4. *de feud.* Reg. *de Ponte in lect. feud.* 11. *Præſ. de Franch. deciſ.* 1. *nu.* 33. *idem* Reg. *de Ponte conſ.* 13. *nu.* 18. *&* 19. *Conſ. de Georg. alleg.* 12. *nu.* 33. *& d. Reg. Lanar. conſ.* 80. *num.* 26. ſubdit hoc procedere, etiam ſi teſtator cogitaſſet per indirectũ ſucceſſorem priuare, grauando illum in pecunia vſque ad vires feudi, idemque ſequor *Ego reſp.* 44. *nu.* 13. *&* 14. *tom.* 1. prædicta quoq; comprobat *Reg. de Marin. in obſ. ad dec.* 532. *Reg. Reuert. t.* 2. *n.* 2.

Sed ſupradicta, vt alij dicunt, benè procedunt reſpectu collateralium; at re-
45 ſpectu filiorum non videntur procedere, cum illi non poſſint grauari vſq; ad concurrẽtem feudi valorem, nàm ipſis competit ſuper eodem feudo legitima, quæ totum feudum vindicat, cum ſit totum
46 feudum legitima primogeniti, *c. licet de voto, Præſ. de Franch. deciſ.* 1. *nu.* 48. *&* 49. *verſus finem*, & *idem in deciſ.* 387. *nu.* 4. *Reg. Rouit. in prag.* 1. *de titulorum abuſu nu.* 112. *Reg. de Ponte conſ.* 88. *nu.* 50. *&* 53. *vol.* 1. *& de poteſtate Proreg. tit.* 6. §. 1. *nu.* 11. *Conſ. Io. Andr. de Georg. allegat.* 20. *nu.* 21. ideò quemadmodum onus in legitima reijcitur, prout vulgara ſunt iura, conſequenter poteſt primogenitus integra bona feudalia pro ſua legitima deducere, quocumque onere reiecto.

Verumtamen in contrarium eſt veri-
47 tas, vt ſcilicet integra feuda non ſint legitima primogeniti, nàm feuda etiam titulata aliud priuilegium non habent, niſi vt ſint indiuidua, & non poſſint tranſire, niſi ad vnum tantùm hæredem de iure communi feudorum, quod priuilegium per ius francorum eſt introductum in omnibus feudis, etiam abſq; tituli dignitate: vndè licèt feuda debeant ire indiuidua ad primogenitum, non tamen ſunt integra feuda legitima primogeniti,
48 ſed eius legitima eſt tertia pars totius feudi, non in quota, ſed in pretio, dicitur legitima ipſius, vt fundat *Camerar. in c. Imperialem*, §. *præterea Ducatus, car.* 104. *col.* 2. *lit.* R. ideò in reliquis duabus partibus pretij poteſt ritè, & rectè grauari à teſtatore, etiam inuitus, vt latè explicat *Camerar. d. c. Imperialem*, §. *præterea Ducatus, cart.* 99. *col.* 3. *in princ. verſ. & quòad primũ caput*, vbi per decẽ columnas reaſſumit argumenta omnium DD. & opinionem *Innocentij, Hoſtienſis, & Abbatis in c. licet de voto* refert, & tandem *carta* 101. *col.* 4. *poſt lit.* V. concludit, vt neque totum Regnum, neque totus Comitatus, neque res, quæ de iure francorum primogenito debetur, inducunt, vt feudum totum dicatur legitima primogeniti, idem concludit *Frecc. de ſubfeud. lib.* 3. *de differen. inter feuda ex pacto, & hæreditaria differ.* 19. *vbi nu.* 3. deridet illos, qui credunt feudum totum eſſe legitima primogeniti, & propterea in eo grauari

non

non poſſe, eum ſequitur *Loffred. conſ. 1. nu.179. &* Reg. *de Ponte conſ.*88. *nu.*40. *lib.*1. Reg. *Rouit. in prag.*4. *de feud. nu.*112. *cum ſeqq.* Reg. *de Marin. reſol. quot. cap.*82. *nu.*3. *to.*2. & amplius *idem* Reg. *Rouit ibidem*, ſubdit, quod illud axioma, vt totum
49 feudum ſit legitima primogeniti, procedit in feudo ex pacto, & prouidentia ſimplici tantùm, non autem in feudo hæreditario, & idem docet *Minado. in rubr. conſtit.* Regni *in aliquibus num.* 27. ideò
50 dempta tertia parte pretij feudorum, pro legitima primogeniti, aliæ duæ integrè remanent liberæ ad diſpoſitionem teſtatoris, & poteſt in illis onera ſuperaddere, quod ſolummodò procedit in áctu vltimæ voluntatis; in contractu verò inter viuos, ſiuè ſucceſſores ſint filij, ſiuè Collaterales, poteſt feudatarius totum corpus feudi cum aſſenſu in alium transferre, nec aliter immediatus ſucceſſor contradicere poteſt, Reg. *Rouit. conſ.*35. *per totum*, & ſignanter *num.*3. ſequitur Reg. *de Marinis in obſeru. ad deciſ.* 532. Reg. R*euert. tom.*2. *nu.*2. vbi ità deciſum teſtatur, quam etiam deciſionem refert *Thor. in compend. par.*3. *verb. diſpoſitio feudalis, fol.*308.

51 Et hæc omnia hactenus annotata, vt ſcilicet poſſit feudatarius de fructibus feudi diſponere, ac hæredem grauare, vſq; ad cõcurrentem feudi valorem, vindicant quoq; locum in feudo ex pacto, & prouidentia; cum illud reſpectu primi acquirẽtis habeat vim feudi hereditarij, vt probat *gl. in c.*1. § *hoc quoque de ſucceſſ. feud. argum. tex. in l. ſed & ſi plures*, §. *in arrogato, ff. de vulg. & pupil. Andr. in cap.*1. *an agnat.* & in omnibus, & per omnia æquiparatur feudo hæreditario, vt inquit Reg. *de Ponte de poteſtat. Proreg. tit. de diuerſ. prouiſ.* §. 1. *Camill. de Curte in diuerſ. feud. cap.*15. *n.*18. Vndè quemadmodũ in feudo hæreditario ſucceſſor poteſt grauari in actione perſonali vſq; ad concurrentem feudi valorem, vt plenè probant præter citatos *Loffred. conſ.*46. *nu.*17. Reg. *de Ponte conſ.*88. *nu.*36. *vol.*1. *& de poteſt. Proreg. tit. de refut. feudor.* §. 2. *nu.*2. nec
52 inuentarium ſucceſſorem releuat in feudo hæreditario, quòad integrũ valorem feudi, nàm vltrà eius valorem non obligatur hæres, inuentario confecto, Reg. *de Ponte de poteſt. Proreg. tit.*8. *de refut. feudor.* §. 2. *nu.*20. *&* 21. *ex Andr. in cap. Imperial.* 7. *col. in addit. de prohib feud. alien. per Feder.* Reg. *Capyc. Latr. conſult.*23. *nu.*19. *to.*1. Ità pariter procedit reſpectu feudi ex pacto, & prouidentia, cuius primus acquirens poteſt ſucceſſorem grauare, vſque ad integrum feudi valorem, nec ei inuentarium prodeſt, ità *Camer. in cap. Imperialem car.*97. *lit. E. Frece. de ſubfeud. author.*27. *Baron. nu.*10. *idem Camer. in c.*1. *nu.*26. *an agnat. Hartm. Piſtor. de feud. quæſt.*4. *nu.*80. *Camil de Curte in diuerſ. feud. c.*15. *nu.*12. *idem Frecc. d. tract. de ſubfeud. lib.*3. *in* 33. *differ.* vbi ſubnectit reſponſum Reg. *Villani*, qui huic ſententiæ adhæret, ſequitur *Fabius de Anna conſ.*5. *&* 52. *vol.*1. Reg. *de Ponte de ſucceſſ. feud. lect.*11. *nu.*59. *ad idem Conſ. Marcian. conſ.*69. *nu.* 40. *to.* 2. inquiens, quod reſpectu primi acquirentis illud habet vim hæreditarij idque nulla alia ratione ſuadetur, quia primus acquirens, qui fuit occaſio adeptionis, potuit eſſe cauſa deſtructionis, ideò tantùm operatur verbum *hæredibus*, quantùm occaſio in iſto feudo, *Bal. in cap. inter dilectos col.*3. *de fide inſtrum.*

53 Prædictis verò non obſtantibus, contrarium eſt verius, vt ſcilicèt non poſſi in feudo ex pacto, & prouidentia etiam primus acquirens ſucceſſorem grauare, aut aliquod onus imponere, etiam ſi quid minimũ reſpiceret, niſi interueniat conſenſus Domini, ità de iure communi feudorum cauetur, vt *in c.*1. *in fine de ſucceſ. feud. & in cap.*1. § *donare qual. olim feud. alien. pot. Boſſ. tit. de Principe nu.*31. *verſ. & quando non eſt hæreditarium*, ſubdens,
54 quod nec etiam pro anima de feudo diſponi poteſt, *Plot. in addit. ad Mart. Garat. conſ.*29. *nu.*61. *&* 63. *Berous quæſt.*95. *nu.*1. *Clar.* § *feudum quæſt.* 37. *nu.*1. *verſ. idem dicendum eſt*, *Borrell. in ſumm. deciſ. to.*1. *tit.*36. *de aſſenſu nu.*1. *& de feud. nu.*1. *cum pluribus ſequentibus*, Reg. *Capyc. Latr. conſult.*23. *nu.*21. *& conſult.*24. *nu.*10.

55 Et ratio eſt, quia tale feudum duobus nominibus circumſcribitur, ſcilicèt ex pacto, & prouidentia, quæ nomina in iure non inueniuntur, ſed *Pileus, & Bulgarus* antiqui Gloſſatores ab intrinſeca ipſius virtute, ac ſubſtantia hoc magiſtrale nomen adinuenerunt, vt notant *Iſer. in cap. Imperialem, Iacob. Ardizzon. in ſua*

ſumma, & docet *Camer. in c. Imperialem car.94.à ter. lit.M.* ex quibus nominibus licèt videatur, vt nomen pacti non cõueniat cũ pactum duorum ſit conſenſus, *l.1. ff. de pact.* quod potiùs priuatis perſonis poteſt adaptari, quã inter Dñum, & vaſſallũ, & aliud nomen, prouidentia, Principi concedenti competit, vt docent *gl. & Andr. in c. Imperial fol.94. à ter. lit.N. & O.* hæc autem prouidentia Principis, reſpicit omnes deſcendentes inueſtitos abſq; clauſula hæreditaria ex Principis munificentia, *Gulielm. de Pern. conſ.* 12. habent enim feudum deſcendentes à primo acquirente, nedùm ex eius pacto, ſeù induſtria, ſed ex prouidentia concedentis, vt inquit *Intrigliol.* plures allegans *de feud. cent.1. quæſt.*51. *nu.*197. Vndè eatenus primus acquiſitor poteſt feudum grauare, quatenus conſenſus Principis concedentis acceſſerit, aliàs prouidentia huiuſmodi concedentis non operatur, nàm ſi conſenſu recipientis, & dantis fuit feudum erectum, ad beneficium deſcendentium acquirentis abſq; clauſula hæreditaria, eorundem conſenſus requiritur, vt poſſit à primo acquirente grauari; hoc enim feudum ex pacto, & prouiden-
56 tia non eſt corpus hæreditariũ, ſed quid ſeparatum ab hæreditate, *Alex. Raudenſ. reſponſ.1. nu.*142. *lib.*2. nàm in feudo hæreditario hæres dicitur ſuccedere ex ſucceſſione, quod ſecus eſt in feudo ex pa-
57 cto, & prouidentia, vbi non requiritur, quod quis ſit hæres primi inueſtiti, ſed ſufficit, ſi ſit eius filius, vel deſcendens, *Caphal. conſ.*523. *nu.*32. *Frecc. de ſubfeud. lib.3. in differ. int. feud. ex pacto, & hæred. differ.* 31. propterea quotieſcumq; DD. dixerũt primum acquirentem, poſſe filijs & deſcendentibus præiudicare, ſemper loquuti fuerunt, quando concedentis interuenit aſſenſus, ità *Camer. in cap. 1. an agnat. nu.*26. *Scharder tract. de feud. par.*7. *cap.*2. *nu.*22. *Frecc. de ſubfeud. c.2. in* 29. *author. nu.*10. *verſ. vel ſi feudum eſſet nouum ex pacto, & prouidentia, & in tertia formul. nu.*15. *Præſ. de Franch. deciſ.*368. *nu.*4. *Fab. de Anna conſ.*5. *&* 52. *vol.1. Reg. de Ponte de ſucceſſ. feud. lect.*11. *nu.*59. *Camill. de Curte in ſuo diuerſ. feud. cap.* 15. *nu.*12. *Reg. Capyc. Latr. conſul.*23. *nu.*29. *&* 30. & ità refert decreuiſſe Senatum Mediolanenſem, vt videre eſt in fine dictæ conſultationis num. 74.
58 Hinc eſt, quod in feudo ex pacto, & prouidentia inuentarium ſucceſſori prodeſt, ad hoc, vt ſuccedẽs ad onera defuncti non teneatur, *Alex. cõſ.*19. *vol.*5. *Ruin. conſ.*176. *nu.*15. *vol.*1. *Roland. à Val. tract. de inuent. quæſt.*182. *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de regal. impoſ.* §. 6. *nu.*29. *Gramat. deciſ.*93. *nu.*10. *Cacher. deciſ.*97. *nu.*11. *& deciſ.*68. *nu.*14. *&* 15. *Reg. Capyc. Latr. d. conſult.*23. *nu.*35.
59 Imò alij dixerunt, quod etiam non confecto inuentario ſucceſſor in feudo ex pacto, nón tenetur habere ratum factũ defuncti, quos recenſet *Hartam. Piſtor. quæſt. iur. lib.2. quæſt.*13. *nu.*15.
60 Sed hoc non procedit reſpectu primi acquirentis, quando validè alienauit, vel aliter diſpoſuit cum aſſenſu concedentis, nàm tùnc inuentarium non iuuat, ſecus tamen eſt, quando huiuſmodi aſſenſus non interfuerit, ſic diſtinguit *Reg. Capyc. Latr. cit. conſult.*23. *nu.*37. allegans *Leliũ Caputum ad Conſuet. Neap. in conſuet. ſi moriatur par.2.* §.6. *num.*21. ſentiens, vt
61 quando ſuper huiuſmodi diſpoſitione de tali feudo, ſeù de eius fructibus non interfuerit aſſenſus concedentis, alia non oritur actio, quàm perſonalis, ex qua actione non poteſt aliqua exequutio fieri, vel ſuper ipſo feudo, vel in fructibus ipſius, idem docet *Frecc de ſubfeud. lib.3. in* 33. *diff.* (quamuis in formulis deindè contrarium aſſerat) dicens, quod quando
62 datur feudum Titio, & liberis, ſeù deſcendentibus, Rex prouidet liberis, vt liberis, vel deſcendẽtibus, & veluti ex eorũ propria perſona feudum capiunt, quod in hoc nullus eſt fauor acquirentis, cum ius eorum morte finiatur, etſi feudum nouum ſit, primus acquirens, non diſponit in damnum futuri deſcendentis confecto inuentario.

Nec ſucceſſores, etſi hæredes primi
63 acquirentis tenentur diſpoſita obſeruare, cùm hæres non tenetur habere ratum factum defuncti nullum, & à iure improbatum, nàm in dicto caſu limitatur diſpoſitio, *tex. in l. cum à matre, C. de rei uendic.* proùt in propria materia dixerũt *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſ. Reg. ſuper dotib.* §.1. *nu.*17. *& conſ.*61. *nu.* 31. *Lucas de Penna in l. quemadmodum, C. de agricol. & cenſit. lib.*11. *Hartam. Piſtor. quæſt.*

quæſt. iur. lib. 2. quæſt. 11. nu. 49. Reg. Tap. deciſ. Sup. Ital. Senat. 2. nu. 39. Reg. Capyc. Latr. conſult. 23. nu. 15. Conſ. Staiban. reſol. for. to. 1. reſol. 99. nu. 29.

Præterea non poteſt feudatarius ordinare in beneficium cuius, annuã præſta-
64 tionẽ ex fructibus feudi exſoluẽdã reliquit, vt donec & quouſque quantitas legata non ſoluatur, poſſit feudi poſſeſſionem ingredi, illudque retinere, fructus percipere, ac iuriſdictionem exercere.

Ratio eſt, quia eatenus valet legatum alicuius annuæ præſtationis de fructibus feudi, quatenus non transfertur ius legatario ſuper corpore feudi, ſic communiter tradiderunt vltrà ſup. cit. *Gl. & DD. in c. 1. de cap. Corrad. & in conſt. conſtitutionẽ Diuæ memoriæ, Reg. Rouit. in prag. 4. n. 46. de feud. Conſ. de Anna conſ. 46. n. 29. Horat. Montan. in cõment. ad leg. Imperialem in princ. nu. 4. & 8.* Et ex hac forma legati non ſolùm ius formatũ ſuper feudo videtur conſtitui, dùm directò fit legatum fructuum feudi, *ad tex. in l. Herennius, & in l. fructus, ff. de vſur. & in l. fructus, ff. ſolut. matrimon. l. fundi vſu, & l. fin. ff. de vſu, & habitat.* Sed etiã cenſetur feudi vſusfructus fuiſſe legatus, quod probatur *ex l. cum ità 41. ff. de vſufruct. leg.* vbi legatis annuis fructibus fundi Corneliani, perindè eſt, at ſi vſuſfructus fundi fuiſſet legatus; multũ enim
65 diſtat grauare hæredem ad præſtandum Titio fructus feudi, & directò legare Titio fructus feudi, quia primo caſu conſideratur tantùm actio perſonalis hæredis ad implendam voluntatem defuncti feudatarij, qui voluit, vt ſucceſſor in feudo tanquam eius hæres obligetur perſonaliter ad præſtandum legatario fructus illos ex corpore feudi ſeparandos, ſiuè vti burgenſaticos, & hæreditarios, ſiuè vti proprios. In ſecundo caſu, quia ex legato verbis directis factò trãsfertur ius in tertium percipiendi fructus propria authoritate, & dicitur conſtitutum ius in corpore feudi, quod ſine Regio aſſenſu non permittitur, & proindè legatum non ſubſiſtit, vt in proprio caſu arguit *Reg. de Marin quot. reſol. cap. 81. tom. 2.* ſubdens, ſic pluries S. C. iudicaſſe.

66 Idemq; probatur, quia attento tenore huiuſmodi diſpoſitionis verè, & realiter perſonæ, cui certa nummorũ quantitas legatur, feudum pignori traditur, nàm ſi vult teſtator, vt legatarius feudum habeat, ſiuè retineat, donec legata quantitas illi ſoluatur, hoc aliud non importat, niſi pro ſumma legata feudum pignori tradere, etenim negari non poteſt, quin per legatum conſtituatur legatarius creditor quantitatis legatæ, *ad tex. in §. noſtra autem inſtit. de legat.* vndè ſi demum iubet teſtator, vt poſt mortem ſuam habeat legatarius feudum, donec hæres pecuniam legatam ſoluerit; man-
67 dare videtur, vt pro pecunia legata feudum pignoretur, quod ſine aſſenſu eſt omninò prohibitum, vt dixerũt communiter *Feudiſtæ in c. Imperialem, Aluarot. in c. 1. §. et ſi libellario nu. 2. tit. quib. mod. feud. amitt. Afflict. in conſt. conſtitutionem Diuæ memoriæ nu. 8. Reg. de Marin. reſol. quot. to. 2. cap. 81. nu. 10.* ſubdens, quod ex tali diſpoſitione aliud abſurdum eueniret, nàm cum legatum poſt mortem legantis vires ſumat, eo tempore vtile dominium, quod erat penès feudatarium defunctum, ad legitimum ſucceſſorem translatum fuit, ſicq; ſine facto ſucceſſoris, & hæredis valeret legatarius feudi poſſeſſionem conſequi, illudq; loco pignoris poſſidere, donec legata quantitas ei ſoluatur, quod omni iure prohibetur.

68 Rurſus idem confirmatur, quia iuriſdictio eſt de regalibus, *c. 1. quæ ſint regal.* & de iure publico conſideratur, etiam in poſſe Baronis, nàm Officiales electi à Baronibus ad iuſtitiam miniſtrãdam adhuc Regij appellantur, quia cum ipſi Barones, qui eos conſtituunt, merum, & mixtum imperium à Rege habeant, etiam eorum Officiales dicũtur à Rege iuriſdictionem habere, *Carau. rit. M. C. 49. nu. 7. Reg. de Marin. reſol. quot. to. 1. c. 81. nu. 13.* ex quo ſequitur, poteſtatem hanc Regalem Magiſtratus conſtituendi ab alio, quàm ab eo, cui à Rege communicata eſt, ſine eiuſdem Regis conſenſu exerceri non poſſe, ità *Camill. de Medic. conſ. 147. nu. 3. ad 13. Affl. in conſt. Reg. ſcire volumus in 4. not. ab. Montan. tract. de regal. verb. poteſtas conſtituendorum Magiſtratuum nu. 3. Reg. Rouit in prag. 3. nu. 16. de ordin. iudic. & in conſ. 77. nu. 5. lib. 2.* vbi demonſtrat,
69 quod etſi ad inſtantiã creditoris aſſenſu carentis poſſit ſequeſtrari fructus feudi, ſed nullo pacto ipſa iuriſdictio; Iuriſdi-

ctio enim ſtat in Caſtro ex ſe, non tanquã fructus Caſtri, imò eſt illa quid maius Caſtro, & Caſtrum ſtat, vti acceſſorium ad iuriſdictionem, non è contra, ſequitur *Montan. de regal. verb. poteſtas conſtituendorum Magiſtratuum nu. 3.* proindè ſuſtineri non poteſt ſuprapoſita feudatarij diſpoſitio ſine aſſenſu Regis, dùm in illa legatario confertur iuriſdictionis exercitium, donec quantitas legata ſoluitur.

70 Sed contrariam ſententiam veriorem exiſtimo, vt ſcilicet hæc feudatarij ſupra relata diſpoſitio valeat, & poſſit legatarius virtute prædictæ diſpoſitionis feudũ conſequi, poſſeſſionemq; ipſius nanciſci non ad finem acquirendi dominium, ſed retinendi tenutam, & naturalem poſſeſſionem, quod nõ eſt inconueniens, etiam ſi dominiũ feudi ad alium legitimũ ſucceſſorem pertineret, ità ſentiunt *Conſ. de Georg. alleg. 12. nu. 25. Marcell. de Mauro alleg. 54. nu 7. Conſ. Marc. conſ. 26. nu. 13. vol. 1. Reg. Galeota controu. 36. nu. 31 cum ſeqq. lib. 1. Reg. de Marin. to. 3. reſol. quot. alleg.* 140. qui hanc ſententiam acerrimè propugnauit iura tuens in S. C. Brigidæ Spinulæ aduerſus nullitates propoſitas per Io: Baptiſtam Imperialem contrà decretum S. C. quo mediante fuit ordinatũ, immittendam eſſe dictam Brigidam in poſſeſſionem cõmoditatis percipiendi fructus, & emolumenta iuriſdictionis Status Sãcti Angeli, virtute cuiuſdam declarationis ſine aſſenſu factæ per D. Landulphũ de Aquino, q. testatus fuit ſe emiſſe Statũ prædictũ pecunia Io: Vincentij Imperialis, quamobrẽ in beneficiũ dicti Io: Vincentij conceſſit facultatẽ percipiendi fructus, adminiſtrandiq; iuriſdictionem, at etiam eum conſtituit procuratorem, velut in rem propriam, hanc quoq; ergo conſtitui opinionem, iura defendens Marchioniſſç Montorij D. Euſemiæ de la Zazzara, *reſp. 44. nu. 18. to. 1.*

71 Et ratio eſt, quia non agitur in caſu iſto de dominio feudi, ſed de illa ſimplici poſſeſſione, quæ conſiſtit in ſola commoditate percipiendi fructus, vndè qui illam tenet, nullo pacto affirmari poteſt, vt dicatur feudum poſſidere, *Franc. de Amic. in repet. cap. 1. de his qui feud. dar. poſſ fol. 128. col. 2.* ad hoc facit vulgata theorica, *Andr. in c. Imperialem, § illud à nu 68. ad 71. de prohib. feud. alienat. per Federic.* vbi dixit, feudi poſſeſſionem adhuc penès illum exiſtere poſſe, qui eſt incapax ſucceſſionis, & dominij, aſſignans rationem, quia poſſeſſio cum ſit facti iure ciuili infirmari non poteſt, & in poſſeſſorijs factũ, & non ius attenditur, etiam quòad exercitium iuriſdictionalium, *Peregr. de iur. fiſci p. rt. 1. §. fiſcalium nu. 55. Anna ſing. 535.* vndè feudum ſic, à quolibet quòad poſſeſſionem detineri poteſt, cũ poſſimus nos poſſidere rẽ, cuius proprietatem habere non poſſumus, *ad tex. in cap. dilectus 12. quaſt. 1.*

72 Hanc equidem *Andr.* theoricam in proprijs terminis noſtris ſatis eleganter exornat, *Reg. Cap. Galeota controu. lib. 1. controu. 36. à nu. 30.* dùm ait, quod vbi defunctus non fuit Dominus, ſed ſimplex feudi poſſeſſor, ſiuè detentor, hæres eius, qui aliud non prætendit, niſi poſſeſſionem, ſiuè tenutam illam nanciſci, non habet neceſſe oſtendere ſe verum, & legitimum eſſe hæredem, ac in feudo immediatum ſucceſſorem, quia cùm non agamus de dominio feudi, ſed de ſimplici poſſeſſione, huius eſt capax etiam ille, qui Dominus eſſe non poteſt, & ex hac ratione, *idem Reg. Galeota nu. 33.* teſtatur, ſpurium, omninò incapacem, fuiſſe per R. C. ad feudi poſſeſſionem admiſſum, idem teſtatur *Io: Vinc. de Anna d. ſing. 535.*

73 Prædictis etiam addo, quod licet fœmina de iure communi feudorum feudi ſucceſſione ſit penitùs incapax, *cap. 1. de nat. ſucceſſ. feud.* tamen mortuo patre, & contendente cum agnato, an fundus in hæreditate remanſus ſit feudalis, vel potiùs allodialis, controuerſia pendente, poſſeſſio penès filiam manere debet, *c. 1. § inter filiam ſi de feud. defunct. controu. ſit int. domin. & agnat.* Ratio eſt, quia cum non tractetur de acquiſitione dominij feudi, ſed de ſimplici poſſeſſione, quã tenutam appellat *Barzar. in d. c. 1. §. inter filiam ſi de feud. defunct. controu. ſit inter domin. & agnat.* fœmina iſtius ſimplicis poſſeſſionis, ſiuè tenutæ incapax dici non poteſt.

74 Adſtipulatur quoq; prædictis communis concluſio à DD. conſtituta, quod ſcilicet quando feudum creditori feudatarij non eſt obligatum, ob quod denegatur illi immiſſio ſuper corpore feudi, exiſtentis penès debitorem, tamen poteſt

tunc

tùnc creditor obtinere immiſſionem ſuper commoditate percipiendi fructus, redditus, & prouentus feudi, itâ *Iacobin. tract. de feud. verb. & dicti vaſſalli in fin. verſ. aduertendum etiam col. 1. fol. 117.* quem ex noſtratibus ſequuti fuere *Liparul. ad Andr. c. 1. § quid ergo verſ. ſed an iudiciale pignus de inueſtit. de re alien. fac. Reg. de Ponte dec. 4. nu. 29.*

Nec aduerſatur, quod ſupra enarrata diſpoſitio, à teſtatore feudatario ordinata, contineat etiam adminiſtrationem, & exercitium iuriſdictionis, nempè poteſtatem conſtituendi Officiales, ob quod dubitari non poteſt, quin iuriſdictio ipſa intrinſecè tangatur, quæ ſine aſſenſu transferri non poteſt, ex traditis *per Camill. de Medic. conſ. 147. nu. 15.*

75 Nam reſpondetur, quod in iſto caſu videtur legatarius iuriſdictionem exercere nomine Domini feudi, & vt illius Procurator, ad quod virtute prædictæ diſpoſitionis fore conſtitutum cenſetur vndè ad hunc actum validandum, nec

76 Regio aſſenſu opus eſt, ſiquidem nulla lege feudi cauetur, vt in conſtitutione Procuratoris ad feudum adminiſtrandũ Domini aſſenſus requiratur, *Camer. in c. Imperialem fol. 51. lit. P. Capyc. in inueſt. feud. verb. neceſſitas, verſ. aſſenſus fol. 80. Marin. Frecc. lib. 2. de ſubfeud. in 1. author. in limit. ad conſt. conſtitutionem Diuæ memoriæ nu. 165 fol. 164. Io: Vinc. de Anna in repet. ad eandem conſt. nu. 246.* & ex hac ratione deſumitur, quoq; concluſio contra *Camill. de Medic. cit. conſ. 147.* vt ſci-

77 licet in locatione feudi cum iuriſdictione, & vaſſallis, Regius non requiratur aſſenſus, cum conductor non ſit noua perſona in feudo, nec quod facit ſuo nomine facere dicitur, ſed Domini, qui verè poſſidet, & vti illius Procurator, ſiuè ſubſtitutus, vt latè fundat *Reg. de Marin. lib. 2. reſol. quot. cap. 31.*

78 Præterea virtute præfatæ diſpoſitionis non immittitur legatarius in quaſi poſſeſſionẽ iuriſdictionis feudi, ſed commoditatis percipiendi emolumenta iuriſdictionis, quæ ad hunc effectum abſq; aſſenſu locari poteſt, vt ipſemet *Camill. de Medic. d. conſ. 147. nu. 16.* admittit *ex Bal. in l. vſusfructus ff. ſol. matrim* idem firmant *Viuiu. deciſ. 126. nu 5. Capibl. in pragm. 8. par. 1. nu. 155. de Baron.* Et ratio eſt, quia commo ditas iuriſdictionis, quæ in prouentuũ exactione cõſiſtit, eſt quid

79 diuerſæ naturæ ab ipſa iuriſdictione, vt ſatis benè ratiocinatur, *Reg. Lanar. conſ. 34. nu. 7.* dùm dixit, quod licèt iuriſdictio ſit de Regalibus, tamen prouentus, qui iuriſdictionis fructus dicũtur, iuxtà *Andr.* ſententiam *in c. 2. §. hæreditatem de pac. tenend.* de Regalibus non dicuntur, ſicut fructus feudi feudales non cenſentur, vt dixerunt præter allegatos *per Reg. Lanar. d. conſ. 34. nu. 7. Paris de Put. in tract. de reintegr. cap. 20. nu. 2. Iacob. Anton. de Mauro alleg. 48. per tot. nu. 3.*

80 Accedat etiam prædictis, quod licèt pro Domino feudi nõ ſit reputandus ille, qui ſub alterius nomine propria tamen pecunia feuda emere curauit, quamuis publico mediante inſtrumento emptor declarauerit, cuius pecunia cuiuſue contemplatione feudum emit, & indeq; perſonam, quę verè pecuniã exburſauit, procuratorem conſtituerit inreuocabilem ad iuriſdictionem exercendam, & fructus, ac emolumenta percipiendum cum ampliſſima promiſſione ad illius requiſitionem de feudo diſponendi, quod quidem inſtrumentum nos vulgò *recognitionem* appellamus, quæ etiam ſi aſſenſu roboretur, nec Baro dicitur, nec prærogatiuis, iuribus, priuilegijſq; Baronibus cõpetentibus, potiri valet, itaùt cogere vaſ-

81 ſallos nequit ad adiutoria præſtanda, quando proprias filias, & ſorores nuptui tradit, ſed emptor licet ſimulatus, verè

82 dicitur Baro, & in parlamentis, vt Baro concurrere debet, adeò vt ſi decedat, nullo ſuperſtite legitimo ſucceſſore, feudum emptum ad Dominum reuertitur, ſin autem cum ſucceſſore, ab illo exigit conſuetum releuium, eiq; inueſtituram confirmat, vt copioſè tractant *Reg. Galeota controu. iur. lib. 1. contro. 28. Reg. de Marin. reſol. quot. to. 2. cap. 38. & to. 3. alleg. 140.*

83 Nihilominus poteſt ille, ex cuius pecunia feudum fuit emptum, conſequi immiſſionem ſuper commoditate percipiẽdi fructus, redditusq; feudales, ac adminiſtrandi, & exercendi iuriſdictionem, cum ſit ius mere allodiale, à feudi dominio prorſus diſtinctum, & ſeparatum, itâ deciſum habemus, & ſolemniter per S.C. iunctis Dominis duarum Aularum in cauſa D. Mariæ Ruffæ cum D. Fichria Scon-

Scondita, quæ inſtituta hæres à Camillo Portio, cuius pecunia Marinus Ruſſus D. Mariæ Auus terram Centulæ emerat, ad huius feudi tenutam, qua Camillus fruebatur D. Maria contradicente, immiſſa fuit, quam certè nanciſci non poterat, ſi quid feudale extitiſſet, cum hæres prorſus extranea diceretur, vt refert *Reg. Merl. controu. cent. 2. c. 81. nu. 63. & 67. Thor. in comp. deciſ. par. 3. in verb. hæres an debeat immitti*, ſequitur *Reg. de Marin.* abundè materiam pertractans *reſol. quot. tom. 2. cap. 38. nu. 23. cum ſeqq. & to. 3. alleg. 40. nu. 6. cum ſeqq. & d. c. 38. to. 2. nu. 28. idem Reg. de Marin.* aliam deciſionem S. C. relatam *per Reg. Galeota lib. 1. controu. 28.* prædictis prima fronte contrarium indicantem, ſatis benè explicat, & reſoluit, vt eſt videre per ipſum.

84 Vndè non obſtanr in contrarium allegata *per Reg. de Marin. to. 1. c. 81.* nàm eius dicta reſoluuntur ex ſcriptis per eundem authorem *in to. 2. c. 38. & to. 3. alleg. 40.* Hinc ſatis miror, quod hic optimus Iuriſperitus, & Supremus Miniſter reuoluto mantello ſuam deindè mutauit ſententiam, adhærens opinioni pro nullitate diſpoſitionis in caſu tenutæ feudi legatæ, nullis nouis congeſtis rationibus, nec reſolutis prioribus argumentis, neq; declarata, aut aliter interpretata priori ſententia, quam vt aduocatus per S. C. in cauſa Brigidæ Spinulæ fuit turatus, & victoriæ palmam obtinuit, eamq; in ſuis reſolutionibus prælo traditis pro veriori conſtituit, fretus pluribus rationibus, vt eſt videre *to. 2. cap. 38.* ideò de poſteriori eius ſententia non eſt habenda ratio.

85 Eo fortius confirmatur opinio noſtra, vt poſſit feudi tenuta legari, donec ſoluatur quantitas legata, rerum iudicatarũ authoritate, ſic deciſum in cauſa Principis Satriani, teſtatur *D. Reg. Galeota controu. 36. nu. 31. cum ſeqq. lib. 1.* Similiter in cauſa Principiſſæ Montis Caueoſij fatetur *Conſ. Marcian. conſ. 27. in fine to. 2.* & hanc deciſionem *D. Reg. de Marin.* ad cõfirmandum eius ſcripta *in tom. 1. cap. 81.* congerit, & miror, quomodò poſſit ad conſtituendam eius ſentẽtiam enucleari, cum oppoſitum confirmet, vt eſt videre *in cit. conſ. 27. Conſ. Marc.*

Idemq; fuit deciſum per Regiũ Collaterale Conſilium, me exiſtente Aduocato D. Eufemiæ de la Zazzara Marchioniſſæ Montorij, cui Marchio Montorij Franciſcus Creſcentius eius vir legauit ducatos quadraginta mille, ſoluendos ſuper terra Montorij, & voluit, quod dicta eius vxor donec ei ſoluerentur dicti ducati 40000. haberet tenutam dictæ terræ cum poteſtate locandi, fructus percipiendi, iuriſdictionemq; adminiſtrandi: ſuppoſuit Marcellus Creſcentius nepos ex fratre teſtatoris, & legitimus ſucceſſor in feudalibus, legatum non ſubſiſtere, cùm careat Regali aſſenſu; tamen per Collaterale Conſ. nil obſtantibus acerrimè cumulatis, & ponderatis per quondã Dom. Petrũ Carauita, Aduocatum dicti Marcelli, poſtmodum Regium Conſiliarium, fuit ordinatum, quod conſignetur tenuta dicti feudi dictæ Marchioniſſæ, ſeruata forma legati, & expediantur prouiſiones, de qua deciſione teſtor *reſp. 44. tom. 1.* vbi alias rationes exaraui.

86 Quarum altera eſt, quia tenuta conſiſtit in perceptione fructuum, donec ſoluatur legatum, & cum poſſit teſtator diſponere de fructibus feudi ſeparatis, vel ſeparandis, qui dicuntur burgenſatici, nec in tali diſpoſitione conſtituitur ius in re, *Camer. in c. Imperialem, fol. 19. à ter. lit. D. & V.* propterea hæres in feudalibus tenetur permittere, vt legatarius fruatur illa commoditate, tanquam burgenſatica, itaùt percipiat fructus, vt burgenſaticos, *Fab. de Anna conſ. 39. nu. 8. & Theodor. alleg. 4. nu. 14.*

87 Præterea facit, quod cum poſſit feudatarius ſucceſſorem in feudo hæreditario grauare vſq; ad feudi valorem, ideò permittitur illi, in cuius fauorem grauamen iniungitur, feudi poſſeſſionem ingredi, illudq; retinere, quouſq; fuerit ſibi ſatisfactũ, quia ex hoc Dominus non læditur, nec contemnitur, ità firmat *Curt. iun. conſ. 30. nu. 10.* dicens, quod immiſſio legatario impediri non poteſt, & valet opponere, quod ſibi debeatur æſtimatio,

88 idemq; firmant *Reg. Lanar. conſ. 86. nu. 5. Conſ. Marcian. cõſ. 26. n. 13. lib. 1.* ſubdens, idem procedere in illa quæſtione, quod ſcilicet legato feudo, debeatur æſtimatio, nàm videtur legatario conceſſa fructuũ perceptio contra hæredem, non autem quod ſuper feudo ius conſtituatur, & notat *Aff. deciſ. 26. & 240. nu. 9. circa finem.*

89 Præ.

89 Prædictis quoq; eſt adnotandum, quod tenuta morte poſſeſſoris non extinguitur, ſed ad hæredes tranſit, nàm etſi aliqui tenuerint, quod tenuta morte euaneſcit, vt refert *Chriſtoph. Pax. de tenuta cap. 8. nu.* 50. idemq; eſt in commoditate percipiendi fructus, & adminiſtrandi iuriſdictionem, quæ cùm vſusfructus importet, morte extinguitur, nec in hæreditate remanere dicitur, *l. hæreditas in multis* 61. *in fin. ff. de acquiren. rer. domin. l. vſusfructus* 26. *ff. de ſtipul. ſeru.* quod multò magis procedit in mandato ad exigendum fructus, nàm illud tàm morte mandantis, quàm mandatarij extinguitur, *l. inter cauſas. ff. de mand.*

90 Nihilominus cum tenuta, vt diximus, conſiſtat in ſola commoditate percipiendi fructus, illa certè per mortem non extinguitur, cùm ipſius ſit naturæ, vt ad hæredes tranſeat, *l. neceſſario*, §. *fin. vbi Alber. & cæteri, ff. de periculo, & commodo rei vend. Conſ. Arias de Meſa var. lib.* 3 *cap.* 49. *nu.* 7. *Reg Galeota controu* 36. *lib.* 1. *Reg. de Marin quot. reſ. to.* 3. *alleg.* 141. *n.* 20. longè enim diſtat ius vſusfructus à commoditate percipiendi fructus, ius nàmq; formalis vſusfructus, neq; cedi, neq; obligari poteſt, benè tamen vſusfructus cōmoditas, *l. arboribus* 13. *verſ. vſufructuarius, ff. de vſufruct.* §. 1. *inſtit. de vſu, & habitat. Bart. in l. ſi is qui* 11. §. *vſusfructus nu.* 2. *ff. de pignor. & in l.* 1. *nu.* 8. *C. de petit. bonor. ſubl. Neguſ. de pignor. par.* 2. *membr.* 3. *nu.* 9. 10. *&* 11. *Caſtillo de vſufruct. c.* 69. *nu.* 7. *& c.* 10. *nu.* 6. *Pacifie. de Saluian. interdic. in ſpec.* 3. *c.* 2. *nu.* 805. vbi ait, quod ſi dicamus vſusfructus commoditatem eſſe penès debitorem, poterit quis in eo experiri ſaluiano interdicto, idemq; ſequitur alijs relatis *Merc. Merlin. de pignor. lib.* 2. *to.* 1. *quæſt.* 23. *nu.* 7. 8. *&* 9. facit etiā ad rem noſtram, *Reg. de Ponte conſ.* 136. *n.* 93. *lib.* 2. docens, ſubreptitium fuiſſe aſſenſum, dùm pater refutando feudum filio, reſeruauit ſibi vita ſua durante vſūfructum feudi, & indè in ſupplicatione pro aſſenſu dixit, ſibi reſeruaſſe fructus, qua de re falſum expreſſiſſe videtur, cum maximum diſcrimen detur inter vſūfructum, & fructus, quia de fructibus poteſt feudatarius diſponere ſine aſſenſu, vſusfructus autem abſq; aſſenſu conſtitui non poteſt, vt notant *Andr. Bal. Aluarot.* & alij relati *per Reg. de Pōte loc. cit.* ſubdens, quod cū ſit quid diuerſum, falſa fuit ſupplicatio, & conſequenter aſſenſus ſubreptitius, nàm ſi pater refutans expoſuiſſet ſibi reſeruaſſe feudi vſumfructum, aſſenſus non fuiſſet præſtitus, quodq; longa ſerie comprobat *Conſ. Theodor. alleg.* 3. vbi, dicit poſſe, quem abſq; aſſenſu acquirere commoditatem percipiendi fructus ex feudo, ſed ſecus vſumfructum.

91 Vlterius ad materiam dicti ſexti caſus noſtræ Regiæ Sanctionis accedat, quod ſuper diſpoſitione de re feudali facta per feudatarium in actu vltimæ voluntatis, poteſt impetrari aſſenſus, etiam poſt mortem ipſius feudatarij, vt voluerunt expreſsè omnes feudiſtæ *in c.* 1. §. *donare qual. olim poter. feud. alien. Bal. ibi nu.* 2. *verſ quid ſi Dominus*, *Martin. Laudenſ. ibidem nu.* 15. *Prapoſ. in d. cap.* 1. §. *donare nu* 4 *in fine, verſ. pone vaſſallus, vbi Aluarot. n.* 10. *Iacob in inueſt. in verb. & eum pacto, quod de ipſo feudo nu.* 3. *Curt. iun. de feud. par.* 4. *nu.* 127. *Capyc. in inueſt. verb. feudales aſſenſus in* 2. *limit fol.* 77. *col.* 1. *Reg Rouit. conſ.* 82. *vol.* 2. *nu.* 4. *Reg. Reuert. deciſ.* 79 *vbi Reg. de Marin. in obſeru. & idem Reg de Marin. reſol. quot. c.* 43. *nu.* 8. *tom.* 2. idem firmant *Reg de Ponte conſ.* 157. *nu.* 34. *vol.* 2. *Gratian. diſcept. for. cap.* 599. *num.* 4.

92 Verū requiritur nouus conſenſus hæredis legitimi ſucceſſoris in feudalibus; ſiquidem in præiudiciū agnatorū non poteſt in feudo hæreditario præſtari aſſenſus poſt mortem, *Camer. in l. imperialem car.* 90. *col.* 4. *lit. T.* ſequitur *Capyc. dec.* 115. *nu.* 4. dicens, nedùm requiri nouum conſenſum hæredis, ſed ſuper hoc nouo cō-

93 ſenſu nouum etiam Regis aſſenſum, per ea, quæ dicit *Andr. in l. Imperialem in vlt. addit. verſ. in contrarium*, & idem notat *Reg. Rouit. conſ.* 83. *nu.* 5. *to.* 2. *Reg de Ponte conſ.* 72. *nu.* 8. *& conſ.* 75. *nu.* 41. *lib.* 2. & plenius *de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſ. Reg. ſuper dot.* §. 1. *nu.* 13. *&* 19.

94 Et ad præſtandum huiuſmodi conſenſum poteſt hæres compelli, vt tradit *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 6. §. 1. *nu.* 22. ſequitur *Reg. de Marin. reſol. quot. tom.* 2. *c* 43. *nu.* 8. *& in obſeru. ad deciſ.* 79. *Reg. Reuert. nu.* 4. *to.* 1. Vndè ſi recuſaret conſenſum præſtare, poteſt pars Iudicem adire, & impetrare ordinem hæredi, vt con-

conſenſum præſtet, eoq;parere renuente,
95 deputatur Actuarius cauſæ, vt procedat ad ſtipulationem actus, quem ſtipulari fuit ordinatum, & hæc praxis fundatur ex dictis per *Bald. in l. vidua nu. 4. verſ. pono quod minori, C. de nupt. Abb. conſ. 65. lib. 2. Maxil. ad conſ. Baren. in illa, quæ incipit Cum mundualdum nu. 2. fol. 170. Ioſeph. Mele in addit. ad Gizzar. deciſ. 60. n. 1. Montan. in c. Imperialem fol. 99. lit. V.* idem fundat *Reg. de Marin. reſol. quot. cap. 143. nu. 8. tom. 2. & in obſeru. ad deciſ. 77. Reg. Reuert. nu. 4. to. 2.* ad quod comprobandum plura exempla, & deciſiones noſtri S.C. congerit.

96 Poteſt etiam teſtator de re feudali diſponens, citrà aſſenſum hæredi præcep. tum iniungere, vt ratificet diſpoſitum, ad hoc, vt impartiatur aſſenſus, & ità fuit ſeruatum in diſpoſitione Domini Principis Hoſtiliani, qui cum filium ſuum primogenitum ex prima vxore hæredem inſtituiſſet vniuerſalem, vxori ſecundæ ſuperſtiti aliquorum feudorum fecit legatum, ità quod hæres infrà ſex menſes illud ratificare deberet ad finem, vt ſupra hac diſpoſitione Regius impetrari potuiſſet aſſenſus: verum quod hoc legatum intelligeretur vita durante vxoris, & quatenus ad ſecunda vota non tranſiret, nàm poſt eius mortem, ſiuè tranſitum ad ſecundas nuptias, voluit teſtator, vt in feudis illis filij ex eo matrimonio nati ſuccederent; Et hic hæres virtute huiuſmodi præcepti pro aſſenſu ſuper tali diſpoſitione ſupplicauit, & fuit per Collaterale Conſilium conceſſus, vt teſtatur *Reg. Reuert. deciſ. 79. to. 1.*

97 Tamen in dicta cauſa non fuit ſuper omnibus capitibus dictæ diſpoſitionis à Principe ordinatæ ſupplicatum pro aſſenſu, nec ille fuit conceſſus, niſi reſpectu legati feudorum relicti vxori dicti Principis vita eiuſdem vxoris perdurante: ſupèr reliquis concernentibus diſpoſitionem dictorũ feudorũ, poſt mortẽ vxoris fuit aſſenſus denegatus; nec immerito, nàm reſpectu legati in beneficium vxoris celebrati, cum illud dirigeretur ad tempus, nimirùm dùm illa viuebat, vel in viduitate permanebat, non poteſt de nullitate redargui, nàm tàm in contractibus, quàm in vltimis voluntatibus valet legatum ad tempus certum, vel incertum, vt in contractibus cauetur, *ex l. 2. l. quoties, C. de donation. quæ ſub modo,* & in vltimis voluntatibus ſancitur *in l. fin. C. de legat.* quod etiam procedit in feudis, vt docet *Andr. in c. 1. §. olim. col. 2. de ſucceſſ. feud.* dicens, feudum ad diem dari, & cõ-
98 cedi poſſe. Sed reſpectu alterius capitis concernentis ſucceſſionem dictorũ feudorum, poſt mortem vxoris collatam in beneficium filiorum ſecundi matrimonij, non fuit ſupplicatum pro aſſenſu, nec aſſenſus talis conceſſus fuit, & hoc ea ratione motus, non ſolùm, quia huiuſmodi diſpoſitio continebat ſubſtitutionem in feudis poſt mortem vxoris, quæ ſine peculiari aſſenſu noſtri Regis fieri non poterat, quia etiam ſuper huiuſmodi capite filius preces non porrexit pro aſſenſu, cuius preces ſummopere ſunt expectandę, nàm hoc in caſu aſſenſus nullatenus præſtabatur diſpoſitioni paternæ, ſed ſuper hoc nouo conſenſu filij; diſpoſitio enim facta à patre, cùm non habuerit aſſenſum in vita pro eo, quod feudũ tangebat, nulla dicebatur, quare opus fuit nouo conſenſu hæredis ad hoc, vt ſuper illo aſſenſus impetrari potuiſſet, vt notat *Reg. Reuert. deciſ. 79. to. 1.*

99 Nec dici poteſt, quod diſpoſitio facta per teſtatorem, erat indiuiſibilis, ex quo teſtamentum eſt indiuiduum, *l. ſi is qui, ff. de teſtam. l. furioſum, C. qui teſtam. fac. poſſ.* ſicq; non poteſt hæres paternam diſpoſitionem pro parte acceptare, & pro parte reſpuere.

Nàm reſpondetur, quod hoc non procedit, quando teſtamentum eſt completum, & perfectum, tùnc enim ſi in eo ſunt
100 plures diſpoſitiones ſeparatæ, tot ſunt teſtamenta, quot ſunt legata, *Imol. in d. l. ſi is qui, Socc. in rub. ff. de legat. 1.* ergò in caſu propoſito poterat hærcs legatum à patre vxori factum acceptare, quemadmodum dicitur, quando ſunt plura capitula diuerſa in libello deducta, poteſt ſuper vno fieri ſententia relictis alijs, *Bart. in l. 1. C. ſi aduerſ. rem iudic. Bald. in l. quidam mulier, ff. fam. erciſc.* facit *tex. in l. etiam, §. 1. ff. de minor. Paul. de Caſt. in l. 1. C. ſi aduerſ. rem iudic.* vbi dicit, quod li-
101 cèt ſententia ſit in ſe indiuiſibilis, *l. in hoc iudicio, ff. fam. erciſc. gl. in l. fin. ff. de iuriſdict. omn. iud.* tamen ex poſt facto poteſt pro parte valere, & pro parte non, dum-

dummodò diuerſa ſint capitula, quia tũc
102 tot ſunt ſentẽtiæ, quot capitula, *Reg La-*
*nar.conſ.*33.*n.*23.vbi hoc expreſsè firma-
uit *poſt* R*om.*quem citat *conſ.*281.*n.*2.imò
idem R*om.* notantèr obſeruat, quod vbi-
cumq; certa ſumma petita eſt in libello,
103 ac in ſententia facta fuit pro parte con-
demnatio, & pro parte abſolutio, non
obſtante exequutione in parte facta, po-
teſt pro parte, qua continet abſolutio-
nem, reclamari, ſicq; ſententiam reſcindi
per reſtitutionem, reuiſionem, ſiuè ap-
pellationem, ad quod citat *Cin.Bar.Paul.*
de Caſtr.& Iacob. de Sancto Georg. in l. 1.
C. ſi aduerſ.rem iudic. affirmantes, quod
ex poſt facto ſi appellatur in parte, ſo-
lùm ſententia ſuſpenditur in eo, quod eſt
appellatũ, & in alio firma remanet, idem
firmat *Alberic.in l.etiam,§.ex cauſa, ff. de*
minor. vbi dixit, quod quando ſententia
plura continet capitula ſeparata, vel vnũ
diuiſibile, poteſt pro parte acceptari, &
etiam pro parte exequi, & pro alia parte
appellari, quod confirmat *Card. Tuſc.*
pract. concluſ. lib. 8. *concluſ.* 165. & eſt
tex. in l.carmelia pia, ff. de iurepatron.
*Ego in reſp.*86.*to.*1.

Sed ad materiam noſtram aduerſus
ponderata *per* Reg. R*euerter. d. deciſ.*79.
poſſet opponi, quod verſamur in feudo
hæreditario, vbi feudatarius poteſt ſuc-
ceſſorem grauare vſq; ad integrum illius
valorem, & per indirectum eundẽ feudo
priuare, ac onera ſuperindicere, dummo-
dò non tangant feudum, ſed ipſum ſuc-
ceſſorem, qui nullatenus excuſari poteſt,
ſed ratam habere tenetur voluntatẽ feu-
datarij, vt pluries diximus, *tex. in l.cum*
à matre, C.de rei vendic. procedere etiam
in feudis; quamobrem iuxtà præceptum
teſtatoris tenetur ad vnguem illius vo-
luntatem adimplere, ad quod etiam adi-
tione hæreditatis ſe obligauit, & proindè
poteſt adſtringi, nec inuentarium ei pro-
deſt, cùm nullum ius, illud conferat ad
hoc, vt infringatur, & contraueniatur
præcisè voluntati teſtatoris.

104 Verùm prædicta poſſunt ſic confutari,
nàm etſi veriora ſint principia ſupra enu-
cleata, tamen negari non poteſt, quod
hæres eatenus facta, & diſpoſita per de-
functum obſeruare tenetur, quatenus iu-
ſta, & rationabilia ſunt, & iuri non repu-
gnãt, ſed quãdo illa de iure nõ ſunt obli-
gatoria, tùnc non ſolũ poteſt hęres con-
trauenire diſpoſitis, ſed in totũ defuncti
voluntatem euertere, vt tradunt DD.re-
lati *per* R*eg.de Ponte de poteſt.Proreg. tit.*
*de aſſ.*R*eg.ſuper dot.* §.1.*nu.*17.*& conſ.*61.
*nu.*31. R*eg.Tap. deciſ. Sup.Ital. Senat.* 2.
*nu.*39.R*eg.Capyc.Latr.conſult.*23.*nu.*15.
*Conſ.Staiban.reſol.for. to.*1.*reſol.*99.*n.*29.
In caſu noſtro diſpoſitio teſtatoris in to-
tum euerteret naturam feudalem. Primò,
105 quia quod hæreditarium feudũ eſt, fie-
ret ex pacto, dùm voluit teſtator, quod
poſt mortem vxoris ſuccederent filij, &
quoties inueſtitura caneret pro filijs, ta-
cito nomine, hæredibus, feudum ex pacto
dicitur, *Andr.in cap.*1.§.*& olim col.*2.*de*
*ſucceſſ.feud.in c.*1.*an agnat.& in c.* 1. *in*
princ.& in §.*ſi libellus de alien.feud.pater.*
Secũdò, quia ſucceſſio feudorũ ad primo-
genitũ ſpectat, vndè hoc in caſu aliũ non
primogenitũ virtute diſpoſitionis feudũ
haberet, & licèt ſupra fundauimus, poſſe
patrẽ inſcio primogenito feudũ donare
ſecũdogenito, tamen id procedit in actu
inter viuos, nõ autem in actu vltimæ vo-
lũtatis, vt ſupra demonſtrauimus rationẽ
diſparitatis. Tertiò, quia quod in libero
commercio feudatarij eſt, accedente Re-
gio aſſenſu, remanet neceſſariæ reſtitutio-
ni ſubiectum, adeò quod prius poterat
obligari, & hypothecari, deindè fit feu-
dum per hanc diſpoſitionem obligatio-
nibus, & hypothecis incapax. Hinc
eſt, quod vbi in totum euertitur, vel ali-
quantulum mutatur natura feudi, nulla
eſt diſpoſitio, nulluſue actus à teſtatore
ordinatus, vndè ſi talis actus fieri non
poteſt, tantò magis ordinari nequit.

106 Rurſum notandum, quod huiuſmodi
conſenſus per hæredem pręſtandus ſuper
diſpoſitione à defuncto feudatario ordi-
nata, non requiritur, vt ſit ſpecificus per
titulum dominij translatiuus, ſed ſufficit,
vt ſit generalis, & contineat approbatio-
nem in genere, ſic notat ex doctrina
Andr. in c. Imperialem in princ. in addit.
*Anna alleg.*47.*n.*26.*& ſing.*105.ſequitur
*Reg.*R*ouit. conſ.*83.*lib.*2.*nu.*6.

Verùm nec aſſenſus, nec conſenſus le-
gitimi ſucceſſoris perneceſſe eſt, ſi diſpo-
107 ſitio de re feudali facta in teſtamento,
dirigeretur in beneficium Domini dire-
cti, vtpotè Regis noſtri, quia ipſe Do-
minus directus cenſetur ſibimet aſſentiri

Digitized by Google

in ipſo actu, vt concludunt diſputato articulo *Frecc.lib.2. de ſubſ.author.1. quaſt.31. Affl.in c.Imperialem 12.not.quaſt.20. & in conſt. conſtitutionem Diua memoria nu.36. Camer.in l.Imperialem car.12. lit. P. & Q. Reg. Lanar.conſ.8.nu.5. Minad. in repet.conſtit.in aliquibus 5.notab.nu.7. in fine*, tradit pro regula, vt diſpoſitio *conſt.conſtitutionem Diuæ memoriæ*, quæ requirit ſpecialem licentiam Domini in alienationibus, aut obligationibus feudorum, non operetur in damnum ipſius directi Domini, idem tradit in actibus vltimæ voluntatis, *Andr.in cap.1.§.huius autem generis poſt nu.12.verſ. vel dicas per ſucceſſionem, ex quib. cauſ. feud. amit. Liparul. in Apoſt. in d. ver. vel dicas per ſucceſſionem lit.G.fol.124.col.2.* hoc idem ſequitur, & diffusè comprobat *Reg.Rouit. conſ.52.* vbi ſcripſit ad excludendam prętentionem Ducis Grauinæ pro nullitate diſpoſitionis feudorum, factæ per D. Iuliam Vrſinam in beneficium quondã Sereniſſimi noſtri Regis Philippi Secundi, & in eadem cauſa pro iuribus fiſcalibus ſcripſit *Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit.8. de refutat.feudor.§.2.* vbi latè articulum tuetur, affirmans huiuſmodi diſpoſitionem ſemper eſſe validam, etiam ſi diſponens filios, aliosq; deſcẽdentes haberet.

108 Præterea aſſenſus Domini non requiritur, ſi quis diſponeret de annuis redditibus ſuper fructibus feudi à ſe acquiſitis Regio mediante aſſenſu, ſiquidem talis annuus redditus feudalis non eſt; nàm vt annuus cenſus ſuper fructibus feudi cõſtitutus, efficiatur feudalis, neceſse eſt, vt in cõtractu fundationis qualitas feudalis
109 exprimatur, vt in feudũ cenſeatur conſtitutus, accedẽte deſuper ſpecialiſſimo Regis aſſenſu; at vbi hæc qualitas nõ fuit expreſſa, remanet prorſus allodialis, ità *Reg. Loffred. in paraph. feud. tit. ex quib. cauſ. feud. amit. §. huius autem generis in fine, Camer.in c.Imperial.fol.41.lit.C.D.E.F.P. Reg.de Ponte conſ.30.n.20.lib.1. Schrad.de feud.par.7.c.3.n.10.verſ.idem iuris, Petr. Garz.à Tolet.dec.35. D.Reg.de Marin. reſol.quot. alleg.140.nu.10.* idem latè fundat rationibus, hinc inde relatis *Thor. in compend.deciſ.tom.2.verſ.venditio annuorum redditnum fol.721. Lelius Caput. in praelud. ad conſuetud. noſtras, §.6. nu.23.* ſicq; per R. C. deciſum comperimus de
110 anno 1621. in cauſa Regij fiſci, & aliorum cum Iſabella Polizzi, nàm cùm per mortem Felicis Polizzi, qui Regio accedente aſſenſu emerat annuos duc. 960. pro capitali pretio duc. 12.m. ſuper fructibus, & introitibus feudalibus Terræ
111 Plaianici, prætendebat primogenitus Felicis in dictis annuis introitibus vti feudalibus ſuccedere, ac Regius fiſcus releuium exigere, deciſum extitit contrà Regium fiſcum, & filium primogenitum, ſicq; diffinitiuè decretum, annuum illum redditum cum Regio aſſenſu ſuper fructibus feudi conſtitutum, vti allodialem ad filios ſecundogenitos hæredes vniuerſales in bonis burgenſaticis ſpectare, & pertinere, vt teſtatur *Reg. de Marin. d.*
112 *alleg.140.nu.11.* ſubdens, vt illud, quod mihi quæritur ex contractu valido cum aſſenſu, non eſt quid feudale, aſſenſus enim non facit rem feudalem, niſi res illa, quæ de vna perſona in aliam transfertur, ſit verè feudalis, quo caſu aliud non operatur aſſenſus, qui à Domino prętſtatur, niſi tollere obſtaculum rei transferre prohibitæ, & citat *Reg.Rouit.in rub. de feud. nu.70.*

Prædictis videtur reſiſti, ex allegatis *per Praſ. de Franch. in deciſ.41. & 75.* inquit enim ipſe *in d.deciſ.71.* quod actio ad feudum ſit iudicanda, vt de ipſo feudo; adeò quod primogenito tribuitur ius exigendi dotes conſtitutas cum aſſenſu ſuper feudalibus, hoc autem ius tenetur experiri ad inſtantiam ſecundogeniti, cui exacta dote adſtringitur exſoluere partem; & *in dec.75. idem Praſ. de Frãch.* principaliter proponit, ex duobus ceſſionarijs eiuſdem actionis ad feudum, quis nàm præferatur, nùm ille, qui habet priorem ceſſionem, an ille, qui poſteriorem ceſſionem Regio aſſenſu vallatã retinet, in quo articulo S.C. pro ſecũdo ceſſionario reſpondiſſe fatetur: inſuper ibidem dictus *Praſ. de Franch.* ex doctrina *Camer.in c.imperialem fol.15.& 16.& Cannet.in repetit.cap.volentes nu.11.cum ſeq.* ait, quod ius primogenituræ, ſicut habet locum in feudo, habebit etiam locum in actione ad feudum.

Nihilominus præter ſuprà exarata contrarium de iure exiſtimant, *Montan. in repet.cap.Imperialem, §.præterea ducatus nu.77.de prohib.feud.alienat. Reg.de*

Ponte

*Ponte de poteſt.Proreg.tit.*7. §.8. *Reg. Galeot.lib.*1.*controu.*28.*nu.*36. *Sebrader.de feud. par.*7.*c.*3.*nu.*26.

Et meritò,nàm actio hypothecaria nõ tangit dominium, nec conſtituit formatum feudum, *Reg.Merlin. cent.*2. *controu.* 81.*nu.*6.*ex tex.in cap. ſi Titius ſi de feud. defunct.* vndè iura loquentia de feudi ſucceſſione,non procedunt de actione ad feudum, iuxtà tradita *per Reg. de Ponte Reg.Galeot.& Seharder. loc.cit.* quemadmodùm exploratum eſt in prohibitione aſſenſum præſtandi per Dom.Proregem ſuper alienatione feudorum, ab exteris celebrata; quæ prohibitio non comprehendit actionem ad feudum, ita *Conſil. Theodor.alleg.*54. vbi ſic refert deciſum, *Reg.de Marin. lib.*1.*reſol.*22. nec reſcriptum, vt aſſenſus regiſtrentur in quinternionibus Cameræ, complectit actionem prædictam, *Reg.Ronit deciſ.*84. nec talis actio in caducitatem incidit,neq;pro dicta actione baliatus impartitur, neq; impotens redditur huiuſmodi actionem habens impetrandi aſſenſum ob mortem contrahentium, *Capyc.Latr.deciſ.*43. *nu.* 20. *Bilotta concl.feud.* 30. ideòque communiter aſſeuerauere DD.quod tàm primogenitus, quàm ſecundogenitus poſſunt agere hypothecaria, pro rata, quæ ſuccedunt in actione perſonali pro cõſequutione pecuniæ debitæ pro cauſa dotis maternæ cũ obligatione bonorũ feudalium,Regio aſſenſu munita, cùm actio hypothecaria trãſeat,ad quẽ tranſit actio perſonalis, ſequitur *Carol. Ant. de Luca obſeru.*41.*ad deciſ.*41.*Praſ.de Franch.*

Quinimò prædictis nec contradicunt allegata *per Praſ. de Frãch.in ſupradictis deciſionib.* etenim principaliter propoſita *in deciſ.*41.ſe vertunt:numquid poſſit ſecundogenitus compellere primogenitũ, vt greſſus dirigat pro exactione dotis ſuper feudalibus, S. C. in hoc articulo decreuit, huiuſmodi actionem contrà primogenitum non dari, niſi in ſubſidium; itàq; depromitur, quod principaliter tribuitur ſecundogenito facultas iura proponendi,& experiendi pro conſequutione dotium.Inſuper idem *Praſ.de Franch. in ead.deciſ.*41. aſſeuerat,dote recuperata,competere ſecundogenito portionem, ad inſtar partis pretij, quæ debetur ſecundogenito in feudo, ſed hoc aſſumptũ corruit; etenim dotes vt plurimum mulier nanciſcitur à ſuis agnatis; ideòq; ad inſtar feudi antiqui non daretur ſecundogenito pars pretij, ſed dumtaxat vita militia; cumq; *Praſ.de Franch. ibid.* concludit, dari ſecundogenito portionẽ; igitur nõ regulatur ſucceſſio ad inſtar feudi.

Itidem allegata *in d.deciſ.*75.ad alium articulum ſe referunt; proùt diximus, & in articulo, vt primogenitura vigeat in actione ad feudum, licèt vtatur doctrina *Camerarij,& Cannetij*,tamen pdictiDD. aliter loquuntur, & dictam contrariam opinionem nullatenus autumant;etenim *Camerar. & Cannetius* docent, quod ius primogenituræ,ſicùt habet locum in feudo,habebit etiam locum in actione,quæ competebat defuncto ad redimendum feudum,per eum venditum cum pacto de retrouendendo, vndè diſpar eſt caſus.

113 Inſuper prædicta noſtra ſentẽtia adeò vera eſt; nàm ſi huiuſmodi aſſenſus præſtitus, vel ſuper annuis redditibus ſuper feudo conſtitutis, vel ſuper quacumque obligatione rei feudalis,fuerit expeditus clauſula adiecta *pro ſe, & hæredibus ex corpore*, admittuntur quoq; hæredes extranei, & in eorum beneficium talis hypotheca, aut quæuis alia obligatio tranſit; proùt prouiſum fuit per ſpecialem gratiam per noſtram Catholicam Maieſtatem impartitam, efflagitante Ciuitate Neapolitana de anno 1589. vt fatentur *Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit* 6.*nu.*47. *Montan.in repet.c.Imperialem*, §.*preterea ducatus nu.* 7. *Reg. de Marin. lib.* 1. *reſol.* 136.*nu.*89.*Luc.in addit.ad Praſ.de Frãch. in deciſ.*41.*nu.*2. cuius tenor eſt ſequens.

Fra l'altre gratie ſupplicate da queſta Fedeliſſima Città, Baronaggio, & Regno di Napoli alla Maeſtà del Rè *Filippo Terzo di glorioſa memoria nell'anno* 1589. *& dalla Maeſtà Sua conceſſa per ſuo* Real *Priuilegio,ſpedito in Vagliadolit ſotto li 6. di Settembre* 1601. *e poi eſecutoriato dall' Eccellenza del Signor Conte di Beneuento, e Collaterale Conſeglio ſotto l'vltimo di Gennaro* 1604. *vi è l'infraſcritta Gratia del tenor ſequente* v3.

ITem perche nelli Contratti di vendite di coſe burgenſatiche, ò ann. intrate ſopra burgenſatici, ò di promeſſe di pagamenti, ò qualſiuoglia altro contratto, ſuole il venditore, ò debitore obli-

obligare in caſo d'euittione, ò per oſſeruanza del contratto, li beni feudali, mediante Regio aſſenſo, il quale ſi preſta ordinariamente dall'Illuſtriſſimi Vicerè, e Collaterale Conſiglio, con la clauſula *pro ſe, & hæredibus ex corpore*, dal che naſce, che morendo il compratore di detti beni, ò creditore ſenza ſucceſſore legitimo in feudo, ancorche l'intrata burgenſatica, ò il credito paſſi à beneficio dell'herede eſtraneo, nondimeno quando queſto herede eſtraneo voleſſe eſercitare l'hipoteca ſopra li beni feudali, non potria quella eſercitare, non eſſendo herede ex corpore, e l'hipoteca ſi viene ad eſtinguere in beneficio del poſſeſſore del feudo, ò d'altri creditori, & il contrahente reſta eſcluſo del ſuo credito; Si ſupplica perciò V.M. ſi degni concedere, che l'aſſenſi Regij almeno da hoggi auante ſopra l'hipoteca de' beni feudali appoſta nelli ſopraſcritti Contratti, s'intendano dati à beneficio di tutti quelli heredi eſtranei, à quali paſſa l'intrata burgenſatica, ò l'attione perſonale ſaltim ad finem vendendi, non oſtãte, che nell'aſſenſo ci ſia la clauſula *pro ſe, & hæredibus ex corpore*, e perche queſta non poſſi cauſare pregiudicio al ſuo Real Patrimonio, potrà V.M. comandare, che queſta gratia non s'eſtenda alle robbe, e ragioni poſſedute dalla Regia Corte, ò da chi tiene cauſa d'eſſa, dal che naſcerà molto beneficio à tutto il Regno, e nullo pregiudicio alla Regia Corte.

Placeat Suæ Regiæ Catholicæ Maieſtati.

Ex Regiſtro Priuilegiorum Ciuitatis Neap fol. 321. *à ter. meliori Collatione ſemper ſalua.*

Franciſcus Caſtellanus Secr.

114 Sed occaſione huiuſmodi gratiæ, ſolet quandoque hæſitari; ſi beneficio illius potiri poſſent forenſes; vt ſcilicet valeat in eorum fauorem aſſenſus extendi; &
115 videtur prima fronte negandum, quia in gratijs contemplantur perſonæ, quarũ cauſa illæ conceduntur; proindè petentibus conceſſæ dicuntur, *Andr. in cap. Imperialem*, §. *præterea ducatus num* 40. *de prohibit. feud. alienat. per Federic. Afflict. in cap.* 1. *nu.* 18. *de his qui feud. dar. poſſ. Capyc. in inueſtit. fol.* 19. *col.* 1. cùm ergò perſonæ petentes fuerint Ciues Neapo-
116 litani, & Regnicolæ, meritò illis tantùm dicta gratia conceſſa videtur, quod etiã ſuadetur ex verbis eiuſdem gratiæ in rubrica deſcriptis, ibi, *Trà l'altre gratie ſupplicate da queſta Fedeliſſima Città, Baronaggio, e Regno di Napoli alla Maeſtà del Rè Filippo III. di Glorioſa memoria nell'anno* 1589. hinc videntur illæ conceſſæ Ciuibus, & Regnicolis Neapolitanis, quorum appellatione forenſes non includuntur, *Praſ. Lanar. in addit. ad Reg. Lanar. in repet. cap.* 1. *de vaſſall. decrepit. ætat.* §. *huius autem generis nu.* 4. *fol.* 423. *Reg. Galeota controu.* 3. *cap.* 20. *nu.* 14. *lib.* 2. dicens, in conceſſione facta Ciuitati, Ciuitas intelligitur pro perſonis, & populo, non pro loco, & cenſetur ſemper gratia conceſſa perſonis, *Boer. deciſ.* 227. *nu.* 18. *Reg. Valenz. conſ.* 79. *nu.* 74. *lib.* 1.

117 Sed veritas eſt in contrarium, vt ſcilicet beneficium dictæ gratiæ porrigatur etiam in vtilitatem forenſium; ſiquidem dicta gratia conceſſa Ciuitati, & Regno pro remotione dictę clauſulæ, loquitur in contractibus, qui fiunt in hoc Regno, proindè extenditur in fauorem quarumcumq; perſonarum contrahentium in hoc Regno: cùm iuris explorati ſit, quod quoties gratia ad rem dirigitur, comprehendit quoq; forenſes, *Ripa de remed. ad conſer. vbert. num.* 119. *verſ. decimo tertio, Theſ. deciſ.* 152. *Franc. Marc. deciſ.* 238. *par.* 2. *Nouar. in prag.* 9. *de extract. nu.* 2. *Manſon. de contraban. quæſt.* 8. *nu.* 19.

118 Et ità deciſum fuit per S.C. in cauſa Patrimonij Principis Conchæ cum Eminentiſſimo Dño Cardinali BuonCompagno Archiepiſcopo Bononienſi, qui petijt condemnari dictum Patrimonium ad ſibi ſoluendum ducatos 25.m. cum tertijs decurſis annuorũ duc. 2000. quod creditum cùm depẽderet à D. Aloyſio de Leiua Principe Aſculi, & indè ſucceſſit Dux Fiani, cuius erat hæres dictus Dominus Cardinalis, fuit oppoſitum aſſenſum, ſuper dicto credito expeditum, non poſſe eidem Domino Cardinali opitulari, cùm contineret clauſulam *pro ſe, & hæredibus ex corpore*, & dictus Dux non erat ex deſcendentibus, nec gratiam potiri poſſe, dũ erat alienigena; Tamen per ſententiã S.C. referente Conſ. Io: Bapti-

ſta

ſta Iouino iunctis Dominis duarum Au-
larum fuit condemnatum Patrimonium
ad ſolutionem huiuſmodi crediti liqui-
dandi,& præſtita aſſiſtentia ſuper feuda-
libus ad finem vendendi. Et in hac cauſa,
dùm ego munere aduocationis funge-
bar, alijs ſolidiſſimis fundamentis iura
Patrimonij tuebar, agnoſcens huius mo-
tiui, nempè defectus aſſenſus fragilita-
tem, vt demonſtraui meis allegationibus,
quas *reſp.50.tom.1.* typis tradidi, quibus
conſideratis per Dños Senatores, agno-
ſcens aduerſarius ex motiuis exitum cau-
ſæ ſibi contrarium ſortiri, protelauit eiuſ-
dem cauſæ expeditionem: medio tempo-
re ex Iudicantibus, nonnulli obierunt, alij
ad maiora promoti, at ego munus reli-
qui, cùm ex munificentia noſtri Regis fui
euocatus ad ſenatoriam dignitatem:
nouus cauſæ Patronus, ad alia motiua ſe
applicauit, quorum ſubſiſtentia exitus
cauſæ demonſtrauit.
119 Sed ad principalem concluſionem re-
deundo, quando venditio annuorũ red-
dituum ſuper fructibus feudi, celebratur
in feudum, tùnc illi remanent feudales,
*Andr. in cap.1. de not feudor. nu.1. Camer.
in cap. Imperialem fol. 40. lit. T. Io:Thom.
de Marin. de feud. tit. 24. Camill. de Curte
in diverſ feud. par. princ. fol. 24. nu. 10. 18.
19. & 22. Ludolph. Scharder. de feud. par 7.
cap. 3. nu. 10. Franc de Amic. tit de his qui
feud dar. poſſ fol. mihi 49. Præſ. Amat. conſ.
5. nu. 1. Roſental. de feud. tit. de feud. diuiſ.
cap. 2. concluſ. 75. nu. 7. verſ. non enim ad
idem Loffred. in cap. 1. §. huius autem ge-
neris in fine tit. ex quibus cauſ. feud amitt.
Marin. Frecc. lib. 2. author. 5. nu. 9.* dicen-
120 tes conceſſionem factam à Rege annuo-
rum introituum percipiendorum ex Ca-
mera Domini, ſiuè de Cauena Domini,
feudalem non cenſeri, niſi expreſsè facta
ſit in feudum.

Quemadmodùm iudicarentur feuda-
les huiuſmodi annui redditus etiam de-
121 ficiente clauſula *in feudum*, ſi alias clau-
ſulas venditio prædictorum annuorum
introituũ contineret, vtpotè vt ſi vendi-
tio illa facta ſit franca ab adohis, dona-
tiuis, & ſeruitijs ordinarijs, & extraordi-
narijs impoſitis, & de cætero imponen-
dis, vel quod dominium annuorum in-
troituum ſuper fructibus feudi transfera-
tur in emptorem pro rata dominij, vel vt
poſſit fructus percipere propria authori-
tate, vel quod in defectum ſolutionis ter-
tiarum poſſit capere tenutam feudi, vel
ſi aſſenſus ſuper huiuſmodi venditione
122 annuorũ introituũ expeditus, his clau-
ſulis concipiatur, nempè quod *fiat in
forma quòad bona, in quibus habet ſucceſ-
ſores, verùm liceat Regia Curia exigere
ſeruitium à quo voluerit*, vel ſi fuerit di-
ctum, *fidelitate tamen Regia, feudalique
ſeruitio ſemper ſaluis*, vel ſi fuerit deman-
datum, vt *præſens aſſenſus regiſtrari de-
beat in quinternionibus Regia Camera*;
Quæ clauſulæ de iure conſtituunt huiuſ-
modi annuos redditus feudales, vt latiùs
demonſtraui *reſp. meo 78. to. 1.* vbi iura
tuens Domini Principis Scillæ aduerſus
Dominam Duciſſam Atriæ, plenè mate-
riam deguſtaui, quibus adſtipulantur nõ
tàm eruditè, quàm doctè allegationes in
hac eadem materia editæ per Octauium
Bambacarium, quæ inſeruntur *poſt cap. 6.
par. 4. tract. de releuio, Andr. Capan.* ibiq;
etiam leguntur, quæ in contrarium alle-
gauit quondam Dominus Carolus Bran-
cacius noſter collega recolendæ memo-
riæ in hoc eodem articulo, iura ſtrenuè
propugnans Duciſſæ Bouiani, & Duciſſę
Andriæ.
123 Prætereà non poteſt quis teſtari, aut
aliter per actũ vltimæ voluntatis diſpo-
nere, aut ſubſtitutionem facere de quan-
titate, quam in refutatione feudorum ac-
cedente Regio aſſenſu facta, ſibi ad di-
ſponendum reſeruauit, niſi nouus Regis
aſſenſus interueniat, vt copioſè fundat
Conſ. Staiban. tom. 1. reſol. 60. ſcribens pro
Duce Limatulæ contrà Monaſteria Re-
ginæ Cœli, & Donnæ Reginæ, cuius cau-
ſa non fuit deciſa, ſed transſactione ſo-
pita in vtilitatem Ducis, vt ipſemet re-
fert in fine *reſol. 62.* & inter cæteras ra-
tiones, quibus mouetur, eſt, quia per
pragm. noſtram *delli noui capi* inhibetur
Proregibus aſſentire, quando in teſtamẽ-
to, vel contractu adeſt ſubſtitutio, quæ
Pragmatica loquitur non ſolùm in alie-
nationibus, ſeù diſpoſitionibus faciendis
ſuper corpore ſeudi, verùm etiã in obli-
gationibus faciendis ſuper bonis, & iu-
124 ribus feudalibus, nàm de iure ſicùt ſub-
ſtitutio fieri nequit ſuper feudo, ità nec
ſuper actione ad feudum, cùm idem ſit
iudicandum de actione ad feudum, quod
de

Digitized by Google

de ipſo feudo, *Præſ.de Franch. deciſ.*153. *n.*25. *verſ.quæ ſubſtitutio.*Inſuper allegat *præd.deciſ.Præſ.de Franch.*153. in fortio-
125 ribus terminis ratiocinãtis:ſupponitur, quod quidã feudatarius impetrauit Regiũ aſſenſum ſuper diſpoſitione per ipsũ facienda ſuper ſuis feudis duc. 8000. & fuerunt in aſſenſu nominatæ perſonæ, in quarũ beneficium diſpoſitio, ſiuè legatũ erat faciendum, fecit deindè teſtamentum, in quo legauit vni ex perſonis in aſſenſu nominatis duc. 1000. vt implicarentur in emptionem cum ſubſtitutione, quod moriente legatario ſine filijs,ſuccederent aliqui, etiam nominati in aſſenſu, fuit dubitatum *in d.deciſ.*an quia in aſſenſu prædicto non erat facta mentio de qualitate ſubſtitutionis, licèt eſſent no-
126 minatæ perſonæ, in quarum beneficiũ fuit factum legatum, competeret iſtis actio ad feudũ, itaùt præferrentur emptori ſub haſta dictę terræ cum aſſenſu,qui ſoluerat pretium creditoribus habentibus aſſenſum, licèt poſterioribus dicti legatarij, à quibus obtinuerat ceſſionem: fuit concluſum dictam diſpoſitionem, ſeù legatum carere aſſenſu,quia etſi legatarij erant in aſſenſu nominati, attamen in eo non erat facta mentio de ſubſtitutione, & proindè fuit per S.C. deciſum, emptorem ſub haſta eſſe abſoluendum ex defectu dicti aſſenſus;Ratio tradita ab eodem *Præſ.de Franch.d.deciſ.*153.*nu.*28.
127 eſt, quia vt aſſenſus teneat, non ſolùm eſt neceſſaria mẽtio facultatis diſponendi, verùm etiam nominatio perſonarum, in quarum beneficium eſt facienda diſpoſitio, ac etiam modus diſpoſitionis; aſſenſus etenim, cùm ille ſit ſtricti iuris, non extenditur de re ad rem, nec de perſona ad perſonam,nec de caſu ad caſum, nec de contractu ad contractũ, *Andr. in c. Imperial. col.* 2. *de prohib feud.alien.per Feder.in c.*1. *col.*4. *qui ſucceſſ.tenean. c.*1. §.*donare,col* 1.*&* 2. *qual. olim poter.feud. alien. Præſ.de Franch.d.deciſ.*153. *nu.* 24. *Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit.*6.*nu.*42. *& deciſ.*8. *nu.* 11. *Lanar. conſ.*79. *nu.*20. *Reg. Rouit.conſ.*3. *num.*29. *Conſ.Theodor. alleg.*46. *nu.*4. *&* 5. *& alleg.*80. *num.*47. 48. *&* 49.
128 Sed ego in hoc articulo contrarium puto, nàm eatenus licentia data ad diſponendum non ſufficit,ſed nouus aſſenſus tempore diſpoſitionis interuenire debet, quatenus agitur de corpore feudi, vbi verſatur intereſſe Regis, qui habet intereſſe voluntatis in feudis conſiderabile, eique ſcire incumbit perſonam,in quam fit diſpoſitio, ſi eſt odioſa, ſi de genere fideli, ſi habet ſucceſſorem, vt notant *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 8. §.11.*nu.*22. *Reg. Rouit.conſ.*18.*nu.*15.*lib.*2. & idem aſſeuerat *Conſ.Staiban. reſol.for.* 62.*nu.*5. & proindè nouus aſſenſus expediri debet, hoc autem intereſſe Domini
129 in caſu noſtro haud conſideratur, qhia agitur ſolummodò de actione ad feudũ, quæ cùm ſit quæſita accedente Domini aſſenſu, nullum videtur Domino præiudicium inferre ſuper illius diſpoſitione, nàm illa eſt ſimplex allodialis, & de ea non præſtatur ſeruitium, nec deuolutionis oneri ſubeſt, & tranſit ad omnes hæredes etiam extraneos,vt ſupra fundauimus,& ideò alius aſſenſus nõ requiritur.
130 Quod adeò eſt verum, nàm hic articulus diſceptatus in cauſa Ducis Limatulæ, pro quo ſcripſit *Staiban. cit.reſol.*60. 61. *&*62.*to.*1. fuit pro hac noſtra ſententia,& contra eius ſcripta in eadem cauſa deciſus per S.C. referente Reg. Capycio Latro,tùnc Regio Cõſiliario,vt ipſe fatetur *deciſ.* 44. vbi factum, de quo agebatur, erat, quod ſuper quadam liberatione depoſiti peruenti ex diſtractione bonorum quondam Aureliæ de Ebulo concurrebant creditores eiuſdem Aureliæ aſſenſũ habentes, & etiam cõcurrebant Venerabilia Monaſteria Reginæ Cœli, & Donnæ Reginæ ex perſona ſororũ prædictæ Aureliæ,in quarum beneficium Andreas de Ebulo de ducatis 6000. ſibi ad diſponendum reſeruatis,tempore refutationis feudorũ,factæ in fauorem prædictæ Aureliæ, diſpoſuit in beneficium dictarum Monialium, quibus opponebatur carere aſſenſu ſuper diſpoſitione, & proindè fore excludendas per creditores hæredis cum aſſenſu, iuxtà allegata *per Annam alleg.*30. *Georg. alleg.*18. *& Theod. alleg.* 38. Sed prædictis per Moniales reſpondebatur, ipſas habere aſſenſum anteriorem, eo quia in refutatione, vbi aderat poteſtas diſponendi, inerat aſſenſus,nec alius nouus requirebatur; proindè per S.C. fuit depoſitum liberatum in beneficium dictarum Monialium.

Hinc

Hinc nil refragantur allegata *per Conſ. Staiban. d. reſol.* 60. dùm eius ſententiæ obſtat deciſio S.C.in eadem cauſa prolata, quam ipſe negat, ſed conuincitur ex allegatis *per Reg.Capyc.Latr.* illius cauſę Commiſſarium.

131 Tùm etiam quia nõ aduerſantur enucleata *per Præſ.de Frãch.d.deciſ.*153.quia licèt *in d.deciſ.* ipſe *Præſ.de Franch.*largè ſuã opinionem tueatur, deciſumq; teſtetur per S. C. quod aſſenſus datus ſuper facultate diſponendi de certa sũma ſuper feudo in beneficium perſonarum expreſsè deſignatarum, non opitulatur ſubſtitutioni, quam inter eaſdem perſonas de eadem ſumma diſponens condidit. Nihilominus prædicta non poſſunt ad caſũ noſtrum adaptari, cum in illo themate *per Præſ.de Frãch.* relato,duo concurrũt, ex quibus totum diuerſificatur. Primum, quia aſſenſus fuit petitus certa lege adiecta, & conceſſus certo modo expreſſo, vt ſcilicet poſſit Comitiſſa Noyæ ſuper terra Nuſchi, quam poſſidebat, diſponere de ducatis 8000. partim Magnifico Marino de Azzia,& Io:Nicolao de Azzia filijs ſecundogenitis ipſius Comitiſſæ,partim familiaribus, & partim ad pias cauſas: diſpoſuit poſtmodum Comitiſſa, & legauit Io:Nicolao duc.mille,& quincentum cõuertendos in emptionem, de quibus voluit, vt percipiat fructus, donec procreauerit hæredes legitimos, & naturales, & procreando, vt ſupra, ſit dictorum hæredum, & non procreatis hæredibus legitimis, & naturalibus poſt mortem ipſius, ſuccedant hæredes Marchionis, & hæredes Martini pro medietate;

132 Vndè cùm aliter quam in aſſenſu deſignato fuerit diſpoſitum, remanet diſpoſitio futilis tanquã ſine aſſenſu, ſiquidem in aſſenſu conſideratur intereſſe Domini voluntatis, *Reg.de Ponte de poteſt.Proreg. tit.*8.§.11.*nu* 22. *Reg.Rouit.conſ.*18.*n.*15.

133 *lib.*2. hinc non extenditur, vt diximus, de re ad rem, nec de perſona ad perſonam, nec de contractu ad contractũ, nec de caſu ad caſum, imò nec extenditur de tempore ad tempus,nec de pręſenti in futurum, *Reg. de Ponte d. tract. de poteſt. Proreg.tit.*4.§.7.*nu* 26.*ex Andr.in cap.*1. *col.*4.*qui ſucceſſ.tenean.& in c.*1. §.*donare col.*1.*&* 2.*qual.olim feud pater.alien.Reg. Rouit.conſ.*3.*nu.*29. & melius *in conſ.* 18. *nu.*11.*lib.*2. *Conſ.Theod.alleg.*46. *nu.*4.*&* 5. & melius *alleg.* 80. *nu.*47.48.*&* 49. *& alleg.*83. *nu.*6. eſt enim aſſenſus materia rigoroſa, *gl.in c.*1. *verb.ſecundum quoſdã de nat.ſucceſſ.feud. Reg.de Ponte d.tract.de*

134 *poteſt. Proreg.tit.*6.§.6.*nu.*7.Quod magnopere procedit ſtante clauſula,quæ in aſſenſu additur *quòad expreſſa tantùm*, *Præſ. de Franch. deciſ.*153. *nu.*25. & hæc clauſula præcipuè fuit inuenta ad tollendas ſubſtitutiones, & pacta inſolita, vt notat *Frecc.lib.*2. 3.*quæſt.nu.*7.*verſ.non obſtat de ſubfeud.*quinimò ſi dicta clauſula in aſſenſu non adeſſet, adhùc aſſenſus

135 ex iuris diſpoſitione non operaretur, *Loffred. conſ.* 7. *Minad. conſ.* 8. *Camer. in repet. cap. Imperialem fol.*60. 3.*col. lit.N. Frecc.de ſubfeud. lib.*2. *quæſt.*35. *Cannet. in extrauag.volentes in c.ſed quid ſi fuerit venditum n.*13.*verſ.& hoc in ſimili,& in c.ſed neceſſaria offert ſe quæſtio,* idem fundat in proprijs terminis *cit. deciſ.* 153. *Præſ.de Franch.nu.*26.*&* 27.

Secundum, quod concurrit in caſu relato *per Præſ. de Franch. deciſ.* 153. eſt particularis nominatio perſonarum, in quarum beneficium diſpoſitio prædicta dirigi debebat, facta per Comitiſſam Noyæ in precibus per ipſam porrectis pro conceſſione aſſenſus, & etiã in ipſa conceſſione aſſenſus, ex qua quæſitum erat ius Marino de Azzia, & Io:Nicolao de Azzia pro illis duc. 8000. liberè, & explicitè abſq; vllo onere,præ-

136 cipuè reſtitutionis ex ſpeciali conceſſione Principis, vndè non poterat in eorum perniciem abſq; illorum conſenſu aliter diſponi., *Frecc. de ſubfeud. in* 33. *differ. inter feud. ex pacto, & prouid. & hæred.Caphal.conſ.*523.*n.*32.*Berous quæſt.* 95.*nu.*1 *Clar.*§.*feud.quæſt.*37.*nu.*1.*verſ. idem dicendum eſt, Borrell.ſumm.dec.to.*1. *tit.*36. *de aſſenſu nu.* 1. *& de feud. num.*1. *cum ſeqq.*proindè ſatis rectè cenſuit S.C. in caſu prædictæ *dec.*153.*Præſ.de Franch.* ſubſtitutionem forè nullam tanquam aſſenſu carentem.

Quod non ità ſe habet in caſu noſtro, cũ nominatio perſonarum deficiat, certus modus diſponendi non ſit expreſſus, nec per Principem aſſentientem in certam formam diſpoſitio fuerit reſtricta, ſed generaliter conſenſit ſuper diſpoſitione,quam facere intendebat ſuper fru-

ctu

ctibus feudi de ſumma reſeruata in actu refutationis, meritò non conuenit allegare ad caſum, de quo agitur huiuſmodi *deciſ.153. Praſ.de Franch.*

137 Præterea ad eandem materiam huiuſmodi ſexti caſus accedat, quod poteſt feudatarius filium ſecundogenitum in feudalibus inſtituere cum conſenſu primogeniti, nec aliter requiritur aſſenſus Regis, quod probatur præter alia adducta in quinto caſu, quia filius primogenitus conſentiendo, quod ſecundogenitus inſtituatur hæres, nihil in ſecundogenitum tranſmiſiſſe videtur, ſed ſolùm ſe de medio abſtuliſſe cenſetur, & illud ius, quod habebat primogenituræ fuit ſtatim extinctum, itaùt ſecundogenitus ſuccedere dicatur non per viam tranſmiſſionis, ſed extinctionis iuris primogenituræ, ità ſatis benè notat *Bar.in l.1.§.ſi ſit nepos, ff.de collat. dot. & in l.1. §.ſi ſic filius, ff. de coniung. cum emancipat. liber.*

138 & conſequenter hæredis inſtitutio, adhuc nullo impetrato aſſenſu, de iure procederet, imò hoc ius primogeniruræ cedi poteſt per *tex. in cap.quam periculoſum 3. quaſt.1.* vndè ſi cedi, & vendi poteſt, ergò & in hæredem trāſmitti per regulam, quod illud, quod eſt ceſſibile, eſt in hæredem tranſmiſibile, *l.de pluribus, ff. de adminſtrat. tutor. l.quadam, ff. de acquir. rer.domin.l.1.ff.de fund.dot.*

139 Quod adeò eſt verum, nàm hac ratione nepos ex filio primogenito à feudaliū ſucceſſione excludit patruum filium ſecūdogenitum, quia hoc ius in filium primogenitum tranſmiſſum eſt, ità *Oldrad. conſ.224.* & in Regno noſtro eſt receptiſſima ſententia, vt teſtantur *Afflict. in c.1. nu.21.de natur.ſucceſſ.feud.Gramat.dec.1. Reg.de Ponte tit.de ſucceſſ.feud. lectur.12.* vbi *nu.54.* addit, ſententiam huiuſmodi etiam in linea Collaterali indubitatam eſſe, *Fab. de Anna conſ. 125. nu.45. Reg. Rouit.conſ.74.lib.1.* vbi loquitur de Nepte ex filio primogenito præmortuo, vt ipſa patruum filium ſecundogenitum à feudi ſucceſſione repellat, *Anel.de Amat. conſ.15.nu.1.& 2.Reg.de Marin.reſol.iur. lib.2.cap.145.nu.8.& 9.* idemq; ſeruandum eſſe ex alieniginis, firmarunt *Molin. de hiſpan. primogen. lib.3. cap. 6. num.1. Couar.pract.quaſt.c.38. nu.5.verſ.vndecimo illud eſt, Tiraq.de iur.primogen.quaſt. 40. nu.8. Anton.Gomeſ.in l.40.Taur.n.65. verſ.ſed his non obſtantibus, Auendan. in ead.l.gl.14.n.20.Petr.Gregor.Tholoſ.tract. de Republ. lib.7. cap. 10. Guttierez pract. quaſt.lib.2.quaſt.80.Mattienſ.* alijs omiſſis *lib.5. noua recomp. tit.6. l.5. gl.4.nu.4.*

140 Inſuper noſtra principalis concluſio ſuadetur *ex tex.in cap. 1. §.praterea quib. mod.feud. amitt.* vbi cauetur, quod vbi ille, qui de iure inueſtiri debet, ſi inueſtiri patiatur aliquem, qui ſecūdum rectum morem inueſtiri non debebat, ſibi præiudicat, & nullus datur regreſſus.

Ad idem adaptantur exarata *per Reg. Rouit.in prag.2.de titul.ſeù inſcript.abuſu &c. nu. 117.* vbi concluſionem aſſumit,

141 quod refutationes ſi fiunt ſecundogenitis, vel illis, qui non immediatè ſuccedunt, ſi habent conſenſum primogeniti, vel alterius immediati ſucceſſoris, tùnc aſſenſus Regius non requiritur, nec pro validitate refutationis factæ ſecundogenito, ſeù alteri vlteriori in gradu, neque pro validitate conſenſus præſtiti per primogenitum, quod ipſe *Reg. Rouit.* comprobat pluribus Doctorum authoritatibus, ſcilicet *Loffred.conſ.11.& 12.nu.46. Io: de Lign. conſ.77. inter conſ. Albert. Brun.Camer.in l.Imperialem car.33.col.3. in fine,* & idem deciſum refert per S. C. *Io:Vinc. de Anna in repet.rubr. de vaſſall. decrep.atat.nu.257.& 290.* & aliam deciſionem R.C. in cauſa illorum de Breſegna, refert idē *Rouit.loc.cit.nu.117.in fin:*

142 Et talis conſenſus primogeniti, vel alterius immediari ſucceſſoris regulariter interuenire deber in ipſo actu refutarionis, quia in feudalibus ius ſuperueniens non opitulatur, *c.ſi quis fecerit, quo temp. miles, cap.1. qui ſucceſſ. teneant.tit.2.* vbi *Andr.* ſequitur *Praſ.de Franch. deciſ.540: num.14.*

143 Nihilominus huiuſmodi cōſenſus proximioris poteſt ipſam refutationem præcedere, & ſubſequi ex regula, *l. per fundum,* vbi notat *Ang. in princ. ff. de ſeru. ruſtic.prad.l.fin.ff.de comm.prad.* & voluit in ſpecie *Andr.* amplians etiam in conſenſu Domini, *in cap.Imperialem col.6.in fin.nu.14.Camer.in d.c.Imperialem fol.90. col.1.in 2.concluſ.per tex.in l.licet, ff. de Ind. Bal. in c.1. de alienat. feud. pater.* & idem procedit in omni conſenſu, qui debet præſtari à pluribus, vt ſingulis, vt tra-

tra-

144 tradiderunt *Aret.cateriq;DD.in l.ſi quis
mihi bona*, §.*iuſſum, ff.de acquir.hared.* &
idem comprobat in proprio caſu noſtro,
*Reg.Rouit.in prag.1.de titul.ſeù inſcript.
abuſu nu.* 118. & inſuper aduertit, quod
regula in contrarium, vt ſcilicet ius ſu-
perueniens in feudalibus non opituletur,
procedit tantummodò in prima inueſti-
tura, facta à Domino feudi, cui prohibe-
tur facere inueſtituram de feudo viuen-
tis, adeò vt ſi per mortem illius feudum
deuoluatur ad Dominum, hoc ius ſuper-
ueniens non opitulatur inueſtito ad con-
ualidandam eius inueſtituram, niſi facta
fuerit ſub conditione, *c. 1. qui ſucceſſ. te-
nean.c.1.§.moribus ſi de feud.defun.milit.
fuer.controu.*

145 Quod adeò eſt verum, vt ſi huiuſmodi
conſenſus primogeniti, vel agnati proxi-
mioris fuerit pretio acquiſitus, poſt refu-
tationem factã, adhùc validus, & ſolem-
nis cenſendus eſt, vt admiſit indubitatè
Camer.in l.Imperialem car.33. lit.K. ſe-
quitur *Reg. Rouit.in pragm.1. de titul. ſeù
inſcript. abuſu nu.118. in fine, verſ.idque
adeò.*

146 Sed ego in hac principali concluſione
ſententiam negatiuam firmarem, vt ſci-
licet non poſſit feudatarius hæredem in
feudalibus inſtituere filium ſecundoge-
nitum, etiam accedente conſenſu filij
primogeniti, niſi talis diſpoſitio, & con-
ſenſus primogeniti Regio aſſenſu robo-
rentur, ad quod moueor, quia ex tali
147 conſenſu videtur primogenitus remit-
tere, aut renunciare iura ſibi tributa ſu-
per ſucceſſione feudalium; omnes enim
contractationes feudales etiã vnius gal-
linæ prohibet conſtitutio Regni *conſtitu-
tionem Diua memoria*, eo fortiùs prohi-
bita eſt renunciatio rerum feudalium,
quæ ficta alienatio eſt, vt inquit *Andr.in
c. 1. § praterea col. 1. de cap. Corrad. &
col.2. verſ. iure proprio, Paris de reintegr.
fol.12. verſ. an ſi feudatarius col.1.* prop-
148 tereà talis remiſſio indiget aſſenſu, eoq;
non impetrato, diſpoſitio non ſubſiſtit,
*Andr. in conſt.Reg.conſtit.Diua memoria,
verſ. tranſactionis, Capyc. deciſ.* 150. *Ca-
merar.c.Imperialem fol.15.cum ſeqq.Affl.
in cap.1. §.praterea quib. mod.feud.amitt.
col.pen. verſ.3. & vltimo nota*, vbi in ca-
149 ſu fortiori concludit, quod refutatio vl-
teriori agnato cum conſenſu citerioris
agnati non valet ſine aſſenſu, idem docet
*Andr.in c.1. §. etſi libellum, per quos fiat
inueſt.* ſic loquens, *Si ſine conſenſu Domi-
ni fieret alienatio proximiori agnato, va-
let; alij non proximo non valet, imò proxi-
mus reuocaret, ſi autem conſenſu Domini,
& proximioris fieret alij agnato, valeret.*
Vndè ſi aſsẽſus Regius requiritur in actu
refutationis feudorum in vita celebrati
in beneficium vlterioris agnati, cum con-
ſenſu citerioris agnati, qui eatenus nullũ
150 intereſſe conſiderabile habet in feudo
hæreditario, per quod impugnare poſſit
diſpoſitionem feudatarij, cùm ius illorũ
non poſſit metiri, niſi mediante perſona
defuncti, *Frecc.de ſubfeud. lib.3. de differ.
int.feud.ex pact.& hared.differ.2 fol.439.*
151 Tantò magis aſſenſus Regius requiritur,
ſi per actum vltimæ voluntatis vlterior
agnatus feudum haberet, tùnc enim pro-
ximior agnatus nòn ſolùm habet forma-
tum intereſſe, ſed ius acquiſitum per
mortem feudatarij, ſuper ſucceſſione feu-
152 di, quod ius abſq; conſenſu Domini nõ
poteſt transferri, vt tangit à contrario
ſenſu, Reg.*Rouit.prag.1. tit.de tit.ſeù in-
ſcript.abuſu nu.121.cum ſeqq.*

153 Quod etiam poteſt confirmari doctri-
na *Bal.in c.1.an agnat col.3. ver.ſed quid
ſi filius*, vbi ſi filius in vita patris renun-
ciauit hæreditatem, non præiudicat re-
nunciatio poſt mortem patris in feudo,
idem comprobat *Camer.in c.Imperialem,
fol.33.* ponderans *tex. in c. 1. de alienat.
feud.pater.* & inquit, quod ſemper in tali
refutatione interuenire debet conſenſus
Domini.

Prætereà facit, quia per noſtram Re-
giam ſanctionem 4.*de feud.in quinto cap.*
cauetur non poſſe Proregem aſſenſum
præſtare, vbi natura feudi mutatur, ſuc-
ceſſorem extrà terminos conſtitutionis
154 Regni inſtituendo, ſed non poteſt hæſi-
tari, quin feudalis natura mutetur, ſi ſe-
cundogenitus in feudalibus inſtituatur,
cùm feuda in Regno noſtro inſitam ha-
beant naturam, vt primogenito quæran-
tur, viuitur enim ſecundum ius francorũ,
quo iure primogenitura ſeruatur, ad tra-
dita per Reg.*Rouit. in pragm.11. de feud.
nu.*84. Hinc eſt, quod ex conſenſu pri-
mogeniti, præſtito in huiuſmodi diſpoſi-
tione in beneficium ſecundogeniti, eius
intereſſe tantummodò remouetur, non

autem excluditur intereſſe volūtatis Regis,prohibentis diſpoſitionem feudalem, mutantem eius naturam: quamobrem eius aſſenſus requiritur, dùm contra eius voluntatem diſponitur, aliàs diſpoſitio corruit.

Prædictis adſtipulatur *deciſ.119. Affl.* vbi atteſtatur, totum Conſilium reſpon-
155 diſſe, quod quando teſtator habens feuda,diſponit de feudis aliter,quàm ius velit, puta in feudis antiquis, in quibus viuitur iure francorum, & de illis diſponit dimittendo feuda omnibus filijs, iſta diſpoſitio non valet, quia eſt contra ius francorum,ſed ſi diſponit, proùt ius vult, valet diſpoſitio; idem tradit *Capyc. in l. Imperialem car.10. col.2. verſ. limitat* 3. inquiens, quod ſi feudatarius inſtituit proximum ſibi ſucceſſurum etiam ſine
156 aſſenſu, debet taliter inſtitutus immitti in poſſeſſionem, *ex l.fin. C. de edict. Diui Adrian.* in idem conueniunt *Frecc. de ſubfeud.lib.3. diff.17. inter feud.ex pacto, & hæred. Anna ſing.535. Reg. de Ponte conſ.24.lib.2.*

157 Inſuper roboratur noſtra ſententia ex rela ta deciſione *per Reg.Reuert. dec.475.* vbi teſtatur,Collaterale Conſ.decreuiſſe, non ſubſiſtere diſpoſitionem feudalium factam à matre in beneficium filij ſecundogeniti,etiam cum conſenſu filij primogeniti, niſi Regis aſſenſus interuenerit.

158 Nec aduerſatur deciſio Tribunalis R C. ſupra enucleata relata *per Io: Vinc. de Anna in repet. rubr. de vaſſall. decrep. ætat. nu.* 261. nàm ibi quæſtionem fortiorem proponit, ſi refutatio feudi facta à patre in beneficium ſecundogeniti cōſentiente primogenito ſubſtineatur ſine aſſenſu Domini, quàm quæſtionem diſputari contingiſſe,affirmat in cauſa illorum de Balduino de Litio ſuper feudo Tullæ, qua in cauſa licet R.C. reſpondidit pro validitate refutationis,tamen cōtrariam opinionem largè demonſtrat, in-
159 dicans etiam deciſionem huiuſmodi proceſſiſſe, non attentis iuris tramitibus, ſed vt voluntati tūc Locumtenētis Magni Camerarij ſatisfacerent, vt liquet ex his verbis, ibi, *Nihilominus fuit prouiſum valere refutationem in illa cauſa Tullæ; ſed Deus ſcit, quare, nos non poſſumus niſi de iure reſpondere; Talis deciſio fuit tempore Ill. Andreæ Pons de Leon Locumtenentis Magni Camerarij digniſſimi, acquieui, non acquieſcerem hodie in abſentia Ill. Hernandi de Aualos,* ſic loquitur *Io: Vinc. de Anna ibi nu.*290.

160 Vlterius non obſtat *tex.in c.1.§. præterea quib.mod.feud.amitt.* vbi caueri dicitur, quod vbi ille, qui de iure inueſtiri debet, ſi inueſtiri patitur aliquem, qui ſecundum rectum modum inueſtiri non debebat, ſibi præiudicat, & nullus datur regreſſus.

161 Nàm reſpondetur, quia *tex.*ille loquitur in caſu diuerſo, quod ſcilicet ſi poſt mortem feudatarij patior aliquem inueſtiri, mihi inueſtitura præiudicat, quia ſi ſequens in gradu non vult feudum, admittitur alius ſequens, vt dicit *Andr. in c.1. §.hoc quoque de ſucceſſ.feud. in princ.* ibi, *ſi nolunt agnati feudum,vltimo ad Dominum redit,* & idem affirmat *in c.ſancimus,§.ſi autem dixerit col.fin.quo tempore*
162 *miles.* Vndè *tex.*loquitur in inueſtitura facta à Domino in beneficium ſequentis in gradu, cum ius inueſtiendi de feudo nemini competat niſi ſoli Domino,*cap.1. per quos fiat inueſt.* quamobrem conſen-
163 ſus Domini in caſu *tex.* interfuit, dùm loquitur expreſsè *tex.* dicens, *Conſenſerit eos inueſtiri,* meritò proximior agnatus non habet regreſſum, quia præſumitur ceſſio facta Domino, & à Domino inueſtitum fuiſſe illum vlteriorem agnatum, *Andr. in cap.1. §. & ſi libellum de alienat.feud.pater.* ſequitur *Io: Vinc. de Anna in repet. rub. de Vaſſall. decrep. ætat. nu.* 275. Quod non ità ſe habet in caſu noſtro, cùm deficiat aſſenſus Domini.

Inſuper non obſtant tradita *per Reg. Rouit in pragm. 1. de tit.ſeu inſcript.abuſu*
164 *nu.*117. quod ſcilicet refutationes feudorum factæ in beneficium ſecundogeniti, vel alterius agnati vlterioris gradus non requirunt Regium aſſenſum, ſi conſenſus filij primogeniti in huiuſmodi refutationibus interceſſerit.

Quia reſpondetur *Reg. Rouit.* loqui in terminis refutationis factæ per actum inter viuos, nos verò verſamur in diſpo-
165 ſitione facta in vltima voluntate; Ratio differentiæ eſt, quia in vita patris feudatarij nullum cenſetur primogenitus habere ſuper feudis intereſſe, nec in actu, nec in potentia, cùm tempus mortis feudatarij inſpiciendum ſit ad effectum, vt

quis

166 quis dicatur legitimus ſucceſſor in feu-
dalibus, vt latiſſimè fundat *Io: Vinc. de*
Anna in repet.rubr.de vaſſal. decrep.ætat.
*num.*257. Et amplius ſubdit, *feudum pro*
parte dici legitimam filij primogeniti, vt
diſponitur *in conſt.Reg.ſi quãdo,aut part*,
vt notat *Andr. in cap.*1.§. *preterea col.*5.
verſ.ad hoc pro fiſco, quæ ſit prim.cauſ.be-
167 *nefic. amitt.* pro cuius conſequutione
filio ius nullum, nec actio aliqua tribui-
tur viuente patre, cùm non ſit debitum
filijs in vita patris, ſed incipit deberi ſe-
quuta morte patris, *l. cum quæritur, C.de*
inoffic.teſtam. §.1. *auth.de trien. & ſemiſſ.*
Indè eſt, quod ſuper tali refutatione, &
conſenſu præſtito non requiritur aſſenſus
Regius, ſiquidem tùnc aſſenſus Regius
168 intereſſe debet, quando agitur de ce-
dendo, donando, renunciando, aut aliter
trãsferẽdo in alterius beneficiũ ius, quod
quis habet ſuper feudo, *cap.* 1. *de prohib.*
*feud.alienat.per Lothar.c.*1.*de prohib.feud.*
alienat.per Feder. ibi enim verſatur inte-
169 reſſe Domini, cui intereſt ſcire, quiſ-
nàm ſit feudatarius, cuinàm feudũ tranſ-
feratur, quisnàm ſit vaſſallus, & qui feu-
dum illud obnoxium habeant, quod de
facile poteſt ad ipſum deuolui; vbi verò
non tractatur de huiuſmodi translatione
iurium feudaliũ, ſed ſolùm de extinctio-
170 ne iuris proprij non delati, non quæſiti,
nec de facile quærendi, tùnc aſſenſus
Regius non eſt pernceſſarius ad actus
validitatem; quod probatur à ſimili in
eo, quod diſponitur quòad aſſenſum
Apoſtolicum, qui etſi attenta diſpoſitio-
ne *Extrauagantis Ambitioſæ de reb. Eccl.*
alien. vel non, requiratur non ſolùm in
omni translatione, quæ fit in alium de
171 directo, vel vtili dominio bonorũ Ec-
cleſiæ, & etiam in omni actu, per quem
ius in alium transferretur, prout ſunt pi-
gnoris datio, hypothecæ conſtitutio, ſer-
uitutis ſubmiſſio, & ſimilia, ità *gl. in cap.*
nulli verb. alienationis de rebus Eccleſ.
alienon.vel non, Nouar. in tract.de alien.
*bonor. Eccleſ. nu.*1. *Quaranta in ſumma*
*bull, verb.alienatio bonor.Eccl. num.*17.*&*
26. *Azor. inſtit. moral. par.*2. *lib.*9. *cap.*1.
*verſ.ſecundo quæritur, Ricc.deciſ.*376.*n.*1.
& 3.*par.*4.*& reſol.*41.*par.*1.*prax.Eccleſ.*
*Bonac.tom.*1. *eius operum tract.de alienat.*
*bonor.Eccl.quæſt.vnica punct.*2. *nu.*1. *Au-*
guſt.Barboſa in collect.in d. extrag.Ambi-
172 *tioſa num.*5. Tamen huiuſmodi aſſenſus
Pontificis eatenus requiritur, quãdo bo-
na, vel iura, quæ in alterum transferun-
tur, ſunt incorporata quòad plenam, atq;
pacificam poſſeſſionem, & dominium
173 Eccleſiæ; ſi verò incorporata non ſunt,
nullus aſſenſus Apoſtolicus requiritur,
*Lap. alleg.*26. *Bal.in l. Præſes nu.* 6. *C. de*
tranſact.Guglier. Reodarſ.in tract. de reb.
Eccleſ.non alien.in 1.*rubr. de ſignificatio-*
ne verbi alienatio, cap. 1. *nu.* 14. *Io: Vinc.*
*Caualer.in alleg.*24. *recol.per Reg. de Ma-*
*rin.to.*3. *reſol.quot.* vbi plenè articulum
pertractat.

Imò non requiritur aſſenſus Apoſtoli-
cus in ceſſione, quam agit Eccleſia, vel
Monaſterium de re, aut actione ſibi quæ-
174 ſita, ſed nõ incorporata, nàm licèt quis
cedendo videatur priùs rem acquirere,
ex regula *tex. in l.ſi auia, C.de iure delib.*
tamen illa acquiſitio momentanea, quæ
fit Monaſterio, quando cedit, non eſt in
conſideratione, cùm in ipſo momento
non poſſit poſſideri res, & transferri,
vt cauetur expreſsè *in l.fin. in fin. C. de*
bon. quæ liber. & proindè non potuit
Eccleſia ex illa ceſſione incorporare, &
transferre, & notant *Ang. in l. volun-*
*tas, C. de fideicom. Barbat.conſ.*12. *nu.*25.
*vol.*1. eò magis quia ceſſio huiuſmodi nõ
eſt principaliter ordinata ad dandum, &
175 acquirendum, ſed potiùs ad renuncian-
dũ, & debet haberi perindè, ac ſi renũciaſ-
ſet Eccleſia ius non incorporatum, ità
eleganter in terminis conſuluit, *Socc.conſ.*
53. *incip. Viſo inſtrumento donationis nu.*
27. *&* 28. *col.vlt.nu.*4. *Phanuc. tract.de*
lucro dot. gloſ. 8. *in tex. ibi vir lucretur*
*nu.*17.*&* 18. & notat *Bal. in l.*1. *C.pro ſo-*
*cio quæſt.*8. *nu.*10. vbi amplius ſubdit ad
propoſitum noſtrum non inutile, quod in
contractibus nõ ordinatis ad dominium,
æſtimatio non facit emptionem.

176 Hinc eſt, quod poteſt Prælatus cum
capitulo repudiare legatum, vel hæredi-
tatem Eccleſiæ delatam, nec ſolemnita-
tes per Paulinam præfixæ exiguntur, ſic
notat *Bald. in auth.ſi qua mulier col. fin.*
verſ.ſed an Monaſteriũ, C.de Sacroſ. Eccl.
vbi etiam docet poſſe, Eccleſiam, ſeù Mo-
177 naſterium conuiuentibus oculis pati,
quod hereditatem delatam Monaco poſ-
ſideant aliqui conſanguinei, ad quod
fortè Abbas, vel Monaci pietate, & affe-

ctu mouentur, idem ſequitur *Feder. de*
Sen. conſ. 9. n. 1. circa finem, allegans quoq;
rationem, quia antequam agnoſcatur ta-
le ius per Monaſterium, non dicitur hæ-
reditas, vel legatum in bonis Monaſterij,
l. pretia rerum, ff. ad l. falcid. & proindè
ſine authoritate ſuperioris poteſt Eccle-
ſia legatum, ſiuè hæreditatem delatam
repudiare, & hanc eſſe communem opi-
nionem aſſeuerant, *Iaſ. & Rip. in l. lega-*
tum, ff. de legat. 1. idemq; deciſum *per*
Rotam Rom. refert *Phanuc. tract. de lucro*
dot. gl. 8. *in tex.* ibi, *vir lucretur nu.* 17.
& 18. quod dùm Hoſpitale Sanctæ Ma-
riæ de Monte, quæ, in hæreditate habe-
178 bat, ceſſiſſet, *Rota* decreuit ceſſionem
prædictam valere, quamuis ſolemnitates
requiſitæ per Paulinam non interueniſ-
ſent, & idem pariter per noſtrum S. C.
fuit pronunciatum, nempè donationem,
& ceſſionem factam ſine aſſenſu Apoſto-
lico forè validam, præſuppoſito iure de-
lato, & acquiſito ab Eccleſia per ceſſio-
nem, non tamen in Eccleſiam incorpo-
rato, ſic teſtatur *Præſ. de Franch. deciſ.* 14.
nu. 10. 16. 25. *&* 26. quibus etiam confert
doctrina *Paul. de Caſtr. in l. ſi actione, C.*
de pact. nu. 2. vbi expreſsè dicit in renun-
ciante hæreditatem ſibi delatã, non dùm
aditam, quod habetur, perindè, ac ſi hæ-
reditas non fuiſſet ſibi delata, ſequitur
gl. Pariſien. tit. 1. §. 1. *gl.* 3. *num.* 13. *Rub.*
Alex. in l. Titia §. *Imperator. nu.* 13. *ff. de*
leg. 2. id tamen non procederet, ſi eſſent
duo actus ſeparati, vt quia primo Mona-
179 ſterium adijſſet, deindè ceſſiſſet, etiam
quod ſint in eodem inſtrumento, tùnc re-
quiruntur iuris ſolemnitates, vt expreſsè
probat *Præſ. de Franch deciſ.* 14. *nu.* 26. *in*
fine.

180 Rurſum idem probatur in proprijs no-
ſtris terminis feudalibus *ex tex. in c.* 1. *de*
eo qui finem fecer. agnat c. 1. §. *Titio ſi de*
feud. defunct. controu. & in c. 1. §. *præterea*
quib. mod feud. amitt. ibi ſancitur, quod
quando filius primogenitus in manibus
patris, fratris ſecundogeniti perſona cõ-
templata, bonorum feudalium ſucceſſio-
ni renunciat, ſtante hac renunciatione,
181 ſeù mauis repudiatione, cenſetur ille à
loco ſuo amotus, & fit locus ſequenti in
gradu, nec iura hæc dicunt, quod requi-
ritur aſſenſus Domini, quod vtiq; ſi legiſ-
latores hoc voluiſſent, dixiſſent, & DD.
qui de hac re ratiocinãtur, aſſenſum non
requiri dicunt, & aſſignãt rationem, quia
iſte, qui renunciat, non aliter feudum in
alium transfert, vt requiratur aſſenſus, ex
eo, quod illud non poſſidet, ſed tantùm
ſuccedendi ſpem habet, *Bart. & Aret. in*
l. is poteſt, ff. de acquir. hæred. & per Loffred.
conſ. 1. *nu.* 152. & facit theorica *Andr. in*
cap. 1. §. *præterea ſi vaſſallus, quæ ſit prim.*
cauſ. benef. amitt. Vndè renunciando fi-
lius primogenitus futuræ feudalis ſucceſ-
ſioni contemplatione fratris ſecundoge-
niti, ſpes illa ſuccedendi, quam vt primo-
genitus habebat per renunciationem re-
manſit extincta, ſicq; factus fuit locus ſe-
cundogenito, & conſequenter non eſt,
vbi Regius aſſenſus in hac renunciatio-
ne, ſeù mauis repudiatione interuenire
debeat, quod etiam probatur, quia ſi
182 abſq; aſſenſu valet feudi refutatio, quæ
fit à feudatario in proxime ſucceſſurũ, vt
affirmant DD. quos largo numero coa-
ceruat *Reg. de Marin. reſol. iur. cap.* 180.
nu. 54. *tom.* 2. quantò magis valere debet
repudiatio, quæ fit a filio primogenito,
qui nec feudum, nec ius in feudo habet,
ſed ſolam ſpem illam ſuccedendi, ità ſa-
nè videtur tenere, *Frecc. tract. de ſubfeud.*
in quæſt. quam facit ad ornatum *Conſt.*
Regn. conſtitutionem Diua memoria in
fallent. 24. & hanc cõmunem ſententiam
in proprio noſtro principali caſu confir-
mat *Reg. Reuert. deciſ.* 155. ſequitur *Reg. de*
Marin. in obſeru. ad d. deciſ. 155. *tom.* 1.
inquiens, quod nuſquam ſibi perſuadere
potuit in his renunciationibus, quæ à fi-
lijs, vel filiabus fiunt in manibus patris
183 feudatarij ad fauorem fratrum, Regiũ
requiri aſſenſum reſpectu bonorum feu-
dalium, ad quod comprobandum ſubdit,
vt quoties filius, vel filia renunciat, vllo
pacto dici poteſt, quod donat, ſed potiùs
quod hereditatem repudiat deferendam,
ità *Minad. in conſt. in aliquibus not.* 3. *n.* 6.
poſt Bar. in l. is poteſt nu. 13. *ff. de acq. hæred.*
Paul. de Caſtr. in l. pactum quod dotali n. 9.
C. de collat. Napod. in conſ. ſi quis, vel ſi
qua in verſ. in bonis omnibus n. 194. Hinc
Bal. in l. ſi maior in fine. C. de dolo, & in
rubr. C. de pac. nu. 20. dixit, quod qui re-
184 pudiat hæreditatem, non contrahit, ſed
diſtrahit, quodq; hæreditati deferendæ
renunciatio non dicatur donatio, dixe-
runt pariter *Tiraq. in repet. l. ſi vnquam*
verb.

Digitized by Google

verb. donatione largitus nu. 180. *& ſeq. C. de renoc. donat. Ripa in d. l. ſi vnquã n.* 20. *verſ. vndecimo quæro, Couar. in* 3. *par. relec.* §. 3. *nu.* 8. *Ruin. conſ.* 170. *num.* 11. *lib.* 1. *conſ.* 89. *nu.* 18. *&* 19. *& conſ.* 204. *nu.* 4. *vol.* 1.

185 Prædictis adſtipulatur dicta per idem *Reg. de Marin. lib.* 2. *reſol. iur. cap.* 93 *n.* 11. *&* 12 vbi probauit per renunciationem factam à filia patri, eiuſq; hæredibus, & ſucceſſoribus, nihil in renũciatarios trãſferri, ſed omninò eam dici extinctiuam, recipiq; à patre non ad alium finem, niſi vt renuncians ius aliquod in ipſum patrem, eiuſque hæredes transferat; ſi igitur filius, vel filia renunciando patri, eiuſque hæredibus nihil transfert, non eſt cur dici poſſit, ſuper hac renunciatione bonorum feudalium Regiũ aſſenſum requiri.

186 Vndè in fortioribus terminis idem probant dicta *per Mar. n. Frecc. lib.* 2. *de ſubfeud. in quæſt. quæ incipit à Regnicolis, non ponitur vna quæſtio nu.* 73. quod ſi quis mortuo patre feudatario, vt aperiret locum immediato ſucceſſori poſt ipſum, ſuccedendi in feudo, paternam repudiaret hæreditatem, non poſſet poſteà ſe penitere, quia in hac repudiatione non fuit impetratus aſsẽſus, nec iuuari diſpoſitione conſtitutionis *conſtitutionem Diuæ memoriæ*, aſſignat rationem, quia an-

187 tequam in feudo ſuccedat, non eſt Dominus feudi, vel poſſeſſor, ac proindè nõ dicitur alienare feudum, de quo propriè loquitur conſtitutio noſtra, & cum aliud non faciat, niſi aperire locum pròximiori, dicitur tantùm ſe abſtinere à loco, in quo erat omnibus proximior, non autem de feudo diſponere, quod non dùm eſt ei quæſitum.

188 Proptereà ex prædictis rationibus rectè deſumitur, quod valet refutatio feudorum ſine aſſenſu Domini à patre in vita celebrata in fauorem filij ſecundogeniti, conſentiente filio primogenito; diſpar verò ratio concurrit, ſi in vltimo elogio filius ſecundogenitus inſtituatur hæres in bonis feudalibus aſſentiente filio primogenito, nàm eatenus non ſpem, ſed ius formatum ſuper ſucceſſione feudalium habet primogenitus, imò tùnc delata eſt ei ſucceſſio huiuſmodi, vndè Regius aſsẽſus interuenire debet ad hoc, vt feudum transferatur ſecundogenito; ità inquit *Affl. in c.* 1. §. *preterea quib. mod. feud. amitt. Camer. in c. Imperialem fol.* 33. proindè talis inſtitutio cum conſenſu primogeniti vallata, non ſubſtinetur abſque aſſenſu Regis, proùt ſentijt idem *Reg. Rouit. in prag.* 11. *de feud. à nu.* 73. *cum ſeq.*

189 vbi quoq; refert, ſic iudicaſſe S.C. in caſu ſucceſſionis terræ Turæ, quæ inter D. Thomam, & Marcum Antonium Moles contendebatur, præſuppoſuit D. Thomas ipsũ obtinere debere ſucceſſionem huiuſmodi, cùm per D. Gabrielem Moles illius terræ poſſeſſorẽ fuit hæres vniuerſalis etiam in feudalibus inſtitutus; Excipiebat Marcus Antonius dictum teſtamentum non poſſe hæredi inſtituto reſpectu feudalium opitulari; ſiquidem vi prædictæ inſtitutionis, ſucceſſio feudaliũ deferebatur coniuncto in quarto gradu, quod fieri non poterat ſine aſſenſu Regio, cum exiſteret ipſe Marcus Antonius coniunctus feudatario in tertio gradu; proindè S.C. decreuit, ſucceſſionẽ huiuſmodi terræ Turæ ſpectare ad Marcum Antonium Moles, vt teſtatur *Reg. Rouit. ibidem nu.* 71. *verſ. ſed audio*, inferens allegationes, per ipſum iura tuentem dicti Marci Antonij congeſtas. Hinc eſt, quod non obſtant dicta *per Reg. Rouit. in prag.* 1. *de tit. ſeù inſcript. abuſu nu.* 117. vbi firmat, quod ſine aſſenſu Domini valet refutatio feudorum à patre condita in vita cum conſenſu primogeniti in fauorem ſecundogeniti.

190 Minus aduerſatur deciſio R.C. relata *per Reg. Reuerter. deciſ.* 155. vbi inſtituto hærede Io: Franciſco Balduino à Ioanne Balduino patre in feudo, quod dicebatur de Tulle in Prouincia Hydruntina, cùm eſſet ſecundogenitus, comparuit in R. C. petens illius feudi inueſtituram; ſe oppoſuit Franciſcus Antonius Balduinus nepos ſuus ex fratre Hieronymo primogenito iam defuncto, inſtando declarari dictum feudũ ad ipſum, tanquam filium primogeniti pertinere. Excipiebat ſecundogenitus, quod primogenitus dũ viuebat, primogenituram in ſui beneficium renunciauit; Replicabat nepos, renunciationem illam nullius eſſe mouenti, tanquam aſſenſu carentem, R. C. priùs remanſit in paritate votorum, nàm tres, & vnus ex illis *Reg. Reuert.* fuerunt voti,

peti-

petitam Inueſtituram fore huic ſecundogenito concedendam: alij tres pro nepote ſuffragiũ præſtiterunt, ſed ſententiam ad fauorem ſecundogeniti ſucceſſit; & meritò, quia primogenituræ renunciatio condita fuit viuente patre feudatario tempore, quo primogenitus ille vxorem duxit, & matrimonij contemplatione pater ei donauit plura alia feuda, & bona allodialia, longè portionem ſuam excedentia, propterea renunciauit in ampla forma ad fauorem ipſius ſecundogeniti, & præcipuè ius primogenituræ ratione dicti feudi de Tulle, quamobrem iudicatum fuit ad fauorem primogeniti ea ratione innixus *Reg. Reuert.* quia ſucceſſio feudi non erat delata, nec tempore renunciationis intereſſe conſiderabile habebat primogenitus ſuper feudalium ſucceſſione, ideò aſſenſus Regius non requirebatur, vt eſt videre *per dictum Reg. Reuert. d. deciſ.* 155. *to.* 1. vndè eius deciſio non eſt applicabilis.

191 Prædictis eſt adnotandum, quod ſi primogenitus noluerit præſtare ſuũ conſenſum in tali refutatione, tùnc cautela erit, vt feudatarius donet illud feudum ſecundogenito cum aſſenſu Proregis, & primogenitus, ad quem ſpectaret futura ſucceſſio, non poterit conqueri, talem donationem fieri in fraudem ſuæ futuræ ſucceſſionis, vt ſupra fundauimus, & adde *Reg. Rouit. in prag.* 1. *tit. de tit. ſeù inſcript. abuſu. num.* 119. vbi quoq; teſtatur, ſubreptitium non cenſeri aſſenſum præſtitum ſuper donatione feudi facta ſecundogenito, non facta mentione primogeniti, & ità decreuiſſe pluries S.C. & R.C. quas deciſiones refert, vt eſt videre vltrà illas, quas ſupra enucleauimus.

Scire congruum tamen eſt, quare in refutatione feudi ad hoc, vt illa ſubſtineatur in fauorem filij ſecundogeniti, requiratur conſenſus primogeniti; donatio verò abſq; illius conſenſu, imò expreſsè ipſo primogenito diſſentiente, perficitur;

192 Ratio eſt, quia natura refutationis eſt, vt fiat priximo, & immediato ſucceſſori in feudalibus, & ideò dicitur præmatura ſucceſſio, *cap.* 1. §. *& ſi libellum de alien. feud. pater. cap.* 1. §. *ſed & res, per quos fiat inueſ.* & vtrobiq; *Andr. Praeſ. de Franch. deciſ.* 663. *nu.* 4. *&* 6. *Io: Vinc. de Anna ſing.* 569. *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de refut. feudor. in princ. nu.* 4. *Octau. Bambacar. in cõment. ad tit. ſi de feud. defunct. in c. beneficium à vaſſallo nu.* 112. *Reg. Rouit. conſ.* 9. *nu.* 9. *lib.* 2. *Reg. de Marin. reſol. iur. lib.* 1. *cap.* 23. *& lib.* 2. *cap.* 198. *nu.* 53. Si ergò refutatio fieret ſecundogenito, futilis redderetur, cùm hic non ſit proximus, & immediatus ſucceſſor, hinc eſt, quod requiritur conſenſus primogeniti, quo mediante primogenitus tollit ſe de medio, & locum cedit ſequenti, vndè ſecundogenitus, qui alioquin non eſſet proximus, & immediatus ſucceſſor, fit ex conſenſu primogeniti proximus, & immediatus

193 ſucceſſor, idcircò refutatio perficitur cum conſenſu primogeniti; Donatio verò inter viuos abſq; conſenſu primogeniti ſubſtinetur in fauorem ſecundogeniti, cum illa non expoſcat, vt celebretur in beneficium legitimi ſucceſſoris, nàm poteſt feudatarius alienare, & ad ſui libitũ in vita diſponere de feudo, etiam in fraudem legitimi ſucceſſoris, vt ſupra notauimus, & idem firmant *Reg. de Marinis reſol. iur. lib.* 2. *cap.* 24. *& Reg. Rouit. in pragm.* 1. *de tit. ſeù inſcript. abuſu nu.* 117.

194 Accedat vlterius ad materiã eiuſdem ſexti caſus noſtræ Regiæ ſanctionis 4. *de feud.* quod licèt ſuper feudis nequeat feudatarius fideicommiſſum imponere etiã in beneficium contemplatorum in inueſtitura, nec prohibere valeat eiuſdẽ feudi alienationem, licet ad finem illud cõſeruandi in familia; verùm ſi legitimus, & immediatus ſucceſſor acceptauerit huiuſmodi ordinationem, tùnc illud quod alioquin nullius eſſet momenti procul aſſenſu Regio, remanet firmum ex acceptatione legitimi ſucceſſoris in vim pacti, ſic firmat ad limitationem *tex. in cap.* 1. *de ſucceſſ. feudi, Bald. conſ.* 356. *lib.* 5. *Frecc. lib.* 3. *de ſubfeud. tit. de differen. int. feud. ex pac. & hæred. in* 6. *differ.* dicens, fideicommiſſum ſuper feudo impoſitũ nulliius roboris eſſe, ex diſpoſitione *tex. in c. de ſucceſſ. feud.* niſi filius, vel ſucceſſor teſtamentum approbauerit, quia tùnc valebit in vim pacti, idem tenent in caſu notabili, *Curt. ſen. conſ.* 79. *& Simon de Petr. de interpret. vltim. vol. lib.* 2. *ſol.* 2. *nu.* 30. & in propria materia ſic tuetur *Reg. de Marin. in allegat.* 146. *nu.* 1. *to.* 3. *reſol. iur.*

195 Et ex tali acceptatione obligatur hæres feuda non alienare, illaq; conſeruare

re in beneficium vocatorum: vndè ſi alienauerit, etſi in recipientem non impediatur dominij translatio, cùm huiuſmodi prohibitio rem non afficiat, ſed ſolam perſonam liget, nec poſſunt vocati feudũ vendicare; tamen vi pacti ex acceptatione contracti, tenetur æſtimationem præſtare in beneficium eorum, quibus intereſt, ſic probat *tex. in l. ſi quis inquilinus* 115. §. 1. *ff. de leg.* 1. diſponens, quod ſi
196 hæres rem legatam alienaret, teneretur ad præſtandam æſtimationem legatario, idem cauetur *in l. hæres ſeruum proprium* 28. *ff. qui & à quibus, & in l. ſi hæredis ſeruus* 50. *ff. de legat.* 1. & notat *Praſ. de Franch. deciſ.* 298. & affirmat *Io: Crot. in l. filius fam.* §. *Diui nu.* 35. *ff. de legat.* 1. *Peralt.* verũ etſi contrarium ſcripſerit *in comment. ad leg. vnum ex familia*, §. *ſi rem nu.* 5. *& 6. de leg.* 1. cuius verba recolligit, & ſequitur *Reg. de Marin. alleg.* 146. *n.* 17. *verſ. ad hoc facit to.* 3. *reſol. iur.* procedunt
197 tamen in re allodiali propria hæredis, cuius alienationem teſtator prohibuit, & hæres adeundo prohibitionem acceptauit, nàm dicunt, vt ſi hæres vellet illam alienare, impeditur in alienantem dominij translatio, cùm poſſit teſtator rei hæredis, ſicut propriæ alienationem prohibere, ex eleganti *tex. in l. ſi quis, ità ſit legatus* 9. §. 1. *ff. de manum. teſtam.*
198 Non me latet, quod ardua, & ſatis nodoſa quæſtio eſt, ſi legato, vel donato feudo abſq; aſſenſu, debeatur æſtimatio, nàm DD. hinc, & indè ratiocinantur, vtraq; opinio rationibus, & deciſionibus fulcitur, vndè difficilè eſt diſcernere, quænàm ſit verior ſententia; hinc Sacra, & Catholica Maieſtas ad remouendum in poſterum præfatas hæſitationes, literas Regias Dño Comiti de Oliuares, tùnc Proregi Regni direxit, mandans, vt tàm ſuper hoc articulo legati rei feudalis, quã ſuper alijs concernentibus fraudulentes diſpoſitiones factas à feudatarijs in grauamen ſucceſſorum ipſam Sacram Maieſtatem conſuleret, adhibito voto Collateralis Conſilij cum interuentu Præſidis S.C. & Locumtenentis R.C. ac fiſci Patroni. Proindè occaſione litis exortæ inter D. Marinum de Leyua cum Principe Aſcoli, votantibus Regio Collaterali Conſilio, & Regia Camera Summariæ, votaq; tranſmiſſa ad Sacram Maieſtatem fuerunt reperta in hoc articulo æqualia, vt teſtatur *Conſ. Gizzar. deciſ.* 36. inſerens literas S. M. & allegationes in hac cauſa editas, idem fatetur *Camill. de Curte in* 1. *par. diuerſ. feud. cap. incip. multoties poſt nu.* 101. propterea inquit *Reg. Rouit. in pragm.* 1. *de tit. ſeu inſcript. abuſu*, quod quicquid aliàs in hoc articulo legati fuerit iudicatum pro præterito, ſat eſt, quòd modo in hoc vltimo actu per æqualitatem votorum fuit redactum negotium ad ius, & iuſtitiam, itaùt in cauſis in futurum iudicandis non ſufficiat ſimplex authoritas rerum iudicatarum, ſed erit decernendus arciculus per tramites iuris, & regulas artis, quo caſu ſubdit idem *Reg.*
199 *Rouit. ibidem*, non poſſumus non fateri, hanc opinionem, vt legato feudo, neque corpus, neq; æſtimatio debeatur, eſſe veriſſimam de iure, quod demonſtrat multas coaceruando rationes, & authoritates.

Nihilominus prædicta non obſtãt, etenim quando conſtat de expreſſa voluntate diſponentis, vt ſi is in quem fit legatum, non poſſit habere feudum, habeat ſaltem æſtimationem, tùnc fallit principalis concluſio, & debetur legatario æſtimatio, *Andr. in c.* 1. §. *commercium in fine de prohib. feud. alien. per Lothar. Camer. in l. Imperialem car.* 27. *lit. A.D.A.* R. Hac
200 ſtante concluſione, ſeu limitatione, cùm in caſu noſtro ſucceſſor in feudalibus acceptauerit diſpoſita per defunctum, & videatur ſe obligaſſe illa obſeruare: vndè caſu quo contrauenerit, fit locus pacto, & ſtipulationi promiſſæ, proindè tenetur ad eum, quod intereſt in beneficium vocatorum, *ex l. venditor hominis, ff. de euict. l. ſi ſeruus venditus, ff. eod.* Quamobrem ſequitur, quod æſtimatio debetur virtute pacti.
201 Prædictis quoq; eſt notandum, quod ſi ſucceſſor in feudalibus diſpoſitionem factam ſuper feudis non emologauerit, qua de re licèt huiuſmodi diſpoſitione nõ ligetur, tamen quia cum prohibitione legis, quæ feudum alienari vetat, concurrit prohibitio teſtatoris, hæc prohibitio inſtante eo, qui habet intereſſe, præbet Domino noſtro Regi iuſtam cauſam denegandi aſſenſum contrahere volentibus, ſic fundat *Io: Vinc. de Anna in conſt. conſtitutionem Diuæ memoriæ nu.* 46. 47. 48.

48. & 49. & inſuper tradit in vna facti contingentia ſtante prohibitione prædicta denegatum fuiſſe aſſenſum, idem ſequitur Reg. *de Marinis reſol. iur. lib. 2. cap. 90. num. 4.*

Septimus caſus eſt, vbi maxima pars feudi, vt puta medietas; aut tertia, vel quarta pars alienatur.

§. VII.

SVMMARIVM.

1 F*euda omnia ſunt diuidua de iure communi, prater titulata, num. 2. idemque de iure longobardorum, nu. 3. ſed ius francorum hoc aboleuit, n. 4.*

5 *Feudi ſucceſſio de iure conſtitutionis* Regni *ſpectat ad primogenitum tantùm; & idem in* Regno *Sicilia, nu. 6.*

7 *Filij ſecundogeniti, ex quo excluduntur à ſucceſſione feudi, habent vitam militiam.*

8 *Diuiſio, familias dignitates, memorias, & vniuerſa patrimonia deſtruit.*

9 *Vnitas ordinatur ad conſeruationem.*

10 *Feudi vnitas operatur, vt gratior, & vtilior præſtetur ſeruitium.*

11 *Feudorum vnitas Imperij dignitatẽ conſeruat, diuiſio autem Imperio, & familijs damnoſa eſt; & alia damna parit, num. 12.*

13 *Prorex non poteſt aſſenſum praſtare, vbi diuiſio feudorum ſequitur.*

14 *Diuiſio feudi non eſt ſimplex alienatio, ſed deſtructio.*

15 *Feudum, ſeù Caſtrum vnitum Baronia non poteſt alienari, ſiuè diſmembrari abſque* Regis *aſſenſu.*

16 *Baronia nomen eſt vniuerſale ſub ſe cõtinens plura feuda, & nominatur, quandoque Prouincia, nu. 17.*

18 *Baronia, vel Comitatus alienari vetitur abſque* Regis *aſſenſu.*

19 *Baronia licet contineat plura feuda, & diuerſas res, dicitur tamen vnica Baronia, & vnicum feudum.*

20 *Feuda efficiuntur de pluribus vnum, aut plura de vno deſtinatione* Regis.

21 *Baronia vendita, omnia, qua ſunt infrà fines, cenſentur vendita.*

22 *Comitatu cum Caſtro conceſſo, Caſtrum diuidi non poteſt; & Caſtrum diuerſo iure non cenſetur, ſicut Comitatus, n. 23.*

24 *Caſtrũ ſi adijciatur Comitatui, iam erecto, tùnc exprimi debet à concedente vnio Caſtri; ſecus quando creato Comitatu adijcitur aliud Caſtrum; tùnc in dubio non præſumitur vnio, nu. 25.*

26 *Baro an poſſit aliquam partem Baronia ſubinfeudare ſine* Regis *aſſenſu.*

27 *Subinfeudatio non eſt totalis alienatio.*

28 *Subinfeudans retinet dominium vtile ſubalternum ſeruitium, honorem, & iuriſdictionem; ſed exercitium illius vtilis dominij transfert, nu. 29.*

30 *Subinfeudatio non ſeparat à feudo partem ſubinfeudatam, & remanet ius deuolutionis, nu. 31.*

32 *Separatio feudi non fit ex ſubinfeudatione, proùt ex venditione.*

33 *Subinfeudans retinet poſſeſſionem ciuilem, & naturalem tantùm transfert.*

34 *Barones non poſſunt infeudare partem feudi abſq;* Regis *aſſenſu ex iure conſtitutionis* Regni, *maximè ſi pars illa ſit cum vaſſallis, nu. 35.*

36 *Aſſenſus non quaternat feudum, & quid in ſubfeudatione, n. 37.*

38 *Subinfeudatio ſi per 30. annos effectũ habuit, poteſt de nouo fieri, tanquam de re ſolita concedi; & an requiratur* Regis *aſſenſus, nu. 39. & quid ſi in prima conceſſione non interfuit aſſenſus, n. 40.*

41 *Præſcriptio legitimi temporis titulum, & inueſtituram non expoſcit.*

42 *Præſcriptio annorum 40. poſſeſſorem ſecurum reddit.*

43 *Præſcriptio locum habet, etiam ſi titulus defectuoſus eſſet.*

44 *Præſcriptio quadragennalis defectum tituli purgat, & cum titulo inualido praſcribitur, nu. 45.*

46 *Præſcriptio 40. annorum declarat conceſſionem ambiguam fauore præſcribentis, nec ſuper interpretatione verborum admittitur controuerſia, nu. 47.*

48 *Vſus eſt optimus legum, priuilegiorum, & omnium diſpoſitionum interpres.*

49 Feu-

49 *Feudi pars ſi concedatur cum Regis aſſenſu, non facta mentione, velle conſtituere feudum planum, remanet illa pars ſub priſtina natura feudi quaternati, & ſine Regis aſſenſu iterum concedi nequit, nu.50.*

51 *Aſſenſus eſt ſubreptitius, non facta expreſſione Regi de diuiſione feudi.*

52 *Aſſenſus ſuper venditione feudi non facta mentione de ſeparatione, eſt nullus, nec extenditur ad actum, feudi naturam immutantem; etiam ſi fuerit expreſſum, feudum eſſe in Territorio alterius Terra, nu.53.*

54 *Aſſenſus Regis facta mentione de ſeparatione feudi non operat exiſtente clauſula,* feudi natura non mutata; *& dummodò non fiat diuiſio, etiam ſi in narratiua fieret mentio diuiſionis feudi, n.55.*

56 *Expreſſum facit ceſſare tacitum, ſed non è contra.*

57 *Feudum planum, & de tabula non dicitur ex ſubinfeudatione facta à Barone cum Regis aſſenſu ſtante clauſula,* fidelitate tamen noſtra ſemper ſalua, *& clauſula prædicta tantùm importat, quãtùm illa immediatè, & in capite à Regia Curia.*

58 *Fidelitatis verbum continet adoham, & releuium.*

59 *Feudum planum, & de tabula ſoluit ſeruitium Baroni.*

60 *Conceſſio ex indiuiduo volũtatis redditur nulla.*

61 *Feudi plani, & de tabula alienatio requirit aſſenſum Baronis, & Regis.*

62 *Feuda vilia conſiſtentia in redditibus victualium, alienata per Principem Salerni, deuoluta fuerunt ad Regiam Curiam, ob defectum aſſenſus Regij.*

63 *Feudum cum vaſſallis ſemper quaternatum diudicatur.*

64 *Vaſſalli poſſideri non poſſunt abſque Regis aſſenſu.*

65 *Feuda habitata à Sclauonibus, ſemper ſunt feuda quaternata, etiam ſi receſſerint vaſſalli.*

66 *Iuriſdictionis alienatio ſemper requirit Regis aſſenſum, etiam ſi fuiſſet conceſſa in allodium.*

67 *Alienatio excadẽtiali feudi, quæ sũt ſolita cõcedi requirit tantũ Baronis aſſenſum.*

68 *Feudum excadentiale, & ſolitum concedi non præſumitur; & quæ requirantur, vt reputetur ſolitum concedi, nu.69.*

70 *Præſcriptio contrà Regem non datur, niſi ſit centenaria.*

71 *Feudum demaniale non poteſt per Baronem fieri excadentiale, nec priuatur Rex facultate aſſentiendi.*

72 *Præſcriptio feudi erecti, aut formati datur per ſpatiũ 30. annorum, fallit tamen in ſeparatione feudi, aut Baronia, n.73.*

74 *Præſcriptio 30. annorum cum præſtatione ſeruitij non habet locum in alienatione, vel ſeparatione partis feudi, ſuper qua requiritur aſſenſus ſpecificus, & expreſſus, nu. 75. ſed ſolum admittitur centenariam, nu.76.*

77 *Aſſenſus, qui neceſſariò interuenire debet, non præſumitur, niſi lapſu 100. annorũ, & refertur deciſio S.C. nu.78.*

79 *Præſcriptio centenaria non opitulatur, quãdo fuit exhibitus titulus inualidus.*

80 *Præſcriptio centenaria non exigit bonam fidem, ſed illa præſumitur.*

81 *Caſalia non poſſunt ſeparari à Terra abſque Regis aſſenſu; & de ratione, n.82.*

83 *Subfeudum eſt pars corporis feudi principalis.*

84 *Feudum non poteſt multiplicari in plura feuda.*

85 *Aſſenſus, qui tranſit in diſpenſationem, & priuilegium ſoli Regi competit.*

86 *Caſalium vnio non præſumitur, ſed probari debet; & quæ ſint neceſſaria ad fundandam vnionem plurium feudorum, nu. 87.*

88 *Caſalium vnio cum Terra ex quibus probetur.*

89 *Caſalia quomodò naſcantur.*

90 *Ciues Caſalium fruuntur priuilegijs Ciuitatis.*

91 *Adoha vnica exactio vnionem probat, & requiritur tempus 30. vel 40. annorum, num.92.*

93 *Iuriſdictio vnita Ciuitatis, & Caſalium probat vnionem.*

94 *Feudum datur gratia vtriuſque, & tranſit in contractum vltro, citroque obligatorium.*

95 *Numeratio focularium Ciuitatis, & Caſalium demonſtrat vnionem eiuſdem Ciuitatis, & Caſalium.*

96 *Numerationes fiunt cum cauſæ cognitione, & certa ſcientia.*

97 *Fiſcales functiones non poſſunt ſeparatim exigi à Ciuitate, & Caſalibus per Perceptores.*

98 *Feudorum pluralitas non inducitur ex diſtinctione nominis.*

99 Feudum eſt *vniuerſitas facti, nu.116. & 121.*

100 *Caſale dicitur membrum Ciuitatis, & ſeparari non poteſt abſq; Regis aſſenſu.*

101 *Alienatio Caſalis, vel alterius partis feudi non conualidatur ex actibus ſubſequentibus, inducentibus ſeparationem feudi.*

102 *Emptor feudi diſmembrati conuentus à ſucceſſore in Baronia, an poſſit petere reſtitutionem pretij cum intereſſe, & reſtituere feudum cum fructibus.*

103 *Separatione Caſalium facta à Ciuitate, an priuilegia conceſſa Ciuitati, remaneant etiam Caſalibus.*

104 *Caſale idem corpus cum Ciuitate reputatur quoad fruitionem priuilegiorum.*

105 *Vniuerſitate diuiſa per quarterios, quodlibet quarterium dicitur eadem Ciuitas.*

106 *Priuilegium mediante pecunia elargitum tranſit in contractum, & reuocari non poteſt, nu.107.*

108 *Priuilegium impartitum per pecuniam, vel per aliquod æquipollens, reuocari non poteſt.*

109 *Baro habens cognitionem primarum, & ſecundarum cauſarum; ſi Caſale ſit diuiſum à Baronia, vtrum cognoſcat de cauſis appellationum.*

110 *Corpora feudi adiacentia non poſſunt à Barone alienari ſine Regis aſſenſu, etiã ſi ſint reddititia feudo.*

111 Feudum *tanquam homo mutus petit reintegrationem corporum alienatorum ab ipſo feudo.*

112 *Bona, & corpora feudo annexa præſumũtur feudalia, ac eiuſdem qualitatis.*

113 *Succeſſio feudorum habet locum etiam in membris eiuſdem feudi alienatis.*

114 Feudi *corpora ſunt hæreditaria in Regno, prout ipſum feudum.*

115 *Caſtro conceſſo intelliguntur etiam corpora conceſſa, & ſunt quaternata, prout ipſum feudum.*

116 Feudum *nõ poteſt hebere membra etiam in alieno Territorio.*

117 Feudi *res conſideratur, & iudicatur, prout de ipſo feudo*

118 Feudi *corpora etiam non deſcripta in quinternionibus, indicantur quaternata, & non poſſunt alienari abſque Regis aſſenſu; ſic etiã in demanialibus, n.119.*

120 *Aduocati fiſcales reprehenduntur, qui nõ omnia corpora feudi deſcribi faciunt in quinternionibus.*

121 *Demanialia feudi non producto alio titulo præſumuntur feudalia.*

122 *Cenſus debitus Baroniæ non poteſt vendi, nec diſmembrari abſq; Regis aſſenſu.*

123 *Redditus Gallinarum, & ſimilium Baroni debitus, non poteſt alienari abſque aſſenſu.*

124 *Redditus feudo debitus etiam ſi dicatur cenſualis, aut allodialis non poteſt alienari abſq;* Regis *beneplacito, quia reputatur corpus feudi.*

125 *Baro an poſſit deputare Capitaneum in Caſali, & alium ſeparatum in Baronia.*

126 *Diſmembratio feudi tripliciter conſideratur.*

127 *Baro poteſt deputare vnum Capitaneum in Ciuilibus, & alium in Criminalibus.*

128 *Iuriſdictio diuidi non poteſt, ſed eius emolumenta ſic.*

129 Feuda, *vbi viuitur iure longobardorum inæqualiter diuidi non poſſunt.*

Septimus caſus eſt, vbi maxima pars feudi, vt puta medietas, aut tertia, vel quarta pars alienatur.

§. VII.

1 QVod ius commune præſcripſit; nimirũ vt omnia feuda ſint diuidua, *cap. omnes filij, & cap.1.§ præterea ducatus de prohib. feud. alienat. per* Federic.
2 niſi feuda eſſent titulata, quæ eodem iure communi attento indiuidua ſunt, vt recitat *Comer. in d. §. præterea ducatus col.5. lit.D. fol.99.* & annuit Reg. *Galeot. lib.2. contr.2. nu.44.* Idemq; ius, quoq; lon-
3 gobardorũ ſectatur, quo iure attento hoc exploratum eſt, vt notant *Andr. in c.1. de Capitan. qui Cur. vendidit poſt n.22. verb. ſed Baronia non prohibetur diuidi,* vbi *Liparul. lit.D.* Frecc. *de ſubfeud. tit. de orig. Baron. nu.15.17. & 18.*

Sed

4 Sed ius francorum prædicta aboleuit, cautum namq; eſt iure conſtitutionum Regni; vt omnia feuda indiuidua ſint, & diſmembrari non poſſint, ſic habetur *in conſtit. constitutionem Diuæ me-*
5 *moriæ*; quæ diſpoſuit, vt in feudis ſuccedat primogenitus tantùm, & non alij, ſequitur conſtitutio *in aliquibus*, & conſt. *vt de ſucceſſionib.* idemque patet ex capitulis Papæ Honorij, & Caroli II. cuius initium eſt, *conſiderantis ſub tit. de prorogand. ſucceſſione duratura.*

Et hoc ius commune eſt vtriq; Regno Siciliæ, *Bernard. de Medico in compend. ſuper cap. volentes, Guglielm. de Perna in conſ. 4. col. 3. verſ. verumtamen in Regno iſta, & conſ. 6. col. 15. verſ. vbi autem teſtatarius, Cannet. in extrauagant. ſi aliquẽ in §. ſed iuxta prædicta quæro fol. 215. & in §. & incipiendo nu. 15, Cumia in repet. cap. ſi aliquem Regni Siciliæ, verſ. maior natu num.* 205. & ex noſtris ſatis lepidè probat *Reg. Galeot. lib. 2. contr. 1.*

6 Imò hoc pariter peculiari lege in Regno prædicto Siciliæ ſancitum fuit, vt *in cap. volentes, & cap. ſi aliquem.*

Et adeò hoc verum eſt; quia dùm ſatis iniquum erat, vt fratres minores natũ priuarentur per primogenitum iure ſibi competenti ex diſpoſitione iuris cómu-
7 munis feudorum; idcircò ius conſtitutionis inuenit, & introduxit, vt loco portionis feudi, à qua cæteri excluduntur à ſucceſſione in toto feudo indiuiduo, haberent ſecundogeniti vitam militiam; ità conſtitutio Regni *Comitibus*, & obſeruat *Reg. Galeot. lib. 2. contr. 1. nu. 48. & 49.*

Quinimò ſatis meritò huiuſmodi diui-
8 ſio vetita fuit, etenim ex diuiſione familiæ dignitas, memoriaq; eiuſdem, ac vniuerſa patrimonia deſtruũtur, & corrumpuntur, & omnis dualitas ad deſtructio-
9 nem ſubiecti, vnitas autem ad conſeruationem ordinatur; vt ex Philoſopho latiſſimè, & ingenioſè proſequitur *Tiraquell. de iure primogenitur. quæſt. 4. nu. 21. 23. & 27. Ludou. Molin. de primogenit. lib. 1. cap. 1. nu. 3. Intrigliol. de feud. q. 39. nu. 2. Kirconius de feud. concl. 9. centur. 2. Becc. conſ. 56. nu. 28. Surd. conſ. 375. nu. 13. lib. 3. Reg. Galeot. lib. 2. contr. 4. n. 16.*

Amplius huiuſmodi indiuiduitas Do-
10 mino expediens videtur; ſiquidem ex vnitate feudi, ſeruitij nedùm præſtatio gratior, & vtilior redditur, ſed ipſum ſeruitium per feudi indiuiduitatem conſeruatur, *Oltrad. conſ. 237. nu. 2. Cannet. in extrauag. ſi aliquem, §. ſed præſtat quærere nu. 5. fol. 271. Reg. de Pont. conſ. 79. nu. 7. Afflict. in conſtit. Comitibus nu. 3. Minad. conſ. 7. num. 14. ad 21. Reg. Galeot. lib. 2. contron. 4. nu. 17. ex Molin. de hiſpaniar. primogenit. lib. 1. cap. 10. nu. 10. & 25.*

11 Vndè ſi diuiſio feudi ſortiret, Domino detrimentum eueniret, proùt conſiderat *Andr Gail. lib. 2. pract. obſeru. cap. 152. poſt nu. 2. verſ. ſed ex re*, inquiens, ex re Imperij, eiuſq; dignitatis magis fore, vt feuda indiuidua cõſeruentur, diuiſio namq; non tam familijs, ſed Imperio, quoque damno eſt, variatur enim Imperij matri-
12 cula, aut ſaltim penſitationes, & exactiones collectarum incertè redduntur, toties mutatis rerum poſſeſſoribus; itaũt præter nudum dignitatis titulum, & nomen vix aliquid reliquum ſit, adeò vt quis ſe nihil habere, qui non totum habeat, arbitretur, & deniq; ſuam quoq; partem corrumpi patiatur, dùm inuidet alienæ, *l. 2. §. naturale, C. quando, & quib. quart. pars lib. 10. & c. ex literis 5. extra. de pignor.*

Satis ergò meritò inhibitum eſt Do-
13 minis Proregibus aſſenſum concedere, vbi feudorum diuiſio ſequitur, & in noſtra ſanctione expreſsè fuit cautum, & firmat de iure *Andr. in c. Imperial. nu. 13.* vbi docet, quod licèt Vicarius in Regno valeat aſſentire quibuſcumq; feudorum alienationibus, quæ ſolet ipſe Rex concedere; tamen aſſenſum cõcedere nequit, vbi dicta feudorum diuiſio ſequitur, quo-
14 niam diuiſio non eſt ſimplex alienatio, ſed deſtructio, idemq; ex noſtris omiſſis alijs. *Reg. Galeot. lib. 2. contron. 4. num. 39. Conſ. Marcian. conſ. 15.*

15 Hinc etiam eſt, quod ſi feudum, ſiuè Caſtrum vnitum ſit Baroniæ, non poteſt alienari, ſiuè diſmembrari abſq; Regis noſtri aſſenſu, vt perbellè tradiderunt *Conſ. Staiban. conſ. 34. Reg. Galeot. contr. 4. nu. 19. tom. 2. ex Oltrad. conſ. 237. n. 2. Reg. de Marin. lib. 1. cap. 129. nu. 2.* Etenim feudum prædictum cenſetur membrum Ba-
16 roniæ, cum iſtud nomen Baroniæ eſt vniuerſale facti, ſub ſe cõtinens plura feuda, ſicùt Territorium, *Frecc. lib. 2. ſubfeud. in cap. quis dicatur Comeſ. num. 25.* quod probat quinq; *Andreæ* authoritatibus;

17 tibus; imò aliqui tradidere, Baroniam
cognominari quandam Prouinciam, *Ho-
ſtienſ. in cap. nimis de iure iurand. Petr.
Bellug. in ſpecul. Princip. in §. ſed pone rub.
23. nu. 16. fol.* 130. quod ſectatur Frecc.
loc. cit. & prædicta Baronia conſtituitur
Regis Domini deſtinatione, vt contineat
in ſe plura feuda, ac Caſtra; ſicùt vult,
etiã in diuerſis locis; proùt ſcripſit *Andr.
in cap. 1. n. 2. verſ. poteſt* Rex *qualiter vaſ-
ſal. iurare debent fidelitatem*, argum. *tex.
in l. quid in rem, §. fin. ff. de legat. 1. & in
l. ſi quis duas, §. 1. ff. de ſeruit. ruſticor. præ-
dior. gl. Pariſienſis in §. 2. gl. 4. nu, 30. fol.*
110. *à ter. Paris de reintegrat. feud. in cap.
incipient. aliqua verò ſunt bona, tit. de-
manial. feudi nu. 3. fol. 3.*

18 Quamobrem feudum Baroniæ con-
iunctum alienari vetitur procul Regis
noſtri aſſenſu; proùt de iure quoque re-
ſpondit *Andr. in cap. 1. §. præterea nu. 36.
verſ. vtrum feudũ poſſit diuidi de proihib.
feud. alienat. per* Federic. *Camer. in c. Im-
perialem fol. 24. col. 4. in fin. verſ. nec ob-
ſtat tertium argumentum, & fol. 75. in
princ.*

Idemq; ãmplectitur Reg. *Galeot. lib. 1.*
19 *contr. 7. nu. 47. &* 48. dicens; quod licèt
Baronia contineret plura feuda, & diuer-
ſas res, dicitur tamen effecta vnica Baro-
nia, & vnicum feudum, iuxtà terminos
*cap. 1. de Capitan. qui Curiam vendidit,
Iſern. in princ. Bald. & Præpoſit. in cap. 1.
in §. item ſi quis quibus modis feudum
amittatur, Aret. conſ.* 15. *col. 1.* vndè de
ea, ſicuti de vnico feudo eſt iudicandum,
20 feuda enim efficiũtur de pluribus vnum,
aut plura de vno deſtinatione Regis, ſi-
cùt fundi deſtinatione patris familias, vt
ſupra diximus, & confert *tex. in l. quod
in rerum natura, §. fin. ff. de legat. 1.* & tra-
dit *Andr. in c. 1. nu. 4. in fin.* vbi *Liparul.
litter. C. verbo natura tit. quid ſit inueſti-*
21 *tura*; cùm vnica ſit natura, proindè ven-
dita Baronia, omnia, quæ ſunt intra fines,
cenſentur vendita, nec vnum, & idem
feudum poteſt diuerſo iure cenſeri, *Affl.
in cap. 1. nu. 14. 19. & 21. de Capitan. qui
Curiam vendidit*. Rex autem ſolùm feu-
da diuidit, imò coniungit, & ſeparat Pro-
uincias, & Regna ipſa, & naturam feu-
dorum alterat, & immutat ad libitum,
vt latiùs loquitur *Frecc. lib. 1. de orig. Ba-
ron. nu. 27. &* 30. & ſequitur *Reg. Galeot.
dicta controu. 7. nu.* 48. *verſus medium.*

Quinimò conceſſo Comitatu cum Ca-
22 ſtro, Caſtrũ diuidi non poteſt, proùt cõ-
trà *Decij* placitum *in conſ. 389. & Loffred.*
ſententiam *in conſ. 39. nu. 33. & Afflict.
dictum in decis. 282.* inſurgunt *Andr. Gu-
glielm. de Perno, Petr. de Gregor. cæteriq;
Feudiſtæ*, quos refert *Cumia in repetit. c.
ſi aliquem Regni Siciliæ verb. in capite nu.
17. 22. & 23. Reg. Galeot. d. contr. 7. n. 66.*
Et ratio eſt, quia in conceſſione Comi-
23 tatus cum Caſtro, Caſtrum non poteſt
diuerſo iure cenſeri, quàm Comitatus,
tum illud feudale videatur, & quaterna-
tum cenſeatur, ſicùt Comitatus, dùm eo-
dem modo à Rege conceditur, & pro eo
immediatè Rex recognoſcitur, idcircò
diuidi non poteſt.

24 Verùm quãdo Caſtrum adijcitur Co-
mitatui iàm erecto; tùnc exprimi debet à
concedente vnio Caſtri ſub Comitatu;
aliàs non erit Caſtrum de Comitatu, vt
inquit *Bald. in cap. 1. §. præterea ducatus,
verſ. quid ſi Marchionibus de prohib. feud.
alienat. per Federic.* Etenim eatenus dici-
tur Caſtrum vnitum cum Comitatu, quã-
do Rex erigit, & conſtituit Comitatum
denominando plura Caſtra, & ſub vno
vocabulo Comitatus, illa exprimit, vt
partes ſubiectiuas, & integrales illius, to-
tius, & vniuerſalis nominis Comitatus,
25 ſed quando erecto Comitatu adijcitur
aliud Caſtrum, videtur tùnc dubia vo-
luntas concedentis; an velit ſub Comita-
tu illud incorporare, idcircò eſt expri-
menda vnio, & incorporatio, alioquin
non ſubſiſtit, *Montan. in d. §. præterea du-
catus nu. 16. cum ſeqq.* ex doctrina *Bald.
in l. ſi plures nu. 7. C. de condict. inſert.*

Nunquid autem valeat Baro aliquam
26 partem Baroniæ ſubinfeudare ſine Re-
gij aſſenſu?

Et videtur hoc non eſſe ambigendum,
quoniam ſubinfeudatio non eſt totalis
27 diuiſio feudi, nec totalis alienatio, ſed
aliqualis, à iure permiſſa, dummodò ſin-
cerè, & bona fide fiat, *c. 1. §. ſimiliter de
lege Corradi*, aliaq; iura concordantia
glomerat *Capyc. in inueſtit. fol. mihi* 153.
in prima limitatione, etenim ſubinfeudãs
28 plurima retinet, nempè dominium vtile,
ſubalternum ſeruitium, honorem, & iu-
riſdictionem in controuerſijs ſubfeudi,
cum ſubfeudum in his, capiti ſuo ſeruire
de-

debeat, & ſubfeudatarius Domino, *c. Imperialem*, vbi *Andr. & DD. de prohib. feud. alienat. per Feric.* ibiq; *Beluiſius*, & idem *Andr. in c. 1. de his qui feud. dar. poſſ.* imò
29 exercitium vtilis dominij tantùm in ſubfeudatarium transfertur, *Andr. in cap. 1. nu. 12. in vlt. addit. de lege Corradi, Frecc. de ſubfeud. lib. 1. c. fuit dubitatum, & in c. 17. & 29. nu. 31.* inquiens, ſubfeudum
30 non ex toto ſeparari à feudo, ſed remanere partem feudi nominantis, retinet
31 etiam ius deuolutionis ob lineam finitam, vel felloniam, *Andr. in c. 1. nu. 10. de controu. apud Paref. terminanda*, idem *Frecc. d. tract. de ſubfeud. lib. 2. author. 29. nu. 10. Afflict. in conſtit. Regn. conſt. Diuæ memoriæ*, vbi *Andr.* quamobrem totalis alienatio, & ſeparatio non eſt huiuſmodi
32 ſubinfeudatio, cùm ex ſeparatione, quæ fit per venditionem, nullū ius penès feudi venditorem remaneat, *Bald. in c. cæterum de iudic. Frecc. de ſubfeud. lib. 2. q. 7.*
33 Præterea ſubinfeudans retinet poſſeſſionem ciuilem, & transfert tantummodò naturalem in ſubfeudatarium, qui eius nomine poſſidet, & eſt procurator Domini in rem ſuam, *gl. in l. 3. §. contrario de acquirend. poſſeſſ. Bald. in l. 1. in fin. C. de hæredit. & act. vendit. Affl. deciſ. 2. n. 1.*

Tamen ſpeciali lege in Regno noſtro
34 cauetur, vt Barones ſubinfeudare non poſſint partem feudi, & Baroniæ abſq; Regis ſpecifico aſſenſu, ità in conſtit. Regni *conſtitutionem Diuæ memoriæ*, & docet *Andr. in d. conſtit. Capyc. in inueſtit. fol. 153. in prima limitatione, & in fol. 155. in 6. limit. Reg. Galeot. lib. 1. contrregister. 7. nu. 29.* præcipuè quando pars illa
35 ſit cum vaſſallis, & iuriſdictione, quæ neceſſariò expoſcit aſſenſum, cùm iuriſdictio reſideat penès Principem, & ab eo tanquàm à fonte fluat, & refluat, *Iacobin. de feud. in verb. de Caſtro Rubei num. 16. Bald. in c. 1. quis dicatur Dux, Camill. de la Ratta in theatro feudal. tom. 2. par. 11. dilucid. 38.* Iuriſdictio enim ad aliquem pertinere nequit, niſi Principis conceſſione mediatè, vel immediatè *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit. de elect. Official. §. 4. nu. 10. & in deciſ. 2. nu. 3. 6. & 10. & in conſ. 30. nu. 11. vol. 1. Camill. de la Ratta loc. cit. nu. 4.*

36 Vndè aliqui aſſeuerant, quod in conceſſione feudi quaternati, vel partis Baroniæ, quæ fit à Barone ab ipſo recognoſcendi, dato Regio beneplacito, in quo Rex expreſsè non iuſſerit, vt feudum ſit, vel remaneat quaternatum, vel aliud æquipollens, quo conſtituat ſibi aliquod ius in ſubfeudum, & ſubfeudatarium; tùnc aſſenſus non quaternat feudum, ſed cenſetur tantum conceſſus ad remouendum obſtaculum iuris Regni pro-
37 hibentis ſubinfeudationem, & vt feudū ſit tenendum immediatè à Barone, cui ſubfeudatarius ſeruire debet, non à Rege immediatè, *Andr. in c. 1. de controu. apud Pares terminanda*, vbi *Affl. nu. 53. & in conſtit. ſi aliquis Baro num. 1 & 2. & in conſtit. conſtitut. Diuæ memoriæ nu. 60. & in deciſ. 282. nu. 4.* tradens, ſic iudicaſſe S.C. *Frecc. de ſubfeud. lib. 1. tit. de orig. Baron. nu. 41. & 44. Lanar. conſ. 60. nu. 14. Reg. Rouit. in rub. de feud. nu. 66. 70. 71. & 75.* idemq; luculentius declarant *Conſ. Georg. in repet. feudal. lib. c. 8. nu. 6. Montan. in c. Imperialem nu. 81 82. & 83. Reg. Galeot. in addit. ad conſilium Camill. de Medices 152. ad fin.*

Imò aliqui ſubiungere, vt poſita huiuſ-
38 modi cōceſſione, vel in ſubinfeudatione per Baronem, interſtitio 30. annorū cum præſtatione ſeruitij confirmata, poteſt ab eodem Barone fieri noua conceſſio, aut nouiter ſubinfeudari, vti ſolitum cōcedi, cùm videatur legitimam concedendi poteſtatem fuiſſe adeptam, *c. 1. qui ſucceſſores teneantur, c. 1. de his qui feud. dar. poſſ.* & abſq; Regio aſſenſu ſecunda
39 conceſſio, & inueſtitura valida eſt, etiam ſi non conſtet in prima conceſſione interueniſſe aſſenſum Regium, *Andr. in cit. Regn. conſtit. conſtitutionem Diuæ memoriæ, Aluarot. in d. c. 1. de his qui feud. dar. poſſ. nu. 12. Præpoſit. nu. 26. & 27. Afflict. nu. 28. Iacobutius de Franch. nu. 65. Balzaran. num. 16. & 17. Reg. de Ponte lectur. feud. 3. & 5. nu. 5. Capyc. in inueſt. in cap. feudum dant fol. 142. in 2. concluſ.* & ità pronunciaſſe S.C. refert *Affl. in deciſ. 305. nu. 18. & 19.* atque ſufficere vnam conceſſionem ſubdit, & etiam ſi concedens
40 fateretur in prima conceſſione non interueniſſe aſſenſum; quia illa conceſſio non valet in præiudicium eius, cui medio tempore eſt ius quæſitum, quod pariter tradit idem *Affl. in conſt. Regni conſtitut. Diuæ memoriæ à nu. 60. vſque ad 63.* ſequitur

quitur *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſib. Reg.* §.2.*nu.*2.*&* 3.

Præſcriptio námq; longiſſimi tempo-
41 ris titulum,& inueſtituram non expoſcit, titulumq; conceſſionis, & ſubinfeudationis probat, ac bonam fidem,& iuſtam cauſam præſcribendi præbet; præſertim ſi de re ſolita concedi tractaretur, imò
42 lapſus 40. annorum poſſeſſorem ſecurum reddit, defectum tollit, & titulum non omninò validum prorſum validum reddit; quia ſi eſſet validus, non eſſet neceſſaria præſcriptio, nàm ex eo conceſſionarius fieret Dominus ab initio, ità probat *tex. inſign. & ibi gl. & Bart. in l. fin. C. de fund. patrim. lib.*12.*verſ. ex quocumque tit. vel etiam ſine tit.* qui etiam inferiùs repetit *gl.*1.*in l. in fraudem, C. de annon. & tribut. & in l. fin. C. de fund. & ſaltib. rei dominicæ, tex. notab. in c.*1.§.*qui ſi tales de priuileg. in* 6. *tex. cum gl. verb. iuſtus in c. diligenti de præſcript. in c.*1.*& ibi gl. in verb. cauſam eod. cit. tit. de præſcript. eod. lib.* 6. cuius *gl.* & verba ſunt hæc: *Non enim requiritur, quod ſit iuſtus titulus, vel talis qui dominium tribuat; quia quod meũ eſt ex vna cauſa, &c. de fide inſtr. cap. tut. dilectos,* §. *cæterum in fine,* ſed aliqualis titulus dat cauſam præſcribendi, *ex gl.* recepta *in conſtitut. Regn. conſuetudinem prauam in verb. alij*; vbi
43 expreſsè docet id procedere, etiam ſi tituli defectus eſſet, quia non eſt impetratus Regis aſſenſus, nàm ſi adeſſet Regis aſſenſus, fieret ſecurus ab initio, *Afſl. in deciſ.*13.*nu.*23.*&* 45. *& in deciſ.*139.*nu.* 40. *Lanar. in conſ.*34.*nu.*18. *Georg. in al. legat.*3.*nu.*13. & alij, quos glomerat, & ſequuntur *Molin. de hiſpan. primogenit. lib.*2.*c.*6.*nu.*52. *& Petr. Barb. in l. competit nu.*62.*C. de præſcript.*30.*vel* 40. *annorum.*

44 Et adeò verum eſt perquadraginalem poſſeſſionẽ omnem tituli defectum purgari; vt etiam ſi agatur de re, quæ ſinè titulo non præſcribitur, niſi per tempus
45 immemorabile. Tamen cum titulo licèt inualido præſcribitur ſpatio 40. annorũ, probat *tex. in d. l. fin. C. de fund. patrim. verſ. ex quocumque tit. c.*1.§.*quod ſi tales de priuileg. in* 6. *& d. gl. verb. cauſam, & DD. in cap.* 1. *per illum tex. de præſcript. in eodem lib.* 6. & eſt receptiſſima ſententia, de qua relatis alijs DD. teſtantur *Molin. de Hyſpan. primogen. lib.*2.*in d. c.*6. *nu.*52. *& Petr. Barb. in d. l. competit nu.*61. *&* 72. *C. de præſcript.*30.*vel* 40.*annorum.*

Hoc idem procedit etiam ſi verba
46 conceſſionis ſui tituli fuiſſent ambigua; quia tùnc poſſeſſio, & obſeruantia 40. annorum ſufficiunt ad illa interpretanda fauore præſcribentis, nec poteſt ampliùs
47 ſuper eorundem verborum interpretatione admitti controuerſia, quia vſus, eſt
48 optimus legum, Priuilegiorum, & omniũ diſpoſitionum interpres, *d. l. fin. C. de fund. patrim. & d. c.*1. *de præſcript. in* 6. *c. cum dilectus de conſuetud.* vbi *Butreus in* 1. *lect. nu.*18. *& in* 2. *nu.*17. 21. *&* 52. *& Abb. num.* 7. notant *Bart. in conſ.* 59. *Caſtrenſ. Curt. iun.* relati, & probati *à Petro Barboſ. in loc. cit. num.* 63. effusè *Molin.* alijs DD. relatis *in d. c.* 6. *nu.* 57. *&* 58. *Præſ. de Franch. in deciſ.* 56. *nu.* 6. *&* 10. *in deciſ.*397. *nu.*12. *Reg. de Ponte in conſ.*30.*nu.*49. *& in conſ.*57.*nu.*46. *&* 47. *& in conſ.*51.*nu.*28. *&* 29. *lib.*1. *de poteſt. Proreg. in tit. de aſſenſ. Regio,* §.20. *nu.*14. *Reg. Lanar. in conſ.*34. *nu.*3.*&* 9.*& Reg. Capyc. Galeot.* qui alios addit *lib.*2. *controuerſ. forenſ. controu.*19. *num.*28.*& controu.*80. *nu.*21.42.44.*&* 47.

49 Verumtamen tuta, & communiter recepta ſententia eſt; vt quando pars feudi vnita cum corpore ipſius concedatur cũ Regis aſſenſu, ſi in eo non fiat ſpecifica mentio, quod per illã ſubinfeudationem volunt partes conſtituere feudum planũ, non efficitur planum, ſed remanet in ſua priſtina natura feudi quaternati; adeòut
50 ſine Regis aſſenſu iterum concedi nequeat, ſic tradit *Reg. Galeot. lib.*1.*contr.*7. vbi diffusè materiam agit, optimas rationes glomerans *Reg. Rouit. deciſ.*42.*n.*19. *Reg. Lanar. in c.*1.*qui feud. dar. poſſ. n.*123. *& ſeq. fol.*55. Oportet enim, vt Regi de
51 diuiſione feudi, vel de huiuſmodi ſubinfeudatione fiat ſpecifica mẽtio, alioquin nullus erit iudicandus aſſenſus, tanquàm ſubreptitius, & obreptitius, ità *Andr. Afſl. Capyc. Frece.* alijq; relati *per Reg. de Ponte conſ.*3.*nu.*31. *& conſ.*57.*nu.*14.*lib.*1.*& conſ.*70.*nu.*10.*lib.*2. quibus in locis aſſerit eſſe nullum aſſenſum ſimpliciter præſtitum ſuper conceſſione feudi abſq; præfata mentione, nimirùm quod illud non
52 erat feudum ſeparatum, & de per ſe, & rationem docet; nàm cum ſit petitus, &

con-

Digitized by Google

conceſſus principaliter aſſenſus ad remo-
uendum, & tollendum tantùm obſtacu-
lum legis prohibentis alienationem feu-
dorum in forma communi, ſiuè gratia,
non poteſt extendi ad ſeparationem, &
diſmembrationem, vel ad alterum actũ,
feudi naturam immutantem, ſuper quo
requirebatur diſpenſatio in forma priui-
legij, ità *Andr. in c. Imperialem in princ.*
col.2. de prohib. feud. alienat. per Federic.
ſequitur *Camer. in d.c. Imperialem car.44.*
lit.L. quod etiam viget, etiam ſi fuerit
53 expreſſum, quod feudum erat ſitum in
Territorio alicuius Terræ, nàm dicere
feudum eſſe in Territorio alicuius Ciui-
tatis, vel feudi, non arguit, neceſſariò eſſe
partem illius Ciuitatis, *Affl. dec. 267. nu. 6.*
Reg. de Ponte in conſ. 72. nu. 12. & 13. Ca-
mill. de Medic. conſ. 153. nu. 1.
54 Præthereà data huiuſmodi mentione,
ac aſſenſu interpoſito per Dominum Re-
gem, nunquam cenſetur feudi qualita-
tem innouaſſe, aut diuiſioni conſentijſſe,
ſi addita fuerit clauſula, *dummodò non*
fiat diuiſio feudorum, nec vaſſallorum, vel
ſi fuerit expreſſum, *feudi natura in aliquo*
non mutata; etenim clauſulæ prædictæ ad
impediendam diuiſionem præcipuè op-
ponuntur, ità *ex Frece. & Andr.* firmat
Reg. de Ponte in conſ. 3 nu. 37. & 38. lib. 1.
& conſ. 57. nu. 22. eod. lib. & conſ. 72. n. 17.
lib. 2. Conſ. de Georg. alleg. 3. nu. 11. verſ. 7.
55 Imò licèt aliquo modo poſſet ex narra-
tiua aſſenſus colligi aliqua præſumptio
diuiſionis; tamen interuentu huiuſmodi
clauſulæ, *feudi natura in aliquo non mu-*
56 *tata*, talis præſumptio prorſus elidere-
tur ex reg. quod expreſſum facit ceſſare
tacitum, *l. cum ex filio impuberi, ff. de vul-*
gar. & pupill. nec ſumitur argumentum
a tacito, vel præſumpto ad deſtructio-
nem expreſſi, ſed benè è contrario *Becc.*
conſ. 39. nu. 25. in fin. lib. 1.
57 Amplius non diceretur ex ſubinfeu-
datione facta à Barone Regis aſſenſu
munita, feudum planum, & de tabula,
clauſula in aſſenſu adiecta, *fidelitate ta-*
men noſtra, feudalique ſeruitio, ſiuè adoha
ſemper ſalua, & penitùs reſeruata, quæ
quidem verba tantùm referunt, quantùm
illa *immediatè, & in capite à Regia Cu-*
ria; ità notabiliter inquit *Præſ. de Franch.*
decis. 154. nu. 5. ſequitur *Reg de Ponte conſ.*
72. nu. 19. vol. 2. quoniam ſub nomine
58 fidelitatis, & ſeruitij comprehenditur
adoha, & releuium, & ſimilia, vt dixit *In-*
trigliol. de feud. cent. 2. art. 92. n 57. & 76.
fol. 371. ideò dùm fuerit ſibi a Rege re-
ſeruata adoha, idẽ operatur, quod clau-
ſula *immediatè, & in capite*, conſtituen-
do feudum quaternatum ſimpliciter, cũ
valeat conſequentia, ſoluitur ſeruitium
Regi, ergò feudum eſt quaternatũ, quod
59 tenetur immediatè, & in capite à Rege,
quia in feudo plano, & de tabula ſerui-
tium ſoluitur Baroni, ità *Andr. Camerar.*
& alij, quos glomerat *Reg. Galeot. contr.*
7. nu. 27. & 30. lib. 1. & contrmisu. 18. nu. 1.
& ſeq. lib. 2.

Hinc etiam eſt, quod in caſu quo Rex
ſibi reſeruauit fidelitatem, & ſeruitium,
ſicq; conſtituit feudũ quaternatum, Baro
autem in ſubinfeudatione expreſſit, dum-
modò teneat immediatè, & in capite ab
ipſo Barone, & conſequenter conſtituit
60 feudum planum, & de tabula, nulla, &
inualida redditur conceſſio, & aſſenſus ex
indiuiduo voluntatis; ità *Præſ. de Franch.*
d. deciſ. 154. qui doctiſſimè diſcutit, & de-
cidit articulum *Reg. de Ponte conſ. 72. nu.*
19. vol. 2. Reg. Rouit. in rub de feud. nu. 85.
Lanar. in addit ad Regẽtem eius patruum
in c. 1. qui feud. dar. poſſ. nu. 126.
61 Quinimò in conceſſione feudi plani,
& de tabula, nedùm expoſcitur aſſenſus
Baronis, ſed etiã Regis, ſic *Andr. in conſt.*
conſt. Diuæ memoria in verb. licentia, vbi
Petr. de Montefort. & ante eos dixerat
gl. Marini de Caremanica in verb. iuſtitia,
& poſt eos expreſsè *Camer. fol. 73. lit. R.*
verſ. ità quidem. Iacobin. de S Georg. ibid.
in verb. cum pacto num. 22. vbi de comm.
teſtatur *Io: Vincent. de Ann. in repet. conſt.*
conſt. Diuæ memoriæ nu. 196. & 198. vbi
62 nonnullas refert deciſiones Regiæ Ca-
maræ tempore felloniæ Principis Saler-
ni, quibus fuerunt nonnulli condemnati
ad relaxandũ feuda vilia, & conſiſten-
tia in redditibus victualium ob defectum
aſſenſus Regij.
63 Sed Caſale cum vaſſallis ſemper qua-
ternatum diudicatur, *Camer. in c. Imperia-*
lem fol. 69. lit. A. in fin. inquiens, feudum,
quod in ſe continet vaſſallos, dici qua-
ternatum, & melius dixit, *idem fol. 72.*
à ter. lit. Q. verſ. rurſum, dans rationem,
64 quia vaſſalli poſſideri non poſſunt abſq;
Regis aſſenſu, vt per *Iſern.* & alios feudi-
ſtas

ſtas *in c. 1. in fin. de Capit. qui Cur. vend. & in cap. 1. de contr. feud. inter pares term. Luc. de Penna in l. cum neq; C. de incolis lib. 10. & in l. mulieres, C. de dignit. lib. 12.* & ſequitur *Intrigliol. quæſt. 45. nu. 14. & ſeq.* imò idem *Camerar. fol. 73. lit. A.* lo-
65 quens in ſpecie de Sclauonibus, & Albanenſibus, aſſerit ſufficere, quod tempore conceſſionis ſit Caſale ab illis habitatum, ad hoc, vt dicatur feudum quaternatum, neq; illis deindè profectis, mutatur natura feudi, qua de re ſemper nominabitur Caſale feudum quaternatum; vbi tàm tempore conceſſionis, quàm anteà, & poſteà fuit habitatum, & ideò vulgare, & commune axioma eſt in Regno, quod omnia Caſtra ſunt feuda quaternata, licèt non è contra; vt dixit idem *Camerar. d. fol. 72. lit. M. verſ. 3. col. in fin. & Capyc. in inueſt. in verb. quaternatum, verſ. Caſtra omnia fol.* 230. vbi ampliat etiam in Villis, Oppidis, & Burgis, & etiã *Frecc. lib. 2. de ſubfeud.* 13. *lim. nu. 38. fol.* 159. *& idem lib. 2. auth. 29. nu. 3. & 4. & Affl. in d. conſt. conſt. Diua memoria nu. 69. & deciſ. 282. n. 4. & 5. & de Ponte deciſ. 1. nu.* 64. & optimè *Lanar. in repet. cap. 1. qui feud. dare poſſ. nu. 112. fol. 51. Iacob. de Franch. in prælud. feud. nu. 179. Loffred. in c. 1. col. 8. in princ. verſ. Caſtra de nat. ſucceſſ. feud. D. de Franch. d. deciſ. 154. nu. 1. Camill. de Medic. in conſ. 47. n. 4. de Georg. repet. feud. c. 8. nu. 8. & 17. verſ. & ſic indubitanter, Camill. de la Ratt. par. 7. lib. 1. dilucid. 60. nu. 6.* & latiſſimè *Reg. Galcot. controu. 7. nu. 2. cum ſeq. lib. 1.*

66 Imò in alienatione iuriſdictionis etiã in allodium conceſſę, Regis debet interuenire aſſenſus tanquam de regalibus, *Reg. de Ponte deciſ. 2. nu. 3. 6. & 10. Montan. de regalib. verb. poteſtas nu. 1. fol. 132. & n. 24. col. 2. verſ. reſpectu autẽ aſſenſus.*

67 Verumtamen in conceſſione, aut alienatione excadentialium, quæ ſolita ſunt cõcedi, Baronis tantùmodò ſufficit aſſenſus; proùt inquit *Affl. dec. 243.* cuius dicta in hunc ſenſũ adaptantur, ne ſibimet cõtrarius exiſtat, dùm *in deciſ. 282. num. 5.* dicit, in feudis planis vtriuſq; conſenſum Regis, ſcilicèt & Baronis interuenire debere, idemq; diſtinguit citatus *Affl. in c. Imperial. nu. 46. & in conſt. conſt. Diua memoria n. 86. & 95.* ſicq; fuiſſe obſeruatum, fatetur, & ità amplectitur, *Liparulus ad Andr. in c. Imperialem nu. 9. verſ. refutari fol. 254. lit. C. Camer. ibid. fol. 69. lit. C.*

68 Feudum autem excadentiale, & ſolitum concedi non præſumitur, *Camer. in d. c. Imperialem cart. 69. col 3. verſ. ne tamen, Reg. Galcot. contr. 7. nu. 1. lib. 1.*

69 De iure cõmuni, vt illud probatũ dicatur diuerſæ ſunt ſentẽtiæ. Alij deſiderant, quod in prima conceſſione interueniat Regis aſſenſus; Alij, quod inducatur per duas conceſſiones cum ſpatio 30. annorum. Alij verò centenariam requiri contendunt, vt omnium latiſſimè, & doctiſſimè declarat videndus *Reg. Lanar. in d. c. 1. qui feud. dar. poſſ. à nu.* 82. 100. *&* 108. *vſque ad num.* 131. vbi *num. 97. verſ. ideo,* qui concludit, veriorem opinionem eſſe vt ſit neceſſarium tempus immemorabile.

Sed de iure Regni, quamuis etiam variæ ſint ſententiæ, vt per *Affl. in dec. 305. nu. 10. & 12. & Vrſill. ibid.* vbi declarat, quod requirantur duæ conceſſiones, & duæ deuolutiones cum præſtatione ſeruitij ſpatio 30. annorum. Nihilominus in Regno firmiter concludit idem *Reg. Lanar. d. c. 1. nu. 91.* contrà *Affl.* aſſerens dicta per *Affl.* nullatenus practicari, ſed omninò requiri tempus immemorabile
70 centum annorum, ea potiſſimum ratione: quoniam præſcriptio in Regno non datur contrà Regem, niſi ſit centenaria, vt res de demanio efficiatur excadentialis, ità per *conſtitutionem quatricennalem.*
71 Et ideò dùm Baro vult alterare qualitatem feudi, ſeù partis illius, & de demaniali efficere excadentiale, & conſequẽter priuare Regem facultate aſſentiendi, non poteſt vllo modo fieri, niſi ſpatio 100. annorum, & allegat *Andr. in c. 2. n. 21. de controuerſ. feud. apud par. term.* vbi docet, quod ad hoc vt Baro præſcribat contrà Regem ius conferendi feudũ, exiſtens in eius Caſtro, requiritur centenaria; quia ius conferendi feudum habet illam naturam, quam habet ipſum feudum, quod conceditur; & ideò ſecundùm hanc veriorem opinionem, quando non fuerit elapſum tempus centum annorum cum geminatis conceſſionibus, & deuolutionibus, non poterit feudum dici excadentiale: Et quando opinio *Affl. in d. deciſ. 305.* declarata per *Vrſill. nu. 10.* fuiſſet vera, neq; eſſet applicabilis, vbi

non

non adſunt duæ conceſſiones,& duæ de-
uolutiones ante illam, vt neceſſarium eſ-
ſe, refert etiam *Reg. Galeot. d. contron.7.
nu. 38. & Reg. de Ponte de poteſt. Proreg.
fol.289. num.1.*

Accedat prædictis,quod quando agi-
72 tur de præſcribendo feudum, de per ſe
iam erectum,& formatum; hoc caſu pro-
cedit præſcriptio inter priuatos 30. an-
norum,cum præſtatione ſeruitij,& habet
locum *tex. in cap. 1. §. ſi quis per 30. &
conſtitutio Regni tricennalem*, cum com-
muni feudiſtarum ſchola, vt de commu-
ni teſtantur *Vrſill. ad Affl. deciſ.*254. *Ca-
mill. de la Rath. in theatro feudal. tom.1.
quaſt.8.dilucid.25.nu.8. &* 11. ſed quan-
do agitur de præſcribenda parte dema-
73 niali feudi,& Baroniæ,illam ſeparando,
& diuidendo à ſuo corpore feudali, hoc
caſu certum eſt, non dari præſcriptio-
nem, niſi centenariam,ità dixit *Andr.in
conſt. Regn.ſi dubitatio, Paris de Puteo de
reintegr. c.5. nu.11. & 12. & c.157. nu.5.
& c.279. nu.5. & c.286. nu. 15. Lucas de
Penn. in l.ſi quis col.1.verſ. pone de facto,
& verſ. è contra, C. de omni agro deſert.
lib.11. Petr. de Gregor.de iud. cauſa feud.
quaſt. 26. verſ.3. poterit in fine, Cumia in
cap.ſi aliquem verb. antiquis nu.45. Affl.
dec.167.ſub n.2.& dec.254.n.4.*vbi *Vrſill.
ſub n.3.Intrigl.*optimè diſtinguens *cẽt.2.
art.96.nu.58.& 60.* & dicit hoc caſu non
dari niſi centenariã prçſcriptionem, quæ
ſola habet vim tituli, *Reg.Galeot.contr.8.
nu.15.in fin.lib.1. Reg.de Pont.in conſ.97.
n.5. lib. 1. & poſt Cannet. Anna,Seharder.
Bambae.* & alios refert *Giurb. deciſ. Sicil.*
50. *nu.7.* Et ideò quando agitur de præ-
ſcriptione feudi non formati, nec de per
ſe: ſed partis feudi principalis Baroniæ,
dùm non eſt centenaria,nullo modo po-
teſt præiudicare prçſcriptio, *Reg.de Pont.
conſ.17. nu.6.& 7.vol.1. Giurb. deciſ.50.
nu.10.& 14.cum ſeq.*

Quibus etiam faciunt ſcripta per *Con-
74 ſil.Marcianum in conſ.15. vol.1. nu.18. &*
19. quod ſcilicet illud axioma, vt tem-
pus 30. annorum cum præſtatione ſerui-
tij inducat præſcriptionem, fallit, vbi
agitur de alienatione partis, & diuiſione
feudi,ſuper qua non ſufficit aſſenſus præ-
75 ſumptus, nec tacitus, ſed ſpecificus, &
expreſſus per conſtitutionem *conſtit. Di-
ua memoria, Frecc.lib.2.de ſubfeud.qu.*28.
per totam, quamobrem aſſenſus non po-
teſt præſumi ſpatio 30. annorum, *Anna
in repet. cap. 1. de Vaſſallo decrepita atat.
poſt nu.* 451. ſequitur *Camill. de la Rath.
lib.1.dilucid.19.fol.207. & dilucid.20. &
25.num.*11.ſubdens,ſolùm in hoc admit-
76 ti centenariam, quæ habet diuerſam na-
turam, & maius priuilegium, *ex Frecc.
loc.cit.nu.5. & Affl.in c.1.§.angaria nu.4.
quæ ſint regalia, Lanar. conſ.44. num.15.*
77 dicens aſſenſum, qui de neceſſitate re-
quiritur, nunquam præſumi, niſi ſpatio
centum annorum, *Intrigliol.de feud.cent.
2. art.6. nu.95.Viſcont.in concl.iuris rub.
aſſenſus col.4.Vrſill.deciſ.*254.& ità S.C.
decreuiſſe teſtatur *Reg.Tap.deciſ.4.nu.*18.
78 & 24. contrà Prudentiam Ruſſam, quæ
fuit condemnata ad relaxandum Caſa-
lia Tridici, & Fauciani pertinentiarum
Ciuitatis Caſertæ, non obſtante præ-
ſcriptione, & præſtatione ſeruitij per
annos 30.

Quinimò talis prçſcriptio centenaria,
79 & immemorabilis non opitulatur,quan-
do conſtat de titulo inualido, & nullo,
prçcipuè ſi ipſamet pars cõfiteatur poſſe-
diſſe, titulũq;exhibuerit in iudicio,& de
iure etiam ità præſumitur poſſediſſe, ſci-
licet ex titulo præambulo, *l.1.§.1.de ex-
cept.re iud. l.2. C.de acquir poſſeſſ.cũ alijs
per Menoch.lib.6.præſumpt.63.nu.1.* quo
in caſu nulla iuuat prçſcriptio etiam mil-
lenaria, vt dixit latè *Intrigliol.* videndus
*d.cent.2. art.5. nu.37. & art.7. nu.72. &
art.46. nu.43. &* Reg.*Galeot. controu.53.
nu.45.lib.2.* cum deficiat bona fides,quæ
baſis eſt præſcriptionis, vt dixit *Affl. in
conſtit.Duram ſub nu.5.* per notata *in cap.
ſi diligenti de præſcript.& cap.fin.eod.tit.
Federic.Schench.in cap.1. §.ſi quis per 30.
ſub nu.5. ſi de feud.defunct. controuerſ.ſit,
Cumia vbi ſup nu.*452.& ideò non obſtat
centenaria, quia coniectura tituli præ-
ſumpti, quæ oritur ex immemorabili,nõ
poteſt aliquid operari, quando conſtat
de inualiditate tituli veri, vt dixit *Cra-
uett. de antiq.temp.par.3. limit.7. nu.28.*
& idem *Intrigliol. cent.2.art.82. nu.155.*
80 & licet in præſcriptione centenaria non
requiratur bona fides, illud eſt, quia per
tot temporis ſpatium præſumitur: ſed
quando manifeſtè conſtat contrarium
ex titulo,non poteſt ſuum operari effectũ,
gl.in cap.1.in verb.niſi de præſcr. Loffred.

in conſ. 20. *nu.* 28. & cæteri allegati *per Intrigliol. d.nu.*155.*& ſeq.* latè *Camil. de Curte in diuerſ.feud.par.*1.*fol.*78.*à ter.*vbi *nu.*11. aſſerit ſæpius fuiſſe deciſum,quod ſi exhibeatur titulus inualidus,tùnc centenaria quantumuis probata non iuuat, ſequitur *Conſ. de Georg. alleg.* 34. *nu.* 16. & faciunt notata *per Gratian. diſceptat. forenſ.cap.*279.*à nu.*29.*cum ſeq.*& idemq; dixit ad propoſitum *Reg.Lanar. in repet. feud fol.*72. *nu.*178. *& ſeq.*

Vlterius ex prædictis quoq; deſumi-
81 tur Caſalia diſtrahi, aut ſeparari non poſſe à Terra, vel Ciuitate ſinè peculiari Regis aſſenſu; quoniã Caſalia non regũtur de per ſe, nec de per ſe ſtare poſſunt, & oportet, vt habeant ſuum caput, cui ſubduntur, & dicuntur eſſe membra Ciuitatis, cui ſubijciuntur,& de Territorio,
82 ac iuriſdictione, pertinentijſq; eiuſdem Ciuitatis, in cuius Territorio ſunt, tanquam vnum corpus cum Ciuitate,*ad tex. in l.nulli, verſ. quodſi in vico, C. de Epiſcop. & Cler.l.qui ex vico, ff.ad municipal. l.*3. vbi *Bald.C.de natur.liberir. Bart.in tract.qui ſint rebelles in verb.Lombardia, & in conſ.*189. *incip.primo quæritur nu.*1. *Alex.cõſ.*1.*col.*8.*n.*32.*& cõſ.*24.*n.*1.*vol.*5. Caſalia namq; de eadem Ciuitate ſunt, *c.omnes baſilicæ* 16. *quæſt.* 7. *c. Monaſteria* 18. *quæſt.* 2. *l. fundi nihil, ff. de action. empt.* & loca adiacentia præſumuntur illius Ciuitatis, cuius Territorio magis adiacent,*Bald.in c.cum olim de præſcript. Alex. in addit.ad Bart.in l.ſi conuenerint, §.ſi nuda, ff. de pignor. action.* idem confirmat *Bald.in l. Inſulæ Italiæ, ff. de iudic.* dicens exiſtimari intrà fines Comitatus, vel feudi, ideòq; videntur eſſe de Comitatu,& nullus locus pręſumitur exceptus, *Albert.Brun.conſ.*34. *Curt. iun. cõnſ.* 140. 2.*par.* idemq; fatetur *Aſfl. in conſtit. poſt mortem, Liparul.in cap.*1. *§.ſimiliter in rub.Baroniam lit. T. de Capitan. qui Cur. vendid. Frecc.de ſubfeud.* §.1.*quis dicatur Baro nu.*1.*& 6.Reg.Galeot.controu.*53.*n.*3. *&* 4. *lib.* 1. aſſerens, quod cum Caſale ſit conceſſum à Barone, nemo poteſt dubitare, quin ſit membrum, & de diſtrictu
83 Baroniæ, cum ſubfeudum ſit pars corporis feudi principalis; idemq; firmat *Reg.Lanar.repetit.feudal.*200.*nu.*25. Feudum autem quando continet plura mem-
84 bra ſimul vnita,non licet feudatario,imò nec Domino Proregi quidquam immutare, vel derogare, quoniam derogaretur titulo feudi, ſi de vno, plura de per ſe conſtituerentur, & multiplicaretur feudum in plura feuda, quod omnimodò prohibitũ eſt, dùm viuitur iure francorũ, ſecundum quod ius nulla datur diuiſio, *Camill.de Curt.in diuerſ.feudal.par.*1. *nu.* 84. *& ſeq.fol* 109. *à ter. Reg. de Pont. conſ.*57. *& conſ.*72. *lib.*2. ſequitur *Conſil. Marcian. conſ.*15. *nu.*11. & *nu.* 21. ſubdit
85 quod hoc in caſu aſſenſus tranſit in ſpeciem diſpenſationis, & noui priuilegij, cuius conceſſio ſoli Regi ineſt,*ex Camer. in c.Imperialem fol* 44. *lit.L. ex Reg. de Pont. in conſ.*3. *nu.* 32. *cum ſeq.* ſequitur *Reg.Galeot.contr.*43.

Verùm aliqui cenſent,vnionem Caſa-
86 lium non præſumi,ſed contrarium,vtpotè independentiam,& realem diſtinctionem illorum à Ciuitate, & fundantem ſe in vnione,cum facti ſit, illam probare teneri, iuxtà *tex. in l.eum qui ædes, §.fin. ver.eod. & l.rerum mixtura de vſucap. & in c.quia ſæpè de præbend. in* 6. *l. in rem, §.item quæcumque, verſ. in ijs de rei vendic. Bart.nu.*7. *Cagnol.nu.*178. *in l.Imperium de iuriſd.omn. iudic.*inferentes proindè,non valere conſequentiam, eſt Caſtrum Villa, ſeù Caſale, quod eſt locus habitatus ſine muris, *gl.& Bart.in l ſi hæres iuſſus* 76. *§. in vicis de legat.* 1. ergò eſt vnitum, & ſubiectũ Ciuitati, ſeù Oppido, cui propinquum eſt, & plenè *Reg. Rouit. in prag.* 1. *nu.*78. *&* 79. *de titulor. abuſu ſublato.*

Nàm cũ poſſint eſſe Caſtra,& Caſalia depẽdẽtia,& independẽtia ab Oppidis,& Ciuitatibus, vt experiẽtia docet,& omnes admittũt, argumentum eſt à poſſibili, quod non cõcludit, cum ad probandum debeat cõcludere per neceſſe,*l.neq; natales*, vbi *Cynus, & Bald.* notant, *& l. ad probationem la ſeconda*, vbi idem *Bald.C. de probat.*qui *in l.*2. *C.de bonor.poſſeſſ.ſecundum tabulas*, ait, talem probationem non concludentem, neque dubiam facere, quibus accedit *Andr. in c.*1.*§.quidem nu.*9.*de controu.inter maſc.& fœmin.* quo loci adducit *d.l.ad probationem.*

Adeò quod ſi à Principe penès quem eſt poteſtas vniendi Oppida, Caſalia, Ciuitates, & Prouincias, & per ſe exiſtentia, & vnita diuidendi, *l.*1. *C.de Me-*

Metropoli Byrit. lib. 11. vbi *Bart. Bald.*
Angel. Io:de Plat. Luc. de Penn. Rebuff. &
aly, ſit facta vnio ſimpliciter, ſeù princi-
paliter plurium Oppidorum, & Caſaliũ
ad aliquam Ciuitatem, quam voluit eſ-
ſe caput Baroniæ, aut Comitatus, neque
dicitur facta talis vnio, vt ſint Caſalia
pars, & membra Ciuitatis, vnumq; cor-
87 pus, & ſic acceſſoriè, ſed quòad ſubie-
ctionem, protectionem, & iuriſdictio-
nem ſub vno Domino conſtituta videtur;
quoniam ad faciendam vnionem in
vnum corpus requiruntur expreſſa verba
vniri, tanquam in vnum corpus, vel æqui-
pollentia, vnimus, annectimus, & incor-
poramus, alioquin vnumquodque ſim-
pliciter, aut principaliter vnitorum re-
maneret in ſuo eſſe per ſe, & diſtinctum
cũ illa ſubiectione, §. *illud autem ipſum,*
& in alterutro, & §. *hoc ipſum dicimus in*
auth. vt Indices ſine quoq; ſuffragio fiant,
l. prædijs, § *Titia, & l. Seia*, §. *Tyramna*
de legat. 3. l. qui fundum, §. 1. *pro emptore,*
c. 1. §. *è contrario de inueſt. de re alien. fa-*
cta, gl. Abb. & DD. in c. 1. vbi tractatur
materia vnionis, *ne ſede vacante, Andr.*
eleganter *in c. 1.* § *ſimiliter in hoſtenditijs*
num. 27. & 31. de lege Corradi, & Bart.
egregiè in l. ſi conuenerit 2. §. *nuda nu. 2. de*
pignor. act. Io:de Plat. in d. l. 1. nu. 4. de
Metrop. Byrito lib. 11. Reg. de Pont in conſ.
57. lib. 1. & in conſ. 12. à n. 42. ad 48. lib. 2.
& alij quamplures relati, & probati tàm
à dicto *Reg. de Ponte*, quàm *à Reg. Rouit.*
in d. prag. 1. à nu. 88. ad 97. & ſatis nota-
biliter rem varijs exemplis, doctrinis il-
luſtrat; & ità dicit iudicatum in caſu ſuo
pro Terra Caccuri vnita ſimpliciter cum
Comitatu Cariati *nu. 116.*

Nihilominus diuerſimodè probatur,
Caſale aliquod eſſe vnitum cum Ciuita-
te, aut Terra.

Quodq; primò ſuadetur ex aſſertione
facta in aliquo priuilegio illud eſſe Caſa-
88 le, hæc enim aſſertio, nedùm feudatario,
ſed eiuſdem hærebibus, & ſucceſſoribus,
habentibuſque cauſam ab eo præiudi-
cat, *Clem. 1. de probat.* & notat *Camill. de*
Medic. conſ. 153. nu. 1. Decius in rub. ſi cer-
tum petatur.

Secundò, ſi illud non comperiatur de-
ſcriptum in cedulario feudorum, & Ba-
ronum Regni, ſed tantùm Terra, eiuſq;
Dominus, ſic notat *Affl. deciſ. 282. nu. 4.*

Tertiò, quãdo Caſale non habet Vni-
uerſitatem agrorum, valles, Montes, flu-
mina, fines, & confines proprios ab
vtraq; parte admiſſos, ſed Territorium
eſt commune, & promiſcuum, tùnc Ca-
ſalia vnita cenſentur vt in vnum cor-
pus; Villæ enim, quæ ſunt membra
Ciuitatis, filiæ Ciuitatis ſunt: ſiquidem
gratia facilioris culturæ Territorij, vel
quia nimium excreuerunt Ciues, & om-
89 nes in ea habitare non facilè poſſunt, ex
domibus, poſt domos extrà menia pau-
latim naſcuntur, & fiunt ea Caſalia, &
Villæ, vt docent præter experientiam
Ariſt. lib. 1. politicorum cap. 1. & gl. in l. ex
hoc iure in verb. allata de iuſtit. & iur. &
in citata *l. ſi hæres Ieuſus*, §. *final. l. 1. & ex*
Barrone ſpiegeijus in verb. vici, Briſ-
ſonius Schardius, & Caluinius (qui iuris
90 lexica fecerunt) & ideò Ciues ſunt, &
priuilegijs Ciuitatis, & Oppidi fruuntur,
l. qui ex vico ad municipales & tenẽt *Abb.*
& alij, quos referunt, & ſequuntur *Co-*
uarr. practic ar. quaſt. cap. 37. nu. 1. Praſ. de
Franch. in deciſ. 22. & in deciſ. 316. Reg.
de Pont. in conſ. 51. nu. 12. lib. 1. Ann. iun.
conſ. 50. nu. 44. Reg. Rouit. in deciſ. 11. nu.
10. Petr. Ramirez de ſuprem. Princip. po-
teſt. §. 24. nu. 24. & 25.

Quartò, vnica, & indiuiſa exactio ſer-
91 uitij, vel adohæ vnitatem Caſalis pro-
bat; proùt ad rem ponderat *Reg. de Pont.*
conſ. 57. nu. 11. & 12. & conſ. 72. nu. 9. lib. 2.
& Conſ. de Georg. d. alleg. 8. nu. 6. ex hac
enim ſolutione adohæ Regiæ Curię vni-
tim, & coniunctim facta per longiſſimum
tempus, cẽſetur inducta pręſcriptio vnio-
92 nis, ad quam præſcribendam, & indu-
cendam ſufficit curſus temporis triginta,
vel quadraginta annorum, *ex tex. in cap.*
cum de beneficio de præbend. in 6. Felin. in
c. ſi diligenti, col. penul. verſ. 9. & in c. cau-
ſam col. 2. de præſcript. Alex. & alij plures,
quos refert, & ſequitur *Conſ. de Anna*
conſ. 127. nu. 3. lib. 2.

Quintò, vnita, & confuſa poſſeſſio Ca-
93 ſalis cũ Ciuitate tanquam de vnico feu-
do indiuiſo, & inſeparabili, cum exerci-
tio iuriſdictionis per vnicum Capitaneũ,
optimè comprobat vnionem Caſalis, *ad*
tex. in l. cum fundus 10. ff. de leg. 2. in l.
Caius 88. §. *fin. ff. eod. tit.* ibi: *Paulus re-*
ſpondit, ſi teſtator fundum Seianum vno
nomine vniuerſum poſſedit; quamuis eun-

Google

dem diuiſis partibus locauerat vniuerſum,
cùm ex cauſa fideicommiſſi præſtare oporte-
ret, l. prædijs 89. §. *Titio de legat.*3. *& l.*
Seiæ, §. *tyramnæ*, ibi: *Et quæ ſemper in*
vſibus huius poſſeſſionis habuerat, *ff. de*
fund.inſtruct. vt in hac ſpecie conſiderat
*Reg. de Ponte d. conſ.*57. *nu.* 1. & hoc in
feudis fortius procedit; nàm ſicut fundus
conſtituitur ſola deſtinatione patrisfa-
millias, *d.l.quod in rerum*, §. 1. *de legat* 1.
cum concordantibus, *ſuperiùs adductis*:
ità feudum, vel Comitatus conſtituitur
voluntate Domini concedentis, & reci-
pientis, & eſt contractus, dependens ex
voluntate duorum, vt dicit *Iſern. in præ-*
*lud.feudor.quæſt.*5. & ſequitur *Camer. in*
*c.Imperialem fol.*8. *litt.M.fol.*20.*lit.V. &*
94 *fol.*35.*lit.G.*tradens, feudum dari gratia
vtriuſq; & eſſe gratiam mixtam, eamq;
tranſire in contractum vltro citroq; obli-
gatorium, & ſicuti voluntate vtriuſque
conſtituitur, ità non poſſe vnius conſen-
ſu diſtrahi, quem in propria materia re-
cenſet *Conſ. de Georg. d. alleg.* 5. *num.*7.
& 8.

Sextò probatur Caſale ex numeratio-
95 ne focularium, vnitè facta ſub vno no-
mine Ciuitatis, aut Terræ, hæc enim nu-
meratio clarè demonſtrat vnionem præ-
dictam, *Alex.in conſ.* 169. *nu.*9. *cum ſeq.*
*vol.*5. *Andr. in c.*1. *col.*1. *ff. de Capit. qui*
Curiam vendidit, Rex enim qui deſcri-
bit, & vnitè in numeratione poſuit Ca-
ſalia cum Ciuitate tanquam de vno cor-
pore, & verſatur in antiquis, profectò ex
his inducitur perfecta probatio vnionis,
iuxtà tradita per *DD. in c. cum cauſa de*
probat.& in l.cum aliquis, *C. de iur. deli-*
berand. etiam ſi vnicus eſſet actùs, præci-
puè quando ille eſt Regis, ità diſponen-
tis, & poteſtatem habentis, *Felin.in cap.*
cum cauſam, *Soccin. conſ.* 187. *vol.* 2. eò
96 fortiùs quia numerationes fiunt cum
maxima cauſæ cognitione, & ex certa
ſcientia, quamobrem ſine dubio tali de-
ſcriptioni ſtandum eſt, iuxtà *tex.in clem.*
1. vbi *DD. de probat.*ſequitur *Conſ. Mar-*
*cian. conſ.*15. *num.*5. idemq; firmat *Reg.*
*Tap.decíſ.*4.*nu.*8.

97 Imò non poſſunt functiones fiſcales
ſeparatim exigi per Perceptorem Pro-
uincialem à Caſali, prout habetur *in*
pragmatica edita Thori, nàm cum aliàs il-
lius Prouinciæ Perceptor ſeparaſſet fun-
ctionum fiſcalium exactionem exigendo
ſeparatim functiones fiſcalium Caſalis
Squinzani à Ciuitate Licij, Sua Maieſtas,
tùnc mandauit, nihil fore innouandum,
quod annuit *Reg.Reuert.deciſ.*163.*to.*1.

Verùm diſtinctio nominum non in-
98 ducit pluritatem feudorum, quando ex
prædictis conſtat vnicam eſſe Baroniam,
vel Ciuitatem, ideóq; corpus; ità *Bald. in*
l.Caius, §. *Titius*, per illum *tex. de legat.*2.
& maximè hoc procedit in feudis; nàm
illud regulariter conſiſtit ex pluribus, vt
ſupra diximus, & de eo iudicatur ſicuti
in grege, vt *ex Andr.* inquit *Reg. de Pont.*
99 *conſ.*57. *nu.*2. eſt enim feudum Vniuerſi-
tas facti; vt præter. ſupradicta confert
*tex. in c.*1. 3. *column. quid ſit inueſtitura*,
continens multa corpora diſtantia; ex
quibus corporibus diſtantibus efficitur
demum vnicum corpus vnitum; vndè ſi
ſint nominis, & corporis diuerſi, erit ta-
men ad dignoſcendas ipſius Baroniæ
partes particulares, non autem ad corpus
diuerſum conſtituendũ reſpectu Vniuer-
ſi, ſic tradit *gl.notabil.* vbi *Andr.in conſt.*
Regn.ſi quis Baro, ſequitur Reg. *de Ponte*
*conſ.*57. *nu.*4.

100 Et ideò verum eſt, quod Caſale dici-
tur membrum Ciuitatis, & vnitum cum
ipſa Ciuitate; itaùt ſeparari non poſſit
ſine Regis aſſenſu, nàm data alienatione
citrà Regis beneplacitum, illa inualida
ipſo iure redditur, & remanet Caſale,
prout erat antè alienationem, tanquam
nõ dimittens primęuam cauſam, *l.in tan-*
tum, *& l. præcedenti*, *ff. de rer. diuiſ. l.*
cum loca, *ff.de religioſ.& ſumptib.funer. l.*
ſi locus, vbi *gl. quemadmodùm ſeruit.*
amittatur, *l.ſi ager*, *ff. quibus mod. vſuſ-*
fruct. amittat. Alberic. in l. quod in litto-
re, *ff.de acquirend.rer. domin. Andr. in c.*
1. §. *& iterum in addit. nu.*32.*in fin. de*
cap. Corradi, & omnia iura Caſali debi-
ta, illamet retinet, *gl.notabil.in l.Attilici-*
nus in verb.reſtitui, *ff.de ſeruitut.ruſticor.*
prædior. quoniam non videtur iura hu-
iuſmodi amiſiſſe, *Andr.in cap.*1. §. *ex quo*
*non ſeruit.Dominum nu.*4.*verſ.quia vtilis*
redditur formæ ſuæ de feud. ſine culpa non
101 *amittend.* Imò ſi poſt alienationem
nulliter geſtam fierent aliqui actus; alio-
quin legitimè inducentes ſeparationem
Caſalis, adhùc actus prædicti indè ſe-
quuti, nulli, & inualidi exiſtimantur, &
nemi-

nemini proſunt, *l.non dubium*, ibi, *Sed etſi quid fuerit ſubſequutum ex eo, vel ob id, C.de legib. Conſ.Marcian.conſ.15. nu.10. & 11.*

102 Et inſuper emptor feudi, aut Caſalis diſmembrati, ſi fuerit conuentus à ſucceſſore in Baronia iure reintegrãdi, quęrunt DD. an poſſit ab actore petere, nedùm pretium, quod impendit, ſed etiam illius intereſſe, & relaxare feudum vna cum fructibus; diſputat hunc articulum *Reg.de Marin.* ſententias hinc indè referens, & veram glomerans *c. 129. lib. 1. reſol.iur.* vbi eſt videre.

103 Solet amplius controuerti, quod data ſeparatione Caſalis, aut diuiſione legitimè celebrata, nunquid Priuilegia immunitatis, quibus Caſale potiebatur antè diuiſionem, poſt dictam diuiſionem retineat.

In hoc articulo in quadam facti contingentia affirmatiuè Conſultus reſpon-
104 didi; præcipuè ſi priuilegia huiuſmodi pretio conceſſa fuere, quoniam Caſale idem corpus cũ Ciuitate reputatur quòad fruitionem priuilegiorum, quæ antè diuiſionem conſequebatur, *l. ſi eadem, ff. de offic. aſſeſſoris, l. ſi hæres, §. vicis de legat.1.* vbi DD. aſſerentes, quod diuiſa
105 Vniuerſitate per quarterios, vt de per ſe gubernentur, quodlibet quarterium dicitur eadem Ciuitas, *Soccin. conſ. 272. vol.2. Ang.ſing. 83.* & idem eſt in Caſali diuiſo à Ciuitate, vt inquit *Io. Paulus Montanarius in prag.2. de adminiſtr. Vni-*
106 *uerſ. nu. 317.* Priuilegium nàmq; mediante pecunia elargitum tranſit in contractum, *Bald. in l. qui ſe patris, C. vndè liber. Fœlin.in c.qua in Eccleſiarũ de conſt. nu.50. Peregr.de iur.fiſci lib.1.tit.3. n.28.*
107 quo in caſu hoc priuilegium reuocari non poteſt, *Affl.deciſ.128.nu.10. Caccheran.deciſ.139. nu.23. Petr.de poteſt.Princip. n.34.* Reg.*Tap.in deciſ.Suprem.Senat. Ital. deciſ.23. num.105.* cum Principi videantur ligatæ manus in reuocãdo, quod aliquo accepto fuit conceſſum; nàm appellatur contractus, *do vt des*, vel *ago vt agas*; à quo recedere non permittitur, *ad tex. in l.ſi pecuniam, ff. de condict.ob cauſ. l. Attilius regulus, & l.ſi pater, C. de donat. Roman.conſ.252. & Dec.conſ.286.* &
108 aliqui ſubdunt, quod nedùm priuilegium, pecunia impartitum reuocari non poteſt, ſed etiam ſi per aliquid æquipollens fuerit datum, *Ares in. in c.1. de conſt. Conzales in reg.8. Cancellariæ, gl.28. nu. 27.Garſ.de beneſ.par.6.c.2.n.194.* idemq; tractat *Reg.Galeot.controu.20. lib.2.*

109 Hac etiã in re quæri poteſt, ſi Baro in ſua Baronia habet ius cognoſcendi de cauſis ciuilibus, & criminalibus, nondumtaxat in prima inſtantia, ſed etiam in gradu primarum, & ſecundarum appellationum, vtrum poſſit de appellationibus ipſis cognoſcere in Caſali ſubinfeudato Regio mediante aſſenſu? Agit articulum *Reg.Galeot.lib.1. contr.53.* iura tuens Domini Principis Abellinatum, ibiq; res latè deguſtatur, vt eſt videre.

110 Præterea non poteſt feudatarius ſine aſſenſu Regis alienare membra, & corpora ipſi feudo adiacentia, proùt molendina, baiulationem, cæteraq; bona demanialia feudi, licèt ſint reddititia ipſius feudi in aliqua annua præſtatione; imò feudum ipſum iuris miniſterio, tanquam
111 homo mutus poteſt ſibi reintegrari facere membra alienata, & ſeparata ab ipſo capite; ſic habetur in conſtitutione Regni *incip. ſi quando contingerit*, vbi *gl. in verb. qualitercumq; de hom. Bar. poſſid. terr.hom. Andr. in d. conſtit. col. 2. Frecc. de ſubfeud. lib.2. auth.2. Baron.ſub addit. noua incip. ſapè fui nu.27. & lib.3. de formul.§.1.nu.5. Ann.in conſtit conſtitutionem Diuæ memoriæ ſuper gl.verſ.minuendis nu.174. & 173. Intrigliol.de feud.p.2. centur. 5. nu. 511. Camill. de Medic.conſ. 153. Reg.Galeota. lib.1. controu.7. nu.50. cum ſeqq.* Bona enim ſiuè corpora feudo
112 annexa, & coniuncta, feudalia præſumuntur, & eiuſdem qualitatis, *Iaſon. poſt Bal.& Roman.conſ.235. lib.2. Zaſius conſ. 11. vol.1. Gabriel in ſuis concluſ.lib.3.tit. de feud.concl.3. nu.5. Intrigliol.de feud. d. cent. 2.c. 43. & 86. Paris de reintegr. §. pone quod petitur nu.16. tit.9.Reg.Galeot. d.lib.1.controu.7.nu.67.* membra autem debent à capite regulari, *cap.cum non deceat de reſcript.* quod potiſſimè procedit in feudis, *Caſtrenſ.conſ.102. par.2.* & ex-
113 ploratum eſt per leges Hiſpaniæ; vt ſcilicet illud quod præſcriptum eſt circà ſucceſſionem feudorũ, ſeruari debeat in membris eorũdem feudorum, ità *Galeot. loc.cit. nu.52.* & de iure firmat *ex tex. in l.ex ea cauſa, ff.de poſtuland. Andr. in c.1.*

de

Digitized by Google

de conſuetud. recti feudi; ideò feudalia
114 ſemper exſtimantur omnia corpora feu-
di, quemadmodùm cuncta Regni feuda
hæreditaria ſunt, ſicut & ipſum Regium,
ità *Napodan. in conſuetud. ſi teſtator, Reg.
de Curt. par. 1. de feud. c. 15. nu. 142. Frecc.
de orig. Baron. §. vidimus nu. 20. cart. 11.*
Non poteſt ergò Caſtrum, vel feudum
peruenire ad vnum, & membra ſiuè cor-
pora illius ad alterum, dùm eſſet diuide-
re Baroniam, quod fieri non poteſt ſinè
expreſſo cõſenſu Regis, *ex c. Imperialem,
& conſtit. Regni conſtitutionem Diuæ me-
moriæ, Loffred. in conſ. 39. num. 33. & 34.*
omnia enim, quæ ſunt intrà fines feudi,
vnum, & idem feudum cẽſentur, *Reg. Ga-
leot. d. controu. 7. nu. 49. ex Affl. in cap. 1.
nu. 14. 19. & 21. de Capitan. qui Cur. ven-
didit.*

Verùm idem *Affl. in conſtit. ſtatuimus
la ſeconda poſt nu. 10. verſ. vndè ſi Prin-
ceps, Frecc. in 29. auth. Baronum num. 6.
verſ. 3. intellige*, inquiunt, quod conceſſo
Caſtro à Rege cum domibus, iardenis,
115 baiulatione, &c. prædicta cũ Caſtro cõ-
ceſſa, non ſunt quaternata; niſi de per ſe
fuerint in quinternionibus deſcripta, qui-
bus etiam adſtipulatur dictũ *Andr. in c. 1.
quid ſit inueſtitura*; vbi feudum eſt Vni-
116 uerſitas facti, & habet bona diuerſæ na-
turæ, vt emphiteuſim, liuellum, cenſum,
& allodialia bona, imò poteſt habere
membra etiam in alieno Territorio, ità
*Par. de reintegr. §. conceſſa fol. 88. in fin.
Giurb. deciſ. Sicil. 50. nu. 14.*

Prædicta autem nihil refragantur, ſi-
quidem membra huiuſmodi partes feu-
di quaternati ſunt, ſic annuit *Bartholom.
de Capua*, hæc verba ſubiungens *in conſt.
117 Regni M. C. noſtræ: quia hic exprimitur,
quod quæſtio ſeù cognitio feudi quaternati
ſpectat ad Magiſtrum Iuſtitiarium, quæri-
tur, quid de re ſingulari feudi quaternati,
& poſt multa, quæ hinc indè dici poſſent
conclude, quod idem dicendum eſt; quia hæc
res ſingularis feudi æquiparatur toti feu-
do, & ex rebus feudum conſtituitur, & ſic
ſunt ſubſtantialia feudi, & ideò ſubſtantia
eſt ſpectanda.*

Idem voluit *Iſern. in conſtit. Iuſtitiarij
118 nomen col. 2.* dùm dixit, quædam eſſe
loco quaternatorũ; & hæc dicuntur cor-
pora feudalia, hoc ſequitur *Capyc. in in-
ueſtit. verſ. Caſtra omnia*, aiens, quædam
eſſe, quæ quaternata dici non poſſunt,
cum deſcripta non ſint in quinternioni-
bus, ſed ſunt ad inſtar quaternatorum;
& proindè aſſenſus Regius in eorũ alie-
natione eſt neceſſarius, & pariter hoc de-
clarat ipſemet, *Affl. in cap. 1. de controu.
apud pares num. 53. verſ. ſed ſi eſſent*; vbi
aſſerit, in alienatione horum bonorum
119 requiri Regiũ aſſenſum ad inſtar qua-
ternatorum, dùm bona demanialia feu-
di appellantur, quæ notum eſt, vt procul
aſſenſu Regis vendi nequeant, ſequitur
*Capyc. in inueſt. verſ. infeudat etiam qui-
libet, verb. limita 6. fol. 155.* imò idem
*Affl. in loc. cit. dictæ conſtitutionis ſtatui-
mus*, contrariam ſententiam amplecti
120 non videtur, intentio autem ipſius ſo-
lummodò fuit reprehendere Aduocatos
fiſcales Regiæ Camaræ, ſua tempeſtate
conſtitutos, quos grauiter errare indi-
cat; dùm non curant omnia membra feu-
di quaternati ob intereſſe Regis in quin-
ternionibus deſcribi; ob id autem deſu-
mi non poteſt, quod corpora feudalia
alienari, & diſmembrari poſſint à feudo
ſinè Regis beneplacito.

Præterea quod dicitur, vt feudum ſit
Vniuerſitas facti, & poſſit habere ſub ſe
121 bona multiplicis ſpeciei; hoc autem nõ
præſumitur, niſi oſtendatur, quia non
docto de titulo ſpeciali, præſumerentur
eodem modo feudales, ità *Camer. in c.
Imperialem car. 38. col. 2. lit. I. & cart. 39.
col. 2. lit. G. Reg. Galeot. d. contr. 7. nu. 63.*

Idemq; quod diximus, vt à capite Ba-
roniæ diſmembrari non poſſint Caſtrũ,
vel Caſale, ſiuè partem aliquã feudi, pro-
122 cedat, ſimulq; locum habeat, quando
remiſſus reperiretur annuus cenſus, debi-
tus Baroniæ; itaùt hæc remiſſio diſmem-
bratio etiam dicatur, & ſucceſſiuè fieri
non poſſit abſque Regis aſſenſu, & peti
poſſit reintegratio; ità *Andr. in conſtit tu.
conſtitutionem Diuæ memoriæ in verb.
tranſactionis*; vbi in terminis illius con-
ſtitutionis dicit, non modò prohibitam
123 eſſe alienationem rerum feudalium; ſed
etiam iurium, & ſeruitutum, item remiſ-
ſionem reddituum, vt gallinarum, & ſi-
milium, item & remiſſionem iuris, quod
in feudo habet feudatarius, iſtamq; *Andr.*
theoricam ſatis benè exornat, *Marin.
Frecc. in ſuo tract. de ſubfeud. lib. 2. in
5. authorit. Baron. nu.* 18. quo loci dicit nõ
poſſe

poſſe Baronem abſq; Domini noſtri Regis diſpenſatione ſuis ſubfeudatarijs remittere ſeruitium, quod pro ſubfeudo taxatū reperitur, vulgo in Regno *adohā* appellamus; itemq;& redditum, qui ſcudo pro re feudali debetur, v.g. dicit ipſe, *ſi deberetur vna gallina, piper, anſer, vel quid ſimile*; quia ex iſtis redditibus feudum conſtituitur, illudq; pingue fit ad beneficium feudatarij, qui feudi onera ſuſtinet, & demum ſubiungit, ipſum vti Baronem vnius Terræ ſæpè ſuis reddentibus dixiſſe, *Non potuiſſe de reditu grani, bombicit, ceræ, aut fabarum abſque*
124 *Domini noſtri Regis aſſenſu, aliquid diminuere, etiam (nota) ſi ille redditus non præſtaretur, vt feudalis, ſed vt emphyteuticus, cenſualis, aut allodialis; quia quòad Baronem habetur, vt feudum, quidquid de feudo percipitur ex corporibus feudi, quamuis reddentes teneant vt emphyteuſim, vel allodium*, ſequitur *Reg. de Marin. reſol. iur. c.129. nu.2. to.1.*

125 Amplius dubitatum extitit, an poſſit Baro ſine Regis aſſenſu vnum deputare Capitaneum in Caſale, vt intus illius Ciues ius dicat, & alium in capite Baroniæ, non obſtante quod conſueuerat vnum tantum eligere in tota Baronia?

Reg. de Ponte in decif. 6. negatiuè reſpondit, deciſumq; refert per S.C. in cauſa Caſalis Fluminis Frigidi.

Contrarium autem aſſeuerat *Reg. de Marin. in obſeru. ad decif. 163. Reg. Reuer. num. 3.* vbi optimas rationes glomerat, quibus addūtur dicta per *authorem damnatæ memoriæ in ſua gl. Pariſienſi* §.35. *n.*1.
126 quod ſcilicet triplex eſt diſmembratio feudi, quædam à capite, veluti quando Caſtrum recognoſcitur ab vno Rege, & feudatarius attentat velle illud ab alio Domino recognoſcere, quædam à corpore, veluti quando de vno feudo fiunt duo, vel plura, ab eodem tamen antiquo Domino ſemper recognoſcendo; tertia à capite, & corpore ſimul, veluti quando pars feudi, tanquam feudum ſeparatum ab alio recognoſcitur, vel recognoſci attentatur. Hinc infert, quod in caſu, de quo agimus, nil horum trium interuenit; ideò deputare in Caſale nouum Ca-
127 pitaneum, nō eſt diſmembratio, quemadmodùm non prohibetur Boroni, vnum deputare Capitaneum in cauſis ciuilibus, & alterum in criminalibus, *Capyc. decif. 27. nu.22. & 39. Reg. de Marin. in cit. obſeru. ad decif. 163. Reg. Reuert.* idemque tuetur *in alleg. 33.* ex recollectis per *eund.*
128 *Reg. de Marin. nu.7. to.3.* Poteſt enim exercitium, & emolumenta iuriſdictionis diuidi, licèt ipſa iuriſdictio diuidi nequeat, *Capyc. in inueſt. verb. feudorum diuiſio cart. 161. Couarr. cap. vlt. practicar. Boer. decif. 15. Peguera decif. 10. Reg. Galeot. lib.2. contr.20. nu.65. verſ. ex quibus.*
129 Præterea inæqualiter diuidi non poſſunt inter filios feuda, in quibus viuitur iure longobardorum, *Horat. Montan. in repet. feudalib.* §. *præterea ducatus nu.*94.

Octauus caſus eſt, vbi qui feudū poſſidet ad beneplacitū noſtrum, id ad alium, ſeù al'os transferre vult, vt mutata perſona, beneplacitum ſublatum eſſe videatur.

§. VIII.

SVMMARIVM.

1 *Feuda conceſſa ad beneplacitum durant, donec concedens vixerit.*
2 *Voluntas morte finitur.*
3 *Clauſula (ad beneplacitum ſedis Apoſtolicæ) operatur, vt conceſſio non expiret morte.*
4 *Sedes Apoſtolica nunquam moritur.*
5 *Beneplacitum Papæ, ſeù Regis ceſſat morte Pontificis, ſeù Regis; contrarium, num.6.*
7 *Conceſſio ad beneplacitum tranſit in ſucceſſorem.*
8 *Conceſſo officio cum clauſula (vſq; ad beneplacitum Regis) non cenſetur reuocatum per mortem ipſius.*
9 *Feuda priùs concedi cœperunt ad libitum, poſteà*

poſteà vſus incepit per annum,eoq; finito,Dominus quandocumque volebat,auferebat; & hoc etiam in feudis,vbi certa officia erant annexa, nu.10. & in ijs, quæ ſinè pretio concedebantur, nu.11. ac in feudis,qua pro mercede conceſſa erãt, num. 12.

13 *Feuda conceſſa gratuito faciliùs reuocantur, quam acquiſita ex cauſa oneroſa.*

14 *Succeſſioni antiquitur, an locus erat in feudis, quid in feudis certa officia annexa habentibus, quando reuocari poterant,nu.15.*

16 *Feuda temporalia, quæ ſint.*

17 *Feuda temporalia, quæ anno finiuntur, ſi in conceſſione eorum ſit appoſita clauſula* ad beneplacitum, *tùnc morte Domini finiuntur, contrarium tenent. alij, num.18.*

19 *Priuilegia conceſſa ad beneplacitum per Cameram Apoſtolicam, ſeù* Regiam, *morte concedentis non reuocantur, maximè quando exemptio eſt ſolemnis, & expedita à Camera Apoſtolica,nu.20.*

21 *Priuilegia perpetua, quæ non expirant morte concedentis, locum habent, ſi habuerint effectum.*

22 *Locatio ad beneplacitum dicitur perpetua,& in dubio magis iudicanda eſt perpetua,quam temporalis,nu.23.*

24 *Officialis creatus ad beneplacitum, an morte conſtituentis expiret, ſed in iuriſdictione ordinaria non expirat num. 25.*

26 *Officiales ad iuſtitiam miniſtrandam ad beneplacitum creati, hodiè de conſuetudine ſunt perpetui.*

27 *Officiales à Barone creati,non ſunt perpetui,ſed morte Baronis expirant.*

28 *Nuntij creati à Sede Apoſtolica morte Pontificis non expirant.*

29 *Confeſſor ſi habuit licentiam ab Epiſcopo ad audiendas confeſſiones ad beneplacitum, mortuo Epiſcopo expirat eius licentia.*

30 R*ex poteſt conceſſiones ad beneplacitum reuocare, & alteri conferre.*

31 *Beneplacitum nulli legi ſubiacet, & tantùm durat, donec reuocatur, & ſufficit etiam reuocatio tacita, nu. 32. contrarium quod requiratur ſpecialis reuocatio, nu.33.*

34 *Dictio, ad beneplacitum, importat arbitrium,& donec concedenti placuerit.*

35 *Conceſſiones factæ ad beneplacitum* Regis, *ſunt reuocabiles etiam ex pragmaticis* Regni.

36 *Officium conceſſum ad beneplacitum poteſt per* Regem *auferri,& alteri concedi.*

37 *Officialis electus ad beneplacitum; an poſſit per* Regem *ad nutum reuocari, vel requiratur cauſa, nu.39.*

38 *Beneplaciti ethymologia explicatur.*

40 *Beneplaciti reuocatio per* Regem *fit cum diſcuſſione cauſæ.*

41 *Officialis electus ad beneplacitum,non poteſt conquari de reuocatione beneplaciti.*

Octauus caſus eſt, vbi qui feudũ poſſidet ad beneplacitũ noſtrum, id ad alium, ſeù alios transferre vult, vt mutata perſona, beneplacitum ſublatum eſſe videatur.

§. VIII.

1 AD ornatum huius octaui caſus notandum eſt priùs, quod conceſſio feudi facta ad beneplacitum, ſecundum aliquos durat, donec concedens vixerit, & ſequuto obitu extinguitur,
2 quià voluntas morte ſoluitur, *tex. cap. ſi gratioſè de reſcriptis,* vbi *Franc. & DD. Gozadin. conſ. 22. nu. 4. l. mandatum, C. mandat. l. vxorem, §. pen. ff. de leg. 3. Molin. de inſtit. & iur. tom. 2. diſp. 298. Nau. conſ.2. in antiq.alias 3. in nono priuileg. Caroc. de locato par. 2. tit. de beneplacit. Io: Baptiſta Coſta de clauſ.conuent. clauſ.26. Sayr. in floríb. deciſ. ſub eod. tit. deciſ.2. Cened.poſt lib. canon. qq. ſing.49. num. 14. Eraſmus à Cochier de iuriſd. ordin.in exemptos p.3. q.5. nu.4. Sanchez de matrim.lib.8.diſp.28.nu.50.*

Alij

3 Alij dixerunt, quod ſi beneplacitum referatur ad officium, vel munus concedentis, vtpotè ſi in conceſſione fuerit dictum *ad beneplacitum Sedis Apoſtolicæ*, tùnc non expirat morte, ſed opus eſt expreſſa reuocatione, *tex. d.cap.ſi gratioſè*,
4 quia Sedes Apoſtolica nunquam moritur, *Molin.d.diſput.298.Caſtrenſ.in l.locatio nu.2. ff.locat. Card. clem.1. nu.1. & 4. de probat. Mandoſ. in gl.facult. regen.§. volentes in verſ. à nobis ad beneplacitum noſtrum fol.43. Eraſm. Cochier d. par. 3. quæſt. 5. nu. 5. Cened. d.ſing. 49. num.14. Barboſ.de clauſ. clauſ.4.nu.5.*

5 Si verò dicatur *ad beneplacitum Papæ, ſeù Regis*, maior eſt difficultas, nàm *Couarr.* vt refert *Molin.* cenſet, quod expirat morte Pontificis. Sed idē *Molin.* ſubſtinet
6 contrariū, ex quo prędicta gratia cēſetur cōcepta ſub nomine dignitatis, *Molin.d. diſp.298. Nauar.conſ.31.nu.2. de præb.* &
7 ideò talis cōceſſio tranſit in ſucceſſorem, *Fælin.Abb.& DD.in cap.quoniam,Abb.de offic. deleg. Abb.cap.1.de probat. Reſtaur. tract. de Imperat. quæſt.114.nu.1.in fin. Eraſmus Cochier de iurid.d.par.3.quæſt.5. nu.6.* quod ſequitur ex noſtris *Capyc. deciſ.136.nu.3.*

8 Idemque eſt in officio, quo conceſſo cum clauſula *ad beneplacitum Regis*, non cenſetur ademptum per mortem ipſius concedentis, vt reſoluit *Barboſ. in l.quia tale nu.85.cum ſeqq.ff.ſol.matrim.* faciūt, quæ notat *Boer. deciſ.149. nu.11. Barboſ. in collect.ſuper d.c.ſi gratioſè de reſcript. in 6.nu.3. Cened. d.ſing.49. nu.14. & 15. idem Barboſ. de clauſ. clauſ.3. ad beneplacitum nu.6.* & ità deciſum fuit per S.C.in cauſa Ducis Grauinæ cum Vniuerſitate Altamuræ, teſtatur *Capyc. d. deciſ. 136. nu. 4.* qui hoc pariter obſeruatum fuiſſe teſtatur in officio Conſeruatoris Munitionum à Domino D.Hugone tùnc Prorege collato in perſonā Franciſci Caldetini ad beneplacitum Catholicæ Maieſtatis, & ipſius Domini D.Hugonis Proregis; vndè licèt ſuperuenerit altera conceſſio à Catholica Maieſtate impartita in perſonam Franciſci del Caſtiglio, eatenus debitā exequutionem habuit, quia dicta Catholica Maieſtas illud beneplacitum reuocauit.

9 Sed ad peculiarem materiam noſtræ legis ſciendum eſt, quod de iure communi feudorum, quando feuda concedi cęperunt, illa quidem ad libitum auferri poterant, poſteà vſus incępit, vt per annum firmitatem haberent, eoq; finito, Domini quandocumq; volebant, auferebant, *c.1.§.& quia de his qui feud. dare*
10 *poſſ.* quod non ſolùm vigebat in feudis, in quibus certa officia erant annexa, ſed etiam in cæteris, *d. §. & quia, & c. 1. de*
11 *feud.guard.* & inſuper huiuſmodi feuda ſine pretio elargiebantur, *c.1.de feud.dat. in vicem leg.commiſſ.* & pro mercede cō-
12 cedebatnur, quemadmodùm & officia, *d.cap.1.de feud.guard.* qua de re ad votum huiuſmodi conceſſiones reuocabantur,
13 etenim gratuita conceſſio faciliùs reuocatur, quam illa acquiſita ex cauſa oneroſa, *l. penul. C. de reuocand. ijs, quæ in fraud.cred.*

14 Sed poſtmodùm introductum fuit, vt feuda vſq; ad mortem durarent, & in eis ſucceſſioni locus nō eſſet, etiam ad filios, deindè ſtatutum fuit, vt ad filios peruenirent, ſic loquitur *tex.in cap.1.§.& quia de ijs, qui feud. dar. poſſ.* quod in feudis habentibus annexa certa officia locū non habuit, *d.cap.1.de feud.guard.* etenim officium alicui demandatum, niſi fuerit con-
15 ceſſum ad certū tempus, vel in perpetuū reuocari poteſt, *l. geometræ, l.iuriſperitos in princ.* & ibi *gl. ff.de excuſat.tutor. l. ſi verò non remunerandi, §.ſi mandauero, ff. mandat.* hinc cōſuetudo extendens fruitionem feudorū vſq; ad obitum vaſſallorum, nō habuit locū in feudis, quæ certis officijs annexa ſunt; ideò in eis remanſit priſtinū ius feudorū, *d.c.1. de feud.guard.* vt illorum conceſſio ſolo anno perdura-
16 ret. Et hæc feuda temporalia appellabātur, & nō dicitur feudū proprium, ſed improprium, & degenerans, *c.1.quibus mod. feud. conſt. poteſt.* quod benè declarat *Schrader.de feud.par.2.c.4. nu.20.*

Qua de re orta fuit quæſtio inter DD. quid ſi in dictis feudis temporalibus,
17 quæ anno finiuntur, ſit appoſitā per concedentem clauſula *ad beneplacitum*, tùnc non anno, ſed morte Domini extingūtur, ſecundum *Zaſium in tract. de feud. par. vlt.concl.1. Bald. in d.c.1. de feud. guard. nu.4.* & ibi *Affl.nu.16.cum alijs per Scharder.de feud. d.par.2.cap.4.nu.35.* & ſequitur *Mart.de clauſ.par.2.clauſ.1. n.6.& 7.*

18 Contrariam autem ſententiam veriorem,

rem, & vſu obſeruatam tenet Gaill.lib.2.
obſ. 60. nu. 15. vbi affirmat, quod priui-
19 legia conceſſa ad beneplacitum Camaræ Apoſtolicæ, ſeù Regiæ, morte concedentis non dicuntur reuocata, vt ſupra diximus, & facit tex. l. iuriſperitos, ff. de excuſat. tutor. l. ſufficit, ff. de condict. indeb. gl. cap. fin. de reſcript. in 6. in verb. per-
20 petuas, Dec. conſ. 108. quia Camara Apoſtolica, ſeù Regia nunquàm mori dicitur, Reſtaur. de imper. quæſt. 114. nu. 6. & ſeq. Cochier de iuriſd. ordin. in exempt. par. 3. q. 5. nu. 4. verſ. licet, qui num. 7. ſubdit;
21 Proindè huiuſmodi priuilegia perpetua videntur, dummodò talia priuilegia effectum in vita habuerint, alioquin priuilegium ſe gratia prædeceſſoris in futuris nondùm conſumatis nihil operare, Cyn. in l. fin. C. in quib. caſib. reſt. Reſtaur. de Imper. quæſt. 115. nu. 1. Bald. cap. 1. qui ſucceſſor teneant, idem Reſtaur. de Imperat. quæſt. 114. nu. 3. & ſeqq.
22 Vndè locatio ad beneplacitum dicitur perpetua, vt poſt Alex. concludit Dec. in cõſ. 204. in fin. Menoch. de præſumpt. lib. 3. præſũp. 109. n. 14. & in dubio potiùs iu-
23 dicanda eſt perpetua, quàm temporalis, Dec. loc. cit. Bero: q. famil. 14. per totam, Alex. de Neuo in conſ. 27. Burſat. in conſ. 23. nu. 27. Caroc. de locat. & cond. par. 1. quæſt. 6. fol. 7 ſecundũ paruam impreſſionem Surd. dec. 265. nu. 55. & 56. quam ſententiam amplectitur, Coſta in tract. de clauſ. par. 2. clauſ. 16. nu. 6.
24 Alia etiam quæſtio inſurgit in Magiſtratibus creatis ad beneplacitum conſtituentis; nàm multi affirmant, quod morte conſtituentis extinguuntur, vt habetur ex Boer. deciſ. 149. Molin. de primogenit. lib. 1. cap. 25. ante num. 6. verſ. quæ omnia, quibus ex noſtrat. addo Marcell. de Maur. alleg. 40. Io: Andr. de Georg. alleg. 46. nu. 9. & ſequitur Barboſ. in tract. de clauſ. clauſ. 2. n. 3. qui n. 4. limitat, niſi ver-
25 ſetur in iuriſdictione ordinaria, quę non expirat, licèt rę integra moriatur concedens; quia ità poſtulat fauor publicus, vtilitaſq; publica, quę in iuriſdictione ordinaria conſeruanda verſantur, Menoch. de arbitr. lib. 1. quæſt. 69. nu. 9. Gabr. commun. lib. 6. tit. de præb. concl. 1. nu. 32. quos refert, & ſequitur Sanchez. de matr. lib. 8. diſp. 28. nu. 50.

Eſt tamen verum, quod hodiè de generali conſuetudine omnes Officiales ad
26 iuſtitiam miniſtrandam creari, quamuis ad beneplacitum à Domino Rege noſtro electi, perpetui dicuntur, nec ab eorum officijs abſq; iuſta, & legitima cauſa remoueri queunt, vt latè pertractant Maſtrill. de magiſtrat. lib. 1. c. 17. per tot. ſignanter nu. 26. & 27. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de elect. Official. in rub. nu. 4. & 5. ex Andr. in c. 1. §. iterum ſi Clericus in add. nu. 29 de cap. Corrad. Bart in l. de pupillis, §. ſi quis ipſi nu. 12. ff. de noui oper. nunciat. Reg. de Marin. in obſ. ad deciſ. Reg. Reuert. 511. nu. 3.
27 Sed hæc concluſio procedit in Officialibus à Principe creatis, non autem in Officialibus à Barone conſtitutis ad beneplacitum, cum illi perpetui non reputentur, & Baronis morte officia expirant, ad tex. in l. 4. vbi Bart. & cæteri DD. ff. locat. c. ſi gratioſè de reſcript. in 6. Io: Fab. in §. item ſi adhuc num. 5. inſtit. de mand. Couarr pract. qq. cap. 4. ad fin. Auil. in c. 5. Prætor, gl. ſuſpendidos nu. 10. ad fin. verſ. quod fallit, Bonad. lib. 2. polit. c. 16. nu. 145. vbi ait, ità practicari, nàm mortuo feudatario, ſucceſſor alios de nouo eligit, vel eoſdem confirmat, ſi ità ſibi videatur Vinc. de Franch. deciſ. 165. nu. 7. & latè tradit Molin. de primog. Hiſp. lib. 1. cap. 25. nu. 5. cum ſeqq. Capibl. de Baron. prag. 7. nu. 20. & 21. Maſtril. de Magiſtr. tom. 2. lib. 4. cap. 16. nu. 22.
28 Ex quibus infertur, quod Nuntius creatus ad beneplacitum Summi Pontificis, & Sedis Apoſtolicæ, mortuo Papa, qui illum crèauit, non ceſſat ipſius munus, quia Sedes Apoſtolica non vacat,
29 ſecus eſt in Epiſcopo, qui ſi dat licentiam confeſſoris ad audiendas confeſſiones ad beneplacitũ ipſius Epiſcopi, mortuo Epiſcopo, talis facultas expirat, ità affirmat Cened. canon. qq. ſing. 49. nu. 16.
30 Verùm huiuſmodi cõceſſiones ad beneplacitũ poteſt Rex ad ſui libitum reuocare, & alteri munera cõferre, ità Io: Fab. in §. cum autem inſtit. quib. mod. ius patria
31 poteſt. ſoluitur, nàm illud beneplacitum nulli legi ſubiacet, & tantùm durat, donec concedens illud reuocauerit, l. fideicommiſſa, §. quamquam, ff. de legat. 3. vbi gl. in verb. voluerit, cap. ſi gratioſè de reſcript. in 6. Natt. conſ. 608. nu. 5. vol. 3. doctè Nauar. conſ. 3. per tot. de priuileg.

Eraſ-

Eraſmus Cochier de iuriſd.ord.in exempt. par.3.quæſt.5.n.3.& probatur *ex tex.in d. c.ſi gratioſè de reſcript.in 6.*quod ſequũtur *Lap.Abb.Archid.Gemin. Io:Andr. Ancher.Domin.Monach.Butr. Franc.Viuian. in ration. lib.1.pag.61. Alagona in comp. pag.24.* remiſſiuè *Caſal. in annot. & Ximen in concord.par.1.& 2.* Barboſ. *in coll. d. c. gratioſè de reſcript. in 6. nu. 1. & in tract. de clauſ. clauſ. 3. ad beneplacitum num. 2.*

32 Imò ſufficit reuocatio tacita, nedùm expreſſa, vt affirmat *Dec. conſ.* 108.

Hoc tamen non eſt verum, vt tradit *Andr. in conſt.Regn. ea quæ ad decus,* dùm
33 quærens, ſi quis ad Principis beneplacitum merum obtinuerit imperium, nùm cenſeatur illud per generalia verba alterius conceſſionis reuocatum, negatiuè reſpondit, quia cum ſpecialiter fuit conceſſum, debet in ſpecie reuocari, nec ſat eſt generalis reuocatio; ſed ſi ſpecialiter Princeps reuocaret, valeret reuocatio, idemq; *Andrea* relato ſcripſerunt *Capyc. deciſ.116. nu.7. & Io:Vincent. de Anna alleg.119. nu.* 11. quos ſequitur *Reg. de Marin.in obſer. ad deciſ. Reg.Reuert.511. nu.1. in fin.* Siquidem dictio illa *ad bene-*
34 *placitum* ſignificat idem, quod ad arbitrium noſtrum, ſeù donec nobis placuerit, *Fœlin. in c. ex litteris nu. 10. de conſtit. Dec. conſ.108.nu.5. Mandoſ.in gl.fi. cult. §.volentes in verb.ad beneplacitum fol.169. Cened.qq.Canon.& Ciuil.ſing.49. nu.13.*

35 Idemq; patet ex *prag.21.verſ.toda via de feudis,* vbi cauetur,quod conceſſiones factæ Fideliſſimæ Ciuitati Neap. & Regno in propria materia cõcedendi aſſenſus per Proreges ad beneplacitum ipſiuſmet Regis, eſſe reuocabiles; & proindè illas Rex reuocauit, hoc pariter deciſum fuit per Collat. Cõſilium ad relationem
36 Regiæ Cameræ, vbi dubitatum, ſi iure permittente poterat Sua Catholica Maieſtas priuare Vincentium de Veſponis officio, quod tenebat Regij Cauallaritij ad beneplacitũ ei conceſſum,illudq; conferre in perſonam Ioannis Aloyſij de Ruggerio, & fuit reſolutum,poſſe à concedente ad libitum reuocari, ſic refert *Reg.Reuert.d.dec.511.p.2.* iuxtà ordinem *Reg. de Marin.*qui ibi alios adducit DD.

Verùm reſpectu Officialium ad iuſti-
37 tiam adminiſtrandam electorum ad beneplacitum, aliqui cenſent, quod ſi Rex noſter reuocat beneplacitum hoc, ignominia afficiuntur, vndè hoc facere non debet, niſi ex vrgenti, & ſufficienti cauſa,& non aliter, quia intelligitur auferre honorem, & facere iniuriam, ſi abſq; le-
38 gitima cauſa reuocat beneplacitum; & hoc fundatur ex ethymologia beneplaciti, nàm dicitur beneplacitum, ideſt bonũ placitum, ſcilicet voluntas regulata ratione,non libera,& contrà naturalem iuſtitiam ex reg. *à Bart.* tradita *in conſtit. ad reprimendum in verb.videbitur,*ac beneplacitum importat arbitrium boni viri, *Gabriel conſ. 143. nu. 10. vol. 1. Mart. de clauſ.par.2. clauſ.1. nu.12.* & pluribus hoc fundat *Menoch. de arbitr. lib.1. qu.8. nu.10.* Barb.*in tract. de clauſ. clauſ.3.nu.8.*

39 Sed pro contraria opinione, vt Rex noſter poſſit ob eius ſupremam Poteſtatem reuocare dictũ beneplacitum;& non ſit requirenda cauſa,illius, quod facit;cũ ſemper præſumatur facere cum cauſa, ſic arguũt *Ant.Gabriel comm.opin. tit.de iure quæſito non tollendo lib.3. concl.7.nu. 7. Pernus in tract. de Principe col. 3. in princ.Paris de Puteo de ſindicat.rub.Iudices ad ſindicatum, cap.2. nu.16. Barb. in l. quia tale nu.87.ff.ſol.matr. Bellug.in ſpecul.princip. rub.de priuat. Official. §. Princeps nu.4. Mart.de iuriſd.par.1.c.3.nu.*101.

40 Conceſſio nàmq; officij ex gratia Regis, non ex contractu iuris gentium,ad libitũ reuocari queit, *gl.ſing.in c.decet in fin. de reg.iur.in 6. Fœlin.in c.nouit nu.18.extr. de Iudic. Dec. conſ.286. nu. 6.* nec poteſt
41 conquæri Officialis, qui ſic acceptauit officium ad beneplacitum Regis, dùm Rex vtitur iure ſuo ſcilicet reuocandi, vt dixit *Couarr.practic.cap.9.num.3. verſ.5. deducitur.*

Nihilominus Rex noſter Inuictiſſimus debet, proùt ſolet accuratè diſcutere, & diſpungere cauſam, quæ proponitur pro reuocatione iſtius beneplaciti, ſed hæc materia inferiùs in ſecunda parte latiſſimè diſſeritur, vt infra eſt videre, quibus me remitto.

Nonus caſus eſt, vbi Principatus, Ducatus, Marchionatus, aut Baronia, ſeù quoduis aliud magni momenti feudum alienatur.

§. IX.

SVMMARIVM.

1 *Feuda Titulata, & magni momenti alienari non poſſunt abſque aſſenſu Suæ Catholicæ Maieſtatis, quod fuit in anno 1540. nu. 2. & in anno 1561. nu. 3. & in anno 1557. nu. 4.*

5 *Feuda redditus annuorũ ducatorũ 1000, incluſiuè, vel infrà alienari poſſunt cum aſſenſu Proregis; verùm ſi exceſſerint quantitatem prædictam, aſſenſus præſtari debet per Suam Maieſtatem, nu. 6. quod limitatur in obligationibus, n. 7.*

8 *Feuda titulata hypothecari poſſunt cum aſſenſu Proregis, alienari tamen non, abſque aſſenſu Suæ Maieſtatis, & n. 11.*

9 *Feuda titulata etiam ſi abſque titulo diſtrahantur, Prorex non poteſt aſſenſum in alienatione præſtare, ſed recurri debet ad Suam Maieſtatem.*

10 *Aſſenſus expediti à Prorege contrà formam prohibitionis vſq; ad annũ 1550. & 1561. fuerunt confirmati.*

11 *Aſſenſus obligationi feudorum titulatorum poſſunt à Prorege impartiri, ſed cum clauſula.*

12 *Feuda magni momẽti vltra redditus ducatorum mille ſi diſtrahantur, an Prorex poſſit aſſentire, nu. 14. & 15.*

13 *Reſcriptum recipit interpretationem à precibus.*

16 *Aſſenſus an poſſit præſtari per Proregem in diſtractione Baroniæ, quæ excedit redditus ducatorum mille.*

17 *Conceſſo vno ex prohibitis, aliud non venit.*

18 *Baronia non eſt ſimplex feudum; ſed alia feuda ſub ſe continet, æquiparatur cum dignitate Comitis, nu. 19. & iura loquentia de feudis titulatis, procedunt in Baronia, nu. 20. contraria opinio, & verior, quod gratia conceſſa Ciuitati, comprehendat etiam Baroniam, nu. 21.*

22 *Baronia venit ſub nomine feudi titulati, & an Prorex poſſit aſſenſum præſtare in venditione* Baroniæ *nu. 23.*

24 *Statutum an extendatur in æquiparatis.*

25 Baroniæ *appellatione, an veniant Comites, Marchiones, & Duces.*

26 *Extentio non datur de minori ad maius.*

27 *Nominis diuerſitas ſeparatos habet effectus.*

28 Baronum *appellatione continentur titulati.*

29 *Titulatorum appellatione non comprehenduntur* Barones.

30 *Species non comprehendit genus.*

31 *Aſſentiendi prohibitio in feudis titulatis non comprehendit* Baroniam.

32 *Feudum titulatum ſi abſque titulo vendatur, Prorex poteſt aſſenſum præſtare; ſed contrarium eſt verius ex litteris Suæ Maieſtatis, nu. 33.*

34 *Aſſenſus ſi ſint expediti cũ clauſula* prçter feuda titulata, & magni momenti, *an intelligatur dicta clauſula copulatiuè, vel diſiunctiuè.*

35 *Dictio, &, ſtat copulatiuè, & quando ſit alternatiua, nu. 36.*

37 *Conceſſio facta pro ſe, filijs, & hæredibus, non requirit, quod ſint filij, & hæredes, ſed verificatur etiã in hæredibus, qui nõ ſunt filij; contrariũ in cõceſſione emphyteuſis Eccleſiæ, quæ facta pro ſe; filijs, & hæredibus, verba debent intelligi copulatiuè, quod ſint filij, & hæredes, n. 38.*

39 *Aſſenſus præſtitus per Proregem, inutilis eſt in feudis titulatis, vel magni momenti.*

40 *Dictio, &, quandoque non requirit concurſum vtriuſque copulæ.*

41 *Legatum factum omnibus DD. Iuris Canonici, & Iuris Ciuilis, habet locum etiam in Doctore Iuris Canonici tantùm.*

42 *Dictio, &, quandoq; ponitur ampliatiuè, & augmentatiuè.*

43 *Dictio,* ſeù, *diſiunctiua eſt.*

44 *Dictio,* tàm, & quàm *diuiſionem, & ſeparationem continent.*

45 *Aſſen-*

45 *Aſſenſus præſtitus per Proregem poſt traditam facultatem de anno* 1561. *iuxtà veterum ſtylum*, exceptis feudis titulatis,& magni momenti,*an locum habeat ſuper feudis titulatis, vel intelligatur per errorem poſita,nu.*46.

47 *Aſſenſus verba* fiat in forma, *noua forma gratiarum eſt ſtylus Cancellariæ.*

48 *Clauſula* exceptis feudis titulatis, & magni momenti, *cum ſit ſublata, habetur pro non appoſita.*

49 *Clauſula, vt aſſenſus regiſtrari debeat in quinternionibus Regiæ Cameræ appoſita in aſſenſu ſuper obligatione feudalium, pro non appoſita reputatur.*

50 *Clauſula* pro ſe,&hęredibus ex corpore, *appoſita in aſſenſibus obligationis bonorum feudalium habetur pro nō appoſita.*

51 *Clauſula* exceptis feudis titulatis,& magni momenti, *habetur pro non expreſſa in aſſenſibus expeditis poſt gratiam, antequam illa peruenerat ad notitiam Cancellariæ.*

52 *Gratia conceſſa Ciuitati Neap. per quam fuerunt confirmati aſſenſus præſtiti per Proregem vſq; ad annum* 1561. *an videatur confirmare aſſenſus expeditos ſuper obligationibus feudorum præter feuda titulata.*

53 *Gratia, quæ confirmauit aſſenſus præſtitos per Proregem ſuper alienatione, & obligatione feudorum titulatorum, an confirmauit aſſenſus præſtitos cum clauſula(vt nō trahatur ad feuda titulata.)*

54 *Cōfirmatio eſt iuris quæſiti corroboratio.*

55 *Clauſula (vt aſſenſus non trahatur ad feuda titulata)operatur,vt aſſenſus non dicatur præſtitus reſpectu feudorum titulatorum.*

56 *Confirmatio non extenditur vltrà actum confirmatum.*

57 *Clauſula* excepta feuda titulata, *ſi ſit appoſita in Regia decretatione* fiat in forma, *aliud operatur.*

58 *Aſſenſus, qui interponi non poterant,niſi clauſula expreſſa in defectum bonorū allodialium, modò abſq; dicta clauſula valent expediri.*

59 *Gratia Ciuitati cōceſſa in anno* 1586. *vt aſſēſus interpoſiti pro hæredibus ex corpore, tranſeant ad extraneos in pragmaticis inſertur.*

60 *Aſſenſus interponi non poteſt per Dūum Proregem in alienationibus feudorum faciendis per exteros.*

Nonus caſus eſt, vbi Principatus, Ducatus, Marchionatus, aut Baronia, ſeù quoduis aliud magni momenti feudum alienatur.

§. IX.

1 HViuſmodi prohibitio ex dictis ver-
bis concepta alijs particularibus
ſanctionibus fuit quoq; confirmata;
etenim in anno 1540. quamquam Ciui-
tas noſtra ſupplices porrexerit preces,re-
uocationem efflagitans prædictæ Re-
2 giæ Sanctionis *delli 9. capi*, vulgò nun-
cupatæ,fuit ei reſponſum,quod ſeruetur,
quod hactenus fuit optimè ordinatum,
& obſeruari conſuetum, quodque non
immeritò ipſi Regno ſatisfacere deberet,
nàm conceſſio ſupplicatorum in hoc ca-
pitulo eſſet mera derogatio pręheminen-
tiarum, & authoritatis Suæ Maieſtatis,
ſic habetur *in cap. 16.* noſtræ Ciuitatis
inter ædita tempore Cæſareæ Maieſtatis
fol.129.à ter.

Idemq; legitur prouiſum in altero re-
3 gali reſcripto habito in anno 1561. à Ca-
tholica Maieſtate in calce ſupplicis li-
belli, producti per noſtram Ciuitatem,
modificationem eiuſdem Regię Sanctio-
nis petentem, vt *in prag.27. de feud.*

Amplius hoc pariter prouiſum extitit
4 in reſcriptis,datis per Sereniſſimum Phi-
lippum II. in anno 1557. nàm eo tem-
pore, quamuis Ciuitas noſtra reuerenter
petierit, liberā poteſtatem relinqui Pro-
regibus; vt poſſent indifferenter aſſenſus
interponere ſuper qualibet contractatio-
ne rei feudalis ; tamen reſpondit, vt in
præſtandis aſſenſibus ſubſequens ordo
obſeruetur,ibi: *Primum ſuo vult arbitrio,
& voluntati relinqui omnium aſſenſuum
præſtationes, quæ ad vendendum quod-
cumque feudum titulatum poſt hac peten-*

tur

tur,expreſsè prohibendo, ne Prorex, & Lo-
tumtenens generalis præſens , & futurus
poſſit nec liberè , nec cum pacto redimendi
ipſos aſſenſus ad vendendum , donandum,
ſeù obligandum præſtare , quin potiùs ea
obſeruetur prag. quæ hactenus,hac de re eſt
promulgata; verùm æquè Proregi prædicto
præſenti, ſeù futuro licebit omnium ven-
5 *ditionum , & donationum , aut obligatio-*
num , quæ poſt hac in Regno præfato fieri
contingerit , cuiuſque Baroniæ, & aliorum
feudorum , quorum redditus annui mille
ducatorũ incluſiuè tantùm, vel infra hunc
numerum ſummam efficiunt , Regios aſſen-
ſus præſtare ; quæ verò huiuſmodi quanti-
tatem exceſſerint, magni momenti feuda
6 *iubet appellari,ac ideo ad ſe pro impetran-*
dis eorum aſſenſibus recurri; vt dictatur *in*
cap.4. fol.160. à ter. inter priuilegia Nea-
politana.

Ex quibus verbis ſatis liquidò deſu-
7 mitur,pragmaticam noſtram in dicto no-
no caſu ampliari prædictum capitulum
in obligationibus feudorum titulatorum,
& magni momenti; nàm quod in aliena-
tione ſolummodò fuit prouiſum reſpe-
ctu feudorum titulatorum, & magni mo-
menti per dictum nonum caſum,cùm lo-
quatur per verbum *alienare* , quod ven-
ditionem importat , non autem obliga-
tionem , quæ dominium non transfert,
l.10.ff.de diſtract.pignor. ſed *in dicto cap.*
eadem prohibitio ſancitur reſpectu obli-
gationis ; & inſuper *in eodem cap.* decla-
ratur , & exemplificatur feudum magni
momenti, & illud dici caueur , cuius
redditus excedit ſummam ducatorum
mille.

Sed poſtmodùm alia peculiari prag-
8 matica,à Cæſarea Maieſtate ſancita de
anno 1561. facultas huiuſmodi aſſentiẽ-
di Proregibus tribuitur in venditionibus,
obligationibus, permutationibus, hypo-
thecis , & alijs alienationibus faciendis
ſuper quibuſuis Ciuitatibus , Terris , lo-
cis, Caſtris , Oppidis , alijſq; bonis feu-
dalibus tàm titulatis , quàm magni mo-
menti, & ſuper illis poſſe Dominos Pro-
reges aſſenſus interponere reſcribitur ,
excepta tamen declaratur illa venditio,
quæ fieri contingeret Terræ , Ciuitatis,
Caſtri, Oppidi , vel loci tituli dignitate
decorati,in quibus diſtractionibus man-
datur, ad Suã Maieſtatem recurri, à qua
Regius ſuper ea impartiatur aſſenſus , vt
vt habetur *in pragmat.17. tit. de feud.*

Nihilominus ex quibuſdam regalibus
9 litteris expeditis Madrid 5. Iulij 1578.
& 30. Iulij 1579. peculiariter cauetur,vt
ſuper alienationibus feudorum titulo de-
coratorũ,tametſi abſq; titulo diſtraherẽ-
tur,& etiã ſuper obligationibus,& hypo-
thecis eorundem feudorum titulatorum,
nequeant Domini Proreges aſſenſus præ-
ſtare; proùt hactenus ſuper obligationi-
bus, & hypothecis dictorum feudorum
fuit ſeruatũ ex particulari permiſſu Ca-
tholicæ Maieſtatis , tùnc ad beneplacitũ
impartito , ſed voluit , vt in ſimilibus aſ-
ſenſibus in vtroq; caſu præſtandis,vtpo-
tè alienationis, vel hypothecæ eius Ma-
ieſtas adeatur, à qua aſſenſus interpone-
retur, & hæ regales iuſſiones inuiolabili-
ter ſeruari in Regno noſtro per pragma-
ticam fuit reſcriptum, & eſt 21.*ſub tit.de*
feud. promulgata die 5.Octobris 1579.

Aſſenſus autem iàm expediti à Domi-
10 no Prorege vſque ad tempus promul-
gationis prædictarum pragmaticarum
cõtrà formam in eiſdem præſcriptã fue-
runt confirmati , vt legitur *in pragm.* 13.
emanata 12. Martij 1550. & 17. lata 10.
Octobris 1561. in fin. *verſ.placet inſuper*
Suæ Catholicæ Maieſtati citat.tit.de feud.

Sed poſtmodùm ad preces noſtræ Ci-
11 uitatis Sua Maieſtas indulſit , vt valeant
Domini Proreges aſſentire obligationi-
bus, & hypotecis feudorum titulo deco-
ratorum; hac tamen præmiſſa condictio-
ne, & pacto adiecto, quod ſcilicet virtu-
te eius aſſenſus per ſuum Viceregem pre-
ſtiti obligationi , & hypothecæ feudorũ
titulatorum , non poſſit vllo modo demũ
deueniri ad venditionem dictorum feu-
dorum titulatorum,iàm obligatorum, &
hypothecatorum , niſi obtenta priùs li-
centia , & aſſenſu à præfata Catholica
Maieſtate ad dictam venditionem de di-
ctis feudis titulatis faciendis , vt habetur
in cap.3. inter capitula, & gratias Neap.
conceſſas de anno 1586. translata *in*
pragm.26. de feud. quam recolet *Reg.Ro-*
uit.in prag.4.de feud. n.3.

Hinc ſuccedunt examinari ſequentes
quæſtiones, quarum prima eſt , vtrum
valeant Domini Proreges ex huiuſmodi
12 Regijs Sanctionibus hactenus recenſitis
aſſentire,quando diſtrahitur feudum ma-

gni

Digitized by Google

gni momenti, quod in annuis redditibus
ducatorum mille fuit peculiari lege ar-
bitratum?

Ratio hæſitandi eſt, quia tàm in dicto
nono caſu, quē explanamus, quā in cap.
edito de anno 1557. non dumtaxat veti-
tur aſſenſus conceſſio, vbi Principatus,
Ducatus, Marchionatus, aut Baronia, ſed
vbi quoduis aliud magni momenti feu-
dum alienatur; indè cum ſuperuenerit
gratia Ciuitati conceſſa, permittens aſſen-
ſum dare obligationibus, & hypothecis
ſuper bonis feudalibus, & titulatis ma-
gni momenti, ideò non videtur aliena-
tionibus data talis facultas aſſentiendi.

Nihilominus contrarium eſt affirman-
13 dum, etenim exploratum eſt, vt reſcrip-
tum Principis interpretationem ſumat à
precibus, *tex. in l. defenſor*, §. *qui interro-
gatus, ff. de interrog. action. c. inter dile-
ctos*, vbi *gl. de fid. inſtr. l. 1.* vbi *Iaſ. C. de
diuerſ. reſcript. Gram. deciſ.* 103. *nu.* 208.
Surd. deciſ. 268. *nu.* 15. *Ego reſp.* 1. *nu.* 1.
tom. 1. vndè cum in anno 1561. Ciuitas
noſtra in ſupplici libello, petierit faculta-
tem Dominis Proregibus aſſentiendi im-
partiri ſuper venditionibus, obligationi-
buſq; feudorum titulatorum, & magni
momenti, proùt obſeruabatur, antequam
promulgaretur *prag.* 4. & alterum reſcrip-
tum expeditum in anno 1557. Sua Ca-
tholica Maieſtas per verbum *placet*, cun-
cta præſcripſit, & excepit ſolummodò
venditionem Terræ, Ciuitatis, vel Ca-
14 ſtri tituli dignitate decorati; idcircò in
cæteris feudis magni momenti permiſſa
videtur poteſtas aſſentiendi, nedùm in
alienationibus, at quoq; in obligationi-
bus; quemadmodùm etiam ſonant ver-
ba eiuſdem Sanctionis, ibi, *Venditioni-
bus, obligationibus ſuper quibuſuis bonis
feudalibus tàm titulatis, quàm magni mo-
momenti.*

Idemque comprobatur ex regalibus
15 litteris ſupra relatis expeditis in anno
1578. & 1579. quibus mediantibus licèt
reuocetur facultas priùs tributa Dominis
Proregibus quòad obligationes feudo-
rum titulo colluſtratorum, & ex illis ca-
ueatur, vt arbitrio Suæ Maieſtatis relin-
quatur huiuſmodi aſſenſus impartitio;
tamen reſpectu feudorum magni mo-
menti, nihil reſtringitur; quamobrem
videtur facultati Proregis relictum;
proùt æquè fuit prouiſum in anno
1561. ex vulgato axioma, *quod voluit,
dixit.*

Altera quæſtio eſt, nunquid valeat
16 Prorex aſſentire ſuper venditione Baro-
niæ, cuius redditus excedit ſummam du-
catorum mille, quemadmodùm permit-
titur, quando feudum magni momenti
diſtrahitur.

Cauſa dubitandi deſumitur ex cap. in
anno 1557. condito, etenim regale
reſcriptum ibi demandatum, quod ſu-
pra retulimus duo Domino Proregi
interdixit; Primum in Baronia exceden-
te redditus ducatorum mille; Secundum
in feudo eoſdem introitus tranſcenden-
te; Gratia verò deindè elargita ad ſup-
plicationem noſtræ Ciuitatis, ſolummo-
dò de feudis magni momenti ratiocina-
tur, & de Baronia non loquitur, proindè
Principis indulgentia Baroniam non
cōplectitur: nàm quando prohibitio ſpe-
cialis eſt, vtrumq; complectens, vtpotè
17 feuda magni momenti, & Baroniam, ſe-
quitur, quod conceſſo vno, aliud non ve-
nit, cùm vtrumq; ſit prohibitum, vt in-
quit *Andr. in c. Imperialē de prohib. feud.
alienat. per Federic.* ſequitur *Reg. de Pon-
te de poteſt. Proreg. tit.* 7. *de aſſenſib. Reg.
nu.* 16. *verſ. his non obſtantibus*; Baronia
18 enim non eſt ſimplex feudum, ſed feu-
dum, alia feuda ſub ſe continens, *Capyc.
in inueſtit. in verb. feudatarij Barones in
verſ. prærogatiua, Free. de ſubfeud. in princ.
libri in cap. incip. vidimus nu.* 44. *&* 45. *&
lib.* 3. *tit. de different. inter feud. regale, &
titulatum different.* 1. *nu.* 6. *ex Andr. in c.
1. de Capitan. qui Curiā vendidit*, ſubdens
19 Baroniam æquiparari cum dignitate
Comitis, & habere ſuas prærogatiuas,
ſuaſq; dignitates, vt *in conſtit. ſi quis Ba-
ro, & in conſtit. proſequentes*; vndè iura
20 de titulatis loquentia, comprehendunt
Baronias, tanquam dignitates pariter
regales, & ſicùt Comitatus, Marchiona-
tus, & Ducatus oportet, vt concedantur
in titulum, aliàs non erunt Duces, Mar-
chiones, & Comites; ſic pariter Baronia,
quæ nullum habet cum Comite diſcri-
men, *Maſtrill. de magiſtr. lib.* 4. *cap.* 13.
nu. 89. *ex Capyc. in inueſtit. feudal. rub. &
cum titulo Comitatus, Capiblan. in rub. de
Baronib. nu.* 26. *Gram. conſ. ciuil.* 68. *nu.* 2.
Reg. de Curte in diuerſ. feud. §. *ſed vndè
nu.* 15.

nu.15.16. & 17. Conſ. de Georg. alleg.8. nu.13.ad idem Reg. de Ponte de poteſt.Proreg. tit.7. de aſſenſ. Reg. nu.16. verſ. quæ redduntur, vbi Thor.in add. & idem Reg. de Pont.in lect.feud.6. nu.48.

Tamen hanc *Reg. de Ponte* opinionem non puto ſectandam, etenim diſpoſitio in dicto capitulo inito in anno 1557.quamquam reſpiciat & Baroniam, & feudum
21 magni momenti; tamen gratia poſtmodùm ſuperuenta in anno 1561. vtrumq; derogauit, cùm Ciuitas petierit reuocationem dicti capituli,& Sua Maieſtas dignata extitit, illā concedere per verbum *Placet*, & ſolummodò excepit venditionem feudi titulo decorati, vt legitur *in d. prag.17.de feud.*

Hinc allegata *per Regentem de Ponte* contradicunt dictæ Regiæ Sanctioni,etenim ipſe dicit, quod capitulum duo vetiuit,& gratia vnum conceſſit,hoc nàmq; verum non eſt, nàm gratia vtrumq; diſpoſitum in dicto cap. aboleuit.

22 Quæſtio tamen eſt, ſi Baronia veniat ſub denominatione feudi titulati.

Reg.de Ponte loc.cit. annuit, Baroniam æquiparari cum dignitate Comitis,vndè iura de titulatis loquentia, comprehendunt Baronias.

Nunquid autem ex hoc inferri poteſt,
23 vt quemadmodùm non poſſit Dominus Prorex aſſentire ſuper venditione feudi titulati,idem pariter in Baronia?

Et in hoc dubio *Reg.de Pont.*negatiuè reſpondit, dicens, Baroniam non includi in exceptione titulatorum feudorum; ſic *in tit.7.de aſſenſib.Regijs nu. 16. verſ. his non obſtantibus.*

Et meritò, nàm ſtatuta, quæ ſtricti iu-
24 ris ſunt,non extenduntur in æquiparatis; quando in æquiparatis eſſet diuerſa ratio, *Crotus in l.ſi conſtante num.82. ff. ſol. matr. Berard.Diaz in fallent.reg.iur. in ver.lex.reg.429. Alderan.Maſcard. de gener.ſtatut.interpret.concl.4. nu.198.* licèt regula ſit in contrarium, quod lex noua, vel ſtatutū extendatur etiā in æquiparatis, de quo latè *Diaz d. reg. 429. & Maſcard.d.concl.4.n.189.* vndè dato pro cōſtanti, quod Baronia æquiparetur cum dignitate Comitis, non indè ſequitur, vt ſub diſpoſitione exhorbitanti,contractationem, & liberum commercium vetante, complectatur.

25 Imò aliqui dixerunt,vt Comites,Marchiones,Duces,& Principes non veniant ſub appellatione Baronum,quia iſti titulis regalibus ſunt inſigniti, & maiori dignitate fulciuntur, de quibus *DD.in c.1. quis dicatur Dux, Frecc. in tract. de ſub. feud. Maſtrill.de magiſtrat. lib.4. c.3.* ex-
26 tenſio autem non datur de minori ad maius, *l.cum quæritur, ff.de ſtat. homin.l. Papianus, ff.de minorib.* & amplius, quia
27 iſti habent diuerſitatem nominum, ideò debent habere ſeparatos effectus, *l.ſi idē, C.de de Codicill.l.à Titio,ff.furtis*,proindè in illis nullatenus fieri poteſt extenſio, ità *Geminian.in c.fin.de elect.in 6.*

Alij autem dixerunt, vt appellatione
28 Baronum contineantur titulati, ità *Praſ. de Franch. deciſ.445. Capyc. in inueſtit. verſ. feudatary*, nàm verbum *Baro* ſtat vt genus,ſub quo includuntur omnes ſpecies, ità *ex l.fin.§.fin. ff.de tritic.vino, & oleo legato*,vndè ſubdit *Capibl.de Baronib. in rub. nu.* 24. quod Baronia eſt ſcala, & caput dignitatuum.

Tamen hoc poſtremum dictum procedit circà ſpectantia ad commune of-
29 ficium feudatariorum, nàm in illis appellatione Baronum veniunt titulati,verum appellatione titulati non comprehenduntur Barones,etenim poſita ſpecie,
30 nunquam venit genus, neq;venit minor poſita maiori dignitate,*l.fin.§.cui dulcia, ff.de vino legat. gl.notabilis in clem.1. de prabend.*& diffusè tradit *Capiblan.in rub. de Baronib.nu.32. cum ſeq.*

Cùm ergò in noſtris Regijs Sanctio-
31 nibus, & præcipuè in regalibus litteris ſuprà congeſtis, reſtringentibus prohibitionem anteà præſcriptam,tantummodò prohibetur aſſenſus in feudis titulatis, ideòq; Baronia remanet excepta.

Præterea altera venit obſeruanda
32 quæſtio, nunquid valeat Dominus Prorex aſſenſum præſtare, vbi feudum titulatum abſq; titulo venditur?

Et prima fronte videtur proculdubio affirmatiuè reſpondendum,prout annuit *Reg.de Pont.in conſ.1.nu.1.* qui hanc partem optimis medijs tuetur, & deciſione S.C. confirmat,interpoſita in cauſa Marchionis Caſealboris, & de eadem deciſione meminit *Thor. in compend. deciſ. to.1.verb.aſſenſus fol.53.*& de eadem tractat *Nouar.in prag.4.de feud.nu.15.*

Nihil-

Nihilominus ex Regijs particularibus
33 litteris Suæ Maieſtatis in anno 1578.expeditis, ſuprà recenſitis, & transſcriptis *in* §. 21. *de feud.* vetitur Dominis Proregibus,aſſenſus præſtare ſuper venditione feudorum titulatorum, ſiuè ipſa feuda titulàta vendantur, ſimul cum ipſo titulo, ſiuè abſq; titulo, quod etiam probat *Reg. Rouit.in prag.4. de feud. nu.4.in fin.*

Inſuper altera emergit quæſtio circà
34 aſſenſus, qui interponebantur antè promulgationem gratiæ de anno 1561.elargitæ,nunquid aſſenſu præſtito ſuper obligatione bonorū feudalium, addita clauſula(præter feuda titulata, & magni momenti) ad hoc, vt ille effectum pariat, & creditori proſit, concurrere debeant copulatiuè qualitates illæ, nimirùm vt ſit feudum titulatum, & magni momenti, vel ſatis ſit, vt diſiunctiuè eniteant, itaùt ſi feuda magni momenti non ſint titulata, prohibitio ceſſet?

Et videtur reſpondendum, quod di-
35 ctio, *&*, in præſenti hæſitatione dicitur copulatiua, adeò quod vtrumq; concurrere debeat, *l.ſi hæredes plures, ff. de condict.inſtit.l.ſi quis ità ſtipulatus fuerit decem aureos* 129.*ff.de ver. oblig.Alex.conſ.* 110.*lib.*3. *nu.*11.& quamuis copula, *&*,
36 inter duo adiectiua indefinitè poſita, nō reſpectu vnius certę,& determinatę ſubſtantiæ ſtet pro alternatiua; vndè ſi facta
37 ſit conceſſio emphiteuſis pro ſe filijs, & hæredibus, quod tùnc non requiratur, quod ſint filij, & hæredes, & verba verificantur etiam in hæredibus, qui non ſunt filij, *per tex. in l. ea tamen adiectio, ff. de leg.* 3. *Bart. & Angel. in l. Gallus, §.etiam ſi à parente, ff. de liberis, & poſthum.Alex.conſ.*9.*nu.*4.*lib.*2. verùm idem *Alex.conſ.*9. *lib.*2.*nu.*7.*&* 8.declarat, non procedere, ſi ſequeretur abſurdum, vel intellectus non congruus; nàm tùnc requiritur concurſus copulatorum,ſicuti in
38 conceſſione emphiteuſis Eccleſiæ facta pro ſe filijs, & hæredibus; quod verba *pro ſuis filijs, & hæredibus* debeant intelligi copulatiuè, adeò,vt ſi eſſent hęredes, & non filij,vel è contrà,non ſuccederent, nàm abſurdum eſſet heredem extraneum præferri ſuo hæredi; & ideò verba debent intelligi, quod ſit hæres ſanguinis, non hæres extraneus, quam declarationem ſequitur *Tuſch. pract. concl. iur. litter. D. concluſ.* 274. *num.* 31. *&* 32.

39 Verùm in contrariū eſt veritas,etenim vt futilis reddatur aſſenſus à Domino Prorege præſtitus, ſufficit, vt feudum ſit titulatum, vel magni momenti,quoniam dictio, *&*, in præſenti themate non re-
40 quirit concurſum vtriuſq; copulæ; nàm quando hæc dictio cadit inter duas orationes reſpectu alicuius accidentis, non expoſcitur concurſus copulatorum, vn-
41 dè ſi teſtator legàuit centum omnibus Doctoribus Iuris Canonici, & Iuris Ciuilis,non oportet, vt quis habeat vtrumque gradum, ſed ſufficit, vt ſit Doctor Iuris Canonici tantùm, vel Iuris Ciuilis tantùm, ità diffuſè agit *Barb. in tract. de dictionib. diction.* 110. *nu.*9. *verſ. limita quando copula hæc, Alex. conſ.* 101. *nu.*8. *lib.*3. *Card.Tuſch.concl.*274.*nu.*54. 55. *&* 56. *Rom.conſ.*104.*nu.*4. *Alex.conſ.*64.*n.*9.
42 *vol.*6. imò hæc dictio,*&*, non ſemel ponitur ampliatiuè, & augmentatiuè, *Caſſan.in conſuetudin.Burgundia rub.*7.§.10. *verb.delignar nu.*132.*Pariſ.conſ.*17.*n.*24. *vol.*1. dicens, quod hæc dictio,auget, & non reſtringit, *Surd. conſ.*200. *nu.* 16.*& conſ.*316. *nu.* 17.*Menoch. conſ.*677. *nu.*4. *& conſ.* 625. *nu.*17.*& conſ.*972. *num.*12. *conſ.*713.*nu.*29. *& conſ.*878.*nu.*34. alioſque innumeros refert, & ſequitur *Barb. tract.varij diſt.*110. *nu.*35.

43 Idemq; confirmatur ex noſtra Regia Sanctione 4. in dicto nono caſu, quæ ſic loquitur, *Principatus, Ducatus, Marchionatus, Comitatus, Baronia,ſeù quoduis aliud magni momenti feudum alienatur*, loquitur itàq; per dictionem *ſeù*, ſicq;diſiunctiuè,& alternatiuè ratiocinari videtur,*l.*1 §.*ſublata,ff.ad trebell. l. ſi quis ità legauerit de aur.& arg.leg. Menoch.conſ.* 838.*Cened.ſing.*15.Hoc pariter probant verba gratię de anno 1561.quæ hęc ſūt, ibi, *alijſque bonis feudalibus tàm titulatis, quàm magni momenti*, dictiones autem, *tàm*, & *quàm*, diuiſionem,& ſepara-
44 tionem important, *Menoch.conſ.*400.*nu.* 9. *& Vulpell. de prapoſ. & aduer. ſing. ſub hac dictione fol.* 21. *Menoch. de arb. conſ.* 314.*nu.*11.*Monacus deciſ. Luc.* 58.*nu.*11.

Poſtrema quæſtio eſt, nunquid aſſenſus præſtitus per Dominum Proregem
45 poſt permiſſam facultatem in anno 1561. iuxtà tamen veterum ſtylum Regalis Cancellariæ, exceptis feudis titulatis, &

magni momenti, locum obtineat etiam
ſuper feudis titulatis?

Et videtur affirmatiuè reſpondendum,
etenim clauſula illa *exceptis feudis titu-*
46 *latis, & magni momenti*, intelligitur per
errorem Scribæ à mandatis exarata,
proindè nihil operari debet, proùt in pri-
uilegio Principis loquitur, *Pariſ. conſ. 1.
lib. 1. nu.* 81. ſequitur in propria ſpecie
Reg. Capyc. Latr. cōſult. 84. *n.* 38. rationem
ſubdens *num.* 39. *vſq; ad* 42. quia ſcilicet
Proreges, & Regentes in libellis depre-
catiuis, in quibus aſſenſus petitur, ſolitam
decretationem decernunt *fiat in forma*;
47 Hæc forma eſt ſtylus Cancellariæ, & ſe-
cundum dictum ſtylum ſolent Scribæ à
mandatis priuilegium extendere, eumq;
per gratiã fuerit ablata prohibitio priùs
48 data Proregibus, & inducta noua for-
ma, non eſt amplius exceptuatio illa ap-
ponenda, & ſi fuerit addita, pro non exa-
rata habetur, tanquam contrà nouum ſti-
lum Cancellariæ per gratiam introdu-
ctum, qui obſeruari, & perſcrutari debet,
vt poſt alios tradunt *Affl. deciſ. 79. in fin.
& deciſ.* 353. *num.* 4. *Menoch. conſ.* 187.
num. 27.

Quemadmodùm exploratum eſt in
49 clauſula, vt *infrà certum tempus debeat
aſſenſus regiſtrari in quinternionibus Re-
gia Cameræ*, quæ ſi appoſita fuerit in aſ-
ſenſu expedito ſuper obligatione bo-
norum feudalium, pro non appoſita re-
putatur, & aſſenſus erit ſemper validus,
licèt regiſtratio ſequuta non fuerit, ità
pronunciatum fuiſſe per Collaterale Cō-
ſilium, refert *Reg. Ronit. deciſ.* 84. *per to-
tam*, idemq; agit *Lelius Gizzius in alleg.*
108. *inter allegationes Reg. de Marin.* &
de iure reſpondit *Camer. in c. Imperialem
fol.* 49. ſequitur *Montan. in cap. Imperia-
lem, §. præterea lit. N. fol.* 133. quidquid
in contrarium firmet *Reg. de Pont. de po-
teſt. Proreg. tit. de aſſenſ. Reg. ſuper dote*,
§. 2. nu. 6.

Proùt etiam idem cautum dicitur re-
ſpectu clauſulæ *pro ſe, & hæredibus ex*
50 *corpore*, quæ ſi exarata legitur in aſſenſu
expedito poſt gratiam impartitam in
anno 1586. qua conceſſum fuit, vt in aſ-
ſenſibus expediendis ſuper obligatione
bonorum feudalium ponatur clauſula
*pro ſe, hæredibus, & ſucceſſoribus, quibuſ-
cumque*, vt *in prag.* 27. *de feud.* illa clau-
ſula *pro ſe, hæredibus, & ſucceſſoribus ex
corpore*, pro non expreſſa habetur, & in-
telligitur aſſenſus expeditus iuxtà nouam
formam *pro ſe, hæredibus, & ſucceſſoribus
quibuſcumq;* ſic tradit *Reg. Capyc. Latr. cōſ.*
84. *n.* 37. *&* 40. ibiq; dictus *Reg. Capyc. Lat.
nu.* 37. infert, quod præſtito aſſenſu, ac
clauſula expreſſa iuxtà ſtilum Cancella-
riæ *pro ſe, hæredibus, & ſucceſſoribus qui-
buſcumque*, poterit quis actionem ad feu-
dum alienare, & obligare abſq; aſſenſu,
Camer. in c. Imperialem fol. 39. *col.* 2. *in
princ.* ex doctrina *Andreæ in c. præterea
qua fuit prima cauſa beneficij amittendi,
nu.* 16. *verſ. vel quid melius videtur*, vbi
Liparulus fol. 129.
51 Imò idem *Reg. Capyc. Latr. d. cōſult.* 84.
nu. 42. tradit iudicatum, vt ſcilicet clau-
ſula illa *exceptis feudis titulatis, & ma-
gni momenti*, habeatur pro non expreſſa
in aſſenſibus expeditis poſt dictam gra-
tiam, antequam illa peruenerat ad noti-
tiam Cancellariæ.
52 Nihilominus quæſtio huiuſmodi re-
ſoluitur eadem diſtinctione, qua *Reg. de
Marin. reſol. iur. to.* 2. *cap.* 32. vtitur in il-
la quæſtione, quam proponit, ſi gratia
Regis, qua fuerunt confirmati aſſenſus
præſtiti per Dominum Proregem vſque
ad annum 1561. de qua ſupra memini-
mus, confirmare videatur aſſenſus expe-
ditos ſuper obligationibus feudorũ præ-
ter feuda titulata, ait ipſe *Reg. de Marin.*
aut in ſupplici libello pro obtinendo aſ-
ſenſu fuit reſcriptum, *fiat in forma*, ſim-
pliciter, aut fuerit dictum, *fiat in forma
præter feuda titulata.* In primo caſu, dùm
ſupplicatum extitit pro aſſenſu ſuper om-
nibus bonis feudalibus, & ſimpliciter fuit
aſſenſus impartitus, certè impartitus in-
telligitur etiam ſuper feudis titulatis,
quamuis ex defectu poteſtatis aſſentien-
tis, vndè idem *Reg. de Marin. ibid.* ex hoc
infert, quod confirmando demum Rex
per gratiam generalem omnes aſſenſus
per Proreges præſtitos ſuper obligatio-
ne, vel alienatione feudorum titulatorũ;
proùt ſuprà annuimus, certè confirmatus
cenſetur aſſenſus ille à Prorege iuxtà
hanc formam ſuper his feudis præſtitus.

In ſecundo autem caſu cum expreſsè
53 declaratum fuerit, vt aſſenſus ad feuda
titulata nullatenus porrigeretur, videtur
etiam, quod cōfirmando Rex per gra-

tiam

tiam generalem omnes aſſenſus per Proreges præſtitos ſuper alienatione, vel obligatione feudorum titulo decoratorum, certè confirmatus dici non poteſt aſſenſus ille à Prorege cum expreſſa declaratione præſtitus, vt non trahatur ad feuda titulata, Rex enim in gratia prædicta cum loquutus ſit per verbum confirmare, & confirmatio aliud non eſt, ni-
54 ſi iuris priùs quæſiti corroboratio *Hoſtienſ. Imol. & Dec. in rub. de confirmat. vtil. vel inutil.* in tantum quod neceſſariò præſupponit confirmatio, aliquid eſſe priùs, quam confirmetur *Bald. in l.nominationis circà finem, verſ. concl ude, C. de appellat.* Ideò cum aſſenſus ſuper feudis titulatis per Proregem nullatenus appareat præſtitus; imò expreſsè dictum, vt non porrigetur ad feuda titulata, proindè gratia demum ſuperuenta cõfirman-
55 do aſſenſus per Prareges præſtitos ſuper feuda titulata, non potuit confirmare aſſenſum nullo tempore ſuper talibus feudis conceſſum, ad quod optimè confert doctrina *Bald. loc.cit. verſ. illud certum eſt*, vt confirmatio ſemper commen-
56 ſuretur ad illud, quod confirmatur, ità ùt non extendatur vltrà quam actus confirmatus ſe extendit, ſequitur *Carauit. rit.* 301. *nu.* 8. & faciunt, quæ cumulat *Reg. Rouit. conſ.* 12.

57 Nec in contrarium opitulantur dicta *per Reg. Capye. Latr. d. conſult.* 84. *nu.* 42. etenim neminem allegat ad ſuam opinionem roborandam, & quamquam teſtetur deciſum, cauſam non allegat, nec tempus aſſignat. Et amplius idem *Reg. Capye. Latr.* ratiocinatur contrà expreſſa verba Regiæ decretationis, nàm ſi illa continеãt, *fiat in forma præter feuda titulata*, non videtur ex errore Scribæ à mãdatis clauſulam illam (præter feuda titulata) fuiſſe conceptam, ſed apertè liquet, quod ſub hac forma Princeps voluit aſſenſum impartire.

Subnectitur quoq; in eadem *pragm.* 4.
58 *de feud.* decimus, & vltimus caſus, quo cauetur, vt bona feudalia obligata eſſe tantummodò cenſeantur in defectum bonorum allodialium, ſeù burgenſaticorum, & quando bona ipſa allodialia, ſeù burgenſatica non ſufficerent ad ſatisfactionem æris alieni, Regio præcedente beneplacito contracti.

Hoc tamen reſcriptum altera ſubſequente ſanctione fuit derogatum, cautumque extitit, vt deinceps in aſſenſibus expediendis non ponatur clauſula, vt ſcilicet bona feudalia non intelligantur obligata, niſi in defectu bonorum allodialium, ſiuè burgenſaticorum, & ipſis non ſufficientibus ad ſatisfactionem partis, cuius intererat, ſed in poſterum expediantur aſſenſus eo modo, & forma, quo antè eius promulgationem expediri conſuetum fuit, ſic decernitur *in pragm.* 7. *de feudis.*

Annuimus ſup. *in* §. 6. *nu.* 113. quod aſſenſu præſtito ſuper obligatione bono-
59 rum feudalium pro hæredibus ex corpore potiuntur etiam hæredes extranei ex ſpeciali gratia Ciuitati conceſſa, cuius verba retulimus, illamque etiam exaratam inſpicimus *in prag.* 27. *de feud.* quam ſuperioribus ſcriptis adde.

Vlterius alia peculiari lege in Regno
60 noſtro præſcriptum fuit, vt aſſenſus in alienationibus feudorum faciendis per extraneos poſſidentes illa in Regno à Regia Maieſtate ſint expetẽdi, nec à Domino Prorege expediri valeant, ità eſt *in prag.* 16. *de feud.* ad cuius ornatum nonnulla agit *Conſ. Theodor. alleg.* 50. & alia tractat *Reg. de Marin. tom.* 1. *reſol. cap.* 23.

Denique conſentaneum eſt, vt pro coronide ſupra enucleatorum, recolatur gratia, quam Sereniſſimus noſter Rex Philippus IV. modo defunctus, expetente noſtra Ciuitate, eidem conceſſit; vt ſcilicet Barones, & feudatarij huius Regni Neapolis, & quilibet ex eis poſſit fundare maioratus in ſuis feudis, infrà tamen terminos ſucceſſionis permiſſæ (quæ ex eadem gratia ampliata fuit in beneficium comprehenſorum in quarto gradu, tàm virorum, quàm fœminarum) ſubnectitur autem in eadẽ gratia, quædã reſtrictio ex his verbis, *ità vt reſtitutionis, ſeù fideicõmiſſi onus vlterius in detrimentum iuris deuolutionis nobis, & noſtræ Regiæ Curiæ competentis non procedat*, ſic habetur in Regalibus literis Madrid expeditis *ſub die* 23. *Iulij* 1655. & Neapoli executioni demandatis tempore Præſidatus Excellentiſſimi Domini Comitis Caſtrilli *ſub die* 6. *Octobris* 1655. relatis *in pragm.* 24. *de feud.*

Non tamen poteſt feudatarius virtute

Kk 2 huiuſ-

huiuſmodi gratiæ naturam ſucceſſionis feudorum euertere, & quod primogenito tribuitur ſecundogenito in vim inſtitutionis conferre, vt patet *ex ſcriptis in explicatione ſexti caſus*. Neque oneri reſtitutionis primogenitum ſubiacere, ſed quã vtilitatẽ vigore præfatæ gratiæ feudatarij conſequantur *in tract. de fiſco*, fuſo calamo Deo Dante expenditur.

De officio Commiſſarij Contrabannorum.

RVBRICA XIV.

SVMMARIVM.

1 *EXtractionis crimen arduum dicitur, præcipuè frumenti, & victualium, & æquiparatur crimini læſæ Maieſtatis.*

2 *Extractionis frugum delictum multa cauſat damna.*

3 *Annonam cõſeruare magis expedit Reipublicæ, quam pacem.*

4 *Extractionis frumenti crimen capitali pœna punitur de iure communi, & idem in Regno Neap. in Alma Vrbe, Mediolani, & in Patria Pedamontana, Delfinali, Auenionenſi, Peruſina, Dolana, & in Regno Franciæ, & Siciliæ, num. 5. & 6.*

7 *Arma contrà extrahentes præter vſum, pœna mortis irrogatur.*

8 *Serica extrahentes, pœna relegationionis, & triremium puniuntur.*

9 *Puluerem, ſalnitrum, pirium, furfur extrahentes à Ciuitate Neap. pœna relegationis, & triremium puniuntur.*

10 *Panem extrahentes à Ciuitate Neap. pœna relegationis, & triremium puniuntur.*

11 *Equos, equas, & pullos extrahentes, pœna relegationis in perpetuum puniuntur, & pecuniaria.*

12 *Aurum, & argentum factum, vel infectum extrahentes, pœna relegationis, vel remigationis vita durante puniuntur, & contrà alienigenos additur pœna confiſcationis bonorum, nu. 13.*

14 *Monetas extrahentes, pœna mortis puniuntur.*

15 *Ferra, & arma prohibita extrahentibus, & infidelibus vendentibus, pœna mortis infligitur.*

16 *Animalia aſportantes, amiſſione illorum cum pœna ducatorum mille pleċtuntur.*

17 *Oleum aſportantes, amittũt illud, & ſoluunt ducatos 10. pro quolibet ſtario, & imponitur pęna annorũ 10. relegationis nobilibus, ignobilibus autem triremiũ, Domino Nauis pœna mortis, nautis annorum 10. triremis, & Barones ſuſpenduntur à iuriſdictione.*

18 *Vini extractio prohibetur abſque licentia Regiæ Cameræ, & ſub quibus pœnis.*

19 *Extractionis prohibitio procedit etiam, vt non incurratur in excommunicationem, reſpectu aſportationis rei ad Romanam Curiam.*

20 *Portulani, & Capitanei graſſæ deputati ſunt in Regno noſtro ad euitandas extractiones.*

21 *Commiſſarius Contrabannorum deputatur à Domino Prorege.*

De officio Commiſſarij Contrabannorum.

RVBRICA XIV.

1 ARduum, & vndiq; grauiſſimum exiſtimatur crimen extractionis frugum, cunctorumq; victualium, præcipuè frumenti, illudq; æquiparatur læſæ Maieſtatis facinori, *Salicet. in l. non prohibetur, C. qui accuſare non poſſun. nu.* 2. ſubdens, proditioni eſſe proximum, *l. 2. C. quæ res aſportari nõ poſſunt, Luc. de Penn. in l. nominationum, C. de Decurionib. lib.* 10. *Andr. in proem. conſtit. tit. quæ ſint regalia*;
2 Ex huiuſmodi nãq; extractione annona carior efficitur, penuria ſuccedit, & indè ruinæ, & conturbationes in toto Regno emergũt, vt cõſiderat *tex. in l. altius, & l. manifeſtè, C. de ſeruit. & aqua*, §. 1 *auth. de Trient. & ſemiſſ. l. Præſes, C. eit. tit. de ſeru. & aqu. Luc. de Pẽn. in d. l. nominationẽ, C. de Decurion. lib.* 10. & obſeruat *Aſſl. dec.* 290. *n.* 9. vndè faciunt dicta per *Vegetum lib. 3. cap. 3.* nimirùm in cunctis caſibus poteſt in tempore ſubueniri, pabulatio, & annona non habent remedium, quod

quod etiam optimè docet illud *Apoſtoli Matth.23.de virginib. prudentib. reſpondentib. fatuis oleum petentibus, nè fortè non ſufficiat nobis, & vobis, ite potiùs ad vendentes, & emite vobis.*

3 Et magis expedire Reipublicæ, annonam conſeruari quam pacem, tradit *Afflict. ni proem. conſt. Regn. in 3. q. pen. col. verſ. in quantum poſt Andr.* ibi *Præſ. de Franch. deciſ 9. nu.2. Muſcatell. de cognit. delict. tit. de extract. nu.95.*

4 Meritò ergò huiuſmodi facinus ex Iuſtiniani Imperatoris ſanctionibus rigorosè coherceetur, etenim contrà extrahentes præcipuè frumentum, capitis pœnam ille impoſuit, & in eandem incidere ſtatuit Magiſtrũ nauis, frumentum aſportantem; & amplius conductorem nauis voluit, vt pœna ammiſſionis nauis puniatur, *l. quia non nunquam 3. C. quæ res vendi non poſſunt, l.2. C. quæ res aſportari nõ debent, l. cotem ferro 11. & §. Dominus nauis, ff. de publican & vectigalib. l.2. C. de commerc. & mercatorib. l.1.§.2. ff. de re militar.*

5 Quamobrem inoleuit vſus in toto Orbe, huiuſmodi extractionem particulari ſanctione capitalibus pœnis vetare, ſic eſt in Alma Vrbe eiuſque ſtatu, vbi ſub pœna capitis illa interdicitur, ità *Nouar. ſuper pragm.9. de extractionib.* ex deciſione Rotæ Romanæ, in vna Vrbinatenſi edicti, coram Reuerendo Patre Comitulo: in Regno Mediolani idem viget, vt *in l. 1. conſtitutionum Mediolani tit. de Præfect. annon.* in Patria Pedamontana hoc pariter extat, teſte *Theſaur. deciſ.152.* in Patria Delfinali hoc ſimile cauetur, teſte *Guidon Pap. deciſ.373. Franc. Marc. deciſ. 338. par. 2.* in Patria Auenionenſi hoc idem viget teſte *Laurent. deciſ.62.* in Patria Peruſina hoc pariter extat, teſte *Ludouic. deciſ.80. par. 2.* in Patria Dolana hoc idem indicitur, teſte *Criuell. deciſ.81.* in Regno Franciæ, hoc idem viget teſte *Boer. deciſ.178.* in Regno Siciliæ, hoc ſimile conſtituitur, teſte *Maſtrill. deciſ.139.*

6 In Regno autem noſtro Neapolitano contrà extrahentes frumentum ſinè permiſſu Domini Proregis pęna mortis naturalis, amiſſionis frumenti, animalium, vel nauium infligitur, vt *in prag. 20. ſub tit. de extract. ſeù aſportat. animal. &c.* edita de anno 1597. quæ hodiè viget, licèt præcedentes, vt *prag.12. de ann.1577. & prag.18. de ann.* 1593. mitiores pęnas indixerint, niſi extractio ſequeretur à Prouincijs Aprutij, vbi eadẽ pœna mortis erat impoſita, vt *in pragm. 9. de ann.* 1571. deindè etiam mitigata, vt *in prag. 11. de ann.1574. eodem tit. de extract. ſiuè aſportat.*

7 Contrà extrahentes arma à Regno vltrà vſum pœna mortis irrogatur, vt *in pragm.22. eodem tit.*

8 Aduerſus extrahentes ſerica abſque debitis expeditionibus, ſi nobiles pœna relegationis, humiliores pœna triremiũ per decennium, & aureorum decem pro qualibet libra ſerici, vt *in prag. 25. eod. tit.*

9 Contrà extrahentes puluerem, pirium, ſalnitrum, ſulfur, pœna relegationis, vel remigationis eadem diſtinctione per decennium præfigitur *prag.15. eod. tit.*

10 Aduerſus extrahentem panem à Ciuitate Neapolis, pœna relegationis, vel remigationis per triennium ſtatuitur *in prag.21. eod. tit. de extract. ſiuè aſportat.*

11 Contrà extrahentes equos, equas, & pullos, pœna relegationis in perpetuum, & ducatorum decemmille contrà nobiles, & ſi illos ſoluere nequeant, pœna deportationis, & ſi humiliores ſint pœna triremium in perpetuum ſancitur, vt *in pragm.8. & 13.*

12 Contrà extrahentes aurum, & argentum factum, vel infectum pœna relegationis vita durante, vel remigationis cauetur, & contrà alienigenos pœna altera
13 datur confiſcationis bonorum, vt *in prag.19. eod. tit.*

14 Aduerſus extrahẽtes monetas aureas, vel argenteas in hoc Regno, vel Hiſpania ſignatas, vel illas diminutas exportantes, pœna mortis ſtatuitur, vt *in prag. 23. & 24. eod. tit.*

15 Aduerſus extrahentes ferra, & arma prohibita nec in Regno, nec extrà Regnum, & ſi vendantur infidelilibus, pœna mortis naturalis inflingitur *pragm. 2. eod. tit. de extract.*

16 Animalia extrahentes pœna amiſſionis illorum puniuntur, & ducatorum mille, *prag.1. & 2. de extract.* & reſpectu ſuum, pœna exigitur tàm à venditore, quàm ab emptore, *prag.6. eod. tit.*

17 Aduerſus etiam extrahentem oleum, præ-

præſcripta eſt pœna amiſſionis olei, & ducatorũ 10. pro quolibet ſexterio, & annorum 10. relegationis nobilibus, & triremium ignobilibus, & Barones ſuſpenduntur ab adminiſtratione iuriſdictionis; Dominus, ſeù magiſter nauis, vbi olea aſportantur, pœna mortis punitur, & nautæ pœna triremium per annos decem, vt *in prag. 44. de extract. vol. 2.*

18 Vinum extrahi non poteſt tàm intrà, quàm extrà Regnum, abſq; licentia Regiæ Cameræ, ſolutis diritibus tractæ ſub pœna amiſſionis vini, & cimbæ, & ducatorum mille contrà Dominum vini, & alijs pœnis ad arbitrium S. E. vt apparet ex bannis emanatis per Regiam Cameram de anno 1651. & 1653. in banca Act. Bartholomæi Gallucci, quæ banna obſeruantur in Regia Iuncta, & in pluribus caſibus fuerunt practicata.

19 Et adeò hic vſus in toto Orbe eſt tutus, vt nec videtur in excommunicationẽ incurri, licèt exportatio prohiberetur ad Romanam Curiam, ea ſolummodò ratione, ne Regno fruges deficiant, *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de tract. n. 5. ex Nauar. in Bull. Cenæ ſub tit. de Cenſ. Eccl. c. 17. nu. 67. Laganar. ad Reg. Rouit. in rub. de extract. ſuper pragm.*

20 Præterea in hoc eodem Regno noſtro, vt huiuſmodi delictum extractionis quis euaderet, Reges noſtri deputauere in littoribus maris Portulanos, tanquam portuum cuſtodes, & in confinibus mediterraneis conſtituerunt eos, qui vulgò Capitanei graſſæ nuncupantur, vt teſtatur *Reg. Rouit. in pragmaticis in rubr. de extract. nu. 2.*

21 Quinimò Domini Proreges ſolertia procliues, quandoq; aliquem ex Superioribus Miniſtris huius Regni, in Commiſſarium Cõtrabannorum conſtituunt; vndè vt de eius officio agam, differere oportet de huiuſmodi criminis priuilegijs, excuſationibus, facultatibus, iuribuſque, quæ ad Catholicum noſtrum Regem attinent. Et ad hoc, vt diſtinctè loquamur, opere pretium duxi, materiam in ſequentes §§. explanare.

De Priuilegijs Criminis extractionis rerum contra deuetum.

§. I.

SVMMARIVM.

1 *Delictum, vt dicatur exiſtere, indiget, vt de corpore, ſiuè genere eiuſdem delicti conſtet.*
2 *Corpus, ſiuè genus delicti ſi probatum non ſit, ad examen rei procedi non poteſt.*
3 *Extractionis rerum prohibitarum crimen non expoſcit probationem delicti in genere, & quare.*
4 *In crimine extractionis proceditur militari modo, prout contra diſrobatores ſtratarum.*
5 *Delictum in genere non indiget probari, vbi rei euidentia ceſſat.*
6 *Delictum in genere probari valet per indicia, & coniecturas, Iudici arbitrarias.*
7 *Delictum in genere probari debet in crimine extractionis ex Muſcatelli doctrina, quæ refellitur, nu. 8.*
9 *Extractionem cõmittens ſi captus ſit in fraganti, tùnc debet coſtare de corpore delicti, in alijs verò caſibus poteſt procedi per viam inquiſitionis, n. 10. & ità obſeruatur in Regno, nu. 11. & conſtitutum eſt per Regias pragmaticas, n. 12.*
13 *Famuli Curiæ probant extractionem, licèt à teſtificando ſint repellendi.*
14 *Famuli Curiæ repelluntur à teſtificando crimen extractionis, & quare n. 15.*
16 *Famuli Curiæ ſunt idonei teſtes contrà illos in fraganti crimine repertos.*
17 *Cuſtodes alicuius paſſus, deputati, vt capiant, & denuncient res vetitas aſportantes, contrà eoſdem aſportantes plenam fidem faciunt, & quare.*
18 *Extrahentes res vetitas extrahi, ſi teſtibus ſint conuicti pœna leg. puniuntur, etſi in fraganti reperti non ſint.*
19 *Contrarium* ex Mauſon. *doctrina refertur, ſed refellitur, nu. 20.*
21 *Extrahentes frumentum, & alias res vetitas, pœna legis puniuntur, & ſi in fraganti non ſint reperti, & ſtatutum extra-*

tractionem prohibens de inuento nõ loquitur, alias impoſſibilis redderetur apprehenſio, nu. 23. *contrarium, nu.* 24.

22 *Verbum inuenire, quid importet.*

25 Pragm. 20. de extract. frumenti, *extractionem prohibens, de inuento non loquitur.*

26 *Extractionis crimen priuilegia omnia habet, quæ delicta occulta retinent.*

27 *Extractionis crimen probatur per teſtes ſingulares, & per conjecturas, præſumptiones, & veriſimilitudines, n.* 28.

29 *Extrahens ſi in itinere reperiatur, punitur, tanquam ſi delictũ eſſet conſummatum, quod habet locum in extrahente frumentum, vel monetas, nu.* 30. & 31. *intellige ſi propè confines, vel extra viam vſitatam, nu.* 38.

32 *Extrahens monetas, repertus in Ciuitate Gaetæ, punitur pœna Regiarum pragmaticarum, & ità deciſum refertur: contraria ſententia, nu.* 33.

34 *Aſportans res vetitas, ſi non peruenerit ad locum, ex quo exire non licet, non incidit in pœnam ſtatuti.*

35 *Extrahens monetas, ſi fuit captus in loco, vbi dicitur à Portella, non punitur pœna Regia pragmatica.*

36 *Cuſtodes ſunt tot latrones, & quas diligentias agere teneantur.*

37 *Extractionis delictũ dicitur conſummatum per ſolam onerationem, ſi repertus fuit propè fines, vel extrà viam vſitatam, n.* 38. *nec excuſatur, ſi dixerit ad propriam domum redire, nu.* 39.

40 *Extrahens, ſi eſt bonæ famæ, repertus in itinere ſuſpecto, excuſatur.*

41 *Extrahentes res prohibitas, ſi citati non cõparuerint, proceditur ad executionem pœnæ in cõtumaciam, & bina deciſiones Regiæ Iunctæ afferuntur, nu.* 42. & 43.

44 *Extractionem mandantes puniuntur, ac etiam famuli fautores, & alij in naui exiſtentes, quod procedit etiam de iure communi, nu.* 45.

46 *Extractionis crimen raptui aſſimulatur.*

47 *Minores extrahentes res vetitas pœna legis puniuntur.*

48 *Minores ligantur ſtatuto, proùt iuri communi ſubijciuntur; nec mitius puniũtur, quando dolum ex propoſito committunt, nu.* 49.

50 *Minoris dolus ex conjecturis, & circumſtantijs probatur, maximè in delicto extractionis, n.* 51.

52 *Gratia Principis latiſſimè eſt interpretanda.*

53 *Gratia Principis non extenditur ad bona intercepta; ſed tantùm quoad pœnam corporalem, & ità deciſum.*

54 *Principis Indulgentia non poteſt afferre damnum tertio; nec tollere ius alteri quæſitum, nu.* 55.

56 *Abolitio Principis non extenditur ad bona confiſcata, & incorporata; ſed re integra, & quando non fuit deuentum ad executionem pœnæ, nu.* 57.

58 *Prorex poteſt pœnas corporales abolere, & pecuniarias remittere; exequutas tamen non poteſt relaxare, nu.* 59.

60 *Interceptum ſtatim deſinit eſſe extrahentis, & fiſco acquiritur.*

61 *Prorex poteſt expreſsè diſponere reſtitutionem bonorum interceptorum, & pœnam executam remmittere, dummodò non fuerit ſoluta, & in fiſci commodum incorporata, num.* 62. *nec poteſt donare, quod ſuum non eſt, n.* 63.

64 *Farinam extrahens non comprehenditur ſub prohibitione extrahentis frumentum; contraria opinio eſt verior, nu.* 65.

66 *Pœnis alternatiuè in ſtatutis præſcriptis, ad quem ſpectat electio illarum ad fiſcum, ad Iudicem, vel ad reum.*

67 *Pluribus delinquentibus pœna pecuniaria non diuiduntur, ſed ab vno quoque delinquentium exigitur pœna, & tot cenſentur delicta, quot ſunt perſonæ delinquentium, nu.* 68. *Limitatur tamen in ſolutione intereſſe partis, nu.* 69.

De Priuilegijs Criminis extractionis rerum contra decretum.

§. I.

Satis conſentaneum eſt, vt huiuſmodi crimen, quod publicæ incolumitati magnoperè aduerſatur, priuilegijs, muniatur, quorum

1 Primum priuilegium eſt, nàm etſi regulariter non videatur delictum exiſtere, niſi priùs de corpore, ſiuè genere eiuſ-

dem

dem delicti conſtet, *l.1.§.item illius,ff.ad Sen.Conſ. Sillan.* & ſecundum omnium ſcribentium ſententiam hæc regula receptiſſima praxis eſt, à qua nemo recedit, vt inquit *Farinac. in prax. crim. tit. de inquiſit.quæſt.1.nu.6. ver. primum requiſitum, & quæſt.2.nu.2. verſ.quare con-*
2 *ſtare.* Imò nec ad Rei, ſeù inquiſiti examen, deficiente probatione delicti in genere, deueniendum eſt, ſecundum vulgarem concluſionem relatam *per Farinac. vbi ſup.* cum allegatis, quibus accedit *Baiard. ad Clar. quæſt. 4. in princ. Ioſeph Seſſe deciſ.Arag.111.nu.1.*

3 Attamen in hoc crimine extractionis, inquiſitio locum vindicat, etiam, ſi non conſtet de genere delicti, tùm quia probatio in genere confunditur cum illa in
4 ſpecie, & in huiuſmodi delicto proceditur leuato velo, militariq; modo, quemadmodum contrà latrones, & diſrobatores ſtratarum, vt ſentijt *Muſcatell.in prax.de cognit.ſeù probat.delict. tit. de extract.nu.4.* tùm etiam quia verſamur
5 in delictis occultis, & difficillimè probationis, & etiam in illis, vbi nec ſigna, nec veſtigia remanent, reiq; euidentia ceſſat, vt animaduertit *Farinac.d.quæſt.1. nu.6. circà finem, verſ. & licet, & in quæſt. 2. num.12. & 13. Caluac. in tract. de bracc. Reg. pàr.1. nu.200. verſ. item de delicto, Mauſon. de Controbann. quæſt.4. nu.9. & 10. poſt tract. de cauſ.execut.* dicens, ſicq; communiter obſeruari, & ſufficere, vt
6 conſtet de corpore delicti per coniecturas, & indicia, Iudicis arbitrio; ſiquidem poſt commiſſam extractionem difficillimè, & impoſſibilè delicti genus, & corpus probari poteſt.

7 *Muſcatellus* autem *in d.tit.de extract. nu.6.* firmat contrarium, vtpotè probationem in genere neceſſariam fore, & aſſignat formã, qua teneтur Iudex aſſumere informationem, ſcilicet qualiter forma
8 banni ſeruata non fuit, ſed contrà illam formam factum, & obſeruatum; ſed hæc probatio potius videtur eſſe in ſpecie, quàm in genere, nàm delictum optimè remanet probatum, ſi conſtet frumentum, ſiuè alia res prohibita fuiſſe extracta à Regno, & hoc eſt, quod bannum prohibuit, & expoſcit, vt pœna contrauenientibus inferatur.

9 Tamen *cit.Mauſon. d.quæſt.4. nu.4.* ſic diſtinguit (qua diſtinctione concordantur opiniones) aut delinquens fuerit captus in fraganti, & in his debet cõſtare de corpore delicti, & teſtes debent videre res prohibitas extrahi, in alijs verò caſibus non repertis in fraganti, in quibus
10 procedi poteſt per inquiſitionẽ, vt infrà, non videtur ſibi locum vendicare; quia etiam ſi non conſtat de corpore delicti, inquiſitio locum habere poteſt, & ſic ſeruari teſtatur *Mauſon. d.quæſt.4. nu.9.10.*
11 *& 11.* quæ diſtinctio habet locum in Regno noſtro, vbi Regiæ pragmaticæ permittunt in delictis prædictis procedi per inquiſitionem, non ſolùm in extractione aureæ pecuniæ, & equorum, vt in-
12 quit *Mauſon.* ſed etiam in extractione ſericorum, quæ poteſt probari per duos teſtes ſingulares, *prag.25. cap.16. de extract.* & in alijs pragmaticis.

13 Secundum eſt priuilegium, nàm famuli Curiæ, oui in fraganti delinquentes recipiunt, ſunt idonei teſtes, itaùt reus pęna Regiarum Sanctionum puniri poſſit.
14 Quod priuilegium etſi prima fronte durum videatur, cum famuli Curiæ omninò ſint à teſtificando repellendi, non ſolùm propter eorum viliſſimam conditionem; ad tradita *per Reg. Sanfelic. de-*
15 *ciſ. 98.* ſed etiam quia de eorum agitur commodo ex participatione dimidię, vel tertiæ partis rei interceptæ, *Baiard. ad Clar.quæſt.9. nu.1.& 2. Farinac.de teſtib. quæſt.56.art.11. nu.371. & 373. Decian. reſp.75. num.2. vol.2. Maſcard.de probat. concl.189. nu.1.2. & 3.vol.1.* vndè dicuntur in cauſa propria deponere, *l.1. §.in propria cauſa, ff. quan. appell.ſit, l. nullus, ff. de teſtibus, Rot. Lucen. diuerſ. deciſ.21. fol.26.*

16 Nihilominus huiuſmodi ſecundum priuilegium iuri cõſonum eſſe patet, quia famuli Curiæ ſunt idonei teſtes contrà in fraganti crimine repertos, tenet expreſſè *Affl.in conſt.Regn. humanitatem n. 30. verſ. Andreas hic Baiard. ad Clar. q. 82. nu.61. verb. & ea credatur familiæ, Farinac. de teſtib. quæſt.56. num. 379. Monac. deciſ.Luc.38. nu.3. Epiſcopus Ricciul. de perſon.in ſtat.repro.Mauſon.de Controban.*
17 *quæſt. 5. nu. 4. ibid.* Et amplius creditur poſitis ad cuſtodiam alicuius paſſus, vt capiant, & denuncient res vetitas aſportantes, nàm hoc ad ipſorum officium pertinet,

tinet, ideò eorum dictis eſt ſtandum, *l. apparitores, C. de exact. tribut. l. 10. c. cum parati, & c. prudentia, vbi gl. de appellat. Maſchard. de probat. concl. 189. nu. 7. ver. primo limita, Farinac. cit. quaſt. 60. n. 382. idem Mauſon. loc. cit. nu. 4.*

18 Tertium eſt priuilegium, nàm aſportantes res vetitas extrahi, quamuis non fuerint in fraganti reperti, ſed tantummodò teſtibus conuicti, adhùc puniendi veniunt pęnis in pragmaticis præſcriptis, ità *ex tex. & gl. in l. 1. C. de petit. bonor. l. 1. C. vbi Senat. vel Clariſſ.* probat *Nouar. ſuper pragm. 4. de extract. nu. 14.* dicens, ſic deciſiſſe Rotam in vna Vrbinatenſi edicti coram R. P. Comitulo, idéq; etiam firmat *Muſcat. in prax. de cognit. delict. tit. de extract. nu. 84.*

19 Sed *Mauſon. loc. cit. quaſt. 7. nu. 7. & 22.* tenet contrarium, dicens hoc rantummodò procedi contrà extrahentes aurum, argentum, monetas, equos, equas, & equuleos, cum id ſit ſpecialiter prouiſum contrà illos, vt legitur *in pragm. 10 & 13. de extract.* ſed contrà extrahentes reliquas res vetitas, cum illud non fuerit terminatum, non poſſunt extrahentes pœnis puniri, niſi in fraganti reperiantur.

20 Tamen eius dicta nõ obſtant, cum ſit *Mauſon.* ſibi ipſi contrarius, inquit enim *in nu. 14.* quod quando ſtatutum, factum de iure non punibile, punit, tùnc fragantia requiritur; ſi verò factum de iure punibile plectit, & tùnc ſine fragantia crimen mulctatur, & hic eſt caſus noſter, nàm mandat ſtatutum puniri illudmet crimen, quod de iure communi vetitum ſub pœna capitali eſt; meritò non aduerſatur, cum etiam neminem citat pro ſua opinione.

21 Idem comprobat *Rip. in tract. de remed. ad conſeruand. vbert. q. 9. verſ. nono quaro nu. 103. & 104.* dicens, quod ſtatuto dictante, vt inuentus portare frumẽtum puniatur, &c. poteſt quis pœna ſtatuti puniri, etiam ſi in fraganti non reperiatur, dummodò per teſtes probetur, ex illa præcipua ratione, quia verbum
22 *inuenire* ſecundum *Ang. & Imol. in l. 3. §. Neratius, ff. de acquir. poſſeſſ. & Roman. in l. 1. eod. tit.* de ſui propria ſignificatione corporalem apprehenſionẽ non expoſtulat, *tex. in l. 1. C. de rapt. virg.* ibi, *ſi in rapina non inueniatur,* & *in c. 1. de dilat.* ibi, *ſi Iudex inuenit rem, ità ſe habere;* vbi verbum *inuenire*, intelligitur, ſi per probationes de delicto conſtet; & ſi ſecus
23 diceretur, de facili fraus contrà ſtatutum committeretur; ex potentia enim extrahẽtis impoſſibilis daretur perſonalis apprehenſio in fraganti, vt inquit *idem Rip. loc. cit.* vbi alias rationes reddit, quibus accedit *Cumia in ritu Regn. Sicil. cap. 60. nu. 4. 5. & 6. verſ. 4. nota.*

24 Prædicta autem limitari affirmant aliqui, ſi ſtatutum loqueretur de inuento, ità *Mart. deciſ. 80. Epiſcop. Rice. deciſ. Cur. Archiep. 207. par. 2. Nouar. ſuper pragm. 9. de extract. nu. 5. ex tex. in l. ſi barſatorem, C. de fideiuſſ.*

25 Quod ceſſat in caſu noſtro, vbi Regiæ Sanctiones non loquũtur de inuento, ſed ex alijs verbis prohibitionem inſinuant, ibi: *Ne ſi debbia eſtrahere dal preſente Regno fuor di eſſo per mare, nè per terra quantità alcuna di grani, & altre vittouaglie ſenza noſtra eſpreſſa licenza, in ſcriptis, obtenta ſotto pena alli contrauenienti di morte naturale, &c.* vt *in prag. 20. & 21. de extract.*

26 Quartum priuilegium, nàm huiuſmodi extractionis crimen ſpecialia omnia habet, quę delicta occulta, & ſecreta retinẽt, cum occultè, & ſecretè patrari ſoleat, ità *Muſcatell. de cognit. delict. tit. de extract. nu. 81.* ſubdens *nu. 99.* quod in hoc crimine vti grauiſſimo, & læſæ Maieſtati, ac proditioni proximo, procedi poteſt iuris ordine non ſeruato, imò contra delatos ad torturam ex proceſſu informatiuo, ſaltem quòad teſtes.

27 Hinc etiam crimen iſtud extractionis concludenter probatur ex teſtibus ſingularibus, vt firmat *Franc. Marc. deciſ. 162. vol. 2. Nouar. ſuper d. pragm. de extract. nu. 13.* & expreſsè diſponitur *per prag. 11. eod. tit.* Contrà extrahentes ſerica probatur delictum per duos teſtes ſingulares, vt *in prag. 25. §. 16. de extract.* idem in extractione frumenti *pragm. 9. eod. tit.* ac etiam in extractione equorũ *prag. 8. eod. tit.* & pariter in extractione monetarum *prag. 19. eod. tit.* Imò contrà extrahentes aurum, argentum, & monetas ſat eſt confeſſio extraiudicialis, *Sal. in l. 3. C. de naut. fœnor. nu. 3. Muſcatell. ibidem nu. 27.*

28 Et amplius per coniecturas, præſumptio-

nes, & veriſimilitudines probatur hoc
crimen, *Menoch.de præſumpt. lib.4.præſ.
12. nu.2. verſ.receditur, Decian. reſp.65.
n.10.lib.2.* quibus adde *Criuell.deciſ. Do.
lan.81. Mauſon.de controb.quæſt.3. nu.11.
quæſt.4.eod.tit.n.11.* vbi inquit, has conie-
cturas Iudicis arbitrio relinqui *ex Tiraq.
in l.ſi vnquam num.31. ver. omnia, vel in
partem fol.189.C. de reu.donat.*

29 Quintum priuilegium eſt, nàm dici-
tur quis incidiſſe in pœnas ſtatutas, ſi in
itinere, & in tranſitu reperiretur portare
frumenta, vt expreſsè cauetur *in pragm.
12. de extract.* quæ addit, vt extractio
30 frumenti commiſſa cenſeatur, ac delictũ
conſummatũ, ſtatim quod illud fuerit ſu-
prà nauem oneratum, & idem notat *No-
uar. ſuper prag.8. d.tit.de extract.collect.
7.nu. 12.*

31 Quod porrigitur, etiam contrà extra-
hentes monetas, vt ſcilicèt delictũ dica-
tur conſummatũ, ſi fuerit quis compertus
in cõfinibus Regni, vbi veriſimiliter cre-
di poſſet, forè monetam extrahendam,
vt habetur *in prag.53.ſub tit. de extract.*
& faciunt tradita *per Reg.Reuert.dec.222.
tom.1.*

32 Quinimò decreuit Regia Camera
ſummam ducatorũ 500. inuentam in Ci-
uitate Gaetæ, quod quidem peregrè pro-
ficiſcens illam aſportabat incidiſſe in
commiſſum ſub prætestu, quod illam
extrà Regnum extrahebat, vt refert idem
Reg.Reuert. d. deciſ.222. & rationem ad-
dit, quia ſemper quod conſtet, vt perſo-
na, quæ quantitatem pecuniarum ſecum
conducens, erat extrà Regnum profectu-
ra, licèt in Regno fuerit inuenta, poteſt
pecunia rectè intercipi.

33 Contrariam autem opinionem ſecta-
tur *Reg.de Marin. in obſeru. ad dictam de-
ciſ.222.* ea nimirum ratione, quia vt ex-
tractionis delictum conſummatum dica-
tur, opus eſt, vt pecuniam extrahens in-
uentus ſit in confinibus Regni, ità vt ve-
riſimiliter credendum ſit, vt iter agens,
extrà Regnum eſſet profecturus, proùt
ſonant verba *dicta Regia pragm. 23. de
extractionib.* ibi, *Et per terra s'intenda
conſumato il delitto dell'eſtrattione, quan-
do ſi è ritrouato l'eſtrahente con la moneta
in loco vicino alli confini, doue veriſimil-
mente ſi debbia credere, che detta moneta
era per eſtraherſi;* Et hæc diſpoſitio non
poteſt verificari in illo, qui inuentus eſt
cum pecunia extrahi prohibita in Ciui-
tate Gaetæ, quoniam iſta Ciuitas non eſt
ſita in confinibus Regni, ſed ab illis mul-
tis milliaribus diſtat, proindè non valet
dicere, reperitur quis iter peragens in
Ciuitate Gaetæ, ergò eſt à Regno diſceſ-
ſurus, nàm poteſt ſe conferre ad multas
Ciuitates, & Terras Prouinciæ Terræ La-
boris, ac aliarum duarum Aprutinarum.

34 Quemadmodùm exiſtente ſtatuto, vt
nemo à dominio audeat extrahere fru-
mentum, aut alteras res, cauſa illud, vel
illas ad alienum locum aſportãdi; ſi quis
in itinere fuerit inuentus cum equis, &
mulis res prohibitas aſportare, ante-
quam perueniret ad locum, ex quo exi-
re non licet, non dicitur hic banno con-
traueniſſe, *Cin. in l. cum proponas num.3.
verſ.tertio quæro, quid ſi res de nautic.fœ-
nor.* etenim talis redire poterat retro, ſic-
que ſe pęnitere, quod ſequitur *Bart.in d.
l. eum proponas, Ferrett. in opuſcul. de ga-
bell.nu.163.* quidquid diſtinguat *Paul.de
Caſtr.in l.cotem ferro, §.Dominus nauis, ff.
publican.& vectigalib.*

Quod etiam confirmatur ex deciſis
per Regiam Cameram ſub die 29.Ianua-
35 rij 1656.referente D. Præſidẽte Capycio
Galeota, nùnc meritiſſimo Regente, non
eſſe inquam, decreuit, interceptam cer-
tam pecuniæ quantitatem, quam Cuſto-
des exiſtentes in confinibus Regni, vbi
dicitur *à Portella* illam aſtulerant à poſ-
ſe vnius, qui dicebatur cum alijs iter
agentibus ſe Romam conferre, dùm
adhuc in Ciuitate Fundorum moraba-
tur, & ille dicebat, quod cum primum
audiuerat, pecuniam extrahi à Regno nõ
poſſe, determinauit ad patriam regreſſum
habere, penitens ſe vltrò iter agere, vt te-
ſtatur *Reg.de Marin.in obſeru.ad dec. 552.
Reg.Reuert.* & ibi prętereà obſeruat, quod
36 debebant Cuſtodes, qui ſunt tot latro-
nes, commorari in loco ſolito, & deſtina-
to, & ibi iter agentes expectare, & cum
eis debitas peragere diligentias; nàm
quouſque ad locum deſtinatum non eſt
habitus acceſſus, poſſunt ſemper iter
agentes ſe pęnitere, & vltrò inceptum
iter non agere, proùt indiuidualiter fuit
prouiſum *per pragmat.23. ſub tit. de
extract.* idemque adnotant *Reg.de Curt.
in diuerſor.feudal.par.1.cap.1.n.112.Mau-*

ſon.

ſon. de Controbann. quæſt. 6. nu. 18.

37 Verùm ſi ſtatutum dictaret, nè aliquid extrahatur ſine debitis expeditionibus, proùt fuit prouiſum in aliquibus mercibus per noſtras Regias Sanctiones, vt in ſerico, fru[illegible], oleo, & alijs, tùnc per ſolam onera[illegible]em ſuper naui, vel mulis cenſetur delictùm conſummatum, vt habetur *in pragm.* 12. *de extract.*

38 Quod præcipuum etiam eſt, ſi fuerit repertus quis in via, ſeù itinere propè fines Territorij Regni, vel extrà viam vſitatam, *Franc. Marc. deciſ.* 162. 239. *&* 617. *vol.* 2. *Reg. Rouit. in rub. de extract. nu.* 18. *ex Bald. in l. ſi fugitiui, C. de ſeru. fugitiu. Ancheran. in cap. quamquam de cenſib. in* 6. & ſequitur *Criuell. deciſ. Dolana* 82. inquiens, quod deprehenſi in itinere extrahentes frumentum, perindè puniuntur, ac ſi re vera extraxiſſent; nàm quando res eſt in tranſitu, perindè eſt, ac ſi extraxiſſet, argumento *l. cotem ferro*, §. *Dominus*, *ff. de publican. & vectigalib.* vbi ex ſola impoſitione rerum illicitarũ in naui quis punitur, antequam recedat à portu, cõfert *tex. in l. quid ſi fugitiuus*, §. *idem Celſus ait, ff. de edil. edict. Boer. deciſ.* 78. *nu.* 29. & animus extrahendi cognoſcitur ex facti circumſtantijs veriſimilibus, *Rimin. iun. conſ.* 8. *nu.* 21. *&* 22. *poſt Bar. Angel. alioſque relatos per Criuell. loc. cit.* ſequuntur *Ludouic. deciſ. Rot. Peruſ.* 81. *Guid. Pap. deciſ.* 572. *nu.* 4. ex notab. doctrina *Bart. in l. penul. de nautic. fœnor. Reg. Rouit. ſuper pragm. in rub. de de extract. nu.* 18.

Nec excuſatur etiam ſi dixerit, ad pro-
39 priam domum redire, nàm adhuc videtur in pœnas incurriſſe, ità *Mauſon. de Controbann. quæſt.* 6. *Bart. in l. penult. C. de nautic fænor. Salicet. in l. cum proponas nu.* 6. *verſ. ſed tunc quæro, C. cit. tit. Guid. Pap. deciſ.* 572. *nu.* 3. *verſ. iuncta*; niſi eſſet
40 bonæ famæ, nec ſolitus contrabanna patrare, vt dicunt *DD. ſupracit. & Mauſon. loc. cit. nu.* 10. dummodò quantitas non ſit exceſſiua, vel ſuſpecta, quod remittitur arbitrio Iudicis habito reſpectu ad perſonæ qualitatem.

Sextum priuilegium eſt, quod extra-
41 hens pecunias, & frumentum, aliaſque res prohibitas extrà Regnum, ſi citatus non comparuit, & contumax effectus fuerit, accuſatis debitis contumacijs, poteſt contrà ipſum procedi ad exequutionem pœnæ, in Regijs pragmaticis contentæ, vt fundat, & deciſum refert *Reg. Sanfel. deciſ.* 71. de quibus infrà agemus, & illis adde deciſionem habitam per Regiam Iunctam Controbannorum contrà Marchionem Sancti Georgij, nùnc defunctum, cuius tenor talis eſt.

In cauſa Regij fiſci cum Ill. Don Ioanne Milano Marchione S. Georgij, & Poliſtinæ inquiſito de fraudibus, & Controbannis ſerici, & aliarum rerum, vt in actis.

Die decimo quinto menſis Martij 1656. *Neapoli, facta relatione in Regia Iuncta*
42 *Controbannorum per Dominum Conſiliarium Ioannem Baptiſtam Amendola Præſidentem Regiæ Cameræ, & cauſæ Commiſſarium.*

Per Regiam Iunctam delegatam per Suã Excell. viſa inſtantia Regij fiſci, ac contumacia contracta, fuit prouiſum, & decretum, quod condemnetur dictus Ill. D. Ioannes Milano Marchio S. Georgij, & Poliſtinæ ad ſoluendum ad beneficium Regiæ Curiæ ducatos ſeptincentum octuaginta quatuormille ſexcentum viginti ſex tar. 4. *ad rationem ducatorum decem pro qualibet libra ſerici, & carolenorum treſdecim ſimiliter pro qualibet libra pro pretio ipſius liquidato pro libris ſexaginta nouem mille quatuorcentum triginta ſex, ſeruata forma Regiarum Pragmaticarum, & proindè ſequeſtretur iuriſdictio Terrarum S. Georgij, & Poliſtinæ per perſonam eligendam per S. E. & nihilominus fiat ſequeſtrum omnium bonorum dicti Illuſtris Marchionis tàm feudalium, quàm burgenſaticorum hoc ſuum, &c. D. Gaſpar de Sobremonte, Ioannes Baptiſta Amendola, Anellus Portius, Iacintus Barracanus, Herrera, Andreas Staracius Act.*

Quemadmodùm idem decreuimus in eadem Regia Iuncta contrà Andream Melarbi, proùt conſtat ex ſequenti decreto.

In cauſa Regij fiſci cum Andrea Melar-
43 *bi inquiſito, & contumace de extractione, nonnullarum quantitatum ſerici in Controbannum in menſe Februarij* 1663. *ac alijs, vt ex informatione capta de ordine Magnifici Iudicis M. C. V. in Criminalibus D. Aloyſij Sixto de Britto olim Præſidis Prouinciæ Calabriæ vltra.*

Die 18. *menſis Martij* 1665. *facta rela-*

 tione

tione in Regia Iuncta per Dominum Regium Cōſiliarium Franciſcum Rocco Commiſſarium, Per Regiam Iunctam Controbānorum, eiuſq; Spectabilem, & Dominos Iudices per S. E. delegatā, prouiſum, & decretū eſt, quod depoſitum ducatorū tercentum quinquaginta, factū in poſſe Iuly Mirabello Ciuitatis Catanzary in menſe Decembris 1663. ordinatione dicti Magnifici Iudicis D. Aloyſij Sixto de Britto ex cauſa tranſactionis, oblata per dictum Andream Melarbi tranſmittatur Neap. & committatur exequutio Spectabili Præſidi dictæ Prouinciæ, nec non condemnetur dictus Andreas ad ſoluendam pœnam in Regijs Pragmaticis contentam pro extractione ſericorum per eum facta in Cōtrobannum, & expediantur prouiſiones neceſſariæ, etiā pro pęna contumaciæ, & Actuarius faciat relationem dirictus, & pœnæ, hoc ſuum, &c. D. Antonio Iuan de Centellas, Franciſcus Roccus, D. Didacus de Vlloa, D. Pedro Valero, Proſper de Laurentijs Act.

44 Septimum priuilegium eſt, quod prag. maticæ, extractionem prohibentes, non dumtaxat comprehendunt ipſum actualiter extrahentem; ſed etiam illos, nomine quorum fit extractio, itemque nauicularios, famulos, & fautores, vt diſponitur *in prag. 12. & 20. eod. tit. de extract.*

45 Prout etiam eſt de iure communi cautum, vt *in l. cotem ferro, §. Dominus nauis, ff. de publican. & vectigalib.* Etenim crimen prædictum eſt de exceptuatis, &
46 regulatur ad inſtar raptus, quo agentes, & conſentientes eadem pęna puniuntur, & ità in ſpecie noſtra notat *Muſcatell. tit. de extract. nu. 3.*

47 Octauum priuilegium eſt, vt includantur minores, *Alex. conſ. 49. nu. 7. lib. 1. & conſ. 19. nu. 35. conſ. 254. nu. 4. lib. 6. Soccin. conſ. 71. lib. 4. Vaſquez controu. illuſtr. lib. 1. cap. 33. nu. 11. Roland. à Valle de lucro dotis quæſt. 44. nu. 3. Borrell. de magiſtratib. lib. 3. cap. 14. num. 71. Mauſon. de Controban. quæſt. 7. nu. 3.* Minores enim
48 ligantur ſtatuto, delictum de iure communi punitum plectente, *Farinac. in prax. crim. tit. de inquiſit. quæſt. 11. nu. 29.*

49 Imò nō excuſatur minor à pęna ſtatuti, licèt mitius puniatur, ſi ex propoſito, & dolo ſtatutum contempſerit, *Sforz. Odd. de reſtit. in integr. quæſt. 8. nu. 65. Farinac. ibid. nu. 154. Mauſon. loc. cit. nu. 6.*

Sed dolus, & ſi non præſumatur, & per
50 eum, qui in eo ſe fundat, probari debeat, *l. quoties, §. qui dolo, ff. de probat.* tamen ex circumſtantijs, & coniecturis concludenter probatur *Maſcard. de probat. concluſ. 530. Graſſ. except. 22. nu. 26. & 27. Ricc. collect. deciſ. par. 4. collect. 123. Rot. diuerſ. deciſ. 1169. nu. 8. par. 3. Giurb. deciſ. 43. num. 9.*

51 Et in facto noſtro probatur dolus ex ipſa extractione contrà formam pragmaticarum; ſiquidem minor ex illa ſentit demonſtratiuè commodum, nedùm per non ſolutionem datij, ſed etiam per diſtractionem rerum extractarum cariori pretio, & ſic obſeruat *Rota diuerſor. deciſ. 583. Mauſon. d. quæſt. 7. nu. 9.*

Nonum priuilegium eſt, quod Princi-
52 pis indulgentia, inquiſito de extractione impartita, licèt alioquin latiſſimè eſſet interpretanda *ex l. fin. vbi DD. ff. de conſt. Princip.* tamen ſpeciale eſt in hoc crimi-
53 ne, vt bona intercepta non comprehendat, prout decreuit Collaterale Conſiliū contrà Principem Maidæ, vt ſcilicet gratia, pro controbanno commiſſo obtenta à Domino Prorege, exequatur quoad pę. nam corporalem tantùm, ſaluis iuribus Regio fiſco, & Arrendatoribus pro rebus interceptis; Et meritò quia in bonis
54 interceptis videtur ius Fiſco, & Arrendatoribus gabellarum quæſitum; vndè non debet gratia Principis damnum ipſis afferre, *l. impuberum, ff. de adminiſtrat. Tutor. Menoch. de arbitr. quæſt. 48. nu. 3.*
55 cùm nec de plenitudine poteſtatis poteſt Princeps tollere ius alteri quæſitum, *Afſl. in tit. quæ ſint regal. verſ. bona committentium nu. 49. Seſſe de inhibit. cap. 1. §. 5. num. 23. & 108.* proindè quælibet
56 Principis abolitio non extenditur ad bona confiſcata, & incorporata, *Catalan. de indult. cap. 18. n. 18. Maſtrill. de indult. poſt tract. de magiſtrat. cap. 22. per totum, Reg. Conſtant. in l. 1. C. de pœn. fiſcalib. lib. 10. num. 53.* Gratia enim Principis tùnc
57 pœnas indulget, quando res eſt integra; vtpotè quando non fuit deuentum ad executionem pœnæ, *l. fin. C. ſentent. paſſ. l. gallus, §. & quid ſi tantum, ff. de liber. & poſthum.* Idcircò facta executione, actus dicitur cōſummatus, & effectus cenſetur conſumptus; qua de re exactio non reuocatur, licèt cauſa ceſſaret, vel ex huiuſ-

modi

modi gratia reſolueretur, *l. fin. ff. vnde liberi*, quoniam Dominus Prorex pœnas
58 corporales rectè poteſt abolere; ſicuti etiam pœnas pecuniarias remittere, & lucrum omittere, *Reg. Conſtant. in cit. l. 1. C. de pœn. fiſcal. nu. 59.* exequutas autem non poteſt relaxare, cum non valeat fi-
59 ſco, & priuato in quæſitis præiudicare, *Reg. Conſtant. loc. cit. nu. 58. Maſtrill. tract. de indult. nu. 2. Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit. 3. de elect. offic.* §. 1. *nu. 9.* Propterea videtur, quod Principis abolitio rem interceptam non includit; cùm ex inter-
60 cepto ſtatim deſinat res eſſe extrahentis, & fiſco acquiratur, & in eundem dominium tranſit, *l. commiſſa, ff. de publican. & vectigalib. Reg. Moles deciſ. in manuſcriptis 136.*

Niſi Principis gratia expreſsè diſpo-
61 neret reſtitutionem bonorum interceptorum, *Farinac. de inquiſit. quæſt. 6. nu. 38. verſ. limita primo, Reg. Sanfelic. deciſ. 417. nu. 8. verſ. his tamen nu. 16.* Princeps enim poteſt procul omni dubio ex certa ſcientia pœnam exequutam remittere, *Maſtrill. d. tract. de indult. nu. 2. Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. d. tit. 3. de elect. Official.* §. 1. *nu. 9.* Sed hoc intelligitur, dummodò
62 pœna non fuerit ſoluta, & Fiſci commodis applicata, etenim tùnc non poteſt Dominus Prorex iura fiſci quæſita, & incorporata tollere, & quidquam in ipſius fiſci præiudicium ſtatuere, *l. 2. §. meritò, §. ſi quis à Principe, ff. ne quid in loco publ. Catalan. de indult. nu. 23. & 29. Reg. Conſtant. in d. l. 1. C. de pœn. fiſcalib. nu. 58.*
63 vbi aduertit, quod ipſi Domino Proregi in hoc caſu non conuenit donare, quod ſuum non eſt.

Decimum priuilegium, vt prohibitio
64 frumenti extractionis ſimpliciter, comprehendat etiam extrahentem farinam; nam licèt controuerſum ſit inter DD., nunquid ſtatutum prohibens extrahi frumentum, comprehendat etiam extractionem farinæ, & negatiuam opinionem pluribus adductis affirmauere, *Alberic. in 2. par. ſtatutor. quæſt. 5.* ſubdens ſe ità in facto ſeruari vidiſſe, *Vulpell. conſ. 148. & Menoch. conſ. 225. nu. 43. vol. 3.* & hæc opinio probatur ex regula, vt ſcilicet ſtatutum pœnale ſtrictè ſit interpretandum.
65 Sed contrariam opinionem, vt ſcilicet ſub prohibitione extractionis frumenti comprehendantur etiam extrahentes farinam; nàm aliàs facillimè fieret fraus legi, tenuerunt *Bart. in l. quæſitum, §. illud nu. 1. ff. de legat. 3. & in l. Cæſar nu. 16. ff. de publican. & vectigalib. Iaſ. in l. non dubium nu. 40. & 45. C. de legib. Rip. de peſte in rub. de remed. ad conſeru. vbert. nu. 75. Viu. opin. 386. par. 1. 2. tom. comm. opin. diuerſ. ver. ſtatutum prohibens fol. 322. & Clar. in §. fin. quæſt. 82. ſtatutum 7. circà blada, ver. præter ea quæro nu. 6.* & ibi *Baiard. num. 81. Gandin. de maleſic. in rub. de reb. non portan. contrà decret. n. 40. Marant. de ord. iud. in princ. nu. 20. Guid. Pap. deciſ. 373. Boer. deciſ. 177.* Et ità ſeruari in praxi, teſtatur *Clar. d. quæſt. 82. nu. 6.* & pluries ſic decreuimus in Regia Iuncta Contrabannorum; & ità præcipuè ego pronunciaui, vti delegatus gabellæ farinæ.

66 Vndecimum priuilegium eſt, quod in pœnis alternatiuè per ſtatutum contrà extrahentes cõceptis, electio eſt fiſci creditoris, non autem Rei debitoris; ideò ſi indicta fuerit contrà huiuſmodi crimen pœna pecuniaria, vel corporalis, fiſcus eatenus, pœnam, qua delinquens pati debet, eligit, ità *Bart. poſt Guglielm. de Cuneo in l. quamuis de pignorat. actione, Paul. de Caſtr. in l. cum proponas, §. 1. C. de tranſaction. Alex. in l. 4. §. ſi ex conuentione de re iudic.* idemque ſentijt in propria ſpecie, *Dec. ſingul. conſ. 440. nu. 3.* Et in reliquis criminibus in pœnis alternatiuè inflixis, electio ad iudicem ſpectat, reprobata opinione, *Bart. in l. 1. ff. de effractorib.* ſentientis, electionem dari reo; proùt contrà *Bart.* inquit *Abb. in c. inter cæteras de reſcript. & in c. à crapula in fin. de vit. & honeſt. Cleric.* & facit *tex. in c. quoniam frequenter, §. fin. vt lite non conteſtata*, & notat *gl. in c. ſicut de iudeis*, quæ opinio *Abbatis* fuit communiter recepta; præcipuè quando alternatiua eſt poſita inter diuerſas perſonas, quæ incidunt in prohibitionem, vt tradit *Dec. d. conſ. 440. nu. 3.* quam ſententiam ſequitur *Reg. Rouit. in pragm. 4. de armis nu. 9.* vbi cõtrà *Intrigl. ſing. 239. lib. 1.* qui voluit, vt de duabus pœnis alternatiuè electio ſit Rei condemnati, procedit, quando ambæ pœnæ ſunt pecuniariæ; ſecus quando vna eſt pecuniaria, & alia corporalis, ſeù vtraque eſſet corporalis, nàm tùnc electio

electio eſt Iudicis, vt plenè docet *Andr. in c. ſi verò violator, verſ. ſi miles de pac. tenend.* vbi etiam tradit, quod quando verba ſtatuti dicunt *con la pena à noſtro arbitrio*, electio pœnæ eſt reſeruata Proregi, & non Iudici, *Socc. in c. ſicut nu.20. de iud. Clar. d. §. fin. quæſt.85. nu.6. Menoch. de arbitr. quæſt.87. nu.6.*

Duodecimum priuilegium eſt, nàm
pœnæ contrà extrahentes per Regias Sã-
67 ctiones præſcriptæ, non inſolidum exi-
guntur, ſed quot ſunt extrahentium per-
ſonæ in vno, eodemque crimine, tot pę-
næ fiſco acquiruntur, vt loquitur *Roman.*
in l.1. §. ſi plures, & §. quod nouiſſimè nu.4.
ff. de publican. & vectigal. etenim tot cen-
68 ſentur delicta, quot ſunt perſonæ delin-
quentium; idcircò tot pœnæ debentur,
non enim in criminibus duo rei diudicã-
tur, ſecundùm naturam reorum; ità vt
vno ſoluente, alius liberatur, ſed ex plu-
ralitate delinquentium pęna delicti mul-
tiplicatur, *Florian. in l. item mela, §. ſed ſi*
plures, ff. ad leg. Aquil. in 2. notab. Bart. in
l. ſi plures in primo not. ff. arbor furt. Cæſar.
Grann. in tit. de homicid. nu.13. in fin. Boſſ.
in pract. crim. tit. de pœn. in princ. Alberic.
lib.2. ſtatutor. quæſt.31. num.6. alioſque
glomerat *Petr. Caball. caſ.198. nu.10.* id
69 limitans in caſu ſolutionis intereſſe par-
tis; vt ſcilicet vno ex inquiſitis ſoluente,
cæteri liberantur.

An nauis, et cæteræ res, quæ licent aſportari, incidant in cõmiſſum ex rebus illicitis oneratis.

§. II.

SVMMARIVM.

1 *VTile per inutile non vitiatur, limitatur, quando agitur de indiuiduitate materiæ, nu.2.*

3 *Extrahens rem licitam cum illicita, licitam non perdit. Contrarium verò, n.5.*

4 *Nauis, currus, & equus portantes farinam, non publicantur propter ſtatutum prohibentem aſportare farinam; ſecus de iure Regni, nu.6.*

7 *Extrahens res licitas cum illicitis, ſi eſt Dominus rei illicitæ, vel pœna extractionis ſit capitalis, amittit etiam res licitas, & nu.18. vel ſi reperiantur vltrà Regios paſſus, nu.8. vel ſi ſint exteri, nu.9. & ità deciſum per Regiam Cameram, nu.10.*

11 *Nauis onerata vino, quæ non diſceſſit à à portu, nec Dominus nauis commiſit dolum in oneratione maioris quantitatis vini, expreſsè in expeditionibus, non fuit confiſcata; verùm quantitas exceſſiua confiſcatur, nu.12.*

13 *Monetas extrahens in maiori quantitate, in licentia extrahendi contentam, amittit etiam quantitatem monetarum permiſſam; & ratio differentiæ aſſignatur, num.14. ſed contraria ratio, nu.15.*

16 *Extrahens monetas pœna mortis, & publicationis punitur, limitatur in mercatoribus, accedentibus ad nundinas, num.19.*

17 *Deciſio Regiæ Iunctæ in cauſa Chriſtophani Spinolæ, & Padroni nauis Stephani Frugone recenſetur, ex qua fuit declaratum interceptum frumentum licitum aſportari, ex quo onerauit extrahens maiorem quantitatem.*

20 *Extrahens aurum, argentum laboratum, vel infectum, punitur pœna amiſſionis ipſius, triremium, & relegationis.*

21 *Gemmarũ extractio, quæ gemmæ poſſunt ſeparari ab auro, permiſſa cenſetur, eo magis quia aurum eſt parui valoris, & gemma magni pretij, n.22.*

23 *Aurum cedit margaritis, & quando è contra.*

24 *Aurum eſt acceſſorium ad gemmas.*

25 *Gemmarum extractio abſq; licentia Domini Proregis non permittitur, & quæ ſint pœnæ.*

26 *Deciſio Regiæ Iunctæ pro intercepto gemmarum refertur.*

An nauis, et cæteræ res, quæ licent aſportari, incidant in cõmiſſum ex rebus illicitis oneratis.

§. II.

1 IVris explorata regula, vt vtile per inutile non vitietur, tàm ex Iure Canonico deprompta, vt *in cap. non debet de reg.iur. in 6.* quàm Iure Ciuili conſtituta, *l.ſiuè generalis in princ.verſ.& vtilius,ff.de iur.dot. l.placuit,ff.de vſur. l.ſed ſi ſibi, ff.de ſtipulat.ſeruor. l. proprium, ff. commun. prædior.* communem recepit
2 limitationem, quando nempè agitur de indiuiduitate ſubiectæ materiæ; tùnc vtile per inutile vitiatur, *l. ſi non ſortem, §. ſi centum, ff. de cond. indebiti, Dec. in l. cum amplius num. 2. ff. de reg. iur Bald in l.certi condictio, §.quoniam nu. 8. verſ.2. ſi iudex, ff. de cond. indebit. Lapus alleg.81.nu.5. verſ.item licèt dicta locatio, Ancheran. conſ.1. per totum*; Verùm ſi verſatur in actu diuiduo, qui recipit functionem in genere ſuo, vtile per inutile non vitiatur, §.1.*inſtit.quibus modis re contrahitur obligatio.*

3 Quamobrem ſequitur, vt qui ob licitum, quod tranſuehit illicitum quoque tegendo aſportare audet; vtrumque non deperdat, ac illicitum cum licito fiſco non adijciatur, quod ſuadetur *ex tex. in l.ſi non ſortem, §.idem Marcell. ff.de cond. indeb.* ibi,*ſuperfluum olei eſſe repetendum, non totum*; Et hanc opinionem pro conſtanti admittit *Salicet. poſt Cin. & Alberic. de Roſat. in l. cum proponas, nu. 2. &*
4 *ſeq. C. de nautic.fœnor.* inquiens, ſtatuto prohibente farinæ extractionem ſub pœna publicationis farinæ, non publicari, nec confiſcari currum, nauim, ſiuè equũ portantes farinam; idem ſequitur *Felin. in c.ſignificauit poſt Petr.de Ancharan. & Ioannem de Anania de iudic.Bart.in l. cotem ferro, §.Dominus, ff.de publican. Gannius tract. de maleſic. tit. de reb. non portand. contrà deuetum, Alberic.de Roſat. in 2.par.ſtatutor. quæſt.4. Bart.de Firmiano tract. de gabell. 9.par. principali quæſt. 8. cum ſeq. Boer.deciſ.178. nu.24. Rip.tract. de remed. ad conſeruand. vbertat. nu.130. & 131. verſ. decimo ſexto quaro, Borell. tract.de magiſtrat.edicto lib.3.cap.14.nu. 64. verſ.9.*

5 Contraria autem ſententia, vt ſcilicet vtrumque perdatur, vtpotè licitum, & illicitum, ſuadetur *ex tex. in l. cum proponas 3.C.de naut.fœnor.*ibi, *illicitis comparatis mercibus, eaque nauis continebat fiſcum occupaſſe*;hoc pariter reſpondit Iuriſconſultus *in l. cotem ferro 11. §. Dominus nauis, ff. de publican. & vectigal.* ſequitur *Bald.in d. l. cum proponas, verſ. 3. nu.10. Guid.Pap. deciſ.572.* ſic in Delfinali Conſilio terminatum tradens *Boer. deciſ.178. nu.15. & deciſ.300. nu.5. Caluacan. de bracchio Regio fragmentorum par.6.fragment.25.num.21. Mauſon de Controbann quæſt.6. nu.4. Viu.to.1.comm. opin.lib.1.tit.17.de legib.nu.68. Auguſtin. Barboſ. in collect. ad dictam legem cum proponas,C.de naut.fœnor.* ad idem *Petrus de Rauenn.ſingul. 853. Didac. de Caſtillo in l.Tauri verſ.en los dichos hagares, Peregrin.de iur.fiſci lib.6.tit.5.nu.28. Bouſdill.politic.tom.2. cap.5. nu 31. Reg. Tap. lib.7. Iur.Regn.tit.10. de extract.victual. in annotat. ad cap. vt illorum fraudibus, Salgad.de Reg.protect lib.2. par 4. cap.10. nu. 100 Guazzin. de confiſcat bonor. ampliat.81.concl.13.nu.2.D.Franciſc.à Maia obſeruat.iur.lib.3. cap.1.§.3. nu.3.*

6 Idemq;edixit in hoc Regno Carolus I. *in cap.vt illorum fraudibus ſub verſ.volumus, vt portulani*; ibi dicitur tàm onus, quàm nauis ad opus Curiæ capiatur, quod etiam fuit à Regijs Sanctionibus præſcriptum; etenim ex illis extrahentes res vetitas, non dumtaxat pœnis corporalibus, & amiſſionis rei mulctantur, ſed etiam nauis, aut equi, res illas prohibitas deferentes,& ſi licitæ fuerint,in commiſſum incidunt, ſic dictatur in dictis pragmaticis *ſub tit.de extract.*& hoc pariter comprobant præter congeſtos, *Nouar.ſuper pragm. in rub. de extract. nu.3. Reg.Rouit. in eadem rub. nu.17.*& conferunt ſcripta per *Goffred. de Caieta in gl. non impreſſa ſuper ritibus Regiæ Cameræ tit. de iur. fundaci, verſ. item ex eo quod incæpi fol. mihi 22. à ter.* cui ſe remittit *Reg.Rouit. loc.cit.* & ille concludit, quod ſem-

7 ſemper licitum cum illicito confiſcatur, ſiuè pœna delicti fuerit capitalis; ſiuè licitum fuerit ipſius delinquentis.

8 Imò hęc communis aſſeuerata ſententia locum, quoque vindicat, ſi extrahentes vltrà Regios paſſus fuerint comperti aſportantes res illicitas; nàm eatenus licitum, quod ab ipſis defertur, adhùc cōfiſcatur, *ex Imol. in l. cotem ferro*, §. *Dominus, verſ. nota argumentum, ff. de publican. & vectigalib. Bald. in l. cum proponas, n. 10. verſ. ſed ex conſequenti, vbi Salicet. nu. 2. verſ. alij, C. de naut. fænor. Manſon. de Controbann. q. 6. nu. 6.*

9 Quemadmodùm, ſi extrahentes ſint exteri, & incolatum habeant extrà Regnum; nàm tùnc inuenti aſportare illicita, nedùm illa fiſco cedunt; ſed etiam licita eidem applicantur, ità *Guid. Pap. deciſ. 572.* vbi addentes *ex Bald. in d. l. cum proponas nu. 5. verſ. ſi conſtat, Manſon. d. quæſt. 6. nu. 14.*

10 Rurſum hoc idem ſuadent deciſiones, quas Tribunal Regiæ Cameræ prodijt, altera fuit habita in anno 1657. & alteram promulgauit in anno 1658. nàm declarauit intercepta aliqua dolia vini, onerata ſuper naui, quæ abſque debitis expeditionibus ab Inſula Iſchiæ diſceſſerat, & inſuper prouidit, vt procedatur ad venditionem vini, & Tartanæ, & pretium incorporetur ad beneficium Regiæ Curiæ; proùt habetur in decretis eiuſdem Regiæ Cameræ recollectis per *Reg. de Marin. 701. poſt 2. tom. deciſ. Reg. Reuert.* & de eadem meminit *idem Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. 552. Reg. Reuert.*

11 Tamen in alia facti contingentia, licèt contrarium decreuerit idem Tribunal Regiæ Cameræ, ſupra poſitis autem non repugnat; etenim ibi quidam abſque debitis expeditionibus nauem certa vini quantitate onerauit in Inſula Procitæ, vt duceretur extrà Regnū, hic deindè vini quātitate fuit orbatus, tamen nauis Dño fuit reſtituta, ea nimirū ratione, quia nauis huiuſmodi à Portu non diſceſſit, nec cōuincebatur Dominū illius in vini oneratione dolum adhibuiſſe; vndè etſi contrà extrahentem per onerationem ſequutam videatur delictū conſummatum; tamen non ſic eſt contrà Dominum nauis, cum credendum ſit, ipſum à portu non aliter diſceſſurum, niſi Dominus merciū debitas expeditiones exhiberet, vt tradit *Reg. de Marin. in obſeru. ad dictam deciſ. 552. Reg. Reuert.* ſubdens in hoc ſenſu intelligi *tex. in d. l. cotem ferro*, §. *Dominus, ff. de publican. contrà Dominum nauis*, & facit in puncto *tex. in l. 3. C. de ſeru. fugit. l. Cæſar, ff. de publican. & vectigal. Salicet. in d.* §. *Dominus, Hieron. Gabriel conſ. 18. nu. 6. Criuell. deciſ. 81. nu. 8.*

12 Verùm ſi quis obtinuerit licentiam extrahendi, putà centum dolia vini, mille libras Serici, Croci, aut ſimilis; ſi deindè ſuper curru, ſiuè naui maior inueniretur quantitas, quam extrahi permiſſa, illa tantùm quantitas exceſſiua amittitur, nec aliter illicitum trahit ad ſe licitum, ſic docet *tex. in l. ſi publicanus*, §. *1. ff. de public. & vectigal. Salicet. in l. cum proponas nu. 3. verſ. verum quia nulla, C. naut. fęnor. Manſon. in opuſc. de Contreban. quæſt. 6. per totam*; & ità indiuidualiter R. C. iudicauit, vt teſtatur *Præſ. de Ganauerra deciſ. 25. per totam*; vbi ſatis lepidè ſcripſit, & in partem contrariam inclinauit, optimis fretus medijs, tamen deciſionem in fauorem rei ſucceſſit, ſequitur *D. Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. D. Reg. Reuert. in deciſ. 222. nu. 3.*

13 Contrarium eſt, ſi quis iter agens, in Regni confinibus reperirietur extrahere pecuniam, extrahi prohibitam, & cum illa pecuniam extrahi permiſſam, tùnc iſta pariter incidit in commiſſum, ſicut illa prohibita, ſic notant *Salic. in l. cum proponas nu. 3. verſ. verum quia nulla, C. naut. fænor. Guid. Pap. deciſ. 572. Boer. deciſ. 138. nu. 24. Alex. trentacinq. var. reſol. lib. 1. tit. de iur. fiſci reſol. 3. Manſon. de contraban. quæſt. 6. nu. 6. D. Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. 222.* Reg. Reuert. *nu. 3. to. 1.* & adde *Peregr. de iur. fiſci lib. 6. tit. 5. num. 25.*

14 Rationem differentiæ aſſignat *idem Reg. de Marin. ibid. ex Salic. in d. l. cum proponas, C. naut. fęnor. nu. 3.* dicens, quod vinum, ſericum, &c. ſunt res, quæ omninò extrahi prohibitæ non ſunt, imò permiſſæ, ſolutis Regijs dirictibus, ideò quò ad partem legitimo iure extractam, non poſſunt res illæ intercipi; in moneta verò auro, & argento contrarium eſt, quia illæ nec cum dirictuum ſolutione extrahi poſſunt, proindè ſi quis fuerit inuentus ſecum aſportare pecuniam Regiam, quæ

extra.

extrahi omninò prohibetur,& pecuniam exteram extrahi permiſſam, in hoc caſu amittitur tàm pecunia extrahi prohibita, quàm illa licita.

Sed hæc ratio ſatis non ſuadet, quia quemadmodum pars frugum, quæ licito iure fuerit extracta ſtante diri&tuum ſolutione,non poteſt confiſcari,ea ratione, quia res eſt licita extrahi, ità ſimili ratione non poteſt intercipi moneta extera, dùm res eſt à Regijs ſanctionibus permiſſa extrahi.

15 Ratio autem, quæ diſparitatem probat, eſt, quia in frugibus, & victualibus noſtræ pragmaticæ ſtatuerunt pœnam amiſſionis illarum, quæ non ſolutis Regijs diri&tibus extrahuntur, vndè dùm pro parte illarum non fuerunt diri&tus ſoluti, illa eadem pars debet intercipi; ſiquidem in hoc caſu licitum non venit confiſcandum cum illicito, *Bal. in l. cum proponas nu. 15. verſ. ſed pone, C. nautico fænore, Salic. ibidem nu. 5. verſ. quaro an*

16 *liceat.* In moneta verò aliud per Regias ſanctiones cautum fuit, nàm contrà extrahentes monetam huius Regni, vel Hiſpaniæ, aurum, vel argentum, præſcripta eſt pœna mortis naturalis, publicationis bonorum vltrà amiſſionem intercepti, vt *in prag. 23. de extract.* & ideò pecunia extera, quæ ſecum extrahitur cum pecunia huius Regni, licito iure confiſcatur, cum trahatur in conſequentiam prohibitionis, & bonorum publicationis, *Io: de Imola in d. l. cotem ferro, §. Dominus, verſ. nota argumentum*, quem adducit *Add. ad Guid. Papa deciſ. 572. lit. B.* & hoc firmat *Bal. in d. l. cum proponas nu. 10. verſ. ſed ex conſequenti, Manſon. de cõtraban. q. 6. n. 6.*

Verumtamen contra Chriſtophorum Spinola de crimine extractionis frumenti à Regno ſuper Tartana Padroni Stephani Frugone notatum, decreuimus in Regia Iuncta Controbannorum incidiſſe in cõmiſſum integram quantitatem modiorum 2500. tritici, licèt pro modijs 2200. exoluerit Regios diri&tus, debitaſq; obtinuerit expeditiones; imò cauſa huiuſmodi criminis, pro quo pœna mortis eſt impoſita, fuit citatus dictus Chriſtophorus ad informandum, & capitula cum abbreuiatione termini dierum 20. ad foriudicandum, vt conſtat ex decretis, quæ ſequuntur.

17 *In cauſa Regij fiſci ſuper intercepto Tartanæ Padroni Stephani Frugone Ianuenſis, cum oneratione tt. biſmille quincentum quadraginta trium tritici, aliorumque bonorum in Maritima Bradani Plaæ Tarenti per extrà Regnum, cum expeditione pro tumulis biſmille, & biſcentum tritici tantùm, vt ex actis.*

Die 17. Menſis Auguſti 1667. facto verbo in Regia Iuncta per D. Regium Conſiliarium Franciſcum Rocco Commiſſarium.

Per Regiam Iunctam Contrabannorum per S.E. delegatam, viſis actis, ac inſtantia Regij fiſci prouiſum, & decretum eſt, quod Nauis, ſeù Tartana ſupradicti Padroni Stephani Frugone cum eius armigijs, triticum, aliaque bona in ea onerata in Maritima Turris Bradani declarentur intercepta; Procedatur ad eorum venditionem, & pretium applicetur Regiæ Curiæ hoc ſuũ, D. Melchior de Nauarra, Marchio Criſpani, Franciſcus Roccus, Vidit Fiſcus, D. Pedro Valero; Proſper de Laurentijs Act.

Die 6. menſis Auguſti 1667. Neap. facto verbo in Regia Iuncta per Dominum Regium Conſiliarium Franciſcum Rocco *Commiſſarium.*

Per Regiam *Iunctam Contrabannorum per S.E. delegatam, prouiſum, & decretum eſt, quod ſupradictus Chriſtophorus Spinola quondam Pauli pro cauſa prædicta citetur ad informandum, & ad capitula cum abbreuiatione termini dierum viginti ad foriudicandũ, ſeruata forma reſcripti Ill. Comitis de Caſtrillo olim huius* Regni *Proregis ſub datum* 20. *Martij* 1658. *tempore erectionis dictæ* Regiæ *Iunctæ, & cum ſecuritate in forma hoc ſuum, D. Melchior de Nauarra, Marchio Criſpani, Frãciſcus* Roccus, *D. Thomas Carauita, Vidit Fiſcus, D. Pedro Valero; Proſper de Laurentijs Act.*

18 Perpendidit nàmque præter ſuperaddu&ta Regia Iuncta, quod quando crimen capitali pœna punitur, tùnc licitum adhuc per illicitum confiſcatur ex continentia delicti; præcipuè quando res licita erit propria eiuſdem delinquentis, & extrahentes erant exteri, & incolatum habebant extrà Regnum, vt concludit *Goffred. de Gaeta in gl. manuſcripta ſuper ritibus* Regiæ *Cameræ, tit. de iure fundici, verſ. item ex eo quod incepi, & verſ. quod confiſcatur fol.* 22. quem ſequitur *Reg.*

Mm Rouit.

*Rouit.in rub.pragmaticar.de extract.n.*17.
*Mauſon. de contrabann. quaſt.*6. *num.*14.
Nouar.ſuper pragmaticis rub. de extract.
*num.*3.

19 Prætereà eſt obſeruandum,quod prag-
matica noſtra, vetans extractionem mo-
netarum huius Regni,non comprehendit
mercatores, accedentes ad nundinas, &
ex venditione mercium retrahentes pre-
tium, nàm poſſunt prædicti mercatores
exteri extrahere monetam argenteam
tantùm,redactam ex venditione merciũ,
quæ per ipſos immittuntur ab extrà Re-
gnum, vt venderentur in Regno; proùt
R.C.declarauit efflagitantibus mercato-
ribus Raguſeis, vt habetur *in voto* 193.
*fol.*833. & *in voto* 214. *fol.* 838. ex com-
pilatis *per Reg. de Marin. in fine deciſ.*
*Reg.Reuert.tom.*2. & reſpectu extractio-
nis pecuniæ aureæ per eoſdem mercato-
res petitę R.C. decreuit, vt adeant Do-
minum Proregem, vt habetur *in dicto*
voto 193.

20 Amplius eiſdem Regijs Sanctionibus
extractio auri, & argenti, tàm laborati,
quàm infecti interdicitur, pœnis relega-
tionis, aut triremium, & amiſſionis auri,
aut argenti, vt legitur *in prag.* 10. 16. *&*
19. *ſub tit.de extract.* quamobrem fiſcus
in Regia Iuncta Contrabannorum in-
tercepta declarari efflagitabat nonnullas
gemmas,auro munitas,quas Hiacynthus
21 Portius auri faber Neapolitanus à Re-
gno extrahebat, Roma proficiſcens, ta-
mèn dictus Portius huiuſmodi contem-
nens, reſtitutionem gemmarũ enixè po-
ſtulabat, fretus ſuprapoſitæ concluſioni,
quod quando inter licitum,& illicitũ fie-
ri poterat ſeparatio,licitum intercipi ne-
quibat, *ex l.cotem ferro,*§.*Dominus, ff.de*
publican. & vectigalib. l.ſi publicanus, §.
de rebus eod.tit. Bar.& Angel.in l.vſuras,
ff.de vſur. Bald.in l.cum proponas de naut.
fænor. Mauſon. de Controb. quæſt. 6. co
22 fortiùs, quia aurum, quod prohibitum
aſportari ſuadetur,paruæ quantitatis eſt,
vndè illud trahit gemmas multo ſupremi
valoris, quemadmodùm conſtitutum eſt
in l.ſi non ſunt, §.*perueniamus, & in l.ſi*
vt habiliter 21.*&* 22. *ff.de aur.& argent.*
23 *legat.* vbi gemmæ ligatæ pro ornamen-
to tabulæ, vel vaſis auri, aut argenti, le-
gato auro, vel argento, gemmæ quoque
legatario cedunt; ſi autem aurum, vel
argentum poſitum fuerit pro coniungen-
dis, aut alligandis gemmis pro maiori
etiam commoditate illas deferendi; &
tùnc aurum cedit margaritis,quod ſequi-
tur *Paul.de Caſtr.in d.l.& ſi non ſunt.* Ex
quo etiam infertur, vt non videatur ex
huiuſmodi extractionę delictum patra-
tum, etenim in pœnalibus non fit exten-
tio, vndè ſi interdicta non fuit extractio
gemmarum, non poteſt delictum ex au-
ro, quod gemmis accedit, deduci, *Alex.*
*conſ.*53. *nu.* 11. *lib.* 1. *Lancelloit. de atten-*
24 *tat. cap.* 75. *nu.*28. Aurum enim dicitur
acceſſorium ad gemmas, proptereà ſe-
quitur naturam principalis, *ad tex. in l.ſi*
quam, C. de bon. vacantib. lib. 10. *Oltrad.*
*conſ.*121.*nu.*11. *Federic.de Senis conſ.*191.
*nu.*3, *Cardin.Tuſcus concl.*77.*to.*1.

Nihilominus inutile fore reſpeximus
25 huiuſmodi certamen, ſiquidem peculia-
ri Sanctione vetita comperitur extractio
gemmarum procul licētia Domini Pro-
regis in ſcriptis, & contrà tranſgreſſores
extrahentes circumſcripta legitur pœna
amiſſionis gemmarum, relegationis, vel
triremium per decennium, ac ſolutionis
tripli valoris rei extractæ, imò contrà
Dominos nauis, nautas, huiuſmodi pœ-
næ,& amiſſionis nauis irrogantur,& etiã
complices, & fautores complectuntur,
ità eſt *prag.*2.*ſub tit.de monetis.*

26 Qua de re in Regia Iuncta pronuncia-
uimus, tùnc Præſidente quondam Regē-
te D. Gaſpar de Sobramonte, vt prædi-
ctæ gemmæ declarentur interceptæ, &
applicentur commodis Regij fiſci, & in-
dè fuit proceſſum ad illarum venditio-
nem ſub die 13. Aprilis 1658. & præuijs
ſubhaſtationibus, & accenſione candelæ,
Doctori Thomæ Imparato, vt vltimo li-
citatori fuerunt venditæ pro duc. 9110.
quos exoluit Regiæ Curiæ, acta ſunt
penès Proſperum de Laurentijs Act.

Nauis,

Nauis, & animalia aliena, aſportantia res vetitas, an incidant in commiſſum?

§. III.

SVMMARIVM.

1 *Nauis aliena non incidit in commiſſum, ſi magiſter nauis illicitas merces inſcio Domino impoſuerit.*
2 *Dominus nauis ex delicto magiſtri nauis non tenetur.*
3 *Crimina non committuntur ſine voluntate.*
4 *Nauis Dominus non obligatur ex delicto magiſtri nauis commiſſo abſq; ſua ſcientia, etiam ſi ſtatutum hoc dictaret, n.5.*
6 *Scientia non præſumitur, niſi probetur.*
7 *Nominans tenetur pro delicto perſonæ nominatæ.*
8 *Vniuerſitas tenetur pro perſona Ærarij ab ipſa nominati.*
9 *Subſtituens tenetur pro criminibus, à ſubſtituto commiſſis.*
10 *Dominus tenetur pro delicto familiæ, ab ipſo propoſitæ, ad peculiare genus.*
11 *Nauis Dominus ex contractu, & delicto magiſtri nauis tenetur, etiam ſi cõſcius, vel particeps non ſit, ex quaſi contractu obligatur, nu.12.*
13 *Cauponæ, & ſtabuli Dominus, tenetur pro maleficio in eis commiſſo.*
14 *Nauis Dominus, ſicut ex opera magiſtri nauis commodum percipit; ità & onera ferre debet, nec excuſatur, ſi tempore electionis erat idoneus, nec etiam ſi ſubſtitutum exhiberet, nu.15.*
16 *Nauis Dominus priuatur naui, quæ extraxit res vetitas etiam ipſo inſcio, nec conſentiente, & hoc etiam attentis pragmaticis Regni noſtri, nu.17.*
18 *Animalia, per quæ extrahuntur res vetitæ in Contrabannum, incidunt in commiſſum.*
19 *Statutum loquens in rem, & non in perſonam, comprehendit forenſes alienigenas, & inſcios.*
20 *Nauis, pullus, & aſinus ſunt inſtrumenta rei confiſcatæ, eique accedunt.*
21 *Dominus domus, vbi falſa moneta delictum patratur, amittit domum, etiam ipſo ignorante delictum.*
22 *Nauis, quæ à ſeruitio publico excuſatur, pœna publicationis corrigitur, & hoc procedit etiam ſi magiſter nauis, qui ſe excuſauit, non ſit Dominus nauis, nu.23.*
24 *Nauis Dominus, ſi ex delicto magiſtri non teneretur, nunquam naues inciderent in commiſſum, & de ratione ibi.*
25 *Conſuetudo viget, vt Dominus nauis teneatur ex delicto magiſtri nauis.*
26 *Nauis aliena incidit in commiſſum, quando ſtatutum mandat, quod pro crimine extractionis, nauis quoque incidat in commiſſum.*
27 *Nauis Dominus, ſi magiſtro aliquid ſpecialiter prohibuit, tunc non tenetur ex culpa magiſtri.*
28 *Nauis aliena ex delicto magiſtri non incidit in commiſſum de Iure Ciuili, de Iure autem Prætorio ſecus.*
29 *Nauis aliena aſportans res vetitas fuit applicata ſeruitio Regiæ Curiæ.*

Nauis, & animalia aliena, aſportantia res vetitas, an incidant in commiſſum?

§. III.

1 Cenſuerunt aliqui, & non immeritò, alienam nauem non incidere in commiſſum, ob id, quod nautæ, vel magiſter nauis illicitas merces abſente Domino transfrætandas, in naui impoſuerint, hæc inquam ſententia deſumitur ex *l.cotemferro* 11. §. *Dominus, ff. de publican. & vectigal.* his verbis: *Dominus nauis ſi illicitè aliquid in nauem, vel ipſe, vel vectores, vel conductores impoſuerint, nauis quoque fiſco vindicatur, quod ſi abſente Domino id à magiſtro, vel gubernatore, vel conductore, vel proreta, nautaue aliquo factum ſit, ipſi quidem capite pu-*

 niun.

niuntur commiſſis mercibus, nauis autem Domino reſtituitur; qua in ré DD. etiam conueniunt *Bart.Roman. Imol. Alberic. in d.§. Dominus, Bald. in l.cum proponas, C. naut fœnor. nu.9. Bertach.de gabell. par.9. princip. nu. 15. Franciſcus de Auiles in c. Pratorum 52. verſ. en la Tierra nu.2. Bouadill.politic.lib.4.cap.5.nu.31. verſ.en lo qual, Caball.reſol.crimin.cap.129. num.7. & 8. to. 2. Reg. Valenzol. conſ.39. nu.26. lib.1.Manſon.de controban.quæſt.19.nu.5. Reg.Tap. lib. 7. Iur. Reg. tit. de portulan. ſuper cap.vt illorum fraudibus,verb.tam onus, quàm nauis, Nouar.in pragm.4. de*
2 *extract.nu.*4. Non enim Dominus nauis ex crimine à magiſtro perpetrato, venit ſtatutis pœnis plectendus, cum illæ ſuos tantummodò habeant authores, vt *Ezechielis cap. 18. Exod.cap. 23. Daniel cap. 13. Iob.cap.4. l.abſentem, C.de pœn. l.ſancimus 22. C.eod. Barboſ.axioma.181.nu.4. tract. var. Giurb obſeru. deciſ. obſeru. 42.*
3 *nu.*17.Crimina nàmque nullatenus committuntur ſine voluntate,*Diuus Auguſtin. lib.4.quæſt.24.cap.15.Giurb.conſ.crim.32. nu.*13. Proindè dum conſenſus deficit in
4 Domino nauis, nec obligationis nexum, neque ſceleris pœnam ſubire valet, *l. ex maleficijs 4. §.1. verſ.longè minor, ff. de action.& obligat. l.ſi per errorem 17. ff de Iuriſd omn.iud. Paul.de Caſtr.conſ.46.n.2. lib.1, Giurb.conſ.crim.27.nu.17.* quamuis
5 ſtatuto aliter diſponeretur, vt poſt *Cranett. & Burſat.* firmat idem *Giurb. conſ.*
6 *crim.14.nu.11.* niſi de ipſius nauis Domini ſcientia conſtiterit, quæ in iure non præſumitur, niſi probetur, *l.verius 21.ff. de probat.Maſcard.de probat.concluſ.879. Ozaſcus deciſ.71.nu.13. Surd. deciſ. 221, nu.14.Sanchez de matr.lib.9.diſp.22.n.4. Caſtill.controu.iur.lib.5.par.2. quæſt.127.*
7 In contrarium autem communis concluſio arridet; vt ſcilicet pro electis præpoſitiſque cuncti nominatores obſtringantur, *l.1. C. de pericul. nominator. lib.11. Luc. de Penn. in l. agentes num.10. verſ.item is,qui nominat, C.de agentib.in rebus lib. 12. Cuiac. in paratlitis lit. B. Clapperius cauſa rationum cauſ.62. quæſt. 3. nu.1. Larrea allegat.fiſcal,39.n.1.lib.1. Pater de Afflict.controuer.iur.45.nu. 1.*
8 Idcircò ſtatutum eſt, vt Vniuerſitates Ærarium nominantes, eorum periculo electionem peragãt *ex cap.Regis Caroli I.* item Collectores, Sindici, & ãlia perſona, quæ ab Vniuerſitatibus ſub eorum periculo pro ſeruitio noſtræ Curiæ eliguntur, & ſequitur *Capyc.deciſ.118.nu.3. Capiblanc.de Baronib.par.1.prag.16.n.97. Gizzarell.deciſ.31. nu.5.*
9 Quemadmodùm pro ſubſtituti criminibus ſubſtituens officij priuatione mulctatur, *Gram. vot.29.nu.16 Reg.Reuert. deciſ.206. lib.1. Reg. Rouit. conſ.87. lib.1. nu 4. & deciſ.72.nu.68. Reg.Galeot. reſponſ.fiſcal.11. Reg.de Marin. in obſeru. ad deciſ.325. & 530. Reg.*Reuert.
10 Prout pro familiæ delictis Dominus pariter tenetur, quoties eam ad peculiare negotiorum genus propoſuit, *l. 1. in princ. & §.familia de publican. & vectigalib. l. ſed & ſi ſeruus 3. ff. de tributar. action. Cappell. Toloſan. deciſ. 196. nu. 1. Gram. deciſ.3.nu.12. Card. Seraphin. deciſ. 527.in princ. Ariſminius Tepat.var. iur.ſentent. tom.3. tit.520. verſ.Dominus tenetur*, alioſque congerit *Farinac. de delict.& pœn.quæſt.24. nu.50.*
11 Proindè idem peculiariter conſtitutũ eſt contrà Dominum nauis, qui ex delicto, vel contractu magiſtri nauis,obligatur, ſic ſuadet *tex. in l. debet exercitor 7. ff.naut. caupon.& ſtabular.* quo loco *Vulpian.* ſentit, exercitorem nautarum ſuorum omnium factum præſtare, quoniam ipſe ſuo periculo eos adhibuiſſe cenſetur, idemque ſatis liquidò annuit citat. *Vulpian.in l.1.§.magiſtrum autem, ff.de exercit. act.* qua lege reſpondit, Dominum nauis obligari tàm ex contractu, quàm ex delicto magiſtri nauis.

Et rationem huius concluſionis ſatis lucido inſinuãt verba *tex.in l.1.in princ. ff. de exercit. act.* ibi, *vtilitatem huius edicti patere nemo eſt, qui ignorat; nàm cum interdum ignari cuius ſint conditionis, vel quales cum magiſtris propter nauigandi neceſſitatem contrahamus, æquum fuit, eum, qui magiſtrum naui impoſuit, teneri.*

Et hoc idem vnanimiter firmauere DD, *Affl.deciſ.82. num.3. Boer. deciſ.56. nu.4. Franciſcus Stephan. deciſ.72. Ludouic.Roman.conſ.74.nu.1.Gram. conſ.crim. 8. nu.5. Peregrin. de iur. fiſci lib.6. tit.5. nu.35. limit. 4. verſ. ſed ſi ductor, Niger Ciriocus controu.forenſ.384. nu.27. & 28. tom. 2. Benedict. Carpſouius deciſ. Illuſtr.*

Saxo.

*Saxonicæ par.2. decif.*133. vbi idem pro-
bat alijs iuribus expenſis, diffinitumque
firmat in Alipſienſi Senatu, *Ego tract. de
naut. to.2. reſp.notab.*11. *nu.*32.33.& 35.
12 Speciale námque eſt contrà Dominum
nauis, vt ex quaſi maleficio obſtringa-
tur, etſi particeps, aut conſcius non ſit fa-
cinoris, per magiſtrum nauis patrati, *l.ex
maleficijs* 4. §. *fin. ff. de act. & oblig.* ibi,
13 *aut caupones, aut ſtabularij de damno, aut
furto, quod in naue, aut caupona, aut ſta-
bulo factum ſit, quaſi ex maleficio teneri
videtur, ſi modo ipſius nullum eſt malefi-
cium, ſed alicuius eorum, quorum opera
nauem, aut cauponam, aut ſtabulum exer-
cet*, concordat *tex. in* §. *item exercitor
inſtit. de obligat. qua ex quaſi delict. na-
ſcunt.* & conferunt dicta per *Bergalum de
dolo lib. 2. cap.6. diuiſ.6. de dolo* 3. *num.*8.
Anton. Piccard. in d. §. *item exercitor n.*1.
Io: de Heuia in Curia Philippica lib. 3.
commercij naualis cap. 3. *verb. nauigan-
tes.*
14 Præterea ſicut Dominus nauis ex ope-
ra magiſtri nauis commodum percipit,
onera quoque ferre debet, *l.* 1. *verſ. ex
his, & l. ſcribit celſus, ff. ad Senat. C. Treb.*
debet enim Dominus nauis ſolertiam
adhibere in electione magiſtri nauis; vn-
15 dè ſi malis hominibus vſus fuerit, ex de-
licto eorum ſemper obligatur, *l. ex ma-
leficijs* 4. §. *fin. ff. de act. & oblig.* imò non
excuſatur Dominus nauis, quamquam
tempore electionis magiſter nauis præ-
poſitus erat idoneus; nec etiam ſi eũdem
ſubſtitutum exhiberet, *l. nam & ſecus*, §.
fin. ff. de negot. geſt. Sforz. Odd. conſ. 62.
num. 23. *Giurb. conſ.* 36. *Reg. Reuert. de-
ciſ.*206.
16 Quibus propterea videtur concludi
Dominũ nauis ex culpa magiſtri, tranſ-
fretandas recipientis merces vetitas, na-
ue priuari; proùt quoque tradiderunt
Bart. & Alex. in d. §. *Dominus nauis*, ibiq;
Io: de Imol. & Roman. *Bald. in d. l. cum pro-
ponas nu.*10. Rip. *in tract. de peſte tit. de
remed. ad conſeruand. vbertatem nu.* 133.
*Ioãnes Bertachin. de gabell. par.*9. *in princ.
nu.*15. *Lucan. de fiſco par.*4. *nu.*17. *Ozaſcus
deciſ.*71. *nu.*8. *Boer. dec.*178. *nu.*28. *Meſſia
pragm. taxæ panis, cap.*1. *nu.*15. *Azened.
tom.* 4. *nouæ recõpilationis lib.* 6. *tit.* 18.
*l.*25. *nu.*21. *Bouad. polit. to.*2. *lib.*4. *cap.*5.
*nu.*31. *Mazzoll. conſ.*60. *nu.*10. *Giballin.
lib.* 1. *de cauſ. negotior. cap.*7. *art.*3. *con-
ſectan.*5.
17 Quodque fortiùs ſuadetur vigentibus
in Regno noſtro Regijs Sanctionibus, pę-
nam addictionis nauis ſtatuentibus, ſic
eſt *pragm.* 12. *de extract.* quæ prohibens
extractionem frumenti, ſic ſubdit, *Di-
chiaramo confiſcati, & applicati ipſo iure
à noſtra* Regia *Corte li vaſcelli predetti,
& pena alli marinari, & altri padroni di
vaſcelli*, & idem *in pragm.* 20. *eodem tit.*
ibi, *Neſſuna perſona poſſa eſtrahere dal
preſente* Regno *per mare, nè per terra
quantità di grano, nè altre vettouaglie
ſenza noſtra eſpreſſa licenza in ſcriptis,
ſotto pena alli contrauenienti di morte
naturale, e di più di perdere li grani, e
vettouaglie, animali, e vaſcelli, con li
quali ſi eſtraheranno*; & conferunt etiam
18 verba *pragm.* 21. *eod. tit.* ibi, *Volemo an-
cora, che ſi perda la barca, ò vaſcello, &
ancora l'animale, ſopra il quale ſi eſtraherà.*
19 Hæ inquam Sanctiones diriguntur in
rem, non autem in perſonas, quapropter
comprehendunt forenſes ignorantes, &
alienigenas, *Franciſcus Marc. deciſ.*238.
*par.*2. *Stephan. de* Ranchin *in add. ad deciſ.
Guid. Pap.*373. nauis enim eſt inſtrumen-
20 tum rei confiſcatæ, eique accedit, proùt
eſt in pullo, & aſino, *Bald. in l. cum propo-
nas, nu.*14. *C. naut. fęnor.* idemque pro-
bat *tex. in l.*1. §. *domus, C. de falſ. monet.*
21 vbi Dominus ex maleficio falſæ mone-
tę, patrato in ſua domu, etiam ipſo igno-
rante, domum amittit, ſequitur *gl. in l.
iubemus, C. de nauib. non excuſand. lib.*11.
22 vbi dùm in *tex.* diſponitur, quod ſi nauis
à ſeruitio publico excuſetur, pœna pu-
blicationis corrigitur *gl. in verb. atten-
tatum*, ait, quod ſi ille, qui hoc attenta-
23 uit, non eſt Dominus, attamen idem
Dominus nauem perdit, cum delictum
Prælati noceat Eccleſiæ.
24 Vlterius ſi prædictę Sanctiones Domi-
minos nauium inſcios non complecte-
rent, pœna amiſſionis eluxoria redderet-
tur, & nuſquam locum vendicaret; quo-
niam Domini eorundem periculum pen-
ſitantes, nunquam nauigationi ſe expo-
nerent, illamq; committerent peritis pi-
lotis; proindè nullatenus eueniret, vt na-
ues in cõmiſſum inciderent; quamobrem
aperiretur via fraudibus, & anſa delin-
quendi præberetur.

Hinc

25 Hinc etiam inolcuit conſuetudo, qua Dominus nauis ex extractione illicitarum mercium, facta per magiſtrum, nauem amittit, quæ conſuetudo in omnibus Prouincijs viget, vt teſtatur *Theſaur. lib.1. quæſt.52. nu. 4.* & de iure quoque induci poteſt, *Bart. in d.l.cotem ferro, §. Dominus nauis Bald. in d. l.cum proponas, C.de naut.fœnor.*

26 Quinimò non videtur obſtare, *tex. in d.l.cotem ferro, §.Dominus nauis, ff.de publican. & vectigal.* etenim quando ſtatuto cautum fuerit, vt pro huiuſmodi extractionis crimine nauis quoq; adijciatur, tùnc diſpoſitio dicti §. fallit, ità tradidere *Bart.Alex.Ioannes de Imol.& Roman.in d.§. Dominus nauis, Rip. in tract. de peſte, tit.de remed. ad conſeruand.vbertat. nu.133. Io: Bertachin.de gabell.par.9. in princ.nu.15.tract.tom.12.pag.74.verſ. niſi ſtatutum, Franciſ. Lucan. de fiſco, & eius priuileg.par.4. nu.17. verſ. refert tamen tract.tom.12.pag.16. Ozaſc.deciſ.71. nu 8. Boer.deciſ.178.nu.28.verſ.niſi eſſet ſtatutum, Ludou. Meſſia in pragm. taxæ panis, cap.1.nu.16. in fin.& n.17.in princ. Azeued.to.4.nouæ recompilat.lib.6.tit.18. l.25. nu.21.& 22. Caſtill.Bouad.politicor. to.2.lib.4. cit.cap.5.ſub nu.31. verſ. verdades, Girard. Mazzoll.conſ.60.num.10. Giball.lib.1.de cauſ. negot. cap.7. de inuectiu. & euect.merc. art.3. conſectar.5.ſub verſ.quod autem verb.loquimur.*

27 Prætereà diſpoſitio *tex. in d. §. Dominus nauis* ſubſtineri poteſt, quoties nauis Dominus Rectori, ſiuè Magiſtro id, in quod ille incidit delinquendo, nominatim prohibuiſſet; tùnc etenim ex hac præcedenti cautione innoxium eum ſeruandum, idem Prætor edixit *in d.l 1.§. igitur,ff.de exercit.act.Roman.conſ.74. nu.1. Affl.deciſ.82. nu.3. & 9. in princ. & ibid. Vrſill.in add.nu.1. Stracc. de mercat. contract.tit.mandati nu.25. Petr.Gregor.ſyntag.lib.29.nu.77.Anton. Perez lib.4. Cod. tit.25. de exercit. act. nu.15. verſ. item non tenetur, Ego in tit.de nauib.notab.12. nu.38. tom.2.reſponſ.*

28 Amplius diſpoſitio *tex.in d. §. Dominus nauis* à Iure Ciu. fuit conſtituta, ſed indè à Iure Prætoriano fuit annouata, vt in *tit de exercit. act.* vt diſtinguit *Veſſembec. & Alex. de Neuo in lib.1. Cod.tit. 20. num.1.*

29 Deniq; hic articulus ambigi contingit coram Regia Iuncta Contrabannorum occaſione intercepti, habiti retroclapſo anno 1667. per Gubernatorem Ciuitatis Regij cuiuſdam nauis, mercibus onuſtæ, quæ dùm cõtrà deuetum extrahebat nonnullas res, in cõmiſſum illæ inciderũt; vndè cum eodem commiſſo cedere deberet nauis, inſtetit in Regia Iuncta Notarius Natalis Celẽtanus, aſſerens ſe ipſius Dominum, idemque quibuſdam documentis inſinuans, petijt nauis reſtitutionem, eo quod tanquam inſcius huiuſmodi facinoris, ab Alexandro quinque magiſtro nauis perpetrati non debet ipſe pœna amiſſionis nauis mulctari, lis autem eſt ſub iudice, deciſionem hucuſque non pronunciauimus, tamen nauis fuit applicata ſeruitio Regiæ Curiæ, præuio appretio ex reſcripto D.Proregis. Scripſit ſatis lepidè, ac iura fiſcalia erudito, & docto calamo congeſſit Dominus Præſes Regiæ Cameræ Ioannes Hieronymus de Philippo; tùnc fiſci partes agens in dicta Regia Iuncta, acta ſunt penès Proſperum de Laurentijs Act.

Clerici, & perſonæ Eccleſiaſticæ, an comprehendantur ſub prohibitionibus contra extrahentes præſcriptis?

§. IV.

SVMMARIVM.

1 *Clerici, & perſonæ Eccleſiaſticæ non obligantur pragmaticis, prohibentibus extractionem, alij tenent contrarium, nu.13.*

2 *Diſponere quilibet poteſt de re ſua.*

3 *Statutum contra liberum commercium dicitur contrà bonos mores.*

4 *Extractio rei, & ad hoſtes aſportatio de iure communi prohibetur.*

5 *Clerici, & perſonæ Eccleſiaſticæ non ligantur ſtatutis Laicorum ex defectu iuriſ-*

riſdictionis, niſi fuerit fauorabile, n.8.

6 *Lex non comprehendit non ſubditum.*

7 *Voluntas ex poteſtate regulatur.*

9 *Clerico fuerunt reſtitutæ pecuniæ, quas extrahebat à Regno.*

10 *Statutum Salerni, prohibens intromiſſionem vini, non comprehendit Clericos.*

11 *Clerici nō ligantur ſtatuto, ne extrahant res, nec quoad petitionem licentiæ, obligantur autem ſub lethali culpa nō quòad pœnam, nu.12.*

13 *Clericos ligari ſtatutis, prohibentibus extractiones, tenent alij DD. & teneri ad gabellam, quæ ſoluitur ad portam Ciuitatis, n.14. ac ad ſolutionem dohanæ, à qua nemo excipitur etiam Cardinalis, nu.15.*

16 *Extractione tritici prohibita, comprehenditur etiam perſona Eccleſiaſtica, & Iudex ſecularis poteſt extrahentem ſpoliare.*

17 *Statutum laicale, bonū publicum, & commune reſpiciens, ligat Clericos, & præcipuè quando non eſt odioſum, nu 18.*

19 *Extractionis prohibitio ex pragmaticis ſancita, iuuat Clericis, nè res deficiant in Regno, nu.20. nec aduerſatur libertati Eccleſiaſticæ, nu.21.*

22 *Principi ſeculari conuenit annonæ vbertati prouidere.*

23 *Statuta, quæ in rem diriguntur, & non in perſonas, comprehendunt quaſcumque perſonas, etiam Eccleſiaſticas propter rem, nu.24. & licet ſtatuentibus, rebus, in ditione ſua prouenientibus, legem imponere, nu.25.*

26 *Clerici, & perſonæ Eccleſiaſticæ tenentur licentiam petere, & ſoluere dirictus pro extractione mercium*

27 *Clericus in rebus patrimonialibus cenſetur laicus.*

28 *Clericus tenetur ſoluere gabellam, quando vult extrahere fructus, recollectos in proprijs bonis negotiandi cauſa.*

29 *Clericus negotiator tenetur ſoluere gabellam & hoc, tenent etiam Canoniſtæ, & Theologi n.30.*

31 *Gabellam iuſtè indictam à Principe ſeculari ſuper re ſua, puta in ſale, & piſcibus, Clerici tenentur ſoluere.*

32 *Pretij limitatio & teſtatio in rebus facta per Principem ſecularem obligat Clericos.*

33 *Statutum, quod rationabilem habet cauſam, ligat Clericos.*

34 *Extractionis prohibitio eſt antiquiſſima in Regno, & per eā inducta eſt conſuetudo, ex qua Clerici ligantur, & etiā in Regno Siciliæ, & Caſtellæ obſeruatur, num.35.*

36 *Summi Pontifices pro eorum vſu nunquam merces extraxerunt abſq; D. Proregis placito.*

37 *Extractiones ſi eſſent permiſſæ abſque licentia, magnæ fraudes committerentur.*

38 *Conſuetudo, vt non poſſint extrahi res vetitæ, habet vim tituli, priuilegij, & conſenſus contrà Clericos.*

39 *Scientia, & tolerantia Sum. Pontificis inducit conſuetudinem, & conſenſum.*

40 *Deciſio R.C. pro intercepto pecuniarum perſonæ Eccleſiaſticæ in Ciuitate Gaetæ repertarum.*

41 *Clerici, extrahentes ſerica in Prouincia Calabriæ abſq; ſolutione dirictus, arreſtuntur, vt D. Nuntio Apoſtolico tradi poſſint, & ſerica incidunt in commiſſum, vbi prouiſiones Collateralis Conſilij,*

42 *S. Congregatio declarauit, & reſcripſit Nuntio Apoſtolico, vt circà extractiones faciendas per Clericos, ſeruentur ordinationes ſecularium.*

43 *Statutum, taxans pretium frumenti, ligat Clericos, ſed non quoad pœnam.*

44 *Clerici tenentur ſeruare taxam frumenti in conſcientia, & obligantur legibus ciuilibus pro contractibus celebrandis, ſed non ad pœnam, nu.45. & idem ne frumenta, & pecunia extrahantur à Regno, n.46. contrarium reſpectu pœnæ, nu.48.*

47 *Statutum quòad taxam pretij frumenti dirigitur in perſonas Clericorum, propterea ipſi non tenentur ad pœnas, ſecus quādo ſtatutum dirigitur in rebus. n.48.*

49 *Famuli, & coloni Eccleſiarum reperti in fragāti cum rebus aſportari prohibitis, ad pœnas ſtatutarias obligantur, etiam ſi res ſint Clericorum, nu 50.*

51 *Deciſio Gram. 100. pro immunitate Monaſterij S. Benedicti fuit reuocata.*

52 *Deciſio Sperelli 12. fuit ab ipſo ſolo prolata.*

53 *Extractionis ſtatuta antiqua, & non noua Clericos obligant.*

54 *Extractio frumenti, & victualium non per-*

permittitur perſonis Eccleſiaſticis extrà Regnum, neque pro bonis emptis intrà Regnum, niſi ſoluto iure Dohanæ.

55 *Extractio prohibita propter bonum publicum, & communem vtilitatem laicorum, & Clericorum, non dicitur contrà libertatem Eccleſiaſticam, & poteſt à Clericis exigi gabella in caſu prædicto, nu.* 56.

57 *P. Diana ſententia pro extractione ſerici Clericorum reijcitur.*

58 *Extractæ res in contrabannum non poſſunt ab Eccleſia extrahi.*

59. *Immunitas Eccleſiaſtica cõceditur bonis, in Eccleſia exiſtentibus, contrariũ, n.*60.

60 *Bona obligata, vel furto ſubtracta, in Eccleſia repoſita, poſſunt per Iudicem ſecularem capi.*

61 *Iudex ſecularis non poteſt exercere Iuriſdictionem in Eccleſia.*

62 *Furatæ res, in Eccleſia repoſitæ, non gaudent immunitate Eccleſiaſtica.*

63 *Iudex laicus petit licentiam Iudici Eccleſiaſtico pro extrahendis rebus furatis, & alienis ab Eccleſia.*

64 *Immunitate Eccleſiaſtica non gaudere bona debitorum, & furto ſubtracta, Sacra Congregatio declarauit, & ità ſeruatur in Regno noſtro, n.66. & 67.*

65 *Debitores fraudolenti, ad Eccleſiam confugientes, non ſunt multo tempore tolerandi.*

66 *Fiſcus poteſt capere bona debitoris ſui, in Eccleſia exiſtentia; & ità declarauit Sacra Congregatio, nu.67.*

68 *Serica introducta in Contrabannum intus Eccleſiam Ciuitatis Neap. fuerunt extracta.*

69 *Antonius Capiblancus Regens Regiam Cancellariam laudatur.*

70 *Arma prohibita aſportans in Eccleſia, poteſt à Iudice Laico illis expoliari, & apud Gallos, nu.71. & Hiſpanos punitur etiam reus, nu. 72. & expoliatur etiam Clericus, nu.73.*

Clerici, & perſonæ Eccleſiaſticæ, an comprehendantur ſub prohibitionibus contra extrahentes præſcriptis?

§. IV.

1 SAnctiones Regias, extractiones à Regno vetantes, modo, & forma ibidem circumſcripta, haud obligari Clericos, reliquaſuè perſonas Eccleſiaſticas, reſpondent *Bald.conſ.*198.*nu.*4.*lib.*2.*Rip. de remed. ad conſeruand. vbertat. nu.*122. *Pater Dian. reſol. moral. tom.*5. *tit. de immunit. tract.*1. *reſol.*27. *& par.*1. *tract.*2. *reſol.*69. *Epiſcopus Sperell. deciſ.*12.*nu.*22. *Camill. Borrell. de magiſtrat. lib.* 3. *cap.*14. *nu.*68. *Gram. deciſ.*101.*nu.*15.

Et non ab re ratiocinantur, etenim videntur huiuſmodi Sanctiones ſtatuere contrà libertatem Eccleſiaſticam; ſiqui-
2 dem iure communi attento, vnicuique tribuitur libera facultas, proùt vult diſponendi de re ſua, *ad tex. in l. re mandata* 21. *C. mandat.* itàut iniquè, & con-
3 trà bonos mores cẽſentur ordinationes, liberum commercium interdicentes, *l. penult. ff. de pact.* vbi *Iaſon. nu.*2. *l.*2. *ff. ſi à parente quis fuerit manumiſſus, Pater Dian. reſol. moral. tract.*2. *reſol.* 15. *Reg. de Marin. reſol. quot. cap.*31. niſi aſporta-
4 tio fieret ad hoſtes, hæc inquam aſportatio à iure communi prohibetur, *l. cotem ferro, ff. de publican. & vectigalib. l.* 1. *&* 2. *C. quæ res aſportari non debent, l.* 2. *C. de commerc. & mercatorib.* Reliquas verò
5 prohibitiones leges municipales reſcripſere, quibus non comprehenduntur Clerici, aliæque Eccleſiaſticæ perſonæ, nedùm ex iuriſdictionis defectu, *cap. Eccleſia Sancta Mariæ de conſtitution. auth. caſſa, & irrita, C. de Sacroſanct. Eccl.* cum à pari procedat ſtatutis ligari, & forum ſortiri, *Innocent. & Anton. de Butreo in rub. de conſuetud. Dec. conſ.*282.*nu.*10. *Tiraquell. in l. ſi vnquam verb. donatione largitus q.*23. *nu.*353. *de reuocand. donat.*

nec

6 nec poteſt lex comprehendere non ſubditum, *cap. 1. iuncta gl. de conſtitut. Epiſcopus, Ricc. in deciſ. Curiæ Archiepiſcop. 70. nu. 15. par. 1.*

Idemque etiam conſtat ex defectu vo-
7 luntatis ſtatuentium; voluntas nàmque ex poteſtate regulatur, *Abb. & Dec. in d. cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ, Reg. de Marin. reſol. quotid. cap. 31. nu. 5. tom. 1.* vbi ſub-
8 dit, quod ſi ſtatutum ſpecialiter circà Eccleſiaſticas perſonas diſponeret, illiſq; fuerit fauorabile; tamen nulla erit diſpoſitio *ex d. cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ.*

Proptereà iudicauit Regia Camera
9 ſub die 13. Februar. 1594. vt reſtituerentur cuidam Clerico ducati 800. intercepti, ſub prætextu, quod à Regno illos extrahebat, ſic teſtatur *Molfeſ. ad conſuetudines Neapolitanas par. 2. de perſonis q. 7. nu. 47.* quam deciſionem annuit *Nouar. ſuper pragmaticis tit. de extract. collect. 8. nu. 7.*

Hoc pariter iudicatum refert *Gram. deciſ. 100.* tradens, fuiſſe pronunciatum, vt
10 ſtatutum Ciuitatis Salerni, prohibens intromiſſionem vini, prouenientis extrà Territorium, non comprehendat, nec afficiat Monaſterium Sancti Benedicti.

11 Hinc concludunt præcitati DD. quod licèt Clericis, Eccleſiaſticiſq; perſonis res, aut merces extrahere abſq; ſolutione datij, pro extractione præfixi, quamquam quòad petitionem licentiæ videātur ſtatutis prædictis adſtricti, vt tradunt *Epiſcopus Sperell. & Pater Dian. loc. cit.*

Sed ſi licentiam non poſtulauerint, pœ-
12 nis ſtatutarijs non ſubijciuntur, etenim ſtatutum laicale Eccleſiaſticos ligans, illos non obligat, niſi ſub lethali culpa, non autem quòad diſtrictionem pœnæ, *Surd. conſ. 301. num. 39. vol. 3. Rodriquez tom. 1. quæſt. regular. quæſt. 66. art. 2.* §. 8. *regula Salas tract. 14. de legib. diſp. 14. ſeſſ. 8. nu. 10. Pater Molfeſ. ad conſuetud. Neapolitanas par. 2. tit. de perſonis queſt. 7. num. 45.*

Verùmtamen aliqui autumant, præfatas
13 Regias Sanctiones Clericos, & Eccleſiaſticas perſonas includere, itaùt ſi illi cōtrà deuetum res extraxerint, res ipſæ in commiſſum incidant, & fiſci commodis cedunt, cum teneantur Principis licentiam expetere, Regios datios exoluere, vt extractionem ſortiri valeant, *Meſſia ſuper pragm. tax. pan. concluſ. 5. Menoch. conſ. 800. & conſ. 1000. nu. 19. & 38. lib. 8. Vulpell. de libert. Eccleſiaſtica par. 2. nu. 17. Bertazol. conſ. 87. nu. 2. & 6. tom. 1. Anton. de Ball. in prag. Regn. Siciliæ lib. 5. proem. nu. 56. Azebed. in l. 3. tit. 20. de las coſas prohibidas ſacar del Reyno lib. 6. recompil.* & de communi teſtatur multis alijs DD. adductis *Ignat. Lopez de Salzedo ad pract. canon. Diaz c. 55. fol. 171. Bouadill. in polic. tom. 1. lib. 2. c. 18. nu. 72. & 117. Mannell. conſ. 271. n. 19. Bald. conſ. 297. & 299. lib. 1. & 499. lib. 2. Signorol. conſ. 21. Caſtill. controu. tom. 7. cap. 9. nu. 28. & Salzed. de leg. politic. lib. 1. c. 4. nu. 11.* idemq; tradidit *Affl. in tit. quæ ſint regalia nu. 91. ex Bald. in cap. 1. col. 5. de pace Conſtantiæ,*
14 inquientes, Clericos, & Eccleſias teneri ſoluere gabellam ad portam Ciuitatis, pro rebus, quas extrahunt de vno Regno ad aliud, cum illis non permittatur rem extrahere ſine Principis facultate, &
15 ſolutione dohanæ; à quibus nemo excipitur, licèt Cardinalis ſit, ſequitur *Borrell. de magiſtrat. lib. 3. cap. 14. nu. 77.* hoc pariter exornat *Couarr. in relectione tit. extrà de præſcript.* §. 4. *in fin. verſ. hinc denique infero,* ſubdens, quod ſi lege mu-
16 nicipali caueatur, ne triticum extrà Vrbem deferatur, niſi extrahens duodecimam partem illius in exitu portæ cuſtodibus ſolueret, tenentur etiam Eccleſiaſtici ſoluere, & hoc dictum ſequitur *Sanchez conſ. moral. lib. 2. cap. 4. dub. 55. nu. 24.* addentes *ad Iul. Clar. in* §. *fin. quæſt. 82. ſtatut. 7. circà blad. nu. 36. in fin. verſ. puniuntur,* & in proprijs terminis idem aſſeuerat *Carol. de Graſſis de effect. Cleric. effect. 2. nu. 294. & effect. 3. n. 178. Manſon. de contrab. ann. quæſt. 8. nu. 3. Bellug. ſpecul. Princip. rub. 14.* §. *nunc videmus num. 49. Meſſia taſſæ panis concl. 5. num. 17. Didac. Perez l. 1. tit. 3. lib. 1. ordinat. col. 91. verſ. queritur, Caliſtus Ramires de leg. Reg.* §. *26. nu. 27. Salzed. ad Diaz pract. crim. Canon. cap. 55. verſ. quamuis fol. 168.* idcircò permiſſum videtur ſeculari Iudici, Clericum extrahentem res vetitas expoliare, *Menoch. conſ. 800. nu. 56. Peier de manu Reg. lib. 2. cap. 38. nu. 29. & cap. 39. nu. 5. Bouadill. in politic. lib. 2. c. 18. nu. 72. & 117. Manſon. de controb. quæſt. 8. nu. 11. Reg. Rouit. rub. de extract. num. 16. in fin. in pragmaticis.*

Nn Cen-

Cenſent quoq; præcitati DD. dictum
aſſumptum rationibus muniri, & ea inter
17 cæteras eſt, quoniam ſtatutum laicale
bonum publicum, communemque vtili-
tatem laicorum, & Clericorum reſpi-
ciens, Clericos ſemper ligat Andr. tit.
quæ ſint regalia, Luc. de Penna in l. 1. col. 7.
C. de ruſtican. lib. 11. Albert. Brun. cõſ. 127.
Suarez de legib. lib. 5. cap. 14. nu. 12. Sal-
gad. de Reg. protectione par. 1. cap. 1. prælud.
1. nu. 57. & 76. Caſtillo to. 7. cap. 9. nu. 27.
controuerſ. Salzed. de leg. politic. lib. 9. c. 4.
18 nu. 9. præcipuè quando ſtatutum non
eſt odioſum, Medin. to. 2. diſp. 95. art. 5.
Vaſquez diſp. 167. cap. 4. Bellamer. de Cle-
ric. c. 28. Victor. relect. 1. de poteſt. Eccle-
ſiaſt. quæſt. 7. nu. 4. Sot. lib. 1. de iuſt. & iur.
quæſt. 9. art. 7. Caſtropalao lib. 1. de leg. pe-
nal. cap. vlt. Salzed. d. c. 4. nu. 13. Mauſon.
de controban. quæſt. 8. nu. 3. Cum ergò no-
19 ſtræ Sanctiones extractiones frugum
interdicentes, honeſtiſſimæ dicantur, ne
Regno fruges deficiãt, quibus ſubſtenta-
ri & defendi poteſt, qua de re prædictæ
Sanctiones, nedùm laicis, ſed Clericis
20 proſunt; etenim ſi frumentum, pecuniæ,
& cæteræ res deficerent in Regno, eodẽ
damno quælibet perſona etiam immu-
nis afficeretur: proindè dicta ſtatuta Ec-
cleſiaſticas perſonas complectuntur; ità
ſentierunt præter citatos Ancharan. in
cap. non minus de immun. Eccleſ. Barbat. in
rub. de reb. Eccleſ. non alienand. num. 193.
Sperell. deciſ. 13. nu. 4. par. 1. Vulpell. in
tract. de libert. Eccleſiaſt. part. 2. num. 30.
aſſeuerans, huiuſmodi ſtatutum à ſecula-
ri poteſtate proclamatum, nè extrahatur
21 frumentum, & quoduis aliud genus bla-
dorum, non aduerſari libertati Eccleſia-
ſticæ, idemq; dixerunt Alber in 2. par.
ſtatutor. quæſt. 21. in fin. Dec. in cap. Eccle-
ſia Sancta Mariæ de Conſtitutionib. nu. 55.
Bertazol. conſ. 87. lib. 3. Anton. de Ballis
tract. varij lib. 5. c. 1. ad pragmaticas Re-
gni Siciliæ nu. 56.
22 Imò Principi ſeculari conuenit, anno-
næ vbertati prouidere, Io: de Platea in l.
ſi quis, C. de aquaductu lib. 11. Rip. de pe-
ſte par. 2. nu. 16. & 189. Mexia in pragm.
taxa panis concl. 1. nu. 56. Cened. practic.
quæſt. quæſt. 33. nu. 15. & 16. Reg. de Pont.
de poteſt. Proreg. tit. de tractis nu. 1. & 5.
Auendan. de exequend. mandat. cap. 19. nu.
36. verſ. item eadem ratione; vndè edi-
ctis Principis ſecularis annonæ incolu-
mitatem reſpicientibus, porrò Clerici
obligantur.
23 Idemque demonſtrat altera ratio, ete-
nim ſtatuta ſecularis poteſtatis generalia
in rem directa, non autem in perſonas,
quaſcumque perſonas comprehendunt,
Bart. in l. 1. in 7. quæſt. principal. verſ. ſed
poteſt dubitari, C. de Summ. Trinitat. &
fide Cathotic. Luc. de Penna in l. ſi diuina
domus, C. de exactorib. Tributor. lib. 10.
Alex. conſ. 44. lib. 1. Signorell. conſ. 21. &
Clericos amplectuntur Garſ. de expenſ. &
meliorätion. cap. 11. nu. 50. & cap. 13. nu. 2.
Caſtill. de tertijs c. 12. nu. 43. Bouadill. in
politic. lib. 4. cap. 20. nu. 28. Peier. de manu
Reg. lib. 2. cap. 38. n. 22. quoniam ſtatutum
24 laicale, etſi non poſſit afficere perſonas
Eccleſiaſticas propter rem, poteſt tamen
rem ipſam afficere, quæ dùm prouenit
25 in ditione ſtatuentis, poſſunt idem ſta-
tuentes rebus ſuis legem imponere, l. 1.
& 2. C. quæ res aſportar. prohibent. Albert.
Brun. de ſtatut. art. 6. nu 6. verſ. licet, per
tex & gl. in l. reſcripta diuorum, §. fin. ff.
de muneribus, & honorib. Mauſon. de con-
trobann. nu. 11. 12. & 13. Rip. de remed. ad
conſeruand. vbertat. nu. 119. Reg. de Ma-
rin. reſol. iur. cap. 21. nu. 6. tom.
26 Proindè tenetur Clericus, extrahere
cupiens merces vetitas, non dumtaxat
licentiam poſtulare, ſed datia ſoluere, Co-
uarr. in relect. tit. 1. de præſcript. par. 2. §. 3.
in fin. verſ. hic denique, Suarez conſ. moral.
cap. 4 nu. 55. ex Bald in cap. 1. nu. 15. de
pace Conſtant. Affl. in cap. 1. verb. ſiuè nu.
91. verſ. facit, quæ ſint regalia, Marc. de-
ciſ. 420. Gram. conſ. 102. nu. 13. Carol. de
Graſſ. de effect. Clericat. effect. 3. num. 166.
Anton. Drogh. in addit. ad Clar. §. fin. q. 82.
n. 87. etiam ſi pro vſu proprio ipſe extra-
heret, Reg. de Marin. reſol. quot. d. cap. 21.
num. 6. ex Carol. de Graſſ. effect. Cleric. 3.
nu. 257.
27 Quinimò pro bonis patrimonialibus
tenetur ſtatuta ſeruare, & datia præſtare
æquè ac laicus, Menoch. conſ. 800. nu. 47.
Abb. conſ. 6. incip. caſus, ſuper quo lib. 1.
Fælin. in Eccleſ. Sancta Mariæ de conſtitu-
tion. gl. notabil ſecundum Panormitanum
in cap. 1. nu. 4. de conſuetud. Afflict. ſuper
feud. tit. quæ ſint regalia verb. vectigalia
nu. 93. Feb. deciſ. Luſitaniæ 19. nu. 48. to. 1.
Facũdez in 8. præcept. decalogi lib. 8. c. 43.
nu. 23.

nu.23. Laſart.de decimar.vendit.cap.19.
nu.4. Renat.Kopin. de Sacr. politic. lib.3.
tit.2.nu.1.
28 Præcipuè quando Clericus fructus re-
collectos in proprijs prædijs vult aliundè
aſportare cauſa negotiandi, & lucri fa-
ciendi, vt carius vendat, tùnc tenetur
gabellam ſoluere, proùt Summus Ponti-
fex decreuit *in cap.quamquam de cenſibus,*
vbi *Fælin.nu.104.Cardinalis nu.9.Decius*
in cap. Eccleſia Sancta Mariæ num.57.
de conſtitut.Mexia prag.taxæ panis concl.
5.n.22.Leſſius lib.2.de iuſtit.cap.33.dub.3.
29 *nu.23.* eſt enim ſub anathematis pœna
interdicta Clericis, & Monacis negotia-
tio,cauſa lucri; vndè diſponitur, quod in
odium negotiationis teneantur ad vecti-
galia, *c.conſequens* 88.*diſt.cap.negotiato-*
rem.&c.fornicari 88.*diſt.cap.ſecundum ne*
Clerici, vel Monaci,Gregor.Lopez ad leges
49.in verb.franquez tit.6.par.1.Ruin.
conſ.112.nu.6.lib.5.Anſald. de iuriſd.
part.5.tit.4.cap.3.num.8.& ſeq.Trenta-
cinq.variar.lib.1.tit.de iur.fiſci reſolut.5.
nu.8. Io: de Heuia in laberint. commercij
lib.1.c.14.nu.10. Franciſcus Marcus de-
ciſ.286.num.3.par.1. Laſart.de decimar.
vendit.cap.19.nu.84.Couarr.pract.cap.1.
n.9.Parlador.rer.quotidianar.lib.1.cap.3.
§.1.nu.4.Campag.in Clem.de vit.& ho-
neſt.Cleric.Vulpell.in tract.de libert.Ec-
cleſ.par.3.nu.19.Vaſquez lib.1.de ſucceſſ.
creat.cap.10.nu.648.Mart.de iuriſdict.
par.4.centur.1.caſ.2.nu.2.& ſeq.Scappa
de iur.nonſcripto lib.1.cap.19.nu.15.&
& 16. Carol. de Graſſ.de effect.Clericat.
30 *effect.3.nu.138.* qui probant, Clericum
negotiatorem teneri ad gabellam,quam-
uis non ſit mercator, & ſequitur *Ignat.*
Lopez ad Diaz in practic.Canon.cap.55.
fol.174.in fin. Purpurat.in l.placet nu.3.
vbi *Alciat.C.de Sacroſanct.Eccleſ.Natta*
conſ.139.nu.4.lib.1.Boer.deciſ.213.in fin.
Bertachin.de gabell.part.7.nu.11.& 12.in
tractatib. idemque confirmant *ex Clem.*
fin.de cenſib.Canoniſtæ,& Theologi,San-
chez lib.7.de matrim.diſp.46.nu.16.lib.2.
Molin.de iuſtit.tom.2.diſp.342.Paul.Co-
mitulus reſp.moral.lib.1.quæſt.53.Fa-
cundez de iuſtit.cap.1.nu 9.Guttierez de
gabell.quæſt.93.Sanchez lib.2.conſ.moral.
cap.4.dubit.51.nu.6.Duord.in commentar.
ad bullam Cœnæ canon.18.quæſt.8.nu.9.
Epiſcopus Squillant.de priuileg.Clericor.
cap.8.nu.32.Auguſtin.Barboſ.de iure Ec-
cleſiaſt.lib.1.tit.de priuileg.Clericor.c.39.
§.5.*nu.68.& lib.2.alleg.13.nu.8.* & hoc
pariter affirmat *Pater Dian. in 8.par.*
tract.moral.miſcellan.reſol.1.col.5.in
princip.

Idque fortius locum obtinet, quando
31 gabella,à laicali poteſtate indicta,eſt iu-
ſta, & etiam quando fuerit impoſita ſu-
per re Principis ſecularis, proùt in ſale,
vel piſcibus, qui capiuntur in eius Terri-
torio; tùnc procul omni heſitatione tè-
nentur Clerici illam ſoluere, cum non
ſit propriè gabella, ſed limitatio, aut ta-
32 xatio pretij rei Principis, cui obligatur
Clericus, non dumtaxat in foro fori, ſed
etiã in foro poli,ſic ex *Diuo Thoma par.2.*
quæſt.96. Burſat.conſ.42.nu.9.lib.1.Ca-
*rol.de Graſſ.*alios glomerans *effect.Cleri-*
cat.3.nu.261. Gram.deciſ.100.nu.3.

Præterea prohibitiones in noſtris San-
ctionibus circumſcriptæ, non ſunt ſim-
33 pliciter factæ, ſed ſub certa forma, vt
nimirùm à Regno merces non extrahan-
tur,abſq;licẽtia Dñi Proregis,qui paſſim,
& indiſtinctè perſonis cuiuſuis qualitatis
licentiam concedit; vndè dùm forma,
cum qua extractio permittitur, non eſt
difficilis, nec agitur de graui pręiudicio,
& ſtatutum laicorum rationabilem ha-
bet cauſam; ideò etiam reſpectu Eccle-
ſiaſtici ſeruari debet, *Felin.in c.Eccleſia*
Sancta Mariæ nu.85.verſ.1.notab.de con-
ſtit. Federic. de Senis conſ.78. Dominicus
in cap.final.de immunit.Eccleſ.in 6.

Amplius pręcitati DD.aſſumptum po-
ſitum firmantes, obſeruant, quod ſi ſub
huiuſmodi ſtatutis perſonæ immunes nõ
comprehenderentur, ſequeretur, vt poſ-
ſent res vetitas extrahere, quod nunquã
34 fuit practicatum,& ſemper contrariũ ob-
ſeruatũ à tẽpore Regis Ruberti,quo prę-
dictę prohibitiones fuerũt emanatæ; vt à
nemine,frumentum, pecunia,aliæq;mer-
ces à Regno ſine Principis licẽtia extrahi
poſſint ſub pœna commiſſi, vt *in cap.Re-*
gni incip. perpenſa deliberatione, dato 1.
Octobris 1337.qua in re,hucuſque in Re-
gno noſtro eſt introducta conſuetudo,
quæ ligat Clericos, vt teſtantur *Sair in*
claui Regia lib.3.cap.14.num.18.Manſon.
de controbann.quæſt.8.nu.11.Reg.Rouit.
in rub.prag.de extract.nu.16.Reg.Reuert.
deciſ. 221. vbi *Reg. de Marin. in obſeru.*

Nn 2 proùt

35 proùt etiam in Regno Siciliæ vltrà Pharum, *Carol. de Graſſ. de effect. Cleric.* 3. *nu.* 294. quemadmodùm in Regno Caſtillæ, *Sair in d. claui Regia c.* 4. *nu.* 18. *Diaz d. c.* 55. *fol.* 171. *verſ. tertio quaero*; Imò Sum-
36 mi Pontifices, qui pro tempore fuerunt, pro eorum vſu nunquam prædictas merces extrahi fecerunt, abſq; Dominorum Proregum placito, teſte *Reg. Reuert. deciſ.* 222.

Quæ conſuetudo meritò quoque ino-
37 leuit, nàm ſi extractiones iſtæ abſque licentia permitterentur, magnum oriretur inconueniens, nedùm propter periculum penuriæ, quod contingere poſſet; ſed etiam propter magnas fraudes; quæ perpetrari valerent; quoniam mercatores ſub nomine alterius, qui immunis eſſe prætendit, omnia extraherent; quamobrem Regnum eſſet in confuſione: fraus itàq; cum ſit vitanda; idcircò perſonæ Eccleſiaſticæ huiuſmodi ſtatutis ſubijciuntur.

Et hanc conſuetudinem nonnulli putant omnem ambiguitatem in hoc articulo remouere, quoniam huiuſmodi conſuetudo, iàm dudum in aliqua Prouin-
38 cia, vel Regno vſu recepta, magni ponderis, & æſtimationis eſt, & habet vim tituli, priuilegij, & conſenſus, iuriſdictionemque tribuit etiam in Clericos, *Couar. practic. cap.* 32. *num* 5. *Gratian. diſceptat. forenſ. cap.* 238. *num.* 68. *Caſtill. de tertys cap.* 12. *quæſt.* 35. *Anſald. de iuriſdict. par.* 5. *tit.* 3. *c.* 3. *nu.* 36. *tit.* 6. *c.* 4. *nu.* 35. *de vectigalib. & gabell par.* 5. *tit.* 4. *c.* 3. *Caſtill. Ramires de lege Reg c.* 12. *ex tex. in cap.* 1. *de præſcript. in* 6. præſertim ſi acce-
39 deret ſcientia, & patientia Summi Pontificis, & Eccleſiaſticorum, *Caſtill. d. cap.* 12. *nu.* 35. 36. & 37. & *cap.* 30. *nu.* 3. quæ ſcientia, & patientia ſufficit, & ex tollerantia inducitur, nec expreſſus conſenſus expoſcitur etiam in materia Eccleſiaſtica, præcipuè quando conſuetudo rationi nititur, & laudabilis eſt, *Burgos de pax in l.* 1. *Tauri nu.* 306. *Reg. Valenzuol. to.* 1. *conſ.* 4. *nu.* 67. *Sanchez lib.* 7. *conſ. moral. diſp.* 4. *nu.* 11. & *diſput*: 82. *nu.* 20. *Salgado de Reg. protection. par.* 1. *c.* 1. *pralud.* 3. *nu.* 148. *Turrianus* 2. 2. *tom.* 2. *diſp.* 14. *dub.* 4. *Salas de legib. quæſt* 96. *tract* 4. *ſect.* 11. *nu.* 121. *Vaſquez opuſcul. de reſtitut. cap.* 9. §. 1. *n.* 33. *Dian. reſol. moral par.* 1. *tract.* 2. *reſol.* 5. *verſ. ſed his Salzed. de leg. politic. tit.* 1. *cap.* 8. *nu.* 22.

Rurſum prædicta confirmantur, cùm
40 ità decreuerit Regia Camera, facta relatione in Collaterali Conſilio, nàm declarauit, incidiſſe in cōmiſſum ſummam ducatorum 500. inuentam in Ciuitate Gaetæ, ſtante quod extrà Regnum illa quantitas extrahebatur, quamuis fuerit prætenſum, non poſſe dictam quantitatem contrà Eccleſiaſticam perſonam illam deferentem intercipi, vt teſtatur *Reg. Reuert. deciſ.* 21. *tom.* 1. quàm deciſionem ſatis lepidè exornat *Reg. de Marin. in ob-
41 ſeru.* idemque generaliter pronunciauit Collaterale Conſilium in anno 1643. quo tempore reſcripſit Præſidenti Comiti Molæ Simoni Vaaz Commiſſario Contrabannorum, conſtituto in Prouincijs Calabriæ; vt ſcilicet contrà Clericos, & perſonas Eccleſiaſticas extrahentes ſerica abſque ſolutione dirictuum, capiat informationem, perſonas arreſtet; vt indè Domino Nuncio Apoſtolico tradi poſſent, & ſerica intercipiat, tanquam extracta in Conttabannum, vt conſtat ex prouiſionibus omni legalitate munitis, quæ ſequuntur.

Spectabilis, & Magnifice Vir Regiæ fidelis dilectiſſime, ci è ſtato preſentato memoriale del tenore ſequente,
42 vz. Illuſtriſſimo, & Eccellentiſs. Signore, li Gouernatori dell' Arrendamento delle ſete di Calabria, e Baſilicata eſponeno à V.E. come in dette Prouincie è augumentata vna quantità innumerabile di Clerici, e perſone Eccleſiaſtice, li quali continuamente non attendono ad altro, che à fraudare li deritti del detto Arrendamento à fare contrabanni etiã con cometiua, & armata mano non denunciando le ſete, che ſono in loro potere, nè quelle peſare nella bilancia Regia, ne darne conto, & altre volte imbarcando quelle, facendono eſſi l'eſercitio di marinari, di modo tale che hanno ridotto il detto Arrendamento in euidente pericolo di perderſi; atteſo nella paſſata raccolta hanno fraudato deritti più di docati cento cinquanta mila, e quel che è peggio, dette fraudi vengono protette dalli Prelati di dette Prouincie, le quali con facilità hanno publicato,

e pu-

e publicano cenſure contro l'Officiali del detto Arrendamento, non tenendono mira, che dal deritto ſpettante al detto Arrendamento, non è franca perſona alcuna, anco Eccleſiaſtica; & acciò ſe dia in queſto oportuno rimedio per preſeruatione dell'intrate feudali, e mãtenimento del d. Arrendamento, ſupplicano V.E. ſia ſeruita ordinare al Spettabile Conte di Mola, che ſi hà da conferire in partibus, nelle Prouincie di Calabria, l'ordini neceſſarij in queſta materia, e l'hauerãno à gratia, vt Deus,&c., quale memoriale da noi inteſo, douendoſi in queſto particolare dare l'ordini neceſſarij; anco in eſequutione d'altre noſtre prouiſte, fatte in queſta medeſima cauſa, acciò ſi euitino ſimili fraudi, & attreuimenti in danno notabiliſſimo di detto Arrendamento, Real Patrimonio di Sua Maeſtà, il quale si largamente lo ſpende in cuſtodia, e difeſa del Regno, e defenſione della noſtra Santa Fede Cattolica, ritrouandoſi la perſona voſtra in le dette Prouincie di Baſilicata, e Calabria, da noi inuiata per rimediare, e ponere in buon ſtato le coſe del detto Arrendamento, ci è parſo farui la preſente, con la quale vi dicemo, e commettemo, che occorrendo le coſe propoſte nel preinſerto memoriale, che dalle perſone Eccleſiaſtiche ſi fà fraude al detto Arrendamento nella maniera, che ſi eſpone, in tal caſo douerete receuere informatione, & intercettare le ſete di quelli, che ſi trouaranno incorſi in contrabanno, tanto eſtrahendole, e cacciandole fuori Regno, del modo eſpoſto, quanto preſedẽtro di eſſo in intercetto, con procedere alla carceratione di quelli Clerici, e Preti, & altre perſone Eccleſiaſtiche, che con la fraude rapreſentataci, commetteranno ſimili contrabanni di ſete, e quelli carcerati recto tramite, vna con le loro informationi l'inuiarete in queſta Fideliſſima Città di Napoli per conſignarnoſi al Reuerendo Nuntio di Sua Santità, che quì riſiede per riceuere il caſtigo, che meritano ſimili ecceſſi, & attreuimenti, dandoſi anco di più da voi tutti quelli ordini legitimi, e neceſſarij, che giudicarete eſſerno di biſogno, perche con effetto ſi attenghino l'Eccleſiaſtiei di commettere tali fraudi, eſeguendo il tutto con quella pontualità, che ricerca il ſeruitio di Sua Maeſtà, e ſi confida nella voſtra perſona. Datum Neap. die 27. Iunij 1643. El Duque de Medina de las Torres, Principe di Stigliano, Duque de Sabioneda. Vidit Carolus Tapia Reg. Brancia Reg. Zufia Reg. Caſanata Reg. Sanfelicius Reg. Azcon Reg. Capyc. Lat. Reg. Barilius Secr. Iordanus Canc.

Al Spettabile Conte di Mola Preſidente della Regia Camera della Sũmaria, che ſi ritroua nelle Prouincie di Calabria, che occorrendo le ſete predette ritrouarſi in controbanno, riceua informatione con intercettare le ſete delle ſudette perſone Eccleſiaſtice, trouate in controbanno, con procedere alla carceratione di quelli, e retto tramite inuiarli in Napoli per conſignarnoſi al Reuerendo Nuntio di Sua Santità, vt ſupra, &c. in part. 114. fol. 87.

Extracta eſt præſens copia à libris Regalis Iuriſdictionis, qui conſeruantur penès me, &c. meliori Collatione ſemper ſalua, & in fidem. Andreas Gatta Cancellarius.

42 Idemq; etiam declarauit Sacra Congregatio Em. Cardinal. negotijs Epiſcoporum, & regularium præpoſitorum, quæ pluries Ordinarijs reſcripſit, vt quoad annonam, & extractionem frumenti conforment ſe cum ordinationibus Magiſtratuum ſecularium, & ſignanter ità rereſcripſit Domino Nuncio Neapolitano ſub die 3. Septembris 1591. & 23. Auguſti 1593. & alias paſſim, de qua re, *Sperell. deciſ. 13. nu. 14.* omninò videndus.

Non tamen me latet, quod *Reg. Reuert. deciſ. 222. nu. 5.* aduertit, Collaterale Conſilium decreuiſſe, bannum emana-
43 tum de anno 1569. per quod taxatur pretium frumenti, & quod iuxtà illud quilibet vendere cogeretur, reſeruata ſibi quantitate pro victu per annum, & pro ſemine, comprehendere, quòad principalem diſpoſitionem Clericos, & perſonas Eccleſiaſticas; quo verò ad pœnam in dicto banno impoſitam, non eſſe comprehenſas dictas Eccleſiaſticas perſonas, idem Senatum decreuiſſe teſtatur, *Reg. Reuert. d. deciſ. 222.*

Et rationem aſſignat *Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. 222. dicti Regentis Reuert.*
44 quod ſcilicet Clerici in conſcientia tenentur

nentur ſeruare taxam frumenti; itàut ſi illam excedant, tenentur exceſſum reſtituere; proindè ac laici, vt ſcripſerunt *Pater Molina de contract. tom. 1. tract. 2. diſput. 31. & tom 2. tract. 2. diſput. 364. nu. 15. Morla in empor. par. 1. tit. 9. quaſt. 1. num. 6. Caſtropalao tom. 1. tract. 3. de leg. diſput. 1. punct. 24. §. 6. Dom. Card. de Lugo de iuſtit. & iur. tom. 2. tit. de empt. & vendit. diſput. 26. ſect. 6. nu. 77.* vbi relatis pluribus opinionibus, annuit, obligari Clericos directè ijs legibus, quatenus Ciuiles ſunt; quia ab huiuſmodi legum genere nunquam inuenitur conceſſa
45 exemptio Eccleſiaſticis perſonis; ſicut neq; à legibus circà contractus celebrandos; verùm nullo pacto Clericos ſubijci poſſe pœnis illis, quæ impoſitæ ſunt aduerſus eos, qui vltrà taxam frumentum vendunt, vt teſtatur *dictus Dom. Card. de Lugo loc. cit.* & idem affirmat *P. Molfeſ. ad conſuetud. Neapolitanas par. 2. tit. de perſonis quaſt. 7. nu. 45.* dicens, quod li-
46 cet ſtatutum laicale, vt frumenti modia certo vendantur pretio, vt nõ extrahantur à Territorio ſine licentia ſecularium iudicum, ſic etiam ne pecunia extrahatur, ligent Eccleſiaſticas perſonas, itàut ſi prædictis ſtatutis cõtradicant, mortaliter peccẽt ratione dictaminis rationis, quod in prædictis ſtatutis continetur, quia ſunt iuſta, rationabilia, ac bonum publicum reſpiciunt, ſed non tenentur ad pœnas, ad quod inter alios allegat *Surd. cõſ. 301. nu. 39. vol. 3. Rodriq. tom. 1. quaſt. regul. qu. 66. art. 2. §. octaua regula, Salas tract. 14. de legib. diſput. 14. ſect. 8. nu. 10.* & ſequitur *Sperell. deciſ. 13. nu. 13. & 15. in fin. par. 1.*

Nihilominus prædicta non aduerſantur ſuperiori aſſumpto, & ratio diſcrimi-
47 nis eſt, quia bannum, quo ad taxam frumenti in perſonas dirigitur, ideò non ligat Clericos, quò ad exercitium pœnarũ ergà perſonas Clericorum; alia verò
48 ſtatuta diriguntur in rebus; prohibetur enim rerum extractio, pena cõmiſſi adiecta, ſub certa determinata forma, ſcilicet ſinè licentia Principis, quibus ſtatutis ſubijciuntur res, quas Clerici extrahunt, tanto fortius ſtatutis reſpicientibus vtilitatem communem, ſcilicet Clericorum, & laicorum, ideò Eccleſiaſticos, ſtatuta huiuſmodi comprehendunt, vt DD. præcitati *num. 13. 24. & 25.* affirmant.

Quamobrem coloni Eccleſię, vel Cle-
49 ricorum, eorumque famuli, in fraganti reperti cum rebus aſportare prohibitis, ad pœnam in ſtatuto præſcriptam obligantur, etiam ſi res Eccleſiæ, vel Cleri-
50 corum ſint, *Rip. de remed. ad conſeruand. vbert. nu. 127. Borrell. de magiſtrat. lib. 3. cap. 14. nu. 69. Mauſon. de contrab. quaſt. 8. nu. 13. in tract. de cauſ. exec ut.*

Præterea in contrarium refragatur
51 deciſio relata per *Gram.* 100. nàm illa deciſio fuit in gradu reclamationis reuocata per Collaterale Conſilium ad relationem Regiæ Cameræ, cum fuerit pronunciatum referente tùnc Præſidente, indè Regẽte Antonio Caracciolo, quod detur terminus in cauſa, & interim Ciuitas Salerni manuteneatur in poſſeſſione iuris prohibendi, proceſſus eſt in Regia Camera in banca Carboni.

Neque in contrariũ adſtipulantur di-
52 cta per *Sperellum deciſ. 12.* etenim articulus ibi non fuit deciſus per Tribunal Collegiatum, ſed tantummodò ipſe refert licentiam extrahendi à ſemetipſo fuiſſe impartitam cuidam Clerico Panormitano.

Inſuper idem *Sperell.* ratiocinatur in
53 edicto prohibitionem nouiter, ac recenter promulgante, nos autem verſamur in antiquiſſima prohibitione, ac vetuſtiſſima conſuetudine, exordium incohante ab anno 1337. tempore Regis Ruberti, vt *in c. Regni incipiente perpenſa deliberatione*, confirmata per Regem Ferdinandum in anno 1486. vt *in pragm. 1. de extract.* quo in caſu idem *Sperell. in fine* annuit, ſtatuta huiuſmodi laicalia obligare Clericos.

Imò extat capitulum Regis Caroli II.
54 datum Capuæ ann. 1278. incipiente *Item ſtatuimus, quod Prælati*, vbi mandatur, quod Prælati, & perſonæ Eccleſiaſticæ, Barones, & vniuerſi homines, poſſint per mare portare infrà Regnum frumentum, & alia victualia, peruenientia eis, ex maſſarijs ipſorum ſine iure exituræ, vel dohanæ; emptitia verò ſoluto iure dohanæ, dummodò de portibus licitis, ſtatutis, & cum barcis paruulis à centum ſalmis infrà extrahantur, & dent fideiuſſoriam cautionem, quod habeãt reſponſales ex onerationibus; ex quibus verbis

Ca-

Capituli, Nota primò, quod extrà Regnũ non permittitur extractio perſonis Eccleſiaſticis. Secundò, quod infrà Regnum permittitur pro bonis emptis, cum ſolutione dohanæ; & idem teſtatur *Campagn. in cap. Reg. ſuper extract. nu. 6.*

Item ratio excogitata à *Sperell.* vtpo-
55 tè defectus poteſtatis ſtatuentis, ceſſat, quando Rex prohibet extractionem propter bonum publicum cauſa conſeruandæ vbertatis, ne Regnum remaneat ſine ſerico, frumẽto, & alijs rebus, extrahi prohibitis; & hæc prohibitio reſultat in vtilitatem tàm laicorum, quàm Clericorum; vndè ratione publicæ, communis,
56 & mixtæ vtilitatis imponi poteſt, & exigi gabella etiam à Clericis, & dictæ prohibitiones non dicuntur contrà libertatem Eccleſiaſticam, vt multis relatis defendit *Loffred. conſ. 24. nu. 20. Caſtill. de tertijs tom. 7. c. 8. nu. 25. c. 9. nu. 28. cum ſeqq. Bertazzol. d. conſ. 87. nu. 2. & 7. to. 1. Anton. de Ball. in d. prag. Regn. Sicil. lib. 5. proemij nu. 52. Sanchez conſ. moral. lib. 2. cap. 4. diſp. 55. nu. 3. & 4. per totam, Azeued. in d. l. 3. tit. 18. lib. 6. recompilat. nu. 19. & 20. Salzed. de leg. politic. lib. 1. cap. 4. nu. 9.*

Tandem non ſunt perpendenda, quæ
57 in contrarium ſcripſit *Pater Diana*, ſiquidem eius opinio validis medijs confutauit Reu. D. Ioſeph de Neap., qui luculentam allegationem compoſuit, propugnãs, Clericos non poſſe extrahere ſerica extrà Ciuitatem Meſſanæ, ſine ſolutione dirictus, de quibus meminit *idem Dian. tract. 1. reſol. 27. tit. de immunit. tom. 5.*

Vlteriùs congruum eſt hac occaſione ſubnectere aliam quæſtionem; nimitùm ſi bona, quæ contrà deuetum extrahun-
58 tur, in Eccleſia reponantur, nunquid poſſint ab Eccleſia extrahi, vel illius immunitate tueantur?

Ratio hæſitandi eſt, quia non poſſunt
59 bona, quæ fuerunt in Eccleſia delata, & ibidem detinentur à reo, vel ab alio detentore auferri; quemadmodùm reus in Eccleſia permanens, non poteſt eius immunitate priuari, *c. ſicut antiquitus, & c. definiuit 17. quæſt. 4. l. præſenti, C. de his, qui ad Eccleſ. confug. Couar. lib. 2. var. reſol. c. 20. nu. 16. Scortia Theor. 385. Layman lib. 4. tract. 9. c. 3. nu. 13. Lezana ver. immunitatis nu. 18. & 19. Bonae. diſp. 3. quæſt. 7. de immunit. punct. 5. Peregrin. de immunit. c. 13. nu. 4. Farinac. de immunit. cap. 16. nu. 248. Pater Diana tom. 1. reſol. moral. tract. 1 reſol. 8.*

60 Verùm ſi bona, in Eccleſiã illata, aliorum ſint, vel alijs obligata, aut furto ſubtracta, poterit illis à Iudice ſeculari ſpoliari, cum hoc non ſit ei nocumentum inferre, ſed potius prohibere, ne ipſa alijs nocumentum inferat, *Suarez lib. 3. c. 12. nu. 3. Cutell. de immunit. Eccleſ. lib. 2. q. 8. Couar. lib. 2. var. reſol. c. 20. nu. 16. Iul. Clar. in prax. crim. §. fin. quæſt. 30. poſt verſ. item quæro nunquid, P. Gambacurta de immun. Eccleſ. lib. 4. c. 26. nu. 11. Farinac. in pract. tit. de carcer. & carcer. quæſt. 28. num. 58. Graff. lib. 3. conſ. vnic. num. 19. de immun. Eccleſ. Sanchez in opuſc. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 14. Villalob. tom. 2. tract. 34. diffin. 5. nu. 11. Sarpus de iure Aſylor. cap. 5. ſol. 43.*

Quod etſi non permittatur per mo-
61 dum iuriſdictionis exercendæ, cùm non poſſit Iudex laicus vllam iuriſdictionem in Eccleſia exercere, *c. 1. extrà de immun. Eccleſ. c. 2. de immun. Eccleſ. in 6.* tamen per modum facti, & iuris defenſionis naturalis valet id per laicum expleri, vt optimè notat *P. D. Thom. del Bene de immun. Eccleſ. tom. 2. cap. 16. dubit. 30. nu. 2.*

Imò aliqui tenuerunt, quod ille, qui rem, furto ablatam, in Eccleſiã cõtractauerit eaque vſus fuerit, poteſt ab Eccle-
62 ſia expelli; nec eius immunitate gaudet, ac ſi furtum in Eccleſia cõmiſiſſet, quod tamen extrà Eccleſiam perpetrauit, ità *Ang. Caſtr. conſ. 459. lib. 2. inter conſ. Paul. de Caſtro*, & ratio eſt, quia ratione contractationis, quæ in Eccleſiam fit, nouum furti; crimen verè dici valet, *Bart. in l. ſi minimum, ff. de furt. Bal. conſ. 771. lib. 3. Boer. deciſ. 33. nu. 17.* Quod tamen non eſt verum, nàm quò ad perſonam immunitate Eccleſiaſtica potitur, vt probat *Couarr. lib. 2. var. reſol. cap. 20. nu. 15.*

Cautum tamen eſt, vt etiam reſpectu bonorũ, in Eccleſiã introductarum, Iudex
63 Eccleſiaſticus requiratur, vt ipſe licentiam præſtet, quod ſi renuat præſtare, poteſt per laicos miniſtros rerum ablatio fieri, argumento *Gregorianæ conſtitutionis*, per quam etiam permittitur, ſi Eccleſiæ ſuperior, renuat reum extrahi, ac laicis

laicis miniſtris tradi, ac mancipari; quapropter ſi in perſonæ extractione permittitur, multo magis in rerum ablatione permitti debebit, vt ſentit *P.D.Thom. del Bene de Immun.Eccleſ. tom.2.cap.16. dub. 30. nu.8.*

Et pluries ità Sacra Congregatio Dominorum Cardinalium cenſuit, vt ſcili-
64 cet debitores non poſſint in creditorum præiudicium ad Eccleſias bona traſportare, etſi fuerint traſportata, Iudici ſeculari conſignanda eſſe decreuit, vt illa, cui iure debentur, adiudicet, proùt teſtantur *Bonſadin. in pract. Eccleſ. c.10. nu.10. Nonar. in prag.23. de annona n.4. P. Diana de immun. Eccleſ. to.1. tract.1. reſol.17. in fine*; Imò debitores fraudulenti ad Ec-
65 cleſiam confugientes non debent multo tempore tolerari, ſed ab Eccleſia ſunt eijciendi, proùt Sacra Congregatio ſic quoque declarauit, vt affirmat *P. Diana loc.cit.* & ad hoc propoſitum *Decian. to.2. tract.crim lib.6. cap.28.* inquit, quod tales debitores per ſpatium tantummodò triginta dierum permittuntur in Eccleſia morari, vt valeant intrà dictum terminū ſeipſos cum creditoribus cōponere; illis verò elapſis, à Iudice laico extrahi poſſunt ab Eccleſia, ſed petita licētia ab Eccleſiaſtico eo modo, quo ſupra diximus.

66 Prætereà quod reſpectu bonorum aſſeuerauimus, ità pluries fuit practicatum in Regno noſtro, præcipuè in duobus caſibus de anno 1657. occurſis me fiſci partes agente in M.C.V. & primò cum fuerint furto ſubtracta nonnulla bona quondam Iudicis D.Ferdinādi Chiaues, & repoſita in Venerabili Monaſterio Sāctæ Mariæ Trinitatis Hiſpanorum, per Iudices M.C. præcedente conſenſu Domini Archiepiſcopi, ac interuentu eius Vicarij, fuerunt ab Eccleſia bona furtiua ablata, & Dominis earum conſignata.

Idem obſeruatum in bonis quondam
67 Comitis Palmerici, qui cum debitor eſſet Regij fiſci in ducatis decem mille pro pœna cuiuſdam ſpreti mandati, & ad euitandam bonorum exequutionem eius hæredes nonnulla bona mobilia magni valoris intus Eccleſiam, Liticnſi Diœceſi ſubiectam, abſconderunt; Vndè ego ordinem direxi Magnifico Ioſepho Mercurio, tùnc Auditori Prouinciali, vt bona illa ſequeſtraret, & cum licentia Epiſcopi extraheret; hoc obtento ordine, etſi Epiſcopus antea aliquantulum repugnabat, tamen deindè licentiam conceſſit, & bona fuerunt extracta, & in fiſci commodum diſtracta.

68 Nuper idem fuit obſeruatum in proprio caſu extractionis rerum prohibitarum, nàm quidam de menſe Septembris 1663. introduxit in hanc Ciuitatem nonnulla ſerica in contrabannum ſine debitis expeditionibus, ſolutionibuſque dirictuum, fuerunt poſteà ſerica illa repoſita intus Venerabilem Eccleſiam Sāctæ Mariæ Victoriæ Clericorum Regularium in Burgo Plagiæ, & cum id innotuerit Gubernatoribus Arrendamenti ſerici, fuerunt ſerica illa cum interuentu Domini Vicarij Generalis Neapolis ſequeſtrata iuſſu Dom. Antonij Capoblanchi Marchionis Cariſi tùnc Reg. Conſ. collegæ noſtri, & Delegati dicti Arrendamenti, nùnc Regiam Cācellariam Regentis, optimè meriti, nobilitate præditi, nūquam ſatis laudati ob eximias virtutes, morum candiditatem, & integritatis claritatem: & cum tractaretur de præſtanda licentia
69 pro extractione illarum mercium, quidam Clericus ſoluit pretium dictorum ſericorum in beneficium Arrendamenti, ne detegeretur perſona, quæ illa introduxit.

70 Vlteriùs quod reſpectu bonorum adnotauimus, procedit quoque, ſi reus armis prohibitis præcinctus ad Eccleſiam confugerit, nàm poteſt illis à Iudice laico ſpoliari, cū hoc reo nocumentū inferre nō cenſeatur, ſed peccādi occaſionem auferre videatur, *Suarez lib.3. cap.12. n.3. Cutell. de immun. Eccleſ. lib.2. quæſt.8. Fagundez de prae. Eccleſ. prac.2. lib.4. n.55. Portell. in dub. Regular. verb. Eccleſ. immunitas nu.15. Io. de Cruz par.1. precept.8. quæſt.3. art.1. concluſ.3. Gambacurta lib.4. cap.16. nu.11. c.17. c.26. nu.11.* qui rationem aſſignat, quia arma prohibita ſunt, & item eorum vſus tàm Clericis, quàm laicis, tàm intrà Eccleſias, quàm foris, *l.1. C. vt armor. vſus inſcio Principe interdic. ſit, lib.11. c. Clerici arma de vita & honeſt. Cleric. c.1. §. ſi Clericus de pace tenenda, Corn. conſ. 20. lib. 3. Socc reg.30. Tiraq. de nobil. c.20. nu.66. & idem Gambac. d. c. 26. nu.12.* ſubdit, quod Eccleſia non aufert ſatelliti ius acquirendi ſibi arma,

arma, ſequitur hanc quoque concluſionem *P.D.Thom.del Bene de immun.Eccleſ. tom.2.cap.16.dub.30.nu.2.*

71 Et apud Gallos, Clerici arma vetita deferentes, per Iudices ſeculares puniuntur, vt teſtantur *Caſſan.in conſuet.Burgun. rub.1.§.5. ver.Archidiaconus nu.99. Carolus lib. 2. Reg. Franc. priuil. 17. Couar. var.reſol.tom.2. c.20. nu.18.verſ.trigeſimo ſexto.*

72 Idem vſus viget in Hiſpania, nàm huiuſmodi Clerici, arma prohibita deferentes, à miniſtris laicalis iuriſdictionis armis illis ſpoliantur, vt teſtatur *Couar. d. c. 20. nu.* 18. *verſ trigeſimo ſexto*, ſub-

73 dens, quod hoc iuxtè fieri poteſt, nàm ſi id à Iudicibus ſecularibus non fieret, liberam haberent Clerici facultatem arma vetita deferendi, & maxima ab illis ſcelera perpetrarentur in Reipublicæ iniuriam, & Eccleſiaſtici ordinis, ac dignitatis opprobrium.

Pœnæ pecuniariæ, & tranſactiones, quæ ad euadēdum crimen extractionis fiunt, fiſci, vel Conſignatariorum Arrendamentorum, commodis cedere debeant.

§. V.

SVMMARIVM.

1 *Gabellas fraudans, non tenetur nec Deo, nec Mundo, ſi iniuſta ſit, vel ſine authoritate impoſita, nu.2.*

3 *Gabellam, legitima authoritate impoſitam, quiſque tenetur ſoluere, & non ſoluentes peccant, n.4.*

5 *Gabellam non ſoluens, pœnis punitur, & quæ ſit de iure communi, nu.6.& quæ de iure Regni, nu.7.*

8 *Extrahentes ſerica à Regno ſine debitis ſolutionibus, qua pœna puniantur, num.119.*

9 *Extrahentes oleū ſine debitis ſolutionibus, qua puniantur pœna, nu.122.*

10 *Fraudātes directus Regia Dohana Neap. & contrauenientes capitibus ad eius regimen præſcriptis, qua pœna mulctentur, n.120.*

11 *Fraudantes directus Dohanarum Apuleæ, & contrauenientes illarum capitibus, qua pœna puniantur, n.121.*

12 *Extrahentes frumentum, aliaſque fruges à Regno, qua pœna feriantur.*

13 *Extrahentes equos, equas, & pullos à locis præfixis, qua pœna teneantur.*

14 *Fragantia non requiritur, vt in extractione equorum, equarum, & pullorum, pœna applicentur.*

15 *Officiales conſcij in extractione equorum, qua pœna teneantur.*

16 *Extrahentes gemmas, monetas, aurum, & argentum, qua pœna puniantur, n.21.*

17 *Cuſtodes portarum, conſcij in extractione gemmarum, monetarum, auri, & argenti, qua pœna teneantur.*

18 *Negotiatores ſoliti extrahi gemmas, monetas, aurum, & argentum, qua pœna mulctentur.*

19 *Extrahentes gemmas, monetas, aurum, & argentum, vt puniantur, quæ ſufficiant, nu.22.*

20 *Indulto non gaudent, nec componi poſſunt extrahentes gemmas, monetas, aurum, & argentum.*

23 *Extrahi non poſſunt moneta pro viatico ſine licentia R.C.*

24 *Extrahētes puluerem, pirium, ſalnitrum, ſulfur, qua pœna teneantur.*

25 *Vendentes, & fabricantes puluerem, ſalnitrum, qua pœna puniantur.*

26 *Vendentes arma, & ferra infidelibus, qua pœna obligentur.*

27 *Extrahentes arma, qua pœna teneantur.*

28 *Extrahentes animalia, qua pœna teneantur.*

29 *Vendētes ſues aduenis, qua pœna feriātur.*

30 *Extrahentes à Ciuitate Neap. panem, qua pœna puniantur, & qua pœna Officiales negligentes, nu.31. & quando dicatur delictum conſummatum, n.32.*

33 *Extrahentes à Regno linum, & non deferentes in Ciuitate linum natum in eius territorio, qua pœna puniantur.*

34 *Pœna qua puniantur introeuntes in Ciuitatē tritieum, farinam, ordeum, non ſoluta gabella.*

35 *Pœna qua puniantur introeuntes res comeſtibiles, non ſoluta gabella.*

36 *Vendentes bona ſubiecta gabellæ grani vnius pro rotulo, qua pœna mulctentur.*

37 *Vendentes, & ementes vinum in domibus particularium, vel locorum piorum, qua pœna puniantur, & qua pœna locantes domus ad hunc effectum, nu.38.*

39 *Pœnæ pecuniariæ, contra extrahentes bona vetita impoſitæ, cui applicentur.*

40 *Gabellæ omnes in anno 1649. fuerunt in ſolutum datæ eorum Aſſignatarÿs.*

41 *Pœna commiſſi contrà fraudantes gabellas indicta, publicanis debetur, n.108.*

42 *Pœnæ pecuniariæ contrà fraudantes gabellas impoſitæ, conductoribus gabellarum competunt, nu.44. & 105. niſi in instrumento locationis, aliud fuerit actū num.43.*

45 *Pœnæ contrà fraudantes gabellas impoſitæ, quare conductoribus debeantur.*

46 *Pœnæ contrà fraudantes gabellas ſunt in fructu eiuſdem gabellæ fraudatæ.*

47 *Pœnæ contrà fraudantes gabellas illi cōpetunt, cui gabella debetur, & quare, nu. 48.*

49 *Gabellarum conductores iura fiſcalia habent.*

50 *Pœna duc.10. pro qualibet libra ſeriei cōtrà non reuelantes ſerica in termino præfixo, diuidi debet inter Regiam Curiam, & Arrendatores ſeriei, nu.118.*

51 *Gabella ſerici Gubernatoribus tempore Præſidatus Dom. Comitis de Ognattæ fuit ſoluta mediatas quantitatum introitarum in Arca militari ex tranſactionibus factis in cauſis contrabannorum ſeriei.*

52 *Pœnæ impoſitæ contrà fraudantes gabellas, fiſco debentur, & hæc eſt vera opinio, rationibuſque probatur, & contrarÿs reſpondetur, nu.83. 84.87. 109. & ità deciſum, nu.96.*

53 *Statuta contrà fraudantes gabellas emanata publicum bonum reſpiciunt.*

54 *Principi competit publicam procurare vtilitatem, quod ius ſupremum dominium ipſius reſpicit, & alteri non valet transferre, nu.55.*

56 *Criminalis eſt cauſa contrà fraudantem vectigalia, nu.61.*

57 *Gabellas fraudare crimen eſt, nu.116.*

58 *Criminale dicitur iudicium, vbi pœna eſt corporalis.*

59 *Ciuilis dicitur cauſa intercepti, quando agitur ad perſequendam rem commiſſam, nu.111.*

60 *Criminalis dicitur cauſa intercepti, quādo agitur ad vindictam criminis, n.112. & 115.*

62 *Pœnæ, quæ ex delicto perueniunt, fiſco acquiruntur.*

63 *Pœnarum compendia de regalibus ſunt, nu.101.*

64 *Pœnæ, & obuentiones fiſci ſunt.*

65 *Pœnæ debentur ei, qui iuriſdictionis Dominus eſt, & eius ſunt fructus, n.103.*

66 *Pœnæ ſunt iuriſdictionis emolumenta, nu.102.*

67 *Pœnarum non præſumitur facta conceſſio, niſi expreſsè agatur, nu.70. & 104.*

68 *Pœnæ in conceſſione regulantur ad inſtar iuriſdictionis.*

69 *Iuriſdictio non cenſetur conceſſa, niſi expreſsè agatur.*

71 *Pœnæ non poſſunt acquiri, nec poſſideri ſine ſpeciali titulo.*

72 *Pœnarum priuilegium conceſſionis non habens, lite pendente abſtinere debet à poſſeſſione illarum, & ità deciſum, n.73. & 74.*

73 *Baronibus in eorum terris debentur vectigalia, pœnæque per noua edicta imponuntur.*

75 *Baroni non acquiritur pœna, quā incurrunt tranſgreſſores ordinum Principis, ne frumentum, vel aliæ res extrahātur, & ità deciſum, nu.76.*

76 *Baro habens ius tractarum in ſuis terris, non acquirit pœnas contrà extrahentes non ſoluto portorio ſtatutas.*

77 *Principis ſuprema poteſtas non poteſt in alterum etiam verbis ampliſſimis trāſferri.*

78 *Pœnæ contentæ in prohibitionibus factæ à Principe eius fiſco debentur.*

79 *Pœnæ, quæ perueniunt ex contrauentione banni à Prorege emanat i, fiſco debentur, nu.114. & quare, nu.80.*

81 *Pœna, in ſtatuto, quando non exprimitur, cui ſit applicanda, tunc fiſco debetur, nu.117.*

82 *Conductoribus gabellarum quæ pœnæ cōtrà fraudantes gabellas indictæ, acquirantur, nu.110.*

83 Tex.

83 Tex. in l.ſi quis fine, C. de vectigal. & commiſſ. *declaratur.*

85 *Conductoribus Gabellarum non applicantur pœna illæ, quibus authoritate Regia mulctantur fraudantes gabellas.*

86 *Conductor gabellarum iura Regalia non habet.*

89 *Gabella fructus non extimantur pœna, qua veniunt ex crimine fraudata gabella.*

90 *Prouentus non veniunt appellatione fructuum feudi.*

91 *Prouentus non includuntur in liquidatione pretij feudi, nec in liquidatione fructuum pro ſoluendo releuio.*

92 *Gabellarum Conſignatarijs vigore dationis inſolutum eis facta, quæ fuerunt concesſa.*

93 *Gabellarum ius exigendi habens, non dicitur habere iuriſdictionem.*

94 *Pœna commodum reſeruaſſe cenſetur, qui ſibi reſeruauit cognitionem delicti.*

95 *Princeps an poſſit aliquid ſuperaddere in eius beneficium, ſuper gabella tertio conceſſa.*

96 *Pœna pecuniaria ob fraudatum vectigal, fiſco, & non conceſſionario gabella debentur, & ità deciſum.*

97 *Pœna intercepti quando fiſco, vel conceſſionario gabella debetur, & quid deciſum.*

98 *Pœna intercepti Conſignatarijs gabellarum debetur, ſed alia pecuniaria fiſco competunt, & ità deciſum.*

99 *Conductores gabellarum pœnas contrà fraudantes gabellas non acquirunt, niſi ſequuta ſententia.*

100 *Princeps poteſt tranſigere pęnas etiam in praiudicium tertij, & deciſio Regiæ Iuncta affertur.*

101 *D. D. Felix Lanzina, y Vlloa Præſ. S.C. laudibus extollitur.*

106 *Emens gabellam videtur emiſſe pęnam delinquentium.*

107 *Pęna videntur cōceſſa facta vectigalium conceſſione in feudum.*

113 *Compoſitiones fiunt in cauſis contrabannorum, de dubio criminis ſtatu.*

123 *Princeps tranſigendo crimen, non ledit ius partis pro intereſſe ciuili.*

Pœnæ pecuniariæ, & tranſactiones, quæ ad euadēdum crimen extractionis fiunt, fiſci, vel Conſignatariorum Arrendamentorum, commodis cedere debeant.

§. V.

1 FRaudans gabellas, etſi commune ſit axioma, vt non teneatur nec Deo, nec Mundo, vt inquit *Bart. in l. vectigalia 10. ff. de public. & vectigal.* Tamen
2 hoc catenus viget, quatenus gabella, ſiue vectigal illicitum, & iniuſtum ſit, ac ſine authoritate impoſitum, vt cauetur in *d.l. vectigalia; ff. de public. & vectigal.* & notant *Bart. & Roman. ibidem, Bal. in l. cū proponas in fin. C. de naut fęnor. Tiraq. in præfat. de vtroque retract. nu. 68. cum ſeqq.*
3 Vndè ſi datium legitima præcedente authoritate fuerit indictum, non ſolùm omnes tenentur, vt probat *Guttierez de*
4 *gabell. quæſt. 2. nu. 22.* ſed tranſgreſſores lethaliter peccant, vt inquit *Diu. Thom. 1.2. quæſt. 96. art. 4. Gabriel in 4. ſentent.*
5 *diſtin. 16. q. 3. notab. 6.* & etiam pęna affliguntur, *Dec. in c. nàm concupiſcentiam in 2. lect. de conſt. Iaſ. in l. 2. nu. 143. C. de iure emphiteut. Gironda de gabell. in 12. par. nu. 8. Guttierez de gabell. quæſt. 2. nu. 20.*
6 Pœna hæc, qua de iure cōmuni huiuſmodi tranſgreſſores mulctantur, eſt, vt res, quæ vehuntur, incidant in commiſſum, *l. 1. & 2. C. de vectigal. l. commiſſa in princ. ff. de public. l. cum proponas, C. de naut. fęnor. l. qui fiſcales, C. de nauicular. lib. 11.*
7 Sed de iure noſtro municipali non ſolùm pœna commiſſi puniuntur, ſed alijs pœnis corporalibus, & pecuniarijs, quas

vltra tradita *in rub.*12.recolere nõ piget.
8 Etenim contrà extrahentes ſerica non ſolutis Regijs dirictibus imponitur pœna ducatorum decem pro libra, & annorum decem triremium, & relegationis ignobilibus, vel nobilibus reſpectiuè, ac Baronibus etiam ſuſpenſionis iuriſdictionis,
9 vt *in pragm.*25.*de extract.* Contrà extrahentes oleum imponitur pœna mortis, Dominis nauium,& Nautis annorum decem triremium,& Dominis olei onerantibus, vel onerare facientibus naues prędictas,non ſolutis dirictibus,vltra olei,& mercis amiſſionem, ducatorum decem pro quolibet ſexterio olei, & nobilibus, vel inferioribus pœna annorum decem relegationis, & triremium reſpectiuè, & Baronibus ſuſpenſionis iuriſdictionis, vt
10 *in pragm.* 44.*ſub tit. de extract.* Contrà fraudantes dirictus Regiæ Dohanæ, ſiue maioris fundaci Ciuitatis Neapolis, & contrauenientes capitibus ſtatutis ſuper regimine dictæ Dohanæ, vltra pœnam commiſſi mercium, imponitur pœna ſolutionis valoris illarum, animalium, & nauium,applicanda Regiæ Curiæ,& Gubernatoribus eiuſdem Dohanæ, deducta parte reuelantis, & additur etiam pœna triremium, & relegationis ignobilibus, vel nobilibus reſpectiuè, vt *in pragm.*27. *de extract* idemq; confirmatur *in prag.* 38.*cit.tit. de extract.* Contrà fraudantes
11 dirictus Dohanarum Apuleæ, & contrauenientes capitibus ſuper earundem regimine emanatis, eædem pœnæ imponuntur, vt *in prag.*39.*tit.de extract.*
12 Contrà extrahentes frumentum, ordeum, aliaſq; fruges à Regno ſine licentia Domini Proregis,vltra pœnam amiſſionis frumenti, aliarumque frugum, ac nauium, vel animalium, imponitur pœna mortis etiam contrà illos, nomine quorũ fit extractio, famulos, naucleros, & fautores, vt *in pragm.* 20.*ſub tit. de extract.*& licet per alias Sãctiones pœna erat relegationis, & triremiũ, vt *in prag.* 9.11.*&* 18.*eiuſdem tit.* tamen per dictã *pragm.* 20. fuit dicta pœna relegationis derogata, & pœna mortis addita.
13 Contrà extrahentes equos, equas, & pullos à Regno, vel vltra flumen loris, aut Piſcariæ imponitur pœna duc. 10.m. & relegationis in perpetuum, & deportationis nobilibus, ſi pecuniariam ſoluere nequeant, ignobilibus remigationis in perpetuum: comprehenduntur etiam ordinantes extractionem, & deferentes
14 ſuper eorum nauibus res prædictas vetitas, etſi in fraganti capti non fuerint. Et
15 contrà Officiales conſocios,& permittentes extractionem, pœna mortis imponitur, vt *in prag.*13.*de extract.*
16 Cõtrà extrahentes gemmas, monetas, cuiuſcumq;impreſſionis,aurum,& argentum,ſiuè factũ,ſiuè infectum abſq;licẽtia in ſcriptis S.E. vltra amiſſionem rei, imponitur pęna amiſſionis tertiæ partis bonorum, ſiue ſtabilium, ſiue mobilium contrà forenſes, & contrà Neapolitanos ſolutionis triplicati valoris rei, & etiam relegationis, aut triremium per decennium,nobilibus, & ignobilibus reſpectiuè,& cõprehenduntur complices,fautores, nautæ, Domini nauium, & etiam amittunt nauigia,& iumenta.Contrà cu-
17 ſtodes portarum conſcios pœna mortis, & priuationis officij: eadem pęna mortis mulctantur negotiatores ſoliti talia committere, quæ tamen nõ valet imponi
18 huiuſmodi negotiatoribus, niſi facta relatione in Collat.Conſ. & vt pœnis prædictis huiuſmodi extrahentes puniantur,
19 ſufficit, quod in itinere res vetitæ reperiantur, etſi fragantia non intercesſerit, & etiam vt indicia grauia, & vrgentia concurrant, vt habetur *in prag.* 2. *de monetis*, idemque diſponitur *per pragm.*10. *&* 16. *de extract.* Imò cauetur, quod di-
20 cti extrahentes aurum, argentum, monetas, & gemmas, non gaudeant Regio Indultu,nec componi poſſint, vt *in prag.* 17.*de monetis.*
21 Sed per aliam Regiam pragmaticam recentiorem de anno 1622.contrà extrahentes monetas aureas, vel argenteas ſignatas, ſiue ſigno Regni noſtri, vel Hiſpaniarum, vltrà amiſſionem monetarũ, imponitur pœna mortis,& publicationis bonorum: comprehenduntur complices, auxiliatores,conſenſum dantes,ac etiam extrahẽtes monetas diminutas. Et quod
22 delictum dicatur conſummatum, ſtatim quod reperiantur monetę ſupra nauigia, vel quãdo propè fines Regni exportans repertus fuerit, vt *in prag.*23.*&* 24. *de*
23 *extract.* Et etiam pro viatico non licet monetas extrahi, niſi præuia licentia R.C.Portulani,& Magiſtri Annonę *prag.* 4.*eod.tit.*

Con-

24 Contrà extrahentes puluerem,pirium, ſalinitrum,& ſulfur ſine licentia S.E. imponitur pœna relegationis, & triremium per decennium nobilibus,& ignobilibus reſpectiuè, vt *in prag.*15. *de extract.*

25 Et contrà ementes, & vendentes puluerem, & pirium cauſa extrahendi imponitur pœna amiſſionis pulueris, & alia corporis declaranda, *prag.*17. *eod.tit.* & per aliam *pragm.* 43. *eod. tit.* prohibetur venditio, & fabricatio pulueris,& ſalinitri ſub pœna relegationis, & remigationis per quinquenniū nobilibus, & ignobilibus reſpectiuè, & Baronibus ſuſpenſionis iuriſdictionis, & duc.ducentum.

26 Et contrà vendentes arma, & ferra infidelibus pœna mortis imponitur, & eadem pœna puniuntur ſcientes,& non reuelantes, *prag.*2. *eod. tit. de extract.* Ea-
27 demque pœna mulctantur extrahentes arma vltra vſum, *prag.*22.*eod.tit.*

28 Contrà extrahentes animalia vltra pęnam amiſſionis animalium,indignationis Regiæ, & ducatorum mille imponitur
29 *prag.*1.*eod.tit.* Et contrà vendentes ſues aduenis vltrà amiſſionem duc.1000. & alia declaranda imponitur, comprehenduntur etiam emptores *prag* 6.*eod.tit.*

30 Aduerſus extrahentes à Ciuitate Neapolis panem abſque licentia in ſcriptis vltrà amiſſionem panis, animalium, vel cimbæ, imponitur pœna vnciarum quinquaginta, repartienda inter Sacras Domus Sanctæ Mariæ Annunciatæ, & Incurabilium, & etiam relegationis, vel triremium nobilibus, & ignobilibus re-
31 ſpectiuè. Et contrà Officiales negligentes in procedendo contrà huiuſmodi extrahentes, imponitur pœna priuationis officij, & relegationis per triennium. Et
32 quod dicatur delictum commiſſum, facta oneratione ſuper nauibus, etſi illæ non exierint *prag.*21.*de extract.*

33 Contrà extrahentes linum natum in Regno, per extra Regnum,ſine licentia S.E. & contrà non deferentes in Ciuitatē Neapolis linum natum, in eodem territorio, imponitur pœna amiſſionis lini, & vnciarum auri quinquaginta, cuius medietatem lucrentur accuſatores *prag.* 7.*eod.tit.*

34 Aduerſus introeuntes in Ciuitatem triticum, farinam, panem,non ſoluta gabella, imponitur pœna vltrà amiſſionem rerum, relegationis, vel triremium per triennium, nobilibus, & ignobilibus reſpectiuè, & exilij fœminis,vt *in prag* 28. 29. *&* 41.*de extract.*

35 Contrà introeuntes in Ciuitatem bona comeſtibilia, non ſoluta gabella, imponitur pœna duc.quatuorcentum, relegationis, & triremium per quinquenniū nobilibus,& ignobilibus reſpectiuè,*prag.* 42. *ſub tit.de extract.*

36 Aduerſus vendentes bona ſubiecta gabellæ grani vnius pro rotulo, Mancipijs Regiarum triremium,imponitur pęna relegationis, & remigationis per triennium, nobilibus, & ignobilibus reſpectiuè, & exilij minoribus, *pragm.*31. *eod. tit.*

37 Contrà vendentes vinum in domibus particularium,aliorumque locorum piorum imponitur pœna vltrà amiſſionem vini,duc.biſmille, & alia corporis declaranda nobilibus, & triremium per trien-
38 nium ingnobilibus, & duc. mille: comprehenduntur locantes domus ad huiuſmodi effectum, & contrà ementes vinum in dictis locis, imponitur pœna duc. decem, & exilij per biennium, vt *in pragm.* 30. *&* 36. *de extract.*

39 Hæſitari ſolet, ad quem ſpectant huiuſmodi pęnæ pecuniariæ impoſitæ contrà prædictos extrahentes bona vetita, & fraudantes Regias gabellas, nùm ad fiſcum, vel ad aſſignatarios earumdem gabellarum.

40 Ratio dubitandi eſt, quia ex datione inſolutum facta in anno 1649. omnium Arrendamentorum, & gabellarum per Regiam Curiam in beneficium eorūdem Aſſignatariorum, autumatur, ad illos etiam pœnarum compendia ſpectare.

Quod confirmari poteſt *ex l.fin.§.Diui, ff.de public. & vectigal. & ex l.ſi quis ſine* 11. *C.de vectigal. & comm.* vbi caue-
41 tur, quod pœna commiſſi contrà fraudantes gabellas indicta,publicanis applicanda ſit, idem ſequuntur *Cin. in l.creditor, C.de de action.empti, Boer.deciſ.*180. *nu.*1.*Farinac.de furt.quaſt.*173.*n.*2.*Laud. de fiſco quaſt.*250. *Alfar. de offic. fiſcal. gl.* 34.§.2. *nu.*98. *Soccin.ſen.conſ.*36.*nu.*12. *Menoch.conſ.*188.*nu.*14. *Roſental.de feud. cap.*5.*concluſ.*46. *Maſtrill. de magiſtrat. lib.*3.*cap.*10. *nu.*232. *Auguſt.Barboſa in Collect. ſuper Cod. tom.*2.*in l. ſi quis ſine, C. de*

C.de vectigal.& comm.nu.5. Guttierez de gabell. quæſt.124.nu.4. firmans,quod res, quæ in commiſſum incidit, fiſco applicatur, ſi pro fiſco gabella exigitur ; ſi verò locata reperiatur, conductorum commodò cedit, & amplius ſubdit, idem caueri ex particulari lege Regni Hiſpaniæ.

42 Idemque non ſolùm procedit reſpectu pœnæ commiſſi, ſed etiam quò ad alias pœnas, indictas, contrà fraudantes gabellas, ſiue illæ impoſitæ ſint per nomina multiplicatiua,puta in duplum, vel triplum, ſiue aliter, vt notant *Peregr. de iure fiſci lib.6.tit.5.nu.32. Firman.de gabell. in 2.par. quæſt.19. Boer.deciſ. 180. Socc.conſ.36. nu.12.vol.4.Gratian.diſcept. for.to.5.cap.970. nu. 26. ad idem Camill. Borrell. de Præſtant. Reg.Cathol.cap. 11. nu. 100.& 101.* & prædicta etiam confirmat *Maximilian.Fauſt.in cõſ. pro Ærario clauſ.7. ordin.757. fol.453. verſ. Amplia, vt etiam aliæ pœnæ*, quod limitant,

43 quando in inſtrumento locationis aliud fuerit actum, ſed ſi in eo nihil dictum fuerit, ſemper pœna conductorum commodò cedit, *Iul.Ferrett. de gabell.nu.161.*

44 *Rol.conſ.42.in princ. lib.3. Menoch.de arbitr.lib.2.cap.397.poſt nu. 6. Farinac.de furt.quæſt.173.nu.2. Boer.deciſ.180. Maximilian.Fauſt.loc.cit.*

45 Et ratio eſt ſecundum *Borrell.d.cap.11. nu. 102.* quod ſi pœnæ eſſent locantium, & non conductorum,ipſi conductores de facili deluderentur in exactione, quia excluſo metu pœnæ illorũ, qui fraudem committunt,& ipſi tranſeuntes nihil perſoluerent,& gabella deſeruiret de vento, quod cum ſit abſurdum ex his videtur conductores eſſe in tuto.

46 Sed alia probatur ratione, & melius, quia pœnæ prædictæ ſunt in fructu eiuſdem gabellæ fraudatæ, & ex eius fructibus, & redditibus dependunt, *Bal. in rub. ff. de rer.diuiſ. nu.4. & in l.1. nu. 10. C.de fruct.& lit.expenſ.Menoch.conſ.198. nu.14. Gratian.diſcept for.tom.5.cap.970.*

47 *nu.70.* Quamobrem illis debentur, quibus gabella competit, vt inquit *Gratian. d.cap.970.nu. 70.* Eo magis quia pœnæ

48 huiuſmodi ei debentur,cui damnum fit, *Alfar.de offic.fiſcal. gl.34. §.2. nu.98. Bal. conſ.246. nu.1.lib.4. Salic.in l.ſi quis ſine, C.de vectigal.& commiſſ. Peregr.de iure fiſci lib.6. tit.5.nu.33. Gratian.d.cap.970. num. 23.& ſeq.* Cùm ergò ex prædictis extractionibus ſerici,olei,& ſimilium,ſinè debitis ſolutionibus damnum inferatur Conſignatarijs gabellarum, idcircò eiſdem pœnæ competunt.

49 Prætereà conductores gabellarum iura fiſcalia habent, & fiſcum locatorem repræſentãt *Bar.in l.creditor,ff.de action. empti,Salic.in l.ſi quis ſine,C.de vectigal. & commiſſ.Bal.conſ.246.vol.4. Peregr. de iur.fiſci lib.6.tit.5.n.33. Cabal.reſol.crim. par.2.caſ.113.nu.10. Alfar.de offic.fiſc.gl. 34. §.2. num.98.* quod etiam non poteſt difficultari reſpectu Conſignatariorum Arrendamentorum, cum eis virtute dationis in ſolutum iura fiſcalia fuerunt tranſlata.

50 Accedat etiam prædictis, quod reſpectu Aſſignatariorum Arrendamẽti ſerici, peculiari lege huius Regni cautum eſt,vt pęna ducatorũ decem pro qualibet libra ſerici contrà non reuelantes ſerica in termino præfixo, diuidatur pro medietate inter Regiam Curiam, & Arrendatores dicti Arrendamenti, hinc eſt, quod non poteſt amplius dubitari,quin pœnæ prædictæ ſpectent ad dictos Arrendamenti Conſignatarios, dùm maiora iura in dicto Arrendamento habent, quam Arrendatores retinebant.

51 Eo fortiùs quia ità fuit practicatum tempore, quo Regnum moderabat Dominus Comes de Ognatte, qui cum deputaſſet Commiſſarium cõtrabannorum in Prouincijs Calabriæ Præſidentem R.C. Simonem Vaaz Comitem Mole, hic nonnullas perſonas de contrabannis inquiſitas ad pecuniariam trãſactionem admiſit,& ſolutis quantitatibus in beneficium Regiæ Curiæ, illiſque introitatis in Arca Militari, inſtantibus deindè Gubernatoribus prędicti Arrendamenti,idẽ Dom. Prorex ſuo particulari diplomate demandauit, præcedente conſultatione facta per Dom.D.Franciſcum Merlinum Præſidentem S. C. & tùnc Delegatum prædicti Arrendamenti, quod de quantitatibus prædictis ſolutis, & introitatis in beneficium Regiæ Curiæ,ex cauſa dictarum tranſactionum ſolueretur medietas in beneficium Conſignatariorũ dicti Arrendamenti ſerici, & ità fuit celeriter exequutum, vt conſtat ex ordinibus, & reſcriptis S. E., quæ conſeruantur inter

ſcrip-

ſcripturas dicti Arrendamenti ſerici.
52 Sed contrariam ſententiam, quod ſci-
licet pęnæ ſtatutæ contrà fraudantes ve-
ctigalia,fiſco debeantur,tanquam verio-
rem, & ſaniorem communiter amplectũ-
tur Bald.in l.creditor, ff.de act. empt. An-
gel. in l.ſi quis id quod, ff. de Iuriſd. omn.
iudic. Bertaz. de gabell. in 9.par. prim.
quæſt.9.Card.Tuſc.pract.concluſ.verb.ga-
bella, concl. 23.nu.5. Guid. Papa dec. 413.
vbi ità ſeruari teſtatur, & dec. 477. nu.2.
& 3. Nicol.Boer. in conſuetud. biturig.tit.
des conſtumes ſilielz,& cenſ. §.9. Ioan.Sa-
xon. in conſuet. Turon.tit. 6. des pro ictz
de peages,& conſtumes cap.7. art.1. quæſt.
4. Reg.Capyc.Latr.conſult.118. to.1.nu.2.
Franc.Marc. deciſ.422. par.2. idem tenet
Boer. deciſ.180. & ità refert deciſum in
fine dictæ deciſionis.
53 Et ratio eſt, quia ſtatuta, aliæque Sã-
ctiones, quibus huiuſmodi fraudes cõtrà
vectigalia puniuntur, ob publicum bonũ
proceſſerunt Afflict. deciſ. 190. nu.9. Reg.
Conſt.in l.1.C.pęn.ſiſcal lib.10. nu.27. vn-
54 dè cum publicam procurare authorita-
tem ad Principem ſpectet, ad tex. in l.
Præſes, C. de ſeruit. & aqua, & ius illud
procurandi publicam vtilitatem ſupre-
55 mum dominiũ Principis reſpiciat, quod
alteri transferre non valet,etiam expreſ-
sè; ideò ad eundem Principem huiuſmo-
di pęnæ pertinent, vt loquitur Reg.Conſt.
in l.1.C.pęn.ſiſcal.l.10.nu.27.
56 Quod etiam confirmatur, nàm cauſa
contrà fraudantem vectigalia,criminalis
eſt, Bertaz.in addit.ad conſ.110. eius Pa-
tris, l.2. Menoch.de arbitr.Iudic.quæſt.79.
num.9. lib.2. Clar. in prax. crimin. §.fin.
quæſt.1.ver.3. eſt caſus Farinac. conſ. cri-
min.85.num.79. tom.1. Reg. Capyc.Latr.
57 conſult. 118. nu.5. Siquidem crimen eſt
fraudare gabellas, l. 1. in fin. ff. de publ.
iud. §.ſunt præterea inſtit. eod. cit. tit. l.
fraud. ff. de publ. & vectigal. Et etiam
58 quia contra extrahentes bona vetita, &
contrauenientes ordinibus, ad regimen
gabellarum ſtatutis,pœna corporalis,ſci-
licet mortis, relegationis, & triremium
reſpectiuè fuit impoſita, vt ſupra decla-
rauimus ex Reg. pragm. ideò iudicium
ſemper criminale iudicatur, Bart.in l.3.
de ſepulcr.violat. Præſ.de Franc.deciſ.162.
nu.16. Farinac. in prax. crim. quæſt.100.
nu.10.Reg.Sanfelic.deciſ.237.nu.4.
59 Et licèt per R.C. fuit deciſum cauſam
intercepti eſſe Ciuilem, vt inquit Reg.
Moles deciſ.36.hoc autem benè procedit,
quãdo agitur ad perſequendã rem com-
miſſam; quando verò proceditur ad vin-
60 dictam criminis, cauſa ſemper vocatur
criminalis, ſiuè pœna pecuniaria ſit, ſiuè
corporalis, gloſ. & Ioan. de Plat. in l. qui
ſepulchra, ff. de ſepulchro violat. Alberic.
& Salic.in l.1. C.de rapt. virgin. Bald.in
l.ſi quis per calumn. C. de Epiſc. & Cleric.
Farinac.in prax.crim.quæſt.100.nu.55.&
in conſ.crim.85. nu.39.tom.1. Reg.Capyc.
Latr. d.conſult.118.nu.5.tom.1.
61 Cùm ergò cauſæ huiuſmodi contrà
fraudantes vectigalia publicam reſpi-
ciant vindictam,& iudicium conſtituant
criminale,Bart.in l.2. de ſepulchro violat.
Alberic.& Salic. in l.1. C. cit.tit. Peregr.
de iure fiſci tit.8.de mulctis, & pęn.nu.8.
62 Ideò ſequitur, quod cum pœnæ præ-
dictæ ex delicto proueniant, fiſco acqui-
runtur Bal.in l.fin ff.de ſolut.matrim.Dec.
conſ.4. Guid.Papa deciſ.413. Boer.deciſ.5.
Andr. in cap. 1. §. hæredit. de pace tenen.
Reg.Conſt.in l.1.C.pęn.fiſcal.lib.10. nu.91.
63 Idemq; probatur ex efficaciſſimo me-
dio, nàm pœnarum compendia de rega-
libus ſunt, & inter regalia computantur,
l.aliud eſt, §.inter mulctam, ff.de verb.ſi-
gnif. cap.1. quæ ſint regal. l. mulctatio, C.
de modo mulctar. Menoch.de præſumpt.lib.
3.præſumpt.97.nu.24. Iaſon.de feud.par.5.
nu.12. Mortius in tit. de his qui feud. dari
poſſ.nu.13. Peregr. de iure fiſci lib.1. tit.5.
nu.10. Montan.de regal.verb.mulctarũ,pę-
narumque compendia nu.1. fol.82. Borrel.
de præſtan.Reg.Cathol.cap.13. nu.1. Qua-
64 propter iſtæ pœnæ, & obuentiones ſunt
fiſci, l.1.ff.ſi quis ius dicent.non obtemper,
l.2.§.1. vbi Accurſ. ff.ſi quis in ius vocat
non iuer.cap.1.verbo mulctarũ,quæ ſint re-
gal. l.mulctar. C.de mod.mulctar. Borrell.
d.cap.13. nu.1. Reg.Conſt. in l.1. C.pęn. fi-
ſcal.nu.6. plenè Cenſal. conſ.3. nu.7. nàm
65 illi debentur pœnæ,qui iuriſdictionis,ac
meri Imperij Dominus eſt, & cuius ſunt
fructus, Andr.in cap.1.§.ſi verò violat.pa-
cis nu. 16. verſ.& attende, quia condem-
nationes de pace tenẽda,Bart.in l.Imperiũ
nu.8.& 12.ff.de iuriſdict.omn.iudic Pariſ.
de Put.de reintegrat.feud. cap.203. verſ.
quidam Baro fol.112. Iacob.de Sanct.Georg.
in inueſtit.feud. §. & cum mero, mixtoq;
Im-

Digitized by Google

Imperio nu.6. Borrell. *d.cap.*13. *num.*2.
66 Pęnæ etenim hæc, & obuentiones ſunt
iuriſdictionum emolumenta, *Bart. in l.
fin.ff.ſolut. matrim. Tiraquell.de retract.
conuent.* §.1.*gloſ.* 4. *nu.* 18. *Molin. de pri-
mogen.Hiſpan. lib.*1. *cap.*2. *num.* 21. *Reg.
Conſt. in l.*1. *C. pęn. fiſcal. lib.*10. *nu.* 21.
& 91. *Surd. conſ.*83. *num.*10. *vol.* 1. *Ca-
mill.Borrell. conſ.*1.*nu.*4. 6. 59. 63. *& de
præſtant. Regis Cathol. cap.* 13. *num.* 23.
idemque affirmat *Reg. Reuert. deciſ.*243.
*nu.*2. ſubdens, quod iſtæ pœnæ ſunt an-
nexæ cum iuriſdictione, ſequitur *Reg.Ro-
uit.deciſ.6.*
67 Vndè non videtur pœnarum facta cõ-
ceſſio, nec præſumuntur ipſæ in alterum
translatæ, niſi in diplomate, vel priuile-
gio ſatis apertè exprimantur, *Aluarot.in
cap.*1. §. *ſi quis alio col.fin. de pact. tenen.
Anton. Capyc. in inueſt. feud.* §. *feudorum
clauſulæ in verbo cum mulctarum pęna-
rumque compendijs in princ. fol.*126. *col.*2.
*Camill Borrell.de præſtant.Reg.Cathol. d.
cap.*13. *n.*21. *verſ.ex his palàm. Reg.Conſt.
in l.*1. *C.pęn.fiſcal.nu.*25. *cum ſeqq.* regu-
68 lantur enim ad inſtar iuriſdictionis, quæ
nunquam cenſetur conceſſa, niſi de illa
69 in priuilegio expreſsè agatur *cap.* 1. *quæ
ſint regal. Luc.de Penn.l.*2. *col.* 2. *de fund.
limotroph. lib.* 11. *Ego ipſe reſp.*3. *nu.*19.
*tom.*2.
70 Nec pœnæ ſub generali conceſſione
veniunt, ſed ſpecialis pœnarum conceſ-
ſio requiritur, nàm cum pœnæ de regali-
bus ſint, ſine ſpeciali titulo poſſideri ne-
71 queunt, vt *in Conſtitutione Regni*, ea
quæ ad decus *Andr in cap.*1.§.*ſi quis aliũ
de pact.tenen. Afflict. deciſ.*122. *Reg. de
Pont. de poteſt. Proreg. tit.* 3. §.1. *nu.* 34.
*Montan de regal.verbo bona vacantia n.*4.
*fol.*84. *& nu.*13. *Reg.Reuert.deciſ.*344. vbi
Reg.de Marin in obſeru.
72 Vndè lite pendente poſſeſſor ſe abſti-
nere debet à poſſeſſione regalium, *cap.
cum perſona de priuil.in* 6. *cap.cum veniſ-
ſent extr. de inſtit. cap.* 1. *quæ ſint regal.
Reg.Reuert. d. deciſ.* 344. vbi refert, ità
fuiſſe iudicatum per R. C. in fauorem
73 fiſci contrà Comitem Policaſtri ſuper
exactione tertiariæ ferri, quam præten-
debat poſſidere in Ciuitate Policaſtri, &
per R. C. fuit iudicatum nullum ius ei
competere, eo quod nullum priuilegium
conceſſionis produxit, idemque fuit de-
74 ciſum per eandem Regiam Cameram
contrà Caſtellanum Caſtrinoui, ſuper im-
munitate gabellæ vini, quàm prætende-
bat in ſua taberna, vt teſtatur idem *Reg.
Reuert. d. deciſ.* 309. *ex collectis per* Reg.
de Marin.

Cùm ergò in huiuſmodi criminibus
contrabannorũ Magnifici Gubernatores
Arrendamentorũ nullo fruãtur Imperio,
vel iuriſdictione, nec eis fuerunt taliũ pę-
narum compendia conceſſa, neq; in illos
translata, nec generaliter, nec ſpeciali-
ter, ideò quo pacto, quo iure poſſint illas
acquirere, & ſibi ipſis applicare.

Imò Barones huius Regni, qui in eo-
75 rum Terris iuriſdictionem habent, ijſq;
competunt, nedùm datia, ſed pœnæ, quæ
per noua edicta imponuntur, *Boſſius tit.
de pęnis nu.*25. *Alned.de Ponte de laudim.
quæſt.*24. *Præſ.de Franch.deciſ.*434. *Theſ.
deciſ.*132. Verùm ſi noua conſtitutone
Princeps prohibeat, ne frumentum, oleũ,
aut alię fruges a ſua Prouincia extrahan-
tur, certa conſtituta pœna, ſi quis rem
huiuſmodi prohibitam exportauerit, pę-
na illa, quam tranſgreſſor reportauerit,
fiſco, non autem Baroni acquiritur, *Me-
noch.conſ.*604. *Alned.de Ponte d.quæſt.*24.
*Reg.Conſt.in l.*1. *C.pęn.fiſcal.lib.*10. *nu.*25.
76 Et ità fuiſſe deciſum per R.C. teſtatur
*Reg.Moles deciſ.*70. *in manuſcriptis, Reg.
Cõſt in d.l.*1. *C.pęn.fiſcal.nu.*26. in cauſa
cum D. Duce Amalphiæ, qui ex Regis
conceſſione ius tractarum in tota ſua
ditione habebat, itaùt ſi quid indè ex-
traheretur, Portorium ſibi ſolueretur, &
ſi quis vectigal illud fraudabat, res, quæ
in commiſſum incidebant, ipſi Duci ap-
plicabantur. Euenit, quod Prorex iuſſit
à Regno vinum, & frumentum non eſſe
extrahendum, quidam à Terris ſubiectis
Duci frumentũ extraſſit, non ſoluto Por-
torio eidem Duci debito, ſuppoſuit Dux
pœnam præfixam ſui commodo appli-
candam, nihilominus fuit, deciſum dictã
pœnam ad fiſcum ſpectare, vt tradunt
Reg.Moles, Reg.Conſtant. loc.allegat. hanc
quoque deciſionem refert *Laganar. in
addit.ad Reg.Rouit.in rub.de extract.*
77 Ratio eſt, quia huiuſmodi prohibitio-
nes fiunt ſupremi Imperij vi, ac poteſta-
te, quæ à Principis perſona nullo pacto
poteſt ſeparari, nec in alterum quibuſ-
cumque verbis, ac clauſulis etiam am-
pliſſi-

pliſſimis transferri, nec Barones de his cognoſcere, ac mulctas exigere poſſunt, quia eorum perſona ſummi Imperij capax non eſt, *Reg.Conſt.in d. l.1. C.pen.fiſcal. lib.*10.*nu.*26. & proindè pœnæ,in
78 eiſdem prohibitionibus circumſcriptæ, fiſco debentur, *l.ſi donata*, §.1.*ff.de donat. inter vir. & vxor. Pariſ. de Put.de ſindic. verbo compoſitio cap.*5. *nu.*5.

Et ex hoc deſumitur,quod ſi Barones, qui iuriſdictionem, & pœnarum conceſſionem habent,& tamen pęnam contentam in prohibitionibus,à Principe factis, non acquirunt,quantò magis pęnæ prædictæ cedere non debent in beneficium Gubernatorum gabellarum, qui talibus prærogatiuis carent.

79 Præterea vulgatum eſt, quod pœnæ, quæ ex contrauentione Banni à Prorege emanati perueniunt,fiſco, & non Baroni acquiruntur, *Surd. conſ.*152.*vol.*2. *Praſ. de Franch.decıſ.*434.*Reg. Conſt.in d.l.*1.*C. pęn.fiſcal. lib.*10.*nu.*10. Siquidem ex hu-
80 iuſmodi contrauentione prætoria contemnitur poteſtas, illiuſque authoritas violatur, & etiam publica vtilitas offenditur, ideò eidem pœna debetur, cuius ordinationes leduntur.

81 Et quando in ſtatuto pœnale, à ſuperiore publicato non exprimatur, cui pœna ſit applicanda, tùnc pœna illa fiſco cedit, *gl.in l.iubemus nulli*, §.*his quoque iudicibus, C. de Sacroſ.Eccl. Aff. in conſt. Reg. Violentijs q.*3. *nu.*6. *Ant. Gabr. l.*7. *comm.concluſ. tit. de maleſic. Marant. de ordin. iudic. par.*4. *nu.* 32. *Auiles in cap. Prætor, cap.*2.*verb. Camera, Reg.Conſt.in d.l.*1. *C.pęn.fiſcal.lib.*10.*nu.*7.

In contrarium non obſtant iura,& rationes ſuperiùs allegatæ, & præcipuè nõ aduerſatur *tex.in l.fin.*§ *Diui,ff.de public. & vectigal. & in l.ſi quis ſine* 11. *C. de vectigal. & commiſſ.* vbi decernitur, quod pęnæ contra fraudantes gabellas impoſitæ, ad conductores gabellarum pertineant.

82 Nàm reſpondetur,iura prædicta loqui in pœna commiſſi, & ſic quando ciuiliter agitur pro conſequutione rei, ſiue mercis commiſſæ, ſiue pretij illius. Non autem procedunt in pœnis pecuniarijs, per ſuperiorem impoſitis ad vindictam criminis patrati, ità *Ripa in rubr. extr. de iudic. nu.*9 *gloſ. in l.*1. *vbi Alberic. & Salic.C.de rapt.virg.Cin.in l.fin.ff.de priuat. delict. Reg. Moles deciſ.* 36. & idem
83 conſtat ex verbis *cit.leg.ſi quis ſine, C.de vectigal.& commiſſ.* ibi, *ſi quis ſine perſona mancipium ideſt ſalinarũ conductorũ, ſales emerit, vendereue tentauerit ſiue propria audacia, ſiue noſtro munitus oraculo,ſales ipſi vna cum eorum pretio mancipibus abdicatur*; vndè *tex.* loquitur de pœna commiſſi, vel pretio eiuſdem rei, quæ in commiſſum incidit, & in hunc ſenſum loquuntur omnes DD. qui in contrarium allegari poſſunt, ſiquidem omnes fundantur *in d.l.ſi quis ſine.*

84 Nec obſtant dicta per *Maximilianum Fauſt. in conſ.pro Ærar. clauſ.*9. *ordinat.* 757.quia ad ſua dicta confirmandum allegat *Bal. in l. creditor in princ. ff. de act. empt.Boer.deciſ.*180.qui DD.contrarium affirmant, quod ſcilicet pęnæ cõtrà fraudantes gabellas infixæ, ad fiſcum pertineant, imò *Boer.* ità refert decıſum per Parlamentum Franciæ, & inquit, quod firmarijs gabellarum non poteſt applica-
85 ri pœna illa, qua authoritate Regia, & per Regios Iudices virtutes Regiæ Sanctionis mulctantur fraudantes gabellas.

Præterea idem *Fauſt.* ea nititur ratione, quia emptores ſiue conductores gabellarum, quòad hæc iura fiſci habent, hæc ratio in iure eſt erronea, nàm vt di-
86 ximus iura regalia, proùt pœnarum cõpendia, emptoribus gabellarum nõ tranſeunt, nec ipſi illa habere præſumuntur, niſi ſpecialiter fuerint cõceſſa per fiſcum, & abſque conceſſione habere nullo modo poſſunt.

87 Et inſuper reſpondetur, nàm idem *Fauſt.* ſuam ſententiam limitat, quoties aliud de hoc actũ fuit,vel de conſuetudine aliter ſeruatur; cùm ergò in Bannis in pręcipua materia vini pęna cõtrauentionis ſpecificè reſeruetur in beneficiũ fiſci, & etiam de conſuetudine, ità fuit ſemper obſeruatum tàm in Arrendamento vini, quàm in alijs vectigalibus;ideò omni iure pœnæ prædictæ ad fiſcum pertinent.

88 Nec minus obſtant alij DD. dicentes, quod pœnæ huiuſmodi ſunt in fructu eiuſdem gabellæ fraudatæ, & ex eius fructibus, ac redditibus originem habẽt.

Quia reſpondetur, quod fructus ga-
89 bellæ æſtimantur res, quæ contrà deuetum extrahuntur, pœnæ autem, quæ ex

Pp hoc

hoc crimine cōtrauentionis proueniunt, dicuntur fructus iuriſdictionis, *Andr.in cap.1. §. hæreditatem de pace tenen. Guid. Pap.deciſ.413. Reg.Conſt.in l.1. C. pœn.fiſcal.nu.91.lib.10.*

90 Quod adeò eſt verum, nàm appellatione fructuum feudi prouentus non veniunt; vndè non ſolùm in liquidatione pretij feudi, quod venditur, ſed etiam in liquidatione fructuumfeudi, pro ſoluen-
91 do releuio, Regiæ Curiæ, per mortem feudatarij, prouentus, & pœnæ pecuniariæ non includuntur, nec veniunt appellatione fructuum feudi, *Reg. Moles deciſ. 9. tit:de iur.releu. in manuſcriptis*,vbi ità deciſum refert per Regiam Cameram, *Reg.Conſt.in l.1.n.67. & ſeq.C.pœn.fiſcal. credit præfer. lib.10. D.Reg.de Marin.reſol.quotid.lib.2.cap.84.nu.3.& 4.*

Neque obſtat,quod ex datione in ſolutum facta Conſignatarijs gabellarum, pecuniariæ pœnæ ad Conſignatarios pertineant.

92 Nàm reſpondētur, quod ex huiuſmodi datione inſolutum Conſignatarijs Arrendamentorum nil aliud fuit translatum, niſi ius exigendi datia, ſiue gabellas, vt colligitur ex verbis *prag. 20. de vectigal. tom.2.* ibi, *E perche gl' Arrendamenti han da reſtare à beneficio dell' Aſſignatarij, acciò ſiano pagati con li frutti di quelli pro rata, che à ciaſcheduno toccarà, ſecondo l'aſſento delli libri noui, hà parſo per maggior ſodisfattione ſua, incaricarli da hora l'amminiſtratione, e gouerno delli detti Arrendamenti, hauendo da reſultare aſſolutamente in ſuo lucro il beneficio della bona amminiſtratione.*

Et melius infrà, ibi, *E perche la noſtra intentione è, che li Conſignatarij habbiano independentemente queſte entrate, e le gouernino, e l'amminiſtrino,come loro proprie, e godino delli emolumenti, che in quello ſi ſperano con il tempo. Offeremo in nome di Sua Maeſtà fare in queſta forma tutte le dichiarationi, che pareranno conuenienti à loro ſodisfattione, e dare gl'ordini neceſſarij per la bona amminiſtratione, e gouerno delle dette entrate, e per euitare, e caſtigare li Controbanni, e frandi, che contro quelli ſi commettono.*

Ex quibus verbis non ſolùm deſumitur, quod Conſignatarijs gabellarum virtute huiuſmodi Regiæ Sanctionis, ius exigendi gabellas, illarumque adminiſtratio, & gubernium fuit tributum; vndè pœnæ contrà fraudantes gabellas im-
93 poſitæ,non comprehenduntur, nàm qui ius exigendi gabellas in aliquo loco habet, non dicitur Imperium habere, nec iuriſdictionem,ſed ſolummodò præeminentiam, & gubernationem, & ideò non poteſt pœnas acquirere, *Capyc. deciſ. 27. nu.31. & 32. ex tex. in l.3. §.1. ff. de public.& vectigal.*

Prætereà deſumitur, quod ex dictis verbis, D. Prorex ſibi ipſi reſeruauit cognitionem contrabannorum, & animaduerſionem in delinquentes, ibi, *E di dare gl'ordini neceſſarij per euitare, e di caſtigare gli controbanni, e fraudi, che contro quelli ſi commètteranno.* Qui enim ſibi reſeruat cognitionem delicti, & animaduerſionem in delinquentes, commodum pœnæ, quæ ex illo delicto prouenit, re-
94 ſeruaſſe cenſetur, *Bart. in l. fin. ff. ſolut. matrim.Bald.in l.1.C.de fruct.ib. & lit.expenſ.cap.1. §.è contrario de inueſt. de re alien.fac. Bal.in l.ſi ſeruus comm. ff.de ſtipulat. ſeruor. Capyc. deciſ. 27. Panciról. conſ.605. num.5. inter conſ. Menoch. Reg. Conſt. in l.1. C. pœn. fiſcal. credit. præfer. lib.10. nu.23.*

Inſuper non obſtat *prag.25.de extract.* vbi pœna duc.10. contrà non reuelantes ſerica in terminis præfixis, debeat inter Arrendatores, & Regiam Curiam diuidi. Nàm ex hoc trahitur conſequentia, quod in alijs pœnis contrà extrahentes ſerica impoſitis, idem ſit cenſendum; imò conſequentia contraria deſumitur, ſiquidem in dicta pragm. multa ordinantur capita circà non reuelantes ſerica, & circà extrahentes, & in primo diſponitur pœnæ diuiſio, in alijs non ſequitur; quia vbi voluit, dixit,vbi noluit, tacuit: facit etiam, quod diximus, nàm quando in ſtatuto non eſt dictum, cui pœna ſit applicanda, tùnc fiſco debetur.

Denique prædicta cōfirmantur rerum iudicatarum authoritate, nàm cum priſcis temporibus dubitaretur,an Cæſarea
95 Maieſtas Imper.Carol.V. ſuper gabella ſerici conceſſa D. Principi Biſiniani gr.5. pro qualibet libra ſerici, quæ à Prouincijs Calabriæ extraheretur, potuiſſet in Regis Patrimonium augmentum alia-

gra-

Digitized by Google

grana quinque ſuperaddere, & cum affirmatiuè fuerit reſolutum, teſte *Reg. Reuert. deciſ.28. in collect. per Reg. de Marin.* deindè fuit eſitatum, ad quem ſpecta-
96 ret pœna intercepti, in quã incidebant, gabellas ipſas fraudãtes, nùm ad dictum D. Principem primum conceſſionarium, vel ad fiſcũ, Princeps ſupoſuit ad ipſum ſpectare; ſiquidem per conceſſionem factam primæ gabellæ in ſui beneficium, fuit translatum omne ius pœnarum, & contrabannorum, aduerſus gabellam illam fraudantes; & etiam quia de iure, ad quem ſpectat gabella, ad eundem ſpectant contrabanna.

Attamen per Collaterale Conſilium ad relationem Regiæ Cameræ fuit iudicatum, intercepta ad Principem ſpectare, ſed aliam eſſe imponendam pœnam pro Regia Curia, nimirum pecuniariã, ità teſtatur *Reg. Reuert. deciſ.28. in fin. ex collect. per Reg. de Marin.*

Imò in eadem cauſa Regij fiſci, cũ di-
97 cto Dño Principe Biſiniani fuit reſpectu dictæ particularis pœnæ intercepti deciſum per Regiam Cameram, facta relatione in Collaterali Conſilio, quod ſcilicèt intercepta ſerici, quando eſt fraudata gabella tàm Regiæ Curiæ, quàm Ill. Principis Biſiniani, ſpectẽt ad dictum Ill. Principem; verùm quando eſt fraudata gabella Regię Curię, fraudantes teneantur ſoluere ęſtimationem ſerici intercepti Regiæ Curiæ, ità quod tantumdem ipſa Regia Curia conſequatur, quantum eſt valor intercepti, vt apparet ex decreto Regiæ Cameræ lato ſub die 27. Iulij 1557. relato *per Reg. de Marin. in fine ſecundi tom. deciſ. Reg. Reuert. fol. 833. decret. 191. in ordin.*

Vndè ex hac deciſione conſtat, quod illa ſolummodò pœna ad Dominos gabellarum pertinet, quæ interceptum vocatur, aliæ verò ad fiſcum, qui etiam aliquando pœnam intercepti lucratur.

Idemq; ſub die 9. Februarij, & 5. Martij 1650. fuit generaliter deciſum per Regiam Camerã ad relationem Spectabilis D. Regentis Cacacij, tũc Præſidentis Regiæ Cameræ in decreto generaliter edito pro recta adminiſtratione Patrimonij S.C.M. vbi plura continentur capita, & in tertio capite ſuper hoc articulo, ità prouidetur: ſimiliter prouiſum eſt, bona intercepta in præſenti, & in futurum intercipienda, vel illorum pretia, etiam non adhùc exacta ex cauſa non ſoluti vectigalis, ſeù derictuum quorumcumq; Arrendamentorum, ſpectare tantùm ad creditores aſſignatarios dictorũ Arrendamentorũ, nec pro alia cauſa eſſe expendenda; etſi forte reperiuntur prouiſiones in contrarium expeditæ, ſuſpendatur illarum executio vſque ad alium ordinem Regiæ Cameræ: alias verò pęnas vltrà intercepta pręedicta, vel illorum pretia, ſpectare tãtùm ad Regium fiſcum, ità habetur in decreto 641. fol. 942. ex collectis *per D. Reg. de Marin. poſt 2. tom. deciſ. Reg. Reuert.*

Prædictis etiam adſtipulatur deciſio, quam nuper edidit Regia Iuncta Contrabannorum in cauſa Gubernatorum Regiæ dohanæ Neap. prætendentium contrà Regium fiſcum ad ipſos ſpectare ſerica, quæ extracta à Prouincijs Calabriæ, debitis non præcedentibus expeditionibus, dùm iter agebant verſus Portum Lungonis, intercepta fuerunt à Cimba in excubiam deputata, per eoſdem Gubernatores, qua de re, cum preces porrexerint Excellentiſſimo Domino Proregi pro illorũ applicatione remiſit articulum decidendum per dictam Regiam Iunctam, & interim fuerunt ſerica vendita per Gubernatorem arcis Portus Lungonis, ordine mediante, vt pretium deponatur. Vndè per dictam Regiam Iunctam, me exiſtente generali Commiſſario ſub die 29. Nouembris 1663. tale fuit interpoſitum decretum: Regia Iũcta declarat, interceptum ſerici in actis deductum ſpectare ad Regiam dohanam capientem; & proindè quantitates peruentæ in poſſe Officialium arcis Portus Lungonis, ex pretio dictorum ſericorum, reſtituatur Gubernatoribus dictæ Regiæ dohanæ, retenta quantitate debita pro iure tractæ, & cum obligatione ſoluendi dirictus ſpectantes ad Arrendamentum ſerici Calabriæ, penès Proſperum de Laurentijs Act.

89 Ptætereà pręſatas pœnas contrà fraudantes gabellas impoſitas, adhùc in caſu contrario non poſſunt acquirere conductores, ſeù emptores gabellarum, niſi ſequuta Iudicis ſententia declaratoria, quæ ſi non ſequatur, ne-

queunt propria authoritate illas ſibi ipſis applicare, nec etiam habere dicuntur ius in re, ità *Bal. in l. commiſſa, ff. de public. & vectigal. Firman. tract. de gabell. par. 4. n. 25. verſ. ſed requiritur factum hominis, Ferrett. de gabell. nu. 240. Crauetta conſ. 115. nu. 6. Farinac. de furt. quaeſt. 173. nu. 4.*

Hinc eſt, quod cum tranſactiones cõtrà huiuſmodi delinquentes non ſequantur, facta ſententia condemnatoria ad pœnas, ſed quia ipſi tranſactionem offerunt pro euitando crimine, & pœna corporis afflictiua, & ad illam authoritate Principis admittuntur, cuius eſt condonare
100 crimina, delicta tranſigere, etiam in præiudicium iuris tertij, maximè quando ius illud eſt incertum, & ambiguum, & poteſt eſſe, & deeſſe, ità *Larrea alleg. 3. nu. 9. & 10. par. 1. Anton. Gabriel de iure quaeſit. non toll. concl. 2. num. 1. Reg. Capyc. Latr. deciſ. 180. num. 110. cum ſeq. tom. 2.* Ideò ſequitur, quod in pecunijs peruentis, ex cauſa dictarum trãſactionum, nullum competit ius Conſignatarijs Arrendamenti, cum fiant compoſitiones, ſiuè trãſactiones de dubio criminis ſtatu, pro quantitate pecuniæ, pro patrato crimine oblata, vt inquit *Mauſon. de contraban. quaeſt. 16. nu. 4. 5. 20. & 26.*

Et hic articulus mox pendet decidendus in Regia Iuncta Contrabannorum, vbi reſideo, ad inſtantiam Aſſignatariorum Arrendamentorum olei, ſerici, dohanarum Apuleæ, qui preces porrexerunt Excellentiſſimo Domino Cõmiti de Pegnoranda tùnc Proregi noſtro, efflagitantes, vt compoſitiones, quæ fiunt in Regia Iuncta, cedant pro medietate in eorum beneficium, quorum preces idem Dominus Prorex, Regiæ Iunctæ remiſit, vt in Collaterali Conſilio decideret articulum, & ad illorum excluſionem nonnulla de iure allegauit Dominus Conſiliarius Aſcanius Raetanus tùnc fiſci Patronus Regiæ Iunctæ, quæ paulò infrà inſeruntur.

Verumtamen cum idem articulus excitatus fuerit Regio fiſco petente, in Regia Iuncta, iuſſu Excellentiſſimi Comitis de Pegnaranda conſtituta, Præſidente in ipſa, Domino D. Felice Lanzina Vlloa Regiam Cãcellariam Regente, natalium candore conſpicuo, doctrinæ Excellen-
101 tia, mirabili integritate, morum probitate, ſublimi, proprijs meritis, & virtutibus nuper aſſumpto ad munus Præſidis S.R.C. & Viceprotonotarij, poſt digniſſimè, & mirabiliter expletum officium fiſci Aduocati in Supremo Italiæ Senatu Curiæ Madrid, in qua Regia Iuncta efflagitaui agens fiſci partes ſpeciali reſcripto eiuſdem Dom. Proregis, vt tranſactiones, ſeù compoſitiones, quas ordine D. Delegati, Gubernatores Arrendamenti vini gerebant aduerſus nonnullos, fraudes perpetrantes, contrà idem Arrendamentum, cedere deberent commodis Regiæ Curiæ, nedùm in futurum, ſed etiam pro præterito; vndè dicti Gubernatores vt diſtulerint articuli deciſionem, quam expeditam in fauorem Regij fiſci introſpiciebant duc. 38.m. Regiæ Curiæ exoluerunt, ad hoc, vt in poſterum huiuſmodi tranſactionum emolumenta acquirerent. Acta ſunt penès Gregorium Ferrarium.

Sequuntur, quæ de iure reſpondidit quondam Dominus Conſiliarius Raetanus in cauſa ſupra enucleata.

Magnifici Gubernatores gabellæ ſerici, Regiæ Dohanæ Neapolis, Dohanarũ Apuleæ, & extractionis olei, neſcio quo pacto, vel iure prætendere poſſint prouentus, emolumenta, ac pecuniarum quantitates ex tranſactionibus factis, & faciendis, cum inquiſitis in Regia Iuncta contrabannorum, obuenientes, ſpectare ad Conſignatarios, quibus dictæ gabellæ, & impoſitiones fuerunt datæ inſolu-
102 tum; obſtant enim eis vulgatiſſima iura, & iuris regulæ, nemo enim neſcit mulctarum, pœnarumque compendia cõnumerari inter Regalia, *in cap. 1. quæ ſint Regalia*, vbi *Iſer. Afflict.* & cæteri paſſim,
103 & eſſe fructus iuriſdictionis, quæ ſimiliter eſt de Regalibus, *Azo in ſum. C. de pœnis, Bart. Bald. & Ang. in l. 1. ff. ſolut. matrim. Roman. Soccin. & Alex. Iacobin. & Dec.* quos refert *Tiraquell. de retract. conuent. §. 5 gloſ. 4. nu. 10. Socc. conſ. 70. nu. 10. vol. 4. Rolan. conſ. 78. nu. 8. vol. 2. & conſ. 73. nu. 3. vol. 4. Capyc. in deciſ. 27.* & pro-
104 indè ſpectare ad Dominum iuriſdictionis, nempè ad Regem, *c. 2. c. 3. & c. conqueſt. de vſuris, l. ſi Dominum, C. de pignor. act.* latiſſimè *Ceſal. in conſ. 3. nu. 71.* fructus

ctus enim non iure ſeminis, ſed iure ſoli
percipiuntur, *l.qui ſcit, ff.de vſuris.*
Tempore inſolutum dationis nulla
fuit Conſignatarijs, nec verbis generali.
bus, nec ſpecialibus conceſſa iuriſdictio,
105 nec illius fructus,quę quia regalia ſunt,
indiuidualem conceſſionem requirunt,
c.quòad translationem, vbi *DD. de officio
Delegati, Alber.in l.1. ff.de offic. eius, Me-
noch.præſumpt.97. lib.3. Couarr. practic.
cap.1.nu.10. Maſtrill. de magiſtrat. lib.1.
cap.6.nu.76. Surd.conſ.210.nu.58.& conſ.
127.nu.62. Larrea alleg.fiſc.13.nu.10.*
Iſtis Conſignatarijs fuerunt dati inſo-
lutum redditus harum gabellarum, &
dohanarum, qui nihil commune habent,
cum iuriſdictione, & fructibus illius.
106 Scio, nec me latet, pœnas fraudatæ
gabellæ firmarijs, ſiue gabellarijs appli-
cari poſſe prætendi, *ex l.fin.§.Diuus,ff.de
public. l.ſed & ſi quis, C. de vectigal. &
commiſſ.argum. l.creditor*, vbi *DD.ff.de
actionib. empti, Bald. & Salic.poſt Cin.d.
l.ſed & ſi quis,Bart.in d.l.creditor, & in
l.ſi prouinc. §.ſi ego, ff. de noui operis nun-
ciat. Affl.in cap.1. quæ ſint Regalia, verb.
vectigal nu. 36.* vbi allegat *Bald. in rubr.
ff. de rerum diuiſ. 3. col.* dicentem, quod
107 qui emit gabellam, videtur emiſſe pœ-
nam delinquentium, idem *Bald.in cap.1.
§.ſciendum nu. 2. de feudi cognit. Roman.
in l.commiſſa, ff.de public.& vectigal.An-
gel.in l.at vbi, ff.de petit.hæredit. Alex.in
l.ſi quis id quod, ff. de iuriſd. omn. Iudic.
Bertacch.in tract.de gabell.par.2. quæſt.9.
Dec.conſ.36. nu 12. Boſſ in tit.de fraudan-
tib.gabell.nu.17. Schrader. de feud.par.3.*
108 *c.4.nu.16.* qui dicit, quod vectigalibus
conceſſis in feudum, etiam pœnæ viden-
tur conceſſæ,in quas illi incurrunt,qui il-
las,quas vehunt, aut portant merces non
profitentur, vel de profeſſis,vectigalibus
non ſoluunt, *d.l.commiſſa, vbi Bart. ff.de
public. & vectigal. Boerius* latiſſimè *in
deciſ. 180.* qui omnium meminit, *Guid.
Papa in ſuo ſingul.455. Peregr.de iure fiſci
tit.de pęnis,& mulctis nu.6. verſ. limita,
& in tit.de conduct.gabellarum nu.31. &
32. Roſenth. de feudis cap.5. de Regal. con-*
109 *cluſ.4.* qui dicit, quod commiſſa, & pę-
næ, ob omiſſam profeſſationem,& vecti-
galium non factam ſolutionem, fiſco ap-
plicantur, ſi per ſuos exigit vectigal, ſed
ſi alijs locauit, aut vendidit, conductori-
bus, & emptoribus debentur, per iura,&
authoritates prædictas.
110 Scio etiam, quod hæc opinio habuit
contradictorem *Angelum in d.l.ſi quis id,
quod, ff.de iuriſd.omn. Iudicum*, quem re-
fert etiam *Boer. vbi ſupra nu.6.* ſed com-
111 munis ſupra allegata opinio procedit,
quando ciuiliter agitur pro conſecutio-
ne rei, vel mercis commiſſæ, ſiue pretij
illius,non quando criminaliter ad crimi-
nis vindictam proceditur,ad tradita per
DD.in rubr.extra de iudic. vbi *Ripa n.92.*
allegat *Gloſam*, & communiter Legiſtas
*in l.3.ff.de ſepul.viol. Gloſ. in l.aut damn.
ff.de pęnis, & in l. 1.* vbi *Alber. & Salic.
C.de raptu virginum, gloſ. in l.fin. ff.de
priuat.delict. Cinus, & Bald. in l.ſi quæ
per calumn.C.de Epiſcopis,& Clericis,Reg.
Mol.in deciſ.36.quæſt.7.*qui dicit,Regiam
112 Cameram ſemper iudicaſſe, cauſas in-
tercepti eſſe ciuiles, & probari *in d. l.
commiſſa, & l.fraudati vectigalis*, & ibi
per gloſ. & l. Caius, ff. ad Sillan. & ideò
datur actio contrà hæredem ad rei, vel
pretij perſecutionem, licet debitæ ex
præcedenti facto contrà legem, *ex Bart.
in l.ex iudicijs nu.7. in fine, ff. de accuſat.
l.3. §. quod autem, ff. quod quiſque iuris,*
& ibi *Caſtrenſ. idem Bart.in l.1. ff.de pri-
uatis delictis, Abb.in cap.fin.de ſepulturis,*
& ponderatur etiam *tex. in l.2. §.item
Diui fratres, ff.de iure fiſci.*
113 Sed Regia Iuncta contrabannorum,
fiſco inſtante, procedit criminaliter, &
ad publicam vindictam, cõtrà inquiſitos,
nedùm fraudati vectigalis, ſed illicita-
rum extractionum,contrà quos, vltrà pę-
nam commiſſi, per Regias Pragmaticas
ſunt inflictæ pœnæ, nedùm pecuniariæ,
ſed corporales,relegationis nimirum,vel
triremium, & contrà nonnullos, etiam
mortis, & contrà Barones ſuſpenſionis
iuriſdictionis,& cum inquiſitis fiunt com-
poſitiones, ſiue tranſactiones de dubio
114 criminis ſtatu, pro quantitate pecuniæ
pro patrato crimine oblata, vt aduertit
*Mauſon. de contrabann. quæſt.16. nu.4. 5.
20.& 26.*cuius dicta non tranſcribo;quas
115 pecuniarum quantitates ad fiſcum per-
tinere, non eſt ambigendum; ſiquidem
ſuccedunt in locum pœnæ legalis, & ſta-
tutariæ, & eius vice fungi debent, *l.ſi do-
nata,§.1.ff de donat.inter vir.& vxor.Pa-
riſ.de ſindic.in verb.compoſitio cap.5 nu.5.*
quæ

116 quæ, vel quia reſpiciunt publicam vindictam,& conſtituunt iudicium criminale, vt dixi, *ex Bart. in l 3. ff. de ſepulchro viol. Alber. & Salic. in l. 1. C. eod. Peregr. de iure fiſci tit. 8. de mulctis, & pœnis n.* 8.
117 vel quia expreſsè pęnæ pecuniariæ pro crimine inducuntur, quale eſt fraudati vectigalis, *d. l. fraud. & l. commiſſa. ff. de public. & vectigal. l. 1. ff. de his, quæ pro nō ſcriptis habentur*, ſemper ad fiſcum pertinent, vt *in tit. ff. de priuatis delictis, de furtis, & de vi bonorum raptorum, & l.*
118 *fin. §. fin. ff. de iniur.* vel quia quando ſtatutum pro aliquo facto pœnam imponit, ſi non exprimit, cui ſit applicanda, pertinet ad fiſcum, *Bart. in l. Agraria, ff. de term. mon. Afflict. in cap. 1. quæ ſint regalia, in verbo vectigal nu. Peregrinus de mulctis, & pœnis nu. 5. Roſenthal de feudis concluſ. 50. de regal.*

Et ſi attendimus verba pragmaticarum, has pœnas reſpectiuè imponentiū, parum remanet dubitationis, quando quidem reſpectu Arrendamenti ſerici, *in pragm.* 25. anni 1628. confirmata *per*
119 *pragm.* 37. anni 1644. *ſub tit. de extract.* contrà non reuelantes ſericum, nec ſoluentes diritus imponitur pœna, vltrà commiſſum ſerici, & contrà detentores duc. decem pro qualibet libra, & hæc pœna, hoc in caſu eſt reparticnda inter Fiſcum, & Arrendatorem, deducta quarta parte debita reuelanti, cuius Capituli vigore, & eo in caſu proceſſerunt diuiſiones, quæ hactenus factæ ſunt, vt aſſeritur.

120 Sed in cap. ſequenti, in quo agitur de extractione ſerici, quod eſt delictum ſeparatum, & alterius generis, vt habetur *in tit. C. quæ res vendi non poſſunt*, vltrà pœnas commiſſi, imponitur pœna duc. decem pro libra, & annorum decem ad triremes, & relegationis ignobilibus, vel nobilibus reſpectiuè, ac Baronibus etiam ſuſpenſionis iuriſdictionis; harum pœnarum tranſactiones nullo modo prætendere poſſunt, nec in toto, nec in parte Conſignatarij dictæ gabellæ, quia fiſci commodo cedere debent, ex iuribus, & authoritatibus ſupra allegatis; lex enim, & ſtatutum loquens in caſibus diuerſis, diuerſimodè diſpoſuit, & vbi noluit, non dixit, argum. *tex. in l. vn. §. ſin autem, C. de caduc. toll.*

121 Reſpectu verò Regiæ Dohanæ, ſiue maioris Fundaci *in pragm. 27. ſub tit. de extract. de anno* 1635. contrà fraudantes diritus, & contrauenientes capitibus eiuſdem pragmaticæ, vltrà pœnam commiſſi mercium, imponitur pœna valoris illarum, animalium, & nauium, applicanda Regiæ Curiæ, & dictis Gubernatoribus, deducta parte reuelantis, & additur etiam pœna triremium, & relegationum, ignobilibus, vel nobilibus reſpectiuè, idemque fuit diſpoſitum, *in prag.* 38. anni 1644.
122 Et reſpectu dohanarum Apuleæ idem diſponitur *in pragm.* 39. anni 1644.
123 At reſpectu Arrendamenti extractionis olei, *in pragm. 44. ſub eod. tit.* lata ſub die 11. Aprilis 1647. imponitur pœna mortis Dominis Nauium, & Nautis annorum decem triremium, & Dominis olei onerantibus, vel onerare facientibus naues prædictas contrà vetitum, vltra olei, & mercis amiſſionem duc. decem pro quolibet ſtario olei, & nobilibus, vel ignobilibus pœna annorum decem relegationis, & triremium reſpectiuè, & Baronibus ſuſpenſionis iuriſdictionis.

Cuius reſpectu factę tranſactiones, vel faciendæ, tàm pro pœna ducatorum decem pro quolibet ſtario, quàm pro pœnis corporalibus, omninò Fiſci tantum commodo cedere debent, quia vt dixi, cedunt loco pœnæ legalis, corporis afflictiue, vel pecuniariæ, deſcendentis ex delicto, quæ in dubio Fiſci commodo cedit, & Fiſcus in his tranſactionibus, ſiue compoſitionibus ius tantum ſuum remittit, attento dubio ſtatu cauſæ, nec lędit
124 ius partis pro intereſſe ciuili, quod nihil commune habet cum crimine, *l. ſi docueris, ff. de falſis, Paris de Puteo, vbi ſupra cap. 7. num.* 12. qui Conſignatarij attento facto, & dubijs probationibus ferè nihil ciuili iudicio (vbi plenæ probationes requiruntur receptæ parte citata) conſequi ſperare poſſunt, ideòque non eſt, de quo conquærantur; hæc breuiter ad tuitionem iurium Regij Fiſci adducere volui, ſub cenſura Dominorum iusdicentium, quibus omnia ſubmitto, vt corrigant, vt addant, iuxtà libitum propriæ voluntatis.

De

De Naui onerata frumẽtis, quæ ex vi ventorum appulit extrà Regnũ, quando quis excuſetur, vel non à crimine.

§. VI.

SVMMARIVM.

1 *Naui, vi tempeſtatis appulſa extrà locum deſtinatũ, excuſatur quis, neque tenetur ad pœnam delicti extractionis, nu. 2. etiã ſi ibi vendiderit merces, nu. 3. & de ratione, nu. 4.*

5 *Voluntas coacta non dicitur voluntas.*

6 *Vaxellum ſi ex vi tempeſtatis à portu delato recedat, quando teneatur ſoluere, diſtinguit ritus R.C.*

7 *Tempeſtatis vis æquiparatur incurſui latronum.*

8 *Impedimento ſuperueniente excuſatur promiſſor ab obligatione, & pœna.*

9 *Naufragium probari debet per teſtes in loco viciniori, & duo teſtes ſufficiunt, nu. 10. etiam abſque partis citatione, n. 11. & incompetentia Iudicis dictum actum non impedit, nu. 12. & nulla ſolemnitas Iuris Ciuilis requiritur, n. 13. contrarium diſponitur in iudicio ordinario, nu. 14.*

15 *Pauli Pepe inquiſitio in Iuncta contrabannorum.*

16 *Extrahendi animus, & conſenſus ex quibus colligatur.*

17 *Dolum arguunt expreſſio falſarum qualitatum, & mendacia.*

18 *Simulatio falſi procuratoris, dolum, & delictum arguit.*

19 *Faciens per interpoſitam perſonam illud, quod ſibi eſt prohibitum dolum arguit.*

20 *Delinquentis animus ex geſtis antè, & poſt delictum dignoſcitur.*

21 *Extrahens ſi repertus fuerit in via, & antequam perueniſſet ad locum prohibitum, an ſit puniendus.*

22 *Teſtes de naui, quando ſunt participes delicti extractionis, nullam fidem faciunt.*

23 *Naufragium, ſiue caſus aduerſus ſummariè probatum fiſco non citato, ei non præiudicat, quando agitur ad excludendum delictum.*

24 *Teſtes inueriſimilia deponentes, falſi reputantur.*

25 *Scientes puniuntur in delicto extractionis frumenti.*

26 *Præſumptiones enumerantur, quæ extractionis delictum excludunt.*

27 *Dolus non præſumitur, quando aliquid palàm fuit factum.*

28 *Lucri cauſa præſumitur extractio facta, quæ ſi ceſſat, excluditur delictum.*

29 *Cauſa defectus delictum excludit.*

30 *Nobilitas, & integritas inquiſiti delictũ excludit.*

31 *Præſumptiones pro reo elidunt præſumptiones, aut indicia, ſi quæ adeſſent pro fiſco.*

32 *Præſumptio excludens delictum, dicitur propria animi nobilis.*

33 *Teſtes familiares, domeſtici, aut inhabiles ad defenſam, à reo producti, præualent dicto teſtium pro fiſco.*

34 *Mandatum, vel ratihabitio non probat gaudere de delicto; niſi probetur antecedens factum, quod eius nomine patratum ſit.*

35 *Poſſibilia magis ſunt præſumenda, quam ſuſpicio ad inducendum delictum.*

36 *Nauis Dominus præponens magiſtrum ad certam nauigationem, non obligatur, ſi aliter fecerit magiſter.*

37 *Procurator ex quocumque mandato non poteſt obligare principalem criminaliter.*

38 *Falſi crimen tria requiſita requirit, etſi omnia tria non exiſtant de crimine falſi, diſceptari nequit, nu. 39.*

40 *Suppoſitio perſonæ, vt aliquid faciat, quod illi non ſpectet, non ſemper eſt delictum, præcipuè quando non animo calumniandi ſit, ſed ad proprium damnum euitandum.*

41 *Dolus excluditur, ſi interponens perſonam ſuppoſitam crediderit ſibi licuiſſe, & nu. 42.*

43 *Falſum nõ dicitur, quod iuuatur primordio veritatis, & quando aliquo tempore fuit verum, ſed mutatum, vel nouatum tempore diſpoſitionis.*

44 *Falſi crimen excuſatur, quando adeſt aliquid admixtum veritati.*

45 *Falſi*

45 *Falſi crimen conſtituitur ex mutatione veritatis, quæ tribus modis fit, & qui ſint, & quis ex illis falſitatem concludat, n.46. & quis ex illis ſimulationem, nu.47. & quis neque falſitatem, neque ſimulationem, nu.48.*

49 *Dolum ad conſtituendum crimen falſi debet eſſe malus, nu.51. & 53. neque fraudandi animus, ſufficit, nu.52.*

50 *Falſarius non dicitur omnis mendax.*

54 *Dolus euaneſcit, quando omnia, quæ proceſſerunt, fuerunt Iudici patefacta.*

55 *Dolus excluditur, quando actus fit palàm coram omni populo, & manifeſtè, nu.56.*

57 *Dolus excluditur ex quacumque credulitate, aut iuſta, aut erronea.*

58 *Dolus non præſumitur in eo, qui facit id, ad quod faciendum inuitabat rumor, & fama, & quare, nu.59.*

60 *Neapolitani Ciues non ſoluunt dirictus dohanæ pro extractione, quæ fit pro quacumque parte Regni.*

61 *Extrahens res pro vſu, & graſſia huius Ciuitatis Neapolis non tenetur ſoluere dirictus dohanæ.*

62 *Deciſio Regiæ Iunctæ in cauſa* Pauli Pepe.

De Naui onerata frumẽtis, quæ ex vi ventorum appulit extrà Regnũ, quandò quis excuſetur, vel non à criminẽ.

§. VI.

1 TVtus quis euadit pœnis, aduerſus extrahentes contrà deuetum indictis, ſi nauis frumento, alijſque mercibus onuſta Neap. vel alio permiſſo loco deſignata, vi tempeſtatis in locum vetitum appulit, *tex. eſt in l. Cæſar, & l. fin. §. ſi propter neceſſitatem, ff. de public. & vecti-*
2 *gal.* ibique cauetur hoc in caſu nullum poſſe conſiderari delictum; proindè nec teneri ad pęnas contrà illicita extrahen-
3 tes; imò ſi exonerauerit merces, ibique vendiderit immunis, quoque redditur à ſolutione gabellæ, *l.1. vbi gl. & Bart. C. de naufrag. lib.11. cit. l. Cæſar. & l. fin. §. ſi propter neceſſitatem, ff. de public. & vectigal. Franciſcus Marcus deciſ.289. n.12. par. 2.* idemque perbellè confirmat *Reg. Galeot. controu. 46. & 47. lib. 1.* vbi ſatis abundè probat, quod ſi nauis coacta venit in portum, non ex cauſa commercij, etiam ſi exoneraſſet, & merces vendidiſſet, cum illa exoneratio, & venditio conſideretur tanquam ex cauſa neceſſaria, fiſco ius aliquod non competit, & inter cæteras, quas glomerat rationes, inquit, quod quilibet fortuitus caſus mercato-
5 res excuſat, & voluntas coacta non dicitur voluntas; Hoc pariter diſponit *rit.*
6 *R.C. in §. vaxellum ſub tit. de ſundic. flagell.* vbi ſi vaxellũ vi tempeſtatis ad portum Regni delatum, ceſſante tempeſtate recedat, nihil ſoluit; verùm ſi ex libera voluntate, ac ſpontè ſedata tempeſtate nullo iuſto impedimento detentus remanere voluerit in eodem portu, quidquid præſcriptum eſt, ſoluere debet. Idemque pluribus deciſionibus confirmatur, de quibus fateor *in reſp.37. tom. 1.* & plura ad ornatum dicti ritus tradit *Andr. in add. in verſ. ſed in prædictis, Reg. Galeot. contr.46. nu.6.*

Imò hoc pariter eſt, ſi propter timorem hoſtium, vel piratarum appulſus ſortiatur, ſic ex *tex. in d. l. fin. §. ſi propter neceſſitatem, ff. de publican. & vectigal.* tradit *Angel. & Bart. in l. 1. C. de naufrag. lib.11.* Non enim tenetur nauis tali timore ducta portorium, vel datia exoluere, ſequuntur *Petr. de Rauenn. ſing.861. Sur. conſ.239. lib.2. Ferrett. de gabell. nu.115. to.12. tract. Dynus in l. contractus n.83. de reg. iur. Marſill. Laudenſ. tract. de fiſco quæſt.171. Bald. conſ.198. lib.2. Alex. conſ. 7. vol.3. Stracc. de mercatur. tit. de nauib. par.2. nu.26.*

7 Exploratum eſt enim, vt vis tempeſtatis, quemadmodùm latronum incurſus ab omni promiſſione, & obligatione cẽſeatur remota, *l. fin. §. ſi propter neceſſitatem, ff. de publican. l. ex conduct. §. ſi vis tempeſtatis, ff. locat. Sebaſtian. Medic. de fortuit. caſib. par.2. c.3. nu.4. Reg. Galeot.*
8 *contr. 46. nu.28.* ſubdens, obligationem pœnalem non ligare promittentes ex difficultate, & impedimento ſuperuento, nec ſtipulationem committi, facto non adim-

adimpleto coactione neceſſaria, ad idem
eſt *tex. in l. fin. §. idem iuris, ff. ad leg. Rhod.
de iactu.*

9 Obligatur autem magiſter nauis, Iudi-
cem Prouinciæ, vbi caſus ſucceſſit, adi-
re, & apud eum teſtibus probare ſiniſtrũ
euentum; nimirùm nauem vi ventorum,
& maris impetu deiectam fuiſſe in loco
non permiſſo, ità *Bar. in l. 1. C. de naufrag.
lib. 11. Luc. de Penn. in l. 2. & 3. C. cit. tit.
Abb. Felin. & Dec. in c. 2. de teſtib. Gabriel.
concl. 1. de teſtib. nu. 36. Farinac. de teſtib.
quæſt. 72. nu. 53.* vbi alios copioſè coa-
ceruat *Reg. Capyc. Latr. deciſ. 60. nu. 4. Reg.
Galeot. contr. 36. & 37. lib. 1. Ego reſp. 34.*
10 *nu. 2. 3. & 4. tom. 1.* Satis tamen eſt in hoc
duorum teſtium depoſitio, vt legitimè
caſus aduerſæ fortunæ probatus dicatur,
11 *l. 3. C. de naufrag. lib. 11.* nec partis cita-
tio expoſcitur; neq; Iudicis incompeten-
tia huiuſmodi actum impedit; ſufficit .n.
12 vt petat Iudicem loci vicini, vbi caſus
euenerit, ità *Bart. in d. l. 3. C. de naufrag.
lib. 11.* ſicq; decreuit *Rota Genua deciſ. 3.*
13 *nu. 17.* Imò nulla ſolemnitas Iuris Ciui-
lis requiritur, *Lucas de Penn. in l. 2. C. cit.
tit. Marſil. ſing. 24. Rebuff. in l. 2. C. de
naufrag. lib. 11. Reg. Capyc. Latr. deciſ. 60.
Ego reſp. 34. nu. 3. & 37. vol. 1.*

14 Hoc tamen fallit, ſi verſatur in iudicio
ordinario, in quo naufragium, vel ven-
torum impetus debet conſtare legitimis,
& concludentibus probationibus; cum
probationes in loco naufragij exaratæ,
inſtante magiſtro nauis, nullam fidem fa-
ciant in tali iudicio ordinario, *Alex. in
l. à Diuo Pio, §. & ſi ſuper rebus nu. 7. &
in l. ſæpè nu. 81. ff. de re iudic.* & ità pro-
nunciauit *Rota Genua deciſ. 3. nu. 3. verſ.
verum ego, & nu. 9.* idemque firmaui *in
reſp. 28. nu. 13. to. 1.*

Quodq; nunquid præcipuum ſit, quan-
do agitur criminaliter, & tractatur ex-
cluſio probati delicti extractionis; tùnc
vtrum nautæ, alijque teſtes de naui con-
cludenter probent caſum aduerſæ fortu-
næ, itaùt extrahens cæterique complices
pœnis ſtatutis non feriantur?

15 Accidit huiuſmodi contentio retrò
elapſis annis inter Regiũ Fiſcum, & Pau-
lum Pepe modo defunctum; etenim qui-
dam Baccius Bandinelli Procurator, &
complementarius dicti Pauli, & Lactan-
tij Ledaldi de menſe Aprilis 1655. one-
rauit nauem nuncupatam *S. Paulo, & S.
Antonio* frumẽti ſub nomine Petri Gen-
tilis, & cum mandato expedito per Re-
gentem officium Portulani, quo permit-
tebatur dicto Petro, & pro eo Iulio Cal-
zolaio ipſius Procuratori extractio huiuſ-
modi, in computum curruum 800. fru-
menti per Regiam Cameram de menſe
Iulij 1655. extrahi permiſſorum, cum
cautione de illos exonerandi Neap. ſub
pœna dupli, vltrà tractam, & medieta-
tem impoſitionis quinque pro cẽtenario;
cumque Baccius huiuſmodi cautionem
præſtiterit, diſceſſit nauis prædicta à por-
tu Barlettæ, & Venetias appulit, ibique
frumentum expoſuit.

Propterea fuit formata inquiſitio con-
trà Baccium, Lactantium, magiſtrum na-
uis, alioſque complices; ac præcipuè cõ-
trà Paulum, aduerſus quem ad duo re-
ducebatur capita, quorum Primum de
contrabanno modiorum tritici 7056. à
Ciuitate Baruli extrà Regnum. Alterum
de falſitate commiſſa tempore oneratio-
nis; ſiquidem ipſe Paulus mandauit one-
rari nauem frumento, ipſique pertinebat,
& oneratio facta fuit ſub nomine Petri
Gentilis, & pro eo Iulij Calzolaio ſui
Procuratoris, quando Petrus Gentilis
neſciebat aliquid de tali facto, neque Iu-
lius Procurator Petri erat Baruli, tem-
pore quo oneratio prædicta ſuo nomine
facta fuit.

Inquiebat fiſcus, hęſitari non poſſe, vt
16 ſit Paulus debitis pęnis contrà extrahen-
tes præſcriptis plectendus, cum conſtet
conſenſus, animus, & machinatio eiuſ-
dem Pauli extrahendi dictum frumentũ
per Venetias; dùm doloſè ſupponitur
nomen Petri Gentilis, & illius Procura-
toris licèt abſentis, omiſſa legitima licen-
tia, *Granett. conſ. 288. nu. 8. Menoch. præſ.
3. nu. 54. lib. 5.* nàm expreſſio falſarum
15 qualitatum, & mendacia in obtinendis
expeditionibus dolum arguunt, *l. ſi quis
affirmauerit, §. 1. l. quod venditor, l. &
eleganter, §. idem Pomponius, ff. de dolo,* ſi-
18 mulatio falſi Procuratoris arguit dolum,
& delictum, *l. falſum, §. ſi quis, ff. de furt.
l. falſus, C. eod. tit. Decian. conſ. 32. nu. 29.
lib. 3. Maſcard. de probat. concluſ. 531. n. 19.
& 26. Menoch.* alios allegans vbi ſupra
19 *nu. 53.* & doloſus præſumitur, qui illud
quod ſibi eſt prohibitum, facit per inter-

poſitam perſonam, l.ità tamen, §.geſſiſſe, ff.de admin.tut.Caſtr.in l.ſi is qui bonis,ff. de acquirend.hæred. Maſcard. vbi ſup. nu. 127. & qui rem prohibitam facit, dolo facere videtur, l. tutor, qui repertorium,§. dolo,ff. de adm.tut. l.dolo,ff.ad leg.falc.Farinac.in prax.crim.par.3. quæſt.89.nu.92. Menoch. conſ.98. nu.30. & animus delinquendi ex hoc colligitur, l. 1.C. de dolo, Farinac.vbi ſup.quæſt.18.nu.71.quæſt.80. nu. 77. & ſeq.

20 Idemque confirmatur ex euentu, nàm frumentum fuit Venetijs cuidam Seminiati Senatori traditum,cum quo Paulus rationes,& computa habebat, à quo pretium recepit ; animus enim detegitur ex his, quæ anteà, vel poſteà geſta ſunt, l.ſi ſeruus plurium,§.fin ff.de leg.1.§.panonum inſtit. de rer.diuiſ. Dec.conſ.11.nu.1. Cacher.deciſ.71.nu.33.Surd.conſ.540.nu.44. & alij quos allegat Barboſ. tract. variar. axiom.27. nu.4.& 5. & plus factis, quam verbis demonſtratur, l.1.§.fin. ff.de dolo, Grau.conſ.13.nu.2. Maſcard.concl.95.n.1. de probat.to.1. Farinac. pract.crim. q.89. nu.78. & fortiora ſunt ad illum detegendum, quam verba l.certum,ff.ſi cert.petat. l.fin.ff. de diuor. c. exiſtimant 12. quæſt.3. Ceſal.conſ.77.n.2.& conſ.96.nu.27. lib.1. Seraph.de priuileg. iuràm.priuil.1.nu.57. & ſeq.

Imò conferunt, quæ in fortiori tradi-
21 dit Salic. in l.3. C.de naut.fęnor. qui loquens de extrahente frumentum, & reperto in via, antequam locum prohibitũ fuiſſet ingreſſus, quærit, quid ſi neget, quod extrà territorium erat portaturus, & reſpondet, his verbis: Per teſtes, quibus prædixerat, vel ſi ſit deprehenſus iuxtà confines, vbi nullus erat vltrà habitator, ad cuius domum portare potuiſſet, vel ſi erat, non affirmat ſe portare ad domum illius, vel ſi affirmet, ille altus neget, & ſi fortè erat molendinum in partibus illis, ad quod portare aſſerit pro macinando, conſiderandum eſt, an ſeruet iter rectum, & communiter vſitatum, conſiderato loco, à quo initiauit; nàm qui iter conſuetum non ſeruat, præſumitur contrà deuetum, ſeù prohibitionem facere; l. qui fiſcales, C.de nauicul. l.10. l. ſi quis, C. de curſ.publ. l.12. l.non ſolum, §.annis, ff.de excuſat.tutor. & hoc antè Sal.tenuit Bar. in d. l. qui fiſcales, & conferunt DD. ſupra enucleati in quinto priuilegio.

22 Hinc ſuccedit, quod nautæ, & reliqui teſtes de naui, naufragium aſſeuerantes, in iudicio criminali nullam fidem faciũt, tanquam participes delicti, vel ſaltim ſuſpecti, vt apertè conſtituitur in cap. 220. conſulatus maris, & egi in reſp.28. nu.12. tom.1. eò fortiùs, quia tractatur excluſio probati delicti,& probationum fiſci, quæ tendunt, nedùm ad probandum caſum, ſed circumſtãtias,& caſum, nempè quod à principio animus extrahendi Venetias, adfuerit etiam in nautis, qui contrabannum coadiuuarunt, & quando extractio fuit à principio facta malis artibus, & ſine licentia, procedunt allegata per Bertaz.cõſ.348.n.6. vt ſcilicèt huiuſmodi teſtimonijs nulla ſit fides adhibendã, Dec. in cap.in nomine Domini nu.52. de teſtib. quem ſequitur Farinac.de teſtib.quæſt.72. num.55.

23 Prætereà teſtimoniale in loco aſſerti naufragij confectum, euidens periculum autumans, exiſtimatur præcogitatum, vt ſimulato facto, in remotis partibus verificato, fiſco non citato, occultaretur delictum, c.ſuper eo il primo, c. teſtimonium de teſtib. ibid.Felin.nu.8.Gramat.conſ.24. nu.25. Farinac. de teſtib. quæſt.56. art. 3. nu.126.& 188. c.2.de teſtib.l.ſi quando, §. ſed cum oportet,C.de teſtib.

Accedat prædictis, quod ex depoſitis per eundem inquiſitum reſultat maxima inueriſimilitudo, nam affirmat, proùt & conſtat, Venetijs fuiſſe frumentum venditum pretio currenti, ſinè aliqua diminutione,& quo pacto hoc euenire potuit, ſi frumentum calamitate tempeſtatis madefactum erat, quemadmodùm teſtes
24 depoſuerunt, certè alterum de duobus erit verum, vel naufragium non adfuiſſe, vel dato pro vero naufragio frumentum per Venetias antecedenti tractatu ibi habito ad publicum pertinebat, & conſulto fuit extractum, quarè ſi inueriſimilia deponũt teſtes, Rouingni accepti, falſi reputantur, Abb.in c. quia veriſimile in fin.de præſ. Dec.conſ.94. Gram. deciſ.103. nu.78. & illis credi non debet, Curt.iun. conſ.17.nu.6. Grauett.conſ.134. num.137. quæ enim inueriſimilia, ſunt falſitati proxima ſunt Bald. in l.2. col.3. C. de ſeru. fugitiu. Grauett.conſ.61.nu.9. Tiraquell. in l. ſi vnquam in princ.nu.40. C. de reuocand.

eand.donat. Maſcard. concl. 740. *num.*35.
*tom.*1. *de probat.Caſanat.conſ.*39.*nu.*65.
25 In contrarium autem nonnulla conge-
rebat inquiſitus,ſupponens, vt aliquis de
contrabanno, & prohibita extractione
inquiri poſſit,nõ ſufficeret probare,quod
alter extrà Regnum tranſtulit rem pro-
hibitam, quam ipſe onerare fecerit intrà
Regnum; niſi probetur mandatum, vel
ſaltim conſenſus,vt alibi transferret,abſ-
que quo non poteſt eſſe delictum alte-
rius, quam extrahentis ſinè ſua volunta-
te, ità *eadem pragm.*20. *de extract.* con-
cludit pro omnibus, *Che ſcientemente
eſequiſſero ſimili eſtrattioni*; & omninò
ſic de iure erat, ad cumulata *per Reg. Ro-
uit.in prag.*10.*de extract.n.*22.*& Bald.in
l.vnic.C.de rector.Prouinc.* quæ quidem
cum ſint facti, maximè ad inducendum
delictum,non præſumuntur, *l.creditor*,§.
Lucius.ff.mand. gl in c.ne quis arbitretur
12. *quæſt.*2.*Marſ. conſ.* 2. *ver. & adduci
poteſt, Gabr. comm. opinion. lib.*7.*concl.*2.
nu. 10. *&* 15. *Marſ. iterum in rub. de fi-
deiuſſ.nu.*63. *Maſcard.de probat.lib.*2.*con-
cluſ.*1003.*nu.*7.*Bertaz.conſ.*76.
26 Conſenſus autem in præſenti thema-
re excluditur, quia nauis prædicta ſtetit
in plagia Baruli per tres menſes conti-
nuos coram omni multitudine, hic enim
non eſt modus, quo contrabanna fiunt,
quorum aſſeclæ ſunt ſollicitudo, operi-
menta, tenebræ, latibulę, & loci petitio
magis occulti; vndè benè congruit regu-
la *tex. in l.vlt.ff.de rit. nupt.* quod ſi res
27 de per ſe omninò prohibita, & abſque
excuſatione palàm fiat, præſumitur ma-
gis errore, quam dolo facta, ſequitur
*Menoch. de arbitrio caſ.*244. *& de præſ.
l.*5.*cap.*19.*nu.*8. dicens, præſumptionem
hanc iuris, & de iure eſſe,aduerſus quam
probationem non dari.
Inſuper pretium tritici in Ciuitate Ve-
28 netiarum veniret ad rationem caroleno-
rum 13. pro modio, & hic Neap. vale-
bat carolenos 14.& 15. proptereà ſequi-
tur,non poſſe præſumi fuiſſe tranſmiſſum
dictum frumentum Venetijs ex propoſi-
to, quando abſolutum eſt in iure, non
præſumi delictum; imò potiùs omne in
contrarium, ſi cauſa lucri, & magni lucri
non adeſt manifeſtè; pro quo lucro, &
non alia cauſa poteſt dici illud factum,
quod prætenditur,vt ſentijt *Farinac.conſ.
crim.*60. *nu.*58. *poſt Hym.conſ.*75. *nu.*13.
*& conſ.*319.*nu.*10.*Rol.conſ.*38. *lib.*1. *Dec.
conſ.*78. *nu.*7. *Aret. conſ.*80. *nu.* 6. *Ruin.
conſ.*1.*nu.*3. *&* 4. *lib.*5. *Siluan.conſ.*7.*n.*9.
*Alciat.præſ.*16. *reg.*3.& hic faciunt com-
munes regulæ,nunquam concludere non
29 ſolùm præſumptiones, quin etiam pro-
bationes pro delicto,aduerſus vnicam in
contrarium defectus cauſæ, ſcilicet lucri
in caſu noſtro, *Bald. in l. clarum nu.*4. *C.
de author.præſt. Foller.in pract.crim. ver.
etſi confitebuntur in* 2.*p.* 3.*p. nu.*22. *Me-
noch. de præſumpt. l.*1. *cap.*86. *num.*17. &
non ſufficit lucri cauſa modici idem *Me-
noch.l.*5.*præſumt.*20.*nu.*48.
Accedat prædictis alia præſumptio,
30 quæ reſultat ex probata integritate, &
nobilitate inquiſiti, quæ non leuis eſt
ponderis, ad cumulata per eundem *Me-
noch. præſumpt.*24. *lib.* 5. *num.*5. cęteros
adducentem.
Has, & alias præſumptiones pro reo
31 elidere pręſumptiones,coniecturas,& in-
dicia, ſi adeſſent pro fiſco, fuit doctrina
Bart.& DD.in l.nõ ſolum,§.*ſed vt proba-
ri,ff de nou.oper. nunciat. Boſſ.in tit. de
conuict.nu.*59.*Neuiz.in ſilua lib.*11.*cap.*3.
*nu.*66.*Maſcard.de probat.to.*2. *concl.*864.
*nu.*3. *& concl.*1224.*nu.*3.*tom.*3. maximè
32 coram Iudice, & Tribunali Supremo,
quia præſumptio excludens delictum, di-
citur propria animi nobilis, *Alex.ad Bar.
per illum tex. in l. meritò, ff. pro ſoc. Dec.
in c.*1. *nu.*48. *de off. deleg.* Et pro reo ad
33 defenſam teſtes etiam domeſtici, fami-
liares, & alij inhabiles præualent dicto
teſtium pro fiſco, *Vulpell. conſ.* 66. *nu.* 8.
*Dec & Iaſ.in l.vt vim,ff.de iuſt.& iur. &
alijs per Almont.Ciazz.in diſcept.crim.ad
reor.def. c.*1.*per tot.*
34 Quinimò ex ratihabitione non pro-
batur mandatum, niſi probetur antece-
dens factum, quod eius nomine delictũ
patratum ſit,ad notata *per gl.in l.*1. §.*de-
ieciſſe, ver.ratum habuere, ff. de vi armat.*
36 & ea quæ ſunt poſſibilia magis præſu-
menda, quam quod ſuſpicatur ad indu-
cendum delictum *ad tex. in l. meritò, ff.
pro ſoc. Peregr.deciſ.*9.*nu.*2.*Merlin.contr.*
86. *nu.*3.*lib.*1.
36 Hinc aiebat Paul. inquiſitus, quod ex
prædictis non dumtaxat conſtat,eius mã-
datum abeſſe,ſed conſenſũ deeſſe:&Do-
minus nauis præponens magiſtrum ad

certam nauigationem, determinatumq; iter, non obligatur, ſi aliter fecerit, & diuerſam nauigationem exercuerit, vt tradidere *ex l.1.§.præpoſitio,ff.de exercit. act. Affl.deciſ.82.nu.9. Stracc.de mercat. tit.mand.nu.15. Io: de Heuia in laberint. commer. naual.c.4. nu. 19. in fin. egomet not.15.nu.46. poſt to.2.reſp.* ideò ad pœnas contrà extrahentes extrà Regnum in pragm. exaratas, non tenetur, eò fortiùs quia nauis ventorum, & maris impetu, deiecta fuit in loco nuncupato Rouigno territorij DD. Venetorum, vbi non erat in ſtatu proſequendi iter deſtinatum Neapolim, ſtante quod ipſa nauis vi tempeſtatis aquam vndique capiebat, antennam magiſtram perdiderat, & ex omni parte egebat refectione, vndè conſilio habito cum nautis concluſerunt, neceſſarium petere primum locum, vbi eſſet modus, & materiale dictæ refectionis, qui non erat, niſi Venetijs, ibique neceſſitate ducta appulit nauis prædicta, & adito Iudice loci teſtimoniale dedit caſus, examinatis omnibus dictæ nauis Officialibus, & nautis, qui iuramento factum tempeſtatis,& ſtatus miſerabilis eiuſdem nauis depoſuerunt, quod teſtimoniale plenè probat caſum tempeſtatis, *ex l.3. C.de naufrag.*

Præterea in hoc puncto aſſertur, fideiuſſionem præſtitiſſe Baccium Bandinelli, ipſumque ſe obligaſſe de immittendo frumento Neap. ſub pœna dupli vltrà reliquas; vndè non poteſt contrà Paulū proſequi duplum, & ab eo petere pœnas, niſi agendo ciuiliter, quod Baccius fideiuſſionem fecit de mandato Pauli,vel vti eius Procurator; cùm ergò Procurator
37 ex quocumque mandato nō poteſt obligare principalem criminaliter, *ad tex. in l.ſi Procurator,*& ibi *DD.ff.quod quiſquis iur.* vbi *Curt.iun. Rebuff.de ſentent. exequnt.art.7.gl.13.Suarez.comm.opin. ver. Procurator, & alij per Magon. dec. luc. 51.* reſultat itàq; Paulum moleſtandum non fore.

38 Neque de crimine falſi idem Paulus inquiri poteſt, ſi quidem iuris indubitati eſt tria copulatiuè requiri ad cōſtituendum crimen falſi, ſcilicet mutatio veritatis, dolus notabilis,& ingens intereſſe partis, vt diffusè habes *per Farinac. de falſ. quæſt.150.n.336.& 338.* vndè ſi non
39 omnia iſta tria exiſtant, de crimine falſi diſceptari nequit, idem *Farinac. loc. cit.* congerens *Grauett.conſ.75.n.18.& conſ. 319. num. 13. Ruin. conſ. 8. in fine l.4.* alioſque.

Hìc autem non vnum, ſed omnia requiſita deficiunt, nàm primum non concurrit, vt patet ex ſequentibus. Primò, quia ſuppoſitio perſonæ, vt aliquid fa-
40 ciat,quod ſibi non ſpectat, ſed alteri, nō ſemper eſt delictum, nec res prohibita, imò aliquando permiſſa, & iure ordinata, quando non animo calumniandi, ſiue damnum alteri faciendi, ſed quia aliter proprium damnum euitari nō poſſet, manifeſtato hoc Iudici, qui id permittere debet, *tex.eſt nōtab.in l. at qui natura, §. cum me abſente, ff. de neg. geſt.* vbi ad multa inferunt *DD.* & ibi *gl. ver. committat, ver quomodò iurabit,* vbi allegat *tex.& gl.in l.ſi quis de libertate, ver. neque id propter euictionem, ff. de iniur.* & optimè *Alber.in l.dolum poſt nu.3. C. de*
41 *dolo malo,* dicens, excludi dolum ſemper quod interponens aliam perſonam ſuppoſitam, credidit ſibi licuiſſe.

Quorum iurium diſpoſitio ità applicatur in caſu, de quo agitur, nàm Petrus Gentilis, dùm alia fecerat oneramenta tritici per ſuum computum, promiſerat
42 ex cōuentione hoc facere, dilatio autem data per eum, erat periculoſa, & præiudicialis, ideò ſuppoſitio non fuit cum dolo, etiam tacita veritate,faciunt notata *per Bal. in d. §. cum me abſente in 1. lect. nu.7.*

43 Secundò, quia non poteſt dici falſum, id quod iuuatur aliquo primordio veritatis, & quando aliquo tempore fuit verum, ſed mutatum, vel nouatum tempore diſpoſitionis, *tex.*eſt rotundus *in l.cū filius,§.heres meus,*& ibi *Bar. Imol.& Alber.de Roſat.ff.de leg.2.Gram.cōſ.30.n.12. Corn.conſ.26.nu.15. Grau. conſ.46. nu. 8. Menoch.conſ.221.nu. 18. & de præſ.l.5. c.20.nu.53. Marſ.ſing.35. Foller.in pract. crim. ver. item quod commiſit falſitatem nu.35.Iul.Clar. in §.falſum, ver. præterea excuſatur nu.45. Seſſe deciſ.Aragon. 109.* Ità eſt in caſu, de quo tractatur; ſiquidem negari non poteſt, de præterito domum Anzaldi, & Pepe cōtinuò oneraſſe triticum Baruli per Procuratorem Calzolaium Petri Gentilis, cum quo,& Paulo

lo eadem conuentio fuit pro iſto onera-
mento,& idẽ Gentilis promiſit facere no-
uã procurationẽ, ergò in hoc facto mul-
tæ fuerunt mixturæ veritatis, vndè Paulo
imputare ex hoc falſum contrà omne ius
erit, & *Gram.in d.conſ.30.in fine ex Paul.*
44 *de Caſtr.* concludit, quod aliquid admi-
xtum veritatis excuſat à falſo.
45 Tertiò ex notab. doctrina *Bal. in l. ſi
ex cautione in 1.quæſt. C.de excep.non nu-
mer. pecun.* quem ad hoc refert, & ſequi-
tur *Reg.Rouit. in rubr. prag. de falſ.* quod
ſcilicet mutatio veritatis tribus modis
46 fit. Primò, quando concurrit mens, &
verba, ſiue actus ipſe cum veritate, &
hæc eſt illa, quæ requiritur pro vno ex
tribus requiſitis ad conſtituendam falſi-
47 tatem. Secundò, ſi concurrit mens cum
veritate, non autem verba, & opus, quæ
ſunt contraria, tùnc iſta mutatio inducit
ſimulationem non falſitatem. Tertiò,
48 quando mens concurrit cum veritate,
verba tamen, vel actus eſt ſecundum ve-
ritatem, tùnc non eſt, neque falſitas, ne-
que ſimulatio, quam doctrinam exor-
nant, *Seſſe deciſ.Arag.* 109. *nu.*5. *Muta in
prag. Sic. tom.*1. *tit.*35. In caſu iſto Pau-
lus quando ordinauit onerari nauem, li-
cèt actu, vel verbis mutaſſet, quod erat,
quia triticum erat ſuum, dùm oneraba-
tur Baruli, at mente non diſceſſit à vero,
tùm quia Petrus Gentilis hoc promiſe-
rat, tùm quia triticum hic Neap. ad cõ-
putum partiti eiuſdem Petri conſignan-
dum erat Ciuitati, ergò ſi mens erat cum
49 veritate, vel cum primordio, & mixtura
aliqua veritatis, & animo tantùm iura
ſua tuendi, remanet hanc fuiſſe ad peius
ſimulationem, non verò illam veri mu-
tationem, quæ neceſſaria eſt ad conſti-
tuendam falſitatem.
50 Deficit etiam ſecundum requiſitum,
ideſt dolus, & hic debet eſſe dolus malus
ad tex. in l. nec exemplum 20. *C. de falſ.*
51 cum non omnis mendax dicatur falſa-
rius, *l.quid ſit falſitas* 23. *ff.ad l. Corn.de
52 falſ.* & omninò requiritur dolus verus in
falſitate, vt in omni crimine, *Gram. conſ.*
23.*nu.*6. *Alciat.de præſ. reg.*2. *c.*31. *nu.*3.
*Menoch. de præſ. l.*5. *præſ.*20. *nu.* 5. itaùt
53 neque fraudandi animus ſufficiat, *l.aliud
54 fraus de verb.ſignif.* ſed ipſe dolus requi-
ritur, *DD.in l.iuriſgentium,* §. *ſed ſi frau-
dandi, ff.de pact.* & differre dolum à frau-
de, docet *D.Thom.*2.2.*queſt.*55. *art.*5.
Dolum verò abeſſe, & animum quo-
que fraudandi in caſu iſto apertè digno-
ſcitur ex eo, quia omnia fideliter fuerunt
manifeſtata magiſtro Portulano, & Offi-
ficialibus, quod non aderat Baroli Iulius
Calzolaio Procurator Gentilis, quod di-
ctus Gentilis promiſerat facere nouam
procurationem, quod frumentum one-
rabatur per domum dicti Anzaldi, & Pe.
pe, vt dirigeretur Neap. dicto Petro.
55 Hinc ſequitur indubitata iuris concluſio,
dolum euaneſcere, quando omnia Iudi-
ci fuerint patefacta, ità *Iac.de Leonar. in-
ter conſ. Socc.iun.conſ.*39. *nu.*35. *l.*2. *Me-
noch. d.præſ.*20. *nu.*54.
56 Excluditur etiam dolus ex alio, quia
facta ſunt omnia coram cuncto populo,
palàm, & manifeſtè, non aliquo occulta-
to, & tacito, in vno loco non abſcondi-
to, ſed in Ciuitate Baruli tàm celebri, &
nota, itàque ſuccedit doctrina, *l. non eſt
veriſimile, ff.quod met.cauſ.* quam ad hoc
ſequitur *Mant.de tac.& ambig.l.*8. *tit.*21.
57 *nu.* 44. dolum nempè per hæc in facto
tàm publico excludi omninò tenent *Me-
noch.cõſ.*221. *nu.*4. *Maſcar.de probat.* 10.2.
*concl.*745. *nu.*5. *Bertaz.conſ.*521. *nu.*17.
*Socc.conſ.*39. *nu.*32. *l.*2. *Conſil.Hodierna
controu.*38. *nu.*23.
Et quando factum ſupponitur publicè
coram multis perſonis, per quas facilè
cogitari poterat, non poſſe, quod gere-
rebatur, occultari, tùnc nec præſumi po-
58 teſt animus dolum, vel falſitatem com-
mittẽdi, ſed potiùs adfuiſſe credulitatem
erroneam, vel iuſtam, qua omnis dolus
excluditur, *Foller.in pract.crim.ver.item
quod commiſit falſitatem num.* 80. *&* 94.
verſ.ſexto ceſſat præſumptio, *Surd. conſ.*
132. *nu.*24. *Farinac. de falſit. quæſt.*153.
*nu.*216. *Mant.de tac.lib.*8. *tit.*21. *nu.*44.
*Thomaſ.deciſ.Macerat.*50. *nu.*412.
Conſtat inſuper, dolum abeſſe ex eo,
quia ſolitum eſt expeditiones fieri triti-
59 ci, ordei, olei, & ſimilium, ſub nomine
vnius, quod eſſet alterius, idcircò opti-
mè conferunt notata *per Menoch.cit.præ-
ſumpt.*3. *nu.*25. *lib.*5. vbi ait, item etiam
dolus multo minus in eo præſumitur,
quia facit id, ad quod faciendum inuita-
60 bat rumor, & fama, cum fama ipſa à do-
lo excuſare ſoleat, idemq; firmant *Crau.
cõſ.*319. *n.*4. *Franc.Marc.q.*175. *n.*1. *in* 1.*p.*

Defi-

Digitized by Google

Deficit etiam tertium requiſitum, nempè intereſſe partis, quando quidem vbi fit extractio per intrà Regnum à loco permiſſo, vt eſt Barulum, non dubitatur nullum directum deberi Regiæ Curiæ pro tracta, vel alio quomodolibet fiat extractio ſub nomine vnius, vel alterius
61 perſonæ: tota difficultas remaneret in directibus Dohanarum, datis inſolutum Conſignatarijs, & iſti directus non debentur, ità quando fit expeditio ſub nomine Ciuis Neapolitani, per quamcumq; partem Regni intrà, vel extra, prout neque pariter debentur, quando res extrahitur pro vſu, & graſſia huius fideliſſimæ Ciuitatis, ſic enim ſunt immunes Neapolitani, prout bona, quæ veniunt pro vſu eiuſdem Ciuitatis, nàm ſicut perſonæ Neapolitanorum ſunt immunes pro rebus, quas extrahunt ab omnibus Dohanis, pro quacumque parte Regni, ità ſunt immunes, quicumque extrahentes, dummodò extrahant pro vſu, & graſſia Neapolis, vt apertè diſponitur *in prag. 1. de annona.*

62 Prædictis plenariæ diſpunctis in Regia Iuncta particulariter deſignata mandato Excellẽtiſſimi Domini Comitis Caſtrilli, tùnc claues Regni gerentis, me exiſtente Cõmiſſario eiuſdem Domini reſcripto, Præſidente in eadem Regia Iuncta Domino Regente D. Felice Lanzina, y Vlloa, nùnc meritiſſimo Præſide S.C. integritate iuris prudentia eruditioni morum ingenuitate nemini ſecundo dicta Reg. Iuncta ſic pronunciauit.

In cauſa Regij Fiſci cum Paulo Pepe Florentino inquiſito, & carcerato de contrabanno tt. tritici ſeptemmille, & quinquaginta ſex à Maritima Baruli per extrà Regnum, & falſitate, vt in actis, &c.

Die 15. menſis Decembris 1657. Neap. facta relatione in Regia Iuncta per Dominum Regium Conſiliarium Franciſcum Rocco Commiſſarium, Per Regiam Iunctam eiuſq; Spectabilem, & Dominos Iudices per S.E. delegatos, prouiſum, & decretum eſt, quod ſupradictus Paulus Pepi, vt ſupra inquiſitus, & carceratus pro cauſis prædictis relegetur in Inſulam declarandam per S.E. per decennium, & condemnetur ad ſoluendum ad beneficium Regiæ Curiæ pœnam dupli pretij frumenti extracti, ad directum tractæ ipſius, & ad medietatem impoſitionis ducatorum quinque pro centenario, hoc ſuum, &c. Vlloa Reg. Anellus Portius, Franciſcus Roccus, D. Ioannes Gallanilla de Tſla, Vidit Aſcanius Raetanus Fiſcus, Proſper de Laurentijs Act.

De tractis pro extractionibus concedendis, & quãdo reuocari queãt.

§. VII.

SVMMARIVM.

1 *Tractarum ius eſt de regalibus, & eius origo affertur, nu. 2.*
3 *Tractarum ius exigitur ex quibuſcumq; mercibus, quæ extrà Regnũ aſportãtur.*
4 *Tractarum ius quomodò exigatur, & fuit auctum à D.D. Petro de Toledo, n. 5.*
6 *Tractarum ius taxatur præcedente diligentia ſciendi pretium victualium extrà Regnum.*
7 *Tracta quibus, & quomodò concedantur.*
8 *Tracta, gratis conceditur mercatori ex ritu Regiæ Cameræ, & prouiſionibus eiuſdem expeditis per obſeruantiam dicti ritus, nu. 9. & decretum Regiæ Cameræ in hac materia latum traditur, num. 10.*
11 *Tracta concedenda mercatori, poteſt compenſari cum directu pro alijs bonis emptis.*
12 *Pecudibus immiſſis ab extrà Regnum in dohana Apuleæ, & ibi fidatis, & venditis, pretium ipſorum, extrahitur abſque ſolutione tractæ.*
13 *Tracta, quæ concedebatur ex ritu Regiæ Cameræ, reuocatur ex diſpoſitione Regiarum pragmaticarum, ſed Regia Camera conſultationem egit pro obſeruantia dicti ritus, tamen Collaterale Conſilium illam ſuſpendidit, nu. 14.*
15 *Lignamina ad vſum armatarum, & belli prohibentur extrahi à Regno.*
16 *Tracta conceſſa per Regiam Curiam, poteſt ſuſpendi, & reuocari imminenti Regni neceſſitate, & nu. 20. & habet tacitam conditionem, ne in Regnum merces deficiant, n. 21.*

17 *Prin-*

17 *Principis contractus poteſt reuocari pro bono pacis, & vtilitate publica, etiam iuratus, ac tollere poteſt ius partiũ quæſitum, vel dare excambium, n.18. & de ratione, nu.19.*

19 *Iuramentum intelligitur præſtitum rebus in eodem ſtatu permanentibus.*

22 *Tracta conceditur tempore magnæ fertilitatis, & ſi ſuſpectetur ſterilitas reuocatur.*

23 *Fiſcus tenetur ad reſtitutionem pretij tractæ cum intereſſe, quando illa reuocatur; & deciſio Regiæ Cameræ interpretatur, nu.24.*

25 *Tracta conceſſa ad certum tempus, quando poſſit poſt illud tempus Conceſſionarius vti, & nu.27. & idem ſi ſit conceſſa pro certo loco, n.26. quid deciſum per Regiam Cameram, quando eſt locus confœderatus, nu. 28. & quando inter loca diuerſa non militat ratio, nu.29.*

30 *Tracta conceſſa pro vno anno, ſolet prorogari pro alio anno, ſi neceſſitas nõ ſit.*

31 *Penſio ſuper fructibus vnius feudi conceſſa, ſi non fiat exactio fructuum, non debetur.*

32 *Praxis districtus, & exactionis tractarum in Regia Camera, & quibus perſonis concedantur, plenè refertur.*

De tractis pro extractionibus concedendis, & quãdo reuocari queat.

§. VII.

1 INter reliqua iura regalia, quę Inuictiſſimo Regi noſtro tribuuntur, eſt ius tractarum, quod inoleuit tempore Regis
2 Caroli I. poſtmodum defuncti in anno 1284. in Terra Foueæ, exigitur illud de victualijs, cæteriſque mercibus, cunctiſ-
3 que bonis, quæ extrà Regnum vehuntur, vt habetur *in ritu Regiæ Cameræ incipiente, item ius victualium extrà Regnũ;*
4 impoſuitque idem Rex Carolus pro eius exactione determinatam metam; dùm voluit, vt pro qualibet ſalma frumenti, alijſque frugibus exigatur tarenum vnũ, & pro quolibet curru caroleni quindecim, ſic refertur in quadam conſultatione per Regiam Cameram condita in anno 1463. Regi Ferdinando I., & conſtat in regiſtro litterarum Curiæ 2. fol. 144. & de ipſa teſtatur *Reg. Moles in deciſ. manuſcriptis tit. de iure tractæ.*

5 Deindè verò Dominus D. Petrus de Toledo, tempore quo Regnum regebat, auxit huiuſmodi ſolutionem in anno 1544. ad ducatos decem pro quolibet curru.

Sed poſtmodum tempore Præſidatus
6 Domini Ducis de Alcalà, alius ordo fuit præſcriptus, nàm commiſit Regię Cameræ, vt ſe informaret, ad quam rationem frumentum vendebatur Venetijs, Raguſæ, reliquiſque partibus extrà Regnum, pro quibus petebatur tracta, & iuxtà dictam informationem, indè ſe regulabat in taxatione pretij, pro conceſſione tractæ; & hoc ordine perſcrutato ius tractæ fuit auctum, illudque capiebat quolibet anno ſummam ducatorum 40345. ſic liquet ex conſultatione ędita per Regiam Cameram *ſub die 24. Maij 1563.* & legitur *in regiſtro conſultationum fiſci fol. 2.* & de eadem meminit *Reg. Moles in d. tit. de iur. tractar. in fin.*

7 Modò autẽ quis ordo in dicta taxatione ſeruetur, quàm metã tracta recipiat, an diuerſimodè inter merces exigatur, quæ merces huiuſmodi oneri obligentur, à quibus locis huiuſmodi extractiones adhibita conceſſione tractarum permittantur, quibus perſonis tales extractiones gratuitò conferantur, apertè cernitur ex relatione vulgari idiomate concepta, recollecta ex hodierna praxi R. C. quæ in fine huius §. ſequitur.

8 Non tamen me latet diſpoſitionem ritus Regiæ Cameræ ſub *tit. de Tract. quam habent mercatores*, his verbis conceptam: *Quod mercator extraneus poſtquam ſoluerit ius dohanæ de mercibus ſuis, quas vendidit, poteſt tantam pecuniam, idest merces emptas de tãta pecunia extrahere liberè de dohana, quanta eſt illa, de qua ſoluerat ius prædictum, & è contra ſi contrahunt, & ſoluunt illud pro, tot, quot defert ad dohanam, nihil ſoluit.*

9 Eamque diſpoſitionem confirmant prouiſiones per Regiam Cameram expeditæ ſub die 14. Aprilis 1556. quibus mandatur Officialibus dohanæ Litij, vt mer-

mercatores immittentes mercātias, ſolutis Regijs diriđibus, & de retractu alias ementes, iterato ſoluere non teneantur diriđus pro exequutione decreti Regiæ Cameræ ſub die 29. Octobris 1556. interpoſiti,tenoris ſequentis, nempè.

Viſis actis per Magnificum Dominum
10 *Maſturtium Præſidētem Regiæ Cameræ,& cauſæ Commiſſarium, & his omnibus facta relatione per eundem in Regia Camera Excell. Domino Franciſco Reuerterio Locumtenenti, & alijs Magnificis Præſidentibus ipſius, fuit per eandem Regiam Cameram prouiſum, & decretum, quod litteræ expedita per dictam Regiam Cameram olim die 1. Iunij 1556. exequantur dicto Stephano de Bernaudo, prout præſenti decreto exequi, & obſeruari debere, decernitur.*

11 Imò hāc diſpoſitionem iure inniti obſeruat *Goffred.de Gaet. ſup.eod.tit. de iur. tracta*, aſſerens non ſolùm poſſe mercatorem extrahere pecuniam peruētam ex alijs mercibus, de quibus ſoluit ius dohanæ, ſed etiam compenſare ius tractæ, & de eadem pecunia alias merces emere, illaſque extrahere à dohana, quod etiam annuit *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg.tit.5. de tract.nu.5.*

12 In pecudibus quoque ab extrà Regnū immiſſis in dohana Apuleæ, & ibidem fidatis conſtitutum eſt, vt pecunia peruenta ex venditione pecudum, Caſtratorum, caſei, & lanarum poſſint mercatores à Regno liberè extrahere ex priuilegio dohanæ Menepecudum Apuleæ,vt conſtat ex prouiſionibus, quas R.C. demandauit in eius obſeruantia ſub die 15. Maij 1466. regiſtratæ in part. 8. fol.209. & 211.

13 Nihilominus ritus prædictus Regiæ Cameræ videtur derogatus per *pragm.* editam à Magno Capitaneo ſub die 16. Decembris 1505. quæ eſt 4. *ſub tit. de extract* ibi prohibetur generaliter extractio pecuniarum auri, & argenti, etiam ſi pecuniæ prætendantur peruentæ ex pretio aliarum mercium venditarum,aut pro qualibet alia cauſa adhùc neceſſaria, excepta parua quantitate pecuniarum, quæ fuiſſet neceſſaria pro vita extrahentium, præuia tamen licentia Regiæ Cameræ, vt annuit *Campag.in c. Regni perpenſa nu.7.*

14 Vndè quamuis Regia Camera conſueuerit prouiſiones expedire pro extractione pecuniarum peruentarum ex venditione mercium in Regno immiſſarum ex ordinibus Regis Ruberti, & Ferdinandi I. non obſtante dicta Regia pragmatica Magni Capitanei, & de hoc egit conſultationē ſub die 15.Octobris 1588. tùnc Domino Proregi, & per Collaterale Conſilium fuit prouiſum,quod exequantur dictæ prouiſiones; attamen tractu temporis fuit conſultatio prædicta reuocata, vt teſtatur *Reg. de Pont. de poteſt.Proreg.tit.de tract. nu.4.& verſ. dico inquam.*

15 Et poſtmodum fuerunt promulgatæ aliæ Regiæ Sanctiones,& banna, quibus prohibetur extractio victualium, monetarum, & omnium aliarum rerum abſq; debitis expeditionibus, & ſolutione dirictuum, de quibus verba fecimus in princ.huius tit., quibus adde,quod prohibetur in hoc Regno noſtro extrahere lignamina ad vſum armatarum, & belli *ex cap. Regis Ruberti incip. Agendorum*, de quo meminit *Reg. de Pont. d.tit. de tract.nu.2.verſ.& de prohibita.*

16 Succedit prætereà examinari, quid ſi Reg. Curia alicui vendidit tractas frumenti, poſſit nè deindè ex aliqua ſuperuenienti cauſa illarū vſus prohibere? Et reſpōdetur, quod quamuis Princeps ſuū teneatur ſeruare contractum, tamen ſi iuſta ſuperuenerit cauſa, poterit ab illo recedere, & quod poſſit reuocare, *Felin. in cap. 1. in 5. limitat. de probat. poſt Anton.de Butr.& Imol.in cap.cum M. extra de conſuet.Bal.in l.penult. C.de donat. int.vir.& vxor.Iaſ. in l.Barbarius nu.32. ff.de offic.Præſid.* quod etiam probatur ex Theologis, vt ſcripſit *Diu.Anton.in ſum. par. 2. tit. 10. §. 4.* idemque ſequuntur *Afflict.deciſ.361.nu.6. vſque ad 11.& in c.1. §.ſimiliter nu.25. de Capit. qui Cur. vendidit, Ruin.conſ. 230.num. 5. & 9.lib.1. Gozadin.conſ.5. nu.18.Crauett. conſ.135. nu.22.Menoch.conſ.350.nu.27. lib.4.Azeued.lib.5. tit. 10. lib.3.nu.2.* vbi probat
17 Principem contractum à ſe iuratum reuocare non poſſe, niſi iuſta ſuperuenerit cauſa, vtputa pro bono pacis, vel vtilitate publica, quod ſequuntur *Ferdin. Loazes in conſ.pro oppido de Mala n.140. cum ſeq. Reg.Tap.in l.fin.cap.9.par.3.nu.41.& ſeq.*

ſeq. de conſtit. Princ. Reg.Valenz. conſ.99. num.33. cum ſeq. lib.1. Reg. Galeota reſp. fiſc.23.à nu.59. vſq; ad 71.& Reg. Capyc.
18 *Latr. deciſ.* 178. *nu.* 61. amplius inquit,
quod poteſt Princeps contractum à ſe factum, etiam iuramento roboratum, reuocare, & detrahere iuri tertij adhùc quæſito, etiam ſi damnum non reſarciat, nec dato bono excambio, *Bart. in l. fin. n.2. C.ſi contrà ius, vel vtilit. public. Alex. conſ.190. nu.17. lib.2. Dec. in c. quæ in Eccleſiarum nu.15. de conſtit. Matienz. in dialogo relatoris 4. par. c.12. nu.2. & 3. & lib.5. recompil tit.7. lib.7. gl.5. nu.4. Gozad. conſ.5. nu.21. Larrea alleg. fiſc.3. nu.11.*
19 *& in nu.12.* aſſignat rationem, quia in
omni iuramento excepta cenſetur authoritas legis, non ſolùm Canonica, ſed etiã Ciuilis, quando adeſt publica vtilitas, *Alex. conſ.38. num.11. vol.3. Guttier. in auth. Sacramenta puber. nu.46. Seraph. de priuil. iuram. priuil.22. nu.27. Anton. Gabr. comm. concl. tit. de iure iurãd. concl.5. nu.30. Petr. de poteſt. Princ. 7. quæſt. princip. §. ſupereſt modo videre n.26. cum ſeqq. Menoch. conſ.224. nu.34.* & iuramentum
20 ſemper intelligitur præſtitum, rebus in
eodem ſtatu permanentibus, *c. quemadmodum de iure iurand.* vbi *Auguſt. Barboſa DD.* colligit *Gratian. diſcept. for. cap.534. nu.51. Seraph. tract. de priuil. iuram. priuil.74. n.137. Crauett. cõſ.276. Capyc. dec. 51. nu.13. Valer. Reginald. in prax. for. penitent. lib.18. nu.34. verſ. quarto,* & ideò rebus notabiliter mutatis, non obligat promiſſio, *Sanchez de matrim lib.1. diſp. 63. nu.2. Couar. in cap. quamuis par.1. §.3. de pact. P.D. Thom. del Bene de parlament. tit. de immun. Eccleſ. dub.4. ſect.27.* vbi ait quod Princeps ſecularis ad euitandum lites, poteſt iuramentum infirmare.

Idem in proprio caſu noſtro affirmant *Marcell. de Mauro alleg. 38. nu.9. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.5. Reg. Reuert. deciſ.425. ex collectis per D. Reg. de Ma-*
20 *rin. tom.2.* dicentes, poſſe Proreges tra-
ctas frumenti alicui venditas, ex ſuperueniẽti cauſa ſterilitatis illas poſteà prohibere, & rationem ponit *Reg. de Ponte loc. cit.* quia conceſſio tractatarum pro frumenti extractione inſitam, & intrin-
21 ſecam habet conditionem, & naturam,
quod licitum ſit extrahere, quatenus Regnum remaneat munitum, & de hoc opus non habeat, *Affl. in cap. poſt natale de pace iuram. firmat. nu.9. Reg. de Curt. in diuerſ. feudal. §. recedendo igitur, nu.54. Molfeſ. in conſuetud. Neapol. par.5. c.5. nu.27. & 28.* & amplius *idem Reg. Reuert.* refert pro hac parte concluſum per R.C.

Siquidem dictæ tractæ concedi ſolent tempore magnæ fertilitatis. *Reg. de Curt. vbi ſup. nu.57.* imò ſi ſuſpectatur ſterilitas anni ſequentis, adhùc tractæ conceſſæ denegantur, ſic affirmat vltrà præcitatos DD. *Maur. iun. alleg.106. nu.3. & Thor. in addit. ad Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit.5. nu.8.*

Et in eadem deciſione teſtatur idem *Reg. Reuert.* fuiſſe quoque diſceptatum,
22 nàm dato, quod poſſit Prorex tractas
prohibere, quod intereſſe propter hanc prohibitionem fiſcus teneatur emptori tractarum reficere, ibi in dicta deciſione emptor efflagitabat, Regiam Curiam forè condemnandam ad ipſi ſoluendum pretium tractarum ad rationem ducatorum ſexaginta pro quolibet curru, ex eo quod tanti fuiſſet in Ciuitate Venetiarum venditurus, vel ad intereſſe quãtiplurimi, R. C. tamen decreuit, fiſcum teneri ad ſoluendum ducatos triginta pro quolibet curru; tamen fiſco ab hac
23 determinatione reclamante, relata cauſa
in Collaterali Conſilio, deciſio prodijt, vbi fuit declaratum, fiſcum non teneri, niſi ad ſoluendum pretium receptum pro venditione tractarum cum intereſſe ad rationem decẽ pro centenario, & licet inter votantes interfuerit maxima votorũ diſparitas; tamen pro maiori, ac ſaniori parte ità fuit concluſum, vt teſtatur *Reg. Reuert. d. deciſ.425. to.2. ex collect. per D. Reg. de Marin.*

Nihilominus eſt animaduertendum, quod in caſu dictæ deciſionis relatæ *per Reg. Reuert.* ſupponebatur in facto, quod
24 Regia Curia de menſe Maij 1569. ven-
diderat Hieronymo à Montenigro tot tractas frumẽti, pro certo pretio conuento, etiam ſoluto, eo appoſito pacto, vt nullatenus potuiſſet per totum menſem Octobris immediatè ſequentis extractionem prohibere, verùm, ſi hoc mẽſe elapſo, prohibitio ſequeretur, teneri Regiam Curiam ad pretij habiti reſtitutionem vna cum intereſſe ad rationem duc. decem pro centenario: contigit demum ob

ſterilem frumenti recollectionem in hoc Regno propter bonum publicum tractarum prædictarum menſe ſequenti fieri prohibitionem; vndè caſus hic videtur ſpecialis, nàm pacto iam erat conuentum pro reſtitutione pretij cum intereſſe decem pro centenario ſequuta tractarum prohibitione, & licèt pactum huiuſmodi intrà limites certi temporis circumſcribatur; tamen in prædicta eadem deciſione fuit quoq; ponderatum, vt illud, quod in primo caſu fuit prouiſum, idem cenſetur conuentum, ſi ante tempus præfixũ fieret prohibitio, ad quod fuit allegata doctrina *Bar. in l. qui filiabus in princ. ff. de leg. 1.* dicentis, quod verbũ ambiguum in vna parte teſtamenti poſitum declaratur ex alia, in qua magis expreſsè loquutus fuit teſtator, ad idem eſt *tex. in l. ſeruus plurium, §. fin. ff. cit.* vbi habetur, quod ex verbis præcedentibus, & ſubſequentibus declaratur id, quod dubium eſt in teſtamento.

25 Prætereà notandum, fuiſſe quoq; per R.C. dubitatum, ſi facultate extrahendi frumenti conceſſa per extrà Regnum pro certo determinato loco, poteſt quis ea vti in alio loco, frumentumque ducere ad alium locum præter deſtinatum? Ratio dubitandi fuit, quia licentia extrahendi
26 conceſſa pro certa Ciuitate, non poteſt fieri extractio in aliam, quam in illam conſtitutam, eſt enim licentia hæc ſtricti iuris, & limitata cauſa, proindè limitatũ producit effectum, *l. in agris, ff. de acquir. rer. dom. Bertacchin. in tract. de gabell. q. 4. col. 2.* ſubdens, quod ſi fuit Titio conceſſum, vt poſſit frumentum extrahere, intelligitur tantùm de vnica extractione, *arg. l. boues, §. hoc ſermone, ff. de verbor. ſignific.*

27 Adſtipulatur etiã prædictis, vt quemadmodùm ſi concederetur licentia extrahendi frumentum è Regno infrà certum tempus, eo elapſo, & extractione non ſequuta, amplius conceſſionarius facultate ſibi conceſſa, vti non poſſet, vt ait *Card. in clemen. fin. nu. 9. in 5. quaſt. de elect.* ità pariter dùm pro certo loco conceditur extractio, vt extrà illum locum conceſſionarius ea facultate vti non poſſit, validum eſt enim argumentum de tempore ad locum, & è contra *Bart. in l. vinum, ff. ſi cert. petat. Iaſ. in l. fin. ff. de condit. tricar. Euerard. in loco à tempore ad locum.*

28 Nihilominus in caſu propoſito R. C. decreuit, conuentum forè abſoluendum ab impetitione fiſci, quia Ciuitas, ad quã frumentum duxerat, non eſt locus prohibitus, ſed de confederatis, ac proindè non eſt, de quo redargui poſſit, vt teſtatur *Reg. Reuert. deciſ. 17.* ſequitur *Reg. de Marin. in obſer. ad d. deciſ. to. 1.*

Eſt etiam aduertendum, quod argumentum à tempore ad locum, & è contra tùnc demum procedit, quando inter tempus, & locum diuerſa non vrget ra-
29 tio, & in caſu prædictæ deciſionis diuerſa conſiderabatur ratio, nàm in licentia extrahendi cónceſſa per certum limitatum tempus, vt eo elapſo illa expiret: poteſt dici, quod ſic concedenti expedit, ſicque illius intereſſe conſideratur, ſecùs eſt, ſi conceſſa extractione pro vno loco, conceſſionarius pro alio, facultate ſibi conceſſa, vſus eſt, quia in hoc caſu nullum poteſt conſiderari intereſſe concedentis, ſi locus tamen ſit, de concedentis dominio, vel Amicorum, ità explicat idem *Euerard. loc. cit.* & in noſtro caſu annuit *D. Reg. de Marin. in obſer. ad d. deciſ. 17. Reg. Reuert. to. 1.*

Vlteriùs eſt aduertendum, quod ſi fuit
30 cõceſſa tracta præſcripto tempore vnius anni, non poterit conceſſionarius id, quod non eſt extractum in illo anno, extrahere alijs annis; quia eatenus intelligitur conceſſa, quatenùs Regnum ſuperabundat, & in caſu neceſſitatis minimè conceſſio intelligitur facta, & proptereà ſolet apponi in conceſſione tractæ, clauſula *refectionis*, vt annis ſequentibus reficiatur, aliàs ſi non adeſſet dicta clauſula, tracta dicitur expirata, ex doctrina *Andreæ in c. 1. in princ. de natur. feud.* & ſequitur *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. d. tit. de tractis nu. 9. Maur. iun. d. alleg. 106. nu. 1. & alleg. 107. nu. 6. Reg. de Curt. in diuerſ. feudal. §. redeundo igitur nu. 51.* refert ità deciſum per Regiam Cameram *Thor. in comp. deciſ. in verb. extractio,* & ſubdit etiam *Reg. de Curt. ibi nu. 61.* quod
31 penſio ſuper fructibus feudi conceſſa, ſi non fiat exactio ex defectu fructuum, vel ex prohibitione Principis, nil debetur, & *nu. 62.* quod tracta vno anno prohibita, non debetur penſio in anno ſequenti, niſi adſit clauſula *refectionis*, quod etiam ob-

Digitized by Google

obſeruat *Thor. in add. ad* Reg. *de Pont. d. tit.5. de tract. nu.9.*

Sequitur praxis, modo vigẽs, ſuper tractarum expeditione, in R.C.

RIſtretto della forma, ſi prattica per la Regia Camera circa l'eſpeditioni, che s'ordina farnoſi dalle Marine del Regno, per l'eſtrattioni de' grani, &
32 orgi, ſaccherie, legumi, faue, riſi, vino, aceto, & acquauite, ſeccamenti, e ſalumi, tauole, e legnami, e della Tariffa del deritto della tratta di ciaſcheduno genere di eſſe.

Eſtrattione di grano, & orgio.

IL deritto della tratta delle ſudette eſtrattioni di grani, & orgi, è ad libitum de' Signori Vicerè, non hauendono hauuto giamai Tariffa certa, e ſi ſono valutate, conforme le notitie, che ſi ſono hauute della neceſſità, che ve n'era fuora del Regno, e conforme le domandi fatte da Negotianti, Aſſentiſti, ò altri particolari, con li quali ſi è trattato il ſtabilimento del prezzo, e da' Signori Vicerè ſi è dato ordine al Tribunale della Camera, per dare l'eſpeditioni neceſſarie, eſpreſſãdo nelli Viglietti il prezzo, al quale ſi è ſeruita valutare dette tratte, alla perſona, che l'hà concedute, qual prezzo in tempo del gouerno del Signor Cõte d'Ognatte nell'anni 1650. & 1651. fù ſtabilito à ragione de carlini ſette il tumolo, e nell'anno 1652. à ragione di carlini ſei, e mezzo il tumolo, nell'anno 1653. parte à detta ragione di carlini ſei, e mezzo il tumolo, & parte à carlini cinque, & vn quarto; Nel gouerno del Signor Conte de Caſtrillo nell'anno 1654. à ragione di carlini cinque, e tre quarti il tumolo, nell'anno 1657. parte à ragione de carlini ſei il tumolo, e parte à carlini quattro; in anno 1658. à detta ragione de carlini quattro il tumolo; in anno 1659 per vn partito fatto con Santi Maria Cella in nome dell'Impreſſarij del Pane di monitione del Stato di Milano à ragione de carlini cinque il tumolo; E nel gouerno del Signor Conte di Pegnaranda à ragione di carlini quattro il tumolo; Nel gouerno dell'Eminentiſſimo Signor Cardinale d'Aragona, e nel preſente gouerno dell'Eccellentiſſimo Signor Don Pietro Antonio d'Aragona dall'anno 1665. à queſta parte ſi ſono valutate le tratte à ragione di carlini tre il tumolo, e dell'orgio ſi è per primo valutata la tratta à ragione di carlini due il tumolo, & vltimamente à ragione di grana quindeci il tumolo.

La Republica di Raguſa in virtù di Real Cedula di S.M. tiene conceſſione d'eſtrahere ogn'anno Carra 500. di grano per vſo de' ſuoi Cittadini, e per eſſe pagar la tratta alla ragione di doc. ſei il Carro di tumola 36.

Le ſudette tratte di grano, & orgio prima dell'anno 1665. ſi han ſoluto concedere à diuerſi creditori di Corte per cauſa di ſoldo, ò altri crediti alla ragione, ch'è ſtata valutata dalli Signori Vicerè, à quali è parſo concederla per intiero.

In virtù de' Reali Priuilegij li ſequenti luochi pij tengono conceſſione di dette tratte de' grani.

LI Padri di S.Franceſco della Prouincia di Boſna Argentina alla ragione di Carra 24. l'anno.

Li Santi luochi di Gieruſalem Carra 40. l'anno.

Li Padri di S.Franceſco della Prouincia di Boſna Croatia Carra 30. l'anno.

Li detti Padri di S. Franceſco della Prouincia di Dalmatica Carra 30. l'ãno.

Li detti Padri di S. Franceſco della Prouincia d'Albania Carra 30. l'anno.

Li luochi permeſſi per l'eſtrattione di detti grani, & orgi ſono li ſequenti.

PEr la Prouincia di Salerno la Città di Salerno, e li Bonati ſolamente.

Per Calabria Citra, Beluedere ſolamente.

Per Calabria Vltra, Pizzo, e Cotrone.

Per Otranto, Taranto, Galipoli, Brindiſi, & Otranto.

Per Bari, Barletta ſolamente.

Per la Prouincia di Capitanata, Manfredonia ſolamente.

E tutte l'altre Prouincie, e luochi del Regno ſono prohibite, per dette eſtrattioni, però ſuole alle volte diſpenſare S. E. che ſimil'eſtrattioni ſi permettano da qualſiuoglia luoco prohibito, & in tal conformità ſi ſpediſcono le Prouiſioni dal luoco, che la parte dimandarà con l'aſſiſtenza della perſona deputanda dalla Regia Camera, nel carricamento, e dal detto Eccellentiſſimo Signor Vicerè D. Petr'Antonio d'Aragona ſi è ordinato con ſuo Viglietto delli 22. Magg. 1667. che l'aſſiſtenza à detti carricamēti ſi commetta alli Gouernatori Regij dell'iſteſſi luochi, doue ſi fà il carricamento.

Occorrendo eſtrahernoſi grani, & orgi per infra Regnum, non ſi poſſono dalla Regia Camera ſpedire le prouiſioni per tal'eſtrattioni, ſe non dalli ſudetti Carricatori permeſſi, e dimandandoſi eſtrattione da altri Carricatori, vi è neceſſario expreſſa licenza di S.E.

Le prouiſioni per l'eſtrattione de' grani, & orgi per extra Regnum ſi ordinano farnoſi con obligo, dando in Camera, che ſotto la pena del duplicato prezzo della quantità del grano, & orgio, che ſi permette eſtrahere, oltre del deritto della tratta, & altre pene contenute nelli Regij Banni, e Pramatiche, s'habbia da produrre frà termine di meſi ſei numerandi à die onerationis, valido, & autentico reſponſale dell'immiſſione, diſcarricamento, & introduttione di dette quantità de grani, & orgi ſequeſtrate in luochi d'Amici, e confidati di S.M. legalizzato dal Miniſtro della Maeſtà Sua, ò vero dell'Vniuerſità, ſeù Republiche, doue non vi è detto Regio Miniſtro.

E per l'eſtrattione di detti grani, & orgi, che permettono tanto per Napoli, come per altri luochi del preſente Regno, dall'eſtrahenti ſi dà pleggiaria in potere del Maſtro Portolano della Prouincia, dalla quale ſi fà l'eſtrattione di produrre valido, & autentico reſponſale dell'immiſſione, diſcarricamento di detti grani, & orgi frà termine di meſi due numerandi à die onerationis ſotto le pene ſudette.

Eſtrattione di ſaccherie, faue, legumi, vini, aceto, acquauite, Maccaroni, che ſi eſtraheno dalle Prouincie di Bari, & Otranto, la Tariffa de' quali per il pagamento della tratta è la ſequente.

L'Amendole à carlini 20. lo cantaro.

L'Aneſi, Cimmini à carlini 17. lo cantaro.

La ſemenſa de lino à grana 10. lo tumolo

Le ſuſcelle à carlini 4. lo cantaro.

Le ſico ſecche à carlini 5. lo cantaro.

Li Cogliandri, filigreci, l'appope, e ſenape à carlini 9. lo cantaro.

La ſemenſa di finocchi à carlini 10. lo cantaro.

Lo tartaro di botte à carlini 10. lo cantaro

La cenere di tartaro, detta feccia arza à carlini 8. lo cantaro.

La gumma à çarlini 5. lo cantaro.

Le galle di tenta, ſeù Preuetarelle à carlini 7. lo cantaro.

Le faue à doc. 14. lo Carro.

Li ciceri, lente, ſeù nemiccoli à doc. 18. lo Carro.

Li faſuli à doc. 16. lo Carro.

Le cicerchie à doc. 13. lo Carro.

Li lupini doc. 4. e mezzo lo Carro,

Le ſudette faue, e legumi ſi valutano à ragione di tumola 36. lo Carro.

Lo Vino à carlini venti la botte.

L'Aceto à carlini 18. la botte, &

L'Acquauita à carlini 25. la botte.

Ciaſcheduna botte ſi valuta alla miſura Napolitana di barrili dodeci.

Li Maccaroni à ragione di carlini 20. lo cantaro.

Le ſudette tratte ſono ſtate ſolite cōcedernoſi da' Signori Vicerè à diuerſi creditori di Corte, per cauſa di ſoldi, ò altri crediti, & in particolare per la mità dell'annuo ſoldo delli Capitanei di Giuſtitia, loro Caporali, e fanti di queſta Città, alli quali ſi è valutato al loro credito, la ſumma concedutali per intiero, iuxta la ſudetta Tariffa, però dalli 15. di Ottobre 1663. auāti per la Regia Camera ſi è proceduto all'affitto del partito delle ſudette robbe, che ſi eſtraheno dalle ſudette Prouincie, qual'è rimaſto al Magnifico Gioſeppe la Trinità per annuo eſtaglio de doc. 10010. pagabili anti-

anticipatamẽte in Caſſa militare,cõ la frãchitia de tutti deritti,conforme eſtraheſſeſſe la Regia Corte , aduerſo del qual patto di franchiria ſi è comparſo per li Gouernatori delle dohane di Puglia,pretendendo hauerno ſempre eſatto detto deritto per tali eſtrattioni, anco in tempo de' ſimili affitti,fatti per la Camera, e reſta decidendo detto articolo.

Eſtrattioni de Riſi.

QVeſte, ſi permettono dalle Prouincie d'Apruzzo ſolamente,& il deritto della tratta è alla ragione di carlini cinque lo cantaro.

Eſtrattione di Carne ſalata, e Caſi.

Il deritto della tratta ſi valuta à ragione di carlini trenta lo cantaro.

Eſtrattione de' Vini, che ſi eſtraheno dalle Prouincie di Terra di Lauore, Principato Citra, e Calabria Citra.

IL partito predetto ſtà affittato à D. Franceſco Scioli per anni quattro incominciato à primo d'Ottobre 1667.per botte 4700. l'anno alla ragione de carlini trenta la botte,pagabil iterza per terza, con goduta di meſi tre per ciaſceduna terza , con patto eſpreſſo di non poſſernoſi concedere altre tratte de' vini da dette Prouincie,che botte 1600. per ſeruitio di S.M. & 1150.per Miniſtri Papalini, e concedendoſene altre tratte , ſe li poſſa eſcomputare all'eſtaglio di detto partito alla ragione di carlini 30.la botte.

Le tratte de' Miniſtri Pontificij ſono le ſequenti.

EMinentiſs.Cardin.Nepote di S.Santità	B. 150.
Monſignor Magiordomo	B. 100.
Monſignor Teſoriero	B. 100.
Gouernatore di Romá	B. 100.
Datario di S.Santità	B. 100.
Generale di S. Chieſa , e Gouernatore de' Borghi	B. 200.
Caſtellano del Caſtello S.Angelo	B. 200.
Secretario de' Breui	B. 100.
All'Eccellentiſs. Sign. Ambaſciatore di S.M.reſidẽte in Roma	B. 150.

All'eſtaglio del Partito ſi bonificano le ſequenti tratte , chiamate contrà formam partiti, cioè

LA Chieſa di S. Maria Maggiore di Roma	B. 200.
Collegio Germanico di Roma	B. 200.
Arciconfrateria della Reſurrettione di Roma	B. 100.
Congregatione del Santiſſimo dentro la Chieſa di S. Giacomo de Spagnoli di Napoli	B. 100.

Et anco dell'eſtaglio ſudetto,ſi ſodiſfano le tratte dell'Eminentiſſimi Cardinali della fattione , che reſiedono in Roma, chiamate tratte ſchiaue alla ragione de doc.150. per vno per il numero, e perſone,che li Signori Vicerè reſtino ſeruiti con Viglietti particolari ordinare ogn'anno alla Regia Camera,dalla quale in eſequutione di detti Viglietti di S.E. con la fede di Monſignor Nuntio della reſidenza in Roma di detti Signori Cardinali,ſi ſpediſcono le prouiſioni dittantino,che il Maſtro Portolano permetta,ch'il tale Partitario di tratte de Vini in nome del tale Cardinale poſſa eſtrahere botte cento di Vino , che li ſpettano per inditione di ciaſcheduno anno , che ſi computa iuxta il tempo, che principia l'affitto del partito, per gratia di S.M. e che detto Partitario ſia tenuto à pagare à detto Eminentiſſimo Cardinale per la cauſa ſudetta detti doc. 150. Per quali tratte di detti Eminẽtiſs.Cardinali eſtrahẽdono per detto Partitario,ſe li dà carrico all'annua sũma partitata eſtrahere.

Vi ſono anco altre ſituationi ſopra detto partito tanto per giuſtitia, come per gratia di S.M.

Le tratte di Botte Vacanti, e legnami ſciolti, che ſi eſtraheno dalle Prouincie di Terra di Lauore, e Principato Citra , eccetto Caſtellamare di Stabia,ſono affittate cioè.

LE tratte di botte vacanti al detto D. Franceſco Scioli per anni quattro incominciati à primo d'Ottobre 1667. per annuo eſtaglio de doc.300. pagabili anticipatamente ; e le tratte de' legnami ſciol-

ſciolti ſono affittate à Gio: Mircella per anni 4. incominciati à 12. d'Agoſto 1667. per annuo eſtaglio de doc. 1605. pagati ſimilmente anticipatamente.

Sopra li ſudetti partiti di tratte di botte vacanti, e legnami ſciolti vi ſono molte ſituationi per gratia di S.M.

Le tratte di ſeccamente, e ſalumi, tauole, e legnami, che reſpectiuè ſi eſtraheno dalle Prouincie di Terra di Lauore, Principato Citra, Calabria Citra, & Vltra, & Terra di Maratea, reſtano affittate al Magnifico Franceſco Peres per anni quattro incominciati à 26. di Settembre 1667. per annuo eſtaglio de doc. 5310. pagabili terza per terza con goduta di meſi tre per ciaſcheduna terza.

Sopra detto partito vi ſono diuerſe ſituationi per gratia di S.M.

Le robbe ſoggette à detti partiti ſono le ſequenti, e ſi valutano al detto Partitario alla ſequente ragione cioè.

L'Amendole à carlini 30. lo cantaro. Aniſi, Cemmini, paſſi, fico ſecche, pruna ſecche, noci, nocelle, caſtagne verde, e ſecche con la ſcorza, e ſenza, tartaro, ſuſcelle, feccia di tartaro, feccia arza, riſi, farri, antriti, mele, e galle alla ragione di carlini ſette lo cantaro. Verùm l'eſtrattione di noci, nocelle, e caſtagne con la ſcorza à ragione di tumola cinque in luoco di cantaro.

L'Alici, Sarde ſalate, Tonnina, e Sorar à grana 25. lo barrile.

Le tauole d'abeto à ragione de doc. 25. il migliaro.

Le tauole di fago, e zappino à doc. 15. il migliaro.

Le tratte di legnami di fago, zappino, e caſtagno à ragione di grana 25. la tratta.

Legna corte per brugiare non atte à lauorare à carlini 3. la canna.

Legname à minuto per lauorare à torno à carlini 12. e mezzo la carrata.

Le Cerchie à carlini 5. lo migliaro.

Li remi, di palmi 32. l'vno à grana 40. il paro.

Remi di palmi 24. l'vno à grana 12. e mezzo il paro.

Remi piccioli, ſeù palilli à grana 8. e mezzo il paro.

Tratta di Seta, che ſi eſtrahe per extrà Regnum.

Ogni balla di ſeta di lib. 275. ſi paga di tratta à beneficio della Regia Corte, doc. 20. & fatto il pagamento in Caſſa militare, s'ordina l'eſtrattione.

Indultu generali an gaudeant inquiſiti de contrabannis.

§. VIII.

SVMMARIVM.

1 *Indultus à Catholica Maieſtate elargitus de anno 1658. propter Sereniſſimi Principis Hiſpaniarum natiuitatem commemoratur, eiuſque verba afferuntur, nu. 2.*

2 *Indultus, nùm comprehendat inquiſitos de extractionibus rerum prohibitarum, & contrabannis, & vide n. 64. & deinceps.*

3 *Vectigalia fraudantes, crimen furti committunt.*

4 *Pœna fraudati vectigalis, nùm ſit criminalis, & quid de re intercepta, & vide n. 79. & deinceps.*

5 *Origo, in delictis inſpicitur, ſed vide num. 82.*

6 *Pœnas contrabannorum, etiam pecuniarias, per abolitionem generalem eſſe remiſſas, iudicauit Regia Camera in Collaterali Conſilio, ſed vide ex nu. 15. & decretum Regiæ Cameræ affertur, n. 202.*

7 *Pœna, ex delicto deſcendens, illo ſublato, cenſetur ſublata, proùt & ipſum cõmiſmiſſum, ſed vide contrarium nu. 64. & deinceps.*

8 *Abolitio generalis culpam, & delictum tollit in totũ, ſed vide n. 64. & deinceps.*

9 *Dominium rerum extractarum, nùm ipſo iure, in fiſcum tranſeat, patrato ſcelere, ſed vide n. 79. & ſeq. & ex n. 160.*

10 *Sententia non ſequuta, inquiſiti quòad ſtatum perſonarum, bonorum, & iurium in eorum integritate remanent, ſed vide n. 14. 63. & 160.*

11 Sen-

11 Sententia non prolata, num dicatur facta incorporatio ad beneficium fiſci, in Indultu requiſita, pro limitatione gratiæ, & nu.14.63.& 160.

12 Incorporatio rei, tunc fieri dicitur cum illa, in fiſci corpus redigitur, vel in Patrimonium eius conuertitur, & in illius rationibus deſcripta eſt, & vide nu.172.

13 Dictio realiter, quid importet.

14 Sententia, an requiratur, pro limitatione Indultus, tàm reſpectu pœnæ corporalis, vel pecuniariæ, non exequuta, incorporata, &c. quàm reſpectu rei extractæ, & tractæ, dohanarumq; derictuum, & nu. ſeq. & ex nu.63. & 160.

15 Clauſula exceptiua Indultus, dummodò pœnæ non ſint realiter exactæ incorporatæ, &c. habet locum, etiam ante ſententiam, quando fuerit aliquo modo, fiſcus aſſicuratus, tàm ex verbis Indultus, quàm ex mente Regis indulgentis.

16 Verborum proprietas eſt attendenda, & num.30.

17 Verbum cautum, in clauſula exceptiua Indultus poſitum, quid importet.

18 Calepino adhærendum eſt circà verborum proprietatem.

19 Securitas, & cautio idem ſonant.

20 Cautio, dupliciter, contingere poteſt, ſimpliciter, & cum adiuncto, & nu.22.

21 Cautio dicitur fieri, vel ſine ſtipulatione, vel cum illa, vel adiuncto iuramento, horum autem vnus modus eſt ſecurior altero, & dicitur cautio ſimplex.

22 Cautio cum adiuncto fit, quando perſonali obligationi aduntur fideiuſſores, pignora, aut ſequeſtrum.

23 Cautio cum pignore commemoratur in iure.

24 Cautio cum ſequeſtro habetur apud DD.

25 Cautio idonea, vbi in lege, vel contractu requiritur, non intelligitur de ſemplicei obligatione, ſed de cautione cum fideiuſſore, aut pignore.

26 Cautio, ſiue nuda, ſiue cum fideiuſſore, vel pignore, in omni ſcriptura fieri poteſt.

27 Verbum cautum in clauſula exceptiua Indultus, poſitum, vti genus generaliſſimum continet ſub ſe omnes cauẽdi modos, ſuperiùs expreſſos, ex nu.20.

28 Genus continet ſub ſe omnes eius ſpecies.

29 Genus vbi ponitur, omnes eius ponuntur ſpecies, illoque remoto, remouentur.

30 Verba, ſiue legis, ſiue ſtatuti, ſecundum propriam ſignificationem, ſunt accipienda.

31 Verba generalia, generaliter ſunt intelligenda, & comprehendunt omnia, quæ ſub generalitate continentur, tàm in materia fauorabili, quàm odioſa.

32 Indultus excludit pœnas, pro quibus expreſſa adeſt obligatio, licet nuda.

33 Obligatio cum ſtipulatione multiplicem continet cautelam, ſcilicet ſcripturam, hypothecam, iuramentum, ac ſtipulationem.

34 Verba cui conueniunt, eorum diſpoſitio conuenit.

35 Indultus excludit pœnas, pro quibus dati ſunt fideiuſſores, aut pignora, vel adeſt ſequeſtrum nu. 37. ſed vide, & nu.179.

36 Cautio cum fideiuſſore, aut pignore loco ſolutionis eſt.

37 Sequeſtrum, vbi interuenit, excludit inquiſitum ab Indultu, & ex nu. 44. ſed vide ex nu.179.

*38 Dictio quolibet modo in clauſula exceptiua Indultus appoſita, importat quamlibet aſſicurationem, etiam indirectam, & impropriam, qualis eſt actus aſſecurationis per ſequeſtrum, ſed vide n.190.

39 Dictio quolibet modo verificat actum in aliquo minimo.

40 Sequeſtrum parit pignus iudiciale, & nu.46.

41 Promiſſio nuda parit actionem perſonalem.

42 Sequeſtrum magis tutum reddit creditorem, quàm fideiuſſor, & nu.46.

43 Hypotheca an detur fiſco pro pœnis.

44 Verba Indultus non iudicantur ſuperflua, ſed vnumquodque ſuum parit affectum.

45 Verba, in clauſula exceptiua Indultus, aut quouis modo cautum, non ſtant iacosè, ſed comprehendunt ſimplicem aſſecurationem.

46 Ex ſequeſtro acquiritur ius Officiali pro prouentu, etiam ſi ante ſententiam fuerit remotus ab officio.

47 Exequutio in bonis excludit inquiſitum ab Indultu.

48 Maſtril. de Indultu cap.22. & Reg.Rouit. in deciſ.91. nu. 26. loquuntur in Indultu, diuerſis verbis concepto, & refelluntur, nu.50.

49 Verba præſentis Indultus referuntur, actiuè ad fiſcum, ex ſe, quouis modo aſ-

ſecu-

ſecuratum , vt hic.

50 Maſtril. *fragili innititur fundamento.*

51 *Indultus excludit pœnas , pro quibus facta ſunt Apocæ , ſiue Banco directæ , ſiue priuatæ, & nu.75. & ſeq.*

52 *Apocæ Banci habent exequutionem paratam ex diſpoſitione Reg. pragm.*

53 *Apoca priuata, & epiſtola producũt actionem conſtitutæ pecuniæ, & obligatio, quæ naſcitur ex eis, eſt loco ipſius rei, pro qua fit.*

54 *Actionem, qui habet ad rem, videtur rem illam habere.*

55 *Pœna ſimpliciter fiſco debita , adhùc tamen non quæſita , eſt per Indultum remiſſa, etiam ſi condemnatio ſequuta ſit.*

56 *Pœna totaliter fiſco quæſita in quatuor ex ſex caſibus clauſulæ exceptiuæ Indultus, nimirum exacta, incorporata, aſſignata, aut compoſita, non cenſetur remiſſa.*

57 *Lucrum radicatum procedit à pari cum damno.*

58 *Gratia, & priuilegia ſunt interpretanda, vt minus , quam fieri poteſt , Regi noceant.*

59 *Rex non cenſetur velle derogare iuri fiſci ſui.*

60 *Bona fiſco quæſita non veniunt ſub generali Indulgentia.*

61 *Pœna, etſi totaliter fiſco non ſit acquiſita, ſi firmius ius habet in ea, eſt ab Indultu excepta, & de ratione, nu. ſeq.*

62 *Pœnas iam quæſitas , ſi remitteret Rex, ſentiret damnum.*

63 *Indultus non extenditur ad res extractas, ſiue illarum pretium, ſi non extent, nec ad tractas, & iura dohanarum.*

64 *Extrahentes res vetitas, mulctantur pœna corporali, pecuniaria, & amiſſione rei extractæ, quod commiſſum vocant.*

65 *Interceptum ſtatim deſinit eſſe extrahentis , & acquiritur fiſco , & ab Indultu exceptum eſt, ſed vide decretum n.203.*

66 *Actio datur fiſco contrà hæredes extrahentis res vetitas, vel ad pretium, ſi res non extet, & nu.80. & vide ex nu.172.*

67 *Vectigal ſi fuerit fraudatum , res incidit in commiſſum , & ſtatim tranſit in dominium fiſci.*

68 *Fiſcus rem, in fraudem extractam, dicitur habere incorporatam, etiam ſi non ſit declarata intercepta.*

69 *Fiſcus, remittendo crimen , non ſentit damnum, quia habet cauſam lucratiuam in pœnis, niſi bona eſſent incorporata, tùnc enim eſt damnum.*

70 *Interceptum ſi eſt venditum, & de pretio factum depoſitum, illud erit fiſci, & ceſſat Indultus, ſed vide decretum, n.203.*

71 *Pretium ſuccedit loco rei.*

72 *Interceptum ſi fuerit reſtitutum cum cautione, excluditur ab Indultu.*

73 *Cautio de exhibendo facit rem extare.*

74 *Cautio de exhibendo loco proprietatis eſt.*

75 *Interceptum ſi fuerit reſtitutum cum Apoca Banci , facta per inquiſitum valoris illius, pro cautela fiſci, in caſu victoria, excluditur ab Indultu.*

76 *Obligatio ſoluendi pretium rei reſtitutæ, loco ipſius rei eſt.*

77 *Apoca, ſiue Banci, ſiue priuata, quæ fit ad cautelam fiſci pro re intercepta , excluditur ab Indultu.*

78 *Indultus ad bona intercepta non extenditur, ſed tantum ad delictum , & pœnam contrabanni corporalem, & ità iudicatum.*

79 *Actio recuperandi commiſſum , vel eius pretiũ, dicitur ciuilis, & n. ſeq. & n.87.*

80 *Hæredes extrahentis res vetitas tenentur fiſco ad illas exhibendas, vel pretiũ.*

81 *Cauſæ intercepti ſunt ciuiles , & in eis non currit inſtantia, ſicq; iudicatum, ſed vide nu.169.*

82 *Delicti cauſa non attenditur, vbi pœna applicatur fiſco , non ad vindictam criminis principaliter , ſed pro perſecutione commiſſi, vel eius æſtimationis.*

83 *Extractiones rerum de vno ad alium locum, quomodò concedantur.*

84 *Pœna à iure impoſita , quæ non debetur ex conuentione, quæcumq; illa ſit, dummodò non ſit exacta, incorporata , &c. iuxtà tenorem indultus, cenſetur remiſſa.*

85 *Indultus non extenditur ad ius tractæ, & quantitatem duplicis valoris, ad quã obligatur extrahens, vel ſi reſponſale non producitur, & nu. ſeq. & nu.101.*

86 *Tractæ. & pretium taxatum , ad quod obligatur extrahens , non veniunt in Indultu , nec debentur ex delicto extractionis.*

87 *Pœna licet fiſco applicanda , quando debetur ex conuentione, licet occaſione delicti, dicitur ciuilis, & non criminalis.*

88 *Statutum de criminalibus loquens , non extenditur ad pœnam , licet fiſco applicandam,*

uandam, quando debetur illa ex conuentione, licet occaſione delicti.

89 *Indultus non comprehendit quantitates ex conuentione debitas, nec ratas Arrendamentorum, nec quantitates denunciantibus debitas, nu.91.*

90 *Dirictus rerum extractarum non venit ſub Indulgentia, & quotuplex ſit nu.93. & ſeq.*

91 *Indultus non extenditur ad res tertij, quæ videntur excepta, ac reſeruatæ.*

92 *Reuelanti extractiones acquiritur ius, pro quãtitate promiſſa, quod per Principem aboleri non poteſt, & vide decretum Regiæ Cameræ, n.206.*

93 *Ius tractæ frumenti, aliarumque rerum, quæ extrahuntur, eſt dirictus ab Indultu exceptus, & vide decretum, nu.204.*

94 *Tracta, eiuſque ius eſt antiquiſſimum, & ad quam rationem exigitur.*

95 *Dirictus rerum extractarum eſt diſtinctus à pœna, & ab indultu excluſus.*

96 *Ius exituræ, licet diuerſum à iure tractarum, non venit ſub Indulgentia, & vide decretum, nu.204.*

97 *Vendentes frumentum vltrà pretium taxatum, non gaudent Indultu reſpectu ſuperflui, ab emptoribus exacti, & quomodò id procedat, nu.207. & ſeq. & vide decretum nu.207.*

98 *Extrahentes monetas, aurum, vel argentum, excluduntur ab Indultu.*

99 *Fraudantes tractas frumentorum non gaudent Indultu in Regno Siciliæ, niſi ſolutione facta, vt hic, & quid de fraudantibus herbagia Regiæ Dohanę, n.101. & 203. & vide decretum nu.203.*

100 *Extrahentes equos excluduntur ab Indultu.*

101 *Reſponſalia non præſentantes, excluduntur ab Indulgentia, & ſupra nu. 85. & vide decretum nu.212.*

102 *Officiales falſificantes libros interceptorum, non gaudent Indultu.*

103 *Scribens ſchedulam falſam pro excarceratione debitoris, licet non ſequatur effectus, non gaudet Indultu.*

104 *Indultu gaudent omnes, qui extrahendo deliquerunt, tàm reſpectu pœnæ corporalis, quàm pecuniariæ ex delicto extractionis debitæ, non autem ex conuentione, excepta tracta, dummodò pœna non ſit exacta, &c.*

105 *Sententia condemnationis non requiritur ad excludendos extrahentes ab Indultu, & nu. ſeq. & 119. & deinceps, & vide ex nu.160.*

106 *Interceptum ipſo iure fiſco incorporatur, etiam ante ſententiam, & excipitur ab Indultu, ſed vide ex nu. 160. & deciſionem Reg.Cam.nu.202. & ſeq.*

107 *Dominium rei interceptæ tranſit in fiſcum, nec requiritur ſententia, quoad effectum iuris, ſed tantùm facti, ad auocandam, ſcilicet, poſſeſſionem, & nu.118. & 122. ſed vide ex nu.160.*

108 *Pœna ipſo iure indicta per verba denotantia canonem latæ ſententiæ, declaratione non indiget, & nu. 119. ſed vide ex nu.160.*

109 *Extractionum delicta dicuntur commiſſa circa, vel intra rem, & ideò interceptum etiam abſque ſententia fiſco acquiritur, & nu.118.*

110 *Carcerati, aut fideiuſſoribus detenti non gaudent Indultu, vt hic, & nu.113. ſed vide nu. 146. & ſeq. & deciſ. nu. 215. & ſeq.*

111 *Pœna dicitur exequuta per carcerationem, & carceratus excluditur à gratia medietatis illius in liquidatione inſtrumenti, quæ conceditur cum iſta clauſula,* dummodò non fuerit exequuta, &c.

112 *Indultus regulatur ſecundum formam Cancellariæ.*

113 *Indultus non extenditur ad carceratos, ſecundum Reg. Moles hic, ſed vide deinceps, & nu.116. & ſeq. & deciſ. n.215.*

114 *Carceratio in criminibus extractionum non fit pro pœna pecuniaria ante condemnationem, ſed pro corporali ipſius delicti.*

115 *Verba Indultus ponderantur cum differentia inter pœnam, & condemnationem.*

116 *Pœna dicitur illa, quæ in iure eſt determinata, ad differentiam condemnationis, quam Iudex imponit pro ſuo arbitrio, ſicut & mulctam.*

117 *Mulcta differt à pęna, quia iſta irrogatur à lege, & illa ab homine.*

118 *Pœna pecuniaria à Iudicis arbitrio dependens, per Indultum eſt remiſſa, aliæ in iure expreſsè remanent exceptæ.*

119 *Condemnatio non requitur in pœnis ipſo iure debitis, ſed vide ex nu.160.*

120 *Pœna Domino iuriſdictionis debita, qui antequam reus condemnetur, deceſſit,*

debetur eius hæredibus, licet tempore condemnationis alter habeat iuriſdictionem.

121 Princeps, cui ipſo iure res acquiſita fuit, poteſt illam in tertium conferre, licet non ſequatur ſententia.

122 Legis diſpoſitio illicò ſuam operatur exequutionem.

123 Actio pro pœna fiſco acquiſita tranſit ad hæredes, etiam lite cum defuncto non conteſtata, & nu.172.

124 Pœna fraudati vectigalis, tranſit ad hæredes, nulla Iudicis expectata ſententia.

125 Lex, quod non dicit, nec nos dicere debemus, & nu.128.

126 Velle quis non præſumitur, quod potuit dicere, & non dixit, & nu.128.

127 Res, quæ eſt extra legem, non debet in practica introduci.

128 Diſtinctio vbi non fit à lege, nec à nobis facienda eſt.

129 Verba generaliter loquentia, generaliter ſunt intelligenda, prout cantant. & omnes caſus comprehendunt, etſi maior ſit ratio in vno, quàm in alio.

130 Determinatio vnica, plura reſpiciens determinabilia, debet omnia determinare æqualiter, maximè in caſibus æquiparatis.

131 Ratio ſi non ſit maior in vno, quàm in altero, æqualis ſit determinatio.

132 Verba non debent eſſe ſuperflua, & ſinè effectu, ſed aliquid operari, etiam in Priuilegijs.

133 Verborum Indultus in clauſula exceptiua, germanus ſenſus affertur.

134 Exceptio debet eſſe de regula, & illam declarare, & vide nu.180.

135 Verba Indultus in clauſula exceptiua ſunt intelligenda in caſibus, de quibus regula loquitur.

136 Sententia non requiritur in pœnis fiſco quæſitis, etiam ex mente Regis indulgentis, vide ex nu.160.

137 Ratio legis Indultus in clauſula exceptiua affertur, & ſupra nu.55.& ſeq.

138 Ratio iuris vbi militat, eadem iuris debet militare diſpoſitio.

139 Argumentum ex veriſimili validum eſt.

140 Delictorum frequentia iuris rigorem expectat.

141 Fiſcus quantò minus fieri poteſt lædi debet, vt poſſit neceſſitatibus eſſe ſufficiens.

142 Liberalis nemo exiſtit in neceſſitatibus.

143 Contraria reſoluuntur.

144 Clauſula exceptiua Indultus dummodò pœna, &c. quid reſpiciat. & nu.ſeq.

145 Indultus clauſula exceptiua plures caſus reſpicit, tàm ſatisfactionis, quàm ſecuritatis.

146 Carcerati, & ſub fideiuſſoribus detenti gaudent Indultu.

147 Argumentum non procedit à caſu expreſsè affirmatiuè determinato ad caſum, etiam expreſsè ſed negatiuè diſpoſitum.

148 Indultus non protrahitur ad intereſſe Regis pecuniarium, quando eſt ei ius quæſitum, vel firmius cautum.

149 Carceratio, quæ fit pro pœna delicti corporali, non fundat Regis intereſſe pecuniarium.

150 Fideiuſſores carcerati relaxati non fideiubent pro pœna pecuniaria, ſed pro repræſentanda inquiſiti perſona.

151 Condemnatio pro pœna pecuniaria non modo exigitur ante Indultum, vt habeat locum clauſula exceptiua, ſed etiā exactio ſecundum Maſtril., qui tamen refellitur & vide ex n.160.

152 Indultus habet locum, quando ſequitur condemnatio, & non reperitur cautus fiſcus, alias ſiue ſequatur condemnatio, ſiue non, eſt caſus exceptus.

153 Decretum Reg. Cameræ in Collat. Conſ. latum cum adiunctis de anno 1572. declaratur, & eius verba afferūtur, n.202.

154 Indultus, de quo loquuntur Maſtrill.& Reg. Rouit. diuerſis erat conceptus verbis.

155 Exemplis non eſt iudicandum, ſed melioribus rationibus in contrarium extantibus.

156 Deciſiones contrariæ pro temporum varietate prolatæ fuerint.

157 Decreti Coll.Conſ. de anno 1572. ad interpretationem Indultus, quæ fuerit ratio, & nu.159.

158 Ratio alia aliam parit interpretationem.

159 Regis Patrimonium tempore decreti Coll. Conſ. de anno 1572. erat opulentum, ſed nunc exauſtiſſimum reperitur.

160 Dominium pro fraudato vectigali fiſco non quaritur ante ſententiam.

161 Tex.in c.cum ſecundū de Hæretic.in 6. tergiuerſari nequit.

162 Sententia requiritur ad excludendum extra-

extractionis crimen ab Indultu.
163 *Pœna non debetur ante condemnationem.*
164 *Delinquens non dicitur reus criminis, niſi per ſententiam, & nu.ſeq.& n.*176.
165 *Delinquens nullus dicitur poſt Indulgentiam.*
166 *Alienatio delinquentis in fraudem fiſci reuocatur,& nu.*168.
167 *Sententia requiritur ad priuandum canonicatu homicidam.*
168 *Delinquens poſt inquiſitionem remanet Dominus, & alienatio ſuſtinetur, niſi in fraudem fiſci fiat.*
169 *Cauſa intercepti an ſit criminalis, diſtinguitur.*
170 *Actio in contrabannis deſcendit ex maleficio, & dicitur criminalis, & nu.ſeq.*
171 *Origo actionis eſt inſpicienda ad dignoſcendam iudicij naturam, etiam ſi alia actio competeret, & vide nu.*173.
172 *Incorporatio non dicitur ante condemnationem, ſed finito iudicio criminali.*
173 *Actio de peculio datur ciuilis contrà patrem pro delicto filij.*
174 *Actio contrà hæredes, quando detur delinquente mortuo, diſtinguitur, & nu.* 187.
175 *Mors extinguit delictum,& actionem, quæ ex illo competebat ante ſententiam.*
176 *Sententia condemnationis exigitur contrà principalem, vt detur actio contrà hæredes.*
177 *Delictum ſi fuerit ſublatum, nùm remaneat actio ad rei perſecutionem.*
178 *Sententia declaratoria retrotrahitur ad diem delicti quòad commiſſum, & pœnam.*
179 *Sequeſtrum debet eſſe poſt condemnationem,vt cautum reddat fiſcum,& n.*184.
180 *Regula de quo loquitur, de illo intelligenda eſt exceptio.*
181 *Debitum vbi non eſt, nec cautela dari poteſt.*
182 *Hypotheca etiam conditionali obligationi accedere poteſt, ſed manet in ſuſpenſo, quouſque caſus eueniet, & interim bona non dicuntur hypothecata.*
183 *Pœna per ſententiam non declarata, non reddit fiſcum cautum.*
184 *Sequeſtrum, initio cauſæ factum, reſoluitur in ſimplicem annotationem, & nu.* 187.
185 *Sequeſtrum etiam poſt litem conteſtatam factum, dicitur iudicij præparatorium.*
186 *Iudicio extincto extinguntur illius præparatoria.*
187 *Sequeſtrum initio cauſæ factum, non eſt pro pœna executione, ſed vt reus ſe purget.*
188 *Crimina læſæ Maieſt.& Repetundarum ſunt priuilegiata & poſt mortem datur actio contrà hæredes ad bona auferenda.*
189 *Annotatio bonorum delinquentis, nil iuris dat fiſco, ſi infrà annum à die citationis crimino ſus moritur, ſed hæredes bona capiunt.*
190 *Dictio*(altro) *eſt complicatiua cum antecedentibus per ſimilitudinem relatiuam.*
191 *Indultus dicitur materia fauorabilis.*
192 *Actio non eſt in fieri dependens ex delicto, quando datur fiſco ex contractu, vel quaſi.*
193 *Officialis inferior abſque commiſſione ſuperioris nulliter agit, vt hic.*
194 *Stylus iudicandi attenditur, & creditur Doctori de illo atteſtanti, & nu.*196.*& vnica ſufficit iudicatura.*
195 Maſtril.*fuit magnus Doctor, & Miniſter ſupremus.*
196 *Doctori de conſuetudine atteſtanti creditur.*
197 *Proceſſus non eſt inchoandus à ſequeſtro.*
198 *Exequutio facta ante ſententiam, dicitur potiùs ſimplex annotatio, & inuentarium.*
199 *Inuentarium bonorum delinquentis, quod fit in principio litis, non reddit cautum fiſcum.*
200 *Sequeſtrum, & inuentarium idem ſunt*
201 *Gratia eſt latiſſimè interpretanda pro eo qui illam habuit, minimè quando motu proprio elargitur.*
202 *Decretum latum per Reg. Cam. in Collaterali Conſilio cum adiunctis de anno* 1572 *ad interpretationem Indultus affertur, vt iacet typis traditum per* Reg. de Marin.
203 *Indultu gaudent omnes inquiſiti pro cauſis interceptorum, & contrauentionis bannorum, quouis modo emanatorum, etiam in cauſis frumentorum, & herbagiorũ Reg. Dohanæ Menæpecudum cum declaratione, vt hic in decreto generali, & nu.*209.
204 *Inquiſiti pro cauſis interceptorum, vt Indultu fruantur, tenentur reſtituere directus Dohanarum, exituræ, & tra-*

ctæ, & alios, quouis modo Regiæ Curiæ debitos, & cætera, vt hic.

205 *Arrendatoribus debetur medietas intercepti, vel rata iuxtà capitulationem.*

206 *Denũciantibus intercepta debetur quarta pars, ſiue legitima rata.*

207 *Frumentum vendentes vltrà pretium taxatum, gaudent Indultu, ſed tenentur illud plus reſtituere emptoribus cum declaratione, vt hic, & nu. ſeq.*

208 *Pretium frumenti venditi vltrà taxam, remanet loco depoſiti pro emptoribus incertis.*

209 *Herbagia Reg. Dohanæ Menæpecudum fraudantes, gaudent Indultu, ſed cum declaratione vt hic.*

210 *Indultus non extenditur ad ſententias, continentes confiſcationem bonorum, tranſactas in rem iudicatam tempore emanationis illius.*

211 *Indultus non habet locum in condemnationibus pecuniarijs, alijſq; pœnis, ante datam illius factis, exequutis, exactis, incorporatis, aſſignatis, vel ſi aliter ſit de ipſis cautum Regiæ Curiæ, dummodò ſententia feciſſent tranſitum in rem iudicatam.*

212 *Significatoriæ expeditæ contrà Miniſtros Regiæ Cameræ, ob computa non præſentata, & ob reſponſalia non producta, excluduntur ab Indultu.*

213 *Pœnæ contumaciæ, ac mandati ſpreti veniunt ſub Indulgentia.*

214 *Deciſio Regiæ Iunctæ in hac cauſa affertur.*

215 *Carcerati, contrà quos non erat lata ſententia tempore Indultus, gaudent illius beneficio, & ità deciſum per Regiam Iunctam.*

216 *Deciſio Regiæ Iunctæ pro carceratis.*

Indultu generali an gaudeant inquiſiti de contrabannis.

§. VIII.

Diuina annuente clementia, precibus totius ferè Chriſtiani Orbis, venit in lucem, tamdiù expectatus Sereniſſi-
1 mus Hiſpaniarum Princeps, ob cuius feliciſſimæ ſemper prolis exuberantem hilaritatem, Cæſarea Maieſtas Philippi IV. Patris, ac Regis noſtri Inuictiſſimi, generalem elargitus fuit Indulgentiam, omnes exceſſus, omniaque crimina, vſque in diem illum commiſſa, totaliter abolentem, cum remiſſione pœnarum, tàm corporis, quàm pecuniæ, quæ realiter non ſint exactæ incorporatæ, aſſignatæ, acceptatæ, vel ſi quolibet alio modo eſſet Regius fiſcus pro eis aſſecuratus, aut bona per Iudicis ſententiam expreſsè publicata fuiſſent; qua generali abolitione ordine Excellentiſſimi Comitis Caſtrilli Proregis meritiſſimi publicata in hac Ciuitate Neapolis ſub die 29. Iunij 1658. contingit dubitari de verbis Indulgentiæ prædictæ, nùm ſub illis comprehendan-
2 tur inquiſiti de extractionibus rerum prohibitarum, & contrauentionibus Bannorum, vel fraudati vectigalis, tàm reſpectu pœnæ corporalis, quàm pecuniariæ, in Bannis, Regijſque ſanctionibus contentæ, & amiſſionis rei interceptæ, ac diri&ctus, & ratæ, quæ debetur in ſuis caſibus Conſignatarijs, ſiue Arrendatoribus, vel etiam partis debitæ denunciantibus; & res coram me deducta, vti Commiſſario generali contrabannorum iuſſu ipſius Excellentiſſimi Proregis, fuit in Regia Iuncta ſolemniter diſcuſſa inter Regium fiſcum, & D. Carolum Caſtelli, ac demum mediante ſententia terminata.

Dicebat fiſcus, quod licet inter delicta
3 crimen fraudati vectigalis connumeretur, quod eſt furtum, *l. fraudati, & l. commiſſa, ff. de public. & vectig. l. 1. ff. de his, quæ pro non ſcrip.* & pœnæ pecuniariæ pro illo indictæ fiſci commodum reſpiciant, qua de re voluerunt *Abb. & Canoniſtæ in cap. ſuper his de accuſ. idem Abb. Felin. Dec. & Rip. in rub. de Iudic. DD. in l. 3. ff. de ſepulc. viol. Boer. in deciſ.* 349. quod cauſæ, quæ à crimine deſcendunt,
4 criminales appellentur, & ipſum commiſſum pœna ſit criminalis, quia venit in ſequentiam delicti, à quo deſcendit, eademque lege debetur, qua ipſum crimen punitur, *l. hodie, l. qui nomine, ff. ad l. cor-*
5 *nel. de falſ.* origo enim inſpicitur ſecundum *Iſern. in c. Imperialem, §. ſi quis infeudatus col. 1. de prohib. feud. alien. ex tex.*

in

Digitized by Google

in l. ſed quod, ff. de donat. quem ſequitur
Capyc. ibi in 4 concl. cuius opinionis ante-
ſignanus fuit Accurſ. in d. l. 3. de ſepulc.
viol. in ver. centum, quem ſectati ſunt Bar.
Alber & Salyc. ibi, Cyn. in l. 1. C. eod. Bal.
in l. ſi qua per calumniam, C. de Epiſc. &
Cleric. Iaſ. in rub. C. de iudic. Imol. in rub.
ff. de public. iudic. Innoc. in c. qualiter, &
quando de accuſ. in 2. notab. Gemin. in cap.
vnico de Cleric. coniug. in 6. in 3. not. Me-
noch. de arbitr. iudic. quaſt. 82. lib. 1. de
Franch in deciſ. 162. nu. 56. Reg. Rouit. in
prag. 1. de offic. Baiul. nu. 38. & ſic paſſim
6 in caſibus aliarum abolitionum iudica-
tum pluries per Reg. Cam. in Collaterali
Conſilio datis alijs Conſiliarijs adiunctis
ſub die 20. Octobris 1572. teſtantur Reg.
Moles in deciſ. 62. & ſub die 17. eiuſdem
anni in pœnis bannorum frumenti, Ann.
in ſing. 384. Maſtrill. de Indultu cap. 19.
nu. 20. Innoc. Pagan. in alleg. 32. inter im-
preſſas poſt dec. Reg Salern. vbi Thor. in
add. quorum memor fuit Reg. Donat. Ant.
de Marin. in lib. 1. reſol. cap. 183. vbi inle-
rit alleg. Dom. Bernard. de San. Cruce
Regiç Camerę Locumtenentis, & reſpe-
ctu rei commiſſæ, ſiue illius æſtimationis
7 dicit Reg. Moles non refragari, quod aga-
tur de perſecutione rei, cuius dominium
fiſcus ipſo iure acquiſiuit, ad tex. in d. l.
commiſſa de public. quia ſi delictum frau-
8 dati vectigalis, & ſic culpa ſublata eſt,
oportet, vt etiam pœna ſublata ſit, licet
iudicium perſecutionis illius ciuile fue-
rit, & ciuiliter intentatum; nàm genera-
lis abolitio culpam, & delictum tollit in
totum, l. ſi interueniente, ff. ad Turpil. l.
fin. C. de general. abolit. maximè quando
ob publicam lętitiam facta fuit, vt in ca-
ſu præſenti, l. abolitio, iuncta l. ſequenti,
& d. l. ſi interueniente ad Turpil. l. vnic.
C. de publ. lætit. lib. 12.

Et licet pariter, nec totum, nec omni-
nò indubium ſit, dominium rerum extra-
9 ctarũ ipſo iure in fiſcum tranſiuiſſe abſ-
que ſententia declaratoria, ſaltim facti,
ex tex. in cap. ſecundùm de hæretic. in 6.
Canon. in cap. Fœlicis de pœn. in 6. Bal. in l.
quæ ſub conditione, §. fin. ff. de cõdit. inſtit.
Bar. in l. Imperator, ff. de iur. fiſc. & in
auth. de inceſt. nupt. Iaſ. in l. 2. C. de iur.
emph. & in l. ſi quis maior, vbi Alex. C. de
tranſact. adeò vt ante illam inquiſitos
10 quoad ſtatum perſonarum, bonorum, &
iurium in eorum integritate remanere
voluerint, Socc iun. in conſ. 69 n. 28. vol. 1.
Curt. iun. in conſ. 149. nu 2. Dec. in conſ.
127. col. 3. & in conſ. 68 nu. 69. & pœnam
non poſſe habere effectum, Iſern in c. 1.
§. ſancimus col. penul quo tempore miles,
Peregr. qui alios cumulat de iur. fiſc. lib. 4.
tit. 5. nu. 8. & 12. nec illam exequi poſſe
d. c. cum ſecundum, § fin. de hæretic. in 6.
Alex. in conſ. 503. nu. 17. & in conſ. 124.
nu. 2. verſ plus dicit lib. 1. Vant. de nullit.
ex defect. Proc. nu. 49. ex tex. in l. 1. C. de
except. rei iudic. Petr. Caball. reſol. crim.
lib. 1. cap. 133. nu. 2.

Quod etiam prima fronte videntur
ſuadere ipſamet verba Indultus, ex qui-
bus animus concedentis deſumitur, dùm
requirunt, nedùm ſententiam declarato-
riam, ſed realem exactionem, incorpo-
rationem, vel exequutionem, cum non
11 poſſit dici, realiter facta incorporatio
cõmiſſi, niſi ſequuta ſententia, & capta ſit
poſſeſſio, Maſtril. de magiſtr. cap. 10. nu. 361.
Farinac. in 1. par. fragm. lit. B. nu. 116. in-
12 corporatio enim fieri dicitur, cum res in
fiſci corpus redigitur, vel in patrimoniũ
eius conuertitur, & in illius rationibus
deſcripta eſt, Cuiac in l 5. C. de bon. vac.
lib. 10. Sixtin. de regal. lib. 2. cap. 9. nu. 3.
& 33. Amaia in d. l. 5. & dictio illa reali-
13 ter importat, vt cum effectu factum ſit,
quod requiritur, Soccin. in conſ 143. nu. 4.
col. 3. Bertaz. de clauſul. inſtrum. clauſ. 34.
gl. 5. nu. 1. Barboſ. de dictio. vſu freq. di-
ction. 342.

Id tamen dicebat fiſcus procedere re-
ſpectu pœnarum corporalium, vel etiam
14 pecuniariarũ, non exequutarũ, nec incor-
porararũ, aut aſſignatarũ, neq; acceptata-
rum, ſi alio quouis modo cautus eſſet Re-
gius fiſcus; ſed reſpectu rei extractæ, &
commiſſi, aut pretij illius non extantis, &
reſpectu tractæ, dohanarumque dirictuũ,
& iurium, tàm ex iuris diſpoſitione, quàm
ex verbis Indultus cõtrarium eſſe verius,
vt infrà, & in hoc totam vim faciebat
Regius fiſcus, omiſſa pęna pecuniaria.

Prædictis addebatur, clauſulam illam
15 exceptiuam, dummodò pœnæ non ſint rea-
liter, exactæ, incorporatæ, &c. habere lo-
cum, etiam ſi tempore gratiæ non ſit la-
ta ſententia, quando fuerit aliquo modo
fiſcus aſſecuratus, idque patet ex verbis
Indultus, & ex mente Regis indulgentis.

Et

Et incipiendo à verbis Indultus, tota
difficultas fieri poteſt in quinto caſu, clau-
ſulæ exceptiuæ, ibi. *ſi quolibet alio modo
eſſet fiſcus pro pœnis aſſecuratus*, quod eſt
idem, ac dicere, *vel aliter fiſco noſtro pro
eis cautum fuerit*, vt legitur in alijs aboli-
tionibus, & patebit inferius; pro cuius
difficultatis elucidatione videndum eſſe
puto, quid comprehendatur ſub illo ver-
bo *cautum*, vt indè deuenire poſſim ad
dubij reſolutionem: ſciri autem non po-
16 teſt, quid ſub verbo iſto comprehenda-
tur, niſi prius ſciamus illius proprietatē,
à qua recedendū non eſſe, dixit *Iurecconſ.
in l. non aliter, ff. de leg.* 3: maximè quia
verbum legis eſt, vt inquit *Seſſ. de inhibit.
cap.* 4. §. 5. *nu.* 19. melior *tex. in l. ille, aut
ille, §. cum in verbis eod. tit. de legat.* 3.

17 Verbum iſtud *cautum*, tàm gramma-
ticaliter, quàm legaliter à verbo *caueo*
deriuatur, à quo etiam deſcendit *cautio*,
& ſignificat ſecuritatem, ſiue ſecurum
facere grammaticaliter, ità dicunt *Cale-
pin. in verb. caueo, & cautio, Mar. Nizol.
in Theſauro Ciceronis*, & in his terminis
18 Calepino adhærendum inquit *Praſ. de
Franch. in deciſ.* 662. *ſiuè ex mente Io: An-
gel. Piſanelli*: legaliter ſic teſtantur autho-
res *Lexic. iuris, Franc. Otom. de verbis iu-
ris tom.* 1. *ver. cauere, & cautio, Alciat. in
l. habere* 188. §. *cautum. & in l. ſatiſdatio-
nis* 62. *ff. de verb. ſign. Rebuff. in d. §. cautū*,
vndè dixerunt *gl. & Dec.* per illum *textū
in l. plus cautionis, ff. de regul. iur.* ſecuri-
19 tatem interpretari pro cautione, & è con-
trà eadē *gl. in l.* 1. *C. de proc. & in l.* 3. *C. de
verb. ſign.* nouiſſimè *Barboſ. in l. diuortio,
§. interdum intra nu.* 10. *ff. ſol. matrim.*

Cautio autem, & cauere dupliciter
20 contingere poteſt. Primò ſimpliciter,
quando ſolus contrahens obligatur, ſiue
citrà ſtipulationem, vt *in l. Titia* 134. §.
idem reſpondit el ſecundo de verb. oblig.
ſiue cum ſtipulatione, vt *in l. hæres* 21. *ad
Trebell. l.* 1. §. *iudiciales, ff. de prçt. ſtipul.*
ſiue addito iuramento, vt *in §. ſed hodie
inſtit. de ſatiſdat. & in l.* 1. *C. vt omnes
21 obed.* omnibus enim iſtis modis contra-
hens ſecurior redditur, licèt vnus modus
ſit altero ſecurior, vt inquit *Reg. Cacac. in
alleg. inferius citanda* 86. *in* 3. *tom. reſol.
Reg. de Marin.*

22 Secundò cauetur cum adiuncto, quan-
do nudæ promiſſioni ſuperadduntur, aut
perſonæ, quæ ſunt fideiuſſores, aut res,
quæ ſunt pignora, vel ſequeſtrum, *l. habe-
re* 188 *ff. de verb. ſign. l.* 1. §. *iuberi, ff. de
collat. bon. l. dubitet, ff. de fideiuſſ. l. Lucius,
§. Paulus, ff. de admin. tutor. cum concor-
dantibus.*

23 De cautione cum pignore eſt *tex. in l.
ſi conuenerit, §. ſi quis, l. rem, §. ſatiſfactū,
ff. de pignor. act. & in d. l.* 1. §. *iuberi de
collat. bon.*

24 De ſequeſtro loquuntur *Cancer. in* 2.
tom. variar. cap. 4. *nu.* 7. & 18. *& tex. in l.
fideiuſſor, §. penul. ff. qui ſat id. cog. Menoch.
de arbitr. caſ.* 457. *nu.* 1. cum alijs inferiùs
ſuo loco allegandis, & firmat *Card. Tuſc.
in concl.* 202. *nu.* 24. *lit. S. tom.* 7. qui om-
nes concludunt, quod ſequeſtrum dici-
tur cautio.

Et iſtæ cautiones cum adiuncto, vti
firmiores, & vtiliores dicuntur idoneæ, &
25 vbi in lege, vel contractu fit mentio de
cautione idonea, intelligitur de iſta cum
fideiuſſore, vel pignore, non de ſimplici
obligatione, *l.* 4. § *adijci, ff. de fideic. liber.
l. ſi mandato* 45. §. *fin. ff. mand. gl. in l. ſed
& hæ, §. defendere, ff. de proc.*

26 Vtraque autem cautio, ſiue nuda, ſiue
cū fideiuſſore, aut pignore in omni ſcrip-
tura fieri poteſt, ſiue ſit inſtrumentum, vt
in l. Menia in princ. ſol. matr. ſiue ſit Chy-
rographum, *l. ſi ex pluribus* 89. *ff. de ſolut.
l. ſicut certo, §. idem reſpondit, ff. commod.*
ſiue ſint epiſtolæ, aut literæ, *l. Publia, §.
fin. ff. de poſſ. l. Titius de conſt. pecu. l. Titia*
134. §. *item reſpondit el ſecundo, ff. de
verb. oblig.*

Ex his igitur, vt ad dubij reſolutionem
27 accedam, conſtat manifeſtè verbum *cau-
tum*, vel *cauere* eſſe genus generaliſſimū,
continens ſub ſe omnes iſtas ſpecies, &
cauendi modos, & ideò dùm Indultus
excipit pœnas, pro quibus quouis modo
eſt cautum fiſco, fateri oportet ſub illo
verbo *cautum*, omnes iſtas ſecuritatis
ſpecies contineri.

Ratio eſt manifeſta, quia genus con-
28 tinet ſub ſe omnes eius ſpecies, *l. omnes
C. de praſcr.* 30. *vel* 40. *ann. l.* 1. §. *conuen-
tionis, ff. de poſt.* cum alis apud *Surd. in
deciſ.* 255. *ſub nu.* 18. illoque poſito, quæ-
libet eius ſpecies ponitur, & remoto, re-
mouetur, ex traditis *per Euerard. in loc.* 6.
eius Topic. vndè dixit *Rebuff. in cit. l. ha-
bere* 188. §. *cautum de verb. ſign pag.* 845.
verſ.

29 *verſ. cautionis autem*, quod quando in aliqua diſpoſitione generaliter apponitur verbum iſtud *cautum*, ſiue *cauere*, omnem cautionem comprehendit.

Altera ratio eſt clara, quia à proprietate verborum non eſt recedendum, vt dixi ſupra, & probat *Surd.in deciſ.9.n.5.*
30 ſed illa, ſiue legis, ſiue ſtatuti ſecundum propriam ſignificationem ſunt accipienda, *l.3.§.hæc verba,ff.de neg.geſt.Surd.loc.cit.* & ſi ſunt generalia, generaliter debẽt intelligi, & comprehendunt omnia, quæ ſub proprietate, ac generalitate continẽtur, *l.1.§.quod antẽ,ff. de aleat.l.4.§.toties, ff.de damn.infect. Surd.cit. deciſ. 9. nu.3.* tàm in materia fauorabili, quàm odioſa, vt ibi, & probat *Barb.in l.quia tale n.37.*
31 *ff.ſol.matr.* Igitur verbum iſtud *cautum*, in Indultu appoſitum, omnes ſecuritatis ſpecies amplectitur; & proindè dicẽdum venit, ab eo excludi infraſcriptos caſus.

Primò excluduntur pœnæ, pro quibus expreſſa adeſt obligatio in ſcriptis cum
32 ſtipulatione, quæ licèt facta ſit ſimpliciter, & ſine adiuncto, continetur tamen ſub verbo *cautum*, vt ſupra fundatum eſt, imò multiplicem continet fiſci cautelam, ſcilicet ſcripturam, hypothecam, iura-
33 mentum, ac ſtipulationem, vt notat *Vinc. de Franch. in deciſ. 618.* & ideò ſi ei verba Indultus conueniunt, eius etiam di-
34 ſpoſitio conuenire debet, *Tiraq. in l. ſi vnquam in ver.libertis, C.de reuoc.donat. Surd.in deciſ.276.nu.11.& 14. per tex. in l.4.§.toties, ff.de damn.infec. l. quod conſtitutum de milit. teſt.* maximè quia non dicitur idoneè cautum, quod verificatur cum adiuncto, ſed cautum quouis modo.

Secundò, multò fortius excluduntur pœnæ, pro quibus eſt facta obligatio cũ
35 adiuncto, ſcilicet fideiuſſore, vel pignore, ex ea enim maiorem fiſcus habet ſecuritatem, cùm talis cauendi modus loco ſolutionis ſit, *ad tex. in l. reſcripto, §.*
36 *plenè, ff.de muner. & honor.* & ſub verbo *cautio* continetur, vt notant poſt alios *Damad. in patroc. pauper. cap.6.num.12. tom.8. par.2.tract. & Gregor.Lope. gl.10. lib.10.nu.33.p.7.*

Tertiò, à maioritate rationis ſunt excepti ab Indultu illi, contrà quos fuit fa-
37 ctum ſequeſtrum, quia ſub illo verbo *cautum* continetur ſequeſtrum, ad cautelam fiſci factum in principio inquiſitionis, iuxta tradita per *Cancer.variar.lib.2. cap.4.nu.22.* quod multò magis procedit, attenta dictione illa *quolibet modo*, quæ
38 importat nedùm aſſecurationem per pignoris captionem, & realem exequutionem, comprehenſam ſub antecedẽti verbo *exequuta*, ſed modum etiam indirectum, & inproprium, qualis eſt actus aſſecurationis per ſequeſtrum, ex doctrina *Io: Andr.in c.indemnitatibus nu.2.de ſent. excom. Gozzad. & aliorum*, quos probat *Barboſ. in dict.330. nu.2.* vbi *nu.6.* dicit,
39 quod hæc dictio verificat actum in aliquo minimo, ità vt debilis, quæque ſecuritas procurata per fiſcum, excludat inquiſitum ab Indulgentia pœnæ pecuniariæ; ſi enim per ſimplicem acceptationem pœnæ, per inquiſitum promiſſæ, eſt
40 caſus in Indultu exceptus, quantò fortius quando pro pœna eſt factum ſequeſtrum, ex quo reſultat, velut pignus iudiciale iuxta terminos *l.à Diuo Pio,§.in vẽditione, iuncto §.pignora, ff.de re iudic.* quod pignus ſtrictius reddit cautum ius fiſci, quam nuda illa promiſſio, ex qua
41 oritur tantùm actio perſonalis, *§.in perſonam inſtit.de act.* negari enim non poteſt, quod per ſequeſtrum, magis ſecurus ſit fiſcus pro iure ſuo, etiam magis ei cõ-
42 ſultum, quàm per fideiuſſores, vt in puncto in propria materia verbi *cautum* ad interpretationem Indultus anni 1629. fundauit *Reg.Io:Camill.Cacac*, tùnc regalis patrimonij fiſci Aduocatus: *in alleg. 86. ex nu.41.* poſt hæc ſcripta Typis tradita inter *alleg.diuerſorum in 3. tom. Reg. Donat. Ant. de Marin.* in nouiſſima editione Lugdunenſi, quo loci audacter fir-
43 mat, caſum ſequeſtri eſſe ab Indultu excluſum, ſiue detur fiſco hypotheca pro pœnis, vt explicat *Reg. Conſtant: in tit. pœn.fiſcal. credit.præferri lib.10. nu.107.* & firmat *Alfar. de offic.fiſc.gl.34.nu.136.* ſiue non, cum ſufficiat in præſenti caſu, quod tenens bona ſequeſtrata ſecurior factus ſit conſequendi pœnam tempore condemnationis, quæ fuit ratio regulæ in Indultu exceptiuæ, vt infrà dicam, & fortius ſi ſunt ſequeſtrata bona intercepta, quorum dominium ſtatìm, quod ad manus fiſci peruenerunt, fuit illi acquiſitum, nec eſt quęrendum, ſi eſt contractũ pignus prætorium, vel iudiciale, vt infrà.

Præ-

Præterea verba Indultus non iudicantur ſuperflua, ſed vnumquodque ſuum
44 parit effectum; pœna exacta parit exactionem, incorporata, incorporationem; aſſignata, aſſignationem; acceptata, promiſſionem; compoſita, compoſitionem; vltima verba, *aut quouis modo cautum*, non debent ſtare iocoſè, ſed vti genera-
45 lia, multa particularia comprehendunt, & ſignanter caſum ſequeſtri, & ſimplicis exequutionis, cum nullo alio modo, exceptis ſuperiùs expreſſis, dicatur cautus fiſcus, niſi per ſequeſtrum, *tex.* eſt, *& glo. in d. l. habere* 188. *verſ. rebus, ff. de verb. ſign.* per illud enim veluti per pignus, vel
46 fideiuſſorem, quiſq; aſſecuratur, vt dixit *Paris de Put. de ſyndic. in verſ prouenctus, c. 1. nu. 4.* ibi ex actu ſequeſtri quæri ius Officiali pro prouentu, etiã ſi ante ſentẽtiam fuerit ab officio remotus, & ex hac
47 exequutione in bonis fuiſſe inquiſitos excluſos ab Indultu, ex dictis *per Reg. Rouit.* refert *Nouar. in collect. 3. num. 9. ſuper pragm. 2. de abolit.*

Quibus non obſtant tradita *per Maſtrill. de Indultu cap.* 22. quia loquitur de
48 cautione de ſtando iuri, & ſoluendo iudicatum, aut de non baraptando, nec tradita poſt ipſum *per Reg. Rouit. in deciſ. 91. nu. 26.* quia procedunt in Indultu diuerſis verbis concepto, nempè quando fuit dictum, *dummodò pœna compoſita ſit*, aut aliter *pro ea fiſco noſtro cautum*, quæ verba reſpiciebant voluntatem debitoris, & fiſcum non actiuè, ſed paſſiuè, nimirum quando à debitore accepiſſet pignora, fideiuſſorem, aut ſimplicem promiſſionem in exequutionem compoſitio-
49 nis, & acceptationis pœnæ. At verba præſentis Indultus reſpiciunt, nedùm prædicta, & caſum exequutionis realis, vel perſonalis, iuxta ſuperiùs dicta *ex tex. in l. 2. C. de prætor. pign.* ſed caſum ſimplicis ſequeſtri, ac minimi aſſecurationis modi, & referuntur actiuè ad fiſcũ, quatenus ſcilicèt ex ſe, vel facto Iudicis, ſine inquiſiti voluntate ſe cautum reddidiſſet pro pœna commiſſi ipſo iure quæſita, vel pro alia pecuniaria iure debita,
50 vt colligitur *ex Conſ. Carleual. diſput. lib. 5. in Apolog. contrà Rouit. in d. deciſ.* authoritatemque *Maſtrill* fragili inniti fundamento oſtendit *Reg. Cacac. in d. alleg. 86. nu. 66. & 67.*

Quartò, ſunt exceptæ pœnæ, pro qui-
51 bus fuerunt factæ Apocæ, ſiue Banco directæ, ſiue priuatæ alicuius quantitatis ſoluendæ, quando cõdemnatio ſequatur, iſtas enim Apocas ſub verbo *cautum*, etiã contineri, ſuperiùs demonſtratum eſt *nu. 26.* cùm ex illis magis ſit ſecurus fiſcus pro pœna, quia Apocæ Banci habent
52 exequutionem paratam ex diſpoſitione *Reg. prag. 64. de offic. Proc. Cæſar.* vbi *Reg. Rouit. ex nu. 63. D. de Franch. in deciſ. 502.*
53 Apocæ priuatæ, & epiſtolę pariunt actionem conſtitutæ pecuniæ, *l. Titius 24. in fin. ff. de conſtit. pecun.* & obligatio, quæ reſultat ex Apoca, eſt loco ipſius rei, *D. de Franch. in deciſ. 75. ſub num. 9. Ludouic. in deciſ. Peruſ. 45. ſub num. 20.* ideòque
54 rem ipſam habere videtur, qui actionem habet ad illam, ex regula *tex. in l. qui actionem 15. ff. de regul. iur.* notat punctualiter *Reg. Cacac. in cit. alleg. 86. nu. 45. cum ſeq.* & repetit *nu. 80. & 81.*

Ratio autem quare iſtæ pœnæ, & aliæ inferius referendæ ſunt exceptæ, licèt nõ exprimãtur, nec in iſta, nec in alijs Pragmaticis ſub *tit. de abolit.* quæ eiſdem ferè verbis conceptæ ſunt, eſt apertiſſima,
55 nec poteſt alia ad propoſitum aſſignari; Aliæ enim ſunt pœnæ, ſimpliciter fiſco debitæ, ſed adhùc non quæſitæ, & iſtę ſunt per Indulgentiam abolitę, etiam ſi condemnatio ſequuta ſit.

Aliæ ſunt totaliter fiſco quæſitæ in quatuor ex ſex caſibus exceptis, videlicet,
56 ſi exactæ, incorporatæ, aſſignatæ, aut compoſitæ, & iſtæ ab Indultu ſunt exceptæ, quia dominium illarum eſt Regis, qui noluit proprias res concedere, ſed aliena non petere, ſiue remittere, cum lucrum
57 radicatum procedat à pari cum damno, *l. 2. § merito, ff. ne quid in loc. publ. gl. in l. 2. § ſi quis autem, in ver. per in integrum de itin. actuq. priu. DD. in l. non amplius, §. ſi certum, ff. de leg. 1. Alex.* poſt alios *in conſ. 169. num. 4. lib. 2. & in l. 2. §. fin. iuncta l. ſeq. qui ſatiſd. coga.* & ideò gra-
58 tiæ, ac priuilegia ſunt interpretanda, vt minus quam fieri poteſt, noceant Regi, *l. nec damnoſa, C. de prec. Imper. offer.* imò reſtringenda ad minus præiudicium, in puncto *Nouar. in collect. 3. n. 6. ſuper prag. 2. de Abolit.* Princeps enim non cenſetur
59 velle derogare iuri fiſci ſui, *Criuel. in deciſ. 82. nu. 21.* & in materia Indultus loquitur

quitur

Digitized by Google

quitur idem *Nouar.in rub.de abolit.n.*25.
60 nec eius indulgentia ſolet continere bona, iam fiſco quæſita, *Bal. in d.l.nec damnoſa. Iaſ.in d.§.ſi certum ſub nu.*7. optimè *Catalan.de Indult.cap.*19.*ex nu* 62.

Aliæ pœnæ ſunt, quæ etſi totaliter fiſco quæſitæ non ſint, firmius tamen ius
61 habet in eis, quàm ex ſimplici obligatione delinquentis,quæ ex delicto, vel ſententia oritur,vt eſt pœna per delinquentem acceptata, quæ non eſt totaliter fiſco quæſita, cum nihil ſit ei traditum, vt in quatuor caſibus præcedentibus, & tamen eſt ab Indultu excepta, non alia ratione,niſi iſta deſuper tradita,quia ex acceptatione delinquentis magis ſecurus efficitur fiſcus, quàm erat antea, quæ ratio multò magis procedit, quando firmior adeſt cautela fideiuſſionis, pignoris, aut ſequeſtri.

Et ratio rationis eſt generalis, quia pœnæ iſtæ, pro quibus firmius fiſco eſt
62 cautum,æquiparantur illis iam quæſitis, quas ſi remitteret Rex, ſentiret damnum, ex iuribus citatis in puncto *Surd.dec.*270. *nu.*20. & aduertit *Reg.Cacac.in d.alleg.ex nu.* 34.

Quintò excipiuntur ab Indultu res extractæ,ſiue commiſſum,quod vocant,aut
63 pretium illius, ſi non extat; item tractæ, dohanarumque directus, & iura, idque liquet, tàm ex iuris diſpoſitione, quàm ex verbis indultus.

Ex iuris enim diſpoſitione,nedùm cōmunis,quàm Regni extrahentes res veti-
64 tas vltra pœnas corporales, & pecuniarias, amiſſione etiam rei extractæ mulctantur, *ex tex. in l.* 3. *C. de naut. fœn. l. cotem ferro,* §. *ſi Dominus, iuncto* §. *illicitorum,l.cōmiſſa.ff.de public.l.*1.*&* 2.*C.quæ res extrah.nō poſſ.*& habetur *in pragmaticis ſub tit. de extract.* cuius rei dominiū
65 ſtatim deſinit eſſe extrahentis,& fiſco acquiritur, *d.l.commiſſa,& l.fraudati vectigalis de publica.* in quibus iuribus,& *in d.* §. *illicitarum*, diſponitur etiam contra
66 hæredes actionem dari, ſi res non extet, quia non fuit intercepta, ſed per extrahentem diſtracta, datur fiſco actio ad pretium iuxtà placitum Seueri,& Antonini Cæſarum *in l.*2. *C. de vectigal. & comm.* & eſt punctualis *deciſ.* Regiæ Cameræ *apud Reg.Moles* 58. *quæſt.*20. frau-
67 dato enim vectigali, res incidit in commiſſum, & ſtatim tranſit in dominium fiſci, vt expreſsè ſtatuit *Vulp. in d. l. commiſſa*,vbi notant DD. & ſequūtur *Perſen. tract.de gabell.nu.*7. *Bertach.in eod.tract. par.*4. *num.*31. *Couar. per illum tex. in Epit. de ſponſal.par.*2.*cap.*6.§.8. *ſub nu* 9.
68 & dicitur fiſco incorporata, *Io. de Plat. in l.omnes col.*1.*verſ.poſſet diei,C.de petit. bon.ſublat. lib.*10. cuius verba, vti notabilia tranſcripſit *Reg. Cacac. in d. alleg. nu.*76.vbi id procedere ait,etiam ſi bona non ſint declarata intercepta,vndè notabiliter dixit *Bal.in d. l. nec damnoſa in* 2. *oppoſ. ſub n.*1.*C.de præc.Imper.offer.*quod
69 remittere crimen non ſit fiſco damnoſum, quia in pœnis habet cauſam lucratiuam, niſi bona eſſent incorporata,quia tùnc cenſeretur damnum,& non poſſunt talia bona concedi. Idque extenditur multipliciter,

Extenditur primò, etiam ſi res intercepta eſſet vendita, & de pretio factum
70 depoſitum, puta quia eſſet tempore peritura, vel deterioranda, nàm illud pretium erit fiſci, quod loco rei ſucceſſit, vt
71 poſt *Bar.in l.ſi rem,& pretium,ff.de pet. hæred. & Neguſ. de pign. par.*5. *memb.* 1. *nu.*48. *Reg.Cacac.loc.cit. nu.*78.

Extenditur ſecundò, ſi bona iſta fuerunt à Regia Curia reſtituta,cum fideiuſ-
72 ſoria cautione, aut pignore, in caſu quo declarabuntur intercepta,illa enim cau-
73 tio de reſtituendo,vel exibendo ad omnem ordinem, facit rem extare, vulgatis iuribus, *in l.*1.*&* 2.*ff.de vſufr.ear.rer.quæ vſu conſum,l. Procuratoris.*§.*fin.ff.de trib. act.Ludouic.in deciſ.Peruſ.*45.*nu.*10.*Praſ. de Franch in deciſ.*75.*nu.*9. *& deciſ.*614.
74 *nu.*3 *& deciſ.*635. *nu.*3. & cautio illa eſt loco proprietatis, *Gayll. pract. lib.*3.*obſeru.*47.*in puncto Reg.Cacac.in d.alleg.*86. *nu.*79.

Extenditur tertiò, ſi pro bonis reſtitutis ſcripſit inquiſitus Apocam Banco, va-
75 loris rerum reſtiturarum, pro cautela fiſci in caſu victoriæ, iſta enim obligatio
76 eſt loco rei interceptæ, vt dixerunt *Ludouic. in cit.deciſ.*45. *nu.* 20. *& Dom. de Franch.in d.deciſ.*75.*nu.*9 ex regula tex. *in l.qui actionem.ff. de regul. iur.* idque
77 procedere in omni alia ſcriptura, chyrographo, ſiue obligatione facta ex cauſa reſtitutionis rei interceptæ,& aduertit *Reg.Cacac.in cit.alleg.nu.*80.*&* 81.

Digitized by Google

Et quod gratia per Principem conceſſa, non extendatur ad bona intercepta, 78 ſed ſolùm operetur effectum quòad delictum, & pœnam contrabanni corporalem, refert iudicatum per Collat.Conſil. *Reg.Sanfel.in deciſ.*407 *par.*3. & apparebit infrà.

Ratio principalis cõcluſionis eſt, quia recuperatio rei commiſſæ, aut illius pre-79 tij criminis vindictam nullo modo reſpicit, & proindè ciuile iudicium eſt, ad tradita *per DD.in rub.extra de iudic.* vbi *Rip.nu.*92. allegat *gl.*& legiſtas *in l.*3.*ff. de ſepulc.viol.* idem dixerunt *gl.in l.aut damnum.ff de pœn & in l.*1. vbi *Alber.& Salyc.C.de rapt.virg. gl in l.fin.ff.de priu. delic. Cyn.& Bal in l ſi qua per calumniã, C de Epiſc.& Cleric.Imol.in rub.ff de public.iudic. Alex. Iaſ. & alij in rub. C. eod. Abb.in c.veniens col.*3. *de accuſ. Roman.in conſ.*152. *Alex.conſ.*132.*nu.*2. *per tex. in* §.*in ſumma inſtit.de iniur. & in cap. quicumque* 11.*q.*1.probat *Reg.Moles in deciſ.* 36. *quaſt.*7. *ex d.l.commiſſa, & l fraudati vectigalis, vbi gloſ. l. Caius, ff. ad Syllan.* 80 ex eo, quia datur àctio contrà hæredes ad rei, vel pretij perſecutionem,licet deſcendat ex præcedenti facto contrà legẽ, *Bart.in l.ex iudiciorum nu.*7. *in fine, ff.de accuſat. & in l.* 3. §. *quod autem, ff. quod quiſquiur.* vbi *Caſtr.idem Bar. in l.*1. *ff. de priu.delic. Abb.in cap fin.de ſepul.* & dicit etiam ponderari *tex. in l.* 2. §. *item diui fratres, ff. de iur.fiſc.* ex quibus, & alijs 81 iudicatum refert per Regiam Cameram die 23. Septembris, & 2. Octobris anni 1570. cauſas intercepti eſſe ciuiles, & in eis non currere inſtantiam, non obſtantibus alijs deciſionibus eiuſdem Tribunalis, inferius referendis, quas ex iſtis reddi dubias, aduertit *Bernard de Sãctacruc. apud Reg.de Marin.d.cap.*183. *nu.*2.

Quando enim pœna non applicatur fiſco ad vindictam criminis, principaliter pro intereſſe Reipub., ſed agitur de 82 perſecutione rei commiſſæ,vel eius æſtimationis, licèt oriatur ex præcedenti facto, non attenditur origo, & cauſa delicti, ſed ipſa natura iudicij,vbi fiſcus perſequitur rem, aut æſtimationem, *d l.*3.§. *idem ſcribit,ff.de pecul.l.*1.*ff.de ſepul.viol. l.*1.*ff.de iur.fiſc.* confert *tex.in l.cum proponas,C.de donat.* vbi Imper. poſt habito nomine furti, crimen iſtud in ciuilem audaciam appellat, & præcipitem auaritiam.

Hæc quòad res interceptas, reſpectu 83 verò tractæ, aliorumque diri̇́ctuum eſt præmittendum id, quod ſupponit *Reg. Cacac.in cit. alleg. nu.*82. vbi dicit, quod in extractionibus faciendis ſolent Proreges, ſiue Regia Camera, vel Magiſter Portulanus concedere licentiam extrahendi res de vno ad alium locum,& tũc ille, qui vult extrahere,ſe obligat de immittendo res illas ad locum deſtinatum, & producendo Magiſtro Portulano reſponſale de immiſſione prædicta, quod ſi non fecerit, quia præſumitur extrahere à Regno, contrà Regias ſanctiones, promittit ſoluere ius tractæ, item quantitatem duplicis valoris rei extrahendæ,pretium cuius tunc æſtimatur,puta tritici ad rationem ducat. duorum, vel plus pro modio,& ſi deindè fit extractio extrà Regnum contrà licentiam datam, vel reſponſale validum non producitur, agit fiſcus contrà extrahentem ad tria, ſcilicet ad pœnam corporalem impoſitam extrahentibus res vetitas abſq; licentia; ſecundò ad ius tractæ, quo fraudatus fuit ;& tertiò ad pretium tempore obligationis taxatum.

Reſpectu pœnæ à iure impoſitæ, quæ-84 cumq; illa ſit, dummodò non ſit exacta, incorporata,&c. iuxtà tenorem Indultus putat ipſe *nu.*83.extrahentes gaudere Indultu, & ità dicit audiuiſſe ſemper iudicatum, modò pœna illa ex iuris diſpoſitione,non ex conuentione debeatur.

Reſpectu iuris tractæ, ac quantitatis duplicis valoris rei extractæ contrà for-85 mam Prouiſionum, vel ſi reſponſale non producitur, inquit,*ex num.*84. non gaudere Indultu,& ità ſæpiùs iudicatum; tùm quia agitur de iure fiſco quæſito, ac de damno vitando; tùm quia vltra legis obligationem, adeſt obligatio conuentionalis,qua quis promiſit ſoluere tractã, & pretium taxatum, illa enim quantitas licet debeatur occaſione delicti extra-86 ctionis, non tamen debetur ex delicto, cum illud dicatur ex delicto deberi,quod ex illo naſcitur, *ad tex. in fin. princ.inſtit. de obligat. qua ex delict. naſc.* ſed quan-87 do debetur ex conuentione, licet occaſione delicti, dicitur actio ciuilis, quia immediatè debetur ex conuentione, &

cau-

cauſa appellatur ciuilis, etiam ſi pœna
eſt in totum fiſco applicanda, ex notabili
doctrina *Grat.in conſ.136. num.10. lib.2.*
qui allegat *tex.in l.1.C.de his quib.vt in-
dig.l.1.C.de pet.hared.l.Catus,ff.ad Syllan.*
cum alijs apud *Gratian. diſcept.to.5.cap.
956. nu.*8. nec comprehenditur in ſtatu-
88 to, de criminalibus loquente *Bertaz. in
conſ.crim.216.ſub nu.2.lib.1* vndè cum
Indultus loquatur in cauſis criminalibus,
& quando criminaliter proceditur, vt in
principio ibi, *Qui de quibuſcumque deli-
ctis, ac criminibus ab hodierna die retro
factis, &c.* concludit *Reg. Cacac.* ſub illo,
89 non comprehendi iſtas quantitates ex
cõuentione debitas, à qua oritur actio ci.
uilis; & de his referũtur deciſiones infrà.

Quibus addo, quod etſi pęnæ non exa-
ctæ, &c. ſint ſublatæ per Indulgentiam, id
90 tamen nõ procedit reſpectu dirictus, qui
non debetur ex delicto, ſed eſt ius ſepa-
ratum, debitum Regio fiſco, nec venit ſub
Indulgentia, *ex tex.in l.docueris,§.fin. C.
de falſ. l.3. C. de public.* nec reſpectu ra-
91 tæ, quæ debetur Arrendatoribus, &
quantitatis debitæ denunciantibus ea
ratione, quia res tertij videntur exceptæ,
& ſemper reſeruatæ, *l. nec quicquam, ff.
pro ſoc.* & ipſemet *Reg.Mol.in alleg.deciſ.
62.* teſtatur, per Regiam Cameram de-
claratum, idemque firmat *Thor. in add.
ad d. alleg. 32. Innoc. Pagan.* & dat ratio-
92 nem, quia per denunciationem quæritur
ius reuelanti, quod per Principem abo-
leri non poteſt, *gloſ.in l. vnic. C. de in ius
voc. Foller.in pragm.10. de abolit. in vol.
Reg.Rouit.* & deciſio Regiæ Cameræ, fa-
cta in Collaterali Conſilio, referetur in-
ferius *nu. 202.*

Inter quos dirictus cõnumeratur tàm
ius tractæ frumenti, iuxtà Ritum Regiæ
93 Cameræ *ſub tit. de iure tractar.* quàm
aliorum bonorum, quæ extrahuntur à
Regno iuxtà alium *Rit.de iure exitura,§.
item ius victualium, & in* §.*Rex liberaliſ-*
94 *ſimus*, quod ius tractæ eſt antiquiſſimum,
& fuit impoſitum tempore Carol. I. ad
rationem carolenorum 15. pro curru fru-
menti, *in d.*§. *Rex liberaliſſimus*, poſteà
tempore D.Petri de Toledo Proreg. in
anno 1544. fuerunt aucti alij ſcuti duo,
& in anno 1588. fuerunt impoſiti alij ſcu.
ti quatuor pro curru frumenti, & medie.
tas in hordeo, & in anno 1559. per Ill.Du
cem de Alcala fuit hoc ius redactum ād
formam, quæ ad præſens ſeruatur, vt per
Reg. Moles in d.tit. de iur. tractæ, de qui.
bus ſupra diffusè egimus, & propterea
non poteſt dubitari, quin dirictus ſit,
95 vt pro abſoluto habuit *Reg. Rouit. in de-
ciſ.91.n.1.in fin.* nàm vti diſtinctus à pœ-
na, non comprehenditur in Indultu, *Reg.
Conſtant.in l.1. C. pæn.fiſc. nu.71. & 73.*
96 *Maſtrill. loc.cit.* idque etiam procedit in
dirictu extractionis olei, cæterarúmque
rerum, pro quibus ſoluitur ius exituræ,
licet diuerſum à iure tractarum, iuxtà *Ri-
tum Reg.Cam. de iur.exitura, & de iure
tractar.* vbi *Goffred.de Gaet.* proùt ab In-
97 dultu fuerunt excluſi vendentes frumen-
tũ vltrà pretium à Reg.Pragmatica taxa-
tũ, reſpectu ſuperflui, ab emptoribus exa-
cti, ità habetur apud *Reg.Moles, & Conſt.
loc.cit.* vbi alia ſimilia notant, & explican.
tur in dicta deciſ. facta in Collat. Con-
ſilio, inferiùs reportanda *nu. 202.* ſequi.
tur *Nouar.in collect.3.num.70. verſ.& ſic
pariter in pragm. 2.de abolit.* imò extra-
98 hentes monetam, aurum, vel argentum,
excluduntur totaliter ab Indultu per li-
teras Suę Maieſtatis, *in prag.17.de monet.*
99 & in Regno Siciliæ fraudantes tractas
frumentorum, ſimiliter generali abolitio.
ne non gaudent ordine eiuſdem Catho-
licæ Maieſtatis, vt teſtatur *Maſtrill.in d.
tract. de Indultu cap.19. nu.* 10. qui ſic in
illo Regno ſeruari dicit, niſi priùs ſolutis
tractis, & dirictibus Regiæ Curiæ, ac pę-
nis in Regijs Pragmaticis contentis, ha-
bitaque partis remiſſione, vt *Maſtrill.* ibi
notat *ex Bellug.in ſpecul.Princ.rub.33.§.
rem nouam num.* 15. idem iudicatum per
Reg.Cam.in Collaterali Conſilio contrà
100 extrahentes equos de anno 1573. refert
ibid. *Maſtrill.nu.15. ex Petr.Tholoſ.ſyn-
tag.iur.par.3. lib.32.cap.24. nu.14.* idem.
que contrà non præſentantes reſponſa-
101 lia, aut fraudantes herbagia Reg. Do-
hanæ Menæpecudum, ſiue quodlibet
aliud contrabannum committentes, niſi
prius ſoluerint dirictus, ad Regiam Curiā
ſpectantes, cum medietate intercepti ad
beneficiũ Arrendamenti, & quarta parte
reuelantibus, ſic deciſum refert *Maſtrill.
d.nu.10.* & poſt eum *Nouar.in d.collect.3.
nu.70.* & ante iſtos *Reg.Reuert.in dec.Reg.
Cam.549.* vbi *Reg.de Marin. in obſeru.* &
patebit in dicto decreto infra *nu.203.*

Et Officiales, falſificantes libros inter-
ceptorum, fuit declaratum ,non gaudere
102 Indultu, *Reg. Moles in deciſ. 62. de iure Dohane, ex tex. in l Lucius, ff. ad Turpil. & in l ſi docuerit, C. de falſ.* proùt idē eſt
in ſcribente falſam ſchedulam pro ex-
103 carceratione debitoris, licet nō ſequuto
effectu, vt dixit *Reg. Rouit. in dec. 2.*

Ab hac tamen concluſione excipiun-
tur omnes illi, qui extrahendo deliquerunt, non tamen ſe obligauerunt, vt in priori caſu dictum eſt, iſti enim gaudent Indultu reſpectu pœnæ corporalis, cùm non ſit caſus exceptus, & etiam pecunia-
104 riæ, excepta tracta, dummodò pęna non
ſit exacta, &c. ex eo, quia nulla adeſt conuentio, ſed tantùm ex delicto extractionis eſt debita, ideòque in Indultu continetur, & ità pluries deciſum in Regia Iuncta, teſtatur *Reg. Caeac. in d. alleg. 86. nu.* 88.

His poſitis, venio ad id, quod in principio dicebam, ſcilicet caſus iſtos eſſe ab
105 Indultu exceptos, etiam ſi tempore
gratiæ nulla fuerit condemnationis ſententia prolata, quod patet tàm ex verbis Indultus, quàm ex mente Regis indulgentis.

Ex verbis Indultus probatur multifariam.

Primò, quia in illo excipiuntur pœnæ pecuniariæ incorporatæ, & iam fundatum eſt, *ex l. commiſſa, & l fraudati*, cum
106 alijs concordantibus, res commiſſas, il-
larumq; pretium ipſo iure fiſci commodis incorporari, ex qua incorporatione non quærit fiſcus pœnæ exactionem, per indultum remiſſæ, ſed vti ſibi debitæ, & in hoc non requiritur ſententia declaratoria ad effectum pęnæ committendæ, ac
107 dominij in fiſcum transferendi, & ad
effectum iuris, ſed tantùm ad auocandam poſſeſſionem, quòad effectum facti, nàm lex, commiſſi pœnam ipſo iure inducit per verba de notantia canonem la-
108 tæ ſententiæ, iuxta tradita *per gl. in l. 3.*
§. quod ait, ff. quod quiſque iur. Bar. in d. l. commiſſa, & in l. Imperator, ff. de iur. fiſc. Bal. & Angel. in l. 1 C. ex delic. defun. ſtatim operatur effectum ſuum exequtiuū, *d. c. cū ſecundū de haret. in 6. Dec. in conſ.* 144 *&* 372. dicuntur enim extractionum
109 crimina commiſſa circa, vel intra rem.
& proindè ante ſententiam declaratoriā

res extractæ fiſco acquiruntur, citatis iuribus, & ſtatuit *tex. in l. 1. §. an bonà, ff. de iur. fiſc. Bar. in d. l. Imperator*, quem ſequitur *Bernard. de Sanct. Cruc. in d. alleg. inſerta per Reg. de Marin. loc. cit.*

Idque à fortiori procedit contrà
carceratos, vel fideiuſſoribus deten-
110 tos, contrà quos etiam ſi pœna eſſet,
dicitur iam exequutum pro pretio rei commiſſæ; cum captura exequutio dicatur perſonalis, *Caſtr. in l. ſi quis curialis nu. 3. C. de Epiſc. & Cleric. Bar. in l. is qui nu. 2. ff. ex quib. cau. maior. Carau. in rit. 134. nu. 4.* vt in ſimili deciſum refert *Reg. Capyc. Latr. in deciſ. 72.* quod per carcerationem dicatur pœna exequuta, & proindè carceratus excluditur à gratia
111 medietatis illius in liquidatione inſtru-
menti, quæ conceditur cum iſta clauſula, *dummodò non fuerit exequuta*, vt de ſtylo Cancellariæ teſtatur *Reg. Conſtant. in l. 1.*
112 *C. de pœn. fiſc. nu.* 58. vbi dicit, Indultum
regulari ſecundum dictam formam Cancellariæ, quæ deciſio multò magis ſeruāda erit in caſu iſto, dū ſtrictiora sūt verba Indultus generalis, adeò vt ſufficiat ſequeſtrū, quo fiſcus fuit aſſecuratus, & cō-
113 trà carceratos nullum eſſe dubium, vt
illi non comprehendantur in abolitione, dixit *Reg. Moles in d. dec. 62. ex l. Domitianus, ff. ad Turpill.* Hoc tamen non videtur carere difficultate, quia *Reg. Capyc. Latr.* loquitur de carcerato, contrà quem erat liquidatum inſtrumentum, & ſic erat lata ſententia, & ſequuta condemnatio,
114 ſed in criminibus extractionum non
carcerantur delinquentes pro pœna pecuniaria ante condemnationem, ſed pro corporali ipſius delicti, vt dicit *Reg. Caeac. in cit. alleg. n. 63.* ideò de hoc inferius dicam in ſolutione contrariorum, *nu.* 146. & deciſio affertur *nu.* 215.

Secundò ponderando verba Indultus, ibi, *Che godano di queſta gratia l'inquiſiti, &c. ò contro di eſſi fuſſe ſequita ſentenza di deportatione, ò di qualſiuoglia pœna, non ſolo corporale, mà anco di condennatione pecuniaria, ò confiſcatione di beni, che ſpettaſſe al Regio fiſco, purche le pene, ò cōdennationi predette nō ſi trouaſſero realmente eſatte, eſequite, incorporate, aſſignate, & accettate, ò in altro qualſiuoglia modo ſi fuſſe il Regio fiſco aſſicurato*; eſt con-
115 ſtituenda differentia inter pœnam, &
con-

condemnationem pecuniariam, pœna enim eſt illa, quæ in iure eſt ſtatuta, ac
116 determinata, condemnatio autem eſt illa, quam Iudex imponit pro ſuo arbitrio, *l. ſi qua pœna, ff. de verb. ſign. Carau. in prag. de Senatuſc. Macedon.* §. 3. *in princ. Peregr. de iure fiſc. lib. 4. tit. 8. nu. 2.* & eſt idem, ac mulcta, quæ legitur in alijs gra-
117 tijs, *ſub tit. de abolit.* quæ mulcta pecuniaria, imponitur à Iudice, ad differētiam pœnæ, quæ irrogatur à lege, vt alijs omiſſis, per iura explicar *Ant. Nebriſſenſ. in vocab. iur. ver. mulcta*, licèt ad hoc non aduertens pœnam, & mulctam confundat, & malè *Reg. Cacac. in d. alleg. nu. 53.* & ſic ſunt res diſtinctæ, ac ſeparatæ. In Indultu autē legiſlator remiſit pęnas pecuniarias à Iudicis arbitrio dependētes, *mà anco di cōdennatione pecuniaria.* Igitur
118 aliæ in iure expreſſæ remanent exceptæ, tanquam immediatè patrato ſcelere fiſco debitæ, & acquiſitæ; pœna namque à lege taxata, abſque alia Iudicis ſententia debetur: & res extracta, ſi intercipiatur, ſtatim deſinit eſſe extrahentis, & fiſco applicatur, in cuius dominium, abſq; alio miniſterio tranſit; ſi autem non intercipiatur, tenetur extrahens ſoluere æſtimationem, & pœnam iam determinatas, quæ ſtatim fiſco acquiſitæ fuerunt, *d. l. fraudati & l. commiſſa de public.* Similiter quia delictum eſt intrà rem, omiſſo delicto, fiſcus perſequitur rem ſibi debitam, ſiue eius æſtimationem, *d. l. 1. de iur. fiſc.* nec alia ſententia requiritur, vt ibi
119 *Bar.* notat; in pœnis enim ipſo iure debitis, condemnatio non requiritur, ità *ex Anchar. Bertran. Tiraq. & alijs*, probat *Molin. de Primog. lib. 3. cap. 11. nu. 19. 20. & 24.* citans *D. Io: Baptiſt. Larrea in alleg. fiſcal. 37. nu. 6. par. 1.* idem tenent *Caball. in reſol. 267. nu. 20. Guttier. de tutel. par. 3. cap. 24. nu. 25. Crinell. in deciſ. 140.*

Ex quibus infert *Mier. de maior. 4. par. quaſt. 24. nu. 1c.* ad caſum, vt quando quis
120 commiſit delictum, ex quo Domino iuriſdictionis, tùnc exiſtenti, eſſet condemnatio applicanda, ſi contingat mors dicti Domini, antequam ſententia condemnationis ſit prolata, & iuriſdictio ad alterum Dominum tranſeat, deindè condemnatio ſequatur, pœna nihilominus debetur hæredibus primi Domini, cui à die patrati criminis acquiſita fuit.

Et *Peregr. de iur. fiſc. lib. 4. tit. 5. nu. 15.* dicit in omnibus caſibus, in quibus ipſo iure quæritur res fiſco (vt in caſu noſtro diſponunt Regiæ Pragmaticæ) ſtatim res interceptas amicti, & ꝙ poteſt Princeps
121 ante declarationem rem illam in tertiū transferre, quia in eius dominium commiſſo delicto, immediatè tranſiuit, ſicuti ſecundum iuris rationem determinauit, *Berou. in conſ. 6. in 1. dub. & in conſ. 176. nu. 89.* & poſt eum, *Affl. in deciſ. 255.* ſubdens *Peregr. nu. 13.* quod, quando pœna
122 eſt à lege declarata quòad effectum iuris, non requiritur ſententia, ſed patrato crimine ſtatim fiſco acquiritur, & ſententia legis illicò ſuam operatur exequutionem, quod voluit *Menoch. in conſ. 99. nu. 172.* Indè dixit *Peregr. nu. 7.* actionem
123 pro pœna fiſco acquiſita, tranſire ad hæredes, etiam lite cum defuncto non conteſtata, quod non poſſet eſſe, ſi ſententia declaratoria requireretur, vt in
124 propria materia fraudati vectigalis pœnam ipſo iure impoſitam, tranſire ad hæredes, nulla Iudicis expectata ſententia, probat *Farinac. in Prax. crim. tit. de inquiſit. quaſt. 10. nu. 70. verſ. ſed his non obſtantibus, & nu. 75. verſ. limita 16.* quo loci concludit, nullam requiri declarationem.

Tertiò, in nulla parte Indultus hoc legitur, vt requiratur condemnatio;
125 igitur quod lex non dicit, nec nos dicere debemus, vulgata *l. illam, C. de col. lat. Surd. in deciſ. 195. nu. 4.* ſi enim hoc voluiſſet, vtique dixiſſet, *l. ſi ſeruus*, §. *prætore, verſ. non dixit, ff. de acquir. hæred. Tiraq. in l. ſi vnquam nu. 3. verſ. libertis,*
126 *C. de reuoc. donat. Surd. deciſ.* 88. & cum de facili exprimere potuerit, & non exprexit, præſumitur noluiſſe, *Menoch. in conſ. 30. nu. 8.* vndè dixit *Reg. Valenz. in*
127 *conſ. 93. nu. 25.* quod non debet in practica introduci res, quæ eſt extra legem, & alijs idem aduertit *Reg. Cacac. in cit. alleg. 86. nu. 50.* maximè quia condemnationem Indultus exprexit, vbi voluit in exceptione ſequenti, *aut bona per ſententiam confiſcata*, & vbi voluit, omiſit, *Surd. in deciſ. 322. nu. 22.*

Quartò, verba Indultus non diſtingunt ſi lata, vel non lata ſit ſententia con-
128 demnatoria, ideòque nec nos diſtinguere debemus, *l. Præſes, ff. de offic. Præſid. l. non*

*l.non diſtinguimus, ff.de arbitr. Barboſ.de diction. ver.lex nu.*28. *&* 29. ſed ſunt intelligenda generaliter, proût cantant *l.de pretio,ff.de public. in re.action.l.*1.§.*generaliter,ff.de leg.præſta. Surd. in conſ.*271.
129 *nu.*28.& comprehendunt omnes caſus, etiam ſi maior ſit ratio in vno, quàm in alio, *l.*1.§.*quod autem,ff. de aleat.l.in fraudem,* vbi *Bal. ff. de teſtam.milit. Reg. Cacac.loc.cit.nu.*51.

Quintò, vnica determinatio plura reſpiciens determinabilia, debet omnia
130 æqualiter determinare, maximè quando caſus ſunt æquiparati, vt hic, *l. iam hoc iure, ff.de vulg. l.quamuis,C.de impub. & alijs ſuſtit. & ex l. Gallus,* §. *& quid ſi tantùm de lib & poſthum.*tradit *Valenz.in conſ.* 83. *num.*138. *&* 139. ſed in Indultu vnica verborum ſtructura ſunt excepti ſex caſus ſuperiùs enumerati, *purche le pene,ò condennationi non ſi trouaſſero real-*
131 *mente eſatte, eſequite, incorporate, aſſignate, accettate, ò in altro qualſiuoglia modo ſi fuſſe il fiſco aſſicurato*, ex quibus apertè videmus, quod in quarto, & in quinto caſu, quando pœnæ ſunt aſſignatæ, & acceptatæ, non requiritur ſententia præcedens; igitur nec etiam in hoc quinto, quando aliter erit fiſco cautum, cum non ſit maior ratio in vno, quàm in alijs, *R.Cacac. d.alleg.nu.*52.

Sextò,eſt certum, quod verba non debent eſſe ſuperflua, nec ſine effectu ma-
132 nere, ſed potius aliquid operari, etiam in priuilegijs, *l ſi quando,ff.de leg.*1. *l.fin. ne quid in loc.publ. l ſi ſtipulatus fuero, ff. de verb.obligat. cap.ſi Papa de priuil.in* 6. *Bertaz. in l.ſi quis maior nu.* 243. *ff. de tranſact.* ſed in principio noſtri Indultus dicitur, *contro di eſſi fuſſe ſeguita ſentenza di qualſiuoglia pena, non ſolo corporale, mà anco di condennatione pecuniaria*, &
133 immediatè ſequitur, *purche le pene,ò condennationi predette non ſi trouaſſero realmente eſatte, &c.* Igitur reſpectu pœnæ, que differt à mulcta,vel condemnatione, vt ſupra eſt demonſtratum,Indultus non requirit condemnationem, alias enim verbum pœnæ ſtaret ſine effectu, & eſſet ſuperfluum,nàm ſufficiebat dicere à quacumque condemnatione,ſub qua omnia veniebant; ergò vt verba operentur, ſunt intelligenda de pœna, abſque condemnatione, & ſit ſenſus, quod ſiue adſit condemnatio, in illo verbo, *condennatione pecuniaria*, ſiue non adſit in hoc verbo, *purche le pene, &c.* ſemper habet locum clauſula exceptiua in aliquo ex dictis ſex caſibus, notat *Reg. Cacac. d. allegat.* 86. *nu.* 53.

Septimò, indubitata eſt iuris determi-
134 natio, quod exceptio debet eſſe de regula, & illam declarare, *l.quæſitum,*§.*denique,ff.de fund.inſtruct.l.nam quod liquidè,* §. *fin. de pen. leg. Seraph.in deciſ.*980 *n.*7. *Euerard. in Topic.loc.*3. & in propria materia *Cathalan.de Indult. d.cap.*19. *nu.* 20. ſed in principio Indultus ſtatuitur regula generalis, indulgendo omnes pœ-
135 nas, ſiue cepta inquiſitione, ſiue non, lata, vel non lata ſententia; deindè excipit iſtos ſex caſus,inter quos eſt præſens, quando aliter pro pena eſt cautum fiſco; ergò vt exceptio ſit de regula, debet intelligi in caſibus, de quibus regula loquitur, ſiue cepta inquiſitione, ſiue non, ſiue lata,ſiue non lata ſit condemnatio, aduertit *Reg.Cacac.in alleg. prædicta n.*54.

Et ex his conſtat manifeſtè, quod ex verbis Indultus non modo non colligitur requiri ſententiam condemnationis, ſed apertè apparet contrarium.

136 Amplius ex mente Regis indulgentis, ſententiam hanc declaratoriam non requiri, multifariam ſuadetur.

Primò ex ratione,qua motus fuit Rex ad excipiendos illos ſex caſus, quàm ſupra retuli, nempè quia noluit remittere ius ſibi radicatum, vel quod firmius ſibi
137 competit; ſed ad hanc firmitatem fundandam non requiritur ſententia, cum ſufficiat, fideiuſſore, pignore, ſequeſtro, obligatione,apoca,&c fiſco eſſe cautum, iuſque ſuum, magis firmatum, vt ibi eſt probatum, quæ ratio militat, ſiue ſit lata
138 ſententia, ſiue non; ergò debet militare eadem iuris diſpoſitio, ſic ratiocinatur *Reg.Cacac. in ſæpius cit. alleg. num.*58. *ex tex.in l.illud,ff.ad l. Aquil.*cum alijs apud *Barb.in loc.comm.lit.B.nu.6.*

Secundò colligit *Reg. Cacac.* iam citatus *nu.*59. mentem Regis ab argumento
139 ex veriſimili, iuxtà *tex.in l.tale pactum, ff.de pact. l. fin. in princ. ff. quod met. cau. c. quia veriſimile de præſumpt.* & inquit, veriſimile eſſe, quod Rex interrogatus, ità reſponderet, duplici ratione; tùm ob delictorum frequentiam, maximè quæ

in

140 in extractionibus committuntur, vndè
rigor eſt exercendus ad *tex. in l. aut fa-*
cta, §.fin. ff. de pœn. & in l.3. C. de Epiſc.
aud. Gram. in deciſ.38 n.14. D. de Franch.
141 *in deciſ.521. nu.22.* Tùm ob Regis ſum-
mum intereſſe, propter quam quātò mi-
nus fieri poteſt, eſt illi auferendum, vt
poſſit vrgentiſſimis neceſſitatibus eſſe
142 ſufficiens, in quibus nemo liberalis exi-
ſtit, *l. proximè 50. ff. de ritu nupt.*
143 Nec obſtant in contrarium adducta,
quibus ſatisfacit, ibi *Reg. Cacac. ex nu.60.*
Primò obijcitur, quod illa clauſula,
dummodò pœna, &c. reſpicit ſatisfactio-
144 nem veram, vel fictam; ſatisfactio ſup-
ponit debitum; pœna autem non poteſt
dici debita, antequam per ſententiam
fuerit declarata, etiam ſi ipſo iure in eam
incurratur.
Huic obiecto reſpondit *Reg. Cacac. nu.*
61. aſſumptum eſſe falſum, cum illa clau-
145 ſula, plures contineat caſus, quorum
aliqui reſpiciunt ſatisfactionem, alij ve-
rò non, vt eſt hic, quando aliter fiſco eſt
cautum, in quo non ad ſatisfactionem,
ſed ad ſecuritatem reſpexit Rex, pro qua
non eſt neceſſaria ſententia, cùm ſecuri-
tas fiat vno ex modis ſuperius enarratis,
& ſufficit, quod ius ſit fiſco radicatū, vel
firmius ſibi debitum, quæ fuit ratio clau-
ſulæ exceptiuæ, ex probatis ſupra.
146 Secundò obijcitur, quod carcerati, &
illi, qui ſub fideiuſſoribus detinētur, gau-
dent Indultu, & tamen his modis eſt cau-
tum fiſco; igitur ità pariter dicendum in
alijs ſupra adductis.
Huic obiectioni facilem eſſe reſpon-
ſionem, inquit *Reg. Cacac. ibi nu.62. & 63.*
147 etenim Indultus expreſsè incluſit car-
ceratos, & ſub fideiuſſione detentos, &
ſic non poteſt argui à caſu expreſsè af-
firmatiuè derterminato ad caſum, etiam
expreſſum, ſed negatiuè diſpoſitum, vt
eſt pœna, pro qua fiſco eſt cautum, ea
148 ratione, quia pœnæ in clauſula excep-
tiua contentæ, reſpiciunt intereſſe fiſci
pecuniarium, quod noluit Rex remittere,
quando eſt ius quæſitum, vel firmius
cautum; carceratio autem nō fundat hoc
intereſſe pecuniarium, cum illa non fiat
149 pro pœna pecuniaria, ſed corporali,
iuxta diſpoſita *in Conſtit. Regni Humani-*
tatem, & ideò ex carceratione non poteſt
dici cautum pro pœna pecuniaria, ſicut
150 nec ex fideiuſſoribus, quando carcera-
tus relaxatur, qui non fideiubent pro pę-
na pecuniaria, ſed pro præſentanda per-
ſona inquiſiti.
Tertiò non obſtat authoritas *Maſtrill.*
de Indultu cap.22. nu.10. vbi ad intelle-
151 ctum clauſulæ exceptiuæ, *dummodo fi-*
ſco aliter cautum, &c. inquit ipſe, non mo-
do requiri condemnationem, ſed imò pę-
næ exactionem, & ità in illo Senatu iudi-
cari; perperam enim inquit *Reg. Cacac.*
num.66. & 67. intellectum verborum *à*
Maſtrill. percipi, quorum verus ſenſus
152 eſt, vt Indultus habeat locum, quando
ſequitur condemnatio, & non reperitur
cautus fiſcus vno ex ſupradictis modis.
Sed ſi reperiatur ei cautum, ſiue ſequuta
ſit condemnatio, ſiue non, ſemper habet
locum clauſula exceptiua, vt apertè pro-
batum eſt ſupra *ex nu. 15.* in toto diſcur-
ſu, & ſignanter *nu.48.* vbi altera fuit data
reſponſio dictis *per Maſtrill.*
Quartò obijcitur decretum per Regiā
Cameram in Collaterali Conſilio latum
153 cum adiunctis de anno 1572. de quo
eſt aliquid dictum ſupra *nu.6.* & alibi, &
verba illius per extenſum deſcribentur
inferius *nu.202.* relata *per Reg. de Marin.*
in 2.to. dec. Reg. Reuert. pag.869. hoc enim
decreto fuit iudicatum, quod ab Indultu
excipiantur omnes condemnationes pe-
cuniariæ, & aliarum pœnarum, quæ ante
datam illius fuerint factæ, & exequutæ,
exactæ, incorporatæ, & aſſignatæ, com-
poſitæ, vel aliter ſit de ipſis cautum Re-
giæ Curiæ, dummodò ſententiæ deſuper
latæ, ſimiliter feciſſent tranſitum in rem
iudicatam dicto die, vt ſupra &c.
Huic obiectioni multiplex reſponſio
adaptari poteſt, &
154 Primò conferunt omnia, quæ dicta
ſunt ſupra *nu.48. verſ. quibus non obſtant,*
quo loci fuit data reſponſio dictis *per Ma-*
ſtrill. & per Reg. *Rouit.*
Secundò dicit *Reg. Cacac. in ſæpius cit.*
alleg.86. nu.69. & deinceps, illam inter-
pretationem factam in Collaterali Con-
ſilio dicto anno 1572. ſuper verbis In-
155 dulgentiæ, tùnc per Regem noſtrum
Philip. II. conceſſæ, non poſſe vſurpari
interpretationem aliarum abolitionum,
poſtea emanatarum; ſiquidem exemplis
non eſt iudicandum, maximè vbi adſunt
validæ rationes in contrarium, quibus
potius

potius eſt innitendum,quàm exemplo iu-
dicaturę, etiã ſi ſit Præfecti Prætorij, *l.ne-
mo Iudex , C. de ſent. & interloc. Reg.
Tap. dec. Suprem.Senat.2.nu.*282. melio-
ribus enim perpenſis rationibus contra-
156 rias deciſiones pro temporum varieta-
te vidimus emanatas, quarum nonnullas
recenſet, ibi *Reg.Cacac.nu.*70. multaſque
alias, quæ poſſent afferri breuitatis gra-
tia prætereo, qua de re ſententias eſſe
caſus fortuitos, & cauſas habere ſua ſy-
dera, in adagio eſt, & notat. *Reg.de Pont.
in deciſ.*40.*in fin.*

Tertiò,ſi attendimus cauſam,propter-
quam Indultus de anno 1572. conceſſus
fuit, facilè percipiemus rationem illius
deciſionis in Collaterali Conſilio prola-
tæ de anno prædicto,quæ non poteſt mi-
157 litare in præſenti Abolitione; cauſa il-
lius Indulgentiæ fuit duplex; Vna ſcili-
cet vniuerſale continens bonum, ac to-
tius Chriſtianæ Reip. lætitiam,quia Tur-
carum claſſis à Sereniſſimo D. Ioanne
de Auſtria deuaſtata fuit; Altera parti-
culare continens gaudium Regnorum
Domini Regis Philip. II., cui natus erat
filius primogenitus;& hac duplici conſi-
derata cauſa non eſt mirandum, ſi in de-
creto iam dicto latiſſima fuit interpreta-
tio facta, etiam contra verborum Indul-
tus ſignificationem; ſed abolitio præſens
non emanauit ex prima cauſa, quæ non
erat maior, ſed ex ſecunda, quia natus
fuit Domino Regi filius primogenitus,
peculiare gaudium Regnorum ſuorum.
Ideò non eſt nùnc facienda illa latiſſima,
158 & contrà verborum ſignificationem,
Regiſq; mentem interpretatio, quæ tùnc
ex duplici cauſa facta fuit,quia alia ratio
aliam parit interpretationem,inquit *Reg.
Cacac. loc.cit.nu.*72. *ad tex.in l. interpoſi-
tas,C.de tranſact. cum concord.*

Quartò inquit ibi *Reg Cacac.nu.*73. ex
alia ratione in decreto prædicto fuiſſe,
159 tùnc factam latiſſimã interpretationem
Indultus, quia eo tempore Regium Pa-
trimonium erat opulentum, & non exau-
ſtum, oneribuſque affectum, proùt nùnc
reperitur exauſtiſſimum, & ideò non eſſe
præſumẽdum, quod voluerit Rex eſſe ità
liberalis, proùt eo tempore interpretati
ſunt in Collaterali Conſilio.

In contrarium autem dicebatur,moti-
ua fiſcalia habere aliquid coloris, ſi ve-
rum eſſet antecedẽs abſolutè, quod frau-
dato vectigali, res ſtatim veniat in com-
miſſum, ità vt non expectata ſententia
dominium illius fiſco quæratur, cuius
opinionis, per verba *tex.in d.l.commiſſa,*
160 *& l.fraudati de public.* vltra ſuperius
per fiſcum relatos DD. fuerunt *Bertrãd.
in conſ.*43. *Amaya in l.*1. *C.de iur.fiſc.lib.*
10. *Maſtrill. de Indultu cap.*22. *ex nu.*12.
*Gabr.com.opin.concl.crim.*11. *nu.*4. *&* 12.
& alij paſſim,ſed contrariam opinionem,
quod pro fraudato vectigali dominium
fiſco non quæratur ante ſententiam, di-
cebat inquiſitus probari iuribus,& ratio-
nibus,communiori opinione,ac ſtylo,ità
iudicandi.

Rationes, & iura dicebat eſſe.

Primò *in d. cap. cum ſecundum de Hæ-
retic. in* 6. à quo *tex.* (quem tergiuerſari
161 temerarium dixit *Mexia de taxa pan.
concl.*6. *num.*68.) elicitur per Canoniſtas
communis regula *in cap.*1. *de homic.in* 6.
ſignanter *per Io:Andr. & Archid.* relatos
per Beron.in conſ. 154. quod pœna ante
ſententiam,nec poteſt dici, nec debetur,
quia eſſet ante ſententiam habere reum
pro condemnato ad delictum, ſine quo
pœnam non deberi, certum eſt.

Secundò *in l.fin.ff.ad l.Iul. Maieſt.* ibi,
*Nam niſi hoc crimen à ſucceſſoribus purge-
tur, hæreditas fiſco vindicatur*; ergò non
ante vindicatur, quam crimen non pur-
162 getur, & ſic non ſufficit ſola inquiſitio,
nec ſub prætextu ſolo actus commiſſi,do-
minium rei tranſit in fiſcum, etiam in
enormiſſimo illo læſæ Maieſtatis crimi-
ne, proùt *in d.c. cum ſecundum*, erat diſ-
poſitũ in læſa Maieſtate diuina, & tamen
dici non poteſt in dictis criminibus,bona
publicari ipſo iure ante ſententiam,quic-
quid ſit, an illa reſpectu pœnæ ſit decla-
ratoria, retrotrahibilis ad diem delicti,
de quo inferius, concordat cum *d. l. fin.
tex. in l.res quæ* 22. *vbi gl.* allegat *d.l.fin.
& l.ex iudiciorum eod.tit.*

Tertiò *in l. prohibitum in fin. C. de iur.
fiſc. lib.* 10. *& in l.eius, qui delatorem, ff.
eod.* ibi, *Verum oportet conſtare prius, &
de crimine pronunciare*, ex quibus verbis
163 deſtrui dicebat inquiſitus æquiuocum
aſſumpti,quod licet requiratur ſententia,
illa tamen eſt declaratoria, hoc enim
nullus negat, dùm conſtito, & iudicato
poſitiuè de delicto, ius deindè operatur
pœ-

pęnam indictam deberi,quod ex ſententia declaratur, ſed quia illa non debetur, niſi conſtito per ſententiam de delicto, ideò ſententia eſt neceſſaria, vt pœna debeatur, & ante condemnationem non poteſt dici, pœnam deberi, & in pœna eſſe dominium fiſco quæſitum, *ad tex. in l.quæſitum, ff. qui, & à quibus*, ibi, *Quoniam ante ſententiam Dominus eſt*, cum alijs apud *Gabr. in d. concl.* 11. vbi etſi aliter ipſe ſenſiat de iure nouo canonico, *per tex. in dicto cap. cum ſecundum*,
164 dicebatur,ipſum falli manifeſtè, cum *tex.* ille potius iura antiqua confirmet, nàm ſententia eſt neceſſaria ad declarandam,non imponendam pœnam,iam impoſitam, ſed illa capit vim, vt debeatur à ſententia, quatenus per eam delinquēs dicitur reus illius criminis, pro quo pœna debetur, quod ponderauit *tex. in d.c. cum ſecundum*,concordant *Mexias loc.cit. Boſſ.in tit.de Haret.nu.*26. *Rol.conſ.*8.*n.*7. *vol.*1. *Bertrand.in conſ.*43. *ex nu.*21.*vol.* 1. *Curt.ſen.in conſ.* 59. *ex nu.*6. *& cæteri apud Maſtrill.loc.cit nu.*11.

Et indè oritur, quod fiſcus ante ſententiam non eſt Dominus propriè,ac verè, dùm contingere poteſt,non condemnari inquiſitum, ſed abſolui, & ſic commiſſum, & pœna poteſt ad ſummum dici, quod debeantur, ſi condemnatio ſequatur, ſecus ſi abſolutio: vndè debitum erit ſub conditione, quæ dùm non eſt poteſtatiua, retrotrahitur ad diem delicti, quando tamen termini ſunt habiles, & conditio non eſt caducata,quia amplius non poteſt verificari, puta quia per abo-
165 litionem non poteſt ſuper delicto pronunciari, cū delinques nullus reputetur poſt indulgentiā, *ad tex.in d.l.filius fam.* vbi *Imol.Iaſ.& Alciat.Mantic.de tacit.lib.* 24.*tit.*46.*nu.*20. *Coſt.de retrotract.cap.*7. & interim actionem tantùm habet fiſcus, ſiue ius ad eam, pendente euentu deciſionis, non ipſum dominiū,plenè *Amaya in d l.*1.*C.de iur.fiſc.lib.*10. *nu.*61. cum non ſit abſurdum, dominum dici interim,qui ius tantùm habet ad rem, *ad tex. in l.is,qui actionem,ff.de regul.iur.*& quis non dicitur inquiſitus,nec commiſiſſe delictum, à quo pœna deſcendit, niſi per ſententiam fuerit condemnatus?

Quartò fundabatur defenſio in omnibus iuribus, quæ dant fiſco actionem reuocatoriam aduerſus alienationes factas à reis poſt reatum;ſi enim à die commiſſi
166 facinoris transiret in fiſcum dominium pro pœna, non egeret ipſe reuocatoria, tanquam in fraudem, vt eſt *tex. in l. auferuntur, verſ.in reatu, ff.de iur.fiſc. & in d.l.ex indiciorum de accuſat.* quod eſt argumentum *Amaya loc.cit nu.*56.

Quintò *ex tex. in c.Clericis, ne Cleric. vel Monac.*ex cumulatis *per Couar.in c.ſi furioſus,p.*2.§.3.*nu.*3. *Nauar.in c.ſi quando except.*9. *de reſcrip.* vbi diſponitur, quod licet Clericus homicida ipſo iure priuetur canonicatu,non tamen ante ſen-
167 tentiam, per quam condemnatus incipit eſſe homicida, idem *Nauar.* probat *in conſ.*43.*de homicid. & Molin. theolog.de inſtit. & iur. tom.*1.*diſput.*96. quia non dicitur talis, quouſque non ſit pronunciatus talis, *Valenz.in conſ.*128. *num.*29. facit *gl.in l.his conſequenter*, §.1. *ff.fam. herciſc. & l.ex facto.*§ *Iulianus,ff.de vulgar.* ratione *tex.in l.Iulianum verum debitorem*,cum ibi notatis *ff.de cond.indeb.*

Communiori opinione id probari dicebat inquiſitus ex ſupra citatis DD., alijſque relatis *per Gabr. com. opin. crim. concl.*12. *Farinac.in tract.de Hæreſ.quæſt* 190.§ 5. *nu.*72. *per tex.*apertum *in l.manicheos*, §.*præterea*,*C.de Hæretic.* vbi *Azo nu.* 10. *Scacc. Valenz. Azor. Sanchez, &*
168 *alij per Farinac.* cumulati, qui dicit reum remanere Dominum,& rectè transferre dominium poſt inquiſitionem,etiā ſi condemnatus fuerit in contumaciam, niſi alienaſſet in fraudem, & hanc eſſe æquiorem, ac receptiſſimam ſententiam ex benigna iurium interpretatione, allegans vltrà alios *Menoch. in conſ.*159. *nu.* 19.*vol.*2.*verſ.non obſtat tertium,Sanchez in præcept. decalog. lib.*2.*cap.*22.*num.*35. *Quemada, & alios*, eſtque *conſil.Farinac. poſt dictam quæſt.*190.

Ad quod comprobandum tuebatur inquiſitus, *conſil.Peregr.Iannini* 85. *à n.* 39.
169 *inter conſil. Farinac.* vbi quærens, nùm cauſæ interceptorum, pro quibus corporales,& pecuniariæ pœnæ ſunt inflixæ ad fiſci commodum,ſemper ſint criminales, diſtinguit duo tempora ante, vel poſt condemnationem, & ſententiam.

Ante condemnationem dicebatur,abſonum eſſe aſſerere, quod iſta iudicia ſint ciuilia, quia ad rei perſequutionem ten-

dunt, nec hoc intellexit *Reg. Moles in d. deciſ.36. quæſt.7.* quia eſſet contrà om-
170 nes iuris regulas cumulatas *per Innoc. Pagan. in d. alleg.* 32. vbi *Thor. poſt dec. Reg. Salern.* & contrà rationem ponderatam per dictum *Bernard. de S. Cruc. nu.8.* cum inſpecta origine, non poſſit negari, actionem fiſci venire ex maleficio, & cõtrauentione legis punibili, & ſic omninò videtur iudicium eſſe criminale iuxtà doctrinã *Bar.* cõmuniter receptã *in d. l.3. de ſepul. viol.* cũ origo ſemper ſit inſpicienda, vt dignoſcatur natura actionis, & iudicij, etiam ſi expreſsè competeret alia actio, *ad tex. in l. ſi procuratorem dedero, ff. mand. l. 1. §. ſed etiã Pomponius cum ſeq. ff. depoſ. l. ſed id, quod, § ſi filius, ff. pro ſoc.* qua de re *Maſtril. de Indul. cap.19. nu.10. Bernard. de San. Cruc. ac Reg. de Marin.* qui eũ refert *in d. reſol.183. & Reg. Rouit. in d.*
171 *deciſ.91.* dant pro indubitato, indultum cõprehendi inquiſitos de talibus contrabãnis, & ità pluries iudicatũ teſtantur, & in Regno ſeruari, ad quod terminandum ſat eſſe deberet illa ſynodalis deciſio in Collaterali Conſilio, cum tot adiunctis famigeratis huius Regni Miniſtris, quam referunt *de Marin. & Maſtrill.* quæ fuit in anno 1572. poſt ſcripta *per Reg. Moles.*

Poſt condemnationem poſſet eſſe difficultas de iure, niſi in Indulto eſſent remiſſæ pœnæ, licet cum limitatione, vt in-
172 ferius, quia condemnato reo, dùm pena ipſo iure debetur, videbatur poſſe fiſcum agere, maximè contrà hæredes, vel tertios poſſeſſores ad rem, & bona ciuiliter, & in hoc ſenſu eſt accipiendus, *Reg. Mol. in d. deciſ.36. verſ. & propterea perſequutio contra tertium*, & deinceps, dùm ſupponit rem, fiſco iam incorporatam, vindicari, quod nõ poteſt verificari ante condemnationem, ſed finito iudicio criminali, & ità omninò intelligi debet per
173 *tex.* quem ſingularem appellat *in d. l.3. §. item ſcribit, ff. de pecul.* vbi actio de peculio eſt contrà patrem ciuilis pro delicto filij, & iſto caſu, non attenditur origo, quia eſt contrà tertium ex iudicio finito contrà delinquentem, per quod neceſſario debuit conſtare delictum filij, vt pater de peculio teneretur, alioquin antequam conſtet per ſententiam, pœnam deberi, ſunt inapplicabiles contrà tertium termini *l. 1. de iur. fiſc.* & aliorum iurium *per D. Moles* ibi.

Idque confirmari dicebat ex alia iuris concluſione, nàm quando quæritur, an
174 mortuo delinquente teneantur hæredes, & cõtrà ipſos aliqua remaneat actio, de qua *per Amaya in d. l. fin. C. de iur. fiſc. lib.10. nu.28.* adhibetur diſtinctio *tex. in l. fin. C. ſi reus, vel accuſ. & in l.3. C. ſi pend. appell.* ſi principalis viuens fuerit cõdemnatus, vel non; nàm ſecundo caſu extincto delicto principali per mortem, vel vt hic per abolitionem, extincta quoque eſt omnis actio, quæ ante ſententiam eſt ac-
175 ceſſoria, & in conſequentiam delicti; *ex tex. in l. cum principali de regul. iur. l.3. §. fin. ff. de ſeru. ruſtic.* & ſtante ſtatuto remouente delictum, illud remanere impunibile, omnemq; actionem acceſſoriam, pro illo ad pęnam ceſſare fundat *Teſtaij in alleg.9. nu.145. & 153. poſt Rol. in conſ. 12. nu.27. lib.3. Auil. in cap. Prætor. ver. de recham. nu.23. Farinac. in conſ.37. nu.26.* Primo autem caſu condemnato reo, actio
176 ad pœnam contra hæredes tranſit de per ſe, quia ſtat tanquam principalis cõditione ex lege, & ità intelligenda eſſe iura *in d. l. commiſſa, & l. fraudati,* probat *Amaya*, vt ſcilicet quatenus contrà hæredes dant vindicationem, ſupponant neceſſarium antecedens adeſſe delictum, quod non poteſt verificari, niſi per ſententiam, quæ facit delinquentem eſſe talem; reuideatur *Amaya nu.41. & 56.* vbi dat alterum intellectum dictis iuribus, vt illa loquantur in Miniſtris, & Officialibus, vectigalia fraudantibus, qui poſſunt ſyndicari.

Item ex diſtinctione *Barboſ. in l. ſi filius famil. ex nu.108. ff. de indic.* vbi quærens, an ſublato delicto remaneat actio ad rei
177 perſequutionem, diſtinguit, aut actio pendet immediatè à delicto, aut mediatè; ſi immediatè, dicit nullam remanere actionem, ſic mediatè ſit ex iuribus apud eum; immediatè autem dependet rei perſequutio pro commiſſo, vel pro pœna, quando ſic vnita ſunt, vt vnum non poſſit dici debitum, nec poſſit peti, niſi conſtet de alio, quod euenit ante ſententiam pro delicto ex ſupra cumulatis, vt firmant *Criuell. in deciſ.141. nu.5. Farinac. Tuſc. Peregr. Caball. & alij*, quos probat *Amaya nu.31.* omnibuſq; in contrarium ad.

178 adductis, qui fundantur in vi ſententiæ declaratoriæ, relatis *per Crivell.ibi nu.6. & Reg.Rovit in d.deciſ.91.n.32.* vno verbo reſpondebat inquiſitus, verum eſſe condemnato rèo, dùm cõſtat eſſe talem, retrotrahi vim ſententiæ quoàd commiſſum, & pœnam ad diem delicti, ſed non indè ſequi, quod non ſit neceſſaria ſententia, & quod actio ante illam tranſeat de per ſe, & principaliter.

Et ex his dicebat, ex ſequeſtro, ſiue potius annotatione bonorum, facta in initio informationis de contrabanno ante ſententiam, vel contumacias ante litis conteſtationem, & nedùm cępto iudicio, nec tranſmiſſa inquiſitione per citationem, nil fiſcum prætendere poſſe quoàd pœnas, & commiſſa, licet aliquam habuiſſet actionem ante Indultum, quod.

Primò fundatur ex verbis ipſius Indulgentiæ; ibi enim poſtquam fuerunt condonata omnia crimina, pręter excep-
179 ta, inter quæ non numerantur contrabanna, ſubiunxit Excell. Prorex, *ò contro di eſſi fuſſe ſegnita ſentenza di deportatione, e di qualſiuoglia pena, non ſolo corporale, mà anco di condennatione pecuniaria, ò confiſcatione di beni, che ſpettaſſe al Regio fiſco.* Hæc ſunt verba vniuerſalia pro regula pœnarum remiſſarum, immediatè poſt regulam ſequitur exceptio, *Purche le pene, ò condennationi ſudette non ſi trouaſſero realmente eſatte, eſequite, incorporate, aſſignate, & accettate, ò in altro qualſiuoglia modo ſi fuſſe il Regio fiſco aſſicurato,* ex quorum verborum lectura dignoſcitur manifeſtè, excipi pœnas iſtas, poſt condemnationem fiſco acquiſitas, regula enim loquitur de ſententia, ibi, *Contro di eſſi ſeguita ſentenza,* & melius, ibi, *Mà anco di condennationi pecuniarie;* igi-
180 tur exceptio, quæ debet eſſe de regula, eiuſdemque naturæ, & qualitatis, *ad tex. in l.nam quod liquidè, ff. de pen. leg. Barboſ.in Axiom.iur. cap.85. nu.6. Tuſc.in concl.423.nu.5. to.3.* loquitur pariter de aſſecuratione pœnarum poſt ſententiam fiſco debitarum, ideòque ſequeſtra, ſi talia eſſent, quæ poſſent fiſco acquirere aſſecurationem, deberent eſſe poſt condemnationem, vt limitatio iſta locum habere poſſet.

Secundò, quia non poteſt dari cautela abſque debito, *l. is, qui, & l. contrahitur, ff. de pignor. Merlin. de pignor. qu.79.*
181 *lib.2.tit.2.* ſed pœnam non deberi ante ſententiam, iam fundatum eſt. Igitur non eſt cautela eius, quod adhuc non debetur, & à contingentia iudicandæ rei dependet; & licet etiam obligationi conditionali poſſit hypotheca accedere, illa
182 tamen eſt in ſuſpenſo, & facto tantùm caſu, retrotrahitur, ſed interim bona non poſſunt dici hypothecata, *l. res hypothecaria, verſ. ſed & in conditionali, ff. de pignor.* vndè remanet reſolutum, quod
183 non poſſit dicere fiſcus, cautum ſibi fuiſſe pro pęnis, nõ dùm per ſententiam declaratis, vt pro abſoluto habuerunt Domini *in d.deciſ.Reg.Rovit. 91. nu.2. & 36. in fine*, faciunt adducta *per Gratian. diſcept.cap.531.nu.36.*

Tertiò, quia ſequeſtra initio cauſæ, & ante litem conteſtatam, imò in caſu iſto
184 ante citationem, reſoluuntur in ſimplices annotationes, vt *poſt Parid. de Put. Coler. Maſtrill. & alios*, reſoluit *Reg. Rovit. in cit.deciſ.91.nu.31.* & etiam poſt litem
185 conteſtatam nõ ſunt ad exequutionem eius, quod non eſt, ſed ſunt præparatoria iudicij, vt diſtinguit *Tondut. de prauen. & præpar.iudic. tom.1. cap.22. & 23. poſt Carroc. de ſequeſt. par.2. quæſt.37. Lacellot. de attent. par.2. c.4. tit. de attent. lit. pend. in Præfat. ex nu.248.* ergò extincto iudicio per abolitionem, extinguuntur annotationes, ac præparatoria illius, *ad tex. in l.1. ff. & C. de requir. reis*, vbi primò deci-
186 ditur, ſequeſtrum initio cauſæ importare annotationem tantùm, ibi, *ſed annotari*, & ſubdit *gl.* ſcilicet *eius bona in*
187 *ſcriptis redigi.* Secundò hanc annotationem non eſſe pro exequutione pœnæ, ibi, *non vtique ad pœnam*, ſed vt poteſtas ei ſit purgandi, ſi potuerit. Tertiò loquitur, quando pendente purgationis tempore moritur reus, ibi, *Etſi nec dùm ſe purgauerit ad heredes proprias res ſignatas tranſmittat*, & *glo. ex d. l.1. ff. eod. & l.2. C. ſi pend. appell.* dicit hoc verum, etiã
188 in crimine læſæ Maieſtatis, licet iſtud, & aliud repetundarum ſint priuilegiata quoàd hoc, vt poſt mortem agatur contrà hæredes ad bona auferenda, vt aduertit *Amaya in d. l. fin. C. de iur. fiſc. nu.63.* & eſt clarus *tex. in l.1. in fin. ff. de req. reis*, quod facta annotatione, reus eſt citandus, etſi infrà annum à die citationis mo-

riatur, annotatio nil iuris dat fiſco, ſed he-
189 redes bona capiunt. In hac cauſa inqui-
ſitus non eſt citatus, & interim Indulgen-
tia ſuperuenit; quomodò igitur poteſt
prætendere fiſcus, ius ſibi ex annotatione
quæſitum?

Quartò, id confirmari ex eadem clau-
ſula Indultus per fiſcum ponderata, *ò in
qualſiuoglia modo aſſicurato*, nàm dictio,
altro, eſt applicatiua cum antecedenti-
190 bus per ſimilitudinem relatiuam, *gl. in
l. 1. ff. mand. ver. alio quocumq; modo, l. fin.
§. cui dulcia, ff. de pen. lega. Barboſ. de di-
ction. cap. 26. ibi nu.* 4. cumulat iura, etiam
ſi dictum fuerit, alijs quibuſcumque, ad
idem *Tuſc. in concl.* 245. *num.* 9. *tom.* 3. &
omnes conueniunt, quando agitur de
191 materia fauorabili, vt eſt generalis In-
dultus ob tantam lætitiam, *Barboſ. ibi n.* 6.
ſi igitur in antecedentibus fuerunt ex-
ceptæ pœnæ, debitæ poſt condemnatio-
nem, exequutæ, vel conuentæ realiter, in
192 quibus caſibus poteſt fiſcus agere ex
contractu per cõuentionem, vel ex quaſi
per ſententiam, quæ actio non eſt am-
plius in fieri, dependens à delicto, vt no-
tant *Imol. in l. poteſt accipi, ff. de fideiuſſ.
Herring. de fideiuſ. cap.* 20. §. 10. *nu.* 21. &
alij, quos refert *Amaya in d. l. fin. num.* 45.
indubitatè ſequitur, per ſimplicem anno-
tationem, nullam actionem fiſco fuiſſe
quæſitam, ſed alias cautelas eiuſdem
qualitatis cum antecedentibus debere
concurrere, ex quibus ei remaneat actio
per dictam clauſulam, *ò in altro qualſiuo-
glia modo aſſicurato*, & integrum verſ. *Pur-
che*, ad limitationem eſſe vniformi quali-
tate legendum in ſuo genere, & ſubſtan-
tia cum antecedentibus.

Quintò, quia nec ſequeſtrum, nec an-
notatio in hac cauſa dici poſſunt; omnia
193 enim fuerunt nulliter geſta ex proprio
marte Officialis inferioris, nulla præce-
dente commiſſione, contrà expreſſum
tex. in l. prohibitum, C. de bon. vacan. lib.
10. *in l.* 1. *C. de prohib. ſequeſtr. pecun.* &
contrà iura municipalia *in c. Regni item
ſtatuimus, quod ſi Procuratores fiſci*, & *in
pragm.* 1. *cap.* 6. *de Salar. eor.*

Sextò, quia adeſt ſtylus ità iudicandi
in ſimilibus abolitionibus pro intelligen-
tia huius propriæ clauſulæ, *dummodò ali-
ter non ſit cautum Regio fiſco*, vt non ve-
194 rificetur exceptio, niſi pro apprehen-
ſione, & cautela in exequutionem rei iu-
dicatæ, non autem per annotationem, ini-
tio cauſæ factam, de quo ſtylo iudicandi
non ſolùm teſtatur *Maſtrill. in d. tract. de
Indul. cap.* 22. *nu.* 10. qui ſufficit ad illum
plenè probandum, ex quo fuit magnus
195 Doctor, & ſupremus Miniſter, ad tra-
dita *per Maſcard. de probat. concluſ.* 528.
Gabr. com. opin. eod. tit. concl. 4. *Burſ. in conſ.*
43. *nu.* 53. fuitque originalis doctrina
Bar. in l. de quibus, ff. de leg. quem ſequuti
ſunt *Bal in cap. cum dilectus de conſuetud.
Dec. in conſ.* 559. *vol.* 2. *Gozzad. in conſ.* 59.
196 *col.* 4. qui loquuntur de Doctore, atte-
ſtante conſuetudinem, in qua maiora re-
quiruntur, quàm in ſtylo, ad quem verifi-
candum, vna etiam ſynodali iudicatura
ſufficit, *Gabr. loc. cit. concl.* 8. ſed etiam te-
ſtatur *Reg. Rouit. in d. deciſ.* 91. *nu.* 30. vbi
relatis verbis *Parid. de Put.* ad limitan-
dam abolitionem pœnarum, per dictam
clauſulam, *vel aliter Regio fiſco cautum*,
197 concludit per hæc verba: *Et dùm Paris
conſiderat etiam actum, per quem ſint cap-
ta pignora, debet intelligi de pignoribus,
legitimè captis, nempè in vim rei iudicatæ
iuxtà ordinem tex. in l. à Dino Pio, §. in
venditione, ff. de re indic. non autem ille-
gitimè, & contrà iuris ordinem, quæ nul-
lum producunt iuris effectum, & ſonant
aperta verba Parid. qui ponit exemplum
pignorum captorum, quando præceſſit con-
demnatio; non enim proceſſus eſt inchoan-
dus à ſequeſtro, l.* 1. *&* 2. *C. de exec. rei iu-
dic. l. ſi cum nulla, ff. eod. ad idem Coler. de
proc. execut. par.* 1 *cap.* 2. *nu.* 81. hoc enim
198 caſu dicitur potiùs deſcriptio, ſiue in-
uentarium bonorum, quàm vera ſeque-
ſtratio, ſeù pignorum captio, & exequu-
tio, vt poſt infinitos cumulatos aſſerit
199 *Coler. d. cap.* 2. *n.* 153. & de hoc inuenta-
rio loquitur *Maſtrill.* in loc ſupra in con-
trarium citato, dùm ait, in illo Regno
fuiſſe ſemper iudicatum, quod gaudeant
200 Rei Indultu, etiã facto inuentario, ideſt
ſequeſtro, ſi pœna adhuc per fiſcum non
ſit exacta, & ſic *Maſtrill.* expreſsè decla-
rat, idem eſſe ſequeſtrum, quod inuen-
tarium; hæc *Reg. Rouit.* qui ponit gladiũ
ad radicem.

Et ſi aliqua ratio hæſitandi remane-
ret, dicebat inquiſitus, in dubio eſſe iudi-
201 candum pro gratia, etiam faciendo la-
tiſſimam interpretationem ad fauorem

eius

Digitized by Google

eius, qui illam recipit, *ad tex. in l. fin. ff. de conſtit. Princip. c. ſi gratioſè de Haret. in 6.* cum alijs apud *Maſtrill. in cit. tract. de Indul. cap. 23. ex num. 15. & 17.* maximè quando nō proceſſit ad ſupplicationem, ſed motu proprio, *Franch. in deciſ. 330. ex nu. 15. & 403.*

Hæc quòad cauſam, alia circà intereſſe dirictuum Gabellæ, dicebat inquiſitus, non eſſe præſentis indagationis, cum dirictus non ſint fiſci, ſed eorum, quibus à Regia Curia fuerunt dati inſolutum, & proindè cauſam illorum non eſſe ſubiectam iuriſdictioni delegatæ Regiæ Iunctæ contrabannorum, ex quo actio non competit fiſco, ſed Gabellarijs, quibus ſatisfiet tempore extractionis ſerici in actis adducti.

Quibus pro parte inquiſiti adductis conferunt verba Decreti per Regiam Cameram in Collaterali Conſilio cum adiunctis prolati de anno 1572. cuius ſupra mentio facta fuit, & illud eſt, vt ſequitur.

202 Decretum 357. in ordine *Dom. Reg. de*
Marin. in 2. to. deciſ. Reg. Reuert. pag. 869.

Super memoriali porrecto Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Domino Cardinali de Granuela Locumtenti Generali per Regiū fiſcum, petentem declarari, quod in Regio Indultu, expedito per Regiam, & Catholicam Maieſtatem, ſub dat. in Oppid. Madrit die 26. Ianuarij 1572. non comprehendantur cauſa interceptorum, nec cauſa, qua dependent ex contrauentione Regiorum Bannorum per Reg. Curiam, & eius Officiales emanatorū, tàm ſuper venditione, reuelatione, & pretio frumentorum, quàm ſuper herbagijs Regia Dohana Menapecudū, & aliorum bannorum, aliàs per Regiam Curiam emanatorum, & quod nec Officiales per Regiam Curiam ſignificati comprehendantur, vt in memoriali porrecto, & actis continetur, ac etiam ſuper memorialibus porrectis per locatos Reg. Dohana, & alios particulares cum Regio fiſco litigantes, vt ex eis, & actis deſuper factis continetur.

Facta relatione pradicto Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Domino Cardinali in Regio Collaterali Conſilio per Reg. Cameram Summaria, referente Magnifico Domino Anibale Moles Præſidente, & cauſa Commiſſario, fuit per dictam Regiam Cameram
accedente voto Mag. Dom. Michaelis de
Villanoua, & Vincentij de Franch. Regio-
rum Conſiliariorum in præſenti cauſa ad-
iunctorum, ac etiam Excell. Regentium
203 *Reg. Cancell. prouiſum, & decretū, quod*
omnes cauſa interceptorum, & omnes cau-
ſa cōtrauentionis bannorum pradictorum,
tàm in cauſis frumentorum, quàm ſuper
herbagijs d. cta Regia Dohana Menapecu-
dum, & alias quouis modo emanatorum
comprehendantur in Indultu pradicto, ità
quod omnes inquiſiti conuencti, ſeù mole-
ſtati per Regium fiſcum ſuper cauſis præ-
dictis, gaudeant, & gaudere habeant In-
dultu pradicto, cum hac tamen declaratio-
204 *ne, quod in cauſis prædictis intercepto-*
rum pradicti inquiſiti, qui voluerint gau-
dere Indultu pradicto, teneantur reſtitue-
re omnes dirictus, tàm dohanarum, quàm
exitura, vel tracta, vel alias quouis modo
eidem Regia Curia debitos; teneantur ſol-
205 *uere Regijs Arrendatoribus medietatem*
totius intercepti, vel ratas eiſdem debitas
virtute capitulationis ipſorum; nec non
206 *teneantur ſoluere quartam partem reue-*
lantibus, vel ratam eis fortè, legitimè de-
bitam, &c.

Et quod inquiſiti pradicti, qu vendi-
derunt frumentum vltrà pretium in Regia
207 *Pragmatica contentum, teneantur illud*
plus ſuperexactum reſtituere emptoribus
frumentorum, qua reſtitutio fiet de pretio
per Reg. Curiam reſtituendo illis emptori-
bus, qui certi fuerint, & comparuerint.
208 *Et quòad emptores incertos, & non com-*
parentes pretium, & rata pradicta rema-
neant in Regia generali Theſaureria loco
depoſiti in beneficium ipſorum, quando for-
tè in Regia Camera comparuerint.

Quo autem ad contrauentiones banno-
rum ſuper herbagijs Regia Dohana Mena-
209 *pecudum, fuit prouiſum, quod debeant*
gaudere Indultu pradicto. Verùm ſint ſal-
ua, & reſeruata iura Regia Curia ſuper
pretio affictus, facti per locatos, & intereſ-
ſe per Reg. Curiam paſſi ob contrauentio-
nes pradictas; qua iura remaneant Regia
Curia reſeruata, liquidanda tamen, & de-
claranda per Reg. Cameram, &c.

Et inſuper fuit prouiſum, quod ab his
omnibus excipiantur tantū omnes ſenten-
210 *tia continentes confiſcationem bonorum,*
qua tempore emanationis dicti Indultus,
ſcilicet 26. Ianuarij 1572. fecerant tran-
ſitum

Digitized by Google

ſitum in rem iudicatam, taliter quod dicto die ab eis reclamari non poterat.

Fuit etiam prouiſum, quod excipiantur omnes condemnationes pecuniariæ, & alia-
211 *rum pœnarum, quæ ante datam prædictam fuerint factæ, & exequutæ, exactæ, incorporatæ, & aſſignatæ, compoſitæ, vel aliter ſit de ipſis cautum* Reg. *Curiæ, dummodò ſententia deſuper latæ ſimiliter feciſſent tranſitum in rem iudicatam, dicto die, vt ſupra, &c.*

Quò verò ad ſignificatorias expeditas contra Miniſtros Regiæ Cameræ, ob com-
212 *puta non præſentata, & ob reſponſalia non producta, fuit prouiſum, quod non gaudeant Indultu, &c.*

Et quoàd ſignificatorias expeditas contra alios pro pœnis contumaciæ, vel man-
213 *dati ſpreti, fuit prouiſum, quod omnes prædicti gaudeant, & gaudere debeant beneficio Indultus prædicti.* Hoc ſuum, &c.

De quibus omnibus facta per me relatione in Regia Iuncta, ipſiſque plenè diſcuſſis ſub die 15. menſis Iulij 1658.
214 viſo reſcripto S.E. expedito ſub die 4. menſis prædicti, & audito Regio fiſco, fuit prouiſum, quod inquiſiti de contrabannis, & extractionibus pro tempore præterito ante Indultum generalem, publicatum ſub die 29. Iunij eiuſdem anni 1658. gaudeant dicto generali Indultu, ſolutis diricttibus, & tractis, reſpectiuè debitis pro rebus extractis ſalua prouiſione facienda ſuper altero capite, vbi eſt facta exequutio, vel ſequeſtrum bonorum. Vlloa Reg. Anellus Portius, Franciſcus Roccus, D. Ioannes de Vallenilla Isla. Vidit Aſcanius Raetanus fiſcus. Proſper de Laurentijs Act.

Deindè pro eadem cauſa contrabannorũ fuit carceratus Dominus Dux Balneariæ, & pendente iudicio inquiſitionis, ante tamen condemnationem, ſuperuenit altera generalis abolitio de menſe Aprilis 1662. per quam Inuictiſſimus Rex noſter ſolita munificentia gratiam
215 delinquẽtibus elargiri dignatus fuit cũ eiſdem clauſulis, reſeruationibus, & exceptionibus, vt in priori indultu dictum fuit, & proindè inſtetit dictus Dux gaudere generali Indulgentia, non obſtante quod reperiebatur carceratus, & deuentum erat ad exequutionem perſonalem, ex qua poterat dicere Regius fiſcus, ſibi fuiſſe cautum pro pœna, & conſequenter gratiam non habere locum, cum ſit caſus in Indultu exceptus; ſiquidem reſpondebat, quod exequutio, ſiue realis ſiue perſonalis, vt excludat delinquentem à gratia, debet eſſe poſt condemnationem, & non ante, ex his, quæ ſuperius pro inquiſitis tradita fuere.

Et facta per me relatione ſub die 28. menſis Februarij 1663. per Regiam Iun-
216 ctam Contrabannorum fuit deciſum, quo Ill. Dux Balneariæ gaudeat generali Indultu, emanato de menſe Aprilis 1662. non obſtante quod reperiebatur carceratus ante expeditionem cauſæ, & non erat lata ſententia contrà ipſum. Penès Gregorium Ferrarium.

His poſitis, ſolent quandoque contrabanna patrari ab Officialibus deputatis ad illa euitanda, & quandoque ope, & auxilio eorum ab alijs committũtur. Vn-
217 dè formata contrà eos inquiſitione, petunt illi beneficio Indultus adiuuari; ideò materiam proſequendo, libet in 2. *par.* inſerere, quę de iure reſpondi in Regia Iuncta cõtrà delicta Perceptorũ deputata, vbi reſideo, partes fiſci agens contrà prætenſionem aliquorum Perceptorum circà fruitionem Indultus, nuper de anno 1662. elargiti, ex quibus ſuadetur, Officiales, etiam ſinè iuriſdictione pro delictis in officio patratis, generali Indulgentia nullatenus potiri, vt infra in dicta 2. *par.* latè fundauimus nunquid Indultus generalis Perceptores, cæteroſque Officiales comprehendant, & deciſiones plures Regiæ Iunctæ referuntur inferius.

Pœnæ ſtatutæ contra extrahentes res vetitas, quãdo aduerſus hæredes tranſeant.

§. IX.

SVMMARIVM.

1 *Mors omnia ſoluit.*
2 *Delictum vna cum pœna extinguitur.*

guitur morte delinquentis, nec ab hæredibus poteſt exigi.

3 *Morte delinquentis extinguitur pœna corporalis, & priuatiua ſtatus.*

4 *Hæres adeundo obligatur ad debita defuncti, non autem ad pœnam corporalem.*

5 *Obligare quis non poteſt ad pœnam corporalem, nec tacitè, nec expreſsè.*

6 *Homini libero non eſt licitum, dare ſe alicui in quæſtionem, vel ad torturam.*

7 *Dominus membrorum ſuorum nemo eſt.*

8 *Pœna ſuos debet tenere authores.*

9 *Puniri non poteſt alius pro alio.*

10 *Pœna pecuniaria nunquid morte delinquentis extinguitur.*

11 *Pœna pecuniaria venit in conſequentiam delicti, vndè extincto delicto morte rei, ea etiam extinguitur.*

12 *Subiecto extincto, extinguuntur accidentia ſubiecti.*

13 *Pœna pecuniaria, quando principaliter imponitur, & non venit in conſequentiam delicti, obitu delinquentis non euaneſcit, & de ratione, n. 15.*

14 *Pœna pecuniaria quando dicatur principaliter impoſita, n. 16.*

17 *Pœna pecuniaria, ſiue in conſequentiam delicti, ſiuè principaliter ſit impoſita, ſemper tranſit ad delinquentis hæredes.*

18 *Pœnæ pecuniariæ aduerſus extractionis crimen impoſitæ, an contrà tranſgreſſoris hæredes tranſmittantur.*

19 *Crimen fraudati vectigalis ad hæredem commiſſi ratione tranſmittitur.*

20 *Publicanus exigens pluſquam debebat, ſi decedat, antequam conueniatur, quando tranſmittatur ad hæredes hæc actio.*

21 *Vectigal non ſoluens, res ipſo iure incidit in commiſſum, & tenetur hæres, ſi rem illam poſſideat.*

22 *Pœna fraudati vectigalis non tranſit ad hæredes, niſi lite conteſtata, quod declarat* Paul. de Caſtr.

23 *Gabellas non ſoluens, res incidit in commiſſum, cuius perſequutio competit aduerſus hæredem, etiam lito non conteſtata, n. 24.*

25 *Hæres an teneatur, non extantibus mercibus in fraudem vectigalis extractis, nu. 26. 27. & 28.*

29 *Succeſſores non tenentur ex delicto defuncti, niſi lite cum eo conteſtata, vel in quantum ad eos peruenit, quod limitatur, num. 30. & 31.*

32 *Hæres ex litis conteſtatione cum defuncto facta tenetur ex quaſi contractu.*

33 *Pœna pecuniaria in crimine contrabanni ad hæredes tranſit lite cum defuncto nō conteſtata.*

34 Tex. in l. fraudati, & l. commiſſa, ff. de public. & vectigal. contrà gl. *in dictis iuribus declaratur.*

35 *Pœna rei commiſſa ob fraudatum vectigal tranſit ad hæredes, etiam lite cum defuncto non mota.*

36 *Hæres tenetur ad æſtimationem rei, quæ in commiſſum incidit ob fraudatum vectigal, ipſa re non exiſtente, ad quod declaratur* tex. in l. 2. C. de vectigal. & commiſſ. *nu. 37.*

38 *Pœna contrà fraudantem vectigalia trāſit ad hæredem, dummodò tamen lis mota ſit viuo defuncto nu. 39. & 40.*

41 *Pœna contrà hæredem, qui non vendicauit mortem defuncti, tranſit ad hæredes, licèt nihil actum fuerit eo viuente.*

42 *Cauſa dicitur ciuilis, quando aufertur hæreditas ab indigno.*

43 *Delictum patrari dicitur, vel in committendo, vel in omittendo*

44 *Crimen committit, qui omiſit mortem defuncti vendicare.*

45 *Cauſa dicitur criminalis, quando pœna fiſco applicatur.*

46 *Gabellas fraudans, furtum committit.*

47 *Gabellas fraudans, mortaliter peccat, & ad reſtitutionem tenetur.*

48 *Criminis furti inſtantia ad hæredes tranſit, etiam ſi lis cum defuncto conteſtata non fuerit.*

49 *Pœna pecuniaria à lege impoſita ipſo iure ad hæredes tranſit, etiam lite non conteſtata cum defuncto, imò nec inquiſitione formata, n. 50. & de ratione n. 51. & an requiratur ſententia declaratoria nu. 52.*

53 *Pœna pecuniaria in crimine contrabanni ipſo iure tàm* à leg. comm. *quàm* municip. *eſt impoſita.*

54 *Pœna pecuniaria, quando ipſo iure dicatur impoſita.*

55 *Pœna à banno indicta, ad hæredes tranſgreſſoris tranſit, & de ratione.*

56 *Pœna fraudata gabellæ contrà hæredes, poteſt exerceri intrà quinquennium in re ipſa.*

57 *Pœna ad hæredes tranſit lite non conteſtata.*

ſtata, quando ſumus in caſu, vbi litis conteſtatio non requiritur.

58 *Hæres tenetur ad pœnam ex delicto defuncti, ſi non fuerit lis conteſtata ex ſubterfugijs defuncti.*

59 *Cauſa intercepti dicitur ciuilis, & in ea inſtantia non currit.*

60 *Cauſa quando dicatur ciuilis, etiam vbi pœna fiſco applicatur.*

61 *Fiſcus in crimine intercepti agens ad pœnam, ciuiliter agere videtur, & de ratione.*

62 *Cauſa intercepti tranſit ad hæredes.*

63 *Actio ciuilis contra hæredem datur.*

64 *Bœna in crimine contrabanni impoſita, tranſit in fiſci dominium, ſtatim commiſſo contrabanno.*

65 *Sententia qua forma concipienda ſit in caſibus, vbi pœna pecuniaria delicti tranſit ad hæredes delinquentis.*

66 *Hæres non tenetur vltrà vires hæreditarias, etiam non confecto inuentario, vbi pœna delicti tranſit ad hæredes delinquentis, & de ratione n.67.*

68 *Deciſio Regia Iuncta in cauſa hæredum Andreæ Ciuitello.*

Pœnæ ſtatutæ contra extrahentes res vetitas, quãdo aduerſus hæredes tranſeant.

§. IX.

1 VVlgatum eſt dicterium, vt mors
omnia ſoluat: ideò interitu delin-
2 quentis delictum vna cum pęna extingui-
tur, nec ab hæredibus exigi poteſt, vt di-
ctat *tex. in l. defuncto, ff. de publ. iudic. l. 1.*
C. ſi reus, vel accuſ. mort. fuer. l. 1. ff. de pri-
uat. delict. l. 1. C. ne ex delict. defun. l. ex iu-
diciorum, ff. de accuſat.
3 Quod procedere non ambigitur in
pœna corporis afflictiua, vel priuatiua
ſtatus, vt loquitur omiſſis alijs *Vaſq. con-*
trou. Ill. lib. 3. cap. 96. nu. 13. & 14. & Fa-
rinac. prax. crim. quæſt. 10. nu. 36. clarum
eſt enim, quod hæres adeundo, videtur
4 quaſi contrahere, & ſe obligare ad debita
defuncti, non autem ad pœnam delicti
corporalem, ad quã, quis nec tacitè, nec
5 expreſsè ſe obligare poteſt, ſingul. eſt
doctrina, *gl. in c. homo 23. dixt.* facit *tex.*
in l. qui ad certum, ff. locat. l. liberos, & l.
nec ſi volens, C. de liber. cauſ. Bal. in l. ob æs
in fin. C. de action. & obligat. non enim eſt
6 licitum libero homini dare ſe alicui in
quæſtionem, vel ad torturam, *Bart. in l.*
cum ſeruus, ff. de condit. ob cauſam, & in l.
interdum, §. qui furem ff. de furt. quia ne-
7 mo eſt Dominus membrorum ſuorum,
l. liber homo in princ. ff. ad l. Aquil. &
8 pœna ſuos debet tenere authores, nec
9 alius pro alio regulariter puniri poteſt,
l. ſi quis in ſuo §. legis, C. de inoffic. teſtam.
10 In pœna verò pecuniaria, quę pro eo-
dem delicto venit infligenda, nunquid
idem vigeat, vt ſcilicet obitu delinquen-
tis euaneſcat; Et aliqui reſponderunt af-
firmatiuè, quia pœna etiam pecuniaria
11 venit in conſequentiam delicti. Cumq;
delictum obitu delinquentis eſt extin-
ctum, extincta etiam videtur pœna pecu-
niaria, quæ delicto accedit, vulgatum
eſt axioma, quod extincto ſubiecto, extin-
12 guuntur accidentia ſubiecti, *l. 3. §. ne ta-*
men, ff. de vſufruct. §. 1. inſtit. de vſufruct.
& ita arguunt *Cagnol. in l. pupillum, §. in*
hæredem nu. 4. in fin. ff. de regul. iur. Plac.
epit. delict. lib. 1. c. 38. nu. 2. Bonac. comm.
opin. lib. 2. verſ. morte extinguuntur pœnæ,
pag. 57. nu. 3. in princ. Sebaſt. Medic. in
tract. Mors omnia ſoluit, par. 2 concluſ. 32.
nu. 86. Burſat. conſ. 77. nu. 20. vol. 1. Me-
noch. conſ. 99. nu. 150. Marc. Anton. Eugen.
conſ. 21. nu. 2. & ſeqq. lib. 1. Vulpell. in 1.
reſp. crim. nu. 2. ver. ſi verò cauſa merita, &
nu. 7. vol. 1. Boſſ. tit. de pęn. n. 34. Oſaſc. dec.
Pedem. 152. nu. 3. & notat *tex. in l. ex iudi-*
ciorum, ff. de accuſ. aliaque iura ſuperius
exarata.
13 Sed alij dixerunt, quod quando pœna
pecuniaria non debetur in conſequentiã
delicti, ſed principaliter, vt eſt, quando
per legem, vel ſtatutum imponitur pœ-
14 na pecuniaria, & corporalis, & princi-
paliter agitur ad pœnam corporalem, &
ad pœnam pecuniariam, tùnc non vide-
tur extingui per mortem rei pœna pecu-
niaria, quæ vigore ſtatuti applicatur, ſed
tranſit ad hæredes, ità *ex tex. in l. 3. C. ſi*
pendente appell. mors interu. l. fin. C. ſi reus,
vel accuſ. mort. fuer. gl. in l. ex iudiciorum,

ff. de

Digitized by Google

ff. de accuſat. Gomeſ. var. reſol. tit. de delict. cap. 1. *nu.* 83. *Alban. conſ.* 80. *nu.* 1. *Vaſq. controu. Ill. cap.* 96. *nu.* 17. *&* 18. *Oſaſc. dec. Pedem.* 149. *nu.* 8. nec repugnant *Farinac.* dicta *in prax. crim. quæſt.* 10. *nu.* 47. *&* 57. *ver. aut verò in fine.*

Et ratio eſſe poteſt, quia miniſterio
15 legis pœna pecuniaria imponitur, à corporali diſtinctè; vndè plura ſunt capita *ex l. et iam* 30. §. 1. *ff. de minor.* Et propterea licèt pars legis extinguatur reſpectu pœnæ corporalis, remanet tamen reſpectu pecuniariæ, quæ afficit hęredes, quod ſecus eſſet, ſi pœna pecuniaria principa-
16 liter non daretur, ſed in conſequentiam, proùt eſſet pùblicatio bonorum, ità *Auguſtin. ab Angel. de maleſ. ver. eius bona, verſ. præſente Caio, & appellante nu.* 35. *circa med.* vbi obſeruat differentiam in ſtatuto, loquente per verbum *cum, vel &*, vt ſi dicat, cum pœna ducatorum, aut publicationis bonorum, tunc pœna illa non tranſit; ſi verò loquitur, & pœnam ducatorum, & tunc tranſit, quod etiam adnotant *Clar. quæſt.* 97. *nu.* 7. *Peregr. de iur. fiſc. lib.* 4. *tit.* 5. *nu.* 38. *&* 40.

17 Aliqui verò exiſtimant, plures aſſignari caſus, in quibus ſiuè pœna pecuniaria ſit in conſequentiam delicti, ſiuè principaliter impoſita, ſemper illa ad hæredes tranſit, nec obitu delinquentis extinguitur, vt diffusè diſſeritur in 2. *part.*

18 Solet tamen in dubium reuocari, ſi pœnæ pecuniariæ in criminibus extractionū cōtrà deuetum præſcriptæ, aduerſus hæredes inquiſiti tranſmittantur, aut interitu criminoſi hæredes liberi euadāt.

Ingens eſt inter DD. in hoc contentio, ex contrarijs opinionibus exorta, vnaquæq; ipſarum DD. calculo munitur, & iurium diſpoſitionibus circumuallatur; tamen in huiuſmodi certamine veram conſtituo ſententiam, deciſione Regiæ Iunctæ firmatam, relatis, & exploſis iuribus, quibus hæredes fouentur.

19 Cenſent aliqui, caſū terminari *ex tex. in l. fraudati* 8. *ff. de publican. & vectigal.* vbi diſponitur, fraudati vectigalis crimen ad hæredem eius, qui fraudem contraxit, commiſſi ratione tranſmittitur.

20 *Gloſa* figurat caſum in publicano, qui fraudauit cenſum exigendo, pluſquam debebat, ſi antequam conueniatur, decedat, tranſmittitur in hæredes eius hæc actio, in quantum ex hoc ſunt locupletati; Et eadem *gloſ. ver. tranſmittitur*, ait,
21 quod qui debet ſoluere vectigal nomine alicuius rei, & eam ſupprimit, vt nō exigatur vectigal; tunc fit commiſſio in fiſcum ipſo iure, & tenetur hæres, ſi rem illam poſſideat, ad quod allegauit iura concordantia *in l.* 2. *C. de vectigal. l. cotem*, §. *illicitarum, & l. commiſſa, ff. eod.*

22 *Paul. de Caſtr. in eademmet l. fraudati*, inquit, quod pœna fraudati vectigalis non tranſmittitur ad hæredes ante litis conteſtationem, quod intelligit de pœna dupli; nàm de pœna commiſſi non loquitur *tex.* quia cum ipſo iure fiat res fiſci, poteſt fiſcus ſemper illam ab hærede vendicare.

23 Adaptatur etiam *tex. in l. commiſſa* 14. *ff. de public. & vectigal.* cauetur ibi, commiſſa vectigalium nomine, etiam ad hæredem tranſmittuntur, nàm quod commiſſum eſt, ſtatim deſinit eius eſſe, qui crimen contraxit, dominiumq; rei vectigalis acquiritur, ea propter cōmiſſi perſequutio, ſicut aduerſus hęredem competit.

24 *Gloſ. in d. l. commiſſa*, dicit quod quando quis non præſtat vectigal, & occultat merces, ſtatim fiſco quærunturuntur, & tranſmittitur ius vendicandi illas contrà hæredes, etiam lite cum defuncto non con-
25 teſtata; ſi autem res, vel merces non extant, tenetur etiam hæres, & allegat *gloſ. ver. competit*, iura concordantia *in l. ſi publicanus, ff. eod. l. de eo*, § *fin. ff. ad exiben.* & in hoc caſu dicit eadem *gloſ.* non obſtare, *tex. in l. fraudati ſup. cit.*

Confert quoque *tex. in l.* 2. *C. de vectigal. & commiſſ.* ait *tex.* Neque commiſ-
26 ſum, quod ante quinquennium factum dicitur, ſi lite res anticipata non eſt, vendicari poteſt neque pro re, quæ in commiſſi causā cecidit, ſi ipſa non exiſtat, nec dolo ſupprimatur, pretium peti poteſt.

27 *Gloſ. in ver. nec dolo*, dicit, quod ſi res dolo, vel lata culpa non extet, fiſco non debetur pretium.

28 *Salic. ſup. d. l.* 2. explicans verba *tex. ſi ipſa non exiſtat*, intelligit, ſi ipſa fuerit perempta ſine dolo, vel lata culpa.

29 Adſtipulatur inſuper *tex. in l. vnic. C. ex delic. defunc.* ait *tex.* poſt litis conteſtationem eo, qui vim fecit, vel concuſſionem intulit, vel aliquid deliquit, defuncto, ſucceſſores eius inſolidum, alioquin

Xx in

in quantum ad eos peruenit conueniri, iuris abſolutiſſimi eſt, ne alieno ſcelere dicentur.

30 *Gloſ.* ſex excipit caſus, vbi fiſco datur actio contrà hæredes, adhuc lite cum defuncto non conteſtata, & inter eos ponit crimen furti.

31 *Salyc.* copioſè explicat legem hanc, & illam ad huiuſmodi diſtinctionem reducit, aut pœna eſt impoſita ipſo iure à lege, & tùnc tranſit ad hæredes, & ad illam ſolidam tenentur *ad tex. in l. 3. §. qui autem, ff. quod quiſq; iur.* aut eſt imponenda ab homine, & tùnc niſi lis fuerit conteſtata, non tranſit ad hæredes.

Ex quibus iuribus legalis concluſio eruitur, quod eatenus pœna pecuniaria, quæ principaliter cum corporali pro crimine contrabanni imponitur, tranſit ad hæredes, quatenus lis fuerit cum defun-
32 cto conteſtata, quia ex litis conteſtatione hæres tenetur ex quaſi contractu, *Bar. in l. defuncto, ff. quibus iudicium, & in extrauag. qui ſint rebell. ver. rebellando, Gomeſ. de delict. c. 1. nu.* 82.

33 Verùm contraria opinio, quod ſcilicet tranſeat ad hæredes pœna huiuſmodi, lite etiam cum defuncto non conteſtata, verior ſuadetur, tùm ex eiſdem iuribus in contrarium congeſtis, tùm ex alijs ad materiam apprime congruentibus, tùm etiam ex nonnullis rationibus.

34 Dixi ex iuribus pro contraria opinione expreſſis; etenim litera *tex. in l fraudati, & in l commiſſa, ff. de public. & vectigal.* de requiſito litis conteſtationis non loquitur, adeò vt pœna fraudati vectigalis tranſeat ad hæredes, imò abſolutè ſancitur, quod crimen fraudati vectigalis ad hæredes tranſmittitur. Et licet *Gloſ.* id intelligat, data litis conteſtatione; hoc lex non diſponit, eſt opinio Doctoris, non autem legis ſanctio.

35 Imò ex eiſdem verbis apertè deſumitur, quod pœna commiſſi fiſco ſtatim quæritur, & tranſit ad hæredes, etſi lis nec conteſtata, nec cœpta cum defuncto fuerit, ità *l. fraudati, l. commiſſa, & l. cotem ferro, §. Dominus nauis, ff. de public. & vectigal.* quæ ſic ſubiungit: illicitarum mercium perſequutio hæredem, quoque afficit *gloſ. in cit. l. commiſſa, Paul de Caſtr. in d. l. fraudati,* idemque confirmat *Reg. de Marin. in obſer. ad dec.* 516. *Reg. Reuert.* dicēs, quod interceptis, & extractis rebus contrà prohibitionem Regiarum Sāctionum, ſtatim fiſcus efficitur Dominus intercepti, ideò poteſt poſt mortem extrahentis procedi pro recuperatione rei extractæ, tanquam quid debitum fiſco, hoc idem teſtatur idem *Reg. de Marin.* obſeruaſſe, ex quodam manuſcripto *Præſid. R.C. Iuly Cæſaris Minadois.*

36 Amplius ex prædictis iuribus deducitur, quod non exiſtentibus mercibus, cōtrà deuetum extractis, tenetur etiam hæres, quod intelligitur ad æſtimationem, vel pretium illarum, inquit *Reg. Moles deciſ.* 36. & eſt doctrina *gl. in d l. commiſſa, verb competit,* vbi quoq; dicit non obſtare *l. fraudati,* quia quemadmodùm ad pœnam commiſſi tenetur hæres lite non conteſtata cum defuncto, ſic quoque ad pretium, quod loco commiſſi ſuccedit.

37 Neque obſtat *l. 2. C. de vectigal. & commiſſ.* vbi habetur, quod ſi res, quæ in cōmiſſum incidit, non extat, fiſco pro re nō datur actio; ſed reſpondetur *tex. in d. l. 2.* procedere, quando res non extat, quia fuit perempta ſine dolo, vel lata culpa, vt inquit *gloſ. & Salyc. in d. l. 2.* Hic autem agitur, quando res fuit extracta, & vendita cum dolo inquiſiti.

Ex quibus colligitur, quod iura in cōtrarium relata, nedùm non aduerſantur, ſed etiam deſumitur, quod pœna cōmiſſi, vel pretij rei commiſſæ tranſit contrà hæredes, lite etiam cum defuncto non conteſtata.

38 Hanc quoque opinionem comprobat *tex. in l. ex iudiciorum* 20. *ff. de accuſat.* ibi, *Ex cæteris verò delictis pœna incipere ab hærede ità demum poteſt, ſi viuo reo accuſatio mota eſt, licèt non fuerit condemnatio ſequuta.*

39 Amplius eſt *tex. in l. fin. §. ſi quis profeſſus, ff. de public. & vectigal.* ibi, *Pœna ab hæredibus peti non poſſunt, ſi non eſt quæſtio mota, viuo eo, qui deliquit, & hoc ſicut in cæteris pœnis, ità & in vectigalibus eſt.*

40 In dictis iuribus non videtur requiri litis cōteſtationem, ſed tantùm expoſcitur, vt accuſatio, vel quæſtio mota ſit, & *gloſ. in d. l. ex iudiciorum,* explicans verbum *accuſatio,* inquit, ideſt actio: hinc dixerunt DD. quod ſufficit, vt actio, vel inquiſitio ex dictis verbis propoſita ſit in

vita

vita defuncti, & nulla requiritur litis cõteſtatio, ità vt pęna contrà hæredes tranſeat, ſic notant *Caball. reſol. crim. par.3. caſ.298.nu.4. Reg.Rouit.dec.64.nu.23.*

41 Quibus etiam apprimè facit *tex. in l. Caius, ff. ad Syllan.* vbi decernitur, quod pœna contrà hæredem, qui non vendicauit necem defuncti, tranſit ad hæredes, licet eo viuente nihil actum fuerit, ſubdens *tex.* ibi, *Paulus reſpondit cauſam, de qua quæritur, cum ſit pecuniaria, morte hæredis extinctam non videri.* Ecce in caſu huius *tex.* quod lis non fuit conteſtata, actio non propoſita, & inquiſitio non formata, & tamen pœna pecuniaria ex *dicto tex.* non extinguitur morte criminoſi, etſi lis non ſit cępta cum defuncto, & hanc legem in noſtra ſpecie expendunt *Reg.Rouit. deciſ. 64. nu. 23. Caball.reſol.crim. par.3. caſ.298. nu.4. Ant. Gomeſ.var.reſol.tom.3. cap.2. tit.de delic. nu.80.ver.ſextus caſus.*

42 Verùm aduerſus hanc iuris diſpoſitionem inquit *Bart. in l.3. ff. de ſepulc. viol.* quod quando aufertur hæreditas ab indigno, proùt in caſu huius legis, cauſa dicitur ciuilis. Sed reſpondetur, quod illa ablatio hęreditatis ex delicto, & ratione delicti prouenit, ex delicto, quia illud

43 patrari dicitur vel in committendo, vel in omittendo, nàm cum hic omiſit mor-

44 tem defuncti vendicare, crimen comiſit, proùt annunt. verba eiuſdem *l.Caius*, ibi, *Quæro, an morte Titia extinctum ſit crimen*; ergò cauſa eſt criminalis, ſic aduertit *Innoc. Pagan. allegat. 32. num.18. poſt deciſ.Reg.Salern.* nec refert, quod idem *tex.* dicat cauſam eſſe pecuniariam, quia per hoc non ſequitur, vt ſit ciuilis, nàm

45 quando pœna fiſco applicatur, & fiſco infligitur, cauſa dicitur criminalis, ſic in puncto contrà *Bart.* reſpondet *Dec. in rubr.ext.de iudic. col.fin. ver. alij dicunt, Pagan.loc.cit.* vbi *Thor.in addit. Præſ. de de Franc.deciſ.162.nu.16. Anna ſing.384.*

46 Prætereà hæc opinio ſupra relata rationibus cõuincitur, nàm fraudantes gabellã furtum committunt, dùm contrectant rem, eaque vtuntur lucri cauſa, inuito Domino, *l. 1. in fine, ff. de furt.* &

47 peccant non ſolùm mortaliter, ſed ad reſtitutionem tenentur, quia lex humana obligat in conſcientia, vt *ex Fel. Guttierez Couar.* fundat *D. Franc. de Alfaro de offic.fiſcal.Gloſ.20.nu.55. Laza nar. in addit. ad Reg.Rouit. rubr.de vectigal.ver.*

48 *quod ſi hæc vera ſunt*. Cùm igitur in crimine furti inſtantia tranſeat ad hæredes, licet lis non fuerit conteſtata cum defuncto, vel ad eos nihil peruenerit, *gloſ.in l. vnica,C.ex delict.defunct.* vbi *Salyc. Buccaron.de differ.int. iud. ciuil. & crim. diff. 129. nu.3.* proindè idemque procedere debet in crimine contrabanni.

49 Altera ratio eſt, quia quando pœna à lege impoſita eſt ipſo iure, tranſit contrà hæredes, etſi nec lis conteſtata, nec inquiſitio formata ſit cum defuncto, *gl. in l.3.§. quod autem, ff. quod quiſque iur. Bar.in l.ex iudiciorum, ff.de accuſat.Salyc. in l.vnica,C.ex delict.defunct. Boſſ. tit.de pœn. nu.34. & tit.de ſenten. nu.46. Clar. in §.fin. quæſt. 51. ver. ſcias etiam, Farinac.in prax.tit.de inquiſit.quæſt.10.n.68.* vbi diffuſè materiam agit, & in hanc inclinat opinionem, vti veriorem, *Cartar. de exequut.ſent. capto bannito, cap.1. nu. 353. Anton.Gomeſ.var.reſol.tom.3. cap 2. de delict. num.80. ver.ſextus caſus, Balb. deciſ.391. Ricc. collect.1070. Cabal. reſol. crim.par.3.caſ.298.nu.5.*

50 Idemque tenet, & inconcuſsè defendit *Reg.Rouit.dec.64. nu.10.* ſubdens, hãc eſſe limitationem ad regulam, quod pęna delicti non tranſit ad hęredes, lite non conteſtata cum defuncto, & ad hoc probandum, infinitos DD. congerit.

51 Et ratio eſt, quia quemadmodùm pęna tranſit ad hæredes, reo mortuo poſt latam ſententiam condemnatoriam, vt fundat omiſſis alijs *Farinac.* latè *in d. quæſt.nu.45. ex tex. in l.ex iudiciorum in princ.ff.de accuſat.* Ità quoq; pœna tranſire debet ad hæredes, quando imponitur à lege ipſo iure, quia tùnc ſententia dicitur lata non ab homine, ſed à lege, quod eſt plus, *Burſat. conſ.77. Emanuel Suarez recept.ſent. ver. pœna, quæ ipſo iure,* & diffuſè *Farinac.cit.quæſt.10. nu.68.*

52 Sed obijcitur, quod licèt pœna ipſo iure imponatur, adhuc requiritur ſententia declaratoria, tale fuiſſe commiſſum crimen. Nihilominus reſpondetur, quod etſi verum ſit, vt requiratur declaratoria, id intelligitur quòad exequutionem facti, & exequutionem pœnæ, non autem quòad illius incurſum, pœna enim ſtatim commiſſo delicto incurſa eſt, etiam abſq;

 decla-

declaratoria, exigi tamen non poteſt, niſi præcedat Iudicis declaratio, quę quidem declaratio etiam mortuo delinquente contrà hæredem fieri poteſt, vt dixerunt in puncto *Gabriel lib. 7. concl. 35. nu. 16. Cartar. de exequut. ſent. cap. bandito, cap. 1. nu. 356. Peregr. de iur. fiſc. tit. 5. lib. 4. nu. 12. ver. verum, Farinac. d. quaeſt. 10. nu. 70. ver. item, Reg. Rouit. deciſ. 64. nu. 13. Cabed. deciſ. 197. par. 1.*

53 Hinc eſt, quod cum pœna contrà fraudantes vectigalia ipſo iure de iure communi imponatur, vt *in l. commiſſa, ff. de publican. & vectigal.* Et de iure Regni noſtri contrà eoſdem cauetur, vt commiſſo delicto incurrant in pęnam pecuniariam duc. decem pro qualibet libra ſerici extracta, & in corporalem relegationis, aut triremium per decennium, vt *in prag. 25. in 3. cap. & in prag. 37. ſub. tit. de extract. & aſportat. &c.* proindè ſequitur, quod huiuſmodi pœna pecuniaria tranſeat ad hæredes; ſiquidem verba Regiæ ſanctionis, vt commiſſo crimine in pœnas præ-
54 ſcriptas incurrant, vim habent latę ſententiæ, vt inquiunt *gl. in l. criminali ſuper verbo habeatur*, ibi *Bal. C. de iuriſd. omn. iudic. Tiraq. de reuoc. donat. gl.* ſcuertatur *nu. 26. Peregr. de iur. fiſc. tit. 5. nu. 7. lib. 4.*

55 Vlterius iure cautum eſt, vt pœna à banno indicta, ad hæredes tranſgreſſoris tranſeat, *Bart. in l. ex iudiciorũ, ff. de accuſat. Bal. in l. vnica, C. ex delict. defunct. Myſinger cent. 2. obſer. 8.* vbi refert, bis ſic iudicaſſe Aulam Imperialem, *Ricc. collec. 1070. in 3. limit.* Et ratio eſt, quia bannum habet vim ſententiæ, vt inquit *Bart. loc. cit. in addit.* Quamobrem quãdo agatur de contrauentione Reg. Pragmaticę, vtpotè ob extractionem ſerici extrà Regnum ſine ſolutione dirictus, pœna vtiq; afficit hæredes delinquentis; ad quod in puncto conferunt etiam dicta *per Peregr. de iure fiſci l. 4. tit. 5. de crimine, qua mor-*
56 *te non exting.* qui dicit quartum eſſe caſum in pęna fraudatæ gabellæ, quæ contrà hæredes poteſt exerceri intra quinquennium, & in re ipſa.

57 Facit etiam, quod in caſu, vbi non requiritur litis conteſtatio, pęna ſemper ad
58 hæredes tranſmittitur, vt ait *Bart. in l. ex iudiciorum, ff. de accuſat.* vel in caſu, vbi ſubterfugit reus litem conteſtari, habetur cauſa pro conteſtata, & operatur eoſdem effectus, quos operatur litis vera conteſtatio, ſic facit pœnas tranſire contrà hæredes, ſicut facit litis conteſtatio, *tex. eſt ſing. in l. ſi eum, §. qui iniuriar. ff. ſi. quis caut. in fine*, ibi *Bal. Rom. Fulgoſ. & Alex. & idem Bal. in auth. habita, C. ne fil. pro patre in vlt. col. in med. Farinac alios DD.* coaceruat *prax. crim. quaeſt. 10. nu. 51.* quibus addo *Vaſq. controu. Ill. cap. 96. nu. 25. ver. quarta principalis limitatio lib. 3.*

Hinc ſuccedit, quod ſemper pœna trãſit ad hæredes, quando non poterit dari litis conteſtatio, cum reus nõ erat in fortijs, vndè ex rei ſubterfugijs litis conteſtatio nõ fuit ſequuta, & quando etiã ex parte fiſci fuerunt ſequeſtrata bona, viuente reo pro conſequutione pœnæ, ex quo reſultat, quod ſunt peruenta bona delinquentis, & affecta huiuſmodi oneri, & proindè ad hæredes tranſit.

59 Accedat etiam prædictis, quod cauſa intercepti dicitur ciuilis, non autem criminalis, & in ea inſtantia non currit, vt fuit deciſum bis per R.C. teſte *Reg. Moles deciſ. manuſcrip. 36. in tit. de iure adoha.* Et ratio eſt, quia eatenùs cauſa dicitur criminalis, quatenus pœna applicatur fiſco principaliter ad vinctictam crimi-
60 nis pro intereſſe Reipublicæ, & non ad alium finem; ſi verò non eſt inſtituta cauſa, vel accuſatio ad vindictam criminis principaliter, ſed intentata actio à fiſco prętendẽte occaſione aliqua, vel delatione, tùnc quantumcũq; præcedat aliquod quaſi delictum cõuenti, quia fiſcus pro-
61 ſequitur rem, vel æſtimationem ſibi debitam, & vult pęnam iam incorporatam ex facto conuenti conſequi, prout in cauſa extractionis eſt, non dicitur iudicium criminale, ſed ciuile; & licèt oriatur ex præcedenti facto, tamen non debet attendi origo, & cauſa delicti, ſed ipſa natura iudicij, vbi fiſcus proſequitur rem, vel æſtimationem ſibi debitam, *l. 3. §. idem ſcribit, ff. de pecul. l. 1. de ſepulc. viol. l. 1. de iure fiſc. Rip. in rubr. de iudic. nu. 92.* & ſequuntur alij DD. *Reg. Moles* refert bis deciſum per R.C. *d. deciſ. 36. in tit. de iure adoha, verſ. quando pœna*, idemque amplectitur *Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. 516. Reg. Reuert. to. 2.*

62 Ideò cauſa, & iudicium intercepti tranſit ad hæredes, *d. l. fraudati vectigalis, & l. commiſſa, ff. de public. & vectigal.* ſequi-

ſequitur *Reg. Moles d. deciſ. 36. verſ. quia iudicium fol. mihi* 60. & ſequitur in puncto *Laganar. in addit. ad Reg. Rouit. in rub. pragm. de extractionibus in fine*, actio
63 enim ciuilis contrà hæredes datur, *l. ſi docueris cum concord. C. ad leg. Cornel. de falſ.*

64 Imò res extracta ſtatim deſinit eſſe eius, qui illam extrahit, & fiſco acquiritur, & quod pœna, quæ pro extractione debetur, commiſſa extractione, ſtatim in fiſci dominium tranſit, *d. t. commiſſa, Reg. Moles d. deciſ. 36.* ideò non poſſet difficultari, quin poſſit ab hæredibus exigi.

65 Verùmtamen in caſu prædicto, vt exactio pœnæ contrà hæredes ſortiatur, debent citari prædicti hæredes pro eorũ intereſſe, & probato delicto, fertur ſententia, in qua pronunciatur, delictum fuiſſe à defuncto commiſſum, & propterea incurriſſe in pœnam pecuniariam à lege, vel ſtatuto inductam, & exindè eius hæredes, & bona eſſe obligatos, & obligata pro quantitate pœnæ prædictæ, ità docet *Igneus in l. Caius, nu. 12. verſ. tu verò, ff. ad Syllan. Menoch. conſ. 168. & ſeq. Alb. conſ. 90. in fine, Cartar. de exequut. ſent. cap. bann. c. 1. num. 355.* alijque, quos cumulant *Farinac. prax. crim. tit. de inquiſit. quæſt. 10. nu. 83. Reg. Rouit. dec. 64. nu. 23.*

66 Sed non tenentur hæredes vltrà vires hæreditarias, etiam quod inuentarium non confecerint, *Anchar. conſ. 411. Aret. conſ. 148. in fine, Federic. de Sen. conſ. 21. Anton. Gomez var. reſol. tit. de delict. c. 1. nu. 85. in fine, Oſaſc. deciſ. Pedem. 152. nu. 9. Cacheran. deciſ. Pedem. 151. nu. 9.* & alios complures allegant *Farinac. d. quæſt. 10. nu. 67. & Caball. reſol. crim. 298. num. 44.*

67 Et ratio eſt, quia inuentarij omiſſio non nocet hæredi, niſi vbi defunctus ex ſua obligatione, & contractu ciuili actione conueniturr, alias ſecus; quando enim de iure ciuili conuenitur hæres in ſupradictis caſibus ad pœnam, non conuenitur obligatione defuncti, ſeù ex actione ciuili, ſed actione pœnali ex delicto defuncti, nulla præcedente obligatione, & vbi non eſt alicuius rei obligatio, ibi omiſſio inuẽtarij nihil operatur, *Phan. de inuent. par. 7. nu. 72. Rolan. de inuent. pag. 211. nu. 4. Federic. de Sen. conſ. 21. col. fin.* & in noſtro propoſito ſic loquitur *Farinac. ibid. n. 67. verſ. ſed contrarium.* Quid autem in crimine vſurarum, in ſequenti par. habetur.

68 Prædictis quoq; arrident, quæ in Regia Iuncta contrabannorum obſeruauimus in cauſa Andreæ Ciuitiello: hic delatus de nonnullis contrabannis, fuit reſcriptum, informationem capi, ea pendente, obijt inquiſitus, & ordine Regiæ Iunctæ fuit continuata captura informationis, & indè hæredes fuerunt admiſſi ad tranſactionem duc. 18. m. de menſe Nouebris 1660. penès Proſperum de Laurentijs Act.

Rex extractæ à Regno in contrabannum, & captæ extrà Regnum, an ſint fiſco Regni reſtituendæ.

§. X.

SVMMARIVM.

1 *Res extracta à Regno in contrabannum, & capta extrà Regnum, an ſint fiſco reſtituenda.*

2 *Res extracta in contrabannum, ſtatim deſinunt eſſe extrahentis, & tranſeunt in dominium Domini vectigalis, & fiſco tribuitur rei perſecutio, & vendicatio contrà poſſeſſorem, n. 3. nec requiritur traditio, vt dominium translatum dicatur, nu. 4.*

5 *Intercepti cauſa ciuilis dicitur quoad perſecutionem rei.*

6 *Pœna contrà extrahentes ipſo iure venit infligenda.*

7 *Pœna impoſita per legem, vel ſtatutum, ipſo facto, habet vim lata ſententia.*

8 *Pœna impoſita à lege verbis geminatis, habet vim lata ſententia.*

9 *Pœna impoſita per legem, vel ſtatutum ipſo iure, & ipſo facto, vt debeatur, requiritur ſententia declaratoria facti, contra, nu. 11.*

10 *Delinquens ante ſententiam declaratoriam*

riam commiſſi delicti, manet in ſua integritate.

11 *Sententia declaratoria commiſſi delicti non requiritur in crimine notorio, vel ſi reus fuerit in fraganti repertus.*

12 *Delinquens captus in alieno territorio, remitti debet ad Iudicem loci delicti; & & ſic practicatum, nu. 13.*

14 *Delicti locus eſt principalis forus.*

15 *Baro poteſt punire offendentem ſuum vaſſallum, licèt delinquens ſit de alieno territorio.*

16 *Extrahentes res in contrabannum à Regno, licèt ſint exteri, efficiuntur de foro huius Regni; & puniuntur iuxtà leges loci commiſſi delicti, nu. 17.*

18 *Delinquentes in territorio meo, ſi capiãtur extrà meum territorium; poſſum tanquam offenſus remiſſionem petere, etiã ſi ſint bãnniti, prout etiã ſi captus ſit in proprio domicilio delinquentis, n. 19.*

20 *Iudex loci delicti ſi non requirat Iudices domicilij, vel originis pro remiſſione delinquentis, iſti procedunt.*

21 *Extrahentes ſerica à Regno, capti in maritima Neptuni, Status Eccleſiaſtici, per Summum Pontificem Alexandrum VII. fuerunt remiſſi ad Dominum Proregem Neap.*

22 *Litera Agentis Suæ Maieſtatis in Vrbe pro remiſſione dictorum carceratorum, & reſcriptum Domini Proregis, nu. 23.*

24 *Deciſio Regiæ Iunctæ in cauſa Bartoli Ronica, per quam fuerunt declarata ſerica intercepta, & extrahentes condemnati ad remigandum in Regijs Triremibus, nu. 25.*

26 *Res extracta à Regno, & capta per cuſtodes Regiæ Dohanæ extrà Regnum, ad quem ſpectent.*

27 *Res extracta abſque ſolutione directuum dohanæ, ad ipſam dohanam ſpectant, & non ad fiſcum.*

28 *Interceptum acquiritur illi, cui datum debetur.*

29 *Commiſſum ſpectat ei, ad quem gabella ſpectat.*

30 *Arrendamentorum practica, & obſeruantia circà acquiſitionem interceptorum.*

31 *Interceptum efficitur capientis cum onere ſoluendi directus alijs arrendamentis.*

32 *Conſuetudo attenditur in vectigalibus.*

33 *Conſuetudo eſt interpretatiua legum priuilegiorum, & ſcripturarum ex lapſu decennij tantùm.*

34 *Deciſio in cauſa Regiæ Dohanæ, & Ioannis Vandein cum Regio fiſco.*

35 *Tracta debetur Regiæ Curiæ pro ſericis, quæ extrahuntur extrà Regnum, etiam ſi captæ ſint à cuſtodibus aliorum arrendamentorum.*

36 *Intercepta facta per Regios Miniſtros, applicantur fiſco, ſolutis directibus arrendamento illius rei interceptæ; ſecus quãdo ſunt capta intercepta per Miniſtros arrendamentorum.*

Rex extractæ à Regno in contrabannum, & captæ extrà Regnum, an ſint fiſco Regni reſtituendæ.

§. X.

1 ANceps quæſtio eſt, ſi res à Regno noſtro extractæ contrà deuetum, & extrà Regnum interceptę apud dominium alterius poteſtatis, nunquid reſtituendæ ſint fiſco Regni noſtri.

2 Decidi tamen videtur ex nimis exploratа, & ſæpius relata concluſione, vt res extractæ in contrabannum, ſtatim deſinant eſſe illius, qui extractionem patrauit, & in dominium Domini vectigalis tranſeant *tex.* eſt *in l. commiſſa 14. ff. de publican. & vectigal.* his verbis loquens, ibi, *nàm quod commiſſum eſt, ſtatim deſinit eſſe eius, qui crimen contraxit, dominiumque rei vectigalis acquiritur*; idemq; confirmat *gl. in verb. compitit.* dicens, quod quando quis non præſtat vectigal, & occultat merces, ſtatim illę fiſco quæruntur.

3 Et amplius commiſſi perſecutio aduerſus quemlibet poſſeſſorem eidem fiſco tribuitur, eidemque ius vendicandi tranſmittitur, ſic indicant verba *dictæ legis commiſſa*, & docet *gl. in d. verb. competit*; & confert etiam *tex. in l. ſi publicanus, ff. eod. & in l. de eo, §. final. ff. ad exhibend.*

bend. & gl. in l. fraudati 8. ff. de publican. & vectigal. inquiens, quod debens ſoluere vectigal nomine alicuius rei, ſi illam ſupprimat, vt vectigal huiuſmodi non exigatur, ipſo iure fit commiſſio in fiſcum, & comprobat hoc pariter eadem *gl. in l. ſicut in fin. ff. quod cuiuſq; vniuerſ.*
4 ſequitur *Dec. conſ.* 187. *nu.* 4. ſubdens, non requiri in hoc caſu traditionem, vt dominium translatum dicatur, & ad idem facit *tex. in d. l. commiſſa*, & probat *Andr. de Feud. ſine culp. non amittend. nu.* 4. & apprimè conferunt etiam tradita *per Reg. Moles dec.* 36. *Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ.* 516. *Reg. Reuert.* vbi ſubdit obſeruaſſe, ex quodam manuſcripto Præſidētis Reg. Cam. *Iuly Cæſaris Minadoes*, ſemper Regiam Cameram pronunciaſſe, quod fiſcus patrato crimine extractionis, ſtatim efficitur Dominus rerum extra-
5 ctarum; Et inſuper eodem loco aduertūt cauſam intercepti ciuilem nūcupari, dùm fiſcus proſequitur rem, vel æſtimationem ipſius; nàm etſi initiò attento dicatur criminalis, tamen non eſt perſcrutanda origo, & cauſa delicti; ſed natura iudicij, quo fiſcus proſequitur rem, vel æſtimationem ſibi debitam, *l.* 3. §. *item ſcribit, ff. de pecul. l.* 1. *ff. de ſepulchr. violat. l.* 1. *ff. de iur. fiſci, Rip. in rub. de iudic. nu.* 92. *& ſeq.* & ità decreuiſſe teſtatur Reg. Camera *Reg. Mol. deciſ.* 36. *tit. de iur. adohe.*
6 Imò pœna, quæ irrogatur contrà fraudantes vectigalia, ipſo iure venit infligenda, nedùm attento iure communi *ex d. l. commiſſa, ff. de publican. & vectigal.* ſed etiam inſpectis Regijs Sanctionibus in hoc Regno vigentibus; vt *in prag.* 25. §. 3. *& in pragm.* 37. *de extraction. & in pragm.* 27. §. 21. *eod. tit. & in pragm.* 39. §. 16. *eod. tit. de extraction.* quibus in iuribus in pœnas ſtatutas ipſo facto incurri decernitur, hæc enim verba *ipſo facto*,
7 vim habere latæ ſententiæ; adeò quod extrahentes ſtatim commiſſo crimine in pœnas illas incidunt, *gl. in l. in criminal. verb. habeatur*, vbi *Bald. C. de iuriſd. omn. iudic. Tiraquell. de reuocand. donationib. gl. reuertatur nu.* 26. *&* 298. *ad idem Bar. in l. commiſſa, Bal. in l. commiſſa, ff. de publican. & vectigal. Alex. in l. Imperator, ff. de iur. fiſc. Bal. & Angel. in l.* 1. *C. ex delict. defunct.* latiſſimè *Felin. in c. Rodulphus num.* 48. *cum ſeqq. de reſcript. Socc. iun. conſ.* 68. *num.* 38. *vol.* 3. *Menoch. conſ.* 99.
8 *nu.* 158. *vol.* 1. & idem quando lex, dùm pœnam decernit, vteretur verbis geminatis, vt pulchrè ſcripſit *Curt. ſen. conſ.* 30. & ſequitur alijs adductis *Peregr. de iur. fiſc. lib.* 4. *tit.* 5. *nu.* 7.
9 Alij autem cenſent, requiri in hoc caſu ſententiam declaratoriam facti, qua declaretur, crimen illud fuiſſe cōmiſſum, & antea bona per fiſcum apprehendi nō poſſunt, licèt tranſierint in eius dominiū, *cap. cum ſecundum de hæretic. in* 6. vbi *Io: Andr. Ancheran. & Felin. Bart. in auth. de inceſt. nupt. col.* 2. *Bald. in l. quæ ſub conditione, § fin ff de condict. inſtit. Curt. ſen.*
10 *conſ.* 20. vbi pulchrè inquit, quod antè declaratoriam reus quòad ſtatum perſonæ, bonorum, & iurium remanet interim in ſuà integritate, ſequitur *Couarr. de ſponſalib. par.* 2. *c.* 6. §. 8. *nu.* 22. *Peregr. loc. cit. nu.* 8.
11 Hæc tamen opinio locum non obtinet in crimine notorio, & manifeſto, vel quando deprehenditur reus in fraganti cum rebus extractis in contrabannum; nàm tunc non expoſcitur partis citatio, nec ſententia declaratoria, vt affirmat *Luc. de Penn. in l. cum allegat. col.* 5. *C. de re milit. lib.* 12. *Felin. in c.* 1. *nu.* 60. *de conſtitut. Gram. deciſ.* 105. *nu.* 13. *&* 58. *Berous conſ.* 176. *nu.* 96. *Soccin. apud Curtiū d. conſ.* 20. *nu.* 28. *Peregr. de iur. fiſc. d. lib.* 4. *tit.* 5. *nu.* 11. & ità ſeruatur in Regia Iuncta contrabannorum, vt latiùs dicemus *in* §. *de mod. procedend. in cauſis contrabannorum, &c.*

Quinimò non dumtaxat res interceptæ tradi debent fiſco Regni noſtri, ſed
12 etiam noſtris Magiſtratibus remitti debent huiuſmodi extrahentes, vt debitis pœnis feriantur; ſiquidem delinquentes deprehenſi in alieno territorio, ad Iudicem loci delicti remitti debent, & ab eodem plectendi ſunt, ità *Angel. de Peruſio in l. Graccus nu.* 4. *C. ad leg. Iul. de adulter. Roman. in l.* 1. §. *occiſores nu.* 18. *ff. ad Syl-*
13 *lanian.* probat *tex. in l.* 1. *C. vbi de crimine agi*, ſequitur in puncto *Paris de Puteo de ſindic. in verb. captura c.* 4. *nu.* 2. *in medio*, vbi refert, ſic obſeruatum; nàm quidam cōmiſit delictum Peruſij, & fuit inſequutus per familiam vſque ad Ciuitatem Florentiæ, & ibi fuit captus, & deindè Peruſij punitus, & ſimile fuit practi-

catum

catum tempore Pontificatus Iulij II. cum quibuſdam bannitis Bononiæ, & captis in loco Mirandolæ, ad Bononiam conductis, ibique ſuſpenſis, refert *Cartar. de execution. ſent. cap. bann. cap. fin. nu. 263.*

14 Etenim principalis forus locus delicti
eſt, *Paul. de Caſtr. in l. 1. C. vbi de crimin.*
per tex. in cap. 2. de conſtitut. in 6. Didac.
Cantererius Hiſpan. in ſuis qq. crimin. tit.
de qq. tangentib. perſon. Iudic. quaeſt. 3. nu.
13. Caball. reſol. crimin. reſol. 162. nu. 29.
Azeued. lib. 8. recompilat. tit. 16. l. 1. nu.
66. Reg. Rouit. ſuper pragm. 1. nu. 50. vbi
15 *de delict. quis conu.* adeò quod Baro po-
teſt punire offendentem ſuum vaſſallum,
licèt offendens ſit alieni territorij, *Andr.*
in c. 1. quibus mod. feud. amitt. verſ. de eo
vero, & in §. ſed nec praeterea, quae ſit pri-
ma cauſa benef. amittend.

16 Imò extrahentes res in cõtrabannum à Regno, licèt ſint exteri, delinquendo in Regno, efficiuntur de foro iudicis, vbi deliquerunt, affirmant *Couarr. pract. qq. c. 18. nu. 5. Clar in §. fin. quaeſt. 57. num. 9. Couar. var. reſol. tom 2. c. 2. nu. 72. Praeſ. de Franch. decіſ. 147. nu. 1. Reg. Sanfel. deciſ. 250. nu. 11. Io: Koppen. deciſ. German. 43. nu. 12. Viu. comm. opin. tom. 1. in verb. Iudex domicilij nu. 3. Reg. Rouit. in d. prag. 1. nu. 58.*

17 Et puniri debent iuxtà leges, & ſtatuta loci commiſſi delicti, *Bart. in l. cunctos populos nu. 47. verſ. ſuper C. de ſumm. Trinit. & fid. cathol. Bald. & Bart. in l. 1. C. eod. tit. Aret. conſ. 58. Bald. conſ. 393. nu. 2. lib. 1. Angel. de malefic. verſ. exiſtens Florentia nu. 3. Abb. in c. cum contingat nu. 8. verſ. ſed ſi dubium de foro compet. Alex. conſ. 11. vol. 1. Clar. in §. fin. quaeſt. 85. nu. 4. Theſaur. deciſ. 90. nu. 5.* & hanc opinionem iudicando, & conſulendo ſeruandam in eſſe, teſtantur *Caball. reſol. crimin. caſ. 162. nu. 34. Reg. Sanfel. in pract. iudiciar. ſect. 25. nu. 9.*

18 Prætereà cautum eſt, vt delinquentes in territorio meo, ſi capiantur extrà meũ territorium, poſſum tanquam offenſus proſequi iniuriam, & petere remiſſionem ipſorum, etiam ſi fuerint banniti; & Iudices, ipſos habeant in fortijs, nàm tenentur eos mihi remittere, ità voluerũt *Bald. in l. 2. verſ. quid ergò ſi Iudex, C. de ſeru. fugitiu. Auend. in reſp. 40. nu. 2. Azeued. lib. 8. recompilat. tit. 16. l. 1. nu. 13.*

19 Hinc eſt, vt ſi quis in proprio domici-
lio, aut aliundè capiatur, adhuc de ne-
ceſſitate remitti debet ad locum patrati
delicti, *Facchin. lib. 9. controu. iur. cap. 20.*
Bolognet. conſ. 8. nu. 9. verſ. ſed poſito att,
etiam ſi ſit captus delinquens à Iudice
domicilij, & remiſſio petatur à Iudice
originis, & delicti, nàm adhuc remitten-
dus eſt ad locum delicti, *Theſaur. d. deciſ.*
90. nu. 4. ſequitur *Reg. Conſtant. in l. vnic.*
nu. 125. C. de Claſſic. lib. 11. Reg. *Rouit. in*
d. prag. 1. vbi de delict. nu. 57. ideò inole-
20 uit praxis, vt Iudex loci delicti requirat
Iudices originis, & domicilij, aliàs iſti in
cauſa procedunt, *Decian. lib. 4. tract. cri-*
minal. cap. 18. nu. 5. & cap. 19. num. 1. Reg.
R*ouit. loc. cit. nu. 66.*

21 Et hactenus aſſeuerata iuribus, rationibuſque conſtituta confirmantur rei iudicatæ munimine; etenim in mẽſe Octobris 1664. contingit, vt quidam Bartolus Bonica Liparæ Inſulæ Siciliæ, nauem ſericis onuſtam in maritima Fuſcaldi citerioris Calabriæ à Regno extraxit, Liburnium proficiſcens, nullis debitis expeditionibus præcedentibus, appulit in maritimam Neptuni Status Eccleſiaſtici, quo in loco nonnullas ſericorum quantitates diſtraxit, & aſſerens vi tempeſtatis incidiſſe: quæſiuit apud Conſulem Nationis Hiſpanæ acta teſtimonialia conficere; tamen idem Conſul fraudem agnoſcens, ſerica, & nauem intercepit, dictum Bartolum, & nautas detinuit, certioremque reddidit Eminentiſſimum Dominũ Cardinalem de Aragona, tunc Regni moderatorem, qui ſuas partes interpoſuit apud tunc Summum Pontificem Alexandrum VII. & perpenſis, ruminatiſque rationibus, ſatis lepidè, & eruditè demonſtratis per Excellentiſſimum Dominum D. Petrum Antonium de Aragona, tùnc Regis oratorem, modò Prudentiſſimum Proregem; eiuſdẽ Pontificis iuſſu viuæ vocis oraculo habito; nauis, ſerica, & delinquẽtes traditi fuerunt Onuphrio Vecchione cohortis campaniæ tribuno, ad almam Vrbem accerſito pro hoc particulari, ordine eiuſdem Eminentiſſimi Proregis, vt liquet ex diplomate Magnifici Marci Antonij Barberio, degentis in Vrbe, & eſt, quod ſequitur.

Emi-

Eminentiſſimo, y Reuerendiſſimo Señor.

22 VIne à eſte lugar de Neptuno con las ordenes del Señor Cardenal Chigi, para la entregua deſtos marineros, que ſe hallauan preſos, y de toda ſu ropa, y para vencer las dificultades, que ſe podian ofrecer, lo qual ſe ha executado con toda la breuedad poſſible, pues por cauſa del mal tiempo, y neceſſitar el Bergantin de reparo, hà iuzgado combeniente el Capitan Vecchion partir con tres felucas, dexando dicho Bergantin, el qual ſe va acomodando, y podra V.E. embiar por el quanto antes que dando a cargo del Conſul el cuydar de todo, como mas deſtintamente dirà à V.E. dicho Capitan Vecchione, hauiendo por ſu parte hecho el poſſible.

He entregado al Capitan Onofrio Vecchione quarenta doblas de Eſpeña, de que me hà dado reciuo.

Lo que hà obrado el Conſul, parecerà por el proceſo original, que ſe remite, y con quanta fineca hà hecho el ſeruitio de Su Mageſtad, yo por mi parte ho procurado cumplir con mis obligaciones, ſabiendo las muchas, que tiengo à V. E. Cuya Eminentiſſima Perſona guarde Dios muchos annos, como le ſupplico. Neptuno 21. Henero de 1665.

Eminentiſs. y Reuerendiſs. Señor.

Cardinal de Aragon mi Señor.

Menor Creado de V.E.
Marco Antonio Barberio.

Et indè idem Eminentiſſimus Dominus Prorex huiuſmodi cauſam intercepti, & inquiſitionis decernendam cōmiſit Regiæ Iunctæ Contrabannorum, in qua examinata cauſa declarauit, ſerica cum naui eſſe intercepta, & applicari Regiæ Curiæ, & etiam dicta Reg. Iuncta Magiſtrum nauis cum nautis condemnauit ad remigandum in Regijs Triremibus: tamen poſt publicatam deciſionem Eminentiſſimus Cardinalis de Aragona Prorex, ob reciprocam obſeruantiam, & beneuolentiam cum Sede Apoſtolica, extrahentes à pena Triremium per gratiam liberauit, vt apparet ex reſcripto, & decretis Regiæ Iunctæ, quæ ſequuntur.

EL Cardenal mi Señor me hà mandado remittir à V.S. el Proceſo, que ba con eſte Villete ſobre el contrabando 24 de ſeda, que lleuauan en vn Bergantin con los Marineros, que ſe ha preſo, y traydo deſde Neptuno, y ſegun el reciuo, que ha hecho el guarda ropa deſta Aduana, que tambien va incluſo, ſon cinco mil cientos, y trienta libra de ſeda, las que ſe han entrado en ella, y diçe Su Eminencia, que V.S. haga ſe vea luego en la Iunta de Contrabandos, y ſe deſpache eſta cauſa, diſponiendoſe la venta de la dicha ſeda, peroque antes de conduirla de quenta V.S. à S.Em. y tambien diçe, que V.S. mande llamar al Capitan Vechion, para informarſe de los Marineros, que eſtan preſos, y lo de mas, que condujere a la cauſa. Guarde Dios à V.S. Palacio à 29. de Henero 1665. D. Gaſpar de Salcedo. Señor Regente Lugarteniente de la Camara, Domino Commiſſario.

Super intercepto librarum ſerici quin- 25 *quemille centum triginta in Bergantino Capitanei Bartoli Bonica, vt ex actis.*

Die 6. menſis Februarij 1665 Neap. facta relatione in Regia Iuncta Contrabannorum per Dominum Militem V I.D. Franciſcum Rocco Regium Conſiliarium, & Commiſſarium.

Per Regiam Iunctam Contrabannorum, eiuſque Spectabilem, & Dominos Iudices, per S. E. delegatos prouiſum, & decretum eſt, quod declarentur ſerica in actis deducta intercepta; & proindè procedatur ad venditionem ipſarum, & pretium liberetur Regio Fiſco, hoc ſuum, &c. D. Antonio Iuan de Centellas, D. Blaſius Boliaga, Franciſcus Roccus, D. Didacus de Vlloa, Vidit Fiſcus, Proſper de Laurentijs Act.

In cauſa Regij Fiſci cum Patrono Bartolo Bonica, Didaco, & Dominico Reſtuccio, & Antonio, aliàs Antonino Payano eius nautis de Lipari, inquiſitis, & carceratis de extractione ballarum viginti ſeptem ſericorū, qualibet eſt librarum biſcentum quinquaginta in circa, à maritima Fuſcaldi per extra Regnum in contrabannum, & truffa, ſeù furto quatuor ex dictis ballis ſericorum, ad ſummam librarum mille in circa reſpectu dicti Bartoli, vt in actis penès ſubſcriptum Actuarium.

Die 13. menſis Maij 1665. Neap. facta

relatione in Regia Juncta per Dominum
Regium Conſiliarium Franciſcum Rocco
Commiſſarium.

Per Regiam Junctam Contrabannorum,
eiuſque Spectabilem, & Dominos Iudices
per S.E. delegatos prouiſum eſt, quod ſupra-
dictus Patronus Bartolus Bonica pro cauſis
prædictis remiget, & remigando perſona-
liter ſeruiat in Regijs Triremibus per an-
nos decem, & ſupradicti nautæ ſimiliter
remigent in Regijs Triremibus per annos
quinque continuos, hoc ſuum, &c. D. Anto-
nius Iuan de Centellas, D. Blaſ. de Boliaga,
Franciſcus Roccus, D. Didacus de Vlloa,
D. Petrus de Valero, Proſper de Laurentijs
Act.

26 Prædictis quoque apprimè adaptatur,
quod accidit retro elapſis annis diſcep-
tari in Regia Iuncta, & quod indè ab eo-
dem magiſtratu fuit terminatum; ſiqui-
dem obtenta facultate per Dominum
Ioannem de Vandein ab Excellentiſſimo
Domino Comite de Pegneranda, tùnc
Regni Vicerege, retinendi cimbam, ar-
mis, & militibus munitam transfretan-
tem, etiam extrà diſtrictum Regiæ Do-
hanæ pro inueſtigandis mercibus, quæ
cōtrà deuetum extrahuntur, vt tutus ipſe
redderetur à nonnullis fraudibus, quæ
perpetrabãtur contrà impoſitionem gra-
norum 25. pro vncia, quam in Regia
Dohana, ipſe Io; poſſidebat; milites in
hac cimba præpoſiti in maritima Cana-
lis Plumbini interceperunt quamdam
quantitatem ſerici, à maritimis Calabriæ
in contrabannum extractam; fuerunt ſe-
rica predicta conſignata Officialibus Ar-
cis Portulungonis, certirioratoque de-
indè dicto Domino Prorege, ſerica huiuſ-
modi ordine eiuſdem fuerunt diſtracta,
& pretium ſolutum militibus dictæ arcis,
cauſa eorum ſtipendijs; Poſtmodum di-
ctus Ioannes, cæterique Gubernatores
Regiæ Dohanæ hujus Ciuitatis, precibus
porrectis eidem Domino Proregi, petie-
runt reſtitutionem pretij eorundem ſeri-
corum, & cauſa delegata dictæ Regiæ
Iunctæ.

Inſtabant prædicti Actores iure meri-
tò huiuſmodi reſtitutionem ad ipſos ſpe-
27 ctare; ſiquidem commiſſum commo-
dis Arrendatorum vectigalis cedere
debet; nàm propter profeſſionem, & ſo-
lutionem datij non ſequutam in eorum
contemptum, videntur res extractæ, tex.
eſt *in l. commiſſa, ff. de publican. & vecti-*
gal. & faciunt verba *incip. magiſter ſun-*
dicarius, & ſequitur *Marcell. de Maur. al-*
legat. 55. n. 19. Guttierez de gabell. quæſt.
124. nu. 4. & conferunt, quæ copioſè egi-
mus *in* §. 5. & plenè ibi glomeratis adde
Salyc. in l. multarum, C. de mod. mulctar.
28 dicens, huiuſmodi commiſſum ex iure
accreſcendi competit illi, cui datium de-
betur, ſequitur *Peregrin. de iur. fiſci lib. 4.*
tit. 8. de pœnis nu. 9. facit *tex. in l. ſi quis*
ſine, C. de vectigal. l. final. §. Diui, ff. de
publican. & vectigal. Cyn. Bart. & Salyc. in
d. l. ſi quis ſine, Alex. in l. 1. C. de mod. mul-
ctar. Angel. in l. ait ſi quis, ff. de penſion.
hæredit. Alber. in l. 1. in fin. ff. de vectigal.
& commiſſ. Corn. conſ. 181. col. 1. lib. 3. Io:
de Amic. conſ. 110. nu. 20. Guid. Pap. deciſ.
423. Guttierez de gabell. quæſt. 124. nu. 3.
Capiblanc. de Baronib. tom. 1. prag. 8. par. 1.
nu. 230. Reg. *Sanfel. deciſ. 407. nu. 11.* præ-
cipuè quia interceptum ſucceſſit opera
eiuſdem Ioannis, ac Gubernatorum, quo-
rum ſumptibus cimba huiuſmodi ad ex-
cubiam fuit deſignata, etiam extra
diſtrictum Regiæ Dohanæ, accedente
permiſſu Domini Proregis.

29 Contendebant autem Gubernatores
arrendamenti ſerici, exiſtimantes, inter-
ceptum huiuſmodi ad ipſos pertinere,
dùm datiũ ſerici fuit fraudatum; etenim
iure conſtitutum eſt, vt ad quem ſpectat
gabella, ad eundem attinet commiſſum,
ità *Bertach. de gabell. par. 9. nu. 9.* Roſent.
de feud. cap. 5. concl. 40. Maſtrill. de magi-
ſtratib. c. 10. nu. 132. Reg. Reuert. *deciſ. 28.*
par. 1. idemque conſtare aſſeuerabant ex
paulò ante alligatis.

30 Nihilominus ipſis Gubernatoribus ar-
rendamenti ſerici aduerſabatur ſtylus, &
obſeruantia inter arrendamenta vigens;
vtpotè quando cuſtodes vnius arrenda-
31 menti intercipiunt bona, ſuper quibus
impoſita ſunt diuerſa datia, commiſſum
tùnc efficitur capientis, qui tenetur ſolue-
re dirictus, cæteris arrendamentis debi-
tos, & in hoc ſtylo acceſſit teſtimoniale
cunctorum Regiæ Dohanæ Officialium.

32 In vectigalibus autem attenditur con-
ſuetudo, ex doctrina *Bart. & Paul. de Ca-*
ſtro in l. cotem ferro, §. Dominus nauis, ff.
de publican. & vectigal. Guttierez de ga-
bell. quæſt. 86. nu. 1. quia conſuetudo non
ſolùm

33 ſolùm eſt interpretatiua legum, & priuilegiorum, ſed etiam ſcripturarum ex lapſu decennij tantùm, *tex. in cap. cum dilectus*, & ibi *Ant. de Butreo nu.18. & 23. ad fin. Abb. nu.7. de conſuetud. Guttierez lib.3. pract. quæſt.62. nu.26. Tiber. Decian. reſp.51. nu.51. vol.2. & nu.53. vſq; ad 60. & conſ.46. nu.128. cum ſeqq. vol.2. idem conſ.32. nu.16. vol.2. & conſ. 124. nu.27. vol.3. Guttierez de gabell. quæſt.86. nu.12.* & hæc conſuetudo valida eſt, *Bald. in l. cum proponas 13. C. de nautic. fœnor. & Theſaur. qq. forenſ. lib.1. quæſt.52. nu.2.*

Vndè in hac relata cauſa perpenſis omnibus per Regiam Iunctam; & præcipuè deciſionibus aliàs interpoſitis, quibus meminimus ſupr. *in d.* §. 5. ſic decreuit.

34 *Super inſtantia facta per Magnificos Gubernatores Regiæ Dohanæ Neap. & granorum 25. pro qualibet vncia, & ſuper ſolutione ducatorum 9007.4.12. ad eorum beneficium; peruenctorum ex venditione nonnullarum quantitatum ſericorum, interceptorum per eorum cymbas guardiæ in Canali Plumbini in menſe Septembris 1660. ſuper cimbis Patroni Antonij Aſſanti, & Dominici de Sãctis, extractarum à Prouincia Calabriæ Citrà in contrabannum, & venditarum ordine Excellentiſſimi Domini Proregis in Ciuitate Liuorni, & peruenctorum in poſſe Regiorum Officialium Arcis Portus Lungonis per ſuccurſum militum ipſius, prout ex actis.*

Die 29. Menſis Nouembris 1663. Neap. facta relatione in Regia Iuncta Cõtrabannorum per Dominum militem V.I.D. Franciſcum Roccum Regium Conſiliarium, & Commiſſarium, viſis litteris S.E. expeditis ſub die 30. Iulij, & 1. Septembris 1660. fol.14. & 13.

Regia Iuncta declarat, interceptum ſerici in actis deductum ſpectare ad Regiam Dohanam Neap. capientem; & proindè quantitates peruentæ in poſſe Officialium Regiorum Arcis Portus Lungonis ex pretio dictorum ſericorum, reſtituantur Gubernatoribus Regiæ Dohanæ, & impoſitionis granorum 25. pro qualibet vncia, reten-
35 *ta quantitate debita Regiæ Curiæ pro iure tractæ, & cum obligatione ſoluendi dirictus, ſpectantes Arrendamento ſerici Calabriæ, hoc ſuum, &c. D. Antonio Iuan de Centellas, D. Blaſius de Boliaga, Franciſcus Roccus, D. Chriſoſtomus Vargas Machuca. D. Ioſeph Filiù, Vidit Fiſcus, Proſper de Laurentijs Act.* quam etiam peculiarem deciſionem in *d.* §. 5. retulimus.

36 Qua de re Regia Iuncta Contrabannorum ſemper obſeruauit, & obſeruat, ex rebus interceptis, quæ fiſci commodis applicantur (dummodò interceptum non ſequatur facto cuſtodum Arrendamentorum, cui eatenus debetur) ſoluere Arrendamentis ſerici, vel olei, aut aliarum mercium dirictus pro rebus interceptis.

Præfectus Triremium, capiens res extractas in contrabannum à Regno, tenetur illas reſtituere Fiſco Regni, nec dicitur legitima præda.

§. XI.

SVMMARIVM.

1 *Præfectus Triremium, capiens res extractas in contrabannum à Regno Neapolis, tenetur illas reſtituere Fiſco Regni, & nu.2.*
3 *Mar adiacens eſt de iuriſdictione Principis dominantis Territorio propinquiori.*
4 *Delictum in mari commiſſum, puniri debet à Domino Ciuitatis, vel portus illius; & non captis delinquentibus petit remiſſionem à capientibus, nu.5.*
6 *Delinquens in Territorio meo, ſi capiatur extra meum Territorium, poſſum ego petere remiſſionem, etiam in bannito, nu.7.*
8 *Seruum fugitiuum ex alieno Territorio, quis pro ſe adducere non poteſt.*
9 *Claſſis Dux dicitur habere Territorium in mari, quo Claſſis reperitur.*
10 *Locus, quo exercitus commoratur, dicitur ſuum Territorium.*
11 *Rex Philippus II. Inſtructiones ſtatuit pro decidendis controuerſijs inter Duces*

res Claſſis, & Præfectos Prouinciarum.

12 *Dux Claſſis Iuriſdictionem habet duobus concurrentibus.*

13 *Prouincialis ſi deliquit cum alio Prouinciali in Claſſe, cognitio ſpectat ad Præſidem Prouinciæ, etiam ſi Dux Claſſis præuenerit, nu. 14. Verba inſtructionum referuntur, nu. 15.*

16 *Extractionis bonorum prohibitorum delictum, cõmiſſum à Claſſico, cognoſcitur à Iudice Terræ, à qua ſit extractio, & verba inſtructionum Regis Philippi II. referuntur, nu. 17.*

18 *Bona ſi ſunt ſub Caſtro, & intrà Præſidia alicuius Principis non poſſunt capi vti præda ab alijs.*

19 *Deciſio Regiæ Iunctæ in caſu prædicto, quod ſerica capta per Triremes, ſpectent ad fiſcum Regni Neapolis.*

20 *Conſultatio facta per Regiam Iunctam Contrabannorum pro differentia orta inter Dom. Ducem Turſij Præfectum Triremium, & Fiſcum Regni Neapolis pro ſericis extractis in contrabannum.*

Præfectus Triremium, capiens res extractas in contrabannum à Regno, tenetur illas reſtituere Fiſco Regni, nec dicitur legitima præda.

§. XI.

EXhitatio non iniucunda defertur, quæ retroelapſis annis controuerti contingit inter Dominum Ducem Turſij: etenim à ſuis Triremibus in mari Portus Hercolis interceptis duabus cimbis ſericis onuſtis, quæ contrà deuetum à Terra
1 Fluminis frigidi Prouinciæ citerioris Calabriæ extracta fuere, ſuppoſuit idem Dominus Dux, huiuſmodi ſerica ſuo cõmodo applicare, qua de re certiorato Excellentiſſimo Domino Comite de Pegneranda tùnc vices Regis gerente in hoc Regno ab Officialibus Arcis Portus Hercolis; idem Dominus Prorex Regiæ Iunctæ Contrabannorum commiſit, vt quid de iure eſſet, conſuleret.

Satis meritò ex duabus exploratis cõcluſionibus præſens contentio deciditur, altera ex ſupra exaratis in præcedenti §.
2 abundè liquet, largo DD. calculo munita, ac iuribus confirmata; vtpotè ſerica extracta à Regno in contrabannum, ſtatim deſinunt eſſe extrahentis, & in fiſci dominium tranſeunt; Altera eſt, quia ſerica fuerunt intercepta in mari Portus Hercolis dictionis Regis noſtri; idcircò commiſſum ad eundem Regem noſtrum
3 ſpectat; cum mar adiacens eſt de iuriſdictione Principis, dominantis territorio propinquiori, cui circumfunditur, ità omnes ſcribentes *in c. vbi periculum, §. porrò de elect. Bart. in tract. de inſul. in verb. nullius, & l. Cæſar,* vbi *Alex. in add. ff. de publican. Bald. in c. 1. quib. mod. feud. amitt. & in l. penult. ad fin. ſup. de inſtit. & ſubſtit. ſub cond. fact. & in ſuo repertor. in verb. Iudex, Angel. in l. Inſula de Iudic.* latè *Hipol. de Marſil. in l. fin. ff. de iuriſd. omn. iudic. nu. 180. Paris de Puteo de reintegr. feudor. in cap. de finib. feudor. in princ. nu. 7.* cum alijs adductis *per Suarez allegat. 15. nu. 1. Cepoll. in tract. de ſeruit. in tit. de mar. nu. 20. Petr. Girard. de Petraſan. in ſuo ſing. 15. Corſect. in ſing. in verb. iuriſdictio, Bald. in l. ſi plures C. de cond. inſert. Angel. in l. ſanè, ff. de iniur. Io: de Anani in c. 2. de Cleric. venat. Bertach. in tract. de gabell. 1. par. 12. part. volum. tract.* Reg. *de Pont. de poteſt. Proreg. tit. de triremibus, nu. 42.*

4 Imò in facti ſpecie contrà milites ad cuſtodiam Arcis præpoſitos, inſequentes cimbas, ſerica vetita aſportantes, nautæ, alijque complices in huiuſmodi extractione nonnullos ictus ſcoppicti emiſerunt, illiſque militibus obſtitere; vndè coherctio huius facinoris in mari commiſſi ad dominum Ciuitatis, vel Portus pertinet, tanquam delictum in eius territorio patratum, *l. vnic. C. de Claſſ. lib. 11.* quam legem extollit *Bart. ibi. & Angel. ibid. & in l. ſanè, ff. de iur. iurand. idem Bart. in l. Cæſar, ff. de publican. Suarez allegat. 17. nu. 3. Simanc. de iuriſd. Cathol. c. 2. Villadieg. de hæret. quæſt. 8. in fin. Curia Philippica par. 3. §. 4. nu. 2. Cepoll. tit. de mari, Præſ. de Franch. deciſ. 142. nu. 6.*

Ete-

5 Etenim Dominus Terræ vicinioris nõ ſolũ poteſt animaduertere in delinquentes in mari adiacenti;ſed etiam ſi ab alijs fuerint delinquentis capti, petere valet remiſſionem eorundem delinquentium, ità reiecta opinione *Luca de Penn.in l.vn. C.de Claſſie.lib.*11. *& Affl.in c.* 1. *quæ ſint regalia in verb. armandia in fin.* aliter ſentientium affirmat *Reg.Conſtant.in d.l. vnic.C. de Claſſicis nu.* 21. & faciunt iura adducta *per Suarez.d.alleg.*17. *nu.*3.

6 Et amplius idem cautum eſt,ſi quis deliquerit in territorio Regis noſtri, & indè capiatur in ditione alterius dominantis, nàm adhuc eſt remittendus iuriſdi-
7 ctioni loci delicti, prout in bannito voluit *Bald.in l.*2.*verſ.quid ergò ſi Iudex, C. de ſeru.fugitiu.* ſequitur *Reg.Conſtant.in d.l.vnic.nu.*125. *C.de Claſſic.lib.*11. *Auendan.in reſp.*40.*nu.*2. *Azeued.lib.*8. *recompilat.tit.*16. *l.* 1. *num.*13. Reg. *Rouit. in pragm.*1.*vbi delict. &c. nu.*57. eo fortius
8 quia non poteſt quis ſeruum fugitiuum ex alieno territorio pro ſe abducere, *l. quis ſit fugitiuus*, §.*item Celſus,ff. de edilit.edict.* vbi *Accurſ.* hoc notat, & ſequitur *Reg.Conſtant.in d.l.vnic. C. de Claſſic. nu.*116.

Quinimò Dominus Dux Turſij vti Præfectus Claſſis ſuarũ Triremium omni caret iuriſdictione in loco prædicto;
9 nàm licèt de iure cõmuni mar, vbi Claſſis reperitur, eſt territorium illius Ducis
10 Claſſis,ſicut locus, in quo commoratur exercitus, vt dixerunt *Cinus,Bart.& Bal. in l.* 3. *ff. de offic. Præſ.* ac idem *Bart. Bald. & Iacobin.in l.cunctos populos, C.de ſumma Trinit. & fide Catholic. Bald. & Alciat.in l.pupillus*, §.*territorium,ff. de verſ.ſignificat. Bal.in cap.*1.*quib.mod.feud. ammittitur nu.*16.*Paris de Puteo in tract. de duell.lib.*1.*cap.qui poſſunt indicere p.* 4. *&* Bellin. *in tract. de re militar. cap.* 18. *nu.*12. *circà medium par.*2.

Nihilominus in hoc Regno Neapolitano ad euitandum controuerſias aſſiduè exortas inter Duces Claſſis maritimæ,& Prouinciæ Præſidem nonnulla, Capitula
11 Sereniſs. Rex Philip. II. immortalis memoriæ ſtatuit in poſterũ obſeruanda,quæ habentur in Inſtructionibus, & mandatis datis Principi Auriæ ſummo maris Præfecto,eaſque inſtructiones etiam ab alijs Ducibus ſuarum Claſſium ſeruari iuſſit, & hodiè ſeruantur, vt teſtatur *Reg.Conſtant.in d.l.vnic.C.de Claſſ.nu.*76. *ver. in hoc Regno*, quas inſtructiones ad verbum
12 ſubnectit *num.* 77. ex quibus concludit, quod Dux Claſſis, vt iuriſdictionem habeat,duo concurrere debent, nimirum quod delictum ſit commiſſum à Claſſico contrà alium Claſſicum;ſecundum quod ſit commiſſum in ipſa Claſſe, ità *Reg. Conſtant. d. l. vnic.nu.*80.

13 Et è contrà ſi Prouincialis deliquit cũ alio Prouinciali tam in terra, quàm in Claſſe, cognitio pertinebit ad Præſidem Prouinciæ, etiam ſi Dux Claſſis præue-
14 niſſet; & propterea remiſſiones eſſe faciendas inter eos in caſibus prædictis,nõ obſtante præuentione, vt teſtatur *Reg. Conſtant.in d.l.vnic.C.de Claſſic.nu.*87.& adducit capitulum inſtructionis, ex quo deciditur caſus noſter; ibi,

15 *Se tales delictos fueren hechos contra la gente de la Tierra, aunque haya ſido preſo en la mar por la iuſticia de la armada, ſea remettido deſpues,y entregado à la iuſticia de la Tierra.*

16 Imò in eiſdem Capitulis peculiariter deciditur caſus extractionis bonorum prohibitorum, vt ſi extractio fiat à Claſſico, cognitio huius criminis ſpectat ad iuſtitiam Terræ,à qua extractio ſucceſſit, vt patet ex his verbis, ibi:

17 *Però en caſo de extracion de coſas prohibidas,y vedadas, que de Tierra ſe ſacaren la mar contra las leyes,y ordenes en tal Reyno vſadas,quiero, y es mi voluntad, por lo que emporta euitar eſte inconueniente, que alguno de la Armada, qua haya cometido eſte delicto en la mar, fueſſe deſpues preſo en Tierra, conoſca en tal caſo, y proceſo la iuſticia de la Tierra.* Ex quibus verbis ſi Claſſicus in Terra ſit detentus propter extractionem rerum illicitarum, plectitur per Iudicem Terræ, idem fortius viget contra Prouincialem, qui extractionem commiſit,& in mari fuit apprehenſus.

18 Quodque precipuum eſt in hac ſpecie, nàm bona extabant ſubtus Caſtrum, & intrà Præſidia Regis noſtri, proindè dicuntur in loco tuto, nec poſſunt capi vti præda ab alijs, vt in materia prædæ loquuntur *in l. poſtliminij* 5. *ff. de capt. & poſtlim. reuerſ.Præſ.de Franch.deciſ.*268. *Caball. cent.* 2. *caſ.* 148. latè Reg.*Galeot. reſp.*

reſp. fiſcal. 15. nu. 75. 95. 96. & 110. tex. ibi: *aut intrà præſidia noſtra eſſe cæpit*, ſed de prædictis fuſo calamo inferius diſſeritur,

Quibus omnibus diſpunctis in Regia Iuncta, me tunc non dumtaxat exiſtente Commiſſario, ſed Præſidente eiuſdem Regiæ Iunctæ, cuius Magiſtratus in proprijs meis ædibus congregabatur; ipſa
19 Regia Iuncta reſoluit, ſerica prædicta in controbannum extracta ſpectare, & ſpectauiſſe ad Regium fiſcum Regni Neapolis, & non ad Præfectum Triremium Dom. Ducem Turſij, & proindè fiat conſultatio Domino Proregi de prædictis die 18. Septembris 1660. penès Proſperum de Laurentijs Act. tenor autem conſultationis ſequitur,

Illuſtriſs. & Eccellentiſs. Signore.

20 CON Viglietto di V.E. dì 10. di Settembre, ſi è ſeruita rimettere à queſta Giunta due carte ſcritte à V. E. dal Signor Duca de Turſi de 22. & 28. Agoſto paſſato, toccante la materia delle due felluche carriche di ſeta, partite in contrabanno dalla Terra di Fiume freddo della Prouincia di Calabria Citrà, preſe in Porto Hercole; ordinando, ſi vedano in Giunta, & eſſendoſi quelle in eſſa viſte, inteſo il Conſigliero Aſcanio Raetano fiſcale, non laſcia la Giunta de admirare, lo che rapreſenta detto Signor Duca in dette carte, e di conformarſi la Giunta in quello, che conſultò à V.E. in altra Conſulta de 23. di Luglio paſſato, per eſſere il caſo tanto chiaro, & euidente, che non può riceuere ombra de difficultà contro la chiara ragione del Fiſco di queſto Regno, al quale ſe deuono reſtituire le ſete in ſumme de libre 4500. e conſignare li carcerati, atteſo di quello, che dice detto Signor Duca in dette carti, che tiene preſe informationi in contrario, circa lo che riferì à V. E. il quondam Viditore Luiſe de Vzeda, non hà inuiato detta informatione: e da quella mandata per detto quondam Viditore, coſta, che le due felluche carricorno la ſeta in detta marina di Fiume freddo della Prouincia di Calabria in controbanno ſenza pagamento de' Regij deritti per condurle in Ligorno, ò Genoua, e come furno nel Monte Cercello, ſe incontrorono con la felluca della guardia delli Regij Preſidij di Toſcana, quale volendo andare de conſerue con dette due felluche per timor de' Turchi, le dette due felluche, che portauano detto cõtrabãno, tirorno molte moſchettate, che lacerorno tutto il ſtendardo Regale, & hauendo dette felluche di guardia darone cõto al Gouernatore di detti Preſidij per catturare dette due felluche, che haueano fatto reſiſtenza, inuiò dodeci ſoldati alle Torre delle candele, doue per ordinario ſoleuano capitare per far acqua, e perche nel medeſimo tempo comparirono le due Galere della Squadra di detto Signor Duca, che portauano il Signor Principe Ludouiſio, e le dette due felluche ſtauano ſotto l'artigliarie di detta piazza, e ſi andauano accoſtando alla ſecouda Galera, la fellucha di detti Preſidij arriuò ſopra dette, che portauano il controbanno, e le catturò, e diede il capo, perilche li marinari le buttorono in mare, e mentre le ſtauano remorchiando ſotto detta fortezza, il Capitan Gio: Maria Dorio Capitano delle Galere di Spinola, fù à riferirlo al detto Signor Principe Ludouiſio, & all' iſteſſo tempo venne la felluca di dette Galere, e leuò detta preſa da potere dell'Officiali di detti Preſidij, & hauendo detto quondam Viditore Vzeda lamentatoſi di ciò con detto Signor Principe Ludouiſio, che competeua detto Capitano leuar dalle mani dall'Officiali di detti Preſidij detta preſa, che ſtaua ſotto l'artegliaria di detta piazza, il Signor Principe ordinò, che non ſi partiſſero le felluche dal luoco, doue ſtauano, e ſi faceſſe inuentario della robba, tenendoſi li marinari con buona cuſtodia per vedere à chi ſpettaua; di maniera che non ſi difficultà, che il delitto dell'eſtrattione è commeſſo in Terra del Regno, e per l'huomini di Terra, e l'altro delitto della reſiſtenza commeſſo contro la felluca Regia delli Preſidij di Toſcana, per il che la cognitione ſpetta alla Giuſtitia di queſto Regno, anco in caſo che fuſſe fatta la preſa dall'Armata di Mare, ſi doueria rimettere alla giuſtitia di Terra, nè qualſiuoglia Generale de Armata di Mare può conoſcere le perſone, che han-

no commeſſo delitti in terra, e non ſono huomini dell'Armata di mare, ancorche quella haueſſe peruenuta nelle catture de' delinquenti, anche lo tiene determinato la Maeſtà del Rè Filippo Secondo nell'Iſtruttioni date per euitar le differenze, che naſceuano trà li Vicerè delli Regni di S.M. e Generali dell'armate, delle quali ſi rimette l'accluſa copia, di più le dette Inſtruttioni hanno determinato il proprio caſo all'eſtrattione di coſe prohibite dalla Terra, che ſi portano per mare, contro le leggi, & ordini del Regno da doue eſcono, comanda S.M. ancorche fuſſero huomini della Armata, che eſtraheno dette robbe, pure ſi deuono rimettere alla giuſtitia della Terra, e finalmẽte ſi non vi fuſſe neſſuna delle dette ragioni, pure ſtando la preda già peruenuta dall'Officiali di detti preſidij di Toſcana, ſotto la fortezza, & arteglierie di detta piazza, non può qualſiuoglia armata anco Reale pigliarla in detto luoco, come vole la legge commune, e così ſtà pratticato, e deciſo in molti capi. Alla Giunta è parſo rapreſentar il tutto à V.E. à chi ſi rimette di pigliare quella riſolutione, che li parirà conueniente, tanto più che nell'vltima carta di detto Signor Duca de 28. di Agoſto eſſo anco ſi rimette à V.E. alla quale facciamo riuerenza li 18. di Settembre 1660.

di V.E.

Seruitori

Franceſco Rocco, Aſcanio Raetano,
D. Thomas Carauita, D. Ioſeph Filiù.

Euellens à poſſe Officialium bona intercepta, vtrum ſubijciatur pœnis, contrà extrahentes delatis.

§. XII.

SVMMARIVM.

1 *Eripiens res interceptas à manibus Officialium, an mulctari debeat pœnis, contrà extrahentes præſcriptis.*

2 *Pœna legis de perſona ad perſonam non extenditur, idem in ſtatutis, nu. 3. & in Regijs pragmaticis noſtris, nu. 4.*

5 *Eripiens res interceptas, ligatur pœnis contrà auxiliatores præſcriptis.*

6 *Auxiliator non dicitur, qui poſt commiſſum delictum opem præſtitit delinquenti, & extra ordinem punitur, nu. 7. ſecus ſi particeps fuerit de delicto, nu. 8.*

9 *Auxilium in maleficio ignoranter præſtitũ præſumitur: & niſi fiſcus probauerit ſcientiam, abſoluitur reus à pœna principalis delinquentis, nu. 10.*

11 *Euellens à manibus Curiæ interceptum, punitur eiſdem pœnis, quibus principalis delinquens.*

12 *Auxilium præſtans delinquenti in continenti poſt patratum delictum, præſumitur particeps, & quid in occultãte, refugiante, & viam in fugiendo præbente, nu. 13. & de ratione, nu. 14.*

15 *Statutum loquens in re, comprehendit non ſolùm extrahentem, ſed etiam auxilium præſtantem.*

16 *Statuta loquentia in re, extenduntur de perſona in perſonam; & comprehendunt etiam participes, & cooperantes.*

17 *Lex pœnalis extenditur, ne delicta remaneant impunita.*

18 *Eximens carceratum à manibus Curiæ, punitur eadem pœna, qua erat puniendus ille carceratus, & ſi pro caſu ciuili tenetur ad ſolutionem debiti, nu. 19.*

20 *Eximens equos interceptos à manibus Officialium, qui erat nobilis, & pœna remiga.*

migationis non poterat practicari, R. C. practicauit pœnam ducatorum mille, amiſſionis equorum, & pœnam eximentis carceratum à manibus Curiæ.

21 *Caſus in Regia Iuncta Contrabannorum incidens refertur.*

22 *Auxiliantes graſſatores viarum, & recaptatores, an gaudeant Indultu, à quo excluſi ſunt principales, vbi deciſio S. C. nu. 23.*

24 *Auxiliator punitur eadem pœna ſtatuti, qua punitur principalis.*

25 *Excubians antè oſtium, vt ſocij committant furtum, punitus fuit pœna vltimi ſupplicij.*

26 *Auxiliatores, & complices in aſſaſſinio non gaudent immunitate Eccleſiaſtica, prout principales, & nu. 28.*

27 *Immunitate Eccleſiaſtica gaudent auxiliatores, & opem præſtantes in homicidio proditorij; dummodò nō fuerit vnus ex percuſſoribus; contrariam ſententiam, nu. 28.*

Euellens à poſſe Officialium bona intercepta, vtrum ſubijciatur pęnis, contrà extrahentes delatis.

§. XII.

1 CVrioſa, & ſatis elegans quæſtio conuenit hic indagari, nunquid eripientes res interceptas à manibus Officialium, eiſdem pęnis mulctari debeant, quibus principales extrahentes feriũtur?

Porrò negatiuè reſpondendum eſt, nàm pœnæ ſtatutariæ contrà extrahentes diriguntur; hi autem cum extractionem non patrarunt, pœnis indictis non obli-
2 gantur, lex nàmq; pœnalis de perſona ad perſonam non extenditur, prout præ-
3 cipuum eſt in ſtatutis, *Dec. in l ſactum, §. in pœnalibus nu. 5. de reg. iur. Socc. conſ. 74. nu. 5. vol. 3. Crauett. conſ. 98. nu. 13. Maſcard. de general ſtatut. interpr. concl. 4. nu. 54. Clar. in §. fin. quæſt. 89.* & idem in
4 Regijs pragmaticis obſeruat *Reg. Rouit. in §. 1. de aſſaſſ. nu. 20. & 21.* dicens, quod ſtatutum loquens in perſona delinquentis, non comprehendit mandantem ex propria verborum ſignificatione *ex Bart. in l. hæc verba, ff. de adulter. Affl. deciſ. 404. nu. 6*

5 Ligari tamen videntur eiſdem pœnis, quibus auxiliatores coercentur, cum aliqui non dubitent, quin iſti auxilium præſtitiſſe dicantur, dùm à manibus Curiæ interceptum eripuere, ità *ex l. is qui opem, ff. de fur. §. ope inſt. de oblig. quæ ex quaſ. delict. naſc. Felin. in c. ſicut dignum de homic. Hippol. de marſil. in pract. crim. §. conſtante.*

6 Sed alij putant, auxiliatorem verè non dici eum, qui poſt commiſſum delictum delinquenti opem præſtitit; vtpotè illum receptauerit, aut fugiendi occaſionem dederit, nàm hic pari pęna, qua principa-
7 lis delinquens tenetur, plectendus non eſt, ſed extrà ordinem, *Bart. in l. in furti, §. ope nu. 4 ff. de furt. Felin. Butricarius, & Dec. in cap. 1. de offic. delegat. Clar. in §. fin. quæſt. 90. nu. 2. Menoch. de arbitr. caſ. 349. nu. 21. Farin. conſ. 106. nu. 18. & conſ. 143. nu. 9. Boſſ. de homicid. nu. 34. Carrer. in pract. §. homicidium nu. 29. Gomeſ. de delict. c. 3. nu. 50. Maſcard. de probat. concl. 159. num. 23. Caball. reſol. crim. caſ. 273. num. 3.*

8 Vt autem ille, qui poſt delictum opem delinquenti præſtitit, poſſit puniri pœna principalis delinquentis, fiſcus tenetur probare, quod dictus auxiliator, vel antè delictum, vel in ipſo delicto de eo particeps fuerit, *Felin. in c ſicut dignum n. 4. de homic. Carrer. in pract. § homicidium nu. 28. Caualcan. de bracch. Reg. par. 4. nu. 186. in fin. Maſcard. de probat. concl. 159. nu. 23. Giurb. conſ. 42. nu. 13.*

9 Nam alioquin auxilium in maleficio ignoranter præſtitum fuiſſe præſumitur, *Felin. in d. c. ſicut dignum limit. 1. & 5. de homicid. Farinac. quæſt. 130. nu. 4. Maceratenſ. lib. 3. reſol. 8. nu. 6. Menoch. de ar-*
10 *bitr. caſ. 349. nu. 6.* vndè niſi fiſcus probauerit ſcientiam, abſoluendus eſt reus à pœna principalis delinquentis, *Bart. in l. omnis nu. 2. C. de agricol. & cenſit. lib. 11. Gomeſ. par. 3. de delict. c. 3. nu. 50. Guazz. in defenſ. reor. cap. 14. num. 20. Carrer. in pract. §. homicidium n. 61.*

Verum-

Digitized by Google

11 Verumtamen his non obſtantibus in hac quæſtionis ſpecie, euellens à manibus Curiæ res interceptas, eiſdem pœnis ſubijcitur, quibus principalis plectitur, cum manum appoſuit in delicto; quamobrem adhuc auxiliator eiſdem pœnis punitur, ità affirmant *Bart. in l. is qui opem nu. 5. ff. de furt. Iul. Clar. § fin. quaeſt. 90. nu. 12. Cranetr. conſ. 220. nu. 12. Natt. conſ.* 458. *num. 9.* Bero. *conſ. 192. num. 8. vol. 2.* Boer. *decіſ. 167. Paris conſ. 153. num. 37. conſ. 164. nu. 21. conſ. 166. nu. 6. in 4. Paz in ſchol. ad l. ſtyl. 56. nu. 5. Coſta d. diſtin. 9. nu. 8. Macerat. lib. 3. reſol. 10. nu. 1. Surd. conſ. 40. nu. 45. Seſſe deciſ. 212. nu. 15. vſq; ad nu. 22. Caual. deciſ. 28. nu. 19. 26. par. 5. Menoch. de arbitr. caſ. 349. nu. 3. Carpan. ad Nou. Mediol. conſtit. c. 1. verſ. homicida n. 1156. Reg. de Põt. de poteſt. Proreg. tit. 1. §. 3 nu. 54. Guazz. reor. defenſ. 33. cap. 10. nu. 1. Eugen. conſ. 45. nu. 18. Thob. Noni. conſ. 101. à nu. 13. Rim. iun. conſ. 349. nu. 10. & 11.* Burſ. *conſ. 232. nu. 13. Giurb. conſ. 2. num. 50.*

12 Et ratio eſt, quia particeps ſceleris præſumitur, qui in continenti poſt patratum maleficium auxilium delinquenti præſtitit, ſecus ſi ex interuallo, ità *Blanc. in l. final. nu. 201. & 236. ff. de quaeſtion. Grilan. de relaxat. carcerator. rub. de abſolut. innocentis, quaeſt. 7. nu. 2. Carrer. in pract. §. homicidium nu. 27. Horat. Luc. contr. 168. nu. 3. vol. 1. crimin. Menoch. lib. 1. de praeſumpt. quaeſt. 89. nu. 20. Farinac. conſ. 219. nu. 1. Giurb. conſ. 42. nu. 19.*

13 Vndè qui poſt cõmiſſum maleficium
delinquentem comitatur, vel occultat,
aut hoſpitio excipit, vel fugiendi occa-
ſionem præbet, vel viam commonſtrat,
aut alio modo auxilium illi præſtat, faci-
14 lis contra eum inſurgit præſumptio, quod
ante delictum, particeps, & conſcius eius
fuerit; imò ad delinquendum, conſilium quoque opem, & auxilium illi aperuit, *Bald. in l. non ideò minus, C. de accuſat. Felin. in d. cap. ſicut dignum nu. 4. de homic. Marſill. in l. final. nu. 33. ff. de ſicar. Alber. de ſtatut. quaeſt. 34. Gram. conſ. 32. & vot. 15. Vulpell. conſ. 115. in fin. Maſcar. de probat. quaeſt. 159. num. 26. Clar. §. final. quaeſt. 90. nu. 2. Giurb. d. conſ. 42. nu. 10.*

Meritò ergo ſuccedit in noſtra ſpecie, vt eiſdem pœnis ſtatutarijs plectendus ſit, qui eripuit rem interceptam à manibus Curiæ; nàm ob violentiam illatam corporali pœnæ ſubjicitur, & ob interceptum ademptum à manibus Curiæ maius delictum egit: ideò ſaltim eadem pecuniaria pœna tenetur.

15 Statutum .n. ad euitandum extractiones in rem loquitur, non autem in perſonam, dùm dicitur, ne frumentum, vel ſerica extrahantur; ideò ſtatutum loquens in rem, comprehendit non ſolùm extrahentem rem, ſed etiam auxilium præſtantem in extractione, ſic probatur *in l. aut qui*, vbi *Bart. ff. quod vi, aut clam l. hac verba*, vbi *Bald ff de adulter. Dec. & Butricar. in c. 1. de offic. deleg. Alex. conſ. 15. nu. 10. vol. 1. Angel. de malefic. gl. d. maleficio nu. 8 & 9. Giurb. conſ. 41. nu. 10.*

16 Quemadmodum quando ſtatuta pœnalia remanerent eluſoria, tunc ſiuè concepta ſint per verba in rem, ſiuè in perſonam, extenduntur de perſona in perſonam, & neceſſe eſt, vt comprehendant tàm principales in delicto, quàm participes, & cooperantes; ità ſenſierunt *Villadieg. de extenſ. leg. pœnal. quaeſt. 1. nu. 81. Decian. conſ. 33. nu. 19. vol. 1. Alteran. Maſcard. de general ſtatut. interp. concl. 4. nu. 185. Reg. Rouit. in prag. 1. de aſſaſſ. nu. 45. Giurb. conſ. 41. nu. 22.* nàm vt delicta non
17 remaneant impunita, lex pœnalis extendi debet, *Bart. in l. quemadmodùm, C. de agricol. lib. 11. Rot. Bononienſ. deciſ. 7. nu. 18. in nouiſſim.*

18 Præterea cautum eſt, vt eximens carceratum à manibus Curiæ, puniatur eadem pœna, qua puniendus erat ille carceratus, & ſi erat pro cauſa ciuili captus,
19 teneatur eximens ad ſoluendum debitũ
illius carcerati, ac ſi pro illo fideiuſſiſſer, vt latè fundat *Caball. reſol. crimin. caſ. 8. Farinac. quaeſt. 32. de carcerib. & carcerat. nu. 7. cum ſeqq. Carauit. rit. 260. nu. 2. in fin. quaeſt. 68. nu. 10.* & ſic practicatum refert in noſtris Tribunalibus *Reg. Sanfel. deciſ. 44. Magon. deciſ. Lucenſ. 90. nu. 30. Menoch. de arbitr. Iudic. caſ. 583. nu. 1. Reg. de Marin. in obſ. ad deciſ. 383. Reg. Reuert. num. 2.*

20 Et amplius in proprio caſu conferunt tradita per *Reg. Reuert. in deciſ. 383.* qui quærens, ſi eximens à manu Officialium intercepta, teneatur eadem pœna, inquit, quod in facti contingentia pœna perpetuæ remigationis non poterat practicari

cum illo viro illuſtri, qui eximuit duos equos interceptos, qui extrahebãtur, ſed quod poterat benè practicari pœna ducatorum mille, & amiſſionis equorum, ſiuè illa pœna, qua puniuntur illi, qui à manibus Curiæ carceratum eximunt, & ità concludit.

21 Inſuper apprimè facit, quod accidit diſcuti in Regia Iuncta Contrabannorũ: etenim Antonius Zuppa Capſerius Arrendamenti ſericorũ ſub die 5. Septembris 1667. cum accepiſſet quædam ſerica intercepta in Territorio Seminariæ, propè Terram Palmæ vlterioris Calabriæ, de nocte illa aſportauit in Terra Palmæ, & vt cuſtodirentur, tradidit Gubernatori dictæ Terræ Palmæ; & dùm deindè in eadem nocte exiuit à ſua domo, dictus Gubernator, illicò ſuperuenerunt octo milites igneis armis præcincti, extantes ad cuſtodiam Terræ Palmæ vtilis dominij Domini Marchionis Arenæ, & vi illata eripuerunt dicta ſerica à domo Gubernatoris, & à manibus dicti Capſerij Arrendamenti, qui ea cuſtodiebat, & ſequenti die dictus Gubernator, dictiq; milites ad aſylum confugerunt; qua in re capta informatione, & tranſmiſſa ad Regiam Iunctam Contrabannorum, fiſcus inſtetit citari, & capi tàm dictum Gubernatorem, quàm dictos milites; & dùm erat ſuper hoc prouidendum precibus Domini Marchionis Arenæ, Excellentiſſimus Dominus Prorex reſcriptum gratiæ impartiuit ſub die 23. Ianuarij 1668. acta ſunt penès Proſperum de Laurentijs Act.

22 Vlterius corollariè notandum, an auxiliantes graſſatores viarum, vel illos, qui perſonas pro recactu ſequeſtrant, gaudeant Indultu, & abolitione, qua excipiuntur dicti graſſatores, & recaptatores? *Maſtrill. in tract. de indul. cap. 33. nu. 11. & 12.* refert deciſum, gaudere indultu prædictos auxiliatores, quia clauſula indultus, excipiens graſſatores viarum, & componentes perſonas, non comprehendit auxiliatores, & licèt *tex.* indultus excludit poſteà (& piratas, ac eorum receptatores) illa verba, & eorum receptatores referuntur ad proxima præcedentia de piratis, & non de receptatoribus, & graſſatoribus viarum; Et pro hac ſententia conferunt dicta *per Caball. reſol. criminal. cap. 16. & Foller. in pragm. Regn. de ſodomit. nu. 58.*

23 Nihilominus contrarium ſentijt S. C. in cauſa Stephani Graſſi, qui erat inquiſitus de receptatione, & exploratione facta in beneficium graſſatorum viarum, & iudicauit, non gaudere indultu die 5. Octobris 1662. ad relationem M.C.V. penès Pettenatum Scribam, ea ratione, quoniam indultus publicatus in hoc Regno de anno 1662. cum declarationibus factis per Collaterale Conſilium excepit, vt non gaudeãt indultu diſrobatores viarum, eorumque receptatores, & auxiliatores; ſiquidem dictus Stephanus inquiſitus, licet non receptauit in eius domo graſſatores viarũ, tamen victum illis præbuit in nemore, & foreſtis, vbi dicti delinquentes degebant, & erat eorum explorator, ideò dicebatur ille auxiliator dictorum delinquentium ex doctrina *Bart. & aliorum DD. in l. is qui opem de*

24 *furt.* & auxiliator opem præſtans delinquentibus, punitur eadem pœna à ſtatuto impoſita contrà principalem, licèt ſtatutum loquatur de principali, *Alberic. de ſtatut. lib. 2. c. 14.* latè *Farinac. quaſt. 131. nu. 51. tom. 4. & quaſt. 129. nu. 105.* & in mediatore loquitur *Geminian. in cap. 1. de*

25 *teſtib.* & ille, qui antè oſtium excubuit, vt furtum committerent eius ſocij, & de eodem furto indè participauit, fuit per M.C. condemnatus ad vltimum ſupplicium, licèt Capitulum Regni *ad hoc* loquatur in furante tantùm, refert *Reg. Sanfel. deciſ. 36.*

Nunquid autem auxiliatores, & com-

26 plices in crimine aſſaſſinij non gaudeant immunitate Eccleſiaſtica; proùt principales aſſaſſini non fulciuntur, vti excepti à Gregoriana Sanctione?

Hoc in articulo *P. Gãbacurt. de immun. Eccleſiaſt. lib. 5. cap. 34. nu. 14.* ſentijt, auxiliatores, & cõplices gaudere immunitate Eccleſiaſtica, & eandem opinionem ſequitur *P. Graſſet. de proditor. nece ſuper bulla Gregor. XIV.* vt mandantes, auxiliantes, & opem præſtantes in delicto homicidij proditorij, gaudeant immunitate Eccleſiaſtica; dummodò non fuerit vnus ex percuſſoribus, §. 20. *à nu. 1. per tot. nu. 26. Dian. reſol. moral. par. 6. tract. 1. reſolut. 26. quaſt. 14. Paſſarin. in tract. de pollutione Eccl. diſp. 5. c. 43. nu. 5. & c. 18. nu. 1.*

nu.1.Bonacin. tom.3.de cenſur.in particulari diſp.2.quæſt.3.punct.16.§.8.

28 Contrariam ſententiam alij cenſent, nimirum auxiliatores in aſſaſſinio, eorumque ſocios, & complices Eccleſiæ immunitate non potiri, *Plac.lib.1. delict. cap.19. nu.25. Remig.de immun.Eccl.fall. 15.nu.9.Farin.quæſt.123.nu.69.quæſt.28. nu.26. & de immun.Eccl. nu.124. Guaz. reor.defenſ.1.cap.38.ſub nu.42. Caball.de omn.gener.homicid.nu.527. Guttierez lib. 3.pract.quæſt.7. nu.53. Sim.de Pret. conſ. 81.num.9. Paris conſ.166. vol.4. Vulpell. conſ.143. nu.12. Craſſ.Cleric. effect.1. nu. 685.* ſi aſſaſſinij qualitates ſciuerint, *ad tex.l.generaliter, C. de tabular. lib. 10. l. fin.ff.de decret.ab ordin.faciend.Surd.conſ. 328. nu.29. Bertaz. crim. conſ.328. nu.6. Craſſ.d.effect.1. num.686. Giurb. conſ.50. num.44.*

De compoſitionibus, & tranſactionibus faciendis in delictis contrabannorum, & quid in Officiali.

§. XIII.

SVMMARIVM.

1 *TRanſactione, & compoſitione ſopiri crimina vetitum eſt magiſtratibus.*

2 *Pœna corporis afflictiua in pecuniariam conuerti nequit.*

3 *Pœnas differre, non eſt in poſſe magiſtratuum.*

4 *Officiales non debent eſſe legibus elementiores.*

5 *Crimínoſi gaudia turbant, & lætitias hominum.*

6 *Nulla maior victima Deo offerri poteſt, quam vt iniqui puniantur.*

7 *Delinquenti venia conceſſa, alijs ad delinquendum audaciam præbet, & ignoſcendo malis, perduntur boni, nu.9.*

8 *Pœna vnius multorum metus eſt.*

10 *Compoſitiones facilius inducunt homines ad ſcelera patrandum: & pro delictis nō in delinquentium facultates, ſed in eorum perſonas vltio fieri debet, nu.11.*

12 *Magiſtratus in viſitatione generali vexari poſſunt, quando admittunt reos ad compoſitiones.*

13 *Compoſitiones de ſtylo fiunt, & de ratione, nu. 14. & de iure communi admittuntur, nu.15.*

16 *Contrabanni delictum ſolet tranſactione aboleri.*

17 *Compoſitiones fieri, in aliquibus delictis, conſuetudine induci poteſt.*

18 *Author exercuit officium Commiſſarij contrabannorum per annos vndecim in Regia Iuncta, & modo adhuc exercet.*

19 *Tranſactio in delictis loco pœnæ ſuccedit; & dicitur condemnatio pecuniaria, num.20.*

21 *Compoſitio fieri poteſt, ob dubietatem probationū, quæ concurrūt in delicto, n.31.*

22 *Compoſitio vt laudabilis ſit, fieri debet audito fiſco, & de licentia Principis.*

23 *Compoſitio fieri debet antè ſententiam, & de ratione nu. 24. limitatur in reo paupere nu. 25. cui datur etiam dilatio ad ſoluendam tranſactionem nu.26. limitatur, ſi à ſententia fuerit appellatum num.29. vel de nullitate dictum num.30.*

27 *Compoſitio fieri poteſt, quando reus eſt abſens, & ſententia prolata fuit in contumaciam; dummodò non officiat Reipublicæ, num.28.*

31 *Compoſitio fieri poteſt, quando non adſunt inditia ſufficientia ad torquendum reum.*

32 *Compoſitio fieri non poteſt de delicto plenè probato.*

33 *Pœnas fiſcales Iudex remittere non poteſt, & nu.34.*

35 *Iudex non poteſt, delicto probato, pœnas à lege ſtatutas minuere.*

36 *Princeps poteſt pœnam ordinariam delinquenti mitigare, aut tollere; & ità obſeruatum in Regia Iuncta Contrabannorum, nu.37.*

38 *Compoſitio facienda eſt cum reis, qui non ſunt ſoliti delinquere, & à quibus ſperanda eſt correctio; contrarium cum perſonis ſcandaloſis, & mala fama, nu.39. & ità practicatum in Regia Iuncta contrabannorum, nu.40.*

41 *Compoſitio fieri permittitur, quando inquiſitus eſt ſenex, infirmus, vel ſit minor, nu. 42. & in delicto patrato per ſimplicitatem, vel cum cauſa, nu. 43. vel ex diuturnitate temporis quo quis deliquit nu. 44. vel in primo delicto, n. 45.*

46 *Officialium delicta admitti non poſſunt ad compoſitionem.*

47 *Cuſtos mancipiorum Curiæ non gaudet reſcripto Principis, quo pœna remittitur.*

48 *Officialis negligens in officio, non poteſt abſolutorium reſcriptum impetrare.*

49 *Indultu generali non gaudent Officiales pro delictis in officio commiſſis de iure cõmuni, & Rex de foro Aragonum non poteſt pœnas Officialibus delinquentibus commutare, nu. 50.*

51 *Officiales in delictis contrabannorum, quando ſunt conſcij, vel participantes, vel permittentes extractiones, maioribus pœnis plectuntur, quam principales extrahentes.*

52 *Officialis inquiſitus in ſindicatu poteſt partes concordare antè condemnationem.*

53 *Officialis, qui deliquit in officio pro ſumma ducatorum 10. non fuit admiſſus ad compoſitionem oblatam ducatorum 200. & ità iudicatum per Regiam Iunctam, num 54.*

55 *Officialis deputatus per Reg. C. ſuper oneratione frumenti, qui permiſit maiorem quantitatem onerare in contrabannum, non fuit admiſſus ad compoſitionem, ſed condemnatus ad remigandum.*

56 *Credenſerij, & ſubſtituti, Viceſecreti, inquiſiti de permiſſione onerationis vini in contrabannum, non fuerunt admiſſi ad tranſactionem.*

57 *In Portulani officio ſubſtitutus inquiſitus de delictis in officio, non fuit admiſſus ad compoſitionem.*

58 *Compoſitio in crimine aſſaſſinij admitti non poteſt, & in crimine raptus, oſculi violenti; & adulterij cum inceſtu n. 59. & in crimine ſodomiæ etiam conſulto Prorege n. 60. & in crimine falſi n. 61. & in alijs delictis recenſitis, n. 62.*

63 *Compoſitio, & tranſactio fieri nequeunt etiam à Principe de plenitudine poteſtatis cum delinquente, niſi parte concordata; & de ratione nu. 64.*

65 *Gratia, facta per Proregẽ delinquenti abſque partis remiſſione, fuit annullata per deciſionem Collateralis Conſilij.*

66 *Gratia, facta per Principem delinquenti, parte non concordata, valet quò ad fiſcum, non quò ad partem; ſed pars offenſa poteſt proſequi iudicium pro ſuo intereſſe, num. 67.*

68 *Gratia Principis poteſt fieri ſuper aliquo incidenti abſque partis remiſſione.*

69 *Foriudicationis ſententia poteſt à Principe ſuſpendi, & remitti ad fauorem inquiſiti, etiam parte non concordata; & referuntur exempla, nu. 70.*

71 *Tranſactio, & compoſitio fieri poteſt parte non concordata, quando pars offenſa eſſet incognita, extera, vel non conſtaret de hæredibus, nec haberetur de eis notitia.*

72 *Gratia Principis fieri poteſt delinquenti abſque partis remiſſione, concurrente cauſa publicæ vtilitatis, & pro bono pacis; & quæ ſint iſta cauſa num. 73. & quando pars non accuſauit, nec inſiſtit, nu. 76.*

74 *Princeps ex cauſa publicæ vtilitatis poteſt ius tertij tollere.*

75 *Princeps commutare poteſt pœnas corporales in pecuniarias ex cauſis ſibi benè viſis, abſque partis remiſſione.*

77 *Compoſitio prohibetur fieri, quando non conſtat de delicto, nec adſunt legitima inditia, contrà inquiſitum, nàm diceretur metu facta; & eſſet potius extorſio, quam compoſitio nu. 78. & teneretur Iudex in ſindicatu reſtituere, nu. 79.*

De compoſitionibus, & tranſactionibus faciendis in delictis contrabannorum, & quid in Officiali.

§. XIII.

1 Vetitum eſſe conſtat noſtris Magiſtratibus, crimina tranſactione, vel compoſitione ſopiri, & non immeritò;
2 nàm pœna corporis afflictiua in iure ſtatu,

ſtatuta, in pecuniariam conuerti nequit, *Luc.de Pēn.in l.*1.*C.de deſert.lib.*12.nec in
3 Magiſtratuum poſſe eſt,pœnas differre, *l.ſeruos in fin.ff.de vi public.* non enim
4 Magiſtratus debent eſſe legibus clementiores:& ſi debita pęna delinquentes puniri negligant, peiores ſunt ipſis delinquentibus,vt doctè annuit *Diuus Auguſt. de verbo Domini ſerm.*16.conuenit nam-
5 que vt criminoſi, qui gaudia, & lætitias hominum turbant, non dimittantur impuniti; imò ſanctiſſimum eſt iuſtitiam facere de ſceleribus;nàm *ex Seneca de tra-*
6 *gedijs*, nulla maior victima Deo offerri poteſt,quàm vt iniqui puniātur,ità *Paul. de Caſtr. in l.*3. *C. de Epiſcop.audient.* ſiquidem experientia docuit,vt venia, vni
7 conceſſa, alijs ad delinquendum audaciā prębeat,in graue totius Chriſtiani populi
8 diſcrimen, & è contrà vnius pœna multorum metus eſt, & obſeruat *tex.in l.operis,C.de pœn.cap.quando de tranſactionib. l.capitalium,§famoſos,ff.de pœn. l.*1.*C.ad leg.Iuliam repetundar.* facit etiam *tex.in cap.ex iniuſto* 23.*quæſt.*4. dicens, quod
9 ignoſcendo malis,perduntur boni.Compoſitiones autem homines facilius indu-
10 cunt ad ſcelera patrandum, vt obſeruat *Caſſan. in conſuetudin.Burgundiæ cap.*45. *nu.*38. Congruum eſt igitur, vt pro deli-
11 ctis non in delinquentium facultates,ſed in eorū perſonas vltio fiat, & docet *tex. in cap.cognouimus cum duobus ſeqq.* 16.
12 *quæſt.*6. Quamobrem Magiſtratus in generali viſitatione vexari poſſunt, ſi ſcelerum vindictam prætermittāt,& ad pecuniariam pęnam delinquentes admittant, vt fusè agit *Gabriel Beratt. in ſpecul.viſitat.cap.*13.*nu.*8.

Attamen de generali ſtylo quotidiè
13 experimur, delicta compoſitione, vel tranſactione aboleri, quod rationi non
13 videtur abſonum,non dumtaxat inſpecto intereſſe, & vtilitate fiſci, vt ſuis opportunitatibus occurratur, ſed etiam inſpecta reorum incolumitate, nàm à vexatione, carcerum mancipatione, expenſis, pœnis,tortura eximuntur,& pro eximendo ſuo ſanguine.

15 Qua de re hic idem ſtylus non videtur à iure communi neglectus, vt conſtat *ex tex.in l. ab accuſatore, & l. deſiſtit eum l. ſeq. ff. ad Senat. Conſult. Turpillian. l. tranſigere, C. de tranſact. cap. final. vbi gl. de tranſact. Decianus de delict. tom.*1. *lib.*4.*tit.pactum n.*20.*Caualcan.de bracch. Reg.par.*4. *nu.*198. *cum ſeqq.*

16 Hinc etiam conſuetudo,inoleuit delicta contrabannorum pecuniaria tranſactione terminari, vt fatetur *Manſon. de contrabann.quæſt.*16.*num.*1. 23. *&* 24.&
17 conſuetudo valet, vt in aliquibus delictis tranſactiones admittantur, ità *Paris de Put. de ſindicat. in verb.compoſitio, cap.*1.*nu.*4. *in fin. Farinac. in prax.crim. tit de inquiſit.quæſt.*5. *nu.*3.*verſ. natura, Campagn.in cap.Regni Neapolis. cap.*221. *n.*16.*verſ.limita*,hoc idem fatetur *Guazzin. in Regn.noſtro defenſ. reor.* 34. *cap.*1. *nu.*3. *& idem Manſon. de contrabann. loc. cit.* inquit, proprium eſſe Supremis Ma-
18 giſtratibus pœnas corporales, in cauſis contrabannorum indictis,in pecuniarias transferre; idemque pariter obſeruaui annorum vndecim interſtitio, quo in cauſis contrabannorum in Regia Iuncta deſignata, vti generalis Commiſſarius præfui, & modo præſum, & idem ſerua-
19 tur. Tranſactio nàmque in delictis loco pœnæ ſuccedit, *tex.in l.Senatus, §.ſi quis declarat, & §.ſeq. ff.de iur.fiſc. l.ſi eum,§. qui iniuriam, ff. ſi quis cautionibus, Paul. Ghirl.de relax.carcerat. tit de pœnar.compoſit.quæſt.*1. *nu.*9. *& quæſt.*6. *nu.*1. *Farinac.de inquiſit.quæſt.*5. *nu.*4. *Luc.de Penn. in l.*1.*col.*11.*verſ.ergò & componere, C. de deſertor. lib.* 12. *Marant. conſ.* 118. *nu.*4. *verſ.ſed in crimine iniuriarum, Paris de Put.de ſindic.in verb. compoſitio, §. an facta nu.*5. *verſ. nàm pœna, Carauit. in rit.* 272.*nu.*12.*Reg.Sanfelic.deciſ.*63. *num.*40. & idem habetur *in conſt.Regni aſperitatē*,
20 dicens,compoſitionem propriè dici condemnationem pecuniariam, quam facit Iudex, & notat *Affl. ibi. nu.*11. hoc pariter patet *in pragm.*3.*de compoſit.*qua per-
21 mittitur Iudici ob dubitationem probationum, reum ad tranſactionem admittere,& notat *Reg.Ronit.in rub.de compoſit.nu.*1.*&* 2. *Manſon. de contrab.quæſt.* 16. *nu.*7.*cum ſeqq.*

22 Verùm vt trāſactio,vel cōpoſitio rectè ſortiatur, ac laudabilis diudicetur, nonnulla cōcurrere debēt. Primò fieri debet à Supremo Magiſtratu,vocato,& audito fiſco,de expreſſa Principis licētia,ità *Put. de ſindicat.in verb. compoſitio cap.*1.*Paul. Ghirland. in tit. de relaxat. carcerator. quæſt.*3.

quæſt.3. num.4. & 5. Fab. à Monteleo.in practi. art.5. partis principalis 3. partic. quæſt.3.nu.1. & quæſt.2.nu.14. Caſſan.in conſuetud. Burgundiæ fol.242. nu.12. Caualcan.de bracch.Reg.par.4.nu.202.

23 Secundò expleri debet antè ſenten-
tiam, nàm ea prolata, amplius locus non
24 eſt compoſitioni , ſeù tranſactioni, quia
videtur Iudex functus eſſe officio ſuo; &
ſicut non poteſt Iudex poſt ſententiam
pœnas commutare; ità nec etiam delin-
quentes tranſigere, *l. Iudex poſtquam de re iudic.cap.in litteris de offic. deleg. l. admones.§.iſte ferè,ff.de pœn. l.1. §.fin.ff. de quæſt.& l.1.§ ſin autem, ff.ad Turpillian. Ghirland.d.tit.de excarcer.reor.iud. nu.3. Guindiſal.de hær. quæſt.17. nu.5.Plaza in epit. delict. c.23. num.5. & 6. Couar.var. reſol.lib.2.cap.9. num.8.* Paris *de ſindicat. d.verb.compoſitio, Ghirland. loc.cit. quæſt. 1.nu.8. Fab.à Monteleon. in pract.arbitr. in 3. quæſt. vlt. par. 5. partis principalis num.65. in 15. ampl. Carauit.in rit.272. nu. 10.& 11. Farinac.de inquiſit.quæſt.5. nu.9. Guazzin.defenſ.reor. defenſ.34.c.1. nu.2. Caualc.de bracch.Reg.par.4.nu.203. & 314.*

Hoc autem trifariam limitatur,primò,
25 quando reus eſt pauper, quo in caſu ne
marceſcat in carceribus, licita ſit com-
poſitio;imò poteſt Iudex remittere ei ali-
quam partem pœnæ,vel quandam tem-
poris dilationẽ indulgere, quo veriſimi-
liter poſſit ſoluere pœnam, vt admittit
Caualcan.de bracch.Reg.par.4. nu.203. in fin. verſ. at etiam, Guazzin. defenſ.reor. defenſ.34. nu 6. & nos etiam obſeruaui-
26 mus in Regia Iuncta Contrabannorum,
nàm dedimus dilationem reis tranſactis,
illicò ſoluere non valentibus,vt in diuer-
ſis terminis tranſactionem ſoluerent, da-
ta per eis cautione.

Limitatur ſecundò reo abſente,& ſen-
27 tentia in contumaciã ſequuta,nàm fiſcus
cum nõ habeat eum in fortijs,expediens
eſt ipſi, illum tranſigere ; quo in caſu eſt
etiam arbitrarium,pœnam corporalem
permutare in pecuniariam , *Menoch. de*
28 *arbitrar.caſ.82.nu.5.*dummodò hoc non
ſit in graue Reipublicæ detrimentum,
Ant.Gomeſ.de delict. cap.13.num.38. Diu. Thom.2.2. quæſt.67.art.4.Caluac.d.par.4. nu.203. verſ. item poteſt, Guazz.in d. defenſ.34.cap.1.nu.6.

Limitatur tertiò, quando à ſententia
29 lata fuerit appellatum, nàm pendente
appellatione,poteſt reus ad trãſactionem
admitti, *Plaza epitom.delictor.lib.1.c.39. nu.27.& 28.Peregr.de iur.fiſc.lib.4.tit.8. nu.17.ad n.20. Præſ.de Franch.deciſ.370. Caualcan ibi.nu.203. in fin. Guazz. d.defenſ.34.cap.1.nu.6. in fin.* vel ſi fuerit di-
30 ctum de nullitate proceſſus : nàm per ta-
lem exceptionem obumbraretur proba-
tio fiſci, & illa redderetur dubia; & tunc
in dubio fieri poteſt compoſitio, *Fab.à Monteleon.in pract.arbitr. 2.quæſt. par.5. partis principalis nu.35.& ſeq. Guazzin. d.defenſ.34. c.1 .nu.5.*

Alterum requiſitum eſt,vt compoſitio
31 fieri poſſit,quando delictum non ſit ple-
nè probatum,vel contrà reum non adſint
plena indicia,ex quibus poſſit tormentis
ſubijci; quoniam ſuper illo dubio de cri-
minis ſtatu valet fiſcus cum parte ſe tran.
ſigere, *Farinac.de inquiſit.d.quæſt.5.n.5. Sebaſtian.Guazzin.defenſ.reor. defenſ.34. num.2.*

32 Si autem plenè conſtat de delicto , vt
potè extractionis contrà deuetum,in quo
pœna corporis afflictiua venit imponen-
da , & hoc caſu non eſt permiſſa tranſa-
ctio,ſeù alia compoſitio; cùm Iudex ne-
33 queat facere compoſitionem de pœnis
fiſcalibus , & eaſdem pœnas remittere,
Guid. de Suffar. in l.Præſes, C.de tranſact. per tex.in l.prohibere, §.planè, ff.quod vi, aut clam,Campagn.in cap.huius Regni 221.
34 *nu.12.verſ. & propterea.* Pœnam nàmq;
fiſco quæſitã non licet Officiali remitte-
re, *Paris de Put.de ſindic.in d.verb.compoſitio nu.2. Andr.de Iſern. in conſtit. Regn. ſi quis in poſterum , verſ. vt autem in fine de defenſ &c.Campagn.in d.cap.221.n.14. Mauſon. de contraban. quæſt. 16.num.14.*
35 *& 16.*& tenetur Iudex in dicto caſu ſen-
tentiam proferre,pœnaſque à iure ſtatu-
tas imponere , nõ autem minuere poteſt,
l.cum reis, l.ſancimus, C.de pœn.l.fin.C.de cuſtod.reor. l.ſeruo in fine,ff.ad l. Iul. de vi publ. l.ſi operis, ff.de pœn. l.2. §.fin. ff. ad Turpill. c. notandum 2. quæſt.3. Farinac. de inquiſ. quæſt.5.nu.5.

36 Verumtamen in hoc caſu ſolus Prin-
ceps ex poteſtate abſoluta delinquenti
pœnam ordinariam mitigare , aut tolle-
re poteſt, *l.1. in fin. ff. de conſtit.Princip. l.Diuus, ff.de pœn. Paris de Put. de ſindic. d.verb.*

d.verb.compoſitio, cap.1.nu.5.Ghirland. d. tit.de pœn.compoſit.quæſt.3.nu.2.in fin. & nu.3. Fab. à Monteleon.in prax.arbitr. in 2.quæſt.vlt.par.5.part.princip. nu.31.& ſeq. ibidem in 3.quæſt.in 2.limit.nu.75.& ſeqq. Salycet. in l. transſigere in 1. oppoſit. & ibi *Purpur. in 3.col. C.de tranſact.Gab. lib.7.de malefic.concl.23.nu.6. Farinac. de inquiſit.d.quæſt.5.nu.5.*

37 Quemadmodum fuit obſeruatum in perſonam Domini D. Alphonſi Caraccioli Ducis Celentiæ inquiſiti, & conuicti de extractione frumenti; huic Excellentiſſimus Dominus D.Petrus Antonius de Aragona Regni Prorex indulgentiam impartiuit in anno 1667. ſoluta Regiæ Curiæ tracta ducatorum 3000. acta ſunt penès Proſperum de Laurentijs.

38 Poſtremum requiſitum, vt componantur rei, qui non ſunt ſoliti delinquere, & ſunt perſonæ honeſtæ, à quibus veriſimiliter ſperanda eſt correctio, *l.3. in fin.C.de Epiſc.& Cleric.Paul.Ghirland. d. tit.de relax. carcer.quæſt.2. nu.1. quæſt.3. nu.4. Canalc.de bracch.Reg. par.4. n.204.*

39 Verùm ſi ſunt ſoliti delinquere, & in
ipſis compoſitio non eſt medicina corre-
ctionis, ac verſamur cum perſonis ſcan-
dalosis, & malæ famæ, nunquam com-
poſitio ſequi poteſt, *l.3.in fin.C.de Epiſc.*
& Cleric. Ghirland. de relaxat. carcerat.
qu.2. n.1.qu.3. nu.4.Guazzin.defenſ.reor.
defenſ.34.c.2.nu.1.Nouar.in tract.de gra-
uamin. vaſſallor. tom.1.grauam.13. proùt
40 fuit practicatum in Regia Iuncta Con-
trabannorum in cauſa inquiſitionis An-
dreæ Melarbi Prouinciç Calabriæ Vltrà:
hic inquiſitus de quibuſdam Contrabã-
nis ſericorum, fuit admiſſus ad compoſi-
tionem ducatorum biſmille; deindè tra-
ctu temporis alias egit extractiones ſeri-
corum in contrabannum, & iterum for-
mata inquiſitione in Regia Iuncta, Do-
minus Marchio Tufi Præſes Prouinciæ,
& Commiſſarius Contrabannorum in di-
cta Prouincia, propoſuit Excellentiſſimo
Domino Proregi tranſactionem pro du-
catis 800. pro dictis extractionibus, no-
uiter patratis, nomine dictæ Andreæ Me-
larbi, & remiſſo negotio ad Regiam Iun-
ctam, per ipſam, inſtante fiſco, fuit facta
conſultatio eidem Domino Proregi ne-
gatiua; vt non admitteretur dictus An-
dreas Melarbi ad tranſationem, ſtante
ſæpiùs geminata huius delicti inquiſitio-
ne, licèt non erat in fortijs, & fuit reſcrip-
tum dicto Præſidi pro carceratione dicti
Andreæ, & ſequçſtro omnium eius bo-
norum; & ità fuit exequutum de anno
1666. & 1667. acta ſunt penès Proſpe-
rum de Laurentijs.

41 Prætereà compoſitio fieri permittitur,
quando delinquens eſt ſenex, & aduerſa
valitudine vexatur, *cap. tanta 1. 86.diſt.*
& ità ſeruatum *in prax.* refert *Nouar. in*
pragmaticis ſuper rub.de compoſition. n 4.
42 proùt etiam quando delinquens ſit mi-
nor, *l.auxilium,ff.de minor.* vel delictum
43 per ſimplicitatem aut ex cauſa conſtat
patratum, *cap.ex tuorum de ſacrileg.* ſeù
ob tēporis neceſſitatem, *cap.requiſitis 11.*
quæſt.2. aut crimen ſit modicum, *l.1.C.ſi*
quis Imperat.maledixer. quemadmodum
44 ſi à die commiſſi criminis tempus diu-
turnum interceſſit, *l. quærela, C. de falſ.*
Theſaur. deciſ. 209. proùt etiã ſi primum
45 delictum ſit, nàm ſingularitas delicti fa-
cit delinquentem potiri beneficio, vt luat
in burſa, *cap.licet 45.diſt.* & notat *Nouar.*
in rub. de compoſit. collect. 1.ſuper prag-
maticis.

Nihilominus nonnulli aſſignantur caſus, quibus compoſitio, aut tranſactio prorſus excluditur.

46 Et illorum primus ſatis ad rem, de
qua tractamur, adaptatur, nimirùm ad
tranſactionem admitti non poſſunt Offi-
ciales, quorum opera auxilio, aut fraude
extractiones contrà deuetum ſortiuntur,
ſed ipſi pœnis, in Regijs Sanctionibus
præſcriptis, plectendi ſunt, quod ſuadetur
ex tex. nimis expreſsè iuncta *gl.in l.man-*
cipia, C. de ſeru. fugitiu. his verbis, ibi,
ſi ſollicitudine defenſoris non fuerit requi-
ſitus, & reuocatus, idem defenſor duo Vi-
caria mancipia exigat, nec beneficio
principali valiturus; gl.in verb.principali,
47 exponit, ideſt *Principis, quo pœna ſibi re-*
mittatur, ideò habetur, quod Officialis
cuſtos illorum mancipiorum non gaudet
reſcripto Principis, vt pœna ſibi remit-
tatur, quam *gl.* ſententiam ibi *in verb.*
reſcriptum, ſequuntur *Bald. num.1. & 6.*
Salycet. nu. 8. verſ. & dicit gl. imò *Bald.*
ſummat *textum in d.l.mancipia,* hoc mo-
do, *Officiales ideſt ſuo officio negligens con-*
demnatur, nec poteſt abſolutorium reſcrip-
tum impetrare; nec iſta abſolutio dat Iu-
dici

Digitized by Google

dici regreſſum contrà partem, cui fauet iniuſtè.

Hinc etiam eſt, quod Officiales pro
49 delictis commiſſis in officio, non gaudent abolitione, & indultu generali per Principem conceſſo, nàm à quacumque clargitione excipiuntur de iure communi, vt *in d. tex. in l. mancipia*, & tradiderunt communiter *Paris de Puteo de ſindicat. in verb. an ſi poteſtas condemnauit nu. 9. Farinac. de inquiſit. quæſt. 6. nu. 56. Decian. lib. 3. cap. 35. tit. abolitio, quando impediat accuſare nu. 14. Plaz. in epit. delictor. c. 38. nu. 3. lib. 1. & tit. de inquiſit. quæſt. 6. nu. 56. Maſtrill. de indult. cap. 40. nu. 1. Catalan. de indult. cap. 42. nu. 10.* & propterea in omnibus indultis, qui in diuerſis caſibus fuerunt conceſſi, & publicati, ſemper excipiuntur delicta Officialium, qui ſunt puniendi pœnis à legibus ſtatutis. Ideòque fortius non poteſt
50 Officialibus delinquentibus pęnas commutari, idemque confirmat *Ioſeph Seſſa de inhibition. cap. 1. §. 5.* ſubiungens, vt Rex non valeat ex foro Aragonum remittere pœnas Officialibus inquiſitis, ac etiam cuſtodibus de publico introductis, ſed pœnis ſtatutis ſunt puniendi *nu. 101. & 103.*

Imò noſtro Principi adeò abſonum eſt crimen, aut fraus Officialis, peculiariter in extractionis facinore, vt grauiori
51 pœna illos coerceri curauit, quam principales delinquentes, quod ex Regijs Sãctionibus liquidò conſtat, & præcipuè in extractione equorum, nàm *ex prag. 8. & 13. de extraction.* puniuntur extrahentes equos, & pullos pœna Triremium, & nobiles deportationis; ſed Officiales pœna mortis; In extractione monetarum puniuntur principales pœna relegationis in vita, Officiales autem conſcij, aut cõplices puniuntur pœna mortis, *in prag. 19. eod. tit.* In extractione gemmarum, & auri, principales puniuntur pęna amiſſionis gemmarum, & relegationis per decennium, cuſtodes autem portarum conſcij pœna mortis, vt *in pragm. 2. de monet.* Igitur ſi grauiori pœna plectuntur, quia grauius æſtimatur facinus, dùm eorum opera extractiones committuntur, meritò à ſubſidio compoſitionis repelluntur.

Idemque probat *Paris de Puteo de ſindicat in verb. oblatio cap. 1.* vbi inquit, quod Officialis antè condemnationem in ſindicatu poteſt partes quęrelantes concordare, & offerre pecuniam ab ipſis petitam; In alijs autem caſibus dicit hæc propria verba: *Vidi in Tuſcia, quod qui-*
53 *dam poteſtas non ſcripſerat certam pecuniam modicæ quantitatis, videlicet ducatorum decem in prouentibus, qui voluit ſoluere ducatos ducentos, ne condemnaretur in ſindicatu propter alia officia, & non fuit admiſſus, & fuit condemnatus*; & de iuſta obligatione Iudicis vide *Andr. Barbac. in repet. capituli præſentium de teſtib.*
54 Et hoc pariter confirmatur rerum iudicatarum authoritate: etenim in diuerſis caſibus, in Regia Iuncta Contrabannorũ, agitatis, Officiales conſcij, & cõplices in delictis extractionum nõ fuerunt admiſſi ad compoſitiones, & tranſactiones pecuniarias, quas offerebant in pecunia. Et proùt in cauſa Ioſeph Lucatelli de-
35 putati per Reg. C. in maritima Petacciatę ſuper oneratione frumentorum facienda in dicto loco per Mercatores, qui emerunt tractas frumẽti à Domino Prorege: hic Lucatellus cum eius aſſiſtentia permiſit onerari maiorem quantitatem in contrabannum per Dom. Ducem Celentiæ ſupra relatum, & licet dictus Dux principalis gratiam obtinuerit à Domino Prorege, dictus autem Ioſeph Officialis non ſolùm non fuit comprehenſus in gratia Domini Proregis, ſed excluſus à tranſactione pecuniaria per ipſum oblata, & ſub die 14. Septembris 1667. fuit condemnatus ad remigandum in Regijs Triremibus per annos tres; vt ex decreto Regiæ Iunctæ, quod ſequitur.

In Cauſa Regij Fiſci cum Ioſepho Lucatelli Neapolitano, aſſiſtente deputato per Regiam Cameram in Maritima Petacciata ſuper oneratione tumulorum mille tritici vigore Prouiſionum expeditarum ſub die 22. Octobris 1665. ad inſtantiam Magnifici Sãcti Mariæ Cella directarum Portulano Apruty, inquiſito, & carcerato de permiſſione nonnullarum quantitatum tritici, extrahi factarum cum eius aſſiſtentia à Maritima prædicta per extrà Regnũ in contrabannum ab Ill. Duce Acherontiæ

D. Al-

D. Alphontio Caracciolo abſque vlla expeditione, vt ex actis die 14. menſis Septembris 1667. Neapoli. Facta relatione in Regia Iuncta per Dominum Regium Conſiliarium Franciſcum Rocco Commiſſarium. Per Regiam Iunctam Contrabannorum per S.E. Delegatam prouiſum, & decretum eſt, quod ſupradictus Ioſeph Lucatelli, vt ſupra inquiſitus pro cauſa prædicta remiget, & remigando perſonaliter ſeruiat in Regijs Triremibus per triennium continuum, hoc ſuum, &c. D. Melchior de Nauarra, Marchio Criſpani, Franciſcus Roccus, D. Thomas Carauita, Vidit Fiſcus, Proſper de Laurentijs Act.

56 Et idem fuit reſolutum per Regiam Iunctam in cauſa Auguſtini, & Caroli de Iorio Regij Credenterij in maritima Noceriæ Caſtellionis, & Notarij Thomæ de Blaſio, ſubſtituti Viceſecreti in eadem maritima; prædicti inquiſiti de permiſſione extractionis vini, factæ à Dominico Fontana vltrà quãtitatem, in Regijs prouiſionibus permiſſam; fuerunt dicti Officiales per Regiam Iunctam citati ad informandum, & reputati contumaces de anno 1667. & licèt obtulerint tranſactionem; tamen per Reg. Iunctam nõ fuerunt admiſſi, & mandatum Regiæ Audientiæ pro exactione pœnæ contumaciæ: proceſſus eſt penès Proſperum de Laurentijs Act.

Amplius hoc pariter fuit deciſum in
57 cauſa Antonij Soriani, ſubſtituti Regij Portulani in Ciuitate Cutronis, inquiſiti non ſolùm de extorſionibus in officio commiſſis, ſed etiam de contrabannis per eum patratis, ſub clypeo, officij cuſtodis in eadem maritima: obtulit tranſactionem ducatorum 1500. & Regius fiſcus non contradicebat; imò expreſsè inclinabat pro admiſſione dictæ tranſactionis; nihilominus per Regiam Iunctã fuit deciſum, nõ debere admitti ad tranſactionem dictum Antonium, ex quo erat Officialis, & deliquit in eodem officio, & ſic cenſuit conſulendum eſſe Domino Proregi ſub die 18. Auguſti 1668. Benè verum eſt, quod dictus Antonius obtinuit gratiam dictorum delictorum ab Excell. D. D. Petro Ant. de Aragona Regni moderatore, ex quo reuelauit negotium ſecretum Domino Proregi, reſultans in maximam vtilitatem Regiæ Curiæ, vt expreſsè annuit reſcriptum Domini Proregis; & ità exequutum acta ſunt penès Proſperum de Laurentijs Regiæ Iunctæ Act.

58 Vlteriùs ſunt alia crimina, quibus reus ad tranſactionem nequaquam admittitur, & inter cætera, eſt primò crimen aſſaſſinij, quod compoſitione ſopiri nequit in conſulto Prorege, nàm pęna mortis, & abſciſſionis membri eſt impoſita tàm in mandante, quàm in mandatario, etiam morte non ſequuta *ex pragm. 1. de aſſaſſ.* refert *deciſ. Gram. vot. 9. Capyc. deciſ. 165.*

59 Secundò in crimine raptus, & oſculi violenti, adulterij cũ inceſtu non admittitur compoſitio, vt *in cap. vt ſine mortali circ. finem, verſ. ſuper his, D. Reg. Rouit. in rub. de compoſit. nu. 7. & in pragm. 1. nu. 2.*

60 Tertiò crimen ſodomiæ; nec etiam conſulto Prorege poteſt admitti ad compoſitionem, & tollitur poteſtas Iudicibus guidandi, & aſſecurandi quomodolibet inquiſitos de præfato delicto, vt *in prag. 2. de ſodomia, Nouar. in d. pragm. 1. de compoſit. num. 12.*

61 Quartò in crimine falſi reiterati, non cadit compoſitio *ex prag. 3. de falſ. de Franch. deciſ.* 430. vbi ampliat in Notario cõmittente falſitatem, *Nouar. in d. prag. 1. n. 4.* & idẽ eſt in crimine falſi ſimpliciter, quando falſitas eſt commiſſa in negotio principali, *Gram. deciſ. 47. & Reg. Rouit. in d. rub. de compoſit. nu.* 8. & ibi additio *Laganarij litt. B.* extendit in hoc mandante falſitatem.

62 Quintò ad compoſitionem admitti non poſſunt ſacrilegi, raptores virginum, violatores ſepulchrorum, rei Maieſtatis, parricidij, homicidij, & ſimilibus; nàm in delictis grauibus culpa eſt relaxare vindictam, *cap. qui ſunt* 28. *diſt. Paris de Put. verb. compoſitio, cap. 3. nu. 2. Faber à Monteleon. in prax. arbr. 5. par. quæſt. 3. in ampl. Farinac. in tit. de inquiſit. quæſt. 5. nu. 13. Decian. tract. crim. lib. 3. tom. 1. tit. pactum, & tranſactio inter alia crimina, Caual. de bracch. Reg. par. 4 nu. 232. Guaz. defenſ. reorum d. fenſ. 34. c. 2. nu. 1.*

63 Sextò compoſitio, ſeù tranſactio fieri nequit, etiam à Principe de plenitudine poteſtatis parte non concordata; neque per viam gratiæ, neque per viam commutationis pœnæ; niſi priùs pars offenſa ſit concordata, etiam ſi dixerit, ſaluo iu-

re partis, l.2.C.de preeib.Imper.offerend.l,
fin.ff.ad Turpill.an.cap.fin.de tranſaction,
Farinac.de inquiſit.quaeſt.5.nu.11.Caualc,
de bracch.Reg. par.4. nu. 205. Ruin.conſ,
60.vol.5.Bald.in l.vn.C.de in ius vocand,
Paul. Ghirland. quaeſt. 5. in princ. quia
poſſunt ex hoc ſequi mille ſcandala,Co-
uar,var.lib.2.cap.10.nu.4.Baiard.ad Clar,
quaeſt.59.num.43. Guazz. in defenſ. reor,
defenſ.34.cap.3.nu.1.& ſeq. Peguera de-
ciſ.6. Cabed. deciſ. Luſitaniæ 75. part.1.
64 nàm Princeps non poteſt tollere etiam
de plenitudine poteſtatis ius tertij ſine
cauſa, l.venditor, §.ſi conſtat,ff.de ſeruit.
vrbanor.prædior. l.fin. C. ſi contrà ius, vel
vtilitatem publicam, & in Regno noſtro
hoc diſponitur per prag.4.& 8.de cõpoſit.
ac idẽ noſtri Regnicoli teſtãtur Marant.
de ordine iudic. par.6.verſ.inquiſiti,n.56,
Gram.conſ.34. in princ.& vot.55.num.9,
Carauit.in rit.272. nu.1.& ſeq.Capiblanc.
de Baronib.prag.6.nu.28. Reg.de Ponte de
poteſt.Proreg. tit.de prouiſ.fieri ſolutis, §.
4. nu.6.7.& 8. & iterum in tit. de elect.
Official.§.1.nu.5.& ſeq. Reg. Rouit.ſuper
pragm.2 nu.3.rub.de compoſit. Nouar.in
eadem pragm. nu.1.cum ſeq. Ego in reſp,
38. num.13. cum ſeqq. part.1, quo addu-
65 co decretum Collateralis Conſilij, me
patrocinante interpoſitũ pro reuocatio-
ne gratiæ factę,abſque partis remiſſione,
cui addo Reg. Sanfelic. deciſ.52. num.39.
Thor.in comp.deciſ.in verb.compoſitio,
66 Verùm hęc regula,etſi indubitatã,ſuas
recepit limitationes. Prima, vt gratia fa-
cta per Principem, etiam parte non con-
cordata, valeat,quòad Regium Fiſcum
tantùm, & per ea, quæ ad fiſcum perti-
nent,non autem quòad partem offenſam,
refert deciſum Petra de poteſtat. Princip.
cap.8. quam ſequitur Nouar.in d.prag.2.
67 de compoſit. nu. 3. Nàm poteſt Princeps,
quando pœna eſt arbitraria, & non ſta-
tuta certa lege,componere reum abſque
partis remiſſionę, nihilominus ad inſtan-
tiam partis offenſæ poteſt procedi ad vl-
teriora contrà inquiſitum pro eius inte-
reſſe, refert exemplum Reg. Sanfel. d. de-
ciſ.53. nu.40.
68 Secundò limita, ſi gratia Principis ſit
facta ſuper aliquo incidenti, non ſuper
delicto principali, putà contrauentionis
exilij, quæ ad partem nihil attinet, & po-
teſt fieri etiam abſque partis remiſſione,
Carau.rit.272. num.2, verſ. limita hunc
ritum.
Tertiò limita in Principe ſuſpendente
69 ſententiam foriudicationis, firma tamen
remanente quòad delictum, quod etiam
procedit in Iudice ex ſpeciali delegatio-
ne,illi tributa,ſecũdum Menoch.de arbitr.
quaeſt.92.nu.7.Ægid.Boſſ.in tit.de Princip,
nu 227. & in hoc neceſſaria non videtur
partis remiſſio, cùm non tractetur de ip-
ſius intereſſe, Socc.iun. conſ.68. Miſinger.
ſing. obſeru. centur.5. obſeru.11. in princ.
Luc.de Penn.in l.ſi apparitor, C. de cohar-
talib. lib.12.nu. 32. ver. puto verius dici
70 legitima cauſa exiſtente, & ità deciſum
refert Reg.Sanfel. deciſ.53.num.42. & ſic
practicatũ extitit in cauſis DD.Principis
Cardeti, Principis Ricciæ, & Principis
Iſerniæ,qui obtinuerunt gratiã ſententiæ
foriudicationis,contrà ipſos prolatæ per
M.C.V. ac per Regiam Iunctam contrà
dictos DD.Principes Iſerniæ, & Ricciæ
formatam, firma remanente inquiſitio-
ne quòad delictum principale.
Quartò limita, ſi pars offenſa eſſet in-
71 cognita, vel eſſet extera, vel mortua, &
de eius hęredibus non haberetur notitia,
tùnc gratia, ſeù compoſitio poteſt fieri
abſque partis remiſſione, præſtita tamen
cautione de ſtando iuri, cùm pars quan-
documq; ſuperuenerit, fatentur Cl. quaeſt.
58.nu.35.verſ.ſed quia nullus, Carau. in
ritu 228. num. 18. Caualc. de brach. Reg.
par.4.nu.208.Guaz.defenſ.34.cap.3.nu.5.
Reg.de Pont.de poteſt.Proreg.tit.3.de ele-
ctione Officialium,§.4.nu.32.verſ.ſed quid
ſi heres eſt incertus, Nouar. ſuper prag.2.
de compoſit. nu.5. Reg.Sanfel.deciſ.53.nu.
18. vbi refert deciſionem Collateralis
Conſilij.
Quintò limita, concurrente publica
vtilitate, quo in caſu poteſt compoſitio
72 fieri per Principem, ac etiam gratia in-
quiſito,abſque partis remiſſione, imò re-
mittere etiam intereſſe partis offenſæ,
affirmant Decius conſ.520.nu.5. Ioſeph de
Seſſe de inhibitionibus cap.1.§.5.nu.44.&
in ſecunda regula nu.58.licèt contrarium
tenuerunt Farinac. de inquiſit.quaeſt.6.nu.
22. Maſtrill.de indultu cap.21.nu.13. &
73 cauſæ publicæ vtilitatis ſunt, per quas
poſſunt indultari delinquentes .ſ.ob cap-
turam foriudicatorũ, & aliorum malefa-
ctorum, & alijs ſimilibus relatis per Affl.
in tit.

in tit. quæ ſint regalia in verb. bona com-
*mittentium nu.*50.*verſ.cauſa enim indul-*
gendi, Ioannes Grand. de bello exulum
ſpeciali 38. & ratio eſt, nàm licèt Prin-
ceps non poſſit aliquid in tertij præiudi-
cium ſtatuere, *l.fin.C.ſi contra ius,vel vti-*
74 *litatem publicam*, non prohibetur tamen
ex cauſa publicæ vtilitatis, & pro bono
pacis Ius tertij tollere, *l.ſi ità verberatū,*
§.ſi forte, ff. de reiuendicatione, Farinac.
75 *d.quæſt.6.nu.*24. imò Princeps poteſt in-
dulgere, & commutare pœnas corpora-
les in pecuniarias ex cauſis, ſibi benè viſis
abſque partis remiſſione, *Reg.de Ponte de*
poteſt. Proreg. de diuerſis prouiſionibus, de
ſaluo conduct. nu. 3. & ſic hodiè ſeruari,
teſtatur *Reg.Sanfel. d. deciſ.*53. *nu.*19. *per*
totum 24. & refert deciſionem Collate-
ralis Conſilij cum Adiunctis *nu.*36.

Sextò limita, vt poſſit fieri compoſi-
tio, & gratia abſque partis remiſſione,
76 quando pars offenſa non accuſauit, nec
inſiſtit *ex l.*2.*§.item vanus,ff.de aqua plu-*
uia arcenda, Canale.de bracch.Reg. par. 4.
*num.*208. *Guaz. in defenſ.reor. defenſ.*34.
*c.*3.*n.*5.qui hoc extendit in delicto, caſua-
liter ſequuto, *verſ. item ſi caſualiter*, &
hanc limitationem principalem ſequitur
Nouar. in Pragm. 2. *de compoſition. nu.* 6.
& in deciſ. 63. *Regia Audientia Apulea,*
& adducit *Maſtrill.de indult. cap.*24. *nu.*
23.*in fine*, quam opinionem non ample-
ctor, & contrarium fundat *Larrea deciſ.*
Granatenſi 26. *nu.*10.

Poſtremus caſus, in quo prohibetur
77 compoſitio, quando non conſtat de de-
licto, & non adſunt legitima indicia in
proceſſu, quia ſi nihil conſtat ex accuſa-
tione, vel denunciatione facta, cōpoſitio
fieri nequit, ità affirmat hoc eſſe diſpo-
ſitum *per cap.Regni, Paris de Put.de ſindic.*
in verb.compoſitio nu.6.verſ.tamen, Mauſ.
*de contrab.quæſt.*16. *nu.*54. *&* 55. cui ad-
do, quod tùnc reus eſt abſoluendus, ex
tex.in §.oportet il ſecondo, auth de mādat.
Princ. affirmat *Reg.Rouit. in rub. de com-*
*poſit.nu.*4. *Farinac.de inquiſit. qu.*6. *nu.*5.
78 imò eo caſu diceretur metu facta, & non
valeret, & eſſet potiùs extorſio, quam
compoſitio, *l.*1.*C.ſi per vim*, & teneretur
79 Iudex in ſindicatu reſtituere reo quan-
titatem ſolutam per tranſactionem, *Gu-*
gliel.in tract.de relaxat.carcer.tit.de pæn.
*compoſit.quæſt.*1.*nu.*4.*Carauit.in rit.*276.
*nu.*3.4.*&* 5. *Farinac. d.quæſt.*6.*nu.*15.vbi
declarat, quando dicatur illatus metus
per Iudicem, & ſemper hoc ſic obſerua-
uimus in Regijs Iunctis exulum, & con-
trabannorum.

De modo procedendi in Cauſis Contrabannorum.

§. XIV.

SVMMARIVM.

1 *Modus procedendi in cauſis contrabannorum, ex theorica, & practica demonſtratur.*

2 *Extractionis in crimine proceditur ex officio, & admittitur accuſator, vel denunciator, etiam tacito eius nomine, num.* 3.

4 *Querelæ, & libelli accuſationis debent ſubſcribi ab accuſatore, vel eius procuratore.*

5 *Vniuerſitas, præſentans ſupplicationes, querelas, & denunciationes contrà Officiales, & alias quaſcumque perſonas, debet eas facere ſubſcribi à regimine, vel à procuratore, & præuia publica concluſione in criminalibus, nu.*6.

7 *Denunciationes, & accuſationes in cauſis contrabannorum admittuntur abſque ſubſcriptione, & tacito nomine denunciantis, & de ratione nu.*8. *ſed cum diſtinctione, quando adſunt nomina teſtium, & quando non, nu.*9.

10 *Extractionis in crimine admittuntur, etiam perſonæ inhabiles ad accuſandū; & quæ ſint nu.*11.

12 *Denunciatus in crimine extractionis à teſtificando repellitur.*

13 *Denunciatio ſola non ſufficit ad citationem rei.*

14 *Delictum in genere in crimine extractionis non requiritur, ſed ſufficit probare crimen per teſtes.*

15 *Teſtes ſingulares admittuntur in crimine extractionis.*

16 *Extractionis in crimine proceditur contrà mandantes, conſentientes, & auxi-*

lium præſtantes, & de ratione, nu.17.

18 *Mandantes, conſentientes, & auxilium præſtantes in criminibus extractionis puniuntur pœnis, in Regijs Pragmaticis contentis.*

19 *Extrahentes res in contrabannum, poſſunt torqueri ex proceſſu informatiuo; & quæ probationes requirantur, nu.20.*

21 *Teſtis vnicus an ſufficiat ad torquendum reum ex proceſſu informatiuo, & an requiratur, vt ſit omni exceptione maior, nu.22. contrarium n.23. & quando eſſet teſtis de viſu, an procedat prima opinio, nu.24.*

25 *Tortura ex proceſſu informatiuo quando irrogari poſſit de iure communi, & Regni, & teſtes an debeant eſſe omni exceptione maiores, vel quod veriſimilia deponant, nu. 26.*

27 *Tortura ex proceſſu informatiuo non tollit reo defenſiones.*

28 *Capitulum Regni*, ſi cũ ſceleratis *refertur, & quæ requiſita ſint neceſſaria pro ipſius executione, nu.29.*

30 *Tortura vt poſſit dari ex proceſſu informatiuo, duo concurrere requiruntur, & refertur deciſio Regiæ Iunctæ, n.31.*

32 *Confeſſio rei eſt recipienda per Iudicem pro Tribunali ſedentẽ; & quomodò practicetur in M. C. & in Regijs Iunctis, nu.33. verùm ſi per Iudicem committatur Actuario recipere dictam confeſſionem, diceretur etiam confeſſio iudicialis, num.34.*

35 *Confeſſio inquiſiti, vt valeat, debent præcedere indicia, alias non valet, etiam ſi ſit facta in tortura, nu.36. neque noceret alijs nominatis per confitentem num.37.*

38 *Confeſſio rei, ſi non præcedant inditia, dicitur extorta, & non poteſt Iudex arma ſumere de domo rei, nec tenetur reus reſpõdere, n.39. ſed fallit exiſtente partis quereła cũ aliquibus adminiculis, n.40. vel ſi Iudex ſciat delictum fuiſſe commiſſum per aliquas probationes veriſimiles, nu.41.*

42 *Defenſiones ſunt dandæ etiam confeſſo, & conuicto: & reo adhuc nõ petenti cõceditur terminus ad ſe defendendum. n.43.*

44 *Reus datis defenſionibus ponitur ad largum, vt valeat cum eius Aduocato, & Procuratore conſulere.*

45 *Reo datur copia repertorum, quando declarauerit habere teſtes Regij Fiſci pro legitimè citatis, iuratis, & repetitis.*

46 *Proteſtationem reus facere ſolet, quod habet teſtes fiſci pro repetitis præter abſentes, & mortuos.*

47 *Teſtes fiſci repetendi ſunt parte citata ad videndum iuramenta, niſi mortui ſint; & tùnc ſufficit legi reo depoſitionem, num. 48. quæ opinio declaratur, num.49.*

50 *Repetitio teſtium mortuorum, reo exiſtente in contumaciam, non eſt neceſſaria, vt habeantur pro legitimè repetitis.*

51 *Repetitio teſtium fiſci non eſt neceſſaria, quando reus eſt confeſſus.*

52 *Teſtes ſi in repetitione negauerint primã depoſitionẽ, torturæ ſubijciũtur, & quod ratum dixerint in tortura, attenditur.*

53 *Teſtis quando examinatur in tormentis, non requiritur citatio partis.*

54 *Confrontatio rei, & teſtium permittitur, & quando ſit facienda, declaratur.*

55 *Confrontatio facta inter teſtes, ſi inter ſe contradicant, non admittuntur ſine tortura.*

56 *Nominatio teſtium in cauſis criminalibus ad inſtantiam rei non admittitur de iure communi, & Regni, nu.57. & ſic obſeruatum in Regia Iuncta, n.59.*

58 *Nominatio teſtium ad probandum Clericatũ in cauſa criminali non admittitur.*

60 *Nominatio teſtium in cauſis criminalibus admittitur, quando teſtes ſunt ſenes, valetudinarij, ſed tenetur pars eos declarare nu. 61. & etiam ſi eſſent perſonæ egregiæ: & tùnc accedit cauſæ Commiſſarius ſumptibus inquiſiti, nu. 62. in teſtibus extrà Regnum in altera iuriſdictione degentibus, nu.63. & fiſco non contradicente committitur audientia teſtium nu.64.*

65 *Nominatio teſtium admittitur in criminalibus, quando reus eſt pauper; & quid obſeruetur in Regia Iuncta.*

66 *Fiſcus interuenire poteſt in examine teſtium ad defenſam rei, & dare interrogatoria; & in cauſis appellationum in S.C. n.67.*

68 *Fiſcus interuenire poteſt in tortura reorũ, in qua omnibus alijs interuentus prohibetur, præter Iudicem, & interrogatoria, poteſt dare reis in tormentis, nu.69.*

70 *Fiſcus videre debet articulos, factos ab inquiſito.*

71 *Fi-*

Digitized by Google

71 *Fiſcus in omnibus audiendus eſt, & in cunctis rebus interuenire debet, vbi agitur de damno Regio, etiam ratione pœna, nu.72.*

73 *Fiſcus in cauſis recuſationum audiri debet, & interuenire valet, quando examinantur teſtes, illiſq; poteſt interrogatoria dare, & ità deciſum per Regiam Iunctam, num.74.*

75 *Fiſcus non habet repulſam teſtium examinatorum per inquiſitum, & de ratione, nu.76.*

77 *Repulſa teſtium fiſci conceditur reo.*

78 *Repulſa teſtium ex cauſa inimicitiæ, adhuc præſumpta, conceditur; contrarium quod inimicitia capitalis expoſcitur, nu.79. verum inimicitia procurata non admittitur nu.80. quemadmodum ſi reconciliatio ſequuta fuiſſet nu.81.*

82 *Pœna mortis in extractione frumenti, aliarumque rerum præſcripta, per Regias pragmaticas, non practicatur, ſed tantùm relegationis, & Triremium.*

83 *Deciſio Regiæ Iunctæ in cauſa Pauli Pepi pro extractione frumenti refertur.*

84 *D.Felix Lanzina, y Vlloa Præſidens S.C. laudatur, & poſſeſſio muneris aſſequuti refertur.*

85 *Relegatione ordinata per Regiam Iunctam in Inſulam inquiſitis, Dominus Prorex declarat Inſulam.*

86 *Extractione ſericorum facta, magiſtri nauis puniuntur pœna vltimi ſupplicij per Regias pragmaticas, ſed contrarium fuit practicatum per Regiam Iunctam, & idem contrà extrahentes frumentum.*

87 *Deciſiones Regiæ Iunctæ in cauſis Bartoli Bonica, Ioannis Mariæ Gambarini magiſtrorum nauiũ pro extractione ſericorũ referuntur n.88. & Stephani Fragoni pro extractione frumenti, nu.89.*

90 *Extrahens res vetitas in fraganti compertus, an ei ſit dandus terminus ad ſe defendendum; opinio affirmatiua refertur, quando teſtes non ſunt integræ fidei, nu.91. negatiua nu.92.*

93 *Nauis mercibus onerata, nullis obtentis expeditionibus, fiſco applicatur, ſed quando maior quantitas eſt onerata, quæ in expeditionibus continetur, tunc capienda eſt informatio ſuper declaratione intercepti n.94.*

95 *Nauis onerata maiore quantitate mercium, quæ in expeditionibus continetur, inſcio Domino nauis, ei reſtituitur, ſecus ſi Dominus nauis de oneratione conſcius eſſet nu.96.*

97 *Extrahente reperto in fraganti cum rebus aſportare prohibitis, de ſtylo proceditur ad declarationem intercepti abſq; cauſa cognitione, praua tamen citatione ad dicendum cauſam quarè, & decretum Reg. C. aſſertur nu. 98. contrarium obſeruatur in Regia Iuncta, quando extrahens in fraganti eſt repertus, & conuictus, nu.99.*

100 *Deciſio Regiæ Iunctæ in cauſa Dominici Fontana, & Ioſeph de Amico num.101. & Paſchalis de Simone nu.102.*

103 *Extrahens abſens à loco iudicij, citatur ad informandum.*

104 *Pœna contumaciæ in Regia Iuncta apponitur arbitrio cauſæ Commiſſarij, cum conſenſu fiſci, iuxtà qualitatem delicti, & perſonarum.*

105 *Pœna contumaciæ, in cõſtitutionibus Regni contenta, quomodò practicetur, & in quibus caſibus.*

106 *Foriudicationis ſententia in quibus caſibus permittebatur, de iure conſtitutionis Regni, ſed hodiè practicatur tantùm, in caſu, quo pro delicto venit imponenda pœna mortis naturalis, nu.107.*

108 *Extractionis in crimine, vbi imponitur pœna mortis, poteſt procedi ad foriudicationem.*

109 *Terminus pro ſententia foriudicationis eſt ann. circulus, ſed in Reg. Iuncta Contrabannorum eſt vnius menſis.*

110 *Terminus ad foriudicationem rei, poteſt per Principem arctari.*

111 *Citatio ad foriudicandum notificatur nõ ſolùm reo, ſed etiam conſanguineis ipſius.*

112 *Sententia foriudicationis quomodò legatur in Regia Iuncta.*

113 *Extrahens res prohibitas poteſt foriudicari, quando pro delicto extractionis impoſita eſt pœna mortis; & ità practicatum in Regia Iuncta Cõtrabannorum, & aſſertur decretum, nu.114.*

115 *Sententia foriudicationis profertur ex probationibus, ex quibus reſultant indicia ad torturam.*

116 *Contumax habetur pro confeſſo, & dicta ficta confeſſio habetur pro liquidiſſima probatione.*

117 *Dic.*

117 *Dietæ vacatæ per Commiſſarium pro capienda informatione, in cauſis criminalibus, non ſunt ſoluendæ per inquiſitum; niſi fuerit condemnatus, vel tranſactus nu. 118. contrarium quando Princeps ſuper hoc diſpenſat, vt fuit practicatum in diuerſis cauſis, quæ referuntur n. 118.*

De modo procedendi in Cauſis Contrabannorum.

§. XIV.

CONſentaneum imò apprimè neceſſariũ cernitur, ità vt integra cõtra-
1 bannorum materia abſoluatur, vt modus procedendi, non dumtaxat ex hodierna praxi depromptus, ſed ex indubitata theorica recollectus, demonſtretur perſcrutandus, per Iudicem præfixum àduerſus de tali crimine notatos.

Hic autem modus cum diuerſimodè ordinetur, inter reum repertum in fraganti, & nõ ità repertum, idcircò in duas diſtinguitur inſpectiones: circà primam rei fragantia deficiente.

2 Speciale eſt in hoc crimine, vt nulla præcedente accuſatione, ſeù quærela officio Iudicis procedatur, *l. 1. & 2. C. quæ res aſportar. poſſ. Muſcatell. in pract. de cognit. delict. tit. de extraction. nu. 87.*

3 Imò ſpeciale etiam eſt in huiuſmodi crimine accuſationes admittere, tacito nomine accuſatoris; hoc autem videtur aduerſari *Regiæ Sanctioni 3. de procura-*
4 *tor.* qua volens Princeps incolumnitati ſubditorum occurrere, & calumniatores remouere, reſcripſit *in* §. 7. vt omnes libelli, qui præſentantur contrà Officiales, vel alias quaſcumque perſonas, debeant ſubſcribi propria manu præſentantis, ſub pœna vntiarum 100. & aliarum corporalium ad arbitrium Domini Proregis, quemadmodum, eadem *Reg. pragm.* §. 1.
5 obligatur regimen Vniuerſitatis contrà Officiales, vel alias, perſonas præſentans querimonias præuijs ſupplicationibus, comparitionibus, & denunciationibus, ſubſcribere capita inquiſitionum, & pro-
6 curatorem cum ſpeciali mandato conſtituere præcedente concluſione ab vniuerſali cœtu geſta in cauſis criminalibus, ſed talis diſpoſitio nec quidquã offendit huiuſmodi ſpeciale, nedùm quia prædicta pragmatica accuſationem, vel denunciationem præfata ſolemnitate carentem
7 non irritat; ſed tantummodò pœnam contrà producentem irrogat; verùm etiam quia intereſt fiſco innoteſcere contrabanna, quæ in Regno committuntur; & dùm frequenter perpetrantur à Baroni-
8 bus, reliquiſuè Proceribus, ac perſonis locupletibus, metum, & timorem incutientibus, talis qualis accuſatio, ſeù denunciatio ſatis eſt, & communis praxis illam non negligit, imò quandoq; voce, & nõ ſcriptis denunciatorem admittit, vt quotidiè obſeruamus, & de iure teſtatur *Mauſon. de contraban. quæſt. 16. nu. 32.* Et
9 amplius admittuntur denũciationes abſque expreſſione nominũ teſtiũ, à quibus comprobari deberet contrabãnum, prout ſeruamus in Regia Iuncta, & hoc in caſu, vt veritas clareſcat, & delictum nõ detegatur, committitur cuidam Officiali loci, vbi illud præſumitur patratum, vt ſe extrà iudicialiter informet; & deindè nobis relationem faciat in Regia Iuncta, qua cognita, & reperto, eſſe verum, quod defertur, iniungitur eidem Officiali, vt informationem capiat; ſi verò in denunciatione exprimuntur nomina, & cognomina teſtium, tùnc committitur alicui Regio Officiali, qui præeſt loco, vbi delictum dicitur ſecutum, ad hoc, vt informationem capiat, & conſtito de crimine, ad capturam inquiſiti procedat.

10 Et adeò eſt etiam ſpeciale hoc crimen; nàm ad accuſandum admittuntur, qui in alijs ſunt prohibiti, vtpotè ſeruus contrà Dominum, *l. 1. ff. ad leg. Iul. de*
11 *annon.* vbi *gl.* & etiam mulier, & miles, *l. mulierem, ff. de accuſation. Muſcatell. d. tit. de extraction. num. 96. fol. 54.* nàm quemadmodùm milites pro pace excubunt, ità fortiùs excubere debent pro ſalute, quæ ex annonæ prouidentia, & vbertate oritur, vt conſiderat *Maſtrill. d. tit. de extract. nu. 92.*

12 Verùm denunciator in eodem crimine à teſtificando repellitur, *Ancher. conſ. 416. num. 1. verſ. 4. Mauſon. de contraban. quæſt. 11. num. 20.* ſubiungens *num. 21. &*

quæſt.

Digitized by Google

13 *quæſt.16. nu.32.* quod ex ſola denunciatione reus non poteſt citari, ſed aperitur via ad inquirendum.

Non autem requiritur, vt delictum in 14 genere innoteſcat, proùt demonſtrauimus *in* §. 1. & ſatis eſt, vt extractio, ſequuta contrà deuetum, probetur *Mauſon. de contraban. quæſt.4. nu.9.* ad quod 15 teſtes ſingulares etiam ſufficiunt, proùt in quibuſdam peculiaribus extractionibus ſancitum eſt per Regias pragmaticas, nimirùm in extractione tritici, vt *in pragm.9. & 11.* & in ſerici, vt *in pragm. 25. §. 16. tit. de extract.* de quibus fusè egimus *in d.* §.1. vbi eſt videre.

16 Et proceditur quoq; in hoc crimine extractionis ad comprobandum delictũ, & indè ad irrogandam pœnam, non ſolùm contrà principales extrahentes, ſed etiã contrà mandantes, conſentientes, & auxilium præſtantes, cum ſit de crimini- 17 bus exceptuatis, in quibus agentes, & conſentienres pari pœna puniuntur, vt in crimine raptus loquitur *tex. in l. vnic. C. de rapt. virgin.* & in contrabannis in ſpecie notauit *Muſcatell. de condict. delictor. tit. de extract. nu.83.* & conferunt dicta *per Farinac. quæſt.129. par.3. num.116. & par.2. ead. quæſt.129. num.31. & 34.* Imò 18 per Regias Sanctiones noſtri Regni, hoc idem præcipitur, vt in extractione monetarum auri, & argenti, loquitur *prag. 4. de extract.* ibi, *Ne conſentire, eſtrahere per ſe, ne per altro,* & *in pragm.14. eod. tit.* ibi, *Che la pena la poſſa eſigere la predetta Regia Corte, tanto dal padrone delli denari, che l'haurà fatto eſtrahere, quanto da quelli, che l'eſtrahano, ò haueranno conſentito nella detta eſtrattione,* & *in prag. 16. eod. tit.* ibi, *e tanto contro l'eſtrahenti, quanto contro li mandati, ò procuranti l'eſtrattione predetta,* & in extractione tritici, & aliorum victualium *in prag.20. de extract.* ibi, *E s'intendano di eſſere incorſi non ſolo quelli ad inſtantia, & in nome de' quali ſi eſtraheſſero li grani, & altre vettouaglie, mà anco li vaticali, ſeruitori, famegli, padroni di vaſcelli, & altri complici, e fautori, che ſcientemente eſequiſſero ſimili eſtrattioni, e contrabanni.*

Sopita informatione, ac reo in fortijs reperto, interrogatur, ac examinatur ipſe reus ſuper capitibus inquiſitionis per plures vices, proùt res ipſa expoſtulat.

Si tamen indicia tãtummodò vrgeant, 19 dubitari oportet, nunquid reus quæſtioni ex proceſſu informatiuo ſubijci poſſit?

Et non videtur ambigendum, vt inquiſitus de crimine extractionis poſſit ex proceſſu informatiuo torqueri, etiam quòad teſtes; ſiquidem grauiſſimum exiſtimatur hoc crimen ad inſtar læſæ Maieſtatis, ac videtur proditioni proximum, vt ſupra annuimus *in rub. 14.* & in puncto hoc concedunt *Muſcatell. d. tit. de extract. nu.89. fol.54. Mauſon. de contrab. quæſt.11. nu.10.*

20 Cardo autem contentionis eſt, vt procedi poſſit ad torturam ex proceſſu informatiuo, quæ probationes, aut indicia præcedere debeant?

Farinac. autumat *in pract. crim. de indic. ad tortur. quæſt.37. n.54. verſ. limita 3.* 21 poſſe reum ex dicto vnius teſtis de viſu torqueri ex proceſſu informatiuo, & de cõmuni opinione idem teſtatur *Menoch. de præſumpt. lib.1. quæſt.89. nu 15. verſ.1.* nàm vnus teſtis ſemiplenam probationem facit *Crauett. conſ.9. nu.12. Conſtant. Pap. in pract. c.4. nu. 127. verſ.7.* dum- 22 modò tamen teſtis ille ſit omni exceptione maior, procul vlla prorſus macula, etiam minima, & vndiq; inuulnerabilis, ex *gl. in l.3. in verb. conuictus, C. ad leg. Iul. Maieſt.* quod ſequitur etiam *Menoch. ibi. & Farinac. d. quæſt.37. num.29. verſ. contrarium.*

Gram. autem *in deciſ.34. nu.31.* talem 23 exactam fidem, & conditionem in huiuſmodi teſte non requirit, quodq; fundat ex doctrina *Grandi*, quem ſequitur *Alex. in conſ.65. pen. col. 1. vol. Bertazol. conſ.213. nu.7.* ibi *Claud. in add. ad litt. E. Caball. reſol. crim. tom.1. caſ.193. num.2. Farinac. conſ.196. nu.13. vol.3. Menoch. d. quæſt.89. nu. 13. verſ. declaratur,* & alios adducit pro hac opinione idem *Farinac. d. quæſt.37. nu.28.* & licèt magna ſit authoritas *Gramat.* in Regno noſtro, nihilominus prima opinio, aliquibus videtur æquior; vndè eatenus procedi poſſe, affirmant, ad torturam ex proceſſu informatiuo ex dicto vnius teſtis, quatenus dictus teſtis eſſet cognitus, & idoneus, & Iudex tenetur ſe informare de qualitate, & conditione teſtium, *Bald. in l.1. ff. de magiſtr.*

Digitized by Google

magiſtrat. conueniend. Crot. in tract. de
teſtib. num. 4. *Paris de Puteo in tract. de*
ſindicat. verſ. Iudex, an ſi Iudex, Caraba de
*prehemin. M.C. nu.*50. *&* 54. & huic opi-
nioni adheret in materia noſtra, *Manſon.*
de contrab. quaſt. 11. *nu.* 13. qui limitat
24 primam opinionem, quando eſſet teſtis
de viſu *nu.* 16. *Ciazz. diſcept.* 2. *num.* 37.
Danz. ad Gram. dict. deciſ. 34. *num.* 3. *in*
fine.

25 In hoc autem opinionum certamine,
vt meritò veram conſtituam ſententiam,
eſt inſpiciendum, quid ius commune
præſcripſit, & quid ius municipale im-
mutauit. De iure autem communi, po-
teſt reus torqueri in delictis grauibus
ex proceſſu informatiuo, vt multis DD.
adductis fatentur *Reg. Tap. ius Reg. part.*
2. *ſuper capit. Regn. ſi cum ſceleratis fol.*
270. *num.* 7. *Reg. Merlin. par.* 2. *controu.*
26 *cap.* 33. *nu.* 11. licèt teſtes de indicijs de-
ponentes, non ſint omni exceptione ma-
iores, quia hoc requiritur quòad puni-
tionem, non verò quòad torturam, dum-
modò veriſimilia teſtes deponerent,
Gram. d. deciſ. 34. *nu.* 51. *Maſcard. de pro-*
27 *bat. concl.* 896. *nu.* 14. ſiquidem in hoc
caſu defenſiones non tolluntur reo, vt
dixit *Affl. deciſ.* 381. *in princ. & Burgeus*
de mod. proceden. ex abrupt. cent. 1. *quaſt.*
13. *nu.* 9. ſed tantùm differuntur; nàm
poſt torturam illatam, ſi reus confitetur
vel non, ſemper ei datur terminus ad
defendendum, vndè ex tortura mutatur
tantùm modus procedendi, vt *ex Ant.*
de Bald. & alijs fundat *Reg. Merlin. contr.*
lib. 2. *cap.* 33. *nu.* 27. *&* 28. vbi refert, ità
deciſum per Collaterale Conſilium, &
ità practicari teſtatur *Reg. Rouit. in prag.*
2. *de bon. proditor. nu.* 30. 38. *&* 39.

28 De iure autem Regni habemus capi-
tulum Regni, *ſi cum ſceleratis*; cuius ſunt
verba: *Tu ſolus contrà quemlibet notatos,*
ſeù denũciatos, quod ſint diſrobatores ſtra-
tarum, homicida, fures, latrones inſignes,
vel aliorum grauaminum labefactos infa-
mia, vel quomodolibet venientes occaſione
grauorum criminum generaliter, vel ſpe-
cialiter, ſicut in promptu de eorũ crimini-
bus tibi conſtiterit per aliqua indicia, vo-
cem, ſeù famam publicam, vel aliquos te-
ſtes, parte non vocata, aut eorum appella-
tionibus, ſeù defenſionibus non admiſſis
iuxtà tuum arbitrium, ſic in promptu ad
ſciendum de ipſis criminibus veritatem
eorum complices, & fautores eos, prout ti-
bi videbitur ſubijcere valeas quaſtioni.

29 Ex quibus verbis *Cap.* dixerunt no-
ſtrates, plura requiri ad hoc, vt poſſit ad
torturam procedi ex proceſſu informati-
uo, nempè grauitatem delicti, vrgentiam
indiciorum, & qualitatem perſonæ, *Affl.*
deciſ. 391. *n.* 10. *Praſ. de Franch. deciſ.* 243.
nu. 20. *Reg. Tap. deciſ. S.C.* 22. *nu.* 2. ni-
30 hilominus in practica ſeruatur contra-
rium, vt duo tantùm requirantur, nempè
grauitas delicti, & vrgentia indiciorum,
ità affirmant *Baiard. ad Clar. quaſt.* 64.
num. 88. *Grandis de bello exulum fol.* 23.
nu. 13. *Burgeus de mod. procedend. ex ab-*
rupto quaſt. 64. *nu.* 14. *Amendol. Viſcent.*
& Ricc. *in add. ad Praſ. de Franch. d. deciſ.*
143. *& Reg. Tap. d. deciſ.* 22. *nu.* 3. ſe re-
mittit ad dicta *per Praſ. de Franch. qui in*
d. deciſ. 143. *nu.* 2. inquit, quod hodiè pra-
cticatur capitulum Regni, *ſi cum ſcelera-*
tis, non adhibitis alijs requiſitis, nec cir-
cumſtantijs, niſi duobus, nempè grauitas
delicti, & vrgentia indiciorum; & hic eſt
verus ſenſus verborum dicti capituli, quę
ſunt remiſſiuè ad arbitrium Iudicis; ibi,
Sicut in promptu de eorum criminibus tibi
conſtiterit per aliqua indicia, vocem, ſeù
famam publicam, vel aliquos teſtes, & in-
feriùs ibi, *iuxtà tuum arbitrium &c.* Et
iuxtà hanc opinionem fuit deciſum per
Regiam Iunctam, particulariter deſigna-
tã, in qua agitata cauſa inquiſitionis con-
trà N. cuius nomen honeſtatis cauſa prę-
tereo, & diſcuſſo articulo coram Excell.
Domino Comite de Pegneranda, tùnc
31 Prorege, fuit deciſum, quod torqueatur
ex proceſſu informatiuo, duobus tamen
requiſitis concurrentibus, nempè graui-
tate delicti, & vrgentia indiciorum; ve-
rùm indè propoſitis aliquibus nullitati-
bus aduerſus decretum torturæ, me exi-
ſtente Commiſſario, peculiari reſcrip-
to dicti Excellentiſsimi Domini Prore-
gis, fuerunt DD. iudicantes in paritate
ſuffragiorum: datis adiunctis, fuit pro-
nunciatum, quaſdam nullitates obſtare
penès Gregorium Ferrarium Act.

32 Prætereà rei delinquentis examen, aut
interrogatio expleri debet coram Iudice
pro Tribunali; ità vt confeſſio criminis,
quæ indè oritur, ſufficiens ſit ad condem-
nandum, nàm alioquin ad torturam ſo-

lum-

Digitized by Google

ſummodò iudicium gereret, *Foller. par. 1. tertiæ partis rub. & ſi confitebuntur nu. 7. & 60. Boer. deciſ. 90. nu. 8. Iul. Clar. quæſt. 21. verſ. ſed hic cadit pulchra quæſtio, & quæſt. 55. verſ. item poteſt, Farinac. pract. crim. tit. de reo confeſſo, & conuicto quæſt. 81. cap. 1. nu. 50. cum trib. ſeqq. Danza de pugn. DD. tom. 3. tit. de confeſſ. cap. 4. nu. 2. cum plurib. ſeqq.* & ità deciſum teſtatut *Ricc. deciſ. 318 par. 4.*

33 Hinc praxis inoleuit, confeſſiones Rei à Scriba cauſæ receptas, vel etiam à Iudice cauſę Commiſſario, ratificari coram tota M. C. pro Tribunali ſedente. Sed ex ſpeciali reſcripto Excell. Domini Proregis ſatis eſt confiteri delictũ extractionis, coram Dño Commiſſario eiuſdem Regiæ Iunctæ; nec alia ratificatio coram dicta Regia Iuncta requiritur, quod fuit præſcriptum ob celerem expeditionem cauſarum, cum iusdicẽtes in Regia Iuncta, non ſic faciliter coadunantur. Probatur autem, confeſſionem coram Iudice fuiſſe factam, ſi in actis dicatur, facta coram Iudice, *Reg. Sanfel. deciſ. 231. nu. 8.*

34 Quinimò ſi Commiſſarius Regiæ Iunctæ committeret Actuario ipſius, vt recipiat aliquam depoſitionem principalis, vel teſtium, adhuc valet depoſitio, & diceretur iudicialis, & ex ea poteſt reus condemnari, *Farinac. pract. crim. tit. de reo confeſſ. & conuict. quæſt. 81. cap. 1. n. 48. Danz. de pugn. DD. c. 14. verb. amplia, vt confeſſio*: niſi ſit reuocata, *Foller. pract. crim. 3. par. tertiæ partis, rub. & ſi confitebuntur nu. 8.*

35 Animaduertendum eſt autem, quod vt confeſſio inquiſiti valeat, debent præcedere indicia delicti, aliàs confeſſio futilis redditur, *l. 1. §. Diuus Seuerus, ff. de quæſtion. Farinac. pract. crimin. tit. de reo confeſſ. & conuict. quæſt. 83. nu. 1. Foller. pract. crim. rub. & ſi confitebuntur nu. 1. Guazzin. ad defenſ. reor. defenſ. 32. cap. 31. nu. 1.* & in materia contrabannorum notauit *Mauſon. quæſt. 13. nu. 21. & quæſt. 4.*

36 *nu. 3. vſq; ad 7.* Etiam ſi confeſſio ſit facta in tortura, & millies ratificata ſit, nàm adhùc nunquam præiudicat confitenti, *Farinac. de reo confeſſo quæſt. 37. nu. 110. Boer. deciſ. 90. nu. 10. Epiſc. Ricc. deciſ. 186. nu. 2. par. 1. & deciſ. 81. nu. 1. par. 4. Conſ. Paſchal. de Patr. poteſt. par. 3. cap. 1. nu. 45. Gomeſ. var. lib. 3. cap. 35. n. 25. Gram. vot. 6.*

37 *nu. 8.* Neque nocet alijs nominatis per dictum confitentem *Farinac. de indic. & tortur. quæſt. 43. nu. 193. & de reo confeſſo quæſt. 83. nu. 8. Gram. conſ. crim. 21. nu. 18. Guazzin. defenſ. 32. cap. 31. nu. 9. Scialoa in prax. torquen. reos c. 3. nu. 21. Maſcard. de probat. concl. 153.* latè *Caualc. de bracc. Reg. par. 3. nu. 123.*

Ratio eſt, quia non permittitur Iudici

39 procedere ad Rei examen, niſi legitima præcedant indicia, dùm alioquin viderẽtur extorqueri confeſſiones de ore Reorum, & arma de domo Rei ſumi non poſſunt, vt inquit *Boſſ. tit. de exam. reor. nu. 6. relat. per Chartar. in prax. interrogandor. reor. lib. 1. cap. 2. nu. 2. 3. 4. 5.* & melius *in Methodo proceſſus informatiui lib. 3. c. 13.*

39 *nu. 118.* imò dicto caſu, nec reus tenetur interrogatorijs à Iudice factis reſpondere ex *Diuo Thom. 2. 2. quæſt. 69. art. 2.*

40 Hoc autem fallit, exiſtente quærela partis offenſæ, concurrentibus adminiculis, *Bart. & DD. in l. Diuus, & in l. maritus, ff. de quæſt. Caualc. de bracch. Reg. par. 3. nu. 188. in princ. verſ. fallit,* vel ſi Iudex

41 ſciat in ſua conſcientia ſecundum iura informata, per aliquas probationes veriſimiles, verè hunc confeſſum deliquiſſe, idem *Caualc. par. 3. nu. 183.*

42 Completo examine, dantur reo defenſiones, quæ nec denegari queunt, licèt fuerit confeſſus, & conuictus, ità *tex. in l. diſertorem, §. ſi ad idem, ff. de re milit. Farinac. de indic. quæſt. 39. num. 32. verſ. ampliatur decimo,* vbi ſic *ex Salycet. in l. 2. poſt nu. 7. C. de cuſtod. reor. & Angel. in verb. qui Iudex,* in toto mundo ità ſeruari

43 teſtatur, & melius *n. 35.* ac etiam reo non petenti, conceditur terminus ad ſe defendendum, & monitur quoque ad allegandum, quidquid aduerſus ſuam confeſſionem voluerit, & valuerit, ità reiecta opinione *Boſſ.* ſic obſeruari teſtatur *Clar. d. quæſt. 39. verſ. eſt igitur, Farinac. de indic. quæſt. 39. nu. 47.*

44 Pendente termino ad defendendum, reo impartito, ponitur ipſemet Reus in fortijs exiſtens, ad largam, vt valeat cum Aduocato, & Procuratore ſe conſulere, ità *tex. in l. vnius, §. cogniturũ, ff. de quæſt. Farinac. de indic. quæſt. 29. nu. 13. Mauſon. de contrabann. quæſt. 14. nu. 4. & 5.*

45 Eidemque reo datur quoq; copia repertorum, dummodò ipſe, vel ipſius nomine

mine procurator ſpecialiter conſtitutus declarauerit habere teſtes Regij fiſci pro
46 legitimè citatis, iuratis, & repetitis; ſolet tamen addi in huiuſmodi declaratione non duntaxat clauſula *ſaluo iure repulſæ*, ſed etiam quædam reſeruatio, nempè præter teſtes abſentes, & mortuos: hęc autem declaratio cum dicta reſeruatione concepta non admittitur, ſed reſeruatio prædicta tāquam præiudicialis reijcitur, ità *Baiard. ad Clar.* ſic ſeruari affirmans *quæſt.* 49. *nu.* 34. 35. *&* 36. vt *poſt Foller.* concludit *Carthar. in prax. interrog. reor. lib.* 3. *cap.* 3. *nu.* 56. *verſ. & decernit*, hic idem mos modò ſeruatur.

47 Verùm ſi reus noluerit declarare habere teſtes fiſci pro repetitis, tùnc enim obligatur fiſcus teſtes illos repetere, parte citata, *Capyc. deciſ.* 54. *Vulpell. conſ.* 68. *nu.* 7. *Foller. in prax. crimin. verb. detur copia capitulorum num.* 5. *Baiard. ad Clar.*
48 *quæſt.* 49. *nu.* 32. niſi teſtes ſint iurati in faciem inquiſiti, vel antè repetitionem obierint; tùnc ſatis eſt, vt loco repetitionis legatur reo dictum eiuſdem teſtimonij defuncti, *Clar.* §. *fin. quæſt.* 25. *verſ. cæterum, Caſtrenſ. in l. fin. C. de teſtib. Mil. leu. pract. fol.* 84. *nu.* 17. ſed in hoc contrarium affirmat *Caualc. de offic. iudic. circà teſtes par.* 5. *nu.* 212. dicens, vt eatenus
49 depoſitiones teſtium, qui morte præuenti non fuerint repetiti, vrgerent contrà reum, quando in contumaciam proceditur, & ad hoc glomerat idem *Caualcan. Sforz. Odd.* quem adducit *Baiard. ad Clar.*
50 *quæſt.* 44. *ſub nu.* 28. Hoc autem aduerſus cōtumacem exploratum eſt etiam à Regijs Sanctionibus; vt ſcilicèt teſtes examinati in proceſſu informatiuo ob vitæ interitum, indè ſequutum, faciant fidem abſque repetitione, proùt ſi eſſent legitimè repetiti, *pragm.* 10. §. 83. *de offic. iudic.* quemadmodùm idem cautum eſt contrà
51 reum confeſſum, vt non requiratur teſtium repetitio, ſed eo caſu datur terminus aduerſus confeſſionem, vt *in d. prag.* 10. §. 51. *de offic. iudic.*

52 In repetitione autem, ſi teſtis negauerit primam depoſitionem, vel ſuum dictum; tùnc torturæ ſubijcitur, & quod ratum dixerit in tortura, attenditur, ità *Clar. in* §. *final. quæſt.* 54. *verſ.* 1. *Boſſ.* latè *in tit. de tortur. teſtium nu.* 19. *cum ſeqq. Bald. in l.* 3. *C. de adulter. & in l. fin. C. de quæſtion. Pract. Papinienſ. in forma oppoſit. contra teſtes*, *gl. ac etiam Caualcan. de bracch. Reg. in tit. de probat. teſtium par.* 4. *nu.* 148. vbi etiam aduertit *nu.* 149. quod
53 in hoc caſu non requiritur citatio partis, quando teſtis eſt examinandus in tormentis ad effectum, vt firmet, quæ nàm ex duabus depoſitionibus ſit vera, & ſtatur ſecundo dicto in tormentis.

54 Solet etiam Iudex, quando reus negat delictum, & eius depoſitio aduerſatur directò contrà dictum teſtis, vt veritas magis fulgeat, facere confrontationem Rei, & teſtium; & ſi plures ſint teſtes, ſinguli ſeparatim confrontandi ſunt, argumento *legis vnicæ*, §. *ſed cum triplici in princip. C. de caduc. tollend. Caualcan. de bracch. Reg. in tit. de offic. iudic. circà teſtes part.* 5. *nu.* 209. *&* 214. vbi laudat con-
55 frontationem fieri plurimum, ſicuti plurimum eſt neceſſaria, & pariter ſi teſtis ſit talis condictionis, vt non admittatur ſine tortura, adhùc in repetitione, & confrontatione tortura adhibenda eſt *per Clar. quæſt.* 45. *verſ. cæterum, Farinac. de teſtib. quæſt.* 66. *nu.* 355. & inquit *Caualc. de offic. iudic. circà teſtes par.* 5. *nu.* 214. *per tot.* 216.

56 Non enim admittitur in cauſis criminalibus nominatio teſtium in partibus, nec ipſo Reo expetente poſſunt teſtes ad defenſam examinari extrà locum iudicij, quod de iure communi patet *ex l. Iudices, & in auth. apud loquentiſſimum C. de fid. inſtrum. Lancell. contrad. de offic. prætor. lib.* 1. *c.* 9. §. 2. *tit. de capt. nu.* 18. *Triuiſ. deciſ. Venet.* 62. *nu.* 17. *lib.* 2. ſequitur hoc ius Regni noſtri, vt *in conſt. Regni in pe-*
57 *cuniarijs*; ibi, *teſtes in Curia noſtra præcipimus præſentari*, & *in ritu* 141. 156. *&* 157. & hanc ſententiam ſequuntur *Afſl. in d. conſt. in pecuniarijs n.* 13. *Foller. in pract. crim. rub. & facta litis conteſtatione nu.* 7. *& in fragmentis nu.* 99. *Capyc. deciſ.* 90. *Viu. comm. opinion. opinion.* 927. *Clar. in* §. *fin. quæſt.* 26. *nu.* 3. *Reg. de Marin. ad deciſ. Reg. Reuert.* 542. *Thor. in comp. deciſ. in verb. audientia teſtium*, qui
58 ampliat etiā in articulo Clericatus, quādo probatio facienda eſſet per teſtes, in cauſa criminali, vt fuit deciſum per S. C. ſub die 6. Martij 1643. ad relationem Conſiliarij Gamboa in cauſa Cæſaris Magi; de qua deciſione meminit idem

Thor.

Thor. in ſuppl. comp. deciſ. in verb. nominatio teſtium, & Iudex D. Carol. Petra ſuper ritu 156. *nu.* 1. *in fin.*

59 Idemque obſeruamus in Regia Iuncta Contrabannorum, & nuper in cauſa inquiſitionis cõtrà Dñum Principem Meſapię, qui declarauit teſtes habere in Prouincia Litij, vbi contrabanna patrata dicebantur, & efflagitauit audientiam cõmitti, tamen pronunciauimus, vt producat teſtes in Ciuitate infrà dies 20. in præſenti anno 1668. penès Proſperum de Laurentijs Act.

Verùm ſi teſtes eſſent ſenes, & valitu-
60 dinarij, & honeſtæ mulieres, quæ perſonæ non poſſent facilius ad Curiam accedere; tùnc reſtringitur hæc cõcluſio, & ità declarant *dicti ritus* 141. melius *rit.* 156. & ſequuntur *Foller. loc. cit. nu.* 7. *Vin. dicta opin.* 928. *n.* 8. *Monac. ad deciſ. Minadois* 7. *n.* 1. *Bertazol. conſ.* 136. *n.* 2. *vol.* 1. & tene-
61 tur pars declarare teſtes ſenes infirmos, vel aliter impeditos, ſic tractat *Iſern. in c.* 1. *n.* 7. *ſi de inueſtit. inter Dom. & vaſſallis oriatur, Petra in d. rit.* 156. *nu.* 5.

62 Proùt etiam ſi eſſent perſonæ ægregię, quę non poſſent perſonaliter ad Curiam accedere, vt *in rit.* 142. tùnc enim accedit Iudex Cõmiſſarius cauſæ, ſumptibus inquiſiti ad recipiendum depoſitiones teſtium, extrà Ciuitatem, & locum iudi-
63 cij commorantiũ; quemadmodùm limitatur concluſio prædicta in teſtibus alterius iuriſdictionis, qui reperirentur extrà Regnũ, & ſic tradunt *Clar. quæſt.* 26. *nu.* 1. ſequendo doctrinam *Carau. in rit.* 157. *Borrell. ſumm. deciſ. par.* 1. *tit. de teſtib. nu.* 56. *& conſ.* 21. *num.* 11. *Io: Bapt. Spata conſ.* 77. *nu.* 1. *Veſtius in pract.* Rom. *Curiæ lib.* 6. *cap.* 2. *nu.* 12. *D. Carol. Petra d. rit.* 157. *num.* 3.

64 Poteſt etiam, fiſco non contradicente, vel ipſo fiſco inſtante, committi audientia teſtium extrà locum iudicij, vt probant *Clar.* §. *fin. quæſt.* 45. *num.* 13. *Io: Grand. de bell. exul. ſpecial.* 78. *Borrell. ſumm. deciſ. par.* 2. *tit. de teſtib. nu.* 62.

65 Et inſuper in Reg. Iuncta Contrabannorum obſeruamus ad inſtantiam inquiſiti, & carcerati pauperis, qui vires, & ſubſtantiam non habet, vt teſtes accedere faciat ad hanc Ciuitatem, pro ſuis defenſionibus; nàm committimus audientiam teſtium Regiæ Audientiæ, vt cum interuentu fiſci patroni eiuſdem Tribunalis procedat ad receptionem teſtium ad defenſionem dicti Rei pauperis.

66 Quinimò poteſt fiſcus non dùmtaxat intereſſe in actu, quo examinantur teſtes ad defenſam Rei, ſed etiam eiſdem teſtibus interrogatoria dare, quibus reſpondere obligantur, ità *prag.* 4. *nu.* 1. *de offic. Magiſtr. Iuſtitiar. & prag.* 39. *nu.* 9. & §. 5. *eod. tit.* quodque etiam in cauſis appel-
67 lationum in S.C. vertentibus locum obtinet, *pragm.* 4. §. 5. *cit. tit.* & etiam fiſcus
68 interuenire debet in tortura reorum; quamuis alijs pręter Iudicem vetitum ſit, vt *in prag.* 39. *nu.* 7. *cit. tit.* & inſuper eiſ-
69 dem reis in tormentis exiſtentibus poteſt interrogatoria dare, vt *in prag.* 32. *eod. tit. de offic. Magiſtr. Iuſtitiar.*

70 Amplius articuli inquiſiti nõ recipiuntur, niſi fuerint priùs fiſco oſtenſi, ità habetur *in pragm.* 39. *num.* 7. *cit. tit.* fiſcus
71 enim in omnibus ſemper audiendus eſt, vt in citata *pragm.* 39. *nu.* 7. *cit. tit.* & in
72 cunctis rebus interuenire debet, vbi agitur de damno Regio etiam ratione pœnæ, vt *in pragm.* 20. §. 2. *&* 5. *eod. tit. de offic. Magiſt. Iuſtitiar.* imò fiſcus etiam in
73 cauſis recuſationum audiri debet, ac interuenire valet tempore examinis teſtiũ, ad recuſandum iudicem productorũ, ip-
74 ſoſque teſtes interrogare queit, proùt obſeruatum fuit per Regiam Cameram, & hoc pariter decreuit Reg. Iuncta contrà fraudes aduerſus Arrendamentum vini, in menſe Nouembris 1666. referente Domino Conſiliario Ioanne Baptiſta Hodierna eximio Iureconſulto, acta ſunt penès Leonardum de Viuo Act. Mag.

75 Hinc eſt, quod fiſco, & accuſatori non datur repulſa contrà teſtes productos per inquiſitum, dùm tempore receptionis
76 idem fiſcus dat interrogatoria; & Iudex quoque eoſdem interrogat de eorum qualitate, ità *Paris de Puteo de ſindic. in verb. inquiſitio cap.* 2. *nu.* 1. *verſ. ità videbatur, Rouit. ſuper prag.* 11. *de ord. iudic. nu.* 21. *& in prag.* 5. *de recept. malefic. Foller. in pract. tit. recipiantur defenſiones nu.* 32. *Borrell. ſumm. deciſ. par.* 2. *tit.* 15.

77 Verùm facta publicatione proceſſus, datur Reo expetenti terminum ſuper repulſa teſtium examinatorum per fiſcum, vt habetur *in rit. M.C.* 73. *& pragm.* 11. *de ord. iudic.* quorum diſpoſitio etiam in

criminalibus locum obtinet, quamquam
Paris de Puteo contrarium, ſed malè, ſen-
tierit, exceptis criminibus blaſphemiæ,
& læſæ Maieſtatis, ſic affirmant *Carauit.*
d. rit. 83. nu. 5. Foller. in pract. crim. rub.
concedatur repulſa num. 4. Marſil. conſ. 22.
nu. 32. Vermigliol. conſ. 90. nu. 5. Carthar.
deciſ. 33. nu. 4. Ann. ſing. 67. Gram. conſ.
crim. 15. nu. 12. Baron. de effectib. inimici-
tia effect. 113. lib. 1. Epiſc. Ricc. deciſ. 29.
nu. 15. par. 3. & collect. 834.
78 Hic autem eſt animaduertendum,
quod licèt aliqui dixerint, vt inimicitia
adhuc præſumpta ſatis ſit ad hoc, vt te-
ſtis repulſetur, ità *Foller. in pract. rub. con-*
cedatur repulſa num. 9. Menoch. de arbitr.
lib. 1. quæſt. 28. nu. 6. nihilominus hac in
79 re, inimicitia capitalis expoſcitur, ità *ex*
tex. in l. 3. ff. de teſtib. Clar. in §. fin. quæſt.
24. nu. 5. verſ. item quæro, Gram. deciſ. 34.
nu. 26. & deciſ. 86. nu. 6. Carauit. rit. 73.
nu. 5. Io: Grand. de bello exul. in prædica-
mento de ſubſtantia quæſt. 3. n. 9. vbi *Thor.*
80 *in add. fol. 5.* idemq; refert deciſum *Mai-*
nard. quæſt. 83. nu. 3. vndè inimicitia pro-
curata teſtimonium nõ repellit, *Creſcent.*
81 *deciſ. 3. de teſtib.* quemadmodùm ſi fue-
rit ſequuta reconciliatio, *Faber in tit. C.*
de teſtib. deff. 22. Ricc. collect. 453. Cam-
pagn. in cap. Regn. vulgaris nu. 19.

Inſtructo denique proceſſu, & citato
Reo ad dicẽdum ſuper expeditione cau-
ſæ, profertur ſententia, qua vel abſolui-
tur, vel condemnatur inquiſitus; proùt
res, & iuſtitia expoſtulant, & condem-
natio, quando ſequi contingit, continet
pœnas à Regijs Sanctionibus præſcrip-
tas.

82 In extractione autem frumenti, alia-
rumque rerum, & ſi vltimum ſupplicium
irrogetur per Reg. Pragmaticas, tamen
nullatenus Reis impoſuimus; eoſque ex-
traordinaria, vel remigationis contrà
humiles, aut relegationis aduerſus no-
biles mulctauimus, ſicque indifferenter
obſeruatur: imò idemque ab anteceſſori-
bus obſeruatum comperitur; qua de re
potiùs ad terrorem dijudicatur, huiuſmo-
di pœnam mortis à Regijs Sanctionibus
aduerſus tales extrahentes fuiſſe indictã;
quodque ità ex decretis, quæ ſequuntur,
ſuadetur, etenim in cauſa Pauli Pepe
Regia Iuncta ſub die 15. Decẽbris 1657.
ità pronunciauit, proùt retulimus *in §. 6,*
& non piget hic ad ornatum huius ma-
teriæ illud decretum recolere.

83 *In cauſa Regij fiſci cum Paulo Pepi Flo-*
rentino inquiſito, & carcerato de contra-
banno tumulorum tritici ſeptem mille, &
quinquaginta ſex à maritima Baruli per
extra Regnum, *& falſitate, vt in actis, &c.*

Die 15. menſis Decembris 1657. Neap.
Facta relatione in Regia *Iuncta per Domi-*
num Regium *Conſiliarium Franciſcum*
Rocco *Commiſſarium. Per* Regiam *Iun-*
ctam eiuſque Spectabilem, & Dominos Iu-
dices per S.E. delegatos, prouiſum, & decre-
tum eſt, quod ſupradictus Paulus Pepi, vt
ſupra inquiſitus, & carceratus pro cauſis
prædictis relegetur in Inſulam, declaran-
dam per S.E. per decennium, & condem-
netur ad ſoluendum ad beneficium Regiæ
Curiæ pœnam dupli pretij frumenti extra-
cti, ad directum tractæ ipſius, & ad medie-
tatem impoſitionis ducatorum quinque pro
centeñario, hoc ſuum, &c. Vlloa Reg. *Anel-*
lus Portius, Franciſcus Roccus, *D. Ioannes*
Vallenilla de Yſla, Vidit Aſcanius Rac-
tanus fiſcus, Proſper de Laurentijs Act.

Et deindè Excellentiſſimus Comes
Caſtrilli, tùnc Regni claues tenens, de-
clarauit Inſulã Orani, in qua relegatio-
nem Reus pati deberet, & conſtat ex ſuo
84 peculiari diplomate, directo dicto Do-
mino D. Felici Lanzina, y Vlloa Regiam
Cancellariam Regenti à latere Conſi-
liario, modò meritiſſimo, & digniſſimo
Præſidi S. C. viceque Prothonotario,
nunquam ſatis laudato, cuius ſummi
muneris poſſeſſionem ſatis noſtro, reli-
quiſuè collegijs hilari animo, ac magno
omnium applauſu, & maxima lętitia fuit
aſſequtus die 13. Septembris 1668. te-
nor dicti dipplomatis eſt.

El Conde mi Señor ha reſuelto, que la
85 *Yſla, donde ha de tener execucion la ſen-*
tencia, que per eſſa Iunta ſe ha dado en la
cauſa contra Paulo Pepi, ſea Oran, y aſſi me
manda de auiſarlo à V.S. para noticia de
la Iunta, y que por ella ſe execute lo conue-
niente, en cumplimiento deſta reſolucion,
guarde Dios à V.S. Palacio à 11. de Hen-
nero 1657 D. Iuan de Subica, el Sign. Re-
gente D. Felix. de Vlloa.

86 Idemque fuit practicatum in extra-
ctione ſericorum, in qua per Regiam
pragmaticam adhùc fuit præſcripta pœ-
na vltimi ſupplicij, contrà magiſtrum na-
uis,

uis, vel cimbæ extrahentem ſerica; ni-hilominus nil refragante inſtantia Regij ſiſci,quod magiſter nauis puniatur dicta pęna; Regia Iuncta,me referente,ſub die 13. Maij 1665. in cauſa Bartoli Bonica, & in altera Ioan: Mariæ Cambarini ſub die 18. Augusti 1666. nauis magiſtros condemnauit ad pœnam Triremium; & idem in cauſa Stephani Fragone magi-ſtri nauis pro extractione frumenti pra-cticauit Regia Iuncta ſub die 12. Aprilis 1668. vt ex ſeqq.decretis.

87 *In cauſa Regij fiſci cum Patrono Bartolo Bonica, Didaco, & Dominico Reſtuccio,& Antonio, aliàs Antonino Payano eius nautis de Lipari, inquiſitis, & carceratis de extractione ballarum viginti ſeptem ſericorum,qualibet,librarum biſcentum quinquaginta in circa à maritima Fuſcaldi per extrà Regnum in contrabannum,& truffa, ſeù furto, quatuor ex dictis ballis ſericorum ad ſummam librarum mille in circa, reſpectu dicti Bartoli, vt ex actis penès ſubſcriptum Actuarium.*

Die 13.menſis Maij 1665. Neapoli, facta relatione in Regia *Iuncta per Dominum* Regium *Conſiliarium Franciſcum* Rocco *Commiſſarium.*

Per Regiam *Iunctam Contrabannorum, eiuſque Spectabilem, & Dominos Iudices per S.E. Delegatam, prouiſum, & decretum eſt,quod ſupradictus Patronus Bartolus Bonica pro cauſis prædictis remiget, & remigando perſonaliter ſeruiat in* Re-*gijs Triremibus per annos decem continuos, & ſupradicti Dominicus,& Didacus* Reſtuccio*, & Antonius, aliàs Antoninus Payanus nautæ ſimiliter remigent in* Re-*gijs Triremibus per annos quinque continuos, hoc ſuum, &c. D. Antonio Iuan de Centellas, D.Blaſc. de Boliaga, Franciſcus* Roccus*, D.Didacus de Vlloa,D.Pedro Valero, Proſper de Laurentijs Act.*

88 *In cauſa Regij fiſci cum Patrono Stephano Fragone, Ioanne Baptiſta Cozaccia, Ioanne Baptiſta Monteſinale,Ioanne Franciſco Aſti,Angelo Codicciola,Sylueſtro* Ra-*uenna, Simone* Rauenna*, Nicolao Rauenna, Ioanne Badolacco, Antonio Begazi, Dominico Cicala, & Auguſtino Merro Ianuenſibus, inquiſitis, & carceratis in carceribus Ciuitatis* Regij *, de interceptu eorum Tartanæ cum oneratione facta in ea per extrà* Regnum *in contrabannum tumulorum bis mille quincentum quadraginta trium tritici, olei, caſei, fabarum, aliorumque bonorum in maritima Bradani Territorij terræ Genoſæ, ſub expeditione tummulorum bismille, biscentum tritici tantùm, vt ex actis.*

Die 12. menſis Aprilis 1668. Neapoli, facta relatione in Regia Iuncta per Dominum Regium Conſiliarium Franciſcum Rocco Commiſſarium.

Per Regiam Iunctam Contrabannorum per S.E. delegatam, prouiſum,& decretum eſt, quod ſupradictus Patronus Stephanus Fragone,vt ſupra inquiſitus, & carceratus remiget,& remigando perſonaliter ſeruiat in Regijs Triremibus per annos ſeptem, & ſupradicti eius nautæ liberentur in forma cum iuratoria cautione, hoc ſuum, &c. D. Melchior de Nauarra, Marchio Criſpani, Franciſcus Roccus, D.Thomas Caranita, D. Petro Valero, D. Manuel Aluarez de la Eſcalera, Vidit Fiſcus, Proſper de Laurentijs Act.

89 *In cauſa Regij fiſci cum Patrono Ioanne Maria Gambarino,Ioanne Antonio Carcagno, Franciſco Biſtoſi,Lazaro Macciarello, Auguſtino Morſeo, & Thoma Garibiz Ianuenſibus inquiſitis, & carceratis de intercepto nonnullarum quantitatum ſerici, oneratarum in maritima Scilla,per extra Regnum in contrabannum, vt ex actis in Regia Iuncta, penès ſubſcriptum Actuarium.*

Die 18. menſis Auguſti 1666. Neapoli, facto verbo in Regia Iuncta per Dominum Regium Conſiliarium Franciſcum Rocco Commiſſarium.

Per Regiam Iunctam Contrabannorum per S.E. delegatam,prouiſum, & decretum eſt, quod ſupradicti Patroni Ioannes Maria Gambarino, Ioannes Antonius Carcagno, Franciſcus Biſtaſi, Lazarus Macciarello, & Auguſtinus Morſeo remigent, & remigando perſonaliter ſeruiant in Regijs Triremibus, v3. dictus Patronus Ioannes Gambarino per annos decem, & ſupradicti Ioannes Antonius, Franciſcus,Lazarus,& Auguſtinus per annos quinque per quemlibet, & reſpectu ſupradicti Thomæ Garibiz, ſuſpenſo decreto defenſionum ei datarum, excarceretur, & deleatur titulus, hoc ſuum, &c. D. Antonio Iuan de Centellas, Marchio Criſpani, Franciſcus Roccus, D. Thomas Caranita, D. Petro Valero,

D.Ma-

D.Manuel Aluarez de la Eſcalera, Vidit
Fiſcus, Proſper de Laurentys Act.
His præhabitis altera, & ſecunda in-
ſpectio, vtpotè reo reperto infraganti,
merces cõtra deuetum extrahente, quam
propoſuimus diſſerere, conuenit exami-
nari.
90 Qua in re certamen non inutile inter
DD. dignoſcitur, nunquid reo, infragan-
ti comperto, defenſiones competant?
91 Aliqui affirmant, ità *Monticell. reg.*
crimin. 14. nu. 22. verſ. deindè, & ex Car-
thar. & Clar. concludit *Farinac. in prax.*
crim. quæſt. 21. nu. 143. Tort. ad ſtat. Pap.
cap. 4. nu. 9. verſ. an autem, Mauſon. quæſt.
5. de contraban. ſubdens, hoc præcipuum
eſſe, ſi teſtes non ſint integræ fidei, &
opinionis.
92 Alij autem negant, ità *Bald. in l. vt*
vim nu. 2. ff. de iuſtit. & iur. Gram. deciſ.
36. nu. 5. Puteus de ſindicat. in verb. con-
demnatio, §. an poteſtas, Foller. in pract.
crimin. verb. idem quod fuit repertus in-
fraganti crimine nu. 142. & 143. dummo-
dò infraganti repertus, confeſſus, & con-
uictus ſit per teſtes idoneos, vel quando
reus nullas poteſt excipere defenſiones;
nàm ſi comprehendatur in loco, vbi po-
teſt dari locus pœnitentiæ, à termino de-
fenſionum non poteſt reus exui, ità *Man-*
ſon. de contrab. quæſt. 14. nu. 29. cum ſeqq.
Sed quodlibet certamen in hac diſtin-
ctione remouetur, attenta diſpoſitione
capituli Regni Regis Caroli Primi incip.
illorum fraudibus, vbi duo caſus propo-
93 nuntur, & indè deciduntur. Alter eſt,
quando inuenta eſt nauis mercibus one-
rata, nullis obtentis expeditionibus. Se-
cundus, quando obtenta eſt licentia, ſed
maior quantitas eſt onerata. In primo
caſu tàm nauis, quàm merces applican-
94 tur fiſco; In ſecundo caſu non procedi-
tur de facto, ſed capta informatione,
prouidetur de iuſtitia, ſuper declaratione
intercepti.
95 Ratio diſparitatis eſt, quia poteſt dari
caſus, vt mercatores onerauerint maio-
rem quantitem, quæ in apodiſſa conti-
netur, inſcio Domino nauis, qui in hoc
nequaquam deliquerit, quo caſu nauis
eſt ei reſtituenda, *ex l. cotem ferro, §. Do-*
minus, ff. de public. & vectigal. quod ſecus
96 eſſet, ſi fraudis in mercium oneratione
Dominus nauis conſcius eſſet, vt aduer-
tit idem Reg. *de Marin. in add. ad dictam*
deciſ. 701. to. 2. deciſ. Reg. *Reuert. fol. 965.*
Sed ad intellectum *dictæ l. cotem ferro*, &
alia, ad rem congruentia, nonnulla ex-
pendimus *in* §. 2. *&* 3.
97 Stylus autem verſatus in Reg. C. in
huiuſmodi cauſis decernendis eſt, nàm
reperto extrahente in itinere infraganti
cum rebus aſportare prohibitis abſque
licentia, ſeù debitis expeditionibus, &
capta naui, vel animalibus, merces defe-
rentibus, proceditur ad declarationem
intercepti, & ad venditionem bonorum,
& pretium applicatur Regio fiſco, præ-
cedente ſolummodò citatione ad dicen-
dum cauſam, quarè non debent declara-
ri intercepta, procul omni alia cauſæ co-
gnitione, vt patet ex decreto Regiæ Ca-
meræ, interpoſito ſub die 4. Iunij 1658.
ad relationem tunc Preſidentis de Mari-
nis, indè Regentis Regiam Cancellariã,
quod decretum ipſe Typis tradidit *in 2.*
par. deciſ. Reg. Reuert. *fol. 964. decr. 701.*
videlicet.

Die 4. Iunij 1658.

98 *In cauſa Regij fiſci cum Angelo Mi-*
gliaccio, & alijs, inquiſitis de tẽtata extra-
ctione doleorum vini 35. à maritima Lac-
chi pertinentiarum Iſchia per extrà Re-
gnum, cepto itinere, nulla extrahendi li-
centia obtenta, abſque debitis expeditioni-
bus, citatis dictis inquiſitis, & carceratis
ad dicendum cauſam, quarè non debeant
dicta dolia vini, & Tartana, ſuper qua
onerata erant, declarari intercepta; ſic in-
ſtante Regio fiſco, & abſque alia cauſa co-
gnitione procedi deberet ad venditionem
dictæ Tartanæ, & vini, proùt in actis, &c.
Facta relatione &c. fuit per Regiam
Cameram conſenſu prouiſum, quod proce-
datur ad venditionem vini, & Tartanæ,
& pretium incorporetur ad beneficium Re-
giæ Curiæ, & Partitarij iuxtà capitulatio-
nem; & nihilominus inquiſiti, & carce-
rati reducantur in prouiſionẽ, & Angelus
Migliaccius citetur ad informandum, &
capiatur.
Nihilominus ex tenore præfati decre-
ti liquidò conſtat, eatenus ad interceptũ
declarandum præceſſiſſe citationem ad
dicendum cauſam quarè non debent in-
tercepta declarari; quatenus extrahentes
non erant confeſſi, vt liquent verba
eiuſdem decreti: ibi, *& carcerati reducan-*
tur

Digitized by Google

99 *tur in prouiſionē*, quod fuit præſcriptum, eo quia non erant examinati; vndè obſeruantia, quæ in Regia Iuncta Contrabannorum viget in huiuſmodi cauſis terminandis, eſt, nàm reperta naue mercibus onuſta, iter agente abſque debitis expeditionibus, & deprehenſis extrahentibus, illiſque conuictis, & confeſſis, declaratur nauis, & bona intercepta, intermiſſa citatione ad dicendum cauſam, quarè, non debent declarari intercepta; & meritò quia tali caſu defenſionis, vel excuſationis cauſę non ſuperſunt, & partes Iudicis ſunt in condemnando; & ità conſtat ex decretis, quæ ſequuntur.

In cauſa Regij fiſci cum Dominico Fontana, Negotiante in Ciuitate Meſſanæ, Patrono Vincentio Campobaſſo, & alijs inquiſitis, & carceratis de intercepto cuiuſdam Tartanæ cum oneratione vini à maritima Nuceriæ Prouinciæ Calabriæ Citra per extra Regnum abſque debitis expeditionibus, vt in actis.

Dio 9. menſis Septembris 1665. Neap. facta relatione in Regia Iuncta per Dominum Regium Conſiliarium Franciſcum Rocco Commiſſarium.

Per Regiam Iunctam Contrabannorum, eiuſque Spectabilem, & Dominos Iudices per S. E. delegatam, viſa informatione capta, & inſtantia Regij fiſci, prouiſum, & decretum eſt, quod declarentur intercepta vinum, Tartana, & omnia bona inuentariata, & procedatur ad illorum venditionem, & pretium applicetur Regio fiſco, hoc ſuum, &c. D. Antonio Iuan de Centellas, D. Blaſ. de Boliaga, Franciſcus Roccus, D. Pedro de Valero, Vidit Fiſcus, D. Ioſeph Filiù, Proſper de Laurentijs Act.

101 *Super intercepto librarum duodecim mille quatuorcentum ſeptuaginta octo ſericorum circiter, oneratorum in maritima Paulæ ſuper quinque cymbis Patronorum Ioſephi de Amico, Antonini de Palermo, & Dominici Moneta Ciuitatis Meſſanæ, Petri Piſano, & Bazzini Ciuitatis Paulæ per extrà Regnum in contrabannum, prout ex actis, &c.*

Die 12. menſis Nouembris 1665. Neap. facta relatione in Regia Iuncta per Dominum Regium Conſiliarium Franciſcum Rocco Commiſſarium.

Per Regiam Iunctam Contrabannorum fuit prouiſum, quod declarentur ſerica, & alia bona inuentariata intercepta, & proindè procedatur ad illorū venditionem, & pretium applicetur Regio fiſco, ſolutis dirictibus Arrendamento ſerici Calabriæ, & fiat appretium, hoc ſuum, &c. D. Antonio Iuan de Centellas, Franciſcus Roccus, D. Ioſeph Filiù, D. Petro Valero, Vidit Fiſcus, Proſper de Laurentijs Act.

102 *Super intercepto cuiuſdam nauis, ſeù Pedotinæ Patroni Paſchalis de Simone Ciuitatis Raguſij, peruentæ in maritima Trani in menſe Martij 1666. cum oneratione tritici, & aliarum rerum in contrabannum, vt in actis, &c.*

Die 2. menſis Iunij 1666. Neap. facto verbo in Regia Iuncta per Dominum Regium Conſiliarium Franciſcum Rocco Cōmiſſarium.

Per Regiam Iunctam Contrabannorum fuit prouiſum, quod ſupradicta nauis, ſeù Pedotina, cum eius armamentis, & mercibus in ea oneratis declarentur intercepta, & proindè procedatur ad ipſarum venditionem, præcedente appretio, & legitimis ſubhaſtationibus præcedētibus, & pretium applicetur Regiæ Curiæ, & committatur Magnifico fiſci Patrono Pompeo Cuzzolino, hoc ſuum, &c. D. Antonio Iuan de Centellas, Marchio Criſpani, Franciſcus Roccus, D. Thomas Caranita, D. Pedro Valero, D. Ioſeph Filiù, Vidit fiſcus, Proſper de Laurentijs Act.

Vlteriùs ſupereſt, vt alter diſſeratur caſus, hodiernæ praxi ſatis vſus frequens;
103 nimirùm ſi reus de crimine huiuſmodi notatus, ſit abſens, hoc in caſu ſi pœna, quam extractio exigit, ſit pecuniaria, aut relegationis, ſiuè Triremium contrà nobiles, vel humiles perſonas reſpectiuè, tùnc citatur reus ad informandum, & re-
105 putato contumace, exigitur pœna contumaciæ, quam nos, fiſci accedente conſenſu, in citatione indiximus iuxtà qualitatem perſonarum, & criminis patrati, proùt iure permittitur, vt annuunt *Reg. Capyc. Latr. deciſ. 17. Scialoa in prax. forjudicat. cap. 17. nu. 17.*

105 Quamobrem hoc in caſu diſceditur à pœna tertiæ partis bonorum mobilium, ſeruata forma conſtitutionis Regni incip. *pœnam nouem vnciarum*, & altera conſtitutio Regni incip. *grandis vtilitas*, quæ practicatur, quando quis eſt contumax in citatione ad capitula, in caſu, quo

quis

Digitized by Google

quis poteſt foriudicari, vt *per Foller. in*
pract. crimin. in rub. accuſentur contuma-
ciæ num. 11. & Marant. in ſpecul. par. 6.
memb. 2. nu. 25.
106 Nō autē in d. caſu poteſt Iudex ſentē-
tiā foriudicationis proferre; nā quamuis
per *cap. Regn. ſiuè quis* erat diſpoſitum,
quod pro delictis, vbi veniret imponen-
da pœna mortis naturalis, deportationis,
membri abſciſſionis, vel carceris perpe-
tui, quis poſſit foriudicari, attamen in
107 Regno noſtro, quis non poteſt foriudi-
cari, niſi pro delictis, pro quibus venit
imponenda pœna mortis naturalis tan-
tùm, ſic docent *Affl. in conſtit. Regn. pænā*
eorum nu. 22. Foller. in pragm. de foriudic.
nu. 6. Reg. Tap. deciſ. S.C. 49. Gizzarell.
deciſ. 13. Reg. Rouit. in rub. de ſentent for-
iudic. nu. 10. & 36. idemque tradit *Conſ.*
Campan. de foriudic. reſol. 13. nu. 3.
108 Vndè ſi crimen extractionis earum re-
rum ſit, quæ vlciſcitur pœna mortis,
proùt eſt contrà extrahentes frumentum
à Regno Neapolis, vt *in prag. 20. de ex-*
tract. contrà extrahentes monetas, vt *in*
prag. 16. & 23. de extract. & prag. 6. §. 7.
de monetis, cōtrà extrahentes argentum,
& aurum, *in prag. 16. de extract.* contrà
extrahentes arma, vt *in prag. 23. de ex-*
tract. & contrà Officiales, permittentes
extractionem equorum ſinè licentia, vt
in pragm. 8. & 13. de extract. tùnc expe-
dita citatione ad informandum, & ad ca-
pitula; & reputato Reo contumace, elapſo
termino conceſſo, qui attenta dicta *con-*
ſtitutione Regni eſt terminus vnius anni,
109 ſed in Regia Iuncta Contrabannorum,
ſeruata forma reſcripti Domini Prore-
gis, expediti tempore erectionis Regiæ
Iunctæ, eſt circulus vnius menſis; ſic ſpe-
cialiter coarctatus, quod Principi iure
100 conuenit; nàm poteſt Princeps diſpen-
ſare, vt infrà certum tempus delinquens
poſſit foriudicari, anni circulo non expe-
ctato, *de Franch. deciſ. 213. nu. 25. Reg. de*
Pont. de poteſt. Proreg. tit. 1. §. 4. nu. 26. cum
ſeqq. Maſtrill. de indult. cap. 30. num. 4.
Gizzarell. deciſ. 17. nu. 15. Reg. Rouit. in
rub. de ſent. foriudic. nu. 6. Ideòque tran-
111 ſacto dicto termino, expeditur citatio
ad foriudicandum; & indè citantur non
dumtaxat Reus, ſed etiam conſanguinei
ipſius, vt *in dicta conſtitutione Regni pæ-*
nam eorum; vbi *gl. & Affl. nu. 18. Gram.*
nu. 11. Reg. Rouit. in rub. de ſent. foriudic.
nu. 2. & 3. de Franch. deciſ. 514. & 516.
Reg. Merlin. contron. lib. 2. cap. 39. Reg. San-
112 *felic. deciſ. 225.* & incuſatis debitis con-
tumacijs, proceditur ad ſententiam for-
iudicationis, quæ legitur per Dominum
cauſæ Commiſſarium publicè, & coram
Regia Iuncta pro Tribunali ſedente.
113 Eſt enim iure prouiſum, vt contrà ex-
trahentes res vetitas, aduerſus quos præ-
ſcripta eſt pœna mortis, poteſt procedi
ad foriudicationem, vt agit *Scialoa in*
prax. foriudicat. rub. pro quibus delictis
poſſit quis foriudicari cap. 3. num. 114. &
conſtat ex ſequenti decreto eiuſdem Re-
giæ Iunctæ.

Philippus Dei gratia Rex, &c.

Don Gaſpar de Sobremonte Regens *in*
Supremo Conſilio Suæ Catholicæ Maieſta-
tis, & Collateralis Conſilij huius Regni,
Locumtenens Regiæ *Cameræ Summariæ,*
Ioannes Baptiſta Amendola, & D. Stepha-
114 *nus Carrillo* Regij *Conſiliarij, & Præſi-*
dentes dictæ Regiæ *Cameræ, & Anellus*
Portius ſimiliter Regius *Conſiliarius, &*
Proregens M.C.V. delegati per S.E. in Re-
gia Iuncta Contrabannorum, fiſci Partes
agente in ea Domino Regio *Conſiliario D.*
Blaſio de Boliaga.

In Dei Nomine Amen.

In cauſa Regij *fiſci cum Hiacyntho Ge-*
nua Terræ Vaſti Prouinciæ Aprutij Citra,
& Lutio Carolo de Mutijs Terræ Serræ,
Prouinciæ Capitanatæ, inquiſitis de extra-
ctione nonnullarum quantitatum frumen-
ti, contrà formam Regiorum *Bannorum, vt*
ex actis, &c.

Per hanc noſtram diffinitiuam foriudi-
cationis ſententiam, viſis omnibus actis,
in cauſa prædicta ſabricatis contrà ſupra-
dictos Hiacynthum Genua, & Lutium Ca-
rolum de Mutijs ſub die vigeſimo menſis
Nouembris anni 1655. cum ſequentibus,
viſiſque citationibus ad informandum, &
ad Capitula, expeditis, ſeruata forma de-
legationis, & poteſtatis, Nobis Regenti
D. Gaſpari de Sobremonte Locumtenenti
Regiæ *Cameræ Summariæ, Ioanni Baptiſtæ*
Amendola, & D. Stephano Carrillo Regijs
Conſiliarijs, & Præſidentibus dictæ Regiæ
Cameræ, & Anello Portio *ſimiliter* Regio
Conſiliario, & M.C.V. Proregenti ab Ex-
cellentiſſimo Domino huius Regni Prorege
conceſſa, ſub die octauo menſis Februarij
1659.

*1656. & 14. Aprilis 1657. cum aſſigna-
tione dierum quindecim, ad comparendum
in locum anni, ac etiam viſis relationibus,
contu&maciÿs incuſatis, contrà præfatos
Hiacynthum Genuam, & Lutium Carolum
de Mutÿs, viſis deindè citationibus ad for-
iudicandum, & conſiderata pertinacia præ-
dictorum Hiacynthi, & Lutÿ Caroli in-
quiſitorum, qui in termino eis præfi-
xo comparere non curauerunt; ideo vir-
tute dicta poteſtatis nobis ab eodem Ex-
cellentiſſimo Domino conceſſa, dicimus, de-
cernimus, & declaramus, atque diffinitiuè
ſententiamus, ſupradictos Hiacynthum Ge-
nua, & Lutium Carolum de Mutys fore,
& eſſe pro cauſa prædicta foriudicandos,
prout per præſentem noſtram diffinitiuam
foriudicationis ſententiam ipſos foriudi-
camus, & foriudicatos declaramus, & eſſe
volumus, ità quod ex nunc in anteà pro ve-
ris foriudicatis habeantur, & nulla eis re-
maneat poteſtas in dicta cauſa, ſe ipſos de-
fendendi, ſed pro mortuis habeantur, &
reputentur, & tanquam hoſtes publici ab
omnibus impunè offendi, & occidi poſſint,
ipſorumq; occiſores præmio conſequantur,
declarantes prædictos Hiacynthum Genua,
& Lutium Carolum de Mutÿs virtute
prædictarum contumaciarum, conuictos, &
confeſſos de prædicto delicto, eorumque
bona fiſco Regio applicamus, ſeruata forma
Regni Conſtitutionis; taliter per hanc no-
ſtram diffinitiuam foriudicationis ſenten-
tiam in ſcriptis decernimus, proferimus,
& mandamus, atque diffinitiuè ſententia-
mus, &c. D. Gaſpar de Sobremonte, Ioan-
nes Baptiſta Amendola, Don Eſteuan Car-
rillo de Salcedo, Anellus Portius, Grego-
rius Ferrarius Act.*

*Sententia foriudicationis cõtrà Hiacyn-
thum Genua, & Lutium Carolũ de Mutÿs.*

*Die 18. Octobris 1657. Neap. in Pala-
tio Spectabilis Regentis D. Gaſparis de So-
bremonte, Locumtenentis Regiæ Cameræ
Summariæ, coram eodem Spectabili Domi-
no, ac Dominis Præſidentibus, & Conſilia-
rÿs Ioanne Baptiſta Amendola, & D. Ste-
phano Carrillo, & Anello Portio Proregen-
ti M.C.V. delegatis in Regia Iuncta, dictis
Spectabile, & Dominis delegatis ad hunc
actum pro Tribunali ſedentibus cum in-
teruentu Domini Regÿ Conſiliarÿ Bolia-
ghæ fiſci Partes agentis, lecta, lata, & pu-
blicata fuit præſens prædicta ſententia
foriudicationis, præſentibus pro teſtibus
Magnifico Rationali Franciſco Vacca, Don
Franciſco Mugnoz, Ouidio Cilento, Ioanne
de* Franco, *& nonnullis alÿs, & ad fidem,
&c. Gregorius* Ferrarius *Act.*

115 Vt autem huiuſmodi ſententia rectè
interponatur, aliæ probationes non ex-
poſcuntur, niſi quæ reſultant ex indi-
cijs ſufficientibus ad torturam; ex ipſis
enim vnitis cum contumacia inquiſiti
deuenitur ad ſententiam foriudicationis,
vt probant *Iul. Clar. in* §. *fin. quæſt.* 44.
verſ. quæro nunquid, Natt. conſ. 594. *n.* 14.
vol. 3. Farinac. *in pract. crim. tit. de inqui-
ſit. quæſt.* 11. *nu.* 16. *verſ. à quibus, Giurb.
conſ.* 83. *nu.* 4. *Ambroſin. de proceſſ. infor-
matiu. lib.* 5. *cap.* 1. *nu.* 2. & ex noſtris *Aff.
in d. conſtit.* Regn. *pœnam eorum num.* 47.
Reg. Rouit. *in rub. de ſentent. foriudicat.
nu.* 36. *Marant. conſ.* 110. *nu.* 7. *Viu. deciſ.*
349. *Conſil. Campan. de foriudic. reſol.* 15.
nu. 1. Reg. *Capyc. Latr. deciſ.* 161. *num.* 13.
116 *cum ſeqq.* nàm in Regno, reus per con-
tumaciam habetur pro confeſſo per *di-
ctam conſtitutionem* Regni *pœnam eorum*,
& dicta ficta confeſſio dicitur liquidiſſi-
ma probatio, vt tenet F*oller. in pract. rub.
& ſi confitebuntur nu.* 28. *Aff. in d. conſtit.*
R*egn. pœnam eorum n.* 20. *Carthar. de exe-
cut. ſentent. cap.* 1. *num.* 44 *&* 48. *cum ſeq.
Scialoia in prax. foriudic. c.* 4. *nu.* 2. *circà fi-
nem, verſ. ſed quia in* Regno.

117 Denique obſeruandum eſt etiam,
quod dietæ Commiſſariorum, deſtinato-
rum pro capiendis informationibus in
cauſis criminalibus, non debent ſolui ab
inquiſitis, & à contrauenientibus, niſi
ſint priùs condemnati; alioquin poteſt
Cõmiſſarius deputatus puniri de extor-
ſione, vt *in prag.* 10. §. *67. de offic. iudic.*
118 Hodiè autem ſeruatur, vt ſi inquiſiti de
contrabannis fuerint compoſiti, adhuc
tenentur ad ſolutionem dietarum, vt con-
ſtat ex ordine Domini Proregis, emana-
to ſub die 30. Nouembris 1628. in Cur.
3. fol. 15. de quo fit mentio in *apoſtilla
dicti* §. *67. eiuſdem pragmaticæ*; Valet
119 etiam Dominus Prorex diſpenſare di-
ctæ pragmaticæ, & eius reſcripto cauere,
vt dietæ ſoluantur per inquiſitum, Com-
miſſario, pro captura informationis de-
putato; quod in nonnullis cauſis fuit ob-
ſeruatum, & præcipuè ſic diſpoſuit in
cauſa inquiſitionis Domini Marchionis

Digitized by Google

Vaſti, nuper defuncti, Excellentiſſimus Comes Pegnerãda, tùnc Vicerex, iubens, vt dietæ ſoluerentur per dictum Marchionem Domino D. Frãciſco Fortezza, tunc maleficiorum Iudici, & Commiſſario pro captura informationis præfixo; nùnc Vicario Generali Villæ Madrid Eminentiſſimi, & Reuerendiſſimi Domini Cardinalis de Aragona Archiepiſcopi Toletani, nobilitate, & doctrina magnoperè ornato; idemq; in cauſis inquiſitionis contrà D. Principem Meſſapiæ, nàm deputato pro captura informationis Domino D. Fuluio Caracciolo, Iudici M.C.V. reſcripſit Excellentiſs. Dominus Prorex, vt dietæ illi debitæ ſumptibus dicti Principis cederent, vt conſtat ex actis penès Proſperum de Laurentijs Actuar. Dictis *n.*18. vt ſcilicet ſopita informatione reo extante in fortijs per plures vices interrogari queat, adde *Mauſ. de contrab, quæſt.* 14. *nu.* 4.

Monetæ quando, & quo in loco intercipi queant, & nùm prætextu vſus itinerantium, à commiſſo quis excuſetur?

§. XV.

SVMMARIVM.

1 *PEcuniarum extractio de iure communi eſt interdicta; ac de iure* Re*gni, n.* 2. *exterarum autem monetarum permittitur, nu.* 4.

3 *Indultu generali non gaudene inquiſiti de extractione monetarũ auri, & argẽti.*

5 *Extrahẽtes monetas pro vſu itineris excuſantur à reatu, fraude tamen remota, & deciſum refertur per* Reg. *Camerã in extrahente vaſa argentea pro vſu, n.* 6.

7 *Gabella non ſoluitur pro bonis, cauſa vſus delatis*

8 *Aſportans monetas, ſi à* Regno *non exiuit, quia poterat ſe penitere, excuſatur à pœna commiſſi, & deciſio* Regiæ *Cameræ refertur, nu.* 9.

10 *Monetas extrahens pro vſu, quando non excuſetur à pœna commiſſi.*

11 *Statuto non dicitur contrauenire, ex parua re aſportata.*

12 *Monetæ extractio pro vſu, requirit licentiam* Regiæ *Cameræ.*

13 *Monetæ extractio dicitur ſtatim commiſſa, quando extrahens per Terram, fuit repertus propè confinia Regni; ſecus in extractione per mare, quia tùnc ſtatim quod fuit nauis onerata, incidunt res in commiſſum, num.* 14.

15 *Animus extrahendi attenditur.*

16 *Extrahentis animus, quomodo probetur, & Iudicis arbitrio talis probatio remittitur, nu.* 17.

18 *Extractionis monetarum animus probatur, ſi illas aſportans, erat extrà Regnũ profecturus, & ità deciſum per Regiam Cameram.*

19 *Deciſio Regia Iuncta refertur pro intercepto pecuniarum, in Inſula Procita captarum ſuper cimba, quæ Romam petebat.*

20 *Licentiam extrahendi tenentur ſecum deferre extrahentes, nec excuſantur, dicendo illas in Terra reliquiſſe.*

21 *Nautæ non poſſunt onerare res extrahi vetitas, niſi præcedant debitæ expeditiones.*

Monetæ quando, & quo in loco intercipi queant, & nùm prætextu vſus itinerantium, à commiſſo quis excuſetur?

§. XV.

ADeò leges perniciosam æſtimauere publicæ incolumitati extra-
1 ctionem pecuniarum, nàm ius commune ſpecialiter illam interdixit, vt conſtat *ex l. cotem ferro, ff. de publican. & vectigal. l.* 2.

l.2. C. de commerc. mercator. l. 1. & 2. C. qua res aſportar. non deb. & amplius ius
2 noſtrum municipale huiuſmodi prohibitionem atrociſſimis pœnis emologauit, vt patet ex Regijs Sanctionibus ſupra congeſtis *in rub.* 14. Imò illæ nonnullis ſpecialibus tale ſcelus puniri decreuerunt, & inter cætera præſcripſere, vt extrabentes monetam cuiuſcumque qualitatis, & ſigni, ſinè licentia Domini Proregis, liquidò apparente in actis Regiæ Cameræ, nulla quacumque cauſa etiam neceſſaria, excuſentur à pœna amiſſionis monetarum, & ducatorum mille *in prag. 4. de extract.* ſancita, indè aucta in relegationem, vel remigationem, vitali ſpiritu perdurante contrà nobiles, aliaſque perſonas humiles reſpectiuè, & vlteriùs contrà exteros in pœnam confiſcationis tertiæ partis bonorum, vt *in prag.19.eod. tit.* imò contrà extrahentes monetas aureas, vel argenteas, ſigno huius Regni, vel Hiſpaniæ obſignatas, in pœnā mortis naturalis fuit etiam protelata, vt *in pragm. 23. & 24. eod. tit.* quibus pœnis comprehendi prædictæ pragmaticæ ſtatuere, non ſolùm extrahentes, ſed illi quorum nomine fit extractio, ità *prag. 4. de extract.* & etiam conſentientes huiuſmodi crimini, necnon complices, fautores, & auxiliatores, vt *in pragm. 19.* & inſuper Officiales conſcij, qui pœnam mortis pati iuſſere, vt *in cit. prag. 19.* imò reſcripſerunt, extractionem commiſſam cenſeri, vt *in prag. 10. eod. tit.* ſtatim quod monetæ erunt immiſſæ in nauigijs, vel iumentis ſarcinarijs cauſa extrahēdi; nec fragantiam exoptant, ſed ſatis eſſe decreuerunt, extractionem probari per legitimas probationes, vt *in prag. 14. eod. tit. de extract.* & amplius prædictæ Regiæ Sanctiones interdixerunt, ne pecunia oneretur ſuper naui cauſa deferendi intus Regnum, ſinè licentia Domini Proregis, vt *in prag. 10. cit. tit.* & tandem vo-
3 luerunt, generalem abolitionē prædictos extrahentes non mereri, vt *in prag. 17. de*
4 *monet.* extractionem autem monetarum exterarum exceperunt, vt *in prag. 23. de extract. verſ. verum nella detta prohibitione.*

Ambigi autem ſolet, nunquid extra-
5 hentes huiuſmodi monetas, pro ſumptibus in itinere neceſſarijs, præfatis pœnis ſubijciantur?

Et videtur negatiuè reſpondendum, cum talis extractio pro commoditate itineris, & proprio itinerantium vſu, permittatur, omni tamen fraude remota, ità *Goffred. de Gaet. ſuper ritib. Reg. Cameræ in rub. de iure fundici, verſ. item prædicta inducuntur, fol. 31. & à ter.* ſicque ter-
6 minatum per Regiam Cameram, refert in perſona Præſidètis Ioannis de Forma, qui accedens ad Vrbem pro indulgentia anni Iubilei, extraxerat aliqua vaſa argentea ſui vſus cauſa, idemque ſequitur *Reg. Rouit. in rub. de extract. animal. nu. 12.* deficit namque prohibitio, quando quis
7 extrahit monetas proprij vſus gratia, ità *Franciſcus Marcus deciſ. 290. vol. 2.* nec gabella debetur pro bonis, cauſa vſus delatis, ità *Guid. Pap. deciſ. 4.* & hoc pariter in noſtra ſpecie iudicatum per Regiam Cameram, refert *Thor. in compend. deciſ. verb. extractio auri.*

Vndè in menſe Iunij 1668. dùm contingit intercipi nonnullas monetas aureas, vulgò nuncupatas, *doble di Spagna*, in ducatis 891. diſtinctas intus arcam vinariam repoſitas, quæ ſuper quadam cimba fuit dicta arca onerata, Romā profectura, vehendi cauſa aliquos Eccleſiaſticos religioſos; prout fatebantur Sabatus Spitrillo eiuſdem cimbæ patronus, & reliqui prædictæ cimbæ nautæ.

Hinc ad euadendum interceptum, adſtruebant, pecuniam huiuſmodi pro neceſſario victu itinerantium deſeruire, ideòque dictas monetas commiſſi pœnę
8 non ſubiacere, & inſuper nullum interceptum ſupponi poſſe affirmabatur, dùm nauis Regnum non exiuit, nec propè confinia fuit reperta, ſed in Inſula Procitæ fuit retenta, quo in loco; imò vltro poterat penitere, & ad proprios lares reuertere; quamobrem in alia facti contingentia Regia Camera contrà intercep-
9 tum pronunciauit; prout retulimus *in §. 1. nu.* exploſis Regijs Sanctionibus, & noſtratuum ſententia glomerata, quibus adde, vt quis, tali in caſu, nō dicatur banno contrauenire, *Cyn. in l. cum proponas nu. 3. verſ. tertio quaro, C. de nautic. fœnor.* vbi *Bart. Iul. Ferrettus de gabell. nu. 163.*

Contrarium autem, vt ſcilicet huiuſmodi monetas iure recto intercipi poſſe, infraſcripta ſuadent.

10 Etenim eatenus extractio monetarum

 vi-

videtur aliquantulum permiſſa, attentis dictis per *Goffred.de Gaet.loc.cit.* quando quæuis fraus ſubmouetur, prout idem *Goffred.de Gaet.* annuit, & *Reg.Ronit. in rub. de extract. ſub pragmaticis num.12*, ſectatur, eumque fraus hic expreſsè eniteat, ob maximam quantitatem monetarum, ob tenuem numerum itinerantium, & ob loci diſtantiam, quo erant profecturi; nàm quantitas monetarum, dùm erat ducatorum 891. magna reputatur; itinerantes tantummodò numero quatuor,& locus acceſſus cum ſit alma Vrbs, infrà triduum perficitur, ideòque huiuſmodi quantitate indigere non cenſentur; quantitas nàmque pecuniarum, vt licitò aſportari queat, parua eſſe debet, cum in
11 paruis non videtur reſpicere ſtatutum, ſic decreuit *Rot.* in propria materia extractionis *in vna Anconitana mercium de anno* 1574.coram Eminentiſſimo Aldobrandino, vt refert *Nouar.in pragm.1.de extract.nu.4.*

12 Quinimò ſtatutum etiam eſt in Regno noſtro, vt quantitas monetarum extrahi poſſit pro vſu itineris, nedùm debet eſſe parua, ſed licentia Regiæ Cameræ expoſcitur, ità *prag.4. de extract.* per hæc verba; *Eccetto ſe fuſſe ſi poca quantità,che fuſſe neceſſaria per la vita dell'eſtrahente, della quale quantità per detta cauſa, la detta Reg.Camera,li noſtri Portulani delle Prouincie, e li Capitanij della Graſſa poſſano dar licenza,omni fraude ceſſante.*

Nec in contrarium dicere refragatur huiuſmodi interceptum ſortiri nō poſſe, niſi propè confines, aut in alio loco, vbi veriſimiliter pęnitere non poſſet, depræhendatur, prout *in* §.1.*nu.*33. annuimus.

13 Nàm reſpondetur, quod exarata *in d.* §. *nu.* tunc locum vindicare poſſunt, quando moneta per terram extrahitur, & extrahens repertus fuit in loco propè confinia Regni, vt *dicta pragm.* 23. *de*
14 *extraction.* ſecus eſt, ſi extractio fiat per mare; nàm præſcriptum eſt, vt commiſſa dicatur extractio ſtatim, quod monetæ, aurum, & argentum immiſſa ſunt in nauigia,cauſa extrahendi; ità *prag.19.& 23. eod.tit. & prag.2.* §.6. *ſub tit. de monetis*, idemque de iure probat *Muſcatell. de cognit.delictor.tit.de extract.nu.24.*

15 Quemadmodùm locum non obtinerent ſuperius enucleata, ſi animus extrahendi extrà Regnum ſuadet, vt notat *Muſcatell. loc.cit.* & talis animus proba-
16 tus dicitur per confeſſionem inquiſiti, aſſeuerantis eſſe extrà Regnum profecturū; prout etiā ſi capiatur in via indirecta, nec conſueta, *Bart.in l.qui fiſcalis, C.de nauicular. lib.11.* quemadmodum ſi hoc idem teſtes deponerent, quibus inquiſitus extraiudicialiter prædixerit, ità *Salycet.in l.3.C.de nautic.fenor.Muſcatell.loc.*
17 *cit.nu.26.& 27.* aut aliqua veriſimilitudo concurreret, qua talis animus dignoſcitur, & ille Iudicis arbitrio remittitur, *Rip.de peſt.tit.de priuileg.contract.n.107. Tiraquell.in l.ſi vnquam in præfat.nu.37. de reuocand. donation. Menoch. de arbitr. caſ.85.nu.3 & 4. verſ.ſi contingit,Mauſ. de contraban.queſt.3.nu.15.cum ſeq.* alias coniecturas adducens.

18 Hinc facit, quod aliàs cenſuit Regia Camera, vt refert *Reg. Reuert. deciſ.222.* nàm declarauit in commiſſum incidiſſe quantitatem ducatorum 500. in Ciuitate Gaetæ interceptam contrà perſonam immunem, vulgariter dicentem, *voler quella cambiar per Roma*, nàm fuit perpenſum,ſat eſſe, vt dicatur delictum conſtare, ſi perſona pecuniam ſecum conducens,erat extrà Regnum profectura.

Idem confirmatur ex decreto Regiæ Iunctæ in facti ſpecie ſupra relata interpoſitum, quod ſequitur.

Super intercepto nonnullarum quanti-
19 *tatum pecuniarum auri ad ſummam ducatorum octincentum nonaginta vnius,quę extrahebantur Neapoli* [illegible] *extrà Regnum abſque expeditionibus per quatuor Patres Religionis Montis Virginis ſuper cymba Patroni Sabati Spetrilli,vt ex actis.*

Die 7. *menſis Augusti* 1668. *Neapoli, facta relatione in Regia Iuncta per Dominum Regium Conſiliarium Franciſcum Rocco Commiſſarium.*

Per Regiam Iunctam Contrabannorum per S. E. delegatam, prouiſum, & decretum eſt, quod moneta in actis deducta, declarentur intercepta, & applicentur ad beneficium Regia Curia, hoc ſuum, &c. & expediatur mandatum banco. D. Melchior de Nauarra, Marchio Criſpani,Frāciſcus Roccus, D.Thomas Carauita, D. Pedro Valero,D.Manuel Aluarez de la Eſcalera, Vidit Fiſcus, Proſper de Laurentijs Act.

Tenen-

20 Tenentur autem nauium patroni, aut alij extrahentes ſecum deferre licentiam, qua extractio conceditur, illamque Officialibus præfixis exhibere, alioquin à pœnis non excuſantur, quamquam dixerint in terra reliquiſſe, ità cauetur in cap. Regis Caroli incip. *vt illorum fraudibus*, ibi, *faciant ſibi oſtendere apodixam*, & cōcordant *Regiæ pragmaticæ*, vt conſtat *ex prag.* 27. *de extract.* emanata ſub die 16. Auguſti 1635. reſpectu Regiæ Dohanæ *in* §. 12. vbi dicitur, *che l'eſpeditioni ſi debbiano portare vnitamente, e non ſeparate dalle dette robbe*, ac *in* §. 5. præcipi-
21 tur, *che li padroni, e marinari non poſſano caricare neſſuna ſorte di robba, ſe prima non haueranno ottenute l'eſpeditioni*; & ſic non poſſunt ſe excuſari, expeditiones remanſiſſe penès alios.

De Officio Commiſſarij Generalis Campaneæ.

RVBBRICA XV.

SVMMARIVM.

1 *AD Præſidē Prouinciæ ſpectat, quietā tenere Prouinciam, quam regit.*
2 *Præſes Prouinciæ tenetur Prouinciam malis hominibus purgare, & quarè.*
3 *Prorex Neap. Præſ. Prouinciæ officium vindicauit.*
4 *Tribunal Campaneæ quarè inſtitutum in Regno Neap.*
5 *Tribunal Campaneæ regitur per diuerſos Commiſſarios, per Prouinciam deſtinatos.*
6 *Prorex Commiſſarium Campaneæ in Prouinciæ Terræ Laboris creat.*
7 *Prorex in Prouincijs Regni quem in Commiſſarium Campaneæ conſtituere ſoleat.*
8 *Prorex quas facultates Cōmiſſarijs Campaneæ concedat.*
9 *Commiſſarius Campaneæ cōtrà exules ad modum belli procedit, & quarè nu.* 10.
11 *Milites particulares deſignantur ad perſecutionem exulum.*
12 *Modum belli quid importet, nu.* 25.
13 *Modum belli importat liberum arbitrium indicantis.*
14 *Liberum arbitrium reſecat ſolemnitates iuris ciuilis, non autem iuris gentium, & naturalis.*
15 *Princeps per aliquam ampliſſimam conceſſionem non videtur derogare, quæ de iure naturali, vel gentium ſunt, & ratio nu.* 16.
17 *Commiſſarius Campaneæ, ad modum belli procedens eas ſolemnitates, quæ de iure naturali dicuntur, omittere non poteſt.*
18 *Commiſſarius Campaneæ contrà exules, tenetur ventilare veritatem.*
19 *Commiſſarius Campaneæ non poteſt exules condemnare, niſi factis probationibus.*
20 *Commiſſarius Campaneæ non debet contrà exules, capitales inimicos in teſtimonium admittere.*
21 *Commiſſarius Campaneæ tenetur iuramentum præſtare teſtibus, contrà exules deponentibus.*
22 *Papa diſpenſare non poteſt, vt teſtes non iurent.*
23 *Commiſſarius Campaneæ tenetur reum citare, ſed contra nu.* 26.
24 *Commiſſarius Campaneæ tenetur reo defenſiones dare.*
25 *Commiſſarius Campaneæ contrà exules procedere poteſt, leuato velo, appellatione remota, abſque ordine iudicij, & nulla lege ſeruata, & ratio.*
26 *Commiſſarius Campaneæ contrà exules procedere poteſt, etiam ipſis non citatis.*
27 *Commiſſario Campaneæ ad effectum condemnandi bannitos, ſufficiunt probationes, coram ipſo vocefactas.*
28 *Prorex Neap. ob iuſtam cauſam poteſt diſponere contrà iuris naturalis decreta, & quæ dicatur iuſta cauſa, nu.* 29.
30 *Vtilitati publicæ conſulitur, per conceſſionem poteſtatis, procedendi contrà exules ad modum belli.*
31 *Vtilitate publica exiſtente, poteſt diſponi contrà ius naturale, & gentium.*
32 *Commiſſarius Campaneæ contrà bannitum exiſtentem in fortijs, quomodò procedere poteſt, & quas ſolemnitates omittere valet.*
33 *Cōmiſſarius Campaneæ ad effectum condemnandi bannitum, poteſt deſerere litis conteſtationem.*
34 *Commiſſarius Campaneæ poteſt relinquere*

re actum publicationis in cauſa.

35 Commiſſarius Campaneæ poteſt reijcere ſolemnitates requiſitas, in actis probatorijs.

36 Commiſſarius Campaneæ poteſt contrà exules admittere teſtes infames, qui probant, etſi abſque tortura depoſuerint nu. 38.

37 Teſtes repetere nō tenetur Commiſſarius Campaneæ, contrà bannitum, eo citato.

39 Teſtium depoſitiones minus concludentes poſſunt contrà bannitos admitti.

40 Confeſſiones duorum foraſcitorum de actibus diuerſis, & ſingularibus contrà bannitum ſufficiunt, ad imponendam pœnam mortis, etiam ſi abſque tortura, & parte abſente, & non citata proceſſerunt, & ratio nu. 41.

42 Tortura, in caſibus à iure requiſita, non expoſcitur, quando ad modum belli proceditur.

43 Probatio delicti in genere non requiritur contrà exules, vt pœna mortis afficiantur.

44 Commiſſarius Campaneæ poteſt contrà exules procedere, etiam diebus feriatis, nu. 45. & ratio nu. 46.

47 Banniti nulla fori exemptione gaudent.

48 Barones non poſſunt exules ſuos vaſſallos cognoſcere, licèt quodcumque habeant priuilegium, ſed tenentur Commiſſario Campaneæ remittere, nu. 49.

50 Sententia non requiritur, vt in ſcriptis contrà exules proferatur.

51 Tortura contrà exules inferri poteſt, etſi indicia non concurrant.

52 Sententia contrà exules exequutioni demandatur, omni appellatione remota,

53 Banniti ad mortem condemnati, quo remedio ſuffragentur ad impediendam exequutionem, nu. 54.

55 Minor ætas an exules excuſat, à pœna mortis.

56 Commiſſarius Campaneæ, ad modum belli procedens, non poteſt omittere ſolemnitates probatorias.

57 Proceſſus inſtructio, & fabricatio contrà exules requiritur, & ratio nu. 58.

59 Citatio requiritur, etſi ad modum belli procedatur.

60 Defenſiones reo dari debent, etſi ad modum belli contrà exules procedatur.

61 Terminus reo delicti concedendus, vt defenſiones faciat, poteſt ad horas reſtringi.

62 Banniti vt pœna mortis afficiantur, debent delicta per duos, vel tres teſtes probari, & quid de iure noſtrarum pragmaticarum, nu. 63.

64 Foriudicati reputantur, contumaces, per campaneam incedentes delinquendo.

65 Exules ad manus Curiæ peruenti, ad mortem damnantur abſque nouo proc. ſed ſolùm facta recognitione perſonarum, ſed hodie quid in praxi ſeruetur, n. 66.

67 Commiſſarius Campaneæ poteſt contrà auxiliatores, & receptatores exulum procedere ad modum belli, quemadmodum contrà ipſos exules proceditur, & ratio nu. 68. & 69.

70 Receptatores bannitorum, vt puniri poſſint, quæ probationes requirantur?

71 Princeps ſtatuere poteſt, vt vni tantùm teſti credatur.

72 Banniti poſſunt impune occidi, nu. 75. & ratio nu. 76. ſed declaratur, nu. 78.

73 Præmium conſtitui poteſt interficientibus bannitos.

74 Bannitos interficiens, lethale peccatum non committit.

77 Banniti dicuntur hoſtes publici, & proditores.

79 Commiſſarius Campaneæ poteſt concedere licentiam deferendi arma, etiam prohibita, ſed quid in Regijs pragmaticis ſtatuitur, & tenere debet regeſtrum Cōmiſſionum conceſſarum, nu. 80.

81 Ciues loci an, & quando cogi poſſint ad perſequutionem foraſcitorum, nu. 82. & 86.

83 Rex non tenetur ſupplere numerum militia, ad perſequutionem exulum deſignata, quando illa non ſufficit.

84 Neceſſitate imminente nullus ab angarijs, & perangarijs excuſatur.

85 Campana ad arma quando pulſari debeat, & nunquid omnes habitatores loci tunc accedere debeat.

87 Barones an poſſit Commiſſarius Campaneæ conuocare ad perſequutionem exulum.

88 Commiſſarius Campaneæ an poſſit militiam conducere ad perſequutionem exulum; & vt milites aſſiſtant cum Caporali, & ex cauſis num adiuuare queat alia repartimenta.

89 Exules capi poſſunt, vndecumque ſint poſiti

ſitis quid in aliena Prouincia, num. 90. quid intrà territorium Eccleſiæ, & Bulla Sixti V. recenſetur, nu. 91.

92 Exules an poſſint ab Eccleſia extrahi, quid ſi Epiſcopus licentiam extrahendi negauerit, nu. 93.

94 Guidatica quando poſſit Commiſſarius Campaneæ concedere, quid ex pragmaticis noſtris 95.

96 Guidatica an concedi poſſint, per Commiſſarium Campaneæ, Duci exulum.

97 Indultus concedi poteſt bannito per Commiſſarium Campaneæ, ſi alterum bannitum occidat: quid ex pragmaticis noſtris nu. 98 & quæ requirantur in occiſo nu. 99.

100 Foriudicari poſſunt incendentes armati ad numerum quatuor per campaneam, licèt delicta non committant, elapſo tãtummodò termino quatuor dierum.

101 Domus bannitorum poſſunt per Commiſſarium Campaneæ deſtrui.

102 Conſanguineis bannitorum poteſt per Cõmiſſarium Campaneæ indici, vt ſub pœna à Regno exfractent, & eis poteſt aliũ circumſcribere locum, & Bullæ Sixti V. recenſetur, n. 107. & quid in pragmaticis ſtatuatur nu. 108. & qui conſanguinei à pœna exfractus eximantur. n. 109. Pœna ſuos debet tenere authores.

103 Puniri poteſt vnus pro altero, propter atrocitatem criminis.

104 Conſanguinei bannitorum poſſunt pœna exfractus mulctari, ob proprias culpas à lege præſumptas.

105 Conſanguinei bannitorum præſumitur, quod auxilium illis præſtent.

106 Banniti audaciores redduntur ex aſſiſtentia eorum conſanguineorum.

110 Conſanguinei bannitorum, fines in exfractu deſignatos non obſeruantes, qua pœna puniantur.

111 Conſanguinei bannitorum, nunquid vltrà exfractum, alijs ſupponantur pœnis.

112 Commiſſarius Campaneæ iuriſdictionem habet, etiam contrà illos, qui non delinquendo per campaneam incedunt.

113 Commiſſarius Campaneæ iuriſdictionem habet, etiam in cauſis Magiſtri actorũ, Scribis, aliorumque ſeruientium in Tribunali Campaneæ.

114 Iuriſdictio, quam Commiſſarius Campaneæ habet, eſt priuatiuè quoad alios.

115 Commiſſarius Campaneæ non tenetur ſtare ſindicatui, & ratio n. 116. & quid in pragmaticis ſtatuatur, nu. 117.

Cõmiſſarius Campaneæ non poteſt componere delicta cõmiſſa cum armis igneis, & dare notitiam debet de his, qui aſpirant ſeruire in bello.

118 Iuncta contrà exules erecta ordine Proregis refertur.

119 D. Stephanus Carrillo, y Salzedo Regens Regiam Cancellariam laudibus extollitur.

120 Pœna non exigitur, niſi præuia ſententia condemnationis, & declarationis, nàm pœna peti non poteſt, niſi conſtet de crimine, nu. 121. etiam in notorijs n. 124.

122 Sententia declaratoria requiritur contrà contumacem, vt teneatur ad pœnã, etiam ſi pœna ſit impoſita ipſo iure, nu. 123.

125 Pœnarum actio fiſco, non quæritur, niſi à die condemnationis.

126 Confeſſio ficta vnius non nocet alijs, neque contumacia.

127 Fideiuſſori inquiſiti eſt impartiendus terminus ad excludendum delictum.

128 Fideiuſſor iudicij tenetur ex ſententia lata contrà principalem, abſque nouo proceſſu, & de ratione, nu. 129.

130 Fideiuſſor iudicij citatur ad dicendum cauſam, quarè non debet ſoluere.

131 Fideiuſſor de non offendendo non tenetur, niſi ſequuta ſententia contrà principalem, nec tenetur pro bãno, & ex contumacia principalis, nu. 132. & legitima probationes requiruntur nu. 133. ſed leuiores probationes ſufficiunt, num. 134. & ſufficit, quod in loco delicti ſit publica vox, & fama nu. 135.

136 Fideiuſſio de nõ offendendo committitur, quando reus conuincitur probationibus, non per contumaciã, ſed ſi contrà principalem adſunt indicia, tùnc vt cõmittatur, requiritur condemnatio, nu. 137. æquius tamen iudicatur, quod citetur fideiuſſor vna cum principali, ſcilicet principalis ad informandum, & fideiuſſor ad dicendum cauſam, quarè nu. 138. & vnico iudicio, & vnica ſententia condemnantur, n. 139.

140 Deciſio Regia Iunctæ in cauſa fideiuſſoris de non offendendo traditur.

141 Delegatus in citatione tenetur inſerere ſuam delegationem, aliàs ſententia eſt nulla, & n. 171.

142 Ci-

142 *Citatio ad informandum, & ad capitula debet continere aſſecurationem pro alys delictis; Et etiam eſt pro quauis cauſa vertenti in dicta Curia, & non debet obſcura nu.143.*

144 *In citatione domi exprimere debet Nuntius, cui de domo notificata fuerit, ac debet exprimere perquiſiſſe principalē, & non inueniſſe, nu.145. & exigere iuramentum ab illis de domo, vt quamprimum potuerint, notificabunt citationem citato nu.146.*

147 *Citatio debet authenticari cum dicto duorum teſtium, qui ſe ſubſcribere debent in relatione.*

148 *Citatio ad foriudicandum debet notificari amicis, & vicinis foriudicandi, non ſolùm agnatis, & cognatis.*

149 *Contumax non poteſt opponere fori declinatoriam, neque purgata contumacia poteſt forum declinare nu.150.*

151 *Foriudicationis ſententia contrà abſentem à iuriſdictione illius Iudicis, eſt nulla; quod tamen intelligitur contrà Clericum à Iudice laico, nu.152.*

153 *Clericus contumax non perdit fori declinatoriam; tamen ſoluit mulctam Iudici laico, ſecundum opinionem* Viuij, *nu. 154.*

155 *Iudex incompetens, ſi ſunt offenſæ eius aures, efficitur competens.*

156 *Teſtis falſus, coram Iudice incompetente productus, poteſt ab eo puniri.*

157 *Iudex offenſa iuriſdictione efficitur competens.*

158 *Offendens Iudicem verbo, vel facto, poteſt ab eodem Iudice puniri.*

159 *Offendere aures Curiæ dicitur, etiam ſi offendatur Miniſter, vel Officialis illius Curiæ; vel ſi offendatur Notarius, nu. 160.*

161 *Fori declinatoria denegatur offendenti aures Iudicis, etiam ſi iuriſdictio ſit cum clauſula* abdicatiua, & priuatiua.

162 *Priuilegium fori non extenditur ad ea, per quæ publica læditur vtilitas.*

163 *Magiſtratus honor, & reuerentia publicæ vtilitati confert.*

164 *Offendens Magiſtratum, tribuit eidem ius vendicta.*

165 *Miles fori priuilegium militare amittit, ſi offendat aures Iudicis.*

166 *Iuriſdictio Magni Admirati ſe extendit, etiam ad offendentes aures M.C. ſed contraria opinio eſt admittenda, nu.167.*

168 *Clericus falſum teſtificans coram Iudice ſeculari ab eo puniendus eſt.*

169 *Laicus falſum deponens coram Iudice Eccleſiaſtico, ab eodem cognoſcendus eſt; & idem ſi ſatellites Iudicis Eccleſiaſtici offenderet nu.170.*

171 *Iudex delegatus inſerere debet ſuam delegationem in citationibus, & in proceſſu; quod fallit in Præſide Prouinciæ, qui tantùm ſufficit, vt eā alleget n.172. vel quando habet cognitionē in certum genus perſonarum, nu.173.*

174 *Citatio ad foriudicandum non dicitur nulla ex defectu, quod non fuerunt citati amici, & vicini.*

175 *Amici, & vicini ſufficit, quod citentur per proclama.*

176 *Citatio ad foriudicandum non eſt notificanda omnibus agnatis, & cognatis, ſed tantùm illis, de quibus notitia habetur, & contrà abſentes, & incertos ſufficit citatio per edictum, n.177.*

178 *Agnatorum, & cognatorum notitia foriudicandi habetur ab Vniuerſitate loci foriudicandi.*

179 *Foriudicandi conſanguineis citatis, non autem patre, & matre, de quibus non aderat notitia, adhuc ſententia foriudicationis eſt valida.*

180 *Foriudicatus reputatur, qui viſus fuit armatus armis igneis in cōmitiua bannitorum delinquentium, & ambulantium per Campaneam ad numerum quatuor.*

181 *Foriudicationis ſententia declaratoria non requiritur in caſu Regiarum Pragmaticarum 21. & 22.* de exulibus.

182 *Deciſio cauſæ foriudicatorum Inſulæ Iſcla exaratur.*

183 *Delictum in genere non requiritur nec inuentio, vel probatio contrà bannitos, delinquentes per Campaneam.*

184 *Ioſeph de Marinis cauſa agitata in Regia Iuncta ſcribitur.*

185 *Territorium alienum præſtat ſecuritatem; declara nu.189.*

186 *Captiuus reuerſus ab hoſtibus cum ad primam Ciuitatem amicam peruenerit, libertatem recuperat; declara nu.190.*

187 *Seruum fugitiuum per alienum Territorium quis abducere non poteſt.*

188 *Bānitus captus in alieno territorio à Iudice, qui eum banno mulctauerat, relaxari debet.*

191 Fe.

191 *Feræ, & aues, quæ in alieno Territorio capiuntur, fiunt capientium.*

192 *Territorij Dominus ſi præuenit in captura delinquentis, poteſt petere remiſſionem cauſæ delinquentis ex vi præuentionis; & quid ſi Territoria ſint ſub eodem Principe, ſed ſuper diuerſis Præſidibus nu. 193.*

194 *Iudex loci delicti tanquam offenſus petit remiſſionem Rei, capti in alieno Territorio; idem ſi ſit captus à Iudice domicilij, nu. 195.*

196 *Confeſſio Rei non conſtito de delicto in genere ei non nocet.*

197 *Confeſſus ſpontè mitius punitur, & ità practicatum per M.C. nu. 198. contrarium nu. 199.*

200 *Confeſſio ſpontè in atrocioribus delictis non releuat confitentem.*

201 *Deciſio cauſæ Ioſeph de Marinis, quod moriatur more Germanico, & eius corpus diuidatur in fruſtrà.*

119 *Dom. D. Petrus Valero laudatur.*

De Officio Commiſſarij Generalis Campaneæ.

RVBBRICA XV.

1 PRæſidi Prouinciæ curare congruit,
vt pacata, & quieta ſit Prouincia,
quam regit; prout cauetur *ex tex. in l.*
congruit, ff. de offic. Præſ. & notat *Andr. in*
procem. conſt. col. 3. & col. 13. quamobrem
2 illam malis hominibus purgare debet,
nàm furta, latrocinia, homicidia, recap-
tus, diſrobationes in ſtratis, nemoribus,
in itineribus, in Campanea, & alia varia,
quæ ab illis pattrantur crimina abſq; Dei
timore, in contemptum Coronæ Rega-
lis, damna, & iacturam perſonarum, ac
bonorum producunt, quietem publicam
perturbant, pacemque violant, vt habe-
tur *in l. capitalium, §. famoſos, ff. de pœn. &*
in l. Præſes la ſeconda, ff. de offic. Præſid.
3 Proindè à Domino Prorege Regni
Neapolis, qui etiam Præſidis officium
vindicauit, teſte *Reg. Tap. deciſ. 3. Sup.*
4 *Ital. Conſ. nu. 3.* Tribunal Campaneæ fuit
inſtitutum ad extirpationem exulum, qui
per campaneam in cōmitiuam inceden-
do, delicta perpetrant, vt firmat *Io: Grand.*
de bell. exul. de prædic. quantitatis quæſt. 1.
5 & regitur per diuerſos Commiſſarios, de-
ſtinatos per Prouincias, vt inquit *Caran.*
in pragm. 4. de exul. quem ſequuntur *Reg.*
de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 11. num. 1.
Muſcat. in prax. crim. rub. de priuil. furt.
nu. 37. Thor. in annot. ad Io: Grand. de bel-
lo exul. in procem. col. 3. verſus finem.
6 Sed in Prouincia Terræ Laboris vnus
conſtituitur Miniſter, qui Commiſſarius
Campaneæ appellatur, vt habetur *in*
conſtit. Regn. fidelium, & firmant *Thor.*
loc. cit. Reg. de Ponte ibi tit. de prouiſ. fier.
ſol. §. 4. nu. 1. Et in alijs Prouincijs ſolet
7 huiuſmodi munus conferri Præſidibus il-
larum, vt cum voto vnius Auditoris, vel
alterius Conſultoris procedant; vt faten-
tur *Montel. in prax. arbitr. in 4. lit. nu. 7.*
cum ſeq. Par. in tract. de ſyndic. verb. aſ-
ſeſſor nu. 9. Campagn. in cap. item caueant
Iudices nu. 7. Io: Grand. de bello exul. ſpec.
53. nu. 1. verſ. ſed hodie, vbi *Thor. in an-*
notat. fol. 45. Scialoya in prax. for iudic. cap.
19. nu. 27.
8 Qua autem poteſtate huiuſmodi Cō-
miſſarij decorentur, quibus facultatibus
vtantur, qua iuriſdictione fulciantur, ex
his, quæ ſequuntur clariſſimè, & breuiter
prædicta innoteſcunt, recollectis iuribus,
tàm communis, quàm noſtri municipa-
lis, & noſtratuum ſententijs.
9 Primò, procedere poteſt contrà exu-
les ad modum belli, vt ex Sacra pagina
fundat *Luc. de Penna in l. 1. nu. 23. C. de*
ruſtic. lib. 11. & habetur *in l. 2. C. de his qui*
latron. idemque firmant *Bart. in tract. qui*
ſint rebelles, verb. rebellando nu. 21. & in
quæſt. Lucanæ Ciuit. nu. 18. Parìs de ſyndic.
in verb. latro, cap. 1. nu. 2. Alciat. in l. quos
nos hoſtes, §. 1. ff. de verb. ſignif. Bald. in l.
qui reſtituere, ff. de rer. vindic. idem Bart.
in l. hoſtes, ff. de capt. & poſtlim. reuer. Io:
Grand. de bello exul. ſpec. 1. vbi *Thor. in*
annotat. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.
de prouiſ. fier. ſolit. §. 4. nu. 1. Muſcat. in
prax. crim. rub. de priuil. furti n. 17. & 18.
10 Et ratio eſt, quia contrà exules, & ban-
nitos particulare bellum legitimo iure
indicitur, vndè ad eorum perſequutio-
nem armorum vſus exercetur, & milites
11 particulares deſignantur, vt notat *tex.*
in l. capitalium, § famoſos, ff. de pœn. & in

l.vnum,§.item Marcus,ff.de legat.2.Thor.
in annotat.ad Io:Grand.de bello exul. in
12 proem. idcircò ad modum belli contrà
illos proceditur.

13 Hinc videndum, quid importet hoc
modum belli; & aliqui reſponderunt,
14 modum belli importare liberum arbi-
trium iudicantis; cuius natura eſt reſeca-
re ſolemnitates tantùm iuris ciuilis, non
autem iuris gentium, aut naturalis æqui-
tatis, ità Bal. in l.1.ff.de teſtam milit. Pa-
ris.de ſyndic.ver.arbitrium n.11. Anchar.
conſ.167.nu.3.Amed.de ſyndic nu.143.

15 Ratio eſt, quia Princeps non poteſt
per conceſſionem huiuſmodi poteſtatis
derogare ea, quæ à iure naturali, vel
gentium conſtituta ſunt; cum neque ip-
16 ſe poſſit à regulis iuris naturalis, vel gen-
tium declinare, vt inquit gl. in l. fin. C. ſi
cont.ius, vel vtilit.publ. Bald. in l.fin. C.
de legib, Mil. in ſuo repert. ver.arbitrium
46. Lancellot.in temp.omn.iudic.lib.1.cap.
1.§.4. verſ.ius naturale, & gentium, Afſl.
in prælud.conſt.quæſt.12.nu.18.

17 Proindè ſequitur, quod etſi procedant
ad modum belli, tamen prætermittere
non debent infraſcripta, quæ iuri natu-
rali, & gentium nituntur.; & Primò per-
18 quirere, & ventilare veritatem, quod
iure gentium fundatur cap.fin.30.quæſt.5.
l.fin.ff.de probat. l.1. cum allegatis in gl.
penult. C.de dedit.liber.Bal.in l.fin.not.1.
in fin. C. de legib. Dec. in l.2. col.2. C.de
19 edend. Secundò tenentur probationes fa-
cere, quod etiam à iure diuino cauetur,
Maranta in ſuo ſpec.9.diſtin.nu.10. Ame-
deus de ſyndic.nu.14.Vant.in tract. nullit.
ver.de nullit. ſententiæ ex defectu proceſ.
nu.37. Troy. ritu 69.nu.2. Tertiò non
20 debent contrà dictos exules, & foraſci-
tos admittere in teſtimonium capitales
inimicos, quod iuri naturali innititur,
Bart. in l.filius familias nu.6. ff.de donat.
Menoch. de arbitr. lib.1. quæſt. 25.nu.23.
Camp. in cap.Reg.ſi cum ſceleratis nu.46.
Clar.in §.fin.quæſt.24.nu.5.Gramat.deciſ.
34. nu. 26. & deciſ.86. num. 6. Quartò
21 tenentur iuramentum teſtibus præſtare;
proùt ius diuinum dictat Bal.in l.presby-
teri, C.de Epiſc.& Cler.nu.12. Amed.de
ſyndic.nu.143. Iaſ.de action.in §.in bona
fidei nu.29. Menoch.de Arbitr.lib.1.quæſt.
27. Imò nec Papa diſpenſare poteſt,
22 quod teſtes non iurent, vt ſingulariter
fundat Marſil.ſing. 114. Quintò tenen-
23 tur reum citare, quod de iure diuino eſt,
Maranta in ſpec.9.diſtin.nu.10.Aym.conſ.
5. nu.3. Lancell.loc.cit. §.3. c.1.de pleni-
24 tudine poteſtatis. Sextò tenentur reo de-
fenſiones dare, quod ius naturale ſta-
tuit, Bal. in l. milites nu.5.C. de teſtam.
milit.Anchar.conſ.167. Marſil.in l.vnius,
§.cogniturum nu.44. ff.de quæſtion. Iaſ.in
§.in bona fidei nu.35. de act. Vrſil.ad Afſl.
deciſ.391.

25 Sed alij dixerunt, modum belli impor-
tare, vt poſſint procedere leuato velo,
appellatione remota, abſque ordine, &
ſolemnitate iudicij, & nulla lege ſeruata;
ſiquidem ingens armorum ſtrepitus non
permittit, leges audiri, & iudiciariam ob-
ſeruari ſolemnitatem, ità Fab. in proem.
inſtit. ver. in ſecundo verò aliquo modo
ſeruantur iura, Menoch. de arbitr. lib. 1.
quæſt.95.nu.28. Vrſill.ad Afſl. deciſ.391.
in princ. Abb. & Fel. in cap. quæ in Eccle-
ſiarum col. 6. de conſtit. Paris. de ſyndic.
ver.latro, cap.1.n.2. Muſcat.in prax.crim.
tit. de priuil.furti nn. 24. Eliſeus Danza
de pugna Doctor. tom. 1. tit. de poteſt. ad
mod. belli cap.1. nu.17. Io: Grand.de bello
exul.de prædicam.ſubſt.quæſt.2.& quæſt.3.
nu.11.& de prædicam. paſſion. ſpec.1. vbi
Thor. in annotat. Reg. de Ponte de poteſt.
Proreg. tit.de prouiſ.fier.ſol. §.4.in princ.

26 Hinc etiam ſequitur, quod citatio rei
non requiritur, nec ſcriptura expoſcitur,
ſed ſufficiunt probationes factæ viua vo-
27 ce coram Commiſſarijs, & poteſt iudi-
cari ex his, quæ fiunt extrà acta, Roland.
à Valle conſ.16. tom.1. Crauett. conſ.5. &
198.in fine Vrſil.ad Afſl. deciſ.391. col.2.
Io: Grand. loc. cit. de prædicam. ſubſtant.
quæſt.2.nu.4.verſus finem.

28 Nec prędicta priori ſentẽtiæ aduerſari
videntur, nàm poteſt Princeps, qui ſu-
prema vtitur authoritate; proùt Prorex
Regni Neapolis, ex aliqua iuſta cauſa di-
ſponere contrà iuris naturalis, vel gen-
tium decreta; vt notarunt Gram.deciſ.65.
nu.32. Afſl.deciſ.391. Capibl.in prag.1. de
Baron.nu.93.Thor.in annot. ad Io:Grand.
29 ad quæſt.3.nu.2. in fin. Sed iuſta cauſa
adeſſe dicitur, quando aliquid ordinatur,
vt delicta punita remaneant, Regnumq;
maneat in quiete, Maſcard. in tract.
de ſtat.quæſt.4. nu.149. Lancell. de attent.
in præfat. num.90. Farinac. conſ.crim.65.
nu.75.

nu.75. Barz. deciſ.145. num. 4. Anton. de
Ball. tract. de quæſtion. quæſt. 10. num. 18.
ideò poteſt Prorex prædicta cauere, etſi
quoadmodò ius naturale, vel gentium
30 derogetur, dùm publicæ vtilitati conſu-
litur; nàm ex huiuſmodi poteſtate tolli-
tur alijs occaſio delinquendi, & Regnum
caret malis hominibus; ex quo quies in
Reipublica conſeruatur, & maximum
commodum cuilibet defertur; quod ſe-
cus eſſet, ſi delicta non punirentur, nàm
publica turbaretur lætitia, & etiam ira
Dei in nos prouocaretur, vt dixerunt
Baiard. ad Clar. quæſt. 64. nu. 118. Gramat.
deciſ. 36. nu. 1. Caualc. de brac. Reg. par. 1.
nu. 127. Maurius Burg. de modo proced. ex
31 abrup. quæſt. 10. nu. 3. proindè poſſunt præ-
dicta mandari, dùm publicæ conferunt
vtilitati, quamuis contrariæ ſint iuri na-
turali, vt ex l. 1. ff. de vſucap. firmarunt
Loffred. conſ. 14. nu. 22. Reg. Capyc. Latr.
deciſ. 188. nu. 74. lib. 2.

32 Sed ſententia tuta, & æqua, ac iuri
conſona eſt; vt quando exules, vel ban-
niti ſunt in fortijs, cõtrà illos poteſt pro-
cedi ad effectum eos mulctandi pœna
mortis, leuato velo, de facto, & militari
modo, ac poſſunt prætermitti ſolemnita-
tes ordinatoriæ iudicij, & deciſoriæ, Bar.
in l. 2. nu. 4. ff. de iud. ſol. & in l. 2. nu. 12.
C. de edendo, Abb. & Fel. in cap. cauſam
quæ de teſtibus, Marant. in ſpec. in 10. act.
iudic. num. 7. Camp. in cap. iuris cenſura
nu. 6. Io: Grand. ſibi ipſi contrarius loc. cit.
de prædicam. quando, quæſt. 1. nu. 4. vbi Io:
Bapt. de Thor. in annotat. ibid.

33 Vndè poteſt Commiſſarius deſerere
litis conteſtationem, quamuis ſit de ſub-
ſtantia ordinis iudicij, tanquàm lapis
angularis, ac fundamentum ipſius, Bald.
in l. 1. C. de lit. conteſt. Aret. in §. in bona fi-
dei nu. 9. inſtit. de action. Affl. deciſ. 283.
nu. 3. Maranta in ſpec. par. 6. in 10. mem-
bro nu. 9. Io: Grand. loc. cit. nu. 5. Iul. Clar.
lib. 5. ſent. §. fin. quæſt. 45. nu. 2. Poteſt re-
34 linquere publicationem, quamuis neceſ-
ſaria ſit in cauſa, parte petente, gl. in cap.
fin. de hæret. in 6. ver. iudicijs, Vant. in
tract. de nullit. ex defect. proceſ. num. 40.
Bal. in l. data opera nu. 16. C. qui accuſ. non
poſſ. Foller in prax. crim. ver. publicatio in
fine, Menoch. de arbitr. lib. 1. quæſt. 33.
35 Poteſt etiam reijcere ſolemnitates, quæ
requiruntur in actis probatorijs, Dec.
conſ. 55. in fin. col. 2. Cranett. conſ. 198. in
fine, Aret. in §. planè nu. 3. inſtit. de milit.
teſtam. & in §. in bona fidei nu. 9. de action.
36 Io: Grand. ibidem nu. 6. ſicque non tene-
tur repetere teſtes, parte citata, Foller. in
prax. crim. ver. & ſi confitebuntur in 3. par.
nu. 41. & 42. & ver. repetantur teſtes in
princ. Marſ. in l. 1. de quæſt. num. 7. & 37.
Dec. conſ. 55. in fin. col. 2. Cranett. conſ. 198.
in fin. Ant. de Nigr. in cap. Regn. frequẽs, Io:
Grand loc. cit. nu. 6. & ſpec. 90. in fine, vbi
Thor. in annotat. & ità refert pluries de-
ciſum.

37 Poteſt quoque admittere cõtrà dictos
exules, & bannitos teſtes infames, ſiuè
infamia ſit iuris, ſiuè facti, Socc. in reg.
504. in 1. limit. Bart. in tract. de teſtibus
ver. infamis nu. 19. Menoch. de arbitr. iudic.
lib. 1. quæſt. 27. Reg. Rouit. in pragm. 1. de
38 perſeq. malef. nu. 7. Imò eorum depoſitio-
nibus ſtandum eſt, licet abſque tortura,
de iure communi requiſita, receptæ ſint,
l. 1. & toto tit. ff. de quæſt. Clar. in prax.
crim. §. fin. quæſt. 24. verſ. item infamis, Io:
Grand. ibi de prædicam. quando quæſt. 1.
n. 6. in fin. vbi Thor. in annot. proùt etiam
admittitur confeſſio trium ſociorũ crimi-
nis ex cap. Regn. incip. frequens, & ineffre-
39 nata; vbi diſponitur, quod ſtatur teſti-
monio trium latronum in tormentis de-
ponentium de ſeipſis contrà fautores,
receptatores, & participes; dummodò
eorum quilibet ſecretò deponat; ità vt
alter de alterius depoſitione ſit ignarus,
quod capitulum fuit modificatum per
aliud cap. quod incipit conſtitutionẽ Diuæ
memoriæ, nimirùm vt procedat, quando
nominati per dictos tres latrones fuerunt
perſonæ leues, & infamatæ, vt aduertit
Præſ. de Franch. deciſ. 570. & Reg. de Ma-
rinis in obſeru. ad deciſ. Reg. Reuert. 188.
in fine.

40 Poteſt inſuper admittere atteſtatio-
nes minus concludentes; & etiam duo-
rum foraſcitorum, deponentium de acti-
bus diuerſis, & ſingularibus; imò illæ
plenam probationem faciunt, & ad im-
ponendam pœnam mortis ſufficiunt, vt
habetur in pragm. 5. de recept. idemque
notant Bal. in l. ſolam in fine, C. de teſtib.
Menoch. de arbitr. lib. 1. quæſt. 25. Marſ. in
prax. crim. §. diligenter nu. 60. Caſſan. in
conſuet. Burgun. rub. 1. in tex. corporal
num. 14. Clar. in §. fin. quæſt. 21. ver. ſcias

etiam, Reg. Reuert. deciſ. 188.

41 Nec opus erit, vt illi deponant in tortura, & reperantur parte abſente, citata, vel parte præſente, vt firmat *Carau. in pragm.*1*.de exul.nu.*72. *Reg.Rouit. in pragm.*1*. de perſeq.maleſ. nu.*7. Ratio eſt,

42 quia quando proceditur ad modum belli, huiuſmodi ſolemnitates, tanquam de iure ciuili adinuentæ, prout tortura, non requiruntur, vt fundat *Io: Grand. de bello exul.de prædicam. quando quæſt.* 1. *& in ſpec.*90. vbi *Thor. in annotat.* & ſubdunt, ità ſeruari, nec requiri tres depoſitiones foraſcitorum, quemadmodum conſtitutum fuit per *pragm.*1*.de perſequen.maleſ. & per prag.* 1. *de exul.* cum hodiè id ſit innouatum *per cit. pragm.* 5*.ſub. tit. de recept.*

43 Poteſt etiam exules pœna mortis condemnare; quamuis delictum in genere, quod alioquin fundamentum iudicij dicitur, probatum non ſit, *Franc. Caſon. in tract. de torment.cap.*1*.nu.*4. *Far nac.in prax.crim.tit.de inquiſit.quæſt.*2*.Io:Grād. de bello exul.ſpec.*93. vbi *Thor. in annot.* & tradunt, ſic practicari.

44 Poteſt quoque procedere contrà exules, & foraſcitos diebus feriatis; vt inquiunt *Menoch. de arbitr. lib.*1*.quæſt.*30, *Clar.in prax.crim.quæſt.*64. *ver.quæro an tortura, & quæſt.*97. *verſ. quæro etiam, Io:Grand.loc.cit.ſpec* 94*.& iterum de præ-*

45 *dicam.quando.quæſt.*2. vbi rationem ponit, dicens, quia omni tempore bellari poteſt, & idem firmat *Franc.Marc. deciſ.* 419. *nu.* 2. & ſubdit, quod beati erunt,

46 qui diligunt iuſtitiam, & iuſtitiam faciũt omni tempore, quod etiam *ex prag. Regni* 4*.ſub tit. de exul.* cauetur, vt eſt videre.

47 Poteſt inſuper contrà bannitos procedere, non obſtante quacumq; fori exemptione, qua gauderent, nulloque priuile-

48 gio Baronali; imò tenentur Barones vaſſallos foraſcitos Commiſſario Campaneæ remittere; vt ipſos cognoſcat, & debitis pœnis puniat, vt notarunt *Muſcat. in prax.crim.rub.de priuil.furti num.*57, *Danza de pugna Doctor.tom.* 1*.tit. de poteſt.ad modum belli cap.*3. *nu.*31. *Marant. in ſpec.par.*5. *nu.*77. *Io:Grand. in tract.de bello exul.de prædicam.qualit.quæſt.*3. vbi copioſè rem tractat, vtriuſque ſententiæ fundamenta recenſet; & indè ad dictam inclinat opinionem, quam etiam ſectatur *Thor. in annotat.ad dictum Io: Grand. ibidem*, vbi refert, pluries ſic fuiſſe iudi-

49 catum, quodque hodiè cauetur *per prag.* 1*. ſub tit. de recept.maleſ.*

50 Poteſt etiam Cõmiſſarius ſententiam proferre contrà exules ſine ſcriptura; quamuis ſententia de iure eſſet proferenda in ſcriptis, *l.* 1*. &* 2*. C. de ſentent. ex breui loc.recitan. Bart. in tract. ad reprimendum, verſ. & figura nu.* 21. *Menoch. de arbitr.lib.*1*. quæſt.*60.

51 Poteſt quoque contrà exules ad torturam procedere, licèt indicia ſufficientia ad illam inferendam deſint, *Brun. in tract. de indic. & tortur. quæſt.* 5. 2. *par. nu.*7. *Affl. in conſt.pœnam eorum num.* 20. *Boer.deciſ.*163. *Foller.in prax.crim. in* 3. *par.* 3*.par.verſ.& ſi confitebuntur nu.*8*.Io: Grand.ibi ſpec.*61, *Campagn.in cap.Regn. ſi cum ſceleratis, Affl. & Vrſill.deciſ.*391. *Præſ.de Franch.deciſ.*143*.nu.*2.

52 Poteſt denique eius ſententiam exequutioni demandare, omni appellatione remota, *Andr.de Iſer.in tit.de pac.tenenda, §.publici latrones, Paris de ſyndic.verbo latro nu. 6. circa med. Boer. deciſ.* 284. *num.* 17*.Menoch.de arbitr. lib.*1*.quæſt.*7. *Thor.in annot.ad Io:Grand. de bello exul. ſpec.*48. *Scialoya in prax.foriudic.cap.*14. *nu.*3*.Præſ.de Franch.deciſ.*673*.nu.*7*.Reg. de Ponte de poteſt.Proreg. tit.*12*.num.*15.

53 Tamen poteſt reus condemnatus implorare per viam ſupplicationis, & recurſus officium Proregis, qui conſiderata qualitate, ſolet annuere tali petitioni, *Præſ. de Franch.deciſ.*487*.nu.*11*.Gramat.deciſ.*35*.nu.*4*.Thor. loc.cit. ad nu.*2. Et etiam

54 reus cõdemnatus proponere valet nullitates aduerſus hanc condemnationem, *Iul.Clar.§.fin.quæſt.*94*.nu.*10. *Carau. in prag.*1*.de exul. Io:Grand. ibi ſpec.*48. vbi *Thor.in d.annotat,*

55 Preterea poteſt pœnam mortis naturalis contrà exules minores decem, & octo annis infligere, *Danza de pugna Doctor. tom.*3*.tit.de minore in delict.excuſ.cap.*2. *nu.*12*.Vrſill.deciſ.*287*.nu.*9*. & deciſ.*208. *num.*7*. Præſ.de de Franch. deciſ.* 230. *Io: Grand.de bell.exul.ſpec.*92. vbi *Thor.in annotat.*& plures referunt deciſiones.

56 Verum non poteſt Commiſſarius, ad modum belli procedens, omittere ſolemnitates probatorias, *Bar.in l.*2*.nu.*4*.ff.de*

iud.

ind.ſol. & in l.2. nu.12. C. de edend. Abb. & Felin. in cap. cauſam quæ de teſtibus, Maranta in ſpec. in 10. act. indic. nu.7. Io: Grand. de bello exul. de prædicam. quando quæſt.1. cum alijs per Maur. Burg. de modo proc. ex abrup. quæſt.41. nu.4.

57 Hinc tenetur proceſſum contrà exulem inſtruere, eumque fabricare; vt notarunt *Blanc. in tract. de compromiſ. quæſt. 1. nu.24. circà med. Foller. in prax. crim. ver. fiat conteſtatio litis circà finem, Carau. ritu 299. nu.2. Praſ. de Franch. deciſ.501.*
58 *n.11.* imò hoc neceſſarium erit, ſiquidem per proceſſus conſeruantur acta, vt quando opus erit, poſſit Commiſſarius documentis publicis demonſtrare, quod fecit, vt inquit *Io: Grand. loc. cit. ſpec. 60.* ibique *Thor. in annotat. ſub nu.2. Caualc. de brac. Reg. nu.141. Maur. Burg. de modo proc. ex abrup. quæſt.37.*

59 Tenetur etiã reum citare, nec citationis ſolemnitatẽ poteſt omittere; vt aiunt *Dec. in cap. dilecti nu.4. de indic. Maranta de ordine iudic. par.4. diſtin.9. nu.9. Vant. de nullit. ſent. ex defect. proc. nu.53. Gram. deciſ.65. nu.4. Practica Papien. in forma libell. actor. regal. ver. ſummariè num.3. Burgius de modo proc. ex abrup. quæſt. 5. nu.265. Io: Grand. tract. de bello exul. de prædicam. quando quæſt.3.*

60 Tenetur quoque terminum dare reo, vt ſuas defenſiones faciat; idque nec per ſtatutum, vel conſuetudinem, vel per ampliſſimam poteſtatem à Principe conceſſam, tolli valet, etiam ſi in atrociſſimis criminibus verſaretur; vt dixerunt *Macerat. var. reſol. lib.1. reſol. 102. num.18. Ferre. in tract. de milit. iuſ. nu.18. Turret. conſ.61. nu.1. vol.2. & conſ.62. nu.1. vol.1. Farinac. conſ.16. nu.18. & conſ.8. num.12. Maſcard. de probat. concluſ.1157. num.54. Surd. de alim. tit.9. quæſt.32. nu.23. Nept. in conſ. Cat. fol.36. nu.7. Beec. conſ.51. n.8. Muta in conſ. Panormi cap.9. nu.84. Rouit. ſuper pragm. Neap. in rub. de bon. prodit. num.4.* cum alijs copiosè glomeratis *per Maur. Burg. d. tract. de modo proc. ex abrup. quæſt.13. nu.8. cum plurib. ſequentib.* idem ſentijt *Rota. Auen. deciſ.15. nu.5.* quam ſequuntur *Ant. de Ball. tract. var. tit. de quæſtion. quæſt.10. nu.14. Proſper Farinac. conſ. 99. nu.4. Cardin. Tuſc. pract. concluſ. lit. I. concl.99. nu.9.*

61 Poteſt autem terminum prædictum variare, alterare, modificare, & reſtringere ad paucas horas; quia tùnc non eſt tollere defenſionem, ſed tantùm illam limitare; ità *Graſſ. de except. except. 21. nu.4. Farinac. in prax. quæſt.39. num.26. Intrigl. conſ.23. nu.5. Peregr. conſ.2. n.150. vol.2. Ludou. à Peguera in pract. crim. cap. 12. §.6. nu.6. Ameſ. de poteſt. in ſeipſum, l.2. cap.20. nu.28. Caualc. de brac. Reg. par. 1. nu. 174.* & idem affirmat *Io: Grand. in tract. de bello exul. ſpec. 55. num.4. ver. primum.*

62 Præterea debet delictum contrà exules legitimè conſtari, & per duos, vel tres teſtes probari, etiam ſi Cõmiſſarius pleniſſima frueretur poteſtate, & ageretur de maioribus, & atrociſſimis delictis, *Barz. deciſ.146. nu.12. Becc. conſ.67. nu.14. Roland. conſ.12. nu.32. vol. 3. Viuius deciſ.143. nu.6. Farinac. in prax. crim. quæſt. 37. nu.79. Ludou. à Peguer. in pract. crim. cap.12. §.9. num.5. Maur. Burg. d. tract. de modo proced. ex abrup. quæſt.41. num.17. & 18.*

63 Sed hodiè in Regno noſtro legem peculiarem habemus, vbi declarantur veri foriudicati contumaces, & alij delinquentes, incendentes per campaneam in cõmitiuam aliorum delinquendo; ſi infrà decem dies non comparuerunt à die, quo ceperunt per campaneam ire
64 delinquendo; Et etiam cauetur, illos puniri eiſdemmet mulctis, ac ſi per ſententiam, foriudicati fuiſſent declarati, vt legitur *in prag.1.6.9. ac etiam 11. cap.2. ſub tit. de exul.*

65 Hinc dixerunt DD. noſtri, quod ſi exules, vel prædicti foraſciti, ad manus Curiæ peruenerint, non eſt opus nouo proceſſu, ſed facta recognitione perſonarum, vel per eorum confeſſionem, vel per teſtium depoſitiones, ad ſupplicium damnantur; ità *Boſſ. in tit. banniti quid amitt. nu.18. Angel. Scialo. in prax. foriudic. cap.25. num.17. & 18. Iul. Clar. lib.5. ſentent. §. fin. quæſt.94. nu.12. Campag. in cap. Reg. ſiue quis nu.24. Io: Grand. in tract. de bello exul. ſpec.67.* vbi *Thor. in annot. Foller. pract. crim. rub. capt. foriudic. nu.1. Farinac. in pract. tit. de inquiſit. quæſt.11. nu.21. Reg. Capyc. Latr. deciſ.161. nu.1.*

66 Verum praxis, & obſeruantia eſt, quod ſcilicet detur prædictis exulibus terminus ad dicendum cauſam, quarè non debeat

beat ſententia foriudicationis exequi, vt teſtantur *Foller. de foriudic. num. 36. Io: Grand.loc.cit. nu.2.* dicens, ſic vidiſſe ſeruari in Tribunali Campaneæ, idemque fatetur *Thor. in annotat. ad dictum Io: Grand. cit. ſpecial. 67. Scialoya in pract. foriud. cap.25. nu.28. in fine.* Sed contrarium alij tenent, quod abſque alia monitione ad dicendum cauſam, quarè, poteſt foriudicatos mitti ad vltimum ſupplicium, facta recognitione perſonæ, *Carrer. in pract.crim. tit. de appellat. verſ.7. caſus nu.7. Carthar. de exequnt. ſentent. capt.bannito cap.2. nu.1.cum ſeqq. Boſſ. in tit. de reis requirendis nu. 2. Nellus de bannit.par.2.ſecundi temporis n.34.Clar. quaſt. 96. verſ. quaero, Caball. reſol. crim. cap.110. nu.5. Affl.in conſtit.Regn.pœnam eorum nu.60. de Franch. deciſ.213. nu.59.* & hanc praxim cognitionis perſonæ, hodiè vſu conformem idem *Scialoya loc.cit.* recenſet.

67 Altera, & ſecunda facultas, quæ Cõmiſſario Campaneæ tribuitur, eſt, vt poſſit procedere contrà auxiliatores, ſeù protectores, aut receptatores bannitorum, leuato velo, & ad modum belli; quemadmodùm contrà eoſdem bannitos procedere valet; vt cauetur *in prag. noſtri Regni 9. ſub tit. de exul.* quod etiã de iure probatur, vt habetur *in l.1. ff. de recept.in l.3. §.non tantum autem qui rapuit, ff.de incend. ruina, & naufrag. & in l.1.C.de his qui latron.* Et ratio dictorum

68 iurium eſt, quia receptatores non minus delinquunt, quàm aggreſſores; vndè eodem modo puniri debent, vt etiam firmarunt *Bal. in cap. 1. col. fin. de contron. apud par.Caleſa.inter conſ.crim.conſ.105. nu.6. cum ſeq.vol.1. Oldrad.conſ.36.nu.1. Marſ.conſ.53.nu.26.& 27.Caſſan.in conſ. Burg. rub.1.§.5.num.12. Ant.de Neg.in cap.Reg.apud Tranum nu.38. Luc.de Penna in l.1.C. vt armor.vſus lib.11.num.23.* vbi id comprobat ex Sacra pagina *2. Reg.cap.8.* ibique dicitur, quod fuit motum bellum per Dauid contrà Syriam Damaſci, eo quod ferebat auxilium ad deſertum; idem confirmant pluribus citatis *Io: Grand. de bello exul. de relatione quaſt.1.& in pradic.pati ſpec.2.*vbi etiam *Io:Baptiſta de Thoro in annot. Muſcat. in prax.crim.rub.de recept.nu.33.*

69 Alia ratio adaptatur, omiſſis illis *à Io: Grand.* relatis *loc. cit.* quia non eſſent fures, niſi eſſent receptatores, neque malefactores diù latere, & condignas pœnas effugere poſſent, vt dixit Rex Ferdinandus II. *in prag.1.de recept.maleſact.* ideò ſequitur, quod conceſſa poteſtate, & ampliſſima iuriſdictione quò ad extirpationem exulum, videtur etiam huiuſmodi poteſtas conceſſa contrà eorum auxiliatores, protectores, & receptatores, vt habetur *in l. 3. ff. de offic. præf. vigil.* vbi poteſtas præfecti vigilum extenditur ad receptatores, & ad alios auxiliatores, & idem tenent *Bal.in conſ.32. vol.5. Affl.in conſt.pœnam eorum num.15. Maranta in ſpec.diſt in.6.nu.22.*

70 Ex hoc quoque infertur, quod poſſunt receptatores pœnis præſcriptis tàm à iure communi, quàm Regni noſtri mulctari, data confeſſione in tormentis duorum proſcriptorum, etiam deponentium de actibus diuerſis, & ſingularibus; vt ſancitur *in pragm.1. §. 6. ſub tit. de exul. & in pragm.1. ſub tit. de recept. maleſact.* & de iure affirmant *Caualc.deciſ.Fuiz.15. nu.5. par.5. Carau.in pragm.1. num.73.de exul. Reg.Rouit. ſuper pragm.6. de recept.*

71 *maleſact.* poteſt enim Princeps ex cauſa ſtatuere, vt vni tantùm teſti credatur *Conrad.in temp.Iudic. l. 1. cap.1. §.4.ver. 5. Aret.in cap.ſuper eodem il 3. nu.2. ext. de teſtibus.*

72 Tertiò poſſunt Commiſſarij exules, & bannitos impunè necare, vt de iure inquiunt *Marſil.conſ.11.ex cap.cum homo,* & ibi *gl.1.in fine 23. quaſt.5. Par. de ſyndic. verb.latro nu.2. Affl.in conſt.Regn.pœnam eorum, Boſſ. tit. banniti quid amittant Cepoll.conſ.8. Clar.in prax.crim. §.homicidium, ver.plerumque, Io:Grand. de bello exul.ſpec.21.* vbi *Thor.in annotat,* idem affirmant *Carau.rit.269. nu.3. Foller. in prax.crim. rub.foriudicentur, Scialoya in prax.foriudic.cap.15. nu.2.Vrſill.deciſ.16. nu.2.Præſ.de Franch.deciſ.276.nu.2.* Imò

73 poſſunt conſtituere mercedem interfectoribus, qui nec etiam mortale pecca-

74 tum committunt, vt tenent *Megala reſol. 59. Intrigl.de caſib.conſcient.caſ.9.nu.39. & nu.46. Parlador.diff.12. §.2.nu.8. Villad.in for.iudic.lib.3. tit.40. l.4. in fine, Ioſeph Seſſe de inhibit.cap.4. §.3. num.18.* & optimè *Reg.Rouit.ſuper prag.in rub. de exul.nu.1.Reg.de Ponte de Poteſt. Proreg. tit.*

tit. de proniſ. fier. ſol. §. 4. *num.* 4.
75 Et id apud nos ſpeciali lege conſtitu-
tum eſt, nàm habemus *prag.* 1. *ſub. tit. de*
exul. vbi omnimoda conceditur facultas,
impunè occidendi bannitos, alioſque
notorios, & diffamatos delinquentes,
perturbatores pacis, quod etiam confir-
mat *prag.* 6. 9. *&* 11. *cap.* 2. *ſub eod. tit. de*
exul.
76 Ratio deſumitur ex eiſdem pragmati-
cis, nàm exules, ſiuè banniti, attenta mu-
nicipali noſtra lege, verè foriudicati ap-
pellantur, & inſuper eiſdem pœnis, qui-
bus foriudicati mulctantur; ipſos plecti
debere ſtatuitur. Vndè ſicut foriudicati
impunè occidi poſſunt, ſic etiam exules,
77 ſiuè banniti, tantò fortiùs, quia foraſci-
ti dicuntur inquietatores pacis, inimici,
& hoſtes publici, & Regis proditores,
contemptores iuſtitiæ, graſſatores, &
latrones, vt ex pluribus fundat *Io: Grand.*
d. tract. de bello exul. de qualitate quaſt. 1.
ibique *Thor. in annot.*
78 Sed id intelligitur, donec banniti ſunt
in capiendo, nàm poſtquàm capti ſunt,
non poſſunt occidi, quia nec in bello li-
cito hoc liceret, vt inquit *Marſil. in l.* 1.
nu. 7. *deſicar. Alciat. in l. pupillus,* §. 1. *ff. de*
verb. ſignificatione, I: Grand. loc. cit. ſpec. 19.
num. 2.
79 Quartò poteſt Commiſſarius Campa-
neæ facultatem concedere deferendi ar-
ma, etiam à Regijs Sanctionibus prohi-
bita, vt de iure fundant *Luc. de Penna in*
l. 1. *n.* 45. *C. vt armorum vſus lib.* 11. *Andr.*
de Iſer. in conſt. Reg. Caſtellanis, Caſſan. in
conſuet. Burgun. rub. 1. *nu.* 109. *Io: Grand. de*
bello exul. ſpec. 14. *Franc. Tuntolus in ſuis*
indic. & vot. in indic. 20. *incip. nulli du-*
bium, Danza de pugna Doctor. tom. 2. *tit.*
de armat. per Camp. cap. 8. *nu.* 4.
80 Quodque etiam prouiſum fuit per
prag. Regni noſtri 7. *de armis,* & idem cō-
firmat *prag.* 1. §. 9. *ſub tit. de offic. Indic.*
gener. cont. delinquentes; Verum ibi addi-
tur, quod talis facultas deferendi arma
non poteſt ab ipſo concedi, niſi per vni-
cum menſem, quo elapſo, nequit illam
prorogare; imò non omnibus valet ta-
lem poteſtatem concedere, ſed tantum-
modò illis, qui tractant, ſe facturos ali-
quod ſeruitium, vt clarè inquit *d. prag.* 1.
§. 9. Et licèt prohibitum fuerit Commiſ-
ſario Campaneæ dare licentiam aſpor-
tandi arma ignis, vt *in prag.* 24. §. *fin. de*
arm. Hæc pragmatica non fuit obſerua-
ta, nàm ij, qui inſeruiunt in Campanea
ad perſecutionem foriudicatorum, ne-
ceſsè habent aſportare dictas armorum
ſpecies, &c. Tenetur tamen Cōmiſſarius
Campaneæ tenere regeſtrum particulare
licentiarum conceſſarum, & Commiſſa-
riorum deputatorum contrà bannitos, vt
diſponitur *in prag.* 3. *de guidaticis,* §. 4.
81 Quintò poteſt Commiſſarius Campa-
neæ, quando vires Barricelli Campaneæ
eiuſque cōmitiuæ non ſufficiunt, ad per-
ſecutionem exulum, cogere ciues loci,
alioſque ſubditos ad capturam foraſci-
torum, & delinquentium, quod fundant
ex l. 2. *C. de his qui latron. l. ſi ſeruitus, ff. de*
ſeruit. vrb. præd. Luc. de Penna in l. 1. *nu.*
23. *C. ne ruſt. ad vllum obſequium lib.* 11.
Paris de Puteo de ſynd. ver. familiaris cap.
1. *nu.* 3. *Foller. in prax. crim. ver. nota cap.*
de perſ. num. 10. *Scialoya in prax. foriudic.*
cap. 19. *nu.* 13. *Io: Grand. in tract. de bello*
exulum de prædicam. ſitus quaſt. 3. *num.* 1.
in fine, & nu. 5.
82 Et ratio eſt, quia non tenetur Rex de
ſuo ſupplere numerum militiæ, quando
83 illa deſignata non ſufficit, ſed populi da-
re debent ſufficientem militiam ad per-
ſecutionem malefactorum, vel ipſi au-
xilium præſtare tenentur; imminente
84 enim neceſſitate ab angarijs, & peran-
garijs nullus excuſatur; quātumuis priui-
legio munitus ſit, *l. nullus, C. de Cur. publ.*
lib. 12. *Luc. de Penna in l.* 1. *num.* 32. *C. ne*
ruſt. ad vllum obſeq.
85 Sed apud eos particulari lege in Re-
gno noſtro ſancitur, quod perueniente
notitia foraſcitorum in aliquo territorio;
Officiales conuocari facere debent om-
nes homines ad ſonum campanæ ad ar-
ma, & tunc omnes in perſequutionem
bannitorum iure tenentur; alias pœnis in
Pragmatica ſtatutis, puniūtur, vt habetur
in prag. 1. *de perſequut. malefact.* ad cuius
exornatum multa ponit, *Capibl. in prag.*
19 *de Baron. nu.* 44. & nos ex dicta Sanct.
86 deducimus, quod ſemper tenentur ciues
loci, ordine Officialis ſuperioris accede-
re ad perſecutionem bannitorum, & idē
affirmat *Thor. ad Io: Grand. ibi de prædic.*
87 *ſitus quaſt.* 3. Et poteſt etiam Commiſſa-
rius Campaneæ conuocare Barones, vt
ad perſequutionem bannitorum concur-
rant,

Digitized by Google

rant, vt inquiunt *ex Luc. de Pen. Io: Grand. ibi ſpec.* 8. & idem firmat *Capyc. deciſ.* 27. *nu.* 4. Nunquid autem poſſit ad id conducere militiam, vide *Io: Grand. ibidem*, qui in negatiuā reſoluit, abſq; tamen ordine Proregis. Verùm Commiſſarius Campaneæ tenetur vigilare, vt milites Cāpaneæ aſſiſtant cum Caporale, vel Capitaneis in repartimentis deſignatis, & ex cauſis poteſt militibus adiuuare alia repartimenta, vt diſponitur *in pragm.* 7. §. 7. *de receptator.*

89 Sextò poteſt Commiſſarius Campaneæ exules, & foraſcitos capere, vndecumque ſint poſiti, vt *ex l. congruit, & ex l.* 3. *ff. de offic. Præſid. & ex l.* 2. *C. de his qui latron.* fundant *Foller. in prax. crim. ver. nota cap. de perſon. nu.* 9. *Paris de ſyndic. in ver. captura cap.* 4. *nu.* 3. *in fine, Io: Grand. de bello exul. de prædic. vbi quæſt.* 2.

90 Hinc eſt, quod poteſt intrare Commiſſarius alienam Prouinciam per ſpatium milliarium viginti; & ibi transfugas, & bannitos capere; vt habetur *in prag.* 4. *de exul.* & notat *Carauit. ſuper d. prag.* 4. *num.* 11. & fundat idem *Io: Grand. loc. cit.*

91 Poteſt etiam perquirere bannitos, eoſque capere intrà fines, & territorium ſtatus Eccleſiæ per ſpatiū decem milliarium, & ab eo illos extrahere, quod cōſtitutum fuit ex capitulatione vltimo loco facta inter Papam, & Proregem circà annum 1585. vt legitur *in prag.* 6. *ſub tit. de exul.* vbi inſeritur *bulla Sixti V.* & notat *Io: Grand. d. quæſt.* 2. *nu.* 4. ibique *Thor. in annotat. Reg. Rouit. in pragm.* 1. *de perſeq. malefact.*

92 An autem poſſit bannitos ab Eccleſia extrahere, quando Epiſcopus licentiam petitā denegauerit, vide *tex. in §. neque, auth. de mand. Princ. Mantell. in* 3. *lit. arbitrali incip. prouiſa iuris in* 2. *quæſt. princ. nu.* 19. *Marſil. in tract. de bannitis, verſ. capti nu.* 57. *Angel. in tract. de maleſ. ver. quod fama publica præcedente nu.* 59. *Reg. Rouit. ſuper prag. in rub. de exul. nu.* 24. *Io: Grand. de bello exul. d. prædic. ſitus quæſt.* 2. *nu.* 2. vbi ſic ſeruatum inquit, & idem

93 *Thor. in annotat. ibidem.* Sed de prædictis latè diſſeritur in tractatu de fiſco, Deo dante typis demandando, vbi de Gregoriana ſanctione etiam ratiocinatur.

94 Septimò poteſt Commiſſarius Campaneæ guidatica concedere, & ſecuritatem promittere delinquentibus, ſeù exulibus contemplatione ſeruitiorum, quæ Curiæ fieri ſpondent in captura aliorum exulum, & bannitorum, vt *ex l. relegati, ff. de pæn.* fundat *Bart. ibi Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de prouiſ. fier. ſol.* §. 4. *nu.* 50. *Reg. Tap. de Regal. Cancel. tit. de poteſt. Reg. Cancell. num.* 25. *fol. mihi* 89.

95 Quodque ex noſtris ſanctionibus, etiā admittitur, vt *in pragm.* 1. *de offic. Iudic. gener. cont. delinq.* verùm ibi habetur, quod illa concedere non debet, niſi bis per ſpatium viginti dierum, vt *in d. prag.* 1. §. 6. *tit. de offic. Iudic. gener. cont. delinq.*

96 Nec etiam poteſt guidaticum concedere Duci exulum, ſed tamen poteſt illud promittere, quando ſeruitium aliquod in beneficium Curiæ ſequeretur, vt *in d. prag.* 1. §. 7. & in ſeq. §. 8. habetur, non poſſe guidatica concedere perſonis cum qualitate, nec etiam delinquentibus in Ciuitate Neapolis.

97 Octauò, poteſt indulgentiam concedere bannitis ſuorum delictorum, ſi alter alterum occidat; prout cauetur *in l. non omnes, §. fin. ff. de re milit.* ibi, *qui transfugit, & poſteà latrones apprehendit, & transfugas demonſtrauit, poſſe ei parci, Diuus Adrianus reſcripſit*, idemque firmant, dicentes hoc etiam Reipublicę expedire, *Bart. in l.* 3. §. *fin. ff. de condit. ob turp. cauſā, & in l. ſi ea mente, ff. de furt.* & confert regula *tex. in auth. ſed nouo iure, C. de pæn. Iudic. Io: Grand. de bello exul. de prædic. quantitatis quæſt.* 2. *&* 3. vbi *Thor. in annotat. Reg. de Ponte d. tract. de poteſt. Proreg. tit. de prouiſ. fier. ſolit.* §. 4. *num.* 38. *Reg. Tap. de Regal. Cancell. tit. de poteſt. Reg. Cancell. fol.* 90. *nu.* 26.

98 Idque etiam in Pragmaticis Regni noſtri conſtitutum eſt, ſiquidem *in pragm.* 19. *&* 24. *ſub tit. de exul. tom.* 2. habetur, quod bannitus alium bānitum occidens, vel viuum præſentans Regiæ Curiæ, remanet de omnibus ſuis criminibus indultatus, & aggratiatus, non obſtante, quod partis remiſſionem non obtinuerit. Imò ſi Ducem delinquentium occidiſſet, non ſolùm ipſe indulgentiam delictorū haberet, ſed tres alij ſocij, quos ipſe nominauerit.

99 Sed quæ requirantur in occiſo, vt interfector indultu gaudeat, diffusè diſcurrit

rit Io: Grand. de bello exul. ſub prædicam.
quantitatis quæſt. 3. ibique Thor. in an-
notat. vt eſt videre.
100 Nono, poteſt Commiſſarius Campa-
neæ elapſis ſolummodò quotuor diebus
procedere ad foriudicandum illos, qui
per Campaneam ad numerum quatuor
incedunt armati, licèt non delinquant,
vt habetur in pragm. 22. cap. 6. ſub tit. de
exul. & affirmant Præſ. de Franch. deciſ.
213. num. 36. Conſil. Gizzarell. deciſ. 16.
& 17.
101 Decimo, poteſt Commiſſarius Cam-
paneæ domus foraſcitorum deſtruere,
vt in l. ſi is cum quo, ff. comm. diuid. idem-
que diſponitur in cap. felicis de pœn. in 6.
ibi, fiant habitationes eius deſertæ, vt non
ſit, qui eas inhabitet, dentur cuncta eius
ædificia in ruinam; quodque confirmant
Boer. deciſ. 230. Ant. de Nigr. in cap. Regn.
nuper apud Tranum nu. 82. Paris de ſyn-
dic. ver. latron. cum fama, Clar. in §. fin.
quæſt. 82. in ſtat. 8. Campag. in cap. fre-
quens nu. 104. idemq; inquiunt Io: Grand.
de bello exul. ſpec. 33. Affl. in conſtit. Iuſti-
tiarius nu. 8. Reg. de Ponte de poteſt. Pro-
reg. in rub. de prouiſ. fier. ſolit. num. 35. &
tit. 12. nu. 8.
102 Vndecimo, poteſt Cõmiſſarius Cam-
panæ conſanguineis bannitorum vſque
ad quartum gradum indicere, vt à Regno
exfractent, alium circumſcribẽdo locum
reſidentiæ, ſub aliqua pecuniaria pœnà,
vel etiam alia corporali arbitraria; vt ca-
uetur in l. per omnes 6. C. de defenſ. Ciuit.
ibi, Non ſinant crimina impunita coale-
ſcere, remoueant patrocinia, quæ fauorem
reis, &c. idemq; diſponitur in l. iure proui-
ſum, vbi Bar C. de frabricen. lib. 11. Bal. in
l. 1. nu. 8. C. ne fil. pro pat. gloſ. in rub. Cod.
de decret. decur. lib. 10. Scialoya in prax.
forindic. cap. 22. num. 1. Io: Grand. de bello
exul. de prædicam. pati quæſt. 2. nu. 2. Reg.
de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 1. §. 5. vbi
quoque aſſeuerat, poſſe etiam filios, &
conſanguineos bannitorum in carceres
detrudere, ex Anchar. in cap. canonum ſta-
tuta nu. 136. de conſtit. Iaſ. in l. ſi quis in
ſuo ver. quinto facit, C. de inoffic. teſtam. &
in §. actionem autem n. 73. inſtit. de action.
& in l. lex Cornelia, ff. de vulg. & pupil.
Couar. var. reſol. lib. 2. cap. 8. Iul. Clar. prax.
crim. §. fin. quæſt. 86. Ang. in conſ. 63.
102 Sed prædicta aduerſari videntur iu-
ris naturalis præceptis, quod ſcilicet
pœna ſuos debet tenere authores, & pro
delicto alterius nemo debet puniri, cap.
non debet, & cap. damnum ext. de regul. iu-
ris, l. ſancimus, C. de pœn.
103 Attamen bifariam reſpondetur; Pri-
mò, quia propter atrocitatem criminis,
ſæpè vnus pro alio punitur, vt dixit Anan.
in cap. dilectus il 2. in 6. col. ver. ex atro-
citate de ſimon. Hipol. de Marſil. de ban.
ver. atrocioribus nu. 14. Io: Grand. de bello
exul. d. prædicam. pati quæſt. 2. nu. 1 Se-
104 cundò, quia conſanguinei iſtam pa-
tiuntur pœnam, ob proprias culpas, à le-
ge præſumptas, vt in propoſito dixerunt
Reg. de Ponte, & Io: Grand. loc. cit. vbi de-
cem enumerãt præſumptiones, ex quibus
culpa ineſſe videtur: ſed illis omiſſis, vna
vehemens eſt, nàm præſumitur, quod
105 conſanguinei auxilium, victum, & cõ-
moditatem dictis bannitis præbeant, qui
etiam ex aſſiſtentia, & præſentia eorum
conſanguineorum in Prouincia, vbi graſ-
106 ſantur, audaciores redduntur, vt in l. 1.
ff. de recept. ibi, propter magnitudinẽ de-
licti nimiam perſonarum coniunctionem,
Alber. in rub. C. ne filius pro patre, Auguſt.
ab Ang. de maleſic. ver. dictum Semproniũ
nu. 16. & 17. Bald. in l. ob hæc verba de in-
fam. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 1.
§. 5. nu. 10. proindè ſatis merito pœna
exfractus, & carceris, contrà ipſos cõſan-
guineos infligi poteſt, vt copioſè tractat
multis relatis Farinac. in prax. tit. de de-
lict. & pœn. quæſt. 4. nu. 150.
107 Quod etiam ſtatuit Sixtus V. Pontifex
in bulla cõdita de anno 1585. quę habetur
in prag. 1. ſub tit. de exul. & in ead. prag. 1.
108 §. ulterius, idem diſponitur, quod ſci-
licet conſanguinei bannitorum exfracta-
re debeãt per triginta milliaria extrà Pro-
uinciam, & hoc etiam per prag. 12. §. item
ordinamo ſub eod. tit. ampliatur procede-
re in cõſanguineis vſq; ad quartũ gradũ,
& inſuper diſponitur, quod tàm mares,
quàm mulieres exfractare debeãt, excep-
109 tis pueris annorum quatuordecim, &
ſenibus annorum ſexaginta, quod etiam
confirmatur per prag. 24. cap. 3. ſub eod. tit.
tom. 2. prag. & latè exornat Reg. Rouit. in
prag. in rub. de exul. nu. 11. & procedere
contra cõſanguineos Clericorum, publi-
cam turbantium quietem, firmat Præſ. de
Franch. deciſ. 463. nu. 9.

Eee 110 Et

110 Et quando conſanguinei prædicti fines in exfractu deſignatos non obſeruent, poſſunt contrà eos exequi tàm pœnæ corporales, quàm pecuniariæ, in bannis additæ; vt habetur *in l. iure prouiſum, C. de fabric. lib. 11.* vbi *Luc. de Penna Ang. conſ. 63.* incip. *Nobilis miles, Alex. conſ. 190. nu. 14. Andr. de Iſer. in conſt. Regn. pacis cultum, Reg. de Ponte loc. cit. num. 4. Thor. in annotat. ad Io: Grand. de bell. exul. de prædicam. pati quæſt. 2. ad num. 2.* vbi praxim exequendi talem pœnam pecuniariam recenſet.

111 Imò non ſolùm dictis pœnis conſanguinei bannitorum tenentur, verùm etiã obligantur ad emẽdam damni illati particularibus Vniuerſitatum Regni, propter delicta patrata à delinquentibus; vt pluribus citatis fundat *Farinac. in prax. tit. de delict. & pœn. quæſt. 24. nu. 150. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 1. §. 5. nu. 6.* idemque diſponitur *in pragm. 24. cap. 8. ſub tit. de exul. & in cap. ſequenti,* mandatur, eos nec poſſe frui honoribus, dignitatibus, & officijs in locis, vbi degunt.

112 Duodecimo, poteſt Commiſſarius Campaneæ ſuam exercere authoritatem, & iuriſdictionem, non ſolùm contrà foraſcitos, per campaneam in commitiuam aliorum incidentes, etiam nullum delictum perpetrando, vt *ex prag. 6. ſub tit. de exul.* latè loquitur *Io: Grand. de bello exul. ſub prædicam. qualitatis quæſt. 2.* ibique *Thor. in annotat.* Verùm quoque

113 authoritate, & iuriſdictione fungitur contrà Magiſtrum Actorum, Scribas, Alguzerios, Miniſtros Iuſtitiæ, alioſque ſeruientes in Tribunali Campaneæ, vt ex pluribus fundat *Capyc. deciſ. 27. nu. 2. Carau. ritu 49. nu. 10. Io: Grand. de bello exul. ſpec. 14.* ibi *Thor. in annotat.*

114 Imò huiuſmodi iuriſdictione ipſe potitur priuatiuè quòad alios, vt inquit *Io: Grand. ibidem ſpec. 85. nu. 1.* vbi *Thor. in annot.* & idem firmant *Præſ. de Franch. deciſ. 417. nu. 7. Ang. Scialoya in prax. for. iudic. cap. 26. nu. 7.*

115 Nec ſyndicatui ſtare tenetur Cõmiſſarius Campaneæ, neque rationem reddere obligatur; ſiquidem omnia ſuo arbitrio relicta ſunt, ideò de nihilo redar-

116 gui poterit, vt fundant *Marſil. de bannit. ver. Iudice nu. 246. Caſſan. in conſuet. Burgund. rub. 1. §. 5. in tex. allarbitrage nu. 35. Aret. in §. prætereà nu. 2. de action. Montel. in prax. arbitr. par. 5. num. 29. Io: Grand. ibi ſpec. 50. nu. 1. Danza de pugna Doctor. tit. de poteſt. ad mod. bell. c. 7. in fin. & tom. 2. tit. de ſalario cap. 1.*

117 Verùm in noſtro Regno viget *Regia pragm. 3. ſub tit. de offic. Iuſtit.* qua cauetur, quod elapſo tempore officij præfixo ſtare debeant ſyndicatui per ſpatium quinquaginta dierum.

Sed nequeunt Cõmiſſarij Campaneæ componere delicta commiſſa, cum armis igneis; niſi priùs data notitia Proregi, vt *in pragm. 24. §. 6. de arm.* & quando delinquentes aſpirant ſeruire in bello, ſtatim debet Cõmiſſarius dare notitiam delictorum illorum, delegatis, & ſuperioribus, vt ſancitur *in prag. 3. de guidatic.*

118 Prætereà ad eruendum exules, & facinoroſos homines, qui publicam Regni incolumitatem, & tranquillitatem turbant, Excellentiſſimus Dominus Comes Caſtrilli Regni Prorex, diligentiæ, & ſolertiæ nemini ſecundus, particularem cõſtituit Magiſtratum, vt exules, huiuſmodi pœnas, quas merentur, luerent, dictumq; Magiſtratum, quem Excellentiſſimi ſucceſſores non inutilem; ſed apprimè perneceſſarium exiſtimarunt, ſummis Senatoribus colluſtrarunt, & Eminentiſſimus D. Cardinalis de Aragona tempore quo Regni claues ſubſtinebat, me elegit in vnũ ex Senatoribus dictæ Regiæ Iunctæ: modò præſidet in ipſa, peculiari ordine Excellẽtiſſimi Domini D. Petri Antonij de Aragona, nùnc Regni Proregis,

119 Dominus D. Stephanus Carrillo, y Salcedo, Regiam Cancellariam Regẽns, natalium candore valdè ſublimis, ſapientia, & integritate magnoperè præditus, ſolertia, & ingenio conſpicuus; & inter cæteros Magiſtratus conuenit Dominus D. Petrus de Valero, in Regno Aragonenſi ex nobiliſſima proſapia ortus, hic Præſes R.C.S. Iureconſultus eximius, integritate, & eruditione valdè ditatus, morum ingenuitate ornatus.

In dicta Regia Iuncta nonnullæ deciſiones ſortitæ ſunt, quas enucleare non inutile cenſeo, ſed potiùs conſentaneum materiæ, de qua verba fecimus; accidit inquam quò ad ſedandas ciuiles diſcordias, quæ annis præteritis exarſerant in Ciuitate Catanzarij inter familias de

Rocca,

Rocca, & de Morano, Præſes Prouincialis poſtquam carceribus mancipaſſet Dominicum Rocca, cum ſub verbo, & fide Regis obſtrictum, ad pacem obligari fecit ſub pœna ducatorum de non offendendo, nec offendi faciendo Franciſcum Morano patrem, atque Petrum, & Io:Antonium eius filios, & huic obligationi acceſſit fideiuſſio Ignatij Maiorano pro ſumma ducatorum 500. cumque poſt duorum annorum interſtitium fuiſſet de nocte interfectus cum ictu ſcoppictæ, dictus Petrus Morano, capta de dicto homicidio informatione iuſſu dictæ Regiæ Iuſtę, fuit citatus dictus Dominicus Rocca ad informandum, & capitula, cum abbreuiatione termini ſuper dicto homicidio, & inſuper idem Dominicus, & dictus Ignatius Maiorano eius fideiuſſor, ad dicendum cauſam, quarè non debent ſoluere prædictam pœnam ducatorum 500. in beneficium Regij fiſci.

Quamobrem exitari contingit, ſi locus erat ſolutioni dictæ mulctæ, aduerſus præfatum fideiuſſorem, qui contendebat nullam ipſi moleſtiam inferendam eſſe, quoniam *Imperator in l. 1. C. de execut.*
120 *rei iudic.* præſcripſit pœnam non exigi, niſi præuia ſententia condemnatoria, atque declaratoria delicti; cum inquiſitio aliquem reum non reddat, ſed ſententia: multa enim improperari poſſunt, quæ deindè obliterantur, vt docet *Iuriſconſ. in l. furti, ff. de his qui notant infam.* quibus concinunt *Caball. conſ.* 103. *num.* 1. *Baiard. ad Clar. quæſt.* 93. *num.* 8. & facit etiam *tex. in l. in ambigua* 19. *ff. de legib. in l. nam abſurdum, ff. de bon. liber.* vbi pœ-
121 na peti non poteſt ex crimine, quod cōmiſſum non conſtat; hinc arguebat fideiuſſor, quod ſi hæc loquuntur de principali inquiſito, multò fortius procedunt in fideiuſſore ciuilitèr obligato ad pœnam.
122 Idque fortius ſuaderi dicebat, nàm quamuis inquiſitus ſit contumax, & virtute contumaciæ contrahitur ficta confeſſio criminis, non poteſt tamen ad pœnæ ſolutionem adſtringi, niſi ſequuta ſententia declaratoria delicti fictè confeſſi, *tex. in cap. cum ſecundum de hæretic. in 6. Gram. deciſ.* 15. *nu.* 8. *Capyc. deciſ.* 112. & 121. *Capiblanc. de Baronib. pragm.* 4. *nu.* 71. 72. & 73. qui idem extendit in
123 delictis, in quibus eſt impoſita pœna ipſo iure, & probat *Clar. in* §. *fin. quæſt.* 9.
124 *num.* 7 ac procedere etiam in Notarijs, annuit *Reg. Capyc. Latro deciſ.* 73. *poſt n.* 9.
125 quapropter nec actio fiſco quæritur in delictis, in quibus reus obligatur ad pœnam, niſi à die condemnationis, *Bart. in l. vnic. C. de pœn. fiſcalib. lib.* 10. *Peregrin. de priuileg. fiſci lib.* 5. *tit. de publicat. bonor. nu.* 182. *ex tex. in l. aufertur,* §. *fiſcus, ff. de iure fiſci,* & probat *Capiblanc. de Baronib. d. prag.* 4. *nu.* 74.
126 Imò dicta ficta confeſſio nulli obeſſe poterit, niſi ipſimet contumaci, nàm delicto alterius neminem grauari decet; vndè vt pœna poſſit exigi à fideiuſſore, opus eſt, vt de delicto conſtet per veras, & lucidas probationes, nec ſufficit confeſſio ficta, reſultans ex contumacia inquiſiti, *Bart. in l. cum filius famil. nu.* 4. vbi *Iaſon. nu.* 18. *de ver. obligation.* & eſt communis DD. ſententia, teſte *Card. Tuſco litter. P. concluſ.* 212. *num.* 53. *Clar. in* §. *fin. quæſt.* 86. *nu.* 9. *verſ. ſed quæro, Caball. reſol. crim. caſ.* 250. *nu.* 4. *Scialoya in prax. foriudicat. cap.* 13. *num.* 19.
127 Et etiam fideiuſſori pro ſuo formato intereſſe neceſſariò erit impartiēdus terminus ad excludendum delictum prædictum, & elidendas probationes Regij fiſci, receptas ipſo non citato, per contraria documenta, ne ſit inferioris cōdictionis ipſo reo, cui in termino vltimæ contumaciæ comparenti defenſiones denegari non potuiſſent; ità nec præcludi deberent fideiuſſori, contrà quem ciuiliter tantùm agitur.
128 Nihilominus pro contraria parte Regij fiſci adaptatur communis regula; vtpotè ſententia lata contrà principalem, poteſt executioni, contrà fideiuſſorem iudicij, abſque nouis actis, & proceſſu demandari, *l. fin. C. de vſur. rei iudic. Aret. in* §. *fin. inſtit. de ſatiſdationib. Bart. in l.* 1. *nu.* 1. & 2. *ff. iudicat. ſoluend. Alberic. in tract. ſtatuti par.* 3. *quæſt.* 25. *Berous deciſ.* 277. *nu.* 4. *Rebuff. de libert. oblata art.* 5. *gl.* 9. *nu.* 8. *Herculanus in tract. de cantion. de non offendendo cap.* 29. *num.* 6. *Natt. conſ.* 345. *num.* 2. *vol.* 2. *Viuius deciſ.* 210 *num.* 2. & 3. *Corneus conſ.* 153. *nu.* 6. *Cuman. conſ.* 32. *in princ. Gabriel conſ.* 43. *num.* 33. & 35. *Aret in. de fideiuſſor. ſeſſ.* 4. *cap.* 34. Et ratio eſt, quia talis fideiuſſor

 fin-

129 fingitur condemnatus cum principali, alioquin res ipſa tenderet ad infinitum,& loco vnius aduerſarij incideret in plures, *gl.in l.fin. C.de vſufruct.rei indicat.Bart. & Bald.in l.1. ff.ſolut.matrim. Guid.Papa deciſ.26. Affl. deciſ.182. Præſ. de Franch. deciſ.* 400. *ad idem Coſta de ratione rata quæſt.*222. & latè agit *Io: Dominicus Gaiſus de credito cap.2. tit. 3. nu.*545. proùt in facti ſpecie fideiuſſio de nō offendendo fuit iudicialiter ſtipulata.

130 Hinc praxis eſt in noſtris Tribunalibus, vt interpoſita ſententia citetur fideiuſſor,cum inſerta forma ſententię ad dicendum cauſam, quarè non debet accuſari fideiuſſio, contrà ipſum pro dicta quantitate,in ſententia addita, & deindè datur locus ſolutioni cōtrà fideiuſſorem, ſic teſtatur *Muſcatell.in pract.fideiuſſoria mod.*12.*nu.*34. *Aretin. d.tract. de fideiuſſorib.ſeſſ.2.ſap.2. Cancer.var.reſolut. tit. de fideiuſſoribus tom.2.nu.*91.*cum ſeqq.*

Ex quibus tamen quamuis pateat,non requiri proceſſum, nec ſententiam con-
131 trà fideiuſſorem, vt coarctetur ſoluere quantitatem expreſſam in fideiuſſione de non offendendo; verùm videtur ex prædictis, quod præcedere debeat ſententia contrà principalem;eò magis quia fideiuſſores de non offendendo ſub pœnæ comminatione, non tenentur ad pœ-
132 nam ex ſolo proceſſu; vel banno interpoſito, contrà reum principalem,ratione ſuæ contumaciæ, etiam aliquibus indicijs,& præſumptionibus concurrentibus,
133 ſed legitimæ probationes expoſcuntur, *Baiard.ad Clar.quæſt.*47.*nu.*26.imò notat *Berous conſ.*203.*per totum vol.*2.quod ex dicto vnius teſtis de viſu, & contumacia delinquentis non oritur, vt fideiuſſor veniat adſtringendus, idemque ſentijt *Plotus in conſ.* 130. *nu.*22. *inter conſilia criminalia tom.*1.

Nihilominus ſentijt *Vulpellus in tract.*
134 *de pace quæſt.*104. *in fin.* quod leuiores probationes ſufficiunt, exiſtente contumacia, quia illa,ſi ſci probationibus valdè coadiuuat, & ad idem *Alex. in conſ.* 115. *viſo themate col.* 3. *verſ. quinimò, vol.* 4. ait, vt in pace rupta peculiare ſit, quod licèt non ſit plenè probatum deli-
135 ctum, ſufficit, vt in loco delicti ſit puplica vox, & fama, ſequitur *Marſil. in l. de minore,§.plurimum col.3.ff.de quæſtion,*

Dicta tamen *per Muſcatell. magnum practicum in modo* 15. *fideiuſſorum nu.*17. diſtinctionem in hac re inducunt; ſiqui-
136 dem dicto *num.*17. ait, quod committitur ſtipulatio fideiuſſoris de non offendendo,quādo principalis conuincitur per teſtes, non autem ſat eſt ficta confeſſio, ex nō comparitione reſultans; *nu.*verò 19, inquit, vt ſi principalis non conuincatur per teſtes, & per indicia ad tor-
137 turam, tùnc requiritur confeſſio, vel condemnatio principalis, & indè ſtipulatio fideiuſſoris committitur, & vteruis exequuntur realiter, & perſonaliter,prę uia citatione ad dicendum cauſam, quarè non debent ſoluerę quantitatem, in fideiuſſione expreſſam.

Æquius tamen exiſtimat idem *Muſca-*
138 *tell.nu.*20. citare principalem ad informandum ſuper contrauentione nouæ offenſæ, ac eundem,& fideiuſſorem ad dicendum cauſam,quarè non ſint exequendi pro pœna in fideiuſſione; & confecta huiuſmodi citatione, inquit ipſe *Muſca-*
139 *tell.* quod vnicum iudicium ſit contrà principalem, & fideiuſſorem, & vnica ſententia condemnantur.

140 Decreuit poſtmodum Reg.Iuncta ſub die 11. Octobris 1667. habita diſparitate ſuffragiorū, nàm aliqui dixerūt in decreto,quo condemnatur principalis,tanquā contumax ad informandum, & ad capitula, condemnetur etiam fideiuſſor prędictus,ad pœnam in fideiuſſione contentā,dùm fuit citatus ad dicendum cauſam, quarè non debet ſoluere pœnam,in fideiuſſione expreſſam. Alij autem Dñi Senatores pro maiori parte noluerunt decidere articulum, ſed dixerunt, vt fiat ſequeſtrum in bonis dicti fideiuſſoris Ignatij Maiorano,pro quantitate in fideiuſſione contenta, acta ſunt penès Leonardum de Viuo Act.Mag.

Vlterius in eadem Regia Iuncta ſucceſſit controuerti aduerſus ſententiam foriudicationis, interpoſitam per Regiam Curiam Iſclanam, contrà Nicolaum, & Anellum de Bono, & Ioannem Andream de Scala, ac diſpungi nullitates propoſitas per eoſdem foriudicatos in fortijs poſtmodum retentos.

Efflagitarunt dicti foriudicati, ſententiam huiuſmodi nullam declarari pluribus capitibus innixi, & præcipuè ex defectu

fectu Iuriſdictionis, dùm in cauſa proceſſit Regius Gubernator Inſulæ Iſclanę, qui non habet iuriſdictionem proceden. di in primis cauſis; ſed Iudex ordinarius eiuſdem Inſulæ, qui ab Excellentiſſimo Domino Prorege eligitur, & licèt proceſſerit vigore delegationis, ipſi tributæ mandato eiuſdem Excellentiſſimi Proregis; tamen tenor prædictæ delegationis inſeri debebat in citatione emanata; tenetur enim delegatus citare reũ, inſer-
141 to tenore ſuæ commiſſionis, aliter acta ſunt nulla, vt latè agit *Marant. in ſpecul. par. 4. diſtin. 5. nu. 59. & 60. Campag. in extrauag. de vita, & honeſt. Cleric. verſ. tenore fol. 5. col. 1. Merend. conſ. 89. num. 1. Io: Iacobus Martinus conſ. 13. nu. 19. addit. ad deciſ. 411. Reg. Sanfel. verſ. obſerua ſeptimo fol. mihi* 446. *col.* 2. & ità in praxi ſeruari teſtatur, *Io: Baptiſta de Thoro in annotat. ad Io: Grandem de bello exulum ſpeciali* 84. *fol.* 55. *Decian. tract. crim. lib.* 4. *cap.* 25. *nu.* 12. *Menoch. de præſumpt. lib.* 2. *præſumpt.* 15. *nu.* 2. *in fine, Bertazzol. conſ. crim.* 401. *nu.* 11. *& ſeqq.*
142 Et inſuper tenetur in citatione ad informandum, & ad capitula aſſecurare citatos, pro quibuſcumque alijs delictis, forſan per ipſos patratis; prout de praxi teſtatur *Scialoya in praxi foriudicatoria cap.* 5. *nu.* 33. *in fine*, quod deficere in citatione prædicta, aſſeuerabant delinquẽtes, & licèt aſſecuratio fuerit exhibita in huiuſmodi citatione, pro quauis cauſa, verba illa, affirmabant delinquentes, intelligenda eſſe, pro quauis cauſa, vertente
143 in dicta Regia Curia, non autem extrà eam; verba nàmque obſcura debẽt interpretari contrà proferentem, & quominus lędant inquiſitos, & clara dicuntur, quãdo intellectus non laborat in intelligendo, *Bald. in auth. hoc inter liberos in principio de teſtamen. Mantic. de coniectur. vltimar. voluntat. tit.* 3. *lib.* 3. *nu.* 27. *Capyc. Latro deciſ.* 103. *nu.* 27. *vol.* 1.
144 Amplius inquiebant criminoſi, ſententiam prædictam dici nullam ex defectu, inſito in notificatione citationis ad informandum, & ad capitula; ſiquidem Nuncius retulit citationem exequutam domi delinquentium, & non apparet, cui de domo notificata fuit, quod exprimere tenebatur, *Follcr. in pract. crim. rub. fiat relatio Nuntij lib.* 8. *de Nigris de foriudic. cap. ſiue quis* 155. *nu.* 19. vbi ſubdit, quod alioquin citatio eſt nulla, idemque confirmat *Gram. conſ.* 1. *nu.* 3. 4. *&* 5.
145 Ac etiam tenetur Nuncius perquirere reum, vt perſonaliter illum citare poſſit, eoque non reperto, permittitur eidem explere actum citationis domi, ſed tenetur in relatione exprimere hanc diligentiam adhibuiſſe, aliter citatio domi eſt nulla, *Gram. conſ.* 71. *nu.* 5. *&* 6. *& conſ. ciuil.* 152. *nu.* 7. *Guazz. def. cap.* 2. *nu.* 7. quod etiam patet ex formula, quæ in expeditione citationis additur, vt ſcilicet citandos de perſona citet, ſi ipſos reperire poterit; ſin minus, domi.

Quinimò debet præſtare iuramentum per illum de domo, vt quamprimum po-
146 tuerit, inſinuabit citationem inquiſito, vt cauetur *in conſtitutione Regn. citationis littera*, aliàs ſi non fuerit præſtitum dictum iuramentum, citatio non valet, *Gram. conſ. crim.* 71. *nu.* 5. *Marant. in pract. membr.* 1. *nu.* 124. *Scialoya in prax. foriudicat. cap.* 6. *nu.* 13.
147 Et etiã relatio notificationis huiuſmodi citationis, debet authorari dicto duorum teſtium, qui citationi interfuerunt, illamque ſubſcribere habent, aliàs citatio non ſubſiſtit, ſic apertè ſancitur *in prag.* 2. *de ordine iudiciorum*, & obſeruat *Gram. conſ.* 71. *nu.* 12. *&* 14.
148 Et hæc omnia, aiebant delinquentes, fallere in eorum Theſi, quemadmodùm etiam deficere enucleabant notificationem citationis amicis, & vicinis foriudicandi; etenim citatio ad foriudicandum nõ ſolummodò intimatur agnatis, & cognatis inquiſiti, verùm etiam amicis, & vicinis, *gl. in conſtit. Regni pœnam eorum*, ibique *Affl. nu.* 18. *&* 68. *& ibid. Gram. nu.* 11. *& ſeq. Reg. Rouit. in rub. de ſentent. foriudicat. nu.* 2. *&* 3. *Præſ. de Franch. deciſ.* 514. *nu.* 1. *& deciſ.* 516. *Scialoya in prax. cap.* 11. *nu.* 2.
149 Verumtamen fuit perpenſum, nullitatis morbo non laborare præfatam foriudicationis ſententiam; ſiquidem defectus iuriſdictionis, foriudicatis non opitulabatur, quoniam contumax effectus, non poteſt Iudicis citantis forum declinare, & petere ſe remitti ad Iudicem ſuum competentem, cum per contumaciam ipſe ammittat exceptionem declinatoriã fori, *l. dedi, §. plana, ff. qui ſatiſdar. cogant.*

Affl.

Aſſt.deciſ.133.& in conſtit.Regn.pœnam nouem nu.9.Ferrat.cautel.56.nu.2.Cathalan.de indult.cap.2. nu.21.Theſaur.deciſ. 265.nu.2. Nouar. in prax. electionis fori tom.1. ſeſſ.4.quæſt. 22. nu.2. Ann.ſingul. 120. *Foller. pract.crim. rub. banniantur nu.50.Præſ.de Franch.deciſ.417.nu.1.Carauit.rit.205. nu.4.*

150 Imò reus contumax in criminalibus, neque purgata contumacia poteſt declinare forũ Iudicis citantis, *Præſ.de Franch. deciſ.417.poſt nu.1.Carauit.rit.205.nu.4. Scialoyæ prax.foriudic.cap.2.nu.15 & 16.* tamen idem *Scial. loc. cit. nu.27.* videtur prædictis ſe contradicere, cum inquat *di-*
151 *cto num.26.* quod ſi Iudex ordinarius procedat ad ſententiam foriudicationis contrà exẽptum à ſua iuriſdictione, talis ſententia foriudicationis eſt nulla, *ex Nello de Sancto Geminiano de bannit.in 2. par.primi temporis nu.2. Carthar.de execut.ſentent. cap.fin. num.200. Conſ.Campan.de foriudic.reſol.13.n.3.& 5.* ideòque non eſt exequenda, *Farinac.pract. crim. tit.de inquiſit. quæſt.11. nu. 46.* Vndè vt dicta eiuſdem *Scialoyæ* inter ſe contradictoria non videantur, dici poteſt, quod loquuta in dicto *nu.26.* reſtringunt prin-
152 cipale axioma ſupra aſſeueratum, quando tractatur contrà Clericum citatum à Iudice laico, qui licèt effectus fue-
153 rit contumax, non per hoc, deſtituitur priuilegio fori; nàm conſtito de Clericatu ad formam *ritus M.C.* 235. poteſt Iudici competenti remitti, *Butr.in cap.ſi diligenti num.14.extr.de foro compet. Ann. ſingul.120. Io:Grand. de bello exulum in prædicam. pati quæſt. 3. ſpecial. 97. in fin. Foller.pract.crim. rub. banniantur nu.50. & rub. audiantur excuſatores nu. 39.* vbi *Baldaſſ.de Angel. in addit.num.25. Graſſ. effect.clericat.1. nu.465. Danza de pugna DD. tom. 1, tit. de contumace, cap.2. Viu. deciſ.38.nu.8. Reg.Sanfelic.deciſ.277.n.7.*
154 *Gram.vot.27.* tamen ſecundum *Viuium d.deciſ.138. nu.8.* debet Clericus, effectus contumax à Iudice laico, ſoluere mulctam eidem Iudici laico.

155 Dicitur quoq; competens Regius Gubernator Iſclanus in iudicio criminali contrà huiuſmodi delinquentes, quia ipſi criminoſi ex reſiſtẽtia facta, cohorti militum dicti Gubernatoris, & ex homicidio, indè ſequuto, in perſonam militis eiuſdem cohortis, videtur offendiſſe aures eiuſdem Gubernatoris; ac proindè efficitur competens, ex vulgato *tex. in l. nullum 12. C. de teſtibus*, quo cauetur, vt Iudex alias incompetens poteſt teſtem
156 falſum coram ipſo deponentem, pœna falſi plectere; & ità ſeruari teſtantur *Anton.Gomez variar.to.3. cap.1.nu.48. Vantius de nullitate tit.ex defectu iuriſdictionis ordinariæ nu.49. Menoch. de arbitrar. lib.1.quæſt.91.nu.2. Marant. de ordine iudiciario par.6. actu 12.in princ. Præſ.de Franch.deciſ.147. num.1. Anna conſ.107. nu.3.& 4. Alphanus collect.992. Michael Graſſ.to.1.comm.opin. lib.4. tit.10. nu.15. Auguſt.Barboſ.ſuper d. l. nullum.*

157 Et hanc *textus* ſanctionem vigere, nedùm in teſte falſum deponente, verùm quoque in omni perſona, quouis modo iuriſdictionem Iudicis non ſui offendente, affirmãt *Salzed.ad praxim canon.Diaz cap.97.ver.nec illud prætereundum, Præſ. de Franch.deciſ.370. & 722. Farinac.in prax.crim. tit.de inquiſit. quæſt.8. nu. 26. vol. 1. & de oppoſit.contrà dicta teſtium quæſt.67.per tot.Carol.de Graſſ.reg.Franc. l.2.iur.17. ver. tertius caſus Maſtrill. deciſ.147.nu.18. Capiblanc.de Baronib. to.2. cap.37. nu.9. Reg.Galeot. reſponſ. fiſcal.1. nu.4.Reg.Sanfel.deciſ.63.nu.4. Præſ.Merlin.contr.tom.2.cap.71.nu.4.*

158 Quod etiam patet, non dumtaxat ex verbis eiuſdem *text. in l.nullum*, ibi, *vt quicumque aures ſuas offenderit, non dubitet ſibimet formidandam*; conſtat hoc etiã, quia eatenus ſic decreuit Imperator, quatenus conſiderauit offenſionem factam verbo; cumque in caſu reſiſtentiæ offenſio ſit facta, hinc videtur magnoperè Iudicem contemni, propterèà ad eum ſpectat cauſæ cognitio, *Caball. centur.1. reſolut.criminal.caſ.53. nu.7. Capiblanc. de Baronib.to.2.cap.56. nu.18.*

159 Et dicitur offendere aures Curiæ, ſi offendatur Miniſter, vel Officialis, ab illo Iudice deputatus, in exercitio ſui muneris, ſic decreuit *tex.in auth. de quæſtorib. §.maximè, & in auth.de iudicib.§.is qui, verſ. neceſſitatem, Præſ.Merlin. centur. 2. cap.71.nu.3.*

160 Quemadmodum idem eſt, ſi offendantur Notarij Curiæ, aut Nuncij, vel ſeruientes, vt firmant *Caſtr.in d.l.nullum n.2.Bart.in l.ſi quis,ff.de falſ.Luc.de Penn.*

in

in l. quinque ſummates, C. de decurion. lib.
10. Paris de Puteo in tract. de ſyndic. verb.
Officiales, verſ. Officiales, Vinc. de Franch.
deciſ. 679. nu. 2. Farinac. de teſtib. quæſt. 67.
§. 2. per tot. Bouadill. in politic. cap. 17.
nu. 48. & eſt *tex. in l. ſi quis fortè, §. ſi quos,*
ff. de pœn. Præſ. Merlin. loc. cit. nu. 3.
161 Et hoc adeò verum eſt, quod nullo
priuilegio fori delinquenti ſuccurritur;
cum ſpeciale ſit, vt in caſu *textus in l.*
nullum, delinquens forum non ſortiatur,
etiam ſi iuriſdictio ſui Iudicis, ſit clauſu-
la abdicatiua, & priuatiua munita; ſic
Bart. in d. l. nullum, Felin. in cap. verum
column. 3. de foro compet. Couarr. practicar.
quæſt. cap. 18. nu. 8. Peguera deciſ. 79. nu. 4.
Præſ. Merlin. centur. 2. cap. 71. n. 8. Girond.
tract. de priuileg. nu. 334. Reg. Sanfel. deciſ.
63. nu. 6. & facit *tex. in l. 2. C. de priuileg.*
ſcholar. lib. 12. ex cuius diſpoſitione ra-
tio depromitur, quia conceſſio, aut pri-
162 uilegium iuriſdictionis, quamuis am-
plum ſit, nunquam progreditur ad ea,
per quæ publica læditur vtilitas, confert
tex. in l. fin. C. de offic. Magiſtr. militum, l.
humilioribus, C. de ſuſceptorib. & arcarijs
lib. 10. & probat *Girond. tract. de priuileg.*
163 *nu. 334.* cumque publicæ vtilitati con-
ferat honor, & reuerentia ergà Magiſtra-
tus, *l. 1. §. huius ſtudij, & l. veluti, ff. de*
164 *iuſtit. & iur.* & illa ſeruari nequit, niſi
ius vindictæ aduerſus temerarios delin-
quentes eiſdem offenſis tribuatur, *Larrea*
in tract. de authorit. Magiſtrat. & idem
comprobant doctè annotata *per Præſ.*
Merlin. tom. 2 controu. cap. 71. nu. 1. & 2.
165 Hinc eſt, quod non opitulatur militi
priuilegium militare aduerſus diſpoſita
in d. l. nullum, ſic diſponunt verba eiuſ-
dem *text. in l. nullum*, & idem clarius
ſuadetur *ex l. 1. & 2. ff. de offic. Præſid. l. is*
apud quem, ff. de acquirend. hæredit. &
confirmat *rubrica authentica, vt omnes*
obediant iudicibus Prouinciarum, & in
criminalibus, & pecuniarijs, nullo excep-
to per priuilegium, & comprobat *tex. in*
§. hac conſiderantes auth. cit. vt omnes
obediant iudicib. & hoc idem ſequuntur
Aiala de iure belli lib. 3. cap. 8. nu. 5. Cene-
dus ſingul. 19. Reg. Galeot. reſp. fiſcal. 1. nu.
24. & 25.
166 Nil refragante, quod in contrarium
ſcripſerunt, *Præſ. de Franch. deciſ. 722. &*
Reg. Tapia deciſ. 13. in beneficium iuriſ-
dictionis Magni Admirati, quia *Præſ. de*
Franch. in dicta cauſa contrarium præ-
167 buit ſuffragium; qua de re ſic pluries
contrà dictas deciſiones fuit iudicatum,
vt teſtantur *Garſia Maſtrill. deciſ. 147.*
Reg. Galeot. reſponſ. fiſcal. nu. 81. Præſ. Mer-
lin. d. cap. 71. num. 33. controu. tom. 2. Reg.
Sanfelic. deciſ. 63. & in hac re latè ſcripſi
in tract. de fiſco, qui Deo dante prælo
tradetur, vbi materia plenè deguſtatur.
168 Quinimò Clericus, falſum teſtificans
corã Iudice ſeculari, ab eodem punitur,
Clericali priuilegio non ſuffulto, proût
contrà *deciſionem 230. Afflicti* ſcripſerũt,
gl. in d. l. nullum Archidiac. in cap. presby-
ter 15. quæſt. 5. nu. 1. & 2. Cin. & Bald. in
præl. l. nullum, & idem Bald. in l. 1. in fin.
C. quomodo, & quan. Iud. Marſil. in l. fin.
nu. 152. ff. de iuriſd. omn. iudic. Alex. in ad-
dit. ad Bart. in l. 1. in 2. oppoſit. ff. de iudic.
Ludou. Roman. in l. cui iuriſdictio 2. ff. de
iuriſd. omn. iud. nu. 8. Decian. tract. crim.
to. 1. l. 4. cap. 11. nu. 82. Salyc. in l. nullum
nu. 4. Fulgoſ. ibi. nu. 1. Iaſon. in l. quæ man-
datum nu. 7. ff. de offic. eius cui. Roland. cõſ.
12. nu. 26. Guliel. de Bened. in cap. Rainu-
tius, verb. vxorem dec. 2. num. 146. Surd.
conſ. 396. num. 2. Clar. in prax. quæſt. 38.
num. 14.
169 Et è contrà ſi laicus falſum depoſue-
rit, Iudex Eccleſiaſticus illum coercit:
proût dixerunt *Couar. d. cap 18. pract. nu. 8.*
Peguera deciſ. 29. num. 5. Anna conſ. 107.
nu. 7. Bonadilla in ſua politic. l. 2. cap. 17.
nu. 47. Merlin. d. cap. 71. nu. 9. Clar. prax.
crim. §. fin. quæſt. 38. num. 37. verſ. ſed hic
quæro, Farinac. l. 1. quæſt. 8. de inquiſit.
nu. 27. verſ. limita ſecundo, & l. 2. de op-
poſit. contrà dicta teſtium quæſt. 67. nu. 31.
Carol. de Graſſ. de effect. Cler. effect. 1. nu.
1153. Anſald. de iuriſd. par. 2. tit. 19. c. 26.
num. 59.
Ad idem faciunt, quæ deciſa refert
170 *Carthar. deciſ. 86. & 89.* contrà laicum,
percutientem ſatellites, & Miniſtros Iu-
dicis Eccleſiaſtici, in actu executionis à
Iudice Eccleſiaſtico indictæ, & ſequũtur
Ricc. collect. 4299. par. 9. Aufrer. deciſ. 14.
Boer. deciſ. 105. Guid. Papa deciſ. 179.
Ex quibus propterea ſatis liquidò de-
ſumitur, Regiũ Gubernatorem Iſclanum
iure meritò Iudicium criminale contrà
ſupradictos delinquentes pronunciare
potuiſſe.

Nec

Nec ſententia foriudicationis interpoſita poteſt de nullitate redargui, ea
171 cauſa, quia in citatione ad informandum, & ad capitula non fuit delegatio, quam habebat dictus Gubernator ab Excellentiſs. Prorege, inſerta, nàm licèt delegatus obligetur inſerere in citationibus, & proceſſu poteſtatem ipſi delegatam, *cap. cum in iure*, vbi *Abb. & Felin. de offic. delegat. Bald. in l. 2. ff. ſi quis in ius vocatus*; hoc tamen fallit in Præſide Pro-
172 uinciæ, cui tãtùm ſufficit, vt alleget eius poteſtatem, nec requiritur, vt illam probet, aut oſtendat; cum notum ſit Præſidem habere hanc facultatem militarem, ita *Foller. in pragm. de foriudic. nu. 26. Io: Grand. de bello exul. quæſt.* 74. vndè cum verſetur in Gubernatore, qui procede-
173 bat in Inſula Iſclana, contrà certum genus perſonarum, ſcilicèt contrà Venatores, qui ſunt adſcripti ſeruitio Caſtri illius Inſulæ, ideò non tenebatur delegationem inſerere, ſed tantummodò inſinuare.

174 Et amplius citatio prædicta ad informandum, & ad capitula nulla reddi non poteſt, ex defectu notificationis non confectæ, amicis, & vicinis foriudicandi; quia amici, & vicini non ſunt
175 ſigillatim citãdi, ſed ſufficit, vt per proclama in citatione ad foriudicãdum fuerint vocati, *Reg. Merlin. controu. cap. 39. nu. 14. Reg. Capyc. Latro deciſ. 74. Angel. Scialoya prax foriudicat. cap. 11. nu. 4. verſ. & amicis*; imò in citatione ad foriudican-
176 dum intimari non debent omnes agnati, & cognati foriudicandi; ſed tantùm illi, de quibus notitia habetur, & ſunt eiuſdem loci, vbi principalis inquiſitus foriudicatur, cum contrà incertos, & ab-
177 ſentes, poteſt procedi ad citationem per edictum, *Reg. Tap. deciſ. S.C. 50. nu. 11. Præſ. de Franch. deciſ. 516. Nouar. deciſ. 12. Reg. Rouit. in rub. de ſentent. ad foriudicat. nu. 3. Foller. pract. crim. rub. vel eos verbaliter citari faciat nu. 37. Marant. in ſpecul. par. 6. memb. 1. n. 82. Epiſc. Ricc. deciſ. 199. part. 3.* qua de re obſeruat *Scialoya d. cap. 11. nu. 4.* quod tenetur Iudex reſcribere
178 Vniuerſitati loci, vt dent liſtam agnatorum, & cognatorum foriudicandi, & habita dicta notitia, ſpecialiter illos citare debet, & hanc praxim confirmat *Reg. Capyc. Latro deciſ.* 74. Hinc eſt, quod ſi in citatione ad foriudicandum, ſint citati aliqui conſanguinei foriudicandi, non
179 autem Pater, vel frater, ſi conſanguinei citati opponant Patrem, & fratrem non notificatos, poteſt procedi ad ſententiam foriudicationis, illa non obſtante; prout deciſum tradit *Reg. Sanfelic. deciſ.* 225. quod etiam comprobat *Reg. Tap. deciſ. S.C.* 50. dummodò de patre, & matre non fuerit habita notitia.

180 Inſuper fuit perpenſum, iſtos delinquentes ex Regijs Sanctionibus pro foriudicatis reputari, conſtat *ex prag. 21. §. 5. & prag. 22. §. 6. de exul.* vbi præcipitur, quod ſi aliquis viſus fuerit armatus armis igneis, in commitiua bannitorum delinquentium, & ambulantium per campaneam, ad numerum quatuor, ipſo iure incurrat ad pœnam mortis naturalis, & poſſit impunè occidi, licèt non ſit declaratus foriudicatus per ſententiam, de quibus etiam meminit, *Scialoya d. cap. 7. n. 16.*
181 vndè abſque ſententia declaratoria, facta ſolummodò recognitione perſonæ, morti traduntur, ità ſentierunt *Reg. Rouit. in pragm. 12. nu. 3. de exulib. Nouar. deciſ. 39. & in collectaneis ad prag. 7. nu. 10. de exulib. Capiblanc. de Baronib. tom. 1. ſuper pragm. 8. par. 2. nu. 129. & tom. 2. cap 52. nu. 13. Danza de pugna DD. tom. 2. tit. de armation. per Campaneam cap. 1. num. 19.* licèt in contrarium ſcripſerit *Conſ. Campan. de foriudicat. reſol. 27. Scialoya prax. foriudicat. cap. 10. nu. 21.*

Aliæ autem nullitates allegatæ non obſtabant, nàm reſpectu aſſecurationis illa in citatione erat conceſſa, reliquæ verò ſolemnitates, quas requiri in relatione Nuntij dicebatur, receſſerunt ab aula, & per Reg. prag. aliter ſtatutũ, & ex ordinibus D. Proregis illę non ſeruantur.

182 Ideò ex prædictis Regia Iuncta ſub die 27. Iulij 1667. pronunciauit, quod exequantur ſententię foriudicationis, contrà Nicolaum, Anellum Bono, & Ioannem Andream Scala; & in eadem ſententia dicta Regia Iuncta ad vltimum ſupplicium condemnauit Sabatellum de Serio, qui confeſſus fuit plura ſcelera, ac nefaria crimina patraſſe, dùm ipſe in commitiuam aliorum per campaneam armatus inceſſit, qua in cauſa dicta Regia Iuncta pro aſſoluto tranſit articulum, vt contrà bannitos dicatur delictum conſtare, ac pro

183 pro eodem ipſos condemnari poſſe, licèt probatio delicti in genere deficiat *Franciſcus Caſconus in tract. de tormentis cap. 2. nu. 4. Io: Grand. de bello exulum ſpecial. 93.* ſolent enim abſcondere cadauera, proijciēdo in flumine, vel in mari, vt ex DD. ſupra adductis, & cōſtat de prędictis apud acta Leonardi de Viuo Act. Mag.

Tamen prædicti Rei, dùm ad vltimum ſupplicium ducebantur, Excellentiſſimus Dominus D. Petrus Antonius de Aragona Regni moderator, ſumma pietate præditus, vitam illis conceſſit, & perpetuo ſeruitio in Regijs Triremibus eoſdem adſcripſit.

184 Amplius altercata fuit in eadem Regia Iuncta cauſa inquiſitionis, contrà Ioſeph de Marinis Prouinciæ Baſilicatæ: hic per plures annos per Campaneam inceſſit, multa delicta enormia, atque enormiſſima commiſit, & inter graſſatores, nedùm ſe comiſcuit, ſed illorum Dux ſe conſtituit, fuit deindè propè Ciuitatem Meſſanæ à noſtris apparitoribus deprehenſus, illiſque comitantibus in Ciuitatem hanc ductus, iudicio Regiæ Iunctæ expoſitus, vbi ſpontè confeſſus, plura declarauit homicidia, furta, & recaptus, aliaque delicta per ipſum commiſſa, & etiam acceſſit, quod per Regiam Audientiam Principatus Citra, fuit bis forjudicatus, præuijs ſententijs, tamen inſpectis diligenter actis, & proceſſibus dictarum ſententiarum foriudicationis, apparebant illę ex reuolutione cartarum nullæ, ex defectu citationum, non rectè expeditarum ſeruata forma Regni conſtitutionis; ideò Regia Iuncta cautius agēs noluit procedere ad exequutionem dictarum ſententiarum præuia recognitione perſonæ, ſed fiſcus inſtetit ad mortem damnari, ſtante ſpontanea confeſſione, & ex proceſſibus ipſius inquiſitionis conuictus inſpiciebatur, de armatione per Campaneam; & alijs delictis; vndè fuit ei impartitus breuis terminus horarum ad ſe defendendum, etiam aduerſus cōfeſſionem, & totam ſuam inquiſitionem, & conſtituto Aduocato ad ſui tutelam, dùm tractebatur de expeditione cauſæ, tria ad euadendū reum à iudicio Regiæ Iunctæ, & etiam ab hoc ſupplicio, glomerabantur.

185 Primum, quia dictus Ioſeph fuit captus extrà Regnum noſtrum, nimirùm in Ciuitate Meſſanæ, cuius Territorium alterius iuriſdictioni ſubiacet, quamobrē ſecurus reddi dicebatur *ex tex. in l. decernimus, C. de his, qui ad Eccleſ. confugiunt*, & ex inſigni doctrina *Imolæ in reſp. 51. incip. in caſu præmiſſo nu. 6. in 3. dubio*, qui inquit, non licere capienti hoſtem ſuū captum ducere per Territorium alterius Principis, etiam amici vtriuſque, & idem probatur *ex tex. in l. poſtliminium, §. poſt liminium, ff. de captiu. & poſtlimin. reuerſ.*

186 quo in loco Iureconſultus eleganter docet, reuerſum ab hoſtibus, cum primū in amicam Ciuitatem venerit, libertatem recuperare (quia tùnc primum ibi nomine publico tutus eſſe cepit) ergò deſumitur, quod in Ciuitate amica hoſtem

187 ſuum offendere, quis non poteſt; idem eſt in ſeruo fugitiuo ex alieno Territorio, quē quis per ſe abducere non poteſt, *l. quis ſit fugitiuus, §. idem Celſus, ff. de ędilit. edict.* proùt, hòc pariter eſt in ban-

188 nito capto à Iudice, qui cum banno illum mulctauerat, in alieno Territorio relaxari debet, ex doctrina *Oldradi*, qu am refert *Io: Andr. in add. ad Speculatorem in tit. de accuſation. in addit. magna*, & ſequuntur *Nellus de bannit. 2. part. ſecundi temporis quæſt. 30. Iacob. Butricaric. Aret. Iaſon. & Hipolit. de Marſil. in l. final. ff. de iuriſd. omn. iudic. Corn. conſ. 159. lib. 2. Gomeſ. var. reſol. tit. de captur. nu. 1.* cum alijs cumulatis *per Farinac. quæſt. 103. nu. 208. verſ. limita tertio*, quas doctrinas licèt Aduocatus Rei non adduxerit, citauit tamen ad cōcluſionem pręfatam, quæ ex prædictis fundatur *Reg. Conſtant. in l. vnic. C. de claſſ. lib. 11. nu. 116.*

189 Sed huic obiectioni occurrebatur, nàm *tex. in l. decernimus, C. de his, qui ad Eccl. confugiunt*, vbi regula traditur, quod alienum territorium prēſtat ſecuritatem, illa tamen locum obtinet, quando agitur de loco exempto, non autem applicatur in captura, quæ fit in loco nō exempto, nec *tex. in l. poſtliminium, ff. de captiu.*

190 *&c.* vbi cauetur, quod reuerſus ab hoſtibus, cum venerit in primam Ciuitatem amicam, incipit gaudere beneficio poſtliminij; adaptari tamen non poteſt hæc diſpoſitio in delinquente, quem Iudex loci delicti per milites inſequebatur, proùt etiam non conueniunt dicta de ſeruō

 fugi-

fugitiuo, vel de bannito; tùm quia iure
191 diſponitur, quod feræ, & aues in alieno
agro captæ, fiunt capientium, etiam contradicente Domino, cui iniuriarum
actio competit, ex doctrina *Bart. & Caſtrenſ. in l. Dinus, ff. de ſeruitut. ruſticor.*
quam communiter ſequuntur *Vinius lib. 2. comm. opin. concl. 311. Cepoll. de ſeruit.
ruſticor. cap. 27. Franciſcus Marcus deciſ. 130. Veſembec. in paratl. in tit. de rer.
diuiſ. Sebaſt. Medic. in tract. de venat. quaeſt. 6. Couarr. in reg. peccatum part. 2,
§. 8. num. 4. Molin. de iuſt. & iur. diſp. 51. tract. 2. cum alijs per Io: Guttierez Canon.
quaeſtion. lib. 2. quaeſt. 28.*
192 Tùm etiam, & fortiùs, quia Iudex loci
delicti præueniens in captura Rei, etiam
in Territorio eiuſdem Principis dominãtis, ſed ſub clipeo alterius Iuſdicentis, dicitur competens, in coerctione eiuſdem
193 delinquentis; nàm inter diuerſos Præſides eiuſdem Principis Territorij attenditur præuentio, *Clar. in §. fin. quaeſt. 39.
verſ. quaero nunquid, Caſtrenſ. in l. 1. nu. 5. verſ. ſi Florentinus, C. vbi de crimin. agi
oport. Boſſ. in tit. de for. compet. nu. 79. & ſeq. Theſaur. deciſ. 90. nu. 6. cum alijs per
Caball. reſolut. crimin. centur. 2. caſ. 162, nu. 8. & ſeq.*
194 Imò Iudex loci delicti proſequens iniuriam, poteſt petere remiſſionem delinquentis, detempti in alieno territorio, vt
ſupra *in rub. 14.* §. 10. annuimus, & cõprobant *Bald. in l. 2. verſ. quid ergò ſi Iudex, C.
de ſeru. fugitiu. Auend. in reſp. 40. num. 2. Azeued. lib. 8. recompilat. tit. 16. l. 1. n. 13.*
ità etiam ſi quis in proprio domicilio, aut aliundè capiatur, adhuc de neceſſitate
remitti debet ad locum patrati delicti, *Facchin. lib. 9. controu. iur. cap. 20. Bolognet. conſ. 8. nu. 9. verſ. ſed poſito ait*; proùt
195 quoque ſi ſit captus delinquens à Iudice domicilij, & remiſſio petatur à Iudice
originis, & delicti, remittendus eſt ad locum delicti, *Theſaur. d. deciſ. 90. nu. 4.* ſequitur *Reg. Conſtant. in l. vnic. nu. 125. C.
de Claſſicis lib. 11. Reg. Ronit. in pragm. 1. vbi de delict. nu. 57.*
196 Rurſum annuebat inquiſitus, quod in
delictis confeſſis ſpontè, non conſtabat de corpore delicti in genere; & propterea de confeſſione non erat habenda ratio, *l. 1. §. Dinus Seuerus, ff. de quaeſtionib.
Farinac. pract. crim. tit. de reo confeſſ. & conuict. quaeſt. 83. nu. 1. Foller. pract. crim.
rub. & ſi confitebuntur nu. 1. Guazzin. ad defenſ. reor. defin. 32. cap. 31. nu. 1.* cum alijs
per Scial. in prax. torquend. reos cap. 3.

Sed probationẽ huiuſmodi cum bannitis, & foriudicatis ex ſpeciali priuilegio non eſſe neceſſariam, diximus hac *rub. nu. 43. & 183.* ideò vnico verbo remouetur prædicta oppoſitio.
197 Denique opponebatur, quod dùm
dictus Ioſeph erat confeſſus ſpontè, mitius erat agendum *ex cap. non dicatis 12.
quaeſt. 1. l. quiſquis. §. ſanè, C. ad leg. Iul. Maieſt.* & pluribus DD. hãc quæſtionem
exornant, *Boſſ. in tit. de conuict. num. 6. Foller. in pract. crim. in verb. & ſi confitebuntur nu. 81.* & minorari deberi pœnã
reo ex ſpontanea confeſſione, latè probat *Faraquell. in tract. de pœnis temperand. cauſa 30. & Farinac. de reo confeſſ.
quaeſt. 81. nu. 171. & 174. cum ſeqq.* & ità
198 practicatum fuiſſe cum Paulo Martino,
qui ſub ſpe indultus promiſſi cum ſolita clauſula, *ponendo il delicto in vero*, ſpontè nulla præcedente interrogatione confeſſus fuit homicidium, cum non obſeruaſſet poſteà condictionem indultus, fiſcus inſtabat puniri pœna mortis, & per
M. C. fuit condemnatus ad remigandum vita durante, vt teſtatur *Reg. Sanfelic. deciſ. 234. nu. 2.*
199 Sed in contrarium arridet doctrina
Clari in §. fin. quaeſt. 60. verſ. non deſunt etiam, vbi dicitur, quod Iudices non curant, nec attendunt, quod reus ſpontè
confeſſus ſit, & refert doctrinam *Alberici in l. 1. §. quaeſtioni nu. 3. ff. de quaeſtion.* dicentis ſe nunquam vidiſſe ſeruare, vt
quis propter ſpontaneam confeſſionem mitius puniatur, *Bertazol conſ. 357. nu. 6.
Riminald. conſ. 245. nu. 61. lib. 3.* cum alijs adductis *per Farinac. d. quaeſt. 81. cap. 5. de
reo confeſſ. nu. 173.* Praxis autem, & obſer-
200 uantia M. C. in criminalibus ſemper
fuit, vt in atrocioribus delictis puniantur Rei, etiam ſpontè confeſſi pęna mortis naturalis ex dictis *per Farinac. d. quaeſt.
81. cap. 5. nu. 173.* & refert ità deciſum per M. C. in diuerſis cauſis, *Reg. Sanfelic. d.
deciſ. 234. nu. 4.* aliàs eſſet clipeus reorum confiteri delicta in iſtis caſibus, ad euadendam pœnam ordinariam.
201 Quibus omnibus diſcuſſis in Regia
Iuncta, ſub die 28. Ianuarij 1668. iudicauimus,

Digitized by Google

uimus, quod dictus Ioſeph de Marino moriatur more Germanico, & eius corpus diuidatur in fruſtra; verba ſententiæ ſunt, quæ ſequuntur, &c.

In cauſa Regij fiſci cum Ioſepho de Marinis, publico Capite Banditorum, inquiſito de armatione per Campaneam cum magna commitiua, pluribus homicidijs, receptis, cum ſequeſtrationibus perſonarum, etiam Eccleſiaſticarum, & intus Eccleſias, furtis in ſtrata publica, etiam Regij Procacij, Incendijs, vulneribus cum ſtruppijs, ſcaramutijs cum Regia Curia, & alijs delictis, vt ex actis.

Die 28. menſis Ianuarij 1668. Neapoli facto verbo.

Per Regiam Iunctam, delegatam per Suam Excellentiam fuit prouiſum, & decretum, quod ſupradictus Ioſeph, vt ſupra inquiſitus, ſupra currum ad forum magnum ducatur, ibique in alta Rota ictibus mallei ferrei more Germanico moriatur, eiuſque corporis membra in fruſtra diuidantur, & ad eſcam volatilium exponantur, ità quod ei ſit pœna, cæteriſque tranſeat in exemplum, & condemnetur ad intereſſe partium; verùm ante exequutionem ſententiæ torqueatur tanquam cadauer ad ſciendum alia delicta, & alios complices, fautores, protectores, & receptatores, hoc ſuum, &c. D. Eſteuan Carrillo de Salcedo, Marchio Criſpani, Franciſcus Roccus, D. Fernandus Muſcoſo Oſſorio, Ignatius Prouenzalis. Leonardus de Vino Act. Mag.

De officio Pręfecti Claſſis, & Generalis Triremium, ad quæ illud ſe extendat; & an delicta, commiſſa in Terra per Claſſicos, & milites Triremiũ cognoſcat?

RVBRICA XVI.

SVMMARIVM.

1 *Præfectus Claſſis antiquitus nullam habebat Iuriſdictionem, ſed erat penès M.C.V.*

2 *Maris iuriſdictio, & perſonarum viuentium de arte maris fuit commiſſa Tribunali Magni Admirati.*

3 *Generalis Claſſis habet cognitionem omnium delictorum militarium, etiam in Terra, de iure communi, niſi delicta grauia ſint; nàm tunc ſpectant ad Iudicem ordinarium, nu.4. & leuiora ad Generalem, nu.5. Alij tenent contrarium, nu.6.*

7 *Tribunal Generalis Triremium fuit erectum à Rege Philippo II. qui dedit ei Inſtructiones nu.8.*

9 *Appellatio à decretis Curia Præfecti Claſſis datur Generaliſſimo maris, quando ibi reperitur, aliàs ad Dominum Proregem; à quo quandoque eidem Præfecto remittitur adhibito voto alterius Conſultoris, n.10. ſed hoc rarius euenit n.11.*

12 *Iuriſdictione omnimodo conceſſa, non venit cognitio appellationis.*

13 *Præfectus Claſſis iuriſdictionem habet cumulatiuè, cum Iudice ordinario; contrarium, n.14.*

15 *Iuriſdictio, conceſſa cum inſtructionibus, dicitur diſcretiuè impartita; ità vt alter alterius cognitionem non debeat abrogare.*

16 *Magnus Admiratus habet iuriſdictionem priuatiuam.*

17 *Claſſis Præfectus cognitionem habet, delictorum in Claſſe commiſſorum, licet ſint*

grauia, vel leuia.

18 *Præfectus Claſſis non poteſt punire Officiales, à Rege creatos in ipſa Claſſe,*

19 *Sententia Præfecti Claſſis non poteſt exequutioni demandari in terra.*

20 *Præfectus Claſſis non cognoſcit, de cauſis ciuilibus militum Claſſis;niſi tàm actor, quàm reus ei ſubſint, n.21.*

22 *Fiſcus M.C.V. eſt fiſcus Curiæ Præfecti Claſſis, & omnibus alijs Curijs, vbi non adeſt fiſcus.*

23 *Triremium viſitatio fuit commiſſa per Proreges alijs Miniſtris; etiam virtute litterarum Suæ Maieſtatis nu.24.*

25 *Claſſicus, in Terra delinquens, à quo Iudice ſit cognoſcendus.*

26 *Author exercuit officium fiſci Patroni in M.C.V.*

27 *Aſportatio pugionis abſque enſe intus Ciuitatem Neapolis eſt interdicta, etiam militibus Triremium,nu.28.*

29 *Milites Triremium nec cum licentia Generalis arma deferre poſſunt intus Ciuitatem.*

30 *Armorum delatio extrà Caſtra,& naues, militibus, & Claſſicis prohibetur.*

31 *Arma deferendi licentia intus Ciuitatem conceſſa intelligitur de die, non de nocte.*

32 *Arma aſportantes intus Ciuitatem cognoſcuntur à Regente M.C.V. etſi milites ſint tàm maritimi, quàm terreſtres.*

33 *Delicta, in terra commiſſa,à Præſide Prouincia cognoſcuntur.*

34 *Delicta militaria à militum Iudice puniuntur, & nu.55.*

35 *Remiſſio militis Regiarum Triremium, qui intus Ciuitatem deliquerat,fuit per S.C. denegata,nu.51.*

36 *Delictorum diſtinctio, grauium ſcilicet, vel leuium,an cum Claſſicis ſit facienda, nu.60. & 64.*

37 *Pœna contrà aſportantem pugionem intus Ciuitatem Neapolis eſt Triremium.*

38 *Delictum an ſit atrox, vel leue,cognoſcitur à pœna,pro eo impoſita.*

39 *Pœna Triremium in locum damnationis in metallum ſucceſſit.*

40 *Pœna Triremium, vti capitalis,& libertatis priuatiua,grauis iudicatur.*

41 *Delinquens in terra, delicto communi, à Iudice ordinario punitur, non militari.*

42 *Claſſicus in terra delinquens, delicto communi, de foro Iudicis terræ efficitur.*

43 *Militum Inſtructiones datæ per Catholicum Regem Philippum II. recenſentur.*

44 *Iuriſdictio Præfecti Claſſis, ad certum genus perſonarum, & cauſarum reſtricta, à limine ſuæ poteſtatis, abſque nullitatis vitio non egreditur.*

45 *Fines delegationis ſunt obſeruandi, & conceſſionis tenor attenditur.*

46 *Sententia Præfecti Claſſis in terra executioni demandari non poteſt.*

47 *Iuriſdictio in alieno Territorio non exercetur.*

48 *Sententia Tribuni militum, & Præfecti Triremium in mari tantùm executioni demandatur, & alıter, qui fecerunt, fuerunt puniti.*

49 *Armorum delationis crimen contrà Principem prohibentem committitur, ac publicam Ciuitatis quietem.*

50 *Præfectus Claſſis duobus concurrentibus, iuriſdictionem habet, ſcilicet ſi delinquat Claſſicus,contrà Claſſicum, & delictum in ipſa Claſſe committatur, ex verbis Inſtructionum militarium.*

51 *Mare, vbi Claſſis reperitur, eſt Territorium Ducis Claſſis,ſicut locus,in quibus exercitus commoratur.*

52 *Delictum,à ſubditis Generalis Claſſis in terra commiſſum, à M.C.V. punitur, & ità paſſim iudicatum affertur.*

53 *Iuriſdictio Ducis Claſſis eſt cumulatiua, non abdicatiua.*

54 *Iudex, qui præuenit, debet præferri,quãdo iuriſdictio eſt cumulatiua.*

55 *Claſſicus in Terra delinquens,nõ cum pagano, ſed tantùm bona prohibita aſportando,ſi ibi fuerit captus,à Præſide Prouincia punitur.*

56 *Iuriſdictio Præfecti Claſſis an extendatur in terram,ſeù lictus maris, per quãtum diſtat per ictum vnius baliſtæ, vel vſque ad aſpectum regalis vexilli Triremium,nu.57.& 58.*

59 *Iuriſdictio eſt de regalibus, & ſinè titulo poſſideri nequit.*

60 *Poſſeſſio non ſuffragatur in his, quæ iuris habent reſiſtentiam, niſi de conceſſione conſtet.*

61 *Domus, quam habet Præfectus Claſſis in molo magno Ciuitatis Neapolis, non arguit dictum Præfectum habere iuriſdictionem in terra.*

62 *Iu-*

62 *Iuriſdictio Præfecti Claſſis eſt limitata intrà eius ſepta, & Triremes, & Claſſi tantùm cohæret, nec ad mare extenditur, in quo procedat Magnus Admiratus, reſpectu viuentium de arte maris, & naufragiorum, cum clauſula abdicatiua.*

63 *Miles Regiarum Triremium ex ſimplici aſportationis armorum delicto, intus Ciuitatem, fuit per M.C.V. punitus, & alia exempla recenſentur, nu.64.*

65 *Generalis Triremium, qui carcerauit Iudicem Ciuilem M.C. ex quo ille Iudex carcerauit Auditorem Triremium, fuit per Proregem carceratus, & relegatus.*

66 *Dominus Comes Caſtrilli laudatur.*

67 *Generalis Triremium, qui carcerauit Capitaneum Iuſtitiæ M.C.V. fuit per Proregem ad* Ciuitatem *Gaetæ conlimitatus.*

68 *Delicta militaria, quæ ſint.*

69 *Delicta militaria, ſiuè intus Triremes, ſiuè in terra committantur, à Capitaneo Generali Triremium, puniuntur.*

70 *Miles, qui alium militem verberauerit, ab eius* Capitaneo *iudicatur.*

71 *Miles, ſi tàm actor, quàm reus ſit, vel reus tantùm, cognoſcitur in ciuilibus à Magiſtro militum, ſecus ſi miles conuenerit alium non militem.*

72 *Actor ſequitur forum rei conuenti.*

73 *Delicta communia, non militaria, à militibus commiſſa, contrà perſonas terræ, à quo puniantur, & an ſit vera diſtinctio,* gl. in l. magiſteria, C. de iuriſdict. omn. iudic. *inter delicta enormia, & leuia, nu.74. & 76.*

75 *M.C.V. obſeruantia in delictis communibus.*

77 *Delictum mediocre, ſeù leue, quod nàm ſit remiſſiuè.*

78 *Milites, & cæteri homines Triremium, ſi per terram aſportātes arma prohibita, vel alia facinora committentes, ſunt puniendi per Officiales terræ, & ità indicatum per M.C.V. facto verbo in* Collaterali *Conſilio.*

De officio Pręfecti Claſſis, & Generalis Triremium, ad quæ illud ſe extendat; & an delicta, commiſſa in Terra per Claſſicos, & milites Triremiū cognoſcat?

RVBRICA XVI.

RAtiocinare non incongruum puto hic, de munere Præfecti Claſſis huius Regni noſtri, ſed opere pretium magnoperè pernecesſarium; ſiquidem cū ſæpè ſæpiùs ille iuriſdictioni M.C.V. obijciatur, expoſcitur ergò, vt de illius iuriſdictione, & facultatibus diſſeratur; & quamuis ſatis luculenter materiam noſtrates deguſtauerint, tamen non iniucundè forè arbitror, ſequentes elucubrationes in §§. diſtinctas in medium enucleare iuri innixas, & hodiernæ praxi conſonas.

1 Porrò antiquitus Præfectus Claſſis nullā conſequebatūr iuriſdictionem, quæ tàm in mari, quàm in terra erat penès M.C.V. ſed creſcente Ciuitate, & Regno ad cōmodiorem iuſtitiæ exequutionem ab ipſa M. C. fuit ſeparata iuriſdictio
2 maris, & perſonarum, ac rerum maritimarum, & fuit erectum Tribunal Magni Admirati, quod cognoſcebat de quibuſcumque delictis, & cauſis tàm ciuilibus, quàm criminalibus, in mare commiſſis, & inter viuentes de arte maris, vt notant *Marin. Frecc. lib.1. de ſubfeud. in tit. de offic. Mag. Admirat. Præſ. de Franch. deciſ. 242. & 723. nu.15. Reg. Tap. Ius Regn. in tit. de offic. Magn. Admirat.* vbi ſubnectit inſtructiones dicti officij fol. 389. *Reg. Sanfelic. deciſ. 419. nu.6. & 7.* cui Magno Admirato erat etiam commiſſa cura Triremium, & cognitio nautarum, vt patet *ex capitulis Regis* Caroli *I. 77. per totum & cap. 82.*

3 Imò eſt exploratum de iure communi, vt Generalis Claſſis habeat cognitionem om-

omnium delictorum militarium, quæ à
ſuis militibus ſiuè in mari, ſiuè in terra,
perpetrantur, *l.2.& 3. l.omne delictum,ff.*
de re milit. l. 1. in prima parte, C. de offic.
magiſtr.militum,l magiſteria,C.de iuriſd.
omn.iudic. l.de militibus,ff.de exhib.reor;
ibiq;*Butricar.Bellapertic.Salicet.& Paul,*
de Caſtro, eamque cognitionem ſolus
Generalis retinet, ſi vnus ex commilito-
nibus, alium commilitonem offenderit,
d.l.omne delictum,verſ.ſi quis commilito-
4 *nem.*Hoc autem aliqui modificant,in de-
lictis communibns, in quibus ſi atrocia,
& grauia ſint, coerctio ſpectat ad Iudi-
cem ordinarium, in cuius iuriſdictione,
5 delictum eſt commiſſum; militaria verò
iudicio Generali ſubſunt;proùt leuiorum
mulcta; ad eundem Generalem remitti
debet, ità eſt *tex.in l.fin.ff.de accuſat. in l,*
1. in prima parte, C. de offic.magiſtr.mili-
tum, Butricar.Bellapertic.& Salicet.in d,
l.magiſteria, *Cynus, & idem Salicet. in*
6 *l.1.C.de exhibend.reis*; attamen alij DD,
probant, vt etiam atrociorum, & grauiũ
criminum flagitium ad Generalem atti-
neat, vt refert *Reg.Reuert.deciſ.81,*

Sed poſtmodum iuſſu Inuictiſſimi Re-
7 gis Philippi II. fuit inſtitutum Tribunal
Præfecturæ Triremium, & conceſſa ea-
rundem Præfecto iuriſdictio in omnes
illos,qui in Regijs Triremibus ſtipendia-
tis exiſtunt, & in eiſdem Triremibus de-
liquerint, ſecus ſi deliquerint in terra;
& pro exercitio iuriſdictionis idem Se-
reniſſimus Rex præſcripſit, nedùm Præ-
fectũ Claſſis, ſed Auditorem,& Curiam;
imò vt in poſterum contentiones erue-
8 rentur, nonnullas Inſtructiones inuiola-
biliter obſeruandas præſcripſit, idem,
Sũmus ille Monarcha Sereniſſimus Rex
Philippus II. omni æuo memorandus, vt
teſtãtur *Reg.Conſtant. in C.tit.de Claſſic,*
nu.85 & 86. qui inſerit verba earundem
Inſtructionũ dicti officij, & poſt eum no-
tat *Reg.Tap. d.tit.de offic.Magn.Admirat,*
nu.7.verſ.non tamen hodiè,& Reg.Sanfel,
d. deciſ.419. nu.17. illaſque etiam recen,
ſet *Reg.de Marin. in obſeru. ad deciſ. 81,*
Reg. Reuert.

9 A decretis autem Curię Pręfecti Claſ,
ſis appellatur, ad ſummum maris Præfe-
ctum, qui Generaliſſimus nuncupa-
tur,dummodò in eodem loco reperiatur;
alioquin ad Dominum Proregem appel-
latio deuoluitur, qui eligit Iudicem in
ſecunda inſtantia,ità *Iudex Taſſon.de an-*
teſat.ver.3.obſeru.3.nu.24. Solet quoque
10 Dominus Prorex cauſam eidem Præfe-
cto remittere, vt cum conſilio alterius
Iuriſperiti appellationem terminet; ſic
obſeruat *Reg.de Marin. ad deciſ. Reg.Re-*
uert.81. nu.14. in fin. ſed hoc rarius eue-
11 nit,cum id videatur à iuris regulis decli-
nare; nàm conceſſa iuriſdictione alicui,
12 ille non cognoſcit de cauſis appellatio-
num,quarum cognitio ſub Generali cõ-
ceſſione omnimodę iuriſdictionis non,
venit, *Capyc.in inueſt.feudal.in verb.feu-*
dum iuriſdictionale, verſ. remanet, Co-
uarr.pract.quæſtion.c.4.n.6.Reg.de Marin.
ibi nu.14.

13 Contendi tamen ſolet, ſi iuriſdictio,
qua potitur Præfectus Claſſis, ſit cumu-
latiua, vel priuatiua, & reſpondet *tex.*
cumulatiuam cenſeri *in l.1. §.cum Vrbem,*
C.de offic. Præfect.Vrb. & in l.fin. C.de iu-
riſd.omn.iudic. idemque ſenſiunt *Gregor.*
Lopez in l. 24. tit.9. part.2. Io: Garſia in
tract.de nobilit.gl.1.nu.5.Præſ.de Franch.
*in deciſ.88.*Contrarium verò videtur de-
14 ſumi, attentis Inſtructionibus, nàm in
caſibus ibi cõceptis cenſetur Duci Claſ-
ſium,conceſſa iuriſdictio priuatiuè; quo-
niam cum Princeps Inſtructiones,ac mã-
data, à noſtratibus relata, ſtatuerit, ad
controuerſias oriri ſolitas ſedandas, ac
ipſius mens fuerit diſtinguere iuriſdictio-
nes inter Præfectos Prouinciarum, &
15 Claſſicos Duces, dicendum erit iuriſdi-
ctionem, vnicuique diſcretiuè fuiſſe im-
partitam; ità vt alter alterius cognitio-
nem non debeat abrogare, ità *Bald.ad li-*
mitationem dicta leg.1. C.de offic.Præfect.
Vrbis, in l.vnic.§. vbi autem nu.6. C. de
caduc.tollend. in auth.habita nu.32. C.ne
filius pro patr. Angel. in l. eum Prætor, ff.
de iudic.& in l.ſi vacantia, C.de bonis va-
cant.lib.10. Felin.in cap. Paſtoralis de of-
fic. ordinar. Menoch. de præſumpt. lib. 1.
*præſumpt.18.verſ.ſextus eſt caſus.*Quem-
16 admodum idem obſeruatur in Regno
noſtro, in officio Magni Admirati, me-
rum, & mixtum Imperium ex priuilegio
habentis cum clauſula priuatiua,quò ad
omnes, *Præſ.de Franch.deciſ.142. & 417.*
Reg.Tap. in rubr. de offic. Magn.Admirat.
huius Regni.

17 Et ideò incõcuſſa adeò eſt talis iuriſdi-
ctio,

Digitized by Google

ctio, nàm illius exercitiũ ad Ducẽ Claſſis attinet, procul illa diſtinctione, an ſcilicèt ſint crimina militaria, vel communia, grauia, vel leuia; etenim quando delictũ fit in ipſa Claſſe, vel Exercitu, qualecumque illud ſit, à Præfecto illius Claſſis, vel Exercitus puniretur, ità *ex gl. in l. 1. C. de exhibend. reis, Io: Ant. de Nigris in c. Regn. quod incipit Caſtellanus nu.* 34. *Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ.* 81. *Reg. Reuert.*

18 Verumtamen non poteſt Præfectus Claſſis illos Officiales plectere, qui à Rege ſunt creati, ſed de commiſſis tantùm criminibus informationem capere licet, & ad Regem referre *Iacobin. in l. 2. per illum tex. C. de offic. Præfect. auſtralis, Reg. de Marin. loc. cit. nu.* 12. proùt nullatenus ei-

19 dem licebit ſuorum Iudicum ſententias in terra exequutioni demandare, ſed in ipſa Claſſe tantùm, niſi Præſidis Prouinciæ accedente permiſſu; ſic *Paris de Puteo in tract. de duello lib. 1. c. qui poſſent iudicare par.* 4.

20 Neque in cauſis ciuilibus ſe ingerere poteſt, cum inſtructiones de cauſis criminalibus verba faciant, nil loquentes de ciuilibus; proindè in illis attendi debet

21 iuris communis diſpoſitio; niſi tàm actor, quàm reus Duci Claſſis ſubſint; & ſic interpretatur *tex. in l. magiſteria, C. de iuriſd. omn. iudic.* proùt notant *Petr. de Bellapertic. Iacobin. Salicet. Caſtrenſ. in d. l. magiſteria, Reg. Conſtant. in tit. Cod. de Claſſic. nu.* 77. *verſ. hac ſunt, Reg. de Marin. in obſeru. ad d. deciſ.* 81. *Reg. Reuert. nu.* 9.

22 Præterea ſancitum fuit, vt in cauſis criminalibus, coram Duce Claſſis terminandis, fiſci partes ageret Aduocatus fiſcalis M.C.V. vt conſtat ex diplomate Domini Cardinalis Zapatte, tùnc Regni Proregis, quod ſequitur.

El Cardenal mi Señor mãda, que V.S. haga el oficio de Fiſcal, en todas las cauſas criminales de las Audiencias de el Exercito de las Galeras, y del Terçio, y de todas las demas, que ay en eſta Ciudad; donde no huuiere Fiſcal, y proceda V.S. en ellas de la miſma maniera, que en el de la Gran C. della Vicaria, que aſſi combiene a la recta adminiſtracion de la iuſticia. Dios Guarde à V.S. de Palacio à 14. de Setiembre 1622. Iuan Beltran de Oçaeta. A Camilo del Pezzo Abogado Fiſcal de Vicaria.

23 Et amplius Dominus Prorex ſolet Viſitatorem in Triremibus præfigere, proùt tempore, quo Regnũ gubernabat Dñus Dux Alcanorũ Viſitatorem in Triremibus deputauit, tùnc Regentem M.C.V. D. Alonſum de Cardines, y Pacecho, vt conſtat ex reſcripto, quod ſequitur.

A D. Alonſo de Cardinas, y Paçeco Cauallero de la Orden de Santiago del Conſejo Colateral de S.M. y ſu Regente de la Gran Corte de la Vicaria.

Con villette de 23. d'Agoſto paſſado cometio el Duque mi Señor à V.S. que viſitaſſe las Galeras, y agora me ha mandado declarar à V.S. que eſta viſida ſe ha de hazer, de los que eſtan en ellas en depoſito, los que han cumplido el tiempo de ſus condenaciones, y los inhauiles al ſeruicio de dichas Galeras en cuia conformidad dize S.E. que V.S. lo execute, que de nueuo ſi fuere neceſſario conçede para ello, en virtud deſte, todo el poder, y authoridad baſtante. Guarde Dios à V.S. Palacio 21. Sietembre 1629. Iuan Antonio de Herrera.

24 Idemque ratum habuit Sereniſſimus Rex Philippus IV. præuijs regalibus litteris expeditis Madrid ſub die 10. Octobris 1631. quibus etiam reſcripſit, vt huiuſmodi munus Viſitatoris Triremiũ, alicuique Regio Miniſtro in poſterum commendaretur, vt duplicata ſtipendia euitarentur, vt liquet ex verbis litterarum, quæ ſequuntur.

El Rey. Illuſtre Conde de Monterey por los cargos, que D. Franciſco Antonio de Alarcon mi Viſitador General en eſte Reyno, hizo à D. Alonſo de Cardenas, por lo que toca al oficio de Regente de la Vicaria, ſe ha viſto, que ſe ſeñalo ſalario particular, para viſitar los forzados de las Galeras de la Eſquadra deſſe Reyno. Y porque haziendoſe la viſita en el muelle, y hauiendo oy tantos Miniſtros, que pueden atender à eſto, es bien excuſar el gaſto à mi real hazienda, ha pareçido aduertiros, que combeniendo hazerſe ſemeiantes viſidas, ſe diſpõga de ſuerte, que por eſto no ſe ſeñalen nueuos ſalarios, ni cargue mas gaſto à mi real hazienda, y que para ello deys las ordines, que combenga. De Madrid à 10. Octobre 1631. Yo el Rey. Matienço Secretario.

Vlte-

Vlterius retroelapſis annis certari cõ-
25 tingit in M. C. & deindè in Collaterali
Conſilio,appellatione deuoluta,an Claſ-
ſicus, in terra delinquens, vel arma pro-
hibita geſtans,plecti queat à M.C.V. vel
ad Ducem Claſſis remittendus veniat,
26 quo in articulo,dùm iura fiſcalia tuebar
in M.C.V.mandato Excellent. Dñi Co-
mitis Caſtrilli,tùnc Proregis;ſic Iurecon-
ſultus reſpondidi, & acceſſit quoque no-
tabilis deciſio *Regentis Reuerter.* quã lit-
teraliter ex manuſcriptis habitã inſerere
curaui etiam in fine reſponſi, & eſt 71.
in ordine manuſcripti, & 81. in ordine
ex recollectis *per Reg.de Marin.*

Sequitur Iuris reſponſum, quod edidi, dùm fiſci Patroni munere fungebar.

PEtrus Baſſus carceratus in Mag.Cur.
pro aſportatione pugionis enudati
abſque enſe intus Ciuitatem Neapolis
noctis tempore, petijt cauſam remitti ad
Curiam Regiarum Triremium, tãquam
nauta dictarũ Triremium. Sed per M.C.
Fiſco inſtante,fuit iudicatum,quod cau-
ſa remaneat in M.C.

Appellauit inquiſitus ad S.R.C. qua
appellatione pendente comparuit in M.
C. Auditor Regiarum Triremium , pe-
tijtque remiſſionem cauſæ prædictæ, ad
Claſſis Præfectum,& per reſcriptum S.E.
ſub die 9.Ianuarij 1657. fuit ordinatum,
quod M.C.de cauſa prędicta relationem
faciat in Collaterali Conſilio, vbi arti-
culus modò eſt decidendus.

Pro Fiſco M.C.V. clariſſimè demon-
ſtratur , iuſtiſſimam fuiſſe terminatio-
27 nem, eiuſdem M. C. ſiquidem aſporta-
tio pugionis, abſque enſe, intus hanc Fi-
deliſſimam Ciuitatem , prohibetur in
28 ſpecie militibus Regiarum Triremium,
ſub pœna annorum trium Triremium,vt
in prag.13.§.1.de armis.

Quinimò, neque etiam arma licita,
cum licentia Generalis Triremium de-
ferre poſſunt intus Ciuitatem , in qua
29 Princeps reſidet, prout habetur in *Conſt.*
*Regn. Caſtellanis,*ex his verbis, ibi, *quod*
extrà Caſtra arma deferre non poſſunt,
idemque *in cap. Regni Caſtellanos* , ac
etiam probant *Affli.in d.conſt.nu.1. Index*
Taſſan.in prag.de antephato ver.3.obſer.
3.fol.332.Reg.Sanfelic.deciſ.331.num.1.
30 nàm armorum delatio extrà Caſtra, &
naues, militibus,ſeù claſſicis prohibetur,
vt notant idem *Affl.in c.1.§.ſi quis ruſti-*
cus nu.7. de pace ten.

31 Neque eis ſuffragatur licentia defe-
rendi armis intus Ciuitatem , ſi de nocte
arma deferant , prout cauetur *in prag.1.*
*de armis,*vbi in ſpecie datur cognitio Re-
32 genti M.C.V. contrà aſportantes arma
intus Ciuitatem , & ſi milites ſint, tàm
maritimi, quàm terreſtres.

Vndè cum hoc delictum aſportationis
33 armorum, & contrauentionis Regiarum
Pragmaticarum ſit commiſſum in terra,
non autem in mari, eius cognitio ad Prę-
ſidem Prouinciæ ſpectat, *ad tex.in l.1.&*
in auth.qua in Prouincia, C. vbi de crimi-
ne agi oportet , idque etiam optimè pro-
batur *ex tex. in l.fin. ff. de accuſat.* euius
hæc ſunt verba , *Alterius Prouinciæ reus*
apud eos accuſetur,& damnetur,apud quos
crimen contractum oſtenditur, quod etiam
in militibus eſſe obſeruãdum optimi Prin-
cipes noſtri , generaliter reſcripſerunt , &
hanc opinionem, nihil contrarijs refra-
gante, *tex. in l.de milit. 8. de cuſt. reor.*
34 cum loquatur in delicto militari , ibi , *ſi*
quid deliquerint , ſub quo militabant ,
ſectantur in proprio caſu, *Salyc. in l.ma-*
giſteria,C.de iuriſd.omn.Iud.Boſſ.in pract.
crim.tit.de foro compet. nu.96.& 99. Ca-
ball.caſ.294. num.277. Caſtill. deciſ.105.
nu.8. Iul.Clar. §.fin. quaſt.35. verſ. quaro
modo, Viu.deciſ.254.

35 Sicque deciſum reperitur per S.C.vbi
fuit denegata remiſſio militis Regiarum
Triremium, pro delictis, commiſſis intus
Ciuitatem Neapolis, vt teſtatur *Praſ. de*
Franch.in deciſ.88.

Nec aduerſatur partis obiectio , hoc
ſcilicet procedere in crimine enormi, nõ
36 autem in leui delicto, prout eſt aſportio
armorum, ex doctrina *gloſ.ex l. magiſte-*
ria, C.de iuriſ.omn. iudic. quæ concilian-
do *tex.in d.l.magiſteria, cum tex.in l.fin.*
de accuſ. diſtinguit, quod in militari cri-
mine,puta ſi vendiderit arma, ſolus Ma-
giſter militũ habet illius coerctionem; in
com-

communi verò crimine, vtpotè enormi,
Iudex, ſiuè Preſes loci, vbi quis delinquit,
habet cognitionem, quod ſequuntur *Iacob. Butric. & Petr. de Bellapertic. in d. l. magiſteria, & Præſ. de Franch. d. deciſ.* 88.
nàm multipliciter occurritur. Et primò,
quia huiuſmodi diſtinctio à Doctoribus
citatis non recenſetur, ſed ſimpliciter annuũt, quod de delictis, commiſſis à Claſſicis in terra, cognoſcere debeat Præſes
Prouinciæ; nec etiam instructiones Catholicæ Maieſt. Philippi II. hanc diſtinctionem adhibent, vt infrà patebit ex eorum verbis, quæ adducuntur.
37 Reſpondetur ſecundò, quia delictum
aſportationis armorum in Ciuitate noſtra non dicitur leue, nàm pro eo impoſita eſt pœna Triremium, & ad cognoſcen-
38 dum an crimina ſint grauia, & atrocia,
vel leuia, recurrendum eſt ad pœnam impoſitam pro illo delicto, *Bart. & Ang. in l. leuia, ff. de accuſat. Barb. in apoſtill. ad Abb. in cap. & ſi Clerici, §. de Adulterijs nu. 7. de iud. Hoſt. in cap. non aſſeramus 24. quaſt. 1. Aym conſ. 6. num. 18.* idem *Barb. conſ. 48. l. 2. Socc. conſ. 157. nu. 5. l. 2. Dec. conſ. 65. Cepol. conſ. 11. n. 25. Brun. in tract. de ind. & tort. quaſt. 3. 3. par. nu. 4. Conrad. in pract. tit de iniuriantibus nu. 8. pragm. mihi 404. col. 1. Hieron. de Monte quaſt. 16. nu. 14. Clar. in pract. §. 1. verſ. ſunt etiam, Sforz. Odd. in tract. de reſtit. in integ. q. 80. Farinac. de delict. & pœn. quaſt. 18. nu. 83. in pract. crim.*

Pœna autem Triremium tàm perpetuò, quàm ad tempus, cum grauis dica-
39 tur ex eo, quia in locum damnationis ad
metallum ſucceſſit, *Capyc. deciſ. 153. nn. 3. Gram. deciſ. 32. nu. 4. Carrer. in pract. in tract. de homicid. §. circa quartum, & vltimum primo quaro, qua pœna erit imponenda n. 8. & 9. pag. mihi 252. Diaz pract. canon. tit. de corporalib. rub. 135. Mantua in l. tranſigere, nu. 5. C. de tranſact.* aliJque
adducti *per Farinac. in tit. de delict. &*
40 *pœn. quaſt. 19. nu. 14.* vti capitalis, & priuatiua libertatis grauis exiſtimatur, *Iulius Clarus in §. fin. quaſt. 67. nu. 1. & Farinac. in pract. crim. de delict. & pœn. d. quaſt. 19. n. 14.* ideò huiuſmodi delictum aſportationis armorum graue dicitur.

Reſpondetur tertiò, quod ſi eſſet admittenda hæc diſtinctio, an .ſ. crimina ſint enormia, an verò leuia, cauſaretur
longa diſputatio, inter Iudices ordina-
41 rios loci, & Iudices triremium, ad cognoſcendum, quæ crimina ſint leuia, & quæ
atrocia, ideò quando crimina communia ſunt in terra commiſſa, puniuntur delinquentes à Iudicibus ordinarijs illius loci, vt *ex Salyc. in d. l. magiſteria*, concludit *Reg. Reuert. deciſ. 71. par. 2.*

Et meritò, nàm ſemper, quod claſſicus in terra delinquit delicto communi,
42 & non militari, efficitur de foro Iudicis
terræ, qui vt Ordinarius habet intentionem fundatam à iure, contrà omnes perſonas, & cauſas in eius territorio occurrentes, *l. pupillus 239. §. territorium, ff. de verb. ſignif. Auth. vt omnes obed. Iudic. Prouinc. §. 1. Auth. vt iudic. ſine quoque ſuffrag. §. volumus, & §. quod autem, Spec. de iuriſd. omn. iudic. in princ.*

Secundò fundatur noſtra ſententia ex inſtructionibus Inuictiſſimi Regis noſtri Philippi II. quas adducit *Reg. Conſtant. in l. vnic. C. de claſſ l. 11. nu. 77.* quarum inſtructionum verba hæc ſunt.
43 *Sobre la gente de la armada ſe os da mano y iuriſdicion en tierra, y cumplitamente paraque la ayais en todos las cauſas, y delitos, que cometieren en la mar, y aſſi miſmo os la doy ſobre, quales quier perſonas otras de tierra en los delitos, que dentro de mis galeras, y armada cometieren en qualquier forma, contra los que anduuiren con ella, pero ſi alguno de la armada cometieren delitos en tierra en alguno de mis Reynos, y Eſtados, toccara el conocimiento dello al Virrey, o Gouernador, o Capitan General de tal Reyno, o Eſtados mios, ſi tales delitos fueren hechos contro la gente de la tierra, y aunque haya ſido preſo en la mar por la iuſticia de la armada, ſea remetido deſpues, y entregado a la iuſticia de la tierra, y aſſi miſmo, que ſe el delito, que el de la armada cometiere en tierra fuere contro gente de la armada, aunque ſe prenda vna vez por la iuſticia de tierra, ſea remetido, y entregado tanbien a la iuſticia de mar.*

Primus itaquè caſus inſtructionum, eſt noſter, ſcilicet de claſſico, qui commiſit delictum in terra, nempè aſportationis armorum, & contrauentionis Regiarum Prag. non autẽ conuenit ſecundus caſus, ideſt de claſſico, qui delictum patrauit contrà alium claſſicum, ideò reperitur

caſus noſter deciſus à præfatis inſtructionibus.

44 Accedat prædictis, quod iuriſdictio Præfecti Claſſis, limitata ad certum genus perſonarum, & cauſarum, à limine ſuæ poteſtatis egredi non poteſt, abſque vitio nullitatis, *arg. l. 1. C. ſi à non compet. Iudic. l. 1. C. de iuriſdict. omn. Iudic. l. 2. C. de pœn. l. Procurator, C. vbi cauſa ſtatus, Petr. Gregor. ſynthag. iur. par. 3. l. 47. cap. 21. nu. 3. & 4. Maſtrill. de Magiſtrat. cap. 5. nu. 2. & 4. l. 5.*

45 Tenor namque conceſſionis eſt attendendus, & fines delegationis ſunt obſeruandi, *cap. cum plures, vbi gloſ. de officio deleg. cap. ſuper, eodem tit. l. diligenter, ff. mand. Vant. de nullitat. ex defect. mand. num. 45. Milanenſ. deciſ. 5. num. 18. l. 2,* propterea Præfectus Claſſis cognoſcere nequit, de huiuſmodi delicto patrato à claſſico in terra, contrà formam poteſtatis ei tributæ in ſuis inſtructionibus.

Nec obſtat oppoſitio, quod inſtructiones loquantur, quando claſſicus delinquat in terra, aduerſus paganum, ſeù aliquem Prouincialem illius terræ, nàm pluries reſpondetur. Primò, quia lex ſemper adaptatur, & exemplificat ea, quæ frequentius accidunt, nàm delictum non præſumitur committi ab homine ſolo, ſed contrà alium hominem committitur, contrà quem cadit offenſio, propterea verba dictarum inſtructionum, ità dictant, ibi, *ſi tales deltos fueren hechos contra la gente de la tierra.* Ratio tamen finalis ipſius legis eſt, quia delictum eſt in terra patratum, vbi Dux Claſſis nullam poteſt habere iuriſdictionem, ſed tantùm illã retinet intra ſepta eiuſdem

46 Claſſis. Hinc ſententiam emanatam à Præfecto Claſſis, nec etiam in terra executioni demandari poſſe, dixerunt *Paris de Put. de duello l. 1. par. 4. cap. qui poſſ. iudic. Rebuff. in l. eum collatores infra de re*

47 *militari*; nàm alias diceretur exercere iuriſdictionem in alieno territorio, *Bald. in rub. C. de fide inſtrum. Reg. Conſtant. in d. l. vnic. nu. 90. C. de claſſ. l. 11.*

Et in practica fuit obſeruatum in ſententijs Ducis Claſſis, quæ executioni fuerunt mandatæ in ipſa Claſſe, neq; etiam in molo magno, proùt in anno 1597. in

48 Ciuitate Barcinonæ, ab Ill. Duce Feriæ illius Regni Prorege fuit carceratus Tribunus militum Italorum, qui militem ſuum deſertorem militiæ, vltimo ſupplicio, in molo illius Ciuitatis aſſligi mandauit, ipſo inconſulto, & in anno 1612. dùm fuiſſet igni damnatus quidam nauta triremium, fuit ſuper quibuſdam vegetibus confectum tabulatum, in ipſo mari, & lignis ſuper arena ibi. poſitis, ibidem cõbuſtus, vt refert *Reg. Conſtant. in d. l. vnic. nu. 91. & 92.* & quotidiè nos videmus in portu huius Ciuitatis remiges triremium delinquentes ſuſpenſos in arboribus ipſarum.

Reſpondetur ſecundò, & fortiùs, nàm dato, & non conceſſo, quod ex inſtructionibus exigeretur delicti patratio à claſſico, cum pagano, vel aliquo Prouinciali illius Terræ, nonnè delictum aſportationis armorum committitur contrà Principem ſtatuentem? patet *ex tit. C. vt armorum vſus, inſcio Principe inter-*

49 *dictus ſit lib. 11.* vbi latè *Luc. de Penna,* cũ crimen delationis armorum ſit contrà Principem, & publicam quietem Ciuitatis, & ſub eo poſſunt multa delicta committi, ad tradita per *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 7. §. 7. num. 20. cum ſeqq.* Quapropter concludendum eſt, quod aſportatio armorum, & contrauentio Regiarum Pragmaticarum, eſt delictum, & contemptum, contrà Principem commiſſum.

Reſpondetur tertiò, in indiuiduo dictarum inſtructionum fuiſſe practicatum, &

50 obſeruatum, vt Præfectus Claſſis nullam habeat iuriſdictionem, niſi duobus tantùm concurrentibus, v3. quod delinquat claſſicus contrà claſſicũ, & committat delictum in ipſa Claſſe, vt indicant verba illa, *Sobre la gente de la armada ſe os da mano, y iuriſdicion entera, y cumplitamente la ayais en todos los caſos, y delitos, que cometieren en la mar.* Eſt autem hoc conſtitutum ſumma cum ratione, ac ſecundum iuris communis regulas, mare

51 enim, vbi Claſſis reperitur, eſt territoriũ ipſius Ducis Claſſis, ſicut locus, in quo commoratur exercitus, vt ſcriptum reliquerunt *Cyn. Bart. Bald.* & nouiſſimè *Gueuara, & Oroſ. in l. 3. ff. de off. Præſ.* idem *Bart. Bal. & Iacob. in l. cunctos populos, C. de Summ. Trinit. & fide cathol. iterum Bal. in l. pupillus, §. territorium,* & ibi *Alciat. ff. de verb. ſignif. Bellin. in tract. de re milit.*

Digitized by Google

milit. cap. 18. *nu.*12. *circa med. in* 2. *par.*
& aduertunt *Reg. Conſtant. in d.l.vnic. C.*
*de claſſ. l.*11. *nu.*80. *& Index Taſſonus in*
*prag. de anteſ. ver.*3. *obſ. ru.*3. *nu.*345. *ver.*
ſed duo requiruntur.

Tertiò probatur Fiſci inſtantia ex
communi ſententia Doctorum Regnico-
52 larum, qui in indiuiduo eam teſtantur,&
ſecundùm illam deciſum fatentur, nimi-
rum quotieſcumque ſubditi Generalis
Claſſis in terra delinquũt, a M.C.V. mul-
ctantur, ità *Præſ. de Franch. deciſ.*88. *Reg.*
*Conſtant. in l.vnic. C. de claſſ. l.*11. *nu.*80.
*Reg. Tap. ius Reg. l.*2. *ſuper cap. Regis Ca-*
roli I. fol. 384. ibi, *Quod autem diximus*
Generalem Claſſis habere iuriſdictionem
in omnes ſtipendiarios, procedit, quando
delinquunt in Regijs Triremibus, ſecus ſi
in terra. Idem *Reg. Tap. in dec. S.C.*13. *in*
fin. Reg. Sanfel. in pract. ſect. 19. *num.*7.
*fol.*58. & refert, ità pluriès deciſum fuiſ-
ſe per M. C. V. & confirmatum deindè
per S.R.C. ac præcipuè in cauſa Ioſephi
de Rao Clauiarij triremis, in qua fuit de-
negata remiſſio dicti Ioſephi, petita per
Generalem Claſſis, & ordinatum, quod
procedatur in M.C. abſque vlla diſtin-
ctione. Idem *Reg. Sanfel. in deciſ.*290. *nu.*
34. *&* 419. *nu.*17. *qui nu.*17. licèt dixerit
(Magnus Admiratus) ex typis errore, nã
voluit dicere M.C. dùm adducit *Præſ. de*
Franch. deciſ. 88. *Reg. de Ponte de poteſt.*
*Proreg. tit.*7. §.7. *num.*7. *Conſil. de Georg.*
*alleg.*48. *Capiblanc. de Baron. prag.*8. *p.*1.
*nu.*176. *& ſeq. & nu.*142. *Ricc. collect.*75.
*Maſtril. de magiſtrat. par.*2. *l.*5. *c.*15. *n.*19.

Quartò conſtat iuſtitia Fiſci ex eo,
53 quia M. C. cauſam præuenit, tàm in
captura rei, quàm in cognitione cauſæ.
Cùm igitur iuriſdictio Duci Claſſis tri-
buta ſit cumulatiuè, non autem priuati-
uè, *l. fin. ff. de iuriſdict. omn. Iud. l.*1. §. *cum*
Vrbem, C. de offic. Præf. prætor. Garſia de no-
*bil. gl.*1. *num.*1. *Greg. Lopez in l.*24. *tit.*9.
*par.*2. *Præſ. de Franch. deciſ.*88. *nu.*6. *Surd.*
*conſ.*86. *nu.*38. *Index Taſſon. in prag.*1. *de*
*anteſ. ver.*3. *obſeru.*3. *nu.*345. *Reg. Sanfel.*
54 *dec.*290. *num.*33. præfertur proculdubio
Iudex, qui præuenit, ex doctrina *Ancher.*
in cap. poſtulaſti in 2. *oppoſit. verſ. item de*
for. comp. Socc. ibi. in 3. *col. Couarr. pract.*
*quæſtion. cap.*11. *col.*11. *verſ. ijs equidem,*
*Præſ. de Franch. dec.*37. *& in dec.*88. *nu.*5.

Quintò conſiderantur in puncto verba
dictarum inſtructionũ in tertio caſu, vbi
ſi claſſicus delinquat in terra, non cum
55 pagano, ſed tantùm aſportando bona
prohibita in mari, & ibi fuit captus,
cognoſcitur quoque à Præſide Prouin-
ciæ, verba inſtructionis, hæc ſunt: *Pero*
en caſo de eſtraction de coſa prohibidas, y
vedadas, que da tierra ſe ſaccaren a la mar
contro las leyes, y ordenes en tal Reyno vſa-
das, quiero, y es mi voluntad, por lo que
importa euitar eſte inconueniente, que ſe
alguno del armada, que haya cometido eſte
delito en la mar, fueſſe deſpues preſo en
tierra, conoſca en tal caſo, y proceda la iu-
ſticia de la tierra, & de ijs etiam memi-
nit *Reg. Conſtant. in d.l.vnic. nu.*77. *f.*189.
Vndè cum hic ſit caſus ſimilis aſporta-
tioni armorum, & reperitur ab inſtru-
ctionibus deciſus, nulla remanet con-
trouerſia in caſu noſtro.

56 Nec vrget noua oppoſitio, quod Præ-
fectus Claſſis habeat iuriſdictionem in
terra, ſeù in lictore maris, per quantum
diſtat iactum vnius Baliſtæ ex *cit.* do-
ctrina, *Frecc. l.*2. *de feud. rub. quis dicatur*
*Marchio num.*4. Rurſum, vt alij dixerunt
vſque ad aſpectum regalis ſigni, ſeù ve-
xilli triremium.

Ad primum enim reſpondetur, quod
Frecc. hoc non dicit, ſed totum oppoſitũ,
57 nàm *Frecc.* loquitur, quod conceſſa iu-
riſdictione maris, nõ comprehenduntur
ſub ea lictora, quæ remanent ſub diſpo-
ſitione Regis, & tantum quantum diſtãt
à mari per iactum vnius baliſtę, & dicitur
lictus maris, quod taliter diſtat, & non
venit in conceſſione, vt patet ex his ver-
bis: quod non veniat iuriſdictio in ma-
ri, niſi ſit conceſſa; cum lictora maris
ſint ſub protectione, & iuriſdictione
Regia, vt *in l. lictora, ne quid in lo-*
co publico, & tantum quantum diſtat
à mari per iactum vnius baliſtæ, vt ha-
betur in regeſtris Caroli Primi, & Ca-
roli Secundi. Et habet Curia pro hoc in
diuerſis Prouincijs, & maritimis, Officia-
les Regios, ſecretos portulanos, & admi-
rales, ſeù vice admiratos, quibus cura
eſt nomine Regiæ Curiæ, ne fiant exitu-
ræ, ſi exteri in Regno veniunt: naues, &
vaſcella onerentur ſpeciebus, & delicta
in mari, & in lictore maris non commit-
tantur, hoc videtur eſſe ius regale, quod
non intelligitur conceſſum, niſi ſit con-

ceſſum in ſpecie, vt *titulo quæ ſint regalia*.

Ad ſecundum, nàm gratis aſſeritur illud aſſumptum, quod ſcilicet iuriſdictio Ducis Claſſis extendatur in terra vſque ad aſpectum vexilli triremiũ, imò quan-
58 tum ſit illud vanum, & abſurdum, res ipſa demonſtrat, nàm ſi hoc eſſet, haberet iuriſdictionẽ Dux Claſſis, non ſolùm in Claſſi, ſed etiam in maiori parte huius Ciuitatis, & præcipuè intus Caſtrum nouum, intus Palatium Excellentiſſimi Proregis, in platea Caſtri noui, vſque ad Eccleſiam Sancti Iacobi, item in platea Portus, & in toto lictore Ciuitatis Neapolis vſque ad pontem Magdalenæ, dùm in ijs omnibus locis aſpectum habet regale vexillum triremium.

Sed vbi eſt hæc conceſſio? iuriſdictio enim cum ſit de regalibus ex *c.1. quæ ſint*
59 *regalia*, ſine titulo, & abſq; Regis conceſſione poſſideri nequit, nec extendi valet *l.3. C. de iuriſdict. omn. Iudic. l. qui neque, ff. de iudic. Andr. & Affl. in d. cap. quæ ſint regalia, Reg. Tap. de conſt. Princ. cap. 4. nu. 10. Borrell. de præſt. Reg.* Catholici *cap. 1. nu. 14. Roland. à Valle conſ. 89. nu. 24. vol. 2. Reg. Rouit. conſ. 58. nu. 8. lib. 1. Ego reſp. 2. nu. 19. tom. 2.*

Neq; ſolito, neq; actu poſſeſſiuo (quãdo dicta adeſsẽt) quod negatur, poterat Dux
60 claſſis ſe tueri, quia in ijs, quæ habẽt iuris reſiſtentiã, niſi de conceſſione appareat, poſſeſſio non iuuat, nec ius tribuit, vt probat *Couar. l. 3. var. cap. 14. n. 47. Capyc. deciſ. 77. nu. 12. & 13. Reg. Rouit. deciſ. 72. num. 72.* & alij adducti *à Reg. Sanfel.* qui hoc ſequitur *deciſ. 340. nu. 73. cum ſeqq. Egomet in d. reſp. 2. nu. 19. to. 2.*

Et non valet cõſideratio, quod Præfe-
61 ctus Claſſis habeat domum in terra, cum Tribunali in molo Ciuitatis Neapolis, & retineat aſpectum ad mare, nàm hæc fuerunt conceſſa à D. Prorege, ratione facilioris expeditionis negotiorum, & cauſarum, quando Claſſis reſidet in Portu, non autem ratione, vt habeat iuriſdictionem in terra, ità aduertit *Conſ. de Georg. d. alleg.* 48.

Præterea aſſertur, quia Dux Claſsis iuriſdictionem reſtrictam habet, intra ſcepta eiuſdem Claſsis, circumſcriptã inter triremes, & claſſem, anguſtis finibus
62 circumuallatã, imò nec in mari habet aliquam iuriſdictionem, in quo Magnus Admiratus procedit, reſpectu viuentium de arte maris, & naufragiorũ, cum clauſula abdicatiua ab omnibus alijs, vt teſtantur *Præſ. de Franch. deciſ. 242. & 417. nu. 7. in fin. Reg. Tap. ius Reg. in tit. de officio Magni Admirati l. 2. Reg. Conſtant. in dict. l. vnic. de claſſ. nu. 79.* & iuriſdictio Ducis claſſis reſtricta, vt claſſi tantùm cohæreat, probatur *in l. 3. C. de offic. Præſ.* vbi *Bart. Gl.* & idem *Bart. in l. fin. C. de offic. Præfect. Vrbis*, & benè fundat *Reg. Conſtant. in d. l. vnic. num. 80. 89. 90. 91. & 92.*

Tandem ne ampliùs me extendam in
63 hoc articulo, tàm claro pro Fiſci parte, adducitur etiam punctualis deciſio Coll. Conſ. vbi in caſu ſimplicis aſportationis armorum, factæ in terra, per milites triremium huius Ciuitatis, fuit iudicatum, prædictos milites eſſe cognoſcendos pro crimine præfato, eoſque puniendos à M.C.V. teſte *Reg. Reuert. deciſ. 71. in fine par. 1.* quæ cum ſit manuſcripta, volui infrà illam inſerere, quæ deciſio iuxtà ordinem *Regentis de Marinis*, qui typis eas tradidit in anno 1661. poſt hæc ſcripta eſt *deciſ.* 81. *& obſeruatio* ibi adnotat nonnulla, quæ ſupra diximus.

64 Idque etiam ſæpè ſæpiùs obſeruatum noſtris temporibus, vidimus, quod milites nautæ, & ſeruientes Regiarum Triremium, carcerati in M. C. pro aſportatione armorum, non habeãt cauſæ remiſſionem ad Audientiam Reg. Triremium, proùt ſancitum fuit in cauſa Antonij Vitalis inquiſiti, & carcerati de aſportatione pugionis de anno 1655. in banca Saraceni in actis fol. 13. 14. & 15. & fuit confirmatum per S. C. ſub die 20. Maij 1655. & in cauſa Io: Bapt. Barilaro inquiſiti, & carcerati de aſportatione enſis cũ vagina aperta de anno 1655. penès Petrenatum fol. 16. & in cauſa Ignatij del Barco, inquiſiti de ſtercorato de anno 1650. in banca fol. 17. & in cauſa Antonij Peluſo, inquiſiti de furto de anno fol. 18. & adſunt alia exempla in actis producta.

65 Faciunt denique alia exempla, in ſatis grauioribus facti ſpeciebus obſeruata; vtpotè tempore quo Regnũ regebat D. D. Petrus de Toledo, nàm quidã Generalis Triremium cũ carceribus mãcipaſ-

ſet

ſet quemdam Iudicem ciuilem M.C.V.
ex quo ille Iudex carceratũ detinuit Au-
ditorem Triremium; quamobrem capta
informatione contrà Generalem, non
obſtantibus multis, & diuerſis defenſio-
nibus adductis per eundem Generalem
Triremium, fuit indè dictus Generalis
carceratus in Caſtro nouo, & poſteà
condemnatus ad relegãdum per aliquot
annos, ſic refert *Reg. Sanfel. in pract. iu-
dic. ſect.* 20. & idem obſeruauimus de
66 anno 1655. tempore Præſidatus Excel-
lentiſſimi Domini Comitis Caſtrilli in-
tegritatis, ſanctimoniæ, ſolertiæ, vigilan-
tiæ, diligẽntiæ, iuriſprudentiæ, benigni-
tatis, magnanimitatis, & exactæ iuſtitiæ
nemini ſecundus, nunquam ſatis lauda-
tus dictus eximius Princeps, ob ingentes
virtutes, ob inclitum zelum in ſpectanti-
bus ad Supremam Monarchiam, & etiã
ob Regalium natalium candorem, hic
67 Excellentiſs. Dominus in Ciuitate Gae-
tæ conlimitauit D. Marchionem Baio-
næ, cuius ordine per Aguzerium Realem
fuit arreſtatus quidam Capitaneus iuſti-
tię M.C.V. eo quod dictus Capitaneus in
excubijs nocturnis factis, per Ciuitatem
carcerauit quoſdam nautas Triremium
armatos enſibus longioribus cum vagi-
nis apertis, & ſcutibus contrà formam
Regiarum pragmaticarum, & cum idem
Dominus Prorex mandaſſet, illicò excar-
cerari, renuit ſtatim obtemperare.

Deciſio Reg. Reuerte-rij 71. par. 1.

ARGVMENTVM:

De iuriſdictione Capitanei Generalis contra quoſcumque milites.

SVa Maieſtas Catholica voluit ſcire,
quam iuriſdictionem habent Capi-
tanei Generales Triremium, contrà Ca-
pitaneos Triremium armigeros, ſeù ſol-
datos, officiales, & homines quoſcumq;
dictarum Triremiũ, delicta cõmittentes,
non intrà Triremes, ſed in terra, &c.
68 Procedendo per capita, dico, quod ſi
ſunt delicta militaria, quæ ſunt, proùt lo-
quitur *tex. in l. 2. ibi propriũ. ff. de re milit.*
vbi dicitur, quod proprium eſt militare
delictum, quod quis vt miles admittit,
*tex. in l. 3. per tot. & tex. in l. omne deli-
ctum eod. tit.* numerat multos caſus deli-
ctorum, in quibus delictis militaribus
commiſſis ab omnibus hominibus, de
quibus ſupra dixi, ſiuè committantur in-
tus Triremes, ſiuè in terra, de iſtis ſolùm
69 cognoſcit Capitaneus Generalis Trire-
mium, ità intelligo *tex. in d. l. 2. 3. & l.
omne delictum, & tex. in l. 1. in 1. par. C.
de off. magiſtr. milit. & in l. magiſteria, C.
de iuriſd. omn. Iud.* vbi *Gloſ.* eſt etiam *tex.
in l. de milit. ff. de exhib. reor.* ità determi-
nat *Iacobus Butr. Petr. de Bellapertic. &
Salyc.* ibi, *Paulus de Caſtro*, idem ſentit
*in l. certi iuris, C. de iud. Cyn. & Salyc. in
l. 1. C. de exhib. reis*, & in iſto caſu non re-
70 perio diuerſitatem inter *DD.* Idem di-
co, ſi vnus ex commilitonibus alium cõ-
militonem, verberauerit, ſolùm Capita-
neus cognoſcit de hoc delicto, vt eſt *tex.
in d. l. omne delictum, ver. ſi quis commili-
tonem*, qui caſus ponitur inter delicta mi-
71 litaria, idem dico in omnibus cauſis, ſi
tàm actor, quàm reus ſunt milites, vt ſi
reus conuentus eſt miles, & actor non,
d. l. magiſteria, vbi *Paul. de Caſtro, & Sa-
lyc. Iacob. Butr. & Petr. de Bellapert.* qui
dicit, quod indiſtinctè recognoſcit in ci-
uilibus magiſter militum, quod intelli-
go, quando eſt cauſa ciuilis inter milites
ipſos, ſi verò eſt actor non miles, & reus
conuentus eſt miles idem, ſecus ſi miles
72 conuenit alium non militem, debet eum
conuenire coram Iudice Terræ, quia
actor ſequitur forum rei, *l. in criminali,
C. de iuriſd. omn. Iudic. cap. ſi Clericus lai-
cum, & cap. cũ ſit Generale de foro compet.*
73 Si verò loquamur in delictis cõmunibus,
& non militaribus, tùnc *Cl. in d. l. magi-
ſteria*, diſtinguit, quod ſi delicta ſunt
enormia, & grauia commiſſa in terra in
perſonis terræ, tùnc de illis ſolùm cogno-
ſcit ille Iudex ordinarius illius iuriſdi-
ctionis, & loci, vbi delictum committi-
tur, eſt *tex. in l. fin. ff. de acc. & in d. l. 1.
in 1. par. C. de offic. magiſtr. milit. & text.*
ſecundùm vnam opinionem; *gloſ. in l. 1.*
74 *C. de exhiben. reis*, ſi verò crimina ſunt
lęuia, poteſt cognoſcere Iudex terræ, ſed
debet remittere ad magiſtrum militiæ,
vt puniat militem delinquentem: iſtam
diſtinctionem ſequuntur *DD.* communi-

tèr

tèr *in d. l.magiſteria*, & ibi, *Butric. Petr.*
de Bellapert. & Salyc. idem videtur tene-
re, *gl.in l.1. C.de exhibendis reis, & gloſ.*
in d. l.deſertores in art.in verb. elogio, ff.
de re militari, Cyn. & Salyc. in d.l.1. C.
de exhib. reis, & proùt intelligo, ità ſer-
75 uat M.C.V. dicunt tamen, quod eſt lo-
cus præuentioni, hoc eſt de ſtilo illius
Tribunalis, quod in illis leuibus crimi-
nibus, commiſſis in terra ab hominibus
triremium, ſit locus præuentioni, hoc nõ
reperio deciſum, neque tractatum ab ali-
quo *tex. à Gl. vel Doctore*, propterea di-
xi, quod eſt de ſtilo M.C.V.
76 Dico inſuper, quod illa diſtinctio,
quam faciunt *Gloſ.* ſupradicta, & *DD.* in-
ter crimina enormia, & leuia, non pro-
batur iure, quia neque leges Conſulto-
rum, neque Imperatorum hanc diſtin-
ctionem faciunt, vt quilibet poteſt vide-
re, niſi reperiantur alia iura, quæ ego non
vidi, ſed per iura ſupra allegata ſimplici-
ter dicitur, quod crimina communia in
terra commiſſa puniantur per Iudices or-
dinarios illius loci, vbi crimina cõmiſſa
ſunt à militibus in perſonis terrarum, nõ
militibus, & hæc opinio eſt valdè conue-
niens, quia aliter ſemper eſſet congrua
diſceptatio inter Iudices ordinarios ter-
rarum, & Iudices triremium, vt viderent,
quæ ſunt crimina leuia, & quæ atrocia,
ſiue enormia, proùt dubitat *Salyc. in d. l.*
77 *magiſteria*, vbi etiam dubitat, an ſit bo-
na illa diſtinctio inter crimen atrox, &
leue, & quod dicatur crimen mediocre,
ſeù leue, ponit *Cyn. in d. l.1. C. de exhib.*
reis, &c.

Dico etiam, quod ſi dicti armigeri, vel
alij homines dictarum triremium irent
78 per terram cum armis prohibitis, per
banna Ill. Proregis, vel alterius Officia-
lis Terræ, vel inſultarent, vel reſiſterent
Officialibus terræ, ſunt puniendi per
M. C. V. vel per alios Officiales terræ,
proùt fuit obſeruatum per M.C.V. facto
verbò Ill. Domino Proregi in Collatera-
li Conſilio.

De bonis naufragatis, & prædatis, ad Regem ſpectantibus.

§. I.

SVMMARIVM.

1 *Bona fractarum, ac naufragantium Nauium, Regis ſunt, ſed quid ſeruetur, nu.6.26.44.*

2 *Naufragij bona cuius ſint, in Regno Neap. nu.6.26.44.*

3 *Mare adiacens eſt de iuriſdictione Principis, vel Reip. dominantis territorio, cui circumfunditur, nu.138.146.*

4 *Iuriſdictio fertur tanquam ſpiritus ſuper aquas.*

5 *Iuriſdictio in cunctis elementis conſiderari poteſt.*

6 *Conſuetudo capiendi naufragata bona praua eſt.*

7 *Fiſcus de aliena calamitate debet eſſe ieiunus*

8 *Portus eſt ſpes ſalutis, & contraria ibi Numina inuenire, graue eſt.*

9 *Afflicto non eſt addenda afflictio.*

10 *Naufragij infortunium bonorum perditione grauari non debet.*

11 *Conſuetudo, quæ eſt corruptela, ſeruanda non eſt,*

12 *Conſuetudo capiendi bona ex naufragio abrogata eſt.*

Auth. nauigia, C. de furt. *ponderatur, num.50.*

13 *Naufragij bona non confiſcantur in Regnis Neap. Hiſpaniarum, Galliæ, & Romanæ ditionis.*

14 *Bona naufragata occupantibus non conceduntur, nec per conſuetudinem hoc introduci poteſt.*

15 *Bona naufragata occupantes, puniendi ſunt tanquam fures, & ſimiles.*

16 Conſt. Regni Rapinas, ſub tit. de ſurrip. aliquid ex naufrag. vel incend. *expenditur.*

Furtum, & rapinam committit, qui bona ex naufragio, vel incendio occupat.

17 *Bona naufragata capientes ſunt excommuni-*

Digitized by Google

municati, & tenentur reſtituere.

18 *Bona non cenſentur derelicta, quando vi tempeſtatis, vel fortuito caſu id euenit.*

19 *Proiecta in mare, cauſa Nauis leuandæ ab onere, occupanti non conceduntur.*

20 *Naufragij bona, ſi abſque dominis inueniantur, & ſucceſſores deſint, acquiruntur Fiſco, tanquam vacantia, nu. 24. ſed cui fiſco nu. 26.*

21 *Bona vacantia pertinent ad fiſcum.*

22 *Naufragium non præſtat fiſco titulum, ſed occaſionem acquirendi bona vacantia.*

23 *Bona vi fluminis, inundationis, vel per alluuionem delata, non fiunt occupantis, ſed fiſci, ſi abſque dominis ſint.*

24 Conſtit. Regni Dohanæ de offic. Secret. *ponderatur.*

25 *Iuriſdictio cognoſcendi de naufragio, cuius ſit, nu. 45.*

26 *Bona naufragata vacantia, acquiruntur magno maris Præfecto ex Regis conceſſione, nu. 27. 61. 68.*

27 *Hoſtium bona naufragata ad Magnum maris Admiratum ſpectant, ſecundum aliquos.*

28 *Bona hoſtium naufragata occupantibus concedi, alij voluerunt, nu. 38.*

29 *Ius gentium introduxit bella, captiuitates, ſeruitutes, ac diſtincta dominia.*

30 *Capta ab hoſtibus mobilia, vel ſe mouentia, noſtra fiunt, nu. 69.*

31 *Bona hoſtium capientium commodis cedunt, num. 69.*

32 *Belli occaſione amiſſum, in bello amiſſum cenſetur, nu. 50.*

33 *Incendij occaſione deperditum, in incendio deperditum dicitur, nu. 50.*

34 *Hoſtium bona, ſiue in mare, ſiue in terra reperta, ſemper hoſtium bona ſunt, & capienti conceduntur, nu. 69.*

35 *Inuentum apud hoſtes occupanti conceditur.*

36 *Dauid Rex prædam inter milites diuiſit; idem fecit Abraham.*

37 *Prædam inter milites diuidendam, veteri teſtamento cautum fuit.*

38 *Hoſtium bona naufragata, nec ad capientes, nec ad Magnum Admiratum, ſed ad Fiſcum pertinent, nu. 44.*

39 *Mare, Portus, Ripa, & ius piſcandi ſunt omnibus iure gentium communia.*

40 *Iuriſdictio in Portibus, & Ripis, tanquam de regalibus, ad ſolum Regem ſpectat.*

41 *Portulani, & Magiſtri Portulani cuſtodiunt Portus, & Ripas, ne bona vetita extrahantur, vel immittantur, & iuriſdictionem exercent.*

42 *Rex poteſt prohibere, quod iure gentium eſt permiſſum.*

43 *Conſuetudo antiqua habet vim legis, ac prohibitionis.*

44 *Naufragij bona Vaxella, & perſonæ, ſi confœderatorum ſunt, & domini non extant, ſpectant ad Magnum Admiratum; ſi inimicorum, ad Regium fiſcum, nu. 63. 68.*

45 *Admiratus Maris habet cognitionem, & perceptionem rerum naufragatarum, & quomodo, & nu. 61. 68.*

Deciſio R. C. Summariæ in Collaterali Conſilio generalis, affertur circa bona, & perſonas naufragiũ paſſas, nu. 47. 48.

46 *Deciſio Supremi Senatus Italiæ in eadem re adducitur.*

47 *Artellaria naufragata applicantur fiſco.*

48 *Magnus Admiratus fuit excluſus à naufragio Hebreorum, & Iudæorum.*

49 *Nauis vi ventorum quaſſata, & tempeſtatis, nondùm tamen totale naufragium paſſa, & propè littus à Præfecto Arcis capta cum inimicis, cuius ſit deciſio refertur, nu. 59.*

Arcis Præfectus capiens Naues, & alia naufragantia, quid habeat, nu. 59.

50 *Naufragatum dicitur, quod in Naufragij trepidatione capitur.*

51 *Naufragij timore peractum, pro naufragio reputatur.*

52 *Incendij tumultu, vel trepidatione raptum, ex incendio raptum dicitur.*

53 *Actus proximus ſufficit.*

54 *Extrahentes res vetitas, puniuntur pœna ſtatuti, ſi in itinere inueniantur.*

55 *Fera vulnerata, vel in laqueo detenta, cuius ſit, nu. 128. 130. & ſi ab vno inſequatur, & ab altero capiatur, nu. 134.*

56 *Naufragium imminens ſi ceſſauerit, num bona dicantur naufragata.*

57 *Finis non inſpicitur, quando habet neceſſariam conſequentiam ad principium.*

58 *Timor armorum, eundem, ac arma, producit effectum.*

60 *Timor naufragij, ſi eſt potentior metu armorum, ex naufragio dicitur captum, non ex armis.*

Armis non dicitur acquiſitum, quod ex naufragio prouenit.

61 *Ma-*

61 *Magnus Admiratus, ex Regis munificentia habet Naues, & Vaxella naufragata, & quomodo, nu.85.*

63 *Conceſſio rerum naufragij, illas, quæ alio titulo iuris gentium ad Regem ſpectãt, non comprehendit.*

64 *Hoſtium bona pertinent ad Principem iure hoſtilitatis, n.79.*

65 *Hoſtilitatis ius, in conceſſione non intelligitur, nu.80.*

66 *Hoſtium bona naufragata non debentur fiſco principaliter ex naufragio, ſed iure hoſtilitatis, num.86.*

67 *Hoſtium bona in Regis dominium tranſeunt ipſo iure.*

68 *Bona hoſtium naufragata ſunt Regi reſeruata.*

69 *Hoſtes, eorumque bona mobilia, ſi abſque naufragio, & citra armorum certamen capiantur, ad capientes ſpectant, nu.78.*

70 *Hoſtes fiunt ſerui capientium, eorumque bona mobilia, nu.71. præcipuè ſi abſque prælio capiantur nu.72. & deciſiones referuntur nu.73. & nu. 78. vbi deciſiones contrariæ referuntur.*

74 *Turcas capiens, efficitur Dominus, excluſo fiſco, & alijs, & quomodo, nu.78. 127.*
Prorex Regni non acquirit hoſtes à particularibus captos, & deciſ.n.77 & n.88.
Admiratus Maris non acquirit Turcas, & Hoſtes ab alijs captos, & ità deciſum, nu.127.

75 *Dux Alcala Prorex Regni Neap. qui hoſtes ab alijs captos ſibi applicabat, mandauit in teſtamento, vt decideretur articulus, ad quem illi ſpectabant, etſi ad alios, reſtitueretur pretium, & ità exequutum.*

76 *Hoſtes extra bellum, abſque certamine capti, ad Regem ſpectant, ex veriori opinione, & deciſ. referuntur nu.82. & littera Sua Maieſt nu.86. & deciſ. contrariæ euacuantur nu.89. & 127.*

81 *Confiſcationis ius ad fiſcum pertinet, alijs excluſis, nu.88. niſi conſtet de Principis conceſſione, nu.132. & 157.*

83 *Veneti, Turcas capientes, in ſeruitutem non redigunt, ſed interficiunt deciſiones pro fiſco, reſpectu prædarum abſque certamine.*

84 *Litera Regia reſpectu prædarum prædictarum, nu.88.*

87 *Generalis Triremium non acquirit ſibi hoſtes, extrà pugnam captis, ſed Regi.*

89 *Deciſiones contrariæ fiſco euacuantur.*

90 *Hoſtes in bello capti, eorumque bona mobilia militibus capientibus acquiruntur, & de ratione, num.91. immobilia verò Regi, bellum indicenti, nu.92. intellige, nu.93. & 105.*
Prædæ in bello captæ, ad quem ſpectent, & quomodò diuidantur de iure, vel de conſuetudine totius Orbis, nu.105.

91 *Milites ad bellandum ſunt animandi, præda inter eos diſtributa.*

92 *Bona immobilia in bello capta ſunt Regis.*

93 *Milites ſtipendiati, vel qui ad militandum tenentur ex debito, prædas non acquirunt, ſed aliqua munera, & prædæ ſunt Regis, nu.94. & 97.*

95 *Stipendiatus, ſuo ſtipendio debet eſſe contentus.*

96 *Captiuus an bona, iure poſtliminij recuperet, nu.162.*

98 *Præda bonorum mobilium in acie belli capta, præſentatur Duci militum, diuidenda inter eos, iuxtà vniuſcuiuſque virtutem, reprobata contraria opinione nu.100. & 101. præſeruata portione pro fiſco ex nu.103. & 114. 115. 116.*

99 *Præda extra aciem belli in diſcurſu territorij capta, acquiritur capientibus tota.*

102 *Præda facta de anno 1528. in Ciuitate Gaietæ Regni Neap. ad Commendatoris capientis commodum ceſſit decreto per Coll. Conſ. commemoratur.*

103 *Fiſcus acquirit ſuam portionem ex præda, in acie belli facta, & in diuiſione eſt attendenda conſuetudo.*

104 *Prædæ diuidendæ materiam, qui DD. tractent.*

105 *Prædarum diuiſio in Regnis Hiſpaniarum.*

106 *Captiui magni nominis, Duces, Comites, & ſimiles, cuius ſint, nu.112.*

107 *Redemptio quibus captiuis denegetur, nu.108.*
Pretium captiui redempti, cuius ſit.
Prædarum diuiſio in Regnis Galliæ.

109 *Prædarum diuiſio in Regno Neap. n.110.*
Admiratus Maris in Regno Neap. olim prædas acquirebat, & quid hodiè, nu. 110. 124. 125. 126.
Officiũ Magni Admirati in Regno Neap. fuit conceſſum à Reg. Ioanna II. Duci Sueſſano, nu.125.

110 In-

110 *Inſtructiones Regis Philippi II. reſpectu diuiſionis prædarum, & reſpectu cognitionis cauſarum cum Duce Claſſis recenſentur, nu.* 149.

111 *Poſtliminium non habet locum in Nauibus, armis, ac tormentis bellicis: quid in bonis mobilibus, & immobilibus, nu.* 162.

113 *Serui captiui aſſignantur* Regia *Curiæ, pretio hic taxato, maſculi tantùm, non fœminæ, nu.*117.*& ità deciſum, n.*120.

116 *Præda facta cum Vaſcellis particularium deberi* Regia *Curiæ decimam partem illius,indicauit* R.*C.Summariæ.*

118 *Maſculinum concipit fœmininum, ſi eadem vigeat ratio, aliàs ſecus nu.* 120.

119 *Appellatione ſeruorum, veniunt ſeruæ, exiſtente identitate rationis, alias non, & ità deciſum nu.*120.

*Dux Claſſis, quam portionem prædæ acquirat, nu.*123.129.

121 *Locumtenens Ducis Claſſis, conſtitutus à Prorege, acquirit prædam ſibi, non Duci.*

122 *Locumtenens ex* Regis *mandato gaudet priuilegijs, ac lucris, ſuo principali tributis.*

Vicarius alterius,an eius iura exequatur.

123 *Milites voluntarij, qui proprijs ſumptibus militiam agunt, an prædam acquirant.*

127 *Turcas capientes,in terram fugientes,metu inimicorum inſequentium, an efficiantur Domini, & deciſio n.*143.

133 *Dux Claſſis iuriſdictionem non habet in territorio, & in mare, vide nu.* 146. *&* 149.

135 *Dominus fundi poteſt perhibere ingreſſum Venatori, feram inſequenti.*

137 *Apprehenſio prædæ requiritur ad illam acquirendam.*

138 *Litus mari adiacens, eſt de territorio vicino.*

139 *Maris iuriſdictionem per Baliſtam intra terram extendi, quomodò intelligatur.*

*Mare eſt finis iuriſdictionis, quæ terminatur in littore,nu.*140.*vide nu.*146.

Iuriſdictio territorij, & maris,nu 146.

142 *Veneti prætendunt acquiſiuiſſe dominium Gulfi maris Adriatici, nu.*144.

*Mare Adriaticum, cuius ſit,d.nu.*144.

145 *Bona extrahi vetita,ſi intercipiantur in mare, an acquirantur Duci Claſſis.*

146 *Bona inimicorum prædantur, non amicorum.*

147 *Interceptum, ſequuta condemnatione, amittitur.*

148 *Confiſcationis ius eſt de regalibus.*

149 *Bona extrahi vetita intercipiuntur commodo Domini gabellarum, & fraudati vectigalis.*

Commiſſum ex fraudato vectigali ſpectat ad Dominum gabellæ.

Interceptum ex fraudato vectigali ad Dominum vectigalis pertinet.

Vectigali fraudato, res intercipitur ad commodum Domini gabellæ.

Gabella fraudata, res intercipitur à Domino vectigalis.

150 *Bona noſtra, ab hoſtibus prædata,deindè recuperata, nùm recuperantibus acquirantur, vel prioribus dominis iure poſtliminij reſtituenda ſint, quæſtio proponitur, ſententia* Reg. Capyc. Galeota in reſp.13.*affertur,nu.*151.*diſtinctione res terminatur,nu* 152. *& deciſ. referũtur nu.*154.*& leges maritimæ,nu.*155. *ac iudicandi conſuetudo nu.*156. *& vide nu.*160.

152 *Captiui liberati, libertatem iure poſtliminij recuperant, atque bona immobilia, & de mobilibus, vide nu.*157. *vbi de ſe mouentibus, & de ſeruis,nu.*158.

Poſtliminium, ad quæ bona extendatur, nu 157.

153 *Milites damnum paſſi, pro recuperanda præda, ſicut à prioribus dominis damna nõ repetunt,ità prædam non reſtituunt.*

155 *Capitulum Conſulatus Maris de Naue amiſſa, & recuperata refertur.*

156 *Conſuetudo inducitur ex pluribus iudicaturis.*

161 *Præda non dicitur perfectè quæſita,ſi intrà prædantium tuta loca non ſit traducta.*

162 *Bona derelicta, quorum recuperandorum animus eſt amiſſus, occupanti conceduntur.*

Animus recuperandi dicitur amiſſus ex internallo.

163 *Dictio, ex interuallo, quantum tempus expoſtulet, deciſio nu.*166.

165 *Incontinenti dicitur factum, etiam ſi ex interuallo fiat, quando res non derelinquitur.*

De bonis naufragatis, & prædatis, ad Regem ſpectantibus.

§. I.

SAtis inuoluta, & vndiq; nodoſa quæ-
ſtio ſuccedit hic deguſtari, cui ac-
quirantur fractarum nauium, & naufra-
gantium bona, aut reliqua ab hoſtibus
prædata, nunquid fiſco, aut Magno Ad-
mirato, vel Duci Claſſis.

1 Sũt aliqui DD. cẽſentes, *vt* inter cæteras
prerogatiuas, quibus Rex noſter Inuictiſ-
ſimus potitur, eſt, quod fractarum Nauiũ,
ac naufragantium bona eiuſdem ſint,
ità inquit *gl. in cap. diſpenſationes 1. quæſt,
7. Io: de Platea in l. 1. C. de Naufrag. lib. 11,
Gulielm. de Benedict. in repet. cap. Raynu.
tius, verb. & vxorem nomine Adelaſiam
deciſ. 5. num. 374. de teſtam. Franc. Marc,
dec. Delph. 424. vol. 2. nu. 3. Aluar. Pelag,
de planct. Eccleſ. lib. 2. cap. 46. col. 4. verſ,
quid de naufragÿs.*

2 Hoc idem cautum in Regno Neapoli-
tano teſtantur *Andr. de Iſer. in conſt. Reg.
Rapinas, Affl. in conſt. Dohana ſecreti nu,
16. Reg. de Ponte deciſ. 21. num. 1, Camill,
Borrel. de praſtant.* Reg. *Cathol. cap. 75. n. 1.*
Idemque ſeruari in omnibus littoribus
Italicis, Neapolis, Siciliæ, Hiſpaniæ, &
Angliæ, voluit R*enat. Choppen. de Domin.
Franc. lib. 1 tit. 16. nu. 9. &* 10. Sic etiam
in Gallia, Aquitania, & Nauarra, voluit
idem *Choppen. in conſuet. Andegauenſ. par,
1. lib. 1. cap. 51. nu. 2.* & notat *Camil. Bor-
rell. de praſt.* Reg. *Cathol. cap. 75. n. 2. & 3,*
Et ratio eſt, quia mare adiacens eſt
3 de iuriſdictione Principis, vel Reipubli-
cæ, dominantis territorio propinquo, cui
circumfunditur; ità ſcribentes *in cap. vbi
periculum, §. porro de elect. Bart. tract. de
Inſul. verb. nullius, & l. Caſar,* vbi *Alex,
in addit. ff. de publican.* Bal. *in cap. 1. quib.
mod. feud. amitt. Hipol. de Marſil. in l. fin.
ff. de iuriſdict. omn. iudic. nu. 180. Paris de
Put. de reintegr. feudor. in cap. de finibus
feudi, Suarez alleg. 18. nu. 1. Cepoll. de
ſeruit. in tit. de mar. nu. 20. Petr. Girard.
de Petra ſancta in ſing. 15. Corſet. in ſin-
gular. verb. Iuriſdictio,* Reg. *Conſtant. in l.
vnic. nu. 12. C. de claſſic. lib. 11. per tex. in*
4 *d. l. vnic.* fertur enim iuriſdictio, tanquam
ſpiritus ſuper aquas, vt inquit *Bal. in cap.
ex literis de probat. circà finem,* imò iuriſ-
5 dictionem in omnibus quatuor elemen-
tis conſiderari poſſe, ſcripſit *Capyc. deciſ.
27. nu. 47.* & firmat *Paris de Put. de rein-
tegrat. fendor. cap. de finibus feud. nu. 9.*

6 Sed prauam eſſe huiuſmodi conſuetu-
dinem, inquit *gl. in cap. diſpenſationes 1.
quæſt.* 7. ibiq; *in verb. deſpicimus*, & re-
prehendit Reges Hiſpaniæ, qui naues
fractas occupabant, non enim licèt fiſco
7 in aliena calamitate, de re tàm luctuoſa
compendium ſectari, quando itineran-
8 tium miſeria, tàm magna ſit, vt poſt pro-
cellas, & maris tempeſtates, in portu, vbi
ſalutem ſperabant, ventorum vi iactati,
inueniant contraria numina, ſic conſide-
rat *tex. in l. 1. C. de naufrag. lib. 11. & in
l. 3. in fin. ff. de incend. ruin. & naufrag.*
9 Afflicti etenim tempeſtate nauigantes,
vndiſq; proiecti, alia afflictione lædendi
non ſunt, *cap. cum percuſſio 7. quæſt. 1. cap.
mulier 5. diſtin.* ne tale hominum infor-
10 tunium, etiam ſuorum bonorum perdi-
tione grauetur, *l. tam dementes, C. de
Epiſc. audient.*

Vndè dixit *Andr. de Iſer. in ead. cit.*
11 *conſtit.* R*apinas*, hanc conſuetudinem eſ-
ſe potius coruptelam, propterea non ſer-
uandam, & cenſetur ſublata per Federi-
12 cum Imperatorem *in auth. nauigia, C. de
furt.* idem teſtantur *Affl. in d. conſtit.* R*a-
pinas n. 5.* Reg. *Moles in deciſ. manuſcript.*
83. Reg. *de Ponte in deciſ. 21. nu. 10.* Reg.
R*euert. in deciſ. 77. ex collectis per* Reg. *de
Marin. tom. 1.* & ipſemet Reg. *de Marin. in
fine obſeru. ad d. deciſ. 77. Federic. de Senis
conſ. 107. Camill.* Borrell. *de praſtant.* Reg.
Cathol. cap. 75. nu. 19.

13 Et huiuſmodi conſuetudo non ſolùm
in Regno noſtro fuit abrogata, verum
quoque in Regnis Hiſpaniæ defecit, vt
firmauit *Aluar. Pelag. de planct. Eccl. lib. 2.
c. 46.* proùt in partibus Romanę ditionis,
vt ſcripſit *Luc. de Pẽn. in l. 1. C. de naufrag.
lib. 11.* & etiam in Regno Galliæ *Gulielm.
de* Benedic. *in repet. cap.* R*aynutius, verb. &
vxorem nomine Adelaſiam deciſ. 5. n. 374.
de teſtam.*

14 Nec bona prædicta naufragata occu-

pau-

pantibus conceduntur, neque valet hoc
per conſuetudinem introduci argum.tex.
in l.deprecatio,ff.ad leg.Rhod.de iactu,Bar-
thol.Veronenſ.de ſeruit. tit. de lictore ma-
15 ris in fine, imò accipientes bona nau-
fragantium, puniendi ſunt, tanquam fu-
res, & latrones, ſeù raptores, l.2.& 3. ff.
de incend.ruin.& naufrag. auth. nauigia,
C.de furt.Menoch.de arbitr.lib.2.caſ.297.
Hieronym.Treutlerius diſput.ſelect. lib.2.
16 diſp.30. idemque cauetur de iure noſtro
municipali, vt in conſt. incip.Rapinas tit.
de ſurripient. aliquid de naufrag. vel in-
cend. ibi habetur,quod rapinam commit-
tere dicuntur, qui bona naufragata oc-
cupant, & capituli pœna plectuntur, &
ità ſeruari teſtantur Andr.ſuper d. conſtit.
Rapinas, verſ. dicit hic gl. Affl.in eadem
conſt.Rapinas, Reg. Moles deciſ.82. manu-
ſcript.Camill.Borrel.de præſtant. Reg. Ca-
thol.cap.75. nu.20.
17 Et de iure Canonico bona naufraga-
ta accipientes, obnoxij ſunt ad corun-
dem bonorum reſtitutionem, alioquin
excommunicationi ſubijciuntur, cap. ex-
communicationi de raptor.Martin.Nauar.
in manual.Confeſſor.cap.17. nu.98. 99.&
170. & cap.27. nu.117. & conſ.1.nu.2.&
3. de penitent. & remiſſion. Martin. Meſ-
natt.in epit.leg.Pontific.lib.5.tit.17.verſ.
qui autem, Caietan.in tract.de vſur.cap 1.
Ratio eſt, quia bona naufragata
nullo pacto præſumi poſſint vt dereli-
18 cta, nàm ſi bona ſint à Naui iam fracta,
in mari reperta, tùnc cum id fuerit vi
tempeſtatis, & fortuito caſu, haberi ne-
queunt derelicta; quemadmodùm ſi cau-
19 ſa leuandæ nauis ob ſuperfluum onus,ne
fluctibus mergatur, bona proijciantur,
tùnc ſimiliter proiecta bono animo non
cenſentur, neque derelicta putanda ſunt,
idcircò occupantis minimè erunt, iuxtà
gl. notab.in cap.cum dilecti, vbi Panor.nu.
11. de accuſat. & habetur in l. Nauis le-
uanda, & l. qui leuanda, ff.ad l.Rhod. de
iactu.
20 Verùm veritas eſt, vt eatenus bona
huiuſmodi ad fiſcum ſpectent, quate-
nus ſine dominis comperiantur,& legiti-
mi ſucceſſores deſint, nàm ſecus,illa fiſco
non quæruntur,imò eo caſu non vt bona
naufragata, ſed vti bona vacantia fiſcus
ea, vt ſua capit, non enim ambigitur bo-
21 na vacantia ad fiſcũ pertinere, ex l.1.&
l.vacantia,C.de bon.vacant.lib.10.l.1.ff. de
iure fiſci, & notant in propria ſpecie ex
noſtris Andr.in conſtit. Reg.Dohanæ ſecre-
ti, verſ.dicit hic gl. Martin. Caramanich.
ſuper d. conſtit.ver. ſuperſunt, Affl.ſuper
eadem conſtit. Dohanæ ſecreti nu.21. Reg.
Moles deciſ.manuſcrip.82.inquiens, quod
naufragium nõ dat titulum acquiſitionis
22 fiſco, ſed cauſam, & occaſionem acqui-
rendi bona vacantia, & inſuper refert,
ità fore iudicatum per R.C.Reg.Conſtant.
in l.vnic.nu.73.C.de Claſſic.lib.11. Reg.de
Marin.in obſeru. ad deciſ.77. Reg.Reuert.
to.1. Camill.Borrell. de præſt.Reg.Cathol.
cap.75.nu.23. ſubdens, quod bona, quæ
23 vi fluminis, aut inundationis delata
ſunt, aut per alluuionem, non fiunt oc-
cupantis, ſed fiſci, item quæ ex naufra-
gio derelicta ſunt, ſic firmant Federic. de
Sen.conſ.107.Natta conſ.331.nu.1. vol.2.
Scappius de iure non ſcrip. lib. 4. cap. 32.
nu.9. Alpho. Aluarez in ſpec.Roman.Pon-
tif. cap.85.col.17.
Quodque expreſsè,& peculiariter de-
ciditur per conſtit.Regni noſtri incip.Do-
24 hana ſecreti ſub tit. de offic. ſecreti, ibi
cauetur, quod res naufragatæ ad fiſcum
perueniant, quando ſine Dominis repe-
riuntur,vel legitimi ſucceſſores deſunt,&
hanc ſanctionem inuiolabiliter ſeruari
firmant Andr. Affl. cæteriq; ſuperius alle-
gati ad idem Reg. Tap. lib. 2. Ius Regni
ſuper dict. conſtit. Dohanæ ſecreti, vbi
25 inſuper tradit, cognitionem cauſæ nau-
fragij in mari ſequuti,ad Regiam Came-
ram, non verò ad Magnum Admiratum
Regni pertinere, niſi in lictore maris
naufragium euenerit, quod etiam de iu-
re communi fundant Bart.Io:de Plat.Re-
buff.in l.1.C.de Claſſic.lib.11.
26 Verum enim verò bona huiuſmodi
naufragata, nec etiam fiſci commodis
ſunt applicanda, ſed in beneficium Ma-
gni Admirati huius Regni cedunt; ſiqui-
dem bona prædicta non vti naufragata,
ſed vti vacantia Magno Admirato ex
Regis conceſſione debentur, vt teſtantur
Affl.in conſtit.Regni Rapinas nu.13. Reg.
Conſtant.in l.vnic. C. de claſſic. lib.11.nu.
73. in fin. Reg.de Marin.in obſeru. ad de-
ciſ.77. Reg. Reuert. tom. 1. Et ità fuit ſo-
lemniter deciſum, vt infrà liquebit.
27 Et etiam bona hoſtium naufragata
videntur ad eundem pertinere, prout

conſtat ex capitulis, conceſſis tempore collationis officij, ibi habetur, quod *Naues, & Vaſcella, & cætera, quæ in Regni partibus naufragia patiuntur, ex quibus Regia Curia ius conſuetum conſequitur, habeat Admiratus ſuis commodis applicanda*, & ità teſtatur *Reg. Conſtant. in cit. l. vnica, C. de claſſic. lib.* 11.

28 Sed alij reſponderunt, quod huiuſmodi bona hoſtium naufragata, ad occupãtes ſpectant, ità *Bart. in l. hoſtes, ff. de captiu. Alciat. in l. hoſtes, ff. de verbor. ſignific. Bolognett. in l. 1. ff. de acquiren. poſſeſſ. Cin. in l. ſi quis pro redemptione, C. de donat. Alberic. in l. ſi captiuis, §. expulſis, ff. cit. Iulius Ferrett tit. de iuſto bello num.* 178. *fol.* 39. *Hugo Grott. de iur. belli, & pacis lib.* 3. *c.* 6. *nu.* 2. *Gramat. deciſ.* 71. *Reg. Lanar. conſ.* 84. *nu.* 6. *verſ. nec differt, Reg. de Ponte conſ.* 93. *lib.* 1. *& de poteſt. Proreg. tit. de diuerſ. prouiſ. §. de trirem. nu.* 8. *&* 10. *Reg. Galeota reſp. fiſc.* 13. *nu.* 1. *& ſeq. Caſtill. deciſ.* 107. *nu.* 19. *&* 20. *lib.* 2.

29 Quod conantur probare iure gentium, quo iure introducta ſunt bella, captiuitates, ſeruitutes, & dominia diſtincta, *l. manumiſſiones, l. ex hoc iure* 4. *&* 5. *ff. de*
30 *iuſt. & iure*, eodem iure gentium cauetur, quod ea, quæ ex hoſtibus capimus, mobilia tamen, ſiue ſemouentia, ſtatim noſtra fiunt, *l. naturalem, §. fin. ff. de acquirend. rer. domin. §. item ea, quæ ex hoſtibus inſtit. de rer. diuiſ. Hugo Grot. de iure belli, ac pacis lib.* 3. *cap.* 6. *nu.* 2.

31 Idemque ſuadetur iure Ciuili, & Cæſareo, nàm ſtatutum eſt, vt bona hoſtium capientium commodis cedant, *l. ſi quid in bello* 28. *ff. de captiu. l. non dubito* 7. *& l. poſtliminium* 19. *ff. cit. l. ſi quis pro redemptione penultima, C. de donat.*

32 Et licèt iura prædicta loquantur de bonis in bello captis, attamen quia iuribus cautum eſt, vt quod propter bellum amittitur, in bello amiſſum cenſetur, *l. in*
33 *bello* 12. *ff. de captiu.* & facit *tex. in l.* 1. *ff. de incend. ruin. & naufrag.* vbi in incendio dicitur deperditum, quod propter incendium amittitur.

34 Hinc eſt, quod ſiue in terra, ſiue in mari bona huiuſmodi reperiantur, ſemper erunt bona hoſtium, & conſequenter capientibus dantur, & notant ex noſtris, cæteris omiſſis *Reg. de Ponte. deciſ.* 21. *n.* 9. *Reg. Galeota reſp. fiſc.* 13. *nu.* 1. *cum ſeq.*

Et hoc pariter probatur *ex l.* 2. *C. de commerc. & mercator.* vbi Imper. nedùm prohibuit aurum ad Barbaros deferri,
35 ſed vlterius ſanciuit, *ſi quid apud eos inuentum fuerit, non ſolùm vi bellica, ſed ſubtili ingenio, auferẽdum eſſe; ſufficit enim quid apud hoſtes eſſe inuentum, vt capienti concedatur*. Hinc eſt, quod non ſolùm bona hoſtium, quæ in bello capiuntur, occupantibus concèduntur, ſed etiam cætera illa, quæ quouis modo apud hoſtes inueniuntur, & concordat *tex. in l.* 1. *C. de Theſaur. lib.* 10. *l. ſi barſatorem, C. de fideiuſſor.*

36 Prædicta quoq; confirmantur authoritate Sacrarum Scripturarum, ſiquidem Dauid Rex prædam captam inter milites diuiſit, vt *in lib. Reg.* 1. *cap.* 30. *in fin.* & refert *Ang. in l. ab hoſtibus la* 2. *C. de poſtlim. reuerſ.* quod etiam fuit obſeruatum per Abraham, vt legitur *in lib. Geneſ.*
37 *cap.* 14. *in fin.* & in veteri teſtamento ſic cautum fuit, vt firmat *Alphonſ. Aluarez Præſ. R. C. in ſpec. Chriſt. Relig. cap.* 47. *n.* 3. vbi plura loca veteris teſtamenti enucleat.

38 Nihilominus veritas eſt, vt bona huiuſmodi hoſtium naufragata, nec ad capientes, neq; ad Magnum Admiratum, ſed ad fiſcum pertineant, ità tenent *Angel. de Clauiſ. in ſumma §. naufragium nu.* 1. *Armill. in §. naufragium nu.* 1. *Martin. Nauarra in ſumma cap.* 17. *num.* 98. *Franc. Marc. deciſ. Delphin.* 424. *in fine vol.* 2. *Anton. Scapp. de iure non ſcripto cap.* 132. *num.* 8. *Petr. à Nauarra de reſtitut. ablator. lib.* 4. *cap.* 1. *num.* 55. & ex noſtris *Camill. Borrell. de præſtant. Reg. Cathol. cap.* 35. *nu.* 26. *Reg. Conſtant. in l. vnica. nu.* 135. *C. de claſſic. lib.* 11. *Reg. de Ponte dec. Collat. Conſil.* 21. *Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ.* 421. *Reg. Reuert. nu.* 3. *to.* 2. *& in obſeru. ad deciſ.* 545. *eiuſdem Reg. Reuert. d. tom.* 2. *Reg. Moles deciſ.* 83. vbi in fine ſic refert bis iudicatum per R. C.

39 Et ratio eſt, quia licet ripæ, portus, & ius in eis piſcandi, & ſimilia ſint omnibus iure gentium communia; iuriſdictio
40 tamen in portibus, & ripis ad ſolum Regem ſpectat, cum ſint de Regalibus, vt *in c.* 1. *quæ ſint regal. Capyc. in inueſt. feud. verb. Portus, Frecc. de ſubfeud. tit. de offic. Magni Admirat.* & illa exercetur in Regno, in portibus, plagijs, & ripis, per Re-

gios

41 gios Officiales, qui Portulani, ſeù Magiſtri Portulani communi vocabulo appellantur; & cuſtodiunt portus, & plagios Regni, ne bona vetita exeant, neuè mittantur, vt *in l. 1. C. de commerc. & mercat. & ex tit. C. quæ res aſportar. poſſ. Boer. deciſ. 178. Andr. in tit. quæ ſint regal. in princ. verſ. prætereà fuit conſideratum.*

42 Hoc poſito, dicendum eſt, poſſe Regem loco ſuo prohibere, ne quis vtatur ſuo iure, quod ſibi iure gentium eſt permiſſum, *l. Diuus Pius, ff. de ſeruit. ruſtic. præd. Abb. & DD. in cap. veritatis extr. de dolo,*
43 *& contumac.* Vndè ſi Rex hoc potuit prohibere, multo fortius ex vſu, & antiqua conſuetudine introduci, *l. quod ſi nolit, §. quæ aſſidue, ff. de ædilit. edic. Bart. in l. adoptione, ff. de adopt. Gulielm. de Benedic. in cap. Raynutius, ver. vxorem nu. 869.*

Quamobrem bona hoſtium dùm prædantur in loco, vbi fiſcus iuriſdictione iuuatur, valet ad ſui commodum illa applicare, cum vti dicatur ſua iuriſdictione, quæ priuato denegatur.

Quod itidem confirmatur rerum iudicatarum authoritate, nàm accidit in anno 1577. quod quædam naues Hebreorum, mercibus onuſtæ, in Maritima Hoſtuni Prouinciæ Hidruntinæ occaſione
44 naufragij peruenerunt; fuit heſitatum in in Collat. Conſ. ad relationem R.C. ad quem nàm bona illorũ pertinerent, nunquid ad fiſcum vti boua hoſtium naufragata, vel ad Magnũ Admiratum Regni, vel ad Dominum Marchionem de Mondeſar, tunc huius Regni moderatorem, qui prætendebat ad ſeipſum bona illa ſpectare, tùm vt Capitaneus Generalis in hoc Regno, tùm etiam quia eius nomine bona illa fuerunt occupata, ad quæ de iure fundanda ſcripſerunt *Io: Anton. Lanar in conſ. 54. & Io: Franciſcus de Ponte in conſ. 94.* ambo Regentes Regiam Cancellariam, ſed nihil circa prætenſionem prædicti Domini Proregis decretũ extitit, ex quo Sereniſſimus tùnc Rex noſter, Magno Admirato efflagitante, cauſam reſpectu prętenſionis Proregis ad ſe auocauit, vt teſtatur *Reg. Moles in deciſ. 12. manuſcript. tit. de pęn. quibus tenentur Officiales, & in deciſ. 82.* Verùm indè, hic cauſa fuit dumtaxat agitata inter fiſcum, & Magnum Admiratum Sueſſarũ Ducem, & ſub die 22. Majj 1577. fuit
45 ſolemniter, ac generaliter iudicatũ, omnia bona, & Vaſcella naufragata, & quæ in poſterum naufragari contingerint in præſenti Regno, quorum Domini ſunt, & erunt ignoti, & incerti, ſpectare ad perceptionem, ac cognitionem Magni Admirati; omnia verò vaſcella bona, & perſonas hoſtium, & diffidatorum Suæ Catholicæ Maieſtatis, etiam quod ſint naufragata, & naufragatæ, vel in poſterum naufragarentur, non ſpectare, neque ad perceptionem, neque ad cognitionem dicti Ill. Magni Admirati, & proindè quo ad Hebreos, & eorum bona captos, & capta in Maritima Hoſtuni occaſione naufragij, ac nauim ipſorum naufragatarum, Regium fiſcum eſſe abſoluendum, & abſolui debere, prout præſenti decreto abſoluitur, ità teſtantur *Reg. Conſtant. in l. vnic. nu. 73. & 135. C. de claſſic. lib. 11.* vbi aduertit, fuiſſe hanc quoque deceſio-
46 nem comprobatam per Supremum Italiæ Senatum, audito quoque Marchione de Mondeiar, vno ex collitigatoribus, & per prouiſiones Regias ità fuit ſancitum in futurum obſeruari, & ad idem *Reg. de Ponte dec. Collat. Conſ. 21. nu. 13. Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. 77. Reg. Reuert. tom. 1.*

Idemque pronunciatum ſub die 21. Aprilis 1572. proponente Domino Lo-
47 cumtenente R. C. prætenſionem Magni Admirati Regni huius, & inter alia decerni petijt, naufragia applicantia in maritimis dicti Regni ad ipsũ ſpectare, & è cõtra inſtante Regio fiſco, Magnum Admiratum à ſua petitione eſſe excludendum, cum nunquam fuerit in poſſeſſione, ſeù quaſi iuriſdictionis prædictæ. Diſcuſſo negotio, R.C. decreuit, illa omnia naufragia Magno Admirato eſſe applicanda tàm vaſcellorum, quàm bonorum illorũ, in quibus tamen debitis peractis diligentijs non inuenietur Dominus, exceptis tamen omnibus, & quibuſcũq; naufragijs, vaſorum artellariæ, ac perſonis, & bonis infidelium, & inimicorum Suæ Catholicæ Maieſtatis, vt habentur hæc propria verba *in arreſ. R. C. 255.* impreſſis *per Reg. de Marin. in fine 2. tom. deciſ. Reg. Reuerter.*

48 Rurſum idem iudicatum fuit in anno 1575. quo tempore naufragium paſſis qui-

quibuſdam Iudeis,cum nonnullis merci-
bus iuxtà lictora maris Ciuitatis Hoſtu-
ni Prouinciæ Hidruntinæ, vbi ventorum
vi impulſi fuere, Gubernator illius Pro-
uinciæ perſonas & bona, vna cum naui-
gio intercepit: fuit heſitatum in R.C. ad
quem nàm bona illa pertinerent , & per
dictã R.C. fuit ad fauorem fiſci pronun-
ciatum,excluſo Magno Admirato, ſic te-
ſtatur Reg.R*euert.deciſ.77.ex collectis per*
*Reg.de Marin.tom.*1.

Imò non ſolùm bona naufragata fiſco
debentur, ſed etiam illa,quæ in ipſa nau-
fragij trepidatione capiuntur , proùt ac-
49 cidit terminari inter fiſcum,& Caſtella-
num Arcis Ciuitatis Brunduſij;nàm cum
nauis quædam Turcarum vi ventorum,
ac tempeſtatis pœnè obruta fluctibus, ſi-
ne Rectore,ac Gubernatore,propè lictus
illius Ciuitatis deuenerat, ac iecerat an-
choras, adeò tamen quaſſata, vt naufra-
gium omninò facturam eſſe putaretur;
Caſtellanus, armatis continuò militibus
paruis in nauiculis, illam obſedit, hoſti-
bus timorem incutiens, ac minatus ſe il-
lam vi expugnaturam, qui tot malis cir-
cũuenti ſe, ac ſua dediderunt; Cõtrouer-
ſia erat, an perſonæ , & bona Turcarum,
tanquam vi armorum ipſis erepta,Caſtel-
lano deberentur, vel vti naufragata fiſco
cedere deberent; Prò fiſco dicebatur ſi-
bi ex naufragio bona deberi , nàm nau-
50 fragata dicuntur, quę poſt naufragium,
ſiue In ipſa naufragij trepidatione capiã-
tur, *l.*1.*§.ex incendio,ff.de incend.ruin.&*
naufrag.auth.nauigia,C.de furt.Surd.dec.
183.*nu.* 2. & facit apprimè *tex. in l. pe-*
*dius in princ.ff.eod.*ibi;*Pedius poſſe etiam*
dici ex naufragio rapere eum, qui cum
nondum naufragium fiat, in illa trepida-
tione rapiat; etenim pro naufragatis ha-
51 bentur bona Turcarum , ſi propter nau-
fragij timorem,in manus Chriſtianorum
ſe dederunt , quo caſu videntur habuiſſe
bona pro delictis, *argum. tex. in l falſus,*
*§.ſi iactum,ff.de furt.l.qui leuanda,& l.*2.
*§.fin.ff.ad leg.*R*hod.de iactu*, & ex incen-
dio raptum videtur,quod propter tumul-
52 tum incendij,vel propter trepidationem
incendij raptum fuerit, *l.*1.*§.ex incendio,*
ff.de incend.ruin.& naufrag. cum regula-
53 riter ſufficit deuentum eſſe ad actum
proximũ,& propinquum, *Bart. in l.cate-*
*ra, §.fin.ff.de leg.*1. & portantes bladum
54 extra territorium contrà ſtatutum, pu-
niuntur pœna ſtatuti, etiam ſi fuerint re-
perti in itinere, ità *Paul.de Caſtr.poſt Bal.*
in l.ſi fugitiui, C.de ſeru.fugit.

Ex aduerſo conſiderabatur,bona non
poſſe dici naufragata, quia verè naufra-
gium ſequutum non fuit , & licèt immi-
neret, multa accidere poterant, quo mi-
nus fieret, argumento eorum, quæ de fe-
55 ra vulnerata , vel in laqueo detenta ha-
bentur,*in l.naturalem, §.illud quaſitũ, &*
l. in laqueum , ff. de acquiren rer. domin.
eo fortius quia in caſu præſenti tempe-
ſtas indè ceſſauit, & nauigium incolume
ſe ad portum reduxit , proindè non poſ-
56 ſunt dici bona naufragata, quãtumcum-
que adfuerit ſuſpitio naufragij , & ſtete-
rit nauigiũ in certo periculo emerſionis,
ſi tamen naufragium indè ſequutum non
fuit, vt declarat *Gl.in l. pedius, ff. de in-*
cend.ruin.& naufrag. & quando finis ha-
bet conſequentiam neceſſariam ad prin-
57 cipium, tunc inſpicitur principium, *Bar.*
in l. damni infecti ſtipulatio, §.ſabini, ff.
*de damn.infect.Bart.in l.*1*.ff.qui pot. in*
pignor.habean. aliàs nullo modo attendi-
tur principium; ſi ergò principium tem-
peſtatis non importat neceſſarium finem
ſubmerſionis, quia tempeſtas ceſſare po-
terat, ideò vt naufragium dicatur, opor-
tet ſequutum eſſe.

Sed quamuis ad arma non fuit deuen-
tum tempore deditionis nauis inimicæ,
58 ſatis tamen fuit ad deditionem timor ar-
morum, qui eundem parit effectum, *l.*3.
§.armis, ff.de vi,& vi armata, Cagnol. in
l. vani timoris, ff. de reg. iuris, Neuizan.
*conſ.*91. *nu.*1. *Natt. conſ.*50. *nu.*17. *Burſ.*
*conſ.*81. *nu.*8.

Verùm pro fiſco tuta, & vera eſt opi-
nio, eamque amplexi fuerunt,*Surd.deciſ.*
183.*nu.*2. *Reg.Conſtant.in l.vnic.nu.*136.
*C.de claſſic.lib.*11.*Reg.de Ponte dec.Collat.*
59 *Conſ.*21. *nu.*25. *Reg.de Marin. in obſeru.*
*ad deciſ.*421.*Reg.Reuert. nu.*3. *tom.*2. Et
fuit iudicatum in cauſa prædicti Caſtel-
lani Arcis Brunduſij D. Io: Ortiz de Me-
ſtanza cum Regio fiſco ſub die 18. No-
uembris 1605. per Reg.Collat.Conſ. ad
relationem R. C. fuit namque prouiſum
perſonas, & bona dictarum Turcarum,
tanquam naufragata, ſpectauiſſe, & ſpe-
ctare ad Regium fiſcum, nullumque ius
in bonis naufragatis ſpectare ad capien-
tes,

tes, verùm ex cauſis diſcuſſis dentur dicto Regio Caſtellano de pretio dictorum bonorum ducati mille, prout refert Reg. *de Ponte d. deciſ.* 21. *in fin.* vbi longa ſerie pro Caſtellano diſcurrit, & Reg. *Conſtant. in d. l. vnica nu.* 137. *C. de claſſic.*
60 *lib.* 11. animaduertit, in caſu prædicto conſtare naufragij metum præualuiſſe, & proindè cenſendum eſſe ex naufragio, potiùs bona quæſita fuiſſe *argum. tex. in l. quæritur, ff. de ſtat. homin.* ſed quia aliquid cooperatus fuit timor armorum, & Caſtellanus diligenter, & benè ſe geſſit, ità vt ſi naufragium hoſtes euaderent, non poſſent à militum manibus effugere, ideò certam partem prædæ Collaterale Cõſilium Caſtellano tradidit, eamque deciſionem refert Reg. *de Marin. in d. obſeru. ad deciſ.* 421. Reg. Reuert. *nu. tom.* 2.

Contraria autem, quæ de Magno Ad-
61 mirato Regni huius circumferuntur, vt ſcilicet Rex noſter Catholicus conceſſit ei Naues, & Vaſcella, quæ in Regni partibus naufragia patiuntur, ex quibus Regia Curia ius conſuetum conſequitur; voluitque, vt Admiratus habeat ſuis cõmodis illa applicanda.

62 Reſpondetur, quod vigore dicti capituli nihil aliud videtur Magno Admirato fuiſſe conceſſum, niſi corpora nauigiorum cum veſtibus vſitatis, quæ ibi reperiuntur, ideò bona quoque naufragata videntur ſepoſita, cum de illis non loquatur, vt notat Reg. Reuert. *deciſ.* 77. *tom.* 1. *in collect. per* Reg. *de Marin.* vbi ipſemet Reg. *de Marin. ibidem in obſer.*

Imò etſi conceſſio prædicta expreſsè reſpiceret bona naufragata, adhuc non comprehenderet bona hoſtium naufragata, nàm in conceſſione de naufragijs non veniunt bona illa, quæ alio titulo
63 iuris gentium ad Regem ſpectant, *Innocent. in cap. ex literis in princ. de iure patronat. Gallett. in l. qui eum tutoribus, ff. de tranſact.* Reg. *Moles deciſ.* 84. *verſ. ſed ta-*
64 *men*. Cumque bona prædicta ſpectant ad fiſcum iure hoſtilitatis, vt firmat Reg.
65 *Moles loc. cit.* quod ius nunquam venit in conceſſione, vt habetur in *conſtit.* Regni incip. *ea quæ ad decus*, ideò cum fiſco non
66 debeãtur huiuſmodi bona principaliter, & primariò vti naufragata, ſed vt bona
67 hoſtium, quæ ipſo iure in dominium Regis trânſeunt, vt notat Reg. *Moles d. deciſ.* 84. proindè nec Magno Admirato, neq; capientibus ius aliquod ſuper illis quæritur,

Et adeò verum eſt, vt Magnus Admiratus bona hoſtium naufragata nanciſci
68 non poſſit, nàm per Regias Prouiſiones Sua Maieſtas declarauit, nunquam fuiſſe ſuæ mentis, vt bona naufragata hoſtium concederentur Magno Admirato, ſed vt ipſi expreſsè reſeruarentur. Imò mortuo prædicto Duce Sueſſano Magno Admirato, cum in alium fuerit collatum officium, expreſsè Rex noſter ſibi reſeruauit huiuſmodi bona hoſtium naufragata, vt teſtatur *Reg. Moles deciſ.* 84. *in fin.*

Quamobrem ex his hodie non poteſt heſitari, quin bona hoſtium naufragata ad Regium Fiſcum pertineant, excluſis capientibus, & Magno Admirato Regni huius.

Verùm ſi bona, vel perſonæ Turcarũ, aliorumq; hoſtium, alio modo non occaſione naufragij ad noſtra lictora peruene-
69 rint, etiam ſi abſq; armorum certamine capiantur, capientibus concedũtur, quod omni iure cautum eſt, gentium, ſcilicet, ciuili, & militari, iure nàmq; gentium at-
70 tento, ſerui cum capiũtur, ſtatim capientium efficiuntur, *l. naturalem in fine, ff. de acquiren. rer. domin.* §. *item ea, quæ ab hoſtibus inſtit. de rer. diuiſ.* §. *ius autem gentiũ inſtit. de iure natural. gent.* & idem eſt de
71 iure ciuili quò ad bona mobilia, *l. ſi captiuus,* §. *ſi expulſis, ff. de captiu. & poſtlim. reuerſ. l. in agris, & l. transfugam, ff. de acquiren. rer. domin. Bart. in l. ſi quid in bello, ff. de captiu. & poſtlim. reuerſ. Salyc. in l. ab hoſtibus, C. eod. tit.* & præcipuè
72 quando abſque prælio ab aliquibus particularibus caperentur, tùnc ad capientes illa ſpectare, tenuerunt *Salyc. in l. ab hoſtibus col.* 1. *in fin. C. de captiu. & poſtlim. reuerſ. Alciat. in l. hoſtes ff. de verbor. ſignific. poſt Bart. in l. hoſtes, ff. de captiu. & poſtlim. reuerſ. Aret. in auth. nauigia, C. de furt.* & prædicta quoque confirmat *Reg. Reuert. deciſ.* 421. *ex collectis per Reg. de Marin. tom.* 2. vbi idem Reg. *de Marin. in obſeru. ad eandem deciſ.*

Et inſuper Reg. Reuert. *in cit. dec.* 421. refert, fuiſſe ità iudicatum; cum enim in Prouincia Hidruntina ab aliquibus particularibus quadraginta Turcæ capti eſſent,

eſſent, ſicque illi in ſeruitutem redacti, ad
73 prædam conſequendã concurrebant Regius fiſcus, qui dicebat illos ad Regiam Curiam de iure ſpectare, Dominus Prorex Regni vti Generalis Capitaneus, & Ciccus Loffredus illius Prouinciæ Gubernator, qui allegabat, in illa Prouincia cõſuetudinem vigere immemorabilem, vt hæc præda Gubernatorum, ſeù Præſidum pro tempore lucro cedat, & inſuper idem efflagitabant particulares capientes, & fuit dubitatum in Collaterali Cõſilio R.C. referente, ad quem ex his, ſerui prædicti ſpectarent.

Et facta relatione per dictam R. C. in dicto Collat. Conſil. cum tribus Regijs Conſiliarijs adiunctis omnium conſenſu deciſum extitit, Turcas, ſeù mancipia prædicta, neque ad Regiam Curiam, neque ad Dominum Proregem Regni, neque ad Gubernatorem Prouinciæ, ſed ſolùm ad illos particulares capientes ſpectare, & pertinere, vt teſtatur *d. Reg. Reuert. d. deciſ.* 421. *tom.* 2. *ex collectis per Reg. de Marin. in 2. tom. deciſ. Reg. Reuert.*

Idemque fuit deciſum ſub die 17. Martij 1575. in cauſa Iulij Spinæ, Io: Andreæ de Riſo, & Cæſaris Conchę militum gra-
74 uis armaturæ, cum Regio Fiſco, & Ill. Magno Admiraro ſuper petitione certorum mancipiorum captorum in Ciuitate Flubriarici; Per R.C. ad relationem Præſidentis Fabritij Villani fuit prouiſum, dicta mancipia, ſeù pretium ipſorum ſpectare, & pertinere ad dictos capiẽtes, vt habetur in *arreſtis* R.C. 377. ex compilatis *per dict. Reg. de Marin. in d.* 2. *tom. deciſ. Reg. Reuert.* & hoc decretum fuit etiam confirmatum ſub die 6. Februarij 1579. per eandem R. C. in gradu reclamationis interpoſitæ à decreto prædicto, per dictum Regium Fiſcum, & etiam per Magnum Admiratum, vt habetur in *arreſto* 511. ex compilatis *per Reg. de Marin. in d.* 2. *tom. deciſ. Reg. Reuert.*

Hoc itidem ſuadetur ex eo, quod euenit tempore, quo ab hac vita migrauit Dominus Dux de Alcala Regni Prorex: hic per ſipſum duodecim annorum quo Regnum gubernauit, ſolitus fuit, Turcas
75 captos ſibi ipſi applicare, indè in vltimo ſuæ vitæ fine cum exiſteret, teſtamentum condidit, & ordinauit, vt eligerentur viri periti, & conſcienciati, qui articulum definirent, vtrum Turcæ capti in Regno ſpectarent ad Proregem, etſi non ſpectare decideretur, voluit, vt ſoluerentur perſonæ, ad quam ſpectare fuerit determinatum ducat. centum pro quolibet ſeruo; Quamobrem per executores teſtamentarios de anno 1571. fuerunt electi ad hoc Vincentius de Franch. & Iacobus Anellus de Borris, tunc Regij Conſiliarij, Franciſcus Antonius Dauid, & Ferdinandus Moles, tunc Præſidentes R.C. & RR. PP. D. Theodoſius Canonicus Regularis; & Franciſcus Renfiræ Theologi; Iſti viri, re pleniſſimè ruminata, & diſpunctis rationibus; & authoritatibus, quæ hinc, & indè concurrebant, vt refert longa ſerie *Reg. Moles deciſ. manuſcript.* 85. deciderunt, prædam, ſeù Turcas tantummodò ſpectare ad capientes, excluſis Prorege, Magno Admiraro, & Regio fiſco, vt reſtantur *Reg. Moles in d. deciſ. manuſcrip.* 85. *Reg. Galeot. reſp. fiſc.* 13. *nu.* 14. *Taſſon. in prag. de anteſ. verſ.* 2. *obſeru.* 2. *nu.* 141.
76 idque etiam fuit ſolemniter deciſum per R.C. vt habetur *in arreſt. eiuſdẽ R.C.* 366. ex compilatis *per Reg. de Marin. in fine* 2. *tom. deciſ. Reg. Reuert.*

Item hoc fuit iudicatum in menſe Nouembris 1573. tempore, quo Regnum moderabat Dominus Cardinalis de Gra-
77 nuela, qui ex Miniſtrorum cœtu excerpſit ſeptem, inter quos tres erant Regij Cõſiliarij, & iniunxit, vt idem articulum deciderent, & communi voto fuit concluſum, ad capientes ſpectare, vt firmat *cit. Reg. Moles in dicta dec. manuſcript.* 85. *circa finem.*

Nihilominus contraria opinio, quod ſcilicet perſonas, & bona Turcarũ, alio-
78 rumque noſtri Regis diffidatorum, extrà bellum ſine armorum certamine captos, ſeù capta, ſpectare ad Regium fiſcum, excluſis etiam capientibus, renuerunt *Bart. in l. ſi quid in bello n.* 3. *ff. de captiu. & poſtlim. reuerſ. Conſ. Gramat. deciſ.* 71. *nu.* 17. *Præſ. de Franch. deciſ.* 268. *nu.* 3. *Reg. Conſtant. in l. vnic. C. de claſſic. lib.* 11. *nu.* 138. quos in propoſito allegat *Index Capiblãc. de Baron. tom.* 2. *cap.* 41. *nu.* 5. & 6. idem confirmat *Reg. Moles deciſ.* 83. *Reg. de Ponte conſ.* 93. *lib.* 1. *Caſtill. deciſ.* 106. *n.* 41. *cum ſeqq.*

Et ratio eſt, quia ſupradicta bona non alio iure ad fiſcum pertinent, niſi quia bona

79 bona hoſtium ſunt, quæ omni iure ſta-
tim tranſeunt in dominiũ fiſci, hoc nãm-
que ius hoſtilitatis, cum de regalibus ſit
ex conſtit. Regni incip. *ea qua ad decus,*
80 tantùm fiſco, & non alijs priuatis com-
petere poteſt; Vndè ſi bona huiuſmodi
naufragantur, vel alio modo intercipiã-
81 tur, fiſci ſunt, cum ipſi ius confiſcationis
competat, & nõ alijs particularibus per-
ſonis, ità in propria ſpecie notarunt *Reg.
de Ponte conſ.93. nu.20. lib.1. Reg. Moles
deciſ. manuſcript. 83. & 84. Reg. Reuert.
deciſ.77. ex collectis per Reg. de Marinis
tom.1. Caſtill. deciſ. 107. num. 46. & 57.
lib.2.* vbi multos allegat.
82 Et ità fuit ſæpiùs iudicatum, proùt in
duobus caſibus refert *Io: Franciſcus Ca-
piblanc. de Baron. d. cap.41. num.3. verſ. id
quod,* vbi annuit, quod dùm ipſe aſſideret
in Regia Audientia Hidruntina, accidit,
quod triremes Venetorum in Gulfu in-
ſequebantur duas fuſtas Turcarum Cur-
83 ſarium, qui cognoſcendo non poſſe eua-
dere à manibus illorum, quorum mos
Venetorum eſt, non mancipare dictos
infideles, & pro mancipijs tenere, vel
vendere, ſed morti eos tradere, ad effu-
giendam mortem, deſcenderunt ad lictus
Ciuitatis Caſtri; vndè Prouinciales loci,
inſimul cum militibus cuſtodientibus ip-
ſos locos maritimos, occurrerunt, & ce-
perunt cẽtum viginti Turcas, & indè cer-
tiorato Domino Prorege per Præſidem
Prouinciæ, ſupplicabant capientes, dùm
ipſi ignorantes factum, animosè occurre-
runt contra Turcas, illos capiendo, vt ſal-
tim ſuper præda remunerarentur; atta-
men per R.C. in Collat. Conſilio etiam
ab huiuſmodi remuneratione fuerunt ex-
cluſi, ità *Capiblanc. d. cap.41.*

Alium caſum idem *Capiblanc.* ibidem
refert, quod quædam fuſtæ de noſtrati-
bus, quæ cum licentia ibant in curſu, cũ
cepiſſent vnam Tartanam Turcarum nu-
mero decem, & ſub prætextu, quod cre-
debant, prædam eſſe eorum, vendiderunt
84 Brunduſij mancipia illa; Cumque de or-
dine Regiæ Audiẽtiæ fuiſſent aſportata,
facta deindè relatione Domino Prorege,
idem iuſſit, vt ad ipſum tranſmitterentur,
vndè particulares capientes, Collaterale
Conſiliũ adiuerunt, prætẽdentes ad ſeip-
ſos prędã ſpectare, ſed nihil obtinuerunt,
quia præda fuit facta ſine pugna, vt te-
ſtatur *cit. Capiblanc. de Baron. d. cap. 41.
nu.5. verſ. & dum.*

Nuper idem fuit obſeruatum in anno
1662. nàm cum in maritima Reggi appu-
liſſet quædam nauis Turcarum, fuit à Ca-
pitaneo cuiuſdam nauis belgica aggreſſa,
& vt à periculo mortis Turcæ ſe libera-
rent, in terra Pontiſdactoli, ſe conuola-
runt, vndè à ciuibus fuerunt Turcæ capti,
& certiorato Excellentiſs. Domino Co-
mite de Pegnoranda Prorege, illos Tur-
cas in ſeruitiũ Reg. Triremiũ deſtinauit,
licèt ex parte Capitanei fuerit prætẽſum
prædam ad ipſum pertinere; verùm ex
cauſa remunerationis ordinauit idem
D. Prorex, vt dicto Capitaneo ſoluerẽ-
tur ducat. biſcentum, proùt fuit exequu-
tum, & reſpectu Domini vtilis dictæ ter-
ræ Pontiſdactili prætendentis, quoque
habere partem in huiuſmodi præda, re-
miſit articulum decernendum per R. C.
à qua fuit excluſus, vt conſtat ex actis pe-
nès Actuarium R.C. Proſperum de Lau-
rentijs.

Prædicta quoque confirmantur ex Re-
gijs prouiſionibus Madrid expeditis de
85 anno 1577. vbi declaratum, & ſancitum
fuit, omnia bona, & vaſcella naufragata,
& quæ in poſterum naufragari continge-
rint in præſenti Regno, quorum Domini
ſunt, & erunt ignoti, & incerti, ſpectare
ad perceptionem, ac cognitionem Magni
Admirati; omnia verò vaſcella bona, &
perſonas hoſtium, & diffidatorum Suæ
Catholicæ Maieſtatis, etiam quod ſint
naufragata, & naufragatæ, vel in poſte-
rùm naufragarentur, ſpectare ad Regium
Fiſcum, de quibus prouiſionibus ſupra
mentionem fecimus, & de eiſdem teſtan-
tur *Reg. de Ponte dec. Collat. Conſ.21.n.13.*
86 *Reg. Conſtant. in l. vnic. nu.73. C. de claſſic.
lib.11. Reg. de Marin. in obſer. ad deciſ.77.
Reg. Reuert. tom.1.* qui amplius fatentur,
prædictas prouiſiones in viridi eſſe ob-
ſeruantia.

Hinc non poteſt controuerti, quin bo-
na hoſtium priuatiuè ſpectent ad Regiũ
fiſcum, & licèt in dictis prouiſionibus ra-
tiocinetur de bonis naufragatis, tamen
de illis augmentatiuè loquitur, ex dictio-
ne, etiam principaliter verò, & primariò
loquitur de bonis hoſtium, vt illa gene-
raliter ſint fiſci, vt notat *Reg. Moles dec.84.*
& deindè fit mentio de naufragatis ad

augendam prouiſionem, nàm poterat eſ-
ſe dubium, cuinàm deberent applicari
bona naufragata, & prima fronte vide-
retur, bona illa capientibus deberi; nàm
cum bona prædicta habeãtur pro dereli-
87 ctis, & in nullius dominio ſint, ideò oc-
cupantibus ſunt concedenda; attamen
voluit Rex noſter, mediantibus huiuſmo-
di prouiſionibus, hęſitationem hanc re-
mouere, & præcauere, vt etiã ſi ſint nau-
fragata, debeant fiſco applicari: ideò re-
gula eſt generalis, quod ſiue ſint naufra-
gata, ſiue alio modo, vel cauſa capta, ſem-
per quod ſunt hoſtium, ad fiſcum ſpe-
ctant.
88 Idemque conſtat, declaraſſe Regem
noſtrum in ſuis Regalibus literis, datis
Arande die 18. Septembris 1610. tranſ-
miſſis Proregi Regni Siciliæ, quas inſerit
*Caſtill.deciſ.Sicil.*107. *nu.*54. eiſdem de-
mandauit Sacra Maieſtas, vt quæcumque
bona Turcarum, Iudeorum, rebellium, &
aliorum quorumcumque inimicorum
Regalis Coronæ, quomodocumque de-
prædata, applicentur Regio fiſco; & ſuc-
ceſſit huiuſmodi Regalis ſanctio ex eo,
quia Proreges prædicti Regni Siciliæ
ſupponebant ex vetuſta cõſuetudine, bo-
na huiuſmodi ad ipſos ſpectare; hinc cũ
in portibus illius Regni appuliſſet caſu,
quędam nauis inimica, mercibus onuſta,
contendebat Prorex, bona illa ſibi appli-
care; è contra efflagitabant capientes, &
Generalis Triremium illius Regni, non
ad Proregem, ſed ad ſeipſos pertinere;
proindè S.M. mediãtibus prędictis literis
decreuit, nec vni, nec alteri, ſed ſibi debe-
ri, proùt iuris eſt, nàm bonorum confi-
ſcatio ad Regem, & non ad alterum ſpe-
ctat, ità teſtatur *Caſtill.d.deciſ.*107.*nu.*44.
cum ſeqq.

Prætereà ſequitur, quod deciſiones ſu-
89 pra in contrarium relatæ, quæ expreſsè
contradicunt prędictis Regijs prouiſioni-
bus, aut ſunt nullæ, vt contrariæ Regijs
prouiſionibus, quę ſunt in inuiolabili ob-
ſeruantia, vel in illis caſibus aliæ qualita-
tes concurrebant, quæ diuerſificare fa-
ciunt caſum præſentis noſtræ quæſtionis.

Verum enim verò perſonæ, ac bona
mobilia hoſtium, in bello capta, militibus
90 capientibus acquirũtur, ità expreſsè ſua-
detur omni iure, vtpotè gentium, ciuili,
& Cæſareo, ſic patet *ex l.in bello, ff.de cap-
tiu. & poſtlim.reuerſ. l. 1. ff. de acquiren.
poſſeſſ. l.pen. C.de donat. Salyc.in l. ab ho-
ſtibus 2.nu.6. C.de captiu. Riminal.iun. in
repet.* §.1.*inſtit.de donat.num.*1077.*Boer.
deciſ.*178.*Cram.deciſ.*71.*nu.*18.*Frece.tit.
quis dicatur Dux n.*31.*Reg.de Ponte conſ.*
93. *nu.*14. *Reg.Lanar.conſ.*84.*nu.*1.*Hugo
Grot.de iure bell. ac pac. l.*3.*cap.*6.*nu.*12.
*Petr.Nauar.de reſtitut.lib.*2.*cap.*3.*n.*287.
*Maſtrill.deciſ.*180.*per tot.* & præſertim
*nu.*10.*&* 15. *Caſtil.deciſ.*107.*num.*19.*&
nu.*20.*lib.*2.
91 Et adeò lex militibus capiẽtibus præ-
dam cõceſſit, vt accenderet militum ani-
mos contrà hoſtes in pugna, & ne ſe pa-
terentur, facilè vinci ab hoſtibus in bel-
lo, vt notat *Azor.inſtit.moral.par.*3.*cap.*4.
92 *quæſt.*12. & de iure, captiui, & bona eo-
rum deſignãtur legitimè certãtibus, quo-
rum periculo, & induſtria capti fuerunt,
l.ſi quis pro redemptione, §. *ſimili, C.de
donat. l.*1.*ff.de acquiren.poſſeſſ.* ſecus in
bonis immobilibus, quæ ſunt Regis indi-
centis bellum, vt *in l. Diuus de iure fiſc.
Frecc.de ſubfeud.lib.*2. *tit.quis dicat.Dux
num.*32.

Fallit tamen hoc, ſi militarent ſtipen-
diarij, vel illi, qui ad militandum tene-
93 rentur ex debito, tunc bona in bello cap-
ta ipſi non acquirunt, ſed fiſci commodis
cedunt, vt docet optimus *tex. in cap. di-
cat aliquis* 23. *quæſt.*1. ibi, *Abraham di-
xit Regi Sodomorum, nihil ſumam abs te;
cum præda vtique in poteſtate victoris
fuerit, decet militarem diſciplinam, vt
Regi ſeruentur omnia*; Verùm ex huiuſ-
modi verbis aliqui implicantiam nota-
runt, dùm primo dicitur, vt præda ſit vi-
ctoris, deindè ſubdit, vt omnia Regi ſer-
uentur; tamen hoc dubium facilè erui-
tur per *Gloſ.* nàm in caſu *tex.* Abraham
non ſuberat Regi Sodomorum, & ideò
præda erat in eius poteſtate, ſed ſi ſub
aliquo militaret, dicit *tex.erit tunc Regis,
ſub cuius vexillo militat,* idemque expli-
cant *Archidiac.& Hoſtienſ.in rub.de treg.
& pac.verſ.quid ſit iuſtum bellum, Calde-
rin.conſ.*95.*Reg.Lanar.conſ.*84.*nu.* 1.*verſ.*
4. *opinio,& Reg.Moles deciſ.*15.*ſub tit. an
bona hoſtium,* dicit, quod Principi, cuius
94 expenſis bellum geritur, præda quęritur,
quamuis eo caſu ſoleat ſtrenuis militibus
militaria dona largiri, *Caſtill. deciſ.*107.
*nu.*59.*par.*2. contenti nàmque eſſe debent

corum

Digitized by Google

95 eorum ſtipendijs iuxtà illud, *Luc.capit.3.*
contenti eſtote ſtipendijs veſtris, *Caball.*
reſol. crim. caſ. 140. *Caualc. de brac. Reg.*
par.6.fragm. 25. *nu.* 24. *Praſ. de Franch.*
*deciſ.*268. *Reg.Galeota reſp.fiſcal.*13. *n.*61.
cum ſeqq. Caſtill. deciſ. 107. *num.* 59. *l.*2.
idemque funditus firmant *Cabed. dec.Lu-*
*ſitan.*88.*n.*4.& adaptari poteſt originalis
doctrina *Ripæ in l.*1. *nu.*4. *in* 3.*notab.de*
acquir. poſſeſs. qui diſtinguit in materia
acquiſitionis prædæ inter milites ſtipen-
diarios, & voluntarios.

Sed hanc *Ripæ* diſtinctionem impro-
bant *Petr. Bellin. de re milit. par.*3. *tit.*1.
*nu.*12. *verſ.& etiam Ripa, Benedict. Ægid.*
*in l.ex hoc iure cap.*1.*nu.*14. *verſ. qua Ri-*
pæ diſtinctione reiecta, vbi inquiunt,hanc
diſtinctionem iure non probari,& in hoc
Ripam errare.

Animaduertendum tamen eſt, quod
ſuprapoſita diſtinctio à ſupracitatis Do-
ctoribus etſi reprobetur, non tamen lo-
96 quuntur in caſu noſtro;ratiocinantur ſo-
lummodò in caſu particulari à *Ripa* di-
ſtincto, qui ait,quod iure poſtliminij bo-
na in bello ab hoſtibus recuperata per
milites ſtipendiarios, ſunt prioribus Do-
minis reſtituenda,ſecus ſi per milites vo-
luntarios;hoc autem improbant *Petr.Bel-*
lin. & Benedic. Ægid. loc. cit. inquientes,
quod reſpectu priorum Dominorũ nun-
quam bona recuperata, ſiue à militibus
ſtipendiarijs,ſiue à voluntarijs,ſunt prio-
ribus Dominis reſtituenda, ſed benè hoc
procedit reſpectu Principis, ſub cuius ſti-
pendijs militant, nàm tenentur milites
97 ſtipendiarij bona capta ad Principem
referre, vt prædam in publicum, ſeù in
ſuum Ærarium ipſe redigat, & ſi velit,
poſſit militibus donationis cauſa largiri,
& eorum operam remunerare,*cap.ius mi-*
litare,1.*diſtin. l.ſi quis pro redemptione*,
§.*ſimili*, *C. de donat.* vbi *Petr. Bellapert.*
Cyn.& alij, & ità obſeruat in proprio ca-
ſu Reg.*Galeota reſp.fiſc.*13.*n.*61.*cum ſeqq.*
hinc ſequitur, quod ſupradicta contrà
diſtinctionem R*ipæ* exarata, nil noſtræ
ſpeciei aduerſantur.

Eſt etiam notandum, quod bona mo-
bilia capta in conflictu, ſiue acie belli
98 inter partes ordinata, etſi acquirantur
capientibus, tamen tenentur illa præſen-
tare Duci militum, qui cõtentus ſua por-
tione,alia debet diſtribuere inter milites
iuxtà vniuſcuiuſque virtutem, ne ſtrenui
milites pugnæ intenti, à ſegnibus, qui li-
benter cum mortuis pugnant, portione
debita defraudentur; quod ſecus eſt, ſi
bona capta eſſent ante, vel poſt campe-
99 ſtre bellũ, in diſcurſu territorij, tùnc ca-
pientibus totaliter applicantur, quo in
caſu procedit concluſio ſuperius firmata,
& ità tenuerunt *Salyc. in l. ab hoſtibus* 2.
*n.*6.*C.de captiu.Bellapetr.Pertic.*;*Cyn.in l.*
ſi quis pro redemptione penult.C.de donat.
*Alciat.in l.*1.*nu.*10.*ff.de acquirend.poſſeſs.*
*Caſtill.deciſ.*107.*l.*2.*nu.*17.*cum ſeqq.Boer.*
*deciſ.*178.*Gramat. deciſ.*71. *nu.*18. *Hugo*
*Grot.de iure belli,ac pac.lib.*3.*cap.*6. *nu.*12.
*Petr.Nauarr.de reſtitut.lib.*2.*cap.*3.*n.*287.
*Maſtrill.deciſ.*180.*nu.*10. & 15. Reg.*Ga-*
*leota reſp.fiſc.*13. *nu.*9. Reg.*Reuert. deciſ.*
77. & *deciſ.*421. *ex collectis per* Reg.*de*
Marin. vbi idem Reg.*de Marin.in obſeru.*
*ad deciſ.*421.*nu.*2. dicens,hoc fundari *ex*
tex.in l.transfugam, ff. de acquir. rer. do-
min. idemque probatur *ex Theologis*, vt
poſt Diuum Thomam, Alphonſ.à Caſtr.Ma-
ior.Adrian.Caiet.Gabr.Syluest.& alios Ca-
noniſtas, obſeruat *Petr.Nauar.de reſtitut.*
*lib.*2.*cap.*3.*nu.*287.

Sed aliqui dixerunt, quod licet hoc,vt
110 bona capta in acie belli ſtatim capien-
tium non fiant, ſed Duci belli ſint præ-
ſentanda, ſit de iure; tamen de con-
ſuetudine obſeruatur contrarium, quod
ſcilicet indiſtinctè bona mobilia cap-
ta in bello ſtatim capientium efficiun-
tur, nec aliter inter milites diſtribuun-
tur, vt refert *Calder. conſ.* 1. *de tregu. &*
pac. ſubdens, huic conſuetudini ſtandum
eſſe.

Verum tamen hoc tantummodò pro-
cedit,quando bona capiuntur extrà con-
101 flictum belli, vt diximus, at in acie bel-
li,tàm de iure,quàm de conſuetudine bo-
na, etſi acquirantur capientibus, debent
præſentari Duci belli, vt inter milites ea
diſtribuat, vt annuimus, & ità obſeruant
ex Anan.in cap.excommunicatus,§.*catho-*
lici de hæretic.Frecc.de ſubfeud tit.quis di-
catur Dux, *l.*2.*nu.*32. Reg. *Reuert. deciſ.*
545.*tom.*2.*ex collectis per* Reg.*de Marin.*
102 vbi ità deciſum refert in anno 1528.
tempore inuaſionis huius Ciuitatis,&Re-
gni, cum in mare propè Ciuitatem Gaie-
tæ de mandato Cõmendatoris della Ro-
ſa,qui Ciuitatem illam in cuſtodiam ha-

bebat, prælio capta fuiſſet quædam na-
uis pluribus bonis, & mercimonijs plena,
fuit dubitatum, ad quem bona illa ſpe-
ctarent, nùm ad Commendatorem ca-
pientem, vel potius ad Regium fiſcum,
& per Regium Collaterale Conſilium re-
ferente R.C. ad beneficium Commẽda-
toris fuit reſolutum, teſte *dicto Reg. Re-
uert.cit.deciſ.545. tom. 2. ex collectis per
Reg.de Marin.*

103 Præterea de dictis bonis mobili-
bus, captis in bello, quæ capientes lu-
crantur, adhùc aliqua ad fiſcum ſpe-
ctant: & licèt de iure non ſit certa quan-
rit as deſignata, vt notat *Couarr. in regu-
la peccatum part.2.§.11. nu.6. in fine.* Va-
riatur autem ſecundum mores Regio-
num, ac conſuetudines militares, quæ in
hoc ſunt attendendę, *Bald.in l.adoptio,C.
de adopt.Calder.in conſ.1.de treg.& pace,
Reg.de Ponte conſ.93.nu.*18. & olim apud
Romanos, non vno modo præda partita
fuit, ſed diuerſimodè varijs temporibus
id fecerunt, vt obſeruauit *Hermanot.De-
zus in §.item ea,quæ inſtit.de rer.diuiſ.*ſed
de hac diuiſione prædæ diffusè tractant
104 *Hieron.Treutler ſelect.diſput.vol.1.cap.
20.in princ. Petr. Gregr. par.3.ſyntagm.
cap.4. nu.6.in fin.*

105 Nũc autem hic mos introductus præ-
cipuè in Regnis Hiſpaniæ talis eſt, vt .ſ.
naues bellicæ Regi acquirantur, eidem
datur aliquando quinta, quandoque
tertia, & quandoq;dimidia pars rei prę-
datæ; Duci exercitus debetur ſeptima,&
quandoq; decima pars prædæ; Et militi-
bus, ſeù capientibus conceduntur cætera
alia bona mobilia, & captiui, dummodò
pretium redemptionis non excedat ſum-
106 mam decem millium coronatorum, vel
non ſit captus Dux, Comes, vel Baro, aut
quiſpiam magni nominis, cuius redemp-
tionis pretium Regi applicatur: non ta-
men illi facultas redimendi adimitur,
107 quæ etiam Duci hoſtium capto conce-
di debet, niſi in eo pacis perturbatio ti-
meatur, vel periculum inſtaurãdi bellum
eſſe poſſit, itá cauetur *ex l.1.& 8. tit.26.
par.2.* & teſtatur *Ayala de iur.& offic. bel-
licis, & diſciplina militari cap.5.in princ.
lib. 1.* &notant ex noſtris *Reg. Conſtant.
in l.vnic.nu.99. C.de claſſic. Reg.Galeota
reſp.fiſcal.* 13.*nu.*12.

In Gallia, Admiraglius habet decimã
108 omnium mobilium, quæ in maritimo
bello capiuntur, & cætera inter capien-
tes diuiduntur, itá *Petr.de Greg.ſyntagm.
iur.cap.3.nu.7. Petr. Rebuff. in tract. de
decimis quæſt.3.nu.*24. Si tamen Dux ho-
ſtium capiatur, cedit in prædam Duci
claſſis, verùm quando pretium redemp-
tionis, quod *talia* vocant Galli, excedit
ſummam decemmillium aureorũ, Prin-
cipis eſt,teſte *Boer.deciſ.178.nu.3.& 4.*&
notat *Reg.Conſtant.d.l.vnic.n.*109.

In Regno Neapolis, olim quando Ad-
miratus erat Dux claſſis, Naues omnes
arma, reſque cunctas non nouas habebat:
109 eius quoque commodò cedebant Du-
ces captiui, ac vigeſima pars omnium
aliorum captiuorum, vt apparet ex con-
ceſſione huius officij,facta olim à Regina
Ioanna II. Duci Sueſſano Ioanni Anto-
nio Marzano, quam videre licèt apud
*Reg. Tap. Ius Regni tit. de officio Magni
Admirati.*

110 Modo autem, per inſtructiones datas
ab Inuictiſſimo Philippo II. Sereniſſimo
D. Io: de Auſtria maris Generali Præfe-
cto, quæ inſtructiones hodiè ſeruantur,
prædæ diuiſio fit tali forma; Si Summus
Dux, quem Generaliſſimum vocamus, ſit
præſens, debetur eidem decima, ſi ab-
ſens, in ſignum ſuperioritatis eidem ali-
quod præcipuum, & inſigne reſeruatur,
quod vulgariter Gioiam appellant, quod
reliquum eſt, in quinque partes diuide-
tur, tres ex ijs Duci claſſis, altera Trire-
mium Capitaneis, quinta militibus aſſi-
gnatur, Si verò per claſſicos milites Ca-
ſtellum aliquod, vel Oppidum expugna-
tur, tres fiunt portiones, vna Duci claſſis,
altera Capitaneis, & altera militibus ce-
dit, Arma verò, ac tormenta bellica, &
Naues Principi reſeruantur, & ei acqui-
runtur, etiam ſi antea fuerint alicuius
111 amici, vel alterius, cui ex poſtliminio
reſtitui deberent;ſiquidem poſtliminium
locũ in his nõ habere, vt docuit *Iurecõſul.
tus in l.Nauibus de capt.& poſtlim.reuerſ.
l.1.eod.tit. Bolognett. in l.1.de acquirend.
poſſeſs.nu.* 52. Idemque etiam ſi Rex ali-
112 quis, vel ex Regio ſanguine natus, ca-
piatur, ad Principem ſpectat, quod etiã
apud Romanos vſu receptum eſſe ex *Li-
uio* colligitur *lib.10. decad.3.* Dux hoſtiũ
ſi capiatur, cedit Duci claſſis in prædam,
de eo tamen ſtatuere aliquid non valet
in

inconſulto Principe; eidem Duci debentur ſigna militaria omnia, quæ ex hoſti-
113 bus capiuntur; Serui omnes aſſignari debent Regiæ Curiæ, pretio triginta aureorum in ſingula capita conſtituto, ac centum ſi Nauarchi fuerint, vt illis valeat Princeps ſuas Triremes inſtruere, itá teſtatur *Reg. Conſtant. in l. vnica nu. 99. verſ. in Regno Neapolitano, C. de claſſic. lib. 11. Reg. Galcota reſp. fiſc. 13. nu. 11. in fine, Reg. Tapia Ius Regni lib. 2. tit. de offic. Magn. Admir.*

114 Præterea hodiè ſeruatur, vt etiam de bonis mobilibus, in bello captis, debeatur fiſco media pars, & itá de conſuetudine in recognitionem obſeruari in Regno vtriuſque Siciliæ, teſtatur *Muta ſuper pragm. Sicil. tit. 76. de Pirat. nu. 19. Iudex Capiblanc. de Baron. tom. 2. cap. 41. num. 6.*

Sed *Reg. Reuert. deciſ. 545. to. 2. ex collectis per Reg. de Marin.* refert, quod in ca-
115 ſu contingenti in R. C. fuit iudicatum quintum fiſco deberi, & dictum caſum deciſionis ſupra annuimus, & accidit in anno 1528. tempore inuaſionis huius Ciuitatis, & Regni, cum in mare propè Ciuitatem Gayetæ de mandato Commendatoris della Roſa, qui Ciuitatem illam in cuſtodiam habebat, ſub pugna capta fuiſſet quædam nauis mercibus onuſta, fuit difficultatum, ad quem bona illa pertinerent, nunquid ad fiſcum, vel Cõmendatorem capientem. Et per R. C. fuit pronunciatum ad dictum Commendatorem ſpectare, ſaluo quinto Regiæ Curiæ debito, itá teſtatur *Reg. Reuerter. d. deciſ. 545.* & de eadem deciſione ſupra meminimus.

116 Imò per R. C. ſub die 15. Iunij 1660. referente Regente de Marinis, tunc Præſidente R. C. fuit ordinatum, vt Regia Curia habeat decimam partem omnium prædarum, quæ cum vaſcellis, & bergantinis particularium perſonarum capientur, & amplius fuit demandatum, vt quidam Capitaneus Mauritius Diaz, qui cũ licentia Domini Proregis armauit duo Vaſcella contra Turcas, idoneam cautiotionem de hoc præſtaret pro ſumma duc. 1000. ad cautelam Regij fiſci, vt legitur *in decr. 686. ex collectis per Reg. de Marin. in fine 2. tom. deciſ. Reg. Reuert.*

117 Si autem in bello captæ fuerint ſeruæ, non deberentur fiſco tradi pro pretio ſuperius conſtituto, ſed capientibus acquiruntur, nàm etſi verum ſit, quod maſcu-
118 linum iuris ſignificatione comprehendat fœmininum, *l. ſi itá ſcriptum in princ. ff. de legat. 2. l. qui duos, ff. de legat. 3.* &
119 quod etiam ſeruorum appellatione veniant ſeruę, *l. ſeruis legatis, ff. de legat. 3.* tamen quia ceſſat in fœminis ratio, quæ in inſtructionibus exprimitur, vt ſcilicèt illis valeat Princeps ſuas inſtruere triremes, & illa in maſculis tantùm verificatur, ideò ceſſante identitate rationis, maſculinum non comprehendit fęmininum, vt notant *DD. in l. quicumque, C. de ſeru. fugitiu. Tiraq. in tract. de retract. §. 1. gl. 9. num. 224.* proptereà ſeruæ non comprehenduntur ſub diſpoſitione inſtructionum.

Quod fuit peculiariter deciſum per R. C. inter fiſcum, & Dominum Marchio-
120 nem Sanctæ Crucis Præfectum Claſſis Regni Neap. qui in cuiuſdam Pagi direptione cum ceperat quaſdam ſeruas, fuit dubitatum, nunquid vigore inſtructionũ eſſent tradendæ Regiæ Curiæ pro pretio ſuperius conſtituto. Et per R. C. fuit declaratum, ſeruas non deberi, ſic teſtatur *Reg. Conſtant. in d. l. vnica nu. 101. C. de claſſic lib. 11.*

Et amplius idem *Reg. Conſtant. in d. l. vnic. nu. 101. C. de claſſic. lib. 11.* agit nun-
121 quid Vicarius, ſeù Locumtenens Ducis claſſis, à Prorege conſtitutus acquirat eandem portionem, quæ competeret eidem Duci de bonis mobilibus in bello captis, & decidit hanc quæſtionem affirmatiuè. Et ratio eſt, quia omnia lucra, omneſque dignitates, quas haberet prin-
122 cipalis, competerent etiam Locumtenenti, ac vices alterius gerenti ex Regis mandato, itá *Bar. in l. 1. §. hi quibus, ff. de legat. 3. Guglielm. de Cuneo Alex. in l. 1. nu. 53. ff. de offic. eius*; ſecus eſt, ſi Vicarius fuiſſet electus per idem Ducem claſſis, vt inquit idem *Reg. Conſtant. num. 104.* & inſuper teſtatur, quod hoc fuit controuerſum inter Dominum D. Petrum à Toleto olim Præfectum huius Neapolitanæ claſſis, & Don Garſiam de Toledo, qui cum abſente D. Petro fuiſſet à Domino tùnc Prorege conſtitutus Vicarius in locum dicti Don Petri, prædamque ex Hoſtibus cepiſſet, portionem Duci debitam, ſuis

ſuis vſibus applicauit , eam verò vendi-
care ſupponebat Dominus Don Petrus,
aurumans,illam cepiſſe Don Garſias eius
nomine,cum eius vices gerebat; ſed hæc
controuerſia non fuit deciſa, tamen ex
rationibus, per dictum *Reg. Conſtant.* al-
legatis,videtur ad fauorem Locumtenē-
tis reſidere ſententiam, eademque am-
plectitur pluribus innixus medijs, *Frecc.
de ſubfeud. lib. 2. tit. quis dicatur Dux
nu.*33.

Inſuper idem *Reg.Conſtant. d. l. vnica
nu.*106. *C.de claſſic.lib.*11. ait,quod habe-
bit etiam Dux claſſis portionem prædæ
illius, quod captum fuerit ab alijs, qui
123 proprijs ſumptibus Naues armauerint,
& ſunt milites voluntarij, & allegat *Ri-
pam in l.Centurion.*11.*verſ.*4.*ff.de vulg.
& pupill. ſubſtitut. Sfor. Odd. tract. de
compendioſ.ſubſtitut. in præmiſ.* 3. *par.*5.
*nu.*8. Secus eſt in Hiſpania, nàm ex illius
legibus contrarium obſeruatur, ſic *Reg.
Conſtant.loc.cit.* proùt idem eſt in bonis,
quę per ſocios auxiliares capiuntur,nàm
ſi proprium Ducem habent, nihil dabi-
tur Præfecto, vt probat *tex. in cap. dicat
aliquis* 23. *quæſt.* 5. vbi *Gl. Archidiac. &
alij, Hoſtienſ.in rub.de treg. & pace, Cal-
der.conſ.*95.*ſub ead.rub.de treg.& pace,
Reg.Lanar.conſ.*84.*verſ.quarta opinio.*

Sed ſupra poſitis circa diuiſionem
prædæ obſtat priuilegium conceſſionis
124 officij Magni Admirati,cui apparet fo-
rè impartitam decimam partem bonorū
omnium etiam hoſtium, quæ per quæ-
cumque vaſcella capientur,vt conſtat ex
his verbis: *Item Admiratus habeat, & ha-
bere debeat decimam partem omnium,quæ
capientur per vaſcella,quacumque exiſten-
tia in noſtra Curia, etiam ſi contingat ar-
mari quæcumque vaſcella per fideles no-
ſtros de eorum propria pecunia, & contin-
gerit capi quacumque vaſcella, & bona
inimicorum noſtrorum*; vt refert *Reg.Con-
ſtant.in l.vnic.nu.*106. *C.de claſſic. lib.*11.

Nàm reſpondetur, non poſſe negari,
quod olim ità practicabatur, vt ſcilicet
Magnus Admiratus haberet ex bonis ho-
ſtium captis decimam partem, quæ fuit
conceſſa per Reginam Ioannam II. Ioan-
125 ni Antonio Marzano Duci Sueſſano,&
Admirato Regni, vt teſtatur *Reg.Tap.Ius
Regn. lib.*2. *tit.de offic. Magn.Admir.* Ni-
hilominus quia mortuo dicto Duce fuit
officium Magni Admirati, per feliciſſi-
mos ſucceſſores Reges alijs denuò con-
ceſſū,dempta prędicta facultate,vndè nū-
quam fuit ſeruatum ex bonis hoſtium
decimam dare partem Magno Admira-
to, vt teſtātur *Reg.Moles deciſ.manuſcrip.
Reg.Conſtant.in l.vnica nu.*100.*C.de claſ-
ſic. Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ.* 77.
*Reg.Reuert. tom.*1.

Imò cum fuiſſet ſupplicatus Sereniſſi-
mus Rex Philippus II. à nouiter prouiſo
in officio,vt dignaretur prædictam facul-
126 tatem contentam in dicto capitulo, ab
alijs nactam,ſibi concedere, dicta Rega-
lis Maieſtas reſpondit,nūquam ſuæ men-
tis fuiſſe, vt bona hoſtium naufragata
Admirato concederentur,ſed ipſi Regiæ
Maieſtati reſeruarentur, vt teſtatur *Reg.
Moles deciſ.manuſcript.*85.*in fine, Reg.de
Marin.in d.obſeru.ad cit.deciſ.*77.Reg.Re-
*uert.tom.*1. idemque ſupra annuimus.

Prætereà circa prædicta alia eſt diſcu-
tienda quæſtio, ſi Turcæ ob metum tri-
127 remium,eos inſequentium,in terram fu-
gerunt, & à ciuibus particularibus loci
capiantur, nunquid ad ciues capientes,
vel ad Ducem claſſis inſequentem, vel
ad Regium Fiſcum pertineant.

Et ad capientes ſpectare probat, *tex.
in §. illud quæſitum inſtit. de rer. diuiſ.*
vbi habetur,quod fera vulnerata ab vno,
128 & ab alijs capta, capientis fit, ad idem
facit *tex.in l.naturalem,§.illud quæſitum,
ff. cit.* confert etiam regula generalis,
quod in bello præda fit capientis, *§.item
ea quæ ab hoſtibus inſtit. de rer.diuiſ. l.* 1.
ff. de acquir.poſſeſs.

Contrarium tamen tenet *Maſtrill. de-
ciſ.*180. vbi per totam deciſ. fundat,cap-
129 tiuos, & bona huiuſmodi hoſtium de-
beri Duci claſſis, quia ipſe cauſam præ-
ſtitit capturæ,ad quod præter innumeros
ab ipſo citatos facit, *Salyc.in l.ab hoſtibus
il* 2.*nu.*6.*C.de poſtlim.reuerſ. Cephal.conſ.*
136.*vol.*1.

Hanc quoque *Maſtrilli* opinionem ſe-
quitur *Reg.Conſtant.in l.vnica,C.de claſ-
ſic.lib.*11. *nu.* 140. vbi reſpondet *ad tex.*
ſupra pro contraria citatum *in §. illud
quæſitum inſtit. de rer.diuiſ.* dicens, illius
130 diſpoſitionem procedere in caſu ambi-
guo, quo fera ſi, vel ne capi potuiſſet;nō
autem quando fera eſſet ità vulnerata,vt
aliter fieri non poſſet,quam vt caperetur,
nàm

Digitized by Google

nàm tùnc ſtatim vulnerantis efficeretur: hinc eſt, quod dùm in caſu noſtro Turcæ à triremibus inſequuti, libertatem recuperare non poterant, ſed omni modo capi debebant, ideò ad Ducem claſſis, non verò ad capientes bona ſpectarent.

Nihilominus verius eſt, quod nec capientibus debentur, nàm ſupra conſtitutum eſt, capientibus nunquam prędam
131 acquiri, niſi in bello, eiuſque conflictu capta fuiſſet, alioquin ſemper fiſco debetur, & id, præter ſuperius adducta, probat *Caſtill. deciſ. Sicil.* 107. *nu.*46. *cum ſeqq.* dicens, quod bona hoſtium debent Regio fiſco applicari, nec poſſunt à quocumque deprędari, maximè in dominijs
132 Suæ Catholicæ Maieſtatis, in quibus confiſcatio talium bonorum pertinet ad eius Regium fiſcum, quod etiam probăt *Peregr. de iure fiſc. l.*2. *tit.*3. *num.*1. *&* 2. *Mandell. conſ.*7. *nu.*10. *lib.*1. *Cabal. reſol. crim. caſ.*19. *num.*2. & ius confiſcationis, quod de regalibus eſt, vt *in tit. quæ ſint regal.* non poteſt per priuatas, aut quaſuis alias perſonas, quouis nomine vel titulo poſſideri, niſi conſtet de Principis conceſſione, *l.*2. *C. de conſtit. Princ. Peregr. conſ.*2. *nu.*12. *Menoch. conſ.*1. *nu.*499. *Caſtill. deciſ.*107. *nu.*57. *l.*2.
133 Neque Duci claſſis aliquod ius acquiritur ſuper bonis, & perſonis prædictis; ſiquidem captura quando fit à ciuibus in territorio Regis, in quo Duci claſſis nullum ius, nec iuriſdictio quæritur, nil ipſe prætendere poteſt in bonis huiuſmodi, vt in proprio caſu inquit *Iudex Capiblanc. de Baron. cap.*41. *nu.*8.
134 Et quamuis dicatur, Ducē claſſis fuiſſe in perſecutione Turcarū, nec ipſos triremes effugere potuiſſe, nam hoc reſoluitur *ex § feræ cū ſeq. inſtit. de rer. diuiſ. & l.*3. *&* 5. *ff. de acquir. rer. domin.* vbi habetur, quod fera ſi à Venatore inſequatur in
135 loco campeſtri, & illa intret in locum priuatum, poterit Dominus loci eam capere, & inſequentes prohibere, ne in eius fundum intrent; Vlterius conſtitutum
136 eſt, vt præda noſtra ſit, ſi in tali cuſtodia reperiatur, quod à nobis coerceri poſſit, ſecus ſi ea poterit effugere oculos noſtros, vel ſaluari in alium locum, nàm tùnc deſinit eſſe noſtra, multa enim accidere poſſunt, ne apprehendatur, *l.*3. §. *illud*, *ff. de acquirend. rer. domin.* Vndè cum præda eſſet ſaluata, dùm in alienam iuriſdictionem, & territorium Principis confugiſſet, & poterat Dominus loci prohibere, ſequitur ergò quod ad fiſcum, non autem ad Ducem claſſis præda ſpectat.

Eò magis quia præda tùnc capta dici-
137 tur, quando apprehendatur, *l.*1. §. *item ſi in bello, ff. de acquir. poſſeſs. l.*3. §. *Neratius, ff. eod. tit.* §. *ſi ab hoſtibus inſtit. quib. mod. ius patr. poteſt. ſoluit.*
138 Accedat etiam prædictis, quod lictus adiacens mari, eſt de territorio vicino, & ibi terminatur iuriſdictio, vt firmant *Bal. in l. ſi plures, ff. de condit. inſert. Bellug. ſpec. Princ. rub.* 30. *Frecc. de ſubfeud. tit. quis dicatur Marchio nu.*3. *Capiblanc. de Baron. tom.*2. *cap.*41. *nu* 9. & licèt nonnul-
139 li teneant iuriſdictionem maris per Baliſtam intrà terram extendi, vt *Ozaſc. dec.* 155. *Maſtrill. de magiſtr. l.*4. *cap.*16. *nu.*162. id tamen, vltra in præcedenti rubrica exarata, poſſet procedere, quando iuriſdictio ſtat ſub eodem Principis dominio, tàm maris, quàm terræ; aliàs mare eſt fi-
140 nis iuriſdictionis cuiuſque, ſic & territoria, *Hieron. de Monte tract. fin. regund. cap.*7. & inquit *Capiblanc. ibid.* ideò ſequitur, quod Dux claſſis cum non habeat iuriſdictionem in terra, non poteſt prædam acquirere.

Et ex his *Capiblanc. d. cap.*41. refert, hanc quæſtionem in fauorem fiſci per Collaterale Conſilium terminatam, & teſtatur ipſe, quod dùm aſſidebat in Regia Audientia Hidruntina, duo triremes Venetorum in Gulfu inſequebantur duas fuſtes Turcarum Curſalium, qui cogno-
141 ſcendo non poſſe euadere à manibus illorum, ad effugiendam mortem, deſcenderunt ad lictus Ciuitatis Caſtri, & ſe dederunt in manus hominum dictæ terræ; vndè Capitaneus dictarum triremium Venetorum dicebat, mācipia deberi illis reſtitui, quia ipſorum facto deſcenderūt in terram, & capta à militibus, & erat notorium, non poſſe effugere ab eorum manibus, nàm illi vti deſperati, ad effugiendam mortem, in terram ſe proiecerunt, hinc dici poterat fuiſſe captos in
142 ipſo Gulfu maris, quem prætendunt eſſe ipſorū, dùm multis ab hinc annis ea Reſpublica armat tot triremes ad illius cuſtodiam, & propterea prædam debere eſſe

eſſe ipſorum, cum ab eorum oculis non erat ſeparata.

143 Verumtamen nihil obtinuit, & mancipia in ſeruitium Regiæ Curiæ fuerunt applicata, vt teſtatur *dictus Index Capiblanc. de Baron. cap. 41. nu. 6. verſ. inſuper.*

Et quò ad prætenſionem Venetorum,

144 vt longiſſima præſcriptione quæſierint dominium Gulfus maris Adriatici, licèt ſufficienter fuiſſet ex ſupra deductis in hoc particulari caſu replicatum, de veritate huius prætenſionis vide, quæ inferiùs dicam.

145 Præterea faceſſit quoque ad negotium recolere, quæ diximus *in rub. 14. §. 11.* vt ſcilicet Præfecto claſſis nullum ius quæratur ſuper rebus contrà deuetum extractis, à claſſe interceptis, quod nonnullis medijs conſtituimus, & obſeruantia rei iudicatæ confirmauimus.

Et inſuper dictis in præfato §. 11. addi poteſt, quod ea bona prædari poſsũt, quę hoſtium, aliorumque diffidatorum Suæ

146 Catholicæ Maieſtatis ſunt, vt ſupra fuit abundanter demonſtratum; ſed bona intercepta non ſunt inimicorum, ſed vaſſallorum Suæ Catholicæ Maieſtatis, qui poſſunt illa poſſidere, nec videntur amittere dominium earundem, niſi declara-

147 tione ſequuta, ex præcedenti delicto fuerint confiſcata, aut intercepta, vt notant *Scribent. in conſtit. pœnam eorum, Afflict. in conſtit. foriudicator. bona, Caſtill. deciſ. Sicil. 107. nu. 45. lib. 2.*

Hoc autem ius confiſcandi, aut intercipiendi bona vetita extrahi, ad Regem,

148 tantummodò pertinet, tùm quia eſt de regalibus, vt *in tit. quæ ſunt regalia*, vbi *Andr. & Aff.* & Regibus ſolũmodò competit, vt vltra ſuperiùs citatos tenent *Clar. in prax. crim. §. homicidium, ver. priuato etiam, Honded. conſ. 55. nu. 28. lib. 2. Boſſ. in tit. de his quibus, vt indig. num. 16. Hector Felic. alleg. 26. num. 9. & alleg. 38. nu. 27. fol. 116. Caſtill. deciſ. Sicil. 107. nu. 46. lib. 2.* Nec poteſt per priuatos, aut quaſuis alias perſonas, quouis nomine poſſideri, niſi ex prouiſione Principis appareat conceſſum, *l. 2. C. de conſtitut. Princip. l. 1. §. qui mandata, ff. de offic. eius, l. 2. C. de fund. limit. lib. 11. Peregr. conſ. 2. nu. 12. Plot. de in litem iurand. §. 3. verſ. 4. num. 261. Menoch. conſ. 1. num. 499. verſ. non obſtat quintum, Caualc. deciſ. 28. n. 22. & 23. Caſtill. deciſ. Sicil. 107. nu. 57. lib. 2.*

Tùm etiam quia bona vetita extrahi in illius commodum intercipiuntur, ad

149 quem ſpectat gabellarum exactio, vt notant *Bertachin. tract. de gabell. par. 9. nu. 9. Paſſet. conſ. 109. nu. 1. Roſental de feud. cap. 5. concl. 40. Farinac. in prax. crim. tit. de furt. quæſt. 172. nu. 2. Maſtrill. de magiſtrat. lib. 3. cap. 10. nu. 132. Barboſa in collect. ad leg. ſi quis ſine nu. 3. C. de vectigal. & commiſs. Reg. Reuert. deciſ. 28. to. 1. ex collectis per Reg. de Marin.* vbi idem *Reg. de Marin. in obſeru. ad eandem dec. 28.* Cumq; gabellarum exactio non ad Ducem claſſis, ſed ad Regium fiſcum, eiuſq; ceſſionarium, ideò omni iure, omnique ratione excluditur Dux claſſis ab huiuſmodi prætenſione.

150 Præterea circumſcriptis prædictis ad ornatum huius §. alia erit reſoluenda quæſtio; ſi bona noſtra ab hoſtibus ſint capta, & deindè ab illis recuperata eſſent, nunquid iure poſtliminij bona huiuſmodi ſint prioribus Dominis reſtituenda, vel capientibus acquirantur.

Et in hac quæſtione latè, & accuratè ſcripſit *Reg. Fabius Capycius Galeota reſp. fiſcal. 13.* vbi dictam quæſtionem abun-

151 dè pertractat, Doctores hinc, & indè inhærentes refert, rationes pro vtraque parte congeſtas cumulat, & pro ſententia negatiua concludit, præmiſſis aliquibus declarationibus, & exploſis contrariorum argumentis, vndè ad illa me remittere debeo, ne ex ſcriptis ſcripta faciamus.

Verum operæ pretium duxi in præſenti non derelinquere veriorem, & receptiorem enucleare opinionem paucis verbis contentus.

Vera ergò, & communis Doctorum ſententia in dicta quæſtione ea eſt, vt immobilia ſolùm ſint reſtituenda, quem-

152 admodum captiui libertatem recuperant, mobilia autem occupantibus conceduntur, dummodò traducta non fuerint in loco tuto, aut ex interuallo capta, ſic optimè probat *tex.* nimis expreſſus *in l. ſi quid bello 28. ff. de capt.* vbi labeo Iuriſconſultus ſtatuit, vt *ſi quid bello captum eſt, in præda ſit, nec poſtliminio redeat*, & ità dixerunt *Fel. in cap. excommunicamus nu. 2. ver. nota ex §. Catholica, & nu. 3. extr. de hæret. Couarr. in reg. peccatum*

tum par.2.§.11. Franc.Arrias de bello,& eius iuſtitia poſt nu.162. Ayala in tract.de iur.bell.lib.1.cap.5.nu.35.Benedict.Ægid. in l.ex hoc iure cap.1.nu.13.& 14.Caball. reſol.crim.cent.2.caſ.140. per tot. Caualc. de brac.Reg.in fragm. cap.25. nu.26. ver. nec obſtat, Theſ.quaſt for.lib.2.cap.98.n.5. ver.limitatur primo, Petr.Gregor. in ſyntag.iur.par.3.lib.20.cap.4. Et rationem

153 addunt idem *Theſ.loc.cit.nu.7. in 3.limit.Caualc.in fragm.25. nu.14.d.tract.& Cabed.deciſ.luſit.88. nu.14.* dicunt enim, quod ſi milites deprædantes damnum paterentur ex bello,nihil à prioribus dominis illius prædæ reficeretur,dùm ſe,ac ſuo periculo expoſuerunt,æquitate enim naturali ſuggerente,debēt recuperata ad ipſos milites plenè ſpectare;Quod etiam ex canoniſtis probarūt *Petr.Auguſ.Morla Valent. in ſuo empor. iur. par. 1. tit. 12. quaſt.6. nu.7. Nauar.lib.5.tit.36.de iniur. & damn.dato conſ.2. per tot.num.5. in fin. Sylueſ.in ſumma num.1.in fine ver.beſtia*, vbi in vtroque foro probat,bona prædicta non eſſe prioribus dominis reſtituenda, ſed capientibus pertinere, idem etiā inquit *Azor.inſtit. moral.par.3. lib.4. c.4.*

154 *quaſt.12.* Et hoc etiam ex deciſionibus S.C. noſtri confirmant *Conſ.Paſchal.de pat.pot.par.3.cap.3.nu.31.verſ.& quid de bonis, Gramat. deciſ.71. num.7. Præſ. de Franch.deciſ.268. nu.4. Reg.Galeota reſp. fiſc.13.Senatus Pedem.Gama deciſ. 335. nu.2.& 3.& deciſ.384.* vbi *Flor.Diaz de Mena in addit. & Senatus Luſit. Cabed. deciſ.88.*

155 Præterea hoc pariter roboratur legibus maritimis, quibus idem diſponitur *in capit.Conſulatus ſub tit.de Naue piglia. ta, e recuperata cap.287.*

156 Vndè dixerunt DD. fuiſſe inductam in hoc conſuetudinem,& ſecundum eam eſſe iudicandum, ità *Ang. in quaſt. incip. renouata guerra col.2. Nauar.lib.5 tit.36. de iniur.& damn.dat.conſ.2. Caball. reſol. crim.cent.2. caſ.140. Caualc.de brac. Reg. cap.25. nu.18. & 17.*

157 Accedat prædictis, quod ius poſtliminij tantummodò in immobilibus procedit; immobilia nàmque ab hoſtibus capta, & indè recuperata prioribus dominis cedunt, quemadmodum liberi homines ab hoſtibus capti, & indè liberati, priſtinum ſtatum iure poſtliminij acquirunt, ità *tex.in l.ſi captiuus 20.§.expulſis, l.ab hoſtibus 2. & l. in bello, §.ſed, & qui captus, ff.de capt.& poſtlim.reuerſ. l. ſicut liberis 10. C. eod.tit. §. qui ab hoſtibus inſtit. quib. mod. ius pat. poteſt. ſolu.* proùt

158 idē eſt in ſeruis,qui ab hoſtibus recuperati,primæuis Dominis redduntur,*l.ſicut liberis,C.de capt.& poſt lim.reuerſ.Odoſſr. in l.ab hoſtibus,ff.cit. Salyc. ibidem num.3. Caball.reſol.crim.par.3.caſ.120.nu.32.*

159 In mobilibus autem ius poſtliminium deficit, & bona mobilia, vel ſemouentia occupantibus conceduntur, ità *tex. in l. ſi captiuus 20. §. expulſis, l. quid in bello 28. ff.de captiu.& poſtlim. reuerſ. Oldrad. conſ.17.nu.3. Petr.Nauarr.de reſtit. lib.2. quaſt.3. nu.287. Lanar.conſ.84. poſt nu.1. ver. quarta opinio in fine, Frecc. tit. quis dicat.Dux nu.31.& 32.Claud.Coterεus de iur. & priuil.milit. lib.2. cap. 24. verſ. eſt præterea, Benedict.Ægid.in l.ex hoc iure cap.1.nu.15. in fine,ff.de iuſt.& iur. Ayala de iure, & offic. bell. cap.5. nu. 22.* & optimè *Reg.Galeota reſp.fiſc.13.nu.23. in fine cum ſeq.*

160 Verum quando bona mobilia ab hoſtibus capta,incontinenti recuperata fuerint, vel non erant in loco tuto repoſita, tùnc prioribus Dominis cedunt, ità eſt *tex.in l.4.& 5.ff.de furt. Bald.& Ang. in l.ab hoſtibus,ff.de capt. & poſtlim. reuerſ. idem Aug. in d. diſp. incip.renouata guerra, verſ.antequam ergò, Ayala d.tract. de iur.& offic.bell.cap.5. num.37.Reg.Galeota d.reſp.fiſc.13.nu.69 & 90.*

161 Et ratio huius concluſionis ea eſt,nàm quādo hoſtes bona capta in locū tutum non traducunt, puta intrà eorum præſidia, vel loca ſuorum amicorum, & confederatorū, non dicitur ipſis præda perfectè quæſita, etiam ſi deprædati non inſequantur, cum de facili virtute bellica recuperari valeant incontinenti, & ea tenentes poſſint de hoc veriſimiliter dubitare, & ſufficit veriſimilis timor,vt notant *ex argum. d.l.4.& 5.ff.de furt. Ang. & Ayala ſup.cit.*

Vlteriùs altera eſt ratio, nàm quando bona ab inimicis capta incontinenti nō fuerint recuperata, ſed poſt prædam interceſſit aliquod ſpatium temporis, tùnc

162 veriſimiliter præſumitur, deprædatos amiſiſſe animum recuperandi, proindè occupantibus acquiruntur, *tex.in l.natu-*

Kkk *ralem,*

ralem, ff. de acquir. rer. domin. Ang. in d. diſp. ver. intelligo verum, niſi intra tantum tempus, Reg. Galeota d. reſp. 13. nu. 90. Petr. Bellin. de re milit. par. 3. tit. 1. nu. 11. Caball. reſol. crim. d. caſ. 140. nu. 8.

163 Sed quando dicatur ex interuallo prędam fuiſſe recuperatam, vt capientium fiat? & in hoc DD. diuerſimodè reſponderunt, nàm aliqui dixerunt ex interuallo cenſeri recuperatam, quando poſt vnam noctem prædam illam vicimus: alij verò contrarium ſentiunt, vt videre eſt apud *Reg. Galeota d. reſp. 13.* Ego tamen verio-

164 rem ſententiam tranſcribo, & ſequor, & ea eſt, ex interuallo tùnc præſumi prędam recuperatam, quando poſt lapſum vnius naturalis diei præda illa ad manus noſtras peruenit, ſic *Ang. in cit. diſp. incip. renouata guerra ver. & audiui, Vaſq. contron. Illuſt. lib. 1. cap. 9. nu. 21. Salyc. in l. ab hoſtibus, ff. de capt. & poſtlim. reuerſ. Gram. deciſ. 71. nu. 11. Gama deciſ. 335.* vbi *Flor. Diaz de Mena in addit. Gregor. Lop. in l. 26. Taur. tit. 26. gl. metido ante fin. Caualc. tract. de brac. Reg. in fragm. cap. 25. nu. 4. cum ſeq. & num. 8. Reg. Galeot. reſp. fiſc. 13. nu. 91. cum pluribus ſequent.* & ratio eſt, vt diximus, quia per lapſum diei videtur deponi animus illam recuperandi, dùm per curſum ipſius diei effugit præda Dominorũ præſentiam, ipſorumque cuſtodiam, *l. 3.* ibi, *donec noſtra cuſtodia coercetur, ff. de acquiren. rer. domin. l. quarta, ff. de furt.*

Id tamen intelligitur, quandò poſt lapſum diei, quo bona ceperunt hoſtes, non inſequantur Domini pro illarum recuperatione, ſed quando poſt prædam paſſam deprædati ſemper ſunt inſequuti hoſtes victores, hoc caſu, cum nunquam cenſeantur amiſiſſe animum recuperãdi,

165 ſequuta recuperatione, etiam ex interuallo, videtur ſemper ac ſi incontinenti factum fuiſſet, ſic *tex. in l. ſi quis in ſeruitute 7. §. ſed celſus, ff. de furt. Ang. in d. quæſt. incip. renouata guerra, Petr. bellin. de re milit. par. 4. tit. 8. nu. 14. Maſtrill. deciſ. Sicil. 180. nu. 13. Caball. reſol. crim. d. caſ. 140. nu. 7. Reg. Galeota* alios congerit *d. reſp. 13. nu. 94.*

Poſtremò ſententia ſupra relata rer. iudicatar. authoritate fulcitur, nàm quędam nauis mercibus onuſta cuiuſdam Ioannis Colini, à Turcis deprædata fuit,

166 cumque in eorum poſſe perſtiterit ſpatio viginti quatuor horarum, indè à quibuſdã Triremibus Regalis Claſſis nauis, & bona recuperata fuerunt; Petijt Ioannes Colinus, ſibi, bona, & nauem reſtitui: Fiſco inſtante per Auditorem Regiarum Triremium fuit decretum, bona, & nauem in beneficium Claſſis applicari, vt diuidantur, ſicut moris erat: non acquieuit Ioannes dominus illarum, ſed S. M. adiuit, & Supremum Conſilium Status, vbi re ruminata decretum Auditoris fuit confirmatum, de qua deciſ. teſtimoniale egit à ſecretis eiuſdem Senatus & illud, tranſcribit *Reg. Galeota d. reſp. 13. in fine,* vbi tradit etiam, ſic ſemper obſeruaſſe, & bona applicaſſe in beneficium capientium Marchionem Sanctæ Crucis, Locumtenentem Maris Generalis Præfecti, de quo ipſemet teſtimoniale agit, & dictus *Reg. Galeota* inſerit.

De præda bonorum hoſtium, quando & quo in loco illa ſit legitima; & quid de bonis Iudęorum.

§. II.

SVMMARIVM.

1 *Hoſtium appellatione veniunt omnes, quibus bellum decretum fuit.*

2 *Hoſtes dicuntur etiam propter delictum, rebellionem, & contumaciam.*

3 *Bona illorum, qui vti hoſtes reputantur, deprædari nequeunt, ſed illorum tantùm, qui mero iure belli inimici ſunt, nu. 4.*

5 *Bona hoſtium vt deprædari poſſint, bellũ debet eſſe iuſtum.*

6 *Bellum, vt dicatur iuſtum, duplicem iuſtitiam expoſcit; ſcilicet cauſæ, & Imperij, ſiue ſupremæ poteſtatis, ſecundum aliquos, nu. 9.*

7 *Iuſtitia cauſæ dicitur, quando iuſta cauſa ad bellum gerendum concurrit.*

8 *Bel-*

8 *Bellum dicitur iuſtum, quando à Principe poteſtatem habente indicitur.*

9 *Bellum dicitur iuſtum, quando geritur ſola ſupremi Principis authoritate, etiã pro tuitione rerum ſuarum; & hoſtium bona prædari poſſunt, nu.* 10.

11 *Bona deprædari poſſunt, non ſolùm illa, cum quibus bellum geritur, ſed etiam amicorum, quæ cum inimicis reperiuntur, n.*23.*&* 28.

12 *Aſſecuratores mercium amicorum, quæ aſportantur in naue inimica ſub vexillis hoſtilibus, ad nihil tenentur, ſi nauis ab inimicis capta fuit.*

13 *Nauis piratica Turcarum, vel Hebreorum, ſi vi armorum capiatur, veniunt in præda etiam bona amicorum, in ea exiſtentia, nu.*28.*&* 31.

14 *Inimici dicuntur etiam illi, qui cum inimicis noſtri Regis communicant, nu.*31. *&* 47.

15 *Commercium cum inimicis eſt prohibitum, n.*31.

16 *Auxilium qui præſtiterunt naui piraticæ, de bono opere lapidati fuerunt.*

17 *Contrahentes cum inimicis præſumuntur conſcij, & complices, & morbo illorum laborant, nu.*31.

18 *Fidelis cum infideli mala participatio.*

19 *Iuſtitia non participat cum iniquitate.*

20 *Conſeruatio mala eſt in culpa.*

21 *Amicus mei inimici, inimicus meus appellatur, n.*47.

22 *Inimicus eſt ille, qui mecum non eſt.*

23 *Contrahens cum aliquo, ſcire præſumitur qualitatem illius, cum quo contraxit, num.* 25.

24 *Periculo manifeſto ſe exponens, culpa non caret.*

26 *Mercatores ſcire debent prohibitiones, ne eorum merces inimicis tradant, nu.* 28.*&* 31.

27 *Licitum per illicitum incidit in commiſſum.*

28 Cap. Conſulatus maris 285. *loquens de bonis amicorum in naui inimica exiſtentibus: explicatur intellectus* Caualcan. *nu.*29. *reijcitur num.*30. *& Germanus traditur nu.*31. *ſic deciſum n.*32.

33 *Nauis confiſcatur propter res illicitas in ea impoſitas, nu.*36.

34 *Nauis confederatorum, ducens merces inimicorum, nùm publicetur, vbi deciſio, num.* 36.

35 *Veneti contrahunt cum Iudeis.*

36 *Veneta Ciuitas ſuperiorem non recognoſcit, nu.*161.

37 *Nauis Veneta, Iudæorum mercibus onuſta, perueniens ad Regna noſtri Regis, licèt prædari non poſſit, bona tamen confiſcantur.*

Bona inimicorum, licet in naui libera reperiantur, incidunt in prædam.

38 *Hoſtes aſſecurari nequeunt à quocumque Principe, niſi in locis ei ſubiectis.*

39 *Bona Piratarum, licèt ſint Chriſtiani, deprædantur.*

40 *Piratæ æquiparantur hoſtibus, & impunè deprædantur.*

41 *Piratæ ſunt hoſtes publici, infames, latrones, ſecuritatem nauigantium impediẽtes, & publici commercij turbatores, num.* 43.

42 *Piratæ ex ore Pontificis quot annis excõmunicantur.*

44 *Piratæ particulare bellum prædandi cauſa mouent.*

45 *Bellum mouentes inſcio Principe, in crimen læſæ Maieſtatis incurrunt.*

46 *Bona illorum, cum quibus amicitiam non habemus, prædari poſſunt, nu.*122.

47 *Bona confederatorum noſtri inimici deprædantur.*

48 *Nauis inimica, vi ventorum ad noſtra littora perueniens, deprædatur cum eius bonis.*

49 Tex. in l. fin. §. propter neceſſitatem, ff. de publican. *explicatur.*

Nauis vi ventorum ad locum vetitum impulſa, an in pœnam incidat.

50 *Bona hoſtium, in quocumque loco reperta, etiam ex caſu fortuito, citrà Domini voluntatem, incidunt in prædam.*

51 *Iudeorum bona, vi ventorum ad noſtra littora peruenta, an prædantur, vbi deciſiones referuntur, nu.*55.

52 *Statutum an habeat locum in contrauentione inuoluntaria, vel ad caſum. nu.*54.

53 *Gabella an ſoluatur de bonis, vi ventorũ ad noſtrum Regnum peruentis.*

55 *Bannitus per vim ductus in Territorium bannientis, puniri non debet, ſed ad libertatem reponi, nu.*103.

56 Tex. in auth. nauigia, C. de furt. *expenditur, limitatur, nu.*98.*&* 112.

57 *Iudei, ſiuè Hebrei ſunt hoſtes, tanquam Chriſtiano nomini inimici: & Chriſtum crucifixerunt, cuius Euangelium non*

receperunt, num. 65. & 78.

58 Iudæi omnium nationum indigniores, & abominabiliores ſunt; Chriſtianæ fidei hoſtes, pacis aduerſarij, boni publici inimici, Chriſtianorumq; proditores, n. 59.

60 Bellum contra Iudæos ſumere iuſtitia eſt, & contrà eos indictum eſt, nu. 65. & 66.

61 Rex noſter Hiſpaniarum armatam tenet naualem, contrà infideles.

62 Rex Hiſpaniarum magnus tutor, curator, ac defenſor Reipublicæ Chriſtianæ appellatur.

63 Infideles impunè offendi poſſunt, eò magis ſi piratæ ſint.

64 Iudæi per mortem Domini noſtri Redemptoris facti ſunt nobis ſerui, nu. 80.

65 Iudæi nec patriam, nec Prouinciam habent, nec Regem, ſed diſperſi per Orbem vagantur, omnibus nationibus propter eorum ſcelus ſubiecti, nu. 93.

67 Iudæorum bona licito iure confiſcantur: contrarium nu. 68. & probatur nu. 69. & 70. vbi deciſio, n. 71. prima ſententia verior nu. 76. & ſic deciſum fuit nu. 84. ampliatur nu. 85. 92. & 98.

72 Fiſcus de bonis confiſcatis tenetur dimittere creditores, qui ante confiſcationem contraxerunt.

73 Alienari non poteſt res hypothecata in damnum creditoris anterioris.

74 Confiſcari non poteſt res, alteri hypothecata.

75 Creditor pro pretio rei, de ſui pecunia emptæ, num alijs præferatur.

77 Vaſſallus comprehenditur ſub bello à ſuo Principe indicto.

79 Bona Iudæorum, vbique prædari poſſunt à Principe inimico, nu. 92.

81 Iudæi Imp. Caroli V. ſanctione à Regno Neap. fuerunt expulſi ſub pœna mortis, ac bonorum publicatione: idem in Regnis Hiſpaniarum ſanciuit Rex Ferdinandus, num. 82.

83 Expulſus à Regno efficitur ſeruus, & ſi contrauenit, eius bona publicantur.

86 Ciuis quando quis efficiatur per habitationem.

87 Mercator habetur vti ſcholaris, & non contrahit domicilium.

Scholaris non contrahit domicilium.

88 Iudæi tolerantur in alma Vrbe, & in alijs locis.

89 Bona Iudæorum non poſſunt prædari in locis, vbi tolerantur, ſecus in alijs, & ità deciſum, nu. 90. & 91.

90 Deciſio Regiæ Iunctæ bonorum vacantium pro Regio fiſco contrà merces Iudæorum refertur, nu. 91.

92 Iudæi ſubditi Principi Chriſtiano confederato, non efficiuntur ſerui, nec bonis priuantur, & ſic deciſum, nu. 95.

93 Iudæi num domicilium contrahant.

94 Aſſecuratores mercium, ſecuto naufragio, vel periculo, ſi aliquid remanet, num illud habere debeant.

95 Nauis ſigna præliandi oſtendens; num prædari poſſit, num. 96.

96 Reſiſtentia non committitur, vbi ad manus operationem non deuenitur.

97 Nauis Dominus non defendens illam ab inimicis, dicitur cum eis colludere, & tenetur ad pretium mercium.

99 Hoſtium bona, vt occupanti fiant in proprio territorio alterius ex bellantibus capi debent; ſecus in alieno, non hoſtili, nu. 100. 105. 108. & 118.

101 Territorium alienum præſtat ſecuritatem, nu. 118.

102 Seruus fugitiuus ex alieno territorio extrahi non poteſt.

103 Bannitus in alieno territorio captus, relaxari debet.

104 Repræſaliæ exerceri nequeunt in alieno territorio.

105 Præda hoſtilis in alieno territorio num concedatur, nu. 108.

106 Lex ſi non diſtinguit, nec nos diſtinguere debemus.

107 Venationis præda in alieno agro, num capientis fiat, inuito Domino, n. 109.

110 Bona hoſtium quò ad acquiſitionem æquiparantur feris, & auibus.

111 Princeps prohibere poteſt, ne quis in eius ditione prædari poſſit, & venationem exerceat; ſecus ſi non haberet abſolutam poteſtatem, nu. 126.

112 Hoſtilitatis qualitas eſt ſufficiens ad dominium acquirendum bonorum hoſtiũ.

113 Præda acquiritur, non obſtante prohibitione; ſed pœna debetur, n. 129.

114 Præda iure naturali occupanti conceditur, & prohibitio nihil operatur.

115 Par in parem non habet imperium.

116 Præda in alieno territorio non hoſtili legitimo iure capi poteſt reſpectu ipſorum hoſtium; ſed quid reſpectu Domini territorij, nu. 117.

119 Territorium Principis inimici iure hoſtilita-

litatis, licèt illud deuaſtare, & prædare.

120 *Bona hoſtium prædari poſſunt etiam in territorio fœderatorum.*

121 Tex.in l.poſtliminij ius,§.in pace, ff.de capt.& poſtlim.reuerſ. *expenditur, & explicatur, nu.*122.

122 *Hoſtes, qui non ſunt, quomodò aliorum bona acquirant,num.*126.

123 *Hæretici domini ſunt rerum ſuarum.*

124 *Populi barbari num bello à nobis laceſſiri poſſint, n.*125.

127 *Exercitus num impediri poſſit, ne tranſeat per territorium impedientis.*

128 *Paciſcentium capitulationes attenduntur.*

129 *Actio iniuriarum Domino territorij cõpetit contrà,eos prædas faciẽtes,& quid ad prædæ reſtitutionem.*

130 *Ingreſſu permiſſo in territorium, omnia, quæ conſequuta ſunt, permiſſa cenſentur.*

131 *Præda non permittitur in loco amici vtriuſque prædantis,& prædati,vel vbi eſt promiſſa ſecuritas.*

132 *Initium ſpectandum eſt.*

133 *Iudæi, & Turcæ ſunt fidati in Ciuitate Anchonæ per Summ. Pontif.*

134 *Præda non permittitur in Ciuitate Liburnij.*

135 *Bona inimicorum, quæ per noſtrum Regnum tranſeunt, incidunt in prædam; & itù iudicatum,nu.*136.

137 *Bona inimicorum, num prædari poſſint in mare Adriatico.*

138 *Maris proprietas quomodò acquiratur, nu.*144.

139 *Mare Adriaticum cuius ſit, nu.* 153. *&* 169.

140 *Titulus vbi deficit, allegatur poſſeſſio; ſed declara, nu.*156.

141 *Veneti imponunt datia nauigantibus per mare Adriaticum ſecundum DD.n.*168.

142 *Reges hic enumerati petierunt licentiam à Venetis extrahendi bona per mare Adriaticum.*

143 *Mare Adriaticum deſponſatum Venetis per Summ.Pontif. num.*170.

145 *Maris proprietas priuilegio, & conſuetudine copulatiuè acquiritur.*

146 *Mare tria ſecum trahit, proprietatem, vſum, & iuriſdictionem, ſeu protectionem.*

147 *Maris proprietas eſt in bonis nullius.*

148 *Maris vſus impræſcriptibilis eſt.*

149 *Præſcriptio etiam immemorabilis in vſu maris non procedit.*

150 *Dominij iure quod acquiri nequit, poteſt obtineri iure poſſidendi, & præoccupandi, ſed declara, nu.*152.

151 *Ius prohibendi, an præſcriptione acquiri poſſit.*

152 *Poſſeſſio immemorabilis, vbi non concurrit ſcientia, & patientia aduerſarij, non ſuffragatur: contrarium ſuadetur, nu.* 154. *declaratur nu.*155.

154 *Centenaria poſſeſſio vbi locum habeat.*

155 *Præſcriptio in iuribus incorporalibus, quomodò procedat.*

156 *Priuilegium num præſumatur ex immemorabili poſſeſſione.*

157 *Reges Hiſpaniarum ſunt Domini abſoluti, & Regna ab hoſtium faucibus vi armorum, propriaque virtute extraxerunt.*

158 *Vſus maris eſt communis omnibus, tanquam de iure gentium.*

159 *Maris vſus nec ab Imperatore prohiberi poteſt, nu.*164.

160 *Ædificare in mare licitum eſt, ſi vſus publicus non impeditur.*

161 *Veneta Ciuitas eſt conſtructa in mare, ideò eſt libera.*

162 *Veneti ſupponunt exemptionem ex priuilegijs Imperatorum.*

163 *Veneti ex ſuperbia indignantur viuere ſecundum leges Imperiales.*

164 *Maris vſus, nec per priuilegium acquiri poteſt.*

164 *Principis conceſſio non derogat his, quæ vſus publici ſunt.*

165 *Principis conceſſio, ſaluo iure tertij, intelligitur.*

166 *Princeps auferre nequit rem, vel dominium, de iure gentium acquiſitum.*

167 *Præda in mari Adriatico ſemper practicatæ fuerunt.*

168 *Veneti in mare Adriatico datia imponere nauigantibus, vſurparunt.*

169 *Mare Adriaticum Italiæ conterminum.*

170 *Sponſalitia maris Adriatici recenſentur ex fabula.*

171 *Prorex Regni Neap. Dux Oſſunæ inſurrexit contra Venetos, vſurpare præſumentes mare Adriaticum.*

De

De præda bonorum hoſtium, quando & quo in loco illa ſit legitima; & quid de bonis Iudęorum.

§. II.

1 HOſtium nomine, etſi communi vo-
cabulo comprehendantur illi, qui-
bus Rex noſter Inuictiſſimus publicè
bellum decreuit, vel ipſi Regi, vt *in l. ho-*
ſtes, ff. de captiu. & poſtlim. reuerſ. l. hoſtes,
2 *ff. de verbor. ſignific.* & etiam qui propter
delictum, rebellionem, & contumaciam,
vt hoſtes reputātur, vt aiunt *Zaſ. in tract.*
de Iudę. quæſt. 3. Gaill. de pace public. lib. 2.
cap. 1. fol. 354.

3 Non tamen bona eorum, qui tanquam
hoſtes reputantur, poſſunt deprædari, vt
not. *Scrib. in conſt. pœnam eorum, Affl. in*
conſt. foriudicatorum bona; benè verum,
bona illorum, qui, mero iure belli, hoſtes
ſunt, prædari valent, vt *in d. l. hoſtes, ff. de*
captiu. & poſtlim. reuerſ. l. hoſtes, ff. de ver-
borum ſignific. & faciunt tradita *per Ca-*
ſtill. deciſ. Sicil. 107. nu. 43.

Hinc eſt, quod ſuperius enucleata in
præcedenti §. ad quem ſcilicet pertineāt
4 bona hoſtium capta, locum vindicant in
illis, qui iure belli hoſtes, & inimici ſunt,
vt vltrà allegata confert *tex. in auth. na-*
uigia, C. de furt. & in l. naturalem, §. fin. ff.
de acquir. rer. domin. Bart. in l. hoſtes, ff. de
captiu. & poſtlim. reuerſ. Reg. de Ponte conſ.
93. nu. 6. Caſtill. d. deciſ. 107. nu. 7. to. 1.

Imò ad hoc, vt huiuſmodi bona hoſtiū
5 prædari poſſint, requiritur quoque, vt
bellum ſit iuſtum, ità *Panorm. in cap. ſicut*
il 3. nu. 7. in fine de iure iurand. Innocen.
ibidem nu. 5. Bart. in l. hoſtes, ff. de captiu.
& poſtlim. reuerſ. Ripa in l. 1. nu. 69. ff. de
acquir. rer. domin.

6 Quod dupliciter conſideratur, ſcilicet
iuſtitia cauſæ, & iuſtitia imperij, ſiue po-
teſtatis Supremæ, vt inquiunt *Panor. in*
d. cap. ſicut il 3. Innoc. ibidem, Bald. in l.
ab hoſtibus, C. de captiu. & poſtlim. reuerſ.
num. 7. & iuſtitia cauſæ dicitur, quando
7 iuſta cauſa belli gerendi concurrat, *l. poſt-*
liminium, ff. de captiu. & poſtlim. reuerſ.
8 Iuſtitia imperij dicitur, quando bellum
fuit indictum à Principe Supremo, bel-
lum gerendi poteſtatem habente, vt no-
tat *Reg. Conſtant. in tit. C. vt armorum*
vſus interdictus ſit.

Sed verius eſt, vt tantummodò ſuffi-
9 ciat, vt bellum geratur authoritate Su-
premi Principis, ad hoc vt bona hoſtium
prędari poſſint, prout nec etiam id requi-
reretur, ſi pro defenſione rerum ſuarum
quis bellaret, *l. poſtliminium 5. l. poſtlimi-*
nij 19. l. hoſtes 24. ff. de captiu. & poſtlim.
reuerſ. Natta conſ. 284. nu. 4. 6. & 7. Socc.
iun. in l. 1. nu. 83. in 6. limitat. ff. de acquir.
poſſeſſ. Couar. in reg. peccatum 2. p. §. 20.
Ripa in l. 1. nu. 69. ff. de acquir. rer. domin.
Lupus in l. curabit comment. 1. §. 6. nu. 125.
C. de action. empti, Reg. Galeata reſp. fiſc.
13. nu. 150. & 151. idemque probat *Vaſq.*
quæſt. Ill. lib. 1. cap. 10. nu. 14. 16. & 19. & li-
10 cèt in fine concludat, contrariam eſſe re-
ceptiorem ſententiam, tamen *in tract. de*
ſucceſſ. creat. §. 1. nu. 6. ſeipſum reuocat, &
apertiſſimè inquit, hanc eſſe communem
receptam opinionem, licèt ſint multi
repugnantes, quibus ipſe *Vaſq.* non
adheret.

Et nedùm bona eorum, cum quibus
bellum geritur, poſſunt deprædari, ſed
11 etiam bona amicorum, quæ à naue ini-
mica, & ſub vexillis hoſtilibus vehuntur;
vndè ſi huiuſmodi nauis taliter onuſta
capiatur, bona prædicta poſſunt prædari,
vt notant *Gramat. conſ. 24. col. 2. nu. 5. Reg.*
Conſtant. in l. vnic. C. de claſſic. lib. 11. n. 134.
12 dicens, quod hoc caſu, nec aſſecuratores
tenentur, idemque notat *Strac. in tract.*
de aſſecurat. in fine, quod etiam ex multis
fundat *Caualcan. de brac. Reg. par. 6. fragm.*
25. nu. 11. inquiens, quod ſi nauis pirati-
13 ca, vel inimica, Turcarum ſcilicet, vel
Hebreorum capiatur vi armorum, adhuc
bona amicorum in illa onerata, ad ca-
pientes pertinent, ad quod allegat *Bart.*
in l. nam & ſeruus, ff. de negot. geſt. & in l.
ſi quid in bello, vbi *Alber. ff. de captiu. &*
poſtlim. reuerſ. Boer. deciſ. 178. nu. 3. 4. & 5.

Et ratio eſt, nàm illi, qui communi-
14 cant, cum inimicis noſtri Regis, ipſi quo-
que præſumuntur inimici, *l. liberi, C. de*
inoffic.

*inoffic.teſtam. Card.in clem.*1.*§.fin.de iur.*
*iuran. Zaſ.in epithome feud. par.6.nu.*43.
*Raph.Cuman.conſ.*151. *Farinac.de carcer.*
*& carcer.quæſt.*29.*nu.*49. *Caualc. de brac.*
*Reg.d.par.6.fragm.*25. *nu.*16. *verſ.& illi,*
15 Eſt enim prorſus prohibitum habere cõ-
mercium cum inimicis, *Decian. de delict.*
to.2.lib.7. tit.de committ.crim.læſ.Maieſt.
circ. hoſtes, & militiam, cap. 13. *Gramat.*
*deciſ.*65. *nu.*71. *Boer.deciſ.*178. *nu* 16. *&*
17. *cum ſeq. Bonifac. de Vitallin. de furt.*
§.furtum nu. 57. vbi recenſet caſum illo-
rum, qui auxilium naui piraticæ præſti-
16 terunt,& de bono opere lapidati fuerũt,
& captiui nauis piraticæ ſtatim remanſe-
runt,hoc quoque recenſet *Stracc.de mer-*
*cat.tit.de nauib.naut.& nauig.par.3.n.*25.
Et qui contrahunt cum inimicis, præſu-
muntur conſcij, & complices, ac tincti
eodem atro colore,tactique eodem mor-
17 bo,iuxtà illud,cum Sanctis Sanctus eris,
& cum peruerſis peruerteris: Dij boni,
18 quæ pars fidelis cum infideli? aut quæ
participatio iuſtitiæ cum iniquitate? vt
19 ait *Apoſtolus 2.Cor.cap.*6. & notat *Boni-*
*fac.d.tract.de furt.§.eſt nu.*47. *in fine*, di-
20 cens,quod mala conuerſatio eſt in cul-
pa; qua de re ij, qui cum huiuſmodi ge-
nere malorum hominum,& inimicorum
noſtrorum conuerſantur, poſſunt & ipſi
21 appellari inimici, cum ſint amici intrin-
ſeci inimicorum noſtrorum, ſecundum
Gl.in cap. ſi inimicus in verb nolite 93.di-
ſtin. Innoc.in cap. olim de reſtitut.ſpoliat.
*Gramat. deciſ.*65.*nu.* 69. & facit dictum
22 *Euangeliſtæ Luc. cap.*11. qui non eſt me-
cum, contra me eſt, & qui non colligit
mecum, diſpergit *Caualcan. de brac.Reg.*
*par.6.fragm.*25. *nu.*15.

Ideò meritò poſſunt prædari bona
amicorum inuecta, ſuper naui inimica,
eò fortius, quia ſcire præſumuntur qua-
litatem perſonarum,cum quibus contra-
23 xerunt, & res ſuas, ac ſeipſos in manife-
ſto periculo temerè ſub mala fide malo-
rum hominum, & inimicorum Regis no-
24 ſtri recommadauerunt, quo caſu ſunt in
culpa, ideò ſibi imputent, *§.item exerci-*
tor inſtit. de obligat. quæ ex quaſ. delict.
*naſcunt. l.*1. *§.pen. ff. furt. aduerſ. naut.*
caupon.& ſtabul. Strac.tit.de nauib.naut.
*& nauig.vlt.par.nu.*3. *Caſtill.deciſ.Sicil.*
107.*num.*12. nàm qui contrahit, ſcit,
25 vel ſcire præſumitur qualitatem perſo-
næ, cum qua contrahit, *l.qui contrahit,*
ff. de regul. iur. cap. damnum eod. tit. nec
26 mercatores ignorare potuerunt, quod
eis prohibetur, merces ſuas fidare inimi-
cis vehendas *cap ità quorundam, & cap.*
ſignificauit, vbi *Abb.de Iudæis l.2. C. de*
commerc. & mercator. l.3. in princ. ff. ad
*leg.Iul.Maieſt. Alex.conſ.*130. *nu.*1.*vol.*7.
*Boer. deciſ.*178.*per tot.* & probat *Gl. in l.*
1. *C.quæ res export.non poſſ.*
27 Præterea hoc etiam ſuadetur, nàm
qui merces licitas, cum illicitis condu-
cit, aut fert, facit,quod licitę per illicitas
confiſcantur, *Bart.in l.pen. C.de naut.fæ-*
nor. & habetur *ex tex.in l.cotem ferro, §.*
Dominus,ff.de publ.vect. Bal.in l.cum pro-
*ponas num.*4. *C.de naut.fęnor. Caualc.de*
*brac.Reg.par.6.fragm.*25. *nu.*21.
28 Verum prædictis obſtat,quod de iure
maritimo cauetur, nàm in libro conſula-
tus, *cap.* 285. diſponitur, quod ſi inueni-
mus nauem mercibus oneratam, ob-
uiam nauem inimicam, malis homi-
nibus commiſſam, & armatam, ſi il-
la capiatur, & merces in ea non ſint ini-
micorum, non fiant capientium, ſed
mercatorum, qui teneantur dumtaxat
naulum ſoluere Præfecto nauis, qui cap-
turam fecit.

Sed huiuſmodi ſanctioni reſpondet
*Caualcan.de brac.Reg.par.6.frag.25.n.*28.
29 *verſ.quoniam*, dicens,quod benè proce-
deret, quando nauis inimica aggreſſa
fuerit à noſtra, non autem quando nauis
noſtra à naui inimica aggreſſa fuerit, &
prouocata ad defenſam.

Sed hoc non benè reſoluit ſuprapoſi-
tam iuris maritimi contrariam diſpoſi-
tionem, ſiquidem non alia ratione bona
30 amicorum in naui inimica onerata præ-
dari valent, niſi quia vehuntur à naue
inimica, cum quibus habere commerciũ
non poſſunt: hęc autem ratio conſidera-
tur, ſiue nauis inimica aggreſſa fuerit à
noſtra, ſiue è contra, & ideò ſemper bo-
na huiuſmodi prædari poſſunt;eò magis,
quia ſi nauis noſtra fuerit aggreſſa à na-
ui inimica, id potius videtur ſuccedere,
opera, & malo animo Capitanei illius
nauis inimicæ, quam culpa, & inducia
Dominorum mercium, & ideò cauſa ag-
greſſionis non eſt ratio ſufficiens, vt bo-
na amicorum prædari valeant, niſi con-
ſtet,fuiſſe quoque adhibitam operam, &
in.

Google

induſtriam à Dominis mercium.
Hinc alias, & melius reſpondetur,
quod ſcilicet diſpoſitio iuris maritimi
31 catenus procedit, quatenus bona, ſiue
merces in naui inimica oneratæ, ſunt vaſ-
ſallorum, ſubditorumque noſtri Regis;
ſecus eſt, ſi bona eſſent aliorum, qui con-
federati ſunt vtrique, ſcilicet Regi no-
ſtro, & Dominanti nationem nauis ini-
micæ, tùnc enim quia prædictis non eſt
prohibitum cum illis contrahere, quem-
admodum prohibitum eſt vaſſallis, ſub-
ditiſque noſtri Regis, ideò non poſſunt
bona prædicta prædari.
Quod fuit nuper diſceptatũ in Collat.
Conſ. vbi dubitari contingit, nimirùm an
32 eſſet Regio fiſco acquiſita quędam nauis
Ioannis Andreæ Zanardi Nobilis Vene-
ti, capta in maritimis Elbæ, & Capicorſij,
ex mandato Domini Principis Montiſ-
hercolis, vti Inuict. Regis noſtri nauigio-
rum Præfecti, eo præſuppoſito ex parte
fiſci, quod Iudęorum bona ab Alexan-
driã, Ægypti conducebãt, quorum Do-
mini, cum ſint noſtri Regis inimici, pote-
rant inſimul cum naui deprædari: quoniã
ſi Dominus nauis illicitè aliquid in naui,
33 vel ipſe, vel rectores impoſuerint, nauis
quoque fiſco vendicatur, vt decreuit *Iu-
riſconſultus in l. cotem ferro, §. Dominus
nauis, ff. de publican. & vectigal.* Sed pro
parte Zanardi Veneti fuit conſideratum,
ipſum Zanardum publicè, & palam Ve-
34 netijs, cum Iudęis contraxiſſe, eiſque na-
uem ſuam locaſſe, quod licito iure pere-
giſſe videtur, nec in Dominio Veneto ex
aliquo ſtatuto eſſe prohibitũ, cum Iudęis
illuc commorantibus, vel eidem Reipu-
blicæ Venetæ ſubditis, contrahere; hæc
35 enim Venetiarum Ciuitas libera eſt, &
ex vera, & inueterata libertate, in qua
Deus illam conſtituit, Veneti ſuperiorem
non recognoſcunt, tantaque eſt eorum
authoritas, & ſuperbia, vt dicebat *Ludou.
Bolognin. in addit. ad Io: de Anan. conſ. 53.
in fine*, ideò non poteſt adaptari regula,
quod Dominus nauis, ſi illicitè aliquid in
naui impoſuerit, nauis quoque fiſco vẽ-
dicatur; ſiquidem non poteſt id illicitum
conſiderari reſpectu Venetorum, qui ad
eorum arbitrium valent cum Iudęis con-
trahere, & commercium habere.
36 Vndè per Collaterale Conſilium, re-
ferente Regente Zufia fuit ordinatum,
quod nauis reſtituatur eidem Io: Andreæ
Zanardi ſub die 6. Octobris 1659. & ità
exequutum, teſte *Dom. Reg. de Marin. in
obſeru. ad deciſ. 545. Reg. Reuert. n. 9.*
37 Sed animaduertendum eſt, quod ſi na-
uis Veneta, mercibus proprijs Iudęorum
onuſta, ad noſtra littora, vel ad alia Re-
gna dictionis noſtri Regis perueniſſet,
adhùc poſſunt bona deprædari, etſi nauis
libera euadat, vt notat in puncto *Reg. de
Ponte de poteſt. Proreg. tit. 11. de trirem.
nu. 43. verſ. non loquor*, dicens, quod cõ-
38 munis locatio nauis, ſimplex nolixatio,
& conductio, quæ fit indifferenter cum
qualibet ſpecie perſonarum, cum priuile-
gio quorumcumque Principum, non af-
fert poteſtatem aſſecurandi, & dandi ſal-
uum conductum omnibus hoſtibus, nàm
huiuſmodi poteſtatem non habent Do-
mini nauium, quia ſunt Nationis Venetæ,
& quamuis illam haberent; non iuuaret,
niſi tantummodò in locis ſubiectis dictæ
Reipublicæ, & ex his amplius ſubdit idẽ
Reg. de Ponte, quod in quocumque terri-
torio reperiantur naues prædictæ, mer-
cibus huiuſmodi onuſtæ, poſſunt ſemper
deprædari.
39 Prætereà poſſunt deprædari bona Pi-
ratarum Chriſtianorum, vt inquit *tex.
in auth. nauigia, C. de furt.* & notant *Ca-
ualc. de brac. Reg. par. 6. fragm. 25. Camill.
Borrell. de præſt. Reg. Cathol. cap. 75. nu. 29.*
40 Et ratio eſt, quia Piratæ æquiparantur
hoſtibus fidei, & Principis, & poſſunt
impunè à quolibet derobari, quia ſunt
ipſo iure diffidati, *auth. caſſa, & irrita, C.
de Sacroſ. Eccleſ. cap. 1. de milit. vaſſall.* qui
contumax eſt *Bal. in d. auth. nauigia, C. de
furt. Barthol. Socc. conſ. 262. col. 2. verſ.
quinimo talis vol. 2. Zanch. de milit. ſacr.
& ſecul. lib. 2. cap. 16. nu. 6. Iaſ. conſ. 170.
nu. 2. vol. 2. Stracc. de nauib. par. 2. nu. 16.*
Vndè Piratas, more Catulorum militare
in ſyluis, & nauigantium ſecuritatem
41 impedire, hoſteſque publicos, & infames
eſſe, ac militiam exercere non poſſe, ſcri-
bit *Bal. in l. 1. in fin. C. qui bon. ced. poſſ. In-
noc. in c. lator col. vlt. de pignor.* Sunt enim
Piratæ latrones maritimi ſecundum *Ia-
cob. Aluarott. in cap. 1. §. nauigia nu. 1. de
ſtatut. & conſuet. contra libert. Eccleſ.*
42 Ideò ex ore Pontificum ſingulis annis ex-
communicantur *Io: Andr. & Panorm. in
cap. excommunicationi de raptor. Ang. in
conſ.*

Digitized by Google

conſ. 290. Barth. Veron. in auth. ſed nouo iure, C. de ſeru. fugitiu. Pet. Santerna de ſponſion. mercator. par. 4. nu. 52.

43 Vndè ex ijs dicendum eſt, quod cum
Piratæ ſint publici commercij turbatores, & latrones, vt inquit *Vlpian. in l. 3. §. labeo, ff. de incend. ruin. & naufrag.* ibi: *Non minus in mari, quam in villa per latrunculos inquietamur*; illorum bona
44 Regi noſtro fiunt, cum ſine eius iuſſu Piraticam exercere nequeāt; ſumunt enim arma, prædandi cauſa, & particulare bellum mouere dicuntur, quod inſcio Prin-
45 cipe, fieri nequit, alias incurrunt crimen Maieſtatis læſæ, *l. 3. ff. ad leg. Iul. Maieſt.* & habetur *in rubr. Cod. vt armorum vſus lib. 11.*

46 Vlterius prædari poſſunt bona eorum, cum quibus ſolummodò amicitiam non habemus, vt notant *Paul. de Caſtr. conſ. 445. in princ. lib. 1. per tex. in l. poſtliminij, §. in pace, ff. de captiu. & poſtlim. reuerſ. Bece. conſ. 24. Burſat. conſ. 200. num. 10. & 12. lib. 2. Natta conſ. 620. nu. 22. Menoch. conſ. 102. nu. 20. lib. 2. Caſtil. dec. Sicil. 107. num. 11.*

47 Quemadmodum prædari poſſunt bona confęderatorum cum inimico noſtro; ſiquidem inimicus præſumitur, qui fecit confęderationem cum inimico noſtro, confęderati enim ſunt eiuſdem intentionis, & voluntatis, ità in puncto *Martin. Laudenſ. tract. de confęderat. pace, & conuent. Princ. §. 26. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 11. de triremib. nu. 16.* vbi *Io: Bapt. de Thor. in addit. fol. 201.*

Et inſuper poſſunt deprædari bona
48 inimicorum, etiam ſi nauis inimica vi ventorum, & non voluntariè perueniſſet
49 ad hoc Regnum, quia *tex. in l. fin. §. propter neceſſitatem, ff. de public. & vectigal.* vbi contrarium axioma dictatur, procedit, quando agitur de contrauentione pœnæ inflictæ ex lege particulari, vel ſtatuto, aut banno, tunc enim non dicitur quis tranſgreſſor, ſi per vim, & non voluntariè fuerit ductus; Secus eſt in illis, cum quibus contracta eſt inimicitia vniuerſalis, nàm quomodocumque, & in quocumque loco reperiantur bona ini-
50 micorum, prædari poſſunt, etiam ſi abſque eorum culpa euenerit ille tranſitus; *tex. in l. in bello, §. in pace, ff. de captiu. & poſtlim. reuerſ. l. 2. eod. tit. Paul. de Caſtro in conſ. 445. lib. 1. Caſtil. decis. Sicil. 107. nu. 18. & n. 19.* dicit nihilum refragari, quod vi ventorum, vel alio caſu Regnum appulerunt; ratio tantùm ſtat, an ſint bona inimicorum, vel ne, ad finem vt prædari poſſint.

Sed idem *Caſtill. d. deciſ. 107. num. 75.* contrarium concludit in bonis Iudęorū,
51 quæ caſu fortuito, & vi ventorum ad noſtra lictora peruenerunt, dicens, non poſſe deprædari, niſi tranſitus voluntarius fuerit, & rationem aſſignat, quia tunc non dicitur quis contrauenire, nec incidere in pœnam edicti, vel banni, pro-
52 hibentis rem ad aliquem deferri, nàm neceſſitas excuſat contrafacientem, vt nō incidat in pœnam edicti, vel banni prohibentis, *Bald. conſ. 198. num. 15. vol. 2. Strac. de mercat. 4. par. num. 48. Flamin. Carthar. de exequut. ſentent. capt. bannito cap. fin. nu. 26. Bart. in l. 1. C. de naufrag. lib. 10. Alex. conſ. 7. viſo themate vol. 3. Reg. Lanar. conſ. 84. nu. 12. verſ. verba banni, Roland. conſ. 60. nu. 9. lib. 2.*

Idemque tuetur *P. Molfeſ. ad conſuet. Neap. tom. 2. conſ. 17. nu. 12.* dicens, quod, qui ex vi ventorum per mare tranſijt per loca ei prohibita, dicitur contrà eius voluntatem tranſire ex vi neceſſitatis, &
53 aduerſæ fortunæ, ac proindè nullam incurrir pęnā, imò nec de bonis, quæ in naui ſunt, teneretur aliquam gabellam ſoluere, vt eſt *tex. in l. Cæſar, & l. fin. ff. de public. & vectigal.* & nos latè ſcripſimus *in reſp. 37. to. 1.* & in præſenti oper. *rub. 14. §. 6.* idemq; deciſum conſtat pluries per R.C. & vltra *DD. cit. in d. reſp. 37.* ità tenuerunt *Ferrett. de gabell. in 8. membr. 7. par. nu. 10. Alex. conſ. 7. vol. 3. Ripa tract. de peſte tit. de priuileg. contrac. num. 158. Molina de maior. & tribut. diſp. 663. n. 13.*
54 Et id probatur à ſimili, nàm ſi adeſſet ſtatutum prohibens deferri vinum ad aliquem locum, ſi vinum deferendum ad alium locum licitum, caſu fortuito deferatur ad locum prohibitum, Dominus vini non punitur pœna ſtatuti, ex quo vinum illud aſportatum fuit ad locum prohibitum, præter, & contrà eius voluntatem, ità *Bal. conſ. 198. nu. 5. vol. 2. Strace. de mercat. par. 4. nu. 48. & in tract. de nauibus par. 2. n. 26.* proùt etiam eſt in ban-
55 nito, qui ſi per vim ducatur in territoriū bannientis, non poteſt contrà eum exe-

qui bannum, ſed reponi debet in priſtinam libertatem, quia non dicitur tranſgreſſor banni, dùm contrà eius voluntatem ad illum locum ducitur, *Bal. in auth. item nullam num.* 8. *C. de Epiſc. & Cleric. Roland. conſ.* 60. *nu.* 9. *lib.* 2. *Iul. Clar. in* §. *fin. quaſt.* 56 *nu.* 6. *Baiard. ibidem, Præſ. de Franch. deciſ.* 415. *Borgognin. Caual. dec.* 1. *nu.* 45. *par.* 1. & ad idem nonnulla cumulat *Reg. de Marin. reſolut. quot. to.* 1. *c.* 303. vbi in proprio caſu, quod ſcilicèt non poſſint intercipi bona Iudęorum, vi ventorum ad Regnum peruenta, duas refert deciſiones R.C. vt ibi eſt videre.

Vndè quemadmodùm ex his bona Iudęorum, quæ vi ventorum, & propter aduerſam tempeſtatem ad noſtra littora peruceniſſent, non poſſunt deprædari, ità nec etiam bona aliorum inimicorum noſtri Regis, quia ab vno ad alios non datur ratio diſparitatis.

56 Verumtamen prima opinio verior eſt, vt ſcilicèt bona hoſtium, quæ vi ventorum, vel alio caſu ad nos applicuiſſent, ſiue Iudęorum ſint, ſiue aliorum inimicorum, ſemper deprædari poſſint, prout de communi teſtantur *Conſ. Cramat. dec.* 71. *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 11. *de trirem. nu.* 7. & probat *tex. in auth. nauigia, C. de furt.* vbi eſt de hoc caſus, nàm *tex.* prohibens, vt nauigia, quæ naufragiũ patiuntur, nullo modo inquietentur, tàm reſpectu perſonarum, quàm bonorũ, dicit in fine, niſi talia fuerint nauigia, quę piraticam exerceant prauitatem, aut ſint nobis, vel Chriſtiano nomini inimica, & ſic ſufficit, eſſe hoſtilia; Hoc idem confirmatur ex congeſtis in ſuperiori §. vbi fundauimus, inter alias pręrogatiuas, quę Regi noſtro competunt, ad ipſum ſpectare bona hoſtium, quæ in ſuo dominio naufragium patiuntur, & ideò caſus naufragij non excuſat bona hoſtium à confiſcatione; vndè DD. allegati perperàm, & contrà iura loquuntur, & articulum contrà Iudęos deciſum teſtatur idem *Reg. de Marin. cap.* 303. *nu.* 3.

Hinc etiam ſequitur, quod bona Iudęorum, vel Hebręorum, ſicut alia bona hoſtium noſtri Regis poſſunt deprædari, & confiſcari.

Quod inſuper ſuadetur, quia Iudęi, ſiue Hebręi habentur ad inſtar hoſtium, nàm cum deuient à fide Catholica Chri-
57 ſtianorũ, inimici ſunt Chriſtiano nomini, & vellent, vt Populus Chriſtianus deſtrueretur; Chriſtũ ipſi crucifixerunt, eius Euangelium recipere noluerunt; adeò vt dicitur gens admodum peruerſa, & nullam excuſationem habent, *l.* 1. *&* 2. *ff. ad leg. Iul. Maieſt. Gramat. deciſ.* 65. *num.* 69. *Caualc. de brac. Reg. par.* 6. *fragm.* 25. *nu.* 3. *Molfeſ. ad conſuet. Neap. to.* 2. *conſ.* 17. *nu.* 1. *Caſtill. deciſ. Sicil.* 107. *nu.* 46.

Imò in toto Orbe terrarum non repe-
58 ritur gens indignior, infamior, & abominabilior, quam gens Iudaica, *Simanc. de Cathol. inſtitut. tit.* 35. *de Iudęis nu.* 5. *Bouad. in polit. cap.* 4. *lib.* 1. *tit. del linage del coregidor l.* 2. *Petr. Gregor. Tholoſ. in lib. ſyntagmat. iur.* 12. *par.* 2. *cap.* 4. *num.* 10. *Borrell. de præſtant. Reg. Cathol. cap.* 69. *nu.* 30. *Caſtill. d. deciſ.* 107. *nu.* 47.

Nec reperitur gens, magis inimica Chriſtiano nomini, & Catholicæ fidei,
59 quam ſint perfidi Iudęi, vt notat *tex. in cap. ſi Iudęos, & cap. conſuluit. de Iudęis, & ſaracen. Ludouic. à Paramo in ſuo tract. de origin. Sanct. Officij lib.* 2. *tit.* 2. *cap.* 6. *&* 7. *fol.* 164. *Decian. tract. crim. lib.* 3. *cap.* 18. *nu.* 5. *vol.* 1. *Ioſeph. de bello Iudaico lib.* 7. *cap.* 24. 25. *&* 26. hi etiam ſemper ſatagunt totis neruis, & inſidijs, vel capere nos, aut diſperdere, vel ſubmergere, *cap. diſpar* 23. *quaſt.* 8. *Bal. in cap.* 1. *de milit. Valuaſſor. Ripa in l.* 1. *nu.* 66. *ff. de acquir. poſſeſs.* & ideò contrà huiuſmodi Iudęos hoſtes fidei Catholicæ Chriſtianæ, pacis aduerſarios, boni publici impeditores, & Chriſtianorũ proditores, omnimodò im-
60 pugnandum eſt, palam, & occultè, quod notat, & explicat *Diuus Thom.* 2. 2. *quaſt.* 4. & debellandi ſunt, primo pro honore, & gloria Dei, & Religionis Chriſtianæ; ſecundò pro tuitione gentium, ac rerum Chriſtianorum, vt inquit ex ſententia *Diu. Auguſt. Ludo. Carbo. tract. de reſtit. omn rerũ q.* 62. *concl.* 1. 2. *&* 3. ſubdens, forè neceſſarium ex iuſtitia, arma, & bellũ contrà eos ſuſcipere, & confirmatur ex dicto Regis Dauid pſal. 58. *Effunde iram tuam in gentes, quæ te non nouerunt, & in Regna, quæ nomen tuum non inuocauerunt,* & pſal. 45. inquit, *Arcum conteret, & confringet arma, & ſcuta comburet igni.*

61 Vndè non poteſt dubitari, quin Iudęi ſint inimici Principum Chriſtianorum, & præ-

præcipuè Catholici noſtri Regis, qui nec
laboribus,nec impenſis,nec proprio æra-
rio parcit , continuèque armatam naua-
lem, tàm in hyeme , quàm in æſtate mu-
nitam tenet, pro reprimenda audacia in-
fidelium, & re vera Reipublicæ Chri-
62 ſtionæ magnus tutor, curator, ac defen-
ſor dici debet,ſic Stracc.de mercat.par.3.
nu.3. Decian.de delict.to.2. lib.9. tit. de-
latron.& Pirat.cap.29.nu.37. & 39. Bo-
niſac.tract.de furt.§.furtum nu.51.& 57.
verſ.Piratas, Rot.Gen.deciſ.62.num.3.Ca-
ualcan.de brac.Reg. par.6. fragm.25.nu.4.
& 7.

Poſſunt, itàque impunè offendi, & oc-
cidi,maximè ſi ſint ſimul Piratæ hęretici,
63 vel infideles, l.3.in fine,ff.de ſicar.l.pro-
ditores,ff.de re milit.Bald.in l.2.C.de com-
merc.& mercat. Decian.tract.crim.tom.2.
lib.6. tit.de latron.& Pirat.cap.29.n.22.
Boniſac.d.§.furtum n.52. Angel.conſ.290.
Ferrett.tract.de re naual.lib.10. num.22.
Caualc.d.fragm.25.nu.5.

Et ſi capiantur,captiui, & ſerui noſtri
remanent, nàm per mortem Domini no-
64 ſtri Ieſu Chriſti Iudęi facti ſunt nobis
ſerui, cap.etſi Iudęis, cap.conſuluit de Iu-
dæis,Borrell.de præſtant.Regis Cathol.cap.
69. nu.10. Salyc. in l. ab hoſtibus nu.6. de-
capt.& poſtlim.reuerſ.Io:de Anania in cap.
excommunicamus de hæretic.Alciat.in l.1.
nu.10.ff.de acquiren.poſſ. Reg.Lanar.conſ.
84. nu.4.& 5.Reg.de Ponte deciſ.21.nu.1.
Caſtill.deciſ.107.nu.7. idem Reg. de Ponte
de poteſt.Proreg. tit.11. de trirem.num.2.
ver.dixi, vbi rationem aſſignat,inquiens,
quia Iudęi hoſtes ſunt , & contrà eos eſt
65 indictum perpetuum bellum, l. hoſtes, ff.
de captiu.& poſtlim.reuerſ. & licèt aliqui
dicant, quod contrà eos non ſit indictum
bellum , quia non habent nec patriam-,
nec Prouinciam,nec Regem, ſed diſperſi
vagantur per Orbem , ſubiecti omni na-
tioni, propter eorum immaniſſimum ſce-
lus , nàm crucifixerunt Dominum noſtrũ
Ieſum Chriſtum ; Tamen nullatenus ne-
gari poteſt, quin hoſtes ſint, & Chriſtia-
no nomini inimici, diffidati, & odioſi, &
ſic paſſim ab omnibus Doctoribus ap-
pellantur, ac contrà eos bellum fuiſſe in-
66 dictum, vltra ſuperius allegata , notatur
in l.hoſtes, ff. de verbor.ſignific. Bart. in l.
hoſtes, ff.de capt.& poſtlim.reuerſ. & in l.
Chriſtianis, C. de pagan. Reg. de Ponte d.
tit.11. de trirem. nu.3. Caſtill.deciſ.Sicil.
107. nu.46.

67 Quamobrem poſſunt bona Iudęorum,
aliorumque Infidelium licito iure deprę-
dari,ac confiſcari,Peregr.de iure fiſci lib.
2. tit.3.nu.1. & 2. Clar.in §.homicidium,
verſ.priuato etiam.Honded.conſ.55.nu.28.
lib.2.Boſs.tit.de his quibus,vt indig.n.16.
Alba Mandell.conſ.7. nu.10.lib.1. Caball.
reſol.crim.caſ.10.nu.2. Hector Felic.alleg.
26.nu.9. & alleg.38. nu.27.fol.116. Ca-
ſtill.deciſ.Sicil.107.nu.46.Caualc.de brac.
Reg.par.6.fragm.25. à nu.1.

68 Sed alij DD. contrariam amplecten-
tes opinionem dixerunt,quod Iudęi, de-
ferentes merces cum nauilibus,non ſunt,
nec in mari, nec in terra moleſtandi , ità
Pract.Papienſ.in forma libelli action.real.
verb.veris,ac legitimis nu.34.fol.27. Sil-
ueſtr.verb.infidelitas,§.7.num.8. Santern.
de aſſecurat. 5.par.nu.213. Summa Ange-
lica verb.furtum,§.39. quia ſola infideli-
69 tas non eſt cauſa iuſta deprædandi bona
Iudęorum, Diu.Thom.2.2.quæſt.10.art.
10. & quæſt. 12. art.2. Molina de iuſt.&
iure diſp. 106.concluſ.1. Couar. in regula
peccatum par.2.§.10.num.4.& ſeq. quod
etiam notatur in cap.1. & 2. de Iudæis, l.
Iudęos, C. cit.tit. idemque probat tex. in
l.Chriſtianis, C. de pagan. vbi Imperator
prohibet, ne eorum bona auferantur , &
confirmat tex.in cap.ſicut Iudęi de Iud.

70 Prædicta quoque comprobat Santer-
na de aſſecurat.par.vlt.num.23. inquiens,
quod quamuis Iudęi ſint maledicti , &
perfidi, reſpectu eorum legis , tamen eo-
rum merces non poſſunt capi , quia illi
cõmuniter verſantur per Ciuitates Chri-
ſtianorum, vt per Vrbem Romæ, Vene-
tiarum, & Neapolis, vbi quotidiè nego-
tiationes peragunt cum diſpenſatione-
Proregis , illoſque etiam tolerat Sancta-
Mater Eccleſia, vt in cit. l.Chriſtianis,C.
de pagan. proindè eorum bona prædari
nequeunt, Bald. conſ.313. nu.2. vol.1. &
438. nu.6.vol.5. & ego ſcripſi in reſp.33.
nu.4. tom.1. reſp.

Et amplius ibi teſtor,quod ſic obtinui,
cum tuebar in anno 1648. iura Gugliel-
71 mi Trelan Capitanei nauis Anglæ, nun-
cupatę Regina Virgo,hic prædictam na-
uem mercibus onerauit in portu Alexã-
driæ, ſub dominio Turcarum , illaſque-
aſportabat ad quoſdam Gallos,& Iudęos,

degentes in Ciuitate Liburnij, & dùm
ſuum iter peragebat, à Regali Claſſe, quæ
occaſione popularium ſeditionum hic
permanebat, fuit capta; & ſupponebat
fiſcus, merces illas confiſcari; tamen pe-
tijt Capitaneus, nec nauem, quia Natio-
nis Angliæ Regis noſtri amicæ, neque
merces poſſe confiſcari, aut prædari, quia
Iudęi hoſtes non dicuntur, & Rex noſter
cum eis bellum non habet, vndè intro-
ducta cauſa corã Magnifico D. Michae-
le de Salinas, Generali Auditore dictæ
Regalis Claſſis, ipſe decreuit, quod li-
beretur nauis, vna cum mercibus, vt poſ-
ſit ſuum iter proſequi; Verùm merces,
tranſmiſſę per Gallos à Ciuitate Alexan-
driæ ad alios Gallos conſignandæ in Ci-
uitate Liburnij, vendantur, & pretium
liberetur Regiæ claſſi, ſatisfacto credito
dicti Capitanei nauis pro pretio merciũ;
Et hoc reſpectu mercium Gallorum ea
ratione proceſſit, quia illi noſtri Regis
tùnc hoſtes erant.

Et amplius in hac eadem cauſa idem
Pręfectus nauis exegit pretium, quod ex-
pendidit cauſa comparãdi merces in Ci-
uitate Alexandriæ, conſignandas indè
Gallis, degentibus in Ciuitate Liburnij,
quod iure meritò euenit, nàm quamuis
Galli inimici erant Regis noſtri, & pote-
rant eorum bona prædari, tamen in præ-
iudicium Capitanei, non poterat pretium
mercium ab ipſo exburſatum confiſcari,
72 cum in caſu confiſcationis ius ſuadeat,
priùs eſſe ſatisfaciendũ creditoribus, qui
ante confiſcationem contraxerunt, *l. ſi
merito, ff. ſol. matrim. gl. in l. 2. C. ad leg.
Iul. de vi publ. §. ſed illius inſtit. de fidei-
com. hared. l. ſi debitor, C. ſentent. paſs. Io:
de Evia in Curia Philippica de commerc.
Naual. cap. 20. nu. 10.*

73 Et ratio eſt, quia quemadmodum ra-
tione hypothecæ priùs contractæ impe-
ditur alienatio in damnum creditoris, ità
impeditur confiſcatio, nàm quod diſpo-
74 nitur in vno, procedit in alio, *l. Impera-
tor, C. de fideicom. l. ſi ius, C. de bon. pro-
ſcript. l. Imperator, C. de iure fiſci, Io: de
Evia loc. cit.*

Prædictis quoque cumulabat Capita-
neus, quod ipſe ratione hypothecę, quam
75 contraxit per ſolutionem pretij rei emp-
tæ, præfertur alijs creditoribus ſuper il-
lis mercibus, etiam fiſco, & doti, donec
ſibi fuerit ſolutum pretium, *ex l. licet, C.
qui potior. in pignor. habeant. Bal. Nouell.
de dote par. 10. in princ. Neguſ. de pignor.
2. memb. 2. par. nu. 17. & 18. Io: de Evia in
laber. commerc. terreſt. cap. 12. nu. 16.*

Sed ad principalem quęſtionem ſupra
enucleatam redeundo, dico, primam opi-
nionem veriorem exiſtimari, quod ſcili-
76 cèt bona Iudęorum, ſiue Hebręorum,
aliorumque Infidelium prædari poſſint,
eamque ſequuntur, pręter adductos *Petr.
Bellin. de re milit. par. 3. tit. 1. nu. 12. Velaſc.
decıſ. 30. nu. 7. & 8. Caball. caſ. 220. nu. 28.
& 37. Reg. de Ponte conſ. 93 vol. 1. & de
poteſt. Vroreg. tit. 11. de trirem. nu. 3. cum
ſeqq. Reg. Lanar. conſ. 84. n. 5 Caſtill. decıſ.
Sicil. 107. nu. 7. Thor. in compen. dec. par. 1.
verb. ſubditi, Reg. Reuert. decıſ. 77. tom. 1.
collect. per Reg. de Marin. in obſeru. ad d.
decıſ. 77.* ad idem faciunt tradita per *Ma-
ſtrill. decıſ. Sicil. 254. nu. 41.*

Illaque vlterius ſuadetur ea ratione,
quia Iudęi Solimano ſubditi, & vaſſalli
ſunt, ibi degunt, & ab eo originem tra-
hunt; vndè ex bello indicto contrà Soli-
manum, ipſius vaſſalli, & ſubditi hoſtes
publici dicuntur, cum diffidatio, & bellũ
77 contrà Principem indictum, ſubditum
quoque, ſeù vaſſallum adhærentem com-
prehendat, vt inquit *Bald. in l. 2. num. 76.
C. de ſeruit. & aqua, Iacob. de Sanc. Georg.
de feud. verb. adhaerentibus nu. 14. Innoc.
in cap. cum olim de reſtitut. ſpoliat. Loffred.
conſ. 45.* & Iudæi, quia confęderati ſunt
cum Solimano, & ibi conuerſantur, tri-
buta ſoluentes, dicuntur inimici, & hoſti-
78 litatem nobiſcum contraxiſſe, *Bal. in l. 1.
nu. 33. ff. de rer. diuiſ. Menoch. præſump. 43.
nu. 16. lib. 5.*

Hinc eſt, quod Iudęi capti, ſiue in ma-
ri, ſiue in dominio Principis inimici, vna
79 cum eorum mercibus deprædari, & con-
fiſcari poſſunt, vt inquit *Bald. in l. hoſtes,
ff. de capt. & poſtlim. reuerſ. Zabarella in c.
ſicut de Iudæis,* vbi ait, quod poſſumus de
ipſis, ipſorumq; bonis ad libitum diſpo-
80 nere, quia ſingulorũ ſerui ſunt, *Archidiac.
in cap. qui ſincera 45. diſt. in. Scot. in 4. ſent.
4. diſt. in. quaſt. vlt.* idemq; cõfirmatur au-
thoritate *Diu. Thoma 2. 2. quaſt. 10. art. 13.*
& probat *Nauar. in ſumma cap. 17. nu. 98.
Franc. Marc. decıſ. 424. in fine, Scapp. de
iur. non ſcripto cap. 132. nu. 8. Borrell. de
praſtant. Reg. Cathol. cap. 75. nu. 26.*

Et

Et inſuper à Regno noſtro ex ordinatione Cæſareæ Maieſt. Imperatoris Ca-
81 roli V. edita ſub die 10. Nouembris 1539. Iudæi fuerunt expulſi cum cōminatione publicationis bonorum, ſi de cætero ad Regnum acceſſum haberent, & teſtatur *Reg. Rouit. in pragm. 1. de Iudæis nu. 13.* & pragmaticam huiuſmodi inſerit *Reg. Tap. Ius Reg. par. 1. fol. 64.* Eamque ordinationem fuiſſe demandatam in Regno Siciliæ, cum cōminatione etiam pœnæ mortis naturalis, teſtatur *Caſtill. deciſ. Sicil. 107. Molfeſ. in conſ. 17. ſuper cōſuet. Neap.* quam ordinationem iuri conſonam eſſe, latè defendit *Caſtill. d. deciſ. Sicil. 107. nu. 10. Oldrad. conſ. 87.* illamq; rationabilem, & iuſtam eſſe, latè probant *Reg. Tap. loc. cit Camill. Borrel. de praſtant. Reg. Cathol. cap. 69.* vbi nonnulla exempla recenſet.

Et in Hiſpanijs idem prouiſum extitit, nàm legitur, quod Ferdinandus Catho-
82 licus Hiſpaniarum Rex, ab eius Regnis Hiſpaniarū & Portugalliæ centū viginti quatuor millia familias Iudæorū eiecit, quæ aſcendebant ad numerum ottingentorum millia hominum, qui ad Baiazetem tùnc Turcarum Imperatorem accurrerunt, & ipſe habitationes illis conceſſit, tùm Conſtantinopoli, tùm Teſſalonicæ, tùm etiam alijs locis, vt refert *Iacobus Meyerus Hiſtor. Flandr. lib. 1. Lucius Marineus Hiſtor. Hiſpan. l. 19. c. 21. Io: Buter. de Repub. lib. 7. cap. 11.* quibus in locis dicti authores de prudentia Regis Ferdinandi grauiter mirantur, quod id fecerit, ſe tantis viribus priuando, eijciens populum, cuius numerus Regnum fortius faciebat; Attamen ille Pijſſimus Monarcha, fidei Chriſtianæ magnus tutor, propriæ vtilitati noluit conſulere, ad hoc ne Sacra Religio Chriſtiana, cuius fides ſemper ex ſuis auſpicijs intacta, & illibata permanſit, propter infeſtationem Iudęorum denigraretur.

Proindè ſequitur, quod quoties Iudęi, vel bona eorum perueniunt ad locum di-
83 tionis noſtri Regis, ſtatim deprædari, & intercipi poſſunt; Imò ex hac ordinata expulſione, etſi non eſſent inimici, adhùc poſſunt de cætero bona confiſcari, & ipſi ſerui efficiuntur, *l. in bello. §. in pace, ff. de capt. & poſtlim. reuerſ. Reg. de Ponte conſ. 93. nu. 16. 17. & 18.*

Quodque fuit pluries in Regno noſtro
84 deciſum, vt refert *Reg. de Pont. dec. Collat. Conſ. 21. & in conſ. 97. & Reg. Lanar. in conſ. 84.* & idem fuiſſe deciſum per R. C. facta relatione in Collaterali Conſilio, teſtatur *Reg. Reuert. deciſ. 76. & 77. tom. 1. collect. per Reg. de Marin.* ibique refert, quod in anno 1575. de menſe Octobris, naufragium paſſis quibuſdam Iudęis cū nonnullis mercibus iuxtà lictora maris Ciuitatis Hoſtuni, Hydruntinæ Prouinciæ, quo vi ventorum impulſi fuere; Gubernator illius Prouinciæ, & perſonas, & bona vna cum nauigio intercepit, quo facto fuit dubitatum, an verè bona illa eſſent intercepta, ſicque deperdita, ac ſi eſſent Turcarum, & fuit iudicatum, bona dictorum Iudæorum iure legitimo fuiſſe intercepta, illoſque Iudæos ſeruos effectos, ac bona ad Regium fiſcum ſpectare, vt teſtatur *Reg. Reuert. d. deciſ. 76. & 77.* à qua determinatione, cum pro parte Iudæorum fuiſſet reclamatum, fuit cōfirmata ſententia ad fauorem fiſci, quò ad bona, quo verò ad eorum perſonas, pro maiori parte fuit reformata ſententia, vt ſerui effecti non eſſent, ità refert *dict. Reg. Reuert. deciſ. 77.*

85 Et hæc eadem opinio procedit, etiam ſi Iudæi commorantur in dominio Turcarum mercimoniandi cauſa, non autem vt eos adiuuent, nàm adhùc poſſunt eorum bona prædari, *Luc. de Penna in l. 1. C. de his qui ſe deferunt lib. 10. Boer. deciſ. 178. nu. 7. & 11. Lanar. conſ. 84. nu. 7. Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. 77. Reg. Reuer. tom. 2.*

86 Inſuper idem procedit in Iudæis, qui tolerantur per aliquem Principem confęderatum, & commorantur in illius dominio; nàm etiam poſſunt eorum bona deprædari; ſiquidem non per hoc, quod quis habitet alibi, dicitur ciuis illius loci, nec cenſetur dimiſiſſe originariam obedientiam, & vaſſallagium, etiam ſi per mille annos habitauerit, & ſoluerit gabellas, niſi penitus deſeruiſſet originariā, & fuerit receptus per priuilegium Ciuilitatis ab illa Ciuitate, in qua habitet, ità dixerunt *Burſat. conſ. 74. n. 92. & 93. lib. 1. Boer. deciſ. 260. nu. 17. Riminald. iun. conſ. 363. nu. 290. lib. 4. Caſtill.* loquens in proprio caſu noſtro *deciſ. Sicil. 107. n. 3. to. 2.*
87 vbi amplius ſubdit, quod mercator habetur ad inſtar ſcholaris, qui ſi ſtaret per mille

mille annos in aliquo loco, & ibi habitaret, nunquam dicitur velle contrahere domicilium, cum non cenſeatur habere animum, ibi continuandi,& domicilium contrahendi, *Burſat.conſ.*216.*nu.*14. *Caualc.dec.*21.*nu.*40. *Felic.de Societ. cap.*10. *nu.*44. *Caſtill.ibi nu.*6.

Quinimò nàm etſi tolerentur Iudæi per Sanctam Eccleſiam Romanam in
88 Alma Vrbe, & in Ciuitatibus Aueniopenſi,& Anconitana,vt conſtat *ex conſtit. Summ. Pontificum Pij IV. Pij V. Sixti V. Clementis VIII.*publicatis 5. Kalend.Martij 1592. de quibus mentionem facit *Io: Franc.Leon. in ſua prax.Epiſcop.cap.* 35. *nu.*130. *vſque ad num.* 134. & etiam per alios Principes Chriſtianos admittantur in eorum ditione; vt teſtatur *Santern. de aſſecurat.par.*5.*n.*17. hæc tamen tolerantia nullum infert præiudicium alijs Principibus, qui eos iuſtis ex cauſis expellere
89 ab eorum ſtatibus mandauerunt, prout Dominus Rex noſter mandauit,in cuius Monarchia, cum Iudæi non tolerentur, poſſunt eorum bona deprædari, quod ſecus eſſet in locis, vbi tolerantur, ità in proprio caſu tradiderunt *Burſat.cõſ.*200. *nu.*20. *& ſeq. Natta conſ.*487.*nu.*36. *Caſtill.deciſ.*107.*nu.*48.*&* 49.

Et ità fuit nuper deciſum per Regiam Iunctam bonorum vacantium, in cauſa inter Regium Fiſcum, & quoſdam Mercatores Hebręos, degentes in Ciuitate
90 Liburnij; hi ad quendam Alphonſum Mugnoz mercatorem, degentem in hac noſtra Neapolitana Vrbe tranſmiſerunt nonnullas merces magni valoris, mercimonij cauſa; Accidit, quod dictus Alphonſus ob crimen perduellionis pęnam mortis, & bonorum confiſcationis paſſus fuit, & inter alia confiſcatæ fuerunt merces huiuſmodi, à Liburnio ad Neapolim tranſmiſſæ ad prædictum Mugnoz;Comparuerunt Procuratores mercatorum in Regia Iuncta bonorum vacantium, vbi cauſa agitabatur, efflagitantes, non procedi ad venditionem mercium prædictarum,quia non erant Mugnoz rebellis,ſed ipſorummet, qui etiam cum degebant in Ciuitate Liburnij, de dominio Sereniſſimi Domini Magni Ducis Hetruriæ, non poterant ideò confiſcari; Sed pro parte Regij Fiſci fuit deductum, quod merces huiuſmodi, etſi propriæ prædictorum Mercatorum,tamen quia Mercatores illi erant Iudæi,inimici Religionis Chriſtianæ,ideò merces prædictæ,vel vti proprię Mugnoz,vel tanquam proprię Iudęorum ſemper veniebant confiſcandæ,quia etiã in Ciuitate Liburnij incolatum non contraxerunt, nec vti ciues illius fuerunt adſcripti.

Vndè per dictam Regiam Iunctam ſub die 20.Maij *1660.* me referente, interuenientibus quondam Regente Zufia Marchione Matontis, Præſidente S. C. Regijs Conſiliarijs Anello Portio;me ipſo, D.Io:Vallenilla, Aſcanio Raetano, &
91 fiſci partes agente Domino Io:Hieronymo de Philippis fiſci Patrono R.C. indè Regio Cõſiliario, & Præſidente R.C.fuit iudicatum, quod abſoluatur Regius fiſcus ab impetitis per dictos Mercatores, & proindè bona, & merces in actis deductæ, vendantur, & pretium liberetur Regio fiſco,pro cuius decreti exequutione fuerunt merces venditæ per Regiam Cameram, & pretium liberatum Regiæ Curiæ, penès Proſperum de Laurentijs Actuarium.

Verùm prædicta limitantur, ſi Iudæi vaſſalli, & ſubditi ſint alicui Chriſtiano
92 Principi,prout ſunt nonnulli,qui ſubſunt Summo Pontifici, & Reipublicæ Venetiarum, & alijs, hi etenim ſi naufragium patientur, nec ſerui efficiuntur, nec eorũ bonis priuari poſſunt,& in hoc caſu procedunt allegata pro ſecunda contraria opinione, ità largè defendit *Molfeſ. ad conſuet. Neapolit. to.*2. *conſ.*17.*per tot.* & deciſum refert per R.C. *Reg Lanar. conſ.* 84.*nu.*12.idemque deciſum in Regno Siciliæ,teſtatur *Maſtril.deciſ.Sicil.*254.quo in loco, etſi contrà Iudęos latè ratiocinatur, vt ſcilicet poſſint intercipi eorum bona, nihilominus refert contrarium de-
93 ciſum, ea ratione, quia Iudæus ille domicilium contraxit in Ciuitate Piſarum, per longeuam habitationem cum domo, & familia, ibique fuit in ciuem declaratus, & inſuper fuit demonſtratum, eius parentes originarios fuiſſe vaſſallos Reipublicæ Venetiarum; hoc idem fuit alias deciſum in dicto Regno Siciliæ, teſte *Caſtill.deciſ. Sicil.*107.*ſupra in multis locis citata*, vbi etſi contrà Iudæos pluraloquitur, circà caſum noſtrum vt aſſeruimus, tamen deciſio contraria proceſſit, duo-

duobus concurrentibus motiuis, vt ipſe teſtatur; Alter fuit, quia Iudæus non erat hoſtis, tanquam ſubditus, & vaſſallus Domino Magno Duci Hetruriæ, & de hoc liquidò conſtabat, & etiam apparebat, conſanguineos habere in Ciuitate Venetiarum, & in Ciuitate Piſarum eius habitatione; Alter fuit, quia intereſſe non erat Iudæorum, ſed aſſecuratorum vaſſallorum S.M., qui bona fide fecerunt aſſecurationes prædictas; eo freti, quia dictus Iudæus erat ſubditus, & vaſſallus dicto Domino Magno Duci He-
94 truriæ, & de iure cautum eſt, quod ſequuto naufragio, vel periculo poſt factam aſſecurationem, merces, & res, ſi reperiantur, ſiue in totum, ſiue in partem, remanere debeant pro aſſecuratoribus, vt fundat *Santerna de aſſecurat. & ſponſ. par. 4. num. 46. & 47. in tract. de Mercat. diuerſ.* Quamobrem fuit pronunciatum in fauorem mercatorum, & aſſecuratorum, vt declarat *cit. Caſtill. d. dec. Sicil. 107. nu. 76. verſ. prædicta*, & prædictam limitationem ſequitur *Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. 77. Reg. Reuert. nu. 4. tom. 1.*

Et amplius ità fuit nuper in hac noſtra Ciuitate deciſum per Regium Collaterale Conſilium in cauſa vertente inter Regium fiſcum, & Ioãnem Andream Za-
95 nardum Nobilem Venetũ; accidit, quod quædam nauis dicti Io: Andreæ ex mandato Domini Principis Montisherculis, nauigiorum Præfecti, capta fuit in maritimis Elbæ, & Capicorſij; præſuppoſuit fiſcus, quod ipſi erat nauis prædicta acquiſita, duobus innixus. Primò, quod non præſtiterat obedientiam Regali noſtræ Naualis Claſſis vexillo, ſic præliandi ſigna oſtendens. Secundò, quia Iudæorum bona ab Alexandriâ Ægypti cõducebat, qui cum ipſi dicantur noſtri Regis inimici, pro naufragatis habebantur, & ſucceſſiuè fiſco quæſita.

Nihilominus fuit conſideratum, quod etſi ſigna præliandi oſtenderit, tamen nõ fuit deuentum ad manuum operationem,
96 & nemo poteſt de reſiſtentia argui, niſi deuentum fuerit ad manuum operationem, vt notat *Farinac. in prax. tit. de carcer. & carcerat. quæſt. 32. num. 37.* & antequam quis ad hæc deueuerit, ſemper poteſt ſe excuſare, dicendo, quod ignorabat illos, quibus ſigna præliandi oſtendit, nimirùm eſſe familiam poteſtatis, ſiue alterius ſuperioris, ſed potius credebat inimicos, proùt credere aſſeuerabat Dominus nauis, vndè erat excuſandus, vt inquit *Bar. & Luc. de Penna in l. prohibitum, C. de iur. fiſc. lib. 11. Farinac. in prax. tit. de carcer. & carcerat. quæſt. 32. nu. 37. Ant. de Ball. tract. crim. tit. de liter. diſpenſat. lib. 3. caſ. 3.* Imò ſi nauigium hoc ducto-
97 res ſigna defenſionis non oſtendiſſent, poterat eis imputari colluſio, proùt refert in ſimili per S.C. deciſum, *Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. 77. Reg. Reuert. tom. 2. n. 2.* ipſo patrocinante pro Domino Epiſcopo Puteolorum, deindè Panormitano Archiepiſcopo, fuit nàmque condemnatus Dominus cuiuſdam tartanæ, ſulphure oneratæ, & demùm propè Liburnium à Gallo nauigio captæ, ad illius pretium ſoluendum, ex eo dumtaxat, quod nullo defenſionis actu oſtenſo, inimicorum manibus ſe præbuerat.

Fuit inſuper conſideratum, quod etſi bona Iudæorum erant illa; tamen quia Iudæi erant vaſſalli, & ſubditi Reipubli-
98 cæ Venetiarum, non poterat confiſcari, vt centies fuit deciſum, & obſeruatum, nec procedere in dicto caſu diſpoſitionem, *auth. nauigia, C. de furt.* ità *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 11. de trirem.*

Vndè per dictum Collat. Conſ. ſub die 9. Octobris 1659. referente quondam Regente Didaco Bernardo Zufia Marchione Matontis, fuit pronunciatum, vt nauis prædicto Io: Andreæ Zanardo reſtituatur, & ità exequutum, ſic teſtatur *Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. 77. Reg. Reuert. to. 2.* & hanc eandem deciſionem nos ſupra retulimus in alio articulo, per illam adhùc determinato.

His poſitis, cõgruum eſt diſſerere, quo in loco, poſſint bona inimicorum prædari: certum eſt, quod bona hoſtium, vt
99 acquirantur, in proprio territorio alterius ex Regibus bellantibus capi debent, ità *Marian. Soccin. in l. 1. n. 69. ff. de acquir. poſſ.* vbi *Io: Crot. nu. 5. Hornannotti nu. 21. Alciat. nu. 13. Ripa nu. 7. Bolognett. nu. 42. Ang. in quæſt. incip. renouata guerra col. 3. verſ. circa prædicta*, cum alijs relatis *per Reg. Lanar. conſ. 84. nu. 4.*
100 Vndè in alieno territorio non hoſtili, bona inimicorum prædari non poſſunt, vt reſpondit idem *Soccin. ibidem num. 75.*

Gu-

Digitized by Google

Culiel.Pontan.in d.l.1.nu.20. Petr.Bellin.
de re milit.p.2.tit.8. Celſus Hugo conſ.65.
Gomeſ.Leouin.deciſ.12. tom.2.diuerſ.deciſ.
Tepat.de var.iur.ſentcu.compen.lib.2. tit.
de caps.in bello,& pace, Imola reſp.51. in-
cip.in caſu prædicto nu.6.
101 Et meritò, nàm alienum territorium
ſecuritatem præſtare videtur, l. decerni-
mus, C.de his qui ad Eccl. confug. l.poſtli-
miniũ, §.poſtliminio, ff.de capt.& poſtlim.
reuerſ. hinc ſeruum fugitiuum ex alieno
102 territorio, quis per ſe abducere non
poteſt, l. quis ſit fugitiuus, §. idem celſus,
ff.de ædil.edic. ſic etiam bannitus, captus
103 à Iudice, qui eum banno mulctauerat, in
alieno territorio, relaxari debet, Iac.Eu-
trig. Hipol.de Marſ. Iaſ.& alij in l.fin. ff.
de iuriſdict.omn.iudic.Gomeſ.var.reſol.tit.
de capt.nu.5. Farinac.tract.de var. quæſt.
crim. quæſt.103. nu.208. verſ. limita ter-
tio.
104 Nec repræſaliæ, conceſſæ contrà Ciues
alicuius Ciuitatis, exerceri poſſunt con-
trà ipſos Ciues in territorio alterius Prin-
cipis, Bart.in tract. de repræſ. in 8.quæſt.
verſ. ad quartum.
105 In contrarium verò primo facit tex.in
l.1.ff.de acquiren.poſs.& in §.item ea quæ
inſtit.de rer. diuiſ. vbi nulla loci adhibi-
ta diſtinctione prædam hoſtilem capien-
ti deberi ſtatutum eſt, ideò cum lex non
106 diſtinguat, id nos facere non debemus
vulg.l.de pretio, ff. de public. in rem actio-
ne. Secundo confert tex.in l.Diuus, ff.de
ſeruit.ruſtic.præd. iuncto §.planè inſtit. de
107 rer. diuiſ. vbi habetur, venationem, ac
aucupij prædam in alieno Agro, etiam
inuito Domino, capientibus acquiri, idem-
que patet ex DD. affirmantibus, poſſe
prædam in loco non hoſtili capi, ità Io:
Crot. in l.1. ff.de acquiren.poſs.num.1. vbi
108 Emil.Ferret.nu.26.Bolog.num.70.Mar-
cellus Beringutius col.13.in fin.Bartholom.
Romuleus nu.32. cum alijs relatis per Reg.
Lanar. conſ.84.& Reg. de Ponte conſ. 93.
1.vol.& de poteſt.Proreg.tit.11.de trirem.
nu.14. cum ſeqq.
109 Et hanc opinionem confirmat tex. in
l.Diuus Pius, ff.de ſeruit. ruſtic. præd. l.3.
ff. de acquir. rer. dom. ibi: Iuriſconſultus
ſtatuit, quod aues, & feræ, quæ in alieno
agro capiuntur, fiant capientium, etiam
ipſius agri Domino contradicente, cui ta-
men iniuriarum actio competit, quod etiã
ſentierunt Bart.Caſtren.& Florian.in d.l.
Diuus, Viu.l.2.comm.opin concl.311. Sua-
rez.in Theſ.recep.ſentent. verſ. venator,
Cepolla de ſeruit ruſtic.præd.c.27. Franc.
Marc.deciſ.530. Sebaſt. Med. tract.de ve-
nat. quæſt.6. Vueſembec.in paratlit.ad tit.
de rer.diuiſ.Vbert.Gyphan.in l.3.nu.4.de
acq.rer. domin. Hinc deſumitur, quod ſi-
cut in alieno agro, etiã inuito ipſius Do-
mino, præda venationis, vel aucupij fit
capientis, nec ipſius Domini contradictio
impedit, quominus dominium ipſarum
ferarum capienti quæratur, quia in nul-
110 lius dominio ſunt, ità etiam bona ipſo-
rum hoſtium, quæ in acquiſitione, feris,
ac auibus æquiparantur, ſi in alieno ter-
ritorio capiãtur, ſiue velit, ſiue nolit Do-
minus agri, occupanti conceduntur; & ſic
ratiocinatur Reg.Conſtant. in l.vnic. C.de
claſſ.lib.11.nu.120.

Sed prædictæ opinioni obſtat Barthol.
Soccin.l.1. ff.de acquir.poſs. dicit namque,
111 prohibitionem Domini agri non impe-
dire Dominij tranſlationem, quia priua-
to homini hoc non licet, nec tantam
vim habet eius prohibitio, quod ità non
eſt in prohibitione Principis Domini ter-
ritorij, qui pro ſuo imperio, ac publica
authoritate vetare poteſt, ne in eius di-
tione alius prædari poſſit.
112 Sed reſpondetur, quod ſola qualitas
hoſtilitatis ſufficit ad quærendum domi-
nium bonorum hoſtium, vt habemus ex
tex.in auth nauigia, C.de furt. §.item ea
quæ inſtit.de rer.diuiſ. l.1. ff.de acquir.rer.
dom. Reg.de Ponte d.tit.de triremibus nu.
17. Reg.Conſtant.in l.vnic.C.de claſſic.lib.
11.nu.120. in fin. vndè ſi dominium rerũ
113 hoſtium ſtatim præda ſequuta, fiſco, vel
occupanti acquiritur, prohibitio Princi-
pis nihil ponit in eſſe, cum etiam ſi pro-
hibitio, ſiue legis, ſiue Principis fuerit,
continens, quod certo loco, vel tempore
non liceat venari, vel aucupari, ſi quis
contrà deuetum feras, vel aues capiat,
prædam ſuam facit, licèt incidat in pœ-
nam, Molin.de iuſtit.diſp.11.tract.2.Petr.
Nauar.de reſtit. l.3.cap.1. nu.191. Medi-
na de reſtit. quæſt. 12.Guttierez canonic.
114 quæſt.lib.2.cap.28. hinc prohibitio nun-
quam impedit acquiſitionem prædæ, quæ
iure naturali occupanti conceditur, vt in
puncto aſſeuerat Reg. Conſtant. l.vnic. C.
de claſſic.lib.11. nu.123. tantò magis quia
pro-

prohibitio Principis vetantis alium Prin-
115 cipem in ſua Prouincia prædari ſuos
hoſtes,nullam habet vim, cum par in pa-
rem nullum habeat imperium, vt ratio-
cinari videtur idem *Reg.Conſtant.ibidem.*
116 Verùm notandum eſt, quod prædicta
opinio, vtpotè poſſe in alieno territorio
non hoſtili prædam capi, viget reſpectu
ipſorum hoſtium, vt ſcilicèt reſpectu eo-
rum præda legitimo iure capi poſſit, vt
aduertunt *Beringutius, & Emil. Ferrett.
in l.1.ff.de acquiren.poſs.* & ità etiam *Reg.
Conſtant.in d.l.vnic.C.de claſſic.lib.11.nu.
119.Reg.Lanar.conſ.84.* ſed reſpectu Prin-
117 cipis Domini ipſius territorij, altera erit
inſpectio, ideò vt reſpectu Domini terri-
torij poſſit præda licitè applicari, aliqui
ſunt diſtinguendi caſus.
118 Primus quando territorium, vbi præ-
da fit, ſit Principis, cum quo interce-
dit inimicitia cum prædante, & hoſtes
ſunt; Secundus quando inter Principem,
cuius eſt territorium, & illum, qui præ-
dam cepit, neque pax,neque bellum ad-
ſit; Tertius quando Princeps, qui prædã
agit, pacem, & amicitiam habet cum
Principe territorij; Quartus caſus, quan-
do Dominus territorij eſt amicus vtriuſ-
que tàm prædantis, quàm deprædati.
In primo caſu non ambigitur, quod
poſſunt hoſtium bona prædari, applica-
119 rique in beneficium capientium,& ratio
erit manifeſta, quia ſi liceret territorium
Principis inimici iure hoſtilitatis deua-
ſtare, & ex eo prædam abducere, tanto
fortius id licebit de bonis aliorum ho-
ſtium, *Reg.Conſtant.in l.vnic.C.de claſſic.
lib.11.num.126.*
120 Imò non ſolùm in agro inimici bona
aliorum hoſtium capi poſſumus, ſed etiã
in territorio fęderatorum noſtrorum ho-
ſtium prædari valent, ità *Gramat. conſ.
ciuil.24.nu.6. idem Reg.Conſtant. ibidem
num.126.* licèt enim inuadere ipſorum
agrum, vt notauit *Salyc. in l. ab hoſtibus,
C.de capt.& poſtlim.reuerſ.nu.8. Bald. &
idem Salyc.in l.liberti, C.de inoffic. teſtam.*
In ſecundo caſu dicerem, poſſe bona
hoſtium in territorio,cuius Dominus nec
121 amicus, nec hoſtis prædantis eſt, capi,
& occupantium fieri,quod probare vide-
tur *tex.in l.poſtliminij ius, §. in pace,ff.de
capt. & poſtlim. reuerſ.* ex his verbis: *In
pace quoque poſtliminium datum eſt, nàm
ſi cum gente aliqua, neque amicitiam, ne-
que hoſpitium, neque fœdus amicitia cauſa
factum habemus,hi hoſtes quidem nõ ſunt,
quod autem ex noſtro ad eos peruenit, illo-
rum fit.* Hinc deſumitur, quod ſi gentes
iſtæ, quæ inter ſe commercium non ha-
bent, licitè ad inuicem bona extrinſecus
occupari poſſunt, eaque occupanti con-
ceduntur, quamuis verè bona hoſtium
non ſint, multò magis in territorio huius
gentis à veris hoſtibus prædam abduce-
re licebit, proùt affirmant *Bart. & Bald.
in l.ab hoſtibus,C.de capt.& poſtlim.reuer.*
& exemplificant in Indis, idem admittit
Reg.Conſtant.in cit.l.vnic.nu.126.
Verùm non modica difficultas excita-
ri poteſt, circà intelligentiam illius *tex.*
quam hic recolere inutilè non exiſtimo,
122 dicit enim *tex.* quod illi Populi quam-
uis hoſtes non ſint,quærunt ſibi dominiũ
rerum noſtrarum, quæ ad eos peruene-
runt, & è contra; Si ergò iſti populi non
ſunt hoſtes, quo iure illi noſtra bona, &
nos eorũ, circumſcripto hoſtilitatis titu-
lo, retinere poſſumus, ſatis dubiũ hoc eſſe
videtur; ſunt enim illi,quamuis extranei,
& barbari, Domini ſuarum rerum, etiam
123 ſi Religionem Chriſtianam non ſequã-
tur, vt docuit *Diu. Thom. 2. 2. quæſt. 10.
art 10. Innoc in cap. quod ſuper his nu. 1.
verſ. prædicta inquam de voto, Corrad. de
contract. quæſt. 7. p. 1.* ergò res illorum
abſque titulo legitimo, noſtra fieri non
poſſunt, & è conuerſo.
Accurſius tamen *in gloſ.ſuper dict.§.in
pace* annuere videtur ſolutionem dubij,
124 dicit enim, quod cum huiuſmodi gen-
te, cum qua commercium non eſt, licèt
non ſit bellum,legitimè indictum in actu,
ſit tamen in potentia, & hoc ſufficere ad
hoc, vt bona ad inuicem occupari va-
leant.
Sed ſua pace incidit explanatio in aliã
difficultatem, nàm populi, quamuis ex-
125 tranei, quamuis barbari, & infideles, ſi
quietè viuunt, bello à nobis laceſſiri non
poſſunt,& ſic non adeſt bellum in poten-
tia, vt firmarunt *Couar. in reg. peccatum,
§.10.par.2.nu. 3. Gregor. Lopez in leg.2.
Taur.p.2.nu.23. Molina de iuſtit.& iure
tract.2.diſp.105.*
Verumtamen deſtruitur poſita diffi-
cultas tali pacto, ſupponimus primo tex.
non intelligi, quod poſſint populi illi

Digitized by Google

bona noſtra deprædari, nàm loquitur tã-
126 tummodò, quando aliquid ex noſtro
ad eos peruenit, tunc quia commercium
cum eis non eſt, neque rei vendicatio,
neque actio aliqua ad rerum noſtrarum
repetitionem datur, licitè penès eos, ad
quos peruenerunt, tanquam bona vacan-
tia, & in nullius bonis, illis, vti occupa-
toribus, remanere videntur, *l. quis ſit fugi-
tiuus, ff. de ædilit. edic.* & ità annuit *Reg.
Conſtant. in d. l. vnic. de claſſic. lib. 11. Cod.
nu. 128. in fine.*

In tertio caſu tenerem, bona hoſtium,
licitè prædantibus acquiri, ſi Dominus
territorij amicus deprædati non ſit; non
poteſt enim prohibere prædam, neç
agere de re hoſtili in ſuo territorio, quan-
do ei damnum non infertur *Ang. in l. qui
ſella, ff. de ſeruit. ruſtic. præd. Reg. Conſtant,
in cit. l. vnic. nu. 129.* Imò ſi interdiceret,
bellum ei legitimè indici poſſet, quemad-
modùm ſi denegaret innoxium trãſitum
exercitui Principis, qui ad inuadendum
127 ſuorum hoſtium exercitũ, tranſire in-
tendit, *cap. notandum 23. q. 1. Bart. in l. 1.
C. de pagan. Ripa de remed. reſeruat. cont.
peſt. §. nunc deuenio nu. 117. Couar. in reg.
peccatum p. 2. §. 9. nu. 1. Padilla in repet. l.
per agrum, C. de ſeruit. & aqua nu. 18. Iſer.
in rub. quæ ſint regal.* vbi *Aff.*

128 Illud tamen limitarem, ſi in pace, &
amicitia, quæ inter Principes intercedit,
fœdus aliquod initum ſit, vbi aliquid cir-
ca prædicta contihetur, nàm erit tunc ip-
ſius tenor attendendus, *l. 1. ff. de pact. Me-
noch. de arbitr. iud. cap. 100.*

In quarto, ſiue poſtremo caſu, ſi ſe-
quamur *Reg. Conſtant.* opinionẽ *in l. vnic.
cit. nu.* 130. dicendum eſt, licitè prædam
129 fieri capientium, etiam in loco, vbi Do-
minus eſt amicus vtriuſq; ſcilicet tàm prę-
dantis, quàm prædati, quamuis actione
iniuriarum poſſit Dominus territorij age-
re ad prędę, ac damnorum reſtitutionem,
& hæc actio etiam remouetur, ſecundum
ipſum, quando Dominus territorij ſciue-
rit, Principem in ſuorum hoſtium perſe-
cutionem, eius agrum ingreſſum fuiſſe, &
130 non prohibuerit, vel ſtatim conqueſtus
non ſit, quia dùm permittitur ingreſſus,
omnia, quæ conſequẽter veniũt, permiſſa
videntur, vt idem *Reg. Conſtant.* affirmat,
& inſuper tradit, quod ſi quis prædam
factam occultauerit, vel vendiderit, oc-
cultantem, emptorem, ac venditorem ãd
reſtitutionem non teneri.

131 Sed contrariam partem ſequor, in lo-
co, nàmq; vbi Dominus amicus eſt vtriuſ-
que ſcilicet prædantis, & prædati, vel ſe-
curitas promiſſa eſt, non licet prædam
facere, ità diſponit *tex. in l. Cæſar. ff. de
publ. Ang. in diſput. incip. guerra, Socc. in
l. 1. de acquir. poſſ.* vbi *Ripa num. 6. Alciat.
nu. 12. Reg. Lanar. conſ. 84. nu. 6. & 12. in
fine, Ego in reſp. 33. nu. 9. tom. 1.* & opti-
mè conferunt dicta per *Celſum Hugonem
conſ. 65.* vbi latiſſimè pertractat, & defen-
dit dictam partem negatiuam, & refert,
Senatum Supremũ Aragonenſem in cau-
ſa inter Rempublicã Ianuenſem, ac Præ-
fectum Inſularũ Balnearium, decreuiſſe,
iniuſtè captam fuiſſe nauiculam hoſtium,
in portu communis amici, & hoc ſecutũ
in caſu magis dubio, nàm in ea facti ſpe-
cie, Nauis hoſtilis inſidiabatur Nauicu-
lis Ianuenſium, ac Triremibus illius Rei-
publicæ, quæ alto mari inſequebantur,
& licèt ipſa ſe receperit in portum
communis amici, videbatur initium li-
citum fuiſſe, ex ijs, quæ habentur *in l.
quod ait lex, §. quod ait, ff. de adult.* Ni-
132 hilominus fuit contrarium pronuncia-
tum, vt diximus.

Hinc ſuccedit, non poſſe de bonis Tur-
carum, & Iudęorum, in portu Anconi-
tano exiſtentium, prędam fieri, licet Tur-
cæ, & Iudæi Solimano ſubditi, hoſtes ſint,
133 quia in Anchona de territorio Eccle-
ſiæ, Turcæ, & Iudæi fidati ſunt per Sum-
mum Pontificem, ità *Celſus Hugo cit. conſ.
65. Reg. Conſtant. in d. l. vnic. de claſſic. lib.
11. Cod. nu. 107. Reg. Lanar. conſ. 84. nu. 6. in
fine, Ego reſp. 33. nu. 10. tom. 1.*

Idem eſt in Ciuitate Liburnij ditionis
Sereniſſimi Magni Ducis Hetruriæ, ibi
.n. tunc nõ poterant prędari bona Gallo-
134 rum, qui ibi degunt, cohabitant, & ne-
gotiationes agunt, licèt erant noſtri ini-
mici, ſed nùnc Dei fauente clementia,
amicitiam iniuimus, ſic ego obſeruaui *d.
reſp. 33. nu. 9.* & quamuis in facto ibi pro-
poſito, bona, quæ ad Gallos ibidẽ degen-
tes, tranſmittebantur, tunc intercepta
fuerunt, tamen hoc nihil oppugnat, nàm
bona, quæ in illo caſu intercepta fuerunt,
non erant iam Gallis Liburnij habitanti-
bus conſignata, ſed cum reperiebantur
onerata ſuper quadam naui, quæ dùm
iter

iter habebat verſus Liburniũ, fuit à Rega-
li Claſſe capta, & indè deprædata dicta
bona, Gallis tradenda, tanquam bona ho-
135 ſtium, nõ enim ambigitur prædari poſ-
ſe bona noſtrorum inimicorum, quæ per
noſtrum territorium, ſiue mare tranſeunt,
ad tex. in l. Cæſar. ff. de public. & vectig.
& ità per R.C. fuit pluries deciſum, quod
applicentur in beneficiũ fiſci bona ho-
136 ſtium, quæ ad partes noſtras venerunt
etiam ex neceſſitate propter vim vento-
rum, vt teſtatur *Reg. Lanar. conſ.* 84. *nu.* 12.
in fine, & ſimile iudicatum in alia cauſa,
ego fateor *reſp.* 33. *tom.* 1. & fundaui ſu-
pra.

137 Quid autem ſit dicendum in mari
Adriatico, nunquid ibi poſſint bona Iu-
dæorum, aliorumque diffidatorum noſtri
Regis prædari?

Antiqua hæc fuit quæſtio, in qua hinc,
& indè, DD. altercantur; dicunt aliqui,
138 iuris eſſe indubitatum, maris proprieta-
tem dupliciter acquiri vel conceſſione,
vel conſuetudine, ità annuit *gl. in l. ſane,*
139 *ff. de iniur.* hinc ſubdunt, quod mare
illud, quæſierunt Veneti ex conceſſione
Cæſarea, quæ etſi nõ appareat, tamen ſuf-
ficit cã probare, & allegare poſſeſſionem
140 immemorabilem, nàm per lapſum tem-
poris cuius hominis deeſt in contrarium
memoria, mare illud poſſiderunt, illiuſq;
Domini fuerunt effecti, ità *Angel. in l. ſa-
ne, ff. de iniur. & in conſ.* 289. *alias* 290.
Cepolla tract. de ſeruit. tit. de mari nu. 7.

Quod adeò eſt verum, nàm imponere
poſſunt datia nauigantibus per mare il-
141 lud, & aduerſus cõtrafacientes pœnam
commiſſi, & alias confiſcationes adijce-
re, *Bald. in rubr. col.* 2. *ff. de rer. diuiſ. Salyc.
in l.* 3. *C. de naut. fœn. Cepolla in tit. de ma-
ri col.* 3. *nu.* 10. *Firman. de gabell. in* 1. *par.
quæſt.* 6. *Boſſ. in tit. de aqu. & flumin. nu.* 36.
Peregr. de iure fiſci lib. 1. *tit.* 1. *nu.* 18.

Hoc itidem ſuadetur, quia Ladislaus
Neapolis Rex, Federicus Imperator, &
142 Rex Vngheriæ, Venetis efflagitarunt,
vt eis facultatem concederent extrahen-
di à Regnis Italiæ bona aliqua per mare
Adriaticum, vt enarrat *Iulius Cæſar Ca-
pac. in libro foraſtiero inſcripto fol.* 523.
vbi quoque annuit, quod Summus Pon-
143 tifex Alexander III. coram nonnullis
Oratoribus quorundam Regum, ſponſa-
litia celebrauit illius maris, per Venetos
acquiſiti, ex continuis bellis, contrà ini-
micos fidei peractis, ad tutamen Italiæ,
ne à Piratis, alijſque hoſtibus Catholicæ
Religionis infeſtetur; Vndè modo ſup-
ponunt Veneti, mare illud poſſe poſſide-
re, illorumque poſſeſſionem defendere.

144 Sed contrarium ex his, quæ ſequuntur,
verum eſſe liquet, nàm doctrina *gl. in l.
ſane, ff. de iniur.* ſup. cit. quod ſcilicet maris
proprietas acquiratur, vel priuilegio, vel
conceſſione, communiter improbatur, vt
teſtatur *Angel. in d. conſ.* 290. *& eadem gl.
in l. diligenter, C. de aquæduct. lib.* 10. ſiqui-
dem vt valeat quis acquirere maris pro-
prietatẽ, vtrumque coniunctiuè cõcurre-
re debere, ſcribit *Luc. de Penna in l. vſum*
145 *aquæ, C. de aquæduct. lib.* 11. priuilegium
nempè, & quod conſuetudine compro-
batum ſit, & ſequitur *Reg. de Ponte de
poteſt. Proreg. tit.* 11. *de trirem. nu.* 22. *in
fine.*

Sed in caſu noſtro non ſolùm ambo
copulatiuè deficiunt, ſed nec etiam pri-
mum, vel alterum, ex alternatiuis poſitũ
concurrit; Non enim concurrit primum,
146 ſiquidem tria cõſiderantur reſpectu ma-
ris, ſcilicet proprietas, vſus, & iuriſdictio,
ſeù protectio; proprietas eſt in nullius bo-
147 nis; vſus, cum de iure gẽtium ſit, eſt om-
nium cõmunis; iuriſdictio populi Roma-
ni, ſeù Imperatoris eſt, *gl. notab. in l. litto-
ra, ff. ne quid in loc. publ. & in l.* 2. *ff. de rer.
diuiſ.* quod ibi eleganter declarauit *Al-
beric. poſt Bald. Peregr. de iure fiſc. lib.* 1.
tit. 1. *nu.* 17. *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg.*
148 *tit.* 11. *de trirem. num.* 28. Et vſus huiuſ-
modi inpræſcriptibilis eſt, *tex.* eſt *in l. fin.
in princ. ff. de vſucap.* & faciunt cumulata
per Barboſ. in l. omnes, C. de præſcipt. 30.
149 *vel* 40. *annor. nu* 62. vbi fundat, neque
præſcriptione immemorali iuuari, ad
quod plures allegat *nu.* 59.

150 Et licet in illo, quod non poteſt acqui-
ri iure dominij, poſſit obtineri ius poſſi-
151 dendi, & præoccupandi, & conſequen-
ter alios prohibendi, *l. ſi quiſquam, ff. de
temp. præſcr. Angel. conſ.* 290. *n.* 3. *Zaſ. in d.
l. ſi quiſquam nu.* 5. *& in antinomiarum
diſſolutione lib.* 2. *in princ. Auendan. lib.* 1.
de exequen. mandat. cap. 12. *nu.* 11.

152 Tamen poſſeſſio immemorabilis ne-
mini ſuffragatur, niſi Domini, ad quem
ſpectat vſus, certa interueniente ſcientia,
& patientia, *l. quoniam,* §. *vlt. in princ.*

ff.de ſeruit & aqu. l.ſi à te emero,ff.ſi ſer-
uitus vindicentur, Bart.in l.ſi publicanus,
§.in omnibus,ff de publican.& vectig. Me-
noch.de arbitr.lib.2.caſ.161.Crauett.conſ.
134.n.54.Couar.in relect.de ſent.excõmu-
nicat.in initio p.2.nu.8. & in puncto con-
153 trà Venetos,vt illis non proficiat imme-
morabilis poſſeſſio quòad mare Adria-
ticum, niſi concurrat ſcientia, & patien-
tia ſupradicta, loquuntur Aret. in §.
flumina inſtit. de rer. diuiſ. Angel.in conſ.
290.Cepoll.in tract.de ſeruitut.tit.de ma-
ri num.7. Anan. in cap.2. de Cleric.Venat.
Stracc.de mercat. tit.de nauig. nu.8. Reg.
de Ponte de poteſt.Proreg. d.tit.11. de tri-
rem.à nu.20. cum ſeqq.
154 Et quamuis vera ſit regula, quod quã-
do verſamur in poſſeſſione centenaria,
vel eius temporis,cuius non eſtat memo-
ria in contrarium, non requiritur ſcien-
tia, vt dixerunt Io:Guttierez lib.3. pract.
quæſt.14.nu.71. Io:Oraſcius, Azeued. aliiq;
relati per Reg.Merlin.cent.1. controu. cap.
13. nu.25.
Nihilominus,regulam prædictam non
procedere, communiter DD. dixerunt,
155 quando immemorabilis poſſeſſio ver-
ſatur circà incorporalium acquiſitionem,
quorum vſui, & exercitio ius reſiſtit,pro-
ùt eſt in caſu noſtro, tunc enim ſcientia
requiritur,etiam immemorabili poſſeſſio-
ne concurrente, ità Couar. in relect. de
ſentent.excommunic. in initio par.2. circà
finem,verſ.denique, Barboſa in l.competit,
C.de præſcript. triginta, vel quadraginta
annor.nu.134.& 135. Cacheran. poſt Roc-
cum de Curte, & Gloſ.Pariſien. deciſ.101.
nu.21.
Prætereà deficit etiam priuilegium,
ſeù titulus huiuſmodi conceſſionis ma-
156 ris Adriatici ad fauorem Venetorum;
ſiquidem quamuis ſit verum, titulum,vel
priuilegium præſumi, ex probata poſſeſ-
ſione immemorabili, vndè illa ſtante,
ſufficit, ſi titulus tantùm allegetur,& non
producatur, ad tex. in cap. cum veniſſent
extra de inſtitut. vbi Abb. nu. 8. Menoch.
de retinen.poſſeſs.rem.vlt.nu.24. Achil.de
Graſſ.deciſ.5.de reſtitut.ſpoliat.Capyc.dec.
6. nu.10. & dec.189.Seſſe de inhibit.cap.5.
§.10.nu.19. Capiblanc.in prag.1. nu.235.
de Baron.& lib.2.cap.77.num.17. Ludou.
Poſt.in tract.de manut.obſer.44. num.29.
Attamen,quia in caſu, de quo agitur,de-
ficit poſſeſſio immemorabilis, corruit
etiam titulus præſumptus.
Imò, etſi adeſſet verum priuilegium
conceſſum, vt ſupponunt, per Cæſaream
Maieſtatem, tamen quia Rex noſter eſt
157 abſolutus Dominus, ſuperiorem non
recognoſcens,& imperio non ſubeſt,dùm
Reges Hiſpaniarum, Regna, ab hoſtium
faucibus eruerint vi armorum,& propria
virtute, vt ait gl.notab.in canon. Adrianus
il ſecondo in verſ. per ſingulas in fine 63.
diſtin. Iaſ.in l.cunctos populos, C.de ſumm.
Trinit.& fide Cathol. Oltrad.conſ.69 n.9.
Abb.in cap.venerabilem nu.8. qui filij ſint
legit. Reſtaur. Caſtald. tract. de Imperat.
quæſt. 52. & 53. Reg. de Ponte de poteſt.
Proreg.tit.11.de trirem.nu.25. Pat. Mol-
feſ.in prohem.conſuet.quæſt.3.n.24.Caſſan.
in Catalog.Glor.mund. par.5. conſid. 37.
Gramat.conſ.ciuil.169.n.5.Thor.in addit.
ad Reg.de Ponte d.tit.11. ad num.25. Ideò
158 ſequitur, quod conceſſio prætenſa nul-
lum potuit prębere titulum,nec ex ea ius
aliquod acquirere Veneti valẽt aduerſus
noſtrum Regem, dùm ex conceſſione
Cæſarea nequiuit illi prohibere vſus ma-
ris, quod de iure gentium eſt omnibus
communis, ad tex.in l.2.ff.de rer.diuiſ.&
in §.& quidem inſtit.eod.tit. & ſicut pro-
hibere non potuiſſet Imperator, pariter
159 nec ipſi, qui in illius priuilegio ſe fun-
dant; Imò ex hoc detegitur titulus infe-
ctus, & conſequenter per tempus, quan-
tumcumque immemorabile, nulla poteſt
prætendi præſcriptio, Panorm.in cap.de
quarta de præſcript. Curt. iun.conſ. 185.
nu.5.lib.2. Io:Andr.in cap.1.de præſcript.
in 6. Pariſ.conſ.114.nu.10.vol.3.Crauetta
conſ.134.n.44.Caſtren.conſ.113.col.1.lib.2.
Alex. conſ.113.col. 1.& 2. lib. 1. Surd.
conſ.28. num. 76. vol.1. Gratian. diſcept.
for.cap.441.
Vlterius, quia vt diximus, tria conſi-
derantur reſpectu maris,ſcilicet proprie-
160 tas,vſus,& iuriſdictio, ſeù protectio,&
quamuis liceat in mare ædificare, ad tex.
in l.riparum in fine,& l.ſequenti,ff.de rer.
diuiſ.l.1.§.quod ſi quis in mari,ff.de oper.
nou. nunciat. hoc tamen procedit, dum-
modò vſus publicus non impediatur,l.in
littore.ff.ne quid in loc.publico, l.1. §. in
mari,ff.de flumin. ex quo inquit Bal.in d.
161 §.in mari, quod etſi Ciuitas Venetiarũ,
quia ædificata in mari dicatur libera,hoc
intel-

intelligitur quò ad dominium, nō autem
quò ad iuriſdictionem Imperij. Verùm
172 ſupponunt Veneti, exemptionē habere
vigore priuilegiorum Imperatorum, vt
dixerunt *Bal. in cap. ſicut de iure iurand. Aluarott. in c. 1. quis dicatur Dux, Reſtaur. Caſtald. tract. de Imperat. quæſt. 54. Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. d. tit. 11. de trirem. num.* 34. licet eorum ſuperbia tanta ſit,
163 vt non dignentur viuere ſecundum le-
ges Imperiales, vt inquit *Bologn. ad Anan. conſ. 53. nu. 5.* eumque allegat *Thor. in addit. ad* Reg. *de Ponte ibidem.*

Vndè ſequitur, quod data huiuſmodi
conceſſione maris Adriatici per Cæſa-
164 rem in beneficium Venetorum, ea
ſolummodò verificatur, reſpectu iuris,
quo ipſe Imperator potitur, ſcilicet iuriſ-
dictionis, ſeù protectionis, non verò vi-
detur derogatus vſus publicus illius, qui
eſt communis de iure gentium, & non
poteſt ab Imperatore concedi, *Bald. in cap. 1. de Capitan. qui cur. vendid. Luc. de Penna in l. vſum aquæ, C. de aqueduct. lib. 11. nu. 4. verſ. ſecundo quæro, Frecc. de ſubfeud. in 46. authorit. Baron. & in puncto* Reg. *de Ponte d. tit. 11. num. 38. cum ſeqq.*
165 Princeps enim, aliquid dans, ſemper
intelligitur, ſaluo iure alterius, *Gramat. decif: 103. nu. 236.* Bellon. *conſ. 28. num. 12. Guid. Papa conſ 189. nu. 3. Vrſill. deciſ. 282. nu. 4. Suarez in alleg. 11. nu. 3.* Bellac. *inter comm. opin. tit. de diuerſ. reſcript. num. 63.* alioſq, innumeros DD. coaceruat *Thor. in addit. ad* Reg. *de Ponte ibidem num. 40.*
166 nec Princeps valet alicui auferre rem,
vel dominium, quod habet de iure gen-
tium, *Petr. Iacob. in prax. de nat. vniuerſ. nu. 7. Socc. ſen. conſ. 59. nu. 13. vol. 3. Pariſ. conſ. 101. num. 65. vol. 2. Thor. loc. cit.*

Quamobrem in mari Adriatico poſſu-
mus bona Turcarum, ſiue Iudæorum, vel
aliorum diffidatorum S.M. prædari, il-
167 lorumque perſonas captiuas facere, vt
teſtatur Reg. *de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 11. de trirem. nu. 42. verſ. non omittam*,
inquiens, quod ipſe fuit Commiſſarius
ex ſpeciali delegatione de bonis huiuſ-
modi prædatis, & obſeruauit, quod in
iſtis prætenſis maribus Venetorum in-
differenter Turcæ, & infideles inimici
Chriſtiani nominis, à noſtris nauibus, &
quibuſcumq; vaſcellis capiuntur, nec cō-
trà illos Veneti, nec minimum quidem
verbum proferre præſumunt, vndè è con-
trario eſt verificata immemorabilis con-
ſuetudo capiendi ex parte noſtra.

168 Nec obſtat, quod ſupra in contrarium
fuit enucleatum, vt ſcilicet poſſint Vene-
ti nauigantibus per mare Adriaticum,
datia indicere, nàm hoc potius Veneti
vſurparunt, quam de iure eis competat,
vt inquit *Luc. de* Penna *in l. vnica, C. de claſſic. lib.* 11. probatur *ex tex. in l. iniuriarum, §. ſi quem tamen, verſ. & quidem, ff. de iniur.* Rodoric. *Suarez alleg. 17. nu. 13. Io: Grand. de bello exul. in prædicam. relat. quæſt. 3. nu. 5.* Reg. *Valenz. conſ. 100. nu. 53.*

Nec derelinquam, quæ *à Bertachin.*
referuntur *in repert. verb. Mare*, quod ſci-
169 licet mare Adriaticum, noſtrum Italiæ
conterminum, à parte Orientali, eſt de iu-
riſdictione Venetorum, ſecus ex parte
Occidentali, & idem annuit *Thor. in addit. ad* Reg. *de Ponte ibidem num. 19.* vndè
verſum Occidentem, neque etiam Vene-
ti iuriſdictione potiuntur.

Et quod dictum fuit de ſponſalitijs, ce-
lebratis per Pontificem Alexandrum III.
170 ſuper acquiſitione maris Adriatici, fa-
cta per Venetos; hoc potius eſt fabula
puerilis, & confutatur per Cardinalem
Baronium, quem in propoſito refert *Iul. Cæſar Capaccius in libro del foraſtiero fol.* 523. ibique annuens, quod exiſtente Re-
171 gni moderatore Domino Duce de Oſ-
ſuna, iuſſit ipſe, armari vaſcella contrà
Venetos, dùm vſurpare ſupponebant
dominium maris Adriatici, qua de re
ſupplices literas direxit Summo Pontifi-
ci Paulo V. ſed indè nihil fuit actum.

De officio Platearum Ciuitatis Neapolis.

RVBRICA XVII.

SVMMARIVM.

1 *NEapolitanæ Ciuitatis Officiales* Re*gis beneplacito inſtituti ſunt.*

2 *Neapolitana Ciuitas diſtinguitur in ſex quarterÿs, quæ vocantur plateæ; quarum quinque ſunt nobilium, altera verò popularis, nu. 3. &* Regum *approbatio interfuit, nu. 4.*

5 *Ciui-*

5 *Ciuitas ſe diuidere in plateis non poteſt abſque Regis licentia; aliàs monipolium videretur, num.6*

7 *Romana Ciuitas in tres partes ſe diuiſit.*

8 *Quarterium quodlibet dicitur vna Ciuitas.*

9 *Ciuitas vnica dicitur, quãquam in quarterys ſeparata videatur.*

10 *Collegium vnum dicitur, adhuc ſi ſit diuiſum in collegiatorum ſectas.*

11 *Tutela vnica eſt, licèt eius adminiſtratio à pluribus geratur.*

12 *Regnum vna eſt Prouincia.*

13 *Nobiles ſi in plateis non intereſſent, vel ſi vocati non acceſſerint, & vnus tantùm conueniret, ille totam plateam repreſentat.*

14 *Vniuerſitas verificatur in vno homine remanente.*

15 *Conſiliarius vnus de vna aula, & duo de altera, duas aulas faciunt.*

16 *Collegium ex tribus conſtituitur.*

De officio Platearum Ciuitatis Neapolis.

RVBRICA XVII.

Platearum munus noſtræ inclitæ Ciuitatis Neapolis, earumue regimen diſpungere, illarumque prærogatiuas, & honores oſtendere, facultates, & electiones inſinuare, earundem iuriſdictiones demonſtrare, ſatis optimè arridet materiæ hactenus enucleatæ; quinimò apprimè congruum ſuadetur, nàm cum de Officialibus, Regali munificentia adſcriptis, verba egimus, operę pretium eſt, vt officia, Officialeſque noſtræ Ciuitatis intro-
1 ſpiciamus, dùm quoque Regis noſtri prę, cedente beneplacito inſtituti ipſi comparijuntur; vndè in ſequentes, quos ſubnectimus §§. res integraliter deguſtatur, ac claritate abſoluitur, quod non inutilè, nec iniucundè arbitror, vt cunctis innoteſcant prærogatiuæ, honores, facultates, & iuriſdictiones, noſtræ Ciuitati tributæ, hodiernæ praxi vſufrequentes, iuribus, rationibuſque innixę ſtatutis, gratijs, ac Sereniſſimorum Regum placitis confirmatę, obſeruãtijs, rerumq; iudicatarum munimine roboratæ, quod hactenus à nemine ex noſtratibus, peculiariter, & diffusè actum inuenitur.

Idcircò inquam, quod Neapolitana Excellentiſſima Ciuitas in toto Orbe celeberrima, propter immenſam eius am-
2 plitudinem, decorem, nobilitatem, aeris tranquillitatem, & ſummam fertilitatem, diſtincta conſpicitur, in ſex quarterijs; & illa vocantur plateæ, quarum quinque ſunt nobilium, & appellantur Capuanæ,
3 Nidi, Montaneæ, Portus, Portanouæ; quibus certæ familiæ, earumque deſcendentes ſunt adſcriptæ, *Præſ. de Franch. deciſ.207. Franc. de Petr. conſ.46. Taſſon. in prag. de antefat. verſ.3. obſ.3. nu.12.* & popoſtrema ex dictis ſex plateis eſt Popularis.

Hęc autem diſtinctio exordium ſump-
4 ſit tempore Regis Caroli I. qui illam decreuit ad meliorem eiuſdem Ciuitatis regimen, & vt tutius regnaret, dictamque diſtinctionem deindè approbauit Rex Ladislaus, ſic teſtatur *Præſ. de Franch. deciſ.207. Marc. Ant. Surgens de Neap. illuſtrat. cap.12. nu.66. Reg. Reuert. deciſ.102. in fine.*

Quamobrem ex tali Regis placiti interuentu videtur huiuſmodi diſtinctio
5 permiſſa; nàm alioquin vetita eſſet, cum regulariter Ciuitas non poſſit ſe diuidere in plateis, ſine Principis permiſſu; quo-
6 niam de facili ſequerentur illicitæ conuentiones, monopolia, & ſeditiones orirentur, *cap. cum tempore extrà de arbitris, Felin. in c. dilecti de maiorit. & obedient. Iaſon in l. debitorem, §. pactionibus, C. de pactis, Bart. in l. actor, ff. rem rat. haber. Caſſan. in catalog. gloriæ mundi §.5. concl. 24. art.196. Marc. Ant. Surg. de Neap. illuſtr. cap.12. nu.59. & 60.*

Nec talis diuiſio, vt res ſingularis in
7 Ciuitate noſtra circumſcripta reſpicitur; nàm adhùc Romana Ciuitas in tres partes diuiſa extitit, *Liuius lib.1. ab Vrbe condita, Pompeus letus ad Feneſtellam de magiſtrat. in princ. & Sabell. ancado.2. lib.6. fol.86.*

Cenſent autem aliqui, iure communi
8 ſtatutum, quod Ciuitas, ſi diuiſa ſit, per quarteria, quodlibet quarterium dicitur vna Ciuitas, *ex l 3. ff. de offic. aſſeſſor. Bald. in l.1. C. vbi de Curia lib. & cohartal. Aretin. conſ.79. col.1. Ancharan. conſ.414. in fine, Florian. in l. inteſtatrix §. pluries, ff. ſi ſer-*

ſeruitus vindic. Ann.ſing. 82.

9 Attamen quamquam hæc diuiſio vigeat in hac noſtra florentiſſima Ciuitate,
10 verum vnica dicitur Ciuitas, quemadmodùm conſtitutũ eſt in Collegio, quod vnum diiudicatur, quamuis diuerſæ ſint
11 ſectæ Collegiatorum, *Bart.in l.fin.ff.de colleg.* & pariter cautum eſt in tutela,quę vna dicitur, licèt à pluribus admineſtretur, *l.tres tutores,ff.de adminiſt.tutor.* etenim regulare eſt, vt diuerſitas Officialiũ nõ faciat diuerſas Curias, *Andr.de Iſern. in conſt.Regn.humanitatis, Surg.Neap. il-*
12 *luſtr. cap.*22. *num.* 60. ſubdens etiam ad rem, quod totum Regnum vna eſt Prouincia, conferunt etiam dicta per *Marinum Frecc.de ſubfeud. num.*30.
13 Repreſentatur autem quęlibet ex dictis Plateis, ſi ex nobilibus vocatis, & non acceſitis, vnus tantummodò inter-
14 fuerit; Vniuerſitas enim poteſt conſiſtere in vno remanente, *l.*22. vbi *Bart.ff. de legat.*1. & ibi *gl.in verb.deſyſſet, l.ſicut* 7. §.*fin.* vbi *gl.ff. quod quiſque Vniu.nom.* &
15 idem obſeruamus in S.C. nàm vnus Cõſiliarius de vna aula, & duo de altera
16 conſtituunt duas aulas; nàm tres collegium faciunt, *l.Neratius,ff.de verb.ſignif. l.mortua,ff.de fideiuſſ.in fin.Taſſan.de antefat.verſ.*4. *obſ.*5.*num.*5. *in fin.*

De facultatibus Platearum, earumque Nobilium prærogatiuis, ac de Plateæ Populari honoribus.

§. I.

SVMMARIVM.

1 *Platea qualibet poteſt ſibi legem condere in concernentibus negotia eiuſdem Plateæ,nu.*2.

3 *Platea Capuanæ, & Nidi conſtituerunt leges, & modum viuendi, nu.* 4. *in fine.*

4 *Platearum in quibus conſtitutionibus aſ- ſenſus Regis expoſcitur; quid in Hiſpania,n.*5.

6 *Platea qualibet habet ſuum diſtrictum,& cuſtodiam vnius portæ Ciuitatis.*

7 *Platea popularis quo in loco congregatur, à quibus repræſentatur, nu.* 8. *qua prærogatiua gaudet in feſtiuitate Sancti Iannary, nu.*9.

10 *Sancti Iannarij Protectoris Neap. feſtiuitas.*

11 *Haſta pallij in feſtiuitate Corporis Chriſti à quibus defertur,& refertur ſententia Regis Federici,nu.*12.

13 *Electus Popularis an deferat haſtam pallij in alijs proceſſionibus, proùt in illa Corporis Chriſti.*

14 *Poſſeſſio ex vltimo actu acquiritur.*

15 *Ciuitas Neap.in parlamento generali pro faciendis donatiuis interuenit; & Deputatos plateæ eligunt nu.*16.*etiam platea popularis n.*17.

18 *Oratores in aduentu Proregum eliguntur à plateis, ac etiam fuerunt electi in tranſitu Reginæ vxoris noſtri Regis,iam defuncti, & inter dictas plateas, etiam Popularis Oratorem eligit,nu.*19.

20 *Electus Popularis obtinuit à Collaterale Conſilium, vt aſportaret haſtam pallij vna cum nobilibus in proceſſionibus aſſumptionis alicuius Sãcti in Patronum: quid in aduentu noui antiſtitis, & ad quem hoc ſpectat, nu.*21.

22 *Nobiles platearum Neap.dicuntur orti in Ciuitate; & gaudẽt omnibus priuilegijs vti orti, & oriundi,nu.*23. *& ſignanter admiſſionis in almo Collegio Doctorum, nu.*24.*Contrarium n.*26.

25 *Collegij Neapolitani priuilegium circà admiſſionem quã probationem requirat.*

27 *Nobilis plateæ Capuanæ q.Em.Dñs Card. Aſcanius Philamarinus nõ fuit admiſſus ad almum Collegium, ex quo ſolùm erat de Sedili, ſed ipſe opus habuit probare eſſe ortum in hac Ciuitate.*

28 *Cautio de non offendendo inter Nobiles non practicatur, ſed tantum ipſi ſe obligãt ſub verbo,& fide Regis;quid ſi pacem fragerent,in quas pœnas incideret,n.*29.

30 *Fides Regia eſt ſeruanda etiam hoſtibus, & fuit ſeruata Martino Lutero, nu.*31.

32 *Saluus conductus Regis eſt ſeruandus tàm in eundo, quàm in redeundo, & ſtando.*

33 *Captus pendente ſaluoconducto,ad priſtinam libertatem repondendus eſt, etiam ſi*

ſi ageretur de re magna.

34 *Fides* Principis *quando ſeruari non debeat, & valeat* Princeps *à promiſſis recedere.*

35 *Tracta conceſſa à* Principe *ſuper extractione frumenti, poteſt reuocari ex noua cauſa; ſed tenetur fiſcus ad reſtituendam pecuniam cum intereſſe, n.36.*

37 *Filij illegitimi Nobilium non gaudent honoribus ſedilium; limitatur, ſi fuerint legitimati, num.38.*

39 *Filij legitimi natiuitas, ſicut rumpit teſtamentũ patris; ità etiam filius legitimatus, nu.40.*

41 *Filius equitis Hieroſolomitani legitimatus, fuit admiſſus ad ſedile Montanea.*

42 *Filius illegitimus Clerici legitimandus eſt, per Summum* Pontificem.

43 *Legitimatio concedenda eſt, citatis Nobilibus de ſedili ad finem admittendi in eodem ſedili, limitatur in patre petente legitimationem, n.44.*

45 *Sedilia fuerunt introducta ad vberiorem gubernium Ciuitatis, & poſſunt à* Prin*cipe derogari.*

46 *Legitimatione ſubreptitia impetrata, nõ eſt admittendus legitimatus ad ſedile, & ità deciſum.*

47 *Legitimationes filiorum naturalium fiũt cum clauſula, vt non operetur reſpectu ſedilium, ex ordine* Regis.

48 *Nobiles ſedilium poſſunt allicere alios in eodem ſedili; ſed hodiè prohibetur ex litteris* Regijs, *nu.49.*

50 *Littera Suæ Maieſtatis circà admiſſionem, & reintegrationem ad ſedilia referuntur.*

51 *Nobiles, petentes reintegrari ad ſedilia, quæ probare debeant.*

52 *Filij familias non præſtant ſuffragium in quibuſdam ex ſedilibus Neap. niſi ſint emancipati, vel titulo decorati.*

De facultatibus Platearum, earumque Nobilium prærogatiuis, ac de Plateæ Populari honoribus.

§. I.

1 LEges condere queit, & conſuetudines introducere valet, quælibet ex ſex Plateis noſtræ Ciuitatis, vt deſumitur *ex tex. in l.2. §.denique,* vbi *Bald. ff. de orig.iur. Bolognett.in l.omnes populi n.55. de iuſt.& iur.Marcus Salon de pace Hiſpanorum in l.Tauri 3.nu.590. & 607.*

2 Hoc autem intelligitur in concernentibus negotia propria earundem Platearum, *Affl. in proem. conſt.*Regn.*num.3. ex Bald.in rub. de conſuetud. col.4. & in cap. cum omnes de conſtit.nu.2.verſ.item dictũ Io:de Platea in l.1.C.de vſur.fiſcalib.lib.10. Auendan.de ſequend.mandat.*Regijs, *Taſſon.in pragm.de antefat.verſ.4.obſ.5.nu.1. in fin.* in his enim peculiaribus negotijs

3 conſueuerunt plateæ aliquas ordinationes edere; proùt cõſtat ex nonnullis particularibus legibus, modum viuendi deſignantibus, quas ediderunt Plateæ Capuani, & Nidi, illaſque recenſet *Camill. Salern.in conſuetud.Neapolitan.* aliaſque in annn.1521. promulgarunt, & anteà in anno 1298. ſub die 16. Ianuarij dicta Platea Capuani, aliqua ſtabilimenta indixit, modum veſtibus induendi decernens, vt apparet ex inſtrumento producto in proceſſu vertente in S.C.inter Vincentium, & fratres de Galluccio cum Sedili Nidi in banca de Amatruda, & teſtatur *Taſſon.loc.cit.d.obſ.5.nu.3.*

4 Verùm ſi legem Vniuerſalem dictæ Plateæ inducere velint, aſſenſus Regius expoſcitur, illæ enim iuriſdictionem non habent, vt notat *Andr. in proem. conſtit.* Regn.*in princ. Præſ.de Franch.dec.43.* vbi *Iudex Taſſon.in pragm.de antefato verſ.4. obſ.5.nu.2.* quod obſeruatum fuit in conſuetudinibus Neapolitanis, quæ fuerunt

con-

confirmatæ à Carolo II. & tranſcriptæ in Archiuio Regalis Curiæ, vt perpetuò cõſeruentur, ſic declaratur *in proem. dictarũ conſuetudinum in fin.* & aduertit *Taſſon. in d. verſ. 4. obſ. 5. num. 2. in medio, &c.* Et amplius idem *Taſſon.* adnotat, quod in anno 1521. Nobiles ſedilis Capuani, Regi noſtro petiere, confirmationem, reformationis dotium, quam indicere annuebant, & conſtat ex protocollo Notarij Cæſaris Amelfetani de anno 1521. f. 19.

5 Tamen, in Hiſpania, poſſunt Plateę, vel communitates ſtatuta rationabilia condere ſinè Regis confirmatione, illaque valent, donec à Rege non reuocentur; ità *Auendan. de exequend. mandat. p. 1. cap. 19. nu. 3. verſ. dicunt.* Et Princeps poteſt reuocare conceſſionem, Populis datam de condendis ſtatutis, exceptis tribus caſibus, vt declarat *Affl. deciſ. 392. nu. 17.*

6 Præterea quęlibet ex dictis Plateis habet eius cõprehenſorium, diſtrictũ, & vnã portam Ciuitatis, quæ quidẽ portæ ſemper in earum ſunt protectione, & cuſtodia, ſed tempore belli, alijſque exigentibus publicis neceſſitatibus, talis cuſtodia maiorem educit effectum, authoritatemque, prout explicat *Marc. Ant. Surg. de Neap. illuſtr. cap. 12. nu. 64. & 65. Mutius Surg. eius Germanus in addit. fol. 414. & 415. Reg. Moles deciſ. 57. Taſſon in prag. de antefat. verſ. 2. obſ. 4. num. 17.* & meritò quia cuſtodia rerum Ciuitatis ad Ciues ſpectat, qui ius habent in illis, *l. fin. ff. de fid. inſtrum.* ſed inter Ciues, nobiles potiores eſſe, ius exiſtimat, *l. ſemper, ff. de iur. immun.* nàm in concurſu digniores præferuntur, vt in ſimili conſtitutum eſt, vt ſcripturæ paternæ penès primogenitum conſeruari debeãt, *Bald. in cap. fin. de nouo benefic. inueſtiend. Andr. in cap. 1. de pace iuram. firmand. Capyc. deciſ. 27. Surg. de Neap. illuſtr. cap. 12, nu 2.*

7 Platea verò Popularis congregatur, in ædibus Sancti Auguſtini, poſitis in platea, quæ vulgò dicitur *Sellaria*, & conſtitui-
8 tur talis platea, ex numero vigintinouem ductoribus, vulgò Capitaneis denominatis, illique repræſentant vigintinouem octinas, in quibus vigintinouem octinis partitur Platea popularis.

9 Gaudere obſeruat *Iudex Taſſon. de antefat. verſ. 3. obſ. 3. num. 5.* Plateam popularem quadam prærogatiua, occaſione feſtiuitatis noſtri Glorioſiſſimi Protectoris Diui Ianuarij, qua non potiri, ait, reliquas Plateas Nobilium; nàm in die Sab-
10 bati, propè primam Dominicam menſis Maij cuiuslibet anni; per hanc noſtram inclitam Ciuitatem, magno accedente Comitatu, ac aſſiſtentia Eminentiſs. Cardinalis Antiſtitis, deferuntur Sacroſanctę Reliquiæ eiuſdem noſtri Beatiſſimi Protectoris; & indè, pauliſper collocantur ſingulis annis viciſſim in vna ex prædictis Plateis, in altari ꝑparato, ditiſſimè ornato, ibidem interuenit Excellentiſs. Dominus Prorex, & quando accidit hoc expleri in Platea populari, in loco dicto, *la Sellaria* Cathafalcus erigitur, vbi altare collocatur, & ibi dictæ Sacroſanctæ Reliquiæ ducuntur, & collocantur, ac coram Excellentiſs. Regni Vicerege ibidem accerſito; prout mos is eſt in alijs Plateis, prædicti vigintinouem ductores ſedent, & capite non denudato alloquuntur; Electus autem Populi, ſtat, & denudato capite loquitur, quemadmodùm nobiles etiam cæterarum quinque Platearum, quando in eorũ Sedilibus feſtiuitas prædicta celebratur, coram dicto Excellentiſſimo Prorege ſtant, & capite denudato loquuntur, vt refert *Taſſon. loc. cit.*

11 Verùm in ſolemni rogatione, quæ in feſtiuitate Corporis Domini Noſtri Ieſu Chriſti expletur, per Ciuitatem, ex octo haſtis pallij, quinque deferuntur per Nobiles quinque Sedilium, vnica tamen defertur à Platea populari, & ex cæteris duabus, altera nomine Suæ Maieſtatis Excellẽtiſſimus Regni Moderator ad deferendam tradit cuidam nobili titulo inſignito, & reliqua nomine Vniuerſalis Cętus Baronum, aſportatur per aliquem nobilem, adhuc titulo decoratum, ab eodem Excellentiſſimo Prorege delectum; prout conſtat ex literis expeditis per Sereniſſimum Regem Federicum, qui præuijs illis datis ſub die 12. Iulij 1498. licèt decreuerit, vt in omnibus honoribus, & dignitatibus nobiles compareant nomine totius Vniuerſitatis; excepit autem feſtiuitatem Corporis Domini noſtri Ieſu Chriſti, in qua reſeruauit maiorem deliberationem, ſed poſtmodum ſub die 18. Iunij 1499. ſic reſcripſit: *Tenore præſentis*
12 *declarationis, & ſententiæ, ſententiamus, quod vbi ipſi nobiles hactenus portabant*

vnam haſtam pallij prædicti, qui ex nunc omni futuro tempore habeant, & debeant, ac poſſint portare quinque haſtas, videlicet vnam pro quolibet ſedili, & vnumquodque ſedile habeat eligere ſuum nobilem pro portanda dicta haſta, & Populus tantummodò vnam, reliquas verò duas, pro complemento haſtarũ octo portabimus nos, & Ill. Dux Calabriæ primogenitus, ac futurus ſucceſſor noſter in Regno, poſt felices dies noſtros, & alij ſucceſſores noſtri, ſeù aliquis Orator nobis, & ipſis benè viſus; & quoniã vigore ſententiæ prædictæ omnes honores etiam pallij ſunt nobilium, & in eadem comparent dicti nobiles, & tantummodò in dicto pallio dictæ feſtiuitatis, Populus honoratur de haſta prædicta, per præſentem ſententiam ratificamus, & confirmamus ſententiam prædictam, & omnia, & ſingula in ea contenta.

13 Hinc deſumi videtur, vt ſolummodò talis vſus deferendi haſtam pallij tribuatur Plateæ Populari, tempore rogationis in feſtiuitate, quæ celebratur Corporis Domini noſtri Ieſu Chriſti; proindè in cęteris rogationibus videtur interdictus, tamen hac de re, euenit contendi, occaſione rogationis, tùnc conficiendæ in ſolemni feſtiuitate, celebranda in noſtra Ciuitate, Aſſumptionis Diui Thomæ de Aquino mei deuotiſſimi tutelaris, in vno ex Patronis eiuſdem Ciuitatis: ſuppoſuere Nobiles tenore dictæ ſententię, Electũ Popularem concurrere non poſſe, in deferendo haſtam pallij, cum talis delatio ſolũmodò eidem Electo Populari conceדatur, in feſtiuitate Corporis Chriſti, in reliquis verò functionibus, & feſtiuitatibus excluſus comperitur, ex dicta aperta diſpoſitione relati priuilegij, quæ ſufficit ad manutenendum quem in poſſeſſione, etiam ſi ius commune reſiſtat, ex regula *tex. in cap. cum perſona de priuilegijs in 6.*

Attamen Platea Popularis, vt ei denegari nequeat huiuſmodi honoris fruitio, annuebat in poſſeſſione perſiſtere haſtam pallij deferendi, non dumtaxat in dicta feſtiuitate Corporis Domini, ſed etiam in alijs occaſionibus, quibus publicæ rogationes ſortierunt, etenim tempore Præſidatus Domini Comitis de Lemos, dùm ad pluuiam impetrandam, à Diuina Maieſtate, ſolemnis rogatio exiuit ab Eccleſia Cathedrali, & per Ciuitatem fuerunt aſportatæ Reliquiæ Diui Ianuarij noſtri Patroni, ſubtus palliũ, cuius haſtæ quinque fueruot ad deferendum traditæ Electis, & decurionibus quinque Nobilium Platearum, altera Magnifico Anello de Martino Electo Populari, ex reliquis duabus, vna nobili titulo decorato, à tunc Domino Prorege electo, & altera cuidam alio nobili Baronum Cœtum repręſentante, prout ſolitum erat: acceſſit etiã aſſiſteotia, eiuſdem tùnc Domini Proregis, ac comitatus Supremi Collateralis Conſilij, cæterorumque Officialiũ, Procerum, & Magnatum Regni; & hoc ordine dicta proceſſio pertrãſiens, peruenit ad Eccleſiam Sanctæ Mariæ de Conſtantinopoli, deuotiſſimæ Protectricis in conſimilibus, & alijs vrgentijs, precibuſque oblatis, Deus, Optimus, Maximus, abbundanter pluuiam conceſſit per totum Regnum.

Idcirco videtur, quod Platea Popularis ex dicto actu palàm, & publicè expleto coram Domino Prorege, ac Collaterali Conſilio, alijſque Magiſtratibus, poſſeſſionem in eius beneficium nacta fuit; eò magis quia de illa legitimè conſtabat, dùm talis actus deſcriptus comperiebatur, in publicis libris apud Ædes Sancti Laurentij exiſtentibus, vbi huiuſmodi, & ſimiles actus annotari eſt cõſuetum; poſ-
14 ſeſſio autem ex vltimo actu acquiritur, & retinetur in incorporalibus, *l. fin. C. de ſeruitutib.* ibi, *nec vno die, l. 1. §. quod autem, ff. de aqua quotidian. & æſtiu.* ibi, *ſed hoc anno vel vna die, vel vna nocte.*

15 Prætereà eidem Plateæ Populari opitulabatur, quod in parlamentis, quæ ſingulis duobus annis conuocari ſolent, pro doois, Regi faciendis; quamquam Ciuitas, vt exempta noo donet, nec interueniat in prima ſeſſione, dùm donatiuum concluditur, illo autem poſteà concluſo, quod ſolet ſummã vnius millioois aſcendere, tùnc in ſeſſionibus conficiendis, pro gratijs impetrãdis, Ciuitas noſtra, vt Caput Regni interuenit, & præcedit, ſuoſq;
16 Deputaros cooſtituit, illique eliguntur à Nobilibus quinque ſedilium, & vnumquodque ſedile ſuos delegit Deputatos;
17 Platea quoque Popularis, alios etiam de eius Cœtu conſtituit in Deputatos, qui conueniunt vna inſimul cum alijs Deputatis

Digitized by Google

tatis à Plateis Nobilium electis, ipſique congregantur cum Baronibus,& Magnatis Regni, & vna inſimul interueniunt, ſuffragia emittunt, literas Suæ Maieſtati directas,donatiuum certiorantes,ſubſcribunt, & inter ipſos Deputati Populares, proùt cæteri Nobiles.

18 Idemque obſeruatur tempore aduentus Excellentiſſimi Proregis, nam non ſolùm Plateę Nobilium Oratores creant, ſed etiam Platea Popularis, qui obuiam eunt dicto Excellentiſſimo Proregi, antequam Ciuitatem petat,& poſſeſſionem capiat.

19 Imò idem ſeruatum fuit tempore trãſitus per Statum Mediolani Sereniſſimæ Reginę,vxoris quondam Sereniſſimi Regis Philippi III. nàm inter cæteros Oratores electos Platea Popularis ſuos deputauit.

20 Vndè Collaterale Conſilium in relata differentia pronunciauit, vt citrà præiudicium iurium partium, tàm in petitorio, quàm in poſſeſſorio, etiam ſummarijſſimo, Electus Popularis aſportet haſtam pallij in prædicta proceſſione Aſſumptionis Diui Thomę de Aquino in Patronum huius Ciuitatis inſimul cum alijs Nobilibus,& ità exequutum fuit,vt teſtatur *Reg. de Ponte deciſ.*18.*num.*14.*in fin. verſ. his omnibus.*

21 Verumtamen in āduentu noui Antiſtetis,Platea Popularis haſtam pallij non defert, proùt neque cæteræ Plateæ Nobilium,excepta Platea Capuani,quę illas defert, dùm ipſe Antiſtes ingredit Ciuitatem, quod alia ratione non ſuccedit, niſi quia Archiepiſcopatus eſt in ipſius quarterio; & ità deciſum fuit,cõradicente Platea Populari, præuio decreto Collateralis Conſilij,interpoſito ſub die 9.Iulij 1518.quod eſt tranſumptum,inter capitula huius Ciuitatis, & ſic ſemper fuit exequutum, proùt obſeruat *Reg.de Ponte deciſ.*18.*Collat.Conſ.nu.*15.

22 Vlterius Nobiles eorundem quinque Sedilium huius Ciuitatis reputantur,ac ſi eſſent orti in hac Ciuitate; vndè in cũctis caſibus releuantur ab onere probandi originem, & incolatum in hac Ciuitate oſtenſis litteris teſtimonialibus,confectis à ſex,& in alijs Sedilibus à quinque viris eorundem Sedilium, certiorantibus illos inter Nobiles ſedilis annumerari, proùt notat *Mutius Surg. in addit.ad Marcum Antonium fratrem fol.*410. aſſeuerans,irà fuiſſe per Suam Maieſtatem declaratum, fiſco contradicente, idemque affirmant *Reg.Rouit.conſ.*83.*nu.*4. *lib.*1. *Reg.Sanfel. in prax.iudic.ſeſſ.*14.*nu.*4.

23 Hinc Nobiles prædictorum ſedilium vtuntur eiſdem priuilegijs,vt Ciues Neapolitani,ex ſpeciali iure,proùt alij orti,& oriundi, *l.abſumptio, ff.ad municipalem* ad inſtar Ciuium Romanorum, *l.*1. *C.de corporib.Vrbis Rom.lib.*11.

24 Imò Nobiles Sedilium laurea Doctoratus decorati,ad almum Collegiũ Neapolitanum admittuntur procul alia probatione, niſi ſolummodò docto ex dictis litteris teſtimonialibus, ipſos honoribus vnius ex Sedilibus frui. Et quamquam Priuilegium Reginæ Ioannæ, vt quis admitti poſſet ad dictum almum Collegiũ,
25 expoſcat probationẽ,vt ſit ortus in Ciuitate,vel conceptus in eadem,vel ſit oriũdus, vtpotè ſi ſit filius orti in Ciuitate,aut nepos orti in Ciuitate,natus in vita,& poteſtate aui,ſic obſeruant *Reg.Rouit.d.conſ.* 83.*lib.*1.*Reg.Sanfel.in d.prax.ſeſſ.*14.*n.*5. Tamen prædicti DD. etiam affirmant,vt eo ipſo, quod quis fruitur honoribus Sedilis,dicitur ortus in Ciuitate; & proindè ad almum Collegium admittitur, quoniam huiuſmodi admiſſio trahit neceſſariam conſequentiam, vt dicatur ortus in hac Ciuitate; conceſſo nàmque antecedente,conceditur conſequens *l.* 1. §.1. *ff.ſi vſusfruct. petat.*

Verùm *Reg.de Ponte in conſ.*33. *nu.*13. *verſ. nec erit vol.*1. inſurgit contrà dicta
26 per *Reg.Rouit.in d.conſ.*83. inquiens,non eſſe bonam conſequentiam, eſt quis de Sedili, ergò dicitur ortus, vel oriundus, ad hoc vt ſit admittendus, abſq; alia probatione ad almum Collegiũ; hinc dictus *Reg.de Ponte* contrarium intuetur, quod ex obſeruantia confirmatur, nàm in decreto admiſſionis ad almum Collegium, interpoſito, ſub die 23. Martij 1607. in beneficium Domini Aſcanij Philamari-
27 ni, indè Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, & noſtri Antiteſtis nuper defuncti, quod decretum tranſcripſit *Reg. Sanfelic. in d.prax.fol.*242. *col.*2. ibi dicitur viſa informatione capta ad inſtantiam Magnifici Aſcanij Philamarini, & ſcripturis præſentatis, per quas conſtat,dictũ

Magnificum Aſcanium eſſe conceptum in hac Ciuitate Neapolis, & eſſe de Nobilibus Sedilis Capuanæ, fuit prouiſum, quod admittatur ad dictum almum Collegium; hinc proſpicitur, quod ad hanc admiſſionem ſat non fuit probare ipſum Nobilem de Sedili, ſed opus habuit, teſtibus comprobare, ipſum conceptum fuiſſe in hac Ciuitate.

28 Amplius Nobiles cautionem de non offendendo non præſtant, ſed tantummodò idem ſpopondunt ſub verbo, & fide Regis,& iuramento confirmant,quod per Dominum à Secretis Regni recipitur; etenim inter Nobiles, & Magnatos pax loco remiſſionis habetur, & non eſt neceſſe,vt remiſſiones gerant penès acta, ità *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de Prouiſionib. fieri ſolitis*,§.4.*nu*.37. *Taſſon. in prag. de antefat. verſ*.3.*obſer*.1.*n*.18.

29 Tamen ſi pacem frangerint, incidunt in pœnam mortis, attenta qualitate perſonarum,& circumſtãtia facti,licèt mors, aut vulnus non ſequeretur, & amplius in pœnam infamiæ incurrunt, ac proditionem committere cenſentur, imò proditores appellantur, & videntur ab omni legis muniminè excepti, proût crimina proditoria exceptuantur, ſic ſancitur *in pragm*.1. *de pace ſub verb. Regio inhita*, & grauiſſimum delictũ eſt frangere pacem, *Andr. in cap*.1.*nu*.6. *& ſeq. de pace, & iurament. firmand. Taſſon. loc. cit. verſ*. 10. *obſer*.2.*nu*.2.

30 Eſt enim ſemper obſeruanda promiſſio facta ſub verbo, & fide Regia, etiam ſi hoſtibus eſſet data, vt docent geſta per

31 Inuictiſſimũ Imperatorem Carolum V. qui obſeruauit ſaluumconductum Martino Lutero,non obſtante Concilio Cõſtantiæ, quo cautum erat, fidem non eſſe ſeruandam inimicis fidei, ità refert *Gubernator Chriſtianus lib*.2.*cap*.24. idemq; obſeruat *Taſſon. d. verſ*.10.*obſeru*.2.*nu*.1. Et meritò, nàm promiſſio Principis loco iuramenti habetur, illamque Princeps obſeruare tenetur, *Scurfius conſ*. 37. *per totum, Gaill. pract. obſeru. lib*.2. *obſer*.59.

32 Ideò ſaluusconductus, à Rege datus, eſt ſeruandus,cum fides Regis ſit ſaluusconductus, & eadem fide, tutus quis eſſe debet, in eundo, ſtando, & redeundo; etenim ſecuritas locum obtinet tàm in eundo, quàm in redeundo, *l*.1. vbi *Bart. C. de nauicular. lib*.11. nec directè,neque indirectè quis vexari poteſt, *Bald. in l*. 1. §.*cum quid, ff. de dolo*,quamobrem cenſuit Collaterale Conſilium,in caſu,quo agebatur de re magni ponderis, & multum intererat retinere carceratum quemdam Capitaneũ in aliquo Caſtro per aliquos menſes; tamen quia retinebat ſaluumcõductum Domini Proregis, fuit ille relaxatus, ſic refert *Reg. Reuert. deciſ*.187. vbi latè agit materiam *Reg. de Marin. in ob-*

33 *ſeru*. ibique plures caſus glomerat, vt ſemper captus, pendente ſecuritate,ſit in priſtinam libertatem reponendus; conferunt etiam tradita per *Præſ. de Franch. deciſ*.258.*nu*.5.*&* 673.*nu*.3. quod etiam locum vindicat, ſi falſa ſit ſecuritas, & à perſona carente poteſtate impartita fuerit, vt tractat *Molfeſ. ad conſuetud. Neapol. par*.4.*quaſt*.57. *in addit. nu*.3. & decreuit S.C. teſte *Reg. Tap. deciſ*.55. fides enim eſt panis fidatorum, & qui fidem non præſtat, fidem ſperare non debet, *l. quærit*,§.*inter, ff. loc. cit. Bald. in cap*.1.*num*.4. *de form. fidelitat. Taſſon. d. verſ*.10.*obſeru*. 2. *nu*. 5. *&* 6.

34 Verùm ex iuſta ſuperueniente cauſa, & pro bono pacis poteſt quis fidem fallere, & Princeps à promiſſis recedere,ità *Diuus Antonin. in ſumm. par*.2.*tit*.10.§.4. *Affl. deciſ*.361. *nu*.6. & probant,quæ cenſuit Regia Camera in Collaterali Conſi-

35 lio, ſuper reuocatione tractarum extractionis frumenti à Regno, ſtante ſterilitate ſuperueníta, vt publico bono conſuleretur, tamen fuit condemnatus fiſcus ad reſtituendũ pretium emptoribus tra-

36 ctarum, cũ intereſſe ad rationem decem pro centenario; vt refert *Reg. Reuert. deciſ*.425.*par*.2. & nos ſupra egimus, ac ad materiam videndi, *Marcell. Maur. allegat*. 38. *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit*. 5. *Reg. Valenzol. conſ*.99. *num*.33.*lib*.1. *Reg. Tap. in l. fin. cap*.9. *par*.3.*num*.4.*de conſtit. Princip*.& apprimè conferunt, quæ non dùm docto, ſed erudito calamo ſcripſit *Reg. Galeot. reſp. fiſcal*.23.*num* 59. *vſque ad* 71.

37 Verumtamen honoribus Sedilium nõ potiuntur,filij Nobilium illegitimè nati, etenim illi nobiles non ſunt, ſed inter plebeios numerantur, *Bald. in l. cum nuptiæ, ff. de ſtatu homin. & in l. generaliter*, §.*fin. C. de inſtitut. & ſubſtit. Caſſan. Catalog*.

talog. gloria mundi par. 1. *conſiderat.* 38.
*concluſ.*24. & conferunt copioſè tradita
per *Surgent. de Neap. illuſtr. cap.*23.*nu.*14.
38 Niſi fuerint legitimati per reſcriptum
Regis noſtri; legitimati enim propriè, &
verè dicuntur filij legitimi; idcircò ad
honores Sedilis admittuntur, *l. imperia-
lis, §. itàque, C. de nupt. §. licet auth. quib.
mod. natur. effician. legit &c. Bart. in l. tan-
quam, C. de fideicomm Iaſon in auth. ſi qua
mulier, C. de Sacroſanct. Eccl.* & quemad-
39 modùm filius legitimus, præteritus irri-
tat teſtamentum patris, & natiuitas poſt-
humi legitimi illud rumpit, *l. filio prateri-
to, ff. de iniuſto rupt &c.* idem etiam in fi-
40 lio legitimato, qui poſtremum elogium
antè legitimationem conditum irritat,
*Anton. de Butreo in cap. per venerabilem,
qui filij ſint legitimi, Clar in §. teſtamen-
tum, quaſt.* 34. *Peregr. de fideicomm. art.* 23.
*n.*26. *Menoch. de praſumpt. lib.* 1. *praſump.*
35. *nu.*12. *Theſaur. deciſ.*84. *nu* 4. *Reg. de
Ponte conſ.*17. *lib.*1. *Ann. conſ.*106. *nu.*9.
*Paſchal. de patria poteſt. p.*2. *cap.*4. *nu.*101.
*Reg. de Marin. lib.*2. *reſolut. cap.*99.
41 Quarè contrà ſcripta per *Minadoies in
conſtit. Regni in aliquibus verb. filiorum
nu.*3. confirmata per *Paſchal. de patria
poteſt. par.*2. *cap.*4. *nu.*127. decreuit S.C.
vt quidam filius militis Hieroſolimitani,
legitimatus à Rege noſtro, admittatur ad
honores Sedilis Montaneæ, vt refert *Reg.
Reuert. deciſ.*102. imò in dicta cauſa op-
poſitiones, quæ congerebantur, fuerunt
confutatæ. Prima nêpè quod legitimatus
42 erat Clericus, ideò legitimandus à Sum-
mo Pontifice, *cap. per venerabilem, qui fi-
lij ſint legitimi, Dec. conſ.*250. *Ancharan.
conſ.*320. & ea ratione fuit reſoluta, quia
nunquam inceſſerit in habitu, & tonſura,
proindè laicus reputabatur *ex Regia Sã-
ctione* 1. *&* 2. *de Cloric. ſeù Diacon. Selua-*
43 *tic.* Altera oppoſitio continebat, quod
non fuerunt citati Nobiles de Sedili tem-
pore legitimationis conditæ, & illi noti-
ficari debebant, alioquin gratia legiti-
mato non opitulabatur, dùm ſemper gra-
tia cenſetur conceſſa abſque partis præ-
iudicio, *l.* 2. *§. meritò, ff. ne quid in loco
publico, Goffred. conſ.*41. Et huic oppoſi-
44 tioni ſatisfactum fuit, quia quando le-
gitimatio ſortitur patre petente, aliorum
citatio non requiritur, *Bal. & Caſtrenſ. in
l. Gallus, §. & quid ſit tantũ, ff. de liber. &
poſthum.* vt ſupra diximus *in rub.*8.*n.*124.
45 Imò Rex Nobilibus Sedilium rectè pre-
iudicium inferre poteſt, ſiquidem Sedilia
ad aliud non introduxit, niſi ſolummodò
ad commodiorem gubernium, & admi-
niſtrationem Ciuitatis: ideò eſt hæc in-
troductio de iure poſitiuo, cui Princeps
derogare poteſt.

Conferunt etiam prædictis, quæ in ſi-
milibus pronunciauit S.C. vt referunt in
cauſa Achillis de Capua cum Sedili Ni-
di, *Ann. allegat.* 130. *nu.*12. *Marcell. de
Maur. alleg.* 2. & in altera cauſa aliquo-
rum de familiæ Carrafa cum eodem Se-
dili, vt teſtatur *Reg. de Marin. in obſer. ad
Reg. Reuert. deciſ.*102. *nu.*3.

Tamen in alia cauſa cũ eodem Sedili
Nidi fuit idem Sedile abſolutum à peti-
tis pro parte cuiuſdam filij legitimati, ea
46 de cauſa, quia legitimatio fuit ſubrepti-
tia, proùt iure reſpondidit *Pirrus Anton.
Lanarius in allegat. quam edidit*, partes
Sedilis ſubſtinens, dictamque allegatio-
nem tranſcripſit *Reg. de Ponte lib.*2. *conſ.*
20. & de prædictis teſtatur *Reg. Reuert.
deciſ.*190. & ibique etiam *Reg. de Marin.
in obſeru.*

Modo autem omnis exitatio tollitur,
vigentibus Regijs Ordinationibus, qui-
47 bus ſancitum eſt, quod in omnibus pri-
uilegijs legitimationum, illorum, qui ſunt
de familijs Sedilium, apponatur clauſu-
la, vt legitimatio intelligatur citrà præiu-
dicium Sedilium, ſic teſtatur *Reg. de Pon-
te de poteſt. Proreg. rub. de diuerſ. prouiſio-
nib. tit de legitimat. ſeù reſtit. natalium
num.*4. Quamobrem hodiè non citantur
Nobiles de Sedili, tempore legitimatio-
nis, & licèt Princeps omnia facere poteſt,
tamen non facit, quæ præiudicium tertij
inferunt, *Molfeſ. ad conſuetud. Neapolit.
par.*2. *tit. de perſonis quaſt.*10. *nu.*28. *Au-
ſtin. Caputus de regimine Reipublica cap.*5.
*nu.*2. *Thor. in add. ad Reg. de Ponte loc. cit.
& in tom.*2. *compendij verb. legitimus, an
admittatur Reg. de Marin. in obſeru. ad de-
ciſ.*202. *Reg. Reuert. nu.*3. *in fin.*
48 Nunquid autem Nobiles prędictorum
Sedilium poſſint alios allicere, ſeù agre-
gare ad honores eorundem Sedilium;
agit, & affirmatiuè reſoluit *Praſ. de
Franch. deciſ.*2. & ſequitur *Reg. Sanfelic.
in prax. ſeſſ.* 14. *nu.*3.

Sed hodiè non dumtaxat hoc vetitur
ex

Digitized by Google

49 ex litteris Regijs expeditis ſub die 27. Auguſti 1581. ſed etiam ex eiſdem litteris interdicitur reintegratio, aut liti inceptæ per Sedile renunciatio; imò prætendentibus agregationem litem mouere prohibetur abſque expreſſo ordine Suæ Maieſtatis, qui omnia ipſi reſeruauit, & in contrarium geſta nullius eſſe voluit roboris, & momenti; & tenor talis Regiæ litteræ refertur per *Reg. Sanfelic. loc. cit. n. 3. in fin.* eiuſque verba hæc ſunt.

50 Ill. Principe primo nueſtro Virrey, Lugarteniente, y Capitan General. Para lo adelãte ſe ordena al Cõſojo de Capuana, Tribunales, y Iuez, donde eſtos pleytos de Segio ſe trataren, que quando ſe hubieron mejantes reconocimientos de no tener iuſticia, ò renunciationes al pleyto, o qualquier acto ſemejantes a eſtos ſea nulo, y inualido, y de ningun efecto, y valor para la parte, que pretendiere entrar en el Segio, aſſi como ſi el aucto ſuſo dicho no ſe hubiere hecho, y que no admitan pleytos ningunos, de los que por iuſticia pretendieren entrar en los ſegios ſin particular orden mio, la qual reſeruo en mi, y quiero que el, que pretendiere deuerſele eſta entrada acuda a cà, &c.

51 Quæ autem ſint probanda, per illum, allectionem, aut reintegrationem efflagitantem ad honores Sedilium videndi ſunt, *Præſ. de Franch. deciſ.* 357. Reg. *Reuerter. deciſ.* 428. vbi *Reg. de Marin. in obſeru.*

52 Prætereà in quibuſdam ex quinque prædictis Sedilibus particulari lege cautum eſt, vt filij familias non emancipati ſuffragium non præſtent, ſine vitio nullitatis concluſionis, dummodò tamen titulo decorati non ſint, vt tractat *Surg. de Neap. illuſtr. cap. 23. nu. 12.*

Gabellæ quando à Plateis ſuperimponi valeant: & an indictæ cenſeantur, ex concurſu maioris partis Platearum?

§. II.

SVMMARIVM.

1 *Gabellas nunquid Plateæ Neapolitanæ imponere valeant, ſine Principis licentia.*
2 *Vniuerſitati an permittatur, & quando gabellas indicere.*
3 *Gabellæ ſunt de Regalibus.*
4 *Vniuerſitates non expoſcunt Principis beneplacitum, in imponenda collecta.*
5 *Gabella nunquid iure recto impoſita ſit, concurrente maiore parte Ciuitatis.*
6 *Vniuerſitatis maior pars, quando dicatur minorem præiudicare.*
7 *Gabellæ indicuntur in Ciuitate Neap. concurrente maiore parte Platearum, incluſa Populari.*
8 *Vniuerſitatis maior pars non reuocat geſta per totam Vniuerſitatem, diſcrepante minori.*
9 *Gabellam impoſitam cum Principis facultate, Vniuerſitas tollit, ſine noua eiuſdem beneplacito.*
10 *Sedilis Nidi Nobiles ſuffragium præſtant in Sedili Capuana, prout illi de Capuano in Sedili Nidi.*
11 *Nobiles Sedilis Nidi, ſuffragium dantes in Capuano, non votant in eodem negotio in Sedili Nidi, & ſic obſeruatum.*
12 *Nobilis in proprio Sedili præſens, ſuffragium poteſt non dare, & à loco diſcedere, & concluſio inde valida eſt.*
13 *Nobilis renuncians votum in Sedili, non venit contra renunciationem.*

Ga-

Gabellæ quando à Plateis ſuperimponi valeant: & an indictæ cenſeantur, ex concurſu maioris partis Platearum?

§. II.

1 DAtia indicere nequeunt ſex ſupra relatæ Plateæ in hac Ciuitate, etiã vrgentibus neceſſitatibus ſine Principis
2 beneplacito, nàm explorati iuris eſt, vt Vniuerſitas nõ poſſit nouas gabellas imponere ſuis Ciuibus, *l. 1. C. noua vectigal. inſtit. non poſſe, l. vectigalia, ff. de public. & vectigalib. Iacob. Butreus, & Bald. in l. 2. C. de iure aureor. & annullorum, Salyc. in l. 2. C. noua vectigal. Bertach. de gabell. p. 1. quaſt. 4. Capyc. decis.* 148. *Reg. Rouit. in rub. pragmaticar. de vectigalib. nu.* 12. *Camill. Borrell. ſumm. deciſ. par. 3. tit. 15. nu.* 44. *Reg. Reuert. deciſ. 55. & deciſ.* 383. Niſi tamen Ciuitas eſſet aliquo ære alieno grauata, & in hoc caſu debet Principem adire, qui Præſidi Prouinciæ informationem cõmittit, vt indè ipſi Principi referre teneatur, ad hoc, vt poſſit ſuper ſui beneplaciti conceſſione ſeipſum deliberare, *l. 2. C. noua vectigalia inſtitui non poſſe, l. vectigalia. ff. de publican. & vectigal.*

3 Gabellæ etenim ſunt de Regalibus, idcircò earum impoſitio Principis eſt reſeruata, vt habetur *in tit. quæ ſint regalia,* & notat *tex. in cap. ſuper quibuſdam*, §. *præterea extr. de ver. ſignific.* quod ſecus
4 eſt in collectis, quæ Vniuerſitates vrgentibus ipſarum neceſſitatibus imponere valent ſine Principis licentia, vt obſeruat *Imol. in l. vectigalia, ff. de publican. & vectigalib.*

5 Et in hac autem impoſitione gabellæ maior pars concurrentium abſentibus, & alijs diſcrepantibus præiudicium non irrogat, etiam ſi cõſenſus Principis interfuerit, vt obſeruat *Reg. Reuert. in dec.* 388.

Contrarium autem adnotat *Reg. de Marin. in obſer. ad citatam deciſ. 388. Reg.*
6 *Reuert.* poſſe, inquit, maiorem partem in caſu prædicto minorem præiudicare, vulgata *l. quod maior, ff. ad municipalem,* dummodò duo requiſita interfuerint. Primum nempè quod omnes ſint vocati, & citati, *l.* 1. vbi *Bart. & l. nominatione, C. de Decurionib. lib. 10. & in l. nulli, ff. quod quiſque Vniuerſitatis nomine.* Secundum, quod duæ partes Vniuerſitatis, ex tribus, ſint congregatæ, *gl. in d. l. quod maior, Iaſ. in l. & ſuum hæredem,* §. *hodiè nu. 5. ff. de pact. Reg. de Marin. in obſeru. ad dictam deciſ. 388. nu.* 3.

7 Et in noſtra Ciuitate occaſione gabellarum, ſuperindictarum, vrgentibus publicis neceſſitatibus, tunc præcipuè in Statu Mediolani, qui eſt clauis, & propugnaculum huius Regni Neap. fuerunt illæ impoſitæ, accedente Dom. Proregis beneplacito, concurrente maiori parte huiuſmodi ſex Platearum Neapolitanorum, incluſa Platea Populari, dùm de eius maiori intereſſe pertractabatur, cum maior ſit hominum numerus.

8 Maior autem pars Vniuerſitatis, contradicente minori parte, reuocare non valet geſta per totam Vniuerſitatem, nemine diſcrepante, ità *Alphonſ. Medicius in* §. *plebiſcitum dubit.* 99. maior enim pars non ſufficit, vt reuocari poſſit, quæ ab Vniuerſali Cœtu conſtituta ſunt, *l. nihil tam naturale, ff. de reg. iuris, DD. in l. omnes populi, ff. de inſtit. & iur. Roman. conſ.* 352. *Crauett. conſ. 132. num. 1. lib. 1. Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. 388. Reg. Reuert. nu.* 2.

9 Poteſt autem Vniuerſitas gabellam, cum Principis licentia impoſitam, tollere; nec nouus Principis conſenſus requiritur, poſſunt enim ſtatuentes tollere ſtatutum, à Principe confirmatum, quando ipſis videtur hoc vtile, & expediens, *de Nigris in cap. Regni incip. cum item 1. in ordine nu. 14. Petra ad Capyc. deciſ. 148. Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. 388. Reg. Reuert. nu.* 1.

10 Admittuntur quoque in Sedili Capuani ad ſuffragium præbendum Nobiles Sedilis Nidi, quemadmodum Nobiles Nidi in Sedili Capuanæ, vocem tamen ſolummodò actiuam habebunt, ſic notat Reg. *Tap. deciſ. 30. S. C. num. 1. &* 12.

Ve-

11 Verùm ſi ſuffragium præſtiterint virtute huiuſmodi communicationis, quam habent, non poſſunt indè in proprio Sedili ſuper eodem negotio ſuffragium petere, vt teſtatur idem *Reg. Tap. d. deciſ.* 30. *S.C. nu.* 1. *&* 12. & amplius vidimus obſeruatum in menſe Martij 1659. exiſtente Regni moderatore Excellentiſs. Domino Comite de Pegnaranda, nàm in concluſione celebrata in Sedili Nidi ſuper donatiuo indè elargito in beneficium noſtri Regis ducatorum 200000. vt occurreret ipſe Dominus Prorex tunc neceſſitatibus bellicis, ſuffragium præſtitere nonnulli Nobiles Sedilis Capuani, inter quos extitit Dominus Dux Cirifalci maximus Patritius huius Ciuitatis, morũ ingenuitate, ac natalium candore præclariſſimus; deindè prędicti Nobiles in proprio Sedili Capuani, dùm de eodem negotio erat tractandum ſuffragium non petiere.

12 Poteſt quidem Nobilis etiam præſens in ſuo Sedili ſuffragium non emittere, illique renunciare, nec concluſio indè ſequuta futilis redditur, quemadmodùm poteſt à loco diſcedere, ſuffragio non dato; ità *Philippus Francus in cap. vbi periculum, §. ſanè de electione in 6. Reg. Tap. deciſ.* 3. *S.C. nu.* 11. qui addit, quod facta renunciatione vocis, nõ datur ei ſignum

13 ad ponendum in buſſula; imò non poteſt contrà renũciationem habere regreſſum, *Donell. in l. poſtquam lite, C. de pactis, Bal. bus deciſ.* 5.

Plateæ quo modo congregentur: & nunquid talis Cõgregatio vetari poſſit, per Excellentiſs. Proregem, quid vigentibus literis S.C.M.

§. III.

SVMMARIVM.

1 P*Latea Nobilium non coadunãtur, niſi præcedente vocatione, facta per Nuncium, quæ fieri debet, per diem ante congreſſum, num.* 2.

3 *Cedula vocationis Platearum debet exprimere negotium pertractandum; alias concluſio ſequuta erit nulla, nu.* 4.

5 *Electio cõtrà ſtilum facta eſt nulla.*

6 *Ritu non ſeruato, non valet, quod agitur.*

7 *Gratia dicitur ſubreptitia, ſi in precibus non ſunt narrata, quæ ſunt de ſtilo Curiæ.*

8 *Concluſio incidenter facta, prater contenta in cedula vocationis, non eſt nulla.*

9 *Concluſio facta per Plateas, contrà aliam concluſionem, eſt nulla.*

10 *Decretum contrà decretum eſt nullum.*

11 *Concluſio facta per Plateas ad beneficium Ciuitatis, licèt ſit contrà aliam concluſionem, ſubſtinetur.*

12 *Congregatio* Platearum *non valet interdici, & poteſt abſque Domini Proregis licentia fieri.*

13 *Congregatio* Platearum *poteſt inhiberi per* Proregem, *& Collaterale Conſilium, & pro effectu prædicto mittitur Secretarius* Regni, *nu.* 14.

15 *Congregatio* Platearum *pro tractandis rebus Ciuitatis permittitur, abſque Proregis licentia, nec poteſt inhiberi; limitatur ſi Dominus* Prorex *videret, tractatum non eſſe ad beneficium Ciuitatis, nu.* 16.

17 *Congregationem* Platearum *poteſt Prorex inhibere, ſi ratio ſtatus hoc poſtulet, vel ſi Congregatio eſſet pro ſcribendis querelis contrà Dominum* Proregem, *num.* 18.

19 Plate*a quatuor poſſunt ſe congregare, & deputare perſonam in Curia Madrid, pro ſollicitandis negotijs Ciuitatis.*

20 *Deputatus per Ciuitatem in Curia Madrid, non poteſt agere, de differentijs, quę inter ipſas plateas agitantur.*

21 *Deputatus per Ciuitatem in Curia Madrid, debet eſſe ad ſatisfactionem Supremi Conſilij Italiæ, & ab eodem debet conſtitui ſalarium.*

22 *Ciuitas Neap. poteſt Regi ſuas neceſſitates ſcribere; data tamen prius notitia Domino* Proregi, *nu.* 24. *fallit tamen ſi contrà* Proregem *querimonias porrigeret, quia non tenetur ei dare notitiam, n.* 23.

25 *Scribere* Regi *Ciuitati non permittitur pro*

pro confirmatione Proregis.
26 *Barones nõ poſſunt ſe congregare pro ſcribendo* Regi,*nec pro donatiuis faciendis, nec diſcedere à* Regno, *abſque licentia* Proregis.
27 *Congregationes omnes abſque Principis authoritate illicita ſunt.*
28 *Barones non poſſunt Oratorem apud Regem conſtituere, abſque Proregis licentia; & de ratione nu 29.*
30 *Litteras ſeribere Regi,cuilibet particulari permittitur ; ſecus eſt , ſi plures ſint particulares vniti,nu.31.*
32 *Plateæ non poſſunt congregari , pro tractando donatiuo faciendo.*
33 *Vniuerſitates non poſſunt congregari, pro faciendis donatiuis.*
34 *Donatiua non poſſunt fieri per Vniuerſitates quibuſcumque perſonis, etiam pro cauſa pia.*
35 *Donatiuum factum Præfecto Annonæ per Plateas , fuit declaratum nullum ; limitatur in faciendis donatiuis Regi, num.36.*

Plateæ quomodo congregentur: & nunquid talis Cõgregatio vetari poſſit per Excellentiſs. Proregem, quid vigentibus literis S.C.M.

§. III.

QVamquam communis, & explorata ſit Concluſio, vt Vniuerſitates, cæteræque cõmunitates congregari nequeant, abſque Principis permiſſu, *Caſſan.in catalog. gloriæ mundi par. 5. conſid.196. Reg. de Ponte conſ.10. num. 2. lib.2.* & ità in Regno noſtro ſtatutum eſt particulari Sanctione, qua prohibetur Vniuerſitatibus Regni, Sindicis, Electiſque ſe congregare,abſque Gubernatoris loci interuentu.

Nihilominus Plateę Neapolitanę poſſunt ſe congregare,nulla præcedente licentia,nulloque Officialis interuentu, ità *Præſ.de Franch.deciſ.446. Surg. de Neap. illuſtr.cap.25.nu.22. Reg.Tap.deciſ.10.Supremi Conſilij nu.2. Taſſon.in pragm.de antefat.verſ.3.obſ.3.nu.14.*

1 Tamen Nobiles de Sedilibus, in eorũ
plateis non coadunantur, niſi præceden-
te ſolemni vocatione,facta per Nuncium,
proùt eſt de iure communi prouiſum, vt
in l.2.C.de Decurionib. lib.10. vbi *gl.* in-
quit ad ſonum Campanæ , vel Tubæ, &
ſequitur *Præſ.de Franch.deciſ.2.nu.7.* ibi-
que aſſeuerat, vocationem fieri per diem
2 antè congreſſus , vt commodius vocen-
tur, & amplius in cedula vocationis,quæ
conficitur, exprimi debet negotium per-
3 tractandum; vndè nihil aliud tractari po-
teſt ; alioquin concluſio ſecuta nullius
conſiderationis erit,ſic cenſuit S.C. refe-
4 rente Regio Conſiliario Ioanne Baptiſta
Meliore,nàm declarauit tali ratione ſuf-
fultus nullam electionem legati, apud
Suam Maieſtatem conditam per Nobiles
platearum,in perſonam D.Hieronymi de
Gueuara,vt teſtatur *Reg.Tap. dec.30.S.C.
nu.3. vſque ad 6.*
5 Et meritò quia circà hoc ſtilus platea-
rum viget,& quemadmodùm ſententia,
contrà ſtilum lata, eſt nulla ; ità electio
*Imol.in cap.ad noſtrum de confirmat. vtil,
vel inutil. Oſaſc.deciſ. 22. nu. 6.* quoties
6 enim ritus infringitur , non valet, quod
agitur *Bald.in l.de quibus nu.59. ff.de le-
gibus, Giurb deciſ.68. num.4. Guid.Papa
deciſ.198. & 292. Mainard.deciſ 11. Ca-
pell.Toloſan.deciſ.115. Afſt.deciſ.135.nu.
3. Balb. deciſ.29.* vidè ſi in precibus non
7 ſunt narrata,quæ ſunt de ſtilo Curiæ,gra-
tia dicitur ſubreptiria, & inualida reddi-
tur, *Rub.deciſ.23.* R*eg.Tap.deciſ.30.nu.7
S.C.*
8 Tamen ſi aliquid incidenter tractare-
tur,præter expreſſa in cedula vocationis,
cònclusio, deindè ſequuta , non dicitur
nulla; proùt decreuit S.C. teſte R*eg.Tap.
deciſ.30. nu.10. verſ.in hoc articulo* circà
medium.
9 Dicitur autem nulla concluſio , quan-
do illa dirigitur contrà aliam præceden-
tem concluſionem, quemadmodum cau-
10 tum eſt de iure , vt decretum contrà de-
cretum dicatur nullum, *l.quod ſemel,ff.de
decr.ab ord.faciend.cap.1. de ſentent.& re
iudic.* non poteſt enim reprobari , quod

anteà approbatum fuit, *cap. in præſentia de ſentent .excomm. cap. præterea de reſtit. in integr. Alberic.in d. l.quod ſemel, Iaſon in l.quod iuſſit de re iudic.* & in noſtra ſpecie *Reg.de Ponte deciſ.30. S.C.nu.8.& 9.* ſubdens, quod illud tunc vulgò vocat *piazza contra piazza.*

11 Niſi tamen concluſio nouiter facta, deſtrueret præcedentem, Vniuerſitati, & Cœtui Ciuitatis damnoſam, in decretis enim Vniuerſitatum, ſemper attenditur vtilitas,& poſſunt quoque mutari, ſi vtilitas publica detegitur, *l. quod tertia, ff. de decret. ab ord.faciend.* etiam poſt temporis lapſum,per viam reſtitutionis in integrum, *Aff.deciſ.275.*& notat *Taſſon.in pragm.de antef.verſ.4.obſeru.5.nu.98.*

12 Nunquid autem interdici valeat huiuſmodi Congregatio Platearum?Et negatiuè aliqui reſpondent, ea ratione ſuffulti, quia Congregatio Platearum abſque Domini licentia permittitur, idcircò impediri non poteſt, ità *Reg. Tap. deciſ. 10. Supremi Conſily nu 2.& 8. Reg. Sanfelic. in prax. iudic. ſect. 15. nu.7. Taſſon. in prag.de anteſat.verſ.3.obſeru.3. nu.20.*

13 Tamen præcitati DD. affirmant,quod ſoleant Domini Proreges, & Collaterale Conſilium mandatum expedire, vt Plateę ſupradictę non congregentur abſque licētia eiuſdem Domini Proregis,& Collateralis Conſilij, vel S. C. in caſibus occurrentibus, & Dominis Proregibus melius viſis, quodque vidimus pluries obſeruatum,& quandoq;dùm Plateæ com-
14 periuntur congregatæ,accedit Dominus à Secretis huius Regni, illaſque inhibet, ne in poſterum Nobiles congregentur ſine licentia Domini Proregis.

15 Verùm noſtra Ciuitas pluries quoàd hoc ſuas preces interpoſuit apud Suam Maieſtatem, vt huiuſmodi inhibitiones non fierent,& Sua Maeſtas ex litteris directis Domino Duci de Alcalà tunc Proregi expeditis ſub die 22. Iulij 1629. & alijs directis Domino Admirato Caſtellæ ſub die 29. Septembris 1644. huius Regni Proregibus, tranſcriptis per *Reg. Sanſelic.in prax.ſect.15.nu.7.in fin.* taliter decreuit.

ILuſtre Almirante de Caſtilla primo nueſtro Virrey,Lugarteniente,y Capitan General. A los 16.de Iulio del año paſſado de 1629. mande eſcriuir al Duque de Alua vueſtro predeceſſor en eſſe cargo, ſobre que no ſe impidieſſe a las Plazas de eſſa Ciudad el juntarſe, y que puedan tener aqui vna perſona para repreſentarme,lo que reſoluieren, la carta del tenor, que ſe ſigue. El Rey.

Iluſtre Duque de Alua primo de nueſtro Conſejo de eſtado nueſtro Virrey, Lugarteniente,y Capitan General;De la fidelidad, y amor,con que mis vaſſallos d'eſſe Reyno, y en particular eſſa mi fideliſſima Ciudad de Napoles, como caueza del me ſiruen en todas ocaſiones, obliga a que ſe mira, por lo que de ordinario ſe ſuele ofrezer a la dicha Ciudad hauer de tratar muchas coſas cōcernientes al bien comun,mediante la ſeſta Plaza dellas,cincoNobles,y vna del Pueblo, de quien pende ſu gouierno,y eſto no ſe podrà hazer ſin juntarſe.

He reſuelto, que ſiempre las dichas Plazas quiſieren juntarſe a tratar coſas ſuyas del bien publico, no ſe les impida por vos,ni por los demas mis Virreyes, que os ſucedieren en eſſe cargo, como auiſais no hauerle impedido,ni ſe permita,que por mi Conſejo Colateral,ni otro Tribunal ſe les hagan mandatos prohibiendoſelo, antes les dareys à entender, que mi voluntad es,que ofreciendoſeles cauſa para juntarſe, lo puedan hazer libremente,guardando en todo la forma, que eſtà diſpueſta en las ordenes, que trata deſto, aſſi reſpeto de las coſas, que la dicha Ciudad huuiere de pedir licencia a los dichos mis Virreyes para eſcriuir, dandome quenta de coſas concernientes à ſu buen gouierno, como en lo que ſe me hubiere de pedir à mi la dicha licencia, por tocar en quejas,ò agrauios de los dichos mis Virreyes, que por ſer las dichas Plazas cōgregacion legitima, y approuada por leyes, y prematicas, y obſeruancia immemorable,pues pende dellas el gouierno de la dicha Ciudad, reputandole hecho por toda ella lo acordado por quatro de las dichas Plazas ſerà gran deſconſuelo el no juntarſe, y paraque pueda tener efeto el poderlo hazer las dichas Plazas,y repreſentarmelo, que juzgaren ſer conueniente para beneficio deſſa dicha Ciudad, y Reyno,es mi voluntad de permetirles aſſi miſmo, que

nom-

nombren perſona en eſta Corte, que aſſiſta a la ſolicitud de ſus negocios, con que ſolamente trate en nombre deſſa mi fedeliſſima Ciudad de Napoles, lo que ſe hubiere reſuelto por las dichas quatro Plazas, que hazen voz de Ciudad,y con que no puedan tratar de particular deferencias, que ocorieren entre las miſmas Plazas,guardandoſe en lo demas las dichas ordenes reſpecto de las coſas, en que ſe hà de acudir à mi, ò mi Virrey; con declaracion, que la dicha perſona, que aſſiſtiere aqui, aya de ſer à ſa ſisfacion de eſte mi Conſejo Supremo de Italia, por el qual ſe le hà de ſeñalar el ſalario, que hà de gozar, y en eſta conformedad os encargo,y mãdo deis à entender a la dicha Ciudad la reſolucion, que he tomado en eſte, paraque pueda vſar deſta facultad, mayor aya de conuenir para ſu aliuio, y conſeruacion, à que es tan juſto atender por lo mucho, que yo amo,y eſtimo tan buenos,y fieles vaſſallos de Su Mageſtad à 26. de Iulio 1629.

Yo el Rey. Matienço Secret. con ſeñal del Duque de Medina de las Torres. Vidit Valenzuola Reg. Vidit de Neap. Reg. Vidit Carrera Reg. Torrezilla Reg. Vidit Coreus Reg.

Al tiempo, que ſe dio eſta orden al Duque de Alua,ſe conſiderò,que podria ofrecerſe algun caſo, en que hubieſſe tales razones, y conueniencias de eſtado, por las quales no conueniеſe ſe juntaſen las dichas Plazas, y mandè en otra carta de la miſma data, que ocoriendo eſte caſo, conforme pareciеſſe a la prudencia del dicho Duque, y a las conueniencias de mi ſeruicio, pudieſſe ordinar a las dichas Plazas,que no ſe juntaſſen,y ſe le aduertio, que auiſaſſe luego de las razones, y cauſas, que le hubieſſe mouido en ello, paraque hauiendolas viſto, mandaſſe, lo que conbinieſſe. Y porque he entendido, que en tiempo del Duque de Medina de las Torres vueſtro immediate Predeceſſor en eſte cargo, ſe hà impedido de todo punto à la dicha Ciudad, y ſus Plazas el poderſe juntar la vezes, que le han querido hazer, para tratar de coſas concernientes al bien publico, lo qual por la preinſerta orden tengo mandado,y contro la coſtumbre,y eſtilo,que en eſto ſe hà obſeruado,de poder los cinco,y ſeies conuocar, y juntar las dichas Plazas,y nombrar deputados,que eſecuten, lo que por ella ſe acordera. Hà parecido renouar la preſente orden,y boluer à ordenar de nueuo, que vos, y los Virreyes, que os ſucedieren en eſſe cargo, no podais impedir ni impidais, que las dichas Plazas puedan juntarſe ſiempre que lo quieren hazer, para tratar de coſas,que tocaren al bien publico,ni permitir,que mi Conſejo Colateral, ni otro Tribunal haga mãdados prohibiendoſele ni el principio, ni el medio, ni el fin, porque mi voluntad es, que lo puedan hazer libremente ſin obſtaculo de impedimiento alguno, y aſsì le dareis à entender a la Ciudad, guardando en todo la forma, que eſtà diſpueſto, aſsì por las ordenes, que tratan deſto, como por la preſente, y que en conformidad della, pueda la dicha Ciudad nombrar vna perſona, que aſſiſta en eſta Corte a los negocios,que las Plazas reſoluieren en forma de Ciudad,con que no pueda tratar de particulares deferencias, que entre ellas huuiere, que lo vno,y lo otro es mi volũtad,que aſsì ſe execute,y vos por vn à parte eſtareys con la atencion, que eſpero en el complimiẽto de eſta orden, à fin que mis vaſſallos conozcan lo que yo tengo à ſu mayor conçuelo,y ſatisfacion;aduertiendo os que el caſo,que por cõueniencias de eſtado ſe exceptuò con la dicha ſegunda orden,no ſe hà de entẽder, quando eſſa mi fideliſſima Ciudad quiſiere juntarſe, para eſcriuir, dando quejas de mis Virreyes, porque eſto ſe hà de poder hazer libremente,por lo que conuiene, que mis vaſſallos tengan libre recurſo,y adito à mi,para repreſentarme todo lo que ſe ofreciere en la forma aſentada por las ordenes,que en eſta materia ſe han dado,las quales y eſtas es mi voluntad, ſe execute, con eſta aduertencia,y declaracion, à fin que mis vaſſallos tengan la ſatisfacion, que es juſto. En Zaragoſa à 24. de Setiembre 1644.

16 Ex his autem verbis exaratis, vtpotè *tracten de coſas,que tocaren el bien publico*, aliqui autumant, non videri Proregi vetitum, interdicere Congregationem Platearum,quando Dominus Prorex exiſtimat negotium pertractandum per Plateas, non eſſe pro bono publico, aut in-

beneficium Ciuitatis.

17 Quemadmodùm quando certa ratio ſtatus ſuadet; nàm tunc etiam poteſt Dominus Prorex cauere, ne Plateæ congregentur, quoniam cauſa Status ſemper expreſsè fuit exempta, prout liquet ex prædictis litteris recenſitis.

18 Amplius ex eiſdem litteris non poteſt Plateis prohiberi, litteras noſtro Regi dirigere, eique oſtendere quærimonias contrà Proregem.

19 Et inſuper ſtantibus prædictis litteris, poſſunt quatuor Plateæ ex relatis ſex deputare perſonā in Curia Regia Madrid, vt ibidem reſideat nomine Ciuitatis pro ſollicitandis negotijs eiuſdem Ciuitatis,
20 concluſis per dictas quatuor Plateas, totam Ciuitatem repræſentantes, non autem poteſt agere perſona huiuſmodi, de
21 alijs differentijs, quæ inter ipſas Plateas exagitantur, voluit tamen Sua Maieſtas, vt perſona prædicta, ad hoc munus electa, ſit ad ſatisfactionem Supremi Conſilij Italiæ, & ab eodem conſtituatur ſalarium; ſed in eiſdem litteris declarauit Sua Maieſtas, vt ſeruentur alij ordines dati reſpectu aliarum rerum, in quibus tenentur adire Proregem, vel Suam Maieſtatem.

22 Præterea quamquam particulari ordine Dominis Ducis de Alcalà, recenſito per *Marcum Antonium Surgent. de Neap. illuſtr. cap. 25. num. 25.* vetitum ſit noſtræ Ciuitati litteras noſtro Regi ſcribere, vt ipſe eiuſdem Ciuitatis neceſſitatibus occurreret; nihilominus virtute huiuſmodi litterarū relatarum, hoc fuit permiſſum, Imò hoc idem, vt ſcilicet quotieſcumque Ciuitas voluerit litteras dare, & repræſentare negotia Ciuitatis pro eius bono regimine, liceat ei facere, data prius no-
23 titia Domino Proregi; ſed quando voluerit exponere quærimonias contrà Proregem, liceat eidē hoc facere, nulla petita licentia, nec notitia adhibita; fuit anteà prouiſum ex litteris expeditis ſub die 9. Septembris 1617. relatis per *Reg. Tap. deciſ. 10. Supremi Conſilij nu. 2. & 8.* idem annuit *Taſſon. prag. de antefat. verſ. 4. obſeru. 5. num. 8. Reg. de Marin. in obſeru. ad deciſ. Reg. Reuert. 500. nu. 2. in fin.*

24 Idemque etiam patet de iure communi, vt vnuſquiſque poſſit ſuo Principi litteras ſcribere, & neceſſitates ſuas repræſentare, *l. ſi quid, C. de legation. lib. 10.* verba autem litteræ ſupra enunciatæ de anno 1617. ſunt, quæ ſequuntur.

Illuſtre Duque primo nueſtro, hauiendo viſto, lo que me eſcribiſtes ſobre la pretençion, que eſſa mi fideliſſima Ciudad de Napoles tiene de poderme eſcribir, o embiar perſona à quexarſe de mis Vireyes, quando reciuiere dellos algunos agrauios, ſin que ſea obligada à pedirles antes licençia para ellos, y conſiderādo el amor, y fidelidad, con que me ha ſeruido, y ſirue en todas occaſiones, y la raçon, que hay de dar ſatisfaçion à tan buenos, y fieles vaſſallos, he acordado, que ſiempre, que la Ciudad tuuiere neceſſidad de eſcribirme ſobre coſas tocantes à ſu buen gouierno, lo pueda haçer, dando primero cuenta à mi Virrey, conforme à las ordenes, que açerca de eſto eſtan dadas, pero que en caſo, que quiſieſſe eſcribierme ſobre quexas, o agrauios de mis Virrey, lo pueda haçer libremēte, ſin tener obligaçion de pedirle licençia, ni darles cuenta dellas, y que queriendo embiar perſona ſobre lo miſmo, me haya de pedir à mi la dicha licēçia, a fin que ſabiadas las cauſas paraçiēdo juſtas, ſe les conceda, y no lo ſiendo, ſe excuſe el gaſto, que hauria de hazer en eſto, y aſsi ſe lo podreis declarar en mi nombre, para que ſepa de la manera, que ſe haura de gouernar en las ocaſiones, que ſe ofrecieren. De Madrid à 10. de Setiembre 1617.

25 Non autem poteſt Ciuitas Suæ Maieſtati literis petere confirmationem Proregis, nàm hoc fuit alias expetitum per Barones, Regnum, & Ciuitatem, Suæ Maieſtati in comitijs publicis, & non fuit conceſſum, ſic teſtatur *Reg. Tap. deciſ. 10. nu. 4. verſ. & in comitijs.*

26 Nec etiam Barones poſſunt ſe congregare, Concilium inire pro eorum negotijs explicandis, vel pro adeundo Regem etiam pro donatiuo illi offerendo, abſque licentia Domini Proregis; imò nec poſſunt diſcedere à Regno ſine litteris eiuſdem Domini Proregis, tàm pro cauſa publica, quàm priuata, ſic eſt *tex. in l. 3. & fin. C. de legationib. lib. 10. Bald. in l. 1. ff. quod cuiſque Vniuerſ. nomin. Minadois in conſt. Regn. in aliquibus nu. 55. Surg. de Neap.*

Neap.illuſtr.cap.25.num.22. Frecc.de ſubfeud.tit.quis dicatur Marchio lib.10.Petr. de Gregor. de conceſſ.feud. par. 8. quæſt.7. Maſtrill.de magiſtratib.lib.4.cap.13.n.11. & 12. Reg.de Ponte de poteſt.Proreg.tit.de abundant.Ciuitat. §.7. congregationes
27 nàmque omnes abſque Principis authoritate illicitæ ſunt, *l. fin. C.de iuriſd.omn. iudic. l.1.ff.de colleg.illicitis,cap.conuenticula de pace tenend.*
28 Hinc etiam non poſſunt Barones Oratorem apud noſtrum Regem conſtituere, inconſulto Prorege, ita *Maſtrill. de magiſtrat.lib.4.cap.13.n.215.Surg.de Neap. illuſtr. cap.25.num.13.* & ratio eſt, quia
29 Rex noſter adeò deputauit Dominum Proregem in hoc Regno,cum omnimoda poteſtate,omnia faciendi,indulgentias,& gratias impartiendi, ne vaſſalli defaticati ad Regem accedere cogerentur, idemq; Ciuitas noſtra Neapolitana ſupplicauit, & amplius hoc etiam placuit Sūmo Pontifici Honorio, vt aduertit *Surg.loc.cit.*
30 Non tamen interdicitur cuilibet particulari de per ſe ſolo Suæ Maieſtati litteras dirigere, eique ſcribere; proùt tradit *Taſſon. in pragm. de anteſat. verſ.4. obſeru.5.nu.8.* tradens,ſic cautum per Regiam Sanctionem,editam per Dominum Cardinalem Zapata ſub die 15. Septembris 1622. tunc Viceregem in hoc Re-
31 gno, quod ſecus eſt, ſi plures particulares ſe congregare ſupponunt, cauſa ſcribendi Suæ Maieſtati,contrà concluſiones factas in Plateis Neapolitanis, vt inquit *Taſſon.loc.cit.*
32 Congregari tamen non poſſunt Plateæ ad tractandum de aliquo donatiuo conficiendo, cùm ità expreſsè prohibeatur per *Reg.pragm.9.de adminiſtr.Vniuerſ.* ſub cuius prohibitione nedùm complectuntur Plateæ, ſed etiam Electi, Deputati, Syndici, alijque Officiales, proùt de iure communi prouiſum extitit; nàm
33 interdictum eſt Vniuerſitatibus Regni ſe congregare, pro faciendis donatiuis cuilibet perſonæ,non dumtaxat Magiſtrati-
34 bus,dùm in illis ſupponitur hoc fieri per impreſſionem, & violentiam, vel ſaltim per metum reuerentialem, ſed etiam ex cauſa pia, vel locis pijs abſque tamen licentia in ſcriptis obtenta à Præſide Prouinciæ, *l.ambitioſè, ff.de decret.ab ord.faciend. l.ſi per impreſſionem, C. de eo quod metus cauſa*, idemque obſeruat *Taſſon.in pragm.de anteſat.verſ.3.obſeru.3.nu.21. & verſ.4.obſer.5. num.6.* quarè Sacrum
35 Conſilium pronunciauit,Concluſionem factam per Plateas Neapolitanas,de donando ducatos 1500. ad beneficium Regētis Martos de Coroſtiola Præfecti Annonæ,pro laboribus factis ad beneficium Ciuitatis, eſſe nullam, vt refert *Reg. Tap. deciſ.30.S.C.in fin.verſ.ex quibus.* idemque aſſeuerant *Loffred.conſ. 4. nu. 9. Reg. Rouit.in pragm.5.num.37. de admin.Vniuerſ. Io: Paul. Montanar. ibidem in* §.13. *nu.28.Reg.de Marin.reſol.iur.cap.96.to.1.* idem amplius in voto, ad honorem Dei celebrato,
36 Hoc autem fallit in donatiuis faciendis per Barones, & Regnum Suæ Maieſtati,pro occurrendis publicis neceſſitatibus, proùt infrà diffusè tractabitur.

De electione quinque, vel ſex Nobilium de Sedilibus, eorumque munere, & de Priuilegijs Titulatorum, ac de officio, & dignitate Syndici.

§. IV.

SVMMARIVM.

1 *Nobiles ſex, vel quinque eliguntur per Plateas quolibet anno, & quo modo nu. 2. & ipſis coaceruatis faciunt numerum vigintinouem, nu.3.*
4 *Diſcordia inter Nobiles Platearum cognoſcuntur per ſex, & quinque viros, dummodò effuſio ſanguinis non interuenerit; & pro pace, & quiete Nobilium ſolent ſe ingerere,nu.5.*
6 *Nobiles in ſex,vel quinque cōſtituti habēt poteſtatem conuocandi Plateas, ſed non poſſunt facere concluſiones, nec repræſen-*

ſentant Plateas; ſed omnia tractantur ſuffragio omnium nobilium nu.7.

8 *Electi Ciuitatis Neap. eliguntur per Plateas, ac etiam omnes alij Officiales.*

9 *Reuiſores Computorum Ciuitatis eliguntur per Plateas, ſed confirmantur per Dom. Proregem.*

10 *Legati, qui obuiam eunt Proregi, eliguntur per ſex, vel quinque viros, ſine conuocatione aliorum Nobilium.*

11 *Syndicus eligitur per Plateas, & ſortitur in perſonam vnius ex Nobilibus alternatim, in quolibet Sedili.*

12 *Platea Popularis non habet ius eligendi Syndicum ex Popularibus; licèt de hoc conquaſta fuerit contrà Cõcluſionem factam per Nobiles, num.13. & deciſio Collateralis Conſilij refertur, n.18.*

14 *Maior pars quando minori praiudicet.*

15 *Statutum conditum per Vniuerſitatem, non poteſt reuocari.*

16 *Vnus ſolus de Vniuerſitate an poſſit contradicere maiori parti.*

17 *Vniuerſitatis maior pars ſi aliquid ſtatuerit contrà ius commune, illud eodem modo diſſolui poteſt.*

19 *Syndicus omnes Ciues repræſentat; & poſt Præfectum Prætorij primum locum occupat, nu.20. & in ſolemnitatibus Regis, vel Proregis equitantis per Ciuitatem manum leuam obtinet, nu.21. & caput totius Ciuitatis, & Regni dicitur, quas prærogatiuas habet nu.22. præcedit Proceres huius Regni nu.23. Et in parlamento generali multas poteſtates, & facultates habet, nu.24.*

25 *Facultate data aliquid explendi, præſumitur conceſſum omne id, per quod perueniri debet ad actum.*

26 *Equitatus Proregis quo ordine expleatur.*

27 *Titulati licet ſuffragia in Sedilibus præſtant, non compelluntur officia exercere.*

28 *Titulati vndè dicantur.*

29 *Titulati excuſantur à tutela, & cura, & ab omnibus ſordidis muneribus.*

30 *Titulati in iudicijs criminalibus poſſunt comparere per Procuratorem.*

31 *Titulati ſedent cum Iudicibus, ſiue actores, ſiue rei ſint, etiam coram Prorege, & Collat. Conſil. n.32.*

33 *Titulati alloquuntur capite tecto cum Prorege.*

34 *Conſiliarij, Præſidentes Regiæ Cameræ, & Iudices M.C. ſedent in Collaterali Conſilio, & loquuntur capite tecto cum Prorege; ſecus in alijs locis coram Dom. Prorege licèt ſedeant, ſed loquuntur capite detecto nu.35.*

36 *Titulati in ius vocati, pro cauſa criminali, ſedent, & capite tecto examinantur; ſecus quando ipſis dantur tormenta, num.38.*

37 *Nobilis capite detecto examinatur coram Iudicibus.*

39 *Titulati torqueri non poſſunt: etiam ſi indiciorũ cumulus adeſſet: & tũc ad pœnã extraordinariam condemnantur, n.40.*

41 *Titulati carcerari non poſſunt pro cauſa ciuili, & in cauſa liquidationis inſtrumenti aſſignatur domus loco carceris.*

42 *Titulatis datur iuramentum ſuppletoriũ, in cauſis ciuilibus, ſed hodiè ſecus eſt.*

43 *Teſtes deſcripti* in Conſtit. Regni proſequentes *non admittuntur contrà Titulatos; ſecus contrà filios Baronum n.44.*

45 *Titulati mitius puniuntur.*

46 *Titulatis non irrogatur pœna relegationis, nec deportationis inconſulto Prorege; licèt alij dixerint inconſulto Rege, nu.47. ſed abſque tali certioratione abſolui poſſunt, nu.51.*

48 *Titulati non poſſunt citari, nec carcerari inconſulto Prorege; nec contrà eos informationem capi, nu.49.*

50 *Iuriſdictio generaliter conceſſa, non comprehendit Titulatos, niſi de eis ſit facta ſpecifica mentio.*

52 *Titulati pendente inquiſitione, in loco digniori, & commodiori detinentur.*

53 *Titulati decapitantur in carceribus, & non in loco publico, hodiè ſecus eſt.*

54 *Titulati ſunt Conſiliarij à latere Regis; & quandoque Capitanei nuncupantur nu.55. & Illuſtris titulo fulciuntur in litteris Regijs, & in ſententijs nu.56. ſecus in cauſis criminalibus, nu.57.*

58 *Titulati in audientia Proregis primo loquuntur, & ordo inter eos ſeruatur, nu.59.*

60 *Titulati occupant latum dexterum, cum alijs Nobilibus.*

61 *Titulati præcedunt Regios Miniſtros, & quomodò ſedeant in functionibus faciendis coram Prorege, nu.62. quid cum Præſide alicuius Tribunalis, & quando Senatus eſt vnitus, num.63.*

64 *Titu-*

64 *Titulati præcedunt in parlamento generali; & quomodo gratias poſtulent, n.65.*

66 *Titulati deferunt haſtam pallij in rogatione Corporis Chriſti.*

67 *Haſtæ pallij à quibus deferantur in rogationibus.*

68 *Titulati ſi Deputati Ciuitatis ſint, in negotio peragendo cum Domino Prorege, præcedunt alios nobiles titulo carentes, & ipſi alloquuntur, & vnus ipſorum eligitur, vt alloquatur: alij autem Deputati poſſunt ſupplere nu.69.*

70 *Titulati Conſiliarij præcedunt alios Conſiliarios antiquiores in Regno Siciliæ, ſecus in noſtro; & in tractando cum Domino Prorege, ſellam obtinent, nu.71.*

72 *Titulatis ſalutantibus Proregem tenetur Prorex aliquantulum aſſurgere.*

73 *Imperator ſolet aſſurgere Cardinalibus, & Epiſcopis, ipſum viſitantibus.*

74 *Titulatos offendens in crimen læſæ Maieſtatis non incidit, ſed atrocius punitur num.75. ſecus eſt in Magiſtratibus, qui de corpore Regis ſunt nu.76.*

77 *Officiales offendentes etiam extrà officium, ipſum Regem offendunt.*

78 *Titulati Coronam adhibent in eis inſignibus; & in eorum domibus vtuntur baldachino nu.79.*

80 *Titulati poſſunt arma deferre; contrariũ nu.81. ſed non poſſunt in Tribunali illa aſportare, nu.82.*

83 *Titulati vxor dicitur titulata, & ſic è contrà.*

84 *Regina nubens militem, facit illum Regem, ſed adminiſtratio erit penès Reginam.*

85 *Filij naturales Titulatorum admittuntur ad honores, & ad Religionem Hieroſolymitanam.*

86 *Titulatus liberatur à patria poteſtate.*

87 *Filij familias non dant ſuffragia in Sedilibus; ſecus ſi ſint titulati, nu.88.*

89 *Titulati inueſtiti de feudis, ad libitum amoueri non poſſunt abſque culpa; & idem hodiè obſeruatur in Capitaneis minoribus, ſeù valuaſoribus, nu.90.*

91 *Officiales à Rege creati, non poſſunt ad libitum amoueri.*

92 *Titulati poſſunt ex aliqua culpa priuari, ſed quinque teſtibus probanda eſt culpa; & pendente probatione non poſſunt feudo ſpoliari nu.93. niſi conuictio, & ſententia præceſſerit nu.94.*

95 *Pares Curiæ interuenire debent in ſententijs contrà Titulatos, & idem in inueſtituris faciendis.*

96 *Feuda titulata non poſſunt diſtrahi, abſq; Regio aſſenſu.*

97 *Titulati ſi vendunt feudum, non amittunt titulum.*

98 *Titula collocari non poſſunt, niſi in perſonas Magnatuum, & in celebri Ciuitate, quod receſſit ab aula; quia in Regno noſtro quotidiè creſcit eorum numerus, nu.99.*

100 *Titulum ementes non dicuntur verè titulati, ſed hodiè ſecus ſeruatur, quia adhuc dicitur gratia, nu.101.*

102 *Titulus eſt dignitas, per quam quis efficitur nobilis, licèt non ſit.*

103 *Titulatum ſe gerens cum tale non ſit, pœna Iudici arbitraria punitur.*

104 *Iuriſdictionem occupans, pœna læſæ Maieſtatis punitur.*

De electione quinque, vel ſex Nobilium de Sedilibus, eorumque munere, & de Priuilegijs Titulatorum, ac de officio, & dignitate Syndici.

§. IV.

1 DEligit quælibet ex Plateis à Cętu
nobilium, qui illarum honoribus
fruuntur; ſex viros, Platea verò Nidi tan-
tummodò quinque, & electio huiuſmodi
ſorte committitur, nàm in vnoquoque
Sedili ſingula nomina ſingulorum equi-
2 tum, in ſingulis cartulis deſcriptis, in vrnã
immittuntur, & ex illa poſteà ſex cartulæ
extrahuntur, illi, quorum nomina legun-
3 tur, remanent ſex, quibus coarceruatis,
numerum ipſi capiunt vigintinouem, ſic
tradit *Surgent. de Neap. illuſtr. c.23. n.16.*
&

Digitized by Google

& talis electio ſingulo anno variatur.

4 Illorumque munus eſt, diſcordias differentiaſuè ortas inter nobiles illius Plateę cognoſcere; dummodò effuſio ſanguinis non cuenerit, ſic diſponitur *in cap.*48. *Regis Ferdinandi I. de anno* 1486. *in priuileg. Neapol. fol.*18. *à ter. & Cæſarea Maieſtatis in anno* 1540. *cap.* 5. *fol.* 114. *&* *Regia Maieſtatis in anno* 1557. *cap.*18. *fol.* 162. & teſtatur *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. par.*4. *nu.*6. *Reg. Moles deciſ. manuſcripta* 12. vbi alia ad materiam agit *Taſſon. pragm. de anteſ. at. verſ.*3. *obſeru.*3.

5 *nu.*235. vbi etiam obſeruat, quod iſti ſex, vel quinque in rebus concernentibus pacem, & quietem Nobilium ſolent ſe ingerere, idemque notat *Reg. Tap. deciſ. S.C.* 30. *nu.*10.

6 Non tamen ipſi quinque, vel ſex facultatem habent condere Concluſiones, nec repræſentant totam Plateam, ſed tãtùm conuocant Nobiles de Sedili, pro negotijs tractandis, & proponunt perſonas eligendas in Electos Ciuitatis, vel ad alia officia, quibus propoſitis per om-

7 nes de Sedili dantur ſuffragia, & qui habent maiorem partem votorũ, remanent in officio Electi, *Reg. Tap. d. deciſ.*30. *S.C. n.*10. *verſ.*3. *Surg. de Neap. illuſtr. cap.*23. *nu.*56. & hoc methodo eliguntur per Se-

8 dilia non ſolùm dicti Electi Ciuitatis ad Annonam curandam, ſed etiam conſtituuntur Deputati pecuniarum, viarum, aquarum, murorum, & fortificationis Ciuitatis, Capitanei à guerra, Secretarius,

9 Tabularij Ciuitatis, Syndicus, cæterique Officiales, & Reuiſores Computorũ Ciuitatis: hi tamen reuiſores Viceregis cõfirmatione indigent, *Surg. de Neap. illuſtr. cap.*23. *nu.*16. *Franciſc. de Petris conſ.*46. *num.*9.

10 Sed ipſi quinque, vel ſex abſque alia conuocatione Platearum eligũt Legatos, obuiam eundos, in aduentu Regis, vel noui Proregis in hac Ciuitate, vt aduertit *Surg. in d. cap.*25. *n.*15. *de Neap. illuſtr.*

11 Verùm electio Syndici ipſis quinque, vel ſex non tribuitur, ſed in caſibus parlamenti generalis pro faciendis donatiuis, aut in aduentu Regis, aut alterius Regalis perſonæ, vel noui Proregis in Regno, aut in funtionibus publicis gerendis, vel ex cauſa lætitiæ, vel luctus, ille eligitur per Plateas Nobilium, ex quarum Cætu alternatim, ac viciſſim vnus ex Nobilibus in dictum munus, & Syndici dignitatem conſtituitur, vt teſtatur *Surg. de Neap. illuſtr. cap.*11. *nu.*26. *Taſſon. in prag. de anteſat. verſ.*3. *obſ.*3. *nu.*238. *in fin. verſ. quo verò*, *Reg. de Ponte deciſ.*15. *nu.*17.

12 Platea autem Popularis caret facultate nominandi vnum ex eius Cętu in Syndicum, prout annotant *Surg. & Taſſon. loc. cit.*

Et quamuis hoc, diù, in dubium fuerit reuocatum, præcipuè in anno 1523. quo tempore Nobiles quinque Sedilium in vnum ſe conuenerunt, & publico mediãte inſtrumento, Concluſionem prodiderunt, modum, & formam deſignantes eligendi Syndicum ex eorum Cętu dumtaxat, & indè in Syndicum fuit cõſtitutus Nicolaus Antonius Caracciolus Marchio Vici de Sedili Capuanæ; Platea verò Popularis huiuſmodi Concluſionem

13 egreferens, nullam declarari petijt in Collaterali Conſilio in anno 1558. ea, inquam ratione innixa; quia licèt concluſio illa fuit à maiori parte condita, tamen præiudicium inferre non potuit Plateæ Populari, quæ tempore Cõcluſionis ini-

14 tæ vocata non fuit; quo in caſu maior pars minorem non præiudicat, *cap. quod ſicut de elect. il* 2. vbi *Barb. & l. nominat, C. de decur. lib.*10. *Innoc. in cap* 2. *de noui operis nunciat. Bar. in l. nulli in fin. C. quod quis Vniuerſ. nomin.* nàm vt maior poſſit præiudicare minorem, requiritur, vt duæ partes Vniuerſitatis, ex tribus fuerint cõgregatæ, *gl. in l. quod mater, ff. ad munic.ip. & in l. nulli, ff. quod quiſque iur.*

Eò magis quia in dicta electione Syndici non fuit obſeruata forma præfixa in ſupra relata concluſione, in dicto inſtrumento circumſcripta, de anno 1523. &

15 non poteſt Vniuerſitas ſtatutum conditum tollere, aut illi diſpenſare, contradicente minori parte, *Innoc. in cap. acceden-*

16 *tibus de priuileg.* nàm minor pars imò vnus ſolus, poteſt contradicere maiori parti, *Abb. in c. veniens de reſcript. Roman. in rub. de arbitr. rub.*17. quidquid in contrarium dixerit *Bald. in l. fin. C. de author.*

17 *præſtand.* vt contrà communem ordinationẽ poſſit maior pars venire *ex l. aliud, §. refert, ff. de reg. iur. Dec. in cap. cum omnes de conſtit.* quod procedit, quando ſtatutum dirigitur contrà ius commune, tũc

eadem

eadem ſolemnitas, quæ in faciendo requiritur, in tollendo expoſcitur, *cap. cum acceſſiſſent in fin.* vbi *gl. fin. de conſtit.* ibique *Felin. Bart. in l. omnes populi in 3. qu. ff. de iuſtit. & iur. Loffred. conſ. 51. col. pen.*

18 Tamen Collaterale Cõſilium reſcripſit, potuiſſe à maiori parte collegialiter congregata, dictæ Concluſioni diſpenſari; quo verò ad validitatem, vel nullitatem dictæ electionis, prætenſam per Plateam Popularem, fuit reſeruata deciſio, partibus plenius auditis, vt refert *Reg. Reuert. deciſ. 128.* vbi *Reg. de Marin.* alia ad rem obſeruat, & in poſterum non fuit amplius dicta deciſio ſecuta, & Plateæ Nobilium ſteterunt, & ſtant in poſſeſſione eligendi Syndicum, & Platea Popularis huiuſmodi honore non potitur.

19 Et hic Syndicus omnes Ciues repræſentat, *l. 1. §. 1. ff. quod cuiuſque Vniuerſit. nomin. l. munera, § defenſores, ff de munerib. & honorib. Speculator in tit. de Syndic. Frecc. de ſubfeud. cap. de ordine ſeſſionis;* &

20 poſt Præfectum Prætorij primum locum occupat; quamobrem in ſolemnitatibus Regis, vel Proregis, equitantis per Ciui-

21 tatem, primum locum obtinet in manu leue, vt inquit *Surg. de Neap. illuſtr. cap. 12. nu. 26. Reg. de Ponte deciſ. 13. nu. 15.*

22 Quinimò Syndicus caput omnium eſt, Ciuitatem, Barones, & Regnum repræſentat, dicitur quoque Rector, & Gubernator Ciuitatis, & Pater patriæ, omniſq; poteſtas Ciuitatis in ipſo eſt transfuſa, adeò quod omnes titulatos, cunctaſque dignitates præcedit, eidemque obedientia præſtari debet, ac illius mandatis eſt obtemperãdum, *Salycet. & aly DD. in l. fin. C. de iuriſdict. omn. iudic. Reg. de Pont. deciſ. 16. nu. 21. & deciſ. 26. num. 27.* imò

23 præcedit proceres huius Regni, ideſt ſeptem officia, *Frecc. de ſubfeud. in vlt. quaſt. ſui operis, Reg. de Ponte d. deciſ. 15. num. 19.*

24 Vndè in parlamento generali poteſt mandata interponere, tempus congregãdi ſtatuere, illos qui interuenire debent deſignare, reluctantes ad ſuffragium præbendum cogere, ad concluſiones ſubſcribendum, quemlibet coarctare, & concluſum à maiori parte exequutioni demandare, & meritò nàm conceſſa poteſtate congregandi, cenſetur facultas data, mãdata promulgandi, per quæ congregatio facienda ſit vtilis, & ex ea ſeruitij petiti concluſio oriatur; aliàs inutilis, & de vento eſſet electio huiuſmodi Syndici: & iu-

25 re cauetur, quod data facultate aliquid explendi, videntur conceſſa omnia ea, per quæ peruenitur ad actum, *l. ad legatum, & l. ad rem mobilem, ff. de procurat. l. 2. ff. de iuriſd. omn. iudic. l. oratio, ff. de ſponſal.* & in puncto faciunt adducta per *Reg. de Ponte deciſ. 15. num. 12. & 15.*

26 Prætereà cum diximus, quod Syndicus primum locum poſt Dominũ Proregem obtinet in ſolemni equitatu, non tedet recenſere ordinem ſolitum in huiuſmodi equitatu; nimirùm primo Cõtinui apparent, poſteà Barones, ſiuè Titulati, cũ alijs Equitibus, tertio loco Ciuitatis Electi, quarto ſeptem officia Regni, id eſt Magnus Cancellarius, Magnus Comeſtabulus, Magnus Siniſcalcus, Magnus Camerarius, Magnus Iuſtitiarius, Magnus Admiratus, & Magnus Prothonotarius, deindè Vicerex, cum Syndico ad leuam, vndique Satelitibus ſtipatis, Sceptiferis præeuntibus, & hi quidem armatam repræſentant militiã: ſequitur dendè Togarũ ordo, & immediatè poſt Proregem incedũt Regentes Cancellariæ, cũ Conſiliarijs Status, qui hoc iure præcedẽdi inter ſe vtuntur, vt .ſ. Conſiliarij titulo inſigniti, Regentes præcedant, titulo verò deſtituti Regentes ſubſequantur, deindè Præſidens S.C. Locumtenens R.C.Sũm. Theſaurarius, Regens M. C. V. Secretarius Reg. tùm Regij Conſiliarij, poſteà Præſidentes R.C. poſt ſubſequunt Iudices Vicariæ Criminales, & Ciuiles, Aduocati fiſcales M.C.V. & ſimiliter Regiæ Cameræ, quorum qui prius in id munus aſſumptus eſt, in omnibus locis præcedere debere, iudicatum eſt, deindè Auditor Campi, & Iudices Siclæ, vt ponit *Surg. de Neap. illuſtr. cap. 14. nu. 1.* & in ſequentibus numeris de omnibus dictis officijs verba facit, quæ non faciunt ad inſtitutum noſtrum, ſed de eorum præcedentia ſupra diſſeruimus.

27 Et amplius adeò Syndici munus conſpicuum eſt, nàm etſi titulo colluſtrati, licet vt Nobiles de Sedilibus ſuffragia in eiſdem præſtent, eorumque honoribus potiantur, ſed non compelluntur, tãquam milites officia exercere, *l. cura in fine, ff. de munerib. & honorib. Minadous in Con-*

Ppp ſtit.

ſtit.Regni in aliquibus nu.49. Maſtrill.de magiſtrat.lib.4. cap.13.nu.151. tamen ad dignitatem Syndici,vel Oratoris,ad Regem, vel Proregem pro extraordinarijs negotijs nomine Ciuitatis explicandis promouentur,ac ad regendum cōpelluntur, Surg.de Neap. illuſtr. cap.23. num.16. in fine.

28 Titulati nàmque dicuntur à Titan, ideſt Sol, & ſicuti Sol illuminat Orbem; ità & tituli, qui ſubnectuntur ad dignoſcendam perſonam loquentis, eiuſque dominij, & dignitatis, vt notat Taſſon. in prag.de antefat.verſ.1.obſer.1.nu.7.

Dictique titulati pluribus colluſtrantur priuilegijs, quæ recenſere eſt conſentaneum, vt fortiùs clareſcat Syndici dignitas, quam renuere nequeunt ipſi titulati,

29 Eorum primum eſt, quod ſcilicet excuſentur à tutela,& cura,etiam ſuſcepta, quemadmodum ab omnibus ſordidis muneribus, l.ſpadonem,§.ſcire,verſ.ſin autem quis,ff.de excuſat.tutor. l.Iuriſperitos in princ.tit.tit. l.verum, §.ex facto, ff.de minorib. l. fin. C. de excuſat. muner. lib. 12. Surgens de Neap. illuſtr. cap. 23. num.16. Maſtrill.de magiſtratib.cap.43. nu. 150.

30 Secundum priuilegium in iudicijs eſt, nàm per Procuratorem litigare poſſunt, etiam in criminalibus, §. 1. auth. vt Illuſtres collat.71. Reg. de Franch. deciſ.138. per legem vltimam,C.de procurat. Surg. d. cap.23. poſt nu.7. Taſſon in prag.de antefat.verſ.3. obſeru.4. num.9. verſ.titulatorum.

31 Et inſuper in Regijs ſubſellis cum Iudicibus ſedent, ſiuè ipſi Actores ſint, ſiuè rei, l.1. vbi gl.C.de Conſulibus lib.12. auth. vt illuſtres collat.5. Surg. d. cap.23. nu.7. Maſtrill. de magiſtrat. lib.4.cap.13.

32 nu.133. & 138. imò coram Prorege, ac in Collaterali Conſilio ſellam habent, Bald.in l.quoties,C.vbi Senator, & Clariſſimus, & ſellam in Prætorio Principis cōſequi, maxima eſt dignitas, auth. vt ab Illuſtribus,§.2. gl.in §.aliam, verſ. altiori inſtit.de bonor.poſſeſſ. Bald.in l. obſeruare, §.anteà quam, ff.de offic. Proconſulis, Caſſan.in Catalogo gloriæ mundi par.1 conſid, 11. Surg.d.cap.23. nu.28. ac nemini permittitur, niſi ipſis titulatis, Septem Proceribus Regni,Conſiliarijs à latere, Præſidenti S.C. Locumtenenti Reg.Cameræ, Regenti M. C. V. Theſaurario generali, Militibus Hieroſolymitanis Magnæ Crucis.

33 Et amplius ſemper alloquuntur capite tecto cum Domino Prorege, Caſſan. in Catalog. gloriæ mundi par. 1. conſider.10. quemadmodum Regij Conſiliarij, Præ-

34 ſidentes Regiæ Cameræ, Iudices M.C.& Fiſci Patroni in Collaterali Conſilio, ſedentes in ſcamno,capite tecto alloquūtur coram Domino Prorege, quod ſecus eſt

35 extrà illud Conſilium, cum in alijs locis coram Domino Prorege, & ſi ſedeant in ſcamno, capite detecto alloquuntur, ſic diſtinguit rationem differentiæ ignorans, Surg.de Neap.illuſtr.cap.23.nu.29. ſic etiā ſeruari Panormi teſtatur Maſtrill.de Magiſtr.lib.4.cap.13.nu.174.

36 Imò titulati, in ius vocati, pro cauſa criminali, ſedent, & capite tecto examinantur, l.fin.§.ſedendi, vbi Senatores, vel Clariſſimi,vbi Bald.Frecc.de ſubfeud.lib.3. tit.de differ.inter feud.regal.diff.48. Taſſon.de antefat.verſ.3.obſer 4.nu.9.verſ.eſt

37 verum, quod ſecus eſt in alijs nobilibus, qui detecto capite corā Iudicibus examinantur, Surg.de Neap.illuſtr.cap.23.n.21. Maſtrill. dict.lib.4. tit.13. num.236. hoc

38 limitans, quando titulatis dantur tormenta.

39 Sed de iure titulati torqueri non poſſunt, quia milites ſunt, prout nec coniuncti ſanguine Regio, l. milites C. de quæſtionib. Panciról. in notis Imperij cap. 13. Caſſan.in Catalog.par.9.conſiderat.47 nu. 1.& 2. Imò ſi indiciorum copia ad tortu-

40 ram inferendam adeſſet,ad illam euitandam cum perſonis illuſtribus,ad cōdemnationem pœnæ extraordinariæ Iudices procliues eſſe debere, aduertit Surg. d. cap.23.in 6.priuileg.verſ.& ſi Barones.

41 Et amplius pro cauſa ciuili,vtpotè pro debito carceri nequeunt; imò in cauſa liquidationis inſtrumenti aſſignatur domus loco carceris,& ſatisfieri videtur ritui M.C.V,proùt ſatis largo calamo fundaui reſponſ. meo 94. tom. 2, vbi lectores remitto, ne ſcripta ſcriptis faciamus.

42 Inſuper in cauſa ciuili præſtito per ipſos iuramento ſuppletorio, poteſt Iudex cauſam decernere in eorum beneficium, vſque ad ſummam aureorum 100. vt habetur in Conſtitutione Regni quæſtiones. Iuriſperitorum, quæ tamen hodiè parum ſer-

ſeruatur, quia malitia hominum in dies excreſcit.

43 Pariter contrà titulatos, eorumque filios non admittuntur teſtes deſcripti, & notati *in Conſtitutione Regn. proſequen-*
44 *tes*, ſed hæc Conſtitutio non extenditur ad filios Baronum, *Frecc. de ſubfeud. lib. 3. diff. 21. fol.* 454.

45 Tertium priuilegium eſt, in pœnis imponendis, nàm mitius proceditur contrà ipſos titulatos, *gl. 1. in fin. in cap. quando diſtin.* 86. concordat *tex. in cap. ſi verò il 1. de ſentent. excomm. Guglielm. de Benedictis in cap. Rainutius verb. ad vxorem nu.* 808. *Surg. in cap. 23. nu. 7. priuileg.* 5.

46 Nec pœnę relegationis, & deportationis ſubijci poſſunt, niſi præuia diſpenſatione Domini Proregis, *Surg. d. cap. 23. nu.* 24. *Maſtrill. de Magiſtrat. lib. 4. cap.* 13.
47 *nu.* 209. quidquid in contrarium dixerit *Camer. in repet. leg. Imperialem per illum tex. fol.* 78. *lit. G.* quod ſcilicet non poſſit Dominus Prorex, inconſulto Rege, titulatos condemnare, ità *Taſſon. de antefat. verſ. 2. obſer. 2. nu.* 140. *Surg. de Neap. illuſtr. cap. 23. nu.* 5.

48 Imò ipſi titulati rei alicuius facinoris delati, non poſſunt citari, nec carceribus mancipari; quamuis grauioribus criminibus fuerint maculati, inconſulto Domi-
49 no Prorege: & amplius inſcio dicto Domino Prorege, non poteſt contrà eos de criminibus informatio capi; ſic eſt *tex. in l. grauis, C. de dignitatibus lib. 12. cap. 1. in fin. de offic. ordinar. in 6. cap. Inquiſitores*, vbi *gl. de hæretic. in 6. Decius in l. 1. C. de offic. eius*; Et huic priuilegio nihil innouauit *ritus M. C.* 46. per quem licet contrà ipſos titulatos detur poteſtas coercendi, tamen ritus prædictus interpretationem recipit, vt ſcilicet Dominus Prorex priùs cõſulatur, vt inquiunt *Surg. de Neap. illuſtr. cap. 23. num. 5. Taſſon. in pragm. de antefat. verſ. 2. obſer. 2. nu.* 140.

50 Hinc eſt, quod conceſſo exercitio alicuius Iuriſdictionis, præuia generali cõmiſſione, non comprehenduntur titulati, contrà quos procedi non poteſt, ſine peculiari certioratione Domini Proregis, *cap. 1. in fin. de offic. ordin. in 6. cap. Inquiſitores*, vbi *gl. de hæretic. in 6. Dec. in l. 1. ff. de offic. eius.*

51 Poſſunt tamen titulati, inconſulto Prorege, abſolui, *Surg. de Neap. illuſtr. cap. 23. nu. 5. Taſſon. in pragm. de antefat. verſ. 2. obſer. 2. nu.* 140.

52 Sed durante inquiſitione in loco digniori, & commodiori detineri debent, *Surg. d. cap. 23. poſt nu. 7. Frecc. de ſubfeud. verſ. quis dicatur Marchio nu. 9. Maſtrill. de magiſtrat. cap. 23. nu.* 5. qui dicit, quod militum cuſtodiæ deſignantur, *Capiblanc. de Baronib. in proem. nu.* 15.

53 Et quando ad mortem contingit illos damnari, non in publico loco, ſed in carcere decapitantur, vt affirmat *Surg. loc. cit. nu. 7. priuileg. 4. verſ. & ſi ad capitis nu.* 24. quod tamen hodiè non obſeruari vidimus.

54 Quartum priuilegium eſt in præcedentijs, nàm ipſi titulati Conſiliarij ſunt à latere Regis, vt probat *tex. in cap. Imperialem de prohibita feudi alienatione per Fedéricum Frecc. tit. de ſubfeud. tit. quis dicatur Comes num.* 44. *Reg. Lanar. conſ. 72. nu. 5. Fab. de Ann. conſ. 122. nu. 39. Bouadill. in politic. lib. 2. cap. 16. nu.* 7. & tenentur Conſilio Regem iuuare, aliàs puniuntur, *Maſtrill. de magiſtr. lib. 4. cap. 13. n.* 13.
55 *&* 15. vndè in Regno, quandoque Capitanei nuncupantur, quaſi capita digna habentes reſpectu aliorum, qui ſunt in dignitate, *Andr. in cap. 1. nu. 6. de his, qui feudum dare poſſunt, Taſſon. in pragm. de antefat. verſ. 14. obſeru. 1. nu.* 14. & hodiè Illuſtris titulo denominantur, etiam à Po-
56 tentiſſimo Rege noſtro in Epiſtolis, alijſque ſcripturis ipſis directis, & pariter in decretis, & ſententijs à Regijs ſubſellis pronunciandis, vt adnotat *Surg. de Neap. illuſtr. cap. 23. nu.* 43. niſi rei alicuius cri-
57 minis fiat, tunc in eorum nominatione titulus Illuſtris non ſubnectitur.

58 Hinc eſt, quod titulati in audientia Domini Proregis, priuſquam alij, alloquuntur, ſeruata tamen inter ipſos ordi-
59 nis prorogatiua, nimirùm primi ſunt Principes, deindè Duces, Marchiones, poſtmodùm Comites, & poſtremo Barones, & inter ipſos titulatos præcedunt antiquiores; ità *Surg. de Neap. illuſtr. cap. 25. nu. 45. & 46. verſ. in ſuis*, ſubdens, vt idem ordo in negotiando ſeruetur à Magiſtratibus; vndè quacumque hora ipſi titulati ſuperuenerint, cum aduocatis audiuntur.

60 Occupant etiam latum dexterum ipſi titulati, ambulantes cum quibuſuis Equi-

tibus, & Patritijs, etiam diuitijs, & ſanguinis claritate maioribus, *tex*.eſt *in cap. ſolita de maiorit. & obedient.* vbi *Abb. & Felin. cap. illud, & cap. duo ſunt 96. diſt. Bald. in l. decernimus, C. de Sacroſanct. Eccl. Surg. d.cap.23.nu.27.*

61 Imò præcedunt omnes Officiales, etiã Collateralis Conſilij, in cunctis functionibus, quæ per Dominum Proregem explentur, præcipuè quando Dominus Pro-

62 rex conuenit in M. C. V. ad faciendas gratias, nàm ſedent ipſi titulati in ſcamno cum humerali, in latu ſiniſtro Domini Proregis poſito, *Minadous in Conſt. Regn. in aliquib. nu 44. Surg. de Neapol. illuſtr. cap.23.nu.32. Maſtrill. de magiſtrat. lib.4. cap.13.n.158.* niſi ipſi titulati concurrant

63 cum Præſide alicuius Tribunalis, tùnc illi poſtponũtur, aut quando Senatus eſt vnitus, *Praſ. de Franch. deciſ.138.num.6. Bouadill in politic. lib.3. cap.8. nu.5. Gratian. diſceptat forenſ. cap.111. Maſtrill. d. c.13.nu.52.* quidquid in contrarium fuerit deciſũ Barcinouæ, vt refert *Fontanel. de pactis nuptial. lib. clauſ.3. gl.1. nu.7.*

64 Conueniunt quoq; ſex titulati in parlamento generali, quod celebratur pro faciendo donatiuo Regi, & ipſi vna inſimul cũ alijs ſex ex Cętu Baronum quan-

65 titatem donandam deliberant, gratias poſcunt, ipſi quoque præcedunt alios, & manum dexteram habent, *Surg. de Neap. illuſtr. cap.23.nu.33.*

66 Defert vnus tamen ex eis haſtam pallij in ſolemni rogatione, quæ celebratur occaſione feſtiuitatis Corporis Domini Noſtri Ieſu Chriſti, & alterã defert

67 Dominus Prorex; cuius latum ipſe titulatus ſequitur, & ex reliquis haſtis pallij, alterã Tribunus Populi, cæteras Nobiles Sedilium; proùt conſtitutum fuit à Regibus Aragonenſibus, vt teſtatur *Surg. d. cap.23.nu.30.* & ſupr. de eiſdem meminimus.

68 Amplius quando titulati ſunt electi Deputati ab eorum Sedili, & concurrunt cum alijs Nobilibus, titulo carentibus, ad peragendum publica negotia cum Domino Prorege, ipſi titulati præcedunt, & cum Domino Prorege alloquuntur, *Bald. in cap.1. de controuerſ. feud. Prapoſit. in cap. Epiſcopus 17. diſt.* praxis autem eſt in

69 hoc caſu, vt inter omnes Deputatos vnus ab ipſis eligatur, qui nomine omnium alloquatur, & reliqui Deputati poſſunt indè ſupplere, in hoc enim conſeſſu, non vt titulati, ſed vti Nobiles cõcurrunt, *l. tutor, ff. de his quib. vt indig. And. in c.1. col.2. qui ſucceſſor. teneantur, Frecc. de ſubfeud. tit. quis dicatur Comes, nu.45. Surg. d. cap.23.nu.36.*

70 Imò Conſiliarij ſi titulati ſint in Regno Siciliæ, cæteros antiquiores præcedunt, ſic *Maſtrill. de magiſtrat. lib.4. cap.13.* in Regno autem noſtro contrarius eſt vſus, vt *in rubrica de precedentijs* diſſe-

71 ruimus; habent tamen ipſi Conſiliarij titulati ſellam, quando cum Domino Prorege tractant, vt inquit *Taſſon. in pragm. de anteſat. verſ.7. obſeru.8. nu.37.*

72 Et tenetur Dominus Prorex titulato ipſum Dominum Proregem ſalutanti, aliquantulum aſſurgere, *gl. in l.1. C. ſententiam paſſis verb. proceſſiſſe, Felin. in rub. de maiorit. & obedient. col.4. Purpurat. in l.1. nu.162. ff. de offic. eius, Surg. de Neap. illuſtrat. cap.23.nu.17.* vbi ſubdit, quod mul-

73 tum debet eis aſſurgere; cum Imperator Præfecto Prætorio, Cardinalibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis ipſum viſitantibus aſſurgere ſit ſolitus, idemque notat *Reſtaurus Caſtaldus in tract. de Imperator. nu.65.* in hac tamen tempeſtate ex copia, & qualitate titulatorum aliter ſentit *Taſſon. in d. pragm. de anteſat. verſ.2. obſer.2. nu.130.*

74 Animaduertendum tamen eſt, quod titulati, etſi Conſiliarij a latere dicantur, tamen qui eos offendit in crimen læſæ Maieſtatis non incidit *Io: Faber in proem. inſtit in princ. Bellamer. conſ.15. col.3. Oltrad. conſ.43. nu.8. gl. in Longobard. in cap. relatum, rub. de ſcandalis, & compoſition.*

75 quãuis ratione perſonę, loci, & temporis atrociora putantur facinora, *l. fin. ff. de iniur. l. aut facta in princ. ff. de pęnis*, quod

76 ſecus eſt in Magiſtratibus, qui de corpore Regis ſunt, *l. quiſquis, C. ad l. Iul. Maieſtat.* vndè qui eos offendit, etiam extrà Tribunal, aut non ratione officij, Regem

77 ipſum offendere videtur, *Iſern. in tit. quæ ſint regalia*, & ratio eſt, quia Magiſtratuũ vſus magis neceſſarius eſt, quàm titulatorum, *Surg. de Neap. illuſtr. cap.27. nu.10. & 12.*

78 Quintum priuilegium, nàm titulati Coronam adhibent in ſuis inſignibus, eamq; facere non licet reliquis de familia, *Caſſan.*

ſan.in Catalog.gloria mund.par.1.concluſ.
38.conſid.44. Frecc.de ſubfeud. lib.2. quis
dicatur Dux,, Caſtald.de Imper. quæſt.32.
79 & vtuntur in eius domibus ſerica vmbel-
la, quam Baldachinum dicunt, quæ ma-
ximè eſt dignitatis; imò Regale eſt orna.
mentum, poſt Pontifices, ita Surgen. de
Neap.illuſtr.cap.23. nu.49. & 50.
80 Poſſunt etiam arma deferre, Maſtrill.
de magiſtrat.lib.4. cap.13. nu.198. imò in
Tribunalibus, & Palatio Principis ſecun.
dum Bouadill.in politic.tom.2.fol.14. ſed
contrarium aſſeuerat Ann.in repetit.Con-
81 ſtitut. Regni ſi quis aliquem num.32. vbi
Anna filius allegat Frecc.de ſubfeud.lib.2.
in 40.diff.feudi, non enim poſſunt titulati
deferre arma coram Iudice Tribunali ſe-
dente, l.qui dolo,§.item qui cum telo, ff.de
82 vi publica; vndè emanata fuerunt ban-
na, vt arma deferri non poſſint etiam à
titulatis in S. C. vt tradit Taſſon. verſ. 7.
obſer.3.num.69.
83 Sextum priuilegium eſt in vxoribus,
nàm titulati vxor dicitur quoque titula-
ta, proùt etiam vxor titulata facit virum
titulatum, durante vita vxoris, Reg. de
Ponte de poteſt.Proreg.tit.de diuerſ.proui-
ſion.§.1.nu.16. Maſtrill.de Magiſtrat. lib.
4.cap.13.nu.29.cum ſequentib.Reg Galeot.
contron. lib.1.contr.55. Auiles in legibus
Prætor.Hiſpaniæ in proem.num.1.Reg.de
Marin.reſol.iuris cap.250. num.18. & fa-
84 ciunt dicta per Bald. in cap.ſignificauit
nu.3.& 4.extr.de reſcriptis, dicens, quod
Regina, ſimplici militi nubens, facit vi-
rum Regem, tamen non viro, ſed Regi-
næ adminiſtratio confertur.
85 Septimum priuilegium eſt, in filijs titu-
lati, qui etſi naturales ſint, etiam abſque
legitimatione admittuntur, ad habitum
Sacræ Religionis Hieroſolymitanæ, nec
ipſis aduerſantur ſtabilimenta eiuſdem
Religionis, vt ſcilicet non admittantur
filij baſtardi Nobilium, cum limitentur
in filijs ortis ex titulatis; proùt de iure
affirmat Bald. in l.cum nuptiæ, ff. de ſtat.
homin. l.generaliter,§.fin.C.de inſtitut.&
ſubſtitut.Caſſan.in Catalog. gloriæ mundi
par.1.conſid.38.col.24. Gugliel. de Bened.
in cap.Raynutius nu.31.de teſtam. Surg. de
Neap.illuſtr.cap.27. num.14. hoc autem
negat Maſtrill.de magiſtrat.lib.4. cap.13.
nu.131.dicens,quod ſolummodò ex gra.
tia Emin.Magni Magiſtri illud cōceditur,

86 Et amplius titulatus liberatur à patria
poteſtate, Barbat. de præſtantia Cardin.
quæſt.1. Iaſon in l.qui ſe patris,C.vndè li-
beri, §.ſumma inſtit. quib.mod.ius patriæ
poteſtatis ſoluitur, Caſſan.Catalog. gloriæ
mundi quæſt.9.conſid.47.in 6.effect. Surg.
de Neap.illuſtrat. cap.23. nu.11. Maſtrill.
de magiſtrat.lib.4.cap.13.nu.119.
87 Poſſunt etiam filij familias, qui ex ma-
trimonio, ſucceſſione, inſtitutione, vel
alio modo titulum adipiſcunt, ſuffragium
ferre in Sedilibus, licèt vigeat conſtitu-
88 tio in cōtrarium, quod ſcilicet filij fami-
lias abſque emancipatione ſuffragium
non dent, Surg.de Neap.illuſtr.
89 Octauum priuilegium eſt, quod titula-
ti poſtquam inueſtiti ſunt de feudis, vel
titulis, ad libitum ſinè culpa deueſtiri ne-
queunt, cap.1.de natur. feud. quod enim
voluntarium eſt ab initio, poſt factum di.
citur neceſſarium, l. ſicut, C. de action.&
90 obligat. Imò quamuis antiquitus id lo-
cum obtinebat in maioribus Capitaneis,
moderni autem non ità ſubtiliter rem
cernentes; idem locum vindicare obſer-
uant in minoribus Capitaneis, ſeù val-
uaſoribus, ità DD.in cap.1.de natura feud.
Andr.in 1.rub feudor.ex l.labeo, ff.de ſup-
91 pellectili legat. quod etiam obſeruatur
in Officialibus, à Rege ad beneplacitum
creatis, nàm ipſi ſine culpa priuari non
valent, vt in 2.par. patebit in rub.de pri.
uatione Officialium, & probat Taſſon.in d.
tract.verſ.3.obſeru.3.num.96.
92 Verùm ſi culpa interfuerit, poteſt titu-
latus titulo priuari, attamen dicta culpa
atteſtationibus quinque teſtium eſt com-
probanda, cap.1. quot teſtes ſunt neceſſa-
rij ad probandum feudatarij ingratitudi-
nem in vſibus feudorum; ſed pendente
93 huiuſmodi probatione, non poteſt poſ-
ſeſſione feudi ſpoliari, Andr. in cap.1. de
natur.feud.n.1.in fine, & in cap.ſancimus,
94 quo tempore miles, niſi ſententia, & con-
uictio præceſſerit, & illa cum interuentu
parium Curiæ proferri debet, vt cauetur
in conſtitutione Regni, vt vniuerſis,& ſin-
95 gulis, ibi, Comites, Barones, ac viros mi-
litares cum iudicio parium condemnandi
ſunt, ſicuti in inueſtituris faciendis pares
interueniunt, cap.1.de natur.feudor. & illi
dicuntur pares, qui habent paria feuda,
Frecc.lib.3.de ſubfeudis tit.de differentijs
inter feuda regalia num.12.fol.42.Taſſon.

in

in prag.de anteſat.verſ.14.obſeru.1.nu.84.

96 Amplius Titulati non poſſunt feuda titulo decorata eius libito diſtrahere, niſi interfuerit Regius aſſenſus, cum illius Domini Proregis ſat non ſit; ſic conſtituitur *in pragm.4.de feud.* & ratione quoque munitur, nam dignitates titulares à Rege conceduntur tāquàm regalia; ideò ſinè Regis conſenſu euelli non poſſunt, *Dec.conſ.169.nu.2. Frecc.lib.2. de ſubfeud. tit.quis dicatur Marchio num.8. Surg.de Neap.illuſtr.cap.23.nu.41.* ſed hanc materiam aſſenſus ad ornatum dictæ *pragm.4.de feud.* eiuſque intellectum latè deguſtauimus ſupra.

97 Imò ſi feudum, aut Caſtrum titulo decoratum, alienari contingerit, feudatarij titulati nō amittunt titulum, nec aliquam ex prærogatiuis relatis, eo quia dignitas datur perſonæ, & non rei, *Bald.& Cardin. in cap.1.quis dicatur Dux,Iacob.de Sancto Georgio de feud.in verb.Comes*, & facit *tex. in cap.Nabucdonoſor 13.queſt.14.Clem.1. de for.competent. Caſſan.in Catalog.gloria mundi par.5.conſid.49. Surg.de Neap. illuſtrat.cap.23.nu.47.* & conferunt, quæ in hoc puncto ſcripſi *in reſponſ.100.vol.1.* vbi articulum Iuribus, & DD.authoritatibus exornaui, ac diſtinctione veriōrem opinionem tradidi, ad quæ me remitto.

98 Hinc eſt, quod tituli collocari non debent, niſi ſuper celebri Ciuitate, & in perſonis de genere, & Proſapia Magnatorum, *Frecc.lib.3.de ſubfeud.tit.de differ. int. feuda regalia, & titulata* propè *n.6.* ſed hanc doctrinam obſeruat receſſiſſe ab aula, *Taſſon.verſ.3.obſer.4.nu.9. verſ. tituli*, & ſubdit, in Regno noſtro copioſus eorum eſt numerus, & in dies creſcūt,

99 dùm in dies conceduntur, & venduntur, & de hoc prius meminit *Reg. de Ponte conſ.134.num.135. vol.8.* & olim in Regno vtriuſque Siciliæ non erant, niſi triginta titulati; prout tempore Regis Rogerij, quo etiam cęperunt eſſe ſeptem officia Regni, vt aduertit *Summonte in hiſtor.Neapol.par.3.fol.38.*

100 Iure autem, titulum ementes, titulati non ſunt, *Salyc. in l. fin.C. vbi Senat. vel Clariſs.ann.ſing.166. Surg.loc.cit. cap.27. num.10.* honor enim non ambitioſe, ſed labore acquiritur, & probitate, & non pretio da tur, *l.contra 14.C.de militib.lib.12. l.1.C.vt perfectiſſimè dignitates lib.12.*

101 ſed quia conſuetudo introduxit, vt tituli vendantur, ſecus eſt, cum licet ſint venditi, gratia dicitur, *Bald.in cap.1.num.18. de allodio, Taſſon.in prag.de anteſat.verſ.14.obſer.1.nu.30.*

102 Titulus nāmq; eſt dignitas, quę etiā aliquē facit nobilem, licèt non ſit *Bar.in l.1. C.de dignitat.lib.12. Tiraquell. de nobilitat.cap.6.Minadous in conſtit.Regn.in aliquibus num.39. Praſ.de Franch. deciſ.63. num.3. & 4. Maſtrill. de magiſtrat. lib.4. cap.13.nu.199.* niſi ſit ſpurius, proùt limitat idem *Maſtrill.loc.cit.*

103 Sed qui, ſe gerit pro titulato, & non eſt, pœna Iudici arbitraria punitur, *Honnedeus conſ.100.nu.17.& 77.lib.2. Menoch. de arbitrar.caſ.320.nu.17.* ſi autem occu-

104 cupat iuriſdictionem, pœna criminis leſæ Maieſtatis plectitur, *l.3. ff. ad leg. Iul. Maieſt. Boſſ. de crimine laſa Maieſtatis num.39. Farinac.eod.tract.queſt.114.ſpecial.10.Maſtrill.de magiſtrat.lib.4.cap.13. num.223.*

De donatiuis, Regi faciendis.

§. V.

SVMMARIVM.

1 *Donatiuum Regnum, & Ciuitas Neapolitana Regi præſtare non tenetur, & quare, ſed contraria refertur opinio, nu.2. quam ſequor n.6.& 15.*

3 *Rex habet ſua ſtipendia, quæ ſunt vectigalia, ex quibus defendere debet Regnū à latronibus.*

4 *Rex tenetur ſumptus Ærarij refrenare.*

5 *Subuentiones, præter caſus ſtatutos, Regi non debentur.*

7 *Donatiuum tenetur Regnum Regi facere ex iure Diuino nu. 8. Canonico nu. 12. Communi n.13. Regni n.14. & ex communi ſchola Theologorum.*

9 *Donatiuum Moiſes petijt populo, vt Tabernaculum erigeretur.*

10 *Donatiuum Dauid petijt populo, vt templum ædificaretur.*

11 *Dona petijt Dominus noſter Ieſus, loquēs populo.*

12 Pon-

12 *Pontifex præcepit ſubuentionem præſtari Prælato.*
13 *Donatiua iut feudorũ feudatario indixit pro ſubuentione Domini directi, quando aſſociat Imperatorem.*
16 *Rex erga Rempublicam ad quæ teneatur.*
17 *Regi, tenetur ſubminiſtrare Populus, omnia neceſſaria ad publicam vtilitatem. Vectigalia quando imponi debeant, & doctrina* Diui Thom. *recenſetur n.24.*
18 *Regis finis quis ſit.*
19 *Populus quas expenſas Regi præſtare debet.*
20 *Reip. intereſt Regem ſuum inter alios Reges potentia excellere.*
21 *Principes à populo debent tributa ſuſcipere, & quare* ex Diu. Thom.
22 *Bona ſubditorum Principis ſunt etiam quoad dominium, & proprietatem, & quare* ex Luc. de Pen.
23 *Rex, quando neceſſitatem habet, Prouinciales non ſunt Domini rerum ſuarum, ſed cuſtodes.*
25 *Expenſa publicæ non cedunt in damnum Domini, ſed ipſe contribuere debet, ratio, nu.26.*
27 *Rex eſt Dominus perſonarum, & bonorum ſubditorum.*
28 *Bonum commune præponitur proprio cuiuſuis.*
29 *Ciuitas, & Regnum Neap. quæ donatiua Regi fecit nu.30.*
31 *Donatiuum in omnibus Mundi partibus* Regnantibus *fit.*
32 *Donatiuum hodiè non voluntarium, ſed neceſſarium dicitur.*
33 *Donatiuum Regi noſtro ſingulis binis annis debetur, & ratio.*
34 *Dona in principio anni fiunt.*
35 *Munera Baronibus præſtantur in vigilia Natiuitatis Domini.*
36 *Rex ſingulis binis annis donatiuum petit per literas Proregi tranſmiſſas.*
37 *Donatiuum in Sicilia Regi fit ſingulis tribus annis.*
38 *Capitula Papæ Honorij fuerunt ſuſpenſa, nec vnquam obſeruata.*
39 *Donatiuum vltrà ordinariũ, an alij dentur caſus, vbi illud debetur.*
40 *Donatiuum ſemper debetur, quando concurrit cauſa iuſta, & illud proportionaliter imponitur.*
41 *Donatiuum poteſt Prorex per vim, & metum extorquere, & ratio etiam ex Theologis, num.42.*
43 *Iuſta cauſa præſtandi donatiuum, quæ dicatur.*
44 *Donatiuum debetur, ſi neceſſitatem Rex haberet.*
45 *Neceſſitas, vt debeatur donatiuum, conſtare non debet, ſed ſufficit Principis aſſertio.*
46 *Veritas ſemper præſumitur in Principe.*
47 *Princeps creditur in facto proprio.*
48 *Rex neceſſitate vrgente poteſt pedagia, vectigalia, & milliones petere.*
49 *Rex poteſt tributa imponere ſine conſenſu populi, illaque exigere, neceſſitate ſuadente.*
50 *Donatiuum Regi debetur ad conſeruandam Rempublicam ab hoſtium incurſu.*
51 *Gabella imponi poſſunt ad conſeruandam Rempublicam ab hoſtium incurſu.*
52 *Regnum Siciliæ tenetur Regi donatiuum facere, quando Regnum inuaderetur ab hoſtibus.*
53 *Regnum Siciliæ præter caſum enucleatũ non tenetur nec ad donatiua, nec impoſitiones ibidem imponi poſſunt.*
54 *Regnum Siciliæ an teneatur ad donatiuũ, ſi Rex mouere velit bellum contrà aliquos.*
55 *Donatiuum Regi debetur propter belli ſumptus, quos ſubſtinet in alijs Regnis, & ità ſeruatum n.58. ſed contrà ex capit. Papæ Honorij, quibus reſpondetur, nu.58.59.& 60.*
56 *Vtilitas publica oritur ex potentis hoſtis elongatione.*
57 *Siculi donatiuum coactè Regi fecerunt pro bello Carthaginenſi.*
61 *Hoſtes arcere à confinibus, vel inuadere in proprijs domibus, reſultat ad Regni defenſionem.*
62 *Donatiuum Regi debetur, ſi inuadere velit hoſtes in proprijs domibus.*
63 *Boni Duces in propria domo non bellant.*
64 *Donatiuum debetur Regi propter bellum, quod mouetur contrà Principem confederatum noſtri* Regis, *& ratio n.65. & ità bis ſeruatum in* Regno *noſtro n. 66.*
67 *Ciuitas noſtra donatiuum egit Regi, vt auxiliaretur Ciuitatem Ianuæ, obſeſſam, ob quod fuit liberata.*
68 *Donatiuum debetur ob bellum, quod gerũt noſtri hoſtes contrà Principem, etſi exterum, & ratio.*
69 *Donatiuum debetur, ſi nouas Prouincias acqui-*

acquirere vellet, vel perditas recuperare, & ratio.

70 *Baronibus debetur adiutorium pro emenda terra.*

71 *Donatiuum debetur ſi Rex vxorem duceret, vel primogenitus naſceretur, vel in Ciuitatem venerit.*

72 *Donatiuum debetur, ſi* Rex *ex ſua culpa ad inopiam vergeret, & ratio nu.*73.*ſed contra n.*75. *tamen reſpondetur nu.* 76.

74 *Princeps quando tenetur ſumptus parum neceſſarios excidere.*

77 Princeps *neceſſariè cogitur facere maximos ſumptus.*

78 *Donatiuum* Regi *debetur, pro bello contrà ſuos rebelles, ſed contrà Andreas, n.*79. *tamen confutatur, n.*80.

81 Populi *facultates, & indigentia debent conſiderari tempore donatiui.*

82 *Donatiuum, quod Vniuerſitates ſoluere non poſſunt, iniuſtum eſt, & non debetur.*

83 *Gabella imponi poteſt, vt donatiuum ſoluatur.*

84 *Exactio, impoſita Populis, vt ex redditibus eius* Rex *ſuis neceſſitatibus conſulatur, ceſſat, ceſſante neceſſitate, ſed declara nu.* 85. *& quid in Ciuibus Neapolitanis.*

86 Praxis *refertur, quæ ſeruatur à Ciuitate, quando* Regi *donat.*

87 *Praxis recenſetur, quæ obſeruatur à Regno, quando Regi donatiua facit, & Syndicus Ciuit. quis ſit.*

88 *Aduocati interueniunt in donatiuo, quod Regnum gerit, prout ego interfui in anno*

89 *Barones vocati pro cauſa donatiui accedere debent, alias puniuntur.*

90 *Barones vocati, ſi ſint abſentes, ſunt expectandi.*

91 *Barones, qui vocati accedere non valent, interuenire poſſunt in parlamento per Procuratores.*

92 *Prælati, & Eccleſiaſtici, feuda habentes, accedere, & interuenire debent in parlamento.*

93 *Eccleſiaſtici feuda habentes, ſi in parlamento non acceſſerint, quid gerendum.*

94 *Barones omnes, an requiratur, vt interueniant in parlamento, vel illud fieri poteſt, exiſtente maiori parte illorum, & nu.*96.

95 *Minor pars ſufficit in contumaciam maioris partis.*

97 *Donatiuum concluditur à maiori parte congregatorum in parlamento.*

98 *Eccleſiaſtici ſi non concurrunt in donatiuo faciendo in* Regno *Siciliæ, illud non concluditur.*

99 *Immunis nemo eſt à contributione in donatiuis, licèt ampliſſima priuilegia habeat, & ità indicatum pluries per R.C. & deciſ. recenſentur, num.*100.

101 *Ciuitas Tarenti licet exemptionis priuilegium habeat, etiam à donis, adhuc fuit coacta contribuere in donatiuis.*

102 *Præſcriptio inducitur in donatiuorum contributione ex ſola patientia ſoluendi, quæ etiam ſufficit pro titulo.*

103 *Vniuerſitates, priuilegium immunitatis habentes etiam à donis, contribuere non tenentur in donatiuis, ſed rata illa non cedit in damnum* Regis, *ſed* Regni, *nu.*105. *& ità deciſum ibi.*

104 Tex. in l. quod maior, ff. ad municip. intellectus.

106 *Barones in donatiuis ſoluere tenentur illam ratam, quam vniuerſitates ſuarum terrarum ſoluere nequeunt, ſed contra & æquius nu.*107.

108 *Eccleſiaſtici, & Prælati contribuere non tenentur in donatiuis, ſed contrà n.*109.

110 *Eccleſiaſtici quando teneantur contribuere in donatiuis.*

111 *Summi Pontifices conſueuerunt, neceſſitate publica irruente, Principibus laicis decimas bonorum Eccleſiaſticorum indulgere.*

112 *Prælati, vel Eccleſiaſtici, feuda poſſidentes, tenentur in donatiuis contribuere, & rationibus fundatur, nu.*113.

113 *A donatiuis nec excuſatur primipilaris, nec veteranus, nec miles, aut alius, qui priuilegio aliquo ſubnixus eſt.*

114 *Bona patrimonialia exemptorum Principibus laicis ſunt ſubiecta, & quare, ſed contra, & reſpondetur, num.*115.

116 *Prælati in parlamento præſentes, ſi non repugnent, videntur inhærere maiori parti, & ratio nu.*117.

118 *Prælati feudatarij Regis an Regi ſubſint, illique obedire teneatur.*

119 *Prælati feudatarij Regis an laicis reputentur, quod priuilegium habeant.*

120 *Reſcriptum Apoſtolicum, iubens, vt Prælati*

lati non teneantur contribuere in donatiuis, niſi obtulerint, vbi locum habeat.

121 *Barones non tenentur, in præſtatione donatiui, à* Regno *facti contribuere, & quare nu.124.*

123 *Adoha in locum ſeruitij militaris ſucceſſit.*

125 *Feudatarijs non poteſt Princeps imponere noua grauamina nu.126.*

127 *Barones tenentur in donatiuis contribuere, licèt onus adoha ſubſtineant, & quare nu.130. & 132.*

128 *Adoha non debet à Baronibus exigi durante ſolutione donatiui* ex Camill.de Curt. *quod improbatur, nu.129.*

131 *Barones ſicut à ſuis vaſſallis adiutoria conſequuntur, ità tenentur* Regi *donatiua præſtare.*

133 *Adoha onus non liberat feudatarios, ab alijs oneribus præſtandis.*

134 *A donatiuis nemo excuſatur, licèt ampliſſima habeat priuilegia.*

135 *Donatiua non licet alijs fieri à Ciuitate, vel Regno, niſi Regi, ex* Regni *ſanctione, quæ, quare proceſſit nu.136. idemque viget in* Regno *Siciliæ nu.137.*

138 *Proregi vt donatiuum fieri poſſit, nedùm licentia* Regis *requireretur, ſed omnes concurrere deberent ad illud concludendum, nec maior pars ſufficeret, ratio, nu.139.*

140 *Vniuerſitatibus* Regni *prohibetur ſe vnire, pro donis dandis, & ſalarijs conſtituendis abſque licentia.*

141 *Vniuerſitates, aliud Baronibus donare non poſſunt, quam in* conſt.quamplurimum *ſtatuitur.*

142 *Nuncijs ex cauſa lætitiæ, non prohibetur donari.*

De donatiuis, Regi faciendis.

§. V.

INter Ciuitates, & Regna, quæ Monarchiæ noſtri Inuictiſſimi Regis circumſcribuntur, nemini inclitę deuotioni, ac nimię fidelitati eſt ſecunda, noſtra Neapolitana Ciuitas, hæc inter reliqua mirabiliter geſta, nunquam renuit ingentes quantitates elargiri eidem Sereniſſimo ſuo Regi, imò ad hoc in cunctis occaſionibus ſemper procliua ſe reddidit, aliud non conſulens, niſi tantummodò Monarchię conſeruationem, & augumentum; ideò hic confert, vt de donatiuis, Regi peragendis, alloquamur, dùm de Syndici munere, occaſione huiuſmodi donatiui conficiendi conſtituti, verba fecimus.

Proindè ſuccedit infraſcripta ſubnectere, & de eiſdem diſſerere.

Primò, ſi teneatur de iure Ciuitàs, & Regnum Neapolitanum Regi ſuo donatiua præbere, & quando ei debeantur.

Secundò, ſi vltrà ordinarium donatiuum, quod deberi concluditur, alij concurrant caſus, vbi ad donandum compellatur.

Tertiò, quæ ſeruetur praxis ad illa concludendum.

Quartò, nùm aliqui ſint immunes à contributione in donatiuis.

Quintò, nùm alijs præter Regem, liceat donatiuum fieri.

Quòad primum, maximum eſt certa-
1 men inter Doctores, ſi teneatur Ciuitas, & Regnũ Neap. donatiua Regi præſtare, præter determinata tributa, nã aliqui negant, inquientes, deberi Regem neceſſitatibus occurrere ſolitis ſtipendijs, & vectigalibus, ità *Andr. de Iſern.* in pluribus locis, nempè *in Conſt. ſuper inciſionibus in cap. ſed nec alia iuſtior, tit. quæ ſit prima cauſa benef. amitt. num.40. verſ. quid ergò damnat, & in eod. loc. verſ. & extrà ordinaria collatio, in tit. de ſtatut. & conſuet. cont. Eccleſ. nu.39. in Conſt. ſi damna, col. penult. Luc. de Penn. in l. vnic. C. de ſuperindict. lib.10. n.11. Hoſtien. in rub. de cenſ. §. & qualiter, Alciat. in l. placet, C. de Sacroſ. Eccl. nu.1. Afflict. in d. cap. ſed nec alia iuſtior, §. extraordinaria collatio num.4. quæ ſit prim. cauſ. benef. amitt. Petr. Iacob. Gallus in ſua pract. tit. de feud. rub. ex quib. cauſ. vaſſall. nu.30. Iacob. de Ayell. de iure adoha nu.49. Capyc. in inueſtit. verb. collectarum, Camill. Borrell. de præſtant.* Reg. *Cathol. cap.20. nu.39. Boer. deciſ.128. Vaſq. controu. Illuſ. cap 6. nu.6. & 7.*

2 Alij autem affirmant, & ſunt *Gloſ. in l. iubemus, C. de Sacroſ. Eccleſ. Goffred. Beneuent. de libell. tit. de offic. Iudic. Io: Blanc. de feud. tit. ex quib. cauſ. Specul. de feud. §. ſuper homagijs, Archidiac. quæſt.3. cap. quia,*

Belluga in ſpec.Princ.rub.46.verb. de donatiuo, Bouadill.in polit.lib.5.cap.5. de las ſiſas.

Conātur autem DD. qui negant,ſuam
3 defendere ſententiam. Primò authoritate, & doctrina *Diui Thomæ 2.2.quæſt.62. art.* 8. vbi generaliter ait, *Regem habere ſua ſtipendia, quæ ſunt vectigalia, quibus defendere debet Regnum à latronibus*. Se-
4 cundò, quia Rex tenetur Regij Ærarij ſumptus refrenare, vndè bellum ſubſtentaretur, & neceſſitas non vrgeret, *l.ſi diutina, C.de exactor.tribut. nu.*14. *Hoſtienſ. in rub.de cenſ.* §.*& qualiter,Luc.de Penn. in l.vnic.C.de ſuperindict. lib.*10. Tertiò,
5 quia ſunt circūſcripti caſus, quibus obligatur Ciuitas, & Regnum ſubuentiones Regi præſtare, vtpotè pro maritanda filia, vel ſorore, pro faciendo fratre milite,pro redimenda eius perſona ab hoſtibus, & pro defenſione Regni, Hinc ſequitur, quod præter dictos caſus in alijs non debentur, quemadmodùm ſonant capitula Papæ Honorij II. qui prædictos ſolummodò caſus conſtituit.
6 Sed ego veritati innixus,affirmatiuam opinionem ſequor, quam vltrà ſuperius allegati tenuerũt ex noſtris *Marin.Frecc. lib.2.de ſubfeud. in tert.author.Baron.nu.* 26. *Reg.de Pont.de poteſt.Proreg.tit.4.de regal.impoſit.& in dec.3.nu.*14. *Reg.Tap. deciſ.S.C.*14. *num.49. Reg.Sanfelic. in diſcept.vnic. de donat. poſt* 1.*to.deciſ. Conſil. de Georg. repet.feud.cap.57. nu.* 18. *Iudex Taſſon.in pragm. de anteſ.verſ.3.obſeru.4. ex alienigenis, Bolognett. conſ.1. num.86. Garſias Maſtrill.de magiſtrat.tom.2.lib.5. cap.16.Marius Giurb. tom.1.deciſ.118. nu. 10. Petr.Tholoſ.in ſua Republ.cap.5.nu.3. Reg.Valenz. conſ. 99. punct.4. num.61.* ex
7 Theologis *Silueſter ver. dominiũ quæſt.5. nu.6. Iacob. de Graffeis par.1. lib.3. cap.1. nu.7. P.Suarez de leg.lib.5.cap.17.num.7. P.Molfeſ.in ſumm.tom.2.tract.12.cap.22. nu.36.P.Diana reſol.moral.tom.3.tract.3. de parlam.reſolut.*1.
8 Fulcitur nàmque hæc ſententia diſpoſitione omnium iurium, nempè Diuini, Canonici, ciuilis, & municipalis. Diuini,inquam nàm Moyſes ex precepto Do-
9 mini donatiuum populo petijt,vt Tabernaculum erigeretur, dicens:*Iſte eſt ſermo, quem præcepit Dominus dicens; Separate apud vos primitias Domino, omnis voluntarius, & prompto animo offerat eas,* vt *in Exod.cap.*35.& ibi deindè ſequitur, *Egreſſa eſt omnis multitudo filiorũ Iſrael de conſpectu Moyſi,obtulerũt mente promptiſſima, atque deuota, ſpontè,propria cun-*
10 *cta tribuentes*. Idem petijt Rex Dauid populo ſuo, vt Templum ædificare valeret, vndè populus, Principes, & Magnates obtulerunt ei munera, & tributa ſe daturos, vt *in Paral.1.cap.*20. ibi, *Polliciti que ſunt Principes familiarum, & Proceres tributum Iſtrael.* Et clariùs intuetur
11 ex verbis Sacræ paginæ, ità cauentis, *Loquere filij Iſtrael, vt tollant mihi primitias ab omni homine, qui offert vltroneus, accipietis eas,* ità *in Exod.cap.*25.
12 Illud etiam Canonico iure fundatur, vt patet *ex tex.in c.cum Apoſtolus,* §.*prohibemus,ext.de cenſ.* vbi Pontifex cognouit hanc ſubuentionem, quam procurationem dicit, & permiſit ſubueniri Prælato.
13 Idem conſtat ex iure commnni feudorum, vt *in* §.*ſimiliter de Capit.Corrad.& in cap.Imperialem,*§.*firmiter,* vbi ius feudorum donatiua feudatario indixit pro ſubuentione Domini directi, quando aſſociat Imperatorem, vel in hoſtem, vel pro ſuſcipienda corona; Quod amplius ius ciuile diſpoſuit, vt *in tot.tit. C. de in ſuperindict. lib.* 11. & etiam concordat
14 ius municipale, vt *in Conſt. Regn.quamplurima,*
15 Hinc ſequitur omni iure abſolutum eſſe, teneri Ciuitatem, & Regnum donatiua Regi præbere, Quod etiam rationibus munitur; & Prima, quia publico bono confert donatiua Regi fieri; ſiquidem
16 Rex tenetur ex officio ſuam gubernare Rempublicam, illamque cuſtodire, tàm in pace, quàm in bello, puniendo delinquentes,componendo lites,reſiſtendo inuaſoribus Regni, eiuſque iniurias vindicando, & ad id requirũtur ſumptus,quos ex ſe facere non poteſt: proindè tenetur
17 populus ſubminiſtrare omnia neceſſaria ad procurandum publicam vtilitatem, ad quod adſtringuntur ſubditi,etiam per impoſitionem vectigalium, gabellarum, & collectarum, vt inquit *Diu.Anton. par. 2.tit.1.cap.13.* §.*2. Gabri in 4. di.15.quæſt. 5. art.2.concl.2.& 3.Azor.in ſumm.par.3.*

lib.5.

lib.5. cap.23.Lopez inſtru. par.2. cap. 26. Conſil.de Georg.repet.feud.cap.57.num.22. ver.quarto.

18 Secundò, quia Regis finis eſt, ſubditos incolumes eſſe ab hoſtibus, illoſque pacatam quietem habere, & vt tranquillè inter ſe pacis ſtatus duret: ideò tenetur
19 ſucceſſiuè populus ſubminiſtrare Regi ſumptus neceſſarios ad ſubſtentationem, ad ſplendorem perſonæ, & ad magnificentiam ſui ſtatus conſeruandam; & ma-
20 gnopere Reipublicæ intereſt, Regem ſuum inter alios Reges diuitijs, honore, gloria, & potentia excellere, & eminere, ità *Medi. Cod. de reſtit. quaſt. 13. Suarez tract.de leg.lib.5.cap 15.Salas 12.quaſt.96. tract.14. di.15.ſect.10.nu.119. Conſil.de Georg.repet.feud.cap.57.nu.20.& 22.*

21 Tertiò, id etiã comprobat *Diu. Thom. in opuſc.21.§.6.lect.1.* dicens, vnuſquiſq; de ſuo miniſterio viuere debet;ideò cum Principes noſtri ſuo regimine Deo miniſtrent, à populo debent tributa ſuſcipere, quaſi ſtipendia ſui miniſterij; & hoc etiã colligitur *ex Apoſt.Rom.13.* ibi, *Tributa præſtatis, Miniſtri enim Dei ſunt in hoc ipſum ſeruientes.*

22 Quartò, quia bona ſubditorum, & vaſſallorum non ſolùm Principis dicuntur quòad protectionem, & iuriſdictionem, ſed etiam quòad dominium, & proprietatem, quando neceſſitas vrgeat, ità *Accurſ. in l. benè à Zenone, C. de quatrien. præſcript.& in l.neminem,C.de Sacroſ.Eccleſ.Luc.de Penn.in l.originarios in fin. C. de agric.& cenſit.lib.11.* ibi, ex his verbis: *Principis omnia, quæ Prouincialium ſunt, de iure exponuntur: Prouincia tota, quaſi arca Principis eſt, quam qui exhaurit, gra-*
23 *uiſſimè delinquit in Principem, cuius extenuat facultates, nàm Prouinciales quaſi quidem ſuperficiarij ſunt, & quoties neceſſitas exigit, rerum ſuarum non tàm Domini ſunt, quàm cuſtodes*, hæc Lucas; cuius dicta comprobant Iuriſtæ, vt *Andr. in proem.conſt. Regn.fol 5.col.1.& in cap.1. de eo, qui Cur. vend. nu.31. Reg.Sanfelic. diſcept.vnic.de donat. nu.21. Villalobos in ſumm.tom.2.tract.8.diff.13.nu.5. Reg.Valenz.conſ.99.nu 5.lib.1.* dicens, quod poteſt Princeps dicere totũ eſſe ſuum, idem confirmant Theologi, alijque Patres, Sa-
24 cram ſcripturam exponentes, ità *Diuus Thomas opuſc.21.in epiſt.ad Duciſſam Brabantiæ*, his verbis: *Contingit tamen aliquando, quod Principes non habent ſufficientes redditus, ad cuſtodiam terræ, & ad alia, quæ imminent, rationabiliter Principibus expetenda, & in tali caſu iuſtum eſt, vt ſubditi exhibeant, vndè poſſit communis eorum vtilitas procurari.* Exindè eſt, quod in aliquibus Terris ex antiqua conſuetudine Domini ſuis ſubditis certas collectas imponunt, quæ ſi non ſunt immoderatæ, abſque peccato exigi poſſunt, quoniam ſecundum Apoſtolum; *Nemo militat ſtipendijs ſuis.*

25 Quintò, quia expenſæ publicæ non debent cedere in damnum Domini, ſed ipſe tanquàm vnus de populo contribuere tenetur, vt ait *tex. in l.1. §.viarum, ff. nè quid in loc.publ. Bald.in l.ſi in aliqua in fin.ff.de offic.Proconſ.Iacob.in l.ſi his,qui, §.4 ff.de iur.dot. Reg.Lanar.conſ.4.num.6. Ferd.Vaſq. controu. illuſt. lib.1. in præfat. cap.6.in princip.* Et ratio eſt, quia omnis
26 Principatus creatus fuit ad Ciuium vtilitatem, hæcque mutatio ad vniuerſorum vtilitatem ſpectat, vndè vt vniuerſorum expenſis fiat, par eſt, ſic in propoſito inquit *Reg.Sanfel. d.diſcept. vnic. de donat. num.24.*

27 Sextò, quia Principes prius debent manum mittere ad burſam, ſeù bona ſubditorum, quàm proprium Ærarium expendere, ità *Ægid.Thomat. de collect.ver. nè ſcienter. nu.6. Petr.Bellin.de re militari tit.7.nu.8. tom.16. tract. Ceuall. in pract.quæſt.578. nu.14.& 17. Guid. Pap. ſing.13.& dec.551.nu.10. Andr. in cap.1. num.27. de Capit. qui Cur. vendid. Hier. Frachet.lib.1.de Princ.cap.14.& 17. Ann. alleg. 69. nu.23.* cum alijs, quos cumulat *Reg.Valenz.conſ.99. nu.20.lib.1.*

28 Prætereà conferunt prædictis verba, quæ Samuel dixit Populo Iſraelis, legem petenti, quæ habuit à Domino; (Hoc erit ius Regis, qui imperaturus eſt vobis, filios veſtros tollet, & ponet in curribus ſuis, facietque ſibi equites, & præcurſores quadrigarum ſuarum, & conſtituet ſibi tribunos, & centuriones, & aratores agrorum ſuorum, & meſſorum ſegetum, & fabros armorum, & curruum ſuorum, filias quoque veſtras faciet ſibi vnguentarias, & focarias, & panificas: agros quoque veſtros, & vineas, & olíueta optima tollet, & dabit ſeruis ſuis; ſed & ſege-

tes, & vinearum redditus decimabit, vt det Eunuchis,& famulis ſuis) ità habetur *in lib. 1. Reg.cap.* 8. quod etiam extollit *Diuus Thomas* 1.2. *quæſt.* 105. *art.*1. *in reſp.ad* 5.*argum.* ex his verbis; *Poteſt tamen contingere, quod bonus Rex abſque Tirannide filios tollat, & conſtituat tribunos, & centuriones, & multa accipiat à ſubditis,propter commune bonum.*

Hinc ſuccedit, quod Rex perſonarum ſubditarum,earumque bonorum Dominus eſt, & ſucceſſiuè ipſi donatiua negare non poſſunt, cũ ad illa teneantur, tùm
29 ex debito, tùm quia commune bonum ſuadet; etenim commune bonum præponitur bono proprio cuiuſuis,vt fundat *Conſ.de Georg.* plures allegans *repet.feud. cap.*57.*nu.*29.

30 Proindè Neapolitana Ciuitas, & Regnum ſuæ obligationi effectum adſtrinxit, & vt indicaret ſuo Regi innatam ſuã fidelitatem, & amorem, ſemper, & in omnibus occaſionibus,ingentia donatiua præbuit, quæ recenſentur *à Taſſon. in pragm.de anteſat.verſ.*3. *obſeru.*4. *& Iul. Caſ. Capacc. in lib. quem foraſtiero vocat, fol.*63.& ego recolere non curo,tùm quia ibi habentur, tùm quia cunctis notiſſima ſunt, ſed tamen tradare non derelinquo,
31 vt clareſcat amoris effectus ergà ſuum Monarcham,nouiſſimum,quod condidit donatiuum Ciuitas noſtra Regi ſuo Philippo IV. poſt tot ingentes calamitates, quarum nemo eſt immemor, ducatorum biſcentum mille in anno 1659. tempore quo Regnum moderabat Dominus Comes de Pegnaranda, cui fuerunt illicò ſoluti,procul omni notabili ſubditorum detrimento.

32 Quodque non ſolùm in noſtro Regno ſeruatur, ſed in toto ferè Orbe ſic communiter practicatur, & donatiua Regnãtibus indifferenter fiunt, proùt in Sicilia, in Anglia, in Gallia, in Hiſpania,in Belgica, in Indijs, & in Statibus Eccleſiæ, vt teſtantur *Conſ.de Georg.repet.feud.cap.*57. *P Diana reſol.moral.tom.*3.*tract.*3. *tit. do parlam.Petr.Ferdin.Nauarrett.in ſuo lib. conſeruacion de Monarchias diſcurſ. polit.* 19. cuius verba ad vnguem refert per quinque ferè paginas *Reg. Sanfelic. in d. diſcept.vnic.poſt tom.*1.*deciſ.*

33 Quamobrem dixerunt DD. quod hodiè huiuſmodi donatiua voluntaria non dicuntur, ſed neceſſaria ſunt, & neceſſariè debentur, ac nomen donatiui ſimulatum eſt, ità *Marin.Frecc.de ſubfeud.lib.*2. *author.*3.*Baron.nu.*26. *Reg.de Pont. dec.*3. *nu.*14. *Reg.Tap.dec.S.C.*1 *nu.*49. *Giurb. deciſ.*118.*n.*12.*Reg.Sanfel. d.diſcept.vnic. de donatiu.poſt* 1.*tom.deciſ. Iudex Taſſon. in pragm.de anteſat.verſ.*4.*obſer.*3.*nu.*18. *P.Dian.reſol.moral. d.tract.*3.*reſol.*1. *Maſtrill.de magiſtrat.lib.*5.*cap.*15 *nu.*29.

34 Et ſingulis binis annis fieri debent, vt affirmant *Marin.Frecc.d.author.*3.*nu.*26. *Reg.de Pont.d.deciſ.*3.*nu.*14. *Reg.Sanfelic. loc.cit.Iudex Taſſon.vbi ſup. P.Diana.ibidem, Reg.Valenz. conſ.*99. *punct.*4. *nu.*61. *Molfeſ. in ſumm. tom.*2. *tract.*12. *cap.*22. *nu.*36. Et meritò,nàm præter ſupradicta iure cautum eſt, vt in principio cuiuslibet anni dona fiant, *l.* 1. *C. de oblat. vot.*
35 hinc à fortiori ſequitur, quod in principio cuiuslibet biennij Regi donatiua præſtari debent, quemadmodum in Vi-
36 gilia Natiuitatis Domini munera Baronibus præſtantur, vt inquit *Quintil.Mãdoſ.in tract. annales cenſus nu.*23.*& Taſſon. d.obſeru.*3. *nu.*18.

Quemadmodùm in Regno ſic ſeruatur, vt teſtatur præter ſuperadducti *Iul. Caſ.Capacc.in lib.quem foraſtiero appellat*
37 *fol.* 662. Et Reges ſingulis duobus annis per literas Proregi tranſmiſſas donatiua huiuſmodi fieri petunt; vndè ipſi Proreges parlamentum conuocant, vbi concluditur, vt teſtatur *Reg. de Pont. citata deciſ.*3.*nu.*14. *Marin.Frecc.ibidem, Iudex Taſſon.loc.cit.n.*18.*Reg.Tap.deciſ.S.C.*14.
38 *nu.*49. ſed in Sicilia ſingulis tribus annis donatiua fiunt, vt affirmat *Maſtrill. cit. lib.*5.*cap.*15.*nu.*29.

Nec ſupradictis aduerſantur duo,quæ in contrarium congeruntur.Primò,quod capitula Papæ Honorij aliquos particulares caſus conſtituere,in quibus ſubuentiones debentur, nec in alios progrediũ-
39 tur, neque alij caſus permittuntur; Nàm reſpondetur,quod prędicta capitula Honorij fuerunt ſuſpenſa tempòre Caroli II. per Papam Nicolaum IV. nec vnquam fuerunt in obſeruantia ab illo tempore, niſi quantum ſunt rationabilia, vt firmat *Andr.in cap.*1.§.*ſed nec alia iuſtior,tit.quę ſit prima cauſ.benef.amittend.Conſil. de Georg.repet feud.cap.*57. *nu.*45.

Ad ſecundum obiectum, quod publi-

cæ

Digitized by Google

cæ vtilitati tunc conſulere dicitur, quan-
do Reſpublica non grauatur nouis tribu-
tis, & ſeruitijs, *Petr. Gregor. de Repub.
par.1. cap.12. Simanc.lib.9. de Repub.cap.
24. Theſ.polit. diſc. cap.*10. Reſpondetur,
quod ſolùm debet attendi maior vtili-
tas, quæ in eo concurrit, vt ſatisfiat de-
bito ſubditorum neceſſitati Regis, & ſui
Patrimonij, vt affirmat *Reg.Valenz. conſ.
99. nu. 26. l.* 1. maior enim fauor publi-
cus præualet, & præponderat minori, *l.
cætera*, §. *ſed ſi quis*, vbi *Paul.de Caſtr. ff.
de leg.*2.

His ergò conſtat, teneri Regnum Nea-
politanum præſtare Regi donatiua, illa-
que ſingulis binis annis deberi.

40 Succedit modò ſecundum examinari
articulum ſupra propoſitum; nempè ſi vl-
tra præſcriptum donatiuum alij concur-
rant caſus, vbi Ciuitas ad donandum
compellatur.

41 Et in hoc articulo affirmandum eſt,
quod quando ex parte cauſæ finalis con-
currat iuſta, & legitima ratio, præbendi
donatiuum, & ex parte cauſæ formalis,
quod proportionaliter imponatur, sẽper
poteſt Prorex cogere Regnum, & Ciui-
tatem ad donandum, cum iuſta, & ratio-
nabilis quoque iudicaretur impoſitio, ità
*Capyc.in inueſt. in ver. collectis impoſitio,
ver. temporibus verò neceſſitatis, Oltrad.
conſ.114.Reg.Lanar.conſ.4.nu.9. Conſ. de
Georg.repet.feud.cap.57. nu.32. Reg.San-
felic.in diſcept.vnic.de donat.num.26. poſt
tom.1.deciſ.Azor.inſtit.moral.3.par.lib.5.
cap.23. Leſſ. de iuſt. & iur. lib. 2.cap.33.
dub.6.Alphonſ.à Caſtro de leg.pęnal.lib.1.
cap.5. Molina tom.3. de iuſtit.& iur.diſp.
667.*

Imò poteſt Prorex donatiuum tũc ex-
torquere à Parlamentarijs, etiam per
vim, & metum, vt affirmat in proprio ca-
ſu *Baſilius Pontius Leoginenſ. in tract. de
imped.matrim.caſ.32.quæſt.1.§.12.* cuius
42 hæc ſunt verba: *Hinc etiam conſequenter
infertur, conceſſionem vectigalium, ac noui
tributi, quæ Comitijs coactis fieri ſolent,
etiam ſi extorqueatur metu reuerentia,
aut quouis alio graui, valere quidem in
conſcientia, nec Principem obnoxium eſſe
reſtitutioni; illa enim conceſſio non perti-
net ad liberalem donationem, atque ideò
nec exigit plenum voluntarium*. Ea enim
tributa Regi cõcedũtur, quibus & Regnũ
tueatur, & Regni hoſtes debellet, alijſq;
publicis neceſſitatibus ſubueniat, quod
etiam comprobat *P. Diana reſol.moral.
tom.3.tract.3. reſol.*25. & fundatur ratio-
nibus, quæ ex relatis verbis recẽſentur, vt
ibidem annuimus, & idem notat *Taſſon.
pragm.de antefat.nu.3.obſeru.4.nu.*10.

43 Hinc videndum, qui ſint caſus, vbi le-
gitima, & iuſta cauſa præſtandi donatiuũ
concurrere cenſetur.

Et primus eſt, quando emergeret ne-
ceſſitas Regis, putà ſi æs alienũ contraxe-
44 rit, etiam pro ſupplendis alterius Regni
neceſſitatibus, ità *Vaſq.opuſc.de reſtit.cap.
6.§.1.dub.2. Molin.de iuſt.& iur.diſp.667.
Sayrus in claui Reg.lib.3.cap.*7. cæterique
DD. quos congerit *Conſil.de Georg.repet.
feud.cap.57.nu.20.Reg.Sanfel.d.diſp.vnic.
nu.1.Index Taſſon. ibidem, Reg.Rouit. in
conſult.in mat.donat.poſt 1.tom.deciſ.*

45 Sed illa neceſſitatis cauſa conſtare nõ
debet, nec ſcrupuloſè eſt inueſtiganda,
ſufficit tantùm, quod Princeps, vel ſuum
Conſilium illam aſſerat, vt inquit *Ceuall.
comm.contr. comm.quæſt.578. nu.25. ver.
hinc venit, Sanfalic.d.diſput.vnic.nu.7.ex
Afflict.in c.1. quæ ſint regal. ver. vectiga-
lia, nu.4.Petr.Ferd.Nauarretta in ſuo lib.
Conſeruacion de Monarquias diſcurſ.polit.*
19. & idem notat *Diana cit. loc. reſol.11.
Reg.Rouit.d.loc.nu.1. Reg.Valenz.conſ.99.
in princip.Gramat.deciſ.65. nu.30. & de-*
46 *ciſ.105. nu.9. Laderchius conſ.165. nu.2.*
in Principe enim ſemper præſumitur ve-
ritas, cum iuſtitiæ plenus ſit, & pro facto
47 proprio ei creditur, illudq; ſemper cen-
ſetur iuſtum, *Bald.conſ.325.nu.10. lib.1.
ver. concludo, Card. Tuſc.concl. 668.ver.
Princeps, verſ.amplia quia Princeps, Reg.
Sanfel.d.diſput.vnic.nu.5. Bouad.in polit.
tom.2. l.5.cap.15.nu.*11.

48 Imò neceſſitate vrgente poteſt peda-
gia, vectigalia, & milliones petere, vt di-
xit *Ceuall.comm.cont.comm.quæſt.578.nu.
2. Caſtill.de tert.cap.41. n.*148. Et etiam
49 poteſt Princeps abſque conſenſu populi
tributa imponere, & exigere. *Petr.de Gre-
gor.de Repub.lib.24.cap.5.n.3. Ceuall.arte
regali docum.20.Diana moral.reſ.d.tract.
3. reſolut.12. Reg. Sanfel. d. diſcept.vnic.
nu.*16. quod etiam cauetur *in l. vnic. C.
de ſuperindict. lib.* 10. ibi, *depoſcat indi-
ctio, & cogat*, & notat *Giurba deciſ. Sicil.*
118. *nu.* 5. cum alijs fuſè relatis per *Va-
lenz.*

Digitized by Google

lenz. conſ. 99. num. 19. vol. 1.
50 Secundus caſus eſt, quando donatiuũ
peteretur ad conſeruandam Rempubli-
cam ab hoſtium incurſu, & tunc non ſo-
lùm donatiuum fieri debet, ſed poſſunt
51 imponi pedagia, vectigalia, & milliones,
Ceuall. comm. cont. comm. quæſt. 578. nu. 2.
ver. ex quibus apparebit, Petr. Gregor ſyn-
tag. iur. lib. 6. cap. 3. de rebus, Caſtill. de tert.
debit. cap. 41. nu. 78. & 79. ver. ius quoque
imponendi collectas, Petr. Bellug. in ſpec.
Princ. de donatiuo Cur. rub. 46. §. donum,
Capyc. deciſ. 148. Reg. Sanfel. diſcept. vnic.
de donat. poſt tom. 1. deciſ. nu. 12. Et in hoc
52 ſolummodò caſu cogitur quoque Re-
gnum Siciliæ ad donatiua præſtandum:
in alijs verò, quos inferiùs enarrabimus,
priuilegio fruitur, quod non teneatur ad
53 donatiuum, neque ad tributa, neque im-
poſitiones in Regno prædicto Siciliæ ad-
di poſſunt, vt conſtat *ex cap. Reg. Iacobi,*
quod latè exornat *Gloritius reſp. 1. par. 3.*
nu. 34. ſed illud interpretando *Muta in*
54 *expoſ. dicti cap. n. 6.* inquit, quod dictum
Regnum non ſolùm donatiuum facere
debet, quando Regnum ab hoſtibus in-
uaderetur, ſed etiam quando Rex vellet
mouere iuſtum bellum contra aliquos, id
tamen impugnat *P. Diana reſolut. moral.*
tom. 3. tract. 3. de parlam. reſol. 15. aſſerens,
eſſe contrà expreſſa verba dicti capituli
Reg. Iacobi immunitatem concedentis.
55 Tertius caſus eſt, ſi bellum immineret
in alijs Regnis ſuæ ditionis, debetur enim
Regi donatiuum, propter bella, & ſump-
tus, quos ſubſtinet in alijs Regnis, *Andr.*
in cap. 1. §. ſed nec alia, quæ ſit prim. cauſ.
beneſ. amittend. Spec. in tit. de feud. §. quo-
niam, ver. 21. Afflict. deciſ. 267. num. 47.
verſ. ſecundo tenetur, Turrian. 2. 2. tom. 2.
diſput. 46. dub. 1. n. 56. P. Gabr Vaſq. opuſc.
de reſtit. cap. 6. §. 3. dub. 1. nu. 7. P. Diana
moral. reſol. d. tract. 3. reſol. 3. Reg. Sanfel.
d. diſcept. vnic. nu. 27. Reg. de Ponte de po-
teſt. Proreg. tit. 4. §. 1. nu. 4. Conſ. de Georg.
56 *repet. feud. cap. 57. nu. 40.* ſiquidem publi-
ca vtilitas oritur ex grauis, duri, ac po-
tentis hoſtis elongatione, *Oltrad. conſ. 104.*
nu. 3. Reg. Sanfel. d. diſcept. vnic. nu. 27.
57 Et ſic ſeruatum fuit in Sicilia, nàm pro
bello Carthaginenſi Siculi donatiuum
coactè Regi fecerunt, teſte *de Georg. ibid.*
idemque practicatum in Regno noſtro,
etenim vigentibus bellis in Statu Medio-
lani, pluries Regnum noſtrum Regi ſuo
donatiua egit.
58 Nec in contrarium faciunt *cap. Papæ*
Honorij, vbi cautum eſt, ſubuentiones nõ
deberi, niſi irruente hoſte in Regno, vt re-
fert *Andr. in proœm. conſt. Regn. quæſt. 17. in*
fin. quia præter ſuperiùs exarata, conſtat,
quod idem *Andr.* ibidem loquens in ter-
59 minis dictorum capitulorum affirmat,
deberi Regi ſubuentiones ob continua
bella, quæ in alijs Regnis patitur, vtpotè
in Belgia, & Italia, nec in ſubditis grauа-
men inferre intelligeretur, ſed iuſtitiæ, &
obligationi eos impleuiſſe diceretur.
60 Et melius reſpondetur, nàm iuris indu-
bitata eſt concluſio, etiã à capitulis præ-
dictis deprompta, quod quando agitur
pro defenſione Regni, debetur Regi do-
61 natiuum, ſed hoſtes arcere à confinibus,
vel illos inuadere in proprijs domibus,
totum reſultat ad Regis, ac Regni defen-
ſionem, proindè donatiuum etiam fieri
62 debet, vt affirmant *Afflict. in cap. 1. quæ*
ſit prima cauſ. beneſ. amittend. Iacobin. in
ſua inueſtit. verb. & promiſerunt eidem
Domino ſuo, verſ. quarto quæro, Camerar.
in cap. Imperialem fol. 34. col. 3. de prohib.
feud. alien. per Federic. Capyc. in repet. cap.
Imperialem, § firmiter, verſ. limita etiam
niſi, Reg. Conſtant. in l. vnic. num. 156. de
claſſic. lib. 11. Cod. Reg. Sanfel. d. diſp. vnic.
63 *nu. 33.* dicens, quod boni Duces in pro-
pria domo non bellant, proùt refertur *de*
Scipione Agotecis, & Merelli, qui nun-
quam in propria domo bellabant, ſed
hoſtes in eorum domibus inuadebant,
64 Quartus caſus eſt, quando moueretur
bellum contrà Principem amicum, vel
confederatum Regi noſtro; ſiquidem
quando contrà Principem cõfederatum
65 bellum geritur, communis cauſa eſt, &
tenetur ei Rex opem ferre, & ſucceſſiuè
poteſt à ſuis Regnis petere donatiuum,
vt notant *ex Ricch. quodlib. 3. quæſt. 27. §.*
ſciendum, Conſil. de Georg. repet. feud. c. 57.
nu. 43. Iudex Taſſon. prag. de anteſ. ver. 4.
obſer. 3. nu. 21.
66 Quod ſeruatum fuit in Regno, nàm
vigente bello contrà Regem Boemiæ,
conſanguineum Regis noſtri, fuit Regi
factum donatiuum, vt Boem. Regem au-
xiliaretur, vt teſtatur *Conſ. de Georg. repet.*
67 *feud. c. 57. nu. 44.* Et iterum in anno 1625.
Ciuitas, & Regnum vltrà ſolitum dona-

tiuum

tiuum vnius millionis, alios ducatos biſcentum mille Regi noſtro donauit, vt adiuuamen præſtaret Ciuitati Ianuæ, quæ à Duce Subaudiæ cum auxilio Gallorum inuadebatur, & deindè hac ope fuit liberata, vt teſtatur *Taſſon.d.ver.3.obſeru.4. num.22.*

68 Quintus caſus eſt, quando hoſtes noſtri Regis bellarent contrà Principem, licet exterum, concurreret enim tunc iuſta cauſa præſtandi, quia victo illo Principe, Rex poſſet iuſtè timere, nè ab inimicis illis opprimatur, dùm potentiores euaderent ex futura victoria, & tenetur Rex illi licèt extero opem ferre, quominus opprimatur à communibus inimicis, & conſequenter Regnum ei ſubuentionem præſtare tenetur, ità *ex Ricch.quodlib.3.quaſt.27.* concludit *Conſil.de Georg. repet.feud.cap.57.nu.43.*

69 Sextus eſt caſus, ſi nouas Prouincias acquırere vellet, vel deperditas recuperare, iuſta enim cauſa tunc emergeret, quia intereſt ſubditis, & Regnis, Regem eorum eſſe potentem, poſſidereque plura Regna, quod autem licèt tendat ad ſingulare bonum ipſius Regis, tamen etiam reſpicit commune bonum Regnorum, ità *ex Diu.Anton.par.2.tit.cap.13.§.2.caſ.4. & 5.* Ricch. *quodlib. 3. quaſt.27. §. ſciendum, Conſ.de Georg.repet.feud.cap.57.nu.41.Iudex Taſſon.pragm.de anteſat.verſ.4. obſer.3.*

70 Quod probatur *ex Conſt.*Regn. *quamplurimum*, quæ dat adiutorium Baroni à vaſſallis, pro emenda terra, rationem redduut DD. quia intereſt vaſſallorum, vt eorum Dominus habeat plura feuda: ſed maior ratio eſt, in Rege poſſidente plura Regna, vndè ſecuriores erũt ſubditi aliorum Regnorum, vt inquit *Conſ.de Georg. loc.cit.nu.42.verſ.quibus confert.*

71 Septimus caſus eſt, ſi vxorem duceret, vel primogenitus naſceretur, vel ipſe in Regno veniret, *Innoc.in cap.non minus de conſecrat. Eccleſ. vel altar. Iudex Taſſon. pragm.de anteſat. verſ.4. obſeru.3. nu.32.*

72 Octauus eſt caſus, ſi Rex ad inopiam
vergeret, etiam ex ſua culpa, putà ob lu-
dos, ob iniuſta bella, & ob nimias largi-
tiones, ſic *Ceuall. ar. regal. docum.2.*Reg.
Sanfel. diſcept.vnic. de donat. poſt 1. tom.
deciſ.num.35. idemque notant *Canoniſtæ*
Medina C.de reſtit. quaſt.13. Malderus in
2.2.tract.5.cap.6.punct.4.Leſſius lib.3.cap.
33. dub.6. nu.48.de iuſtit. & iur. Turria-
nus in 2.2.tom.2.diſput.44. dub.2. num.5.
Molina de iuſt. tract.2. quaſt.667. num.4.
Barthol.à S.Fauſto in ſpec. confeſſ. diſp.33.
quaſt.11.Molfeſ.in ſumm.tom.2. tract.12.
cap.22.num.72. Vaſq.opuſc.de reſtit.cap.6.
73 *§.1.dub.2. n.24.* Et ratio eſt, quia inopia
Regis vergit in perniciem totius Regni; vt
ergò imminenti malo prouideatur, lici-
tum erit tributa imponere, vel de nouo
augere, & parum refert, ſi in inopiam in-
ciderit Rex culpa ſua, modo tributis im-
poſitis, vel denuò auctis, publico bono
prouideat, vt inquit *P.Diana moral.reſol.*
tom.3.tract.3.de parlam.reſol.4.

74 Sed tenetur Princeps in tali caſu omnes ſumptus parum neceſſarios excidere, & à prodigalitatibus in poſterum ſe continere, vt aiunt *Molina, Leſſius, & Diana loc.cit. Conſil. de Georg. cit. cap. 57. Iudex Taſſon. d.verſ.4.obſer.3.in fin.*

75 Verumtamen in caſu poſito nonnulli cõtrarium tenuerunt, dixeruntque, quod quãdo Rex fuit in culpa, applicando redditus, & tributa in alios vſus, non tenentur ſubditi donatiuum præſtare, ità *Luc. de Penn.in l.vnic.C.de ſuperindict. lib.10. nu.11. Afflict.in cap.1. §. extraordinaria collatio, num.4. quæ ſit prima cauſ.benef. amittend.*

76 Nihilominus non obſtant, & illis ſatis
abundè reſpondit *Conſ. de Georg. d. cap.*
57.nu.36. cuius dictis me remitto: vnum
tamen nota, quod priuatis licèt præcide-
re ſumptus quotidianos, ex animi arbi-
77 tratu, quod in Principibus locum non
habet, nàm maximos ſumptus coguntur
facere, eoſque ipſis ſummè neceſſarios
fore, de quibus ſi quid recidatur, in ip-
ſorum, & Principatus cedit exitium, vt
inquit *Reg. Valenz. conſ.99. num.9.in fin.*
vol.1. & ſequitur *Reg. Sanfel. d. diſcept.*
vnic.nu.34.

78 Nonus caſus eſt, nàm donatiuum Regi debetur pro cauſa belli contrà ſuos rebelles, vt dixit *Andr.in cap.ſed nec alia iuſtior num.41. quæ ſit prima cauſa benef. amitten.Conſ.de Georg.cit.cap.57.nu.35. in fine,* & nos in tract.de fiſco dicemus.

79 Sed *Andr.in eod.loc.in fin.ver.dixi de rebellione iniuſta* id limitat, quando per Tyrannidem Dñi, vaſſalli rebellarentur; Tamen reſpondetur, quod ſua pace dicta limi-

Digitized by Google

80 limitatio cõtrà expreſſam rationem tenderet, nàm dato vno inconuenienti, plura ſequerētur, ſcilicèt, inobedientia iſtorum vaſſallorum, eorumque defectus recuſando adiuuare Principem, & ipſi non debent eſſe Iudices cauſæ, ſed adiuuare Principem in caſu ſuæ neceſſitatis, vt in propoſito inquit idem *Conſil.de Georg. d. cap.57.nu.35. in fine.*

In his ergò caſibus concurrere videtur iuſta,& legitima ratio,quę ex parte cauſę finalis primò requiritur, vt extraordinarium donatiuum præſtari debeat,Requiritur etiam ſecundò ex parte cauſæ formalis, quod proportionaliter imponatur, vt ſuperius annuimus.

81 Vndè debent ſubtiliter perſcrutari populi facultates, & vires, ſubditorumque neceſſitates,& indigentias,vt inquit *Barthol.Salon.de iuſt. 2.2. tom.2. q.77. art.3. controu.6. Rodriq.in ſumm. par.2.cap.74. nu.2. Turrian.in 2.2.to.2. diſp.45. dub.2. nu.7.Molfeſ.in ſumm. tom.2.tract.12. cap. 22.num.36. Reg.de* Ponte *de poteſt.Proreg. tit.4. de Regal.impoſit.num.45.* & ſi fieret

82 donatiuum,cuius quantitatē Vniuerſitates ſoluere non poſſunt, iniuſtum, & tyrannicum iudicaretur, & ad ſolutionem non tenerentur, ſic *Vega in ſumm. tom.1. cap.15.caſ.3. Nauarra de reſtit.lib.3.cap.1. nu.237. Petr.de Ledeſma in ſumm.tom.2. tract.7.cap.2.fol.195.* P.*Diana* vbi plures cumulat *reſol.moral.tom.3.tract.3.de parlam.reſol.5.*

83 Quinimò in caſibus prædictis, vbi Ciuitas, & Regnum donatiuum Regi præſtare tenentur,poſſunt datium imponere, vt ex capitale, quod prouenit ex venditione redditu um illius,valeant ſummam donatam exoluere, ità *Reg.de* Pont.*dec.4. nu.14.Bellug.in ſpec.*Princ.*de donat. Cur. rub.46.§.donum, Capyc.deciſ.*148. *Ceuall. art.regal. docum.20.Reg.Sanfel. d.diſcept. vnic.nu.13. Taſſon.d.ver.4. obſeru.3.* quia his occurrentibus indigentijs donum non dicitur, vt inquit *Ceuall.art.real. docum.20.*

84 Poteſt quoque ſubditis imponi aliqua particularis exactio, vt ex illius redditibus valeat Rex ſuis indigētijs ſuccurrere, vt firmat plures adducens *Conſ.de Georg. repet.feud.cap.57.nu.32.* ſed illa remoueri debet, quoties neceſſitas ceſſauerit, vt inquit *Molina de iuſt.& iur.to.3.diſp.667. Suarez lib.5.c.13. Azor. inſtit.moral. 3.p. lib.5.cap.25. Leſſ.de iuſt.& iur.lib.2.c.33. dub.6.Alphonſ.de Caſtr.de leg.penal.lib.1. cap.5. Conſ.de Georg.loc.cit.*

85 Quod limitatur, quando cauſa, quæ quandoque ceſſat, de facili poteſt redire, vel ſuperueniat alia denuò,nàm tùnc licita eſt exactio, ità *Salon. de iuſt. 2. 2. queſt.77.art.3. controu.5. Suarez d. lib.5. cap.13.Conſ.de Georg.ibidem nu.33.& 34.*

Hæc autem exactio Ciuibus Neapolitanis, & habitantibus in eadem Ciuitate indici non valet; ſiquidem particulari fruuntur priuilegio, vt non poſſint adſtringi ad aliquod ſoluendum,ex cauſa donatiui, vel alterius impoſitionis, quæ indiceretur à Rege, vel Prorege,vt ſonāt verba expreſſa *capit.*Regni *Neap.27. Magni Capitanei fol.31.& 32. Regis Catholici fol.44.*& ſic obſeruari teſtatur *Reg.de* Pont.*deciſ.14.nu.23.* quamquam non benè referat cap. prædicta,cum dicit Ciuitatem Neap.eſſe immunem virtute dictorum capit. quod eſt falſum.

Id tamen intelligerem,quando donatiuū, vel alia indictio imponeretur à Rege, vel Prorege,ſed quando ipſa Ciuitas donaret,& aliquam exactionem Ciuibus imponeret, non crederem ambigi poſſe, quod illa valeat imponi; ſiquidem *capit.* ſupradicta,vbi talis immunitas fundatur, expreſsè loquuntur in caſu, quo Rex,vel Prorex exactionem aliquā ex dictis cauſis imponit;hinc eſt, quod non porriguntur, quando Ciuitas iure, & cauſa ſubſiſtente exactionem imponit. Capitula enim cum ad ſupplicationem Ciuitatis fuerint conceſſa, non extenduntur vltrà petita per eandem Ciuitatem, quæ nec præſumitur voluiſſe ſibi, & ſuæ poteſtati præiudicium inferre,quod maximum reſultaret, ſi Ciues immunes eſſent ab impoſitionibus,exactionibuſque,à Ciuitate indictis.

His dictis, vt tertiò ſatisfaciamus quęſito ſupra propoſito,debemus hic referre praxim, quæ ſeruatur tempore, quo donatiua diſponuntur.Diuerſificatur tamen illa,ſicuti diuerſificantur perſonæ donan-

86 tes. Vndè à Ciuitate ſic ſeruatur ſtylus, nàm vt diximus, Ciuitas noſtra repræſentatur per Sedilia, ſeù Plateas, & ſex

ſunt

ſunt Plateæ, quæ corpus miſticum Ciuitatis conſtituunt, quinque Nobilium, & ſexta Populi. Hinc vnumquodque Sedile ſuos cōgregat nobiles, indè vnus eorum proponit cauſam peragendi donatiuum, & modum ſoluendi, poſteà maior pars illius Sedilis congregati, quid agendum concludit. Hoc in qualibet Platea, vel Sedili peracto, videtur, quid maior pars Platearum, putà quatuor ex ſex deliberauit de donatiuo, eiuſque quantitate; ſi donatiuum fieri concluderunt, conſtitutū remanet, & deindè decretum ſuper illius conualidatione interponit Regium Collaterale Conſilium.

87 A Regno hæc alia obſeruatur praxis Dominus Prorex habitis literis à S. M. quibus donatiuum ſingulis binis annis petit, vel vrgente iuſta, & legitima cauſa, ſupra deſcripta, Barones omnes à Regno conuocat, qui omnes accedere debent, vel Procuratores mittere, ipſis vnitis Syndicus creatur, qui ex Nobilium Cœtu alicuius Sedilis eligitur; indè congregantur in aliquo particulari loco, vbi accedit Dominus Prorex, & Regium donatiuum à Baronaggio, & Regno faciendum proponit, & Syndicus aſſurgit ante præſentiam Domini Proregis, & petit ab eo licentiam, vt poſſit congregare parlamētum generale, in quo proponatur donatiuum petitum, & fiat debita concluſio, vt poſſit demum ipſe nomine Ciuitatis, Regni, & Baronaggij ipſi Domino Proregi reſpondere, & Dominus Prorex licentiam concedit; deindè Ciuitas duodecim creat Deputatos; alioſue duodecim Barones, qui eligi debent ſex, ex Titulatorum Cœtu, & reliqui ex Baronibus. Poſteà iſti Syndicus, & viginti quatuor deputati in vnum coadunantur, in aliquo loco, vbi interueniunt etiam Aduocati, prout ego dūm munere aduoca-

88 tionis fungebar, interfui in donatiuo, quod egit Regnum in anno 1645. vndec. mill. (vbi multum cooperaui, vt meæ deuotioni ſatisfacerem) & de donatiuo tractatur, illudque à maiori parte ipſorum concluditur; ſed Deputati, à Ciuitate electi, etſi duodecim, vnicum tantùm ſuffragiū habent, ſedent tamen in latere dextero, & primò ſubſcribunt concluſionem. Illo demum concluſo, redit Dñs Prorex, & donatiuum nomine S.M. acceptat, vt teſtantur *Reg. de Pont. dec. Collat. Conſil. 14. Iul. Caſ. Capace. in lib. quem foraſtiero nominat, fol. 660.*

Ex hac praxi additur ſupradictis in præcedenti §. 5. quod Syndicus totam Ciuitatem, & Regnum repræſentat, & propriè dicitur principalis defenſor, & perſonam ſubſtinet Vniuerſitatis, & Collegij, à quo creatur, *Gloſ. in cap. vnico ext. de Syndico, Spec. in tit. de Syndico, Reg. de Ponte deciſ. 15. nu. 13.* Ac poteſtatem habet congregandi parlamentum, & ordinare valet, vt interueniant, qui aſſiſtere debent, & vt votent, qui votare reluctant, & vt concluſiones ſubſcribant, qui ſubſcribere nolunt, vt inquit *tex. in l. ad legatum, & l. ad rem mobilem, ff. de procur. l. 2. ff. de iuriſdict. omn. Iudic. l. oratio, ff. de ſponſ. Reg. de Pont. cit. deciſ. 14. nu. 15.* Et etiam poteſt mandata relaſſare, & facere, imò ergà parlamentarios, & concernentia materiæ, de qua agitur, aliqualem iuriſdictionem habet, vt teſtatur *Reg. de Ponte deciſ. 14. Collat. Conſil.*

89 Præterea notatur, quod Barones, à Prorege vocati, tempore, quo de donatiuo eſt tractandum, accedere debent, vt deſumitur *ex tit. Cod. in ius vocat. vt eant,* & notant *Bellug. in ſpec. Princ. rub. 4. ex l. fin.* vbi *Plat. nu. 2. C. de conductor. & procurat. Dom. Auguſt. l. 10.* imò ſi contrauenerint, pœna plectentur, vt firmat *Maſtrill. de magiſtrat. lib. 5. cap. 13. num. 36. Olivan. de iur. fiſc. cap. 10. num. 9.* Verùm ſi

90 abſentes eſſent, ſunt expectandi, §. *quod autem de conſuet. rect. feud. Taſſon. in prag. de anteſat. verſ. 9. obſeru. 3. in princ.* Vel ſi

91 accedere non valent, per Procuratores comparere poſſunt, vt ait *Giurb. dec. 118. nu. 23. Taſſon. ibi.*

92 Non tamen excuſantur Prælati, alijq; Eccleſiaſtici feuda poſſidentes, vel habentes vaſſallos, cum accedere, & interuenire debeant in parlamento, *cap. petimus 11. quæſt. 1. Bouadill. in polit. lib. 2. cap. 10. nu. 66. Frecc. de ſubfeud. lib. 1. verſ. alia*

93 *etiam fuit nu. 28.* Et ſi mandata Principis neglexerint, & in parlamento non venerint, quid erit adhibendum, aut gerendū per poteſtatem ſecularem, vide *Pereyra de manu Regia cap. 12. n. 12. Hevia in Curia Philipp. p. 1. in gloſ. 9. fol. 17. col. 4. Cenall. de cognit. per viam violent. gloſ. 6. nu. 65. Azeued. tom. 2. lib. 4. tit. 1. l. 4. nu. 12. Cenedo*

*ncdo in quaſt.canonic.quaſt.*43.*nu.*24. *Bo-ſad.tom.*2.*polit.cap.*18. *nu.*62. P. *Diana moral. reſolut. tom.*3.*tract.* 3. *de parlam. reſol.* 23.

94 . Verùm ſi omnes Parlamentarij nòn accederent, iuris indubitati eſt,quod poteſt de re tractari, ſi maior pars præſentium interueniat, vt fundat *Bellug. ſpec. Princ.rub.*45.*in fin.Taſſon.pragm.de ante-fat verſ.*4.*obſeru.*3.*nu.*17. *Guid.*Pap.*deciſ.* 424. *Rouit.conſ.*100.*nu.*23.*vol.*1.*Reg.Va-*

95 *lenz.conſ.*99.*nu.*62. imò pars minor ſufficit in contumaciam maioris partis, vt ex pluribus inquit *Taſſon.ibid.nu.*17.

96 Lege autem Regni aliter diſponitur, nàm in anno 1533. Regnum noſtrum Inuictiſſimo Imperatori Carol. V. felicis recordationis ſupplicauit, vt maior pars poſſet præiudicare minorem in his donatiuis. Tamen fuit denegatum,ea ratione, quia cedere hoc poſſet in magnum præiudicium Regni, vt habetur *in cap.Neap. fol.*123.*à ter.* & teſtatur Reg. *de Ponte de poteſt.*Proreg.*tit.*4.*de regal.impoſit.nu.*19.

97 Sed quod concludit maior pars congregatorum attenditur, & ſeruatur, vt fundāt Reg.*de Pont.d.loc.cit.* Reg.*Valenz. conſ.*99. *nu.*62. P.*Diana reſol.moral.to.*3. *tract.*3.*reſol.*27. Contrarium tamen ſer-

98 uatur in Regno Siciliæ,ſiquidem in parlamento, quod fit in dicto Regno, interuenit etiam Bracchium Eccleſiaſticum, & ſi Eccleſiaſtici non concurrunt, donatiuum, nō concluditur, vt teſtatur P.*Diana loc.cit.in fine.*

His dictis cirtà quartum quęſitum ſup. examinari propoſitum, dicimus, quod communis Doctorum ſententia eſt,vt ne-

99 mo immunitate, vel exemptione aliqua gaudeat, quòad contributionem in donatiuis Regi factis, licèt ampliſſima exemptionū priuilegia retineat, conſtat enim *ex tex.in l.munerum ciuilium,§.patrimoniorum autem, ff.de muner.& honor.* & ſic fundant *Aret.in l.ſi duobus,§.*1.*per illum text.de legat.*1.*Io:de Plat.in l.eum decurionatus,C.de decur.lib.*10.Reg.*Moles deciſ.manuſcrip.*26.*Reg.Reuert. deciſ.* 54. *nu.*3. *Index Taſſon.pragm.de anteſ. ver.*4. *obſeru.* 3.*nu.*27.

100 Hinc eſt,quod Regia Camera pluries declarauit, neminem immunitate potiri in donatiuis, quod proceſſit, tàm generaliter, quàm particulariter: generaliter ſic fuit decretum, vt teſtatur *Taſſon. loc.cit.* particulariter decreuit cōtrà Vniuerſitatem Ciuitatis Caſtri maris de Srabia,ſupponente priuilegio potiri,exemptionem concedente,prout euenit in menſe Decembris 1570.teſte *Reg.Moles d.deciſ.*26. idemque contrà Vniuerſitatem Ciuitatis Tarenti, quæ non ſolùm habebat priuilegium ampliſſimum exemptionis ab omnibus impoſitionibus ordinarij, & extraordinarijs, ſed etiam dictum priuilegium cōtinebat clauſulam exemptionis à donis, vt teſtatur *Reg.Moles d.deciſ.*26.*in fine,& Index Taſſon. loc.cit. nu.* 29. qui inſuper *nu.* 29. refert, id etiam deciſum contrà francos Ciuitatis Coſentiæ.

101 Verùm hæc poſtrema deciſio contrà Vniuerſitatem Tarenti, vt verùm fatear, ſucceſſit, quia dicta Vniuerſitas non obſtante huiuſmodi exemptione ab anno 1466.ſemper in donatiuis Regi factis cōtribuit, vndè fuit allegata ex parte Fiſci

102 præſcriptio, quæ ex ſola patientia ſoluendi inducitur, illaque ſufficit pro titulo, vt fundat *Andr.in §.præterea Ducatus n.*37.*in fin. de prohib.feud.alien.per Feder. Reg.Lanat. conſ.*57. *Taſſon.loc.cit. nu.*26. ac proindè Fiſcus obtinuit, vt aſſeuerat *Reg Moles d.dec.*26.*in fin.Taſſon.ibi.n.*29.

103 Quod ſecus erit,ſi in facto,pſcriptio nō concurreret; ſiquidem quando Vniuerſitas habet aliquod priuilegium à donis, etiam quod totum Regnum donet, ſibi non præiudicatur ; regula enim *l. quod maior, ff.ad municip.* non habet locum,

104 quando agitur de præiudicio patrimoniali habentis immunitatem, ità *gloſ. ſingul.in l.*2.*C.quæ ſit longa conſuet.* & diffuſè tractat *Reg. Moles d. deciſ.* 26. *Taſſon. ibidem.*

105 Verum hoc nec damnum Fiſco inferret, nàm rata illa exempta cedit in damnum Regni, nòn autem Regis, cui integrum donatiuum debetur, vt fundat, & refert pluries deciſum *Reg.Moles d.deciſ. manuſcrip.*27. idque etiam alias fuit generaliter deciſum per Reg.Cam.vt refert *Index Taſſon.loc.cit.*

Quod iuri conſonum eſt, nàm exploratum habetur, vt defectus, & deficientia minus idoneorum poſſit onerari, & diuidi inter eos, qui in meliori ſtatu, & ſufficientia reperiuntur, *l.* 1. *C. de omni agr. deſert.*

deſert. lib.11. l.omne territorium, C. de cenſ.& cenſit. lib.11. auth. de collatoribus, §.ſi verò aliquando, collat.9. Luc.de Penn. in rub.C.de ſuperindict.lib.10. Capyc. in inueſt.feud.ver.collectis, ver.diminuta Ciuitate.fol.124. Reg.de Ponte. de poteſt. Proreg.tit.4.de regal.impoſit.§.1.nu.2. Ægid. Thomat.tract.de collectis,ver.retenta, nu.11.com.12.

Idem probat *Reg.Rouit. in conſult. in mater.donatiui poſt 1.tom. conſil.nu.31.* & inquit, quod poſſit Rex in omnem euentum propter defectum non ſoluentium (etiam ſi debitum ſpectaret ad totum Regnum, vt vniuerſos) exigere nouum ſuper indictum impoſitum ab alijs potentibus, *ex Bar.in l.2.§.ſed poſſibile eſſet, C.de apoc. publ. lib.10.*

Et ratio in noſtra ſpecie eſt, quia ſumus in donatiuo facto in certa quantitate ab Vniuerſitate totius Regni, tanquam ab vno corpore, quo caſu licet aliqua loca reddantur impotentia, aut deficiant, non per hoc aliæ Vniuerſitates excuſantur, nàm remanet idem Regnum, & idem debitum, & totum Regnum repræſentatur ab alijs Vniuerſitatibus, quæ ſunt habiles ad ſoluendum, *l.inſuper, §.fin.ff.quod cuiuſq; Vniuer.nomine, Bart.in l.4. §.actor, nu.8. ff. de re iud.& in l.2. C.de apoc. publ. lib.10. Reg.Rouit.cit.conſult. nu.22.*

106 Hinc etiam infertur, quod ſi Vniuerſitates aliquæ eſſent impotentes, Barones illarum ratam tangentem ſoluere tenerentur, vt fundat *Sotus de iuſt.lib.3.quæſt.6.art.7.* P.*Diana moral.reſol.to.3. tract.3. reſol.26. Reg.Rouit. in conſult.poſt 1. tom. conſ.n.32.* Contrarium tamen eſt equius, vt tenet *Taſſon.d.loc.nu.2.* quod etiam fir-
107 mauit *Reg.Valenz.conſ.99.nu.63.* vbi ex pluribus id probat, vt ibi. idemque ait *Conſ.de Georg.repet. feud. cap.57.num.59.* firmans, quod ſi vni, Rex damnum inferat, ab altero non eſt facienda refectio.

108 Quid autem dicendum ſit de Eccleſiaſticis, nùm illi contribuere teneantur? & non teneri aſſerit P.*Diana.loc.cit.reſol.22. verſ. ſed hæc opinio*, & refert ad idem *Dnard.in bull.Cœn. can.18.quæſt.12. nu.1. Molfeſ. in ſumm. tom.2. tract.12.cap.23. nu.174. Alter.de cenſ. tom.1. lib.5. cap.6. diſp.16.dub.13. Bellett.diſquiſ.cleric.tit.5. p.1.§.2.Garſ.de beneſ.tom.1.p.2.c.4.nu.13. Megala p.2.l.2.c.17.q.6.nu.121.*

109 Contrariam tamen opinionem tenent *Reg. Sanfel.d.diſcept.vnic.de donat.nu.38. poſt 1.tom.deciſ.* vbi allegat *Iul.Ferrete.de gabell.nu.432. Theſaur.quæſt.for.8. n.12. Campag.ad cap.Reg. item ſtatuimus, quod Clerici, qui clericaliter viuunt, Cenall. comm.cont.comm.quæſt.578.n.3. Bouadill. in polit.lib.2.tom.1.cap.18.n.297. Cacheran.deciſ.18.Petr.de Gregor.de Republ.l.3. cap.7. nu.24.* cum alijs per ipſum *Sanfel.* allegatis.

110 Illam tamen declarat idem *Sanfelic.* quod procedat, quando laicorum non ſuppetant facultates, vel talia onera ferantur, conſulto Romano Pontifice, ad quod allegat *tex.in c.aduerſus de immun. Eccl.& Mar.Alterium de excommun.to.1. lib.5.cap.12.fol.751.* qui inquit, ſic non
111 raro in vniuerſo Chriſtiano Orbe cum neceſſitates publicæ irruerent, cōſueuiſſe Summum Pontificem Principibus lacis decimas bonorum Eccleſiaſticorū indiulgere, & nemo eſt, qui hoc neſciat, & addo *Martam de iuriſd.p.4.cent.1.caſ.1. nu.52.*

112 Verum quod Prælati, alijque Eccleſiaſtici, feuda poſſidentes teneantur in donatiuis contribuere, poteſt probari ex his, quæ ſequuntur.

113 Et primò ex Doctor. qui vltrà ſup.cit. hoc tenuerunt *Flumada l.54.tit.6. par.1. gloſ.2. nu. 1. Mexia in pragm. taxæ panis concluſ.5.num 63. Cenedo in collect. ad ius canon.p.2.collect.153.nu.3. Lauden. lib.1. conſ.145.nu.3. Graſſ.de effect.cleric. eff.3. nu.21. Caſtill.de tert. tom.7.cap.9. nu.20. Gratian.diſcept for.cap.390.nu.17. tom.2. Mag. Laurent. Ortiz de polit. & immun. Eccleſ.p.3.conſid.5.*

114 Probatur ſecundò *ex tex. in l. munerum ciuilium, §.patrimoniorum autem, ff. de muner. & honor.* ibi: *ab huiuſmodi muneribus neque primipilaris, neque veteranus, aut miles aliuſuè, qui priuilegio aliquo ſubnixus eſt, neque Pontifex excuſatur,* idemque etiam diſponitur *in l.ad inſtructiones, C.de Sacroſ.Eccleſ.* & concordat cum *l.vnic.C.de ſuperindict.*

115 Probatur tertiò, nàm licèt perſonæ Eccleſiaſticæ ſint exemptæ, tamen bona eorum patrimonialia, temporalia ſunt, & merè ciuilia, quapropter temporalibus Principibus ſubiecta dici, affirmat *Graſſ. de effect.cleric.eff.3.nu.21.P.Diana d.tract. 3.de parlam.reſolut.22.*

Rrr 2 Nec

116 Nec valet dicere, quod talia bona or-
dinem habeant ad tales perſonas exem-
ptas, vt ad proprios Dominos. Quia re-
ſpondetur, quod tale dominium eſt me-
rè temporale, & ad finem temporalem
de ſe ordinatum, ergò reſpectus ille non
dirigitur ad tales perſonas vt exemptas,
ſed præcisè vt Ciues; vt inquiunt *P. Dia-
na, & Carol. de Graſſ. loc. ſup. citatis*.

117 Probatur quartò, quia Prælati pręſen-
tes in parlamento, ſi expreſsè non repu-
gnent, videntur inhęrere illis, quæ fiunt
per maiorem partem parlamenti, *Afflict.
in proęm. conſt. Regn. quæſt. 4. in fin. Taſſon.
pragm. de antefat. verſ. 4. obſeru. 3. nu. 15.*
quod etiam probat *Camer. in l. Imperia-*
118 *lem fol. 66. lit. T.* dicens, quia dùm ſpe-
cialiter ſunt vocati, & ſilent, videntur
conſentire.

119 Probatur quinto, quia Prælati feuda-
tarij Regis, feudumque ab ipſo Rege
poſſidentes, Regali iuriſdictioni ſuppo-
nuntur circà feudum, & Regi obedire
tenentur, *cap. ſi quæ cauſa, §. his itaque 11.
quæſt. 1. auth. de Sanctiſs. Epiſc. §. ſi quis
contrà aliquem clericum, Cacher. deciſ. Pe-
dem. 30. nu. 6. Afflict. deciſ. 36. nu. 11. Lar-
rea alleg. fiſc. 103. num. 7. Bouad. in polit.
to. 2. cap. 18. nu. 64.* Imò Prælati, vel Epi-
120 ſcopi circà feuda nunquid laici reputē-
tur, vel priuilegio ſuffragentur, tractat
idem *Bouad. loc. cit.* Hinc ſequitur, quod
teneātur Regi donatiuum præſtare, quod
ipſi competit, nedùm vti directo Domi-
no feudorum, ſed vti Regi, & Domino
perſonarum, & bonorum ſubditorum.

121 Neque vrget, quod per reſcriptum
Apoſtolicum, quod refert *Ferald. de iu-
ribus franc. nu. 14.* cautum ſit, quod ſi Prę-
lati non offerant contribuere, non tenen-
tur; Quia reſpondetur, quod loquitur in
donatiuo, quod fit in Regno Nauarræ, vt
teſtatur *Taſſon. loc. cit.*

Prætereà alia erit in præſenti indagā-
da quæſtio, vtrum Barones Regni con-
tribuere teneantur in præſtatione huiuſ-
modi donatiui? Ratio enim dubitādi eſt,
122 quia Barones ſufferunt, & portant onus
diei, & ęſtus, ſeruiendo, vt debent in bel-
lis, cum ſuis perſonis, & bonis, & ſunt pri-
mi, qui ſe exponunt ordinarijs periculis
pro Dei, & ſuorum Regum ſeruitio, de-
fenſione, & conſeruatione Regni, vt in-
quit *Andr. in cap. ſi filij nati n. 2. ſi de feud.
defunct. milit. Iacob. de Ayello tract. de iu-
re adoha nu. 15. Reg. de Pont. de poteſt. Pro-
reg. tit. 4. de regal. impoſit. nu. 4. & 5.*

Hinc dixerunt DD. quod Barones ſa-
tisfaciunt implendo, & præſtando ſerui-
tium præfixum, & taxatum in principio
123 conceſſionis ſuorum feudorum, & ſol-
uendo adoham, quę in locum ſeruitij mi-
litaris ſucceſſit, *cap. 1. de form. fidelit. Af-
flict. in tit. de prohib. feud. alien. per Feder.
ver. vt autem ęquitas, num. 9. Oltrad. conſ.
134. verſ. patet igitur, Io: Vinc. de Anna in
cap. 1. de vaſſall. decrep. ætat. nu. 151. Reg.
Lanar. conſ. 57. nu. 4. & ſeq. Luc. de Penna
in l. 1. nu. 42. C. de ruſtic. ad vllum obſeq.
Azeued. in l. 1. tit. 4. lib. 6. recomp. num. 20.
Petr. Gregor. tit. de feud. conceſſ. par. 7. quæſt.
8. nu. 35.*

124 Proindè donatiuum præſtare non te-
nentur, vt inquiunt *Afflict. lib. 2. ad Con-
ſtit. Sicil. rubr. de except. hoſtica num. 11.
Capyc. in inueſt. feud. ver. feudatariorum
exceptiones, verſ. vlt. incip. feudatarius,
Barthol. de Capua ad Gramat. ſuper Conſt.
Regn. in rub. de exceptione hoſtica num. 4.
fol. 64. Marin. de Caramanico ibid. nu. 16.
Reg. Tap. lib. 3. ius Reg. tit. de except. fol.
191. nu. 6.*

125 Ratio eſt, quia regulariter Princeps
non poteſt feudatarijs nouum grauamen
imponere, *l. cum dos, ff. de pact. dotal. l. per-
fecta, C. de donat. quæ ſub modo, Camill.
Borrell conſ. 1. nu. 107.* Et in Baronibus
126 conſeruatur ſplendor, & defenſio Rei-
publicæ, & nationis, ideòque debetur il-
lis maior gratificatio, & obſeruantia, cū
ſit multum iuri conforme, eos in aliquo
releuari, qui grauantur in alio, *l. cum, qui,*
vbi *gloſ. & DD. ff. de iur. iuran. Hier. Ga-
br. conſ. 69. nu. 42. vol. 2. Crauett. conſ. 622.
nu. 29. & conſ. 803. nu. 3. Neuiz. conſ. 66.
nu. 10. Io: Bapt. Coſta tract. de portione ra-
ta, quæſt. 47. num. 8.* non debet enim quis
duplici grauamine onerari, *Nicol. Feſtas
tract. de æſtimo, & collect. p. 2. cap. 3. nu. 21.
Caſſan. conſ. 64. nu. 3.*

127 Sed ego contrarium dicerem, quod
ſcilicet teneantur Barones contribuere
in ſolutione donatiui, quemadmodùm
reſponderunt *Marin. Frecc. lib. 2. de ſub-
feud. author. 3. Baron. num. 26. Bolognett.
conſ. 1. nu. 86. Reg. Lanar. conſ. 57. num. 3.
Capiblanc. ſuper pragm. 3. Baron. nu. 15. &
16. Mar. Giurb. deciſ. 118. nu. 2. & 3. Reg. de*

Pont.

Pont. de poteſt. Proreg. tit. de regal. impoſit. §. 9. nu. 27. Reg. Valenz. conſ. 99. num. 61. vol. 1.

Et huic opinioni adhęrere, etſi videatur *Praeſ. Camil. de Curte in diuer. iur. feud.*

128 *§. cum igitur nu.* 54. tamen deindè inquit, quod durante exactione donatiui conſuetum eſt, vt non poſſit exigi adoha.

Verùm huiuſmodi animaduerſio *à Camill. de Curte* exarata, ab alijs non reperitur addita, nec ipſe alios Doctores id

129 firmantes congerit, imò DD. ſuperius relati, & communis Doctorum ſententia abſoluta, & indiſtincta eſt, vt teneantur Barones in donatiuis contribuere, quamuis onus adohæ ſuſtineant, vt teſtatur *Reg. Valenz. conſ. 99. n. 61. cum ſeq.* & idem etiam aſſerit *Andr. de Iſern. in cap. 1. §. fin. de pac. iur. firman.* dicit enim *Andr.* quod quamuis aliqui dixerint, non poſſe peti ſeruitiū à Baronibus feudatarijs Regni, niſi quando ipſius redditus non ſufficerent, & bellum eſſet contrà infideles, tamen Barones hodie non ſolùm donant pro ſe, ſed comparent, & donatiuum faciunt pro eorum terris, & in ſimilibus donatiuis contribuunt, proùt alij Regnicolæ. Hinc deſumitur, quod onus adohæ non impedit præſtationem donatiui, nec donatiuum ſolutionem adohæ. Quod etiam alijs munitur medijs.

130 Primò, nàm ratio, quarè vaſſalli teneantur Regi donatiuum præſtare, nititur authoritati, & poteſtati Regis, obligationique ſubditorum, ſeù vaſſallorum; Rex enim eſt Dominus perſonarum, & bonorum ſubditorum, & poteſt bona eorundem auferre, vndè ſubditi tenentur Regi præbere omnes ſumptus ad ſuę perſonæ ſuſtentationem, ſuorūq; Regnorū, vt ſupra fundauimus. Hæc autem ratio Barones, quoque procul ſcrupulo comprehendit, ſiquidem ipſi ſubditi ſunt, Ciues, & vaſſalli, ac maiorem habent obligationem, quia feuda à Rege tenent, proindè in donatiuis contribuere teneantur.

131 Secundò, quia Barones potiuntur in eorum terris beneficio ſubuentionum, propter ipſa feuda, quæ habent, & à vaſſallis conſequuntur, in recognitionem vtilis dominij adiutoria in caſibus *à Cōſt. Regni quamplurimum* ſtatutis, ergò ipſi è conuerſo in recognitionem directi dominij tenentur vti vaſſalli, donatiua Regi præſtare.

132 Tertiò, quia adoha feudo eſt circumſcripta, onuſuè feudi dicitur, donatiuum verò perſonæ Baronis inhęret, ideò alterum ab altero non impeditur, ſed vtrumque debetur, vti debitum ex diuerſa cauſa, & nomine.

133 Quartò, quia in iure non eſt verum, vt onus adohæ liberet feudatarium ab alijs oneribus, & ſeruitijs præſtandis, ſed teneri eos ad alia onera, & ſeruitia, ac etiam ad collectas, circumſcripto onere adohæ, reſponderunt *Bald. in cap. 1. §. 1. verſ. nota quod feudum, tit. per quos fiat inueſt. Ioann. de Amic. conſ. 8. nu. 62. Reg. Valenz. conſ. 99. nu. 66. lib. 1.*

134 His præterea accedit, quod iuris certi eſt, vt nullus excuſetur à contributione in donatiuis, etſi quacumque prærogatiua, vel priuilegio gaudeat, *l. nullus, C. de curſu publ. lib. 10. l. 2. C. quib. muner. & præſtat. l. neminē, C. de Sacroſ. Eccl. Oldrad. conſ. 98. Reg. Valenz. d. conſ. 99. nu. 69.*

135 Ex his dictis ſupereſt quintus articulus, qui facillimè reſoluitur, cautum enim eſt, in pragmatica edita ſub die 18. Nouembris 1617. quod donatiuum à Ciuitate, vel Regno nemini præter Regem

136 fiat, etiam ſi eſſet Prorex Regni; & hæc ſanctio ea occaſione proceſſit, nàm anteà fuit concluſum, donari ducatos nouemmille D. Franciſco de Chiueda Priuato Ducis Oſſunæ, tunc Regni Proregis, & ſic teſtatur *Iudex Taſſon. in d. ver. 4. obſeru. 3.*

137 Et hæc eadem ſanctio, viget quoque in Regno Siciliæ, ibi enim ſic expreſsè fuit prouiſum per *cap. Reg. Caroli* 165. illudque ex regalibus literis cōfirmatum fuit, vt firmant *Garſ. Maſtrill. de magiſtrat. tom. 2. lib. 5. cap. 15. nu. 27. P. Diana moral. reſol. tom. 3. tract. 3. de parlam. reſol. 29.*

138 Verùm ſi adeſſet licentia Regis, vt Ciuitas, vel Regnum poſſet offerre donatiuum aliquod Proregi, tunc non ſufficeret maior pars ad cōcludendum dictum donatiuum, ſed omnes cōcurrere deberent, vt inquiunt *Maſtrill. loc. cit. Azeued. in addit. ad Cur. Piſan. lib. 2. cap. 14. Barboſ. in collect. tom. 1. lib. 1. tit. 2. cap. 6. n. 6. Gomez. tom. 2. var. cap. 3. nu. 14. Villagut tract. de reb. Eccleſ. non ritè alien. lib. 1. par. 1. cap. 101. num. 3. P. Diana. d. reſol. 29.* Et ratio

diſpa-

139 diſparitatis eſt, quia donatiua, quæ Regi fiunt, nomine ſunt voluntaria, ſed neceſſariò Regi debentur, quod non procedit in donatiuis faciēdis Domino Proregi, quia omninò ſunt voluntaria, & ideò omnes concurrere debent, quia de omnium agitur præiudicio, & quando alicui efficitur præiudicium in ſingulari, tunc omnium conſenſus requiritur, vt firmat *P. Diana d. reſol. 29.* vbi complures glomerat.

140 Præterea Vniuerſitatibus quoque Regni prohibetur, vt non poſſint ſe vniri pro donis dandis, ſeù ſalarijs conſtituendis quibuſuis perſonis, ſine expreſſa Proregis licentia, etiam ſi ad beneficium locorum piorum facienda eſſet, vt loquitur Regia Pragmatica edita ſub die 24. Nouembris 1614. & firmat *Taſſon. prag. de antefat. ver. 4. obſeru. 3. nu. 33.*

141 Imò Baronibus vetitur aliud dari, quā *in Conſtit. Regni quamplurimum* præſcribitur, vt inquit *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit. de donis, & expenſ. Vniuerſit. nu. 12. Taſſon. loc. cit.* & nos ſupra probauimus.

142 Sed Nuncijs nouum aliquod bonum portantibus, non interdicitur ex cauſa publicæ lætitiæ euentæ aliquid donari, vt ait *tex. in l. 1. C. vt publ. lætit. lib. 12.* & notat *Gloſ. ibidem, Taſſon. loc. cit. nu. 30.*

De officio, & poteſtate Electorū, Ciuitatis, eorumque facultatibus, & iuriſdictione, ac munere Plateæ Popularis.

§. VI.

SVMMARIVM.

1 *Annona regimen ad Iudices ordinarios ſpectat.*

2 *Sedile quodlibet in annona cura conſtituit vnum Electū; ſed Sedile Montanea duos, & quare, nu. 3.*

4 *Electi Ciuitatis congregantur in ædibus Diui Laurentij.*

5 *Electi Ciuitatis curā habent, ne extrahātur frumenta; & de illis prouidere Ciuitatē, & vt vbertate Ciuitas abūdet n. 6. & vt bona commeſtibilia iuſto pretio vēdātur n. 7. ipſi faciunt bāna, & pœnas imponunt, & tranſgreſſores capiunt, & illos aſſignant M. C. puniendos nu. 8. & pœnas applicant pro reparatione, & alijs neceſſarijs Ciuitatis nu. 9. & non dum gubernium annonæ habent, ſed ſuas partes interponunt cum Domino Prorege, ne extractiones concedantur nu. 10.*

11 *Rex noſter prouidet vtilitati Ciuitatis, vt victualia non extrahantur etiam pro Hiſpaniarum Regnis.*

12 *Electi Ciuitatis taxam pretij in rebus commeſtibilibus imponunt, tranſgreſſores carcerant, tradunt M. C. ſed cuſtodes tenentur obedire ordines Electorum, num. 13.*

14 *Hoſpitali Sanctiſſimæ Annunciatæ applicantur pœna contrà vendentes bona commeſtibilia.*

15 *Electi Ciuitatem circueūtes viſitant ſubditos; & licentias expediunt pro vſu Ciuitatis nu. 16.*

17 *Electi Ciuitatis dicuntur Procuratores conſtituti à Plateis pro gubernio, & adminiſtratione Ciuitatis; & habent mandatum cum libera nu. 18. & adducuntur verba Capituli Regis Ladiſlai, num. 19.*

20 *Electi Ciuitatis poſſunt declarare Nobiles, & creare Conſules nationis Neapolitanæ, in qualibet parte mundi, poſſunt aggregare, & allicere Ciues; & priuilegia Ciuitatis Neapolitanæ concedere, nu. 21. ſed hæc authoritas fuit abrogata à Regia Camera nu. 22. poſſunt etiam allectos, ciuilitate priuari, ex iuſta cauſa nu. 23. nec priuatio indiget ratificatione Suæ Maieſtatis nu. 24.*

25 *Ciues allecti Neapoli, non ſunt liberati ab oneribus.*

26 *Sindicatus cauſæ, Regentis, & Iudicum M. C. V. & Curiæ Admiratiæ cognoſcuntur per Electos Ciuitatis.*

27 *Electi Ciuitatis Iudicium ferunt in cauſis ſubditorum, qui ſunt venditores rerum commeſtibilium; & ſolent huiuſmodi cauſas committere Aduocatis Ciuitatis,*

tis, nu. 28. & à decretis illorum appellatur ad S.C.nu.29.

30 *Conſultores Ciuitatis faciunt relationes in S.C.capite cooperto tantùm; ſed quãdo alloquuntur in Tribunali Electorum, ſedent in ſella,capite non detecto;& Electi tenentur ipſis aſſurgere nu.31.*

32 *Studentes,& mulieres inhoneſtæ à vicinis honeſtis exfractum habent ordine Electorum.*

33 *Electi Ciuitatis condunt concluſiones concernentes publicam vbertatem.*

34 *Clerici ligantur concluſionibus,factis per Electos Ciuitatis,concernentibus publicam vbertatem.*

35 *Electi Ciuitatis habent curam ſalutis, & habent cimbam armatam pro tali cuſtodia,nu.36.*

37 *Deputati ſalutis,qui ſunt, & onus eis iniunctum refertur.*

38 *Electi Ciuitatis expediunt literas Patentes,ſalutem atteſtantes, & tempore Peſtis regimen habent nu.39. & in Tribunali S. Laurentij omnia tractantur, num.40.*

41 *Tribunal S.Laurentij regitur per Electos, quod prius erat magnum palatium, in quo fuit poſteà ædificata Eccleſia.*

42 *Electi ſedent in Tribunali S. Laurentij, & ſubſcribunt ſcripturas abſque præcedentia.*

43 *Electus Popularis ſemper poſtponitur Nobilibus, & vltimum locum occupat.*

44 *Electi Ciuitatis licèt ſint ſeptem, quia Sedile Montanea duos Electos creat, tamen vnam vocem habent, proùt Electus Popularis, & quod à quatuor Electis concluditur, maiorem ipſi partem faciunt,nu.45.licèt antiquitus Electus Popularis mediam partem ſuffragiorum habebat, nu.46.*

47 *Tribunal S. Laurentij petunt omnes Reges, Proreges,Proceres,Officiales, & Nobiles, & ibi generalia parlamenta vocantur nu.48.*

49 *Fortificationis Tribunal, in ædibus S. Laurentij regitur, & à quo fuit inſtitutum, ex quibus componitur, nu. 50. cuius ſit poteſtas,& iuriſdictio,nu.51. & curam habet viarum, & aquarum nu.52.& cognoſcit de vacuis intus, & foris Ciuitatem, nu.53. & in mari, & in vijs maritimis,in quibus nec Portulani,nec Iuſtitiarij ſe intromittũt n.54.*

55 *Reuiſionis Tribunal regitur in eodem loco S. Laurentij, ex quibus illud componitur nu.56. ab eius decretis,& ſignificatorijs appellatur ad Collaterale Conſilium,nu.57.*

58 *Deputati capitulorum,qui ſint.*

59 *Deputati Salutis in Tribunali S.Laurẽtij reſident, & quomodò ſe geſſerunt in anno 1656. tempore Contagij in hac Ciuitate, & quæ poteſtas fuit eis tributa per Dominum Proregem nu.60. reſcriptum Dom.Proregis inſcritur,nu. 61. ſed executio pœnarum tributa uit M.C.V.nu.62. tenor reſcripti, nu. 63. & poſteà D.Prorex iuriſdictionem tributam Deputatis Salutis reuocauit, & M.C. delegauit, nu. 64. tenor dicti reſcripti, n.65.& formam,ac inſtructiones procedendi dictus D.Prorex præſcripſit.n.66.*

67 *Campanile, ſeù Turrim S. Laurentij Ciuitas habet, & tormenta bellica, quæ in ea conſeruantur, & quando fuerunt aſportata in Caſtro nouo, & poſteà reſtituta, num.68.*

69 *Ciuitas Neap. ſeruat pecunias in arca Saluatoris.*

70 *Electi Ciuitatis an repræſentent totam Ciuitatem,opinio affirmatiua, num.71. negatiua nu.77.*

72 *Electi Ciuitatis in ſolemnitatibus publicis lætitiæ, & luctus, feſtiuis, vel lugubribus veſtibus induuntur, ac etiam in ingreſſu Regis,Ciuitatem repræſentant, nu. 73.*

74 *Veſtes feſtiuæ, & luctus applicantur ad beneficium Electorum; quod ſecus eſt de iure communi,nu.75.*

76 *Vxor non tenetur reſtituere veſtes feſtiuas, lugubres autem ſic,ad beneficium hæredum viri.*

78 *Iuramentum fidelitatis à Regibus præſtandum per Plateas recipitur.*

79 *Electi, & Procuratores Ciuitatis non præiudicant Vniuerſitatem, niſi congregato Conſilio.*

80 *Vniuerſitas non poteſt condemnari in cõtumaciam, licèt notificatis adminiſtratoribus, neglexerint ipſi comparere; & ſententia nulla redditur nu.81.*

82 *Electi nullatenus repræſentant Vniuerſitatem; & conſuetudo in contrarium nulla eſt,nu.83.*

84 *Litteras ſcribere nomine Ciuitatis vetitum eſt Electis; ex concluſionibus Platearum*

tearum, cuius verba referuntur, nu. 85.

86 Ciuitas Neapolitana repræſentatur, per Plateas, ſed non per Electos.

87 Recuſare Iudicem nomine Ciuitatis, an poſſint Electi ipſius.

88 Rationales Ciuitatis an reddant computum, Tribunali reuiſionis.

89 Lis ſub nomine dignitatis, eſt iuſta cauſa recuſationis Iudicis.

90 Deciſio Collateralis Conſilij circà recuſationem Regentis Muſcettula.

91 Electi non poſſunt lites Ciuitatis inſtruere, ſed hoc ſpectat ad Deputatos capitulorum; qui Procuratorem ad lites conſtituunt, nu. 92.

93 Vniuerſitas an poſſit Iudicem ſuſpectum recuſare.

94 Monaſterium poteſt Officialem ſuſpectum allegare ex perſona Monaci.

95 Iudex ſcienter inferens grauamen, poteſt vti ſuſpectus allegari, in alia cauſa.

96 Suſpictio Iudicis oritur ex recurſu, & appellatione, cum ex ipſis animum Iudicis ad inimicitiam prouocetur.

97 Suſpictionis iuſta cauſa eſt inimicitia etiã leuis; & ſi recuſans dederit cauſam, dummodò non fieret malitioſè, nu. 98.

99 Vniuerſitas non poteſt Iudicem ſuſpectum recuſare; & ità deciſum per S.C. & de ratione, nu. 100.

101 Teſtis de Vniuerſitate non reijcitur, quãdo agitur de intereſſe, & commodo Vniuerſitatis.

102 Suſpectus Iudex Prælato, vel tutori, non eſt ſuſpectus Eccleſiæ, vel pupillo.

103 Suſpectus non redditur Iudex, ex cauſa adminiſtrationis officij, & ſua iuriſdictionis.

104 Suſpectus an reddatur Iudex in cauſis Ciuitatis, ad cuius inſtantiam fuit remotuꝫ ab aliquo officio.

105 Suſpictio Iudicis non oritur ex actibus adminiſtrationis iuſtitiæ.

106 Suſpictionis etiam eſt lis agitata inter duos Iudices ex cauſa precedentiæ, vel ex cauſa inhibitionis inter eos, ratione iuriſdictionis, nu. 107. non autem inter conſanguineos, nu. 108.

109 Electus Popularis reddit ius in ſua domo omnibus vendentibus res commeſtibiles, capitulationes ſtatuit Platea Populari cum pœnis, nu. 110. & illas exigit nu. 111. & vt fruges veniant in hãc Ciuitatẽ per 25. miliaria, precipit n. 112. Prouidet Ciuitatem de omnibus rebus comeſtibilibus, nu. 113.

114 Popularis Electus creat Conſules omnium artium ipſi ſubditorum, & capitulationes condit nu. 115. & maritagia puellarum ſorte diſtribuit, nu. 116.

117 Electus Popularis tempore belli congregat Ciues actos ad arma, & tribunos elegit, conſulto Prorege, nu. 118. & ipſe eſt Dux nu. 119. & practicatum refertur, nu. 120.

121 Electus Popularis expellit perſonas inhoneſtas à vicinis honeſtis & antiquitus cum Electis Nobilibus creabat notarios, nu. 122. & cum duobus Electis Nobilibus circuit Ciuitatem, & viſitat vendentes bona commeſtibilia, nu. 123. & ſi ipſe nõ interuenit, quatuor Electos Nobiles interuenire requiritur, n. 124.

125 Popularis Platea facultatem habet extrahendi frumentum, biſcoctum, & ſalem pro certa quantitate, & adminiſtrat Eccleſias, à Platea inſtructas, & de introhitibus diſponit, num. 126. & quæ ſunt nu. 127.

127 Eccleſia à Platea Populari inſtructa, & adminiſtrata referuntur.

128 Platea Popularis conſultores in quibus ſolemnitatibus aſſiſtunt.

129 Popularis Platea quando oratorem ad Regem deputauit pro negotijs, populum concernentibus.

130 Platea Popularis Deputati aſſiſtunt cum Iudicibus M.C.V. tempore viſitationis pauperum.

131 Platea Popularis officia adminiſtrantur etiã per Nobiles Ciuitatis, & Regni, nec adimitur nobilitas, & beneficijs popularibus nobiles gaudere poſſunt, n. 132.

133 Titulati non excuſantur à muneribus, Nobilibus ſpectantibus.

134 Dignitas maior non præiudicat priori dignitati.

135 Titulatus fuit creatus Electus Ciuitatis, & nullam præcedentiam habuit.

De

De officio, & poteſtate Electorũ, Ciuitatis, eorumque facultatibus, & iuriſdictione, ac munere Plateæ Popularis.

§. VI.

INclitæ Ciuitati noſtræ Sereniſſimorũ
Regum prouidentia, Ladislai nempè,
& Federici Primi, annonæ cura, eiuſque
regimen fuit impartita, quamquam alibi,
etſi conſpicuæ Ciuitates, annonæ cura ad
1 Præfectum Vrbis, ſiue ad Præſidem, &
ordinarios Iudices ſpectet; ſic dictat *tex.*
in l.cura carnis, ff. de offic. Præfect. Vrb. l. an-
nonam, ff. de extraordin. criminib. l. fin. §. *1.*
ff. ad leg. Iul. de annon. l. fieri in princip.
ff. cit.
2 Vndè quodlibet Sedile vnum nobi-
lem conſtituit, Sedile verò Montaneæ
duos; ea de cauſa, quia eſt vnitum cum
Sedili Forcellæ, quod antiquitus aderat
3 in hac Ciuitate, & poſteà ob exiguum
numerum familiarum Nobilium, quæ
fruebantur honoribus illius Sedilis, cum
Sedili Montaneæ fuit annexum. Prædicti
Nobiles, ac alter vir, ex cœtu Populi con-
ſtitutus, huiuſmodi annonæ curæ incum-
4 bunt, qui vocantur Electi, & in vnum
congregati, in ædibus Diui Laurentij cõ-
ueniunt: Quibus autem facultatibus, iu-
riſdictionibus, & prerogatiuis fulciantur,
patet ex his, quæ ſequuntur.
5 Etenim eorum iudicio, & poteſtati Re-
gis Ladislai Sanctione committitur, ne-
dùm vt ipſi ſint ſolliciti, ne extrahantur
à Ciuitate frumenta, & alia victualia, ad
vbertatem ſpectantia, ſed vt ipſi Ciuita-
tem prouideant, de victualibus, & frugi-
bus, ad hoc, vt ſemper Ciuitas vbertate
6 abundet. Cauere quoque debent, ne fru-
ges vendantur, niſi conuenienti pretio;
nec quidquam, quod ad vbertatem ſpe-
7 ctat, contrà iuſtum, & conſuetum pretiũ,
diſtrahatur; poſſunt etiam frugibus prę-
tium indicare, ac mandata facere, banna
8 ferre, pœnas imponere, & exigere, tranſ-
greſſores capi facere, captiuos aſſignare
M.C.V. alijſue quibuſuis Officialibus Ci-
uitatis, per quos voluit cuſtodiri, abſolui,
atque liberari, ad petitonem ipſorum
Electorum, & vt pœnæ ab illis iuſtè, &
cum omni æquitate, quantum attinet ad
9 officium ſupradictum, exigantur, pro re-
paratione Ciuitatis, & pro alijs cauſis
neceſſarijs, cõcernentibus vtilitatem Vni-
uerſitatis prædictæ; & inſuper eiſdem
Electis omnia alia committuntur, quæ ad
procurandum commodum, & vtilitatem
dictæ Vniuerſitatis ſpectare noſcuntur, ſi-
cut ipſis melius viſum fuerit, ità diſponi-
tur *in cap.* Regis Ladislai, incipiente *vo-*
bis ſex, quod per *Reg. Sanfelic. in prax.*
ſect. 15. nu. 2. recolitur, illudque confir-
matum fuit à Federico I. Rege circà an-
num 1486. vt *in cap. 37. Neap. fol.* 18. &
notat *Surg. de Neap. illuſtr. cap. 24. nu. 9.*
Hinc eſt, quod dicti Electi nedùm
gubernio annonæ vacant; proùt ex dicto
10 capitulo Ladislai obſeruant *Summonte*
in hiſtor. Neap. lib. 1. cap. 7. fol. 185. 186.
Montan. ſuper prag. de adminiſtr. Vniuerſ.
fol. 9. nu. 64. Reg. Sanfel. d. ſect. 15. num. 6.
qua de re præcauere tenentur, ne frumen-
ta extrahantur, aliæque fruges ad vber-
tatem, incolumitatẽque; imò ſuas partes
interponere debent, cum Domino Prore-
ge, nè facultates concedat pro huiuſmò-
di bonorum extractione; ſiquidem Rex
11 noſter Inuictiſſimus ſuam vtilitatem, ſui-
que Ærarij augmentum, quod ex huiuſ-
modi facultatum conceſſione largè ex-
creſcit, noſtrę communitatis bono, & in-
columitati poſtpoſuit, præcepitque ſuis
litteris, ne huiuſmodi facultates impar-
tiantur, etiam ſi Hiſpaniarũ Regnis pro-
uideri contingerit; vt teſtatur *Surg. de*
Neap. illuſtr. cap. 15. nu. 47. & cap. 24. n. 30.
12 Et inſuper ipſi Electi taxam pretij in
rebus commeſtibilibus imponunt, pœ-
naſque adijciunt, & tranſgreſſores carce-
13 ratos tradũt M.C.V. cuius cuſtodes per-
ſcrutare tenentur ordines Electorum ex
cap. Regis Ferdinandi in anno 1476. pro-
mulgato, qui voluit etiam, quod pœnæ
14 huiuſmodi contrà dictos tranſgreſſores
cedant commodis Sacri Hoſpitalis San-
ctiſſimæ Annunciatæ huius Ciuitatis, vt

Digitized by Google

habetur ex dicta conceſſione Regis Ferdinandi *in capitulis Neap.*38.*&* 52.*fol.*18. & teſtatur *Taſſon.de anteſat.verſ.*3. *obſ.*3. *nu.*231. *&* 232.

15 Amplius poſſunt Electi circuire Ciuitatem, viſitare ſubditos,non obtemperãtes ordinibus emanatis pro annona,pœnis præfixis punire; & etiam litteras paten-
16 tes, ac licentias expedire pro vſu vbertatis, vt notat *Surg.de Neap.illuſtr.cap.*15. *nu.*17.*Capacc.in lib.del foraſtiero fol.*651.

17 Quinimò ipſi Electi dicuntur procuratores, conſtituti à Plateis, & adminiſtratores Ciuitatis denominantur,& poſſunt cõcludere,ac dirigere omne id,quod
18 ad gubernium Ciuitatis ſpectat, & cenſentur habere mandatum,cũ libera &c, à Ciuitate, *Molfeſ. in ſumm. par.* 2. *cap.* 15. *tract.*12.*nu.*47. *Thor.in vot.*55.*par.*2. *nu.* 32. *Montan.in pragm.*2.*de adminiſtr.Vniuerſit.num.*327. *Capac.in lib.del foraſtiero fol.*637.quodq; ſu.idetur ex verbis eiuſdẽ
19 capituli Regis Ladislai, ibi, *Omniaque alia faciatis, quæ ad procurationem, commodum, & vtilitatem dictæ Vniuerſitatis ſpectare noſcuntur, ſicut vobis melius viſum fuerit*. Propterea ipſis Electis ex dictis verbis dignoſcitur, non dùmtaxat conceſſam fuiſſe poteſtatem, circa annonam; ſed etiam quòad omnia alia nomine Ciuitatis.

20 Quamobrem poſſunt declarare nobiles, creare Conſules nationis Neapolitanæ, in qualibet parte mundi, & hi Conſules poſſunt deputare Proconſules; prout eſt in Regno Siciliæ,& in alijs Regnis, vt refert *Capac.d.loc.fol.*650.*à ter.&* 651. idemque approbatum firmat à Cæſarea Maieſtate Imperatoris Caroli V.

21 Pariter poſſunt agregare, & allicere Ciues,illoſque priuilegijs Ciuitatis Neapolitanæ exornare, *Reg. Moles in deciſ. manuſcript.*15. *Reg.Sanfel.deciſ.*74. *nu.*6. *& deciſ.*324.*& in prax.ſect.*14.*nu.*2.*Reg. Rouit.in pragm.*1..*de immunit. Neapolitanor. nu.*6. *Capac.in d.lib.del foraſtiero fol,* 550.idemque patet *ex cap.*12.Regis Ferdinandi II. *de anno* 1495. & *in capit.* 23. Magni Capitanei *in priuilegijs, & capitulis Neapolitanis prag.*35. quamuis hæc
22 authoritas fuit abrogata à Regia Camera, vt firmat *Taſſon.in pragm. de anteſat. verſ.*3. *obſer.*3.*nu.*233. Quæ autem priuilegia habeãt Ciues agregati,vide *cap.*53. Regis Catholici *fol.* 45. *à ter.* & quid ſit de iure communi cautum,vide *Fontanell. de pact.nuptialib.par.*1.*clauſ.*3.*gl.*3.*n.*79.

23 Imò poſſunt Electi Ciues allectos ciuilitate priuare, iuſta exiſtente cauſa, vt *ex cap.* Regis Federici 12. *&* 15. Tamen
24 requiritur, vt priuatio à Sua Maieſtate ratificetur, *Reg. Rouit in pragm.* 1. *de immunit.Neapol.n.*10. *Reg.Sanfel. deciſ.*324. *nu.*2. & ait *nu.*3, quod Ciues allecti non
25 ſunt liberati ab oneribus, ratione originis impoſitis *ex l.ordine,§.fin.ff.ad municipalem,*

26 Cognoſcunt etiam Electi cauſas ſyndicatus Regentis, & Iudicum M.C.V. & Curiæ Admirati, & aliorum Officialiũ, vt *in rit. M.C.V.*108. & *in cap.66.* Regis Catholici, & notat *Taſſon. in pragm. de anteſat.verſ.*3.*obſeru.*3.*nu.*229. & illi etiã antequam officium adipiſcantur,iuramẽtum, præſtant in munibus Electorum in forma tradita *in d.cap.*66. Regis Catholici,& notat *Taſſon.d.verſ.*3.*nu.*331.*Surg. de Neap.illuſtr.cap.*12.*nu.*31.

27 Inſuper Iudicium ferunt,in cauſis ſubditorum, qui ſunt omnes exercentes artes rerum comeſtibilium, ſic habetur in capitulis Ciuitatis Neapolis, dictis *del benuiuere,*& *in cap.*5.Regis Catholici *fol.*
28 39.*à ter.* ſed huiuſmodi cauſæ ipſi committunt alicui ex Aduocatis Ciuitatis,qui
29 Conſultores nominantur, & à decretis ipſorum appellatur ad S.C. vbi dicti Cõ-
30 ſultores relationem faciunt,capite ſolũmodo cooperto, vt refert *Marcus Anton. Surg.de Neap.illuſtr.cap.*27.*nu.*43.*Taſſon. in prag.de anteſat.verſ.*3. *obſ.*3.*num.*230.
31 Verùm ipſi Aduocati, aut Conſultores alloquuntur in Tribunali Electorum ſedentes in ſella, & capite non denudato, & amplius Electi tenentur ipſis aſſurgere, quando eorum Tribunal petunt, *l.final. C.de Aduocat.diuerſ.Iudic. Bouadill.in polit.c. lib.*3. *cap.*8. *nu.*19. *Taſſon. d. verſ.*3. *obſer.*3.*nu.*230. *in fin.*

32 Præterea Electi exfractum decernunt ſtudentibus, & mulieribus inhoneſtis ex vicinijs honeſtis, vt *ex cap.*Regis Catholici 59.*de anno* 1505.*fol.*46.*à ter. Taſſon. d.verſ.*3.*obſer.*3.*nu.*233.

33 Et inſuper quaſcumque Concluſiones condere poſſunt,publicam vbertatem cõcernentes: illiſque autem concluſionibus
34 nunquid ligentur Clerici, agunt articulum

lum *Bald. Felin. & alij in cap. Eccleſia S.*
Mariæ de Conſtitutionibus; Caſſan.in con-
ſuetudinib. Burgundiæ in rub.1. verb. cor-
polamet.n.91. in rub.13.§.5.nu.2. Oliban.
de iure fiſci cap.14. num. 133. ſed milites
procul omni dubio comprehenduntur,
dùm ſubijciuntur illis, quæ ad ornatum
Ciuitatis, eiuſque publicam vtilitatem
pertinẽt, *Calices in viridario militum nu.*
25. Cancer.var.reſol.tit.de ſeruitutib. nu.
223. Taſſon.d.ver.3.obſeru.3.num.232.in
fin. & latius de hoc articulo egi in tract.
de fiſco Regiæ iuriſdictionis, prælo tra-
dendo.
35 Imò amplius inter cæteras prærogati-
uas, ipſis Dominis Electis collatas, conti-
netur cura conſeruandi ſalutem; tenen-
tur enim omni ſtudio vacare, vt Ciuitas
36 à morbo contagij eruatur: vndè retinent
cimbam, armis munitam, pro cuſtodia
portus Neap. & continuò aſſiſtunt vnus
37 ex nobilibus Sedilis Portus, alter Plateæ
Popularis; & hi nuncupantur Deputati
Salutis, & recognoſcunt naues, cimbas,
& bona ſuper illis onerata, & à quibus
nàm locis veniant, ſi fortè ſint contagio
ſuſpecti, & cõperto, quod à loco ab omni
ſuſpicione immune perueniant, & itine-
rantes ſint incolumes, datur illis liberum
cõmercium; alioquin ad expurgationem
conficiendam traduntur, in loco, ædifica-
to per Ciuitatem noſtram, in ſcopulo
Chioppini, in mare Inſulæ Niſitæ, vbi eſt
Deputatus cuſtos, ne bona, & perſonæ
ſuſpectæ deſolutæ diſcedant à loco præ-
dicto, vt conſtat ex ſententia Regis Fe-
derici, infra citanda.
38 Electi quoque litteras patentes expe-
diunt, ſalutem atteſtantes hominibus, &
nauibus, quæ diſcedunt ab hac Ciuitate,
vt notat *Capac.in lib.del foraſtiero fol.651.*
39 Vlterius eiſdem Dominis Electis re-
gimen Ciuitatis tribuitur tempore, quo
Ciuitas morbo Epidemiali vexatur, quẽ
Deus ſemper euertat, ſic *ex peculiari ſen-*
tentia Regis Federici *de anno 1597. inter*
priuilegia, & capitula Neapolis pragm.29.
verſ.item quod dicti Populares, cuius ver-
ba ſunt.
40 *Quod in caſu peſtis omnia tractentur,*
& cõcludantur in Eccleſia Sancti Lauren-
tij per ſex Electos. Exequutio autem con-
cluſionis cum interuentu, & authoritate
Officialis noſtri. Quid autẽ fuerit perſcru-
tatum in praxi, de anno 1656. inferius di-
cetur.
41 Regitur autem Tribunal ab ipſis Ele-
ctis, in ædibus Sancti Laurentij, vbi anti-
quitus erat magnum palatium, indè Rex
Carolus I. aliqua ſtatus ratione fretus,
palatium illud deſtruxit, & ibidem Ec-
cleſiam cõſtruxit, Diuo Laurentio ex vo-
to dicatam; & paruus locus, qui hodiè
42 videtur, remanſit, vbi Electi congregan-
tur, & abſque præcedẽtia ſedent, is enim
de nobilibus prius ſedet, qui prius adue-
nit, & etiam is prius ſcripturas ſubſcribit,
ad cuius manus prius ſcriptura illa per-
43 uenit; tamen Electus Plateæ Popularis
Nobilibus poſtponitur, vltimumque lo-
cum occupat, & ſubtus Nobiles ſcriptu-
ras ſubſcribit, idemque eſt de iure com-
muni prouiſum, *vt in l. 1. C. de equeſtri*
dignit. lib. 10. Taſſon. de antefat. verſ. 3.
obſeru.3.nu.32.
44 Verum etſi ipſi Electi numero ſeptem
ſint, dùm Sedile Montaneæ duos Electos
creat, cauſa ſupra relata, tamen ſex vo-
ces componunt, nàm Electi Sedilis Mon-
taneæ vnicum ſuffragium ferunt, quem-
admodùm Electus Popularis vnam tan-
45 tùm vocem habet; Proindè quod à qua-
tuor Electis concluditur, tanquàm à ma-
iori parte concluſum exequutioni demã-
datur, quamuis priſcis temporibus ante
Sereniſſimorum Regum Aragonenſium
46 dominium, Populus mediam ſuffragio-
rum partem habebat, teſte *Summonte in*
prima parte hiſtoria Neapol fol.139. quod
indè fuit derogatum, peculiaribus ordi-
nibus Suæ Maieſtatis, exequi ipſe diſpo-
nens ſententiam Regis Ferdinandi II. de
anno 1496. qua fuit prouiſum, concluſio-
nes per quatuor ex Plateis conditas, ob-
ſeruari, tanquam à maiori parte geſtas,
& idem fuit ſancitum ab Inuictiſſimo Im-
peratore Carolo V. in anno 1554. vt in
cap.33. Reg. Neapol. & obſeruat *Taſſon. d.*
verſ.3.obſeru.3.nu.23. & 24. & nuper idẽ
demandatum fuit Regijs litteris, expedi-
tis ſub die 14. Septembris 1644. vt anno-
tat *Reg. Sanfelic. in prax. d.ſect.15.nu.7.*
verſ. & ex his.
47 Adeò eſt hoc Tribunal inſigne, nàm
pro decernendis rebus ad regimen Ciui-
tatis, accedere debent Reges, & Prore-
ges, Proceres huius Ciuitatis, cæterique
Nobiles de Sedilibus, & reliqui Officia-

les, & Decuriones; ſic patet ex ſententia
Regis Federici Aragonenſis,quam exor-
nat *Surg.de Neap. illuſtr.cap.*12.*nu.*50. &
ibidem Comitia, ſeu colloquia genera-
lia, quæ parlamenta vocantur, celebrari
debent, *Surg.loc.cit.cap.*11.*nu.*24.*&* 27.
49 Conueniunt quoque in dictis ædibus
Diui Laurentij,alia Tribunalia,nimirùm
illud quod muniminis Ciuitatis appella-
tur, à vulgo dictum *fortificationis*; & cę-
terorum eſt principale,attenta eius anti-
tiquitate,à Cæſare Auguſto incohatum,
qui muros Neapolis ampliari ſtatuit in
anno 540. & à Rege Alphonſo II. illud
fuit ditatum, dùm datium indixit in an-
no 1505.pro munimine Ciuitatis.Et am-
plius Imperator Carolus V.alia elargitus
fuit, & etiam Domino D.Petro de Tole.
do tunc Proregi iniunxit, vt in Præſidem
50 dicti Tribunalis eligeret vnum ex Ma-
gnatibus, alioſque viginti vnum Decu-
riones Plateæ crearent; nimirum quæli-
bet Platea Nobilium tres, & Popularis
ſex, deindè ex 21. Deputatis remanſe-
runt ſeptem, qui componunt Tribunal
prædictum, eiuſque Præſes de Conſilio
Status eſt, & vita durante muneri huiuſ-
51 modi incumbit,& procedit hoc Tribunal
ad modum belli, ſolumque Proregem in
ſuperiorem recognoſcit, *Taſſon.d.verſ.*3.
obſer 3. *nu.* 140. *verſ. quo verò ad fortifi-*
52 *cationem*, illudque curam habet viarum
Ciuitatis, *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg.
tit.de abundantia Ciuitatis*, §.6. *num.*21.
curas etiam interponit in aquis, & aquæ-
ductis, vt *in pragm.* 1. *&* 2. *de aquis*, *&*
53 *aquaductis*, & inſuper recognoſcit om-
nia vacua intus, & foris Ciuitatem, ex
quibus in paucis annis Ciuitati auxit red.
ditus annuorum ducatorum 8000.& etiã
cognoſcit de lauis,ideſt de aquis pluuijs,
illiuſque iuriſdictio extenditur à princi-
pijs vſque ad fines ipſarum verſus Ciui-
54 tatem, & mare, imò viæ maritimæ cum
pedationibus in mare, fuerũt ab hoc Tri-
bunali conſtructæ; vndè in eis nec Por-
tulanus,neque Iuſtitiarius Neapolis iuriſ.
dictionem habent, ſed huius Tribunalis
eſt cognitio,*l.*1.*ff.de via publica*,& obſer-
uat *Taſſon.d.verſ.*3.*obſeru.*3.*nu.*239.*verſ.
Tribunal hoc.*
55 Inſuper regitur in dictis ædibus Diui
Laurentij aliud Tribunal,quod reuiſionis
computorum Ciuitatis nuncupatur,illud-
que componitur ex vno ex Regentibus
56 Regiam Cancellariam, qui in Præſidem
eligitur à Domino Prorege, ex vno ex
Præſidentibus Regiæ Cameræ breuioris
togæ,ab eodem Domino Prorege conſti-
tuto, & ex duobus viris ex ſingulis Pla-
teis Electis, & ab eodem Domino Pro-
rege confirmatis, interuenit quoque fi-
ſcalis ab eiſdem Plateis nominatus,& di-
cuntur huiuſmodi Officiales Regij, & ab
eorum decretis appellatur ad Collatera-
57 le Conſilium,& etiam illorum ſignifica-
toriç ad inſtar Tribunalis Regiæ Came-
ræ executioni demandantur, *Taſſon. in
pragm.de antefat.verſ.*3.*obſeru.*3.*nu.*239.
verb.quod vero.
58 Amplius ibidem quoque conuenit de-
putatio Capitulorum,quæ nomen ſump-
ſit ab effectu ipſius exercitij; etenim in-
cumbit obſeruantia Capitulorum, quæ
meruit Ciuitas prædicta ſumma innixa
fidelitate à retro Regibus aucupari.
59 Itidem obſeruauimus in anno 1656.
quo Ciuitas noſtra morbo epidemiali la.
borauit, in eiſdem ædibus Diui Lauren-
tij coadunari Deputationem, ſalutis de-
nominatam, & illa à Plateis huius Ciui-
tatis fuit conſtituta, dùm quælibet ex ip-
ſis duos viros ex ſingulo cœtu in Depu-
tatos elegerunt, qui conuenientes in vnũ
nomine Ciuitatis,cuncta diſponebant,in.
firmos ſegregabant, & in loco deputato
confinabant, eorumque curationi proui-
debant, medelas, medicos, barbitonſo-
res,& famulos,expenſis Ciuitatis conſti-
tuebant;imò illis Deputatis,peculiari ſuo
reſcripto Excellẽtiſſimus Dominus Co-
mes de Caſtrillo tunc Prorex, & Golla-
60 terale Conſilium iuriſdictionem conceſ-
ſit, ipſiſque facultatem dedit emanandi
banna, & ſtatuendi pœnas pecuniarias,
& corporales, circà concernentia ſalu-
tem, & rectam adminiſtrationem Ciui-
tatis; voluit tamen dictus Excellentiſſi-
mus Dominus Prorex, vt cuncta exple-
rent interuentu, & authoritate Spectabi-
lis tunc Regentis M.C. D. Emanuelis de
Anghiar, qui in Præſidem deputationis
elexit, & ad exequutionem pœnarum
Deputati procederent leuato velo, & ad
modum belli, accedente ſuffragio duorũ
Conſultorum Iuriſperitorum,proùt con-
ſtat ex dicto reſcripto, cuius verba ſunt.

Per-

61 PErche dalli Deputati della general Salute di queſta fideliſſima Città di Napoli, de ordine noſtro ſono ſtati fatti; e ſi haueranno da fare, e publicare diuerſi ordini, e banni per il buon gouerno delle coſe, concernenti alla detta Salute, nelli quali ſono ſtati ſtabilite diuerſe pene alle perſone, che contrauerranno à quelle, e perche conuiene al ſeruitio di S.M. e beneficio publico, che vi ſiano perſone, che diano eſecutione alli banni, & ordini predetti, acciò ſi oſſeruino con la puntualità, che ſi deue, ci è parſo commettere queſto negotio, come con queſto commettemo all'Ill. & Magnifici Deputati, vltimamente eletti da tutta la detta Deputatione della ſalute, che ſono Fabritio Capece Bozzuto, Ignatio de Maio, D. Franceſco Dentice, il Duca di S. Teodoro, il Conte di S. Angelo, & il Dottor Vincẽzo Manna, & quelli debbiano procedere, come da noi ſpecialmente delegati, ſopra l'oſſeruanza, & eſecutione de' detti banni, & al caſtigo delli tranſgreſſori, con conditione però, che debbiano nominare dui Conſultori, con darcene ſubito auuiſo à noi delle perſone nominate, e con la loro conſulta, e parere poſſano, e debbiano procedere à pigliar informatione, & à tutto quello, che ſarà de iuſtitia, nelle cauſe predette, vſq; ad ſententiam, & eius executionem incluſiuè; e trattandoſi ſentenza di morte, ò di galera, prima di eſeguirla, ne debbiano fare relatione à noi, acciò quella viſta poſſiamo ordinare quello, ſi hauerà da eſeguire, dandoli, e concedendoli tutta l'authorità, e poteſtà baſtante, e neceſſaria, vna cum annexis, & dependentibus ex ea; atteſo con queſta ordinamo à tutti, e ſinguli Magnifici Officiali, Capitanei de giuſtitia, loro guardie, & altri, à chi ſpetta, che per eſecutione delle coſe predette, debbiano obedire l'ordini voſtri, come noſtri proprij, e così ſi eſegua, e non altrimente. Datum Neapoli die 9. Iunij 1656. El Conde de Caſtrillo. Vidit Garzia Reg. Vidit Soto Reg. Vidit Burgos Reg. Vidit Martinez Reg. Vidit Cacacius Reg. Vidit de Aquino Reg. Donatus Coppola Secretar. de Falces.

62 Indè publico bono, sũma ſolertia prouidens dictus Excellentiſſimus, tunc Regni Prorex, ſubditorumque incolumitati conſulens executionem pœnarum in bannis editis, hac occaſione cumulatiuè tribuit Iudicibus M.C.V. vt ad modum belli procederent, & conſtat ex reſcripto ſequentis tenoris.

Al General D. Emanuel de Aguiar, y Acuria del Conſejo Colateral, y Regente de la Gran Corte de la V.

63 ENtendiẽdo el Conde mi Señor à los inconuenientes, que reſultan de la inobſeruancia de los bandos, y ordenes, que ſe han dado, y dieren, tocãte al buon gobierno, y preſeruacion de la ſalud de eſta fideliſſima Ciudad, y à lo que importa al beneficio publico, que ſe executen inuiolablemente, hà reſulto S.E. que los Iuezes de Vicaria aſsi Ciuiles, como Criminales anden por la Ciudad con authoridad, y delegacion de S.E. de executar luego ad modum belli contra los cõtrauenientes la penas impueſtas en dichos bandos, y ordenes cada vno de porſi en las otinas, que V.S. les ſeñalare, haciendo poner vna horca en cada vna de ellas, y aſsi dice S.E. que lo executen, que en virtud de eſte villette les concede toda la authoridad neceſſaria, y la facultad del modum belli, y diſpenſa por eſta vez, y en eſte caſo tan ſolamente à qualquier priuilegio, Pragmatica, ley, orden, y conſtitucion, que aya en contrario, por ſer tan del ſeruicio di S. M. y bien publico, fiando S. E. que acudiran à eſto con el Celo, y atencion, que pide tan importante materia, y encarga à V.S. le auiſe ſi huuiere alguno, que faltare à tan preciſa obligacion. Dios guarde à V.S. Palacio à 19. de Iunio 1656. Franciſco Antonio Manzolo.

64 Poſtmodùm dictus Excellentiſſimus Regni Prorex ſubditorum opportunitates proſpiciens, illorum incolùmitati aſſequens, vt innoxij rederẽtur, iuriſdictionem illam deputationi Salutis tributam reuocauit, & M.C.V. delegauit nonnullis facultatibus iniunctis, vt conſtat ex reſcripto ſequentis tenoris.

Philippus Dei Gratia Rex, &c.

D. Garzia, &c.

65 ILluſtris, & Magnifici Viri Collaterali Conſiliarij Regij, fideles dilectiſſi-

ctiſſimi. Il ſtato delli tempi, e l'appretti in che ci ritrouamo nel principio del Contaggio, che hà patito queſta fideliſſima Città, e le occupationi, in che ſi ritrouauano li Giodici di queſta Gran Corte della Vicaria, ce obligorno, che riconoſcendo la neceſſità, che vi era di perſone, che accudiſſero à fare eſequire li banni, che di ordine noſtro ſi erano ordinati publicare, e ſi doueuano publicare appreſſo, e che eſequiſſero le pene in eſſi contente, commetteſſimo, e delegaſſimo la giuriſditione criminale per li detti caſi alli ſei Deputati, che le Piazze di queſta fideliſſima Città haueuano nominato per tener cura della ſalute di eſſa, & à quelli, che per loro mancamento ſi ſobrogaſſero in loro luogo: & eſſendo ceſſate le cauſe ſudette, e per altre giuſte conſiderationi, che moſſero noſtra mente, con voto, e parere del Regio Collaterale Cõſeglio, appreſſo di noi aſſiſtente, hauemo ordinato, e comandato, che ceſſi la detta giuriſditione delegata alli detti Deputati, e che torni ad incorporarſi priuatiuamente in queſta Gran Corte, nella quale era anco rimaſta cumulatiue, con eſtentione alli Giodici della Vicaria Ciuile, conforme alli ordini, che da noi ſi comandorno publicare, e perche ſe intenda il modo, con che li detti Giodici Ciuili, e Criminali di queſta Gran Corte hauno da procedere nelli negotij, e cauſe, che ſi offeriranno, circa la contrauentione delli detti ordini, e banni, hauendolo communicato con il detto Regio Collateral Cõſeglio, & con ſuo voto, & parere ordinamo, e comandamo à gli detti Giodici, che in eſequutione delli detti ordini, e di quelli al preſente li damo, oſſeruino lo ſequẽte.

Primo, che quando ſuccederà alcuno delli detti caſi, ò contrauentione de' banni, & ordini, ſubito che ne tenerà notitia
66 di eſſi, il Giodice, che prima lo tenerà, proceda à riceuere la informatione, & aſſecurarſi delle perſone colpate, procedendo ſolo alla compilatione del proceſſo ſino à ponerlo concluſo in ſtato di ſentenza diffinitiua, concedendo, & abbreuiando li termini, per giorni, & hore, conforme la grauità, e circonſtãze della cauſa, ſenza neceſſità di portarla al Tribunale, inſino che ſtia in ſtato di ſentenza diffinitiua.

Item in caſo che la notitia delle dette contrauentioni, & ordini ſi deſſero nel Tribunale di queſta Gran Corte, ò al Spettabile Regente di eſſa, ſubito all'inſtante che ſi darà la detta notitia, tenga obligatione il detto Spettabile Regente ſenza dilatione alcuna di commettere la cauſa ad vno delli detti Giodici, à fin che la ſuſtantij, e compili inſino à ponerla in ſtato di ſentenza diffinitiua, come ſi è ordinato nel capitolo precedente.

Itẽ che lo cõtenuto nelli dui di ſopra, ſi intenda non ſolamente dalli Giodici della Vicaria Criminale, mà anco della Ciuile, li quali hanno da tenere eguale giuriſditione, & authorità in quello, che tocca à ſuſtantiare, & compilare li proceſſi, e ponerli concluſi in ſtato di ſentenza diffinitiua, e nella cattura delli delinquenti.

Item che reſtando compilati, e ſuſtantiati li proceſſi nella forma ſudetta, & in ſtato di poterſe determinare diffinitiuamente, queſto lo hanno da fare ſolo, e priuatamente li Giodici della Vicaria Criminale, ſenza concorrere, ne interuenire quelli della Ciuile, eccettuando al Giodice Ciuile, che ſarà Commiſſario della cauſa, e che hauerà compilato, e ſuſtantiato il proceſſo, perche queſto volemo, che ſia relatore, & voti in eſſa come l'altri Giodici criminali, acciò poſſino ſapere tutti da eſſo li motiui, che hauerà hauuto à tempo di compilare, e ſuſtantiare la cauſa, e ciò per ſcuſare la confuſione, e dilatione, che potriano reſultare dall'ecceſſiuo numero di Giodici, quando la noſtra intentione ſe indrizza principalmente, perche con breuità ſi attenda il remedio dell'ecceſſi, che ſi offeriſcono.

Item per quello, che tocca alle cauſe, che ſtaranno pendenti, e per determinare nella Deputatione, le quali vanno remeſſe all'iſteſſo Tribunale della Vicaria, potete ordinare al Secretario, ò Scriuano della detta Deputatione, in cui potere ſi ritrouaſſero, che vi li conſegneno ſubito, e conſegnate, le proſeguirete nella forma delli ordini, che ſi è detto nelli capitoli precedenti.

Item che la giuriſditione, che adeſſo concedemo à queſto Tribunale, ſi hà da intendere, & intenda delegata, e con la

poteſtà

poteſtà di abbreuiare non ſolamente li termini della forgiudica, mà anco quelli delle diſcuſſioni,& atti ordinatorij,e con tutte l'altre preeminéze,che ſono proprie di coteſto Tribunale, con diſpenſa di qualſiuoglia conſtitutione, capitoli, ò pragmatica, che vi fuſſe in contrario.

Item che le cauſe, che ſi ritrouaſſero attualmente determinate, con pene corporali nella detta Deputatione, & pendente l'eſequutione delle conſulte, che ſopra di eſſi ci haueſſero fatte,s'intendano anco rimeſſe à queſta Gran Corte criminale, acciò che per via di reclamatione poſſa conoſcere di eſſe, e procedere alla ſua eſequutione, conforme parerà di giuſtitia.

E per megliore ſpeditione di tutto lo contenuto in queſto diſpaccio, ordinamo,& incarricamo al Spettabile Regente di queſto Tribunale, procuri di fare alli detti Giodici ciuili, e criminali alcune diuiſioni di quartieri frà li Giodici predetti, incarricandoli, che di giorno, e di notte aſſiſtano in eſſi le più hore,che potranno, à fin che di queſta maniera ſia più pronta la giuſtitia, & il remedio delli eceſſi,che momētaneamēte ſi offeriſſero, e chi hauerà di eſſi più prōtamēte notitia la dia à q̄ſto Tribunale, al quale, & al d. Spettabile Regente, e Magnifici Giodici incarricamo,che nel ſuſtantiare, e compilare li proceſſi,& in ſua determinatione, & eſequutione di ſue ſentenze prouedano con la celerità, e breuità,che ricerca materia di tanta importanza, da che depende la conſeruatione della publica ſalute, tenendo inteſo, che del contrario ce daremo per mal ſodisfatti per tutto lo quale, e per ogni coſa,e parte di eſſa, vi diamo,e concedemo tutta la noſtra authorità in ampliſſima forma, atteſo coſsì conuiene al ſeruitio di S.M. & è noſtra volontà. Datum Neap.die 18. menſis Septembris *1656*. El Conde de Caſtrillo. Vidit Sobremonte Reg. Vidit Zufia Reg. Vidit Burgos Reg. Vidit Galeota Reg. Donatus Coppola Secret. In Curia 4. fol. *176*. Criuella. Alla Gran Corte della Vicaria, ch'eſequa quanto di ſopra ſe li ordina.

67 Vlterius Ciuitas noſtra Turrim habet vulgò *Campanile* Diui Laurentij vocatū, & etiam puluerem ſeruat, ac tormenta muraria, aliaque bellica inſtrumenta in horreis huius Ciuitatis extrà Ianuam Sāctæ Mariæ Conſtantinopolis, quæ cum ad ciuiles tumultus ſedandos Regio

68 Iuſſu depoſita fuerint arma; in Caſtro nouo, precibus poſtmodum huiuſmodi Ciuitatis reſtituta fuerunt, vt notat *Surg. de Neap.illuſtr.cap.*11.*nu.*22.*&* 23. & de hoc etiam fit mentio *in pragm.* 3. *de abolitionib.* & conferunt ſcripta per *Hieronymum Mancinum in miſcellaneis lib.* 1. *cap.*1.*& per Ioannem Annum lib.de Regib. Hiſpaniæ cap.*23.

69 Et ibidem notat *Surg. cap.*4. *num.*28. quod Ciuitas ſeruat pecunias in arca, quæ Saluatoris nominatur,& hodiè bancum publicum eſt.

70 Anceps autem quæſtio quoadmodò eſt, ſi Electi præfati repræſentare cenſeantur vniuerſam Ciuitatem noſtram?

71 Aliqui affirmatiuè reſpondere prima fronte vidētur,opinātes ſic fuiſſe diſpotū ſententia Regis Federici de Aragona promulgata ſub die 12.Iulij 1498.vt in *capitulis Neapolis fol.* 29. ità *Præſ. de Franch.deciſ.*2. *nu.*1.*& deciſ.*207.*num.*8. *Ioannes Paulus Montanar.in pragm.*2.*de adminiſtr.Vniuerſit. nu.*317. *Cornel.Vitinianus in Cronic.Regn.Neap.cap.*1. *Franciſcus Imperatus in diſcurſu politico de regimine Sedilium Neapolis*, alioſque *DD.* ad rem glomerat *Reg. Sanfelic. in prax. ſect.*15. *nu.* 5. vbi idem rationibus exornat.

72 Quod adeò eſt verum, nàm in ſolemnitatibus publicæ lætitiæ, vel luctus, vbi Dn̄i Electi feſtiuis, aut lugubribus veſtibus induti comparent,in ſolemni equitatu accedunt; quemadmodùm in ingreſſu

73 Regis, eiſdem veſtibus feſtiuis ornati, vniuerſam Ciuitatem repræſentant,proùt fuit videre in ingreſſu Inuictiſſimi Imperatoris Caroli V. de anno 1536. *in priuilegijs, & capitulis Neap.fol.* 100. & idem notat *Franciſcus de Petris conſ.*46.

74 *nu.*10.*&* 11.dictæque veſtes eorum commodis applicantur, quod alia ratione non fulcitur, niſi conſuetudine regionis, quæ in præſenti re obſeruanda venit, *gl. in l.*1. *C.de excoct. & tranſlat. milit. lib.* 12. *Taſſon.de antefat. verſ.*3.*obſeru.*3.*nu.* 234.*verſ.iſti Domini*, hoc autem de iure

75 communi eſt improbatum, vt *in l.* 1. *C.vt publicæ lætitiæ;* vbi veſtes non elargiuntur,

giuntur, ſed reſtitui debent Reipublicæ, finita lætitia, ſed aliquid ſolũ datur portanti nuncium lætitiæ, ſequitur *Auendan. de exequend. mandat. lib. 2. cap. 19. num. 21.*
76 ad inſtar veſtium feſtiuarum vxori traditarum, quæ viro non ſunt reſtituendæ, proùt veſtes lugubres hæredibus viri, ſi vxor ad ſecundas conuolauerit nuptias, *Ann. ſing. 591. Reg. Rouit. in conſ. 97. nu. 1.*
77 Alij verò in hac quęſtione negant, aſſerentes, Ciuitatem repræſentari à Plateis, ità *Franciſcus de Petris in conſ. 46. num. 4. Capac. in lib. del foraſtiero lib. 9. cap. 1.* imò hanc negatiuam ſententiam amplectuntur DD. ſupra relati, nimirum *Praſ. de Franch. deciſ. 207. num. 8. Ioannes Paulus Montanar. de adminiſtr. Vniuerſ. d. prag. 9. nu. 24. Sũmonte in hiſtor. Neap. lib. 1. cap. 7. Reg. Sanf. d. ſect. 15. n. 6.* idemq; cõprobant
78 ea nimirum ratione, quia iuramentum fidelitatis, quod Sereniſſimi Reges huius Regni præſtare conſueuere, à Plateis fuit receptum; quemadmodùm ipſæ Plateæ à ſecretis creant, & æſtimatores, vulgò Tabularios eligunt, vt teſtatur *Reg. Sanfelic. d. ſect. 15. nu. 6. verſ. & ſic*, & quamquam Electi in ſolemnitatibus publicæ lætitiæ, vel luctus, proùt ſupra diximus integram Ciuitatem repræſentant, hoc autem locũ vindicauit ex permiſſione Platearum, vel proùt alij dicunt ex quadam conſuetudine, quæ dùm leuiora enitet, fuit tolerata, quod ſecus eſt in cæteris præiudicialibus, ex quibus tota Ciuitas lædi poſſit, nàm eatenus tota Ciuitas eſt congreganda, vt docet *Bart. in l. Ciuitas in princ. ff. ſi certum petatur*, dicens, quod
79 Electi, & Procuratores, ſiue alij particulares nunquam Ciuitatem præiudicant; niſi Congregatõ publico parlamento, in quo omnes conuenire poſſunt, & ſua iura proponere, *Montan. de adminiſtr. Vniuerſ. fol. 20. nu. 57.* nec enim poteſt contrà
80 Vniuerſitatem procedi in contumaciam, licet notificatis particularibus de regimine, neglexerint ipſi comparere, *l. 1. C. de*
81 *iur. Reipub. lib. 10.* & ſententia prætextu cõtumaciæ prolata, nulla redditur, *Loſeus de iur. Vniuerſ. par. 2. nu. 63.* vndè nullate-
82 nùs videtur, quod Electi Vniuerſitatem repræſentant, *gl. in rub. Cod. quæ ſit longa*
83 *conſuetudo*, imò conſuetudine contrariũ fieri non poteſt, *Praſ. de Franch. deciſ. 110. Franciſcus de Petris conſ. 46. nu. 10. & 11.* *Reg. Sanfelic. in prax. ſect. 15. nu. 6. verſ. & in proprijs terminis.*
84 Hinc etiam aliqui exiſtimant, eſſe vetitum Electis Ciuitatis litteras ſcribere Suę Maieſtati, vt refert *Reg. Sanfelic. in prax. d. ſect. 15. nu. 7. verſ. e perche, & verſ. & ex his*, quod etiam fuit cautum litteris Suæ Maieſtatis, vt teſtatur *Reg. Sanfelic. deciſ. 135. nu. 8.*

Idemque ſuadetur ex concluſionibus Platearum, traditis per *Reg. Sanfel. d. ſect. 15. nu. 7.* quarum verba hæc ſunt.

Capi concernenti all'auttorità de' Signori Eletti.

85 E Perche li Signori Eletti non deuono intricarſi in altro negotio, che della Graſſa, perloche ſono eletti, & ogn'altra ſaria fuora della loro auttorità, e giuriſditione. Per tanto s'è concluſo, che detti Signori Eletti in nome di detta Città nõ poſſano ſcriuere à S.M. per qualſiuoglia cauſa, & occaſione; riſeruando quella alle Piazze, à chi ſpetta, fuor che in occaſione di querele, ò in agrauio in diſſeruitio del publico.

Capi concernenti all'auttorità delli Deputati delli Capitoli, &c.

E Si facci inſtanza all'Eletti, & altri Deputati di detta Città, che venendo occaſione, che detta Deputatione poſſa giouare in qualche coſa alla Città, che ne auuiſano li detti Deputati, e biſognando di repreſentare alla Maeſtà Sua qualſiuoglia occaſione di rottura di Capitoli per ſeruitio del Publico, e particolarmente de' Poueri, e de tutti Cittadini, non facendoſi eccettione di neſſuna perſona, che le debbiano rappreſentare à Sua Maeſtà, e ſequitare inſino alla fine.
86 Quibus etiam aſtipulantur litteræ Suæ Maieſtatis, expeditæ ſub die 24. Septembris 1644. directæ Domino Admirato Caſtellæ, tunc Regni Proregi, & prius ex alteris ſcriptis Domino Duci de Alba tunc Proregi, illiſque decernitur, vt ſcilicet Ciuitas Neapolitana repręſentetur à Plateis, quarum quatuor integram Ciuitatem conſtituant; idcircò quod ab eis fuerit concluſum, à Ciuitate concluſum diiudicetur, & alia quoq; particularia ad Ciui,

Ciuitatis regimen ſanciuntur, illarũque
litterarum tenor ſuperiori in §.deſcripſi-
mus.
87 Hinc proptereà aliqui in dubium re-
uocant,nunquid poſſent Dñi Electi Ciui-
tatis recuſare Magiſtratus, vt ſuſpectos?
hic articulus accidit retro elapſis annis
exitari in Supremo à latere Conſilio in
cauſa ſuſpicionis,propoſitæ per fideliſſi-
mam Ciuitatem in perſonam quondam
Spectabilis Regentis Franciſci Antonij
Muſcettula, ad quem recuſandum in iu-
dicio, quod agitabatur in eodem Supre-
mo à latere Conſilio inter dictam fide-
liſſimam Ciuitatem,& Excellentiſſimum
Dominum Ducem Medinæ de las Tor-
res, tanquàm Arcis noui Oppidanum,
tùnc Dom.Electi Ciuitatis inter cætera
ſubnectebant,litem inter Ciuitatem agi-
tari.contrà dictum Spectabilem Regen-
tem, tanquam Præſidem Tribunalis Re-
88 uiſionis, qui prætendens adſtringere Ra-
tionalem eorundem Dominorum Ele-
ctorum Ciuitatis, vt redderet rationes
villicationis ſuæ,cui contradixerunt Do-
mini Electi,putantes hoc ad ipſum non
pertinere; idemque comprobarunt Pla-
teæ,concluſiones inientes,vt ſcilicet tueã-
tur Electi aduerſus hoc ſuppoſitum vi-
89 ſionis computorum per dictum Specta-
bilem Regentem, hinc licèt lis prædicta
ſub nomine dignitatis dirigebatur, erat
autem,vt aiebãt, iuſta cauſa recuſationis
ex dictis per *Reg. de Ponte deciſ.* 30. *Reg.
Rouit.deciſ.*80.*nu.*12. *Reg.Sanfel.in pract.
ſeſſ.*40.*nu.*12. *verſ.etiam.*
90 Attamen Collaterale Conſilium ſub
die 2.Ianuarij 1659. me quoque interue-
niente, vt vno ex collegis adiuncto pe-
culiari ordine Excellentiſſimi Domini
Comitis Pegnaranda,tunc Proregis,pro-
nunciauit, præcedente depoſitione, con-
geſta per dictum Regentem Muſcettula,
vt idem Regens Muſcettula interueniret,
& depoſitum reſtitueretur Ciuitati ex
cauſis penès Ioſeph Criuella à mandatis
Scribam, de qua deciſione, quoque me-
minit *Reg.de Marin. reſol.iur.cap.*94.*to.*2.
91 Et meritò nàm Electi nequeunt lites
Ciuitatis inſtruere, & in iudicijs compa-
rere, ſed id attinet ad Deputatos Capi-
92 tulorum; imò Procuratorem generalem
ad lites Plateæ conſtituere debent,ſic de-
cernitur in concluſionibus editis per eaſ-
dem Plateas, quas inferius deſcribimus,
& de illis,etiam meminit *Reg.Sanfelic.in
prax.ſect.*15.*nu.*7.
Qua de re nec poſſunt Electi recuſare
Iudicem, nomine Ciuitatis, quia Ciuitas
non repræſentatur per Electos, ſed per
dictas ſex Plateas vt ſupra diximus, *ex
Praſ.de Franch.deciſ.*207.*nu.*8. *Franciſco
de Petris conſ.*46.*Reg.Sanfelic. in d.prax.
ſect.*15.*nu.*6.
93 Imò articulus, an valeat Vniuerſitas
Iudicem, vt ſuſpectum recuſare, non mi-
nimam recipit ambiguitatem; etenim
quamuis *Conſ.Gizzarell. deciſ.*84. tradit,
quod paſſim admittũtur recuſationes ad
94 petitionem Vniuerſitatum, contrà Iudi-
ces,quemadmodùm Monaſterium poteſt
Officialem ſuſpectum allegare, ex perſo-
na monaci,ibidem exiſtentis,vt tradit de-
ciſum per S.C. *Nouar.ſuper prag.in rubr.
de ſuſpict.Official.nu.*4. prouteetiam Iudex
95 ſcienter inferens grauamen, ſi grauatus
ad Superiorem habuerit recurſum, quæ-
relas exponens contrà illum Iudicem;
dicitur proindè ſuſpectus in alia cauſa,
*Bart.in l.*1.*ff.apud quem,& à quo appella-
tur,Stephan. Aufer de recuſat.in* 45.*cauſa
recuſationis verſ. aduerte quod Bart.* cum
96 per appellationem,& recurſum animum
Iudicis ad inimicitiam prouocetur, & ità
deciſum per Collaterale Cõſilium refert
*Reg.Sanfel.deciſ.*86.inimicitia namq; etiã
97 leuis eſt iuſta cauſa recuſationis, etiam
ſi recuſans dederit cauſam inimicitiæ;
98 dummodò non fieret malitioſè *Maſtrill.
deciſ.*151.*Reg.Sanfel.deciſ.*81.
99 Nihilominus veritas in hoc articulo
eſt iñ contrarium, proùt pronunciauit
S. C. in cauſa recuſationis propoſitæ per
Ciuitatem Neap. contrà Conſiliarium
Aſcanium Muſcettula,fuit inquam deci-
ſum,vt interueniat,proùt refert *Reg.San-*
100 *fel. deciſ.* 82. & ratio eſt, quia in Vni-
uerſitate non conſideratur, tanquam
corpus fictum, intereſſe affectionis, odij,
vel amoris; proindè non poteſt Vniuer-
ſitas Iudicem recuſare, vt etiam affirmat
Bart in l.in tantum, §. *Vniuerſitas, ff. de
rer.diuiſ. additio ad Capyc. deciſ.*152. Idẽ
101 exploratum eſt in teſte, cuius depoſitio
etſi in beneficium Vniuerſitatis exarata;
tamen quando agitur de commodo, &
intereſſe Vniuerſitatis, vt vniuerſi, tunc
non reijcitur, *Felin.in cap.ſuper de teſti-
bus,*

*bus, Affl.deciſ.*400. *Capyc.deciſ.*152.*nu.*4.
*Praſ.de Franch. deciſ.*301. *Farinac.de te-
ſtib.quaſt.*60 *illat.*17.*nu.*495.& nos ſupra
egimus.
Præterea ex lite, quæ excitata propo-
nebatur inter Dominos Electos, & dictū
Regentem,tunc Preſidem Tribunalis Re.
uiſionis, non tribuitur iuſta recuſationis
cauſa, etenim ex lite huiuſmodi nullate-
nus dici poterat ſuſpectus dictus Regens
Muſcettula, in cauſa, quæ agitabatur
inter Ciuitatem, & dictum Dominū Du-
cem Medinæ de las Torres, vbi nullum
adaptatur intereſſe ipſorum Electorum;
iuris namque explorati eſt, vt ſi Iudex ſit
102 ſuſpectus Prælato, vel Tutori, ſi cauſa
non ſit illius, ſed Eccleſiæ,vel pupilli,tūc
non poteſt recuſari, *Speculat. in tit. de
ſuſpict. Iudicis, §. ſupereſt, verſ. ſi quis
Prælatus.Apicella de ſuſpic.Offecial. nu.*89.
*verſ.quis Iudex,Reg.de Marin.reſolut.iur.
cap.*114.*in fine tom.*2.
103 Rurſum ex geſtis per Regentem Mu-
ſcettulam, quæ circumferuntur ratione
ſui officij, & cauſa adminiſtrandi iuriſ-
dictionem, non datur ratio ſuſpictionis,
ità *Reg.Rouit.in rub.de ſuſpict.Official.n.*3,
idemque comprobat *Reg.Sanfel.deciſ.*82,
tradens, ſic deciſum per S.C. in cauſa ſu-
ſpictionis propoſitæ per Dominos Ele-
ctos,contrà Conſiliarium Aſcanium Mu-
ſcettula,qui dùm præſidebat in Tribuna-
li pecuniæ Ciuitatis,carceribus mancipa-
uit quoſdam Deputatos; hinc Plateæ in
vnum coadunatæ quærimonias porre-
xerunt Domino Proregi, qui indè amo-
uit dictum Conſiliarium ab officio predi-
104 cto: qua de cauſa, cum dictum Conſi-
liarium in alia cauſa deindè Ciuitas re-
cuſaſſet, fuit ordinatū, quod interueniat;
105 etenim nō eſt cauſa recuſandi Iudicem
iniuria, eidem illata, in actu adminiſtra-
tionis iuſtitiæ, *Bellett. diſquiſit. Clerical,
par.*1.*tit.de fauore Cleric.*§.5.*nu.*17. *Epi-
ſcopus Ricc. collect.*33.
Quibus nec contradicunt deciſiones
ſuperius allegatæ, nempè *Reg. de Ponte*
30. *& Reg.Rouit.*80: ſiquidem illa *Regen-
tis de Ponte* locum vindicat in caſu ſatis
106 extraneo, nàm ibi lis agitabatur de
præcedentia, inter duos Officiales; idcir-
cò tanquam inimici,recuſatio rectè mili-
tauit; proùt etiam in caſu deciſionis *Re-
gentis Rouiti* 80. imò in dicta cauſa con-
107 trà ſuſpictionem fuit pronunciatum,
nàm ibi,Iudex quidem inhibuit admini-
ſtrationem iuriſdictionis alteri Iudici;vn-
dè quamuis *Reg. Rouit.* aſſerit, vt potuiſ-
108 ſet recuſari, petente conſanguineo Iu-
dicis inhibentis; verùm S. C. decreuit,
quod interueniat, vt idem *Reg. Rouit. d.
deciſ.*80. refert. Idcircò ſatis ſuadet,qua-
rè fuit decretum, quod Regens Muſcet-
tula interueniat.
Præterea Electus Plateæ Popularis
alijs peculiaribus exornatur facultatibus,
109 & præcipua eſt, quia in ſua domo ſin-
gulis diebus reddit ius, omnibus vendi-
toribus rerū comeſtibilium, vel ad vber-
tatem ſpectantium, vt conſtat *in cap.* 22.
fol. 35. *inter priuilegia, & capitula Nea-
polis*, idemque eſt de iure communi pro-
uiſum, vt in *auth.de plebeis pretorib.con-
ſtit.* 13. & tradit *Taſſon. in pragm. de an-
tefat.verſ.*2.*obſer.*3.*nu.*234.
110 Inſuper Capitulationes ſtatuit, leges
pro bono regimine Plateę Popularis pro-
mulgat, pœnas pecuniarias præſcribit,
111 tranſgreſſores damnat, reuenditores pu-
nit, & etiam ementes frumētum, hordea,
112 ligumina, & alia bona comeſtibilia, per
viginti quinque milliaria circà Ciuita-
tem,pro illis reuendendis in hac Ciuita-
te, pœnis plectit, quod prædicto Electo
conceſſit Rex Catholicus,vt legitur apud
*Camillum Tutinum de origine, & fundat.
Sedil. fol.*257. & idem liquet ex priuile-
gio Regis Ferdinandi Catholici, cuius
verba tranſcribuntur per dictum *Camil-
lum Tutinum in eodem tractatu fol.* 291,
& 292.
113 Amplius Electus Popularis prouidet
Ciuitatem de omnibus rebus comeſtibi-
libus, ità vt Ciues vbertate abundent,
quod ſanciuit Rex Ferdinandus II. vt no-
tat *Aluin.de bello Gallico lib.*6.*fol.*137.
114 Item Electus Popularis creat Conſu-
les omnium artium ipſi ſubditorum, ac
etiam ſua authoritate concluduntur Ca-
pitulationes,ſuper regimine dictarum ar-
115 tium,imò huiuſmodi Capitulationes ab
ipſo ſunt ſubſcribendæ,& coram ipſo de-
116 indè ſors extrahitur, pro diſtribuendis
maritagijs puellis,iuxtà inſtitutum dicta-
rum artium, vt obſeruat ex priuilegio
Regis Catholici *Camill.Tutin. de origin,
& fundat.Sedil.fol.*258.
117 Imò tempore belli in hac Ciuitate
con-

cōgregat Ciues aptos ad arma, in cohor-
118 tes ſcindit, Tribunos eligit, Dño Prore-
ge tamen Conſulto; vt ipſi in bello in-
ſeruiant, dictorumque militum ipſe Ele-
119 ctus Popularis Dux eſt, vt conſtat ex
pluribus priuilegijs, à retrò Regibus elar-
gitis, quod obſeruat *Tutinus in d. lib. de
origine, & fundat. Sedilium fol. 264. & ſeq.*
120 idemque obſeruauimus in anno 1640.
temporo Præſidatus Domini Ducis Me-
dinæ de las Torres, quando Claſſis gal-
lica, tunc inimica, petijt portum huius Ci.
uitatis, qua occaſione Electus Popularis,
cum ſuis cohortibus militum, introduxit
tormenta bellica, in Turrim Sãctæ Mariæ
de Monte Carmelo, ex qua cuſtodiuit
Ciuitatem, & nonnullas circumuallatio-
nes conſtruxit in diuerſis locis, quod pa-
tet ex Concluſione inita, per dictam Pla-
team Popularem, & obſeruat *Tutin. fol.
269.*
121 Poteſt etiam Electus Popularis expel-
lere inhoneſtas mulieres à vicinis hone-
ſtis, vt patet ex regiſtro notamentorum
ann. 1534. fol. 34. penès *Tutin. loc. cit.*
122 Et antiquitus ipſe Electus Popularis,
vna inſimul cum Electis Nobilibus crea-
bat Notarios, proùt conſtat ex priuile-
gio conceſſo à Regina Ioanna II. in Ar-
chiuio Regiæ Cameræ in regiſtro dicti
anni fol. 223.
123 Modo Electus Popularis vna ſecum
cũ duobus Electis Nobilibus valet circui.
re Ciuitatem, & viſitare vendentes bona
comeſtibilia, aliaque ad vbertatem ſpe-
ctantia; verùm ſi ipſe Electus Popularis
124 non interfuerit, ad hoc vt huiuſmodi
actus ſortiri poſſit, quatuor Electorum
Nobilium interuentus expoſcitur, vt cõ-
ſtat ex concluſione inita in Tribunali S.
Laurentij, & in regiſtris Regiæ Cancel-
lariæ tempore Præſidatus Domini Car-
dinalis Granuela de anno 1573. part. 18.
fol. 142.
Quinimò Plateam Popularem retro
Reges nonnullis priuilegijs colluſtrarũt,
125 eique inter cætera Rex Catholicus fa-
cultatem conceſſit extrahendi curros biſ-
centum frumenti, & alteros biſcentum
ſalis, à ſalinis Apuliæ quolibet anno, à
quibus percipit annuos ducatos 1748. il-
lique erogantur in expẽſis, ad onus dictę
Plateæ collatis, & etiam in quatuordecim
maritagia in beneficium pauperum puel-
larum, vt teſtatur *Tutin. loc. cit. fol. 258.*
126 Amplius nonnullæ Eccleſiæ, à Popula-
ribus conſtructæ, ab ipſa Platea reguntur,
& adminiſtrantur, & ab ipſa etiam illa-
rum introitus diſponuntur, proùt ſunt Ec.
127 cleſię Sanctæ Mariæ Pietatis in platea
Sancti Ioannis à Carbonara, Sanctę Mar.
tæ in platea Sanctæ Claræ, Sancti Ianua-
rij extrà męnia Ciuitatis, Sancti Nicolai
in platea Forcellę, Sancti Bartholomæi
in platea dicta del pallone, Sancti Iacobi
in platea Annunciatæ, Sancti Seueri Ma-
ioris, S. Georgi Maioris, S. Nicolai de Pi-
ſtaſi, Sanctæ Mariæ Magdalenæ, ſitæ in
Eccleſia Sancti Anelli Maioris, & omnes
Cappellæ, ab artibus inſtitutæ, vt le-
gitur apud *Camillum Tutin. in d. tract.
fol. 274. & ſeqq.* Et modo quoque regit
Hoſpitiũ Pauperum, mirifice inſtructum
munificentia Excellentiſſimi Domini D.
Petri Antonij de Aragona Regni Vice-
regis.
Et inſuper tempore rogationis, quæ
ſolemniter celebratur in feſtiuitate San-
128 ctiſſimi Corporis Domini noſtri Ieſu
Chriſti, Sanctorumque tutelarium, du-
ctores dictæ Plateæ, eiuſque etiam Con-
ſultores aſſiſtunt, circum circà brauium
faculas ardentes tenentes, vt obſeruat
Reg. de Pont. deciſ. 18. nu. 15. verſ. poſt hoc.
129 Imò poteſt Legatum, aut Oratorem
cõſtituere apud Regem noſtrum pro ne-
gotijs, populum concernentibus; proùt
fuit obſeruatum in anno 1506. tempore
Regis Catholici, & in anno 1509. & in
anno 1517. & etiam in anno 1547. apud
Imperatorem Carolum V. vt legitur in
priuilegio, impartito per eundem Impe-
ratorem fol. 34. & habetur in *hoſtoria
Notarij Antonij Caſtaldi*, & de eiſdem
loquitur *Tutin. fol. 259.*
130 Item Deputati à Platea Populari, quã-
do intereſſe debent in M.C.V. tempore
viſitationis, quæ per Iudices Ciuiles cõ-
ficitur carceratorum pauperum, pro ære
debito, ſedent ipſi Deputati in aula cum
Iudicibus, quod cautũ reperitur in rega-
li Cancellaria in regiſtro anni 1578. f. 76.
Vlterius à muneribus, quæ per dictam
Plateam indiciuntur, immunis non red-
131 ditur nemo ex Ciuibus, quamquam ſint
inter nobiles alterius Ciuitatis Regni, vt
tractat *Reg. Sanfelic. deciſ. 324. nu. 4.* ete-
nim nobilitas non acquiritur adoptione

Digitized by Google

132 Ciuium; ſed tantùm ex Principis re-
ſcripto, *Bald. in l.ſacrilegij, C. de diuerſ.
reſcript. Paul. de Caſtr. in l. quoties in fin,*
vbi *Senatores, vel Clariſſimi Otolora de
nobilitat.par.4. princ. cap. 1.* Imò Princi-
pis reſcripto nobilitatem quis nanciſcēs,
non amittit beneficia popularia, *Bart. in
l. Alexandrin. C, de decurionib. lib.* 10. &
poteſt etiam ad ſubeundum munera po-
pularia compelli, ſed non per hoc nobi-
litate deſtitutus remanet, *Bald. in l. per
adoptionem, ff. de adoption. Alex. conſ.37,
vol.5. Tiraquell.de nobilit.cap.6.num.48.
Reg.Sanfel.deciſ.324.nu.6.*

133 Quemadmodùm conceſſa tituli digni-
tate, non excuſatur quis à muneribus,
nobiles reſpicientibus, major enim digni-
tas nulli debet circà priores dignitates
præiudicium facere *cap.conſtitutus 2.de
teſtib.c.grandi de ſupplend. neglig.Prælator.in 6. l.3.C.de dignitatib.lib.*12. nec ex
134 dignitate collata in officio, quod vt no-
bilis explere tenetur, præcedentiā acqui-
rit, *Abb.in cap.poſtulaſti de conceſſ.prebēd.
Caſſan.in catalog.glor.mund.par.4. conſid.*
45. quod obſeruatum teſtatur *Reg. San-
felic.deciſ.324.in fin.* in D. Duce Campi
135 Clari, qui creatus Electus Ciuitatis no-
ſtræ, pro Platea Portæ nouæ, in exercitio
dicti muneris nullam obtinuit præceden-
tiam, tanquam titulo decoratus; verùm
prædictis repugnant, quæ in ſuperiori
§.4. annuimus, & etiam reſiſtit hodierna
praxis, cum titulati hoc munus non
adipiſcantur.

De annonæ Præfecti inſtituto, iuriſdictione, ac facultatibus, & ſuprema poteſtate Excellentiſſimi Proregis circà annonæ regimen.

§. VII.

SVMMARIVM.

1 *PRæfectus annonæ eligitur ex cœtu à latere Conſiliariorū, vel Regiā Cancellariā Regentibus, qui antiquitus Regius Deputatus appellabatur.*

2 *Præfectus annonæ præeſt in Tribunali Electorum*

D.Reg.D. Melchior Nauarra laudatur.

3 *Electi Ciuitatis Neap. nil facere poſſunt abſque interuentu Præfecti annonæ; nec concluſiones exequi valent ſine eius authoritate, n.4 nec banna emanari queūt ſine eius ordine, nu. 5. & aſſiſiam imponere ſine eius ſcientia, nu.6.*

7 *Præfectus annonæ iuſtitiam miniſtrat in concernentibus res annonales, pœnas infligit, & delinquentes plectit; & hoc procedit etiam de iure communi, num.8. habet plenariam poteſtatem, ac merum, & mixtum Imperium, nu. 9. Et contrà vendentes res annonales, & in omnibus cōcernentibus vbertatem, authoritatem, & coercitionem habet, n.10. vt Præfectus Vrbis, nu.11. quod diſponunt capitula Ciuitatis noſtræ, nu.12.*

13 *Præfectus annonæ cum fuſtigari feciſſet quendam Piſtorē, Electi Ciuitatis petierunt in Collaterali Conſilio inhiberi ei hanc poteſtatem, cum ad eos ſpectaret, & fuit deciſum, quod Præfectus continuet.*

14 *Electis Ciuitatis Neap. inhibitum fuit banna pœnalia emanare, & pœnas corporales exigere, & iuriſdictionem criminalem exercere, ſed cautum ad Dominum Proregem recurrere; & ſeruari capitula* del ben viuere, *per pragmaticam Domini Comitis de Ognatte,*

Ciui-

Ciuitas è contra allegauit, ſtetiſſe, & ſtare in pacifica poſſeſſione omnium prædictorum, num. 15. Et fuit articulus remiſſus Collaterali Conſilio, vt iuſtitiam impartiret cum adiunctis numero decemnouem, nu. 16.

17 *D. Carolus Calà Dux Diani, & Præſ. Regiæ Cameræ laudatur.*

18 *Author vnus ex adiunctis cauſæ inter Ciuitatem, & fiſcum fuit nominatus.*

19 *Poſſidens rem, quæ ſine titulo poſſideri non poteſt, lite pendente non eſt manutenendus, limitatur, ſi poſſidens produceret titulum coloratum, nu. 20. & titulus coloratus ex diuturna poſſeſſione dicitur, num. 21.*

22 *Regalia per poſſeſſionem decennalem præſcribuntur.*

23 *Iuriſdictionalia per præſcriptionem centenariam acquiruntur.*

24 *Banna emanata, cum pœnis, iuriſdictionis exercitium probant.*

25 *Decreta lata in criminalibus quæſtionibus, iuriſdictionem criminalem probãt.*

26 *Poſſeſſio antiqua declarat ſtatutum.*

27 *Priuilegium ex vſu, & conſuetudine, extentionem, & interpretationem habet.*

28 *Poſſeſſio centenaria æquiparatur priuilegio, & illa immemorabilis inducit Regiam largitionem.*

29 *Iuriſdictionem ciuilem habens, ſi exerceat criminalem, nõ inducitur repugnantia, nàm ſunt compatibilia.*

30 *Priuilegio non repugnant quæſita per immemorabilem, licèt non contineat ea, quæ ex dicta immemorabili poſſeſſione acquiſita fuere.*

31 *Ius dicere nemo poteſt abſque mandata iuriſdictione.*

32 *Iuriſdictio in re frumentaria, & annonam concernentem nõ præſumitur data abſque conceſſione; & in his Præfectus annonæ conſtitutus eſt, n. 33.*

34 *Præfecti annonæ à decretis ad Imperatorem appellatur.*

35 *Iuriſdictio indiget ſpeciale Regis conceſſione, & priuilegio.*

36 *Ciuitatis Magiſtratibus prohibita eſt iuriſdictio, nec de ea ſunt capaces.*

37 *Electis Ciuitatis, quæ ſint conceſſa per Regẽ Ladiſlaum; & illa de iuriſdictione ciuili, non autem de criminali interpretantur, n. 38. & pœnæ conuertendæ ſunt in reparationem Ciuitatis nu. 39. & ex capitulo Regis Ferdinandi applicantur hoſpitali Sanctiſſimæ Annunciatæ, n. 40.*

41 *Merum, & mixtum Imperium, Barones non habebant tempore Ladiſlai; ſed acquiſiuerunt tempore Regis Alphonſi, num. 42.*

43 *Poſſeſſio immemorabilis non poteſt allegari, quando per rerum naturã non poterat interuenire titulus.*

44 *Electi Ciuitatis ſupplicauerunt Regem Ferdinandum, conceſſionem poteſtatis exigendi pœnas à contrauenientibus in materia annonæ, quod fuit eis denegatum; vt aſſignarent reos Officialibus Regijs, nu. 45.*

46 *Capitula dicta* del ben viuere, *concedunt poteſtatem exequendi pęnas Regijs Miniſtris.*

47 *Fuſtigationis pœna eſt criminalis.*

48 *Banna ſub nomine Principis emanata, arguũt, alijs nõ competere iuriſdictionem, & ſi aliquibus fuerit conceſſa talis poteſtas, intelligitur circà modicam coerctionem, nu. 49. quæ nulla eſt, nu. 50.*

51 *Poſſeſſio immemorabilis bonam fidem requirit; & quando titulus deficit, cauſari non poteſt præſcriptio, n. 52.*

53 *Præſcriptio requirit ſcientiam, & patientiam illius, contrà quem acquiritur; maximè in incorporalibus, etiam in præſcriptione centenaria nu. 54.*

55 *Poſſeſſio longiſſima non inducit titulum, quando titulus eſt vitioſus.*

56 *Iuriſdictionalia acta nõ probant, quando proceſſerunt contrà priuilegium.*

57 *Titulus non præſumitur, quando de non titulo, vel de contrario titulo conſtat.*

58 *Banna edita per Electos abſq; interuentu Præfecti annonæ fuerunt reuocata.*

59 *Fiſcus in iuriſdictionalibus lite pendente manutenendus eſt, quia habet intentionem fundatam.*

60 *Cauſa inter Electos Ciuitatis Neap. & Regium fiſcum pro iuriſdictione criminali, decidenda eſt in Collaterali Conſilio.*

61 *Præfectus annonæ habet compulſores, & apparitores, qui prius habebant iuriſdictionem, hodiè autem ad M. C. ſpectat, num. 62.*

63 *Delegatus Principis ipſius perſonam repræſentat; nec prorogari poteſt eius iuriſdictio etiam de conſenſu partium.*

64 *Præfectus annonæ etiamſi ſit Regens Cancella.*

cellaria, non poteſt litteras inhibitoriales M.C.V. expedire, num. 65. limitatur, quando delicta ſunt patrata à ſubditis; ſed ſi ſint cõmunia ſpectãt ad M.C. n. 66.

67 *Præfectus annonæ ſtatuere poteſt, vt habentes frumenta, & victualia, illa vendant in Ciuitate; ne quis extra Prouinciam deferat, nu. 68. & tempore penuria ne panis à Ciuitate extrahatur, nu. 69. & in certa platea, & loco vendantur res comeſtibiles nu. 70. Imponere poteſt taxam in his, quæ venduntur, & miniſtrantur in hoſpitys publicis, & tranſgreſſores punire, nu. 71. Cognoſcit de grauaminibus illatis per Curiam Iuſtitiary huius Ciuitatis, cuius officium eſt exequi banna, & capitula annonæ, nu. 72. ſed antiquitus à decretis Iuſtitiary appellabatur ad Præſidentem S.C. nu. 73. punit inhientes ſocietatem, & conſilium, vt annona carior fiat, nu. 74. & dardanarios mandantes, & mandatarios punit pœna relegationis, & triremium, nu. 75. & punit ſtateris adulterinis vtentes, nu. 76. Metam pretij dat pro venditione frumenti nu. 77.*

78 *Frumentum caro emptum tempore careſtiæ, vilius diſtribuendum eſt inter Ciues; & ità mandatum fuit per litteras Regis Philippi II. nu. 79. Et pretium taxatur per Proregem nu. 96. Nouum frumentum conſumi non debet, dùm adeſt vetus, nu. 80.*

81 *Annonæ regimen, licèt Electis Ciuitatis Neap. ſit demandata vna cum annonæ Præfecto; nihilominus eiuſdem regimen Domino Proregi competit.*

82 *Prorex eſt Vrbis Præfectus, & annonæ curam habet, & de ratione, nu. 83.*

84 *Proregis opus eſt pacem, & quietem in Ciuitate conſeruare.*

85 *Rex concedens aliquam facultatem, non præſumitur à ſe abdicare ſuperioritatem, & iura Regiæ poteſtati annexa.*

86 *Iuriſdictione conceſſa, non intelligitur excluſa iuriſdictio ſuperioris vniuerſalis; & Officiali conſtituto ſuper abundantia Ciuitatis, non tollitur poteſtas, & iuriſdictio vniuerſalis, & ille eandem authoritatem, & maiorem habet, nu. 87.*

88 *Prorex circà abundantiam Ciuitatis poteſtatem habet, & poteſt pretia rebus comeſtibilibus ſtatuere, poteſt deſtinare Officiales ſibi melius viſos ad emptionem frumentorum, & frugum, pro vbertate Ciuitatis, nu. 89. quod fuit per plures Dominos Proreges practicatum, nu. 90. & 91.*

91 *Electi Ciuitatis petierũt à Domino Comite Beneuenti Prorege, ad ipſos ſpectare deſtinationem Miniſtri ad emptionem frumentorum, & per Collaterale Conſilium fuit reſolutum, ſpectare ad Proregem.*

92 *Commiſſarij pro emptione frumentorum non ſunt deſtinandi, quia damnum inferunt.*

93 *Nauium, & animalium Domini coguntur per Proregem ad conducendum frumenta, pro vbertate Ciuitatis; imò prohibetur ſuper illis nauibus priuatorum merces onerari, nu. 94.*

95 *Prorex concedere poteſt guidatica conducentibus frumenta, & alia ad annonam Ciuitatis, & cogere Dominos frumentorum ad illud vendendum iuſto pretio, nu. 96. taxandum per ipſummet Proregem, & ità practicatum fuit cum Maſſarijs Apuleæ, nu. 97.*

98 *Eccleſiaſtica perſonæ tenentur frumenta dare tempore careſtiæ pro publica Ciuitate, nec expectare tempus, vt carius vendant, nu. 99.*

100 *Victualia pro Militum ſuſtentatione tenentur, & coguntur Domini vendere iuſto pretio.*

101 *Frumenta, alioſque fruges tempore neceſſitatis coguntur Ciues emere; & deindè in Ciuitate vendere, ne ipſi, & pauperes fame pereant.*

102 *Ciues coguntur ad proficiſcendum in regiones lõginquas, pro emptione frumentorum; & ità practicatum in hac Ciuitate, nu. 103.*

104 *Mutuare Ciuitati coguntur Ciues tempore penuria pro emẽdis frugibus; dummodò compulſio ſit generalis, & non particularis, nu. 105.*

106 *Fiſcus poteſt cogere ſubditos ad mutuandam pecuniam pro emendis frugibus in alimoniã, & ſubſtentationem militum.*

107 *Ciues Neapolitani non poſſunt cogi ad mutuandum Ciuitati ex gratia eis conceſſa, quæ non procedit, quando publica, vel Regis neceſſitas vrget, nu. 108.*

109 *Frumenta, quæ habet Ciuitas parata ad vendẽdum, coguntur Ciues ad illa emendum; vt minus perdat, nec aliquis excuſatur,*

*ſatur, & quandoque per Caſalia fuerunt diſtributa, nu.*110.

111 *Fiſcus poteſt cogere ſubditos ad emendum frumenta, quod in horreis tenet.*

112 *Frumenta, aliaque merces corruptæ Princeps mandat, vt proijciantur, & perdantur.*

113 *Frumentum corruptum, cum nouo miſceri non poteſt; & quomodò in foueis conſeruari debet, particulari lege municipali ſtatutum eſt, nu.*114.

115 *Ciuitas non poteſt frumenta, vel oleum alÿs mutuare ſine aſſenſu Proregis; ſed poteſt frumentum reuendere tempore neceſſitatis, & pecunia annonæ applicari debet, nu.*116.

117 *Ciuitas non poteſt pecuniam publicam pro annona frumentaria deſtinata ad alium vſum conuertere.*

118 *Ciuitas non poteſt pecuniam ad fenus accipere, abſque Proregis aſſenſu.*

119 *Electus Populi eligitur per Proregem ex ſex à Platea populari nominatis; ac illũ idem Prorex confirmat elapſo tempore adminiſtrationis; quod limitatur, vt non poſſit confirmari, niſi pro prima vice per ſex menſes tantùm, nu.*120.

De annonæ Præfecti inſtituto, iuriſdictione, ac facultatibus, & ſuprema poteſtate Excellentiſſimi Proregis circà annonæ regimen.

§. VII.

1 IN annonæ cura eiuſuè regimene Sereniſſimorum retro Regum placitis, atque reſcriptis Dominis Electis noſtræ præclariſſimæ Ciuitatis demandata, aut commendato, præſidet quidam à latere Conſiliarius, vel Regiam Cancellariam Regens, annonæ Præfectus modo nuncupatus, quamquam priſcis temporibus Regius Deputatus appellabatur, ità teſtantur *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit.* 2. *de abundant. Ciuitat.* §.6. *nu.* 1. *Iudex Taſſon. in pragm. de antefat. verſ.* 3. *obſeru.* 3. *nu.* 229. *Reg. Sanfel. in prax. iudiciar. ſeſſ.* 15. *nu.* 3. idemque adnotat *Capac. in lib. foraſtiero inſcripto fol.* 639.

2 Hoc pariter liquet ex Capitulis noſtræ Ciuitatis 8. & 9. præſcriptis à Ferdinando II. Rege ſub die 27. Ianuarj 1495. quibus, expetente noſtra Ciuitate, decernitur, quod huiuſmodi annonæ Præfectus præſit in Tribunali Electorum. Et hodiè præeſt Dominus D. Melchior Nauarra Dux Palatæ, Regiam Cancellariam Regens, natalium candore, morum ſuauitate, doctrinæ, & integritatis excellentia magnopere ornatiſſimus, qui hoc munus Annonæ Præfecti mirificè, ac ſumma cum laude exercet.

3 Ipſiuſque poteſtas non exigua, nec in modica, ſed maxima ſpectatur, præcipuè à tempore, quo Regnum moderabat Dominus Comes de Beneuento, qui Regali reſcripto occaſione contentionis exortæ, inter Regentem Caſtellett, tunc annonæ Præfectum, & Cæſarem Sanfelicem tunc Electum, ſtatuit ne in poſterum Electi quidquam facerent procul interuentu dicti Præfecti, vt tradit *Capac. loc. citat. fol.* 639. & fatetur *Reg. Sanfelic. decif.* 290.

Hinc tradiderunt noſtrates, quod in
cunctis negotijs ab ipſis Electis pertra-
ctandis, intereſſe debet annonæ Præfe-
4 ctus, nec aliquid concludi queit abſque
tali interuentu; neque concluſiones exe-
5 qui, ſine eius authoritate, aut banna ema-
nari, ſine ipſius ordine, aut taxam, ſeù aſ-
6 ſiſiam indicere, ſine ipſius ſcientia; ità *Reg.
Sanfel. in prax. ſect.* 15. *nu.* 3. *& deciſ.* 290.
& deciſ. 309. *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg.
tit.* 2. *de abundant. Ciuitat.* §.6. *Iudex Taſ-
ſon. in pragm. de antefat. verſ.* 2. *obſeru.* 3.
nu. 229. *Iul. Cæſar Capacc. in cit. lib. del fo-
raſtiero fol.* 639.

7 Quinimò eiuſdem annonæ Præfecti peculiare eſt iuſtitiam miniſtrare, in concernentibus res annonales, delinquentes plectere, pœnaſque infligere, & tranſgreſſores ordinum pœnis aſtringere; prout in praxi ſentierunt *Reg. Sanfel. Reg. de Ponte, & Iudex Taſſon. in locis citat. Reg. Capyc. Latr. conſult.* 67. *num.* 5. *&* 6. *tom.* 1. *Mexia in pragm. taxa panis concl.* 1 *nu.* 56. idemque ſuadet *tex. in l.* 1. §. *cura carnis,*

ff. de

Digitized by Google

ff.de offic.Præfect.Vrb. l.annonam,ff.de var.
8 *& extraordinar.cognit.*& hoc pariter de iure probant, *Rebuff. in pandect. fol.* 103. *num.*2. *Decian.tract. crimin. lib.*7.*cap.*22. *num.* 9. *Singonius de Comitibus Romanis lib.*2.*fol.*721. *Burlenger.in commentar. ad notitiam Imperatoris Orientalis cap.* 26. *Hieronym.de Laurētijs deciſ. Auenonienſ.* 40. *num.*4. *Auendan.de ſequend.mandat. cap.*19. *nu.*35. *in fin. verſ. & per ſupradi-*
9 *cta.* Ad idem arrident alij DD.autumātes, quod plenaria poteſtas, merum, mixtumque Imperium reſidet apud Præfectum annonæ, qui ergà exercentes, &
10 vendentes res annonales, & circà concernentia vbertatem, & graſſiam, & gubernium eiuſdem annonæ ampliſſimam conſequitur authoritatem, & eandem
11 coerctionem habet, quam Præfectus Vrbis, ità *Caſſiodorus in formula Præfecti annonæ lib.*6.*var.cap.*18.*Petr.Gregor.ſintagmat.iur.par.*3.*cap.*31.*nu.*10.*verſ.cui etiam dignitas, Decian. tract.crim. lib.*7.*cap.*22. *nu.*7. *Reg.Sanfelic.deciſ.*290. *nu.*2. *in medio, & deciſ.*329.*nu.*6. *Capac. nel foraſtie-*
12 *ro f.*639. quodq; etiam liquet ex capitulis, & priuilegijs huius Ciuitatis à Rege Ferdinando I. elargitis circà annū 1476. vt *in cap.*26.*fol.*17. *à ter.* & notant *Marcus Anton.Surgens de Neap illuſtr.cap.*24. *num.*15. *Taſſon.in prag.de anteſat.verſ.*3. *obſ.*3.*nu.*309.

13 Quodque adeò verùm eſt, nàm Præſidente in munere annonæ Præfecti quondam Duce del Saſſo, eius reſcripto cum fuiſſet fuſtibus ceſus quidam Piſtor, propter exceſſus, in eius magiſterio perpetratos; petiere tunc Domini Electi Ciuitatis in Collaterali Conſilio præſcribi huiuſmodi annonæ Præfecto, ne in poſterum præfatas mulctas exigeret, quoniam talis coerctio ipſis Dominis Electis tribuitur vigore Sereniſſimorum Regum indultuū, tamen idem Collaterale Conſilium ſub die 7.Aprilis 1650.decreuit, quod Regius Præfectus annonæ continuet exercitium, & adminiſtrationem officij prædicti; proùt hactenus conſueuit, oppoſitis, & ſupplicatis in contrarium non obſtantibus.

14 Imò poſtmodum peculiari ſanctione promulgata tempore, quo Regnum regebat Dominus Comes de Ognatta fuerūt reuocata edicta, ſeù banna, à Dominis Electis hactenus præſcripta, pœnas corporales comminantia;& amplius cautum fuit, vt huiuſmodi banna deinceps inhiberētur;& inſuper, vt nec etiam in poſterum Domini Electi ſe intromitterent in cauſis criminalibus, & exequutione pœnarum corporalium, ſed obſeruari demādatum fuit ſtatuta, per nonnullos prædeceſſores Dños Proreges, vtpotè D.Comite de RipaCorſa in capitulis dictis *del ben viuere*, per Dñm Marchionē de Mōteſar in prouiſionibus editis ſub die 16. Octobris 1578. per Dominum D. Ioannem de Zunica in ordinibus expeditis ſub die 26. Ianuarij, & 17. Aprilis 1581. per Dominum Comitem de Miranda in decretis promulgatis ſub die 17. Aprilis, & 17.Maij 1587.& quādo intereſt huiuſmodi banna edere, adeundum eſſe, ſtatutum fuit, Dominum Proregem, ipſiuſue iuſſiones expectare, ſic habetur *in pragm.* 43. *ſub tit. de annona* habita ſub die 19. Ianuarij 1651.

15 Verùm deindè Procurator Ciuitatis allegauit, iuſto titulo ab immemorabili tempore Dominos Electos ſtetiſſe, & ſtare in pacifica poſſeſſione, ſeù quaſi, iuriſdictionis criminalis, ſicque inſtetit, ſibi impartiri terminum ad probandum incumbentia, ac interim mānuteneri Ciuitatem in ſua quaſi poſſeſſione, quouis remoto impedimento.

16 Quarè Dominus Comes de Ognatta tunc Prorex reſcripſit, vt Collaterale Cōſilium ius, atque iuſtitiam impartiret, imò decemnouem adiunctos conſtituit ex cętu tàm S.C.quàm R.C. excerptos; quamobrem iura fiſcalia tuens Dñs D. Caro-
17 lus Calà Dux Diani Pręſ.Decanus Regiæ Cameræ, omnigena morum ingenuitate, natalium claritate, doctrinæ ſuauitate, valdè præclariſſimus, celebre reſponſum ędidit, eruditione, & iuriſprudentią ditatum.

18 Et cum deindè ſucceſſit ad regimen huius Regni Excellentiſſimus Dominus Comes Caſtrilli, & Ciuitas expeditionem huiuſmodi cauſæ ſatagebat, dictus Excellentiſſimus Dominus, vt celeriter cauſa ageretur, largum numerum adiunctorum in exiguum coarctauit, & me inter alios delegit.

19 Vndè Ciuitas pro iuriſdictione Electorum tutamine annuebat, quod quamquam explorata ſit regula deprompta ex

capi-

capitulo cum perſona de priuileg. in 6. nimirum quod quando quis poſſidet rem, quæ ſine titulo poſſideri non poteſt, ſi ad poſſeſſionem tuendam allegat immemorabilem, nullo modo lite pendente poſſit in poſſeſſione conſeruari, donec, & quouſque immemorabilem probauerit.

Hæc autem regula reſtringitur, quoties poſſidens produceret titulum colora-
20 tum, taliter quod poſſet Iudex ad credendum induci, iuſtitiam eſſe pro poſſidente; quo in caſu fit locus diſpoſitioni *tex. in c. cum veniſſet extr. de inſtitution.* nec aliter vigent, quæ ſtatuuntur in *d. c. cum perſona, Abb. in d. cap. cum veniſſent nu.8. Anton. Capyc. deciſ.6. nu.*10. *& deciſ.* 189. *Menoch. de retinend. poſſeſſ. remed. vlt. nu.*24. *Achilles de graſſis deciſ.*5. *de reſtit. ſpoliator. Capiblanc. prag.*1. *nu.*235. *de Baronib. & cap.* 77. *nu.*17. *Poſtius* poſt alios, quos ad nauſeam refert *in tract. de manutent. obſ.*44. *nu.*29.

21 Sed titulus, oriens ex diuturna poſſeſſione, coloratus dicitur, & ſat eſt, vt quis lite pendente ſit manutenendus, etiam lege reſiſtente *Bellamer. deciſ.*455. *nu.*2. *Felin. conſ.*2. *nu.*27. *Rota deciſ.*595. *nu.*4. *par.*1. *diuerſor. &* 384. *nu.*1. *penès Card. Caualer. &* 194. *num.*12. *in collectis per Poſteum Reg. de Pont. conſ.*97. *nu.*19. *lib.*1. *& conſ.*31. *nu.*8. *lib.*2. *Auguſt. Barboſ. vot. deciſiu.*52. *num.*19. *lib.*2.

22 Idemque eſt in regalijs, ad quorum poſſeſſionem ſufficit decennalis, *Andr. in cap. Imperialem nu.*68. vbi *Affl. in §. illud in fin. de prohib. feud. alienat. per Federic. Reg. Galeot. contr.*51. *lib.*1. nec quis poteſt tali poſſeſſione ſpoliari, ſed eſt in illa conſeruandus tempore litis motæ, *Praſ. de Franch. deciſ.*210. *nu.*4. *Menoch. cit. remed. vlt. retinenda nu.*21. *Lanar. conſ.*27. *nu.*8. *Capyc. deciſ.*13. *Reg. de Pont. loc. cit.*

23 Quodque etiam in iuriſdictionalibus locum obtinet; ſi centenaria adiuuetur præſcriptione *Camill. de Curt. diuerſ. feudal. par.*1. *fol.*73. *num.*94. *& ſeq. Reg. de Pont. conſ.*32. *lib.*2. *nu.*18. *Bammacar. de feud. in cap.*1. *§. ſi quis per triginta quaſt.* 10. *nu.*70. *ſi de feud. defunct. militis, Conſ. de Georg. repet. feud. cap.*24. *Reg. Valenz. conſ.*93. *nu.*44.

24 Probatur autem multifariã talis poſſeſſio, nempè per emanationem bannorum nomine Electorum, adiectis corporalibus pœnis, quę banna iuriſdictionem indicant *Innoc. in cap. dilectus de Cappell. monach. Bald. in l.*2. *nu.*54. *C. de ſeruit. & aqu.* cum alijs multis adductis *per Poſtiũ de manutent. obſ.*31. *n.*31. *Reg. Capyc. Latr. deciſ.*77. *nu.*12. *&* 13.

25 Inſuper hoc pariter conſtat ex decretis, prolatis in criminalibus quæſtionibus, quæ decreta iuriſdictionem probãt *Bart. in l.*2. *§. hoc interdicto, ff. de itiner. actuq. priuat. Roman. conſ.*70. *nu.*13. *Alex. conſ.*43. *in fin. lib.*1.

Nec obſtare dicebat Capitula Regis Ladiſlai, & Ferdinandi I. quæ fiſcus perpendebat, dicens, ex illis videri, Electis Ciuitatis conceſſam forè tantùm Iuriſdictionem ciuilem, contrà ſubditos an-
26 nonæ; nàm reſpondetur, quod quamuis attento illorum tenore, de hoc dubitari poſſit, tamen huiuſmodi dubium ex antiquata poſſeſſione, per 100. & tot annos, indè ſequuta, ſubmouetur, & clarum fit: vt criminalis iuriſdictio, à dictis Regibus intelligatur conceſſa, cum ſit receptiſſi-
27 mum, quod priuilegium ſtrictum, ſiuè dubium, ab vſu, & conſuetudine ſubſequuta latam recipit extentionem, & interpretationem *Federic. de Senis conſ.*71. *nu* 2. *verſ. prætereà conſuetudo, Alex. conſ.* 9. *nu.*3. *lib.*5. *Soccin. conſ.*63. *nu.*11. *lib.*3. *Menoch. conſ.*49. *nu.*20 *& ſeq. Surd. conſ.* 224. *num.*7. *Puteus deciſ.*15. *num.*2. *lib.*2. *Mantic. deciſ.*320. *nu.*5. benè *Rot. Roman. deciſ.*451. *nu.*3. *par.*5. *ad idem Paul. de Caſtr. conſ.*347. *nu.*4. *lib.*1. *Aretin. conſ.*11. *nu.*5. *Crauett. conſ.*118. *nu.*2. *Seraph. deciſ.*1410. *nu.*16. *Rot. deciſ.*451. *n.*3. 5. *par. recent.*

28 Eo magis cõcurrente poſſeſſione centenaria, quæ priuilegio æquiparatur, & tantùm operatur Regia largitio, quantùm immemorabilis poſſeſſio, *cap. ſuper quibuſdam, §. prætereà de verb. ſignific. cap.*1. *circa fin. de præſcript. in* 6. *l. hoc iure, §. ductus aquæ, ff. de aqu. quotid. & æſtin. l.*1. *§. fin. ff. de aqu. pluu. arcend. Gabr. cõm. concluſ. lib.*5. *tit. de præſcript. concl.*1. *nu.*1. *&* 2. *Peregr. de iur. fiſci lib.*1. *tit.*2. *nu.*61. Reg. *Reuert. deciſ.*30. *lib.*6. & ſecundum compilationem Reg. *de Marin. deciſ.*495. Reg. *de Curt. in diuerſ. feudal. fol.*73. *n.*90. *ad* 94. *Montan. de regalib. in prælud. n.*31. *verſ. conſuetudo,* ibi, *Immemorabilis poſſeſſio dicitur priuilegium, & ſi iuriſdictio-*

Vuu *nem*

29 *nem ciuilem Ciuitas habet, acquiſiuit poſtea ex lege iuriſdictionem criminalem, quæ inter ſe non repugnant, ſed ſunt compatibilia*; vt inquit *Reg. Lanar. conſ. 95. nu. 5. & 6.*

30 Etenim quando tractatur de acquiſitione eius, quod non continetur in priuilegio, putà ſi priuilegium continet minus, quam eſt per tempus immemorabile quæſitum, in hoc caſu, cum priuilegiũ, & immemorabilis poſſeſſio non ſint contraria, ſimul in eadem re, benè procedũt, & pinguius ſuccurritur per poſſeſſionem immemorabilem in eo, quod in priuilegio nõ continetur, *Andr. in conſt. in locis demanij*, docens in fortioribus terminis, poſſe Baronem præſcribere ea, quæ in priuilegio ſuæ inueſtituræ ſunt Regi reſeruata, ſequitur *Reg. Capyc. Latr. lib. 1. conſult. 2. nu. 20.*

31 In contrarium autem aiebat fiſcus, quod ius dicere nemo poteſt, abſque mandata iuriſdictione, *l. qui neque, ff. de iudic. l. 3. C. de iuriſd. omn. iudic.* Et præci-

32 puè in re frumentaria, alijſque annonam concernentibus, & in taxa imponenda, obſeruant *Hieronym. de Leo dec. 182. n. 10. Hermoſill. ad Gregor. Lopez tom. 1. par. 7. l. 9. gl. 1. tit. 4. num. 54. Mut. in cap. Regni Sicil. to. 2. cap. 116. nu. 72. Caſſan. in cata. log. gloriæ mundi par. 12. conſid. 83. Bonadill. lib. 3. cap. 3. nu. 6.* & hoc Præfecto Vrbis demandatum eſt, *l. 1. §. cura carnis de offic. Præfec. Vrb. Menoch. de arbitr. caſ. 382.*

33 *nu. 6.* & in his Præfectus annonæ conſtitutus eſt, *Decian. tract. crim. lib. 7. cap. 22. nu. 9.* vbi alios *DD.* adducit, & ab eius

34 decretis ad Imperatorem appellabatur, *l. Titianus in fin. ff. quod cum eo*, teſtatur *Tacit. in lib. 11. annal. Feneſtrell. de Rom. magiſtrat. in tit. de Præfect. annon. Cagnol. in d. l. 2. nu. 418. Decian. loc. cit.*

35 Iuriſdictio namque indiget ſpeciali Regis conceſſione, & priuilegio, *Luc. de Penn. in l. quicumque, C. de omn. agr. deſert. lib. 11. Maſtrill. de magiſtrat. lib. 3. cap. 2. Oldrad. conſ. 64.* præcipuè in magiſtrati-

36 bus Ciuitatum, quibus cenſetur prohibita, cum ſint incapaces iuriſdictionis, *l. ea quæ, ff. ad municip. Andr. in proœm. Conſtit. col. 2. nu. 50.* & probat *Conſtitut.* Imperatoris Federici incip. *ea quæ ad decus.*

37 Præſumi autem non poſſe dicitur, huiuſmodi iuriſdictionem conceſſam fuiſſe ex cap. Regis Ladislai, quoniam attentis verbis eiuſdem Capituli, alia poteſtas eis non tribuitur, niſi vt ſollicitè, pariter, & attentè per exploratores, & alios inquirant, ne bona, ad graſſiam ſpectantia, extrahantur, & in his, quæ inferuntur, conueniens pretium imponerent, & prouiderent, vt Ciuitas abundaret in graſſia prædicta, & quod nullus vendat contrà iuſtum, conſuetum, & debitum, faciendo ſuper talibus mandata, & banna, & pœnas imponendo, & exigendo; ſic dictant verba dicti capituli, ex quibus, poteſtas

38 impartita intelligitur de infima, & ciuili iuriſdictione, in officium commiſſa; non autem de iuriſdictione criminali, mero que Imperio, ità *Mut. Surg. in annotat. ad fratr. pag. 343. nu. 18. in fin. Marius Mut. in prag. Regn. Sicil. tom. 1. tit. de offic. edil. num. 7.*

39 Imò dicitur, autumari poſſe, ciuilem iuriſdictionem, neque impartitam, ſed Regi reſeruatam, quia in cap. Ladislaus mulctæ applicantur conuertendæ in reparationem Ciuitatis, ac pro alijs rebus, & cauſis concurrentibus, neceſſarijs, & vtilibus illius; proùt Regi videbitur, &

40 non aliter, & *in cap. 35.* Regis Ferdinandi, non amplius Ciuitati, ſed Hoſpitali Sanctiſſimæ Annunciatæ conceduntur, ideòque infertur, quod iuriſdictio ciuilis Regi reſeruata videtur, nàm Dominus iuriſdictionis eſt, qui de prouentibus diſponit, eoſque fructus eſſe iuriſdictionis, certum eſt, *Roland. conſ. 73. num. 3. vol. 4. Garſ. de expenſ. cap. 21. nu. 22.*

41 Heſitari autem non poſſe fiſcus exiſtimat, quod Electi iuriſdictione criminali careant, etiam attento capitulo Regis Ladislai; etenim merum, & mixtum Imperium, tempore Ladislai, nec etiam magni Barones habebant, vt *ex conſtit. Regn.*

42 *ea quæ ad decus*, illaque conceſſa ſunt tempore Regis Alphonſi, vt ſcitum eſt, & referunt *Franciſcus de Amicis in tit. de his, qui feuda dare poſſunt fol. 47. Reg. Tap. in d. conſtit. ea quæ ad decus num. 11. Reg. Rouit. in prag. 1. de offic. baiuli nu. 20. Reg. de Marin. reſol. iur. lib. 1. cap. 213. num. 15.*

43 Hinc ſuccedit, quod etiã ſi poſſeſſio immemorabilis intenderetur probari, non eſſet admittenda petitio, quando per rerum naturã non poterit interuenire titulus,

lus, *Aluar. Velaſq. conſ.* 112. *nu.* 15. *vol.* 2. *Hieron. Gabr. conſ.* 163. *nu.* 16. *vol.* 3. *Garſ. de nobilit. gl.* 12. *num.* 8. *Cancer. lib.* 3. *var. cap.* 3. *nu.* 26.

44 Imò dato, quod huiuſmodi capitula eſſent obſcura, tamen intelligentiam acceperunt contrà prætenſam iuriſdictionem; & hoc profectò conſtat ex capitulis Ciuitatis, ęditis tempore Regis Ferdinandi I. *in ordine* 34. *vſq. ad* 38. ibi nàmque Electi Suę Maieſtati ſupplicē libellū porrexere flagitantes, vt concederet poteſtatem contrà venditores, & quod poſſent exigere pœnas à contrauenientibus, ſtante quod pro coërctione perſonali aſſignauiſſent eos M. C. Capitaneo Neap. 45 vel alijs Officialibus Regijs, & reaſſumunt in ſupplicatione verba eiuſdem capituli Ladislai, petentes etiam, quod pęnas concederet in reparationem Ciuitatis, & quod Officiales Regij aſſiſterent, & fauerent Electis: annuitque Rex per verbum, *placet*, verùm quod pœnæ non Ciuitati, ſed Hoſpitali Deiparæ Annunciatæ applicarentur.

46 Succeſſerunt indè capitula, quæ vocantur *del ben viuere*, bannaque ędita per Dominum Comitem Ripæ Curſiæ, & ibi ſupplicantibus Electis Ciuitatis, ipſiſq; informantibus, pœnæ fuerunt impoſitæ, & condemnationes Miniſtris Regijs reſeruatæ; & in eiſdem bannis pro 47 tertia vice contrà tranſgreſſores irrogatur pœna fuſtigationis, quæ criminalis eſt, ità *Farinac. de delict. quaſt.* 19. *nu.* 29. *Baiard. ad Clar. quaſt.* 70. *nu.* 5. *Ioſeph Ludouic. deciſ. Lucenſ.* 1. *nu.* 23. quamobrem 48 dùm banna à Principe emanantur, & pęnæ ab eodem indicuntur, ideòque iuriſdictio, Electis non eſſe, dicitur, vt in ſimili tradit *Andr. in proœm. conſtit. Regn. nu.* 30. *col.* 1. *& col.* 3. *n.* 30. *Montan. de regalib. verb. poteſtas conſtituendor magiſtrat. nu.* 27. *Capyc. deciſ.* 27. *n.* 30. *Pontan. de ſpolÿs lib.* 2. *cap.* 16. *nu.* 174. *Poſth. de manutent. obſer.* 31. *nu.* 33. *ad idem Bald. in l.* 1. *nu.* 15. *C. de fruct. lib. & lit. expenſ. Campag. in cap. Regn. illuſt. nu.* 60.

Sed in contrarium referri non poſſe, firmabatur, quod in dicto Capitulo La-49 dislai detur poteſtas bannorū edendorū, nàm intelligitur circà modicam coërctionem cum pœnis, quarum impoſitio conceditur quibuslibet Magiſtratibus, & Electis Vniuerſitatum circà curam annonæ, alias enim eorum poteſtas illude-50 retur, & iuriſdictio ſine modica coërctione nulla eſt, *l. fin. ff. de offic. eius, gl. in l.* 2. vbi *DD. & Alberic. in l. magiſtratib. nu.* 4. *ff. de Iuriſd. omn. Iudic.* & ita reſpondet *Reg. Rouit. in d. pragm.* 1. *de offic. baiuli num.* 5.

51 Nec opitulari dicebatur poſſeſſio immemorabilis, quia bona fides nō concurrit, quæ requiritur, *gl. in cap.* 1. *in verb. niſi*, & ibi *Franciſcus in* 2. *notab. de praſcript. in* 6. *Bald. conſ.* 370. *vol.* 3. *Crauett. conſ.* 146. *nu.* 2. *Lupus in cap. per veſtras in verb. idem clarius de donat. inter vir. &* 52 *vxor.* quia etiam titulus deficit, & præſcriptio ſinè titulo cauſari non poteſt; etiam ſi poſſeſſio ſit immemorabilis, *Panormitan. in cap. de quarta praſcription. Surd. conſ.* 28. *vol.* 1. *nu.* 76. & latè *Gratian. diſcept. forenſ. cap.* 441. *per totum*, & am-53 plius ſcientia, & patientia contrà quem acquiritur, requiſita ad incorporalia acquirenda, non intercedit, *l. quoties*, *§. vlt. in princ. ff. de ſeruit. & aqu. Menoch. de arbitr. lib.* 2. *caſ.* 161. *Couar.* qui teſtatur de communi *in tit. de ſent. excomm. par.* 2. *nu.* 8. qui etiam dicit, quod hæc ſcientia requiritur, etiam in præſcriptione centenaria, ſequitur *Barb. in in l. competit, C. de* 54 *praſcript. num.* 134. Et maximè quando præſcriptio eſt interrupta per contradictionem, *gl. in l. qui luminibus, ff. de ſeru. vrban. pradior. Oſaſcus deciſ.* 107. *num.* 22. *Bald. de praſcript. par.* 2. *quinta part. princip.*

55 Neque præſumptio tituli ex poſſeſſione longiſſima inducitur, quando titulus eſt vitioſus, *Peregr. de iur. fiſc. tit.* 8. *nu.* 5. *Molin. de primogenit. cap.* 6. *num.* 66. *lib.* 2. *Capiblanc. pragm.* 1. *de Baronib. cap.* 7. quo 56 etiam in caſu acta iuriſdictionalia non probant, quando proceſſerunt contrà priuilegium, *capit. veniens de praſcription. Lanar. conſ.* 94. *nu.* 1. *&* 2. ideò titulus *ex cap.* Regis Ladislai reſultans, dùm illud nec quicquam diſponit circà iuriſdictionem criminalem; ideò titulus ille vitioſus cernitur, & mala fides patet, vndè ceſſat 57 præſcriptio tituli, dùm de non titulo, & contrario titulo conſtat *l.* 2. *& l. ſi duo, vbi Bart. ff. vti poſſidet. Crauett. conſ.* 290. *nu.* 6. *&* 134. *nu.* 44. *Peregr. conſil.* 19. *nu.* 22.

Propterea banna, edita per Electos

Vuu 2 ſunt

58 ſunt confecta cum interuentu annonæ
Præfecti, & ideò non officiunt, imò illa,
quæ procul tali interuentu fuerunt ema-
nata, indè ordine Domini D. Ioannis de
Zunica Proregis fuerunt reuocata, vt pa-
tet ex capitulis, ſancitis in anno 1571.

59 Hinc dicebatur, quod fiſcus in iuriſ-
dictionalibus lite pendente manutenen-
dus eſt, quia habet intentionem fundatã
pro ſe, *Seraph.deciſ.*1463. *nu.*2. *Gratian.
diſcept.forenſ.cap.*801. *nu.*27.*& cap.*870.
*num.*17. *vol.*5. & alij *per Poſth.* relati *de
manutent.obſeru.*45. *nu.*3.*&* 19. *Ricc.col-
lect.*1314.*&* 3013. *Capibl.de Baron.c.*67.
*c.*2.*nu.*2. *Reg.Valenz.conſ.*173.*nu.*95.*vol.*
2. *Mareſcott. var.lib.*1. *c.*11. *in princ.*

60 Et hæc ſunt, quæ hinc, & indè conge-
rebantur: petitio autem Ciuitatis adhuc
indeciſa extat; tamen Ciuitas noſtra Se-
reniſſimum Regem Philippum IV.(mox
defunctum) annis, retrodecurſis, adiuit,
precationibuſq; porrectis, ius efflagitans
ex ſumma clementia ipſius Monarchæ,
ob innatam etiam eiuſdem Ciuitatis fi-
delitatem, annuit tamen idem Sereniſſi-
mus Dominus, vt causa de iuſtitia expe-
diretur in Supremo à latere Conſilio, vbi
pendebat, & adhuc pendet, vt dixi.

Verumtamen annonæ Præfectus, & ſi
particulares habeat compulſores, & ap-
paritores, *l.*1.*&* 2.*C.de apparitor.Præfect.*
61 *Vrb.* aduerſus quos, prout aliqui putant
priuatiuam retineat cognitionem, ex or-
dine Domini Proregis, ità *Taſſon.in prag.
de antef.verſ.*3.*obſ.*3.*n.*313. Iuriſdictione
autem caret circà diſtrictionem perſona-
rum, ſibi ſubiectarum ratione annonæ,
propter exceſſus commiſſos, illoſque de-
62 linquentes cognoſcit M.C.& debitis pe-
nis plectit, vt copioſè peragit *Reg.Sanfel.
deciſ.*290. Et ratio eſt, quia Principis de-
63 legatus in cauſis tantummodò delegatis
præfefert Principis perſonam, & autho-
ritatem, vt loquitur *Alberic.in rub.ff.de
offic.eius, cui mandata eſt iuriſdictio, nu.*
16. *Cagnol.ibid.nu.*49.*Bouadill.in politic.
lib.*2.*cap.*31.*nu.*64. nec de voluntate par-
64 tium ipſius iuriſdictio amplificari poteſt,
*Cynus in l.*1.*C.de iuriſd.omn.Iudic. Alex.
in l. teſtamenta, C. de teſtam. Iaſon in l.ſi
per errorem nu.*10.*ff.de iuriſd.omn. Iudic.
Anton. Sola in conſt. Subandia tit. de edi-
ctis annona, gl.vlt.nu.*9.*fol.*754.

65 Hinc eſt, quod annonæ Præfectus, etiã
ſi dignitate Regentis Regiam Cancella-
riã fulciatur, litteras inhibitoriales M.C.
expedire nequit in huiuſmodi cauſis, vt
tradit *Reg. Sanfel.d.deciſ.*290.

66 Hoc autem per Regiam Iunctam, ere-
ctam tempore, quo Regnum moderabat
Excellentiſs. Dominus Dux Medinæ de
las Torres, declaratum fuit, eatenus lo-
cum vindicare, quatenus delicta, ab hu-
iuſmodi ſubditis peracta, ſint communia,
quorum coerctio M.C. tribuitur, & litte-
rarum inhibitorialium relaxatio annonę
Præfecto impeditur; verùm in cauſis con-
cernentibus annonam, licet annonæ Prę-
fecto M.C. reſcribere, quod non proce-
dat, vt teſtatur idem *Reg. Sanfelic. deciſ.*
290. *tom.*2. vbi typis tradidit allegatio-
nes, quę in hac re cõgeſſit tã Conſiliarius
Iulius Maſtrillo, tùnc fiſci Patronus M.C.
& Regens D. Ioannes Burgos, tunc Iu-
dex ipſius M.C. idemque, deindè ſanci-
tũ fuit ſpecialibus litteris Suæ Maieſta-
tis eidem Excellentiſs. Domino Proregi
directis, quarum verba tranſcripſit *Reg.
Sanfelic.d.deciſ.*290. *in fin.tom.*2.

Præterea annonæ Præfectus alijs de-
coratur facultatibus iure, & DD. com-
probatis, quas adamuſſim exarari con-
uenit,

67 Et primò ſtatuere poteſt, quod ruſtici,
habentes frumenta, & victualia, illa ven-
dant in Ciuitate, non autem extrà terri-
torium, ità vt adſit in Ciuitate vbertas,
*l.*1.*C.de frument.Vrb.Alex.lib.*11. *l.pro lo-
cis, C. de annon.& tribut. Auend.de exeq.
mandat.cap.*19.*nu.*35.

68 Secundo ordinare poteſt, ne quis ex-
trà Prouinciam annonam deferat, *l.cotem
ferro, ff.de public.& vectigal. l.*1.*&* 2. *C.
quæ res aſport. non poſſ. Ripa in tract. de
peſte tit.de remed.ad conſeru.vbert.nu.*42.
*Mexia in prag.de taxa pan.concl.*1. *nu.*56.
*Reg.Capyc.Latr.conſul.*67. *n.*3.*&* 6.

69 Tertiò mandare poteſt, vt tempore
penuriæ panis à Ciuitate non extraha-
tur, *l.*1. *C. de frum. Vrb. Conſtant. lib.*11.
Ripa d.tract. de peſte in 2.*par.num.*16.*&*
189.*Auendan.de exeq.mand.lib.*1.*cap.*19.
*Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit.*2.§.6.
*num.*17.

70 Quartò conſtituere poteſt, vt in certa
platea, & loco deputato vendantur res
comeſtibiles, & ſi aliter exequeretur,
quod vendentes perdant mercimonia,

Lut.

Luc. in l.1.C. ne ruſtic. ad vllum opus lib.
11. Auend. de exequend.mand.cap.19.n.3.
71 Quintò imponere poteſt taxam in his,
quæ venduntur,& miniſtrantur in hoſpi-
tijs publicis,& trãſgreſſores punire pœnis
per eũ expreſſis, Alber.in l.1. §.cura car-
nis, ff. de offic. Præfect.Vrb. Auend. de exe-
quend.mand.d.cap.19.nu.39. & in Regno
noſtro conſtitutum eſt per Regiam prag.
21.ſub tit. de annon.Ciuitat.
72 Sextò cognoſcit decreta, & grauami-
na,illata per Curiam Iuſtitiarij huius Ci-
uitatis, cuius officium eſt exequi banna,
& capitula,concernentia annonam, Mu
ta in prag.Sicil.tit.de offic.edil. & teſtan-
tur Iud.Taſſon. pragm. de antifat. verſ. 3.
obſer.3.num.309. Reg.Sanfelic.deciſ.329.
num. 6.
73 Sed antiquitus à decretis Iuſtitiarij ad
Præſidem S.C. appellabatur, ex prag. 3,
§.3.ſub tit.de offic.Sac.Reg.Conſ.
74 Septimò punit inientes ſocietatem, &
conſilium,vt annona carior fiat,aduerſus
quos publica eſt accuſatio, l. 2. in princ.
ff.ad leg.Iul. de annon. Inſuper cognoſcit
75 cauſas contrà dardanarios, mandantes,
& mandatarios, eoſque punit, vel cum
relegatione, vel cum condemnatione ad
triremes,ſecundum eorum cõdictionem,
l.6.ff.de extraordina.crim. Et etiam pœ-
76 na plectit operantes ſtateras menſuris
adulterinis, l. 6. ſuper tit. §. onerant. &
prędicta affirmant Anna ſing.228.Minad.
deciſ.23.Taſſon.loc.cit.verſ.3.obſ.3.n.115.
77 Octauò ipſe arbitrium habet, metam
pretij dare pro venditione frumenti, l.3.
in princ. ff.ad l.Iul. de annona, l.1.C. de
frum.Alex.lib.11.Taſſon.ibi nu.315.
78 Sed curare debet, ne frumentum caro
emptum tempore careſtiæ, vilius diſtri-
buatur inter Ciues, & habitatores, quia
id multum annonæ præiudicium infer-
ret; & proindè à legibus reprobatur, vt
habetur in l.3.ff.ad leg.Iul.de annon.l.non
debere, ff. ad municip. ibi, non debere
cogi decuriones vilius præſtare frumenta
Ciuibus ſuis, quam annona exigit, Diui
fratres reſcripſerunt.
79 Idemq, per particulares litteras man-
dauit Sereniſſimus Philippus II. Hiſpa-
niarum Rex, ad tollendum omninò abu-
ſum, quod in Ciuitate erat emendi fru-
mentum carò,tempore careſtiæ,& diſtri-
buendi poſteà vilius inter habitatores,vt
teſtatur Reg.de Pont. de poteſt.Proreg. tit.
2. §.5.nu.1.& ſeqq.
80 Vlterius, & nono curare debet,ne no-
uum frumentum conſumatur, dùm adeſt
vetus, Io:de Plat.in l.ſaccularij, ff.de var.
& extraordin.crim. quia alias ex inordi-
nata adminiſtratione rerum Ciuitatis,vt
plurimum ortum habent careſtiæ, l. 1.
vbi Bart. ff.de frum.Vrb. Conſtant. lib.11.
Bertacch.in repet.ver.careſtia, & aduertit
Reg.de Pont.d.tit.2.nu.19. & 20.
81 Verum enim verò, quamquam ex ſu-
pradictis, cæteriſque recenſis præce-
denti §. patet, annonæ curam Dominis
Electis cõmendatam, & inter ipſos præ-
ſidere Dominum annonæ Præfectum,ni-
hilominus eiuſdem annonę regimen Do-
mino Proregi cõpetit; nedùm tanquam
Regis noſtri vices gerens, à quo Iuriſ-
82 dictiones, cunctæque dignitates, fluunt,
& refluũt,ſed etiam vti Vrbis Præfectus,
ità Afflict.in cap.poſt natalem in 1.notab.
de pac.tenend. vbi Andr. Reg. Rouit. in
prag.1.ſub nu.4.ver.an autem pragmatica
de annona Ciuit. Mexia in pragm. de tax.
pan.concl.1.n.56.Reg.Capyc.Latr.conſult.
67.nu.6. tom.1.Reg.de Pont.de poteſt.Pro-
reg.tit.de abund. Ciuit.in rub.nu.24. No-
uar.ſuper prag.rub.de annon.nu.3. & pro-
bat tex.nimis clarus in l.1. §.cura carnis,
ff.de offic.Præfect. Vrb. l.annona, ff. de var.
83 & extraordin. cognit. Ratio duplex eſt.
Prima, quia Proregi competit habere
curam vtilitatis populorum, & particu-
lariter circà neceſſaria ad victum, vt ha-
betur in d. l. 1. §. cura carnis, & notant
Andr.& Affl.ſup.de Laurent. deciſ. Auen.
40.nu.4. Auend.de exeq.mand.c.19. nu.3.
verſ.& per ſupradictam, Reg. de Pont. &
Reg. Capyc.Latr. loc cit. & eiuſdem Pro-
84 regis onus etiam eſt,pacem, & quietem
in Ciuitate conſeruare, Bart. in l. ambi-
tioſa, ff.de decret. ab ordin.fac.nu.18. ſed
annonæ penuria, ſeditiones in populo
concitat, vt plura exempla refert Marc.
Anton.Surg.de Neap.illuſtr. cap.24. nu.5.
cum nihil letius ſit ſaturo populo, nihil
ſeditioſius ieiuno, & famelico, & ideò
annonæ regimen ad Proregem quoque
pertinet.
85 Quod non aduerſatur capitulis ſupra
in §.præced.relatis; ſiquidem Rex non
cenſetur ex conceſſione huiuſmodi fa-
cultatis, abdicare à ſe, & ſuo Vicario
pote-

poteſtatem, quam habet ex iure ſuperioritatis, Regiæ poteſtati annexæ, nam in omni conceſſione ſemper videtur hoc exceptum; & proindè ſi in priuilegio tri-
86 buatur alicui Iuriſdictio, non intelligitur excluſa iuriſdictio Superioris vniuerſalis, nec intelliguntur conceſſæ, quæ de ſupre ma Principis poteſtate ſunt, *Bald.in l.fin. C.de iuriſd.omn.iudic. nu.4. Butr.in cap.cum contingat nu.17. ver.dic qua ſint meri Imperij de for.comp.*

Imo puntualiter notat *Bart. in l. 1. C. de offic.Præfect. Vrb.* quod ſi in Ciuitate
87 vnus conſtituatur Officialis ſuper abundantia Ciuitatis, non tamen propter hoc tollitur poteſtas, & iuriſdictio, quam habet, qui vniuerſalem iuriſdictionem retinet, ſed eandem authoritatem, & maiorem tenet, vt loquuntur *Aret.in l.quod in rerum, §.ſi quis poteſt de leg.1.Bal.conſ. 326.incip.*Rex *Romanorũ vol.1.Surd.conſ. 152.vol.2.Menoch.conſ.604.nu.8. Belluga in ſpec.Princ.de iuriſd.rub.12. §.& quia quotidiana nu.31. Gram.conſ.28.* Reg.de Pont.d.tit.2. §.1.nu.19.& 23.

Proindè complura circà abundãtiam Ciuitatis diſponere poteſt. Et primò pre-
88 tia rebus comeſtibilibus ſtatuere valet, cuius taxæ an etiam Clerici ſubijciantur, *Martin.Laudẽſ.in tract. de Official.minor. quaſt.23. to.16.tract fol.279. Taſſon.prag. de antefat.verſ.2. obſeru.2.nu.66. Praſ.de Franch.deciſ.9.Morla in empor.iur. par.1. tit.9.quaſt.6. Reg.Rouit. in pragm.1. de annon.nu.7.*

89 Secundò ipſe poteſt deſtinare Officiales, vel miniſtros, aliaſque perſonas, ſibi melius viſas, ad emptionem frumentorũ, aliarumque frugum, vbertati Ciuitatis neceſſariam, *l.1.* vbi *gl. C.de frum. Alex. lib.11.Io.de Plat.ibid.Andr.& Affl.in cap. poſt natalem in 1. notab. per illum tex. de pac.tenend.*Re g.*de Pont.d.tit.1.de abund. Ciuit. nu.22.*

90 Quod ſic fuit pluries practicatum, tàm tempore, quo Regni moderator erat Dominus Comes Mirandæ, ille per plures annos tranſmiſit miniſtros, vt frumenta emerent pro abundantia Ciuitatis, & hoc pariter fuit obſeruatum tempore Præſidatus Dom. Comitis Oliuares, vt teſt atur R*eg.de Pont.loc.cit.nu.23.*

91 Verùm tẽpore, quo Regni claues ſuſtinebat Dominus Comes de Beneuento, petierunt Domini Electi decerni, tale munus, .ſ.miniſtros deſignãdi ad emptionem frumenti ad ipſos Electos pertinere, qua de re, cauſa introducta in Collaterali Conſilio, ordinatum fuit, talem collationem, ſiue prouiſionem Proregi competere, vt firmat idem *Reg. de Ponte d.tit.2.de abund. Ciuit. nu.22.* Sed modo
92 à ſupradicta deputatione præcauendum eſt, quia illi Miniſtri damnum, & vexationem inferũt populis, vt aduertit *Surg. de Neap.illuſtr. cap.24. nu.14.* & ſtatim pretium victualium augetur.

93 Tertiò cogere poteſt Dominos animalium, atq;nauium, vt animalia veheãt, & naues conducant pro frumento portando, vt inquit *Bal.in l.iubemus nullam, C.de Sacroſ.Eccl.*& notat *Reg.de Pont.cit. tit.2. nu.16.* Imò non poſſunt, tunc, ſupra
94 nauibus illis priuatorum merces onerari, & ſi aliter fieret, puniretur magiſter nauis, vt *in l.vnica, C.ne quid oner. publ. impon. lib.11.l frumenta, C.de ſuſcept. & prapoſ.lib. 10.* quemadmodũ, etiam *conſtitutione noſtra* incip. *pradicti Admirati tit.de non oner.gal. victu.& alijs,* ſancitur, .ſ.non deberi in Regijs triremibus particularium merces onerari, & adnotat *Reg.de Pont.cit.tit.2.nu.30.*

95 Quartò concedere poteſt guidatica conducentibus frumenta, & alia ad annonam Ciuitatis pertinentia, vt interim non poſſint ob delictum quidpiam moleſtari, vt cauetur *in l.1.C.de nauicul. ſeu naul. lib.10.Reg.de Pont.loc.cit.nu.27.*

96 Quintò cogere poteſt Dominos frumenti ad illud vendendum, ſicuti alias ſpecies, iuſto tamen pretio, quod taxatur per idem Dom. Proregem, & multoties etiam pretio viliori, pro neceſſaria ſuſtentatione Ciuitatis, & Regni, vt de iure communi ſtatutum eſſe, affirmant *Bart. in l.1.§.cura carnis,ff.de offic.Præfect.Vrb. Luc.de Penna in l. vnica in fin. C.vt nemini lic.in empt.ſpec.ſe excuſ.Affl.poſt Andr.in proœm.conſt.Reg. quaſt.3. Praſ.de Franch. deciſ.9.Minad. in repet. conſt.in aliquibus, ver.Comitum, & Baronum nu.59. Nouar. ſuper pragm.rub.de annona nu.6.*

97 Et *Reg.de Ponte d. tit.2. num.3.* tradit, quod ex hoc ſic inoleuit praxis, & ſolent tempore careſtiæ Domini Proreges taxare Maſſarios Apuleæ, aliorumque locorum, vt dent partem ipſorum frumentorum

Digitized by Google

torum Ciuitati,certo taxato pretio.

Nec excuſantur perſonę Eccleſiaſticę,
nàm poteſt Prorex publica ſuadente ne-
ceſſitate capere etiam frumenta Clerico-
98 rum, aliarumque perſonarum Eccleſia-
ſticarum, *Bouad.in polit.tom.2. tit.de la*
prouiſion del pan.fol.29. nu.13. Diana re.
ſol moral. tit.de immun.Eccleſ. reſolut.8.
Taſſon.in prag.de antefat.ver.2.obſeru.2.
nu.18. qui tamen DD. requirunt, quod
præcedat licentia Iudicis Eccleſiaſtici.
99 Alij verò conſiderant, non poſſe Præ-
latos expectare tempus, vt carius victua-
lia vendant, ſed tenentur mandatis Prin-
cipis laici obtemperare, & fructus ven-
dere tempore neceſſitatis,cum ſubijcian-
tur laicalibus prouiſionibus, annonam
reſpicientibus, ità *Rodoan.de ſpol.Eccl. q.*
2.nu.58.Bouadil.in pol.tom.1.fol.788.nu.
122.Cancer.var.reſol.cap.4. de ſeruitut.
nu.221.& 228.

100 Quodque etiam procedit in fiſco, qui poteſt capere frumenta, aliaque bona neceſſaria pro ſubſtentatione militum, & neceſſitate Regis, & cogere Dominos illorum ad vendendum,iuſto tamen pretio, *l.1.C.de Metal. l.10. Luc. de Penna in l.1. C. ex quib.muner.lic.ſe excuſ. Couarr. var.reſol. lib.3. cap.14. Reg. de Ponte loc. cit. num.4.*

101 Sextò capere poteſt Ciues, alioſque ſubditos, & habitatores, vt tempore neceſſitatis frumentum,aliaſque fruges pro modo eorum ſubſtãtiæ emant,& deindè in Ciuitate vendãt,nè tàm ipſi,quàm alij pauperes famæ pereant, vt loquuntur *Luc.de Penn.in l.1.C.quib.muner.vel præſtat.nemin.lic.ſe excuſ. Iacobin. tit.de homag. num.35. Andr.in tit.quæ ſint regal. verb.& extraord.collatio ver. munus ſuas ad iniquitates in fin. Reg.de Ponte loc.cit. nu.6.& ſeqq.*

102 Imò cogere poteſt eoſdem Ciues ad proficiſcendum in Regiones longinquas pro frumento emendo, ſi ità opus eſſet, *l.vnic. C. vt nemin. lic. ab empt.ſe excuſ. lib.11.* vbi *Io:de Plat.Andr.de Barulo*, alijque ſcribentes.

103 Et ità pluries practicatum fuit in Ciuitate noſtra, præſertim tempore Præſidatus Dom. Comitis Mirandæ, vt affirmat *Reg.de Ponte d.tit.2.de abund.Ciuit.n.15.*

Septimò poteſt cogere Ciues, alioſq;
habitatores,vt Ciuitati mutuent pro mo-
104 do eorum facultatũ, ità vt Ciuitas poſ-
ſit tempore penuriæ frumenta, aliaſque
fruges comparare, *Andr.de Barulo in l.1.*
C. vt nemin. lic. ab empt. ſe excuſ. lib.11.
vbi *Io:de Plat.& Luc.de Penna, Auendan.*
in tract. de exeq. mand. Reg. cap.14. ver.
quartus caſus lib.2.& cap.19.nu.34. lib.1.
Caſſan in conſ.Burg.rub.1.§.4.nu.48.Cap-
pell.Tholoſ.deciſ.446. vbi aduertit etiam,
compulſionem ad mutuandum debere
105 eſſe generalem, nõ autem particularem
contrà vnum, vel duos, quod ſequitur
Auend. loc.cit. verſ.& compulſio de mente
Bart.in l.nullus,C.de Iudæis.

106 Et hoc pariter locum habet in fauorem fiſci, qui poteſt taxare omnes ad pecuniam præſtandam,vt victualia emi valeant pro neceſſaria ſubſtentatione, & alimonia militum, vt inquit *gloſ. in d. l. vnic. C.vt nemin. lic. ab empt.ſe excuſ.* & notat *Luc. de Penn. ibi.* & dicit ità temporibus ſuis fuiſſe conſuetum, *Reg. de Ponte d tit.2. num.10.*

107 Nec prædictis aduerſantur capitula
huius Ciuitatis, vbi Ciuibus Neapoli-
tanis fuit conceſſum, vt non poſſint ad-
ſtringi ad mutuandum Regi. Quia
108 reſpondetur, quod capitula prædicta
procedere non poſſunt, quando publica
Ciuitatis, vel Regis neceſſitas vrgeat,
nàm tunc non agitur de Ciuium præiu-
dicio, & damno, ſed de ipſorum fauore,
& vtilitate;cum alias,omnes famæ,& ini-
micorum inuaſione perirent.

109 Octauò poteſt compellere Ciues ad
emendum frumentum, vel aliud, quod
habet Ciuitas paratum ad vendendum,
vt minus perdat, nec aliquis excuſatur,
licèt ei neceſſarium non ſit, *Bart. in l. 1.*
§.cura carnis,ff.de offic.Præf.Vrb. Reg.de
Ponte d.tit.2.nu.13. vbi etiam vidiſſe fa-
110 tetur, in caſibus occurſis,in hac Ciuita-
te, quod inter eius Ciues aliquando, &
per eius Caſalia fuit frumentum diſtri-
butum,pro certo pretio,vt Ciuitas minus
ſit in damno.

111 Et hoc permittitur etiam fiſco, nàm poteſt cogere ſubditos ad emptionem frumenti, quod in horreis tenet, vt fundant *Bart.in d.l.1.§.cura carnis, Affl.in cap.poſt natalem nu.7.ver.& ſcias de pac. tenen.Reg.de Ponte ibidem nu.14.*

112 Nono ordinare poteſt,vt merces corruptæ proijciantur, & perdantur, argum.

tex.

ſex. in l. cætera, §. mala, ff. famil. erciſc. in l. item quæritur, §. ſi quis menſuras, ff. loc. cit. Puteus in tract. de ſyndic. in parte Iudic. ſuprema poteſtas, Ripa in tract. de peſte in 3. par. nu. 41. Auend. de exeq. mandat. Reg. cap. 19. nu. 30. par. 1.

113 Nec poteſt frumentum corruptum cũ nouo miſceri, *l. 1. C. de cõduc. in publ. horr. lib.* 10. & ità particulari lege ſancitur in

114 Regno noſtro, vt *in pragm. 4. de annona Ciuit.* vbi habetur, Reliquias tritici exiſtentis in foueis, non eſſe fundendas cum alio tritico meliore, & ratio eſt, quia nociuum eſt humanæ ſaluti, ad quod Domini Proreges vigilare debent, & proindè ordinare valent, vt huiuſmodi merces miſturatæ proijciantur, & publicè concremantur, vt notant *Ang. in d. l. 1. Auend loc. cit. nu. 30. verſ. tertio infertur, Reg. de* Ponte *d. tit. 2. de abund. Ciuit. n. 21.* Imò puniri debent talia perpetrantes, *Franc. Marc. deciſ. 540. par. 1. Nouar. cit. pragm nu. 2.*

115 Decimò non poteſt Ciuitas abſque Proregis aſſenſu mutuare frumentum, vel oleum, aut quid aliud, pro abundantia Ciuitatis reſeruatum, *l. 1. & 2. C. de his, quæ ex publ. collat. lib. 10. Reg. de* Pont. *cit. tit. 2. de abund. Ciuit.* §. 1. *nu. 26.*

116 Sed poteſt frumentum emptum reuendere, neceſſitatis tempore, proabundantia Ciuitatis, tamen pecuniam ex pretio redactã Annonæ applicare debet, *l. fin. §. item reſcripſerunt pecuniam, ff. de adminiſt. rer. ad Ciuit. pertinent. Angel. in l. annona, ff. de extraord. crim. Auend. de exeq. mand. par. 1. cap. 19. nu. 36.* Reg. Rouit. *in prag. 16. nu. 3. & 6. de annon Ciuit.*

117 Prætereà nõ poteſt Ciuitas, pecuniam publicam, pro annona frumentaria deſtinatam, ad alium vſum conuertere, *l. 2. §. quid de frumentaria, ff. de adminiſtr. rer. ad Ciuit. pertinen. Bouad. in pol. lib. 3. cap. 3. nu. 30.* Reg. Rouit *cit. prag. 16. nu. 4. de annona.*

118 Neque etiam poteſt pecuniam ad fenus accipere abſq; aſſenſu Proregis, *l. 1. C. de præd. decur. lib. 10.* Reg. *de* Ponte *de poteſt. Proreg. tit. de abund. Ciuit. §. 1. n. 26.*

119 Vltimò Prorex eligit Tribunum populi, ex ſex à Platea Populari nominatis, & etiam illum in officio confirmat, elapſo tempore ſuæ adminiſtrationis, vt teſtantur Reg. *de* Pont. *loc. cit. tit. 2. §. 1. n. 11.* *Iul. Cæſar. Capaccius in ſuo foraſtiero fol.*

120 *mihi* 645. quod limitatur, vt non poſſit confirmari, niſi pro prima vice, per alios ſex menſes, vt *in prag. 4. c. 6. de abolition.*

Legatorum electio an & quando, quibus in caſibus, & qua præcedente ſolemnitate Ciuitati permittatur?

§. VIII.

SVMMARIVM.

1 *ORatorem deſignare apud Regalem, vel Cæſaream Maieſtatem Principi Supremo competit, nu. 2.*

3 *Ciuitas Neapolis Oratorem deputat in aduentu Regis, num. 4. & ità practicatum refertur nu. 5. & idem in aduentu filij, vel filiæ Regis, nu. 6. ac etiam ſororis, vt fuit practicatum in Infante Maria de Auſtria nu. 7.*

8 *Oratores à Plateis Electi vſque ad Ciuitatem Gaetæ acceſſerunt in aduentu Infantis, & propè Ciuitatem Neap. ipſam comitati fuerunt.*

9 *Electi Ciuitatis, & Syndicus; in quo loco obuiam iuerunt Sereniſſimæ Infanti.*

10 *Proceres Hiſpaniarum tecto capite ſteterunt coram dicta Infante; & qui fuerunt, nu. 11.*

12 *Regentes Collateralis Conſilij oſculati fuerunt manum Sereniſſimæ Infanti.*

13 *Regis fratres, ſunt Reges in potentia.*

14 *Legati mittuntur in aduentu Proregis; & quãdo diſcedunt, & poſteà reuertuntur, & quomodò hoc hodiè obſeruetur, num. 15.*

16 *Prorex prædeceſſor accedit ad Proregem ſucceſſorem.*

17 *Legati munus miſſi ad Proregem quid ſit; & Viceregin am ſalutare conuenit, nu. 18.*

19 *Legati ſunt numero ſex, & vnus ex nobilibus*

bilibus alloquitur.

20 *Legatus popularis, licet ſit in numero, tamen non alloquitur.*

21 *Legato expenſæ debitæ in aduentu Regis fiunt per Ciuitatem.*

22 *Expenſæ in itinere, & coronatione Regis facienda ſunt per vaſſallos.*

23 *Legatorum electio facienda eſt à ſex, vel quinque viris Sedilium; verùm ſi ille mittendus ſit Regi, vel Pontifici, alio modo eligitur nu. 24.*

25 *Popularis* Platea *vocem habet actiuam in electione legati, nõ paſſiuam; & cõtradicere ſolet Electus Populi in hoc caſu, nu. 26. & quare poteſt Electus Populi electionem legati oppugnare nu. 27.*

28 *Legato ſunt dandæ inſtructiones, illaque in libro regiſtrandæ.*

29 *Legati munus exerceri non poteſt ratione minoris ætatis, infamiæ, vel ſexus; vel ſi ſint cæci, muti, & ſurdi, aut turpes perſonæ, nu. 30.*

31 *Legati, an eſſe poſſint religioſi, & perſonæ Eccleſiaſticæ.*

32 *Clerici, &* Religioſi *ſecularibus negotijs ſe immiſcere non poſſunt.*

33 *Equites Hieroſolymitani in officijs ſecularibus non ſunt eligendi; contrarium nu. 34. & præcipuè in legatione explenda pro Patria poſſunt admitti, num. 35.*

36 *Clerici non poſſunt adminiſtrare bona Ciuitatis, nec iuſtitiam miniſtrare.*

37 *Milites Hieroſolymitani fuerunt admiſſi per Suam Maieſtatem in munere legationis Ciuitatis.*

38 Religioſi *fuerunt electi Oratores ad Suã Maieſtatem, & ab eo admiſſi.*

39 *Legationis à munere nemo ſe excuſare poteſt, limitatur, ſi non vacauit per biennium, num. 40.*

41 *Legati dicuntur legitimè abſentes, & impediti; nec tenentur Procuratorem relinquere, & reſtitutionem in integrum habent; & capti ab hoſtibus, pretium redemptionis ſoluendum eſt à Ciuitate, nu. 42.*

43 *Legatus dicitur explere munus publicum, & officium neceſſarium exercet, dummodò illud non affectauerit.*

44 *Legatus tenetur* Regi *occurrere, illo non comperto in Regia Curia, & in itinere eum proſequi: & referuntur exempla, num. 45.*

46 *Vaſſalli an teneãtur quærere* Regem *extrà* Regnũ; *dũ ipſi ſemper immẽſum habent deſiderium adeundi* Principem, *illumque videre, & ſeruire, nu. 47.*

48 *Legatis,* Rex *debet gratam audientiam præſtare, & faciliter apud eum ſubditis acceſſum præbere.*

49 *Legati ſalarium à publico Ærario ſubminiſtrari debet, prout reliqua expenſæ; quod ſeruatũ in Oratoribus, qui obuiã iuerũt Sereniſſimæ* Reginæ *Vngariæ, nu. 50.*

51 *Salarij quantitas legato, ſoluta refertur, & per quod tempus debeatur, etiã Oratori Suæ Maieſtatis, refertur deciſio.*

52 *Legato defuncto, nunquid deputati poſſunt alium eligere, vel virtute primæ electionis confectæ expirauit mãdatum; & quid fuit obſeruatum, refertur, n. 53.*

54 *Legatum ad* Regem *an poſſit Ciuitas mittere abſque licentia* Proregis; *hodiè tamen non permittitur abſq; dicta licentia, nu. 55. nec ſufficit licentiam petere, nu. 56. & idem diſponitur de iure* Regni, *& per litteras Suæ Maieſtatis, nu. 58. cuius verba referuntur, nu. 59. ſed alij dixerunt, quod quando licentia non iure fuerit denegata, tunc acceſſus non eſt prohibitus nu. 60.*

57 *Licentia, quando requiritur ex aliqua diſpoſitione, non ſufficit peti, ſed obtineri, niſi aliter à lege cautum ſit.*

61 *Legatum mittire ad* Regem, *an ſit expediens Ciuitati,* Prorex *diſcutere debet, & ſi poſſit ipſe remedium adhibere petitionibus ſubditorum, & hoc etiam mandatur per litteras Suæ Maieſtatis, cuius verba referuntur nu. 62.*

63 *Legatus vt Canonicè dicatur Electus, decem requiſita interuenire debent; ac etiam decretum Collateralis Cõſilij, per quod permittatur Ciuitati, ſumptus in hoc erogare, nu. 64.*

65 *Vniuerſitas prudenter procedere debet in erogandis pecunijs Ciuitatis, & non debet voluntarias expenſas facere, nu. 66.*

67 *Ciuitas debet comparere in Collaterali Conſilio, & petere interpoſitionem decreti, promittendo legato expenſas facere; & referuntur exempla, nu. 68.*

69 *Legatum ne mittatur per Ciuitatem, poteſt* Prorex, *& Collaterale Conſilium mandare, ex cauſis, ne moleſtia* Regi *inferatur, & expenſæ per Ciuitatem non fiant, nu. 70.*

71 *Legatus ad* Regem *miſſus abſque licen-*

tia Proregis, & debitis ſolemnitatibus non eſt admittendus, & ei denegatur audientia.

72 *Legatum, expeditum abſque debita forma, Rex moleſtum habet, & citò eum dimittit, & cum aliqua correctione.*

73 *Legato miſſo abſque licentia Proregis, & forma non ſeruata, an Deputati Ciuitatis puniendi ſint; & fuit practicata pœna relegationis per ſeptennium, n.77. & poſteà ordinatum, quod carcer cedat in pœnam, nu 78.*

74 *Mandati pœna quęnam ſit, nùm arbitraria, & quid ſi non ſit expreſſa, & quando ſit conſideranda inobedientia, & qualitas exceſſus, nu.75.*

76 *Pœna indignationis Principis, quę ſit.*

79 *Legatus electus ad exponendum grauamina, per Proregem illata, an ſine licentia Proregis ad Regem accedere poſſit; & afferuntur litterę Suę Maieſtatis, n.80. ſed an prius debet peti licentia Proregi, num. 81. vel liberè poſſit Ciuitas legatum mittere, referuntur litterę Suę Maieſtatis, nu.82. Et caſus affertur, in quo legatus miſſus per Ciuitatem fuit carceratus in itinere, & per Regem excarceratus; nu.83.*

84 *Ciuitas non audens petere licentiam Proregi pro mittendo legato contrà ipſum; ſupplicauit Regem, vt poſſit deputare perſonam in Curia Regia pro ſuis negotijs nu.85. & mittere legatum pro quærimonijs, aduerſus Proreges, dandis, aut litteras ſcribere Regi, nu.86.*

87 *Scribere litteras Regi permittitur Ciuitati, pro rebus ei concernentibus; data prius notitia Proregi; ſecus quando vult ſcribere querelas contrà ipſum Proregem; tunc licitum eſt, nulla data ei notitia, nu.88.*

89 *Legatum mittere Ciuitati permittitur, contrà Proregem, prævia licentia Suę Maieſtatis, qui perpenſis cauſis, poteſt illam denegare, nu.90.*

91 *Litteras ſcribere Regi, Ciuitati permittitur pro rebus tangentibus gubernium ipſius, data notitia Proregi; ſecus ad porrigendas querelas contrà Proregem; in quo caſu non tenetur petere licentiam, & dare notitiam; & ſi vult mittere perſonam, an licentia ſit petẽda à Rege, referuntur litterę Suę Maieſtatis, nu. 92.*

93 *Legati miſſi, per Ciuitatem Regi pro quærimonijs, exponendis contrà Proregem enumerantur, & quid ſi fuerint miſſi per Deputatos, nu.94.*

95 *Barones non poſſunt mittere perſonam ad Regem, pro negotijs tàm publicis, quàm priuatis pertractandis abſque licentia Proregis; nec etiam pro donatiuo, num. 96.*

67 *Vniuerſitates, burſam communem tenentes, non poſſunt congregari ſine licentia Principis, nec poſſunt legatum trãſmittere ad Regem abſque ordine Suę Maieſtatis, nu.98. nec de publico aliquid ſoluere, etiam pro donatiuis tranſmittendis, referuntur litterę Suę Maieſtatis, num.99.*

Legatorum electio an & quando, quibus in caſibus, & qua præcedente ſolemnitate Ciuitati permittatur? §. VIII.

1 PRincipi ſupremo, præcipuè regali diademate inſignito, peculiare eſt Oratorem deſignare, apud Regalem, vel Cæſaream Maieſtatem, vt eius negotia gerat, & mandatas res exponat, quandoque etiam, vt certum particulare nego-
2 tium expleatur, Nuncius præfigitur, *tex. in l.Iulius, ff.ad leg.Iul.de vi public. Marc. Ant. Surg. de Neap. illuſtr. lib.1. cap.24.*

3 Nihilominus Fideliſſima noſtra Ciuitas, vt ſubditorum vices, apud ſuum Monarcham Catholicum Hiſpaniarum Regem repræſentet, Oratorem deputat; ità *ex d.tex. in l.Iulia*, annotat *Marc. Ant. Surg. loc. cit*, & conferunt verba, quæ in priuilegio de anno 1581. cõceſſo Ciuitati Coſentiæ circumferuntur fol. 2. & in proprio caſu teſtatur *Caput. de regimin. Reipubl. cap.7. §.23. nu.1.2. & 3.*

4 Hinc eſt, quod Ciuitas Oratores, ſeù legatos eligere, & præfigere queit, ſi Rex Regnum hoc ſuũ, peteret, vt illi obuiam

euntes lætis acclamationibus ipſum re-
cipiant, de eiuſue aduentu congratula-
tiones deferant, ità *tex. in l. ſciendum, ff.*
de legat. & expertum fuit in aduentu In-
5 uictiſſimi Imperatoris Caroli V. in hanc
Ciuitatem, cuius Imperatoris ingreſſus, &
progreſſus, videre eſt, in capitulis Ciuita-
tis Neap. & in libro, quem edidit *Iulius*
Cæſar Capac. nuncupatum *del foraſtiero*
*fol.*282.
6 Idemque eſt, ſi filius, vel filia Regis
noſtri, ad hoc Regnum accederet.
7 Proùt etiam, ſi ſoror noſtri Potentiſſi-
mi Regis veniret; nàm adhuc Oratores,
ſeù Legati deputantur, quemadmodùm
obſeruatum fuit, quando Sereniſſima In-
fanta Maria de Auſtria germana Regis
noſtri Philippi IV. nunc defuncti, nuptui
tradita cum Sereniſſimo Rege Vngariæ,
filio Diui Imperatoris Ferdinãdi de Au-
ſtria, ad virum peregens, per hoc Regnũ
tranſiuit, magno accedente Comitatu, vt
tradit *Iudex Taſſon. in pragm. de antefat.*
*verſ.*3.*obſ.*1.*nu.*45. qui nonnulla particu-
laria, occaſione huius tranſitus perhabi-
ta, tradit, & alia obſeruat *Iul. Cæſar Ca-*
pac. in lib. del foraſtiero fol. 954. & inter
8 cætera refert, quod Oratores à Plateis
deſignati vſque ad Ciuitatem Gaetę ac-
ceſſerunt, & reuerenter Sereniſſimam
germanam coluerunt, & Ciuitatis nomi-
ne actus venerationis porrexere; & indè
propè Ciuitatem noſtram, ipſa Sereniſſi-
ma Principiſſa accerſita, obuiam ei iuerũt
Domini Electi Ciuitatis; & cum ipſis aſ-
9 ſidebat Dominus Hector Capycius La-
tro, qui dùm aduocationis munere tunc
fungebatur, in Syndicum fuit adſcitus;
quorum interuentu, ingreſſus dictæ Sere-
niſſimę Principiſſæ fuit perhabitus, & co-
10 ram eius Sereniſſima perſona, Proceres
Hiſpaniarum, tunc tempore in hac Ciui-
tate degentes, cooperto capite ſteterunt;
proùt fuerunt Domini D. Aloyſius San-
ſeuerino Princeps Biſiniani, D. Federicus
11 Columna Princeps Buteræ, D. Antonius
de Leyua Princeps Aſcoli, & D. Camil-
lus Pignatellus Dux Montisleonis; & am-
12 plius ipſa Sereniſſima Domina permiſit,
vt Domini Regentes, & Collateralis Cõ-
ſiliarij regalem manum deoſcularentur.
13 Et ratio, quarè in aduentu germa-
ni noſtri Catholici Regis Oratorum
aſſecla porrigatur, eſt, quia ipſe exiſti-
matur Rex in potentia, dùm ad Regna
Hiſpaniarum Monarchiæ ſubiecta, tan-
quàm hęreditaria ſuccedere poteſt, ideò.
que ferè dicitur alter Rex, ſic obſeruat
Frater Ioannes Marcus Gubernator Chri-
*ſtianus lib.*1.*cap.*30.
14 Quinimò in aduentu Proregis, adhuc
deſtinãtur Legati, quemadmodùm idem
expletur, in reditu eiuſdem Proregis, ſi ex
aliqua cauſa à Regno diſcederet; & po-
ſteà reuertatur, ità *Marc. Anton. Surg. de*
*Neap. illuſtr. cap.*25.*n.*18. vbi plura exem-
pla glomerat. Antiquitus autem ipſi le-
15 gati obuiam ibant Proregi, vſque ad Ci-
uitatem Gaetæ, nàm illuc appellebant
Viceregés; modo autem hic acceſſus ob-
ſeruatur coarctatus, & vſque ad Ciuita-
tem Puteolorum, vel villam Locothetę,
à vulgo dictam *Portici* occurrere ſolent,
quibus in locis, adſidere conſueuerunt
noui Proreges, antequam munus nanci-
ſcantur, & hoc ex Regis mandato indu-
ctum, putat *Marc. Ant. Surg. de Neap. illu-*
*ſtrat. cap.*25.*num.*15. Etenim ex loci pro-
16 pinquitate publicæ commoditati valdè
conſulitur, præcipuè, vt Viceregés ideſt
prædeceſſor, & ſucceſſor, poſſint ſe vice
mutua viſere; ac de Regni Statu, & his,
quæ ad idem regimen ſpectant, diſſerere,
quo ſucceſſor à deceſſore imbutus, faci-
liorem negotijs pertractandis, ſe ſe præ-
beat opportunitatem.
17 Et dictorum Oratorum munus eſt; con-
gratulationum verba exprimere, ac lit-
teras exhibere, à Dominis Electis ſub-
ſcriptas, eidem Domino Proregi directas
pro felici aduentu, & hoc idem ipſi Le-
18 gati gerunt, cum Viceregina, ſi ſecum
appelleret, vt teſtatur *Iul. Cæſar Capac. in*
*d. lib del foraſtiero fol.*406. dictique Lega-
19 ti, & ſi numero ſex ſint, ſcilicèt quinque
ex quinque Sedilibus excerptis, & alter
ex Platea Populari delectus, tamen vnus,
ex nobilium cætu alloquitur, Legatus au-
20 tem Plateæ Popularis, licèt inter legatos
coaptetur, vice autem loquendi nũquam
fungitur, cum nobiles præferantur, *l. ho-*
nor, ff. de muner. & honor. l. prouidendum,
C. de poſtuland. l. 1. *vbi Bart. ff. de alb. ſcri-*
bend. gl. in §. plebiſcitum inſtit. de iure na-
*tural. Caſſan. in catalog. gloria mund. p.*8.
*conſid.*7. *Caput. de regim Reipubl. cap.*7. §.
23.*nu.*6. *Marc. Ant. Surg. de Neap. illuſtr.*
*cap.*25.*n.*29.*in fin.*

Digitized by Google

21 Verùm in aduentu Regis, nedùm Oratores deſignantur, vt diximus, ſed etiam expenſæ, pro itinere erogari debent; prout patet de iure communi *in l. neminem 1. C. de Sacroſ. Eccleſ. Innocent. in cap. non minus nu. 6. & 7. de conſecr. Eccl. vel Altar.* & concordat *conſtitut. Regn.* incip. *quamplurimum*, qua diſponitur, quod Barones ad Regis: Corredum tenentur,
22 & vaſſalli cõtribuere in huiuſmodi Corredo obligantur, Corredũ autem exemplificatur, in expenſis debitis, in itinere, vt declarat *Andr. in repet. dicta Conſtit. in verb. Rex ſi vadit*, ſequitur *Iudex Taſſon. in pragm. de antefat. verſ. 7. obſ. 1. nu. 40. 41. & 42.*

23 Legatorum autem electio, à ſex, vel quinque viris Sedilium conficitur, abſq; aliorum nobilium interuentu, vt firmat *Surg. d. cap. 25. nu. 15.*

Verùm ſi contigerit, legatum præfigere, vt Regem noſtrum adiret, vel Summũ
24 Pontificem peteret, vt ſupplices preces Ciuitatis deferret, tunc talis electio alio pacto celebratur, nàm coram Deputatis à Plateis Electis, vel pro obſeruantia Capitulorum, vel vt particulariter decernerent legati acceſſum, in vrna mittuntur nomina Sedilium; & cuius nomen priùs extrahitur, ex eo Sedili legatus præfigitur, perſona verò eligitur præcedentibus ſuffragijs eorundem Deputatorum, excepto autem illo, eius Sedilis, cui ſors cecidit, ſuper tali legati deſignatione, nàm ille Deputatus nullum ſuffragium adhibet. Quod autem, ex cæteris, maior pars decreuit, exequutioni demandatur, ità *Marc. Surg. de Neap. illuſtr. d. cap. 25, nu. 20. & ſeqq.*

25 Sed Platea Popularis licèt vocem actiuam conſequatur, paſſiua verò deſtituitur, ſemper enim ex nobilibus legatus eligitur, ità *Surg. d. c. 25. nu. 20. Reg. Tap. deciſ. 10. ſupr. Conſ. nu. 3.*

Hinc eſt, quod cum Platea Popularis ægrè ferat, legationis honore nunquam
26 fungi, ideòque ſolet ſæpè ſæpiùs contradicere, ea de cauſa, quia talis electio publicæ vtilitati non confert, & quandoque excitare præſumit, ex populari cœtu eſſe eligendum alium legatum, vna inſimul cum nobili iturum, qua contentione orta, obſeruat *Surg. de Neap. illuſtr. cap. 25. nu. 20. in fin. & 21.* quod ſolent Domini Proreges, mandata penalia condere, ne ſe congregent pro euitandis ſcandalis, & acceſſus inſuper legati impeditur.

Licèt enim, legatos decernere ad quinque Sedilia ſpectet, etiam vigore capitu-
27 lorum huius noſtræ Vrbis, quæ iamdiù in legem ſunt recepta, tamen de re tractatur publica, quamobrem intuendum eſt, an legatio vniuerſale contineat beneficium, ideò poteſt Platea Popularis illam oppugnare, vt toto *tit. ff. de popularib. action.* cenſet *Marc. Ant. Surg. de Neap. illuſtr. cap. 25. nu. 21.*

28 Legato autem, vel Oratori debent à regimine Inſtructiones aſſignari, illæque regiſtrari in libro deputato, ſuper hac materia, vt in futurum habeatur exemplum, dictaſque Inſtructiones perſcrutari omninò ipſe tenetur, vt cautum fuit per Regem Ferdinandum in anno 1509. *cap. 4. noſtra Ciuitatis fol. 37.* & aduertit *Caput. de regimin. Reipubl. cap. 7. §. 23. n. 3.* idemque conſtat de iure communi, *vt in l. 4. §. fin. ff. de legation.* vbi inquit, vt plures quamterni legati mittantur, & vt ordo in legationibus iniungendis ſeruetur,

29 Sed non poſſunt huiuſmodi munere fungi, qui iure poſtulandi carent, *l. 4. ff. de legation.* & obſeruat *Caput. de regimin. Reipubl. cap. 7. §. 23. nu. 24.* quod tamen intelligitur, non ratione dignitatis, ſed ratione ætatis, infamiæ, vel ſexus, *l. 1. ff. de poſtuland.* hinc dicit *tex. in d. l. 4. de legationib.* in arenam miſſum non iure
30 legatum eſſe, cum honor conſiſtat in adeundo Principem, & alias Illuſtres perſonas, quemadmodùm perſonæ turpes, minores, fœminæ, cæci, muti, aut ſurdi, à legationis exercitio deſtituuntur, ſic *tex. in l. 1. & toto tit. ff. de poſtuland.* & obſeruat *Caput. de regimin. Reipubl. cap. 7. §. 13. num. 5,*

31 Nunquid autem hoc legationis munus adipiſci queant Religioſi, & Eccleſiaſticæ perſonæ; & videtur negandum *ex tex. nimis claro in cap. ſed nec procuratores, ne Clerici, vel monaci,* quo cauetur,
32 vt non poſſint religioſi ſecularibus negotijs ſe immiſcere, concordat *pragm. vnic. de Eccleſ. perſon.* qua prohibetur
33 Clericis, militibuſque Hieroſolymitanis aſſumi ad officia adminiſtrationis iuſtitiæ,

ſtitiæ, & Ciuitatis, idemque exploratum eſt in Hiſpania *ex l.1.tit.3.lib.1. recompilat.* & notat *Couar.practic.cap.33. num.6.* & hoc in militibus Hieroſolymitanis procul omni ſcrupulo locum vindicat, *Franciſcus Marcus deciſ.479.num.4.& 5. Caball.reſol.crimin.caſ.64. Squillant.de priuileg.Cleric.cap.7. dub.3.nu.87. Reg.de Marin.reſol.cap.53.n.5.Dian.par.1.tract.2.reſol.19.& par.4.tract.1.reſol.39.* latiſſimè *Epiſc. Sperell. deciſ. fori Eccleſ.* 21, *nu.64.* proùt non poſſunt ſeculares ad officia Eccleſiaſtica promoueri, *Duard. in bulla Cœnæ lib.2.caſ.5.quæſt.21.num.273. Craſſ.de effect.Clericat.effect.1.nu.81. Bonacin.de legib.diſput.10. quæſt.2.punct.1.* §.1.*nu.24.*

34 Verum, contrarium nedùm patet, de iure prouiſum, ſed deciſione confirmatum; etenim iure eſt exploratum, vt poſſint religioſi, militeſq; Hieroſolymitani munus iſtud nanciſci, ità *Præſ.de Franch. deciſ.479. Marius Cutell. in tract. de immunit.Eccleſ.lib.2.quæſt.9.n.20.Reg.Tap. deciſ.10. Suprem. Conſil. nu.9. 10. & ſeq. Tex.*autem *in cap.ſed nec procuratores,* loquitur in exercitio procuratoris negotiorum ſeculariũ, in Tribunalibus; ſecus eſt
35 in legatione explenda pro patria, proùt etiam *prag.vnic.*ſupra relata, loquitur, in adminiſtratione bonorũ Ciuitatis, quo-
36 rum reſpectu poteſt dubitari, ne bona Vniuerſitatis vſurpentur, & ratione fori nequeant ab eis vindicari, ſicut idem eſt in adminiſtratione iuſtitiæ, vt conſiderat *Præſ.de Franch. deciſ.478.* quod ceſſat in munere legationis, quo nec exercitium iuſtitiæ, nec adminiſtratio bonorum continetur, ideòque pragmatica tanquam odioſa eſt reſtringenda, & non amplianda, *cap.odia de reg.iur.in 6.*

37 Hinc eſt, quod licèt S.C. nullam declarauerit, electionem factam in perſonam D. Hieronymi de Gueuara, tãquam religioſi Hieroſolymitani, eumque non eſſe admittendum, ad explendum munus legationis apud Catholicã Maieſtatem decreuerit; tamen re plenius diſcuſſa, in Supremo Italiæ Conſilio, fuit cõtrarium pronunciatum, & decretum, quod dictus D. Hieronymus admittatur, vti legatus Ciuitatis, ſic teſtatur *Reg. Tap. deciſ.* 10. *Supremi Conſilij*; proùt hoc idem antiquitus expertũ fuit, nàm legationis munus exercuerunt, Frater Vincentius Carafa eiuſdem Ordinis Hieroſolymitani, vt patet *in cap.Neap fol.*133. Imò ad eiuſdẽ
38 muneris exercitium fuit aſſumptus P.Fr. Laurentius de Brundusio Cappuccinus, Pater Tarugius de Tarugi Congregationis Oratorij, vt teſtatur idem *Reg.Tap.d. deciſ.10.nu.9.10.11.& 12.* conferunt etiã alia exempla congeſta per *Iulium Cæſarem Capaccium in lib.del foraſtiero f.525.* qui ait, quod idem fuit obſeruatum, in perſonam Patris Hieronymi Seripanni Monaci Ordinis S. Auguſtini, & Patris Pauli de Aretio Clerici Regularis, qui deindè ad purpuream dignitatem fuerũt euecti, & etiam in Antiſtites huius Ciuitatis viciſſim creati.

39 Et ab huiuſmodi legationis munere, nemo ſe excuſare valet, cum publicum ſit *in l.ſi quis decuria, C.de decurion.lib.10.* & poteſt quis ad illud explendum cogi, licèt à reſidentia excuſetur, *l. ſi quis*, §. *tandiù, ff.ex quib.cauſ.maior. Bart.in l. ab eo, C.vt quãdo Iudex, Affl.deciſ.289.Surg. de Neap illuſtr.lib.1.cap.25.nu.24.Caput. de regimin.Reipubl.cap.7.* §.*23.n.6.in fin.*
40 niſi agatur de illo, qui à tali munere non vacauit per biennium, *l.8.in princ.ff.de legat. l.12.ff.de vacat. & excuſat.muner.*

41 Fulciũtur legati priuilegio, vt ſ.dicantur legitimè abſentes, & impediti cauſa Reipublicæ; ità vt non tenentur Procuratorem relinquere, & adiuuantur beneficio in integrum reſtitutionis, ſaltim ex cauſa generali, *Caroc.de locat.& conduct. par.3.tit.de reſtit. in integr. nu.1. Caput. de regimin.Reipubl.cap.7.* §.*23.nu.8.*

42 Et ſi fuerint capti ab hoſtibus, pretium redemptionis illis eſt exoluendum à Ciuitate, quidquid in contrarium dicit *tex. in l.inter cauſas,* §.*non omnia, ff.mandat.* loquens in Procuratore, legatus autem
43 dicitur explere munus publicum, & ſic officium neceſſarium exercet, proindè huiuſmodi pretio fraudari non debet, dummodò tale officium non affectauerit, ità *Præſ.de Franch. deciſ.149.nu 1. Petr. ad Gram.neciſ.3.nu.7. Pariſ.conſ.159. nu.30.Caput.d.*§.*23.nu.7.*& amplius Legato ægrotanti debentur expenſæ, & ſumptibus Reipublicæ ſubminiſtrandæ ſunt, *Paris de Put.de ſyndicat.verb.nuncius,cap.1. nu.5.fol.246.*

44 Sed tenetur Legatus Regi occurrere, ipſo

ipſo non comperto in Regia Curia Madrid, eumque itinerantem proſequi, ità *Caſſiodor. lib.* 12. *cap.* 18. *Paris de Put. de ſyndicat. tit. de Regum exceſſib. cap.* 2. *nu.* 6. *Surg. de Neap. illuſtr. cap.* 25. *nu.* 11. *&* 12. *verſ. ſed allegatos*, & ità obſeruauit P.Fr.
45 Laurentius de Brunduſio Cappuccinus, qui Rege nō reperto in Villa Madrid, vt ſuam legationem expleret, Regnum Portugalliæ petijt, vbi Rex commorabatur, ſed indè aduerſa valetudine præuentus deceſſit, nec quidquam peregit, vt refert *Capac. in lib. del foraſtiero fol.* 525. neq; fa-
46 cit, quod ſubditi non tenentur quærere Regem, extrà Regnum, *l. ſed hæ perſonæ, ff. de procur. Camer. in cap. Imperialem de prohib. feud. alien. per Federic.* ne ſubditi circuitu fatigentur, *l. final. ff. de bonor, poſſeſſ. contrà tabulas*; etenim ſubditorum
47 immenſum eſt deſiderium, adeundi Principem, illumq; videre, & ſeruire, eidemque ſubditorum vices repræſentare, cum placitus ſit eius coſpectus, *l.* 1. *C. de public. lætitia lib.* 10.

48 Et Princeps debet gratuitam audientiam legatis præſtare, *auth. depoſito in princip. l. lecta, ff. ſi cert. petat.* ac faciliter apud eum ſubditis acceſſum præbere, nàm alioquin æſtimatur Princeps, tanquam fons aquæ præcluſus, cum oporteat vultum ſuum ſubditis oſtendere, *Paris da Put. de ſyndicat. tit. de Reg. exceſſib. cap.* 2. *num.* 6. *Surg. de Neap. illuſtr. cap.* 25. *nu.* 11. *&* 12. *verſ. ſed allegatos.*

49 Sed ſalarium, quod Legato debetur, de publico Ærario ſubminiſtrari debet, proùt reliquæ expenſæ *Surg. de Neap. illuſtr. cap.* 25. *nu.* 19. *Caput. de regimin. Reipubl. cap.* 7. §. 22. *nu.* 13. *&* 16. *Montan. in prag.* 1. *de adminiſtr. Vniuerſ. nu.* 48. & ità
50 fuit obſeruatum in Oratoribus obuiam euntibus Sereniſſimæ Reginæ Vngariæ, quibus fuerunt ſoluti de pecunia publica duc. 500. per quemlibet, idemque expertum in anno 1659. quo tempore, permiſſu Excellentiſs. Domini Comitis de Pegna-
51 randa, fuit in legatum adeptus Dominus Dux Sancti Ioannis apud Regem noſtrum; cui legato fuerūt ſoluti duc. 6000. pro expenſis itineris, ac prouiſum, vt in Villa Madrid ei ſoluerentur ducati 400. quolibet menſe.

Quinimò huiuſmodi ſalarium legato debitum eidem eſt prçſtandum, vſque ad diem, quo patriam regreditur, nàm eatenus dicitur inſignia legationis deponi, *l. fin. ff. de offic. Proconſ. Brunell. de dignit. & poteſt. legat. concl.* 9. *verſ.* 1. dummodò non appareat de alia contraria voluntate Ciuitatis, vel Principis, mittentis legatum, & hoc itidem deciſum extitit; dùm Dominus Comes de Ognatta ſubſtinuit munus legationis in Vrbe, apud Summū Pontificem, pro parte Inuictiſſimi noſtri Regis, nàm ſuppoſuit, ſalarium ipſi deberi, vſque ad tempus reditus ad Curiam Regis, in Villa Madrid, vt teſtatur *Reg. Rouit. deciſ.* 76.

52 Nunquid autem defuncto Legato, electo à Deputatis, à Plateis creatis, pro huiuſmodi electione, poſſint ipſi Deputati alium deligere, vel virtute primæ electionis confectæ expirauit mandatum electionis à Plateis tributi, vulgato *tex. in l. boues, §. hoc ſermone de verb. ſignific.*

53 Hic articulus euenit excitari, in electione facta à Deputatis, in perſonam Ioannis Franciſci Spinelli ob ſequutum obitum Fr. Laurentij de Brunduſio, deceſſoris legati, canonicè electi, dictiq; Spinelli electionem futilem eſſe efflagitauerat Ioannes Thomas Coſſa, dum degebat in Curia Madrid nomine plurium Procerum huius Regni, & ſupponebat, huiuſmodi legationis adimplementum prædicto Ioanni Franciſco impedire, etiā poſt porrectas litteras credentiales Suæ Maieſtati, ſed articulus non fuit deciſus; tamen indè ſuperuentis quibuſdam occaſionibus, noſtrę Ciuitati, tempore, quo Regnum moderabat Dominus Dux Oſſunæ, fuit dictus Ioannes Franciſcus canonicè, in legatum confirmatus, vt refert *Reg. Tap. deciſ.* 10. *Suprem. Conſil. nu.* 12. *verſ. defuncti.*

54 Nunquid autem huiuſmodi legationis onus apud Regem noſtrum explicari valeat, nullo præcedente Domini Proregis permiſſu.

Et prima fronte videtur affirmandum, nàm vaſſallis prohiberi nō poteſt, ne eant ad ſuum Regem, *Lucas de Penna in l.* 1. *C. vt nem. ad ſuam patr. lib.* 11. *& in l. quicumque eod. tit. Paris de Put. de ſyndicat. tit. de exceſſ. Baron. cap.* 2. & qui eos prohibuerit, in Maieſtatis crimen incurrit, *Minad. in conſtit. Regn. in aliquibus.*

Nihilominus hodiè nequaquam hoc

fieri

55 fieri queit,ſed licentia Proregis requiritur, vt probatur de iure communi, nàm nemini licet ad Principem accedere,niſi prius ab eo, qui eius vices gerit, licentia petita,& obtenta fuerit, *l. penult. & final. C. de legation. lib.* 10. *l. ſi quis decurio la prima, C. de decurionib. lib.* 10. *§. ſi tibi quoque, verſ. aliqui, authentico de mandat.*
56 *Princip.* Nec ſat eſſet licentiam peti, ſed oportet, quod omninò obtineatur, ità *Philipp. Franchus in cap. ſi religioſus de elect. in 6.* vbi dicit, quod quando in ali-
57 qua diſpoſitione de licentia fit mentio, intelligitur regulariter, quod ſit petita,& obtenta, & nunquam per tacitum conſenſum conceſſa intelligi poteſt, niſi in caſibus, vbi aliter à lege cautum eſſet, vt firmarunt *Archidiacon. & Io: Andr. in cap. ſi Abbatem de elect. in 6. Alex. in addit. ad Bart. in l. ſi eum plures, ff. de aqu. pluu. arcend.* & ità *ex Tacito lib.* 10. refert *Carol.*
58 *Paſchalis de legat. cap.* 13. & reſpectu Regni Neap. ſic affirmant *Minad. in conſtit. Regn. in aliquibus in verb. Comitum, & Baronum n.* 55. *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit. de abundant. Ciuitat.* §. 7. *num.* 1. *Reg. Reuert. deciſ.* 500. *in princ. Marc. Anton. Surg. de Neap illuſtr. lib.* 1. *cap.* 25. *num.* 24. qui refert tenorem literarum Maieſtatis Philippi II. directarum Domino Principi Petræ Perſiæ, tunc Regni Proregi ſub die 4. Decembris 1579. quibus mandatur,quod non impediatur fideliſſimæ Ciuitati Neap, habere recurſum ad Regem, ſemper, & quando ſe offert cauſa ſufficiens ad hoc faciendum, dummodò primo loco adeat Proregem, & petat licentiam, vt debitus honor tribuatur ſuę authoritati, quia dictam licentiam dicti Proreges non negabunt,& idem ſequuntur *Reg. Tap. deciſ.* 10. *Supr. Conſil. num.* 4. *verſ. ſed vltrà, Iudex Taſſon. in pragm. de antefat. verſ.* 3. *obſer.* 3. *nu.* 10. *Auguſt. Caput. de regimin. Reipubl. cap.* 7. §. 23. *num.* 1. & 2. Et verba dictarum litterarum Suæ Maieſtatis ſunt hæc,

Y Quanto a lo primero podreis dar a entendera eſſa nueſtra fideliſſima
59 Ciudad, y Reyno, que nunca haſido, ni es de nueſtra mente, y intencion eſtoruar, que mis vaſſallos eſpecialmente los de eſſe Reyno, de cuia fidelidad, y ſeruicios tenemos tanta ſatisfacion, no tengan recurſo a nos, ſiempre que ſe ofreciere cauſa vaſtante,por la qual conuenga hazerlo. *Et paulo poſt.* Aunque en tal caſo es nueſtra voluntad, que primeramente hayan de acudir à vos,en vueſtro tiempo, ò al Virrey, que adelante eſtuuiere, en eſſe Reyno, como à quien repreſenta nueſtra perſona, y pedirle licencia por la quenta,que es iuſto ſe tenga con ſu autoridad, pues ni vos, ni los que deſpues vinieren, no ſe la negaran.

60 Vndè pro conſtanti aſſeuerat *Reg. de Pont. loc. cit. de poteſt. Proreg.* §. 7. *nu.* 1. non poſſe Ciuitatem Neap. legatos ad Regem mittere inconſulto Prorege, & confirmat authoritate *Io: de Platea, & Rebuf.* ſed idē *Reg. de Ponte* deindè *n.* 3. ait,quod quando licentia fuit petita, & non iure denegata, tunc acceſſum nō eſſe prohibitum, ſubdit,quod non ſequor, nàm adeò Rex noſter deputauit Proregē in Regnis ſuis,cum ampliſſima facultate omnia faciendi, & gratias concedendi, etiam ex *cap.* Papæ Honorij, ne fraudarentur ſubditi hac poteſtate, & vaſſalli fatigati ad cum accedere cogerentur, *l. fin. ff. de bonor. poſſeſs. contr. tab.* Imò Ciues Neap. pluries Cæſarem ſupplicauerunt, vt eandem, quam ipſe habebat poteſtatem, Viceregi tribueret circà gratias, indulgentias, & iuſtitiam adminiſtrandam, vt in *cap. Ciuitatis Neap.* aduertit *Marc. Ant. Surg. de Neap. illuſtr. cap.* 25. *nu.* 12. *in fin.*
61 Ideò tenetur Dominus Prorex diſcutere, an expediat Ciuitati, legatum mittere,quia ſi ipſe Dominus Prorex poteſt remedium adhibere ſubditorum petitionibus,hoc facere debet;ſin ſecus,ad Principem remittere tenetur, ità probat *tex. in l. penult. C. de legation. lib.* 11. *Reg. Tap. deciſ.* 10. *Supr. Conſ. num.* 5. *in fin. verſ. ſed quoniam*; & hoc in ſpecie mandant verba Regiarum litterarum de anno 1579. quorum tenor transſcribit *Surg. de Neap. illuſtr. d. cap.* 25. *nu.* 24 *in fin.* his verbis,

62 QVe quando fuere ſobre coſas tocantes al beneficio de eſſe Reyno, ò de la Ciudad, den tambien primo quenta de ello al Virrey, paraque ſi el viere, que es coſa,que con cumunicacion del Conſejo, y embiando nos los memoriales con ſu parezer,lo puede remediar, lo aga aſſi,y eſcuſe a la Ciudad,

y

y Reyno el gaſto de embiar perſona à ſu
coſta, mas que ſi fuere coſa, que parezca
conuenir, repreſentar nos la con perſona
propria, que aſſi miſmo en tal caſo el Vir-
rey ſe le conſentira.

63 Prædictis quoq; apprimè faciunt, quæ
de iure communi ſtatuta ſunt; nàm vt le-
gatus canonicè electus dicatur, decem
expoſcuntur; nimirum Primò, vt electio
fiat in loco publico, ob communem vti-
litatem Prouincialium. Secundò, vt fiat
à maiori parte, & firment authoritatem,
Tertiò, vt Vniuerſi Curiales in Curia
conueniant. Quartò, vt decreta propria
ſubſcriptione roborentur. Quintò, vt ad-
ſit cauſa, de qua conſulere volunt. Sextò,
vt Præfecto, ſeù Prouinciæ Præſidi inſi-
nuetur. Septimò, vt eius relatione à Præ-
fecto Prætorio perpenſa legitimè res de-
cidatur, *tex.* eſt *in l. ſi quid, & l. fin. C. de
legation. lib.* 10. quamobrem inter præci-
pua requiſita eſt Domini Proregis per-
miſſus, qui ſucceſſit in locum Præſidis
Prouinciæ.

64 Et amplius concurrere debet decretũ
Collateralis Conſilij, quo permittatur
Ciuitati ſumptus erogare, in huiuſmodi
legationis exercitio; etenim de iure ad-
65 miniſtratores Vniuerſitatis, vti tutores
debent, cum prudentia procedere in ero-
gandis pecunijs Ciuitatis, vt *l. tutor* 28.
ff. de adminiſtr. tutor. & facere ſumptus,
boni viri arbitrio, *l. Titium* 98. §. *quantũ,*
66 *ff. de adminiſtr. tutor.* & non debēt volun-
tarias expenſas facere, *l. ſi ſinè* 33. §. *in-
terpoſito, ff. de adminiſtr. tutor.* proindè
requiritur decretum Iudicis, quod expe-
diat Vniuerſitati huiuſmodi impenſarum
erogatio, *Plot. in repetit. l. fin. de in litem
iurand. Capyc. deciſ.* 93. *nu.* 4. & requiritur
Regius aſſenſus *DD. in l. fin. C. de vēdend.
reb. Ciuit.* & latè fundat *Auguſtin. Caput.
de regim. Reipubl. cap.* 7. §. 4.

67 Hinc praxis inoleuit, quod data licen-
tia per Proregem mittendi legatum, cō-
parent Deputati nomine Ciuitatis in
Collaterali Conſilio, & petunt interponi
decretum, quod expedit legatum mitte-
re, & expenſas facere pro cauſa expreſ-
ſa; & tunc legatus licitè tranſmittitur, vt
deſumitur ex verbis dictæ litteræ Catho-
licæ Maieſtatis, ibi: *que con communicacion
del Conſejo, y embiando nos los memoria-
les.*

68 Et ſic obſeruatum fuit tempore, quo
Regnum regebat Dominus Dux de Al-
cala. Idemq; practicatum in anno 1659.
quo Regnum moderabat Excellentiſs.
Dominus Comes de Pegnaranda, nàm
eius permiſſu, & Collateralis Conſilij de-
creto, fuit in legationis munus aſſump-
tus à Ciuitate noſtra Dominus Dux San-
cti Ioannis, qui deindè habito acceſſu in
Curia Madrid, illud expleuit apud Re-
gem noſtrum Philippum IV. eique exhi-
buit donatiuum elargirum à Ciuitate
noſtra ducatorum biſcentum mille, vt
bellicis occaſionibus occurreret, depre-
catuſq; fuit eundem Supremum Monar-
cham, vt exercitium iuriſdictionis crimi-
nalis, abrogatum tempore Præſidatus D.
Comitis de Ognatte, conferret, & reinte-
graret.

69 Poteſt autem Dominus Prorex, cum
voto Collateralis Conſilij perpenſis cau-
ſis huiuſmodi legationis prohibere Ciui-
tati, eiuſque Deputatis, vt legatum non
mittant, & legato electo indicere, vt non
accedat ad Regiam Curiam *ex l. ſi quis
decurio la prima, C. de decurion. lib.* 10 cu-
ius meminit *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg.
lib.* 2. §. 7. *nu.* 2. *Maſtrill. de magiſtrat. lib.* 5.
cap. 6. *nu.* 252. *& Reg. Tap. d. deciſ.* 10. *Supr.
Conſil. verſ. quò ad tertium in fin.* qui ad-
dit *textum in* §. *ſi quis, auth. vt differen.
iudic.* & *Surg. de Neap. illuſtr. d. cap.* 25.
num. 21. Regulariter enim euitanda eſt
70 miſſio legati ad Regem, ne per legatum,
moleſtia Principi inferatur, & expenſas
de publico non fiant; propterea multo-
ties per Collaterale Conſilium fuit reſo-
lutum, eſſe hoc onus mittendi legatos ex-
cuſandũ; vt aduertit *Surg. de Neap. illuſtr.
d. cap.* 25. *nu.* 21. *&* 29. *circà medium.*

71 Verumtamen ſi legatus procul Domi-
ni Proregis venia, & interuentu relatarũ
ſolemnitatum, ad Regem acceſſerit, ei
venit deneganda audientia, cum actus
dicatur nullus, dùm legitimè non fuit
confectus, *Minad. in conſtit. Regn. in ali-
quibus verb. Comitum, & Baronum nu.* 55.
Marcus Ant. Surg. de Neap. illuſtr. cap. 25.
nu. 21. *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit. de
abund. Ciuit.* §. 7. *nu.* 2. & confert *tex. in* §.
ſi tibi in fin. auth. de mandat. Princip. &
obſeruat *Reg. Tap. deciſ.* 10. *Supr. Conſil.*
72 *verſ. quòad tertiam.* Cæſares namque, &
Reges, legatorum acceſſum, præter tradi-

tam

tam formam mo'eſtum habent, proindè
citò ſunt admittendi! *Caſſodor. var. lib. 7.*
cap. 33. Surg. loc cit d. cap. 25. num. 24. verſ.
nec immeritò, quemadmodùm ſi legatus
iniuſtum petat, tùnc ei reſponſum non
dabitur, & dimittitur aliqua intercedente
correctione, ità *ex tex. in § tibi quoq;*
auth de mand. Princip. aduertit *Surg. loc.*
cit. nu. 21. verſ ſin autem.

73 Vtrum autem hoc in caſu, coercendi
ſint Deputati Ciuitatis, ſi legatum ad Regem
miſerunt, huiuſmodi licentia Domini
Proregis neglecta.

Accidit caſus iſte diſcuti cum Nobilibus
Sedilis Nidi, qui conſtituerunt ſex
Deputatos, vt à Prorege veniam obtinerent
ad finem deſtinandi perſonam, quæ
ad Catholicam Maieſtatem ſe conferret,
vt tractaret aggregationem aliquotū nobilium
benemeritorum ad idem Sedile,
proùt fieri ſolitum erat, porrectiſque
precibus, nullauè obtenta, nec denegata
licētia, fuit deſtinatus Ferdinandus
Carafa, quod Dominus Prorex ęgrè ferens
mandauit, vt contrà Deputatos prędictos
criminaliter procederetur; vndè
capta informatione, & inſtructo proceſſu
fuit dubium, qua pœna Nobiles illi
venirent plectendi, & dicebatur, quod
quando lex aliquid imperat, nec pœna
aliquá impoſita reperitur, arbitrariam
eſſe pœnam, dixerunt *Gloſ. Bald. Aret. &*
Iacob. de Beluit. in l. nemo martyres, C. de
Sacroſ. Eccl. & Bal. in l. legis virtus, ff. de
legib. dicit poſſe eſſe locum ſupremæ pęnitentiæ;
& ſic pœnæ capitis *per tex. in*
l. penult. C. de veſtib. olober. lib. 11. & alibi
pœna exilij, *l. fin. C. de fund. limitr. lib. 11;*
& interdū ſat eſſe malefacti correctionē,
74 *§. adſcripto, auth. de nupt.* quibus additur,
quod ſi in mandato minima pœna determinata
eſt, illa incurritur, & non alia;
quia ſpecies magis quam genus attendi
debet, & quod prò leui contemptu grauis
pęna imponi poſſit, dubitandum non
eſt, vt nullum peccatum ſit adeò paruum,
quod propter inobedientiam maius non
fiat, *§. conſiderantes, auth. vt omnes obed.*
Iudicib. tamen pœnam eſſe arbitrariam
concludit *gl. in d. l. nemo martyres, C. de*
Sacroſ. Eccl & Felin. in cap. 1. de maior. &
obed. & Affl. in proœm. conſt. Regn. vbi no-
75 tabiliter tradunt, quod quādo mandato
pœna determinata non eſt, dicetur arbitraria,
ità vt vſque ad mortem deueniri
poſſit; dummodò exceſſus qualitas hoc
ſuadeat; & proindè ſeqtur dictos nobiles
Deputatos, verè arbitraria pęna coercēdos
eſſe, quia nulla pœna videtur præſcripta
in dictis iuribus, & licèt *tex. in d. l.*
76 *ſi quis decurio*, præſcripſit pœnā indignationis
Principis, quæ etiam in arbitrium
Principis remittitur *ex dict. gl. in l. nemo*
martyres cum DD. ſupra citatis, ideò
ex quatuor votātibus, vnus cenſuit, quod
relegentur per quinquennium, ſalua prouiſione
facienda, eo tempore elapſo, ſi
honoribus dicti Sedilis priuari deberent,
alter fuit voti, forè illos relegandos per
triennium, & quod priuentur in perpetuum
voce paſſiua dicti Sedilis; alij verò
77 duo, quod per ſeptennium relegarentur
abſque alia pœna, & reſeruatione, ſicque
ſententia prodijt; quo verò ad alios nobiles
carceratos, ex eo quod pecuniam
ſoluerant pro expenſis dicti D. Ferdinan-
78 di, fuit prouiſum, quod carcer cederet
in pęnam, vt refert *Reg. Reuert. deciſ. 500.*
& quod poſſint Deputati puniri pœna
arbitraria, probat etiam *Surg. de Neap.*
illuſtr. cap. 25. nu. 21.

Verum enimuerò ad limitationem ſuprapoſitæ
concluſionis animaduertendū
79 eſt; vt in caſu quò legatus eligitur, ad hoc
vt exponat grauamina per Proregē illata;
tunc licèt Prorex Inuictiſſimus, & prudentiſſimus
ſit, hoc tamen ſemper ægrè
feret, & licentiam negare ſolet, ideò ſufficit
licentiam petere, quæ à Domino
Prorege non poteſt denegari; proùt fuit
reſcriptum per litteras Catholicæ Maie-
80 ſtatis Philippi II. & per prouiſiones Supremi
Cōſilij Italiæ de anno 1579. cuius
hæc ſunt verba. *Y vltimamente que quādo*
el embiar perſona fuere para quexarſe
del Virrey (aunque eſperamos) que los
que embiaremos en vueſtro lugar à eſſe
Reyno, ſeran tales, y gouernaran de manera,
que no den cauſā de quexa iuſta, también
en eſte caſo pidiendole la dicha licencia,
ſe le darà; & ſic de iure notant *Surg.*
de Neap. illuſtr. cap. 25. nu. 24. exponit tenorem
litterarum *fol. 271. verſ. y quanto*
al primero in fine, Reg. de Ponte de poteſt.
Proreg. in tit. de abund. Ciuit. §. 7. in princ.
nu. 5. & 10. Reg. Tap. deciſ. Supr. Conſ. 10.
nu. 6. verſ fuit tantùm, Reg. de Marinis in
obſeru. ad deciſ. Reg. Reuert. 500.

Verba tamen illa in dictis litteris, *pi-*
81 *diendo la licencia ſe le darà*, ſecundum
aliquorum interpretationem, non impor-
tant Proregi neceſſitatem licentiam con-
cedendi, vt teſtatur *Surg. de Neap. illuſtr.*
d. cap. 25. nu. 24. in fin. verſ. ex quibus lit-
teris; ideò vt ambiguitas remoueatur,
iterum ſupplicauit Ciuitas Maieſtati Phi-
lippi III. vt Proregibus mandaretur, nè
impoſterum impedirent legatos à Ciui-
tate mittendos; ſed liberè liceret mitte-
re in caſu prædicto, petita tantùm licen-
tia, & per Suã Maieſtatem in anno 1600.
82 per hæc verba fuit reſponſum: *Sobre lo*
qual tengo por bien, que ſe guarde precisa-
mente lo ordenado, por la dicha carta del
año 1579. y que quando eſſa Ciudad qui-
ſiere embiar perſona en los caſos, que por la
dicha carta le es permitido, pida primiero
licencia con memorial, y el deuido reſpeto,
y miramiento, como ſe dice en el preinſer-
to capitolo, que trata de la licencia de po-
der eſcribir, y precediendo eſto es mi vo-
luntad, que en ninguna maniera ſe les nie-
gue, antes ſe le permita el poder embiar
perſona en el caſo, y para el efecto, que eſta
dicho; vt teſtatur *Reg. de Pont. d. §. 7. n. 10.*
& Reg Tap. d decis. 10. nu. 6. in fin. Iudex
Taſſon. in prag de antefat. verſ. 3. obſer. 3.
n. 29. Reg. de Marinis in d. dec. Reuert. 500.
Hinc authoritate prædicti reſcripti fuit
deciſum ſufficere licentiam petere, licèt
83 non obtineatur, & ità pronunciatum ex-
titit occaſione legati miſſi ad Suam Ma-
ieſtatem, tempore quo Regnum mode-
rabat Dominus Comes de Oliuares: nàm
D. Octauius Tutauilla legatus electus, qui
abſq; licentia, & litteris Proregis diſceſ-
ſit, licèt Prorex illum carcerato feciſ-
ſet in Ciuitate Barcinonæ; tamen Rege
iubente fuit à carceribus liberatus; ſic re-
fert *Reg. de Pont. de poteſt Proreg. in d. tit.*
de abundant. Ciuitat. §. 7. nu. 10. Reg. Tap.
d. decis. 10. nu. 7.
84 Sed poſtmodùm Ciuitas noſtra per-
pendidit, quod nemo audebat prædicta
coram Domino Prorege attentare, di-
ctamque licentiam poſtulare, ad hoc, vt
contra eius perſonam querimoniæ expo-
nerentur, ob reuerentiam ipſi inſitam, &
ob timorem, quem eius præſentia incu-
tit. Idcircò noſtra Ciuitas, vt ſuæ indem-
nitati conſuleret, ſupplices preces mediã-
te perſona D. Hieronymi de Gueuara
ad hoc ſpecialiter deſignata porrexit
Maieſtati Regi noſtri; vt ſcilicèt liceret
85 deputare perſonam in Curia Regis, qui
negotia Regni, & Ciuitatis ageret, & etiã
vt permitti curaret legati miſſio, liberè
86 nulla requiſita venia, ad inſinuandum
quærimonias aduerſus Proreges, forſan
porrigendas, aut ſcribere litteras Regi;
vndè re diſcuſſa in Supremo Italiæ Con-
ſilio, Regio annuente iuſſu fuit reſcriptũ;
87 vt quotieſcumque voluerit Ciuitas lit-
teras ſcribere, & Regi dirigere, pro rebus
concernentibus negotia Ciuitatis ad eius
bonum regimen, liceat hoc facere, data
priùs notitia Domino Proregi; ſed quan-
88 do voluerit ſcribere, exponens quærelas
contrà Dominum Proregem, liceat age-
re nulla petita licentia, neque data noti-
89 tia, quando verò voluerit legatum mit-
tere contrà Dominum Proregem; tunc
petatur licentia Suæ Maieſtati, qui pen-
ſatis cauſis, & neceſſitate concurrente,
ſi iuſtam reſpiceret, illam concederet, ſi
90 ſecus eam negauerit, vt expenſæ euiten-
tur, ſic fatentur, *Reg. Tap decis. 10. Supr.*
Conſ. nu. 7. Reg. Sanfelic. in prax. iudicial.
ſect. 15. & conſtat ex verbis litteræ Suæ
Maieſtatis expeditæ ſub die 10. Septem-
bris 1617. cuius verba hæc ſunt.

ILluſtre Duque primo nueſtro, hauien-
do viſto, lo que me eſcribiſteis ſobre
la pretencion, que eſſa mi fideliſſima
Ciudad de Napoles tiene de poderme
eſcribir, ò embiar perſona à quexarſe de
mis Virreyes, quando reciuiere de ellos
algunos agrauios, ſin que ſea obligada
a pedirles antes licencia para elios, y
conſiderando el amor, y fidelidad, con
que me ha ſeruido, y ſirue en todas oca-
ſiones, y la razon, que hai de dar ſatisfa-
91 cion à tan buenos, y fieles vaſſallos, he
acordado, que ſiempre que la Ciudad
tuuiere neceſſidad de eſcribirme ſobre
coſas tocantes à ſu buen gouierno, lo
pueda hazer, dando primero quenta à mi
Virrey, cõforme à las ordines, que acer-
ca de eſto eſtan dadas, però que en caſo
que queſiere eſcribirme ſobre quexas, ò
agrauios de mis Virreyes, lo pueda ha-
zer libremente, ſin tener obligacion de
92 pedirles licencia, ni darles cuenta de el-
las, y que queriendo embiar perſona ſo-
bre lo miſmo, me haia de pedir à mi la
dicha

dicha licencia, à fin que ſauidas las cauſas pareciendo iuſtas, ſe les conceda, y no lo ſiendo ſe eſcuſe el gaſto, que habria de hazer en eſto, y a ſi ſe lo podreis declarar en mi nombre, paraque ſepa de la manera, que ſe habra de gouernar en las ocaſiones, que ſe ofrecieren. De Madrid à 10. de Setiembre 1617.

93 Præterea hoc idem obſeruatum fuit annis non tàm longè decurſis, in quibus Ciuitas nonnullos deputauit legatos, vt quærimonias huiuſmodi exprimerent, & Regiam allectionem gratam ipſi legati meruerunt; ità ſucceſſit in Marchione Padulæ, & Octauio Turauilla; vt teſtatur *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. d. tit. de abũdant. Ciuit.* §. 7. *nu.* 9. & in anno 1619. in perſona Patris Laurentij de Brunduſio Ordinis Cappuccinorum, & Patris Tarugij de Tarugio Congregationis Oratorij fatentur *Reg. Tap. d. deciſ.* 10. *Supr. Conſil. nu.* 8. *verſ. & cum, & Iudex Taſſon. in prag. de anteſat. d. verſ.* 3. *obſ.* 3. *nu.* 29.

Hinc tamen nota, quod in anno 1623. quo tempore fuit electus dictus Pater

94 Tarugius de Tarugio Congregationis Oratorij, ille primo loco non fuit admiſſus, quia non fuit miſſus à Ciuitate, ſed à Deputatis, vt Suæ Maieſtati exponeret neceſſitatem Ciuitatis, fuit poſtea admiſſus ad exponendum Suæ Maieſtati quædam grauamina; quia deindè per Plateas nobiles Ciuitatis extitit concluſum, vt litteræ ad ipſum darentur continentes, vt exponeret Suæ Maieſtati, quæ in mandatis dabantur; ſed poſt eius aduentum in Ciuitate fuit à Tribuno populari, oppoſitum, & cõtrouerſum non fuiſſe ritè admiſſum, & commiſſa cauſa in S. C. non fuit articulus deciſus, notat *Reg. Tap. d. deciſ.* 10. *nu.* 12. *in fin.*

95 Barones autem, ac titulo decorati non poſſunt mittere ad Regem perſonam pro eorũ negotijs pertractãdis, ſiue publicis, aut priuatis, abſque licentia Proregis, ne-

96 que etiam pro donatiuo illi offerendo, vndè abſq; litteris Proregis talis perſona diſcedere nequit, *Bal. in l.* 1. *ff. quod cuiuſque Vniuerſ. nomin. ex reg. tex. in l.* 3. *& final. C. de legation. lib.* 10. nam illud quod per Proregem expediri poteſt, non eſt à Rege petendum per nuncium, ſiuè legatum, *Minad in conſtit. Regn. in alquibus nu.* 55. & pari modo omnes communita-

97 tes burſam communem tenentes, non poſſunt congregari ſinè Principis licentia, *Caſſan. in catalog. glor. mund. par.* 5. *conſid.* 196. & prædicta concludunt *Surg. de Neap. illuſtr. cap.* 25. *nu.* 22. *Maſtrill. de magiſtrat. lib.* 4. *cap.* 13. *num.* 215. *& Capiblanc. de Baronib. prag.* 10. *nu.* 60.

Idemque patet ex litteris Suæ Maieſtatis expeditis ſub die 24. Decembris 1621. tranſcriptæ *in prag.* 7. *de muner.* vt pro donatiuis, quæ fiunt Suæ Maieſtati

98 in hoc Regno, non poſſit accedere legatus ad Suam Maieſtatem, abſque ordine particulari Suæ Maieſtatis, & ſi acceſſerit, nihil ſoluatur de publico, *Reg. Sanfelic. in addit. ad diſputationem de donatiuo tempore veli in* 2. *tom. deciſ.* & verba dictarum litterarum ſunt, v3. *Y porque de venir à qui perſonas particulares con los donatiuos, ſe ſiguen algunos inconuenientes, y gaſto de eſſa Ciudad; es mi voluntad, y mando, que ſe eſcuſe eſto de aqui adelante, y que en caſo, que venga alguna perſona con los dichos donatiuos, que non ſe les dè nada per quenta del Reyno, ſin orden particular mia.*

De nullitatibus excitandis, vel remouendis aduerſus electiones à Sedilibus peractas.

§. IX.

SVMMARIVM.

1 *Electiones Platearum abſque nullitate procedi debent; & ſi nullitates proponantur, iudicanda ſunt à S. C. nu.* 2.

3 *Platearum Congregationes, ſeù Concluſiones vetari poſſunt à S. C. vt nihil innouetur iuſta ſuadente cauſa.*

4 *Electio facta à maiori parte Platearum, non vocata certa perſona, quæ vocari debebat, nulla eſt.*

5 *Electio facta per Plateam dicitur nulla, quando duo ex ſex nobilibus diſceſſerunt à conſeſſu tumultuantes nullita-*

tem electionis ; aut vnus infuerit , qui detemptus erat domi cum mandato pœnali, nu.6.

7 *Electio in Sedili eſt nulla, ſi ſuffragium præſtiterunt conſanguinei perſonæ electæ.*

8 *Electio in Sedili eſt nulla, ſi fuerit denegatus ingreſſus vni ex nobilibus, qui pulſauit ianuam , & non fuit admiſſus.*

9 *Suffragium ſi non præſtitit , qui eſt præſens in conſeſſu in Sedilibus , dicitur nulla electio ; & ratio eſt, quia eius dictum poterat alios ad ipſius ſententiã trahere, nu.10. & referuntur exempla, nu.11.*

12 *Ingrediendi facultatem habens , ſi antè ianuam ſit , habetur pro ingreſſo,*

13 *Ingredi impeditus in cœtu Nobilium, non ſolùm ſi à toto cœtu , ſed etiam ſi ab vno impediatur, nullam reddit concluſionem Nobilium.*

14 *Iuramentum præſtandum eſt à Nobilibus Platearum antè concluſiones faciendas, & de eius forma.*

15 *Forma data in certis actibus, illa ſpreta, actus annullatur , nec ex conſenſu partium conualidatur, n.16.*

17 *Statutum , ſiuè lex præſcribens certam formam in actibus faciendis cum clauſula decreti irritantis non obſeruata forma actus , redditur nullus , & dictæ nullitati renunciari nequit ex cõſenſu partium nu 18.*

19 *Clauſula, decreti irritantis, actum inutilem reddit.*

20 *Officia duo annalia in Sedilibus non poſſunt eodem tempore ab vno nobili exerceri.*

21 *Officium idem Nobili Platearum non poteſt conferri, niſi elapſo biennio, & ad aliud elapſo anno; & de ratione. nu.22.*

23 *Beneficia duo quis eodem tempore obtinere non poteſt.*

24 *Aloyſij Mariæ Macedonij Regij Conſiliarij laudes.*

25 *Platearum Concluſiones non exequuntur, ex inhibitione S. C. quando aliqui Nobiles proponunt nullitates ipſarum. Et ſex Nobiles illius Sedilis poſſunt cõparere pro validitate concluſionis, n.26.*

27 *Iuramentum exigendum à ſex Nobilibus Platearum præſtitum pro prima vice tempore poſſeſſionis, non reiteratur in ſingulis actibus.*

28 *Lex vſu non recepta vim legis non habet, nec præſumitur recepta ; niſi probetur, nu.29. & alleganti eſſe receptam, transfertur onus probandi, nu.30.*

31 *Lex vt dicatur contrario vſu abrogata, quatuor requiruntur; alij dixerunt vnũ requiri, nu.32.*

33 *Officia duo compatibilia eodem tempore quis exercere poteſt, & vtrumque ſalarium conſequi poteſt, nu. 34. & idem ſi vnum tantùm officium habeat in commendam, & aliud in titulum, nu.35.*

36 *Officijs duobus, collatis in vnam perſonam, ſi ſint incompatibilia , poteſt Electus vnum reſpuere, & aliud retinere.*

37 *Beneficium primum, perſonatum habens, ſi de alio ſimili prouideatur, vacare dicitur primum , & ſi ambo retinere contenderit, etiam ſecundo priuabitur.*

38 *Deciſio cauſæ validitatis electionis factæ in perſonã Antonij Mariæ Origlia in officio Electatus Ciuitatis Neap. refertur.*

De nullitatibus excitandis, vel remouendis aduerſus electiones à Sedilibus peractas.

§. IX.

1 ELectiones ad munerum noſtræ Ciuitatis regimen, quæ à Plateis explentur, vt effectum ſortiantur, omni nullitatis labe carere debent , nàm ſi aliquod nullitatis vitium eniteant , irritas forè cenſentur ; Cumque huiuſmodi nullitates iudicio S.C. exponantur , eidemque
2 Supremo Senatui talis cognitio defertur, ac decernere queit , vt nihil interim innouetur , imò Platearum congregationem iuſta ſuadente cauſa vetare , vt no-
3 tant *Io:Vinc. de Ann. alleg.57. nu.4 & Reg. Tap. deciſ 30. S.C. num.2.* idcircò operepretium conuenit prędictas nullitates diſpungere, rationabiles inſinuare, aliaſque inanes repellere.

4 Sed hac de re latè pertractaui *reſponſo meo 67. tom.2.* vbi iuribus, & rationibus comprobaui , dùm munere aduocationis

tionis

Digitized by Google

tionis fungebar, irritam fuiſſe electionem factam à Nobilibus de Sedili Portæ nouæ, ad exercendum officium Electatus huius Ciuitatis; dùm ex cœtu Nobilium eiuſdem Sedilis nõ fuit vocata quædam perſona, vocari debita; quamobrem probaui, electionem futilem eſſe, licèt à maiori parte conceptam.

5 Et amplius Idemq; demonſtraui, dùm tempore electionis; duo ex ſex Nobilibus ad electionem faciendam conſtitutis diſceſſerant à conſeſſu, tumultuantes nullitatem electionis, quamuis alij quatuor pro maiori parte electionem complacuerint.

6 Et inſuper alio capite nullã reddi dixi præfatã electionem, nimirùm quia vnus ex ſex Nobilibus, domi mandato pęnali detemptus pro certo delicto, ſiuè exceſſu, tempore electionis in Platea interfuerit.

Quibus nullitatibus in S.C. diſpunctis, & per me rationibus, & authoritatibus munitis, idem S.C. reſcripſit, vt iterum fieret electio, ſic teſtor in *d. reſp. 67. to. 2.*

7 Præterea re plenius in præſenti §. penſata; alia adaptantur capita, quibus electiones geſtæ confutantur, proùt etiam concluſiones exaratæ, & illud nimirùm præcipuum eſt, ſi in concluſione in alicuius beneficium celebrata ſuffragium præſtiterunt eorum conſanguinei, ſic diſcurrit *Reg. Tap. deciſ. 30. nu. 12. verſ. ſecundo.*

8 Quemadmodùm electio erit nulla, denegato ingreſſu alicui ex Nobilibus, qui dùm negotium pertractabatur clauſis ianuis, ad conſeſſum acceſſit, pulſatiſque ianuis prædictis non fuit admiſſus; & ra-
9 tio eſt, quia ſicut electio, vel concluſio dicitur nulla, quando præſens in conſeſſu ſuffragium non præſtitit, quia hoc vetitum ipſi fuit, vel quia fuit neglectum eidem ſignum voti præbere, idemque eſt,
10 quando fuit prohibitus ingredi, nam poterat eius preſentia alios trahere ad illius ſententiam, quamobrem dicitur electio, vel concluſio nulla, ità à ſimili probat *tex. in l. ſi in tres. ff. de recept. arbitr.* vbi eruditè notat *Dionyſius*. quod vnius in-
11 terdum ſententia alios diſſentientes in rectam viam tradit; proùt accidit, quod vnus Epheſius perſuaſit Romanis, vt peterent leges à Græcis Ciuitatibus, *l. 2. §. exactis, ff. de orig. iur.* & idem habetur in actuum *cap. 5.* nam vni Gamalieli cæteri omnes Iudæi ceſſerunt, & in proprio caſu perpenditur, quod aperta nullitas pro-
12 cul omni dubio ſequitur, impediendo ingreſſum vocatis, vel habentibus facultatem ingrediendi abſque vocatione; proùt ſunt nobiles Sedilis Capuani, quãdo fit congregatio nobilium Sedilis Nidi, videntur enim eſſe in eadẽ aula, dùm per ianuam pertrãſeunt ad inſtar priuilegij confugientis ad Eccleſiam; nàm adhuc illo ipſi fruuntur, ſi in foribus Eccleſiæ ſunt, *cap. ſi quis contumax 17. quæſt. 4.* & in noſtra propria ſpecie ſic aduertit *Reg. Tap. deciſ. 30. n. 12. verſ. ſecunda nul-*
13 *litas*; idemque extendit, ſi hoc impedimentum non fuiſſet à toto cœtu Nobiliũ adhibitum, ſed tantùm ab vno nobili ex Sedili, & illud pariter tradit per S.C. iudicatum.

14 Rurſum aliqui cenſent, electionẽ poſſe nullã exiſtimari, ſi tempore concluſionis non fuit præſtitum iuramentum per illos nobiles, qui ſex denominantur, vtpotè de non nominando perſonam, quæ officium procurauit; hoc nàmque iuramentum in concluſionibus vniuſcuiuſque ex
15 Plateis imponitur, addita clauſula decreti irritantis, vndè data certa forma in electionibus conficiendis, poſita clauſula decreti irritantis, actus prorſus redditur nullus, ſpreta forma indicta; ità *Philipp. Franc. in cap. dilecta poſt nu. 6. §. de forma obſeruantia col. 3. verſ. quantum;*
16 vbicumque enim talis clauſula eſt appoſita, videtur certa forma data, à qua ſi receditur, actus claudicat, nec conſenſu partium conualidatur, *Soccin. in conſ. 45. n. 9. verſ. reſpondetur*, dicens, quod quan-
17 do ſtatutum, ſeù lex aliquid fieri præcipit, & poſteà clauſula decreti irritãtis indicitur, quod indè contrà geſtum fuerit, inane redditur, & ſequitur *Reg. Capyc. Latr. conſult. 81. nu. 39. 40. & 41. idem de-*
18 *ciſ. 154. nu. 55.* tradens, quod neque de partium conſenſu huiuſmodi nullitati renunciari poteſt; idemque affirmat *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſ. Reg. § 9. nu. 3. & in conſ. 5. nu. 35. & in conſ. 67. 1. vol. Capyc. deciſ. 9. Reg. Rouit. in prag. 5. de feud. Barboſ. de clauſ. cap. 112.* Imò vi-
19 gore prædictæ nullitatis, actus ipſo iure redditur futilis, cum dicta clauſula cer-

tam,

Digitized by Google

tam, & præcipuam formam inducit, vt diximus, & probant *Gratian. diſcept. forenſ. cap. 691. nu. 2. to. 4. Reg. Rouit. in prag. 1. de priuil. infr. ann. exhib. & Bald. in l. 1. ff. de liber. & poſthum. ex Decio in conſ. 10. nu. 2. & conſ. 110. nu. 6. & 455. num. 6. ad idem Anell. Amat. conſ. 33. nu. 12. Reg. de Pont. conſ. 3. n. 16. & 25. & cõſ. 5. n. 33. Reg. Cõſtant. in l. 1. C. de Conſulib. lib. 12. n. 29. Reg. Galeot. contr. 17. & 18. lib. 1. Reg. Capyc. Latr. deciſ. 154. nu. 60. & 61. tom. 2.* & faciunt dicta per *Bertaz. de clauſul. clauſ. 36. gl. 1. nu. 1. & 2.* & per *Tiraquell. in l. ſi vnquam verb. reuertatur fallent. 4. nu. 46. & fallent. 24. num. 37.*

20 Vlterius iuxtà aliquorum ſententiam alia ratione induci poteſt nullitas electionis, nẽpè ſi nominatus in officio, vtpotè Electatus noſtrę Ciuitatis, aliud deputationis actualiter exerceat; in hoc enim caſu, concluſiones Platearum nõ permittunt, quem eodem tempore exercere poſſe duo officia annalia, cum quis non
21 poſſit ad idem officium promoueri, niſi tranſacto biennio, nec ad aliud aſſumi, niſi elapſo anno; iure quoque ſtatuitur, vt nemo poſſit vno eodemq; tempore duo officia nanciſci, *l. fin. §. nec ſit conceſſum C. de aſſeſſor.* & ibi Imperator rationem
22 glomerat, quia facilè non creditur duabus neceſſarijs rebus, vnum poſſe ſufficere, proùt ad vtrumque feſtinans, neutrũ benè peragit, & cõcordat *tex. in l. omnes homines,* vbi *Bart. & l. dùm vir, C. de decurion. lib. 10.* & facit, quod tradit *gl. in l. nemo la 3. C de aſſeſſorib. verb. vtrumq. feſtinat,* per hæc carmina.

Qui binos lepores vna ſectabitur hora,
Vno quandoque, & carebit vtroque.

23 Et exploratum eſt etiam, vt duo beneficia, quæ aſſiduam beneficiarij præſentiam requirunt, obtineri non poſſint, cũ ſit hoc iure naturali, & diuino prohibitum, *Maſcard. de probat. concl. 469. nu. 5. Conſales in regul. 8. Cancellariæ, gloſ. 6. num. 44. Paul. Comitulus reſp. moral. lib. 4. quæſt. 73.*

24 Verumtamen prædicta annis non longè decurſis contingit, coram me diſpungi; etenim Dominus Aloyſius Maria Macedonius, natalium ſuauitate præclarus, dùm officio Electi huius Ciuitatis, pro Platea Porti mirificè vacabat, poſt multos exantlatos labores, præcipuè in M.C.V, vbi Iudicis munus luculenter expleuerat ad noſtrũ S.C. fuit adſcitus, munificentia Sereniſſimi Regis Philippi IV. immortalis memoriæ; quamobrem nobiles eiuſdem Plateæ Porti Dominum Antonium Mariam Origlia in Electum conſtituere, vt dies primæ electionis dicti Domini Aloyſij Mariæ compleret, efflagitarunt in S. C. aliqui nobiles eiuſdem Plateæ numero duo; nempè Domini Ianuarius Serra, & Philippus Macedonius, electionem præfatam in perſonam dicti Domini Antonij nullam declarari; & interim reſcribi, nihil innouari, ſupradictis relatis nullitatibus innixi, vtpotè quia non fuit antè electionem ſolitum, ac conſuetum iuramentum præſtitum in concluſionibus eiuſdem Plateæ præfixũ, de non eligendo perſonam, quæ officium procurauit, & amplius idem Dominus Antonius tũc actualiter explebat munus deputationis capitulorũ, tanquàm ab eadem Platea conſtitutus, ideò nequibat conſequi officium Electi in Tribunali annonæ Ciuitatis; Cumque cauſa mihi fue-
25 rit commiſſa, extitit per me prouiſum, quod expediatur contrà ſupplicata, & ininterim nihil innouetur, circà contenta in ſupplicatione porrecta, donec aliter fuerit prouiſum, quod decretum fuit notificatum, nedùm dicto Domino Antonio, ſed etiam Dominis Electis Ciuitatis, in-
26 dè inſteterunt coràm me nobiles eiuſdẽ Plateæ in ſex conſtituti, litteras inhibitoriales reuocari, eo quod electio prædicta ritè, ac canonicè præceſſit,

27 Siquidem iuramentum huiuſmodi, etſi in concluſionibus præcipuè dictæ Plateę decernatur, nihilominus illud exigitur à nobilibus, qui in ſex denominantur, tempore, quo munus nanciſcuntur, non autem perneceſſarium eſt illud in ſingulis electionibus per ipſos geſtis reiterari, & ſic ſemper, etiam prętеritis temporibus obſeruatum fuit, in omnibus electionibus per dictos ſex nobiles propoſitis, quod promptuariè liquebat ex libro concluſionum nobis producto; hinc ſequitur, quod contrà concluſionem, quæ ab obſeruan-
28 tia receſſit, poteſt aliquid ſtatui, lex enim vſu non recepta, vim legis non habet, *Socc. iunior in conſ. 32. nu. 44. & in conſ. 126. nu. 25. lib. 3. Roland. in tract. de*
29 *lucr. dotis quæſt. 99.* Imò lex non præſumitur

mitur vſu recepra, cum hoc ſit, quid
facti *l.in bello,* §.*ſacra, ff. de capt. & poſt-*
*limin.reuerſ. Menoch. lib.6. præſumpt.*14.
30 & transfertur onus probandi, alleganti
illam eſſe receptam, *l.generaliter,*§.*ſi pe-*
titum in fin.ff.de fideicommiſſ.libert. Me-
*noch.lib.*1.*præſumpt.*33. *Burſat.conſ.*339.
31 *nu.*16. *lib.*3. tradens, vt quatuor requi-
rantur, ad hoc dicatur lex contrario vſu
abrogata. Primò, vt conſtet de contra-
ria conſuetudine Vniuerſi populi. Secũ-
dò, vt ſit vniformis. Tertiò, vt ſit alle-
gatum ſtatutum, & non obſeruatum.
Quartò, vt ſit in contradictorio iudicio
32 contrarium iudicatum. Verùm contrà
Burſatum, alij affirmant, ſatis ſit primum
requiſitum, ità *Decian.conſ.*32.*n.*42.*lib.*2.
*Felin.in cap.*1.*nu.*7. *de tregua, & pace,*
*Benintendens deciſ.*14. *num.*10. *Crauett.*
*conſ.*55.*nu.*6. & latè probat *Menoch. in*
*proprio puncto electionis conſ.*719. *nu.* 29.
*& ſeqq.lib.*8.

33 Nec in contrarium faceſſit, quod di-
ctus Dominus Antonius Maria Origlia
tempore quo ad officium Electatus fuit
euectus, munus deputationis capitulorũ
exercebat; nàm poteſt quis vno eodem-
que tempore duo officia compatibilia
habere, ità vt exercitio vnius, aliud non
impediatur, *l. ſi Conſul* vbi *gl. ff. de adop-*
tion. l.fiſtulas,§.1. *ff.de contrahend. empt.*
*Dec.cap.*3.*de probat. Couar lib.*3.*var. cap.*
13.*nu.*6. *Reg.de Pont.de poteſt.Proreg.tit.*
de abundantia Ciuitatis §. 6. *nu.*11. *Ma-*
*ſtrill.lib.*1. *de magiſtrat. cap.*21. *num.* 74.
*Reg.Merlin. cap.*70.*nu.*1. *tom.*1. ſubdens,
34 vtrumque ſalarium conſequi valere,
idemque tradit deciſum *Thor.in compẽd.*
*deciſ.tom.*3.*par.*1.*in verb.elegi fol.*366. in
aduocato pauperum Regiæ Audientiæ
Licienſis, qui fuit electus in officium Iu-
dicis eiuſdem Ciuitatis.

35 Idemque eſt, ſi duo officia incompati-
bilia quis haberet, vnum tamen in com-
mendam, & alterum in titulum, vt inquit
*Cancer. lib.*3.*variar. cap.*8. *num.*74. *Ricc.*
*collect.*2012.

36 Et amplius iure cautum eſt, vt ſi quis
prouiſus extitit in duobus officijs incom-
patibilibus, poteſt alterum ad ſui libi-
tum retinere, & aliud reſpuere, *Oldrad.*
*conſ.*161. *Card Tuſcus to.*1.*litt.A. concl.*
44. *Auguſtin.Barboſ.in collect.in cap. de*
multa 28.*de præbend.& dignitatib.* & fa-
ciunt *DD. in l.nemo,* §. *ne ſit conceſſum,*
C. de aſſeſſorib. & confert *tex. in cap. qui*
plures 21. *quæſt.*1. meritò ergò valuit in
caſu prædicto Dominus Antonius Ma-
ria officium deputationis capitulorum
omittere, & illud Electatus amplecti.

Accedebat etiam prædictis, quod præ-
fatus Dominus Antonius per curſum
biennij munus deputationis capitulorũ
rexit; idcircò Platea nullitatem animad-
uertens, cum concluſionibus eiuſdem
exploratum ſit, quod per annum tãtum-
modò tale munus perduret; proindè al-
tera concluſione, poſt litem tamen per-
37 acta, declarauit, ſtante lapſu temporis
ceſſare officium deputationis, & rema-
nere in perſonam dicti Domini Antonij
officium Electatus, quod iure permitti-
tur, nàm in ſimili patet, quod ſi quis be-
neficium perſonatum habens, de alio ſi-
mili prouideatur, vacare dicitur primũ,
& ſi ambo retinere contenderit, etiam
ſecundo priuabitur, ſic *tex. in cap. de*
multa 28. *de præbend. & dignitat. Gut-*
*tier.conſ.*10. *Spin.in ſpecul.teſtam.in gl.*3.
*nu.*74. *Viuius tom.*1. *com.opin. lib.*1. *tit.*9.
*nu.*6. *Flammin. de reſignat.lib* 3. *quæſt.*1.
*nu.*52. *Flores de Mena var.lib.*2.*quæſt.*13.
in princip. & habetur *in Concil. Trident.*
*ſeſſ.*7.*de reformat. cap.*4.

38 Quarè S. C. me referente ſub die 13.
Octobris 1665. ſic pronunciauit; S.C.de-
clarat electionem factam in perſonam
Antonij Mariæ Origlia in officium Ele-
ctatus fideliſſimæ Ciuitatis Neapolis, fir-
mam remanere, oppoſitis non obſtanti-
bus, & proindè tollatur inhibitio, acta
ſunt penès Andream de Martino S. C.
Act.Mag.

De

De alienatione, hypotheca, locatione, & reſignatione officij, eiuſque emolumentorum.

RVB. XVIII.

SVMMARIVM.

1 *Officia, ſinè Regis aſſenſu vendi, obligari, locari, & transferri an poſſint.*

2 *Officia, quæ non habent annexam iuriſdictionem, vendi hypothecari, & transferri poſſunt abſque licentia; & præcipuè in officio Præceptoriæ, nu. 3. declara nu. 18. & 19.*

4 *Officium conceſſum pro ſe, & hæredibus, omne dominium in conceſſionariũ transfere, & poteſt illius poſſeſſor officium obligare, & alienare abſque aſſenſu, n. 5.*

6 *Officia ad vitam conceſſa alienari, & locari nequeunt abſque Regis licentia.*

7 *Beneficium non poteſt transferri in aliã perſonã, ſinè licentia Summi Pontificis.*

8 *Feudatarius non poteſt conſtituere ius in feudo abſque Domini aſſenſu.*

9 *Officialium creatio ſpectat ad Regem, & num. 11.*

10 *Regalia non poſſunt in contractu deduci abſque aſſenſu Principis, & nu. 13. ſiuè ſint conceſſa in feudum, vel allodium, num. 14.*

12 *Officia adminiſtratione, & exercitio acquiruntur.*

15 *Officij diſtractio, aut hypotheca abſque Regis aſſenſu non ſubſiſtit; & ſic deciſum per Suprema Tribunalia nu. 17.*

16 *Officia Actuariatus S.C & R.C. ac Credenzerij nequeunt alienari abſque licentia Principis.*

20 *Officium conceſſum pro ſe, & hæredibus, abſque aſſenſu alienari poteſt; contrarium, nu. 21.*

22 *Officia non poſſunt locari ad longum tempus, abſque Regis aſſenſu; etiam ſi adeſſet pactum, quod non conſtituatur ius in re, nu. 24. nec valet etiam pro tempore permiſſo, nu. 25. & ità deciſum per Collaterale Conſilium, nu. 26.*

23 *Locatio ad longum tempus eſt ſpecies alienationis.*

27 *Officia ad modicum tempus nequeunt locari; & de ratione, nu. 28.*

29 *Officio Curſoris maioris huius Regni, locato vſque ad decennium ſinè aſſenſu, declarata fuit nulla locatio, & condemnatus conductor ad reſtitutionem fructuũ.*

30 *Iuriſdictionis locatio ſinè aſſenſu inutilis eſt, etiam ſi pro exiguo tempore facta ſit.*

31 *Ampliatio officij Viceſecreti, & fundaci ferri Ciuitatis Coſentiæ, non fuit conceſſa, niſi ſolutis releuijs, & Adohis Regiæ Curtæ.*

32 *Officia in allodium conceſſa, in eorum alienatione requirunt aſſenſum.*

33 *Regalium conceſſione facta, cum poteſtate diſponendi, etiam in eorum alienatione requiritur nouus aſſenſus.*

34 *Officium conceſſum*, pro ſe, & hæredibus quibuſcumque, vel cui voluerit, *alienari poteſt abſque aſſenſu.*

45 *Clauſula* pro ſe, & hæredibus quibuſcũque, vel cui voluerit, *comprehendit etiã ſucceſſorem particularem; ſecus ſi dixit* pro hærede, *quia tunc intelligitur tantùm de primo hærede, nu. 36. Et ſi dixerit* pro hæredibus, & ſucceſſoribus, *videntur vocati deſcendentes tantùm num. 37.*

38 *Officia diſtrahi poſſunt abſque aſſenſu, ſi in conceſſione fuerit addita facultas alienandi; contrarium nu. 39.*

40 *Emolumenta officij, an poſſint alienari, vel obligari abſque aſſenſu; & quid ſeruetur in Romana Curia, n. 41.*

42 *Emolumenta officij ſi conſiderẽtur, tanquã ſeparanda ab ipſo, alienari poſſunt abſq; aſſenſu; ſecus ſi principaliter diſponatur de officio, & ſucceſſiuè de emolumentis, nu. 43. vbi refert deciſio S.C. nu. 45.*

44 *D. Thomas Carauita Regius Conſiliarius laudatur.*

46 *Emolumenta officij ſi fuerunt per emptorem percepta, reſciſſo contractu, ob defectum aſſenſus, reſtitui debent.*

47 *Officia poſſunt transferri de vna perſona ad aliam per viam reſignationis abſque nullitatis labe.*

48 *Reſignatio officij eſt acceptanda à Rege, vt à b ipſo de nouo illud alteri concedatur.*

49 Offi-

Digitized by Google

49 *Officia transferri non poſſunt, niſi per viã reſignationis, vt ſeruatur in Curia Romana, & Regno noſtro.*
50 *Reſignatio officij donec à Rege acceptetur, Officialis ſemper continuare poteſt, nec dicitur officium vacare; & idem in reſignatione beneficiorum, nu. 51.*
52 *Reſignatio beneficiorum abſque aſſenſu, dicitur nulla.*
53 *Officia poſſunt alteri renunciari, vel transferri, cum aſſenſu Domini Proregis, infrà ſummam valoris ducatorum 600. & vltrà dictam ſummam aſſenſus impetrandus eſt à Rege, ſoluta quarta parte pretij Regia Curiæ, nu. 54.*
55 *In reſignatione officij vt ſortiatur, quæ obſeruari debent per Regium fiſcum, & praxis Regiæ Cameræ affertur.*
56 *Fiſcus conſentiendo ſuper obligatione officij, videtur ſibi excludi ab omni ſuo iure, & tenetur ad onera contracta, cum* Regio *aſſenſu, per feudatarium, feudo ad ipſum deuoluto.*
57 *Aſſenſus præſtitus ſuper obligatione officij habet locum durante poſſeſſione penès illum, qui officium obligauit.*
58 *Officij hypotheca reſoluitur per mortem, aut per priuationem officij.*
59 *Clauſula* donec fideliter in eius adminiſtratione ſe geſſerit, *quid operatur in officio; & ſi fuerit omiſſa, cenſetur appoſita, nu. 60.*
61 *Aſſenſus præſtitus ſuper obligatione officij, non obligat* Regem, *quando officium ad ipſum deuoluitur ob delictum.*
62 *D. Stephanus Carrillo, y Salſedo* Regens Regiam *Cancellariam laudatur.*
63 *D. Marcellus Marcianus* Regens *in ſupremo Italiæ Conſilio laudatur.*
64 *Officium emptum de communi pecunia, licèt in eo vnus ſuccedat, communicari tamen debẽt emolumenta, cum alijs fratribus, vel ſocijs, & finita ſocietate, pretium exburſatum tenetur reſtituere, num. 65.*
66 *Fratres poſſeſſoris officij, qui in eo participant, poſſunt admitti da tranſactionem delictorum fratris inquiſiti, & ad trãſlationem officij; & ità deciſum fuit per* Regiam *Iunctam, nu. 67.*

De alienatione, hypotheca, locatione, & reſignatione officij, eiuſque emolumentorum.

RVB. XVIII.

1 ANceps contentio videtur inter noſtratres agitari, vtrum officia abſque Regis aſſenſu, diſtrahi, obligari, locari, aut eorum emolumenta concedi valeant.

Etenim in diuerſimodas ſentẽtias hac in re Iureconſulti ſe ſcinderunt, aliqui negarunt, alij affirmarunt, alij diſtinctionem amplexi fuere; quinimò quælibet ex illorum ſententia cæterorum aſſecla vallatur, iuribus, rationibuſque munitur, vndè quamquam ſuperioribus ſcriptis præcipuè *in rub.* 3. huiuſmodi quæſtionem propoſuimus, & ad illam nonnulla enucleauimus. Nihilominus conuenit opere pretium, vt diſſertiſſimè res deguſtetur, ſingulis ſententijs relatis, atque exploſis, vera deindè conſtituta, deciſionibus recentioribus Supremorum Magiſtratuum confirmata; proindè non piget, ea quæ ſequuntur in medium recolere pro priorum munimine.

2 Aliqui inquam, hoc in certamine affirmatiuè reſponderunt, dummodò non agatur de officijs, annexam habentibus iuriſdictionem, quæ regulariter vendi non poſſunt; prout in hoc caſu adaptantur verba conſtitutionis Regni *ſcire volumus*; officia autem, quæ iuriſdictione carent, & conſiſtunt in nudo miniſterio, & exercitio negotiationis, ſeù adminiſtrationis, ſunt ad libitũ alienabilia, abſque licentiâ; vt ſpecificè teſtatur *Reg. Rouit. dec. 46. n. 6. & Reg. de Pont. deciſ. 16. nu. 26. & nu.* 32. infert hoc in ſpecie in officio Scriptoriæ, & idem repetit *deciſ.* 37. *num.* 13. & 17. & hoc pariter declarat apertiſſimis verbis, *Andr. in cap. 1. quæ ſint regalia in verb. poteſtas conſtituendorum magiſtratuum poſt nu. 67. Tell. Fernandez in l. 26. Thaur. nu.* 11. licèt ipſe contrariũ

3 putet de iure verius, & facit in puncto
deciſio, in officio Præceptoris, védito per
Iulium de Sadeolis, non impetrato aſſen-
ſu, & talis venditio robur habuit, vt re-
fert *Conſil. de Georg. de feud. cap.* 54.

4 Prædictis quoque adſtipulantur dicta
per Montan. in cap. Imperialem. §. *præterea*
nu. 34. 35. 43. *& ſeq.* & iterum *in tract. de*
regalib offic. nu. 23. *& ſeq.* qui hanc quoq;
opinionem ſentijt, quando officium fuit
conceſsũ pro ſe, & hæredibus; tunc enim
omne officij dominium tàm vtile, quàm
5 directũ translatum videtur in conceſſio-
narium; ideò poteſt illius poſſeſſor offi-
cium illud alienare, obligare, & locare
abſque Regis aſſenſu. Et ratio eſt, quia
facta expreſſione hæredum, non cenſetur
concedens eligiſſe induſtriam perſonæ,
cum futuros hæredes non cognoſcar, vt
poſt *Cyn. & Bald. in l. quiſquis, C. de Epi-*
ſcopis, & Cleric. Felin. in cap. in præſentia
nu 46. *verſ. & adde extrà de probat. Ca-*
pyc decíſ. 10. *num.* 11. & hanc ſententiam
quoque affirmauerunt Reg. *de Pont. deciſ.*
28. *poſt nu.* 62. *verſ. ſed ſi plura*, Reg. *Rouit.*
deciſ. 72. *nu.* 41. *&* 42. *Fulu. Lanar. in add.*
ad repet. Reg. *Lanar. cap.* 1. *de ſucceſſ. feud.*
nu. 57. *& ſeq.*

6 Alij autem hac in quæſtione partem
negatiuam amplexi fuere, vt ſcilicet of-
ficia regulariter conceſſa ad vitam atten-
to iure ciuili, canonico, feudali, & muni-
cipali, nequeant alienari, hypothecari,
aut locari abſque Regis licentia, ſic pro-
batur de iure communi *in l. officia*, vbi *gl.*
C. de offic. quæſtor. l. legatus, ff. de offic. Præſid.
§. *optimum, auth. de exhibend. reis, Bart. in*
l. in diem in fin. ff. de aqu. pluu. arcend. Pe-
regr de iur. fiſc. lib. 1. *tit.* 2. *nu.* 102. *Roſen-*
thal de feud. cap. 5. *concl.* 12. *Capyc. in in-*
ueſtit. in verb. gabellis, verſ. ſed nota.

7 De iure etiam Canonico confirma-
tur, cum nemo poſſit renunciare benefi-
cium, in aliam perſonam, ſinè licentia Sũ-
mi Pontificis, *cap. admonet, cap. fin. & cap.*
denique 6 *quæſt.* 3.

8 Patet quoque hoc idem de iure feu-
dorum, nàm eo attento feudatarius non
poteſt conſtituere ius in feudo, nec illud
refutare ſinè aſſenſu Domini, *cap. fin. de*
Capitan. qui Cur. vendid. vbi *Iſern. &*
in §. *ſi libellum de alien. feud. patern.* hinc
nulla eſt diſpoſitio, quæ ſuper officio, vel
9 feudo fieret, illaque ſaperet perpetuita-
tem; imò in officijs circà hoc ſtrictius
proceditur, nàm creare Officiales eſt de
regalibus, *Andr. in* §. *poteſtas creandorum*
Officialiũ n. 65. nedùm ſi illi habeant iuriſ-
dictionem, verum etiam ſi ea careant, &
notat ibi *Liparul. in addit. ver. maximè*;
10 propterea non valet contractus de re-
galibus ſinè aſſenſu Principis, vt dixerũt
Bald. in cap. 1. *de allod. n.* 3. *Bart. in l. cotem*
ferro, §. *qui maximus, ff. de vectigal. nu.* 4.
11 *Rip. de reſcript. reſp.* 24. officia enim ac-
quiruntur creatione, quæ ſpectat ad Prin-
cipem, & acceptatione, quæ reſpicit re-
12 cipientem, cui adminiſtratio ſolùm quę-
ritur cum exercitio, *l. publius, ff. de con-*
dict. & demonſtr. Conſil. de Georg. in repet.
54. *n.* 34. *& reſp.* 53. *nu.* 21. dominiũ autem
illorum penès Regem remanet, *Andr. in*
tit. de feud. Marchia n. 2. *Franciſc. de Amic.*
in cap. 1. *de his qui feud. dar. poſſ. fol.* 62. *col.*
2. *Reg. de Pont in deciſ.* 28. *Montan. de re-*
galib. offic. n. 2. idemque conſtat *ex conſtit.*
Regn. ſcire volumus, qua expreſsè prohi-
13 betur, regalia vendi, aut hypothecari
abſque Regis aſſenſu, & facit *Affl. in d.*
conſtit. nu. 3. ſubdens, huiuſmodi prohibi-
tionem locum vindicare, ſiuè regalia
14 poſſideantur in feudum, ſiuè in allodium,
& idem docet *Andr. ibid. in d. conſtit. ſcire*
volumus, & ſequitur *Conſ. de Georg. repet.*
feud. 54. *num.* 38.

15 Hinc eſt, quod nulla redditur diſtra-
ctio officij, prout hypotheca nõ ſubſiſtit,
procul aſſenſu Regis; ità *Andr. in d. conſt.*
ſcire volumus, Affl. ibid. nu. 5. *Reg. de Pont.*
deciſ. 28. *nu.* 56. *vſque ad* 62. *&* 63. *& conſ.*
137. *vol.* 2. *Praſ. Amat. conſ.* 49. *nu.* 4. *Conſ.*
Theodor. alleg. 41. *Montan. de regalib. offic.*
nu. 79. *Amichangel. de regalib. offic. quæſt* 6.
per tot. Conſ. Staiban. reſolut. 100. *num.* 42.
Reg. Marcian. diſp. 28. *lib.* 1. *Reg. de Curt. in*
diuerſ. feudal. par. 2 *fol.* 241. *n.* 151. *Camill.*
de Medic. conſ. 169. *Reg. Galeot. reſp. fiſcal.*
12. *cap.* 5. *num.* 84. *Reg. Capyc. Latr. deciſ.* 6.
nu. 17. hoc etiam patet *ex prag.* 2. *de offic.*
16 *ad Reg. Maieſt. Collat. ſpectant.* qua veti-
tur, officia Actuariatus S.C. & Regiæ Ca-
meræ alienari, abſque aſſenſu, prout etiã
officia Credenzerij, vt *in* §. 85. *eiuſdem*
pragm.

17 Proindè ſuprema Tribunalia ſemper
pro nullitate cuiuſcumque diſtractionis,
hypothecæ, & locationis officiorum de-
creuerunt, ſic refert *Reg. de Pont. deciſ.* 28.

Reg.

Reg. Galeot reſp. fiſcal 12. cap. 5. nu. 84. Reg.
Conſtant. in tit. C. pœnis fiſcalibus credito-
res præferri nu. 108. Reg. Capyc. Latr. deciſ.
6. nu. 17. 18. & 36. Gizzius in add. ad de-
ciſ. Reg. Capyc. Latr. 26.

Nec quicquam officiunt, quæ in con-
trarium reſpondit Reg. Ronit. deciſ. 45.
18 nu. 6. nàm eius dicta locum obtinent, at-
tenta iuris communis diſpoſitiòne, cum
non loquatur ſecundum tradita in conſt.
Reg ſcire volumus; & licèt verba faciat in
officio Actorum Magiſtri, quod cum nõ
habeat annexam iuriſdictionem, putat
alienari poſſe; nihilominus verba huiuſ-
modi diriguntur contrà ſtatuta in d. prag.
2. de offic. ad Reg. Maieſt. collat ſpectant.
imò deciſio, quæ allegatur in cauſa de
Sedeolis cõtrarium ſtatuit, nàm pro nul-
litate venditionis officij defectu aſſenſus
fuit reſcriptum, vt obſeruat Reg. Galeot.
reſp. fiſcal. 12. nu. 211.

19 Neque obſtant dicta per Reg. de Pont.
deciſ. 16. nu. 26. quia etſi ille affirmauerit,
poſſe vendi officia, non tamen Regis aſ-
ſenſum excludit, nàm alioquin videretur
ſibi contrarius, dùm in deciſ. 28. num. 62.
conſtanter aſſeuerat, aſſenſum in vendi-
tione officij requiri, & rarò concedi.

20 Pręterea ſcripta per Montan. in cap. Im-
perialem. §. præterea nu. 34. & de regalib.
offic. nu. 23. quæ ſupra in contrarium enu-
cleantur, adaptari nullatenus poſſunt,
nàm circumferuntur in officio conceſſo
pro ſe, & hæredibus, cuius natura per ta-
lem conceſſionem alterata videtur, idcir-
cò poſſunt alienari, ſiuè hypothecari abſ-
21 que Regis aſſenſu; imò in hoc etiam ca-
ſu contrarium aliqui demonſtrant, vt ſci-
licèt alienari, aut hypothecari non valeãt
abſque Regis aſſenſu; ità ex tex. in l. fi-
nal. C. de reb. alien. non alien. probant Reg.
de Pont. deciſ. 28. nu. 50. Amat. conſ. 49. nu.
4. Reg. Ronit. deciſ. 72. num. 37. Conſ. de
Georg. in repetit. feudal. cap. 54. in princip.
Amichangel. de regalib. offic. quæſt. 6. num. 9.

22 Et hoc adeò verum eſt, vt non dumta-
xat in alienatione procedat, ſed in loca-
tione ad longum tempus quoque militat,
23 quæ ſinè Regis aſſenſu fieri nequit, cum
talis locatio ſit ſpecies alienationis, l. 1.
in fin. ff. ſi ager vectig. & cõſtituitur ex illa
ius in re, l. fin. C. de reb alien. non alienãd.
vbi Caſtrenſ. Peregr. de fideicõmiſſ. art. 30.
nu. 96. Couar. var. lib. 2. cap. 15. & 16. Mo-
lin. de Hiſpaniar. primogen. lib. 1. cap. 21.
nu. 16. de Franch. deciſ. 123. Vaſquez de
iur. emphit. quæſt. 25. Gomeſ. ad leges Tauri
40 nu. 42. licèt contineret pactum, quo
24 minus non conſtituatur ius in re, Couar.
cap. 16. nu. 3. Alex. conſ. 164. nu. 3. Molin.
d. cap. 21. num. 16. Affl. in cap. Imperialem
25 num. 61. nec talis locatio ſubſiſteret pro
tempore, quo permiſſa extaret, ex indiui-
duo voluntatis, quæ cum non poſſit diui-
di, ideò nec reijci tempus prohibitum,
dùm lex improbat contractum à princi-
pio, Bald. in auth. ſi quas ruinas, C. de Sa-
croſanct. Eccl. Caſtrenſ. in auth. qui rem, C.
eod. tit. Affl. deciſ. 107. Conſ. de Georg. re-
26 petit. feudal. 54. qui refert, ità deciſum
per Regiam Cameram, facta relatione in
Collaterali Conſilio in officio Curſoris
maioris, nàm declarauit R. C. locationes
nullas, & condemnauit conductorem ad
reſtitutionem emolumentorum, ſequitur
Præſ. de Amat. conſ. 22. Amichangel. de re-
galib. offic. quæſt. 6. nu. 11.

27 Imò nec ad modicum tempus officia
locari poſſunt, cum debeant perſonaliter
adminiſtrari per conceſſionarium eiuſ-
dem officij, cuius exercitium tranſire non
28 poteſt de perſona ad perſonam, abſque
Regis aſſenſu, Reg. de Pont. deciſ. 28 n. 45.
& in conſ. 137. & 140.

Quod adeò verm eſt, nàm pluries in
hunc ſenſum ſortitæ fuere deciſiones Su-
29 premorum Magiſtratuum. Prima acceſ-
ſit in officio Curſoris maioris huius Re-
gni, inter Dominum Comitem Villame-
dianæ, nàm fuit deciſum non valere lo-
cationem eiuſdem officij vſque ad de-
cennium, tanquàm ad longum tempus ſi-
nè aſſenſu, nec etiam hypothecam ſuper
illo ſubſiſtere, non alia ratione, niſi quia
in officijs, tanquàm de regalibus nullum
eſt cõmercium, ſinè aſſenſu, & fuit condẽ-
natus cõductor ad reſtitutionem fructuũ,
& de hac deciſione teſtatur Cõſ. de Georg.
qui ſcripſit tanquàm aduocatus in illa
cauſa repetitionum feudalium cap. 54. Reg.
de Pont. in tot. deciſ. 28. & latè cõprobat
Præſ. de Amat. conſ. 49. nu. 4. Reg. Galeot.
reſp. fiſcal. 12. nu. 216.

Duæ aliæ deciſiones ſucceſſere in cau-
ſis locationum iuriſdictionis ſinè aſſen-
30 ſu, nàm fuit pronunciatum, illas inutiles
eſſe, ſiuè exiguum, aut magnum tempus
continerent, ità in cauſa Hercolis Mor-

mile, cum Ioāne Antonio Naue,& Principis Squillacij,cum Franciſco Pittera,vt refert *Camill.de Medic.conſ.141.nu.13.& in fin.*

31 Quarta fuit deciſio in cauſa ampliationis officij Viceſecreti, & fundaci ferri, & acciarij Ciuitatis Catacēſis conceſſa per Regem Federicum Guglielmo Troſino, fuit declaratum per Regiam Cameram eſſe feudalem, & non poſſe deſcribi, nec tranſferri in perſonam Marci Antonij Rocca, niſi prius ſolutis releuijs,& adohis,vt refert R*eg.Galeot.d.reſp.12.nu.*219.

32 Quinimò Regis aſſenſus intereſſe debet, etiam ſi de diſtractione, aut hypotheca ſuper officio in allodium conceſſo pertractatur, ea ratione, quia regalia in allodium conceſſa, non deſinunt eſſe regalia; & nedùm feudalia, ſed regalia, alienari nequeunt de iure communi, & Regni, procul Regis aſſenſu; vt dixerunt *Capyc. in inueſtit. in verb. gabellis verſ. nota, Frecc. lib. 2. auth.13. num. 9. verſ, ex his patet, Affl.in conſt.*Regn.*ſcire volumus nu.*4.*Franciſc.de Amic.in 1.rub.* §.*reſiſtit etiam parti fol.*63. Reg.*Conſtant. in l.1.& 2.n.*101.*C.de fil.Official.lib.*12.ſemper enim regalia ſub concedentis iuriſdictione ſunt cenſenda,& abſque eius aſſenſu alienari non valent, *Camill.de Medic.conſ.*147.*num.*13.*Conſ.de Georg.repet, feudal.*54. *nu.*37. *Staiban.conſ.*19.*num.*7. *Conſ.Theodor.alleg.*41. *nu.*1. *Maſtrill. de magiſtrat.lib.*1.*cap.*13.

33 Imò facta conceſſione regalium cum poteſtate diſponendi,conceſſionarius nō poteſt ſine aſſenſu Principis ipſa vendere, vel quouis modo in alterum illa trāſferre,abſque Principis aſſenſu, & talis facultas alienandi intelligitur conceſſa, requiſito tamen Principe concedente, vt probant *Laurent.Calcan.conſ.*102.*num.*2. *&* 3. *Claud.Sayſella in rub. qui feud. dar, poſſ.par.*1.*Bertachin.de gabell.par.*1.*quæſt.* 14. Reg.*Galeot.reſp.fiſcal.*12.*num.*131.*per tot.*133.

34 Verùm ſi officium fuerit conceſſum pro ſe,& hæredibus quibuſcūque, vel cui voluerit, tùnc diſtrahi poteſt ſine Regis aſſenſu;ità *Bertacch.de gabell.par.*1.*quæſt.* 14. *& ex Bart,Bald.Alex.de Neuo,*& confirmat R*eg.Galeot,reſp.*12.*n.*134.nàm ſub

35 tali denominatione cōprehenditur quoque ſucceſſor particularis.

36 Si autem cōceſſio dictaret pro hęrede ſub numero ſingulari,tùnc primus hæres tantummodò comprehenderetur, quemadmodùm ſi facta fuerit pro hæredibus, & ſucceſſoribus,tùnc intelliguntur voca-

37 ti tantùm deſcendentes, ſicut in feudo ſtatutum eſt, *Frecc.de ſubfeud.lib.*3.*in ſecunda formola inueſtitura col.* 2. *in fin. & quæſt.*56.*nu.*2. *& quæſt.*57.*nu.*3. ſequitur R*eg.Galeot.reſp.fiſcal.*12.*nu.*128.

38 Poteſt amplius quis officia diſtrahere ſinè aſſenſu, quando in conceſſione fuerit addita facultas alienādi; proùt annuimus *in rub.*4. *nu.* 39. verùm ab hac opinione diſſenſit *Reg. Galeot. reſp. fiſcal.*12. *nu.*135. dicens,quod data poteſtate alie-

39 nandi in officio, & alijs regalibus, non poſſunt illa alienari ſinè nouo aſſenſu Domini, qui conſcius eſſe debet de noua perſona, ad quam officium transfertur, vt multis relatis affirmāt *Vueſembec. conſ.* 45.*nu.*29.*& ſeq. Roſenthal. to.*1.*de regal, cap.*5.*concl.*12.*in* 1.*add. lit.A.*

40 Certamen autem eſt, nunquid ſuper emolumentis officij paciſci queat,ſinè aſſenſu Regio? & aliqui reſponderūt,quod ſuper illis contractari poſſit ad libitum abſq; aſſenſu, ex traditis per *Roman. conſ.* 469.*nu.*6.*Menoch.conſ.*1064.*nu.*13. *Petr, de Vbald.de duob.fratrib.par.*5.*nu.*18. *Reg. Capyc.Latr.deciſ.*26.*nu.*7. qui dicit idem

41 ſeruari in officijs Romanæ Curiæ, vbi quamuis reſpectu tituli non ſint in commercio,abſque Pontificis licentia, tamen reſpectu fructuum poteſt liberè de eis paciſci, *Seraphin.deciſ.*1294.*nu.*3.*&* 6. latè fundat *Gratian. diſcept. forenſ cap.* 670. *n.*11.*cum ſeqq.*& in fructibus feudi, idem affirmant *ex Andr. in cap.*1. *de duob.fratrib.de benefic. inueſtit. Affl.deciſ.*26. *Reg. Rouit.in pragm.*4.*de feud.nu.*58.

Nihilominus hanc opinionem, ſic indiſtinctè non ſequor,ſed præmiſſa diſtin-

42 ctione illam admitto; aut enim conceſſionarius officij diſponat de fructibus ipſius principaliter, conſiderando eos non vti annexos; ſed tanquàm ſeparatos, vel ſeparandos ab officio, tùnc illi alienari poſſunt per Officialem, & actione perſonali tenetur ad tradendum illos fructus venditos ad certum tempus, etiam abſq; aſſenſu Domini,vt dixerunt *Bart.& Bald. in l. in codicillis*, §. *inſtituto de legat.* 2. *Alex.conſ.*18.*vol.*5. *Bald.in cap.*1.*nu.*8.*de*

ſub-

ſubſcript. feud. & optimè *Schard. de feud.*
*par.*8. *cap.*1. *nu.*12. *&* 14. & in hoc caſu
procedit cõcluſio firmata per *Reg. Capyc.*
*Latr. d. deciſ.*26. *nu.*7.

43 Aut verò Officialis principaliter di-
ſponeret de officio, eiuſque emolumen-
tis, illud vendendo, vel locando, abſque
Regis aſſenſu, licèt in eo contractu veniãt
fructus, & emolumenta officij, vti acceſ-
ſoria ad illud officium; quia tamen offi-
cium non poteſt vendi, nec locari, nec
etiam ad modicum tempus abſque Regis
aſſenſu, ſed perſonaliter exerceri debet per
cõceſſionarium ipſius officij, tunc cõuen-
tio, ſeù translatio fructuum, & emolumẽ-
torum non ſubſiſtit, tanquam acceſſoria
ad principalem contractum venditionis,
ſeù locationis officij, qui nullius roboris
reputatur ſinè aſſenſu Domini, ſic docent
Tiraquell. de vtroque retractu, §.1. *gloſ.*7.
*nu.*42. *&* 44. *Hartemãnus Piſtorius tom.*1.
*quaeſt.*24. *nu.*13. *& ſeq.* Roſenthal *de feud.*
*cap.*10. *concl.*42. *nu.*36, Reg. *de Pont. conſ.*
139. *nu.*7. *vol.*2. & optimè probat hanc di-
ſtinctionem *Conſil. de Georg. d. repetit. feu-
dal.* 54. *nu.*42. ſequitur *Amichangel. de
regalib. offic. quaeſt.*6. *nu.*13.

Et ità iudicauimus in S.C. in cauſa Io:
Baptiſtæ de Cæſare, cum Carolo Papa:
hic Carolus vendidit dicto Ioanni Bapti-
ſtæ officium Regij Cancellarij, & emo-
lumenta ipſius, cum pacto impetrandi aſ-
ſenſum infrà certum tempus per eundem
Carolum venditorem; & interim, quod
emptor percipere debeat emolumenta,
elapſo deindè tempore, & aſſenſu non
impetrato, Ioannes Baptiſta emptor pe-
tijt reſtitutionem pretij; nec non emolu-
menta dicti officij exacta, & peruenta ad
ipſum Carolum venditorem, qua in cau-
44 ſa, per Dominum Regium Conſiliarium
D. Thomam Carauita, meritiſſimum col-
legam noſtrum, nobilitate, doctrina, &
morum ingenuitate præditum, fuit domi
prouiſum, quod Carolus Papa venditor
officij reſtituat pretium, & emolumenta.
Poſtmodùm autem inſtante dicto Caro-
lo, agitata cauſa in S. C. ſuppoſuit di-
45 ctus Carolus emolumenta prædicta non
reddere; idem S.C. confirmauit decretum
reſpectu reſtitutionis pretij, tamen reſpe-
ctu reſtitutionis emolumentorum reſer-
uauit ſibi prouiſionem faciendam, parti-
bus pleniùs auditis; vt patet ex actis pe-
nès Franciſcum Montecoruinum Act. de
anno 1668. Perpendimus, nàmq; quod
venditio emolumentorum non ſubſtine-
batur, dùm principaliter fuit venditum
officium, vna cum emolumentis, & con-
tractus prædictus nullus remanſit ex de-
fectu aſſenſus; ſed tamen debebat ſolui
Ioanni Baptiſtæ emptori ipſius officij in-
tereſſe pretij, per eum ſoluti dicto Caro-
lo, qui à poſſeſſione, vel quaſi officij
amoueri non poterat, nec ab emolumen-
torum fruitione.

Hinc oritur, vt quando emptor officij
46 exegerit emolumenta, reſoluto deindè
contractu venditionis officij ex defectu
aſſẽſus, teneretur emptor reſtituere emo-
lumenta percepta venditori ex ſupra fun-
datis, & deciſis in cauſa Curſoris Maio-
ris, in qua fuit condemnatus conductor
officij ad longum tempus ad reſtitutio-
nem emolumentorum, vt refert *Conſ. de
de Georg. d. repetit. feud.* 54.

47 Prætereà poſſunt officia diſtrahi, &
transferri de vna perſona in aliam, per
actum reſignationis, abſque nullitatis la-
be, etenim in reſignatione videtur reſi-
gnans abdicare à ſe omne ius, quod ha-
bebat in illo officio, *l. legatus iuncta gl.
ff. de offic. Praeſid.* quod optimè explicat
Conſ. de Georg. d. repet. feud. 54. *nu.*50. *cum*
48 *ſeqq.* & à Domino recipiente dictã reſi-
gnationem de nouo concedi cẽſetur, *Bal.
in cap. ſi ſacta nu.*2. *de feud. defunct. milit.*
*Reg Lanar. conſ.*8. *nu.*12. *& conſ.*13. *nu.*4.
*Bammacarius in cap. ſi minori nu.*37. *ſi de*
49 *feud. defunct milit.* Ideò non mirum ſi in
Curia Romana, in Hiſpania, & præſer-
tim in hoc Regno, officia alienari non
poſſunt, neque titulo oneroſo, neque lu-
cratiuo, niſi per viam reſignationis, *Iaſ.
in l. illud n.*6. *C. de collat. Rip. in l. in quar-
tam nu.*163 *ff. ad leg. falcid. Velaſquez de
ſucceſſ. vol.*1. *lib.*3. §.30. *& in* §. *imputari
nu.*218. *Reg. de Pont. deciſ.*28. *Praeſ. Amat.*
50 *conſ.*49. Et quouſq; non acceptetur eius
renunciatio à Rege, poteſt ſemper conti-
nuare Officialis adminiſtrationem offi-
cij, tanquam non vacantis, *l. meminiſſe
de offic. Praeſid.* & percipere emolumenta
illius, vt ex *Imol. Rebuff. Franch. & Cal-
das*, tradit *Maſtrill. lib.*1. *de magiſtrat. cap.*
24. *nu.*21. 22. *&* 27. Et ità ſeruatur etiam
51 in Curia Romana reſpectu reſignationis
beneficiorum, vt probat *Flãmin. Pariſius
de*

Digitized by Google

de reſignat.beneſic.lib.7. quæſt.1.num.3. &
81.& ad inſtar beneficiorum ſtatutum eſt
idem de iure ciuili in officijs,vt latè pro-
bat *Cabed. deciſ.Luſitaniæ 24. in princip.*
par.2.& Reg.Galeot.reſp.fiſcal.12.nu.44.
52 *& 45.* ſed ſemper requiritur aſſenſus ſu-
perioris in reſignatione beneficiorum,
alias etiam reſpectu renunciantis dicitur
nulla, & inualida antè aſſenſum, vt latè
fundat *Garſ.to.2.de beneſic. par.11.cap.3.*
in 4.notab.de renunciat.nu.223.
53 Hinc inoleuit praxis in Regia Camera
Summariæ, qua permittitur accedente
aſſenſu Domini Proregis, vt quis valeat
officia alteri renunciare, vel transferre,
dummodò illa non ſint vltrà valorem du-
catorum 600. & ſoluatur certa pars pre-
tij Regiæ Curiæ, quæ reſignationes in
effectu alienationes ſunt,vt teſtatur *Ami-*
changel.de regal.offic.quæſt.8.nu.4.
54 Imò hodiè ſoluta quarta parte pretij in
beneficium Regij Ærarij, tales renun-
ciationes, & translationes regulariter
explentur Regis interueniente aſſenſu,&
vt plurimũ huiuſmodi aſſentiendi facul-
tas dicto Proregi committitur,qui in am-
pliarionibus, venditionibus, & tranſmiſ-
ſionibus officiorum, de vna perſona ad
aliam paſſim aſſenſus interponit. Solet
autem Regius fiſci Patronus animaduer-
55 tere,& explorare ætatem, & qualitatem,
tàm reſignantis, quàm reſignatarij, an il-
le ſit ſenex, & alter iuuenis, vel ille mor-
boſus,& alter valetudinarius,& talis ani-
maduerſio iure quoq; nititur, vt teſtatur
Card. Seraphin. de ſtylo Roman.Cur. deciſ.
1294.nu.5.to.2. & de huiuſmodi diligen-
tijs faciendis de conſuetudine in Regia
Camera fatetur *Reg.Galeot.reſp.fiſcal.12.*
nu.19. & pręcipuè conſtare debet de ido-
neitate illius perſonæ, in quam transfer-
tur officium, & præcedente examine ha-
bilitatis,*ex l inter artifices,ff.de ſolution.*
auth. vt Iudices ſinè quoque ſuffragio, &
latè probat *Vaſquez contr. Illuſtr. lib. 1.*
cap 43.nu.12.& Reg.Galeot.reſp.fiſcal.12.
num.57.
56 Vtrum autem aſſenſu interpoſito ſuper
obligatione officij,videatur fiſcus ſe pre-
iudicari, caſu quo ex culpa, per Officia-
lem perpetrata,veniret ille officio exuen-
dus? Et videtur affirmatiuè reſponden-
dum,quia Princeps cõſentiendo videtur
excludi ab omni iure ſuo, *Aff.deciſ.112.*
Præſ.Mormil.in conſt.Regn.conſt.diuæ me-
moriæ nu.24.in fin. Hinc eſt fiſcum teneri
ad debita contracta per feudatarium de-
functum, ſinè legitimo ſucceſſore, quan-
do onera ſunt cum Regio aſſenſu, vel le-
ge permittente contracta, *Frecc.lib.2.de*
ſubfeud.auth.29.num.8.verſ.fallit etiam,
Facchin.cõtr.iur.lib.7.quæſt.56. Arteman.
Piſtor.lib.2.quæſt.28.nu.22. Ann.alleg.62.
& ità teſtantur pluries deciſum per Re-
giam Cameram *Reg.de Pont.conſ.82. nu.*
15.& 22.lib.1.Reg.Conſtant.in l.1.C.pœn.
fiſc.cred.præf.lib.10.num.145. Reg.de Ma-
rin.lib.1.quot.quæſtion.cap.130.
57 Contrarium autem patet, vt aſſenſus
nihil operetur in præiudicium fiſci, quia
obligatio illa habet locum durante poſ-
ſeſſione penès eum, qui illud obligat,
nàm hypotheca etiam cum aſſenſu reſol-
uitur per mortem, aut per priuationem
58 illius officij; præcipuè ſtante clauſula
ſolita apponi in priuilegio conceſſionis
officij, *donec fideliter in eius adminiſtra-*
59 *tione ſe geſſerit*, quæ clauſula eſt nimis
ſubſtantialis in conceſſione officij; vt di-
xerunt *Marc.Anton.Surg. de Neap.illuſtr.*
lib.1.cap.17.poſt num.36. Reg.Galeot.rep.
fiſcal.15.num.122.Reg.Reuert.deciſ.448.
tom.2.Reg.Conſtant.in l.1.nu.106.C.pœn.
fiſcal.cred.præfer.lib.10. imò idem *n.108.*
infert, quod ſi dicta clauſula in priuile-
60 gio conceſſionis officij non fuerit appo-
ſita, ſemper illa cenſetur appoſita,ex na-
tura officij, quod etiam admittunt, *Reg.*
de Pont. deciſ.28.in fin. Præſ. de Franch.
deciſ.457.in fin. Mut. in prag. Regn.Sicil.
tit.13.nu.15. Reg.*Rouit.conſ.104.nu.14.*
lib.2. Reg.*Merlin.contr.tom.2.cap.30.n.5.*
& Reg.*Galeot. d.reſp.15.num.122.* & nos
latè dicemus *in 2.par.in rub.de priuation.*
offic.
61 Propterea aſſenſus pręd*i*ctus non obli-
gat Regem,quando ad ipſum perueniret
officium ex delicto, ità Re*g.Tap.in conſt.*
Regn.*conſtitutionem diuæ memoriæ lib. 6.*
ius Regn.*tit.22.de proh.feud.alienat.fol.*
229. nu.1.in fin.
Verùm ſatis digna notatu eſt, deciſio
habita in Regia Iuncta,formata ab Emi-
nentiſs.Cardinali de Aragona, tùnc Pro-
rege Regni in anno 1665. in qua ego in-
62 terfui,tanquam vnus ex Iudicibus ipſius
peculiari ordine eiuſdem,corã D.Regen-
te D.Stephano Carrillo, y Salſedo viro
pru-

Digitized by Google

prudentiſſimo, ac magnæ politiæ, quæ Regia Iuncta fuit inſtituta contrà quemdam à mandatis Scribam, inquiſitum de exceſſibus, & delictis commiſſis in officio, & capta informatione aduerſus eum, fuit decreto Regiæ Iunctæ carceratus, & ſuſpenſus ab exercitio officij prædicti, & mandatum ſequeſtrari emolumenta officij, illudque locari nomine Regiæ Curiæ. Comparuerunt fratres dicti Scribæ à mandatis, qui habebant partem in emolumẽtis dicti officij empti ab eorum communi parente, & licèt officium erat in capite dicti inquiſiti; nihilominus ex inſtrumento inhito inter eos fruebantur emolumentis, & petierunt admitti ad tranſactionem cum Regio fiſco, pro culpis commiſſis per fratrem inquiſitum, & officium prædictum transferri in perſonam alterius fratris; & cum de his diſcutiebatur in Regia Iuncta, qua partes fiſci agebat Dominus D. Marcellus Marcia-
63 nus, tùnc Regius Conſiliarius, & fiſci Patronus Regalis Patrimonij, nunc meritiſſimus Regens in Supremo Italico Senatu Curiæ Madrid omnium virtutum genere ditiſſimus, & claritate natalium
64 ornatiſſimus, vndè perpendimus petitiónem iuſtam eſſe, nàm ſi officium, vel feudum emptum ſit de communi pecunia, licèt vnus ſuccedat, communicare debet pretium illius exburſatum cum
65 alijs fratribus, vel ſocijs, & finita ſocietate pretium exburſatum tenetur reſtituere *ex cap. 1 §. ſi duo fratres de fratr. de nou. benefic. inueſtiend.* vbi *Iſern. num. 2. Bald.* antè *nu. 1. Affl. nu. 7. Reg. de Pont. lectur. feud. 9. nu. 47.* & ità deciſum per S.C. refert *Gizzius in obſer. ad deciſ. Reg. Capyc.*
66 *Latr. 27. nu. 15.* ideò ſi fiſcus conſenſerit in trãſactione delictorum commiſſorum per fratrem officium adminiſtrantem, poterãt fratres participantes in emolumẽtis dicti officij admitti ad trãslationem eiuſdẽ officij in faciem alterius fratris ſoluta quarta parte pretij ipſius officij ad beneficium Regiæ Curiæ, præuio aſſenſu impetrando ab Excellentiſſimo D. Petro de Aragona Prorege, qui ad præſens facultatem habet aſſentiendi translationibus officiorum; quapropter fratres dicti Scribæ à mandatis inquiſiti obtulerunt pro tranſactione delictorum, & translatione officij duc. 4500. & facta conſultatione per Regiam Iunctam Domino Proregi, fuerunt fratres ad prędicta admiſſi, & expeditum fuit reſcriptum per Dñm Proregem, quod recolere oportet, tacitis tamen nominibus dictorum fratrum honeſtatis cauſa.

67 Hauiendo hecho conſultata al Señor D. Pedro la Iunta, que de orden de Su Eminenza ſe formò para el conozimiento de la cauſa de N. Scriuano de mandamiento ſobre las fraudes, que ſe ſupone, ha cometido en el exercicio de ſu oficio contra la Real hazienda, por los quales fue depueſto del en birtud de decreto interpueſto en dicha cauſa, en que ſe ordeno, que dicho oficio ſe afitaſe, y que el afitador hicieſſe depoſito en Banco de la cantidad contenida en ſu afitto, y ſe da quenta, que eſtãdo el negocio en eſte eſtado, ha comparezido el N. porſi y en nõbre del N. ſu hermano, repreſentando la accion, que tienen en el dicho oficio reſpecto del inſtrumiento, que hay para la diuiſion de los emolumentos entre los tres hermanos, aunque en virtud de la ampliacion ſe halle inteſtado en cabeza del dicho N. pero que para euitar pleitos con el fiſco ha ofrezido quatro mil, y quinientos ducados de tranſacion, en la qual ſe ha de entender incluſo el valor del trapaſſo del referido oficio de la perſona de N. a la que nombrarà el N. dentro de ſeys meſes, de modo que ſe haya de paſſar de la Camara dicho oficio con la ampliacion del, en eſta conformidad ſin otro pagamiento alguno para cuyo efecto ſe haya de quitar el embargo echo, y que lo corrido de los emolumentos quede à ſu beneficio, en que es de parejer la dicha Iunta ſe le admita la tranſacion, que ha ofrejido dicho N. con calidad, de que pague prontamiente tres mil ducados, y quede obligado à pagar los reſtantes mil, y quinientos dentro de ſeys meſes, en cuyo tiempo el dicho N. nombre perſona a adbitrio, y eleccion del dicho N. y que para el exercicio del ſe le den los diſpachos neceſſarios, quedando ſaluar las razones de las partes por ſu interes, quando comparezieren contra el dicho N. al qual ſe de por libre de la dicha inquiſicion, en birtud de la referida tranſacion, ſe ha conformado S.E. con todo lo contenido en eſta Con-

ſulta

ſulta, con que los mil, y quinientos ducados, que abia de pagar de aqui a ſeys meſes, lo pague dentro de quatro, y mi ha mandado abiſarlo a V.S. paraque en eſta conformidad ſe den las ordenes neceſſarias para el complimiento deſta reſolucion. Dios guarde a V.S. Palacio à 17. de Mayo 1667. D. Diego Ortiz de Ocampo, Señor Reg. D. Eſtcuan Carrillo.

Die 21. menſis Maij 1667. Neapoli facto verbo in Regia Iuncta.

Per Regiam Iunctam per S. E. delegatam, prouiſum, & decretum eſt, quod exequatur reſcriptum S.E. iuxta ſui ſeriem, continentiam, & tenorem & proindè ſolutis pro nunc Regiæ Curiæ ducatis tribus mille, & facta obligatione per N. de ſoluendo reliquos duc. mille, & quincentum infra quatuor menſes, ac facta etiam per N. nominatione alterius perſonæ ad arbitrium, & electionem dicti N. in cuius capite inteſtari debeat officium Scribæ à mandatis, abſque vlla alia ſolutione facienda ad beneficium Regiæ Curiæ, dictus N. excarceretur cum mandato per Palatium duc. bismille, & tollatur ſequeſtrum ſuper officio prædicto, verùm ſolutis reliquis ducatis mille, & quincentum, tollatur mandatum, & expediatur ſaluaguardia in forma, ſaluis iuribus pro intereſſe Partium contrà dictum N. hoc ſuum, &c. D. Eſteuan Carrillo de Salzedo, Franciſcus Roccus, Antotonius Gacta, Ioannes Dominicus Aſtutus, Vidit Fiſcus. Proſper de Laurentijs Act.

Contractus diſtractionis officij, procul aſſenſu, an reuocari queat, ad ornatum conſtit. Reg. Conſtitutionem Diuæ memoriæ.

R V B. XIX.

S V M M A R I V M.

1 *Alienationes feudales abſque aſſenſu reuocari poſſunt.*

2 *Officia alienata abſque aſſenſu, fiſco aperiuntur.*

3 *Reuocatio vigore* Conſtit. Regn. conſtitutionem Diuæ momoriæ; *num admittatur in alienatione officij, & negatiuè reſpondetur; & ità deciſum, num. 4. ſed contrarium, nu. 11.*

5 *Argumentum de feudo ad officium validum eſt.*

6 *Officialis minus habet in officio, quam feudatarius in feudo.*

7 *Officium alienans, non poteſt illud tradere, cum exercere nequeat abſque Regis collatione. Et nominatus in illo, dicitur habere officium à Rege, nu. 8.*

9 *Electus à perſonis deſtinatis per Populũ, videtur à populo, & non ab illis viris electus.*

10 *Feuda alienata ſine aſſenſu, olim ad Regem deuoluebantur.*

11 *Officium alienans, poteſt alienationem reuocare; & deciſio in officio Curſoris Maioris refertur, nu. 13.*

12 Conſtitutio Diuæ memoriæ *procedit in officijs.*

14 *Regalium alienatio eſt prohibita ex cauſa publica.*

15 *Reuocari poteſt actus factus contrà legis prohibitionem, & etiam poteſt illi contrauenire.*

16 *Reuocare poteſt vaſſallus alienationem feudi ſine aſſenſu etiam de iure communi.*

17 Regalia *non poſſunt contractari abſque aſſenſu Domini* ex conſtit. Regni ſcire volumus; *& datur contrahentibus poteſtas reuocandi, num. 18.*

18 *Feudi alienatio abſque aſſenſu, non dicitur ipſo iure nulla, dùm poſſit per aſſenſum confirmari.*

19 *Actus nullus ipſo iure, non poteſt confirmari.*

20 Conſtitutio Diuæ memoriæ *fauorabilis dicitur, & extenditur in officijs; hinc iuramentum præſtitum in venditione feudi, nullam vim obtinet, nu. 21.*

22 Reuocatio *in ſcriptis fieri debet, & parti eſt notificanda; & idem prouidetur ſpecialiter in officijs, nu. 23.*

24 Reuocans *alienationem feudi, videtur illud auocare ad inſtar ſententiæ Iudicis.*

25 Reuocatio *debet fieri antè impetrationem aſſenſus, etſi poſt, inutilis eſt, etiamſi* aſſen-

aſſenſus eſſet decretatus per verbũ fiat, licèt nõ fuerit expeditum priuilegium; & ſic deciſum nu.26. etiam ſi in memoriali fuerit notata dies, nu.27. ſic etiam ſi oblatæ fuerint preces Regi, & memoriale fuit remiſſum Proregi, vt faceret conſultationem, nu.28.

29 Reuocatio non habet locum, ſi eodem die fuerit expeditus aſſenſus, quo fuerit facta reuocatio, niſi conſtet de hora, & anterioritate.

30 Aſſenſus præſtitus poſt reuocationem, non prodeſt.

31 Reuocatio fieri debet, antequam fiſcus interpellet venditorem, pro deuolutione feudi.

32 Feudum in dotem datum abſque aſſenſu, quando ad Curiam deuoluatur; & num competat reuocatio, nu.33.

34 Reuocatio cenſetur remiſſa, quando emptor inſcius reuocationẽ aſſenſum impetrauit, & pretium exoluit venditori.

35 Venditor recipiens pretium rei venditæ, videtur recedere à reſciſſione.

36 Dominus recipiens ab emphiteuta canonem, & illum non expellens, videtur remittere caducitatem.

37 Emphiteuta alienans rem abſque conſenſu Domini, ſi Dominus recipiat canonem à nouo emptore, videtur approbare contractum, & laudemium remittere.

38 Aſſenſus pro confirmatione rei feudalis, poteſt tàm antè, quàm poſt contractum impetrari; & retrotrahitur ad tempus contractus, num.39.

40 Reuocationis facultas põteſt remitti per pactum appoſitum in contractu de non reuocando; ſecus ſi tale pactum ſit appoſitum in principio, num.41. ſed contrarium num.42.

43 Reuocatio eſt introducta, ob priuatam vtilitatem, & poteſt à contrahentibus renunciari.

44 Reuocatio venditionis feudi ſine aſſenſu, ſemper fieri poteſt; dummodò fiſcus non conteſtauerit litem ſuper deuolutione, num.45.

46 Pactum de non reuocando, valet inter cõtrahentes.

47 Reuocationis facultas an præſcribatur, & quo tempore.

48 Reuocatio alienationis feudi pro dote dati, non conceditur hæredi viri, & mulier poteſt aſſenſum impetrare poſt reuocationem, & viri mortem; num.49.

50 Feudi obligatio pro dote, quando valet abſque Regis aſſenſu, n.51.

52 Dotarium poteſt conſtitui ſuper feudo abſque aſſenſu.

53 Reuocatio non permittitur in alienatione neceſſaria, quæ fit per Iudicem nomine creditoris; & de ratione num.54. & procedit tàm in venditore, quàm in emptore, nu.55.

56 S.C. Regis perſonam repræſentat.

57 Aſſenſus poteſt dari in alienatione neceſſaria facta per Iudicem, etiam poſt reuocationem.

58 Pactum de retrouendendo ſuper feudo vẽdito à Iudice, non admittit reuocationem.

59 Reuocatio non datur, in venditione rei reddititiæ feudo.

60 Conſtit. Regn. conſtitutionem Diuæ memoriæ non procedit in feudis planis, & de tabula.

61 Feudi excadentiæ concedi poſſunt per Baronem abſque aſſenſu Regis, & non datur reuocatio, & in rebus parum vtilibus, & in feudis ruſticis ſeù Attenaſijs, num.62.

63 Reuocatio non datur in alienatione feudi mixti, id eſt quaternati ſecundum quid, dato aſſenſu Baronis.

64 Reuocatio an detur in alienatione feudi, ex pacto, & prouidentia.

65 Reuocatio non datur in ceſſione iurium ſuper feudo, quando feudum remanet penès eundem poſſeſſorem.

66 Feudi augmentum, quando fit ſine aſſenſu.

67 Officia, quæ habent annexam iuriſdictionem, non poſſunt vendi, etiam à Principe recognoſcente ſuperiorem.

68 Reuocandi poteſtas conceditur emptori, & venditori, eorumque hæredibus.

69 Reuocatione facta, contractus irritatur ex tunc, ſeù ex cauſa de præterito.

70 Reuocatione, contractus feudalis facta, emptor tenetur reſtituere rem vna cum fructibus, & venditor pretium cum intereſſe.

71 Aſſenſum tenetur expedire venditor officij, vel feudi; & de ratione, nu.72.

73 Reuocatione facta per venditorem; tenetur emptori ad intereſſe, ſecus ſi reuocatio fieret per emptorem; tùnc compenſantur fructus cum intereſſe, nu.74.

Digitized by Google

75 *Fructus cum intereſſe compenſantur, reuocatione facta contractus feudalis per emptorem.*

76 *Reuocatione facta per emptorem, venditor adimplere dicitur reſtitutionem pretij, ſi cedat emptionem factam de dicto pretio, & ſic deciſum, nu.78.*

77 *Debitor, qui tenetur ad aliquam quantitatem reſpectu certæ ſpeciei, liberatur, ſi reſtituat illam ſpeciem.*

79 *Creditor poſterior, cui fuit liberatà pecunia, cum vinculo de conuertendo illam in emptionem; in caſu reſtitutionis tenetur eandem emptionem redere, etiam perempta illa ſpecie, nu.80.*

81 *Euicta re ab emptore, venditor liberatur, ſi eãdem rem euictam emptori reſtituat; quod procedit re integra, & non abducta re; nàm tunc non tenetur illam iterum emere ſecundum aliquos, nu.82.*

83 *Emptor ſi promiſerit aſſenſum ad eius onus impetrare, & illo non impetrato reuocat, tenetur ad reficiendum intereſſe venditori.*

84 *Venditor rei feudalis, ſi dolo ſe illam vendidit, vti burgenſaticam, facta reuocatione, tenetur ad æſtimationem rei venditæ.*

85 *Reuocatio non habet locum, ſi feudatarius doloſè ſe geſſit.*

86 *Vendens feudum vt ſuum, ſciens non eſſe ſuum, reuocatione facta ex præcedenti culpa, tenetur ad intereſſe.*

87 *Seruum vendens, ſi illum non præſtat ex ſua culpa, vel ſi occidat, tenetur ad intereſſe; ſecus ſi ex cauſa occiderit, nu 87.*

88 *Reuocatio facta per emptorem ob defectum regiſtrationis aſſenſus, vel iuramenti ligij homagij non præſtiti, vel aſſecurationis vaſſallorum, valida reputatur, ſed tenetur ad intereſſe venditori, num.90.*

89 *Aſſenſus regiſtratio, iuramenti ligij homagij præſtatio, & litterarum aſſecurationis vaſſallorum expeditio, ſi deficiãt, corruit aſſenſus, quæ ſolemnitates ad emptorem ſpectant.*

91 *Reuocatio facta ob defectum, quia emptor non præſtitit iuramentum pro omnibus feudis, ſed tantùm pro capite baroniæ fuit inualida iudicata.*

92 *Reuocatio nùm habeat locum, in promiſſione de vendendo.*

93 *Reuocatio an procedat in pacto de non petendo.*

94 *Promiſſio de vendendo feudum, ſi fuerit reuocata, promiſſor tenetur ad intereſſe.*

95 *Promiſſione facta de vendendo, contractus dicitur perfectus.*

96 *Promiſſio de vendendo non dicitur vera venditio, & ſi contractus requirat ſcripturam, dicta promiſſio non indiget ſcriptura, nu.97. & ex dicta promiſſione non debetur gabella, nec laudemium, nu.98.*

99 *Promittens vendere officium, vel feudum, ſi reuocat promiſſionem ob defectum aſſenſus, non tenetur ad intereſſe; & ità deciſum, nu.100.*

101 *Reuocatio poteſt reuocari, & tũc ſi deindè impetratur aſſenſus, remanet validus contractus, ſecus ſi aſſenſus fuerit obtentus poſt primam reuocationem, nu.102.*

103 *Reuocatio competit, ſi aſſenſus impetratus ſit nulliter expeditus.*

104 *Reuocatio admittitur, etiam ſi fuerit cõdictionalis, aut cauſatiua.*

Contractus diſtractionis officij, procul aſſenſu, an reuocari queat, ad ornatum conſtit. Reg. Conſtitutionem Diuæ memoriæ.

R V B. XIX.

1 BEnigna prouidentia ſuffultus Imperator Federicus, oportunitatibus tantummodò ſubditorum ipſe conſuluit, ſui tamen Ærarij augumentum neglexit, dùm rigorem iuris communis feudorum derogauit, quando peculiari lege, in hoc Regno indulſit poteſtatem contrahentibus, & alienantibus res feudales ſine Regio permiſſu, vt poſſint iure proprio cuncta reuocare, vt habetur per *Conſtit. Regni* incip. *conſtitutionem Diuæ memoriæ.*

2 Quamobrem vetuſta nedùm fuit, ſed turbulenta quæſtio inter noſtrates, nunquid hæc Cæſarea facultas protrahatur in officijs, quæ etſi ob alienationem ſequutã, procul aſſenſu Regis, ad inſtar emphi-

phiteuſis Domino aperiantur, *ex tex. in l. fin. C. de iur. emphiteut.* & in noſtra ſpecie confert *tex. in l. officia, C. de offic. quæſtor.* nihilominus, vtrum quis valeat huiuſmodi facultate munitus, caducitatis pœnam euadere?

3 Et prima ſe offert negatiua ſententia, proùt in propoſito reſponderunt *Conſil. de Georg. repet. feud. 54. nu. 50. Reg. Galeot. reſp. fiſcal. 12. nu. 211. & 213. Amichang. in qq. feudal. de regalib. offic. quæſt. 9.* Imò
4 videtur hæc ſententia in Tribunali Regiæ Cameræ conſtituta; nàm in cauſa de Sedeolis fuit pronunciatum, quod venditor officij non poteſt illud reuocare, antè impetrationem aſſenſus, vt teſtatur *Conſil. de Georg. loc. cit.*

5 Et meritò, nàm illud commune dicterium, vt de feudo ad officium valeat argumentum, ex dictis per *Andr. in cap. 1. de feud. Marc. Frece. lib. 2. de ſubfeud. num. 52. Boer. deciſ. 350. nu. 4. Ioannes Faber in l. nemo, C. de aſſeſſor. Lapus in cap. per veſtras*
6 *ſuper rub. nu. 6. & 7.* locum non obtinet ſic ſimpliciter, dùm ſtrictius contrahitur in officijs, quàm in feudis, cum minus habeat Officialis in officio, quã feudatarius in feudo retinet; Etenim licet feudũ
7 alienari vetatur abſque Regis aſſenſu, tamen de facto tradi poteſt, quod ſortiri nequit in officijs, cum alienans non poſſit illud tradere, ea peculiari ratione; quia nemo poteſt officia exercere ſinè Regis collatione, & nominatus in officio à Prin-
8 cipe confirmari debet; & à Principe confirmante dicitur habere officium, non à parte nominante, *ex tex. in l. item eorum, §. ſi decuriones, ff. quod cuiuſque Vniuerſ.*
9 *nomin.* vbi habetur, quod Electus à perſonis deſtinatis per Populum, videtur à populo electus, non ab illis viris, *l. municipibus, ff. de cond. & demonſtr. Molin. de primogen. Hiſpan. lib. 2. cap. 4. nu. 5. & 10.*
10 *Couar. var. lib. 3. cap. 9. nu. 35.* Ideò quia Cæſarea facultas, in dicta *conſtitutione* indulta, peculiariter reſpicit feuda, quæ iure communi attento, Domino deuoluebantur, ſi citrà aſſenſum diſtrahebantur, *cap. 1. ſi vaſſallus feud. quod. alien. recuper.* proindè ſanctio illa locum non vindicat in officijs.

11 Attamen contraria ſententia veritati nititur, & æquitate munitur; vt ſcilicèt valeant alienantes officium, nullo intercedente aſſenſu, diſtractionem reuocare, huiuſmodi facultate freti, à dicta conſtitutione impartita, qua reuocatione ſequuta deuolutionis mulcta euitatur; & huius ſententiæ Antiſignanus fuit *Diomed. de Maricond. in add. ad d. conſtitut. Diuæ memoria*, cumque è ſequuntur *Reg. de Pont. deciſ. 28. nu. 29. & in conſ. 137. nu. 9. vol. 2.* ſubdens, in deciſione contraria habita in cauſa de Sedeolis, interfuiſſe magnam altercationem inter Dominos Iusdicentes, *ad idem Bilott. conſ. 23. Reg. de Curt. par. 2. diuerſ. feudal fol. 242. nu. 151.* hoc pariter
12 obſeruat *Affl. in conſtit. ſcire volumus*, dicens *conſtitut. Regn. conſtitutionem Diuæ memoria* procedere in officio, & ſequitur *Franc. de Amic. in cap. 1. de his, qui feud. dar. poſſ. verbo dicebam*, amplius *Reg. Tap. Ius Regni tom. 6. tit. de prohib. feud. alien. in conſtitut. conſtitutionem Diuæ memoria nu. 1 fol 229. Praſ. Mormil. in d. conſt. Diuæ memoria nu. 31.* & confert deciſio S.C. habita iunctis aulis in Collaterali Conſi-
13 lio, in cauſa locationis officij Curſoris Maioris huius Regni, quæ etſi fuerit peracta per decennium; vndè tanquàm ad longum tempus Regium beneplacitum requirebat; attamen ob illius defectum non cenſuit S.C. officium deuolutum declarare, ſed tantummodò contractum irritauit, & ad reddendum emolumenta conductorem condemnauit.

14 Hoc etiam pariter patet, nedùm ex ratione à prudentum interpretatione, ſed ex legis ſanctione deprompta, dixit enim *Andr.* & notat etiam *Affl. in d. conſtit. ſcire volumus*, quod regalium alienatio vetita fuit ex cauſa ratione directi dominij penès Regem reſidentis, ſed iuxtà theoricam *Bart. in l. poſt mortem, ff. de adoption.*
15 poteſt quis actum, contrà legis prohibitionem geſtum, proprio facto reuocare, illique contrauenire, ſequitur *Reg. de Pont. deciſ. 28. num. 35.* proùt etiam hoc idem docet *Camer. in cap. Imperialem fol. 12. lit. F. & fol. 54. lit. V.* inquiens, quod
16 de iure communi feudorum poterat vaſſallus feudi alienationẽ, ſinè aſſenſu peractam, reuocare iure proprio, quod etiã ſuadetur, *ex tex. in c. 1. quid iuris ſit, ſi per alienationẽ*; vbi dicitur, q̃ ſi vaſſallus feudũ illicitè alienatum mox recuperauerit, euitabit eiuſdẽ feudi ammiſſionem; proindè ex his dignoſcitur licitũ eſſe ius reuocãdi.

17 Idemque etiam vt diximus ex legum conſtitutione deſumitur, etenim *conſtit. Regn. ſcire volumus*, ſimpliciter, & abſolutè prohibet, ſuper regalibus contractari, qua de re actus nullitas ipſo iure infertur, *ex l. non dubium, C.de legib.* cum-
18 que hodierna praxis non reſpuat huiuſmodi cōtractationes, Regio interueniente conſenſu; ideòque ſequitur poſſe contrahentes alienationem regalium procul aſſenſu, reuocare *ad tex. in l. quemadmodum, C.de agricol. & cenſit. lib.* 11. *Bart. in l.poſt mortem verſ.ſecundo caſu, ff. de adopt.Decius conſ.*142.*nu.*4.ad inſtar feudi, quod etſi attento iure communi feudorum Domino deuoluebatur, ſi abſque aſſenſu alienatum extiterat; nihilominus lex Regni, vt *d.conſtit.conſtitutionem Diuæ memoriæ*, loquens in feudis, dicit, *niſi de ſpeciali noſtræ celſitudinis licentia confirmetur*; quamobrem ſubſtinere videtur diſpoſitionem, ob ſpem futuræ con-
19 firmationis; vndè non dicitur diſpoſitio ipſo iure nulla, cum admittatur confirmatio ſubſequens, & notum eſt, quod actus nullus ipſo iure, quia non reperit ſubiectum confirmabile, nequit confirmari *cap.inter dilectos circà fin.de fid.inſtrum.Montan.in cap.Imperialem nu.*154. *de proh.feud.alien.per Federic.* Hac etiam conſtitutione,permittitur huiuſmodi contrahentibus iure proprio reuocatio alienationis feudi,nè illud Domino deuoluatur. Hinc oritur, quod hæc facultas in feudo expreſſa,non videtur ſpecialiter inducta, nec talis reuocatio exorbitans dignoſcitur, ſed militat eadē ratio, ne Domino deuolutio ſuccedat; ideòque æquè iudicari debent officia,& feuda ſuper reuocationis poteſtate; eò magis quia ſan-
20 ctio, in dicta cōſtitutione circumſcripta, fauorabilis dicitur, dùm temperat rigorem iuris communis feudorum, ne perdatur feudū, ità *Andr.in cap.*1. *de vaſſall. qui contr.conſtitut. Lotarij* addentes *in d. conſtitut. Diuæ memoriæ nu.* 194. *Marin. Frecc.lib.*2.*de ſubfeud.quæſt.incip.à Regnicolis nu.*15. *Montan.de regalib. in præ lud. num.*47. *Reg.de Marin. lib.*2.*reſol.cap.*83. *Reg. Reuert. deciſ.*498.
21 Imò adeò fauorabilis eſt,nàm iuramētum,in contractibus prēſtitum,nullius eſt roboris, proùt dictat citata *conſtitut.conſtitutionem Diuæ memoriæ verb.ius iurandum*, & notat *Vinc.de Ann.ſuper d.conſtit. nu.*222. ſequitur *Conſ.Staiban.reſol.*183. *nu.*60.*tom.*2.*Reg.de Marin.lib.*2.*reſol.cap.*83.*Reg.Reuert.deciſ.*498.
22 Verùm, vt locum obtineat huiuſmodi ſanctio, nonnulla requiruntur; & primò talis reuocatio debet fieri in ſcriptis, & non voce,ad euitandū fraudes, & vt Rex ſit certus de vaſſallo, vt probat *Conſil. Theodor. allegat.*96.*nu.*21. *verſ.vlterius*, qui adducit *Reg.de Pont.in conſ.*5. *nu.*65.
23 Secundò requiritur, vt parti notificetur, aliàs inanis redditur, vt conſtat *ex Reg.prag.*11.*cap.*75.*de offic.Iudic. Montan. in cap. Imperialem nu.*245. qui hoc peculiariter affirmat in materia reuocationis alienationis officij, & aliorum regalium, & à die notificationis dicta reuocatio ſumit vires, idem *Montan. de regalib. in præ lud.nu.*46.*in fin. verſ.reuocatio autem*;
24 & poſſeſſionem feudi auocet cum ſententia declaratoria Iudicis, *ex Andr.* docuit *Paris de Put.tit.an Dominus feud.* cui ſe refert *Reg.Tap.Ius Regn. tit.de proh.feud. alien.tom.*5.*ſuper d.conſtit.Regn. num.*27. *fol.*322.
25 Tertiò requiritur, vt reuocatio fiat antè impetrationem aſſenſus; quia ſi poſtquam aſſenſus impetratus fuerit, etiam per verbum, *fiat*, licèt non ſit redactus in formam priuilegij, reuocatio eſſet inutilis, tanquàm facta,re non integra; ità *Paris de Put.de reintegr.feud.in cap. & iuſta præmiſſa nu.*10.*&* 11. *& in cap.an ſi reperiatur in fin. Camill.de Medic. conſ.*2. *nu.* 82. *Reg.de Pont.deciſ.*6.*n.*5.*Præſ.Mormil. in d.conſtit.Diuæ memoriæ nu.*32. *Reg.de Pont.de poteſt.Proreg. tit.*6.§.2.*nu.*28. &
26 deciſum refert per Collaterale Conſilium in cauſa Marchionis Vallis,idem de *Pont.de poteſt.Proreg.tit.*8.§.7.*nu.*2. *& in conſ.*14.*nu.*20.*par.*2. Et ità deciſum patet per S. C. ad relationem Conſ. Scipionis
27 de Curt. die 16. Nouembris 1598. in cauſa D.Camillæ Caſtriotæ,cum Ioanne Crimaldo,ſuper venditione Terræ Morroni, nàm ibi nulla fuit habita ratio de reuocatione facta tempore, quo aſſenſus erat decretatus per verba, *fiat in forma*, & extitit notata dies, proceſſus eſt in banca Scacciauenti,nunc Lauiani, quam deciſionē refert *Thor. in comp.deciſ. to.*2. *in verb.reuocatio alienationis feudi f.*608.
28 Imò in caſu quo fuerint oblatæ preces

Regi

Regi, pro aſſenſus præſtatione, & Rex
prouidendo reſpondit, committendo
negotium Proregi, qui attentis rationi-
bus expoſitis prouideret, vt ſibi viſum
fuerit, tunc non datur locus amplius re-
uocationi; quia res non eſt integra, & ceſ-
ſat contemptus, dùm Rex certioratus de
contractu, commiſit negotium Proregi
prouidendum; vndè pendente prouiſione
Proregis *ex cap. bone il 2. de poſtulat. præ-
lator.* nihil eſt attentandum, vt tradunt
Præſ. Mormil. & Reg. de Pont. loc. cit.

29 Et amplius reuocationi locus non fit,
ſi eodem die aſſenſus eſt ſpeditus, & re-
uocatio confecta, & non conſtet de prio-
ritate temporis, nàm in dubio præſumi-
tur aſſenſum præceſſiſſe, niſi reuocans do-
ceret de hora, & anterioritate *Præſ. de
Franch. deciſ. 649. Conſ. Theodor. alleg. 96.
num. 24.* & ità deciſum per S. C. iunctis
aulis die 8. Iunij 1602. in cauſa Domini
Principis Caſertæ, cum Marcello Florillo
in banca de Ferrarijs, refert *Thor. in com-
pend. tom. 2. in verbo reuocatio alienatio-
nis feudi fol. 610.*

30 Tamen, nõ prodeſt aſſenſus præſtitus,
poſt reuocationem, quia aſſenſus ſuper-
ueniens poſt venditionem reuocatam,
non recipit materiã præexiſtentiæ, quam
validare habeat, *Par. de Put. de reintegr.
feud. verb. an ſi vaſſallus, Affl. deciſ. 335.
nu. 11. & in d. conſt. num. 46. & 48. Lanar.
conſ. 37. nu. 7. Capyc. deciſ. 100. nu. 5. Reg.
Tap. ius* Regn. *to. 6. tit. de proh. feud. alien.
fol. 232. nu. 28. verſ. ſecundo declara.*

31 Quartò requiritur, quod reuocatio fiat,
antequam fiſcus interpellet venditorem
pro deuolutione feudi, ex doctrina Reg.
de Pont. de poteſt. Proreg. in tit. de aſſenſ.
Reg. *ſuper dot. nu. 4.* inquiens, *conſtitutio-*
32 *nem Diuæ memoriæ* eſſe correctam per
capitulũ Caroli II. quo prouidetur, quod
ſi feudum detur in dotem, amittatur, &
ad Curiam deuoluatur, quam opinionem
impugnat *ex Camer. & Liparul. Montan.
in repet.* Reg. *Imperialem nu. 173.* vbi di-
cit, quod verba capituli, ibi, *quod feudũ*
33 *amittatur, & Curiæ applicetur*, ſunt fu-
turi temporis, & requirunt ſententiam,
vt *in tit. de feud. ſine culp. non admitt.* &
ſic interim poterit contractus reuocari,
ſed poſt ſententiam non: nàm Rex ex be-
neficio dictę conſtitutionis, conceſſit vaſ-
ſallo locum pœnitentiæ, vt reuocet alie-
nationem propria authoritate, & ſinè ali-
qua licentia Regis, antequam Rex ipſe
reuocet ex doctrina *Iſer. in cap. 1. de vaſ-
ſall. qui contr. conſtit. Lotar. Frece. lib. 2. de
ſubfeud. quæſt. incip. à regnicolis, num. 12.*
Reg. *de Pont. d. tit. de aſſenſ.* Reg. *ſuper do-
tib. §. 1. nu. 11.* Reg. *Tap. ius* Regn. *to. 6. tit.
22. de proh. feud. alien. nu. 25. fol. 232.*

34 Verumtamen reuocatio diſtractionis
officij, vel feudi per venditorem conge-
ſta, cenſetur remiſſa, quando emptor re-
uocationis inſcius, aſſenſum impetrauit,
pretiumque exoluit, illudque venditor
recepit citrà proteſtationem; tetigit ta-
men hic articalus, *Præſ. Mormil. in conſt.
Diuæ memoria nu. 22.* ſed nullam protulit
ſententiam, & ſe remiſit ad dicta *per Affl.
in cap. Imperialem in 2. quæſt. nu. 17. de
proh feud. alien. per Federic.* Verum hoc
in loco quamquam non inuenerim *Affl.*
ſic decernentem; nihilominus patet hæc
ſententia, ex explorata concluſione de-
ſumpta, *ex tex. in l. lege de lege, §. fin. & l.*
35 *poſt diem, ff. de leg. commiſſar.* quo habe-
tur, vt recipiens pretium, vel partem ip-
ſius, vel etiam petens illud, videtur rece-
36 dere à reſciſſione venditionis, prout ſi
Dominus recipit canonem ab emphiteu-
ta, & illum moroſum non expellit poſt
caducitatem commiſſam, cenſetur remi-
ſiſſe caducitatem, ex doctrina *gloſ. in cap.
potuit in verb. expell. extrà locat.* quam
ſequuntur *Cyn. Alberic. & Salicet. in l. 2.
C. de iur. emphiteut. Alexand. Soccin.* Ri-
minald. ſenior, Dec. Pariſ. Ruin. *Cagnol.
Roland. & Affl.* quos adducit *Corbolus in
tract. de emphiteuſ. tit. de priuat. ob non
ſolutum canonem limit. 21. Gigas de pen-
ſionib. quæſt. 73. nu. 3. Boer. deciſ. 309. nu. 5.
Clar. in §. emphiteuſim quæſt. 10. nu. 1. in
fin. verſ. aut verò, Surd. conſ. 86. nu. 14. Ro-
doan. de reb. Eccl. non alienand. quæſt. 75.
nu. 12.* & iuxtà hanc opinionem pronun-
ciauit Senatus Mantoanus, teſte *Surd.
deciſ. 317. nu. 14.* Reg. *Merlin. contr. tom. 1.*
37 *cap. 21.* Imò eſt quoq. de iure prouiſum,
vt ſi emphiteuta alienauit rem abſque
conſenſu Domini; & Dominus recepe-
rit à nouo emptore canonem, inducitur
approbatio contractus, & conſenſus præ-
ſtitus nouo emphiteutæ, ac etiã ſuccedit
remiſſio laudemij, ità affirmat *Amodeus
de Pont. de laudem. quæſt. 16. nu. 5. & Cor-
bolus in d. tract. de emphiteuſ. tit. de cauſa
priuat.*

Digitized by Google

17 Idemque etiam vt diximus ex legum conſtitutione deſumitur, etenim *conſtit. Regn. ſcire volumus*, ſimpliciter, & abſolutè prohibet, ſuper regalibus contractari, qua de re actus nullitas ipſo iure infertur, *ex l. non dubium, C. de legib.* cum-
18 que hodierna praxis non reſpuat huiuſmodi cõtractationes, Regio interueniente conſenſu; ideòque ſequitur poſſe contrahentes alienationem regalium procul aſſenſu, reuocare *ad tex. in l. quemadmodum, C. de agricol. & cenſit. lib.* 11. *Bart. in l. poſt mortem verſ. ſecundo caſu, ff. de adopt. Decius conſ.* 142. *nu.* 4. ad inſtar feudi, quod etſi attento iure communi feudorum Domino deuoluebatur, ſi abſque aſſenſu alienatum extiterat; nihilominus lex Regni, vt *d. conſtit. conſtitutionem Diuæ memoriæ*, loquens in feudis, dicit, *niſi de ſpeciali noſtra celſitudinis licentia confirmetur*; quamobrem ſubſtinere videtur diſpoſitionem, ob ſpem futuræ con-
19 firmationis; vndè non dicitur diſpoſitio ipſo iure nulla, cum admittatur confirmatio ſubſequens, & notum eſt, quod actus nullus ipſo iure, quia non reperit ſubiectum confirmabile, nequit confirmari *cap. inter dilectos circà fin. de fid. inſtrum. Montan. in cap. Imperialem nu.* 154. *de proh. feud. alien. per Federic.* Hac etiam conſtitutione, permittitur huiuſmodi contrahentibus iure proprio reuocatio alienationis feudi, nè illud Domino deuoluatur. Hinc oritur, quod hæc facultas in feudo expreſſa, non videtur ſpecialiter inducta, nec talis reuocatio exorbitans dignoſcitur, ſed militat eadẽ ratio, ne Domino deuolutio ſuccedat; ideòque æquè iudicari debent officia, & feuda ſuper reuocationis poteſtate; eò magis quia ſan-
20 ctio, in dicta cõſtitutione circumſcripta, fauorabilis dicitur, dùm temperat rigorem iuris communis feudorum, ne perdatur feudũ, ità *Andr. in cap.* 1. *de vaſſall. qui contr. conſtitut. Lotarij* addentes *in d. conſtitut. Diuæ memoria nu.* 194. *Marin. Frecc. lib.* 2. *de ſubfeud. quæſt. incip. à Regnicolis nu.* 15. *Montan. de regalib. in prælud. num.* 47. *Reg. de Marin. lib.* 2. *reſol. cap.* 83. *Reg. Reuert. deciſ.* 498.

21 Imò adeò fauorabilis eſt, nàm iuramẽtum, in contractibus prǽſtitum, nullius eſt roboris, proùt dictat citata *conſtitut. conſtitutionem Diuæ memoriæ verb. ius iurandum*, & notat *Vinc. de Ann. ſuper d. conſtit. nu.* 222. ſequitur *Conſ. Staiban. reſol.* 183. *nu.* 60. *tom.* 2. *Reg. de Marin. lib.* 2. *reſol. cap.* 83. *Reg. Reuert. deciſ.* 498.

22 Verùm, vt locum obtineat huiuſmodi ſanctio, nonnulla requiruntur; & primò talis reuocatio debet fieri in ſcriptis, & non voce, ad euitandũ fraudes, & vt Rex ſit certus de vaſſallo, vt probat *Conſil. Theodor. allegat.* 96. *nu.* 21. *verſ. vlterius*, qui adducit *Reg. de Pont. in conſ.* 5. *nu.* 65.

23 Secundò requiritur, vt parti notificetur, aliàs inanis redditur, vt conſtat *ex Reg. prag.* 11. *cap.* 75. *de offic. Iudic. Montan. in cap. Imperialem nu.* 245. qui hoc peculiariter affirmat in materia reuocationis alienationis officij, & aliorum regalium, & à die notificationis dicta reuocatio ſumit vires, idem *Montan. de regalib. in prælud. nu.* 46. *in fin. verſ. reuocatio autem*;
24 & poſſeſſionem feudi auocet cum ſententia declaratoria Iudicis, *ex Andr.* docuit *Paris de Put. tit. an Dominus feud.* cui ſe refert *Reg. Tap. Ius Regn. tit. de proh. feud. alien. tom.* 5. *ſuper d. conſtit. Regn. num.* 27. *fol.* 322.

25 Tertiò requiritur, vt reuocatio fiat antè impetrationem aſſenſus; quia ſi poſtquam aſſenſus impetratus fuerit, etiam per verbum, *fiat*, licèt non ſit redactus in formam priuilegij, reuocatio eſſet inutilis, tanquàm facta, re non integra; ità *Paris de Put. de reintegr. feud. in cap. & iuſta præmiſſa nu.* 10. *&* 11. *& in cap. an ſi reperiatur in fin. Camill. de Medic. conſ.* 2. *nu.* 82. *Reg. de Pont. deciſ.* 6. *n.* 5. *Præſ. Mormil. in d. conſtit. Diuæ memoriæ nu.* 32. *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit.* 6. §. 2. *nu.* 28. &
26 deciſum refert per Collaterale Conſilium in cauſa Marchionis Vallis, idem de *Pont. de poteſt. Proreg. tit.* 8. §. 7. *nu.* 2. *& in conſ.* 14. *nu.* 20. *par.* 2. Et ità deciſum patet per S. C. ad relationem Conſ. Scipionis
27 de Curt. die 16. Nouembris 1598. in cauſa D. Camillæ Caſtriotæ, cum Ioanne Crimaldo, ſuper venditione Terræ Morroni, nàm ibi nulla fuit habita ratio de reuocatione facta tempore, quo aſſenſus erat decretatus per verba, *fiat in forma*, & extitit notata dies, proceſſus eſt in banca Scacciaventi, nunc Lauiani, quam deciſionẽ refert *Thor. in comp. deciſ. to.* 2. *in verb. reuocatio alienationis feudi f.* 608.
28 Imò in caſu quo fuerint oblatæ preces Regi

Regi, pro aſſenſus præſtatione, & Rex prouidendo reſpondit, committendo negotium Proregi, qui attentis rationibus expoſitis prouideret, vt ſibi viſum fuerit, tunc non datur locus amplius reuocationi; quia res non eſt integra, & ceſſat contemptus, dùm Rex certioratus de contractu, commiſit negotium Proregi prouidendum; vndè pendente prouiſione Proregis *ex cap. bone il 2. de poſtulat. prælator.* nihil eſt attentandum, vt tradũnt *Præſ. Mormil. & Reg. de Pont. loc. cit.*

29 Et amplius reuocationi locus non fit, ſi eodem die aſſenſus eſt ſpeditus, & reuocatio confecta, & non conſtet de prioritate temporis, nàm in dubio præſumitur aſſenſum præceſſiſſe, niſi reuocans doceret de hora, & anterioritate *Præſ. de Franch. deciſ. 649. Conſ. Theodor. alleg. 96. num. 24.* &ità deciſum per S. C. iunctis aulis die 8. Iunij 1602. in cauſa Domini Principis Caſertæ, cum Marcello Florillo in banca de Ferrarijs, refert *Thor. in compend. tom. 2. in verbo reuocatio alienationis feudi fol. 610.*

30 Tamen, nõ prodeſt aſſenſus præſtitus, poſt reuocationem, quia aſſenſus ſuperueniens poſt venditionem reuocatam, non recipit materiã præexiſtentiæ, quam validare habeat, *Par. de Put. de reintegr. feud. verb. an ſi vaſſallus, Affl. deciſ. 335. nu. 11. & in d. conſt. num. 46. & 48. Lanar. conſ. 37. nu. 7. Capyc. deciſ. 100. nu. 5. Reg. Tap. ius Regn. to. 6. tit. de proh. feud. alien. fol. 232. nu. 28. verſ. ſecundo declara.*

31 Quartò requiritur, quod reuocatio fiat, antequam fiſcus interpellet venditorem pro deuolutione feudi, ex doctrina *Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. in tit. de aſſenſ. Reg. ſuper dot. nu. 4.* inquiens, *conſtitutio-*
32 *nem Diuæ memoriæ* eſſe correctam per capitulũ Caroli II. quo prouidetur, quod ſi feudum detur in dotem, amittatur, & ad Curiam deuoluatur, quam opinionem impugnat *ex Camer. & Liparul. Montan. in repet. Reg. Imperialem nu. 173.* vbi dicit, quod verba capituli, ibi, *quod feudũ*
33 *amittatur, & Curiæ applicetur*, ſunt futuri temporis, & requirunt ſententiam, vt *in tit. de feud. ſine culp. non admitt.* & ſic interim poterit contractus reuocari, ſed poſt ſententiam non: nàm Rex ex beneficio dictę conſtitutionis, conceſſit vaſſallo locum pœnitentiæ, vt reuocet alienationem propria authoritate, & ſinè aliqua licentia Regis, antequam Rex ipſe reuocet ex doctrina *Iſer. in cap. 1. de vaſſall. qui contr. conſtit. Lotar. Frecc. lib. 2. de ſubfeud. quæſt. incip. à regnicolis, num. 12. Reg. de Pont. d. tit. de aſſenſ. Reg. ſuper dotib. §. 1. nu. 11. Reg. Tap. ius Regn. to. 6. tit. 22. de proh. feud. alien. nu. 25. fol. 232.*

34 Verumtamen reuocatio diſtractionis officij, vel feudi per venditorem congeſta, cenſetur remiſſa, quando emptor reuocationis inſcius, aſſenſum impetrauit, pretiumque exoluit, illudque venditor recepit citrà proteſtationem; tetigit tamen hic articulus, *Præſ. Mormil. in conſt. Diuæ memoriæ nu. 22.* ſed nullam protulit ſententiam, & ſe remiſit ad dicta *per Affl. in cap. Imperialem in 2. quæſt. nu. 17. de proh. feud. alien. per Federic.* Verum hoc in loco quamquam non inuenerim *Affl.* ſic decernentem; nihilominus patet hæc ſententia, ex explorata concluſione deſumpta, *ex tex. in l. lege de lege, §. fin. & l.*
35 *poſt diem, ff. de leg. commiſſar.* quo habetur, vt recipiens pretium, vel partem ipſius, vel etiam petens illud, videtur rece-
36 dere à reſciſſione venditionis, proùt ſi Dominus recipit canonem ab emphiteuta, & illum moroſum non expellit poſt caducitatem commiſſam, cenſetur remiſiſſe caducitatem, ex doctrina *gloſ. in cap. potuit in verb. expell. extrà locat.* quam ſequuntur *Cyn. Alberic. & Salicet. in l. 2. C. de iur. emphiteut. Alexand. Soccin.* Riminald. *ſenior, Dec. Pariſ.* Ruin. *Cagnol.* Roland. *& Affl.* quos adducit *Corbolus in tract. de emphiteuſ. tit. de priuat. ob non ſolutum canonem limit. 21. Gigas de penſionib. quæſt. 73. nu. 3. Boer. deciſ. 309. nu. 5. Clar. in §. emphiteuſim quæſt. 10. nu. 1. in fin. verſ. aut verò, Surd. conſ. 86. nu. 14. Rodoan. de reb. Eccl. non alienand. quæſt. 75. nu. 12.* & iuxtà hanc opinionem pronunciauit Senatus Mantoanus, teſte *Surd. deciſ. 317. nu. 14. Reg. Merlin. contr. tom. 1.*
37 *cap. 21.* Imò eſt quoq. de iure prouiſum, vt ſi emphiteuta alienauit rem abſque conſenſu Domini; & Dominus receperit à nouo emptore canonem, inducitur approbatio contractus, & conſenſus pręſtitus nouo emphiteutæ, ac etiã ſuccedit remiſſio laudemij, ità affirmat *Amodeus de Pont. de laudem. quæſt. 16. nu. 5. & Corbolus in d. tract. de emphiteuſ. tit. de cauſa priuat.*

*priuat.ob alienationem irrequiſito Domino limit.*40.*nu.*1. *Conſ.Hodiern.ad Surd. deciſ.*6.*nu.*12.

38 Eo fortius,quia aſſenſus pro confirmatione alienationis, præcipuè rei feudalis, poteſt tàm antè, quàm poſt contractum impetrari, ex doctrina *Andr. in l. Imperialem in princ.* quàm ſequitur *Affl. in Conſtit.Diuæ memoriæ nu.*75. & poſt im-
39 petratum aſſenſum, ille retrotrahitur ad tempus contractus, *l. qui prior, & l. balneum,ff.qui potior.in pign. habeant. Bart. in l.ſi quis pro emptore, ff. de vſucapion. quæſt.*5. *Alex.in l.ſi filius de ver.obligat. bona gl.in cap.ſi tibi de reſcript.lib.*6.idéq; conſtat *ex tex.in l.*1.*ff.qui potior.in pign. habeant.* quem tradit *Affl.in propria materia ſuper conſtit. Diuæ memoriæ nu.*45. *verſ.tertio quæro.*

40 Præterea remitti poteſt huiuſmodi reuocatio per pactum, peculiariter indictũ in contractu, ſcilicèt de non reuocando iuxtà facultatem traditam *in dicta conſt. conſtitutionem Diuæ memoriæ*; hoc inquã pactum, & ſi aliqui illud admittere vi-
41 deantur, ſi ex interuallo, non autem ſi à principio fuerit expreſſum, ità *Reg. Reuert.deciſ.*498. authoritate *Affl. in eadem conſtitut.num.*49.

42 Verùm alij hanc ſententiam impugnãt, ſubſtinentes, nullatenus huic reuocationi per pactum derogari poſſe, licèt non à principio, ſed ex interuallo hoc actum fuerit; ità *Frecc.de ſubfeud.lib.*2. *in quæſt.* quæ incipit *pluribus autem modis nu.* 10. & antè eum *Paris de Put.de reintegr.feud. cap.*5. & ſequuntur R*eg. Tap. Ius* R*egn. ſuper d. conſtit.conſtitutionem Diuæ memoriæ col.*2.*verſ.ſed an poſſit fol.*133.*n.* 30. *&* R*eg.de Marin.in obſer.ad dictam deciſ.* R*euert.*498.*nu.*3.

Nihilominus,circumſcriptis prędictis, primum aſſumptum amplector, illudque probat *Montan.contr.*15.*nu.*11.*circ.fin.*
43 & ratione conuincitur,nàm reuocatio reſpicit priuatam vtilitatem, & non publicam; quia conſtitutio tribuit facultatem reuocandi ob vtilitatem contrahentium, ne feudum perdãt, nec dicitur fieri fraus legis diſpoſitioni; dùm facultas reuocandi conceſſa eſt contrahentibus, ſi voluerint euitare pœnam amiſſionis feudi, vt ſuprà diximus, ideò poſſunt contrahentes renunciare dictæ facultati reuocan-
44 di. Et amplius in conſtitutione prædicta non eſt taxatum tempus ad reuocandum contractum ſuper officio, vel feudo; ſed ſemper antequam Dñs conteſtatus ſit litẽ ſuper deuolutione feudi,aduerſus cõtra-
45 hentes,poſſunt ij impetrare aſſenſum,cõtractumque,vel confirmare,vel reuocare ex dictis *per Andr. in tit. de vaſſall. qui contr. conſtit. Lothar. col.penult.* Propte-
46 reà ſequitur, quod contrahentes paciſci poſſunt, non reuocare contractum alienationis feudi, proùt vltrà *Montan. dict. contr.*15.*nu.*11.*per tot. nu.*13.idem docuit *Affl.in d.conſtit. conſtitutionem Diuæ memoriæ nu.*48.*in fin.verſ.ſexto quæro,*ſequitur *Franc.de Amic.conſ.*2. *Reg.Reuert. d.deciſ.*498.

47 Inſuper alij adaptantur caſus, quibus reuocationis facultas euaneſcit. Primò ſi tale ius fuerit præſcriptum, quod dicitur ſpatio centum annorum iuxtà *conſt.Regn. quadragenalem in tit. de præſcript.* ſed melius hoc ius reuocãdi præſcribitur lapſu 30.annorum,ſi forſan alienans per ſpatium dicti temporis non reuocauerit, & paſſus fuit emptorem poſſidere feudum, ſinè confirmatione Domini, ità affirmãt *gl. in d. conſt. conſtitutionem Diuæ memoriæ in verb.reuocare, Ann.ſuper ead. conſt. nu.*277. *Montan.contr.*16.*nu.*11.*verſ.quod autem.*

48 Secundò in dote, nàm non poteſt hæres defuncti feudatarij alienationem feudi à defuncto congeſtam,pro reſtitutione dotium, & antefati, reuocare; ſed licitè
49 vxor defuncti poſt obitum viri, & reuocationem peractam,impetrabit aſſenſum; quoniam ſicuti talis hæres non poteſt reuocare obligationem bonorum feudaliũ pro dote, *Affl.deciſ.*111.*Ann.alleg.66.Caualc.in deciſ.*42.*par.*1. *de Pont.deciſ.6.nu.* 4. *Intrigliol.de feud.cent.*2.*artic.*5.*n.*737. *Reg.Tap. Iur.Regn. tom.*6.*de prohib. feud. alien.fol.*233.*nu.*30.*verſ.limita*; ideò non poteſt fieri reuocatio alienationis feudi pro dote obligati, vt deciſũ refert *Frecc. lib.*2.*de ſubfeud.quæſt.*incip.*pluribus,Ricc. collect.*1818.*verſ.limita*.4. faciunt etiam dicta *per Camer.in l. Imperialem de prob. feud. alien. per Federic. nu.*267. *cum ſeqq. & idem Camer. in eadem l. fol.* 84. *col.* 2. proùt etiam confert *conſtitutio Regni fra-*
50 *tribus*; qua licet in Regno obligari feudum pro dote ſinè aſſenſu, ſi matrimoniũ

fuit

fuit factum cum licentia Regis, quemad-
modùm aliqui expoſuerunt; ità *Reg. de Pont.de poteſt.Proreg.tit.de aſſenſ.Reg.ſuper dot. in princ. num.5.* ſed *per conſtitut. Regn.Diua memoria*, non poſſunt feuda
51 in dotem dari, nec obligari ſinè aſſenſu,
quæ prohibitio limitatur tantùm in dota-
52 rio, ſeù antefato, quod hodiè conſtitui
poteſt in feudo ſinè aſſenſu *ex cap.* Regis Caroli II. *incip. dotarium*; vt reprobata opinione *Camer. in cap. Imperialem f.35. col.4.* cuius argumentis ſubtiliter ſatisfacit, & tenet *Liparul. in add.ad Andr. in tit. qualiter olim poterat feudum alienari, §. donare num.8. verſ. hodiè*, & concludit *Montan.in d.l.Imperialem nu.169.*

53 Tertiò reuocatio alienationis feudi nõ
procedit in venditione neceſſaria, quæ
fit per Iudicem; quia tunc Iudex vendit
nomine creditoris, qui ius vendendi ha-
54 bet, & ſuper illa venditione Rex aſſenſit,
ideò non poteſt debitor reuocare contractum huiuſmodi pendente impetratione aſſenſus; nàm alioquin deluderetur Iudex, & haſta Fiſcalis, & ob authoritatem magni Prætoris non permittitur reuocatio; nàm tũc videtur cum Iudice contractus geſtus, ex dictis *per Frecc. de ſubfeud.lib.2. quæſt. incip. pluribus autem modis limit. 6. & authorit. 1. limit. 7. Gizzarell decis.2.num.12. Iacob.Ant. de Maur.alleg.50.num.4. Bellamer. deciſ.39. Montan.in repetit.leg.Imperial.num.178.*
55 *Ricc. collect. 1818. verſ. limita 6.* quod
procedit tàm in venditore, quàm in emptore, cum non debeant ad imparia iudicati; eò fortius, quia militat in eiſdem eadem ratio, imò durum etiam videtur in emptore, qui acceſſit ad Tribunal, & Iudici obtulit, & omnia fuerunt repoſita
56 in manu Iudicis; præcipuè ſi agatur in
S. C. vbi Regis perſona repræſentatur, vt inquit *Reg.de Pont.deciſ.6. nu.6. & 14. & de poteſt.Proreg in tit.de aſſenſ.*Reg.*ſu-*
57 *per dot.§.1.num.15.* ſubdens, tali in caſu
aſſenſum poſſe interponi, non obſtante tali reuocatione, ſequitur Reg.*Tap.deciſ. 12.nu.20. & in ius* Regn.*tom.6.tit.22.de prohib.feud.alien.fol.332.nu.28.& nu.30.*
58 *verſ.iſtam conſtitutionem*, idem extendẽs
in pacto de retrouendendo ſuper feudo à Iudice vendito, abſque aſſenſu, quod ſ. non procedat reuocatio, & ſe remittit *Tap.deciſ.12. S.C.*

59 Quartò in alienatione rei reddititi feu-
do, non datur locus reuocationi factę per alienantem, vigore dictæ conſtitutionis, vt refert deciſum *Affl. in cap.1. nu.12. de prohib.feud.alien. per Feder.* quam ſequitur Ricc. *d.collect.1818. verſ. limita* 8. & deciſum refert *Præſ.Mormil. in conſt. Diuæ memoria nu.4.*

60 Quintò *conſtitutio Conſtitutionẽ Diua memoria* non habet locum in feudis planis, & de tabula, ſed tantùm in feudis quaternatis, in quibus admittitur facultas reuocandi, vt ſenſijt *Io: Vinc. de Ann. in repet.dict. conſtitut. nu.243.* cuius doctrinam impugnat ſubtiliter multis rationibus *Montan.in tit.de regalib.in præluḋ. nu.47.& Præſ.de Franch.deciſ.126.num.4.* dicit articulum eſſe difficilem, & non fuiſſe deciſum; nihilominus opinio *Vinc. de Ann.* eſt communior, & ſic iudicatum fuiſſe teſtatur *Affl. deciſ.* 243. & ſequuntur *Gram.deciſ.77.nu.3.* Reg. *Lanar.conſ. 92. num.25. Frecc.de ſubfeud. limit.13.ad dictam conſtitut. quæſt.incip. pluribus autem modis, & Camer. in l.Imperialem fol. 40.lit.E. Intrigliol. cent.2. de feud. art.5. nu.612.*Reg.*Tap.ſuper conſt.*Regn. *Conſtitutionem Diua memoria in to.6.Ius* Regn. *tit.de prohib.feud.alien.fol.229.num.3.* ac
61 idem procedit in excadentijs, conceſſis
per Baronem, quæ cum aſſenſu ipſius Baronis alienari poſſunt, *Camer. in cap.Imperialem fol.6.col.2.*Reg.*Tap.Ius* Regn.*loc.*
62 *cit.nu.30.* proùt idem eſt in rebus parum
vtilibus, & ad culturã inducendam, & in feudis ruſticis, ſeù alio vocabulo Attenaſijs, ſic loquuntur *Affl. deciſ.243. & Præſ.Mormil.ſup.conſtitut.Diua memoria nu.36.& 37.*

63 Sextò in feudo mixto, ideſt quaternato ſecundum quid, ſi interfuerit licentia Baronis, non poteſt, ob defectum aſſenſus Regij reuocatio expleri, ſic fundat Reg. *de Pont.de poteſt. Proreg. tit.7. de aſſenſib.* Reg. *§.2.nu.25. & ſeq.* cui adde *Ann.in repetit.dictæ conſtitut.nu.195. cum ſeq. &* Reg.*Tap.Ius* Regn.*loc.cit. nu.3. Affl.deciſ. 243.nu.2. Frecc.de ſubfeud. lib.2.de different.feud.quatern.differ.12.fol.159.Bilotta concl.feud.93. nu.3.*

64 Septimò in feudo ex pacto, & prouidentia ſinè aſſenſu alienato, cuius alienatio non poteſt reuocari vigore *conſtit. Regn.* nàm per dictam culpam alienantis, feu-

Digitized by Google

feudum deuoluitur ad agnatum proxi-
miorem, ex lege primi acquirentis, ex do-
ctrina *Andreæ in tit. ſi vaſſallus feudo pri-
uetur nu.* 5. quàm declarat *Montan. in l.
Imperialem num.* 98. *cum ſeqq.* vt ſcilicèt
ſit admittenda reuocatio reſpectu primi
alienantis, non autem reſpectu hæredis
ipſius, cui deuolutum ſit feudum ex lege,
& pacto primæ inueſtituræ, *Par. de Put.
de reintegr feud. tit. an locationes excaden-
tiales cap.* incip. *& in quantum dicitur.*

65 Octauò, quando eſſet facta ceſſio liti,
& cauſæ agitatæ ſuper feudo, & feudum
remaneret penès eum, qui illud poſ-
ſidebat, quia in dicta ceſſione non requi-
ritur aſſenſus, & ſucceſſiuè non datur re-
uocatio, *Capyc. deciſ. 9.* Reg. *Tap. ſup. dicta
conſt. conſtitutionem Diuæ memoriæ to. 6.
Ius Regn fol. 229. verſ. limita* 2. Nàm om-
66 ne, quod fit in augmentum feudi, ſinè aſ-
ſenſu ſubſtinetur, vt fundat *Dec. conſ.* 232.
*& Præſ. Mormil. ſup. conſtit. Diuæ memo-
riæ nu.* 3.

67 Nono, in Principe recognoſcente ſu-
periorem, nàm is non poteſt vendere, nec
aſſenſum concedere ſuper venditione
officiorũ, quæ habent annexam iuriſdi-
ctionem, ſecus ea, quæ non habent iuriſ-
dictionem, ità Reg. *de Pont. deciſ. 56. nu.
26. & deciſ. 37. num* 13. *Maſtrill. de ma-
giſtrat. lib. 5. cap. 20. nu.* 45. Reg. *Tap. ſup.
d. conſtit.* Reg. *conſtitutionem Diuæ memo-
riæ num.* 2.

68 Circumſcriptis autem prædictis caſi-
bus, huiuſmodi reuocationis facultas nõ
dumtaxat venditori, ſed emptori confer-
tur, eorumque hæredibus, ex natura cor-
relatiuorum; proùt decreuit Regia Ca-
mera, reiecta *Frecc.* ſententia, aliter de-
cernente, vt teſtatur *Ann. in repet. dictæ
conſtitut. conſtitutionem Diuæ memoriæ
nu.* 257. & adeò tuta eſt hæc ſententia,
nàm ità paſſim iudicatur in Regno no-
ſtro, tanquàm res explorata, ità *Gizza-
rell. deciſ. 2. nu. 11. Reg. de Pont. de poteſt.
Proreg. tit. de aſſenſ. Reg ſup. dote,* §. 1. *nu.
31. & 32. tit. de refutat. feud nu. 11. & ſeq.
Reg. Rouit. in prag. 1. nu. 33. de fid. memor.
Montan. in cap. Imperialem ſub n. 100. lit. I.
Reg. de Marin. in add. ad Reg. Reuert.* 498.
*nu. 2. Reg. Tap. Ius Regn. tit. de proh. feud.
alien. tom. 6. fol. 332. nu.* 28. & hoc ius re-
uocandi tranſmittitur ad hæredes, *Affl.
in præludijs feudor. nu.* 97.

69 Et facta huiuſmodi reuocatione, con-
tractus irritatur ex tunc, ſeù ex cauſa de
præterito, *l. emptor de rei vendic. de
Franch. deciſ. 12. nu. 4. Gizzarell. deciſ.* 29.
70 qui alios allegat, quamobrem emptor
tenetur reſtituere feudum, vel officium
cum fructibus, & venditor pretium cum
intereſſe, ex doctrina *Frecc. de ſubfeud. lib.
27. in limitat. conſtitut. Regn. conſtit. Diuæ
memoria nu.* 87. per regulam *tex. in l. ve-
tere, C. de præd. minor. de Franch. d. deciſ.
12. nu. 4. Gizzarell. d. deciſ. 29. Reg. Tap.
deciſ. 8. S.C. Capiblanc. in prag. 4. de Baro-
nib. nu. 87. Conſ. Marcian. conſ. 49. num. 3.
lib. 1. Reg. de Marin. reſol. lib. 1. cap. 129.
nu. 3. & cap. 83. nu. 15. lib. 2. & in obſer. ad
deciſ. Reg. Reuert. 527. nu.* 2.

71 Ratio autem, quarè tenetur venditor
reſtituere pretium cum intereſſe, eſt, quia
in dubio onus expediendi aſſenſum ſpe-
ctat ad venditorem; ſiquidem alienanti
72 lex pœnam imponit, & in eo Domini cõ-
ſenſus conſideratur, ſicque vt feudatarius
licitè vendat Dominum requirere tene-
tur, *l. final. C. de Iur. emphiteut.* & probant
*Paris de reintegr. feudor. cap. incip. quando
verò plures, Reg. de Pont. conſ. 5. lib. 1. n. 91.
Montan. in l. Imperialem nu. 198. de proh.
73 feud. alien. per Federic.* Proptereà ſi ipſe
venditor reuocat, tenetur ad intereſſe ad
beneficiũ emptoris, qui cauſam reuoca-
tionis patitur, opera venditoris, dùm pro-
miſit ſe facturum, & curaturum, *ex gl. in
l. ſi is, C. de præd. minor.* & alijs doctè ad-
ductis *per Montan. in cap. Imperialem à
nu. 199. lit. O.* idẽ reſpondit *Reg. de Marin.
var. reſol. lib. 2. cap.* 83.

74 Non autem hoc ità ſe habet in empto-
re reuocante, nàm tunc fit compenſatio
fructuũ feudi cum intereſſe pretij, quem-
75 admodùm S.C. decreuit, in caſu reuoca-
tionis factæ per Marchionem Cuſani
emptorem Caſtrorum Serpici, & Sorbi,
ex quo non fuit expeditus aſſenſus in for-
ma Regiæ Cancellariæ infrà biennium;
quamobrem petebat reſtitui pretium
cum intereſſe, offerens reſtituere Caſtra
vna cum fructibus, cumque acceptaſſet
D. Flaminius Vrſinus venditor reuoca-
tionem, & reſtitutionem pretij ſpopon-
diſſet, contendebat ſolummodò reſpectu
intereſſe, vt compenſaretur cum fructi-
bus; vndè S.C. iudicauit eſſe compenſan-
dos fructus cum intereſſe, vt refert *Reg.*

Tap.

*Tap.deciſ.S.C.*8. *nu.*20. tamen idem *Reg. Tap.* animaduertit, quod huiuſmodi deciſio ex diuerſimoda ratione prouenit, nàm aliqui ex Dominis ità annuerunt, quia in eo caſu, in emptore enitebat aliquod fraudis ſcrupulum, ex quo non habuit curam regiſtrãdi aſſenſum: alii verò dixerunt nullam eſſe differentiam inter valorem fructuum, & intereſſe; vndè ex hac rationum diuerſitate in dicta cauſa perpenſarum ſubdit idem *Reg.Tap.in fin. d. deciſ.* articulum predictum indigere Regia declaratione, nihilominus *Reg. de Marin.* affirmat, quod centies fuit ſeruatum per S. C. vt reuocante emptore fiat compenſatio fructuum cum intereſſe, vt *in lib.2.reſol.cap.*83. *& in obſer.ad deciſ. Reg.Reuert.*527.*num.*2. adducens *Tap. d. deciſ.*8.*& Capiblanc.de Baronib.par.*2.*cap.* 21.*nu.*14.& addo idem *Reg.Tap.Ius Reg. tom.*6.*tit.de prohib.feud.alien.fol.*233.*nu.* 30.*verſ.hac inquam.*

76 Imò in caſu reuocationis congeſtæ per emptorem, adimplere videtur venditor reſtitutionem pretij, ſi emptionem ex pretio confectam, ipſe emptori reuocanti cedat; prout fuit deciſum in eadem cauſa Marchionis Cuſani; nàm cum fuerit conuentum pretium erogari in emptionem annuorum introituum, pro ſecuritate euictionis feudi venditi, ad hoc vt illius introitus remanere deberent ſpecialiter obligati, & hypothecati; & cum in exequutionẽ huiuſmodi pacti in emptionẽ fuerint redacti ducati ſex mille infrà pretium recepti, ideò dictam emptionem dictus D. Flaminius Vrſinus ſtante reuocatione peracta reſtituere obtulit, & S.C. admiſit, vt teſtatur *Reg.Tap.d.deciſ.* 8. etenim perpependidit S. C. quod pretium fuit ſolutum in illa ſpecie, & ſic reſtituendo dictos annuos introitus, videtur reſtituere idem pretium, eodem modo receptum, ideò non dicitur ſoluere aliud pro alio, vt inquit *Bart.in l.*2.*§.mutui datio, ff.ſi cert.petatur*, nàm quando

77 debitor tenetur ad aliquam quãtitatem reſpectu certæ ſpeciei, eo caſu liberatur ſoluendo ſpeciem illam, per *tex. in l.milite* 6. *§.*2. *ff.de re iudic.l.ſi verò* 65. *§.fin. ſol.matrim.*quam doctrinam ſequitur *Roman.in l.rogaſti, ff.ſi cert.petat.* & ità obtinuiſſe teſtatur in Ciuitate Bononiæ, vbi quidam rogatus mutuare decem, cùm non habebat pecuniam, dedit amico ſuo librum, vt venderet, & reciperet decem, & ſi poſteà ille amicus reſtituere offert librum, ſed non pecuniam, tenetur creditor recipere librum pro illis decem, vndè ſpecies datur pro quantitate; dùm ille

78 erat debitor reſpectu certę ſpeciei, ideq; deciſum refert *Gizzarell. deciſ.*29.*in fin.*

79 Et idem pronunciatum refert in creditore poſteriore, cui fuit liberata pecunia cum vinculo conuertendi illam in emptionem, quæ emptio ſtare debeat loco fideiuſſionis in omni caſu reſtitutionis pecuniæ liberatæ; vndè ad inſtantiam creditorum anteriorum, vel ſequuta euictione, eandem ſpeciem ille reſtituere tenetur, & ſic cedendo illos annuos in-

80 troitus, liberatur etiam perempta illa ſpecie; vt fundat *Reg. Galeot. contr.* 38. *lib.* 3. & ad idem confert, quod euicta re

81 ab emptore, ſi ipſe agit ad reſtitutionem pretij, & ad intereſſe contrà venditorem, liberatur venditor, ſi emptori tradet eandem rem euictam, *Praſ. de Franch. deciſ.* 145. *Ann. ſing.* 171. vbi refert bis deciſum *Reg.de Marin.lib.*1.*reſol.*108. *nu.*18.

82 qui pro venditore reſoluit, nulla admiſſa diſtinctione, quam alij interponunt, nimirum vt dictum remedium venditori competat re integra, ſi res à manu emptoris non fuit abducta, ſecus poſt ſententiam, & eius exequutionem, quia tunc non tenetur iterum emere, per *tex. in l. euictis, ff. de euict.* & ibi *Odofred. Angel. Soccin.conſ.*199.*vol.*2. *Bald.conſ.*3. *Caball. conſ.*6.*Coſta de re integr.diſt.*88.*nu.*9.*Reg. de Marin.ad Reg. Reuert.obſer.*582. *nu.*2.

83 Verùm ſi emptor promiſit aſſenſum impetrare, & ad ipſius onus remanſit, & indè idem emptor reuocat ex defectu aſſenſus non impetrati, tenetur ad intereſſe ad beneficium venditoris, & ad omne totum, quod cauſa reuocationis patitur, ſic deciſum refert *Reg.de Pont.cit.conſ.* 5.*lib.*1.*nu.*96. *Reg.Reuert.deciſ.*498.& ibi *Reg.de Marin.in obſer.nu.*2.*Reg.Tap.deciſ.* 8. *S.C.nu.*20. *Montan.controuerſ.*16.*nu.*9. *verſ.tenetur,Conſ.Marcian.conſ.*49.*nu.*18. *lib.*1.

84 Si tamen reuocatio ſequeretur ob dolum venditoris, nàm vendidit rem feudalem, vti burgenſaticam, tùnc tenetur ad æſtimationem rei venditæ in beneficium emptoris; ità docuerunt *Andr. in*

Bbbb *cap.*

Digitized by Google

*cap.Imperialem, verſ.Imperato. Lotharius nu.*18.*de prohib.feud.alienat.Aff.in deciſ.* 268. *& Lanar.in conſ.*30. *nu.*14. imò tunc
85 fraude,vel dolo intercedente non habetur ratio de reuocatione, vt ex *Frecc.* qui refert, ſic iudicatũ per S.C. *in* 3.*limit.ad conſtitutionem Diuæ memoriæ*,annuit *Reg. de Pont. deciſ.*6.*nu.*8.

86 Ad idẽ faciunt tradita per *Montan. in contr.* 16. *num.*10. & declarat *Gizzarell. deciſ.*29.& amplius rationem ſubdit,quia tùnc ex iuſta cauſa emptor reuocauit; vtpotè ex præcedenti culpa venditoris, nimirùm ſciens feudum nõ eſſe ſuum, vendidit vt ſuum, ad hoc pariter facit *tex. in l.ſi ſeruum ſticcum iuncta l. qui ſeruum, ff.de ver. obligat.* in prima dicitur, quod
87 qui eſt in culpa, vt ſeruum à ſe præſtari promiſſum non præſtet, putà ſi occidat ſeruum, & ſic culpa eſt in faciẽdo,tenetur ad intereſſe; verùm ſi promiſſor occidat ſeruum ex cauſa, putà deprehenſum in facinore,ad nihilũ tenetur *ex d.l.ſi ſeruus*; & prædicto quoque affirmat *Reg.de Pont. deciſ.*6.*nu.*4.

88 Præthereà ſi verſemur in caſu quo, fuit expeditus aſſenſus in forma Regiæ Cancellariæ, & ſigillo munitus; tamen reuocatio indè concipitur per emptorem, vel quia non fuit aſſenſus regiſtratus in quinternionibus Regiæ Cameræ, vel quia nõ fuit pręſtitum iuramentum ligij homagij, aut minimè expeditæ litteræ aſſecurationis vaſſallorum, de quibus ſolemnitatibus agit *Reg.Rouit. in pragm.*1. *nu.*5. *de fid. memor.* & illæ præcipuè iniunguntur in priuilegio aſſenſus, alioquin nullius
89 roboris remanet, ſtante clauſula, ibi appoſita, nimirùm *nec aliter, nec alio modo*, vt latè fundat Reg. *Reuert. deciſ.* 527. & ibi multos *DD.* adducit Reg. *de Marin. nu.*1.quo in caſu etſi valida ſit reuocatio, proùt decreuit S.C. nõ obſtante reſcripto impetrato à Domino Prorege, quod liceat præſtare iuramentum huiuſmodi, & litteras prędictas obtinere per emptorem, lapſu temporis non obſtante, vt refert Reg.*Tap.deciſ.S.C.*3.*& idem in to.*6. *Iur.*Regn.*tit.*22.*fol.*233.*nu.*3.

90 Attamen, quia ad huiuſmodi ſolemnitatum obſeruantiam tenetur emptor,vt annuit *Reg.de Marin diſp.*31.*lib.*1. Propterea data reuocatione per idem emptorem, tenetur ipſe ad reficiendum omne intereſſe venditori, vt fundat Reg. *Marcian.d.diſp.*31.*num.*17.*&* 40. & ſequitur Reg.*de Marin. ad deciſ.* Reg.*Reuert.* 498. *nu.* 2. *in fin.* ac etiam ad melioramenta *Aff. deciſ.*218. *Præſ. Mormil. ad conſtitu-*
91 *tionem Diuæ memoriæ nu.* 7. inualida. tamen iudicatur reuocatio facta per venditorem, ex quo aſſenſu iam impetrato emptor dicebat non pręſtitiſſe iuramentum pro omnibus feudis, ſeù Caſalibus Baroniæ, ſed tantùm præbuit pro capite Baroniæ, vt teſtatur Reg.*Tap.deciſ.*4.*S.C.*

92 Nunquid autem reuocatio intercedere poſſit in promiſſione de vendendo,aut in promiſſione de emendo, nàm licèt ex ea oriatur actio perſonalis; nihilominus, quia eſt contractatio de re feudali,annullatur, & datur reuocatio vigore *Conſtitutionis Regn.* vt refert deciſum in cauſa Ioannis Baptiſtæ de Auria,cum Antonio Spinola, Reg.*de Pont.de poteſt.Proreg. in tit.de aſſenſ.*Reg.*ſuper dotibus*,§.1.*nu.*34.
92 vbi etiam ampliat, idem procedere in pacto de non petendo, in quo licèt non transferatur dominium, nec ius aliquod ſuper feudo conſtituatur, ſed quia eſt cõtractus de re feudali,& de ea,quęcumque contractatio eſt prohibita, propterea improbatur abſque aſſenſu, & ideò poteſt reuocari, *Andr. in cap. Titius ſi de feud. defunct.* quem ſequuntur *Frecc.lib.*2. *de ſubfeudis ad limit.conſtit.*18.*nu.*50.*Capyc. deciſ.*156. *nu.*19.*de Franch.deciſ.*48.Reg. *de Pont.ibi.num.*35.*& in conſ.*5.*tom.*1. & iterum *de poteſt.Proreg.in tit.*8.*de refutation.feudor.*§.11.*nu.*11.*cum ſeq.*

94 Et facta huiuſmodi reuocatione, quæ aſſenſum expoſcit, proùt bis iudicatum refert in S.C.*Præſ.de Franch.dec.*48.Reg. *Salernit.deciſ.*45. Reg.*Galeot.lib.*1. *contr.* 28.*num.*19. incidit quæſtio, vtrum reuocans teneatur ad intereſſe ad beneficium recipientis dictam promiſſionem? & ali-
95 qui affirmatiuè reſponderunt, ea nixi ratione, quia licet promiſſio de non vendẽdo, non dicatur promiſſio vera, vt per *Alexand.conſ.*178. *nu.*7.*vol.*4.*& alij infr. citandi.* Nihilominus quia detegitur voluntas vendendi, & contractus dicitur perfectus, ex dictis per *Præſ. de Franch. deciſ.* 346. *nu.*4. Et iſta promiſſio dicitur correſpectiuè facta; ideò tenetur ad intereſſe in caſu inobſeruātiæ; vt in terminis hoc tenet *Girard.de Petraſancta ſing.* 98. *nu.*1.

nu.1.& 6. de Franch.deciſ.624.nu.11. ſequitur *Affl.in conſt.*Regn.*conſtit.Diuæ memoriæ col.*10. Reg. *de Pont. conſ.86. lib.*1. vbi dicit, ità deciſum in cauſa Aſcanij Rotæ, cum Cardinali Columnæ, cui opinioni ſe adſcripſit Reg. *de Marin. ad* Re*uert.obſeru.*133.

96 In contrariũ autem conſideratur, quod promiſſio de vendendo non dicitur vera venditio, vt latè probat *Caſtill.lib.2.cõtr. cap.*3.*Cancer.var.par.*3.*c.*7.*n.*12.& latius *Olea de ceſſ.iur. tit.*1.*quæſt.*6. nàm quam-
97 uis vigore legis, & ſtatuti cõtractus probari debeat per ſcripturam, promiſſio autem de celebrando contractum non requirit ſcripturam, *Surd.deciſ.*43. & facit,
98 quod licèt gabella debeatur ex vẽditione, non tamen debetur ex promiſſione de vendendo, *Guttierez de gabell.cap.*47. nec debetur laudemiũ *Olea de ceſſ. iur. d. tit.*1.*quæſt.*6.*nu.*3. Ideò non tenetur pro-
99 mittens vendere feudum, vel officium, ad intereſſe, per reuocationem promiſſionis ob defectum aſſenſus, vt tenet *Frecc.* quam ſententiam amplector, reprobata opinione *Affl.* aliter ſentientis, ità *Frecc. in lib.2.de ſubfeud.*§.*pluribus autem modis n.*16.27.& 30. & deciſum refert per S.C. *Reg.Galeot.lib.*1.*contr.*28.*nu.*19. ſequitur *Bilott.concl.feudal.*43.& hoc fuit deciſum
100 referente Domino de Franch. in anno 1581. ad fauorem Ducis Atripaldæ qui promiſerat D.Principi Biſiniani retrouẽdere feudum, & nõ impetrato aſſenſu, reuocauit hãc promiſſionem, Princeps agebat ad intereſſe ex non adimplemento promiſſionis, ſed Dux fuit abſolutus, vt refert *Thor. in comp.deciſ. tom.*2. *in verb. reuocatio vigore conſtitutionis fol.*607.

101 Poteſt autem quis reuocationem factã reuocare, & tùnc ſi aſſenſus indè impetretur, contractus firmus, & inconcuſſus redditur, ſecus autem eſt, ſi aſſenſus poſt factam primam reuocationem fuerit obtẽ-
102 tus; tùnc reuocatio dictæ reuocationis ſequuta nihil proderit; & ratio diſparitatis eſt, quia in ſecundo caſu contractus eſt penitus nullus, ideò aſſenſus ſuperueniens poſt actum reuocationis conſumatum, cum non reperiat, vbi poſſit figere pedes, nullum producit effectum; In primo autem caſu, quia ob reuocationem reuocationis confirmatur primus contractus, ideò aſſenſus opitulatur, dùm comperit contractum confirmabilẽ, ità *Affl. in cap.1.de vaſſall.qui contr.conſt.Lothar. nu.9.& ſeq.* & ità deciſum per Regiam Cameram, refert *Vrſill.ad Affl. deciſ.*335. *Lucas de Penn.in l. null. C. de fund. patrimon.lib.*11.*idem Affl.deciſ.*111.*& Reg.de Pont.deciſ.6.nu.2.in fin.&* 4.

103 Quinimò reuocationis facultas non ſolummodò tribuitur, nullo impetrato aſſenſu, ſed etiam in caſu quo fuit nulliter expeditus, vtpotè à Prorege, qui eo caſu carebat facultate, nàm paria ſunt non eſſe, vel inutiliter adeſſe, *cap.*2. *de translat.Epiſc. l.*1.§.*penult.ff.quod cuiuſque Vniuerſ. nomin. l.*4. *in fin. ff. qui ſatiſdar. cogant. l.quamuis,* §.*ſi conuenerit, ff.ad S.C.Vell.Reg.Tap.Ius Regn.tom.6.tit. de prohib.feud.alien fol.*232.*nu.*30.

104 Et amplius huiuſmodi reuocatio non reſpuitur, ſi condictionalis, aut cauſatiua eſſet, *Lanar.conſ.*37.*num.*8.*Reg.Tap. loc.cit.fol.*232.*nu.*29.

Additio.

SVMMARIVM.

1 D. *Thomas Carauita Regius Conſiliarius laudatur.*

2 *D. Ferdinandus Moſcoſſo Oſſorio* Regius *Conſiliarius laudatur.*

3 *Conſiliarij, vniti cum Præſidentibus Regiæ Cameræ in Collaterali Conſilio pro cauſa, in Regia Camera vertente, dexteram manum obtinuerunt, & idem in domo Locumtenentis Reg. Cameræ, n.*4.

5 *D.Ioannes de Dura Regius Conſiliarius laudatur.*

6 *Suſpitionis cauſa alicuius collegæ non poteſt cognoſci per Iudices cauſæ principalis.*

7 *Præſidentes Regiæ Cameræ, etiam Decanus, adiuncti ad paritatem dirimendam in S.C. in vltimis locis ſederunt.*

8 *Sericorum extractio prohibita per pragmaticas.*

9 *Extrahentes bona, ſubiecta dirictibus tracta, quibus pœnis feriantur, & prouiſiones Regiæ Cameræ, nu.* 10. *& capitulum pœnarum refertur, nu.*11.

12 *Dietæ Commiſſariorum pro capienda informatione non ſunt ſoluendæ ab inquiſitis.*

Additio.

PRælo iàm excuſſo huiuſmodi opere, nonnullæ obſeruantiæ in Supremis Magiſtratibus deindè ſortiere, ad muniēda ſuperius exarata opere pretium perutiles, quamobrem recoli debent; ideò

Dictis *rub.* 5. §. 4. *nu.* 23. accedit, quod vertente lite in R.C. inter Ciuitatem Lāciani, & Dominum Marchionem Vaſti ſuper efflagitato demanio per dictam
1 Ciuitatem; duo ex Regijs Conſiliarijs, vtpotè D.D. Thomas Carauita inter milites Sancti Iacobi de Spada ob natalium candorem coaptatus; ſupra non ſatis lau-
2 datus, & Dominus D. Ferdinandus Moſcoſſo Oſſorio ex nobiliſſima proſapia ortus, eiuſdem militiæ inſignijs decoratus, Proregens M.C.V. quod munus mirificè regit, ob integritatis ſuauitatem, doctrinæ magnitudinem; hi Domini Cō-
3 ſiliarij iuſſu Excellentiſſimi Domini Proregis in adiunctos conſtituti fuere, vt in Supremo à latere Conſilio cum R.C. cōuenirent, decernendi cauſa huiuſmodi litem. Ideòque in vnum ibidem coadunati prædicti Domini Conſiliarij, in dextero latere adſiderunt, Præſidentes verò leuem manum occupauere.

4 Imò cum hic ordo variari præſumeretur in domo Domini Locumtenentis Regiæ Cameræ, vbi Tribunal cum dictis Dominis adiunctis congregari debebat pro huiuſmodi cauſa, prædicti Domini adiuncti Excellentiſſimū Dominum Proregem adiuerunt, ipſoque certiorato de præfato præſumpto attentato, annuit idē Excellentiſſimus Dominus Prorex, vt dicti adiuncti præcedentiam in dicta domo haberent Præſidentibus Regiæ Cameræ.

Scriptis in dicta *rub.* 5. § 4. *nu.* 32. confert, quod propoſita recuſatione in perſonam cuiuſdam Magiſtratus noſtri collegæ per DD. Gubernatores Sacræ Domus Sanctiſſimæ Annunciationis, in lite, quæ agitabatur cum Monte Iunctorum; perpenſa cauſa recuſationis in S.C. iunctis DD. duarum aularum, referente Do-
5 mino Conſiliario D. Ioanne de Dura huius Ciuitatis Patritio, ſatis integerrimo, virtutibus valdè ditato, fuerunt DD. in paritate ſuffragiorum; vndè ad paritatem dirimendam, cum nos, & reliqui col-
6 legæ accedere nequibamus, & nequibant; eo quod cauſa principalis coram nobis, cæteriſque collegis pertractabatur, proindè obſtabat inueteratus, ac indubitatus ſtilus S.C. de quo teſtatur *Reg. Rouit decis.* 81. *nu.* 8. & de eodem meminit *Index D. Carol. Petr. in rit. M.C.* 265. *nu.* 24. *to.* 2. ea ratione innixus iuxta dicta per *Reg. Sanf. decis.* 81. *nu.* 5. quia collega redditur ſuſpectus in cauſa alterius collegæ, *cap. cum Rodericus de offic. deleg.* ideòque peculiari ordine Excellentiſſimi Domini Proregis, tres Domini Præſidentes ad hoc opus interfuerunt, nimirùm Dñs D. Carolus Calà Dux Diani, Dominus D. Didacus Vlloa, & Dominus
7 Ioannes Dominicus Aſtuto, & his, vltima loca poſt cunctos Conſiliarios in vtroq; latere adſedentes in aula S.C. occupauere, quinimò inter ipſos Dominos Præſidentes conueniebat dictus Dominus Dux Diani Decanus eiuſdem Regię Cameræ, & nemo præcedentiam nactus fuit; decreuit S.C. interuentu eorumdem, vt ille Magiſtratus non obſtante recuſatione interueniret ſub die 28. Februarij 1669. patent omnia apud Magnificum Secretarium S.C.

8 In *rub.* 14. *de offic. Commiſſ. contrabann. nu.* 8. adde in materia extractionis ſericorum *pragm.* 33. & 37. *de extract. vol.* 2. Congeſtis *in rub.* 14. § 7. quo in loco re-
9 tulimus taxam pretij modo vigentem, in conceſſione tractarum, confert addere, pœnam, qua ſunt mulctandi extrahentes illa bona ſubiecta dirictibus tractæ, nulla ſolutione præcedente, de quibus bonorum ſpeciebus in Regijs Sanctionibus nō fit mentio, ac de eis nulla pœna fuit præſcripta; hac tamen in re fuerunt expeditæ prouiſiones per Regiam Cameram ſub die 30. mēſis Iulij 1648. penès Actuarium Ioannem Antonium de Donato, & illarum tenor eſt,

10 Regio Maſtro Portolano della Prouincia di Terra di Lauore, e ſuo Luocotenēte inſolidum, nella cauſa dell'intercetto di cantara quattro, e rotola 71. di Caneuo pettinato, cantara 3. e rotola 38. di ſtoppa ſfatta, e rotola 98. di ſtoppa impecata, imbarcate ſenza le debite ſpeditioni di voi prædetto Maſtro Portolano, ſolamente con le ſpeditioni del minutillo ſotto nome di diuerſe perſone,

co-

come dall'atti, & informatione appreſſo l'Attuario Andrea Starace, vltimamente per queſta Regia Camera è ſtato interpoſto decreto, il cui tenore è il ſequente.

Die 21. Iulij 1648. Neap. In cauſa Regij fiſci ſuper intercepto 73. Caneuo pettenato cantara 4. e rotola 71. cantara 3. e rotola 38. di ſtoppa ſfatta, e rotola 98. di ſtoppa impecata contrà formam banni Regiæ *Cameræ Summariæ, per quam fuit ordinatum, quod dicta bona intercepta vendantur, & pretium liberetur* Regiæ *Curiæ; & alijs vt in decreto dictæ* Regiæ *Cameræ fol. 18. & poſteà iterum fuit relata cauſa prædicta ad inſtantiam Procuratoris* Regiæ *Dohanæ Neap. petentis reuocari decretum prædictum, vt in memoriali fol. 20. & per Spectabilem Dominum Locumtenentem dictæ* Regiæ *Cameræ fuit prouiſum, quod Dominus Commiſſarius referat, & interim nihil innouetur, vt ex actis. Viſis actis per Dominum Militem V.I.D. Ioannem Baptiſtam Conſalonum* Regiæ *Cameræ Summariæ Præſidentem, & Commiſſarium, factaque per eandem relationem dictæ* Regiæ Cameræ *coram Spectabili D. Didaco de Veeda Locumtenente, & alijs Dominis Præſidentibus ipſius fuit per dictam* Regiam *Cameram conſenſu præuiſum, & decretum, benè fuiſſe, & eſſe prouiſum per dictam* Regiam *Cameram ſub die 13. inſtantis menſis Iulij 1648. nec non renouentur prouiſiones expeditæ per ipſam* Regiam *Cameram ſub die 27. Octobris 1634. directæ* Regiæ *Dohanæ. In quarum obſeruantia emanentur etiam banna, hoc ſuum, &c. Conſalonus, Vidit Fiſcus, Con. Antonius Bolinus, Andreas Staracius Act.*

In vigore del quale preinſerto decreto queſto infraſcritto dì, ſi è ordinato all'Officiali delle Regie Dohane di queſta fideliſſima Città di Napoli; e Gaeta, Eſattori del minutillo, & altri à chi ſpetta inſolidum, che per oſſeruanza delle precalandate prouiſioni de 27. di Ottobre 1634. non debbiano in modo alcuno permettere, nè fare permettere eſtratrione per mare di amendole, ſemente di lino, Aneſi, e Cemini, ſeccamenti, & ſalume, ſulfo, maccaroni, galle di tenta, Aceto, Acquauira, Riſo, Suſcelle, Zuccaro, e rottame, faue, & altre legume, Cannauo, Spago, Cordelle, Lino, Piombo, Stagno, Poluere, Carrate di botte, Carrate di mezze botte, quartaroli forniti, barrili, e mezzi barrili forniti, barrili di ſtipa, di paſſoli, botte vacante noue, & vecchie, tonnina, circhitelle, rauole di Caſtagna, rauole di abeto, tauole di fago, & zappino, tauole di olmo, tauole di Ceraſo, tauole di chiuppo, tauole di ſorbo, tauolette di ſorbo, legna corte per abruggiare, ſcanni di Autano, ſcanni di teglia, ſcanni di olmo, doghe di tina, banchetti di Autano, profila, gauiglie d'olmo, aſſettelle d'olmo, perchie di fraſſo, ſeggie diſfatte lauorate, & ruſtiche, temoni d'olmo, peſcoli, aſſi di Carro, pazature di gauiglie, Cantine, ſtanteri, mezze Inelle, ſcalandroni, Remi, tratti di caſtagno, di fago, e zappino, rote di Criuo, ſerratticcie di fago, ſerratticcie d'abeto, telara, pale, tartaro di botte, alberi di Cerque, mele, Cogliandri, Semente di finocchi, fili greci, lupape, ſenapi, feccia arſa, herba luzza, Chiappari, oliue, ciaſcune qualità di carne ſalata, formaggio, Zuccaro, rauole di noce, legnami quadri di noce, legnami quadri d'abeto, legnami quadri di Caſtagno, & ogn'altra qualità di vittouaglie, ſete, ne qualſiuoglia altra robba, ſoggetta à deritto di rratta, ancorche foſſe di modica ſumma, nè per extrà, nè per infrà lo preſente Regno, ſenza le debite eſpeditioni di voi predet. ro Maſtro Portolano, à carico del quale ſtà à vedere, ſe li eſtrahenti hanno pagato lo deritto della tratta, per quello ſe li concede per extrà, & per infrà di pigliare le debite pleggiarie di produrre il reſponſale dell'immiſſione di quelle nelli luoghi deſtinati in conformità dell'Inſtruttioni datoli per queſta Regia Camera, eſſendoli, per oſſeruanza delle coſe predette formati, & emanati banni penali. Per tanto vi dicemo, & ordinamo, che in eſecutione di dette precalandate prouiſioni, e banni, ritrouando, che ſiano ſtate caricate le ſudette qualità di robbe, ſoggette à deritto di tratta, ſenza precederci voſtro mandaro, le debbiate pigliare per intercette, con prenderne informatione, la quale la debbiate inuiare in queſta Regia Camera, con voſtro auuiſo ad finem prouidendi, aduerten-

Digitized by Google

tendo, che quanto alle robbe di vn cantaro à baſſo, hauerete da pigliare le obligationi dell'eſtrahenti tantùm, e di non fare eſpeditioni per luochi ſoſpetti, eſigendo vn tarì per ciaſcheduna eſpeditione, cioè vn carlino per il mandato, & vn'altro per la pleggiaria, ò obligatione. E così eſequirete ſotto pena di onze 25. la preſente al preſentante. Datum Neap. in Regia Camera Summarię die 30. mẽſis Iulij 1648. D. Didacus de Vceda L. C. Ioannes Baptiſta Confalonus, Vidit Fiſcus, &c. Ioannes Baptiſta Sebaſtianus Act. Con. Antonius Bolinus. Regiſtrata in actis pro Curia, Ioannes Antonius de Donato Act. Dominus Confalonus.

Pœna autem, quæ irrogatur tranſgreſſoribus, habetur etiã in bannis emanatis per Regium Portulanum ſub die 15. Maij 1651. confirmatis per decretum Regiæ Cameræ interpoſitum ſub die 28. Septembris 1651. ad relationem quondam Præſidentis Ioannis Baptiſtæ Piſanelli, penès Bartholomæum Gallucium Act. in quibus continetur, ſequens capitulum, quo dicta pœna decernitur.

11 Terzo, che neſſuno ardiſca, ne preſuma imbarcare, ne eſtrahere neſſuna ſorte di robbe, e mercantie ſottopoſta al deritto di tratta, e nuouo impoſto, nè per infrà, nè per extrà Regno, ſenza particolare ordine della Regia Camera, e mandato noſtro iuxtà ſolitum, ſotto le pene contente nelli Regij banni, e pragmatiche, oltre la perdita delle robbe, barche, e vaſcelli, & altre pene ad arbitrio di S.E. e della Regia Camera.

Allegata *in dicta rub.* 14. §. 14. *nu.* 119. hodiè reſtringuntur, ſtantibus litteris Suę Maieſtatis, directis Excellentiſſimo Domino Proregi, datum Madrid, ſub die 23. Februarij 1668. & exequutioni hic
12 demandatis ſub die 31. Decembris eiuſdem anni, quibus ſancitur, ne dietæ Cõmiſſarijs ſoluendæ deputatis ad capiendam informationem, præſtentur ab inquiſitis, & dictarum litterarum tenor talis eſt.

CAROLVS DEI GRATIA REX, &c.
& Regina Mater, Tutrix, &
Gubernatrix.

ILluſtris, & Magnifici Viri Collaterales, & Conſiliarij Regij fideles dilectiſſimi. Hauemo receuuto Regal Carta di Sua Maeſtà Dio guardi del tenore v3. El Rey, y la Reyna Gouernadora, Ill. D. Pedro de Aragon Gentilhombre de la Camera del Conſejo de Guerra, Capitan de la Guardia Alemana, Verrey, Lugartinente, y Capitan General del Reyno de Napoles. Por Pragmaticas de eſſe Reyno eſta prohibido, el que los gaſtos, que ſe riquieren en la aueriguacion de delictos, no ſean a coſta de los inquiſidos, no coſtando en algun modo de las inquiſiciones contra ellos, y por que he entendido, que contra lo diſpueſto por ellos ſe ſuele diſpenſar facilmiente por mi Conſejo Collateral, como ſe ha viſto por vn memorial preſentado por parte de D. Carlos Mari, y attendiendo, a lo que conuiene, que ninguno padeſca la pena anẓes de ſer reo, y coſtar de ſu inquiſicion, y de los inconuenientes, que tiene para la aueriguacion, el reziuir, al que las dietas del inquiſido he tenido por bien de encategaros, y mandatos deys la orden, que conuenga, paraque las dichas Pragmaticas ſe obſeruen, y guarden muy puntualmente aſſi en eſte caſo, como en eſto qualquiera, y que de niguna maniera ſe diſpenſen, y hareys, que eſta orden ſe publique, y regiſtre en la parte adonde toca, paraque en lo adelante ſe tenga noticia, de la que aſſi conuiene al Regal ſeruicio, y prozede de mi voluntad. De Madrid a 27. de Hebrero de 1668. Yo la Reyna. Vidit Galleraz Regens, Vidit de la Torre Regens, Vidit Torre Regens, Vidit Velaſco Regens, Vidit Marcianus Regens. Caraſe Secret. adeſt Sigillum. Et viſte per Noi dette Regal lettere, è ſtato interpoſto decreto del tenor ſeguente v3. *Die 10. menſis Octobris 1668. Neapoli. Illuſtriſſimus, & Excellentiſſimus Dominus Vicerex, Locumtenens, & Capitaneus Generalis, &c. prouidet, decernit, atque mandat, quod retroſcripta littera Sua Maieſtatis exequantur iuxtà ipſarum ſeriem, continentiam, & tenorem, hoc ſuum, &c. Galeota*

Digitized by Google

leota Regens, Carrillo Regens, Nauarra Regens, Capiblancus Regens, Ianuarius Anaſtaſius Regius à mandatis Scriba, in litterarum Suæ Maieſtatis 1 f. fol.3. Per tanto in eſequutione di dette Regali lettere per Noi eſecutoriate, ci hà parſo fare la preſente, con la quale dicemo, & ordinamo alli Magnifici Miniſtri, & Officiali di queſto Tribunale, che nõ ſi debbiano far pagare le giornate, che vacaranno nella cattura dell'informationi dall'inquiſiti, ſe prima non ſaranno verificati li loro delitti, e coſteranno le loro inquiſitioni in conformità delle Regie Pragmatiche di queſto Regno emanate di ordine de' noſtri Ill. Predeceſſori per detto effetto, quali ſi debbiano oſſeruare, & eſeguire con ogni puntualità, & attentione, ſin come Sua Maeſtà ordina, e non ſi facci il contrario, per quanto ſi hà cara la gratia della Maeſtà Sua. Datum Neapol. die 31. menſis Decembris 1668. D. Pietro Antonio de Aragon. Vidit Galeota Regens, Vidit Carrillo Regens, Vidit Nauarra Regens, Vidit Capiblancus Regens, Vidit Ortiz Cortes Regens. Anaſtaſius. In Curiæ 22. fol.32.

Et cum his hactenus exaratis, intrà temporis anguſtiam, ob negotiorum molem, ad laudem Dei Omnipotentis, Beatiſſimæ Deiparæ, abſque originali macula conceptæ, S. Matris Annæ, Diui Thomæ Aquinatis, cæterorumque Sanctorum, præcipuè tutelarium, finem impono huic primæ parti operis de officijs. Deprecor autem beneuolos Lectores, vt ſi quid boni, aut laude digni compererint, gratias agant Altiſſimo; cuius lumine cuncta diriguntur, & ego in huiuſmodi elucubrationibus alij non vacaui, niſi Dei obſequio, & publicæ ſtudioſorum vtilitati, ac veritatis incolumitati; vndè cuncta omnia ſubijcio correctioni, & iudicio Sanctæ Matris Eccleſiæ; & teſtor, quod ab eius cenſura nihil detrahere, & contrà eius dictamina nihil attentare, aut præſumere intendo; niſi illud, quod ipſa docet; proindè deleri, & oblitterari exopto, quod illius Sanctiſſimis Sanctionibus quidquam non confert.

F I N I S.

L

A

Ca

Actio

Actio

Actus

Aduo.

Ca

Ædif.

Digitized by Google

ELENCVS LOCVPLETISSIMVS RERVM, ET VERBORVM,

Quæ, hoc in opere continentur.

Primus numerus marginalis eſt, alter verò paginam indicat.

Abbatiæ.

ABbatiæ, Archiepiſcopatus, Epiſcopatus, & Iurapatronatus Regia alternatiuè ſunt conferenda, tùm Regnicolis, tùm exteris, nu.16. pag.12.

Poſſint nè conferri Ciuibus allectis, vel exteris tenentibus feuda, aut per decennium habitantibus in Regno, ſiuè poſſidentibus bona ſtabilia, nu.18.

Cætera vid. in verb. Beneficia.

Actio, & Actus.

Actio adfeudum regulatur, vt ipſum feudum, n.22. p.153. & nu.112. verſ. Prædictis p.218 In eius alienatione requiritur nouus aſſenſus Domini, n.11. p.157.

An ius primogenituræ locum habeat in actione adfeudum d. verſ. Prædictis in fin. & verſ. Nihilominus.

An iura, loquentia de ſucceſſione feudi, procedant in actione adfeudum, ibid. verſ. Et merito, & verſ. Itidem. p.219.

Actio ad rei perſecutionem, an, & quando remaneat, delicto ſublato nu.177. p.338.

Actus reuocatus, ſi res deueniat ad caſum, à quo non poteſt incipere, nu.59. p.164.

Nunquam circumſcribitur tempore, ſi res in eodem ſtatu permaneat, nu.62. p.165.

Aduocatus.

Aduocatus, & Procurator fiſci eligitur vel Regnicola, vel exterus ad beneplacitum S.M. n.31. p.12. & n.52. & 53. p.14.

Cætera vid. in ver. fiſci Aduocatus, & fiſci Patronus.

Ædificium.

Ædificium antiquum reficienti, nunciari poteſt nouum opus, n.33. p.115.

Alienans, alienare, & alienatio.

Alienationes rerum feudalium ſine Regio aſſenſu reuocari poſſunt, iure proprio per venditores, ex Federici Imperatoris Sanctione, nu.1. p.554.

An hac Sanctio locum habeat in Regijs officijs, n.3. cum ſequentib. p.555. Deciſum fuit affirmatiuè in Collat. Conſ. n.13.

Vt ſit locus huic reuocationi, nonnulla requiruntur, n.22. cum ſeq. p.556. & n.31. p 557.

Non eſt locus reuocationi, ſi eodem die aſſenſus ſit expeditus, & reuocatio confecta, n.29. p.557.

Non prodeſt aſſenſus, præſtitus poſt reuocationem, n.30.

Cenſetur remiſſa reuocatio, quando emptor reuocationis inſcius, aſſenſum impetrauit, pretiumq; exoluit, n.34.

Remitti poteſt per pactum, n.40. cum ſeq. p.558.

Non eſt taxatum tempus ad reuocandum, n.44.

Euaneſcit reuocatio, ſi tale ius ſit præſcriptum lapſu 30. annorum, n.47.

Alienare prohibitus aliquam rem, fructus eiuſdem vendere poteſt, n.20. p.204. & de ratione, n.21.

Alienatio feudalium non modo eſt prohibita, ſed etiam iurium, ſeruitutum: item remiſſio annuorum redditnum, & etiam gallinarum, &c. n.123. p.246. & n.124. p.247.

Alienationem feudi, à defuncto confectam pro dotium, & antefati reſtitutione nō poteſt hæres reuocare: ſed vxor defuncti poſt viri obitum, & peractam reuocationem impetrabit aſſenſum, nu.48. p.558.

Multa alia in materia reuocationis vigore Conſtitutionis, Conſtitutionem Diuæ memoriæ. Vid. in verb. Reuocatio.

Aloyſius.

Dom. Aloyſius Maria Macedonius Reg. Conſil. laudatur, n.24. p.542.

Elencus Locupletiſſimus

Alphonſus.

Alphonſus primus Rex Aragonenſium primordium dedit Sac. Conſilio Neapolitano, & in eo præfuit, n.4.& 5.p.41.

Ampliatio.

Ampliatio conceſſa in caſu mortis alicuius ab inteſtato, porrigitur ne, in caſu, quo quis fuerit forindicatus, n.15 p.19.

Conceſſa pro vno filio, vel genero, aut hæde, ſi fuerit nominata perſona, non habens qualitates prædictas, an ſubſtineatur nominatio, n.18. p.20.

Facta per Principem in hæredem, an veniat hæres inſtitutus in re certa, & ſic ſucceſſor particularis, n.7.& 8. p.19.

Amplificare.

Amplificare ſuas prærogatiuas iure naturali omnibus conceſſum eſt, n.22. p.35.

Animalia.

Animalia extrahentes, vid. in verb. Extractio.

Annona.

Annonam conſeruare magis Reipub. expedit, quam pacem, n.3.p.261.

Eius cura commiſſa eſt noſtra Ciuitati à Regib. Ladislao, & Federico Primo. n.1. p.505.

Quodlibet huius Ciuitatis Sedile vnum nobilem conſtituit, pro eius cura: ſed Sedile Montanea duos, & quare, nu.2.

Et ſolliciti debent eſſe, ne à Ciuitate extrahantur frumentum, & alia victualia, nu.5. Et vid. in verb. Electi Ciuitatis.

Eius in regimine præſidet, vel à latere Conſiliarius, vel Regens Regiam Cancellariam. Diciturq; Præfectus annonæ, n.1.p.519.

Quidquam facere non poſſunt, abſq; interuentu dicti Præfecti, n.3.

Ipſeque præfectus omnibus negotijs, ab Electis pertractandis, intereſſe debet, n.4.

Concluſiones exequi non poſſunt ſine eius authoritate, n.5.

Neque banna emanari, n.6.

Præfecti Annonæ peculiare eſt iuſtitiam miniſtrare circà res annonales, pœnaſque infligere contrauenientibus, n.7.

Habetque merum, & mixtum imperium, n.9. p.520.

Eandemque coerctionem habet, quam Præfectus Vrbis, nu.11.

Nec vlla reſidet penès Dominos Electos, nu.12. Et ità decr. per Collat. Conſil nu.13.

Peculiares habet apparitores, aduerſut quos priuatiuam retinet cognitionem, n.61.p.524.

Delicta tamen perſonarum ſubiectarũ ratione annonæ, cognoſcit, & punit M.C.V. nu.62. ibi.

Literas inhibitoriales M.C. Vicaria expedire nequit, quamuis Regentis dignitate fulgeat, n.65.

Statuere poteſt, quod ruſtici, frumenta habentes, & cætera victualia, illa vendant in Ciuitate, nu.67.

Et ne quis annonam vendat extrà Prouinciã, n.68.

Et nè penuriæ tempore panis à Ciuitate extrahatur, nu.69.

Vt vendantur comeſtibilia in certa platea, & loco deputato, nu.70.

Taxam imponere valet in his, quæ publicis in hoſpitijs venduntur, n.71.p.525.

Cognoſcit decreta, & grauamina illata per Curiam Iuſtitiarij huius Ciuitatis, nu.72. Et ad quem antiquitus appellabatur, nu.73.

Punit omnes, inientes ſocietatem, & conſilium, vt annona carior fiat, nu.74.

Habet arbitrium dandi metam pretij, pro frumenti venditione, n.77.

Curare debet, nè frumentum, emptum carò, tempore careſtiæ, vilius deindè diſtribuatur inter Ciues, n.78.

Ac ne nouum conſumetur frumentum, dum adeſt vetus, n.80.

An regimen annonæ cõpetat Domino Proregi à nu.81. cum ſeq.

Quæ poſſit agere Prorex circà curam annonæ, vid. in verb. Prorex.

Annuus redditus.

Annuus redditus, conſtitutus cum Regio aſſenſu ſuper feudi fructibus, dicitur burgenſaticus, & ad filios ſecundogenitos, hæredes vniuerſales in burgenſaticis ſpectat, n.111. p.218. Et vid. in verb. Cenſus.

Remanent feudales, ſi vendantur in feudum, nu.119.p.221.

An cenſeantur feudales, ſi vendantur à Rege, percipiendi tamen de Camera, ſiuè de Cauena ipſius Regis, nu.120.

An venditio cenſeatur in dubio feudalis, ſi ſit franca ab adohis, donatiuis, & ſeruitijs, ordinarijs, atq; extra ordinarijs,

quam-

quamuis abſq; clauſula, in feudum,&c. *nu.121.*
*An ſint feudales, ſi aſſenſus, ſuper vendi-
tione annuorum redditu̅um impetratus,
contineret clauſulam, fiat in forma,
quòad bona, in quibus habet ſucceſſo-
rem: vel quod liceat Reg. Curia exigere
ſeruitium: vel fidelitate tam* Regia,
*&c. Aut fuerit demandatũ, vt aſſenſus
regiſtretur in quinternionibus, n.122.*

Antefatum.

Antefatum, ſeù datarium in Regno *noſtro
conſtitui poteſt ſuper feudo ſine aſſenſu,
n.52.p.559.*

Antonius.

*Dom.D.Anton.Iuan de Centellas Reg.lauda-
tur,n.28.pag.87.*
*Dominus D. Antonius Nauarrette Marchio
Latertia, Sac.Conſilij Decanus commẽ-
datur, nu.26. verſ.Modo, p.68.*

Argentum.

*Argentum, ſiuè pecunias extrahentes. Vid.in
verb.Extractio.*

Argumentum.

*Argumentum validum eſt de feudo ad offi-
cium,n.5.p.555.*

Armatus, & Arma.

*Armatus ſi quis viſus fuerit igneis armis, in
commiſſiuam bannitorum,& delinquen-
tium per campaneam,ad numerum qua-
tuor, ipſo iure incurrit in pœnam mor-
tis naturalis,n.180.p.408.*
*Non requiritur ſententia declaratoria:ſed
facta ſolum recognitione perſona,morti
traditur,nu.81.*
Arma extrahenses,vid.in verb.Extractio.
*Armorum delatio extrà Caſtra,& naues,Mi-
litibus, & Claſſicis prohibita eſt, n. 30.
p.416.*
*Nec ſuffragatur licentia, ſi illa deferant
de nocte,n.31.Et datur cognitio,M.C.V.
nu.32.*
*Eorum vſus eſt prohibitus Baronibus, &
eſt de regalibus, ſicut Caſtrorum cõſtru-
ctio,n.39.cũ ſeq.p.116.& nu.55.p.117.*

Aſportantes, & Aſportatio.

*Aſportantes res, extrahi vetitas,licet non re-
perti in flagranti, an plectendi ſint pœ-
nis Regiarum pragmaticarum, nu. 18.
cum ſeq. p.265.*
*Quid ſi ſtatutum loqueretur de inuento,
nu.24.& 25.*
*An dicatur incidiſſe in ſtatuti pœnas, qui
in itinere,& tranſitu reperiretur aſpor-
tare frumenta prohibita,n.29.p.266.*
Catera vid.in verb Extrahentes.
*Aſportatio pugionis abſque enſe prohibita
eſt militibus Regiarum triremium, &
ſub qua pœna. nu.27.& 28 p.416.*
*Neque arma licita deferre poſſunt, etiam
cum licentia Generalis Triremium, in-
tus Ciuitatem, in qua Princeps reſidet.
n.29.*
*Ad Praſidem Prouincia ſpectat cognitio, ſi
hoc delictum committatur in terra,
n.33. & ità deciſ.per Sac.Conſ.n.35.*
*Non eſt leue delictum armorum aſportatio
in noſtra Ciuitate,n.36.cum ſeq.p.417.
& de ratione, nu.38.*

Aſſenſus.

Aſſenſu per Regem conceſſo, addita clauſula,
feudi natura in aliquo non mutata)
*illa non operatur in expreſſis, in quibus
remanet alterata feudalis natura, ex
voluntate Regis aſſentientis, benè ta-
men procedit in alijs, qua non ſunt ex-
preſſa,nu.21.p.177.*
*Sufficit alteratio abſque expreſſione muta-
tionis natura,nu.22.*
*Idque procedit in omnibus clauſulis reſer-
uatiuis, ſc.* Iuribus Curiæ ſemper ſal-
uis,&c. *d.n.22.*
*Dato ſuper contractu, ex quo alteratur
feudalis natura,cenſetur feudum in ma-
nibus Regis concedentis refutari, & in-
de per Regem de nouo concedi, nu. 23.
p.177.*
*Praſtito ſuper fideicommiſſo de reſeudali,
non dicitur amplius res feudalis, ſed
burgenſatica, & fideicommiſſarius ad-
mittitur iudicio teſtatoris,nu.6. p.202.*
Nec delictum vnius nocet alteri,n.7.
*Praſtito ſuper obligatione bonorum feuda-
lium, cum clauſula,* præter feuda titu-
lata, & magni momenti, *vt effectum
pareat, an opus ſit vtriuſque qualitatis
concurſus, vel altera ſufficiat,n.34.cum
ſeq.p.257. Vid.in verb.Dictio,&,*
*Praſtito ſuper obligatione bonorum feuda-
lium,pro haredibus ex corpore, potiun-
tur, etiam haredes extranei, ex gratia
noſtra Ciuitati conceſſa, n.113. p.219.
vbi inſeritur gratia,& nu.59.p.259.*
*An beneficio huius gratia gaudeant foren-
ſes,nu.114.& 117. p.220. Deciſum,
nu.118.*
*Praſtito ſuper obligatione officij, videtur
fiſcus ſe praiudicare, caſu quo Officialis*

ex culpa commiſſa, veniret officio priuandus,n.56.cum ſeq p.550.

Non obligat Regem, quando ad ipſum veniret officium ex delicto, nu. 61. Deciſio Reg.Iuncta,n.62.& n.63.cum ſeq p.551.

Aſſenſum denegandi habet Rex *iuſtam cauſam, vbi teſtator feudi alienationem prohibuerit,nu.201.p.231.vid.in verb.* Rex.

.. *Præſtare, vbi agitur de feudi diſpoſitione præter perſonas,in inueſtitura lege contentas, ad ſolũ Principem ſpectat,n.29. p.178.*

.. *Impetrans, licet videatur cogitare de herede, tamen Dominus,qui dat aſſenſum, de herede cogitare non videtur, nu.67. p.166.*

Si præſtiterit Rex *aſſenſum in beneficium Titij, vt vendat feudum Sempronio, tempore quo Titius habebat ſucceſſorem; ſi Titius decedat,antequã feudũ vẽdat, an poſſit eius hæres vti aſſenſu prædicto, & feudum vendere Sempronio,dato quod ipſe tempore, quo vendit, ſucceſſorem non habeat,n.69. De ratione, nu.70.*

Quid ſi aſſenſus impetretur ante, vel poſt celebratum Contractum, n.71. & n.72.

.. *Ad fauorem mulierum Neapolitanarum dicitur Regis,non Proregis, nu.78. p.26.*

.. *Apoſtolicus non ſolùm requiritur in omni translatione in alium de directo, vel vtili dominio bonorum Eccleſiæ, ſed in omni actu,per quem Ius in alium transfertur,nu.171.p.227.*

An eatenus requiratur, quando bona ſunt Eccleſiæ incorporata,n.172.cum ſeq.

An requiratur in ceſſione actionis,Eccleſiæ quæſita, ſed non incorporata,nu.174.

.. *Baronis ſufficit in conceſſione excadentialium, quæ ſunt ſolita concedi, nu. 67. p.240.*

.. *A Prorege conceſſus ſuper feudi alienatione, vt ſuſtineatur, requiritur, vt feudatarius ſucceſſorem habeat tempore aſſenſus præſtiti,licet tempore mortis non ſuperſint,n.17.p.158 & n.22.p.159.*

Conceſſus, vt poſſit alienari feudum, non operatur,ſi contractus initus non fuerit, poſt tres menſes, immediatè ſequentes, n.60. p.164.

An id ſit in obſeruantia:& quibus in aſſenſibus locum habeat,n.61.

Confirmatur deciſis per Coll.Conſil.ad relationem Reg.*Cameræ,n.63.p.165.*

.. *Conceſſus ſuper feudo empto à Titio, quem Dominus putabat viuum, non operatur, ſi reperiatur mortuus,n.64.*

Eius verba ſunt intelligenda, proùt ſonãt: & ſtrictiſſimè interpretanda, nu.65.& 66.p.166.

.. *Conceſſus ſuper venditione facta Titio,non operatur ſuper venditione facienda eidem Titio,n.68.*

.. *A Prorege an præſtari poſſit ſuper.feudi alienatione, facta in parum fidelem,vel qui originem trahit ab infideli, nu. 1. p.172.*

.. *Præſtari non poterit, vbi feudi natura in aliquo mutatur,n.2 & 3.p.174.& n.4. p.175. De ratione n.6.& 8.Vid. Clauſula.*

.. *Præſtitus per Proregem poſt facultatem illi datam in anno 1561. iuxtà tamen veterem ſtylum* Reg.*Cancellariæ,exceptis feudis titulatis, & magni momenti, an locum habeat etiam in feudis titulatis,n.45.p.257.& n.46.cum ſeq. p.258.*

Quando ſufficiat aſſenſus Proregis, vid.in verb. Feudatarius.

In alienationibus feudorum faciendis per exteros, ſunt expetendi à Regia *Maieſtate,& à Domino Prorege expediri non valent,n.60.p.259.*

.. *Domini haud requiritur, quando quis diſponeret de annuis redditibus ſuper fructibus feudi acquiſitis,*Regio *aſſenſu mediante n.108.p.218.*

.. *Impetratus à* Rege *ſuper feudi alienatione per feudatarium, ſucceſſore carentem, an ſubrectitius iudicetur, ſi talis carentia nõ fuerit in precibus expreſſa, n.87. cum ſeq. p.168.*

Denegatur in feudis hereditarijs, quæ ad libitum alienari poſſunt à patre, vel à fratre, ſi de illis diſponant, dum filijs carent, n. 95. p. 169. Et ità practicatum,n.96.cum ſeq.

.. *Impetrari poteſt ſuper officij venditione, tàm per venditorem, quàm per emptorem,n.108.p.29*

Pro confirmatione alienationis præcipuè rei feudalis tàm ante, quàm poſt impetrari poteſt,n.38.p.558.

.. Regis *requiritur in actu refutationis feudorum, in vita celebrato,ad beneficium vlterioris agnati,n.150.p.225.*

Quid ſi vlterior agnatus feudum haberet per actum vltimæ voluntatis, n.151.

Requi-

Digitized by Google

Requiritur in alienatione iuriſdictionis, etiam ſi concedatur in allodium, nu.66. p.240.

An ſufficiat ſolus aſſenſus Baronis in alienatione excadentialium, quæ ſolita ſint concedi, n.68.

. . Regis ſuper diſpoſitione de re feudali, per feudatarium facta in actu vltimæ voluntatis, impetrari poteſt etiam poſt mortem feudatarij, nu.91. p 215.

Sed requiritur nouus conſenſus hæredis, legitimi ſucceſſoris in feudo, n.92. Et ſuper iſto nouo conſenſu, etiam nouus Regis aſſenſus requiritur, nu.93.

Poteſt hæres compelli ad præſtandum hunc nouum conſenſum, n.94.

Quid agendum, ſi conſenſum præſtare renueret, ibid.& n.95. p.216.

Poteſt etiam teſtator præcipere hæredi, vt diſpoſitum ratificet, ad hoc vt aſſenſus valeat impetrari:& ità ſeruatum, n.96. cum ſeq.

. . Rem non facit feudalem, ſed tantùm tollit Domini obſtaculum, n.112. p.218.

In ſubinfeudatione non quaternat feudum, ſed tantùm conceſſus cenſetur ad remittendum obſtaculum Iuris Regni, prohibentis ſubinfeudationem: & vt feudum tenendum ſit immediatè à Barone, non autem à Rege, n.36. cum ſeq. p.237.

. . Vt valeat, non modo neceſſaria eſt mentio facultatis diſponendi, ſed & perſonarū, in quarum beneficium eſt facienda diſpoſitio, n.127. p.222.

Aſſentiendi poteſtas ſuper alienatione bonorum feudalium tàm Proregi, quàm Collaterali Conſilio videtur conceſſa, nu.5. p.150.

In quibus caſibus fuerit reſtricta, & limitata, n.9.

Auditor.

Auditor Generalis Exercitus militibus omnibus præeſt, & cognoſcit milites Caſtrorum in prima inſtantia, n.78. p.119.

Aues.

Aues, & feræ, captæ in agro alieno, fiunt capientium, etiam Domino agri contradicente, n.191. p.410.

Aures.

Aures Curiæ offendere, quiſnam dicatur. Vid. in verb. Iudex incompetens.

Auxilium.

Auxilium præſtans delinquenti poſt commiſſum delictum, extrà ordinem plectendus eſt, n.7. p.360.

Quænàm per fiſcū probanda ſint, vt puniri poſſit pœna principalis delinquentis, nu.8.

Fiſco non probante Reus principalis à pœna abſoluendus, n.10.

Qui incontinenti præſtat auxilium poſt commiſſum delictum, particeps ſceleris præſumitur: ſecus ſi ex interuallo, n. 12. p.361.

Opem præſtans graſſatoribus viarum, & qui pro recaptu perſonas ſequeſtrant, an gaudeant indultu, & abolitione, qua principales priuantur, nu. 22. cum ſeq. p.362.

Opem præſtans delinquentibus, punitur eadem pœna ſtatuti, qua ipſi delinquentes, n.24.

Auxilium præſtantes, & complices in crimine aſſaſſinij, immunitate Eccleſiaſtica an priuentur ſicut principales, n.26.& 28. p.363.

B

Bannum.

BAnna emanare poteſt Dominus Prorex ad ſui velle, n.175. p.105. Etiam præter ius, n.176. p.106.

Si fuerint emanata per Proregem abſque interuentu Collateralis Conſilij, expirant finito officio, nu. 184. cum ſeq. Sed contrarium, n.187. Et ità iudicatum, n.189. p.107. De ratione, n.190. cum ſequent.

. . Per quod pretium taxatur frumenti, iuxtà quod quilibet vendere cogatur, comprehendit Clericos, & perſonas Eccleſiaſticas, quòad principalem diſpoſitionem, non verò quoad pœnas in banno contentas, n.43. p.285. Aſſignatur ratio, n.44. & n.47. p.286.

An teneantur ad pœnam ſtatuti, Eccleſia, & Clericorum Coloni, & famuli, ſi reperiantur in flagranti cum rebus aſportari prohibitis, n.49. cum ſeq.

Bannitus.

Bannitus captus à noſtris ſatellitibus propè Ciuitatem Meſſanæ, an ſit reddendus ſecurus, n.185.& nu.189. p.409.

Captus à Iudice banniente in alieno territorio, relaxari debet, n.103. p.456.

Baronia.

Baronia etſi contineat plura feuda, & diuer-

ſas

Digitized by Google

ſas res, dicitur tamen vnicum feudum, n.19.p.236.

Ipſa vendita, omnia, quæ ſunt intra eius fines vendita cenſentur, n 21.

Eius pars vt præſcribatur, requiritur præſcriptio centenaria, n.73.cum ſequentib, p.241.

In eius alienatione requiritur aſſenſus ſpecificus, nec ſufficit tacitus, vel præſumptus, n.75.

Eſt nomen vniuerſale facti, continens ſub ſe plura feuda, ſicut territorium, nu.18. p.255.

Æquiperatur cum dignitate Comitis, n.19.

Iura, loquentia de titulatis, comprehendunt quoque Baroniam, n.20.

An veniat ſub denominatione feudi titulati, n.22.p.256.

An Prorex nequeat aſſentire in venditione Baroniæ, ſicut nequit in venditione feudi titulati, n.23.cum ſeq.

An valeat Baro aliquam Baroniæ partem ſubinfeudare abſq; Regis licentia, n.26. cum ſeq. p.236. & 237.

Quid ex ſpeciali lege noſtri Regni, præcipuè ſi pars illa ſit cum vaſſallis, & iuriſdictione, n.34.cum ſeq. p.237.

Baro.

Baro ob contumaciam reputatur infamis, infamia facti, ob quam ſtare non poteſt in Curia ſinè dedecore, n.89.p.99.

Propria loca poteſt incaſtellare ſine alicuius authoritate, & Turres conſtruere pro tuitione ſui, & rerum ſuarum, nu. 14. p. 114. Aſſignatur ratio, nu.15. & 16. Contrarium, n.18. ratio n.23. & à n.25. p.115. & n.53.p.117.

Poteſt habere domum baſſam ad habitandum, competenter vallatam foſſatis, cum curte cinte muris non perforatis, nu.19.

In locis ſuſpectis, & maritimis caſtra ædificare non poteſt, nec collapſa reſtituere, niſi Principe mandante, n.53.p.117.

Reuocare poteſt Vaſſallos, aliò migrantes ad habitandum, maximè ſi teneantur ad ſeruitia perſonalia, quæ tendunt ad angariam, n.107. & n.110.p.100.

Secus ſi ſit nimis crudelis, & terribilis, n.114. Et hoc caſu poteſt feudo priuari, n.115.p.101.

An poſſit reuocare Vaſſallos, habitantes in Ciuitate de demanio Regis, n.116.

An poſſit reuocare Vaſſallos non angarios de terra alterius Baronis, n.117.

Si pauci eſſent, qui lares proprias alibi tranſtulerunt, reuocare non poteſt, licèt ſint angarij, & perangarij, n.118.

Quid ſi eius terra eſſet prorſus depopulata, n.119.

Si habeat primas cauſas, ſecunda non debeat alteri concedi, n.101. p.148.

Si in ſubinfeudatione exprimat, quod immediatè, & in capite ſubfeudatarius tenet ab ipſo, & Rex in aſſenſu reſeruauit ſibi fidelitatem, & ſeruitium, nulla redditur conceſſio, n.60. p.239.

Si velit qualitatem feudi alterare, & de demaniali efficere excadentiale, non poteſt, niſi ſpatio centum annorum, n.71. p.240.

Si in ſua Baronia habeat ius cognoſcendi de cauſis ciuilibus, & criminalibus, nedùm in prima, ſed in ſecunda, & tertia, non poteſt de ipſis cognoſcere in Caſali, ſubinfeudato, mediante Regio aſſenſu, n.109. p.245.

An poſſit vnum Capitaneum conſtituere in Caſale, & alterum in capite Baroniæ, n.125.p.247.

Barones, & feudatarij huius Regni ex gratia Regis Catholici Philippi IV. poſſunt in ſuis feudis Maioratus fundare, & quando, n.60.verſ.Denique, p.259.

Non tamen poſſunt vigore huius gratiæ naturam ſucceſſionis feudorum euertere, ibid. verſ.Non tamen.

Se congregare nequeunt, & conſilium inire, etiam pro adeundo Regem, eique donatiuum offerendo abſque licentia Domini Proregis, n.26.p.476.

Nec Oratorem apud Regem noſtrum mittere, eo inconſulto, n.28.p.477.

Vocati à Prorege tempore quo de donatiuo, Regi faciendo, eſt tractandum, accedere tenentur, n.89.p.497.

Abſentes ſunt expectandi, n.90.

Accedere non valentes, comparere poſſunt per Procuratorem, n.91.

Quid agendum, ſi in parlamento non venerint, & Principis mandata neglexerint, n.93.

Contribuere an teneantur in præſtatione donatiui, nu.122.cum ſeq. p.500. & nu. 128. cum ſeq. p.501.

Vetitum eſt aliquid dari Baronibus, præter quam quod præſcribitur in Conſt. Regn. quamplurimum, *n.141.p.502.*

Mittere non poſſunt ad Regem perſonam

pro

pro eorum negotijs peragendis tàm publicis, quàm priuatis ſinè licentia Proregis, n.95.p.539.

Baronibus licitum eſt à Vaſſallis exigere pecuniam pro terris, quas eligunt in Cameras reſeruatas, n.88.p.131.

An hodiè hæ Cameræ ſint voluntariæ, vid. in verb. Cameræ.

.. Munera præſtantur in Vigilia Natiuitatis Domini, n.36.p.492.

.. Appellatione veniunt Comites, Duces, Marchiones, & Principes, n.25.p.256. Contrarium, nu.28. Quomodò ſit intelligendum, n.29.cum ſeq.

Bellum.

Bellum, vt ſit iuſtum, quid requiratur, n.6. p.446.

An tantum ſufficiat, quod geratur authoritate ſupremi Principis, n.9.

Beneficium.

Beneficia Eccleſiaſtica, nempè Archiepiſcopatus, Prioratus, &c. ſpectantia ad collationem, nominationem, & præſentationem Suæ Maieſtatis pro medietate ſunt alternatim conferenda Regnicolis, & pro alia medietate ad beneplacitum, n.41.p.13.

An comprehendantur penſiones, vid. in verb. Gratia, & priuilegia.

.. Omnia Regni alienigenis haud concedenda ſunt, n.66.p.15.

Nec alijs quam naturalibus, nu.67. Ratio, n.69. cum ſeq.

Vacatura an poſſit Sum. Pontifex conferre de poteſtate ſaltem abſoluta, n.8. cum ſeq. p.6.

.. Eccleſiaſticum in aliam perſonam transferri nequit ſinè Sum. Pontificis licentia, n.7.p.546.

Beneplacitum.

Beneplacitum nulli legi ſubeſt, n.31.p.250.

Bona.

Bona comeſtibilia introducẽtes in Ciuitatem, non ſoluta gabella, qua pœna plectantur, n.35.p.293. Vid. in verb. Farina.

.. Feudalia, vid. Feudalia.

.. Extracta contrà decretum, ſi in Eccleſia reponantur, an poſſint euelli, nu 58.cum ſeq.p.287.

Si ſint aliorum, ſiuè alijs obligata, aut furto ſubtracta, an poſſint extrahi, n. 60. cum ſeq.

Debeat ne requiri Index Eccleſiaſticus, nu. 63.

Ità pluries practicatum in Regno noſtro, n.66.cum ſeq. p.288.

Hoſtium mobilia à militibus capta, inter quos diuidenda ſunt, nu.9.p.109.

Ad quem ſpectent hoſtium immobilia, n.10.

In bello capta militibus capientibus acquiruntur, n.90.cum ſeq.p.434.

Fallit, ſi militarent ex ſtipendio, vel ex debito, nu.93.& n.95. p.435.

Capta in conflictu, vel acie belli, ſunt præſentanda Duci militum, vt ſua portione contentus, alia inter milites diſtribuat, n.98.

Quid ſi eſſent capta ante, vel poſt campeſtre bellum in diſcurſu territorij, n.99.

De conſuetudine ſeruatur contrarium, nu. 100.cum ſeq.

An ſpectet aliqua portio ad fiſcum, n.103. p.436.

Refertur mos introductus in Regnis Hiſpaniæ, n.105. Et in Gallia, n.108.& in Regno noſtro Neapolitano, n.109.

Quomodo ſit præda diuidenda per Inſtructiones datas à Sereniſſimo Philippo II. n.110.cum ſeq.

Hodiè de bonis mobilibus in bello captis fiſco debetur medietas, n.114. p.437.

Fuit deciſum per Reg. Cam. quod fiſco debeatur quintum, nu.115. Et quod fiſco debeatur decima pars omnium prædarũ, n.116.

Ad quem ſpectent Ancillæ in bello captæ, n.117. deciſum, n.120.

.. Hoſtium priuatiuè ſpectant ad Regium fiſcum, nu.86.verſ.Hinc, p.433.& nu.88. p.434.

.. Intercepta nõ comprehenduntur ſub Principis indulgentia elargita inquiſito de extractione, nu.52. p.268. Decretum Collat. Conſilij, n.53. Vid. in verb. Gratia, & in verb. Res.

Limita ſi expreſsè diſponeret reſtitutionem bonorum interceptorum, num. 61. p.269. Et quid ſi pœna fuerit ſoluta, & fiſco applicata, n.62.

.. Naufragata. Vid. in verb. Naues fractæ.

.. Noſtra ab hoſtibus capta, & deindè à noſtris recuperata, an & quando prioribus Dominis reſtituenda ſint, n.150. cũ ſeq.p.440. & nu.153.cum ſeq.p.441.

Quid in bonis immobilibus, n. 157. Vel ſi incontinenti fuerint recuperata, aut nõ erant in loco tuto repoſita, n.160. cum ſequentib.

Illo-

Illorum, qui tanquam hoſtes reputantur, an deprædari poſſint. Vid. in verb. deprædari.

.. Subditorum dicuntur Principis, nedum quoad protectionem, & iuriſdictionem, ſed etiam quoad dominium, n.22. p.491.

.. Turcarum, quæ propter naufragij timorem, in manus Chriſtianorum peruenerunt, pro naufragatis habentur, & ad fiſcum ſpectant. n.51. p.430. Contrariũ, n.55. Sed pro fiſco fuit iudicatum, n.59. & n.60. p.431.

An ſpectent ad Magnum Admiratum, n.68.

Ipſorum bona, & perſonæ captæ non occaſione naufragij, ſed quia alio modo noſtra ad littora peruenerint, etiam ſi ſint captæ abſque armorum certamine, fiunt capientium, n.69. cum ſeq. Et ità iudicatum, n.72. verſ. Et inſuper, & nu.73. cum ſeq. p.433.

C

Cameræ.

Cameræ reſeruatæ gaudent immunitate hoſpitationis actualis militum: & an etiam gaudere debent immunitate contribuendi in pecunia illis Oppidis, à quibus actualiter hoſpitantur, n.89 p.131. Vid. in verb. Hoſpitandi.

Hodiè ſunt voluntaria reſpectu vniuerſitatum, & Vaſſallorum, vt compelli non poſſint à Baronibus ad illas accipiendas, n.90. p.132.

Quibus exemptionibus, & priuilegijs potiantur, n.91.

Campanile.

Campanile Eccleſiæ Sanctæ Mariæ de Lauro Ciuitatis Surrenti fuit demolutum ordine Proregis Dom. Comitis Onnatæ, & quare, n.56. p.117.

.. Sanctæ Claræ huius Ciuitatis fuit impeditum conſtrui, & quare, n.58.

Canon.

Canonem recipiens, Vid. in verb. Dominus.

Canonicus.

Canonicus ſupernumerarius non dicitur habere ius integrum, ſed quodam præparatorium ad integrum ius conſequendũ, n.16. p.86.

An illi competat legatum, relictum Canonicis, n.17.

Capitaneus.

Capitanei deputati ad cuſtodiam Ciuitatis, alternatim eliguntur, nempè pro vna vice regnicola, & alia ad beneplacitum, n.33. p.12.

.. Terrarum, & Aſſeſſores pro duabus partibus regnicolæ, & pro alia ad beneplacitum, n.34. p.13.

.. Armigerorum, Vid. in verb. Caſtellani.

.. Generalis diuidit bona mobilia hoſtium, à militibus capta inter ipſum, & eoſdem milites, n.9. p.109.

.. Generalis tenetur ter in menſe recognoſcere milites, tàm equites, quàm pedites, n.11.

Curare debet, vt milites deſcribantur in libro, vulgò Rollo, n.12.

Aduertere quoque debet, vt militum Capitanei tot ſub ſe habeant milites, quot habere aſſerunt, n.13.

Qua pœna puniantur, ſi habeant milites ſuppoſitos, n.14. p.110.

Capitula.

Capitula Papæ Honorij conſtituerunt nonnullos caſus, in quibus ſubuentiones Regi debeantur, ſed fuerunt ſuſpenſa per Nicolaum IV. tempore Caroli II. num.39. p.492.

Captura, & Captus.

Captura in criminalibus eſt arbitraria, & vt plurimum ſufficit habere ſuſpicionem ab extra non in figura Iudicij, nu. 58. pag.97.

Captus extra Regnum. Vid. in verb. Bannitus.

.. In proprio domicilio, vel aliunde, remitti debet ad locum patrati delicti, nu. 19. pag.352.

Carcerari, & Carceratus.

Carcerari quis poteſt in delictis grauibus ex ſola ſuſpitione: & ſi à captura appellat, detineri adhuc poteſt, nu.59. cum ſeq. p.97.

Carceratum eximens de manibus Curiæ, quæ pœna puniatur, n.18. p.361.

An teneatur ad debitum, ſi pro cauſa Ciuili erat captus, n.19.

Cardinalis.

Cardinalis Epiſcopus præfertur Cardinali nõ Epiſcopo: & Cardinalis Presbyter Cardinali Diacono, n.20. p.39.

Arcentur à ſucceſſione feudorum, nu. 36. verſ. Tamen, p.161.

Carolus.

Dom. D. Carolus Calà Dux Diani, & Præſ.

De.

Decanus Reg.Cam.laudatur.n.17.p.520

Caſalia.

Caſalia, eorumque Ciues, facta ſeparatione à Ciuitate, gaudent antiqua Ciuilitate, & eiſdem fruuntur priuilegijs, & ligātur pragmaticis quibus antea potiebantur, etiā circà iuriſdictionem, & forum, nu.107.pag.149.

.. Diſtrahi, aut ſeparari non poſſunt à Terra, vel Ciuitate ſine peculiari Regis aſſenſu, rub.13.§.7. n.81.p.242. & nu.100. pag.243.

.. Conceſſa à Barone dicuntur membra, & de diſtrictu Baroniæ, nu. 82. Eorum vnio non præſumitur, n.86. Facta ſimpliciter vnione à Principe plurium Oppidorum, & Caſalium principaliter, potius quòad ſubiectionem facta videtur, d. num.86. ver.Adeò, & n.87.p.243.

Quot modis probetur Caſale eſſe vnitum Ciuitati, n.88. cum ſeq.& n.94.p.244.

.. Data ſeparatione, aut diuiſione legitimè celebrata, an priuilegia immunitatis, quæ ante ſeparationem potiebatur, retineat, n.103.p.245.

Quid ſi priuilegia pretio conceſſa fuere, nu.104.

Caſtella, & Caſtellani.

Caſtella, ſiuè Caſtra quilibet in proprio ſolo ædificare poteſt abſque Principis licentia, n.13.p.113. Contrarium, n.17.p.114.

An hoc permittatur Baronibus. Vid. in verb. Baro,

Solùm Regnantibus id licitum eſt, nu.38. pag.116.

A Regibus Normannorum cepit prohibitio Baronibus, n.45.

Viget etiam hæc prohibitio in Regno Franciæ, nu.46. Arctior apud Imperatorem Ottomanicum, nu.47. Et ſummopere viget in Regni confinibus, n.48. Et in locis maritimis, n.50.

Caſtellani, & Capitanei armigerorum, peditum, & triremium ad beneplacitum S.Maieſtatis eliguntur, n.35.p.13.

Crimen ſi ipſi cōmittant, à Proregibus plectuntur, n.1.p.113. refertur deciſum, n.4. Et litera Suæ Maieſtatis, n.5.

Eorum officium eſt de regalibus, & ad Regem ſpectat conferre, n.6. cum ſeq.

In milites, quos habent pro Caſtri cuſtodia, ipſi retinent merum, & mixtum Imperium: ſed intra fines Caſtri, nu.73. cum duob.ſeq.p.118.

Quid ſi delictum committatur in foſſato Caſtri, n.76.

In Caſtro nouo huius Ciuitatis extenditur eius iuriſdictio extrà Caſtrum, & cognoſcit Caſtellanus ſuos milites delinquentes extrà Ciuitatem, n.77.

Nec Auditor Generalis Exercitus cognoſcit milites Caſtri in prima inſtantia, n.78. pag.119.

Petere poſſunt cauſam ad ſe remitti à Iudice ordinario, & ſic à M.C.V. nu.79.

Propter Caſtri traditionem factam inimicis puniendi ſunt pæna mortis, n.82.

Excuſantur, ſi deſint victualia, nu.86.

Quid fuerit ordinatum Caſtellano Manfredoniæ, n.87.

Caſtrum.

Caſtro à Rege conceſſo cum domibus, iardenis, baiulatione, &c. an, & quando prædicta conceſſio præſumātur quaternata, n.115. pag.246.

.. Conceſſum Eccleſiæ, an præſumatur liberū, vel feudale: & exemptum à ſuperioritate, & appellatione, n.69.p.118.

Cauſæ.

Cauſæ intercepti ſunt ciuiles, & datur actio contrà hæredes ad perſecutionem rerum, vel pretij, n.112. p.301. & nu.79. cum ſeq. p. 330. Non comprehenduntur in ſtatuto de criminibus loquente, nu.88. pag.331.

In Regia Iuncta contrabannorum proceditur criminaliter, n.113.p.301.

.. Meri, & mixti Imperij delegari nequeunt, n.3.p.138.

Limita in caſu abſentiæ, vel infirmitatis, nu.23.p.139.

.. Si remittantur Curijs Baronalibus, ſolet prouideri, quod procedatur in Ciuitate, vel cum certo Iudice deputato, num.93. pag.99.

Cautio.

Cautio de non offendendo præſtari debet, licèt parti fuerit ſatisfactum quòad pænam, & intereſſe, n.26.p.95.

Etiam ſi is, qui timetur, fuerit abſolutus, n.27.

Quid ſi pars, quæ timet offendi, per priùs offenderit illum, à quo cautionem petit, nu.28.

.. Præſtari debet altrinſece, ſeù ad inuicem, nu.29.

.. Eſt præſtanda nedùm pro ipſis principalibus, ſed etiam pro filijs deſcendentibu

Conſanguineis, affinibus, familiaribus, &c. n.30. p.96.
An laicus compelli poſſit, vt pro Clerico ſe obliget de non offendendo, n.36. cum ſeq.
An ſit præſtanda pro conſanguineis, vſque ad quartum gradum, nu.38.
Quanàm præſtetur inter nobiles. Vid. in verb. Nobiles.

Cenſus.

Cenſus annuus, conſtitutus ſuper feudi fructibus, vt efficiatur feudalis, nonnullæ qualitates ſunt in contractu exprimendæ, & requiritur ſpecialiſſimus Regis aſſenſus, n.109. p.218.
Quando ad ſecundogenitos ſpectet. Vid. in verb. Annuus redditus.

Ceſſio.

Ceſſio feudi aſſenſum Domini requirit, quamuis cedenti data ſit ampla facultas alienandi, cedendi, & transferendi, nu.12. pag.157.

Ciuis.

Ciuis Paniſcoculi pro delicto commiſſo in Caſale Iuliani conuenitur in Regijs Tribunalibus Neapolis, n.109. p.149.
.. Panormitanus, & Meſſanenſis ſimul, ſi vti Panormitanus Magiſtratum geſſerit, cenſetur renunciaſſe priuilegio Meſſanenſi, nec vti tali poterit Magiſtratum gerere, n.61. p.14.

Ciuitas.

Ciuitas, vel Terra, habens Caſtrum, vel fortellitium propè fines Regni, aut Status Eccleſiaſtici, ſiuè in alio loco neceſſario pro defenſione Regni, non debet à Rege alteri concedi. Et ſi concedatur Magno Principi, reſiſti poteſt, n.60. pag.117. Sic deciſum, n.61. Et practicatum in Statu Mediolani, nu.62.
.. Diuiſa per quarteria, quodlibet quarterium dicitur vna Ciuitas, n.8. p.462.

Claſſicus.

Claſſicus delinquens in terra, aut geſtans arma prohibita, an plectendus ſit à M. C. Vicaria, vel à Duce claſſis, n.25. cum ſeq. p.416. & nu.52. p.419.
.. Committens in terra delictum commune, & non militare, efficitur de foro Iudicis terræ, n.42. cum ſeq. p.417.
Adducitur deciſio Reg. Reuert. nu.68. cum ſeq. p.421.
Vid. in ver. Armorum delatio, & in verb. Aſportatio.

Clauſula.

Clauſula decreti irritantis importat certam formam datam, n.16. p.541.
.. Natura feudi in aliquo non mutata apponitur in aſſenſus priuilegio ex vſu Regia Cancellaria: & vtrum faciat aſſenſum nullum, vel conditionalem, n.9. cum ſeq. p.175.
De quibus, dicta clauſula intelligenda ſit, nu.13. cum ſeq. p.176.

Clericus.

Clerici arma vetita deferentes, apud Gallos per Iudicem laicum puniuntur, nu.71. pag.289.
Idemque mos viget in Hiſpania, nu.72.
.. Comprehenduntur in ædificiorum prohibitione circum mœnia Ciuitatis Neapolis, & in Suburbijs, nu.89. p.148.
.. Feudorum incapaces ſunt, nec illa retinere poſſunt, n.36. p.161. Etiam ſi ſint prima tonſura, ibid. ver. Tamen.
Limita ſi defuncto feudatario, re integra habitum dimiſerint, n.37. cum ſeq.
Concedi ſolet ſpatium ſex menſium ad deliberandum, nu.39.
.. Beneficiatus abſque licentia, & conſenſu Prælati beneficium renunciare non poteſt nu.50. p.163.
Taticè videtur illud renunciare, contrahendo matrimonium, nu.55. cum ſeq. pag.164.
.. Non obligantur Regijs Sanctionibus, extractiones à Regno vetantibus, n.1. cum ſeq. p.280. Contrarium, n.13. p.281.
Niſi aſportatio fieret ad hoſtes, nu.4.
Tenentur petere licentiam, licèt non teneantur ad datia. n.11. p.281. Contrarium, nu.26. p.282.
An pro bonis patrimonialibus teneantur ſtatuta ſeruare, ac datia perſoluere aquè, ac laici n.27. p.282.
Quidnàm ſi velint fructus, in proprijs prædijs recollectos, aliundè aſportare cauſa negotiandi, n.28. p.283.
Eſt illis, ſicut & Monacis interdicta negotiatio ſub anathematis pœna, n.29.
.. Negotiator an teneatur ad gabellam, maximè iuſtè indictam, n.30. cum ſeq.
.. Falſum deponens coram Iudice laico, ab eodem punitur, n.168. p.407.
.. Homicida ipſo iure priuatur beneficio, ſed non ante ſententiam. n.167. p.337.

Collaterale Conſilium.

Collaterale Conſilium conſtat ex tribus, vel qua-

quatuor Regentibus, eiſque præeſt Dominus Prorex,n.15.p.143.

.. *Vtriuſque ordinis, & Status, & belli Regnum gubernaret,ſi Prorex diſcederet, non relicto Locumtenente, vel in Locumtenentem eligeretur Decanus illius Senatus, n.34.p.140.*

Et poſſet omnia agere, quæ agit Prorex, nempè aſſenſum præſtare feudorũ alienationibus,n.35. Diſpenſare Reg.pragmatica, prohibentis mulierum abligationem,n.37. Indulgentiam concedere contumacibus,n.38.

Quid hodiè ſeruetur,diſcedente Prorege ob lapsũ tẽporis ſui muneris,dùm expectatur ſucceſſor per paucas illas horas,n.39

Collegium.

Collegium vnum dicitur,licèt diuerſa ſint ſecta Collegiatorum,n.11.p.463.

Tres perſonæ Collegium faciunt,nu.16.

Comes.

Excell. D.Comes de Caſtillo olim Neap. Prorex laudibus extollitur,nu.21.p.58.

Comitatus.

Comitatu conceſſo cum Caſtro, Caſtrum diuidi non poteſt, nu.22.p.236.

Commiſſa.

Commiſſa, & pœna ob non factam profeſſationem, vel ob non factam vectigalium ſolutionem,an ſpectent ad fiſcum, vel ſiue ad conductores eorum,n.309.p.301.

Commiſſarius.

Commiſſarius Campaneæ vnus conſtituitur in Prouincia Terræ Laboris: in cæteris verò Prouincijs deputantur Præſides illarum,n.6.cum ſeq.p.393.

Qua poteſtate decorentur,n.8.

Procedunt contrà Exules ad modum belli, n 9. aſſignatur ratio,n.10.

Quid importet modus belli,n.13. & n.25. p. 394.

Prætermittere non poſſunt, quæ ſunt iuris naturalis,n.17.cum ſeq.

Admittere non debent,contrà exules,in teſtimonium capitales inimicos,nu.20. Et teſtibus iuramentum præſtare tenentur, n.21.

Citatio rei quando non requiratur, nec ſcriptura, n.26. ſed contr. n.59.p.397.

Prætermitti poſſunt ſolemnitates ordinarias iudicij,n.32.p.395.Litis quoq;conteſtationẽ,& publicationẽ,n.33.cũ ſeq.

An poſſint remittere ſolẽnitates requiſitæ in actis probatorijs, n.35. & n.56. pag. 396. Vid.in verb.Teſtes.

.. *Tenetur contrà exules proceſſum inſtruere, & fabricare,n.57.p.397.*

Ac terminum dare reo, vt ſuas faciat defenſiones,n.60.

Terminum datum variare, modificare,alterare, & ad paucas horas reſtringere poſſunt,nu.61.

.. *Poſſunt exules ad mortem cõdemnare,licèt delictum in genere non ſit probatum, nu.43.pag.396.*

Et contrà eoſdem procedere etiam in diebus feriatis, nu. 44. Nec vlla gaudent fori exceptione,aut priuilegio Baronali, nu.47.

.. *Procedere poſſunt contrà bannitorum auxiliatores, protectores. & receptatores, leuato velo, & ad modum belli, nu. 67. p.398.Aſſignatur ratio,nu.68. cum ſeq.*

.. *Exules,& bannitos impunè necare poſſunt nu.82.*

Ac etiam interfectoribus conſtituere mercedem,n.73.Nec peccatum mortale committunt,n.74. & n.75.pag.399. Ratio, nu.76. Modò ſint in capiendo, n.78.

.. *Poſſunt quoq; licentiam concedere deferendi arma, etiam à Regijs Sanctionibus prohibita,n.79. cum ſeq.*

Cogere poteſt Ciues loci ad capturam exulum, & quando,n.81.

Barones quoque conuocare poteſt ad exulũ perſecutionem,n.87.

.. *Poteſt alienam intrare Prouinciam per ſpatium viginti milliarium, & ibi bannitos capere,n.90.pag.200.*

Ac etiam Territorium, & intrà fines Status Eccleſiaſtici,n.91.

.. *Poteſt guidatica concedere, & ſecuritatem promittere delinquentibus contemplatione ſeruitiorum in capiendo alios exules,n.94. Quando poſſit guidaticum concedere Duci exulum,n.96.*

.. *Poteſt Indulgentiam concedere bannitis ſuorum delictorum, ſi alter alterum necauerit,n.97.*

.. *Poteſt elapſis ſolummodò quatuor diebus procedere ad forindicandum illos incedentes per campaneam armatos ad numerum quatuor,n.100.p.401.*

.. *Poteſt domos foraſcitorum deſtruere, & cõſanguineis bannitorum indicere exfractum à Regno, nu.102.cum ſeq.*

.. *Authoritate fungitur contrà omnes Miniſtros Tribunalis Campaneæ, nu. 113. pag. 402. Et priuatiuè quoad alios, nu. 114.*

. . *Non tenetur ſtare ſyndicatui, nu.115. Sed contr. n.117.*

. . *Nequit componere delicta commiſſa cum armis igneis, niſi prius data notitia Proregi, n.118.*

Complices.

Complices in crimine aſſaſſinij; an gaudeant Eccleſiæ immunitate, nu.26. & nu. 28. pag.363.

Compoſitio.

Compoſitio delictorum, quibus in caſibus fieri poſſit abſque partis remiſſione. Vid. in verb. Tranſactio.

Conceſſio.

Conceſſio annuæ penſionis an, & quando cenſenda ſit perſonalis, nu. 138. cum ſeq. pag.136.

. . *Facta ad beneplacitum Sedis Apoſtolicæ, ſiue ad beneplacitum Papæ, an & quando expiret, n.4. cum ſeq. p 249.*

. . *Facta ad beneplacitum, poteſt Rex ad libitum reuocare, nu.30. p.250. Ratio n.31. & nu.39. pap.251. Etiam tacitè nu.32. pag.251.*

Quid reſpectu Officialium, ad iuſtitiam miniſtrandam creatorum, nu.37.

Requiriuur legitima cauſa, nu.38. Contr. nu.39.

. . *Facta noſtræ Ciuitati, & Regno in propria materia concedendi aſſenſum per Dom. Proregem, ſunt reuocabiles, n.35. Et ità deciſum, n.36.*

. . *Facta de feudo ad beneplacitum, an duret, donec concedens vixerit, nu.1. & 2. pag. 246. & n.3. cum ſeq. p.249.*

. . *Facta de officio ad beneplacitum Regis, morte ipſius expirat, n.8.*

. . *Facta de officio ex gratia Regis, non ex cõtractu Iuris gent. poteſt ad libitum reuocari, n.40. p.251.*

Sed ſolet Rex diſpungere cauſam, nu. 41. verſ. Nihilominus.

. . *Facta de officio eiuſque exercitio duobus in ſolidum, &c: Vid. in verb. Officium.*

Concluſio.

Concluſio, quæ dirigitur contrà præcedentem concluſionem eſt nulla, n.9. pag.473.

Niſi deſtruat præcedentem, Vniuerſitati, eiuſque Cœtui damnoſam, n.11. p.474.

Condemnatus.

Condemnatus in exilium, poteſt in officio ſubſtitutum conſtituere, accedente ſolum Reg. Cameræ permiſſu, n.37. p.32.

Confeſſarius, & Confeſſio.

Confeſſarius, ab Epiſcopo electus, ad beneplacitum, mortuo deinde Epiſcopo, expirat, nu.29. p.250.

Confeſſio delicti, ſpontè facta à Reo, de cuius corpore non conſtat in genere, non eſt valida, & Reo non nocet, n.196. p.410.

Non eſt neceſſaria in bannitis, & forindicatis, ibid. verſ. Sed probationem.

Cum confeſſo mitius eſt agendum, nu.197. Et ità practicatum, nu.198. Sed contrarium, n.199.

Spontè confeſſi etiam puniuntur in atrocioribus, n.200.

Et ità practicatum per Regiam Iunctam exulum in perſonam Ioſeph de Marino, nu.201.

Confeſſio Rei à Scriba cauſa recepta, vel à Iudice, cauſa Commiſſario, ratificatur coram tota Curia pro Tribunali ſedente, nu.33. pag.377.

. . *Non valet, niſi præcedant indicia delicti, n.35. Quamuis fiat in tortura, n.36.*

Nec nocet alijs, nominatis per confitentem, nu.38.

Confugiens.

Cõfugiens ad Eccleſiam armis prohibitis præcintus, an poſſit illis ſpoliari per Iudicem Laicum, nu.70 p.288.

Conſanguinei.

Conſanguinei bannitorum, vſque ad quartum gradum cogi poſſunt ad exfractandum à Regno, n.102. cum ſeq. pag.401.

Exfractare tenentur per 30. milliaria extrà Prouinciam, n.108. Exceptis pueris annorum quatuordecim, ac ſenibus annorum ſexaginta, n.109.

Tenentur ad emendum damni, illati particularibus Vniuerſitatum Regni propter delicta delinquentium, nu.111. pag. 402.

Si fines in exfractu deſignatos nõ ſeruent, pœnis corporalibus, & pecuniarijs puniuntur, nu.110.

Conſiliarij.

Conſiliarij eligi debent pro duabus partibus Regnicolæ, & pro tertia verò parte ad arbitrium Suæ Maieſtatis, n.25. p.12.

Regij præcedunt Præſidentem Reg. Cameræ, n.1. p.50. n.15. p.51. & n.23. p.52. Probatur authoritate rerum iudicatarũ n.24. cum ſeq. & n.1. cum ſeq. p.565.

Quamuis in domu Locumtenentis Reg. Camer. conueniant, n.4. vel ſi interueniãt,

vt

vt adiuncti, n.6.
..Dicuntur Principis aſſeſſores, & Patres, nu.6 pag.50.
De quibus cauſis cognoſcant,n.11.p.51.
Quilibet eorum omnimodam iuriſdictionem habet, & M.C.inhibet,n.14.
In Regia Cappella primum locum occupăt: & in Collat.Conſil.dexteram manum, Præſidentes verò Reg. Cameræ læuam, n.16.
Etiamſi adiungătur Tribunali Reg.Cam. pro terminanda cauſa, in Collat. Conſ. vertente,nu.17. Ratio,n.18.
Sed læuam manum occupant,dexteram verò Præſidentes, ſi conueniant in Regia Cam. pro terminanda lite,ibi pendente, nu.28.p.52. Ratio,nu.29.
E contra ſi conuenirent Præſidentes vti adiuncti in Sacro Conſilio, aut in camerino, vel alibi, nu. 32.
Regius ſi fiat Præſidens Reg. Cam. vel fiſci Patronus,nullam conſequitur præcedentiam,n.1.2.& 7.pag.64.
An ſedere debeat in loco recentiori, vti homo nouus,nu.5. Quomodò obſeruatum in perſona Ioannis Thomæ Maſtrilli, nu.8.
Quid ſi vti fiſci Patronus conueniat in Regijs Iunctis,nu.12.pag.65. Adducitur pronunciatum Domini Comitis de Pegnaranda,ibid.
An præcedere debent cæteros Reg. Camer. Præſidentes præter Decanum,nu.13. & nu.24.p.67.
An hoc in praxi ſit receptum,nu.14.
Quid ſi Decanus ſit de moderniortbus, nu. 15.
Pluries iudicatum,n.25.p.67. Ratio,n.26. Vide in verb.Decanus.
..Status ſi ſit titulo aliquo decoratus, præcedit Pegentes Reg.Cancell.aliosque Conſiliarios Status, titulo deſtitutos, n.16. p.38. Et ità deciſum,n.17.Ratio,n.18.
..Vnus de vna aula, & duo de altera, duas conſtituunt aulas,nu.15.p.463.

Conſuetudo.

Conſuetudo eſt optima legum interpres,n.49. pag.13.

Conſul.

Conſul ſi deponat Conſulatum, & deindè ſimul cum alio Conſul eligatur, non propterea Collegam procedit,n.33.p.77.

Contrabanna.

Contrabannorum in crimine proceditur Iudicis officio, nulla præcedente accuſatione, ſeù quarela,nu.2.p.374.
Accuſationes admittuntur tacito nomine accuſatoris, n.3.
Talis, qualis accuſatio ſat eſt n.8.
Denunciationes admittuntur, abſque nominum teſtium expreſſione,n.9.
Admittuntur ad accuſandum etiam alijs inhabiles, nempè mulier, & miles,n.10. cum ſeq.
Repellitur tamen denunciator à teſtificando in eod.crimine,nu.12.
Non requiritur, vt delictum in genere innoteſcat, ſed ſufficit probari extractio, n.24. p.375.
Et ſufficiunt etiam teſtes ſingulares,nu.15.
Proceditur etiam contrà mandantes, conſenſientes,auxiliumque præſtantes,n.16.
Crimen hoc eſt de exceptuatis,nu.17.
An ſubijci poſſit Reus quæſtioni ex proceſſu informatiuo,ſi tantùm indicia vrgeant, nu. 19.
Vt procedi poſſit ad torturam,quænàm probationes, & indicia debeant præcedere, nu.20.cum ſeq. p.375.& n.25.p.376.
Vid.in verb. Reus.
An tranſactione ſopiri poſſit hoc crimen, vid.in verb.Crimen.

Contrectans.

Contrectans in Eccleſiam rem, furto ſublatam, eaque poſteà vſus ſit, poteſt ab Eccleſia expelli, nec illius immunitate gaudet, non ſecus, ac ſi in Eccleſia furtum commiſiſſet. n.62.p.287. An debeat requiri Iudex Eccleſiaſticus,n.63.

Contumacia, & Contumax.

Contumacia exiſtente, leuiores ſufficiunt probationes, n.134.p.404.
Contumaces, aliyque delinquentes, qui per campaneam incedunt in comitiua aliorum,declarantur veri foriudicati, ſi infra decem dies non comparuerint, eiſdemque puniuntur pœnis, ac ſi per ſententiam foriudicati eſſent,nu.63.p.397.
Effectus contumax forum citantis declinare non poteſt, petendo remitti ad Iudicem ſuum, n.149.p.405.
Neque purgat a contumacia id agere valet, n.150.p.406.
Niſi agatur de Clerico, citato à Iudice laico, n.152.cum ſeq.

Creditores.

Creditores perſonales nominantes aliquem in in officio, an poſſint nominatum conueni-
re

re, eumque compellere ad vendendum officium, nu.57. cum ſeq. p.24. & nu.60. p.25. Deciſ. per Sac.Conſ. n.75.pag.26. Contr. nu.76.

Crimen.

Crimen falſi vt conſtituatur, tria copulatiuè requiruntur, & quæ, nu.38.p.308.

. . Fraudati vectigalis inter delicta connumeratur, n.3.p.324.

Eius cauſa criminalis eſt, n. 4.

. . Tranſactione, & compoſitione ſopiri Magiſtratibus vetitum eſt, n.1.p.364.

Contrarium ſeruatur de ſtylo, nec rationi videtur abſonum, n.13.p.365.

Etiam in Contrabannis conſuetudo iſta inoleuit, nu.16.cum ſeq.

Quanàm requirantur, vt tranſactio in criminalibus ſuum ſortiatur effectum. Vid. in verb. Tranſactio.

Culpa.

Culpa Officialis, ob quam officiò priuatur, an noceat creditoribus, eiſque fiſcus præferatur pro pœna, n.101.cum ſeq.p.28.

An præferatur creditoribus cum aſſenſu, n.103.cum ſeq. p.29.

Cuſtodes.

Cuſtodes alicuius paſſus. Vid. in verb. Famuli Curiæ.

. . Portarum, conſcij extractionis rerum contrà deuetum, pœna mortis puniuntur, nu.17. p.292.

D

Datum.

Datum filio contemplatione patris, patri quæritur, adeò vt poſſit totum alienare, ſiuè emancipatus ſit filius, ſiuè in poteſtate, n.95.p.28.

Debitor.

Debitorem non poſſe in creditorum præiudicium bona ſua ad Eccleſiam tranſportare, pluries cenſuit Sac.Congregatio, nu. 64 p.288.

Fraudulenti ad Eccleſiam confugientes, nō debent multo tempore tollerari, n.65.

. . Qui ad quantitatem tenentur reſpectu certa ſpeciei, liberantur, ſoluendo illam ſpeciem, n.77.cum duob.ſeq.p.561.

Decanatus, & Decanus.

Decanatus dignitas eſt: & Decanus dicitur in dignitate conſtitutus, ac Prælatus nuncupatur, nu.16.cum ſeq. p.66.

. . In Eccleſia Cathedrali maiorem habet dignitatem poſt Pontificiam, n.19. Et dicitur Caput Capitoli, n.20.

Quam habeat adminiſtrationem, nu.21.

Secundum locum poſt Epiſcopum vindicat, nu.22.

Decani prærogatiua in Sac.Conſil. ſumma eſt, adeò vt vacante Præſidis officio, per Conſiliarium decanum expleri debet, n.26. ver. Quintimo p.67.

Decretum.

Decretum contrà decretum nullum eſt, nu.10. pag.473.

Defenſiones.

Defenſiones, examine completo dantur Reo: nec denegari poſſunt, licèt Reus ſit conuictus, & confeſſus, n.42.p.377.

Ità in toto mundo ſeruatur.43.

Delictum.

Delicta vt puniantur, Reipub. intereſt, nu.19. p.143.

Non videtur exiſtere, niſi prius de eius corpore, ſiuè in genere conſtet, n.1.p.263.

Corporis deficiente probatione, deueniri haud poteſt ad inquiſiti examen, n.2. pag.264.

Secus eſt in crimine extractionis rerum contrà deuetum, n.3.cum ſeq. Ratio, n.5. cum ſeq.

. . Eius pœna multiplicatur, multiplicatis delinquentibus, nec inſolidum exigitur, nu.68. pag.270.

Pœna extinguitur cum vna morte delinquentis, nec ab hæredibus exigitur, n.2. pag.344.

An id procedat in pœna pecuniaria, nu.10. cum ſeq.

Quanàm delicta poſſint tranſactione ſopiri. Vid. in verb. Tranſactio.

Delinquens.

Delinquens in territorio meo, ſi capiatur extrà meum territorium, tanquam offenſus poſſum proſequi iniuriam, & ipſius petere remiſſionem, quamuis bannitus ſit, nu.18.p.352.

Si delinquat in territorio Regis noſtri, & capiatur in ditione alterius dominantis, quamuis ſit bannitus, eſt remittendus Iuriſdictioni loci delicti, n.6. cum ſeq. pag.357. Vid. in verb. Bannitus, & in verb. Captus.

Delinquentem, qui comitatur, vel occultat, aut hoſpitio accipit, ſi fugere faciat, aut viam demonſtret, particeps, & conſcius delicti præſumitur, n.13. pag.361.

De-

Depoſitio.

Depoſitio principalis ſiuè teſtium facta coram Actuario Regia Iuncta ex commiſſione ipſius Iuncta Commiſſarij valida eſt, nu.34.pag.377.

Deprædari.

Depradari non poſſunt bona eorum, qui tanquam hoſtes reputantur, n.3.p.446.
Bona quoque amicorum, qua vehuntur à naue inimica, & ſub vexillis hoſtilibus, nu.11.cum ſeq.& nu.23.pag.447.
Etiam bona Piratarum Chriſtianorum, nu.39.cum ſeq.p.448.
Etiam eorum, cum quibus ſolummodò amicitiam non habemus, n.46.p.449.
Sic etiam & bona confederatorum cum noſtro inimico, nu.47.
Etiam ſi nauis inimica vi ventorum, & non voluntariè Regnum hoc appuliſſet, n.48.cum ſeq.Contr.n.51.cum ſeq.
Quod in hoc caſu applicentur bona in beneficium fiſci, deciſum per Reg.Camer. nu.136.pag.459.
Bona quoque Iudaeorum, & hahreorum poſſunt depradari, & confiſcari, nu.57. pag.450.
Sed quo in loco, nu.99.p.455. Nunquid in Mari Adriatico, n.137.p.459.
An in alieno territorio non hoſtili, n.100. pag.455.
Poſſunt pradari, & applicari in beneficium capientium. ſi territorium ſit Principis inimici depradantium, n.119.p.457.
Quid ſi nec amicus, nec inimicus ſit, n.121. Vid. in verb.Prada.

Deputati.

Deputati Capitulorũ inſtruere debẽt lites nomine Ciuitatis, n.91.p.513. Capita circà eorũ authoritatẽ referũtur, n.86.p.512.
Compatibile eſt eorum munus cum officio Electatus, n.33.p.543.

Determinatio.

Determinatio vnica, plura reſpiciens, omnia aequaliter debet determinare, maximè in caſibus aequiparatis, n.130.p.334.

Didacus.

Dom. D.Didacus de Soria Marchio Criſpani, & Reg.Conſ.laudatur, n.62.in fin.p.14.

Dietæ.

Dieta Commiſſariorum, ad capiendas informationes deſtinatorum, in cauſis criminalibus, ſolui non debent ab inquiſitis, niſi fuerint condemnati, n.117.p.385.
Quid ſeruetur in inquiſitis de contrabannis, n.118.
Poteſt diſponi per Proregem, vt ſoluantur per inquiſitum, & ita ſeruatum, n.119.
Sed hodiè quid ſeruitur ſtantibus liter. S.M.nu.12.pag.566.

Dignior, & Dignitas.

Dignior is eſt, qui tempore electionis in dignitate conſtitutus eſt, n.39. p.78.
Dignitas Magiſtratus, vid.in verb.Magiſtratus.
. . Prior labore quaſita, ſuperueniente ſecunda, non perit, ſed augetur, nu.12. verſ. Quoniam, pag.65.
. . Repetita illam non auget, ſed merita tantùm comprobat, n.33.p.77.
. . Semel dimiſſa, nùm proſit ad illam iterum conſequendam, n.34.
Dignitate maiori refulgens, cateros etiam tempore anteriores pracellit, n 29.p.35.
Dignitatem habentes cum adminiſtratione, praeferuntur eandem habentibus ſine illa, nu.8. p.37.
Si ſint duo dignitatis aequalis, quorũ vnus interueniat in conſeſſu vti Iudex, alter verò vti Aduocatus ex ordine Sua Excellent. vter erit anteferendus, nu. 33. p.72. & n.34.p.73. Quid obſeruatum, nu.35.
Dignitatum, & prioratum duplex eſt Ordo, maioritatis, ſcilicet, temporis, & vter potior ſit, n.27.cum ſeq.pag.35.

Dirictus.

Dirictus non venit ex delicto, & ſub indulgentia nõ comprehenditur, n.90.p 331.
Inter dirictus connumeratur quoque ius tracta, nu.93.

Diuiſio.

Diuiſio feudi deſtruit familia dignitatem memoriamque eiuſdem, & vniuerſa patrimonia, nu.8. p 235.
Nec eſt ſimplex alienatio, ſed deſtructio, nu. 14.
An in illa poſſit Prorex aſſentiri. Vid. in verb. Prorex.

Dohanerius.

Dohanerius Reg.Dohana Menepecudum Apulea ad beneplacitum S.M. eligitur; Cateri verò Officiales Regnicola tantùm eſſe debent, nu.37.p.13.
Et quid de Dohanerys, Credenzerijs alijſque Officialibus omnium aliarum dohanarum, n.39.

Doloſus, & Dolus.

Doloſus praſumitur, qui facit, quod ſibi eſt prohibitum, n.19. p.305.

Do-

Digitized by Google

Dolum arguunt expreſſio falſarum qualitatum, & mendacia, in obtinendis expeditionibus: & etiam ſimulatio falſi procuratoris, nu.17.cum ſeq. pag.ead.
Ex quibus excludatur dolus, num. 56. pag. 309.

Domicilium.

Domicilia duo ſi quis habeat, vno electo ad magiſtratum gerendum, non poteſt ad alterum redire, nu.61. p.14.
Quid dicendum in alijs Officialibus minoribus, nu.63.

Dominus.

Dominos poſſe contributionem ponere ſuper Vaſſallis, habetur ex Sac.Scriptura, & iure ciuili ſancitur, n.43.pag.96.
Nauis ex crimine, à Magiſtro perpetrato, non venit ſtatuti pœnis plectendus, n.2. cum ſeq.pag.176. Contr.n.7.& n.11.& nu.12.pag.277.
Hodie ex conſuetudine, in omnibus Prouincijs vigente Dominus nauis ex illicita extractione facta per Magiſtrum, nauem amittit, n.25.p.278.
Deciſ.Reg.Iuncta Contrabannorum, n.29.
Pro familia delictis tenetur, quoties illam ad peculiare propoſuit negotium, nu.10. pag.276.
Recipiens Canonem ab emphiteuta, eumq; moroſum non expellens poſt caducitatem commiſſam, eam remiſiſſe cenſetur, n.36. p.557.
Si Canonem recipiat à nouo Emptore emphiteuſis, videtur approbare contractũ, remiſiſſe laudemium, & conſenſum praſtitiſſe nouo emphiteuta, n.37.

Domus.

Domo in propria, quilibet maior eſt quouis extraneo, n.29.p.52.

Donatio.

Donatio feudi ſi fiat inter viuos ſecundogenito, nullum requirit conſenſum primogeniti, n.191.verſ.Scire, & n.193. p.230.

Donatiuum.

Donatiuum praſtare Regi, an teneatur Ciuitas Neapolitana, & Regnum. Vid.Neap. Ciuitas.
Regnantibus indifferenter fiunt in Sicilia, Anglia, Gallia, Hiſpania, Belgica, Indijs, & in Statibus Eccleſia, num.32. pag.492.
Hodie non dicũtur voluntaria, ſed neceſſaria ſunt, n 33. & n.139.p.502.
Binis annis fieri debent, nu.34. Et in principio cuiuslibet biennij, n.35.
In Sicilia ſingulis triennijs fiunt donatiua, n.38.
In quibus caſibus Ciuitas, & Regnum compellatur ad donandum Regi à num. 41. pag.493. & à n.50. p.494. & à nu.68. pag.495.
In caſibus, in quibus Ciuitas, & Regnum, tenetur ad donatiuum, poteſt imponi datium, vt ex capitalis ſoluatur ſumma donata, n.83.p.496.
Praxis refertur, qua hodiè ſeruatur, dùm donatiua diſponuntur. n.86.
Et praxis, quæ ſeruatur à Regno, num.87. pag. 497.
An debent accedere Barones tempòre, quo de donatiuo tractatur, n.89.
An teneantur Pralati, & caterì Eccleſiaſtici feuda poſſidentes n.92. Vid.in verb. Barones.
In donatiuis an maior pars praiudicet minori, n.94.cum ſeq. p.498.
In illis peragendis nemo immunitate, vel exemptione aliqua gaudet, n.99.
Et ità pluries declarauit Reg.Cam. contrà Ciuitatem Caſtri Maris de Stabia, & contrà Ciuitatem Tarenti, n.100.
Quid ſi concurreret praſcriptio, n.102.
An rata exempta cadat in damnum fiſci, vel Regni, n.105.
Vniuerſitates ſi ſint impotentes Barones, tenentur ſolueri ratam illam, nu. 106. pag.499.
Eccleſiaſtici nùm contribuere teneantur, n.108. Negatur, ſed affirmatiuè nu.109. & n.112.cum ſeq. & nu. 116. cum ſeq. pag.500.
An contribuere teneantur Barones Regni, n.122.cum ſeq.
Donatiuum à Ciuitate & Regno nemini fiat prater Regi, ſed non Proregi, nu. 135. cum ſeq. p.501.

Dux.

D.Dux Cirifalci commendatur, n.11.p.471.
Dux Claſſis portionem prada illius, qui captum fuerit ab alijs, qui proprijs ſumptibus naues armauerint, an habere debeat, nu.123. p.438.
Dux Oſſuna quatuor triremes in Regno conſtruxit, quas deindè vendidit R.Curia, nu.43. pag.145.
Proconſiliarios, & Propraſidentes creauit, qui fuerunt ſublati per D.Card.Borgia ordine S.M. n.63. p.146.

E

Eccleſia.

Eccleſia, & Collegij Sancti Franciſci Xauerij Patrum Ieſuitarum fuit inhibita conſtructio ordine Dom.Comitis de Caſtrillo Proregis,& quare,n.59.p.117.
Prohibetur ædificari circum mœnia Neapolis,n.90. p.148.
Legatum, vel hæreditatem repudiare poteſt,abſq; authoritate Superioris.n.177. in med.p.228. Et ità decretum,nu.178.

Electi.

Electi Ciuitatis habent curam annonæ, n.1. & 2. pag.505.
Quodlibet Sedile eligit vnum, ſed Sedile Montaneæ duos, & quare,n.3.
Debent eſſe ſolliciti, ne extrahantur à Ciuitate frumenta, aliaque victualia,n.5. & 10.
Taxam pretij imponunt rebus comeſtibilibus, pœnaſque adijciunt,n.12.
Tranſgreſſores carceratos tradunt M.C.V. nu.13.
Pœnæ cedunt commodis Hoſpitalis Sanctiſſimæ Annunciatæ, nu. 14.
Circuire poſſunt Ciuitatem, viſitare ſubditos,non obtemperantes ordinibus emanatis pro annona,n.15.p.506.
Licentias expediunt pro vſu vbertatis, nu.16.
Poſſunt declarare nobiles, creare Conſules nationis Neapolitanæ, qui Proconſules creare poſſunt,nu.20.
Ciues allicere poſſunt, & priuilegijs Neapolitanorum Ciuium exornare,n.21.
Sed hodiè ſpectat ad Reg.Cam. n.22.
Cognoſcuut cauſas ſyndicatus Regentis, & Iudicem M.C. V. Curiæ Admirati, & aliorum Officialium,n.26.
Iudicant cauſas ſubditorum, & qui ſint, quibuſue cauſas prædictas committant, nu.27.& 28.
Exfractum decernunt ſtudentibus, & meretricibus à vicinis honoratis, n. 32. & nu.121.p.515.
Ipſis incumbit cura conſeruandi ſalutem, nu.35.p 507.
Retinent cymbam armatam pro cuſtodia portus, n.36.
Quinàm ex illis aſſiſtant, & recognoſcant naues, & bona ſuper illis onerata, n.37.
Litteras potentis expediunt ſalutem atteſtantes, nu.38.
Regimen Ciuitatis tribuitur tempore peſtis,nu.39.& 40. Et ità obſeruatum de anno 1656.n.59 pag.508.
Reſcriptum Domini Proregis circà deputationem ſalutis refertur,n.61.p.509.
Fuit Deputatis reuocata,& conceſſa M.C.V. nu.64.
Reſcriptum Dom. Proregis, nu.65. Et quæ mandauit obſeruanda, nu. 66. pag.510.
Eorum Tribunal regitur in Ædibus Sancti Laurentij, n 41.p.507.
Licèt ſeptem ſint, ſex tamen voces componunt,n.44.
Eorum Tribunal eſt inſigne, & quare, nu.47.
An repræſentare cenſeantur Ciuitatem noſtram,affirmatiuè,n.71.p.511. Negatiuè,n.77.cumſeq.p.512.
Nunquam Ciuitatem præiudicant, n.79.
Illis eſt vetitum litteras ſcribere S.Maieſtati,n.85.
Referuntur capita concernentia authoritatem Electorum, nu.85.
Recuſare an poſſint magiſtratus, vt ſuſpectos, nu.87. cum ſeq.p.513. Negatiuè deciſ. in Collat.Conſ.n.90.
Nequeunt lites Ciuitatis inſtruere, ſed hoc attinet ad Deputatos capitulorũ, n. 91.
Nec recuſare valent Iudicem nomine Ciuitatis,n.92.ver. Quæ de re.
Platea Papularis alijs exornatur facultatibus, & quæ ius reddit venditoribus rerum comeſtibilium, n.109. p.514.
Leges pro bono regimine Plateæ Popularis promulgat, n. 110.
Pœnas pecuniarias præſcribit, tranſgreſſores damnat, reuenditores punit,ac emẽtes frumenta per 25. milliaria circà Ciuitatem pro illis reuendendis in hac Ciuitate punit,n.112.
Prouidet Ciuitatem de omnibus rebus comeſtibilibus, nu.113.
Conſules creat omnium artium ſibi ſubditarum,n.114.
Tempore belli congregat omnes Ciues aptos ad arma, & in Tribunos ſcindit, conſulto tamen Prorege, n. 118. p.515.
Quorum ipſe eſt Dux, nu.119. Et ità obſeruatum, n.120.
Antiquitus ſimul cum Electis nobilibus creabat Notarios,n.122.
Simul cum duobus Electis nobilibus valet circuire Ciuitatem, & viſitare venden-

tes bona comeſtibilia, aliaque ad vbertatem ſpectantia, nu. 123.

.. Si non interfuerit, quando quatuor nobilium interuentus expoſcitur, nu. 124. *Vid. in verb. Platea Popularis.*

Tempore Dom. Comit. Ognatta fuerunt reuocata edicta, ſeu banna ab Electis praſcripta, pœnas corporales cōminantia, & ordinatum, vt deinceps non ſe intromitterent in iuriſdictione criminali, n. 14. *p.* 520.

.. Allegauerunt ſtetiſſe, & ſtare in quaſi poſſeſſione pacifica iuriſdictionis criminalis, petieruntque terminum ad probandum incumbentia, nu. 15.

Fuerunt dati adiuncti ad nu. 18. *ex Cœtu Sac. Conſ. & R. Cam. n.* 17.

Expenduntur iura Electorum, nu. 20. *cum ſeq.* 521.

Expenduntur iura fiſci contra Dominos Electos, nu. 31. *& per totum, pag.* 522. *&* 923.

Cauſa indeciſa extat, nu. 60. *p.* 524.

Electio.

Electiones Platearum, vt effectum ſortiantur, omni nullitatis labe carere debent, nu. 1. *p.* 540.

Earum nullitates à Sac. Conſ. cognoſcuntur, n. 2.

Nulla redditur Electio, ſi perſona vocanda, non fuerit vocata, n. 4.

Adhuc nulla eſt, ſi aliqui ex Electoribus diſcedant, quamuis maior pars compleat electionem, n. 5. *p.* 541.

Vel ſi vnus ex Electoribus interſit, qui domi mandato pœnali pro certo delicto erat detemptus, n. 6.

Vel ſi alicui ex nobilibus denegetur ingreſſus, n. 8.

Vel ſi tempore electionis non ſit praſtitum iuramentum de non nominando perſonam, qua officium procurauit, nu. 14. *& ità diſceptatum, n.* 24. *p.* 542.

A quibus exigatur hoc iuramentum, & quando, n. 27.

Huic nullitati renunciari non poteſt, n. 18. *pag.* 541.

Erit quoque nulla, ſi nominatus ad Electatum noſtra Ciuitatis, actualiter exerceat officium Deputationis, nu. 20. *p.* 542. *Contr. deciſum per Sac. Conſil. nu.* 38.

Ementes, & Emptor.

Ementes pulnerem, & pirium cauſa extrahendi extrà regnum, qua pœna plectantur, nu. 25. *pag.* 293.

Emptor feudi, aut Caſalis diſmembrati, ſi fuerit à ſucceſſore in Baronia conuentus iure reintegrandi, poteſt ab Actore nedùm pretium, quod impendidit, ſed etiā intereſſe petere, & relaxare feudum vna cum fructibus, n. 102. *p.* 245.

Emolumenta.

Emolumenta officij ſoluere deduci an, & quando poſſint in pactum ſine Regio aſſenſu, n. 40. *&* 42. *p.* 548. *& n.* 43. *p.* 549.

.. Si diuidantur inter plures fratres, quorum is delinquat, in cuius capite ſtat officium, an cateri admitti poſſint ad tranſactionem pro culpis à fratre commiſſis, n. 62. *p.* 550. *& n.* 63. *cum ſeq. p.* 651.

Emphiteuta.

Emphiteuta ſi rem alienet abſque Domini cōſenſu, & Dominus ab emptore recipiat Canonem, videtur approbare contractum, & laudemium remittere, nu. 37. *pag.* 557. *Vid. in verb. Dominus.*

Epiſcopus.

Epiſcopus interueniens vti Canonicus, ſedere debet in loco canonicali, ſed immediatè poſt Decanum, nu. 38. *pag.* 49.

.. In propria Diœceſi maior eſt Archiepiſcopo, eumque punire poterit, ſi delinquat in Diœceſi Epiſcopi. n. 30. *cum ſeq. p.* 52.

.. Loca pia à laicis gubernata, & Regia iuriſdictioni immediatè ſubiecta viſitare non poteſt: Nec eorum computa recognoſcere, n. 94. *cum ſeq. p.* 99. *& n* 96. *p.* 100.

An id competat Proregi, nu. 97.

Vel ſit attendenda forma fundationis, nu. 98.

Euellens.

Euellens ab Officialium manibus res interceptas, an eiſdem ſubijciatur pœnis, quibus, & principalis, n. 1. *&* 2. *pag.* 360. *& nu.* 11. *p.* 361. *Deciſum in Reg. Iuncta, n.* 21. *p.* 362.

Exceptio.

Exceptio eſſe debet de regula, n. 134. *p.* 334.

Et eiuſdem natura, & qualitatis, nu. 180. *pag.* 339.

Extractio, Extrahens, & Extrahere.

Extractio auri, & argenti, tàm laborati, quā infecti à Regno, Regijs Sanctionibus interdicitur, & ſub qua pœna, num. 20. *pag.* 274.

.. Frugum, & cunctorum victualium pracipuè frumenti arduum eſt crimen, & aqui-

*æquiparatur læſæ Maieſtatis delicto, n.1.pag.*260. *Ratio,n.*2.
*Rigoroſè à Iuſtiniano coercetur,n.*4.*p.*261.
*Capitalibus pœnis ſubijcitur in toto Orbe, & in Alma Vrbe, nu.*5.
*Et quanàm pœna in Regno noſtro,n.*6.
*Habet omnia ſpecialia delicti occulti,n.*26. *pag.*265.
*Probatur teſtibus ſingularibus, & per coniecturas, & præſumptiones, nu.*27.*cum ſeq.*
*Et etiam per famulos Curiæ, & cuſtodes paſſus alicuius, nu.*13. *cum ſeq.& nu.* 17. *pag.*264.
*Eſt de exceptuatis, & regulatur ad inſtar raptus,n.*45 *cum ſeq.p.*268.
*Includuntur etiam minores in hoc crimine,nu.*47.
*Pecuniarum à Regno, periculoſa eſt publicæ incolumitati, & iure communi prohibita, n.*1.*p.*386.
*Iure noſtro municipali atrociſſimis ſubijcitur pœnis,nu.*2.*p.*387.
*Non merentur extrahentes generalem abolitionem,n.*3.
*Quid ſi extrahant monetas exteras, n.*4.
*Vel ſi extrahant pro ſumptibus in itinere, nu.*5. *cum ſeq.& n.*10.*cum ſeq.*
*An requiratur licentia Reg.Cam.& debeat pecunia eſſe in parua quantitate, n.*12.
*Si fiat per mare, commiſſa dicitur ſtatim, ac aurum,argentum,vel moneta immiſſa ſunt in nauigia, n.*14.*p.*388. *Decretum Reg.Iunct.nu.*19.
Illam ordinantes, vel deferentes cum eorũ nauibus, qua pœna plectantur, nu. 14. *pag.*292.
*Illamque promittentes ſi ſint Officiales,vel Conſocij,n.*15.
Extrahendi facultate, vid.in verb.Licentia.
*Extrahens ſericum,qua pœna mulctetur,n.*8. *pag.*292.*& n* 8.*cum ſeq.pag.*261.*& nu.* 120.*p.*302.
Qua pœna ſi extrahat oleum, num. 9. *& nu.*123.
*Quaně ſi frumentum, nu.*12.
*In Reg. Iuncta ſemper extra ordinem punitur,nu.*82. *p.* 380. *Et ità practicatum, n.*83.*cum ſeq. & n.*86.*cum ſeq.*381.
*Repertus in via cum equis, & mulis, antequam ad locum perueniat an,& quando dicatur ſtatuto contraueniſſe, nu.*34. *p.*266.
*Quid ſi fuerit repertus prope fines territorij Regni, vel extrà viam vſitatam, nu.*38.
*An & quando excuſetur, ſi dixerit ſe ad propriam domum redire,n.*39.
*Si frumentum extrahens, reperiatur in via, antequam ad locum prohibitum fuerit ingreſſus, & neget, quod extrà territorium erat portaturus, quæ nam ſint conſideranda,n.*21.*p.*306.
Si ſit prohibitus extrahere frumentum,an poſſit extrahere farinam, nu. 64. *cum ſeq. p.*269.
*Si reperiatur in itinere cum rebus aſportari prohibitis in flagranti abſque licentia, & debitis expeditionibus, quid ſeruetur de ſtylo Reg.Cam.n.*97.*p.*382.
Quando præcedere debeat citatio ad dicendam cauſam, quare non debeant bona declarari intercepta, ibid.ver. Nihilominus.
Quid ſeruetur in Reg. Iuncta Contrabannorum, n. 99. *pag.*383. *Eius decreta, n.*101. *cum ſeq.*
*Pecunias, & frumentum, aut alias res vetitas extrà Regnum, ſi citatus non comparuerit, poteſt contrà ipſum ad excuſationem pœnæ inflectæ procedi, nu.*41. *p.*267.*Decret.Reg.Iunct. n.*42.*cum ſeq.*
*Si extrahat res prohibitas, ſimul, & licitas, an amittat quoque licitas, num.*1. *cum ſeq.p.*271.
*Habens licentiam extrahendi centum dolia vini, mille libras ſerici,&c. ſi vltra extrahat, an ſolùm quantitas excedens incidat in commiſſum, nu.*12.*p.*272.
Extrahentes ſi exteri ſint, fiunt de foro Iudicis, vbi extractionem commiſerunt, nu. 16.*p.*352.
*Secundum quas leges puniendi ſint,nu.*17.
*Qua pœna puniantur extrahentes arma à Regno,n.*7.*p.*261.
*Vel ſi extrahant puluerem,pirium,ſalinitrum,&c.n.*8.*cum ſeq.& n.*24. *p.*293.
*Vel ſi panem extrahant ab hac Ciuitate, nu,*10.*& n.*30.*p.*293.
*Siue equos,& pullos, nu.*11. *& cætera animalia, n.*16.*& nu.*13. *pag.*292. *& n.*28. *pag.* 293.
*Vel ſi aurum, argentum, monetas aureas, vel argenteas in hoc Regno, ſiue Hiſpania ſignatas, vel arma, ferra, &c. & quid ſi vendantur infidelibus,n.*12.*cum ſeq. pag.* 261. *Item ſi extrahant gem-*

mas, nu.16.& nu.20. cum ſeq. pag.292.

Qua pœna puniantur Officiales negligentes in procedendo contra extrahentes, nu.31.p.293.

Quando hoc delictum dicatur cõſumatum, nu. 32.

Qua denique pœna puniantur extrahentes linum natum in Regno, per extra Regnum, nu.33.

Extrahere liberè poſſunt Mercatores à Regno pecuniam peruentam ex venditione pecudum, Caſtratorum, Caſei, lanæ ex pecudibus immiſſis in Dohana Apuleæ ab extra Regno, nu.12. p.312.

Extraneus.

Extraneo hærede inſtituto in feudalibus abſque Regis aſſenſu, adhuc proximus ſuccesſor ſuccedit, teſtamento, non obſtante, n.4. p.202.

Quis nàm dicatur extraneus, & an Prorex valeat aſſentiri, ibidem.

Exules.

Exules, & foraſciti ſi peruenerint ad manus Curiæ, non eſt opus nouo proceſſu, ſed facta recognitione perſonæ, ad ſupplicium damnantur, n.65.p.397.

Quinàm terminus dari debeat in praxi, nu.66.

Quando capi poſſint, & eorum conſanguinei cogantur exſtractare. Vid. Commiſſarius Campaneæ.

. . Si ſint in fortijs, procedi poteſt modo militari, leuato velo, ac ſolemnitatibus ordinarij iudicij prætermiſſis ad effectum illos puniendi pœna mortis, n.32.p.395.

Quo tempore fuit inſtituta Reg. Iuncta exulum, nu.118. p.402.

F

Facultas.

FAcultas ſeruiendi per ſubſtitutum, Regiã expoſcit indulgentiam, nu.19.cum ſeq. pag. 31.

An poſſit Dominus Prorex hanc dare facultatem, nu.21. pag 32. Cætera, vid. in verb. licentia.

Falſum.

Falſum non dicitur, quod primordio iuuatur veritatis, nu.43.p.308.

Quot requirantur in hoc crimine, n.38.

Famuli.

Famuli Curiæ ſunt idonei teſtes in extractionis crimine; licet alibi repellendi ſint, nu.13. cum ſeq. pag. 264.

Ægrotis debetur ſalarium, n.19.p.124.

Farina.

Farinam, vel triticum, aut panem intraeuntes in Ciuitatem, gabella non ſoluta, quibus teneantur pœnis, num.34. pag. 243.

An debeat confiſcari Currus, nauis, vel equus illam portantes, n.4.p.271.

Fœlix.

Dominus D. Fœlix Lanzina, y Ulloa Præſes Sac. Conſilij laudibus extollitur, nu.62. pag.310.

Ferdinandus.

Dom. D. Ferdinandus Moſcoſſo Reg. Conſil. & Proregens M.C. laudatur, n.2.p.565.

Feudalia.

Feudalia bona in commercio noſtro non ſunt, & diſtrahi prohibentur, nu.1. pag.149. ſub nullitate actus, n.2. p.150.

Et quid ſi accederet conſenſus Proregis, nu.3.

Omnes contractationes ſunt prohibitæ abſque Regis aſſenſu, etiam vnius gallinæ, nu.147.p.225.

. . Diſpoſitio facta à matre in beneficium ſecundogeniti cum conſenſu primogeniti, ſed abſque Regis aſſenſu non ſubſiſtit, nu.157.p.226.

. . Obligata cenſentur tãtummodò in defectum allodialium, ſeù burgenſaticorum. & quando allodialia pro ſatisfactione æris alieni non ſufficerent, Regio beneplacito contracti, nu.58.pag.259.

Feudatarius.

Feudatarius alteri ius in rem ſuper feudo cõſtituere non valet, præcipuè ſeruitutem, eiuſq; dominij conditionem deteriorem facere, diuidendo feudum in duas perſonas, n.6.p.191.

. . De feudo diſponere non poteſt alio modo, quam in inueſtitura deſignato, num.9. pag. 203.

Grauamen imponere nequit ſuper feudo, num.10.

Limita cum Regis aſſenſu, nu.11.

. . De fructibus feudi diſponere poteſt abſque conſenſu Domini, nu.14.p.204.

Valet diſpoſitio, vt de fructibus feudi fiat multiplicum ad certum tempus in beneficium hæredis, nu.27.p.205.

. . Filium inſtituendo in feudo nouo grauare poteſt, eiuſque hæredes, & ſucceſſores, vt ordinarios feudi fructus inter fratres,

Digitized by Google

rres, eorumque heredes, & ſucceſſores æqualiter diuidat, n.29. cum ſeq. p.206. Contr. nu.34. Ratio, n.35. cum ſeq.

.. *In feudo hæreditario poteſt ſucceſſorem grauare, vſque ad concurrentem valorem eiuſdem feudi, n.37. pag.207. & nu.44. pag.208. & n.103. cum ſeq. pag.217.*

.. *Tenetur ad omnia defuncti onera vſque ad concurrentem feudi valorem, etiam ſi inuentarium confeciſſet, n.39. p.207.*

Quamuis ſuccederet contrà voluntatem defuncti, n.40.

.. *Grauare an poſſit hæredem vltrà feudi valorem, n.41.*

Subſtineatur ne diſpoſitio pro feudi valore facta in fraudem legitimum ſucceſſorem, nu.42.

Procedant ne ſupradicta reſpectu Collateralium, non verò reſpectu filiorum, n.45. p.208.

Quid dicendum in feudo ex pacto, & prouidentia, an poſſit hæredem grauare vſque ad eius valorem, affirmatiuè, nu.51. Contrarium ſine aſſenſu Domini, nec etiam quid minimum, n.53. Nec pro anima, n.54. Ratio, n.55. p.209.

.. *Ordinare non poteſt vt is, cui annuam præſtationem ex fructibus feudi reliquit, donec ſibi ſoluatur, poſſit feudi poſſeſſionem ingredi, illudque retinere, nu. 64. pag.211. Contr. n.70. cum ſeq. p.212. & n.85. cum ſeq. p.214.*

.. *Nec mandare poteſt, vt pro pecunia legata feudum pignoretur, n.67. p.211.*

An requiratur nouus conſenſus hæredis, n.92. cum ſeq. p.215.

Debeat ne eſſe ſpecificus, vel ſufficiat generalis, n.106. p.217.

Nullus conſenſus requiritur, ſi diſpoſitio dirigatur in beneficium Domini directi, n.107.

.. *Poteſt filium ſecundogenitum in feudalibus hæredem inſtituere ſine Regis aſſenſu cum conſenſu primogeniti, num.137. pag.224. Contrarium, nu.146. pag.225. Ratio, n.147. cum ſeq.*

Quid dicendum in feudo ex pacto, & prouidentia, an ſufficiat aſſenſus Proregis, nu.32. p.178. & n.35. p.179.

An ſuper conſenſu primogeniti requiratur aſſenſus Domini, n.44. & n.146. p.225.

An ſufficiat conſenſus tacitus primogeniti, nu.45. p.180.

Quid in donatione inter viuos, nu.47. Ratio, nu. 48. cum ſeq. Deciſum, num.54. pag.182.

Maioratus fundare an poſſit in feudo. Vid. in ver. Barones.

.. *Super feudis nequit imponere fideicommiſſum ſine aſſenſu, etiam in beneficium contemplatorum in inueſtitura: nec prohibere eiuſdem alienationem, licet ſit ad finem conſeruandi in familia, nu. 194. pag. 230.*

Quid dicendum approbato teſtamento per filium, vel ſucceſſorem, ibid. in fin. & nu.145.

.. *Sine Regis aſſenſu alienare nequit membra, & corpora feudi, n.110. p.245.*

Et poteſt ipſum feudum, tanquam homo mutus prædictorum petere reintegrationem, n. 111.

De lege Hiſpaniæ, quod eſt præſcriptum in ſucceſſione feudorum, eſt ſeruandum in membris eorumdem, n.113.

.. *Si maſculum remotiorem in feudis inſtitueret hæredem, & fœminas remotiores ab eis excluderet, talis diſpoſitio ſubſiſtit ex gratia huic Ciuitati conceſſa, n.55. & 56. p.182.*

Quanàm requirantur in prædicta gratia, n.57. cum ſeq. p.183 & n.63. pag.184. Vid. in verb. Maſculus.

.. *Si vnicam habeat filiam, & nepotem ex fratre, ac fratrem tertiogenitū viuum, vtrum poſſit attenta hac gratia hunc fratrem tertiogenitum hæredem inſtituere, nu.64.*

.. *Si maſculum habeat, & fœminam, an valeat vigore huius gratiæ diſponere, vt maſculo decedente ſine liberis, ſuccedat alius maſculus de ipſius familia in gradu ſucceſſibili, n.65. cum ſeq. p.185. & n.67. cum ſeq. p.186.*

Vigore prædicta gratiæ in feudis nouis pro ſe, & hæredibus ex corpore conceſſis, poteſt filiam fœminam excludere, & fratrem admittere, nu.72. cum ſeq.

In quibus feudis id procedat, n.74.

Feudum.

Feuda omnia iure longobardorum diuidua ſunt, niſi ſint titulata, nu.1. cum duob. ſeq. p.234.

Sed contrarium de iure francorum, quod eſt vtrique Regno Siciliæ commune, n.4. cum ſeq. p.235.

Quare eſt vetita feudorum diuiſio, n. 8. & nu.10. cum ſeq.

Effi-

Efficiuntur de pluribus vnum, & plura de vno, deſtinatione Regis, n.20. p.236.

Inæqualiter diuidi non poſſunt inter filios, in quibus viuitur iure longobardorum, nu.129. p.247.

Iure communi, feudorum conceſſiones ad libitum poterant reuocari, nu.9. cum ſeq. pag. 249.

Poſteà introductum, vt vſque ad mortem durarent, n.14.

Deindè, vt ad filios peruenirent, ibidem.

Quanàm erant feuda temporalia, n.16.

Et vtrum extinguebantur morte Regis, ſi ad eius beneplacitum concedebantur, nu. 17. cum ſeq.

Feudi alienatio in duos, vel tres, aut plures inſolidum, vel pro parte, retento vſufructu, aut dominio, nulla eſt, nec Prorex valet conſentire, n.1. & 2. pag.190. Contr. n.7. p.191.

Non indiget aſſenſu, ſi alienans reſeruauit ſibi aliquam annuam percepsionem de fructibus feudi, n.9. Contrarium, n.15. p.192.

Differunt inter ſe alienare feudum retento vſufructu, vel reſeruatis fructibus, n.18.

Conſtitutus dicitur vſusfructus, ſi feudatarius reſeruauit ſibi omnes fructus, & redditus terræ, n.21.

Potiſſimum ſi fuerit reſeruata facultas liberè diſponendi de fructibus prædictis, n.22. p.193.

Alienatio ſi ſit ex pacto, & prouidentia, vltra conſenſum Domini, requirit beneplacitum cæterorum, qui vocati ſunt in inueſtitura, n.13. p.204.

Secus in diſtractione fructuum, nu.14. Ratio, nu.19.

Diſmembratio quotuplex ſit, n.126. p.247.

Diſpoſitione facta in maſculum proximiorem, dicitur impleta litera Reg. Sanctionis Pragm.31. de feud. Adeò quod ſi moriatur, deindè maſculus ſine liberis, non datur ſucceſſio in beneficium fratris, ſororis, & nepotis, in feudo empto vigore gratiæ huic Ciuitati elargitæ, n.80. cum ſeq. p.188. Contr. n.83.

Emptor licet ſimulatus dicitur Baro, & vt Baro in parlamentis concurrere debet, nu.82. p.213.

Æſtimatio debeatur legato feudo ſine aſſenſu, n.50. cum ſeq. p.196.

Quid in feudo donato abſque aſſenſu, ibid.

Quid in donatione contemplatione matrimonij, n.55. ver. Tamen, & nu.56. cum ſeq. p.197. & n.198. cum ſeq. 231.

Quid ſi conſtet de voluntate diſponentis, vt legatarius habeat æſtimationem, nu. 199. ver. Nihilominus, p.231.

Quid ſi ſucceſſor in feudalibus acceptauerit diſpoſita per defunctum, nu.200.

Si ſucceſſor in feudalibus diſpoſitionē factā ſuper feudis non emologauerit, an Rex habeat iuſtam cauſam denegandi aſſenſum contrahere volentibus, n.201.

Pars vnita cum corpore ipſius feudi, ſi concedatur cum aſſenſu, in quo non ſit ſpecifica mentio, quod volunt partes feudū conſtituere planum, remanet in priſtina natura feudi quaternati, n.49. pag.238.

Et quid adiecta clauſula, dummodò non fiat feudorum diuiſio, vel feudi natura in aliquo non mutata, n.54. p.239.

Poſſeſſore ſimplici, ſiue detentore defuncto, eius hæres prætendens nanciſci illius poſſeſſionem, ſiuè tenutam, neceſſe non habet ſe oſtendere legitimum hæredem, & immediatum ſucceſſorem, num. 72. pag.212.

Quaternati cognitio, ad quem ſpectet, nu. 117. p.246.

Refutatio per contractum inter viuos in proximè, & immediatè ſucceſſurum ſine aſſenſu; an, & quando valeat, num. 25. pag. 193.

Quid ſi fiat cum reſeruatione aliquorum fructuum, nu.26.

Vel retento vſufructu formali, nu. 27. & n.28. cum ſeq. p.194.

Quid in Regno noſtro attenta gratia huic Ciuitati elargita, n.35. & n.37. p.195.

Vigore dictæ gratiæ ſi fiat ex nunc pro tūc ſecuta morte refutantis, non datur deuolutio feudi ex delicto ſuperueniente refutantis, n.42.

Si fiat contemplatione matrimonij, adiecta clauſula, ex nunc pro tunc, ſecuta &c. non vitiatur, licet aſſenſus Proregis nō fuerit obtentus, n.43. Et ità iudicatum, nu.44.

Tenuta legari poteſt ſine aſſenſu, donec quantitas legata præſtetur, n.85. cum ſeq. p.214.

Feudum alienari nequit cum aſſenſu Proregis, feudatario carente legitimo ſucceſſore, n.1. p.156.

Etiam poteſt Rex denegare aſſenſum, nu. 3.

Dici-

.. *Dicitur Vniuerſitas, & habet bona diuerſæ natura,n.116.& n.121.p.246.*
Hoc tamen non præſumitur,ſed debet oſtendi,d.nu.121.
.. *Erectum,& formatum, quot annorum ſpatio inter priuatos præſcribatur, nu.72. pag. 241.*
Quotuè pars demanialis feudi, vel Baronia, n. 73.
.. *Excadentiale non præſumitur, nec ſolitum concedi, nu.68. p.240.*
.. *Ex pacto, & prouidentia non dicitur corpus hæreditarium.ſed quid ſeparatum ab hæreditate,nu.56.p.210.*
Et ſufficit, quod ſucceſſor ſit filius, vel deſcendens, licèt non ſit hæres,n.57.
.. *Ex pacto, & prouidentia ſi ſit nouum, poteſt ab acquirente alienari inuito filio, nu.98.p.170. Contr.n.12.p.203.*
.. *In dotem dari non poteſt ſine aſſenſu, ſed ſi datum fuerit, æſtimatio debetur,nu.61. pag.197.*
.. *Martini ſi Titio Rex conceſſerit, putans Martinum eſſe mortuum: illud non debetur, ſi viuat Martinus, licèt poſt conceſſionem deceſſerit, n.32. p.7.*
.. *Obligatum ſi non ſit Creditorè, licet denegetur ei immiſſio ſuper corpore feudi, obtinere poterit immiſſionem ſuper commoditate percipiendi fructus,ſiue redditus, & prouentus feudi,nu.74.p.212.& n.75.cum ſeq.p.213.*
.. *Planum,& de tabula non dicitur ex ſubinfeudatione facta à Barone cum Regio aſſenſu, adiecta in eo clauſula,* fidelitate tamen noſtra, feudalique ſeruitio, & adoha ſemper ſalua,*n.57.p.239.*
.. *Qui emere curauit ſub nomine alterius,ſed propria pecunia, non eſt reputandus pro Domino, nec dicitur Baro.n.80. p.213.*
Nec vaſſallos cogere ad præſtanda adiutoria pro filiabus, & ſororibus maritandis, nu.81.
.. *Vendi ſi contingerit ad creditorũ inſtantiam, in quorum beneficium fuit hypothecatum à carente ſucceſſore, illis ſatisfactis, quod ſupereſt, applicandum eſt in emptionem loco feudi ſubiectam, n.94.p.169.*
.. *Vnitum Baronia alienari non poteſt, neque diſmembrari, ſine Regio aſſenſu, nu.15. p.235.& n.18.p.236.*

Fœmina.

Fœmina iure communi feudorum omninò incapax eſt ſucceſſione feudi,n.73.pag.212.

Fideicommiſſum.

Fideicommiſſum ſuper feudo non ſubſiſtit abſque Regio aſſenſu,n.8. p.202. & n.194. p.230.

Fideiuſſor.

Fideiuſſor datus de non offendendo an, & quando teneatur ad pœnã,capta ſolummodò informatione de offenſione, non tamen ſecuta contrà principalem condemnatione, n.119. ver.In Reg.Iuncta, p.402. & n.120.cum ſeq.p.403.
Refertur Praxis vigens in noſtris Tribunalibus,nu.130.p.404.
Quando committatur ſtipulatio fideiuſſoris de non offendendo: & quid requiratur,n.136.cum ſeq.
Æquius eſt citare principalem ad informandum ſuper contrauentione noua offenſa, nu.138. Decretum Regia Iuncta. nu.140.

Fides.

Fidem fallere, atque à promiſſis recedere poteſt Princeps ex iuſta cauſa, & pro bono pacis, n.34.p.468.

Filia,& Filius.

Filia, mortuo patre, contendens cum agnato, vtrum fundus in hæreditate remanſus ſit feudalis, vel allodialis, manutenenda eſt in poſſeſſione,controuerſia pendente, n.73.p.212.
Filios habere,& eſſe aptum ad illos procreandos paria ſunt,n.14. p.158.
Filius inſtitutus patris contemplatione. Vid. in verb. Datum.
.. *Primogenitus renuncians feudorum ſucceſſioni in patris manibus, contemplata perſona fratris ſecundogeniti, cenſetur à loco ſuo remotus, & fit locus ſequenti in gradu,n.180.cum ſeq.p.228.*
.. *Si in vita patris hæreditatem renunciauit, non ſibi præiudicauit poſt mortem illius in feudo,n.153.p.225.*
.. *Primogenitus, qui patri ſuccedit in officio, an teneatur conferre eum fratribus ſecundogenitis eius æſtimationem,nu.34. pag.21.*
Si deceſſerit, adhuc non adita patris hæreditate, vtrum officium ad Reg.Curiam deuoluatur, vel alteri hæredi defuncti acquiratur,n.37.p.22.

Fiſcus.

Fiſcus adeſſe poteſt in actu, quo examinantur teſtes,ad Rei defenſam,n.66.p.479.

Etiam

Etiam in cauſis appellationum, in Sac.Cõſilio vertentibus, nu.67.

Interuenire quoque debet in tortura Reorum, nu.68.

Interrogatoria dare eiſdem Reis, in tormentis exiſtentibus, nu.69.

Audiendus eſt in omnibus, n.71.

Etiam in cauſis recuſationum, n.73.

Non datur fiſco repulſa contrà teſtes, per inquiſitum productos, n.75.

Dat interrogatoria tempore receptionis teſtium, nu.76.

Eius eſt electio, in pœnis ſtatutarijs, alternatiuè inflictis.n.66.p.269.

.. *Patronus M.C.V. iuriſdictione caret, & præminentiam nullam habet, & ab eiuſdem Iudicibus præceditur, n.42.cum ſeq.p.59. Adducitur obſeruantia, n.46.*

Quem locum habebit, ſi in fiſci Patronum eligatur Iudex ipſius M.C.nu.47. Adducitur obſeruantia, n.48. Ratio ibid.verſ. Et nil mirum, & nu.49.pag.60. Refertur reſcriptum Suæ Excell..in cauſa quondam Octauij Piccolellæ, n.50. Alias practicatum, nu.51.

In ſubſcribendis mandatis pecuniarum fiſcalium præcedit omnes Iudices M.C. etiam ſi ex illis duo eſſent Regij Conſiliarij, n.52. Et ità obſeruatum in perſona Dom.Authoris, n.53.cum ſeq.

Eſt de corpore Sac.Conſilij: & in ſalario tractatur, vt vnus ex Regijs Conſiliarijs, etiam reſpectu augumenti, n.8.cum ſeq.p.62.

In Cappella Sac.Conſilij ipſo adſtante cum vno ex Conſiliarijs poteſt celebrari Miſſa, nu.11.

In Regno Siciliæ præcedit fiſci Patronum Regij Patrimonij, n.12.

An præcedat fiſci Patronum Reg.Cameræ, vel è contra, n.1.cum ſeq.p.61.& n.13.cum ſeq.p.62. Obſeruantia adducitur, n.25.cum ſeq.p.63.

Vter ſit dignior, nu.6.p.62.

.. *Patrimonialis poteſt proferre Iudicium nu.15.*

.. *Dicitur à Conſilijs Principis, & nomine Conſiliarij decoratur, nu.16.cum ſeq.*

Qui illum necauerit, pœna læſæ Maieſtatis tenetur, n.18.

.. *Regia Camera non præcellit Iudices M.C. Vicariæ, n.7.p.54. Ratio, nu.8.& nu.11. Etiam ſi accedat in Regia Iuncta, n.18. verſ.Accedat, pag.55.*

Nullam habet iuriſdictionem, nec ſub nomine Officialis complectitur, d.n.11.cum ſeq.

Foriudicari, Foriudicatio, & Foriudicatus.

Foriudicari in Regno, quis non poteſt, niſi pro crimine, in quo pœna mortis naturalis tantùm imponitur, n.107. p.384.

An, & quando in crimine extractionis, n.108.& n.113.

Terminus vnius anni expectatur, quo elapſo Reus ſit contumax, & poteſt foriudicari, d.n.108.

Sed in Reg.Iuncta Contrabannorum circulus vnius menſis ſufficit, n.109.

Ex diſpenſatione Principis poteſt quis foriudicari, anni circulo non expectato, nu.110.

Termino prædicto elapſo, expeditur citatio ad foriudicandum: & nedùm Reus, ſed & conſanguinei citantur, n.111.

Debitis incuſatis contumacijs proceditur ad ſententiam foriudicationis, quæ legitur per Cauſæ Commiſſarium, n.112.

Notatur forma ſententiæ foriudicationis in Reg.Iuncta in crimine extractionis, nu.114.

Quibus probationibus indigeat hæc ſententia, n.115.pag.385.

Ex quibus capitibus reddatur nulla: & vtrum ex iuriſdictionis defectu, n.141. p.405.& n.151.p.406.

Quid ſi citatus fuerit effectus contumax, nu.149.

Nulla redditur, ſi fiat à Gubernatore Regio, non autem à Iudice ordinario, d.n.149. Decretũ R.Iũctæ refertur, n.182.p.408.

Si Gubernator Regius procedat vigore delegationis, in citatione debet delegationis inſerere tenorem, d.n.149.p.405.

Sed fallit in Præſide Prouinciæ, num.172. pag.408.

In citatione ad informandum, & ad Capitula aſſecurare debet citatos à quibuſcũque alijs delictis, forſan per eos patratis, n.142.p.405.

Nulla redditur, ſi Nuncius referat, citationem executam domi, nec appareat, cui de domo fuerit notificata, nu.144. Vid. in verb. Nuncius.

Amici, & vicini non ſunt ſigillatim citandi, ſed ſat eſt per proclama, num.175. pag.408.

Nec omnes Agnati, & Cognati, ſed tantùm illi, quorum notitia habetur, n.176

Incerti, & abſentes citantur per Edictum, nu.177.

Tenetur Iudex reſcribere Vniuerſitati loci foriudicandi, vt mittat liſtam Agnatorum, & Cognatorum, nu.178.

Si ſint citati aliqui conſanguinei, ſed non pater, & mater foriudicandi, eoſque non eſſe citatos conſanguinei opponant, proceditur ad foriudicationis ſententiā, oppoſitis non obſtantibus, n.179.

Forus.

Forus loci delicti principaliter eſt attendendus, nu. 14.pag.352.

Et poteſt Baro punire exterum, qui ſuum vaſſallum offendit, n.15.

Franciſcus.

Dom. Reg. D.Franciſcus Ortiz Cortes laudatur, & certamen cum Dom.Reg.D.Iuan de Centelles memoratur, nu.27. & 29. p.87.& n.30.cum ſeq. p.88.

Frater.

Frater à primo acquirente deſcendens, ſuccedit fratri in officio, ſine prole decedenti, nu.12.p.19.

Succedit fratri in omni feudo nouo empto, & conceſſo cum clauſula ex corpore ex gratia huic Ciuitati conceſſa, nu.75.in med. p.187. Vid.in verb.Succeſſio.

Et quid in feudis donatis à Rege, vel à particularibus, n.76.

Fratres vterini, vel conſanguinei excluduntur à ſucceſſione feudi noui, exiſtentibus fratribus vtrinque coniunctis, num.79. pag.188.

Fraudantes.

Fraudantes dirictus Reg. Dohanæ, vel maioris fundaci huius Ciuitatis, aut dirictus Dohanarum Apuleæ, qua pœna puniantur, n.10.cum ſeq.pag.292.& nu. 121.cum ſeq.pag.302.

Vid.in verb. Gabella.

Fructus.

Fructuum commoditas, ſeù perceptio etiam in feudalibus, concedi, & alienari poteſt abſque aſſenſu, n.12.p.191.

Feudi directè legare Titio, & grauare hæredem ad præſtandum Titio fructus feudi, longè differunt, n 65. p.211.

Sequeſtrari poſſunt ad inſtantiam creditoris aſſenſu carentis, n.69.

Functiones.

Functiones fiſcales exigi non poſſunt per Perceptorem Prouincialem à Terra, ſeparatim à Caſale, n.97.p.224.

Futura.

Futura in aſſenſu an, & quando comprehendantur, licèt non exprimantur, n.106. pag.171.

G

Gabella.

Gabellam iniuſtam, & illicitam fraudans, nec Deo, nec mundo tenetur, n.1. & 2. pag.291.

Secus ſi legitima authoritate fuerit indicta, nu.3.

An peccet mortaliter, nu.4.

Qua pœna plectatur iure communi: & qua iure municipali, n.6.cum ſeq.

Illas fraudare crimen eſt: euiuſque cauſa eſt criminalis, nu.56. cum ſeq.& n.61. pag.295.

Num pœnæ ſpectent ad fiſcum, vel ad conductores gabellarum, n.106.p.301.Vid. in verb. Pœnæ.

Imponere non poſſunt ſex Plateæ noſtræ Ciuitatis, abſque Principis beneplacito, n.1.& 2.p.471.

Et ſunt de regalibus, n.3.

Generalis.

Generalis Claſſis iure communi cognitionem habet omnium delictorum militarium, n.3. p.413.

Secus delictorum communium, nu.4.cum ſeqq. pag. 414. Vid. in verb. Præfectus Claſſis.

Genus.

Genus, ſpecies omnes ſub ſe comprehendit, nu. 28.pag.326.

Graſſatores.

Graſſatores viarum, ac ſequeſtrantes perſonas pro recaptu ſemper excipiuntur ab indultu, nu.22.p.362.

An etiam eorum auxiliatores. Vid.in verb. Auxiliatores.

Gratia.

Gratia Principis an, & quando pœnas indulgeat, n.57.p.268.

In contrabannis non extenditur ad bona intercepta, n.78.p.330.

In dubio eſt iudicandum pro gratia ad eius fauorem, qui gratiam recepit, nu. 201. pag.340.

Nequit fieri à Principe, parte non concordata: & poteſt reuocari, nu.65.pag.370.

Deciſum, n.28 p.144.

Sed valet quòad Regium fiſcum, & per ea,

Digitized by Google

quæ ad fiſcum ſpectant, nu.66. Vid. in verb.Princeps.

Perfecta dicitur eo ipſo, quod eſt facta, nu. 55.pag.79.

Gratia, & priuilegia interpretanda ſunt, vt minus, quam fieri poteſt, noceant, n.58. pag. 328.

,, Conceſſa delinquentibus per Dom.Ducem Oſſuna, & per Cardinalem Borgia abſq; partis remiſſione, fuerunt reuocata ſpeciali ordine S.M. nu 27. pag.144.

,, Conceſſa noſtræ Ciuitati ſuper ſucceſſione fratrum, ſororum, eorumque filiorum in feudis nouis, regulantur iuxtà ſucceſſionem feudi antiqui tàm reſpectu prærogatiuæ ſexus, quàm ætatis, num.78. pag.187.

,, Conceſſa Regnicolis Regni Neapolis, & Siciliæ, vt illis beneficia Eccleſiaſtica conferantur, comprehendunt etiam penſionet, n.65.cum ſeq.pag.14. Contrarium n.73.cum ſeq. p.15. Et ità reſolutum in Supremo Italiæ Conſilio nu.80.

H

Hæres.

HÆres adeundo videtur quaſi contrahere, & ſe obligare ad omnia defuncti debita, ſed non ad pœnam corporalem, ad quam, quis nec expreſſè, nec tacitè ſe obligare poteſt, n.4. & 5. p.344.

.. Particularis non eſt propriè hæres, neque propriè legatarius, n.8.pag.19.

An veniat ſub clauſula, quibuſcumque, n.9.

Et quid in officij ampliatione, d.n.8.Vid.in verb.Ampliatio.

Si rem legatam alienauerit, tenetur præſtare legatario æſtimationem, num.196. pag.231.

.. Non tenetur habere ratum factum defuncti nullum, & iure improbatum, nu.63. pag. 210.

Hæredum appellatione omnes in infinitum veniunt, n.13.p.19.

In his, quæ de ſui natura ad hæredes non tranſeunt, ſolùm veniet primus hæres, nu.14.

.. An & quando teneantur, & contrà ipſos aliqua remaneat actio mortuo delinquente, n.174 cum ſeq. p.338.

Pœnarum exactio, quando fiat contrà hæredes. Vid.in verb. Pœna.

Hieronymus.

Dom. Hieronymus de Philippo P.R.C. laudatur, num.12. pag.65.

Hiſpani.

Hiſpanorum filij orti in Ciuitate Neap. ſi tàquam Regnicolæ, & Itali ſint electi in officio, an poſſint redire ad prouiſionem Exterorum, & Hiſpanorum, vel è contra, n.62. p.14.

Refertur obſeruantia in perſonam Dom. D. Didaci de Soria Marchionis Criſpani, ibid.

Homo.

Homini libero dare ſe alicui in quæſtionem, vel ad torturam licitum non eſt, num.6. pag.344.

Hoſpitandi,& Hoſpitatio.

Hoſpitandi onus an ſit perſonale, vel patrimoniale, nu.79. p.131.

Ab onere hoſpitandi milites, exempta ſunt Ciuitates, & Terræ, electæ à Baronibus in Cameras reſeruatas, nu.86.& 87.

Hoſpitationum immunitate an gaudeant milites, Vid.in verb.Milites.

Hoſtium.

Hoſtium nomine, qui nàm comprehenduntur, n.1. p.446.

Hoſtium bona, Vid.Bona hoſtium.

Hypotheca.

Hypotheca, & ſi accedere poſſit obligationi cōditionali, tamen ſtat in ſuſpenſo, & verificato deindè facto, retrotrahitur, nu. 182.p.339.

I

Iacobus.

DOm.Iacobus Capycius Galeota Coll.Conſilij Decanus laudatur, & eius cauſa cum quond.Reg.Franciſco Muſcettula refertur, n.1. p.69. & n.4.p. 89. n.35. pag.266.

Impedimentum, & Impeditus.

Impedimentum, Principis mandato, præcedens iuſtiſſimum nuncupatur, & quemlibet excuſat, n.88.p.82.

.. Infirmitatis dicitur iuſtiſſimum, & excuſat impeditum, n.89.

Et comprehenditur ſub impedimento abſentia, n.90. & n.19.p.139.

.. Iuſtum æquiperatur impoſſibili, nu.85. cum ſeq. p.82.

Impeditus non dicitur negligens, nu.79.p.81.

Impeditus impedimento facti excuſatur, & re-

*remanet illæſut,nu.*80.
*Etiam à pœna contemptus, & contumacia, n.*81.*cum ſeq.*
*Etiam à pœna, & mora,nu.*83.
Legitimè impedito tempora non currunt ab homine, vel iure ſtatuta, num. 84. *pag.*82.

Imperator.

*Imperator in Conſulem eligi ſolebat, & Iuſtinianus ter Conſul fuit, n.*67. *p.* 146.
*Impoſſibilium obligatio nullius entis eſt,n.*86. *pag.*82.

Indultus.

Indultus generalis publicatus in anno 1658. *ſub die* 29. *Iuny ob Sereniſſimi Regis noſtri natiuitatem memoratur,n.*1.*cum ſeq. p.*324.
*Comprehēdis inquiſitos de extractionibus rerum prohibitarum,ſiue de contrabannis,n.*6.*p.*325.*& n.*171.*p.*338.*& n.*202. *p.*341.*Decret.Reg.Iunct.de anno* 1663. *n.*216.*p.*342.
Limita, ſtante clauſula, dummodò fiſcus non eſſet pro pœnis aſſecuratus, vel aliter pro eis cautum,*n.*17.*p.*326.
Quomodò intelligatur verbum illud, cautum, *grammaticaliter acceptum,nu.*17.
*Nùm de cautione pignoris,vel de ſequeſtro, nu.*23.*cum ſeq.*
*Excluduntur pœna,pro quibus fauore fiſci adeſt expreſſa obligatio in ſcriptis cum ſtipulatione,n.*32.*p.*327.
*Multò fortius pœna, pro quibus facta eſt obligatio cum adiuncto,nu.*35.
*Vel ſi contra eos factum ſit ſequeſtrum per fiſcum,nu.*37.*vſque ad n.*43.
*Vel ſi ſint facta apocæ tùm bancales, tùm priuata,n.*51.*p.*328.
*An excludantur res extracta,ſeù commiſſum,ſiue eius pretium: & tracta, atque Dohanarum diritus, n.*63.*pag.*329.*& n.*78.*& n.*83.*p.*330.*& n.*90 *p.*331.
*An excludatur res extracta,quatanquàm peritura eſſet vendita, & de pretio eſſet factum depoſitum,n.*70.*p.*329.
*Et quid ſi eſſet reſtituta per Reg.Cam.cum fideiuſſoria cautione, vel pignore, nu.*72.
*Vel ſi pro bonis reſtitutis inquiſitus fecit fiſco apocam bancalem, valoris ipſarum, nu.*75.
*Quid dicendum reſpectu iuris tracta, & quantitatis duplicis valoris rei extracta,cōtra formam prouiſionum,vel quia reſponſale non producitur, n.*85.*p.*330.
*An excludantur totaliter extrahentes monetam auream, vel argenteam, nu.*98. *pag.*331.
. . *Gaudent omnes extrahentes, qui autem excipiantur, n.*104.*p.*332.
*Sed excipiuntur pœna pecuniaria incorporata: & res commiſſa,n.*106.
*Item Carcerati, & fideiuſſores detempti, n.*110.*& n.*146.*cum ſeq p.*335.
*An requiratur ſententia declaratoria, nu.*163.*p.*336.
. . *An gaudeant auxiliatores delinquentium. Vid.in verb.Axiliatores.*
. . *An gaudeant viarum Graſſatores. Vid.in verb. Graſſatores.*
. . *An gaudeant Officiales pro delictis in fficio commiſſis.Vid.in verb.Officiales.*
. . *Non gaudent fraudantes tractas frumentorum in Regno Sicilia,n.*99.*p.*331.
*Nec fraudantes herbagia Reg.Dohana Menepecudum Apulea,n.*101.
. . *Vt gaudeat banniti interfector, quanàm requirantur in bannito occiſo, num.*99. *pag.*400.

Induſtria.

*Induſtria perſona electa cenſetur, in officys, nu.*35.*pag.*33.
*Limita, ſi ſint conceſſa pro ſe, & haredibus, n.*36.
*Electa quoq; cenſetur in creatione Proregis,n.*2.*p.*138.

Inquiri, & Inquiſitus.

*Inquiri, vt quis valeat de contrabanno, & prohibita extractione,quidnàm ſit probandum,nu.*25.*p.*307.
*Hoc delictum nùm excludat integritas, & nobilitas inquiſiti, n.*30.
*Inquiſitus, licet contumax (propter quod ficta contrahitur confeſſio) ad pœna ſolutionem adſtringi non poteſt, niſi ſecuta ſententia declaratoria delicti, fictè confeſſi,n.*122.*p.*403.
Dato quod pœna ipſo iure imponatur, nu. 123.

Inſtrumenta.

Inſtrumenta publica vbi incuſantur via ritus M.C.V.Vid.in verb.Magna Curia.

Intercepta.

Intercepta,vid.in verb.Bona, & in verb.Res.

Interdicta.

*Interdicta poſſeſſoria adipiſcenda, & recuperanda poſſeſſionis, quibus conceſſa,n.*95. *pag.*82.

Intereſſe.

Intereſſe, parti ſoluendum, inſolidum exigitur, & vno, ex inquiſitis ſoluente, cæteri liberantur, n.69.p.270.

Inueſtiendus.

Inueſtiendus de aliquo feudo, ſi patiatur inueſtiri, qui ſecundum rectum morem inueſtiri non debet, ſibi præiudicat, & nullus datur regreſſus, n.140.p.224. & n.160. cum ſeq. p.226.

Inuentarium.

Inuentarij omiſſio an, & quando noceat heredi, n.67.p.349.

Ioannes.

Beat. Ioannes à Capiſtrano electus in Iudicem M.C.V. n.25.p.58.

Dom. D. Ioannes de Dura Reg. Conſiliarius laudatur, n.5.p.565.

Dom. D. Iuan de Centelles Locumtenens Reg. Cam. laudatur, & Certamen recolitur cum Dom. D. Franciſco Ortiz Cortes Regente Reg. Cancell. n.27.p.87. & n.30. cum ſeq. p.88. Deciſ. Supremi Italiæ Senatus, n.42.p.89.

Irenarchæ.

Irenarcha antiquitus, quinàm dicebantur, n.19.p.95.

Iudæi.

Iudæi ſiuè hæbrei habentur ad inſtar hoſtium, & inimici ſunt nomini Chriſtiano, n.57.p.450.

In toto Orbe non reperitur gens indignior, infamior, & abominabilior, nu.58.

Nec Chriſtiano nomini, & Catholicæ fidei magis inimica, n.59.

Eſt omninò pugnandum contrà Iudæos, & palam, & occultè, n.60.

.. Poſſunt impunè offendi, & occidi, maximè ſi ſint piratæ, &c. nu.63.p.451.

.. Fiunt noſtri ſerui ſi capiantur: ſeruique noſtri facti ſunt per mortem Domini noſtri Ieſu Chriſti, n.64.

Contrà eos indictum eſt perpetuum bellum, nu 65. cum ſeq.

Eorum bona poſſunt deprædari, & confiſcari, nu.67. Sed contrarium, n.68. cum ſeq. Quid fuerit ſeruatum, n.71. & n.72. p.452. Quanàm opinio ſit verior, n.76. & 79. & n.83.p.453. Plura decreta per Reg. Camer. nu. 84. Et quid ſi moratur in Turcharum dominio, cauſa mercimoniandi, nu.85.

.. Ordine Cæſareæ Maieſtatis Imp. Caroli V. fuerunt à noſtro Regno expulſi, n.81.

Et ab Hiſpania per Regem Ferdinandum electi: fueruntque recepti per Turcharum Imperatorem, n.82.

Deprædari an poſſint bona Iudæorum, qui per aliquem Chriſtianum Principem tolerantur, n.86. Deciſ. Reg. Iunct. Contrabannorum, nu.90. cum ſeq. p.454.

Quare tolerentur in Alma Vrbe, in Ciuitate Auenionenſi, & Anconitana, n.88.

Et quid ſi Iudæi vaſſalli, & ſubditi ſint Principi Chriſtiano, vt Sum. Pontifici, &c. n.92. Deciſ. Reg. Cam. nu.93. cum ſeq. Et Collater. Conſil. nu.85.p.455.

Iudex.

Iudex Criminalis de his cognoſcit, quæ de mero Imperio ſunt, quod iuriſdictioni, cæteriſque officijs dignius eſt, & excellentius, nu.15.p.57.

.. Criminalis, ſi deputetur in Ciuilem, an præcedat Collegas, nu.16. p.71.

In caſu quo ex controuerſia poſſent ſcandala oriri, tractare poteſt, vt partes litem amicabiliter componant, via facti non Iuris, n.47.p.97.

.. Incompetens, efficitur competens, ſi eius offendantur aures, n.155.p.406. Et quãdo dicatur, quis offendere aures Iudicis, n.159. cum ſeq.

Hoc caſu nullo fori priuilegio ſuccurritur, nu.161.p.407.

Nec priuilegio militari, vel Magni Admirati, n.165. cum ſeq.

.. Incompetens punire poteſt teſtem, falſum coram ſe deponentem, n.156.p.406.

.. Loci delicti, præueniens in captura Rei Iudicem domicilij, etiam in territorio eiuſdem Principis dominantis, ſed ſub clipeo alterius iuriſdictionis, competens dicitur in coerctione eiuſdem Rei, nu. 192. p.410.

.. M.C.V. conſtitutus à Rege dicitur ſupernumerarius, & vltimum locum occupare debet, n.67.p.98.

.. Ordinarius cognoſcit, an ſua ſit Iuriſdictio; non verò Iudex certarum perſonarum, aut ratione feudi, vel priuilegij, nu.80. cum ſeq. pag.119.

.. Proſequens iniuriam petere poteſt, delinquentem ſibi remitti, in alieno territorio detemptum, n.194.p.410.

Iudices Ciuiles digniores ſunt, quàm Criminales, nu.6.pag.57.

.. Ciuiles præfecti vices gerunt: Criminales verò Delegati nuncupantur titulo Magiſtra-

giſtratus, num. 11. cum ſeq.

Magna Curiæ conſtituuntur, & creantur à Prorege, n.66. p.98.

Et vtrum poſſit illos ad ſui libitum reuocare. Vid. in verb. Prorex.

. . M.C. eſſe debent pro medietate Regnicolæ, & pro alia ad beneplacitum S.M. n:30. pag.121.

. . M.C. Biennales ſunt, nu.5. p.54. Sed annales ex pragm.1. de off. Magn. Iuſtit. *nu. 69. p.98.*

Olim præerant Magno Camerario, num.9. pag.54.

Poteſtatem, atque iuriſdictionem habent amplam in toto Regno, nu.10.

Fuerunt in poſſeſſione præcedendi fiſci Patronum Regiæ Cameræ, nu.14. Et vid. in verb. Fiſcus.

. . Ciuiles M.C. præcedere debent Criminalem eiuſdem, n.3. p.56. Ratio, nu.4. cum ſeq. & nu.7. p.57. Sed ſeruatur contrarium, nu.13. Ratio, n.14. cum ſeq.

Quidnam eſſet magis rationabile, nu. 19.

Fuit mandatum per D. Proregem Comitem de Caſtrillo, quod Iudex Dom. Donatus Antonius de Marinis, poſteà Regens, præcederet Collegas, nu.21. p.58. quid hodiè ſeruetur, nu.22.

Mag. Cur. antecellit fiſci Patronũ eiuſdem M.C. n.23. cum ſeq. & n.42. p.59.

Quem locum habere debet, ſi aliquis ex Iudicibus M.C. eligatur in fiſci Patronum, nu.47. cum ſeq.

Iuncta.

Reg. Iuncta exulum, quo tempore inſtituta, Vide in verb. Exules.

Iurameatum.

Iuramentum ſemper præſtitum intelligitur, rebus in eodem ſtatu permanentibus, nu.20. p.313.

Iuriſdictio.

Iuriſdictio in Caſtro reſidet tanquam nebula ſuper palude, nu.110. p.149.

Eſt de regalibus, & iuris publici, num.68. pag.211.

Fertur tanquam ſpiritus ſuper aquas, & in omnibus quatuor elementis conſideratur, n.4. p.426.

Non poteſt diuidi, licèt eius exercitium, & emolumenta diuidantur, n.128. p.247. Vid. in verb. Caſalia.

Sequeſtrari an poſſit ad inſtantiam creditorum, carentium aſſenſu, n.69. p.211.

Si quis habeat iuriſdictionem Ciuilem tãtùm, dicitur Dominus Territorij, & vaſſallorum, eique Iuramentum fidelitatis præſtatur, & ſubuentio: & in conſilio Vniuerſitatis interuenire debet, nu.8. cum ſeq. p.57.

Tanquam de regalibus, poſſideri nequit ſine titulo, & abſque Regis conceſſione, nu.59. p.420.

Ius.

Ius confiſcandi, ſeù intercipiendi bona extrahi vetita, ad Regem tantùm ſpectat, nu. 148. p.440.

. . Exigendi fructus feudi legari poteſt durante vita legatarij, nu.26. p.205.

. . Hoſtilitatis eſt de regalibus, & fiſco tantùm competit, nu.80. pag.433. Vid. in verb. Bona hoſtium.

. . Poſtliminij, vid. in verb. Poſtliminium.

. . Primogenituræ cedi, & vendi poteſt, atq; in heredem tranſmitti, n.138. p.224.

L

Laicus.

Laicus compelli poteſt, vt pro Clerico cautionem præſtet de non offendendo, n.36. pag.96. Et ità practicatum, n.37.

. . Coram Iudice Eccleſiaſtico falſum deponens, ab eodem punitur, & è contra, nu.169. p.407.

Laici poſſunt fortificare turrim Eccleſiæ, pro tuitione publici ſtatus, nu.67. p.118.

Deciſum refertur in cauſa Epiſcopi Termularum, nu.71.

Latrones.

Latrones incurſus. Vid. in verb. Vis tempeſtatis.

Laurentius.

P. Laurentius de Brunduſio Cappuccinus electus Orator à Ciuitate noſtra ad Regem Catholicum, n.34. p.533.

Legatum.

Legatum annuum, factum ad certum tempus, puta per decennium, ſi intrà tempus prædictum moriatur legatarius, ad eius tranſit hæredes pro tempore, quod ſupereſt, nu.49. p.33.

Limita ſi ſit factum pro alimentis, ibid. in med. pag.34.

. . Factum Canonicis, Supernumerario non debetur, n.17. p.86.

. . Factum Doctoribus Iuris Ciuilis, & Canonici, non oportet, vt quis habeat vtrumque gradum, ſed vnus tantùm

ſat

Google

ſat eſt, num. 41. pag. 257.
.. *Factum pro alimentis, debetur in principio anni, nu. 157. pag. 137.*
.. *Si ſit legatum feudum, an debeatur æſtimatio. Vid. in verb. Feudum.*

Legatus.

Legatus explet manus publicum, ac officium neceſſarium exercet, eique ægrotanti debentur expenſæ ſumptibus Reipub. n. 43. pag. 533.
Occurrere tenetur Regi, ipſo non reperto in Curia Madrid, n. 44. & n. 45. p. 534.
Præſtanda eſt, legatis à Rege gratuita audientia, n. 48.
Salarium de publico Ærario eſt illi miniſtrandum, nu. 49.
Et vſque ad diem, qua patria reuertitur, nu. 51. verſ. Quinimò.
Si fuerit defunctus legatus electus à Deputatis Plateарũ, an poſſint aliũ eligere virtute prædictæ deputationis, vel dicitur expiratũ mandatum, n. 52. cum ſeq.
Eius munus ad Regem noſtrũ, an explicari valeat abſque Proregis permiſſu, nu. 54. & n. 55. p. 535.
Referuntur circà hoc literæ S.M. nu. 59. & nu. 62.
Num etiam requiratur decretum Collateralis Conſilij, nu. 64.
Refertur praxis, n. 67.
Num poſſit Dom. Prorex Ciuitati prohibere, eiuſque Deputatis, ne legatum ad Regem mittant, nu. 69.
Regulariter eſt euitanda legatorum miſſio ad Regem, n. 70.
.. *Denegabitur audientia, ſi ad Regem accedat ſine Proregis licentia, nu. 71.*
Vtrum puniẽdi ſint Ciuitatis deputati, qui legatum miſerunt ad Regem neglecta licentia Proregis, nu. 73. pag. 537.
.. *Si eligatur pro exponendis Regi grauaminibus, per Proregem illatis, ſufficit ſolùm licentiam petere, nu. 79.*
An cogatur Prorex licentiam concedere, nu. 81. p. 538.
Refertur reſponſum S. M. de anno 1600. nu. 82. Et ità deciſum, nu. 83. Quid ſeruetur hodie, n. 84. cum ſeq.
Referuntur aliæ literæ S.M nu. 91.
Quid fuit ſeruatum annis non longè decurſis, n. 93. p. 539.
Cætera, vid. in verb Orator.

Legitima.

Legitima primogeniti eſt totum feudum, nu. 46. cum ſeq. pag. 208.
Non eſt integrum feudum, ſed tertia pars totius feudi, non in quota, ſed in pretio, nu. 48.

Legitimatio, & Legitimatus.

Legitimatio filij naturalis, & ſpurij fieri poteſt à Prorege, etiam quòad ſucceſſionem, nu. 120. pag. 101. Dicitur gratioſa, & non requirit partis citationem, n. 125. Vid. in verb. Prorex.
Legitimatus an, & quando ſuccedat in omnibus bonis, & feudis, & ad honorem Sedilium admittatur, n. 128. pag. 102.
Et quæ clauſulæ ſoleant apponi ex ſtylo Reg. Cancellariæ, n. 129. cum ſeq. & n. 38. cum ſeq. p. 469.
A quibus ſubſcribatur priuilegium legitimationis, n. 132. cum ſeq. p. 102.
Poteſt Præſes Sac. Conſilij dare legem, & formam legitimationi, nu. 135. Ratio, n. 136. Deciſ. n. 137.
.. *Per reſcriptum Regis noſtri irritat teſtamentum patris, ſi præteritus ſit, ac ſi eſſet filius legitimus, & naturalis: & ſedilium honoribus gaudet, nu. 39. cum ſeq. pag. 469.*

Lex.

Lex pœnalis de perſona in perſonam non extenditur in ſtatutis, nu. 3. p. 360.
Nec in Regijs Pragmaticis, nu. 4.
.. *Vbi aliquid fieri, vel adeſſe expoſcit certo, ac determinato tempore, illud tempus exequendum eſt, n. 18. p. 158.*

Licentia.

Licentia extrahendi frumentum conceſſa per extrà Regnum pro certo, ac determinato loco, quis vti nequit pro alio loco, nu. 25. & nu. 28. p. 314.
.. *Conceſſa pro certa Ciuitate, ad alias non extenditur, quam ad illam conſtitutam, nu. 26.*
.. *Conceſſa infrà certum tempus, eo elapſo, & extractione non ſecuta, amplius non deſeruit, n. 27.*
Vid. in verb. Tracta.

Licitum.

Licitum confiſcatur per illicitum, quando tamen extractionis crimen capitali pœna punitur, ex continentia delicti, nu. 18. pag. 273.

Loca.

Loca pia à laicis gubernata, & Regia Iuriſdictioni immediatè ſubiecta ab Epiſcopo non viſitantur, n. 94. cum ſeq. p. 99.

Lo-

Locatio,

Lacatio facta ad beneplacitum, perpetua dicitur, nu.22. p.250,

Locumtenens.

Locumtenent creatus à Prorege, Sublocumtenentem ſibi creare non poteſt, nu.27. p.139. Ratio, nu.28. p.140.

Et quid ſi fuerit creatus à Rege, nu.29.

In quibus caſibus poſſit Prorex creare ſibi Locumtenentem, ibidem per totam.

. . A Rege creatus non habet in molo Pontem, ſicut Prorex, nu.32. Et ità practicatum, nu.33.

M

Magiſter.

Magiſter nauis, facto naufragio, quem Iudicem adire teneatur, & quot teſtibus probare ſiniſtrum caſum, nu.9. cum ſeq. pag.305.

Partis citatio non expoſcitur: nec vlla ſolemnitas Iuris Ciuilis, nu.11. & nu.13.

Quid ſi verſetur in iudicio ordinario, num.14.

Quiduè ſi tractatur excludi probatũ delictum extractionis, & agitur criminaliter, ibid. verſ. Quodque.

Quomodò practicatum, nu.15. cum ſeq.

Magiſtri Actorum, & cæteri Officiales M.C. Regnicolæ tantùm ſint, nu.32. p.12. & nu.42. p.13.

Portulani, & Secreti pro medietate ſint Regnicolæ, & pro alia ad beneplacitum, nu.36. p.13.

Sacri Conſilij, & Reg. Cameræ Regnicolæ tantùm, nu.40.

Magiſtratus.

Magiſtratus creati ad beneplacitum morte conſtituentis extinguuntur, num. 24. pag. 250.

Niſi iuriſdictionem habeant ordinariam, num.25.

Hodiè conſtituti ad iuſtitiam miniſtrandam ad beneplacitum, dicuntur perpetui, nu.26.

Limita in conſtitutis à Baronibus, n.27.

Eorum dignitas ex præcedentijs refulget, nu.18. p.35.

Inter plures eodem tempore creatos, quis præferendus, nu.2. pag.75.

An qui Doctoratus prius inſignia accepit, n.5. Deciſ. n.6.

Si eodem tempore doctorati ſint, nùm præcedat ætate maior, n.7.

Vel qui fuerit vtrumque gradum aſſecutus, n.9.

Vel qui Aduocati munus exercebat: & quid ſi per annum ab hoc munere deſyſſet, nu. 10. cum ſeq.

An praecedat, qui eſt lector, nu.12.

An qui librum aliquem typis edidit, vel legalis, vel alterius ſcientiæ, n.14.

Et an hæc prærogatiua præferenda ſit nobilitati, nu.15. p.76.

An qui libros compoſuit, præferatur illi, qui prius gradum ſuſceperit Doctoratus, n.16. Contrarium, nu.17.

An filius Doctoris præferatur tali carenti prærogatiua, nu.19.

An præferendus, qui prior nominatus fuit in literis creationis, n. 22.

Vtrum ſint præferendi nobiles, n.27.

Præcedere an debeat aſſumptum de alio Magiſtratu, ad præſentem, de cuius præcedentia agitur, nu.28. p.77.

Refertur pluries obſeruatum, nu.29. cum ſeqq.

Quis nàm præferendus, ſi tempore electionis omnes dignitate careant, ſed vnus illam habuit, ſed deſtituit, nu.32. ſtylus refertur, nu.35. Et iuribus comprobatur, nu.36. cum ſeq.

Prohibitum eſt eis crimina tranſactione, & compoſitione ſopire, nu.1. p.364.

. . Punire ſi neglexerint delinquentes, ipſis delinquentibus peiores fiunt: Nec debent eſſe legibus Clementiores, num. 4. pag.365.

. . Si duplex exerceat officium, duplex conſequitur ſalarium, nu.35 pag.126. Ratio, nu.36. pag.127. Deciſum per Regiam Camaram, n.37. & n.39. cum ſeq.

Magna Curia V.

Magna Curia Vicaria cognoſcit cauſas eorum, qui de ſanguine Regis ſunt, num. 35. pag.59.

Regentes, & ſeptem Regni officia cognoſcũtur, & ab eadem caſtigantur, n.36. Sed Conſulto Principe, nu.37.

Vigilum Præfecti habet authoritatem, nu. 39. Et quid ſit hoc munus, n.41.

Vbi Inſtrumenta publica via Ritus incuſantur, aut foriudicationis ſententiæ promulgantur, contumaciæ accuſantur, vel inquiſiti vocantur, regitur per Iudices Criminales: ſed deindè fuerunt ſubrogati Iudices Ciuiles, & quare, nu. 18. pag.57.

Qua-

Quarè appelletur Vicaria nu.33.pag.58.

Magnus Admiratus, & Magnus Comeſtabilis.

Magnus Admiratus Maris in Regno noſtro ex priuilegio habet merum, & mixtum Imperium priuatiuè quoad omnes, n.16. pag.414.

Quare eius Tribunal inſtitutum, num. 2. pag.413.

Ad eum ſpectat cognitio naufragij in littore maris ſequuti; ſecus verò ſi in mare, nu.25.pag.427.

In eius beneficium ſunt applicanda bona naufragata Dominis non repertis, vel ſi legitimi ſucceſſores deſint, nu.26.

Et etiam bona hoſtium naufragata, nu.27. Contr.n.28 & n.38.p.428.

Rex Catholicus conceſſit ei Naues, & Vaſcella, quæ in Regni partibus naufragantur, ſed ſolùm corpora eum veſtibus vſitatis, non verò bona naufragata, nn. 61.cum ſeq.& nu.68.pag.431.

Comeſtabilis primus ex ſeptem Officijs Regni eſt Dux militum, habetque militum cohortem, n.15.pag.110.

Quid ſit eius efficium, nu.17.cum ſeq.

Maior pars.

Maior pars minori an præiudicet, vid. in verb. Gabella, & in verb.Vniuerſitas.

Quid in donatiuis, Regi noſtro faciendis, nu.94.cum ſeq.pag.498.

In contumaciam maioris partis, ſat eſt minor, n.95.

Quod maior pars concludit, attenditur, & ſeruatur, nu. 97. Contrarium in Regno Sicilia, nu.98.

Mare.

Mare adiacens de iuriſdictione Principis eſt, dominantis territorio propinquiori, nu. 3.pag 356.& n.3.pag.426.

Ad quem ſpectet criminis cognitio in mare commiſſi, nu.4. p.356.

Num Terra vicinioris Dominus poſſit nedùm delinquentes in mari adiacenti punire, ſed etiam illorum petere remiſſionem, ſi fuerint ab alijs capti, n.5.p.357.

Adriaticum acquiſiuere Veneti ex Cæſaris conceſſione, n.139. p.459. Sed quomodò hoc ſit intelligendum, n.164. p.461.

Fabula reputatur de ſponſalibus celebratis per Alex.Papam III. huius maris acquiſiti per Venetos, nu.170.

Et quid iuſſerit Dux Oſſuna contrà Venetos ob mare Adriaticum, nu.171.

Dicitur Territorium Ducis Claſſis, vbi Claſſis reperitur, n.9.pag.357.& nu.51. pag.418.

Referuntur Capitula Regis Philippi II. obſeruanda inter Ducem Claſſis maritimæ, & Præſidem Prouinciæ, nu.11. cum ſeqq.p.357.& n.43.p 417.

Proprietas conceſſione acquiritur, vel conſuetudine, nu.138 p.459. Contrarium, nu.144.

Qua conſideranda reſpectu maris, & quandoſit licitum in mare ædificium facere, nu.160. p.460.

Maſculus.

Maſculus ſuperſtes inſtitutus hæres in feudalibus, quamuis non eſſet in prædictis ab inteſtato ſucceſſurus; tamen non exiſtentibus fœminis proximioribus, validè erit inſtitutus ex gratia, huic Ciuitati elargita, nu.62.pag.184.

Memoriale.

Memoriale Principi porrectum, haud probat, ſupplicantem porrexiſſe, ſed aliundè probandum eſt, nu.99.p.26.

Merum Imperium.

Merum Imperium, ad Principis beneplacitum alicui conceſſum, non cenſetur reuocatum per generalia verba alterius conceſſionis, n.33. p.251. Ratio, n.34.

Miles.

Miles, & Doctor ſimul præfertur Doctori tantùm, nu.21.pag.76.

Duas qui habet militias, duplicatum non poteſt conſequi ſtipendium, nu.31. cum ſeq pag.126.

Ex tribus cauſis licentiatur: & quando dicatur electus ex ignominia, nu.93.cum ſeq pag.132.

Exempti, & franchi ſunt: eorumque domus immunes à quibuſcumque hoſpitijs, & contributionibus, n.59.p.128.& nu.78. pag.131.

Etiam à gabellis, nu. 60. Decr. Reg. Cam. n.61.& n.62.p.129.

Pro eorum filijs, quoque à gabellis immunes ſunt, nu.93.Decr.Reg.Cam.n.64.

Quid de militibus grauis armaturæ, n.65.

In Terris, in quibus bona poſſident, an teneantur ſoluere bonatenentiam, n.66.

Effecti milites poſt focularium numerationem, ſoluere, num teneantur fiſcalia, num.67.

Cohortis de numero 300. Staticotæ immunitate prædicta non gaudent, num. 68. pag.130.

pag.130. Decretum Reg. Cam. ibidem.
Neque milites Caſtri Ciuitatis Brunduſij, n.69. Decr. Reg. Cam. nu.70. cum ſeq.
.. Hiſpanorum Terzerij in hoc Regno ſiſtentes, numerari non debent pro ſecularibus in Terris, quibus degent, nu.72.
Deduci quoque debent à prædicta ſocularium numeratione, qui fuerunt milites grauis armaturæ, & nunc dicuntur, Piazza morta, n.73.
.. Hiſpani, qui vulgò dicuntur intratteniti, immunitate gaudent ſolutionis bonatenentiæ pro annuis reddisibus, quos poſſident cum Vniuerſitatibus, tanquam Ciues Neapolitani, nu.74.
.. Soluere tenentur Collectas pro Territorijs, quæ in affictum tenent ab Eccleſia, n.75. Isà deciſum, n.76. cum ſeq.
.. In hoſpitijs grauare non debent populos, & vicinos, nu.84. p.131.
An excuſentur, ſi victualia pro ſe, & equis pretio congruenti non inueniant, n.85.
Ad quid teneantur Vniuerſitates militibus. Vid. in verb. Vniuerſitates.
.. Si ſæuitiam, aut contumaciam, vel deſidiam patrauerint, aut quæ communis diſciplina militaris exigit, tranſgreſſi fuerint, deliquiſſe dicuntur, licet inter paganos hæc nullum delictum ſapiant, nu.92.
Militum ſtipendia fauorabilia ſunt, num.6. pag.123.
Solui debent de Regio Ærario ante cæteros ſumptus, etiam ante debita fiſcalia ex cauſa oneroſa, n.7. cum ſeq.
Nullo prætextu, vel cauſa poſſant retardari: & militi quoque infirmo debentur pro tempore infirmitatis, n.10. Niſi infirmitas fuiſſet diuturna, nu.11.
.. Debentur quoque militi carcerato pro tempore carcerationis, & quando, nu. 12. pag.124.
Et militi peregrinanti, vel aliter abſenti cum licentia, pro tempore tamen abſentiæ, nu.14.
Non debentur deſertori militiæ pro tempore, quo militiam deſeruit, n.15. Niſi à Principe fuerit reſtitutus, & quando, nu. 16.
An debeantur militi ab hoſtibus capto pro tempore, quo fuit apud hoſtes, n.17. cum ſeq & n.20. cum ſeq. p.125. Deciſ. Reg. Cam. nu.27. p.126. Nouis de anno 1658. nu.28. & de anno 1659. n.29.
.. Stipendia fraudantes grauiſſimè ſunt corrigendi, nu.43. pag.127. Practicatum in Gallia, n.48.
Et qua pœna iure communi puniuntur, n. 51. p.128.
Bellorum nerui dicuntur, n.45. p.127.
Quo nàm fruantur priuilegijs, num. 129. pag.135.

Minor.

Minor, & ſi non valeat bona ſua alienare abſque decreto, poteſt tamen de fructibus diſponere, n.22. p.205.
.. Comprehenditur ſub ſtatuto prohibente rerum extractionem, n.47. p.268.
Non excuſatur à pœna ſtatuti, ſi ex propoſito, dolouè ſtatutum contemſerit, n.49.
Nominatus in officio, poteſt ſeruire per ſubſtitutum, n.16. cum ſeq. pag.31.
Sed requiritur expreſſa Regis diſpenſatio, nu.18.

Modum belli.

Modum belli quid importet. Vid. in verb. Cõmiſſarius Campaneæ.

Monaſterium.

Monaſterium, vel Eccleſia, & ſi ad eius fauorem poſſit feudum obligari, & Prorex valet aſſentiri, non poteſt tamen virtute talis obligationis illud habere, & poſſidere, ſed debet ſua iura experiri, vt perſonæ habili vendatur, nu.23. cum ſeq. pag.153.
Quinàm mos introductus ſit in Reg. Cancell. in caſibus præſtandi huiuſmodi aſſenſus, nu.25.
Poteſt conniuentibus oculis pati, quod hæreditatem Monaco delatam poſſideant aliqui ipſius conſanguinei, nu.177. pag. 227. & ità decr. n.178. p.228.
.. Carthuſia Sancti Nicolai de Valle Clari montis priuilegium habet, vti Baro Terræ Francauillæ indulgendi delicta, etiam parte non concordata, num.30. pag. 144.

Moneta.

Monetas extrahentes à Regno, ſi reperiantur in confinibus Regni, an delictum dicatur conſummatum, n.31. p.266. Decretum Reg. Cam. nu.32. Contr. nu. 33. & n.13. cum ſeq. p.272. & nu.22. p.292.
An incidat in commiſſum, etiam moneta extera licita aſportari, quæ extrahitur ſimul cum monetis prohibitis, & qua pœna puniantur pecuniam exerahentes à Regno, n.16. p.273. Decr. Reg. Iuncta, nu.17.

An pragmatica vetans pecuniæ extractionem à Regno comprehendat Mercatores accedentes ad nundinas,& ex vēditione mercium retrahētes pretiū,n.19.p.274.
An liceat monetam extrahere pro viatico ſinè licentia Reg. Cam. Portulani, & Magiſtri annonæ, n.23.p.292.& nu.5. cum plur.ſeq.p.387.& n.12.pag.388. vid.in verb. Extractio pecuniæ.

Mors.

Mors omnia ſoluit, n.1.p.344.
Delinquentis, an extinguatur delictum, Vid.in verb.Delictum.

Mulcta.

Mulcta imponitur ab homine,pœna verò à lege, n.117.p.333.

Mutatio.

Nutatio veritatis tribus modis fit, & quæ nō contineat falſitatem,n.45.p.309.

N

Nauis.

NAuis,& aliæ res aſportari licita,an incidant in commiſſum ex rebus oneratis illicitis, num.1. per totum,pag.271. Deciſio Reg.Cam.n.10.cum ſeq.p.272.
Et quid abſente,vel inſcio Domino nauis, nu.1.cum ſeq.p.275.& nu.7. pag.276. Vid.in verb.Dominus.
.. Frumento, alijſque mercibus onuſta, ſi vi tempeſtatis ad locum vetitum appulit, tutus eſt Dominus à pœnis,n.1.p.304.
Quid ſi ibi merces exoneraueriṫ, & vendiderit,nu.3.
Quid ſi appulſus ſequatur ob piratarum, vel hoſtium timorem,nu.6.verſ.Imò.
.. Inimica ſi vi ventorum, & non voluntaria hoc Regnum appulerit, bona deprædari adhuc poſſunt, nu.48.cum ſeq.pag.449. Contr.nu.51.cum ſeq. Quæ verior ſententia,n.56.p.450.
.. Si reperiatur mercibus onuſta abſque expeditionibus, competunt ei defenſiones, nu.93. p.382.
Quid ſi maior quātitas reperta ſit in naue, quam in expeditionibus cōtinetur,n.94.
.. Veneta,mercibus proprijs Iudæorum onuſta, ſi perueniat ad noſtra littora, vel ad alia Regna noſtri Regis, libera euadit, ſed bona poſſunt deprædari, num. 37. pag.448.
Naues fractæ, & bona naufragata, ſecundum aliquos ad noſtrum Regem ſpectāt,n.1. pag.426.
In Regno Neapolitano id cautum eſt,& ſeruatur in omnibus littoribus Italicis, & in Gallia Aquitania, & Nauarra, n.2. Ratio, nu.3.
Praua eſt in hac conſuetudo inducta, nu.6. cum ſeq.
Et fuit abrogata in Regno noſtro, & Hiſpania, nu.13.
Non conceduntur occupantibus:ſed puniendi ſunt tanquam fures, & latrones, nu. 14.& n.15.p.427.
Iure municipali rapinam committunt, nu. 16.
Iure Canonico ad reſtitutionem tenentur, num. 17.
Nullo pacto præſumuntur derelicta,nu.18.
Eſto quod cauſa leuandæ nauis proyciantur,num.19.
Quando ſpectent ad fiſcum, n.20.& n.24.
An ſint ſupplicanda in beneficium Magni Admirati, ſicut bona hoſtium naufragata,nu.26.cum ſeq.
Num pertineant ad fiſcum etiam bona,quæ in ipſa naufragij trepidatione capiuntur, nu. 49. pag.430.

Nautæ.

Nautæ, & reliqui de naui naufragium atteſtantes in Iudicio criminali, nullam fidem faciunt,nu.22.p.306.

Neapolitana Ciuitas.

Neapolitana Ciuitas laudatur: & fuit in ſex quarterijs diuiſa, quæ dicuntur Plateæ, quinque ſcilicet nobilium, & vna popularis,nu.2.& 3. p.462.& n.1.p.489.
Quo tempore cepit hæc diuiſio,n.4.cum ſeq.
Et quibus facultatibus potiatur, Vid.in verb.Platea.
Non tenetur Regi præſtare donatiua præter determinata tributa, & neque Regnum,n.1.& 2. p.489. & n.3. cum ſeq. p.490.Contrarium,n.6.cum ſeq.& n.15.
Ingentia donatiua aliquando præbuit, & quare, n.30. p.492.
In multis caſibus ad donatiua compellitur, nu.43.cum ſeq. p.493. & nu.50.cum ſeq. p.494. & nu.68.cum ſeq. p.495.
Mutuare non poteſt frumentum,aut oleum, vel quidquam aliud, pro abundantia Ciuitatis reſeruatum, abſque aſſenſu Proregis,nu.115 pag.528.
Neceſſitatis tempore poteſt frumentum pro dicta abundantia emptum vendere, ſed pretium Annonæ debet applicare,n.116.
Pecuniam publicam pro annona deſtinatam,

tam ,ad alium vſum conuertere non poteſt,nu.117.
Nequit pecuniam ad fœnus accipere,abſque Proregis aſſenſu,nu.118.
.. Oratorem deputat apud Regem Catholicū, nu.3.pag.530.
Oratores, & legatos præfigit, vt Regi, huc venienti obuiam eant,nu.4.
Fuitque expertum tempore Imp.Carolis V. nu.5.pag.531.
Item, & in aduentu filij, vel filiæ Regis, nu.6. Aut ſororis,n.7.
Etiam in aduentu Proregis,nu.14.
Quouſque ibant olim : & quouſque hodiè, num.15.

Nepos.

Nepos ex filio primogenito patruum ſecundogenitum à feudi ſucceſſione excludit. Et quid de nepte ex eodem primogenito, n.139.pag.224.
.. Ex fratre, vel ſorore,aut ex vtroque latere, vel ex altero tantùm in feudo nouo patrui, vel auunculi benè ſuccedit ex iure nouarum gratiarum, num.63.verſ. Hac autem,p.165.

Nobiles.

Nobiles quinque Sedilium noſtræ Ciuitatis reputantur, tanquam orti in Ciuitate: & in cunctis caſibus releuantur ab onere probandi originem,nu.22. p.467.
Priuilegijs vtuntur Neapolitanorū, n.23.
Procul alia probatione admittuntur ad almum Collegium Neapolitanum, nu.24.
Deciſum ad beneficium Eminentiſs. Dom. Aſcanij Cardinalis Philamarini de anno 1607. nu.27.
.. Cautionem non præſtant de non offendendo: ſed id ſpondent ſub verbo, & fide Regis, confirmantque iuramento,n.28. p 468.
In quam pœnam incidant, ſi pacem frangant,num.29.
Eorum filij illegitimi honoribus non gaudent Sedilium,nu.37.
Limita ſi fuerint per reſcriptum Regis noſtri legitimati, nu.38.p.469. Deciſum, num.41.
.. Poſſunt alios allicere, & aggregare ad honores ſedilium, nu. 48. Contrarium hodiè ex literis Regijs, num. 49. cum ſeq. pag.470.
.. Filij familias ſuffragium non præſtant in Sedili, nu.52.
.. Sedilis Capuani admittuntur ad præſtandum ſuffragium in Sedili Nidi, & è conuerſo: ſed vocem actiuam tantùm habebunt,nu.10.p.471.
Sed præſtito ſuffragio virtute huius communicationis, in proprio Sedili pro eodem negotio ſuffragium petere non poſſunt,nu 11.pag.472.
.. In ſuo Sedili poſſunt ſuffragium non emittere, eique renunciare: ſed contrà renunciationem non habent regreſſum, nu.12. cum ſeq.
..Sex ſedilium hodiè differentias componunt inter nobiles ipſos, mandata faciunt,vt domi permaneant, donec paciſcantur, nec alius Officialis ſuperior ſe ingerere valet,nu.20.& 21.p.95.
Quid ſi interuenerit ſanguinis effuſio, nu.22.
.. De ſedilibus tanquam milites officia exercere non compelluntur : verùm ad munus Syndici, & ſi titulati ſint, compelluntur,nu.27.p 481.
.. Quomodò coadunentur in Plateis,n.1.& 2. pag.473.

Nobilitas.

Nobilitas Ciuium adoptione non acquiritur: ſed ex Principis reſcripto,n.131.p.515.
.. Nanciſcens ex Principis reſcripto, beneficia non amittit popularia,n.132.p.516.

Nominans,Nominatio, & Nominato.

Nominationem habens ad officium, nominare poteſt ſub conditione,nu.82.pag 26.
Et poteſt ſubſtituere nominato,nu.84.cum ſeq.
Nominatio ad officium, facta ab Exule, vel deportato valet,nu.17. pag.20.
Quibus modis fieri poſſit,num.19. An fieri poſſit per Procuratorem, nu.22.
An fieri poſſit pretio mediante, & ſic vendi,n.43.cum ſeq. p.22.
Si effectum non habuit, quia perſona nominata eſt inhabilis, an iterum fieri poſſit,nu.48.p.23 & n.83.p.26.
Et quid ſi nominatus præmoriatur nominanti,d.n.48 ver.Imò.
..faciendæ à pupillo, vel minore fieri debet cum tutoris authoritate, & Iudicis decreto,n.80.pag.26.
.. Facta, non poteſt reuocari, & alius nominari, nu.81.
Nominatus in officio inquiri, & puniri poteſt pœna pecuniaria, & priuationis officij pro delictis à nominante commiſſis in eodem officio,nu.88.p.27.

Nouum opus.

Nouum opus denunciari, vid. in ver. Ædificiũ.

Nuncius.

Nuncius Apoſtolicus creatus ad beneplacitum Papæ, vel Sedis Apoſtol. haud ceſſat mortuo Papa, qui illum creauit, n. 28. p. 250.

.. Portantibus aliquod bonum nouum, aliquid dari non interdicitur, nu. 142. p. 502.

O

Obligatio.

OBligatio pœnalis promittentem non ligat ex difficultate, & impedimento ſuperuenientente, nu. 8. p. 304.

Nec ſtipulatio committitur, facto non adimpleto, ibidem.

Officiales.

Officiales annales, ex quibus cauſis priuari poſſint, tempore non expectato, nu. 86. pag. 99.

.. Falſificantes libros intereeptorum, indultu non gaudent, nu. 102. p. 332.

.. Pro delictis in officio commiſſis, generali indultu non gaudent, n. 49. p. 368.

Nec poteſt illis commutari pœna, n. 50.

Grauiori pœna Princeps curauit illos coercere, nu. 51.

Confirmatur rerum iudicatarum authoritate in Reg. Iuncta contrabannorum, nu. 54. cum ſeq.

.. Sacri Reg. Conſilij quomodò eligantur, nu. 26. pag. 12.

Apprimè neceſſarij ſunt Principi ad Reipubl. ſutamen, nu. 6. pag. 2.

Diuinæ Iuſtitiæ miniſtri ſunt in territ: & ſimulacra Dei, nu 8.

Capita, & patres ſunt Reip. Et membra corporis Principis, n. 9 cum ſeq.

Eadem authoritate vtuntur, qua Princeps ipſe, nu. 11.

Duplicem contrahunt obligationem, & quam, nu. 14 p. 3.

.. Supernumerarij quamuis antiquiores in exercitio non præcedunt Ordinarios, etiã iuniores, nu. 1. p. 85. Ratio, nu. 2. & n. 8. pag. 86.

Non ſunt de corpore Collegij, antequam ſubrogentur in locum ordinariorum, nec illorum priuilegijs gaudent, nu. 4. Nec habent priuilegium fori, Ordinarijs tributum, n. 5. Nec ſtipendia, & immunitatem, nu. 6. cum ſeq. Vid. in verb. Supernumerarius.

.. Vacantes, vel honorarij præcedentiam poſtulare non poſſunt aduerſus actuales, nu. 20. pag. 87.

Qui ſint vacantes, & honorarij, num. 23. cum ſeq.

Officiale defuncto, nominatione non peracta, quis nàm in officio ſuccedat, nu. 20. cum ſeq. pag. 20.

.. Haud licet per ſubſtitutum deſeruire Iure Ciuili attento, licèt Iure Canonico poſſit ſibi conſtituere Vicarium, nu. 1. & 2. p. 30. Quid de iure municipali, n. 3. Et ex conſtitutione Gulielmi ſub pœna capitis, n. 4. Ratio, nu. 5. pag. 31.

Et expreſsè hoc Rex prohibuit, nu. 6.

Limita in caſu abſentiæ per vnum, vel duos menſes, cuiuſuis anni, nu. 7. Et quid ſi maior requiratur dilatio, n. 8. cum duob. ſeq.

Limita quoque ob impedimentum infirmitatis, ſtatusque aſſertioni Officialis, nu. 11. cum ſeq.

Vtrum impedimẽtum hoc reſtringatur per ſpatium ſemeſtris, nu. 13. cum ſeq.

Officialis ab officio ſuſpenſus, ſi deindè fuerit abſolutus, debentur fructus, & ſalariũ pro tempore, quo fuit ſuſpenſus, nu. 16. verſ. Idemque, p. 124.

.. Creatus nouiter, ſi iuramentum præſtitit, ſed officium non exercuit, nec præcedere valet, nec ſalarium habet, nu. 72. p. 81.

.. Denominatur, quando adminiſtrare cœperũt, & eatenus ſalarium debetur, n. 70.

.. Electus ſi ſit de nouo, an dicatur nouum officium, nu. 19. p. 72.

.. Exiſtens in officio cum aliorum prærogatiua, ſi translatus fuerit ad aliud Tribunal eiuſdem generis, cenſetur cum eadem prærogatiua translatus, n. 17. p. 71.

.. Facultatem habens nominandi hæredem in officio, ſi plures filios hæredes inſtituat, vtrum omnes ad officium admittantur, nu. 25. p. 20. & n. 26. cum ſeq. p. 21.

Et quid ſi concurreret hæres extraneus, nu. 29.

Solus primogenitus ſuccedit Patri in officio, pecunia quæſito pro ſe, & vno hærede nominando, nu. 30.

.. Facultatem retinens nominandi perſonam aliquam in offitio, an poſſit nominare Fœminam, nu. 39. cum ſeq. p. 22.

Quid data poteſtate ſubſtituendi aliquem, nu. 42.

.. Negligens ſuum officium, aut indebita perpetrans,

Digitized by Google

petrans, infamis, & periurus redditur, & rigoroſè coercendus eſt, nu. 16. cum ſeq pag.3.

.. *Panormitanus, aut Meſſanenſis, vel Regnicola in hoc Regno, ſi fuerit impeditus adminiſtrare, vel ſi obierit, in eius locum ſubrogari debet, qui eiuſdem ſit qualitatis, nu.59. p.14.*

Limita ſi ſubrogaretur ad modicum tempus, nu.60.

Officium.

Officia ad Regiam Curiam pertinentia, hodiè omnia ſunt ad Regis prouiſionem, & venduntur n.55. cum ſeq. p.14.

.. *Concedenda non ſunt Ciuibus loci, vbi ſunt exercenda iure communi attento, nu.1. pag.11. Ratio, nu.2. cum ſeq. Contr. de iure nouiſ. Auth. n.4. Et de iure Hiſpanico, n.8. Quamuis concurrant exteri, doctrina, & moribus celebriores, nu.9. Et ità ſeruatur apud Veneto, & in Regno Nauarra, nu.10.*

In Regno Siciliæ vltra farum Panormi, Meſſana, & Catana, Magiſtratus omnes conceduntur Ciuibus, excepto Dom. Prorege, eius Conſultore, ac Regij Patrimonij Conſeruatore, nu.11. cum ſeq. pag. 12.

In Regno Neapolitano concedenda ſunt naturalibus Regnicolis, nu.13.

Quænam concedi debeant Regnicolis ortis, & oriundis, vel Ciuibus allectis, aut feuda tenentibus: habitantibus cum vxoribus per decennium, & bona ſtabilia poſſidentibus: & quæ ad beneplacitum Suæ Maieſtatis, nu.19. cum ſeq. & nu.34. pag.13.

Præferuntur filij Officialis mortui, eiuſque Conſanguinei ſi ſint habiles pro eodem pretio, n.5. p.19.

Duo compatibilia poſſet quis exercere, vno, eodemque tempore: & vtrumque ſalarium conſequi, nu.33. cum ſeq. p 543.

.. *Duo incompatibilia habere poteſt, vnum ſcilicet in titulum, & alterum in commendam, nu.35. Vnumq; poteſt retinere, & alterum reſpuere, nu.36.*

.. *Facilius ad Regem deuoluuntur, quam feuda, nu.63. pag.25 Ratio, nu.64.*

.. *Hypothecari, aut vendi nequeunt abſque Regis aſſenſu, nu.105. pag.29. n.1. & 2. pag.545.*

Locari poſſunt abſque Regis licentia, n.35. pag.32.

Sed non ad longum tempus, n.22. & 24. pag.547. Deciſum per Reg. Cam. n.26.

.. *Perſonalia ſunt, & de ſui natura extinguntur, & neque ad filios transeunt, n.1. p.18. Etiam ſi in conceſſione addatur clauſula,* in perpetuum, *n.2.*

Quod facta conceſſione pro hæredibus, quando admittantur hæredes extranei, nu.3.

Ex praxi ampliatur in hæredem per Principem, nu.4.

.. *Pro Regnicolis præfixa occupare nequeunt exteri, feuda in Regno poſſidentes, etiam vigore declarationis Regis Philippi II. n.47. pag.13.*

.. *Septem Regni conferri debent tantùm Regnicolis ex decreto Imperatoris Caroli V. nu.15. & nu.18. pag.12.*

Et nùm tria ad beneplacitum Suæ M. n.20.

Præcedunt omnes Conſiliarios Collateralis Conſilij, quibuſuis titulis, & dignitatibus decoratos, nu.1. p.36.

Pluries obſeruatum, nu 2.

Quis primum debeat habere locum, & quis ordo inter ipſos ſeruetur, nu.3. p.37.

Deciſio, & praxis hodierna, nu.4.

.. *Vacantia poſt mortem alterius, non poteſt Princeps concedere, n.1. ver. Hoc tamen, pag.5. Nec valet promiſſio de officio vacaturo, nu.2.*

Limitatur, ſi concederet in genere primum officium vacaturum in Senatu, n.7. p.6.

Vel ſi id ageret de abſoluta poteſtate, nu.8.

.. *Vacatura non poſſunt Proreges prouidere poſt eorum adminiſtrationem, nu.4. p.5. Niſi accedente conſenſu poſſidentis officium, nu.5.*

.. *Vacatura Rex noſter hodie concedit, & illorum futuras ſucceſſiones poſt mortem poſſeſſoris, nu.10. pag 6.*

.. *Vendi non poſſunt abſque Regis aſſenſu, nec obligari, locari, aut in alium transferri, nu.1. pag. 545. Contrarium ſi non habeant annexam iuriſdictionem, n.2. Et ità deciſum, nu.3. p.546.*

Limitatur, ſi officium ſit pro ſe, & hæredibus conceſſum, n.4. & 5. Sed contr. n.21. pag.547.

Et quid ſi ſit conceſſum ad vitam, num.6. pag.546.

Nec eius exercitium tranſire præeſt de perſona in perſona, n.28. p.547.

Nec valent in allodium concedi, ſine aſſenſu, nu.32. pag.548.

va-

*Valent diſtrahi ſine aſſenſu, ſi ſint conceſſa
pro ſe, & hæredibus quibuſcumque, vel
cui voluerit, nu.34.*
*Vel ſi in conceſſione data ſit facultas alie-
nandi, nu.38. Contr. nu.39.*
.. *Vendi non poſſunt, neque in Romana Curia
ſine Sum. Pontificis licentia, nu.41.*
*De vna perſona in aliam diſtrahi tantùm
poſſunt per actum reſignationis, nu. 47.
pag 549. ſic & in Rom. Curia, & in Hi-
ſpania, num.49. Sed aſſenſus ſuperioris
exigitur, nu.52. p.550.*
*Ex praxi Reg. Cameræ valet quilibet re-
nũciare alteri officium cum aſſenſu Dom.
Proregis dũmodo valor non excedat du-
catos 600. & ſoluta Reg. Curia certa
parte pretij, nu.53.*
*Hodiè regulariter ampliantur cum aſſen-
ſu Regis ſoluta quarta parte pretij ad
beneficium Regij Ærarij, n.54.*
Quid ſoleat explorare Regius fiſcus, n.55.
*Officiorum rectum, & legale regimen eſt baſis,
ac fundamentum Reip. n.1. p.2.*
*In eorum conſtitutione, & exercitio tota
fælicitas, & beatitudo, vel pernicies, &
miſeria eſt collocanda, nu.2.*
*Recta illorum adminiſtratio ſalutem Reip.
ſolummodò tuetur, n.3.*
*Rectum illorum regimen Principis ſalu-
tem, & mentis publica, Marcus Tullius
appellauit, nu.5.*
*Officium alienans ſine Regis aſſenſu, nùm poſ-
ſit alienationem reuocare iure proprio
ad inſtar feudi, nu.2. pag.554. & nu.3.
cum ſeq. p.555. & nu.19. p.556.*
Et quanàm requirantur, n.22. cum ſeq.
.. *Ampliatum an ſit idem officium, n.54. p.24.*
.. *Ampliatum in alterius perſonam, median-
te nominatione, an ſit obnoxium credi-
toribus nominantis, n.55. & n.57.*
*Et vtrum creditores perſonales poſſint con-
uenire, & compellere nominatum ad
vendendum officium, d.n.57. & n.58.*
*Et vtrum poſſint ſequeſtrare officij emolu-
menta, nu.59.*
*Cappellani Maioris Regnicolis alternatim
eſt prouidendum, n.44. p.13.*
*Cõceſſum ad beneplacitum Regis, eius mor-
te non cenſetur ademptum, nu.8 p.249.*
.. *Conceſſum cum poteſtate alienandi, vel pro
ſe & hæredibus, haud expoſcit aſſenſum
in eius alienatione, vel ſubſtitutione,
nu 39. p.33.*
*Conceſſum filio contemplatione patris, di-
citur profectitium, & poteſt pater alte-
ri illud renunciare in filij perniciem,
nu.94. in fin. p.28.*
*Conceſſum ſi ſit, eiuſque exercitium duobus
inſolidum, vnuſque exerceat alterius
permiſſu, & delinquat propter quod of-
ficio debet priuari, an noceat conſocio,
nu.148. p.136.*
.. *Conceſſum pro certo, & determinato tem-
pore, vtpotè ad decennium. Conceſſiona-
rio moriente intra tempus prædictum,
an tranſeat ad hæredes pro tempore,
quo ſupereſt, nu.48. p.33.*
.. *De ſui natura indiuiſibile eſt, nu.31. p.21.*
.. *Ducis militum. Vid. in verb. Magnus Co-
meſtabilus.*
.. *Eſt res viua, & actiua non emortua, & ina-
nimis, nu.15. pag.3.*
.. *Habens cum poteſtate nominandi, an poſſit
grauare nominatum, num. 45. cum ſeq:
pag.23.*
*Et ſi nominauerit perſonam inhabilem,
vel quæ reperitur mortua, aut ante poſ-
ſeſſionem captam deceſſerit, an poſſit ite-
rum aliam nominare, nu.48.*
.. *Habens cum poteſtate nominandi filium,
& per delictum fuerit officio priuatus,
an hoc delictum noceat filio, nu.49. cum
ſeq.*
*Et quid ſi nominatio facta ſit poſt condem-
nationem, vel officij priuationem, nu.51.
& nu.52. p.24.*
.. *Peruentum ad filium ex patris nominatio-
ne, vtrum ſit ipſi filio imputandum in
legitimam attento tempore mortis pa-
tris, nu 56.*
.. *Præfecti, ſeù Generalis triremium, vt con-
ferretur Regnicolis Neap. Ciuitas S.M.
ſupplicauit: & Domino Proregi iniun-
xit, vt benemeritos, & habiles inqui-
rat, n.43. p.13.*
.. *Prothomedici ſemper prouidendum in per-
ſonam naturalis Regni, nu.45. & n.85.
pag.16.*
.. *Vacaturum, ſi fuerit duobus conceſſum, vter
eorum præferendus, nu.11. & nu.15. p.6.
& nu.22. cum ſeq. p.7. Deciſum in cau-
ſa Ioſeph Salutij, cum Melchior Gut-
tierez, nu.38. cum ſeq. pag 8. & nu.42.
cum ſeq. p.9.*
*Quid agendum in conceſſione facta eodem
die; & de anteriori data non liqueat,
num.26. pag.7. Reſolutio Reg. Cameræ,
nu.27.*

.. *Va-*

,, *Vacaturum ſi à Principe fuerit conceſſum, poſt mortem poſſeſſoris, an trahatur cõceſſio ad vacationem per renunciationem, vel priuationem, nu. 29. cum ſeq. & nu. 33. cum ſeq. pag. 8.*
,, *Vendi, vel pignorari non poteſt abſque Regis aſſenſu, nu. 68. p. 25.*
Quid ſi expreſſe concedatur in allodium, nu. 69.
,, *Volens emere pro perſona nominanda, debet prius declarare perſonam, pro qua emitur, n. 18. pag. 31.*

Orator.

Oratorem deſignare apud Regalem, vel Cæſaream Maieſtatem peculiare eſt Principis ſupremi, n. 1. pag. 530.
Eumque deſtinare, quando valeat Neap. Ciuitas, nu. 3. cum ſeq. & nu. 5. cum ſeq. pag 531.
Quodnàm ſit eorum munus, n. 17. cum ſeq.
A quibus fit eorum electio, nu. 23. p. 532.
Quid ſi contingat legatum præfigere, vt Regem. vel Sum. Pontif. adeat, n. 24.
Semper ex nobilibus eligitur, nu. 25.
Quando poſſit Platea Popularis huic electioni ſe oppugnare, nu. 27.
Debent illi Inſtructiones aſſignari, n. 28.
Hoc munere fungi nequeunt; qui iure poſtulandi carent, nu. 29.
An illud adipiſci queant Religioſi, & perſona Eccleſiaſtica, nu. 31. cum ſeq. Contr. nu. 34. cum ſeq. p. 533. & nu. 38.
Ab hoc munere nemo ſe excuſare valet, nu. 39. & ſeq.
Quibus fulciantur priuilegijs, nu. 41. cum ſeq. Vid. in verb. Legatus.

Ordinatus, & Ordo.

Ordinatus à Papa vti à maiore cæteros præcedit, nu. 4. p. 53.
Ordo in alicuius rebus ſpectandus eſt, num. 9. cum ſeq. p. 35.
,, *Dignitatum, Vid. in verb. Dignitatum.*
,, *Scripturæ attendi debet in plurium electione inſimul facta, nu. 23. pag. 76.*

Oriundi.

Oriundorum appellatione, qui nàm comprehenditur ex declaratione Reg. Philippi Secundi, n. 42. p. 13.

P

Palatium.

P*Alatium Ducis Grauinæ in hac Ciuitate, fuit impeditum conſtrui, & quare, n. 58. pag. 117.*

Papa.

Papa ſi beneficium alicui contulerit, & eadem die, vt idem beneficium alteri conferretur, certis iuſſit executoribus, nec appareat, quis primo impetrauerit, vter erit præferendus, nu. 28. p. 7.

Par.

Par in parem nullum habet imperium, num. 115. pag. 457.

Pater.

Pater feudum hæreditarium, ſiue nouum, ſiue antiquum in extraneo alienare poteſt cum aſſenſu Proregis, licèt primogenitus contradicat, nu. 33. pag. 178. & nu. 41. p. 179.
,, *Filio in feudo præiudicare poteſt, donato ſibi, & filio expreſsè à Principe, ſi tamen donationis cauſa fuerint merita paterna, n. 143. p. 136. Et quid in emphiteuſi, n. 134.*
,, *Officium reſignare poteſt in manibus Regis, vt illud conferat ſuo filio, n. 90. p. 27.*
,, *Si vnum ex hæredibus in officio nominauerit, vtrum ex delicto nominati omnes alij hæredes conueniri poſſint, num. 46. pag. 33.*

Patria.

Patriam ſuam nemo derelinquere poteſt, vbi munera ſubeſt pro functionibus fiſcalibus, alioque ire ad habitandum, nu. 106. pag. 100.

Pax.

Pace rupta, & ſi delictum non ſit plene probatum, ſufficit tamen, quod in loco delicti ſit publica vox, & fama, num. 135. pag. 404.

Pecunia.

Pecunia extera, vid. in verb. Nauis.

Penſio.

Penſio an comprehendatur ſub gratia beneficij, vid. in verb. Gratia, & priuilegia.
,, *Eſt ſeparata à beneficio, & quid ſit, an habeat aliquid ſpiritualitatis, & inducat titulum in penſionario, nu. 74. cum ſeq. pag. 15.*
Penſiones militibus conceſſæ, etiam ex cauſa meritorum nullo fruuntur priuilegio, ſed creditoribus quibuſcumque etiam perſonalibus poſtponuntur, n. 95. p. 132.
Nec vlla actio ad eas conſequendas penſionarijs datur, nu. 97. Arguitur in contrarium, & reſpondetur, n. 98. & 99.
Quid ſi hæ largitiones ſub hypotheca bonorum ſint concepta, num. 101. cum ſeq. pag.

Digitized by Google

pag.133. Con trarium, n. 108. Deciſum Reg.Cam.n.109.
Vrgentibus neceſſitatibus Regalis Patrimonij, an poſſint ſuſpendi, n.110.
An & quãdo penſiones poſſint ſuſpendi, modificari, vel in totum reuocari, nu.111. cum ſeq. & nu.114. cum ſeq. p.134.
Quid ſi in conceſſione appoſita ſit clauſula, vt neque ob æs alienum, aut quamcumque fiſci neceſſitatem ſolutio poſſit differri, nec vrgente publica vtilitate reuocabiles ſint, n.124. cum ſeq. p.135.
An gaudeant priuilegia, vt penſionarij exequi non poſſint ad inſtantiam creditorum, n.128.
Quod fortius procedit in penſionibus conſtitutis militibus veteranis, & qui vulgò dicũtur Intratteniti; & etiam in ſalario continuis Palatij Regij præſtando, nu.129. p.135.
Militibus ſtatutæ, in quibus caſibus tranſmittantur ad hæredes, nu.132. cum ſeq. & n.137. & 139. p.136.
Iudicantur perſonales, & morte Conceſſionarij finiuntur, n.138.
Et moribus receptum eſt, vt ſint perſonaliſſima, nu.141.
Conſtitutæ in beneficium Titij, & eius filij, expreſſè denominati, an extinguantur, nedùm morte patris, ſed etiam eius delicto, & alienatione, ità vt filius remaneat illis priuatus, nu.141.
Et pluries iudicatum, n.146. & 147.
Contrarium in conceſſione officij duobus inſolidum facta, nu.148.
Si in penſionibus non fuerit tempus ſolutionis præfixum in quot partes ſcindi debeat ſolutio, nu.151. p.137.
Et quid ſi vectigal aliquod fuerit deſignatum, nu. 152. Et qualiter cenſuit Reg. Cam. nu.155. cum ſeq.

Perceptores.

Perceptores Prouinciarum pro duabus partibus Regnicolæ, & pro tertia ad beneplacitum eliguntur. n.38. p.13.

Platea.

Platea, qualibet ex ſex noſtræ Ciuitatis leges condere valet, & conſuetudinem introducere, nu.1. p.464.
In concernentibus tamen negotia earũdem platearum, nu.2.
Quas ediderit Platea Capuani, & Nidi, nu.3.
Si legem vniuerſalem condere velint, aſſenſus Regius requiritur, nu.4.
In Hiſpania Plateæ, & communitates ſtatuta rationabilia condere poſſunt abſq; Regis confirmatione, nu.5. p.465.
Qualibet platea habet comprehenſorium diſtrictum, & vnam portam Ciuitatis, nu.6.
Vbi congregetur Platea popularis, & ex quibus talis platea cõſtituatur, n.7. & 8.
Qua nàm prorogatiua gaudent in feſtiuitate Sancti Ianuarij in prima Dominica Maij, nu.9.
Defert haſtam pallij in feſtiuitate Corporis Chriſti, nu.11 & nu.13. p. 466. per totum. Et ità dec. per Coll. Conſilium, nu.20. p.467.
De eius Cætu conſtituit Deputatos, qui cõueniunt cum Deputatis nobilium, vt ſuffragia emittant literas S. M. directas ſubſcribant, donatiuum certiorantes, nu.17.
Quid obſeruetur tempore aduentus Proregis, nu.18. p.467.
Deputauit ſuos Oratores in tranſitu Sereniſſimæ Reginæ Vxoris Philippi III. n.19.
Haſtam pallij non defert in aduentu noui Antiſtitis, n.21.
Datia, & gabellas indicere nequeunt, ſine Principis beneplacito, nu.1. & 2. p.471.
Platearum Congregatio interdici nùm valeat per Proregem, nu.12. & 13. p.474.
Ciuitas porrexit preces S. M. ne huiuſmodi inhibitiones fierent, nu.15.
Quid ſi Prorex exiſtimet negotium pertractandum per Plateas, non eſſe pro bono publico, aut in beneficium Ciuitatis, nu.16. p.475.
Vel ſi certa ratio ſtatus ſuadeat, num.17. pag.476.
An poſſit Plateis prohiberi, litteras Regi dirigere, nu.18. & 22. cum ſeq.
Poſſunt deputare perſonam in Curia Madrid, vt reſideat nomine noſtræ Ciuitatis, n.19.
Nequeunt congregari ad tractandum de aliquo donatiuo conficiendo, num. 32. pag.477.
Etiam Magiſtratibus, & pijs locis, nu. 34. Et ità pronunciauit Sacr. Conſilium nu.35. p.477.
Qualibet ex Plateis deligit ſex viros, ſed Platea Nidi deligit quinque, n.1. p.479.
Quid ſit eorum munus, n.4. p.480.
Non poſſunt iſti condere Concluſiones, nec

totam

totam Plateam repræſentant, nu.6.
Quomodò eligantur Electi Ciuitatis ad annonam curandam,& Deputati viarum, & pecuniarum,&c nu.88.
Eligunt legatos obuiam eundos Regi, vel nouo Proregi, nu.10.
Non tamen poſſunt eligere Syndicum, ſed per Plateas nobilium viciſſim eligitur, nu.11.
.. Popularis facultate caret nominandi Syndicum vnum ex eius Cœtu, nu.12.
Rationes referuntur per Plateam popularem propoſita,nu.13.cum ſeq.
Deciſ.Coll.Conſil. nu.18.pag.481.
.. Popularis multis decoratur priuilegijs per retro Reges, n.125.p.515.
Inter cætera extrahendi curros biſcentum frumenti, & biſcentum ſalis à ſalinis Apulcæ, ibidem.
Quot ducatos annuos ab illis percipiat, ibid.
Quenam Eccleſiæ reguntur, & adminiſtrantur à Platea populari, nu.126.
Poteſt Legatum, & Oratorem mittere ad Regem noſtrum pro negotijs concernentibus populum, n.129.
Deputati à Platea populari ſedent in aula cum Iudicibus Ciuilibus tempore viſitationis pauperum carceratorum in M.C.V. nu.130.
A muneribus, quæ per Plateam inducuntur, nemo ex Ciuibus licèt nobilis eſt immunis, n.131.
In eligendo legatū vocem habet actiuam, nunquam verò paſſiuam,nu.25.p.532.
Platearum nullitates. Vid. in verb. Electiones.
Quomodò conuocentur Plateæ, vid. in verb. Nobiles.

Pignus.

Pignus acquiſitum ſuper feudo cum conſenſu Domini, ſi alienandum ſit,an nouus expoſcatur conſenſus, n.11. p.157.

Piratæ.

Piratæ æquiparantur hoſtibus fidei,eorumque bona etiam Chriſtianorum deprædari poſſunt,nu.39.cum ſeq.p.448.
Piratæ more catulorum in ſiluis militantes dicuntur hoſtes publici,& infames ſunt, nu.41.
Ex ore Pontificum ſingulis annis excommunicantur, nu.42.
Sunt publici commercij turbatores, & latrones,n.43.p.449.
Illorum bona Regi noſtro fiunt,& ſine eius iuſſu piraticam exercere nequeūt,n.44.

Pœna.

Pœna à banno indicta, ad hæredes tranſgreſſoris tranſit,nu 55. p.348.
Sed citandi ſunt hæredes,nu.65. p.349.
Non tenentur vltra vires hæreditarias, etiam quod inuentarium non confecerint,nu.66. Ratio, nu.67.
.. Arbitraria dicitur, ſi banno non ſit determinata,nu.75. p 537.
.. Cōtra fraudātes vectigalia ipſo iure impoſita, de iure communi & Regni, tranſit ad hæredes,n.53. p.348. & nu.6.p.351.
.. Corporis afflictiua nequit conuerti in pecuniariam nu.2.pag.364.
.. Declarata à lege quoad effectum iuris, non requirit ſententiam,ſed patrato crimine ſtatim fiſci debetur,n.122.p.333.
.. Impoſita à ſtatuto pro aliquo facto,ſi nō exprimatur, cui ſit applicanda, ad fiſcum ſpectat, nu.118. p.302.
.. Indignationis Principis, in ipſius arbitriū remittitur, nu.76. p 537.
.. Pecuniaria nùm extinguatur morte delinquentis, n.10 cum ſeq p 344.
.. Triremium grauis æſtimatur, ſiuè perpetuo, ſiuè ad tempus imponatur,num.39. pag.417.
Pœna contra extrahentes ſtatuta per Regias Sanctiones, inſolidum non exiguntur, ſed quot ſunt perſonæ delinquentes, tot pœnæ fiſco acquiruntur,n.67. p.270.
.. Pecuniaria, impoſitæ aduerſus extrahentes contrà decretum. & contrà fraudantes gabellas, an ſpectent ad fiſcum, ſiuè ad aſſignatarios gabellarum.n.39.cum ſeq. p.293. & n 42. cum ſeq.p.294.
Quomodò practicatum,nu.51. Et deciſum, nu.73. & nu.76. pag.296. Deciſum in Reg Iunct.Contraban. n.97.p.299.
.. Pecuniaria præſcripta in crimine extractionis contrà decretum, an tranſeant aduerſus hæredes, vel morte criminoſi extinguantur, nu. 18. cum ſeq. p. 345.
Verior opinio, nu.33. cum ſeq. pag.346.
Obſeruatum in Reg. Iuncta Contraban. nu.68. pag.349.

Poſſeſſio.

Poſſeſſio centenaria priuilegio æquiparatur,& tantùm operatur Regia largitio, quantùm immemorabilis poſſeſſio,nu.28.pag. 521.
.. Immemorabilis nemini ſuffragatur, niſi

Domini ad quem ſpectat vſus, certa interueniente ſcientia, & patientia, nu. 152. p.456. & n.153. p.460.

Maximè in acquiſitione rerum incorporalium, n.155. p.460.

.. *Collati muneris, qui prius nactus eſt, præponitur cæteris eodem tempore, vel ante eadem dignitate electis, ſiue maiore dignitate decorentur, ſiue iuſto impedimento poſſeſſionem adipiſci nequiuerint, nu 97. pag.82.*

Plures deciſum, n.99. cum ſeq. p.83.

Refelluntur allegata in contrarium, n.106. cum ſeq. p.84. Vid. in verb. Præcedere.

Quid dicendum in Officialibus ſupernumerarijs, nu.1. p.85.

Poſtliminium.

Poſtliminio reuerſo omnia ſua iura competũt, omniaque priſtina ſua iura debentur, nu.13. verſ. Idemque, p.124.

.. *In rebus tantùm immobilibus procedit, nu.157. pag. 441. Idemque eſt in ſeruis, n.158. Secus in mobilibus, n.159.*

Pragmatica.

Pragmatica. Vid. in verb. Extractio.

Præcedentia, & Præcedere.

Præcedentia illi competit, qui prior in officijs poſſeſſione reperitur, nu.3. p.64.

.. *Rectè poſtulat, qui paternis refulget meritis, n.18. cum ſeq. p.76.*

.. *Tribuitur vnius momenti ſpatio, num.64. pag.81.*

.. *Certamen nùm poſſit per Principem ſtatuto prohiberi, nu.21. p 35.*

.. *Prærogatiua nequeunt partes renunciare, nu.24.*

Eamque defendere quilibet poteſt armata manu, nu.25.

.. *Quæſtiones inutiles ſunt, num.1. cum ſeq. pag.34.*

Sola quaſi poſſeſſio, & conſuetudo in præcedentijs attendenda eſt, n.42. p.78.

Præcedere quiſnàm debeat ex duobus Officialibus eodem tempore creatis, nu.1. & 2. pag.75. Vid. in verb. Magiſtratus.

.. *Quiſnàm debeat, ſi inter duos ad dignitatem eodem tempore euectos, alter ſit, qui actu Iudex eſt, alter verò fuit, & tempore collati muneris deſtitutus reperitur, nu.38. & nu.41. p.78.*

.. *Quiſnàm debeat, ſi alter verò minorem occupet dignitatem, & poſteà ad eandem altam dignitatem euehantur, n.43. cum ſeq. & n.45. p.79. Deciſ. nu.48. cum ſeq.*

.. *Quiſnàm debeat, ſi duo ad idem officium fuerint electi, ſed vnus præcedat in data, alter verò poſſeſſionem nactus ſit, nu.50. cum ſeq. & nu.58. p.80. & n.75. p.81. Diſtinguitur, n.59. & 61. & n.92. pag.82.*

Præda.

Præda acquiritur Principi, expenſis cuius bellum geritur, nu 94. p.434. Olim quomodò partita apud Romanos, num.103. pag.436.

Hodiè quomodò diuidatur ſecundum Inſtructiones per Regem Philippum Secundum, nu.110.

Deciſio Reg. Cam. quod Reg. Curia decimam partem habeat omnium prędarum, nu.116. p.437.

.. *Capi non poteſt in alieno territorio non hoſtili, n 116. p.457.*

.. *Facere non licet in loco illius, qui amicus eſt prædantis, & prædati, n.131. p.458. Nec in portu Anchonitano de bonis Turcarum, & Iudæorum, ibi exiſtentium, nu.133.*

Neque in Ciuitate Liburnij, n.134.

Et quid in mari Adriatico, nu.137. cum ſeq. pag.459.

Pertinet ad capientes, ſi ex interuallo fuit recuperata, n.162. p.441.

Quando præſumatur ex interuallo recuperata, nu.163. p.442.

Quando poſſit legitimè applicari Domino Territorij, in quo præda ſit, num.118. cum ſeq. p.457.

Cætera, vid. in verb. Deprædari.

Præfectus.

Præfectus annonæ. Vid. in verb. Annona.

.. *Claſſis antiquitus nullam iuriſdictionem habebat, nec in terra, nec in mari, n. 1. pag.413.*

Ab eius decretis appellatur ad Generaliſſimum, nu.9. pag.414.

Nùm eius iuriſdictio ſit cumulatiua, vel priuatiua, nu.13. cum ſeq. & num.53. pag.419.

Plectere non poteſt Officiales à Rege creatos, nu.18. p.415.

Nec ſententias eius Iudicum in terra exequi, nu.19.

Nec in ciuilibus cauſis ſe ingerere, nu.20.

Quiſnàm fiſci partes agat in criminalibus, nu.22.

A quo puniendus Claſſicus. Vid. in verb. Claſſicus.

Eius

Eius iuriſdictio limitata eſt ad certũ genus perſonarum, nu.44. pag.418. Qualiter practicatum, nu.48. Deciſum, num.52. pag.419.

Tribunal in molo Ciuitatis habet ex conceſſione Proregis, nu.61.

Deciſ. Reg. Reuert. nu.68. cum ſeqq. p.421.

.. Pratorio creatus fuit cum altiſſima poteſtate, & Prorex eius tenet locum, n.153. pag.103.

.. Vigilum quiſnam ſit, & quid eius munus. Vid. in verb. M.C.V. & in verb. Regens M.C.

Prælatio.

Pralatio ex quaſi poſſeſſione iudicanda, n. 93. pag.82.

Prælatus.

Pralatus cum Capitulo repudiare poteſt legatum, vel hæreditatem, ſibi delatam abſque Paulina ſolemnitatibus, num. 176. pag.227.

.. Ratione iuriſdictionis, quam habet à Rege, & tanquam Baro, iudicatur vt laicus, nu.70. p.118.

Pralati, & perſona Eccleſiaſtica contribuere, nùm teneantur in donatiuis, Regi faciendis. Vid. in verb. Donatiua.

Præſcriptio.

Praſcriptio centenaria, & immemorabilis in materia Baroniæ, &c. non opitulatur, quando conſtat de titulo nullo, & inualido nu.79. p.241.

.. Longiſſimi temporis titulum, & inueſtituram non expoſcit, titulumque conceſſionis, & ſubinfeudationis probat: bonam fidem, & iuſtam praſcribendi cauſam præbet, nu.41. p.238.

Quid operetur lapſus quatraginta annorum, nu.42.

Spatiũ annorum quatraginta an praſcriptionẽ inducat exiſtente titulo inualido, nu.45. Vid. in verb. Quadragennalis.

Præſes Sac. Conſ.

Praſes Sac. Conſilij ad beneplacitum Suæ Maieſtatis, vel Regnicola, vel exterus eligitur, nu.24. p.12.

.. Concedit Regias decretationes de verbo faciendo, nu.12. p.47.

.. Cognoſcit cauſas Actorum Magiſtrorum, Scribarum, & Porteriorum Sac. Conſilij, tùm Ciuiles, tùm Criminales, nu.13.

Crudeles vindictas, à Prorege ierecundo motu mandatas differre poteſt infra 50. dies, nu.17.

Concedere valet appellationem ratione comminatæ torturæ, vel grauaminis inferendi, n.18.

Dùm cauſas committit Regijs Conſiliarijs delegare non videtur, ſed potius inter eos diſtribuere, nu.12. pag.51.

Inſtantiam reuſtarare poteſt, lapſu triennali peremptam, n.20. p.47.

Regentem M.C.V. carcerare poteſt, nolentem obedire Regijs decretationibus, aut alijs ordinibus Sac. Conſilij, n.21. Obſeruatum refertur de anno 1621. nu.22.

.. Exercet munus Prothonotarij, & Viceprothonotarius à Rege creatur, nu.23. cum ſeq. p.48.

.. Vtrum præcedatur à Viſitatore generali, accedente ad Sac. Conſilium, nu.35. p.49.

.. Interuenire poteſt in qualibet aula Sac. Conſilij, n.5. p.46.

Et in quibus decretis interueniat, nu.6.

Arbitrabitur ſi cauſa decidenda ſit iunctis aulis, nu.7.

Adiunctos dare poteſt in paritate votorum: & quid ſi ipſe votauerit, nu.9. p.49.

Et quid ſi votorum paritas ſit inter duos Magiſtros rationales Regia Sicla, n.10.

.. Locumtenentem Reg. Cameræ præcedit, n.1. p.46. Ratio, n.2. & 3. & n.31. p.48.

Et quid ſi ambo munere fungerentur Conſiliarij Status n.32.

Vel ſi ambo praeſſent in Collat. Conſilio, vt Regentes Regiam Cancellariam, nu.34.

Regentem Reg. Cancellariã pracedit, proùt etiam Propraſes Sac. Conſilij, ſi Regens acceſſerit ad Sac. Conſilium, nu.36. cum ſeq. p.49. Ratio, n.38.

Quid in Collaterali Conſilio, n.39.

.. Si moriatur, vel alias ſuum vacet officium, expletur per Decanum Sac. Conſilij, n.2. verſ. Quinimò, p.67. Mltis exemplis confirmatur, verſ. Quod etiam, & nu.3. & verſ. Modo. Licet alij Domini Proreges aliter decreuerint, verſ. Verum.

Præſidentes.

Praſidentes Reg. Cameræ, & eius Tribunal præcedunt Tribunal M.C.V. n.1. p.53. Ratio, nu.2. cum ſeq. & nu.5. cum ſeq. pag 54.

.. Pro duabus partibus Regnicolæ eliguntur, n.28 p.12.

Si Conſiliarius efficiatur Praſidens Reg. Cam. vtrum alios pracedat, nu.1. & 2. pag.64.

Primogenitus.

Primogenito tantùm tribuitur ius exigen di dotes, conſtitutas cum aſſenſu ſuper feudalibus: ſed illud experiri tenetur ad inſtantiam ſecundogeniti, eique ſoluere partem, dote exacta, n.112. verſ. Prædictis, p.218.

Et poteſt à ſecundogenito compelli circà hoc, verſ. Quinimò, p.219.

.. Si noluerit præſtare conſenſum ſuper feudi refutatione facienda, quænam cautela tradatur, n.191.p.250.

.. Tantùm in feudis ſuccedit, iure francorũ attento, n.5.p.235.

Princeps.

Princeps Biſiniani priuilegium habet indulgendi delicta in terris ſuis, etiam parte non concordata n.30.p.144.

.. Concedendo officium, præcedentiam conceſſiſſe videtur à die creationis, & datæ, nu.56 p.80.

.. Contractum à ſe iuratum nequit reuocare, nu.17. p.312. Sed contrarium, nu.18. pag.313.

.. Detrahere poteſt iuri tertÿ, etiam quæſito, d.n.18. Ratio, n.19.

.. Derogare velle non cenſetur iuri fiſci, n.59. p.328.

.. Donans, donata præſtare non tenetur, niſi deducto, ne egeat, & omni ære alieno, n 96.p.132.

Quid ſi donat cum clauſula, vt donantis bona ſit hypotheca affecta, n.101. cum ſeq. p.133.

An teneatur reficere damnum donatario ſi donationem reuocauerit ex cauſa publicæ vtilitatis, n.126. p.135.

Ex cauſa publicæ vtilitatis contractum alterare poteſt, reuocare decreta, & Reipub. conuentiones, atque alia, quæ forſitan eſſent irreuocabilia, nu.120.p.134.

Et etiam contrà naturalem æquitatem ſtatuere, n.121.

Fidem adeò facit indubitatam, vt probationem non admittat in contrarium, ſi in priuilegio aliquid affirmet, num. 99. pag.28.

Gratiam facere nequit, parte non concordata, n.65.p.370.

Limita ſi pœna ſit arbitraria, nu.67.

Vel ſi ſententiam forindicationis ſuſpendat, firma tamen remanente quòad delictum, nu.69. Et ità ſeruatum, n.70.

Vel ſi pars offenſa eſſet incognita, extera, aut mortua, ſeù de eius hæredibus nulla haberetur notitia, nu.71.

Siuè concurrente publica vtilitate, n.72.

Limita etiam pro bono pacis, n.74. p.371.

Vel ſi pars offenſa non accuſauit, n.76.

.. Prius manum mittere debet ad burſam ſubditorum, quam proprium Ærarium expendere, nu.27.pag.491.

.. Qui ſuprema vtitur poteſtate, poteſt ex iuſta cauſa diſpenſare contra decreta iuris naturalis, & Gentium, nn.29. cum ſeq. p.395.

.. Quod dari mandat, pro dato habetur, nn. 56.pag.80.

.. Tanquam lex animata dominium, & poſſeſſionem transferre poteſt abſque traditione, nu.57.

.. Tollere non poteſt ius tertÿ ſine cauſa, etiam de plenitudine poteſtatis, nu.64. p.370.

Principis iuſſus, & voluntas iuſta, iuridica, & rationabilis dicitur cauſa, ad priuandum aliquem officio etiam perpetuo, nu. 77. cum ſeq p.98.

Vtrum poſſit auferre officia, conceſſa ſubditis abſque cauſa, nu.85.p.99.

Prioratus.

Prioratus Sancti Nicolai Barenſis, comprehenditur ſub Capitulis, & gratÿs, Regnicolis conceſſis, quod ſcilicet in illis ſeruetur alternatiua, &c. n.81.p.15.

Si prior externus mori contingerit ante captam poſſeſſionem, nùm teneatur S.M. conferre illum Regnicolæ, vel collatio ſortiri debeat in perſonam exteri, n 82.

Prouiſio Suæ Maieſtatis ad fauorem Regnicolæ, n 83.

Priuilegium.

Priuilegia, ad beneplacitum Sedis Apoſtolicæ, vel Regis conceſſa, morte concedentis non dicuntur reuocata, nu.19. pag.250. Ratio, nu.20.

.. Aſſenſus, vid. in verb. Aſſenſus.

.. Legitimationis, à quo ſubſcribatur, nu.27. pag.48.

Priuilego officÿ, annexam habente iuriſdictionem, vt quis potiatur, quæ copulatiuè exigantur, nu.68. p.81.

Promiſſio.

Promiſſio de vendendo, non dicitur vera venditio, nu 96.p.563.

.. Sub verbo, & fide Regis ſemper eſt ſeruanda, etiam hoſtibus, nn 30.p.468. Exemplum Imp. Carolis V. nu.31.

Pro-

Prorex.

Prorex abdicare poteſt cauſas à Curijs Baronalibus: eaſque illis non remittere, & quando, nu.91.cum ſeq.p.99.

.. *Aſſenſus quoſcumque præſtare poteſt ſuper bonis feudalibus, tanquam Regis Vicarius, nu.3. p.150. Sed limita in multis caſibus, nu.9.*

Maximè ſi bona feudalia ad Eccleſiam, ſeù Monaſterium, aut ad Vniuerſitates deuenire poſſent, nu.10.p.151.

Quid ſi feudum ponerent in capite laici, vel cuiuſdam particularis, nu.18.p.152. Ratio, n.19. Deciſiones in diuerſis temporibus, nu.20.

.. *Aſſenſum dare nequit ſuper feudi emptione facta per S.R.E. Cardinalem, nu.11. p.151.*

.. *Aſſenſum præſtare an poſſit ſuper feudorum obligationibus ad beneficium Eccleſiæ, Monaſterij, ſeù Vniuerſitatis contractis, n.21.p.152.*

.. *Aſſentiri non poteſt ſuper feudi alienatione, facta per carentem legitimo ſucceſſore, n.1.pag.156.Ratio, nu.2.*

Et quid ſuper feudorum obligationibus, nu.6. p.157.

Refertur ſtylus Reg.Cancellariæ, nu.7.

Et quid ſuper feudi obligatione, pro ipſius pretij ſolutione, nu.8.

Et quid ſuper tranſlatione, ſiue ceſſione actionis hypothecariæ tantùm ſuper feudo, nu 9.Ratio, n.10.

Et quid ſi alienans poſſit ſperare legitimũ ſucceſſorem, nu.13. & num.16. cum ſeq. pag.158.

Et quid ſi ſucceſſorem habeat, ſed in ea ætate conſtitutum, aut mala valetudine affectum, vt nullo modo alium poſt ſe habeat, vel ſperet ſucceſſorem, n.23 cum ſeqq. p.159. & nu.30.cum ſeqq. p.160.

Et quid ſi ſucceſſorem habeat Clericum in minoribus, n.36. cum ſeq. ſeù beneficiatum, nu.49. cum ſeq p.163.

Et quid ſi in conceſſione feudi facultatem quis obtinuerit alienãdi, obligandi, &c. n.73.p.166. & n.76. p.167.

.. *Aſſenſum præſtare nequit, vbi feudi natura mutatur, nn.1. cum ſeq. pag.175. & pag.176.*

An ſatis ſit, quæuis alteratio ad natura feudi mutationem, n.26 p.177.

Vel ſi tractetur de mutatione feudi ad tempus, nu.28.

.. *Aſſenſum præſtare nequit, vbi maxima pars feudi, vtpotè medietas, tertia, vel quarta pars alienatur, nu.1.p.234.*

Vel ſi ageretur de diuidendo feudo, nu. 13. p.235.

.. *Aſſentiri nequit, vbi principatus, Ducatus, Marchionatus, vel Baronia, aut quoduis feudum magni momenti alienatur, n.1. pag.253.*

An id procedat in obligationibus ſupradictorum feudorum, n.7 cum ſeq. p.254.

Quid ſi diſtrahantur abſque titulo, nu.9. & nu 32.p.256 & nu.33.p.257.

Et quid ex Indulgentia noſtra Ciuitati conceſſa, nu.11.p.254.

Et quid ſi feudum conſiſteret in annuis redditibus ducatorum mille, n.12.cum ſeq. pag 255.

Et quid ſi Baroniæ redditus, excederent ſummam ducatorum mille, nu.16.cum ſeq & n.21.cum ſeq. p.256.

Banna emanare poteſt Pragmaticas, & ſtatuta promulgare etiam præter ius, num. 175. cum ſeq pag.106.

.. *Barone exiſtente contumace, Officiales conſtituit in eius terris, nu.87 p.99. Ratio, nu.88.cum ſeq.*

.. *Bona priuatorum capere poteſt, alterique concedere ob puplicum bonum; nec ad emendam tenetur, ſi id agat per modum legis, n.49.p.97 Ratio, n.50.*

.. *Cogere poteſt ſubditos inter ſe rixantes, vt paciſcantur. n.18 p 95. Ratio, nu 24.*

Quid ſi interueniet ſanguinis effuſio, n.22. cum ſeq.

.. *Cogere poteſt ad præſtandum cautionem de non offendendo, quamuis fuerit parti ſatisfactum de intereſſe, & pœna, nu. 25. cum ſeq.*

Et pro omnibus coniunctis nulla attenta perſonarum qualitate, vel gradu, n.39. pag 96.

.. *Cogere poteſt partes ad compromittendum cauſas ciuiles inter Magnates vertentes, maximè ſi ex controuerſia ſcandala oriri poſſent, n.46. p.97.*

.. *Cogere an poſſit creditores ad remittendum debitori partem debiti, nu.140.p.103.*

.. *Cogere poteſt Dominos animalium, & nauium ad vehendum frumentum pro ſeruitio annonæ, nu 93.p.526.*

.. *Cogere poteſt Dominos frumenti ad illud vendendum iuſto pretio, nu.96.*

.. *Cogere poteſt Ciues, alioſque ſubditos, & habi-*

Digitized by Google

habitatores, vt tempore neceſſitatis frumentum emant pro modo ſubſtantiæ, & in Ciuitate vendant, nu. 101. p. 527.

Et ad proficiſcendum in regiones longinquas pro frumento emendo, nu. 102.

Et ità plurìes practicatum nu. 103.

Et vt mutuent pecuniam Ciuitatis pro modo facultatum, vt tempore penuriæ emere poſſit frumentum, & fruges, nu. 104.

,, Cogere poteſt Ciues ad emendum frumentum, vel aliud, quod Ciuitas paratum habet ad vendendum, nu. 109.

,, Cogere poteſt Ciuitatem, & Regnum ad donandum Regi in multis caſibus, nu. 41, cum ſeq. p. 493.

,, Cohercet Caſtellanos, criminis Reos pœnis plectit, nu. 1. pag. 113. Deciſum, n. 4. Litteræ Suæ Maieſtatis, nu. 5.

,, Concedere nequit, quæ ad diminutionem tendunt dominÿ Regis, nu. 10 pag. 151, & n. 2. p. 156.

,, Concedere poteſt guidatica conducentibus frumentum pro annona, n. 95. pag. 526. Vid. in verb. Dare.

,, Conceſſiones, ſeù Regias ordinationes poteſt detinere, & executioni non demandare cauſa conſulendi Regem, n. 155. cum ſeq. p. 104. Ratio, n. 157.

,, Conferre poteſt dignitates, & officia cum præcedentia prærogatiua, nu. 146. p. 103. Ratio, n. 147.

,, Conferre poteſt officia, valorem ducatorum ſex non excedentia, nu. 9. pag. 113.

,, Conſtituit, & creat Iudices M.C.V. eoſque poteſt remouere ante expletum annum, vel biennium, nu. 71 cum ſeq p. 98.

Et pro libito voluntatis nulla patefacta cauſa, n. 73.

Sed limita in officÿs perpetuis, nu. 75. cum ſeq.

,, Conſtitutus dicitur ad omnia ſolita, & inſolita, ac perſonalia, & quæ Principi ſunt reſeruata, nu. 4. p. 150.

,, Conſtitutus dicitur alter Ego, & quomodo hoc intelligatur, nu. 5. p. 138. & n. 8. & nu. 11. p. 143.

,, Creare nequit Officiales perpetuos, nu. 60. pag. 145. Sed tantùm habet nominationem, nu. 61.

,, Creare an poſſit Proconſiliarios, & Propræſidentes Reg. Cameræ, nu. 62. p. 146.

Vel Proregentes in Collaterali Conſilio, nu. 65. cum ſeq.

,, Creare non poteſt ſibi Locumtenentem ſiue licentia Principis, n. 1. p. 138. Ratio, n. 2. cum ſeq. & nu. 24. p. 139.

Sed limita iuſta exiſtente cauſa, nu. 7. Et ità plurìes practicatum, n. 8. & nu. 13. pag. 139.

Limita etiam in diſceſſu, n. 14. Et ità practicatum, n. 15. etiam in Regno Siciliæ, nu. 16. Sic in caſu infirmitatis, nu. 17. Ratio, n. 18. cum ſeq. ità practicatum in Regno Siciliæ, & Mediolani, n. 25. cum ſeq.

,, Dare non poteſt officium Caſtellani, nec ſuper Caſtri, & iuriſdictionis Caſtellani venditione aſſenſum præſtare, nu. 8. pag. 113. Nec ſuper ceſſionibus ſubſtitutionibus eiuſdem officÿ, nu. 10. cum ſeq.

Decernere valet, vt vaſſalli alio conuolantes, redeant, n. 103. p. 100.

Prorex delegare poteſt negotia, & cauſas, quaſcumque ad omnia Tribunalia ſpectantes, nu. 164. cum ſeq. pag. 105. Ratio, nu. 166. Sed reſpondetur, nu. 168.

Et quid in cauſis criminalibus contrà Neapolitanos, nu. 171.

Et quid in cauſis particularium, & Vniuerſitatum Regni, n. 173.

Delegare non poſſet cauſas appellatione remota, n. 53. p. 145.

,, Delictum facere poteſt ſub pœna, quod alias erat permiſſum, nu. 177. p. 106. Ratio, nu. 178.

Et poteſt illud extendere vſque ad mortem, d n. 177.

,, Delinquentes agratiare nequit, & delicta indulgere abſque voto Regentium, n. 16. p. 143. Et neque abſque partis remiſſione, nu. 18. Ratio, n. 19.

Et quid publica ſuadente cauſa, num. 23. pag. 144.

Neapolitanus dicitur Regis Vicarius in noſtro Regno, n 2. p. 113.

,, Differre poteſt tempus ſolutionis, & ordinare, vt paulatim debitū ſoluatur contrà leges contractus inter creditorem, & debitorem initi, n. 138. p. 102. Etiam in foro poli, n. 139.

,, Diſpenſare non poteſt Regiæ Pragm. primæ ſub titulo de priuil. infr. annum exhib. n. 70. p. 146.

Nec diſpenſare, vt Regÿ Miniſtri aliquid accipiant à quauis perſona, & pro quauis cauſa, nu. 73.

An poſſit diſpenſare, vt Miniſtro Regio detur duplicatum ſalarium, quando duo

exer-

exercet officia,n.76.p.147.
.. Diſpenſare non valet, vt Miniſtri Regij mercaturam exerceant,n.82.
.. Regni Neapolis diſpenſare poteſt ex iuſta cauſa contra iuris naturalis, & Gent. decreta,n 28.p.394.
Eligit Tribunum populi ex ſex nominatis à Platea,nu.119.p.528.
Exercet munus Capitanei Generalis, & dicitur Magiſter Militum, ac Peditum, n.1.p.109.
Exteros à Regno eijcere poteſt, num.100. p.100. Ratio,n.101. Maximè ſi annona pro Ciuitate non ſufficiat,nu.102.
.. Facultatem an poſſit dare ſeruiendi per ſubſtitutum,nu.21.p.32.
Et quid ſi officium collatum fuerit fœminæ, Muto vel Surdo, aut aliter notoriè impedito,nu.22.
Et quid cum voto Collater.Conſilij ad certum tempus,nu.23.
Et quid ſi Officialis ſit diſceſſurus pro Regis ſeruitio, nu.24.
.. Guidatica, & Moratorias ſolet expedire, & pro quibus cauſis,nu.143.p.103.
.. Imponere poteſt charitatiuum ſubſidium: & in quibus caſibus; & quæ nàm bona illi ſubiaceant,n.43.cum ſeq.p.96.
.. Deciſionibus cauſarum, vertentium in Collat.Conſilio, an poſſit vota parta dirimere, & inclinare in meliorem partem ſibi viſam,nu.15.cum ſeq.p.94.
Quid hodie practicetur; & an teneatur inclinare in mitiorem partem.n.17.
.. In omnibus negotijs iuſtitia, & patrimonij Suæ Maieſtatis nihil concludere poteſt,ſine votis Regentium,nu.12.p.143. Ratio, nu.13.
Inquiſitores contrà Officiales poteſt per Regnum mittere, quamuis paruerint ſyndicatui, & liberatorias obtinuerint, n. 99.p.100.
Prorex inſtructiones,quæ ſibi à Rege dantur, ad literam ſeruare tenetur, nu.2.& 3. p.142.
Nec debet ſuam authoritatem ampliare, nu.4.
Sibique aliquid impoſitum,vt ſeruet in caſu particulari, extendere non valet in alijs vigore clauſularum generalium, nu.5 pag.143.
Neque vigore clauſulæ alter nos.n 8.
.. Legitimare poteſt filios naturales & ſpurios etiam quoad ſucceſſionem, . . . n.120. pag.101. Ratio, num.121.
Nec tenetur tempore legitimationis aliquem audire, vel citare, nu.123. Ratio, n.125. An ſit citanda proles legitima,ſi exiſtat, nu.126. verſ. Quod etiam,pag. 102.
Si fiat legitimatio ad filij inſtantiã, num ſint citandi Agnati,n,127.
,, Licentiam concedere nequit, ædificandi in loco publico, nu.83.p.147.
Et in circuitu meniorum Ciuitatis Neapolis, & ſuburbijs, neque per ſpatium cannarum centum,n.86.cum ſeq. Et ità practicatum, nu.88.
Neque ædificandi in littore maris, nu.91. Niſi aliter dictaret conſuetudo,n.92.
Et quid pro refectione domus,n.93.
.. Mandare poteſt, vt partes, ad inuicem paciſcentes, ſe obligent de non offendendo, nulla interueniente cautione, num. 40. pag.96. Maximè inter Nobiles,& Magnates,nu.41. Et à qua perſona capi debeat hæc obligatio,nu.42.
.. Mandata ſui Prædeceſſoris ſeruare debet, nec illa reuocare,nu.31.pag.149. Ratio, nu 32. cum ſeq.
Maximam ſupra milites habet authoritatem, tanquam Capitaneus generalis, n.194.p.107. & n 1.pag.109.
Militibus ab inteſtato decedentibus ſuccedit,nu.7.p.109. Sed hodie ſuccedit Hoſpitale Sancti Iacobi Hiſpanorum, n.8.
Militum cauſarum cognitio ad Porregem ſpectat, & dicitur Dux belli,n.3.p.113.
Noua ædificia in Regno conſtruere nequit abſque Regis permiſſu,nu.41.p.144.
Nec naues, & triremes in Regno conſtruere,nu.42.p.145.
,, Regni noſtri, & cuiuſuis iuriſdictionis noſtri Monarcha officium habet Præſidis, & Proconſulis Prouinciæ,n.1.p.94. & n.3.p.393.
Poteſtatem habet Capitanei Generalis in milites & prouinciales,ac Præfecti prætorij, nu.4.
Tribus nominibus decoratur, nu.5.
Regem repræſentat, eiuſque vice fungitur, nu.6.cum ſeq.
Suprema Regis poteſtas tribuitur:& alter Ego conſtituitur.n 8.& n.9.p.95.
Similis illi debetur reuerentia, quæ debetur Regi,n.10.
Poteſt gerere omnia, quæ gerit Rex,nu.11.
Eius poteſtas non ceſſat morte Regis, n.12.

Limi-

Digitized by Google

Limita præſente Rege, nu. 14.

.. Officiales ſupranumerarios conſtituere nequit, n.18.p.86.

.. Officia vacatura poſt aduentum ſucceſſoris prouidere non poteſt, n.68. p.146.

.. Ordinare non valet, vt ſuperſedeatur in exequendo ſententias Sac. Conſilij, donec cognitum fecerit de meritis cauſæ reclamationis, n.19.p.42.

.. Ordinare poteſt, vt pœna mortis, quæ viget contra inſignes malefactores, puniantur etiam eorum receptatores, nu. 181. p.106. Et ità obſeruatum, n.182. cum ſeq.

.. Ordinare ſolus poteſt ea, quæ attinent ad gubernium Tribunalium, n.201.p.107.

Et quid in negotijs concernentibus iuſtitiam, nu.202.

An impedire poſſit prouiſiones, à Collaterali Conſilio expediſas, n.203.p.108.

.. Ordinare poteſt, vt merces corruptæ projiciantur, n.112.p 527.

.. Ordinare poteſt, vt ſcandalorum authores à Ciuitate exulent, n.53 & n.56.p.97. Contr. nu.54.

.. Ordinare poteſt, vt quis capiatur, & carceretur, antequã de crimine conſtet, n 57.

.. Plenitudinem habet ſupremarum poteſtatum in hoc Regno, *nu.64. p.98.*

Eamque an habeat Prorex in Regno *Siciliæ, nu.65.*

.. Priuilegia concedere valet, n.148. p.103.

Maximè ſi in ſubiecto concurrant merita, nu.151.

.. Priuilegia conceſſa reuocare valet ob publicam vtilitatem, nu.62.

Et quid ſine cauſa, & ad libitum abſque partis citatione, nu.63.p.98.

.. Prouiſiones ſtatuere an poſſit abſque Collateralis Conſilij ſuffragio, nu.196.p.107.

An teneatur ſequi votum Regentium, n 197.cum ſeq.

.. Prouidet ne loca pia à laicis gubernata, & Regiæ iuriſdictioni immediatè ſubiecta, ne ab Epiſcopo viſitentur, n.94.p.99.

.. Publicis in comitijs fieri non poſſunt donatiua, abſque Regis permiſſu, nu.46. cum ſeq. & n.49.p.145.

.. Recuſari poteſt, vt ſuſpectus, n.55.p.145.

Pluries obſeruatum in Regno Siciliæ, n.56.

Practicatum in Regno Neapolitano, n.57.

Admiſſa Proregis ſuſpictione, an cætera Tribunalia ſuſpecta reddantur, nu.57.

.. Repræſalias concedere poteſt, n.209.p.108. Ratio, n.210.

.. Si diſcederet à Regno non conſtituto Locumtenente, , quiſnàm Regnum gubernaret, nu.34.p 140.

Et an Regni Comeſtabulus, n.40. Vid. in verb. Collaterale Conſilium.

Stipendiarijs, & penſionarijs, prouiſis in officio, vel gubernio ſuſpendere poteſt prouiſiones, & ſtipendia, donec ſeruitio incumbant, nu.131.p.135.

.. Subditos confinare poteſt ex ſola ſuſpictione abſque alio proceſſu, nu.51.p.97.

Maximè homines ſeditioſos, & ſcandaloſos, nu.52.

An poſſit ſeditioſum necare propria manu, nu.61.

Prorex habitationis cauſa poteſt capere perſonas ab alijs locis, & transferre in terris deſolatis, nu.104.p.100. Ratio, n.105.

An idem poſſint Barones, nu.107. cum ſeq. Et vid in verb. Baro.

.. Tollere non poteſt, neque de plenitudine poteſtatis, ſicut nec ipſe Rex, quæ iuſſit Regia Cancellaria, nu.20. p.143.

.. Tollere non poteſt recuſationem Iudicis ſuſpecti, n.52. p.145.

.. Vendere non poteſt Caſtra, vel Terras Regis, aut Regi deuoluta abſque ſpeciali mandato S.M. nu.96.p.148. Et ſic ſeruatum, n.97. Et quid tempore neceſſitatis, nu.98.

Nec vendere poteſt iuriſdictionem criminalem alicuius Terræ, nu.100.

Nec vnire, vel diuidere Prouincias Regni, nu.102.

An poſſit villas, & Caſalia à Ciuitate ſeparare, nu.104.

Vel ſingulorum iuriſdictiones, & Ciuitates diuidere, nu.105.

.. Vendere non poteſt in Regno bona aliqua, nec illas conducere, nu.44.p.145.

.. Vendere poteſt bona demanialia Regis abſque ſubhaſtationibus, nu. 206. cum ſeq. p.108. Et ità deciſum, n.208.

.. Viſitationi non ſubeſt, n.152. p.103.

.. Vxorem in Regno ducare non poteſt abſque diſpenſatione Regis, num.36. cum ſeq. pag.144.

Nec filium in matrimonio collocare, n.38.

Sed filias poteſt in Regno *maritare, n.39.* Ratio, *nu.40.*

.. Statuere poteſt pretia rebus comeſtibilibus, cui taxa Clerici ſubijciuntur, num.88. p.526.

Viſitatorem in triremibus præfigere ſolet n.23.

n.23.cum ſeq. p.415.
Proregi competit annonæ regimen, nu.81. cum ſeq. p.525.

Prothonotarius.

Prothonotarius vocatur in iure Primicerius, & eius officium eſt magna præeminentia, n.25. p.48.

Prouentus.

Prouentus num veniant appellatione fructuum feudi, nu.90. p.298.

Q

Quaſi poſſeſſio.

QVaſi poſſeſſio in materia præcedentiæ vnico actu acquiritur, n.14. pag.54.

Quatragennalis.

Quatragennalis poſſeſſio omnem tituli defectum purgat, licet agatur de re, quæ ſinè titulo non præſcribitur, niſi tempore immemorabili, n.44. p.238.

Quod.

Quod iure dominij acquiri non poteſt, obtineri in eo valet ius poſſidendi, præoccupandi, & alios prohibendi, num. 150. pag.459.

R

Receptatores.

REceptatores bannitorum puniri poſſunt eiſdem pœnis, ac banniti, tàm iure communi, quàm Regni, data confeſſione in tormentis duorum proſcriptorum deponentium, etiam de actis diuerſis, nu. 70. p.398.

Rectores.

Rectoribus prohibetur vltima die ſui regiminis cuſtodes carcerum eligere, vt durent poſt finitum regimen, n.6. p.5.

Refutatio.

Refutatio feudorum à patre in vita celebrata in beneficium ſecundogeniti, conſenſiente primogenito, valet ſine aſſenſu Domini, n.188 p.229. Et ità deciſum, n. 189.
Explicatur deciſio in contrarium, nu. 190.
.. Legitimæ ſuper feudo an requirat aſſenſum Regis, nu.168. p.227.
.. Si fiat ſecundogenitis, vel illis, qui immediatè non ſuccedunt, valet, ſi conſenſum habeat primogeniti, vel immediatè ſucceſſoris, nec requirit Regis aſſenſum, nu.141. pag.224. Contrarium, nu.158. & nu.164. cum ſeq. pag.226. & n.182. cum ſeq. p.228.
Si primogenitus noluerit præſtare conſenſum, an poſſit compelli. Vid. in verb. Primogenitus.
An talis conſenſus interuenire debeat in ipſo refutationis actu, n.142. p.224.
An poſſit præcedere, vel ſubſequi, n.143.
An refutatio valeat, ſi primogenitus conſenſiat mediante pretio, n.145. p.225.
.. Vt valeat, tanquam facta proximè ſucceſſuro, quid expoſcat, nu.20. p.158.
Refutationis natura, quænam ſit: & an dicatur ſucceſſio præmatura, n.192. p.230.

Regalia.

Regalia indiuidualem conceſſionem requirũt, nec ſub generali conceſſione comprehenduntur, nu.105. p.301.
.. Non poſſunt in contractum deduci, abſque aſſenſu Principis, n.10. & n.13. p.546.
Etiam ſi in allodium concedantur, n.14.
Et ſub pœna nullitatis actus, n.17. p.556.
Et poſſunt contrahentes alienationem ſinè aſſenſu reuocare ad inſtar feudi, n.18.
Et quid de iure Regni, nu.19.
.. Semper cenſenda ſunt ſub iuriſdictione concedentis, n.71. cum ſeq. p.25.
Eorumque à poſſeſſione abſtinere debet poſſeſſor lite pendente, n.72. p.296.

Regia Camera.

Regiæ Cameræ Tribunal. Vid. in verb. Tribunal.

Regens.

Regens in Supremo Italiæ Senatu in Regno Hiſpaniarum, ſi tranſeat ad Collaterale Conſilium Regni Neap. an præcedat alios Regentes, ipſo moderniores, etiam Decanum, nu.1. p.69. & n.6. p.70.
.. De Conſilio Italiæ non eſt de corpore Collat. Conſ. & diuerſũ munus habet, n.2. p.69.
An ſit maior dignitas in Supremo Italiæ Senatu, quam in Collaterali Conſilio, nu.3. p.70.
.. Si ad Collaterale Conſilium deſtinetur, nouo indiget priuilegio, nu.5. & nu. 15. pag.71.
Quomodò ſedeat, nu.7. & nu.10.
.. Talis poſtquam eſt Electus, poſſeſſionem capere, an debeat in Collat. Conſilio Neap. nu.8. Et ità obſeruatum in perſona Domini Regentis Galeotæ, n.14.
Debentur illi munuſcula ſalis, ſaccari, & ferri, quemadmodùm alijs Regentibus, nu.9.

Et quisnàm inter ipſos præcedat, num.12. Obſeruatum plurìes, nu.12.

.. *Magnæ Curiæ Vicariæ dicitur Præfectus Vigilum: & quid ſit eius munus, n.40. cum ſeq. p.59.*

Et primo anno prouideri debet regnicola, in altera verò vice ad beneplacitum, nu.29. pag.12.

.. Regiam Cãcellariam, *etiam recentior præcedit omnes Conſiliarios Status, quamuis antiquiores, n.5. p.37.* Ratio, *nu.6. cum ſeq. & n.29. p.39.*

Deciſ. in duplici cauſa, nu.12. p.38.

Quid ſeruetur, nu.13.

Quid ſi totum Collat. Conſilium congregetur coram Excell. Domino Prorege, nu.14. cum ſeq.

Quid ſi Conſiliarius Status titulo aliquo refulgeat, nu. 16.

.. Regiam *Cancellariam Titulatus ſedet ad dexteram, & inter Reg. titul. quis præcedendi ordo attendatur, nu.22. p.39.*

Si ſit Titulatus exterus Regni, *an ſedeat, vt Titulatus Regni, nu.23.*

An Titulatus exterus præcedat alios titulo carentes, ibid. verſ. Hinc habes,

An Titulatus Regni *præcedat Titulatos exteros, nu.24. Deciſum, nu.27. cum ſeq.*

An præcedant Titulati, ſi Tribunal petant, vt aſſiſtant eorum cauſæ diſcuſſioni, vel vt interueniant pro conſanguineis, nu.31. p.40.

Et quid ſi interueniant in actibus indifferentibus, nu.32.

Regnicola.

Re*gnicola, ſiue naturalis* Regni*, quisnàm dicatur, n.86. p.16.*

Regnum.

R*egnum Neap. & Sicilia an teneantur donatiua facere* Regi *noſtri. Vid. in verb. Neapolitana Ciuitas,*

Releuium.

Releuium haud ſoluendum eſt, quando quis feudum habet refutatum per contractũ inter viuos, nu.41. p.195.

Religioſus,

Religioſus Soc. Ieſu trium votorum, ſi è religione migrauerit, & petat feudorum ſucceſſionem excluſo fratre ſecundogenito, qui bona occupauerit, admittendus eſt, n.45. p.162.

Repræſaliæ.

Repræſaliæ conceſſa contrà Ciues alicuius territorij, exerceri non poſſunt contrà eoſdem Ciues in alieno territorio, nu.104. pag.456.

Reſignans, & Reſignatio.

Reſignans officium in Regia Curia, ſi pendente acceptatione moriatur, officium dicitur deuolutum in beneficium Curiæ, nu.100. p.28.

.. *Officium in manu Regis, an poſſit ſe pœnitere, antequam Rex acceptet reſignationem, n.91. p.27.*

Et an Officialis poſſit cõcedere ſuum officium pendente acceptatione, tanquam non vacans, ibid. in med.

An reſignans habeat amplius regreſſum, ibid. in fin.

Et quid ſi reſignatio facta ſit ſub conditione, ibid. & n.93.

Reſignatio officij facta à patre, cui, eiuſque filio erat conceſſum, vt vno mortuo, penès ſuperſtitem remaneret, an noceat filio, n.94. p.27.

Reſpub.

Rempub. ad conſeruandam ab hoſtium incurſu, poſſunt imponi pedagia, vectigalia, & milliones, n.50. p.494.

Res.

Res extracta à Regno contrà denetum, & extrà Regnum intercepta apud dominium alterius poteſtatis, an reſtitui debeant fiſco Regni noſtri, n.1. p.350.

Statim deſinunt eſſe illius, qui extractionem patrauit, & tranſeunt in dominiũ Domini vectigalis, n.2.

Vel in dominium fiſci, n.2. p.356.

Requiritur ſecundum aliquos ſententia declaratoria facti, n.9. p.351.

Sed fallit in crimine notorio, & manifeſto, nu.11.

Extrahẽtes tales res remitti debẽt noſtris magiſtratibus, n.12. Et ità iudicatum, n.21. p.352. Reſcriptum Em. D. Cardin. de Aragona Proregis de anno 1665. n.22. p.353. Decret. Reg. Iunct. n.25.

An cedant commodis arrendamentorum, ſiue illius, cui datium debetur, n.26. cum ſeq. p.354. Decret Regia Iuncta, nu.34. pag. 355.

.. *Extracta à Regno in cuntrabannum, & capta à Præfecto triremium, an debeant reſtitui fiſco* Regis, *num. 1. cum ſeqq. pag 356.*

Reſolutio Reg. *Iuncta, nu.19. p.358.*

.. *Interceptas euellens à manibus Officialium, mulctari debeat pœnis eiſdem, quibus, & prin-*

Digitized by Google

principales, nu.1.& 2.p.360. & nu.11, pag 361

An ligentur pœnis auxiliatorum,n.5.& 6.

Si fuerit duobus donata, vel vendita, quisnàm praferendus,nu.11.in med p 6.

Quid ſi in primo contractu addita ſit clauſula conſtituti, & pracary,nu.13.

Singularis feudi, an æquiparetur toti feudo, & nunquid alienari poſſit, nu.117. cum ſeq p.246.

Et an in eius alienatione requiratur Re*gius aſſenſus,n.119.*

Reſtitutus.

R*eſtitutus ad dignitatem, non recuperat locum, ab alio medio tempore occupatum, cum praecedentia, ſed erit tanquam nouiſſimus,nu 28. p.72.*

Reuocatio.

R*euocatio alienationis rei feudalis, vel officij vigore Conſtitutionis* R*egni, Conſtit. Diuæ memoriæ, non procedit in venditione neceſſaria, quæ fit per Iudicem, nu 53.p.559.*

Et tàm ſi fiat per venditorem,quàm emptorem,n 55. & n.58. p.560.

Pracipuè ſi agatur in Sacro Conſilio,n.56.

Nec procedit in pacto de retrouendendo ſuper feudo,vendito à Iudice abſque aſſenſu,n.58.

Neque in alienatione rei,feudo reddititia, nu.59.

Neque in feudis planis, & de tabula,n.60.

Neque in excadentijs, per Baronem conceſſis,nu 61.

Neque in feudis ruſticis, ſiue Actenasijs, vel parum vtilibus,nu.62.

Neque in feudo mixto,ideſt quaternato ſecundum quid,nu.63.

Neque in feudo ex pacto, & prouidentia, alienato ſine aſſenſu,nu.64.

Ceſſat, ſi facta ſit ceſſio litis, agitatæ ſuper feudo,nu.65.p.560.

Eaque facta,reuocatur contractus ex tunc, nu.69.

Intercedere an valeat ſuper promiſſione de emendo, aut vendendo feudo, num.92, pag.563.

Et quid in pacto de non petendo,nu.93.

R*euocatione facta, emptor tenetur reſtituere feudum, vel officium cum fructibus, & venditor pretium cum intereſſe, nu.70. cum ſeq.*

Sed ſit compenſatio,nu.74. Et ità deciſum, nu.75.

Si emptor promiſit, aſſenſum impetrare, & ad eius onus remanſit, & indè idem emptor reuocat ex defectu aſſenſus, ad quid teneatur,nu.83 p.561.

Si ſequatur ob dolum venditoris, quia fortè vendidit rem feudalem, vti burgenſaticam, ad quid teneatur,nu.84.

Si concipiatur per emptorem,vel quia iam aſſenſus expeditus in forma Cancellaria, non fuit regiſtratus in quinternionibus Reg.*Cameræ, vel quia præſtitum non fuit iuramentum ligij, homagij, vel quia non fuerunt expedita litera aſſecurationis vaſſallorum, ad quid teneatur emptor venditori, nu.88. cum ſeq. p.562.*

Factam poteſt quis reuocare:& quando firmus, & inconcuſſus permaneat Contractus,nu.101.cum ſeq. p 563.

Facultas etiam datur, ſi nulliter ſit impetratus aſſenſus.

Reuocatio non reſpuitur, ſi conditionalis, vel cauſatiua ſit, nu.103. cum ſeq.

Reus.

Re*i etiam ſpontè confeſſi puniuntur in atrocioribus,n.200. p.410. Sententia Ioſeph de Marino,nu.201.*

Re*o in flagranti reperto.an competant defenſiones,nu.91. cum ſeq. pag.382. Diſtinguitur,n.93. Stylus* Reg.*Cameræ,n.97. Decretum eiuſdem n 98.*

Re*us ad examen duci nequit, niſi indicia praecedant,nu.38 p.377.*

Nec tenetur in hoc caſu reſpondere interrogatorijs factis à Iudice,nu.39.

Et quid exiſtente querela partis offenſa, concurrentibus adminiculis,n.40.

Notatus de crimine extractionis, ſi ſit abſens, quid hodie ſeruetur,n.103. p.383.

An & quando pro cauſa extractionis poſſit foriudicari,n.106. & n.108.

Expectatur per annum, vt reputetur contumax, & foriudicetur,d.n.108.

Sed in Reg. *Iuncta circulus vnius menſis, nu.109.*

Quando procedatur ad ſententiam forindicationis,& per quem Iudicem ſententia legatur, nu. 112. Forma ſententia, nu.114.

Pendente termino ad defendendum ponitur ad largam, & quare,n.44. p.377.

Datur illi copia repertorum,n.45. Et quādo,nu.46.p.378.

Si noluerit habere fiſci teſtes pro repetitis,

tenetur fiſcus illos repetere, nu.47.
Et quid ſi teſtes ſint iurati in faciem inquiſiti, nu 48. cum ſeq.
Quando detur reo terminus ſuper repulſa teſtium examinatorum per fiſcum, n.77.
.. Per contumaciam habetur pro confeſſo, quæ ficta confeſſio dicitur liquidiſſima probatio, nu, 116. p.385.
.. Quamuis condemnatus ſit, poteſt per viam ſupplicationis, & recurſus implorare officium Proregis & nullitates proponere aduerſus condemnationem, n.53. cum ſeq. p.396.
.. Torqueri an, & quando poſſit ex proceſſu informatiuo: Et quæ indicia debeant præcedere, nu.25. cum ſeq. p.376. Quid de iure Regni, nu.28. cum ſeq. Decisum per Reg. Iunctam, nu.31.
Coram quo expleri debeat eius examen, ſeù interrogatio, nu.32.

Rex.

Rex aſſenſum præſtare non tenetur, quando feudum deueniret ad Eccleſiam, Monaſterium, vel Vniuerſitatem, n.13. p.151. Niſi aliquam competentem quantitatem ſolueret ad beneficium Reg. Curiæ, nu. 14.
Vel ſi adoham quolibet anno, ac releuium ſolueret ſingulo quinquennio, nu.15. Et debet hoc ſpecificè declarari in priuilegio aſſenſus, nu.16. p.152.
An habeat iuſtam cauſam denegandi aſſenſum, vbi teſtator feudum prohibuit alienari, nu.201. p.231.
.. Beneplacitum ſuum ad libitum reuocare poteſt, nec tenetur perquirere cauſam, n.39. p.251.
.. Caſtrum Vaſſalli fortificare poteſt ipſo inuito, & noua fortellitia conſtruere, milites imponere, ipſum cuſtodire, ac auferre, bello imminente, nu.63. pag.117. Ratio, nu.65. Et poteſt Rex illud facere demoliri, nu.66. p.118. Et ità practicatum, nu.71.
An poſſit Baronem cogere, vt ſuis expenſis caſtrum muniat, nu.68.
.. Denegandi aſſenſum habet iuſtam cauſam, ſi carens ſucceſſore, feudum velit alienare, quamuis conceſſum ſit cum facultate alienandi, vel obligandi, &c. Quid cum clauſula, feudi natura in aliquo non mutata, nu.78. p 167. Ratio, nu.79 & n.82. cum ſeq. p.168.
Quid ſi tempore cōceſſionis feudatarius legitimum ſucceſſorem non habebat, n.86.
.. In petitione aſſenſus certiorari debet de antiqua feudi natura, nu.18. p.176.
.. Mutare ſolus poteſt legem inueſtituræ, & nouam feudo formam imponere, nu.29. pag.178.
.. Per aſſenſum nihil de nouo videtur concedere, ſed tantùm tollere legis prohibitionem, n.89. cum ſeq. p.169.
Nec remittere videtur ius directi dominij, nu.91.
Nec inſolita concedere, n.93.
.. Prohibere poteſt, ne quis vtatur iure ſuo, ſibi permiſſo iure Gentium, nu.42. p.429.
.. Reuocat vaſſallos domaniales, abſque quo probet obligatos eſſe ad ſeruitia, nu.111. pag.100.
.. Sine conſenſu Vaſſalli nec mutare, nec alterare poteſt naturam inueſtituræ, nu.7. pag.175.
.. Subditorum, eorumque bonorum, Dominus eſt, nu.29. p.492.
.. Succurrere, vt valeat ſuis indigentijs, particularis exactio imponi poteſt, num.84. pag.496.
.. Sumptus Ærarij refrenare tenetur, num.4. pag.490.
.. Tenetur ex officio ſuam gubernare Rempublicam, nu.16.
Eiuſque finis eſt, ſubditos ab hoſtibus eſſe incolumes, nu.18. p.491.

Roma.

Roma Comitatum Capuæ vendidit ob pecuniarum penuriam, n.99. p.148.

S

Sacrum Regium Conſilium.

SAcr. Reg. Conſil. præcedit Tribunal Reg. Cam. & quarè, nu.1. & 2. p.41.
Quo titulo porrigantur preces huic Senatui, nu.6. pag eod.
Quisnàm Rex fuit, qui huic Senatui primordium tradidit, in eoque perfuit, n.4. & 5. p.eod.
.. Nemini obuiam vadit, niſi Regi, & Proregi, n.7. p.eod Et refertur obſeruantia tempore Infantis Sereniſſimæ D. Mariæ de Auſtria ſororis Regis Philippi IV. n.8. pag. eod.
An debeat vnitim, vel diuiſim viſitare Oratorem Regis extraordinarium, nu.9. pag.42.
An habeat maximam authoritatem etiam extrà

extrà Regnum, nu. 10. p. eod.

An iudicet reſectis ſubtilitatibus, & potius veritate inſpecta, quam ſcriptura, nu. 11. p. eod.

An nimium innitatur æquitati, nu. 13. pag. eod.

An cognitionem habeat omnium cauſarum inter quaſcumque perſonas, & etiam criminalium in gradu appellationis, nu. 14. p. eod.

An habeat coerctionem ſuorum Officialium, quomodocumque delinquentium, nu. 15. p. eod.

An eius ſententia paratam habeãt exequutionem, nu. 17. p. eod. Nec ab eis appellatur, ſed tantùm reclamatur ad idem S.C. nu. 18 p. eod.

Au illius deciſiones legem faciãt in Regno, nu. 20. p. eod.

An bina decreta huius Senatus conſtituant ius in Regno n. 23. p. eod.

.. *Succedebat ab inteſtato Regijs Conſiliarijs ſinè hærede decedentibus, n. 25. p. eod.*

Pragmaticas interpretare valet, quod tãtùm Principi permittitur, n. 26. p. 43.

Vtitur arbitrio, ſicut, & Rex, nu. 27. p. eod.

Et partes cogere poteſt ad compromittendum eid. S.C. n. 28. p. eod.

.. *Reum condemnare poteſt ad non poſita per Actorem, nu. 29. p. eod.*

An poſſit cauſas fiſcales dirimere, n. 30. cum ſeq. p. eod.

.. *Præcedit Regiam Cameram indifferenter in omnibus negotijs, & functionibus publicis, & priuatis.*

Et in die Natiuitatis Domini, & Paſcatis S.C. prius ingreditur, & priùs Proregem, ſalutat, & poſteà Reg. Cameram, n. 50. p. 44.

Sacrum Conſilium, vid. Index in caſu.

Salarium.

Salaria Iudicum ſoluẽda ſunt ex Regio Ærario, antè omnes ſumptus, & quare, n. 9. pag. 123.

.. *Continuis Reg. Palatij præſtandum, quo fruatur priuilegio, nu. 129 p. 135.*

Saluus Conductus.

Saluus Conductus à Rege datus eſt, ſemper ſeruandus, nu. 32. p. 468.

Eoque pendente captus eſt in priſtinam libertatem reponendus, n. 33.

Saluaguardia.

Saluaguardia in beneficium vaſſallorum Baronis, à quo expediantur, n. 144. cũ ſeq. p. 103.

Scipio.

Scipio Rouitus Regens Regiam Cancellariam memoratur, & declaratur, n. 11. p. 37.

Scripturæ.

Scriptura à Regia Cancellaria nunquam expediuntur, niſi ſint iuſta, & benè formata, n. 98. p. 28.

Scripturæ ordo, vid. in verb. Ordo.

Securitas.

Securitas de non offendendo. Vid. Cautio de non offendendo, & vid. Prorex.

Sedile.

Sedile Montanea fuit vnitum cum Sedile Forcella, & quarè, n. 3. p. 505.

Senatores.

Senatores iunioribus ætate præferuntur, ſi in cæteris ſunt æquales, n. 25. p. 76.

An præponantur iunioribus in electionibus, & ſuffragijs, nu. 26.

Senator adoptatus.

Senator adoptatus à plebeio non perdit Senatoriam dignitatem, nu. 21. p. 51.

Sententia.

Sententia forindicationis. Vid. in verb. Forindicari.

.. *Lata contrà principalem exequi poteſt contrà fideiuſſorem iudicij, abſque nouis actis, & proceſſu, n. 128. p. 403.*

.. *Lata contrà ſtylum nulla eſt, n. 5. p. 473.*

Sequeſtrum.

Sequeſtrum initio cauſæ, & antè litem conteſtatam reſoluitur in ſimplicem annotationem, & eſt iudicij præparatorium, nu. 184. cum ſeq. p. 339.

Sericum.

Sericum non reuelantes, vel non ſoluentes pro ipſo dirictus, qua pœna puniantur, nu. 119. pag. 302.

Quauè pœna extrahentes ſericum, n. 120.

Syndicus.

Syndicus Ciuitatis totam Ciuitatem repræſentat, nu. 19. p. 481. & nu. 88. verſ. Ex hac praxi, p. 497.

.. *Eſt caput omnium Baronum, & Regnum repræſentat, n. 22.*

.. *Primum Locum occupat poſt Præfectum Prætorij, nu. 20. Et manum leuem in ſolemnitatibus Regis, Proregiſuè aquitantis, nu. 21.*

In parlamento generali poteſt tempus cõgregandi ſtatuere, mandata interponere, deſignare, qui interuenire debeãt, & reluctantes ad ſuffragium præſtandum cogere, nu. 24.

..Ordo

.. *Ordo recenſetur in ſolemni æquitatu Proregis, n.26.*

Eius munus conſpicuum eſt, nu. 27. Et ad hoc munus nobiles titulati compellũtur, ibidem.

Species.

Species magis, quam genus attendi debet in pœnis inferendis, n.74. p.537.

Statutum.

Statutum Principis præcedentiæ prohibens, haud valet, n.21. p.35.

.. *Laicale bonum publicum, commune que vniuerſale laicorum, & Clericorum reſpiciens, Clericos ſemper ligat, nu.17. pag. 282.*

Si non poſſit afficere perſonam, an poſſit afficere rem, nu.24.

.. *Ad euitandum extractiones in rem dirigitur non in perſonam. n.15. p.361.*

Pœnalia ſi remanerent eluſoria, extenditur de perſona in perſonam, n.16.

Stephanus.

Dominus D. Stephanus Carrillo, y Salſedo Regens, commendatur, nu.119. p.402. & nu.62. p.550.

Stipendia.

Stipendia militum, vid. in verb. Militum ſtipendia.

Subinfeudans, & Subinfeudatio.

Subinfeudans, quanàm ſibi retineat, num.28. pag.236.

An tantũ exercitium vtilis dominij trãſfertur in ſubinfeudatarium, num. 29. pag.237.

An ſubfeudum in totum ſeparetur à feudo, nu.30.

An retineat ius deuolutionis ob lineam finitam, & felloniam, nu.31.

An retineat poſſeſſionem ciuilem, & transfert naturalem, n.33.

Subinfeudatione facta à Barone interſtitio 30. annorũ cum præſtatione ſeruitij confirmata, poteſt de nouo fieri, tanquam ſolita concedi, quamuis non conſtet in prima interueniſſe aſſenſum, nu.38. cum ſeq. p.237.

An ſufficiat vnica conceſſio, nu.40.

Subſtitutio, & Subſtitutus.

Subſtitutio ſicut non poteſt fieri ſuper feudo; ità neque ſuper actione ad feudum, nu. 124. p.221.

Subſtitutione facta in officio, ſi ſubſtituens moriatur, an poſſit ſubſtitutus continuare vſque ad nouam creationem, n.34. p.32.

An data poteſtate ſubſtituendi, tenetur quis certiorare Principem per eligendo ſubſtitutum, nu.40. p 32.

Et refertur praxis in Regno Neapolitano, ac deciſio in officio Magiſtri Actorum Regiæ Audientiæ Aprutij conceſſo Monaſterio S.Catharinæ ad Formellum, nu.41. cum ſeq.

Et quid ſi reperti fuerunt minus habiles, nu.43. p.eod.

.. *De re feudali in teſtamento, vel contractu ordinata nulla eſt; nec Prorex valet conſentire, nu.1. p.201. & n.2. cum ſeq. p.202. & de ratione, n.5.*

Subſtitutus in officio, qualis debeat eſſe, n.28. pag.32.

.. *An debeat approbari per Regiam Cameram, nu.29. p.eod.*

Subſtituens, an teneatur de omnibus culpis, & defectibus ſubſtituti, nu.30. p.eod. & etiam de delictis, n.44. p.33.

Quid ſi plures ſint hæredes participantes de emolumentis, & vnus adminiſtrans delinqueret, an omnes teneantur, n.45. pag.eod.

.. *An habeat regreſſum contrà delinquentem, ibidem.*

.. *Officio priuatur pro ſubſtituti criminibus, nu.9. p.276.*

Succeſſio.

Succeſſio Collateralium in feudis per nouas gratias Regno conceſſas eſt ampliata vſque ad 4. gradum incluſiuè de iure Ciuili, n.100. p.170. Et de ratione, nu. 101. & 102. cum ſeq. p. 171. Contrarium, n.104. cum ſeq. Sed reſpondetur, nu.107.

.. *In feudis nouis ex gratijs huic Ciuitati cõceſſis, etiam ad fratres vterinos, & conſanguineos porrigitur, n 75. p.187.*

Succeſſor.

Succeſſor proximus, & immediatus immittendus eſt in poſſeſſionem feudi poſt mortem feudatarij, nulla alia diſpoſitione valente abſque Regis aſſenſu, num. 30. p.178. n.2. & 3. cum ſeq. p.202.

Supernumerarij.

Supernumerarij Officiales, vid. in verb. Officiales.

.. *Canonicus, vid. in verb. Canonicus.*

.. *Si conſtituatur in Senatu, eique tradatur poſſeſſio, ſeù quaſi, deindè alter eligatur, intrà numerum ordinarium, poſteà idem Supernumerarius de numero ordinario-*

rum

rum ſtat, an conſequitur praecedentiam, n.19.p.87.
Quid ſi ſupernumerario confertur iuriſdictio, & actuale exercitium dignitatis cum ſalario ordinarij conſtitutum, an praecedat recentiores, etiam ordinarios, nu.25.
Et de obſeruantia, nu.26.

T

Tarugius.

P. Tarugius de Tarugio Congregationis Oratorij Electus orator ad S. Maieſtatem à Ciuitate de anno 1623.& non fuit admiſſus, & quarè n.94. p.539.

Tempus.

Tempus datæ prouiſionis tribuit praecedentiam, ità vt ille praecedere tebeat, qui prius in officio fuerit prouiſus, vel alter qui prius poſſeſſionem nactus fuit, n.50, cum ſeq. p.79.
.. Data in gratioſis attenditur, n.53.

Tenuta.

Tenuta morte poſſeſſoris non extinguitur, ſed ad hæredes tranſit, n.89.p.215.
.. In quo conſiſtat, nu.90.

Terminus.

Terminus ad promulgandam ſententiam forjudicationis eſt annus, n.109. p.384.& an arctari poſſit, nu.110. ibid.

Teſtari.

Teſtari, vel aliter per actum vltima voluntatis, aut ſubſtitutionem facere, nemo poteſt de quantitate, quam in refutatione feudorum cum aſſenſu Regis ſibi ad diſponendum reſeruauit, abſque nouo Regis aſſenſu, n.123. p.221. & nu.125. p.222. Contrarium, n.128. & ità deciſum, n.130. & 131. p.223.

Teſtator.

Teſtator, an poſſit hæredi prohibere ſuæ rei alienationem, n.197. p.231.

Teſtes.

Teſtes etiam domeſtici, familiares, & alij inhabiles pro reo ad defenſam praeualent dicto teſtium pro fiſco, n.33. p.307.
.. Depoſitio, vel etiam principalis facta coram Actuario Regiæ Iunctæ ex commiſſione Commiſſarij ipſius, valet, num.34. pag.377.
.. Examinati aduerſus contumacem in proceſſu informatiuo ob vitæ interitum, fidem faciunt abſque repetitione, nu. 50. pag.378.
.. Si negauerint ſuam depoſitionem, vel dictum, torturæ ſubyciuntur, nu.52.
Quando fiat confrontatio rei, & teſtium, nu. 54.
.. Nominatio in Criminalibus non admittitur in partibus, nu. 56. Nec examinari poſſunt extrà locum iudicij, ibid.
Nec in articulo Clericatus, n.58. & obſeruantia in R.Iunct.refertur, n.59.p.379.
Quid ſi eſſent teſtes ſenes, vel valetudinarij, nu.60.
Tenetur pars declarare teſtes ſenes, & infirmos, nu.61.
Sic ſi perſonæ eſſent ægregiæ, quæ non poſſunt principaliter ad Curiam accedere, nu.62.
Quid in teſtibus alterius iuriſdictionis, nu.63.
.. Audientia committi poteſt extrà locum iudicij, à fiſco non contradicente, vel ipſo inſtante, nu.64.
Quid ſeruetur in Regia Iuncta Contrabānorum in cauſa carcerati pauperis, qui vires non habet, & teſtes accedere faciat ad hanc Ciuitatem, n.65.
.. vt repulſetur, nùm ſatis ſit inimicitia præſumpta, vel capitalis requiritur, n.78. & ſeq. p.380.
.. Ne iurent, nec Papa diſpenſare poteſt, n.22. pag.394.
.. Ciuis nùm recipitur in beneficium Vniuerſitatis, ſi agatur de eius commodo, & intereſſe, vt vniuerſi, nu.101. p.517.
Teſtes, vid. in verb. Commiſſarius Campaneæ.

Textus.

Textus in l.quoties, C. de rei vend. an locum habeat in officijs, nu.17. & 18. p.6.
Et quid in conceſſione facta à Principe, d. nu.18. & 19. p.7.
An obſtet clauſula, quæ in priuilegio adijcitur præſtito tamen prius per partem iuramento, nu.20. p.7.
.. In l. poſtliminij, §. in pace, ff. de capt. & poſtlim. dilucidantur, nu.122. cum ſeq. pag.457.

Theſaurarius.

Theſaurarius generalis, Secretarius, & Scriba portionis ex Regnicolis eliguntur, num.23. pag.12.

Thomas.

Dom. D. Thomas Carauita Regius Conſiliarius laudatur, nu.44.pag 549.

Titulati.

Titulati, vndè dicti, & quibus fruuntur priuilegijs,

Digitized by Google

uilegij, nu.28. cum ſeqq. pag.482.
.. Semper alloquuntur cum Prorege capite tecto, nu.33.
.. In ius vocati pro cauſa criminali capite tecto examinantur, nu 36.
.. Sedent cum Iudicibus, ſiuè Actores ſint, ſiuè rei, & etiam in Collaterali Conſilio ſellam habent, nu.31.& 32.
In pœnis imponendis mitius proceditur cū titulatis, nu.45. p.483.
.. Non poſſunt citari, vel carcerari inconſulto Prorege, nu.48 ſed abſolui poſſunt eo inconſulto, nu.51.
.. Si damnantur ad mortem, in carceribus decapitantur, nu.53.
.. Sunt Conſiliarij à latere Regis, n.54.
.. Alloquuntur pluſquam alij in audientia Proregis, ordine tamen inter ipſos ſeruato, & quis ſit, n.58. p.483.
.. Præcedunt omnes Officiales, etiam Collateralis Conſilij, in cunctis functionibus, quæ per Proregem explentur, num. 61. pag 484.
Sex Titulati conueniunt in parlamento generali, qui celebratur per donatiuo Regi faciendo, nu.64.
Vnus ex eis defert haſtam pallij in ſolemnitate Corporis Chriſti, & alteram Dominus Prorex, alteram Tribunus Populi, cæteras Nobiles Sedilium, nu.66.
.. Coronam adhibent in ſuis inſignibus, n.78.
.. Vtuntur in domibus ſerica vmbella, nu.79. pag. 485.
.. Poſſunt arma deferre, nu.80.
Titulati vxor dicitur quoque titulata, n.83.
Eorum filij, quamuis naturales admittuntur ad habitum religionis Hieroſolymitanæ, n.85.
Filij familias, qui titulum adipiſcuntur ſuffragium ferunt in Sedilibus, nu.87.
Sinè culpa deueſtiri nequeunt feudis, vel titulis, nu.89.
Cum culpa priuari poſſunt, ſed quinque teſtium atteſtationibus eſt comprobanda, n.92. p.485.
Nec pendente tali probatione poſſunt feudi poſſeſſione ſpoliari, n.93.
.. Feuda titulo decorata ad libitum diſtrahere nequeunt abſque Regio aſſenſu, n. 96. pag.486.
Et ſi alienari contingerit, titulum non amittunt, nec vllam prærogatiuam ex enarratis, n.97.
.. Collocari non debent, niſi ſuper celebri Ciuitate, & in perſonis de genère, & Proſapia Magnatorum, nu.98.
Titulum ementes, iure, Titulati non ſunt, nu.100. ſecus de conſuetudine, n.101.
Titulus eſt dignitas, quæ Nobilem facit, licet talis non ſit, n.102.
Gerens ſe pro Titulato, cum non ſit, pœna arbitraria punitur, n.103.
Si iuriſdictionem occupat, pœna Criminis læſæ Maieſtatis plectitur, n.104.p.486.
.. Dignitate aliquibus conceſſa, non excuſantur à muneribus, Nobiles reſpicientibus, nu.133. pag.516.
Nec præcedentiam acquirunt, num.134. & ità obſeruatum, nu.135.

Tortura.

Tortura, vid. in verb. Commiſſarius Campaneæ.
.. Ex proceſſu informatiuo, quando irrogari poſſit, n.26.p.375.
.. Non tollit reo defenſiones, nu.27. ibi.
.. Vt poſſit dari ex proceſſu informatiuo duo requiruntur, nu. 30. vbi deciſio, nu.31. pag.376.

Tractæ.

Qua pœna puniuntur extrahentes bona ſubiecta directibus Tractæ, nu.9. p.565.
Vbi refertur prouiſiones Regiæ Cameræ, nu. 10. cum ſeq. p.566. & n.11. cum ſeqq. pag.567.
Tractarum ius eſt de regalibus, nu. 1. p. 311. quo tempore inoleuit, num.2. De quibus mercibus exigatur, num.3. Fuit pro eius exactione determinata tracta, n.4. Quo tempore fuit aucta eius ſolutio, n.5. Quinàm ordo præſcriptus tempore Ducis de Alcalà, num. 6. Quis ordo modò ſeruetur, nu. 7. Refertur Ritus Regiæ Cameræ ſub tit. de Tractis, n.8. Fuit derogatus per Pragmaticam, nu.13.p.312.
Aliæ prouiſiones Regiæ Cameræ referuntur, poſteà reuocatæ, n.14. quæ aliæ Sanctiones fuerunt promulgatæ prohibentes extractionem victualium recenſentur, num.15.
.. Si alicui Regia Curia vendidit, an poſſit deindè ex ſuperuenienti cauſa illarum vſus prohibere, nu.16. cum ſeq. p. 313. declarantur deciſiones Regentis Reuertery, nu.24.
.. Conceſſa præſcripto tempore vnius anni, nō poterit cōceſſionarius, qui non fuit extracturus in illo anno, extrahere in alijs annis, nu.30.p.314.

Præ-

Praxis modò vigens ſuper tractarum expeditione in Regia Camera, num. 32. *pag.* 315.

.. *Ius eſt antiquiſſimum, & fuit impoſitum tempore Caroli I. nu.*94. *p.*331.

Tranſactio, & Tranſigere.

Tranſactiones factæ, & faciendæ cum extrahentibus oleum tàm pro pœna ducatorum decem pro quolibet ſtario, quàm pro pœnis corporis afflictinis, Fiſci commodò cedere debent, & quarè, nu. 124. *pag.*302.

.. *Et compoſitio, vt rectè in delictis ſortiantur, multa concurrere debent, num.* 22. *pag.*365.

Et primo vt fiat antè ſententiam, nu. 23. *pag.* 366.

*Sed trifariam limitatur, nu.*25. *Alterum requiſitum, nu.*31. *Vt delictum non ſit plenè probatum. Vid. in verb. Delictum, & in verb. Crimina.*

*Ne ſint criminoſi ſoliti delinquere, & ſint perſona honeſtæ, vt veriſimiliter ſperetur correctio, nu.*38. *p.*367.

.. *Nunquam ſequi poteſt cum ſolitis delinquere, & in quibus non ſit medicina correctio, nu* 39. *Et ità practicatum in Regia Iuncta Contrabannorum, n.*40.

.. *Fieri quoque permittitur, ſi delinquens eſt ſenex, & aduerſa valetudine vexetur, nu.*41. *vel ſi ſit minor, n.*42. *vel ſi delictum per ſimplicitatem, aut ex cauſa factum, nu.*43.

*Vel ſi tempus diuturnum diſceſſit à die commiſſi delicti, nu.*44.

*Vel ſi ſit primum, nu.*45.

*In quibus caſibus tranſactio prorſus excludatur, nu.*46. *cum ſeq.*

*Ad tranſactionem nō admittuntur Officiales, qui in officio deliquerunt, n.*56. & 57. *pag.*369.

.. *Non Merentur crimen aſſaſſinij, num.*58. *Crimen raptus, & oſculi violenti, n.*59. *Crimen ſodomiæ, etiam Conſulto Prorege, nu.* 60. *Crimen falſi reiterati, nu.* 61. *& Complures alij, nu.*62.

.. *Fieri nequit à Principe, etiam de plenitudine poteſtatis, parte non concordata, nu.*60. *p.*369. *Vid. in verb. Gratia.*

In quibus caſibus gratia fieri poſſit abſque partis remiſſione. Vid. in verb. Princeps.

*Quando non conſtat de delicto, nec adſunt legitima inditia in proceſſu, compoſitio, vel tranſactio fieri nequit, n.*77. *p.*371.

*Tranſigere delicta, criminaque condonare ſolius Principis eſt, etiā in preiudicium Iuris tertij, maximè incerti, & ambigui, nu.*100. *p.*300. *Contrarium, nu.*63. *pag.* 369.

Tribunal.

Tribunal Regiæ Cameræ, quarè fuit conſtitutum à Rege Alphoſo I. nu. 32. *cum ſeq. pag.* 43.

.. *Vbi olim regebatur, & an ibi præſit Magnus Camerarius Quartus ex Regni Proceribus, nu.*34.35. & 36.

*Perſonaliter non adſiſtit Magnus Camerarius, ſed eius Locumtenens, nu.*36. & *hoc ab anno* 1441.

*An tantùm hoc Tribunal cognoſcat de cauſis fiſcalibus, nu.*39. *pag.*43. & *n.*40. & 41.

*Et vbi fiſcus eſt actor, vel Reus, aut Author laudatus, d.n.*41.

*An valeant partes conſentire, vt Reg. Camera præter expreſſas de aliqua cauſa cognoſcat, nu.*42. *p.*44.

An habeat animaduerſionem in ſuos ſubditos, nu. 43. & *additur praxis in cauſis quorumdam Scribarum, & Rationaliū Regiæ Cameræ, quæ fuerunt remiſſæ M. C.V. & ab ea ad S.C. appellatum, n.*44. *pag.*44.

*An careat etiam iuriſdictione aduerſus illos, qui ipſum Tribunal ladunt, nu.*45.

An eius ſententia, & ſignificatoriæ executioni demandentur, ſicut ſententiæ S.C. n 46.

*Quo die cuiuslibet hebdomadæ petat Collaterale Conſilium, & ad quod, n.*47.

*An antiquitus à decretis Reg. Cameræ appellabitur ad M.C.V. n.*48.

*Tribunalia omnia nùm reddantur ſuſpecta admiſſa ſuſpenſione Proregis, nu.*58. & *ſeq. p.*145.

.. *Campanea fuit introductum à Dño Prorege ad extirpationem exulum, nu* 4. *p.*393.

.. *Præfectura triremium iuſſu Regis Philippi II. fuit inſtitutum, nu.*7. *p.*414.

*Quas inſtructiones obſeruandas præſcripſit, nu.*8 & 43. *pag.*417.

.. *Plura reguntur in Ædibus Diui Laurentij, & quæ, n.*49 *cum ſeq. p.*508.

Triremium.

*Triremium Præfectus capiens res extractas à Regno in Contrabannum, an teneatur reſtituere illas fiſco Regni, nec dicitur legitima præda, n.*1. *p.*356.

.. *Omni caret iuriſdictione in portu Herculis, nu.9.pag.*357.

*Capitula notantur Sereniſſimi Philippi II. obſeruanda inter Ducem Claſſis maritimæ, & Præſidem Prouinciæ, à num.*11. *vſque ad* 17.

*Reſolutio Regia Iunctæ,nu.*19. *p.*358.

*Conſultatio Domino Proregi,nu.*20.

Turcæ.

*Turcæ ſi ob metum triremium eos inſequentium in Terram fugerunt, & a Ciuibus particularibus loci capiantur, ad quem pertineant, an ad capientes, vel Ducem Claſſis, aut ad Regium Fiſcum, nu.*128. *cum ſeq. pag.* 438. *& nu.*131. *cum ſeq. p.* 439. *In fauorem fiſci determinatum per Collaterale Conſilium, n.*141.

Turris.

*Turris Mergellina propè Neap. fuit deuaſtata Imperante Carolo V. & quarè,nu.*52. *pag.*116.

Tutor, & Curator.

*Tutor, vel Curator, etſi prohibetur filium ſuum collocare cum pupilla, vel adulta; filiam tamen ſuam maritare poteſt cum pupillo, vel adulto,nu.*40. *p.*144.

V

Vectigal.

*Vectigal Dohanæ Menepecudum Apuleæ, quo tempore exigitur,n.*156. *pag.*137.

.. *Conceſſo in feudum, etiam pœnæ conceſſæ videntur, nu.*108.*p.*301.

.. *Fraudato ſtatim res incidit in commiſſum, nec ſententia requiritur, nu* 160.*p.*336.

Vtrum ſub indultu generali comprehendatur.Vid.in verb. Indultus.

Vendentes,Venditio,& Venditor.

*Vendentes arma, & ferra, infidelibus pœna mortis plectuntur,nu.*26.*p.*293.

*Quæ pœna puniantur vendentes Sues aduenis,nu.*29.

*Vel bona ſubiecta gabellæ grani vnius pro rotulo,nu.*36. *Et vtrum comprehendantur mancipia regiarum Triremium, ibid.*

*Quæ pœna puniantur vendentes vinum in domibus particularium,nu.*37.

.. *Puluerem,vid.in verb.Ementes.*

*Venditio annuorum introituum ſuper fructibus feudi,an & quando cenſenda ſit feudalis,nu.*119.*p.*221. *Vid.in verb.Annui redditus.*

*Venditor pretium, aut eius partem recipiens, vel petens, recedere videtur à reſciſſione venditionis,nu.*36. *p.*557.

Veneti.

*Veneti gulphum Maris Adriatici an acquiſierint longiſſima temporis præſcriptione, n.*139.*cum ſeq. p.*459. *Vid.in verb.Mare.*

.. *Ciuitas ex quo in mari ædificata, dicitur libera: & quomodò id intelligatur, nu.* 161. *pag.*460.

Verbum.

Verbum cauere, quid importet. Vid. in verb. Cautio, & in verb. Indultus.

.. *Vacare omnem modum comprehendit vacationis in officio,nu.*37. *p.*8.

*Verborum à proprietate recedendum non eſt, nu.*30. *p.*327.

Vicarius.

*Vicarium ſibi conſtituere quilibet,Ordinarius poteſt Iure Canonico,n.*1. *p.*30.

*Et quid Iure Ciuili, vel municipali, nu.*2. *&* 3.

.. *Generalis Epiſcopi, vti Vicarius præfertur omnibus Canonicis, etiam antiquioribus; & quid ſi Canonicali habitu indutus concurrat,nu.*5.*cum ſeq.p.*64.

.. *Regis eſt Dominus Prorex: & quotuplices ſint Vicarij,nu.*19.*p.*110.

*Si eius commiſſio fiat indefinitè, poteſt omnia facere, quæ poteſt Rex, nu.*25.

*Et ſic exercere merum, & mixtum Imperium in quaſcumque perſonas,nu.*26.

*Legem condere etiam in tertij præiudiciũ, num.*27.

*Donare poteſt etiam immobilia, & liberalitatem Exercere, nu.*29.

*Feudorum alienationes confirmare, nu.*30.

*Gabellas imponere,n.*31.

*Honor illi debetur, qui, & Regi tribuitur, nu.*32.

Eiſdem priuilegijs gaudet, & prærogatiuis, quibus potitur Rex.*nu.*33.

Omnia poteſt concludere, & indiſtinctè agere, quæ poteſt Rex,*nu.*34. *p.*111.

In occurrentijs Rex *Vicarium ſuum conſulit,nu.*35.

*Sed non poteſt ſibi conſtituere Vicarium, num.*36.

*Quæ agere valeat,ſi eius commiſſio fiat ſimpliciter, n.*38.*cum ſeq.*

.. *Siuè Locumtenens Ducis Claſſis conſtitutus à Prorege, an acquirat eandem portionem, eidem Duci competentem de bonis mobi-*

Digitized by Google

mobilibus, bello captis,nu.121.cum ſeq. pag.437.

Viceprothonotarius.

Viceprothonotarius dicitur Præſes Sac. Conſilÿ, ad quem ſpectat creare Notarios, ac Iudices ad Contractus, habetque poteſtatem filios naturales legitimandi, nu.26. p.48.

Omnes Regni *Notarios viſitat, ſi inſtrumenta deſcripſerint in prothocollo, & in eos iuriſdictionem habet, n.28.*

Per quem cognoſcantur Commiſſarÿ, per ipſum deputati ſi deliquerint, n.29.

Victima.

Victima maior Deo mactari non poteſt, quam vt iniqui puniantur, nu.6. p.365.

Vincula.

Vincula duo vbi concurrunt, faciunt illum magis honorandum, nu.20. p.76.

Vinum.

Vinum extrahi non poteſt tàm intra, quàm extra Regnum *ſine licentia* Reg. *Cameræ, nu.18 pag.262.*

An incurratur Excommunicatio, ſi aſportari prohibeatur ad Romanam *Curiam, nu.19.*

Vis.

Vis tempeſtatis, & latronum incurſus ab omni promiſſione, & obligatione remota cenſentur, n.7. p.304.

Viſitator.

Viſitator generalis accedens ad Sacr. Conſiliũ, ipſius Præſidem debet præcedere, nu.35. pag.49.

Cætera, vid. in verb. Præfectus Claſſis.

Vniuerſitas.

Vniuerſitas Iudicem ſuſpectum recuſare an valeat. nu.93. cum ſeq. & nu.99. p.513.

Tanquam corpus fictum, in ea non conſideratur intereſſe odÿ, vel amoris, n.100.

Diuiſa per quarterios, vt per ſe gubernetur, quodlibet quarterium dicitur eadem Ciuitas, nu.105. p.245.

Geſta per totam vniuerſitatem tollere non poteſt maior pars contradicente minore, nu.8. p.471.

Vniuerſitates Regni admitti non poſſunt ad Regium domanium ſine Regis aſſenſu, nu.12. p.151.

Collectas imponere poſſunt, vigentibus neceſſitatibus ſine Principis licentia, nu.4. pag. 471. Non autem gabellas tollere impoſitas cum Principis licentia, nu.9.

Congregari nequeunt abſque Principis permiſſu, n.1. p.473.

Neque pro donatiuis faciendis quibuſuis perſonis, etiam magiſtratibus, nu. 33. pag.477.

Etiam ex cauſa pia, vel pÿs locis abſque licentia, in ſcriptis obtenta per Præſidem Prouinciæ, nu.34.

Ærarium nominantes, earum periculo eligunt, nu.8. p.276.

Militibus domum tantùm accommodare tenentur ad hoſpitandum, non autem alimenta præbere: nec ſubſiſtit conſuetudo in Contrarium, nu.80. p.131.

Neque ſal, vel oleum gratis dare tenentur, nu.81.

Sed benè paleam, & fænum, n.82.

Si pecunia deficiat, ſubminiſtrabunt nomine mutui, recuperandam à Regia Curia, num.83.

Turres, & Caſtella ædificare non poſſunt abſque licentia Principis, nu.54. p.117.

Vnire ſe nequeunt pro dandis donis, & ſalarÿs conſtituendis quibuſuis perſonis ſine expreſſa Proregis licentia, nu.140. pag.502.

Voluntas.

Voluntas morte finitur, n.249.

Vſusfructus.

Vſusfructus officÿ an poſſit legari per Teſtatorem, nu.37. p.33.

Et quid in Regno noſtro, nu.38.

Vtile, & Vtilitas.

Vtile per inutile non vitiatur, n.1. p.271.

Quid ſi agatur de materia indiuidua, nu.2.

Vtilitas publica bono priuato præferenda eſt, nu.24. p.114.

F I N I S.

Errata	Corrige.
Deſcendemus rub.5.§.2.n.1.pag.41.	Deſcendamus..
Sacra Maieſtate rub.5.§.7.n.17. pag.62.	Sacra Maieſtas.
Dedit Hoſpitalem rub.8.§.1.n.8.pag.109.	Dedit Hoſpitali.
Expectandus rub.12.n.49.pag.145.	Expetendus.
Per feudi valore rub.13.§.6.n.42.pag.207.	Pro feudi valore.
Verum liceat rub.13.§.6.n.122.pag.221.	Vel liceat.
Rex extractas §.10.pag.351.	Res extractas.
Mar §.11.n.9. pag.557.	Mare.
Datur Reo expetenti terminũ §.4.n.77.p.379.	Datur Reo petenti terminus.
Sexto capere poteſt n.101.pag.527.	Sexto cogere poteſt.
Salzed.lib.9. n.17.pag.282.	Salzed.lib.1.
Sperel.dec.13.n.4.par.1. n.20.pag.289.	Sperell.dec.13.n.13.par.1.
Etiam pro vſu proprio n.26.pag.282.	Niſi pro vſu proprio.
Seruentur ordinationes Secularium nu.42.in ſummario pag.279.	Vt ſe conformet cum ordinationibus Secularium.
Reg.Reuert.dec.221. n.34.pag.283.	Reg.Reuert.dec.222.
Epiſc.Sperell.& P.Diana n.11.pag.287.	Doctores mox citandi.
P.Diana de Immun.Eccl.to.1. pag.288. n.64.	P.Diana de Immun.Eccl.to.6.
Dictis n.52.fol.268. adde Reg.Sãfel.dec.407.	
Reg.Sanfel.dec.417. pag.269.n.51.	Reg.Sanfel.dec.407.
Bona pag.499.nu.112.	Bona feudalia.
Contra opinionem Affl.deciſ.230. ſcripſerunt pag.407. nu.168.	Antea ſcripſerunt.

